

Terapeutická Bible

Překlad: Revidovaná Bible Kralická (RBK)

Tato poslední verze byla dokončena 18.7. 2024 v 21:35.

*Spirituální aktivita dokáže překlenout desetiletí terapií.
Musí to být ale opravdový duchovní život, ne spirituální bypass –
předstírání zbožnosti před lidmi k zamaskování vnitřní prázdnoty.*

Gabor Maté

Závislí na kofeinu
si self-medikují ADHD.
Gabor Maté

Čtyři fáze duchovního růstu

Víra je růst; začne znovuzrozením (Jn 3:7), ale nikdo by si nepřál, aby jeho novorozeně zůstalo navždycky miminem; růst je právem očekáván.

Podle Scotta Pecka* existují čtyři fáze duchovního růstu: (1) chaotická, (2) formální/institucionální (zákonická), (3) skeptická a (4) mystická. Růst probíhá směrem od první ke čtvrté a bývá plynulý; hranice mezi jednotlivými fázemi nejsou vyhrocené. Nepomáhá k tomu však kumulace teoretického poznání; mezi fázemi rosteme přijetím poznané pravdy, ať je jakákoliv, kdekoliv a s jakýmikoliv implikacemi pro náš vlastní život. Může se stát (a často stává), že naše odhodlanost a vytrvalost bude vyzkoušena *utrpením, které od Boha přijímáme* (Jb 2:10). Růst vždycky bolí; jako výstižná ilustrace slouží korýši a podobní tvorové s exoskeletonem: Dokud jsou uzavřeni ve své ochranné skrýši, nemohou růst. Mají-li vyrůst, musejí svou schránku opustit, alespoň dočasně, ale tím se stávají zranitelnými. Totéž platí pro nás a náš duchovní stav: bez zranitelnosti nevyrosteme.

Chaotická fáze je typická pro lidi, kteří daleko nevyrostli. Nesouvisí to s tím, jak dlouho jsou křesťany. Existují křesťané v důchodovém věku, kteří vyrostli v křesťanských rodinách, a přesto nikdy nevykročili z této počáteční fáze. Tito lidé nejsou pevní ve víře, bývají ochotni ke kompromisům v přesvědčení, že hřích (hlavně ten jejich) se nemusí brát tak moc vážně. Nevadí jim říkat i dělat věci v přímém rozporu s Bibli. Často jsou soběstřední (to malé děti bývají); milují písně, ve kterých „já“ je nejčastějším podmětem: „Mám tě rád“.

Druhá fáze je zákonická, člověk je odhodlán k zodpovědnému životu podle Božího Slova, ale lidé v této fázi mívají tendenci k netrpělivosti s lidmi v chaotické fázi, protože to jsou přece takoví neukáznění hříšníci. Zákoníci milují tradice, protože konzervují nejen ty správné články víry, ale také pravidla, která je podle nich nutno dodržovat. Ta jsou vždy stanovena tak, aby oni sami vypadali jako ti nejzbožnější, na rozdíl ode všech ostatních. Ti, kdo v této fázi ustrnou, mohou projevovat tendenci k vytvoření svého vlastního nebiblického náboženství: Mají naprosto jasno, co je v církvi přijatelné a co ne – od hudebních nástrojů po druh a dokonce i barvu oblečení.

Třetí fáze je skeptická, protože v ní člověk začne pochybovat o tom, co mu bylo vštěpováno a dosud pouze přejímal, ale teď už se s tím nehodlá spokojit, chce se přesvědčit sám, a tak hledá pravdu na vlastní pěst. Umělá nařízení autorit, uvízlých ve druhé fázi, která nemají oporu v Bibli, nepovažuje za závazná. Může se stát, že některé tradiční věci přehodnotí a zamítne, ale hledá-li pravdu poctivě, dříve či později ji nalezne (Mt 7:8) a přijme za svou.

V této skupině najdeme i mnoho vědeckých pracovníků, kteří o sobě říkají, že jsou nevěřící, ale svou profesí i životem hledají pravdu, kdekoliv by mohla být nalezena. Paradoxně jsou duchovně zralejší, než zákoníci a chaotici druhé a první fáze, protože opravdu hledají pravdu se záměrem se jí podřídit, až ji najdou, nejen fráze k papouškování a skrývání svých slabín za ně. (Což pochopitelně neplatí o těch vědcích, kteří před pravdou dávají přednost názoru svých sponzorů.)

Církev trápí věčné dilema: Jak dostat své členy ze druhé fáze do čtvrté bez vstupu do rizikové fáze třetí, kde vymknou kontrole.

Čtvrtou fázi Scott Peck nazývá mystickou, protože člověk v ní má natolik úzký vztah s živým Bohem, že nepocituje nenávisť vůči nikomu, jen soucit, lásku a bezpodmínečné přijetí. Čím většího hříšníka vidí, tím více mu ho je líto a tím více se snaží ho přivést ke změně postojů (pokání). Neznamena to postoj „Já jsem OK, ty jsi OK.“ Spíše je to tak, že člověk je schopen vidět Boží setbu v každém člověku. Má-li dost moudrosti, dokáže někdy dokonce i odhadnout, kde se jedinec zrovna nachází na své duchovní cestě, a přizpůsobit směr rozhovoru povzbuzením k dalšímu růstu.

Pro první tři fáze platí pravidlo, že lidé vzhlížejí k těm, kdo jsou o jednu fázi dál, než oni sami, a pohlížejí spatra na ty, kdo jsou níže. Avšak nenávidí ty, kdo jsou dále o více než jednu fázi. Mystikové ve čtvrté fázi věří týmhž doktrínám jako zákoníci ve druhé fázi, ale v takové svobodě, jaká zákoníky děsí a jakou chaotici první fáze vůbec nedovedou pochopit; kdyby ji chtěli napodobit, skončili by v synkretickém přesvědčení, že dovoleno je všechno (1Kor 8:4–13).

Ti, kdo mají striktnější omezení, jsou slabší ve víře (1Kor 8:7) a ti silnější na ně musí brát ohled (1Kor 8:13), byť ne za cenu „diktatury slabých“ (2Kor 11:20–21).

Bible má co říct všem; a říká jim to tak, aby je vedla k neustálému růstu. Tragické je, když se člověk v některé fázi zasekne a zůstane v tom, co si osvojil a považuje za bezpečné a jisté (viz obr. *Komfortní zóna* na str. 5). Takové zamrznutí na příliš dlouhou dobu nikdy není zdravý stav; vajíčko se buďto vylíhne anebo zkaží. Znamená to nicméně, že pokud rosteme, pak opakované čtení stejných míst v Bibli otevírá nové pohledy a nabízí další možné interpretace.

* Podle knihy *Different Drum*, česky *V jiném rytmu*.

Terapeutická Bible

V této studijní Bibli jsou některé komentující texty označeny jednou ze čtyř ikon. Všechny zobrazují nějaký druh poživatin, vzhledem k tomu, že Boží Slovo bývá kromě jiného přirovnáváno k různým potravinám (1Pt 2:2; Ř 14:2; Jn 6:35; Žd 5:12).

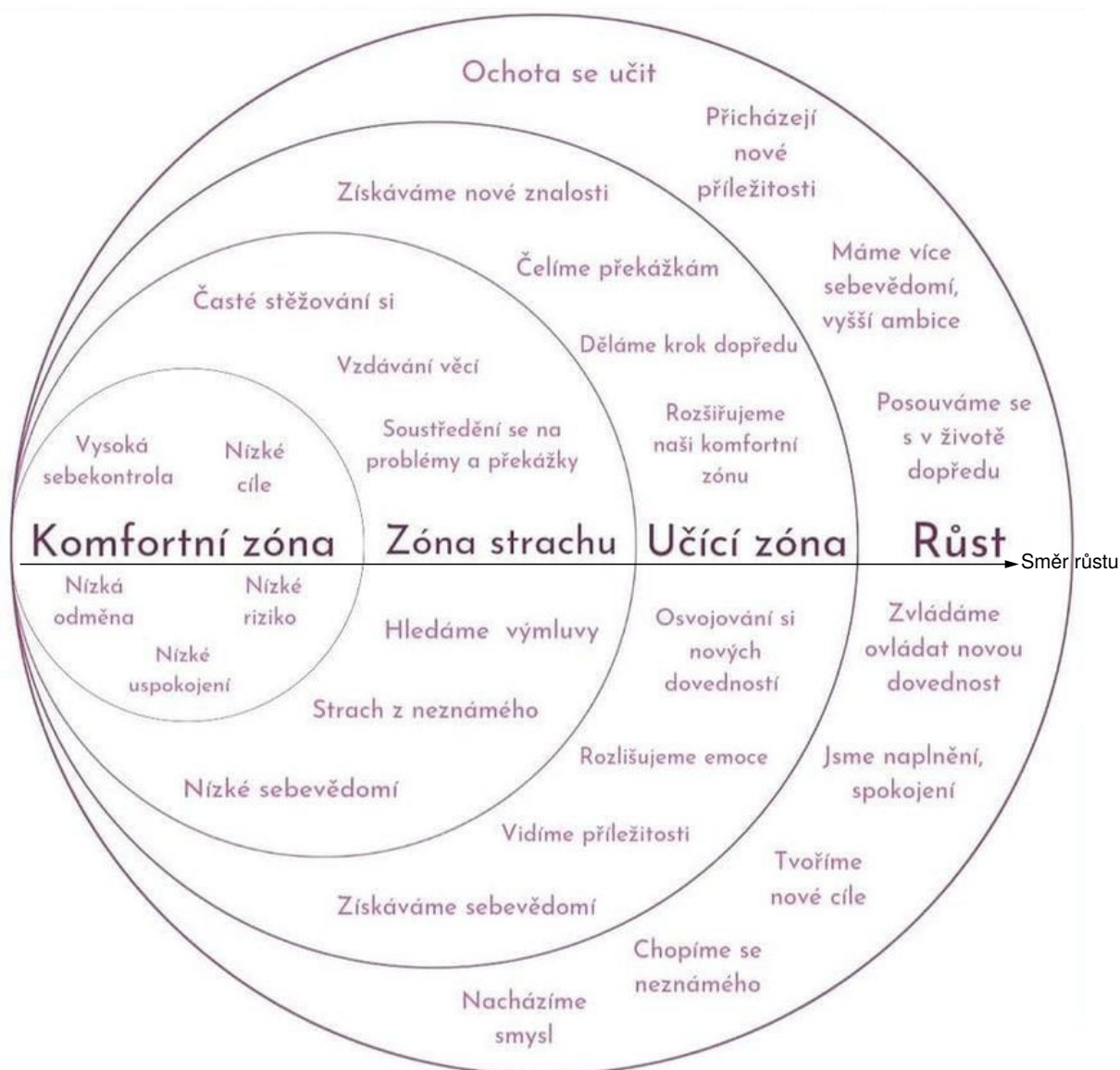
Ty zhruba odpovídají čtyřem fázím růstu podle Scotta Pecka: obrázek lahvičky s kojeneckou výživou (🍼) naznačuje text vhodný pro první, novorozeneckou, soběstřednou, chaotickou fázi.

Druhá fáze je indikována obrázkem vegetariánské stravy (🥗), třetí obrázkem chleba (🍞) a konečně čtvrtá fáze ikonou masa (🍖), které nejedí všichni.

Je z toho také zřejmé, že ne všechno je vhodné pro všechny. Ne všichni dokážou přijmout všechno (Mt 19:11); pro obtížnou přijatelnost některých částí Ježíšova učení od něho mnozí odpadli (Jn 6:60, 66). Proto tady bude namísto jistá sebekázeň čtenáře. Pokud Bibli otevíráte poprvé, komentáře označené čímkoliv vyšším než kojeneckou lahvičkou vám mohou připadat v rozporu s tím, jak Boha zatím znáte. Takové texty můžete ignorovat nebo odložit do kategorie „temporálního agnosticizmu“ – zatím nevím, co si o tom mám myslet, ale třeba na to časem přijdu. Do té doby vám může takové učení připadat nestravitelné.

Taky nemusíte souhlasit se vším, na co narazíte. Židé často používají vtipný prohoz o tom, že kde se sejdou dva Židé, tam máte tři názory. Reflektuje to tu moudrost poznání, že nesouhlasit ve všem je normální; do čím větší hloubky se noříme, tím více se naše názory mohou rozcházet a není na tom nic špatného. Pluralita názorů z nás nedělá nepřátele (i když někteří zapřísáhlí zákoníci druhé fáze by se o to hádali).

Komfortní zóna

Příklad

Jak příklad nám může posloužit jednoduché zkoumání odpovědi na otázku, proč některému jednání (činu, myšlence, emoci) říkáme *hřích*.

 Je to hřích, protože mi to tak vštěpovali ti, kdo mě vedli k víře.

 Je to hřích, protože to říká Bible (a naše tradice).

 Je to špatné, protože to v konečném důsledku ubližuje lidem – nejen hříšníku samotnému, ale i jeho okolí.

 Je to hřích, protože nevede k uzdravení, nýbrž k závislosti na falešném, pomíjivém uspokojení. Bible (nikoliv tradice sama bez biblické opory!) to nazývá hřichem, protože Bůh chce naše uzdravení z traumatu; chce nás zastavit na naší vlastní cestě hledání úlevy, která nás zanechává neuzdravené a vždycky končí špatně.

Ikonou třetí fáze () jsou označeny i poznámky, které nesouvisí s uzdravením z traumatu, ale s jakýmkoliv jiným diskutabilním tématem. Některé jsou apologetického rázu, některé přinášejí nové, netradiční interpretace. Lze s nimi nesouhlasit a polemizovat.

Uzdravení

 Uzdravení nastává někde mezi třetí a čtvrtou fází. Nebývá lacino a snadno dosažitelné. Některé změny mohou být náhlé a radikální, je to však růst; vždy je kam pokračovat, i když substanciální uzdravení již nastalo.

Aby člověk sebral odhodlání odloupat ze své osobnosti ony hříšné návyky (některé považujeme za „přijatelné“ hříchy, takže nejsou tak nápadné, např. když někdo používá službu jako masku, za kterou skrývá své sobecké motivy), potřebuje bezpečné, láskyplné, bezpodmínečné přijímající prostředí. Jinak se jen obrní v obavě, aby do obnažené nezhojené rány někdo znovu nebol.

Takové prostředí by měla poskytovat církev. Nedá se to však předepsat, nařídít, naplánovat. Je zapotřebí spontánní nezištné lásky mezi členy navzájem i vůči příchozím. Strojené, okázalé projevy lásky „z povinnosti“ nebudou dlouho fungovat; okamžikem prozření zapůsobí maximálně kontraproduktivně: Odradí jedince od setrvání v takovém společenství.

Pokud uzdravení začne (patrně někde ve třetí fázi), pak pravděpodobně potrvá dlouho, podle toho, z jak těžkých minulých okolností člověk potřebuje vytáhnout a jak je pružný v ochotě přijmout nepříjemnou a bolestivou pravdu o sobě i o těch, kdo mu ublížili, a měnit se.

Po dosažení čtvrté fáze bývá člověk substanciálně uzdraven. Ve čtvrté fázi je pokorný a dávno dobře ví, že pořád je čemu se učit a kam růst, že zcela hotovi nejsme nikdy. Občasné relapsy jsou součástí každé rekonvalescence.

Zároveň začíná chápat smysl utrpení: Ocel se nestane mečem bez velkého žaru a drtivých úderů na kovadlině. Jedinec je přetaven, zbaven strusky, ve které vyrostl, vykován a připraven k použití; je mu jasné, že touto trnitou cestou neprošel proto, aby si požehnání moudrosti, takto nabyté, nechal pro sebe. Kdo miluje Boha, miluje své bližní (**1Jn 4:21**).

 Jedním z kroků k uzdravení je přijetí sebe sama, takový, jaký jsem. Říkáme, že tak nás přijímá Ježíš, avšak vyžaduje to upřesnění.

Je pravda, že k Ježíši může přijít kdokoliv. To je ovšem začátek nové cesty. Ve svém hříšném stavu člověk může přijít k Ježíši, ale nemůže v něm zůstat (**1Jn 3:6; 5:18**). Proměněné srdce netouží hřešit; touží líbit se Bohu. Kristovo bezpodmínečné přijetí nemůže sloužit jako licence na hřích.

Podobně jedinec, hledající uzdravení, musí přijmout sám sebe bezpodmínečně, takový, jaký je, přestože ví, že je špatný a hříšný. Slovy Mela Gibsona, musí „obejmout svůj kaktus“; vzít na vědomí, že moje duše má i své stinné stránky.

Ale musí to udělat proto, že jedině když se přijme takový, jaký je, může se začít měnit. Přijmout se bezpodmínečně, takový, jaký jsem, ale zůstat takovým a neměnit se, tvrdit, že je to v pořádku, nikam nevede. To bychom ovocem svého života jen dokazovali, že jsme stále mrtví ve svých hříších (**Jn 8:24; 1Kor 15:7**) a směřujeme do zahynutí bez naděje (**Ef 2:12**).

Změna je možná a nastává hluboko uvnitř. Ve světle Kristovy milosti jsou i naše minulá zranění nicotná a malicherná, přestože mohla být (a v některých případech bohužel byla) drsná a drastická. Uzdravení neznámá zlehčovat je.

Kristova milost je tak neskonale větší, že i takové trosky, jaké z nás udělala naše traumata, přijímá do svého království. Proto už nepotřebujeme na sebemenší podnět reagovat jako týraná šelma nějakým svým sebeobraným mechanismem (= hřichem), který jsme si kdysi podvědomě osvojili (a proto je silnější než naše vědomé rozhodování).

Naše slabosti, selhání a hříchy nám Kristus odpustil, a nabádá nás, abychom stejně tak odpustili těm, kdo ublížili nám (Mt 6:14; Mk 11:25). Naše odpuštění nezmění pachatele, který se provinil proti nám, ale vysvobodí nás z okovů, které nás k němu poutaly (srv. pozn. Lk 18:39).

Jestliže dosáhneme svobody, kterou pro nás Kristus vydobyl, můžeme růst a zároveň sloužit. Bude nás čistit (Jn 15:2), což může bolet, ale to nevadí, protože budeme vědět, že to není trestání za hřích, nýbrž projev důvěry, že dokážeme přinést ještě větší úrodu.

Tato bolest již není nesnesitelná jako ta stará zranění z doby, kdy jsme se nemohli bránit; tentokrát už je to součást růstu. Každý růst bolí, vždycky znamená nějakou ztrátu, nikdy už to nebude stejné jako dřív.

Ale tak to má být, tak je to správné. Je to bolest a sebezapření, provázející každý seriózní výcvik (představme si sportovce, horolezce, vojáka apod.) a každý růst. Srv. čl. [Poznáte pravdu, a pravda vás vysvobodí u Jn 8](#).

Na této cestě nás čekají ta největší dobrodružství.

A nejsme na ní sami.

První Mojžíšova (Genesis)

Úvod

Přehled

Autor:

Mojžíš

Záměr:

Učit generaci Izraelitů, odcházející z Egypta, o Božím plánu pro ně coby národ na pozadí rané historie světa a života patriarchů.

Datum:

1446–1406 př.Kr.

Klíčové pravdy:

Přestože hřích zničil ideální svět, který Bůh Izraele stvořil, vykoupení přijde skrze Boží vyvolený lid. Životy Abrahama, Izáka a Jáкова poskytují poznání o povaze Boží smlouvy s jeho lidem i o jejich naději do budoucnosti. Životy Josefa a jeho bratrů naznačují způsoby, jakými Boží lid má (i nemá) jednat se svými bližními.

Autor

Vzhledem ke skutečnosti, že Genesis je součástí jednotného Pentateuchu, určení autorství nemůže být odděleno od kompozice knih Exodus, Leviticus, Numeri a Deuteronomium (viz „Úvod do Pentateuchu“). Důkazy, týkající se Genesis samotné, vedou k přesvědčení, že Mojžíš, inspirován Duchem Svatým, vtiskl knize její esenciální tvar, pročež může být po právu nazván jejím autorem. Pozdější inspirovaní editoři knihu zmodernizovali a doplnili na mnoha místech do podoby, ve které ji známe dnes.

Novozákonní svědectví potvrzuje Mojžíšovo autorství. Pán Ježíš řekl: „Mojžíš vám dal obřízku“ (Jn 7:22; viz též Sk 15:1), rituál ustanovený exkluzivně v Gn 17. Mojžíšovo vrcholné vzdělání na egyptském dvoře, jeho výjimečné duchovní obdarování a Boží povolání ho jedinečně kvalifikují pro kompozici esenciálního obsahu a tvaru Pentateuchu. Zakladatel izraelské teokracie by už z pouhé nezbytnosti dal Izraeli jeho prehistorii, význam a cíl, jakož i zákon.

Každá významnější politická či náboženská komunita starověku uchovávala tradice svého určujícího původu. Vyzdvihovat vlastní dějiny je součástí každého národního obrození (české nevyjímaje; srv. Úvod k Paralipomenon). Stejným způsobem Genesis poskytuje teologickou i etickou podporu Tóry: Izraelův jedinečný smluvní vztah s Hospodinem (Dt 9:5).

Kromě toho je na místě očekávat, že zakladatel Izraele nabídne pravdivou verzi stvoření světa coby polemické vyvrácení překroucených či smyšlených verzí, přítomných ve všech pohanských náboženstvích jakožto mýty o stvoření (viz poznámky k 1:1–2:3).

Tento pohled je podporován důkazy stáří Genesis. Jejich prvních jedenáct kapitol má mnoho podobnosti i záměrných kontrastů s mýty starého Blízkého Východu, které jsou prokazatelně starší než Pentateuch a byly tedy Mojžíšovi známy (např. Enuma Eliš, Epos o Atrahasisovi a jedenáctá tabulka Eposu o Gilgamešovi — mezopotámské verze vzniku světa a potopy). Jména a zvyky v příbězích patriarchů (kap. 12–50) odrážejí svou dobu výstižně, což ukazuje na starého autora, používajícího spolehlivé dokumenty. Texty Ebla (24. století př.Kr.) zmiňují muže jménem Ebrum, který je velmi pravděpodobně Eber (česky Heber) z 10:21; texty Mari (8. století př.Kr.) potvrzují mezi jinými jména jako Abrahám, Jákob a Emorejec. Praxe garance práv prvorozených (tj. privilegií navíc pro nejstaršího syna; 25:5–6, 32–34) byla na starém Blízkém východě rozšířena; prodej dědictví (25:29–34) je v této oblasti zdokumentován v různých obdobích. Adopce otroka (15:3) se vyskytuje v listu Larsa (dopis, adresovaný králi města Larsa ze starobabylónského období) a adopce Efraima a Manase jejich dědečkem (48:5) lze přirovnat k podobné adopci vnuka v Ugaritu (14. století př.Kr.). Dar otrokyně coby součást věna a její nabídnutí manželovi neplodnou manželkou (16:1–6; 30:1–3) je doloženo Chamurapiho Zákoníkem (18. století př.Kr.).

Některé náboženské praktiky patriarchů jsou dokonce starší než Mojžíš. Uctívali Boha pod jmény jako El Olam („Věčný Bůh“ 21:33) a El Šadaj („Všemohoucí Bůh“ 17:1). Tato jména se nikde v Tóře znovu nevyskytují kromě El Šadaj Ex 6:3 (Nu 24:4, 16 obsahuje pouze samotné Šadaj).

V rozporu s Mojžíšovým Zákonem a bez vypravěčovy cenzury Jákob vztyčil kamenný památník (28:18–22; Dt 16:21–22), Abraham se oženil s nevlastní sestrou (20:12; Lv 18:9) a Jákob si vzal dvě sestry zároveň (29:15–30; Lv 18:18).

Kromě toho 27 ze 38 jmen, kterými jsou nazýváni patriarchové a jejich rodiny, se nikdy znovu v Bibli nevyskytují. Jedině Genesis nazývá Hebron „Mamre“ (13:18; 14:13, 24; 18:1; 23:17, 19; 25:9; 35:27; 49:30; 50:13) a jediné Genesis zmiňuje Padan-Aram (25:20; 28:2, 5–7; 31:18; 33:18; 35:9, 26; 46:15). Tyto detaily indikují nejen to, že Mojžíš čerpal ze starých zdrojů, nýbrž i to, že Genesis byla napsána v rané historii Izraele, kdy nebylo zapotřebí ospravedlňovat či odsuzovat tyto pradávne zvyklosti.

Doba a místo vzniku

Z předpokladu spojení Genesis a jejího obsahu s Mojžíšem a jeho dobou vyplývá závěr, že esenciální podobu a obsah knihy lze datovat kolem roku 1400 př.Kr. Vzhledem k tomu, že David (kolem roku 1000 př.Kr.) biblický záznam o stvoření světa (Gn 1) zhudebnil (Ž 8), můžeme považovat vznik první kapitoly ve druhém miléniu př.Kr. za potvrzený. Ačkoliv se v textu ojediněle vyskytují výrazy, známé toliko z poloviny druhého tisíciletí př.Kr. (viz pozn. ke „starší“ v 25:23), neměli bychom přehlédnout, že gramatika a místní jména v Genesis (viz pozn. k „Dan“ v 14:14), podobně jako ve zbytku Pentateuchu, byla zmodernizována. Rovněž seznam králů v 36:31–43 se jeví jako dodatek pocházející z doby po Saulovi.

Neexistuje dost důkazů k jednoznačnému závěru, kdy přesně Mojžíš zkomponoval Genesis. Mohl ji napsat jako povolání pro první generaci Exodu na cestě z Egypta, anebo (pravděpodobněji) v návaznosti na zbytek Pentateuchu pro druhou generaci, připravující se na moábských pláních na dobytí Kanaanu.

Původní adresáti

Kniha Genesis byla sepsána, aby povzbudila Izraelity, čelící mnoha obtížím v procesu oddělování se od minulosti v egyptském otroctví a příprav na vstup do země zaslíbené. Příběhy poskytují prolog k závazkům, před kterými národ stál v době Mojžíšově. Např. Genesis si explicitně všímá rituálu obřizky (17:9–14) a dodržování Sabatu (2:2–3). Důležitější však je, že Genesis zaznamenává vznik Izraele na pozadí dějin celého lidstva a konfliktu mezi královstvím Božím a královstvím hada — konfliktu, ve kterém má národ Izrael sehrát klíčovou roli. Genesis rovněž připomíná vyvolení Izraele k jedinečnému smluvnímu vztahu s jediným Bohem. Podle této smlouvy se potomci patriarchů stanou významným národem v zemi zaslíbené, skrze nějž dojdou požehnání pohané.

Záměr a zvláštnosti

Kniha je pojmenována (v souladu se starodávným zvykem nazývat knihy jejich prvními slovy) hebrejským titulem *beresit* (בְּרֵאשִׁית „na počátku“). Na základě svého obsahu nese v řečtině titul Genesis (ΓΕΝΕΣΙ „původ“).

Oba tituly jsou náležité, protože kniha se věnuje původu posvátné historie.

Analýza literární struktury Genesis odhaluje následující pozoruhodnosti: Prolog (1:1–2:4) je vyznačen svým začátkem a koncem: V hebrejštině je slovosled z 1:1 (kde „stvořil“ předchází „nebe i zemi“) obrácen v 2:1–4 (kde „nebe a země předchází „stvoření“).

Po prologu se Genesis dělí na deset částí, označených formulí „Toto jsou rody...“ Po tomto nadpise vždy následuje rodokmen zmíněné osoby a/nebo příběh, ve kterém vystupují její významní potomci. První tři takové „rody“ zachycují historii před potopou, zbývajících sedm po potopě. První tři (před potopou) tvoří paralelu k prvním třem ze sedmi (po potopě): Obsahují příběhy o vývoji lidstva obecně při stvoření z vody původního chaosu a pak znovustvoření po potopě (záznam jedna a čtyři); rodokmen zbožných, nesoucích záchranu a vykoupení skrze Seta a Sema (záznamy dva a pět); a konečně příběhy epochálních smluv s Noemem a Abrahamem (záznamy tři a šest). Poslední dva páry rozšiřují Abrahamovu linii kontrastem příběhů jeho odmítnutých potomků Izmaele a Ezaua (záznamy sedm a devět) s příběhy vyvolených Izáka a Jákoba (záznamy osm a deset). Klíčem k příběhu je často uvozující zjevení: např. zaslíbení Abrahamovi (12:1–3), prenatalní známky rivalit mezi Jákobem a Ezauem (25:22–23) či Josefovy sny (37:1–11). Přechodná pasáž je vždy na konci každého záznamu (4:25–26; 6:1–8; 9:18–29 a 11:10–26, viz Úvod: Osnova). Závěrečná sekce posledního záznamu obsahuje silné spojení s knihou Exodus svým vyústěním v přísahu, jíž Josef zavázal své bratry, aby odnesli jeho nabalzamované tělo zpět do Kanaanu, až je navštíví jejich Bůh a vyvede je z Egypta (50:24–26; Ex 13:19).

Orientace knihy na původ Izraele se odvíjí na pozadí zájmu o záležitosti, týkající se celého světa. Mojžíš nám říká, že předtím, než Bůh vyvolil patriarchy (tzn. praotce Izraele, kap. 12-50), že lidstvo si nárokovalo nezávislost na něm pohrdnutím jeho příkazy (kap. 2-3). Lidé demonstrovali svou zkaženost formálním (nominálním) náboženstvím, bratrovraždou a bezuzdnou mstou (reprezentovanou Kainem v kap. 4); tyranii, harémy a neustále zlým myšlením (reprezentovaným bezbožnými vládci v 6:1-8); a vypínáním jejich vlastního království proti Bohu (reprezentovaným Nimrodovou neslavnou věží z 10:8-12; viz pozn. k 11:1-9). Boží verdikt o lidstvu zní: „Myšlenky lidského srdce jsou od dětství jen zlé.“ Za touto temnou historií se skrývá duchovní otec padlého lidstva: zlomyslný a úskočný ďábel (kap. 3). Bůh zázračně a svrchovanou mocí proměnil temný a tajemný chaos z počátku světa (1:2) v nádhernou domovinu pro lidstvo, které do ní uvedl coby do odpočinku (1:3-2:3). Stejně svrchovaně vyvolil lid své smlouvy k porážce Satana (3:15) a k požehnání do zkaženého světa (12:1-3). Bezpodmínečnou láskou vyvolil patriarchy Abrahama, Izáka a Jákoba a zaslíbil jim, že z jejich potomků učiní národ, jehož určením bude přinést požehnání celé zemi — zaslíbení, zahrnující v sobě potomstvo, zemi a krále navěky (12:1-3, 7; 13:14-17; 17:1-8; 26:2-6; 28:10-15). Dříve, než se Jákob narodil nebo než mohl vykonat cokoli dobrého či zlého, Bůh ho vyvolil místo jeho staršího dvojčete Ezaua (25:21-23). Bůh dokonce použil Judovu skandální křivdu vůči Támar, stejně jako Támařinu smělou lest, aby tyto hříšníky začlenil do mesiánské linie (kap. 38). Nebeský Král demonstroval svou slávu, s jakou vládne, když zázrakem uchoval uchoval matriarchy nedotčeny v pohanských harémech (12:10-20; 20:1-18; 26:7-11) nebo když otevřel jejich neplodná lůna (17:15-22; 18:1-15; 21:1-7; 25:21; 29:31; 30:22).

Často převrátil lidské očekávání vyvolením mladšího k tomu, aby zdědil požehnání namísto staršího (viz pozn. 25:23). Smělá prorocství i detailně podrobně rozpracované typy dosvědčují, že Bůh řídí dějiny. Např. Noe prorokoval Semovo porobení Kanaánu (9:24-26) a Abraham se stal předobrazem (fraktálem, typem; srv. čl. [Fraktály v Bibli u Gn 8 na str. 21](#)) většího (Mojžíšova) Exodu, když ho Bůh vyvedl z Egypta s velkým bohatstvím (viz pozn. k 12:10-20).

Bůh naklonil srdce svých vyvolených k důvěře v jeho zaslíbení a k poslušnosti jeho příkazům. Abraham věřil, že mu Bůh požehná nesčíselným potomstvím, navzdory všem nadějím, a Bůh mu tuto víru počítal za spravedlnost (15:6; Ř 4:3). Spoléhaje na jistotu Božích zaslíbení, Abraham netrval na svých nárocích na Zemi (kap. 13); podobně později Jákob, když se nakonec naučil spoléhat na Hospodina (32:10-13), symbolicky vrátil dědičné požehnání Ezauovi (kap. 33). Na říká, že předtím, než Bůh vyvolil patriarchy (tzn. praotce Izraele, kap. 12-50), že lidstvo si nárokovalo nezávislost na něm pohrdnutím jeho příkazy (kap. 2-3). Lidé demonstrovali svou zkaženost formálním (nominálním) náboženstvím, bratrovraždou a bezuzdnou mstou (reprezentovanou Kainem v kap. 4); tyranii, harémy a neustále zlým myšlením (reprezentovaným bezbožnými vládci v 6:1-8); a vypínáním jejich vlastního království proti Bohu (reprezentovaným Nimrodovou neslavnou věží z 10:8-12; viz pozn. 11:1-9). Boží verdikt o lidstvu zní: „Myšlenky lidského srdce jsou od dětství jen zlé.“ Za touto temnou historií se skrývá duchovní otec padlého lidstva: zlomyslný a úskočný ďábel (kap. 3).

Bůh zázračně a svrchovanou mocí proměnil temný a tajemný chaos z počátku světa (1:2) v nádhernou domovinu pro lidstvo, které do ní uvedl coby do odpočinku (1:3-2:3). Stejně svrchovaně vyvolil lid své smlouvy k porážce Satana (3:15) a k požehnání do zkaženého světa (12:1-3). Bezpodmínečnou láskou vyvolil patriarchy Abrahama, Izáka a Jákoba a zaslíbil jim, že z jejich potomků učiní národ, jehož určením bude přinést požehnání celé zemi — zaslíbení, zahrnující v sobě potomstvo, zemi a krále navěky (12:1-3, 7; 13:14-17; 17:1-8; 26:2-6; 28:10-15). Dříve, než se Jákob narodil nebo než mohl vykonat cokoli dobrého či zlého, Bůh ho vyvolil místo jeho staršího dvojčete Ezaua (25:21-23). Bůh dokonce použil Judovu skandální křivdu vůči Támar, stejně jako Támařinu smělou lest, aby tyto hříšníky začlenil do mesiánské linie (kap. 38). Nebeský Král demonstroval svou slávu, s jakou vládne, když zázrakem uchoval uchoval matriarchy nedotčeny v pohanských harémech (12:10-20; 20:1-18; 26:7-11) nebo když otevřel jejich neplodná lůna (17:15-22; 18:1-15; 21:1-7; 25:21; 29:31; 30:22). Často převrátil lidské očekávání vyvolením mladšího k tomu, aby zdědil požehnání namísto staršího (viz pozn. 25:23). Smělá prorocství i detailně podrobně rozpracované typy dosvědčují, že Bůh řídí dějiny. Např. Noe prorokoval Semovo porobení Kanaánu (9:24-26) a Abraham se stal předobrazem (fraktálem, typem; srv. čl. [Fraktály v Bibli u Gn 8 na str. 21](#)) většího (Mojžíšova) Exodu, když ho Bůh vyvedl z Egypta s velkým bohatstvím (viz pozn. 12:10-20). Bůh naklonil srdce svých vyvolených k důvěře v jeho zaslíbení a k poslušnosti jeho příkazům. Abraham věřil, že mu Bůh požehná nesčíselným potomstvím, navzdory všem nadějím, a Bůh mu tuto víru

počítal za spravedlnost (15:6). Spoléhaje na jistotu Božích zaslíbení, Abraham netrval na svých nárocích na Zemi (kap. 13); podobně později Jákob, když se nakonec naučil spoléhat na Hospodina (32:10–13), symbolicky vrátil dědičné požehnání Ezauovi (kap. 33). Na začátku Josefova příběhu prodá Juda Josefa do otroctví (37:26–28), avšak k jeho konci je bývalý otrokář ochoten stát se sám otrokem namísto svého bratra (44:33–34). Josef odpustil svým bratrům zotročení a pokus o vraždu bez nároku na potrestání v důvěře, že i takovéto odporné hříchy mohou posloužit Božímu záměru (45:4–8; 50:20–21).

Dlužno poznamenat, že s interpretací Genesis je spojeno několik obtíží. Tenze mezi biblickým pojetím stvoření světa a názorem mnohých (nicméně zdaleka ne všech!) moderních vědců je nepřehlédnutelná. Různé modely pro integraci teologie a dalších vědních oborů jsou uvedeny v teologickém článku Stáří světa v Gn 1.

Dominující témata

Tematicky se kniha dělí na dvě hlavní části: Prvních 11 kapitol zachycuje velký rámec — prehistorii celého světa. Tato část je zaměřena na události. Čteme zde známé příběhy o Adamovi a Evě, Kainovi a Ábelovi, o Noemově arše, o babylónské věži. Jsou to texty, ve kterých málo slov nese hodně významu a závažných důsledků. Co se zde stane jako jediná událost, ovlivní následující staletí a tisíciletí.

Zbytek knihy (Gn 12–50) je věnován osobnostem. Počínaje kapitolou 12 se Genesis zaměřuje na jednu rodinu: Abrahama a jeho potomky. Celý zbytek Bible se týká víceméně této jedné rodiny. Toto tvrzení však vyžaduje upřesnění: Bible sice věnuje pozornost převážně potomkům Abrahamovým, nicméně je tomu tak proto, že právě z nich má vzejít požehnání všem národům světa (12:3).

V knize Genesis se objevuje množství témat, která jsou zřídka znovu zmíněna v SZ, zato však se k nim Bible vrací docela podrobně v NZ. Zde jsou některá z nich:

- manželství (Ef 5:22–33)
- pád člověka (Ř 5:12–21; 1Tm 2:14)
- Kainova žárlivost (Žd 11:4; 1Jn 3:12)
- Abrahamova věrnost (Žd 4:1–3)
- Ezauova zkaženost (Žd 12:16–17)
- potopa světa (Mt 24:38; Lk 17:27; Žd 11:7>)
- potopa světa (Mt 24:38; Lk 17:27; Žd 11:7)
- darovaná spravedlnost (Ř 4:3–5)
- rivalita mezi syny zaslíbení a syny těla (Ga 4:1–7)

Jak číst Genesis

Genesis patří mezi nejoblíbenější knihy Starého Zákona. Je plná zajímavých postav, příběhů a událostí. Je jako základ domu, na kterém stojí všechno ostatní. Vypráví příběh mnoha začátků: vznik vesmíru, první hřích, počátek procesu Boží záchrany padlého lidstva.

Nesmíme zapomenout, že Genesis (stejně jako ostatně celá Bible) vznikla vznikla možná půl druhého milénia před Kristem. Při čtení se pokusme vcítit se do prožívání Izraelitů, opouštějících egyptské otroctví v těchto počátcích historie.

Jak to asi četli oni? Co v tom viděli? Co je oslovovalo? Proč například je nejvíce prostoru věnováno Josefovi, ačkoliv nejdůležitější je bezesporu Abraham? Protože Josefův příběh vysvětluje, kde jsme se vzali v Egyptě. Proč je zdůrazněno, že Kain byl zemědělec, kdežto Ábel pastýř (4:2)? Protože jsou to Egypťané, naši otrokáři, kdo obdělává půdu, a my, Izraelité jsme jim odporní právě proto, že jsme pastevcí (46:34). Tak se můžeme identifikovat s Ábelem, jenž nevině trpí křivdu (4:8) rukou Kaina, který je zosobněním Egypťanů (stejně jako oni i Kain staví města a pojmenovává je po svých synech 4:17; Ex 1:11). Proč máme záznam o tom, že Noe proklel Kanaána, Chámovu syna (9:25), a ne o tom, jak proklel Cháma samotného, který si svou neúctou prokletí vysloužil (v. 22)? Prokletí Cháma nám může být lhostejné, to je mrtvá historie, ale prokletí Kanaána, to je pro nás živě aktuální! Mojžíš je zapsal pro nás, abychom si připomněli, že do země Kanaánu nemíříme náhodou, ale že nám právem patří už od první generace po potopě (v. 26). Některé komentující texty na příslušných místech přibližují tyto a podobné souvislosti.

Kristus v Genesis

Co se začalo v Genesis, došlo svého naplnění v Kristu. Rodokmen, začínající v kapitole 5 a pokračující v kapitole 11, dochází úplnosti narozením Ježíše Krista (Mt 1; Lk 3:23–38). On je

ten Abrahamovi zaslíbený potomek (17:7; srv. Ga 3:16), v němž všechny národy země dojdou požehnání (12:3). Všichni, kdo jsou v něho pokřtěni, jsou potomci Abrahamovi (Ga 3:27–29).

Noe předpověděl, že Jafetité naleznou spásu skrze Semity (9:27). Toto proroctví se naplnilo v Novém Zákoně (Ř 11, srv. pozn. 9:27). Bůh sám předpověděl, že símě ženy porazí Satana (3:15). Toto potomstvo je Kristus a jeho církvev (Ř 16:20; Zj 12:17). Nevěsta pro Adama je předobrazem nevěsty pro Krista (2:18–25; Ef 5:22–32). Ježíš je kněz podle řádu Melchisedechova (14:18–20; Žd 7). Ráj, ztracený vinou prvního Adama, je obnoven zásluhou posledního (1Kor 15:45).

Osnova

A. Předpotopní historie (1:1–11:9)

1. Prolog: Stvoření nebes a země (1:1–2:3)
2. Příběh nebe a země (2:4–4:26)
  - Zkouška Adama a Evy (2:4–25)
  - Pád a jeho důsledky (3:1–24)
  - Nárůst hříchu v Kainově linii (4:1–24)
  - Zbožný pozůstatek (4:25–26)
3. Adamův rodokmen (5:1–6:8)
  - Smluvní linie Setova (5:1–32)
  - Nárůst hříchu před potopou (6:1–8)
4. Příběh Noemův (6:9–9:29)
  - Příprava na potopu (6:9–7:10)
  - Potopa a záchrana (7:11–8:19)
  - Boží smlouva o stabilitě přírody (8:20–9:17)
  - Proroctví o Noemových synech (9:18–29)
5. Sem Cham a Jáfet (10:1–11:9)
  - Přehled národů (10:1–32)
  - Nárůst zla v Babylónu (11:1–9)

Na úsvitu dějin Bůh ustanovil ideální řád světa. Hřích lidí zkažil Boží svět, nicméně Bůh započal proces vykoupení a záchrany celého stvoření způsobem, který přímo vedl k vyvedení Izraele z Egypta a k jeho dobytí Kanaanu.

B. Raná historie patriarchů (11:10–37:1)

1. Sem (11:10–26)
2. Abraham (11:27–25:11)
  - Abrahamův rodokmen (11:27–32)
  - Abrahamova Země a potomci (12:1–22:19)
    - Migrace do Země zaslíbené (12:1–9)
    - Vysvobození z Egypta (12:10–20)
    - Lotovo oddělení od Země (13:1–18)
    - Vítězství nad východními králi (14:1–24)
  - Smlouva ohledně Země (15:1–21)
  - Zavržení Hagar a Izmaele (16:1–16)
  - Boží smlouva ohledně potomstva a Země (17:1–27)
  - Sára bude mít syna (18:1–15)
  - Abrahám, Lot a Sodoma (18:16–19:38)

Životy Abrahama, Izáka a Jákoba nabízejí na mnoha místech porozumění způsobu, jakým Bůh později použije Izrael coby nástroj vykoupení. Jeho smluvní zaslíbení země a početného potomstva byly věrnými v Izraeli předávány z generace na generaci.

- Smlouva ohledně Země (15:1–21)
- Zavržení Hagar a Izmaele (16:1–16)
- Boží smlouva ohledně potomstva a Země (17:1–27)
- Sára bude mít syna (18:1–15)
- Abraham, Lot a Sodoma (18:16–19:38)
- Spravedlnost a přímluva za Sodomu (18:16–33)
- Lotova záchrana (19:1–29)
- Lot a jeho dcery (19:30–38)
  - Abrahamova přímluva za Abimeleka (20:1–18)
  - Narození Izáka (22:1–21)
  - Abrahamova smlouva s Abimelelem (21:22–34)
  - Abrahamova zkouška a ujištění (22:1–19)
- Přesun pozornosti na Izáka (22:20–25:11)
  - Rebečina rodina (22:20–24)
  - Sářina smrt (23:1–20)
  - Rebeka pro Izáka (24:1–67)
  - Izák jediným dědicem (25:1–6)
  - Abrahamova smrt (25:7–11)
- Izmael (25:12–18)
- Izák a Jákob (25:19–27:40)
- 3. Jákob v Zemi (25:19–27:40)
  - Rivalita mezi Jákobem a Ezauem (25:19–34)
  - Izák a Abimelek (26:1–35)
  - Jákobova krádež Ezauova požehnání (27:1–40)
- 4. Jákob v cizině (27:41–33:17)
  - Jákobův útěk před Ezauem (27:41–28:9)
  - Jákobův zikurat na útěku (28:10–22)
  - Konflikt s Lábanem (29:1–30)
  - Zrození kmenových patriarchů (29:31–30:24)
  - Jákobův odchod od Lábana (30:25–31:55)
  - Zikurat cestou zpět (32:1–32)
  - Ezauovo smíření s Jákobem (33:1–17)
- 3. Jákob zpátky v Zemi (33:18–35:29)
  - a. Krize v Šechemu (33:18–34:31)
  - b. Ujištění v Bet-elu (35:1–15)
  - c. Závěrečné cesty a události (35:16–29)
- E. Ezau (36:1–37:1)

III. Josefova historie (37:2– 50:26)

A. Patriarchové rozdělení a v disharmonii (37:2– 41:57)

1. Josefovy divné sny (37:2– 11)
2. Josef prodán do otroctví (37:12– 36)
3. Zkorumpovanost patriarchů v Kanaanu (38:1– 30)
4. Josefova integrita v Putifarově domě (39:1– 19)
5. Josefova neochvějná víra ve vězení (39:20– 40:23)
6. Josef vyvýšen nad celým Egyptem (41:1– 57)

B. Patriarchové spolu a v harmonii (42:1– 47:28)

1. Josefova první zkouška bratrů (42:1– 38)
2. Josefova druhá zkouška bratrů (43:1– 34)
3. Josefova třetí zkouška bratrů (44:1– 34)
4. Josefovo smíření s bratry (45:1– 28)
5. Migrace všech patriarchů do Egypta (46:1– 30)
6. Patriarchové v zemi Gošen (46:31– 47:28)

C. Budoucnost patriarchů v Zemi (47:29– 50:26)

1. Jákob a Země (47:29– 50:14)
  - a. Jákobova vůle ohledně jeho pohřbu (47:29– 31)
  - b. Jákobovo požehnání synům (48:1– 49:28)
  - c. Jákobova smrt a pohřeb v Kanaanu (49:29– 50:14)
2. Josef a Země (50:15– 26)
  - a. Josefovo znovuujištění (50:15– 21)
  - b. Josefova poslední slova a smrt (50:22– 26)

36638f1 (Update)

III. Josefova historie (37:2–50:26)

A. Patriarchové rozdělení a v disharmonii (37:2–41:57)

1. Josefovy divné sny (37:2–11)
2. Josef prodán do otroctví (37:12–36)
3. Zkorumpovanost patriarchů v Kanaanu (38:1–30)
4. Josefova integrita v Putifarově domě (39:1–19)
5. Josefova neochvějná víra ve vězení (39:20–40:23)
6. Josef vyvýšen nad celým Egyptem (41:1–57)

B. Patriarchové spolu a v harmonii (42:1–47:28)

1. Josefova první zkouška bratrů (42:1–38)

Zkušenosti Josefa a jeho bratrů učily izraelské kmeny loajalitu vůči Bohu k sobě navzájem, neboť směřovaly ke vznešenému cíli – stát se Hospodinovým nástrojem vykoupení.

- 2. Josefova druhá zkouška bratrů (43:1–34)
- 3. Josefova třetí zkouška bratrů (44:1–34)
- 4. Josefovo smíření s bratry (45:1–28)
- 5. Migrace všech patriarchů do Egypta (46:1–30)
- 6. Patriarchové v zemi Gošen (46:31–47:28)
- C. Budoucnost patriarchů v Zemi (47:29–50:26)
  - 1. Jákob a Země (47:29–50:14)
    - a. Jákobova vůle ohledně jeho pohřbu (47:29–31)
    - b. Jákobovo požehnání synům (48:1–49:28)
    - c. Jákobova smrt a pohřeb v Kanaanu (49:29–50:14)
  - 2. Josef a Země (50:15–26)
    - a. Josefovo znovujjištění (50:15–21)
    - b. Josefova poslední slova a smrt (50:22–26)

1 Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. ² Země pak byla nesličná a pustá a tma byla nad propastí a Duch Boží se vznášel nad vodami. ³ A řekl Bůh: Buď světlo! A bylo světlo. ⁴ A viděl Bůh světlo, že bylo dobré; a oddělil Bůh světlo od tmy. ⁵ A nazval Bůh světlo dnem, a tmu nazval nocí. A byl večer a bylo jitro, den první. ⁶ Řekl také Bůh: Buď obloha uprostřed vod a odděl vody od vod! ⁷ A učinil Bůh tu oblohu a oddělil vody, které jsou pod oblohou, od vod, které jsou nad oblohou. A stalo se tak. ⁸ A nazval Bůh oblohu nebem. A byl večer a bylo jitro, den druhý. ⁹ Řekl také Bůh: Shromážděte se vody, které jsou pod nebem, v místo jedno, a ukaž se místo suché! A stalo se tak. ¹⁰ A nazval Bůh místo suché zemí, shromáždění pak vod nazval mořem. A viděl Bůh, že to bylo dobré. ¹¹ Potom řekl Bůh: Zplod' země trávu a bylinu vydávající símě a strom plodný, nesoucí ovoce podle druhu svého, v němž by bylo símě jeho na zemi. A stalo se tak. ¹² Neboť země vydala trávu a bylinu nesoucí semeno podle rodu svého, i strom přinášející ovoce, v němž bylo símě jeho, podle rodu jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré. ¹³ A byl večer a bylo jitro, den třetí. ¹⁴ Opět řekl Bůh: Buďte světla na obloze nebeské, aby oddělovala den od noci a byla na znamení a rozměření časů, dnů a let. ¹⁵ A aby svítila na obloze nebeské a osvětlovala zemi. A stalo se tak. ¹⁶ A učinil Bůh dvě světla veliká, světlo větší, aby správu drželo nade dnem, a světlo menší, aby správu drželo nad nocí; též i hvězdy. ¹⁷ A postavil je Bůh na obloze nebeské, aby osvětlovala zemi; ¹⁸ A aby správu držela nade dnem a nocí a oddělovala světlo od tmy. A viděl Bůh, že to bylo dobré. ¹⁹ A byl večer a bylo jitro, den čtvrtý. ²⁰ Řekl ještě Bůh: Vydejte vody hmyz duše živé v hojnosti a ptactvo, které by létalo nad zemí pod oblohou nebeskou! ²¹ A stvořil Bůh velryby veliké a všelijakou duši

1:1–2 Stvoření. Věda shrnuje vesmír do těchto pěti pojmů: čas, prostor, hmota, energie a pohyb. Bible také o milénia dříve: Na počátku (čas) Bůh stvořil (energie) nebe (prostor) a zemi (hmota); Duch Boží se vznášel (pohyb) nad vodami.

1:1–31 Symetrických šest dní. První tři dny Bůh připravoval prostředí pro obyvatele, které pak do nich umisťoval druhé tři dny. Čtvrtý den stvořil nebeská tělesa, pro které již bylo připraveno světlo první den. Pátý den stvořil živočichy obývající vody a vzduch, které na ně čekaly od druhého dne. A šestý den stvořil suchozemské tvory včetně člověka, na které se pevnina těšila ode dne třetího.

1:1 Na počátku. Zatímco pohanské vnímání času je cyklické, v neko-

nečných opakováních stejných sezón, biblický koncept času je lineární – má počátek, střed (někde v něm se právě nacházíme) a bude mít i konec. Je to příběh. Příběh, který má autora.

1:3 Buď světlo! Světlo, které bylo dříve než Slunce (vv. 14–18) je možná ono pravé světlo, které osvětluje každého člověka, které Bible identifikuje s Kristem, (Jn 1:4, 5, 9, 3:19, 8:12, 9:5, 12:35–36, 12:46); možná to, kterým zářily tváře některých lidí výjimečně blízko Bohu (Ex 34:35, Sk 6:15), možná mezi nimi není rozdíl.

1:14 Časů. Hebr. *Moedim* (מוֹעֲדִים) znamená „svátky“. V Lv 23:2 tentýž výraz (מוֹעֲדֵי) uvozuje výčet svátků.

živou, hýbající se, kterou v hojnosti vydaly vody podle rodu jejich, a všelijaké ptactvo křídla mající, podle rodu jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré. ²² A požehnal jim Bůh, řka: Plodte se a množte se a naplňte vody mořské; též ptactvo ať se rozmnožuje na zemi! ²³ A byl večer a bylo jitro, den pátý. ²⁴ Řekl též Bůh: Vydej země duši živou, jednu každou podle pokolení jejího, dobytek a plazy, i zvěř zemskou, podle rodu jejího. A stalo se tak. ²⁵ A učinil Bůh zvěř zemskou podle pokolení jejího, též dobytek podle rodů jejich, i všelijaký plaz podle rodu jeho. A viděl Bůh, že bylo dobré. ²⁶ Řekl opět Bůh: Učinme člověka k obrazu našemu, podle podobenství našeho, a ať panují nad rybami mořskými, a nad ptactvem nebeským, i nad dobyttem, a nade vši zemí, i nad všelijakým plazem hýbajícím se na zemi. ²⁷ A stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil jej, muže a ženu stvořil je. ²⁸ A požehnal jim Bůh, a řekl jim Bůh: Plodte se a rozmnožujte se, a naplňte zemi, a podmaňte ji, a panujte nad rybami mořskými, a nad ptactvem nebeským, i nad všelijakým živočichem hýbajícím se na zemi. ²⁹ Řekl ještě Bůh: Aj, dal jsem vám všelijakou bylinu, vydávající símě, která je na tváři vsí země, a všelijaké stromové (na němž je ovoce stromu), nesoucí símě; to bude vám za pokrm. ³⁰ Všem pak živočichům zemským, i všemu ptactvu nebeskému, a všemu tomu, co se hýbe na zemi, v čem je duše živá, všelijakou bylinu zelenou dal jsem ku pokrmu. A stalo se tak. ³¹ A viděl Bůh vše, co učinil, a aj, bylo velmi dobré. A byl večer a bylo jitro, den šestý.

2 A tak dokonána jsou nebesa a země i všechno vojsko jejich. ² A dokonal Bůh dne sedmého dílo své, které dělal; a odpočinul v den sedmý ode všeho díla svého, které byl dělal. ³ A požehnal Bůh dni sedmému a posvětil ho; neboť v něm odpočinul Bůh ode všeho díla svého, které byl stvořil, aby učiněno bylo. ⁴ Tyto jsou rody nebes a země (když stvořeny jsou v den, v němž učinil Hospodin Bůh zemi i nebe), ⁵ I každé chrastiny polní, dřívě než byla na zemi, i všelijaké byliny polní, dřívě než vzházela; neboť ještě byl nedštil Hospodin Bůh na zemi, aniž byl který člověk, jenž by obdělával zemi. ⁶ A aniž pára vystupovala z země, aby svlažovala všechn povrch země. ⁷ A učinil Hospodin Bůh člověka z prachu země a vdechl v chřípí jeho dech života, a byl člověk v duši živou. ⁸ Štípil pak byl Hospodin Bůh ráj v Eden na východ a postavil tam člověka, jehož byl učinil. ⁹ A vyvedl Hospodin Bůh ze země všelijaký strom na pohledění libý a ovoce k jídlu chutné; též strom života uprostřed ráje, i strom vědění dobrého a zlého. ¹⁰ (A řeka vycházela z Eden, ke svlažování ráje, a odtud dělila se a byla ve čtyři hlavní řeky. ¹¹ Jméno jedné Píson, ta obchází všecku zemi Hevilah, kde je zlato. ¹² A zlato země té je výborné; tam je i bdelium, a kámen onychin. ¹³ Jméno pak druhé řeky Gihon, ta obchází všecku zemi Chus. ¹⁴ A jméno řeky třetí Hiddekel, která teče k východní straně Assyrské země. A řeka čtvrtá je Eufrates). ¹⁵ Pojav tedy Hospodin Bůh člověka, postavil jej v ráji v zemi Eden, aby jej obdělával a střežil ho. ¹⁶ A zapověděl Hospodin Bůh člověku, řka: Z každého stromu rajského svobodně jíst budeš; ¹⁷ Ale ze stromu vědění dobrého a zlého nikoli nejez; neboť v kterýkoli den bys z něho jedl, smrtí umřeš. ¹⁸ Řekl byl také Hospodin Bůh: Není dobré člověku být samotnému; učiním jemu pomoc, která by při něm byla. ¹⁹ (Neboť když byl učinil Hospodin Bůh ze země všelijakou zvěř polní, i všechno ptactvo nebeské, přivedl je k Adamovi, aby pohleděl na ně, jaké by jméno kterému dát měl; a jakkoli by nazval Adam kterou duši živou, tak aby jmenována byla. ²⁰ A dal Adam jména všemu dobytku, i ptactvu nebeskému a všelijaké zvěři polní; Adamovi

1:26 Učinme. Plurál pro kralické teology znamenal „Zřetelné o svatě Trojici, tedy o jediném Bohu a trojím v osobách, svědectví,“ podobně jako v 11:7. Když Bůh chtěl stvořit vodní živočichy, promluvil k moři (1:20). Když chtěl stvořit rostliny, promluvil k zemi (24). Když chtěl stvořit člověka, promluvil sám k sobě. Ryba bez vody zemře, stejně tak strom bez půdy. A člověk bez Boha. Bůh je pro člověka přirozené prostředí. Život má ten, kdo v něm zůstává (Jn 15:5). **1:28 Cíl obrazu Božího.** Záměr, s jakým Bůh vsadil člověka do světa, je dvojitý: množit se a vládnout nad zemí. Abraham měl dvojitou starost, týkající se právě těchto dvou oblastí: Byl bezdětný a nevládl zemi (15:1–7). Kristův pokyn jít ke všem národům a získávat z nich učedníky („zrestaurované“ obrazy Boží, které byly zničené hříchem) je echo prvních slov, která lidé od Boha slyšeli (Mt 28:19).

2:1 Stvoření nebo evoluce? Obě náboženství (ano, evoluce je náboženství, vyžaduje víru; nemá důkazy, o které by se mohla opřít) vysvětlují, co pozorujeme. Avšak liší se radikálně: Biblické křesťanství říká, že člověk je významný; je věčný, proto důležitější než státní, který mu má sloužit; dobro a zlo existují objektivně; morálku určuje Bůh, jenž je láska; poznání pravdy podírá systém. Podle evoluce však: člověk je bezvýznamný otrok Státu (jenž je bůh, chodící po zemi); dobro ani zlo neexistují, jen moc; morálku diktují vítězové; poznání pravdy systém podnývá (proto musí být cenzurována a potírána).

2:7 Učinil. Hebr. jatzar, (צָרַר) stejný výraz, jaký se používá pro hrnčiče, který dává tvar hliněné nádobě („hrnčič“ v Jr 18:4 má tento základ).

V této kapitole se objevuje i ve verších 8 a 19. Srv pozn. 22.

2:10–14 Kde by Eden? Slovo „Eden“ (עֵדֵן) znamená babylónsky „pláň, rovina“. To je důvod, proč se většina teologů domnívá, že původní Boží zahrada byla někde v Mezopotámii, snad na území dnešního Iráku. Hebrejsky však „Eden“ znamená „rozkošný“, což zahrada jistě byla, a hornatý terén se tím apriorně nevyklučuje. Lokalizace jmény řek (z nichž některé již neexistují) ztotožňuje původní rajskou zahradu se zemí zaslíbenou Abrahamovi. Lze spekulovat i o tom, že pohoří, obklopující příkopovou propadlinu (tzv. rift valley), kudy teče Jordán, mohla vzniknout až jako výsledek Noemovy potopy (před potopou to mohla být rovina, srv. [Mapa mořského dna](#) na str. 20).

2:12 Bdelium. O etymologii tohoto slova se vedou debaty. Někteří navrhuji sanskrtský původ, jiní spatřují příbuznost se slovem *badal* (בָּדַל). Nikdo neví přesně, co by to mělo být, ačkoliv se zdá, že v době sepsání Genesis to bylo něco všeobecně dobře známého. Jediný další výskyt tohoto výrazu v Bibli je v Nu 11:7, kde je k němu přirovnávána barva nebeského pokrmu many. Snad proto některé cizí překlady překládají bdelium jako perlu, zatímco některé české jako vonnou pryskyřici.

2:17 Smrtí umřeš. Dosl. *zemřeš, zemřeš*. Opakování je v Bibli vždy pro zdůraznění. Pleonasmus smrti (*mut-mut* מוֹת הַמוֹת) ve své lživě negaci znovu opakuje had (3:4 לֹא-מוֹת הָמוֹת), nikoliv však Eva. Dábel zná Boží Slovo lépe než lidé.

pak není nalezena pomoc, která by při něm byla.)²¹ Proto uvedl Hospodin Bůh tvrdý sen na Adama, a usnul; a vyňal jedno z žeber jeho, a to místo vyplnil tělem.²² A z toho žebra, které vyňal z Adama, vytvořil Hospodin Bůh ženu, a přivedl ji k Adamovi.²³ A řekl Adam: Teď tato je kost z kostí mých a tělo z těla mého; tato slout bude žena, neboť z muže vzata jest.²⁴ Z té příčiny opustí muž otce svého i matku svou a přidrží manželky své, a budou v jedno tělo.²⁵ Byli pak oba dva nazí, Adam i žena jeho, a nestyděli se.

3 Had pak byl nejchytřejší ze všech živočichů polních, které byl učinil Hospodin Bůh. A ten řekl ženě: Tak-li je, že vám Bůh řekl: Nebudete jíst z každého stromu rajskeho? ² A řekla žena hadu: Ovoce stromů rajskeho jíme; ³ Ale o ovoci stromu, který je uprostřed ráje, řekl Bůh: Nebudete ho jíst, aniž se ho dotknete, abyste nezemřeli. ⁴ A řekl had ženě: Nikoli, nezemřete smrtí! ⁵ Ale ví Bůh, že v kterýkoli den z něho jíst budete, otevrou se oči vaše; a budete jako bohové, vědouce dobré i zlé. ⁶ Vidouc tedy žena, že dobrý je strom k jídlu i příjemný očím a k nabytí rozumnosti strom žádostivý, vzala z ovoce jeho a jedla; dala také i muži svému s sebou a on jedl. ⁷ Tedy otevřeny jsou oči obou dvou a poznali, že jsou nazí; a navázali listí fíkového a nadělali sobě suknic. ⁸ A v tom uslyšeli hlas Hospodina Boha chodícího po ráji k větru dennímu; a skryl se Adam a žena jeho před tváří Hospodina Boha, uprostřed stromů rajskeho. ⁹ A povolal Hospodin Bůh Adama, a řekl jemu: Kde jsi? ¹⁰ Který řekl: Hlas tvůj slyšel jsem v ráji a bál jsem se, že jsem nahý; proto skryl jsem se. ¹¹ A řekl Bůh: Kdo ti oznámil, že jsi nahý? Nejedl-lis ale z toho stromu, z něhož jsem jíst zapověděl? ¹² A řekl Adam: Žena, kterou jsi mi dal, aby byla se mnou, ona mi dala ze stromu toho a jedl jsem. ¹³ A řekl Hospodin Bůh ženě: Co jsi to učinila? A řekla žena: Had mne podvedl a jedla jsem. ¹⁴ Tedy řekl Hospodin Bůh hadu: Že jsi to učinil, zlořečený budeš nade všechna zvířata a nade všechny živočichy polní; po břicho svém plazit se budeš a prach žrát budeš po všechny dny života svého. ¹⁵ Nadto nepřátelství položím mezi tebou a mezi ženou, i mezi semenem tvým a semenem jejím; ono potře tobě hlavu, a ty potřeš jemu patu. ¹⁶ Ženě pak řekl: Velice rozmnožím bolesti tvé a těhotenství tvé, s bolestí rodit budeš děti a pod mocí muže tvého bude žádost tvá, a on panovat bude nad tebou. ¹⁷ Adamovi také řekl: Že jsi uposlechl hlasu ženy své a jedl jsi ze stromu toho, který jsem zapověděl, řka: Nebudeš jíst z něho; zlořečená země pro tebe, s bolestí jíst budeš z ní po všechny dny života svého. ¹⁸ Trní a bodláčí tobě plodit bude, a budeš jíst byliny polní. ¹⁹ V potu tváře své chléb jíst budeš, dokud se nenavrátiš do země, poněvadž jsi z ní vzat. Neboť prach jsi a v prach se navrátiš. ²⁰ Dal pak byl Adam jméno ženě své Eva, protože ona byla matkou všech živých. ²¹ A zhotovil Hospodin Bůh Adamovi a ženě jeho oděv kožený, a přioděl je. ²² Tedy řekl Hospodin Bůh: Aj, člověk učiněn je jako jeden z nás, věda dobré i zlé; pročez nyní, aby nevztáhl ruky své, a nevzal také z stromu života, a jedl by a byl by živ na věky, vyžeňme jej. ²³ A vypustil jej Hospodin Bůh ze zahrady Eden, aby obdělával zemi, z níž vzat byl. ²⁴ A tak vyhnal člověka a osadil zahradu Eden cherubíny k východní straně s mečem plamenným blýskajícím se, aby střežili cestu ke stromu života.

2:22 Vytvořil. Na rozdíl od Adamova stvoření (viz pozn. 7) přišla Eva na svět procesem, vystiženým slovesem *banah* ve tvaru *jiben* (יִבֵּן) Sloveso *banah* je příbuzné se slovem *binah* (בִּינָה), které znamená „inteligence“ (např. „rozumnost“ v Iz 11:2). Ženy jsou nadány větší schopností poznání než muži od počátku. Je prokázáno, že ženy mají více mozkových buněk, než muži. Umožňuje jim to nejen „multi-tasking“ vnímání a zpracovávání podnětů, ale i zvýšenou citlivost na ně.

3:1 Ženě. Proč si Satan vybral ženu? Ne proto, že by ženy byly obecně slabší než muži, ale proto že dosud neměla jméno; to dostala až v 3:20, po hříchu již spáchaném. Přestože napadá i křesťany jistě si svou identitou, ti nejistí jsou snadná kořist, je prakticky jisté, že podlehnou na první pokušení. Viz čl. *Identita v Kristu u Ef 2:6*.

3:2 Jíme. První pokušení na světě bylo zaměřené na nedostatek. Měli spoustu všeho nejlepšího, ale jim to nestačilo, chtěli se zabývat tím, co jim chybělo. Jsme hříšníci jako každý druhý, a víme, že bychom zasloužili smrt (Ř 6:23) a že cokoliv menšího než smrt je nezasloužená milost. Jestli se nám v útlém dětství nedostalo pozornosti, jakou jsme potřebovali – bezpodmínečné lásky proto, kým jsme, ne podmínečné, teprve až něco dokážeme – pak nám to opravdu bude chybět po celý život. Naše hříchy jsou sebeobraně mechanismy, které si dítě osvojilo automaticky, podvědomě, a které už v dospělosti nepotřebuje, ale mozek už je tak nastaven, aby své dítě pořád chránil. Nemusíme se donekonečna nimrat v křivdách na nás napáchaných. Kristova milost je neskonale větší než cokoliv, co nás mohlo potkat, jakkoliv těžké a hrozné. Vykoupil nás z prokletí hříchů nejen našich vlastních, ale i hříchů jiných lidí, na nás napáchaných. Nezapírejme

ho (2Pt 2:1) návratem zpátky k tomu, z čeho už jsme byli vysvobozeni (22).

3:6 Strom je dobrý k jídlu i příjemný očím ... k nabytí rozumnosti ... žádostivý. Trojí pokušení jsou dlablovy zbraně (1Jn 2:16). Eva selhala ve všech, Kristus ve všech zvítězil (Lk 4:3–13).

3:15 Hlavu ... patu. Verš Gn 3:15 je tzv. *protoevangelium* – první zmínka o Mesiášovi v Bibli. Obě části těla jsou proroctvím o kříži: Patu Satanu rozdrtil, když mu římská vojska při ukřižování probodli patní kosti, hlavu rozdrtil Satanovi Kristus, když ho svou smrtí porazil (Žd 2:14 a pozn.).

3:16–19 Rozbitý obraz. Obraz Boží, poškozený hříchem, nepřestal být obrazem Božím. Bůh neřekl Evě, že už se nemusí množit, ani Adamovi, že už se nemusí starat o zemi. Původní úkol (množit se a vládnout, viz 1:28) pořád zůstává. Je tu však zásadní rozdíl: Od této chvíle už to bude spojeno s bolestí a trápením.

3:16 Žádost ... panovat. Někteří vykladači vztahují prokletí ženy k předcházejícímu textu o bolestivém porodu, a docházejí k závěru, že žena bude toužit po manželovi (a tudíž i po dětech s ním) navzdory bolestem (porodním i rodičovským) a za cenu podstoupení rizika úmrtnosti rodiček (v biblických dobách nesrovnatelně vyššího než dnes). Jiní vztahují závěr verše 16 k následujícímu textu o Adamově uposlechnutí Evy a v prokletí ženy spatřují její touhu muže ovládat. Empirická zkušenost se zdá dávat za pravdu oběma interpretacím. V obou případech má ženě pomáhat muž. Příliš mnoho žen trpí frustrací způsobenou manželstvím a mateřstvím, protože příliš mnoho mužů selhává v roli manžela a otce (Ef 5:25–33; 6:4).

4 Adam pak poznal Evu ženu svou, která počavši, porodila Kaina a řekla: Obdržela jsem muže na Hospodinu. ² A opět porodila bratra jeho Abela. A byl Abel pastýř ovcí, a Kain byl orač. ³ Po mnohých pak dnech stalo se, že obětoval Kain z úrody zemské oběť Hospodinu. ⁴ Ano i Abel také obětoval z prvorozených věcí stáda svého a z tuku jejich. A vzhlédl Hospodin na Abela a na oběť jeho. ⁵ Na Kaina pak a na oběť jeho nevzhlédl. Proto rozlítel se Kain náramně a povadla tvář jeho. ⁶ A řekl Hospodin Kainovi: Proč jsi se tak rozpálil hněvem? A proč je povadlá tvář tvá? ⁷ Zdali nebudeš příjemný, budeš-li dobře činit? Pakli nebudeš dobře činit, hřích ve dvéřích leží; a pod mocí tvou bude žádost jeho a ty panovat budeš nad ním. ⁸ A mluvil Kain k Abelovi, bratru svému. Stalo se pak, když byli na poli, že povstav Kain proti Abelovi, bratru svému, zabil jej. ⁹ A řekl Hospodin Kainovi: Kde je Abel, bratr tvůj? Který odpověděl: Nevím. Zdali jsem já strážným bratra svého? ¹⁰ A řekl Bůh: Co jsi učinil? Hlas krve bratra tvého volá ke mně z země. ¹¹ Proto nyní zlořečený budeš i od té země, která otevřela ústa svá, aby přijala krev bratra tvého z ruky tvé. ¹² Když budeš obdělávat zemi, nebude více vydávat mocí své tobě; tulákem a běhounem budeš na zemi. ¹³ A řekl Kain Hospodinu: Větší je trest můj, než aby unesen být mohl. ¹⁴ Aj, vyháníš mne dnes ze země této a před tváří tvou skrývat se budu a budu tulákem a běhounem na zemi. A přijde na to, že kdokoli mne nalezne, zabije mne. ¹⁵ A řekl mu Hospodin: Zajisté kdokoli by zabil Kaina, nad tím sedminásobně pomstěno bude. Pročež vložil Hospodin znamení na Kaina, aby ho žádný nezabil, kdokoli by jej našel. ¹⁶ Tedy odešel Kain od tváře Hospodinovy, bydlil v zemi Nód, k východní straně naproti Eden. ¹⁷ Poznal pak Kain ženu svou, která počala a porodila Enocha. A stavěl město a nazval jméno města toho jménem syna svého Enoch. ¹⁸ A narodil se Enochovi Irád, a Irád zplodil Maviaele, Maviael pak zplodil Matuzaele, a Matuzael zplodil Lámecha. ¹⁹ Vzal sobě pak Lámech dvě ženy; jméno jedné Ada a jméno druhé Zilla. ²⁰ A porodila Ada Jábale, který byl otec přebývajících ve stanech a stádo pasoucích. ²¹ A jméno bratra jeho Jubal; ten byl otec všech hrajících na harfu a nástroje hudební. ²² A Zilla také porodila Tubalkaina, kterýž byl řemeslník všelijakého díla od mědi a od železa. Sestra pak Tubalkainova byla Noéma. ²³ A řekl Lámech ženám svým, Adě a Zille: Slyšte hlas můj, ženy Lámechovy, poslouchejte řeči mé, že jsem zabil muže k ráně své a mládence k sinalosti své. ²⁴ Jestliže sedminásobně pomstěno bude pro Kaina, tedy pro Lámecha sedmdesátkrát sedmkrát. ²⁵ Poznal pak ještě Adam ženu svou, a porodila syna a nazvala jméno jeho Set; neboť řekla: Dal mi Bůh jiné símě místo Abela, kterého zabil Kain. ²⁶ Setovi pak také narodil se syn a nazval jméno jeho Enos. Tehdy začalo se vzývání jména Hospodinova.

5 Tato je kniha rodů Adamových. V ten den, ve kterém stvořil Bůh člověka, ku podobenství Božímu učinil ho. ² Muže a ženu stvořil je a požehnal jim, a nazval jméno jejich Adam v ten den, když stvořeni jsou. ³ Byl pak Adam ve stu a třiceti letech, když zplodil syna ku podobenství svému a k obrazu svému, a nazval jméno jeho Set. ⁴ A bylo dnů Adamových po zplodění Seta osm set let, a plodil syny a dcery. ⁵ A tak bylo všech dnů Adamových, ve kterých byl živ, devět set a třicet let, a umřel. ⁶ Set pak byl ve stu a pěti letech, když zplodil Enosa. ⁷ A po zplodění Enosa živ byl Set osm set a sedm let, a plodil syny a dcery. ⁸ A bylo všech dnů Setových devět set a dvanáct let, a umřel. ⁹ Byl pak Enos v devadesáti letech, když zplodil Kainana. ¹⁰ A po zplodění Kainana živ byl Enos osm set a patnáct let, a plodil syny a dcery. ¹¹ A bylo všech dnů Enosových devět set a pět let, a umřel. ¹² Kainan pak byl v sedmdesáti letech, když zplodil Mahalaleele. ¹³ A po zplodění Mahalaleele živ byl Kainan osm set a čtyřicet let, a plodil syny a dcery. ¹⁴ A bylo všech dnů Kainanových devět set a deset let, a umřel. ¹⁵ Mahalaleel pak byl v šedesáti a pěti letech, když zplodil Járeda. ¹⁶ A po zplodění Járeda živ byl Mahalaleel osm set a třicet let, a plodil syny a dcery. ¹⁷ A bylo všech dnů Mahalaleelových osm set devadesát

4:3–4 Z úrody ... z prvorozených. Někteří se domnívají, že Bůh bratrům sdělil jakési pokyny, které nemáme v Bibli zaznamenány, kterých se asi Abel držel, kdežto Kain nikoliv. To se sice nedá vyloučit, avšak ani potvrdit; je to čirá spekulace, z níž nelze vyvozovat žádné závěry. Jiní jsou toho názoru, že Bůh trval na oběti krvavé, nebo ještě specifičtější, beránka (22:8; Lv 9:3; 14:22–25; Nu 9:5; Jn 1:29, 36; Sk 8:32; 1Kor 5:7; 1Pt 1:19; Zj 5:6, 12; 6:1; 7:17; 17:14; 21:22–23). První bratři však žili staletí před Zákonem, mimoto i Zákon zná přijatelné nekrvavé oběti (Lv 2:2, 13–16; 7:9–13). Nový Zákon vrhá na incident více světla: Abel přinesl Bohu lepší oběť než Kain svou vírou (Žd 11:4). Tato víra se promítla do činů (Jk 2:14–26): Abel přinesl oběť z prvorozených ovcí a z jejich tuku – tedy z toho nejlepšího, co mohl nabídnout, kdežto Kain vzal něco z úrody – vykonal formální, nominální rituál, jen tak, aby se neřeklo, aniž by k němu přiložil srdce. Bůh Kaina varuje (vv. 6–7), protože ví, že jeho skutky, na rozdíl od Ábelových, jsou zlé (1Jn 3:12). V případě obou bratrů se jejich víra poznala po ovoci (Mt 7:16–20; 12:33; Lk 6:44). Naplnilo se na

nich pravidlo, každý žije podle toho, čemu věří (2Pa 20:20; Mk 11:24; Lk 8:50; Jn 12:36; Sk 16:31).

4:7 Panovat budeš nad ním. Bůh Kaina varoval, leč marně. Stejně tak varoval Noemovu generaci po 120 let (6:3), ale také bez výsledku. Většina proroků narážela na stejně zatvrzelou odezvu, Ježíš a jeho apoštolové nebyli výjimkou. Dnešní církev už pro jistotu varování vůbec nepoužívá: Laikové je nechtějí slyšet a kazatelé nejsou ochotni riskovat své živobytí. Kdo miluje pravdu neochvějně, musí počítat s tím, že bude umlčen.

4:13 Větší je trest můj. Jestli Kain něčeho na svém hříchu litoval, byla to výše trestu. Nepřiznal se sám, byl přistižen a lhal (9). Litost nad přistižením a nad nepřijemností důsledků je pořád soběstředná: provinilci vadí, že byl dopaden. Pokání je však trápení nad hříchem samotným, nad tím, jak to ublížilo druhým, a jak to uráží Boha. Kající hříšník si nikdy nemyslí, že by jeho trest byl příliš vysoký; ví, že by si zasloužil smrt (Ř 6:23) a že cokoliv menšího než smrt je milost (Lk 18:13).

Není důležité, jak dlouho, ale jak dobře jste žili.

Seneca

a pět let, a umřel. ¹⁸Járed pak byl ve stu šedesáti a dvou letech, když zplodil Enocha. ¹⁹A po zplození Enocha živ byl Járed osm set let, a plodil syny a dcery. ²⁰A bylo všech dnů Járedových devět set šedesát a dvě léta, a umřel. ²¹Enoch pak byl v šedesáti a pěti letech, když zplodil Matuzaléma. ²²A chodil Enoch stále s Bohem po zplození Matuzaléma tři sta let, a plodil syny a dcery. ²³A bylo všech dnů Enochových tři sta šedesát a pět let. ²⁴A chodil Enoch stále s Bohem a nebyl více viděn; neboť vzal ho Bůh. ²⁵Matuzalém pak byl ve stu osmdesáti sedmi letech, když zplodil Lámecha. ²⁶A po zplození Lámecha živ byl Matuzalém sedm set osmdesát a dvě léta, a plodil syny a dcery. ²⁷A bylo všech dnů Matuzalémových devět set šedesát a devět let, a umřel. ²⁸Lámech pak byl ve stu osmdesáti a dvou letech, když zplodil syna, ²⁹Jehož jméno nazval Noé, řka: Tento nám odpočinutí způsobí od díla našeho, od práce rukou našich, kterou máme se zemí, jíž zlořečil Hospodin. ³⁰A živ byl Lámech potom, když zplodil Noéma, pět set devadesát a pět let, a plodil syny a dcery. ³¹A bylo všech dnů Lámechových sedm set sedmdesát a sedm let, i umřel. ³²A když byl Noé v pěti stech letech, zplodil Sema, Chama a Jáfeta.

6 Stalo se pak, když se začali množit lidé na zemi, a dcery se jim rodily, ²Že vidouce synové Boží dcery lidské, že krásné jsou, brali sobě ženy ze všech, které oblibovali. ³Pročež řekl Hospodin: Nebude se nesnadit duch můj s člověkem na věky, protože také tělo jest, a bude dnů jeho sto a dvacet let. ⁴Obrové pak byli na zemi v těch dnech; ano i potom, když vcházelí synové Boží k dcerám lidským, ony rodily jim. To jsou ti mocní, kteří zdávna byli, muži na slovo vzatí. ⁵Ale když viděl Hospodin, jak se rozmnožuje zlost lidská na zemi, a že by všelijaké myšlení srdce jejich nebylo než zlé po všechem čas, ⁶Litoval Hospodin, že učinil člověka na zemi, a bolest měl v srdci svém. ⁷Tedy řekl Hospodin: Vyhladím ze země člověka, kterého jsem stvořil, od člověka až do zvířete, až do plaza, až i do ptactva nebeského; neboť líto mi, že jsem je učinil. ⁸Ale Noé našel milost před Hospodinem. ⁹Tito jsou příběhy Noé: Noé muž spravedlivý, dokonalý byl za svého věku, s Bohem ustavičně chodil Noé. ¹⁰(Zplodil pak Noé tři syny: Sema, Chama a Jáfeta.) ¹¹Ale země byla porušena před Bohem a naplněna byla země nepravostí. ¹²Viděl tedy Bůh zemi, a aj, porušena byla, neboť bylo porušilo všelijaké tělo cestu svou na zemi. ¹³Proto řekl Bůh k Noémovi: Konec všelijakého těla přichází přede mne, neboť naplněna je země nepravostí od nich; z té příčiny, hle, již zkazím je se zemí. ¹⁴Učin sobě koráb z dříví gofer; přepážky zhotovíš v tom korábu a vytmelíš jej zevnitř i zvenčí asfaltem. ¹⁵A na tento způsob uděláš jej: Tři sta loktů bude délka toho korábu, padesát loktů šířka jeho a třicet loktů výška jeho. ¹⁶Okno uděláš v korábu, a poklopem na loket vysokým zavřeš je; dveře také korábu v boku jeho postavíš, a podlaží spodní, druhé i třetí zhotovíš v něm. ¹⁷Já pak, aj, já uvedu potopu vod na zemi, aby zkaženo bylo všelijaké tělo, v němž je duch života pod nebem. Cokoli bude na zemi, umře. ¹⁸S tebou však učiním smlouvu svou; a vejdeš do korábu, ty i synové tvoji, žena tvá i ženy synů tvých s tebou. ¹⁹A ze všech živočichů všelijakého těla, po dvou z každého uveďeš do korábu, abys je živé zachoval s sebou; samec a samice budou. ²⁰Z ptactva podle rodu jeho, a z dobytka podle rodu jejich, ze všelijakého také plaza podle rodu jeho, po dvou z každého vejdou k tobě, aby živi zůstali. ²¹Ty pak naber s sebou všelijaké potraviny, která se jíst může, a shromážď sobě, aby byla tobě i jim ku pokrmu. ²²A učinil Noé podle všeho, jak mu rozkázal Bůh, tak učinil.

7 Potom řekl Hospodin k Noémovi: Vejdí ty i všechna čeled' tvá do korábu; neboť jsem tě viděl spravedlivého před sebou v národu tomto. ²Ze všeho dobytka čistého vezmeš sobě sedmero a sedmero, samce a samici jeho, ale z dobytka nečistého dva a dva, samce a samici jeho. ³Z ptactva také nebeského sedmero a sedmero, samce a samici, aby živé zachováno bylo símě na vší zemi. ⁴Neboť po ještě sedmi dnech já dštít budu na zemi po čtyřicet dnů a čtyřicet nocí; a vyhladím z povrchu země vše živé, které jsem učinil. ⁵Tedy učinil Noé všechno tak, jak mu přikázal Hospodin. ⁶(Byl pak Noé v šesti stech letech, když ta potopa přišla na zemi.) ⁷A proto přišel Noé a synové jeho, i žena jeho, i ženy synů jeho s ním k korábu, pro vody potopy. ⁸Z dobytka také čistého i z dobytka nečistého, i z ptactva a ze všeho, co se hýbe na zemi, ⁹Po dvou vešli k Noémovi do korábu, samec a samice, tak jakž byl rozkázal Bůh Noé. ¹⁰Stalo se pak po sedmi dnech, že vody potopy

6:5 Myšlení srdce jejich ... zlé. Zatímco lidský soud je omezen na viditelné a prokazatelné *skutky*, Bůh hledí k srdci. Příliš často je znechucen tím, co tam vidí, přestože vnější chování může být společensky přijatelnou pokryteckou maskou (Lk 16:15).

6:15 300x50x30. V mnoha populárních ilustracích je archa vyobrazena jako loď se špičatou zdviženou přídí. Noemovo plavidlo však vypadalo jako dlouhý hranol (loket je asi 50 nebo 60 cm); jestli připomínalo

nějakou loď, pak tanker, jenž pojme velký náklad a je velmi stabilní na vlnách. Bez pohyblivého *kormidla* se archa nedala ovládat a posádka byla zcela závislá na Bohu. Pohanské verze potopy světa zkreslují detaily, a proto jsou nedůvěryhodné. Epos o Gilgamešovi líčí loď, ve kterém Utanapištim přežil potopu, jako krychli; legenda jihoamerických Indiánů zase jako kanoi vydlabanou z kmene. V žádném podobném vrtkavém plavidle by se nedal přežít rok na moři.

přišly na zemi. ¹¹ Léta šestistého věku Noémova, druhého měsíce, sedmnáctého dne téhož měsíce, v ten den protrženy jsou všechny studnice propasti veliké, a průduchy nebeské otevřeny jsou. ¹² A byl přívál na zemi čtyřicet dní a čtyřiceti nocí. ¹³ Toho dne vešel Noé, Sem a Cham i Jáfet, synové Noé, žena Noé, a tři ženy synů jeho s ním do korábu. ¹⁴ Oni i všelijaký živočich podle rodu svého, i všelijaký dobytek podle rodu svého, a všelijaký plaz, který se hýbe na zemi, podle rodu svého, i všelijaké ptactvo podle rodu svého, všelijací ptáci, všechno, co křídla má, ¹⁵ Vešli k Noémovi do korábu, po dvou ze všelijakého těla, v němž byl duch života. ¹⁶ A co jich vešlo, samec a samice ze všelijakého těla vešli, tak jak byl přikázal jemu Bůh, a zavřel Hospodin po něm. ¹⁷ A když byla potopa po čtyřicet dnů na zemi, tedy rozmnoženy jsou vody, až i vyzdvihly koráb, a vznesly jej od země. ¹⁸ Nebo vzedmuly se vody a rozmnoženy jsou velmi nad zemí, a plul koráb na vodách. ¹⁹ A tak náramně rozmohly se vody nad zemí, že přikryty jsou všechny hory nejvyšší, které byly pode vším nebem. ²⁰ Patnáct loktů do výše vystoupaly vody, když přikryty jsou hory. ²¹ A umřelo všelijaké tělo, které se hýbe na zemi, tak z ptactva, jako z dobytka a živočichů, i všelijakého hmyzu, který se plazí po zemi, i každého člověka. ²² Všechno, což mělo dýchání ducha života v chřípích svých, ze všeho, co bylo na souši, pomřelo. ²³ A tak vyhladil Bůh vše živé, které bylo na tváři země, od člověka až do zvířete, až do plazu, a až do ptactva nebeského, vyhlazeno je, pravím, ze země; a zůstal jen Noé, a kteří s ním byli v korábu. ²⁴ A trvaly vody nad zemí za sto a padesát dnů.

7:11 Protrženy. Hebrejské slovo *nib'keu* (נִבְקְעוּ) je stejného slovního základu jako výraz, použitý v 2Kr 8:12 a 15:16 pro těhotné, „zroztínané“ mečem. Mapa mořského dna (viz [Mapa mořského dna](#) na str. 20) dna ukazuje pohoří mezi kontinenty se štěrbinou ve hřebenu, kudy přetlak roztrhl pevninu a spodní vodu poslal nadzvukovou rychlostí do stratosféry, kde zkonzovala a 40 dní pršela zpátky na zem, zatímco do uprázdněného místa po ní se propadly rozsáhlé plochy pevniny. Byla to Noemova potopa, co rozervalo původní pangeu a rozeslalo kontinenty do jejich dnešních pozic. Kolize kontinentů, vystupujících nad hladinu, s nadzvukovým mořským dnem by pak mohla vysvětlovat zrod pohoří jako Kordillery.

7:13 Vešel ... s ním do korábu. Věřit v Boha, v Ježíše, v evangelium, v Pravdu... samo o sobě nestačí; je to jako okukovat Noemovy archy před potopou a věřit, že by se udržela na vodě, kdyby tam nějaká byla. Důležité je *být v ní*. Křesťané mají zkoumat sami sebe, ne jestli mají víru, ale zda *jsou ve víře* (2Kor 13:4).

7:14 Všelijaký živočich. Genetikové spočítali, že dnešní rozmanitost živočichů se mohla rozvíjet z původního počtu asi jednoho tisíce druhů (např. všechny šelmy psovité mohou mít společného předka). Takové množství by se do Noemovy archy hravě vměstnalo i se zásobami potravin; měla kapacitu jako několik dlouhých nákladních vlaků (522 nákladních vagónů).

7:16 Zavřel Hospodin po něm. Bůh varoval zkaženou generaci Noemovu po 120 let, co trvala stavba archy (6:3). Proč za sebou nezavřel Noe sám? Protože venku zůstali lidé, které tam čekalo zahynutí. Je to Hospodin, kdo rozhoduje, že období nabídky spásy netrvá věčně, ale stanoví mu konec (Ž 95:8; Žd 3:7–8, 15; 4:7).

7:20 Patnáct loktů. Byla-li hladina více než sedm metrů nad nejvyššími vrcholky, potopa byla globální. Nejvyšší hory té doby mohly být výrazně nižší než dnešní osmitisícovky; ty naopak mohly vzniknout teprve až jako důsledek potopy (srv. [Mapa mořského dna](#) na str. 20).

Mapa mořského dna

8 Rozpomenul se pak Bůh na Noéma, i všechny živočichy a všechna zvířata, která byla s ním v korábu; pročez uvedl Bůh vítr na zemi, a zastavily se vody. ²A zavřeny jsou studnice propasti i průduchy nebeské a zastaven je příval z nebe. ³A navrátily se vody z povrchu země, odcházející zase, a opadly vody po stu a padesáti dnech, ⁴Tak že odpočinul koráb sedmého měsíce, v sedmnáctý den toho měsíce na horách Ararat. ⁵Když pak vody odcházely a opadaly až do desátého měsíce, prvního dne téhož desátého měsíce ukázaly se vrcholy hor. ⁶A stalo se po čtyřiceti dnech, otevřev Noé okno v korábu, které byl udělal, ⁷Vypustil krkavce. Který vyletuje, zase se navracel, dokud nevyschly vody na zemi. ⁸Potom vypustil holubici od sebe, aby věděl, zdali již by opadly vody z povrchu země. ⁹Která když nenašla, kde by odpočinula noha její, navrátila se k němu do korábu; neboť vody byly po vsi zemi. On pak vztáhna ruku svou, vzal ji, a vnesl k sobě do korábu. ¹⁰A počkal ještě sedm dní jiných, a opět vypustil holubici z korábu. ¹¹I přiletěla k němu holubice k večeru, a aj, list olivový utržený v ústech jejích. Tedy poznal Noé, že opadly vody z povrchu země. ¹²A čekal ještě sedm dní jiných, a opět vypustil holubici, která nevrátila se k němu více. ¹³A stalo se šestistého prvního léta, v první den měsíce prvního, že vyschly vody na zemi. A odjal Noé přikrytí korábu a uviděl, že již oschl povrch země. ¹⁴Druhého pak měsíce, dvacátého sedmého den téhož měsíce oschla země. ¹⁵A mluvil Bůh k Noémovi, řka: ¹⁶Vyjdí z korábu, ty i žena tvá, a synové tvoji, i ženy synů tvých s tebou. ¹⁷Všechny živočichy, kteří jsou s tebou ze všelijakého těla, tak z ptactva jako z dobytka a všelijakého plaza, který se hýbe na zemi, vyveď s sebou; ať se

8:12 Nevrátila se k němu více. Země byla potopou očištěna ode všeho zlého (6:5, 12–13); tím byla připravena pro spočinutí čistého tvora, jakým je holubice. Při Ježíšově křtu se také Ježíš – čistý Syn

Boží – vynořuje z vody a Duch svatý v podobě holubice na něm spočine (Lk 3:21–22).

Fraktály v Bibli

„Fraktál“ je původně matematický pojem k označení objektů ze skutečné přírody (nikoliv geometrické konstrukce) jako stromy, hory, mraky apod., které opakují svůj tvar při jakémkoliv měřítku zvětšení. Květák má tvar podobný padáku, ale když z něho ulomíme větvičku, má taky tentýž tvar, i když je menší. A sama se skládá z dalších menších větviček (a ty zase z dalších) a všechny mají podobný tvar. Květák je fraktál.

Platí to i o událostech. Graf kolísání cen určitého zboží za týden vykazuje podobnou křivku jako graf za měsíc, jako graf za rok a za deset let. Můžeme z toho vyvodit poznání s důsledkem pro vlastní život: Jak vypadá jeden náš den, tak bude nakonec vypadat celý náš život.

V Bibli je nepřehledné množství situací, které jsou navzájem propojeny tolika společnými rysy, že je lze považovat za vzorec či fraktál. Díky terminologii Nového Zákona je můžeme také označit jako „typologii“. Všechny znamenají, že události, instituce či osoby, navzájem spojené něčím významným, tento význam skutečně zdůrazňují opakováním ve fraktálu. V některých případech jsme oprávněni se domnívat, že bibličtí autoři na ně upozorňovali záměrně.

Například:

- Boží stvoření, jak je líčí první kapitoly Genesis, ukazují vody, které je nutno oddělit (Gn 1:6), Božího Ducha vznášejícího se nad nimi, a pustinu (v. 2).
- Potopa světa je fraktál tohoto příběhu o stvoření: vody, které se znovu spojily (a uvedly tak

svět do původního neobyvatelného chaosu, 7:11), byly před přistáním archy na souši opět rozděleny, aby udělaly místo zemi, dosud pusté, než ji zaplní život z Noemovy archy (8:17); holubice se vznášela nad vodami ještě před uvíznutím na pevnině (8:8–12).

- Exodus z Egypta je fraktál stvoření: Egypt je země zpustošená deseti Božími ranami, Boží lid odchází skrze rozdělené vody, Duch Boží se nad nimi vznáší jako orel (Dt 32:11); vyjdou rovnou na poušť.
  - Jozue, pověřen Mojžíšem, vede lid skrze rozdělené vody Jordánu.
  - Podobně Eliáš předal vůdcovství Elišovi, který stejně jako jeho mentor rozdělil vody, aby mohl projít, odešel s větším požehnáním Ducha, než jakého se dostalo Eliášovi.
  - Evangelisté si dali záležet, aby jejich čtenáři vnímali Jana Křtitele jako Elijáše, jehož návrat před Vystoupením Mesiáše je předpovězen prorokem Malachiášem (Mal 4:5–6).
  - Ježíš odchází od křtu s větším zmocněním Ducha, než jakým disponoval Jan.
  - Ježíš byl dokonce pokřtěn na tomtéž místě, kde rozdělený Jordán překročili Eliáš a Eliáša (Eliša dvakrát).
  - Ježíš se při svém křtu vynoří z vody, Duch Boží je přítomen v podobě holubice, a odejde přímo na poušť (Mt 3:16–4:1; Lk 3:21–22 a 4:1).
  - Křest všech křesťanů má svůj předobraz v potopě světa (1Pt 3:18–22).
  - Křesťané jsou nové stvoření (2Kor 5:17–18).

*Kdo chce duhu, musí se smířit s deštěm.**Dolly Parton*

v hojnosti rozploužují na zemi, a rostou a množí se na zemi. ¹⁸ A vyšel Noé a synové jeho, i žena jeho a ženy synů jeho s ním; ¹⁹ Každý živočich, každý plaz a všechno ptactvo, všechno, co se hýbe na zemi, po rodech svých vyšlo z korábu. ²⁰ Tedy vystavěl Noé oltář Hospodinu, a vzav ze všeho dobytka čistého i ze všeho ptactva čistého, obětoval zápaly na tom oltáři. ²¹ A zachutnal Hospodin vůni tu příjemnou, a řekl Hospodin v srdci svém: Nebudu více zlořečit zemi pro člověka, protože myšlení srdce lidského zlé je od mladosti jeho; aniž budu více bít všechno, co živo je, jako jsem učinil. ²² Nýbrž dokud země trvat bude, setí a žeň, studeno i horko, léto a zima, den také a noc nepřestanou.

9 Tedy poželhal Bůh Noémovi i synům jeho a řekl jim: Plodte se a rozmnožujte se, a naplňte zemi. ² Strach váš a hrůza vaše buď na všelijaký živočich země, a na všechno ptactvo nebeské. Všechno, což se hýbe na zemi, a všechny ryby mořské v ruce vaše dány jsou. ³ Všechno, což se hýbe a je živo, bude vám za pokrm; jako i bylinu zelenou, dal jsem vám to všechno. ⁴ A však maso s duší jeho, která je krev jeho, nebudete jíst. ⁵ A zajisté krev vaši, duši vaši vyhledávat budu; z rukou každého zvířete vyhledávat ji budu, i z ruky člověka, ano i z ruky každého bratra jeho budu vyhledávat duši člověka. ⁶ Kdokoli by vylil krev člověka, skrze člověka vylita bude krev jeho; neboť k obrazu svému učinil Bůh člověka. ⁷ Vy pak plodte a množte se; v hojnosti se rozplodte na zemi, a rozmnožení buďte na ní. ⁸ A mluvil Bůh k Noémovi a synům jeho s ním, řka: ⁹ Já zajisté vcházím ve smlouvu svou s vámi i se semenem vaším po vás, ¹⁰ A se všelijakou duší živou, která je s vámi, z ptactva, z dobytka a ze všech živočichů zemských, které jsou s vámi, ode všech, kteří vyšli z korábu, až do všelijakého živočicha zemského. ¹¹ Proto utvrzují smlouvu svou s vámi, že nebude vyhlazeno více všelijaké tělo vodami potopy; aniž bude více potopa ke zkažení země. ¹² A řekl Bůh: Toto bude znamení smlouvy, které já dávám, mezi mnou a mezi vámi a mezi všelijakou duší živou, která je s vámi, po všechny věky. ¹³ Duhu svou postavil jsem na oblaku a bude na znamení smlouvy mezi mnou a mezi zemí. ¹⁴ A bude, když uvedu mračný oblak nad zemí a ukáže se duha na oblaku, ¹⁵ Že se rozpomenou na smlouvu svou, která je mezi mnou a mezi vámi a mezi všelijakou duší živou v každém těle; a nebudou více vody ku potopě, aby zahladily všelijaké tělo. ¹⁶ Neboť když bude duha ta na oblaku, popatřím na ni, abych se rozpomenul na smlouvu věčnou mezi Bohem a mezi všelijakou duší živou v každém těle, které je na zemi. ¹⁷ A řekl Bůh k Noémovi: To je znamení smlouvy, kterou jsem utvrdil mezi sebou a mezi všelijakým tělem, které je na zemi. ¹⁸ Byli pak synové Noémovi, kteří vyšli z korábu: Sem, Cham a Jáfet; a Cham byl otec Kanánův. ¹⁹ Ti tři jsou synové Noémovi a ti se rozprostřeli po vší zemi. ²⁰ Noé pak obíraje se zemí, začal dělat vinice. ²¹ A pije víno, opil se a obnažil se uprostřed stanu svého. ²² Viděl pak Cham, otec Kanánův, hanbu otce svého a pověděl oběma bratrům svým vně. ²³ Tedy vzali Sem a Jáfet oděv, který oba položili na ramena svá, a jdouce pozpátku, zakryli hanbu otce svého; tváře pak jejich byly odvráceny a hanbu otce svého neviděli. ²⁴ Procítiv pak Noé po svém víně, zvěděl, co mu učinil syn jeho mladší. ²⁵ A řekl: Zlořečený Kanán, služebník služebníků bude bratrům svým. ²⁶ Řekl také: Požehnaný Hospodin, Bůh Semův, a buď Kanán služebníkem jejich. ²⁷ Rozšíř Bůh milostivě Jáfeta, aby bydlil v stáncích Semových, a buď Kanán služebníkem jejich. ²⁸ Živ pak byl Noé po potopě tři sta a padesát let. ²⁹ A tak bylo všech dnů Noé devět set a padesát let; a umřel.

10 Tyto jsou pak rody synů Noé, Sema, Chama a Jáfeta, jimž se tito synové zrodili po potopě. ² Synové Jáfetovi: Gomer a Magog, a Madai, a Javan, a Tubal, a Mešech, a Tiras. ³ Synové pak Gomerovi: Ascenez, Rifat, a Togorma. ⁴ Synové pak Javanovi: Elisa a Tarsis, Cetim a Dodanim. ⁵ Od těch rozdělení jsou ostrovy národů po krajinách jejich, každý podle jazyka svého, podle čeledi své, v národech svých. ⁶ Synové pak Chamovi: Chus a Mizraim a Put a Kanán. ⁷ A synové Chusovi: Sába, Evila, a Sabata, a Regma, a Sabatacha. Synové pak Regmovi: Sába a Dedan. ⁸ Zplodil také Chus Nimroda; on počal být mocným na zemi. ⁹ To byl silný lovec před Hospodinem; proto se říká: Jako Nimrod silný lovec před Hospodinem. ¹⁰ Počátek pak jeho království byl Babylon a Erech, Achad a Chalne, v zemi Sinear. ¹¹ Ze země té vyšel do Assur, kde vystavěl Ninive a Rohobot město a Chále, ¹² A Rezen mezi Ninive a mezi Chále; to je město veliké. ¹³ Mizraim pak zplodil Ludim a Anamim a Laabim a Neftuim, ¹⁴ A Fetruzim, a Chasluim (odkudž posli Filistiňtí) a Kafturim.

9:22 Viděl ... hanbu otce svého. Tato fráze bývá často používána jako eufemismus pro nějaký sexuální projev. Nevíme, čeho přesně se Cham dopustil, i kdyby však ničeho horšího, než že zveřejnil otcovu ostudu, bylo to dost na to, aby si vysloužil otcovo prokletí. Cítit rodiče (Ex 20:12), i kdyby se nám zdálo, že máme důvod se za ně stydět, znamená jejich hanbu nešířit; vyvyšovat naopak jejich důstojnost.

9:25 Zlořečený Kanán. Pro Izraelity, odcházející z Egypta, na cestě

do Země zaslíbené, není důležité, jak byl proklet Cham, který Noema urazil, ponižil a ztrapnil před jeho ostatními syny, nýbrž výslovně Chamův syn Kanaán, jehož území mají dobýt. Epizoda s opilým Noemem jim dodává povzbuzení: Už Noe Kanaána proklel, aby byl naším otrokem (my jsme si to nevymysleli); nyní jenom naplníme jeho slova.

9:27 Bydlil v stáncích. Tato figura znamená „přesídlení“ (srv. Jb 18:14–15). Toto zaslíbení došlo naplnění ve Sk 14:27 a v Ř 11.

¹⁵ Kanán pak zplodil Sidona prvorozeného svého, a Het, ¹⁶ A Jebuzea, a Amorea, a Gergezea, ¹⁷ A Hevea, a Aracea, a Sinea, ¹⁸ A Aradia, a Samarea, a Amatea; a potom odtud rozprostřely se čeledi Kananejských. ¹⁹ A bylo pomezí Kananejských od Sidonu, když jdeš ke Gerar až do Gázy; a odtud když jdeš k Sodomě a Gomoře, a Adamaa Seboim až do Lázy. ²⁰ Ti jsou synové Chamovi po čeledích svých, podle jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých. ²¹ Semovi také, otci všech synů Heber, bratru Jáfeta staršího zrozeni jsou synové. ²² A tito jsou synové Semovi: Elam, a Assur, a Arfaxad, a Lud, a Aram. ²³ Synové pak Aramovi: Hus, a Hul, a Geter, a Mas. ²⁴ Potom Arfaxad zplodil Sále; a Sále zplodil Hebera. ²⁵ Heberovi také narodili se dva synové; jméno jednoho Peleg, protože za dnů jeho rozdělena byla země, a jméno bratra jeho Jektan. ²⁶ Jektan pak zplodil Elmodada, a Salefa, a Azarmota, a Járe, ²⁷ A Adoráma, a Uzala, a Dikla, ²⁸ A Obale, a Abimahele, a Sebai, ²⁹ A Ofira, a Evila, a Jobaba; všickni ti jsou synové Jektanovi. ³⁰ A bylo bydlení jejich od Mesa, když jdeš k Sefar hoře na východ slunce. ³¹ Tito jsou synové Semovi po čeledích svých, podle jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých. ³² Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch rozdělily se národy na zemi po potopě.

11 Byla pak všechna země jazyku jednoho a řeči jedné. ² A stalo se, když se brali od východu, našli pole v zemi Sinear a bydlili tam. ³ A řekli jeden druhému: Nuže, nadělejme cihel, a vypalme je ohněm. A měli cihly místo kamení a asphalt místo vápna. ⁴ Neboť řekli: Nuže, vystavějme sobě město a věž, jejíž by vrchol dosahoval k nebi; a tak učiníme sobě jméno, abychom nebyli rozptýleni po vší zemi. ⁵ Sestoupil pak Hospodin, aby viděl to město a věž, kterou stavěli synové lidí. ⁶ A řekl Hospodin: Aj, lid jeden a jazyk jeden všech těchto, a to je začátek díla jejich; nyní pak nedají sobě v tom překazit, co umínili dělat. ⁷ Proto sestupme a zmaťme tam jazyk jejich, aby jeden druhého jazyku nerozuměl. ⁸ A tak rozptýlil je Hospodin odtud po vší zemi a přestali stavět města toho. ⁹ Proto nazváno je jméno jeho Bábel, neboť tu zmátl Hospodin jazyk vší země a odtud rozptýlil je Hospodin po vší zemi. ¹⁰ Tito jsou rody Semovi: Sem, když byl ve stu letech, zplodil Arfaxada ve dvou letech po potopě. ¹¹ A byl živ Sem po zplazení Arfaxada pět set let; a plodil syny a dcery. ¹² Arfaxad pak živ byl sto pět a třicet let, a zplodil Sále. ¹³ A po zplazení Sále živ byl Arfaxad čtyři sta a tři léta; a plodil syny a dcery. ¹⁴ Sále také živ byl sto třicet let, a zplodil Hebera. ¹⁵ A živ byl Sále po zplazení Hebera čtyři sta a tři léta; a plodil syny a dcery. ¹⁶ Živ pak byl Heber sto čtyři a třicet let, a zplodil Pelega. ¹⁷ A živ byl Heber po zplazení Pelega čtyři sta a třicet let; a plodil syny a dcery. ¹⁸ Peleg pak živ byl sto třicet let, a zplodil Réhu. ¹⁹ A živ byl Peleg po zplazení Réhu dvě stě a devět let; a plodil syny a dcery. ²⁰ Réhu také živ byl sto třicet a dvě léta, a zplodil Sáruga. ²¹ A po zplazení Sáruga živ byl Réhu dvě stě a sedm let; a plodil syny a dcery. ²² Živ pak byl Sárug sto třicet let, a zplodil Náchora. ²³ A byl živ Sárug po zplazení Náchora dvě stě let; a plodil syny a dcery. ²⁴ Náchor pak živ byl sedmdesát a devět let, a zplodil Táre. ²⁵ A živ byl Náchor po zplazení Táre sto pět a dvacet let; a plodil syny a dcery. ²⁶ Živ pak byl Táre sto a třicet let, a zplodil Abrama, Náchora a Hárana. ²⁷ Tyto jsou pak rody Táre: Táre zplodil Abrama, Náchora a Hárana; Hárana pak zplodil Lota. ²⁸ Umřel pak Hárana dříve než Táre otec jeho v zemi narození svého, totiž v Ur Kaldejských. ²⁹ A spojímali sobě ženy Abram a Náchor; jméno ženy Abramovy Sarai a jméno ženy Náchorovy Melcha, dcera Háranova, který byl otec Melchy a Jeschy. ³⁰ Byla pak Sarai neplodná a neměla děti. ³¹ A vzal Táre Abrama syna svého a Lota syna Háranova, vnuka svého, a Sarai nevěstu svou, ženu Abrama syna svého, a vyšli spolu z Ur Kaldejských, aby se brali do země Kananejské, a přišli až do Cháran, a bydlili tam. ³² A byly dny Táre dvě stě a pět let; a umřel Táre v Cháran.

12 Neboť byl řekl Hospodin Abramovi: Vyjdi ze země své a z příbuznosti své, i z domu otce svého do země, kterou ukážu tobě. ² A učiním tě v národ veliký a požehnám tobě a zvelebím jméno tvé a budeš požehnaním. ³ Požehnám také dobrořečícím tobě, a zlořečícím tobě zlořečit budu; ano požehnány budou v tobě všechny čeledi země. ⁴ A vyšel Abram, tak jak mu byl mluvil Hospodin, a šel s ním Lot. (Byl pak Abram v sedmdesáti pěti letech, když vyšel z Cháran.) ⁵ A vzal Abram Sarai manželku svou, a Lota syna bratra svého, a všechno zboží své, kterého nabyli, i duše, kterých dosáhli v Cháran. A vyšedše, brali se do země Kananejské, až i přišli do ní. ⁶ A prošel Abram tu zemi až k místu Sichem, to je až k rovině More. A tehdy Kananejští byli v zemi. ⁷ A ukázal se Hospodin Abramovi a řekl: Semeni tvému dám zemi tuto. Tedy zbudoval tu oltář Hospodinu, který se byl ukázal jemu. ⁸ A odtud podal se k hoře, která leží na východ od Bethel, kde rozbil stan svůj, tak že mu Bethel byl na západ, Hai pak na východ; a zbudoval tam oltář Hospodinu, a vzýval jméno

11:9 **Zmátl Hospodin jazyk.** Boží soud u babylónské věže má svůj protipól v Letnicích, kdy Bůh nadpřirozeným zásahem (vylitím Ducha Svatého) překlenul mezilidské bariéry, vzniknuvší zmatením jazyků

(Sk 2:4–11).

11:16 **Heber.** Od něho odvozují svůj původ všechna slova, příbuzná s čímkoliv hebrejským: Hebrejové, hebrejščina apod.

Hospodinovo. ⁹Potom hnul se Abram dále, a odebral se odtud k jihu. ¹⁰Byl pak hlad v té zemi; proto sestoupil Abram do Egypta, aby tam byl hostem; neboť veliký byl hlad v té zemi. ¹¹A stalo se, že když přicházel blízko k Egyptu, řekl k Sarai manželce své: Aj, nyní znám, že jsi žena krásné tváře. ¹²A stane se, že když tě uží Egyptští, řeknou: To je manželka jeho; a zabijí mne, tebe pak živou nechají. ¹³Prav tedy, že jsi sestra má, aby mi dobře bylo příčinou tvou, a živa zůstala duše má pro tebe. ¹⁴A stalo se, když vešel Abram do Egypta, viděli Egyptští ženu, že krásná byla náramně. ¹⁵A vidouce ji knížata Faraonova, vychválili ji před ním; a vzata je žena do domu Faraonova. ¹⁶Který i Abramovi dobře učinil pro ni; a měl ovce a voly a osly, i služebníky a služebné, též oslice a velbloudy. ¹⁷Ale Hospodin trápil Faraona ranami velikými, i dům jeho, pro Sarai manželku Abramovu. ¹⁸Proto povolal Farao Abrama a řekl: Cos mi to učinil? Proč jsi mi neoznámil, že ona je manželka tvá? ¹⁹Proč jsi řekl: Sestra má je? A vzal jsem ji sobě za ženu. Proto nyní, teď máš manželku svou, vezmi a jdi. ²⁰A poručil o něm Farao mužům a propustili ho i manželku jeho i všechno, co měl.

13 Vystoupil tedy Abram z Egypta on i žena jeho i všechno, co měl, a Lot s ním, k jihu. ²(Byl pak Abram bohatý velmi na dobytek, na stříbro i na zlato.) ³A šel cestami svými od jihu až do Bethel, až k místu tomu, kde dříve byl stánek jeho, mezi Bethel a Hai, ⁴K místu oltáře, který tam byl dříve zbudoval, kde vyzýval Abram jméno Hospodinovo. ⁵Také i Lot, který s Abramem chodil, měl ovce a voly i stany. ⁶A nemohla jim země postačovat, aby spolu bydlili, protože zboží jich bylo veliké, tak že nemohli spolu bydlet. ⁷Odtud vznikla nesnáze mezi pastýři stáda Abramova a mezi pastýři stáda Lotova; neboť Kananejští a Ferezejští tehdy bydlili v zemi té. ⁸Řekl tedy Abram k Lotovi: Nechať, prosím, není nesnáze mezi mnou a tebou, a mezi pastýři mými a pastýři tvými, poněvadž muži bratři jsme. ⁹Zdali není před tebou všechna země? Odděl se, prosím, ode mne. Půjdeš-li nalevo, já napravo se držet budu; pakli půjdeš napravo, nalevo se držet budu. ¹⁰Pozdvihnuv tedy Lot očí svých, spatřil všechnu rovinu vůkol Jordánu, která před tím, než Hospodin zkazil Sodomu a Gomoru, všechna až k Ségor svažována byla jako zahrada Hospodinova a jako země Egyptská. ¹¹A zvolil sobě Lot všechnu rovinu Jordánskou a bral se k východu; a tak oddělili se jeden od druhého. ¹²Abram bydlil v zemi Kananejské, ale Lot přebýval v městech té roviny, rozbiv stanů až k Sodomě. ¹³Lidé pak Sodomští byli zlí a hříšníci před Hospodinem velicí. ¹⁴A řekl Hospodin Abramovi, když se oddělil od něho Lot: Pozdvihni nyní očí svých a pohleď z místa, na němž jsi, na sever a na jih, i na východ a na západ. ¹⁵Neboť všechnu zemi, kterou vidíš, tobě dám a semeni tvému až na věky. ¹⁶A rozmnožím símě tvé jako prach země; neboť jestliže kdo bude moci sečíst prach země, tehdy i símě tvé sečteno bude. ¹⁷Vstaň, projdi tu zemi na délku i na šířku její; neboť tobě ji dám. ¹⁸Tedy Abram hnul se s stanem, přišel a bydlil v rovinách Mamre, které jsou při Hebronu, kde zbudoval oltář Hospodinu.

14 Stalo se pak ve dnech těch, že Amrafel král Sinearský, Arioch král Elasarský, Chedorlaomer král Elamitský, a Thádal král Goimský, ²Vydvihli válku proti Bérovi králi Sodomskému, a proti Bersovi králi Gomorskému, a Senábovi králi Adamatskému, a Semeberovi králi Seboimskému, a králi Bélamskému, to je Ségorskému. ³Všichni tito sjeli se do údolí Siddim, to je již moře solné. ⁴Dvanáct let sloužili Chedorlaomerovi, třináctého pak léta vzepřeli se. ⁵Proto léta čtrnáctého přitáhl Chedorlaomer a králové, kteří byli s ním, a pobili Refaimské v Astarotu Karnaimských, a Zuzimské v Cham, a Eminské na rovinách Kariataimských, ⁶A Horejské na hoře jich Seir, až k rovině Fáran, která leží nad pouští. ⁷A vracejíce se, přitáhli k En Misfat, která již je

12:10–20 Vysvobození z Egypta. Abrahamův odchod z Egypta typizoval pozdější Exodus celého národa: Všechno začalo hladomorem (v. 10; 47:4). Egypťané ubližovali Božímu lidu (vv. 12–15; Ex 1:11–14). Bůh postihl Egypt ranami (v. 17; Ex 8–11). Egypťané nechali Boží lid odejít, poté, co jej zahrnuli svým bohatstvím (vv. 16, 20; Ex 12:33–36).

Vraceli se do Země pouští, se zastávkami (13:3; Ex 17:1). Nakonec dorazili do Země, kde uctívali Hospodina (13:3; Ex 15:17). Viz Ž 105:11–45.

13:10 Oči. Lot podlehl „žádosti očí“ – upřednostnil, co se líbilo jeho zraku (srv. pozn. 1Jn 2:16).

Hebrejské určení směru

Hebrejská koncovka „ah“ (ה) má kromě jiných významů (např. může indikovat femininum, ženský rod) i určení směru. Spjatost hebrejštiny se zemí je patrná i z pojmenování světových stran, např. ve verši 13:14:

- *Negba* (נֶגְבָה) dosl. „do Negevu“, pouště na jihu Izraele.

- *Tzafna* (צַפְנָה) dosl. „k Zafoně“, hoře v Sýrii severně od Izraele
- *Kedma* (קֶדְמָה) dosl. „do Edenu“, protože Bůh založil zahradu Eden na východě (*mikedem* 2:8).
- *Yama* (יָמָה) dosl. „k moři“ (*yam* je moře), tedy západním směrem.

Kádes, a pohubili všechnu krajinu Amalechitského, také i Amorejského, bydlícího v Hasesontamar. ⁸ Proto vytáhl král Sodomský a král Gomorský a král Adamatský a král Seboimský a král Bélamský, to je Ségorský, a sešikovali se proti nim k bitvě v údolí Siddim, ⁹ Proti Chedorlaomerovi králi Elamitskému a Thádalovi králi Goimskému a Amrafelovi králi Sinearskému i Ariochovi králi Elasarskému, čtyři králové proti pěti. ¹⁰ (V údolí pak Siddim bylo mnoho studnic asfaltových.) A utíkající král Sodomský a Gomorský, padli tam; a kteří pozůstali, utekli na hory. ¹¹ A pobravše všechno zboží Sodomských a Gomorských a všechny potraviny jich, odtáhli. ¹² Vzali také Lota a zboží jeho, syna bratra Abramova, a odjeli; neboť on bydlil v Sodomě. ¹³ Přišel pak jeden, který byl utekl, a zvěstoval Abramovi Hebrejskému, který tehdy bydlil v rovinách Mamre Amorejského, bratra Eškolova a bratra Anerova; neboť ti měli smlouvu s Abramem. ¹⁴ Uslyšev tedy Abram, že by zajat byl bratr jeho, vypravil způsobných k boji a v domě svém zrozených služebníků tři sta a osmnáct, a honil je až k Dan. ¹⁵ A odděliv se, připlav na ně v noci, on i služebníci jeho, a porazil je; a pronásledoval je až k Chobah, které leží nalevo od Damašku. ¹⁶ A odjal zase všechno zboží; také i Lota bratra svého se statkem jeho zase přivedl, ano i ženy a lid. ¹⁷ Tedy vyšel král Sodomský proti němu, když se navracel od pobití Chedorlaomera a králů, kteří byli s ním, k údolí Sáveh, které je údolí královské. ¹⁸ Melchisedech také král Sálem, vynesl chléb a víno; a ten byl kněz Boha silného nejvyššího. ¹⁹ A požehnal mu a řekl: Požehnaný Abram Bohu silnému nejvyššímu, který vládne nebem a zemí; ²⁰ A požehnaný Bůh silný nejvyšší, který dal nepřátele tvé v ruce tvé. A dal mu Abram desátky ze všech věcí. ²¹ Král pak Sodomský řekl Abramovi: Dej mi lid, a zboží vezmi sobě. ²² A řekl Abram králi Sodomskému: Pozdvihl jsem ruky své k Hospodinu, Bohu silnému nejvyššímu, který vládne nebem i zemí, ²³ Že nevezmu od niti až do řemínku obuvi ze všech věcí, které jsou tvé, abys neřekl: Já jsem obohatil Abrama, ²⁴ Kromě jen toho, co snědli bojovníci, a dílu mužů, kteří se mnou šli, totiž Aner, Eškol a Mamre; oni nechť vezmou díl svůj.

15 Když pak ty věci pominuly, stalo se slovo Hospodinovo k Abramovi ve vidění, řkoucí: Neboj se, Abrame; já budu štít tvůj, a odplata tvá velmi veliká. ² Jemuž řekl Abram: Panovníku Hospodine, co mi dáš, poněvadž já stárnu bez dětí, a ten, jemuž zanechám domu svého, bude Damašský Eliezer? ³ Řekl ještě Abram: Aj, mně jsi nedal semene; a hle, syn domu mého bude mým dědicem. ⁴ A aj, slovo Hospodinovo k němu, řkoucí: Nebude ten dědicem tvým, ale který vyjde ze života tvého, ten dědicem tvým bude. ⁵ A vyvedl jej ven a řekl: Vzhledni nyní k nebi, a sečti hvězdy, budeš-li je však moci sečíst? Řekl mu ještě: Tak bude símě tvé. ⁶ A uvěřil Hospodinu a počteno mu to za spravedlnost. ⁷ (Neboť byl řekl jemu: Já jsem Hospodin, který jsem tě vyvedl z Ur Kaldejských, abych dal zemi tuto k dědičnému vladařství. ⁸ A řekl: Panovníku Hospodine, po čem poznám, že ji dědičně obdržím? ⁹ A odpověděl jemu: Vezmi mně jalovici tříletou a kozu tříletou a skopce tříletého, hrdličku také a holoubátko. ¹⁰ Kterýžto vzav ty všechny věci, zroztínal je na poloviny a rozložil na dvě strany, jednu polovici proti druhé; ptáků pak nezroztínal. ¹¹ Ptáci pak sedali na ta mrtvá těla a Abram je odháněl. ¹² A stalo se, když slunce zapadalo, že dřímota těžká připadla na Abrama; a aj, hrůza a tma veliká obklíčila jej). ¹³ Řekl tehdy Bůh Abramovi: To zajisté věz, že hostem bude símě tvé v zemi cizí a v službu je podrobí a trápit je budou po čtyři sta let. ¹⁴ Však národ, jemuž sloužit budou, já soudit budu; a potom vyjdou s velikým zbožím. ¹⁵ Ty pak půjdeš k otcům svým v pokoji; a pohřben budeš ve stáří dobrém. ¹⁶ A čtvrté pokolení sem se navrátí; neboť ještě není doplněna nepravost Amorejských. ¹⁷ A stalo se, když zapadlo slunce a tma byla, a aj, ukázala se pec kouřící se, a pochodně ohnivá, která šla mezi díly těmi. ¹⁸ V ten den učinil Hospodin smlouvu s Abramem, řka: Semeni tvému dám zemi tuto, od řeky Egyptské až do řeky té veliké, řeky Eufrat: ¹⁹ Cinejské, Cenezejské, Cethmonske, ²⁰ A Hetejské, Ferezejské, a Refaimské, ²¹ Amorejské, i Kananejské také, a Gergezejské a Jebuzejské.

16 Sarai pak manželka Abramova jemu nerodila; a měla služebnou Egyptskou, jménem Agar. ² A řekla Sarai Abramovi: Aj, nyní Hospodin zavřel život můj, abych nerodila; vejdi, prosím, k služebné mé, zda bych aspoň z ní mohla mít syny. A povolil Abram řeči Sarai. ³ Tehdy vzavši Sarai manželka Abramova Agar Egyptskou služebnou svou, po deseti letech, jak bydlit počal Abram v zemi Kananejské, dala ji Abramovi muži svému za ženu. ⁴ A vešel k Agar, která počala. Vidouc pak ona, že počala, zlehčila sobě paní svou. ⁵ A řekla Sarai Abramovi: Křivdou mou tys vinen; já jsem dala služebnou svou v lůno tvé, která vidouc, že počala,

14:14 Dan. Jméno bylo dodatečně zaktualizováno z původního Laiš (Sd 18:29).

15:18 Země Zaslíbená. Izraelitě, odcházející z Egypta, pro které Mojžíš píše Genesis, měli důvod k přesvědčení, že se vracejí na začátek do místa původní zahrady Edenu přinejmenším symbolicky, pravděpodobně však i geograficky (Gn 2:10–14).

16:5 Tys vinen. Abraham sklízí ovoce svého hříchu – přitakání

manželčině nedůvěře v Boží zaslíbení a následnému souhlasu se společensky přijatelným hříchem (v. 3). Mnoho manželů má podobnou zkušenost, kdy jim manželka vyčítá, že vyhověli jejímu přání. Empatický manžel dokáže vnímat manželčiny emoce a nehádat se o slova. Moudrý jim dokáže předcházet; když ne přímo uzdravit, pak alespoň nedráždit. Viz čl. Uzdravení je možné na str. 26.

zlehčila mne sobě. Sud Hospodin mezi mnou a mezi tebou. ⁶ A řekl Abram k Sarai: Aj, služebná tvá v moci tvé; učin s ní, co se za dobré vidí. Tedy trápila ji Sarai a ona utekla od ní. ⁷ Našel ji pak anděl Hospodinův u studnice vody na poušti, u studnice té, která je při cestě Sur. ⁸ A řekl: Agar, služebná Sarai, odkud jdeš a kam se ubíráš? A řekla: Od tváře Sarai paní své já utíkám. ⁹ Tedy řekl jí anděl Hospodinův: Navrať se ku paní své a pokoř se pod ruku její. ¹⁰ Opět řekl anděl Hospodinův: Velice rozmnožím símě tvé, aniž bude moci sečteno být pro množství. ¹¹ Potom také řekl anděl Hospodinův: Aj, ty jsi těhotná, a tudíž porodíš syna, a nazveš jméno jeho Izmael; neboť uslyšel Hospodin trápení tvé. ¹² Bude to pak lítý člověk; ruce jeho proti všem, a ruce všech proti němu; a před tváří všech bratří svých bydlit bude. ¹³ A nazvala Agar jméno Hospodinovo, který mluvil jí: Ty jsi silný Bůh vidění; neboť řekla: Zdali teď také nevidím po tom, který mne viděl? ¹⁴ Proto nazvala studnici tu studnicí Živého vidoucího mne. Aj, ta je mezi Kádes a Barad. ¹⁵ Porodila pak Agar Abramovi syna; a nazval Abram jméno syna svého, kteréhož porodila Agar, Izmael. ¹⁶ Abram pak byl v osmdesáti šesti letech, když mu porodila Agar Izmaele.

17 Když pak Abram byl v devadesáti devíti letech, ukázal se mu Hospodin, a řekl jemu: Já jsem Bůh silný všemohoucí; choď ustavičně přede mnou a buď dokonalým. ² A učiním smlouvu svou mezi sebou a tebou a rozmnožím tě náramně velmi. ³ Padl pak Abram na tvář svou; i mluvil Bůh s ním, řka: ⁴ Já jsem, aj, smlouva má s tebou, a budeš otcem národů mnohých. ⁵ Aniž více slout bude jméno tvé Abram, ale bude jméno tvé Abraham; neboť otcem mnohých národů učinil jsem tě. ⁶ A učiním, abys se rozplodil náramně velmi, a rozšířím tě v národy; i králové z tebe vyjdou. ⁷ Utvrdím také smlouvu svou mezi sebou a tebou, i mezi semenem tvým po tobě, po rodech jejich, za smlouvu věčnou, totiž abych byl Bohem tvým i semene tvého po tobě. ⁸ Nadto dám tobě i semeni tvému po tobě zemi, v níž pobýváš hostem, všechnu zemi Kananejskou k vládařství věčnému;

16:7 Anděl Hospodinův. Někteří jsou toho názoru, že by se mohlo jednat o preinkarnační zjevení Krista. Tuto domněnku se zdá potvrzovat první osoba ve verši 10. Avšak viz jeho poznámku.

16:10 Rozmnožím. První osoba vypadá na první pohled, jakože mluví Bůh sám. V takovém případě by anděl z v. 7 byl jen popis toho, jak se

asi tato nadpřirozená bytost mohla jevit lidským zrakům, podobně jako v Ex 3:2, 6. Není to však nutně jediná interpretace. Anděl je posel, jako takový reprezentuje toho, kdo ho vyslal, a tudíž může mluvit jeho jménem i v první osobě, přestože s ním není totožný.

Uzdravení je možné

 Kdykoliv se někomu spouští vzrypělé emoce, nežije v tu chvíli v přítomnosti, nýbrž v minulosti, kdy stejné emoce zažíval poprvé. Protože to bylo v situaci, ze které nebylo úniku (např. ve velmi útlém věku, kdy malé dítě nemá, jak se bránit), zapsalo se do jeho nervového systému trauma. To teď opakovaně volá po uzdravení

Nikdy není pozdě mít šťastné dětství.

Tom Robbins

spouštěním původních emocí v původní intenzitě pokaždé, když něco připomene starý traumatizující zážitek. Emoce si ho pamatují, i když ještě nebyl vyvinut hipokampus (roste mezi 1,5 až 4 roky věku), takže si nedokážeme nic vybavit. Naše automatické, podvědomé sebeobrané reakce si mozek osvojil v době, kdy se rapidně vyvíjel, a tak se staly defaultním nastavením pro zbytek života a tvoří to, čemu pak říkáme naše osobnost nebo přesněji naše hříšná přirozenost.

Jestli věříme Bibli coby Božímu Slovu, pak naše podvědomé, iracionální chování dříve či později nutně narazí na Boží zákaz takového hříchu (R 7:9–10). Pak máme na vybranou ze dvou možností: (1) zatvrdit se, poslechnout své vnitřní

deformující nastavení, odmítnout Boha a obhajovat své právo na hřích, anebo (2) hledat, jak naplnit Boží vůli, přestože to znamená popření sebe sama. (Nakonec se ukáže, že teprve odložením hříšných závislostí doopravdy najdeme sami sebe, ale to nejde vidět předem; to objevíme, až když své hříchy opustíme, protože milujeme Boha (Dt 6:5) nade všechno, nezištně.)

Může trvat dlouhou dobu a stát mnoho trpkých životních situací, než se odhodláme k opuštění svých „lepších nápadů“ a dáme Bohu za pravdu, že jeho cesta je pro nás skutečně nejlepší (Jn 14:6). Terapie obeznámené s traumatem mohou být nápomocné. Spiritualita (pravá, skutečná, živá víra v živého Boha, nikoliv spirituální bypass – formální okázalá zbožnost, která potřebuje publikum) dokáže nahradit roky takových terapií, protože její cíl je vyšší: věčná spása. Uzdravení duše, zraněné traumatem, je pak vlastně jen vedlejší produkt této snahy, nikoliv cíl samotný.

Sářína bezvýhodná situace byla její neplodnost. Její sebeobraná reakce bylo rozhodnutí vzít věci do vlastních rukou a zachránit se sama. Hříšnost tohoto chování spočívala v nedůvěře v Boží výslovné zaslíbení (15:4).

Srv. čl. *Tři roviny poznání* u Jn 8 na str. 621.

a budu jejich Bohem. ⁹Řekl ještě Bůh Abrahamovi: Ty pak dbát budeš smlouvy mé, ty i símě tvé po tobě, po rodech svých. ¹⁰Tato je smlouva má mezi mnou a mezi vámi, i mezi semenem tvým po tobě, které dbát budete: Aby obřezán byl mezi vámi každý pohlaví mužského. ¹¹Obřezete pak tělo hanby své; a to bude znamením smlouvy mezi mnou a mezi vámi. ¹²Každý tedy pohlaví mužského osmého dne obřezán bude mezi vámi po rodech vašich, doma narozený i koupený za stříbro, z kterýchkoli by cizozemců byl, jenž není ze semene tvého. ¹³Konečně ať je obřezán narozený v domě tvém i koupený za peníze tvé; a bude smlouva má na těle vašem za smlouvu věčnou. ¹⁴Neobřezaný pak pacholík, který by neobřezal těla neobřízky své, vyhlazena zajisté bude duše ta z lidu svého; neboť smlouvu mou porušil. ¹⁵Řekl také Bůh Abrahamovi: Sarai manželce své nebudeš říkati Sarai, ale Sára bude jméno její. ¹⁶Neboť požehnám jí a dám z ní syna; požehnám jí, a bude v národy; králové národů z ní vyjdou. ¹⁷Tedy padl Abraham na tvář svou, a zasmáv se, řekl v srdci svém: Zdali stoletému narodí se syn? A zdali Sára v devadesáti letech porodí? ¹⁸A řekl Abraham Bohu: Ó byť jen Izmael živ byl před tebou! ¹⁹Jemuž řekl Bůh: Nýbrž Sára manželka tvá porodí tobě syna, a nazveš jméno jeho Izák; a utvrdím smlouvu svou s ním za smlouvu věčnou, i se semenem jeho po něm. ²⁰Také o Izmaelovi uslyšel jsem tě; a aj, požehnám jemu, a učiním to, aby se rozplodil, a rozmnožím ho náramně velmi; dvanáctero knížat zplodí a rozšířím jej v národ veliký. ²¹Ale smlouvu svou utvrdím s Izákem, kterého porodí Sára po roce, při tomto času. ²²A když dokonal Bůh řeč svou s ním, vstoupil od Abrahama. ²³Vzal tedy Abraham Izmaela syna svého i všechny zrozené v domě svém i všechny koupené za stříbro své, každého, kdo byl pohlaví mužského, z domácích svých, a obřezal tělo neobřízky jejich hned v ten den, jak s ním Bůh mluvil. ²⁴A byl Abraham v devadesáti devíti letech, když obřezáno bylo tělo neobřízky jeho. ²⁵Izmael pak syn jeho byl ve třinácti letech, když obřezáno bylo tělo neobřízky jeho. ²⁶Jednoho a téhož dne obřezání jsou, Abraham a Izmael syn jeho. ²⁷I všichni domácí jeho, doma zrození i za stříbro od cizozemce koupení, obřezání jsou s ním.

18 Ukázal se pak jemu Hospodin v rovině Mamre; a on seděl u dveří stanu, když veliké horko dne bylo. ²A když pozdvihl oči svých, viděl, a aj, tři muži stáli naproti němu. Které jak uzel, běžel jim vstříc ode dveří stanu, a sklonil se až k zemi. ³A řekl: Pane můj, jestliže jsem nyní našel milost před očima tvými, prosím, nepomíjej služebníka svého. ⁴Přineseno bude trochu vody a umyjete nohy své a odpočinete pod stromem. ⁵Zatím přinesu kus chleba a posilníte srdce svého; potom půjdete, poněvadž kolem služebníka svého jdete. A řekli: Tak učin, jak jsi mluvil. ⁶Tedy pospíšil Abraham do stanu k Sáře, a řekl: Spěšně tři míry mouky běžné zadělej a napeč podpopelných chlebů. ⁷Abraham pak běžel k stádu; a vzav tele mladé a dobré, dal služebníku, který pospíšil připravit je. ⁸Potom vzav másla a mléka i tele, které připravil, položil před ně; sám pak stál při nich pod stromem, a jedli. ⁹Řekli pak jemu: Kde je Sára, manželka tvá? Který odpověděl: Teď v stanu. ¹⁰A řekl: Jistě se navrátím k tobě podle času života, a aj, syna mít bude Sára, manželka tvá. Ale Sára poslouchala u dveří stanu, které byly za ním. ¹¹Abraham pak i Sára byli staří a sešlého věku, a přestal byl Sáře běh ženský. ¹²A smála se Sára sama v sobě, řkouc: Teprve když jsem zestárla, v rozkoše se vydám? A ještě i pán můj zestárl. ¹³Tedy řekl Hospodin Abrahamovi: Proč je se smála Sára, řkoucí: Zdali opravdu ještě rodit budu, a já jsem zestárla? ¹⁴Zdali co skrytého bude před Hospodinem? K času určitému navrátím se k tobě podle času života, a Sára bude mít syna. ¹⁵Zapřela pak Sára a řkla: Nesmála jsem se; neboť se bála. A řekl Hospodin: Není tak, ale smála jsi se. ¹⁶Tedy vstavše odtud muži ti, obrátili se k Sodomě; Abraham pak šel s nimi, aby je vyprovodil. ¹⁷A řekl Hospodin: Zdali já zatajím před Abrahamem, co dělat budu? ¹⁸Poněvadž Abraham jistě bude v národ veliký a silný, a požehnány budou v něm všechny národy země. ¹⁹Neboť znám jej; proto přikáže synům svým a domu svému po sobě, aby dbali cesty Hospodinovy a činili spravedlnost a soud, aby naplnil Hospodin Abrahamovi, co mu zaslíbil. ²⁰A řekl Hospodin: protože rozmnožen je křik Sodomských a Gomorských, a hřích jejich že těžký je náramně: ²¹Sestoupím již a pohledím, jestli podle křiku jejich, který přišel ke mně, činili, dojde na ně setření; a pakli toho není, zvím. ²²A obrátivše se odtud muži, šli do Sodomy; Hospodin pak ještě stál před Abrahamem. ²³V tom přistoupiv Abraham, řekl: Zdali také zahladíš spravedlivého s bezbožným? ²⁴Bude-li padesát spravedlivých v tom městě, zdali přece zahubíš a neodpustíš místu pro padesát spravedlivých, kteří jsou v něm? ²⁵Odstup to od tebe, abys takovou věc učinit měl, abys usmrtil spravedlivého s bezbožným; tak by byl spravedlivý jako bezbožný. Odstup to od tebe; zdali soudce vši země neučiní soudu? ²⁶A řekl Hospodin: Jestliže naleznu v Sodomě, v městě tom, padesát spravedlivých, odpustím všemu tomu místu pro ně. ²⁷A odpovídaje Abraham, řekl: Aj, nyní chtěl bych mluvit ku Pánu svému, ačkoli jsem prach a popel. ²⁸Co pak, nedostane-li se ku padesáti spravedlivým pěti, zdali zkazíš pro těch pět všechno město? A řekl: Nezahladím, jestliže najdu tam čtyřicet pět. ²⁹Opět mluvil Abraham a řekl: Snad nalezeno bude tam čtyřicet? A odpověděl: Neučiním pro těch čtyřicet. ³⁰A řekl Abraham: Prosím, necht' se nehněvá Pán můj, že mluvit budu: Snad se jich nalezne tam třicet? Odpověděl: Neučiním, jestliže naleznu

tam třicet. ³¹ A opět řekl: Aj, nyní počal jsem mluvit ku Pánu svému: Snad se nalezne tam dvacet? Odpověděl: Nezahladím i pro těch dvacet. ³² Řekl ještě: Prosim, ať se nehněvá Pán můj, jestliže jednou ještě mluvit budu: Snad se jich najde tam deset? Odpověděl: Nezahladím i pro těch deset. ³³ A odešel Hospodin, když dokonal řeč k Abrahamovi; Abraham pak navrátil se k místu svému.

19 Přišli pak dva andělé do Sodomy večer, a Lot seděl v bráně Sodomské. Které když uzřel, vstav, šel jim v cestu a sklonil se tváří až k zemi. ² A řekl: Aj, prosím páni moji, uchylte se nyní do domu služebníka svého a zůstaňte přes noc; umyjete také nohy své a ráno vstanouce, půjdete cestou svou. Oni pak odpověděli: Nikoli, ale přenocujeme na ulici. ³ Ale když on je velmi nutil, obrátivše se k němu, vešli do domu jeho. A udělal jim hody, a napekl chlebě přesných, a jedli. ⁴ Dříve pak než lehli, muži města toho, muži Sodomští, obstoupili dokola dům ten, od mladého až do starého, všechen lid odevšad. ⁵ A volali na Lota a řekli jemu: Kde jsou ti muži, kteří přišli k tobě v noci? Vyveď je k nám, ať je poznáme. ⁶ A vyšel k nim Lot ven a zavřel za sebou dveře. ⁷ A řekl: Prosim, bratří moji, nečiňte zlého. ⁸ Aj, mám teď dvě dcery, které nepoznaly muže; vyvedu je nyní k vám, čiňte s nimi, jak se vám líbí; jen mužům těmto nic nečiňte, poněvadž vešli pod stín střechy mé. ⁹ A řekli: Odejdi tam! A mluvili: Sám se dostal sem jako host, a chce nás soudit? Nyní tobě huř uděláme, než jim. A obořili se násilně na muže toho, totiž na Lota, a přistoupili, aby vylomili dveře. ¹⁰ Tedy muži ti vztáhli ven ruku svou a uvedli Lota k sobě do domu a dveře zavřeli. ¹¹ A ty muže, kteří byli přede dveřmi domu, ranili slepotou velikou, od nejmenšího až do největšího, tak že ustali, hledajíce dveří. ¹² A řekli muži k Lotovi: Máš-li ještě zde koho, buď zetě nebo syny své nebo dcery své, i všechno, co máš v městě, vyveď z místa tohoto. ¹³ Neboť zkazíme místo toto, protože se velmi rozmohl křik jejich před Hospodinem, a poslal nás Hospodin, abychom zkazili je. ¹⁴ Vyšed tedy Lot, mluvil k zetům svým, kteří již měli pojímat dcery jeho, a řekl: Vstaňte, vyjděte z místa tohoto, neboť zkazí Hospodin město toto. Ale zdálo se zetům jeho, jako by žertoval. ¹⁵ A když svítalo, nutili andělé Lota, řkouce: Vstaň, vezmi ženu svou a dvě dcery své, které tu jsou, abys nezahynul v pomstě města. ¹⁶ A když prodléval, chopili muži ruku jeho a ruku ženy jeho a ruku dvou dcer jeho, neboť se slitoval nad ním Hospodin; a vyvedli jej, a pustili za městem. ¹⁷ A stalo se, když je vedli ven, řekl jeden: Zachovej život svůj, neohlížej se zpět, aniž se zastavuj na vši této rovině; ujdí na horu, abys nezahynul. ¹⁸ A řekl jim Lot: Ne tak, prosím, páni moji. ¹⁹ Aj, nyní našel služebník tvůj milost před očima tvýma, a veliké je milosrdenství tvé, které jsi učinil se mnou, když jsi zachoval duši mou; ale já nebudu moci ujít na tu horu, aby mne nepostihlo to zlé, a umřel bych. ²⁰ Hle, teď je toto město blízko, do něhož bych utekl, a to je malé; prosím, nechť tam ujdou; však pak neveliké jest, a živa bude duše má. ²¹ A řekl k němu: Aj, uslyšel jsem žádost tvou i v této věci, abych nepodvrátil města toho, o němž jsi mluvil. ²² Pospěš, ujdí tam; neboť nebudu moci učinit ničeho, dokud tam nedojdeš. A z té příčiny nazváno je jméno města toho Ségor. ²³ Slunce vzházelo nad zemi, když Lot všel do Ségor. ²⁴ A Hospodin dštil na Sodomu a na Gomoru sirou a ohněm od Hospodina z nebe. ²⁵ A podvrátil ta města i všechnu tu rovínu, všechny také obyvatele těch měst, i všechno, což roste z země. ²⁶ A ohlédla se žena jeho, jdouc za ním, a obrácena je v sloup solný. ²⁷ Vstav pak Abraham ráno, pospíšil k místu tomu, kde byl stál před Hospodinem. ²⁸ A pohledv k Sodomě a Gomoře i na všechnu zemi té roviny, uzřel, a aj, vystupoval dým ze země té, jako dým z vápenice. ²⁹ Stalo se tehdy, když kazil Bůh města té roviny, že se rozpomenul Bůh na Abrahama, a vytrhl Lota z prostředku podvrácení, když podvracel města, v nichž bydlil Lot. ³⁰ Potom vyšel Lot ze Ségor a bydlil na hoře té, a obě dvě dcery jeho s ním; neboť nesměl bydlit v Ségor. A bydlil v jeskyni s oběma dcerami svými. ³¹ A řekla prvorozená k mladší: Otec náš je již starý a není žádného muže na zemi, jenž by všel k nám podle obyčeje vsí země. ³² Pojď, dejme pít otcí našemu vína a spěme s ním, abychom zachovaly z otce našeho símě. ³³ A daly pít otcí svému vína té noci; a všedší prvorozená, spala s otcem svým, který necítil, ani když lehla, ani když vstala. ³⁴ Nazítří pak řekla prvorozená k mladší: Aj, spala jsem včerejší noci s otcem svým; dejme mu pít vína ještě této noci; potom vejdouc, spi s ním, a zachovejme símě z otce našeho. ³⁵ A daly pít ještě té noci otcí svému vína; a vstala ta mladší a spala s ním; on pak necítil, ani když ona lehla, ani když vstala. ³⁶ A tak počaly obě dcery Lotovy z otce svého. ³⁷ A porodila prvorozená syna, a nazvala jméno jeho Moáb; on je otec Moábských až do dnešního dne. ³⁸ A mladší také porodila syna, a nazvala jméno jeho Ben Ammon; onť je otcem Ammonitských až do dnešního dne.

20 Odtud bral se Abraham do země jižní, aby bydlil mezi Kádes a Sur; a byl hostem v Gerar; ² Kde pravil Abraham o Sáře manželce své: Sestra má je. Tedy poslav Abimelech, král Gerarský, vzal Sáru. ³ Ale

18:32 Deset. Číslo deset tvoří společenství. Synagogální bohoslužba nezačne, nesejde-li se alespoň deset účastníků. Méně než deset je nutno zachránit individuálně, jako Lot a jeho rodina (19:15–17). Proto jsou křesťané solí země (Mt 5:13). V den soudu může být kdokoli z nás oním jedním, chybějícím do počtu.

19:8 Čiňte s nimi, jak se vám líbí. Perverze v Lotově srdci (ochota vydat vlastní dcery ke znásilnění) se dočkala své realizace, když to nakonec byly ony samy, kdo znásilnil opilého Lota (vv. 31–36).

19:37 Moáb. (מואב) dosl. „z otce“.

19:38 Ben Ammon. (בן אַמּוֹן) dosl. „syn mého lidu“.

přišel Bůh k Abimelechovi ve snech v noci, řekl jemu: Aj, ty již umřeš pro ženu, kterou jsi vzal, poněvadž je vdaná za muže. ⁴ Abimelech pak nepřiblížil se k ní; proto řekl: Pane, zda také spravedlivý národ zabiješ? ⁵ Zdali mi sám nepravil: Sestra má to je? A ona též pravila: Bratr můj to je. V upřímnosti srdce svého a v nevinnosti rukou svých učinil jsem to. ⁶ A řekl jemu Bůh ve snech: Já také vím, že v upřímnosti srdce svého učinil jsi to, a já také zdržel jsem tě, abys nezhřešil proti mně; proto nedal jsem se jí dotknout. ⁷ Nyní tedy, navrať ženu muži tomu; neboť prorok to je a modlit se bude za tebe, a živ budeš. Pakli jí nenavrátíš, věz, že smrtí umřeš ty i všechno, co tvého je. ⁸ A vstav Abimelech ráno, svolal všechny služebníky své a vypravoval všechna slova ta v uši jejich. A báli se ti muži velmi. ⁹ Potom povolav Abimelech Abrahama, řekl jemu: Co jsi nám to učinil? A co jsem zhřešil proti tobě, že jsi uvedl na mne a na království mé hřích veliký? Učinils mi, čeho jsi učinit neměl. ¹⁰ A řekl opět Abimelech Abrahamovi: Cos myslil, žes takovou věc učinil? ¹¹ Odpověděl Abraham: Řekl jsem: Jistě že není bázně Boží na místě tomto a zabijí mne pro ženu mou. ¹² A také v pravdě je sestra má, dcera otce mého, však ne dcera matky mé; a pojal jsem ji sobě za manželku. ¹³ Když pak vyvedl mne Bůh z domu otce mého, abych jako host bydlil, tedy řekl jsem jí: Toto mi dobrodiní učiníš: Na každém místě, kam půjdeme, prav o mně: Bratr můj to je. ¹⁴ Tedy vzav Abimelech ovce a voly, služebníky také a služebné, dal je Abrahamovi; a navrátil mu Sáru manželku jeho. ¹⁵ A řekl Abimelech: Aj, země má před tebou; kdekoli se příhodné být vidí, tu přebývej. ¹⁶ Sáře pak řekl: Aj, dal jsem tisíc stříbrných bratru tvému, hle, on je tobě zástěrou očí u všech, kteří jsou s tebou. A všemi těmito věcmi Sára poučena byla. ¹⁷ A modlil se Abraham Bohu, a uzdravil Bůh Abimelecha a ženu jeho a služebné jeho; a rodily. ¹⁸ Neboť byl zavřel Hospodin každý život ženský v domě Abimelechově pro Sáru manželku Abrahamovu.

21 Navštívil pak Hospodin Sáru, tak jakž byl řekl; a učinil Hospodin Sáře, jak byl mluvil. ² Neboť počala a porodila Sára Abrahamovi syna ve stáří jeho, v ten čas, který předpověděl Bůh. ³ A nazval Abraham jméno syna svého, který se mu narodil, jehož porodila Sára, Izák. ⁴ A obřezal Abraham syna svého Izáka, když byl v osmi dnech, tak jak mu byl přikázal Bůh. ⁵ Byl pak Abraham ve stu letech, když se mu narodil Izák syn jeho. ⁶ A řekla Sára: Radost mi učinil Bůh; kdokoli uslyší, radovat se bude spolu se mnou. ⁷ A přidala: Kdo by byl řekl Abrahamovi, že bude Sára děti kojít? A však jsem porodila syna ve stáří jeho. ⁸ A rostlo dítě a bylo odstaveno. Tehdy učinil Abraham velké hody v ten den, v němž odstaven byl Izák. ⁹ Viděla pak Sára, že syn Agar Egyptské, kterého porodila Abrahamovi, je tyran. ¹⁰ A řekla Abrahamovi: Vyžeň služebnou tuto i syna jejího; neboť nebude dědicem syn služebné té se synem svým Izákem. ¹¹ Ale Abraham velmi těžce nesl tu řeč, pro syna svého. ¹² A řekl Bůh Abrahamovi: Nestěžuj sobě o dítěti a o služebnici své; cokoli řekla tobě Sára, povol řeči její, neboť v Izákovi nazváno bude tobě símě. ¹³ A však i syna služebné učiním v národ; neboť tvé símě to je. ¹⁴ Vstal tedy Abraham velmi ráno a vzav chléb a lahvič vody, dal Agar a vložil na rameno její a pustil ji od sebe i s dítětem. Která odešla a chodila po poušti Bersabé. ¹⁵ A když nebylo vody v láhvič, položila dítě pod jedním stromem. ¹⁶ A odšedši, sedla naproti tak daleko, jako by mohl z lučiště dostřelit; neboť pravila: Nebudu se dívat na smrt dítěte. Seděla tedy naproti, a pozdvihši hlasu svého, plakala. ¹⁷ A uslyšel Bůh hlas dítěte; a anděl Boží z nebe zavolal na Agar, a řekl jí: Co je, Agar? Neboj se; neboť Bůh uslyšel hlas dítěte z místa, na kterém je. ¹⁸ Vstaň, vezmi dítě, a ujmi je rukou svou; neboť v národ veliký učiním je. ¹⁹ A otevřel Bůh oči její, aby užřela studnici vody. A šla a naplnila lahvič vodou, a napojila dítě. ²⁰ A Bůh byl s dítětem, které vyrostlo a bydlilo na poušti, a byl z něho střelec. ²¹ Bydlil pak na poušti Fáran a vzala mu matka jeho ženu ze země Egyptské. ²² Stalo se pak toho času, že mluvil Abimelech a Fikol, kníže vojska jeho, k Abrahamovi těmito slovy: Bůh s tebou je ve všech věcech, které ty činíš. ²³ Proto nyní, přísáhní mi teď skrze Boha: Toto ať se stane, jestliže mě oklameš nebo syna mého anebo vnuka mého; podle milosrdenství, které jsem já učinil s tebou, i ty že učiníš se mnou a se zemí, v níž jsi byl hostem. ²⁴ A řekl Abraham: A já přísáhnou. ²⁵ (A přitom domlouval se Abraham na Abimelecha o studnici vody, kterou mu mocí odjali služebníci Abimelechovi. ²⁶ A řekl Abimelech: Nevím, kdo by učinil takovou věc; a aniž jsi ty mi oznámil, aniž jsem já také co slyšel, až dnes.) ²⁷ Vzav tedy Abraham ovce i voly dal Abimelechovi; a vešli oba dva v smlouvu. ²⁸ A postavil Abraham sedm jehnic stáda obzvlášť. ²⁹ A řekl Abimelech Abrahamovi: K čemu je těchto sedm jehnic, které jsi postavil obzvlášť? ³⁰ Odpověděl: Že sedm těch jehnic vezmeš z ruky mé, aby mi to bylo na svědectví, že jsem kopal studnici tuto. ³¹ Pročež nazváno je to místo Bersabé, že tu oba dva přísáhli. ³² A tak učinili smlouvu v Bersabé. Vstav pak Abimelech a Fikol, kníže vojska jeho, navrátili se do země Filistinské. ³³ A zasadil tamaryšek v Bersabé, a vzyval tam jméno Hospodina, Boha silného, věčného. ³⁴ A bydlil Abraham v zemi Filistinské po mnoho dní.

21:33 Tamaryšek. Když vložíte do úst větvičku tamaryšku, poznáte, že je slaný. Obsah soli v jeho ratolestech se podílí na schopnosti absorbovat atmosférickou vlhkost. Takový strom dokáže přežít v poušti,

kde nejen vrhá stín, ale i produkuje chladný vzduch; funguje jako „přírodní klimatizace“.

22 Když pak ty věci pomínuly, zkusil Bůh Abrahama, a řekl k němu: Abrahame! Kterýžto odpověděl: Ted jsem. ²A řekl: Vezmi nyní syna svého, toho jediného svého, kterého miluješ, Izáka, a jdi do země Moria; a obětuj ho tam v oběť zápalnou na jedné hoře, o níž povím tobě. ³Tedy vstav Abraham velmi ráno, osedlal osla svého a vzal dva služebníky své s sebou, a Izáka syna svého; a nasekav dříví k oběti zápalné, vstal a bral se k místu, o němž pověděl mu Bůh. ⁴Třetího pak dne pozdvihl Abraham oči svých a uzřel to místo zdaleka. ⁵A řekl Abraham služebníkům svým: Zůstaňte vy tuto s oslem, já pak a dítě půjdeme tamto; a pomodlíce se, navrátíme se k vám. ⁶Tedy vzal Abraham dříví k zápalné oběti a vložil je na Izáka syna svého; sám pak nesl v ruce své oheň a meč. A šli oba spolu. ⁷Mluvě pak Izák Abrahamovi otci svému, řekl: Otče můj! Který odpověděl: Co chceš, synu můj? A řekl: Aj, teď oheň a dříví, a kde beránek k zápalné oběti? ⁸Odpověděl Abraham: Bůh opatří sobě beránka k oběti zápalné, synu můj. A šli přece oba spolu. ⁹A když přišli k místu, o němž mu byl mluvil Bůh, udělal tu Abraham oltář a srovnal dříví; a svázav syna svého, vložil ho na oltář na dříví. ¹⁰A vztáhl Abraham ruku svou, a vzal meč, aby zabil syna svého. ¹¹Tedy zavolal na něho anděl Hospodinův s nebe a řekl: Abrahame, Abrahame! Kterýžto odpověděl: Aj, já. ¹²A řekl jemu: Nevztahuj ruky své na dítě, aniž mu co číň; neboť jsem již poznal, že se Boha bojíš, když jsi neodpustil synu svému, jedinému svému pro mne. ¹³A pozdvihna Abraham oči svých, viděl, a hle, skopec za ním vězel v trní za rohy své. A šel Abraham a vzal skopce toho a obětoval jej v oběť zápalnou místo syna svého. ¹⁴A nazval Abraham jméno místa toho: Hospodin opatří. Odtud říká se do dnes: Na hoře Hospodinově opatří se. ¹⁵Zvolal pak anděl Hospodinův na Abrahama podruhé s nebe, ¹⁶A řekl: Skrze sebe samého přísáhl jsem, praví Hospodin, poněvadž jsi učinil tu věc, že jsi neodpustil synu svému, jedinému svému: ¹⁷Požehnám velmi tobě, a velice rozmnožím símě tvé jako hvězdy nebeské, a jako písek, který je na břehu mořském; nadto dědičně vládnout bude símě tvé branami nepřátel svých. ¹⁸Ano požehnání budou v semeni tvém všechny národy země, protože jsi uposlechl hlasu mého. ¹⁹Tehdy navrátil se Abraham k služebníkům svým; a vstavše, šli spolu do Bersabé; nebo bydlil Abraham v Bersabé. ²⁰A když se tyto věci staly, zvěstováno je Abrahamovi v tato slova: Aj, porodila také Melcha syny Náchorovi, bratru tvému: ²¹Husa prvorozeného svého, a Buza bratra jeho, a Chamuele, otce Aramova; ²²A Kazedu a Azanu, a Feldasu, a Jidlafa i Bathuele. ²³Bathuel pak zplodil Rebeku. Osm těchto porodila Melcha Náchorovi, bratru Abrahamovu. ²⁴Ale i ženina jeho, jejíž jméno bylo Réma, porodila také ona Tábe a Gahama, Thása a Máchu.

23 Živa pak byla Sára sto sedm a dvacet let; ta jsou léta života Sáry. ²A umřela v městě Arbe, které slove Hebron, v zemi Kananejské. A přišel Abraham, aby kvílel nad Sárou a oplakával ji. ³Potom vstav Abraham od mrtvé své, mluvil k synům Het, řka: ⁴Hostem a příchozím jsem u vás; dejte mi místo ku pohřbu u vás, abych pochoval mrtvou svou od tváře své. ⁵A odpovídajíce synové Het Abrahamovi, řekli jemu: ⁶Slyš nás, pane milý! Kníže Boží jsi uprostřed nás, v nejpřednějších hrobech našich pochovej mrtvou svou; žádný z nás hrobu svého nebude zbraňovat tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvou svou. ⁷Abraham pak vstav, poklonil se lidu země té, totiž synům Het. ⁸A mluvil s nimi, řka: Jestliže se vám líbí, abych pochoval mrtvou svou od tváře své, slyšte mne, a přimluvte se za mne k Efronovi synu Sohar, ⁹Ať mi dá jeskyni Machpelah, kterou má na konci pole svého; za slušné peníze ať mi ji dá uprostřed vás, k dědičnému pohřbu. ¹⁰(Ten pak Efron seděl uprostřed synů Het.) Tedy odpověděl Efron Hetejský Abrahamovi při přítomnosti synů Het, přede všemi, kteří vcházejí do brány města jeho, řka: ¹¹Nikoli, pane můj, ale slyš mne: Pole to dávám tobě, dávám také i jeskyni, která na něm jest; před očima synů lidu svého dávám ji tobě; pochovej mrtvou svou. ¹²Tedy poklonil se Abraham před lidem země té, ¹³A mluvil k Efronovi v přítomnosti lidu země, řka: A však jestliže ty jsi ten, prosím, vyslyš mne! Dám stříbro za pole, vezmi je ode mne, a pochovám mrtvou svou tam. ¹⁴A odpovídaje Efron Abrahamovi, řekl jemu: ¹⁵Můj pane, poslechni mne: Země ta za čtyři sta lotů stříbrných jest; ale mezi mnou a tebou co je o to? Mrtvou svou pochovej. ¹⁶A uposlechl Abraham Efrona a odvážil mu stříbra, jak oznámil při přítomnosti synů Het, čtyři sta lotů stříbrných, běžných mezi kupci. ¹⁷A odvedeno je pole Efronovo, které bylo v Machpelah, proti Mamre, pole a jeskyně na něm, a všechno stromové, co ho na tom poli i na všech mezích jeho vůkol, ¹⁸Abrahamovi v držení, před očima synů Het a všech, kteří vcházejí do brány města toho. ¹⁹A potom pochoval Abraham Sáru, manželku svou, v jeskyni pole Machpelah, proti Mamre (to slove Hebron), v zemi Kananejské. ²⁰Proto odevzdáno je pole to i jeskyně, která byla na něm, Abrahamovi k dědičnému pohřbu od synů Het.

24 Abraham pak již byl starý a sešlého věku; a Hospodin požehnal mu ve všech věcech. ²Tehdy řekl Abraham služebníkovi svému staršímu v domě svém, který spravoval všechny věci jeho: Vlož nyní ruku svou pod bedro mé, ³Abych tě zavázal přísahou skrze Hospodína, Boha nebe a Boha země, abys nebral manželky synu mému ze dcer Kananejských, mezi nimiž já bydlím. ⁴Ale půjdeš do země mé a přibuznosti mé; a odtud

vezmeš manželku synu mému Izákovi. ⁵ A řekl jemu služebník ten: Kdyby pak nechtěla žena ta se mnou jít do země této, mám-li zase uvést syna tvého do země, z níž jsi vyšel? ⁶ Který odpověděl: Hleď, abys zase neuvodil syna mého tam. ⁷ Hospodín Bůh nebe, který vzal mne z domu otce mého a z vlasti mé a mluvil mi a který mi přísáhl, řka: Semeni tvému dám zemi tuto, on pošle anděla svého před tebou a vezmeš manželku synu mému odtud. ⁸ Jestliže by pak žena ta nechtěla jít s tebou, svoboden budeš od této přísahy mé; jen syna mého neuved tam zase. ⁹ Tedy vložil služebník ten ruku svou pod bedro Abrahama, pána svého, a přísáhl jemu na tu řeč. ¹⁰ A vzal služebník ten deset velbloudů z velbloudů pána svého, aby se bral; (neboť měl všechn statek pána svého v ruce svých.) A vstav, bral se k Aram Naharaim do města Náchor. ¹¹ A zastavil se s velbloudy před městem u studnice vody kvečeru, času toho, když vycházejí vážit vody. ¹² A řekl: Hospodine, Bože pána mého Abrahama, dejž, prosím, ať se potká se mnou dnes to, čeho hledám; a učíš milosrdenství s pánem mým Abrahamem. ¹³ Aj, já stojím u studnice vody, a dcery mužů města tohoto vycházejí, aby vážily vodu. ¹⁴ Děvečka tedy, které bych řekl: Nakloň prosím vědro své, ať se napijí, a ona by řekla: Pij, také i velbloudy tvé napojím, ta aby byla, kterou jsi způsobil služebníkovi svému Izákovi; a po tom poznám, že jsi milosrdenství učinil s pánem mým. ¹⁵ A stalo se dříve, než on přestal mluvit, aj, Rebeka, která se narodila Bathuelovi, synu Melchy, manželky Náchora bratra Abrahamova, vycházela, a vědro její bylo na rameni jejím. ¹⁶ A byla děvečka na pohledění velmi krásná, panna, a muž nepoznal jí; která sešla k studnici té, a naplnivši vědro své, šla vzhůru. ¹⁷ Tedy běžel služebník ten proti ní, a řekl: Dej mi pít, prosím, maličko vody z vědra svého. ¹⁸ A řekla: Napij se, pane můj. A rychle složila vědro své na ruku svou a dala mu pít. ¹⁹ A davši mu pít, řekla: Také velbloudům tvým navážím, dokud se nenapijí. ²⁰ Tedy rychle vylila z vědra svého do koryta a běžela ještě k studnici, aby vážila vodu; a vážila všem velbloudům jeho. ²¹ Muž pak ten s užasnutím divil se jí, mlče, rozjímaje, aby zvěděl, zdařil-li Hospodín cestu jeho, či ne. ²² A stalo se, když přestali pít velbloudi, vyňav muž náušnici zlatou, ztíží půl lotu, a dva náramky, dal na ruce její, které vážily deset lotů zlata. ²³ A řekl: Čí jsi dcera? Pověz mi, prosím, je-li v domě otce tvého nám místo, kde bychom přes noc zůstali? ²⁴ Jemuž odpověděla: Dcera jsem Bathuele, syna Melchy, kterého porodila Náchorovi. ²⁵ Řekla ještě k němu: Slámy také a potravu hojně u nás jest, ano i místo, kde byste přes noc zůstali. ²⁶ Tedy skloniv hlavu, poklonu učinil Hospodinu. ²⁷ A řekl: Požehnaný Hospodín, Bůh pána mého Abrahama, který neodjal milosrdenství svého a pravdy své od pána mého, mne také na cestě vedl Hospodín k domu bratří pána mého. ²⁸ A běžela děvečka a oznámila v domě matky své tak, jak se stalo. ²⁹ A měla Rebeka bratra, jménem Lában; ten běžel k muži tomu ven ke studnici. ³⁰ Neboť uzřev náušnici a náramky na ruce sestry své a slyšev slova Rebeky sestry své, jak praví: Tak mluvil ke mně člověk ten, přišel k muži, a on stál při velbloudech u studnice. ³¹ Jemuž řekl: Vejdi, požehnaný Hospodínův. Proč bys stál vně, když jsem připravil dům a místo velbloudům? ³² Tedy vešel muž ten do domu a odsedlal velbloudy a dal Lában slámy a potravu velbloudům i vody k umytí noh jeho a noh mužů těch, kteří s ním byli. ³³ A položil před něj chléb, aby jedl. Ale on řekl: Nebudu jíst, dokud nevypravím řečí svých. A řekl Lában: Mluv. ³⁴ Tedy řekl: Služebník Abrahamův jsem já. ³⁵ A Hospodín požehnal pánu mému velice, tak že veliký učiněn jest; neboť dal mu ovce a voly, stříbro a zlato, služebníky a služebnice, velbloudy a osly. ³⁶ A porodila Sára, manželka pána mého, pánu mému ve stáří svém syna, jemuž dal, cokoli má. ³⁷ A zavázal mne přísahou pán můj, řka: Nevezmeš manželky synu mému z dcer Kananejských, v jejichž zemi já bydlím. ³⁸ Ale k domu otce mého půjdeš a k rodině mé, a odtud vezmeš manželku synu mému. ³⁹ A když jsem řekl pánu svému: Snad nepůjde žena ta se mnou? ⁴⁰ Odpověděl mi: Hospodín, před jehož obličejem ustavičně jsem chodil, pošle anděla svého s tebou a šťastnou způsobil cestu tvou, a vezmeš manželku synu mému z rodiny mé a z domu otce mého. ⁴¹ A budeš svoboden od přísahy mé, když bys přišel k rodině mé; a jestliže by nedali tobě, budeš prost od přísahy mé. ⁴² Proto dnes přišed k studnici, řekl jsem: Hospodine, Bože pána mého Abrahama, jestliže ty nyní šťastně spravuješ cestu mou, po níž já jdu, ⁴³ Aj, já stojím u studnice vody; proto nechť panna, která vyjde vážit vody, když bych jí řekl: Dej mi pít nyní maličko vody z vědra svého, ⁴⁴ A ona by mi odpověděla: I ty pij, i velbloudům tvým také navážím, ta ať je manželka, kterou způsobil Hospodín synu pána mého. ⁴⁵ Dříve pak než jsem já přestal mluvit v srdci svém, aj, Rebeka vycházela mající vědro své na rameni svém, a sešedši ke studnici, vážila. A řekl jsem jí: Prosím, dej mi pít. ⁴⁶ Ona pak rychle složila vědro své ze sebe, a řekla: Pij, také i velbloudy tvé napojím. Tedy pil jsem, a napojila také velbloudy. ⁴⁷ A ptal jsem se jí a řekl jsem: Čí jsi dcera? Ona odpověděla: Dcera Bathuele, syna Náchorova, jehož mu porodila Melcha. Tedy dal jsem náušnici na tvář její a náramky na ruce její. ⁴⁸ A skloniv hlavu, poklonu jsem učinil Hospodinu a dobrořečil jsem Hospodina, Boha pána mého Abrahama, který vedl mne po cestě přímé, abych dceru bratra pána svého vzal synu jeho. ⁴⁹ Proto nyní, činíte-li milosrdenství a pravdu s pánem mým, oznamte mi; pakli nic, také mi oznamte, a obrátím se napravo nebo nalevo. ⁵⁰ Tedy odpověděli Lában a Bathuel, řkouce: Od Hospodína vyšla je věc tato; nemůžeme odepřít v ničem. ⁵¹ Aj, Rebeka před tebou, vezmi ji a jeď; a nechť je manželkou synu pána tvého, jak mluvil Hospodín. ⁵² A stalo se, že jak uslyšel služebník Abrahamův slova jejich, poklonil se Hospodinu až k zemi. ⁵³ A vyňav služebník ten nádoby stříbrné a nádoby zlaté a oděv, dal Rebece; drahé také dary dal bratru jejímu a matce

její.⁵⁴ Tedy jedli a pili, on i muži, kteří byli s ním, a zůstali tu přes noc. Ráno pak když vstali, řekl: Propusťte mne ku pánu mému.⁵⁵ A odpověděl bratr její a matka: Necht' zůstane děvečka s námi po několik dní, aspoň deset; potom půjdeš.⁵⁶ On pak řekl jim: Nezdružujte mne, poněvadž Hospodin šťastnou způsobil cestu mou; propusťte mne, ať jdu ku pánu svému.⁵⁷ A řekli: Zavolejme děvečky a zeptejme se, co dí k tomu.⁵⁸ Tedy zavolali Rebeky a řekli jí: Chceš-li jít s mužem tímto? A řekla: Půjdu.⁵⁹ A propouštějíc Rebeku sestru svou a chůvu její, služebníka také Abrahamova s muži jeho,⁶⁰ Požehnali Rebece a mluvili jí: Sestro naše, ty buď v tisíce tisíců, a símě tvé dědičně obdrž brány nepřátel svých.⁶¹ Tehdy vstala Rebeka a děvečky její, a vsedše na velbloudy, jely za mužem tím. A tak vzal služebníka ten Rebeku, a odjel.⁶² Izák pak šel, navraceje se od studnice Živého vidoucího mne; neboť bydlil v zemi jižní.⁶³ A vyšel Izák k rozjímání na pole, když se chýlilo k večeru; a pozdvihna očí svých, uzřel, jak velbloudi jdou.⁶⁴ Pozdvihla také Rebeka očí svých, a uzřevši Izáka, sesedla z velblouda.⁶⁵ (Neboť řekla byla služebníku: Kdo je ten muž, který jde po poli proti nám? Odpověděl služebníka: To je pán můj.) A vzala závoj a zahalila se.⁶⁶ Tedy vypravoval služebník Izákovi vše, co působil.⁶⁷ A uvedl ji Izák do stanu Sáry matky své a vzal Rebeku a měl ji za manželku a miloval ji. A potěšil se Izák po smrti matky své.

25 Abraham pak opět pojal ženu jménem Ceturu.² Která porodila jemu Zamrana a Jeksana a Madana a Madiana, Jezbocha a Suecha.³ Jeksan potom zplodil Sábu a Dedana. Synové pak Dedanovi byli: Assurim, a Latuzim, a Laomim.⁴ Ale synové Madianovi: Efa, a Efer, a Enoch, a Abida, a Helda; všichni ti synové byli Cetury.⁵ A dal Abraham Izákovi všechno, co měl.⁶ Synům pak ženin svých dal Abraham dary, a odeslal je od Izáka syna svého, ještě živ jsa, na východ do země východní.⁷ Tyto pak jsou dny let života Abrahamova, v nichž byl živ: Sto sedmdesát a pět let.⁸ A skonal a umřel Abraham ve stáří dobrém, stár jsa a plný dnů; a připojen je k lidu svému.⁹ Tehdy pochovali ho Izák a Izmael, synové jeho v jeskyni Machpelah, na poli Efrona, syna Sohar Hetejského, naproti Mamre,¹⁰ Na tom poli, které byl koupil Abraham od synů Het; tu pochován je Abraham i Sára manželka jeho.¹¹ Po smrti pak Abrahamově požehnal Bůh Izákovi synu jeho, a bydlil Izák u studnice Živého vidoucího mne.¹² Tyto jsou pak rody Izmaele syna Abrahamova, jehož porodila Agar Egyptská, služebná Sářina, Abrahamovi.¹³ A tato jsou jména synů Izmaelových, jimiž se jmenují po rodech svých: Prvorozený Izmaelův Nabajot, po něm Cedar, a Adbeel a Mabsan,¹⁴ A Masma, a Dumah a Massa,¹⁵ Hadar a Tema, Jetur, Nafis a Cedma.¹⁶ Tito jsou synové Izmaelovi a tato jména jejich, po vsích jejich, a po městech jejich, dvanáctero knížat po čeledích jejich.¹⁷ (Bylo pak života Izmaelova sto třicet a sedm let a skonal; a umřev, připojen je k lidu svému.)¹⁸ A bydlili od Hevilah až do Sur, jenž je proti Egyptu, když jdeš do Assyrie; před tváří všech bratří svých položil se.¹⁹ Tyto jsou také rody Izáka syna Abrahamova: Abraham zplodil Izáka.²⁰ Byl pak Izák ve čtyřiceti letech, když sobě vzal za manželku Rebeku, dceru Bathuele Syrského, z Pádan Syrské, sestru Lábanu Syrského.²¹ A modlil se Izák pokorně Hospodinu za manželku svou; neboť byla neplodná. A uslyšel jej Hospodin; a tak počala Rebeka manželka jeho.²² A když se děti strkaly v životě jejím, řekla: Má-li tak být, proč jsem já počala? Šla tedy, aby se otázala Hospodina.²³ A řekl jí Hospodin: Dva národy jsou v životě tvém, a dvojí lid ze života tvého se rozdělí; lid pak jeden nad druhý bude silnější, a starší sloužit bude mladšímu.²⁴ A když se naplnili dny její, aby porodila, a aj, dvojčata byla v životě jejím.²⁵ A vyšel první ryšavý všechen a jako oděv chlupatý; i nazvali jméno jeho Ezau.²⁶ Potom pak vyšel bratr jeho, a rukou svou držel Ezaua za patu; pročež nazváno je jméno jeho Jákob. A byl Izák v šedesáti letech, když ona je porodila.²⁷ A když dorostly ty děti, byl Ezau lovec zdatný, chodě po polích; Jákob pak byl muž prostý a ve stanech bydlil.²⁸ A byl Izák laskav na Ezau, protože z lovu jeho míval pokrm; ale Rebeka laskava byla na Jákoba.²⁹ Uvařil pak Jákob pokrm. Tedy Ezau přišel z pole zemdlený,³⁰ A řekl Jákobovi: Dej mi, prosím, jíst pokrmu toho červeného, neboť jsem zemdlený. (Proto nazváno je jméno jeho Edom.)³¹ Odpověděl Jákob: Prodej mi dnes hned prvorozenství své.³² A řekl Ezau: Aj, já k smrti se blížím, k čemu mi tedy to prvorozenství? ³³ Dí Jákob: Přisáhni mi dnes hned. A přísáhl mu a prodal prvorozenství své Jákobovi.³⁴ Tedy Jákob dal Ezauovi chleba a toho pokrmu z čočky. Který jedl a pil a vstav, odešel; a tak pohrdl Ezau prvorozenstvím.

26 Byl pak opět hlad na zemi, mimo hlad první, který byl za dnů Abrahamových. Tehdy odebral se Izák k Abimelechovi, králi Filistinskému, do Gerar.² Neboť ukázal se jemu Hospodin a řekl: Nesestupuj do

25:23 Starší. Hebrejské slovo zde použité pro nejstaršího syna (*rab* רב) bylo doposud nalezeno pouze v akkádské literatuře z poloviny druhého tisíciletí př.Kr. Srv. Úvod: Doba a místo vzniku.

Sloužit bude mladšímu. Jákob za svou nadřazenost vděčil Božímu svrchovanému vyvolení, nikoliv přirozenému právu (Dt 21:15–17). Toto prorocství dochází svého naplnění i v dalších generacích: Bůh žehná Josefovi místo Rubenovi (48:15–16; srv. 49:3–4), Efraimovi místo Manasesovi (48:17–19).

25:26 Jákob. Může znamenat „následovat, být za“, ale může také znamenat „vytlačit, předstihnout“; pochází z hebrejského slova pro „patu“. Význam „lživý“ (např. 27:36) pochází z manévrování s patou: Když někdo běží a druhý za ním mu kopne do paty právě zdvižené nohy tak, aby špičkou zaškobrtl o svou vlastní druhou nohu, ten útočník, který takto skolil prchajícího, se projevil jako „Jákob“. Izákův syn Jákob se takto choval celé své mládí (25:31–34; 27:19–29; 30:37–43), než se setkal s andělem (32:24–30).

Egypta; ale bydlí v zemi, kterou oznámím tobě. ³ Budiž tedy hostem v zemi této a budu s tebou a požehnám tobě; neboť tobě a semeni tvému dám všechny země tyto a utvrdím přísahu, kterou jsem přísáhl Abrahamovi, otcí tvému. ⁴ Rozmnožím také símě tvé jako hvězdy nebeské a dám semeni tvému všechny země tyto a požehnány budou v semeni tvém všechny národy země; ⁵ Protože uposlechl Abraham hlasu mého a dbal nařízení mých, příkázání mých, ustanovení mých a zákonů mých. ⁶ Bydlil tedy Izák v Gerar. ⁷ Ptali se pak muži místa toho o manželce jeho. Který odpověděl: Sestra má je; neboť nesměl říci: Manželka má je, mysle sobě: Aby mne nezabili muži místa toho pro Rebeku. Neboť byla krásná na pohledění. ⁸ A přihodilo se, když již čas nějaký tam bydlil, že vyhlédal Abimelech král Filistinský z okna a užírl Izáka, jak laškuje s Rebekou manželkou svou. ⁹ Proto povolav Abimelech Izáka, řekl: Aj, v pravdě manželka tvá to je. Jak to, že jsi pravil: Sestra má je? A odpověděl jemu Izák: Neboť jsem řekl sám u sebe: Abych snad neumřel pro ni. ¹⁰ A řekl Abimelech: Co jsi to učinil nám? O málo, že by byl spal někdo z lidu s manželkou tvou, a ty byl bys uvedl na nás vinu. ¹¹ A přikázal Abimelech všemu lidu, řka: Kdo by se dotkl člověka toho anebo manželky jeho, smrtí umře. ¹² Sel pak Izák v zemi té, a shledal v tom roce sto měř; neboť požehnal mu Hospodin. ¹³ A rostl muž ten a prospíval vždy více v růstu, až i vzrostl velmi. ¹⁴ Neboť měl stáda ovcí i stáda volů a čeledi mnoho; pročez záviděli mu Filistiňtí. ¹⁵ A všechny studnice, které vykopali služebníci otce jeho za dnů Abrahama otce jeho, ucpali Filistiňtí, zasypaně je prstí. ¹⁶ A řekl Abimelech Izákovi: Odejdi od nás; neboť mnohem mocnější jsi než my. ¹⁷ Tedy odešel odtud Izák a rozbil stany v údolí Gerar, a bydlil tu. ¹⁸ A kopal zase Izák studnice vod, které byli vykopali za dnů Abrahama otce jeho, a které ucpali Filistiňtí po smrti Abrahamově; a nazval je těmi jmény, kterýmiž je jmenoval otec jeho. ¹⁹ A kopali služebníci Izákovi v tom údolí a našli tam studnici vody živé. ²⁰ Vadili se pak pastýři Gerarští s pastýři Izákovými, pravíce: Naše je voda. Pročez nazval jméno studnice té Esek, že se vadili s ním. ²¹ Vykopali také jinou studnici, a nesáz byla i o tu; pročez dal jí jméno Sitnah. ²² A hnul se odtud, a kopal jinou studnici, o kterou se nevadili; proto nazval jméno její Rehobot. Neboť řekl: Nyní uprostranil nám Hospodin a vzrostli jsme na zemi. ²³ Vstoupil pak odtud do Bersabé. ²⁴ A ukázal se mu Hospodin v tu noc, a řekl: Já jsem Bůh Abrahama otce tvého; neboť se, neboť s tebou já jsem, a požehnám tobě, a rozmnožím símě tvé pro Abrahama služebníka svého. ²⁵ A vzdělal tu oltář a vzýval jméno Hospodinovo a rozbil tu stan svůj; a služebníci Izákovi vykopali tam studnici. ²⁶ Abimelech pak přijel k němu z Gerar, a Ochozat, přítel jeho, a Fikol, kníže vojska jeho. ²⁷ A řekl jim Izák: Z jaké příčiny přišli jste ke mně? Poněvadž vy nenáviděli jste mne, a vybyli jste mne od sebe. ²⁸ Kterí odpověděli: Patrně jsme to shledali, že je Hospodin s tebou, i řekli jsme: Učiníme nyní přísahu mezi sebou, mezi námi a mezi tebou; a učiníme smlouvu s tebou. ²⁹ Že neučiníš nám nic zlého, jako i my nedotkli jsme se tebe, a jakž jsme my toliko dobře činili tobě, a propustili jsme tě v pokoji; ty nyní tedy povol tomu, požehnaný Hospodinův. ³⁰ Tedy učinil jim hody, a jedli a pili. ³¹ A vstavše velmi ráno, přísáhli jeden druhému. A propustil je Izák a oni odešli od něho v pokoji. ³² Toho dne přišli služebníci Izákovi a oznámili mu o studnici, kterou kopali, řkouce: Nalezli jsme vodu. ³³ A nazval ji Seba. Proto jméno města toho je Bersabé až do dnešního dne. ³⁴ Ezau pak jsa v letech čtyřiceti, pojal ženu Judit, dceru Béry Hetejského, a Bazematu, dceru Elona Hetejského. ³⁵ A kormoutily Izáka a Rebeku.

27 Když pak zestárl Izák a odešly byly oči jeho, tak že neviděl, povolal Ezau syna svého staršího, a řekl jemu: Synu můj. Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem. ² A dí: Aj, já jsem se již zestárl a nevím dne smrti své. ³ Proto nyní vezmi prosím nástroje své, toulec svůj a lučičtě své, a vyjdi do pole, ulov mi zvěřinu. ⁴ A přistroj mi krmí chutnou, jakou já rád jídám, a přines mi, a budu jíst, aby požehnala duše má, dříve než umřu. ⁵ (Slyšela pak Rebeka, když mluvil Izák s Ezau synem svým.) A odšel Ezau na pole, aby ulovil zvěřinu a přinesl. ⁶ Tedy řekla Rebeka Jákobovi synu svému takto: Aj, slyšela jsem, když otec tvůj mluvil k Ezauovi bratru tvému, a pravil: ⁷ Přines mi něco z lovu, a přistroj mi krmě chutné, abych jedl, a požehnám ti před Hospodinem, dříve než umřu. ⁸ Nyní tedy, synu můj, poslechni hlasu mého v tom, co já přikazuji tobě. ⁹ Jdi prosím k stádu a odtud mi vezmi dva kozelce výborné, abych přistrojila z nich krmě chutné otcí tvému, jakou on rád jídám. ¹⁰ A přineseš otcí svému a on jíst bude, na to, aby požehnal tobě, dříve než umře. ¹¹ A řekl Jákob Rebece matce své: Víš, že Ezau bratr můj je člověk chlupatý, a já jsem člověk hladký. ¹² Jestliže omaká mne otec můj, tedy zůstanu u něho za podvodníka; a tak uvedu na sebe prokletí, a ne požehnání. ¹³ Jemuž odpověděla matka: Nechtě je na mne prokletí tvé, synu můj; jen ty poslechni hlasu mého, a jdi, přines mi. ¹⁴ Tedy odšed, vzal, a přinesl matce své. I připravila matka jeho krmě chutné, jakou otec jeho rád jídal. ¹⁵ A vzala Rebeka nejlepší šaty Ezaua, syna svého staršího, které měla u sebe v domě, a oblékla Jákoba, syna svého mladšího. ¹⁶ A kožkami kozelčími obvinula ruce jeho a díl hladký hrdla jeho. ¹⁷ A dala chléb a krmě chutné, které připravila, v ruce Jákoba syna svého. ¹⁸ A on přišed k otcí svému, řekl: Otče můj! Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem. Kdo jsi ty, synu můj? ¹⁹ A dí Jákob otcí svému: Já jsem Ezau, prvorozený tvůj. Učinil jsem, jak jsi mi poručil. Vstaň, prosím, sedni a jez z lovu mého, aby mi požehnala duše tvá. ²⁰ Tedy řekl Izák synu svému: Co to? Brzys to našel, synu můj. A on dí: Neboť Hospodin Bůh tvůj způsobil to, aby mi se pojednou nahodilo. ²¹ A řekl Izák

Přítomnost je moment, ve kterém se čas dotýká věčnosti.

C.S. Lewis

Jákovovi: Přistup, ať omakám tě, synu můj, ty-li jsi syn můj Ezau, či nejsi. ²²Tedy přistoupil Jákob k Izákovi otci svému; a on omakal ho, i řekl: Hlas je hlas Jákovův, ale ruce tyto ruce Ezau. ²³A nepoznal ho; neboť byly ruce jeho, jako ruce Ezau bratra jeho, chlupaté. A požehnal mu. ²⁴A řekl: Ty-liž jsi pak syn můj Ezau? Odpověděl: Já. ²⁵A řekl: Podej mi, ať jím z lovu syna svého, aby tobě požehnala duše má. Tedy podal mu, a on jedl. Přinesl mu také vína, a on pil. ²⁶A řekl jemu Izák otec jeho: Přistup nyní, a polib mne, synu můj. ²⁷A přistoupil a políbil ho. A jakž ucítil Izák vůni roucha jeho, požehnal mu, řka: Pohleď, vůně syna mého je jako vůně pole, jemuž požehnal Hospodin. ²⁸Dejž tobě Bůh z rosy nebeské, a z tučnosti zemské, i hojnost obilí a vína. ²⁹Nechť slouží tobě lidé a sklánějí se před tebou národy. Budiž pánem bratří svých, a ať se sklánějí před tebou synové matky tvé. Kdo by zlořečili tobě, nechť jsou zlořečení, a kdo by dobrořečili tobě, požehnaní. ³⁰A když přestal Izák požehnaní dávat Jákovovi a sotva že vyšel Jákob od Izáka otce svého, Ezau bratr jeho přišel z lovu svého. ³¹A připraviv i on krmě chutné, přinesl otci svému a řekl mu: Nechť vstane otec můj a jí z lovu syna svého, aby mi požehnala duše tvá. ³²A řekl jemu Izák otec jeho: Kdo jsi ty? Dí on: Já jsem syn tvůj, prvorozený tvůj Ezau. ³³Tedy zhrozil se Izák hrůzou velikou náramně, a řekl: Kdo pak a kde je ten, jenž ulovív zvěřinu, přinesl mi? A já jsem jedl ze všeho, dříve než jsi ty přišel, a požehnal jsem mu a bude požehnaný. ³⁴Uslyšev Ezau slova otce svého, vzkřikl hlasem velikým, a hořkostí naplněn je náramně, a řekl otci svému: Požehnej mně, i mně také, můj otče! ³⁵Který řekl: Přišel bratr tvůj podvodně a uchvátil požehnaní tvé. ³⁶Tedy řekl: Právě nazváno jméno jeho Jákob; neboť již po dvakrát mne podvedl, prvorozenství mé odjal, a teď nyní uchvátil požehnaní mé. Řekl ještě: Zdali jsi nezachoval i mně požehnaní? ³⁷Odpověděl Izák a řekl k Ezauovi: Aj, ustavil jsem ho pánem nad tebou, a všechny bratry jeho dal jsem mu za služebníky; obilím také a vínem opatřil jsem ho. Co tedy již tobě učinit mohu, synu můj? ³⁸A řekl Ezau otci svému: Zdali to jedno jen máš požehnaní, otče můj? Požehnej mně, i mně také, můj otče! A zvedl Ezau hlas svůj a plakal. ³⁹Tedy odpověděl Izák otec jeho, a řekl k němu: Aj, v tučnostech země bude bydlení tvé a v rose nebeské shůry; ⁴⁰A v meči svém živ budeš a bratru svému sloužití budeš; ale přijde čas, že budeš panovat a svrhneš jho jeho ze šíje své. ⁴¹Proto v nenávisti měl Ezau Jákoba pro požehnaní, jímž požehnal mu otec jeho, a řekl v srdci svém: Přiblíží se dny smutku otce mého a zabiji Jákoba, bratra svého. ⁴²A oznámena jsou Rebece slova Ezau, staršího syna jejího. Pročež ona poslavši, povolala Jákoba syna svého mladšího a řekla jemu: Hle, Ezau bratr tvůj těší se tím, že tě zabije. ⁴³Proto nyní, synu můj, poslechni hlasu mého, a vstana, uteč k Lábanovi, bratru mému do Cháran. ⁴⁴A pobuď s ním po nějaký čas, až by se odvrátila prchlivost bratra tvého, ⁴⁵A přestalo rozhněvání bratra tvého na tebe a zapomenul by na to, co jsi mu učinil. Potom já pošlu a vezmu tě odtud. Proč mám zbavena být obou synů jednoho dne? ⁴⁶A řekla Rebeka Izákovi: Mrzí mě naživu být pro dcery Het. Vezme-li Jákob ženu ze dcer Het, jako tyto jsou ze dcer země této, k čemu mi život?

28 Povolal pak Izák Jákoba, a požehnal jemu, a přikázal mu, řka: Nepojímej ženy ze dcer Kananejských. ²Ale vstana, jdi do Pádan Syrské do domu Bathuele, otce matky své, a pojmi sobě odtud manželku ze dcer Lábanu strýce svého. ³A Bůh silný všemohoucí požehnej tobě a dej vzrůst a rozmnož tě, abys byl v zástup mnohého lidu. ⁴A dejž tobě požehnaní Abrahamovo, tobě i semeni tvému s tebou, abys dědičně obdržel zemi, v níž hostem jsi, kterou dal Bůh Abrahamovi. ⁵A odeslal Izák Jákoba, který šel do Pádan Syrské k Lábanovi synu Bathuele Syrského, bratru Rebeky matky Jakobovy a Ezau. ⁶Vida pak Ezau, že požehnaní dal Izák Jákovovi, a že ho odeslal do Pádan Syrské, aby sobě odtud vzal manželku, a že, když mu požehnaní dával, přikázal mu, řka: Nepojmeš ženy ze dcer Kananejských; ⁷A že by uposlechl Jákob otce svého a matky své a odešel do Pádan Syrské; ⁸Vida také Ezau, že dcery Kananejské těžké byly v očích Izákovi otci jeho: ⁹Tedy odšel Ezau k Izmaelovi, a mimo dřívější ženy své, pojal sobě za ženu Mahalat, dceru Izmaele, syna Abrahamova, sestru Nabajotovu. ¹⁰Vyšed pak Jákob z Bersabé, šel do Cháran. ¹¹A trefil na jedno místo, na kterém zůstal přes noc, (neboť slunce již bylo zapadlo,) a nabrať kamení na místě tom, položil pod hlavu svou, a spal na téměř místě. ¹²A viděl ve snách, a aj, žebřík stál na zemi, jehož vrch dosahoval k nebi; a aj, andělé Boží vystupovali a sestupovali po něm. ¹³A aj, Hospodin stál nad ním, a řekl: Já jsem Hospodin, Bůh Abrahama otce tvého, a Bůh Izákův; zemi tu, na které ty spíš, tobě dám a semeni tvému. ¹⁴A bude símě tvé jako prach země; neboť rozmůžeš se k západu i k východu na sever i na jih; nad to požehnány budou v tobě všechny čeledi země, a v semeni tvém. ¹⁵A aj, já jsem s tebou, a strážít tě budu, kamkoli půjdeš, a přivedu tě zase do země

27:29 Zlořečili ... zlořečení, ... dobrořečili ... požehnaní. Boží plán růstu Království skrze smlouvu s Abrahamem pokračuje Izákovým požeháním Jákovovi, které je ozvěnou Božího zaslíbení Abrahamovi (12:3; srv. 28:3–4).

27:40 Svrhneš. To se naplnilo za krále Jehorama ve 2Kr 8:20.

28:12 Andělé Boží vystupovali a sestupovali. Jákob viděl zikurat, místo, kde se nebe setkává se zemí. NZ učí, že ta pravá „cesta do nebes“ je Ježíš. Viz pozn. Jn 1:51.

této; nebo neopustím tebe, až i učiním, co jsem mluvil tobě. ¹⁶ Procítiv pak Jákob ze sna svého, řekl: V pravdě Hospodin je na místě tomto, a já jsem nevěděl. ¹⁷ (Nebo zhroziv se, řekl: Jak hrozné je místo toto! Není jiného, jediné dům Boží, a tu je brána nebeská.) ¹⁸ Vstav pak Jákob ráno, vzal kámen, který byl podložil pod hlavu svou, a postavil jej na znamení pamětné, a polil jej svrchu olejem. ¹⁹ Proto nazval jméno místa toho Bethel, neb dříve to město sloulo Lúza. ²⁰ Zavázal se také Jákob slibem, řka: Jestliže Bůh bude se mnou, a sčezit mne bude na cestě této, kterou já jdu; a dá-li mi chléb ku pokrmu a roucho k oděvu, ²¹ A navrátím-li se v pokoji do domu otce svého, a bude mi Hospodin za Boha: ²² Kámen tento, který jsem postavil na památku, bude domem Božím; a ze všech věcí, které mi dáš, desátky spravedlivě tobě dám.

29 Tedy Jákob vstav, odešel do země východní. ² A pohleděv, uzřel studnici v poli a tři stáda ovcí, jak se složila při ní; nebo z té studnice napájeli stáda; a kámen veliký byl navrchu studnice. ³ Shánívána pak tam bývala všecka stáda, a teprv odvalovali kámen ten od vrchu té studnice, a napájeli dobytek; potom zas přivalovali kámen na vrch studnice, na místo jeho. ⁴ Tedy řekl jim Jákob: Bratří moji, odkud jste? Kterí odpověděli: Jsme z Cháran. ⁵ A řekl jim: Znáte-li Lábanu, syna Náchorova? A oni řekli: Známe. ⁶ A dí opět k nim: Dobře-li se má? Odpověděli: Dobře, a aj, Ráchel dcera jeho tamto jde s dobytkem. ⁷ Tedy řekl: Však ještě daleko do večera, aniž ještě čas, aby dobytek byl sehnán; napojte stáda, a jděte, paste. ⁸ A oni odpověděli: Nemůžeme, než až se všecka stáda seženou, a odvalen bude kámen od z vrchu studnice, abychom napojili ovce. ⁹ Když on ještě mluvil s nimi, přišla k tomu Ráchel s stádem otce svého; neb ona pásala stádo. ¹⁰ Tedy Jákob uzřev Ráchel, dceru Lábanu strýce svého, a stádo jeho, přistoupil a odvalil ten kámen od vrchu studnice, a napojil stádo Lábanu strýce svého. ¹¹ A políbil Jákob Ráchel, a povýšiv hlasu svého, plakal. ¹² Oznámil jí pak byl Jákob, že je synovec otce jejího, a že je syn Rebeky; a ona přiběhnuvši, oznámila to otcí svému. ¹³ A stalo se, když Lában uslyšel zvěst o Jákobovi, synu sestry své, že vyběhl proti němu, a objav ho, políbil, a uvedl do domu svého; on pak vypravoval Lábanovi o všech těch věcech. ¹⁴ Jemuž odpověděl Lában: Jistě kost má a tělo mé jsi. A zůstal s ním přes celý měsíc. ¹⁵ Tedy řekl Lában Jákobovi: Zdali proto, že jsi bratr můj, darmo mi sloužití budeš? Pověz mi, jaká má být mzda tvá? ¹⁶ (Měl pak Lában dvě dcery; jméno starší Líá, a jméno mladší Ráchel. ¹⁷ Než Líá měla oči mdlé, ale Ráchel byla pěkné postavy a krásné tváře. ¹⁸ A miloval Jákob Ráchel.) Řekl tedy: Budu sloužit sedm let za Ráchel, dceru tvou mladší. ¹⁹ Odpověděl Lában: Lépe je, abych ji tobě dal, nežli bych ji dal muži jinému; zůstaň se mnou. ²⁰ Tak Jákob sloužil za Ráchel sedm let; a bylo před očima jeho jako něco málo dnů, protože laskav byl na ni. ²¹ Potom řekl Jákob k Lábanovi: Dej mi ženu mou; neboť vyplněny jsou dny moje, abych vešel k ní. ²² Tedy sezval Lában všechny muže místa toho a učinil hody. ²³ Večer pak vzav Líu, dceru svou, uvedl ji k němu; a on vešel k ní. ²⁴ Dal také Lában Zelfu služebnou svou Líe, dceři své, za služebnici. ²⁵ A když bylo ráno, poznal, že je Líá. A řekl k Lábanovi: Což jsi mi to učinil? Zdali jsem za Ráchel nesloužil u tebe? Proč jsi mne tedy oklamal? ²⁶ Odpověděl Lában: Nebývá toho v kraji našem, aby vdávána byla mladší dříve, než prvorozená. ²⁷ Vyplň týden této; dáme potom i tuto za službu, kterou sloužití budeš u mne ještě sedm let jiných. ²⁸ A udělal tak Jákob a vyplnil týden její. Potom dal mu Ráchel dceru svou za manželku. ²⁹ Dal také Lában Ráchel, dceři své, Bálu, služebnou svou za služebnici. ³⁰ Tedy všel také k Ráchel, a miloval ji více než Líu; i sloužil u něho ještě sedm let jiných. ³¹ Vida pak Hospodin, že Líá nemá lásky, otevřel život její; a Ráchel nechal neplodné. ³² Tedy počala Líá a porodila syna, a nazvala jméno jeho Ruben; nebo řekla: Jistě viděl Hospodin trápení mé; již nyní milovat mne bude muž můj. ³³ A počala opět a porodila syna, a řekla: Jistě uslyšel Hospodin, že jsem v nenávisti, proto dal mi i tohoto. A nazvala jméno jeho Simeon. ³⁴ A opět počala a porodila syna, a řekla: Již nyní připojí se ke mně muž můj, nebo jsem mu porodila tři syny. Z té příčiny nazváno je jméno jeho Léví. ³⁵ A počala ještě a porodila syna, a řekla: Již nyní chválit budu Hospodina. Pročež nazvala jméno jeho Juda; a přestala rodit.

30 Vidouc pak Ráchel, že by nerodila Jákobovi, záviděla sestře své, a řekla Jákobovi: Dej mi syny; pakli nedáš, umřu. ² Pročež rozhněval se velmi Jákob na Ráchel, a řekl: Zdali já jsem za Boha, který ti nedal plod života? ³ Řekla ona: Hle, služebná má Bála; vejdi k ní, aby rodila na kolena má, a budu mít já také syny z ní. ⁴ A dala mu Bálu služebnou svou za ženu; a vešel k ní Jákob. ⁵ Tedy počavši Bála, porodila Jákobovi syna. ⁶ A řekla Ráchel: Soudil Bůh při mou, a uslyšel také hlas můj, a dal mi syna. Proto nazvala jméno jeho Dan. ⁷ Opět počavši Bála, služebná Ráchel, porodila syna druhého Jákobovi. ⁸ A řekla Ráchel: Tuhé jsem odpory měla se sestrou svou, avšak jsem přemohla. A nazvala jméno jeho Neftalím. ⁹ Vidouc pak Líá, že by přestala rodit, vzala Zelfu, služebnou svou, a dala ji Jákobovi za ženu. ¹⁰ A porodila Zelfa, služebná Líe, Jákobovi syna. ¹¹ Proto řekla Líá: Již přišel zástup. A nazvala jméno jeho Gád. ¹² Porodila také Zelfa služebná Líe syna druhého Jákobovi. ¹³ A řekla Líá: To na mé štěstí; nebo šťastnou mne nazývati budou ženy. A nazvala jméno

jeho Asser. ¹⁴ Vyšel pak Ruben v čas žně pšeničné a nalezl pěkná jablíčka na poli, a přinesl je Líe matce své. A řekla Ráchel Líe: Dej mi, prosím, těch jablíček syna svého. ¹⁵ Již ona odpověděla: Málo se ti snad zdá, že jsi vzala muže mého; chceš také užívat jablíček syna mého? A řekla Ráchel: Nechat tedy spí s tebou této noci za jablíčka syna tvého. ¹⁶ Když pak navracel se Jákob z pole večer, vyšla Lía proti němu a řekla: Ke mně vejdeš; neboť ze mzdy najala jsem tě za jablíčka syna svého. A spal s ní té noci. ¹⁷ A uslyšel Bůh Líu; která počala a porodila Jákobovi syna pátého. ¹⁸ A řekla Lía: Dal mi Bůh mzdu mou, i potom, když jsem dala služebnou svou muži svému. Pročež nazvala jméno jeho Izachar. ¹⁹ A počala opět Lía, a porodila šestého syna Jákobovi. ²⁰ A řekla Lía: Obdařil mne Bůh darem dobrým; již nyní bydlet bude se mnou muž můj, neboť porodila jsem mu šest synů. A nazvala jméno jeho Zabulon. ²¹ Potom porodila dceru a nazvala jméno její Dína. ²² A rozpomenuv se Bůh na Ráchel, uslyšel ji a otevřel život její. ²³ Tedy počala a porodila syna, a řekla: Odjal Bůh pohanění mé. ²⁴ A nazvala jméno jeho Jozef, řkouc: Přidej mi Hospodin syna jiného. ²⁵ Stalo se pak, když porodila Ráchel Jozefa, řekl Jákob Lábanovi: Propust' mne, ať odejdu na místo své a do země své. ²⁶ Dej mi ženy mé a dítky mé, za které jsem sloužil tobě, ať odejdu; neboť ty znáš službu mou, kterou jsem sloužil tobě. ²⁷ A řekl mu Lában: Jestliže nyní nalezl jsem milost před očima tvýma, zůstaň se mnou, neboť v skutku jsem poznal, že požehnal mi Hospodin pro tebe. ²⁸ Řekl také: Oznam mi ze jména mzdu svou a dám ti ji. ²⁹ Jemuž odpověděl: Ty víš, jak jsem sloužil tobě a jaký byl dobytek tvůj při mně. ³⁰ Neboť to málo, které jsi měl přede mnou, vzrostlo velmi, a požehnal ti Hospodin, jak jsem k tobě nohou vkročil. A nyní, kdy pak já své hospodářství opatrovat budu? ³¹ A řekl: Co ti mám dát? Odpověděl Jákob: Nedávej mi nic. Jestliže mi učiníš toto, zase pást budu a střežit dobytek tvůj: ³² Projdu skrze všecka stáda tvá dnes, vyměšuje z nich každé dobytčce skvrnité a strakaté, a každé dobytčce načernalé mezi ovcemi, a skvrnité a strakaté mezi kozami; a takové budou mzda má. ³³ A osvědčena potom bude spravedlnost má před tebou, když přijde na mzdu mou: Cokoli nebude skvrnitého nebo strakatého mezi kozami, a načernalého mezi ovcemi, za krádež bude mi to počteno. ³⁴ A řekl Lában: Hle, ó by tak bylo, jak jsi mluvil. ³⁵ A odloučil toho dne kozly přepásané na nohách a strakaté, a všechny kozy skvrnité a strakaté, všechno, na čem byla místa bílá, všechno také načernalé mezi dobytkem, a dal v ruce synů svých. ³⁶ Uložil pak mezi sebou a Jákobem místo vzdálí tří dní cesty; a Jákob pásl ostatek dobytka Lábanova. ³⁷ Nabral pak sobě Jákob prutů topolových zelených a lískových a kaštanových; a oloupal z nich po místech kůru až do bělosti, která byla na prutech. ³⁸ A nakladl těch prutů tak oloupaných do žlábků a koryt (v nichž bývá voda, k nimž přicházel dobytek, aby pil) proti dobytku, aby počínaly, když by přicházely pít. ³⁹ A počínaly ovce, hledíce na ty pruty, a rodily jehňata přepásaná na nohách, a skvrnitá i strakatá. ⁴⁰ Potom ta jehňata odloučil Jákob a dobytek stáda Lábanova obrátil tvář k těm přepásaným na nohách a ke všemu načernalému; a své stádo postavil obzvlášť a neobrátil ho k stádu Lábanovu. ⁴¹ A bylo, že kdykoli silnější připouštěny bývaly, kladl Jákob ty pruty před oči ovcím do koryt, aby počínaly, hledíce na pruty. ⁴² Když pak pozdní dobytek připouštěn býval, nekladl jich; a tak býval pozdní Lábanův a raný Jákobův. ⁴³ Vzrostl tedy muž ten náramně velmi a měl dobytka mnoho, služebných i služebníků, velbloudů i oslů.

31 Když pak uslyšel Jákob slova synů Lábanových, jak praví: Pobral Jákob všechno, co měl otec náš, a z těch věcí, které byly otce našeho, způsobil sobě tu všechnu slávu; ² A viděl tvář Lábanovu, a aj, nebyla k němu tak jako dříve: ³ A řekl mu Hospodin: Navrať se do země otců svých a k příbuznosti své a budu s tebou. ⁴ Proto poslav Jákob, zavolal Ráchel a Líu na pole k stádu svému. ⁵ A řekl jim: Vidím tvář otce vašeho, že není ke mně tak jako dříve, protože Bůh otce mého byl se mnou. ⁶ A vy samy víte, že vši svou silou sloužil jsem otcí vašemu. ⁷ Ale otec váš oklamal mne, a na desetkrát změnil mzdu mou; však nedopustil mu Bůh, aby mi zle učinil. ⁸ Když takto řekl: Co bude strakatého, to nechť je mzda tvá, tedy všechny ovce rodily strakatý plod. Když pak takto řekl: Co přepásaného na nohách, to bude mzda tvá, tedy všechny ovce rodily přepásané na nohách. ⁹ A tak odjal Bůh stádo otce vašeho a dal mně. ¹⁰ Neboť takto bylo: Tehdy, když se dobytek běžel, já jsem pozdvihl oči svých, a viděl jsem ve snách, a aj, berani scházející se s ovcemi byli přepásaní na nohách, strakatí a skropení. ¹¹ Tedy řekl mi anděl Boží ve snách: Jákobe! A já jsem odpověděl: Teď jsem. ¹² A řekl: Pozdvihni nyní oči svých a pohleď, že všichni berani scházející se s ovcemi jsou přepásaní na nohách, strakatí a skropení; neboť jsem viděl všechno, co tobě Lában dělá. ¹³ Já jsem ten silný Bůh, který jsem se ukázal tobě v Bethel, kde jsi pomazal kámen, kde jsi mi se slibem zavázal; vstaň již nyní, vyjdi ze země této a navrať se do země příbuznosti své. ¹⁴ Tedy odpověděly mu Ráchel a Lía, řkouce: Zda ještě máme díl jaký a dědictví v domě otce našeho? ¹⁵ Zdali nejsme počteny před ním za cizí? Neboť prodal nás, ano i peníze naše do čista utratil. ¹⁶ Všechno zajisté bohatství, které odjal Bůh otcí našemu, naše je a synů našich; proto nyní učin' vše, co mluvil tobě Bůh. ¹⁷ Vstav tedy Jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy. ¹⁸ A pobral všechn dobytek svůj, a všechno jmění své, kterého byl dosáhl, dobytek svého vchování, kteréhož nabyl v Pádan Syrské, aby se navrátil k Izákovi otcí svému do země Kananejské. ¹⁹ (Lában pak byl odšel, aby stríhal ovce své. V tom ukradla Ráchel modly, které měl otec její. ²⁰ A uprchl Jákob tajně od Lábanu Syrského, neoznámiv mu, že jde pryč.) ²¹ Tak uprchl se

vším, co měl; a vstav, přepravil se přes řeku, a bral se přímo k hoře Galádské. ²² A pověděno je Lábanovi dne třetího, že utekl Jákob. ²³ Tedy on vzav bratry své s sebou, honil ho dnů sedm; a postihl ho na hoře Galádské. ²⁴ (Přišel pak Bůh k Lábanovi Syrskému ve snách noci té, řekl mu: Varuj se, abys nemluvil s Jákobem nic jináč než přátelsky.) ²⁵ Dohonil tedy Lában Jákoba; a Jákob již byl rozbil stan svůj na té hoře; Lában také položil se s bratry svými na též hoře Galádské. ²⁶ A řekl Lában k Jákobovi: Cos to učinil? Neboť jsi uprchl tajně a odvedls dcery mé jako zjímané mečem. ²⁷ Proč jsi tajně utekl a vykradl se ode mne, a nepověděls mi, vždyt bych tě byl vesele vyprovodil se zpěvy, s bubnem a s harfou? ²⁸ A nedopustils mi, abych políbil synů svých a dcer svých? Nemoudřes jistě udělal, čině tak. ²⁹ Měl bych dost na to, abych vám zle učinil, ale Bůh otce vašeho mluvil mi noci minulé, řka: Hleď, abys nemluvil s Jákobem nic jináč, než přátelsky. ³⁰ Ale již to tam, poněvadž jsi přece odešel, roztouživ se po domu otce svého; ale proč jsi ukradl bohy mé? ³¹ Tedy Jákob odpovídaje Lábanovi, řekl: Uprchl jsem tajně; neboť jsem se bál a řekl jsem, že bys snad mocí odjal dcery své. ³² Nalezneš-li pak u koho bohy své, nechť ten umře; před bratřími našimi prohledej sobě, jest-li co u mne tvého, a vezmi sobě. Ale nevěděl Jákob, že Ráchel je ukradla. ³³ Všed tedy Lában do stanu Jákobova a do stanu Líe a do stanu obou služebných, nic nenalezl. A vyšed z stanu Líe, všel do stanu Ráchel. ³⁴ Ráchel pak vzavši modly, vložila je pod sedlo, které na velbloudu bývá, a sedla na ně. I zpřevracel Lában všecken stan, ale nic nenalezl. ³⁵ A ona řekla otci svému: Nechť to není proti mysli, pane můj, že nemohu povstat proti tobě; neboť podle běhu ženského nyní mi se přihodilo. A všechno přehledav, nenalezl modly. ³⁶ Proto rozhněvav se Jákob, tuze se dohadoval s Lábanem. A odpověděl Jákob, a řekl Lábanovi: Jaké je přestoupení mé? Jaký hřích můj, že rozpáliv se, honíš mne? ³⁷ Nu již jsi zpřevracel všechny mé věci, a cos nalezl ze všech věcí domu svého? Polož teď před bratry mými a bratry svými, nechť rozeznají mezi námi dvěma. ³⁸ Byl jsem již dvacet let s tebou; ovce tvé ani kozy tvé nikdy nezmetaly; a skopce stáda tvého nejedl jsem. ³⁹ Co od zvěře roztrháno, toho jsem neodvedl tobě; sám jsem tu škodu nahrazoval, a ty jsi z ruky mé vyhledával toho, jako i toho, co bylo ukradeno ve dne anebo v noci. ⁴⁰ Bývalo tak, že ve dne trápilo mne horko a v noci mráz, tak že odcházel i sen můj od očí mých. ⁴¹ Již dvacet let, jak jsem v domě tvém; sloužil jsem tobě čtrnáct let za dvě dcery tvé a šest let za dobytek tvůj, a změnils mzdu mou na desetkrát. ⁴² A kdyby Bůh otce mého, Bůh Abrahamův a strach Izákův nebyl se mnou, jistě bys ty byl nyní pustil mne prázdného; ale trápení mé a práci rukou mých viděl Bůh, proto tě minulé noci trestal. ⁴³ Odpovídaje pak Lában, dí Jákobovi: Dcery tyto jsou dcery mé a synové tito jsou synové moji, i dobytek tento můj dobytek jest, ano cokoli vidíš, mé jest; ale což mám již učinit dcerám těmto svým anebo synům jich, které zrodily? ⁴⁴ Proto pojď, vejděme ve smlouvu já a ty, aby byla na svědectví mezi mnou a tebou. ⁴⁵ Tedy Jákob vzal kámen, a postavil jej vzhůru na znamení. ⁴⁶ A řekl bratrům svým: Nasbírejte kamení. A nabravše kamení, udělali hromadu, a jedli tu na té hromadě. ⁴⁷ A nazval ji Lában Jegar Sahadutha, a Jákob nazval ji Gál Ed. ⁴⁸ Neboť řekl Lában: Tato hromada nechť je svědkem ode dneška mezi mnou a tebou. Proto nazval jméno její Gál Ed, ⁴⁹ A Mispah; neboť řekl Lában: Nechť Hospodin hledí na mne a na tebe, když se rozejdeme od sebe. ⁵⁰ Jestliže bys trápil dcery mé, a uvedl bys jiné ženy na dcery mé, žádného člověka není s námi; hleď, Bůh je svědek mezi mnou a tebou. ⁵¹ A řekl ještě Lában Jákobovi: Aj, hromada tato a aj, sloup, který jsem postavil mezi sebou a tebou, ⁵² Svědkem ať je hromada tato, svědkem také sloup tento, já že nepůjdu dále k tobě za hromadu tuto, a ty také že nepůjdeš dále ke mně za hromadu tuto a sloup tento, k činění zlého. ⁵³ Bůh Abrahamův, a Bůh Náchorův, Bůh otce jejich nechť soudí mezi námi. Přisáhl tedy Jákob skrze strach otce svého Izáka. ⁵⁴ Porazil také Jákob dobytek na té hoře a pozval bratrů svých, aby hodovali; a hodovali a zůstali přes noc na též hoře. ⁵⁵ A vstal Lában velmi ráno, a políbiv synů svých a dcer svých, požehnal jim; a odešel a navrátil se k místu svému.

32 Jákob pak odešel cestou svou, a potkali se s ním andělé Boží. ² A řekl Jákob, když je viděl: Vojsko Boží je toto. A nazval jméno místa toho Mahanaim. ³ Poslal pak Jákob posly před sebou k bratru svému Ezau, do země Seir, do kraje Idumejského. ⁴ A přikázal jim, řka: Takto povězte pánu mému Ezau: Toto vzkazuje služebník tvůj Jákob: U Lábana jsem byl hostem, a zůstával až do tohoto času. ⁵ A mám voly a osly, ovce, a služebníky i služebné; a poslal jsem, abych se ohlásil pánu svému a našel milost před očima tvýma. ⁶ A navrátili se poslové k Jákobovi, řkouce: Přišli jsme k bratru tvému Ezau, který také jde proti tobě a čtyři sta mužů s ním. ⁷ Jákob pak bál se velmi a rmoutil se náramně. Tedy rozdělil lid, který s sebou měl, ovce také a voly a velbloudy, na dva houfy. ⁸ Neboť řekl: Jestliže by přišel Ezau k houfu jednomu a pobil by jej, bude aspoň zadní houf zachován. ⁹ A řekl Jákob: Bože otce mého Abrahama a Bože otce mého Izáka, Hospodine, který jsi mi řekl: Navrať se do země své a k příbuznosti své a dobře učiním tobě, ¹⁰ Menší jsem všech milosrdenství a vši pravdy, kterou jsi učinil se služebníkem svým; neboť s holí svou přešel jsem Jordán tento, nyní pak dva houfy mám. ¹¹ Vytrhni mne, prosím, z ruky bratra mého, z ruky Ezau; neboť se ho bojím, aby přijda, nezahubil mne i matky s dětmi. ¹² Však jsi ty řekl: Dobře učiním tobě a rozmnožím símě tvé jako písek mořský, který pro množství sečten být nemůže. ¹³ A zůstal tu noci té; a vzal z toho, co bylo před rukama, poctu bratru svému

Ezau: ¹⁴Totíž dvě stě koz a kozlů dvacet, ovec dvě stě a beranů dvacet, ¹⁵Velbloudů s mladými jich třicet, krav čtyřicet, volů deset, oslic dvacet, a oslátek deset. ¹⁶A poručil je služebníkům svým, každé stádo zvlášť, a řekl služebníkům svým: Jděte přede mnou, a stádo od stáda ať jde opodál. ¹⁷A poručil přednímu, řka: Když se potká s tebou Ezau bratr můj, a optá se tebe, řka: Čí jsi? A kam jdeš? A čí je to stádo před tebou? ¹⁸Řekneš: Jsem služebníka tvého Jákoba a dar tento je poslán pánu mému Ezau; a teď i sám jde za námi. ¹⁹Poručil také druhému i třetímu a všem jdoucím za těmi stády, řka: V táž slova mluvte k Ezau, když byste na něj trefili. ²⁰A díte také: Aj, služebník tvůj Jákob za námi; neboť řekl: Ukonejším tvář jeho darem, který jde přede mnou, a potom uzřím tvář jeho; snad přijme tvář mou. ²¹A tak předešel dar před ním; on pak zůstal tu noc při houfu. ²²A vstav ještě v noci, vzal obě ženy své a dvě služebné své a jedenáct synů svých a přešel přes brod Jabok. ²³Vzav tedy je, přepravil je přes tu řeku; přepravil také i vše, co měl. ²⁴A zůstal Jákob sám; a tu zápasil s ním muž až do svítání. ²⁵A vida, že ho nepřemůže, obrazil jej v kyčel stehna jeho; a vykloubila se kyčel stehna Jákobova, když zápasil s ním. ²⁶A řekl: Pusť mne, neboť svítá. A řekl: Nepustím tě, leč mi požehnáš. ²⁷A řekl jemu: Jaké je jméno tvé? Odpověděl: Jákob. ²⁸A dí: Nebude více nazýváno jméno tvé jen Jákob, ale také Izrael; neboť jsi statečně zacházel s Bohem i lidmi, a přemohl. ²⁹A otázal se Jákob, řka: Oznam, prosím, jméno své. Který odpověděl: Proč se ptáš na jméno mé? A dal mu tu požehnání. ³⁰Tedy nazval Jákob jméno místa toho Fanuel; neboť jsem prý viděl Boha tváří v tvář, a zachována je duše má. ³¹A vzešlo mu slunce, když pominul místa toho Fanuel, a kulhal na nohu svou. ³²Proto nejedí synové Izraelští až do tohoto dne tu šlachou krátkou, která je nad kyčlí stehna, protože obrazil kyčel stehna Jákobova na šlaše krátké.

33 Pozdvihna pak očí svých Jákob, uzřel, jak Ezau jde a čtyři sta mužů s ním; a rozdělil syny Líe zvlášť a Ráchele zvlášť a obou služebných zvlášť. ²Postavil, pravím, služebné se syny jejich napřed, potom Líu se syny jejími za nimi, Ráchel pak a Jozefa nakonec. ³A sám šel před nimi a poklonil se až k zemi po sedmkrát, až právě přišel k bratru svému. ⁴A běžel Ezau proti němu a objal ho; a padna na šiji jeho, líbal ho. A plakali. ⁵Pozdvihna pak očí svých a spatřiv ženy s dětmi, řekl: Kdo jsou tamty s tebou? Odpověděl: Jsou dívky, které Bůh dal z milosti služebníku tvému. ⁶Mezi tím přiblížily se služebné se syny svými a poklonily se. ⁷Přiblížila se také Lía s syny svými a poklonili se; a potom přiblížil se Jozef a Ráchel a také se poklonili. ⁸A řekl Ezau: K čemu je všechn ten houf, který jsem potkal? Odpověděl: Abych našel milost před očima pána mého. ⁹Tedy řekl Ezau: Mám hojně, bratře můj; nech sobě, co tvého jest. ¹⁰A řekl Jákob: Nezbraňuj se, prosím; jestliže jsem nyní našel milost před očima tvými, přijmi dar můj z ruky mé, poněvadž jsem viděl tvář tvou, jako bych viděl tvář Boží, a laskavě jsi mne přijal. ¹¹Přijmi, prosím, dar můj obětovaný tobě, poněvadž štědře obdařil mne Bůh, a mám všeho dost. Tak ho přinutil a on vzal. ¹²A dí: Pojď a jděme; já půjdu s tebou. ¹³A řekl k němu Jákob: Ví pán můj, že děti jsou útlé, a mám s sebou ovce i krávy březí; které budou-li hnány příliš jeden den, pomře mi všechn dobytek. ¹⁴Nechť prosím jde pán můj před služebníkem svým, já pak poznenáhlu se poberu, tak jak bude moci jít stádo, které před sebou mám, a jak postačit budou moci děti, až tak dojdu ku pánu svému do Seir. ¹⁵A řekl Ezau: Nechtě ale pozůstavím něco lidu, který mám s sebou. A odpověděl: K čemu to? Nechtě toliko naleznu milost před očima pána svého. ¹⁶Tedy Ezau toho dne navrátil se cestou svou do Seir. ¹⁷Jákob pak bral se do Sochot a ustavěl sobě dům a dobytku svému nastavěl stáje; proto nazval jméno místa toho Sochot. ¹⁸A tak Jákob navracuje se z Pádan Syrské, přišel ve zdraví k městu Sichem, které je v zemi Kananejské, a položil se před městem. ¹⁹A koupil díl pole toho, na němž byl rozbil stan svůj, od synů Emora, otce Sichemova, za sto ovec. ²⁰A postavil tu oltář, kterému dal jméno Bůh silný, Bůh Izraelský.

34 Vyšla pak Dína, dcera Líe, kterouž porodila Jákobovi, aby se dívala na dcery té země. ²Kterou uzřev Sichem, syn Emora Hevejského, knížete v krajině té, vzal ji a ležel s ní a ponižil ji. ³A připojila se duše jeho k Díně, dceři Jákobově; a zamilovav děvečku, mluvil k srdci jejímu. ⁴Mluvil potom Sichem k Emorovi, otcí svému, těmito slovy: Vezmi mi děvečku tuto za manželku. ⁵Uslyšev pak Jákob, že poškrvnil Díny dcery jeho (a synové jeho byli se stádem na poli), mlčel, až oni přišli. ⁶Tedy vyšel Emor, otec Sichemův, k Jákobovi, aby mluvil s ním o to. ⁷A v tom synové Jákobovi přišli z pole a uslyšavše o tom, bolestí naplnění jsou muži ti a rozhněvali se velmi, protože hanebnou věc učinil v Izraeli, ležev se dcerou Jákobovou, čehož činit nenáleželo. ⁸A mluvil Emor s nimi na tento způsob: Sichem, syn můj, hoří láskou k vaší dceři; prosím, dejte mu ji za manželku. ⁹A spřízněte se s námi: Dcery své dávejte nám, a naše dcery pojímejte sobě. ¹⁰A bydlete s námi, neboť všechna země bude před vámi; osadte se a obchod veďte v ní, a vládnete jí. ¹¹Mluvil i Sichem otcí jejímu, a bratrům jejím: Nechtě naleznu milost před očima vašimi, dám, cokoli mi díte. ¹²Jmenujte mi věno i dary jak chcete veliké, dám, jakkoli mi řeknete; jen mi tu děvečku dejte za manželku. ¹³Odpovídající pak synové Jákobovi Sichemovi a Emorovi, otcí jeho, lstivě mluvili, protože poškrvnil Díny sestry jich. ¹⁴A řekli jim: Nemůžeme učinit toho, abychom dali sestru svou za muže neobřezaného; neboť to ohavnost je u nás.

¹⁵ Než na tento způsob vám povolíme: Jestliže se chcete srovnat s námi, aby obřezán byl každý z vás pohlaví mužského: ¹⁶ Tedy budeme dávat dcery své vám a dcery vaše brát sobě; a budeme bydlet s vámi, a budeme lid jeden. ¹⁷ Pakli neuposlechnete nás, abyste se obřezali, vezmeme zase dceru svou a odejdeme. ¹⁸ Tedy líbila se řeč jejich Emorovi i Sichemovi, synu Emorovu. ¹⁹ A nemeškal mládenec učinit toho; neboť se mu zalíbila dcera Jákobova. A on byl nejvzácnější ze všech v domě otce svého. ²⁰ A přišel Emor a Sichem, syn jeho, k bráně města svého; a mluvili mužům města svého, řkouce: ²¹ Muži tito pokojně se mají k nám, nechť tedy bydlí v zemi této, a obchod vedou v ní (neboť země je dosti široká a prostranná před nimi;) dcery jejich budeme sobě brát za manželky a dcery své budeme dávat jim. ²² Než na tento způsob přivolí nám ti muži k tomu, aby bydlili s námi a abychom byli jeden lid: Jestliže obřezán bude každý pohlaví mužského mezi námi, tak jako oni jsou obřezáni. ²³ Dobytek jejich a statek jejich, i všechna zvířata jejich, zdali nebudou naše? Jen v tom jim povolme a budou bydlet s námi. ²⁴ A uposlechli Emora a Sichema, syna jeho, všichni vycházející branou města jeho; a obřezali se všichni pohlaví mužského, co jich koli vycházelo z brány města jeho. ²⁵ A to dne třetího, když oni největší bolest měli, dva synové Jákobovi, Simeon a Léví, bratři Díny, vzav každý z nich meč svůj, vpadli do města směle a povraždili všechny pohlaví mužského. ²⁶ Emora také a Sichema, syna jeho, zamordovali mečem, a vzavše Dínu z domu Sichemova, odešli. ²⁷ Potom synové Jákobovi přišedše na zbité, vzebrali město, protože poskvrnili sestru jejich. ²⁸ Stáda jejich, a voly i osly jejich, a co bylo v městě i po poli, pobrali. ²⁹ K tomu i všechno jmění jejich a všechny malé děti jejich a ženy jejich zajali a vybrali, co kde v domech bylo. ³⁰ Řekl pak Jákob Simeonovi a Léví: Zkormoutili jste mne a zošklivili jste mne u obyvatelů krajiny této, u Kananejských a Ferezejských, a já jsem s malým počtem lidí. Seberou-li se na mne, pobijí mne, a tak vyhlazen budu já i dům můj. ³¹ A oni odpověděli: A což měli jako nevěstky zneužívat sestru naši?

35 Potom mluvil Bůh k Jákobovi: Vstana, vstup do Bethel, a bydli tam; a udělej tam oltář Bohu silnému, který se ukázal tobě, kdyžs utíkal před Ezau bratrem svým. ² Tedy řekl Jákob čeládce své, a všem, kteří s ním byli: Odvrhněte bohy cizí, které máte mezi sebou, a očistě se a změňte roucha svá. ³ A vstanouce, vstupme do Bethel, a udělám tam oltář silnému Bohu, který vyslyšel mne v den soužení mého a byl se mnou na cestě, kterou jsem šel. ⁴ Tedy dali Jákobovi všechny bohy cizí, které měli, i náušnice, které byly na uších jejich; a zakopal je Jákob pod tím dubem, který byl u Sichem. ⁵ A brali se odtud. (A byl strach Boží na městech, která byla vůkol nich, a nehonili synů Jákobových.) ⁶ Tedy přišel Jákob do Lůz, které je v zemi Kananejské (to již slove Bethel), on i všecken lid, který byl s ním. ⁷ A zbuďoval tu oltář, a nazval to místo Bůh silný Bethel; neboť tu se mu byl zjevil Bůh, když utíkal před bratrem svým. ⁸ Tehdy umřela Debora, chůva Rebeky, a pochována je pod Bethel, pod dubem; i nazval jméno jeho Allon Bachuth. ⁹ Ukázal se pak opět Bůh Jákobovi, když se navracel z Pádan Syrské, a požehnal mu. ¹⁰ A řekl jemu Bůh: Jméno tvé je Jákob. Nebude více nazýváno jméno tvé jen Jákob, ale Izrael také bude jméno tvé. Proto nazval jméno jeho Izrael. ¹¹ Řekl ještě Bůh jemu: Já jsem Bůh silný všemohoucí; rozrůstěj a množ se; národ, nýbrž množství národů bude z tebe, i králové z beder tvých vyjdou. ¹² A zemi tu, kterou jsem dal Abrahamovi a Izákovi, tobě ji dám; semeni také tvému po tobě dám tu zemi. ¹³ A vstoupil od něho Bůh z místa, na kterém mluvil s ním. ¹⁴ Jákob pak vyzdvihl znamení pamětné na místě tom, na kterém mluvil s ním, sloup kamenný; a pokropil ho skropením, a svrchu polil jej olejem. ¹⁵ A nazval Jákob jméno místa toho, na kterém mluvil s ním Bůh, Bethel. ¹⁶ A brali se z Bethel, a bylo již nedaleko do Efraty. A porodila Ráchel, a těžkosti trpěla, rodíc. ¹⁷ A když s těžkostí rodila, řekla jí baba: Neboj se, neboť také tohoto syna mít budeš. ¹⁸ A stalo se, když k smrti pracovala (neboť umřela), nazvala jméno jeho Ben Oni; ale otec jeho nazval ho Benjaminem. ¹⁹ A umřela Ráchel a pochována je na cestě k Efratě, jež je Betlém. ²⁰ A postavil Jákob znamení pamětné nad hrobem jejím; to je znamení hrobu Ráchel až do dnešního dne. ²¹ A odebral se odtud Izrael a rozbil stan svůj za věží Eder. ²² Stalo se pak také, když bydlil Izrael v té krajině, že Ruben šel a spal s Bálou, ženinou otce svého; o čemž uslyšel Izrael. Bylo pak synů Jákobových dvanáct. ²³ Synové pak Líe: Prvorozený Jákobův Ruben, potom Simeon a Léví a Juda a Izachar a Zabulon. ²⁴ Synové Ráchel: Jozef a Benjamin. ²⁵ A synové Bály, služebné Ráchel: Dan a Neftalím. ²⁶ A synové Zelfy, služebné Líe: Gád a Asser. Tito jsou synové Jákobovi, kteří mu zrozeni jsou v Pádan Syrské. ²⁷ Tehdy přišel Jákob k Izákovi otci svému do Mamre, do města Arbe, jež je Hebron, kde bydlil jako host Abraham a Izák. ²⁸ A bylo dnů Izákových sto osmdesáté let. ²⁹ A dokonal Izák a umřel, a připojen je k lidu svému, stár jsa a plný dnů; a pochovali ho Ezau a Jákob, synové jeho.

36 Tyto jsou pak rody Ezau, který měl příjmení Edom. ² Ezau pojal sobě ženy z dcer Kananejských, Adu, dceru Elona Hetejského, a Olibamu, dceru Anovu, dceru Sebeona Hevejského, ³ A Bazematu, dceru

35:22 **Spal s Bálou.** Činy mají své důsledky, byť mnohdy ne okamžité. Jákob o tomto pohanění mlčel až do dne, kdy ze smrtelného lože

rozdával svým synům požehnání, pak teprve Ruben sklídl, co tady kdysi zasel (49:4). Srv. též pozn. Sd 8:3 a Sk 15:17.

Izmaelovu, sestru Nabajotovu. ⁴A porodila Ada Ezauchovi Elifaza, a Bazemat porodila Rahuele. ⁵Olibama pak porodila Jehusa, a Jheloma, a Koré. Ti jsou synové Ezau, kteří se mu narodili v zemi Kananejské. ⁶A pobral Ezau ženy své i syny své a dcery své a všechnu čeleď svou i dobytek svůj, a všechna zvířata svá i všechno jmění své, kterého nabyl v zemi Kananejské, a odebral se do země Seir, před příchodem Jáкова bratra svého. ⁷Neboť zboží jejich bylo tak veliké, že nemohli bydlet spolu; aniž ta země, v níž oni hostem byli, mohla jich snést, pro dobytek jejich. ⁸Proto bydlil Ezau na hoře Seir; Ezau pak ten je Edom. ⁹A tak tyto jsou rody Ezau, otce Idumejských, na hoře Seir. ¹⁰Tato byla jména synů Ezau: Elifaz, syn Ady, ženy Ezau; Rahuel, syn Bazematy, ženy Ezau. ¹¹Synové pak Elifazovi byli: Teman, Omar, Sefo, a Gatam a Kenaz. ¹²Tamna pak byla ženina Elifaza, syna Ezau. Ta porodila Elifazovi Amalecha. Ti jsou synové Ady, ženy Ezau. ¹³Synové pak Rahuelovi tito: Nahat, Zára, Samma a Méza. To byli synové Bazematy, ženy Ezau. ¹⁴A tito byli synové Olibamy, dcery Anovy, dcery Sebeonovy, ženy Ezau, která porodila Ezauchovi Jehusa, Jheloma a Koré. ¹⁵Tito všichni byli knížata synů Ezau. Synové Elifaza prvorozeného Ezau: Kníže Teman, kníže Omar, kníže Sefo, kníže Kenaz, ¹⁶Kníže Koré, kníže Gatam, kníže Amalech. Ta jsou knížata poslá z Elifaza v zemi Idumejské; ti jsou synové Ady. ¹⁷Tito pak jsou synové Rahuele, syna Ezau: Kníže Nahat, kníže Zára, kníže Samma, kníže Méza. Ta knížata posla z Rahuele, v zemi Idumejské; to jsou synové Bazematy, ženy Ezau. ¹⁸A synové Olibamy, ženy Ezau, tito jsou: Kníže Jehus, kníže Jhelom, kníže Koré. To jsou knížata z Olibamy, dcery Anovy, ženy Ezau. ¹⁹Tito jsou synové Ezau a ta knížata jejich; onť je Edom. ²⁰Tito pak jsou synové Seir, totiž Horejští, obyvatelé země té: Lotan, Sobal, Sebeon a Ana, ²¹A Dison, Eser a Dízan. Ta jsou knížata Horejská, synové Seir, v zemi Idumejské. ²²Synové Lotanovi byli: Hori a Hemam; a sestra Lotanova Tamna. ²³Synové pak Sobalovi tito: Alvan, Manáhat, Ebal, Sefo a Onam. ²⁴A tito synové Sebeonovi: Aia a Ana. To je ten Ana, kterýž našel mezky na poušti, když pásal osly Sebeona otce svého. ²⁵Tyto pak děti Anovy: Dison a Olibama, dcera Anova. ²⁶A synové Dízanovi tito: Hamdan, Eseban, Jetran a Charan. ²⁷Synové Eser tito: Balaan, Závan a Achan. ²⁸Tito synové Dízanovi: Hus a Aran. ²⁹Tato jsou knížata Horejská: Kníže Lotan, kníže Sobal, kníže Sebeon, kníže Ana, ³⁰Kníže Dison, kníže Eser, kníže Dízan. To byla knížata Horejská, po knížetstvích svých v zemi Seir. ³¹Tito pak byli králové, kteří kralovali v zemi Idumejské, dříve než kraloval král nad syny Izraelskými. ³²Kraloval tedy v Edom Béla, syn Beorův, a jméno města jeho Denaba. ³³A umřel Béla a kraloval místo něho Jobab, syn Záre z Bozra. ³⁴A umřel Jobab a kraloval na místě jeho Husam ze země Temanské. ³⁵Umřel i Husam a kraloval místo něho Adad, syn Badadův, který porazil Madianské v krajině Moábské; a jméno města jeho Avith. ³⁶Když pak umřel Adad, kraloval místo něho Semla z Masreka. ³⁷A po smrti Semlově kraloval na místě jeho Saul z Rohobot od řeky. ³⁸Umřel i Saul a kraloval místo něho Bálanan, syn Achoborův. ³⁹A když i Bálanan umřel, syn Achoborův, kraloval na místě jeho Adar; a jméno města jeho Pahu; jméno pak ženy jeho Mehetabel, dcera Matredy, dcery Mezábovy. ⁴⁰Ta jsou jména knížat vzešlých z Ezau, po čeledích jejich, po místech jejich, podle jmen jejich: Kníže Tamna, kníže Alva, kníže Jetet, ⁴¹Kníže Olibama, kníže Ela, kníže Finon. ⁴²Kníže Kenaz, kníže Teman, kníže Mabsar. ⁴³Kníže Magdiel, kníže Híram. Ta jsou knížata Idumejská, tak jak kteří bydlili v zemi dědictví svého. To je ten Ezau, otec Idumejských.

37 Jákob pak bydlil v zemi putování otce svého, v zemi Kananejské. ²Tyto jsou příběhy Jákobovy: Jozef, když byl v sedmnácti letech, pásal s bratry svými dobytek (a byl mladíček), se syny Bály a Zelfy, žen otce svého. A oznamoval Jozef zlou zvěst o nich otci svému. ³Izrael pak miloval Jozefa nade všechny syny své; neboť ve stáří svém zplodil jej. A udělal mu sukni proměnných barev. ⁴A když spatřili bratři jeho, že ho miluje otec jejich nade všechny bratry jeho, nenáviděli ho, aniž mohli pokojně k němu promluvit. ⁵Měl pak Jozef sen a vypravoval jej bratrům svým; pročez ve větší nenávisti ho měli. ⁶Neboť pravil jim: Slyšte, prosím, sen, který jsem měl. ⁷Hle, vázali jsme snopy na poli, a aj, povstal snop můj a stál. Vůkol také stály snopy vaše a klaněly se snopu mému. ⁸Jemuž odpověděli bratři jeho: Zdali kralovat budeš nad námi anebo pánem naším budeš? Z té příčiny ještě více nenáviděli ho pro sny jeho a pro slova jeho. ⁹Potom ještě měl jiný sen a vypravoval jej bratrům svým, řka: Hle, opět jsem měl sen, a aj, slunce a měsíc a jedenáct hvězd klanělo mi se. ¹⁰A vypravoval otci svému a bratrům svým. A domlouval mu otec jeho, a řekl jemu: Jaký je to sen, který jsi měl? Zdali přijdeme, já a matka tvá i bratři tvoji, abychom se klaněli před tebou až k zemi? ¹¹Tedy záviděli mu bratři jeho; ale otec jeho měl pozor na tu věc. ¹²Odešli pak bratři jeho, aby pásali dobytek otce svého v Sichem. ¹³A řekl Izrael Jozefovi: Zdali nepasou bratři tvoji v Sichem: Pojď a pošlu tě k nim. Který odpověděl: Aj, teď jsem. ¹⁴A řekl jemu: Jdi nyní, zvěz, jak se mají bratři tvoji, a co se děje s dobytkem; a zase mi povíš o tom. A tak poslal ho z údolí Hebron a on přišel do Sichem. ¹⁵Našel ho pak muž nějaký, jak bloudí po poli. A zeptal se ho muž ten, řka: Čeho hledáš? ¹⁶Odpověděl: Bratrů svých hledám; pověz mi, prosím, kde oni pasou? ¹⁷A řekl muž ten: Odešli odsud; nebo slyšel jsem je, jak praví: Pojďme do Dothain. Tedy šel Jozef za bratry svými a našel je v Dothain. ¹⁸Kterí, jak ho uviděli zdaleka, dříve než k nim došel, ukládali o něm, aby jej zahubili. ¹⁹Neboť řekli jeden druhému: Ej, mistr snů teď jde. ²⁰Nyní tedy pojdte a zabijme jej, a uvrhněme ho do některé cisterny

a díme: Zvěř lítá sežrala jej. A uźríme, nač jemu vyjdou sny jeho. ²¹ A uslyšev to Ruben, aby ho vytrhl z ruky jejich (neboť řekl: Neodjímejme mu hrdlo) ²² Řekl jim Ruben: Nevylévejte krev. Uvrhněte jej do této cisterny, která je na poušti, a nevztahujte ruky na něj. Ale on chtěl vysvobodit ho z ruky jejich, a pomoci mu, aby se navrátil k otci svému. ²³ A když přišel Jozef k bratrům svým, strhli z něho sukni jeho, sukni proměnných barev, kterou měl na sobě. ²⁴ A uchopivše, uvrhli jej do cisterny. Cisterna pak ta byla prázdná, v níž nebyla voda. ²⁵ A usadili se, aby jedli chléb. A pozdvihnuvše oči svých, uźřeli, a aj, množství Izmaelitských přicházejících z Galád, kteří na velbloudech svých nesli vonné věci a kadidlo a mirru do Egypta. ²⁶ A řekl Juda bratrům svým: Jaký zisk mít budeme, zabijeme-li bratra svého a zatajíme-li krev jeho? ²⁷ Pojďte, prodějme ho Izmaelitským, a nevztahujme na něj ruce své, neboť bratr náš, tělo naše je. A uposlechli ho bratři jeho. ²⁸ Když pak mimo ně jeli muži ti, kupci Madianští, vytáhli a vyvedli Jozefa z té cisterny a prodali jej Izmaelitským za dvacet stříbrných. Ti zavedli Jozefa do Egypta. ²⁹ A navrátil se Ruben k cisterně, a aj, již nebylo Jozefa v ní. A roztrhl roucha svá. ³⁰ A navrátil se k bratrům svým, řekl: Pachole není, a já kam se mám podít? ³¹ Tedy vzali sukni Jozefovu, a zabivše kozla, smočili sukni tu v krvi. ³² A poslali sukni tu proměnných barev, a dali ji donést k otci svému, aby řekl: Tuto jsme našli; pohleď nyní, jest-li sukne syna tvého, či není? ³³ A on poznav ji, řekl: Sukne syna mého je; zvěř lítá sežrala jej, určitě roztrhán je Jozef. ³⁴ A roztrhl Jákob roucha svá, a vloživ žíní na bedra svá, zármutek nesl po synu svém po mnoho dní. ³⁵ Sešli se pak všichni synové jeho, a všechny dcery jeho, aby ho těšili. Ale on nedal se potěšit, a řekl: Nýbrž já tak v zármutku sestoupím za synem svým do hrobu. A oplakával ho otec jeho. ³⁶ Mezi tím Madianští prodali Jozefa do Egypta Putifarovi, dvořanu Faraonovu, hejtmanu žoldnéřů.

38 Stalo se pak v ten čas, že sestupuje Juda od bratrů svých, uchýlil se k muži Odolamitskému, jehož jméno bylo Híra. ² A uźřel tam Juda dceru muže Kananejského, který sloul Sua; a pojav ji, všel k ní. ³ Která počala a porodila syna; a nazval jméno jeho Her. ⁴ A počavši opět, porodila syna; a nazvala jméno jeho Onan. ⁵ Porodila pak ještě syna, jehož jméno nazvala Sěla. A byl Juda v Chezib, když ona jej porodila. ⁶ A dal Juda Herovi prvorozenému svému manželku, jménem Támar. ⁷ A byl Her, prvorozený Judův, zlý před očima Hospodina; a zabil jej Hospodin. ⁸ Tedy řekl Juda Onanovi: Vejdí k ženě bratra svého a podle příbuznosti pojmi ji, abys vzbudil símě bratru svému. ⁹ Věděl pak Onan, že to símě nebude jeho. Proto kdykoli vcházel k ženě bratra svého, vypouštěl símě na zem, aby nezpłodil synů bratru svému. ¹⁰ A nelíbilo se Hospodinu to, co dělal Onan; proto ho také zabil. ¹¹ Tedy řekl Juda k Támar nevěstě své: Pobud v domě otce svého vdovou, dokud nedoroste Sěla, syn můj. (Neboť řekl: Aby on také neumřel, jako i bratři jeho.) A odešla Támar a bydlila v domě otce svého. ¹² A po mnohých dnech umřela dcera Suova, manželka Judova. Kterýžto potěšiv se zas, šel do Tamnas k těm, kteří stříhali ovce jeho, a s ním Híra Odolamitský, přbuzný jeho. ¹³ A oznámeno je Támar těmito slovy: Aj, tchán tvůj vstupuje do Tamnas, aby stříhal ovce své. ¹⁴ Tedy ona složivši ze sebe šaty své vdovské, zavila se v roucho, a oděla se a seděla na rozcestí, kudy se jde do Tamnas. Neboť viděla, že Sěla dorostl a že není dána jemu za manželku. ¹⁵ Kterou uźřev Juda, za to měl, že je nevěstka; neboť zakryla tvář svou. ¹⁶ Proto uchýliv se k ní z cesty, řekl: Dopust, prosím, ať vejdu k tobě. (Neboť nevěděl, že to snacha jeho byla.) A řekla: Co mi dáš, jestliže vejdeš ke mně? ¹⁷ Odpověděl: Pošlu ti kozelce z stáda. Dí ona: Kdybys něco zastavil, dokud nepošleš. ¹⁸ A řekl: Co ti mám dát v zástavě? Odpověděla ona: Pečetní prsten svůj, a šňůru svou, a hůl svou, kterou máš v ruce své. A dal jí a všel k ní; a počala z něho. ¹⁹ Tedy vstavši, odešla, a sňavši roucho své ze sebe, oblékla se v šaty své vdovské. ²⁰ A poslal Juda kozelce po příbuzném svém Odolamitském, aby vzal zase zástavu od ženy. A nenalezl jí. ²¹ A ptal se mužů toho místa, řka: Kde je ta nevěstka, která seděla na rozcestí této cesty? Řekli oni: Nebyla zde nevěstka. ²² Tedy navrátil se k Judovi, řekl: Nenašel jsem ji; a také muži místa toho pravili: Nebyla zde nevěstka. ²³ A řekl Juda: Nechtě sobě to má, abychom neuvedli se v lehkost. Já jsem poslal toho kozelce, ale tys ji nenalezl. ²⁴ A stalo se okolo tří měsíců, že oznámili Judovi, řkouce: Dopustila se smilství Támar snacha tvá, a je již i těhotná ze smilství. A řekl Juda: Vyvedte ji, aby byla upálena. ²⁵ Když pak vedena byla, poslala k tchánu svému, řkouc: Z muže, jehož tyto věci jsou, těhotná jsem. A při tom řekla: Pohleď, prosím, či jsou tyto věci, pečetní prsten, šňůra a hůl tato? ²⁶ Tedy pohleďev na to Juda, řekl: Spravedlivější je než já, poněvadž jsem nedal jí Sělovi synu svému. A více jí nepoznával. ²⁷ Stalo se pak, že když přišel čas porodu jejího, aj, dvojčata v životě jejím. ²⁸ A když rodila, jeden z nich vystrčil ruku, kteroužto chytivši baba, uvázala na ni červenou nitku, řkouc: Ten vyjde první. ²⁹ Když pak vtáhl ruku svou zase, hle, vyšel bratr jeho. A řekla: Jak jsi protrhl? Tvé je protržení. A nazváno je jméno jeho Fáres. ³⁰ A potom vyšel bratr jeho, který měl na ruce nitku červenou. A nazváno je jméno jeho Zára.

38:6 Támar. Jméno znamená „datlová palma“. I když je slovo etymologicky příbuzné s tamaryškem (srv. např. 21:33 a pozn.), je to jiný strom.

39 Jozef pak doveden byl do Egypta; a koupil ho Putifar, dvořan Faraonův, nejvyšší nad strážnými, muž Egyptský, od Izmaelitských, kteří ho tam dovedli. ² Byl pak Hospodin s Jozefem, a všechno se mu šťastně vedlo, a bydlil v domě pána svého toho Egyptského. ³ A viděl pán jeho, že Hospodin byl s ním, a že všechno, co činil, Hospodin k prospěchu přivedl v rukou jeho. ⁴ Tedy našel Jozef milost před očima jeho a sloužil mu. A představil ho domu svému a všechno, co měl, dal v ruku jeho. ⁵ A hned, jak ustanovil ho nad domem svým a nade vším, co měl, požehnal Hospodin domu Egyptského toho pro Jozefa. A bylo požehnání Hospodinovo na všech věcech, které měl doma i na poli. ⁶ Všech tedy věcí, které měl, zanechal v rukou Jozefových; aniž o čem, tak jako on, věděl, jediné o chlebě, který jedl. Byl pak Jozef ušlechtilé postavy a krásného vzezření. ⁷ A stalo se potom, že vzhlížela žena pána jeho očima svými na Jozefa, a řekla: Spi se mnou. ⁸ Který odpíraje, řekl ženě pána svého: Aj, pán můj neví tak jako já, co je v domě, a všechno, co má, dal v ruce mé. ⁹ Není žádného přednějšího nade mne v domě tomto, aniž co vyňal ze správy mé, kromě tebe, jelikož jsi ty manželka jeho. Jak bych tedy učinil takovou nešlechtnost a hřešil i proti Bohu? ¹⁰ A když mluvila ona Jozefovi den po dni, nepovolil jí, aby spal s ní, ani aby býval s ní. ¹¹ Tedy dne jednoho, když přišel do domu k práci své, a nebylo tu žádného z domácích v domě, ¹² Chytila jej ona za roucho jeho, řkouc: Lež se mnou. On pak nechav roucha svého v rukou jejích, utekl a vyšel ven. ¹³ A ona vidouc, že nechal roucha svého v rukou jejích a vyběhl ven, ¹⁴ Svolala domácí své, a řekla k nim takto: Pohledte, přivedl nám muže Hebrejského, který by měl posměch z nás; neboť přišel ke mně, aby ležel se mnou; i křičela jsem hlasem velikým. ¹⁵ A když uslyšel, že jsem hlasu svého pozdvihla a křičela, nechav roucha svého u mne, utekl a vyšel ven. ¹⁶ Tedy schovala roucho jeho u sebe, až přišel pán jeho do domu svého. ¹⁷ K němuž mluvila v tato slova, řkouc: Přišel ke mně služebník ten Hebrejský, kterého přivedl nám, aby mi lehkost učinil. ¹⁸ A když jsem hlasu svého pozdvihla a křičela, tedy nechal roucha svého u mne, a utekl ven. ¹⁹ A stalo se, že, když uslyšel pán jeho slova ženy své, která mluvila mu, řkouc: Tak mi učinil služebník tvůj, rozhněval se velmi. ²⁰ Proto vzal ho pán jeho, a dal jej do věže žalářné, v to místo, kde vězňové královští seděli; a byl tam v žaláři. ²¹ Byl pak Hospodin s Jozefem, a naklonil se k němu milosrdenstvím; a dal jemu milost u velitele nad žalářem. ²² A dal velitel žaláře v moc Jozefovi všechny vězně, kteří byli ve věži žalářné; a cokoli tam činit měli, on to spravoval. ²³ Aniž velitel žaláře na cokoliv dohlížel, co jemu svěřil; protože Hospodin byl s ním a co on činil, Hospodin tomu prospěch dával.

40 Stalo se potom, že šenkýř krále Egyptského a pekař provinili proti pánu svému, králi Egyptskému. ² A rozhněval se Faraon na oba úředníky své, na vladaře nad šenkýři a na vladaře nad pekaři. ³ A dal je do vězení v domě nejvyššího nad strážnými, do věže žalářné, v místo, v němž Jozef vězněm byl. ⁴ A postavil jim nejvyšší nad strážnými Jozefa k službě; a byli mnoho dní ve vězení. ⁵ A měli sen oba dva, každý z nich sen svůj noci jedné, každý podle výkladu snu svého, šenkýř i pekař krále Egyptského, kteří seděli ve věži. ⁶ Tedy přišel k nim Jozef ráno a hleděl na ně; a aj, byli smutní. ⁷ A optal se těch úředníků Faraonových, kteří s ním byli ve vězení v domě pána jeho, řka: Proč jsou dnes tváře vaše smutnější? ⁸ Kterí odpověděli jemu: Měli jsme sen a nemáme, kdo by jej vyložil. A řekl jim Jozef: Zdali Boží nejsou výklady? Pravte mi, prosím. ⁹ Tedy správce nad šenkýři vypravoval sen svůj Jozefovi, a řekl jemu: Zdálo se mi ve snech, že jsem viděl před sebou vinný kmen, ¹⁰ A na tom kmenu tři ratolesti; a ten kmen jako by pupence pouštěl, a vycházel květ jeho, až k dozrání přišly hrozny jeho. ¹¹ A já maje koflík Faraonův v ruce své, bral jsem hrozny a vytlačoval je do koflíku Faraonova, a podával jsem koflík Faraonovi do rukou. ¹² A řekl jemu Jozef: Toto je vyložení jeho: Ty tři révy jsou tři dny. ¹³ Po třech dnech povýší Faraon hlavu tvou a k úřadu tvému tě navrátí; a budeš podávat koflík Faraonův do ruky jeho podle obyčeje prvního, když jsi byl šenkýřem jeho. ¹⁴ Ale měj mne ve své paměti, když se ti dobře povede; a učiň, prosím, se mnou to milosrdenství, abys zmínku učinil o mně před Faraonem, a vysvobodil mne z domu tohoto. ¹⁵ Neboť ukraden jsem ze země Židovské; a zde jsem ničeho neučinil, proč by mne do

39:2 **Byl pak Hospodin s Jozefem.** Úspěch člověka je podle Bible definován nikoliv blahobytem, materiální nadřazeností, prestiží nebo čímkoliv podobně pomíjivým, nýbrž tím, že s ním je Bůh, ať už se dostane do jakýchkoliv okolností (srv. např. [Da 3:25](#)).

V domě pána svého toho Egyptského. V době, kdy univerzální konsenzus (to, čemu věří všichni) říká, že každému národu vládne jeho lokální božstvo, je docela provokativní naznačit, že Josefův Bůh není omezen na žádné území; že vládne kdekoli na celém světě. Egyptané to jednou poznají z vlastní palčivé zkušenosti ([Ex 12:12](#)).

39:6 **Jediné o chlebě.** Putifar, dnes bychom řekli „šéf sekuritáků“, velitel faraonovy osobní ochranky (viz [verš 1](#)), byl kromě jiného také zodpovědný za pokrmy pro panovníka; žili v dobách, kdy bylo běžné zbavit se vládce otravou. Nemohl by svěřit péči o jídlo Josefovi, cizinci,

i kdyby chtěl, přestože všechno ostatní mu svěřit neváhal. Je projevem Boží ironie, že navzdory této Putifarově nedůvěře přijde den, kdy faraon sám svěří Josefovi celý Egypt právě ve věci péče o potraviny ([41:40](#)). **39:9** **Hřešil i proti Bohu.** Boží blízkost nebyla Josefovou magickou mocí, jak zůstat spravedlivým, nýbrž jeho morálním kompasem, poskytujícím vedení. Na rozdíl od Judy ([38:11, 18](#)) je Josef chválen pro úctu ke společenským (a obecně lidským) hodnotám. Jestliže Josef dokáže být věrný Bohu dokonce i v cizině, Izrael nemá pro svou nevěru výmluvu ve své zemi. Srv. [Ex 19:5](#)

40:14 **Ve své paměti.** Ježíš při své Poslední večeři mluvil o chlebu a vínu, a apeloval přitom na naši paměť ([Lk 22:19](#)). Faraonovi služebníci, pracující s vínem a chlebem, jsou fraktálem (srv. čl. [Fraktály v Bibli](#)), který ukazuje na Ježíše.

tohoto vězení dali. ¹⁶ Vida pak správce nad pekaři, že dobře vyložil, řekl Jozefovi: Mně také zdálo se ve snách, jak jsou tři koše pletení na hlavě mé. ¹⁷ A v koši vrchním byly všelijaké pokrmy Faraonovy dílem pekařským strojení, a ptáci jedli je z koše nad hlavou mou. ¹⁸ A odpověděl Jozef a řekl: Toto je vyložení jeho: Tři koše jsou tři dny. ¹⁹ Po třech dnech odejme tobě Farao hlavu tvou a oběsí tě na dřevě; a budou jíst ptáci maso tvé z tebe. ²⁰ Tedy stalo se v den třetí, v den památný narození Faraonova, že učinil hody všem služebníkům svým; a počítal hlavu vladaře nad šenky, i hlavu vladaře nad pekaři, mezi služebníky svými. ²¹ A navrátíl nejvyššího nad šenky k místu jeho, aby podával koflík Faraonovi do ruky. ²² Vladaře pak nad pekaři oběsil, tak jak jim byl sen vyložil Jozef. ²³ A nevzpomenul správce nad šenky na Jozefa, ale zapomenul na něj.

41 Stalo se pak po dvou letech, měl Farao sen. Zdálo mu se, že stál nad potokem. ² A aj, z toho potoku vycházelo sedm krav, pěkných na pohledění a tlustých, které pásly se na mokřinách. ³ A aj, sedm krav jiných vycházelo za nimi z potoku, šeredných na pohledění a hubených, které stály vedle oněch krav při břehu potoka. ⁴ A ty krávy na pohledění šeredné a hubené sežraly oněch sedm krav na pohledění pěkných a tlustých. A procítl Farao. ⁵ A když usnul zase, zdálo se jemu podruhé. A aj, sedm klasů vyrostlo ze stébla jednoho, plných a pěkných. ⁶ A aj, sedm klasů tenkých a východním větrem zvadlých vyrůstalo za nimi. ⁷ A ty klasy tenké pohltily sedm oněch klasů zdařilých a plných. A procitnuv Farao, a aj, byl sen. ⁸ Když pak bylo ráno, zkormoucena byla mysl jeho; a poslav, svolal všechny hadače Egyptské a všechny mudrce jejich. A vypravoval jim Farao sny své; a nebylo žádného, kdo by je vyložil Faraonovi. ⁹ Tehdy mluvil nejvyšší šenk Faraonovi takto: Na provinění své rozpomínám se dnes. ¹⁰ Farao rozhněvav se na služebníky své, dal mne byl do vězení v domě nejvyššího nad strážnými, mne a správce nad pekaři. ¹¹ Měli jsme pak sen jedné noci, on i já, jeden každý podle výkladu snu svého. ¹² A byl tam s námi mládenec Hebrejský, služebník nejvyššího nad strážnými, jemuž když jsme vypravovali, vykládal nám sny naše; jednomu každému podle snu jeho vykládal. ¹³ A stalo se, že jak vykládal nám, tak bylo: Já jsem navrácen k úřadu svému, a on oběšen. ¹⁴ Tedy poslav Farao, povolal Jozefa, a rychle vypustili ho z žaláře. Který oholiv se a změniv roucho své, přišel k Faraonovi. ¹⁵ A řekl Farao Jozefovi: Měl jsem sen, a není, kdo by jej vyložil; o tobě pak slyšel jsem to, že když uslyšíš sen, umíš jej vyložit. ¹⁶ Odpověděl Jozef Faraonovi, rka: Není to má věc; Bůh oznámí šťastné věci Faraonovi. ¹⁷ Tedy řekl Farao Jozefovi: Zdálo mi se ve snech, že jsem stál na břehu potoka. ¹⁸ A aj, z potoka toho vystupovalo sedm krav tlustých a pěkných, které pásly se na mokřinách. ¹⁹ A aj, sedm jiných krav vystupovalo za nimi churavých a šeredných velmi a hubených; neviděl jsem tak šeredných ve vsí zemi Egyptské. ²⁰ A sežraly krávy ty hubené a šeredné sedm krav prvnějších tlustých. ²¹ A ač dostaly se do břicha jejich, však nebylo znát, by se dostaly ve střeva jejich; nebo na pohledění byly mrzké, jako i před tím. A procítl jsem. ²² Viděl jsem také ve snech, jak sedm klasů vyrostlo ze stébla jednoho plných a pěkných. ²³ A aj, sedm klasů drobných, tenkých a východním větrem zvadlých vyrůstalo za nimi. ²⁴ A pohltily klasy ty drobné sedm klasů pěkných. Což když jsem vypravoval hadačům, nebyl, kdo by mi vyložil. ²⁵ Odpověděl Jozef Faraonovi: Sen Faraonův jednostejný je. Co Bůh činit bude, to ukázal Faraonovi. ²⁶ Sedm krav pěkných je sedm let, a sedm klasů pěkných také je sedm let; sen je jednostejný. ²⁷ Sedm pak hubených krav a šeredných, vystupujících za nimi, sedm let je; a sedm klasů drobných a větrem východním zvadlých bude sedm let hladu. ²⁸ To je, co jsem mluvil Faraonovi: Což Bůh činit bude, ukazuje Faraonovi. ²⁹ Aj, sedm let nastane, v nichž hojnost veliká bude ve vsí zemi Egyptské. ³⁰ A po nich nastane sedm let hladu, v nichž v zapomenutí přijde všechna ta hojnost v zemi Egyptské; a zhubí hlad zemi. ³¹ Aniž poznána bude hojnost ta v zemi, pro hlad, který přijde potom; neboť velmi veliký bude. ³² Že pak opětován je sen Faraonovi podvkrát, znamená, že jistá věc je od Boha a že tím spíše Bůh vykoná to. ³³ Proto nyní ať vyhledá Farao muže opatrného a moudrého, kterého by ustanovil nad zemí Egyptskou. ³⁴ To ať učiní Farao, a postaví úředníky nad zemí, a bere pátý díl z úrod země Egyptské, po sedm let hojných. ³⁵ Ať shromáždí všelijaké potraviny těch úrodných let nastávajících, a sklídí obilí k ruce Faraonovi; a potraviny v městech ať strážejí bedlivě. ³⁶ A budou pokrmy ty za poklad zemi této k sedmi letům hladu, která budou v zemi Egyptské, aby nebyla zkažena země tato hladem. ³⁷ A líbila se řeč ta Faraonovi i všem služebníkům jeho. ³⁸ Tedy řekl Farao služebníkům svým: Najdeme-li podobného tomuto muži, v němž by byl Duch Boží? ³⁹ Jozefovi pak řekl: Poněvadž Bůh dal znát tobě všechno toto, není žádného tak rozumného a moudrého, jako ty jsi. ⁴⁰ Ty budeš nad domem mým a líbat bude tvář tvou všecken lid můj; stolicí jen královskou vyšší nad tebe budu. ⁴¹ Řekl také Farao Jozefovi: Aj, ustanovil jsem tě nade vsí zemi Egyptskou. ⁴² A snáv Farao prsten svůj z ruky své, dal jej na ruku Jozefovu, a oblékl ho v roucho kmentové a vložil zlatý řetěz na hrdlo jeho. ⁴³ A dal ho vozit na svém druhém voze a volali před ním: Klanějte se! A ustanovil ho nade vsí zemí Egyptskou. ⁴⁴ A řekl Farao Jozefovi: Já jsem Farao, a bez dopuštění tvého nepozdvihne žádný ruky své ani nohy své ve vsí zemi Egyptské. ⁴⁵ A dal Farao jméno Jozefovi Safenat Paneach, a dal mu Asenat dceru Putifera, knížete On,

za manželku. A vyšel Jozef na zemi Egyptskou.⁴⁶ (Jozef pak byl ve třiceti letech, když stál před Faraonem králem Egyptským.) A vyšel od tváře Faraonovy, projel všechnu zemi Egyptskou.⁴⁷ A vydala země po sedm let úrodných obilí hojnost.⁴⁸ A nahromáždil všelijakých potrav v těch sedmi letech hojných v zemi Egyptské a složil potravu tu v městech; úrody polní jednoho každého města, které byly okolo něho, složil v něm.⁴⁹ A tak nahromáždil Jozef obilí velmi mnoho, jako je písku mořského, tak že přestali počítat; neboť mu nebylo počtu.⁵⁰ Jozefovi pak narodili se dva synové, dříve než přišel rok hladu, které mu porodila Asenat, dcera Putifera, knížete On.⁵¹ A nazval Jozef jméno prvorozeného Manasses, řka: Neboť způsobil to Bůh, abych zapomenul na všechny práce své a na všechny dům otce svého.⁵² Jméno pak druhého nazval Efraim, řka: Neboť dal mi Bůh vzrůst v zemi trápení mého.⁵³ Tedy pominulo sedm let hojných v zemi Egyptské;⁵⁴ A počalo sedm let hladu přicházet, jak byl předpověděl Jozef. A byl hlad po všech krajinách, ale po vši zemi Egyptské byl chléb.⁵⁵ Potom také nedostatek trpěla všechna země Egyptská a volal lid k Faraonovi o chléb. A řekl Farao všem Egyptským: Jděte k Jozefovi, co vám rozkáže, učiníte.⁵⁶ A byl hlad na tváři vši země. Tehdy otevřel Jozef všechny obilnice, v nichž obilí bylo, a prodával Egyptským; neboť rozmohl se hlad v zemi Egyptské.⁵⁷ A všichni obyvatelé země přicházeli do Egypta k Jozefovi, aby kupovali; neboť rozmohl se byl hlad po vši zemi.

42 Vida pak Jákob, že by potrava byla v Egyptě, řekl synům svým: Co hledíte jeden na druhého?² A mluvil jim: Aj, slyšel jsem, že mají potravu v Egyptě; jděte tam, a kupte nám odtud, abychom živi byli a nezemřeli.³ Tedy šlo deset bratrů Jozefových, aby nakoupili obilí v Egyptě.⁴ Ale Beniamina, bratra Jozefova, neposlal Jákob s bratry jeho, neboť řekl: Aby se mu tam něco zlého nepřihodilo.⁵ A šli synové Izraelovi spolu s jinými, aby kupovali; neboť byl hlad v zemi Kananejské.⁶ Jozef pak byl nejvyšší správce v zemi té; on prodával obilí všemu lidu země. Tedy přišli bratři Jozefovi a skláněli se před ním tváří až k zemi.⁷ A uzřev Jozef bratří své, poznal je; a ukázal se k nim jako cizí, a tvrdě mluvil k nim, řka jim: Odkud jste přišli? A odpověděli: Ze země Kananejské, abychom nakoupili potrav.⁸ Poznal, pravím, Jozef bratry své, ale oni nepoznali ho.⁹ Tedy vzpomenul Jozef na sny, které měl o nich, a řekl jim: Špehové jste, a přišli jste, abyste shlédli nepevná místa země.¹⁰ Kterí odpověděli jemu: Nikoli, pane můj, ale služebníci tvoji přišli, aby nakoupili pokrmů.¹¹ Všichni my synové jednoho muže jsme, upřímní jsme; nikdy nebyli služebníci tvoji špehové.¹² Jimž zase řekl: Není tak, ale přišli jste, abyste shlédli nepevná místa země.¹³ Odpověděli oni: Dvanáct nás bratří služebníků tvých bylo, synů muže jednoho v zemi Kananejské; a aj, nejmladší s otcem naším nyní je doma, a jeden už není.¹⁴ A řekl jim Jozef: To jest, což jsem mluvil vám, když jsem řekl: Špehové jste.¹⁵ Touto věcí vyzkoušení budete: Živ je Farao, že nevyjdete odsud, až přijde sem bratr váš mladší.¹⁶ Vyšlete ze sebe jednoho, ať vezma, přivede bratra vašeho; vy pak ve vězení zůstaňte, a vyzkoušena budou vaše slova, pravdu-li jste mluvili. Pakli ne, živ je Farao, že jste špehové.¹⁷ Tedy dal je všechny spolu do vězení na tři dny.¹⁸ Třetího pak dne řekl jim Jozef: Toto učňte, abyste živi byli; neboť já se bojím Boha.¹⁹ Jste-li šlechtní muži, jeden bratr váš ať je přikován v žaláři, v němž jste byli; vy pak jděte a odnese obilí k zapuzení hladu domů vašich.²⁰ Bratra pak svého mladšího přivedete ke mně; a pravdomluvná prokázána budou vaše slova a nezemřete. Tedy učinili tak.²¹ A mluvil jeden k druhému: Jistě provinili jsme proti bratru svému. Neboť viděli jsme soužení duše jeho, když nás pokorně prosil, a nevslyšeli jsme ho; proto přišlo na nás soužení toto.²² Odpověděl pak jim Ruben, řka: Zdali jsem tehdy vám nepravil těmito slovy: Nehřešte proti pacholeti. Ale neposlechli jste; pročž také krev jeho, hle, vyhledává se.²³ A nevěděli oni, že by rozuměl Jozef; neboť skrze tlumočnicka mluvil jim.²⁴ A odvrátiv se od nich, plakal. Potom navrátiv se k nim, mluvil s nimi, a vzav Simeona z nich, svázal ho před očima jejich.²⁵ Prikázal pak Jozef, aby naplněny byly pytle jejich obilím, a navraceny peníze jejich jednomu každému do pytle jeho, a aby dána jim byla potrava na cestu. A stalo se tak.²⁶ A vloživše obilí svá na osly své, odešli odtud.²⁷ A rozvázav jeden z nich pytel svůj, aby dal obrok oslu svému v hospodě, uzřel peníze své, které byly na vrchu v pytli jeho.²⁸ A řekl bratrům svým: Navraceny jsou mi peníze mé, a aj, jsou v pytli mém. Tedy užasli se, a zděšení jsouce, mluvili jeden k druhému: Co nám to učinil Bůh?²⁹ Navrátivše se pak k Jákobovi otci svému do země Kananejské, vypravovali jemu všechno, co se jim přihodilo, pravíce:³⁰ Muž ten, pán země, mluvil k nám tvrdě a dal nás do vězení, jako špehy země.³¹ A řekli jsme jemu: Upřímní jsme, nikdy jsme nebyli špehové.³² Dvanáct bylo nás bratří, synů otce našeho, z nichž jeden už není, a mladší nyní je s otcem naším v zemi Kananejské.³³ A řekl nám muž ten, pán země té: Po tomto poznám, že upřímní jste: Bratra vašeho jednoho zanechte u mne a obilí k zapuzení hladu od domů vašich vezmouce, odejděte.³⁴ A přiveďte bratra svého mladšího ke mně, abych poznal, že nejste špehové, ale upřímní; tehdy bratra vašeho vrátím vám, a budete moci v zemi této obchod vést.³⁵ A stalo se, že, když vyprazdňovali pytle své, a aj, jeden každý měl uzlík peněz svých v pytli svém. Vidouce pak oni i otec jejich uzlíky peněz svých, báli se.³⁶ A řekl jim Jákob otec jejich: Mne jste zbavili synů: Jozefa není, Simeona nemám, a Beniamina vezmete. Na mne jsou se tyto všechny věci svalily.³⁷ Tedy řekl Ruben otci svému těmito slovy: Dva syny mé zabij, jestliže ho nepřivedu zase k tobě; poruč ho v ruce mé a já zase přivedu ho k tobě.³⁸ A řekl: Nesestoupí syn můj s vámi. Neboť bratr jeho

umřel, a on sám pozůstal; a přihodilo-li by se mu co zlého na té cestě, kterou půjdete, uvedli byste šediny mé s bolestí do hrobu.

43 Byl pak hlad veliký v krajině té. ²A stalo se, když vytrávili obilí, které přinesli z Egypta, že řekl k nim otec jejich: Jděte zase a nakupte nám něco potravy. ³A mluvil k němu Juda těmito slovy: Velice se zařekl muž ten, řka: Neuzříte tvář mou, nebude-li bratr váš s vámi. ⁴Jestliže pošleš bratra našeho s námi, půjdeme a nakoupíme tobě potravy; ⁵Pakli nepošleš, nepůjdeme. Neboť pověděl nám muž ten: Neuzříte tvář mou, nebude-li bratr váš s vámi. ⁶A řekl Izrael: Proč jste mi tak zle učinili, oznámivše muži tomu, že máte ještě bratra? ⁷Odpověděli: Pilně vyptával se muž ten na nás, i na rod náš, mluvě: Jest-li živ ještě otec váš? Máte-li bratra? A dali jsme mu zprávu na ta slova. Zda jsme to jak věděti mohli, že dí: Přiveďte bratra svého? ⁸A řekl Juda Izraelovi, otci svému: Pošli to pachole se mnou, a vstanouce, půjdeme, abychom živi byli a nezemřeli, i my, i ty, i maličcí naši. ⁹Já slibuji za něj; z ruky mé vyhledávej ho. Jestliže nepřivedu ho k tobě, a nepostavím ho před tebou, vinen budu hříchem tobě po všechny dny. ¹⁰A kdybychom byli neprodlévali, jistě již bychom se byli dvakrát vrátili. ¹¹A řekl jim Izrael otec jejich: Jestliže tak být musí, učíňte toto: Naberte nejvzácnějších užitků země do nádob svých, a doneste muži tomu dar, něco kadidla, a trochu medu, a vonných věcí a mirry, pistácií a mandlí. ¹²Peníze také dvoje vezměte v ruce své a peníze vložené na vrch do pytlů vašich zase doneste v rukou svých; snad z omylu to přišlo. ¹³Bratra svého také vezměte, a vstanouce, jděte zase k muži tomu. ¹⁴A Bůh silný všemohoucí dejž vám najít milost před mužem tím, ať propustí vám onoho bratra vašeho i tohoto Beniamina. Já pak zbaven jsa synů, jako osiřelý budu. ¹⁵Tedy vzali muži ti dar ten, a dvoje peníze vzali v ruce své, a Beniamina; a vstavše, sestoupili do Egypta a postavili se před Jozefem. ¹⁶Vida pak Jozef Beniamina s nimi, řekl tomu, který spravoval dům jeho: Uved tyto muže do domu, a zabij dobytče a připrav; neboť se mnou jíst budou muži ti o poledni. ¹⁷A učinil muž ten, jak rozkázal Jozef, a uvedl ty lidi do domu Jozefova. ¹⁸Báli se pak muži ti, když uvedeni byli do domu Jozefova, a řekli: Pro ty peníze, které prvé vloženy byly do pytlů našich, sem uvedeni jsme, aby obvině, obořil se na nás, a vzal nás za služebníky i osly naše. ¹⁹A přistoupivše k muži tomu, který spravoval v domě Jozefově, mluvili k němu ve dveřích domu, ²⁰A řekli: Slyš mne, pane můj. Přišli jsme byli ponejprve kupovat potravy. ²¹A přihodilo se, když jsme do hospody přišli, a rozvazovali pytle své, a aj, peníze jednoho každého byly svrchu v pytli jeho, peníze naše podle váhy své; a přinesli jsme je zase v rukou svých. ²²Jiné také peníze přinesli jsme v rukou svých, abychom nakoupili potravy; nevíme, kdo je zase vložil peníze naše do pytlů našich. ²³A on odpověděl: Mějte o to pokoj, nebojte se. Bůh váš, a Bůh otce vašeho dal vám poklad do pytlů vašich; peníze jsem vaše já přijal. A vyvedl k nim Simeona. ²⁴Uved tedy muž ten lidi ty do domu Jozefova, dal jim vody, aby umyli nohy své, dal také obrok oslům jejich. ²⁵Mezi tím připravili dar ten, dokud nepřišel Jozef v poledne; neboť slyšeli, že by tu měli jíst chléb. ²⁶Tedy přišel Jozef domů. A přinesli mu dar, který měli v rukou svých, a klaněli se jemu až k zemi. ²⁷A ptal se jich, jak se mají, a řekl: Zdráv-li je otec váš starý, o němž jste pravili? Živ-li je ještě? ²⁸Kterí odpověděli: Zdráv je služebník tvůj otec náš a ještě živ je. A sklánějíce hlavy, poklonu mu činili. ²⁹Pozdvihna pak očí svých, viděl Beniamina bratra svého, syna matky své, a řekl: Tento-li je bratr váš mladší, o němž jste mi pravili? A řekl: Učiň Bůh milost s tebou, synu můj! ³⁰Tedy pospíšil Jozef (nebo pohnula se střeva jeho nad bratrem jeho) a hledal, kde by mohl plakat; a všed do pokoje, plakal tam. ³¹Potom umyv tvář svou, vyšel zase, a ovládal se, a řekl: Kladte chléb. ³²A kladli jemu zvlášť, a jím zvlášť, Egyptským také, kteří s ním jídali, zvlášť; neboť nemohou Egyptští jíst se Židy chleba, protože to ohavnost je Egyptským. ³³Tedy seděli proti němu, prvorozený podle prvorozenství svého, a mladší podle mladšího věku svého. A divili se muži ti vespolek. ³⁴A bera jídlo před sebou, podával jim; Beniaminovi pak dostalo se pětkrát více než jiným. A hodovali a hojně se s ním napili.

44 Rozkázal pak tomu, který spravoval dům jeho, řka: Naplň pytle mužů těch potravou, co by jen unést mohli; a peníze každého polož zas do pytle jeho na vrch. ²A koflík můj, koflík stříbrný, vlož na vrch do pytle mladšího s penězi jeho za obilí. A učinil podle řeči Jozefovy, kterou mluvil. ³Ráno pak propuštění jsou ti muži, oni i oslové jejich. ⁴A když vyšli z města, a nedaleko ještě byli, řekl Jozef správci domu svého: Vstaň, hoň muže ty, a dohoně se jich, mluv k nim: Proč jste se odplatili zlým za dobré? ⁵Zdali to není ten koflík, ze kterého pívá pán můj? A z toho on jistou zkouškou pozná, jací jste vy. Zle jste učinili, co jste učinili. ⁶Tedy dohoniv se jich, mluvil jim slova ta. ⁷Kterí odpověděli jemu: Proč mluví pán můj taková slova? Odstup od služebníků tvých, aby co takového učinili. ⁸A my ty peníze, které jsme našli na vrchu v pytlích svých, přinesli jsme tobě zase ze země Kananejské; jak bychom tedy krást měli z domu pána tvého stříbro nebo zlato? ⁹U koho ze služebníků tvých nalezeno bude, nechť umře ten; a my také budeme pána tvého služebníci. ¹⁰A řekl: Nu dobře, nechť je podle řeči vaší. U koho se nalezne, ten bude mým služebníkem, a vy budete bez

viny. ¹¹ Proto rychle každý složil pytel svůj na zem, a rozvázal každý pytel svůj. ¹² A prohledával, od staršího počal a na mladším přestal; a nalezen je koflík v pytli Beniaminovu. ¹³ Tedy oni roztrhnuvše roucha svá, vložil každý břímě na osla svého a vrátili se do města. ¹⁴ A přišel Juda s bratřími svými do domu Jozefova (on pak ještě tam byl) a padli před ním na zemi. ¹⁵ A dí jim Jozef: Jaký je to skutek, který jste učinili? Zda nevíte, že takový muž, jako jsem já, umí poznat? ¹⁶ Tedy řekl Juda: Co díme pánu svému? Co mluvit budeme? A čím se ospravedlníme? Bůh našel nepravost služebníků tvých. Aj, služebníci jsme pána svého, i my i ten, u něhož nalezen je koflík. ¹⁷ Odpověděl Jozef: Odstup ode mne, abych to učinil. Muž, u něhož nalezen je koflík, ten bude mým služebníkem; vy pak jděte u pokoji k otci svému. ¹⁸ A přistoupil k němu Juda a řekl: Slyš mne, pane můj. Prosím, nechť promluví služebník tvůj slovo v uši pána svého, a nehněvej se na služebníka svého; neboť jsi ty jako sám Farao. ¹⁹ Pán můj ptal se služebníků svých, řka: Máte-li otce, nebo bratra? ²⁰ A odpověděli jsme pánu mému: Máme otce starého, a pachole ve stáří jeho zplozené malé, jehož bratr umřel, a on sám pozůstal po matce své, a otec jeho miluje jej. ²¹ A řekl jsi služebníkům svým: Přiveďte ho ke mně a pohledím na něj. ²² A řekli jsme pánu mému: Nemůže pachole opustit otce svého; neboť opustí-li otce svého, on umře. ²³ Ty pak řekl jsi služebníkům svým: Nepřijde-li bratr váš mladší s vámi, nepokoušejte se více vidět tvář mou. ²⁴ A stalo se, když jsme se vrátili k služebníkovi tvému, otci mému, a jemu vypravovali slova pána svého, ²⁵ že řekl otec nás: Jděte zase, nakupte nám něco potravy. ²⁶ Odpověděli jsme: Nemůžeme jít, než bude-li bratr náš mladší s námi, tehdy půjdeme; neboť bychom nemohli vidět tvář toho muže, nebyl-li by bratr náš nejmladší s námi. ²⁷ A řekl nám služebník tvůj, otec můj: Vy víte, že jen dva syny porodila mi žena má. ²⁸ A vyšel jeden ode mne, o němž jsem pravil: Jistě roztrhán je, a neviděl jsem ho dosud. ²⁹ Vezmete-li i tohoto ode mne, a přišlo by na něj něco zlého, tehdy uvedete šediny mé s trápením do hrobu. ³⁰ Tak tedy, když přijdu k služebníkovi tvému, otci svému, a pacholete nebude s námi, (neboť duše jeho spojena je s duší tohoto): ³¹ Přijde na to, když uzří, že pacholete není, umře; a uvedou služebníci tvoji šediny služebníka tvého, otce svého, s žalostí do hrobu. ³² Neboť služebník tvůj slíbil za pachole, abych je vzal od otce svého, řka: Jestliže ho nepřivedu zase k tobě, tedy vinen budu hříchem otci mému po všechny dny. ³³ Proto nyní nechť zůstane, prosím, služebník tvůj místo pacholete tohoto za služebníka pánu svému, a pachole ať vstoupí s bratry svými. ³⁴ Neboť jak bych já vstoupil k otci svému, kdyby tohoto pacholete nebylo se mnou? Leda bych chtěl vidět trápení, které by přišlo na otce mého.

45 Jozef pak nemoha se déle zdržet, přede všemi přistojícími zvolal: Kažte všem ven! A nezůstal žádný s nimi, když se dal Jozef poznat bratrům svým. ² Potom pozdvihl hlasu svého s pláčem; a slyšeli to Egyptští, slyšel také dům Faraonův. ³ A řekl Jozef bratrům svým: Já jsem Jozef. Ještě-li je živ otec můj? A nemohli mu odpovědět bratři jeho; neboť se ho velmi ulekli. ⁴ Tedy řekl Jozef bratřím svým: Přistupte, prosím, ke mně. A přistoupili. A řekl: Já jsem Jozef bratr váš, kterého jste prodali do Egypta. ⁵ Proto nyní nermutte se a nemějte sobě toho za zlé, že jste mne sem prodali; neboť pro zachování života vašeho poslal mne Bůh před vámi. ⁶ Neboť dvě léta již hlad je v zemi, a ještě pět let přijde, v nichž nebudou orat, ani žnout. ⁷ Poslal mne, pravím, Bůh před vámi, pro zachování vašich potomků na zemi a pro zachování životů vašich vysvobozením velikým. ⁸ Tak tedy ne vy jste mne poslali sem, ale Bůh, který mne dal za otce Faraonovi a za pána všemu domu jeho a panovníka po vší zemi Egyptské. ⁹ Pospěšte a vstupte k otci mému a rcete jemu: Toto praví syn tvůj Jozef: Učinil mne Bůh pánem všeho Egypta; přijď ke mně, neprodlévej. ¹⁰ A bydlit budeš v zemi Gesen; a budeš blízko mne, ty i synové tvoji i vnukové tvoji, stáda tvá a volové tvoji a cokoli máš. ¹¹ A budu tě chovat tam (neboť ještě pět let hlad bude), abys snad pro hlad nezahynul, ty i dům tvůj a cokoli máš. ¹² A aj, oči vaše vidí i oči bratra mého Beniamina, že ústa má mluví vám. ¹³ Povíte také otci mému o vší slávě mé v Egyptě a cokoli jste viděli; pospěšte tedy a přiveďte otce mého sem. ¹⁴ Tehdy padl na šíji Beniamina bratra svého a plakal; Beniamin také plakal na šíji jeho. ¹⁵ A políbiv všechny bratry své, plakal nad nimi; a potom mluvili bratři jeho s ním. ¹⁶ Slyšena pak je v domě Faraonově zvěst tato: Přišli bratři Jozefovi. A bylo to velmi milé Faraonovi i všem služebníkům jeho. ¹⁷ A řekl Farao Jozefovi: Rci bratrům svým: Toto učíňte: Naložíce na zvířata svá, jděte a navraťte se do země Kananejské. ¹⁸ A vezmouce otce svého a čeládky své, přijďte ke mně, a dám vám dobré místo v zemi Egyptské, a jíst budete tuk země této. ¹⁹ Ty pak rozkaž jim: Toto učíňte: Vezměte sobě ze země Egyptské vozy pro děti a ženy své, a vezměte otce svého, a přijďte. ²⁰ Aniž se ohlížejte na věci své; neboť nejlepší místo ve vší zemi Egyptské vaše bude. ²¹ A učinili tak synové Izraelovi. A dal jim Jozef vozy dle rozkázání Faraonova; dal také jim pokrmy na cestu. ²² Všem jim dal, každému dvoje šaty; ale Beniaminovi dal tři sta stříbrných, a patery šaty jiné a jiné. ²³ Otci pak svému poslal tyto věci: Deset oslů, kteří nesli z nejlepších věcí Egyptských, a deset oslic, které nesly obilí, a chléb a pokrmy otci jeho na cestu. ²⁴ A propouštěje bratry své, aby odešli, řekl jim: Nehádejte se na cestě. ²⁵ Tedy brali se z Egypta a přišli do země Kananejské k Jákobovi otci svému. ²⁶ A zvěstovali jemu, řkouce: Jozef ještě živ jest, ano i panuje ve vší zemi Egyptské. A omdlelo srdce jeho; neboť slyšev to, nevěřil jim. ²⁷ Tedy vypravovali jemu všechna slova

Jozefova, která mluvil jim; a vida vozy, které poslal Jozef pro něho, okřál duch Jákoaba otce jejich. ²⁸ A řekl Izrael: Dost je, když ještě syn můj živ je; půjdu a uzřím ho, dříve než umřu.

46 Tedy bral se Izrael se vším, co měl; a přišed do Bersabé, obětoval oběti Bohu otce svého Izáka. ² A mluvil Bůh Izraelovi ve vidění nočním, řka: Jákoabe, Jákoabe! Který odpověděl: Aj, teď jsem. ³ A řekl: Já jsem ten Bůh silný, Bůh otce tvého. Neboj se sestoupit do Egypta, neboť v národ veliký tam tebe učiním. ⁴ Já sestoupím s tebou do Egypta a já tě také i zase přivedu; a Jozef položí ruku svou na oči tvé. ⁵ Vstal tedy Jákoab z Bersabé; a synové Izraelovi vzali Jákoaba otce svého a děti své se ženami svými na vozy, které poslal pro něho Farao. ⁶ Poberali také dobytek svůj a zboží své, které nabyli v zemi Kananejské; a přišli do Egypta, Jákoab i všechno símě jeho s ním. ⁷ Syny i vnuky, dcery i vnučky své, a všechnu rodinu svou uvedl s sebou do Egypta. ⁸ A tato jsou jména synů Izraelových, kteří vešli do Egypta: Jákoab a synové jeho. Prvorozený Jákoabův Ruben. ⁹ A synové Rubenovi: Enoch, Fallu, Ezron a Charmi. ¹⁰ Synové pak Simeonovi: Jamuel, Jamin, Ahod, Jachin, Sohar a Saul, syn jedné ženy Kananejské. ¹¹ Synové Lévi: Gerson, Kahat a Merari. ¹² Synové Judovi: Her, Onan, Séla, Fáres a Zára. (Ale umřel Her a Onan v zemi Kananejské.) Fáres pak měl syny: Ezrona a Hamule. ¹³ Synové Izacharovi: Tola, Fua, Job a Simron. ¹⁴ A synové Zabulonovi: Sared, Elon a Jafelel. ¹⁵ Tito jsou synové Lía, které porodila Jákoabovi v Pádan Syrské, a Dínu, dceru jeho. Všech duší synů i dcer jeho bylo třicet a tři. ¹⁶ Synové Gád: Sefon, Aggi, Suni, Esebon, Heri, Arodí a Areli. ¹⁷ Synové Asser: Jemna, Jesua, Jesui, Beria, a Serach sestra jejich. Synové pak Beriovi: Heber a Melchiel. ¹⁸ To jsou synové Zelfy, kterou Lában dal Lía dceři své; a ty porodila Jákoabovi, šestnáct duší. ¹⁹ Synové pak Ráchel, manželky Jákoabovy: Jozef a Beniamín. ²⁰ A Jozefovi narodili se v zemi Egyptské z Asenat, dcery Putifera knížete On, Manasses a Efraim. ²¹ Ale synové Beniaminovi: Béla, Becher, Asbel, Gera, Náman, Echi, Roz, Mufim, Chuppim a Ared. ²² Tito jsou synové Ráchel, které porodila Jákoabovi; všech duší čtrnáct. ²³ A syn Danův: Chusim. ²⁴ Synové pak Neftalím: Jaziel, Guni, Jezer a Sallem. ²⁵ Ti jsou synové Bály, kterou Lában dal Ráchel dceři své, a ty porodila Jákoabovi; všech duší sedm. ²⁶ Všech duší, které vešly s Jákoabem do Egypta, co jich poslo z beder jeho, kromě žen synů Jákoabových, všech duší bylo šedesát a šest. ²⁷ K tomu synové Jozefovi, kteří se jemu narodili v Egyptě, dva. A tak všech duší domu Jákoabova, které vešly do Egypta, bylo sedmdesát. ²⁸ Poslal pak Judu napřed k Jozefovi, aby oznámil jemu prvé, než přišel do Gesen. A tak přišli do země Gesen. ²⁹ Jozef pak zapřáh do svého vozu, vyjel vstříc Izraelovi otci svému do Gesen; a jakž ho Jákoab uzřel, padl na jeho šíji, a plakal dlouho na šíji jeho. ³⁰ A řekl Izrael Jozefovi: Necht' již umřu, když jsem viděl tvář tvou; neboť ty ještě jsi živ. ³¹ Jozef pak řekl bratrům svým a domu otce svého: Pojedu a zvěstuji Faraonovi, a díím jemu: Bratři moji a dům otce mého, kteří bydlili v zemi Kananejské, přišli ke mně. ³² Ale jsou pastýři stáda, neboť s dobytkem se zabývají; proto ovce své a voly, i cokoli mají, přihnali. ³³ A když by povolal vás Farao, a řekl: Jaký je obchod váš? ³⁴ Odpovíte: Dobytkem se živili služebníci tvoji od mladosti své až do této chvíle, i my i otcové naši; abyste bydlili v zemi Gesen; neboť v ohavnosti mají Egyptští všechny pastýře stáda.

47 A proto přišed Jozef, oznámil Faraonovi, a řekl: Otec můj a bratři moji, s drobným i větším dobytkem svým i se vším, co mají, přišli ze země Kananejské, a aj, jsou v zemi Gesen. ² A vzav z počtu bratrů svých pět mužů, postavil je před Faraonem. ³ A řekl Farao bratrům jeho: Jaký je obchod váš? Kterí odpověděli Faraonovi: Pastýři ovci jsou služebníci tvoji, i my, i otcové naši. ⁴ Řekli ještě Faraonovi: Abychom hostem byli v zemi této, přišli jsme; neboť není pastvy dobytku, který mají služebníci tvoji, neboť hlad veliký je v zemi Kananejské; proto nyní prosíme, nech, ať bydlí služebníci tvoji v zemi Gesen. ⁵ A mluvil Farao Jozefovi, řka: Otec tvůj a bratři tvoji přišli k tobě. ⁶ Země Egyptská před tebou je; v nejlepším kraji země této osad' otce svého a bratry své, necht' bydlí v zemi Gesen. A porozumíš-li, že jsou mezi nimi muži schopní, ustanovíš je úředníky nad dobytkem, který mám. ⁷ Uvedl také Jozef Jákoaba otce svého a postavil ho před Faraonem; a pozdravil Jákoab Faraona. ⁸ Tedy řekl Farao k Jákoabovi: Kolik je let života tvého? ⁹ Odpověděl Jákoab Faraonovi: Dnů let putování mého sto a třicet let je; nemnohé a zlé byly dny let života mého, a nedošly dnů let života otců mých, v nichž živi byli. ¹⁰ A požehnav Jákoab Faraona, vyšel od něho. ¹¹ A osadil Jozef otce svého a bratry své, a dal jim vladařství v zemi Egyptské v kraji výborném, v zemi Ramesses, jak rozkázal Farao. ¹² A zaopatřoval Jozef otce svého a bratry své a všechnen dům jeho chlebem, až do nejmenších. ¹³ A chleba nebylo ve vsi zemi; neboť veliký hlad byl velmi a trápení veliké bylo na zemi Egyptské a zemi Kananejské od hladu. ¹⁴ Shromáždil pak Jozef všechny peníze, co jich nalezeno v zemi Egyptské a v zemi Kananejské, za potravu, které kupovali; a vnesl Jozef peníze do domu Faraonova. ¹⁵ A když utratili peníze ze země Egyptské a ze země Kananejské, přicházeli všichni Egyptští k Jozefovi, řkouce: Dej nám chleba; neboť proč umírat máme před tebou pro nedostatek peněz? ¹⁶ A řekl Jozef: Dejte dobytek svůj a dám vám chleba za dobytek váš, poněvadž se vám peněz nedostává. ¹⁷ Tedy přivedli dobytek svůj k Jozefovi; a dal jim Jozef potravu za koně a za stáda ovci a za

stáda volů i za osly; a zaopatřoval je chlebem, za všecken dobytek jejich, toho roku.¹⁸ A po roce tom přišli k němu léta druhého, a řekli mu: Nebudeme tajit před pánem svým, že jsme všechny peníze utratili, i stáda dobytka jsou u pána našeho; nezůstávají nám před pánem našim kromě těla naše a dědicví naše.¹⁹ A proč máme umírat před očima tvýma? I my i role naše hynou. Kup nás i role naše za chléb, a budeme my i role naše ve službě Faraonovi; a dej nám semeno, abychom živi byli a nezemřeli, a role aby nezpustla.²⁰ Tedy koupil Jozef všechnu zemi Egyptskou Faraonovi; neboť prodali Egyptští jeden každý pole své, protože se rozmohl mezi nimi hlad. A dostala se země Faraonovi.²¹ Lid pak převedl do měst, od jednoho pomezí Egyptského až do druhého.²² Jen role kněžské nekoupil. Neboť kněží uloženou potravu měli od Faraona, a jedli z uložených pokrmů svých, které dával jim Farao; proto neprodali role svých.²³ A řekl Jozef lidu: Aj, koupil jsem vás dnes i role vaše Faraonovi; teď máte semeno, osívejte tedy je.²⁴ A když se urodí, dáte pátý díl Faraonovi, a čtyři díly zůstavíte sobě k semenu a ku pokrmu svému a těm, kteří jsou v domech vašich, i ku pokrmu dětem svým.²⁵ Tedy řekli: Zachoval jsi životy naše. Nechat nalezneme milost v očích pána svého, a budeme služebníci Faraonovi.²⁶ A ustanovil to Jozef za právo až do tohoto dne, po vši zemi Egyptské, aby dáván byl Faraonovi pátý díl; toliko samotny role kněžské nebyly Faraonovy.²⁷ A tak bydli Izrael v zemi Egyptské v krajině Gesen; a osadili se v ní a rozplodili se, a rozmnožení jsou velmi.²⁸ Živ pak byl Jákob v zemi Egyptské sedmnáct let; a bylo dnů Jákobových a let života jeho sto čtyřicet sedm let.²⁹ A přiblížily se dny Izraelovi, aby umřel. A povolav syna svého Jozefa, řekl jemu: Jestliže jsem našel milost v očích tvých, vlož, prosím, ruku svou pod bedro mé, a učin se mnou milosrdenství a pravdu. Prosím, nepochovávej mne v Egyptě.³⁰ Když spát budu s otci svými, vynesíš mne z Egypta, a pochováš mne v hrobě jejich. Tedy řekl jemu: Já učiním podle slova tvého.³¹ A řekl Jákob: Přisáhni mi. Tedy přísáhl jemu. A sklonil se Izrael k hlavám lože.

48 Stalo se pak potom, že pověděno je Jozefovi: Aj, otec tvůj nemocen jest. A vzal s sebou dva syny své, Manasse a Efraima.² Tedy oznámeno je Jákobovi a pověděno: Aj, syn tvůj Jozef přišel k tobě.³ A posilniv se Izrael, usadil se na loži a řekl Jozefovi: Bůh silný všemohoucí ukázav mi se v Lúza v zemi Kananejské, požehnal mi.⁴ A řekl ke mně: Aj, já rozplodím tě a rozmnožím tebe, a učiním tě v zástupy lidí; dám také zemi tuto semeni tvému po tobě za dědictví věčné.⁵ Proto nyní, dva synové tvoji, kteří jsou se ti zrodili v zemi Egyptské, dříve než jsem přišel k tobě do Egypta, moji jsou; Efraim a Manasses budou mi jako Ruben a Simeon.⁶ Ale děti, které po těchto zplodíš, tvoji budou; jménem bratrů svých jmenování budou v dědictvích svých.⁷ Neboť když jsem se vracel z Pádan, umřela mi Ráchel v zemi Kananejské na cestě, když již nedaleko bylo do Efraty; a pochoval jsem ji tam u cesty k Efratě, jenž je Betlém.⁸ Uzřev potom Izrael syny Jozefovy, řekl: Kdo jsou onino?⁹ Odpověděl Jozef otci svému: Synové moji jsou, které dal mi Bůh zde. A řekl: Přiveď je, prosím, ke mně, a požehnám jim.¹⁰ (Oči pak Izraelovy mdlé byly pro stáří, a nemohl dobře vidět.) A přivedl je k němu a on líbal a objímal je.¹¹ A řekl Izrael Jozefovi: Nemyslil jsem já, abych měl kdy vidět tvář tvou, a aj, dal mi Bůh, abych viděl i símě tvé.¹² Tedy vzav je Jozef z klína jeho, sklonil se tváří až k zemi.¹³ A vzav oba, Efraima na pravou stranu sobě, Izraelovi pak na levou, a Manasses na levou sobě, Izraelovi pak na pravou, postavil je před ním.¹⁴ Tedy vztáh Izrael pravici svou, vložil ji na hlavu Efraimovu, kterýž byl mladší, levici pak svou na hlavu Manassesovu, naschvál přeloživ ruce, ačkoli Manasses byl prvorozený.¹⁵ A požehnal Jozefovi, řka: Bůh, před jehož obličejem ustavičně chodili otcové moji Abraham a Izák, Bůh, který mne vedl po všecken život můj až do dne tohoto;¹⁶ Anděl ten, který vytrhl mne ze všeho zlého, požehnej dítek těchto; a ať slovou synové moji a synové otců mých Abrahama a Izáka; a ať se jako hmyz rozmnoží uprostřed země.¹⁷ Vida pak Jozef, že vložil otec jeho ruku svou pravou na hlavu Efraimovu, nebyl tomu rád. A zdvihl ruku otce svého, aby ji přenesl s hlavy Efraimovy na hlavu Manassesovu.¹⁸ A řekl jemu: Ne tak, otče můj; neboť toto je prvorozený, vlož pravici svou na hlavu jeho.¹⁹ Ale nepovolil otec jeho, a řekl: Vím, synu můj, vím; také i on bude v lid, a také i on vzroste; však bratr jeho mladší více poroste než on, a símě jeho bude ve veliké množství národů.²⁰ A požehnal jim v ten den, řka: Skrže tebe požehnaní bude dávati Izrael takto: Učin tobě Bůh jako Efraimovi a jako Manassesovi. A postavil Efraima před Manassesem.²¹ Řekl také Izrael Jozefovi: Aj, já umírám, a bude Bůh s vámi a zase vás přivede do země otců vašich.²² Já pak dal jsem tobě jeden díl výš nad bratry tvé, který jsem mečem svým a lučistěm svým získal z ruky Amorejského.

49 Povolal pak Jákob syny své a řekl: Sejděte se, a oznámím vám, co se s vámi dít bude v posledních dnech.² Shromážděte se a slyšte synové Jákobovi, poslyšte Izraele otce svého.³ Ruben, prvorozený můj jsi ty, síla má, a počátek moci mé, vyvýšenost důstojenství a vyvýšenost síly.⁴ Prudce sběhneš jako voda. Nebudeš vyvýšen, protože jsi vstoupil na lože otce svého; a jak jsi poskvrnil postele mé, zmizelo vyvýšení tvé.⁵ Simeon a Lévi bratří, nástrojové nepravosti jsou v příbytcích jejich.⁶ Do tajné rady jejich nevcházej duše má, k shromáždění jejich nepřipojuj se slávo má; neboť v prchlivosti své zbili muže, a svévolně vyvrátili

zeď. ⁷Zlořečená prchlivost jejich, neboť neústupná; i hněv jejich, neboť zatvrzelý je. Rozdělím je v Jákobovi a rozptýlím je v Izraeli. ⁸Judo, ty jsi, tebe chválit budou bratři tvoji; ruka tvá bude na šíji nepřátel tvých; klanět se budou tobě synové otce tvého. ⁹Lvíče Juda, z loupeže, synu můj, vrátil jsi se; schýlil se, ležel jako lev a jako lvíče; kdo vzbudí ho? ¹⁰Nebude odjata berla od Judy, ani vydavatel zákona od noh jeho, dokud nepřijde Sílo; a k němu se shromáždí národy. ¹¹Uváže k vinnému kmenu oslátko své a k výbornému kmenu oslátko oslice své. Prát bude ve víně roucho své a v červeném víně oděv svůj. ¹²Červenějších očí bude nad víno a zubů bělejších nad mléko. ¹³Zabulon bydlit bude na břehu mořském a na přístavu lodí a pomezí jeho až k Sidonu. ¹⁴Izachar osel silný, ležící mezi dvěma břemeny. ¹⁵A vida odpočinutí, že je dobré, a zemi, že je rozkošná, sehne rameno své k nošení a dávati bude daně. ¹⁶Dan soudit bude lid svůj, jako jedno z pokolení Izraelských. ¹⁷Bude Dan jako had podél cesty, jako had rohatý podél stezky, štípaje kopyta koně, aby spadl jezdec jeho zpět. ¹⁸Spasení tvého očekávám, ó Hospodine! ¹⁹Gád, vojsko přemůže jej, však on zvítězí potom. ²⁰Asser, tučný bude pokrm jeho, a on skýtat bude rozkoše královské. ²¹Neftalím jako laň vypuštěná, vydávaje výmluvnosti krásné. ²²Ratolest rostoucí Jozef, ratolest rostoucí vedle studnice; ratolesti vycházely nad zeď. ²³Ačkoli hořkostí naplnili jej a střídali na něj a v tajné nenávisti měli ho střelci. ²⁴Však zůstalo v síle lučiště jeho, a zesílila se ramena rukou jeho z rukou mocného Jákobova; odkud byl pastýř a kámen Izraelův; ²⁵Od silného Boha, jemuž sloužil otec tvůj, který pomáhá tobě, a od všemohoucího, který požehná tobě požehnáními nebeskými shůry, požehnáními propasti ležící hluboko, požehnáním prsů a života. ²⁶Požehnání otce tvého silnější budou nad požehnání předků mých, až ke končinám pahrbků věčných; budou nad hlavou Jozefovou a na vrchu hlavy Nazarejského mezi bratry jeho. ²⁷Beniamin, vlk dravý, ráno bude jíst loupež a večer rozdělí kořist. ²⁸Všech těchto pokolení Izraelských je dvanáct; a to je, co mluvil jim otec jejich; požehnal jim také, jednomu každému podle požehnání jeho požehnal. ²⁹A poroučeje jim, řekl: Já připojen budu k lidu svému; pochovejte mne s otci mými v jeskyni té, která je na poli Efrona Hetejského, ³⁰V jeskyni, která je na poli Machpelah, jenž je naproti Mamre v zemi Kananejské, kterou koupil Abraham spolu s polem tím od Efrona Hetejského k dědičnému pohřbu. ³¹Tam pochovali Abrahama a Sáru ženu jeho; tam pochovali Izáka a Rebeku ženu jeho; tam také pochovali Líu. ³²Koupeno pak bylo pole a jeskyně, která na něm, od synů Het. ³³A když přestal Jákob prikazovati synům svým, složil nohy své na loži a umřel; a připojen je k lidu svému.

50 Tehdy padl Jozef na tvář otce svého a plakal nad ním, líbaje ho. ²A poručil služebníkům svým lékařům, aby vonnými věcmi pomazali otce jeho. A pomazali lékaři vonnými věcmi Izraele. ³A vyplnilo se při něm čtyřicet dní; (neboť tak vyplňují se dny těch, kteří mazáni bývali vonnými věcmi). A oplakávali ho Egyptští po sedmdesát dní. ⁴Když pak dny pláče toho pominuly, mluvil Jozef k domu Faraonovu, řka: Jestliže jsem nyní našel milost před očima vašimi, mluvte, prosím, v uši Faraonovy, a rcete: ⁵Otec můj přísahou mne zavázal, řka: Aj, já umírám; v hrobě mém, který jsem sobě vykopal v zemi Kananejské, tam mne pochovej. Nyní tedy, prosím, nechť vstoupím a pochovám otce svého, a navrátím se zase. ⁶A řekl Farao: Vstup a pochovej otce svého tak, jak tě přísahou zavázal. ⁷Tedy vstoupil Jozef, aby pochoval otce svého, a vstoupili s ním všichni služebníci Faraonovi, starší domu jeho a všichni starší země Egyptské, ⁸Všechn také dům Jozefův a všichni bratři jeho i dům otce jeho; jen děti své, ovce a voly nechali v zemi Gesen. ⁹Vstoupili s ním také i vozy a jezdcí a bylo vojsko to veliké velmi. ¹⁰A přišli až k místu Atád, které je při brodu Jordánském, a kvíleli tam kvílením velikým a velmi žalostným; a držel tu zármutek po otci svém po dnů sedm. ¹¹Vidouce pak obyvatelé země té, totiž Kananejští, zármutek na místě tom Atád, řekli: Těžký to mají zármutek Egyptští. Proto nazváno je jméno jeho Abel Mizraim, a to je při brodu Jordánském. ¹²Učinili tedy s ním synové jeho tak, jak jim byl poručil. ¹³A donesše ho do země Kananejské, pochovali ho v jeskyni na poli Machpelah, kterou byl koupil Abraham s tím polem k dědičnému pohřbu od Efrona Hetejského, naproti Mamre. ¹⁴A když pochoval Jozef otce svého, navrátil se do Egypta s bratry svými a se všemi, kteří byli vstoupili s ním, aby pochovali otce jeho. ¹⁵Vidouce pak bratři Jozefovi, že umřel otec jejich, řekli: Snad v nenávisti nás mít bude Jozef, a vrchovatě nahradí nám všechno zlé, které jsme jemu činili. ¹⁶Proto vzkázali Jozefovi, řkouce: Otec tvůj ještě před smrtí svou přikázal, řka: ¹⁷Takto díte Jozefovi: Prosím, odpusť již bratřím svým přestoupení a hřích jejich; neboť zle učinili tobě. Proto již odpusť, prosím, přestoupení služebníkům Boha, jehož ctil otec tvůj. A rozplakal se Jozef, když k němu mluvili. ¹⁸Přistoupili potom také bratři jeho, a padše před ním, řekli: Aj, my jsme služebníci tvoji. ¹⁹Jimž odpověděl Jozef: Nebojte se; neboť zdali jsem já vám za Boha? ²⁰Vy zajisté skládali jste proti mně zlé; ale Bůh obrátil to v dobré, aby učinil to, co vidíte nyní, a při životu zachoval lid mnohý. ²¹Proto nebojte se již; já opatrovat vás budu i děti vaše. A tak těšil je a mluvil k srdci jejich. ²²Bydlil pak Jozef v Egyptě, on i dům otce jeho, a živ byl Jozef sto a deset let. ²³A viděl Jozef syny Efraimovy až do třetího pokolení; ano i synové Machira, syna Manassesova, vychováni jsou u Jozefa. ²⁴Mluvil potom Jozef bratřím svým: Já tudíž

umřu; Bůh pak jistotně navštíví vás a vyvede vás ze země této do země, kterou přísáhl Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. ²⁵Proto přísahou zavázal Jozef syny Izraelovy, řka: Když navštíví vás Bůh, vynesete kosti mé odsud. ²⁶A umřel Jozef, když byl ve stu a v desíti letech; a pomazán jsa vonnými věcmi, vložen je do truhly v Egyptě.

Druhá Mojžíšova (Exodus)

Úvod

1 Tato jsou pak jména synů Izraelských, kteří vešli do Egypta s Jákobem; každý s čeledí svou přišel: ²Ruben, Simeon, Léví a Juda; ³Izachar, Zabulon a Benjamin; ⁴Dan a Neftalím, Gád a Asser. ⁵A bylo všech osob poslých z beder Jákobových sedmdesát duší; Jozef pak byl v Egyptě. ⁶A umřel Jozef a všichni bratři jeho a všecken ten rod. ⁷Synové pak Izraelští rozmnožili se a rodili se v hojnosti; a rozhojňovali se, a zesílili náramně velmi a naplněna je jimi země. ⁸V tom povstal král nový v Egyptě, který neznal Jozefa. ⁹Ten řekl lidu svému: Aj, lid synů Izraelských je mnohý a silnější nad nás. ¹⁰Nuže, opatrně sobě počínejme před ním, aby se nerozmohl; a když by přišla válka, aby se nepřipojil i on k nepřítelům našim, a nebojoval proti nám, a nevyšel ze země. ¹¹Proto ustanovili nad ním úředníky, kteří by plat vybírali, aby je trápili břemeny svými. A vystavěl lid Izraelský Faraonovi města skladů, Fiton a Ramesses. ¹²Ale čím více trápili jej, tím více rostl a tím se více rozmáhal. A vzali sobě syny Izraelské v ošklivost. ¹³A tak podrobovali Egyptští syny Izraelské v službu těžkou. ¹⁴A k hořkosti přivodili život jejich robotami těžkými, v hlíně a cihlách a ve všelijakém díle na poli, mimo všelijakou potřebu svou, k níž práci jejich užívali nenáležitě a bez lítosti. ¹⁵A poručil král Egyptský babám Hebrejským, z nichž jedna sloula Sefora a druhá Fua, ¹⁶A řekl: Když budete pomáhat ženám Hebrejským při porodu a uzříte, že již rodí, byl-li by syn, zabijte ho, pakli dcera, tedy ať je živa. ¹⁷Bály se pak ty baby Boha a nečinily tak, jakž jim poručil král Egyptský, ale živých nechávaly pacholíků. ¹⁸Povolav tedy bab král Egyptský, mluvil jim: Proč jste to učinily, že jste živé zachovaly pacholíky? ¹⁹A odpověděly baby Faraonovi: Nejsou ženy Hebrejské jako ženy Egyptské; neboť ony jsou silnější natury. Dříve než přijde k nim baba, ony porodí. ²⁰A učinil dobře Bůh těm babám. A rozmnožen je lid, a zesílili velmi. ²¹Stalo se pak proto, že se bály baby ty Boha, zbudoval jim domy. ²²A přikázal Farao všemu lidu svému, řka: Každého syna, který se narodí, do řeky uvrhnete; každou pak dceru nechte živou.

2 Odšed pak muž jeden z domu Léví, vzal dceru z pokolení Léví. ²A počala žena ta, a porodila syna; a vidouc, že je krásný, kryla ho za tři měsíce. ³A když ho nemohla déle tajit, vzala mu ošatku z proutí, a omazala ji dehtem a smolou; a vložila do ní to dítě, a vyložila do rákosí u břehu řeky. ⁴A postavila sestru jeho zdaleka, aby zvěděla, co se s ním dítě bude. ⁵A v tom sešla dcera Faraonova, aby se myla v řece; a děvečky její procházely se po břehu řeky. A uzřevši ošatku mezi rákosím, poslala děvečku svou, a vzala ji. ⁶A když otevřela, uzřela dítě; a aj, plakalo pacholátko. A slitovavši se nad ním, řekla: Z dětí Hebrejských je toto. ⁷A řekla sestra jeho k dceři Faraonově: Mám-li jít a zavolat tobě chůvu z žen Hebrejských, která by odchovala tobě dítě? ⁸Odpověděla dcera Faraonova: Jdi. Tedy šla děvečka a zavolala matku toho dítěte. ⁹A řekla jí dcera Faraonova: Vezmi toto dítě, a odchovej mi je; a já dám mzdu tvou. A vzala žena dítě a chovala je. ¹⁰A když odrostlo pachole, dovedla je k dceři Faraonově, která jej měla za syna; a nazvala jméno jeho Mojžíš, řkouc: Neboť jsem ho z vody vytáhla. ¹¹A stalo se ve dnech těch, když vyrostl Mojžíš, žsr vyšel k bratrům svým, a hleděl na trápení jejich. Uzřel také muže Egyptského, jak tepe muže Hebrejského, jednoho z bratří jeho. A sem i tam se ohlédnu, vida, že žádného tu není, zabil Egyptského a zahrabal jej v písku. ¹²Vyšed potom druhého dne, a aj, dva muži Hebrejští vadili se. A řekl tomu, který křivdu činil: Proč tepeš bližního svého? ¹³Který odpověděl: Kdo tě ustanovil knížetem a soudcem nad námi? Zdali zabít mne myslíš, jako jsi zabil Egyptského? Proto ulekl se Mojžíš a řekl: Jistě známá je ta věc. ¹⁴A uslyšev Farao tu věc, hledal zabít Mojžíše. Ale Mojžíš utekl od tváře Faraonovy, a bydlil v zemi Madianské; a usadil se podél studnice. ¹⁵Kníže pak Madianské mělo sedm dcer. Které přišedše, vážily vodu, a nalívaly do koryt, aby napájely dobytek otce svého. ¹⁶A přišli pastýři a odehnali je. Tehdy Mojžíš vstav, pomohl jim a napojil dobytek jejich. ¹⁷A když se navrátily k Raguelovi, otci svému, řekl on: Jak jste to dnes tak brzo přišly? ¹⁸Odpověděly: Muž Egyptský vysvobodil nás z ruky pastýřů; ano také ochotně navážil nám vody, a napojil dobytek. ¹⁹A řekl dcerám svým: Kde pak je? Pročez jste pustily muže toho? Povolte ho, ať pojí chleba. ²⁰A svolil Mojžíš k tomu, aby bydlil s mužem tím. Který dal Zeforu, dceru svou, Mojžíšovi. ²¹A porodila syna a nazval jméno jeho Gerson; neboť řekl: Příchozí jsem byl v zemi cizí. ²²Stalo se pak po mnohých časech, že umřel král Egyptský; a synové Izraelští úpěli pro roboty a křičeli. A vstoupil k Bohu křik jejich pro roboty. ²³A uslyšel Bůh nařikání jejich a rozpomenul se Bůh na smlouvu svou s Abrahamem, Izákem a Jákobem. ²⁴A vzhlédl Bůh na syny Izraelské a poznal Bůh.

3 Mojžíš pak pásł dobytek Jetry tchána svého, kněze Madianského, a hnav stádo po poušti, přišel až k hoře Boží Oréb. ²Tedy ukázal se mu anděl Hospodinův v plameni ohně z prostředku keře. A viděl, a aj, keř hořel ohněm, avšak neshořel. ³Proto řekl Mojžíš: Půjdu nyní a spatřím vidění toto veliké, proč neshoří keř. ⁴Vida pak Hospodin, že jde, aby pohleděl, zavolal na něho Bůh zprostřed keře, a řekl: Mojžíši, Mojžíši! Který odpověděl: Aj, teď jsem. ⁵A řekl: Nepřistupuj sem, sezuj obuv svou z noh svých; neboť místo, na kterém ty stojíš, země svatá je. ⁶A řekl: Já jsem Bůh otce tvého, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův, a Bůh Jákobův. A zakryl Mojžíš tvář svou (neboť se bál), aby nehleděl na Boha. ⁷Jemuž řekl Hospodin: Zřetelně viděl jsem trápení lidu mého, který je v Egyptě; a křik jejich pro přísnost úředníků jeho slyšel jsem; neboť znám bolesti jeho. ⁸Proto jsem sestoupil, abych vysvobodil jej z ruky Egyptských, a vyvedl jej ze země té do země dobré a prostranné, do země oplývající mlékem a medem, na místa Kananejského a Hetejského, a Amorejského a Ferezejského, a Hevejského a Jebuzejského. ⁹Neboť nyní, aj, křik synů Izraelských přišel ke mně; viděl jsem také i soužení, jímž je sužují Egyptští. ¹⁰Proto, nyní pojd' a pošlu tě k Faraonovi; a vyvedeš lid můj, syny Izraelské z Egypta. ¹¹A řekl Mojžíš Bohu: Kdo jsem já, abych šel k Faraonovi a abych vyvedl syny Izraelské z Egypta? ¹²A odpověděl: Však budu s tebou; a toto budeš mítí znamení, že jsem já tě poslal: Když vyvedeš lid ten z Egypta, sloužit budete Bohu na hoře této. ¹³A řekl Mojžíš Bohu: Aj, já půjdu k synům Izraelským a řeknu jim: Bůh otců vašich poslal mne k vám. Řeknou-li mi: Které je jméno jeho? Co jim odpovím? ¹⁴A řekl Bůh Mojžíšovi: JSEM, KTERÝ JSEM. Řekl dále: Takto řekneš synům Izraelským: JSEM poslal mne k vám. ¹⁵Řekl ještě Bůh Mojžíšovi: Takto řekneš synům Izraelským: Hospodin, Bůh otců vašich, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův, a Bůh Jákobův poslal mne k vám; to je jméno mé na věčnost, a ta je památka má po všechny věky. ¹⁶Jdi, a shromáždě starší Izraelské, mluv jim: Hospodin Bůh otců vašich ukázal mi se, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův, a Bůh Jákobův, řka: Rozpomínaje, rozpomenul jsem se na vás, a na to, co se vám dělo v Egyptě. ¹⁷Proto jsem řekl: Vyvedu vás z trápení Egyptského do země Kananejského, a Hetejského, a Amorejského, a Ferezejského, a Hevejského, a Jebuzejského, do země oplývající mlékem a medem. ¹⁸A poslechnou hlasu tvého. Půjdeš pak ty a starší Izraelští ke králi Egyptskému, a řeknete jemu: Hospodin Bůh Hebrejský potkal se s námi; proto nyní, nechť prosím jdeme cestou tří dnů na poušť, abychom obětovali Hospodinu Bohu našemu. ¹⁹Ale já vím, že vám nedopustí král Egyptský jít; leda v ruce silné. ²⁰Proto vztáhnu ruku svou, a bít budu Egypt divnými věcmi svými, které činit budu uprostřed něho; a potom propustí vás. ²¹A dám milost lidu tomuto před očima Egyptských. A stane se, že když půjdete, neodejdete s prázdnou. ²²Ale vezme žena od sousedky své, a od hospodyně domu svého klenoty stříbrné, a klenoty zlaté a roucha; i vložíte to na syny a na dcery své, a tak oloupíte Egypt.

4 Odpověděl pak Mojžíš, a řekl: Aj, neuvěří mi, aniž uposlechnou hlasu mého; neboť řeknou: Neukázal se tobě Hospodin. ²Tedy řekl jemu Hospodin: Co je to v ruce tvé? Odpověděl: Hůl. ³A řekl: Vrhni ji na zem. A vrhl ji na zem a obrácena je v hada; a utíkal Mojžíš před ním. ⁴Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou a chyť ho za ocas. Který vztáhna ruku svou, chytil jej, a obrácen je v hůl v rukou jeho. ⁵Aby věřili, že se ukázal tobě Hospodin, Bůh otců jejich, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův. ⁶Potom zase řekl jemu Hospodin: Vlož nyní ruku svou za řadra svá. A vložil ruku svou za řadra svá; a vyňal ji, a aj,

3:2 **Anděl Hospodinův.** Může se jednat o preinkarnační zjevení Krista. Srv. 24:10 a jeho poznámku.

3:6 **Aby nehleděl na Boha.** Mojžíš se oprávněně obával přímého pohledu na Boha, věděl, že za takovou zkušenost se platí životem

(33:20). Přesto si ale zakryl tvář až poté, co Boží manifestaci v ohni viděl, vždyť právě pohled na plameny vzbudil jeho zvědavost (v. 3). Nebyl jediný; něco podobného zažil i Abraham (Gn 15:17) a po odchodu z Egypta i všichni Izraelité (13:21). Srv. pozn. 24:10.

Boží vlastní jméno

Na hoře Oréb se Mojžíš opovážil zeptat Boha na jméno. Boží záhadná odpověď „Jsem, který jsem“ je podivná, protože to není jméno, nýbrž něco jako motto, slogan. V původní hebrejštině Bůh říká: *ehiyeh asher ehiyeh* (אֲהִיֶּה אֲשֶׁר אֲהִיֶּה). Podobnost slovesa „jsem“ a nejsvatějšího Božího jména J–H–V–H (יהוה) je nápadně zřejmá. Obě slova mají spojitost s bytím; jsou to tvary slovesa „být“.

Hlubší analýza odhalí, že technicky vzato tato fráze znamená „Budu, který budu.“ Je v budoucím, nikoliv přítomném čase. Sdělení, které se tím nese, je to, že Boží povaha je navěky neměnná. Je stabilní a důvěryhodný, věrný svému zaslíbení, že „je tentýž včera i dnes i navěky“ (Žd 13:8). **!!! DO-PSAT !!!** Jehova

ruka jeho byla malomocná, bílá jako sníh. ⁷ Řekl opět: Vlož ruku svou zase v ňadra svá. Který vložil ruku svou zase v ňadra svá; a vyňal ji z ňader svých, a aj, učiněna je zase jako jiné tělo jeho. ⁸ A bude, jestliže neuvěří tobě a neposlechnou hlasu a znamení prvního, uvěří hlasu a znamení druhému. ⁹ A pakli neuvěří ani těm dvěma znameními, a neuposlechnou hlasu tvého, tedy nabereš vody z řeky, a vyliješ ji na zem; a promění se vody, které vezmeš z řeky, a obrátí se v krev na zemi. ¹⁰ A řekl Mojžíš Hospodinu: Prosím, Pane, nejsem muž výmluvný, ani dřívě, ani jak jsi mluvil s služebníkem svým; nebo zpozdilých úst a nehbitého jazyk jsem. ¹¹ Jemuž odpověděl Hospodin: Kdo dal ústa člověku? Anebo kdo může učinit němého, nebo hluchého, vidoucího, nebo slepého? Zdali ne já Hospodin? ¹² Nyní tedy jdi a já budu v ústech tvých a naučím tě, co bys mluvit měl. ¹³ S řekl: Slyš mne, Pane, pošli, prosím, toho, kteréh poslat máš. ¹⁴ A rozhněvav se velmi Hospodin na Mojžíše, řekl: Zdali nemáš Arona bratra svého z pokolení Lévi? Vím, že on výmluvný jest; ano aj, sám vyjde v cestu tobě, a vida tebe, radovat se bude v srdci svém. ¹⁵ Ty mluvit budeš k němu, a vložíš slova v ústa jeho; a já budu v ústech tvých a v ústech jeho, a naučím vás, co byste měli činit. ¹⁶ A on mluvit bude za tebe k lidu; a bude tobě on za ústa, a ty budeš jemu za Boha. ¹⁷ Hůl pak tuto vezmeš v ruku svou, kterou činit budeš ta znamení. ¹⁸ Tedy odešel Mojžíš, navrátil se k Jetrovi tchánu svému, a řekl jemu: Necht' jdu nyní, a navrátím se k bratrům svým, kteří jsou v Egyptě, a pohledím, jsou-li ještě živi. A řekl Jetro Mojžíšovi: Jdi v pokoji. ¹⁹ Nebo řekl byl Hospodin Mojžíšovi v zemi Madianské: Jdi, navrať se do Egypta; neboť zemřeli všichni muži, kteří hledali bezživotí tvého. ²⁰ A vzav Mojžíš ženu svou, a syny své, vsadil je na osla, aby se navrátil do země Egyptské; vzal také Mojžíš hůl Boží v ruku svou. ²¹ A řekl Hospodin Mojžíšovi: Když půjdeš a navrátíš se do Egypta, hled, abys všechny zázraky, které jsem složil v ruce tvé, činil před Faraonem. Já pak zatvrdím srdce jeho, aby nepropustil lidu. ²² Proto řekneš Faraonovi: Toto praví Hospodin: Syn můj, prvorozený můj je Izrael. ²³ A řekl jsem tobě: Propust' syna mého, ať slouží mi; a nechtěl jsi ho propustiti. Aj, já zabiji syna tvého, prvorozeného tvého. ²⁴ A stalo se, když byl Mojžíš na cestě v hospodě, že se obořil na něj Hospodin, a hledal ho usmrtit. ²⁵ Tedy vzala Zefora nůž ostrý, a obřezala neobřízku syna svého, kteroužto vrhla k nohám jeho, řkouc: Zajisté ženich krví jsi mi. ²⁶ A nechal ho. Ona pak nazvala ho tehdy ženichem krví pro obřezání. ²⁷ Řekl také Hospodin Aronovi: Jdi vstříc Mojžíšovi na poušť. A šel a potkal se s ním na hoře Boží a políbil ho. ²⁸ A vypravoval Mojžíš Aronovi všechna slova Hospodinova, který ho poslal, i o všech znameních, která přikázal jemu. ²⁹ Tedy šel Mojžíš s Aronem a shromáždili všechny starší synů Izraelských. ³⁰ A mluvil Aron všechna slova, která byl mluvil Hospodin k Mojžíšovi, a činil znamení před očima lidu. ³¹ A uvěřil lid, když uslyšeli, že navštívil Hospodin syny Izraelské, a že viděl souzení jejich. A sklonivše se, poklonu učinili.

5 Potom pak přišli Mojžíš s Aronem, a řekli Faraonovi: Takto praví Hospodin, Bůh Izraelský: Propust' lid můj, ať mi slaví svátky na poušti. ² Odpověděl Farao: Kdo je Hospodin, abych poslechl hlasu jeho a propustil Izraele? Hospodina neznám, Izraele také nepropustím. ³ A řekli: Bůh Hebrejský potkal se s námi. Necht', prosím, jdeme cestou tří dní na poušť, a obětujeme Hospodinu Bohu našemu, aby nedopustil na nás mor nebo meč. ⁴ A řekl jim král Egyptský: Proč ty Mojžíši a Arone, odtrhujete lid od prací jejich? Jděte k robotám svým. ⁵ Řekl také Farao: Hle, již nyní mnoho je lidu toho v zemi a vy odvádíte je od robot jejich. ⁶ A přikázal Farao v ten den úředníkům nad lidem a správčům jeho, řka: ⁷ Nedávejte již více slámu lidu k děláni cihel jako dřívě; necht' jdou sami a sbírají sobě slámu. ⁸ Však touž sumu cihel, kterouž dělávali dřívě, uložte na ně, nic neodjímejte z ní; neboť zahálají, a proto volají, řkouc: Pojďme, obětujme Bohu našemu. ⁹ Necht' se přitíží robota mužům těm; a necht' pracují v nich, aby se neohlíželi na slova lživá. ¹⁰ Vyšedše tedy úředníci nad lidem a správčové jeho, mluvili k lidu, řkouc: Takto praví Farao: Já nebudu vám dávat slámu. ¹¹ Sami jděte, berte sobě slámu, kdekoli naleznete; ale nic nebude odjato z díla vašeho. ¹² A rozběhl se lid po vsi zemi Egyptské, aby trhal strniště místo slámy. ¹³ A úředníci nutili je, řkouc: Vyplňte díla svá, úkol denní v den jeho, jako když sláma byla. ¹⁴ A bití jsou správčové synů Izraelských, které ustanovili nad nimi úředníci Faraonovi, a mluveno k nim: Proč jste nesplnili úkol svůj v díle cihel, jako dřívě, ani včera ani dnes? ¹⁵ A přišli správčové synů Izraelských a volali k Faraonovi, řkouc: Proč tak děláš služebníkům svým? ¹⁶ Sláma se nedává služebníkům tvým a říkají nám: Dělejte cihly; a hle, služebníci tvoji bití bývají a hřeší lid tvůj. ¹⁷ A řekl: Zahálíte, zahálíte, a proto mluvíte: Pojďme, obětujme Hospodinu. ¹⁸ Proto nyní jděte, dělejte; sláma se vám dávat nebude, ale vy sumu cihel splňte. ¹⁹ Vidouce správčové synů Izraelských, že zle s nimi, poněvadž řečeno: Nesnížíte počet cihel vašich z úkolu denního v den jeho, ²⁰ Potkali se s Mojžíšem a Aronem, kteří stáli, aby jim vstříc vyšli, když by se vraceli od Faraona. ²¹ A mluvili jim: Pohled' Hospodin na vás, a sud'; nebo zošklivili jste nás před Faraonem a služebníky jeho, a dali jste meč v ruku jejich, aby nás zamordovali. ²² A navrátil se Mojžíš k Hospodinu a řekl: Pane, proč jsi tyto zlé věci uvedl na lid tento? Proč jsi mne sem poslal? ²³ Neboť od té chvíle, jakž jsem všel k Faraonovi, abych mluvil jménem tvým, hůře nakládá s lidem tímto, a ty jsi vždy nevynabodil lidu svého.

6 Odpověděl Hospodin Mojžíšovi: Nyní uzříš, co učiním Faraonovi; nebo v ruce silné propustí je, a v ruce mocné vyžene je z země své. ² Mluvil ještě Bůh k Mojžíšovi a řekl jemu: Já jsem Hospodin. ³ Ukázal jsem se zajisté Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi v tom, že jsem Bůh silný všemohoucí; ale v jménu svém, Hospodin, nejsem poznán od nich. ⁴ K tomu utvrdil jsem smlouvu svou s nimi, že jim dám zemi Kananejskou, zemi putování jejich, v níž hostem byli. ⁵ Nad to, já slyšel jsem křik synů Izraelských, které Egyptští v službu podrobují, a rozpomenul jsem se na smlouvu svou. ⁶ Proto pověz synům Izraelským: Já jsem Hospodin, a vyvedu vás z robot Egyptských a vytrhnu vás z služby jejich a vysvobodím vás v ruce vztažené a skrze soudy veliké. ⁷ A vezmu vás sobě za lid a budu vám za Boha; a zvíte, že jsem Hospodin Bůh váš, vysvobozující vás z robot Egyptských. ⁸ Uvedu vás také do země, o níž jsem, zdvihna ruku svou, přísáhl, že ji dám Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi; a dám ji vám v dědictví; Já Hospodin. ⁹ A mluvil tak Mojžíš synům Izraelským; ale neslyšeli Mojžíše pro úzkost ducha a službu přetěžkou. ¹⁰ Proto mluvil Hospodin Mojžíšovi, řka: ¹¹ Vejdi, mluv Faraonovi králi Egyptskému, ať propustí syny Izraelské ze země své. ¹² A mluvil Mojžíš před Hospodinem, řka: Hle, synové Izraelští neposlechli mne, kterak tedy poslechne mne Faraon, a já jsem zpozdilý v řeči? ¹³ A mluvil Hospodin Mojžíšovi a Aronovi, a přikázání dal jim k synům Izraelským a k Faraonovi králi Egyptskému, aby vyvedli syny Izraelské ze země Egyptské. ¹⁴ Tito jsou přední v čeledích otců svých. Synové Rubenovi, prvorozeného Izraelova: Enoch, Fallu, Ezron a Charmi. Ty jsou čeledi Rubenovy. ¹⁵ Synové pak Simeonovi: Jamuel, Jamin, Ahod, Jachin, Sohar a Saul, syn Kananejské. Ty jsou čeledi Simeonovy. ¹⁶ A tato jsou jména synů Lévi v rodech jejich: Gerson, Kahat a Merari. Let pak života Lévi bylo sto třicet a sedm let. ¹⁷ Synové Gerson: Lebni a Semei po čeledích svých. ¹⁸ A synové Kahat: Amram, Izar, Hebron a Uziel. Let pak života Kahat bylo sto třicet a tři léta. ¹⁹ A synové Merari: Moholi a Musi. Ty jsou čeledi Lévi v rodech svých. ²⁰ Pojal pak Amram ženu Jochebed, tetu svou, sobě za manželku, která porodila mu Arona a Mojžíše. A let života Amramova bylo sto třicet a sedm let. ²¹ Synové také Izarovi: Chore, Nefega Zechri. ²² A synové Uzielovi: Mizael, Elzafan a Sethri. ²³ Pojal pak Aron Alžbětu, dceru Aminadabovu, sestru Názonovu, sobě za manželku; která porodila jemu Nádaba, Abiu, Eleazara a Itamara. ²⁴ Synové pak Chore: Asser, Elkana a Abiazaf. Ty jsou čeledi Choritských. ²⁵ Eleazar pak syn Aronův vzal jednu ze dcer Putielových sobě za manželku; která mu porodila Fínsa. Ti jsou přední z otců Levitských po čeledech svých. ²⁶ To je ten Aron a Mojžíš, jimž řekl Hospodin: Vyvedte syny Izraelské z země Egyptské po houfech jejich. ²⁷ Tito jsou, kteří mluvili Faraonovi, králi Egyptskému, aby vyvedli syny Izraelské z Egypta; to je ten Mojžíš a Aron. ²⁸ Stalo se pak, když mluvil Hospodin k Mojžíšovi v zemi Egyptské, ²⁹ že mu řekl takto: Já Hospodin; mluv k Faraonovi, králi Egyptskému, všechno, co já mluvím tobě. ³⁰ A řekl Mojžíš před Hospodinem: Aj, já jsem zpozdilý v řeči, kterak tedy poslouchati mne bude Faraon?

7 A řekl Hospodin Mojžíšovi: Aj, ustanovil jsem tě za Boha Faraonovi; Aron pak bratr tvůj bude prorokem tvým. ² Ty mluvit budeš všechno, co tobě přikážu; Aron pak bratr tvůj mluvit bude k Faraonovi, aby propustil syny Izraelské z země své. ³ Ale já zatvrdím srdce Faraonovo a množit budu znamení svá a zázraky své v zemi Egyptské. ⁴ Aniž poslechne vás Faraon. A vložím ruku svou na Egypt a vyvedu vojska svá, lid svůj, syny Izraelské, ze země Egyptské skrze soudy veliké. ⁵ A zvedí Egyptští, že já jsem Hospodin, když vztáhnu ruku svou na Egypt; a vyvedu syny Izraelské z jejich středu. ⁶ Tedy učinil Mojžíš a Aron tak; jakž přikázal jim Hospodin, tak učinili. ⁷ A byl Mojžíš v osmdesáti, Aron pak v osmdesáti a třech letech, když mluvili s Faraonem. ⁸ A řekl Hospodin Mojžíšovi a Aronovi takto: ⁹ Když mluvit k vám bude Faraon, řka: Ukažte od sebe zázrak, tedy řekneš Aronovi: Vezmi hůl svou a vrhni ji před Faraona, a obrátí se v hada. ¹⁰ Tedy vešel Mojžíš s Aronem k Faraonovi a učinili tak, jak přikázal Hospodin; a vrhl Aron hůl svou před Faraona i před služebníky jeho, a obrácena je v hada. ¹¹ Povolal pak také Faraon mudrce a čarodějníky a učinili i ti čarodějníci Egyptští skrze čáry své totéž. ¹² Neboť vrhl každý z nich hůl svou a obráceny jsou v hady; ale pozřela hůl Aronova hole jejich. ¹³ A zatvrdilo se srdce Faraonovo a neuposlechl jich, tak jak byl mluvil Hospodin. ¹⁴ Proto řekl Hospodin Mojžíšovi: Zatvrdilo se srdce Faraonovo; nechce propustit lid ten. ¹⁵ Jdi k Faraonovi ráno, aj, půjde ven k vodě, a stůj naproti němu při břehu řeky; a hůl, která obrácena byla v hada, vezmeš do ruky své. ¹⁶ A řekneš mu: Hospodin Bůh Hebrejský poslal mne k tobě, abych řekl: Propust lid můj, aby sloužili mi na poušti; a aj, neuposlechl až dosavad. ¹⁷ Proto takto praví Hospodin: Po tomto poznáš, že já jsem Hospodin: Aj, já udeřím hól, která je v ruce mé, na vody, které jsou v řece, a obráceny budou v krev. ¹⁸ A ryby, které jsou v řece, pomřou; i zasmrádne řeka, a zoufat budou Egyptští, hledající vody, kterou by pili z řeky. ¹⁹ Proto řekl

6:8 Dědictví. Hebrejský výraz pro „dědictví“, „vlastnictví“ je *moraša* (מורשה). Je odvozen z kořene JRS – dědictví, ale v tomto případě je to ojedinělé slovo, rezervované výhradně pro Zemi Zaslíbenou. Na rozdíl od běžného jeruša ve významu „dědictví“, které člověk může zdědit po příbuzném a rozmřít, toto *moraša* vyžaduje aktivní podíl každé

generace na úsilí kultivovat ji a předat dalším generacím. Význam je bližší českému výrazu „odkaz“.

6:20 Jochebed. Jméno Mojžíšovy matky znamená „Hospodin je slavný“.

Hospodin Mojžíšovi: Rci Aronovi: Vezmi hůl svou, a vztáhni ruku svou na vody Egyptské, na řeky jejich, na potoky jejich, i na jezera jejich, a na všechna shromáždění vod jejich, aby se obrátily v krev; a bude krev po vsí zemi Egyptské, tak v nádobách dřevěných, jako kamenných. ²⁰Tedy učinili tak Mojžíš a Aron, jak byl přikázal Hospodin; a zdvihna hůl, udeřil ve vodu, která byla v řece, před očima Faraonovými a před očima služebníků jeho; a obráceny jsou všechny vody, které byly v řece, v krev. ²¹Ryby pak, které byly v řece, pomřely, a zasmrádla řeka, tak že nemohli Egypťští pít vodu z řeky; a byla krev po vsí zemi Egyptské. ²²Totéž učinili i čarodějníci Egypťští skrze čáry své. A zatvrdilo se srdce Faraonovo, aby neuposlechl jich, tak jak byl mluvil Hospodin. ²³A odvrátiv se Farao, přišel do domu svého; a ani k tomu nepřiložil srdce svého. ²⁴Kopali pak všichni Egypťští kolem řeky, hledající vodu k pití; neboť nemohli pít vodu z řeky. ²⁵A vyplnilo se dní sedm, jak ranil Hospodin řeku.

8 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi: Vejdí k Faraonovi a rci jemu: Takto praví Hospodin: Propuště lid můj, ať mi slouží. ²Pakli nebudeš chtít propustit, aj, já raním všechny krajiny tvé žabami. ³A vydá řeka množství žab, které vystoupí a polezou do domu tvého a do pokoje, v němž leháváš, a na lože tvé, a do domů služebníků tvých i lidu tvého, a do pecí tvých a do těsta tvého. ⁴I na tebe a na lid tvůj, i na všechny služebníky tvé polezou žáby. ⁵A řekl Hospodin Mojžíšovi: Rci Aronovi: Vztáhni ruku svou s holí svou na řeky, na potoky a na jezera, a vyved žáby na zemi Egyptskou. ⁶A vztáhl Aron ruku svou na vody Egyptské; a vystoupily žáby a přikryly zemi Egyptskou. ⁷A učinili totéž čarodějníci skrze své čáry; a udělali, že vyšly žáby na zemi Egyptskou. ⁸Tedy Farao povolav Mojžíše a Arona, řekl: Modlte se Hospodinu, ať odejme žáby ode mne a od lidu mého; a propustím ten lid, aby obětovali Hospodinu. ⁹A řekl Mojžíš Faraonovi: Poctím tě tím, a pověz, kdy bych se měl modlit za tě a za služebníky tvé a za lid tvůj, aby vypleněny byly žáby od tebe i z domů tvých; jen v řece zůstanou. ¹⁰Který odpověděl: Zítřa. A Mojžíš řekl: Podle slova tvého nechť je, abys věděl, že žádného takového není, jako Hospodin Bůh náš. ¹¹A odejdou žáby od tebe a od domů tvých i od služebníků tvých a od lidu tvého; jen v řece zůstanou. ¹²Tedy vyšel Mojžíš s Aronem od Faraona. A volal Mojžíš k Hospodinu, aby odjaty byly žáby, které byl dopustil na Faraona. ¹³A učinil Hospodin podle slova Mojžíšova; a vymřely žáby z domů, ze vsí i z polí. ¹⁴A shrnuli je na hromady; a zasmrádla země. ¹⁵Vida pak Farao, že by dáno bylo oddechnutí, více zatvrdil se v srdci svém a neuposlechl jich, jak byl mluvil Hospodin. ¹⁶A řekl Hospodin Mojžíšovi: Rci k Aronovi: Vztáhni hůl svou, a udeř v prach země, aby obrátil se v štěnice na vsí zemi Egyptské. ¹⁷Kterí učinili tak. Neboť vztáhl Aron ruku svou s holí svou a udeřil prach země. A byly štěnice na lidech i zvířatech; všechen prach země obrátil se ve štěnice ve vsí zemi Egyptské. ¹⁸Dělali také tak čarodějníci skrze čáry své, aby vyvedli štěnice, ale nemohli. A byly štěnice na lidech i zvířatech. ¹⁹Tedy řekli čarodějníci Faraonovi: Prst Boží toto je. A zatvrdilo se srdce Faraonovo, aniž poslechl jich, jak mluvil Hospodin. ²⁰Řekl pak Hospodin Mojžíšovi: Vstaň ráno a stůj před Faraonem. Hle vyjde k vodě, a řekneš jemu: Takto praví Hospodin: Propuště lid můj, ať mi slouží. ²¹Pakli nepropustíš lidu mého, hle, já pošlu na tebe a na služebníky tvé, a na lid tvůj, a na domy tvé směsici všelijakých škodlivých žízal; a naplněny budou domy Egyptské těmi žízalami, nad to i země ta, na níž oni jsou. ²²A oddělím v ten den zemi Gesen, v níž lid můj zůstává, aby tam nebylo směsice té; abys věděl, že jsem já Hospodin uprostřed země. ²³A vysvobozením rozdíl učiním mezi lidem svým a lidem tvým. Zítřa bude znamení toto. ²⁴A učinil Hospodin tak. Neboť přišla těžká směsice škodlivých žízal na dům Faraonův, a do domů služebníků jeho i na všechnu zemi Egyptskou; a nakazila se země od té směsice. ²⁵Povolal pak Farao Mojžíše a Arona, a řekl: Jděte, obětujte Bohu svému tu v zemi. ²⁶A řekl Mojžíš: Nenáleží nám tak činit; nebo ohavnost Egyptských obětovali bychom Hospodinu Bohu našemu. A jestliže bychom obětovali to, což je ohavnost před očima Egyptských, zda by nás neukamenovali? ²⁷Cestou tří dnů půjdeme na poušť, a obětovat budeme Hospodinu Bohu našemu, jak nám rozkázal. ²⁸A řekl Farao: Já propustím vás, abyste obětovali Hospodinu Bohu svému na poušti, však dále abyste nikoli neodcházeli. Modlete se za mne. ²⁹Odpověděl Mojžíš: Aj, já vycházím od tebe, a modlit se budu Hospodinu, aby odešla ta směsice od tebe, od služebníků tvých i od lidu tvého zítřa; avšak ať Farao více nezklamává, nepropouštěje lidu, aby obětovali Hospodinu. ³⁰A vyšel Mojžíš od Faraona, modlil se Hospodinu. ³¹A učinil Hospodin podle slova Mojžíšova, a odjal tu směsici od Faraona, od služebníků jeho i od lidu jeho, takže ani jedna žízala nezůstala. ³²Ale Farao zatvrdil srdce své také i tehdy a nepropustil lid.

9 Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vejdí k Faraonovi a mluv k němu: Takto praví Hospodin, Bůh Hebrejský: Propuště lid můj, ať mi slouží. ²Pakli nebudeš chtít propustit, než přece držet je budeš: ³Aj, ruka Hospodinova bude na dobytku tvém, který je na poli, na koních, na oslech, na velbloudech, na volecích a na ovcích, mor těžký velmi. ⁴A učiní Hospodin rozdíl mezi dobyt看em Izraelských a mezi dobyt看em Egyptských, aby nic neumřelo ze všeho, co je synů Izraelských. ⁵A uložil Hospodin čas jistý, řka: Zítřa učiní Hospodin

věc takovou na zemi. ⁶ A učinil Hospodin tu věc nazítří, a pomřel všechn dobytek Egyptským; z dobytku pak synů Izraelských ani jedno neumřelo. ⁷ A poslal Faraa, a aj, neumřelo z dobytka Izraelských ani jedno. Ale zatvrzelé je srdce Faraonovo a nepropustil lidu. ⁸ A řekl Hospodin Mojžíšovi a Aronovi: Vezměte sobě plné hrsti své popela z pece, a ať jej sype Mojžíš k nebi před očima Faraonovými. ⁹ A obrátí se v prach po vší zemi Egyptské, a budou z něho na lidech i na hovadech vředy hnisající neštovicemi po vší zemi Egyptské. ¹⁰ Nabravše tedy popela z pece, stáli před Faraonem a sypal jej Mojžíš k nebi. A byli vředy plné neštovic, hnisající na lidech i na zvířatech. ¹¹ Aníž mohli čarodějníci státi před Mojžíšem pro vředy; nebo byli vředové na čarodějnicích i na všech Egyptských. ¹² A zatvrdil Hospodin srdce Faraonovo a neposlechl jich, tak jak byl mluvil Hospodin k Mojžíšovi. ¹³ Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vstana ráno, postav se před Faraonem, a rci k němu: Takto praví Hospodin, Bůh Hebrejský: Propust lid můj, ať mi slouží. ¹⁴ Neboť já teď již pošlu všechny rány své na srdce tvé, i na služebníky tvé a na lid tvůj, abys věděl, že není podobného mně na vší zemi. ¹⁵ Neboť nyní, když jsem vztáhl ruku svou, byl bych tebe také ranil i lid tvůj morem tím; a tak bys byl vyhlazen z země. ¹⁶ Ale však proto jsem tě zachoval, abych ukázal na tobě moc svou a aby vypravovali jméno mé na vší zemi. ¹⁷ Ještě ty pozdvíhuješ se proti lidu mému, nechteže ho propustit? ¹⁸ Aj, já dštít budu zítra v tentýž čas krupobitím těžkým náramně, jakého nebylo v Egyptě od toho dne, jakž založen je, až do tohoto času. ¹⁹ Proto nyní pošli, shromážď dobytek svůj a cokoli máš na poli. Na všechny lidi i zvířata, která by nalezena byla na poli, a nebyla by shromážděna do domu, spadne krupobití, a pomřou. ²⁰ Kdo tedy ze služebníků Faraonových ulekl se slova Hospodinova, svolal hbitě služebníky své i dobytek svůj do domu. ²¹ Ale kdo nepřiložil srdce své ke slovu Hospodinovu, nechal služebníky své a dobytek svůj na poli. ²² A řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou k nebi, ať je krupobití po vší zemi Egyptské, na lidi i na zvířata i na všelijakou bylinu polní v zemi Egyptské. ²³ Tedy vztáhl Mojžíš hůl svou k nebi a Hospodin vydal hřímání a krupobití. A sestoupil oheň na zem a dštít Hospodin krupobitím na zemi Egyptskou. ²⁴ A bylo krupobití a oheň smíšený s krupobitím těžký velmi, jakého nebylo nikdy ve vší zemi Egyptské, jak v ní bydlit lidé začali. ²⁵ A ztloukly kroupy po vší zemi Egyptské, cokoli bylo na poli od člověka až do zvířete; všechnu také bylinu polní potloukly kroupy, i všechno stromovní na poli zpřerážely. ²⁶ Jen v zemi Gesen, v níž byli synové Izraelští, nebylo krupobití. ²⁷ Poslav tedy Faraa, povolal Mojžíše a Arona a řekl jim: Zhřešil jsem i nyní. Hospodin je spravedlivý, ale já a lid můj bezbožní jsme. ²⁸ Modlte se Hospodinu, (nebo dost je), ať není hřímání Božího a krupobití. Tehdy propustím vás, aniž děle zůstávat budete. ²⁹ A řekl jemu Mojžíš: Když vyjdu ven z města, rozprostřu ruce své k Hospodinu, a hřímání přestane, i krupobití více nebude, abys poznal, že Hospodinova je země. ³⁰ Ale vím, že ani ty, ani služebníci tvoji ještě se nebudete bát tváře Hospodina Boha. ³¹ A potlučen je len a ječmen; neboť ječmen se byl vymetal, len také byl v hlávkách. ³² Ale pšenice a špalda nebyla ztlučena, neboť pozdní byla. ³³ Tehdy Mojžíš vyšel od Faraona z města, rozprostřel ruce své k Hospodinu. A přestalo hřímání a krupobití a ani déšť nelil se na zemi. ³⁴ Uzřev pak Faraa, že přestal déšť a krupobití a hřímání, opět hřešil; a více zatvrdil srdce své, on i služebníci jeho. ³⁵ A zatvrdilo se srdce Faraonovo a nepropustil syny Izraelské, tak jak byl mluvil Hospodin skrze Mojžíše.

10 A řekl Hospodin Mojžíšovi: Vejdí k Faraonovi, ačkoli jsem já zatvrdil srdce jeho a srdce služebníků jeho, abych učinil divy tyto své uprostřed nich; ² A abys ty vypravoval v uši synů svých i vnuků svých, co jsem učinil v Egyptě, a znamení má, která jsem prokázal na nich; abyste věděli, že já jsem Hospodin. ³ A vešel Mojžíš s Aronem k Faraonovi a řekli jemu: Takto praví Hospodin Bůh Hebrejský: Dokud nechceš se ponížit přede mnou? Propust lid můj, ať mi slouží. ⁴ Pakli nechceš propustit lid můj, aj, já uvedu zítra kobylky na krajinu tvou. ⁵ A přikryjí povrch země, aby jí nebylo viděti, a snědí ostatky pozůstalé, které vám zanechány jsou po krupobití; ohryžou vám také každý strom pučící se na poli. ⁶ A naplní domy tvé, i domy všech služebníků tvých, a domy všech Egyptských; čehož neviděli otcové tvoji a otcové otců tvých, od počátku pobytu svého na zemi až do dne tohoto. A odvrátiv se, vyšel od Faraona. ⁷ Řekli pak služebníci Faraonovi k němu: Dokud tento bude nám osidlem? Propust ty muže, ať slouží Hospodinu Bohu svému. Zda ještě nevíš, že zničen je Egypt? ⁸ A zavolán je Mojžíš s Aronem před Faraona. Jimž řekl: Jděte, služte Hospodinu Bohu svému. Kdo jsou ti, kteří jít mají? ⁹ A odpověděl Mojžíš: S dětmi i s starými našimi půjdeme, se syny i s dcerami našimi, s ovcemi a s větším dobyt看 našim odejdeme; nebo slavnost Hospodinovu držet máme. ¹⁰ Tedy řekl jim: Nechať je tak Hospodin s vámi, jako já propustím vás i dítky vaše. Hledte, nebo zlé je před tváří vaší. ¹¹ Nebude tak. Jděte vy sami muži, a služte Hospodinu, nebo toho vy jen žádáte. A vyhnání jsou od tváře Faraonovy. ¹² Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou na zemi Egyptskou pro kobylky, ať vystoupí na zemi Egyptskou, a sežerou všelijakou bylinu země té, cokoli zůstalo po krupobití. ¹³ A vztáhl Mojžíš hůl svou na zemi Egyptskou; a Hospodin uvedl vítr východní na zemi, aby vál celý ten den a celou noc. A když bylo ráno, vítr východní přinesl kobylky. ¹⁴ A vystoupily kobylky na všechnu zemi Egyptskou, a připadly na všechny končiny Egyptské nesčíslně. Před těmi nebylo takových kobytek, aniž po těch takové budou. ¹⁵ A přikryly

veškerý povrch země, takže pro ně nebylo lze znát zemi; a sežraly všelijakou bylinu země, a všelijaké ovoce na stromech, které zůstalo po krupobití; a nezůstalo nic zeleného na stromech a bylinách polních ve vsi zemi Egyptské. ¹⁶Tedy Faraο spěšně povolav Mojžíše s Aronem, řekl: Zhřešil jsem proti Hospodinu Bohu vašemu, i proti vám. ¹⁷Ale nyní, odpusť, prosím, hřích můj aspoň tento, a modlíte se Hospodinu Bohu vašemu, ať jen tuto smrt odejme ode mne. ¹⁸Protož vyšel Mojžíš od Faraona, modlil se Hospodinu. ¹⁹A obrátil Hospodin vítr západní tuhý velmi, který zachvátiv kobylky, uvrhl je do moře Rudého, tak že nezůstalo žádné kobylky ve vsi krajině Egyptské. ²⁰Ale zatvrdil Hospodin srdce Faraonovo, a nepropustil synů Izraelských. ²¹A řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou k nebi a bude tma na zemi Egyptské a makat ji budou. ²²A vztáhl Mojžíš ruku svou k nebi, a byla tma přehustá po vsi zemi Egyptské za tři dni. ²³Aniž viděl jeden druhého, a aniž kdo vstal z místa svého po tři dni; ale synové Izraelští všichni měli světlo v příbytcích svých. ²⁴Potom povolav Faraο Mojžíše, řekl: Jděte, služte Hospodinu. Jen ovce vaše a větší dobytek váš necht' zůstane, také děti vaše půjdou s vámi. ²⁵Odpověděl Mojžíš: Dáš také v ruce naše oběti a zápaly, které bychom obětovali Hospodinu Bohu našemu. ²⁶A proto také dobytek náš půjde s námi, a nezůstane ani kopyta; nebo z nich vezmeme ku počtě Hospodinu Bohu našemu. My pak nevíme, čím sloužit máme Hospodinu, dokud nepřijdeme tam. ²⁷Zatvrdil pak Hospodin srdce Faraonovo, tak že nechtěl propustit jich. ²⁸A řekl mu Faraο: Odejdi ode mne, a varuj se, abys více neviděl tváře mé; nebo v který den uzříš tvář mou, umřeš. ²⁹Odpověděl Mojžíš: Dobře jsi řekl; neužírím více tváře tvé.

11 Řekl pak byl Hospodin Mojžíšovi: Ještě ránu jednu uvedu na Faraona a na Egypt, potom propustí vás odsud; propustí docela, dokonce vypudí vás odsud. ²Mluv nyní v uši lidu, ať vezme jeden každý od bližního svého a každá od bližní své klenoty stříbrné a klenoty zlaté. ³A dal Hospodin milost lidu před očima Egyptských. (Sám také Mojžíš veliký byl velmi v zemi Egyptské, před očima služebníků Faraonových i před očima lidu.) ⁴A řekl Mojžíš: Takto praví Hospodin: O půlnoci já půjdu prostředkem Egypta. ⁵A pomře všechno prvorozené v zemi Egyptské, od prvorozeného Faraonova, jenž sedět měl na stoličce jeho, až do prvorozeného služebné, která je při mlýnu, i všechno prvorozené zvířat. ⁶A bude křik veliký po vsi zemi Egyptské, jakého nebylo dříve a jakého nikdy nebude více. ⁷U synů pak Izraelských nikde nehne pes jazykem svým, ovšem pak ani člověk ani zvíře, abyste věděli, že rozdíl učinil Hospodin mezi Egyptskými a Izraelskými. ⁸A sestoupí všichni tito služebníci tvoji ke mně a klanět mi se budou, řkouce: Vyjdi, ty i všecken lid, který je pod správou tvou; a potom vyjdu. A vyšel od Faraona s velikým hněvem. ⁹A řekl Hospodin Mojžíšovi: Neposlechne vás Faraο, abych rozmnožil zázraky své v zemi Egyptské. ¹⁰Ale Mojžíš a Aron činili všechny ty zázraky před Faraonem; Hospodin pak zatvrdil srdce Faraonovo, tak že nepropustil synů Izraelských z země své.

12 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi a k Aronovi v zemi Egyptské, řka: ²Tento měsíc počátek měsíců vám bude; první vám bude mezi měsíci ročními. ³Mluvte ke všemu shromáždění Izraelskému, řkouce: Desátého dne měsíce tohoto vezmete sobě jeden každý beránka po čeledích, beránka na každý dům. ⁴Byl-li by pak dům tak malý, že by beránka sníst nemohl, přivezme souseda svého, který je blízký domu jeho, podle počtu duší; jeden každý počte tolik osob, kolik by jich sníst mohlo beránka. ⁵Beránka bez vady, samce ročního mít budete, kterého z ovcí anebo z koz vezmete. ⁶A chovat ho budete až do čtrnáctého dne měsíce tohoto; a zabije ho všechno množství shromáždění Izraelského k večeru. ⁷A vezmouce krve, pomažou obou veřejí a nade dveřmi u domů, v nichž jej jíst budou. ⁸A budou jíst noci té maso pečené ohněm, s chleby přesnými; s bylinami hořkými jíst jej budou. ⁹Nebudete jíst z něho nic syrového ani ve vodě vařeného, ale pečené ohněm, s hlavou jeho i s nohama a drobky. ¹⁰Nezanecháte z něho ničeho do jitra; pakli by co zůstalo z něho až do jitra, ohněm spálíte. ¹¹Takto jej pak jíst budete: Bedra svá přepásaná mít budete, obuv svou na nohách svých a hůl svou v ruce své, a jíst budete s chvátáním; nebo Pesach je Hospodinův. ¹²V tu noc zajisté půjdu po zemi Egyptské a budu bít všechno prvorozené v zemi Egyptské, od člověka až do zvířete, a nade všemi bohy Egyptskými učiním soud: Já Hospodin. ¹³Krev pak ta na domech, v nichž budete, bude vám na znamení; a když uzřím krev, pomenu vás, a nebude mezi vámi rána zhoubná, když bít budu prvorozené v zemi Egyptské. ¹⁴A bude vám den ten na památku, a slavit jej budete slavný Hospodinu po rodech svých; právem věčným slavit jej budete. ¹⁵Po sedm dní přesné chleby jíst budete, a hned prvního dne vyprázdníte kvas z domů vašich; nebo kdokoli jedl by co kvašeného od prvního až do sedmého dne, vyhlazena bude duše ta z Izraele. ¹⁶A v den první bude shromáždění svaté; dne také sedmého shromáždění svaté míti budete. Žádného díla nebude děláno v nich; jen čeho se užívá k jídlu od každého, to samo připraveno bude od vás. ¹⁷A dbát budete přesnic, neboť v ten den vyvedl jsem vojska vaše ze země Egyptské; proto zachovávat budete den ten po rodech svých

právem věčným.¹⁸ Prvního měsíce, čtrnáctého dne téhož měsíce, večer jíst budete chleby přesné, až do dne jedenadvacátého téhož měsíce kvečeru.¹⁹ Po sedm dní nebude nalezeno kvasu v domech vašich; neboť kdo by koli jedl něco kvašeného, vyhlazena bude duše ta ze shromáždění Izraelského, tak přichází jako zrozený v zemi.²⁰ Nic kvašeného jíst nebudete, ale ve všech příbytcích vašich jíst budete chleby přesné.²¹ Tedy svolal Mojžíš všechny starší Izraelské, a řekl jim: Vyberte a vezměte sobě beránka po čeledích svých, a zabijte Pesach.²² Vezmete také svazček yzopu a omočíte v krvi, která bude v medenici, a pomazete nade dveřmi a na obou veřejích tou krví, která bude v nádobě; z vás pak žádný nevycházej ze dveří domu svého až do jitra.²³ Neboť půjde Hospodin, aby bil Egypt, a kde uvidí krev nade dveřmi a na obou veřejích, přeskočí Hospodin ty dveře, aniž dopustí zhoubiti vejít do domů vašich k hubení.²⁴ Proto dbát budete věci této za ustanovení tobě i synům tvým až na věky.²⁵ A když vejdete do země, kterou dá Hospodin vám, jak zaslíbil, zachovávat budete službu tuto.²⁶ Když by pak řekli vám synové vaši: Jaká je to služba vaše?²⁷ Tedy díte: Oběť Pesach toto je Hospodinu, který pominul domů synů Izraelských v Egyptě, když bil Egypt, domy pak naše vysvobodil. A lid sklonivše hlavy, poklonu učinili.²⁸ A rozšedše se synové Izraelští, učinili, jak byl Hospodin přikázal Mojžíšovi a Aronovi; tak a nejinak učinili.²⁹ Stalo se pak o půlnoci, pobil Hospodin všechno prvorozené v zemi Egyptské, od prvorozeného Faraonova, který sedět měl na stoličce jeho, až do prvorozeného vězně, který byl v žaláři, i všechno prvorozené zvířat.³⁰ Tedy vstal Faraon noci té, a všichni služebníci jeho i všichni Egyptští, a vzešel

Jak dlouho byli Izraelité v Egyptě?

Čtyři sta třicet let, které uvádí Ex 12:40, je matematicky nemožný údaj: Mojžíšovi bylo 80 let, když začal deseti ranami devastovat Egypt před odchodem z něho (7:7); jeho otec Amram se dožil 137 let (6:20) a jeho otec, Mojžíšův děd Kahat žil do svých 133 let (6:18) a ten byl jedním z těch, kdo do Egypta přišli za Josefem (Gn 46:11, 26).

Kdyby Kahat byl novorozeně, když přišel do Egypta, a zplodil by Amrama v rok své smrti ve svých 133 letech, a kdyby se Mojžíš narodil Amramovi v rok jeho smrti ve 137 letech, pak snadným součtem 133+137+80=350 dojdeme k diskrepanci – nemáme 430 let ani zdaleka. I kdybychom z velkorysosti přidali rok či dva, po které se mohly táhnout egyptské rány (jednu úrodu zničilo krupobití v 9:25 a druhou, tedy nejméně o půl roku později kobylky v 10:15), pořád nám chybí kolem 80 let.

A to ještě počítáme hraniční, nejzazší možné a málo pravděpodobné údaje. Daleko pravděpodobnější je, že Kahat už nebyl novorozeně, když se dostal do Egypta, tím spíše, že Gn 46:11 uvádí jeho jméno *mezi* jeho sourozenci, takže zřejmě nebyl nejmladší z rodiny, když se dali na cestu. A taky lze předpokládat, že Amrama zplodil dříve než ve svých 133 letech věku, podobně jako Amram sám se nestal otcem Mojžíšovým ve svých 137 letech. Amramova manželka byla zároveň jeho teta (6:20); mohla být mladší než on, ale asi ne o sto let. Je vysoce pravděpodobné, že byli vrstevníci. A faraonova dcera by pro své nově nalezené miminko nevybrala jako kojnou (2:9) stoletou stařenu. To nám dává ještě méně času než mezních 350 let. Kde je 430 let?

Odpověď je v Ga 3:16–17. 430 let uplynulo od doby, kdy Abraham vešel do Kanánu a Bůh mu tam zaslíbil dědice (Gn 12:3–5,7; 15:5–6).

Proč tedy máme v Ex 12:40–41 výslovně řečeno, že byli v Egyptě 430 let? Protože všechny moderní překlady Bible jsou přeloženy z mezinárodně uznávaného standardu – masoretského textu Starého Zákona, jak nám jej uchovává tzv. Leningradský kodex (zveřejněný coby tzv. *Biblia Hebraica Stuttgartensia*).

Kopie, kterou konzervuje Leningradský kodex, pochází z 11. století po Kr. Masoretský text samotný je mnohem starší; rozdílů mezi ním a Samaritánským Pentateuchem či LXX si všimá už církevní historik Eusebius ve čtvrtém století. Od sedmého století židovští písmáci, tzv. masoretové, opatřovali hebrejský text akcenty a samohláskami, čímž výrazně zvýšili jeho srozumitelnost pro každého, kdo se hebrejštinu učí jako cizí jazyk.

Septuaginta (LXX) je řecký překlad SZ, pořízený kolem roku 250 př. Kr. z originálu staršího, než je masoretský text; stejně tak Samaritánský Pentateuch. Oba tyto dokumenty obsahují (na rozdíl od masoretského textu) frázi „a v Kanánu“. Podle těchto starších (tedy můžeme předpokládat, že původnějších) dokumentů byli 430 let v *Egyptě a v Kanánu*.

Vzhledem k tomu, že autoři LXX a Samaritánského Pentateuchu používali jako svůj zdroj starší hebrejský rukopis, a oba dokumenty nezávisle na sobě navzájem shodně obsahují frázi „a v Kanánu“, lze považovat za bezpečné přesvědčení, že v původním hebrejském originále tato fráze byla obsažena. Totéž potvrzuje i historik 1. století Josephus Flavius (Židovské Starožitnosti 2.15.2). Taková interpretace je v souladu s Ga 3:16–17. Apoštol

křik veliký v Egyptě; nebo žádného nebylo domu, v němž by nebylo něčeho mrtvého. ³¹ A povolav Mojžíše a Arona v noci, řekl: Vstaňte, vyjděte z prostředku lidu mého, i vy i synové Izraelští, a odejdouce, služte Hospodinu, jak jste mluvili. ³² Ovce také vaše i voly vaše vezměte, jakž jste žádali, a jděte; a dejte mi také požehnání. ³³ A nutkali Egyptští lid, aby co nejrychleji vyšli z země; nebo pravili: Všichni již teď zemřeme. ³⁴ Proto vzal lid těsto své, prvé než zkysalo, obaliv je v šaty své, na ramena svá. ³⁵ Učinili pak synové Izraelští podle rozkazu Mojžíšova; nebo vyžádali byli od Egyptských klenotů stříbrných a zlatých, i šatů. ³⁶ A Hospodin dal milost lidu před očima Egyptských, tak že dávali jim. A oloupili Egyptské. ³⁷ Tedy táhli synové Izraelští z Ramesses k Sohot, okolo šestkrát sto tisíc pěších, jen mužů kromě dětí. ³⁸ Také jiného lidu mnoho vyšlo s nimi, ovcí také a volů, dobytka velmi mnoho. ³⁹ A napekli z těsta, které vynesli z Egypta, koláčů nekvašených; neboť ještě bylo nevykynulo, protože vypuzeni byli z Egypta, a nemohli prodlévat, a ani pokrmů na cestu nepřipravili sobě.

⁴⁰ Čas pak bydlení synů Izraelských, kteří byli v Egyptě a v Kenánu, byl čtyři sta a třiceti let. ⁴¹ A když se vyplnilo čtyři sta a třicet let, právě toho dne vyšla všechna vojska Hospodinova z země Egyptské. ⁴² Noc tato pilně střežena být má Hospodinu, v níž vyvedl je z země Egyptské; ta tedy noc Hospodinova střežena bude ode všech synů Izraelských po národech jejich. ⁴³ A řekl Hospodin Mojžíšovi a Aronovi: Tento bude řád při slavnosti Pesach: Žádný cizozemec nebude jíst z něho. ⁴⁴ Každý pak služebník váš za stříbro koupený, když by obřezán byl, teprv jíst bude z něho. ⁴⁵ Příchozí a nájemník nebude jíst z něho. ⁴⁶ V témž domě jíst

Pavel uměl a četl hebrejsky (Sk 26:14). Masoretický text obsahuje chybu, kterou jsme schopni odhalit porovnáním s jinými verzemi (LXX, Samaritánský Pentateuch, Josephus Flavius). Máme dva nebo tři svědky (Dt 19:15; 2Kor 13:1), shodně potvrzující přesnější a původnější verzi textu.

Jak dlouho tedy byli v Kanánu? Abrahamovi bylo 75 let, když tam vešel (Gn 12:4). O 25 let později, když mu bylo 100, se mu narodil Izák (Gn 21:5). O dalších 60 let později, když Izákovi bylo 60, narodil se Jákob (Gn 25:26). Když Jákobovi bylo 130 let, sestoupil s celou rodinou za Josefem do Egypta (Gn 47:9). Snadným součtem $25 + 60 + 130 = 215$ dojdeme k počtu let, která strávili v Kanánu. Je to přesná polovina celkového počtu let 430, která podle LXX, Samaritánského Pentateuchu a Ga 3:16–17 byli v Kanánu a v Egyptě dohromady.

Na pobyt v Egyptě pak zbývá druhých 215 let, což je z matematického hlediska velmi dobře možné; je to výrazně méně než maximálních 350 let, které by dovolovaly životní rozsahy Mojžíše a jeho předků.

A to ještě celých 215 let v Egyptě nebyli otroky. Nový faraon, který neznal Josefa, povstal až po jeho smrti (Ex 1:6, 8). Josefovi bylo 30, když vstoupil do faraonových služeb (Gn 41:46). Poté následovalo 7 let hojnosti (Gn 41:47), po jejich uplynutí bylo Josefovi 37; a po nich pak 7 let hladu (Gn 41:53–54). Když hladomor trval 2 roky (Gn 45:6) přišla celá Jákobova rodina za Josefem do Egypta. Josefovi tedy bylo 39 na počátku 215 let, po které byli v Egyptě.

Josef se dožil věku 110 let (Gn 50:22). Izraelité byli v Egyptě za Josefova života 71 let ($110 - 39 = 71$). Z celkových 215 let, která strávili

v Egyptě, přinejmenším 71 let nebyli otroky. Maximální počet let, kdy mohli být v otroctví, je 144 ($215 - 71 = 144$). Zároveň minimální počet let, po která byli v otroctví, je 80: Mojžíš, který se narodil už do otroctví, měl 80 let, když poprvé předstoupil před faraona s požadavkem propuštění Izraele (Ex 7:7). Mezi Josefovou smrtí a Mojžíšovým narozením uplynulo 64 let. Někdy v této době nový faraon Izraelity zotročil. Celkově tedy byli otroky ne více než 144 let a ne méně než 80 let.

Co si ale myslet o Gn 15:13? Není tam výslovně řeč o čtyřsetletém otroctví v Egyptě?

Není. Musíme číst pozorně. Abrahamovi Bůh zaslíbil o jeho potomstvu, že bude 400 let přebývat „v zemi cizí“, kde „v službu je podrobí a trápit je budou.“ Kanán byl také země, která Izraelitům v té době ještě nepatřila, stejně jako Egypt. Izák a Jákob byli Abrahamovo potomstvo; podobně jako množství Izraelitů později v Egyptě. Izmael ubližoval Izákovi (Gn 21:9; Ga 4:29); símě Abrahamovo (Izák) trpělo útisk (trápení Izmaelem) v zemi, která nebyla jeho (v Kanánu).

Abrahamovi se Izák narodil, když byl v Kanánu 25 let. Izmael trápil Izáka ode dne, kdy byl odstaven (Gn 21:8). Podle *The Jewish Agency for Israel* býval v talmudické době zvyk oslavovat odstavení dítěte kdykoliv mezi osmnácti měsíci a pěti lety jeho věku. A Rabi Joshua k tomu dodává doporučení, aby dítě bylo kojeno až do pěti let (Ketubot 60). Kdyby byl Izák odstaven v pěti letech svého věku a od toho dne mu Izmael začal ubližovat, pak ($25 + 5 = 30$; $430 - 30 = 400$) se naplňuje slovo o přesně čtyřech stech letech, po které má být Abrahamovo potomstvo pokořováno a zotročováno v zemi, která nebude jeho (Gn 15:13).

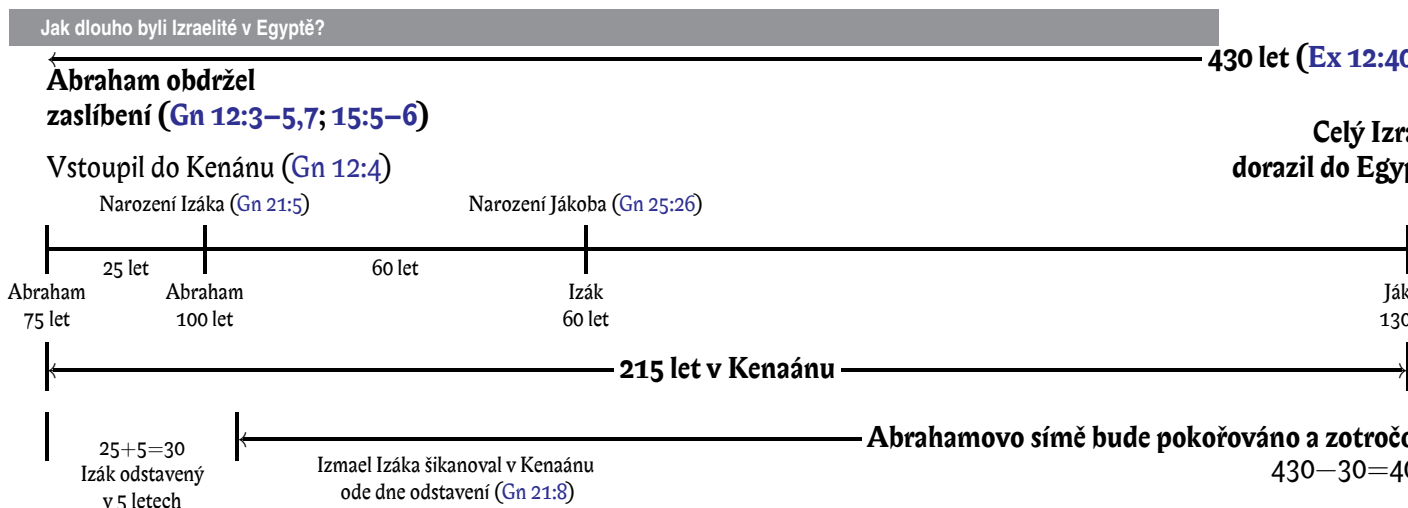

jej budeš, nevynesesh z domu ven masa jeho; a kostí v něm nezlámete. ⁴⁷Všechno shromáždění Izraelské tak s ním učiní. ⁴⁸Jestliže by pak cizozemec bydlil s tebou hostem, a slavit by chtěl Pesach Hospodinu, prvé obřezán bude každý pohlaví mužského; a tehdy přistoupí k slavení jeho, a bude jako tu v zemi zrozený; žádný pak neobřezaný nebude jíst z něho. ⁴⁹Jednostejné právo bude tu zrodilému a příchozímu, který je hostem uprostřed vás. ⁵⁰Tedy učinili všichni synové Izraelští, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi a Aronovi; tak učinili. ⁵¹A tak stalo se právě toho dne, že vyvedl Hospodin syny Izraelské z země Egyptské s vojsky jejich.

13 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Posvěť mi všeho prvorozeného, cokoli otvírá každý život mezi syny Izraelskými, tak z lidí jako ze zvířat, neboť mé jest. ³Proto řekl Mojžíš lidu: Pamatujte na den tento, v kterém jste vyšli z Egypta, z domu služby; nebo v silné ruce vyvedl vás odsud Hospodin, aniž kdo jez co kvašeného. ⁴Dnes vycházíte vy, měsíce Abib. ⁵Když tedy uvede tě Hospodin do země Kananejských, Hetejských, Amorejských, Hevejských a Jebuzejských, tak jak přísáhl otcům tvým, a dá tobě zemi oplývající mlékem a medem: tedy vykonávati budeš službu tuto v tento měsíc. ⁶Za sedm dní jíst budeš chleby přesné, dne pak sedmého slavnost bude Hospodinova. ⁷Přesné chleby jedeny budou po dnů sedm, aniž spatřeno bude u tebe co kvašeného, aniž se nalezne u tebe kvas ve všech končinách tvých. ⁸A vypravovat budeš synu svému v ten den, řka: Pro to, co mi učinil Hospodin, když jsem vycházel z Egypta. ⁹A bude tobě to jako nějaké znamení na ruce tvé, a jako památka před očima tvýma, aby zákon Hospodinův byl v ústech tvých; nebo v ruce silné vyvedl tě Hospodin z Egypta. ¹⁰Proto zachovávat budeš ustanovení toto v čas jistý, rok po roce. ¹¹A když by tě uvedl Hospodin do země Kananejských, tak jak přísáhl tobě a otcům tvým, a dal by ti tobě: ¹²Tedy všechno, což otvírá život, oddělíš Hospodinu, i každý plod zvířete tvého otvírající život, co by koli bylo sameců, Hospodinovo jest. ¹³Každé pak prvorozené osle vyplatíš hovádkem; pakli bys nevyplatil, zlom jemu šíji; každého také prvorozeného člověka mezi syny svými vyplatíš. ¹⁴A když by se tebe zeptal syn tvůj potom, a řekl: Co je to? tedy povíš jemu: V ruce silné vyvedl nás Hospodin z Egypta, z domu služebnosti. ¹⁵Neboť když se byl zatvrdil Faraó a nechtěl nás propustit, pobil Hospodin všechno prvorozené v zemi Egyptské, od prvorozeného z lidí, až do prvorozeného ze zvířat; a tou příčinou já obětuji Hospodinu všechny samce otvírající život, ale všechno prvorozené ze synů svých vyplácím. ¹⁶Měj to tedy jako znamení na ruce své, a jako náčelník mezi očima svýma, že v ruce silné vyvedl nás Hospodin z Egypta. ¹⁷Stalo se pak, když pustil Faraó lid, že nevedl jich Bůh cestou země Filistinské, ačkoli bližší byla; nebo řekl Bůh: Aby nezelel lid, když by uzřel, jak válka nastává, a nevrátili se do Egypta. ¹⁸Ale vedl Bůh lid cestou přes poušť, která je při moři Rudém. A vojensky spořádaní vyšli synové Izraelští z země Egyptské. ¹⁹Vzal také Mojžíš kosti Jozefovy s sebou; neboť byl přísahou zavázal syny Izraelské, řka: Jistotně navštíví vás Bůh, proto vyneste odsud kosti mé s sebou. ²⁰Vytáhše tedy ze Sohot, položili se v Etam při kraji pouště. ²¹Hospodin pak předcházel je ve dne v sloupu oblakovém, aby je vedl cestou, v noci pak v sloupu ohnivém, aby svítil jim, aby ve dne i v noci jítí mohli. ²²Neodjal sloupu oblakového ve dne, ani ohnivého sloupu v noci od tváře toho lidu.

14 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Mluv k synům Izraelským, ať navrátíte se, rozbijí stany před Fiarot, mezi Magdalem a mořem, proti Belsefon; naproti němu rozbijete stany při moři. ³A dí Faraó o synech Izraelských: Soužení jsou na zemi, sevřela je poušť. ⁴A zatvrdím srdce Faraonovo a honit je bude, a oslaven budu ve Faraonovi a ve všem vojsku jeho; a zvedí Egyptští, že já jsem Hospodin. A učinili tak. ⁵Pověděno pak bylo králi Egyptskému, že by lid utíkal. A obráceno je srdce Faraonovo a služebníků jeho

13:9 Na ruce ... před očima. Viz pozn. Dt 6:8.

proti lidu, a řekli: Co jsme to učinili, že jsme propustili Izraele, aby nesloužil nám? ⁶ Proto zapřáhl do svého vozu, a lid svůj vzal s sebou. ⁷ A vzal šest set vozů vybraných, i všechny vozy Egyptské, nad nimiž nade všemi byli hejtmané. ⁸ A zatvrdil Hospodin srdce Faraona krále Egyptského, takže honil syny Izraelské; synové pak Izraelští vyšli v ruce vyvýšené. ⁹ A honili je Egyptští a dostihli je, když se položili při moři, všechny vozy Faraonovy a jezdcí jeho i vojsko jeho podle Fiarot, před Belsefon. ¹⁰ A když se přiblížil Farao, pozdvihli synové Izraelští oči svých, a aj, Egyptští táhnou za nimi. A báli se velmi a volali synové Izraelští k Hospodinu. ¹¹ A řekli Mojžíšovi: Zdali proto, že nebylo hrobů v Egyptě, vyvedl jsi nás, abychom zemřeli na poušti? Co jsi nám to učinil, že jsi vyvedl nás z Egypta? ¹² Zdali jsme toho nemluvili tobě ještě v Egyptě, řkouce: Nech nás, ať sloužíme Egyptským? Neboť lépe bylo nám sloužit Egyptským, než zemřít na poušti. ¹³ A řekl Mojžíš lidu: Nebojte se, stůjte a vizte spasení Hospodinovo, které vám způsobí dnes; nebo Egyptských, které jste viděli dnes, neužříte nikdy více až na věky. ¹⁴ Hospodin bojovat bude za vás a vy mlčet budete. ¹⁵ A řekl Hospodin Mojžíšovi: Co voláš ke mně? Mluv synům Izraelským, ať jdou přece. ¹⁶ Ty pak zdvihni hůl svou, a vztáhni ruku svou na moře, a rozděl je; a nech ať jdou synové Izraelští prostředkem moře po souši. ¹⁷ Já pak, aj, já zatvrdím srdce Egyptských a vejdou za nimi; a budu oslaven ve Faraonovi a ve všem vojsku jeho, v vozech jeho i v jezdcích jeho. ¹⁸ A zvědí Egyptští, že já jsem Hospodin, když oslaven budu ve Faraonovi, ve vozích jeho a v jezdcích jeho. ¹⁹ A bral se anděl Boží, který byl dříve předcházel vojsko Izraelské, a šel zezadu za nimi; neboť hnul se sloup oblakový, který byl před nimi, a stál zezadu za nimi. ²⁰ A přišel mezi vojska Egyptských a vojska Izraelská, byl Egyptským oblakem a tmou, Izraelským pak osvěcoval noc, tak aby nepřiblížili se jedni k druhým po celou noc. ²¹ A vztáhl Mojžíš ruku svou na moře, a Hospodin rozdělil moře větrem východním prudce vanoucím po celou noc; a učinil moře v souš, když se rozestoupily vody. ²² Tedy šli synové Izraelští prostředkem moře po souši a vody jim byly jako zeď po pravé i po levé straně. ²³ A honíce je Egyptští, vešli za nimi doprostřed moře, všechna jízda Faraonova, vozy i jízdní jeho. ²⁴ Stalo se pak v bdění jitřním, že pohleděl Hospodin na vojska Egyptských ze sloupu ohně a oblaku, a zmátl vojsko Egyptské. ²⁵ A odjal kola vozů jejich, aby je těžce táhli. A řekli Egyptští: Utečme před Izraelem, neboť Hospodin bojuje za ně proti Egyptským. ²⁶ Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou na moře, ať se zase vrátí vody na Egyptské, na vozy jejich a na jezdce jejich. ²⁷ A vztáhl Mojžíš ruku svou na moře a navrátilo se moře ráno k moci své a Egyptští utíkali proti němu; a vrazil Hospodin Egyptské doprostřed moře. ²⁸ A navrátivše se vody, zatopily vozy i jezdce se vším vojskem Faraonovým, co jich koli vešlo za nimi do moře, tak že nezůstal z nich ani jeden. ²⁹ Ale synové Izraelští šli po suchu prostředkem moře, a vody jim byly místo zdi po pravé i po levé straně. ³⁰ A tak vysvobodil Hospodin v ten den Izraele z ruky Egyptských; a viděl Izrael Egyptské mrtvé na břehu mořském. ³¹ Viděl také Izrael moc velikou, kterou prokázal Hospodin na Egyptských. A bál se lid Hospodina, a věřili Hospodinu i Mojžíšovi, služebníku jeho.

15 Tehdy zpíval Mojžíš a synové Izraelští píseň tuto Hospodinu a řekli takto: Zpívat budu Hospodinu, neboť je slavně zveleben; koně i s jezdcem uvrhl do moře. ² Síla má a píseň je Hospodin, neboť vysvobodil mne. On je Bůh můj silný, proto stánek zbuduji jemu; on je Bůh otce mého, proto vyvyšovat ho budu. ³ Hospodin je udatný bojovník, Hospodin jméno jeho. ⁴ Vozy Faraonovy i vojsko jeho uvrhl do moře; a nejpřednější hejtmané jeho ztopeni jsou v moři Rudém. ⁵ Propasti přikryly je; vpadli do hlubiny jako kámen. ⁶ Pravice tvá, Hospodine, zvelebena je v síle, pravice tvá, ó Hospodine, potřela nepřítel. ⁷ A ve mnohé vyvýšenosti své podvrátil jsi povstávající proti tobě; pustils hněv svůj, který sežral je jako strniště. ⁸ A dechem chřípí tvých shromážděny jsou vody, stály tekuté vody jako hromada, sesedly se propasti uprostřed moře. ⁹ Řekl nepřítel: Honit budu, dohoním, budu dělit loupeže, nasytí se jimi duše má, vytrhnu meč svůj, zahladí je

); Ga 3:16–17)

ael
pta (Gn 47:9)

Mojžíš obdržel
Zákon (Ex 24:12)

Opustil Egypt (Ex 12:41)

ob
let

215 let v Egyptě

o-
00

váno v zemi, která nebude jejich, po 400 let (Gn 15:13)

Izrael utiskován v Egyptě (Ex 1:11)

ruka má. ¹⁰ Zavanul jsi větrem svým a přikrylo je moře; pohlceni jsou jako olovo v prudkých vodách. ¹¹ Kdo podobný tobě mezi silnými, ó Hospodine? Kdo je tak, jako ty, velebný v svatosti, hrozný v chválách, činící divy? ¹² Vztáhl pravici svou a pozřela je země. ¹³ Provázíš v milosrdenství svém lid tento, který jsi vykoupil; laskavě povedeš jej v síle své k příbytku svatosti své. ¹⁴ Uslyší lidé, bouřit se budou; bolest zachvátí obyvatele Filistinské. ¹⁵ Tehdy zkormoučena budou knížata Idumejská, silné Moábské přemůže strach, rozplynou se všichni obyvatelé Kananejští. ¹⁶ Případne na ně strach a lekání pro velikost ramene tvého; mlčet budou jako kámen, dokud nepřejde lid tvůj, ó Hospodine, dokud nepřejde lid ten, kterého sobě dobyl. ¹⁷ Uvedeš je a štípíš je na hoře dědictví svého, na místě, které jsi k příbytku svému připravil, Hospodine, v svatyni, kterou utvrdí ruce tvé, Pane. ¹⁸ Hospodin kralovat bude na věky věků. ¹⁹ Neboť vešli koně Faraonovi s vozy jeho i s jezdci jeho do moře a obrátil na ně Hospodin vody mořské, synové pak Izraelští šli po souši uprostřed moře. ²⁰ A vzala Maria prorokyně, sestra Aronova, buben v ruku svou a vyšly za ní všechny ženy s bubny a s píšťalami. ²¹ A odpovídala jim Maria: Zpívejte Hospodinu, poněvadž slavně zveleben jest; koně i s jezdcem uvrhl do moře. ²² Hnul pak Mojžíš lidem Izraelským od moře Rudého a táhli na poušť Sur. A šli tři dni po poušti, a nenalezli vod. ²³ A přišedše do Marah, nemohli pít vod z Marah, neboť byly hořké; proto nazváno je jméno jeho Marah. ²⁴ Z té příčiny reptal lid na Mojžíše, řka: Co budeme pít? ²⁵ A volal k Hospodinu, a ukázal mu Hospodin dřevo, které jak uvrhl do vod, učiněny jsou sladké vody. Tu vydal jemu práva a soudy a tu ho zkusil. ²⁶ A řekl: Jestliže skutečně poslouchat budeš hlasu Hospodina Boha svého, a činit budeš, co spravedlivého je před očima jeho, a nakloníš uši k přikázáním jeho, a dbát budeš všech ustavení jeho: žádné nemoci, kterou jsem dopustil na Egypt, nedopustím na tebe; neboť já jsem Hospodin, který tě uzdravuji. ²⁷ A přišli do Elim, kde bylo dvanáct studnic vod a sedmdesát palem; a rozbili tu stany při vodách.

16 Když se pak hnuli z Elim, přišlo všechno množství synů Izraelských na poušť Sin, která je mezi Elim a Sinai, v patnáctý den druhého měsíce po vyjití ze země Egyptské. ² A reptalo všechno shromáždění synů Izraelských proti Mojžíšovi a proti Aronovi na poušti. ³ A mluvili jim synové Izraelští: Ó bychom byli zemřeli od ruky Hospodinovy v zemi Egyptské, když jsme sedávali nad hrnci masa, když jsme se najídali chleba do sytosti! A teď vyvedli jste nás na tuto poušť, abyste umožnili všechno shromáždění toto hladem. ⁴ A řekl Hospodin Mojžíšovi: Aj, já dám vám chleba s nebe jako déšť, a vycházet bude lid a sbírat, co by postačilo na každý den, abych ho zkusil, bude-li chodit v zákoně mém, či nebude. ⁵ V den pak šestý přistrojí sobě to, co přinesou; a bude toho dvakrát více, než toho, co sbírat mají na každý den. ⁶ Tedy mluvil Mojžíš a Aron všem synům Izraelským: Večer poznáte, že Hospodin vyvedl vás z země Egyptské. ⁷ A ráno užíte slávu Hospodinovu; neboť slyšel reptání vaše proti Hospodinu. My zajisté co jsme, že reptáte proti nám? ⁸ Mluvil dále Mojžíš: Z toho, pravím, poznáte, když vám dá Hospodin večer masa, abyste se najedli, a chleba ráno do sytosti, poněvadž slyšel Hospodin reptání vaše, jimiž jste na něj reptali. Nebo my co jsme? Ne proti nám jsou reptání vaše, ale proti Hospodinu. ⁹ I řekl Mojžíš Aronovi: Mluv ke všemu shromáždění synů Izraelských: Přistupte před obličej Hospodinův; neboť je slyšel reptání vaše. ¹⁰ Stalo se pak, když mluvil Aron ke všemu shromáždění synů Izraelských, že se obrátili tváří k poušti, a aj, sláva Hospodinova ukázala se v oblaku. ¹¹ (A již byl mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹² Slyšel jsem reptání synů Izraelských. Mluv jim a pověz: Kvečeru jíst budete maso a ráno chlebem nasyceni budete, abyste poznali, že já jsem Hospodin Bůh váš.) ¹³ Tedy stalo se večer, že přiletěly křepelky a přikryly tábor; ráno pak spadla rosa okolo tábora. ¹⁴ A když přestalo padání rosy, aj, ukázalo se po vrchu pouště drobného cosi a okrouhlého, drobného jako jíní na zemi. ¹⁵ Což vidouce synové Izraelští, řekli jeden druhému: Mana je toto. Nebo nevěděli, co by bylo. Tedy řekl jim Mojžíš: To je ten chléb, který vám dal Hospodin ku pokrmu. ¹⁶ To je, o čem přikázal Hospodin: Nasbírejte sobě toho každý k svému pokrmu; gomer na jednoho člověka podle počtu osob vašich, každý na ty, kteří jsou ve stanu jeho, vezmete. ¹⁷ A učinili tak synové Izraelští, a nasbírali jíní více, jíní méně. ¹⁸ Potom měřili na gomer. A nezbylo tomu, kdo nasbíral mnoho, a ten, kdo nasbíral málo, neměl nedostatku; ale každý, což mohl snísti, nasbíral. ¹⁹ A řekl jim Mojžíš: Žádný ať nic z toho nezanechává k jitru. ²⁰ Ale neuposlechli Mojžíše. Neboť někteří zanechali díl z toho až do jitra; a zčervivělo a zasmradilo se. Pročež rozhněval se na ně Mojžíš. ²¹ Tak tedy sbírali to každého jitra každý, co sníst mohl. A když horké bylo slunce, tedy se ta mana rozpouštěla. ²² Když pak bylo v den šestý, nasbírali toho chleba dvojnásobně, po dvou gomer na každého; proto přišla všechna knížata toho shromáždění a pověděli Mojžíšovi. ²³ Který řekl jim: To je, co mluvil Hospodin: Odpočinutí soboty svaté Hospodinu bude zítra. Co byste měli péci, pečte, a co byste vařit měli, vařte dnes; cokoli pak zbude, nechte sobě a schovejte to k jitru. ²⁴ Proto schovali to do rána, jak přikázal Mojžíš; a nezasmradilo se, ani v něm červů nebylo. ²⁵ A řekl Mojžíš: Jezte to dnes, poněvadž sobota je dnes Hospodinu; dnes toho nenaleznete na poli. ²⁶ Po šest dní budete to sbírávat, den pak sedmý sobota jest; nebude bývat many v ní.

²⁷ Stalo se pak dne sedmého, že vyšli někteří z lidu sbírat, a nenašli. ²⁸ Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: A dokud vzpěčovat se budete přikázání mých dbát a zákonů mých? ²⁹ Vizte, že Hospodin vám dal sobotu, a proto on vám dává v den šestý chleba na dva dni. Zůstaňte každý v svém, aniž kdo vycházej z místa svého v den sedmý. ³⁰ A odpočinul lid v den sedmý. ³¹ Nazval pak lid Izraelský jméno toho chleba mana; který byl jako símě koliandrové a bílý, a chuť jeho jako koláče s medem. ³² Řekl také Mojžíš: To je, co přikázal Hospodin: Naplň gomer tou manou, aby chována byla na budoucí věky vaše, aby viděli pokrm, který jsem vám dával jíst na poušti, když jsem vás vyvedl ze země Egyptské. ³³ A řekl Mojžíš Aronovi: Vezmi jedno vědro a vsyp do něho plný gomer many; a nech jí před tváří Hospodinovou, aby chována byla na budoucí věky vaše. ³⁴ A proto jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi, nechal jí Aron před svědectvím, aby tu chována byla. ³⁵ Jedli pak synové Izraelští manu po čtyřicet let, dokud nevešli do země, v níž bydlit měli; manu jedli, dokud nepřišli ke končinám země Kananejské. ³⁶ Gomer pak je desátý díl efi.

17 Tehdy, když se odebralo všechno shromáždění synů Izraelských z pouště Sin, po stanovištích svých dle rozkazu Hospodinova, položili se v Rafidim, kde nebylo vod, které by lid pít mohl. ² Proto naléhal lid na Mojžíše, pravě: Dejte nám vody, abychom pili. Jimž odpověděl Mojžíš: Proč na mne naléháte? Proč pokoušíte Hospodina? ³ A žíznil tu lid pro nedostatek vod, a reptal na Mojžíše a mluvil: Proč jsi vyvedl nás z Egypta, abys mne s syny i dobyt看 mým žízni umořil? ⁴ Tedy volal Mojžíš k Hospodinu, řka: Co mám činit s tím lidem? Však již tudíž ukamenují mne. ⁵ A řekl Hospodin Mojžíšovi: Jdi před lidem, pojma s sebou některé ze starších Izraelských; hůl také svou, kterou jsi udeřil ve vodu, vezmi do ruky své a jdi. ⁶ Aj, já stát budu před tebou tam na skále, na Orébě; a udeříš ve skálu a vyjdou z ní vody, které bude pít lid. A učinil tak Mojžíš před očima starších Izraelských. ⁷ A dal jméno místu tomu Massah a Meribah, pro reptání synů Izraelských a že pokoušeli Hospodina, řkouce: Jest-li Hospodin uprostřed nás, či není? ⁸ Přitáhl pak Amalech a bojoval s Izraelem v Rafidim. ⁹ I řekl Mojžíš k Jozue: Vyber nám některé muže a vytáhna, bojuj s Amalechem; já zítra stát budu na vrchu hory a hůl Boží v ruce své mít budu. ¹⁰ Tedy Jozue udělal tak, jak mu poručil Mojžíš, a bojoval s Amalechem; Mojžíš pak, Aron a Hur vstoupili na vrch hory. ¹¹ A dokud Mojžíš vzhůru držel ruce své, vítězil Izrael; ale jak opouštěl ruku svou, přemáhal Amalech. ¹² Ale že ruce Mojžíšovy byly obtíženy, proto vzavše kámen, podložili pod něho, a on usedl na něm; Aron pak a Hur podpírali ruce jeho, jeden z jedné, druhý z druhé strany. A byly obě ruce jeho vztažené až do západu slunce. ¹³ A tak porazil Jozue Amalecha i lid jeho mečem. ¹⁴ Mluvil potom Hospodin k Mojžíšovi: Vepiš to do knih na památku a pilně to vkládej v uši Jozue, že do konce vyhladím památku Amalechovu všudy pod nebem. ¹⁵ Tedy zbudoval Mojžíš oltář a nazval jméno jeho: Hospodin korouhev má. ¹⁶ Neboť řekl: Tak má jmenován být, protože ruka nad trůnem Hospodinovým osvědčuje boj Hospodinův proti Amalechovi od národu až do národu.

18 Uslyšel pak Jetro, kníže Madianské, tchán Mojžíšův, o všech věcech, které učinil Bůh Mojžíšovi a Izraelovi, lidu svému, že vyvedl Hospodin Izraele z Egypta. ² A vzal Jetro, tchán Mojžíšův, Zeforu manželku Mojžíšovu, kterou byl odeslal, ³ a dva syny její, z nichž jméno jednoho Gerson; neboť řekl: Příchozí jsem byl v zemi cizí; ⁴ jméno pak druhého Eliezer; neboť řekl: Bůh otce mého spomocník můj byl a vytrhl mne od meče Faraonova. ⁵ A přišel Jetro, tchán Mojžíšův, se syny jeho i se ženou jeho k Mojžíšovi na poušť, kde se byl položil při hoře Boží. ⁶ A vzkázal Mojžíšovi: Já, tchán tvůj Jetro, jdu k tobě, i žena tvá a oba synové její s ní. ⁷ A vyšel Mojžíš proti tchánu svému a pokloniv se, políbil ho. A ptal se jeden druhého, jak se má; potom vešli do stanu. ⁸ A vypravoval Mojžíš tchánu svému všechno, co učinil Hospodin Faraonovi a Egyptským pro Izraele, a o všech nevolích, které přicházely na ně na cestě, a jak je vysvobodil Hospodin. ⁹ A radoval se Jetro ze všeho dobrého, co učinil Hospodin Izraelovi, a že vytrhl jej z ruky Egyptských. ¹⁰ A řekl Jetro: Požehnaný Hospodin, který vytrhl vás z ruky Egyptských a z ruky Faraonovy, který vytrhl ten lid z poroby Egyptské. ¹¹ Nyní jsem poznal, že větší je Hospodin nade všechny bohy; neboť touž věcí, kterou se vyvyšovali, on je převýšil. ¹² A vzal Jetro, tchán Mojžíšův, zápal a oběti, které obětoval Bohu. Potom přišel Aron a všichni starší Izraelští, aby jedli chléb s tchánem Mojžíšovým před Bohem. ¹³ Nazítrí pak posadil se Mojžíš, aby soudil lid; a stál lid před Mojžíšem od jitra až do večera. ¹⁴ Vida pak tchán Mojžíšův všechnu práci jeho při lidu, řekl: Co je to, co děláš s lidem? Proč ty sám sedíš, a všechen lid stojí před tebou od jitra až do večera? ¹⁵ Odpověděl Mojžíš tchánu svému: Přichází ke mně lid radit se s Bohem. ¹⁶ Když mají o nějakou věc činit, přicházejí ke mně a soud činím mezi stranami a oznamuji rady Boží a ustanovení jeho. ¹⁷ A řekl jemu test Mojžíšův: Nedobře děláš. ¹⁸ Tudíž tak znavíš se i ty i lid, který s tebou je. Nad možnost tvou těžká je tato věc, nebudeš jí moci sám zadost učinit. ¹⁹ Proto nyní uposlechni řeči mé; poradím tobě a bude Bůh s tebou. Stůj ty za lid před Bohem a donášeš věci nesnadné k Bohu. ²⁰ A vysvětluj jim řady a zákony a oznamuj jim cestu, po níž by šli a co by dělat měli. ²¹ Vyhledej také ze všeho lidu muže statečné, bohabojné, muže pravdomluvné,

kteří v nenávisti mají lakomství, a ustanov z nich knížata nad tisíci, setníky, padesátníky a desátníky. ²² Oni at soudí lid každého času. Co bude většího, vznesou na tebe, a menší pře sami nechť soudí; a tak lehčeji bude tobě, když jiní ponесou břímě s tebou. ²³ Jestliže to učiníš a rozkáže Bůh, budeš moci vytrvat; také i všechen lid tento navracet se bude k místům svým pokojně. ²⁴ Tedy uposlechl Mojžíš řeči tchána svého a učinil všechno, co on řekl. ²⁵ A vybral Mojžíš muže statečné ze všeho Izraele a ustanovil je hejtmany nad lidem, knížata nad tisíci, setníky, padesátníky a desátníky, ²⁶ Kteří soudili lid každého času. Nesnadnější věci vznášeli na Mojžíše, všechny pak menší pře sami soudili. ²⁷ Potom propustil Mojžíš tchána svého; a odešel do země své.

19 Měsíce třetího po vyjití synů Izraelských ze země Egyptské, v ten den přišli na poušť Sinai. ² Neboť hnůvše se z Rafidím, přišli až na poušť Sinai a položili se na té poušti; a tu rozbili Izraelští stany naproti hoře. ³ Mojžíš pak vstoupil k Bohu. A mluvil hlasem k němu Hospodin z té hory, řka: Takto diš domu Jákobovu, a oznámíš synům Izraelským: ⁴ Sami jste viděli, co jsem učinil Egyptským, a jak jsem vás nesl na křídlech orličích a přivedl jsem vás k sobě. ⁵ Proto nyní, jestliže skutečně poslouchat budete hlasu mého, a dbát smlouvy mé, budete mi lid zvláštní mimo všechny lidi, ačkoli má je všechna země. ⁶ A vy budete mi království kněžské a národ svatý. Ta jsou slova, která mluvit budeš synům Izraelským. ⁷ Proto přišel Mojžíš a svolav starší lidu, předložil jim všechna slova ta, která mu přikázal Hospodin. ⁸ Odpověděl pak všechen lid společně, a řekl: Cokoli mluvil Hospodin, budeme činit. A oznámil zas Mojžíš Hospodinu slova lidu. ⁹ A řekl Hospodin Mojžíšovi: Aj, já půjdu k tobě v hustém oblaku, aby slyšel lid, když mluvit budu s tebou, ano také, aby tobě věřil na věky. Neboť byl oznámil Mojžíš Hospodinu slova lidu. ¹⁰ Řekl dále Hospodin Mojžíšovi: Jdi k lidu, a posvět jich dnes a zítra; a nechť svá roucha vyperou. ¹¹ A at jsou hotovi ke dni třetímu, neboť v den třetí sestoupí Hospodin před očima všeho lidu na horu Sinai. ¹² Uložíš pak lidu meze všudy okolo a povíš: Varujte se, abyste nevstupovali na horu, ani nedotýkali se krajů jejích. Kdokoli by se dotkl hory, smrtí umře. ¹³ Nedotkne se ho ruka, ale ukamenován nebo zastřelen bude; buď že by zvíře bylo, buď člověk, nebude živ. Když se zdlouha troubiti bude, teprv oni vstoupí na horu. ¹⁴ Sestoupiv tedy Mojžíš shůry k lidu, posvětil ho; a oni vyprali roucha svá. ¹⁵ A mluvil k lidu: Budtež hotovi ke dni třetímu; nepřistupujte k manželkám svým. ¹⁶ A stalo se dne třetího, když bylo ráno, že bylo hřímání s blýskáním a oblak hustý na té hoře, zvuk také trouby velmi tuhý, až se zhroutil všechen lid, který byl v ležení. ¹⁷ Tedy Mojžíš vyvedl lid z ležení vstříc Bohu; a lid stál dole pod horou. ¹⁸ Hora pak Sinai celá se kouřila, protože sestoupil na ni Hospodin v ohni, a vystupoval dým její jako dým z vápenice, a třásla se celá hora velmi hrubě. ¹⁹ Zvuk také trouby více se rozmáhal, a sílil náramně. Mojžíš mluvil, a Bůh mu odpovídal hlasem. ²⁰ Sestoupil pak Hospodin na horu Sinai, na vrch hory; a když povolal Hospodin Mojžíše na vrch hory, vstoupil Mojžíš. ²¹ A řekl Hospodin Mojžíšovi: Sestup, varuj lid, ať se nevytrhují k Hospodinu, chtějíce ho viděti, aby nepadlo jich množství; ²² Nýbrž ani sami kněží, kteří, majíce přistupovat k Hospodinu, posvěcují se, aby se neobořil na ně Hospodin. ²³ Mojžíš pak řekl Hospodinu: Nebude moci lid vstoupit na horu Sinai, poněvadž jsi ty varoval nás, řka: Ohrad horu a posvět ji. ²⁴ A řekl jemu Hospodin: Jdi, sestup, a potom vstup ty a Aron s tebou. Kněží pak a lid at se nepokoušejí vstoupit k Hospodinu, aby se na ně neobořil. ²⁵ A sešel Mojžíš k lidu a to jim oznámil.

20 A mluvil Bůh všecka slova tato, řka: ² Já jsem Hospodin Bůh tvůj, který jsem tě vyvedl ze země Egyptské, z domu služby. ³ Nebudeš mít bohů jiných přede mnou. ⁴ Neučiníš sobě rytiny, ani jakého podobenství těch věcí, které jsou na nebi nahoře, ani těch, které na zemi dole, ani těch, které ve vodách pod zemí. ⁵ Nebudeš se jim klanět ani jich ctít. Neboť já jsem Hospodin Bůh tvůj, Bůh silný, horlivý, navštěvující nepravost otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteří nenávidí mne, ⁶ A činící milosrdenství nad tisíci těmi, kteří mne milují a dbají přikázání mých. ⁷ Nevezmeš jména Hospodina Boha svého nadarmo; neboť nenechá bez pomsty Hospodin toho, kdo by bral jméno jeho nadarmo. ⁸ Pomni na den sobotní, abys jej světil. ⁹ Šest dní pracovat budeš a dělat všelijaké dílo své; ¹⁰ Ale dne sedmého odpočinutí je Hospodina Boha tvého. Nebudeš dělat žádného díla, ty i syn tvůj i dcera tvá, služebník tvůj i služebná tvá, zvíře tvé i příchozí, který je v branách tvých. ¹¹ Neboť v šesti dnech učinil Hospodin nebe a zemi, moře a všechno, co v nich je, a odpočinul dne sedmého; proto požehnal Hospodin dne sobotního, a posvětil ho. ¹² Cti otce svého i matku svou, ať se prodlouží dny tvé na zemi, kterou Hospodin Bůh tvůj dá tobě. ¹³ Nezabiješ. ¹⁴ Nesesmilníš. ¹⁵ Nepokradeš. ¹⁶ Nepromluvíš proti bližnímu svému krivého svědectví. ¹⁷ Nepožádáš domu bližního svého, aniž požádáš manželky bližního svého, ani služebníka jeho, ani služebné jeho, ani vola jeho, ani osla jeho, ani cokoli je bližního tvého. ¹⁸ Veškeren pak lid viděl hřímání to a blýskání a zvuk trouby a horu kouřící se. To když viděl lid, pohnuli se a stáli zdaleka. ¹⁹ A řekli Mojžíšovi: Mluv ty s námi, a poslouchat budeme; a nechť nemluví s námi Bůh, abychom nezemřeli. ²⁰ Odpověděl Mojžíš lidu: Nebojte se; nebo pro vaši zkoušku sám Bůh přišel, aby bázeň jeho byla mezi vámi, abyste nehřešili. ²¹ Tedy stál lid zdaleka; Mojžíš pak přistoupil

k mrákotě, kde byl Bůh. ²²S řekl Hospodin Mojžíšovi: Tak povíš synům Izraelským: Vy jste sami viděli, že z nebe mluvil jsem s vámi. ²³Proto nevyzdvihujte ničeho ku počtě se mnou; bohů stříbrných a bohů zlatých neučiníte sobě. ²⁴Oltář ze země uděláš mi a obětovati budeš na něm zápaly své a pokojné oběti své, ovce své a voly své. Na kterémkoli místě rozkážu slavit památku jména svého, přijdu k tobě a požehnám tobě. ²⁵Jestliže mi pak zbuduješ oltář kamenný, nedělej ho z kamene tesaného; neboť jestliže pozdvihneš železa na něj, poskvrníš ho. ²⁶Aniž po stupních vstupovati budeš k oltáři mému, aby hanba tvá u něho odkryta nebyla.

21 Toto jsou pak přikázání, která jim předložíš: ²Jestliže koupíš ke službě Žida, šest let sloužit bude a sedmého odejde svobodný zadarmo. ³Přišel-li by jen sám, sám také odejde; pakli měl ženu, vyjde s ním i žena jeho. ⁴Jestliže pán jeho dá mu ženu, a ona zrodí jemu syny nebo dcery: žena ta i děti její budou pána jeho, on pak sám toliko odejde. ⁵Pakli by řekl služebník: Miluji pána svého, manželku svou a syny své, nevyjdu svobodný: ⁶Tedy postaví ho pán jeho před soudci, a přivede ho ke dveřím nebo k veřeji, a probodne pán jeho ucho jemu špicí; a zůstane služebníkem jeho na věky. ⁷Když by pak prodal někdo dceru svou, aby byla služebnou, nevyjde tak, jako vycházejí služebníci. ⁸Nelíbila-li by se pánu svému, který jí sobě ještě nezasnoubil, dopustí ji vyplatit. Lidu cizímu nebude mít práva prodat ji, poněvadž zhřešil proti ní. ⁹Pakli by synu svému ji zasnoubil, učiní jí tak, jak obyčej je činit dcerám. ¹⁰A dal-li by mu jinou, ze stravy její, oděvu jejího, a přívětivosti manželské nic této neujme. ¹¹Neudělal-li by nic z toho trojího, vyjde zadarmo bez stříbra. ¹²Kdo by ubil člověka, až by od toho umřel, smrtí umře. ¹³Když by pak neukládal o bezživotí jeho, než Bůh dal by jej v ruce jeho: tedy uložím tobě místo, do něhož by takový mohl utéci. ¹⁴Pakli by kdo tak pyšně sobě počínal proti bližnímu svému, že by ho lstivě zabil, i od oltáře mého odtrhneš jej, aby umřel. ¹⁵Kdo by otce svého nebo matku svou bil, smrtí ať umře. ¹⁶Kdo by pak, ukradna někoho, prodal jej, a nalezen by byl v ruce jeho, smrtí ať umře. ¹⁷I ten, kdo by zlořečil otcí svému nebo mateři své, smrtí ať umře. ¹⁸Když by se vadili spolu muži a urazil by který bližního svého kamenem nebo pěstí, a ten by neumřel, než složil se na loži; ¹⁹A potom by povstal a chodil vně o holi své: již nebude vinen ten, kdo urazil; jen co zatím obmeškal, to jemu nahradí, a na vyhojení jeho vynaloží. ²⁰Když by pak ubil kdo služebníka svého nebo služebnou svou kyjem, tak že by umřel mu v ruce jeho: pomstou pomstěno bude nad takovým. ²¹A však jestliže by den nebo dva přečkal, neponese pomsty, neboť jej zaplatil. ²²Když by se vadili spolu muži a porazili ženu těhotnou, tak že by vyšel z ní plod její, však by se zhouba nestala: pokutován bude, jak by uložil naň muž té ženy, a dá podle uznání soudců. ²³Pakli by smrt přišla, tedy dáš život za život, ²⁴Oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nohu za nohu, ²⁵Spáleninu za spáleninu, ránu za ránu, modřinu za modřinu. ²⁶Jestliže by kdo zranil služebníka svého v oko, anebo služebnou svou v oko, tak že by jej o ně připravil: svobodného jej propustí za oko jeho. ²⁷Pakli by zub služebníku svému nebo zub služebné své vyrazil, svobodného jej propustí za zub jeho. ²⁸Jestliže by vůl potrkal muže nebo ženu, tak že by umřel člověk: ukamenován bude ten vůl, aniž jedeno bude maso jeho, však pán vola toho bez viny bude. ²⁹Než byl-li by vůl trkavý dříve a bylo by to osvědčeno pánu jeho, on pak nezavřel by ho, a v tom zabil by muže nebo ženu: vůl ten ukamenován bude a pán jeho také umře. ³⁰Pakli mu bude uloženo, aby se vyplatil: tedy dá výplatu za život svůj, jakákoliv na něj uložena bude. ³¹Buď že by syna potrkal, buď dceru, podle soudu toho stane se jemu. ³²Jestliže by služebníka vůl potrkal nebo služebnou, třicet lotů stříbra dá pánu jeho a vůl ten bude ukamenován. ³³Kdyby kdo odkryl studnici anebo vykopal někdo studnici a zase jí nepřikryl a vpadl by tam vůl nebo osel: ³⁴Pán té studnice nahradí to a peníze položí pánu jeho a co se zabilo, to sobě mít bude. ³⁵A potrkal-li by vůl něčí vola sousedova, že byl umřel: tedy prodají vola toho živého, a podělí se penězi jeho; i se zabitým volem také se rozdělí. ³⁶Pakli známo bylo, že vůl byl trkavý dříve, a nezavřel ho pán jeho: bez výmluvy ať dá vola za vola, a zabitý ať mu zůstane.

22 Jestliže by kdo ukradl vola anebo dobytče a zabil by je nebo prodal: pět volů navrátí za toho vola, a čtvero dobytčat za to dobytče. ²(Jestliže by zloděj zastížen byl při podkopávání a ubit jsa, umřel by: ten, kdo ho ranil, nebude vinen smrtí. ³Pakli by to ve dne učinil, smrtí vinen bude.) Bez prodlévání ať navrátí; pakli nemá co, prodán bude pro zlodějství své. ⁴Jestliže nalezena bude v rukou jeho krádež, buď vůl, nebo osel, buď dobytče ještě živé, dvojnásobně navrátí. ⁵Jestliže by kdo spásl pole nebo vinici a vpustil zvíře své, aby se páslo na cizím poli: co nejlepšího má na poli svém nebo vinici své, tím tu škodu nahradí. ⁶Vyšel-li by oheň a chytlo by se trní a shořel by stoh nebo stojaté obilí nebo pole: nahradí ten, kdo zapálil, to, co shořelo. ⁷Kdyby někdo

21:11 *Oprávněný rozvod?* Většina konzervativních pastorů trvá na tom, že k rozvodu manželství křesťanů opravňuje jediné manželská nevěra (Mt 5:32). Avšak starozákonní pokyny pro jednání s otroky připomínají, že skutečný důvod je dezerce (opuštění) – trvalé zanedbávání fyzických potřeb: stravy, oděvu a sexu. Nевěra může (ale nemusí) být součástí dezerce. Domácí násilí lze bezpochyby považo-

vat za dezerci: nejen zanedbání, ale hrubé porušení základních potřeb včetně bezpečí. Boží vůli pro dnešní křesťany vyvozujeme inferencí: Jestliže otrokyně má garantovanou svobodu opustit manžela, který se o ni nestará (a být tak volná pro jiného), čím spíše ji má zákonná manželka?

dal schovat bližnímu svému peníze nebo nádoby, a bylo by ukradeno z domu muže toho, jestliže nalezen bude zloděj, dvojnásobně navrátí.⁸ Pakli nebude zloděj nalezen, tedy postaven bude pán domu toho před soudce a přísáhne, že nevztáhl ruky své na věc bližního svého.⁹ O všelijakou věc, o niž by byla nesnáz, buď o vola nebo osla, dobytče nebo roucho, pro všelijakou věc ztracenou, když by kdo pravil, že to je: před soudce přijde pře obou dvou; ten, kohož oni vinného usoudí, dvojnásobně navrátí bližnímu svému.¹⁰ Jestliže by kdo dal bližnímu svému k chování osla nebo vola, nebo dobytče a jakékoli zvíře, a umřelo by nebo zchromlo, nebo zajato bylo, že žádný neviděl:¹¹ Přísaha Hospodinova vkročí mezi oba, že nevztáhl ruky své k věci bližního svého; a přijme jej v tom pán věci té, a onen nebude povinen navracet.¹² Pakli by krádeží vzato bylo od něho, navrátit zase má pánu jeho.¹³ Pakli by udáveno bylo, postaví svědka a nebude povinen vyplácet to, co udáveno je.¹⁴ Kdyby pak někdo vypůjčil něčeho od bližního svého a zchromlo by anebo umřelo v nepřítomnosti pána jeho, bez výmluvy navrátí zase.¹⁵ Pakli by pán jeho byl s ním, není povinen platit, poněvadž bylo za peníze najaté a přišlo za mzdu svou.¹⁶ Jestliže by kdo namluvil pannu, která není zasnoubena, a spal by s ní: dá jí věno a vezme ji sobě za manželku.¹⁷ Pakli by otec její nikoli nechtěl jí dát jemu, odváží stříbra podle obyčeje věna panenského.¹⁸ Čarodějníci nedáš živu být.¹⁹ Kdokoli by scházel se se zvířetem, smrtí ať umře.²⁰ Kdo by obětoval bohům, kromě samému Hospodinu, jako prokletý vyhlazen bude.²¹ Příchozímu neučiníš křivdy, aniž utiskovat budeš ho; neboť příchozí byli jste v zemi Egyptské.²² Žádné vdovy nebo sirotka trápit nebudete.²³ Pakli bez lítosti trápit je budete a oni by volali ke mně, vězte, že vyslyším křik jejich.²⁴ A rozhněvá se prchlivost má a zabiji vás mečem; a budou ženy vaše vdovy a děti vaši sirotci.²⁵ Půjčíš-li peněz lidu mému chudému, který je s tebou: nebudeš jemu jako lichvář, aniž ho lichvou obtížíš.²⁶ Pakli v zálohu vezmeš roucho bližního svého, do západu slunce jemu je navrátíš.²⁷ Neboť ten jediný má oděv, to je roucho, jímž přikrývá tělo své a na němž spí. Když bude volat ke mně, tehdy uslyším, neboť jsem milosrdný.²⁸ Soudcům nebudeš utrhat a knížeti lidu svého zlořečit nebudeš.²⁹ Z hojnosti obilí a tekutých věcí svých neobmeškáš prvotin obětovat. Prvorozeného ze synů svých mně dáš.³⁰ Tak učiníš s volem svým a s dobytčkem svým: Sedm dní bude s matkou svou, dne pak osmého mně je dáš.³¹ Lid svatý budete mi a nebudete jíst masa z udáveného na poli; psu je vrhnete.

23 Nebudeš vynášet pověsti lživé. Neklad s bezbožným ruky své, abys měl být s ním svědek nepravý.² Nepostoupíš po množství ke zlému a nebudeš se přimlouvat k rozepři, tak abys se uchýlil po větším počtu k převrácení soudu.³ Ani chudému stranit nebudeš v při jeho.⁴ Trefil-li bys na vola nepřítele svého nebo osla jeho, jak bloudíš, obrátíš a dovedeš ho k němu.⁵ Uzřel-li bys, jak osel toho, jenž tě má v nenávisti, leží pod břemenem svým, zda se zdržíš, abys mu neměl pomoci? Nýbrž opravdově pomůžeš jemu, spolu s tím, kdo tě v nenávisti má.⁶ Neprevrátíš soudu chudého svého v jeho při.⁷ Od slova lživého vzdálíš se. Nevinného a spravedlivého nezabiješ, neboť já neospravedlním bezbožného.⁸ Aniž brát budeš darů, neboť dar oslepuje i prozřetelné a převrací slova spravedlivých.⁹ Příchozího nebudeš sužovat; neboť sami znáte, jaký je život příchozích, poněvadž hostem jste byli v zemi Egyptské.¹⁰ Po šest let osívat budeš zemi svou a shromažďovat úrodu její;¹¹ Sedmého pak léta ponecháš ji, ať odpočine, aby jedli chudí lidu tvého. Co pak zůstane po nich, pojí zvěř polní. Tak uděláš s vinicí svou i s olivovým svým.¹² Šest dní budeš dělat díla svá, dne pak sedmého přestaneš, aby odpočinul vůl tvůj i osel tvůj, a oddechl syn služebné tvé i příchozí.¹³ Na všechny ty věci, které mluvil jsem vám, dbát budete. Jména bohů cizích ani připomínat nebudete, aniž bude slyšeno z úst tvých.¹⁴ Tříkrát slavit mi budeš svátek na každý rok.¹⁵ Slavnosti přesnic dodržovat budeš. Sedm dní jíst budeš chleby přesné, jakž jsem přikázal tobě, v čas vyměřený měsíce Abib; neboť v ten vyšel jsi z Egypta. Aniž se ukážete přede mnou s prázdnou.¹⁶ A držet budeš slavnost žně, když mi obětovati budeš prvotiny prací svých z toho, což jsi zasel na poli. Slavnost také sklizení držeti budeš při konci roku, když sklidiš práce své z pole.¹⁷ Tříkrát v roce ukáže se každý z tvých pohlaví mužského před tváří Panovníka Hospodina.¹⁸ Nebudeš obětovat krve z oběti mé, dokud u tebe kvas je, aniž zůstane tuk slavnosti mé do jitra.¹⁹ Prvotiny prvních úrod země své přinášet budeš do domu Hospodina Boha svého. Nebudeš vařit kozelce v mléku matere jeho.²⁰ Aj, já pošlu anděla před tebou, aby střežil tebe na cestě a přivedl tě na místo, které jsem připravil.²¹ Šetrně se měj před ním, a poslouchej hlasu jeho. Nepopouzej ho, neboť nepromine přestoupení vašeho, poněvadž jméno mé je uprostřed něho.²² Neboť budeš-li věrně poslouchat hlasu jeho a činit, což bych koli řekl: tehdy nepřitelem budu nepřátel tvých a trápit budu ty, kdo tebe trápí.²³ Neboť půjde anděl můj před tebou a uvede tě do země Amorejského a Hetejského, Ferezejského a Kananejského, Hevejského a Jebuzejského, které vyhladím.²⁴ Nebudeš se klanět bohům jejich, ani jim sloužiti, aniž dělat budeš tak, jako oni dělají; ale z gruntu vyvrátíš je a obrazy jejich na kusy roztřískáš.²⁵ Sloužit pak budete Hospodinu Bohu svému, a požehná chlebu tvému i vodám tvým; a odejmu nemoc z prostředku tvého.²⁶ Nebude, která by potratila ani neplodná v zemi tvé; počet dnů tvých doplním.²⁷ Strach svůj pustím před tebou, a předěsím všelijaký lid, proti kterémuž vyjdeš, a způsobím to, aby všichni nepřátelé tvoji utíkali před tebou.²⁸ Pošlu i sršně před tebou, aby vyhnali Hevea, a Kananea a Hetea před tváří tvou.²⁹ Nevyženu ho od tváří tvé v jednom roce, aby se země neobrátila v poušť,

a nerozmnožily se proti tobě šelmy divoké. ³⁰ Pomalu vyháněti jej budu od tváři tvé, až bys ty se rozplodil a dědičně mohl ujmout zemi. ³¹ Položím pak meze tvé od moře Rudého až k moři Filistinskému, a od pouště až k řece; neboť v ruce vaše dám obyvatele země a vyženeš je od tváře své. ³² Neučiníš s nimi a bohy jejich smlouvy. ³³ Nebudou bydlet v zemi tvé, aby nepřipravili tě k hříchu proti mně, když bys ctil bohy jejich; neboť by to bylo tobě osidlem.

24 Mojžíšovi pak řekl: Vstup k Hospodinu ty a Aron, Nádab a Abiu a sedmdesát ze starších Izraelských a klanět se budete zdaleka. ² Sám pak jen Mojžíš vstoupí k Hospodinu, ale oni se nepřiblíží; aniž lid vstoupí s ním. ³ Tedy přišel Mojžíš a vypravoval lidu všechna slova Hospodinova a všechny příkazy. A odpověděl všecken lid jedním hlasem a řekli: Všechna slova, která mluvil Hospodin, učiníme. ⁴ Napsal pak Mojžíš všechna slova Hospodinova a postav ráno, zbudoval oltář pod horou, a dvanáct sloupů podle počtu dvanáctera pokolení Izraelského. ⁵ A poslal mládence ze synů Izraelských, kteří obětovali zápaly; a obětovali oběti pokojné Hospodinu, totiž voly. ⁶ A vzav Mojžíš polovici krve, vлил do medenic, a polovici druhou vylil na oltář. ⁷ Vzav také knihu smlouvy, četl v uších lidu. Kterí řekli: Cokoli mluvil Hospodin, činit a poslouchat budeme. ⁸ Vzval také Mojžíš krev a pokropil lidu a řekl: Aj, krev smlouvy, kterou učinil s vámi Hospodin při všech těchto věcech. ⁹ Potom vstoupili Mojžíš a Aron, Nádab a Abiu a sedmdesát ze starších Izraelských, ¹⁰ a viděli Boha Izraelského. A pod nohama jeho bylo jako dílo z kamene zafirového, a jako nebe, když je jasné. ¹¹ Na knížata pak synů Izraelských nevztáhl ruky své, ačkoli viděli Boha, a potom jedli i pili. ¹² A řekl Hospodin Mojžíšovi: Vstup ke mně na horu a buď tam; a dám tobě tabule kamenné, zákon i příkazy, která jsem napsal, abys je učil. ¹³ Tedy vstal Mojžíš a Jozue služebník jeho; i vstoupil Mojžíš na horu Boží. ¹⁴ Starším pak řekl: Zůstaňte tuto, dokud se nenavrátíme k vám. A teď Aron a Hur jsou s vámi, kdo by měl rozepří, k nim ať jde. ¹⁵ Tedy vstoupil Mojžíš na horu, a přikryl oblak horu. ¹⁶ A přebývala sláva Hospodinova na hoře Sinai a přikryl ji oblak po šest dní; a dne sedmého zavolal na Mojžíše zprostřed oblaku. ¹⁷ A podoba slávy Hospodinovy byla jako spalující oheň na vrchu hory, před očima synů Izraelských. ¹⁸ A vešel Mojžíš doprostřed oblaku a vstoupil na horu. A byl Mojžíš na hoře čtyřicet dní a čtyřicet nocí.

25 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv k synům Izraelským, ať mi vybírají oběť vzhůru pozdvížení. Od každého člověka, který by ji z srdce dobrovolně dal, přijmete takovou oběť mou. ³ Tato pak je oběť pozdvížení, kterou budete brát od nich: Zlato, a stříbro, a měď, ⁴ Postavec modrý, šarlat a červec dvakrát barvený, bílé hedvábí a srst kozí; ⁵ Těž kůže skopcové na červeno barvené a kůže jezevčí a dříví setím, ⁶ Olej ku svícení, vonné věci na olej ku pomazávání, a pro kadění vonné věci; ⁷ Kamení onychinové a jiné kamení ku vsazování do nárameníku a náprsníku. ⁸ A udělají mi svatyni, abych bydlil uprostřed nich. ⁹ Podle všeho, jak já ukazuji tobě podobu stánku a podobu všech nádob jeho, tak uděláte. ¹⁰ Udělají také truhlu z dříví setím. Půl třetího lokte bude dlouhost její, půl druhého lokte širokost její, půl druhého také lokte vysokost její. ¹¹ A obložíš ji zlatem čistým, zevnitř i zvenčí obložíš ji; a uděláš nad ní vůkol korunu zlatou. ¹² Sliješ k ní také čtyři kruhy zlaté, které přiděláš ke čtyřem rohům jejím, dva totiž kruhy po jedné straně její, a dva kruhy po druhé straně její. ¹³ Uděláš k tomu i sochory z dříví setím a obložíš je zlatem. ¹⁴ A provlečeš sochory do kruhů po stranách té truhly, aby na nich nošena byla truhla. ¹⁵ V kruzích té truhly budou bývat sochory; nebudou vytahovány z nich. ¹⁶ A dáš do truhly svědectví, které dám tobě. ¹⁷ Uděláš i slitovnici ze zlata čistého. Půl třetího lokte bude dlouhost její, půl druhého pak lokte širokost její. ¹⁸ Uděláš také dva cherubíny zlaté, z taženého zlata uděláš je na dvou koncích slitovnice. ¹⁹ Uděláš pak cherubína jednoho na jednom konci a cherubína druhého na druhém konci; na slitovnici uděláte cherubíny na obou koncích jejích. ²⁰ A budou mít cherubínové křídla vztažená svrchu, zastírajíce křídly svými slitovnici, a tváře jejich obráceny budou jednoho k druhému; ke slitovnici budou tváře cherubínů. ²¹ Dáš pak slitovnici shora na truhlu a do truhly vložíš svědectví, které dám tobě. ²² A tam budu přicházet k tobě a s tebou z té slitovnice, zprostředku dvou cherubínů, kteří jsou nad truhlou svědectví, mluvit o všem, co bych poroučet chtěl k synům Izraelským. ²³ Uděláš také stůl z dříví setím. Dvou loket bude dlouhost jeho, a na loket širokost jeho, půl druhého pak lokte vysokost jeho. ²⁴ A obložíš jej zlatem čistým, a uděláš mu okraj zlatý vůkol. ²⁵ Uděláš také okolo něho lištu čtyři prsty širokou; a okraj zlatý uděláš okolo té lišty. ²⁶ Uděláš u něho i čtyři kruhy zlaté, které zapustíš do čtyř rohů, které jsou ve čtyřech nohách jeho. ²⁷ Pod tou lištou budou kruhy, skrze něž provlékány budou sochory k nošení stolu. ²⁸ Ty pak sochory uděláš z dříví setím a obložíš je zlatem; a bude stůl nošen na nich. ²⁹ Uděláš

24:10 Viděli Boha Izraelského. Na první pohled zřetelná diskrepance s verši jako např. 3:6; Jn 1:18; 1Jn 4:12 nebo 20. Světlo však vnáší Ježíš svým upřesněním, že nikdo neviděl Otce (Jn 6:46). Takže ti, o kterých Bible říká, že Boha viděli, viděli někoho jiného než

Otce. Mnoho variant nezbyvá: viděli buďto Syna nebo Ducha svatého. Duch Svätý přichází, aby vzdal slávu Ježíši Kristu (Jn 16:14), místo aby obracel pozornost lidí na sebe, takže můžeme mít za to, že osoba, kterou viděli ti, kdo viděli Boha, je Syn. Srv. též pozn. 3:6.

také mísy jeho a lžice jeho a konvice jeho a koflíky jeho k nalévání; z čistého zlata naděláš toho.³⁰ A klást budeš na ten stůl chleby předložení před tvář mou ustavičně.³¹ Uděláš také svícen ze zlata čistého, z taženého zlata ať je ten svícen; sloupec jeho i pruty jeho, misky jeho a koule jeho, i květy jeho z něho budou.³² A šest prutů vycházet bude z boků jeho, tři pruty svícnu z jedné strany jeho a tři pruty z druhé strany jeho.³³ Tři misky udělané na způsob pecky mandlové ať jsou na prutu jednom, a koule a květ, a tři misky udělané na způsob pecky mandlové na prutu druhém, a koule a květ; tak i na jiných šesti prutech ze svícnu vycházejících.³⁴ Na svícnu také budou čtyři misky udělané na způsob mandlové pecky, a koule jeho, i květy jeho.³⁵ A bude koule pode dvěma pruty z něho, koule též pod druhými dvěma pruty z něho, koule opět pod jinými dvěma pruty z něho; a tak pod šesti pruty vycházejícími ze svícnu.³⁶ Koule jejich i prutové jejich z něho budou; všechno to z cela kované ze zlata čistého.³⁷ Uděláš i sedm lamp na něj; a bude je rozsvěcovat kněz, aby svítily po stranách jeho.³⁸ A kratiknot jeho i zhášedla k oharkům jeho z zlata čistého.³⁹ Z centěře zlata čistého uděláno bude to se vším tím nádobím.⁴⁰ Hleď pak, abys udělal podle podoby té, která tobě ukázána je na hoře.

26 Příbytek pak uděláš z desíti čalounů, které budou z bílého hedvábí soukaného a z příze modrého a ze šarlatu a z látky dvakrát barvené; a cherubíny dílem řemeslným uděláš.² Dlouhost čalounu jednoho osm a dvacet loket, a šířkost čalounu jednoho čtyři lokty; míra jedna bude všech čalounů.³ Pět čalounů spolu spojeno bude jeden s druhým, a pět druhých čalounů též spolu spojeno bude jeden s druhým.⁴ A naděláš i ok z hedvábí modrého po kraji čalounu jednoho na konci, kde se má spojovat s druhým; a taktéž uděláš na kraji čalounu druhého na konci ve spojení druhém.⁵ Padesát ok uděláš na čalounu jednom a padesát ok uděláš po kraji čalounu, kterým má připojen být k druhému; oko jedno proti druhému aby bylo.⁶ Uděláš také padesát sponek zlatých a spojíš čalouny jeden s druhým sponkami těmi; a tak bude příbytek jeden.⁷ Nadto uděláš houní ze srstí kozích na stánek k přikrývání příbytku shora; jedenáct takových houní uděláš.⁸ Dlouhost houně jedné třicet loktů, a šířkost houně jedné čtyři lokty; jednostejná míra těch jedenácti houní bude.⁹ A spojíš pět houní zvlášť a šest houní opět zvlášť a přehneš na poloviny houní šestou vpředu v čele stánku.¹⁰ Uděláš pak padesát ok po kraji houně jedné na konci, kde se spojovat má, a padesát ok po kraji houně ke spojení druhému.¹¹ Uděláš také sponek měděných padesát, které vepneš do ok, a spojíš stánek, aby byl jedno.¹² Co pak zbývá houní po přikrytí stánku, totiž půl houně přesahující, převisne při zadní straně příbytku.¹³ A loket z jedné a loket z druhé strany, zbývající z délky houní stánku, převisne po stranách příbytku sem i tam, aby jej přikrýval.¹⁴ Uděláš také přikrytí na stánek z koží skopových na červeno barvených, přikrytí také z koží jezevčích svrchu.¹⁵ Naděláš k příbytku i desek stojatých z dříví setim.¹⁶ Deset loktů dlouhost desky a půl druhého lokte šířkost desky jedné.¹⁷ Dva čepy deska jedna mít bude, podobně jako stupně u schodu uspořádané, jeden proti druhému; tak uděláš u všech desek příbytku.¹⁸ Uděláš pak desky k příbytku, dvacet desek ke straně polední, k větru polednímu.¹⁹ (A čtyřicet podstavců stříbrných uděláš pod dvacet desek; dva podstavce pod jednu desku ke dvěma čepům jejím a dva podstavce pod desku druhou pro dva čepy její.)²⁰ Na druhé pak straně příbytku k straně půlnoční dvacet desek,²¹ A čtyřicet podstavců jejich stříbrných; dva podstavce pod jednu desku a dva podstavce pod desku druhou.²² Na straně také příbytku k západu šest uděláš desek.²³ A dvě desky uděláš v obou dvou rozích příbytku;²⁴ Které budou spojené zdola a taktéž spojené shora k jednomu kruhu; tak bude při dvou těch, ve dvou rozích budou.²⁵ A tak bude osm desek a podstavce jejich stříbrné, šestnáct podstavců; dva podstavce pod deskou jednou a dva podstavce pod deskou druhou.²⁶ Naděláš také svlaků z dříví setim. Pět jich bude deskám k straně příbytku jedné,²⁷ A pět svlaků deskám při straně příbytku druhé, a pět svlaků deskám k straně západní příbytku dosahující k oběma rohům.²⁸ Ale prostřední svlak uprostřed desek provleče se od jednoho konce k druhému.²⁹ Ty pak desky obložíš zlatem a kruhy k nim uděláš zlaté, do nichž by svlaky byly navlékány; a obložíš i svlaky zlatem.³⁰ A tak vyzdvihneš příbytek podle způsobu toho, který tobě ukázán na hoře.³¹ Uděláš i oponu z příze modré a ze šarlatu a z látky dvakrát barvené a z bílého hedvábí soukaného; dílem řemeslným uděláš ji s cherubíny.³² A zavěsíš ji na čtyřech sloupech z dříví setim, obložených zlatem, (háky jejich zlaté), na čtyřech podstavcích stříbrných.³³ A dáš oponu na háky, a vneseš dovnitř za oponu truhlu svědectví; a oddělovat vám bude ta opona svatyni od svatyně svatých.³⁴ Položíš také slitovnici na truhlu svědectví ve svatyni svatých.³⁵ A postavíš stůl vně před oponou, svícen pak naproti stolu ve straně příbytku polední, a stůl dáš na stranu půlnoční.³⁶ A uděláš zastření dveří stánku z příze modré a ze šarlatu a z látky dvakrát barvené a z bílého hedvábí soukaného, dílem vyšívaným.³⁷ K zastření pak tomu uděláš pět sloupů z dříví setim, které obložíš zlatem, a háky jejich zlaté; a sliješ k nim pět podstavců měděných.

27 Uděláš také oltář z dříví setim pět loket dlouhý a pět loket široký; čverhranný bude oltář a tři lokty vysoký bude.² A uděláš mu rohy na čtyřech rozích jeho; z něho budou rohy jeho; a obložíš jej mědí.³ Naděláš

*Proto je tak dobře, když je naděje,
že někoho máš, kdo tě miluje,
kdo zná tvoje jméno, ba i příjmení,
kdo je nosí zlatým písmem vrytý v kameni.*

Otcovy děti

také k němu hrnců, do kterých by popel bral, a lopat a kotlíků a vidliček a nádob k uhlí. Všechna nádobí jeho z mědi uděláš. ⁴ Uděláš mu i rošt mřížovaný měděný a u té mříže čtyři kruhy měděné na čtyřech rozích jejich. ⁵ A dáš ji pod okraj oltáře do vnitřku; a bude ta mříž až do půli oltáře. ⁶ Uděláš k tomu oltáři i sochory z dříví setím a mědí je okuješ. ⁷ A ty sochory provlečeny budou skrze ty kruhy; a budou sochory ty na obou stranách oltáře, když nošen bude. ⁸ Uděláš jej z desek, aby byl uvnitř prázdný; jak ukázáno tobě na hoře, tak udělají. ⁹ Uděláš také síň příbytku k straně polední; závěsy síně té očkovaté budou z bílého hedvábí soukaného; sto loket dlouhý ať má kraj jeden. ¹⁰ Sloupů pak bude k nim dvacet a podstavců k nim měděných dvacet; háky na sloupech a přepásání jich stříbrné. ¹¹ A tak i strana půlnoční na délku ať má závěsy očkovaté sto loket dlouhé a sloupů svých dvacet, a podstavců k nim měděných dvacet; háky na sloupech a přepásání jich stříbrné. ¹² Na šířku pak té síně k straně západní budou závěsy očkovaté padesát loktů dlouhé a sloupů k nim deset a podstavců jejich deset. ¹³ A šířkost síně v straně přední na východ bude padesát loktů. ¹⁴ Patnáct loktů budou závěsy očkovaté k straně jedné, sloupy k nim tři a podstavce jejich tři. ¹⁵ A k straně druhé patnáct loktů dlouhé budou závěsy očkovaté, sloupovy jejich tři, a podstavce jejich tři. ¹⁶ K bráně pak té síně uděláno bude zastření dvaceti loktů z příze modré a šarlatu a z látky dvakrát barvené a bílého hedvábí soukaného, dílem vyšivkářským, sloupy k němu čtyři a podstavce jejich čtyři. ¹⁷ Všechny sloupovy síně vůkol přepásány budou stříbrem; háky pak jejich budou stříbrné a podstavce jejich měděné. ¹⁸ Dlouhost síně bude sto loket, a šířkost padesát, všudy jednodušší, vysokost pak pět loktů, z bílého hedvábí soukaného, a podstavce budou měděné. ¹⁹ Všecka nádobí příbytku, ke vsí službě jeho, a všechny kolíky jeho i všechny kolíky síně z mědi budou. ²⁰ Ty také přikáz synům Izraelským, ať nanesou oleje olivového čistého, vytlačeného ke svícení, aby lampy vždycky rozsvěcovány byly. ²¹ V stánku úmluvy před oponou, která zastírat bude svědectví, spravovat je budou Aron a synové jeho od večera až do jitra před Hospodinem. To bude řád věčný, který zachovávat budou potomci jejich mezi syny Izraelskými.

28 Ty pak přijmi k sobě Arona bratra svého se syny jeho zprostřed synů Izraelských, aby úřad kněžský konali přede mnou: Aron, Nádab, Abiu, Eleazar a Itamar, synové Aronovi. ² A uděláš roucha svatá Aronovi bratru svému k slávě a k ozdobě. ³ Ty také mluvit budeš se všemi zručnými řemeslníky, které jsem naplnil duchem moudrosti, aby dělali roucha Aronovi ku posvěcení jeho, v nichž by úřad kněžský konal přede mnou. ⁴ Tato pak jsou roucha, která udělají, náprsník, nárameník, plášť a sukni s oky, čepici a pás. Takové šaty svaté udělají Aronovi bratru tvému a synům jeho, aby úřad kněžský konali přede mnou. ⁵ A vezmou řemeslníci zlato a modrou přízi a šarlat a látku dvakrát barvenou a kment. ⁶ Udělají pak nárameník ze zlata, z příze modré a šarlatu, z látky dvakrát barvené a hedvábí bílého, soukaného dílem řemeslným. ⁷ Dva vrchní kraje spojené mít bude na dvou koncích svých, a tak se spolu držet bude. ⁸ Pás pak přes ten nárameník, který na něm bude, podobný bude dílu jeho; z týchž věcí bude, totiž ze zlata, z příze modré a ze šarlatu a z látky dvakrát barvené, a z hedvábí bílého soukaného. ⁹ Vezmeš také dva kameny onychinové a vyryješ na nich jména synů Izraelských. ¹⁰ Šest jmen jejich na kameni jednom a jmen šest ostatních na kameni druhém, podle pořadí narození jejich. ¹¹ Dílem řemeslníka, který řeže na kameni a který vyrývá pečeti, vyryješ na těch dvou kamenech jména synů Izraelských; do zlata je vsadíš. ¹² A položíš dva kameny ty na vrchních krajích nárameníku, kameny pro paměť na syny Izraelské; a nosit bude Aron jména jejich před Hospodinem na obou ramenou svých na památku. ¹³ Uděláš i sponky zlaté. ¹⁴ A dva řetízky ze zlata čistého jednodušší uděláš dílem točeným a zavěsíš řetízky ty stočené na ty sponky. ¹⁵ Uděláš také náprsník soudu dílem řemeslným, takovým dílem, jako nárameník uděláš jej ze zlata, z příze modré, ze šarlatu, z látky dvakrát barvené, a z bílého hedvábí soukaného. ¹⁶ Čtverhranný bude a dvojjitý, píd délka a píd šířka jeho bude. ¹⁷ A osadíš jej všude kamením drahým. Čtyřmi řadami ať je

28:11 Do zlata. Bůh nejen naše jména zná, má je zlatem vyryté v kameni. Nejdou vygumovat (Zj 3:5). Jestli ale se od Boha odvrátíme, napliveme mu do tváře a řekneme mu: „Ty nejsi můj Bůh!“ – pak tím jen prokážeme, že jsme mu nikdy nepatřili (32:33). Každý někdy zhřeší, tomu se prakticky nedá vyhnout (proto Boží Zákon obsahuje i obětní

systém; Bůh počítá s tím, že budeme hřešit). Před Bohem však nejvíc záleží na stavu srdce – když už jsme zhřešili, radujeme se a mneme si ruce nad svobodou dělat si, co chceme, anebo se trápíme, že si neumíme pomoci a zase jsme selhali, udělali to, co víme, že se Bohu nelíbí? Jinými slovy: Litujeme svých hříchů nebo si v nich libujeme?

kamení, pořadím tímto: Sardius, topazius a smaragdus v první řadě;¹⁸ V druhé pak seřazeny karbunkulus, zafír a jaspis;¹⁹ A v řadě třetí linkurius, achates a ametyst;²⁰ Ve čtvrté řadě chryzolit, onychina beryl. Vsazeny budou do zlata ve svém pořadí.²¹ Těch pak kamenů se jmény synů Izraelských bude dvanáct podle jmen jejich, dílem řežících pečeti; jeden každý podle jména svého, pro dvanáctero pokolení budou.²² Uděláš i k náprsníku řetízky jednorovinné dílem točeným ze zlata čistého.²³ Uděláš také k náprsníku dva kroužky zlaté, a dáš je na dva kraje náprsníku.²⁴ A prostrčíš dva řetízky zlaté skrze dva kroužky po krajích náprsníku.²⁵ A druhé konce těch dvou řetízků připeš ke sponkám a dáš na vrchní kraje nárameníku zepředu.²⁶ Uděláš i dva kroužky zlaté, které dáš na dva kraje náprsníku na ten okraj jeho, který je po té straně k nárameníku dovnitř.²⁷ Uděláš ještě dva jiné kroužky zlaté, které dáš na dvě strany nárameníku zespodu zepředu naproti spojení jeho, shora nad pásem nárameníku.²⁸ Tak svážou náprsník ten, kroužky jeho s kroužky nárameníku, tkanicí z příze modré, aby byl nad pásem nárameníku, a neodstával náprsník od nárameníku.²⁹ A bude nosit Aron jména synů Izraelských na náprsníku soudu na srdci svém, když vcházet bude do svatyně, na památku před Hospodínem ustavičně.³⁰ Položíš pak do náprsníku soudu urim a thumim, aby bylo na srdci Aronově, když vcházeti bude před Hospodina; a nosit bude Aron soud synů Izraelských na srdci svém před Hospodínem vždycky.³¹ Uděláš také plášť pod nárameník, všečen z příze modré.³² A bude na vrchu uprostřed něho díra; lem její všude dokola dílem tkaným, jako obojek u pancíře bude, aby se neroztrhl.³³ Uděláš i na podolku jeho jablka zrnatá z příze modré, ze šarlatu a z látky dvakrát barvené, na podolku jeho dokola, a zvonečky zlaté mezi nimi dokola.³⁴ Zvoneček zlatý a jablko zrnaté, opět za tím zvoneček zlatý a jablko zrnaté na podolku pláště dokola.³⁵ A bude to mít na sobě Aron při službách, aby slyšen byl zvuk jeho, když vcházet bude do svatyně před Hospodina, i když vycházet bude, aby neumřel.³⁶ Uděláš také plech ze zlata čistého a vyryješ na něm dílem vyrývajícími pečeti: Svatost Hospodinu.³⁷ Který dáš na tkanici z modré příze, a bude na čepici; zepředu na čepici bude.³⁸ A bude nad čelem Aronovým, aby nesl Aron nepravosti posvěcených věcí, kterých by posvětili synové Izraelští při všech darech posvěcených věcí svých; a bude nad čelem jeho vždycky, aby příjemné je činil před Hospodínem.³⁹ Uděláš také sukni z hedvábí bílého vázanou s oky; uděláš i čepici z hedvábí bílého; pás také uděláš dílem vyšivkářským.⁴⁰ Synům také Aronovým uděláš sukne; pasy také jim uděláš a klobouky ke slávě a k ozdobě.⁴¹ A oblečeš v ně Arona bratra svého a syny jeho s ním a pomazeš jich, a naplníš ruce jejich a posvětiš mi jich, aby úřad kněžský konali přede mnou.⁴² Nadělej jim i košilek lněných k zakrytí nahoty těla; od beder až do stehů budou.⁴³ A ať je na sobě mají Aron i synové, když vcházet budou do stánku úmluvy, anebo když přistupovat budou k oltáři, aby sloužili ve svatyni; a neponesou nepravosti, aniž zemřou. Řád tento bude věčný jemu i potomkům jeho po něm.

29 Toto také učiníš jim ku posvěcení jich, aby úřad kněžský konali přede mnou: Vezmi volka jednoho ještě mladého a skopce dva bez vady.² Chleby též přesné a koláče přesné s olejem smíšené a oplatky přesné polité olejem; z bělí pšeničné naděláš toho.³ A vklada to do koše jednoho, obětovat to budeš v koši, spolu s tím volkem a dvěma skopci.⁴ Potom Aronovi a synům jeho přistoupit přikážeš ke dveřím stánku úmluvy a umyješ je vodou.⁵ A vezma roucha, oblečeš Arona v sukni a v plášť náležející pod nárameník a v nárameník a v náprsník a přepášeš ho pasem nárameníku.⁶ Vstavíš i čepici na hlavu jeho a korunu svatosti vstavíš na čepici.⁷ Naposledy vezmeš olej pomazání, a vyleje na hlavu jeho, pomazeš ho.⁸ Potom synům jeho přistoupiti přikážeš a oblečeš je v sukni.⁹ A opášeš je pásy, Arona i syny jeho, a vstavíš jim čepičky na hlavu. A budou mít kněžství řádem věčným; a posvětiš ruce Aronovy a ruce synů jeho.¹⁰ Přivedeš také volka před stánek úmluvy a vloží Aron a synové jeho ruce své na hlavu volka.¹¹ A zabiješ volka před Hospodínem u dveří stánku úmluvy.¹² A nabera krve z volka, pomazeš na rozích oltáře prstem svým, a všechnu krev vyleješ ke spodku oltáře.¹³ Vezmeš pak všečen tuk příkrývající droby a bránici z jater a dvě ledviny s tukem, který je na nich, a zapálíš to na oltáři.¹⁴ Maso pak z toho volka, a kůže s lejný jeho spálíš ohněm vně za stany; neboť oběť za hříchy to je.¹⁵ Skopce také jednoho vezmeš a vloží Aron a synové jeho ruce své na hlavu toho skopce.¹⁶ A zabiješ toho skopce a nabera krve jeho, pokropíš oltáře po povrchu dokola.¹⁷ Skopce pak rozsekáš na kusy a vymyje droby jeho i nohy, nakladeš je na ty kusy z něho a na hlavu jeho.¹⁸ A potom celého skopce zapálíš na oltáři; neboť zápal ten je Hospodinu vůně příjemná, oběť ohnivá je Hospodinu.¹⁹ Vezmeš také skopce druhého; vloží Aron a synové jeho ruce své na hlavu téhož skopce.²⁰ A zabiješ skopce toho a vezma krev jeho, pomazeš jí konce ucha Aronova a konce pravého ucha synů jeho i palce na pravé ruce jejich a palce na pravé noze jejich; a vykropíš tu krev na oltář dokola.²¹ A vezma krve, která bude na oltáři, a oleje pomazání, pokropíš Arona a roucha jeho i synů jeho a roucha jejich s ním; a bude posvěcen on i roucho jeho i synové jeho a roucho synů jeho s ním.²² Potom vezmeš ze skopce tuk a ocas a tuk příkrývající droby a bránici z jater a dvě ledviny s tukem, který je na nich a plece pravé, (neboť skopec posvěcení to je),²³ A jeden bochník chleba

a jeden koláč chleba s olejem a oplatek jeden z koše chlebů přesných, který je před Hospodinem. ²⁴ A dáš to vše v ruce Aronovy a v ruce synů jeho a obracet to budeš sem i tam, aby byla oběť obracení před Hospodinem. ²⁵ Potom vezma to z rukou jejich, zapálíš na oltáři v zápal, k vůni příjemné před Hospodinem. To je oběť ohnivá Hospodinu. ²⁶ Vezmeš také hruď z skopce posvěcení, který bude Aronův, a obracet je budeš sem i tam, aby byla oběť obracení před Hospodinem; a bude na tvůj díl. ²⁷ Posvětiš tedy hruď obracení a plece pozdvížení, které obraceno a které pozdvihováno bylo ze skopce posvěcení, z toho, který bude Aronův, a z toho, který bude synů jeho. ²⁸ A bude to Aronovi a synům jeho právem věčným od synů Izraelských, když oběť pozdvížení bude. Neboť pozdvížení bude od synů Izraelských, z obětí jejich pokojných; pozdvížení jejich náleží Hospodinu. ²⁹ Roucha pak svatá, která jsou Aronova, zůstanou synům jeho po něm, aby pomazávání byli v nich a aby posvěcovány byly v nich ruce jejich. ³⁰ Sedm dní bude v nich chodit kněz, který bude na jeho místě ze synů jeho, který vcházet bude do stánku úmluvy, aby sloužil ve svatyni. ³¹ Skopce pak posvěcení vezma, uvaříš maso jeho na místě svatém. ³² A bude jíst Aron se syny svými maso toho skopce a chléb, který je v koši u dveří stánku úmluvy. ³³ Jíst budou to ti, za něž očistění se stalo ku posvěcení rukou jejich, aby posvěcení byli. Cizí pak nebude jíst, neboť svatá věc to je. ³⁴ Zůstalo-li by co masa posvěcení a chleba až do jitra, spálíš ostatky ohněm; nebude jedeno, neboť svatá věc jest. ³⁵ Tak tedy uděláš s Aronem a syny jeho podle všeho, co jsem přikázal tobě; po sedm dní posvěcovat budeš rukou jejich. ³⁶ A volka za hřích obětovat budeš každý den na očistění a krví za hřích pokropíš oltáře, čině očistění na něm, a pomazeš ho ku posvěcení jeho. ³⁷ Po sedm dní očistování konat budeš na oltáři a posvětiš ho, a ten oltář bude nejsvětější. Cokoli dotkne se oltáře, posvěceno bude. ³⁸ A toto je, co obětovat budeš na oltáři: beránky roční dva, každý den ustavičně. ³⁹ Jednoho beránka obětovat budeš ráno a beránka druhého obětovati budeš kvečeru. ⁴⁰ A desátý díl efi běli smíšené s olejem vytlačeným, jehož by bylo se čtvrtým dílem hin, a k oběti mokré čtvrtý díl hin vína na jednoho beránka. ⁴¹ Taktéž beránka druhého obětovat budeš kvečeru. Jako při oběti suché ranní a jako při mokré oběti její, tak při této učiníš, aby byla vůně příjemná, oběť ohnivá Hospodinu. ⁴² Zápalná oběť tato ustavičná ať je po všechny věky vaše u dveří stánku úmluvy před Hospodinem, kde přicházet budu k vám, abych tam s tebou mluvil. ⁴³ A tam přicházet budu k synům Izraelským a posvěceno bude místo slávou mou. ⁴⁴ Neboť posvětim stánku úmluvy i oltáře; Arona také a synů jeho posvětim, aby mi úřad kněžský konali. ⁴⁵ A bydlit budu uprostřed synů Izraelských a budu jim za Boha. ⁴⁶ A zvědí, že já jsem Hospodin Bůh jejich, který jsem je vyvedl ze země Egyptské, abych přebýval uprostřed nich, já Hospodin Bůh jejich.

30 Uděláš i oltář, na němž by se kadilo; z dříví setim uděláš jej. ² Loket dlouhý a loket široký, čtverhranný bude, a dva lokty vysoký; z něho budou rohy jeho. ³ Obložíš pak jej zlatem čistým, povrch jeho i po stranách dokola i rohy jeho; a uděláš mu korunu zlatou dokola. ⁴ Po dvou také kruzích zlatých uděláš u něho, pod korunou ve dvou rozích jeho, po obou stranách jeho; a skrze ně provlečeš sochory, aby nošen byl na nich. ⁵ Ty pak sochory uděláš z dříví setim a obložíš je zlatem. ⁶ A postavíš jej před oponou, za kterou je truhla svědectví, před slitovnicí, která je nad svědectvím, kde přicházet budu k tobě. ⁷ A kadit bude na něm Aron kadidlem z vonných věcí; každého jitra, když obstará lampy, kadit bude. ⁸ Taktéž když rozsvítí Aron lampy kvečeru, kadit bude kaděním vonných věcí ustavičně před Hospodinem po rodech vašich. ⁹ Nevložíte na něj kadidla cizího ani zápalu ani oběti suché ani oběti mokré obětovat budete na něm. ¹⁰ Jen očistění vykoná nad rohy jeho Aron jednou v roce krví oběti za hřích v den očistování; jednou v roce očistění vykoná na něm po rodech vašich; svatosvaté je Hospodinu. ¹¹ Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹² Když vyzdvihneš hlavní sumu synů Izraelských náležejících ku počtu, dá jeden každý výplatu duše své Hospodinu, když je počítat budeš, aby nebyla na nich rána, když sečtení budou. ¹³ Toto pak dají: Každý z těch, kteří jdou v počet, půl lotu dá, podle lotu svatyně. (Dvacet peněz platí ten lot.) Půl lotu oběť pozdvížení bude Hospodinu. ¹⁴ Kdokoli jde v počet od dvaceti let a výše, tu oběť pozdvížení ať dá Hospodinu. ¹⁵ Bohatý nedá více a chudý nedá méně než půl lotu, když dávat budou oběť pozdvížení Hospodinu k očistění duší vašich. ¹⁶ A vezma stříbro očistění od synů Izraelských, dáš je na potřeby k službě stánku úmluvy; a bude to synům Izraelským na památku před Hospodinem k očistění duší vašich. ¹⁷ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁸ Uděláš i umyvadlo měděné k umývání a podstavec jeho měděný a postavíš je mezi stánkem úmluvy a oltářem a naleješ do něho vody. ¹⁹ Umývat budou z něho Aron i synové jeho ruce své i nohy své. ²⁰ Když vcházet budou do stánku úmluvy, umývati se budou vodou, aby nezemřeli, anebo když by měli přistupovat k oltáři, aby sloužili a zapalovali oběť ohnivou Hospodinu. ²¹ A budou umývat ruce i nohy své, aby nezemřeli. A bude jim ustanovení toto věčné, Aronovi i semeni jeho po rodech jejich. ²² Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²³ Ty pak vezmi sobě vonných věcí předních: Mirry nejčistší pět set lotů a skořice vonné polovici toho, totiž dvě stě a padesát, a prustvorce vonného dvě stě a padesát; ²⁴ Kasie pak pět set lotů na váhu svatyně, oleje olivového míru hin.

²⁵ A uděláš z toho olej pomazání svatého, mast nejvýbornější dílem apatykářským. Olej pomazání svatého bude. ²⁶ Pomažeš jím stánku úmluvy i truhly svědectví, ²⁷ A stolu i všech nádob k němu, svícnu i všech nádob jeho, i oltáře, na němž se kadí; ²⁸ Oltáře také, na němž se páli oběti, a všech nádob jeho, i umyvadla s podstavcem jeho. ²⁹ Tak posvětiš jich, aby byly nejsvětější. Cokoli dotkne se jich, posvěceno bude. ³⁰ Arona také a synů jeho pomažeš a posvětiš jich, aby úřad kněžský konali přede mnou. ³¹ K synům pak Izraelským mluvit budeš, řka: Tento olej pomazání svatého bude mi v národech vašich. ³² Tělo člověka nebude mazáno jím a podle složení jeho neuděláte podobného. Svatý je, svatý vám bude. ³³ Kdo by koli udělal mast podobnou, anebo mazal by jí cizího, vyhlazen bude z lidu svého. ³⁴ A řekl Hospodin Mojžíšovi: Vezmi sobě vonných věcí, balsamu, onychi, galbanu vonného a kadidla čistého; jednotejná váha toho bude. ³⁵ A uděláš z toho kadidlo, složení dílem apatykářským smíšené, čisté a svaté. ³⁶ A ztluka to drobně, klásti budeš z něho před svědectvím v stánku úmluvy, kde přicházet budu k tobě. Nejsvětější to vám bude. ³⁷ Neuděláte sobě kadidla podle složení tohoto, které připravíš; za svatou věc tobě bude pro Hospodina. ³⁸ Kdo by koli dělal co podobného k vůni sobě, vyhlazen bude z lidu svého.

31 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Hle, povolal jsem ze jména Bezelele, syna Uri, syna Hur, z pokolení Judova. ³ A naplnil jsem ho duchem Božím, moudrostí a rozumností, i uměním všelijakého řemesla, ⁴ Aby nápaditě myslit uměl, cokoli by řemeslně uděláno být mohlo ze zlata a ze stříbra i z mědi. ⁵ A v řezání kamení drahého ku vsazování i v umělém vsazování na dřevě aby dělal všelijaké dílo. ⁶ A aj, já přidal jsem jemu Aholiaba, syna Achisamechova, z pokolení Dan. A v srdci každého nápaditého složil jsem moudrost, aby učinili vše, co jsem přikázal tobě: ⁷ Stánek úmluvy a truhlu svědectví a slitovnici, která má být na ní, i všelijaké nádoby stánku; ⁸ Stůl také a nádoby k němu i svícen čistý se všemi nádobami jeho a oltář pro kadění; ⁹ Těž oltář k zápalům se všemi nádobami jeho, a umyvadlo s podstavcem jeho; ¹⁰ A roucha k službě i roucha svatá Aronovi knězi i roucha synů jeho, aby mi úřad kněžský konali; ¹¹ I olej pomazání a kadidlo vonné do svatyně. Všechno tak, jak jsem přikázal tobě, udělají. ¹² Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹³ Ty pak mluv k synům Izraelským a rci: A však sobot mých dbát budete. Neboť to znamením je mezi mnou a vámi po rodech vašich, aby známo bylo, že já jsem Hospodin, který vás posvěcuji. ¹⁴ Proto dbát budete soboty, neboť svatá je vám. Kdo by ji poskvrnil, smrtí umře; a kdo by koli dělal v ní dílo, vyhlazena bude ta duše z prostředku lidu svého. ¹⁵ Šest dní děláno bude dílo, ale v den sedmý sobota odpočinití je, svatost Hospodinu. Každý, kdo by dělal dílo v den sobotní, smrtí umře. ¹⁶ Proto dbát budou synové Izraelští soboty, tak aby světili sobotu po rodech svých smlouvou věčnou. ¹⁷ Mezi mnou a syny Izraelskými za znamení je na věčnost; neboť šest dní činil Hospodin nebe i zemi, v den pak sedmý přestal a odpočinul. ¹⁸ A dal Pán Mojžíšovi po dokonání těchto řečí s ním na hoře Sinai dvě desky svědectví, desky kamenné, psané prstem Božím.

32 Vida pak lid, že by prodléval Mojžíš sestoupit z hory, sebrali se proti Aronovi a řekli jemu: Vstaň, udělej nám bohy, kteří by šli před námi; neboť Mojžíšovi, muži tomu, který vyvedl nás ze země Egyptské, nevíme, co se přihodilo. ² A řekl jim Aron: Odejmete náušnice zlaté, které jsou na uších žen vašich, synů vašich i dcer vašich, a přineste ke mně. ³ Tedy strhl všecken lid náušnice zlaté, které byly na uších jejich, a přinesli k Aronovi. ⁴ Které vzav z rukou jejich, dal je do formy a udělal z nich tele slité. A řekli: Tito jsou bohové tvoji, Izraeli, kteří tě vyvedli z země Egyptské. ⁵ Což vida Aron, zbudoval oltář před ním. A volal Aron, a řekl: Slavnost Hospodinova zítra bude. ⁶ A nazítří vstavše velmi ráno, obětovali zápaly a přivedli oběti pokojné. A sedl lid, aby jedl a pil, potom vstali, aby hráli. ⁷ Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi: Jdi, sestup, neboť zvrátil se lid tvůj, který jsi vyvedl z země Egyptské. ⁸ Sešli brzo z cesty, kterou jsem přikázal jim. Udělali sobě tele slité a klaněli se mu a obětovali jemu, řkouce: Tito jsou bohové tvoji, Izraeli, kteří tě vyvedli ze země Egyptské. ⁹ Řekl také Hospodin Mojžíšovi: Viděl jsem lid tento, a aj, lid je tvrdé šíje. ¹⁰ Proto nyní nech mne, abych v hněvu prchlivosti své vyhladil je, tebe pak učiním v národ veliký. ¹¹ A modlil se Mojžíš Hospodinu Bohu svému a řekl: Proč, ó Hospodine, rozněcuje se prchlivost tvá na lid tvůj, který jsi vyvedl z země Egyptské v síle veliké a v ruce mocné? ¹² A proč mají mluvit Egyptští, řkouce: Lstivě je vyvedl, aby pobil je na horách, a aby vyhladil je z povrchu země? Odvrát se od hněvu prchlivosti své, a lituj zlého, kteréš uložil uvést na lid svůj. ¹³ Rozpomeň se na Abrahama, Izáka a Izraele, služebníky své, jimž jsi zapřisáhl skrze sebe samého a mluvil jsi jim: Rozmnožím símě vaše jako hvězdy nebeské a všechnu zemi tuto, o které jsem mluvil, dám semeni

31:14 Soboty. Hebr. sabat: odpočinek. Den sobotní v některých českých překladech Bible znamená den odpočinku. Hebrejský sabat je etymologický kořen české soboty. Jestli někdo upřednostňuje svěcení soboty, nikdo mu nebrání (Ř 14:5); neměli bychom však ze svých osobních či denominačních preferencí učinit zákonické bříme, které

bychom uvalovali na ostatní (Ř 14:12–13). Rozdělovat kvůli takové malichernosti církev je neužitečné a hříšné (Gal 4:9–13).

32:6 Hráli. Tzn. páchali nepřístojností – orgie včetně sexuálních hříchů (byli obnaženi 32:25). Eufemismus skrývající podobný obsah vidíme např. v Sd 16:25.

vašemu a dědičně obdržíte ji na věky. ¹⁴ A litoval Hospodin zlého, které řekl, že učiní lidu svému. ¹⁵ A obrátiv se Mojžíš, sestoupil z hory, dvě desky svědectví maje v rukou svých, desky po obou stranách psané; z jedné i z druhé strany byly popsané. ¹⁶ A desky ty dílo Boží byly; písmo také písmo Boží bylo vyryté na deskách. ¹⁷ Uslyšev pak Jozue hlas lidu křičícího, řekl Mojžíšovi: Hřmot boje v táboru jest. ¹⁸ Který odpověděl: Není to křik vítězících, ani křik poražených, hlas zpívajících já slyším. ¹⁹ A stalo se, když se přiblížil k stanům, že uzřel tele a tance. A rozhněvav se Mojžíš velmi, zahodil z rukou svých desky a rozrazil je pod Horou. ²⁰ Vzal také tele, které byli udělali, a spálil je v ohni a setřel je až na prach, a vsypav na vodu, dal pít synům Izraelským. ²¹ A řekl Mojžíš Aronovi: Co ti učinil lid tento, že jsi uvedl na něj hřích veliký? ²² Odpověděl Aron: Nehněvej se, pane můj. Ty víš, že lid tento k zlému nakloněn jest. ²³ Neboť řekli mi: Udělej nám bohy, kteří by šli před námi; neboť Mojžíšovi, muži tomu, který vyvedl nás ze země Egyptské, nevíme, co se stalo. ²⁴ Jimž jsem odpověděl: Kdo má zlato, strhněte je s sebe. A dali mi a uvrhl jsem je do ohně a udělalo se to tele. ²⁵ A vida Mojžíš lid obnažený, že obnažil jej Aron ku potupě před nepřáteli, kteří povstat měli proti nim, ²⁶ Stoje v bráně tábora, řekl: Kdo je Hospodinův, přístup ke mně. A shromáždili se k němu všichni synové Lévi. ²⁷ Jimž řekl: Tak praví Hospodin Bůh Izraelský: Připaš jeden každý meč svůj k boku svému; přejděte sem i tam od brány tábora k bráně a zabij jeden každý bratra svého a každý přítele svého i bližního svého. ²⁸ A učinili synové Lévi podle řeči Mojžíšovy a padlo jich v ten den z lidu na tři tisíce mužů. ²⁹ Neboť řekl byl Mojžíš: Posvěťte dnes rukou svých Hospodinu, jeden každý na synu svém a na bratru svém, aby vám dal dnes požehnání. ³⁰ A když bylo nazítří, řekl Mojžíš lidu: Vy jste zhřešili hříchem velikým. Proto nyní vstoupím k Hospodinu, zda bych ho ukrotil pro hřích váš. ³¹ Tedy navrátiv se Mojžíš k Hospodinu, řekl: Prosim, zhřešil lid ten hříchem velikým; neboť udělali sobě bohy zlaté. ³² Nyní pak nebo odpusť hřích jejich, a pakliže ne, vymaž mne, prosím, z knihy své, kterou psal. ³³ A řekl Hospodin Mojžíšovi: Kdo zhřešil proti mně, toho vymažu z knihy své. ³⁴ Proto nyní jdi, veď lid tento, kam jsem rozkázal tobě. Aj, anděl můj půjde před tebou; v den pak navštívení mého navštívím i na nich hřích jejich. ³⁵ A bil Hospodin lid, protože učinili tele, které byl udělal Aron.

33 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi: Jdi, vstup odsud, ty i lid, který jsi vyvedl ze země Egyptské do země, kterou jsem přísáhl Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, řka: Semeni tvému dám ji, ² (A pošlu před tebou anděla, a vyženu Kananea, Amorea, Hetea, Ferezea, Hevea a Jebuzea.) ³ Do země oplývající mlékem a medem. Neboť sám nevstoupím s tebou, protože lid tvrdé šíje jsi, abych nezahubil tebe na cestě. ⁴ A uslyšav lid řeč tuto přezlou, zármutek nesli, aniž vzal kdo okrasu své na sebe. ⁵ Neboť byl řekl Hospodin Mojžíšovi: Mluv synům Izraelským: Vy jste lid tvrdé šíje; jak jen jedinou vstoupím mezi vás, zahladím vás. Proto již slož okrasu svou ze sebe a zvím, co učinit mám s tebou. ⁶ A svlékli ze sebe synové Izraelští okrasu své u hory Oréb. ⁷ Mojžíš pak vzav stánek, rozbil jej sobě vně za stany, vzdáliv se od tábora, a nazval jej stánkem úmluvy. Tedy kdokoli hledal Hospodina, ven chodit musil k stánku úmluvy, který byl vně za stany. ⁸ K tomu také, když vycházel Mojžíš k stánku, povstával všecken lid a stál každý u dveří stanu svého, a hleděli za Mojžíšem, dokud nešel do stánku. ⁹ Bývalo pak toto, že když vcházel Mojžíš do stánku, sestupoval sloup oblakový a stával u dveří stánku a mluvil s Mojžíšem. ¹⁰ A všecken lid vida sloup oblakový, jak stojí u dveří stánku, povstávali všichni, a klaněli se každý u dveří stanu svého. ¹¹ A mluvíval Hospodin k Mojžíšovi tváří v tvář, tak jako mluví člověk s přítelem svým. Potom navracel se do tábora, ale služebník jeho Jozue, syn Nun, mládenec, neodcházel ze stánku. ¹² A řekl Mojžíš Hospodinu: Pohleď, ty velíš mi, abych vedl lid tento, a neoznámils mi, koho pošleš se mnou, neboť jsi pravil: Znám tě ze jména, k tomu také nalezl jsi milost přede mnou. ¹³ Již tedy, jestliže jsem jen nalezl milost před tebou, oznam mi, prosím, cestu svou, abych tě poznal, a abych nalezl milost před tebou; a pohleď, že národ tento je lid tvůj. ¹⁴ A odpověděl: Tvář má předcházet vás bude a dám odpočinutí. ¹⁵ A řekl: Nemá-li předcházet nás tvář tvá, neodváděj nás odsud. ¹⁶ Neboť po čem poznáno bude zde, že jsem nalezl milost před tebou, já i lid tvůj? Zdali ne po tom, když půjdeš s námi a když oddělení budeme, já a lid tvůj, ode všeho lidu, který je na tváři země? ¹⁷ A řekl Hospodin Mojžíšovi: A tu také věc, kterou jsi pravil, učiním; neboť jsi nalezl milost přede mnou a znám tě ze jména. ¹⁸ Řekl opět: Ukaž mi, prosím, slávu svou. ¹⁹ Který odpověděl: Já způsobím to, aby šlo mimo tebe před tváří tvou všechno dobré mé, a zavolám ze jména: Hospodin před tváří tvou. Smiluji se, nad kýmž se smiluji, a slituji se, nad kýmž se slituji. ²⁰ Řekl také: Nebudeš moci vidět tváře mé; neboť neužrjí mne člověk, aby živ zůstal. ²¹ A to řekl Hospodin: Aj, místo u mne a staneš na skále. ²² A když tudy půjde sláva má, postavím tě v rozsedlině skály, a přikryji tě rukou svou, dokudž nepřejdu. ²³ Potom odejmu ruku svou, i uzříš hřbet můj, ale tvář má nebude spatřítina.

34 A řekl Hospodin k Mojžíšovi: Vytesej sobě dvě desky kamenné podobné prvním a napíšu na deskách těch slova, která byla na deskách prvních, které jsi rozrazil. ² Budiž tedy hotov ráno a vstoupíš v jitře na horu Sínai a staneš přede mnou na vrchu hory té. ³ Žádný ať nevstupuje s tebou, aniž také kdo vidín bude na

vší hoře; ani ovce nebo volové pásti se budou naproti hoře této. ⁴Tedy Mojžíš vytesal dvě desky kamenné podobné prvním a vstav ráno, vstoupil na horu Sinai, jak mu přikázal Hospodin, a vzal v ruku svou dvě desky kamenné. ⁵A sestoupil Hospodin v oblaku a stál s ním tam a zavolał ze jména: HOSPODIN. ⁶Neboť pomíjeje Hospodin tvář jeho, volal: Hospodin, Hospodin, Bůh silný, litoštvý a miloštvtý, dlouhočekající a hojný v miloštvenství a pravdě, ⁷Miloštvenství čině tisícům, odpouštěje nepravošt a přeštoupení i hřích, a který nikoli neošpravedlněje vinného, navštěvuje nepravošt otců na synech a na synech synů do třetího i čtvrtého pokolení. ⁸Mojžíš pak rychle sklonil hlavu k zemi, a poklonu učinil. ⁹A řekl: Prošim, našel-li jsem milošt v očích tvých, Pane, nechť jde, prošim, Pán uproštřed nás, neboť lid je tvrdé šíje, a miloštiv buď nepravošti naší a hřichu našemu, a měj nás za dědictví. ¹⁰Který řekl: Aj, já učiním smlouvu přede vším lidem tvým. Učiním divné věci, které nejsou učiněny na vší zemi a ve všech národech, a vidět bude všechen lid, (mezi nimiž jsi,) skutky Hospodinovy; nebo hrozně bude to, což já učiním s tebou. ¹¹Zachovej to, což já dnes tobě přikazuji. Aj, já vyženu před tváří tvou Amorea a Kananea, Hetea a Ferezea, Hevea a Jebuzea. ¹²Varuj se pak, abys nečinil smlouvy s obyvateli země té, do které vejdeš, ať bynebyli ošídlem u prostřed tebe. ¹³Ale zbořite oltáře jejich a modly jejich polámete a jejich háje posekáte. ¹⁴Neboť nebudeš se klanět Bohu jinému, protože Hospodin jest, jméno má horlivý, Bůh silný, horlivý jest. ¹⁵Nevcházej ve smlouvu s obyvateli země té, aby když by smilnili, jdouce po bozích svých, a obětovali bohům svým, nepovolali tě, a jedl bys z oběti jejich. ¹⁶A abys nebral z dcer jeho synům svým, i smilnily by dcery jejich, jdouce po bozích svých, a naučily by smilniti syny tvé, jdouce po bozích svých. ¹⁷Bohům slitých neuděláš sobě. ¹⁸Slavnost přesnic zachovávatí budeš. Po sedm dní jíst budeš chleby nekvašené, jak jsem přikázal tobě, v čas vyměřený měsíce Abib; neboť měsíce toho vyšel jsi z Egypta. ¹⁹Všechno což otvírá život, mé jest, i všelijaký samec v dobytku tvém, prvorozený z volů a ovcí. ²⁰Ale prvorozené osle vyplatíš dobytčetem; pakli bys nevyplatil, šíji zlomíš jemu. Každého prvorozeného z synů svých vyplatíš, aniž ukážou se přede mnou prázdni. ²¹Šest dní pracovat budeš, dne pak sedmého přeštaneš; v čas orání i žně přeštaneš. ²²A učiníš sobě slavnost týdnů, svátek prvotín žně pšeničné a slavnost sklizně na konci každého roku. ²³Třikrát v roce ukáže se každý z vás pohlaví mužského před obličejem Panovníka Hospodina, Boha Izraelského. ²⁴Neboť vyženu národy od tváře tvé a rozšířím meze tvé, aniž kdo sáhne na zemi tvou, když vstoupíš, abys se ukázal před Hospodinem Bohem svým třikrát v roce. ²⁵Nebudeš obětovat krve oběti mé, dokud u tebe kvas jest, aniž zůstane do jitra oběť slavnosti Pesach. ²⁶Prvotiny prvních úrod země své přinášet budeš do domu Hospodina Boha svého. Nebudeš vařit kozelce v mléce matky jeho. ²⁷A řekl Hospodin Mojžíšovi: Napiš sobě slova tato; nebo podle slov těch učinil jsem smlouvu s tebou a s Izraelem. ²⁸Byl pak tam s Hospodinem čtyřicet dní a čtyřicet nocí, chleba nejedl a vody nepil; a napsal na deskách slova té smlouvy, totiž deset slov. ²⁹A stalo se, když sestupoval Mojžíš s hory Sinai, (a měl dvě desky svědectví v rukou svých, když sestupoval s hory), nevěděl, že by se skvěla kůže tváře jeho,

34:29 Skvěla. Hebrejský výraz KRN קרן lze čist dvěma způsoby: *karan* (קרן) ve významu svítil nebo zářící; anebo *keren* (קרן), což znamená (zvířecí) roh. Někteří komentátoři se mylně domnívají, že jsou to dva významy téhož slova; jsou to však dvě různá slova. Rohy na Mojžíšově hlavě, jak je zobrazuje např. Michalengelova socha, jsou

důsledkem tohoto mylného čtení Bible, konzervovaného např. jejím latinským překladem Vulgátou (*cornuta*). Mojžíšova tvář zářila po času stráveném v Hospodinově blízkosti (34:35); možná vypadal podobně, jako ho viděli Ježíšovi učedníci na hoře proměnění (Mt 17:2–3; srv. Sk 6:15).

Proč Mojžíš nesouhlasil s Hospodinem?

Dříve řekl Hospodin Mojžíšovi, že pošle svého anděla, který povede Izrael, ať ho poslouchají, jinak jim neodpustí (23:23). Mojžíš přednesl Hospodinu vskutku smělý požadavek: naléhal, aby Hospodin provázel Izrael osobně. Trval na Boží osobní přítomnosti umíněně jako malé dítě, dokonce odmítl kamkoliv se hnout, když Hospodin neměl být s nimi (33:12–16). Proč byl tak drzý? Proč s Hospodinem nesouhlasil?

Svůj důvod Mojžíš odhalil v 34:9: „... neboť lid je tvrdé šíje, a miloštiv buď nepravošti naší a hřichu našemu, a měj nás za dědictví.“ Mojžíšův argument byl tento: Hospodin měl jít s Izraelem právě proto, že je to tvrdošíjný lid! Vzhledem k tomu, že Bůh již byl řekl, že anděl jim neodpustí, když

mu budou vzdorovat (23:21; 32:34), Mojžíšovi bylo jasné, že jejich jedinou nadějí je přesvědčit Hospodina, aby to byl On sám, kdo s nimi půjde namísto anděla. Mojžíš dobře věděl, že jedině Boží blízkost nabízí Božímu lidu nadějí do budoucna. I kdyby byl Hospodin skrytý ve skále, jenom On mohl (na rozdíl od anděla) odpustit „nepravošt a přeštoupení i hřích“ (34:7.)

 Kromě jiného nás tím Mojžíš učí, že když vycházíme ze zjeveného Božího Slova coby premisy, používáním logiky (rozumu) musíme dojít k závěru, který implikuje. Znát premisu, ale ignorovat ji (chovat se, jako kdyby z ní nic nevyplývalo), mívá fatální důsledky (srv. Mt 7:26–27 nebo pozn. Da 5:22).

když mluvil s ním. ³⁰A viděl Aron i všickni synové Izraelští Mojžíše, a aj, skvěla se kůže tváři jeho, a nesměli přistoupit k němu. ³¹Ale Mojžíš zavolal jich, a navrátili se k němu Aron i všechna knížata shromáždění toho, a mluvil Mojžíš s nimi. ³²Potom přišli také k němu všichni synové Izraelští, jimž přikázal všechno, co s ním mluvil Hospodin na hoře Sinai. ³³Dokud pak mluvil Mojžíš s nimi, měl zástěru na tváři své. ³⁴Ale když vcházel Mojžíš před tvář Hospodina, aby mluvil s ním, odjímal zástěru, dokud nevyšel. Vyšel pak, mluvil synům Izraelským, co mu bylo rozkázáno. ³⁵Tedy viděli synové Izraelští tvář Mojžíšovu, že se skvěla kůže tváři jeho. A kladl zase Mojžíš zástěru na tvář svou, dokud nevcházel, aby mluvil s ním.

35 Tedy svolal Mojžíš všechno shromáždění synů Izraelských a řekl jim: Tato jsou slova, která přikázal vám Hospodin, abyste je činili. ²Šest dní děláno bude dílo, ale v sedmý den mějte svátek, sobotu odpočínutí Hospodinova. Kdo by dělal v něm dílo, umře. ³Nezanítíte ohně nikde v příbytcích svých v den sobotní. ⁴Mluvil také Mojžíš ke všemu shromáždění synů Izraelských takto: Toto je slovo, které přikázal Hospodin, řka: ⁵Seberte ze sebe oběť pozdvížení Hospodinu. Každý, kdo je ochotný v srdci svém, přinese tu oběť Hospodinu: Zlato, stříbro a měď, ⁶A přízi modrou a šarlat a látku dvakrát barvenou a bílé hedvábí a kozí srst; ⁷Těž kůže skopců načerveno barvenou a kůže jezevčí a dříví setím, ⁸A olej ke svícení a vonné věci na olej ku pomazání a pro kadění vonné, ⁹A kamení onychinové a jiné kamení ku vsazování do nárameníku a náprsníku. ¹⁰A všichni, kdo jsou nápadití mezi vámi, přijdou a dělat budou, cokoli přikázal Hospodin: ¹¹Příbytek, stánek jeho i přikrytí jeho a háky jeho, desky jeho, svlaky jeho, sloupy jeho i podstavce jeho; ¹²Truhlu se sochory jejími, slitovnicí a oponu zastření; ¹³Stůl i sochory k němu se všemi nádobami jeho, i chléb předložení; ¹⁴A svícen k svícení s nádobami jeho i lampy jeho a olej k svícení; ¹⁵Těž oltář pro kadění a sochory jeho i olej pomazání a kadidlo z vonných věci i zastření dveří v příbytku; ¹⁶Oltář k zápalu a rošt jeho měděný a sochory jeho i všechna nádoby jeho i umyvadlo s podstavcem jeho; ¹⁷Závěsy očkované k síni, sloupy její a podstavce její i zastření brány do síně; ¹⁸Kolíky k příbytku a kolíky síně s provázky jejich; ¹⁹Roucha k službě, k přisluhování v svatyni, i roucho svaté Arona kněze i roucho synů jeho k konání úřadu kněžského. ²⁰Vyšlo tedy všechno shromáždění synů Izraelských od tváři Mojžíšovy, ²¹A přišli, každý muž, kteréhož ponouklo srdce jeho, a každý, v němž duch jeho byl dobrovolný, a přinesli oběť pozdvížení Hospodinu, k dílu stánku úmluvy a ke vsí službě jeho, i k rouchu svatému. ²²Přicházeli muži i ženy, každý, kdo byl ochotný v srdci, a přinášeli spinadla a náušnice a prsteny a záponky z pravých rukou, všelijaké nádoby zlaté, a kdokoli obětoval oběť zlata Hospodinu. ²³Každý, kdo měl přízi modrou a šarlat a látku dvakrát barvenou a bílé hedvábí a kozí srst a kůže skopců načerveno barvené a kůže jezevčí, přinesl to. ²⁴Kdokoli obětoval oběť stříbra a mědi, přinášeli to za oběť pozdvížení Hospodinu; každý také, kdo měl dříví setím ke všelijakému dílu služebnosti, přinášeli je. ²⁵Ano i všechny ženy nápadité rukama svými předly a přinesly, co napředly, přízi modrou a šarlat a látku dvakrát barvenou a bílé hedvábí. ²⁶Všecky pak ženy, kterýchž ponouklo srdce jejich, aby předly uměle, předly srsti kozí. ²⁷Knížata pak přinášela kamení onychinové a jiné kamení ku vsazování do nárameníku a náprsníku, ²⁸Těž vonné věci a olej k svícení a k oleji pomazání a k vonnému kadidlu. ²⁹Každý muž i žena, v nichž ochotné srdce jejich bylo k tomu, aby přinášeli potřeby ke všelijakému dílu, které byl přikázal dělat Hospodin skrze Mojžíše, přinášeli synové Izraelští oběť dobrovolnou Hospodinu. ³⁰Tedy řekl Mojžíš synům Izraelským: Pohledte, povolal ze jména Hospodin Bezeleel, syna Uri, syna Hur, z pokolení Judova. ³¹A naplnil ho duchem Božím, moudrostí, rozumností i uměním všelijakého řemesla, ³²Aby nápaditě myslet uměl, jak by se co dělat mělo na zlatu a stříbru a mědi, ³³I v řemeslném strojení kamenů ku vsazování i v díle od dřeva, aby dělal všelijakým řemeslem nápaditým. ³⁴Dal nadto v srdce jeho i to, aby učít mohl on i Aholiab, syn Achisamechův z pokolení Dan. ³⁵Naplnil je moudrostí srdce, aby dělali všelijaké dílo tesařské a řemeslné i vyšivkářské a vytkávané z příze modré a šarlatu a látky dvakrát barvené a bílého hedvábí a aby dělali všelijaké dílo a vymýšleli nápadité věci.

36 Tedy dělal Bezeleel a Aholiab i všelijaký muž nápaditý, jimž dal Hospodin moudrost a rozumnost, aby uměli dělat všelijaké dílo k službě svatyně, všechno, co přikázal Hospodin. ²Povolal pak Mojžíš Bezelele a Aholiaba i každého muže nápaditého, v jehož srdce dal Hospodin moudrost, každého také, kohož ponoukalo srdce jeho, aby přistoupil ku práci díla toho. ³A vzali od Mojžíše všechny dary, které přinesli synové Izraelští k dílu služebnému svatyně, aby dělali je. Ale oni vždy přece přinášeli k němu každého jitra dary dobrovolné. ⁴Tedy přišli všichni nápadití dělníci díla svatyně, každý od díla svého, které dělali, ⁵A mluvili k Mojžíšovi těmi slovy: Mnohem více přináší lid, nežli potřeba je k děláni díla, které přikázal Hospodin dělat. ⁶A rozkázal Mojžíš, aby svoláno bylo ve vojsku takto: Muž ani žena, žádný nepřinášej více oběti k svatyni. A zabráněno je lidu, aby nenosili. ⁷Neboť měli potřeb hojně dost k děláni všelijakého díla, takže zbývalo. ⁸A dělal každý nápaditý z dělníků těch dílo to, příbytek z desíti čalounů, které byly z bílého hedvábí soukaného, a z příze

modré a šarlatu a z látky dvakrát barvené, cherubíny dílem řemeslným udělal na nich.⁹ Dlouhost čalounu jednoho osm a dvacet loktů a čtyř loktů šířkost čalounu jednoho; všechny čalouny byly stejné míry.¹⁰ Potom spojil pět čalounů jeden s druhým a pět jiných čalounů spojil jeden s druhým.¹¹ Nadělal i ok z hedvábí modrého po kraji čalounu jednoho na konci, kde se spojovat má s druhým, a také udělal na kraji čalounu druhého na konci v spojení druhém.¹² Padesát ok udělal na čalounu jednom a padesát ok udělal po kraji čalounu, kterým připojen byl k druhému; oko jedno proti druhému bylo.¹³ Udělal i padesát sponek zlatých a spojil čalouny jeden s druhým sponkami těmi; a tak udělán je přibytok jeden.¹⁴ Nadto nadělal houni ze srstí kozich na stánek, k přikrývání přibytku po vrchu; jedenáct houní udělal.¹⁵ Dlouhost houně jedné třicet loktů, a šířkost houně jedné čtyři lokty; stejné míra byla těch jedenácti houní.¹⁶ A spojil pět houní zvlášť a šest houní zvlášť.¹⁷ Udělal také padesát ok po kraji houně na konci, kde se spojovat má, a padesát ok udělal po kraji houně v spojení druhém.¹⁸ Udělal k tomu sponek měděných padesát k spojení stánku, aby byl jedno.¹⁹ Nadto udělal přikrytí stánku z koží skopcových načerveno barvených a přikrytí z koží jezevcích svrchu.²⁰ Nadělal k přibytku i desek z dříví setím stojatých.²¹ Deset loktů dlouhost desky a půl druhého šířkost desky každé.²² Dva čepy měla deska jedna, podobně jako stupně u schodu spořádané, jeden proti druhému; tak udělal u všech desek přibytku.²³ Udělal i desky k přibytku, dvacet desek k straně polední, k větru polednímu.²⁴ A čtyřicet podstavců stříbrných udělal pod dvacet desek, dva podstavce pod jednu desku ke dvěma čepům jejím a dva podstavce pod desku druhou pro dva čepy její.²⁵ Na druhé pak straně přibytku k straně půlnoční udělal dvacet desek,²⁶ A čtyřicet podstavců jejich stříbrných, dva podstavce pod jednu desku a dva podstavce pod desku druhou.²⁷ Na straně pak přibytku k západu udělal šest desek.²⁸ Dvě desky udělal v rozích po obou stranách přibytku.²⁹ A byly spojené zdola a též spojené shora k jednomu kruhu; tak udělal po obou stranách ve dvou rozích.³⁰ A tak bylo osm desek a podstavců jejich stříbrných šestnáct, dva podstavce pod každou desku.³¹ Nadělal i svlaků z dříví setím, pět k deskám straně přibytku jedné,³² A pět svlaků k deskám druhé strany přibytku a pět svlaků ke deskám strany přibytku západní, dosahujících k oběma rohům.³³ A svlak prostřední udělal, aby šel po prostředku desek od jednoho kraje k druhému.³⁴ Desky pak obložil zlatem a kruhy jejich udělal z zlata, aby v nich svlaky byly; a obložil svlaky zlatem.³⁵ Udělal také oponu z příze modré a šarlatu a z látky dvakrát barvené, a z bílého hedvábí soukaného; dílem řemeslným udělal ji s postavami cherubínů.³⁶ A udělal pro ni čtyři sloupy z dříví setím a obložil je zlatem; háky pak jejich byly zlaté a slil k nim čtyři podstavce stříbrné.³⁷ Udělal také závěs ke dveřím stánku z příze modré, z šarlatu a z látky dvakrát barvené a z bílého hedvábí soukaného, dílem výšivkářským,³⁸ A sloupů k tomu zastření pět s háky jejich (obložil pak makovice a přepásání jich zlatem) a podstavců pět měděných.

37 Udělal také Bezeleel truhlu z dříví setím, jejíž dlouhost byla půl třetího lokte, a půl druhého lokte širokost, vysokost také půl druhého lokte.² A obložil ji zlatem čistým zevnitř i zvenčí a udělal jí korunu zlatou dokola.³ Slil jí také čtyři kruhy zlaté ke čtyřem rohům jejím, dva totiž kruhy po jedné straně její, a dva kruhy po druhé straně její.⁴ Udělal i sochory z dříví setím a obložil je zlatem.⁵ A provlekl sochory do kruhů po stranách truhly; aby na nich nošena byla truhla.⁶ Udělal také slitovnici ze zlata čistého. Půl třetího lokte byla dlouhost její, a půl druhého lokte šířkost její.⁷ Udělal i dva cherubíny ze zlata, z taženého zlata udělal je na dvou koncích slitovnice,⁸ Cherubína jednoho na jednom konci a cherubína druhého na druhém konci; na slitovnici udělal cherubíny, na obou koncích jejich.⁹ Ti pak cherubínové měli křídla vztážená svrchu nad ní, zastírající křídly svými slitovnici; a tváře jejich byly obráceny jedna k druhé, k slitovnici byly obráceny tváří cherubínů.¹⁰ Udělal i stůl z dříví setím. Dva lokty byla dlouhost jeho a na loket šířkost jeho, půl druhého pak lokte vysokost.¹¹ A obložil jej zlatem čistým, i korunu zlatou udělal mu dokola.¹² Udělal mu i lištu dlaň širokou dokola a udělal korunu zlatou okolo té lišty.¹³ Slil také k němu čtyři kruhy zlaté a vpustil je do čtyř rohů, které byly na čtyřech nohách jeho.¹⁴ Proti té liště byly kruhy, skrze něž by provlékány byly sochory k nošení stolu.¹⁵ Udělal i sochory z dříví setím, které obložil zlatem k nošení stolu.¹⁶ A udělal nádoby, které byly na stole, misky jeho a lžice jeho a koflíky jeho a poklice k přikrývání z čistého zlata.¹⁷ Udělal také svícen ze zlata čistého, z taženého zlata udělal svícen; sloupec jeho i pruty jeho, misky jeho, koule jeho i květy jeho z něho byly.¹⁸ Šest pak prutů bylo po stranách jeho, tři pruty z jedné strany jeho a tři pruty z druhé strany jeho.¹⁹ Tři misky na způsob pecky mandlové udělány byly na prutu jednom, a koule a květ, a tři misky na způsob pecky mandlové udělány na prutu druhém, a koule a květ; tak i na jiných šesti prutech z svícnu vycházejících.²⁰ Na svícnu také byly čtyři misky, udělané na způsob mandlové pecky, a koule jeho i květy jeho.²¹ A byla koule pode dvěma pruty z něho a koule druhá pode dvěma pruty z něho a koule třetí pode dvěma pruty z něho a tak pod šesti pruty vycházejícími z něho.²² Koule jejich i pruty jejich z něho byly, všechno hned jedním tažením ze zlata čistého.²³ Udělal i lamp jeho sedm i kratiknoty jeho i nádoby k oharkům jeho ze zlata čistého.²⁴ Z centéře zlata čistého udělal jej se vším tím nádobím.²⁵ Udělal také oltář pro kadění z dříví setím, loket dlouhý a loket široký, čtverhranný, dva pak lokty vysoký; z něho byly rohy jeho.²⁶ A obložil jej zlatem čistým,

povrch jeho i po stranách dokola i rohy jeho; a udělal mu korunu zlatou dokola. ²⁷ Po dvou podobně kružích zlatých udělal u něho, pod korunou ve dvou rozích jeho, po dvou stranách jeho, skrze něž by provlékány byly sochory, aby nošen byl na nich. ²⁸ A udělal ty sochory z dříví setim a obložil je zlatem. ²⁹ Nadělal také oleje pomazání svatého, a kadidla z vonných věcí, čistého, dílem apatykářským.

38 Udělal také oltář k zápalu z dříví setim, pět loket dlouhý a pět loket široký, čtverhranný, a tři lokty vysoký. ² A udělal mu rohy na čtyřech rozích jeho; z něho byly rohy jeho, a obložil je mědí. ³ Nadělal také všelijakých nádob k oltáři, hrnců a lopat a kotlíků a vidliček a nádob jeho k uhlí; všechna nádoby jeho udělal měděná. ⁴ Udělal k oltáři i rošt mřížovaný, měděný, pod okrajem oltáře dole, až doprostřed něho. ⁵ A slil čtyři kruhy na čtyřech krajích k roštu měděnému, v nichž by sochory bývaly. ⁶ Sochory pak udělal z dříví setim a obložil je mědí. ⁷ A provlekl ty sochory do těch kruhů po obou stranách oltáře k nošení jeho na nich; prázdný z prken udělal je. ⁸ Udělal též umyvadlo měděné a podstavec jeho měděný ze zrcadel houfně přicházejících žen, které přicházely ke dveřím stánku úmluvy. ⁹ Udělal také síň ke straně polední; závěsy očkované síně té z bílého hedvábí soukaného na sto loket, ¹⁰ Sloupů jejich dvacet a k nim podstavců dvacet z mědi, háky na sloupech a obruče jejich ze stříbra. ¹¹ Taktéž ke straně půlnocní závěsy na sto loket, sloupů k nim dvacet a podstavců jejich dvacet z mědi, háky na sloupech a obruče jejich ze stříbra. ¹² K straně pak západní závěsy očkované na padesát loket, sloupů k nim deset a podstavců jejich deset, háky na sloupech a obruče jejich ze stříbra. ¹³ A v straně přední na východ padesát loktů, ¹⁴ Závěsy očkované patnácti loktů byly při straně jedné, sloupy k nim tři a podstavce jejich tři. ¹⁵ A k straně druhé, u brány síně té, jak tam, tak tuto, závěsy očkované patnáct loktů, sloupy k nim tři a podstavce jejich tři. ¹⁶ Všecky závěsy síně vůkol očkované z bílého hedvábí soukaného. ¹⁷ Podstavce pak sloupů z mědi, háky na sloupech a obruče jejich ze stříbra, a obložení makovic jejich ze stříbra; všechny také sloupy síně obepnuty byly stříbrem. ¹⁸ Opona pak brány sínce dílem výšivkářským z příze modré a šarlatu a látky dvakrát barvené a hedvábí bílého soukaného; dlouhost jeho dvacet loktů, výška pak i šířka pět loktů, jako i jiných závěsů síně očkovaných. ¹⁹ A sloupy k ní čtyři a podstavce jejich čtyři z mědi, háky jejich stříbrné, a obložení makovic jejich a obruče jejich ze stříbra. ²⁰ Všechny pak kolíky příbytku a síně vůkol byly z mědi. ²¹ Tyto jsou věci vyčtené k příbytku, příbytku svědectví, které jsou vyčteny podle rozkázání Mojžíšova, skrze Itamara, syna Arona kněze, k službě Levitů. ²² A Bezeleel, syn Uri, syna Hur, z pokolení Juda, udělal všecky tyto věci, které přikázal Hospodin Mojžíšovi; ²³ A s ním Aholiab, syn Achisamechův z pokolení Dan, tesař a nápaditý řemeslník a výšivkář na modrou přízi a šarlat a látku dvakrát barvenou a kment. ²⁴ Všeho zlata vynaloženého na samo dílo, na všechno dílo svatyně (bylo pak zlato obětované), devět a dvacet centěřů a sedm set třicet lotů podle váhy svatyně. ²⁵ Stříbra pak od těch, jež náležejí ku počtu shromáždění, sto centěřů, a tisíc sedm set sedmdesáte pět lotů podle váhy svatyně. ²⁶ Půl lotu z každé hlavy podle váhy svatyně, ode všech jdoucích v počet od dvaceti let a výše, jichž bylo šestkrát sto tisíc, tři tisíce pět set a padesát. ²⁷ A bylo sto centněřů stříbra k slévání podstavců svatyně a podstavců opony; sto podstavců ze sta centněřů, centněř do podstavce. ²⁸ A z tisíce sedmi set sedmdesáti pěti lotů udělal háky na sloupy a obložil makovice jejich a obepnul je. ²⁹ Mědi pak obětované bylo sedmdesát centněřů a dva tisíce a čtyři sta lotů. ³⁰ A udělal z ní podstavce ke dveřím stánku svědectví a oltář měděný a rošt měděný k němu a všechny nádoby oltáře, ³¹ A podstavce síně vůkol a podstavce brány síně, všechny také kolíky příbytku a všecky kolíky sínce vůkol.

39 Z modré pak příze a šarlatu a látky dvakrát barvené udělali roucha k službě, k přísluhování v svatyni. Udělali i roucho svaté, které by bylo Aronovi, jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ² A udělal nárameník z zlata, příze modré a šarlatu a látky dvakrát barvené a bílého hedvábí soukaného. ³ A nadělali plíšků zlatých a nastříhali z nich nití, aby jimi provjeli skrze modrou přízi a šarlat a látku dvakrát barvenou a bílé hedvábí, dílem řemeslným. ⁴ Náramky u něho udělali tak, aby se jeden s druhým spojit mohl; na dvou krajích svých spojoval se. ⁵ Přepásaní také nárameníka, které bylo na něm, z týchž věcí bylo a týmž dílem, ze zlata, příze modré a šarlatu a látky dvakrát barvené a bílého hedvábí soukaného, jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ⁶ Přisadili i kamení onychinové, vložené a vsazené do zlata, řezané tak, jako ryty bývají pečeti, se jmény synů Izraelských. ⁷ A vložil je na vrchní kraje nárameníku, aby byly kameny pro paměť na syny Izraelské, jakž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ⁸ Udělal i náprsník dílem řemeslným, takovým dílem jako nárameník, ze zlata, příze modrého a šarlatu a látky dvakrát barvené a bílého hedvábí soukaného. ⁹ Čtverhranný byl; dvojitý udělali náprsník, na píd dklouhý a na píd široký, dvojitý. ¹⁰ A vysadili jej čtyřmi řadami kamení drahého pořadím tímto: Sardius, topazius a smaragdus v řadě první; ¹¹ V řadě pak druhé karbunkulus, zafir a jaspis; ¹² A v řadě třetí linkurius, achates a ametyst; ¹³ A ve čtvrté řadě chrysolit, onychin a beryl, vloženy a vsazený do zlata ve svém pořadí. ¹⁴ Těch pak kamenů se jmény synů Izraelských bylo dvanáct podle jmen jejich, vyrytých,

jako pečeť ryta bývá, každý podle jména svého pro dvanáctero pokolení. ¹⁵ Udělali i k náprsníku řetízky jednoduše, dílem točeným z zlata čistého. ¹⁶ Udělali také dvě sponky zlaté a dva kroužky zlaté a připjali ty dva kroužky na dvou krajích náprsníku. ¹⁷ A prostrčili dva řetízky zlaté skrze dva kroužky na krajích náprsníku. ¹⁸ Druhé pak dva konce dvou řetízků sepnuli do dvou těch sponek a dali je na vrchní kraje nárameníku po předu. ¹⁹ Udělali též dva kroužky zlaté, které dali na dva kraje náprsníku, na té obrubě jeho, která byla po straně nárameníku zespodu. ²⁰ Udělali ještě dva jiné kroužky zlaté, které dali na dvě strany nárameníka zespod zepředu, proti spojení jeho, které je nad šerpou nárameníka. ²¹ A přivázali náprsník od kroužků jeho k kroužkům toho nárameníku tkanicí hedvábí modrého, aby byl nad šerpou nárameníku, a aby neodstával náprsník od nárameníku, jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²² Udělal také plášť náležející k nárameníku, dílem tkalcovským, všechen z příze modré, ²³ A díru uprostřed pláště jako díra v pancíři; lem byl po kraji jejím dokola, aby se neroztrhl. ²⁴ Udělali také na podolku pláště jablka zrnatá z příze modré a šarlatu a látky dvakrát barvené a bílého hedvábí soukaného. ²⁵ Nadělali i zvonečky ze zlata čistého, a pozavěšovali zvonečky ty mezi jablky zrnatými u podolku pláště vůkol, uprostřed mezi jablky zrnatými; ²⁶ Zvoneček a jablko zrnaté, opět za tím zvonečkem a jablko zrnaté u podolku pláště dokola, k užívání toho při službě, jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²⁷ Potom udělali sukni z bílého hedvábí dílem tkalcovským, Aronovi a synům jeho. ²⁸ I čepici z bílého hedvábí a klobouky ozdobné z bílého hedvábí a košilký tenké z bílého hedvábí soukaného, ²⁹ Pás také z bílého hedvábí soukaného a příze modré a šarlatu a látky dvakrát barveného, dílem výšivkářským, jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi, ³⁰ Udělali i plech koruny svaté ze zlata čistého a napsali na něm písmo dílem vyrývajících pečeti: Svatost Hospodinu. ³¹ A dali do něho tkanici z hedvábí modrého, aby přivázán byl k čepici na hoře, jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ³² A tak dokonáno je všechno dílo příbytku stánku úmluvy; a učinili synové Izraelští všechno, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak učinili, ³³ A přinesli příbytek ten k Mojžíšovi, stánek i všechno nádobí jeho, háky jeho, desky jeho, svlaky jeho i sloupy jeho a podstavce jeho, ³⁴ Příkrývku také z koží skopových načerveno barvených a příkrývku z koží jezevčích i oponu zastření, ³⁵ Truhlu svědectví se sochory jejimi i slitovnicí, ³⁶ Stůl, všechna nádobí jeho i chléb předložený, ³⁷ Svícen čistý, lampy jeho, lampy uspořádané i všechna nádobí jeho i olej ke svícení, ³⁸ Též oltář zlatý a olej pomazání a kadidlo z vonných věcí a oponu ke dveřím stánku, ³⁹ Oltář měděný a rošt jeho měděný, sochory jeho a všechno nádobí jeho i umyvadlo a podstavec jeho, ⁴⁰ Očkovaté závěsy síně a sloupy k nim s podstavci jejich, i oponu k bráně té síně, provazy také její a kolíky i všechno nádobí k službě příbytku, k stánku úmluvy, ⁴¹ Roucha k službě, k přísluhování v svatyni, roucho svaté Arona kněze i roucho synů jeho k konání úřadu kněžského. ⁴² Podle všeho, co přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak udělali synové Izraelští všechno to dílo. ⁴³ A viděl Mojžíš všechno to dílo, a aj, udělali je, jak byl přikázal Hospodin, tak udělali. A požehnal jim Mojžíš.

40 Potom mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² V den měsíce prvního, prvního dne téhož měsíce vyzdvihneš příbytek, stánek úmluvy. ³ A postavíš tam truhlu svědectví a zastřeš ji oponou. ⁴ Vneseš i stůl a zřídíš řád jeho, vneseš také svícen a rozsvítíš lampy jeho. ⁵ Postavíš též oltář zlatý pro kadění naproti truhle svědectví a zavěsis oponu ve dveřích příbytku. ⁶ Potom postavíš oltář k zápalům přede dveřmi příbytku stánku úmluvy. ⁷ Postavíš také umyvadlo mezi stánkem úmluvy a mezi oltářem, do něhož naleješ vody. ⁸ Naposledy vytyčíš síň dokola a zavěsis oponu brány síně. ⁹ Tehdy vezmeš olej pomazání a pomážeš příbytku a všech věcí, které v něm jsou, a posvětiš ho i všech nádob jeho a bude svatý. ¹⁰ Pomážeš i oltáře zápalu a všech nádob jeho a posvětiš oltáře, a bude oltář svatý. ¹¹ Pomážeš také umyvadla a podstavce jeho a posvětiš ho. ¹² A přistoupiti kážeš Aronovi i synům jeho ke dveřím stánku svědectví a umyješ je vodou. ¹³ A oblečeš Arona v roucha svatá a pomážeš ho a posvětiš ho, aby úřad kněžský konal přede mnou. ¹⁴ Synům také jeho přistoupiti kážeš a oblečeš je v sukni. ¹⁵ A pomážeš jich, tak jako jsi pomazal otce jejich, aby úřad kněžský konali přede mnou, aby jim bylo pomazání jejich toto k kněžství věčnému po rodech jejich. ¹⁶ A učinil Mojžíš tak. Všechno, jak mu rozkázal Hospodin, tak učinil. ¹⁷ A stalo se měsíce prvního léta druhého, prvního dne měsíce, že vyzdvížen je příbytek. ¹⁸ Mojžíš tedy vyzdvihl příbytek a podložil podstavce jeho a postavil desky jeho a provlékl svlaky jeho a vyzdvihl sloupy jeho. ¹⁹ Potom postavil stánek v příbytku a dal příkrytí stánku svrchu na něj, jak mu byl přikázal Hospodin. ²⁰ A vzav svědectví, vložil je do truhly, provlekl také sochory k truhle a dal slitovnici svrchu na truhlu. ²¹ A vnesl truhlu do příbytku a zavěsil oponu zastření a zastřel truhlu svědectví, jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²² Postavil i stůl v stánku úmluvy k straně příbytku půlnocní, vně před oponou. ²³ A zřídil na něm pořadí chlebu před Hospodinem, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²⁴ A postavil svícen v stánku úmluvy naproti stolu, ve straně příbytku ku poledni. ²⁵ A rozsvítil lampy před Hospodinem, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²⁶ Postavil také oltář zlatý v stánku úmluvy před oponou, ²⁷ A kadil na něm kadidlem vonným, jakž přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²⁸ Zavěsil také zastření dveří příbytku. ²⁹ A oltář zápalu postavil ke dveřím příbytku stánku úmluvy a obětoval na něm oběti zápalné a suché, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. ³⁰ A postavil umyvadlo mezi stánkem úmluvy a mezi oltářem, do něhož nalil vody k umývání.

³¹ A umýval z něho Mojžíš, Aron a synové jeho ruce své i nohy své. ³² Když vcházel do stánku úmluvy a když přistupovali k oltáři, umývali se, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. ³³ Naposledy vyzdvihl síň vůkol příbytku a oltáře a zavěsil oponu brány síně. A tak dokonal Mojžíš dílo to. ³⁴ Tehdy přikryl oblak stánek úmluvy a sláva Hospodinova naplnila příbytek. ³⁵ A nemohl Mojžíš vejít do stánku úmluvy; neboť byl nad ním oblak a sláva Hospodinova naplnila příbytek. ³⁶ Když pak odnášel se oblak s příbytkem, brali se synové Izraelští po všech taženích svých. ³⁷ Pakli se neodnášel oblak, nehýbali se až do dne, v němž se zdvihl. ³⁸ A byl oblak Hospodinův nad příbytkem ve dne, a oheň býval v noci na něm, před očima všeho domu Izraelského ve všech taženích jejich.

Třetí Mojžíšova (Leviticus)

Úvod

1 Povolal pak Hospodin Mojžíše a mluvil k němu z stánku úmluvy, řka: ²Mluv k synům Izraelským a rci jim: Když by kdo z vás obětoval oběť Hospodinu ze zvířat, totiž z volů anebo z drobného dobytka obětovat budete oběť svou. ³Jestliže zápalná oběť jeho byla by z skotů, samce bez vady obětovat bude. U dveří stánku úmluvy obětovat jej bude dobrovolně, před obličejem Hospodinovým. ⁴A vloží ruku svou na hlavu oběti zápalné a bude příjemná jemu k očištění jeho. ⁵Tedy zabije volka toho před tváří Hospodinovou a obětovat budou kněží, synové Aronovi, krev, a pokropí tou krví oltáře svrchu vůkol, který je u dveří stánku úmluvy. ⁶A stáhne kůži z oběti zápalné a rozseká ji na díly své. ⁷A dají synové Arona kněze oheň na oltář a narovnají dříví na tom ohni. ⁸Potom srovnají kněží, synové Aronovi, díly ty, hlavu i tuk, na dříví vložené na oheň, který je na oltáři. ⁹A droby jeho i nohy jeho vymyjete vodou. A pálit bude kněz všechno to na oltáři; zápal je v oběť ohnivou, vůně spokojující Hospodina. ¹⁰Jestliže pak z drobného dobytka bude oběť jeho, z ovcí anebo z koz k oběti zápalné, samce bez poskrvny obětovati bude. ¹¹A zabije ho při straně oltáře půlnoční před tváří Hospodinovou a pokropí kněží, synové Aronovi, krví oltáře dokola. ¹²A rozseká ho na díly jeho s hlavou jeho i tukem jeho, a srovná je kněz na dříví vložené na oheň, který je na oltáři. ¹³A střeva jeho i nohy jeho vymyje vodou. Tedy obětovat bude kněz všechno to a pálit bude to na oltáři; zápal je v oběť ohnivou, vůně spokojující Hospodina. ¹⁴Jestliže pak z ptactva oběť zápalnou obětovat bude Hospodinu, tedy ať obětuje z hrdlíček anebo z holoubat oběť svou. ¹⁵A vloží je kněz na oltář a nehtem natrhne hlavy jeho a zapálí na oltáři, vytlačí krev jeho na stranu oltáře. ¹⁶Odejme také vole jeho s nečistotami jeho, a zahodí je blízko oltáře k straně východní na místo, kde je popel. ¹⁷A natrhne ho za křídla jeho, kterých však neodtrhne. A pálení bude je kněz na oltáři na dříví, které je na ohni; zápal to je v oběť ohnivou, vůně spokojující Hospodina.

2 Když by pak který člověk obětoval dar oběti suché Hospodinu, mouka bělná bude oběť jeho. A poleje ji olejem a vloží na ni kadidlo. ²Přinese ji pak k synům Aronovým kněžím a vezme odtud plnou hrst svou té mouky bělné a toho oleje se vším kadidlem jejím; a pálit to bude kněz na památku její na oltáři v oběť ohnivou, vůně spokojující Hospodina. ³Ostatek pak té oběti suché bude Aronovi i synům jeho, svaté svatých, z ohnivých obětí Hospodinových. ⁴Když bys pak obětoval dar oběti suché, pečené v peci, ať jsou z mouky bělné koláče nekvašené, zadělané olejem, anebo oplatky přesné olejem pomazané. ⁵Jestliže pak oběť suchou na pánvici smaženou obětovati budeš, bude z mouky bělné olejem zadělané a nenakvašené. ⁶Rozlámeš ji na kusy a naleješ na ni oleje, oběť suchá to je. ⁷Pakli oběť suchou v kotlíku připravenou obětovati budeš, z mouky bělné s olejem bude. ⁸A přineseš oběť suchou, která z těch věcí bude Hospodinu, a dáš ji knězi, který donese ji k oltáři. ⁹A vezma kněz z oběti té pamětné její, pálit je bude na oltáři v oběť ohnivou, vůně spokojující Hospodina. ¹⁰Což pak zůstane z oběti té suché, bude Aronovi i synům jeho, svaté svatých, z ohnivých obětí Hospodinových. ¹¹Žádná oběť suchá, kterou obětovat budete Hospodinu, nebude kvašena; neboť žádného kvasu ani medu nebudete obětovat v oběť ohnivou Hospodinu. ¹²Jen v oběti prvotin obětovat budete je Hospodinu, ale na tento oltář neobětujte jich ve vůni spokojující. ¹³Také všelijaký dar suché oběti své soli osolíš a neodejmeš soli smlouvy Boha svého od suché oběti své. Při každé oběti své sůl obětovati budeš. ¹⁴Jestliže bys pak obětoval oběť suchou z prvotin Hospodinu, klasy nové ohněm upražíš, a co vymneš z těch klasů nových, to obětovat budeš, suchou oběť prvotin svých. ¹⁵A poleješ ji svrchu olejem, kadidlo také vložíš na ni; oběť suchá to je. ¹⁶A pálit bude kněz pamětné její z obilí drceného, a z oleje toho, se vším tím kadidlem jejím; v oběť ohnivou to bude Hospodinu.

3 Jestliže pak oběť pokojná bude oběť jeho, když by ze skotu obětoval, buď vola neboť krávu, bez vady bude obětovat je před tváří Hospodinovou. ²Tedy položí ruku svou na hlavu oběti své a zabije ji u dveří stánku úmluvy; a kropit budou kněží synové Aronovi krví na oltář vůkol. ³Potom obětovat bude z oběti pokojné ohnivou oběť Hospodinu, tuk střeva kryjící, i všelijaký tuk, který je na nich, ⁴Též obě ledvinky s tukem, který je na nich i na slabínách, taktéž i bránici, která je na játrech; s ledvinkami odejme ji. ⁵A pálit to budou synové

1:3 Zápalná oběť. Oběť zápalná, na rozdíl od povinné oběti za hřích, je dobrovolná, přinášená ochotným srdcem (srv. 16:24). V LXX je zde použito slovo *holokautoma* (ὁλοκαύτωμα), které dalo vznik výrazu *holokaust*. Jeho synonymum ve v. 15 (*thysiasterion* θυσιαστήριον)

používá apoštol Pavel ve výzvě křesťanům, aby svá těla proměnili na takovou oběť (Ř 12:1 θυσία), čili aby ve službě Bohu shořeli beze zbytku, bez jakýchkoli zadržek vlastního zajištění.

Aronovi na oltáři spolu s obětí zápalnou, která bude na dříví vloženém na oheň; oběť zajisté ohnivá jest, vůně spokojující Hospodina. ⁶Jestliže pak z drobného dobytka bude oběť jeho v oběť pokojnou Hospodinu, samce anebo samici, bez poskvrny obětovat bude ji. ⁷Jestliže by obětoval beránka, oběť svou, tedy obětovat jej bude před tváří Hospodinovou. ⁸A vloží ruku svou na hlavu oběti své a zabije ji před stánkem úmluvy a kropit budou synové Aronovi krví její na oltář vůkol. ⁹Potom obětovat bude z oběti pokojné oběť ohnivou Hospodinu, tuk její i ocas celý, který od hřbetu odejme, též i tuk střeva kryjící se vším tím tukem, který je na nich, ¹⁰Též obě dvě ledvinky s tukem, který je na nich i na slabinách, ano i bránici, která je na játrech; s ledvinkami odejme ji. ¹¹A pálit to bude kněz na oltáři; pokrm je oběti ohnivé Hospodinovy. ¹²Jestliže pak koza byla by oběť jeho, tedy bude ji obětovat před obličejem Hospodinovým. ¹³A vloží ruku svou na hlavu její a zabije ji před stánkem úmluvy; a kropit budou synové Aronovi krví její na oltáři vůkol. ¹⁴Potom obětovat bude z ní oběť svou v oběť ohnivou Hospodinu, tuk střeva kryjící, i všecken tuk, který je na nich, ¹⁵Též obě dvě ledvinky s tukem, který je na nich i na slabinách, ano i bránici, která je na játrech; s ledvinkami odejme ji. ¹⁶A pálit to bude kněz na oltáři, pokrm oběti ohnivé ve vůni příjemnou. Všecken tuk Hospodinu bude. ¹⁷Právem věčným po rodech vašich, ve všech příbytcích vašich žádného tuku a žádné krve nebudete jíst.

4 Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Mluv synům Izraelským a rci: Když by kdo zhřešil z poblouzení proti některému ze všech přikázání Hospodinových, čine, čeho být nemá, a přestoupil by jedno z nich; ³Jestliže by kněz pomazaný zhřešil hříchem jiných lidí: tedy obětovat bude za hřích svůj, kterým zhřešil, volka mladého bez poskvrny Hospodinu v oběť za hřích. ⁴A přivede volka toho ke dveřím stánku úmluvy před obličej Hospodinův a položí ruku svou na hlavu volka toho a zabije ho před obličejem Hospodinovým. ⁵Tedy vezme kněz pomazaný krve z toho volka a vnese ji do stánku úmluvy. ⁶Potom omočí kněz prst svůj v té krvi a kropit jí bude sedmkrát před Hospodinem, před oponou svatyně. ⁷Pomaže také kněz tou krví rohů oltáře, na němž se kadí vonnými věcmi před Hospodinem, který je ve stánku úmluvy, a ostatek krve volka toho vyleje ke spodku oltáře zápalu, který je u dveří stánku úmluvy. ⁸Všecken pak tuk volka toho za hřích vyjme z něho, totiž tuk příkrývající střeva a všechem tuk, který je na nich, ⁹Též obě dvě ledvinky s tukem, který je na nich i na slabinách, taktéž i bránici, která je na játrech, s ledvinkami odejme ji, ¹⁰Tak jako se odjímá od volka oběti pokojné, a pálit to bude kněz na oltáři zápalu. ¹¹Kůži pak volka toho, i všechno maso jeho s hlavou i s nohama jeho, střeva jeho i s lejny jeho, ¹²A tak celého volka vynese ven za stany na místo čisté, tam kde se popel vysypává, a spálí jej na dříví ohněm; na místě, kde se popel vysypává, spálen bude. ¹³Jestliže by pak všechno množství Izraelské pobloudilo a byla by ta věc skrytá před očima shromáždění toho a učinili by proti některému ze všech přikázání Hospodinových, čeho by být nemělo, tak že by vinni byli, ¹⁴A byl by poznán hřích, kterým zhřešili: tedy obětovat bude shromáždění volka mladého v oběť za hřích a přivedou ho před stánek úmluvy. ¹⁵A položí starší shromáždění toho ruce své na hlavu volka před Hospodinem a zabije volka před Hospodinem. ¹⁶A vnese kněz pomazaný z krve volka toho do stánku úmluvy, ¹⁷A omoče kněz prst svůj v té krvi, kropit jí bude sedmkrát před Hospodinem, před oponou. ¹⁸Pomaže také kněz tou krví rohů oltáře, který je před Hospodinem v stánku úmluvy; potom všechnu krev pozůstávající vyleje ke spodku oltáře zápalu, který je u dveří stánku úmluvy. ¹⁹Všecken také tuk jeho vyjme z něho, a pálit bude na oltáři. ²⁰S tím pak volkem tak učiní, jako učinil s volkem za hřích obětovaným, rovně tak učiní s ním. A tak očistí je kněz a bude jim odpuštěno. ²¹Volka pak vynese ven z tábora a spálí jej, jako spálil volka prvního; neboť oběť za hřích shromáždění to je. ²²Jestliže pak kníže zhřeší a učiní proti některému ze všech přikázání Hospodina Boha svého, čeho být nemělo, a to z poblouzení, tak že vinen bude, ²³A byl by znám hřích jeho, jímž zhřešil: tedy přivede oběť svou z koz, samce bez poskvrny. ²⁴A položí ruku svou na hlavu toho kozla a zabije ho na místě, kde se zabíjejí oběti zápalné před Hospodinem; oběť za hřích to je. ²⁵A vezma kněz z krve oběti za hřích na prst svůj, pomaže rohů oltáře zápalu, ostatek pak krve jeho vyleje ke spodku oltáře zápalu. ²⁶Všecken také tuk jeho pálit bude na oltáři, jako i tuk obětí pokojných. A tak očistí jej kněz od hříchu jeho, a odpuštěn bude jemu. ²⁷Jestliže pak zhřeší člověk z lidu obecného z poblouzení, učině proti některému přikázání Hospodinovu, čeho by nemělo být, tak že vinen bude, ²⁸A byl by znám hřích jeho, kterým zhřešil: tedy přivede oběť svou z koz, samici bez poskvrny, za hřích svůj, jímž zhřešil. ²⁹A položí ruku svou na hlavu oběti té za hřích a zabije tu oběť za hřích na místě obětí zápalných. ³⁰A vezma kněz z krve její na prst svůj, pomaže rohů oltáře zápalu, a ostatek krve její vyleje u spodku oltáře. ³¹Všecken také tuk její odejme, jako se odjímá tuk od obětí pokojných, a pálit jej bude kněz na oltáři ve vůni příjemnou Hospodinu. A tak očistí jej kněz a bude mu odpuštěno. ³²Pakli by z ovcí přinesl oběť svou za hřích, samici bez poskvrny přinese. ³³A vloží ruku svou na hlavu té oběti za hřích a zabije ji v oběť za hřích na místě, kde se zabíjejí oběti zápalné. ³⁴Potom vezma kněz krve z oběti té za hřích na prst svůj, pomaže rohů oltáře zápalu, ostatek pak krve její vyleje ke spodku oltáře. ³⁵Všecken také tuk její odejme, jakž se odjímá tuk beránka z obětí pokojných, a pálit jej bude

kněz na oltáři v obět ohnivou Hospodinu. A tak očistí jej kněz od hříchu jeho, kterým zhřešil, a odpuštěn bude jemu.

5 Zhřešil-li by člověk, tak že slyše hlas zakletí a jsa svědkem toho, což viděl nebo slyšel, a neoznámil by, ponese pokutu za nepravost svou. ² anebo jestliže by se dotkl člověk některé věci nečisté, buďto těla zvíře nečisté, buďto těla zvířete nečistého, anebo těla žízaly nečisté, a bylo by to skryto před ním, tedy nečistý bude a vinen jest. ³ anebo jestliže by se dotkl nečistoty člověka, jakákoli by byla nečistota jeho, kterou se poskvřňuje, a bylo by to skryto před ním, a potom poznal by to, vinen jest. ⁴ anebo jestliže by se kdo zapřisáhl, vynášeje to rty svými, že učiní něco zlého anebo dobrého, a to o jakékoli věci, o níž člověk s přísahou obyčej má mluvit, a bylo by to skryto před ním, a potom by poznal, že vinen je jednou věcí z těch, ⁵ Když tedy vinen bude jednou věcí z těch: vyzná hřích svůj, ⁶ A přivede obět za vinu svou Hospodinu, za hřích svůj, kterým zhřešil, samici z dobytku drobného, ovci anebo kozu za hřích, a očistí jej kněz od hříchů jeho. ⁷ A pakli by s to být nemohl, aby dobytče obětoval, tedy přinese obět za vinu svou, kterou zhřešil, dvě hrdličky anebo dvě holoubátka Hospodinu, jedno v obět za hřích a druhé v obět zápalnou. ⁸ I přinese je k knězi, a on obětovat bude nejprve to, které má být v obět za hřích, a nehtem natrhne hlavy jeho naproti týlu jeho, avšak nerozdělí jí. ⁹ A pokropí krví z oběti za hřích strany oltáře, a co zůstane krve, vytlačí ji k spodku oltáře; neboť obět za hřích to je. ¹⁰ Z druhého pak učiní obět zápalnou podle obyčeje. A tak očistí jej kněz od hříchu jeho, kterým zhřešil, a bude mu odpuštěn. ¹¹ A pakli nemůže s to být, aby přinesl dvě hrdličky anebo dvě holoubátka, tedy přinese obět svou ten, který zhřešil, desátý díl míry efi mouky bělné v obět za hřích. Nenaleje na ni oleje, aniž položí na ni kadidla, neboť obět za hřích to je. ¹² Kterou když přinese k knězi, tedy kněz vezma z ní plnou hrst svou, pamětné její, pálit to bude na oltáři mimo obět ohnivou Hospodinu, obět za hřích jest. ¹³ A očistí jej kněz od hříchu jeho, kterým zhřešil v kterékoli věci z těch, a bude mu odpuštěn; ostatek pak bude knězi jako při oběti suché. ¹⁴ Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁵ Kdyby člověk přestoupil přestoupením, a zhřešil by z poblouzení, ujímaje věci posvěcených Hospodinu: tedy přinese obět za vinu svou Hospodinu, skopce bez poskvřny z drobného dobytka, podle ceny tvé, nejméně za dva loty stříbra, podle lotu svatyně, za vinu. ¹⁶ A tak, co zhřešil, ujímaje posvěcených věcí, nahradí, a pátý díl nad to přidá, daďa to knězi; kněz pak očistí jej skrze skopce oběti za vinu, a bude jemu odpuštěna. ¹⁷ Jestliže by pak člověk zhřešil, a učinil by proti některému ze všech příkázání Hospodinových, čehož by nemělo být, neznae toho, a byl by vinen, rovně též ponese nepravost svou. ¹⁸ A přivede skopce bez poskvřny z drobného dobytka podle ceny tvé v obět za vinu ke knězi. A očistí jej kněz od poblouzení jeho, kterým pobloudil a o němž nevěděl, a bude mu odpuštěno. ¹⁹ Obět za provinění to je, neboť zavínil Hospodinu.

6 Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Kdyby člověk zhřešil a přestoupením přestoupil proti Hospodinu, buď že by oklamal bližního svého ve věci sobě svěřené, anebo ve spolku nějakém, anebo mocí by vzal něco, anebo lstivě podvedl bližního svého, ³ Buď že nalezna ztracenou věc, zapřel by mu ji, buď že by přísáhl falešně, kteroukoli věci z těch, kterou přihází se člověku učinit a zhřešit jí, ⁴ Když by tedy zhřešil a vinen byl: navrátí zase tu věc, kterou mocí sobě vzal, anebo tu, které lstivě s útiskem dosáhl, anebo tu, která mu svěřena byla, anebo ztracenou věc, kterou našel, ⁵ anebo o kterékoli věci falešně přísáhl: tedy navrátí to z cela a nad to pátý díl toho přidá tomu, či bylo; to navrátí v den oběti za hřích svůj. ⁶ Obět pak za hřích svůj přivede Hospodinu z drobného dobytka, skopce bez poskvřny, podle ceny tvé, v obět za vinu knězi. ⁷ A očistí jej kněz před Hospodinem a odpuštěno mu bude, jedna každá z těch věcí, kterou by učinil a jí vinen byl. ⁸ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁹ Příkaž Aronovi i synům jeho a rci: Tento bude řád při oběti zápalné: (šlove pak obět zápalná od pálení na oltáři celou noc až do jitra, neboť oheň na oltáři vždycky hořet bude), ¹⁰ Obleče se kněz v roucho své lněné a košilkou lněnou vezme na tělo své a vyhrabe popel, když oheň spálí obět zápalnou na oltáři, a vysype jej u oltáře. ¹¹ Potom svleče šaty své a obleče se v roucho jiné a vynese popel ven z stanů na místo čisté. ¹² Oheň pak, který je na oltáři, bude hořet na něm, nebude uhašován. A bude zapalovat jím kněz dříví každého jitra a narovná na něm obět zápalnou a pálit bude na něm tuk pokojných obětí. ¹³ Oheň ustavičně hořeti bude na oltáři a nebude uhašen. ¹⁴ Tento pak bude řád při oběti suché, kterou obětovat budou synové Aronovi Hospodinu u oltáře: ¹⁵ Vezme hrst bělné mouky z oběti té a z oleje jejího, se vším tím kadidlem, které bude na oběti suché, a pálit to bude na oltáři ve vůni líbeznou, pamětné její Hospodinu. ¹⁶ Což pak zůstane z ní, to jíst budou Aron i synové jeho; přesné jíst se bude na místě svatém, v síni stánku úmluvy jíst to budou. ¹⁷ Nebude vařeno s kvasem, neboť jsem jim to dal za díl z obětí mých ohnivých; svaté svatých to jest, jako i obět za hřích a jako obět za vinu. ¹⁸ Každý mužského pohlaví ze synů Aronových jíst bude to právem věčným po rodech vašich, z ohnivých obětí Hospodinových. Cokoli by se dotklo toho, svaté bude. ¹⁹ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁰ Tato je obět Aronova a synů jeho, kterou obětovat budou

Hospodinu v den pomazání jeho: Desátý díl míry efi mouky bělné za obět suchou ustavičnou, polovici toho ráno a polovici u večer. ²¹ Na pánvici s olejem strojena bude; smaženou přineseš ji a pečené kusy oběti suché obětovat budeš ve vůni spokojující Hospodina. ²² A kněz, který ze synů jeho po něm pomazán bude, ať ji obětuje právem věčným. Hospodinu všechno to páleno bude. ²³ A všelijaká suchá obět kněžská celá spálena bude; nebude jedena. ²⁴ Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁵ Mluv Aronovi a synům jeho a rci: Tento bude řád oběti za hřích: Na místě, kde se zabíjí obět zápalná, zabita bude obět za hřích před Hospodinem; svatá svatých je. ²⁶ Kněz obětující tu obět za hřích bude jíst ji; na místě svatém jedena bude v síni stánku úmluvy. ²⁷ Cokoli by se dotklo masa jejího, svatě bude; a jestliže by krví její šaty skropeny byly, to, co skropeno jest, omyješ na místě svatém. ²⁸ A nádoba hliněná, v níž by vařeno bylo, rozražena bude; pakli by v nádobě měděné vařeno bylo, vytrěna a vymyta bude vodou. ²⁹ Všeljiký pohlaví mužského mezi kněžími jíst to bude; svatě svatých jest. ³⁰ Ale žádná obět za hřích (z jejíž krve něco vneseno bylo by do stánku úmluvy k očištění v svatyni) nebude jedena; ohněm spálena bude.

7 Tento pak bude řád oběti za provinění; svatá svatých je. ² Na kterém místě zabíjí se obět zápalná, na témž zabíjí i obět za vinu a pokropí krví její oltáře svrchu vůkol. ³ Všechn pak tuk její obětovat bude z ní, ocas i tuk střeva příkrývající. ⁴ Též obě dvě ledvinky s tukem, který je na nich i na slabinách; a bránici, která je na játrech, s ledvinkami odejme. ⁵ A bude pálit to kněz na oltáři v obět ohnivou Hospodinu; obět za provinění jest. ⁶ Všeljiký pohlaví mužského mezi kněžími jíst bude ji, na místě svatém jedena bude; svatá svatých jest. ⁷ Jakož obět za hřích, tak obět za vinu, jednostejné právo mít budou; knězi, který by ho očišťoval, přináležet bude. ⁸ Knězi pak, který by něčí obět zápalnou obětoval, kůže té oběti zápalné, kterou obětoval, přináležet bude. ⁹ Nadto všelijaká obět suchá, která v peci pečena bude, a všechno, co na pánvici anebo v kotlíku strojeno bude, knězi, který to obětuje, přináležet bude. ¹⁰ Taktéž všelijaká obět suchá olejem zadělaná anebo upražená, všem synům Aronovým přináležet bude, a to jednomu jako druhému. ¹¹ Tento pak bude řád oběti pokojné, kterou by obětoval Hospodinu: ¹² Jestliže by ji obětoval v oběti chvály, tedy obětovati bude v obět chvály koláče nekvašené, olejem zadělané a oplatky nekvašené, olejem pomazané a mouku bělnou smaženou, s těmi koláči olejem zadělanými. ¹³ Mimo ty koláče také chléb kvašený obětovati bude obět svou, v obět chvály pokojných obětí svých. ¹⁴ A bude obětovati z něho jeden pecen, ze vši té oběti Hospodinu obět ku pozdvižení, a ten přináležet bude tomu knězi, který kropil krví té oběti pokojné. ¹⁵ Maso pak obět, z té oběti chvály, jež je obět pokojná, v den obětování jejího jedeno bude, aniž co zůstane z něho do jitra. ¹⁶ Jestliže by pak ze slibu anebo z dobré vůle obětoval obět svou, taktéž v den obětování jejího jedena bude; a jestliže by co zůstalo z toho, tedy na druhý den jíst se bude. ¹⁷ Jestliže by pak co masa z té oběti zůstalo do třetího dne, ohněm spáleno bude. ¹⁸ Pakli by kdo přece jedl maso oběti pokojné dne třetího, nebude příjemný ten, který ji obětoval, aniž přijata bude, ale ohavnost bude, a kdokoli by jedl je, ponese nepravost svou. ¹⁹ Též maso, které by se dotklo něčeho nečistého, nebude jedeno, ale ohněm spáleno bude; maso pak jiné, kdokoli by čistý byl, bude moci jíst. ²⁰ neboť člověk, který by jedl maso z oběti pokojné, která je Hospodinu obětována, a byl by poskvrněný: tedy vyhlazen bude člověk ten z lidu svého. ²¹ A kdo by se dotkl něčeho nečistého, buďto nečistoty člověka, buď zvířata nečistého anebo všelijaké ohavnosti nečisté, a jedl by maso z oběti pokojné, která je Hospodinu posvěcena: tedy vyhlazen bude člověk ten z lidu svého. ²² Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²³ Mluv k synům Izraelským a rci jim: Žádného tuku z vola, anebo z ovce, anebo z kozy nebudete jíst. ²⁴ Ačkoli tuk mrtvého a tuk udáveného zvířata může užíván být k všelijaké potřebě, ale jíst ho nikoli nebudete. ²⁵ neboť kdokoli by jedl tuk ze zvířete, které obětovat bude člověk v obět ohnivou Hospodinu, vyhlazen bude člověk ten, který jedl, z lidu svého. ²⁶ Taktéž krve žádné jíst nebudete ve všech příbytcích svých, buď z ptactva, buď ze zvířete. ²⁷ Všeljiký člověk, který by jedl jakou krev, vyhlazen bude z lidu svého. ²⁸ Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁹ Mluv k synům Izraelským a rci: Kdo by obětoval obět svou pokojnou Hospodinu, on sám přinese obět svou Hospodinu z obětí pokojných svých. ³⁰ Ruce jeho obětovati budou obět ohnivou Hospodinu. Tuk s hrudí přinese, a hrudí aby byla v obět sem i tam obracení před Hospodinem. ³¹ Pálit pak bude kněz tuk na oltáři, ale hrudí ta zůstane Aronovi i synům jeho. ³² A plece pravé dáte knězi ku pozdvižení z obětí pokojných vašich. ³³ Kdokoli ze synů Aronových obětovat bude krev obětí pokojných a tuk, tomu se dostane plece pravé na díl jeho. ³⁴ neboť hrudí sem i tam obracení a plece vzhůru pozdvižení vzal jsem od synů Izraelských z obětí pokojných jejich, a dal jsem je Aronovi knězi i synům jeho právem věčným od synů Izraelských. ³⁵ To je díl pomazání Aronova a pomazání synů jeho z ohnivých obětí Hospodinových ode dne toho, ve kterém jim přistoupit rozkázal k vykonávání kněžství Hospodinu, ³⁶ Který přikázal Hospodin, aby jim ode dne, ve kterém jich pomazal, dáván byl od synů Izraelských právem věčným po rodech jejich. ³⁷ Ten je řád oběti zápalné, oběti suché, oběti za hřích, oběti za vinu, a posvěcování i obětí pokojných, ³⁸ Které přikázal Hospodin Mojžíšovi na hoře Sinai toho dne, když přikázal synům Izraelským, aby obětovali oběti své Hospodinu na poušti Sinai.

8 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Vezmi Arona a syny jeho s ním, i roucha jejich a olej pomazání, též volka k oběti za hřích a dva skopce a koš s přesnými chleby, ³ A shromážd' všechno množství ke dveřím stánku úmluvy. ⁴ A učinil Mojžíš, jak přikázal jemu Hospodin, a shromáždilo se všechno množství ke dveřím stánku úmluvy. ⁵ Tedy řekl Mojžíš tomu množství: Toto je to slovo, které přikázal vykonat Hospodin. ⁶ A rozkázav přistoupit Mojžíš Aronovi a synům jeho, umyl je vodou. ⁷ A oblékl jej v sukni a přepásal ho pasem, a oděv ho pláštěm, dal nárameník shora na něj a připásal jej pasem nárameníku a obepnul ho jím. ⁸ A vložil na něj náprsník, do něhož dal urim a thumim. ⁹ Potom vstavil čepici na hlavu jeho; a dal na čepici jeho po předu plech zlatý, korunu svatou, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi. ¹⁰ Vzal také Mojžíš olej pomazání a pomazal příbytku i všech věcí, které byly v něm, a posvětil jich. ¹¹ A pokropil jím oltáře sedmkrát, a pomazal oltáře i všeho nádobí jeho, též umyvadla i s podstavcem jeho, aby to všechno posvěceno bylo. ¹² Vlíl také oleje pomazání na hlavu Aronovu a pomazal ho ku posvěcení jeho. ¹³ Rozkázal také Mojžíš přistoupit synům Aronovým a zoblácel je v sukni a opásal je pasem, a vstavil na ně klobouky, jakož byl přikázal Hospodin jemu. ¹⁴ A přivedl volka k oběti za hřích a položil Aron a synové jeho ruce své na hlavu volka oběti za hřích. ¹⁵ A zabil jej a vzal krev jeho, a pomazal rohů oltáře vůkol prstem svým, a tak očistil oltář. Ostatek pak krve vylil k spodku oltáře a posvětil ho k očišťování na něm. ¹⁶ Vzal také všecken tuk, který byl na střevech, a bránici z jater a obě ledvinky i tuk jejich a páčil to Mojžíš na oltáři. ¹⁷ Volka pak toho i kůži jeho i maso jeho i lejna jeho spálil ohněm vně za stany, jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ¹⁸ Potom přivedl skopce oběti zápalné, a položil Aron i synové jeho ruce své na hlavu toho skopce. ¹⁹ A zabil jej, a pokropil Mojžíš krví oltáře po vrchu vůkol. ²⁰ Skopce také rozsekal na kusy jeho a páčil Mojžíš hlavu, kusy i tuk. ²¹ Střeva pak a nohy vymyl vodou, a tak spálil Mojžíš všeho skopce na oltáři. A byl zápal ve vůni líbeznu, oběť ohnivá Hospodinu, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²² Rozkázal také přivést skopce druhého, skopce posvěcení, a položil Aron i synové jeho ruce své na hlavu skopce. ²³ A zabil jej, a vzav Mojžíš krve jeho, pomazal jí konce pravého ucha Aronova a palce ruky jeho pravé i palce nohy jeho pravé. ²⁴ Taktéž synům Aronovým rozkázav přistoupit, pomazal kraje ucha jejich pravého a palce ruky jejich pravé, též palce nohy jejich pravé a vykropil krev na oltář svrchu vůkol. ²⁵ Potom vzal tuk a ocas i všecken tuk příkrývající droby a bránici z jater, též obě dvě ledvinky i tuk jejich i plece pravé. ²⁶ Také z koše přesných chlebů, které byly před Hospodinem, vzal jeden koláč přesný a jeden pecen chleba s olejem a jeden oplatek a položil to s tukem a s plecí pravou. ²⁷ A dal to všechno v ruce Aronovy a v ruce synů jeho, rozkázav obracet sem i tam v oběť obracení před Hospodinem. ²⁸ Potom vzav z rukou jejich, páčil to na oltáři v zápal. Posvěcení toto je ve vůni rozkošnou, oběť ohnivá Hospodinu. ²⁹ Vzal také Mojžíš hrudí a obracel je sem i tam v oběť obracení před Hospodinem; a ze skopce posvěcení dostal se Mojžíšovi díl, jak mu byl přikázal Hospodin. ³⁰ Vzal také Mojžíš oleje pomazání a krve, která byla na oltáři, a pokropil Arona i roucha jeho, též synů Aronových a roucha jejich s ním. A tak posvětil Arona i roucha jeho, též synů jeho i roucha jejich s ním. ³¹ A řekl Mojžíš Aronovi a synům jeho: Vařte to maso u dveří stánku úmluvy a jezte je tu, i chléb, který je v koši posvěcení, jak jsem přikázal, řka: Aron a synové jeho jíst budou je. ³² Což by pak zůstalo masa i chleba toho, ohněm to spálíte. ³³ A ze dveří stánku úmluvy po sedm dní nevycházejte až do dne, ve kterém by se vyplnily dny svěcení vašeho; neboť po sedm dní posvěcovány budou ruce vaše. ³⁴ Jak se stalo dnešní den, tak přikázal Hospodin činit k očištění vašemu. ³⁵ Proto u dveří stánku úmluvy zůstanete ve dne i v noci po sedm dní, a dbát budete nařízení Hospodinova, abyste nezemřeli; neboť tak mi je přikázáno. ³⁶ Učinil tedy Aron i synové jeho všechny věci, které přikázal Hospodin skrze Mojžíše.

9 Stalo se pak dne osmého, povolal Mojžíš Arona a synů jeho i starších Izraelských. ² A řekl Aronovi: Vezmi sobě tele k oběti za hřích a skopce k oběti zápalné, obojí bez poskvrný, a obětuj před Hospodinem. ³ K synům pak Izraelským mluvit budeš, řka: Vezměte kozla k oběti za hřích a tele a beránka, roční, bez vady, k oběti zápalné, ⁴ Vola také a skopce k oběti pokojné, abyste obětovali před Hospodinem, a oběť suchou zadělanou olejem; neboť dnes se vám ukáže Hospodin. ⁵ Tedy vzali ty věci, které přikázal Mojžíš před stánkem úmluvy, a přistoupivši všechno shromáždění, stálo před Hospodinem. ⁶ A řekl Mojžíš: Toto je ta věc, kterou přikázal Hospodin. Vykonejte ji a ukáže se vám sláva Hospodinova. ⁷ Aronovi pak řekl Mojžíš: Přístup k oltáři a obětuj oběť za hřích svůj, a oběť zápalnou svou k vykonání očištění za sebe i za lid tento; obětuj také oběť lidu všeho a učni očištění za ně, jakož přikázal Hospodin. ⁸ Přistoupiv tedy Aron k oltáři, zabil tele své k oběti za hřích. ⁹ A dali mu synové Aronovi krev. Který omočiv prst svůj v krvi, pomazal rohů oltáře, ostatek pak krve vylil k spodku oltáře. ¹⁰ Ale tuk a ledvinky, i bránici z jater té oběti za hřích páčil na oltáři, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ¹¹ Maso pak s kůží spálil vně za stany. ¹² Zabil také oběť zápalnou. A podali mu synové Aronovi krve, ktero pokropil po vrchu oltáře vůkol. ¹³ Podali jemu také i oběti zápalné s kusy jejími i hlavy její a páčil ji na oltáři. ¹⁴ A vymyl střeva i nohy její, páčil je s obětí zápalnou na oltáři. ¹⁵ Obětoval také oběť všeho lidu. A vzav kozla oběti za hřích, který byl všeho lidu, zabil jej a obětoval ho za hřích jako

i prvního. ¹⁶ Obětoval též obět zápalnou a učinil ji podle obyčeje. ¹⁷ Taktéž i obět suchou obětoval, a vzav plnou hrst z ní, páčil to na oltáři, mimo obět zápalnou jitřní. ¹⁸ Zabil ještě i vola a skopce k oběti pokojné, která byla za lid. A podali mu synové Aronovi krve, kterou pokropil oltáře po vrchu vůkol. ¹⁹ Dali jemu také tuk z vola a z skopce ocas, a tuk příkrývající střeva i ledvinky a bránici z jater. ²⁰ A položili všechn tuk na hrudi; a páčil ten tuk na oltáři. ²¹ Hrudí pak a plece pravé obracel sem i tam Aron v obět obracení před Hospodinem, jakož byl přikázal Mojžíšovi. ²² Potom Aron pozdvihna rukou svých k lidu, dal jim požehnání a sestoupil od obětování oběti za hřích a oběti zápalné i oběti pokojné. ²³ Tedy všel Mojžíš s Aronem do stánku úmluvy; a když vycházeli z něho, požehnání dávali lidu. A ukázala se sláva Hospodinova všemu lidu. ²⁴ neboť sestoupil oheň od tváře Hospodina a spálil na oltáři obět zápalnou i všechn tuk. Což když uzřel veškeren lid, vzkřikli a padli na tváře své.

10 Synové pak Aronovi Nádab a Abiu, vzavše jeden každý kadidlnici svou, dali do nich oheň a položili na něj kadidlo a obětovali před Hospodinem oheň cizí, čehož jim byl nepřikázal. ² Proto sestoupiv oheň od Hospodina, spálil je; a zemřeli tu před Hospodinem. ³ A řekl Mojžíš Aronovi: Toto jest, což mluvil Hospodín, řka: V těch, kteří přistupují ke mně, posvěcen budu, a před obličejem všeho lidu oslaven budu. A mlčel Aron. ⁴ Tedy povolal Mojžíš Mizaele a Elizafana, synů Uziele, strýce Aronova, a řekl jim: Pojdte a vynesete bratry své od svatyně ven za stany. ⁵ A přišli a vynesli je v sukních jejich ven za stany, jak byl rozkázal Mojžíš. ⁶ Mluvil pak Mojžíš Aronovi, Eleazarovi a Itamarovi, synům jeho: Hlav svých neodkrývejte a roucha svého neroztrhávejte, abyste nezemřeli a aby se Bůh na všechno množství nerozhněval; ale bratři vaši, všechna rodina Izraelská, budou plakat nad tím spálením, které uvedl Hospodín. ⁷ Vy pak ze dveří stánku úmluvy nevycházejte, abyste nezemřeli; neboť olej pomazání Hospodinova je na vás. A učinili posdle rozkázání Mojžíšova. ⁸ Mluvil také Hospodín Aronovi, řka: ⁹ Vína a nápoje opojného nebudeš pít, ty ani synové tvoji s tebou, kdykoli budete mít vcházet do stánku úmluvy, abyste nezemřeli (ustanovení věčné to bude po rodech vašich); ¹⁰ Také abyste rozeznat mohli mezi svatým a neposvěceným a mezi čistým a nečistým; ¹¹ Též abyste učili syny Izraelské všem ustanovením, která mluvil Hospodín k nim skrze Mojžíše. ¹² Mluvil pak Mojžíš Aronovi, Eleazarovi a Itamarovi, synům jeho, kteří živi zůstali: Vezměte obět suchou, která zůstala z ohnivých obětí Hospodinových, a jezte ji s přesnicemi u oltáře; neboť svatá svatých jest. ¹³ Proto jíst budete ji na místě svatém, neboť to je právo tvé a právo synů tvých z ohnivých obětí Hospodinových; tak zajisté je mi přikázáno. ¹⁴ Hrudí pak sem i tam obracení a plece vznášení jíst budete na místě čistém, ty i synové tvoji, i dcery tvé s tebou; neboť to právem tobě a synům tvým dáno je z pokojných obětí synů Izraelských. ¹⁵ Plece vzhůru vznášení a hrudí sem i tam obracení s oběti ohnivými tuků, které přinesou, aby sem i tam obraceno bylo, tak jako obět obracení před Hospodinem, bude tobě i synům tvým s tebou právem věčným, jakož přikázal Hospodín. ¹⁶ Mojžíš pak hledal pilně kozla k oběti za hřích, a hle, již spálen byl. Tedy rozhněval se na Eleazara a Itamara, syny Aronovy pozůstalé, a řekl: ¹⁷ Pročez jste nejedli oběti za hřích na místě svatém? neboť svatá svatých byla, poněvadž ji dal vám, abyste nesli nepravost všeho množství k očištění jejich před Hospodinem. ¹⁸ A hle, ani krev její není vnesena do vnitřku svatyně. Jíst jste měli ji v svatyni, jakož jsem byl přikázal. ¹⁹ Tedy odpověděl Aron Mojžíšovi: Aj, dnes obětovali obět svou za hřích a obět svou zápalnou před Hospodinem, ale přihodila se mně taková věc, že, kdybych byl jedl obět za hřích dnes, zdali by se to líbilo Hospodinu? ²⁰ Což když uslyšel Mojžíš, přestal na tom.

11 A mluvil Hospodín Mojžíšovi a Aronovi, řka jim: ² Mluvte k synům Izraelským, řkouce: Tito jsou živočichové, které jíst budete ze všech zvířat, která jsou na zemi: ³ Všelijaké zvíře, které má kopyta rozdělená, tak aby rozdvojená byla, a přežvykuje, jíst budete. ⁴ Avšak z těch, která přežvykují, a z těch, která kopyta rozdělená mají, nebudete jíst, jako velblouda; neboť ač přežvykuje, ale kopyta rozděleného nemá, nečistý vám bude. ⁵ Ani králíka, který ač přežvykuje, ale kopyta rozděleného nemá, nečistý vám bude. ⁶ Ani zajíce; neboť ač přežvykuje, ale kopyta rozděleného nemá, nečistý vám bude. ⁷ Taktéž ani svině; neboť ač má rozdělené kopyto, tak že se rozdvojuje, ale nepřežvykuje, nečistá bude vám. ⁸ Masa jejich nebudete jíst, ani těla jejich mrtvého se dotýkati, nečistá budou vám. ⁹ Ze všech pak živočichů, kteří ve vodách jsou, tyto jíst budete: Všechno, což má ploutve a šupiny ve vodách mořských i v řekách, jíst budete. ¹⁰ Všechno pak, což nemá ploutví a šupin v moři i v řekách, buď jakýkoli hmyz vodní, anebo jakákoli duše živá ve vodách, ohavností bude vám. ¹¹ A tak v ohavnosti vám budou, abyste masa jejich nejedli a těla jejich v ohyzdnosti měli. ¹² Což tedy nemá ploutví a šupin ve vodách, to v ohavnosti mít budete. ¹³ Z ptactva pak tyto v ohavnosti mít budete, jichž nebudete jíst, neboť ohavnost jsou, jako je orel, noh a orlice mořská, ¹⁴ Též sup, káně a luňák podle pokolení svého, ¹⁵ A všelijaký krkavec podle pokolení svého, ¹⁶ Také pštros, sova, vodní káně, a jestřáb podle pokolení svého, ¹⁷ A bukač, křehař a kalous, ¹⁸ A porfirián, pelikán a labut, ¹⁹ Též čáp a kalandra Podle pokolení svého, dedek

a netopýr. ²⁰Všelijaký hmyz křídla mající, který na čtyřech nohách chodí, v ohavnosti mítí budete. ²¹A však ze všelijakého zeměplazu křídla majícího, který na čtyřech nohách chodí, jíst budete ty, které mají stehýnka na nohách svých, aby skákali na nich po zemi. ²²Tito pak jsou, které jíst budete: Arbes podle pokolení svého, sálem podle pokolení svého, chargol podle pokolení svého a chagab podle pokolení svého. ²³Jiný pak hmyz všelijaký křídla mající, který na čtyřech nohách chodí, v ohavnosti mítí budete. ²⁴neboť těmi byste se poskvrňovali. Proto kdokoli by se dotkl těla jich, nečistý bude až do večera. ²⁵A kdokoli by nesl těla jich, vypere roucho své a nečistý bude až do večera. ²⁶Všelijaké zvíře, které má rozdělené kopyto, ale není rozdvojené, a nepřežvykuje, nečistě vám bude. Kdokoli by jeho se dotkl, nečistý bude. ²⁷A cokoli chodí na tlapách svých ze všech zvířat čtvernohých, nečistě bude vám. Kdokoli by dotkl se těl jejich, nečistý bude až do večera. ²⁸A kdokoli by nesl těla jejich, vypere roucha svá a nečistý bude až do večera; neboť nečistá jsou vám. ²⁹Také i toto vám nečistě bude mezi zeměplazy, kteří lezou po zemi: Kolčava a myš a žába, každé podle pokolení svého; ³⁰Těž ježek a ještěrka, hlemýžď, štír a krutice. ³¹Tyto věci nečistě vám budou ze všelijakého zeměplazu. Kdokoli by se dotkl jich mrtvých, nečistý bude až do večera. ³²A všelijaká věc, na kterou by padlo něco z těch již mrtvých těl, nečistá bude, buď nádoba dřevěná, neboť roucho, neboť kůže, anebo pytel. A všelijaká nádoba, které se k dílu nějakému užívá, do vody vložena bude a nečistá zůstane až do večera, potom čistá bude. ³³Všelijaká pak nádoba hliněná, do níž by něco toho upadlo, i cokoli by v ní bylo, nečistě bude, ona pak rozražena bude. ³⁴Všelijaký také pokrm, jehož se užívá, jestliže by na něj voda vylita byla, nečistý bude; a všelijaký nápoj ku pití příhodný v každé nádobě nečistě bude nečistý. ³⁵A všechno, na co by něco z těla jejich upadlo, nečistě bude. Pec a kotliště zbořeno bude, neboť nečistě jest; proto za nečistě je mítí budete. ³⁶Ale studnice a cisterna i všelijaké shromáždění vod čisté budou; avšak co by se dotklo zdechliny jejich, nečistě bude. ³⁷Jestliže by pak něco ze zdechliny jejich upadlo na některé semeno, které sít obyčej je, čisté bude. ³⁸Ale když by polito bylo vodou semeno a potom padlo by něco ze zdechliny jejich na ně, nečistě bude vám. ³⁹Jestliže by umřelo zvíře z těch, která vám jsou ku pokrmu, kdokoli by se zdechlina jeho dotkl, nečistý bude až do večera. ⁴⁰Kdo by jedl z těla toho, vypere roucha svá a nečistý bude až do večera. Také i ten, který by vynesl tu mrchu, vypere roucha svá a nečistý bude až do večera. ⁴¹Taktéž všelijaký zeměplaz, který se plazí po zemi, v ohavnosti bude vám; nebudete ho jíst. ⁴²Ničeho, co se plazí na prsech, anebo cokoli čtvermo leze, anebo více má noh, ze všeho zeměplazu, který se plazí po zemi, nebudete jíst neboť jsou ohavnost. ⁴³Nezohavujte duši svých žádným zeměplazem, který se plazí, a neposkvrňujte se jimi, abyste nečistí nebyli učiněni skrze ně. ⁴⁴neboť já jsem Hospodin Bůh váš; proto posvěťte se, a svatí buďte, neboť já svatý jsem, a neposkvrňujte duši svých žádným zeměplazem, který se plazí po zemi. ⁴⁵neboť já jsem Hospodin, který jsem vás vyvedl ze země Egyptské, abych vám byl za Boha; proto svatí buďte, neboť já jsem svatý. ⁴⁶To je právo strany zvířata, ptactva a všelijaké duše živé, která se hýbe ve vodách, a každé duše živé, která se plazí na zemi, ⁴⁷Aby rozdíl činěn byl mezi nečistým a čistým a mezi živočichy, kteří se mají jíst, a mezi živočichy, kteří se nemají jíst.

12 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Mluv synům Izraelským a rci: Žena počnouc, porodí-li pacholík, nečistá bude po sedm dní; podle počtu dnů, v nichž odděluje se pro nemoc svou, nečistá bude. ³Potom

12:1–4 Očišťování rodičky. Mariina oběť za novorozeného Ježíška (viz pozn. 12:8) musela být předána v chrámové bráně; Marie mohla

vstoupit do chrámu teprve po ukončení poporodní očišťovací procedury.

Rituální nečistota

Rituální nečistota byla součástí všedního života. Nebyl to hřích; čas od času se jí nevyhnul prakticky nikdo. Znamenala ovšem karanténu – vyloučení z Božího lidu, zákaz vstupu do chrámu (12:4) jako předobraz nebeského Jeruzaléma (Zj 21:27).

Nečisté mohlo být cokoliv: zvíře (1:1–31), nářadí (v. 32), nádoba (11:33; 19:15), pokrm či nápoj (v. 34), pec či krb (v. 35), oděv (13:47–59), dům (14:34–45) anebo člověk, ať už pro kožní chorobu (13:1–45), krvotok (15:19) či smrt (Nu 9:7, 10

Dotek čehokoliv nečistého znečistí (11:24–28, 36, 19:16; 22:4–6 apod.) To je pochopitelné: Když hodíme čistou košili do bahnitě kaluže, výsledkem nebude čistá voda, nýbrž špinavá košile. Prorok

Ageus je poslán ke kněžím, aby tento princip potvrdil (Ag 2:12–13).

Proto je neslýchaně šokující, když se Ježíš malomocných (Mt 8:2–3; Mk 1:42; Mt 11:5; Lk 7:22), trpících krvotokem (Mt 9:20–22; Mk 5:25–34; Lk 8:43–48) či mrtvých (Lk 7:12–15) nejen neštlítí dotknout, ale sám není znečištěn, ba naopak: *oni jsou očištěni!*

Všem bylo jasné, že tady není nějaký obyčejný rabín se svými žáky, putující krajinou. Tady je někdo tak svatý, že ho neomezují nejen Mojžíšův zákon, ale ani přírodní zákony. Toto je Bůh sám, vtělený do člověka, Pán nad stvořením, disponující mocí Zákondárce i Stvořitele.

dne osmého obřezáno bude tělo neobřízky jeho. ⁴ Ona pak ještě za třicet a tři dni zůstávat bude v očišťování se od krve. Nižádné věci svaté se nedotkne a k svatyni nepůjde, dokud se nevyplní dny očištění jejího. ⁵ Pakli děvečku porodí, nečistá bude za dvě neděle podle nečistoty oddělení svého a šedesát šest dní zůstávati bude v očištění od krve. ⁶ Když pak vyplní se dnové očištění jejího po synu anebo po dceři, přinese beránka ročního na oběť zápalnou a holoubátko anebo hrdličku na oběť za hřích, ke dveřím stánku úmluvy, knězi. ⁷ Který obětovat ji bude před Hospodinem a očistí ji, a tak očištěna bude od toku krve své. Ten je zákon té, která porodila pacholíka anebo děvečku. ⁸ Pakli nebude moci být s beránka, tedy vezme dvě hrdličky anebo dvě holoubátka, jedno v oběť zápalnou a druhé v oběť za hřích. A očistí ji kněz, a tak čistá bude.

13 Mluvil také Hospodin Mojžíšovi a Aronovi, řka: ² Člověk, u něhož by na kůži těla jeho byla nějaká oteklina anebo prašivina, anebo poskvrna bělavá, a bylo by na kůži těla jeho něco podobného k ráně malomocenství: tedy přiveden bude k Aronovi knězi anebo k některému z synů jeho kněží. ³ A pohledí kněz na ránu, která je na kůži těla jeho. Jestliže chlupy na té ráně zbělejí a ta rána bude-li na pohledění hlubší nežli jiná kůže těla jeho, rána malomocenství to je. Když tedy spatří ji kněz, za nečistého vyhlásí jej. ⁴ Pakli by poskvrna bělavá byla na kůži těla jeho a rána ta nebyla by hlubší nežli jiná kůže a chlupové její nezbělely by: tedy rozkáže zavřít kněz majícího takovou ránu na sedm dní. ⁵ Potom pohledí na něj kněz v den sedmý, a jestli rána ta zůstává tak před očima jeho a nerozmáhá se po kůži: tedy rozkáže ho zavřít kněz po druhé na sedm dní. ⁶ A pohledí na ni kněz v den sedmý po druhé, a jestliže ta rána zčernalá bude a nerozmohla by se po kůži: tedy za čistého vyhlásí ho kněz, neboť prašivina to je. A vypere roucha svá a čistý bude. ⁷ Pakli by se dále rozmohla ta prašivina po kůži jeho již po ukázání se knězi k očištění svému, tedy ukáže se znovu knězi. ⁸ A pohledí na něj kněz, a jestliže se rozmohla ta prašivina po kůži jeho, za nečistého vyhlásí jej kněz, neboť malomocenství to je. ⁹ Rána malomocenství když bude na člověku, přiveden bude ke knězi. ¹⁰ A pohledí na něj kněz, a bude-li oteklina bílá na kůži, až by učinila chlupy bílé, byť pak i zdravé maso bylo na té oteklině: ¹¹ Malomocenství zastaralé je na kůži těla jeho. Proto za nečistého vyhlásí jej kněz a nedá ho zavřít, neboť zjevně nečistý jest. ¹² Jestliže by se pak vylilo malomocenství po kůži a přikrylo by malomocenství všechnu kůži nemocného, od hlavy jeho až do noh jeho, všudy kde by kněz očima viděti mohl: ¹³ A pohledí na něj kněz, a přikrylo-li by malomocenství všechno tělo jeho, tedy za čistého vyhlásí nemocného. Neboť všechna ta rána v bělost se změnila, proto čistý je. ¹⁴ Ale kdykoli ukáže se na ní živé maso, nečistý bude. ¹⁵ A pohledí kněz na to živé maso a vyhlásí jej za nečistého, neboť to maso živé nečisté je, malomocenství to je. ¹⁶ Když by pak odešlo zase maso živé a změnilo by se v bělost, tedy přijde k knězi. ¹⁷ A vida kněz, že obrátila se rána ta v bělost, za čistou vyhlásí ji; čistá je. ¹⁸ Když by pak byl na kůži těla vřed a byl by zhojen, ¹⁹ Byla-li by na místě vředu toho oteklina bílá anebo poskvrna bělavá a zarudlá, tedy ukázána bude knězi. ²⁰ A vida kněz, že na pohledění to místo je nižší nežli jiná kůže a chlupy na něm by zbělely, za nečistého vyhlásí jej kněz. Rána malomocenství to je, která na vředu vyrostla. ²¹ Pakli, když pohledí na ni kněz, uzří, že chlupy nezbělely na něm, a není nižší nežli jiná kůže, ale že je zčernalé místo, tedy zavře ho kněz na sedm dní. ²² Pakli by šíře se rozmáhala po kůži, za nečistého vyhlásí jej kněz; rána malomocenství to je. ²³ Pakli by ta poskvrna bělavá zůstávala na místě svém a nerozmáhala by se, znamená toho vředu je; proto za čistého vyhlásí jej kněz. ²⁴ Tělo, na jehož kůži byla by spálenina od ohně a po zhojení té spáleniny zůstala by poskvrna bělavá a zarudlá anebo jen bílá: ²⁵ Pohledí na ni kněz, a jestliže chlupy na ní zbělely a lesknou se, způsob také její je hlubší nežli jiné kůže kolem: malomocenství to je, které vzrostlo na spálenině; proto za nečistého vyhlásí jej kněz, neboť rána malomocenství to je. ²⁶ Pakli uzří kněz, jak na poskvrně bělavé není žádného chlupu bílého, a že nižší není nežli jiná kůže, ale že je zčernalá, poručí ho zavřít kněz na sedm dní. ²⁷ A pohledí na ni kněz dne sedmého. Jestliže se více rozmohla po kůži, tedy za nečistého vyhlásí jej; neboť rána malomocenství to je. ²⁸ Pakli bělost lesklá na svém místě zůstávat bude a nerozmůže se po kůži, ale bude zčernalá: zprýštění od spáleniny jest; za čistého vyhlásí jej kněz, neboť šrám spáleniny jest. ²⁹ Byla-li by pak rána na hlavě anebo na bradě muže nebo ženy, ³⁰ Tedy pohledí kněz na tu ránu, a jestliže způsob její bude hlubší nežli jiná kůže, a bude na ní vlas nažloutlý a tenký: tedy za nečistého vyhlásí jej kněz, neboť skvrna černá to je; malomocenství na hlavě anebo na bradě je. ³¹ Když pak pohledí kněz na ránu skvrny černé a uzří, že způsob její není hlubší nežli jiná kůže a že není vlasu černého na ní: zavřít dá kněz majícího ránu skvrny černé za sedm dní. ³² A pohledí kněz na tu ránu dne sedmého, a aj, nerozmohla se ta skvrna černá a není vlasu žlutého na ní a způsob té skvrny černé není hlubší nežli kůže: ³³ Tedy oholen bude člověk ten, ale skvrny té černé nedá holit. A dá zavřít kněz majícího tu skvrnu na sedm dní po druhé. ³⁴ A pohledí kněz na skvrnu černou dne sedmého a jestliže se nerozmohla skvrna černá dále po kůži a místo její není-li hlubší nežli jiná kůže: za čistého vyhlásí ho kněz a vypere roucha svá a čistý bude. ³⁵ Pakli by se dále rozmohla skvrna ta černá po kůži, již po očištění jeho, ³⁶ Tedy pohledí na ni kněz

a uzří-li, že se dále rozmohla ta skvrna černá po kůži, nebude více dbět vlasu žlutého; nečistý je. ³⁷ Pakli skvrna černá tak zůstává před očima jeho a černý vlas vzrostl by na ní, tedy zhojena je ta skvrna černá; čistý je a za čistého vyhlásí jej kněz. ³⁸ Když by na kůži těla muže anebo ženy byly skvrny, totiž skvrny bělavé, ³⁹ A pohledí kněz, a jestliže budou na kůži těla jejich skvrny bílé, načernalé, tedy skvrna bílá je, která na kůži vzrostla; čistý je. ⁴⁰ Muž, z jehož by hlavy vlasové slezli, lysý je a čistý jest. ⁴¹ Jestliže pak po jedné straně obleze hlava jeho, plešatý je a čistý je. ⁴² Pakli na té lysině anebo na té pleši byla by rána bílá a ryšavá, tedy malomocenství vzrostlo na lysině jeho anebo na pleši jeho. ⁴³ A pohledí na něj kněz, a uzří-li oteklinu rány bílou a zarudlou na lysině jeho anebo na pleši jeho, jako způsob malomocenství na kůži těla: ⁴⁴ Člověk malomocný je a nečistý je. Bez meškání za nečistého vyhlásí jej kněz, neboť na hlavě jeho je malomocenství jeho. ⁴⁵ Malomocný pak, na němž by ta rána byla, bude mít roucho roztržené a hlavu odkrytou a ústa zastřená, a Nečistý, nečistý jsem! volat bude. ⁴⁶ Po všechny dny, v nichž ta rána bude na něm, za nečistého považován bude; neboť nečistý je. Sám bydlit bude, vně za stany bude přebývání jeho. ⁴⁷ Když by pak na rouchu byla rána malomocenství, buď na rouchu soukenném anebo na rouchu lněném, ⁴⁸ Buď na osnově anebo na tkanině ze lnu anebo z vlny, buď na kůži anebo na každé věci kožené, ⁴⁹ A byla by ta rána zelená nebo zarudlá na rouchu anebo na kůži anebo na osnově anebo na tkanině anebo na kterékoli nádobě kožené: rána malomocenství to je, ukázána bude knězi. ⁵⁰ A pohledí kněz na tu ránu a dá zavřít tu věc mající ránu na sedm dní. ⁵¹ A pohledě na tu ránu dne sedmého, uzří-li, že se dále rozmohla ta rána na rouchu neboť po osnově anebo po tkanině anebo na kůži, k čemukoli by jí užíváno bylo: rána ta malomocenství rostoucí je, věc nečistá to je. ⁵² A spálí to roucho anebo osnovu anebo tkaninu z vlny neboť ze lnu anebo jakoukoli nádobu koženou, na níž by byla rána ta; neboť malomocenství škodlivé to je, proto ohněm spáleno bude. ⁵³ Pakli pohledě kněz, uzřel by, že se nerozmohla rána ta na rouchu anebo na osnově anebo na tkanině anebo na kterékoli nádobě kožené: ⁵⁴ Rozkáže kněz, aby vyprali tu věc, na níž byla by rána, a káže ji zavřít na sedm dní po druhé. ⁵⁵ A pohledí kněz po vyprání té věci na ránu. Jestliže nezměnila rána barvy své, byť se pak nerozmohla dále, přece nečistá je. Ohněm spálíš ji; neboť rostoucí věc je na vrchní neboť spodní straně její. ⁵⁶ Pakli pohledě kněz, uzřel by, jak zčernala rána po vyprání svém, odtrhne ji od roucha anebo od kůže anebo od osnovy anebo od tkaniny. ⁵⁷ Jestliže se pak ukáže ještě na rouchu anebo na osnově anebo na tkanině, anebo na kterékoli nádobě kožené, malomocenství rozrůstající se to je. Ohněm spálíš věc tu, na které by ta rána byla. ⁵⁸ Roucho pak anebo osnovu anebo tkaninu anebo kteroukoli nádobu koženou, když bys vypral, a odešla by od ní ta rána, ještě po druhé vypereš, a čistě bude. ⁵⁹ Tento je zákon o ráně malomocenství na rouchu soukenném anebo lněném anebo na osnově anebo na tkanině anebo na kterékoli nádobě kožené, kterak má za čistou anebo za nečistou uznána být.

14 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Tento bude řád při malomocném v den očišťování jeho: Ke knězi přiveden bude. ³ A vyjde kněz ven ze stanů a pohledí na něj, a uzří-li, že uzdravena je rána malomocenství malomocného: ⁴ Rozkáže kněz tomu, který se očišťuje, vzít dva vrabce živé a čisté a dřevo cedrové a látku dvakrát barvenou a yzop. ⁵ A rozkáže kněz zabít vrabce jednoho a vycedit krev z něho do nádoby hliněné nad vodou živou. ⁶ A vezme vrabce živého a dřevo cedrové, též látku dvakrát barvenou a yzop, a omočí to všechno i s vrabcem živým v krvi vrabce zabitého nad vodou živou. ⁷ Tedy pokropí toho, který se očišťuje od malomocenství, sedmkrát, a za čistého jej vyhlásí, i pustí vrabce živého na pole. ⁸ Ten pak, který se očišťuje, vzpere roucho své a oholí všechny vlasy své, umyje se vodou a čistý bude. Potom vejde do tábora a bydlit bude vně, nevcházaje do stanu svého po sedm dní. ⁹ Dne pak sedmého oholí všechny vlasy své, hlavu i bradu svou, i obočí své, a tak všechny vlasy své oholí; vypere také roucha svá a tělo své umyje vodou, a tak očistí se. ¹⁰ Dne pak osmého vezme dva beránky bez poskvrny a ovci jednu roční bez skvrny a tři desetiny efi mouky bělné k oběti suché, olejem zadělané, a oleje jednu mírku. ¹¹ Kněz pak, který očišťuje, postaví toho člověka očišťujícího se s těmi věcmi před Hospodinem u dveří stánku úmluvy. ¹² A vezme kněz beránka jednoho, kterého obětovat bude v oběť za hřích a mírku oleje a obracet bude tím sem i tam v oběť obracení před Hospodinem. ¹³ A zabije beránka toho na místě, kde se zabíjí oběť za hřích a oběť zápalná, totiž na místě svatém; neboť jakož oběť za hřích, tak oběť za vinu knězi přináleží, svatá svatých jest. ¹⁴ A vezme kněz krve z oběti za hřích a pomaže jí kraje ucha pravého člověka toho, který se očišťuje, a palce ruky jeho pravé a palce nohy jeho pravé. ¹⁵ Vezme také kněz z té mírky oleje a naleje na ruku svou levou. ¹⁶ A omoče prst svůj pravý v tom oleji, který má na ruce své levé, pokropí z něho prstem svým sedmkrát před Hospodinem. ¹⁷ Z ostatku pak oleje toho, který má na ruce své, pomaže kněz kraje ucha pravého člověka toho, který se očišťuje, a palce pravé ruky jeho a palce pravé nohy jeho, na krev oběti za vinu. ¹⁸ Co pak zůstane oleje, který je v ruce kněze, pomaže tím hlavy toho, který se očišťuje; a tak očistí jej kněz před Hospodinem. ¹⁹ Učiní také kněz oběť za hřích a očistí očišťujícího se od nečistoty jeho. A potom zabije oběť zápalnou. ²⁰ A bude obětovat kněz tu oběť zápalnou i oběť suchou na oltáři; a tak očistí jej a bude čistý. ²¹ Jestliže pak bude chudý, tak že by s to být nemohl, tedy vezme jednoho beránka v oběť za provinění, k obracení jí sem i tam pro očištění své, a desátý díl

mouky bělné olejem zadělané k oběti suché, a mírku oleje,²² Těž dvě hrdličky anebo dvě holoubátka, které by mohl mít, a bude jedno v oběť za hřích a druhé v oběť zápalnou.²³ I přinese je v osmý den očišťování svého knězi, ke dveřům stánku úmluvy před Hospodina.²⁴ Tedy kněz vezma beránka oběti za vinu a mírku oleje, obracet je bude sem i tam v oběť obracení před Hospodinem.²⁵ A zabije beránka oběti za provinění, a vezma krve z oběti za provinění, pomaže jí kraje ucha pravého člověka toho, který se očišťuje, a palce ruky jeho pravé a palce nohy jeho pravé.²⁶ Oleje také naleje kněz na ruku svou levou.²⁷ A omoče prst svůj pravý v oleji, který bude na ruce jeho levé, pokropí jím sedmkrát před Hospodinem.²⁸ Pomaže také kněz olejem, který má na ruce své, kraje ucha pravého toho, kdo se čistí, a palce pravé ruky jeho a palce pravé nohy jeho, na místě krve z oběti za vinu.²⁹ Což pak zůstává oleje, který je v ruce kněze, pomaže jím hlavy toho, který se očišťuje; a tak očistí jej před Hospodinem.³⁰ Taktéž učiní i s hrdličkou jednou anebo s holoubátkem z těch, které zjednat mohl.³¹ Z těch, kterých dostat mohl, obětovat bude jedno za hřích a druhé v oběť zápalnou s obětí suchou; a tak očistí kněz očišťujícího se před Hospodinem.³² Ten je zákon toho, na kom by se ukázala rána malomocenství a který by si nemohl dovolit ty věci k očištění svému přináležitě.³³ A mluvil Hospodin Mojžíšovi a Aronovi, řka:³⁴ Když vejdete do země Kananejské, kterou já vám za dědictví dávám, a dopustil bych ránu malomocenství na některý dům země, kterou vládnout budete,³⁵ Tedy přijde hospodář domu a oznámí knězi řka: Zdá mi se, jako by byla rána malomocenství na domě.³⁶ A rozkáže kněz vyprázdnit dům, dříve než by všel do něho hledět na tu ránu, aby nebylo poskvrněno něco z těch věcí, které v domě jsou. Potom pak vejde, aby pohleděl na ten dům.³⁷ Tedy vida ránu tu, uzří-li, že rána je na stěnách domu, totiž důlky názelenalé anebo načervenalé, a na pohledění jsou nižší než stěna jinde:³⁸ Vyjde kněz z domu toho ke dveřím jeho a dá zavřít dům ten na sedm dní.³⁹ A v den sedmý navrátí se kněz, a uzří-li, jak se rozmohla rána na stěnách domu toho:⁴⁰ Rozkáže vyndat kameny, na nichž by rána taková byla, a vyhodit je ven za město na místo nečisté.⁴¹ Dům pak rozkáže vystrouhat uvnitř všude dokola; a vysypou prach ten, který sestrouhali, vně za městem na místo nečisté.⁴² A vezmouce jiné kameny, vyplní jimi místo onoho kamení; taktéž hlíny jiné vezmouce, vymažou dům.⁴³ Pakli by se navrátila rána a vzrostla by v tom domě po vyhození kamení a vystrouhání domu i po vymazání jeho,⁴⁴ Tedy vejda kněz, uzří-li, jak se rozmohla rána v domě, malomocenství rozšiřující se je v tom domě, nečistý je.⁴⁵ A rozboří ten dům a kamení jeho i dříví jeho a všechno mazání domu toho a vynosí ven za město na místo nečisté.⁴⁶ Jestliže by pak kdo všel do domu toho v ten čas, když zavřen byl, nečistý bude až do večera.⁴⁷ A jestliže by kdo spal v tom domě, vypere roucha svá; taktéž jestliže by kdo jedl v tom domě, vypere roucha svá.⁴⁸ Jestliže by pak kněz vejda tam, uzřel, že se nerozmohla rána v domě po obnovení jeho, tedy za čistý vyhlásí dům ten; neboť uzdravena je rána jeho.⁴⁹ A vezma k očištění domu toho dva vrabce a dřevo cedrové, a látku dvakrát barvenou a yzop,⁵⁰ A zabije vrabce jednoho a vycedí krev do nádoby hliněné nad vodou živou.⁵¹ A vezme dřevo cedrové a yzop a látku dvakrát barvenou a vrabce živého, omočí to všechno v krvi vrabce zabitého a ve vodě živé a pokropí domu toho sedmkrát.⁵² A tak když očistí dům ten krví vrabce a vodou živou a ptákem živým, dřevem cedrovým, yzopem a látkou dvakrát barvenou:⁵³ Vypustí ven vrabce živého z města na pole a očistí dům ten, a bude čistý.⁵⁴ Ten je zákon o všelijaké ráně malomocenství a skvrny černé,⁵⁵ A malomocenství roucha i domu,⁵⁶ I otekliny, prašiviny a skvrny bělavé,⁵⁷ K ukázání, kdy je kdo čistý anebo kdy je kdo nečistý. Ten je zákon malomocenství.

15 Mluvil pak Hospodin Mojžíšovi a Aronovi, řka:² Mluvte synům Izraelským a rcete jim: Když by který muž trpěl tok semene z těla svého, nečistý bude.³ Tato pak bude nečistota jeho v toku jeho: Jestliže vypěňuje tělo jeho tok svůj, anebo že by se zastavil tok v těle jeho, nečistota jeho jest.⁴ Každé lože, na němž by ležel, kdo má tok semene, nečisté bude; a všechno, na čemž by seděl, nečisté bude.⁵ A kdo by se dotekl lože jeho, vypere roucha svá, a umyje se vodou, a bude nečistý až do večera.⁶ A kdo by sedl na to, na čemž seděl ten, kdo má tok semene, vypere roucha svá, a umyje se vodou, i bude nečistý až do večera.⁷ Jestliže by se kdo dotekl těla trpícího tok semene, vypere roucha svá, a umyje se vodou, i bude nečistý až do večera.⁸ A jestliže by ten, kdo trpí tok semene, plivnul na čistého, vypere roucha svá a umyje se vodou a bude nečistý až do večera.⁹ Každé sedlo, na němž by seděl ten, kdo má tok semene, nečisté bude.¹⁰ A kdokoli by dotkl se něčeho, co bylo pod ním, nečistý bude až do večera; a kdo by co z toho nesl, vypere roucha svá a umyje se vodou a bude nečistý až do večera.¹¹ Kohož by se pak dotekl ten, kdo má tok semene, a neumyl rukou svých vodou, vypere roucha svá a umyje se vodou a bude nečistý až do večera.¹² Nádobu hliněnou, které by se dotekl ten, kdo má tok semene, bude rozbita, a každá nádoba dřevěná vodou vymyta bude.¹³ Když by pak očištěn byl ten, kdo tok semene trpěl, od toku svého, sečte sedm dní po svém očištění a vypere roucha svá a vodou živou umyje tělo své a bude čistý.¹⁴ Potom dne osmého vezme sobě dvě hrdličky anebo dvě

15:13 Vodou živou. Při kontaktu s infekcí mají být ruce umyty tekoucí vodou. Encyclopedia Britannica zdokumentovává, že v roce

1845 Dr. Ignaz Semmelweis ve Vídni byl zděšen úmrtností rodiček, dosahující až 30%. Všiml si, že lékaři po ohledání mrtvol rovnou

holoubátka, a přijda před Hospodina ke dveřím stánku úmluvy, dá je knězi. ¹⁵ Který obětovat je bude, jedno za hřích a druhé v oběť zápalnou; a očistí jej kněz před Hospodinem od toku jeho. ¹⁶ Muž, z něhož by vyšlo símě scházení, umyje vodou všechno tělo své, a bude nečistý až do večera. ¹⁷ Každé roucho i každá kůže, na níž by bylo símě scházení, vyprána bude vodou a nečistá bude až do večera. ¹⁸ Žena také, se kterou by obýval muž scházením semene, oba umyjí se vodou a nečistí budou až do večera. ¹⁹ Žena pak, když by trpěla nemoc svou a tok krve byl by z těla jejího, na sedm dní oddělena bude; každý, kdo by se jí dotkl, nečistý bude až do večera. ²⁰ Na čemkoli by ležela v čas oddělení svého, nečisté bude; taktéž, na čemkoli by seděla, nečisté bude. ²¹ Také kdo by se dotkl lože jejího, vypere roucho své a umyje se vodou a bude nečistý až do večera. ²² Kdokoli by se dotkl toho, na čemž seděla, vypere roucha svá a umyje se vodou a bude nečistý až do večera. ²³ Cokoli by bylo na loži tom neboť na jakékoli by věci seděla a dotkl by se toho někdo, nečistý bude až do večera. ²⁴ Jestliže by kdo spal s ní a byla by nečistota její na něm, nečistý bude po sedm dní; i každé lože, na němž by spal, nečisté bude. ²⁵ Žena pak trpěla-li by krvotok po mnohé dny, kromě času nemoci své, totiž krvotok by trpěla přes čas přirozené nemoci: po všechny dny toku nečistoty své, jako i v čas nemoci své přirozené, nečistá bude. ²⁶ Každé lože, na němž by spala po všechny dny toku svého, bude jí jako lože v přirozené nemoci její; a každá věc, na které by seděla, nečistá bude, podle nečistoty přirozené nemoci její. ²⁷ Kdokoli by dotkl se těch věcí, nečistý bude. Proto vypere roucho své a umyje se vodou a bude nečistý až do večera. ²⁸ Když pak očištěna bude od toku svého, sečte sobě sedm dní a potom očišťovat se bude. ²⁹ A v den osmý vezme sobě dvě hrdličky anebo dvě holoubátka a přinese je knězi ke dveřím stánku úmluvy. ³⁰ Z nichž jedno obětovat bude kněz v oběť za hřích a druhé v oběť zápalnou, a očistí ji kněz před Hospodinem od toku nečistoty její. ³¹ A budete oddělovati syny Izraelské od nečistot jejich, aby nezemřeli pro nečistoty své, když by poskvrnili příbytku mého, který je uprostřed nich. ³² Toto je právo trpícího tok semene, i toho, z něhož vychází símě scházení, jímž poskvrněn bývá, ³³ Těž nemocné ženy v oddělení jejím, i všelijakého trpícího tok svůj, buď mužského pohlaví nebo ženského, a muže, který by spal s nečistou.

16 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi po smrti dvou synů Aronových, kteří, když předstoupili před Hospodina, zemřeli, ² A řekl Hospodin Mojžíšovi: Mluv Aronovi bratru svému, ať nevchází každého času do svatyně za oponu před slitovnicí, která je na truhle, aby neumřel; neboť já v oblaci ukáži se nad slitovnicí. ³ S tímto vcházet bude Aron do svatyně: S volkem mladým, který bude v oběť za hřích, a s beranem k oběti zápalné. ⁴ V sukni lněnou svatou obleče se a košilkou lněnou bude mít na těle hanby své, pasem také lněným opáše se, a čepicí lněnou vstaví na hlavu, roucha zajisté svatá jsou tato; a umyje vodou tělo své a obleče se v ně. ⁵ Od shromáždění pak synů Izraelských vezme dva kozly k oběti za hřích a jednoho berana k zápalné oběti. ⁶ A bude obětovat Aron volka svého v oběť za hřích, a očistí sebe i dům svůj. ⁷ Potom vezme ty dva kozly a postaví je před Hospodinem u dveří stánku úmluvy. ⁸ A dá Aron na ty dva kozly losy, los jeden Hospodinu, a los druhý Azazel. ⁹ A obětovat bude Aron kozla toho, na něhož by los padl Hospodinu, obětovat jej bude za hřích. ¹⁰ Kozla pak toho, na něhož přišel los Azazel, postaví živého před Hospodinem, aby skrze něho učinil očištění, a pustí ho na poušť k Azazel. ¹¹ A bude obětovat Aron volka svého v oběť za hřích, a očistí sebe i dům svůj, a zabije volka svého v oběť za hřích. ¹² Vezme také plnou kadidlnici uhlí řěřavého s oltáře, který je před tváří Hospodinovou, a plné obě hrsti své vonných věcí stlučených a vnese za oponu. ¹³ A vloží kadidlo to na oheň před Hospodinem, a dým kadění toho přikryje slitovnicí, která je nad svědectvím, a neumře. ¹⁴ Potom vezma krve volka toho, pokropí prstem svým na slitovnicí k východu; taktéž před slitovnicí kropit bude sedmkrát krví tou prstem svým. ¹⁵ Zabije také v oběť za hřích kozla toho, který je lidu, a vnese krev jeho do vnitřku za oponu a učiní s krví jeho, jak učinil s krví volka, totiž pokropí jí na slitovnici a před slitovnicí. ¹⁶ A očistí svatyni od nečistot synů Izraelských a od přestoupení jejich i všech hříchů jejich. Totéž učiní i stánku úmluvy, který je mezi nimi uprostřed nečistot jejich. ¹⁷ (Žádný pak člověk ať není v stánku úmluvy, když on vchází k očišťování do svatyně, dokud by on zase nevyšel a očištění za sebe, za dům svůj i za všechno množství Izraelské nevykonal.) ¹⁸ Vyjde pak k oltáři, který je před Hospodinem, a očistí jej. A vezma krve volka toho, a ze krve kozla, dá na rohy oltáře vůkol. ¹⁹ A pokropí ho svrchu krví tou prstem svým sedmkrát, a očistí jej i posvěti ho od nečistot synů Izraelských. ²⁰ A když by dokonal očištění svatyně a stánku úmluvy a oltáře, obětovati bude kozla živého. ²¹ A vlože Aron obě ruce své na hlavu kozla živého, vyznávat bude nad ním všechny nepravosti synů Izraelských a všechna přestoupení jejich se všemi hřichy jejich a vloží je na hlavu kozla a vyžene ho člověk k tomu zřízený na poušť. ²² (Kozel ten zajisté ponese na sobě všechny nepravosti jejich do země pusté.) A pustí kozla toho na poušť. ²³ Potom pak přijda Aron do stánku úmluvy, svleče ze sebe roucha

přistupovali k asistenci u další rodičky, aniž by si mezitím umyli ruce. Dr. Semmelweis prosadil, aby si umývali ruce tekoucí vodou před každým porodem, a úmrtnost okamžitě klesla na 2%.

16:15 V oběť za hřích. Oběť za hřích je nutná, vyžadovaná ode všech. Ukazuje na Krista, pravou oběť za hřích lidí (Iz 53:10). Oběť zápalná ("v." 24) je dobrovolná; k té jsme vyzýváni my (Ř 12:1; srv. pozn. 1:3).

lněná, v němž se byl oblékl, když vejít měl do svatyně, a nechá jich tu.²⁴ A umyje tělo své vodou na místě svatém a obleče se zase v roucha svá a vyjda, obětovat bude oběť zápalnou svou a oběť zápalnou lidu, a očistí sebe i lid.²⁵ A tuk oběti za hřích pálit bude na oltáři.²⁶ Ten pak, který vyvedl kozla na Azazel, vypere roucha svá a umyje tělo své vodou a potom vejde do stanů.²⁷ Volka pak za hřích a kozla za hřích, jejichž krev vnesena byla k vykonání očištění v svatyni, vynese ven z tábora a spálí ohněm kůže jejich i maso jejich i lejna jejich.²⁸ Kdo by pak spálil je, vypere roucha svá a umyje tělo své vodou a potom vejde do tábora.²⁹ Bude vám i toto za věčné ustanovení: Sedmého měsíce, desátého dne téhož měsíce ponížovat budete duši svých a žádného díla nebudete dělat, ani doma zrozený, ani příchozí, který je hostem mezi vámi.³⁰ neboť v ten den očistí vás, abyste očištění byli; ode všech hříchů svých před Hospodinem očištění budete.³¹ Sobota odpočínutí bude vám a ponížovat budete duši svých ustanovením věčným.³² Očišťovat pak bude kněz, který je pomazaný a jehož ruce posvěceny jsou k vykonávání úřadu kněžského místo otce svého, a obleče se v roucha lněná, roucha svatá.³³ A očistí svatyni svatou a stánek úmluvy, očistí také i oltář, i kněží, i všecken lid shromážděný očistí.³⁴ A bude vám to ustanovením věčným k očišťování synů Izraelských ode všech hříchů jejich, každého roku jednou. A učinil Mojžíš tak, jak jemu byl přikázal Hospodin.

17 A mluvil Hospodin Mojžíšovi, řka: ² Mluv k Aronovi a synům jeho i ke všem synům Izraelským, a rci jim: Tato je věc, kterou přikázal Hospodin, řka: ³ Kdokoli z domu Izraelského zabil vola anebo beránka neboť kozu, buď mezi stany, anebo kdo by zabil vně za stany, ⁴ A ke dveřím stánku úmluvy nepřivedl by ho, aby obětoval oběť Hospodinu před příbytkem Hospodinovým: vinen bude krví, neboť krev vylil; proto vyhlazen bude muž ten z prostředku lidu svého. ⁵ Přivedou tedy synové Izraelští oběti své, které by na poli zabíjet chtěli, přivedou je, pravím, k Hospodinu ke dveřím stánku úmluvy, ke knězi, a obětovat budou oběti pokojné Hospodinu. ⁶ A pokropí kněz krví na oltáři Hospodinovu u dveří stánku úmluvy a pálit bude tuk ve vůni líbeznou Hospodinu. ⁷ A nikoli více nebudou obětovat obětí svých ďáblům, po nichž odcházejíce, oni smilní. Zákon tento bude jim věčný i všem potomkům jejich. ⁸ Proto povíš jim: Kdokoli by z domu Izraelského anebo z příchozích, kteří by hostem byli mezi vámi, obětoval zápal anebo jinou oběť, ⁹ A ke dveřím stánku úmluvy nepřivedl by jí, aby ji obětoval Hospodinu; tedy vyhlazen bude člověk ten z lidu svého. ¹⁰ A kdokoli by z domu Izraelského anebo z příchozích, kteří jsou hostem mezi nimi, jedl jakou krev: postavím tvář svou proti člověku tomu a vyhladím jej z prostředku lidu jeho. ¹¹ Neboť duše všelijakého těla v krvi jest, já pak oddal jsem vám ji k oltáři, k očišťování duší vašich. Neboť sama krev na duši očišťuje. ¹² Proto řekl jsem synům Izraelským: Nižádný z vás nebude jíst krve; ani příchozí, který hostem je mezi vámi, nebude krve jíst. ¹³ A kdokoli by ze synů Izraelských anebo z příchozích, kteří jsou hostem mezi vámi, honě, ulovil zvíře anebo ptáka, což se jíst může, tedy vycedí krev jeho a zasype ji prstí. ¹⁴ Neboť duše všelijakého těla je krev jeho, která je v duši jeho. Proto jsem pověděl synům Izraelským: Krve žádného těla jíst nebudete, neboť duše všelijakého těla je krev jeho; kdokoli by jedl ji, vyhlazen bude. ¹⁵ Kdokoli by pak jedl tělo mrtvé anebo udávené, buď on doma zrozený anebo příchozí: vypere roucha svá a umyje se vodou a nečistý bude až do večera, potom pak čistý bude. ¹⁶ A pakli nevypere roucha svého a těla svého neumyje, tedy ponese nepravost svou.

18 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv synům Izraelským a rci jim: Já jsem Hospodin Bůh váš. ³ Podle skutků země Egyptské, v níž jste bydlili, nečinite, ani podle skutků země Kananejské, do které já vás uvozují, činit budete, a v ustanoveních jejich nechoďte. ⁴ Soudy mé činite a ustanovení mých dbejte, abyste chodili v nich: Já jsem Hospodin Bůh váš. ⁵ Dbejte ustanovení mých a soudů mých. Člověk ten, který by je činil, živ bude v nich: Já jsem Hospodin. ⁶ Žádný člověk k žádné přítelkyni krevní nepřistupuj k obnažení hanby její: Já jsem Hospodin. ⁷ Hanby otce svého a matky své neodkryješ; matka tvá jest, neodkryješ hanby její. ⁸ Hanby ženy otce svého neodkryješ; neboť hanba otce tvého jest. ⁹ Hanby sestry své, dcery otce svého anebo dcery matky své, která doma zplozena anebo vně zplozena jest, neodkryješ hanby jejich. ¹⁰ Hanby vnučky své, buď po synu nebo dceři své, neodkryješ; neboť hanba tvá jsou. ¹¹ Hanby dcery manželky otce svého, která je zplozena od otce tvého, tvá sestra jest, neodkryješ hanby její. ¹² Hanby sestry otce svého neodkryješ; neboť krevní přítelkyně otce tvého jest. ¹³ Hanby sestry matky své neodkryješ; neboť krevní přítelkyně matky tvé jest. ¹⁴ Hanby bratra otce svého neodkryješ; k manželce jeho nevejdeš, teta tvá jest. ¹⁵ Hanby nevěsty své neodkryješ; manželka je syna tvého, neodkryješ hanby její. ¹⁶ Hanby manželky bratra svého neodkryješ; neboť hanba bratra tvého jest. ¹⁷ Hanby ženy a dcery její neodkryješ. Vnučky její po synu nebo po dceři její nepojmeš, abys odkryl hanbu její; neboť krevní jsou, a nešlechtnost jest. ¹⁸ Nevezmeš sobě ženy k ženě první, abys soužil ji, odkrývaje hanbu její za života jejího. ¹⁹ Také k ženě, když je v své nemoci nečistě, nepřistoupíš,

17:11 V krvi. Ještě v 19. století se pacientům „pouštělo žilou“ a mnozí na takovou léčbu zemřeli. Dnes víme, že v krvi je život; příliš velká ztráta krve znamená ztrátu života.

odkrýváje hanbu její. ²⁰ S manželkou bližního svého nebudeš obcovat, poskvrňuje se s ní. ²¹ Nedopustíš, aby kdo z semene tvého proveden byl skrze oheň modly Moloch, abys neposkvrnil jména Boha svého: Já jsem Hospodin. ²² Nebudeš obcovat s mužským pohlavím, scházeje se s ním jako s ženou; neboť ohavnost jest. ²³ A s žádným hovadem nebudeš obcovat, poskvrňuje se s ním; ani žena nepoddá se hovadu, aby s ním obývala; neboť mrzkost jest. ²⁴ A Proto neposkvrňujte se žádnou touto věcí; neboť těmito všemi věcmi poskvrnili se pohané, které já vyvrhnu od tváře vaší. ²⁵ Neboť poskvrnila se země, a navštívím nepravost její na ní, a vyvrátí země obyvatele své. ²⁶ Ale vy dbejte ustanovení mých a soudů mých a nečiňte žádných ohavností těchto, tak domáci jako příchozí, který je hostem uprostřed vás. ²⁷ (Neboť všechny ty ohavnosti činili lidé země té, kteří byli před vámi, čímž poskvrněna je země.) ²⁸ Aby nevyvrátila vás země, protože byste jí poskvrnili, jako vyvrátila národ, který byl před vámi. ²⁹ Neboť kdokoli by dopustil se některé ze všech ohavností těch: duše zajisté, které by činily to, vyhlazeny budou z prostředku lidu svého. ³⁰ Proto ostříhejte přikázání mých, abyste nečinili ničeho z obyčejů ohavných, které činěny jsou před vámi, aniž sebe jimi poskvrňujete: Já jsem Hospodin Bůh váš.

19 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv ke všemu množství synů Izraelských a rci jim: Svátí buďte, neboť svatý jsem, já Hospodin Bůh váš. ³ Jeden každý matky své a otce svého bát se budete. A sobot mých dbejte, neboť já jsem Hospodin Bůh váš. ⁴ Neobracejte se k modlám a bohů litých nedělejte sobě: Já jsem Hospodin Bůh váš. ⁵ A když obětovat budete oběti pokojné Hospodinu, z dobré vůle své obětovati budete je. ⁶ Kterého dne obětovat budete, jíst budete je, i nazítří; co by pak zůstalo až do třetího dne, ohněm spáleno bude. ⁷ Pakli přece jíst budete dne třetího, věc ohavná to bude a nebude oblíbena. ⁸ Kdo by to jedl, pokutu nepravosti své ponese; neboť svatosti Hospodinovy poskvrnil, proto vyhlazena bude duše ta z lidu svého. ⁹ Když budete žnout obilí země vaší, nepožneš naskrz všeho pole svého a nebudeš sbírat pozůstalých klasů žně své. ¹⁰ Taktéž ostatků vinice své nebudeš brát a zrní vinice své nebudeš sbírat; chudému a příchozímu zanecháš toho: Já jsem Hospodin Bůh váš. ¹¹ Nekradte a nelžete a nižádný neoklamávej bližního svého. ¹² Nepřisahejte křivě ve jméno mé, aniž kdo poskvrňuj jména Boha svého: Já jsem Hospodin. ¹³ Neutiskneš mocí bližního svého, aniž oloupiš ho. Nezůstane mzda dělníka u tebe až do jitra. ¹⁴ Hluchému nebudeš zlořečit a před slepým nepoložíš úrazu, ale bát se budeš Boha svého, neboť já jsem Hospodin. ¹⁵ Neučiniš nepraví v soudu. Nepřijmeš osoby chudého, aniž vyvyšovat budeš osoby bohatého; spravedlivě soudit budeš bližního svého. ¹⁶ Nebudeš chodit jako utrhač v lidu svém, aniž stát budeš na hrdlo bližnímu svému: Já jsem Hospodin. ¹⁷ Nebudeš nenávidět bratra svého v srdci svém; svobodně potrestáš bližního svého a nesneseš na něm hříchu. ¹⁸ Nebudeš se mstít, aniž držet budeš hněvu proti synům lidu svého, ale milovat budeš bližního svého jako sebe samého: Já jsem Hospodin. ¹⁹ Ustanovení mých dbejte. Zvířeti svému nedáš se scházet se jiným rodem. Pole svého neposeješ rozdílným semenem a rouchem z rozdílných věcí, jako z vlny a ze lnu, utkaným nebudeš se odívat. ²⁰ Jestliže by muž spal s ženou, a obcoval s ní, která služebnou jsouc, byla by zasnoubená jinému muži, a nebyla by žádnou mzdou vykoupěna ani propuštěna: oba dva zmrskáni budou, a neumřou; neboť nebyla svobodná učiněna. ²¹ On pak přivede oběť za vinu svou Hospodinu ke dveřím stánku úmluvy, skopce za vinu. ²² A očistí jej kněz skopcem, který se obětuje za vinu před Hospodinem, od hříchů jeho, kterým zhřešil, a bude mu odpuštěn hřích jeho. ²³ Když pak vejdete do země a nasázíte všelijakého stromoví ovoce nesoucího, tedy obřezete neobřezání jeho, totiž ovoce jeho. Po tři léta budete mít je za neobřezané, proto nebude jedeno. ²⁴ Čtvrtého pak léta bude všelijaké ovoce jeho posvěcené k chválení Hospodina, ²⁵ (Pátého teprv léta jíst budete ovoce jeho), aby rozmnožil vám úrody jeho; neboť já jsem Hospodin Bůh váš. ²⁶ Nic nebudete jíst s krví. Nebudete hádat, aniž na věštbách zakládat budete. ²⁷ Nebudeš stříhat vlasů hlavy své okrouhle, aniž zohaví kdo brady své. ²⁸ Nad mrtvým pak nebudete řezat těla svého a žádného znamení tetovaného na sobě neučiníte: Já jsem Hospodin. ²⁹ Neposkvrňuj dcery své, dopouštěje smilnit jí, aby země nesmilnila a nebyla naplněna nešlechetností. ³⁰ Sobot mých dbát budete a svatyně mé bát se budete: Já jsem Hospodin. ³¹ Neobracejte se k hadačům a věštcům, aniž od nich rady berte, poskvrňující se s nimi: Já jsem Hospodin Bůh váš. ³² Před člověkem šedivým povstaň a cti osobu starého a boj se Boha svého, neboť já jsem Hospodin. ³³ Jestliže bude hostem u tebe příchozí v zemi vaší, nečiňte jemu křivdy. ³⁴ Jakožto jeden z doma zrozených vašich, tak bude vám příchozí, který je u vás hostem, a milovat ho budeš jako sebe samého; neboť i vy hostem jste byli v zemi Egyptské: Já jsem Hospodin Bůh váš. ³⁵ Nečiňte nepraví v soudu v rozměrování, ve váze a v míře. ³⁶ Závaží spravedlivé, kámen spravedlivý, korec spravedlivý, pintu spravedlivou mít budete: Já jsem Hospodin Bůh váš, který jsem vás vyvedl z země Egyptské. ³⁷ Proto ostříhejte všech ustanovení mých a všech soudů mých, a čiňte je, neboť já jsem Hospodin.

20 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Synům také Izraelským díš: kdokoli by ze synů Izraelských a z příchozích, kteří by byli hostem v Izraeli, dal ze semene svého modle Moloch, smrti umře. Lid

země té kamením jej uhází. ³ Neboť já postavím tvář svou proti takovému a vyhladím ho z prostředku lidu jeho, protože ze semene svého dal modle Moloch, a tak zprznil svatyni mou a poskvrnil jména svatosti mé. ⁴ Jestliže by pak lid země té všelijak přehlížel to na člověku tom, který by dal z semene svého modle Moloch, a nezapomněl by ho: ⁵ Tedy já postavím tvář svou proti muži tomu a proti čeledi jeho a vyhladím ho i všechny, kteří smilníci, odcházeli po něm, aby smilnili, následující Molocha, z prostředku lidu jeho. ⁶ Duše, která by se obrátila k hadačům a věštcům, aby smilnila, postupujíc po nich: postavím tvář svou proti duši té, a vyhladím ji z prostředku lidu jejího. ⁷ A proto posvěťte se a buďte svatí, neboť já jsem Hospodin Bůh váš. ⁸ A dbejte ustanovení mých a číňte je: Já jsem Hospodin posvětitel váš. ⁹ Kdokoli by zlořečil otcí svému nebo matce své, smrtí umře. Otcí svému a matce své zlořečil, krev jeho bude na něm. ¹⁰ Muž, pak, který by se cizoložství dopustil se ženou něčí, že zcizoložil se ženou bližního svého, smrtí umře cizoložník ten i cizoložnice. ¹¹ A kdokoli by obcoval se ženou otce svého, hanbu otce svého odkryl. Smrtí umřou oba dva, krev jejich bude na ně. ¹² Kdo by pak obcoval se snachou svou, smrtí umřou oba dva. Mrzkosti se dopustili, krev jejich bude na ně. ¹³ A kdo by se scházel s pohlavím mužským jako se ženou, ohavnost učinili oba dva. Smrtí umřou, krev jejich bude na ně. ¹⁴ A kdo by vzal ženu a matku její, nešlechtnost to je. Ohněm spálí i jej i je, aby nebylo nešlechtností uprostřed vás. ¹⁵ Kdo by pak obcoval se zvířetem, smrtí umře, a zvíře zabijete. ¹⁶ Taktéž žena, která by přistoupila k některému zvířeti, aby obcovala s ním, zabiješ ji i to zvíře. Smrtí umřou, krev jejich bude na ně. ¹⁷ Kdokoli by vezma sestru svou, dceru otce svého anebo dceru matky své, viděl by hanbu její, a ona také viděla by hanbu jeho, mrzkost jest. Proto vyhlazeni budou před očima synů lidu svého; neboť hanbu sestry své odkryl, nepravost svou ponese. ¹⁸ A kdokoli by spal s ženou v její nemoci a obnažil by hanbu její a tok její by odkryl, i ona ukázala by krvotok svůj: vyhlazeni budou oba z prostředku lidu svého. ¹⁹ Hanby sestry matky své a sestry otce svého neodkryješ. Neboť kdo by to učinil, krevní přítelkyni svou by obnažil; proto nepravost svou ponese. ²⁰ Kdo by pak spal s ženou strýce svého, hanbu strýce svého odkryl. Ponesou hřích svůj, bez dětí zemřou. ²¹ Taktéž kdo by vzal manželku bratra svého, mrzkost jest. Hanbu bratra svého obnažil, proto bez dětí budou. ²² Dbejte tedy všech ustanovení mých a všech soudů mých a číňte je, aby nevyvrátila vás země, do níž já uvozují vás, abyste v ní bydlili. ²³ Aniž chodte v ustanoveních národu toho, který já vyvrhnu od tváře vaší; neboť všechny ty věci činili, a měl jsem je v ošklivosti. ²⁴ Vám jsem pak řekl: Vládnout budete zemí jejich a já dám ji vám, abyste ji dědičně obdrželi, zemi tekoucí mlékem a medem. Já jsem Hospodin Bůh váš, který jsem vás oddělil od jiných národů. ²⁵ Proto vy mějte rozdíl mezi zvířetem čistým a nečistým, a mezi ptákem čistým a nečistým, a neposkvrňujte duši svých zvířaty a ptactvem a tím vším, co se plazí po zemi, které jsem já vám oddělil, abyste je měli za nečisté. ²⁶ Ale budete mi svatí; neboť svatý jsem já Hospodin a oddělil jsem vás od jiných národů, abyste byli moji. ²⁷ Muž pak nebo žena, kteří by měli ducha čarodějného a věšteckého, smrtí umřou. Kamením uházejí je, krev jejich bude na ně.

21 Řekl také Hospodin Mojžíšovi: Mluv kněžím synům Aronovým a rci jim: Při mrtvém neposkvrní se žádný z vás v lidu svém. ² Jen při pokrevním příbuzném svém, matce nebo otcí svém, synu nebo dceři své a bratru svém, ³ Těž při sestře své, panně sobě nejbližší, která neměla muže, při té poskvrní se. ⁴ Neposkvrní se při knížeti lidu svého, tak aby nečistý byl. ⁵ Nebudou dělat sobě lysiny na hlavě své, vytrhávající sobě vlasy. A brady své nebudou holit, ani těla svého řezat. ⁶ Budou svatí Bohu svému, aniž poskvrní jména Boha svého; neboť oběti ohnivé Hospodinovy, chléb Boha svého obětují, proto svatí budou. ⁷ Ženy nevěstky anebo poskvrněné nevezmou sobě a ženy zahnané od muže jejího nepojmou; neboť svatý je jeden každý z nich Bohu svému. ⁸ Ty také, lide, za svatého budeš jej mít, neboť chléb Boha tvého obětuje. Proto svatý bude tobě, neboť já svatý jsem Hospodin, který posvěcují vás. ⁹ Dcera pak některého kněze, když by se smilství dopustila, otce svého poskvrnila. Ohněm spálena buď. ¹⁰ Kněz pak nejvyšší mezi bratřími svými, na jehož hlavu vylit je olej pomazání, a posvětil rukou svých, aby oblékal se v roucho svaté, hlavy své neodkryje a roucha svého neroztrhne. ¹¹ Aniž k kterému tělu mrtvému přistoupí a aniž při otcí anebo matce své poskvrní se. ¹² Nevyjde ze svatyně a neposkvrní svatyně Boha svého; neboť koruna oleje pomazání Boha jeho je na něm: Já jsem Hospodin. ¹³ On také ženu v panenství jejím za manželku sobě pojme. ¹⁴ Vdovy anebo zahnané anebo poskvrněné, nevěstky, žádné z těch nebude sobě brát, ale pannu z lidu svého vezme sobě za manželku. ¹⁵ A neposkvrní semene svého v rodu svém, neboť já jsem Hospodin posvětitel jeho. ¹⁶ Mluvil opět Hospodin Mojžíšovi, rka: ¹⁷ Mluv k Aronovi a rci: Kdokoli ze semene tvého po všech rodech svých bude mít na sobě vadu, nechť nepřistupuje, aby obětoval chléb Boha svého. ¹⁸ Neboť žádný muž, který by měl na sobě vadu, nemá přistupovat: Muž slepý anebo kulhavý, anebo mající úd některý příliš malý, anebo příliš veliký, ¹⁹ Anebo muž, který by měl zlámanou nohu anebo zlámanou ruku, ²⁰ Anebo hrbatý anebo zakrslý anebo který má bělmo na oku svém anebo prašivost ustavičnou, nebo lišeje anebo stlačené lůno. ²¹ Nižádný muž, který by měl na sobě nějakou vadu, ze semene Arona kněze, nepřistoupí, aby obětoval oběti ohnivé Hospodinu; neboť vada na něm jest. Nepřistoupí, aby obětoval chléb Boha svého. ²² Chléb však Boha svého z věcí svatosvatých

a z věcí svatých jíst bude. ²³ Ale za oponu nebude vcházet a k oltáři nebude přistupovat, neboť vada je na něm, aby neposkvrnil svatyně mé; neboť já jsem Hospodin posvětitel jejich. ²⁴ Ta slova mluvil Mojžíš k Aronovi a k synům jeho, i ke všem synům Izraelským.

22 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv Aronovi a synům jeho, ať se zdržují od věcí těch, které jsou posvěceny od synů Izraelských, a ať neposkvrňují jména svatého mého v tom, což mi oni posvěcují: Já jsem Hospodin. ³ Rci jim: kdokoli by ze všeho semene vašeho v pronárodch vašich přistouplil ku posvěceným věcem, kterých by posvětili synové Izraelští Hospodinu, když nečistota jeho na něm jest, vyhlazena bude duše ta od tváře mé: Já jsem Hospodin. ⁴ kdokoli by ze semene Aronova byl malomocný anebo tok semene trpící, nebude jíst z věcí posvěcených, dokavadž by se neočistil. A kdo by se koli dotekl nečistoty těla mrtvého anebo toho, z něhož by vyšlo símě scházení, ⁵ Anebo kdo by se dotkl kterého zeměplazu, jímž by se poskvrnil, anebo člověka, pro něhož by byl nečistý podle všelijaké nečistoty jeho: ⁶ Člověk, který by se čehokoli toho dotkl, nečistý bude až do večera a nebude jíst z věcí posvěcených, leč by umyl tělo své vodou. ⁷ A po západu slunce čistý bude, a potom bude moci jíst z věcí posvěcených, neboť pokrm jeho jest. ⁸ Mrchy a udáveného jíst nebude, aby se tím neposkvrnil: Já jsem Hospodin. ⁹ Proto dbát budou přísluhování mých, aby hříchů na sebe neuvedli a nezemřeli v něm, protože je zprznili: Já jsem Hospodin posvětitel jejich. ¹⁰ Žádný cizí nebude jíst z věcí posvěcených, ani podruh kněžský, ani nájemník nebude jíst věcí posvěcených. ¹¹ Koupil-li by kněz člověka za své peníze, ten jíst bude z věcí těch, též v domě jeho zplozený; ti budou jíst z pokrmu jeho. ¹² Ale dcera knězova, která by se vdala za muže z jiného pokolení, ta z obětí vzhůru pozdvížených, totiž věcí svatých, nebude jíst. ¹³ Kdyby pak dcera knězova ovdověla, anebo zahnána byla od muže, nemající plodu, a navrátila by se do domu otce svého: tak jako v dětinství svém chléb otce svého jíst bude, cizí pak žádný nebude jíst z něho. ¹⁴ Jedl-li by pak kdo z nedopatření věci posvěcené, pátý díl nad to přidá knězi, a nahradí jemu tu věc posvěcenou, ¹⁵ Aby neposkvrňovali věci svatých, které by synové Izraelští obětovali Hospodinu, ¹⁶ A neuvozovali na ně pokuty za provinění, že jedli věci posvěcené jejich; neboť já jsem Hospodin, který jich posvěcuji. ¹⁷ Dále mluvil Hospodin Mojžíšovi, řka: ¹⁸ Mluv k Aronovi a k synům jeho i ke všem synům Izraelským, a rci jim: Kdokoli by z domu Izraelského anebo z hostů, kteří jsou v Izraeli, obětovali oběť svou podle všech slibů svých, podle všech darů dobrovolných svých, které by obětovali Hospodinu v oběť zápalnou: ¹⁹ Z dobré vůle své obětovati budete samce bez poskvrny, ze skotů, z ovcí a z koz. ²⁰ Cokoli by mělo na sobě vadu, nebudete toho obětovat; neboť nebude příjemné od vás. ²¹ Pakli by kdo obětoval oběť pokojnou Hospodinu, vykonáváje slib svůj anebo dobrovolný dar, buď ze skotů anebo z bravů; ať je bez vady, aby bylo příjemné; nebude žádné poskvrny na něm. ²² Slepého anebo polámaného, osekaného anebo vředovitého, prašivého anebo s lišejí, takového neobětujte Hospodinu a nedávejte jich k ohnivé oběti na oltář Hospodinův. ²³ Vola nebo dobytče s nedorostlými nebo přerostlými oudy, v dobrovolný zajisté dar obětovat je budeš, ale za slib nebude příjemný. ²⁴ Ztlačeného anebo ztlučného, odtrženého, vykleštěného nebudete obětovat Hospodinu; neučiníte toho v zemi vaší. ²⁵ A z ruky cizozemce nebudete obětovat chleba Bohu svému ze všech těch věcí, neboť porušení jejich je na nich; vadu mají, nebudou příjemné od vás. ²⁶ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁷ Vůl nebo beran anebo koza, když se urodí, po sedm dní při matce své zanecháno bude, osmého pak dne i potom bude příjemné k oběti ohnivé Hospodinu. ²⁸ Krávy pak a dobytčete s mladým jeho nezabijete jednoho dne. ²⁹ A když byste obětovali oběť chvály Hospodinu, dobrovolně ji obětovat budete. ³⁰ V tentýž den snědena bude a nepozůstavíte z ní ničeho až do jitra: Já jsem Hospodin. ³¹ Proto ostříhejte příkázání mých a činite je: Já jsem Hospodin. ³² A neposkvrňujte jména svatého mého, a budu posvěcen uprostřed synů Izraelských: Já jsem Hospodin posvětitel váš, ³³ který jsem vás vyvedl ze země Egyptské, abych vám byl za Boha: Já jsem Hospodin.

23 Mluvil opět Hospodin Mojžíšovi, řka: ² Mluv k synům Izraelským a rci jim: Slavnosti Hospodinovy, které nazývat budete shromáždění svatá, tyto jsou slavnosti mé: ³ Šest dní dělat budete, dne pak sedmého sobota odpočinutí jest, shromáždění svaté bude. Žádného díla nedělejte, neboť je to sobota Hospodinova, ve všech příbytcích vašich. ⁴ Proto tyto jsou slavnosti Hospodinovy, shromáždění svatá, které slavit budete v časy jich určené: ⁵ Měsíce prvního, čtrnáctého dne téhož měsíce navečer bude Pesach Hospodinův. ⁶ A patnáctého dne téhož měsíce svátek přesnic bude Hospodinu; po sedm dní přesné chleby jíst budete. ⁷ Dne prvního sbor svatý mít budete; žádného díla robotného nebudete dělat. ⁸ Ale obětovat budete oběť ohnivou Hospodinu po sedm dní. Dne také sedmého sbor svatý bude; žádného díla robotného nebudete dělat. ⁹ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁰ Mluv k synům Izraelským a rci jim: Když vejdete do země, kterou já dávám vám, a žnout budete obilí její, tedy přinesete snopek prvotiny žně vaší ke knězi. ¹¹ Který obracet bude sem i tam snopek ten před Hospodinem, aby byl příjemnou obětí za vás; nazítří po sobotě obracet jej bude kněz. ¹² Kterého dne obracet budete snopek ten, téhož zabijete beránka ročního bez poskvrny v oběť zápalnou Hospodinu. ¹³ Též

i oběť suchou jeho, dvě desetiny mouky bělné olejem zadělané, v oběť ohnivou Hospodinu ve vůni příjemnou, a mokrou oběť jeho, vína čtvrtý díl míry hin. ¹⁴ Chleba pak ani pražmy ani zrní vymnutého nebudete jíst, až právě do toho dne, když obětovat budete oběť Bohu svému. Ustanovení to věčné bude v pronárodch vašich, ve všech příbytcích vašich. ¹⁵ Počtete sobě také od prvního dne po sobotě, ode dne, v němž jste obětovali snopek sem i tam obracení (plných sedm týdnů at je), ¹⁶ Až do prvního dne po sedmém týdnu, sečtete padesát dní, a tehdy obětovat budete novou oběť suchou Hospodinu. ¹⁷ Z příbytků svých přinesete chleby sem i tam obracení, dva bochníky ze dvou desetin mouky bělné budou; kvašené je upečete, prvotiny jsou Hospodinu. ¹⁸ A s tím chlebem obětovat budete sedm beránek ročních bez vady a volka mladého jednoho a skopce dva; oběť zápalná budou Hospodinu, s obětmi svými suchými i mokrymi, oběť ohnivá vůně spokojující Hospodina. ¹⁹ Zabijete také kozla jednoho za hřích a dva beránky roční k oběti pokojné. ²⁰ A bude je kněz sem i tam obracet s chleby prvotin v oběť sem i tam obracení před Hospodinem, i s těmi dvěma beránky; a budou svaté věci Hospodinu a dostanou se knězi. ²¹ A vyhlásíte v ten den slavnost, shromáždění svaté mít budete, žádného díla robotného nebudete dělati. Ustanovení to bude věčné ve všech příbytcích vašich, v pronárodch vašich. ²² A když budete žnout obilí krajiny vaší, nepožneš všeho až do konce pole svého a pozůstalých klasů po žni své nebudeš sbírat; chudému a příchozímu zanecháš jich: Já jsem Hospodin Bůh váš. ²³ Mluvil ještě Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁴ Mluv synům Izraelským takto: Měsíce sedmého, v první den téhož měsíce, budete mít odpočínutí, památku troubení, shromáždění svaté držice. ²⁵ Žádného díla robotného nebudete dělat a budete obětovat oběť ohnivou Hospodinu. ²⁶ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁷ Desátý pak den každého měsíce sedmého den očišťování jest. Shromáždění svaté mít budete, a ponižovat budete životů svých a obětovat oběť ohnivou Hospodinu. ²⁸ Žádného díla nebudete dělat v ten den; neboť den očišťování to je, k očišťování vás před Hospodinem Bohem vaším. ²⁹ A všelijaká duše, která by neponižovala se toho dne, vyhlazena bude z lidu svého. ³⁰ Kdokoli by dílo nějaké dělal toho dne, zatratím člověka toho z lidu jeho. ³¹ Žádného díla nedělejte. Ustanovení to bude věčné v pronárodch vašich, ve všech příbytcích vašich. ³² Sobotu odpočínutí mít budete, když ponižovat budete duši svých, devátého dne téhož měsíce u večer; od večera až do druhého večera držet budete sobotu svou. ³³ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ³⁴ Mluv synům Izraelským a rci: Každého patnáctého dne měsíce sedmého slavnost stánků po sedm dní bude Hospodinu. ³⁵ Dne prvního shromáždění svaté bude; žádného díla robotného nebudete dělat. ³⁶ Po sedm dní obětovati budete oběť ohnivou Hospodinu. Dne osmého shromáždění svaté mít budete, a obětovat budete oběť ohnivou Hospodinu; svátek jest, žádného díla robotného nebudete dělat. ³⁷ To jsou slavnosti Hospodinovy, které slavit budete, mívající shromáždění svatá, abyste v nich obětovali oběť ohnivou Hospodinu, zápal, oběť suchou, oběť pokojnou, a oběti mokré, jedno každé ve dni svém, ³⁸ Kromě sobot Hospodinových a kromě darů vašich i všech slibů vašich a kromě všech dobrovolných obětí vašich, které dávat budete Hospodinu. ³⁹ A však dne patnáctého toho měsíce sedmého, když byste shromáždili úrody země, světit budete svátek Hospodinův po sedm dní. Dne prvního odpočínutí bude, taktéž dne osmého bude odpočínutí. ⁴⁰ A naberouce sobě dne prvního ovoce z stromů krásných, a ratolestí palmových a větroví ze stromů hustých a vrb od potoku, veselit se budete před Hospodinem Bohem svým po sedm dní. ⁴¹ A tak držet budete ten svátek Hospodinův po sedm dní každého roku. Ustanovení to bude věčné v pronárodch vašich; každého měsíce sedmého slavit jej budete. ⁴² V stanech zůstanete po sedm dní. Kdokoli doma zrozený je v Izraeli, ve stanech zůstatvat budete, ⁴³ Aby věděli potomci vaši, že jsem choval v stanech syny Izraelské, když jsem je vyvedl ze země Egyptské: Já Hospodin Bůh váš. ⁴⁴ A oznámil Mojžíš slavnosti Hospodinovy synům Izraelským.

24 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Prikaž synům Izraelským, ať přinesou tobě oleje olivového, čistého, vytlačeného, ke svícení, aby lampy ustavičně rozsvěcovány byly. ³ Před oponou svědectví v stánku úmluvy připraví je Aron, aby hořely od večera až do jitra před Hospodinem vždycky. To bude ustanovení věčné v národch vašich. ⁴ Na svícen čistý rozestavovat bude lampy před Hospodinem vždycky. ⁵ A vezma mouky bělné, upečeš z ní dvanáct koláčů; jeden každý koláč bude ze dvou desetin efi. ⁶ A pokladeš je dvěma řadami, šest v řadě jedné, na stole čistém před Hospodinem. ⁷ Dáš také na každý řad kadidla čistého, aby bylo za každý chléb ten kouření pamětné v oběť ohnivou Hospodinu. ⁸ Každého dne sobotního klást budete je řadami před Hospodinem vždycky, berouce je od synů Izraelských smlouvou věčnou. ⁹ A budou Aronovi a synům jeho, kteří jíst budou je na místě svatém; neboť nejsvětější věc je jim z obětí ohnivých Hospodinových právem věčným. ¹⁰ Vyšel pak syn ženy Izraelské, kteréhož měla s mužem Egyptským, mezi syny Izraelskými, a vadili se v staních syn ženy té Izraelské s mužem Izraelským. ¹¹ A zlořečil syn ženy té Izraelské a rouhal se jménu Božímu. Tedy přivedli ho k Mojžíšovi. (Jméno pak matky jeho bylo Salumit, dcera Dabri, z pokolení Dan.) ¹² A dali jej do vězení, až by jim bylo oznámeno, co s ním Bůh káže učinit. ¹³ Mluvil pak Hospodin

k Mojžíšovi, řka: ¹⁴ Vyved toho rouhače ven z stanů, a nechat všichni ti, kteří slyšeli, vloží ruce na hlavu jeho, a všechny lid ať ho ukamenuje. ¹⁵ Mluvě pak k synům Izraelským, díš jim: Kdokoli by zlořečil Bohu svému, ponese hřích svůj. ¹⁶ Kdo by zlořečil jménu Hospodinovu, smrtí umře a všechno shromáždění bez milosti ukamenuje jej. Tak cizí, jako doma vychovaný, když by zlořečil jménu Hospodinovu, smrtí umře. ¹⁷ Zabil-li by kdo kterého člověka, smrtí umře. ¹⁸ Jestliže by pak zabil zvíře, navrátí jiné, zvíře za zvíře. ¹⁹ Kdo by pak zohavil bližního svého, podle toho, jak on učinil, tak se staň jemu: ²⁰ Zlámaní za zlámaní, oko za oko, zub za zub. Jakou by újmu učinil na těle člověka, taková zase učiněna bude jemu. ²¹ Kdo by zabil zvíře, navrátí jiné, ale kdo by zabil člověka, umře. ²² Jednostejné právo mít budete. Jako příchozímu, tak domácímu stane se; neboť já jsem Hospodin Bůh váš. ²³ Tedy mluvil Mojžíš k synům Izraelským ty věci. A vyvedli toho rouhače ven za stany, a kamením ho uházeli. Učinili, pravím, synové Izraelští podle toho, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi.

25 Mluvil ještě Hospodin k Mojžíšovi na hoře Sinai, řka: ² Mluv synům Izraelským a rci jim: Když vejdete do země, kterou já dávám vám, odpočívát bude země, neboť sobota je Hospodinova. ³ Šest let osívat budeš roli svou a šest let obřezávat budeš vinici svou a sbírat úrody její. ⁴ Sedmého pak léta sobotu odpočinutí bude mít země, sobotu Hospodinovu; nebudeš na poli svém síti a vinice své řezat. ⁵ Co se samo od sebe zrodí obilí tvého, nebudeš toho žnout, a hroznů vinice zanechané od tebe nebudeš sbírat. Rok odpočinutí bude mít země. ⁶ Ale ovoce země toho odpočinutí budete mít ku pokrmu, ty i služebník tvůj i služebnáa tvá i nájemník tvůj i příchozí tvůj, který bydlí u tebe, ⁷ I zvíře tvé i všelijaký živočich, který je v zemi tvé, všechny úrody její budou mít ku pokrmu. ⁸ Sečeš také sobě sedm týdnů let, totiž sedmkrát sedm let, tak aby čas sedmi týdnů let učinil tobě čtyřicet devět let. ⁹ Tehdy dáš troubit troubou veselí všude sedmého měsíce v desátý den; v den očišťování dáš troubit troubou po vsi zemi vaší. ¹⁰ A posvětíte léta padesátého a vyhlásíte svobodu v zemi té všem obyvatelům jejím. Léto milostivé toto mít budete, abyste se navrátili jeden každý ke statku svému a jeden každý k čeledi své zase přijde. ¹¹ Ten rok milostivý padesátého léta mít budete; nebudete síť, ani žnout toho, co by samo od sebe vzrostlo, ani sbírat vína opuštěných vinic léta toho. ¹² Neboť milostivé léto to jet, proto za svaté je mít budete; ze všelijakého pole jíst budete úrody jeho. ¹³ Toho léta milostivého navrátí se jeden každý ke statku svému. ¹⁴ Když nějakou věc prodáš bližnímu svému anebo koupíš něco od bližního svého, nikoli neutiskujte jeden druhého. ¹⁵ Podle počtu let po létu milostivém koupíš od bližního svého a podle počtu let, ve kterých úrody brát máš, prodá tobě. ¹⁶ Čím více bude let, tím větší placení bude, a čím méně let, tím menší placení bude; neboť počet úrod prodá tobě. ¹⁷ Proto nikoli neoklamávejte jeden druhého, ale boj se každý Boha svého; neboť já jsem Hospodin Bůh váš. ¹⁸ Dbejte ustanovení mých a soudy mé zachovávejte a číňte je, a bydlit budete v zemi té bezpečně. ¹⁹ A přinese vám země úrody své; a budete jíst až do sytosti, bydlíce bezpečně v ní. ²⁰ Pakli díte: Co budeme jíst léta sedmého, jestliže nebudeme síť, ani shromažďovat užitků svých? ²¹ Dám požehnání své vám léta šestého, takže přinese úrody na tři léta. ²² A budete síť léta osmého a jíst úrody staré až do léta devátého; dokud by nevzrostly úrody jeho, jíst budete staré. ²³ Země pak nebude prodávána do vlastnictví; neboť má je země, a vy jste příchozí a podruzi u mne. ²⁴ A po vsi zemi vladařství svého dopustíte dávat výplatu země. ²⁵ Jestliže by zchudl bratr tvůj tak, že by prodal něco ze statku svého, tedy přijde příbuzný jeho, nejbližší jeho, a vyplatí prodanou věc od bratra svého. ²⁶ Pakli kdo nemaje vykupitele, mohl by tomu sám dosti učinit, tak že shledal by, co potřebí k vyplacení: ²⁷ Tedy počte léta prodeje svého a navrátí, co zůstane, tomu, jemuž prodal; tak zase přijde ke statku svému. ²⁸ Pakli by nemohl shledat toho, co by navrátit měl, tedy zůstane věc prodaná v rukou toho, který ji koupil, až do léta milostivého. A postoupí mu ji v čas léta milostivého, a on navrátí se zase k dědictví svému. ²⁹ Když by kdo prodal dům k bydlení v městě hrazeném, bude mít právo k vyplacení jeho, dokud nevyplní se rok prodeje jeho. Po celý rok bude míti právo k vyplacení jeho. ³⁰ Pakli ho nevyplatí dříve, než uplyne ten celý rok, tedy zůstane dům ten v městě hrazeném tomu, který jej koupil, dědičně v pronárodech jeho, aniž ho postoupí v létě milostivém. ³¹ Domy pak ve vsích, které nejsou zdí ohrazené, tak jako pole země počítat se budou. Budou moci být vyplaceny a léta milostivého navraceny budou. ³² Ale města Levítská a domy v městech dědictví jejich, ty vždycky vyplaceny mohou být od Levitů. ³³ Ten pak, kdo vyplácí, ať je z Levitů. Anebo ať vyjde kupec z koupeného domu a města dědictví jeho v čas léta milostivého; neboť domy měst Levítských jsou dědictví jejich mezi syny Izraelskými. ³⁴ Pole pak na předměstí měst jejich nebude prodáváno, neboť dědictví jejich věčné jest. ³⁵ Jestliže by zchudl bratr tvůj a ustaly by ruce jeho u tebe, posilníš ho; též příchozí anebo podruh živit se bude při tobě. ³⁶ Nevezmeš od něho lichvy anebo úroku, ale bát se budeš Boha svého, aby se mohl bratr tvůj živit u tebe. ³⁷ Peněz svých nedáš jemu na lichvu, aniž pro zisk půjčovat budeš obilí svého. ³⁸ Já jsem Hospodin Bůh váš, který jsem vyvedl vás ze země Egyptské, abych vám dal zemi Kananejskou a byl vám za Boha. ³⁹ Jestliže by pak zchudl bratr tvůj u tebe, takže by se prodal tobě, nebudeš ho podrobovat v dílo otrocké. ⁴⁰ Jakožto nájemník a jako podruh bude při tobě; až do léta milostivého sloužit bude u tebe. ⁴¹ Potom vyjde od tebe s dětmi svými a navrátí se k čeledi své a v dědictví otců svých navrátí se. ⁴² Meboť jsou služebníci moji, které jsem vyvedl ze země Egyptské;

nebudou prodáváni tak jako jiní služebníci. ⁴³ Nebudeš panovat nad ním tvrdě, ale bát se budeš Boha svého. ⁴⁴ Služebník pak tvůj anebo služebná tvá, které mít budeš, budou z národů těch, které jsou kolem vás; z nich kupovat budete služebníky a služebné. ⁴⁵ I od synů bydlitelů, kteří jsou u vás hostem, od těch kupovat budete, a z čeledi těch, kteří jsou s vámi, které zplodili v zemi vaší, a budou vám v dědictví. ⁴⁶ A vládnout budete jimi právem dědičným, i synové vaší po vás, abyste je dědičně obdrželi. Na věčnost služby jejich užívat budete, ale nad bratřími svými, syny Izraelskými, nížádný nad bratrem svým nebude tvrdě panovat. ⁴⁷ Jestliže by pak zbohatl příchozí anebo host, který bydlí s tebou, a bratr tvůj přišel by na chudobu při něm, tak že by se prodal příchozímu anebo hosti tvému, anebo obyvateli, který je z čeledi cizí, ⁴⁸ Když by se tedy prodal, může zase vyplacen být. Někdo z bratří jeho vyplatí ho. ⁴⁹ Budťo strýc jeho, anebo syn strýce jeho vyplatí jej, anebo někdo z přátel krevních jeho, z rodiny jeho, vyplatí ho; anebo jestli potom sám bude moci s to být, vyplatí se. ⁵⁰ I počte se s tím, který ho koupil, od léta, ve kterém se jemu prodal, až do léta milostivého, aby peníze, za něž je prodán, byly podle počtu let; a jakožto s nájemníkem, tak se s ním stane. ⁵¹ Jestliže ještě mnoho let zůstává k létu milostivému, podle nich navrátí výplatu svou z peněz, za něž koupen jest. ⁵² Pakli málo zůstává let do léta milostivého, tedy počte se s ním a podle počtu let jeho navrátí výplatu svou. ⁵³ Tak jako s čeledínem ročním nakládáno bude s ním; nebude nad ním tvrdě panovat před očima tvýma. ⁵⁴ Pakli by se nevyplatil v těch letech, tedy vyjde léta milostivého on i synové jeho s ním. ⁵⁵ Neboť synové Izraelští jsou moji služebníci, služebníci moji jsou, které jsem vyvedl ze země Egyptské: Já Hospodin Bůh váš.

26 Nedělejte sobě model ani obrazu rytého anebo sloupu nevyzdvihnete sobě ani kamene malovaného v zemi vaší nestavějte, abyste se jemu klaněli; neboť já jsem Hospodin Bůh váš. ² Sobot mých dbejte a svatyně mé se bojte: Já jsem Hospodin. ³ Jestliže v ustanoveních mých chodit budete a přikázání mých dbajíce, budete je činit: ⁴ Tedy dám vám deště vaše časy svými a země vydá úrody své a stromoví polní vydá ovoce své, ⁵ Tak že mlácení postihne vinobraní a vinobraní postihne setí. A budete jíst chléb svůj do sytosti a přebývat budete bezpečně v zemi své. ⁶ Neboť dám pokoj v zemi a budete spát a nebude, kdo by vás předěsil; vyplením i zvěř zlou ze země, a meč nebude procházet zemí vaší. ⁷ Nýbrž honit budete nepřátele své a padnou před vámi od meče. ⁸ Pět vašich honit jich bude sto, a sto vašich honit bude deset tisíců, a padnou nepřátelé vaši před vámi od meče. ⁹ Neboť obrátím tvář svou k vám, a dám vám vzrůst a rozmnožím vás a utvrdím smlouvu svou s vámi. ¹⁰ A jíst budete úrody několikaleté, a když nové přijdou, staré vyprázdните. ¹¹ Zbuduji příbytek svůj uprostřed vás a duše má nebude vás nenávidět. ¹² A procházet se budu mezi vámi a budu Bohem vašim a vy budete lidem mým. ¹³ Já jsem Hospodin Bůh váš, který jsem vyvedl vás ze země Egyptských, abyste jim nesloužili, a polámal jsem závory jha vašeho, abyste chodili svobodni. ¹⁴ Pakli nebudete mne poslouchat a nebudete činit všech přikázání těchto, ¹⁵ A jestli ustanovení má zavrhnete a soudy mé zoškliví-li sobě duše vaše, tak abyste nečinili všech přikázání mých, a zrušili byste smlouvu mou: ¹⁶ Já také toto učiním vám: Uvedu na vás strach, souchotiny a zimnici horečnatou, což zkazí oči vaše a bolestí naplní duši. Semeno své nadarmo sít budete, neboť nepřátelé vaši snědí je. ¹⁷ Postavím zuřivou tvář svou proti vám, takže poraženi budete od nepřátel svých, a panovat budou nad vámi ti, kteří vás nenávidí. Utíkat budete, i když vás žádný nehoní. ¹⁸ Jestliže ani tak poslouchat mne nebudete, tedy ještě sedmkrát více trestat vás budu pro hříchy vaše. ¹⁹ A potřu vyvýšenost síly vaší a učiním nebe nad vámi jako železo a zemi vaši jako měď. ²⁰ Nadarmo bude vynaložena síla vaše, neboť země vaše nevydá vám úrody své a stromoví země nevydá ovoce svého. ²¹ Jestliže pak se mnou tvrdě zacházet budete a nebudete mne chtít poslouchat, tedy přidám na vás sedmkrát více ran podle hříchů vašich. ²² A pustím na vás zvěř polní, která uvede na vás sírobu a vyhubí zvířata vaše a umenší vás; a zpustnou cesty vaše. ²³ Pakli ani potom nenapravíte se, ale vždy se mnou tvrdě zacházet budete, ²⁴ I já s vámi tvrdě zacházet budu a bít vás budu sedmkrát více pro hříchy vaše. ²⁵ A uvedu na vás meč, který vrchovatě pomstí zrušení smlouvy. A shrnete se do měst svých; tam pošlu mor mezi vás a dáni budete v ruce nepřátelům. ²⁶ A když polámu vám hůl chleba, tedy deset žen péci bude chléb váš v peci jedné a zase chléb váš odvažovat vám budou. Budete pak jíst, a nenasytíte se. ²⁷ Pakli i s tím nebudete mne poslouchat, ale přece tvrdě se mnou zacházeti budete: ²⁸ I já také v hněvě tvrdě s vámi zacházet budu a trestat vás budu i já sedmkrát více pro hříchy vaše. ²⁹ A budete jíst těla synů svých a těla dcer svých. ³⁰ A zkazím výsosti vaše a vyplením slunečné obrazy vaše a nakladu těla vaše na špalvy ukydaných bohů vašich a duše má bude vás nenávidět. ³¹ Města vaše dám zpustnout a učiním, aby zpustly svatyně vaše, aniž více zachutnám oběti vůně příjemné vaší. ³² Já zpustoším zemi, tak že strnou nad ní nepřátelé vaši, kteří bydlit budou v ní. ³³ Vás pak rozptýlím mezi národy a učiním, aby s dobytým mečem vás honili. A bude země vaše vyhubena a města vaše zpustnou. ³⁴ A tehdy země užije sobot svých po všechny dny, v nichž pustá bude, vy pak budete v zemi nepřátel svých. Tehdy, pravím, odpočine země a užije sobot svých. ³⁵ Po všechny dny, v nichž pustá bude, odpočívát bude; neboť neodpočívala v soboty vaše, když jste vy bydlili v ní. ³⁶ Kterí pak ještě pozůstanou z vás, uvedu strach na srdce jejich v krajinách nepřátel jejich, takže zažene je chřest listu větrem chřestícího. A budou utíkat, rovně

jako před mečem, a padnou, i když jich žádný honit nebude. ³⁷ A budou padat jeden přes druhého jakožto od meče, ač jich žádný honit nebude; aniž kdo z vás bude moci ostát před nepřáteli svými. ³⁸ A zahynete mezi národy a sežere vás země nepřátel vašich. ³⁹ Kteří pak pozůstanou z vás, chřádnout budou pro nepravost svou v zemi nepřátel vašich, ano i pro nepravosti otců vašich s nimi zchřádnou. ⁴⁰ Ale jestliže budou vyznávat nepravost svou a nepravost otců svých podle přestoupení svého, kterým přestoupili proti mně a tvrdě se mnou zacházeli, ⁴¹ I já také že jsem tvrdě s nimi zacházel a uvedl je do země nepřátel jejich; jestliže, pravím, tehdy poníží se srdce jejich neobřezané a schválí pokutu nepravosti své: ⁴² Tedy rozpomenu se na smlouvu svou s Jákobem a na smlouvu svou s Izákem i na smlouvu svou s Abrahamem rozpomenu se; také i na tu zemi pamětliv budu. ⁴³ Mezi tím země jsouc jich zbavena, užije sobot svých, když zpustlá bude pro ně. Tehdy oni schválí pokutu nepravosti své proto, že všelijak soudy mími pohrdali a ustanovení má zošklivila sobě duše jejich. ⁴⁴ A však i tak, když by v zemi nepřátel svých byli, nezavrhl bych jich a nezošklivil jich sobě, abych je měl do konce zkazit a zrušit smlouvu svou s nimi; neboť já jsem Hospodin Bůh jejich. ⁴⁵ Ale rozpomenu se na ně pro smlouvu učiněnou s předky jejich, které jsem vyvedl ze země Egyptské před očima pohanů, abych jim byl za Boha: Já Hospodin. ⁴⁶ Ta jsou ustanovení a soudy i zákony, které vydal Hospodin na hoře Sinai skrze Mojžíše, aby byli mezi ním a mezi syny Izraelskými.

27 Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv synům Izraelským a rci jim: Když by kdo slibem oddal duše Hospodinu, podle ceny tvé dá výplatu. ³ Tato pak bude cena tvá: Osobě mužského pohlaví, počna od toho, který je ve dvaceti letech, až do šedesátiletého, uložíš výplatu padesát lotů stříbra podle lotu svatyně. ⁴ Pakli ženského pohlaví bude, uložíš výplatu třicet lotů. ⁵ A od pětiletých až do dvacetiletých uložíš výplatu, za osobu mužského pohlaví dvacet lotů, ženského pak deset lotů. ⁶ A od dítěte jednoho měsíce stáří až do pětiletých, uložíš za pachole pět lotů stříbra a za děvče tři loty stříbra. ⁷ Od šedesáti pak let a výše, bude-li muž, uložíš výplatu patnácte lotů a ženě deset lotů. ⁸ Pakli bude tak chudý, že by nemohl uložené výplaty dát, tedy postaven bude před knězem, aby mu kněz uložil výplatu. Podle toho, seč bude moci být ten, kdo slib učinil, uloží mu výplatu. ⁹ Jestliže by pak kdo zvíře z těch, které se obětují Hospodinu, slíbil, každé, které dá z nich Hospodinu, svaté bude. ¹⁰ Nesmění ho, aniž dá jiného za ně, lepšího za horší, anebo horšího za lepší. Jestliže by pak jakýmkoli způsobem je směnil, zvíře za zvíře, tedy ono i toto, které za ně dáno, svaté bude. ¹¹ Pakli by které nečisté zvíře slíbil, z jehož pokolení neobětují oběti Hospodinu, tedy postaví to zvíře před knězem. ¹² A bude je šacovati kněz, buď ono dobré anebo zlé. Jakž je kněz cení, tak buď. ¹³ Pakli bude chtít vyplatit je, přidá pátý díl nad cenu tvou. ¹⁴ Když by pak někdo posvětil domu svého, aby byl svatý Hospodinu, bude jej kněz cenit, buďto že by dobrý byl anebo zlý. Jakž jej ocení kněz, tak zůstane. ¹⁵ Pakli ten, který posvětil domu svého, chtěl by jej vyplatit, přidá pátý díl peněz nad cenu tvou, i bude jeho. ¹⁶ Jestliže by kdo díl pole dědictví svého posvětil Hospodinu, tedy budeš je cenit podle toho, jak se osívá. Chomer ječmene kde se zaseje, za padesát lotů stříbra ceněno bude. ¹⁷ Jestliže by hned od léta milostivého posvětil pole svého, tedy podle ceny tvé zůstane. ¹⁸ Pakli by po létě milostivém posvětil pole svého, tedy sečte mu kněz peníze podle počtu let zůstávajících ještě do léta milostivého a odejme to z ceny tvé. ¹⁹ Chtěl-li by pak vyplatit pole ten, který ho posvětil, přidá pátý díl peněz nad cenu tvou, a zůstane jemu. ²⁰ Nevyplatil-li by pak pole toho a prodáno by bylo někomu jinému, nemůže víc vyplaceno být. ²¹ A bude pole to, když svobodné vyjde léta milostivého, svaté Hospodinovo, jakožto pole posvěcené; knězi bude v dědictví jeho. ²² Jestliže pak pole koupené, které by nebylo z pole dědictví jeho, posvětil Hospodinu, ²³ Tedy sečte mu kněz summu ceny jeho až do léta milostivého a dá cenu jeho v ten den, jako posvěcenou Hospodinu. ²⁴ V létě milostivém navrátí se pole k tomu, od kohož bylo koupeno, jehož dědictví je pole to. ²⁵ Všelijaká pak cena tvá bude podle lotu svatyně. Lot pak váží dvacet haléřů. ²⁶ Ale prvorozeného, co právem prvorozenství dává se Hospodinu ze zvířat, ni žádný neposvětil, buďto z skotu anebo z bravu; Hospodinovo je na prvním místě. ²⁷ A jestliže by ze zvířat nečistých bylo, vyplatí je podle ceny tvé a přidá pátý díl nad ní. Pakli nebude vyplaceno, tedy nechť je prodáno podle ceny tvé. ²⁸ Všelijaká pak věc posvěcená, kterou by někdo slibem posvětil Hospodinu ze všech věcí, které má, buď z lidí anebo ze zvířat anebo z pole dědictví svého, nebude prodávána, ani vyplácena; neboť všechno, což takovým slibem posvěceno jest, věc nejsvětější bude Hospodinu. ²⁹ Všelijaké zvíře tak oddané, které slibem tím se oddává od člověka, nebude vypláceno, ale smrtí umře. ³⁰ Všechny také desátky země, buď ze semene země, anebo z ovoce stromů, Hospodinovy budou; neboť posvěceny jsou Hospodinu. ³¹ Bude-li kdo chtít vyplatit desátky své, pátý díl jejich přidá nad ně. ³² A všelijaký desátek z volů anebo drobného dobytka, jak přichází pod hůl pastýře, každý ten desátek svatý bude Hospodinu. ³³ Nebude vyhledávat, dobré-li by bylo čili zlé, aniž ho smění. Pakli je přece smění, bude to i ono odměněné svaté a nebude vyplaceno. ³⁴ Ta jsou příkázání, která přikázal Hospodin Mojžíšovi na hoře Sinai, aby je oznámil synům Izraelským.

Čtvrtá Možíšova (Numeri)

Úvod

1 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi na poušti Sinai, v stánku úmluvy, prvního dne měsíce druhého, léta druhého po vyjití jejich ze země Egyptské, řka: ² Sečtete sumu všeho množství synů Izraelských po čeledích jejich a po domech otců jejich, podle počtu jmen každého pohlaví mužského po hlavách jejich, ³ Od dvacetiletých a výše všechny, kteří by mohli jít k boji v Izraeli, sečtete je po houfech jejich, ty a Aron. ⁴ A bude s vámi z každého pokolení jeden muž, který by přední byl v domě otců svých. ⁵ Tato pak jsou jména mužů, kteří stanou s vámi: Z pokolení Rubenova Elisur, syn Sedeurův; ⁶ Ze Simeonova Salamiel, syn Surisaddai; ⁷ Z Judova Názon, syn Aminadabův; ⁸ Z Izacharova Natanael, syn Suar; ⁹ Ze Zabulonova Eliab, syn Helonův; ¹⁰ Ze synů Jozefových, z pokolení Efraimova Elisama, syn Amiudův; z Manassesova Gamaliel, syn Fadasurův; ¹¹ Z Benjaminova Abidan, syn Gedeonův; ¹² Z pokolení Dan Ahiezer, syn Amisaddai; ¹³ Z Asser Fegiel, syn Ochranův; ¹⁴ Z pokolení Gád Eliazaf, syn Duelův; ¹⁵ Z Neftalimova Ahira, syn Enanův. ¹⁶ Ti jsou slovní z lidu, knížata pokolení otců svých, ti jako hlavy tisíců Izraelských budou. ¹⁷ Vzal tedy Mojžíš a Aron muže ty, kteří jmenováni byli, ¹⁸ A shromáždili všechno množství prvního dne měsíce druhého, kteří přiznávali se k rodům svým po čeledích svých, po domech otců svých a podle počtu jmen, od dvacetiletých a výše po osobách svých. ¹⁹ Jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak sečetl je na poušti Sinai. ²⁰ A bylo synů Rubena prvorozeného Izraelova, rodiny jejich, po čeledích jejich, po domech otců jejich a podle počtu jmen, po hlavách jejich, všech pohlaví mužského, od dvacetiletých a výše, všech, kteří mohli jít k boji, ²¹ A načteno jich z pokolení Rubenova čtyřiceti šest tisíců a pět set. ²² Ze synů Simeonových, rodiny jejich, po čeledích jejich, po domech otců jejich, sečtených jeho podle počtu jmen, po hlavách jejich, všech pohlaví mužského od dvacetiletých a výše, všech, kteří mohli jít k boji, ²³ Načteno jich z pokolení Simeonova padesát devět tisíců a tři sta. ²⁴ Ze synů Gádových, rodiny jejich, po čeledích jejich, po domech otců jejich, podle počtu jmen, od dvacetiletých a výše, všech, kteří mohli bojovat, ²⁵ Načteno jich z pokolení Gádova čtyřicet pět tisíců, šest set a padesát. ²⁶ Z synů Judových, rodiny jejich, po čeledích jejich, po domech otců jejich, podle počtu jmen, od dvaceti let a výše, všech, kteří mohli jít k boji, ²⁷ Načteno jich z pokolení Judova sedmdesát čtyři tisíce a šest set. ²⁸ Ze synů Izacharových, rodiny jejich, po čeledích jejich, po domech otců jejich, podle počtu jmen, od dvacetiletých a výše, všech, kteří mohli jít k boji, ²⁹ Načteno jich z pokolení Izacharova padesát čtyři tisíce a čtyři sta. ³⁰ Ze synů Zabulonových, rodiny jejich, po čeledích jejich, po domech otců jejich, podle počtu jmen, od dvacetiletých a výše, všech, kteří mohli jít k boji, ³¹ Načteno jich z pokolení Zabulonova padesát sedm tisíců a čtyři sta. ³² Ze synů Jozefových a nejprve ze synů Efraimových, rodiny jejich, po čeledích jejich, po domech otců jejich, podle počtu jmen, od dvacetiletých a výše, všech, kteří mohli jít k boji, ³³ Načteno jich z pokolení Efraimova čtyřicet tisíc a pět set. ³⁴ Potom ze synů Manassesových, rodiny jejich, po čeledích jejich, po domech otců jejich, podle počtu jmen, od dvacetiletých a výše, všech, kteří vycházeli k boji, ³⁵ Načteno jich z pokolení Manassesova třicet dva tisíce a dvě stě. ³⁶ Ze synů Benjaminových, rodiny jejich, po čeledích jejich, po domech otců jejich, podle počtu jmen, od dvacetiletých a výše, všech, kteří mohli jít do boje, ³⁷ Načteno jich z pokolení Benjaminova třicet pět tisíců a čtyři sta. ³⁸ Z synů Dan, rodiny jejich, po čeledích jejich, po domech otců jejich, podle počtu jmen, od dvacetiletých a výše, všech, kteří vycházeli k boji, ³⁹ Načteno jich z pokolení Dan šedesát dva tisíce a sedm set. ⁴⁰ Ze synů Asser, rodiny jejich, po čeledích jejich, po domech otců jejich, podle počtu jmen, od dvacetiletých a výše, všech, kteří mohli jít na vojnu, ⁴¹ Načteno jich z pokolení Asser čtyřicet jeden tisíců a pět set. ⁴² Ze synů Neftalimových, rodiny jejich, po čeledích jejich, po domech otců jejich, podle počtu jmen, od dvacetiletých a výše, všech, kteří mohli jít k boji, ⁴³ Načteno jich z pokolení Neftalimova padesát tři tisíce a čtyři sta. ⁴⁴ Ten je počet těch, které sečetl Mojžíš a Aron a knížata Izraelská, dvanáct mužů, kteří byli vybráni po jednom z domů otců svých. ⁴⁵ A bylo všech sečtených synů Izraelských po domech otců jejich, od dvacetiletých a výše, všech, kteří mohli vycházeti k bojiv Izraeli, ⁴⁶ Všech sečtených bylo šestkrát sto tisíc a tři tisíce, pět set a padesát. ⁴⁷ Levítové pak podle pokolení otců svých nejsou počítáni mezi ně. ⁴⁸ neboť byl mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁴⁹ Pokolení Levítského nebudeš počítat a nepřičteš jich k synům Izraelským, ⁵⁰ Ale ustanovíš Levity nad příbytkem svědectví a nade vším nádobím jeho a nade všemi věcmi, které přináležejí k němu. Oni nosit budou příbytek i všechna nádoby jeho, oni přisluhovat budou jemu a kolem příbytku klást se budou. ⁵¹ Když se pak s místa bude míti hýbat příbytek, složí jej Levítové; a když se bude klást příbytek, vyzdvihnou jej Levítové. Kdokoli by cizí přistoupil, umře. ⁵² A budou se klást synové Izraelští, jeden každý v ležení svém a jeden každý pod praporcem svým a po houfech svých. ⁵³ Levítové pak klást se budou kolem příbytku svědectví aby nepřišlo rozhněvání mé na shromáždění synů Izraelských; a budou Levítové držet

stráž u příbytku svědectví. ⁵⁴ Učinili tedy to synové Izraelští; všechno, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak učinili.

2 Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi a Aronovi, řka: ² Synové Izraelští klást se budou jeden každý pod korouhví svou, při praporci domu otců svých; kolem stánku úmluvy opodál klást se budou. ³ Tito pak rozbijí stany k východní straně: Korouhev vojska Judova po houfech svých a kníže synů Juda Názon, syn Aminadabův, ⁴ A ve vojsku jeho lidu sečteného sedmdesát čtyři tisíce a šest set. ⁵ Vedle něho pak položí se pokolení Izachar a kníže synů Izachar Natanael, syn Suar, ⁶ A ve vojsku jeho lidu sečteného padesát čtyři tisíce a čtyři sta. ⁷ Pokolení Zabulon vedle nich a kníže synů Zabulon Eliab, syn Helonův, ⁸ A ve vojsku jeho lidu sečteného padesát sedm tisíců a čtyři sta. ⁹ Suma všech sečtených ve vojsku Judově sto osmdesát šest tisíců a čtyři sta, po houfech jejich. Ti napřed potáhnou. ¹⁰ Korouhev vojska Rubenova klást se bude ku poledni po houfech svých a kníže synů Ruben Elisur, syn Sedeurův, ¹¹ A ve vojsku jeho lidu sečteného čtyřicet šest tisíců a pět set. ¹² Vedle něho pak položí se pokolení Simeonovo a kníže synů Simeon Salamiel, syn Surisaddai, ¹³ A ve vojsku jeho lidu sečteného padesát devět tisíců a tři sta. ¹⁴ Potom pokolení Gád a kníže synů Gád Eliazaf, syn Ruelův, ¹⁵ A ve vojsku jeho lidu sečteného čtyřicet pět tisíců, šest set a padesát. ¹⁶ Suma všech sečtených ve vojsku Rubenově sto padesát a jeden tisíců, čtyři sta a padesát, po houfech svých. A ti za prvními potáhnou. ¹⁷ Potom půjde stánek úmluvy s vojskem Levitů uprostřed všeho vojska. Jakým pořádkem klást se budou, takovým potáhnou, každý v svém šiku pod korouhví svou. ¹⁸ Korouhev vojska Efraimova po houfech svých bude k západu a kníže synů Efraimových Elisama, syn Amiudův, ¹⁹ A ve vojsku jeho lidu sečteného čtyřicet tisíc a pět set. ²⁰ Vedle něho pak položí se pokolení Manassesovo a kníže synů Manassesových Gamaliel, syn Fadasurův, ²¹ A ve vojsku jeho lidu sečteného třicet dva tisíce a dvě stě. ²² Potom položí se pokolení Benjaminovo a kníže synů Benjamin Abidan, syn Gedeonův, ²³ A ve vojsku jeho lidu sečteného třicet pět tisíců a čtyři sta. ²⁴ Suma všech sečtených ve vojsku Efraimově sto osm tisíců a sto osob, po houfech jejich. A tito za druhými potáhnou. ²⁵ Korouhev vojska Dan bude k straně půlnoční, po houfech svých a kníže synů Dan Ahiezer, syn Amisaddai, ²⁶ A ve vojsku jeho lidu sečteného šedesát dva tisíce a sedm set. ²⁷ Vedle něho položí se pokolení Asser a kníže Asser Fegiel, syn Ochranův, ²⁸ A ve vojsku jeho lidu sečteného čtyřicet jeden tisíc a pět set. ²⁹ Za nimi pokolení Neftalímovo a kníže synů Neftalímových Ahira, syn Enanův, ³⁰ A ve vojsku jeho lidu sečteného padesát tři tisíce a čtyři sta. ³¹ Suma všech sečtených ve vojsku Dan sto padesát sedm tisíců a šest set. Oni vzadu potáhnou při praporcích svých. ³² Ta je suma synů Izraelských po domech otců jejich, všech sečtených v celém vojsku po houfech jejich, šestkrát sto tisíců, tři tisíce, pět set a padesát. ³³ Levitové pak nejsou počítáni mezi syny Izraelské, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. ³⁴ A učinili synové Izraelští všechno; jak přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak rozbijeli stany při korouhvích svých a tak táhli jeden každý po čeledích svých a po domech otců svých.

3 Toto jsou příběhy Aronovy a Mojžíšovy od toho dne, když mluvil Hospodin s Mojžíšem na hoře Sinai. ² A tato jsou jména synů Aronových: Prvorozený Nádab, potom Abiu, Eleazar a Itamar. ³ Ta jsou jména synů Aronových, kněží pomazaných, jejichž ruce naplněny aby úřad kněžství konali. ⁴ Umřel pak Nádab a Abiu před Hospodinem, když obětovali cizí oheň před Hospodinem na poušti Sinai a neměli synů. Proto konal úřad kněžský Eleazar a Itamar před tváří Arona otce svého. ⁵ Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁶ Rozkaž přistoupit pokolení Léví a postav je před Aronem knězem aby mu přísluhovali, ⁷ A drželi stráž jeho i stráž všeho množství před stánkem úmluvy k vykonávání služby příbytku, ⁸ Těž aby střežili všeho nádobí stánku úmluvy a drželi stráž synů Izraelských a konali služby příbytku. ⁹ Dáš tedy Levítý Aronovi i synům jeho; vlastně dáni jsou mu oni z synů Izraelských. ¹⁰ Arona pak a syny jeho představíš aby střežili kněžství svého; neboť přistoupil-li by kdo cizí, umře. ¹¹ A mluvil Hospodin Mojžíšovi, řka: ¹² Aj, já vzal jsem Levítý z prostředku synů Izraelských na místo všelijakého prvorozeného, které otvírá život mezi syny Izraelskými. Proto moji budou Levitové. ¹³ Neboť mně přináležejí všechno prvorozené. Od toho dne, když jsem pobil všechno prvorozené v zemi Egyptské, posvětil jsem sobě všeho prvorozeného v Izraeli od člověka až do zvířata. Mně bude: Já jsem Hospodin. ¹⁴ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi na poušti Sinai, řka: ¹⁵ Sečti syny Léví podle domů otců jejich, po čeledích jejich, každého pohlaví mužského; od stáří jednoho měsíce a výše počítat budeš je. ¹⁶ A sečetl je Mojžíš podle řeči Hospodinovy, jak rozkázáno mu bylo. ¹⁷ A byli synové Léví ze jména tito: Gerson, Kahat a Merari. ¹⁸ Tato pak jsou jména synů Gersonových po čeledích jejich: Lebni a Semei. ¹⁹ A synové Kahat po čeledích svých: Amram a Izar, Hebron a Uziel. ²⁰ Synové pak Merari po čeledích svých: Moholi a Musi. Ty jsou čeledi Léví podle domů otců svých. ²¹ Od Gersona čeleď Lebnitská a čeleď Semejská. Ty jsou čeledi Gersonovy. ²² A načteno jich v počtu všech pohlaví mužského od stáří jednoho měsíce a výše sedm tisíců a pět set. ²³ Čeledi Gersonovy za příbytkem klást se budou k straně západní. ²⁴ Kníže pak domu otce Gersonitských

bude Eliazaf, syn Laelův. ²⁵ A k opatrování synům Gersonovým při stánku úmluvy náležeti bude příbytek i stánek, přikrytí jeho i zastření dveří stánku úmluvy, ²⁶ A očkovaté závěsy k síni, i zavěšení dveří síně, která je před příbytkem a při oltáři dokola, i provazy jeho ke všelijaké potřebě jeho. ²⁷ Od Kahat pak pošla čela Amramitská a čela Izaritská a čela Hebronitská a čela Uzielitská. Ty jsou čeledi Kahat. ²⁸ V počtu všech pohlaví mužského od stáří jednoho měsíce a výše bylo osm tisíců a šest set, držících stráž při svatyni. ²⁹ Čeledi synů Kahat klást se budou k straně příbytku polední, ³⁰ A kníže domu otcovského v čeledích Kahat Elizafan, syn Uzielův. ³¹ V jejich pak opatrování bude truhla, stůl, svícen, oltáře a nádoby svatyně, jímž přísluhovat budou a opona i všechno, co přináležeti k ní. ³² Kníže pak nad knížaty Levitskými Eleazar, syn Arona kníže, ustavený nad těmi, kteří drží stráž při svatyni. ³³ Od Merari pak čela Moholitská a čela Musitská. Ty jsou čeledi Merari. ³⁴ A načteno jich v počtu všech mužského pohlaví od stáří jednoho měsíce a výše šest tisíců a dvě stě. ³⁵ A kníže domu otcovského v čeledích Merari Suriel, syn Abichailův. A ti klást se budou k straně příbytku půlnocní. ³⁶ Toto pak poručeno k opatrování synům Merari: Desky příbytku a svlaky jeho, sloupy a podstavce a všechna nádoby jeho i všechna práce při nich, ³⁷ Taktéž sloupy síně dokola i podstavce jejich, kolíky i provazy jejich. ³⁸ Položí se pak před příbytkem po přední straně před stánkem úmluvy od východu slunce Mojžíš a Aron i synové jeho, držíce stráž při svatyni, stráž za syny Izraelské. Jiný přistoupil-li by kdo, umře. ³⁹ Všechny sečtených Levitů, které sečetl Mojžíš s Aronem podle poručení Hospodinova, po čeledích jejich, všech pohlaví mužského jednoho měsíce od stáří a výše dvacet dva tisíců. ⁴⁰ I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Sečti všechny prvorozené mužského pohlaví mezi syny Izraelskými jednoho měsíce od stáří a výše a sečti sumu jmen jejich. ⁴¹ A vezmeš mi Levity (já jsem Hospodin) místo všech prvorozených mezi syny Izraelskými, i zvířata Levitů místo všeho prvorozeného mezi zvířaty synů Izraelských. ⁴² Když pak sečetl Mojžíš, jak mu přikázal Hospodin, všechny prvorozené mezi syny Izraelskými, ⁴³ Bylo všech prvorozených pohlaví mužského podle počtu jmen, jednoho měsíce od stáří a výše sečtených jich, dvacet dva tisíců, dvě stě, sedmdesát a tři. ⁴⁴ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁴⁵ Vezmi Levity místo všech prvorozených ze synů Izraelských i zvířata Levitů za zvířata jejich; i budou moji Levitové: Já jsem Hospodin. ⁴⁶ K vyplacení pak těch dvou set, sedmdesát a tři, kteří zbývají nad počet Levitů z prvorozených synů Izraelských, ⁴⁷ Vezmeš pět lotů z každé hlavy, (podle lotu svatyně bráti budeš, lot pak dvacet haléřů váží), ⁴⁸ A dáš ty peníze Aronovi a synům jeho, výplatu těch, kteří zbývají nad počet jejich. ⁴⁹ Vzal tedy Mojžíš peníze výplaty od těch, kteří zbývali, kromě těch, které vykoupili sebou Levitové, ⁵⁰ Od prvorozených synů Izraelských vzal peněz tisíc, tři sta, šedesát pět lotů, podle lotu svatyně. ⁵¹ A dal ty peníze výplaty Aronovi a synům jeho, podle řeči Hospodinovy, jakož byl přikázal jemu Hospodin.

4 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi a k Aronovi, řka: ² Sečti sumu synů Kahat z prostředku synů Lévi po čeledích jejich a po domech otců jejich, ³ Od třicetiletých a výše až do padesátiletých, kteří by způsobní jsou k boji, mohli práci vésti při stánku úmluvy. ⁴ Tato pak bude práce synů Kahat při stánku úmluvy svatyně svatých: ⁵ Když by se měla vojska hnout z místa, přijde Aron se syny svými a sejmou oponu zastření a přikryjí s ní truhlu svědectví. ⁶ A na to dají přikrytí z koží jezevčích a přistrou svrchu rouchem ze samé příze modré a provlečou sochory její. ⁷ Na stůl pak chlebu předložení prostrou roucho z příze modrého a dají na něj mísy a kadidelnice a kolíky a přikryvadla k přikrývání; a chléb ustavičně na něm bude. ⁸ A prostrou na to roucho z látky dvakrát barvené a přikryjí to přistřením z koží jezevčích a provlečou sochory jeho. ⁹ Vezmou také roucho z příze modré a přikryjí svícen světla a lampy jeho i utěradla jeho i nádoby k oharkům jeho a všechny nádoby k oleji jeho, jichž při něm užívají. ¹⁰ A ovinou jej se všemi nádobami jeho přikrytím z koží jezevčích a vloží na sochory. ¹¹ Na oltář pak zlatý prostrou roucho z poríze modré a přikryjí jej přikrytím z koží jezevčích a provlečou sochory. ¹² Vezmou i všechny nádoby ke službě, jimiž přísluhovali ve svatyni a zavinouce do roucha z příze modré, přikryjí je přikrytím z koží jezevčích a vloží na sochory. ¹³ Vyprázdní i popel z oltáře a prostrou na něj roucho šarlatové. ¹⁴ A vloží svrchu všechno nádoby jeho, jímž přísluhují na něm, nádoby k uhlí, vidličky, pometla, kotlíky a všechno nádoby oltáře a když jej přistrojí přikrytím z koží jezevčích, provlečou sochory jeho. ¹⁵ A když to vykoná Aron se syny svými a přikryje svatyni i všechna nádoby její a již by se měla hýbat vojska, tedy přijdou synové Kahat aby nesli; ale nedotknou se svatyně aby nezemřeli. Ta je práce synů Kahat při stánku úmluvy. ¹⁶ Eleazar pak, syn Arona kníže, pečovat bude o olej k svícení a kadění vonnými věcmi a obět ustavičnou i o olej pomazání, svěřený sobě maje všechn příbytek a všechny věci, které v něm jsou, svatyni a nádoby její. ¹⁷ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi a Aronovi, řka: ¹⁸ Hleďtež abyste nevyhladili pokolení čeledi Kahat z prostředku Levitů. ¹⁹ Ale toto učiníte jim aby zachováni byli a nezemřeli, když by přistupovali ke svatyni svatých: Aron a synové jeho přijdouce, zřídí je, jednoho každého ku práci a břemenu jeho. ²⁰ A oni nepřicházejte hledět na věci svaté, když zavinovány bývají aby nezemřeli. ²¹ Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²² Sečti také syny Gersonovy po domech otců jich a po čeledích jejich. ²³ Od třicetiletých a výše až do padesátiletých sečteš je, kteří by způsobní jsou k boji, mohli konat službu při

stánku úmluvy. ²⁴Tato pak bude práce čeledí Gersonových v službě a nošení: ²⁵Nosit budou plachty příbytku a stánek úmluvy s příkrytím jeho a příkrytí z kůže jezevčích, které svrchu na něm jest a zastření dveří stánku úmluvy, ²⁶A očkované závěsy síně a zastření brány síně, která je při stanu a při oltáři vůkol a provazy její a všechny nádoby přísluhování jejich a čehokoli užívají při službě své. ²⁷Podle rozkazu Aronova a synů jeho konat budou všechny služby své synové Gersonovi při všech pracích svých a při všech službách svých a svěříte jim k dohledu všechna břemena jejich. ²⁸Ta je práce čeledí synů Gersonových v stánku úmluvy a Itamar, syn Arona kněze, stráž nad nimi držet bude. ²⁹Syny také Merari po čeledích jejich a domech otců jejich sečteš. ³⁰Od třicetiletých a výše až do padesátiletých sečteš všechny, kteří by způsobilí jsouce k boji, mohli konat službu při stánku úmluvy. ³¹Tato pak bude povinnost práce jejich, nad všechnu službu jejich při stánku úmluvy: Desky příbytku a svlaky jeho i sloupy s podstavci jeho nosit, ³²Sloupy také kolem síně s podstavci jejich, kolíky a provazy jejich, se všemi potřebami, i se vším přísluhováním jejich. A ze jména vyčtete nádoby svěřené jim k strážení. ³³Ta bude práce čeledí synů Merari při všech službách jejich při stánku úmluvy, pod správou Itamara, syna Arona kněze. ³⁴A sečetl Mojžíš s Aronem a s knížaty lidu syny Kahat po čeledích jejich a po domech otců jejich, ³⁵Od třicetiletých a výše až do padesátiletých, kteří by způsobilí jsouce k boji, mohli konat službu při stánku úmluvy. ³⁶A bylo jich sečtených po čeledích jejich dva tisíce, sedm set padesát. ³⁷Ti jsou sečteni z čeledi Kahat, všichni služebníci při stánku úmluvy, které sečetl Mojžíš s Aronem podle rozkazu Hospodinova skrze Mojžíše. ³⁸Sečtených také synů Gersonových po čeledích jejich a po domech otců jejich, ³⁹Od třicetiletých a výše až do padesátiletých, kteří by způsobilí jsouce k boji, mohli konat službu při stánku úmluvy, ⁴⁰Sečtených jich po čeledích jejich, po domech otců jejich, dva tisíce, šest set třicet. ⁴¹Ti jsou sečteni z čeledí synů Gersonových, všichni přísluhující ve stánku úmluvy, které sečetli Mojžíš s Aronem k rozkazu Hospodinovu. ⁴²Sečtených pak z čeledí synů Merari po čeledích jejich, po domech otců jejich, ⁴³Od třicetiletých a výše až do padesátiletých, kteří by způsobilí jsouce k boji, mohli konat službu při stánku úmluvy, ⁴⁴Načteno jich po čeledích jejich tři tisíce a dvě stě. ⁴⁵Ti jsou sečteni z čeledí synů Merari, které sečetl Mojžíš s Aronem podle rozkazu Hospodinova skrze Mojžíše. ⁴⁶Všech sečtených, které sečetl Mojžíš s Aronem a s knížaty Izraelskými z Levitů po čeledích jejich a po domech otců jejich, ⁴⁷Od těch, kteří byli ve třiceti letech a výše až do padesátiletých, kteříkoli přináležejí k vykonávání služby přísluhování a práce břemena při stánku úmluvy, ⁴⁸Sečtených těch bylo osm tisíců, pět set a osmdesát. ⁴⁹Podle rozkazu Hospodinova sečetl je Mojžíš, jednoho každého podle přísluhování jeho a podle břemene jeho. Sečteni pak jsou ti, které rozkázal čísti Hospodin Mojžíšovi.

5 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Přikaz synům Izraelským ať vyženou ze stanů každého malomocného a každého trpícího tokem semene, i každého nad mrtvým poskvrněného. ³I muže i ženu vyženete, ven za stany vyženete je aby neposkvrňovali vojska těch, mezi nimiž já přebývám. ⁴A učinili tak synové Izraelští a vyhnali je ven za stany. Jak byl mluvil Hospodin k Mojžíšovi, tak učinili synové Izraelští. ⁵Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁶Mluv k synům Izraelským: Muž anebo žena, když učiní nějaký hřích lidský, dopouštěje se výstupku proti Hospodinu a byla by vinna duše ta: ⁷Tedy vyzná hřích svůj, který učinil, navrátí pak to, čímž vinen byl, v celku a pátý díl přidá nad to a dá tomu, proti komu zavinil. ⁸A neměl-li by muž ten přítele, jemuž by nahradil tu škodu, pokuta dána buď Hospodinu a knězi, mimo skopce očištění, jímž očištěn být má. ⁹Též všelijaká oběť všech věcí posvěcených od synů Izraelských, kterou přinesou knězi, jemu se dostane. ¹⁰Tak i věci posvěcené od kohokoli jemu se dostanou; a dal-li kdo co knězi, také jeho bude. ¹¹Mluvil ještě Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹²Mluv k synům Izraelským a rci jim: Kdyby od některého muže uchýlila se žena a dopustila by se výstupku proti němu, ¹³Tak že by obýval někdo jiný s ní a bylo by to skryto před očima muže jejího a tajila by se, jsouc poskvrněna a svědka by nebylo proti ní a ona nebyla by postižena; ¹⁴Pohnul-li by se duch muže žárlivostí velikou, tak že by žárlil proti ženě své, která by poskvrněna byla; anebo pohnul-li by se duch muže velikou horlivostí, tak že by žárlil proti ženě své, která by poskvrněna nebyla: ¹⁵Tedy přivede muž ženu svou ke knězi a přinese oběť její při ní, desátý díl efi mouky ječné. Nenaleje na ni oleje aniž dá na ni kadidla; neboť oběť veliké žárlivosti to je, oběť suchá pamětná, uvozující v paměť nepravost. ¹⁶A bude ji kněz obětovat a postaví ji před Hospodinem. ¹⁷A nabere vody svaté do nádoby hliněné a vezma prachu, který je na zemi v příbytku, dá jej do té vody. ¹⁸Potom postaví kněz ženu tu před Hospodinem a odkryje hlavu její a dá jí do rukou oběť suchou pamětnou, která je oběť veliké žárlivosti; v ruce pak kněze bude voda hořká zlořečená. ¹⁹A zaklínat bude ji kněz a řekne k ní: Jestliže neobcoval s tebou žádný a jestliže jsi neuchýlila se k nečistotě od muže svého, budiž čistá od vody této hořké zlořečené. ²⁰Pakli ses uchýlila od muže svého a nečistá jsi a obcoval-li někdo jiný s tebou kromě manžela tvého, ²¹(Zaklínati pak bude kněz tu ženu, čině klatbu zlořečenství a řekne jí:) Dejž tebe Hospodin v zlořečení a v prokletí uprostřed lidu tvého, dopustě aby lůno tvé hnilo a břicho tvé oteklo. ²²Vejdí voda zlořečená tato do života tvého aby oteklo břicho tvé a lůno tvé shnilo. A odpoví žena ta: Amen amen. ²³Napiše pak všechno zlořečenství toto do knihy a smyje je tou vodou

hořkou. ²⁴ A dá ženě aby pila vodu hořkou a zlořečenou; a vejde do ní voda zlořečená a obrátí se v hořkosti. ²⁵ Potom vezme kněz z ruky ženy oběť veliké žárlivosti a obracet ji bude sem i tam před Hospodinem a bude ji obětovat na oltáři. ²⁶ A vezma plnou hrst pamětného jejího z oběti suché, pálit to bude na oltáři; a potom dá vypít ženě tu vodu. ²⁷ A když jí dá pít tu vodu, stane se, jestliže nečistá byla a dopustila se výstupku proti muži svému, že vejde do ní voda zlořečená a obrátí se v hořkost a nadme se břicho její a vyhnije lůno její; i bude žena ta v zlořečení uprostřed lidu svého. ²⁸ Pakli není poskvrněna žena ta ale čistá jest, tedy bez viny bude a rodit bude děti. ²⁹ Ten je zákon veliké žárlivosti, když by se uchýlila žena od muže svého a byla by poskvrněna, ³⁰ Anebo když by se pohnul duch veliké žárlivosti v manželu, tak že by žárlil velmi proti ženě své aby postavil ji před Hospodinem a aby vykonal při ní kněz všechno podle zákona tohoto. ³¹ A bude ten muž očištěn od hříchu, žena pak ponese nepravost svou.

6 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv k synům Izraelským a rci jim: Muž nebo žena, když se oddělí, činíce slib nazareův aby se oddali Hospodinu, ³ Od vína i nápoje opojného zdrží se, octa vinného a octa z nápoje opojného nebude pít ani co vytlačeného z hroznů, zelených hroznů ani suchých nebude jíst. ⁴ Po všechny dny nazarejství svého nebude jíst žádné věci pocházející z vinného kmene, od zrnka až do šupiny. ⁵ Po všechny dny slibu nazarejství svého břitva nevejde na hlavu jeho, dokud by se nevyplnily dny, v nichž se oddělil Hospodinu. Svatý bude a nechá růst vlasů hlavy své. ⁶ Po všechny dny, v nichž se oddělí Hospodinu, k tělu mrtvému nevejde. ⁷ Nad otcem svým anebo nad matkou svou, nad bratrem svým anebo nad sestrou svou, kdyby zemřeli, nebude se poskvrňovat; neboť posvěcení Boha jeho je na hlavě jeho. ⁸ Po všechny dny nazarejství svého svatý bude Hospodinu. ⁹ Umřel-li by pak kdo blízko něho náhlou smrtí a poskvrnil-li by hlavy v nazarejství jeho, oholí hlavu svou v den očišťování svého; dne sedmého oholí ji. ¹⁰ A dne osmého přinese dvě hrdličky anebo dvě holoubátka knězi ke dveřím stánku úmluvy. ¹¹ A bude kněz obětovat jedno za hřích a druhé v zápalnou oběť a očistí jej od toho, čímž zhřešil nad mrtvým a posvětil hlavy jeho v ten den. ¹² A oddělí Hospodinu dny nazarejství svého a přinese beránka ročního za provinění a dnoy první přijdou v nic; neboť poskvrněno je nazarejství jeho. ¹³ Tento pak je zákon nazareův: V ten den, když se vyplní čas nazarejství jeho, přijde ke dveřím stánku úmluvy. ¹⁴ A bude obětovati oběť svou Hospodinu, beránka ročního bez poskvrny, jednoho v oběť zápalnou a ovci jednu roční bez poskvrny v oběť za hřích a skopce jednoho bez poskvrny v oběť pokojnou, ¹⁵ A koš chlebů přesných, koláče z mouky bělné olejem zadělané a pokruty nekvašené, olejem pomazané, s oběťmi jejími suchými i mokřými. ¹⁶ Kteréžto věci obětovat bude kněz před Hospodinem a učiní oběť za hřích jeho i zápalnou oběť jeho. ¹⁷ Skopce také obětovat bude v oběť pokojnou Hospodinu, spolu s košem chlebů přesných; taktéž obětovat bude kněz i oběť suchou i mokrou jeho. ¹⁸ Tedy oholí nazareus u dveří stánku úmluvy hlavu nazarejství svého a vezma vlasy z hlavy nazarejství svého, vloží je na oheň, který je pod obětí pokojnou. ¹⁹ Potom vezme kněz plece vařené ze skopce toho a jeden koláč přesný z koše a placku nekvašenou jednu a dá v ruce nazarejského, když by oholeno bylo nazarejství jeho. ²⁰ A bude obracet kněz ty věci sem i tam v oběť obracení před Hospodinem; a ta věc svatá přináležet bude knězi mimo hrudí obracení, i plece pozdvížení. A již potom nazareus bude moci víno pít. ²¹ Ten je zákon nazarea, který slib učinil a jeho oběť Hospodinu za oddělení jeho, kromě toho, což by více učinit mohl. Podle slibu svého, který učinil, tak učiní podle zákona oddělení svého. ²² A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²³ Mluv k Aronovi a synům jeho a rci: Takto budete požehnání dávati synům Izraelským, mluvíce k nim: ²⁴ Požehnejž tobě Hospodin a ostříhejž tebe. ²⁵ Osvět Hospodin tvář svou nad tebou a buď milostiv tobě. ²⁶ Obratiž Hospodin tvář svou k tobě a dejž tobě pokoj. ²⁷ A budou vzývat jméno mé nad syny Izraelskými a já jim žehnat budu.

7 A stalo se toho dne, když dokonal Mojžíš a vyzdvihl příbytek a pomazal i posvětil ho se všemi nádobami jeho, také oltáře a všeho nádobí jeho pomazal a posvětil, ² Že přistupující knížata Izraelská, přední v domech otců svých (ti byli knížata pokolení, postavení nad sečtenými), ³ Obětovali dar svůj před Hospodinem, šest vozů přikrytých a dvanáct volů. Dvě knížata dala jeden vůz a jeden každý jednoho vola, i obětovali to před příbytkem. ⁴ A řekl Hospodin Mojžíšovi, řka: ⁵ Vezmi ty věci od nich ať jsou ku potřebě při službě stánku úmluvy a dej je Levitům, každé čeledi podle přísluhování jejího. ⁶ Vzav tedy Mojžíš ty vozy i voly, dal je Levitům. ⁷ Dva vozy a čtyři voly dal synům Gersonovým podle přísluhování jejich. ⁸ Čtyři pak vozy a osm volů dal synům Merari podle přísluhování jejich, kteří byli pod správou Itamara, syna Aronova, kněze. ⁹ Synům pak Kahat nic nedal; neboť přísluhování svatyně k nim přináleželo a na ramenou nosit měli. ¹⁰ Obětovala tedy knížata ku posvěcování oltáře v ten den, když pomazán byl; obětovali, pravím, dar svůj před oltářem. ¹¹ Řekl pak Hospodin Mojžíšovi: Jedno kníže v jeden den, druhé kníže v druhý den, pořád obětovat budou dar svůj ku posvěcení oltáře. ¹² Proto obětoval prvního dne dar svůj Nazon, syn Aminadabův, z pokolení Judova. ¹³ Dar pak jeho byl mísa stříbrná jedna, sto třicet lotů těžká; též bāň jedna stříbrná, sedmdesát lotů těžká,

jak je lot svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ¹⁴ Kadidelnice jedna z deseti lotů zlata, plná kadidla; ¹⁵ Volek jeden mladý, skopec jeden a beránek roční jeden k oběti zápalné; ¹⁶ Kozel jeden za hřích; ¹⁷ A k oběti pokojné voli dva, skopců pět, kozlů pět a beránek ročních pět. Ta byla oběť Názona, syna Aminadabova. ¹⁸ Druhého dne obětoval Natanael, syn Suar, kníže z pokolení Izachar. ¹⁹ Obětoval dar svůj mísu stříbrnou jednu, sto třicet lotů těžkou; bání stříbrnou jednu, sedmdesát lotů těžkou podle lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ²⁰ Kadidelnici jednu z deseti lotů zlata, plnou kadidla; ²¹ Volka mladého jednoho, skopce jednoho a beránka ročního jednoho k oběti zápalné; ²² Kozla jednoho za hřích; ²³ A k oběti pokojné voli dva, skopců pět, kozlů pět a beránek ročních pět. Ten byl dar Natanaele, syna Suar. ²⁴ Dne třetího kníže synů Zabulonových Eliab, syn Helonův. ²⁵ Dar pak jeho byl mísa stříbrná jedna, která sto třicet lotů vážila; bání stříbrná jedna, sedmdesát lotů těžká podle lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ²⁶ Kadidelnice jedna z deseti lotů zlata, plná kadidla; ²⁷ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ²⁸ Kozel jeden za hřích; ²⁹ A k oběti pokojné voli dva, skopců pět, kozlů pět a beránek ročních pět. Ta byla oběť Eliaba, syna Helonova. ³⁰ Čtvrtého dne kníže synů Rubenových Elisur, syn Sedeurův. ³¹ Dar jeho byl mísa stříbrná jedna, která sto třicet lotů vážila; bání stříbrná jedna, sedmdesát lotů těžká podle lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané v oběť suchou; ³² Kadidelnice jedna z deseti lotů zlata, plná kadidla; ³³ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ³⁴ Kozel jeden za hřích; ³⁵ A k oběti pokojné voli dva, skopců pět, kozlů pět, beránek ročních pět. Ten byl dar Elisura, syna Sedeurova. ³⁶ Dne pátého kníže synů Simeonových, Salamiel, syn Surisaddai; ³⁷ Oběť jeho byla mísa stříbrná jedna, která sto třicet lotů vážila; bání stříbrná jedna, sedmdesát lotů těžká podle lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ³⁸ Kadidelnice jedna z deseti lotů zlata, plná kadidla; ³⁹ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁴⁰ Kozel jeden za hřích; ⁴¹ A na oběť pokojnou voli dva, skopců pět, kozlů pět, beránek ročních pět. Ta byla oběť Salamiele, syna Surisaddai. ⁴² Dne šestého kníže synů Gád, Eliazaf, syn Duelův. ⁴³ Dar jeho byl mísa stříbrná jedna, která sto třicet lotů vážila; bání stříbrná jedna, sedmdesát lotů těžká podle lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ⁴⁴ Kadidelnice jedna z deseti lotů zlata, plná kadidla; ⁴⁵ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁴⁶ Kozel jeden za hřích; ⁴⁷ A k oběti pokojné voli dva, skopců pět, kozlů pět a beránek ročních pět. Ten byl dar Eliazafa, syna Duelova. ⁴⁸ Dne sedmého kníže synů Efraimových, Elisama, syn Amiudův. ⁴⁹ Dar jeho byl mísa stříbrná jedna, která sto třicet lotů vážila; bání stříbrná jedna, sedmdesát lotů těžká podle lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané na oběť suchou; ⁵⁰ Kadidelnice jedna z deseti lotů zlata, plná kadidla; ⁵¹ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁵² Kozel jeden za hřích; ⁵³ A na oběť pokojnou voli dva, skopců pět, kozlů pět, beránek ročních pět. Ten byl dar Elisamův, syna Amiudova. ⁵⁴ Dne osmého kníže synů Manasse, Gamaliel, syn Fadasurův. ⁵⁵ Dar jeho byl mísa stříbrná jedna, která sto třicet lotů vážila; bání stříbrná jedna, sedmdesát lotů těžká podle lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ⁵⁶ Kadidelnice jedna z deseti lotů zlata, plná kadidla; ⁵⁷ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁵⁸ Kozel jeden za hřích; ⁵⁹ A k oběti pokojné voli dva, skopců pět, kozlů pět, beránek ročních pět. Ta byla oběť Gamaliele, syna Fadasurova. ⁶⁰ Dne devátého kníže synů Beniaminových abidan, syn Gedeonův. ⁶¹ oběť jeho mísa stříbrná jedna, která sto třicet lotů vážila; bání stříbrná jedna, sedmdesát lotů těžká podle lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ⁶² Kadidelnice jedna z deseti lotů zlata, plná kadidla; ⁶³ Volek mladý jeden, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁶⁴ Kozel jeden za hřích; ⁶⁵ A k oběti pokojné voli dva, skopců pět, kozlů pět, beránek ročních pět. Ten byl dar Abidanův, syna Gedeonova. ⁶⁶ Desátého dne kníže synů Dan ahiezer, syn Amisaddai. ⁶⁷ oběť jeho mísa stříbrná jedna, jejížto váha byla sto třicet lotů; bání stříbrná jedna, sedmdesát lotů těžká podle lotu svatyně; obě plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ⁶⁸ Kadidelnice jedna z deseti lotů zlata, plná kadidla; ⁶⁹ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁷⁰ Kozel jeden za hřích; ⁷¹ A k oběti pokojné voli dva, skopců pět, kozlů pět a beránek ročních pět. Ten byl dar Ahiezera, syna Amisaddai. ⁷² Jedenáctého dne kníže synů Asser, Fegiel, syn Ochranův. ⁷³ oběť jeho mísa stříbrná jedna, jejížto váha byla sto třicet lotů; bání stříbrná jedna, sedmdesát lotů těžká podle lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ⁷⁴ Kadidelnice jedna z deseti lotů zlata, plná kadidla; ⁷⁵ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁷⁶ Kozel jeden za hřích; ⁷⁷ A k oběti pokojné voli dva, skopců pět, kozlů pět, beránek ročních pět. Ten byl dar Fegiele, syna Ochranova. ⁷⁸ dvanáctého dne kníže synů Neftalím ahira, syn Enanův. ⁷⁹ oběť jeho byla mísa stříbrná jedna, jejížto váha byla sto třicet lotů; bání stříbrná jedna, sedmdesát lotů těžká podle lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ⁸⁰ Kadidelnice jedna z deseti lotů zlata, plná kadidla; ⁸¹ Volek mladý jeden, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁸² Kozel jeden za hřích; ⁸³ A k oběti pokojné voli dva, skopců pět, kozlů pět, beránek ročních pět. Ta byla oběť Ahiry, syna Enanova. ⁸⁴ Toť je posvěcení oltáře (toho

dne, když pomazán jest), od knížat Izraelských: Mís stříbrných dvanáct, bání stříbrných dvanáct, kadidelnic zlatých dvanáct. ⁸⁵ Sto třicet lotů vážila jedna mísa stříbrná a sedmdesáte bání jedna; všechno nádobí stříbrné vážilo dva tisíce a čtyři sta lotů na lot svatyně. ⁸⁶ Kadidelnic zlatých dvanáct, plných kadidla; deset lotů vážila každá kadidelnice na váhu svatyně. Všechny kadidelnice zlaté sto a dvacet lotů vážily. ⁸⁷ Všeho dobytka k oběti zápalné dvanáct volků, skopců dvanáct, beránek ročních dvanáct s obětí jejich suchou a kozlů dvanáct za hřích. ⁸⁸ Všeho pak dobytka k oběti pokojné čtyři a dvacet volů, skopců šedesát, kozlů šedesát, beránek ročních šedesát. To bylo posvěcení oltáře, když pomazán byl. ⁸⁹ Potom když vcházel Mojžíš do stánku úmluvy aby mluvil s Bohem, tedy slyšel hlas mluvícího k sobě ze slitovnice, která byla nad truhlou svědectví mezi dvěma cherubíny, a mluvil k němu.

8 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv k Aronovi a rci jemu: Když rozsvěcovat budeš lampy, ven ze svícnu sedm lamp svítit má. ³ A učinil Aron tak; ven z svícnu světlo od sebe dávající rozsvítil lampy jeho, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi. ⁴ Bylo pak dílo svícnu takové: Z taženého zlata byl všečen až i sloupec jeho i květy jeho z taženého zlata byly; podle podobenství toho, které ukázal Hospodin Mojžíšovi, tak udělal svícen. ⁵ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁶ Vezmi Levity z prostředku synů Izraelských a očist je. ⁷ Tímto pak způsobem očišťovat je budeš: Pokropíš jich vodou očištění; oholí všechno tělo své a vyperou roucha svá a očištění budou. ⁸ Potom vezmou volka mladého a obět suchou z mouky bělné, olejem skropené; a druhého volka mladého vezmeš k oběti za hřích. ⁹ Tedy přistoupit rozkážeš Levitům před stánek úmluvy a shromáždíš všechno množství synů Izraelských. ¹⁰ Postavíš Levity před Hospodinem a vloží synové Izraelští ruce své na Levity. ¹¹ A obětovat bude Aron Levity v obět před Hospodinem od synů Izraelských aby vykonávali službu Hospodinu. ¹² Levitové pak vloží ruce své na hlavy těch volků; a obětovat budeš jednoho za hřích a druhého v obět zápalnou Hospodinu k očištění Levitů. ¹³ A postavíš Levity před Aronem a před syny jeho a obětovat je budeš v obět Hospodinu. ¹⁴ A oddělíš Levity z prostředku synů Izraelských aby moji byli Levitové. ¹⁵ Potom pak přijdou Levitové aby přísluhovali při stánku úmluvy, když bys očistil je a obětoval v obět. ¹⁶ Neboť vlastně dáni jsou mi z prostředku synů Izraelských za všechny otvírající život, za prvorozené ze všech synů Izraelských vzal jsem je sobě. ¹⁷ Neboť mé je všechno prvorozené mezi syny Izraelskými, tak z lidí jako ze zvířat; od toho dne, jak jsem pobil všechno prvorozené v zemi Egyptské, posvětil jsem jich sobě. ¹⁸ Vzal jsem pak Levity za všechny prvorozené synů Izraelských. ¹⁹ A dal jsem Levity darem Aronovi i synům jeho z prostředku synů Izraelských aby konali službu místo synů Izraelských při stánku úmluvy a očišťovali od hříchů syny Izraelské; a tak nepřijde na syny Izraelské rána, která by přišla, kdyby přistupovali synové Izraelští ke svatyni. ²⁰ A učinili Mojžíš a Aron i všechno množství synů Izraelských při Levitech všechno to, co přikázal Hospodin Mojžíšovi o Levitech; tak s nimi učinili synové Izraelští. ²¹ A očistili se Levitové a vyprali roucha svá; a obětoval je Aron v obět před Hospodinem a očistil je Aron aby byli čisti. ²² Potom teprv přistoupili Levitové k vykonávání služby své při stánku úmluvy, před Aronem i před syny jeho; jak přikázal Hospodin Mojžíšovi o Levitech, tak s nimi učinili. ²³ A mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁴ A toto k Levitům přináleží: V pět a dvaceti letech od stáří a výše jeden každý z nich přistoupí a postaví se k ochotnému práce konání ve službě při stánku úmluvy. ²⁵ V padesáti pak letech přestane od práce služby té a více přísluhoval nebude. ²⁶ Ale přísluhoval bude bratřím svým při stánku úmluvy stráž držícím, sám pak služeb konat nebude. Tak učiníš s Levity při pracích jejich.

9 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi na poušti Sinai, léta druhého po vyjití ze země Egyptské, měsíce prvního, řka: ² Slavit budou synové Izraelští Velikonoce v čas svůj vyměřený. ³ Čtrnáctého dne měsíce toho navečer budete je slavit jistým časem svým, podle všech ustanovení jejich a podle všech řádů jejich slavit ji budete. ⁴ A mluvil Mojžíš k synům Izraelským aby slavili Pesach. ⁵ Tedy slavili Fáze v měsíci prvním, čtrnáctého dne večer na poušti Sinai; podle všeho toho, co přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak učinili synové Izraelští. ⁶ A byli někteří muži, kteří se poskrvnili při mrtvém, kteří nemohli slavit Pesach toho dne. A přistoupili před Mojžíše a Arona v ten den, ⁷ A promluvili muži ti k němu: My jsme se poskrvnili nad mrtvým. Nebude-li nám zabráněno obětovat oběti Hospodinu v jistý čas spolu se syny Izraelskými? ⁸ A řekl jim Mojžíš: Počkejte až uslyším, co vám učinit rozkáže Hospodin. ⁹ Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁰ Mluv k synům Izraelským a rci: Kdokoli by byl poskrvněný nad mrtvým anebo byl by na cestě daleké, buď z vás anebo z potomků vašich, bude slavit Pesach Hospodinu. ¹¹ Měsíce druhého, čtrnáctého dne večer slavit budou je, s chleby nekvašenými a s řeřichami jíst je budou. ¹² Nezanechají ho nic až do jitra a kosti v něm nezlámou; podle všelijakého ustanovení Pesachu budou jej slavit. ¹³ Ale člověk ten, který by byl čistý a nebyl na cestě a však by zanedbal slavit Peach, vyhlazena bude duše ta z lidu svého; neboť oběti Hospodinu neobětoval v jistý čas její; hřích svůj ponese člověk ten. ¹⁴ Jestliže by s vámi byl člověk příchozí a slavil by Pesach Hospodinu, podle

ustanovení Pesachu a podle řádu jeho bude jej slavit. Ustanovení jednostejné bude vám, tak přichozímu, jako obyvateli v zemi. ¹⁵Toho pak dne, ve kterém vyzdvížen je příbytek, přikryl oblak příbytek a stál nad stánkem svědectví; navečer pak bývalo nad příbytkem na pohledění jako oheň až do jitra. ¹⁶Tak bývalo ustavičně, oblak přikrýval jej ve dne, záře pak ohnivá v noci. ¹⁷A když se zdvihl oblak od stánku, hned také hýbali se synové Izraelští; a na kterém místě zastavil oblak, tu také kladli se synové Izraelští. ¹⁸K rozkazu Hospodinovu hýbali se synové Izraelští a k rozkazu Hospodinovu kladli se; po všechny dny, dokud zůstával oblak nad příbytkem, i oni leželi. ¹⁹Když pak trval oblak nad příbytkem po mnohé dny, tedy drželi synové Izraelští stráž Hospodinovu a netáhli odtud. ²⁰A když oblak byl nad příbytkem po nemnohé dny, k rozkazu Hospodinovu kladli se a k rozkazu Hospodinovu hýbali se. ²¹Kdykoli byl oblak od večera až do jitra a v jitře se vznesl, hned i oni šli; buď že trval přes den a noc (jak kdy vznášel se oblak, tak oni táhli.) ²²Buď že za dva dni anebo za měsíc anebo za rok prodléval oblak nad příbytkem, zůstáváje nad ním, synové Izraelští také leželi a nehnuli se; když pak on vznášel se, též i oni táhli. ²³K rozkazu Hospodinovu kladli se a k rozkazu Hospodinovu hýbali se, stráž Hospodinovu držíce podle rozkazu jeho skrze Mojžíše.

10 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Udělej sobě dvě trouby stříbrné. Dílem taženým uděláš je, kterých užívat budeš ke svolání všeho množství a když by se mělo hnouti vojsko. ³Proto kdykoli zatroubí na ně, shromáždí se k tobě všechno množství ke dveřím stánku úmluvy. ⁴Jestliže jednou jen zatroubí, tedy shromáždí se k tobě knížata, přední lidu Izraelského. ⁵Pakli by s na poplach troubili, hnou se s místa, kteří leželi k východní straně. ⁶Když by pak troubili na poplach po druhé, tedy hnou se ti, kteří leželi ku polední. Na poplach troubit budou k tažení svému. ⁷Ale když byste měli svolat všechno množství, troubit budete, ale ne na poplach. ⁸Synové Aronovi kněží troubami těmi budou troubit a bude vám to ustanovení věčné v pronároděch vašich. ⁹Když vyjdete na vojnu v zemi vaší proti nepříteli sužujícímu vás, na poplach troubit budete na trouby ty a budete v paměti před Hospodinem Bohem svým a zachování budete od nepřátel svých. ¹⁰V den také veselí vašeho a při slavnostech svých a při začátcích měsíců vašich troubit budete v trouby ty k obětem svým zápalným a pokojným a budou vám na památku před Bohem vašim: Já Hospodin Bůh váš. ¹¹A stalo se léta druhého, dvacátý den měsíce druhého, že se vyzdvihl oblak z příbytku svědectví. ¹²A táhli synové Izraelští po svých taženích z pouště Sinai; a zastavil se oblak na poušti Fáran. ¹³Takto nejprve brali se z rozkazu Hospodinova skrze Mojžíše: ¹⁴Šla napřed korouhev vojska synů Juda po houfech svých a nad nimi byl Názon, syn Aminadabův. ¹⁵Nad vojskem pak pokolení synů Izachar byl Natanael, syn Suar. ¹⁶A nad vojskem pokolení synů Zabulon Eliab, syn Helonův. ¹⁷Složen je také i příbytek a šli synové Gersonovi a synové Merari nesouce příbytek. ¹⁸Potom šla korouhev vojska Rubenova po houfech svých a nad nimi byl Elisur, syn Sedeutův. ¹⁹Nad vojskem pak pokolení synů Simeon Salamiel, syn Surisaddai. ²⁰A nad vojskem pokolení synů Gád Eliazaf, syn Duelův. ²¹Šli také i Kahatští, nesouce svatyni; tamti pak stavěli příbytek, až i tito přišli. ²²Potom šla korouhev vojska synů Efraim po houfech svých a nad nimi byl Elisama, syn Amiudův. ²³Nad vojskem pak pokolení synů Manasse Gamaliel, syn Fadasurův. ²⁴A nad vojskem pokolení synů Benjamin Abidan, syn Gedeonův. ²⁵Šla potom i korouhev vojska synů Dan, obsahující ostatek vojska po houfech svých a nad vojskem jeho Ahiezer, syn Amisaddai. ²⁶Nad vojskem pak pokolení synů Asser Fegiel, syn Ochranův. ²⁷A nad vojskem pokolení synů Neftalím Ahira, syn Enanův. ²⁸Ta jsou tažení synů Izraelských po houfech jejich a tím pořadím táhli. ²⁹Řekl pak Mojžíš Chobabovi, synu Raguela Madianského, tchána svého: My se bereme k místu, o kterém řekl Hospodin: Dám je vám. Proto pojd' s námi a dobře učiníme tobě; neboť Hospodin mnoho dobrého zaslíbil Izraelovi. ³⁰který odpověděl jemu: Nepůjdu, ale k zemi své a k příbuznosti své se navrátím. ³¹A řekl Mojžíš: Neopouštěj prosím nás; neboť ty jsi znalý pouště, kde bychom se měli klást a budeš nám za vůdce. ³²Když pak půjdeš s námi a přijde to dobré, jímž dobře učiní nám Hospodin, tedy i tobě dobře učiníme. ³³A tak brali se od hory Hospodinovy cestou tří dnů, (a truhla smlouvy Hospodinovy předcházela je.) cestou tří dnů, pro vyhlédnutí sobě místa k odpočnutí. ³⁴A oblak Hospodinův byl nad nimi ve dne, když se hýbali z ležení. ³⁵Když pak počínali jít s truhlou, říkával Mojžíš: Povstaň, Hospodine, a rozptýlení buďte nepřátelé tvoji, a ať utíkají před tváří tvou, kteří tě v nenávisti mají. ³⁶Když pak zastavila, říkával: Navrať se, Hospodine, k deseti tisícům tisíců Izraelských.

11 I stalo se, že lid si stěžoval a stýskal, což se nelíbilo Hospodinu. Proto, slyše to Hospodin, rozhněval se náramně a roznitil se proti nim oheň Hospodinův a spálil zadní díl vojska. ²Tedy volal lid k Mojžíšovi. A modlil se Mojžíš Hospodinu a uhasl oheň. ³A nazval jméno místa toho Tabbera; neboť rozpálil se proti nim oheň Hospodinův. ⁴Lid pak k nim přimíšený napadla žádost náramná; a obrátivše se, plakali i synové Izraelští a řekli: Kdo nám to dá abychom se masa najedli? ⁵Rozpomínáme se na ryby, jichž jsme dosti v Egyptě

darmo jídali, na okurky a melouny, též na pórek, cibuli a česnek. ⁶ A nyní duše naše vyprahlá, nic jiného nemá, kromě té many před očima svýma. ⁷ (Mana pak byla jako semeno koliandrové a barva její jako barva bdeliu. ⁸ A vycházel lid a sbírali a mleli žernovy, nebo tloukli v hmoždířích a smažili na pánvici anebo koláče podpopelné dělali z ní; chuť pak její byla jako chuť nového oleje. ⁹ Když pak sestupovala rosa na vojsko v noci, tedy sestupovala také i mana). ¹⁰ Tedy uslyšel Mojžíš, jak lid pláče po čeledích svých, každý u dveří stanu svého. Pročež roznítla se prchlivost Hospodinova náramně; Mojžíšovi to také těžké bylo. ¹¹ A řekl Mojžíš Hospodinu: Proč jsi tak zle učinil služebníku svému? Proč jsem nenalezl milosti před očima tvýma, že jsi vložil břímě všeho lidu tohoto na mne? ¹² Zdali jsem já počal všecken lid tento? Zdali jsem já zplodil jej, že mi díš: Nes jej na rukou svých, jako nosí chůva dětátko, do země té, kterou jsi s přísahou zaslíbil otcům jejich? ¹³ Kde mám nabrat masa abych dal všemu lidu tomuto? Neboť pláčou na mne, řkouce: Dej nám masa ať jíme. ¹⁴ Nemohu já sám nést všeho lidu tohoto, neboť je to nad možnost mou. ¹⁵ Pakli mi tak dělat chceš, prosím, zabij mne raději, jestliže jsem našel milost před očima tvýma, abych více nehleděl na trápení své. ¹⁶ Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Shromážď mi sedmdesát mužů ze starších Izraelských, které znáš, že jsou starší v lidu a správcové jeho; i přivedeš je ke dveřím stánku úmluvy a stát budou tam s tebou. ¹⁷ A já sestoupím a mluvit budu s tebou a vezmu z ducha, který je na tobě a dám jim. A poneseš s tebou břímě lidu, a tak ty ho sám neponeseš. ¹⁸ Lidu pak díš: Posvěťte se k zítřku a budete jíst masa; neboť jste plakali v uších Hospodinových, řkouce: Kdo nám dá najíst se masa? Jistě že lépe nám bylo v Egyptě. A dá vám Hospodin masa a budete jíst. ¹⁹ Nebudete toliko jeden den jíst ani dva ani pět ani deset ani dvacet, ²⁰ Ale po celý měsíc, až vám poleze krkem a zoškliví se, protože jste pohrdli Hospodinem, který je uprostřed vás a plakali jste před ním, říkajíc: Proč jsme vyšli z Egypta? ²¹ A řekl Mojžíš: Šestkrát sto tisíců pěších je tohoto lidu, mezi nimiž já jsem a ty pravíš: Dám jim masa, aby jedli za celý měsíc. ²² Zdali ovcí a volů nabije se jim aby jim postačilo? Anebo zdali všechny ryby mořské shromáždí se jim aby jim dosti bylo? ²³ Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Zdali ruka Hospodinova ukrácena jest? Již nyní uzeráš, přijde-li na to, co jsem mluvil, nebo ne. ²⁴ Vyšel tedy Mojžíš, mluvil lidu slova Hospodinova, a shromáždil sedmdesát mužů ze starších lidu, postavil je kolem stánku. ²⁵ A sestoupil Hospodin v oblaku a mluvil k němu, a vzav z ducha, který byl na něm, dal sedmdesáti mužům starším. A stalo se, když odpočinul na nich ten duch, že prorokovali, ale potom nikdy více. ²⁶ Byli pak zůstali ve stanech dva muži, jméno jednoho Eldad a druhého Medad, na nichž také odpočinul duch ten, neboť i oni napsáni byli, ačkoli nevyšli k stánku. I ti také prorokovali ve stanech. ²⁷ Tedy příběhna služebník, oznámil to Mojžíšovi, řka: Eldad a Medad prorokují v staních. ²⁸ Jozue pak, syn Nun, služebník Mojžíšův, jeden z mládenců jeho, dí k tomu: Pane můj, Mojžíši, zabraň jim. ²⁹ Jemuž odpověděl Mojžíš: Proč ty horlíš pro mne? Nýbrž ó kdyby všecken lid Hospodinův proroci byli a aby dal Hospodin ducha svého na ně! ³⁰ I navrátil se Mojžíš do stanů se staršími Izraelskými. ³¹ Tedy strhl se vítr od Hospodina, a zachvátiv křepelky od moře, spustil je na stany tak široce a dlouze, co by mohl za jeden den cesty ujít všudy kolem tábora, téměř na dva lokty do výše nad zemí. ³² Proto vstav lid, celý ten den a celou noc, i celý druhý den shromáždžovali sobě ty křepelky; a kdo nejméně nashromáždil, měl jich s deset měr. A rozvěšeli je sobě okolo stanů. ³³ Ještě masa vězelo v zubech jejich a nebylo sežvýkáno, když hněv Hospodinův vzbudil se na lid. A ranil Hospodin lid ranou velikou náramně. ³⁴ Proto nazváno je jméno místa toho Kibrot Hattáve; neboť tu pochovali lid, který žádal masa. ³⁵ A bral se lid z Kibrot Hattáve na poušť Hazerot, a pozůstali v Hazerot.

12 A mluvila Maria i Aron proti Mojžíšovi příčinou manželky Madianky, kterou sobě vzal; neboť byl pojal manželku Madianku. ² A řekli: Zdali jen pouze skrze Mojžíše mluvil Hospodin? Zda také nemluvil skrze nás? A slyšel to Hospodin. ³ (Byl pak Mojžíš člověk nejtišší ze všech lidí, kteří byli na tváři země). ⁴ A ihned řekl Hospodin Mojžíšovi a Aronovi i Marii: Vyjděte vy tři k stánku úmluvy. A vyšli toliko oni tři. ⁵ Tedy sestoupil Hospodin v sloupu oblakovém a stál u dveří stánku. A zavolal Arona a Marie a vyšli oba dva. ⁶ Jimž řekl: Slyšte nyní slova má: Prorok když je mezi vámi, já Hospodin ve vidění ukázu se jemu, ve snech mluvit budu s ním. ⁷ Ale není takový služebník můj Mojžíš, který ve všem domě mém věrný jest. ⁸ Ústy k ústům mluvím s ním, ne ve vidění, ani v záhadách, a podobu Hospodinovu spatřuje. Proč jste tedy neostýchali se mluvit proti služebníku mému Mojžíšovi? ⁹ A roznicena je prchlivost Hospodinova na ně a odešel. ¹⁰ Oblak také zdvihl se ze stánku. A aj, Maria byla malomocná, bílá jako sníh. A pohleděl Aron na Marii, jak je malomocná. ¹¹ Tedy řekl Aron Mojžíšovi: Poslyš mne, pane můj, prosím, nevkládej na nás té pokuty za hřích ten, jehož jsme se bláznivě dopustili a jímž jsme zhrěšili. ¹² Prosím, ať není tato jako mrtvý plod, který když vychází ze života matky své, polovici těla jeho zkaženého bývá. ¹³ A volal Mojžíš k Hospodinu, řka: Ó Bože silný, prosím, uzdrav ji. ¹⁴ Odpověděl Hospodin Mojžíšovi: Kdyby otec její plivnul jí na tvář, zda by se nemusila stydět po sedm dní? Proto ať je vyobcována ven ze stanů na sedm dní, a potom zase uvedena bude. ¹⁵ Tedy vyloučena je Maria ven ze stanů na sedm dní; a lid nehnul se odtud, až zase uvedena je Maria. ¹⁶ Potom pak bral se lid z Hazerot, a položil se na poušti Fáran.

13 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Pošli sobě muže, kteří by spatřili zemi Kananejsou, kterou já dám synům Izraelským; jednoho muže z každého pokolení otců jejich vyšlete, ty, kteří by byli přednější mezi nimi. ³ Poslal je tedy Mojžíš z pouště Fáran, jak byl rozkázal Hospodin; a všichni ti muži byli knížata mezi syny Izraelskými. ⁴ Tato jsou pak jména jejich: Z pokolení Ruben Sammua, syn Zakurův; ⁵ Z pokolení Simeon Safat, syn Huri; ⁶ Z pokolení Juda Kálef, syn Jefonův; ⁷ Z pokolení Izachar Igal, syn Jozefův; ⁸ Z pokolení Efraim Ozeáš, syn Nun; ⁹ Z pokolení Benjamin Falti, syn Rafův; ¹⁰ Z pokolení Zabulon Gaddehel, syn Sodi; ¹¹ Z pokolení Jozef a z pokolení Manasses Gaddi, syn Susi; ¹² Z pokolení Dan Amiel, syn Gemalův; ¹³ Z pokolení Asser Setur, syn Michaelův; ¹⁴ Z pokolení Neftalím Nahabi, syn Vafsi; ¹⁵ Z pokolení Gád Guhel, syn Máchův; ¹⁶ Ta jsou jména mužů, které poslal Mojžíš, aby shlédli zemi. A změnil jméno Mojžíš Ozeovi, synu Nun, na Jozue. ¹⁷ Tedy poslal je Mojžíš aby prohlédli zemi Kananejskou a řekl jim: Jděte tudy při straně polední a vejděte na hory. ¹⁸ A shlédněte, jaká je země ta, i lid, který bydlí v ní, silný-li je či mdlý? Málo-li jich, či mnoho? ¹⁹ A jaká je též země ta, v níž on bydlí, dobrá-li je, či zlá? A jaká jsou města, v nichž přebývají, ve stanech-li, či v hrazených místech? ²⁰ Taktéž jaká je země, úrodná-li, či neúrodná, jest-li na ní stromoví, či není? A buďte udatné myslí a přineste nám z ovoce té země. A byl tehdy čas, v němž hrozny dozrávaly. ²¹ Odšedše tedy, prohlédli tu zemi od pouště Tsin až do Rohob, kudy se jde do Emat. ²² A šli stranou polední a přišli až do Hebronu, kde byli Achiman a Sesai a Tolmai, synové Enakovi. Hebron pak o sedm let dříve ustaveno je, nežli Soan, město Egyptské. ²³ Potom přišli až do údolí Eškol a tu uřezali ratolest s hroznem jedním plodů plným a nesli jej na sochoru dva; též i jablka zrnatá i fíky té země. ²⁴ A nazváno je to místo Nehel Eškol, od hroznu, který tu uřezali synové Izraelští. ²⁵ Navrátili se pak zase, prošedše zemi, po čtyřiceti dnech. ²⁶ A jdouce, přišli k Mojžíšovi a k Aronovi i ke všemu množství synů Izraelských na poušti Fáran v Kádes a oznámili jim i všemu množství to, co spravili a ukázali jim ovoce země té. ²⁷ A vypravujíc jim, řekli: Přišli jsme do země, do které jsi nás poslal, která v pravdě oplývá mlékem a medem, a toto je ovoce její. ²⁸ Než že lid je silný, který bydlí v zemi té, města také pevná jsou a veliká velmi, k tomu i syny Enakovy tam jsme viděli. ²⁹ Amalech bydlí v kraji poledním a Hetejský, Jebuzejský a Amorejský bydlejí na horách, Kananejský pak bydlí při moři a při břehu Jordánském. ³⁰ A krotil Kálef lid bouřící se proti Mojžíšovi a mluvil: Jděme přece a opanujme zemi, neboť zmocníme se jí. ³¹ Ale muži ti, kteří chodili s ním, pravili: Nikoli nebudeme moci vstoupit proti lidu tomu, neboť silnější je nežli my. ³² A zhaněli a zošklivili zemi shlédnutou synům Izraelským, mluvíc: Země, již jsme prošli a spatřili, je země taková, že hubí obyvatele své; a všecken lid, který jsme viděli uprostřed ní, jsou muži postavy vysoké velmi. ³³ Také jsme tam viděli obry, syny Enakovy, kteří jsou větší než jiní obrové, že se nám zdálo, že jsme proti nim jako kobyly, a takoví jsme se i jim zdáli.

14 Tehdy pozdvihnuvše se všechno množství, křičeli, a plakal lid v tu noc. ² A reptali proti Mojžíšovi i proti Aronovi všichni synové Izraelští a řeklo k nim všechno množství: Ó bychom byli zemřeli v zemi Egyptské anebo na této poušti, ó bychom byli zemřeli! ³ A proč Hospodin vede nás do země té abychom padli od meče, ženy naše i dítky naše aby byly v loupež? Není-liž nám lépe navrátit se zase do Egypta? ⁴ A řekli jeden druhému: Ustanovme sobě vůdce a navratme se do Egypta. ⁵ Tedy padli Mojžíš a Aron na tváři své přede vším množstvím shromáždění synů Izraelských. ⁶ Jozue pak, syn Nun a Kálef, syn Jefonův, z těch, kteří byli shlédli zemi, roztrhli roucha svá, ⁷ A mluvili ke všemu množství synů Izraelských, řkouce: Země, kterou jsme prošli a prozkoumali, je země velmi velice dobrá. ⁸ Bude-li Hospodin laskav na nás, uvede nás do země té a dá ji nám a to zemi takovou, která oplývá mlékem a medem. ⁹ Jen nepozdvihujte se proti Hospodinu ani se bojte lidu země té, neboť jako chléb náš jsou. Odešla od nich ochrana jejich, ale s námi je Hospodin; nebojte se jich. ¹⁰ Tedy mluvilo všechno množství aby je kamením uházeli, ale sláva Hospodinova ukázala se nad stánkem úmluvy všem synům Izraelským. ¹¹ A řekl Hospodin Mojžíšovi: I dokud popouzet mne bude lid ten? A dokud nebudou mi věřit pro tak mnohá znamení, která jsem činil uprostřed nich? ¹² Raním jej morem a rozeženu jej, tebe pak učiním v národ veliký a silnější, nežli je tento. ¹³ A řekl Mojžíš Hospodinu: Ale uslyší to Egyptští, z jejichž prostředku vyvedl jsi lid tento v síle své, ¹⁴ A řeknou s obyvateli země té: (neboť slyšeli, že jsi ty, ó Hospodine, byl uprostřed lidu tohoto a že jsi okem v oko spatřován byl, ó Hospodine a oblak tvůj stál nad nimi a v sloupu oblakovém předcházel jsi je ve dne a v sloupu ohnivém v noci), ¹⁵ Když tedy zmoříš lid ten, všechny až do jednoho, mluvit budou národy, které slyšely pověst o tobě, říkajíc: ¹⁶ protože nemohl Hospodin uvést lidu toho do země, kterou jim s přísahou zaslíbil, zmordoval je na poušti. ¹⁷ Nyní tedy, prosím, nechť je zvelebena moc Páně, jak jsi mluvil, řka: ¹⁸ Hospodin dlouhočekající a hojný v milosrdenství, odpouštějící nepravost a přestoupení, který však z vinného nečiní nevinného, ale navštěvuje nepravost otců na synech do

13:33 Kobyly. Podle [Iz 40:22](#) jsou lidé jako kobyly v očích Božích. Deset skeptických zvědů se srovnávalo s lidmi (byť asi obry), namísto

toho, aby zrak nespouštěli ze svého Boha. Ve světle [Iz 40:22](#) učinili Boha ze svých nepřátel. Srv. [pozn. Iz 40:22](#).

třetího i čtvrtého pokolení. ¹⁹ Odpust, prosím, nepravost lidu tohoto podle velikého milosrdenství svého, tak jako jsi odpouštěl lidu tomuto, jak vyšel z Egypta až dosavad. ²⁰ A řekl Hospodin: Odpustil jsem podle slova tvého. ²¹ A však živ jsem já a sláva má naplňuje všechnu zemi, ²² Že všichni ti, kteří viděli slávu mou a znamení má, která jsem činil v Egyptě a na poušti této, a kteří pokoušeli mne již desátkrát, aniž uposlechli hlasu mého, ²³ Neuzří země té, kterou jsem s přísahou zaslíbil otcům jejich, aniž jí kdo z těch, kteří mne popouzeli, uhlídá. ²⁴ Ale služebníka svého Kálefa (neboť v něm byl jiný duch a cele následoval mne), uvedu jej do země, do které chodil a símě jeho dědičně obdrží ji. ²⁵ Ale poněvadž Amalechitský a Kananejský bydlí v tom údolí, obraťte se zase zítra a berte se na poušť cestou k moři Rudému. ²⁶ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi Aronovi, rka: ²⁷ Až dokud snášet budu množství toto zlé, které reptá proti mně? Až dokud reptání synů Izraelských, kteří reptají proti mně, poslouchat budu? ²⁸ Rci jim: Živ jsem já, praví Hospodin, že vám učiním tak, jak jste mluvili v uši mé: ²⁹ Na poušti této padnou mrtvá těla vaše a všichni, kteří jste sečtení, podle všeho počtu vašeho od majících let dvaceti a výše, kteří jste reptali proti mně, ³⁰ Nevejdete, pravím, vy do země, o které, zdvihna ruku svou, přísáhl jsem, že vás osadím v ní, jedině Kálef, syn Jefonův, a Jozue, syn Nun. ³¹ Ale dítky vaše malé, o nichž jste řekli, že v loupež budou, ty uvedu aby užívali země té, kterou jste vy pohrdli. ³² Těla pak vaše mrtvá padnou na poušti této. ³³ A synové vaši budou tuláci na poušti této čtyřicet let a poneseou pokutu smilství vašeho, až do konce vyhynou těla vaše na poušti. ³⁴ Podle počtu dnů, v nichž jste procházeli zemi tu, totiž čtyřicet dnů, jeden každý den za rok počítaje, poneseťte nepravosti své čtyřicet let a poznáte pomstu svého odtržení se ode mne. ³⁵ Já Hospodin mluvím, že to učiním všemu tomuto množství zlému, které se srotilo proti mně; na poušti této do konce zhynou a tu zemřou. ³⁶ Muži pak ti, které poslal byl Mojžíš k shlednutí země té a kteří, navráťvše se, uvedli v reptání proti němu všechno množství to, haněním ošklivice zemi, ³⁷ Ti, rku, muži, kteří haněli zemi, ranou těžkou zemřeli před Hospodinem. ³⁸ Jozue pak, syn Nun a Kálef, syn Jefonův, živi zůstali z mužů těch, kteří chodili k prozkoumání země. ³⁹ Tedy mluvil Mojžíš slova ta ke všem synům Izraelským; a plakal lid velmi. ⁴⁰ A vstavše ráno, vstoupili na vrch hory a řekli: Aj, my hotovi jsme abychom šli k místu, o němž mluvil Hospodin; neboť jsme zhřešili. ⁴¹ Jimž řekl Mojžíš: Proč je to, že vy přestupujete přikázání Hospodinovo? To vám na dobré nevychází. ⁴² Nevstupujte, neboť Hospodin není uprostřed vás, abyste nebyli poraženi od nepřátel vašich. ⁴³ Amalechitský zajisté a Kananejský je tu před vámi a padnete od meče, protože jste se odvrátili od následování Hospodina, aniž také Hospodin bude s vámi. ⁴⁴ Oni pak přece usilovali vstoupit na vrch hory, ale truhla smlouvy Hospodinovy a Mojžíš nevycházeli ze stanů. ⁴⁵ Tedy sestoupili Amalechitský a Kananejský, kteří bydlili na těch horách a porazili je a potírali je až do Horma.

15 Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, rka: ² Mluv k synům Izraelským a rci jim: Když vejdete do země přebývání vašich, kterou já dám vám, ³ A budete chtít obětovat oběť ohnivou Hospodinu v zápal anebo oběť buď slíbenou, buď dobrovolnou anebo při slavnostech vašich, abyste učinili vůni spokojující Hospodina, buďto ze skotů anebo z drobného dobytku: ⁴ Tedy kdokoli by obětoval dar svůj Hospodinu, obětuj oběť suchou, desátý díl efi mouky bělné, zadělané olejem, jehož bude čtvrtý díl míry hin. ⁵ A vína v oběť mokrou čtvrtinku hin obětovat budeš při zápalu anebo při oběti vítězné k jednomu každému beránku. ⁶ Při beranu pak obětovat budeš oběť suchou, mouky bělné dvě desetiny, zadělané olejem, třetinkou míry hin. ⁷ Vína také k oběti mokré třetí díl míry hin obětovat budeš ve vůni spokojující Hospodina. ⁸ Jestliže pak obětovat budeš volka v oběť zápalnou anebo v oběť k splnění slibu anebo v oběť pokojnou Hospodinu: ⁹ Tedy budeš obětovat spolu s volkem oběť suchou, tři desetiny mouky bělné, zadělané olejem, jehož by byla půlka hin. ¹⁰ A vína k oběti mokré obětovat budeš půlku hin. Ta je oběť ohnivá vůně spokojující Hospodina. ¹¹ Tak uděláte s každým volkem i s každým skopcem i s dobytčetem, buď ono z ovcí nebo z koz. ¹² Podle toho, jak mnoho jich obětovat budete, tak se zachováte při jednom každém z nich. ¹³ Všelíjaký obyvatel tak bude to vykonávat, aby obětoval oběť ohnivou vůně spokojující Hospodina. ¹⁴ Takž bude-li u vás i příchozí anebo kdokoli mezi vámi v pronárodch vašich, a bude obětovat oběť ohnivou vůně spokojující Hospodina, jak vy se při tom chováte, tak i on chovat se bude. ¹⁵ V shromáždění tomto ustanovení jednorodné buď vám i příchozímu, který by u vás byl, ustanovení věčné v pronárodch vašich; jakož vy, tak příchozí bude před Hospodinem. ¹⁶ Zákon jednorodný a pořádek jednorodný bude vám i příchozímu, který by u vás byl. ¹⁷ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, rka: ¹⁸ Mluv k synům Izraelským a rci jim: Když přijdete do země, do které já uvedu vás, ¹⁹ Tedy, když počnete jíst chléb země, obětovat budete oběť vzhůru pozdvížení Hospodinu. ²⁰ Z prvotin těsta vašeho koláč obětovat budete v oběť vzhůru pozdvížení; tak jako oběť z humna, obětovati budete ji. ²¹ Z prvotin těsta vašeho dávat budete Hospodinu oběť vzhůru pozdvížení, vy i potomci vaši. ²² A když byste zbloudili a neučinili všech přikázání těch, která mluvil Hospodin k Mojžíšovi, ²³ Totiž všech věcí, které přikázal Hospodin vám skrze Mojžíše, od toho dne, ve kterém přikázání vydal Hospodin, i potom v pronárodch vašich: ²⁴ Tedy jestliže z nedopatření všeho shromáždění to stalo se, obětovat bude všechno množství volka mladého jednoho v oběť zápalnou, k vůni spokojující Hospodina, též oběť suchou a oběť mokrou při něm

podle pořádku a kozla jednoho v oběť za hřích. ²⁵ A očistí kněz všechno množství synů Izraelských a odpuštěno jim bude; neboť poblouzení to je. A oni také obětovat budou obět svou, obět ohnivou Hospodinu a obět za hřích svůj před Hospodinem za poblouzení své. ²⁶ A bude odpuštěno všemu shromáždění synů Izraelských i příchozímu, který je hostem uprostřed nich; neboť všeho lidu poblouzení to je. ²⁷ Jestliže by pak člověk jeden zhřešil z poblouzení, bude obětovat kozu roční v oběť za hřích. ²⁸ A očistí kněz duši pobloudilou, která zhřešila poblouzením před Hospodinem; očistí ji a bude jí odpuštěno. ²⁹ Domácímu mezi syny Izraelskými i příchozímu, který hostem mezi nimi je, zákon tento jednostejný bude vám, když by kdo zhřešil z poblouzení. ³⁰ Člověk pak, který by z pýchy svévolně zhřešil, tak doma zrozený jako příchozí, takový potupil velice Hospodina; proto vyhlazen bude z prostředku lidu svého. ³¹ Neboť slovem Hospodinovým pohrdl a přikázání jeho za nic sobě položil; proto konečně vyhlazen bude člověk ten a nepravost jeho zůstane na něm. ³² Stalo se pak, když synové Izraelští byli na poušti, že našli jednoho, jak sbírá dříví v den sobotní. ³³ A ti, kteří ho našli sbírajícího dříví, přivedli jej k Mojžíšovi a k Aronovi i ke všemu množství. ³⁴ A dali jej do vězení; neboť ještě nebylo jim oznámeno, co by s ním mělo činěno být. ³⁵ A řekl Hospodin Mojžíšovi: Smrti ať umře člověk ten; nechť ho bez milosti ukamenuje všechno množství vně za stany. ³⁶ A proto vyvedli jej všechno množství ven za stany a uházeli ho kamením, až umřel, jak rozkázal Hospodin. ³⁷ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ³⁸ Mluv k synům Izraelským a rci jim, ať sobě dělají třepení široké na podolcích oděvů svých, všechny rody jejich, a ať dávají nad třepením šňůrku modrou. ³⁹ A to budete mít za znak, na nějž hledíce, rozpomínat se budete na všechna přikázání Hospodinova, abyste je činili, a nepustíte se po žádosti srdce svého a po očích svých, jichž následující, smilnili byste, ⁴⁰ Ale abyste pamatovali a činili všechna přikázání má a byli svatí Bohu svému. ⁴¹ Já jsem Hospodin Bůh váš, který jsem vyvedl vás ze země Egyptské, abych vám byl za Boha: Já jsem Hospodin Bůh váš.

16 Chóre pak syn Izarův, syna Kahat z pokolení Léví, vytrhl se z jiných, taktéž Dátan a Abiron, synové Eliabovi, také Hon, syn Feletův, z synů Rubenových, ² A povstali proti Mojžíšovi, i jiných mužů ze synů Izraelských dvě stě a padesát, knížata shromáždění, kteří svoláváni byli do rady, muži slovatní. ³ A sebravše se proti Mojžíšovi a proti Aronovi, řekli jim: Příliš to již na vás; všechno zajisté množství toto, všichni tito svatí jsou a uprostřed nich je Hospodin. Proč se tedy vyzdvihujete nad shromážděním Hospodinovým? ⁴ To když uslyšel Mojžíš, padl na tvář svou, ⁵ A mluvil k Chóre a ke vši rotě jeho, řka: Ráno ukáže Hospodin, kdo jsou jeho a kdo je svatý, i kdo před něj předstupovat má; neboť kohokoli vyvolil, tomu rozkáže přistoupit k sobě. ⁶ Toto učíte: Vezměte sobě kadidelnice, ty Chóre i všechno shromáždění tvé, ⁷ A nakladte do nich uhlí a vložte na ně kadidla před Hospodinem zítra; a stane se, že kohokoli vyvolí Hospodin, ten bude svatý. Příliš to již na vás, synové Léví. ⁸ I řekl Mojžíš k Chóre: Slyšte, prosím, synové Léví. ⁹ Zdali málo vám to je, že vás oddělil Bůh Izraelský ode všeho množství Izraelského a rozkázal vám přistupovat k sobě, abyste vykonávali službu příbytku Hospodinova a abyste stáli před shromážděním a sloužili jim, ¹⁰ A vzal tě sobě a všechny bratry tvé syny Léví s tebou, a že ještě přes to i kněžství hledáte? ¹¹ Protož věz, že ty a všichni tvoji jste ti, kteří se srocujete proti Hospodinu; neboť Aron co je, že jste reptali proti němu? ¹² Tedy poslal Mojžíš aby zavolali Dátana a Abirona, synů Eliabových, kteří odpověděli: Nepůjdeme. ¹³ Což se ještě málo zdá, že jsi vyvedl nás ze země oplývající mlékem a medem, abys nás zmořil na poušti, že také chceš i panovat nad námi a rozkazovat nám? ¹⁴ A ještě jsi nás nevedl do země oplývající mlékem a medem, aniž jsi nám dal v dědictví roli a vinic. Zdali oči mužům těmto vyloupit chceš? Nepůjdeme. ¹⁵ A rozhněval se Mojžíš velmi a řekl k Hospodinu: Nehleď na oběti jejich. Ani jednoho osla od nich jsem nevzal, aniž jsem komu z nich co zlého učinil. ¹⁶ Potom řekl Mojžíš k Chóre: Ty a všickni tvoji, postavte se zítra před Hospodinem, ty i oni, též i Aron. ¹⁷ A vezmouce jeden každý kadidelnici svou, dáte do nich kadidla a postavíte se před Hospodinem, jeden každý s kadidelnicí svou; dvě stě a padesát kadidelnic bude, ty také i Aron, každý s kadidelnicí svou. ¹⁸ Tedy vzal jeden každý kadidelnici svou a nabravše do nich uhlí, vložili na ně i kadidla a stáli u dveří stánku úmluvy, i Mojžíš, i Aron. ¹⁹ Chóre pak již byl sebral proti nim všechno množství ke dveřím stánku úmluvy; a ukázala se sláva Hospodinova všemu množství. ²⁰ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi a k Aronovi, řka: ²¹ Oddělte se z prostředku množství tohoto, ať je v okamžení zahladím. ²² Kteří padše na tváři své, řekli: Bože silný, Bože duchů i všelijakého těla, jediný tento člověk zhřešil, a což na všechno shromáždění hněvat se budeš? ²³ Tedy mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁴ Mluv k množství a rci: Odstupte od příbytku Chóre, Dátana a Abirona. ²⁵ A vstav Mojžíš, šel k Dátanovi a Abironovi; a šli za ním starší Izraelští. ²⁶ A mluvil k množství, řka: Odstupte, prosím, od stanů bezbožných mužů těchto, aniž se čeho dotýkejte, co jejich je, abyste nebyli zachvácení ve všech hříších jejich. ²⁷ A odstoupili se všech stran od příbytku Chóre, Dátana a Abirona; ale Dátan a Abiron vyšedše, stáli u dveří stanů svých, i ženy jejich a synové jejich, i maličci jejich. ²⁸ Tedy řekl Mojžíš: Po tomto poznáte, že Hospodin poslal mne, abych činil všechny skutky tyto, a že nic sám ze sebe nečiním: ²⁹ Jestliže tak jako jiní lidé umírají, zemřou i tito a navštívením obecným všem lidem jestliže navštíveni budou, neposlal mne

Hospodin. ³⁰ Pakli něco nového učiní Hospodin a země, otevra ústa svá, pozře je se vším, co mají, a sestoupí-li za živa do pekla, tedy poznáte, že jsou popouzeli muži ti Hospodina. ³¹ A stalo se, když přestal mluvit slov těch, že rozestoupila se země pod nimi. ³² A otevřevši země ústa svá, pozřela je i domy jejich i všechny lidi, kteří byli s Chóre, i všecken statek jejich. ³³ A tak sestoupili oni se vším, co měli, za živa do pekla a přikryla je země; a zahynuli z prostředku shromáždění. ³⁴ Všichni pak Izraelští, kteří byli kolem nich, utíkali, slyšíce křik jejich; neboť řekli: Utečme, aby i nás nepohltila země. ³⁵ Vyšel také oheň od Hospodina a spálil těch dvě stě a padesát mužů, kteří kadili. ³⁶ Tedy mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ³⁷ Rci Eleazarovi, synu Arona kněze, ať sebere kadidelnice z toho spáleniště a uhlí z nich pryč rozmetá, neboť posvěceny jsou, ³⁸ Kadidelnice totiž těch, kteří proti svým duším hřešili, a ať je rozkuje na plechy k obložení oltáře; neboť kadili jimi před Hospodinem, proto posvěceny jsou a budou na znamení synům Izraelským. ³⁹ A sebral Eleazar kněz kadidelnice měděné, jimiž kadili ti, kteří spáleni jsou, a rozkovali je k obložení oltáře, ⁴⁰ Pro budoucí paměť synům Izraelským, aby nepřistupoval žádný jiný, kdo by nebyl z rodu Aronova, ke kadění před Hospodinem, aby se mu nestalo jako Chóre a jako rotě jeho, jak byl mluvil jemu Hospodin skrze Mojžíše. ⁴¹ Nazítří pak reptalo všechno množství synů Izraelských na Mojžíše a na Arona, řkouce: Vy jste příčinou smrti lidu Hospodinova. ⁴² A stalo se, když se opět sbíral lid proti Mojžíšovi a proti Aronovi, že se ohlédl k stánku úmluvy a aj, přikryl jej oblak a ukázala se sláva Hospodinova. ⁴³ Přišel také Mojžíš s Aronem před stánek úmluvy. ⁴⁴ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁴⁵ Vyjděte z prostředku množství tohoto a zahladím je v okamžení. A padli na tváře své. ⁴⁶ Tedy řekl Mojžíš Aronovi: Vezma kadidelnici, dej do ní uhlí z oltáře a vlož kadidla a běž rychle k množství a očist je; neboť vyšla prchlivost od tváři Hospodinovy a již rána se začala. ⁴⁷ S vzav Aron kadidelnici, jak rozkázal Mojžíš, běžel doprostřed shromáždění (a aj, rána již se byla začala v lidu,) a zakadiv, očistil lid. ⁴⁸ A stál mezi mrtvými a živými; i zastavena je rána. ⁴⁹ Bylo pak těch, kteří od té rány zemřeli, čtrnáct tisíců a sedm set, kromě těch, již zemřeli příčinou Chóre. ⁵⁰ A navrátil se Aron k Mojžíšovi, ke dveřím stánku úmluvy, když ta rána přetržena byla.

17 Tedy mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv k synům Izraelským a vezmi od nich po jednom prutu z každého domu otců, totiž ode všech knížat jejich, podle domů otců jejich dvanáct prutů, a jednoho každého jméno napíšeš na prutu jeho. ³ Jméno pak Aronovo napíšeš na prutu Léví; neboť jeden každý prut bude místo jednoho předního z domu otců jejich. ⁴ A necháš jich v stánku úmluvy před svědectvím, kde přicházím k vám. ⁵ A stane se, že kohož vyvolím, toho prut rozkvetne; a tak spokojím a svedu ze sebe reptání synů Izraelských, kterým reptají na vás. ⁶ Ty věci když mluvil Mojžíš k synům Izraelským, dali jemu všechna jejich knížata pruty své, jedno každé kníže prut z domu otce svého, totiž prutů dvanáct, prut pak Aronův byl též mezi pruty jejich. ⁷ A zanechal Mojžíš prutů před Hospodinem v stánku svědectví. ⁸ Nazítří pak přišel Mojžíš do stánku svědectví a aj, vyrostl prut Aronův z domu Léví, a vypustiv z sebe pupence, rozkvetl a vydal mandly zralé. ⁹ A vynesl Mojžíš všechny ty pruty od tváře Hospodinovy ke všem synům Izraelským; a uzřevše je, vzali jeden každý prut svůj. ¹⁰ Řekl pak Hospodin Mojžíšovi: Dones zase prut Aronův před svědectví aby chován byl na znamení proti buřičům vzpurným, a tak přítrž učiníš reptání jejich na mne, aby nezemřeli. ¹¹ A učinil tak Mojžíš; jak byl přikázal jemu Hospodin, tak učinil. ¹² Tedy mluvili synové Izraelští k Mojžíšovi, řkouce: Hle, již mřeme, mizíme a všichni my hyneme. ¹³ Kdokoli blízko přistoupí k příbytku Hospodinovu, umírá. Všichni-li smrti zhyneme?

18 A proto řekl Hospodin Aronovi: Ty a synové tvoji i dům otce tvého s tebou poneseš nepravost svatyně; ty také i synové tvoji s tebou poneseš nepravost kněžství svého. ² Bratry také své, pokolení Léví, čeled otce svého, připoj k sobě, ať jsou při tobě a posluhují tobě; ty pak a synové tvoji s tebou před stánkem svědectví sloužit budete. ³ A pilně dbát budou rozkázání tvého, bedliví jsouce při všem stánku; a však ať k nádobám svatyně a k oltáři nepřistupují, aby nezemřeli i oni i vy. ⁴ A přidržet se budou tebe, pilně střežíce stánek úmluvy při všech službách jeho; a cizí žádný nepřistupuj k vám. ⁵ Proto pilně střežte svatyně i služby oltáře, ať nepřichází více zuřivá prchlivost na syny Izraelské, ⁶ Poněvadž jsem já vybral bratry vaše Levity ze synů Izraelských vám, za dar dané Hospodinu aby konali službu při stánku úmluvy. ⁷ Ty pak a synové tvoji s tebou střežit budete kněžství svého při všech věcech přináležejících k oltáři, a které jsou za oponou, a sloužit budete. Úřad kněžství vašeho darem jsem vám dal, proto přistoupil-li by kdo cizí, umře. ⁸ Mluvil také Hospodin k Aronovi: Aj, já dal jsem tobě k střežení oběti své, které se vzhůru pozdvihují; všechno také, co se posvěcuje od synů Izraelských, tobě jsem dal pro pomazání i synům tvým ustanovením věčným. ⁹ Toto bude tvé z věcí posvěcených, které nepřicházejí na oheň: Všelijaká oběť jejich, buď suchá oběť jejich, nebo oběť za hřích jejich, anebo oběť za provinění jejich, které mi dávat budou, svatosvaté tobě bude to i synům tvým. ¹⁰ V svatyni budeš je jíst, každý pohlaví mužského bude je jíst; svaté bude tobě. ¹¹ Tvá tedy bude oběť darů jejich, která

vzhůru pozdvížena bývá; každou také oběť synů Izraelských, která sem i tam obracena bývá, tobě jsem dal a synům tvým, i dcerám tvým s tebou ustanovením věčným. Každý, kdo je čistý v domě tvém, bude je jíst. ¹²Všechno, co předního je z oleje a co nejlepšího je vína a obilí, prvotiny těch věcí, které dají Hospodinu, dal jsem tobě. ¹³Prvotiny všech věcí, které rostly v zemi jejich, ty přinesou Hospodinu, a tvé budou. Každý, kdo je čistý v domě tvém, jíst je bude. ¹⁴Všechno oddané Bohu v Izraeli tvé bude. ¹⁵Cokoli otvírá život všelijakého těla, které obětováno bývá Hospodinu, tak z lidí jako ze zvířat, tvé bude; prvorozené však z lidí, vyplaceno bude, prvorozené také z nečistých zvířat vyplatit kážeš. ¹⁶Výplata pak jeho, když mu již jeden měsíc bude, podle ceny tvé bude pěti loty stříbra podle lotu svatyně; dvacet peněz váží lot. ¹⁷Ale prvorozeného z volů nebo z ovcí nebo z koz nedáš vyplatit; neboť posvěceny jsou. Krev jejich vykropíš na oltář a tuk jejich zapálíš, aby byl obětí ohnivou vůně spokojující Hospodina. ¹⁸Maso pak jejich tvé bude; jako hrudí z oběti sem i tam obracení a jako plece pravé tvé bude. ¹⁹Každou oběť vzhůru pozdvížení z věcí posvěcených, které přinášejí synové Izraelští Hospodinu, dal jsem tobě a synům tvým, i dcerám tvým s tebou ustanovením věčným, smlouvou trvanlivou a věčnou před Hospodinem, tobě i semeni tvému s tebou. ²⁰Mluvil také Hospodin k Aronovi: V zemi jejich, dědictví ani dílu svého mezi nimi nebudeš mít; já jsem díl tvůj a dědictví tvé uprostřed synů Izraelských. ²¹Synům pak Lévi aj, dal jsem všechny desátky v Izraeli za dědictví, za službu jejich, kterou vykonávají, sloužíce při stánku úmluvy. ²²A synové Izraelští nechtě nepřístupují k stánku úmluvy, aby nenesli hříchu a nezemřeli. ²³Ale sami Levítové konat budou službu při stánku úmluvy a sami ponosou nepravost svou. Ustanovení věčné v pronárodech vašich to bude, aby dědictví nemivali mezi syny Izraelskými. ²⁴Neboť desátky synů Izraelských, které přinášet budou Hospodinu v oběť vzhůru pozdvížení, dal jsem Levítům za dědictví; proto jsem o nich řekl: uprostřed synů Izraelských nebudou mít dědictví. ²⁵A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁶Mluv k Levítům a rci jim: Když vezmete desátky od synů Izraelských, které jsem vám dal od nich za dědictví vaše, tedy přinesete z nich oběť vzhůru pozdvížení Hospodinu, desátky z desátků. ²⁷A počtena vám bude ta oběť vaše jako obilí z humna a jako víno od presu. ²⁸Tak vy také přinesete oběť vzhůru pozdvížení Hospodinu ze všech desátků svých, které vezmete od synů Izraelských, a dáte z nich oběť Hospodinovu Aronovi knězi. ²⁹Ze všech darů svých přinesete každou oběť vzhůru pozdvížení Hospodinu, díl posvěcený všeho, co nejlepšího je. ³⁰Díš jim také: Když obětovat budete z toho, co nejlepšího je, počteno bude Levítům jako úrody z humna a jako úrody od presu. ³¹Jíst pak budete ty desátky na všelijakém místě vy i čeled' vaše; neboť to mzda vaše je za službu vaši při stánku úmluvy. ³²A neponesete pro to hříchu, když obětovat budete to, co nejlepšího jest; a tak neposkvrníte věci posvěcených od synů Izraelských a nezemřete.

19 A mluvil Hospodin k Mojžíšovi a k Aronovi, řka: ²Toto je ustanovení zákona, které přikázal Hospodin, řka: Mluv k synům Izraelským, ať vezmouce, přivedou k tobě jalovici červenou bez vady, na niž by nebylo poskvrny a na kterou by ještě jho nebylo kladeno. ³A dáte ji Eleazarovi knězi, který vyvede ji ven z stanů a rozkáže ji zabít před sebou. ⁴A vezma Eleazar kněz krve její na prst svůj, kropit bude jí naproti stánku úmluvy sedmkrát. ⁵Potom káže tu jalovici spálit před očima svýma; kůži její i maso její i krev její s lejny jejími dá spálit. ⁶A vezma kněz dřeva cedrového, yzopu a látky dvakrát barvené, uvrhne to vše do ohně, ve kterém ta jalovice hoří. ⁷A vypere kněz roucha svá a tělo své umyje vodou; potom vejde do stanů a bude nečistý až do večera. ⁸Tak také i ten, který jí páčil, vypere roucha svá ve vodě a tělo své obmyje vodou a nečistý bude až do večera. ⁹Popel pak té jalovice spálené smete muž čistý a vysype jej vně za stany na místě čistém, aby byl všem synům Izraelským chován k vodě očištění, která bude k očištění za hřích. ¹⁰A ten, kdo by smetl popel té jalovice, vypere roucha svá a nečistý bude až do večera. A budou to mít synové Izraelští i příchozí, který je hostem uprostřed nich, za ustanovení věčné. ¹¹Kdo by se dotkl těla kteréhokoli mrtvého člověka, nečistý bude po sedm dní. ¹²Takový očišťovat se bude tou vodou dne třetího a dne sedmého, a bude čistý; neočistí-li se pak dne třetího a dne sedmého, nebude čistý. ¹³Kdokoli by, dotkna se těla mrtvého člověka, který umřel, neočistil se, příbytku Hospodinova poskvrnil. Proto vyhlazena bude duše ta z Izraele, neboť vodou očišťování není pokropen; nečistý bude a nečistota jeho zůstává na něm. ¹⁴Tento je také zákon, kdyby člověk umřel v stanu: Kdokoli by vešel do toho stanu a kdokoli by byl v stanu, nečistý bude po sedm dní. ¹⁵Taktéž všelijaká nádoba odkrytá, která by neměla svrchu přikryvadla na sobě, nečistá bude. ¹⁶Tak kdokoli by se dotkl na poli buď mečem zabitého, anebo mrtvého, buďto kosti člověka, anebo hrobu, nečistý bude po sedm dní. ¹⁷A vezmou pro nečistého popela ze spálení za hřích a nalejí na něj vody živé do nádoby. ¹⁸Potom vezme člověk čistý yzopu a omočí jej v té vodě a pokropí stanu, i všeho nádobí i lidí, kteří by tu byli, taktéž toho, který dotkl se kosti anebo zabitého anebo mrtvého anebo hrobu. ¹⁹Pokropí tedy čistý nečistého v den třetí a v den sedmý; a když jej očistí dne sedmého, vypere šaty své a umyje se vodou a čistý bude večer. ²⁰Jestliže by pak kdo nečistý jsa, neočistil se, vyhlazena bude duše ta z prostředku shromáždění; neboť svatyně Hospodinovy poskvrnil, vodou očišťování nejsa pokropen; nečistý je. ²¹A bude jim to za ustanovení věčné. Kdo by pak tou

vodou očišťování kropil, vypere roucha svá, a kdo by se dotkl vody očišťování, nečistý bude až do večera.
²² Čehokoli dotkl by se nečistý, nečisté bude; člověk také, který by se dotkl toho, nečistý bude až do večera.

20 A přitáhlo všechno množství synů Izraelských na poušť Tsin, měsíce prvního; a pozůstal lid v Kádes, kde umřela Maria a tu je pochována. ² A když množství to nemělo vody, sešli se proti Mojžíšovi a proti Aronovi. ³ A domlouval se lid na Mojžíše a mluvili, řkouce: Ó kdybychom i my byli zemřeli, když zemřeli bratři naši před Hospodinem! ⁴ Proč jste jen uvedli shromáždění Hospodinovo na poušť tuto, abychom zde pomřeli i my i dobytek náš? ⁵ A proč jste nás vyvedli z Egypta, abyste uvedli nás na toto zlé místo, na němž se nerodí ani obilí ani fíků ani hroznů ani jablek zrnatých, na kterémž ani vody ku pití není? ⁶ Tedy odšel Mojžíš s Aronem od tváře shromáždění ke dveřím stánku úmluvy a padli na tváře své; a ukázala se sláva Hospodinova nad nimi. ⁷ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁸ Vezmi hůl a shromáždíce všechno množství, ty i Aron bratr tvůj, mluvte ke skále této před očima jejich, a vydá vodu svou. A vyvedeš jim vodu ze skály a dáš nápoj všemu množství i dobytku jejich. ⁹ Tedy vzal Mojžíš hůl před tváří Hospodinovou, jak rozkázal jemu. ¹⁰ A svolali Mojžíš s Aronem všechno množství před skálu a řekl jim: Slyšte nyní, ó reptáci: Zdali ze skály této vyvedeme vám vodu? ¹¹ A pozdvihl Mojžíš ruky své a udeřil ve skálu holí svou po dvakrát; a vyšly vody hojné a pilo všechno množství i dobytek jejich. ¹² Potom řekl Hospodin Mojžíšovi a Aronovi: Že jste mi nevěřili, abyste posvětili mne před očima synů Izraelských, proto neuvedete shromáždění tohoto do země, kterou jsem jim dal. ¹³ To jsou ty vody sváru, o které svářili se synové Izraelští s Hospodinem, a posvěcen je v nich. ¹⁴ A poslal Mojžíš posly z Kádes ke králi Edom, aby řekli: Toto vzkazuje bratr tvůj Izrael: Ty víš o všech těžkostech, které přišly na nás, ¹⁵ Že sestoupili otcové naši do Egypta a bydlili jsme tam za mnoho let. Egyptští pak sužovali nás i otce naše. ¹⁶ A volali jsme k Hospodinu, který uslyšel hlas náš, a poslav anděla, vyvedl nás z Egypta, a aj, již jsme v Kádes městě, při pomezí tvém. ¹⁷ Necht, prosím, projdeme skrze zemi tvou. Nepůjdeme přes roli ani přes vinice, aniž pít budeme vody z či studnice; cestou královskou půjdeme a neuchýlíme se napravo ani nalevo, dokud nepřejdeme mezi tvých. ¹⁸ Jemuž odpověděl Edom: Nechoď skrze mou zemi, abych s mečem nevyšel v cestu tobě. ¹⁹ A řekli mu synové Izraelští: Obecnou silnicí půjdeme, a jestliže vody tvé napili bychom se, buď my nebo dobytek náš, zaplatíme ji; nic jiného nežádáme, jen pěšky abychom prošli. ²⁰ Odpověděl: Neprojdeš. A vytáhl proti nim Edom s množstvím lidu a se silou velikou. ²¹ Když tedy nedopustil Edom Izraelovi, aby přešel meze jeho, uchýlil se Izrael od něho. ²² A hnuvše se synové Izraelští i všechno množství jejich z Kádes, přišli na horu řečenou Hor. ²³ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi a Aronovi na hoře Hor, při pomezí země Edom, řka: ²⁴ Připojen bude Aron k lidu svému; neboť nevejde do země, kterou jsem dal synům Izraelským, protože jste vzdorovali byli řeči mé při vodách sváru. ²⁵ Pojmi Arona a Eleazara syna jeho a uveď je na horu Hor. ²⁶ A svlečes Arona z roucha jeho a oblečeš v ně Eleazara syna jeho; neboť Aron připojen bude k lidu svému a tam umře. ²⁷ A učinil Mojžíš, jak rozkázal Hospodin, a vstoupili na horu Hor před očima všeho množství. ²⁸ A svlékl Mojžíš Arona z roucha jeho a oblékl v ně Eleazara syna jeho. A umřel tam Aron na pahrbku hory, Mojžíš pak a Eleazar sestoupili z hory. ²⁹ Vidouce pak všechno množství, že umřel Aron, oplakávali ho po třicet dní, všecken dům Izraelský.

21 To když uslyšel Kananejský král v Arad, který bydlil na poledne, že by táhl Izrael tou cestou, kterou byli zvědové šli, bojoval s ním a zajal jich množství. ² Tedy Izrael učinil slib Hospodinu, řka: Jestliže dáš lid tento v ruce mé, do gruntu zkazím města jejich. ³ A uslyšel Hospodin hlas Izraele a dal mu Kananejské, který do gruntu zkazil je i města jejich a nazval jméno toho místa Horma. ⁴ Potom hnuli se z hory Hor cestou k moři Rudému, aby obešli zemi Idumejskou; a malomyslně lid velice na cestě. ⁵ A mluvil lid proti Bohu a proti Mojžíšovi: Proč jste vyvedli nás z Egypta abychom zemřeli na poušti? Neboť ani chleba ani vody není, a duše naše chléb tento ničemný sobě již zošklivila. ⁶ Proto dopustil Hospodin na lid hady ohnivé, kteří jej štípali, tak že množství lidu zemřelo z Izraele. ⁷ Tedy přišel lid k Mojžíšovi a řekli: Zhřešili jsme, neboť jsme mluvili proti Hospodinu a proti tobě; modli se Hospodinu, ať odejme od nás ty hady. A modlil se Mojžíš za lid. ⁸ A řekl Hospodin Mojžíšovi: Udělej sobě hada podobného těm ohnivým a vyzdvihni jej na sochu; a každý uštknutý, když pohledí na něj, živ bude. ⁹ A udělal Mojžíš hada měděného a vyzdvihl jej na sochu; a stalo se, když uštkl had někoho a on vzhlédl na hada měděného, že zůstal živ. ¹⁰ Tedy hnuli se odtud synové Izraelští a položili se v Obot. ¹¹ Potom pak hnuvše se z Obot, položili se při pahrbcích hor Abarim na poušti, která je

20:11 Po dvakrát. Někteří komentátoři jsou toho názoru, že Mojžíš nevešel do Země proto, že se stal nedůtklivým *soudcem* lidu, ačkoliv měl zůstat jeho *přímělníkem*; že mu poté, co právě pochoval svou setru Miriam (1), došla trpělivost s nevděčnými donekonečna reptajícími. Přestože taková aplikace má co říct, text říká, že to byl trest za Mojžíšovu a Áronovu nedůvěru (12). Srv. pozn. 12.

20:12 Že jste mi nevěřili. Zdá se, že když Mojžíš udeřil do skály poprvé, žádná voda nevytryskla, a on pod tlakem přihlížejícího davu zapochyboval, zda Boha slyší správně, a zkusil to pro jistotu ještě jednou (11). Toto zaváhání ho stálo vstup do Země Zaslíbené. Jakoby Bůh byl nejpřísnější na ty, kdo jsou Mu nejbliž; taková si nemohou dovolit totéž, co jiní, kteří nejsou v takové Boží blízkosti (srv. 1Pt 4:17).

naproti zemi Moábské k východu slunce.¹² Odtud brali se a položili se v údolí Záred.¹³ Opět hnuvše se odtud, položili se u brodu potoka Arnon, který je na poušti a vychází z končin Amorejských. Neboť Arnon je pomezí Moábské mezi Moábskými a Amorejskými.¹⁴ Proto praví se v knize bojů Hospodinových, že proti Vahebovi ve vichřici bojoval a proti potokům Arnon.¹⁵ Neboť tok těch potoků, který se nachyluje ku položení Ar, ten jde podle pomezí Moábského.¹⁶ A odtud táhli do Beer; a to je to Beer, o němž byl řekl Hospodin k Mojžíšovi: Shromážd' lid a dám jim vodu.¹⁷ Tedy zpíval lid Izraelský písničku tuto: Vystup studnice, propěvujte o ní;¹⁸ Studnice, kterou kopala knížata, kterou vykopali přední z lidu s vydavatelem zákona holemi svými. Z pouště pak brali se do Matana,¹⁹ A z Matana do Nahaliel, z Nahaliel do Bamot,²⁰ A z Bamot do údolí, které je na poli Moábském až k vrchu hory, která leží na proti poušti.²¹ Tedy poslal lid Izraelský posly k Seonovi králi Amorejskému, řka: ²² Necht' jdeme skrze zemi tvou. Neuchýlíme se ani do pole ani do vinic ani z studnic vody pít nebudeme, ale cestou královskou půjdeme, dokud nepřejdeme pomezí tvého.²³ A nedopustil Seon jít lidu Izraelskému skrze krajinu svou, nýbrž sebrav Seon všechen lid svůj, vytáhl proti lidu Izraelskému na poušť a přitáhnul do Jasa, bojoval proti Izraelovi.²⁴ A porazil jej lid Izraelský mečem a vzal v dědictví zemi jeho, od Arnon až do Jabok a až do země synů Ammon; neboť pevné bylo pomezí Ammonitských.²⁵ Tedy vzal Izrael všechna ta města a přebýval ve všech městech Amorejských, v Ezebon a ve všech městečkách jeho.²⁶ Neboť Ezebon bylo město Seona krále Amorejského, který když bojoval proti králi Moábskému prvnímu, vzal mu všechnu zemi jeho z rukou jeho až do Arnon.²⁷ Protož říkali v přísloví: Podte do Ezebon, aby vystaveno bylo a vzděláno město Seonovo.²⁸ Neboť oheň vyšel z Ezebon a plamen z města Seon, a spálil Ar Moábských a obyvatele výsosti Arnon.²⁹ Běda tobě Moáb, zahynuls lide Chámos; dal syny své v utíkání a dcery své v zajetí králi Amorejskému Seonovi.³⁰ A království jejich zahynulo od Ezebon až do Dibon a vyhladili jsme je až do Nofe, které je až k Medaba.³¹ A tak bydlil Izrael v zemi Amorejské.³² Potom poslal Mojžíš aby shlédli Jazer, které vzali i s městečky jeho; a tak vyhnal Amorejské, kteří tam bydlili.³³ Obrátivše se pak, táhli cestou k Bázan. A vytáhl Og, král Bázan, proti nim, on i všechen lid jeho, aby bojoval v Edrei.³⁴ Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Neboj se ho; neboť v ruce tvé dal jsem jej i všechen lid jeho i zemi jeho, a učiníš jemu tak, jak jsi učinil Seonovi, králi Amorejskému, který bydlil v Ezebon.³⁵ A porazili jej i syny jeho i všechen lid jeho, takže žádný živý po něm nezůstal, a uvázali se dědičně v zemi jeho.

22 A táhli synové Izraelští a položili se na polích Moábských, nedocházejí k Jordánu, naproti Jerichu.² A viděl Balák, syn Seforův, všechno, co učinil Izrael Amorejskému.³ A bál se Moáb toho lidu velmi, protože ho bylo mnoho a svíral se pro přítomnost synů Izraelských.⁴ Protož řekl Moáb k starším Madianským: Tudíž toto množství požere všechno, což je vůkol nás, jako sžírá vůl trávu polní. Byl pak Balák, syn Seforův, toho času králem Moábským.⁵ A poslal posly k Balámovi, synu Beorovu, do města Petor, které je při řece v zemi vlasti jeho aby povolal ho, řka: Aj, lid vyšel z Egypta aj, přikryl povrch země a usazuje se proti mně.⁶ Proto nyní pojd', prosím, zlořeč mně k vůli lidu tomuto, nebo silnější mne jest; snad zvítězím nad ním a porazím jej, anebo vyženu ze země této. Vím zajisté, že komuž ty zehnáš, požehnaný bude, a komuž ty zlořečíš, bude zlořečený.⁷ Tedy šli starší Moábští a starší Madianští, nesouce v rukou svých peníze za zlořečení; a přišli k Balámovi a vypravovali mu slova Balákova.⁸ On pak řekl jim: Pobudte zde přes tuto noc a dám vám odpověď, jak mi mluvit bude Hospodin. A zůstala knížata Moábská s Balámem.⁹ Přišel pak Bůh k Balámovi a řekl: Kdo jsou ti muži u tebe?¹⁰ Odpověděl Balám Bohu: Balák, syn Seforův, král Moábský, poslal ke mně, řka: ¹¹ Aj, lid ten, který vyšel z Egypta, přikryl povrch země; proto nyní pojd', proklej mi jej, snad zvítězím, bojuje s ním, a vyženu jej.¹² A řekl Bůh k Balámovi: Nechoď s nimi, aniž zlořeč lidu tomu, neboť požehnaný je.¹³ Tedy Balám vstav ráno, řekl knížatům Balákovým: Navratte se do země své, neboť nechce mi dopustit Hospodin, abych šel s vámi.¹⁴ A vstavše knížata Moábská, přišli k Balákovi a řekli: Nechtěl Balám jít s námi.¹⁵ Tedy opět poslal Balák více knížat a znamenitějších, nežli první.¹⁶ Kterí přišedše k Balámovi, řekli jemu: Toto praví Balák, syn Seforův: Nevzpěčuj se, prosím, přijít ke mně.¹⁷ Neboť velikou ctí tě ctít chci, a cokoli mi rozkážeš, učiním; proto přijď, prosím, proklej mi lid tento.¹⁸ Odpovídaje pak Balám, řekl služebníkům Balákovým: Byť mi pak dal Balák plný dům svůj stříbra a zlata, nemohl bych přestoupit slova Hospodina Boha svého a učinit proti němu malé nebo veliké věci.¹⁹ Nyní však zůstaňte, prosím, zde i vy také této noci abych zvěděl, co dále mluvit bude Hospodin se mnou.²⁰ Přišed pak Bůh k Balámovi v noci, řekl jemu: Poněvadž proto aby povolali tě, přišli muži tito, vstana, jdi s nimi, a však co přikážu tobě, to číň.²¹ Tedy Balám vstav ráno, osedlal oslici svou a bral se s knížaty Moábskými.²² Ale rozpálil se hněv Boží, protože jel s nimi a postavil se anděl Hospodinův na cestě aby mu překazil; on pak seděl na oslici své, maje s sebou dva služebníky své.²³ A když uzřela oslice anděla Hospodinova, jak stojí na cestě a meč jeho vytržený v ruce jeho, uhnula se s cesty a šla polem. A bil ji Balám, aby ji navedl zase na cestu.²⁴ A anděl Hospodinův stál na stezce u vinice mezi dvěma zidkami.²⁵ Viduci pak oslice anděla Hospodinova, přitiskla se ke zdi, přitiskla také nohu Balámovi ke zdi; pročež opět bil ji.²⁶ Potom anděl Hospodinův šel dále a stál v úzkém místě, kde nebylo žádné cesty k uchýlení

se napravo nebo nalevo. ²⁷ A viduci oslice anděla Hospodinova, padla pod Balámem; pročež rozhněval se velmi Balám a bil oslici kyjem. ²⁸ A otevřel Hospodin ústa oslice, a řekla Balámovi: Co jsem učinila, že již po třetí mne biješ? ²⁹ Řekl Balám k oslici: To, že jsi mne v posměch uvedla. Ó bych měl meč v rukou, jistě bych tě již zabil. ³⁰ Odpověděla oslice Balámovi: Zdali nejsem oslice tvá? Jezdíval jsi na mně, jak jsi mne dostal až do dnes; zdali jsem kdy obyčej měla tak činit tobě? Který odpověděl: Nikdy. ³¹ V tom otevřel Hospodin oči Balámovy, a uzměl anděla Hospodinova, jak stojí na cestě, maje meč vytasený v ruce své; a nakloniv hlavy, poklonu učinil na tvář svou. ³² A mluvil k němu anděl Hospodinův: Proč jsi bil oslici svou po třikrát? Aj, já vyšel jsem, abych se protivil tobě; neboť uchýlil jsi se z cesty přede mnou. ³³ Když viděla mne oslice, vyhnula mi již po třikrát; a byť mi se byla nevyhnula, již bych byl také tebe zabil a jí živé nechal. ³⁴ Odpověděl Balám andělu Hospodinovu: Zhřešil jsem, neboť jsem nevěděl, že ty stojíš proti mně na cestě; proto nyní, jestliže se nelíbí tobě, raději navrátím se domů. ³⁵ Řekl anděl Hospodinův k Balámovi: Jdi s muži těmi, avšak slovo, které mluvit budu tobě, to mluvití budeš. Tedy šel Balám s knížaty Balákovými. ³⁶ Uslyšev pak Balák o příchodu Balámovu, vyšel proti němu do města Moábského, které bylo při řece Arnon, jenž je při konci pomezí. ³⁷ A řekl Balák Balámovi: Zdali jsem víc než jednou neposílal pro tě? Pročež jsi tedy nepřišel ke mně? Proto-li, že bych tě náležitě uctít nemohl? ³⁸ Odpověděl Balám Balákovi: Aj, již jsem přišel k tobě; nyní pak zdali všelijak budu co moci mluvit? Slovo, které vložil Bůh v ústa má, to mluvit budu. ³⁹ A bral se Balám s Balákem a přijeli do města Husot. ⁴⁰ Kdežto nabiv Balák volů a ovcí, poslal k Balámovi a ke knížatům, kteří s ním byli. ⁴¹ Nazítří pak ráno, pojav Balák Baláma, uvedl ho na výsosti modly Bál, odkud shlédli i nejzazší díl lidu Izraelského.

23 A řekl Balám Balákovi: Udělej mi tuto sedm oltářů a připrav mi také sedm volků a sedm skopců. ² A udělal Balák, jak mluvil Balám. Tedy obětoval Balák a Balám volka a na každém oltáři. ³ Řekl pak Balám Balákovi: Postůj při oběti své zápalné a půjdu, zdali by se potkal se mnou Hospodin, a cokoli by mně ukázal, povím tobě. A odešel sám. ⁴ A potkal se Bůh s Balámem, a řekl jemu Balám: Sedm oltářů přichystal jsem a obětoval jsem volka a skopce na každém oltáři. ⁵ Vložil pak Hospodin slovo v ústa Balámova a řekl: Navrať se k Balákovi a tak mluv. ⁶ A navrátil se k němu a našel jej, jak stojí při oběti své zápalné, i všechna knížata Moábská. ⁷ Tedy vzav před sebe přísloví své, řekl: Z Aram přivedl mne Balák král Moábský, z hor východních, řka: Pojď, zlořeč mi kvůli Jakobovi a pojď, vydej klatbu na Izraele. ⁸ Proč bych zlořečil, komu Bůh silný nezlořečí? A proč bych proklínal, koho Hospodin neproklíná? ⁹ Když z vrchu skal hledím na něj a s pahrbků spatřuji jej, aj, lid ten sám bydlí a k jiným národům se nepřiměšuje. ¹⁰ Kdo sečte prach Jakobův? A kdo počet? Kdo sečte čtvrtý díl Izraelského lidu? Ó bych já umřel smrtí spravedlivých a dokonání mé ó by bylo jako i jeho! ¹¹ A řekl Balák Balámovi: Co mi to děláš? Abys zlořečil nepřítelům mým, povolal jsem tě, a ty pak ustavičně dobrořečíš jim. ¹² Který odpovídaje, řekl: Zdali toho, což Hospodin vložil v ústa má, nemám dbát, abych tak mluvil? ¹³ A řekl jemu Balák: Pojď, prosím, se mnou na jiné místo, odkud bys viděl jej (jen zadní díl jeho vidět budeš a všeho nebudeš vidět) a proklej mi jej odtud. ¹⁴ A pojav jej, vyvedl ho na rovinu Zofim, na vrch jednoho pahrbku, a udělav sedm oltářů, obětoval volka a skopce na každém oltáři. ¹⁵ Řekl pak Balákovi: Postůj tuto při zápalné oběti své a já půjdu tamto vstříc Hospodinu. ¹⁶ A potkal se Hospodin s Balámem, a vloživ slovo v ústa jeho, řekl: Navrať se k Balákovi a mluv tak. ¹⁷ Přišel tedy k němu a hle, on stál při zápalné oběti své a knížata Moábská s ním. Jemuž řekl Balák: Co mluvil Hospodin? ¹⁸ A on vzav přísloví své, řekl: Povstaň Baláku a slyš, pozoruj mne, synu Seforův. ¹⁹ Bůh silný není jako člověk, aby klamal, a jako syn člověka, aby se měnil. Co by řekl, zdali neučiní? Co by promluvil, zdali nepotvrdí toho? ²⁰ Hle, abych dobrořečil, přijal jsem to na sebe; neboť dobrořečil, a já toho neodvolám. ²¹ Nepatří na nepravosti v Jakobovi, aniž hledí na přestoupení v Izraeli; Hospodin Bůh jeho je s ním a zvuk krále vítězícího v něm. ²² Bůh silný vyvedl je z Egypta, jako silou jednorožcovou byv jim. ²³ Neboť není kouzel proti Jakobovi, ani zaklínání proti Izraelovi; již od toho času vypravováno bude o Jakobovi a Izraelovi, co učinil s ním Bůh silný. ²⁴ Aj, lid jako silný lev povstane a jakožto lvíče vzchopí se; nepoloží se, dokud by nejedl loupeže a dokud by nevypil krve zbitých. ²⁵ A řekl Balák Balámovi: Aniž mu již zlořeč více ani dobrořeč. ²⁶ Jemuž odpověděl Balám, řka: Zdali jsem nepravil, že, cokoli by mi mluvil Hospodin, to učiním? ²⁷ A řekl Balák Balámovi: Poď, prosím, povedu tě na jiné místo, odkud snad líbit se bude Bohu, abys mi je proklel. ²⁸ A pojav Balák Baláma, uvedl jej na vrch hory Fegor, která leží naproti poušti. ²⁹ Tedy řekl Balám Balákovi: Udělej mi tuto sedm oltářů a připrav mi také sedm volků a sedm skopců. ³⁰ A učinil Balák, jak řekl Balám, a obětoval volka a skopce na každém oltáři.

24 Vida pak Balám, že by se líbilo Hospodinu, aby dobrořečil Izraelovi, již více nešel jako prvé, jednou i po druhé, k čárům svým, ale obrátil tvář svou proti poušti. ² A pozdvih oči svých, viděl Izraele bydlícího v staních po svých pokoleních, a byl nad ním duch Boží. ³ A vzav podobenství své, dí: Řekl Balám, syn Beorův, řekl muž mající otevřené oči, ⁴ Řekl slyšící výmluvnosti Boha silného, který vidění všemohoucího vidí, který

když padne, otevřené má oči: ⁵ Jak velmi krásné jsou stánky tvé, Jákobe, přibytky tvoje, Izraeli! ⁶ Tak jako se potoky rozšiřují, jako zahrady podél řeky, jako stromoví aloe, které štíplil Hospodin, jako cedry podél vod. ⁷ Poteče voda z okovu jeho a símě jeho ve vodách mnohých. A král jeho vyvýšen bude více než Agag a vyzdvihne se království jeho. ⁸ Bůh silný vyvedl jej z Egypta, jako udatnost jednorožcova je jemu; sežere národy nepřátelské sobě a kosti jich potře a střelami svými prostřílí. ⁹ Složil se a ležel jako lvíče a jako lev zuřivý; kdo jej vzbudí? Kdo by požehnaní dával tobě, požehnaný bude, a kdo by zlořečil, bude zlořečený. ¹⁰ Tedy rozpáliv se hněvem Balák proti Balámovi, tleskl rukama svýma a řekl Balámovi: Abys zlořečil nepřátelům mým, povolal jsem tebe a aj, ustavičně dobrořečil jsi jim již po třikrát. ¹¹ Proto nyní navrat se raději k místu svému. Byl jsem řekl: Velikou ctí tě ctít chci, a hle, Hospodin zbavil tě ctí. ¹² Jemuž odpověděl Balám: Však hned poslům tvým, které jsi poslal ke mně, mluvil jsem, řka: ¹³ Byť mi dal Balák plný dům svůj stříbra a zlata, nebudu moci přestoupit řeči Hospodinovy, abych činil dobré nebo zlé sám od sebe; co mi Hospodin oznámí, to mluvit budu, ¹⁴ (Ale však ještě já, již odcházejí k lidu svému, počkej, poradím tobě,) co učiní lid ten lidu tvému v posledních dnech. ¹⁵ Tedy vzav podobenství své, dí: Řekl Balám, syn Beorův, řekl muž mající oči otevřené, ¹⁶ Řekl slyšící výmluvnosti Boha silného, který zná naučení nejvyššího a vidění všemohoucího vidí, který když padne, otevřené má oči: ¹⁷ Uzřím jej, ale ne nyní, pohledím na něj, ale ne zblízka. Vyjde hvězda z Jákoba a povstane berla z Izraele, která poláme knížata Moábská a zkazí všechny syny Set. ¹⁸ A bude Edom podmaněn a Seir v vladařství přijde nepřátelům svým; neboť Izrael zmužile sobě počínat bude. ¹⁹ Panovat bude pošlý z Jákoba a zahladí ostatky z každého města. ²⁰ A když uzřel Amalecha, vzav podobenství své, řekl: Jakož počátek národů Amalech, tak konec jeho do gruntu zahyne. ²¹ Uzřev pak Cinea, vzav podobenství své, řekl: Pevný je přibytěk tvůj a na skále založils hnízdo své; ²² Ale však vyhnán bude Cineus assur zajatého jej povede. ²³ Opět vzav podobenství své, řekl: Ach, kdo bude živ, když toto učiní Bůh silný? ²⁴ A bárky z země Cítim připlnou a usouzí Assyrské, usouzí také Židy, ale i ten lid do konce zahyne. ²⁵ Potom vstav Balám, odešel a navrátil se na místo své; Balák také odešel cestou svou.

25 V tom, když pobyl Izrael v Setim, počal lid smilnit s dcerami Moábskými. ² Které pozvaly lidu k obětem bohů svých; a jedl lid a klaněli se bohům jejich. ³ A připojil se lid Izraelský k modle Belfegor, a popudila se prchlivost Hospodinova proti Izraelovi. ⁴ A řekl Hospodin Mojžíšovi: Vezmi všechna knížata lidu a zvěšej ty nešlechetníky Hospodinu před sluncem aby se odvrátila prchlivost Hospodinova od Izraele. ⁵ A řekl Mojžíš soudcům Izraelským: Zabij jeden každý ze svých všelijakého, který se připojil k modle Belfegor. ⁶ A aj, jeden z synů Izraelských přišel a přivedl k bratrům svým ženu Madianku, na odivu Mojžíšovi i všemu množství synů Izraelských; oni pak plakali u dveří stánku úmluvy. ⁷ To když uzřel Fines, syn Eleazara, syna Aronova, kněze, vyvstal z prostředku množství toho a vzal kopí do ruky své. ⁸ A všed za mužem Izraelským do stanu, probodl je oba dva, muže Izraelského i ženu tu skrze břicho její; a odvrácena je rána od synů Izraelských. ⁹ Zhynulo jich pak od té rány dvacet čtyři tisíce. ¹⁰ Tedy mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹¹ Fines, syn Eleazara kněze, syna Aronova, odvrátil prchlivost mou od synů Izraelských, když horlil horlivostí mou uprostřed nich, tak abych neshladil synů Izraelských v horlivosti své. ¹² Proto díš: Aj, já dám jemu smlouvu svou pokoje. ¹³ A bude mít on i símě jeho po něm smlouvu kněžství věčného, protože horlil pro Boha svého a očistil syny Izraelské. ¹⁴ A bylo jméno muže Izraelského zabitého, který byl zabit s Madiankou, Zamri, syn Sálův, kníže domu otce svého z pokolení Simeonova. ¹⁵ Jméno pak ženy Madianky zabité, Kozbi, dcera Sur, který byl přední v národu svém, v domě otce svého mezi Madianskými. ¹⁶ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁷ Nepřátelsky zacházejte s těmi Madianskými a pobijte je. ¹⁸ Neboť i oni nepřátelsky a lstivě chovali se k vám a oklamali vás skrze modlu Fegor a skrze Kozbu, dceru knížete Madianského, sestru svou, která zabita je v den pomsty příšlé z příčiny Fegor.

26 A stalo se po té ráně, že mluvil Hospodin k Mojžíšovi a Eleazarovi, synu Arona kněze, řka: ² Sečtěte všechno množství synů Izraelských, od dvacetiletých a výše po domech otců jejich, všechny, kteří by mohli jít k boji v Izraeli. ³ Tedy mluvil Mojžíš a Eleazar kněz k nim na polích Moábských, při Jordánu proti Jerichu, řka: ⁴ Sečtěte lid od dvaceti let majících a výše, jak rozkázal Hospodin Mojžíšovi a synům Izraelským, kteří byli vyšli ze země Egyptské. ⁵ Ruben prvorozený byl Izraelův. Synové Rubenovi: Enoch, z něhož pošla čeleď Enochitská; Fallu, z něhož čeleď Fallutská; ⁶ Ezron, z něhož čeleď Ezronitská; Charmi, z něhož čeleď Charmitská. ⁷ Ty jsou čeledi Rubenovy. A bylo jich sečtených čtyřiceti tři tisíce, sedm set a třicet. ⁸ A syn Fallův Eliab. ⁹ Synové pak Eliabovi: Nemuel a Dátan a Abiron. To jsou ti, Dátan a Abiron, přední z shromáždění, kteří se vadili s Mojžíšem a s Aronem v spiknutí Chóre, když se protivili byli Hospodinu. ¹⁰ Pročež otevřela země ústa svá a pozřela je i Chóre, tehdy když zemřela ta rota a oheň spálil těch dvě stě a padesát mužů, kteří byli za příklad jiným. ¹¹ Synové pak Chóre nezemřeli. ¹² Synové Simeonovi po čeledích svých: Namuel, z něhož

čeled' Namuelitská; Jamin, z něhož čeled' Jaminská; Jachin, z něhož čeled' Jachinská; ¹³ Sohar, z něhož čeled' Soharská; Saul, z něhož čeled' Saulitská. ¹⁴ Ty jsou čeledi Simeonovy, jichž bylo dvacet dva tisíců a dvě stě. ¹⁵ Synové Gád po čeledích svých: Sefon, z něhož čeled' Sefonitská; Aggi, z něhož čeled' Aggitská; Suni, z něhož čeled' Sunitská; ¹⁶ Ozni, z něhož čeled' Oznitská; Heri, z něhož čeled' Heritská; ¹⁷ Arodi, z něhož čeled' Aroditská; Areli, z něhož čeled' Arelitská. ¹⁸ Ty jsou čeledi synů Gád, podle toho, jak sečtení jsou, čtyřicet tisíců a pět set. ¹⁹ Synové Judovi: Her a Onan; ale zemřeli Her i Onan v zemi Kanánské. ²⁰ Byli pak synové Judovi po čeledích svých: Séla, z něhož čeled' Sélanitská; Fáres, z něhož čeled' Fáresská; Zára, z něhož čeled' Záretsská. ²¹ Byli pak synové Fáresovi: Ezron, z něhož čeled' Ezronitská; Hamul, z něhož čeled' Hamulská. ²² Ty jsou čeledi Judovy, podle toho, jak sečtení jsou, sedmdesát šest tisíců a pět set. ²³ Synové Izacharovi po čeledích svých: Tola, z něhož čeled' Tolatská; Fua, z něhož čeled' Fuatská; ²⁴ Jasub, z něhož čeled' Jasubská; Simron, z něhož čeled' Simronská. ²⁵ Ty jsou čeledi Izacharovy, podle toho, jak sečtení jsou, šedesát čtyři tisíce a tři sta. ²⁶ Synové Zabulonovi po čeledích svých: Sared, z něhož čeled' Saredská; Elon, z něhož čeled' Elonská; Jafelel, z něhož čeled' Jafelelská. ²⁷ Ty jsou čeledi Zabulonovy, podle toho jak sečtení jsou, šedesát tisíc a pět set. ²⁸ Synové Jozefovi po čeledích svých: Manasses a Efraim. ²⁹ Synové Manassesovi: Machir, z něhož čeled' Machirská. A Machir zplodil Galáda, z něhož čeled' Galádská. ³⁰ Ti jsou synové Galád: Jezer, z něhož čeled' Jezerská; Helek, z něhož čeled' Helekitská; ³¹ Asriel, z něhož čeled' Asrielská; Sechem, z něhož čeled' Sechemská; ³² Semida, z něhož čeled' Semidatská; Hefer, z něhož čeled' Heferská. ³³ A Salfad, syn Heferův, neměl synů, než toliko dcery, jichž jsou tato jména: Mahla, Noa, Hegla, Melcha a Tersa. ³⁴ Ty jsou čeledi Manassesovy a načteno jich padesát dva tisíce a sedm set. ³⁵ Ale synové Efraimovi po čeledích svých: Sutala, z něhož čeled' Satalitská; Becher, z něhož čeled' Becherská; Tehen, z něhož čeled' Tehenská. ³⁶ A ti jsou synové Satalovi: Heran, z něhož čeled' Heranská. ³⁷ Ty jsou čeledi synů Efraimových, podle toho, jak sečtení jsou, třicet dva tisíce a pět set. Ti jsou synové Jozefovi po čeledích svých. ³⁸ Synové pak Benjaminovi po čeledích svých: Béla, z něhož čeled' Bélitská; Asbel, z něhož čeled' Asbelská; Ahiram, z něhož čeled' Ahiramská; ³⁹ Sufam, z něhož čeled' Sufamská; Hufam, z něhož čeled' Hufamská. ⁴⁰ Byli pak synové Béla: Ared a Námán; z Ared čeled' Aredská, z Námán čeled' Námanská. ⁴¹ Ti jsou synové Benjaminovi po čeledích svých, podle toho, jak sečtení jsou, čtyřicet pět tisíců a šest set. ⁴² Tito pak synové Danovi po čeledích svých: Suham, z něhož čeled' Suhamská. Ta je rodina Danova po čeledích svých. ⁴³ Všech čeledí Suhamských, jak sečtení jsou, šedesát čtyři tisíce a čtyři sta. ⁴⁴ Synové Asser po čeledích svých: Jemna, z něhož čeled' Jemnitská; Jesui, z něhož čeled' Jesuitská; ⁴⁵ Beria, z něhož čeled' Berietská. Synové Beriovi: Heber, z něhož čeled' Heberská; Melchiel, z něhož čeled' Melchielská. ⁴⁶ Jméno pak dcery Asser bylo Serach. ⁴⁷ Ty jsou čeledi synů Asser, tak jak sečtení jsou, padesát tři tisíce a čtyři sta. ⁴⁸ Synové Neftalímovi po čeledích svých: Jasiel, z něhož čeled' Jasielská; Guni, z něhož čeled' Gunitská; ⁴⁹ Jezer, z něhož čeled' Jezerská; Sallem, z něhož čeled' Salllemská. ⁵⁰ Ta je rodina Neftalímova po čeledích svých, tak jak sečtení jsou, čtyřicet pět tisíců a čtyři sta. ⁵¹ Ten je počet synů Izraelských, šestkrát sto tisíců a jeden tisíc, sedm set a třicet. ⁵² Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁵³ Těmto rozdělena bude země k dědictví podle počtu jmen. ⁵⁴ Většímu počtu větší dědictví dáš a menšímu menší; jednomu každému podle počtu sečtených jeho dáno bude dědictví jeho. ⁵⁵ A však losem ať je rozdělena země; podle jmen pokolení otců svých dědictví vezmou. ⁵⁶ Losem děleno bude dědictví její, buď jich mnoho nebo málo. ⁵⁷ Tito pak jsou sečtení z Levitů po čeledích svých: Gerson, z něhož čeled' Gersonitská; Kahat, z něhož čeled' Kahatská; Merari, z něhož čeled' Meraritská. ⁵⁸ Ty jsou čeledi Lévi: čeled' Lebnitská, čeled' Hebronitská, čeled' Moholitská, čeled' Musitská, čeled' Choritská. Kahat pak zplodil Amrama. ⁵⁹ A jméno manželky Amramovy Jochebed, dcera Lévi, která se mu narodila v Egyptě; ona pak porodila Amramovi Arona a Mojžíše a Marii sestru jejich. ⁶⁰ Aronovi pak zrozeni jsou: Nádab a Abiu, Eleazar a Itamar. ⁶¹ Ale Nádab a Abiu zemřeli, když obětovali oheň cizí před Hospodinem. ⁶² A bylo jich načteno tři a dvacet tisíců, všech pohlaví mužského od stáří měsíce jednoho a výše; neboť nebyli počtení mezi syny Izraelskými, protože jim nebylo dáno dědictví mezi syny Izraelskými. ⁶³ Tito sečtení jsou od Mojžíše a Eleazara kněze; oni sečtli syny Izraelské na polích Moábských při Jordánu, naproti Jerichu. ⁶⁴ Mezi těmito pak nebyl žádný z oněch sečtených od Mojžíše a Arona kněze, když počítali syny Izraelské na poušti Sinai; ⁶⁵ (Neboť řekl byl Hospodin o nich: Smrtí zemřou na poušti;) a žádný z nich nepozůstal, jedině Kálef, syn Jefonův, a Jozue, syn Nun.

27 Tehdy přistoupily dcery Salfada, syna Heferova, syna Galád, syna Machir, syna Manasse, z pokolení Manasse, syna Jozefova. Tato pak jsou jména dcer jeho: Mahla, Noa, Hegla, Melcha a Tersa. ² A postavily se před Mojžíšem a před Eleazarem knězem, i před knížaty a vším množstvím, u dveří stánku úmluvy a řekly: ³ Otec náš umřel na poušti, který však nebyl ze spolku těch, kteří se srotili proti Hospodinu v rotě Chóre; neboť pro hřích svůj umřel, synů žádných nemaje. ⁴ Což vyhlazeno být má jméno otce našeho z čeledi jeho, protože neměl syna? Dej nám dědictví mezi bratřími otce našeho. ⁵ A vznesl tu věc Mojžíš na Hospodina. ⁶ Který odpověděl Mojžíšovi, řka: ⁷ Dobře mluví dcery Salfad. Dej jim bez odporu právo dědictví mezi bratřími otce

jejich a přenes dědictví otce jejich na ně. ⁸ K synům pak Izraelským toto mluvíti budeš: Když by kdo umřel, nemaje syna, tedy přenesete dědictví jeho na dceru jeho. ⁹ Pakli by ani dcery neměl, tedy dáte dědictví jeho bratřím jeho. ¹⁰ Pakli by ani bratří neměl, tedy dáte dědictví jeho bratřím otce jeho. ¹¹ Pakli by ani strýců neměl, tedy dáte dědictví jeho příbuznému jeho, který je nejbližší jemu v rodu jeho aby dědičně obdržel je. A bude to synům Izraelským za ustanovení soudné, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. ¹² Řekl také Hospodin Mojžíšovi: Vstup na horu tuto Abarim a spatř zemi, kterou jsem dal synům Izraelským. ¹³ A když spatříš ji, připojen budeš k lidu svému i ty, jako připojen je Aron bratr tvůj, ¹⁴ Poněvadž jste odporovali řeči mé na poušti Tsín, při odporování všeho množství, kde jste mne měli posvětit při vodách před očima jejich. To jsou ty vody sváru v Kádes, na poušti Tsín. ¹⁵ A řekl Mojžíš Hospodinu, řka: ¹⁶ Opatř Hospodin Bůh duchů, Bůh všelijakého těla, shromáždění toto mužem hodným, ¹⁷ Který by vycházel před nimi a který by vcházel před nimi, který by vyvodil a zase uvodil je, aby nebylo shromáždění Hospodinovo jako ovce, které nemají pastýře. ¹⁸ A řekl Hospodin Mojžíšovi: Vezmi k sobě Jozue, syna Nun, muže, v kterém je duch můj, a vlož ruku svou na něj. ¹⁹ A postavě jej před Eleazarem knězem a přede vším shromážděním, dáš jemu naučení před očima jejich, ²⁰ A udělíš jemu slávy své, aby ho poslouchalo všechno množství synů Izraelských. ²¹ Který před Eleazarem knězem postavě se, ptát se ho bude na soud urim před Hospodinem. K rozkazu jeho vyjdou a k rozkazu jeho vejdou, on i všichni synové Izraelští s ním a všechno shromáždění. ²² A učinil Mojžíš tak, jak mu byl rozkázal Hospodin, a pojav Jozue, postavil jej před Eleazarem knězem a přede vším shromážděním. ²³ A vloživ ruce své na něj, dal jemu naučení, jak mluvil Hospodin skrze Mojžíše.

28 Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Příkaž synům Izraelským a rei jim: Obětí mých, chleba mého, v obětech mých ohnivých u vůni spokojující mne, nezanedbávejte mi přinášeti v čas k tomu vyměřený. ³ Díš tedy jim: Tato je oběť ohnivá, kterou obětovat budete Hospodinu: Beránky roční bez poskvrny dva, každého dne v oběť zápalnou ustavičně. ⁴ Beránka jednoho obětovat budeš ráno a beránka druhého obětovat budeš večer. ⁵ Desátý také díl míry efi mouky bělné, v oběť suchou, zadělané olejem nejčistším, čtvrtou částkou míry hin. ⁶ Ta je oběť zápalná ustavičná, která obětována je na hoře Sinai ve vůni příjemnou, v oběť ohnivou Hospodinu. ⁷ A oběť mokrá její, čtvrtý díl míry hin na každého beránka; v svatyni obětuj oběť mokrou silného nápoje Hospodinu. ⁸ Beránka pak druhého obětovati budeš večer, tak jako oběť suchou jitřní a jako oběť mokrou její obětovat budeš v oběť ohnivou, ve vůni spokojující Hospodina. ⁹ Dne také sobotního dva beránky roční bez poskvrny a dvě desetiny mouky bělné, olejem zadělané v oběť suchou s obětí její mokrou. ¹⁰ Ta bude oběť zápalná sobotní každého dne sobotního, mimo zápalnou oběť ustavičnou a mokrou oběť její. ¹¹ Také na nov měsíců vašich obětovat budete oběť zápalnou Hospodinu, volky mladé dva, skopce jednoho, beránek ročních bez poskvrny sedm; ¹² A tři desetiny mouky bělné, olejem zadělané v oběť suchou při každém volku a dvě desetiny mouky bělné, olejem zadělané v oběť suchou při každém skopci; ¹³ A jednu desetinu mouky bělné olejem zadělané v oběť suchou při každém beránku, k oběti zápalné ve vůni příjemnou, v oběť ohnivou Hospodinu. ¹⁴ Tyto pak oběti mokré jejich z vína: Půl míry hin bude při každém volku a třetí částka hin při skopci a čtvrtá částka hin při každém beránku. Ta je oběť zápalná k nov měsíci, každého měsíce přes celý rok. ¹⁵ Kozla také jednoho v oběť za hřích, mimo oběť ustavičnou, obětovat budete Hospodinu s mokrou obětí jeho. ¹⁶ Měsíce pak prvního, čtrnáctý den téhož měsíce Velikonoce budou Hospodinu, ¹⁷ A v patnáctý den téhož měsíce slavnost; za sedm dní chleby nekvašené jíst budete. ¹⁸ Prvního dne shromáždění svaté bude, žádného díla robotného nebudete dělat v něm. ¹⁹ Obětovat pak budete oběť ohnivou v zápal Hospodinu, volky mladé dva, skopce jednoho a sedm beránek ročních; bez poskvrny budou. ²⁰ A suchou oběť při nich, totiž mouku bělnou, olejem zadělanou, tři desetiny při každém volku a dvě desetiny při každém skopci obětovat budete. ²¹ A jednu desetinu obětovat budeš při každém beránku z těch sedmi beránek, ²² A kozla v oběť za hřích jednoho k očištění vás. ²³ Mimo oběť zápalnou jitřní, která je oběť ustavičná, obětovat budete to. ²⁴ Tak obětovat budete každého dne za těch sedm dní pokrm obětí ohnivých, ve vůni spokojující Hospodina, mimo zápalnou oběť ustavičnou a oběť mokrou její. ²⁵ Sedmého pak dne shromáždění svaté mít budete, žádného díla robotného nebudete dělat. ²⁶ V den také prvotin, když obětovat budete novou oběť suchou Hospodinu, vyplnice týdny vaše, shromáždění svaté mít budete; žádného díla robotného nebudete dělat. ²⁷ A obětovat budete oběť zápalnou, ve vůni spokojující Hospodina, volky mladé dva, skopce jednoho, beránek ročních sedm, ²⁸ A oběť suchou jejich, mouky bělné olejem zadělané tři desetiny při každém volku, dvě desetiny při každém skopci, ²⁹ Jednu desetinu při každém beránku z těch sedmi beránek, ³⁰ Kozla jednoho k očištění vašemu. ³¹ To mimo oběť zápalnou ustavičnou a oběť suchou její obětovat budete; bez poskvrny ať jsou s oběťmi svými mokrymi.

29 Měsíce pak sedmého v první den jeho shromáždění svaté mít budete, žádného díla robotného nebudete dělat; to je den troubení vašeho. ² A obětovat budete zápal ve vůni příjemnou Hospodinu, volka mladého

jednoho, skopce jednoho, beránek ročních bez poskvrny sedm; ³ A obět suchou při nich z mouky bělné olejem zadělané, tři desetiny na každého volka a dvě desetiny na každého skopce; ⁴ A desetina jedna na každého beránka z sedmi beránek; ⁵ A kozla jednoho v obět za hřích k očištění vás. ⁶ Mimo zápalnou obět novoměsíčnou s obětí její suchou a mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou a s obětmi jejich mokřými podle pořádku jejich, ve vůni příjemnou, v obět ohnivou Hospodinu. ⁷ V desátý pak den téhož měsíce sedmého shromáždění svatě mít budete a ponížovat budete životů svých; žádného díla nebudete dělat. ⁸ A obětovat budete obět zápalnou Hospodinu ve vůni příjemnou, volka mladého jednoho, skopce jednoho, beránek ročních sedm, a ti at jsou bez poskvrny; ⁹ A obět suchou jejich z mouky bělné olejem zadělané, tři desetiny na každého volka a dvě desetiny na každého skopce; ¹⁰ A desetina jedna na každého beránka z těch sedmi beránek; ¹¹ Kozla jednoho v obět za hřích, mimo obět za hřích k očištění a mimo zápal ustavičný s obětí suchou jeho a s obětmi mokřými jejich. ¹² V patnáctý také den měsíce sedmého shromáždění svatě mít budete; žádného díla robotného nebudete dělat, ale slavit budete svátek Hospodinu po sedm dní. ¹³ A obětovat budete zápal v obět ohnivou u vůni spokojující Hospodina, volků mladých třináct, skopce dva, beránek ročních čtrnáct, a ti at jsou bez poskvrny; ¹⁴ Též obět suchou jejich z mouky bělné olejem zadělané, tři desetiny na každého volka z třinácti volků, dvě desetiny na každého skopce z těch dvou skopců, ¹⁵ A jednu desetinu na každého beránka z těch čtrnácti beránek; ¹⁶ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo zápal ustavičný s obětí jeho suchou i mokrou. ¹⁷ Potom dne druhého volků mladých dvanáct, skopce dva, beránek ročních bez poskvrny čtrnáct, ¹⁸ S obětí suchou při nich a s obětmi mokřými jejich při každém volku, skopci i beránku podle počtu jejich, jak je obyčej; ¹⁹ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo zápal ustavičný s obětí suchou jeho a s obětmi mokřými jeho. ²⁰ Dne pak třetího volků jedenáct, skopce dva a beránek ročních bez poskvrny čtrnáct, ²¹ S obětí suchou a s obětmi mokřými jejich při každém volku, skopci i beránku, podle počtu jejich, jak je obyčej; ²² A kozla v obět za hřích jednoho, mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou i mokrou. ²³ Dne pak čtvrtého volků deset, skopce dva, beránek ročních bez poskvrny čtrnáct, ²⁴ S obětí suchou i s obětmi mokřými jejich při každém volku, skopci a beránku, podle počtu jejich, jak je obyčej; ²⁵ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou i mokrou. ²⁶ Dne také pátého volků devět, skopce dva, beránek ročních bez poskvrny čtrnáct, ²⁷ S obětí suchou i s obětmi mokřými jejich při každém volku, skopci i beránku, podle počtu jejich, jak je obyčej; ²⁸ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou i mokrou. ²⁹ A dne šestého volků osm, skopce dva, beránek ročních bez poskvrny čtrnáct, ³⁰ S obětí suchou a s obětmi mokřými jejich při každém volku, skopci i beránku, podle počtu jejich, jak je obyčej; ³¹ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou i s obětmi mokřými. ³² Taktéž dne sedmého volků sedm, skopce dva, beránek ročních bez poskvrny čtrnáct, ³³ S obětí suchou i s obětmi mokřými jejich na volky, skopce i beránky, podle počtu jejich, jak je obyčej; ³⁴ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou i mokrou. ³⁵ Dne pak osmého slavnost mít budete; žádného díla robotného nebudete dělat. ³⁶ A obětovat budete obět zápalnou, v obět ohnivou vůně spokojující Hospodina, volka jednoho, skopce jednoho a beránek ročních sedm bez poskvrny, ³⁷ S obětí suchou i s obětmi mokřými jejich při volku, skopci i beránkách, podle počtu jejich, jak je obyčej; ³⁸ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou i mokrou. ³⁹ Ty věci vykonávat budete Hospodinu při slavnostech vašich, kromě toho, což byste ze slibu anebo z dobré vůle své obětovali, buď zápalné, anebo suché, anebo mokré, anebo pokojné oběti vaše. ⁴⁰ A oznámil Mojžíš synům Izraelským všechny ty věci, které přikázal jemu Hospodin.

30 Mluvil také Mojžíš knížatům pokolení synů Izraelských, řka: Toto jest, co přikázal Hospodin: ² Jestliže by muž slib anebo přísahu učinil Hospodinu, závazkem zavazuje duši svou, nezruší slova svého; podle všeho, což vyšlo z úst jeho, učiní. ³ Když by pak osoba ženského pohlaví učinila slib Hospodinu a závazkem zavázala se v domě otce svého v mladosti své, ⁴ A slyše otec její slib a závazek její, jímž zavázala duši svou, mlčel by k tomu: tedy platné budou všechny sliby její, i každý závazek, jímž zavázala se, platný bude. ⁵ Jestliže by pak to zrušil otec její toho dne, když slyšel všechny ty sliby a závazky její, jimiž zavázala duši svou, nebudou platné; a Hospodin odpustí jí, neboť otec její to zrušil. ⁶ Pakli by vdaná byla za muže a měla by slib na sobě anebo pronesla by ústy svými něco, čímž by se zavázala, ⁷ A slyše muž její, nic by jí neřekl toho dne, kterého slyšel: platné budou sliby její, i závazky, jimiž zavázala duši svou, platné budou. ⁸ Jestliže by pak muž její toho dne, jak uslyšel, odepřel tomu a zrušil slib, který na sobě měla anebo něco rty svými pronesla, čímž by se zavázala, také odpustí jí Hospodin. ⁹ Všeljaký pak slib vdovy anebo ženy rozvedené, jímž by se zavázala, platný bude. ¹⁰ Ale jestliže v domě muže svého slíbila a závazkem zavázala se s přísahou, ¹¹ A slyše to muž její, mlčel k tomu a neodepřel: tedy platné budou všechny sliby její, a všechny závazky, jimiž se zavázala, platné budou. ¹² Pakli docela odepřel muž její toho dne, jak uslyšel, všelijaký slib, který vyšel z úst jejich, a závazek, jímž zavázala se, nebude platný; muž její zrušil to a Hospodin jí odpustí. ¹³ Všeljakého slibu a každého závazku s přísahou

učiněného o trápení života jejího, muž její potvrdí jeho a muž její zruší jej.¹⁴ Pakli by muž její den po dni mlčel, tedy potvrdí všech slibů jejích a všech závazků jejích, které na sobě má; potvrdil jich, neboť neodepřel jí v den ten, když to uslyšel.¹⁵ Jestliže by pak slyše, potom teprv zrušit to chtěl, tedy on ponese nepravost její.¹⁶ Ta jsou ustanovení, která přikázal Hospodin Mojžíšovi, mezi mužem a ženou jeho, mezi otcem a dcerou jeho v mladosti její, dokud je v domě otce svého.

31 Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka:² Pomsti nejprve synů Izraelských nad Madianskými, a potom připojen budeš k lidu svému.³ Mluvil tedy Mojžíš k lidu, řka: Vypravte některé ze sebe k boji, aby šli proti Madianským a vykonali pomstu Hospodinovu nad nimi.⁴ Po tisíci z pokolení, ze všech pokolení Izraelských vyšlete k boji.⁵ A vydáno je z mnohých tisíců Izraelských po tisíci z každého pokolení, totiž dvanáct tisíců způsobilých k boji.⁶ A poslal je Mojžíš po tisíci z každého pokolení k boji a Fínsa syna Eleazara kněze s nimi; a nádoby svaté i trouby k troubení byly v ruce jeho.⁷ Tedy bojovali proti Madianským, jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi, a pobili všechny pohlaví mužského.⁸ Pobili také krále Madianské mezi jinými, které porazili, totiž Evi, Rekem, Sur, Hur a Rebe, pět králů Madianských; Baláma také, syna Beorova, zabili mečem.⁹ A zajali synové Izraelské ženy Madianské i děti jejich; všechna zvířata jejich, i všechny dobytek jejich a všechna zboží jejich pobrali.¹⁰ Všechna také města jejich, ve kterých svá obydlí měli, i všechny hrady jejich vypálili ohněm.¹¹ A všechnu loupež i všechny kořisti pobravše, lidi i zvířata,¹² Vedli je k Mojžíšovi a k Eleazarovi knězi a ke všemu množství synů Izraelských, i zajaté i kořisti, i loupeže, k vojsku na roviny Moábské, které jsou při Jordánu naproti Jerichu.¹³ A vyšli Mojžíš a Eleazar kněz a všechna knížata shromáždění proti nim ven za stany.¹⁴ Tedy rozhněval se Mojžíš na vůdce vojska, hejtmany nad tisíci a setníky, kteří se navraceli z boje,¹⁵ A řekl jim Mojžíš: A což jste zachovali všechny ženy?¹⁶ Ej, ony hle synům Izraelským, podle rady Balámovy, daly příčinu k přestoupení proti Hospodinu, při modlářství Fegor, pročez ona rána přišla byla na lid Hospodinův.¹⁷ Proto nyní zmordujte všechny děti pohlaví mužského a všechny ženy, které poznaly muže.¹⁸ Všechny pak panny, které nepoznaly muže, zachovejte sobě živé.¹⁹ Vy pak zůstaňte vně za stany po sedm dní; všichni, kteříkoli jste někoho zabili anebo kteří jste se zabitého dotkli, očišťovat se budete dne třetího a dne sedmého, sebe i zajaté své.²⁰ Všelíjaké také roucho a všechny věci kožené, i všelijaké dílo ze srstí kozich, i všelijakou nádobu dřevěnou očistíte.²¹ A řekl Eleazar kněz vojákům, kteří byli šli k boji: Toto je ustanovení zákona, které byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.²² Zlato však, stříbro, měď, železo, cín a olovo,²³ A cokoli trpí oheň, ohněm přepálíte, a přečištěno bude, však tak, když vodou očišťování obmyto bude; co pak nemůže ohně strpět, to skrze vodu protáhnete.²⁴ Vyperete také roucha svá v den sedmý, a čistí budete; a potom vejdete do stanů.²⁵ Mluvil i to Hospodin k Mojžíšovi, řka:²⁶ Sečti sumu kořisti zajatých, tak z lidí jako ze zvířat, ty a Eleazar kněz a přední z čeledi otců v lidu;²⁷ A rozdělíš ty kořisti na dva díly, jeden mezi vojáky, kteří byli vytáhli na vojnu a druhý mezi všechno shromáždění.²⁸ A vezmeš díl na Hospodina od mužů bojovných, kteří byli vyšli na vojnu, jednu duši z pěti set, buďto z lidí nebo ze skotu, nebo z oslů, nebo z ovcí.²⁹ Z jejich polovice to vezmete a dáte Eleazarovi knězi oběť vzhůru pozdvižení Hospodinu.³⁰ Z polovice pak té, která je synů Izraelských, vezmeš jedno z padesáti, buďto z lidí, nebo z volů, nebo z oslů, nebo z ovcí, a tak ze všelijakého dobytka, a dáš to Levítům, držícím stráž příbytku Hospodinova.³¹ A učinil Mojžíš a Eleazar kněz tak, jak byl rozkázal Hospodin Mojžíšovi.³² A bylo té kořisti z pozůstalé ještě loupeže, které nabral lid válečný, ovec šestkrát sto tisíc, sedmdesát a pět tisíců;³³ A volů sedmdesát a dva tisíce;³⁴ Oslů šedesát a jeden tisíců;³⁵ A panen, které mužů nepoznaly, všech dva a třicet tisíců.³⁶ Dostala se pak polovice jedna na díl těm, kteří byli vytáhli na vojnu, dobytka drobného v počtu třikrát sto tisíc, třicet a sedm tisíců a pět set,³⁷ A na díl vzatý Hospodinu dobytka drobného šest set, sedmdesát a pět.³⁸ A z volů šest a třicet tisíců, z nichž přišlo na díl Hospodinu sedmdesát a dva.³⁹ Oslů také třicet tisíc a pět set, z nichž přišlo na díl Hospodinu šedesát a jeden.⁴⁰ A lidí šestnáct tisíců, z nichž přišlo na díl Hospodinu třicet a dvě duše.⁴¹ Dal tedy Mojžíš díl oddělený Hospodinu Eleazarovi knězi, jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.⁴² Z druhé pak polovice synů Izraelských, kterou vzal Mojžíš od těch mužů, jež bojovali⁴³ (A bylo té polovice k shromáždění přináležející z ovec třikrát sto tisíc, třicet a sedm tisíců a pět set;⁴⁴ Volů třicet šest tisíců;⁴⁵ Oslů třicet tisíců a pět set;⁴⁶ A lidí šestnáct tisíců.)⁴⁷ Z té tedy polovice synů Izraelských vzal Mojžíš po jednom zajatém z padesáti, tak z lidí jako ze zvířat, a dal to Levítům, držícím stráž příbytku Hospodinova, jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.⁴⁸ Tedy přistoupili k Mojžíšovi vévodové vojska, hejtmány nad tisíci a setníci,⁴⁹ A řekli jemu: My služebníci tvoji sečetli jsme počet bojovníků, které jsme měli pod správou naší, a nebyl ani jeden z nás.⁵⁰ A proto obětujeme oběť Hospodinu, každý z toho, čehož je dostal, nádoby zlaté, spony, náramky, prsteny, náušnice a řetízky, aby očištěny byly duše naše před Hospodinem.⁵¹ Vzal tedy Mojžíš a Eleazar kněz od nich to zlato všelijakého díla řemeslného.⁵² Bylo pak všeho zlata odděleného, které obětováno Hospodinu, šestnáct tisíců, sedm set a padesát lotů, od hejtmánů nad tisíci a od setníků.⁵³ (Muži zajisté bojovní, co loupeží vzali, to sobě měli.)

⁵⁴ A vzavše Mojžíš a Eleazar kněz od hejtmanů nad tisíci a setníků to zlato, vnesli je do stánku úmluvy, na památku synů Izraelských před Hospodinem.

32 Měli pak synové Ruben a synové Gád dobytek velmi mnoho a užřeli zemi Jazer a zemi Galád ano místo to místo příhodné pro dobytek. ² Proto přistoupivše synové Gád a synové Ruben, mluvili k Mojžíšovi a k Eleazarovi knězi a knížatům shromáždění, řkouce: ³ Atarot a Dibon a Jazer a Nemra, Ezebon a Eleale a Saban a Nébo a Beon, ⁴ Země, kterou pobil Hospodín před shromážděním Izraelským, je země příhodná ku pastvě dobytek, a my služebníci tvoji máme drahně dobytek. ⁵ (Proto řekli:) Jestliže jsme našli milost před očima tvými, nechť je dána krajina ta služebníkům tvým k vladařství, ať nechodíme za Jordán. ⁶ A odpověděl Mojžíš synům Gád a synům Ruben: Což bratři vaši půjdou sami k boji, a vy zde zůstanete? ⁷ A proč odvracíte mysl synů Izraelských, aby nesměli jít do země, kterou jim dal Hospodín? ⁸ Tak učinili otcové vaši, když jsem je poslal z Kádesbarne, aby prohlédli zemi tu. ⁹ Kterí, když přišli až k údolí Eškol a shlédli zemi, potom vrátivše se, odvrátili mysl synů Izraelských, aby nešli do země, kterou dal jim Hospodín. ¹⁰ Čímž popuzen jsa k hněvu Hospodín v den ten, přísáhl, řka: ¹¹ Zajisté že lidé ti, kteří vyšli z Egypta, od dvaceti letých a výše, neuzří země té, kterou jsem s přísahou zaslíbil Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, neboť ne cele následovali mne, ¹² Kromě Kálefa, syna Jefonova Cenezejského a Jozue, syna Nun, neboť cele následovali Hospodína. ¹³ A popudila se prchlivost Hospodinova na Izraele a učinil, aby byli tuláci na poušti po čtyřicet let, dokud nezahynula všechna ta generace, která činila zlé před očima Hospodinovými. ¹⁴ A hle, vy nastoupili jste na místo otců svých, plémě lidí hříšných, abyste vždy přidávali k hněvu prchlivosti Hospodinovy na Izraele. ¹⁵ Jestliže se odvrátíte od následování jeho, i on také opustí jej na poušti této, a tak budete příčina zahynutí všeho lidu tohoto. ¹⁶ Přistoupivše pak znovu, řekli jemu: Stáje dobytek a stádům svým zde zbudujeme a města dětem svým, ¹⁷ Sami pak v odění pohotově budeme, statečně sobě počínající před syny Izraelskými, dokud jich nevedeme na místo jejich; mezi tím zůstanou děti naše v městech hrazených, pro bezpečnost před obyvateli země. ¹⁸ Nenavrátíme se do domů svých, až dříve vládnout budou synové Izraelští jeden každý dědictvím svým; ¹⁹ Aniž vezmeme jakého dědictví s nimi za Jordánem nebo dále, když dosáhneme dědictví svého z této strany Jordánu, k východu slunce. ²⁰ A odpověděl jim Mojžíš: Jestliže učiníte tak, jak jste mluvili, a jestliže půjdete v odění před Hospodinem k boji, ²¹ A šli byste za Jordán vy všichni v odění před Hospodinem, dokud by nevyhnal nepřítel svých od tváře své, ²² A nebyla podmaněna všechna země před Hospodinem: potom navrátíte se a budete bez viny před Hospodinem i před Izraelem; tak přijde země tato vám v dědictví před Hospodinem. ²³ Pakli neučiníte toho, hle, zhřešíte proti Hospodinu, a vězte, že pomsta vaše přijde na vás. ²⁴ Stavějte sobě tedy města pro děti a stáje pro dobytek svůj, a což vyšlo z úst vašich, učíte. ²⁵ A odpovědělo pokolení synů Gád a synů Ruben Mojžíšovi, řka: Služebníci tvoji učiní, jak pán náš rozkazuje. ²⁶ Děti naše a ženy naše, dobytek náš a všechna zvířata naše, tu zůstanou v městech Galád, ²⁷ Služebníci pak tvoji přejdou jeden každý v odění způsobilý před Hospodinem k boji, jak mluví pán můj. ²⁸ A poručil o nich Mojžíš Eleazarovi knězi a Jozue, synu Nun a předním v čeledích pokolení synů Izraelských, ²⁹ A řekl jim: Jestliže přejdou synové Gád a synové Ruben s vámi za Jordán všichni hotovi k boji před Hospodinem, a byla by již podmaněna země před vámi, dáte jim zemi Galád k vladařství. ³⁰ Pakli by nešli v odění s vámi, tedy dědictví mít budou uprostřed vás v zemi Kanán. ³¹ A odpověděli synové Gád a synové Ruben, řkouce: jak mluvil Hospodín služebníkům tvým, tak učiníme: ³² My půjdeme v odění před Hospodinem do země Kanán a zůstane nám v dědictví vladařství naše z této strany Jordánu. ³³ Tedy dal jim Mojžíš, synům totiž Gád a synům Ruben a polovici pokolení Manasses, syna Jozefova, království Seona, krále Amorejského, a království Oga, krále Bázanského, zemi s městy jejími při pomezích, i města země té všude kolem. ³⁴ A zbuovali synové Gád Dibon, Atarot a Aroer, ³⁵ A Atrot, Sofan, Jazer a Jegbaa, ³⁶ A Betnemra a Betaran, města hrazená a stáje pro dobytek. ³⁷ Synové pak Ruben vystavěli Ezebon, Eleale a Kariataim, ³⁸ A Nébo a Balmeon, změnivše jim jména; také Sabma, a dali jiná jména městům, která zbuovali. ³⁹ Táhl pak synové Machir, syna Manassesova, do Galád a vzavše tu krajinku, vyhnali Amorejského, který tam bydlil. ⁴⁰ A dal Mojžíš zemi Galád Machirovi, synu Manassesovu, a bydlil v ní. ⁴¹ Jair také syn Manassesův táhl a vzal vsi jejich a nazval je vsi Jairovy. ⁴² Nobe také táhl a vzal Kanat a městečka jeho a nazval je Nobe od jména svého.

33 Tato jsou tažení synů Izraelských, kteří vyšli z země Egyptské po houfech svých, pod správou Mojžíše a Arona. ² Sepsal pak Mojžíš vycházení jejich podle toho, jak táhli k rozkazu Hospodinovu. Tato jsou tedy vycházení jejich podle toho, jak táhli. ³ Nejprv z Ramesses jdouce prvního měsíce, v patnáctý den téhož prvního měsíce, nazítrí po slavnosti Pesach vyšli synové Izraelští v ruce silné před očima všech Egyptských, ⁴ Když Egyptští pochovávali všechny prvorozené, které pobil Hospodín mezi nimi, a při bozích jejich vykonal Hospodín soudy své. ⁵ Hnuvše se tedy synové Izraelští z Ramesses, položili se v Sohot. ⁶ Potom hnuvše se ze

Sochot, položili se v Etam, jenž je při kraji pouště. ⁷ A hnuvše se z Etam, navrátili se zase k Fiarot, jenž je před Belsefon, a položili se před Magdalem. ⁸ A hnuvše se z Fiarot, šli prostředkem moře na poušť, a ušedše tři dnů cesty po poušti Etam, položili se v Marah. ⁹ Jdouce pak z Marah, přišli do Elim, kde bylo dvanáct studnic vod a sedmdesát palem. A položili se tu. ¹⁰ A hnuvše se z Elim, položili se u moře Rudého. ¹¹ Potom hnuvše se od moře Rudého, položili se na poušti Sin. ¹² A když se hnuli z pouště Sin, položili se v Dafka. ¹³ A hnuvše se z Dafka, položili se v Halus. ¹⁴ Hnuvše se pak z Halus, rozbili stany v Rafidim, kde lid neměl vody ku pití. ¹⁵ A hnuvše se z Rafidim, položili se na poušti Sinai. ¹⁶ Hnuvše se pak z pouště Sinai, položili se v Kibrot Hattáve. ¹⁷ A když se hnuli z Kibrot Hattáve, položili se v Hazerot. ¹⁸ Hnuvše se pak z Hazerot, položili se v Retma. ¹⁹ A z Retma hnuvše se, položili se v Remmon Fáres. ²⁰ Potom hnuvše se z Remmon Fáres, položili se v Lebna. ²¹ A hnuvše se z Lebna, položili se v Ressa. ²² A hnuvše se z Ressa, položili se v Cehelot. ²³ Z Cehelot pak hnuvše se, položili se na hoře Sefer. ²⁴ A když se hnuli s hory Sefer, položili se v Arad. ²⁵ A hnuvše se z Arad, položili se v Machelot. ²⁶ Potom hnuvše se z Machelot, položili se v Tahat. ²⁷ A hnuvše se z Tahat, položili se v Tár. ²⁸ A když se hnuli z Tár, položili se v Metka. ²⁹ A hnuvše se z Metka, položili se v Esmona. ³⁰ Z Esmona pak hnuvše se, položili se v Moserot. ³¹ A když se hnuli z Moserot, položili se v Benejakan. ³² A hnuvše se z Benejakan, položili se v Chor Gidgad. ³³ A hnuvše se z Chor Gidgad, položili se v Jotbata. ³⁴ Když se pak hnuli z Jotbata, položili se v Habrona. ³⁵ A z Habrona hnuvše se, položili se v Aziongaber. ³⁶ A odtud hnuvše se, položili se na poušti Tsin, jenž je Kádes. ³⁷ A hnuvše se z Kádes, položili se na hoře řečené Hor, při končinách země Edomské. ³⁸ Tu vstoupil Aron kněz na horu, jenž slove Hor, k rozkazu Hospodinovu, a umřel tam, léta čtyřicátého po vyjití synů Izraelských ze země Egyptské, v první den měsíce pátého. ³⁹ A byl Aron ve stu ve dvaceti a třech letech, když umřel na hoře Hor. ⁴⁰ Uslyšel také Kananejský král v Arad, který bydlil na poledne v zemi Kananejské, že by táhli synové Izraelští. ⁴¹ Tedy hnuvše se s hory Hor, položili se v Salmona. ⁴² A hnuvše se z Salmona, položili se v Funon. ⁴³ Z Funon pak hnuvše se, položili se v Obot. ⁴⁴ A když se hnuli z Obot, rozbili stany při pahrbcích hor Abarim, na pomezí Moábském. ⁴⁵ Potom hnuvše se od těch pahrbků, položili se v Dibongad. ⁴⁶ Z Dibongad hnuvše se, položili se v Helmondeblataim. ⁴⁷ A když se hnuli z Helmondeblataim, položili se na horách Abarim proti Nébo. ⁴⁸ Odsedše pak z hor Abarim, položili se na rovinách Moábských, při Jordánu proti Jerichu. ⁴⁹ A rozbili stany při Jordánu, od Betsimot až do Abelsetim, na rovinách Moábských. ⁵⁰ Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi na rovinách Moábských, při Jordánu naproti Jerichu, řka: ⁵¹ Mluv k synům Izraelským a rci jim: Když přejdete Jordán a vejdete do země Kananejské, ⁵² Vyžeňte všechny obyvatele země té od tváře své a zkazte všechny rytiny jejich; i všechny obrazy slité jejich zkazte, všechny také výsosti jejich zbořte. ⁵³ A když vyženete obyvatele země, bydlit budete v ní; neboť vám jsem dal tu zemi, abyste jí dědičně vládli. ⁵⁴ Kterou rozdělíte sobě k dědictví losem, podle čeledí svých. Kterých je více, těm větší dědictví dáte, kterých pak je méně, těm menší dědictví dáte. Na kterém místě komu los padne, to jemu bude; podle pokolení otců svých dědictví dosáhnete. ⁵⁵ Pakli nevyženete obyvatelů země od tváře své, tedy ti, kterých zanecháte, budou vám jako trní v očích vašich a jako ostny po bocích vašich, a budou vás sužovat na zemi, na které vy bydlit budete. ⁵⁶ A na to přijde abych to, co jsem jim umínil učinit, vám učinil.

34 Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Příkaž synům Izraelským a rci jim: Když vejdete do země Kanán (tať je země, která se dostane vám v dědictví, země Kananejská s pomezími svými), ³ Strana polední vaše bude poušť Tsin podle pomezí Edomských; a bude vaše pomezí polední od břehu moře slaného k východu. ⁴ A zatočí se to pomezí polední k Maleakrabim a půjde až k Tsin a potáhne se od poledne přes Kádesbarne; a odtud vyjde ke vsi Addar a vztáhne se až k Asmon. ⁵ Od Asmon zatočí se pomezí to vůkol až ku potoku Egyptskému, a tu dosahovat bude k západu. ⁶ Pomezí pak západní budete mít moře veliké; to bude vaše pomezí západní. ⁷ A pomezí půlnoční toto mít budete: Od moře velikého vyměříte sobě k hoře řečené Hor. ⁸ Od hory Hor vyměříte sobě, až kde se vchází do Emat a dosahovat bude pomezí to k Sedad. ⁹ A odtud půjde pomezí to k Zefronu, a konec jeho u vsi Enan; to bude pomezí vaše k straně půlnoční. ¹⁰ Vyměříte sobě také pomezí k východu od vsi Enan až do Sefama. ¹¹ A od Sefama schýlí se to pomezí až k Reblata, od východu máje Ain; a schýlí se pomezí to a přijde k straně moře Ceneret k východu. ¹² A vztáhne se to pomezí k Jordánu, a bude konec jeho u slaného moře. Ta země vaše bude po svých pomezích vůkol. ¹³ Tedy oznámil to Mojžíš synům Izraelským, řka: Ta je země, kterou dědičně obdržíte losem, jak přikázal Hospodin, abych ji dal devateru pokolení a polovici pokolení Manassesova. ¹⁴ Neboť vzalo pokolení synů Ruben po domech otců svých a pokolení synů Gád po domech otců svých a polovice pokolení Manassesova, vzali dědictví své. ¹⁵ Půl třetího pokolení vzali dědictví své před Jordánem proti Jerichu, ke straně na východ slunce. ¹⁶ Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁷ Tato jsou jména mužů, kteří v dědictví rozdělí vám zemi: Eleazar kněz a Jozue, syn Nun. ¹⁸ Kníže také jedno z každého pokolení vezmete k rozdělování dědictví země. ¹⁹ A tato jsou jména mužů: Z pokolení Juda Kálef, syn Jefonův; ²⁰ Z pokolení synů Simeon Samuel, syn Amiudův; ²¹ Z pokolení

Beniaminova Helidad, syn Chaselonův; ²² Z pokolení synů Dan kníže Bukci, syn Jogli; ²³ Z synů Jozefových z pokolení synů Manasses kníže Haniel, syn Efodův; ²⁴ Z pokolení synů Efraim kníže Kamuel, syn Seftanův; ²⁵ A z pokolení synů Zabulon kníže Elizafan, syn Farnachův; ²⁶ Z pokolení synů Izachar kníže Faltiel, syn Ozanův; ²⁷ A z pokolení synů Asser kníže Ahiud, syn Salonův; ²⁸ A z pokolení synů Neftalím kníže Fedael, syn Amiudův. ²⁹ Ti jsou, jimž přikázal Hospodin, aby rozdělili země k dědictví synům Izraelským v zemi Kananejské.

35 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi na rovinách Moábských, při Jordánu proti Jerichu, řka: ² Prikáž synům Izraelským, ať dají Levitům z dědictví, kterým vládnout budou, města k bydlení, i podměstí měst kolem nich, ³ Aby měli města k bydlení, podměstí pak jejich pro dobytek jejich, i pro statky jejich a pro všechna zvířata jejich. ⁴ Podměstí pak měst, která dáte Levitům, vzdálena budou ode zdi městské na tisíc loktů zevnitř dokola. ⁵ Proto vyměříte vně za každým městem na východ slunce dva tisíce loktů, na poledne též dva tisíce loktů, také na západ dva tisíce loktů, i na půlnoci dva tisíce loktů, tak aby bylo město v prostředku. Ta bude míra podměstí měst jejich. ⁶ Z těch pak měst, která dáte Levitům, oddělíte šest měst k útočišti, aby tam utekl, kdo by někoho zabil; a k těm přidáte jim ještě čtyřicet dvě města. ⁷ A bude všech měst, která dáte Levitům, čtyřicet osm měst i s podměstími jejich. ⁸ Těch pak měst, která dáte z vladařství synů Izraelských, od těch, kteří více mají, více vezmete, a od těch, kteří méně mají, méně vezmete; jedno každé pokolení podle velikosti dědictví, jímž vládnouti budou, dá z měst svých Levitům. ⁹ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁰ Mluv k synům Izraelským a rei jim: Když přejdete Jordán a vejdete do země Kananejské, ¹¹ Vyberete sobě města, a ta města budete mít k utíkání, aby tam utekl ten, který by někoho zabil z nedopatření. ¹² A budou vám ta města k útočišti před přítelem, aby neumřel ten, kdo zabil, dokud by se nepostavil před shromážděním k soudu. ¹³ Z těch tedy měst, která dáte, šest měst k útočišti mít budete. ¹⁴ Tři města dáte před Jordánem, též tři města dáte v zemi Kananejské; a budou ta města útočiště. ¹⁵ Synům Izraelským i příchozímu, i podruhu mezi nimi bude těch šest měst k útočišti, aby tam utekl, kdokoli by ranil někoho z nedopatření. ¹⁶ Jestliže by pak železem ranil někoho, tak až by umřel, vrah je to; smrtí umře vrah takový. ¹⁷ Pakli by hodě kamenem, jímž by mohl zabít, udeřil někoho, tak že by umřel, vrah je to; smrtí umře vrah takový. ¹⁸ Pakli by hodě dřevem, kterým by mohl zabít, udeřil někoho, tak že by umřel, vrah je to; smrtí umře vrah takový. ¹⁹ Příbuzný zabitého zabije vraha toho; jakmile ho dostane, on sám zabije ho. ²⁰ Anebo jestliže by z nenávisti strčil někým anebo shodil by něco na něho z úkladu, tak že by od toho umřel; ²¹ Anebo jestliže by z nepřátelství rukou udeřil někoho, tak že by umřel: smrtí umře ten, který zabil, vrah je to; příbuzný zabitého zabije vraha toho, jak ho nejprv dostane. ²² Jestliže by pak náhodou, a ne z nepřátelství, strčil někým anebo shodil by na něho nějakou věc bez úkladu; ²³ Anebo jakýkoli kámen, od něhož by umřít mohl, shodil by na něj z nedopatření, tak že by umřel, nebyv s ním v nepřátelství ani nehledaje zlého jeho: ²⁴ Tedy soudit bude shromáždění mezi tím, kdo zabil, a mezi příbuzným zabitého podle soudů těchto. ²⁵ A vysvobodí shromáždění vraha toho z rukou přítele zabitého, a káže se jemu navrátit shromáždění k městu útočiště jeho, do něhož utekl; a bude bydlet v něm, dokud neumře kněz nejvyšší, který pomazán je olejem svatým. ²⁶ Jestliže by pak ten, kdo zabil člověka, vyšel z mezi města útočiště svého, do něhož utekl, ²⁷ A příbuzný zabitého našel by jej vně, jak přešel meze města útočiště svého, a zabil by přítel zabitého vraha toho, nebude vinen krví. ²⁸ Neboť v městě útočiště svého bydlet má, dokud by neumřel kněz nejvyšší. Když by pak umřel kněz nejvyšší, navrátí se vrah do země vladařství svého. ²⁹ A bude vám toto za ustanovení soudní v pronárodech vašich, ve všech příbytcích vašich. ³⁰ Kdokoli by měl na smrt vydat někoho, podle vyznání svědků sáhne na vraha; ale jeden svědek nebude moci svědčit proti někomu na smrt. ³¹ Nevezmete pak výplaty za člověka vraha, který, jsa nešlechtný, je smrti hoden, ale smrtí ať umře. ³² Aniž také vezmete výplaty od toho, který utekl do města útočiště svého, aby se navrátil k bydlení do země své, prvé než by umřel kněz, ³³ Abyste neposkvrnili země, v níž jste. Neboť krev taková poskvrnila by země, aniž také země očistěna být může od krve, která je vylita na ní, jediné krví toho, který vylil ji. ³⁴ Proto neposkvrňujte země, v které bydlíte, kde já přebývám; neboť já Hospodin přebývám uprostřed synů Izraelských.

36 Přistoupili pak starší z čeledi synů Galád, syna Machir, syna Manassesova, z čeledi synů Jozefových, a mluvili před Mojžíšem a před knížaty předními ze synů Izraelských, ² A řekli: Tobě pánu mému přikázal Hospodin, abys losem dal zemi v dědictví synům Izraelským; přikázáno je také pánu mému od Hospodina aby dal dědictví Salfada, bratra našeho, dcerám jeho. ³ Které jestliže někomu z pokolení synů Izraelských, kromě z pokolení svého, dány budou za manželky, odejde dědictví jejich od dědictví otců našich a přidáno bude k dědictví pokolení toho, do kteréhož by se vdaly, a tak z losu dědictví našeho ubude. ⁴ A když budou mít synové Izraelští léto milostivé, připojeno bude dědictví jejich k dědictví pokolení toho, do kteréhož by se vdaly, a tak od

dědictví pokolení otců našich odtrženo bude dědictví jejich. ⁵ Tedy přikázal Mojžíš synům Izraelským podle řeči Hospodinovy, řka: Dobře pokolení synů Jozefových mluví. ⁶ To jest, což přikázal Hospodin o dcerách Salfadových, řka: Za kohož se jim líbit bude, nechť se vdají, avšak v čeledi domu otce svého ať se vdávají, ⁷ Aby nebylo přenášeno dědictví synů Izraelských z pokolení na pokolení; neboť synové Izraelští jeden každý držet se bude dědictví pokolení otců svých. ⁸ A každá dcera z pokolení synů Izraelských, která by měla dědictví, za někoho z čeledi pokolení otce svého vdá se, aby vládli synové Izraelští jeden každý dědictvím otců svých, ⁹ Aby nebylo přenášeno vladařství z jednoho pokolení na druhé pokolení, ale jeden každý z pokolení synů Izraelských dědictví svého držet se bude. ¹⁰ Jak přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak učinily dcery Salfadovy. ¹¹ Neboť Mahla, Tera a Hegla, Melcha a Noa, dcery Salfad, vdaly se za syny strýců svých. ¹² Do čeledi synů Manasse, syna Jozefova, vdaly se a zůstalo dědictví jejich při pokolení čeledi otce jejich. ¹³ Tato jsou přikázání a soudy, které přikázal Hospodin skrze Mojžíše synům Izraelským, na rovinách Moábských, při Jordánu proti Jerichu.

Pátá Mojžíšova (Deuteronomium)

Úvod

1 Tato jsou slova, která mluvil Mojžíš ke všemu lidu Izraelskému před Jordánem na poušti, na rovinách proti moři Rudému, mezi Fáran a Tofel a Lában a Hazerot a Dizahab. ² Jedenáct dní cesty je od Oréb přes hory Seir až do Kádesbarne. ³ Stalo se pak čtyřicátého léta, jedenáctého měsíce, v první den téhož měsíce, že mluvil Mojžíš synům Izraelským všechny věci, které jemu byl přikázal Hospodin oznámit jim, ⁴ Když již byl zabil Seona, krále Amorejského, který bydlil v Ezebon, a Oga, krále Bázan, který bydlil v Astarot, zabil v Edrei. ⁵ Před Jordánem, v zemi Moábské, počal Mojžíš vysvětlovat zákona tohoto, řka: ⁶ Hospodin Bůh náš mluvil k nám na Orébě, řka: Dosti jste již na hoře této bydlili. ⁷ Obratě se, táhněte a jděte k hoře Amorejských, na všechno okolí její, buď na roviny, na hory, na údolí, na poledne, i na břehy mořské, k zemi Kananejské a k Libánu, až k řece veliké, k řece Eufrates. ⁸ Ej, ukázal jsem vám tu zemi; vejděte do ní, a dědičně vládnete jí, kterou s přísahou zaslíbil dát Hospodin otcům vašim, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, i semeni jejich po nich. ⁹ A mluvil jsem k vám toho času, řka: Nemohu sám nést vás. ¹⁰ Hospodin Bůh váš rozmnožil vás, a hle, rozmnožení jste dnes jako hvězdy nebeské. ¹¹ (Hospodin Bůh otců vašich rozmnož vás nad to, jakž jste nyní, tisíckrát více, a požehnej vám, jako mluvil vám.) ¹² Kterak bych nesl sám práci vaši, břímě vaše a nesnáze vaše? ¹³ Vydejte z sebe muže moudré a opatrné, a zkušené z pokolení svých, abych je vám představil. ¹⁴ A odpověděli jste mi a řekli jste: Dobrá je ta věc, kterou jsi učinit rozkázal. ¹⁵ Vzav tedy přední z pokolení vašich, muže moudré a zkušené, ustanovil jsem je knížaty nad vámi, hejtmany nad tisíci, setníky, padesátníky, desátníky a správce v pokoleních vašich. ¹⁶ Přikázal jsem také soudcům vašim toho času, řka: Vyslychejte pře mezi bratřími svými, a sudte spravedlivě mezi mužem a bratrem jeho, i mezi příchozím jeho. ¹⁷ Nebudete přijímat osoby v soudu; jak malého, tak i velikého slyšet budete, nebudete se bát žádného, neboť Boží je soud. Jestliže byste pak měli jakou věc nesnadnou, vynesete na mne a vyslyším ji. ¹⁸ Přikázal jsem vám, pravím, toho času všechno, co byste činit měli. ¹⁹ Potom pak hnuvše se z Oréb, přešli jsme všechnu poušť tuto velikou a hroznou, kterou jste viděli, jdouce cestou k hoře Amorejských, jak nám byl přikázal Hospodin Bůh náš, a přišli jsme až do Kádesbarne. ²⁰ A řekl jsem vám: Přišli jste až k hoře Amorejské, kterou Hospodin Bůh náš dává nám. ²¹ Ej, dal Hospodin Bůh tvůj tu zemi tobě; vstup a vládní jí, jak řekl Hospodin Bůh otců tvých tobě; neboj se, aniž se strachuj. ²² Vy pak všichni přistoupili jste ke mně a řekli jste: Pošleme muže před sebou, kteří by nám shlédli zemi, a oznámili by nám něco o cestě, kterou bychom vstoupit měli, i města, do nichž bychom přijít měli. ²³ Ta řeč líbila se mně, a vzal jsem z vás dvanáct mužů, jednoho muže z každého pokolení. ²⁴ A oni obrátivše se a vstoupivše na horu, přišli až k údolí Eškol a shlédli zemi. ²⁵ Nabrali také s sebou ovoce země té, a přinesli nám, a oznámili nám o těch věcech, řkouce: Dobrá je země, kterou Hospodin Bůh náš dává nám. ²⁶ A však jste nechtěli jít, ale odpírali jste řeči Hospodina Boha svého. ²⁷ A reptali jste v stanech svých, řkouce: protože nás v nenávisti měl Hospodin, vyvedl nás ze země Egyptské, aby nás vydal v ruce Amorejského a zahladil nás. ²⁸ Kam bychom šli? Bratří naši zastránil srdce naše, pravíce: Lid ten je větší a vyšší nežli my, města veliká a hrazená až k nebi, ano i syny Enakovy tam jsme viděli. ²⁹ A řekl jsem vám: Nebojte se, ani se strachujte jich. ³⁰ Hospodin Bůh váš, který jde před vámi, on bojovat bude za vás stejně tak, jak učinil s vámi v Egyptě, před očima vašima. ³¹ Ano i na poušti viděl jsi, kterak nesl tebe Hospodin Bůh tvůj, jako nosí člověk syna svého, a to po vši cestě, kterou jste šli, až jste přišli na toto místo. ³² A ani tak jste neuvěřili Hospodinu Bohu svému, ³³ Který k vyhledání vám místa, na kterém byste se klást měli, v noci předcházel vás cestou v ohni, aby vám ukázal cestu, kterou byste měli jít, a v oblaku ve dne. ³⁴ Uslyšel pak Hospodin hlas řečí vašich a rozhněval se a přísáhl, řka: ³⁵ Jistě že žádný z lidí těchto pokolení zlého neuzří země té dobré, kterou jsem s přísahou zaslíbil dát otcům vašim, ³⁶ Kromě Kálefa, syna Jefonova; ten ji uzří, a jemu dám zemi, po níž chodil, i synům jeho, protože cele následoval Hospodina. ³⁷ Ano i na mne rozhněval se Hospodin příčinou vaši, řka: Také ani ty nevejdeš tam. ³⁸ Jozue, syn Nun, kterýž stojí před tebou, on vejde tam, jeho posilni, neboť on rozdělí ji losem Izraelovi. ³⁹ A děti vaše, o kterých jste pravili, že v loupež budou, a synové vaši, kteří ještě neznají dobrého ani zlého, oni vejdou do ní, a jim dám ji; oni dědičně ji obdrží. ⁴⁰ Vy pak obrátíte se, jděte na poušť cestou k moři Rudému. ⁴¹ A odpověděvše, řekli jste ke mně: Zhřešili jsme Hospodinu. My vstoupíme a budeme bojovat podle toho všeho, jak rozkázal nám Hospodin Bůh náš. A vzavše všichni odění svá válečná na sebe, hotovi jste byli vstoupit na horu. ⁴² Hospodin pak řekl mi: Rci jim: Nevstupujte a nebojujte, neboť nejsem uprostřed vás, abyste nebyli poraženi před nepřáteli svými. ⁴³ A když jsem vám to mluvil, neuposlechli jste, nýbrž vzpírali jste se řeči Hospodinově a všetečně vstoupili jste na horu. ⁴⁴ Tedy vytáhl Amorejský, kterýž bydlil na té hoře, proti vám, a honilí vás, jako činívají včely, a potřeli vás na hoře Seir až do Horma. ⁴⁵ A navrátivše se, plakali

jste před Hospodínem, ale neuslyšel Hospodin hlasu vašeho, a uší svých nenaklonil k vám. ⁴⁶ A zůstali jste v Kádes mnohé dny, podle počtu dnů, v nichž jste tam byli.

2 Potom obrátivše se, táhli jsme na tu poušť cestou k moři Rudému, jak mluvil Hospodin ke mně, a obcházelí jsme horu Seir dlouhý čas, ² Až mi řekl Hospodin takto: ³ Dost jste již obcházelí horu tuto, obraťte se ke straně půlnocní. ⁴ A lidu příkaž, řka: Půjďte přes pomezí bratří svých synů Ezau, kteří bydlí v Seir. Ačkoli budou se vás bát, hledte však pilně, ⁵ Abyste jich nedráždili; neboť nedám vám ze země jejich ani šlepeje, protože v dědictví Ezau dal jsem horu Seir. ⁶ Pokrmů koupíte od nich za peníze a jíst budete, i vody také ku pití za peníze od nich kupovat budete. ⁷ Neboť Hospodin Bůh tvůj požehnal tobě při všelijaké práci rukou tvých, a zná, že jdeš přes poušť velikou tuto; již čtyřicet let Hospodin Bůh tvůj byl s tebou, aniž jsi měl v čem nedostatku. ⁸ A šli jsme od bratří našich, synů Ezau, kteří bydlí v Seir, z cesty polní od Elat a od Aziongaber, a uchýlili jsme se, abychom šli cestou po poušti Moábské. ⁹ A řekl mi Hospodin: Neškod Moábským, aniž jich popouzej k boji, neboť nedám tobě v zemi jejich dědictví, poněvadž synům Lot dal jsem Ar v dědictví. ¹⁰ (Emim prvé bydlili v ní, lid veliký a mnohý, a vysokého vzrůstu, jako Enakim. ¹¹ Oni také za obry považováni byli jako Enakim, ale Moábští říkali jim Emim. ¹² V Seir pak bydlili prvé Horejští, které synové Ezau vyhnali a zahladili je před tváří svou, a bydlili tu místo nich, jako učinil Izrael v zemi vládařství svého, kterou jim dal Hospodin.) ¹³ Nyní vstanouce, přejděte potok Záred. A přešli jsme potok Záred. ¹⁴ Času pak, v němž jsme šli z Kádesbarne, až jsme přešli potok Záred, bylo let třicet osm, dokud nebyl vyhlazen všechen věk mužů bojovných zprostřed stanů, jakož jim přísáhl Hospodin. ¹⁵ Neboť ruka Hospodinova byla proti nim k setření jich z prostředku stanů, dokud nevyhladil jich. ¹⁶ A stalo se, když všichni muži ti bojovní vyhnuli zprostřed lidu, ¹⁷ Že mluvil Hospodin ke mně, řka: ¹⁸ Ty přejdeš dnes pomezí Moábské k městu Ar, ¹⁹ A přiblížíš se k synům Ammon. Nesužuj jich a nepopouzej jich k boji, neboť nedám tobě v zemi synů Ammon dědictví, poněvadž synům Lotovým dal jsem ji k vládařství. ²⁰ (I ona také považována byla za zemi obrů; neboť obrové předtím bydlili v ní, kterýmž Ammoninští říkali Zamzomim, ²¹ Lid veliký a mnohý, a vysokého vzrůstu, jako Enakim. Ale zahladil je Hospodin před tváří jejich, a vešli v dědictví jejich, a bydlili na místě jejich, ²² Jak učinil synům Ezau bydlícím v Seir, pro něž vyhladil Horejské před tváří jejich, i vešli v dědictví jejich, a bydlili na místě jejich až do dnešního dne. ²³ Hevejské také, kteří bydlili v Azerim až do Gáza, Kaftorejští, kteří vyšli z Kaftor, zahladili je, a bydlili na místě jejich.) ²⁴ Vstanouce, berte se a přejděte potok Arnon. Hle, dal jsem v ruce tvé Seona, krále Ezebon Amorejského, a zemi jeho; začni jí vládnout, a bojuj válečně proti němu. ²⁵ Dnes počnu pouštět strach a lekání se tebe na lidi, kteří jsou pode vším nebem, tak že kteříkoli uslyší zvěst o tobě, třást a lekat se budou tváře tvé. ²⁶ A poslal jsem posly z pouště Kedemot k Seonovi, králi Ezebon, se slovy pokojnými, řka: ²⁷ Necht' projdu skrze zemi tvou, přímo cestou půjdu, neuchýlím se ani napravo, ani nalevo. ²⁸ Pokrmů za peníze prodáš mi, abych jedl, vody také za peníze dáš mi, a pít budu; jen pěšky projdu, ²⁹ Jak mi učinili synové Ezau, kteří bydlí v Seir, a Moábští, kteří bydlí v Ar, dokud nepřejdu Jordánu, jda k zemi, kterou Hospodin Bůh náš dává nám. ³⁰ Ale nechtěl dopustit Seon, král Ezebon, abychom prošli zemi jeho; neboť byl zatvrdil Hospodin Bůh tvůj ducha jeho, a ztuhl srdce jeho, aby dal jej v ruce tvé, jak se vidí podnes. ³¹ (Neboť řekl mi byl Hospodin: Aj, již jsem počal v moc dávat tobě Seona i zemi jeho; začni jí vládnout, abys dědičně obdržel zemi jeho.) ³² A vytáhl byl Seon proti nám, on i všechen lid jeho k boji do Jasa. ³³ A dal jej nám Hospodin Bůh náš, a porazili jsme ho se syny jeho i se vším lidem jeho. ³⁴ Vzali jsme také toho času všecka města jeho, a dali jsme v prokletí lid těch všech měst, i ženy i děti, žádného nepozůstavivše. ³⁵ Jen zvířata rozebrali jsme sobě, a kořisti z měst, kterých jsme dobyli. ³⁶ Od Aroer jenž je na břehu potoka Arnon, a od města, které je v údolí, až do Galád nebylo města, které by odolat mohlo před námi; všechna nám dal Hospodin Bůh náš. ³⁷ Jen k zemi synů Ammon nepřiblížils se, ani k žádné krajině ležící při potoku Jabok, ani k městům na horách, a k žádnému místu, které zapověděl Hospodin Bůh náš.

3 Potom obrátivše se, táhli jsme cestou k Bázan. A vytáhl Og, král Bázan, proti nám, on i všechen lid jeho k bitvě do Edrei. ² A řekl mi Hospodin: Neboj se ho, nebo v ruce tvé dal jsem jej, i všechen lid jeho i zemi jeho, a učiníš jemu tak, jako jsi učinil Seonovi, králi Amorejskému, který bydlil v Ezebon. ³ Dal tedy Hospodin Bůh náš v ruce naše i Oga, krále Bázan, a všechen lid jeho, a porazili jsme jej, tak že jsme neponechali po něm žádného živého. ⁴ Dobyli jsme také téhož času všech měst jeho; nebylo města, kterého bychom jim neodjali, šedesát měst, všechnu krajinu Argob, království Oga v Bázan. ⁵ Všecka ta města byla ohrazená zdmi vysokými, branami a závorami, kromě měst otevřených, jichž bylo velmi mnoho. ⁶ A vyplenili jsme je, jako jsme učinili Seonovi, králi Ezebon, vyhladivše všechna města, muže, ženy i děti. ⁷ Všechna pak zvířata a kořisti měst rozebrali jsme sobě. ⁸ Vzali jsme také téhož času zemi z ruky dvou králů Amorejských, která byla před Jordánem, od potoka Arnon až k hoře Hermon ⁹ (Sidonští říkají Hermonu Sarion a Amorejští

řikají jemu Sanir),¹⁰ Všechna města v kraji a všechen Galád a všechen Bázan až do Sálecha a Edrei, což byla města království Og v Bázan.¹¹ Sám toliko Og, král v Bázan, z jiných obrů byl zůstal. Aj, lože jeho, lože železné, ještě zůstává v Rabbat synů Ammon, devět loktů dlouhé a čtyři lokty široké, jak je loket muže.¹² Když tedy zemi tu obdrželi jsme dědičně toho času, krajinu od Aroer, jež je při potoku Arnon, a polovici hory Galád i města její, dal jsem pokolení Ruben a Gád.¹³ Ostatek pak Galád a všecku zemi Bázan, království Oga, dal jsem polovici pokolení Manassesova, totiž všechnu krajinu Argob, všecku Bázan, která se nazývala země obrů.¹⁴ Jair, syn Manasse, vzal všecku krajinu Argob, až ku pomezí Gessuri a Machati; pročež nazval zemi Bázan od jména svého Havot Jair až do dnešního dne.¹⁵ Machirovi pak dal jsem Galád.¹⁶ A Rubenovu a Gádovu pokolení dal jsem krajinu od Galád až ku potoku Arnon, polovici potoka s pomezím až ku potoku Jabok, kde jsou hranice synů Ammonitských,¹⁷ A roviny tyto i Jordán s pomezím od Ceneret až k moři pustému, jež je moře slané, ležící pod horou Fazga k východu.¹⁸ A přikázal jsem vám toho času, řka: Hospodin Bůh váš dal vám zemi tuto, abyste ji dědičně obdrželi; vezmouce odění na sebe, půjdete před bratřími vašimi, syny Izraelskými, kteří koli silní jste.¹⁹ Jen ženy vaše a děti vaše a dobytek váš (neboť vím, že mnoho dobytka máte) zůstanou ve městech vašich, která jsem dal vám,²⁰ Dokud by nedal odpočinutí Hospodin bratřím vašim jako i vám, aby i oni dědičně obdrželi zemi, kterou Hospodin Bůh váš dává jim za Jordánem; tedy navrátíte se jeden každý k dědictví svému, které jsem dal vám.²¹ Také i Jozuovi přikázal jsem toho času, řka: Oči tvé vidí všechno, co učinil Hospodin Bůh váš těm dvěma králům; tak učiní Hospodin všem královstvím, do kterých ty půjdeš.²² Nebojte se jich, neboť Hospodin Bůh váš, on je ten, který bojuje za vás.²³ A tehdy prosil jsem Hospodina, řka:²⁴ Panovníku Hospodine, ty jsi počal ukazovat služebníkovi svému velikost svou a ruku svou přesilnou; neboť kdo je Bůh silný na nebi anebo na zemi, jenž by činit mohl skutky podobné tvým, a moci podobné tobě?²⁵ Prosím, nechť vejdu a uzřím zemi tu výbornou, která je za Jordánem, horu tu výbornou i Libán.²⁶ Pohnul se pak Hospodin na mne pro vás a nevyslyšel mne, ale řekl mi: Dost máš, nemluv více o to se mnou.²⁷ Vstup na vrch hory Fazga, a pozdvihna oči svých k západu a k půlnoci, ku poledni i k východu, hled očima svýma; neboť nepřejdeš Jordánu tohoto.²⁸ Ale přikaz Jozuovi a posilni ho, i potvrď ho; neboť půjde před lidem tímto, a on uvede jim v dědictví zemi, kterou uzříš.²⁹ A zůstali jsme v údolí naproti Betfegor.

4 Nyní tedy, ó Izraeli, slyš ustanovení a soudy, které já učím vás činit, abyste živi byli, a vejduce, dědičně vládlí zemi, kterou Hospodin Bůh otců vašich vám dává.² Nepřidáte nic ke slovu, které já přikazuji vám, aniž co ujmete od něho, abyste tak přikázání Hospodina Boha svého, které já přikazuji vám, zachovali.³ Oči vaše viděly, co učinil Hospodin pro Belfegor, jak všechny lidi, kteří odešli za Belfegor, vyhladil Hospodin Bůh tvůj ze středu tvého.⁴ Vy pak, držící se Hospodina Boha vašeho, živi jste do dnešního dne všichni.⁵ Vizte, učil jsem vás ustanovením a soudům, jak mi přikázal Hospodin Bůh můj, abyste tak činili v zemi, do které vejdete k dědičnému držení jí.⁶ Dodržujte tedy a činite je, neboť to je moudrost vaše a opatrnost vaše před očima národů, kteří, slyšíce všechna ustanovení tato, řeknou: Jistě lid moudrý a rozumný národ veliký tento jest.⁷ Neboť který národ tak veliký je, že by měl bohy sobě tak blízké, jako je Hospodin Bůh váš ve všem volání našem k němu?⁸ A který je národ tak veliký, že by měl ustanovení a soudy spravedlivé, jako je všechen zákon tento, který já vám dnes předkládám?⁹ A však hled se a bedlivě ostříhej duše své, abys nezapomenul na ty věci, které viděly oči tvé, a aby nevyšly ze srdce tvého po všechny dny života tvého; a v známost je uvedeš synům i vnukům svým.¹⁰ A nezapomínej, že jsi onoho dne stál před Hospodinem Bohem svým na Orébě, když mi byl řekl Hospodin: Shromažďi mi lid, ať jim předložím slova má, z nichž by se učili mne bát po všechny dny, dokud živi budou na zemi, a témuž aby syny své učili.¹¹ Tehdy přistoupili jste a stáli jste pod horou; (hora pak ta hořela ohněm až do samého nebe a byly na ní tmy, oblak a mrákota.)¹² A mluvil k vám Hospodin zprostřed ohně. Hlas slov slyšeli jste, ale obrazu žádného jste neviděli kromě hlasu,¹³ Jímž vyhlásil vám smlouvu svou, které přikázal vám dbát, totiž deseti slov, a napsal je na dvou deskách kamenných.¹⁴ Mně také přikázal Hospodin toho času, abych učil vás ustanovením a soudům, abyste činili je v zemi, do které jdete k dědičnému držení jí.¹⁵ Proto pilně pečujte o duše své (nebo neviděli jste žádného obrazu toho dne, když k vám mluvil Hospodin na Orébě z prostředku ohně),¹⁶ Abyste neporušili cesty své a neučinili sobě rytiny anebo podobenství nějakého obrazu, tvárnosti muže nebo ženy,¹⁷ Podobenství nějakého zvířete, které je na zemi, anebo podobenství jakéhokoli ptáka křídla majícího, který létá v povětří,¹⁸ Podobenství jakéhokoli hmyzu na zemi anebo podobenství jakékoli ryby, která je ve vodě pod zemí.¹⁹ Ani pozdvihuj oči svých k nebi, abys, vida slunce a měsíc i hvězdy se vším zástupem nebeským a ponouknut jsa, klaněl by ses jim a sloužil bys jim, protože ty věci oddal Hospodin Bůh tvůj všem lidem pode vším nebem,²⁰ Vás pak vzal Hospodin a vyvedl vás jako z pece železné z Egypta, abyste byli jeho lid dědičný, jako jste dne tohoto.²¹ Ale na mne rozhněval se Hospodin příčinou vaší a přísáhl, že nepřejdu Jordánu, ani nevejdu do země té výborné, kterou Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví.²² Neboť já umřu v zemi této a nepřejdu Jordánu, vy pak přejdete a dědičně obdržíte zemi tu výbornou.²³ Hleďte, abyste nezapomínali na smlouvu Hospodina Boha svého,

kteřou učinil s vámi, a nečinili sobě rytiny anebo obrazu jakékoli věci, jak přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj.²⁴ Neboť Hospodin Bůh tvůj je oheň šířající, Bůh silný, horlivý.²⁵ Když zplodíš syny a vnuky a zestárnete se v zemi té, jestliže porušíte cestu svou a uděláte rytinu ku podobenství jakékoli věci anebo učiníte něco zlého před očima Hospodina Boha svého, popouzejíce ho:²⁶ Osvědčuji proti vám dnes před nebem i zemí, že hrozně a rychle vyhlazeni budete ze země, do které půjdete přes Jordán, abyste vládli jí. Nedlouho bydlit budete v ní, ale do konce vyhlazeni budete.²⁷ A rozptýlí vás Hospodin mezi národy a maličký počet vás zůstane mezi národy, do kterých zavede vás Hospodin,²⁸ A sloužit tam budete bohům, dílu rukou lidských, dřevu a kameni, jež nevidí ani neslyší ani nejdí ani nečiní.²⁹ Jestliže pak i tam hledat budeš Hospodina Boha svého, tehdy nalezneš, budeš-li ho hledat z celého srdce svého a z celé duše své.³⁰ Když úzko bude a přijdou na tě všechny ty věci, naposledy však, jestliže by ses navrátil k Hospodinu Bohu svému a poslouchal bys hlasu jeho³¹ (Poněvadž Hospodin Bůh tvůj je Bůh silný, milosrdný), neopustí tebe, ani tě nezkazí, ani nezapomene se na smlouvu otců tvých, kterou s přísahou utvrdil jim.³² Neboť ptej se nyní na dny staré, které byly před tebou, od toho dne, ve kterém stvořil Bůh člověka na zemi, a od jednoho kraje nebe až do druhého, stala-li se kdy věc podobná této tak veliké anebo slýcháno-li kdy co takového?³³ Zdali kdy slyšel který lid hlas Boha mluvícího z prostředku ohně, jako jsi ty slyšel a živ zůstal?³⁴ AnebO zdali se kdy který Bůh pokusil, aby přijda, vzal sobě národ některý z jiného národu se zkouškami, znameními a s zázraky, skrze boje a ruku silnou, v rameni vztaženém a v hrůze veliké, jako učinil všechno toto pro vás Hospodin Bůh váš v Egyptě před očima vašimi?³⁵ Tobě je to ukázáno, abys věděl, že Hospodin je Bůh a že není jiného kromě něho.³⁶ Dal z nebe slyšet hlas svůj, aby vyučil tebe, a na zemi ukázal tobě oheň svůj veliký a slova jeho slyšel jsi zprostřed ohně.³⁷ protože miloval otce tvé, vyvolil símě jejich po nich, a vyvedl tě před sebou mocí svou velikou z Egypta,³⁸ Aby vyžena národy veliké a silnější, než jsi ty, před tváří tvou, uvedl tebe a dal tobě zemi jejich v dědictví, jak dnes vidíš.³⁹ Věz tedy dnes a obnov to v srdci svém, že Hospodin je Bůh na nebi nahoře i na zemi dole, a není žádného jiného.⁴⁰ Proto střež po všechny dny ustanovení a přikázání jeho, která já dnes přikazuji tobě, aby dobře bylo tobě i synům tvým po tobě, a abys prodloužil dnů v zemi, kterou Hospodin Bůh tvůj dá tobě.⁴¹ Tehdy oddělil Mojžíš tři města před Jordánem k východu slunce.⁴² Aby utekl do nich vrah, který by zabil bližního svého nechtě, a neměl by ho před tím v nenávisti; když by utekl do jednoho z těch měst, aby živ zůstal:⁴³ Bozor na poušti, na rovinách v kraji Rubenitských, a Rámot v Galád, v pokolení Gád, a Golan v Bázan, v pokolení Manasse.⁴⁴ Ten je zákon, který předložil Mojžíš synům Izraelským,⁴⁵ A tato jsou svědectví a ustanovení i soudy, které předložil Mojžíš synům Izraelským, když vyšli z Egypta,⁴⁶ Před Jordánem v údolí naproti Betfegor, v zemi Seona, krále Amorejského, který bydlil v Ezebon, jež porazil Mojžíš a synové Izraelští, když vyšli z Egypta,⁴⁷ A uvázali se dědičně v zemi jeho, a v zemi Oga, krále Bázan, dvou králů Amorejských, v zemi, která je před Jordánem k východu slunce,⁴⁸ Od Aroer (jenž leží při břehu potoka Arnon), až k hoře Sion, která je Hermon.⁴⁹ I ve všecku rovinu před Jordánem k východu až k moři pustému, ležící pod horou Fazga.

5 A svolal Mojžíš všechny lid Izraelský a řekl jim: Slyš, Izraeli, ustanovení a soudy, které já dnes mluvím v uši vaše; naučte se jim, a v skutku jich dbejte.² Hospodin Bůh náš učinil s námi smlouvu na Orébě.³ Ne s otci našimi učinil Hospodin tu smlouvu, ale s námi, kteří zde jsme nyní my všichni živí.⁴ Tváří v tvář mluvil Hospodin s vámi na té hoře zprostřed ohně,⁵ (Já jsem pak stál mezi Hospodinem a mezi vámi toho času, abych oznámil vám řeč Hospodinovu; neboť jste se báli ohně a nevstoupili jste na horu), řka:⁶ Já jsem Hospodin Bůh tvůj, který jsem tě vyvedl z země Egyptské z domu služby.⁷ Nebudeš mít bohů jiných přede mnou.⁸ Neučiníš sobě rytiny ani jakého podobenství těch věcí, které jsou na nebi nahoře, ani těch, které jsou na zemi dole, ani těch, které jsou ve vodách pod zemí.⁹ Nebudeš se jim klanět ani jich ctít. Neboť já jsem Hospodin Bůh tvůj, Bůh silný, horlivý, navštěvující nepravost otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteří nenávidí mne,¹⁰ A činící milosrdenství nad tisíci těch, kteří mne milují, a dbají přikázání mých.¹¹ Nevezmeš jména Hospodina Boha svého nadarmo, neboť nenechá bez pomsty Hospodin toho, kdo by bral jméno jeho nadarmo.¹² Dbej dne sobotního, abys jej světil, jak přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj.¹³ Šest dní pracovat budeš a dělat všelijaké dílo své;¹⁴ Ale dne sedmého odpočinutí je Hospodina Boha tvého. Nebudeš dělat žádného díla, ty i syn tvůj i dcera tvá i služebník tvůj i služebná tvá, vůl i osel tvůj i všelijaké zvíře tvé i přichozí tvůj, který je v branách tvých, aby odpočinul služebník tvůj a služebná tvá jako i ty.¹⁵ A pamatuj, že jsi byl služebníkem v zemi Egyptské a vyvedl tě Hospodin Bůh tvůj odtud v ruce silné a v rameni vztaženém. Proto přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj, abys světil den sváteční.¹⁶ Cti otce svého i matku svou, jak přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj, aby se prodloužily dny tvoje, a aby tobě dobře bylo na zemi, kterou Hospodin Bůh tvůj dá tobě.¹⁷ Nezapíjejš.¹⁸ Nesesmilníš.¹⁹ Nepokradeš.²⁰ Nepromluvíš proti bližnímu svému křivého svědectví.²¹ Nepožádáš manželky bližního svého, aniž požádáš domu bližního svého, pole jeho, nebo služebníka jeho, anebo služebné jeho, vola jeho nebo osla jeho, anebo čehokoli z těch věcí, které jsou bližního tvého.²² Ta slova mluvil Hospodin ke všemu shromáždění vašemu na hoře zprostřed ohně, oblaku a mrákoty, hlasem

velikým, a nepřidal nic více, a napsal je na dvou deskách kamenných, které mně dal. ²³ Vy pak když jste uslyšeli hlas z prostředku tmy (neboť hora ohněm hořela), přistoupili jste ke mně všichni vůdcové pokolení vašich a starší vaši, ²⁴ A řekli jste: Ej, ukázal nám Hospodin Bůh náš slávu svou a velikost svou, a slyšeli jsme hlas jeho z prostředku ohně; dnešního dne viděli jsme, že Bůh mluvil s člověkem, a on živ zůstal. ²⁵ Proto nyní proč máme zemřít? Neboť sežral by nás oheň veliký tento; jestli více slyšet budeme hlas Hospodina Boha našeho, zemřeme. ²⁶ Neboť co je všelijaké tělo, aby slyše hlas Boha živého, mluvícího zprostředk ohně, jako my, mělo živo být? ²⁷ Přístup ty a slyš všecky věci, které mluvit bude Hospodin Bůh náš; potom ty mluvit budeš nám, cokoli by řekl tobě Hospodin Bůh náš, a my slyšet i činit budeme. ²⁸ Uslyšev pak Hospodin hlas řeči vašich, když jste mluvili ke mně, řekl mi Hospodin: Slyšel jsem hlas řeči lidu tohoto, kterou mluvili tobě. Cokoli mluvili, dobře mluvili. ²⁹ Ó kdyby bylo jejich srdce takové, aby se báli mne a dbali přikázání mých po všechem čas, aby jim dobře bylo i synům jejich na věky! ³⁰ Jdi, rci jim: Navraťte se ke stanům svým. ³¹ Ty pak stůj tuto při mně, a oznámím tobě všechna přikázání, ustanovení i soudy, kterým je učít budeš, aby je činili v zemi, kterou já dávám jim, aby jí dědičně vládli. ³² Hledte tedy, abyste činili, jak přikázal vám Hospodin Bůh váš; neuchylujte se napravo ani nalevo. ³³ Po vši té cestě, kterou vám přikázal Hospodin Bůh váš, choditi budete, abyste živi byli a dobře bylo vám, a abyste prodloužili dny na zemi, kterou dědičně obdržíte.

6 Toto pak je přikázání, ustanovení a soudy, které přikázal Hospodin Bůh váš, abych učil vás, abyste činili je v zemi, do které jdete k dědičnému držení jí, ² Aby ses bál Hospodina Boha svého, ostříhaje všech ustanovení jeho a přikázání jeho, která já přikazuji tobě, ty i syn tvůj i vnuk tvůj, po všechny dny života svého, aby se prodloužily dny tvoje. ³ Slyš tedy, Izraeli, a hled tak skutečně činit, aby tobě dobře bylo a abyste se velmi rozmnožili (jakož mluvil Hospodin Bůh otců tvých tobě) v zemi oplývající mlékem a medem. ⁴ Slyš, Izraeli, Hospodin Bůh náš, Hospodin jeden je. ⁵ Proto milovat budeš Hospodina Boha svého z celého srdce svého a ze vši duše své a ze vši síly své. ⁶ A budou slova tato, která já přikazuji tobě dnes, v srdci tvém. ⁷ A budeš je často opětovat synům svým a mluvit o nich, když sedneš v domě svém, když půjdeš cestou, a lehaje i vstávaje. ⁸ Uvážeš je za znamení na ruce své a jako náčelník mezi očima svýma. ⁹ Napíšeš je také na veřejích

6:2 Aby ses bál Hospodina. Viz pozn. 13

6:5 Milovat budeš Hospodina. Milovat krále znamená poslouchat ho, dělat, co říká (Jn 14:15). Proto je toto přikázání vysloveno jedním dechem s přikázáním Boha se bát (v. 13) ve smyslu respektu a úcty, jaká náleží králi. Strach ve smyslu hrůzy a děsu z krále patří zlým, kteří jeho nařízení porušují; taková se právem obávají jeho trestu.

6:8 Na ruce ... mezi očima. Malé krabičky, obsahující biblické texty, zvané *tefillin* (תפילין), řecky *fyllaktérie* (φυλακτήρια), např. v Mt 23:5.

 Konzervativní Židé si je dodnes připevňují na čelo a na ruku, když se modlí. Číslo šelmy ze Zj 13:16 a Nepřítelova parafráze původního Božího příkazu. Služebníci zla budou označeni tam, kde

služebníci živého Boha mají nosit označení, že patří jemu. K pravidelné modlitbě je vždy vhodný nějaký rituál, ať už je to oddělený čas (2Kr 16:15; Ezd 9:5; Ž 141:2; Da 6:11; 9:21) nebo tělesná poloha (Gn 24:26; Ex 34:8; 1Pa 29:20; 2Pa 6:13; 20:18; 29:30; Ezd 9:5; Neh 8:6; Ž 95:6; 141:2; Iz 45:23; Jr 36:7; Da 6:11; Lk 24:52; Jn 9:38; Sk 7:60; 1Kor 14:25; Ef 3:14; Zj 4:10; 5:8, 14; 11:16; 19:4) či půst (2Sa 12:6; 1Kor 21:27; Est 4:16; Neh 1:4; Ž 69:11; Mt 9:15; Mk 2:19–20; Lk 5:35). Tzv. „střelná modlitbička“ – rychlá a krátká modlitba v urgentní nouzi (Neh 2:4) – je mimořádná, výjimečná; nelze na ni redukovat veškerý modlitební život. Zaměňovat modlitbu za usínání v relaxační poloze vyjadřuje náš disrespekt vůči Všemohoucímu Králi.

Celým srdcem

Hebrejské slovo pro srdce, *lev* (לֵב) se v Bibli vyskytuje na stovkách míst. V biblickém chápání *lev* není jen neúnavná krevní pumpa. Reprezentuje vnitřní svěbytnost člověka, jeho vlastní ego. Díky němu dokážeme milovat, plakat, soucítit i hřešit. „Duše“ je výraz, kterým toto vnitřní já častěji označujeme mimo biblický kontext. Hebrejšтина, bohatá na významy, přikládá srdci množství morálních kvalit.

Co je v srdci?

Zde je několik příkladů toho, jak Bible slovem *lev* vyjadřuje širokou rozmanitost lidských osobností a postojů:

- úctyhodný je spravedlivý, dosl. „přímého srdce“ (*jišrelev* יִשְׂרָאֵל לֵב), např. Ž 7:10;
- tvrdohlavý je zatvrzelého srdce, např. v Ez 3:7 (*kašelev* קָשֵׁי לֵב),

- arogantní je pyšného srdce, dosl. „povýšeného srdce“ (*gevalev* גִּבְהַ לֵב), např. Př 16:5;
- nečestný a nepoctivý má srdce dvojité, dosl. „srdce a srdce“ (*lev valev* לֵב וְלֵב), asi podobně, jako když česky řekneme: „Mluví tak i tak,“ např. Ž 12:3;
- odvážný, zmužilého srdce je dosl. „mocného srdce“ (*amitz libo* אִמִּיץ לִבּוֹ) např. Am 2:16;
- kající má srdce zkroušené a potřené, dosl. „zložené a sevřené“ Ž 51:19 (*lev nišbar venidkeh* לֵב נִשְׁבַּר וְנִדְכָּה)
- a volá k Bohu o čisté (*lev tahor* לֵב טָהוֹר) Ž 51:12;

Tímto svým „celým srdcem“ (*bekal lebabeka* בְּכָל לִבְבְּךָ) máme milovat Hospodina nade všechno (6:5).

domu svého a na branách svých.¹⁰ A když tě uvede Hospodin Bůh tvůj do země, kterou s přísahou zaslíbil otcům tvým, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že ji tobě dá, i města veliká a výborná, kterých jsi nestavěl,¹¹ A domy plné všech dobrých věcí, kterých jsi nenaplnil, a studnice vykopané, kterých jsi nekopal, a vinice i olivovní, jichž jsi neštípil, a jedl bys a nasýtil se:¹² Varuj se, abys nezapomenul na Hospodina, který tě vyvedl ze země Egyptské, z poroby těžké.¹³ Hospodina Boha svého bát se budeš a jemu sloužit a ve jménu jeho přísahat.¹⁴ Neodejdeš za bohy cizími, z bohů jiných národů, kteří vůkol vás jsou¹⁵ (Neboť Bůh silný, horlivý, Hospodin tvůj uprostřed tebe je), aby se neroznítla prchlivost Hospodina Boha tvého na tebe, a shladil by tě z povrchu země.¹⁶ Nebudete pokoušet Hospodina Boha svého, jako jste pokoušeli v Massah.¹⁷ Pilně dbejte příkázání Hospodina Boha svého a svědectví jeho i ustanovení jeho, která přikázal tobě,¹⁸ A číň to, což pravého a dobrého je před očima Hospodinovými, aby tobě dobře bylo, a vejda, abys dědičně obdržel zemi výbornou, kterou s přísahou zaslíbil Hospodin otcům tvým,¹⁹ Aby vypudil všechny nepřátele tvé od tváře tvé, jak mluvil Hospodin.²⁰ Když by se potom syn tvůj otázal tebe, řka: Co jsou to za svědectví a ustanovení i soudy, které přikázal Hospodin Bůh náš vám? ²¹ Tehdy díš synu svému: Služebníci jsme byli Faraonovi v Egyptě a vyvedl nás Hospodin z Egypta v ruce silné.²² A činil Hospodin znamení a zázraky veliké a škodlivé v Egyptě proti Faraonovi a proti všemu domu jeho před očima našima,²³ Nás pak vyvedl odtud, aby uvedl nás, a dal nám zemi, kterou s přísahou zaslíbil otcům našim.²⁴ Proto přikázal nám Hospodin, abychom dbali všech ustanovení těchto, bojíce se Hospodina Boha svého, aby nám dobře bylo po všechny dny, a aby zachoval nás při životu, jak to činí i v dnešní den.²⁵ A spravedlnost mít budeme, když dodržovat budeme a činit všechna příkázání tato před Hospodinem Bohem svým, jak přikázal nám.

7 Když pak tebe uvede Hospodin Bůh tvůj do země, do které ty již vcházíš, abys vládl jí, a vyplení národy mnohé od tváře tvé, Hetea, Gergezea, Amorea, Kananea, Ferezea, Hevea a Jebuzea, sedm národů větších a silnějších, nežli jsi ty,² A dá je Hospodin Bůh tvůj tobě, abys je pobil: jako proklaté vypleníš je, nevejdeš s nimi ve smlouvu, aniž slituješ se nad nimi.³ Nikoli nespřízníš se s nimi; dcery své nedáš synu jejich a dcery jejich nevezmeš synu svému.⁴ Neboť by odvedla syna tvého od následování mne a sloužili by bohům cizím, pročez popudila by se prchlivost Hospodinova na vás a zahladila by tě rychle.⁵ Ale raději toto jim učiňte: Oltáře jejich zbořte, modly jejich zničte, háje také posekejte a rytiny jejich ohněm spalte.⁶ Neboť ty lid svatý jsi Hospodinu Bohu svému; tebe vyvolil Hospodin Bůh tvůj, abys jemu byl lidem zvláštním, mimo všechny národy, které jsou na zemi.⁷ Ne proto, že by vás více bylo nad jiné národy, připojil se k vám Hospodin a vyvolil vás (neboť menší vás počet byl nežli jiných národů),⁸ Ale proto, že miloval vás Hospodin a splnit chtěl přísahu, kterou přísáhl otcům vašim, vyvedl vás v ruce silné a vysvobodil vás z ruky Faraona, krále Egyptského.⁹ A zviš, že Hospodin Bůh tvůj je Bůh, Bůh silný a pravdomluvný, dbající smlouvy a milosrdenství s těmi, kteří ho milují a dbají příkázání jeho, až do tisícého pokolení,¹⁰ Odplacující tomu, který ho nenávidí, ve tvář jeho, tak aby zahladil jej. Nebude prodlévat; kdo ho nenávidí, ve tvář jeho odplatí jemu.¹¹ Proto dbej příkázání a ustanovení i soudů, které já tobě dnes prikazuji, abys je činil.¹² A bude to, že když poslouchat budete soudů těchto a dbát i činiti jich, také Hospodin Bůh tvůj dbát bude smlouvy a milosrdenství s tebou, které s přísahou zaslíbil otcům tvým.¹³ A bude tě milovat a požehná tobě a rozmnoží tebe. Neboť požehná plodu života tvého a úrodám země tvé, obilí tvému, vínu tvému a oleji tvému, plodu skotu tvého i stádům bravu tvého v zemi, kterou s přísahou zaslíbil otcům tvým, že ji tobě dá.¹⁴ Požehnaný budeš nade všechny národy; nebude u tebe neplodný anebo neplodná, ani mezi zvířaty tvými.¹⁵ Vzdálí také od tebe Hospodin všelijaký neduh a všechny zlé nemoci Egyptské, které znáš; nevloží jich na tebe, ale vloží je na všechny, kteří tě nenávidí.¹⁶ A shladíš všechny národy, které Hospodin Bůh tvůj dá tobě. Neslituje se nad nimi oko tvé, aniž sloužit budeš bohům jejich, neboť to bylo by tobě osidlem.¹⁷ Řekl-li bys v srdci svém: Větší jsou národy tyto nežli já, kterak budu moci vyhnat je? ¹⁸ Neboj se jich, ale pilně pamatuj na to, co učinil Hospodin Bůh tvůj Faraonovi a všem Egyptským,¹⁹ Na pokušení veliká, která viděly oči tvé, i znamení a zázraky a ruku silnou a rámě vztažené, ve kterém vyvedl tě Hospodin Bůh tvůj. Tak učiní Hospodin Bůh tvůj všem národům, kterých bys se obával.²⁰ Nadto sršně pošle Hospodin Bůh tvůj na ně, dokud by nezahynuli, kteří by zůstali a kteří by se skryli před tebou.²¹ Nelekej se strachu jejich, nebo Hospodin Bůh tvůj je uprostřed tebe, Bůh silný, veliký a hrozný.²² A vyplení Hospodin Bůh tvůj národy ty od tváře tvé pomalu; nebudeš moci pojednou jich shladit, aby se nerozmnožila proti tobě zvěř polní.²³ A však dá je Hospodin Bůh tvůj tobě a setře je setřením velikým, dokud nebudou vyhlazeni.²⁴ Vydá i krále jejich v ruce tvé, a vyhladíš jméno jejich pod nebem; neostojí žádný před tebou, až je i vyhladíš.²⁵ Ryté bohy jejich ohněm popálíš; nepožádáš stříbra a zlata, které je na nich, aniž ho sobě vezmeš, aby nebylo tobě osidlem, neboť je to ohavnost Hospodinu

Bohu tvému.²⁶ Aníž vneseš ohavnosti do domu svého, abys nebyl prokletý jako i ona; všelijak v ohyzdnosti a v ohavnosti budeš mít ji, neboť prokletá je.

8 Všeljakého přikázání, které já přikazuji tobě dnes, skutečně dbejte, abyste živi byli a rozmnožili se, a vešli k dědičnému obdržení země, kterou s přísahou zaslíbil Hospodin otcům vašim.² A rozpomínat se budeš na všechnu cestu, kterou tě vedl Hospodin Bůh tvůj již teď čtyřicet let po poušti, aby ponížil tebe a zkusil tě, aby známé bylo, co je v srdci tvém, budeš-li dbát přikázání jeho, nebo ne.³ A ponížil tě a dopustil na tebe hlad, potom tě krmil manou, které jsi ty neznal, ani otcové tvoji, aby známé učinil tobě, že ne samým chlebem živ bude člověk, ale vším tím, což vychází z úst Hospodinových, živ bude člověk.⁴ Roucho tvé nezvetšelo na tobě a noha tvá se neotekla, již čtyřicet let.⁵ Znej tedy v srdci svém, že jak cvičí člověk syna svého, tak Hospodin Bůh tvůj cvičí tebe.⁶ A dbej přikázání Hospodina Boha svého, chodě po cestách jeho a boje se jeho.⁷ Neboť Hospodin Bůh tvůj uvozuje tě do země výborné, země, v níž jsou potoky vod, studnice a propasti prýstící po údolích i po horách,⁸ Do země hojné na pšenici a ječmen, na vinice a fíky a jablka zrnatá, do země, v níž je hojnost olivový olej přinášejícího a medu.⁹ Země, v níž bez nedostatku chléb jíst budeš a v ničem nouze trpět nebudeš, země, jejíž kamení je železo, a z hor jejích měď sekát budeš.¹⁰ Kdykoli jíst budeš a nasytíš se, dobrořečit budeš Hospodina Boha svého za zemi výbornou, kterou dal tobě.¹¹ Aníž se kdy toho dopouštěj, abys se měl zapomenout na Hospodina Boha svého, a nedbat přikázání a soudů jeho i ustanovení jeho, která já dnes přikazuji tobě,¹² Aby, když bys jedl a nasycen byl, a domů krásných nastavěje, v nich bys bydlil,¹³ A voli i ovce tvé rozmnoženy byly by, stříbra také a zlata měl bys mnoho, a hojnost ve všech věcech svých,¹⁴ Nepozdvihlo se srdce tvé, a zapomenul bys na Hospodina Boha svého, který tě vyvedl ze země Egyptské, z domu služby,¹⁵ A vedl tě přes poušť velikou a hroznou, na níž byli hadi ohniví a štíři, poušť žíznivou, na níž nebylo žádné vody, a vyvedl tobě vodu z přetvrdé skály,¹⁶ Který tě krmil na poušti manou, o které nevěděli otcové tvoji, aby tě potrápil a zkusil tebe, naposledy však aby dobře učinil tobě.¹⁷ Aníž říkej v srdci svém: Moc má a síla ruky mé způsobila mi tato zboží,¹⁸ Ale pamatuj na Hospodina Boha svého, neboť on dává tobě moc k dobývání zboží, aby utvrdil smlouvu svou, kterou s přísahou učinil s otcí tvými, jakož to ukazuje dnešní den.¹⁹ Pakli zapomena se na Hospodina Boha svého, postoupil bys po bozích cizích, a sloužil bys jim a klaněl bys se jim: osvědčuji proti vám dnes, že konečně zahynete.²⁰ Jako pohané, které Hospodin zahladil před tváří vaší, tak zahynete, protože jste neposlouchali hlasu Hospodina Boha svého.

9 Slyš, Izraeli, ty přejdeš dnes přes Jordán, abys vejda, dědičně vládl národy většími a silnějšími, než jsi ty, městy velikými a ohrazenými až k nebi,² Lidem velikým a vysokým, syny Enakovými, o kterých víš a o kterých jsi slyšel pravit: Kdo se postaví proti synům Enakovým?³ Proto věz dnes, že Hospodin Bůh tvůj, který jde před tebou, je jako oheň spalující. On vyhladí je, a on sníží je před tebou; a vyženeš je a vyhladíš je rychle, jak mluvil tobě Hospodin.⁴ Neříkej v srdci svém, když by je zapudil Hospodin Bůh tvůj od tváře tvé, řka: Pro spravedlnost mou uvedl mne Hospodin, abych dědičně obdržel zemi tuto, tak jako pro bezbožnost národů těch Hospodin vyhnal je od tváře tvé.⁵ Ne pro spravedlnost svou a pravost srdce svého ty jdeš, abys dědičně obdržel zemi jejich, ale pro bezbožnost národů těch Hospodin Bůh tvůj vyhání je od tváře tvé, a aby splnil slovo, které s přísahou zaslíbil otcům tvým, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi.⁶ Proto věz, že ne pro spravedlnost tvou Hospodin Bůh tvůj dává tobě zemi tu výbornou, abys dědičně držel ji, poněvadž jsi lid tvrdé šije.⁷ Pamatuj a nezapomínej, že jsi k hněvu popouzel Hospodina Boha svého na poušti; hned od toho dne, když jsi vyšel z země Egyptské, až jste přišli na místo toto, odpírali jste Hospodinu.⁸ Také i na Orébě popudili jste k hněvu Hospodina, a rozhněval se na vás Hospodin, aby vás shladil.⁹ Když jsem vstoupil na horu, abych vzal desky kamenné, desky smlouvy, kterou učinil s vámi Hospodin, tehdy jsem trval na hoře čtyřicet dní a čtyřice nocí, chleba nejeda a vody nepije.¹⁰ A dal mi Hospodin dvě desky kamenné, psané prstem Božím, na nichž byla všechna ta slova, která mluvil vám Hospodin na hoře zprostřed ohně v den shromáždění.¹¹ Po skonání pak čtyřiceti dnů a čtyřiceti nocí dal mi Hospodin dvě desky kamenné, desky smlouvy.¹² A řekl mi Hospodin: Vstana, sestup rychle odsud, neboť poskvrnil se lid tvůj, který jsi vyvedl z Egypta; sešli brzy s cesty, kterou jsem jim přikázal, a učinili sobě slitinu.¹³ Mluvil také Hospodin ke mně, řka: Viděl jsem lid ten, a jistě lid tvrdošijný jest.¹⁴ Pusť mne, ať je setru, a zahladím jméno jejich pod nebem, tebe pak učiním v národ větší a silnější, nežli je tento.¹⁵ Tedy obrátiv se, sestoupil jsem z hory (hora pak hořela ohněm), dvě desky smlouvy maje v obou rukou svých.¹⁶ Když jsem pak pohleděl a užírl jsem, že jste zhřešili Hospodinu Bohu vašemu,

8:2 Vedl Hospodin ... čtyřicet let. Mesiáš byl považován za dokonalé ztělesnění Izraele: Vystaven stejným zkouškám, ale obstojí v nich. Ježíš opakuje historii Izraele nápadně stejnými okolnostmi: Je Bohem veden na poušť (Lk 4:1), kde setrvá 40 dní a kde je vystaven pokušení

(4:2; srv. pozn. 3).

8:3 Dopustil na tebe hlad. Viz pozn. 2. Ježíš byl podroben i této zkoušce (Lk 4:2). Obstál, protože jeho zbrání byl meč Ducha (Ef 6:17) – citoval z tohoto verše (Lk 4:4).

udělavše sobě tele slité (brzy jste byli sešli s cesty, kterou přikázal vám Hospodin):¹⁷ Pochytiv ty dvě desky, vrhl jsem je z obou rukou svých a polámal jsem je před očima vašima.¹⁸ A padna, ležel jsem před Hospodinem jako i prvě, čtyřicet dní a čtyřicet nocí, chleba nejeda a vody nepije, pro všechny hříchy vaše, kterými jste byli zhrěšili, činíce to, co zlého je před očima Hospodinovými, a popouzejíce jeho.¹⁹ Neboť bál jsem se prchlivosti a hněvu, kterým se byl popudil Hospodin proti vám, aby zahladil vás, a uslyšel mne Hospodin i tehdy.²⁰ Na Arona též rozhněval se byl Hospodin náramně, tak že ho zahladit chtěl; tedy modlil jsem se také za Arona téhož času.²¹ Hřích pak váš, který jste byli učinili, totiž tele, vzav, spálil jsem je ohněm a rozdrobil jsem je, tluka je dobře, dokud nebylo setřeno na prach. Potom vsypal jsem prach jeho do potoka, který tekl z té hory.²² Ano i v Tabbera a v Massah a v Kibrot Hattáve popouzelí jste Hospodina k hněvu.²³ A když vás poslal Hospodin z Kádesbarne, řka: Vstupte a opanujte zemi tu, kterou jsem vám dal, odporovali jste řeči Hospodina Boha svého a nevěřili jste jemu, aniž jste uposlechli hlasu jeho.²⁴ Vzpírali jste se Hospodinu od toho dne, jak jsem vás poznal.²⁵ A padna, ležel jsem před Hospodinem čtyřicet dní a čtyřicet nocí, v nichž jsem rozprostíral se; neboť řekl Hospodin, že vás chce zahladit.²⁶ A modlil jsem se Hospodinu, řka: Panovníku Hospodine, neztracuj lidu svého, a to dědictví svého, které jsi vykoupil velkomocností svou, které jsi vyvedl z Egypta v ruce silné.²⁷ Rozpomeň se na služebníky své, Abrahama, Izáka a Jákoba; nepatří na tvrdost lidu tohoto, na bezbožnost jeho a na hříchy jeho,²⁸ Aby neřekli obyvatelé země té, z níž jsi nás vyvedl: protože nemohl Hospodin uvést jich do země, kterou zaslíbil jim, anebo že je měl v nenávisti, vyvedl je, aby je pobil na poušti.²⁹ Však oni jsou lid tvůj a dědictví tvé, které jsi vyvedl v síle své veliké a v rameni svém vztaženém.

10 Toho času řekl mi Hospodin: Vyhlad sobě dvě desky kamenné, podobné prvním, a vstup ke mně na horu, a udělej sobě truhlu dřevěnou.² A napíšu na deskách těch slova, která byla na deskách prvních, které jsi rozrazil, a vložíš je do té truhly.³ Tedy udělal jsem truhlu z dříví setim, a vyhladiv dvě desky kamenné, podobné prvním, vstoupil jsem na horu, nesa ty dvě desky v rukou svých.⁴ A napsal na těch deskách, tak jakž prvě byl napsal, deset slov, která mluvil k vám Hospodin na hoře zprostřed ohně v den shromáždění onoho, a dal je Hospodin mně.⁵ A obrátiv se, sestoupil jsem z hory té, a vložil jsem ty desky do truhly, kterou jsem byl udělal, a byly tam, jak mi přikázal Hospodin.⁶ Synové pak Izraelští hnuli se z Beerot synů Jakan do Moserah. Tam umřel Aron, a tu je pochován; i konal úřad kněžský na místě jeho Eleazar, syn jeho.⁷ Odtud táhli do Gadgad, a z Gadgad do Jotbata, do země vod tekutých.⁸ Toho času oddělil Hospodin pokolení Lévi, aby nosili truhlu smlouvy Hospodinovy, a aby stáli před Hospodinem k službě jemu, a k dobrořečení ve jménu jeho až do dnešního dne.⁹ Pročez nemělo pokolení Lévi dílu a dědictví s bratry svými, neboť Hospodin je dědictví jeho, jak mluvil k němu Hospodin Bůh tvůj.¹⁰ Já pak zůstal jsem na té hoře jako dnů prvních, čtyřicet dní a čtyřicet nocí, a uslyšel mne Hospodin i tehdy, a nechtěl shladit tebe.¹¹ Potom řekl mi Hospodin: Vstaň, jdi, předcházaje lid, aby vešli a vládli zemi, kterou jsem s přísahou zaslíbil otcům jejich, že jim ji dám.¹² Nyní tedy, Izraeli, čeho žádá Hospodin Bůh tvůj od tebe? Jediné aby ses bál Hospodina Boha svého a chodil po všech cestách jeho a abys miloval ho, a sloužil Hospodinu Bohu svému v celém srdci svém a ve vši duši své,¹³ Dbaje přikázání Hospodinových a ustanovení jeho, která já přikazuji tobě dnes k tvému dobrému.¹⁴ Aj, Hospodina Boha tvého je nebe i nebesa nebes, země a všechny věci, které jsou na ní.¹⁵ Však jen v otcích tvých zalíbilo se Hospodinu, aby je zamiloval, a vyvolil símě jejich po nich, vás totiž ze všech národů, jak dnes vidíš.¹⁶ Proto obřezte neobřízku srdce svého a šije své nezatvrzujte více.¹⁷ Neboť Hospodin Bůh váš, on je Bůh bohů a Pán pánů, Bůh silný, veliký, mocný a hrozný, který nepřijímá osoby, aniž bere darů,¹⁸ Čině soud sirotku a vdově, miluje také přichozího, dáváje mu chléb a oděv.¹⁹ Proto milujte hosty, neboť jste byli hosty v zemi Egyptské.²⁰ Hospodina Boha svého bát se budeš, jemu sloužit a jeho se držet, a ve jménu jeho přísahat budeš.²¹ On je chvála tvá, a on je Bůh tvůj, který učinil s tebou tyto veliké a hrozné věci, které viděly oči tvé.²² V sedmdesáti duších sestoupili otcové tvoji do Egypta, nyní pak rozmnožil tě Hospodin Bůh tvůj, abys byl v množství jako hvězdy nebeské.

11 Miluj tedy Hospodina Boha svého a dbej nařízení jeho, ustanovení a soudů jeho, i přikázání jeho po všechny dny.² A znejte dnes (nebo ne k samým synům vašim mluvím, kteří neznali toho, ani neviděli) trestání Hospodina Boha svého, důstojnost jeho, ruku jeho silnou a rámě jeho vztažené,³ A znamení i skutky jeho, které činil uprostřed Egypta Faraonovi, králi Egyptskému, i vši zemi jeho,⁴ A co učinil vojsku Egyptskému, koňům i vozům jeho, jak uvedl vody moře Rudého na ně, když vás honili, a shladil je Hospodin až do dnešního dne;⁵ Také co učinil vám na poušti, dokud jste nepřišli až k místu tomuto,⁶ A co učinil Dátanovi a Abironovi, synům Eliaba, syna Rubenova, když země otevřela ústa svá, a pozřela je i čeledi jejich, stany jejich se vším statkem jejich, který při sobě měli, uprostřed všeho Izraele.⁷ Ale oči vaše viděly všechny skutky Hospodinovy veliké, které činil.⁸ Proto dbejte všech přikázání, která já dnes přikazuji vám, abyste zmocnění byli, a vejduce,

dědičně obdrželi zemi, do které vy jdete k dědičnému jí obdržení, ⁹ A aby se prodloužili dny vaše na zemi, kterou s přísahou zaslíbil dát Hospodin otcům vašim i semeni jejich, zemi mlékem a medem oplývající. ¹⁰ Neboť země, do které ty již vcházíš, abys jí dědičně obdržel, není jako země Egyptská, z níž jsi vyšel, v které jsi rozséval símě své a svažoval ji nohama svýma jako zahradu bylinnou: ¹¹ Ale země, do které vy jdete, abyste jí dědičně vládli, je země hornatá, mající i údolí, která z deště nebeského svažována bývá vodou, ¹² Země, o kterou Hospodin Bůh tvůj pečuje, a vždycky oči Hospodina Boha tvého obráceny jsou na ni, od počátku roku až do konce jeho. ¹³ Proto jestliže opravdově poslouchat budete přikázání mých, která já vám dnes přikazuji, milující Hospodina Boha svého a sloužice jemu z celého srdce svého a ze vsí duše své, ¹⁴ Dám déšť zemi vaší časem svým, ranní i pozdní, a sklízet budeš obilí své, víno své i olej svůj. ¹⁵ Dám i pastvu na poli tvém pro zvířata tvá a budeš jíst až do sytosti. ¹⁶ Vystříhejte se tedy, aby nebylo svedeno srdce vaše, abyste odstupující, nesloužili bohům cizím a neklaněli se jim. ¹⁷ Pročež Hospodin velice by se na vás rozhněval a zavřel by nebe, aby deště nedávalo, a země aby nedávala úrody své; i zahynuli byste rychle ze země výborné, kterou Hospodin vám dává. ¹⁸ Ale slozte tato slova má v srdci svém a v mysli své, a uvažte je sobě za znamení na ruku svých, a budou jako náčelník mezi očima vašimi. ¹⁹ A vyučujte jim syny své, rozmlouvající o nich, když sedneš v domě svém, anebo když půjdeš cestou, když lehneš i když vstaneš. ²⁰ Napíšeš je také na veřejích domu svého i na branách svých, ²¹ Aby byli rozmnoženy dny vaše a dny synů vašich na zemi, kterou s přísahou zaslíbil Hospodin otcům vašim, že ji dá jim, dokud nebe trvá nad zemí. ²² Neboť jestliže bedlivě dbát budete všech přikázání těchto, která já přikazuji vám, abyste je činili, milující Hospodina Boha svého, a chodíce po všech cestách jeho, a držíce se jeho: ²³ Tedy vyžene Hospodin všechny ty národy od tváře vaší a vládnout budete dědičně národy většími i silnějšími, nežli jste vy. ²⁴ Všeljaké místo, na které by vstoupila noha vaše, vaše bude; od pouště a od Libánu, a od řeky Eufraten až k moři nejvzdálenějšímu bude pomezí vaše. ²⁵ Nepostaví se žádný proti vám; strach a bázeň vás pustí Hospodin Bůh váš na tvář vsí země, po které chodit budete, jak mluvil vám. ²⁶ Hle, já předkládám vám dnes požehnání i zlořečení, ²⁷ Požehnání, budete-li poslouchat přikázání Hospodina Boha svého, která já dnes přikazuji vám, ²⁸ Zlořečení pak, jestliže byste neposlouchali přikázání Hospodina Boha svého, ale sešli byste s cesty, o které já dnes přikazuji vám, následující bohů cizích, kterých neznáte. ²⁹ A když by tě uvedl Hospodin Bůh tvůj do země, do které ty jdeš, abys dědičně vládl jí, tedy dáš požehnání toto na hoře Garizim, a zlořečení na hoře Hébal, ³⁰ Které jsou za Jordánem, za cestou chýlící se k západu slunce, v zemi Kananejského, jenž bydlí na rovinách naproti Galgala, blízko rovin More. ³¹ Nebo vy půjdete přes Jordán, abyste vešli a dědičně vládli zemi, kterou Hospodin Bůh váš dá vám; a obdržíte ji dědičně a budete v ní bydlet. ³² Hleďte tedy, abyste činili všechna ustanovení a soudy, které já dnes vám předkládám.

12 Tato jsou ustanovení a soudy, kterých dbát budete, činíce je v zemi, kterou Hospodin Bůh otců tvých dá tobě, abys dědičně vládl jí po všechny dny, v nichž živi budete na zemi. ² Zkázíte do gruntu všechna místa, na nichž sloužili národy (které vy dědičně opanujete) bohům svým, na vrších vysokých a na pahrbcích, a pod každým stromem rostoucím. ³ Oltáře jejich zbořte a obrazy jejich ztlučte, háje také jejich ohněm spalte a rytiny bohů jejich zničte, a vyhleďte jméno jejich z místa toho. ⁴ Neučiníte tak Hospodinu Bohu svému, ⁵ Ale které by místo vyvolil Hospodin Bůh váš ze všech pokolení vašich, aby položil jméno své tu a bydlil na něm, hledat ho, a tam chodit budete. ⁶ Tam také přinášet budete zápaly své a oběti i desátky své, oběti rukou svých i sliby své, dobrovolné oběti své, i prvorozené ze skotu a bravu svého, ⁷ A jíst budete tam před Hospodinem Bohem svým a veselit se budete v každé věci, k níž přičiníte ruky své, vy i domy vaše, v nichž požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj. ⁸ Nebudete dělat tak, jak my nyní zde činíme, jeden každý, co se mu dobrého vidí. ⁹ Neboť až dosavad nepřišli jste k odpočinutí a dědictví, které Hospodin Bůh tvůj dává tobě. ¹⁰ Ale když přejdouce Jordán, bydlet budete v zemi, kterou Hospodin Bůh váš dá vám, abys jí vládl právem dědičným, a odpočinutí dá vám ode všech nepřátel vašich kolem, a bydlet budete bezpečně: ¹¹ Tedy k místu tomu, které by vyvolil Hospodin Bůh váš, aby tam přebývalo jméno jeho, přinášet budete všechny věci, které já přikazuji vám, zápaly své, oběti své a desátky své, a oběti rukou svých a všechno, co předního je v slibech vašich, které byste činili Hospodinu. ¹² A veselit se budete před Hospodinem Bohem svým, vy i synové vaší i dcery vaše, služebníci vaší i služebné vaše, i Levíta, který je v branách tvých, neboť nemají dílu a dědictví s vámi. ¹³ Vystříhej se, abys neobětoval zápalných obětí svých na žádném místě, které bys sobě obhlédl. ¹⁴ Ale na tom místě, které by vyvolil Hospodin v jednom z pokolení tvých, tam obětovat budeš zápaly své, a tam učiníš všechno, co já přikazuji tobě. ¹⁵ A však jestliže by se kdy zalíbilo duši tvé, zabiješ sobě, a jíst budeš maso podle požehnání Hospodina Boha svého, které by dal tobě ve všech městech tvých; nečistý i čistý jíst je bude, jako srnu i jelena. ¹⁶ Jen krve jíst nebudete, na zemi vycedíte ji jako vodu. ¹⁷ Nebudeš moci jíst ve městě svém desátků obilí svého, vína a oleje svého, i prvorozených skotu a bravu svého, i všeho, k čemu se slibem zavážeš, dobrovolných obětí svých a obětí rukou svých. ¹⁸ Ale před Hospodinem Bohem svým jíst je budeš na místě, které vyvolil Hospodin Bůh tvůj, ty i syn tvůj i dcera tvá, služebník tvůj a služebná tvá, i Levíta, který je v branách tvých, a veselit se budeš

před Hospodinem Bohem svým ve všech věcech, k nimž bys přičinil ruky své. ¹⁹ Vystříhej se, abys neopouštěl Levitů v zemi své po všechny dny své. ²⁰ Když rozšíří Hospodin Bůh tvůj pomezí tvé, jak mluvil tobě, a řekl bys sám v sobě: Budu jíst maso, protože žádá duše tvá jíst maso, podle vši libosti své jíst budeš maso. ²¹ Jestliže by daleko bylo od tebe místo, které vyvolí Hospodin Bůh tvůj, aby přebývalo tam jméno jeho, zabiješ zvíře ze skotu nebo bravu svého, které by dal Hospodin tobě, jak jsem přikázal tobě, a jíst budeš v městě svém, podle vši libosti duše své. ²² Jak se jídá srna a jelen, tak je jíst budeš; nečistý i čistý bude je jíst. ²³ Jen buď stálý, abys krve nejedl; neboť krev je duše, proto nebudeš jíst duše s masem jejím. ²⁴ Nejez jí, ale na zem ji vyced' jako vodu. ²⁵ Nebudeš jíst jí, aby tobě dobře bylo i synům tvým po tobě, když bys činil, co dobrého je před očima Hospodinovýmá. ²⁶ Ale posvěcené věci své, které bys měl, a co bys slíbil, vezmeš a doneseš na místo, které vyvolí Hospodin, ²⁷ A obětovat budeš oběti své zápalné, maso a krev, na oltář Hospodina Boha svého; ale krev jiných obětí tvých vylita bude na oltář Hospodina Boha tvého, maso pak jíst budeš. ²⁸ Dbej a poslouvej všech slov těchto, která já přikazuji tobě, aby tobě dobře bylo i synům tvým po tobě až na věky, když bys činil, co dobrého a pravého je, před očima Hospodina Boha svého. ²⁹ Když by pak vyplenil Hospodin Bůh tvůj od tváře tvé národy ty, k nimž ty tudíž vejdeš, abys dědičně vládl jimi a dědičně je opanoval a bydlil v zemi jejich, ³⁰ Vystříhej se, abys neuvázl v osídle, jda za nimi, když by již vyhlazeni byli od tváře tvé. Nevyptávej se na bohy jejich, říkáje: Jak sloužili národy ty bohům svým, tak i já učiním. ³¹ Neučiníš tak Hospodinu Bohu svému, neboť všechno, co v ohavnosti má Hospodin, a čeho nenávidí, činili bohům svým; také i syny své a dcery své ohněm pálili ke cti bohům svým. ³² Cokoli já přikazuji vám, dodržovat budete, činíce to; nepřidáte k tomu, aniž co z toho ujmete.

13 Povstal-li by uprostřed tebe prorok, anebo někdo, jenž by míval sny, a ukázal by tobě znamení anebo zázrak, ² Byť se pak i stalo to znamení anebo zázrak, a mluvil by tobě, řka: Pojďme, následujme bohů cizích (kterých neznáš) a služme jim: ³ Neuposlechneš slov proroka toho, ani snáře, neboť zkouší vás Hospodin Bůh váš, aby známé bylo, milujete-li Hospodina Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své. ⁴ Hospodina Boha svého následujte, a jeho se bojte, přikázání jeho dbejte, hlasu jeho poslouvejte, jemu služte a jeho se držte. ⁵ Prorok pak ten anebo snář zamordován bude, neboť mluvil to, čímž by odvrátil vás od Hospodina Boha vašeho, (který vyvedl vás ze země Egyptské, a vykoupil tě z domu služby,) aby tě srazil s cesty, kterou přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj, abys chodil po ní; a tak odejmeš zlé z prostředku svého. ⁶ Jestliže by tě tajně nabádal bratr tvůj, syn matky tvé, anebo syn tvůj, anebo dcera tvá, anebo manželka, která je v lůně tvém, anebo přítel tvůj, který by milý byl jako duše tvá, řka: Pojďme a služme bohům cizím (kterých jsi neznal ty ani otcové tvoji), ⁷ Z bohů pohanských, kteří vůkol vás jsou, buď blízko anebo daleko od tebe, od jednoho konce země až do druhého konce jejího, ⁸ Nepovoluj jemu, aniž ho poslouvej; neodpustí mu oko tvé, aniž se slituješ, aniž zatajíš ho, ⁹ Ale bez milosti zabiješ jej; ruka tvá nejprv na něj bude vztažena, abys ho zabil, a potom ruce všeho lidu. ¹⁰ A ukamenuješ jej až do smrti, neboť chtěl odvést tebe od Hospodina Boha tvého, který tě vyvedl ze země Egyptské, z domu služby, ¹¹ Aby všechen lid Izraelský, uslyšíce to, báli se, a nečinili více něco podobného věci této nejhorší uprostřed tebe. ¹² Uslyšel-li bys o některém městě svém, které Hospodin Bůh tvůj dá tobě, abys tam bydlil, jak praví: ¹³ Vyšli muži, lidé nešlechtní ze středu tvého, kteří svedli spoluobyvatele své, řkouce: Pojďme, služme bohům cizím, kterých neznáte: ¹⁴ Tedy vyhledej a vyzvěz a dobře se na to vyptej, a jestliže je pravda a jistá věc, že ohavnost se stala uprostřed tebe, ¹⁵ Zbiješ obyvatele města toho mečem, a jako věc proklatou zkazíš je i všechno, což by v něm bylo, zvířata také jeho mečem pobiješ. ¹⁶ A všechny kořisti jeho shromáždíš uprostřed ulice jeho, a spálíš ohněm to město i všechny kořisti jeho docela Hospodinu Bohu svému, aby byla hromada rumu věčná; a nebude více staveno. ¹⁷ A nevezmeš ničeho z věcí proklatých, aby Hospodin odvrátil se od hněvu prchlivosti své, a učinil tobě milosrdenství svá, a smiloval se nad tebou, i rozmnožil tě, jak s přísahou zaslíbil otcům tvým. ¹⁸ Proto poslouchat budeš hlasu Hospodina Boha svého, dbaje všech přikázání jeho, která já dnes přikazuji tobě, abys činil, což pravého jest, před očima Hospodina Boha svého.

14 Synové jste Hospodina Boha vašeho, proto nebudete se řezat, aniž sobě uděláte lysiny mezi očima vašima nad mrtvým. ² Neboť lid svatý jsi Hospodinu Bohu svému a tebe vyvolil Hospodin, abys jemu byl za lid zvláštní ze všech národů, které jsou na tváři země. ³ Nebudeš jíst žádné věci ohavné. ⁴ Tato jsou zvířata, která jíst budete: Voly, ovce a kozy, ⁵ Jelena, dannele, srnu, kamzika, jezevce, buvola a losa. ⁶ Každé zvíře, které má kopyta rozdělená, tak aby rozdvojená byla, a přezvykuje mezi zvířaty, jíst je budete. ⁷ A však ne všech přezvykujících anebo těch, která kopyta rozdělená mají, budete jíst, jako velblouda, zajíce a králíka; neboť ač přezvykují, však kopyta rozděleného nemají, nečistá jsou vám. ⁸ Též svině, neboť rozdělené mají kopyto, nepřezvykuje, nečistá vám bude; masa jejího jíst nebudete, a mrchy její se nedotknete. ⁹ Ze všech pak živočichů, kteří ve vodách jsou, tyto jíst budete: Cokoli má ploutve a šupiny, jíst budete. ¹⁰ Co pak nemá ploutví a šupin,

toho jíst nebudete; nečisté vám bude. ¹¹Všechno ptactvo čisté jíst budete. ¹²Těchto pak jíst nebudete: Orla, noha, orlice mořské, ¹³A sokola, supa a luňáka podle pokolení jeho, ¹⁴A žádného krkavce podle pokolení jeho, ¹⁵Pstrosa, sovy, vodní káně a krahulce podle pokolení jeho, ¹⁶Raroha, kalousa a labutě, ¹⁷Pelikána, porfiriána a křehaře, ¹⁸Čápa, volavky podle pokolení jejího, dedka a netopýře. ¹⁹A všelijaký hmyz létající nečistý bude vám, nebudete ho jíst. ²⁰Každého ptáka čistého jíst budete. ²¹Žádné zdechliny jíst nebudete; přichozímu, který je v branách tvých, dáš ji, a jíst ji bude, anebo prodáš cizozemci, neboť lid svatý jsi Hospodinu Bohu svému. Nebudeš vařit kůzle v mléce matky jeho. ²²Ochotně dávat budeš desátky ze všech užitků semene svého, které by přišly z pole každého roku. ²³A jíst budeš před Hospodinem Bohem svým (na místě, které by vyvolil, aby tam přebývalo jméno jeho) desátky z obilí, vína i oleje svého, a prvorozené z volů svých a drobného dobytka svého, aby ses učil bát Hospodina Boha svého po všechny dny. ²⁴Jestliže by pak daleká byla cesta a nemohl bys donést toho, protože daleko je od tebe to místo, které by vyvolil Hospodin Bůh tvůj k přebývání tam jména svého, když požehná tobě Hospodin Bůh tvůj: ²⁵Tedy zpeněžíš je, a svázané peníze vezma v ruku svou, půjdeš k místu, které by vyvolil Hospodin Bůh tvůj, ²⁶A vynaložíš ty peníze na všechno, čehož žádá duše tvá, na voly, na ovce, na víno, anebo jiný nápoj silný, a na všechno, čehož by sobě žádala duše tvá, a jíst budeš tam před Hospodinem Bohem svým, a veselit se budeš ty i dům tvůj. ²⁷Levítu pak, který by v branách tvých byl, neopustíš, neboť nemá dílu a dědictví s tebou. ²⁸Každého léta třetího oddělíš všechny desátky z užitků svých toho léta, a složíš je v branách svých. ²⁹A přijde Levita (neboť nemá dílu a dědictví s tebou) a host a sirotek i vdova, kteří jsou v branách tvých, a budou jíst a nasýtí se, aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj při všelijakém díle rukou tvých, které bys dělal.

15 Každého léta sedmého odpouštět budeš. ²Tento pak bude způsob odpuštění, aby odpustil každý věřitel, který rukou svou půjčil to, čeho půjčil bližnímu svému; nebude upomínat bližního svého anebo bratra svého, neboť vyhlášeno je odpuštění Hospodinovo. ³Cizozemce upomínat budeš, ale to, co bys měl u bratra svého, propustí ruka tvá. ⁴Jen aby nuzným někdo nebyl příčinou tvou, poněvadž hojně požehná tobě Hospodin v zemi, kterou Hospodin Bůh tvůj dá tobě v dědictví, abys jí dědičně vládl: ⁵Jestliže však pilně poslouchat budeš hlasu Hospodina Boha svého, tak abys hleděl činit každé přikázání toto, které já tobě dnes přikazuji. ⁶Hospodin zajisté Bůh tvůj požehná tobě, jak mluvil tobě, tak že budeš moci půjčovat národům mnohým, tobě pak nebude potřeba vypůjčovat; a budeš panovat nad národy mnohými, ale oni nad tebou nebudou panovat. ⁷Byl-li by u tebe nuzný někdo z bratří tvých, v některém městě tvém, v zemi tvé, kterou Hospodin Bůh tvůj dá tobě, nezavřeš srdce svého a nezavřeš ruky své před nuzným bratrem svým: ⁸Ale štědře otevřeš jemu ruku svou, a ochotně půjčíš jemu, jak by mnoho potřeboval toho, v čem by nouzi měl. ⁹Vystříhej se, aby nebylo něco nepravého v srdci tvém, a řekl bys: Blíží se rok sedmý, jenž je rok odpuštění, a bylo by nešlechtné oko tvé k bratru tvému nuznému, tak že bys neudělal jemu, pročez by volal proti tobě k Hospodinu, a byl by na tobě hřích: ¹⁰Ale ochotně dáš jemu, a nebude srdce tvé neupřímné, když bys dával jemu; neboť tou příčinou požehná tobě Hospodin Bůh tvůj ve všech skutcích tvých a ve všem díle, ke kterému bys vztáhl ruku svou. ¹¹Neboť nebudete bez chudých v zemi vaší; proto přikazuji tobě, řka: Abys ochotně otvíral ruku svou bratru svému, chudému svému a nuznému svému v zemi své. ¹²Jestliže by prodán byl tobě bratr tvůj Žid anebo Židovka a sloužil by tobě po šest let, sedmého léta propustíš jej od sebe svobodného. ¹³A když jej propustíš svobodného od sebe, nepustíš ho s prázdnou. ¹⁴Štědře obdaruješ jej budeš dary z dobytka svého, ze stodoly a z vinice své; v čem požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj, z toho dáš jemu. ¹⁵A pamatuj, že jsi služebníkem byl v zemi Egyptské a že tě vykoupil Hospodin Bůh tvůj, proto já to dnes tobě přikazuji. ¹⁶Pakli by řekl: Nepůjdu od tebe, protože by tě miloval, i dům tvůj, a že mu dobře u tebe, ¹⁷Tedy vezma špici, probodneš ucho jeho na dveřích, a bude u tebe služebníkem na věky. Tak podobně i služebné své učiníš. ¹⁸Nechť není za těžké před očima tvými, když bys ho svobodného propustil od sebe, neboť dvojnásob více, než ze mzdy nájemník, sloužil tobě šest let; a požehná tobě Hospodin ve všech věcech, které činit budeš. ¹⁹Všeho prvorozeného, co se narodí z skotu tvého nebo z bravu tvého, samce posvětitíš Hospodinu Bohu svému. Nebudeš dělat prvorozeným volkem svým a nebudeš holit prvorozených ovcí svých. ²⁰Před Hospodinem Bohem svým budeš je jíst na každý rok na místě, které by vyvolil Hospodin, ty i čeled' tvá. ²¹Pakli by na něm byla vada, že by kulhavé anebo slepé bylo anebo mělo by jakoukoli škodlivou vadu, nebudeš ho obětovat Hospodinu Bohu svému. ²²V branách svých budeš je jíst, buďto čistý nebo nečistý, stejně jako srnu anebo jelena; ²³Jen krve jeho nebudeš jíst, ale na zem vycedíš ji jako vodu.

16 Dbej měsíce Abib, abys slavil Pesach Hospodinu Bohu svému, neboť toho měsíce Abib vyvedl tě Hospodin Bůh tvůj z Egypta v noci. ²A obětovat budeš Pesach Hospodinu Bohu svému z bravu i skotu na místě, které by vyvolil Hospodin, aby tam přebývalo jméno jeho. ³Nebudeš v něm jíst nic kvašeného. Po sedm dní jíst

budeš přesnice, chléb trápení (neboť s chvátáním vyšel jsi z země Egyptské), abys pamatoval na den, ve kterém jsi vyšel ze země Egyptské, po všechny dny života svého. ⁴ Aniž spatřen bude u tebe kvas ve všech končinách tvých po sedm dní, a nezůstane nic přes noc masa toho, které bys obětoval večer toho dne prvního, až do jitra. ⁵ Nebudeš moci obětovat Pesach v každém městě svém, které Hospodin Bůh tvůj dává tobě, ⁶ Ale na místě, které by vyvolil Hospodin Bůh tvůj, aby přebývalo tam jméno jeho, tu obětovat budeš Pesach, a to večer, při západu slunce v jistý čas vyjití tvého z Egypta. ⁷ Péci pak budeš a jíst na místě, které by vyvolil Hospodin Bůh tvůj, a ráno navraceje se, půjdeš do stanů svých. ⁸ Šest dní jíst budeš přesnice, dne pak sedmého bude slavnost Hospodinu Bohu tvému; ničeho v ní dělat nebudeš. ⁹ Sedm týdnů sečteš sobě; od začátku žně začneš počítat sedm týdnů. ¹⁰ Tehdy slavit budeš slavnost týdnů Hospodinu Bohu svému; seč budeš moci být, to dáš dobrovolně podle toho, jak by požehnal Hospodin Bůh tvůj. ¹¹ A veselit se budeš před Hospodinem Bohem svým, ty i syn tvůj i dcera tvá, služebník tvůj a služebna tvá, i Levíta, který by byl v branách tvých, a přichozí, sirotek i vdova, kteří by byli uprostřed tebe, na místě, které by vyvolil Hospodin Bůh tvůj k přebývání tam jména svého. ¹² A tak rozpomínat se budeš, že jsi byl služebníkem v Egyptě, když dodržovat a vykonávat budeš ustanovení tato. ¹³ Slavnost stanů světit budeš po sedm dní, když shromáždíš z pole svého a z vinice své. ¹⁴ A budeš se veselit v slavnosti své, ty i syn tvůj i dcera tvá, služebník tvůj a služebnice tvá, Levíta i přichozí, sirotek i vdova, kteří by byli v branách tvých. ¹⁵ Sedm dní svátek světit budeš Hospodinu Bohu svému na místě, které by vyvolil Hospodin, když požehná tobě Hospodin Bůh tvůj ve všech úrodách tvých, a ve všelijaké práci rukou tvých, a tak budeš vesel. ¹⁶ Třikrát v roce postaví se každý pohlaví mužského před Hospodinem Bohem tvým na místě, které by vyvolil, na slavnost přesnic, na slavnost týdnů a na slavnost stanů, a neukáže se před Hospodinem s prázdnou; ¹⁷ Každý podle daru sobě daného, podle požehnání Hospodina Boha tvého, jehož on udělil tobě. ¹⁸ Soudce a správce ustanovíš sobě ve všech městech svých, která Hospodin Bůh tvůj dá tobě v každém pokolení tvém, kteří soudit budou lid soudem spravedlivým. ¹⁹ Neuchýlíš soudu a nebudeš dbát osoby, aniž přijmeš daru; neboť dar oslepuje oči moudrých a převrací slova spravedlivých. ²⁰ Spravedlivě spravedlnosti následovat budeš, abys živ byl, a dědičně vládl zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě. ²¹ Nevysadíš sobě háje jakýmkoli dřívím u oltáře Hospodina Boha svého, který uděláš sobě, ²² Aniž vyzdvihneš sobě modly, což v ohavnosti má Hospodin Bůh tvůj.

17 Nebudeš obětovat Hospodinu Bohu svému vola nebo dobytčete, na němž by vada byla, nebo jakákoli věc zlá, neboť ohavnost je to Hospodinu Bohu tvému. ² Bude-li nalezen uprostřed tebe v některém městě tvém, která Hospodin Bůh tvůj dá tobě, muž nebo žena, jenž by se dopouštěl zlého před očima Hospodina Boha tvého, přestupuje smlouvu jeho, ³ A odejda, sloužil by bohům cizím a klaněl by se jim, buď slunci, nebo měsíci, nebo kterému rytířstvu nebeskému, čehož jsem nepřikázal, ⁴ A bylo by pověděno tobě a slyšel bys o tom, tedy vyptáš se pilně na to, a jestliže bude pravda a věc jistá, že by se stala taková ohavnost v Izraeli: ⁵ Bez lítosti vyvedeš muže toho nebo ženu tu, kteří to zlé páchali, k branám svým, muže toho nebo ženu, a kamením je uházíš, ať zemrou. ⁶ V ústech dvou nebo tří svědků zabít bude ten, kdo umřít má, nebude pak zabít podle vyznání svědka jednoho. ⁷ Ruka svědků nejprv bude proti němu k zabítí jeho, a potom ruce všeho lidu, a tak odejmeš zlé z prostředku svého. ⁸ Bylo-li by při soudu něco nesnadného, mezi krví a krví, mezi pří a pří, mezi ranou a ranou, v jakékoli rozepři v branách tvých, tedy vstana, půjdeš k místu, které by vyvolil Hospodin Bůh tvůj, ⁹ A přijdeš ke kněžím Levítského pokolení nebo k soudci, který by tehdy byl, i budeš se jich ptát, a oznámí výpověď soudu. ¹⁰ Učiniš tedy podle naučení, které by vynesli z místa toho, které by vyvolil Hospodin, a hled, abys všechno, čemu by tě učili, tak vykonal. ¹¹ Podle vyřčení zákona, kterému by tě naučili, a podle rozsudku, který by vypověděli, učiniš; neuchýlíš se od slova sobě oznámeného ani napravo ani nalevo. ¹² Jestliže by pak kdo ve vzpouře se vydal, tak že by neposlechl kněze postaveného tam k službě před Hospodinem Bohem tvým nebo soudce, tedy ať umře člověk ten, a odejmeš zlé z Izraele, ¹³ Aby všechen lid uslyšíce, báli se, a více ve vzpouře se nevydávali. ¹⁴ Když vejdeš do země, kterou Hospodin Bůh tvůj dá tobě, abys ji dědičně obdržel, a budeš v ní bydlet, a řekneš: Ustanovím nad sebou krále, jako i jiné národy mají, které jsou kolem mne. ¹⁵ Toho jen ustanovíš nad sebou krále, kterého by vyvolil Hospodin Bůh tvůj. Ze středu bratří svých ustanovíš nad sebou krále; nebudeš moci ustanovit nad sebou člověka cizozemce, který by nebyl bratr tvůj. ¹⁶ A však ať nemívá mnoho koňů, a ať neobrací zase lidu do Egypta, z příčiny rozmnožení koňů, zvláště poněvadž Hospodin vám řekl: Nevracejte se zase cestou touto více. ¹⁷ Nebude také mít mnoho žen, aby se neodvrátilo srdce jeho; stříbra také nebo zlata ať sobě příliš nerozmnožuje. ¹⁸ Když pak dosedne na stolicí království svého, vypíše sobě připomenutý zákon tento do knihy z té, která bude před obličejem kněží Levítských. ¹⁹ A bude jej mít při sobě a číst jej bude po všechny dny života svého, aby se naučil bát Hospodina Boha svého a aby dbal všech slov zákona tohoto i ustanovení těch a činil je, ²⁰ Aby nepozdvihlo se srdce jeho nad bratry jeho a neuchýlilo se od přikázání napravo nebo nalevo, aby dlouho živ byl v království svém, on i synové jeho uprostřed Izraele.

18 Nebudou mít kněží Levíští a všechno pokolení Levítské dílu a dědictví s jiným lidem Izraelským, oběti ohnivé Hospodinovy a dědictví jeho jíst budou. ² Dědictví nebudou mít uprostřed bratří svých, Hospodin je dědictví jejich, jak jim mluvil. ³ Toto pak náleží bude kněžím od lidu, od obětujících obět, buď vola, nebo dobytče: Dáno bude knězi plece, a líce a žaludek. ⁴ Prvotiny obilí svého, vína a oleje svého, i prvotiny vlny z ovčí svých dáš jemu. ⁵ Neboť jej vyvolil Hospodin Bůh tvůj ze všech pokolení tvých, aby stál k službě ve jménu Hospodina, on i synové jeho po všechny dny. ⁶ Když by pak přišel který Levita z některého města tvého, ze všeho Izraele, kde bydlil, a přišel by s velikou žádostí duše své na místo, které by vyvolil Hospodin: ⁷ Sloužit bude ve jménu Hospodina Boha svého, jako i jiní bratři jeho Levítové, kteří tu stojí před Hospodinem. ⁸ Díl rovný jíst budou (beze škody toho, co by každý z nich prodal) podle čeledi otců. ⁹ Když vejdeš do země, kterou Hospodin Bůh tvůj dává tobě, neuč se činit podle ohavností národů těch. ¹⁰ Nebude nalezen v tobě, kdo by vedl syna svého anebo dceru svou skrz oheň, ani věštec, ani jasnovidce, ani čarodějník, ani kouzelník. ¹¹ Ani zaříkavač, ani vyvolávač duchů, ani hadač, ani černokněžník. ¹² Neboť ohavnost je Hospodinu, kdokoli činí to, a pro takové ohavnosti Hospodin Bůh tvůj vymítá je od tváře tvé. ¹³ Dokonalý budeš před Hospodinem Bohem svým. ¹⁴ Neboť národy ty, kterými vládnout budeš, jasnovidců a věstců poslouchají, tobě pak toho nedopouští Hospodin Bůh tvůj. ¹⁵ Proroka z prostředku tvého, z bratří tvých, jako já jsem, vzbudí tobě Hospodin Bůh tvůj; jeho poslouchat budete, ¹⁶ Podle všeho toho, jak jsi žádal od Hospodina Boha svého, na Orébě, v den shromáždění, řka: Ať více neslyším hlasu Hospodina Boha svého, aniž více vidím ohně toho velikého, abych neumřel. ¹⁷ Pročež mi řekl Hospodin: Dobře mluvili, co mluvili. ¹⁸ Proroka vzbudím jim zprostřed bratří jejich, jako jsi ty, a položím slova má v ústa jeho, a bude jim mluvit všechno, co mu přikážu. ¹⁹ A bude, že kdokoli by neposlouchal slov mých, která mluvit bude ve jménu mém, já vyhledávat budu na něm. ²⁰ Prorok pak, který by pyšně se vystavoval, mluvě slovo ve jménu mém, kterého jsem mluvit jemu nepřikázal, a který by mluvil ve jménu bohů cizích, takový prorok ať umře. ²¹ Jestliže pak díš v srdci svém: Kterak poznáme slovo to, jehož by nemluvil Hospodin? ²² Když by mluvil něco prorok ve jménu Hospodinovu, a však by se toho nestalo, aniž by přišlo, to je to slovo, jeho nemluvil Hospodin; z pýchy to mluvil prorok ten, neboj se ho.

19 Když by vyhladil Hospodin Bůh tvůj národy, jejichž zemi Hospodin Bůh tvůj dává tobě, a opanoval bys je dědičně, a bydlil bys v městech jejich i v domech jejich: ² Oddělíš sobě tři města uprostřed země své, kterou Hospodin Bůh tvůj dává tobě, abys ji dědičně obdržel. ³ Spravíš sobě cesty, a rozdělíš na tři díly všechnu krajinu země své, kterou v dědictví dá tobě Hospodin Bůh tvůj, i bude utíkat tam každý vrah: ⁴ (Toto pak bude právo vraha, který by tam utekl, aby živ byl: Kdo by zabil bližního svého nechť, aniž by ho nenáviděl prvé. ⁵ Jako vejda někdo s bližním svým do lesa sekati dříví, rozvedl by rukou svou sekeru, aby utal dřevo, a ona by spadla s topůrka, a trefila by bližního jeho, tak že by umřel, ten uteče do některého z měst těchto, a živ bude.) ⁶ Aby příbuzný zabitého, stíhaje vraha toho, když by se rozpálilo srdce jeho, nedohonil ho na daleké cestě, a ranil smrtelně, protože by nebyl hoden smrti, poněvadž ho prvé neměl v nenávisti. ⁷ Proto já přikazuji tobě, řka: Tři města oddělíš sobě. ⁸ Pakli by rozšířil Hospodin Bůh tvůj končiny tvé, jak s přísahou zaslíbil otcům tvým, a dal by tobě všechnu tu zemi, kterou řekl dát otcům tvým: ⁹ (Když bys ostříhal všech přikázání těchto, čině je, která já dnes přikazuji tobě, abys miloval Hospodina Boha svého, a chodil po cestách jeho po všechny dny), tedy přidáš sobě ještě tři města mimo tři tamta, ¹⁰ Aby nebyla vylita krev nevinná uprostřed země tvé, kterou Hospodin Bůh tvůj dá tobě v dědictví, a aby nebyla na tobě krev. ¹¹ Ale byl-li by kdo, maje v nenávisti bližního svého, a činil by úklady jemu, a povstana proti němu, ranil by ho smrtelně, tak že by umřel, a utekl by do některého z těch měst: ¹² Tedy pošlou starší města toho, a vezmou jej odtud, a dají v ruce příbuzného toho zabitého, aby umřel. ¹³ Neodpustí jemu oko tvé, ale svedeš krev nevinnou z Izraele, i bude dobře tobě. ¹⁴ Nepřeneseš meze bližního svého, kterou vymezili předkové v dědictví tvém, které obdržíš v zemi, již Hospodin Bůh tvůj dává tobě, abys ji dědičně obdržel. ¹⁵ Nepovstane svědek jeden proti někomu z příčiny jakékoli nepravosti, a jakéhokoli hříchu ze všech hříchů, kterýmiž by kdo hřešil; v ústech dvou svědků anebo v ústech tří svědků stane slovo. ¹⁶ Povstal-li by svědek falešný proti někomu, aby svědčil proti němu, že odstoupil od Boha, ¹⁷ Tedy postaví se ti dva muži, kteří tu rozepří mají před Hospodinem, před kněžími anebo před soudci, kteří by za dnů těch byli. ¹⁸ A když se pilně vyptají soudcové, poznají-li, že svědek ten je svědek lživý, mluvě falešně svědeckví proti bližnímu svému, ¹⁹ Tak jemu učíňte, jakž on zamýšlel učinit bratru svému. A odejmeš zlé z prostředku svého. ²⁰ A kteří zůstanou, slyšíce to, bát se budou, a nikoli více nedopustí se takových zlých věcí uprostřed tebe. ²¹ A neslituje se oko tvé; život za život, oko za oko, zub za zub, ruka za ruku, noha za nohu bude.

20 Když bys vytáhl na vojnu proti nepřátelům svým, a uzřel bys koně a vozy, a lid větší, nežli ty máš, neboj se jich, neboť Hospodin Bůh tvůj s tebou jest, který tě vyvedl ze země Egyptské. ² A když byste se již potýkali

měl, přistoupí kněz, a mluvití bude k lidu, ³ A dí jim: Slyš, Izraeli, vy jdete dnes k boji proti nepřátelům svým, nebud' ustrašené srdce vaše, nebojte se a nestrachujte, ani se jich lekejte. ⁴ Neboť Hospodin Bůh váš, který jde s vámi, bojovat bude za vás proti nepřátelům vašim, aby zachoval vás. ⁵ Potom mluvití budou hejtmané k lidu, řkouce: Jest-li kdo z vás, jenž vystavěl dům nový, a ještě nepočal bydlet v něm, odejdi a navrať se do domu svého, aby nezahynul v bitvě, a někdo jiný aby nezačal bydlet v něm. ⁶ A kdo jest, jenž štípil vinici, a ještě nepřišla k obecnému užívání, odejdi a navrať se k domu svému, aby snad nezahynul v bitvě, aby někdo jiný k obecnému užívání nepřivedl jí. ⁷ A kdo je, jenž by měl zasnoubenou manželku, a ještě by jí nepojal, odejdi a navrať se do domu svého, aby neumřel v boji, a někdo jiný nevzal jí. ⁸ Přidají i toto hejtmané, mluvíce k lidu, a řeknou: Kdo je bázlivý a lekavého srdce, odejdi a navrať se do domu svého, aby nezemdlil srdce bratří svých, jako je srdce jeho. ⁹ A když přestanou hejtmané mluvit k lidu, tedy představí lidu vůdce houfů. ¹⁰ Když přitáhneš k některému městu, abys ho dobýval, nabídněš jemu pokoje. ¹¹ Jestliže pokoj sobě podaný přijmou a otevrou tobě, všechen lid, který by nalezen byl v něm, pod plat uvedeni jsouce, tobě sloužit budou. ¹² Pakli by v pokoj s tebou nevešli, ale bojovali proti tobě, oblehneš je; ¹³ A když by je Hospodin Bůh tvůj dal v ruku tvou, tedy zbiješ v něm ostrostí meče všechny pohlaví mužského. ¹⁴ Ženy pak, dítky a zvířata, i cokoli bylo by v městě, všechny kořisti jeho rozebereš sobě, a užívat budeš kořisti nepřátel svých, které by dal tobě Hospodin Bůh tvůj. ¹⁵ Tak učiníš všem městům daleko vzdáleným od tebe, která nejsou z měst národů těchto. ¹⁶ Z měst pak lidu toho, který Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví, žádné duše naživu neponecháš, ¹⁷ Ale dokonce vyhladíš je: Hetea, Amorea, Kananea, Ferezea, Hevea a Jebuzea, jak přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj, ¹⁸ Aby vás neučili činit podle všech ohavností svých, které činí bohům svým, a hřešili byste proti Hospodinu Bohu svému. ¹⁹ Když oblehneš město některé, po dlouhý čas dobýváje ho, abys je vzal, nezkažíš stromů jeho, sekerou je vytínaje, neboť z nich ovoce jíst budeš; proto jich nevysekáš (neboť potrava člověka je strom polní), chtěje užívati jich k obraně své. ²⁰ A však stromoví, které znáš, že nenese ovoce ku pokrmu, vykáčíš a posekáš, a zbuduješ ohrady proti městu tomu, které s tebou bojuje, dokud ho sobě nepodmaníš.

21 Když by nalezen byl zabítý (v zemi, kterou Hospodin Bůh tvůj dává tobě, abys dědičně vládl jí), ležící na poli, a nebylo by známo, kdo by ho zabil, ² Tedy vyjdou starší tvoji a soudcové tvoji a měřit budou k městům, která jsou kolem toho zabitého. ³ A když nalezeno bude město nejbližší toho zabitého, tedy vezmou starší města toho jalovici ze stáda, které ještě nebylo užíváno, a která netáhla ve jhu. ⁴ A uvedou starší toho města jalovici tu do údolí pustého, které nikdy nebylo děláno anebo oseto, a setnou šiji jalovice v tom údolí. ⁵ Potom přistoupí kněží synové Lévi; (neboť je Hospodin Bůh tvůj vyvolil, aby přísluhovali jemu, a požehnání dávali ve jménu Hospodinovu, podle jejichž výpovědi stane všelijaká rozepře a každá rána.) ⁶ Všichni také starší toho města, kteří jsou nejbližší toho zabitého, umyjí ruce své nad jalovicí státou v tom údolí, ⁷ A osvědčovat budou, řkouce: Nevytily jsou ruce naše krve té, aniž oči naše viděly vraha. ⁸ Očisti lid svůj Izraelský, který jsi vykoupil, Hospodine, a nepřičítej krve nevinné lidu svého Izraelskému. A bude snata z nich vina té krve. ⁹ Ty pak odejmeš krev nevinnou ze středu svého, když učiníš, co pravého je před očima Hospodinovýmá. ¹⁰ Když bys vytáhl na vojnu proti nepřátelům svým a dal by je Hospodin Bůh tvůj v ruce tvé, a zajal bys z nich mnohé; ¹¹ Uzříš-li mezi zajatými ženu krásného obličejce, a zamiluješ ji, tak abys ji sobě vzal za manželku: ¹² Uvedeš ji do domu svého, a oholí sobě hlavu a obřeže nehty své; ¹³ A složíc roucho své ze sebe, ve kterém je zajata, zůstane v domě tvém, a oplakávat bude otce svého i matky své po celý měsíc; a potom vejdeš k ní, a budeš její manžel, a ona bude manželka tvá. ¹⁴ Pakli by se ti nelíbila, tedy propustíš ji svobodnou; ale nikoli neprodávej jí za peníze, ani na ní nevydělávej, poněvadž jsi ji ponižil. ¹⁵ Měl-li by kdo dvě ženy, jednu v milosti a druhou v nenávisti, a zplodily by mu syny, milá i nemilá, a byl-li by syn prvorozený nemilý: ¹⁶ Tedy když dědice ustavovat bude nad tím, co by měl, nebude moci dát práva prvorozenství synu milé před synem prvorozeným nemilý, ¹⁷ Ale prvorozeného syna nemilé při prvorozenství ponechá a dá jemu dva díly ze všeho, co by měl; neboť on je počátek síly jeho, jeho je právo prvorozenství. ¹⁸ Měl-li by kdo syna vzpurného a protivného, jenž by neposlouchal hlasu otce svého a hlasu matky své, a jsa trestán, neuposlechl by jich: ¹⁹ Tedy vezmouce ho otec i matka jeho, vyvedou jej k starším města svého, k bráně místa přebývání svého, ²⁰ A řeknou starším města svého: Syn náš tento, jsa vzpurný a protivný, neposlouchá hlasu našeho, žrout a opilec je to. ²¹ Tehdy všichni lidé města toho uházejí jej kamením a umře; a tak odejmeš zlé z prostředku svého, a všechen Izrael uslyšíce, bát se budou. ²² Když by kdo zhřešil, že by hoden byl smrti, a byl by odsouzen k ní a pověsil bys ho na dřevě: ²³ Nezůstane přes noc tělo jeho na dřevě, ale hned v ten den pochováš jej, neboť zlořečený je před Bohem pověšený; proto neposkvřňuj země své, kterou Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví.

21:19 Vyvedou jej k starším. Mojžíšův Zákon je ojedinělý mezi všemi starověkými kodexy, protože je to první zákoník na světě, který rodičům nedovoluje potrestat své dítě smrtí, nýbrž ukládá jim povinnost

předložit případ k posouzení autoritám (srv. Lv 24:11). Bible tímto veršem obsahuje první kodifikovanou právní ochranu dětí.

22 Jestliže bys ušel vola anebo dobytče bratra svého, jak bloudí, nesmíš si jich nevšimnout, ale přivedeš je až k bratru svému. ² Byť pak nebyl blízký bratr tvůj a neznal bys ho, uvedeš je však do domu svého, a bude u tebe, dokud by se po něm neptal bratr tvůj, a navrátíš mu je. ³ Taktéž učiníš s oslem jeho, s oděvem jeho, také i se všelijakou věcí ztracenou bratra svého, která by mu zhylnula; když bys ji nalezl, nesmíš si jí nevšimnout. ⁴ Vida osla bratra svého anebo vola jeho pod břemenem ležící na cestě, nesmíš si jich nevšimnout, ale i hned ho s ním pozdvihneš. ⁵ Žena nebude nosit oděvu mužského, aniž se oblékat bude muž v roucho ženské, neboť ohavnost před Hospodinem Bohem tvým jest, kdokoli činí to. ⁶ Když bys našel hnízdo ptačí před sebou na cestě, na jakémkoli stromu anebo na zemi, s mladými nebo vejci, a matka seděla by na mladých anebo na vejcích: nevezmeš matky s mladými, ⁷ Ale hned pustíš matku a mladé vezmeš sobě, aby tobě dobře bylo a abys prodloužil dnů svých. ⁸ Když bys stavěl dům nový, udělej zábradlí kolem střechy své, abys neuvedl viny krve na dům svůj, když by kdo upadl z něho. ⁹ Neposeješ vinice své směsící rozličného semene, aby nebyl poskvrněn užitek semene, které jsi zasel, i ovoce vinice. ¹⁰ Nebudeš orat volem a oslem spolu. ¹¹ Neoblečeš roucha z rozdílných věcí, z vlny a lnu setkaného. ¹² Sřápace uděláš sobě na čtyřech cípech oděvu svého, jímž se odíváš. ¹³ Když by pojal někdo ženu, a vešel by k ní, a potom měl by ji v nenávisti, ¹⁴ A dal by příčinu k řečem o ní, zlou pověst o ní vynášeje a mluvě: Ženu tuto vzal jsem, a všed k ní, nenalezl jsem jí pannou: ¹⁵ Tedy otec děvečky a matka její vezmouce přinesou znamení panenství děvečky k starším města svého k bráně. ¹⁶ A dí otec děvečky k starším: Dceru svou dal jsem muži tomuto za manželku, který ji v nenávisti má. ¹⁷ A hle, sám příčinu dal řečem o ní, mluvě: Nenalezl jsem při dceři tvé panenství, a teď hle, znamení panenství dcery mé. A roztáhnou roucho to před staršími města. ¹⁸ Tedy starší města toho jmou muže a trestat ho budou, ¹⁹ A uloží jemu pokutu sto lotů stříbra, které dají otci děvečky, protože vynesl zlou pověst proti panně Izraelské. A bude jí mít za manželku, které nebude moci propustit po všechny dny své. ²⁰ Jináč byla-li by pravá žaloba ta, a nebylo by nalezeno panenství při děvečce: ²¹ Tedy vyvedou děvečku ke dveřím otce jejího a uházejí jí lidé města toho kamením, a umře; neboť dopustila se nešlechtnosti v Izraeli, smilnivši v domě otce svého. Tak odejmeš zlé z prostředku sebe. ²² Kdyby kdo postižen byl, že obýval s ženou manželkou cizí, tedy umřou oni oba dva, muž, který obýval s tou ženou, i žena také; i odejmeš zlé z Izraele. ²³ Byla-li by děvečka panna zasnoubená muži, a nalezna ji někdo v městě, obýval by s ní: ²⁴ Vyvedete oba dva k bráně města toho a uhážete je kamením, a umřou, děvečka, protože nekřičela, jsouc ve městě, a muž proto, že ponížil ženy bližního svého; a odejmeš zlé z prostředku svého. ²⁵ Pakli na poli nalezl by muž děvečku zasnoubenou, a násilí jí učině, obýval by s ní: smrtí umře muž ten sám, ²⁶ Děvečce pak nic neučiníš. Nedopustila se hříchu hodného smrti; neboť jak povstává někdo proti bližnímu svému a morduje život jeho, tak i při této věci. ²⁷ Na poli zajisté nalezl ji; křičela děvečka zasnoubená, a žádný tu nebyl, kdo by ji vysvobodil. ²⁸ Jestliže by nalezl někdo děvečku pannu, která by zasnoubena nebyla, a vezma ji, obýval by s ní, a byli by postiženi: ²⁹ Tedy dá muž ten, který by obýval s ní, otci děvečky padesát stříbrných, a bude jeho manželka, protože ponížil jí; nebude moci jí propustit po všechny dny své. ³⁰ Nevezme žádný manželky otce svého a neodkryje roucha otce svého.

23 Nevejde do shromáždění Hospodinova, kdo by měl stlučené anebo odňaté luno. ² Aniž vejde do shromáždění Hospodinova syn postranní; také i desáté pokolení jeho nevejde do shromáždění Hospodinova. ³ Ammonitský taktéž ani Moábský nevejde do shromáždění Hospodinova, ani desáté pokolení jejich nevejde do shromáždění Hospodinova až na věky. ⁴ protože proti vám nevyšli s chlebem a s vodou na cestě, když jste šli z Egypta, a že ze mzdy najal proti tobě Baláma, syna Beor, z Petor Mezopotamie Syrské, aby zlořečil tobě: ⁵ (Ačkoli nechtěl Hospodin Bůh tvůj slyšet Baláma, ale obrátil Hospodin Bůh tvůj tobě zlořečení v požehnání, neboť miloval tebe Hospodin Bůh tvůj.) ⁶ Nebudeš hledat pokoje jejich ani dobrého jejich po všechny dny své na věky. ⁷ Nebudeš mít v ohavnosti Idumejského, neboť bratr tvůj je to, aniž Egyptského v ohavnosti míti budeš, neboť jsi byl hostem v zemi jeho. ⁸ Synové, kteří se jim narodí v třetím pokolení, vejdou do shromáždění Hospodinova. ⁹ Když bys vytáhl vojensky proti nepřátelům svým, vystříhej se od všelijaké zlé věci. ¹⁰ Bude-li mezi vámi kdo, jenž by poskvrněn byl příhodou noční, vyjde ven ze stanů, a nevejde do nich; ¹¹ Ale když bude k večeru, umyje se vodou, a po západu slunce vejde do stanů. ¹² Také místo budeš mít vně za stany, abys tam chodíval ven; ¹³ A budeš míti kolík mezi jinými nástroji svými, a když bys chtěl sednout vně, vykopáš jím důlek, a obrátě se, zahrabeš nečistotu svou. ¹⁴ Neboť Hospodin Bůh tvůj chodí uprostřed stanů tvých, aby tě vysvobodil, a dal tobě nepřátele tvé; proto ať je příbytek tvůj svatý, tak aby nespátril při tobě mrzkosti nějaké, pročez by se odvrátil od tebe. ¹⁵ Nevydáš služebníka pánu jeho, který k tobě utekl od pána svého. ¹⁶ S tebou bydlit bude uprostřed tebe na místě, které by vyvolil v některém městě tvém, kdekoli jemu se líbit bude; nebudeš ho mocí utiskovat. ¹⁷ Nebude nevěstka žádná z dcer Izraelských, ani nečistý smilník ze synů Izraelských. ¹⁸ Nepřineseš mzdy nevěstky, a mzdy psa do domu Hospodina Boha svého z jakéhokoli slibu,

neboť to obojí ohavnost je Hospodinu Bohu tvému.¹⁹ Nedáš na lichvu bratru svému ani peněz, ani pokrmu, ani jakékoli věci, která se dává na lichvu.²⁰ Cizímu půjčíš na lichvu, ale bratru svému nedáš na lichvu, aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj při všech věcech, ke kterým bys vztáhl ruku svou v zemi, do níž vejdeš, abys dědičně obdržel ji.²¹ Když bys učinil slib Hospodinu Bohu svému, neprodlévej splnit ho; neboť nakonec toho vyhledávat bude Hospodin Bůh tvůj od tebe, a byl by na tobě hřích.²² Pakli nebudeš slibovat, nebude na tobě hřichu.²³ Což jednou vyšlo z úst tvých, to splníš, a učiníš, jakž jsi slíbil Hospodinu Bohu svému dobrovolně, což jsi vynesl ústy svými.²⁴ Vešel-li bys do vinice bližního svého, jíst budeš hrozny podle žádosti své do sytosti své, ale do nádoby své nevložíš.²⁵ Vešel-li bys do obilí bližního svého, natrháš sobě klasů rukou svou, ale srpem nebudeš žnout obilí bližního svého.

24 Pojal-li by muž ženu a byl by manželem jejím, přihodilo by se pak, že by nenašla milosti před očima jeho pro nějakou mrzkost, kterou by našel na ní, i napsal by jí lístek zapuzení a dal v ruku její, a vyhnal by ji z domu svého;² A vyjduoc z domu jeho, odešla by a vdala se za druhého muže;³ A ten také muž poslední v nenávisti máje ji, napsal by lístek zapuzení a dal v ruce její, a vyhnal by ji z domu svého; anebo umřel by muž její poslední, který vzal ji sobě za manželku:⁴ Nebude moci manžel její první, který ji vyhnal, zase ji vzít sobě za manželku, když již příčinou jeho poskvrněna je; neboť ohavnost je to před Hospodinem. Proto nedopouštěj hřešit lidu země, kterou Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví.⁵ Když by někdo v nově pojal ženu, nevyjde k boji, aniž na něj vzkládána bude jaká obecní práce; svoboden bude v domě svém po jeden rok, a veselit se bude s manželkou svou, kterou pojal.⁶ Žádný nevezme v zástavě svrchního i spodního žernovu, neboť takový bral by duši v základu.⁷ Byl-li by postižen někdo, že ukradl člověka z bratří svých synů Izraelských, a k zisku by sobě jej přivedl anebo prodal jej: umře zloděj ten, a odejmeš zlé z prostředku svého.⁸ Šetr se při ráně malomocenství, abys ostříhal pilně a činil všechno, jak učít budou vás kněží Levitové; jak přikázal jsem jim, dbát toho budete a tak činit.⁹ Pamatuj na ty věci, které učinil Hospodin Bůh tvůj Marii na cestě, když jste vyšli z Egypta.¹⁰ Půjčil-li bys bližnímu svému něčeho, nevejdeš do domu jeho, abys vzal něco v zástavě od něho.¹¹ Ale vně staneš, a člověk, jemuž jsi půjčil, vyneset tobě zástavu svou ven.¹² Jestliže by pak byl člověk chudý, nebudeš spát se zástavou jeho.¹³ Bez prodlévání navrátíš jemu zastavenou věc jeho při západu slunce, aby leže v šatech svých, dobrořečil tobě, a bude to za spravedlnost tobě před Hospodinem Bohem tvým.¹⁴ Neubudeš utiskovat nájemníka chudého a nuzného, tak z bratří svých jako z příchozích, kteří jsou v zemi tvé v branách tvých.¹⁵ Na každý den dáš jemu mzdu jeho, prvé nežli by slunce zapadlo; neboť chudý jest, a tím se živí, aby neúpěl proti tobě k Hospodinu, a byl by na tobě hřích.¹⁶ Nebudou na hrdle trestání otcové za syny, ani synové trestání budou na hrdle za otce, jeden každý za svůj hřích umře.¹⁷ Nepřevrátíš soudu příchozímu nebo sirotku, aniž vezmeš v zástavu roucha vdovy,¹⁸ Ale pamatuj, že jsi byl služebníkem v Egyptě, a že tě vykoupil Hospodin Bůh tvůj odtud; proto přikazuji, abys činil toto.¹⁹ Když bys žal obilí své na poli svém, a zapomenul bys tam některého snopu, nenavrátíš se, abys jej vzal; příchozímu, sirotku a vdově to bude, aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj při všelijakém díle rukou tvých.²⁰ Když bys trásl olivy své, nebudeš shledávat po každé ratolesti za sebou; příchozímu, sirotku a vdově to zůstane.²¹ Když bys sbíral víno na vinici své, nebudeš paběrkovat hrozny za sebou; příchozímu, sirotku a vdově to bude.²² Pamatuj, že jsi byl služebníkem v zemi Egyptské; proto přikazuji, abys to činil.

25 Vznikla-li by jaká nesnáz mezi některými, a přistoupili by k soudu, aby je rozsoudili, tedy spravedlivého ospravedlní, a nepravého odsoudí.² Bude-li pak hoden mrskání nepravý, tedy káže ho položit soudce a mrskat před sebou, podle nepravosti jeho v jistý počet ran.³ Čtyřicetkrát káže ho mrštit, aniž přidá více, aby, jestliže by jej nadto mrskal ranami mnohými, nebyl příliš zlehčen bratr tvůj před očima tvýma.⁴ Nezavážeš úst vola mlátícího.⁵ Když by bratří spolu bydlili, a umřel by jeden z nich, nemaje syna, nevdá se ven žena toho mrtvého za jiného muže; bratr jeho vejde k ní, a vezme ji sobě za manželku, a právem švagrovství přiznání se k ní.⁶ Prvorozený pak, kteréhož by porodila, nazván bude jménem bratra jeho mrtvého, aby nebylo vyhlazeno jméno jeho z Izraele.⁷ Nechtěl-li by pak muž ten pojmout příbuzné své, tedy přijde příbuzná jeho k bráně před starší a řekne: Nechce příbuzný můj vzbudit bratru svému jména v Izraeli, a nechce podle práva švagrovství pojmout mne.⁸ Tedy povolají ho starší města toho, a mluvit budou s ním; a stoje, řekl-li by: Nechci jí pojmout,⁹ Přistoupí příbuzná jeho k němu před staršími, a sezuje střevis jeho z nohy jeho, a plivne mu na tvář a odpoví, řkouc: Tak se má stát muži tomu, který by nechtěl zbudovat domu bratra svého.¹⁰ A bude nazváno jméno jeho v Izraeli: Dům bosého.¹¹ Když by se vadili někteří spolu jeden s druhým, a přistoupila by žena jednoho,

24:19 Příchozímu, sirotku a vdově. Majetní mají Bohem stanovenou povinnost ponechávat část své úrody sociálně slabým a nezajištěným. Dnes je tento princip naplňován daňovou povinností a sociální podporou. Jako všeho, i toho lze zneužít. Od nás však Bůh nechce, abychom

posuzovali něčí oprávněnost či nárok (Mt 7:1–2; Lk 6:36–37); to posoudí Bůh sám spravedlivěji, než to dokážeme my, kteří plevel od pšenice oddělit nedovedeme (Mt 13:29–30).

aby vysvobodila muže svého z ruky bijícího jej, i vztáhla by ruku svou a uchopila by ho za lůno: ¹²Tedy utneš ruku její, neslituje se nad ní oko tvé. ¹³Nebudeš mít v pytlíku svém nejednostejného závaží, většího a menšího. ¹⁴Aniž budeš mít v domě svém nejednostejné míry, větší a menší. ¹⁵Váhu celou a spravedlivou mít budeš, též míru celou a spravedlivou budeš mít, aby se prodloužili dny tvoje v zemi, kterou Hospodin Bůh tvůj dává tobě. ¹⁶Neboť v ohavnosti je Hospodinu Bohu tvému, kdokoli činí ty věci, všelijaký činící nepravost. ¹⁷Pamatuj na to, co učinil Amalech na cestě, když jste šli z Egypta: ¹⁸Kterak vyšed tobě v cestu, zadní houf tvůj všech mdlých, kteří šli za tebou, pobil, když jsi ty byl zemdlený a unavený, a nebál se Boha. ¹⁹Proto když byl Hospodin Bůh tvůj dal tobě odpočinutí ode všech nepřátel tvých kolem dokola v zemi, kterou Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví, abys dědičně obdržel ji, vyhladíš památku Amalecha pod nebem; nezapomínej na to.

26 Když pak vejdeš do země, kterou Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví, a opanuje ji, bydlit v ní budeš: ²Vezmeš prvotiny všeho ovoce země té, které obětovat budeš ze země své, již Hospodin Bůh tvůj dává tobě, a vlože do koše, půjdeš k místu, které by Hospodin Bůh tvůj k přebývání tam jménu svému vyvolil. ³A přijda k knězi, který těch dnů bude, díš jemu: Vyznávám dnes Hospodinu Bohu svému, že jsem vešel do země, kterou s přísahou zaslíbil Hospodin otcům našim, že ji nám dá. ⁴A vezma kněz z ruky tvé koš, postaví jej před oltářem Hospodina Boha tvého. ⁵A mluvit budeš před Hospodinem Bohem svým, řka: Syrský chudý otec můj sestoupil do Egypta s nemnohými osobami, a byv tam hostem, vzrostl v národ veliký, silný a mnohý. ⁶A když zle nakládali s námi Egyptští, trápíce nás a vzkládající na nás službu těžkou, ⁷Volali jsme k Hospodinu Bohu otců našich, a vyslyšev Hospodin hlas náš, pohlédl na trápení naše, práci naši a soužení naše. ⁸A vyvedl nás Hospodin z Egypta v ruce silné a v rameni vztaženém, ve strachu velikém a znameních i zázracích. ⁹A uvedl nás na toto místo, a dal nám zemi tuto oplývající mlékem a medem. ¹⁰Proto nyní, hle, přinesl jsem prvotiny úrod země, kterou jsi mi dal, ó Hospodine. A necháš toho před Hospodinem Bohem svým, a pokloníš se před ním. ¹¹A veselit se budeš ve všech dobrých věcech, které by tobě dal Hospodin Bůh tvůj, i domu tvému, ty i Levít a příchozí, který je uprostřed tebe. ¹²Když bys pak vyplnil všechny desátky ze všech úrod svých léta třetího, jenž rok desátků je, a dal bys Levítovi, příchozímu, sirotku i vdově, a jedli by v branách tvých a nasyceni byli: ¹³Tedy díš před Hospodinem Bohem svým: Vynesl jsem, což posvěceného bylo, z domu svého, a dal jsem také Levítovi, příchozímu, sirotku a vdově podle všelijakého přikázání tvého, které jsi mi přikázal; nepřestoupil jsem žádného z přikázání tvých, aniž jsem zapomenul na ně. ¹⁴Nejedl jsem v zármutku svém z toho a neujal jsem z toho k věci obecné, aniž jsem dal něco odtud ku pohřbu; poslechl jsem hlasu Hospodina Boha svého, učinil jsem podle všeho, což jsi mi přikázal. ¹⁵Pohlédni z příbytku svatého svého z nebe a požehnej lidu svému Izraelskému a zemi, kterou jsi dal nám, jak jsi s přísahou zaslíbil otcům našim, zemi oplývající mlékem a medem. ¹⁶Dnes Hospodin Bůh tvůj přikazuje tobě, abys dbal ustanovení těchto a soudů; dodržuj tedy a čin je z celého srdce svého a ze vši duše své. ¹⁷Dnes i ty přiznal ses k Hospodinu, že jej budeš mít za Boha a chodit budeš po cestách jeho a dbát ustanovení jeho a přikázání i soudů jeho a poslouchat hlasu jeho. ¹⁸Hospodin také přiznal se k tobě dnes, že tě bude mít za lid zvláštní, jak mluvil tobě, abys dbal všech přikázání jeho, ¹⁹A že tě vyvýší nade všechny národy, které učinil, abys byl vzácnější, slovtnější a slavnější nad ně, a tak lid svatý Hospodinu Bohu svému, jak mluvil.

27 A přikázal Mojžíš a starší Izraelští lidu, řkouce: Dbej každého přikázání, které já přikazuji vám dnes. ²A když přejdeš přes Jordán do země, kterou Hospodin Bůh tvůj dává tobě, vyzdvihneš sobě kameny veliké, a obilíš je vápnem. ³A napíšeš na nich všechna slova zákona tohoto, když přejdeš, abys všel do země, kterou Hospodin Bůh tvůj dává tobě, do země oplývající mlékem a medem, jak mluvil Hospodin Bůh otců tvých tobě. ⁴Když tedy přejdeš Jordán a vyzdvihneš ty kameny, které já přikazuji vám dnes, na hoře Hébal, a obilíš je vápnem, ⁵A vzděláš tam oltář Hospodinu Bohu svému: oltář z kamenů, jichž nebudeš tesat železem, ⁶Z kamení celého zbuduješ oltář Hospodinu Bohu svému, abys na něm obětoval oběti zápalné Hospodinu Bohu svému. ⁷Obětovat budeš i oběti pokojné a jíst tu a veselit se před Hospodinem Bohem svým. ⁸Napíšeš pak na těch kamenech všechna slova zákona toho dobře a zřetelně. ⁹A mluvil Mojžíš a kněží Levítští ke všemu Izraelovi, řkouce: Pozoruj a slyš, Izraeli, dnes učiněn jsi lidem Hospodina Boha svého. ¹⁰Proto poslouvej hlasu Hospodina Boha svého a zachovávej přikázání jeho i ustanovení jeho, která já tobě dnes přikazuji. ¹¹A přikázal Mojžíš v ten den lidu, řka: ¹²Tito stanou, aby dobrořečili lidu na hoře Garizim, když byste přešli Jordán: Simeon, Léví, Juda, Izachar, Jozef a Beniamin. ¹³Tito pak stanou, aby zlořečili na hoře Hébal: Ruben, Gád, Asser, Zabulon, Dan a Neftalim. ¹⁴A budou osvědčovati Levítové a řeknou ke všechněm mužům Izraelským vysokým hlasem: ¹⁵Zlořečený člověk, který by udělal rytinu anebo věc slitou, ohavnost Hospodinu, dílo rukou řemeslníka, by ji pak i do skryše odložil. A odpoví všecken lid a řekne: Amen. ¹⁶Zlořečený, kdo

sobě zlehčuje otce svého a matku svou; a řekne všechen lid: Amen. ¹⁷ Zlořečený, kdo přenáší mezník bližního svého; a řekne všechen lid: Amen. ¹⁸ Zlořečený, kdo svede slepého, aby bloudil po cestě; a řekne všechen lid: Amen. ¹⁹ Zlořečený, kdo převrací spravedlnost příchozího, sirotka a vdovy; a odpoví všechen lid: Amen. ²⁰ Zlořečený, kdo by obýval s manželkou otce svého, neboť odkryl roucho otce svého; a řekne všechen lid: Amen. ²¹ Zlořečený, kdo by obýval s kterýmkoli zvířetem; a dí všechen lid: Amen. ²² Zlořečený, kdo by obýval se sestrou svou, dcerou otce svého, anebo dcerou matky své; i řekne všechen lid: Amen. ²³ Zlořečený, kdo by obýval s tchyní svou; a odpoví všechen lid: Amen. ²⁴ Zlořečený, kdo by zbil bližního svého tajně; a řekne všechen lid: Amen. ²⁵ Zlořečený, kdo by vzal dary, aby zabil člověka nevinného; a dí všechen lid: Amen. ²⁶ Zlořečený, kdo by nezůstal v řečech zákona tohoto a nečinil jich; a řekne všechen lid: Amen.

28 Jestliže pak opravdově poslušen budeš hlasu Hospodina Boha svého, ostříhaje a čině všecka přikázání jeho, která já dnes přikazuji tobě, vyvýší tě Hospodin Bůh tvůj nade všechny národy země. ² A přijdou na tebe všechna požehnání tato a vyplní se při tobě, když jen poslušen budeš hlasu Hospodina Boha svého. ³ Požehnaný budeš ve městě, požehnaný i na poli. ⁴ Požehnaný plod života tvého, úrody země tvé, i plod dobytka tvého, provorozené skotu tvého i stáda bravu tvého. ⁵ Požehnaný koš tvůj i díže tvá. ⁶ Požehnaný budeš vycházej, požehnaný i vycházej. ⁷ A učiní Hospodin, že nepřátelé tvoji, kteří by povstali proti tobě, poraženi budou před tebou; jednou cestou vytáhnou proti tobě, a sedmi cestami před tebou utíkat budou. ⁸ Přikáže Hospodin požehnání svému, aby s tebou bylo v špižirnách tvých a při všem, k čemukoli bys přiložil ruku svou, a požehná tobě v zemi, kterou Hospodin Bůh tvůj dává tobě. ⁹ Vystaví tě sobě Hospodin za lid svatý, jak zapřisáhl tobě, když dbát budeš přikázání Hospodina Boha svého a chodit po cestách jeho. ¹⁰ S uzří všechny národy země, že jméno Hospodinovo zýváno je nad tebou, a budou se bát tebe. ¹¹ Učiní také Hospodin, že hojnost mít budeš všeho dobrého, plodu života svého, i plodu dobytka svého, i úrod zemských v zemi, kterou s přísahou zaslíbil otcům tvým, že ji tobě dá. ¹² Otevře Hospodin tobě poklad svůj výborný, nebe, aby vydalo déšť zemi tvé časem svým, a požehná všelijakému dílu ruky tvé, tak že mnohým národům půjčovat budeš, sám pak nic nevypůjčíš. ¹³ A ustanoví tě Hospodin za hlavu a ne za ocas, a budeš vždycky vyšší, a nikdy nižší, když poslouchat budeš přikázání Hospodina Boha svého, která já dnes tobě přikazuji, abys ostříhal a činil je. ¹⁴ A neuchýlíš se od žádného slova, která já dnes přikazuji tobě, ani napravo ani nalevo, odcházej po bozích cizích, abys jim sloužil. ¹⁵ Jestliže pak hlasu Hospodina Boha svého poslouchat, a všech přikázání a ustanovení jeho, která já dnes přikazuji tobě, dbáti a činit nebudeš, přijdou na tebe všechna zlořečenství tato a postihnou tě. ¹⁶ Zlořečený budeš v městě, zlořečený i na poli. ¹⁷ Zlořečený koš tvůj a zlořečená díže tvá. ¹⁸ Zlořečený plod života tvého i úrody země tvé, prvorozené skotu tvého i stáda bravu tvého. ¹⁹ Zlořečený budeš vycházej, zlořečený i vycházej. ²⁰ Pošle Hospodin na tebe zlořečení, zkormoučení a bídu při všem, k čemukoli bys přiložil ruky své a cokoli bys dělal, dokud nebudeš vyhlazen a nezahyneš náhle pro zlé skutky tvé, skrze něž jsi opustil mne. ²¹ Dopustí Hospodin, aby se přidržely tebe morové bolesti, až tě i vyplení ze země, do níž se ubíráš, abys ji dědičně opanoval. ²² Bít tě bude Hospodin souchotinami, zimnicí, pálivostí, horkem, mečem, suchem a rudou, a budou tě stíhat, až tě i zkazí. ²³ I to nebe, které je nad hlavou tvou, bude měděné, a země, která je pod tebou, železná. ²⁴ Dá Hospodin zemi tvé místo deště prach a popel, a to z nebe sestoupí na tebe, dokud bys nebyl vyhlazen. ²⁵ Učiní i to Hospodin, že poražen budeš od nepřátel svých; jednou cestou vytáhneš proti nim, a sedmi cestami utíkat budeš od tváře jejich, a musíš se smýkat po všech královstvích země. ²⁶ A budou těla vaše mrtvá za pokrm všemu ptactvu nebeskému, a šelmám zemským, a nebude, kdo by je odehnal. ²⁷ Raní tě Hospodin vředem Egyptským, neduhy na zadku, prašivínami a svrabem nezhojitelným. ²⁸ Raní tě Hospodin pomínutím smyslu, slepotou a tupostí srdce, ²⁹ Tak že o poledni makat budeš, jako maká slepý ve tmě, a nebudeš mít prospěchu na cestách svých; k tomu také utiskován budeš a loupen po všechny dny, a nebude, kdo by tě vysvobodil. ³⁰ Manželku sobě zasnoubíš, a jiný s ní obývat bude; dům vystavíš, a nebudeš bydlet v něm; vinici vyštípíš, a sbírat na ní nebudeš. ³¹ Vůl tvůj před tvýma očima zabít bude, a ty ho jíst nebudeš; osel tvůj uchvácen bude před tváří tvou, aniž se zase navrátí; dobytek tvůj vydán bude nepřátelům tvým, a žádný ho nevysvobodí. ³² Synové tvoji a dcery tvé cizímu národu vydáni budou, a oči tvé na to hledíce, plakat budou pro ně celého dne, a nebude síly v ruce tvé. ³³ Úrody země tvé i všechno úsilí tvé sežere národ, kterého ty neznáš, a nebudeš než potlačený a potřený po všechny dny. ³⁴ A omámený budeš nad těmi věcmi, které vidět budou oči tvé. ³⁵ Raní tě Hospodin vředem nejhorším na kolenou i na lýtkách, tak že se nebudeš moci zhojit, od spodku nohy tvé až do vrchu hlavy. ³⁶ Zavede tě Hospodin i krále tvého, kterého ustanovíš nad sebou, do národu, kteréhož jsi ty neznal ani předkové tvoji, a sloužit tam budeš bohům cizím, dřevu a kameni. ³⁷ A budeš k užasnutí a přísloví i v rozprávku všem národům, mezi které zavede tě Hospodin. ³⁸ Mnoho semene vynesíš na pole k rozsévání, a málo shromáždíš, neboť sežerou to kobyly. ³⁹ Vinice vyštípíš a obdělávat je budeš, ale vína pít ani sbírat nebudeš, neboť červ sežere je. ⁴⁰ Olivoví hojnost mít budeš ve všech končinách svých, a však olejem se pomazávat nebudeš, neboť sprchne ovoce z olivy tvé. ⁴¹ Synů a dcer

naplodíš, a nebudeš jich mít, neboť zajati budou. ⁴² Všechno stromoví tvé i úrody země tvé kobyly zkazí. ⁴³ Cizozemec, který s tebou přebývá, vzroste nad tebe, ty pak velice ponižovat se musíš. ⁴⁴ On půjčovat bude tobě, a ty nebudeš mít, co bys půjčil jemu; on bude přednější, a ty poslední. ⁴⁵ A přijdou na tebe všechna zlořečenství tato a stíhat tě budou, a obklíčí tě, až i zahyneš, jestliže bys neuposlechl hlasu Hospodina Boha svého, a nedbal přikázání a ustanovení jeho, která přikázal tobě. ⁴⁶ A budou rány tyto znamením a zázrakem na tobě i semeni tvém až na věky, ⁴⁷ protože jsi nesloužil Hospodinu Bohu svému s potěšením a veselím srdce, maje hojnost všech věcí. ⁴⁸ A proto nepříteli svému, kterého poslal na tebe Hospodin, sloužit musíš v hladu, žízni, v nahotě a v nedostatku všech věcí; a vloží na šíji tvou jho železné, dokud tě nesetře. ⁴⁹ Přivede Hospodin na tebe národ z daleka, od nejzazších končin země, jako letí orlice, národ, jehož jazyku nerozumíš, ⁵⁰ Národ nestydatý, který ani starce nebude šetřit a nad dítětem se neslituje. ⁵¹ A sežere plod dobytka tvého i úrody země tvé, dokud nebudeš vyhlazen; a nezanechá tobě obilí, vína mladého a oleje, prvorozeného ze skotu tvého, ani stáda bravu tvého, až tě vyhladí. ⁵² A oblehne tě ve všech městech tvých, dokud by nepadly zdi tvé vysoké a pevné, v nichž ty doufáš po vši zemi své; obležen, pravím, budeš ve všech městech svých, po vši zemi své, kterou Hospodin Bůh tvůj dal tobě, ⁵³ Tak že v obležení a soužení, jímž usouží tě nepřítel tvůj, jíst budeš plod života svého, maso synů svých a dcer svých, které by dal tobě Hospodin Bůh tvůj. ⁵⁴ Člověk mezi vámi rozmazlený a v rozkoši schovaný závidět bude bratru svému, i vlastní ženě své, i ostatním synům svým, kterých ještě zanechal, ⁵⁵ Tak že neudělí žádnému z nich masa synů svých, které jíst bude, protože nezůstalo jemu nic jiného v obležení a v soužení, jímž usouží tě nepřítel tvůj ve všech městech tvých. ⁵⁶ Rozmazlená mezi vámi a v rozkoši schovaná žena, která rozmazleností a rozkoší velikou sotva nohou země se dotkla, vlastnímu muži svému a synu svému i dceři své, ⁵⁷ Také i lůžka svého, které z ní vychází při porodu, ano i synů svých, které zplodí, závidět bude; neboť jist je bude tajně pro nedostatek všech věcí v obležení a soužení, jímž usouží tě nepřítel tvůj v městech tvých. ⁵⁸ Nebudeš-li dbát a činit všech slov zákona tohoto, která psána jsou v knize této, aby ses bál toho veleslavného a hrozného jména Hospodina Boha svého: ⁵⁹ Rozmnoží ku podivení Hospodin rány tvé, a rány semene tvého, rány veliké a trvanlivé, i nemoci těžké a dlouhé. ⁶⁰ A obrátí na tebe všechny neduhy Egyptské, jichž ses bál, a přichytí se tebe. ⁶¹ Všelíjaký také neduh a všelíjakou ránu, která není psána v knize zákona tohoto, uvede Hospodin na tebe, dokud nebudeš vyhlazen. ⁶² A zůstane vás maličko, protože vás dříve bylo mnoho, jako hvězd nebeských, protože jsi neposlechl hlasu Hospodina Boha svého. ⁶³ A stane se, že jak se veselil Hospodin nad vámi, dobře vám čině a rozmnožuje vás, tak veselit se bude Hospodin nad vámi, když vás zkazí a vyhladí, a vyplnění budete ze země, do které jdete, abyste dědičně vládli jí. ⁶⁴ A rozptýlí tě Hospodin mezi všechny národy, od jednoho konce země až do druhého, a budeš tam sloužit bohům cizím, kterých ty neznáš, ani otcové tvoji, dřevu a kameni. ⁶⁵ A mezi národy těmi neoddechneš, aniž bude mít odpočnutí spodek nohy tvé; tam také dá Hospodin tobě srdce bojácné a oči pohaslé a zoufalost myslí. ⁶⁶ A bude život tvůj nejistý před tebou a bát se budeš v noci i ve dne a nikde nebudeš jist svým životem. ⁶⁷ Ráno říkáš: Ó by již byl večer! a večer říkáš: Ó by již bylo jitro! pro strach srdce svého, jímž se lekáš, a pro ty věci, na něž očima svýma hledět musíš. ⁶⁸ A zavede tě Hospodin do Egypta na lodích, cestou, o níž jsem řekl tobě: Nebudeš jí vidět více; a tam prodávat se budete nepřátelům svým za služebníky a služebné, a nebude, kdo by koupil.

29 Tato jsou slova smlouvy, která přikázal Hospodin Mojžíšovi učiniti s syny Izraelskými v zemi Moábské, mimo onu smlouvu, kterou učinil s nimi na Orébě. ² A svolav Mojžíš všechny lid Izraelský, řekl jim: Vy sami viděli jste všechny věci, které učinil Hospodin před očima vašimi v zemi Egyptské, Faraonovi, i všem služebníkům jeho, i vši zemi jeho, ³ Zkoušky veliké, které viděly oči tvé, znamení i zázraky ty veliké. ⁴ Avšak nedal vám Hospodin srdce k porozumění a očí k vidění a uší k slyšení až do tohoto dne. ⁵ A vedl jsem vás čtyřicet let po poušti, nezvetšela roucha vaše na vás a obuv vaše neztrhala se na nohách vašich. ⁶ Chleba jste nejedli, vína a nápoje opojného jste nepili, abyste poznali, že já jsem Hospodin Bůh váš. ⁷ A když jste přišli na toto místo, vytáhl Seon, král Ezebon, a Og, král Bázan, proti nám k boji, a porazili jsme je, ⁸ A vzali jsme zemi jejich a dali jsme ji do dědictví pokolení Rubenovu a Gádovu a polovici pokolení Manassesova. ⁹ Dbejte tedy slov smlouvy této a činite je, aby se vám šťastně vedlo všechno, co byste činili. ¹⁰ Vy všichni dnes stojíte před Hospodinem Bohem svým, knížata vaše v pokoleních vašich, starší vaši a úředníci vaši, všichni muži Izraelští, ¹¹ Děti vaše i ženy vaše, i příchozí vaši, kteří bydlí uprostřed stanů vašich, i ten, který dříví seká, i ten, který váží vodu, ¹² Abyste vešli v smlouvu Hospodina Boha svého a v přísahu jeho, v kteroužto smlouvu Hospodin Bůh tvůj dnes vchází s tebou, ¹³ Aby tě sobě dnes postavil za lid, a on byl tobě za Boha, jak mluvil tobě a jak s přísahou zaslíbil otcům tvým, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. ¹⁴ A ne s vámi samými činím smlouvu tuto a přísahu tuto, ¹⁵ Ale i s každým tím, jenž tuto dnes s námi stojí před Hospodinem Bohem naším, i s tím, jehož není tuto dnes s námi. ¹⁶ Neboť vy víte, kterak jsme bydlili v zemi Egyptské a kterak jsme šli prostředkem těch národů, až jsme prošli skrz. ¹⁷ A viděli jste ohavnosti jejich i modly jejich, dřevo i kámen, stříbro i zlato,

kteří je při nich. ¹⁸ Hledte, ať nebývá mezi vámi muže anebo ženy anebo čeledi anebo pokolení, jehož by srdce odvrátilo se dnes od Hospodina Boha našeho a šel by sloužit bohům těch národů; ať nebývá mezi vámi kořene plodícího jed a hořkost. ¹⁹ A stalo by se, že uslyše takový slova zlořečení tohoto, dobrořečil by sobě v srdci svém, řka: Pokoj mít budu, bych pak i chodil podle žádosti srdce svého; a přidal by opilství k žízni své. ²⁰ Nechce Hospodin odpustit takovému, neboť tehdy rozpálí se prchlivost Hospodinova a zuřivost jeho proti takovému člověku, takže případně na něj všelijaké zlořečení, o kterém psáno je v knize této; a vyhladí Hospodin jméno jeho pod nebem. ²¹ A odloučí jej Hospodin s jeho zlým ode všech pokolení Izraelských, podle všech zlořečení smlouvy zapsané v této knize zákona, ²² Tak, že řekne věk budoucí, synové vaši, kteří povstanou po vás, i cizozemec, který přijde ze země daleké (když uzzří rány země této, i neduhy její, které uvedl na ni Hospodin, ²³ Sirou a solí vypálenou všechnu tu zemi, a že se nemůže sít, ani co vzházet, ani jaké byliny růst na ní, stejně jako na místě, kde je podvrácena Sodoma a Gomora, Adama a Seboim, které podvrátil Hospodin v hněvu svém a v prchlivosti své), ²⁴ Řeknou všechny národy Proč tak učinil Hospodin zemi této? Jakký je to hněv prchlivosti jeho náramné? ²⁵ A bude odpověděno: Protože opustili smlouvu Hospodina Boha otců svých, kterou učinil s nimi, když je vyvedl ze země Egyptské. ²⁶ Neboť odcházejíce, sloužil bohům cizím a klaněli se jim, bohům, kterých neznali a kterých nedostali. ²⁷ A rozhněvala se prchlivost Hospodinova na tu zemi, takže uvedl na ni všechno zlořečení zapsané v knize této. ²⁸ Proto vyplenil je Hospodin ze země jejich v hněvu, v rozpálení a v prchlivosti veliké, a vyvrhl je do země jiné, jak to ukazuje dnešní den. ²⁹ Věci skryté jsou Hospodina Boha našeho, věci pak zjevené ty jsou naše a synů našich, abychom plnili všechna slova zákona tohoto.

30 Když pak přijdou na tebe všechna slova tato, požehnání i zlořečenství, která jsem předložil, a rozpomeněš se v srdci svém, kdekoli bys byl mezi národy, do kterých by tě rozehnal Hospodin Bůh tvůj, ² A obrátě se k Hospodinu Bohu svému, poslouchal bys hlasu jeho ve všem, jak já přikazuji tobě dnes, ty i synové tvoji, z celého srdce svého a ze vsí duše své: ³ Tehdy přivede zase Hospodin Bůh tvůj zajaté tvé a smiluje se nad tebou, a obrátě se, shromáždí tě ze všech národů, mezi něž rozptýlil tě Hospodin Bůh tvůj. ⁴ Byť pak někdo z tvých i na konec světa zahrán byl, odtud zase shromáždí tě Hospodin Bůh tvůj, a odtud pojme tě, ⁵ A uvede tě zase Hospodin Bůh tvůj do země, kterou dědičně vládli otcové tvoji, a opanuješ ji, a dobře učiní a rozmnoží tě více nežli otce tvé. ⁶ A obřeže Hospodin Bůh tvůj srdce tvé a srdce semene tvého, abys miloval Hospodina Boha svého z celého srdce svého, a ze vsí duše své, abys živ byl. ⁷ Všechna pak zlořečenství tato obrátí Hospodin Bůh tvůj na nepřátele tvé a na ty, jež v nenávisti měli tebe a protivili se tobě. ⁸ Ty tedy obrátě se, když poslouchat budeš hlasu Hospodina Boha svého, a činit všechna přikázání jeho, která já tobě dnes přikazuji: ⁹ Dá Hospodin Bůh tvůj prospěch při všem díle rukou tvých, v plodu života tvého i v plodu dobytka tvého, a v úrodách země tvé, tobě k dobrému. Neboť zase veselit se bude Hospodin z tebe, dobře čině tobě, jak veselil se z otců tvých, ¹⁰ Jestliže bys však poslouchal hlasu Hospodina Boha svého, a dbal přikázání jeho a ustanovení jeho, napsaných v knize zákona tohoto, když by ses obrátil k Hospodinu Bohu svému celým srdcem svým a celou duší svou. ¹¹ Neboť přikázání toto, které přikazuji tobě dnes, není skryté před tebou ani vzdálené od tebe. ¹² Není na nebi, abys řekl: Kdo nám vstoupí do nebe, aby vezma, přinesl a oznámil je nám, abychom je plnili? ¹³ Aniž za mořem je, abys řekl: Kdo se nám přeplaví za moře, aby je přinesl a oznámil nám, abychom plnili je? ¹⁴ Ale velmi blízko tebe je slovo, v ústech tvých a v srdci tvém, abys činil to: ¹⁵ (Hle, předložil jsem tobě dnes život a dobré, smrt i zlé), ¹⁶ Co já přikazuji tobě dnes, abys miloval Hospodina Boha svého, chodě po cestách jeho a ostříhaje přikázání jeho, ustanovení a soudů jeho, abys živ jsa, rozmnožen byl, a požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj v zemi, do které jdeš, abys ji dědičně obdržel. ¹⁷ Pakli se odvrátí srdce tvé a nebudeš poslouchat, ale přiveden jsa k tomu, klanět se budeš bohům cizím a jim sloužit: ¹⁸ Ohlašuji vám dnes, že jistě zahynete, aniž prodloužíte dnů svých v zemi, do které se přes Jordán ubíráš, abys ji dědičně obdržel. ¹⁹ Osvědčuji proti tobě dnes nebem a zemí, že jsem život i smrt předložil, požehnání i zlořečenství; vyvol sobě tedy život, abys živ byl ty i símě tvé, ²⁰ A miloval Hospodina Boha svého, poslouchaje hlasu jeho a drže se jeho (neboť on je život tvůj, a počet dnů tvých), abys bydlil v zemi, kterou s přísahou zaslíbil Hospodin otcům tvým Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že jim ji dá.

31 Přišed tedy Mojžíš, mluvil slova ta ke všemu Izraelovi, ² A řekl jim: Ve stu a ve dvaceti letech jsem dnes, nemohu již více vycházet a vcházet i také řekl Hospodin ke mně: Nepřejdeš Jordánu tohoto. ³ Hospodin Bůh tvůj předcházející tebe vyhladí ty národy od tváře tvé a ty dědičně je opanuješ, a Jozue tento půjde před tebou, jak řekl Hospodin. ⁴ A učiní Hospodin jim, jak učinil Seonovi a Ogovi králům Amorejským a zemi jejich, které vyhladil. ⁵ Proto když je dá Hospodin vám, tedy učiníte jim podle každého přikázání, které jsem přikázal vám. ⁶ Budte silní a zmužile se mějte, nebojte se, aniž se lekejte tváře jejich, neboť Hospodin Bůh tvůj, on jde

s tebou, neopustí a nezanechá tebe. ⁷Tedy povolal Mojžíš Jozue a řekl jemu před očima všeho Izraele: Budiž silný a zmužile se měj, neboť ty vejdeš s lidem tímto do země, kterou s přísahou zaslíbil Hospodin otcům jejich, že ji dá jim, a ty ji rozdělíš jim v dědictví. ⁸Hospodin pak předcházející tě, on bude s tebou, neopustí tě, aniž tě zanechá; neboj se, aniž se strachuj. ⁹A napsal Mojžíš zákon tento a dal jej kněžím, synům Lévi, kteří nosili truhlu smlouvy Hospodinovy, a všem starším Izraelským, ¹⁰A přikázal jim Mojžíš, řka: Každého léta sedmého, v jistý čas léta odpuštění, v svátek stanů, ¹¹Když přijde všechen Izrael a postaví se před Hospodinem Bohem tvým na místě, které by vyvolil, číst budeš zákon tento přede vším Izraelem v uších jejich, ¹²Shromáždě lid, muže i ženy, i děti, i příchozí své, kteří jsou v branách tvých, aby slyšice, učili se a báli se Hospodina Boha vašeho, a hleděli činit všechna slova zákona tohoto. ¹³Synové také jejich, kteří ještě toho nepoznali, ať slyší a učí se bát Hospodina Boha vašeho po všechny dny, v nichž živi budete na zemi, do níž, přejdouce Jordán, vejдете, abyste ji dědičně obdrželi. ¹⁴A řekl Hospodin Mojžíšovi: Aj, již se přiblížily dny tvé, abys umřel. Povol Jozue a postavte se oba v stánku úmluvy, a přikáži jemu. Šel tedy Mojžíš a Jozue, a postavili se ve stánku úmluvy. ¹⁵A ukázal se Hospodin ve stánku ve sloupu oblakovém, a postavil se sloup oblakový nade dveřmi stánku. ¹⁶Řekl pak Hospodin Mojžíšovi: Aj, ty již usneš s otcí svými, potom lid tento vstane, smilnit bude, následuje bohů cizozemců země této, do níž vchází, aby bydlil uprostřed ní; tu mne opustí a zruší smlouvu mou, kterou jsem učinil s ním. ¹⁷Proto rozhněvá se na něj prchlivost má v ten den, a opustím je, i skryji tvář svou od nich, a bude sežrán, i přijdou na něj mnohé věci zlé a úzkosti. A řekne v ten den: Zdali ne proto přišly na mne tyto zlé věci, že Bůh můj není uprostřed mne? ¹⁸Já pak daleko skryji tvář svou v ten den pro všechno to zlé, které páchal, jak se obrátil k bohům cizím. ¹⁹Proto nyní napište sobě píseň tuto, a uč jí syny Izraelské; vlož ji v ústa jejich, aby ta píseň byla mi za svědka proti synům Izraelským. ²⁰Neboť uvedu jej do země, kterou jsem s přísahou zaslíbil otcům jeho, oplývající mlékem a strdí, kdežto bude jíst a nasytí se a ztuční. Tehdy obrátí se k bohům cizím a sloužit bude jim a popudí mne a zruší smlouvu mou. ²¹A když přijdou na něj mnohé zlé věci a úzkosti, tehdy bude jemu tato píseň na svědectví (neboť nepřijde v zapomenutí, aniž odejde od úst semene jeho). Znam zajisté myšlení jeho, a co on ještě dnes činit bude, dříve nežli jej uvedu do země, kterou jsem s přísahou zaslíbil. ²²Tedy napsal Mojžíš tu píseň v ten den a učil jí syny Izraelské. ²³Potom dal přikázání Jozue, synu Nun, řka: Budiž silný, a měj se zmužile, nebo ty uvedeš syny Izraelské do země, kterou jsem jim s přísahou zaslíbil, a já budu s tebou. ²⁴Stalo se pak, když napsal Mojžíš slova zákona tohoto v knize, a dokonal je, ²⁵Že přikázal Levitům, kteří nosili truhlu smlouvy Hospodinovy, řka: ²⁶Vezměte tu knihu zákona a vložte ji v straně truhly smlouvy Hospodina Boha vašeho, ať je tam proti vám na svědectví. ²⁷Neboť já znám vzpurnost tvou a zatvrdilost šíje tvé. Aj, poněvadž, když jsem já ještě živ nyní s vámi, vzpurní jste bývali Hospodinu, čím tedy více, když já umřu? ²⁸Shromážděte ke mně všechny starší pokolení svých a správce vaše, abych mluvil v uši jejich slova tato a osvědčil proti nim nebem i zemí. ²⁹Neboť vím, že po mé smrti velmi porušíte se a vystoupíte z cesty, kterou jsem přikázal vám; pročež přijde na vás toto zlé v posledních dnech, když byste činili to, což se nelíbí Hospodinu, popouzejíte ho dílem rukou svých. ³⁰Mluvil tedy Mojžíš v uši všeho shromáždění Izraelského slova písně této, až je i dokonal.

32 Pozorujte nebesa a mluvit budu, poslyš i země výmluvností úst mých. ²Sestup jako déšť naučení mé, spadni jako rosa výmluvnost má, jako tichý déšť na mladistvou travu a jako příval na odrostlou bylinu, ³Neboť jméno Hospodinovo slavit budu. Vzdejte velebnost Bohu našemu, ⁴Skále té, jejíž skutkové jsou dokonalí, neboť všechny cesty jeho jsou spravedlivé. Bůh je silný, pravdomluvný a není nepravosti v něm, spravedlivý a přímý je. ⁵Ale pokolení převrácené a zavilé zpronevěřilo se jemu mrzkostí vlastní svou, jaká vzdálena je od synů jeho. ⁶Tím-li jste se odplácet měli Hospodinu, lide bláznivý a nemoudrý? Zdali on není otec tvůj, který tě sobě dobyl? On učinil tebe a utvrdil tě. ⁷Rozpomeň se na dny staré, považte let každého věku; zeptej se otce svého a oznámí tobě, starců svých a povědí tobě. ⁸Když dědictví rozdělval Nejvyšší národům, když rozsadil syny Adamovy, rozměřil meze národům podle počtu synů Izraelských. ⁹Neboť díl Hospodinův je lid jeho, Jákob provazec dědictví jeho. ¹⁰Nalezl jej v zemi pusté, a na poušti veliké a hrozné; vůkol vedl jej, vyučil jej a střežil ho jako zřítelnicí oka svého. ¹¹Jako orlice ponouká orličátek svých, sedí na mladých svých, roztahuje křídla svá, bere je a nosí je na křídlech svých: ¹²Tak Hospodin sám vedl jej a nebylo s ním boha cizozemců. ¹³Přivedl jej na vysoká místa země, aby jedl úrody polní, a učinil, aby sál med z skály a olej z kamene přetvrdého, ¹⁴Máslo od krav a mléko od ovcí, s nejučnejšími beránky a skopci z Bázan a kozly s jádrem zrn pšeničných, a červené víno výborné aby pil. ¹⁵Tak Izrael ztučněv, vzepřel se; vytyl jsi a ztloustl, tukem jsi obrostl; a opustil Boha stvořitele svého a zlehčil sobě Boha spasení svého. ¹⁶K horlení popudili ho cizími bohy, ohavnostmi dráždili jej. ¹⁷Obětovali dčablům, ne Bohu, bohům, jichž neznali, novým, kteří z blízka přišli, jichž se nic nebáli otcové vaši. ¹⁸Na skálu, která zplodila tě, zapomenul jsi; zapomněl jsi na Boha silného, stvořitele svého. ¹⁹To když viděl Hospodin, popudil se hněvem proti synům a dcerám svým, ²⁰A řekl: Skryji před nimi tvář svou, podívám se posledním věcem jejich; neboť národ převrácený to je, synové, v nichž

není žádné víry. ²¹ Oni mne popudili k horlení skrze to, co není Bůh silný, rozhněvali mne svými marnostmi. I já popudím jich k závisti skrze ty, kteří nejsou lid, skrze národ bláznivý k hněvu jich popudím. ²² Neboť oheň zapálen je v prchlivosti mé a hořet bude až do nejhlubšího pekla, a sežere zemi i úrody její a zapálí základy hor. ²³ Shromáždím na ně zlé věci, střely své vystřelím na ně. ²⁴ Hladem uvadnou a neduhy palčivými a nakažením morovým přehořkým žráni budou; také zuby šelem pošlu na ně s jedem hadů zemských. ²⁵ Meč uvede sirobu vně a v pokojích bude strach, tak na mládenci jako panně, dítěti prsí požívajícím i muži šedivém. ²⁶ Ano, řekl bych: Rozptýlím je po koutech, rozkážu přestat mezi lidmi paměti jejich, ²⁷ Bych se pýchy nepřítel neobával, aby spatřice to nepřátelé jejich, neřekli: Ruka naše nepřemožená byla, neučinil Hospodin ničeho z těch věcí. ²⁸ Neboť národ ten nesmyslný je a nemající rozumnosti. ²⁹ Ó by moudří byli, rozuměli by tomu, dohlédli by na poslední věci své. ³⁰ Jak by jich jeden honit mohl tisíc, a dva pryč zahnat deset tisíců? Jedině že Bůh skála jejich prodal je a Hospodin vydal je. ³¹ Neboť Bůh skála naše není jako skála jejich, což nepřátelé naši sami soudit mohou. ³² Neboť z kmene Sodonského kmen jejich, a z réví Gomorských hrozny jejich, hrozny jedovaté, zrní hořkosti plné. ³³ Jed draků víno jejich, a jed lýtý nejedovatějšího hada. ³⁴ Zдали to není schováno u mne? Zapečetěno v pokladnicích mých? ³⁵ Máť je pomsta a odplata, časem svým klesne noha jejich; neboť blízko je den zahnutí jejich a budoucí věci zlé rychle připadnou na ně. ³⁶ Soudit zajisté bude Hospodin lid svůj a nad služebníky svými lítost mít bude, když uvidí, že odešla síla a že jak zajatý tak i zanechaný s nic být nemůže. ³⁷ A dí: Kde jsou bohové jejich? Skála, v níž naději měli? ³⁸ Z jejichž obětí tuk jídali a víno z obětí jejich mokřých pivali? Necht' vstanou a spomohou vám, necht' vám skryší je skála ta. ³⁹ Pohledte již aspoň, že já jsem, já jsem sám, a že není Boha kromě mne. Já mohu usmrtit i obživit, já ranit i uzdravit, a není žádného, kdo by vytrhl z ruky mé. ⁴⁰ Neboť já pozdvihám k nebi ruky své a pravím: Živ jsem já na věky. ⁴¹ Jak nabrousím ostří meče svého a uchopí soud ruka má, učiním pomstu nad nepřáteli svými a těm, jež v nenávisti mne měli, odplatím. ⁴² Opojím střely své krví a meč můj sežere maso, a to krví raněných a zajatých, jak jen začnu pomsty uvodit na nepřátele. ⁴³ Veselte se pohaně s lidem jeho, neboť pomstí krve služebníků svých, a uvede pomstu na nepřátele své, a očistí zemi svou a lid svůj. ⁴⁴ A přišel Mojžíš, a mluvil všechna slova písně této v uši lidu, on a Jozue, syn Nun. ⁴⁵ A když dokonal Mojžíš mluvení všech slov těch ke všemu množství Izraelskému, ⁴⁶ Řekl jim: Přiložte srdce svá ke všem slovům, která já dnes osvědčuji vám, a přikážte to synům svým, aby dbali všech slov zákona tohoto a činili je. ⁴⁷ Neboť není daremné slovo, abyste jím pohrdnout měli, ale je život váš; a v slovu tom prodloužíte dnů svých na zemi, kterou abyste dědičně obdrželi, půjdete přes Jordán. ⁴⁸ Téhož dne mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁴⁹ Vstup na horu tuto Abarim, na vrch Nébo, která je v zemi Moábské naproti Jerichu, a spatř zemi Kananejskou, kterou já dávám synům Izraelským právem dědičným. ⁵⁰ A umřeš na vrchu, na který vejdeš, a připojen budeš k lidu svému, jako umřel Aron, bratr tvůj, na hoře řečené Hor, a připojen je k lidu svému. ⁵¹ Neboť jste zhřešili proti mně uprostřed synů Izraelských, při vodách odpirání v Kádes, na poušti Tsin, protože jste neposvětili mne uprostřed synů Izraelských. ⁵² Před sebou zajisté uvidíš zemi tu, ale tam nevejdeš do země té, kterou dávám synům Izraelským.

33 Toto pak je požehnání, kterým požehnal Mojžíš, muž Boží, synů Izraelských před svou smrtí, ² A řekl: Hospodin ze Sinai přišel a vzešel jim ze Seir, zastkvěl se z hory Fáran a přišel s desíti tisíci svatých, z jehož pravice oheň zákona svítil jim. ³ Jak velice miluješ lidi! Všichni svatí jeho jsou v ruce tvé, oni také přivinuli se k nohám tvým, vezmou prospěch z výmluvností tvých. ⁴ Zákon vydal nám Mojžíš, dědičný shromáždění Jákobovu, ⁵ (Neboť byl v Izraeli jako král), když přední z lidu shromáždili se i všechna pokolení Izraelská. ⁶ Buď živ Ruben a neumírej, a muži jeho ať jsou bez počtu. ⁷ Taktéž požehnal i Judovi a řekl: Vyslyš, Hospodine, hlas Judův a k lidu svému jej přiváděj; ruce jeho budou bojovat za něj a ty jemu pomáhat budeš proti nepřítelům jeho. ⁸ O Lévi také řekl: Thumim tvé a urim tvé bylo, Pane, při muži svatém tvém, kteréhož jsi zkusil v pokušení a který podle tebe měl nesnáz při vodách Meribah, ⁹ Který řekl otci svému a matce své: Neohlížím se na vás; a bratří svých neznal a o synech svých nevěděl; neboť dbají výmluvností tvých a smlouvu tvou zachovávají. ¹⁰ Vyučovat budou soudům tvým Jákoba a zákonu tvému Izraele, a klást budou kadidlo před tvář tvou a obět zápalnou na oltáři tvém. ¹¹ Požehnej, Hospodine, odhodláni jeho, a v práci rukou jeho zalib se tobě. Zlámej ledví nepřátel jeho a těch, kteří ho nenávidí, aby nepovstali. ¹² A o Beniaminovi řekl: Milý je Hospodinu, bezpečně s ním bydlit bude; ochraňovat jej bude každého dne, a mezi rameny jeho přebývat. ¹³ O Jozefovi pak řekl: Požehnaná země jeho od Hospodina pro nejlepší věci nebeské, pro rosu a vrchoviště zespod prýšticí, ¹⁴ A pro nejlepší úrody sluncem vyzrálé, a pro nejlepší věci časem měsíců došlé, ¹⁵ I pro rozkoše hor nejstarších, a pro rozkoše pahrbků věčných, ¹⁶ Pro nejlepší věci země i plnost její, vyplývající z milosti v keři přebývajícím. Přijď to požehnání na hlavu Jozefovu, a na vrch hlavy odděleného z jiných bratří jeho. ¹⁷ Prvorozeného, vola toho krása veliká bude, a rohové jednorožce rohové jeho, jimiž on trkat bude národy napořád až do končin země. A to jsou mnozí tisícové Efraimovi a tisícové Manassesovi. ¹⁸ O Zabulonovi také řekl: Vesel se Zabulon ve vycházení svém, a Izachar ve stanech svých. ¹⁹ Lidi na horu Boží svolají a budou obětovat oběti

spravedlnosti; neboť hojnost mořskou sít budou a skryté poklady v písku.²⁰ Gádovi pak řekl: Požehnaný, který rozšiřuje Gáda. On jakožto lev bydlit bude a uchvátí rameno i s hlavou.²¹ Který opatřil ho prvotinami; neboť tam podílem skrze vydavatele zákona ubezpečen je. Proto pobere se s knížaty lidu a spravedlnost Hospodinovu i soudy jeho s Izraelem vykonávat bude.²² O Danovi pak řekl: Dan jako lvíče lvově vyskakovat bude z Bázan.²³ A Neftalímovi řekl: Ó Neftalíme, sytý přízní Páně, plný požehnaní Hospodinova, západní a polední stranu přijmi za dědictví.²⁴ O Asserovi také řekl: Asser požehnaný nad jiné syny, bude milý bratřím svým, omočí v oleji nohu svou.²⁵ Železo a měď pod šlepějemi tvými; pokud trvat budou dnoy tvoje, slavný budeš.²⁶ Není žádného, jako Bůh silný, ó Izraeli, který se vznáší na nebesích ku pomoci tobě a ve velebnosti své na oblacích nejvyšších.²⁷ Ochrana tvá buď Bůh věčný, a zespod ramena věčnosti, který vyžene nepřátele před tebou, anebo řekne: Vyhlad' je,²⁸ Aby sám bezpečně bydlil Izrael, rodina Jákobova, a to v zemi obilím a vínem oplývající, jehož nebesa také i rosou vydávat budou.²⁹ Blahoslavený jsi, Izraeli. Kdo je podobný tobě, lide vysvobozený skrze Hospodina, jenž je štít ochrany tvé a meč důstojnosti tvé? Tvoji zajisté nepřátelé ponížení budou, ale ty po všech vyvýšenostech jejich šlapat budeš.

34 Tedy vstoupil Mojžíš z rovin Moábských na horu Nébo, na vrch hory, která je proti Jerichu, a ukázal jemu Hospodin všechnu zemi Galád až do Dan,² I všecku Neftalím a zemi Efraim a Manasse a všecku zemi Juda až k moři nejzazšímu,³ Polední také stranu a roviny údolí Jericha, města palmovým osazeného, až do Segor.⁴ A řekl jemu Hospodin: Tato je země, kterou s přísahou zaslíbil jsem Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, řka: Semeni tvému dám ji. Způsobil jsem to, abys ji viděl očima svýma, však do ní nevejdeš.⁵ A umřel tam Mojžíš, služebník Hospodinův, v zemi Moábské, podle řeči Hospodinovy.⁶ A pochoval jej v Gai, v zemi Moábské naproti Betfegor, a žádný nezvěděl o jeho hrobu až do tohoto dne.⁷ Byl pak Mojžíš ve stu a dvaceti letech, když umřel, a nepohasly oči jeho, aniž síla odešla od něho.⁸ A oplakávali synové Izraelští Mojžíše na rovinách Moábských třicet dní a vyplněny jsou dny pláče a kvílení nad Mojžíšem.⁹ Jozue pak, syn Nun, naplněn je duchem moudrosti; neboť byl vložil Mojžíš ruce své na něj. A poslouchali ho synové Izraelští, a činili, jak přikázal Hospodin skrze Mojžíše.¹⁰ Ale nepovstal více prorok v Izraeli podobný Mojžíšovi (kterého by tak znal Hospodin tvář v tvář),¹¹ Ve všech znameních a zázracích, pro něž poslal jej Hospodin, aby činil je v zemi Egyptské, před Faraonem a přede všemi služebníky jeho a vši zemí jeho,¹² Také i ve všech skutcích ruky silné a ve všelijaké hrůze veliké, kteréžto věci činil Mojžíš před očima všeho Izraele.

Jozue

Úvod

1 Stalo se pak po smrti Mojžíše, služebníka Hospodinova, že mluvil Hospodin k Jozue, synu Nun, služebníku Mojžíšovu, řka: ² Mojžíš, služebník můj, umřel; proto nyní vstaň, přejdi Jordán tento, ty i všechen lid tento, a jdi do země, kterou já dávám synům Izraelským. ³ Každé místo, po kterém šlapat budete nohama svýma, dal jsem vám, jak jsem mluvil k Mojžíšovi. ⁴ Od pouště a Libánu toho až k řece veliké, řece Eufrates, všechna země Hetejská až do moře velikého na západ slunce bude pomezí vaše. ⁵ Neostojí žádný před tebou po všechny dny života tvého; jak jsem byl s Mojžíšem, tak budu s tebou; nenechám tebe samého, aniž tě opustím. ⁶ Posilni se a zmužile se měj, neboť ty uvedeš v dědictví lidu tomuto zemi, kterou jsem s přísahou zaslíbil otcům jejich, že ji dám jim. ⁷ Jen posilň se a udatně sobě počínej, abys dbal a činil všechno podle zákona, který přikázal tobě Mojžíš, služebník můj; neuchyluj se od něho napravo ani nalevo, abys byl opatrný ve všem, k čemu se obrátíš. ⁸ Neodejde kniha zákona tohoto od úst tvých, ale rozjímat budeš o něm dnem i nocí, abys dbal a činil všechno podle toho, co psáno je v něm; neboť tehdy šťastný budeš na cestách svých, a tehdy opatrný budeš. ⁹ Zdali jsem nepřikázal tobě, řka: Posilni se a zmužile se měj, neboj se ani lekej, neboť s tebou je Hospodin Bůh tvůj, kamkoli se obrátíš. ¹⁰ Tedy přikázal Jozue správcům lidu, řka: ¹¹ Projděte skrze tábor a přikažte lidu, řkouce: Nachystejte sobě potravu, neboť po třech dnech půjdete přes Jordán tento, abyste vejduce, opanovali zemi, kterou Hospodin Bůh váš dává vám k dědičnému vladařství. ¹² Rubenovu pak pokolení a Gádovu a polovici pokolení Manassesova mluvil Jozue, řka: ¹³ Pomněte na to, co vám přikázal Mojžíš služebník Hospodinův, když řekl: Hospodin Bůh váš způsobil vám odpočinutí, že vám dal zemi tuto. ¹⁴ Ženy vaše, dívky vaše i dobytek váš nechtě zůstanou v zemi, kterou dal vám Mojžíš z této strany Jordánu, vy pak jděte vojensky spořádaní před bratry svými, kteříkoli jste muži silní, a pomáhejte jim, ¹⁵ Dokud nedá odpočinutí Hospodin bratrům vašim jako i vám, a neobdrží dědičně také i oni zemi, kterou Hospodin Bůh váš dává jim. Potom navrátíte se do země dědictví svého, kterou dal vám Mojžíš, služebník Hospodinův, z této strany Jordánu, k východu slunce, a dědičně vládnout jí budete. ¹⁶ A odpověděli k Jozue, řkouce: Všechno, což jsi nám rozkázal, učiníme, a kamkoli pošleš nás, půjdeme. ¹⁷ Stejně jak jsme poslouchali Mojžíše, tak poslouchat budeme tebe; jedině nechtě je Hospodin Bůh tvůj s tebou, jako byl s Mojžíšem. ¹⁸ Kdokoli by odporoval rozkázání tvému a neposlouchal by řeči tvých ve všech věcech, které bys přikázal jemu, umře; jen posilň se a zmužile se měj.

2 Poslal pak byl Jozue, syn Nun, ze Setim dva muže zvědy tajně, řka: Jděte, shlédněte zemi, zvláště Jericho. A šli a vešli do domu ženy nevěstky, jejíž jméno bylo Raab, a odpočinuli tu. ² Ale jak oznámeno bylo králi Jericha a pověděno: Aj, muži přišli sem této noci ze synů Izraelských, aby shlédli zemi, ³ Tedy poslal král Jericha k Raab, řka: Vyved muže, kteří přišli k tobě, a vešli do domu tvého, neboť proslídit zemi přišli. ⁴ (Pojavši pak žena ty dva muže, skryla je.) Která odpověděla: Pravda jest, přišli ke mně muži, ale nevěděla jsem, odkud jsou. ⁵ A když bránu zavírat měli v soumrak, vyšli muži ti, a nevím, kam šli; hoňte je rychle, neboť dostihnete jich. ⁶ Ale ona rozkázala jim vstoupit na střechu a skryla je v pazdeří lněném, které skladovala na střeše. ⁷ Muži pak vyslaní honili je cestou Jordánskou až k brodům; a zavřena je brána, jak vyšli ti, kteří je honili. ⁸ Dříve, než usnuli zvědové, vstoupila k nim ona na střechu, ⁹ A řekla mužům těm: Vím, že Hospodin dal vám zemi tuto, neboť připadl na nás strach váš, takže oslábli všichni obyvatelé země před tváří vaší. ¹⁰ Slyšeli jsme zajisté, jak vysušil Hospodin vody moře Rudého před tváří vaší, když jste vyšli z Egypta, a co jste učinili dvěma králům Amorejským, kteří byli za Jordánem, Seonovi a Ogovi, které jste zahladili jako proklaté. ¹¹ Což když jsme uslyšeli, osláblo srdce naše, aniž zůstává více v kom duše před tváří vaší, neboť Hospodin Bůh váš je Bůh na nebi nahoře i na zemi dole. ¹² Nyní tedy, prosím, přísáhněte mi skrze Hospodina, poněvadž jsem učinila vám milosrdenství, že i vy učiníte s domem otce mého milosrdenství, a dáte mi znamení jisté, ¹³ Že budete živiti otce mého i matku mou, bratry mé i sestry mé a všechno, cokoli jejich je, a vysvobodíte duše naše od smrti. ¹⁴ A řekli jí muži ti: Duše naše za vás nechtě jsou na smrt; jestliže však nepronesete řeči naší této, tak se jistě stane, že když nám dá Hospodin zemi tuto, tehdy učiníme s tebou milosrdenství a pravdu. ¹⁵ Proto spustila je oknem po provazu; neboť dům její byl při zdi městské a na zdi ona bydlila. ¹⁶ A řekla jim: Jděte k této hoře, aby se nepotkali s vámi, kteří vás honí, a ukrývejte se tam po tři dny, až se oni zase navrátí, a potom půjdete cestou svou. ¹⁷ Tedy řekli muži k ní: Prosti budeme od této přísahy tvé, kterou jsi zavázala nás, ¹⁸ Jestliže, když vejdemo do země, neuvážeš provázku tohoto z nití hedvábí červeného dvakrát barveného v tomto okně, jímž

jsi nás spustila, také otce svého a matky své i bratrů svých a všeho domu otce svého neshromáždíš-li k sobě do domu. ¹⁹ Také kdo by vyšel ven ze dveří domu tvého, krev jeho bude na hlavu jeho, ale my budeme bez viny; a každého toho, kdo bude s tebou v domě, jestliže by se kdo rukou dotekl, krev jeho na hlavy naše připadní. ²⁰ Jestliže pak proneseš tuto řeč naši, budeme prosti od přísahy tvé, kterou jsi nás zavázala. ²¹ Odpověděla ona: Nechtě je tak, jak jste řekli. A propustila je a odešli; a uvázala provázek z hedvábí červeného dvakrát barveného v tom okně. ²² Odšedše pak, přišli na horu a pobýli tam tři dni, dokud se nenavrátili, kteří je honili; neboť jich hledali ti, kteří je honili po všech cestách, ale nic nenalezli. ²³ Ti pak dva muži sešedše s hory, navrátili se a přeplavili se přes Jordán; a přišli k Jozue, synu Nun, a vypravovali jemu všechno, co se s nimi dělo. ²⁴ A řekli k Jozue: Dal Hospodin v ruce naše všechnu zemi, neboť se zděsili všichni obyvatelé země tváře naší.

3 Vstal pak Jozue velmi ráno, a hnůvše se z Setim, přišli až k Jordánu, on i všichni synové Izraelští, a přenocovali tu, dříve nežli šli přes něj. ² A stalo se, že třetího dne správcové šli prostředkem stanů, ³ A přikazovali lidu, řkouce: Když uzříte truhlu smlouvy Hospodina Boha svého a kněží Levítské, ani ji nesou, vy také hnete se s místa svého a půjdete za ní, ⁴ (A však místo mezi vámi a mezi ní bude okolo dvou tisíc loket míry obecné, nepřibližujte se k ní), abyste viděli cestu, kterou byste jít měli; neboť nešli jste tou cestou dříve. ⁵ Řekl pak byl Jozue lidu: Posvěťte se, zítra zajisté učiní Hospodin divné věci mezi vámi. ⁶ Potom řekl Jozue kněžím těmi slovy: Vezměte truhlu smlouvy, a jděte před lidem. A vzali truhlu smlouvy a brali se před lidem. ⁷ Neboť řekl byl Hospodin k Jozue: V tento den začnu tebe zvelebovat před očima všeho Izraele, aby poznali, že jak jsem byl s Mojžíšem, tak budu s tebou. ⁸ Proto ty přikaz kněžím, kteří nosí truhlu smlouvy, a rci: Když vejдете na kraj vody Jordánské, zastavte se v Jordáně. ⁹ Řekl také Jozue synům Izraelským: Přistupte sem, a slyšte slova Hospodina Boha vašeho. ¹⁰ A řekl Jozue: Po tomto poznáte, že Bůh silný živý je uprostřed vás, a že konečně vyžene od tváře vaší Kananejského, Hetejského, Hevejského, Ferezejského, Gergezejského, Amorejského a Jebuzejského: ¹¹ Aj, truhla smlouvy Panovníka vši země půjde před vámi přes Jordán. ¹² Proto nyní vezměte sobě dvanáct mužů z pokolení Izraelských, po jednom muži z každého pokolení. ¹³ A bude, že hned, jak se zastaví kněží, nesoucí truhlu Hospodina Panovníka vši země, ve vodě Jordánské, vody Jordánu rozdělí se, a vody tekoucí shora zůstanou v jedné hromadě. ¹⁴ Stalo se tedy, když se bral lid z stanů svých, aby šli přes Jordán, a kněží, kteří nesli truhlu smlouvy, před nimi, ¹⁵ A když ti, kteří nesli truhlu, přišli až k Jordánu, a kněží, nesoucí truhlu, omočili nohy v kraji vod: (Jordán pak rozvodňuje se a vystupuje ze všech břehů svých v každý čas žně), ¹⁶ Že se zastavily vody, které shora přicházely, a shrnuly se v hromadu jednu velmi daleko od Adam města, které leží k straně Sartan, které pak odcházely k moři dolů, k moři slanému sešly a sběhly, a lid přešel naproti Jerichu. ¹⁷ Stáli pak kněží, kteří nesli truhlu smlouvy Hospodinovy na souši uprostřed Jordánu, nehýbajíce se, (a všecken Izrael šel po suchu), až se lid všecken přepravil přes Jordán.

4 A stalo se, když již všecken národ přešel Jordán, (neboť byl řekl Hospodin k Jozue, řka: ² Vezměte sobě z lidu dvanáct mužů, po jednom muži z každého pokolení, ³ A přikazte jim, řkouce: Vezměte sobě odsud zprostřed Jordánu, z místa, na němž stály nohy kněžské nepohnutě, dvanáct kamenů, a vyneste je s sebou, a skláďte v ležení, ve kterém přes tuto noc pozůstanete), ⁴ Že povolav Jozue dvanácti mužů, které k tomu zřídil ze synů Izraelských, po jednom muži z každého pokolení, ⁵ A řekl jim Jozue: Jděte před truhlou Hospodina Boha svého doprostřed Jordánu a vezměte sobě každý kámen jeden na rameno své, podle počtu pokolení synů Izraelských, ⁶ Aby to bylo na znamení mezi vámi. Když by potom tázali se synové otců svých, řkouce: K čemu jsou vám ty kameny? ⁷ Odpovíte jim, že se rozdělily vody Jordánské před truhlou smlouvy Hospodinovy (když, pravím, šla přes Jordán, rozdělily se vody Jordánské), a zůstávají kameny tyto na památku synům Izraelským až na věky. ⁸ A učinili synové Izraelští tak, jak přikázal Jozue, a vzal dvanáct kamenů zprostřed Jordánu, jak mluvil Hospodin k Jozue, podle počtu pokolení synů Izraelských, a přinesli je s sebou na první stanoviště, a tu je složili. ⁹ Jozue také vyzdvihl dvanáct kamenů uprostřed Jordánu na místě, kde stály nohy kněží nesoucích truhlu smlouvy, a byly tam až do tohoto dne. ¹⁰ Kněží pak, jež nesli truhlu, stáli uprostřed Jordánu, dokud se nevyplnilo všelijaké slovo, které přikázal Hospodin Jozue, aby oznámil lidu podle všeho, jak byl přikázal Mojžíš Jozue. A pospíšil lid a přešli. ¹¹ Když pak již přešel všecken lid, přešla také truhla Hospodinova i kněží, a lid na to hledí. ¹² Přešli i synové Rubenovi a synové Gádovi, a polovice pokolení Manassesova, vojensky spořádaní před syny Izraelskými, jak byl mluvil k nim Mojžíš. ¹³ Okolo čtyřiceti tisíců oděných bojovníků šlo před Hospodinem k boji na roviny Jericha. ¹⁴ V ten den zvelebil Hospodin Jozue před očima všeho Izraele. A bálí se ho, jako se bálí Mojžíše po všechnycky dny života jeho. ¹⁵ Mluvil pak Hospodin k Jozue, řka: ¹⁶ Přikaz kněžím, kteří nesou truhlu svědectví, ať vystoupí z Jordánu. ¹⁷ A přikázal Jozue kněžím,

3:15–17 Brána na Východě. Protože Izraelité na cestě z Egypta měli důvod věřit, že země zaslíbená jejich praotci Abrahamovi je totožná

s původní rajsou zahradou Eden (srv. Gn 2:10–14 a Gn 15:18), vstoupili do ní překročením Jordánu od východu, kde má bránu (Gn 3:24).

řka: Vystupte z Jordánu. ¹⁸ Když pak vystupovali kněží, jež nesli truhlu smlouvy Hospodinovy, zprostřed Jordánu, jak jen vytrhli kněží nohy na suchu, navrátily se vody Jordánské k místu svému, a tekly přece jako i dříve ve všech březích svých. ¹⁹ Vyšel pak lid z Jordánu desátého dne měsíce prvního, položili se v Galgala ke straně východní Jericha; ²⁰ A dvanáct kamenů těch, které vynesli z Jordánu, postavil Jozue v Galgala. ²¹ A mluvil k synům Izraelským takto: Když by se otázali potom synové vaši otců svých, řkouce: Co ty kameny znamenají? ²² Oznamíte synům svým a díte: Po suchu přešel Izrael Jordán tento. ²³ Neboť vysušil Hospodin Bůh váš vody Jordánské před tváří vaší, až jste přešli, jak učinil Hospodin Bůh váš moři Rudému, které vysušil před tváří naší, až jsme přešli, ²⁴ Aby poznaly všechny národy země ruku Hospodinovu, že silná je, a abyste se báli Hospodina Boha vašeho po všechny dny.

5 Stalo se pak, když uslyšeli všichni králové Amorejští, kteří bydlili za Jordánem k západu, a všichni králové Kananejští, kteří bydlili při moři, že vysušil Hospodin vody Jordánské před syny Izraelskými, dokud ho nepřešli: zemdlelo srdce jejich, aniž zůstalo více v nich duše před tváří synů Izraelských. ² Toho času řekl Hospodin k Jozue: Udělej sobě nože ostré a obřez opět syny Izraelské po druhé. ³ A udělal sobě Jozue nože ostré a obřezal syny Izraelské na pahrbku Aralot. ⁴ Tato pak je příčina, pro kterouž je obřezal Jozue, že všecken lid, který byl vyšel z Egypta, pohlaví mužského, všichni muži bojovní zemřeli byli na poušti na cestě po vyjití z Egypta. ⁵ Neboť obřezán byl všecken lid, který byl vyšel, ale žádného z toho lidu, který se zrodil na poušti, na cestě po vyjití z Egypta, neobřezali. ⁶ (Neboť čtyřicet let chodili synové Izraelští po poušti, dokud nezahynul všecken národ mužů bojovních, kteří byli vyšli z Egypta, protože neposlouchali hlasu Hospodinova, jimž zapřisáhl Hospodin, že neukáže jim země, kterou s přísahou zaslíbil dát otcům jejich, že ji nám dá, zemi oplývající mlékem a medem.) ⁷ Ale syny jejich, které postavil na místo jejich, ty obřezal Jozue, že byli neobřezaní; neboť žádný jich neobřezával na cestě. ⁸ Když pak byl všecken lid obřezán, zůstali na místě svém v ležení, dokud se nezhojili. ⁹ A řekl Hospodin k Jozue: Dnes jsem odjal pohanění Egyptské od vás. A nazval jméno místa toho Galgal až do tohoto dne. ¹⁰ Když pak ležení měli synové Izraelští v Galgala, slavili Velikonoce čtrnáctého dne toho měsíce navečer, na rovinách Jericha. ¹¹ A jedli z úrod té země nazítrí po Velikonoci chleby nekvašené, a pražmu téhož dne. ¹² A přestala mana nazítrí, když jedli z obilí té země, a již více neměli synové Izraelští many, ale jedli z úrod země Kananejské toho roku. ¹³ Stalo se pak, když byl Jozue na poli Jericha, že pozdvihl očí svých a viděl, jak muž stojí naproti němu, maje v ruce meč tasený. A šel Jozue k němu, a řekl jemu: Jsi-li náš, či nepřítel našich? ¹⁴ A odpověděl: Nikoli, ale já jsem kníže vojska Hospodinova, a nyní jsem přišel. A padl Jozue tváří svou na zem, a pokloniv se, řekl jemu: Co pán můj chce mluvit služebníku svému? ¹⁵ Tedy odpověděl kníže vojska Hospodinova k Jozue: Sezuj obuv svou z noh svých, neboť místo, na němž stojíš, svaté jest. A učinil tak Jozue.

6 Jericho pak velmi pečlivě zavřeno bylo pro strach synů Izraelských, a žádný nevycházel ven, ani tam nevházal. ² A řekl Hospodin k Jozue: Aj, dal jsem v ruku tvou Jericho, a krále jeho se silnými muži jeho. ³ Proto obcházet budete město všichni muži bojovní, okolo města chodíce, jednou za den; tak učiníš po šest dní. ⁴ Kněží pak sedm ať nesou sedm trub z rohů beraních před truhlou; dne pak sedmého obejdete město sedmkrát, a kněží troubit budou v trouby. ⁵ A když zdlouha troubit budou na roh beraní, jak nejprve uslyšíte hlas trouby, vzkřikne všecken lid křikem velikým a zboří se zeď městská na místě svém, a vejde lid do města, jeden každý proti místu, kde stál. ⁶ Tedy povolav Jozue, syn Nun, kněží, řekl jim: Vezměte truhlu smlouvy, a sedm kněží ať vezmou sedm trub beraních před truhlou Hospodinovou. ⁷ Rekl také lidu: Jděte a obejděte město, a zbrojní ať jdou před truhlou Hospodinovou. ⁸ A když to oznámil Jozue lidu, sedm kněží, nesouce sedm trub beraních, šli před truhlou Hospodinovou, a troubili v trouby; truhla také smlouvy Hospodinovy brala se za nimi. ⁹ Zbrojní pak šli před kněžími, kteří troubili na trouby, a ostatní šli za truhlou, jdouce a v trouby troubíce. ¹⁰ (Lidu pak byl přikázal Jozue, řka: Nebudete křičet, aniž slyšen bude hlas váš, aniž vyjde slovo z úst vašich až do dne toho, v němž řeknu vám: Křičte, i budete křičet.) ¹¹ Tedy obešla truhla Hospodinova město vůkol jednou, a navrátili se do stanů a zůstali v nich. ¹² Opět povstal Jozue ráno a kněží nesli truhlu Hospodinovu. ¹³ Sedm pak kněží, nesouce sedm trub beraních, předcházeli truhlu Hospodinovu, jdouce, a troubili v trouby; a zbrojní šli před nimi, a ostatní šli za truhlou Hospodinovou, když kněží šli, v trouby troubíce. ¹⁴ I obešli město druhého dne opět, a navrátili se do stanů. Tak činili po šest dní. ¹⁵ V den pak sedmý vstali, jak zasvítávalo, a obešli město týměž způsobem sedmkrát; jen toho dne obešli město sedmkrát. ¹⁶ Stalo se pak, když po sedmé obcházeli, a kněží v trouby troubili, řekl Jozue lidu: Křičte již, dal Hospodin vám město. ¹⁷ A budiž to město proklaté, ono i všecky věci, které v něm jsou, Hospodinu; toliko Raab nevěstka ať je živa, ona i všichni, kteří by s ní byli v domě, neboť skryla posly, které jsme byli poslali. ¹⁸ Avšak vystříhejte se od proklátého, abyste i vy nebyli učiněni proklatí, berouce z proklátých věcí, a uvedli byste stany Izraelské

v prokletí, a zkormoutili byste je. ¹⁹Všechno pak stříbro a zlato, a nádoby měděné a železné, svaté bude Hospodinu; na poklad Hospodinu složeno bude. ²⁰Tedy křičel lid, když zatroubili v trouby. Neboť když slyšel lid hlas trub, křičeli i oni křikem velikým, a zbořila se zeď na místě svém. Tedy všel lid do města, jeden každý proti místu, kde stál. A vzali je. ²¹A pohubili ostrostí meče jako proklaté všechno, což bylo v městě, od muže až do ženy, od dítěte až do starce, a až do vola, dobytčete i osla. ²²Dvěma pak mužům, kteří shlédli zemi, řekl Jozue: Vejděte do domu ženy nevěstky, a vyvedte ji odtud, i všechny věci, které má, jak jste jí přísahli. ²³A všedše mládenci zvědové, vyvedli Raab a otce jejího, i matku její a bratry její i všechno, co měla, a všechnu rodinu její vyvedli, a nechali jich vně za stany Izraelskými. ²⁴Město pak spálili ohněm, i všechno, což v něm bylo, stříbro však a zlato a nádoby měděné a železné složili na poklad v domě Hospodinově. ²⁵Raab také nevěstku, a dům otce jejího i všechno, což měla, živé zůstavil Jozue; a bydlila v lidu Izraelském až do tohoto dne, neboť skryla posly, které poslal Jozue k shlédnutí Jericha. ²⁶Toho času vydal klatbu Jozue, řka: Zlořečený buď před Hospodinem muž ten, který by povstal, aby stavěl město Jericho. V prvorozeném svém založí je, a v nejmenším postaví brány jeho. ²⁷Byl pak Hospodin s Jozue, a rozhlásila se pověst o něm po vsi zemi.

7 Zhřešili pak synové Izraelští přestoupením při věcech proklatých; neboť Achan, syn Charmi, syna Zabdi, syna Záre, z pokolení Juda, vzal něco z věcí proklatých. Pročež rozpálila se prchlivost Hospodinova na syny Izraelské. ²Neboť když poslal Jozue muže některé od Jericha do Hai, které bylo blízko Betaven, k východní straně Bethel, a mluvil k nim, řka: Vstupte a shlédněte zemi, vstoupili tedy muži ti, a shlédli Hai. ³Kterí navrátivše se k Jozue, řekli jemu: Necht' nevstupuje všechen lid tento, okolo dvou tisíc mužů nebo okolo tří tisíců mužů necht' vstoupí, a dobudou Hai; neobtěžuj všeho lidu, vysílaje jej tam, neboť málo je oněch. ⁴Tedy vytáhlo jich z lidu tam okolo tří tisíc mužů, a utekli před muži města Hai. ⁵A zabili z nich obyvatelé Hai okolo třiceti a šesti mužů, a honili je od brány až k Sabarim, a porazili je, když svrchu utíkali. A rozpustilo se srdce lidu a bylo jako voda. ⁶Tedy Jozue roztrhl roucho své, a padl tváří svou na zem před truhlou Hospodinovou, a ležel až do večera, ano i starší Izraelští, a sypali prach na hlavy své. ⁷A řekl Jozue: Ach, Panovníče Hospodine, proč jsi kdy převedl lid tento přes Jordán, abys nás vydal v ruku Amorejského, tak aby nás zahubil? Ó kdybychom byli raději zůstali za Jordánem. ⁸Ó Pane, co mám říci, když již lid Izraelský utíká před nepřáteli svými? ⁹Neboť uslyšíce Kananejští a všichni obyvatelé země, obklíčí nás vůkol, a vyhladí jméno naše ze země. A co to učiníš jménu svému velikému? ¹⁰A řekl Hospodin k Jozue: Vstaň. Proč jsi padl na tvář svou? ¹¹Zhřešil Izrael, tak že smlouvu mou přestoupili, kterou jsem jim přikázal; neboť jsou i vzali z věcí proklatých, k tomu i ukradli, také i zatajili, nad to i odložili mezi nádoby svá. ¹²Proto nebudou moci synové Izraelští ostát před nepřáteli svými, utíkat budou před nepřáteli svými, neboť poskvrnili se věcí proklatou. Nebudu více s vámi, leč vyhladíte prokletí to z prostředku svého. ¹³Vstaň, posvět lidu a rci: Posvěťte se k zítřku; neboť takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Věc proklatá je uprostřed tebe, Izraeli, nebudeš moci ostát před nepřáteli svými, dokud neodejmeš prokletí toho z prostředku svého. ¹⁴Proto přistupovat budete ráno po pokoleních svých, a pokolení, které ukáže Hospodin, přistupovat bude po rodech, tak rod, který ukáže Hospodin, přistupovat bude po domech, a dům, který ukáže Hospodin, přistupovati bude po osobách. ¹⁵Kdo pak postižen bude vinný věcí proklatou, ohněm spálen bude, on i všechno, co jeho jest, protože přestoupil smlouvu Hospodinovu a že učinil nešlechtnost v Izraeli. ¹⁶Vstav tedy Jozue ráno, kázal přistupovat Izraelovi po pokoleních jejich. A postiženo je pokolení Judovo. ¹⁷Tedy když kázal přistupovat čeledím Juda, postižena je čeled Záre. Potom kázal přistupovat čeledi Záre po osobách, a postižen je Zabdi. ¹⁸A kázal přistupovat domu jeho po osobách, a postižen je Achan, syn Charmi, syna Zabdi, syna Záre z pokolení Judova. ¹⁹A řekl Jozue Achanovi: Synu můj, dej, prosím, chválu Hospodinu Bohu Izraelskému, a vyznej se jemu, a oznam mi aspoň již, co jsi učinil, netaj již toho přede mnou. ²⁰Tedy odpovídaje Achan k Jozue, řekl: Pravda je, já jsem zhřešil proti Hospodinu Bohu Izraelskému, takže to a toto jsem učinil. ²¹Viděl jsem mezi loupeží plášť jeden babylonský pěkný, a dvě stě lotů stříbra, a prut zlatý jeden, padesát lotů těžký, čehož požádam, vzal jsem to, a aj, jsou ty věci skryté v zemi uprostřed stanu mého, a stříbro pod tím. ²²Tedy poslal Jozue posly, kteří běželi do stanu, a aj, bylo to skryto v stanu jeho, a stříbro pod tím. ²³A vzavše to ze stanu, přinesli k Jozue a ke všem synům Izraelským, a položili ty věci před Hospodinem. ²⁴Vzav tedy Jozue a všechen Izrael s ním Achana, syna Záre, a stříbro i plášť, i prut zlatý, i syny jeho, i dcery jeho, voly a osly, dobytek i stan jeho i všechno, co měl, vyvedli je do údolí Achor. ²⁵Kde řekl Jozue: Proč jsi zkormoutil nás? Zkormuť tebe Hospodin v tento den. A uházal jej všechen lid kamením a spálili je ohněm, ukamenovavše je kamením. ²⁶Potom nametalí naň hromadu kamení velikou, která trvá až do tohoto dne; a tak odvrácen je Hospodin od hněvu prchlivosti své. Proto nazváno je jméno místa toho údolí Achor, až do dnešního dne.

8 A řekl Hospodin k Jozue: Neboj se, ani se strachuj; pojmi s sebou všechen lid bojovný, a vstana, táhni k Hai. Aj, dal jsem v ruku tvou krále Hai a lid jeho, město i zemi jeho. ²A učiníš Hai a králi jeho, jako

jsi učinil Jerichu a králi jeho, loupež však a dobytek jeho rozdělíte mezi sebe. Udělej sobě zálohy k městu zezadu. ³Tedy vstal Jozue a všechen lid bojovný, aby táhli k Hai. A vybral Jozue třicet tisíců mužů velmi silných, a předeslal je v noci. ⁴A přikázal jim, řka: Dbejte vy, kteří uděláte zálohy městu po zadní straně města, abyste nebyli příliš daleko od něho, ale buďte všichni pohotově. ⁵Já pak i všechen lid, který se mnou jest, přitáhneme k městu. A když oni nám vyjdou vstříc, jako prvé, utíkat budeme před nimi. ⁶Tedy honit budou nás, až bychom poodvedli jich od města (neboť řeknou: Utíkají před námi, jako prve), utíkající před nimi. ⁷Vy mezi tím vyskočíte ze záloh, a vyženete ostatní obyvatele města, neboť dá je Hospodin Bůh váš v ruku vaši. ⁸A když vezmete město, zapálíte je ohněm, podle slova Hospodinova učiníte; dbejte toho, co jsem přikázal vám. ⁹A poslal Jozue, a oni šli k zálohám, a zůstali mezi Bethel a Hai, od západní strany Hai; Jozue pak zůstal té noci uprostřed lidu. ¹⁰Potom vstav Jozue velmi ráno, sečetl lid, a bral se napřed, on a starší Izraelští před lidem k Hai. ¹¹Všechen také lid bojovný, který byl s ním, táhnouce, přiblížili se, až přišli naproti městu, a položili se po straně půlnoční Hai; údolí pak bylo mezi nimi a mezi Hai. ¹²Vzal pak byl okolo pěti tisíc mužů, které postavil v zálohách mezi Bethel a Hai, od západní strany města. ¹³A přiblížil se lid, totiž všechno vojsko, které bylo od půlnoční strany města, a kteří byli v zálohách jeho od západní strany města; a tak vtáhl Jozue noci té doprostřed údolí. ¹⁴A stalo se, že když je ušel král Hai, pospíšili, a ráno vstavše, vyšli lidé města vstříc Izraelovi k boji, on i všechen lid jeho toho času před rovinu; nevěděl pak, že zálohy udělány byly jemu zezadu města. ¹⁵A postoupil Jozue a všechen Izrael před nimi, a utíkali cestou pouště. ¹⁶A svolán je všechen lid v městě, aby je honili. A honili Jozue a vzdálili se od města svého, ¹⁷Tak že nezůstal žádný z obyvatelů Hai a Bethel, kdo by nevyšel, aby honil Izraele; a nechali města otevřeného a honili Izraele. ¹⁸Řekl pak Hospodin k Jozue: Zdvihni korouhev, kterou máš v ruce svých, proti Hai, neboť v ruce tvé dám je. A zdvihl Jozue korouhev, kterou měl v ruce své, proti městu. ¹⁹Tedy, kteří byli v zálohách, rychle vyskočili z místa svého, a běželi, když pozdvihl ruky své, a všedše do města, vzali je, a spěšně zapálili město ohněm. ²⁰Muži pak města Hai ohlédše se nazpět, uzřeli, a aj, vstupoval dým města k nebi, a neměli místa k utíkání sem ani tam; neboť lid, který utíkat počal k poušti, obrátil se na ty, kteří je honili. ²¹Jozue zajisté a všechen Izrael, když viděli, že ze záloh vzali město a že se vznášá dým města, obrátili se a bili muže Hai. ²²Oni také vyšli z města proti nim, a obklíčil Izrael nepřátele své, jedni odsud, druzí od onud; a zmordovali je, tak že žádný živ nezůstal ani neušel. ²³Ale krále Hai jali živého a přivedli ho k Jozue. ²⁴Když pak pomordoval Izrael všechny obyvatele Hai v poli, totiž na poušti, kam je honili, a padli ti všichni od ostrosti meče, až i zahlazeni jsou: navrátil se všechen Izrael do Hai, a zmordovali ostatky jeho mečem. ²⁵A bylo všech, kteří padli v ten den, od muže až do ženy, dvanáct tisíců; všichni ti byli z Hai. ²⁶Ale Jozue nespustil ruky své, kterou vyzdvihl korouhev, dokud nebyli zmordováni všichni obyvatelé Hai. ²⁷Jen zvířata a loupež města toho rozdělili mezi sebou synové Izraelští podle slova Hospodinova, které on přikázal Jozue. ²⁸Tedy vypálil Jozue Hai, a položil je v hromadu věčnou a pustinu, až do tohoto dne. ²⁹Krále pak Hai oběsil na stromě a nechal ho tam až do večera. A když zapadlo slunce, rozkázal Jozue, aby složili tělo jeho ze stromu, a pohodili je u brány města a nametali na ně hromadu kamení velikou, která trvá až do dnešního dne. ³⁰Tedy zbuďoval Jozue oltář Hospodinu Bohu Izraelskému na hoře Hébal ³¹(Jak přikázal Mojžíš, služebník Hospodinův, synům Izraelským, jak psáno je v knize zákona Mojžíšova) oltář z kamení celého, nad nímž nebylo zdviženo železo, a obětovali na něm oběti zápalné Hospodinu, obětovali i oběti pokojné. ³²Napsal také tam na kamenech výpis zákona Mojžíšova, který psal před syny Izraelskými. ³³Všechen pak Izrael a starší jeho, i správcové i soudcové jeho stáli po obou stranách truhly před kněžími Levítskými, kteří nosili truhlu smlouvy Hospodinovy, tak cizí jako doma zrozený, polovice jich proti hoře Garizim, a polovice proti hoře Hébal, jak byl dříve přikázal Mojžíš, služebník Hospodinův, aby dobrořečil lidu Izraelskému nejprve. ³⁴A potom četl všechna slova zákona, požehnání i zlořečení, tak jakž psáno je v knize zákona. ³⁵Nebylo ani slova ze všeho, což přikázal Mojžíš, jehož by nečetl Jozue přede vším shromážděním Izraelským, i ženami i dětmi i příchozími, kteří šli uprostřed nich.

9 To když uslyšeli všichni králové, kteří bydlili za Jordánem, na horách i na rovinách, a na všem břehu moře velikého naproti Libánu: Hetejský, Amorejský, Kananejský, Ferezejský, Hevejský a Jebuzejský, ²Sebrali se spolu, aby bojovali proti Jozue a proti Izraeli jednomyslně. ³Ale obyvatelé Gabaon uslyšavše, co učinil Jozue Jerichu a Hai, ⁴Učinili i oni chytře. Neboť odšedše, ukázali se, jako by zdaleka poslové byli, a vzali pytle staré na osly své, a kožené lahvice vinné vetché, zedrané a pozašíváné, ⁵Obuv také starou a splácenou na nohy své, též šaty otřelé na sebe; a všechen chléb, který sobě na cestu vzali, vyschlý byl a zdrobený. ⁶A šli k Jozue do ležení v Galgala, a řekli jemu i mužům Izraelským: Ze země daleké jsme přišli, proto nyní učinite s námi smlouvu. ⁷Tedy odpověděli muži Izraelští k Hevejským: Snad uprostřed nás vy bydlíte, i kterak bychom s vámi učinili smlouvu? ⁸Ale oni odpověděli Jozue: Služebníci tvoji jsme. Jimž řekl Jozue: Kdo pak jste, a odkud jste přišli? ⁹Odpověděli jemu: Ze země velmi daleké přišli služebníci tvoji ve jménu Hospodina Boha tvého; neboť jsme slyšeli pověst jeho a všechny věci, které činil v Egyptě. ¹⁰A všechno, co učinil dvěma králům Amorejským,

kteří bydlili za Jordánem, Seonovi, králi Ezebon, a Ogovi, králi Bázan, který byl v Astarot. ¹¹ A řekli nám starší naši a všichni obyvatelé země naší těmito slovy: Naberte sobě potravy na cestu a jděte jim vstříc, a rcete jim: Služebníci vaši jsme, proto nyní učinite s námi smlouvu. ¹² Toto je chléb náš; horký jsme na cestu vzali z domů svých v ten den, když jsme vyšli, abychom k vám šli, a hle, nyní již vyschl a zdrobil se. ¹³ A tyto kožené lahvice vinné nové byly, když jsme je naplnili, a již hle, potrhane jsou; taktéž tento oděv náš a obuv naše zvětšela, pro přílišnou cesty dalekost. ¹⁴ A přijali to muži ti z pokrmů jejich, a úst Hospodinových neotázali se. ¹⁵ A učinil s nimi Jozue pokoj a vešel s nimi v smlouvu, aby jich při životu zanechal; také i knížata shromáždění přísahu jim učinili. ¹⁶ Po třech pak dnech, po té smlouvě s nimi učiněné, uslyšeli, že by velmi blízko jich byli, a že by uprostřed nich bydlili. ¹⁷ Jdouce tedy synové Izraelští, přitáhli k městům jejich třetího dne; města pak jejich byla Gabaon a Kafira a Berot a Kariatjeharim. ¹⁸ Ale nezbili jich synové Izraelští, protože přísahu jim učinili knížata shromáždění skrze Hospodina Boha Izraelského. A reptalo všechno shromáždění proti knížatům. ¹⁹ Tedy řekla všechna knížata všemu shromáždění: My jsme jim přísahu učinili skrze Hospodina Boha Izraelského, proto nyní nemůžeme se jich dotknout. ²⁰ Toto jim učiníme: Zanecháme jich při životu, aby nebylo na nás rozněvání pro přísahu, kterou jsme jim učinili. ²¹ Řekla jim knížata i to: Nechtě jsou živi a dřeva sekají a vodu nosí všemu shromáždění. A přestali na tom, jakož jim mluvila knížata. ²² Povolal jich pak Jozue a mluvil k nim, řka: Proč jste nás podvedli, řkouce: Velmi jsme dalecí od vás? A vy uprostřed nás bydlíte. ²³ Proto nyní zlořečení jste, a nepřestanou z vás služebníci a kteří by dříví sekali a vodu nosili do domu Boha mého. ²⁴ Kteří odpovídající Jozue, řekli: Za věc jistou oznámeno bylo služebníkům tvým, kterak přikázal Hospodin Bůh tvůj Mojžíšovi služebníkovi svému, dát vám zemi tuto, a vyhladit všechny obyvatele země této před tváří vaší; proto strachovali jsme se vás, bojíce se o životy své před vámi, a učinili jsme to. ²⁵ A hle, nyní v ruce tvé jsme; co se dobrého a spravedlivého vidí učinit s námi, to učiň. ²⁶ A učinil jim tak, a vysvobodil je z rukou synů Izraelských, aby jich nepobili. ²⁷ A ustanovil je Jozue v ten den, aby dříví sekali a vodu nosili všemu shromáždění, i k oltáři Hospodinovu, až do tohoto dne, na místě, které by vyvolil.

10 Uslyšev pak Adonisedech, král Jeruzalémský, že Jozue vzal město Hai a jako proklaté zkazil je (neboť jakž učinil Jerichu a králi jeho, tak učinil Hai a králi jeho) a že pokoj učinili obyvatelé Gabaon s Izraelem a bydlí uprostřed něho, ² A bál se velmi, protože město veliké bylo Gabaon, jako jedno z měst královských, a že bylo větší než Hai, a všickni muži jeho udatní. ³ Protož poslal Adonisedech, král Jeruzalémský, k Ohamovi, králi Hebron, a k Faramovi, králi Jarmut, a k Jafiovi, králi Lachis, a k Dabirovi, králi Eglon, řka: ⁴ Sjedte se ke mně, a pomozte mi, abychom dobyli Gabaon, protože pokoj učinili s Jozue a se syny Izraelskými. ⁵ A shromáždilo se a vytáhlo pět králů Amorejských, král Jeruzalémský, král Hebron, král Jarmut, král Lachis, král Eglon, oni i všechna vojska jejich, a položivše se u Gabaon, dobývali ho. ⁶ Tedy poslali muži Gabaon k Jozue do ležení v Galgala, řkouce: Neodjímež ruky své od služebníků svých; přitáhni rychle k nám, zachovej nás a spomoz nám; neboť sebrali se proti nám všichni králové Amorejští bydlící na horách. ⁷ A táhl Jozue z Galgala, on i všechen lid bojovný s ním, všickni muži udatní. ⁸ (Neboť byl řekl Hospodin k Jozue: Neboj se jich, v ruce tvé zajisté dal jsem je, neostojí žádný z nich před obličejem tvým.) ⁹ A připadl na ně Jozue náhle, neboť celou noc táhl z Galgala. ¹⁰ A potřel je Hospodin před Izraelem, který pobil je ranou velikou u Gabaon, a honil je cestou, kudy se jde k Betoron, a bil je až do Azeka a až do Maceda. ¹¹ A stalo se, když utkali před tváří Izraele, sestupující do Betoron, že Hospodin metal na ně kamení veliké z nebe, až k Azeku, a mřeli. Více jich zemřelo od krupobití kamenného, než jich pobili synové Izraelští mečem. ¹² Tedy mluvil Jozue k Hospodinu v den, v kterýž dal Hospodin Amorejského v moc synům Izraelským, a řekl před syny Izraelskými: Slunce v Gabaon zastav se, a měsíc v údolí Aialon. ¹³ I zastavilo se slunce, a stál měsíc, dokudž nepomstil se lid nad nepřáteli svými. Zdali není toho napsáno v knize Upřímného? Tehdy stálo slunce uprostřed nebe a nepospíchalo k západu, jako po jeden celý den. ¹⁴ Nebylo dne takového dříve ani potom, jako když vyslyšel Hospodin hlas člověka; neboť Hospodin bojoval za Izraele. ¹⁵ A navracel se Jozue i všechen Izrael s ním do tábora v Galgala. ¹⁶ Uteklo pak bylo těch králů pět, a skryli se v jeskyni při Maceda. ¹⁷ A oznámeno bylo Jozue těmi slovy: Nalezeno je pět králů, kteří se skryli v jeskyni při Maceda. ¹⁸ A řekl Jozue: Přivalte kamení veliké k díře té jeskyně, a osadte ji muži, aby střežili jich. ¹⁹ Vy pak nezastavujte se, hoňte nepřátele své a bijte je ze zadu a nedejte jim vejít do měst jejich, neboť dal je Hospodin Bůh váš v ruku vaši. ²⁰ Když pak přestali Jozue a synové Izraelští bít jich porážkou velikou velmi, až i zahlazeni byli; a kteří živi pozůstali z nich, utekli do měst hrazených: ²¹ Navrátil se všechen lid do ležení k Jozue do Maceda ve zdraví; nepohnul proti synům Izraelským žádný jazykem svým. ²² Potom řekl Jozue: Odhradte díru u jeskyně, a vyvedte ke mně pět králů těch z jeskyně. ²³ A učinili tak, a vyvedli k němu pět králů těch z jeskyně, krále Jeruzalémského, krále Hebron, krále Jarmut, krále Lachis, krále Eglon. ²⁴ A když vyvedli ty krále k Jozue, svolav všechny muže Izraelské, řekl vévodům mužů bojovných, kteří s ním v tažení tom byli: Přistupte sem, a šlapejte nohama svýma na hrdla těch králů. Kteří pristoupivše, šlapali nohama svýma na hrdla jejich. ²⁵ A řekl jim Jozue: Nebojte se ani strachujte,

posilňte se a buďte zmužilí, neboť tak učiní Hospodin všem nepřátelům vašim, proti nimž bojujete.²⁶ Potom bil je Jozue a zmrdoval a pověsil je na pěti stromech; a viseli na stromech až do večera.²⁷ Když pak zapadlo slunce, k rozkazu Jozue složili je ze stromů a uvrhli je do jeskyně, v které se byli skryli, a přivalili kamení veliké k díře jeskyně, které je tu až do tohoto dne.²⁸ Téhož dne také dobyl Jozue Maceda a pohubil je mečem i krále jejich pobil spolu s nimi a všechny lidi, kteří byli v něm. Neživil žádného, ale učinil králi Maceda, jako učinil králi Jericha.²⁹ Táhl potom Jozue a všechen Izrael s ním z Maceda k Lebnu, a dobýval Lebna.³⁰ A vydal je také Hospodin v ruku Izraelovi i krále jeho a pobil je mečem a všechny duše, které byly v něm; nenechal tam žádného živého, a učinil králi jeho, jako učinil králi Jericha.³¹ Táhl také Jozue a všechen Izrael s ním z Lebna do Lachis, a položivše se u něho, dobývali ho.³² A dal Hospodin Lachis v ruku Izraele a dobyl ho druhého dne a pohubil je mečem i všechny lidi, kteří byli v něm, stejně tak, jak učinil Lebnu.³³ Tehdy přitáhl Horam, král Gázer, aby pomoc dal Lachis. A porazil jej Jozue i lid jeho, takže nepozůstavil žádného živého.³⁴ Táhl potom Jozue a všechen Izrael s ním z Lachis do Eglon, a položivše se naproti, bojovali proti němu.³⁵ A vzali je toho dne a pobili je mečem a všechny duše, které byly v něm, dne toho pomordovali, stejně tak, jak učinili Lachis.³⁶ Vstoupil pak Jozue a všechen Izrael s ním z Eglon do Hebron a dobývali ho.³⁷ A vzali je a zhubili mečem i krále jeho i všechna města jeho i každého člověka, který byl v něm; nepozůstavil žádného živého, podobně tak, jak učinil Eglon. A zahladil je i všelijakou duši, která byla v něm.³⁸ Potom navrácuje se Jozue a všechen Izrael s ním, přišli do Dabir a dobýval ho.³⁹ A vzal je a krále jeho i všechna města jeho a pohubili je mečem a všelijakou duši, která byla v něm, jako proklaté vyhladili. Nepozůstavili žádného živého; jak učinil Hebron, tak učinil Dabir i králi jeho, a jak učinil Lebnu a králi jeho.⁴⁰ A tak pohubil Jozue všechnu zemi po horách, i polední stranu, i roviny a údolí, i všechny krále jejich. Nepozůstavil žádného živého, ale všelijakou duši vyhladil, jakž přikázal Hospodin Bůh Izraelský.⁴¹ Pohubil tedy Jozue všechno od Kádesbarne až do Gázy, a všechnu zemi Gosen až do Gabaon.⁴² A všechny krále ty a zemi jejich vzal Jozue pojednou, neboť Hospodin Bůh Izraelský bojoval za Izraele.⁴³ Potom navrátel se Jozue a všechen Izrael s ním do ležení, které bylo v Galgala.

11 To když uslyšel Jabín, král Azor, poslal k Jobábovi, králi Mádon, a ke králi Simron, a ke králi Achzaf,² A ke králům, kteří bydlili ke straně půlnoční na horách i na rovinách ku polední Ceneret, i na rovinách a v krajinách Dor na západ,³ Ke Kananejskému na východ i na západ, a k Amorejskému, Hetejskému, Ferezejskému a Jebuzejskému na horách, a k Hevejskému pod horou Hermon v zemi Masfa.⁴ A vytáhli všichni ti a všechna vojska jejich s nimi, lid mnohý jako písek, který je na břehu mořském nescíslný, i koňů i vozů velmi mnoho.⁵ A smluvivše se všichni králové ti, přitáhli a položili se spolu při vodách Merom, aby bojovali proti Izraelovi.⁶ Řekl pak Hospodin k Jozue: Neboj se jich, nebo zítra o této chvíli vydám všechny tyto k zabítí Izraelovi; koňům jejich žíly podřežeš a vozy jejich ohněm spálíš.⁷ Tedy vytáhl Jozue a s ním všechen lid válečný proti nim k vodám Merom rychle a udeřili na ně.⁸ A dal je Hospodin v ruku Izraelovi, a porazili je. A honili je až k Sidonu velikému a až k vodám Maserefot a k údolí Masfe na východ, a pobili je, takže nepozůstavili žádného živého.⁹ A učinil jim Jozue, jak byl rozkázal jemu Hospodin, koňům jejich žíly podřezal a vozy jejich ohněm popálil.¹⁰ Potom navrátiv se Jozue téhož času, dobyl Azor a krále jeho zabil mečem. Azor pak bylo dříve nejznamenitější mezi všemi království těmi.¹¹ Pobili také všechno, cokoli v něm živo bylo, mordující je mečem, tak že nezůstalo žádného živého; Azor pak spálil ohněm.¹² Takž podobně učinil všem městům králů těch, a všechny krále jejich zjímal Jozue, a zbiv je mečem, vyhladil je, jak přikázal Mojžíš, služebník Hospodinův.¹³ A však žádného města z těch, která ještě zůstala v ohradě své, nespálil Izrael, kromě samého Azor, které spálil Jozue.¹⁴ A všechny loupeže měst těch i zvířata rozdělili mezi sebou synové Izraelští; jen všechny lidi zbili mečem, dokud nevyhladili jich, nenechavše žádného živého.¹⁵ Jak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi, služebníkovi svému, tak přikázal Mojžíš Jozue, a Jozue tak činil; nepominul ničeho toho, což byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.¹⁶ A tak vzal Jozue všechnu tu zemi, hory i všechnu stranu polední i všechnu zemi Gosen, i roviny, i pole, totiž hory Izraelské i roviny jejich,¹⁷ Od hory Halak, která se táhne do Seir, až k Balgad na rovině Libánské, pod horou Hermon; všechny také krále jejich zjímal a zbil je i zmrdoval.¹⁸ Po mnohé dny Jozue vedl válku se všemi těmi králi.¹⁹ A nebylo města, které by v pokoj vešlo se syny Izraelskými, kromě Hevejských obyvatelů v Gabaon; jiná všechna válkou vzali.²⁰ Neboť od Hospodina to bylo, že zatvrdili byli srdce své, tak aby vyšli válečně proti Izraelovi, a aby je v prokletí vydal a neučinil jim milosti, ale aby je zahubil, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi.²¹ Toho pak času přitáhl Jozue a vyplenil Enaky z těch hor, totiž z Hebronu, z Dabir a z Anab, i ze všelijaké hory Judské a ze všelijaké hory Izraelské; spolu s městy jejich vyhladil je Jozue.²² Nezůstal žádný z Enaků v zemi synů Izraelských; toliko v Gáze, v Gát a v Azotu zůstali.²³ Tak tedy vzal Jozue všechnu tu zemi, jak byl rozkázal Hospodin Mojžíšovi, a dal jí Jozue v dědictví Izraelovi podle dílů jejich, po pokoleních jejich. A odpočinula země od válek.

12 Tito pak jsou králové té země, které pobili synové Izraelští, a opanovali zemi jejich, za Jordánem k východu slunce, od potoku Arnon až k hoře Hermon i všechny roviny k východu: ² Seon, král Amorejský, kterýž bydlil v Ezebon, a panoval od Aroer, které leží při břehu potoka Arnon, a u prostřed potoka toho, a polovici Galád, až do potoka Jabok, kterýž je na pomezí synů Ammon, ³ A od rovin až k moři Ceneret k východu, a až k moři pouště, jež je moře slané k východu, kudy se jde k Betsimot, a od polední strany ležící pod horou Fazga. ⁴ Pomezí také Oga, krále Bázan, z ostatků Refaimských, který bydlil v Astarot a v Edrei, ⁵ A který panoval na hoře Hermon a v Sálecha, i ve vsi krajiny Bázan až ku pomezí Gessuri a Machati, a nad polovici Galád, ku pomezí Seona, krále Ezebon. ⁶ Mojžíš, služebník Hospodinův, a synové Izraelští pobili je; a dal ji Mojžíš služebník Hospodinův k vladařství pokolení Rubenovu, Gádovu a polovici pokolení Manassesova. ⁷ Tito pak jsou králové země té, které pobil Jozue a synové Izraelští za Jordánem k západu, od Balgad, které je na poli Libánském, až k hoře lysé, která se táhne až do Seir, a dal ji Jozue pokolením Izraelským k vladařství po dílech jejich, ⁸ Na horách i na rovinách, i po polích, i v údolích, i na poušti a na poledne, zemi Hetejského, Amorejského, Kananejského, Ferezejského, Hevejského a Jebuzejského: ⁹ Král Jericha jeden, král Hai, které bylo na straně Bethel, jeden; ¹⁰ Král Jeruzalémský jeden, král Hebron jeden; ¹¹ Král Jarmut jeden, král Lachis jeden; ¹² Král Eglon jeden, král Gázer jeden; ¹³ Král Dabir jeden, král Gader jeden; ¹⁴ Král Horma jeden, král Arad jeden; ¹⁵ Král Lebna jeden, král Adulam jeden; ¹⁶ Král Maceda jeden, král Bethel jeden; ¹⁷ Král Tafua jeden, král Chefer jeden; ¹⁸ Král Afek jeden, král Saron jeden; ¹⁹ Král Mádón jeden, král Azor jeden; ²⁰ Král Simron Meron jeden, král Achzaf jeden; ²¹ Král Tanach jeden, král Mageddo jeden; ²² Král Kedes jeden, král Jekonam z Karmelu jeden; ²³ Král Dor z krajiny Dor jeden, král z Goim v Galgal jeden; ²⁴ Král Tersa jeden. Všech králů třicet a jeden.

13 Jozue pak již byl starý a sešlý věkem. A řekl jemu Hospodin: Tys již zestárnul a jsi sešlého věku, země pak zůstává velmi mnoho k opanování. ² Tato je země, která zůstává: Všechny končiny Filistinské a všechna Gessuri, ³ Od Níle, který je naproti Egyptu, až ku pomezí Akaron na půlnoci, která krajina Kananejským se přičítá, v níž je patero knížetství Filistinských: Gazejské, Azotské, Aškalonitské, Getejské a Akaronitské, a to bylo Hevejské; ⁴ Na poledne pak všechna země Kananejská a Mára, které je Sidonských až do Afeka, a až ku pomezí Amorejského; ⁵ Též země Giblická, a všechen Libán k východu slunce, od Balgad pod horou Hermon, až kde se vchází do Emat. ⁶ Všecky obyvatelé té hory, od Libánu až k vodám Maserefot, všechny Sidonské já vyženu od tváří synů Izraelských; toliko ty rozděl ji losem lidu Izraelskému v dědictví, jak jsem přikázal. ⁷ Proto nyní rozděl zemi tu v dědictví devateru pokolení, a polovici pokolení Manassesova, ⁸ Poněvadž druhá polovice a pokolení Rubenovo a Gádovo vzali díl svůj, který jim dal Mojžíš před Jordánem k východu, jak dal jim Mojžíš služebník Hospodinův, ⁹ Od Aroer, které je při břehu potoka Arnon, i města uprostřed potoka, i všechny roviny Medaba až do Dibon, ¹⁰ A všechna města Seona, krále Amorejského, který kraloval v Ezebon, až ku pomezí synů Ammon, ¹¹ A Galád, i pomezí Gessuri a Machati, všechnu horu Hermon, i všechen Bázan až do Sálecha, ¹² Všechno království Oga v Bázan, kterýž kraloval v Astarot a v Edrei, kterýž byl pozůstal z ostatků Refaim, když je pobil Mojžíš, a zahladil je. ¹³ Nevyhnali pak synové Izraelští Gessuri a Machati, proto bydlil Gessura a Machata uprostřed Izraele až do dnešního dne. ¹⁴ Toliko pokolení Léví nedal dědictví; oběti ohnivé Hospodina Boha Izraelského jsou dědictví jeho, jakož mluvil jemu. ¹⁵ Dal pak Mojžíš pokolení synů Ruben po čeledích jejich dědictví. ¹⁶ A bylo jejich pomezí od Aroer, které je při břehu potoka Arnon, i město, které je uprostřed potoka, i všechny roviny, které jsou při Medaba, ¹⁷ Ezebon i všechna města jeho, která byla na rovinách, Dibon a Bamotbal a Betbalmeon, ¹⁸ Jasa a Kedemot a Mefat, ¹⁹ A Kariataim a Sabma, a Saratazar na hoře údolí, ²⁰ A Betfegor i Assedot, Fazga a Betsimot. ²¹ Všechna také města v kraji i všechno království Seona, krále Amorejského, který kraloval v Ezebon, jehož zabil Mojžíš i s knížaty Madiánskými, Evi i Rekem, Sur, Hur a Rebe, vévodami Seonovými, obyvateli té země. ²² Ano i Baláma, syna Beorova, věštce, zabili synové Izraelští mečem, s jinými, kteří zbiti od nich. ²³ I bylo pomezí synů Rubenových Jordán s mezemi svými. To je dědictví synů Rubenových po čeledích jejich, města i vsi jejich. ²⁴ Dal také Mojžíš pokolení Gád, synům Gádovým, po čeledech jejich dědictví. ²⁵ A bylo jejich pomezí Jazer i všechna města Galád, a polovice země synů Ammon až do Aroer, které je naproti Rabba, ²⁶ A od Ezebon až do Rámot, Masfe a Betonim, a od Mahanaim až ku pomezí Dabir; ²⁷ V údolí také Betaram a Betnemra, a Sochot, a Sefon, ostatek království Seona, krále Ezebon, i Jordán s pomezím svým až k kraji moře Ceneret za Jordánem na východ. ²⁸ To je dědictví synů Gád po čeledech jejich, města i vsi jejich. ²⁹ Dal také Mojžíš polovici pokolení Manassesova dědictví, i bylo polovice pokolení synů Manassesových, po čeledích jejich. ³⁰ Pomezí jejich od Mahanaim, všechen Bázan, všechno království Oga, krále Bázan, i všechny vesnice Jair, které jsou v Bázan, šedesát měst, ³¹ A polovice Galád, a Astarot, a Edrei, města království Oga v Bázan. To dal synům Machirovým, syna Manassesova, polovici synů Machirových, po čeledích jejich. ³² Ta jsou dědictví, která rozdělil Mojžíš na

rovinách Moábských před Jordánem proti Jerichu k východu. ³³ Pokolení pak Léví nedal Mojžíš dědictví; Hospodin Bůh Izraelský je dědictví jejich, jak mluvil jim.

14 Toto pak je, co dědičně obdrželi synové Izraelští v zemi Kanán, co uvedli jim právem dědičným k vladařství Eleazar kněz, a Jozue, syn Nun, a přední z otců, v pokolení synů Izraelských, ² Losem dělice dědictví jejich, jak přikázal Hospodin skrze Mojžíše, aby dal devateru pokolení a polovici pokolení. ³ Neboť byl dal Mojžíš dědictví půltřetímu pokolení před Jordánem, Levítům pak nedal dědictví uprostřed nich. ⁴ Neboť synů Jozefových bylo dvoje pokolení, Manassesovo a Efraimovo; a nedali dílu Levítům v zemi, kromě měst k bydlení a předměstí jejich pro dobytek a stáda jejich. ⁵ Jak přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak učinili synové Izraelští, a rozdělili zemi. ⁶ Přistoupili pak synové Juda k Jozue v Galgala, i promluvil k němu Kálef, syn Jefonův, Cenezejský: Ty víš, co mluvil Hospodin k Mojžíšovi, muži Božímu, z příčiny mé a tvé v Kádesbarne. ⁷ Ve čtyřiceti letech byl jsem, když mne poslal Mojžíš, služebník Hospodinův, z Kádesbarne ku spatření země, a oznámil jsem jemu tu věc, jak bylo v srdci mém. ⁸ Ale bratři moji, kteří šli se mnou, zkormoutili srdce lidu, já pak cele kráčel jsem za Hospodinem Bohem svým. ⁹ A přísáhl Mojžíš toho dne, řka: Jistě že země, po které jsi chodil nohama svýma, bude v dědictví tobě i synům tvým až na věky, protože jsi cele následoval Hospodina Boha mého. ¹⁰ A nyní, aj, propůjčil mi Hospodin života, jak zaslíbil. Již čtyřicet a pět let je od toho času, jak toto mluvil Hospodin k Mojžíšovi a jak chodil Izrael po poušti, a aj, již dnes jsem v osmdesáti pěti letech, ¹¹ A ještě nyní jsem při síle jako tehdy, když poslal mne Mojžíš. Jaká byla síla má tehdy, taková i nyní síla má je k boji, a k vycházení i ke vcházení. ¹² Proto nyní dej mi horu tuto, o níž mluvil Hospodin onoho dne, neboť ty slyšel jsi toho dne, že Enakim jsou tam, a města veliká a pevně hrazená. Bude-li Hospodin se mnou, vyhladím je, jak mluvil Hospodin. ¹³ A poželal mu Jozue a dal Hebron Kálefovi, synu Jefone, v dědictví. ¹⁴ Proto dostal se Hebron Kálefovi, synu Jefona Cenezejského, v dědictví až do tohoto dne, protože cele kráčel za Hospodinem Bohem Izraelským. ¹⁵ Sloulo pak Hebron prvé město Arbe, kterýžto Arbe byl člověk veliký mezi Enakim. A odpočinula země od bojů.

15 Tento pak byl los pokolení synů Juda po čeledích jejich, při pomezí Edomském a poušti Tsin ku polední, ke straně polední. ² A byla jejich meze polední kraj moře slaného od zátoky, která se chýlí ku polední. ³ Odkud jde na poledne k vrchu Akrabim, přechází Tsin a táhne se od poledne k Kádesbarne, a přichází až do Ezron, a odtud točí se k Addar a obchází Karkaha. ⁴ Odtud jde do Asmona a vychází ku potoku Egyptskému a přichází meze ta až k západu. To budete mít pomezí na poledne. ⁵ Meze pak na východ je moře slané, až ke kraji Jordánu, a meze strany půlnocní je od zátoky moře a od kraje Jordánu. ⁶ Odkudž jde meze ta do Betogla a táhne se od půlnoci do Betaraba; a odtud přichází ke kameni Bohana syna Rubenova. ⁷ A vstupuje ta meze do Dabir od údolí Achor a na půlnoci chýlí se k Galgala, které je naproti vcházení do Adomim, jež je údolí tomu ku polední, a přechází k vodám Ensemes, a končí u studnice Rogel. ⁸ Odtud jde ta meze přes údolí synů Hinnom k straně Jebus od poledne, jež je Jeruzalém, odkud vstupuje táž meze k vrchu hory, která je naproti údolí Hinnom na západ a která je na konci údolí Refaim na půlnoci. ⁹ Obchází pak ta meze od vrchu té hory k studnici vody Neftoa a vychází k městům hory Efron; a odtud jde ta meze do Bála, jež je Kariatjeharim. ¹⁰ Potom točí se ta meze od Bála na západ k hoře Seir a odtud jde k straně hory Jeharimských od půlnoci, jež je Cheslon, a sestupuje do Betsemes a přichází do Tamna. ¹¹ A vychází ta meze v stranu Akaron na půlnoci a točí se vůkol k Sechronu a přechází až k hoře Bála a odtud táhne se do Jebnael a dochází ta meze k moři. ¹² Potom západní pomezí je při moři velikém a mezích jeho. To je pomezí synů Juda dokola, po čeledích jejich. ¹³ Kálefovi pak, synu Jefone, dal díl uprostřed synů Juda, podle řeči Hospodinovy k Jozue, město Arbe, otce Enakova, jež je Hebron. ¹⁴ A vyhnal odtud Kálef tři syny Enakovy: Sesai a Achimana a Tolmai, rodinu Enakovu. ¹⁵ A odtud vstoupil k obyvatelům Dabir, které dříve sloulo Kariatsefer. ¹⁶ A řekl Kálef: Kdo by dobyl Kariatsefer a vzal je, dám jemu Axu dceru svou za manželku. ¹⁷ Dobył ho pak Otoniel syn Cenezův, příbuzný Kálefův, i dal jemu Axu dceru svou za manželku. ¹⁸ A stalo se, že když přišla k němu, ponukla ho, aby prosil otce jejího za pole; proto sesedla z osla. A řekl jí Kálef: Co tobě? ¹⁹ A ona odpověděla: Dej mi dar, poněvadž jsi mi dal zemi suchou, dej mi také studnice vod. A dal jí studnice horní a studnice dolní. ²⁰ To je dědictví pokolení synů Juda po čeledích jejich. ²¹ Tato pak jsou města v končinách pokolení synů Juda, podle pomezí Edom na poledne: Kabsael, Eder a Jagur; ²² A Cina a Dimona a Adada; ²³ A Kedes a Azor a Jetnan; ²⁴ Zif a Telem a Balot; ²⁵ Těž Azor, Chadat a Kariot, Ezron, jenž je Azor; ²⁶ Amam a Sama a Molada; ²⁷ A Azar Gadda a Esmon a Betfelet; ²⁸ Těž Azarsual a Bersabé a Baziothia; ²⁹ Bála a Im a Esem; ³⁰ A Eltolad a Chesil a Horma; ³¹ A Sicelech a Medemena a Sensenna; ³² A Lebaot a Selim, též Ain a Remmon; všech měst dvacet a devět i vsi jejich. ³³ Na rovinách pak: Estaol a Zaraha a Asna; ³⁴ A Zanoé a Engannim, Tafua a Enaim; ³⁵ Jarmut, Adulam, Socho a Azeka; ³⁶ A Saraim, Aditaim a Gedera a Gederotaim, měst čtrnáct i vsi jejich;

³⁷ Senan a Adassa a Magdalgad; ³⁸ Delean a Masfa a Jektehel; ³⁹ Lachis, Baskat a Eglon; ⁴⁰ Chebon, Lemam a Cetlis; ⁴¹ Gederot, Betdagon a Naama i Maceda, měst šestnáct a vsi jejich; ⁴² Lebna, Eter a Asan; ⁴³ Jefta, Asna a Nesib; ⁴⁴ Ceila, Achzib a Maresa, měst devět i vsi jejich; ⁴⁵ Akaron a městečka i vsi jeho; ⁴⁶ Od Akaron až k moři všecka města, která se chýlí k Azotu i vsi jejich; ⁴⁷ Azot, městečka jeho i vsi jeho; Gáza, městečka jeho i vsi jeho až ku potoku Egyptskému, i moře veliké s pomezím svým. ⁴⁸ A na horách: Samir, Jeter a Socho; ⁴⁹ Danna a město Sanna, jež je Dabir; ⁵⁰ Anab, Estemo a Anim; ⁵¹ Gosen, Holon a Gilo, měst jedenáct i vsi jejich; ⁵² Arab, Duma a Esan; ⁵³ Janum, Bettafua a Afeka; ⁵⁴ Těž Atmata a Kariatarbe, jež je Hebron, a Sior, měst devět a vsi jejich. ⁵⁵ Maon, Karmel a Zif, a Juta; ⁵⁶ Jezreel a Jukadam, a Zano; ⁵⁷ Kain, Gabaa a Tamna, měst deset i vsi jejich; ⁵⁸ Alul, Betsur a Gedor; ⁵⁹ Maret, Betanot a Eltekon, měst šest i vsi jejich; ⁶⁰ Kariatbaal, které je Kariatjeharim, a Rebba, města dvě i vsi jejich; ⁶¹ Na poušti: Betaraba, Middin a Sechacha; ⁶² A Nibsam a město solné a Engadi, měst šest i vsi jejich. ⁶³ Jebuzejských pak obyvatelů Jeruzaléma nemohli synové Juda vyplnit, proto bydlil Jebuzejský se syny Judskými v Jeruzalémě až do tohoto dne.

16 Potom padl los synům Jozefovým, od Jordánu proti Jerichu při vodách Jerišských k východu, poušť, která se začíná od Jericha přes hory Bethel. ² A od Bethel vychází do Lúza a přichází ku pomezí Archi do Atarot. ³ Potom jde k moři ku pomezí Jefleti až ku pomezí Betoron dolního a až ke Gázer a končí při moři. ⁴ A vzali dědictví své synové Jozefovi, Manasses a Efraim. ⁵ Byla pak meze synů Efraimových po čeledích jejich, ta byla meze dědictví jejich na východ, od Atarot Addar až do Betoron vrchního. ⁶ A vychází meze ta k moři při Michmetat od půlnocní strany a obchází meze k východu Tanatsilo a přechází ji od východu k Janoe. ⁷ A sestupuje z Janoe do Atarot a Nárat a přichází do Jericha a vychází k Jordánu. ⁸ Od Tafue meze jde k moři ku potoku Kána a končí při moři. To je dědictví pokolení synů Efraim po čeledích jejich. ⁹ Města pak oddělená synům Efraimovým byla uprostřed dědictví synů Manassesových, všechna města s vesnicemi svými. ¹⁰ A nevyplnili Kananea bydlícího v Gázer. A bydlil Kananejský uprostřed Efraima až dodnes, dávaje plat.

17 A tento byl los Manassesův (neboť on je prvorozený Jozefův): Machirovi prvorozenému Manassesovu, otcí Galád, protože byl muž bojovný, dostal se Galád a Bázan. ² Dostalo se také jiným synům Manassesovým po čeledech jejich, synům Abiezer, a synům Helek, a synům Asriel, i synům Sechem, a synům Hefer, a synům Semida. (Neboť ti jsou synové Manassesovi, syna Jozefova, muži po rodech svých. ³ Ale Salfad, syn Hefer, syna Galád, syna Machir, syna Manasse, neměl synů, než dcery toliko, jejichž jsou tato jména: Mahla a Noa, Hegla, Melcha a Tersa. ⁴ Které přistoupiše před Eleazara kněze a před Jozue, syna Nun, i před knížata, řekly: Hospodin přikázal Mojžíšovi, aby nám dal dědictví uprostřed bratří našich. A dal jim Jozue podle rozkázání Hospodinova dědictví uprostřed bratří otce jejich.) ⁵ Dostalo se provazců Manassesovi deset, krom země Galád a Bázan, která byla před Jordánem. ⁶ Neboť dcery Manassesovy obdržely dědictví mezi syny jeho, země pak Galád přišla jiným synům Manassesovým. ⁷ A byla meze Manassesova od Asser, Michmetat, jež je před Sichelem a táhne se na pravou stranu k obyvatelům Entafue. ⁸ (Manassesova zajisté byla země Tafue, ale Tafue podle pomezí Manassesova je synů Efraimových.) ⁹ Odkudž sestupuje pomezí ku potoku Kána, na poledne tomu potoku, a tu jsou města Efraimova uprostřed měst Manassesových; pomezí pak Manassesovo je na půlnoci toho potoka a končí při moři. ¹⁰ Na poledne je díl Efraimův a na půlnoci Manassesův, moře pak je pomezí jejich; a v pokolení Asser sbíhají se na půlnoci, v pokolení pak Izachar na východ. ¹¹ Neboť dědictví Manassesovo je mezi Izacharovým a Asserovým, Betsan i městečka jeho, a Jibleam a městečka jeho; též obyvatelé Dor a městečka jeho, a obyvatelé Endor a městečka jeho; také obyvatelé Tanach a městečka jeho, i obyvatelé Mageddo a městečka jeho; tři ty krajiny. ¹² Ale synové Manassesovi nemohli vyplnit obyvatelů těch měst; proto směleji počal Kananejský bydlit v zemi té. ¹³ Když se pak zesílili synové Izraelští, uvedli sobě Kananejské pod plat, a nevyhladili jich do konce. ¹⁴ Tedy mluvili synové Jozefovi k Jozue, řkouce: Proč jsi nám dal dědictví toliko los jeden a provazec jeden, poněvadž jsme lid mnohý; neboť až dosavad žehnal nám Hospodin. ¹⁵ A řekl jim Jozue: Poněvadž jsi lid tak mnohý, vejdi do lesa, a vypleň sobě tam v zemi Ferezejské a Refaimské, jestliže je malá hora Efraim. ¹⁶ Jemuž odpověděli synové Jozefovi: I tak nám nepostačí ta hora; nad to vozy železné mají všichni Kananejští, kteří bydlejí v luzích těch, i ti, kteří jsou v Betsan a v městečkách jeho, i ti, kteří jsou v údolí Jezreel. ¹⁷ A řekl Jozue domu Jozefovu, Efraimovu a Manassesovu, řka: Lid mnohý a silný jsi, nebudeš mít jen dílu jednoho, ¹⁸ Ale horu budeš mít. Jestliže překáží les, tedy vysekáš jej, a obdržíš končiny její; neboť vyhladíš Kananejského, ačkoli má vozy železné a je silný.

18 Shromáždilo se pak všechno množství synů Izraelských do Sílo a tu postavili stánek úmluvy, když již země od nich podmaněna byla. ² Pozůstalo pak ze synů Izraelských, jimž ještě nebylo rozděleno dědictví

jejich, sedmero pokolení. ³ A řekl Jozue synům Izraelským: A dokudž zanedbáváte vejít, abyste se uvázali v zemi, kterou vám dal Hospodin Bůh otců vašich? ⁴ Vydejte z sebe z každého pokolení tři muže, ať je pošlu, aby vstanouce, prošli zemi a popsali ji podle dědictví svých; potom navrátí se ke mně. ⁵ A rozdělí ji na sedm dílů. Juda zůstane v končinách svých od poledne a čeledi Jozefovy zůstanou v končinách svých od půlnoci. ⁶ Vy pak, když popíšete zemi na sedm dílů, přinesete sem ke mně; tedy vrhnu vám losy zde před Hospodinem Bohem naším. ⁷ Neboť nemají dílu Levítové uprostřed vás, protože kněžství Hospodinovo je dědictví jejich; Gád pak a Ruben, a polovice pokolení Manassesova, vzali dědictví své před Jordánem na východ, které dal jim Mojžíš, služebník Hospodinův. ⁸ Proto vstavše muži ti, odešli. A přikázal Jozue těm, kteříž šli, aby popsali zemi, řka: Jděte a projděte zemi, a popište ji; potom navrátte se ke mně, a vrhnu zde losy před Hospodinem v Sílo. ⁹ Tedy odešli muži, a prošeďše zemi, popsali ji po městech na sedm dílů na knize a navrátili se k Jozue do stanů v Sílo. ¹⁰ A uvrhl jim losy Jozue v Sílo před Hospodinem a rozdělil tu Jozue zemi synům Izraelským podle dílů jejich. ¹¹ Padl pak los pokolení synů Benjaminových po čeledích jejich, a přišla meze dílu jejich mezi syny Juda a syny Jozefovy. ¹² A byla meze jejich ke straně půlnocní od Jordánu a šla při straně půlnocní Jericha a táhla se na hory k moři a končila při poušti Betaven. ¹³ A odtud přechází ta meze do Lůz, při straně Lůz polední (jež je Bethel) a chýlí se ta meze do Atarot Addar podél hory, která je od poledne Betoron dolního. ¹⁴ Odkudž obchází dokola ke straně moře na poledne od hory, která je proti Betoron ku polední, a konec její je Kariatbaal (jež je Kariatjeharim), město synů Juda. Ta je strana západní. ¹⁵ Strana pak ku poledni od konce Kariatjeharim, a vychází ta meze k moři a přichází až k studnici vod Neftoa. ¹⁶ A táhne se táž meze k konci hory, která je naproti údolí synů Hinnom, a je v údolí Refaim na půlnoci a běží skrze údolí Hinnom po straně Jebuzea na poledne a přichází k studnici Rogel. ¹⁷ Potom točí se od půlnoci a dochází k Ensemes a vychází do Gelilot, které je naproti místu, kudy se jde do Adomim, a sestupuje ke kameni Bohana, syna Rubenova. ¹⁸ Odtud přechází k straně, která je naproti rovinám strany půlnocní a táhne se do Araba. ¹⁹ Odtud jde k straně Betogla na půlnoci a skonává se meze ta při zátoce moře slaného od půlnocní strany, tu kde vpadá Jordán do moře na polední straně. To je pomezí ku poledni. ²⁰ Jordán také je odděluje ke straně východní. To je dědictví synů Benjaminových s mezemi svými kolem a dokola po čeledích jejich. ²¹ A byla města tato pokolení synů Benjaminových po čeledích jejich: Jericho, Betogla a údolí Kasis; ²² A Betaraba, Semaraim a Bethel; ²³ A Avim, též Afara a Ofra; ²⁴ A Cefer, Hamona, Ofni a Gaba, měst dvanáct a vsi jejich; ²⁵ Gabaon, Ráma a Berot; ²⁶ Masfa, Kafira a Mosa; ²⁷ Rekem, Jarefel a Tarela; ²⁸ A Sela, Elef a Jebus (jenž je Jeruzalém) Gibat, Kariat, měst čtrnáct i vsi jejich. To je dědictví synů Benjaminových po čeledích jejich.

19 Potom padl los druhý Simeonovi, pokolení synů Simeonových, po čeledích jejich, a bylo dědictví jejich uprostřed dědictví synů Juda. ² A přišlo jim v dědictví jejich Bersabé, Seba a Molada; ³ Azarsual a Bala, též Esem; ⁴ Eltolad a Betul, a Horma; ⁵ Sicelech a Betmarchabot, a Azarsusa; ⁶ Betlebaot a Sarohem, měst třináct i vsi jejich; ⁷ Ain, Remmon, též Eter a Asan, města čtyři i vsi jejich; ⁸ I všechny vsi, které byly v okolí měst těch, až do Balatber a Rámat poledního. To je dědictví pokolení synů Simeonových po čeledích jejich. ⁹ Z podílu synů Judových bylo dědictví synů Simeonových; neboť díl synů Judových byl jim příliš veliký, proto uprostřed dědictví jejich vzali dědictví synové Simeonovi. ¹⁰ Potom přišel třetí los synům Zabulon po čeledích jejich, a je meze dědictví jejich až do Sarid. ¹¹ Odkud vstupuje meze jejich podél moře k Merala a přichází až do Debaset a běží až ku potoku, který je proti Jekonam. ¹² Obrací se pak od Sarid nazpátek k východu slunce ku pomezí Chazelet Tábor a odtud táhne se k Daberet a vstupuje do Jafie. ¹³ Odtud přechází zase k východu do Gethefer a do Itakasin, odkud vychází do Remmon a točí se k Nea. ¹⁴ Točí se také táž meze od půlnoci do Anaton a dochází až k údolí Jeftael; ¹⁵ A Katet, Naalol, Simron, Idala a Betlém, měst dvanáct i vsi jejich. ¹⁶ To je dědictví synů Zabulonových po čeledích jejich, ta města i vsi jejich. ¹⁷ Izacharovi také padl los čtvrtý, totiž synům Izacharovým po čeledích jejich. ¹⁸ A meze jejich: Jezreel, Kasalat a Sunem; ¹⁹ Hafaraim, Sion, též Anaharat; ²⁰ Rabbot, Kesion a Abes, ²¹ Ramet, Engannim a Enhada, i Betfeses. ²² Odkudž přibíhá meze k Táboru a k Sehesima a k Betsemes, a dochází až k Jordánu, měst šestnáct i vsi jejich. ²³ To je dědictví pokolení synů Izacharových po čeledích jejich, ta města i vsi jejich. ²⁴ Padl také los pátý pokolení synů Asser po čeledích jejich. ²⁵ A byla meze jejich: Helkat a Chali, a Beten, a Achzaf; ²⁶ Elmelech, též Amaad a Mesal, a přibíhá až na Karmel k moři, a do Sichor Libnat; ²⁷ A obrací se k východu slunce do Betdagon a dosahá k losu Zabulonovu a do údolí Jeftael k půlnoci a do Betemek a Nehiel a táhne se do Kábul na levou stranu, ²⁸ A do Ebron a Rohob a Hamon a Kána až do Sidonu velikého. ²⁹ Odtud se navrací ta meze do Ráma až k městu hrazenému Zor; tu se obrací do Chosa a končí při moři podle vyměření v Achziba. ³⁰ K tomu přísluší Afek a Rohob, měst dvacet a dvě i vsi jejich. ³¹ To je dědictví pokolení synů Asser po čeledích jejich, ta města i vsi jejich. ³² Synům Neftalimovým padl los šestý, po čeledích jejich. ³³ A byla mez jejich od Helef a od Elon do Sananim a Adami, Nekeb a Jebnael, až do Lekum a končí u Jordánu. ³⁴ Potom navrací se mez na západ k Azanot Tábor a odtud jde do Hukuka a vpadá k losu Zabulonovu od poledne a k Asserovu přibíhá od

západu a k Judovu při Jordánu na východ slunce.³⁵ Města pak hrazená jsou: Assedim, Ser a Emat, Rechat a Ceneret;³⁶ Adama, Ráma a Azor;³⁷ Kedes, Edrei a Enazor;³⁸ Jeron, Magdalel, Horem, Betanat a Betsemes, měst devatenáct i vsi jejich.³⁹ To je dědictví pokolení synů Neftalím po čeledích jejich, ta města s vesnicemi svými.⁴⁰ Na pokolení synů Dan po čeledích jejich padl los sedmý.⁴¹ A byla meze dědictví jejich: Zaraha a Estaol, a Hirsemes;⁴² Salbin, Aialon a Jetela;⁴³ Elon, Tamna a Ekron;⁴⁴ Elteke, Gebbeton a Baalat;⁴⁵ Jehud, Beneberak a Getremmon;⁴⁶ Mehaiarkon a Rakon s pomezím, které je naproti Joppe.⁴⁷ Přišlo pak pomezí synům Dan příliš malé. Proto vstoupili synové Dan a bojovali proti Lesen, a dobyvše ho, pobili obyvatele ostrostí meče, a vzavše je v dědictví, bydlili tam, a přejmenovali Lesenu Dan, podle jména Dan otce svého.⁴⁸ To je dědictví pokolení synů Dan po čeledích jejich, ta města i vsi jejich.⁴⁹ Když pak přestali dělit se zemí po mezích jejich, dali synové Izraelští dědictví Jozue, synu Nun, mezi sebou.⁵⁰ Podle rozkázání Hospodinova dali jemu město, kterého žádal, Tamnatsára na hoře Efraim. A vystavěl město a přebýval v něm.⁵¹ Ta jsou dědictví, která dali k vladařství Eleazar kněz a Jozue syn Nun, i přední z otců pokolení synů Izraelských, losem v Sílo před Hospodinem, u dveří stánku úmluvy, a tak dokonali rozdělování země.

20 A mluvil Hospodin k Jozue, řka: ² Mluv k synům Izraelským, a rci jim: Oddělte z těch měst vašich města útočištná, o nichž jsem mluvil vám skrze Mojžíše, ³ Aby tam utekl vrah, který by zabil člověka nechtě a z nevědomí. A budou vám útočiště před příbuzným zabitého. ⁴ A když by utekl do jednoho z těch měst, stane u vrat v bráně města, a oznámí starším města toho při svou; i přijmou ho do města k sobě a dají mu místo, a bydlit bude u nich. ⁵ Když by jej pak honil příbuzný toho zabitého, nevydají vraha v ruce jeho; neboť nechtě udeřil bližního svého, neměv ho dřívev nenávisti. ⁶ A bydlit bude ve městě tom, dokud nestane před shromážděním k soudu, až do smrti kněze velikého, který by byl toho času; neboť tehdy navrátí se vrah a přijde do města svého a do domu svého, do města, odkud utekl. ⁷ A oddělili Kádes v Galilei na hoře Neftalím a Sichem na hoře Efraim a město Arbe (jež je Hebron) na hoře Juda. ⁸ Před Jordánem pak proti Jerichu k východu oddělili Bozor, které leží na poušti v rovině pokolení Rubenova, a Rámot v Galád z pokolení Gádova, a Golan v Bázan z pokolení Manassesova. ⁹ Ta města byla útočištná všem synům Izraelským, i příchozímu, který hostem je mezi nimi, aby utekl tam, kdokoli by zabil někoho nechtě, a nesešel od ruky přítele toho zabitého dříve, než by stál před shromážděním.

21 Přistoupili pak přední z otců Levíského pokolení k Eleazarovi knězi a k Jozue, synu Nun, a k předním z otců pokolení synů Izraelských, ² A mluvili k nim v Sílo, v zemi Kananejské, řkouce: Hospodin přikázal skrze Mojžíše, abyste nám dali města k přebývání i předměstí jejich pro dobytek náš. ³ Dali tedy synové Izraelští Levítům z dědictví svého, podle rozkázání Hospodinova, města tato i předměstí jejich. ⁴ Padl pak los čeledím Kahat, a dáno losem synům Arona kněze, Levítům, z pokolení Juda a z pokolení Simeon i z pokolení Benjaminova měst třináct. ⁵ A jiným synům Kahat, z čeledí pokolení Efraimova a z pokolení Danova a z polovice pokolení Manassesova losem dáno měst deset. ⁶ Synům pak Gerson, z čeledí pokolení Izacharova a z pokolení Asserova, též z pokolení Neftalímova a z polovice pokolení Manassesova v Bázan losem dáno měst třináct. ⁷ Synům Merari po čeledích jejich, z pokolení Rubenova a z pokolení Gádova, též z pokolení Zabulonova měst dvanáct. ⁸ Dali tedy synové Izraelští Levítům ta města i předměstí jejich (jak přikázal Hospodin skrze Mojžíše) losem. ⁹ A tak z pokolení synů Judových a z pokolení synů Simeonových dána jsou města, kterých tuto jména jsou položena. ¹⁰ A dostal se první díl synům Aronovým, z čeledí Kahat, ze synů Léví; neboť jim padl los první. ¹¹ Dáno je tedy jim město Arbe, otce Enakova (jež je Hebron), na hoře Juda, a předměstí jeho vůkol něho. ¹² Ale pole města toho i vsi jeho dali Kálefovi synu Jefone k vladařství jeho. ¹³ Synům tedy Arona kněze dali město útočištné vrahu, Hebron i předměstí jeho, a Lebno i předměstí jeho; ¹⁴ A Jeter s předměstím jeho, též Estemo a předměstí jeho; ¹⁵ Holon i předměstí jeho a Dabir s předměstím jeho; ¹⁶ Také Ain s předměstím jeho a Juta s předměstím jeho, i Betsemes a předměstí jeho, měst devět z toho dvojího pokolení. ¹⁷ Z pokolení pak Benjaminova dali Gabaon a předměstí jeho, a Gaba s předměstím jeho; ¹⁸ Též Anatot a předměstí jeho, i Almon s předměstím jeho, města čtyři. ¹⁹ Všech měst synů Aronových kněží třináct měst s předměstími jejich. ²⁰ Čeledím pak synů Kahat, Levítům, kteříž pozůstali ze synů Kahat (byla pak města losu jejich z pokolení Efraim), ²¹ Dali jim město útočištné vrahu, Sichem i předměstí jeho, na hoře Efraim, a Gázer s předměstím jeho. ²² Též Kibsaim a předměstí jeho a Betoron s předměstím jeho, města čtyři. ²³ Z pokolení pak Dan: Elteke a předměstí jeho a Gebbeton s předměstím jeho; ²⁴ Též Aialon a předměstí jeho a Getremmon s předměstím jeho, města čtyři. ²⁵ Z polovice pak pokolení Manassesova: Tanach a předměstí jeho a Getremmon s předměstím jeho, města dvě. ²⁶ Všech měst deset s předměstími jejich čeledím synům Kahat ostatním. ²⁷ Synům také Gersonovým, z čeledí Levíských, z polovice pokolení Manassesova, dali město útočištné vrahu, Golan v Bázan a předměstí jeho a Bozran s předměstím jeho, města dvě. ²⁸ Z pokolení

Izacharova: Kesion a předměstí jeho a Daberet s předměstím jeho; ²⁹Jarmut a předměstí jeho a Engannim s předměstím jeho, města čtyři. ³⁰Z pokolení pak Asserova: Mesal a předměstí jeho, též Abdon a předměstí jeho; ³¹Helkat s předměstím jeho a Rohob s předměstím jeho, města čtyři. ³²Z pokolení také Neftalíмова: Město útočištné vrahu, Kedes v Galilei a předměstí jeho a Hamotdor s předměstím jeho a Kartam s předměstím jeho, města tři. ³³Všech měst Gersonitských po čeledech jejich, třináct měst s předměstími jejich. ³⁴Čeledím pak synů Merari, Levitům ostatním, dali z pokolení Zabulonova Jekonam a předměstí jeho, Karta a předměstí jeho; ³⁵Damna a předměstí jeho, Naalol a předměstí jeho, města čtyři. ³⁶Z pokolení pak Rubenova: Bozor a předměstí jeho a Jasa a předměstí jeho; ³⁷Kedemot a předměstí jeho a Mefat s předměstím jeho, města čtyři. ³⁸A z pokolení Gádova: Město útočištné vrahu, Rámot v Galád a předměstí jeho a Mahanaim s předměstím jeho; ³⁹Ezebon a předměstí jeho, Jazer s předměstím jeho, města čtyři. ⁴⁰Všech měst synů Merari po čeledích jejich, kteří ostatní byli z čeledí Levitských, bylo podle losu jejich měst dvanáct. ⁴¹A tak všech měst Levitských uprostřed vladařství synů Izraelských měst čtyřicet osm s předměstími svými. ⁴²Mělo pak to město jedno každé svá předměstí kolem sebe, a taková byla všechna ta města. ⁴³Dal tedy Hospodin Izraelovi všechnu tu zemi, kterou s přísahou zaslíbil dát otcům jejich; a opanovali ji dědičně a bydlili v ní. ⁴⁴Dal také Hospodin jim odpočinutí ze všech stran podle všeho, jak byl s přísahou zaslíbil otcům jejich, aniž kdo byl, kdo by obstál proti nim ze všech nepřátel jejich; všechny nepřátele jejich dal Hospodin v ruku jejich. ⁴⁵Nepominulo ani jedno slovo ze všelijakého slova dobrého, které mluvil Hospodin k domu Izraelskému, ale všechno se tak stalo.

22 Toho času povolav Jozue Rubenitských, Gáditských a polovice pokolení Manassesova, ²Řekl jim: Vy jste dbali všeho, co přikázal vám Mojžíš, služebník Hospodinův, a poslouchali jste hlasu mého ve všem, co jsem přikázal vám. ³Neopustili jste bratrů svých již po dlouhý čas až do dne tohoto, ale bedlivě jste dbali přikázání Hospodina Boha vašeho. ⁴Nyní pak již odpočinutí dal Hospodin Bůh váš bratrům vašim, jak mluvil jim; již tedy navratte se a ubírejte se do stanů svých, do země vladařství svého, které vám dal Mojžíš, služebník Hospodinův, před Jordánem. ⁵Jen hleďte pilně zachovávat a plnit přikázání a zákon, který přikázal vám Mojžíš, služebník Hospodinův, a milovat Hospodina Boha svého a chodit po všech cestách jeho, a zachovávajíc přikázání jeho, přidržet se ho a sloužit jemu celým srdcem svým a celou duší svou. ⁶A požehnav jim Jozue, propustil je; a odešli do stanů svých. ⁷(Polovici pak pokolení Manassesova dal byl Mojžíš dědictví v Bázan, a druhé polovici jeho dal Jozue s bratry jejich za Jordánem k západu.) A když je propouštěl Jozue do stanů jejich, požehnal jim, ⁸A mluvil k nim, řka: S bohatstvím velikým navracíte se do stanů svých a s dobyt看 velmi mnohým, se stříbrem a zlatem, s mědí a železem a rouchem velmi mnohým; rozdělte se loupeží nepřátel svých s bratry svými. ⁹Tedy navracejíc se, odešli synové Rubenovi a synové Gádovi a polovice pokolení Manassesova od synů Izraelských ze Sílo, jež je v zemi Kananejské, aby šli do země Galád, do země vladařství svého, ve které dědictví obdrželi, podle řeči Hospodinovy skrze Mojžíše. ¹⁰A přišedše ku pomezí při Jordánu, které je v zemi Kananejské, zbudovali tu synové Rubenovi, a synové Gádovi, a polovice pokolení Manassesova oltář nad Jordánem, oltář veliký ku podivení. ¹¹Uslyšeli pak synové Izraelští, že praveno bylo: Aj, vystavěli synové Rubenovia synové Gádovi a polovice pokolení Manassesova oltář naproti zemi Kananejské, při pomezí u Jordánu, kde přešli synové Izraelští. ¹²Uslyševše, pravím, synové Izraelští, sešlo se všechno množství jejich do Sílo, aby táhli proti nim k boji. ¹³A poslali synové Izraelští k synům Rubenovým a k synům Gádovým a ku polovici pokolení Manassesova do země Galád Fínesa, syna Eleazara kněze, ¹⁴A deset knížat s ním, po jednom knížeti z každého domu otcovského, ze všech pokolení Izraelských. (Každý pak z nich byl přední v domě otců svých v tisících Izraele.) ¹⁵Ti přišli k synům Rubenovým a k synům Gádovým a ku polovici pokolení Manassesova do země Galád, a mluvili s nimi, řkouce: ¹⁶Toto praví všechno shromáždění Hospodinovo: Jaké je to přestoupení, jímž jste přestoupili proti Bohu Izraelskému, odvrátivše se dnes, abyste nešli za Hospodinem, vzxstavivše sobě oltář, abyste se protivili dnes Hospodinu? ¹⁷Ještě-liž se nám malá zdá nepravost modly Fegor, od níž nejsme očištěni až do dnes, pročž byla rána v shromáždění Hospodinovu, ¹⁸Že vy přes to odvracíte se dnes, abyste nešli za Hospodinem? A stane se, poněvadž vy dnes odporujete Hospodinu, že on zítra na všechno shromáždění Izraelské rozhněvá se. ¹⁹Jestliže je nečistá země vladařství vašeho, přejděte do země vladařství Hospodinova, v níž přebývá stánek Hospodinův, a dědictví vezměte mezi námi; toliko proti Hospodinu se nestavte a nebudte odporní nám, stavějíc sobě oltář mimo oltář Hospodina Boha našeho. ²⁰Zdali Achan syn Záře nedopustil se přestoupení při věci proklaté? A přišlo rozhněvání na všechno shromáždění Izraelské, a on sám jeden zhřešiv, nezahynul pro svou nepravost sám. ²¹A odpověděli synové Rubenovi a synové Gádovi a polovice pokolení Manassesova, a mluvili s knížaty tisíců Izraelských: ²²Silný Bůh Hospodin, silný Bůh Hospodin, on ví, ba i sám Izrael pozná, že jsme ne ze vzpoury a všetečnosti proti Hospodinu to učinili, jinak nezachovávej nás ani dne tohoto. ²³Jistě že jsme nestavěli sobě oltáře k tomu, abychom se odvrátit měli a nejít za Hospodinem, ani k obětování na něm zápalů a obětí suchých,

a k obětování na něm obětí pokojných, sic jinak Hospodin sám ať to vyhledává. ²⁴ Ale raději obávající se té věci, učinili jsme to, myslíce: Potom mluvit budou synové vaši synům našim, řkouce: Co vám do Hospodina Boha Izraelského? ²⁵ Poněvadž meze položil Hospodin mezi námi a vámi, ó synové Rubenovi a synové Gádovi, Jordán tento, nemáte vy dílu v Hospodinu. A odvrátí synové vaši syny naše od bázně Hospodinovy. ²⁶ Proto jsme řekli: Přičiňme se a zbudujme oltář, ne pro zápaly a oběti, ²⁷ Ale aby byl svědkem mezi námi a vámi a mezi potomky našimi po nás, k vykonávání služby Hospodinu před ním zápaly našimi a oběťmi našimi a pokojnými obětmi našimi, a aby neřekli potom synové vaši synům našim: Nemáte dílu v Hospodinu. ²⁸ Proto jsme řekli: Jestliže by potom mluvili nám nebo potomkům našim, tedy odpovíme: Vizte podobenství oltáře Hospodinova, který učinili otcové naši, ne pro zápaly ani oběti, ale aby byl na svědectví mezi námi a vámi. ²⁹ Odstup to od nás, abychom odporovat měli Hospodinu a odvracet se dnes a nejtít za Hospodinem, stavějíce oltář k zápalům, k obětem suchým a jiným obětem, mimo oltář Hospodina Boha našeho, který je před stánkem jeho. ³⁰ Uslyšev pak Fínes kněz a knížata shromáždění a přední z tisíců Izraelských, kteří s ním byli, slova, která mluvili synové Rubenovi a synové Gádovi a synové Manassesovi, líbilo se jim. ³¹ A řekl Fínes, syn Eleazara kněze, synům Rubenovým a synům Gádovým i synům Manassesovým: Nyní jsme poznali, že uprostřed nás je Hospodin a že jste se nedopustili proti Hospodinu přestoupení toho, a tak vysvobodili jste syny Izraelské z ruky Hospodinovy. ³² Tedy navrátil se Fínes, syn Eleazara kněze, i ta knížata od synů Rubenových a od synů Gádových ze země Galád do země Kananejské k synům Izraelským a oznámili jim tu věc. ³³ A líbilo se to synům Izraelským a dobrořečili Bohu synové Izraelští, a již více nemluvili o tom, aby táhli proti nim k boji a zkazili zemi, ve které synové Rubenovi a synové Gádovi bydlili. ³⁴ Nazvali pak synové Rubenovi a synové Gádovi oltář ten Ed, řkouce: Neboť svědkem bude mezi námi, že Hospodin je Bůh.

23 A stalo se po mnohých dnech, když dal Hospodin odpočinutí Izraelovi ode všech nepřátel jejich dokola, a Jozue zestárnul a sešel věkem, ² Že povolav Jozue všeho Izraele, starších jeho i předních jeho soudců i správců jeho, řekl jim: Já jsem zestárnul a sešel věkem. ³ A vy jste viděli všechno to, co učinil Hospodin Bůh váš všem národům těm před obličejem vašim; neboť Hospodin Bůh váš, on bojoval za vás. ⁴ Pohledte, losem rozdělil jsem vám ty národy pozůstalé v dědictví po pokoleních vašich od Jordánu, i všechny národy, které jsem vyplnil až k moři velikému na západ slunce. ⁵ Hospodin pak Bůh váš, on je vyžene od tváře vaší, a vypudí je před obličejem vašim, a vy dědičně obdržíte zemi jejich, jak mluvil vám Hospodin Bůh váš. ⁶ Proto zmužile se mějte, abyste střežili a činili všechno, co psáno je v knize zákona Mojžíšova, a neodstupovali od něho napravo ani nalevo. ⁷ Nesměšujte se s těmi národy, které pozůstávají s vámi, a jména bohů jejich nepřipomínejte, aniž skrze ně přísahajte, aniž jim služte, aniž se jim klanějte. ⁸ Ale přidržte se Hospodina Boha svého, jak jste činili až do tohoto dne. ⁹ A bude, že jak je vyhnal Hospodin od tváře vaší, národy veliké a silné, aniž obstál kdo před obličejem vašim až do tohoto dne: ¹⁰ Tak jeden z vás honit bude tisíc, neboť Hospodin Bůh váš, on bojuje za vás, jak mluvil vám. ¹¹ Toho tedy nejpilnější buďte, abyste milovali Hospodina Boha svého. ¹² Neboť jestliže přece se odvrátíte a připojíte se k těm pozůstalým národům, k těm, které zůstávají mezi vámi, a vejdete s nimi v příbuzenství a smísíte se s nimi a oni s vámi: ¹³ Tedy jistě vězte, že Hospodin Bůh váš nebude více vyhánět všech národů těch od tváře vaší, ale budou vám osidlem a úrazem i bičem na bocích vašich a trním v očích vašich, dokud nezahynete ze země této výborné, kterou vám dal Hospodin Bůh váš. ¹⁴ A hle, já nyní odcházím podle způsobu všech lidí, poznejte tedy vším srdcem svým a celou duší svou, že nepochybilo ani jedno slovo ze všech slov nejlepších, která mluvil Hospodin Bůh váš o vás; všechno se naplnilo vám, ani jediné slovo z nich nepominulo. ¹⁵ Jakož tedy naplnilo se vám dnes každé slovo dobré, které mluvil k vám Hospodin Bůh váš, tak uvede na vás každé slovo zlé, dokud nevyhledá vás ze země této výborné, kterou dal vám Hospodin Bůh váš, ¹⁶ Jestliže přestoupíte smlouvu Hospodina Boha svého, kterou přikázal vám, a jdouce, sloužit budete bohům cizím a klanět se jim. A rozhněvá se prchlivost Hospodinova na vás a zahynete rychle ze země této výborné, kterou vám dal.

24 Shromáždil pak Jozue všechna pokolení Izraelská v Sichem a svolal starší Izraelské a přední z nich, i soudce a správce jejich, i postavili se před obličejem Božím. ² A řekl Jozue všemu lidu: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Za řekou bydlili otcové vaši za starodávna, jmenovitě Táre, otec Abrahamův a otec Náchorův, a sloužili bohům cizím. ³ A vzal jsem otce vašeho Abrahama z místa, které je za řekou, a provedl jsem jej skrze všechnu zemi Kananejskou, a rozmnožil jsem símě jeho, dav jemu Izáka. ⁴ A Izákovi dal jsem Jákoba a Ezau. A dal jsem Ezau horu Seir, aby vládl jí; Jákob pak a synové jeho sestoupili do Egypta. ⁵ A poslal jsem Mojžíše a Arona a zbil jsem Egypt, a když jsem to učinil uprostřed něho, potom vyvedl jsem vás. ⁶ A vyvedl jsem otce vaše z Egypta a přišli jste k moři, a honili Egyptští otce vaše s vozy a jezdci až k moři Rudému. ⁷ Tedy volali k Hospodinu, který postavil mrákotu mezi vámi a Egyptskými, a uvedl na ně moře, i zatopilo je; a viděly oči

vaše i to, co jsem učinil při Egyptu, a bydlili jste na poušti po dlouhý čas.⁸ Potom uvedl jsem vás do země Amorejského, který bydlil za Jordánem, a bojovali s vámi; a dal jsem je v ruku vaši a opanovali jste zemi jejich, a zahladil jsem je před tváří vaší.⁹ Povstal pak Balák syn Seforův, král Moábský, a bojoval s Izraelem; a poslav, povolal Baláma syna Beorova, aby zlořečil vám.¹⁰ Ale nechtěl jsem slyšet Baláma, pročez stále dobrořečil vám, a tak vysvobodil jsem vás z ruky jeho.¹¹ A když jste přešli Jordán, přišli jste k Jerichu; a bojovali proti vám muži Jericha, Amorejští, a Ferezejští, a Kananejští, a Hetejští, a Gergezejští, a Hevejští, a Jebuzejští, a dal jsem je v ruku vaši.¹² Poslal jsem před vámi i sršně, kteří vyhnali je od tváří vaší, dva krále Amorejské; ne mečem ani lučištěm svým tys je vyhnal.¹³ A dal jsem vám zemi, v níž jste nepracovali, a města, kterých jste nestavěli, v nichž bydlíte; vinic a olivových, kterého jste neštípili, užíváte.¹⁴ Proto nyní bojte se Hospodina, a služte jemu v dokonalosti a v pravdě, a odvrhněte bohy, jimž sloužili otcové vaši za řekou a v Egyptě, a služte Hospodinu.¹⁵ Pakli se vám zdá zle sloužit Hospodinu, vyvolte sobě dnes, komu byste sloužili, buď bohy, jimž sloužili otcové vaši, kteří byli za řekou, buď bohy Amorejských, v jichž zemi bydlíte; já pak a dům můj sloužit budeme Hospodinu.¹⁶ Jemuž odpověděl lid, řka: Odstup to od nás, abychom opustit měli Hospodina a sloužit bohům cizím.¹⁷ Neboť Hospodin Bůh náš, on jest, který vyvedl nás i otce naše ze země Egyptské, z domu služebnosti, a který činil před očima našima znamení ta veliká, a choval nás na vsí cestě, po níž jsme šli, a mezi všemi národy, skrze něž jsme prošli.¹⁸ A vypudil Hospodin všecky národy, zvláště Amorejského, obyvatele země této, před tváří naší; my také sloužit budeme Hospodinu, neboť on je Bůh náš.¹⁹ A řekl Jozue lidu: Nebudete moci sloužit Hospodinu, neboť Bůh svatý jest, Bůh silný horlivý jest, nesnese nepravostí vašich a hříchů vašich.²⁰ Jestliže byste opustíce Hospodina, sloužili bohům cizozemců, obrátí se a zle učiní vám, a zkazí vás, poněvadž dříve dobře učinil vám.²¹ Jemuž odpověděl lid: Nikoli, ale Hospodinu sloužit budeme.²² A řekl Jozue lidu: Svědkové budete sami proti sobě, že jste sobě vyvolili Hospodina, abyste jemu sloužili. Tedy odpověděli: Svědkové jsme.²³ Jimž on řekl: Odvrhněte tedy nyní bohy cizozemců, kteří jsou uprostřed vás, a nakloňte srdcí svých k Hospodinu Bohu Izraelskému.²⁴ Odpověděl lid Jozue: Hospodinu Bohu našemu sloužit a hlasu jeho poslouchat budeme.²⁵ A tak učinil Jozue toho dne smlouvu s lidem, a předložil jim ustanovení a soudy v Sichem.²⁶ A zapsal Jozue slova ta do knihy zákona Božího; vzav také kámen veliký, postavil jej tu pod dubem, který byl u svatyně Hospodinovy.²⁷ A řekl Jozue všemu lidu: Aj, kámen tento bude mezi námi na svědectví, neboť on slyšel všechna slova Hospodinova, která mluvil s námi, a bude na svědectví proti vám, abyste snad neklamali proti Bohu svému.²⁸ A rozpustil Jozue lid, jednoho každého do dědictví jeho.²⁹ A stalo se po vykonání těch věcí, že umřel Jozue syn Nun, služebník Hospodinův, jsa ve stu a desíti letech.³⁰ A pochovali ho v krajině dědictví jeho, v Tamnatsáre, které je na hoře Efraim ke straně půlnoční hory Gás.³¹ A sloužil Izrael Hospodinu po všechny dny Jozue, i po všechny dny starších, kteří dlouho živi byli po Jozue a kteří povědomi byli všech skutků Hospodinových, které učinil Izraelovi.³² Kostí pak Jozefovy, které byli vynesli synové Izraelští z Egypta, pochovali v Sichem, v dílu pole, které koupil Jákob od synů Emora otce Sichemova za sto peněz; i byly u synů Jozefových v dědictví jejich.³³ Eleazar také, syn Aronův, umřel, a pochovali jej na pahrbku Fínsa syna jeho, který dán byl jemu na hoře Efraim.

Soudců

Úvod

1 Stalo se pak po smrti Jozue, otázali se synové Izraelští Hospodina, řkouce: Kdo z nás potáhne proti Kananejskému napřed, aby bojoval s ním? ² Jimž řekl Hospodin: Juda nechť táhne, aj, dal jsem tu zemi v ruku jeho. ³ (Řekl pak byl Juda Simeonovi bratru svému: Potáhni se mnou k dobývání losu mého, abychom bojovali proti Kananejskému, a já také potáhnou s tebou k dobývání losu tvého. A táhl s ním Simeon.) ⁴ Tedy vytáhl Juda a dal Hospodin Kananejského a Ferezejského v ruce jejich a porazili z nich v Bezecku deset tisíc mužů. ⁵ Neboť nalezše Adonibezeke v Bezecku, bojovali proti němu, a porazili Kananejského i Ferezejského. ⁶ Když pak utíkal Adonibezeke, honili ho, a chytivše jej, zutínali mu palce u rukou i noh. ⁷ Tedy řekl Adonibezeke: Sedmdesáte králů s utatými palci u rukou i noh svých sbírali drobty pod stolem mým; jakž jsem činil, tak odplatil mi Bůh. A přivedli jej do Jeruzaléma, a tam umřel. ⁸ Neboť byli vybojovali synové Juda Jeruzalém, a vzavše jej, pobili obyvatele jeho ostroží meče a město vypálili. ⁹ Potom také vytáhli synové Judovi, aby bojovali proti Kananejskému, bydlicímu na horách při straně polední i na rovinách. ¹⁰ Neboť byl vytáhl Juda proti Kananejskému, který bydlil v Hebronu (jméno pak Hebronu prvé bylo Kariatarbe) a pobil Sesaie a Achimana a Tolmaie. ¹¹ A odtud byl táhl na obyvatele Dabir (jméno pak Dabir prvé bylo Kariatsefer). ¹² Kdežto řekl Kálef: Kdo by dobyl Kariatsefer a vzal by je, dám jemu Axu dceru svou za manželku. ¹³ Tedy dobyl ho Otoniel, syn Cenezův, bratra Kálefova mladšího, i dal jemu Axu dceru svou za manželku. ¹⁴ Stalo se pak, že když přišla k němu, ponukla ho, aby prosil otce jejího za pole; i sesedla z osla. A řekl jí Kálef: Co je? ¹⁵ A ona odpověděla: Dej mi dar; poněvadžs mi dal zemi suchou, dej mi také tudnice vod. A dal jí Kálef studnice v horních i dolních končinách. ¹⁶ Synové také Cinejského, tchána Mojžíšova, odebrali se z města palmového se syny Juda na poušť Judovu, jež je k straně polední městu Arad; a odšedše, bydlili s lidem tím. ¹⁷ Potom táhl Juda se Simeonem, bratrem svým, a porazili Kananejské přebývající v Sefat a zkazili je. A nazváno je jméno města toho Horma. ¹⁸ Dobył také Juda Gázy a pomezí jeho, i Aškalonu s pomezím jeho, též Akaronu a pomezí jeho. ¹⁹ Neboť byl Hospodin s Judou a vyhnal obyvatele hor, ale nevyhnal obyvatelů údolí, protože vozy železné měli. ²⁰ A dali Kálefovi Hebron, jak byl mluvil Mojžíš, a vyhnal odtud tři syny Enakovy. ²¹ Jebuzejského pak, bydlicího v Jeruzalémě, nevyhnali synové Benjamin; proto bydlil Jebuzejský v Jeruzalémě se syny Benjamin až do tohoto dne. ²² Vytáhla také i čeled Jozefova do Bethel, a Hospodin byl s nimi. ²³ Neboť shlédla čeled Jozefova Bethel, kteréhožto města jméno dříve bylo Lůza. ²⁴ Uzřevše pak ti špehři muže vycházejícího z města, řekli jemu: Medle ukaž nám, kudy bychom mohli vejít do města, a učiníme ti milost. ²⁵ Který ukázal jim, kudy by mohli vejít do města; a vyhubili to město mečem, muže pak toho se vši čeledi jeho propustili. ²⁶ A šel muž ten do země Hetejských, kde vystavěl město, a nazval jméno jeho Lůza; to je jméno jeho až do tohoto dne. ²⁷ Manasses také nevyhnal obyvatelů Betsan a městeček jeho, ani Tanach a městeček jeho, ani obyvatelů Dor a Jibleam a Mageddo a městeček jejich; i počal Kananejský svobodně bydliť v zemi té. ²⁸ Když se pak zesílil Izrael, uvedl Kananejského pod plat, a maje jej vyhnat, nevyhnal. ²⁹ Efraim také nevyhnal Kananejského bydlicího v Gázer, proto bydlil Kananejský uprostřed něho v Gázer. ³⁰ Zabulon též nevyhnal obyvatelů Cetron a obyvatelů Naalol, proto bydlil Kananejský uprostřed něho a dával jemu plat. ³¹ Asser také nevyhnal obyvatelů Acho a obyvatelů Sidonu, ani Ahalab, ani Achzib, ani Helba, ani Afek, ani Rohob. ³² A bydlil Asser mezi Kananejskými obyvateli země té, neboť nevyhnal jich. ³³ Též Neftalím nevyhnal obyvatelů Betsemes, ani obyvatelů Betanat, proto bydlil mezi Kananajeskými přebývajícími v zemi té; a však obyvatelé Betsemes a Betanat dávali jim plat. ³⁴ Sužovali pak Amorejští syny Dan na horách, tak že nedali jim scházet do údolí. ³⁵ Neboť počal Amorejský svobodně bydliť na hoře Heres, v Aialon a v Salbim, ale když se zesílila ruka čeledi Jozefovy, uvedeni jsou pod plat. ³⁶ Pomezí pak Amorejského bylo od začátku hor Akrabim, od skály jejich i výše.

2 Vstoupil pak anděl Hospodinův v Galgala do Bochim a řekl: Vyvedl jsem vás z Egypta a uvedl jsem vás do země, kterou jsem s přísahou zaslíbil otcům vašim, a řekl jsem: Nezruším smlouvy své s vámi na věky. ² Vy také nečinite smlouvy s obyvateli země této, oltáře jejich rozkopejte; ale neposlechli jste hlasu mého. Co jste to učinili? ³ Pročež také jsem řekl: Nevyhledám jich před tvářím vaší, ale budou vám jako trní, a bohové jejich budou vám osidlem. ⁴ A stalo se, když mluvil anděl Hospodinův slova tato všem synům Izraelským, že pozdvihl hlas svého lid a plakal. ⁵ A nazvali jméno místa toho Bochim a obětovali tu Hospodinu. ⁶ Rozpustil pak byl Jozue lid, a rozešli se synové Izraelští, jeden každý do dědictví svého, aby vládli zemi. ⁷ A sloužil lid Hospodinu po všechny dny Jozue a po všechny dny starších, kteří dlouho živi byli po Jozue, jež viděli všechny skutky veliké Hospodinovy, které učinil Izraelovi. ⁸ Ale když umřel Jozue syn Nun, služebník Hospodinův, jsa ve stu a desíti

letech, ⁹ A pochovali ho v krajině dědictví jeho, v Tamnatheres, na hoře Efraim, ke straně púlnocní hory Gás; ¹⁰ Také když všechen věk ten připojen je k otcům svým, a povstal jiný věk po nich, kteří neznali Hospodina, ani skutků, které učinil Izraelovi: ¹¹ Tedy činili synové Izraelští to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, a sloužili modlám, ¹² Opustivše Hospodina Boha otců svých, který je vyvedl ze země Egyptské, a odešli za bohy cizími, bohy těch národů, které byly kolem nich, a klaněli se jim; pročež popudili Hospodina. ¹³ Neboť opustivše Hospodina, sloužili Bálovi i Astarotům. ¹⁴ A rozpálila se prchlivost Hospodinova na Izraele a vydal je v ruku loupežníků, kteří je zloupili; vydal je, pravím, v ruku nepřátel jejich kolem, tak že nemohli více obstát před nepřáteli svými. ¹⁵ Kamkoli vycházeli, ruka Hospodinova byla proti nim ke zlému, jak byl mluvil Hospodin a jak byl zapřísáhl jim Hospodin; a soužení byli náramně. ¹⁶ Vzbuzoval pak Hospodin soudce, kteří vysvobozovali je z rukou zhoubců jejich. ¹⁷ Ale ani soudců svých neposlouchali, neboť smilnili, odcházejíce za bohy cizími, a klaněli se jim. Odcházeli rychle z cesty, po které chodili otcové jejich, tak že poslouchat majíce příkázání Hospodinových, nečinili toho. ¹⁸ A když vzbuzoval jim Hospodin soudce, býval Hospodin s každým soudcem a vysvobozoval je z ruky nepřátel jejich po všechny dny soudce; (neboť želel Hospodin naříkání jejich, k němuž je přivodili ti, kteří je sužovali a utiskovali). ¹⁹ Po smrti pak soudce navracejíce se zase, pohoršovali cest svých více nežli otcové jejich, odcházejíce za bohy cizími a sloužíce i klanějíce se jim; nic neulevili ze skutků svých zlých a cesty svéh převrácené. ²⁰ Proto rozpálila se prchlivost Hospodinova proti Izraelovi, a řekl: protože přestoupil národ tento smlouvu mou, kterou jsem učinil s otcí jejich, a neposlouchali hlasu mého: ²¹ Já také více nevyhladím žádného od tváře jejich z národů, který zanechal Jozue, když umřel, ²² Abych skrze ně zkoušel Izraele, budou-li dbát cesty příkázání Hospodinových, chodíce v nich, jako dbali otcové jejich, či ne. ²³ A zanechal Hospodin národů těch a nevyhnal jich rychle, aniž dal jich v ruku Jozue.

3 Tyto pak jsou národy, kterých zanechal Hospodin, aby skrze ně zkoušel Izraele, totiž všech, kteří nevěděli o žádných válkách Kananejských, ² Aby aspoň zvěděli věkové synů Izraelských a poznali, co je to válka, čehož první nevěděli: ³ Patero knížat Filistinských a všickni Kananejští a Sidonští a Hevejští bydlící na hoře Libánské od hory Balhermon až tam, kudy se vchází do Emat. ⁴ Ti pozůstali, aby zkoušen byl skrze ně Izrael a aby známé bylo, budou-li poslouchat příkázání Hospodinových, která přikázal otcům jejich skrze Mojžíše. ⁵ Bydlili tedy synové Izraelští uprostřed Kananejských, Hetejských a Amorejských a Ferezejských a Hevejských a Jebuzejských, ⁶ A brali sobě dcery jejich za manželky a dcery své dávali synům jejich a sloužili bohům jejich. ⁷ Činili tedy synové Izraelští to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, a zapomenuvše se na Hospodina Boha svého, sloužili Bálům a Asserotům. ⁸ Proto rozpálila se prchlivost Hospodinova na Izraele a vydal je v ruku Chusana Risataimského, krále Syrského v Mezopotamii; a sloužili synové Izraelští Chusanovi Risataimskému osm let. ⁹ Volali pak synové Izraelští k Hospodinu, a vzbudil Hospodin vysvoboditele synům Izraelským, aby je vysvobodil, Otoniele syna Cenezova bratra Kálefova mladšího, ¹⁰ Na němž byl duch Hospodinův, a soudil lid Izraelský. Když pak vytáhl k boji, dal Hospodin v ruce jeho Chusana Risataimského, krále Syrského, a zmocnila se ruka jeho nad Chusanem Risataimským. ¹¹ A tak v pokoji byla země po čtyřiceti let; i umřel Otoniel, syn Cenezův. ¹² Takž opět činili synové Izraelští to, co je zlého před očima Hospodinovýmá. A zesílil Hospodin Eglona, krále Moábského, proti Izraelovi, protože činili zlé věci před očima Hospodinovýmá. ¹³ Neboť shromáždil k sobě syny Ammonovy a Amalechovy, a vytáhna, porazil Izraele, a opanovali město palmové. ¹⁴ A sloužili synové Izraelští Eglonovi králi Moábskému osmáct let. ¹⁵ Potom volali synové Izraelští k Hospodinu. A vzbudil jim Hospodin vysvoboditele Ahoda, syna Gery Beniaminského, muže rukou pravou nevládnoucího. A poslali synové Izraelští po něm dar Eglonovi králi Moábskému. ¹⁶ (Připravil pak sobě Ahod meč na obě straně ostrý, loket dlouhý, a připásal jej sobě pod šaty svými po pravé straně.) ¹⁷ A přinesl dar Eglonovi králi Moábskému. Eglon pak byl člověk velmi tlustý. ¹⁸ A když dodal daru, propustil lid, který byl přinesl dar. ¹⁹ Sám pak vrátiv se od lomů blízko Galgala, řekl: Tajnou věc mám k tobě, ó králi. A řekl král: Mlč. A vyšli od něho všickni, kteří stáli při něm. ²⁰ Tehdy Ahod přistoupil k němu (on pak seděl na paláci letním sám). A řekl mu Ahod: Řeč Boží mám k tobě. A vstal ze stolice své. ²¹ Tedy sáhna Ahod rukou svou levou, vzal meč u pravého boku svého a vrazil jej do břicha jeho, ²² Tak že i jílce za ostrím vešly tam a zavřel se tukem meč (neboť nevytáhl meče z břicha jeho); i vyšla lejna. ²³ Potom vyšel Ahod přes síň a zavřel dveře paláce po sobě a zamkl. ²⁴ Když pak on odšel, služebníci jeho přišedše, uzřeli, a hle, dveře paláce zamčiny. Tedy řekli: Je na potřebě v pokoji letním. ²⁵ A když očekávali dlouho, až se styděli, a aj, neotvíral dveří paláce, tedy vzali klíč a otevřeli, a hle, pán jejich leží na zemi mrtvý. ²⁶ Ahod pak mezi tím, když oni prodlévali, uprchl, a přešed lomy, přišel do Seirat. ²⁷ A přišed ke svým, troubil v troubu na hoře Efraim; a sestoupili s ním synové Izraelští z hory, a on napřed šel. ²⁸ Neboť řekl jim: Pojdte za mnou, dal zajisté Hospodin Moábské, nepřátele vaše, v ruku vaši. Tedy táhli za ním, a vzavše Moábským brody Jordánské, nedali žádnému přejít. ²⁹ A pobili tehdy Moábských okolo desíti tisíc mužů, každého bohatého a všelijakého silného muže, aniž kdo unikl. ³⁰ A snížen

je Moáb v ten den pod mocí Izraele, a pokoj měla země po osmdesáte let. ³¹ Po něm pak byl Samgar, syn Anatův, a pobil Filistinských šest set mužů ostnem volů, a vysvobodil i on Izraele.

4 Po smrti pak Ahoda činili opět synové Izraelští to, co je zlého před očima Hospodinovýmá. ² A vydal je Hospodin v ruce Jabína krále Kananejského, který kraloval v Azor; (a kníže vojska jeho byl Zizara), sám pak bydlil v Haroset pohanském. ³ Tedy volali synové Izraelští k Hospodinu; neboť devět set vozů železných měl, a on násilně sužoval Izraele po dvacet let. ⁴ Debora pak žena prorokyně, manželka Lapidotova, soudila lid Izraelský toho času. ⁵ (A bydlila Debora pod palmou, mezi Ráma a mezi Bethel na hoře Efraim), i chodili k ní synové Izraelští k soudu. ⁶ Která poslavši, povolala Baráka, syna Abinoemova, z Kádes Neftalímova, a řekla jemu: Zdaliž nerozkázal Hospodin Bůh Izraelský: Jdi, a shromáždě lid na horu Tábor, vezmi s sebou deset tisíc mužů ze synů Neftalím a ze synů Zabulon. ⁷ Neboť přitáhnu k tobě ku potoku Císon Zizaru kníže vojska Jabínova, a vozy jeho i množství jeho, a dám jej v ruku tvou. ⁸ A řekl jí Barák: Půjdeš-li se mnou, půjdu; pakli nepůjdeš se mnou, nepůjdu. ⁹ Která odpověděla: Já zajisté půjdu s tebou, ale nebude se slávou tvou cesta, kterou půjdeš, neboť v ruku ženy dá Hospodin Zizaru. Tedy vstavši Debora, šla s Barákem do Kádes. ¹⁰ Svolar pak Barák Zabulonské a Neftalímské do Kádes, vyvedl za sebou deset tisíc mužů; a šla s ním i Debora. ¹¹ Heber pak Cinejský oddělil se od Kaina, od synů Chobab, tchána Mojžíšova, a rozbil stany své až k Elon v Sananim, jenž je v Kádes. ¹² Oznámeno pak bylo Zizarovi, že vytáhl Barák syn Abinoemův na horu Tábor. ¹³ Proto shromáždil Zizara všechny vozy své, devět set vozů železných, a všechny lid, který měl s sebou z Haroset pohanského, ku potoku Císon. ¹⁴ A řekla Debora Barákovi: Vstaň, neboť tento je den, v němž dal Hospodin Zizaru v ruku tvou. Zdali Hospodin nevyšel před tebou? A sestoupil Barák z hory Tábor, a deset tisíc mužů za ním. ¹⁵ A porazil Hospodin Zizaru a všechny ty vozy, i všechna ta vojska ostrostí meče před Barákem; a seskočiv Zizara z vozu, utíkal pěšky. ¹⁶ Ale Barák honil ty vozy a vojsko až do Haroset pohanského; a padlo všechno vojsko Zizarovo od ostrosti meče, tak že nezůstalo ani jednoho. ¹⁷ Zizara pak utíkal pěšky k stanu Jáhel, manželky Hebera Cinejského; neboť pokoj byl mezi Jabínem králem Azor a mezi čeledí Hebera Cinejského. ¹⁸ A vyšedši Jáhel v cestu Zizarovi, řekla jemu: Uchyl se, pane můj, uchyl se ke mně, neboj se. A uchýlil se k ní do stanu, a přikryla jej houní. ¹⁹ Kterýž řekl jí: Dej mi, prosím, pítí maličko vody, nebo žízním. A otevřevši nádobu mléčnou, dala mu pítí a přikryla ho. ²⁰ Řekl také jí: Stůj u dveří stanu, a přišel-li by kdo, a ptal se tebe, řka: Jest-li zde kdo? odpovíš: Není. ²¹ Potom vzala Jáhel manželka Heberova hřeb od stanu, vzala též kladivo v ruku svou, a všedši k němu tiše, vrazila hřeb do spáneků jeho, až uvázl v zemi; (neboť znaven, tvrdě byl usnul), a tak umřel. ²² A aj, Barák honil Zizaru. A vyšla Jáhel vstříc jemu, a řekla mu: Pojď, a ukážu ti muže, kterého hledáš. A vešel k ní, a aj, Zizara ležel mrtvý na zemi, a hřeb ve spíncích jeho. ²³ A tak ponížil Bůh toho dne Jabína krále Kananejského před syny Izraelskými. ²⁴ A dotírala ruka synů Izraelských vždy více, a sílila se proti Jabínovi králi Kananejskému, až i vyhladili téhož Jabína krále Kananejského.

5 Zpívala pak písničku Debora a Barák syn Abinoemův v ten den, řkouc: ² Pro pomstu učiněnou v Izraeli, a pro lid, který se k tomu dobrovolně měl, dobrořečte Hospodinu. ³ Slyšte králové a ušima pozorujte knížata, já, já zpívat budu Hospodinu, žalmy zpívat budu Hospodinu Bohu Izraelskému. ⁴ Hospodine, když jsi vyšel ze Seir, když jsi se bral z pole Edomského, třásla se země, nebesa dštíla a oblakové déšť vydali. ⁵ Hory se rozplynuly od tváře Hospodinovy, i ta hora Sinai třásla se před tváří Hospodina Boha Izraelského. ⁶ Za dnů Samgara syna Anatova a za dnů Jáhel zpustly silnice, kteří pak šli stezkami, zacházeli cestami křivými. ⁷ Zpustly vsi v Izraeli, zpustly, pravím, až jsem povstala já Debora, povstala jsem matka v Izraeli. ⁸ Který kdykoli sobě volil bohy nové, tedy bývala válka v branách, pavězy pak ani kopí nebylo viděno mezi čtyřiceti tisíci v Izraeli. ⁹ Srdce mé nakloněno je k správčům Izraelským a k těm, kteří tak ochotní byli mezi jinými. Dobrořečtež Hospodinu. ¹⁰ Kterí jezdíte na bílých oslicích, kteří bydlíte při Middin a kteří chodíte po cestách, vypravujte, ¹¹ Že vzdálen hluk střelců na místech, kde se voda váží; i tam vypravujte hojnou spravedlnost Hospodinovu, hojnou spravedlnost k obyvatelům vsí jeho v Izraeli; tehdy vstupovat bude k branám lid Hospodinův. ¹² Povstaň, povstaň, Deboro, povstaň, povstaň a vypravuj píseň, povstaň, Baráku, a zajmi jaté své, synu Abinoemův. ¹³ Tehdy potlačenému dopomoženo k opanování silných reků z lidu; Hospodin mi ku panování dopomohl nad silnými. ¹⁴ Z Efraima kořen jejich bojoval proti Amalechitským; za tebou, Efraime, Benjamin s lidem tvým; z Machira táhli vydavatelé zákona, a ze Zabulona písaři. ¹⁵ Knížata také z Izachar s Deborou, ano i všechno pokolení Izacharovo, jako i Barák do údolí poslán je pěšky, ale veliké hrdiny u sebe

4:4 Debora. Jméno této soudkyně znamená „včela“. Někteří v tom vidí symbol skryté smrtící zbraně proti nepříteli (žihadla), ale to není důvod, pro který je zde uvedena.

Manželka Lapidotova. Bible většinou (hlavně ve SZ) uvádí jména

žen pod autoritou nějakého muže, manžela, otce apod. NZ tuto tradici opouští (např. Lk 8:2; 10:38–39; Sk 16:14 a další). Je tomu tak z toho důvodu, že v Kristu jsou tradiční mezilidské bariéry překonány, protože v potřebě Spasitele jsou si všichni rovni (Ga 3:28).

jsou v podílu Rubenovu. ¹⁶ Jak jsi mohl mlče sedět mezi dvěma ohradami, poslouchaje řvaní stád? Veliké hrdiny u sebe jsou v podílu Rubenovu. ¹⁷ Zdali i Galád před Jordánem nebydlil? Ale Dan proč zůstal při lodích? Asser seděl na břehu mořském a v lomech svých bydlil. ¹⁸ Zabulon, lid udatný, vynaložil duši svou na smrt, též i Neftalím na vysokých místech pole. ¹⁹ Králové přitáhše, bojovali, tehdy bojovali králové Kananejští v Tanach při vodách Mageddo, avšak kořisti stříbra nevzali. ²⁰ Z nebe bojováno, hvězdy z míst svých bojovaly proti Zizarovi. ²¹ Potok Císon smetl je, potok Kedumim, potok Císon; všechno to pošlapala jsi, duše má, udatně. ²² Tehdy otloukla se kopyta koňů od dupání velikého pod jezdci silnými. ²³ Zlořečte Merozu, praví anděl Hospodinův, zlořečte velice obyvatelům jeho, neboť nepřišli na pomoc Hospodinu, ku pomoci Hospodinu proti silným. ²⁴ Požehnaná buď nad jiné ženy Jáhel, manželka Hebera Cinejského, nad ženy v staních bydlicí buď požehnaná. ²⁵ On vody žádal, ona mléka dala, v koflíku knížecím podala másla. ²⁶ Levou ruku svou k hřebu vztáhla a pravou ruku svou k kladivu dělníků, a udeřila Zizaru a ztloukla hlavu jeho, probodla a prorazila spánky jeho. ²⁷ U noh jejích skrčil se, padl, ležel, u noh jejích skrčil se, padl; kde se skrčil, tu padl zabitý. ²⁸ Vyhlíkala z okna skrze mříži a naříkala matka Zizarova, řkouc: Proč se tak dlouho vůz jeho nevrací? Proč prodlévají vracet se domů vozy jeho? ²⁹ Moudřejší pak z předních služebnic jejích odpovídaly, i ona sama také sobě odpovídala: ³⁰ Zdali ale dosáhli něčeho a dělí kořisti? Děvečku jednu nebo dvě na každého muže, loupeže rozdílných barev samému Zizarovi, kořisti rozdílných barev krumpovaným dílem, roucho rozdílných barev krumpovaným dílem na hrdlo loupežníků. ³¹ Tak ať zahynou všichni nepřátelé tvoji, ó Hospodine, tebe pak milující ať jsou jako slunce vzházející v síle své. A byla v pokoji země po čtyřicet let.

6 Činili pak synové Izraelští to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, a vydal je Hospodin v ruku Madianským na sedm let. ² A zmocnila se velmi ruka Madianských nad Izraelem, tak že synové Izraelští před Madianskými nadělali sobě jámy, které jsou na horách, a jeskyně a pevnosti. ³ A bývalo, že jak co oseli Izraelští, přitáhl Madian a Amalech a národ východní, povstáváje proti nim. ⁴ Kteří rozbíjeli stany proti nim a kazili úrody země, až kudy se vchází do Gázy, a nenechávali potravy v Izraeli, ani ovce, ani vola, ani osla. ⁵ Neboť i sami i se stády svými i se stany přitáhli a jako kobyly ve množství přicházivali, aniž jich nebo velbloudů jejich byl počet; tak přicházejíce do země, hubili ji. ⁶ Tedy zubožen byl velmi Izrael od Madianských, proto volali synové Izraelští k Hospodinu. ⁷ Když pak volali synové Izraelští k Hospodinu příčinou Madianských, ⁸ Poslal Hospodin muže proroka k synům Izraelským a řekl jim: Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Já jsem vás vyvedl z Egypta a vyvedl jsem vás z domu služby, ⁹ A vytrhl jsem vás z rukou Egyptských a z rukou všech, jež vás sužovali, které jsem vyhnal před tváří vaší, a dal jsem vám zemi jejich. ¹⁰ A řekl jsem vám: Já jsem Hospodin Bůh váš, nebojte se bohů Amorejských, v jejichž zemi bydlíte. Ale neposlechli jste hlasu mého. ¹¹ Tedy přišel anděl Hospodinův a posadil se pod dubem, jenž byl v Ofra, které bylo Joasa Abiezeritského. Gedeon pak syn jeho mlátil obilí na humně, aby vezma, utekl s tím před Madianskými. ¹² A ukázal se jemu anděl Hospodinův a řekl jemu: Hospodin s tebou, muži udatný. ¹³ Odpověděl jemu Gedeon: Ó Pane můj, jestliže Hospodin s námi jest, proč pak na nás přišlo všechno toto? A kde jsou všechny divy jeho, o kterých vypravovali nám otcové naši, řkouce: Zdali nás z Egypta nevyvedl Hospodin? A nyní opustil nás Hospodin a vydal v ruku Madianských. ¹⁴ A pohledv na něj Hospodin, řekl: Jdi v této síle své a vysvobodíš Izraele z ruky Madianských. Zdali jsem tě neposlal? ¹⁵ Který odpověděl jemu: Poslyš mne, Pane můj, čím já vysvobodím Izraele? Hle, rod můj chatrný je v pokolení Manassesovu, a já nejmenší v domě otce svého. ¹⁶ Tedy řekl jemu Hospodin: Poněvadž já budu s tebou, proto pobiješ Madianské jako muže jednoho. ¹⁷ Jemuž on řekl: Prosím, jestliže jsem našel milost před očima tvýma, dej mi znamení, že ty mluvíš se mnou. ¹⁸ Prosím, neodcházej odsud, až zase přijdu k tobě a vynesu obět svou a položím před tebou. Odpověděl on: Já posečkám, až se navrátíš. ¹⁹ Tedy Gedeon všed do domu, připravil kozelce a po měřici mouky přesných chlebů. A vložil maso do koše a polívku vlil do hrnce, a vynesl to k němu pod dub a obětoval. ²⁰ A řekl jemu anděl Boží: Vezmi to maso a chleby ty nekvašené a polož na tuto skálu a polívkou polej. A učinil tak. ²¹ Potom zdvihl anděl Hospodinův konec holi, kterou měl v rukou svých, a dotekl se masa a chlebů přesných; a vystoupil oheň ze skály té a spálil to maso i chleby přesné. A v tom anděl Hospodinův odešel od očí jeho. ²² A vida Gedeon, že by anděl Hospodinův byl, řekl: Ach, Panovníče Hospodine, proto-liž jsem viděl anděla Hospodina tváří v tvář, abych umřel? ²³ I řekl jemu Hospodin: Měj pokoj, neboj se, neumřeš. ²⁴ Proto vzdělal tu Gedeon oltář Hospodinu, a nazval jej: Hospodin pokoje, a až do tohoto dne ještě je v Ofra Abiezeritského. ²⁵ Stalo se pak té noci, že řekl jemu Hospodin: Vezmi volka vyspělého, který je otce tvého, totiž volka toho druhého sedmiletého, a zboříš oltář Bálův, který je otce tvého, háj také, který je vedle něho, posekáš. ²⁶ A vzděláš oltář Hospodinu Bohu svému na vrchu skály této, na rovině její, a vezma volka toho druhého, obětovat budeš

6:25–27 **Náboženská reforma.** Než mohlo přijít válečné (politické) vítězství, závislé na Božím požehnání, musel se Boží lid nejprve vrátit

k pravému Bohu, jehož byl opustil. Teprve pak mohl očekávat „uzdravení“ své země (2Pa 7:14).

oběť zápalnou s dřívím háje, který posekáš. ²⁷ Tedy vzal Gedeon deset mužů ze služebníků svých, a učinil, jak mluvil jemu Hospodin; a boje se čeledi otce svého a mužů města, neučinil toho ve dne, ale v noci. ²⁸ Když pak vstali muži města ráno, uzzřeli zbořený oltář Bálův, a háj, který byl vedlé něho, že byl posekaný, a volka toho druhého obětovaného v oběť zápalnou na oltáři v nově zbudovaném. ²⁹ A mluvili jeden k druhému: Kdo to udělal? A vyhledávajíc, vyptávali se a pravili: Gedeon syn Joasův to učinil. ³⁰ Tedy řekli muži města k Joasovi: Vyved syna svého, ať umře, protože zbořil oltář Bálův a že posekal háj, který byl vedlé něho. ³¹ Odpověděl Joas všechněm stojícím před sebou: A co se vy nesnadnit chcete o Bále? Zdali vy jej vysvobodíte? Kdo by se zasazoval o něj, ať je zabit hned jitra tohoto. Jestliže je bohem, necha se sám zasazuje o to, že je rozbořen oltář jeho. ³² A nazval jej toho dne Jerobálem, řka: Necht' se zasadí Bál proti němu, že zbořil oltář jeho. ³³ Tedy všichni Madianští a Amalechitští a národy východní shromáždili se spolu, a přešedše Jordán, položili se v údolí Jezreel. ³⁴ Duch pak Hospodinův posilnil Gedeona, který zatroubiv v troubu, svolal Abiezeritské k sobě. ³⁵ A poslal posly ke všemu pokolení Manassesovu, a svoláno je k němu; poslal též posly k Asserovi, k Zabulonovi a k Neftalímovi, i přitáhli jim na pomoc. ³⁶ Tedy mluvil Gedeon k Bohu: Vysvobodíš-li skrze ruku mou Izraele, jak jsi mluvil, ³⁷ Aj, já položím rouno toto na humně. Jestliže rosa bude toliko na rouně, a na vsi zemi vůkol sucho, tedy vědět budu, že vysvobodíš skrze ruku mou Izraele, jak jsi mluvil. ³⁸ A stalo se tak. Neboť vstav nazíjtří, stlačil rouno, a vyždímal rosu z něho, a byl plný koflík vody. ³⁹ Řekl také Gedeon Bohu: Nerozpaluj se prchlivost tvá proti mně, že promluvíím ještě jednou. Prosím, nechať zkusím ještě jednou na rouně. Necht' jest, prosím, samo rouno suché, a na vsi zemi rosa. ⁴⁰ A učinil Bůh té noci tak, a bylo samo rouno suché, a na vsi zemi byla rosa.

7 Tedy vstav ráno Jerobál (jenž je Gedeon) i všechen lid, který byl s ním, položili se při studnici Charod, vojska pak Madianských byla jim na půlnoci před vrchem More v údolí. ² A řekl Hospodin Gedeonovi: Příliš mnoho je lidu s tebou, proto nedám Madianských v ruce jejich, aby se nechlubil Izrael proti mně, řka: Ruka má pomohla mi. ³ A proto provolej hned, ať slyší lid, a řekni: Kdo je bázlivý a lekavý, navrať se zase, a odejdi ráno pryč k hoře Galád. A navrátilo se z lidu dva a dvacet tisíců, a deset tisíc zůstalo. ⁴ Řekl opět Hospodin Gedeonovi: Ještě je mnoho lidu; kaž jim sestoupit k vodám, a tam jej tobě zkusím. A bude, že o komkoli řeknu: Tento půjde s tebou, ten ať s tebou jde, a o komkoli řeknu tobě: Tento nepůjde s tebou, ten ať nechodí. ⁵ A kázal sestoupiti lidu k vodám, a řekl Hospodin k Gedeonovi: Každého, kdo chlemtat bude jazykem svým z vody, jako chlemtá pes, postavíš zvlášť, taktéž každého, kdo se sehne na kolena svá ku pití. ⁶ A byl počet těch, kteří chlemtali, rukama svýma k ústům svým vodu nosíce, tři sta mužů, ostatek pak všeho lidu sehnuli se na kolena svá ku pití vody. ⁷ A řekl Hospodin Gedeonovi: Ve třech stech mužů, kteří chlemtali, vysvobodím vás, a vydám Madianské v ruku tvou, ale ostatek všeho lidu necht' se vrátí, jeden každý k místu svému. ⁸ A proto nabral ten lid v ruce své potravu a trouby své; jiné pak muže Izraelské všechny propustil, jednoho každého do stanů jejich, jen tři sta těch mužů zanechal při sobě. Vojska pak Madianských ležela pod ním v údolí. ⁹ A stalo se, že noci té řekl jemu Hospodin: Vstana, sestup k vojsku, neboť dal jsem je v ruku tvou. ¹⁰ Pakli nesmíš sejít sám, sejdi s Půrou služebníkem svým do vojska, ¹¹ A uslyšíš, co mluvit budou; a posilní se z toho ruce tvé, takže směle půjdeš proti vojsku tomu. Sestoupil tedy on a Půra služebník jeho ke kraji oděnců, kteří byli ve vojsku. ¹² Madian pak a Amalech i všechen lid východní leželi v údolí, jako kobylinky ve velikém množství, ani velbloudů jejich počtu nebylo, jako písek, který je na břehu mořském v nesčíslném množství. ¹³ A když přišel Gedeon, aj, jeden vypravoval bližnímu svému sen, a řekl: Hle, zdálo mi se, že pecen chleba ječmenného valil se do vojska Madianského, a přivaliv se na každý stan, udeřil na něj, až padl, a podvrátil jejsvrchu, a tak ležel každý stan. ¹⁴ Jemuž odpovídaje bližní jeho, řekl: Není to nic jiného, jedině meč Gedeona syna Joasova, muže Izraelského; dal Bůh v ruku jeho Madianské i všechna tato vojska. ¹⁵ Stalo se pak, že když uslyšel Gedeon vypravování snu i vyložení jeho, poklonil se Bohu, a vrátiv se k vojsku Izraelskému, řekl: Vstaňte, neboť dal Hospodin v ruku vaši vojska Madianská. ¹⁶ Rozdělil tedy tři sta mužů na tři houfy, a dal trouby v ruku každému z nich a báně prázdné, a v prostředku těch bání byly pochodně. ¹⁷ A řekl jim: Jak na mně uzzříte, tak učiníte; neboť hle, já vejdu na kraj vojska, a jak já tehdy budu dělat, tak uděláte. ¹⁸ Neboť troubit budu já v troubu i všichni, jež se mnou budou, tehdy vy také troubit budete v trouby vůkol všeho vojska, a řeknete: Meč Hospodinův a Gedeonův. ¹⁹ Všel tedy Gedeon a sto mužů, kteří s ním byli, na kraj vojska při začátku bdění prostředního, jen že byli proměnili stráž; i troubili v trouby, a roztřískali báně, které měli v rukou svých. ²⁰ Tedy ty tři houfy troubily v trouby, rozstřískavše báně, a drželi v ruce své levé pochodně, v pravé pak ruce své trouby, aby troubili, i křičeli: Meč Hospodinův a Gedeonův. ²¹ A postavili se každý na místě svém kolem ležení; a zděšena jsou všechna vojska, a křičíce, utíkali. ²² Když pak troubilo v trouby těch tři sta mužů, obrátil Hospodin meč jednoho proti druhému, a to po všem ležení. Utíkalo tedy vojsko až k Betseta do Zererat, a až ku pomezí Abelmehula u Tebat. ²³ Shromáždívše se pak muži Izraelští z Neftalím a z Asser a ze všeho pokolení Manassesova, honili Madianské. ²⁴ A rozeslal Gedeon posly na všechny hory Efraimské,

řka: Vyjděte v cestu Madianským, a zastupte jim vody až k Betabaře a Jordánu. Tedy shromáždivše se všichni muži Efraim, zastoupili vody až k Betabaře a Jordánu.²⁵ A chytili dvě knížata Madianských, Goréba a Zéba. A zabili Goréba na skále Goréb a Zéba zabili v lisu Zéb, a honili Madianské, hlavu pak Gorébovu a Zébovu přinesli k Gedeonovi za Jordán.

8 Muži pak Efraim řekli jemu: Co jsi nám to učinil, že jsi nepovolal nás, když jsi táhl k boji proti Madianským? A tuze se na něj domlouvali.² Jimž odpověděl: Zdaž jsem co takového provedl, jako vy? Zdaž není lepší paběrování Efraimovo, než vinobraní Abiezerovo?³ V ruce vaše dal Bůh knížata Madianská Goréba a Zéba, a co jsem já mohl takového učinit, jako vy? A spokojil se duch jejich k němu, když mluvil ta slova.⁴ Když pak přišel Gedeon k Jordánu, přešel jej, a tři sta mužů, kteří byli s ním, znavení, honice nepřátele.⁵ Proto řekl mužům Sohot: Dejte, prosím, po pecníku chleba lidu, který za mnou jde, neboť jsou znavení, a já honím Zebaha a Salmuna, krále ty Madianské.⁶ A řekl jemu jeden z knížat Sohot: Co již moc Zebahova a Salmunova je v ruce tvé, abychom dali vojsku tvému chleba?⁷ Jimž řekl Gedeon: Z té příčiny, když dá Hospodin Zebaha a Salmuna v ruku mou, tehdy zmrskám těla vaše trním a bodlácím z pouště té.⁸ A táhl odtud do Fanuel, a podobně mluvil k nim, ale obyvatelé Fanuel odpověděli jemu taktéž, jako muži Sohot.⁹ A řekl obyvatelům Fanuel: Když se navrátím v pokoji, zbořím věž tuto.¹⁰ Zebah pak a Salmun byli v Karkara spolu s vojsky svými, téměř patnáct tisíců, všichni, co jich bylo pozůstalo ze všeho vojska národů východních, pobitých pak bylo sto a dvacet tisíc mužů bojovníků.¹¹ A táhna Gedeon cestou bydlících v stanech od východní strany Nobe a Jegbaa, udeřil na to vojsko, které sobě počínalo bezpečně.¹² Když pak utíkali Zebah a Salmun, honil je, a jal oba dva ty krále Madianské, Zebaha a Salmuna, a všechno vojsko jejich předěsil.¹³ A navracel se Gedeon syn Joasův z bitvy před východem slunce.¹⁴ A jav mládence z obyvatelů Sohotských, vyptával se ho; kterýž sepsal mu knížata Sohot a starší jeho, sedmdesát sedm mužů.¹⁵ Přišel pak k obyvatelům Sohot, řekl: Aj, Zebah a Salmun, pro něž jste mi utrhalí, řkouce: Zдали moc Zebaha a Salmuna je v ruce tvé, abychom dali ustalým mužům tvým chleba?¹⁶ Proto vzav starší města a trní s bodlácím z pouště té, dal na nich příklad jiným mužům Sohot.¹⁷ A věž Fanuel rozbořil, a pobil muže města.¹⁸ Potom řekl Zebahovi a Salmunovi: Jací to byli muži, které jste pobili na hoře Tábor? Odpověděli oni: Takoví jako ty, jeden každý na pohledění byl jako syn královský.¹⁹ A dí: Bratří moji, synové matky mé byli. Živ je Hospodin, byste byli živili je, nepobil bych vás.²⁰ Tedy řekl k Jeter prvorozenému svému: Vstaň, pobij je. Ale mládenček nevytáhl meče svého, protože se bál, neboť byl ještě mládenček.²¹ A řekl Zebah a Salmun: Vstaň ty a oboř se na nás, neboť jaký je muž, taková i síla jeho. Vstav tedy Gedeon, zabil Zebaha a Salmuna, a vzal halže, které byly na hrdlech velbloudů jejich.²² Potom řekli muži Izraelští Gedeonovi: Panuj nad námi i ty i syn tvůj, také syn syna tvého, neboť vysvobodil jsi nás z ruky Madianských.²³ A odpověděl jim Gedeon: Nebudu já panovat nad vámi, aniž panovat bude nad vámi syn můj, Hospodin panovat bude nad vámi.²⁴ Řekl jim také Gedeon: Žádost tuto vložím jen na vás, abyste mi dali jeden každý náušnici z loupeží svých; (neboť náušnice zlaté měli, protože Izmaelitští byli).²⁵ A odpověděli: Rádi dáme. A prostřevše roucho, metali na ně každý náušnici z loupeží svých.²⁶ Byla pak váha náušnic zlatých, které vyžádal, tisíc a sedm set lotů zlata, kromě halží a zlatých jableček, i roucha šarlatového, které na sobě měli králové Madianští, a kromě halží, které byly na hrdlech velbloudů jejich.²⁷ A udělal z toho Gedeon efod, a složil jej v městě svém Ofra. A smilnil tam všechn Izrael, chodě za ním, a byl Gedeonovi i domu jeho osidlem.²⁸ Madianští pak sníženi jsou před syny Izraelskými, aniž potom pozdvihli hlavy své; a tak byla v pokoji země po čtyřicet let ve dnech Gedeonových.²⁹ A odšed Jerobál syn Joasův, přebýval v domě svém.³⁰ Měl pak Gedeon sedmdesát synů, kteří posli z beder jeho; neboť měl žen mnoho.³¹ Ženina také jeho, kterou měl v Sichem, i ta porodila jemu syna, a dala mu jméno Abimelech.³² A když umřel Gedeon syn Joasův ve stáří dobrém, pochován je v hrobě Joasa otce svého v Ofra Abiezeritského.³³ Stalo se pak po smrti Gedeonově, že se odvrátili synové Izraelští a smilnili, jdouce za modlami, a vzali sobě Bále Berit za boha.³⁴ A nerozpomenuli se synové Izraelští na Hospodina Boha svého, který je vytrhl z ruky všech nepřátel jejich kolem.³⁵ A neučinili milosrdenství s domem Jerobále Gedeona, jako on všechno dobré činil Izraelovi.

9 Neboť odšed Abimelech syn Jerobálův do Sichem k bratřím matky své, mluvil k nim i ke vši čeledi domu otce matky své, řka:² Mluvte, prosím, ke všem mužům Sichemským: Co je lépe vám, to-li, aby panovalo nad vámi sedmdesát mužů, totiž všichni synové Jerobálovi, či aby panoval nad vámi muž jeden? Pamatujte pak, že jsem já kost vaše a tělo vaše.³ Tedy mluvili bratři matky jeho o něm ke všem mužům Sichemským všechna slova tato, a naklonilo se srdce jejich k Abimelechovi, neboť řekli: Bratr náš je to.⁴ A dali jemu sedmdesát lotů stříbra z domu Bále Berit, za něž sobě najal Abimelech služebníky, povaleče a tuláky, aby

8:3 Spokojil se duch jejich. Slova mají své důsledky. Gedeonova diplomatická odpověď předešla krveprolití. O pár generací později

Jefte nebyl tak prozíravý a příkrost jeho slov stála národ 42000 životů (12:1–6). Srv. též pozn. Gn 35:22 a Sk 15:17.

chodili za ním. ⁵ A přišel do domu otce svého do Ofra, zmrdoval bratry své, syny Jerobálovy, sedmdesát mužů, na jednom kameni; jen zůstal Jotam syn Jerobálův nejmladší, neboť se byl skryl. ⁶ Tedy shromáždili se všichni muži Sichemští i všecken dům Mello a šli, a ustanovili sobě Abimelecha za krále na rovinách u sloupu, který je u Sichem. ⁷ To když pověděli Jotamovi, odejda, postavil se na vrchu hory Garizim, a pozdvihna hlasu svého, volal, a řekl jim: Poslyšte mne muži Sichemští, a uslyš vás Bůh. ⁸ Sešlo se některého času dříví, aby pomazalo nad sebou krále. A řekli olivě: Kraluj nad námi. ⁹ Jimž odpověděla oliva: Zdali já, opustě svou tučnost, kterou ctěn bývá Bůh i lidé, půjdu, abych byla postavena nad stromy? ¹⁰ A řeklo dříví fíku: Pojď ty a kraluj nad námi. ¹¹ Jimž odpověděl fík: Zdali já, opustě sladkost svou a ovoce své výborné, půjdu, abych postaven byl nad stromy? ¹² Řeklo opět dříví vinnému kořenu: Pojď ty a kraluj nad námi. ¹³ Jimž odpověděl vinný kořen: Zdali já, opustě své víno, které obveseluje Boha i lidi, půjdu, abych postaven byl nad stromy? ¹⁴ Naposledy řeklo všechno dříví bodláku: Pojď ale ty a kraluj nad námi. ¹⁵ A odpověděl bodlák dříví: Jestliže v pravdě berete vy mne sobě za krále, pojďte, odpočívajte pod stínem mým; pakli ne, vyjdi oheň z bodláku a spal cedry Libánské. ¹⁶ Tak i nyní, jestliže jste správně a upřímně učinili, ustavivše Abimelecha za krále, a jestliže jste dobře učinili Jerobálovi a domu jeho, a jestliže podle dobrodiní rukou jeho odplatili jste se jemu; ¹⁷ (Neboť otec můj bojoval za vás a opovážil se života svého, aby vás vysvobodil z ruky Madianských, ¹⁸ Vy pak teď povstali jste proti domu otce mého, a zmrdovali jste syny jeho, sedmdesát mužů na jednom kameni, a ustanovili jste krále Abimelecha, syna služebné jeho, nad muži Sichemskými, protože bratr váš je to); ¹⁹ Jestliže, řku, právě a upřímně udělali jste Jerobálovi i domu jeho dne tohoto, veselte se z Abimelecha, a on také nechť se veselí z vás; ²⁰ Pakli ne, nechť vyjde oheň z Abimelecha a sežere muže Sichemské i dům Mello, nechť vyjde také oheň od mužů Sichemských a z domu Mello a sežere Abimelecha. ²¹ Tedy utekl Jotam, a utíkaje, odšel do Beera, a zůstal tam, boje se Abimelecha bratra svého. ²² A panoval Abimelech nad Izraelem tři léta. ²³ Poslal pak Bůh ducha zlého mezi Abimelecha a mezi muže Sichemské, a zpronevěřili se muži Sichemští Abimelechovi, ²⁴ Aby pomstěna byla křivda sedmdesáti synů Jerobálových, a aby krev jejich přišla na Abimelecha bratra jejich, který zmrdoval je, a na muže Sichemské, kteří posilnili rukou jeho, aby zmrdoval bratry své. ²⁵ Neboť učinili muži Sichemští jemu zálohy na vrších hor, a loupili všechny chodící mimo ně tou cestou; kterážto věc pověděna je Abimelechovi. ²⁶ Syn pak Ebedův Gál, jda s bratřími svými, přišel do Sichem, i těšili se z něho muži Sichemští. ²⁷ A vyšedše na pole, sbírali víno své a tlačili i veselili se; a všedše do chrámu bohů svých, jedli a pili, a zlořečili Abimelechovi. ²⁸ Řekl pak Gál syn Ebedův: Kdo je Abimelech? A jaké je Sichem, abychom sloužili jemu? Zdali není syn Jerobálův, a Zebul úředník jeho? Služte raději mužům Emora, otce Sichemova; neboť proč my máme sloužit tomuto? ²⁹ Ale ó kdyby tento lid byl v ruce mé, abych shladil Abimelecha! A řekl Abimelechovi: Seber sobě vojsko, a vyjdi. ³⁰ Uslyšav pak Zebul, úředník města toho, slova Gále syna Ebedova, rozhněval se náramně. ³¹ A poslal posly k Abimelechovi tajně, řka: Hle, Gál syn Ebedův i bratři jeho přišli do Sichem, a hle, bojovat budou s městem proti tobě. ³² Proto nyní vstana nočně, ty i lid, který je s tebou, nadělej zálohy v poli. ³³ A ráno, když bude slunce vycházet, vstana, udeříš na město, a když on i lid, který je s ním, vyjde proti tobě, učiníš jemu to, co se naskytně ruce tvé. ³⁴ A proto vstal Abimelech i všecken lid, který s ním byl v noci, a učinili zálohy u Sichem na čtyřech místech. ³⁵ A vyšel Gál syn Ebedův, a postavil se v bráně města; vyvstal pak Abimelech i lid, který s ním byl, ze záloh. ³⁶ A užřev Gál ten lid, řekl Zebulovi: Hle, lid sestupuje s vrchu hor. Jemuž odpověděl Zebul: Stín hor vidíš, jako nějaké lidi. ³⁷ Tedy opět promluvil Gál, řka: Hle, lid sestupuje s vrchu, neboť houf jeden táhne cestou rovin Monenim. ³⁸ Řekl pak jemu Zebul: Kde jsou nyní ústa tvá, jimižs mluvil: Kdo je Abimelech, abychom sloužili jemu? Zdali toto není lid ten, kterým jsi pohrdal? Vytáhni nyní, a bojuj proti němu. ³⁹ A vytáhl Gál před lidmi Sichemskými, a bojoval proti Abimelechovi. ⁴⁰ Ale Abimelech honil ho utíkajícího před tváří svou, a padlo raněných mnoho až k bráně. ⁴¹ Zůstal pak Abimelech v Aruma, a Zebul vyhnal Gále i bratří jeho, aby nezůstávali v Sichem. ⁴² Nazíjtří pak vytáhl lid do pole, i oznámeno je to Abimelechovi. ⁴³ Tedy on pojal lid svůj, a rozdělil jej na tři houfy, nadělav zálohy v polích, a vida, jak lid vychází z města, vyskočil na ně a pobil je. ⁴⁴ Neboť Abimelech a houf, který byl s ním, udeřili na ně a postavili se u brány města, druhé pak dva houfy obořily se na všechny ty, kteří byli v poli, a pobili je. ⁴⁵ Abimelech pak dobýval města celý ten den, až ho i dobyl, a lid, který v něm byl, pobil, a zbořiv město, posypal je solí. ⁴⁶ Uslyševše pak všichni muži věže Sichemské, vešli do hradu svého, chrámu boha Berit. ⁴⁷ A oznámeno je Abimelechovi, že se tam shromáždili všichni muži věže Sichemské. ⁴⁸ Tedy vstoupil Abimelech na horu Salmon, on i všecken lid, kterýž byl s ním, a nabrav seker s sebou, nasekal ratolestí s stromů, kterých nabral a vložil na rameno své. A řekl lidu, který byl s ním: Což jste viděli, že jsem učinil, spěšně učínte tak jako já. ⁴⁹ A utal sobě jeden každý ze všeho lidu ratolest, a jdouce za Abimelechem, skladli je u hradu, a zapálili jimi hrad. A zemřeli tam všichni muži věže Sichemské, téměř tisíc mužů a žen. ⁵⁰ Odešel pak Abimelech do Tébes, a položil se u Tébes a dobyl ho. ⁵¹ Byla pak věž pevná uprostřed města, a utekli tam všichni muži i ženy, i všichni přední města toho, a zavřeli za sebou, vstoupivše na vrch věže. ⁵² Tehdy přišel Abimelech až k věži, dobýval jí, a přistoupil až ke dveřím věže, aby je zapálil

ohněm.⁵³ V tom žena nějaká svrhla kus žernovu na hlavu Abimelechovu, a prorazila hlavu jeho.⁵⁴ A on rychle zavolav mládence, který nosil zbroj jeho, řekl jemu: Vytrhni meč svůj a zabij mne, aby potom nepravili o mně: Žena zabila ho. I probodl jej služebník jeho, a umřel.⁵⁵ Uzřevše pak synové Izraelští, že by umřel Abimelech, odešli jeden každý k místu svému.⁵⁶ A tak odměnil Bůh zlým Abimelechovi za nešlechtnost, kterou páchal proti otci svému, z mordovav sedmdesát bratrů svých.⁵⁷ Taktéž i všechnu nešlechtnost mužů Sichemských vrátil Bůh na hlavu jejich, a přišlo na ně zlořečení Jotama syna Jerobálova.

10 Povstal pak po Abimelechovi k obhajování Izraele Tola, syn Fua, syna Dodova, muž z pokolení Izachar, a ten bydlil v Samir na hoře Efraim.² A soudil Izraele za tři a dvacet let, a umřev, pochován je v Samir.³ Po něm povstal Jair Galádský, a soudil Izraele za dva a dvacet let.⁴ A měl třicet synů, kteří jezdili na třidceti mezcích; a měli třicet měst, která sloula vsi Jairovy až do dnešního dne, a ty jsou v zemi Galád.⁵ A umřel Jair, a pochován je v Kamon.⁶ Opět pak synové Izraelští činili to, co je zlého před očima Hospodinovými; neboť sloužili Bálům a Astarot, to jest, bohům Syrským, bohům Sidonským a bohům Moábským, taktéž i bohům synů Ammon, i bohům Filistinským, takže opustili Hospodina a nesloužili jemu.⁷ Proto roznítla se prchlivosť Hospodinova na Izraele a vydal je v ruku Filistinských a v ruku Ammonitských,⁸ Kteří stírali a potlačovali syny Izraelské toho roku, i potom po osmnáct let, všechny syny Izraelské, kteří byli před Jordánem v zemi Amorejského, která je v Galád.⁹ Přešli pak Ammonitští i Jordán, aby bojovali také proti Judovi a proti Benjaminovi, i proti domu Efraimovu; a byl Izrael náramně soužen.¹⁰ Tedy volali synové Izraelští k Hospodinu, řkouce: Zhřešili jsme tobě, takže jsme opustili tě Boha svého a sloužili jsme Bálům.¹¹ Ale Hospodin řekl synům Izraelským: Zdali jsem od Egyptských a od Amorejských a od Ammonitských a Filistinských,¹² Taktéž od Sidonských a Amalechitských i od Maonitských, vás sužujících, když jste volali ke mně, nevysvobodil vás z ruky jejich?¹³ A vy opustili jste mne a sloužili jste bohům cizím, proto nevysvobodím vás více.¹⁴ Jděte a volejte k bohům, které jste sobě zvolili; oni nechtě vás vysvobodí v čas soužení vašeho.¹⁵ A řekli synové Izraelští Hospodinu: Zhřešili jsme; učiň s námi, co se dobře líbí, avšak vysvobod' nás, prosíme, v tento čas.¹⁶ Proto vyvrhnuvše bohy cizí zprostředku svého, sloužili Hospodinu, a zželelo se duši jeho nad trápením Izraele.¹⁷ Svolali se pak Ammonitští a položili se v Galád; shromáždili se také synové Izraelští a položili se v Masfa.¹⁸ A řekli lid s knížaty Galád jedni druhým: Kdokoli počne bojovat proti Ammonitským, bude vůdce všech obyvatelů Galád.

11 Jefte pak Galádský byl muž udatný a byl syn ženy nevěstky, z níž zplodil Galád řečeného Jefte.² Ale i manželka Galádova naplodila mu synů, a když dorostli synové manželky té, vyhnali Jefte. Neboť řekl jemu: Nebudeš dědit v domě otce našeho, neboť jsi postranní ženy syn.³ Proto utekl Jefte od tváře bratrů svých a bydlil v zemi Tob; a seběhli se k Jefte lidé povalecí a vycházeli s ním.⁴ Stalo se pak po těch dnech, že bojovali Ammonitští proti Izraelským.⁵ A když počali bojovat Ammonitští proti nim, odešli starší Galádští, aby zase přivedli Jefte ze země Tob.⁶ A řekli k Jefte: Pojd' a buď vůdce náš, abychom bojovali proti Ammonitským.⁷ Odpověděl Jefte starším Galádským: Zdali jste vy mne neměli v nenávisti, a nevyhnali jste mne z domu otce mého? Proč tedy nyní přišli jste ke mně, když soužení jste?⁸ A řekli starší Galádští k Jefte: Proto jsme se nyní navrátili k tobě, abys šel s námi a bojoval proti Ammonitským, a byl nám všem obyvatelům Galádským za vůdce.⁹ Tedy odpověděl Jefte starším Galádským: Poněvadž mne zase uvodíte, abych bojoval proti Ammonitským, když by mi je dal Hospodin v moc, budu-li vám za vůdce?¹⁰ A řekli starší Galádští k Jefte: Hospodin bude svědkem mezi námi, jestliže neučiníme podle slova tvého.¹¹ A tak šel Jefte s staršími Galádskými a představil jej sobě lid za vůdci a kníže, a mluvil Jefte všechna slova svá před Hospodinem v Masfa.¹² Potom poslal Jefte posly k králi Ammonitskému s tímto poručením: Co máš ke mně, že jsi vytáhl na mne, abys bojoval proti zemi mé?¹³ A odpověděl král Ammonitský poslům Jefte: Že vzal Izrael zemi mou, když vyšel z Egypta, od Arnon až k Jaboku a až k Jordánu; proto nyní vrať mi ji pokojně.¹⁴ Opět pak poslal Jefte posly k králi Ammonitskému,¹⁵ A řekl jemu: Takto praví Jefte: Nevzal' Izrael zemi Moábské, ani zemi synů Ammonových.¹⁶ Ale když vyšli z Egypta, šel Izrael přes poušť až k moři Rudému, a přišel do Kádes.¹⁷ Odkudž poslal Izrael posly ke králi Edomskému, řka: Prosím, nechtě projdu skrze zemi tvou. A nechtěl ho slyšet král Edomský. Poslal také ke králi Moábskému, a nechtěl povolit. A tak zůstal Izrael v Kádes.¹⁸ Potom když šel přes poušť, obcházel zemi Edomskou a zemi Moábskou, a přišed od východu slunce zemi Moábské, položil se před Arnon, a nevešli na pomezí Moábské; neboť Arnon je meze Moábských.¹⁹ Proto poslal Izrael posly k Seonovi králi Amorejskému, to jest, ke králi Ezebon, a řekl jemu Izrael: Prosím, nechtě projdu skrze zemi tvou až k místu svému.²⁰ Ale Seon nedůvěřoval Izraelovi, aby přejít měl pomezí jeho. Proto shromáždil Seon všechny lid svůj a položili se v Jasa a bojoval proti Izraelovi.²¹ A dal Hospodin Bůh Izraelský Seona i všechny lid jeho v ruku Izraelských a porazili je. A opanoval dědičně Izrael všechnu zemi Amorejského, té země obyvatele.²² A tak opanovali

všechno pomezí Amorejského od Arnon až k Jaboku a od pouště až k Jordánu. ²³ Když tedy Hospodin Bůh Izraelský vyhladil Amorejského od tváří lidu svého Izraelského, proč ty chceš panovat nad ním? ²⁴ Zdali tím, co tobě dal Chámos bůh tvůj k vladařství, vládnout nemáš? Tak, kterékoli vyhladil Hospodin Bůh náš od tváře naší, jejich dědictvím my vládneme. ²⁵ K tomu pak, zdali jsi ty čím lepší Baláka syna Seforova, krále Moábského? Zdali se kdy vadil s Izraelem? Zdali kdy bojoval proti nim? ²⁶ Protože již bydlil Izrael v Ezebon a ve vsích jeho, i v Aroer a ve vsích jeho, i ve všech městech, která jsou při pomezí Arnon, po tři sta let. Proč jste jí neodjali v tak dlouhém času? ²⁷ Proto ne já provinil jsem proti tobě, ale ty mně zle činiš, bojuje proti mně. Nechtě soudí Hospodin soudce dnes mezi syny Izraelskými a mezi syny Ammonovými. ²⁸ Král pak Ammonitský neuposlechl slov Jefte, která vzkázal jemu. ²⁹ V tom nadšen byl Jefte duchem Hospodinovým, i táhl skrze Galád a Manasse, prošel i Masfa v Galád, a z Masfy v Galád táhl proti Ammonitským. ³⁰ (Učinil pak Jefte slib Hospodinu, a řekl: Jestliže jistotně dáš mi Ammonitské v ruku mou: ³¹ I stane se, že co by koli vyšlo ze dveří domu mého mně vstříc, když se vrátím v pokoji od Ammonitských, bude Hospodinovo, abych to obětoval v oběť zápalnou.) ³² Přitáhl tedy Jefte na Ammonitské, aby bojoval proti nim, a dal je Hospodin v ruku jeho. ³³ A pobil je od Aroer, až kudy se jde do Mennit, dvacet měst, a až do Abel vinic porážkou velikou velmi; a sníženi jsou Ammonitští před syny Izraelskými. ³⁴ Když se pak navracel Jefte do Masfa k domu svému, aj, dcera jeho vyšla jemu vstříc s bubny a s houfem plesajících; kterou měl toliko jedinou, aniž měl kterého syna anebo jiné dcery. ³⁵ Stalo se pak, že když uzřel ji, roztrhl roucha svá a řekl: Ach, dcero má, velices mne ponižila; neboť jsi z těch, jenž mne kormoutí, poněvadž jsem tak řekl Hospodinu, aniž budu moci odvolat toho. ³⁶ Jemuž ona odpověděla: Můj otče, jestliže jsi tak řekl Hospodinu, učiň mi podle toho, jaks mluvil; když jen dal Hospodin pomstu nad nepřáteli tvými, Ammonitskými. ³⁷ Řekla také otci svému: Nechtě jen toto obdržím: Pust' mne na dva měsíce, ať jdu a vejdu na hory a opláču panenství svého, já i družičky mé. ³⁸ Který řekl: Jdi. A propustil ji na dva měsíce. Odešla tedy ona i družičky její, a oplakávala panenství svého na horách. ³⁹ A při dokonání dvou měsíců navrátila se k otci svému, a vykonal při ní slib svůj, který byl učinil. Ona pak nepoznala muže. A byl ten obyčej v Izraeli, ⁴⁰ že každého roku scházivaly se dcery Izraelské, aby plakaly nad dcerou Jefte Galádského po čtyři dni v roce.

12 Shromáždili se pak muži Efraim, a přešedše k straně půlnoční, řekli k Jefte: Proč jsi vyšel k boji proti Ammonitským a nepovolal jsi nás, abychom šli s tebou? Dům tvůj i tebe ohněm spálíme. ² K nimž řekl Jefte: Nesnáz jsem měl já a lid můj s Ammonitskými velikou; tedy povolal jsem vás, ale nevysvobodili jste mne z ruky jejich. ³ Proto vida, že jste mne nevysvobodili, odvážil jsem se života svého a táhl jsem proti Ammonitským, a dal je Hospodin v ruku mou. Ale proč jste dnes přišli ke mně? Zdali abyste bojovali proti mně? ⁴ Tedy shromáždil Jefte všechny muže Galádské a bojoval s Efraimem. A porazili muži Galád Efraimské, neboť pravili poběhlíci Efraimští: Vy Galádští jste uprostřed Efraima a uprostřed Manasses. ⁵ Odjali Galádští též i brody Jordánské Efraimským. A bylo, že když kdo z utíkajících Efraimských řekl: Nechtě přejdu, řekli jemu muži Galádští: Jsi-li Efratejský? Jestliže řekl: Nejsm, ⁶ Tedy řekli jemu: Rci hned Šibolet. A řekl: Šibolet, aniž dobře mohl vyřknout toho. Tedy pochytíce jej, zamordovali ho u brodu Jordánského. A padlo toho času z Efraima čtyřicet a dva tisíce. ⁷ Soudil pak Jefte Izraele šest let; a umřel Jefte Galádský, a pochován je v jednom z měst Galádských. ⁸ Potom soudil po něm Izraele Abesam z Betléma. ⁹ A měl třicet synů a třicet dcer, které povdával od sebe, a třicet žen přivedl odjinud synům svým. A soudil Izraele sedm let. ¹⁰ A umřev Abesam, pochován je v Betléme. ¹¹ Po něm pak soudil Izraele Elon Zabulonský; ten soudil Izraele deset let. ¹² A umřel Elon Zabulonský a pochován je v Aialon, v zemi Zabulon. ¹³ Potom soudil Izraele Abdon syn Hellelův Faratonský. ¹⁴ Ten měl čtyřicet synů a třicet vnuků, kteří jezdili na sedmdesáti mezcích; a soudil Izraele osm let. ¹⁵ Umřev pak Abdon syn Hellelův Faratonský, pohřben je ve Faraton, v zemi Efraim na hoře Amalechitské.

13 Tedy opět synové Izraelští činili to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, a vydal je Hospodin v ruce Filistinských na čtyřicet let. ² Byl pak muž jeden z Zaraha, z čeledi Dan, jménem Manue, jehož manželka byla neplodná a nerodila. ³ A ukázal se anděl Hospodinův ženě té a řekl jí: Aj, nyní jsi neplodná, aniž jsi rodila; počneš pak a porodíš syna. ⁴ Proto nyní vystříhej se, abys vína nepila anebo nápoje opojného, a abys nejedla nic nečistého. ⁵ Neboť aj, počneš a porodíš syna, a břitva ať nevchází na hlavu jeho, neboť bude to dítě od života Nazarejský Boží, a ten počne vysvobozovat Izraele z ruky Filistinských. ⁶ A přišla žena a pověděla to muži svému, řkouc: Muž Boží přišel ke mně, jehož obličej byl jako obličej anděla Božího, hrozný velmi,

13:4 Abys ... nepila ... nejedla. Plod je ovlivněn tím, co matka konzumuje. Přestože krev matky a plodu se nemísí, placenta neodfiltruje ani hormony; je-li těhotná matka ve stresu, dítě má ještě rok po narození zvýšenou hladinu stresových hormonů (adrenalinu a korti-

zolu). Ty dokážou trvale poškodit mozek, protože ho zaplavují v době kdy se rapidně vyvíjí. Řízenou terapií, obeznámenou s traumatem, lze některé následky zneutralizovat a uzdravit i v dospělém věku.

a neotázala jsem se jeho, odkud by byl, ani mi svého jména neoznámil. ⁷ Ale řekl mi: Aj, počneš a porodíš syna, proto nyní nepij vína anebo nápoje opojného, aniž jez co nečistého, neboť to dítě od života bude Nazarejský Boží až do dne smrti své. ⁸ Tedy Manue modlil se Hospodinu a řekl: Vyslyš mne, můj Pane, prosím, necht' muž Boží, kteréhož jsi byl poslal, zase přijde k nám, a naučí nás, co máme dělat s dítětem, které se má narodit. ⁹ A vyslyšel Bůh hlas Manue; neboť přišel anděl Boží opět k ženě té, když seděla na poli. Manue pak muž její nebyl s ní. ¹⁰ A proto s chvátáním běžela žena ta a oznámila muži svému, řkouc jemu: Hle, ukázal se mi muž ten, který byl ke mně dříve přišel. ¹¹ Vstav pak Manue, šel za manželkou svou, a přišed k muži tomu, řekl jemu: Ty-li jsi ten muž, který jsi mluvil k manželce mé? Odpověděl: Jsem. ¹² A řekl Manue: Necht' se nyní stane slovo tvé, ale jaká péče o to dítě a správa při něm být má? ¹³ Odpověděl anděl Hospodinův Manue: Všeho toho, o čem jsem oznámil ženě, ať se ona vystříhá. ¹⁴ Ničeho, co pochází z vinného kmene, ať neužívá, to je vína anebo nápoje opojného ať nepije, a nic nečistého ať nejí; cokoli jsem jí přikázal, ať dodrží. ¹⁵ Tedy řekl Manue andělu Hospodinovu: Prosím, necht' tě pozdržíme, a připravíme kozlíka. ¹⁶ A odpověděl anděl Hospodinův Manue: Bys mne i pozdržel, nebudu jíst pokrmu tvého, ale jestliže připravíš obět zápalnou, Hospodinu ji obětuj. Neboť nevěděl Manue, že byl anděl Hospodinův. ¹⁷ Řekl opět Manue andělu Hospodinovu: Jaké je jméno tvé, abychom, když se naplní řeč tvá, poctili tebe? ¹⁸ Jemuž odpověděl anděl Hospodinův: Proč se ptáš na jméno mé, které je divné? ¹⁹ Vzav tedy Manue kozlíka a obět suchou, obětoval to na skále Hospodinu, a on divnou věc učinil, jak na to hledí Manue a manželka jeho. ²⁰ Neboť když vstupoval plamen z oltáře k nebi, vznesl se anděl Hospodinův v plameni z oltáře, Manue pak a manželka jeho vidouce to, padli na tvář svou na zemi. ²¹ A již se více neukázal anděl Hospodinův Manue ani manželce jeho. Tedy porozuměl Manue, že to byl anděl Hospodinův. ²² A řekl Manue manželce své: Jistě my zemřeme, neboť jsme Boha viděli. ²³ Jemuž odpověděla manželka jeho: Kdyby nás chtěl Hospodin usmrtit, nebyl by přijal z rukou našich obětí zápalné a suché, aniž by nám byl ukázal čeho toho, aniž by na tento čas byl nám ohlásil věci takových. ²⁴ A tak žena ta porodila syna a nazvala jméno jeho Samson. A rostlo dítě a žehnal jemu Hospodin. ²⁵ A počal ho Duch Hospodinův ponoukat v Mahane Dan, mezi Zaraha a Estaol.

14 Šel pak Samson do Tamnata a ušel tam ženu ze dcer Filistinských. ² A navrátiv se, oznámil otci svému a mateři své, řka: Viděl jsem ženu v Tamnata ze dcer Filistinských, proto nyní vezměte mi ji za manželku. ³ A řekl mu otec jeho a matka jeho: Zdali není mezi dcerami bratří tvých a ve všem lidu mém ženy, že sobě vzít chceš manželku z Filistinských neobřezaných? Odpověděl Samson otci svému: Tuto vezměte mi, neboť mi se líbí. ⁴ Otec pak jeho a matka jeho nevěděli, že by to od Hospodina bylo a že příčiny hledá od Filistinských; neboť toho času panovali Filistinští nad Izraelem. ⁵ Tedy šel Samson a otec jeho i matka jeho do Tamnata. Když pak přišli k vinicím Tamnatským, a aj, lev mladý řvoucí potkal se s ním. ⁶ A sestoupil na něj Duch Hospodinův a roztrhl lva, jako by roztrhl kozelce, ačkoli nic neměl v rukou svých. A neoznámil otci ani mateři své, co učinil. ⁷ Přišed tedy, mluvil se ženou tou a líbila se Samsonovi. ⁸ Navracuje se pak po několika dnech, aby ji pojal, uchýlil se, aby pohleděl na mrtvého lva, a aj, v těle jeho byl roj včel a med. ⁹ A vybrav jej na ruce své, šel cestou a jedl; a přišed k otci svému a mateři své, dal jim, i jedli. Ale nepověděl jim, že z mrtvého lva vyňal ten med. ¹⁰ Tedy šel otec jeho k ženě té a učinil tam Samson hody, neboť tak činívali mládenci. ¹¹ Když pak jej viděli tam, vybrali ze sebe třicet tovaryšů, aby byli při něm. ¹² A řekl jim Samson: Vydám vám pohádku, kterou jestliže mi právě vysvětlíte za sedm dní těchto hodů a uhodnete, dám vám třicet čechlů a třicatero roucho proměnné. ¹³ Jestliže mi pak nebudete moci uhodnout, dáte vy mně třicet čechlů a třicatero roucho proměnné. Kterí odpověděli jemu: Vydej pohádku svou, ať ji slyšíme. ¹⁴ A řekl jim: Ze zžirajícího vyšel pokrm a ze silného vyšla sladkost. A nemohli uhodnout pohádky té po tři dni. ¹⁵ Stalo se pak dne sedmého (neboť byli řekli ženě Samsonově: Namluv muže svého, ať nám vyloží tu pohádku, ať nespálíme tě i domu otce tvého ohněm. Proto-liž, abyste našeho statku dostali, pozvali jste nás? Či co? ¹⁶ A plakala žena Samsonova na něj, řkouc: Jistě nenávidíš mne a nemiluješ mne; pohádku jsi vydal synům lidu mého, a mně jí nechceš povědět. Který řekl jí: Hle, otci mému a mateři neoznámil jsem, a tobě mám povědět? ¹⁷ A plakala na něj do sedmého dne, v nichž měli hody). Dne tedy sedmého pověděl jí, neboť trápila jej; která oznámila pohádku synům lidu svého. ¹⁸ Muži tedy města toho dne sedmého, dříve než slunce zapadlo, řekli jemu: Co sladšího nad med, a co silnějšího nad lva? Který řekl jim: Byste byli neorali mou jalovičkou, neuhodli byste pohádky mé. ¹⁹ A sestoupil na něj Duch Hospodinův, a šel do Aškalon, a pobil z nich třicet mužů. A vzav loupeže jejich, dal šaty proměnné těm, jež uhodli pohádku, a rozhněvav se velmi, odešel do domu otce svého. ²⁰ Žena pak Samsonova dostala se jednomu z tovaryšů jeho, kteréhož on byl k sobě připojil.

15 Stalo se pak po několika dnech, v čas žně pšeničné, že chtěje navštívit Samson ženu svou a přinést s sebou kozlíka, řekl: Vejdu k ženě své do pokoje. A nedopustil mu otec její vejíti. ² A řekl otec její: Domníval

jsem se zajisté, že ji máš v nenávisti, proto dal jsem ji tovaryši tvému. Zdali není sestra její mladší pěknější než ona? Nechat je tedy tvá místo oné. ³ A řekl jim Samson: Nebudu já potom vinen Filistinským, když jim zle učiním. ⁴ Odšed tedy Samson, nalapal tři sta lišek, a vzav pochodně, obrátil jeden ocas k druhému, a dal vše jednu pochodni mezi dva ocasy do prostředka. ⁵ Potom zapálil ty pochodně, a pustil do obilí Filistinských, a spálil jak požaté tak nepožaté, i vinice i olivoví. ⁶ A řekli Filistinští: Kdo to učinil? Jimž odpověděno: Samson zeť Tamnejského, protože vzal ženu jeho a dal ji tovaryši jeho. Tedy přišedše Filistinští, spálili ji ohněm i otce jejího. ⁷ Tedy řekl jim Samson: Ač jste učinili tak, však až se lépe vymstím nad vámi, teprv přestanu. ⁸ A zbil je na hnátech i na bedrech porážkou velikou, a odešed, usadil se na vrchu skály Etam. ⁹ Pročež vytáhli Filistinští a rozbívě stany proti Judovi, rozložili se až do Lechi. ¹⁰ Muži pak Juda řekli: Proč jste vytáhli proti nám? A odpověděli: Vytáhli jsme, abychom svázali Samsona a učinili jemu tak, jako on nám učinil. ¹¹ Tedy vyšlo tři tisíce mužů Juda k vrchu skály Etam, a řekli Samsonovi: Nevíš-liž, že panují nad námi Filistinští? Proč jsi tedy nám to učinil? A odpověděl jim: Jak mi učinili, tak jsem jim učinil. ¹² Řekli také jemu: Přišli jsme, abychom tě svázali a vydali v ruku Filistinským. Tedy odpověděl jim Samson: Přísáhněte mi, že vy se na mne neoboríte. ¹³ Tedy mluvili jemu, řkouce: Nikoli, jediné tuze svážice, vydáme tě v ruku jejich, ale nezabijeme tě. A svázali ho dvěma provazy novými a svedli jej ze skály. ¹⁴ Který když přišel až do Lechi, Filistinští radostí křičeli proti němu. Přišel pak na něj Duch Hospodinův, a učiněny jsou provazy, které byly na rukou jeho, jako nitě lněné, když v ohni hoří, a spadla pouta z rukou jeho. ¹⁵ Tedy našel čelist osličí ještě vlhkou, a vztáhna ruku svou, vzal ji a pobil ní tisíc mužů. ¹⁶ Proto řekl Samson: Čelisti osličí hromadu jednu, nýbrž dvě hromady, čelisti osličí zbil jsem tisíc mužů. ¹⁷ A když přestal mluvit, povrhl čelist z ruky své a nazval to místo Ramat Lechi. ¹⁸ Žíznil pak velice, i volal k Hospodínu a řekl: Ty jsi učinil skrze ruce služebníka svého vysvobození toto veliké, nyní pak již žízni umřu, anebo upadnu v ruku těch neobřezaných. ¹⁹ Tedy otevřel Bůh skálu v Lechi a vyšly z ní vody a napil se; i okřál a jako ožil. Proto nazval jméno její studnice vyzývajícího, která je v Lechi až do dnešního dne. ²⁰ Soudil pak Izraele za času Filistinských dvaceti let.

16 Odešel pak Samson do Gázy, a uzřev tam ženu nevěstku, vešel k ní. ² A pověděno obyvatelům Gázy: Samson přišel sem. Kterí obleslavše se, cíhali na něj v bráně města přes celou noc, a stavěli se tiše té celé noci, řkouce: Až ráno zabijeme jej. ³ Spal pak Samson až do půlnoci, a o půl noci vstal, a pochytiv vrata brány městské s oběma veřejemi a s závorou, vložil na ramena svá a vnesl je na vrch hory, která byla naproti Hebronu. ⁴ Potom pak zamiloval ženu v údolí Sorek, jejíž jméno bylo Dalila. ⁵ A přišli knížata Filistinská k ní a řekli jí: Oklamej ho a zvěz, v čem je síla jeho tak veliká, a jak bychom přemohli jej, abychom svážice, zkrotili jej; tobě pak jeden každý z nás dáme tisíc a sto lotů stříbra. ⁶ Tedy řekla Dalila Samsonovi: Prosím, oznam mi, v čem je tak veliká síla tvá, a čím bys svázán a oslaben být mohl? ⁷ Odpověděl jí Samson: Kdyby mne svázali sedmi houžvemi surovými, které ještě neuschly, tehdy zeslábnu a budu jako jiný člověk. ⁸ A přinesli jí knížata Filistinská sedm houžví surových, které ještě neuschly, a svázala ho jimi. ⁹ (V zálohách pak nastrojeni byli někteří u ní v komoře.) A řekla jemu: Filistinští na tě, Samsone. A on roztrhl houžve, jako by přetrhl nit koudelnou, přistrčenou k ohni, a není poznána síla jeho. ¹⁰ Tedy řekla Dalila Samsonovi: Aj, oklamals mne a lživě jsi mi mluvil. Prosím, oznam mi nyní, čím bys mohl svázán být? ¹¹ Který odpověděl jí: Kdyby mne tuze svázali novými provazy, jimiž by ještě nic děláno nebylo, tehdy zeslábnu a budu jako kdokoli jiný z lidí. ¹² A vzala Dalila provazy nové a svázala ho jimi a řekla jemu: Filistinští na tě, Samsone. (Zálohy pak nastrojeny byly v komoře.) A roztrhl je na rukou svých jako nitku. ¹³ Tedy řekla Dalila Samsonovi: Až dosavad jsi mne klamal a mluvils mi lež. Pověz mi, čím bys svázán být mohl. Odpověděl jí: Kdybys vetkala sedm pramenů z vlasů hlavy mé k vratidlu tkadlcovskému. ¹⁴ Což učinivši, zarazila hřebem, a řekla jemu: Filistinští na tě, Samsone. A procítiv ze sna svého, vytrhl hřeb, osnovu i s vratidlem. ¹⁵ Opět řekla jemu: Kterak ty pravíš: Miluji tě, poněvadž srdce tvé není se mnou? Již jsi mne potřikrát oklamal a neoznámils mi, v čem je tak veliká síla tvá. ¹⁶ Když tedy trápila jej slovy svými každého dne, a obtěžovala jej, znavena je duše jeho, jako by již měl umřít. ¹⁷ A otevřel jí cele srdce své a řekl jí: Břítva nevešla nikdy na hlavu mou, neboť Nazarejský Boží jsem od života matky své. Kdybych oholen byl, odešla by ode mne síla má a zeslábl bych a byl jako jiný člověk. ¹⁸ Vidouc pak Dalila, že by cele otevřel jí srdce své, poslala a zavolala knížat Filistinských těmi slovy: Pojdte ještě jednou, neboť otevřel mi cele srdce své. Tedy přišli knížata Filistinská k ní, nesouce stříbro v rukou svých. ¹⁹ A uspala ho na klíně svém a povolala holiče, a dala oholit sedm pramenů vlasů hlavy jeho. A počala jím strkat, když odešla od něho síla jeho. ²⁰ A řekla: Filistinští na tě, Samsone. Procítiv pak ze sna svého, řekl: Vyjdu jako i dříve, a probiji se skrze ně. Nevěděl však, že Hospodin odstoupil od něho. ²¹ Tedy javše ho Filistinští, vyloupili mu oči, a dovedše ho do Gázy, svázali jej dvěma řetězy železnými. A mlel v domě vězňů. ²² Potom počaly mu vlasy na hlavě dorůstat po oholení. ²³ Knížata pak Filistinská shromáždila se, aby obětovali oběť velikou bohu svému Dágonovi a aby se veselili; neboť řekli: Dal bůh náš v ruce naše Samsona nepřítele našeho. ²⁴ A když uzřel jej lid, chválili boha svého; neboť pravili: Dal bůh náš v ruce naše nepřítele

našeho a zhoubce země naší, který mnohé z našich zmrdoval. ²⁵ A stalo, když se rozveselilo srdce jejich, že řekli: Zavolejte Samsona, aby kratochvilil před námi. Tedy povolali Samsona z domu vězňů, aby hrál před nimi; i postavili ho mezi sloupy. ²⁶ Neboť řekl Samson pacholeti, které ho za ruku vodilo: Přiveď mne, ať mohu omakat sloupy, na nichž dům stojí, a oprít se o ně. ²⁷ Dům pak plný byl mužů a žen, a byla tam všechna knížata Filistinská, ano i na vrchu okolo tři tisíc mužů a žen, kteří dívali se, když Samson hrál. ²⁸ A volal Samson k Hospodinu, a řekl: Panovniče Hospodine, prosím, rozpomeň se na mne, a posilni mne, žádám, jen aspoň jednou, ó Bože, abych se jednou pomstít mohl za své obě oči nad Filistinskými. ²⁹ Objav tedy Samson oba sloupy prostřední, na nichž dům ten stál, nalehl na ně, na jeden pravou a na druhý levou rukou svou. ³⁰ Potom řekl Samson: Necht' umře život můj s Filistinskými. A nalehl silně, a padl dům na knížata a na všecken lid, který byl v něm; i bylo mrtvých, které pobil on umíraje, více než těch, které pobil, živ jsa. ³¹ Tedy přišli přátelé jeho, a všecken dům otce jeho, a vzavše jej, odešli, a pochovali jej mezi Zaraha a Estaol v hrobě Manue otce jeho. A on soudil lid Izraelský dvacet let.

17 Byl pak muž nějaký z hory Efraim, jehož jméno bylo Mícha. ² Který řekl matce své: Ten tisíc a sto stříbrných, které vzaty byly tobě, pro něž jsi zlořečila a mluvilaš přede mnou, hle, stříbro to u mne jest, já jsem je vzal. A řekla matka jeho: Požehnaný jsi, synu můj, od Hospodina. ³ Navrátil tedy ten tisíc a sto stříbrných matce své. A řekla matka jeho: Již jsem zajisté posvětila stříbro to Hospodinu z ruky své a tobě synu svému, aby udělán byl obraz rytý a slitý. Proto nyní dám je tobě. ⁴ On pak navrátil to stříbro matce své, z něhož vzala matka jeho dvě stě stříbrných, a dala zlatníku. A udělal z nich obraz rytý a slitý, který byl v domě Míchově. ⁵ Měl pak ten Mícha chrám bohů, a udělal efod a terafim, a naplnil ruce jednoho ze synů svých, aby mu byl knězem. ⁶ Toho času nebylo krále v Izraeli; jeden každý, co se mu za dobré vidělo, to činil. ⁷ Byl pak mládenec z Betléma Judova, totiž z čeledi Judovy, kterýž, jsa Levíta, byl tam hostem. ⁸ Odšel tedy člověk ten z města Betléma Judova, aby byl hostem, kdekoli by se mu nahodilo. A přišel na horu Efraim, až k domu Míchovu, jda cestou svou. ⁹ Jemuž řekl Mícha: Odkud jdeš? Odpověděl mu: Já jsem Levíta, z Betléma Judova беру se, abych byl hostem, kdekoli by mi se nahodilo. ¹⁰ A řekl jemu Mícha: Zůstaň u mne a buď mi za otce a za kněze, a budu ti dávat deset stříbrných na každý rok, a dvoje roucho i stravu tvou. A šel Levíta. ¹¹ Líbilo se pak Levítovi zůstat u muže toho, a byl u něho mládenec ten, jako jeden ze synů jeho. ¹² A posvětil Mícha rukou Levíty, a byl mu mládenec ten za kněze; a bydlil v domě jeho. ¹³ Řekl pak Mícha: Nyní vím, že mi dobře učiní Hospodin, protože mám toho Levítu za kněze.

18 V těch dnech nebylo krále v Izraeli, a toho času pokolení Dan hledalo sobě dědičného místa k bydlení, neboť se mu ještě nebylo dostalo dílu uprostřed synů Izraelských až do dne toho. ² Tedy poslali synové Dan z čeledi své pět mužů z končin svých, mužů silných z Zaraha a Estaol, aby spatřili zemi a pilně prohlédli ji, a řekli jim: Jděte, shlédněte zemi. Kterí když přišli na horu Efraim až do domu Míchova, přenocovali tam. ³ Když pak byli blízko domu Míchova, poznali hlas toho mládence Levíty, a uchýlivše se tam, řekli jemu: Kdo tě sem přivedl? Co ty zde děláš? A co ty zde máš? ⁴ Odpověděl jim: Toto mi a toto učinil Mícha, a ze mzdy najal mne, abych byl jeho knězem. ⁵ S řekli jemu: Porad se, prosíme, s Bohem, abychom věděli, zdaří-li se nám cesta naše, kterou jdeme. ⁶ Odpověděl jim kněz: Jděte v pokoji, Hospodin spravuje cestu vaši, po níž jdete. ⁷ Tedy odešlo pět mužů těch, a přišli do Lais, a viděli lid, který tam byl, bezpečně bydlící, podle obyčeje Sidonských v zahálce a bezpečnosti, a že nebylo, co by je kormoutit mělo v té zemi, ani kdo by dědičně ujmout chtěl království. K tomu i od Sidonských vzdáleni byli, aniž spříznění jaké s kým měli. ⁸ Když se pak navrátili k bratrům svým do Zaraha a Estaol, řekli jim bratři jejich: Co vy? ⁹ A odpověděli: Vstaňte a táhněme na ně, neboť shlédli jsme tu zemi, a aj, velmi dobrá je; a vy mlčíte? Neotálejte táhnout a vejít k opanování té země. ¹⁰ (Když přijdete, vejdete k lidu bezpečnému a do země prostranné;) neboť dal ji Bůh v ruku vaši, místo, v němž není žádného nedostatku jakýchkoli věcí, které na zemi být mohou. ¹¹ Tedy vyšlo z čeledi Dan odtud, totiž z Zaraha a Estaol, šest set mužů oděných v odění válečné. ¹² A vytáhnuvše, položili se u Kariatjeharim Judova; pročež nazvali to místo Mahane Dan až do dnešního dne, a je za Kariatjeharim. ¹³ A odtud táhnouce na horu Efraim, přišli až k domu Míchovu. ¹⁴ A mluvilo těch pět mužů, kteří chodili k shlédnutí země Lais, a řekli bratrům svým: Víte-liž, že v domech těchto je efod a terafim, a rytina a slitina? Proto nyní vězte, co máte činit. ¹⁵ A uchýlivše se tam, vešli do domu mládence Levíty v domě Míchově a pozdravili ho pokojně. ¹⁶ Ale šest set mužů oděných v zbroj svou válečnou, kteří byli z pokolení Dan, stáli přede dveřmi. ¹⁷ A šedše pět mužů, kteří chodili k shlédnutí země, vešli tam a vzali rytinu a efod a terafim a slitinu; kněz pak stál u vrat brány s šesti sty muži oděnými v zbroji. ¹⁸ A ti, kteří vešli do domu Míchova, vzali rytinu, efod a terafim, a slitinu. A řekl jim kněz: Co to děláte? ¹⁹ Kterí odpověděli: Mlč, vlož ruku svou na ústa svá a pojď s námi, a budeš nám za otce a za kněze. Co je lépe tobě, knězem-li být v domě jednoho člověka, či být knězem pokolení a čeledi

v Izraeli? ²⁰ A zaradovalo se srdce kněze, a vzav efod a terafim a rytinu, šel uprostřed lidu toho. ²¹ A obrátivše se odešli, a pustili napřed děti a dobytek, a co měli dražšího. ²² Když pak opodál byli od domu Míchova, tedy muži, kteří bydlili v domech blízkých domu Míchova, shromáždili se a honili syny Dan. ²³ A volali za syny Dan. Kterí ohlédnuvše se, řekli Míchovi: Co, že jsi jich tolik shromáždil? ²⁴ Odpověděl: Bohy mé, které jsem udělal, vzali jste, i kněze, a odcházíte. Co pak již budu mít? A ještě se ptáte: Co je? ²⁵ Jemuž odpověděli synové Dan: Hleď, ať více neslyšíme hlasu tvého za sebou, sice jinak oboří se na vás muži hněviví a ztratíš duši svou i duše domu svého. ²⁶ A brali se muži Dan cestou svou. A vida Mícha, že by silnější byli nežli on, obrátiv se, šel do domu svého. ²⁷ Oni pak vzavše, co byl udělal Mícha, i kněze, kteréhož měl, přitáhli do Lais k lidu zahálivému a bezpečnému; a pobili je ostrostí meče a město vypálili ohněm. ²⁸ A nebylo žádného, kdo by jim pomohl; neboť daleko byl Sidon, aniž měli spríznění s kterými lidmi. Město pak bylo v údolí, které je v Betrohob. A vystavěvše zase město, bydlili v něm. ²⁹ A nazvali jméno města toho Dan, od jména otce svého, který narozen byl Izraelovi, protože dříve jméno města toho bylo Lais. ³⁰ Postavili pak sobě synové Dan tu rytinu a Jonatan syn Gersonův, syna Mojžíšova, on i synové jeho byli kněžími v pokolení Dan, až do dne zajetí obyvatelů země. ³¹ Vystavili tedy sobě tu rytinu, kterou udělal Mícha, a byla tam po všechny dny, v nichž dům Boží byl v Sílo.

19 Stalo se také toho času, když krále nebylo v Izraeli, že muž nějaký Levíta, jsa pohostinu při straně hory Efraimské, pojal sobě ženu ženinu z Betléma Judova. ² Kterážto ženina smilnila u něho. A odešla od něho do domu otce svého do Betléma Judova a byla tam plně čtyři měsíce. ³ Vstav pak muž její, šel za ní, aby namluvě ji, zase ji přivedl, maje s sebou mládence svého a dva osly. Tedy ona uvedla jej do domu otce svého. Kterého když uzel otec té služebné, zaradoval se z příchodu jeho. ⁴ A zdržel jej tchán jeho, otec té služebné, tak že pozůstal u něho tři dni. Tu také jídali i popíjeli i nocovali. ⁵ Dne pak čtvrtého, když tím raněji vstali, vstal i on, aby odešel. Tedy řekl otec té služebné k zeti svému: Posilni se kouskem chleba, a potom půjdete. ⁶ Sedli tedy a pojedli oba spolu a napili se. Potom řekl otec služebné k muži: Poseď prosím, nýbrž pobuď přes noc a buď myslí veselé. ⁷ Když pak vstal ten muž, chtěje přece jít, mocí jej zdržel tchán jeho. A tak se vrátil a zůstal tu přes noc. ⁸ Potom dne pátého vstal tím raněji, aby se bral. A řekl otec té služebné: Posilň se, prosím. A prodělali, až se den nachýlil, neboť jedli oba. ⁹ Tedy vstal muž ten, aby šel, on i ženina jeho i mládenec jeho. A řekl mu tchán jeho, otec služebné: Aj, již se den nachýlil k večeru, prosím zůstaňte přes noc; aj, dokonává se den, pobuď přes noc zde, a buď myslí veselé, a zítra tím raněji vypravíte se na cestu svou a půjdeš k příbytku svému. ¹⁰ On pak nechtěl zůstat přes noc, ale vstav, odešel, a přišel proti Jebus, jenž je Jeruzalém, a s ním dva osli s břemeny i ženina jeho. ¹¹ Když pak byli blízko Jebus a den se velmi nachýlil, řekl mládenec pánu svému: Pojď, prosím, obraťme se do města toho Jebuzejského, abychom v něm přenocovali. ¹² Jemuž odpověděl pán jeho: Neobrátime se do města cizozemců, které není synů Izraelských, ale půjdeme až do Gabaa. ¹³ Řekl ještě mládenec svému: Pojď, abychom přišli k některému z těch míst, a zůstali přes noc v Gabaa anebo v Ráma. ¹⁴ Pomíjejíce tedy, odešli, a zapadlo jim slunce blízko Gabaa, které je Beniaminských. ¹⁵ A obrátili se tam, aby vejdouce, zůstali přes noc v Gabaa. A když tam vešel, posadil se na ulici města, protože nebyl, kdo by je přijal do domu a dal jim nocleh. ¹⁶ A aj, muž starý vracel se od práce své s pole navečer, který také byl z hory Efraimovy, a bydlil jako cizinec v Gabaa; ale lidé místa toho byli synové Jemini. ¹⁷ A když pozdvihl oči svých, uzel muže toho počestného na ulici města. A řekl jemu ten stařec: Kam se ubíráš a odkud jdeš? ¹⁸ Jemuž odpověděl: Jdeme z Betléma Judova až ke stranám hory Efraimovy, odkud jsem; neboť jsem byl odešel do Betléma Judova. Jdu pak do domu Hospodinova, a není žádného, kdo by mne přijal do domu; ¹⁹ Protože mám i slámu a obrok pro osly své, taktéž i chléb, ano i víno pro sebe a služebnou tvou, a mládence, který je se služebníkem tvým, takže v ničem nemáme nedostatku. ²⁰ A řekl muž ten starý: Měj ty pokoj. Čehokoli se nedostává, nechť já to opatřím, jen ty na ulici nezůstávej přes noc. ²¹ Tedy uvedl jej do domu svého a obrok dal oslům; potom umyvše nohy své, jedli a pili. ²² A když očerstvili srdce své, aj, muži města toho, muži nešlechtní, obklíčivše dům, tloukli na dveře a mluvili tomu muži starci, hospodáři domu, řkouce: Vyved muže toho, který vešel do domu tvého, abychom ho poznali. ²³ K nimž vyšel muž ten, hospodář domu, řekl jim: Nikoli, bratři moji, nečiňte, prosím, zlého, poněvadž všel ten muž do domu mého, neprovoďte nešlechtnosti té. ²⁴ Aj, dceru svou, která pannou jest, a ženinu jeho, ty hned vyvedu, i ponížíte jich, anebo učiníte jim, co se vám za dobré vidí; jen muži tomu nečiňte věci té hanebné. ²⁵ Ale nechtěli ho uposlechnout muži ti. Pojav tedy muž ten ženinu svou, vyvedl ji k nim ven, a poznali ji a zle jí požívali přes celou noc až do jitra; potom pustili ji, když počínalo svítat. ²⁶ Za svítání pak přišla žena ta, a padnuvši, ležela u dveří domu toho muže, kde byl pán její, až se rozednilo. ²⁷ Když pak vstal pán její ráno, otevřev dveře domu, vycházel, aby se bral dále cestou svou. A aj, žena ta, ženina jeho, ležela u dveří domu, a ruce její byly na prahu. ²⁸ Jíž řekl: Vstaň, a pojďme. A nic neodpověděla. Vzav tedy ji na osla, a vstav muž ten, odešel k místu svému. ²⁹ Když pak přišel do domu svého, vzal meč, a pochytiv ženinu svou, rozsekal ji s kostmi jejími na dvanáct kusů, a rozeslal ji po všech končinách

Izraelských. ³⁰ A bylo, že kdokoli uzřel, pravil: Nikdy se nestalo ani viděno bylo co podobného od toho času, jak vyšli synové Izraelští ze země Egyptské, až do tohoto dne. Posuďte toho pilně, poraďte se a promluďte o to.

20 A vyšli všichni synové Izraelští a shromáždilo se všechno množství jednomyslně od Dan až do Bersabé, i země Galád, k Hospodinu do Masfa. ² Kde postavili se přední všeho lidu, všechna pokolení Izraelská v shromáždění lidu Božího, čtyřikrát sto tisíc lidu pěšího válečného. ³ (Uslyšeli pak synové Benjamin, že by sešli se synové Izraelští v Masfa.) A řekli synové Izraelští: Povězte, kterak se stala nešlechtnost ta? ⁴ A odpověděv muž Levíta, manžel ženy zamordované, řekl: Do Gabaa které je Benjaminovo, přišel jsem s ženinou svou, abych tam přenocoval. ⁵ Tedy povstavše proti mně muži Gabaa, obklíčili mne v domě v noci, myslíce mne zamordovat, ženinu pak mou trápili, takže umřela. ⁶ Pročež vzav ženinu svou, rozsekal jsem ji na kusy a rozeslal jsem ji do všech krajin dědictví Izraelského; neboť nešlechtnosti a mrzkosti se dopustili v Izraeli. ⁷ Aj, všichni vy synové Izraelští jste; považte toho mezi sebou a radte se o to. ⁸ A povstav všechen lid jednomyslně, řekli: Nenavrátí se žádný z nás do příbytku svého, aniž odejde kdo do domu svého. ⁹ Ale nyní toto učiníme Gabaa, losujice proti němu. ¹⁰ Vezmeme deset mužů ze sta po všech pokoleních Izraelských, a sto z tisíce, a tisíc z desíti tisíců, aby dodávali potravu lidu, který by přitáhna do Gabaa Benjaminova, pomstil všech nešlechtností jeho, kterých se dopustilo v Izraeli. ¹¹ A sebrali se všichni muži Izraelští na to město, semknuvše se za jednoho člověka. ¹² Poslala pak pokolení Izraelská muže do všech čeledí synů Benjamin, řkouce: Jaký to zlý skutek stal se mezi vámi? ¹³ Nyní tedy vydejte ty muže bezbožné, kteří jsou v Gabaa, ať je zbijeme a odejmeme zlé z Izraele. Ale nechtěli Benjaminští slyšet hlasu bratří svých, synů Izraelských. ¹⁴ Nýbrž shromáždili se synové Benjamin z měst svých do Gabaa, aby vytáhli k boji proti synům Izraelským. ¹⁵ Toho dne načteno je synů Benjamin z měst jejich dvacet šest tisíc mužů bojovných, kromě obyvatelů Gabaa, jichž načteno bylo šest set mužů vybraných. ¹⁶ Mezi kterýmžto vším lidem bylo sedm set mužů vybraných, neužívajících pravé ruky své, z nichž každý z praku kamením házeli k vlasu, a nechybovali se. ¹⁷ Mužů pak Izraelských načteno je kromě Beniaminských čtyřikrát sto tisíc mužů bojovných; všichni tito byli muži udatní. ¹⁸ Vstavše pak, brali se do domu Boha silného a tázali se Boha, a řekli synové Izraelští: Kdo z nás půjde napřed k boji proti synům Benjamin? A řekl Hospodin: Juda půjde napřed. ¹⁹ A tak ráno vstavše synové Izraelští, položili se proti Gabaa. ²⁰ A táhli muži Izraelští k boji proti synům Benjamin a sešikovali se muži Izraelští k bitvě proti Gabaa. ²¹ Vyšedše pak synové Benjamin z Gabaa, porazili z Izraele toho dne dva a dvacet tisíc mužů na zem. ²² A posilnivše se muži lidu Izraelského, spořádali se zase k boji na místě, na kterém se prvního dne seřadili. ²³ Dříve pak šli synové Izraelští a plakali před Hospodinem až do večera. A tázali se Hospodina těmi slovy: Půjdeme-li ještě k boji proti synům Benjamin bratra našeho? Odpověděl Hospodin: Jděte proti nim. ²⁴ Tedy potýkali se synové Izraelští se syny Benjamin druhého dne. ²⁵ A vyšedše synové Benjamin z Gabaa na ně druhého dne, porazili ze synů Izraelských opět osmnáct tisíc mužů na zem, vše mužů bojovných. ²⁶ Proto vstoupili všichni synové Izraelští a všechen lid, a přišli do domu Boha silného. A plakali, usadivše se tam před Hospodinem, a postili se toho dne až do večera; obětovali též oběti zápalné a pokojné před Hospodinem. ²⁷ A tázali se synové Izraelští Hospodina (neboť tu byla truhla smlouvy Boží v těch dnech, ²⁸ A Fínes syn Eleazara, syna Aronova, stál před ní v ten čas), řkouce: Půjdeme-li ještě k boji proti synům Benjamin bratra našeho, či tak necháme? Odpověděl Hospodin: Jděte, neboť zítra dám je v ruku vaši. ²⁹ Tedy Izraelští nadělali zálohy proti Gabaa všudy kolem. ³⁰ A šli synové Izraelští proti synům Benjamin dne třetího, a sešikovali se proti Gabaa, jako dříve jednou i podruhé. ³¹ Vyšedše pak synové Benjamin proti lidu, odtrhli se od města a počali bít a mordovati lidu, jako dříve jednou i druhé po stezkách (z nichž jedna šla k Bethel a druhá do Gabaa), i po poli, a okolo třiceti mužů z Izraele. ³² A řekli synové Benjamin: Padají před námi jako i dříve. Synové pak Izraelští řekli byli: Utíkejme, abychom je odtrhli od města až ke stezkám. ³³ A v tom všichni synové Izraelští vstavše z místa svého, sešikovali se v Baltamar; zálohy také Izraelovy vyskočily z místa svého z trávníků Gabaa. ³⁴ Tedy vyšlo proti Gabaa deset tisíc mužů vybraných ze všeho Izraele a bitva se rozmáhala; oni pak nevěděli o tom, že je potkat mělo zlé. ³⁵ A porazil Hospodin Benjamin před Izraelem, a pobili synové Izraelští z Beniaminských dne toho pět a dvacet tisíc a sto mužů, vše bojovných. ³⁶ A vidouce synové Benjamin, že by poraženi byli (nebo muži Izraelští ustupovali z místa Beniaminským, ubezpečivše se na zálohy, které nadělali proti Gabaa. ³⁷ Zálohy pak pospíšily a obořily se na Gabaa, a rozvláčně troubivše zálohy, pobily všechno město ostroší meče. ³⁸ Měli pak muži Izraelští se zálohami jistý čas uložený, aby když by oni zapálili město, ³⁹ Obrátili se synové Izraelští k boji. Benjaminští pak počali bít a mordovat, a zbili ze synů Izraelských okolo třiceti mužů; neboť řekli: Jistě že padají před námi jako v první bitvě. ⁴⁰ Oheň pak počal vzhůru jít z města a sloup dýmový. A ohlédše se Benjaminští zpět, uzřeli, jak vstupuje oheň města k nebi.) ⁴¹ A že muži Izraelští obrátili se a zděšení jsou muži Benjamin, neboť viděli, že zahynutí jim nastává. ⁴² A utíkali před muži Izraelskými cestou ku poušti a bojovníci postihali je, a kteří z měst vyšli, mordovali je mezi sebou. ⁴³ A tak obklíčili Beniaminské a honili i porazili je, od Manuha až naproti Gabaa k východu slunce. ⁴⁴ Tedy padlo

Beniaminských osmnáct tisíc mužů; všichni ti byli muži silní. ⁴⁵Těch pak, kteří obrátivše se, utíkali na poušť k skále Remmon, zpaběrkovali po cestách pět tisíc mužů; potom honili je až k Gidom, a pobili z nich dva tisíce mužů. ⁴⁶A tak bylo všech, kteří padli v ten den z Beniaminských, pět a dvacet tisíc mužů bojovných, vše mužů silných. ⁴⁷A obrátilo se na poušť a uteklo k skále Remmon šest set mužů, kteří zůstali ve skále Remmon po čtyři měsíce. ⁴⁸Potom muži Izraelští navrátili se k synům Benjamin a pobili je ostrostí meče, tak lidi v městech jako zvířata, i všechno, co nalezeno bylo; také i všechna města, která ještě pozůstávala, ohněm vypálili.

21 Nadto každý z mužů Izraelských přísahou se byli zavázali v Masfa, řkouce: Žádný z nás nedá dcery své Beniaminským za manželku. ²Proto všel lid do domu Boha silného, a seděli tam až do večera před Bohem, a pozdvihnuvše hlasu svého, plakali pláčem velikým. ³A řekli: Proč Hospodine, Bože Izraelský, stalo se toto v Izraeli, aby dnes ubylo jedno pokolení z Izraele? ⁴Nazíjtrí pak ráno vstal lid, a zbudovali tam oltář, a obětovali oběti zápalné a pokojné. ⁵Řekli pak synové Izraelští: Jest-li kdo, ješto nepřišel do shromáždění tohoto ze všech pokolení Izraelských k Hospodinu? (Neboť se byli velice zapřísáhli proti tomu, kdo by nepřišel k Hospodinu do Masfa, řkouce: Bez milosti ať umře. ⁶Neboť litující synové Izraelští Beniamina bratra svého, řekli: Dnes vyhlazeno je jedno pokolení z Izraele. ⁷Jak tedy učiníme s těmi ostatky, aby ženy měly, poněvadž jsme se přísahou zavázali skrze Hospodina, že jim nedáme dcer svých za manželky?) ⁸Řekli tedy: Jest-li kdo z pokolení Izraelských, kdo nepřišel k Hospodinu do Masfa? A aj, nepřišel byl žádný do vojska z Jábes Galád do shromáždění. ⁹Neboť když sečten byl lid, a aj, nebylo tam žádného z obyvatelů Jábes Galád. ¹⁰Proto poslalo tam shromáždění to dvanáct tisíc mužů nejsilnějších, a přikázali jim, řkouce: Jděte a pobijte obyvatele Jábes Galád ostrostí meče, ženy i děti. ¹¹Toto pak učiníte: Všecky mužského pohlaví, a každou ženu, která muže poznala, zamordujete. ¹²Nalezli tedy mezi obyvateli Jábes Galád čtyři sta děveček panen, které nepoznaly muže, a přivedli je do vojska v Sílo, které bylo v zemi Kananejské. ¹³Tedy poslalo všechno to shromáždění a mluvili k synům Benjamin, kteří byli v skále Remmon, a povolali jich v pokoji. ¹⁴Proto navrátili se Beniaminští toho času. A dali jim ženy, které živé zachovali z žen Jábes Galád, ale ani tak se jim nedostávalo jich. ¹⁵Lidu pak líto bylo Beniamina, protože učinil Hospodin mezeru v pokoleních Izraelských. ¹⁶Řekli tedy starší shromáždění toho: Jak učiníme s těmi pozůstalými, aby měli ženy? Neboť vyhlazeny jsou ženy z pokolení Benjamin. ¹⁷Řekli také: Dědictví Beniaminovo pozůstalým náleží, aby nezahynulo pokolení z Izraele. ¹⁸My pak nemůžeme jim dát dcer svých za manželky; (neboť se byli přísahou zavázali synové Izraelští, řkouce: Zlořečený buď, kdo by dal manželku synům Benjamin.) ¹⁹Potom řekli: Aj, slavnost Hospodinova bývá v Sílo každého roku na místě, které je z půlnoční strany domu Boha silného, k východu slunce cestě, kterou se chodí od domu Boha silného do Sichem, a Lebnu je na poledne. ²⁰Přikázali tedy synům Benjamin, řkouce: Jděte a skrejte se v vinicích. ²¹A šetrte, a aj, když vyjdou dcery Sílo plesat v houfech, tedy vyskočíte z vinic a pochytnete sobě každý manželku svou ze dcer Sílo, a odejdete do země Benjamin. ²²Když pak přijdou otcové jejich anebo bratři jejich, aby se před námi soudili, tedy řekneme jim: Slitujte se nad námi místo nich, neboť v té válce nevzali jsme pro každého z nich manželky; také jste vy jim nedali jich, a tak nebudete nic vinni. ²³Tedy učinili tak synové Benjamin, a přivedli sobě manželky podle počtu svého z těch plesajících, které uchvátili; a odšedše, navrátili se k dědictví svému, a zbudovavše zase města svá, bydlili v nich. ²⁴A tak odešli odtud synové Izraelští toho času, jeden každý ke svému pokolení a k čeledi své; a vrátili se odtud jeden každý k dědictví svému. ²⁵Těch dnů nebylo krále v Izraeli, ale každý, co se mu vidělo, to činil.

Rút

Úvod

1 Stalo se pak za času soudců, že byl hlad v zemi. A odšel člověk z Betléma Judova a bydlil jako host v krajině Moábské s manželkou svou a se dvěma syny svými. ²Jméno pak muže toho Elimelech a jméno ženy jeho Noémi, jméno také dvou synů jeho Mahalon a Chelion, Efratejští z Betléma Judova; a přišedše do krajiny Moábské, bydlili tam. ³Umřel pak Elimelech, muž Noémi; i pozůstala ona se oběma syny svými. ⁴Kterí pojali sobě ženy Moábské; jméno jedné bylo Orfa a jméno druhé Rut. A bydlili tam téměř deset let. ⁵Umřeli také oni oba dva, Mahalon i Chelion, a zůstala žena ta po dvou synech svých a manželu svém. ⁶Tedy vstavši ona se snachami svými, navracela se z krajiny Moábské; neboť slyšela v krajině Moábské, že Hospodin navštívil lid svůj, dav jemu chléb. ⁷Vyšedši tedy z místa, na němž bydlila, a obě snachy její s ní, daly se na cestu, aby se navrátily do země Judské. ⁸Řekla pak Noémi oběma snachám svým: Jděte, navratte se jedna každá do domu matky své. Učiň Hospodin s vámi milosrdenství, jak jste i vy činili s mrtvými syny mými i se mnou. ⁹Dej vám Hospodin, abyste našly odpočinutí, jedna každá v domě muže svého. A políbila jich, ony pak pozdvihše hlasu svého, plakaly. ¹⁰A řekly jí: Obrátíme se raději s tebou k lidu tvému. ¹¹A řekla Noémi: Navratte se, dcerky mé. Proč chcete jít se mnou? Zdali ještě budu mít syny, aby byli vašimi muži? ¹²Navratte se, dcerky mé, a odejděte, neboť jsem již stará na vdávání; nýbrž bych i řekla, že mám naději, bych i noci této se vdala a syny zrodila, ¹³Zda byste na ně čekaly, až by dorostli? Zdali tou příčinou meškat se budete, abyste se neměly vdát? Ne tak, mé dcerky, neboť mé trápení větší je nežli vaše, protože ruka Hospodinova je proti mně. ¹⁴Ony pak pozdvihnuvše hlasu, opět plakaly. A Orfa políbivši tchyni svou, odešla, Rut pak přidržela se jí. ¹⁵Která řekla Noémi: Aj, příbuzná tvá navrátila se k lidu svému a k bohům svým, navrat se také za ní. ¹⁶Ale Rut řekla: Nenuť mne, abych tě opustit a od tebe odejít měla. Neboť kamkoli se obrátíš, půjdu, a kdekoli bydlit budeš, i já bydlit budu; lid tvůj lid můj a Bůh tvůj Bůh můj. ¹⁷Kdekoli umřeš, umřu, a tu pochována budu. Toto mi učiň Hospodin a toto přidej, že jen smrt rozdělí mne s tebou. ¹⁸Tedy vidouc, že si umínila, aby šla s ní, přestala k ní mluvit. ¹⁹A šly obě dvě spolu, až přišly k Betlému. A stalo se, že když přišly do Betléma, roznesla se pověst o nich po všem městě, a pravili: To-li je ta Noémi? ²⁰Jimž ona řekla: Nenazývejte mne Noémi, říkejte mi Mara; neboť hořkostí velikou naplnil mne Všemohoucí. ²¹Vyšla jsem plná, teď pak prázdnou mne zase Hospodin přivedl. Proč tedy nazýváte mne Noémi, poněvadž mne Hospodin ztrápil a Všemohoucí mne zdeptal? ²²A navrátila se Noémi s Rut Moábskou, snachou svou; navrátila se pak z krajiny Moábské. A přišly do Betléma, když počínali žnout ječmene.

2 Měla pak Noémi příbuzného po manželu svém, muže mocného z čeledi Elimelechovy, jménem Bóza. ²A řekla Rut Moábská Noémi: Necht' prosím jdu na pole sbírat klasů za tím, kdo by mi toho přál. Jíž ona řekla: Jdi, dcero má. ³Šla tedy, a přišedši, sbírala klasy na poli za ženci. Přihodilo se pak, že přišla na díl pole toho, které přináleželo Bózovi, jenž byl z čeledi Elimelechovy. ⁴A v tom přišel Bóz z Betléma, a řekl žencům: Hospodin s vámi. Kterí odpověděli jemu: Požehnej tobě Hospodin. ⁵A řekl Bóz služebníku svému, který postaven byl nad ženci: Čí je tato mladice? ⁶Odpověděl služebník ten, který postaven byl nad ženci, a řekl: Je mladice Moábská, která přišla s Noémi ze země Moábské. ⁷A řekla mi: Prosím, necht' sbírám a shromažďuji klasy mezi snopy za ženci. A přišedši, trvá od jitra až dosavad, kromě že na chvíli doma pobyla. ⁸Tedy řekl Bóz k Rut: Slyš, dcero má, nechoď sbírat na jiné pole, aniž odcházej odsud, ale přidrž se teď služebných mých. ⁹Zůstávej na tom poli, na němž budou žnout, a choď za nimi, neboť jsem přikázal služebníkům svým, aby se tebe žádný nedotýkal. Bude-li se chtít pít, jdi k nádobám, a napij se té vody, které by navázili služebníci moji. ¹⁰Tedy ona padla na tvář svou, a schýlivši se k zemi, řekla jemu: Odkud mi to, že jsem našla milost před tebou, abys se znal ke mně, která jsem cizozemka. ¹¹Odpověděl Bóz a řekl: O všem mi oznámeno je, cokoli činila tchyni své po smrti muže svého, a že opustivši otce svého a matku svou, i zemi, ve které se narodila, šla jsi mezi lid, kteréhoš dříve neznala. ¹²Odplat' tobě Hospodin za skutek tvůj, a buď mzda tvá dokonalá od Hospodina Boha Izraelského, poněvadž jsi přišla, abys pod křídly jeho doufala. ¹³Která řekla: Nalezla jsem milost před tebou, pane můj, poněvadž jsi mne potěšil, a mluvilš k srdci služebné své, ač nejsem podobná jedné ze služebných tvých. ¹⁴Tedy řekl jí Bóz: Když bude čas jíst, přístup sem, a pojez chleba, a omoč skyvu svou v octě. A posadila se při žencích, a podal jí pražmy; ona pak jedla až do sytosti, a ještě jí zbylo. ¹⁵A vstala, aby sbírala. Přikázal pak Bóz služebníkům svým, řka: Buť pak i mezi snopy sbírala, nezbraňujte jí. ¹⁶Nýbrž naschvál jí upouštějte z snopů a nechávejte, ať sbírá, a nedomlouvejte jí. ¹⁷Sbírala tedy na poli tom až do večera, a co sebrala, to vymlátila; i byla téměř míra efi ječmene. ¹⁸Který vzavši, přišla do města, a viděla

tchyně její to, co nasbírala. Vyňala také a dala jí to, co pozůstalo po nasycení jejím.¹⁹ A řekla jí tchyně její: Kdes sbírala dnes a kdes pracovala? Budiž požehnaný ten, který tě přijal. Tedy oznámila tchyni své, u koho pracovala, řkouc: Jméno muže, u kterého jsem pracovala dnes, je Bóz.²⁰ A řekla Noémi snaše své: Požehnaný je od Hospodina, že nepřestal milosrdenství svého nad živými i mrtvými. A to ještě k ní řekla Noémi: Blízky příbuzný náš a z příbuzných našich je muž ten.²¹ Řekla jí také Rut Moábská: A to mi ještě řekl: Čeládky mé přidrž se, dokud by všeho, co mého je, nedožali.²² Tedy řekla Noémi Rut nevěstě své: Dobré je tedy, dcero má, abys vycházela s děvečkami jeho, ať by na jiném poli něco nepřekazili.²³ A tak se přidržela Rut služebných Bózových a sbírala klasy, dokud nepožali ječmene a pšenice, a bydlela u tchyně své.

3 Řekla jí potom Noémi tchyně její: Má dcero, nemám-liž pohledat tobě odpočinutí, aby tobě dobře bylo?² Hleď, zdalíž Bóz ten příbuzný náš, s jehož jsi děvečkami byla, nebude převívat ječmene na humně noci této?³ Proto umej se a pomaz, roucho své také obleč a jdi na humno, však tak, aby nebylo známé muži tomu, dříve než by přestal jíst a pít.⁴ A když půjde ležet, znamenej místo, na kterém lehne, a přijdouc, pozdvihneš pláště u noh jeho, a tu se položíš; on pak oznámí tobě, co bys měla činit.⁵ Jíž Rut řekla: Cokoli mi rozkážeš, učiním.⁶ Šla tedy na to humno a učinila všechno, co jí rozkázala tchyně její.⁷ Když pak pojedl Bóz a napil se, a rozveselilo se srdce jeho, šel spát vedle stohu; přišla i ona tiše, a pozdvihnuvši pláště u noh jeho, položila se.⁸ A když bylo o půl noci, ulekl se muž ten a obrátil se, a aj, žena leží u noh jeho.⁹ A řekl: Kdo jsi ty? A ona odpověděla: Já jsem Rut, služebná tvá. Vztáhni křídlo pláště svého na služebnou svou, neboť příbuzný jsi.¹⁰ A on řekl: Požehnaná jsi ty od Hospodina, dcero má. Větší jsi nyní pobožnosti dokázala, nežli dříve, že jsi nehledala mládenců bohatých anebo chudých.¹¹ Proto nyní, dcero má, neboj se; vše, čehož žádáš, učiním tobě, neboť ví všechno město lidu mého, že jsi ty žena šlechtná.¹² A také je to pravda, že jsem příbuzný tvůj, ale je příbuzný bližší nežli já.¹³ Odpočiň tu přes noc, a když bude ráno, jestliže on bude chtít práva příbuznosti k tobě užít, dobře, nechť užije. Pakli nebude chtít práva užít k tobě, já právem příbuznosti pojmu tebe, živ je Hospodin. Spi tu až do jitra.¹⁴ A tak spala u noh jeho až do jitra. Potom vstala dříve, nežli by kdo poznat mohl bližního svého; neboť pečoval Bóz, aby někdo nezvěděl, že přišla žena ta na humno.¹⁵ A řekl: Přines loktušku, kterou se odíváš, a drž ji. A když ji držela, naměřiv jí šest měr ječmene, vložil na ni. A vešla do města.¹⁶ A přišla k tchyni své. Která řekla: Kdo jsi ty, dcero má? A vypravovala jí všechno, co jí učinil muž ten.¹⁷ A řekla: Šest měr těchto ječmene dal mi, neboť řekl ke mně: Nenavrátíš se prázdná ke tchyni své.¹⁸ A řekla jí Noémi: Počekej, dcero má, až porozumíš, jak to dopadne; neboť nepoleví muž ten, až tu věc dnes k místu přivede.

4 Tedy Bóz všed do brány, posadil se tam. A aj, příbuzný ten, o němž on byl mluvil, šel tudy. A řekl jemu: Pojď sem a poseď tuto. Který zastaviv se, usedl.² A vzav Bóz deset mužů ze starších města toho, řekl: Posadte se tuto. A posadili se.³ Tedy řekl příbuznému tomu: Díl pole, které bylo bratra našeho Elimelecha, prodala Noémi, která se navrátila z krajiny Moábské.⁴ A já jsem umínil netajit toho před tebou, a pravím: Ujmi pole to před přísedícími těmito a staršími lidu mého. Jestliže chceš koupit, kup; pakli nekoupíš, oznam mi. Neboť vím, že kromě tebe není žádného, který by měl právo koupit je, a já jsem po tobě. Tedy on řekl: Já koupím.⁵ A řekl Bóz: Když ujmeš pole to od Noémi, tedy i Rut Moábskou, manželku mrtvého, sobě pojmeš, abys vzbudil jméno mrtvého v dědictví jeho.⁶ Odpověděl příbuzný ten: Nemohu koupit, abych snad nezahladil dědictví svého. Užij ty práva příbuznosti mé, neboť já ho nemohu užít.⁷ (Byl pak ten obyčej od starodávna v Izraeli při koupi a směnách, ku potvrzení všelijakého jednání, že sezul jeden obuv svou a dal ji druhému. A to bylo na svědectví té věci v Izraeli.)⁸ Proto řekl příbuzný Bózovi: Ujmi ty. A sezul obuv svou.⁹ Tedy řekl Bóz starším těm a všemu lidu: Vy svědkové jste dnes, že jsem ujal všechno, co bylo Elimelechovo, i všechno to, co bylo Chelionovo a Mahalonovo, od Noémi.¹⁰ Ano i Rut Moábskou, ženu Mahalonovu, vzal jsem sobě za manželku, abych vzbudil jméno mrtvého v dědictví jeho a aby nebylo zahlazeno jméno mrtvého z bratří jeho, a z brány místa jeho. Vy svědkové jste dnes toho.¹¹ A řekl všecken lid, který byl v bráně města, i starší: Svědkové jsme. Dej Hospodin, aby žena vcházející do domu tvého byla jako Ráchel a jako Lía, které dvě vzdělaly dům Izraelský. Počínej sobě zmužile v Efratě a dosáhni jména v Betlémě.¹² A ať je dům tvůj jako dům Fáresa, (kteréhož porodila Támar Judovi) ze semene toho, které by dal tobě Hospodin s mladící touto.¹³ A tak Bóz pojnal sobě Rut a byla manželkou jeho. A když všel k ní, dal jí to Hospodin, že počala a porodila syna.¹⁴ A řekly ženy Noémi: Požehnaný Hospodin, který nedopustil toho, abys měla zbavena být příbuzného v tento čas, tak aby trvalo v Izraeli jméno jeho.¹⁵ On občerství duši tvou a chovat tě bude ve stáří tvém; neboť snacha tvá, která tě miluje, porodila ho, která tobě lepší jest, nežli sedm synů.¹⁶ Tedy vzavši Noémi dítě, položila je na klín svůj, a byla pěstounkou jeho.¹⁷ Daly mu pak jméno sousedky, které pravily: Narodil se syn Noémi, a nazvaly ho jménem Obéd. On je otec Izai, otce Davidova.¹⁸ A tyto jsou rody Fáresovy: Fáres zplodil

Ezrona; ¹⁹Ezron pak zplodil Rama, Ram pak zplodil Aminadaba; ²⁰Aminadab pak zplodil Názona, Názon pak zplodil Salmona; ²¹Salmon pak zplodil Bóza, Bóz pak zplodil Obéda; ²²Obéd pak zplodil Izai, Izai pak zplodil Davida.

První Samuelova

Úvod

1 Byl muž nějaký z Ramataim Zofim, z hory Efraim, jehož jméno bylo Elkána, syn Jerochama, syna Elihu, syna Tohu, syna Zuf Efratejského. ² A ten měl dvě ženy, jméno jedné Anna a jméno druhé Penenna. Měla pak Penenna děti, ale Anna neměla dětí. ³ A chodíval muž ten z města svého každého roku, aby se klaněl a obětoval Hospodinu zástupů, do Sílo, kde byli dva synové Elí, Ofni a Fínes, kněží Hospodinovi. ⁴ Když pak přišel den, v němž obětoval Elkána, dal Penenně, manželce své, a všem synům i dcerám jejím díly. ⁵ Anně pak dal díl jeden výborný, neboť Annu miloval, ale Hospodin zavřel byl život její. ⁶ Přesto kormoutila ji také velmi protivnice její, jen aby ji popouzela, protože Hospodin zavřel byl život její. ⁷ To když činíval každého roku, a Anna též chodívala do domu Hospodinova, tak ji kormoutívala protivnice; ona pak plakávala a nic nejídala. ⁸ Tedy řekl jí Elkána muž její: Anna, proč pláčeš? A proč nejíš? Proč tak truchlí srdce tvé? Zdali já nejsem tobě lepší nežli deset synů? ⁹ Vstala tedy Anna, když pojedli v Sílo a napili se; a Elí kněz seděl na stolici u veřeje chrámu Hospodinova. ¹⁰ Ona pak jsouc v hořkosti srdce, modlila se Hospodinu a plakala velmi. ¹¹ A učinila slib, řkouc: Hospodine zástupů, jestliže vzhledneš na trápení služebnice své a rozpomeneš se na mne a nezapomeneš na služebnici svou, ale dáš služebnici své plod pohlaví mužského: tedy dám jej tobě, Hospodine, po všechny dny života jeho, a břitva nevejde na hlavu jeho. ¹² A stalo se, když se dlouho modlila před Hospodinem, že Elí pozor měl na ústa její. ¹³ Ale Anna mluvila v srdci svém; jen rty její se hýbaly, hlasu pak jejího nebylo slyšet. A domníval se Elí, že by opilá byla. ¹⁴ Proto řekl jí Elí: Dlouho-liž budeš opilá? Vystřízlivěj z vína svého. ¹⁵ Odpověděla Anna, řkouc: Nikoli, pane můj, žena jsem ducha truchlivého, ani vína ani nápoje opojného jsem nepila, ale vylila jsem duši svou před Hospodinem. ¹⁶ Nepřirovnávej služebné své k ženě bezbožné, neboť z velikého myšlení a hořkosti své mluvila jsem až dosavad. ¹⁷ Jíž odpověděl Elí, řka: Jdi v pokoji, a Bůh Izraelský dej tobě k prosbě tvé, zač jsi ho prosila. ¹⁸ I řekla: Ó by nalezla děvka tvá milost před očima tvýma! Tedy odšedši žena cestou svou, pojedla, a tvář její nebyla více smutná. ¹⁹ A vstali velmi ráno, a poklonu učinivše před Hospodinem, navrátili se a přišli do domu svého do Ramata. Poznal pak Elkána Annu manželku svou, a Hospodin rozpomenul se na ni. ²⁰ A stalo se po vyplnění dnů, jak počala Anna, že porodila syna a nazvala jméno jeho Samuel; neboť řekla: Vyprosila jsem ho na Hospodinu. ²¹ Šel pak muž ten Elkána se vsí čeledí svou, aby obětoval Hospodinu oběť výroční a slib svůj. ²² Ale Anna nešla, neboť řekla muži svému: Až odchovám dítě, tehdy povedu je, aby ukáže se před Hospodinem, zůstalo tam na věky. ²³ A řekl jí Elkána muž její: Učiň, což se dobrého vidí, zůstaň, dokud neodchováš jeho. Ó by toliko utvrdil Hospodin slovo své! A tak zůstala žena a krmila syna svého, až jej i odchovala. ²⁴ Potom, když ho odchovala, vedla jej s sebou, se třemi volky a jednou efi mouky a nádobou vína, i uvedla jej do domu Hospodinova v Sílo; dítě pak ještě bylo malé. ²⁵ Tedy zabili volka a přivedli dítě k Elí. ²⁶ Ona pak řekla: Poslyš mne, pane můj. Jako je živa duše tvá, pane můj, já jsem žena ta, která jsem stála tuto s tebou, modlíc se Hospodinu. ²⁷ Za toto dítě jsem prosila a dal mi Hospodin k prosbě mé to, čeho jsem prosila od něho. ²⁸ Proto já také oddávám jej Hospodinu; po všechny dny, v nichž živ bude, oddaný je Hospodinu. A učinil tu poklonu Hospodinu.

2 A modlila se Anna a řekla: Zaplesalo srdce mé v Hospodinu a vyzdvížen je roh můj v Hospodinu; rozšířila se ústa má proti nepřítelům mým, neboť rozveselila jsem se v spasení tvém. ² Není žádný tak svatý jako Hospodin; nýbrž žádného není kromě tebe, není žádný tak silný jako Bůh náš. ³ Nemluvte již více hrdě, a nevycházej z úst vašich slovo pyšné; neboť Bůh silný vševědoucí je Hospodin, a usilování jeho jemu nepochybují. ⁴ Lučiště i silní potřeny jsou a mdlí opásání jsou silou. ⁵ Sytí z chleba jednají se k dílu a hladoví přestali lačnět, tak že neplodná porodila sedmero, a která mnoho dětí měla, znavena je. ⁶ Hospodin umrtvuje i oživuje, uvodí do pekla i vyvodí. ⁷ Hospodin ochuzuje i obohacuje, ponižuje i povyšuje. ⁸ Nuzného vyzdvihuje z prachu a z hnoje vyvyšuje chudého, aby je posadil s knížaty a stolici slávy dědičně jim dal; neboť Hospodinovy jsou pilíře země, na nichž založil svět. ⁹ On střeží noh svatých svých, ale bezbožní ve tmě umlknou; neboť ne v síle záleží síla člověka. ¹⁰ Kteří se protíví Hospodinu, setřeni budou, na takové z nebe hřímat bude. Hospodin soudit bude končiny země, a dá sílu králi svému a vyvýší roh pomazaného svého. ¹¹ A navrátil se Elkána do Ramaty, do domu svého, a pacholátko přísluhovalo Hospodinu při knězi Elí. ¹² Synové pak Elí byli bezbožní a neznali Hospodina. ¹³ Neboť těch kněží obyčej při lidu byl: Kdokoli obětoval oběť, přicházel kněžský mládenec, když se maso vařilo, maje v ruce své hák třízubý, ¹⁴ A vrazil jej do nádoby nebo do kotlíku nebo do pánve anebo do hrnce, a cokoli zachytil hák, to sobě bral kněz. Tak činívali všemu lidu Izraelskému, kteří tam přicházeli do Sílo. ¹⁵ Nýbrž dříve, než tuk zapalovali, přicházel mládenec kněžský a říkal člověku, který

obětoval: Dej masa, ať upeču knězi, neboť nevezme od tebe masa vařeného, ale syrové. ¹⁶ Jemuž odpověděl-li člověk ten: Nechť je prvé zapálen tuk a potom vezmeš sobě, čeho žádá duše tvá, on říkal: Nikoli, ale dej hned; jestliže pak nedáš, mocí vezmu. ¹⁷ A byl to hřích mládenců těch před Hospodinem velmi veliký; neboť pohrdali lidé oběťmi Hospodinovými. ¹⁸ Samuel pak přísluhoval před Hospodinem, mládenček, oděný jsa efodem lněným. ¹⁹ A matka jeho dělávala mu sukničku malou, a přinášela jemu každého roku, když přicházela s mužem svým k obětování oběti výroční. ²⁰ I požehnal Elí Elkánovi a manželce jeho, řka: Dejž tobě Hospodin sítě z ženy této za oddaného, kteréhož jsi vyžádal na Hospodinu. I odešli na místo své. ²¹ Tedy navštívil Hospodin Annu, která počala a porodila tři syny a dvě dcery. Ale mládenček Samuel rostl před Hospodinem. ²² Elí pak byl starý velmi a slyšel všecky věci, které činili synové jeho všemu Izraeli, a kterak obývali s ženami, které přísluhovaly u dveří stánku úmluvy. ²³ I řekl jim: Proč činíte takové věci? Nebo já slyším zlé slovo o vás ode všeho lidu tohoto. ²⁴ Nikoli, synové moji, neboť není dobrá pověst, kterouž já slyším, že odvracíte lid Hospodinův. ²⁵ Zhřeší-li člověk proti člověku, souditi ho bude soudce; pakli kdo zhřeší proti Hospodinu, kdo se zasadí o něho? Ale neuposlechli hlasu otce svého, nebo je chtěl zbítí Hospodin. ²⁶ Ale mládeneček Samuel prospíval a rostl, a milý byl, jakož před Hospodinem, tak i před lidmi. ²⁷ A přišel muž Boží k Elí a řekl jemu: Takto praví Hospodin: Zdali jsem se patrně nezjevil domu otce tvého, když byli v Egyptě, v domě Faraonově? ²⁸ A vyvolil jsem ho sobě ze všech pokolení Izraelských za kněze, aby obětoval na oltáři mém, a aby kadil vonnými věcmi a nosil efod přede mnou; dal jsem také domu otce tvého všecky ohnivé oběti synů Izraelských. ²⁹ Proč pošlapáváte oběť mou i suchou oběť mou, kterou jsem přikázal v příbytku tomto? A víces ctil syny své nežli mne, abyste tyli prvotinami všech obětí suchých Izraele lidu mého. ³⁰ Proto praví Hospodin Bůh Izraelský: Řekl jsem byl tobě zajisté, dům tvůj a dům otce tvého přísluhoval měl přede mnou až na věky, ale nyní praví Hospodin: Odstup to ode mne; neboť těch, kteří mne ctí, poctím, kteří pak mnou pohrdají, v pohrdání přijdou. ³¹ Aj, dny přicházejí, že odetnu rámě tvé a rámě domu otce tvého, aby nebylo starce v domě tvém. ³² A vidět budeš protivníka v příbytku Páně, ve všem, čehož Bůh štědre udílet bude Izraelovi, aniž bude starce v domě tvém po všecky dny. ³³ A ačkoli nevyhladím do konce muže od oltáře svého, abych trápil oči tvé a bolestí sužoval duši tvou, všechno však množství domu tvého zemřou v věku vyspělém. ³⁴ A to měj za znamení, co přijde na dva syny tvé, Ofni a Fínesa: oba jednoho dne umřou. ³⁵ Vzbudím pak sobě kněze věrného, který podle srdce mého a podle duše mé vše konat bude, a zbuduji jemu dům stálý, aby přísluhoval před pomazaným mým po všecky dny. ³⁶ A bude, že kdokoli pozůstane z domu tvého, přijde, aby se poklonil jemu, pro peníz stříbrný a pro skyvu chleba, a řekne: Připust' mne, prosím, k jedné třídě kněžské, abych jedl chléb.

3 Mládenček pak Samuel přísluhoval Hospodinu při Elí, a řeč Hospodinova byla vzácná v těch dnech, aniž bývalo vidění zjevného. ² Stalo se pak jednoho dne, když Elí ležel na místě svém (a již byl počal scházeti na oči, a nemohl viděti) ³ Samuel také spal, a světlo Boží ještě zhašeno nebylo v chrámě Hospodinově, v němž byla truhla Boží, ⁴ že zavolal Hospodin Samuele. Který řekl: Teď jsem. ⁵ A běžel k Elí a řekl: Teď jsem, neboť jsi mne volal. A odpověděl: Nevolal jsem, jdi zase spát. Který odšel, spal. ⁶ Opět pak Hospodin zavolal Samuele. A vstav Samuel, šel k Elí a řekl: Teď jsem, neboť jsi mne volal. A odpověděl: Nevolal jsem, synu můj; jdi zase, spi. ⁷ Samuel pak ještě neznal Hospodina a ještě nebyla mu zjevena řeč Hospodinova. ⁸ Tedy opět Hospodin zavolal Samuele po třetí. Který vstav, šel k Elí a řekl: Teď jsem, neboť jsi mne volal. Tedy porozuměl Elí, že byl Hospodin volal mládence. ⁹ A řekl Elí k Samuelovi: Jdi, spi, a bude-li tě volat, řekneš: Mluv, Hospodine, nebo slyší služebník tvůj. Odšel tedy Samuel, a spal na místě svém. ¹⁰ A přišel Hospodin, a stál a zavolal, jako i dříve, a řekl: Samueli, Samueli! Odpověděl Samuel: Mluv, neboť slyší služebník tvůj. ¹¹ A řekl Hospodin Samuelovi: Aj, já učiním věc takovou v Izraeli, kterou kdokoli uslyší, znít jemu bude v obou uších jeho. ¹² V ten den uvedu na Elí všechno to, co jsem mluvil proti domu jeho; počnu i dokonám. ¹³ A ukážu jemu, že já soudím dům jeho až na věky pro nepravost, o níž věděl; neboť znaje, že na se zlořečenství uvedí synové jeho, avšak nezabránil jim. ¹⁴ A proto jsem zapřisáhl domu Elí, že nebude vyčištěna nepravost domu Elí žádnou obětí, ani obětí suchou až na věky. ¹⁵ A spal Samuel až do jitra, a otevřel dveře domu Hospodinova; ostýchal se pak Samuel oznámit Elí toho vidění. ¹⁶ Tedy povolal Elí Samuele a řekl: Samueli, synu můj. Který odpověděl: Teď jsem. ¹⁷ A řekl: Jaká je to řeč, kterou mluvil tobě? Netaj prosím přede mnou. Toto učiní tobě Bůh a toto přidej, jestliže co zatajíš přede mnou ze všech slov, která mluvil tobě. ¹⁸ A tak oznámil jemu Samuel všecka slova a ničeho nezatajil před ním. A on řekl: Hospodin je, nechť učiní, co ráčí. ¹⁹ Rostl pak Samuel, a Hospodin byl s ním, takže nedopustil padnout žádnému slovu jeho na zem. ²⁰ Z čehož poznal všecken Izrael od Dan až do Bersabé, že Samuel je věrný prorok Hospodinův. ²¹ Neboť se jemu i potom ukazoval Hospodin v Sílo, jako se byl dříve zjevil Hospodin Samuelovi v Sílo, skrze řeč Hospodinovu.

4 A stalo se podle řeči Samuelovy všemu lidu Izraelskému. Neboť když vytáhl Izrael proti Filistinským k boji, a položili se při Eben-Ezer, Filistinští pak položili se v Afeku; ²A když se sešikovali Filistinští proti Izraelovi a již se potýkali: poražen je Izrael od Filistinských, takže jich pobito v té bitvě na poli téměř čtyři tisíce mužů. ³A navrátil se lid do stanů a řekli starší Izraelští: Proč nás dnes Hospodin porazil před Filistinskými? Vezměme k sobě ze Sílo truhlu smlouvy Hospodinovy, ať přijde mezi nás a vysvobodí nás z rukou nepřátel našich. ⁴Poslal tedy lid do Sílo a vzali odtud truhlu smlouvy Hospodina zástupů, sedícího na cherubínech. Byli také tam dva synové Elí s truhlou smlouvy Boží, Ofni a Fínes. ⁵Když pak přinesena byla truhla smlouvy Hospodinovy do vojska, vzkřikl všecken Izrael s velikým plesáním, až země zněla. ⁶Uslyševše pak Filistinští hluk plésání, řekli: Jaký je to hlas výskání velikého tohoto ve vojsku Hebrejském? A poznali, že truhla Hospodinova přišla do vojska. ⁷Proto báli se Filistinští, když praveno bylo: Přišel Bůh do vojska jejich; a řekli: Běda nám, neboť nebylo dříve nic k tomu podobného. ⁸Běda nám! Kdo nás vysvobodí z ruky těch bohů silných? Tito jsou bohové, kteří zbili Egypt všelijakou ranou i na poušti. ⁹Posilňte se a buďte muži, ó Filistinští, abyste nesloužili těm Hebrejským, jako oni sloužili vám; buďte tedy muži a bojujte. ¹⁰Bojovali tedy Filistinští a poražen je Izrael, a utkali jeden každý do stanu svého. A byla ta porážka veliká velmi, neboť padlo z Izraele třicet tisíc pěších; ¹¹Také truhla Boží vzata a dva synové Elí zabití, Ofni a Fínes. ¹²Běže pak jeden Beniaminský z bitvy, přišel do Sílo téhož dne, maje roucho roztržené a hlavu prstí posypanou. ¹³Přišel tedy, a aj, Elí seděl na stolici při cestě, hledě, neboť srdce jeho lekalo se za truhlu Boží; a když všel muž ten, a oznámil v městě, kvílilo všechno město. ¹⁴A uslyšev Elí hlas křiku toho, řekl: Jaký je to hlas hřmotu tohoto? Muž pak ten pospíchaje, přiběhl, aby oznámil Elí. ¹⁵(A byl Elí v devadesáti a osmi letech; oči také jeho byly již pošly a nemohl vidět.) ¹⁶A řekl muž ten k Elí: Já jdu z bitvy, z bitvy zajisté utekl jsem dnes. A dí jemu on: Co se tam stalo, můj synu? ¹⁷Odpověděl ten posel a řekl: Utekl Izrael před Filistinskými, také i porážka veliká stala se v lidu, ano i oba synové tvoji zabití jsou, Ofni a Fínes, a truhla Boží je vzata. ¹⁸A stalo se, že jak jmenoval truhlu Boží, spadl Elí ze stolice nazpět při úhlu brány, a tak zlomiv šíji, umřel; neboť byl muž starý a těžký. On soudil Izraele čtyřicet let. ¹⁹Snacha pak jeho, manželka Fínesova, jsouc těhotná a blízká porodu, uslyševši také tu pověst, že by truhla Boží vzata byla, a že umřel tchán její i muž její, sklonila se a porodila; neboť se obořily na ni úzkosti její. ²⁰A v ten čas, když ona umírala, řekly, které stály při ní: Neboj se, však jsi porodila syna. Která nic neodpověděla, aniž toho připustila k srdci svému. ²¹A nazvala dítě Ichabod, řkouc: Přestěhovala se sláva z Izraele; protože vzata byla truhla Boží, a umřel tchán i muž její. ²²Proto řekla: Přestěhovala se sláva z Izraele, neboť vzata je truhla Boží.

5 Filistinští pak vzali truhlu Boží a zanesli ji z Eben-Ezer do Azotu. ²Vzali tedy Filistinští truhlu Boží a vnesli ji do domu modly Dágon, a postavili ji vedle Dágonu. ³A když Azotští nazítří ráno vstali, aj, Dágon povalený ležel tváří svou na zemi před truhlou Hospodinovou. A vzali Dágonu a postavili jej na místo jeho. ⁴A když opět ráno nazítří vstali, aj, Dágon, jak upadl, ležel tváří svou na zemi před truhlou Hospodinovou; hlava pak Dágonova a obě dlaně rukou jeho uražené byly na prahu, jen ho špalek zůstal. ⁵Proto kněží Dágonovi a všichni, kteří vcházejí do domu Dágonova, nešlapají na prah Dágonův v Azotu až do tohoto dne. ⁶Tedy ztížena je ruka Hospodinova nad Azotskými a pohubila je (neboť ranila je neduhy na zadku), Azot i končiny jeho. ⁷Vidouce pak muži Azotští, co se děje, řekli: Necht' nezůstává truhla Boha Izraelského u nás, neboť těžká je ruka jeho proti nám a proti Dágonovi bohu našemu. ⁸A obeslali a shromáždili všechna knížata Filistinská k sobě a řekli: Co učiníme s truhlou Boha Izraelského? Odpověděli: Necht' je doprovována do Gát truhla Boha Izraelského. A vyprovodili tam truhlu Boha Izraelského. ⁹Stalo se pak, když ji vyprovázeli, že ruka Hospodinova přikročila k městu trápením velikým velmi, a ranila muže města od malého až do velikého, a nametalo se jim v tajných místech plno vředů. ¹⁰Z té příčiny poslali truhlu Boží do Akaron. A když přišla truhla Boží do Akaron, vykřikli Akaronští, řkouc: Přivezli k nám truhlu Boha Izraelského, aby nás umožřili i náš lid. ¹¹Proto poslavše, shromáždili všechna knížata Filistinská, a řekli: Odešlete truhlu Boha Izraelského, ať se navrátí na místo své, a neumoří nás i lidu našeho. Neboť bylo trápení smrtelné po všem tom městě, a velmi těžká byla ruka Boží tam. ¹²Muži pak, kteří nezemřeli, ranění byli neduhy na zadku, takže křik města vstupoval až k nebi.

6 Byla pak truhla Hospodinova v krajině Filistinské po sedm měsíců. ²Tedy Filistinští povolavše kněží a hadačů, řekli: Co učiníme s truhlou Hospodinovou? Oznamte nám, kterak bychom ji odeslali na místo její? ³Kteří odpověděli: Jestliže odešlete truhlu Boha Izraelského, neodesílejte jí prázdné, ale všelijak dejte jí oběť za provinění; tehdy uzdraveni budete a poznáte, proč ruka jeho neodešla od vás. ⁴A řekli: Jaká je to oběť za hřích, kterou jí dát máme? Odpověděli: Podle počtu knížat Filistinských pět zadků zlatých a pět

myši zlatých; neboť rána jednotejná je na všech, i na knížatech vašich. ⁵ Uděláte tedy podobenství zadků svých a podobenství myši svých, které pokazily zemi, i dáte slávu Bohu Izraelskému; snad polehčí ruky své nad vámi i nad bohy vašimi a nad zemí vaší. ⁶ A proč obtěžujete srdce svá, jako jsou obtížili Egypťští a Faraó srdce své? Zdali, když divné věci prokázal při nich, nepropustili jich, a oni odešli? ⁷ A proto udělejte vůz nový jeden a vezměte dvě krávy otelené, na které jha nebylo vzládáno, a zapřáhněte ty krávy do vozu, a zavřete telata jejich doma, aby za nimi nešla. ⁸ A vezmouce truhlu Hospodinovu, postavte ji na vůz; nádoby pak zlaté, které jste dali jí za provinění, položte ve skřínce po boku jejím a propusťte ji, ať odejde. ⁹ A dbejte: Jestliže cestou k cíli svému půjde do Betsemes, on je nám způsobil všechno toto zlé přenáravné; pakli nic, poznáme, že ne ruka jeho dotkla se nás, ale náhodou nám to přišlo. ¹⁰ Učinili tedy ti muži tak, a vzavše dvě krávy otelené, zapřáhli je do toho vozu, a telata jejich zavřeli doma. ¹¹ A postavili truhlu Hospodinovu na vůz, i skříňku i myši zlaté a podobizny zadků svých. ¹² A šly přímo krávy cestou, která vede do Betsemes, silnicí jednou přece jdouce a říčice, aniž se uchýlily napravo anebo nalevo. Knížata také Filistinská šla za nimi až ku pomezí Betsemes. ¹³ Betsemští pak žali tehdy pšenici v údolí, a pozdvihnouše oči svých, uzerli truhlu; i veselili se, vidouce ji. ¹⁴ A když přijel vůz na pole Jozue Betsemského, tu se zastavil. A byl tu kámen veliký. Tedy rozsekavše dříví vozu toho i ty krávy, obětovali je v oběť zápalnou Hospodinu. ¹⁵ Levitové pak složili truhlu Hospodinovu i skříňku, která byla při ní, v níž byly nádoby zlaté, a postavili na ten kámen veliký. Muži pak Betsemští dodávali oběti zápalných, a obětovali oběti v ten den Hospodinu. ¹⁶ Co viděvše knížata Filistinská, navrátili se do Akaron téhož dne. ¹⁷ Tito jsou pak zadkové zlatí, které dali Filistinští za své provinění Hospodinu, za Azot jeden, za Gázu jeden, za Aškalon jeden, za Gát jeden, za Akaron jeden. ¹⁸ Myši také zlaté, podle počtu všech měst Filistinských, za patero knížetství, od města hrazeného až do vsi nehrazené, a až ke kameni tomu velikému, na němž postavili truhlu Hospodinovu, který je až do tohoto dne na poli Jozue Betsemského. ¹⁹ Pobil pak Hospodin z mužů Betsemských, kteří hleděli do truhly Hospodinovy, pobil, pravím, z lidu padesát tisíců a sedmdesát mužů. A kvílil lid, protože učinil Hospodin v lidu porážku velikou. ²⁰ Proto řekli muži Betsemští: Kdo bude moci obstát před Hospodinem Bohem svatým tímto? A ke komu odejde od nás? ²¹ A poslali posly k obyvatelům Kariatjeharim, řkouce: Vrátili zase Filistinští truhlu Hospodinovu; přijďte, vezměte ji k sobě.

7 Tedy přišli muži Kariatjeharim a vzali odtud truhlu Hospodinovu a vnesli ji do domu Abinadabova na pahrbek, a Eleazara syna jeho posvětili, aby strážil truhly Hospodinovy. ² Stalo se pak, že od toho času, jak zůstala truhla v Kariatjeharim, když bylo přeběhlo mnoho dní, a byl již rok dvacátý, teprv se roztoužil všecken dům Izraelský po Hospodinu. ³ Neboť byl mluvil Samuel ke všemu domu Izraelskému, řka: Jestliže celým srdcem svým obracíte se k Hospodinu, odejměte bohy cizí z prostředku sebe i Astarota a ustavte srdce své při Hospodinu a služte jemu samému, a vysvobodí vás z ruky Filistinských. ⁴ A tak zavrhl synové Izraelští Bálím i Astarota a sloužili Hospodinu samému. ⁵ Byl také řekl Samuel: Shromážděte všecken lid Izraelský do Masfa, a modlit se budu za vás Hospodinu. ⁶ A shromáždili se do Masfa, a vážice vodu, vylévali před Hospodinem, a postíce se v ten den, řekli tam: Zhřešili jsme proti Hospodinu. A soudil Samuel syny Izraelské v Masfa. ⁷ Uslyšavše pak Filistinští, že synové Izraelští shromáždili se do Masfa, vytáhla knížata Filistinská proti Izraelovi. Což když uslyšeli synové Izraelští, báli se příchodu Filistinských. ⁸ Pročež řekli synové Izraelští Samuelovi: Nepřestávej volat za nás k Hospodinu Bohu našemu, aby nás vysvobodil z ruky Filistinských. ⁹ Vzav tedy Samuel beránka jednoho, který ještě sál, obětoval ho celého v oběť zápalnou Hospodinu. A modlil se Samuel Hospodinu za Izraele a uslyšel jej Hospodin. ¹⁰ A bylo, že když Samuel obětoval oběť zápalnou, Filistinští přiblížili se, aby bojovali proti Izraelovi, ale zahrměl Hospodin hřímáním náramným v ten den nad Filistinskými, a potřel je a poraženi jsou před tvářmi Izraele. ¹¹ Vytáhše pak muži Izraelští z Masfa, stíhali Filistinské a bili je až pod Betchar. ¹² Tehdy vzav Samuel kámen jeden, položil jej mezi Masfa a mezi Sen, a nazval jméno jeho Eben-Ezer; neboť řekl: Až potud pomáhal nám Hospodin. ¹³ A tak sníženi jsou Filistinští a netáhli více na pomezí Izraelské; a byla ruka Hospodinova proti Filistinským po všechny dny Samuelovy. ¹⁴ Navracena jsou také města Izraelovi, která byli Filistinští odtrhli od Izraele, počna od Akaron až do Gát; i pomezí jejich vysvobodil Izrael z ruky Filistinských. A byl pokoj mezi Izraelem a Amorejskými. ¹⁵ A soudil Samuel Izraele po všechny dny života svého. ¹⁶ A chodě každého roku, obcházel Bethel a Galgala i Masfa, a soudil Izraele na všech těch místech. ¹⁷ (Potom navracíval se do Ramata, neboť tam byl dům jeho, a tam soudil Izraele.) Tam také zbudoval oltář Hospodinu.

8 Když pak zestárnul Samuel, ustanovil syny své za soudce v Izraeli. ² A bylo jméno syna jeho prvorozeného Joel, a jméno druhého Abia; ti byli soudcové v Bersabé. ³ Nechodili pak synové jeho po cestách jeho, ale uchýlili se po lakomství, a berouce dary, převraceli soud. ⁴ Shromáždili se tedy všichni starší Izraelští a přišli

k Samuelovi do Ramata. ⁵ A řekli jemu: Aj, tys již zestárnul a synové tvoji nechodí po cestách tvých; proto nyní ustanov nám krále, aby soudil nás, jako je u všech národů. ⁶ A nelíbila se ta řeč Samuelovi, že řekli: Dej nám krále, aby nás soudil. Proto modlil se Samuel Hospodinu. ⁷ Tedy řekl Hospodin Samuelovi: Uposlechni hlasu lidu ve všem, co mluví tobě; neboť ne tebou jsou pohrdli, ale mnou pohrdli, abych nekraloval nad nimi. ⁸ Podle všech skutků těch, které činili od onoho dne, v němž jsem je vyvedl z Egypta, až do tohoto dne, když opustili mne a sloužili bohům cizím, tak oni činí i tobě. ⁹ Proto nyní uposlechni hlasu jejich, avšak nejprv osvědč pilně před nimi, a oznam jim obyčej krále, který nad nimi kralovat bude. ¹⁰ A mluvil Samuel všechny řeči Hospodinovy k lidu, kteří krále žádali od něho. ¹¹ A řekl: Tento bude obyčej krále, který kralovat bude nad vámi: Brát bude syny vaše a dá je k vozům svým a nadělá sobě z nich jezdce a běhat budou před vozem jeho. ¹² Také ustanoví je sobě za hejtmany nad tisíci a za padesátníky, a aby jemu orali roli jeho, a žali obilí jeho, též aby jemu dělali nástroje válečné a přípravy k vozům jeho. ¹³ Dcery také vaše brát bude, aby dělaly masti a byly kuchařky a pekařky. ¹⁴ Nadto pole vaše a vinice vaše, i olivoví vaše nejvýbornější pobere a rozdá služebníkům svým. ¹⁵ Také z toho, což zasejete, a z vinic vašich desátky brát bude, a dá komorníkům a služebníkům svým. ¹⁶ Též služebníky vaše a služebné vaše a mládence vaše nejzpůsobnější, i osly vaše vezme, aby jimi dělal dílo své. ¹⁷ Ze stád vašich desátky brát bude a vy budete jemu za služebníky. ¹⁸ A budete volat v ten den příčinou krále vašeho, kterého byste sobě vyvolili, a nevyslyší vás Hospodin dne toho. ¹⁹ Nechtěl však lid uposlechnout řeči Samuelovy, a řekli: Nikoli, ale král bude nad námi, ²⁰ Abychom i my také byli, jako všechny jiné národy, a soudit nás bude král náš, a vycházej před námi, bojovat bude za nás. ²¹ Vyslyšev tedy Samuel všecka slova lidu, oznámil je Hospodinu. ²² A řekl Hospodin Samuelovi: Uposlechni hlasu jejich a ustanov jim krále. Proto řekl Samuel mužům Izraelským: Jděte jeden každý do města svého.

9 Byl pak muž z pokolení Benjamin, jménem Cis, syn Abiele syna Seror, syna Bechorat, syna Afia, syna muže Jemini, muž udatný. ² Ten měl syna jménem Saule, mládence krásného, takže žádného ze synů Izraelských nebylo pěknějšího nad něj; od ramene svého vzhůru převyšoval všechny lid. ³ Byly se pak ztratily oslice Cis, otce Saulova. A řekl Cis Saulovi synu svému: Vezmi ihned s sebou jednoho ze služebníků a vstana, jdi, hledej oslic. ⁴ A tak šel přes horu Efraim a prošel až do země Salisa, a nic nenalezli; prošli také zemi Sálím, a nic nenalezli. Ještě přešli i zemi Jemini, a nenalezli. ⁵ Když pak přišli do země Zuf, řekl Saul služebníkovi svému, který byl s ním: Pojď a navraťme se, aby otec můj nechaje těch oslic, neměl starosti o nás. ⁶ Který řekl jemu: Aj, nyní muž Boží je v městě tomto, a muž ten je znamenitý; cokoli praví, všechno se tak stává. Prosím, jděme tam, zdali by oznámil nám cestu naši, kterou bychom jít měli. ⁷ Odpověděl Saul služebníkovi svému: Aj, půjdeme. Co pak přineseme muži tomu? Neboť jsme chléb vytrávili z pytlíků našich, ani daru nemáme, který bychom přinesli muži Božímu. Co máme? ⁸ A doložil služebník, odpovídaje Saulovi, a řekl: Hle, našel jsem u sebe čtvrt lotu stříbra; to dám muži Božímu, aby nám oznámil cestu naši. ⁹ (Za starodávna v Izraeli tak říkával každý, kdo jít měl raditi se s Bohem: Pojdte, a půjdeme až k vidoucímu. Neboť ten, který nyní slove prorok, za starodávna sloul vidoucí.) ¹⁰ Řekl tedy Saul služebníkovi svému: Dobrá je řeč tvá, nu, jděme. A šli do města, ve kterém byl muž Boží. ¹¹ A když vcházeli na horu města, potkali se s děvečkami, vycházejícími vážit vody. A řekli jim: Je-li zde vidoucí? ¹² Které odpověděly jim a řekly: Je. Hle, a on před tebou, spěš tedy; neboť dnes přišel do města, protože obětuje dnes lid na té hoře. ¹³ Hned jak vejdete do města, tedy naleznete ho, dříve než vstoupí na horu k jídlu. Lid zajisté nebude jíst, dokud on nepřijde, neboť on požehná oběti, a potom pozvaní jíst budou. A proto jděte, neboť v tuto chvíli naleznete ho. ¹⁴ A šli do města. A když vcházeli doprostřed města, aj, Samuel vycházel proti nim, aby vstoupil na tu horu. ¹⁵ Hospodin pak zjevil Samuelovi o jeden den dříve, nežli přišel Saul, řka: ¹⁶ V tuto chvíli zítra pošlu k tobě muže ze země Benjamin, kterého pomazeš, aby byl vůdce lidu mého Izraelského, a vysvobodí lid můj z ruky Filistinských; vzhlédl jsem zajisté na lid svůj, neboť přišlo volání jeho ke mně. ¹⁷ A když Samuel ušel Saule, řekl jemu Hospodin: Aj, teď ten muž, o kterém pravil jsem tobě: ten spravovat bude lid můj. ¹⁸ Tedy přistoupil Saul k Samuelovi v bráně, a řekl: Ukaž mi, prosím, kde je tuto dům vidoucího? ¹⁹ A odpověděl Samuel Saulovi: Já jsem vidoucí. Vstup přede mnou na horu a budete dnes jíst se mnou; potom ráno propustím tě, a cokoli je v srdci tvém, oznámím tobě. ²⁰ O oslice pak, které se ztratily dnes třetí den, nic se nestarej, neboť nalezeny jsou. Ale na koho žádost všeho Izraele? Zdali ne na tebe a na všechny dům otce tvého? ²¹ A odpověděl Saul a řekl: Zdali já nejsem syn Jemini, z nejmenšího pokolení Izraelského? Ano i čeleď má je nejchatrnější ze všech čeledí pokolení Benjaminova. Proč jsi tedy ke mně mluvil taková slova? ²² A pojav Samuel Saule i služebníka jeho, uvedl je do pokoje, a dal jim místo nejpřednější mezi pozvanými, jichž bylo okolo třiceti mužů. ²³ A řekl Samuel kuchaři: Dej sem ten díl, který jsem dal tobě, o kterémž jsem řekl: Schovej jej obzvlášť. ²⁴ Když tedy přinesl kuchař plece i s tím, co se ho přidrželo, položil Samuel před Saule, a řekl: Teď, co pozůstalo, vezmi sobě, jez; až k této chvíli zajisté zachováno je to pro tebe, jak jsem řekl: Lidu jsem pozval. A jedl Saul se Samuelem v ten den. ²⁵ A když sešli z hory do města, mluvil se Saulem na vrchní podlaže. ²⁶ Potom vstali velmi ráno. A stalo se, když záře

vzházela, že zavolal Samuel Saule nahoru, řka: Vstaň a propustím tě. Vstal tedy Saul a vyšli oba ven, on i Samuel. ²⁷ A když přicházeli na konec města, řekl Samuel Saulovi: Rci služebníku, ať jde napřed (i šel); ty pak pozastav se málo, až oznámím řeč Boží.

10 Tedy vzal Samuel nádobku oleje a vylil na hlavu jeho a políbil ho a řekl: Aj, teď pomazal tě Hospodin nad dědictvím svým za vůdce. ² Když půjdeš dnes ode mne, nalezněš dva muže u hrobu Ráchel v končinách Beniamin v Zelzachu. Kterí řeknou tobě: Nalezeny jsou oslice, jichž jsi chodil hledat. A aj, otec tvůj nechav péče o oslice, stará se o vás, pravě: Kterak udělám proo syna svého? ³ A odejda odtud dále, přijdeš až k rovině Tábor. A potkají se s tebou tam tři muži vstupující k Bohu do Bethel, jeden nesa tři kozelce, druhý nesa tři pecny chleba a třetí nesa lahvice vína. ⁴ Kterí když tě pozdraví, dají ti dva chleby, které přijmeš z rukou jejich. ⁵ Potom přijdeš na pahrbek Boží, na kterém je stráž Filistinská. A když tam vejdeš do města, potká se s tebou zástup proroků sestupujících z hory, a před nimi loutna, buben i píšťalka a harfa, a oni prorokovat budou. ⁶ A sestoupí na tě Duch Hospodinův a prorokovat budeš s nimi, a proměněn budeš v muže jiného. ⁷ Když tedy seběhnou se tato znamení při tobě, učiň, cokoli najde ruka tvá, neboť Bůh s tebou je. ⁸ Potom sestoupíš přede mnou do Galgala, a aj, já sestoupím k tobě, abych obětoval oběti zápalné, též abych obětoval oběti pokojné. Po sedm dní čekat budeš, až přijdu k tobě, a ukážu ti, co bys měl činit. ⁹ A bylo, když se obrátil, aby šel od Samuele, že Bůh proměnil srdce jeho v jiné, a seběhla se všechna ta znamení dne toho. ¹⁰ A přišli tam ku pahrbku, a aj, zástup proroků proti němu, a sestoupil na něj Duch Boží, a prorokoval uprostřed nich. ¹¹ Stalo se tedy, že všichni, kdo ho znali dříve, viděli, jak prorokuje s proroky. Pročez mluvil každý jeden k druhému: Co se to stalo synu Cis? Zdali také Saul mezi proroky? ¹² A odpověděl jeden odtud a řekl: A kdo je otec jejich? Proto přišlo to v přísloví: Zdali také Saul mezi proroky? ¹³ A přestav prorokovat, přišel na horu. ¹⁴ Řekl pak strýc Saulův jemu a k služebníku jeho: Kam jste chodili? Odpověděl: Hledat oslice; když jsme pak poznali, že jich není, přišli jsme k Samuelovi. ¹⁵ A řekl strýc Saulův: Pověz mi prosím, co vám řekl Samuel? ¹⁶ Odpověděl Saul strýci svému: Oznámil nám jenom, že by nalezeny byly oslice. Ale ze strany království nic mu neoznámil, co mluvil Samuel. ¹⁷ Svolal pak Samuel lid k Hospodinu do Masfa, ¹⁸ A řekl synům Izraelským: Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Já jsem vyvedl Izraele z Egypta a vysvobodil jsem vás z ruky Egypťských, nýbrž z ruky všech království sužujících vás. ¹⁹ Ale vy dnes zavrhlí jste Boha svého, který sám vyprošťuje vás ze všech zlých věcí vašich a z úzkostí vašich, a řekli jste jemu: Krále ustanov nad námi. Proto nyní postavte se před Hospodinem po pokoleních svých a po tisících svých. ²⁰ A když Samuel kázal přistupovat všem pokolením Izraelským, přišlo na pokolení Beniamin. ²¹ Potom kázal přistupovat pokolení Beniamin po čeledích jich, a přišlo na čeleď Matri, a přišlo na Saule, syna Cis. A hledali ho, a není nalezen. ²² Proto ptali se opět Hospodina: Přijde-li ještě sem ten muž? A odpověděl Hospodin: Aj, skryl se mezi nádobím. ²³ Tedy běželi a vzali ho odtud. A postavil se uprostřed lidu a převyšoval všechen lid od ramene svého vzhůru. ²⁴ A řekl Samuel všemu lidu: Vidíte-li, koho vyvolil Hospodin, že mu není podobného ve všem lidu? Proto vzkřikl všechen lid, a řekli: Živ buď král! ²⁵ A oznamoval Samuel lidu o správě království a vepsal to do knihy, kterou položil před Hospodinem. Potom propustil Samuel všechen lid, jednoho každého do domu jeho. ²⁶ Také i Saul odešel do domu svého do Gabaa; a odešla s ním vojska, jichž srdcí Bůh se dotekl. ²⁷ Ale lidé nešlechtní řekli: Tento-liž nás vysvobodí? A pohrdali jím, ani mu pocty nepřinesli. On pak činil se neslyše.

11 Tedy přitáhl Náhas Ammonitský a položil se proti Jábes v Gálad. A řekli všichni muži Jábes k Náhasovi: Učiň s námi smlouvu a budeme ti sloužit. ² Jimž odpověděl Náhas Ammonitský: Na ten způsob učiním s vámi smlouvu, jestliže každému z vás vyloupím oko pravé a uvedu to pohanění na všechen Izrael. ³ A řekli jemu starší Jábes: Propůjč nám sedm dní, ať rozešleme posly po všech končinách Izraelských, a nebude-li žádného, kdo by nás vysvobodil, tedy vyjdeme k tobě. ⁴ Když pak přišli ti poslové do Gabaa Saulova a mluvili ta slova v uši lidu, pozdvihli všichni hlasu svého a plakali. ⁵ A aj, Saul šel za voly s pole. A řekl Saul: Co je lidu, že pláče? A vypravovali jemu slova mužů Jábes. ⁶ Tedy sestoupil Duch Boží na Saule, když uslyšel slova ta, a rozhněvala se prchlivost jeho náramně. ⁷ A vzav pár volů, rozsekal je na kusy, a rozeslal po všech krajinách Izraelských po týchž poslech, řka: Kdo by koli nešel za Saulem a za Samuelem, tak se stane s voly jeho. A připadl strach Hospodinův na lid, a vyšli jako muž jeden. ⁸ A sečetl je v Bezecku; a bylo synů Izraelských třikrát sto tisíc, a mužů Juda třicet tisíců. ⁹ A řekli těm poslům, kteří byli přišli: Takto povíte mužům Jábes v Galád: Zítرا budete vysvobozeni, když slunce vzejde. A přišli poslové a oznámili mužům Jábes, kteří zaradovali se. ¹⁰ Tedy řekli muži Jábes Ammonitským: Ráno vyjdeme k vám, abyste nám učinili, cokoli se vám za dobré vidět bude. ¹¹ Nazítří pak rozdělil Saul lid na tři houfy; a vskočili doprostřed vojska v čas jitřního bdění, a bili Ammonitské, až slunce dobře vzešlo; kteří pak byli pozůstali, rozprchli se, tak že nezůstalo z nich ani dvou pospolu. ¹² A řekl lid Samuelovi: Kdo je ten, jenž pravil: Zdali Saul kralovat bude nad námi? Vydejte ty

muže, ať je pobijeme. ¹³ Ale Saul řekl: Nebude dnes žádný zabit, poněvadž dnes učinil Hospodin vysvobození v Izraeli. ¹⁴ A řekl Samuel lidu: Přijďte a pojďte do Galgala, obnovíme tam království. ¹⁵ Šel tedy všechen lid do Galgala a ustanovili tam Saule za krále před Hospodinem v Galgala, a obětovali také tam oběti pokojné před Hospodinem. A veselil se tam Saul a všichni muži Izraelští velmi velice.

12 Mluvil pak Samuel ke všemu Izraelovi: Aj, uposlechl jsem hlasu vašeho ve všem, co jste mluvili ke mně, a ustanovil jsem nad vámi krále. ² A nyní aj, král jde před vámi, já pak zestárnul jsem se a zešedivěl, a synové moji, aj, mezi vámi jsou. Já také chodil jsem před vámi od své mladosti až do dnešního dne. ³ Avšak aj, teď jsem. Vydejte svědectví proti mně před Hospodinem a před pomazaným jeho, vzal-li jsem čího vola, anebo vzal-li jsem čího osla, utiskl-li jsem koho, ublížil-li jsem komu, anebo vzal-li jsem od koho úplatek, abych na něm přehlédl něco, a navrátím vám. ⁴ Odpověděli: Neutiskl jsi nás, aniž jsi ublížil nám, aniž jsi co vzal z ruky kterého člověka. ⁵ Řekl ještě jim: Svědek je Hospodin proti vám, svědek je i pomazaný jeho v tento den, že jste nenalezli při mně ničeho. A řekl lid: Svědek je. ⁶ Tedy řekl Samuel lidu: Hospodin je svědek, který učinil Mojžíše a Arona a který vyvedl otce vaše ze země Egyptské. ⁷ Proto nyní postavte se, ať s vámi v soud vejdu před Hospodinem o všechny spravedlivé skutky Hospodinovy, které učinil s vámi i s otci vašimi. ⁸ Když byl vešel Jákob do Egypta, volali otcové vaši k Hospodinu; a poslal Hospodin Mojžíše a Arona, kteří vyvedli otce vaše z Egypta a usadili je na tomto místě. ⁹ A když se zapomenuli na Hospodina Boha svého, vydal je v ruku Zizary, knížete vojska Azor, a v ruku Filistinských, též v ruku krále Moábského, kteří bojovali proti nim. ¹⁰ Ale když volali k Hospodinu a řekli: Zhřešili jsme, neboť jsme opustili Hospodina a sloužili jsme Bálům a Astarot, protož nyní vysvobod' nás z ruky nepřátel našich a sloužit budeme tobě: ¹¹ A poslal Hospodin Jerobále a Bedana a Jefte a Samuele, a vytrhl vás z ruky nepřátel vašich okolních, a bydlili jste bezpečně. ¹² Potom vidouce, že Náhas král synů Ammon přitáhl proti vám, řekli jste mi: Nikoli, ale král bude kralovat nad námi; ještě Hospodin Bůh váš je králem vašim. ¹³ Nyní tedy, aj, král, kterého jste zvolili, za něhož jste žádali, a aj, Hospodin ustanovil ho nad vámi králem. ¹⁴ Budete-li se bát Hospodina a jemu sloužit a poslouchat hlasu jeho, a nebudete-li se vzpěčovat řeči Hospodinově, tak i vy i král, který kraluje nad vámi, obstojíte, jdouce za Hospodinem Bohem vašim. ¹⁵ Pakli nebudete poslouchat hlasu Hospodinova, ale odporovat budete řeči jeho, bude ruka Hospodinova proti vám, jako i proti otcům vašim. ¹⁶ Ještě se teď pozastavte, a vizte věc tuto velikou, kterou učiní Hospodin před očima vašima. ¹⁷ Zdali není dnes žeň pšeničná? Volat budu k Hospodinu, i vydá hřímání a dešť, tak že poznat a vidět musíte, jak je to velmi zlá věc, které jste se dopustili před očima Hospodinovýmá, žádavše sobě krále. ¹⁸ Proto volal Samuel k Hospodinu, a vydal Hospodin hřímání a dešť v ten den. A bál se všechen lid Hospodina velmi i Samuele. ¹⁹ A řekl všechen lid Samuelovi: Modli se za služebníky své Hospodinu Bohu svému, abychom nezemřeli; neboť jsme přidali ke všem hříchům našim i toto zlé, že jsme sobě žádali krále. ²⁰ A řekl Samuel lidu: Nebojte se. Učinili jste sice všechno to zlé, však proto neodstupujte zpět od Hospodina, ale služte Hospodinu celým srdcem svým. ²¹ Neodstupujte, pravím, následující marnosti, totiž cizích bohů, kteří nic neprospívají, aniž vysvobozují, neboť jsou marnost. ²² Neopustí zajisté Hospodin lidu svého pro jméno své veliké; neboť zalíbilo se Hospodinu, aby vás sobě zbudoval v lid. ²³ Ode mne také odstup to, abych měl hřešit proti Hospodinu a přestávat modlit se za vás, nýbrž navádět vás budu na cestu dobrou a přímou. ²⁴ A však bojte se Hospodina a služte jemu v pravdě celým srdcem svým; neboť vidíte, jak veliké věci učinil s vámi. ²⁵ Jestliže pak přece zle činit budete, i vy i král váš zahynete.

13 Saul tedy prvního léta kralování svého (kraloval pak dvě léta nad Izraelem) ² Vybral sobě tři tisíce z Izraele. A bylo jich se Saulem dva tisíce v Michmas a na hoře Bethel, a tisíc bylo s Jonatou v Gabaa Benjaminově; ostatek pak lidu rozpustil jednoho každého do příbytku jeho. ³ A pobil Jonata stráž Filistinských, kterou měli na pahrbku, a uslyšeli to Filistinští. Tedy Saul troubil v troubu po vší zemi, řka: Ať to slyší Hebrejští. ⁴ A tak slyšel všechen Izrael, že bylo praveno: Pobil Saul stráž Filistinských, pročež také zoškliven byl Izrael mezi Filistinskými. A svolán je lid za Saulem do Galgala. ⁵ Filistinští pak sebrali se k boji proti Izraelovi, třicet tisíc vozů a šest tisíc jezdců, a lidu ve množství, jako je písku na břehu mořském. A vytáhli a položili se v Michmas na východ Betaven. ⁶ A proto muži Izraelští vidouce, že jim úzko (nebo byl soužen lid), skryl se lid v jeskyních a v ohradách a ve skalách a v horách, i v jámách. ⁷ Hebrejští také přepravili se přes Jordán do země Gád a Galád. Saul pak ještě byl v Galgala, a všechen lid děsil se, jda za ním. ⁸ A očekával tu po sedm dní podle času uloženého od Samuele; a když nepřicházel Samuel do Galgala, rozešel se lid od něho. ⁹ Tedy řekl Saul: Přineste ke mně oběť zápalnou a oběti pokojné. A obětoval oběti zápalné. ¹⁰ Když pak již dokonat obětování oběti zápalné, aj, Samuel přicházel, a Saul vyšel proti němu, aby ho přivítal. ¹¹ A řekl Samuel: Co jsi učinil? Odpověděl Saul: Když jsem viděl, že se lid rozchází ode mne, a ty nepřicházíš k uloženému dni,

a Filistinští byli shromážděni v Michmas: ¹² A řekl jsem: Nyní případnou Filistinští na mne v Galgala, a tváří Hospodinově nemodlil jsem se. Takž jsem se opovážil a obětoval jsem oběti zápalné. ¹³ Tedy řekl Samuel Saulovi: Bláznivě jsi učinil, nezachovals příkázání Hospodina Boha svého, které přikázal tobě; neboť nyní byl by utvrdil Hospodin království tvé nad Izraelem až na věky. ¹⁴ Ale již nyní království tvé neobstojí. Vyhledal Hospodin sobě muže podle srdce svého, jemuž rozkázal Hospodin, aby byl vůdce nad lidem jeho; neboť jsi nezachoval, což přikázal Hospodin. ¹⁵ Vstav pak Samuel, vstoupil z Galgala do Gabaa Benjaminova. A Saul načel lidu, který zůstával při něm, okolo šesti set mužů. ¹⁶ Saul tedy a Jonata syn jeho, i lid, který zůstával s nimi, byli v Gabaa Benjaminově, Filistinští pak leželi v Michmas. ¹⁷ A vyšli zhoubcové z vojska Filistinského na třetiny rozdělení. Houf jeden obrátil se k cestě Ofra, k zemi Sual; ¹⁸ A houf druhý obrátil se na cestu Betoron; houf pak třetí pustil se cestou krajiny, která patří k údolí Seboim na poušti. ¹⁹ Kováře pak žádného nanelázalo se ve vsi zemi Izraelské; neboť byli řekli Filistinští: Aby sobě Hebrejští nenadělali mečů a kopí. ²⁰ Proto chodívali všichni Izraelští k Filistinským, aby ostřil sobě jeden každý radlici svou, a motyku svou, sekeru svou i vidle své, ²¹ Sic jinak byly šterbiny na radlicích, motykách, vidlicích třírohých a sekerách; také i o zaostření ostnu bývalo těžko. ²² A bylo, že v čas boje nanelázalo se meče ani kopí u žádného z lidu toho, který byl se Saulem a s Jonatou, toliko u Saule a u Jonaty syna jeho. ²³ Vyšla pak stráž Filistinských k cestám Michmas.

14 Stalo se pak jednoho dne, že řekl Jonata syn Saulův služebníku, který nosil zbroj jeho: Pojď, půjdeme ke stráži Filistinských, která je na oné straně. Ale otci svému toho nepověděl. ² Saul však zůstával na kraji pahrbku pod jabloní zrnatou, která byla v Migron; a lidu, který byl s ním, bylo okolo šesti set mužů, ³ Taktéž Achiáš syn Achitobův, bratra Ichabodova, syna Finesova, syna Elí, kněze Hospodinova v Sílo, který nosil efod. Ale lid nevěděl, že by odešel Jonata. ⁴ Mezi těmi pak průchody, jimiž pokoušel se Jonata přejít ke stráži Filistinských, byla skála příkrá k přecházení z této strany, též skála příkrá k přecházení z oné strany; jméno jedné Bóses, a jméno druhé Seneh. ⁵ Jedna skála byla na půlnoci proti Michmas a druhá na poledne proti Gabaa. ⁶ A řekl Jonata služebníku, který nosil zbroj jeho: Pojď, přejdeme ke stráži těch neobřezaných, snad bude Hospodin s námi; neboť není nesnadné Hospodinu zachovat ve mnoze anebo v mále. ⁷ Odpověděl oděncem jeho: Učiň, cokoli je v srdci tvém, obrať se, kam chceš; aj, budu s tebou podle vůle tvé. ⁸ A řekl Jonata: Aj, my jdeme k mužům těm a ukážeme se jim. ⁹ Jestliže řeknou nám takto: Počkejte, až přijdeme k vám, stůjme na místě svém, a nechodme k nim. ¹⁰ Pakli by řekli takto: Vstupte k nám, jdeme, neboť vydal je Hospodin v ruku naši. To zajisté nám bude za znamení. ¹¹ Ukázali se tedy oba dva stráži Filistinských. A řekli Filistinští: Hle, Hebrejští lezou z děr, v nichž se byli skryli. ¹² A mluvili někteří ze stráže té k Jonatovi a k oděnci jeho, a řekli: Vstupte k nám a povíme vám něco. Pročž řekl Jonata k oděnci svému: Pojď za mnou, neboť je vydal Hospodin v ruku Izraele. ¹³ A tak lezl po čtyřech Jonata a oděncem jeho za ním. A padali před Jonatou a oděncem jeho mordoval je, jda za ním. ¹⁴ A to byla porážka první, v níž zbil Jonata a oděncem jeho okolo dvaceti mužů, jako v půl honech rolí dvěma volům s záprež. ¹⁵ Proto byl strach v tom ležení a na tom poli i na všem tom lidu; strážní i oni loupežníci děsili se též, až se země třásla, neboť byla v strachu Božím. ¹⁶ A vidouce strážní Saulovi v Gabaa Benjaminově, oznámili, jak množství to narůzno prchá, a vždy více se potírá. ¹⁷ Saul pak řekl lidu, který s ním byl: Vyhleďte i hned a zvězte, kdo z našich odešel. A když vyhledávali, hle, Jonaty nebylo a oděnce jeho. ¹⁸ A řekl Saul Achiášovi: Postav sem truhlu Boží. (Truhla pak Boží toho času byla se syny Izraelskými.) ¹⁹ A stalo se, když ještě mluvil Saul ke knězi, že hřmot, který byl ve vojsku Filistinských, více se rozcházel a rozmáhal. Proto řekl Saul knězi: Spust ruku svou. ²⁰ Shromáždili se tedy Saul i všecken lid, který s ním byl, a přišli až k té bitvě; a aj, byl meč jednoho proti druhému s hřmotem velmi velikým. ²¹ Hebrejští pak někteří byli s Filistinskými dříve, kteří táhli s nimi polem sem i tam; i ti také obrátili se a stáli při lidu Izraelském, který byl se Saulem a s Jonatou. ²² Všichni také muži Izraelští, kteří se skryli na hoře Efraim, když uslyšeli, že by utíkali Filistinští, honili je i oni v té bitvě. ²³ A vysvobodil Hospodin toho dne Izraele. Boj pak protáhl se až do Betaven. ²⁴ A ačkoli muži Izraelští utrápili se toho dne, však Saul zavázal lid s přísahou, řka: Zlořečený muž, který by jedl chléb dřívě, než bude večer, a než se pomstím nad nepřáteli svými. A tak neokusil všecken lid chleba. ²⁵ Všecken pak lid té krajiny šli do lesa, kde bylo hojnost medu po zemi. ²⁶ A když vešel lid do lesa, viděl tekoucí med; žádný však nepřičinil k ústům svým ruky své, neboť se bál lid té přísahy. ²⁷ Ale Jonata neslyšev, že otec jeho zavazoval lid přísahou, vztáhl hůl, kterou měl v ruce své, a omočil konec její v plástu medu, a obrátil ruku svou k ústům svým; a rozsvítily se oči jeho. ²⁸ Odpovídaje pak jeden z lidu, řekl: Velikou přísahou zavázal otec tvůj lid, řka: Zlořečený muž, který by jedl chléb dnes, ačkoli zemdlel lid. ²⁹ Tedy řekl Jonata: Zkormoutil otec můj lid země. Pohleďte, prosím, jak se rozsvítily oči mé, hned jak jsem okusil maličko medu toho. ³⁰ Čím více kdyby se byl směle najedl dnes lid z loupeží nepřátel svých, kterých dosáhl? Nebyla-liž by se nyní stala větší porážka Filistinských? ³¹ A tak bili toho dne Filistinské od Michmas až do Aialon; a znivil se lid náramně. ³² Proto obrátil se lid k loupeži, a nabravše ovcí a volů i telat, zbili

je na zemi; i jedl lid se krví. ³³ A pověděli Saulovi, řkouce: Aj, lid hřeší proti Hospodinu, jeda s krví. Který řekl: Přestoupili jste příkázání. Přivalte i hned ke mně kámen veliký. ³⁴ Opět řekl Saul: Rozejděte se mezi lid a rcete jim: Přiveďte ke mně jeden každý vola svého a jeden každý dobytče své, a bijte tuto a jezte, a nebudete hřešit proti Hospodinu, jedouce se krví. Přivedli tedy všechn lid jeden každý vola svého rukou svou té noci a zabýjeli tu. ³⁵ Zbudoval také Saul oltář Hospodinu; to nejprvnější oltář udělal Hospodinu. ³⁶ Potom řekl Saul: Pustme se po Filistinských v noci, a budeme je loupit až do jitra, aniž zůstavujeme z nich koho. Kterí řekli: Cokoli se vidí za dobré, učin. Ale kněz řekl: Přistupme sem k Bohu. ³⁷ A tázal se Saul Boha: Pustím-li se za Filistinskými? Dáš-li je v ruku Izraelovu? A neodpověděl mu v ten den. ³⁸ Proto řekl Saul: Přistupujte sem všecka knížata lidu, a vyzvězte a vyhledejte, kdo se je dopustil dnes hříchu nějakého? ³⁹ Neboť živ je Hospodin, který vysvobozuje Izraele, že byť pak i na Jonatovi synu mém to bylo, smrtí umře. A neodpověděl jemu žádný ze všeho lidu. ⁴⁰ Řekl také všemu Izraelovi: Buďte vy na jedné straně, já pak a Jonata syn můj budeme na druhé straně. Odpověděl lid Saulovi: Učin, co se za dobré vidí. ⁴¹ Proto řekl Saul Hospodinu Bohu Izraelskému: Ukaž spravedlivě. A přišlo na Jonatu a Saule, lid pak z toho vyšel. ⁴² A řekl Saul: Vrzte los mezi mnou a mezi Jonatou synem mým. A postižen je Jonata. ⁴³ Řekl tedy Saul Jonatovi: Pověz mi, co jsi učinil? A pověděl mu Jonata a řekl: Jen jsem okusil maličko medu koncem holi, kterou jsem měl v ruce své, a aj, proto-li mám umřít? ⁴⁴ Odpověděl Saul: Toto učin mi Bůh a toto přidej, že smrtí umřeš, Jonato. ⁴⁵ A řekl lid Saulovi: Co tedy umřít má Jonata, který učinil vysvobození toto veliké v Izraeli? Odstup to, živ je Hospodin, že nespadne vlas z hlavy jeho na zemi, poněvadž s pomocí Boží učinil to dnes. A vyprostil lid Jonatu, tak aby nebyl usmrčen. ⁴⁶ Tedy odtáhl Saul od Filistinských; Filistinští také navrátili se k místu svému. ⁴⁷ Saul pak uvázav se v království nad Izraelem, bojoval vůkol se všemi nepřáteli svými, s Moábskými a se syny Ammon a s Edomem, i s králi Soba a s Filistinskými; a kamkoli se obracel, ukrutnost provodil. ⁴⁸ Sebrav také vojska, porazil Amalecha, a vysvobodil Izraele z ruky zhoubců jeho. ⁴⁹ Byli pak synové Saulovi: Jonata a Jesuí a Melchisua; a jména dvou dcer jeho, jméno prvorozené Merob, jméno pak mladší Míkol. ⁵⁰ A jméno manželky Saulovy Achinoam, dcera Achimaasova; jméno pak hejtmana vojska jeho Abner, syn Ner, strýce Saulova. ⁵¹ Nebo Cis byl otec Saulův, a Ner otec Abnerův, syn Abielův. ⁵² Byla pak válka veliká s Filistinskými po všechny dny Saulovy, proto kohokoli Saul viděl muže silného a kohokoli udatného, bral ho k sobě.

15 Řekl pak Samuel Saulovi: Hospodin poslal mne, abych tě pomazal za krále nad lidem jeho, nad Izraelem, pozoruj tedy nyní hlasu slov Hospodinových. ² Takto praví Hospodin zástupů: Rozpomenul jsem se na to, co činil Amalech Izraelovi, že se položil proti němu na cestě, když se bral z Egypta. ³ Proto ihned táhni a zkaz Amalecha a zahladte jako proklaté všechno, co má. Neslitovávej se nad ním, ale zahub od muže až do ženy, od malého až do toho, který prsí požívá, od vola také až do ovce, a od velblouda až do osla. ⁴ Sebral tedy Saul lid, a sečetl je v Telaim, dvakrát sto tisíc pěších a deset tisíc mužů Judských. ⁵ A přitáhl Saul až k městu Amalechovu, aby bojoval v údolí jeho. ⁶ A řekl Saul Cinejským: Jděte, oddělte se, vyjděte z prostředku Amalechitských, abych vás s nimi nezahladil; neboť vy jste učinili milosrdenství se všemi syny Izraelskými, když šli z Egypta. A tak odešel Cinejský ze středu Amalecha. ⁷ A porazil Saul Amalecha od Hevilah, kudy se chodí do Sur, které je naproti Egyptu. ⁸ Jal také Agaga krále Amalechitského živého, lid pak všechn vyhladil ostrostí meče. ⁹ A zachoval Saul a lid jeho Agaga, a nejlepší bravery a skoty a krmný dobytek, a berany i všechno, co lepšího bylo, a nechtěli vyhubit jich; co pak bylo ničemného a churavého, to zahubili. ¹⁰ A proto stalo se slovo Hospodinovo k Samuelovi, řkoucí: ¹¹ Žel mi, že jsem Saule ustanovil za krále, neboť odvrátil se ode mne a slov mých nevyplnil. A rozhorlil se Samuel náramně a volal k Hospodinu celou noc. ¹² Vstav pak Samuel, šel vstříc Saulovi ráno. A oznámili Samuelovi, řkouce: Saul přišel na Karmel, a aj, připravil sobě místo, a odtud hnuv se, táhl a sestoupil do Galgala. ¹³ A když přišel Samuel k Saulovi, řekl jemu Saul: Požehnaný ty od Hospodina, vyplnil jsem slovo Hospodinovo. ¹⁴ Samuel pak řekl: Jaké pak je to bečení ovcí těch v uších mých, a řvaní volů, které já slyším? ¹⁵ Odpověděl Saul: Od Amalechitských přihnali je; neboť zachoval lid, co nejlepšího bylo z bravu a skotu, aby to obětoval Hospodinu Bohu tvému, ostatek pak jsme zahladili jako proklaté. ¹⁶ A řekl Samuel Saulovi: Dopuť, ať oznámím tobě, co mi mluvil Hospodin noci této. Dí jemu: Oznam. ¹⁷ Tedy řekl Samuel: Zdali jsi nebyl maličký sám u sebe? A přece učiněn jsi hlavou pokolení Izraelských, a pomazal tě Hospodin za krále nad Izraelem. ¹⁸ A poslal tě Hospodin na cestu a řekl tobě: Jdi, zahub jako proklaté hříšníky ty Amalechitské, a bojuj proti nim, dokud byste nevyhladili jich. ¹⁹ Proč jsi tedy neuposlechl hlasu Hospodinova, ale obrátil jsi se k loupeži, a učinil zlou věc před očima Hospodinovýmá? ²⁰ Odpověděl Saul Samuelovi: Však jsem uposlechl hlasu Hospodinova, a šel jsem cestou, kterou poslal mne Hospodin, a přivedl jsem Agaga krále Amalechitského, i Amalechitské jako proklaté vyhubil jsem. ²¹ Ale lid vzal z loupeží brav a skot přední z věcí proklatých, k obětování Hospodinu Bohu tvému v Galgala. ²² A řekl Samuel: Zdali libost takovou má Hospodin v zápalech a v obětech, jako když se poslušenství koná hlasu Hospodinova? Aj, poslouchat lépe je, nežli obětovat, a ku poslušenství stát, nežli tuk skopců přinášet. ²³ Neboť

vzpoura je takový hřích jako čarodějnictví, a přestoupit příkázání jako modlářství a podobizny. Poněvadž jsi pak zavrhl řeč Hospodinovu, i on také zavrhl tě, abys nebyl králem. ²⁴Tedy řekl Saul Samuelovi: Zhřešil jsem, že jsem přestoupil rozkaz Hospodinův a slova tvá, neboť jsem se bál lidu a povolil jsem hlasu jejich. ²⁵Proto nyní odpusť, prosím, hřích můj, a navrať se se mnou, ať se pomodlím Hospodinu. ²⁶A řekl Samuel Saulovi: Nenavrátím se s tebou; neboť jsi zavrhl řeč Hospodinovu, tebe také zavrhl Hospodin, abys nebyl králem nad Izraelem. ²⁷A když se obrátil Samuel, aby odešel, Saul uchytil křídlo pláště jeho, i odtrhlo se. ²⁸Tedy řekl jemu Samuel: Odtrhl Hospodin království Izraelské dnes od tebe a dal je bližnímu tvému, lepšímu, než jsi ty. ²⁹Však proto vítěz Izraelský klamat nebude, ani želeť; neboť není člověkem, aby měl čeho želeť. ³⁰On pak řekl: Zhřešil jsem, ale vždy mne cti, prosím, před staršími lidu mého a před Izraelem, a navrať se se mnou, abych se pomodlil Hospodinu Bohu tvému. ³¹A navrátil se Samuel, šel za Saulem, a pomodlil se Saul Hospodinu. ³²Řekl pak Samuel: Přiveďte ke mně Agaga, krále Amalechitského. A šel k němu Agag nádherně; neboť řekl Agag: Jistě odešla hořkost smrti. ³³Ale Samuel řekl: Jako uvedl sirobu na ženy meč tvůj, tak osiří matka tvá nad jiné ženy. A rozsekal Samuel Agaga na kusy před Hospodinem v Galgala. ³⁴Potom odšel Samuel do Ráma, Saul pak vstoupil do domu svého, do Gabaa Saulova. ³⁵A již potom více Samuel neviděl Saule až do dne smrti své; však oplakával Samuel Saule. Hospodin pak želel toho, že učinil Saule králem nad Izraelem.

16 Řekl pak Hospodin Samuelovi: A dokudž ty budeš oplakávat Saule, poněvadž jsem já ho zavrhl, aby nekraloval nad Izraelem? Naplň roh svůj olejem a pojď, pošlu tě k Izai Betlémskému; neboť jsem vybral sobě ze synů jeho krále. ²A řekl jemu Samuel: Kterak mám jít? Neboť Saul uslyše, zabije mne. Odpověděl Hospodin: Jalovici ze stáda vezmeš s sebou a díš: Přišel jsem, abych obětoval Hospodinu. ³A pozveš Izai k oběti, já ti pak ukážu, co bys měl činit; a pomazeš mi toho, o kterém já tobě povím. ⁴A tak učinil Samuel, jak mu byl mluvil Hospodin, a přišel do Betléma. A uleknuvše se starší města, vyšli proti němu a řekli: Pokojný-li je příchod tvůj? ⁵Odpověděl: Pokojný. Abych obětoval Hospodinu, přišel jsem. Posvěťte se a pojdte k oběti se mnou. Posvětil také Izai a synů jeho a pozval jich k oběti. ⁶Když pak přišli, vida Eliába, řekl: Jistě před Hospodinem je pomazaný jeho. ⁷Ale Hospodin řekl Samuelovi: Nehleď na tvárnost jeho a na vzrůst postavy jeho, neboť jsem ho zavrhl; neboť nepatřím, nač patří člověk. Člověk zajisté hledí na to, co je před očima, ale Hospodin hledí k srdci. ⁸A povolal Izai Abinadaba a kázal mu jít před Samuele. Který řekl: Také ani toho nevyvolil Hospodin. ⁹Rozkázal též Izai jít Sammovi. A řekl: Ani toho nevyvolil Hospodin. ¹⁰Tak rozkázal Izai jít sedmi synům svým před Samuele. Ale Samuel řekl Izai: Ani těch nevyvolil Hospodin. ¹¹Potom řekl Samuel Izai: Jsou-li to již všichni synové? Odpověděl: Ještě zůstává nejmladší, a aj, pase ovce. Tedy řekl Samuel Izai: Pošli a vezmi jej; neboť aniž sedneme za stůl, dokud on sem nepřijde. ¹²A poslal a přivedl ho. (Byl pak on ryšavý, krásných očí a libého vzezření.) A řekl Hospodin: Vstana, pomaz ho, neboť to je on. ¹³Proto vzal Samuel roh s olejem, a pomazal ho uprostřed bratrů jeho. A odpočinul Duch Hospodinův na Davidovi od toho dne i potom. A Samuel vstav, odešel do Ráma. ¹⁴Tak Duch Hospodinův odešel od Saule, a nepokojil ho duch zlý od Hospodina. ¹⁵Služebníci pak Saulovi řekli jemu: Aj, teď duch Boží zlý nepokojí tě. ¹⁶Nechť, prosím, rozkáže pán náš služebníkům svým, kteří stojí před tebou, ať hledají muže, který by uměl hrát na harfu, aby, když by přišel na tě duch Boží zlý, hrál rukou svou, a tobě aby lehčeji bylo. ¹⁷Tedy řekl Saul služebníkům svým: Prosím, vyhledejte mi muže, který by uměl dobře hrát, a přiveďte ke mně. ¹⁸A odpověděl jeden ze služebníků a řekl: Aj, viděl jsem syna Izai Betlémského, který umí hrát, muže udatného a bojovného, též správného a krásného, a je s ním Hospodin. ¹⁹Proto poslal Saul posly k Izai, řka: Pošli mi Davida syna svého, který je při stádu. ²⁰Tedy Izai vzal osla, chléb a nádobu vína a kozelce jednoho, a poslal po Davidovi synu svém Saulovi. ²¹Když pak přišel David k Saulovi, stál před ním; i zamiloval ho velmi, a učiněn je jeho oděncem. ²²Potom poslal opět Saul k Izai, řka: Prosím, nechť David stojí přede mnou, neboť našel milost před očima máma. ²³A bývalo, že kdykoli napadal duch Boží Saule, David, bera harfu, hrával rukou svou; i míval Saul polehčení a lépe mu bývalo, neboť ten duch zlý odstupoval od něho.

17 A sebrali Filistiňští vojska svá k boji a shromáždili se u Socho, které je Judovo, a položili se mezi Socho a Azeka na pomezí Dammim. ²Ale Saul a muži Izraelští sebravše se, položili se v údolí Elah, a sešikovali se k bitvě proti Filistinským. ³A stáli Filistiňští na hoře ze strany jedné, a Izraelští stáli na hoře ze strany druhé, a údolí bylo mezi nimi. ⁴A vyšel muž bojovník z vojska Filistinského, Goliáš jménem, z Gát, vysoký šest loket a dlaň. ⁵Přilba pak ocelová na hlavě jeho, a v pancíř obrněný byl oblečen, kterýžto pancíř vážil pět

17:2 Údolí. Hebrejský výraz pro „údolí“ Elah je *emek* (עמק), široké údolí, skoro rovina, obklopená horami, na rozdíl od „údolí“ ve verši 3, kde se střetl David s Goliášem (viz pozn. 3).

17:3 Údolí. Údolí, do něhož z protilehlých stran hleděly nepřátelské

armády a kde se Goliáš rouhal, je úzké, prakticky o průřezu ve tvaru písmene „V“. Hebrejské slovo, kterým je označeno, je *Gai* (גַּי). To by napovídalo, že ke střetu došlo spíše na východním konci údolí Elah, kde se zužuje.

tisíc lotů oceli. ⁶ Těž plechovice ocelové byly na nohách jeho, a pavéza ocelová mezi rameny jeho. ⁷ A dřevo u kopí jeho jako vratidlo tkalcovské, železo pak ostré kopí jeho vážilo šest set lotů železa; a ten, který nosil zbraň jeho, šel před ním. ⁸ A postavil se, a volal na vojska Izraelská, rka k nim: Nač jste to vyšli, vojensky se sešikovavše? Zdáli já nejsem Filistinský a vy služebníci Saulovi? Vyberte ze sebe muže, který by sestoupil ke mně. ⁹ Jestliže mi bude moci odolat a zabije mne, tedy budeme služebníci vaši; pakli já přemohu jej a zabiji ho, budete vy služebníci naši, a sloužit budete nám. ¹⁰ Pravil také ten Filistinský: Já jsem dnes zhaněl vojska Izraelská. Vydejte mi muže, abychom se bili spolu. ¹¹ A když uslyšel Saul i všechen Izrael slova Filistinského taková, ulekli se a báli se velmi. ¹² David pak ten syn muže Efratejského z Betléma Judova (jehož jméno Izai, kterýž měl osm synů, a již byl zestárnul za dnů Saule, přibliživ se k lidem sešlým. ¹³ Tři také synové Izai starší šedše, táhli na vojnu se Saulem. Jména těch tří synů jeho, kteří byli šli k boji: Eliáb prvorozený a druhý po něm Abinadab, třetí pak Samma. ¹⁴ Ale David byl nejmladší. A tak ti tři synové starší odešli se Saulem). ¹⁵ David tedy odšel od Saule a navrátil se, aby pásł stádo otce svého v Betlémě. ¹⁶ A přicházel ten Filistinský ráno a večer, a stavěl se po čtyřicet dní. ¹⁷ Tedy řekl Izai Davidovi synu svému: Vezmi i hned pro bratry své efi pražmy této a deset chlebů těchto, a běž do vojska k bratrům svým. ¹⁸ A deset syrečků mladých těchto doneseš hejtmanu, a navštívě bratry své, pozdravíš jich, a žold jejich vyzvedneš. ¹⁹ Saul pak i oni, i všichni muži Izraelští byli v údolí Elah, bojující proti Filistinským. ²⁰ A tak vstav David tím raněji a zanechav stáda při strážném, vzal to a šel, jak mu byl přikázal Izai. A přišel až k ležení, a aj, vojsko vycházelo do šiku a křičelo k bitvě. ²¹ A sešikovali se Izraelští, také i Filistinští, vojsko proti vojsku. ²² Proto David zanechav břemene, které ze sebe složil u strážného při břemenech, běžel do vojska; a když přišel, tázal se bratrů svých, jak se mají. ²³ A když on s nimi mluvil, aj, muž bojovník jménem Goliáš, Filistinský z Gát, vycházel z vojska Filistinských a mluvil jako i prvě; co slyšel i David. ²⁴ Všichni pak muži Izraelští, jak uzřeli toho muže, utíkali před tváří jeho a báli se náramně. ²⁵ A mluvili Izraelští mezi sebou: Viděli-li jste toho muže, který vyšel? Neboť aby pohanění uvedl na Izraele, vyšel. Kdo by ho zabil, obohatí ho král bohatstvím velikým, a dceru svou dá jemu, i dům otce jeho osvobodí v Izraeli. ²⁶ A mluvil David mužům, kteří stáli u něho, a řekl: Co bude dáno muži tomu, který by zabil toho Filistinského a odjal pohanění od Izraele? Neboť kdo je Filistinský neobřezaný ten, že pohanění uvodí na vojsko Boha živého? ²⁷ Odpověděl jemu lid v táž slova, rka: To bude dáno muži, který by ho zabil. ²⁸ A uslyšev Eliáb, bratr jeho nejstarší, že mluví s těmi muži, rozhněval se Eliáb velmi na Davida, a řekl: Proč jsi sem přišel? A komus nechal kolik asi těch ovcí na poušti? Znáš já pýchu tvou a zlost srdce tvého, žeš přišel dívat se bitvě. ²⁹ A řekl David: Co jsem pak učinil? Zda mi nebylo poručeno? ³⁰ Tedy šel od něho k jinému, jehož se tázal jako i dříve. A odpověděl jemu lid tak jako i dříve. ³¹ A tak roznesla se slova, která mluvil David, a oznámili je Saulovi. Který povolal ho. ³² A řekl David Saulovi: Nechtě se neleká srdce člověka pro něho; služebník tvůj půjde a bude se bít s Filistinským tímto. ³³ Ale Saul řekl Davidovi: Nebudeš moci jít proti Filistinskému tomu, abys se potýkal s ním; neboť mládeneček jsi, on pak je muž bojovný od mladosti své. ³⁴ Odpověděl David Saulovi: Služebník tvůj pastýřem byl stáda otce svého, a když přicházel lev anebo medvěd a bral dobytče ze stáda, ³⁵ Já stíhal jsem ho a bil jsem jej, a vydíral jsem je z hrdla jeho. Pakli se na mne obořil, tedy ujma ho za čelist, bil jsem jej, až jsem ho i zabil. ³⁶ I lva i medvěda zabil služebník tvůj; bude tedy Filistinský neobřezanec ten jako který z nich, neboť zhaněl vojska Boha živého. ³⁷ Řekl také David: Hospodin, který vytrhl mne z moci lva a z moci medvěda, on mne vytrhne z ruky Filistinského tohoto. Tedy řekl Saul Davidovi: Jdi, a Hospodin buď s tebou. ³⁸ A dal Saul obléci Davida v šaty své, a vstavil přílbu ocelovou na hlavu jeho a oblékl ho v pancíř. ³⁹ Připásal také David meč jeho na ty šaty jeho, a chtěl jít, ale že tomu nezvykl, proto řekl David Saulovi: Nemohu v tom jít, neboť jsem nepřivykl. A složil to David ze sebe. ⁴⁰ A vzav hůl svou do ruky své, vybral sobě pět kamenů hladkých z potoka, a vložil je do mošničky pastýřské, kterou měl, totiž do pytlíku, a prak svůj v ruce nesl, a přiblížil se k Filistinskému. ⁴¹ Bral se také i Filistinský, jda a přibližuje se k Davidovi, a muž ten, který nesl zbraň jeho, šel před ním. ⁴² A když pohleděl Filistinský a uzřel Davida,

17:17 Izai. Údolím Elah vedla jedna z důležitých cest, která se táhla až k Betlému. Davidova otce svíraly obavy nejen o život synů, sloužících v Saulově armádě, ale také o výsledek bitvy: Bylo mu jasné, že Kdyby Saul prohrál, další město na řadě, které padne do rukou nepřátel, bude Betlém.

17:28 Eliáb. Nejstarší z Davidových bratrů a zároveň první, koho Hospodin odmítl (16:6–7). David se nenechal zvíkat, zůstal soustředěný na svůj cíl, vědom si svého pomazání (16:13), přestože naráží na nepochopení ze strany vlastní rodiny. Tři ze sedmi Davidových bratrů máme specifikovány jménem (17:13), stejně jako v případě jejich odmítnutí Hospodinem o kapitolu dříve (16:6–9). Vydeme-li z předpokladu, že když někomu něco velmi vadí, zraňuje ho to, pak je to kvůli minulosti, ne přítomnosti (Kdy jsme tuto emoci pocítovali poprvé a proč? Srv. Viz čl. [Uzdravení je možné](#) na str. 26.), pak můžeme spekulovat, že Eliáb se rozčiloval pro svůj vlastní komplex

méněcennosti: Nikdo z nás nedokáže Goliáše porazit, proč nám to tady musíš připomínat? Každopádně David udělal dobře, že se držel Boha a nelpěl na rodině (Mt 19:29; Mk 10:30), když viděl, že jejich srdce s ním stejně není a nikdy nebylo.

17:33 Mládeneček ... od mladosti. Hebrejské výrazy, postihující věk obou bojovníků, jsou příbuzná: David je „mladý muž“ *na'ar* (נָעָר) a Goliáš je bojovníkem od „mládí“ *nurav* (נִרְיָו). Znamená to, že David nebyl desetileté dítě, jak bývá vyobrazen v populárních biblických ilustracích. Byl ve věku, v jakém se Goliáš začal učit boji; ale ještě mu nebylo dvacet, aby mohl být zařazen do armády. Byl tedy adolescent, možná kolem 17 let (srv. pozn. 38).

17:38 V šaty své. Saul byl o hlavu vyšší než všichni ostatní (9:2). David v jeho válečné zbroji nenamítá, že je mu to velké, nýbrž, že na to není zvyklý (v. 39). Srv. pozn. 33.

pohrdal jím, protože byl mládeneček, a ryšavý, a krásného vzezření. ⁴³ A řekl Filistinský Davidovi: Co jsem pes, že jdeš proti mně s holí? A zlořečil Filistinský Davidovi skrze bohy své. ⁴⁴ Řekl také Filistinský Davidovi: Pojď ke mně, a dám tělo tvé ptákům nebeským a šelmám zemským. ⁴⁵ Odpověděl David Filistinskému: Ty jdeš ke mně s mečem a s kopím a s pavézou, ale já k tobě jdu ve jménu Hospodina zástupů, Boha vojsk Izraelských, kterému jsi ty utrhal. ⁴⁶ Dnešního dne zavře tě Hospodin v ruku mou, a zabiji tě, a setnu hlavu tvou z tebe, a vydám těla vojska Filistinského dnes ptákům nebeským a šelmám zemským, a pozná všecka země, že je Bůh v Izraeli. ⁴⁷ A zví všechno shromáždění toto, že ne mečem ani kopím vysvobozuje Hospodin; (neboť Hospodinův je boj), proto vydát vás v ruce naše. ⁴⁸ Stalo se pak, že když vstal ten Filistinský, a šel, přibližuje se proti Davidovi, pospíšil i David a běžel proti Filistinskému, aby se s ním potýkal. ⁴⁹ V tom David vztáh ruku svou k mošničce, vyňal z ní kámen, kterým hodil z praku, a udeřil Filistinského v čelo jeho tak, že kámen uvázl v čele jeho. A padl tváří svou na zem. ⁵⁰ A tak přemohl David Filistinského prakem a kamenem, a udeřiv Filistinského, zabil jej, ačkoli David žádného meče v ruce neměl. ⁵¹ A příběhna David, stál nad Filistinským. Potom pochytil meč jeho, dobyl ho z pochvy a zabil jej, a stál jím hlavu jeho. To vidouce Filistinstí, že umřel nejsilnější jejich, utíkali. ⁵² A proto vstavše muži Izraelští a Judští, vzkřikl i honili Filistinské, až kde se vchází do údolí, a až k branám Akaron. A padali, ranění jsouce, Filistinstí po cestě k Saraim, až do Gát a až do Akaron. ⁵³ A navrátivše se synové Izraelští od honění Filistinských, rozebrali tábor jejich. ⁵⁴ Potom David vzav hlavu toho Filistinského, přinesl ji do Jeruzaléma, a odění jeho složil ve stanu svém. ⁵⁵ Tehdáž pak, když viděl Saul Davida jdoucího proti tomu Filistinskému, řekl Abnerovi hejtmanu vojska: Abner, čím je syn ten mládeneček? Odpověděl Abner: Jako je živa duše tvá, králi, že nevím. ⁵⁶ Ale král řekl: Zeptej ty se, čím je syn mládenec ten. ⁵⁷ Když se pak vracel David od zabití Filistinského toho, pojav ho Abner, přivedl jej před Saule, jak drží hlavu Filistinského v ruce své. ⁵⁸ A řekl jemu Saul: Či jsi syn, mládenče? Odpověděl David: Syn služebníka tvého Izai Betlémského.

18 A stalo se, že když přestal mluvit k Saulovi, duše Jonatova spojila se s duší Davidovou, tak že ho zamiloval Jonata jako sebe samého. ² A tak Saul vzal jej k sobě toho dne, a nedopustil mu navrátit se do domu otce jeho. ³ A učinil Jonata s Davidem smlouvu, protože ho miloval jako duši svou. ⁴ A složiv Jonata ze sebe plášť, kterým byl oděn, dal jej Davidovi, i roucho své, až do meče svého, a až do lučičtě svého, i do pasu svého. ⁵ Vycházel pak David, k čemukoli ho posílal Saul, opatrně sobě počínaje. A ustanovil ho Saul nad vojáky, a líbil se všemu lidu, též i služebníkům Saulovým. ⁶ Stalo se pak, když se oni domů brali, a David též se navracel od zabití Filistinského, že vyšly ženy z každého města Izraelského, zpívající a plesající, vstříc Saulovi králi s bubny, s veselím a s housličkami. ⁷ A propěvovaly jedny po druhých ženy ty, hrajíce, a řekly: Porazil Saul svůj tisíc, ale David svých deset tisíců. ⁸ A rozhněval se Saul náramně, neboť nelíbila se mu ta řeč. Pročež řekl: Dali Davidovi deset tisíc, a mně dali jen tisíc. Co mu ještě přes to přivlastní, leč království? ⁹ Proto Saul zlobivě hleděl na Davida od toho dne i vždycky. ¹⁰ Stalo se pak druhého dne, že duch Boží zlý napadl Saule, a prorokoval uprostřed domu svého, a David hrál rukou svou jako i jindy vždycky. Saul pak měl kopí v ruce své. ¹¹ A hodil Saul kopí, řka: Prohodím Davida až do stěny. Ale David uhnul se jemu podvokrát. ¹² A bál se Saul Davida, protože Hospodin byl s ním, a od Saule odstoupil. ¹³ Proto vybyl ho Saul od sebe, a učinil jej sobě hejtmanem nad tisíci; který vycházel i vcházel před lidem. ¹⁴ David pak ve všech cestách svých opatrně sobě počínal, neboť Hospodin byl s ním. ¹⁵ A když to viděl Saul, že sobě velmi opatrně počíná, bál se ho. ¹⁶ Ale všechen Izrael i Juda miloval Davida, neboť vycházel i vcházel před nimi. ¹⁷ Tedy řekl Saul Davidovi: Aj, dceru svou starší Merob dám za manželku, jen mi buď muž silný, a veď boje Hospodinovy. (Saul pak myslil: Necht nescházi od mé ruky, ale od ruky Filistinských.) ¹⁸ A řekl David Saulovi: Kdo jsem já, a jaký je rod můj a čeleď otce mého v Izraeli, abych byl zetěm královým? ¹⁹ A stalo se, že když již Merob dcera Saulova měla dána být Davidovi, dána je Adrielovi Molatitskému za manželku. ²⁰ Milovala pak Míkol dcera Saulova Davida; což když oznámili Saulovi, líbilo se to jemu. ²¹ (Neboť řekl Saul: Dám mu ji, aby mu byla osidlem, a aby proti němu byla ruka Filistinských.) A tak řekl Saul Davidovi: Po této druhé budeš mi již zetěm. ²² A rozkázal Saul služebníkům svým: Mluvte k Davidovi tajně, řkouce: Aj, libuje tě sobě král, a všichni služebníci jeho laskavi jsou na tebe; nyní tedy budiž zetěm královým. ²³ A když mluvili služebníci Saulovi v uši Davidovy slova ta, odpověděl David: Zdali se vám malá věc zdá, být zetěm královým? A já jsem člověk chudý a opovržený. ²⁴ Tedy služebníci Saulovi oznámili jemu, řkouce: Taková slova mluvil David. ²⁵ A řekl Saul: Takto rcete Davidovi: Není žádostiv král věna, toliko sto obřizek Filistinských, aby byla pomsta nad nepřáteli královskými. (Saul

17:52 **Saraim.** Dosl. „dvě brány.“ Donedávna bylo toto „místo dvou bran“ obestřeno tajemstvím – nikdo nevěděl, co má znamenat a kde by se tak mohlo nacházet. Teprve archeologické objevy ve 21. století odhalily na místě starodávných ruin, zvaném arabsky Qeiyafa, pozůstatky opevněného izraelského města, které mělo překvapivě dvě

brány. Je pravděpodobné, že ho vybudoval David, když byl králem. V den, kdy porazil Goliáše, tedy ještě neexistovalo. Autor knih Samuelových, píšíci o životě Davidově po době jeho vlády, použil jméno města již dávno stojícího a známého, aby svým čtenářům přiblížil, kudy tehdy nepřítel přechal.

pak to obmyslel, aby David upadl v ruku Filistinských.)²⁶ Proto oznámili služebníci jeho Davidovi slova ta, a líbilo se to Davidovi, aby byl zetěm královým. Ještě se pak nebyli vyplnily dny ty,²⁷ Když vstav David, odšel, on i muži jeho, a pobil z Filistinských dvě stě mužů, jejichž obřizky přinesl David, a všechny je dali králi, aby byl zetěm královým. A dal jemu Saul Míkol dceru svou za manželku.²⁸ A vida Saul, nýbrž zkušené maje, že je Hospodin s Davidem, a že Míkol dcera jeho miluje ho,²⁹ Ještě tím více Saul obával se Davida. A byl Saul nepřítelem Davidovým po všechny dny.³⁰ Vtrhávala pak do země knížata Filistinská; a bývalo, že kdykoli vycházeli, opatrněji sobě počínal David proti nim nade všechny služebníky Saulovy, pročez i jméno jeho bylo velmi slavné.

19 Mluvil pak Saul k Jonatovi synu svému a ke všem služebníkům svým, aby zamordovali Davida, ale Jonata syn Saulův liboval sobě Davida velmi.² A oznámil to Jonata Davidovi, řka: Usiluje Saul otec můj, aby tě zabil; proto nyní opatruj se, prosím, až do jitra, a usadě se v skrytu, schovej se.³ Ale já vyjdu a stát budu při boku otci svému na poli, kde ty budeš, a budu mluvit o tobě s otcem svým, a čemuž vyrozumím, oznámím tobě.⁴ A mluvil Jonata o Davidovi dobře Saulovi otci svému, a řekl: Necht nehřeší král služebníkovi svému Davidovi, neboť nic tobě neprovinil, nýbrž správa jeho je tobě velmi užitečná.⁵ Neboť se opovážil života svého a zabil Filistinského, a učinil Hospodin vysvobození veliké všemu Izraeli. Viděls to a radoval jsi se. Proč bys tedy hřešil proti krvi nevinné, chtěje zabít Davida bez příčiny?⁶ A uposlechl Saul řeči Jonatovy a přísáhl Saul, řka: Živ je Hospodin, že nebude zabit.⁷ Tedy Jonata povolal Davida, a oznámil jemu Jonata všechna slova tato. A přivedl Jonata Davida k Saulovi, i byl před ním jako i dříve.⁸ Vznikla pak opět válka; a vytáhna David, bojoval proti Filistinským, a porazil je porážkou velikou, a utekli před ním.⁹ V tom duch Hospodinův zlý napadl Saule, který v domě svém seděl, maje kopí své v ruce své, a David hrál rukou před ním.¹⁰ Ale Saul chtěl prohodit Davida kopím až do stěny; který uhnul se mu, a udeřilo kopí v stěnu. A tak David utekl a vynikl z nebezpečnosti té noci.¹¹ Potom poslal Saul posly k domu Davidovu, aby ho střežili a zabili jej ráno. A oznámila to Davidovi Míkol manželka jeho, řkouc: Jestliže se nezachrániš noci této, zítra zabit budeš.¹² A proto spustila Míkol Davida oknem, který odšed, utekl a unikl z nebezpečnosti.¹³ Vzala pak Míkol sochu a vložila na lože, a polštář kozí položila v hlavách jeho a přikryla šaty.¹⁴ Tedy Saul poslal posly, aby vzali Davida. A řekla: Je nemocen.¹⁵ Opět poslal Saul posly, aby pohleděli na Davida, řka: Přineste ho na loži ke mně, ať ho zabiji.¹⁶ A když přišli poslové, a aj, socha ležela na loži a polštář kozí v hlavách jeho.¹⁷ A řekl Saul k Míkol: Proč jsi mne tak podvedla a pustilas nepřítele mého, aby ušel? Odpověděla Míkol Saulovi: On mi řekl: Propuť mne, sic jinak zabiji tě.¹⁸ David tedy utíkaje, unikl z nebezpečnosti, a přišed k Samuelovi do Ráma, oznámil jemu všechno, co mu Saul učinil. A odšel on i Samuel, a bydlili v Náiot.¹⁹ Oznámeno pak bylo Saulovi, řka: Aj, David je v Náiot v Ráma.²⁰ A poslal Saul posly, aby jali Davida. Kterí když viděli zástup proroků prorokujících, a Samuele jim představeného, jak stojí, sestoupil také na posly Saulovy Duch Boží, a prorokovali i oni.²¹ To když oznámili Saulovi, poslal jiné posly, a prorokovali také i oni; a opět poslal Saul třetí posly, a i ti prorokovali.²² Šel tedy již sám do Ráma a přišel až k čisterně veliké, která je v Socho, a zeptal se, řka: Kde je Samuel a David? A řekl někdo: Aj, jsou v Náiot v Ráma.²³ A šel tam do Náiot v Ráma; a sestoupil i na něj Duch Boží, a jda dále, prorokoval, až i přišel do Náiot v Ráma.²⁴ Kde svlékl také sám roucho své a prorokoval i on před Samuelem, a padna, ležel svlečený celý ten den a noc. Odkud se říká: Zdali také Saul mezi proroky?

20 V tom utíkaje David z Náiot, které je v Ráma, přišel a mluvil před Jonatou: Co jsem učinil? Jaká je nepravost má? A jaký je hřích můj před otcem tvým, že hledá bezživotí mého?² Který řekl jemu: Odstup to, neumřeš. Aj, nečiní otec můj ničeho ani velikého ani malého, čehož by se mi nesvěřil. Jak by tedy otec můj tajil to přede mnou! Není toho.³ Nadto přísáhl také David (to promluviv: Dobřeť ví otec tvůj, že jsi laskav na mne, proto myslí: Necht neví o tom Jonata, aby neměl zámátku). Nýbrž jistě, živ je Hospodin, a živa je duše tvá, že sotva je kročej mezi mnou a mezi smrtí.⁴ Odpověděl Jonata Davidovi: Pověz, čehokoli žádáš, a učiním tobě.⁵ A řekl David Jonatovi: Aj, zítra bude novměsíce, kdy já mám obyčej sedat s králem k jídlu; proto propuť mne, a skryji se na poli až do třetího večera.⁶ Jestliže by se zvláště na mne ptal otec tvůj, řekneš: Prosil mne velice David, aby sběhl do Betléma města svého; neboť oběť výroční tam mít má všechna jeho rodina.⁷ Řekne-liť: Dobře, pokoj služebníkovi tvému; pakli se rozzlobí, věz, že se doplnila zlost jeho.⁸ A tak učiníš milosrdenství se služebníkem svým, poněvadž jsi v smlouvu Hospodinovu uvedl služebníka svého se sebou. Pakli je na mně nepravost, zabij mne sám; neboť k otci svému proč bys mne vodil?⁹ A řekl Jonata: Odstup to od tebe; neboť zvím-li to jistotně, že by se doplnila zlost otce mého, aby přišla na tě, zdali neoznámím tobě toho?¹⁰ Řekl také David Jonatovi: Kdo mi oznámí, jestliže odpoví tobě otec tvůj něco tvrdě?¹¹ Odpověděl Jonata Davidovi: Pojď, vyjděme na pole. A vyšli oba na pole.¹² Opět řekl Jonata Davidovi: Hospodin Bůh

Izraelský (hned jakž porozumím na otci svém, okolo tohoto času zítra nebo pozítří, jak bude dobře s Davidem, jestliže nepošlu tehdy k tobě, a neoznámím-li), ¹³ Toto učíň Hospodin Jonatovi a toto přidej. Pakli se bude líbit otci mému uvést zlé na tebe, také i to zjevím tobě a propustím tě; a půjdeš v pokoji, a Hospodin buď s tebou, jako byl s otcem mým. ¹⁴ A zdali i ty, dokud jsem živ, neučiníš se mnou milosrdenství Hospodinova, ano bych i umřel, ¹⁵ Tak že neodvrátíš milosrdenství svého od domu mého až na věky, zvláště tehdy, když Hospodin vyplení nepřátele Davidovy, jednoho každého z povrchu země. ¹⁶ A tak učinil Jonata smlouvu s domem Davidovým, řka: Vyhledej Hospodin toho z ruky nepřátele Davidových. ¹⁷ Ještě i přísahou zavázal Jonata v lásce vzájemné k sobě Davida; neboť jakož miloval duši svou, tak jej miloval. ¹⁸ A řekl mu Jonata: Zítra bude novoměsíce, a bude se ptát na tebe, když prázdné bude místo tvé. ¹⁹ Do třetího tedy dne skrývaje se, sestoupíš rychle a přijdeš k tomu místu, na kterém se byl skryl, když se to jednalo, a pobudeš u kamene pocestných. ²⁰ A já tři střely vystřelím po straně k němu, směřuje sobě k cíli. ²¹ Potom hned pošlu pachole a dím: Jdi, hledej střely. Jestliže prostě řeknu služebníku: Hle, střely za tebou blíže sem, přines je, tedy přijď, neboť je pokoj tobě, a není žádného nebezpečství, živ je Hospodin. ²² Pakli takto řeknu pacholeti: Hle, střely jsou před tebou dále, tedy odejdi, neboť propustil tě Hospodin. ²³ Řeči pak této, kterou jsme mluvili já a ty, aj, Hospodin svědek bude mezi mnou a mezi tebou až na věky. ²⁴ A tak skryl se David na poli. Bylo pak novoměsíce, i sedl král za stůl k jídlu. ²⁵ A seděl král na stoličce své, jak obyčej měl, na stoličce u stěny, ale Jonata povstal. Sedl také Abner vedle Saule, a místo Davidovo zůstalo prázdné. ²⁶ A však toho dne Saul nic neříkal, neboť myslil: Něco se mu přihodilo, buď že čistý je nebo nečistý. ²⁷ Stalo se pak nazítří, druhého dne novoměsíce, že opět prázdné bylo místo Davidovo. A řekl Saul Jonatovi synu svému: Proč nepřišel syn Izai ani včera ani dnes k jídlu? ²⁸ Odpověděl Jonata Saulovi: Velice mne prosil David, aby šel do Betléma. ²⁹ A řekl: Odpuť mne, prosím, neboť oběť má mít rodina naše ve městě, a bratr můj sám rozkázal mi přijít; nyní tedy, nalezl-li jsem milost před očima tvými, nechť se odtrhnu, prosím, abych navštívil bratry své. Tou příčinou nepřišel ke stolu královskému. ³⁰ A rozhněval se Saul náramně na Jonatu, a řekl jemu: Synu převrácený a urputný, zdali nevím, že jsi zvolil sobě syna Izai k hanbě své, i k hanbě a lehkosti matky své? ³¹ Neboť po všechny dny, v nichž bude živ syn Izai na zemi, nebudeš upevněn ty, ani království tvé. Proto hned pošli a přiveď jej ke mně, neboť je hoden smrti. ³² Odpověděl Jonata Saulovi otci svému, a řekl jemu: Proč má umřít? Co učinil? ³³ A hodil Saul kopím na něj, aby ho zabil. Tedy seznav Jonata, že uložil otec jeho zabít Davida, ³⁴ Vstal od stolu Jonata, rozpálen jsa hněvem, a nejedl toho druhého dne novoměsíce pokrmu, neboť trpěl pro Davida, a že ho tak zlehčil otec jeho. ³⁵ Proto stalo se ráno, že vyšel Jonata na pole k času uloženému Davidovi, a pachole malé s ním. ³⁶ Tedy řekl pacholeti svému: Běž a shledej střely, které já vystřelím. A běželo pachole, a on střílel daleko před něj. ³⁷ Když pak přišlo pachole až k cíli, k němuž střílel Jonata, volal Jonata za pacholetem a řekl: Zdali není střely před tebou tam dále? ³⁸ Opět volal Jonata za pacholetem: Rychle pospěš, nestůj. A tak sebravši pachole Jonatovy střely, vrátilo se k svému pánu. ³⁹ (Pachole pak nic nevědělo, toliko Jonata a David věděli, co se jedná.) ⁴⁰ A dal Jonata zbraň svou pacholeti, které s ním bylo, a řekl jemu: Jdi, dones do města. ⁴¹ A když odešlo pachole, vstal David ze strany polední, a padna na tvář svou k zemi, poklonil se třikrát; a políbivše jeden druhého plakali oba, až Jonata Davida pozdvihl. ⁴² A řekl Jonata Davidovi: Jdi v pokoji, a co jsme sobě oba přísáhli ve jménu Hospodinovu, řkouce: Hospodin buď svědkem mezi mnou a tebou, i mezi semenem mým a mezi semenem tvým, nechť trvá až na věky. ⁴³ A tak vstav David, odešel, Jonata pak navrátil se do města.

21 Tedy přišel David do Nobe k Achimelechovi knězi. A ulek se Achimelech, vyšel vstříc Davidovi a řekl jemu: Co to, že jsi sám a není žádného s tebou? ² Odpověděl David Achimelechovi knězi: Král mi poručil nějakou věc, a řekl mi: Ať žádný nezvídá toho, proč tě posílám, a co jsem poručil. Služebníkům pak uložil jsem jisté místo. ³ Proto nyní, co máš tu před rukama, dej v ruku mou, asi pět chlebů, anebo co na hotově máš. ⁴ Odpověděl kněz Davidovi a řekl: Nemám chleba obyčejného před rukama, než jen chléb svatý, však jestliže se toliko od žen zdrželi služebníci. ⁵ Odpověděl David knězi a řekl: Jisté ženy vzdáleny byly od nás, jako včera tak i před včerejškem, když jsem vyšel; proto těla služebníků svatá jsou. Ač pak toto předsevzetí je proti slušnosti, však i to dnes posvěceno bude pro tělo. ⁶ A tak dal jemu kněz chleby svaté; neboť nebylo tam chleba, jediné chleby předložení, které odloženy byly od tváře Hospodinovy, aby položeny byly chleby teplé toho dne, když ty staré vzaty byly. ⁷ (Byl pak tu jeden ze služebníků Saulových v týž den, který se tam pozdržel před Hospodinem, jehož jméno bylo Doeg Idumejský, nejpřednější mezi pastýři Saulovými.) ⁸ A řekl David Achimelechovi: Nemáš-liž zde kopí anebo meče? Neboť ani meče svého ani zbraně své nevzal jsem v ruku svou, protože rozkaz královský dotíral. ⁹ Jemuž řekl kněz: Meč Goliáše Filistinského, kterého jsi zabil v údolí Elah, aj, ten je zde obvinutý v roucho za efodem. Jestliže jej chceš sobě vzít, vezmi, neboť zde jiného není kromě toho. A řekl David: Není nad ten, dej mi jej. ¹⁰ Tedy vstal David a utekl toho dne před Saulem, a přišel k Achisovi králi Gát. ¹¹ Služebníci pak Achisovi řekli jemu: Zdali tento není David, král země? Zdali

neprozpěvovali tomuto po houfích, řkouce: Porazil Saul svůj tisíc, David pak svých deset tisíců.¹² A složil David ta slova v srdci svém, a bál se velmi Achisa krále Gát.¹³ Proto změnil způsob svůj před očima jejich, a blázněm se dělal, jsa v rukou jejich; psal také po vratech u brány, a pouštěl sliny po bradě své.¹⁴ Tedy řekl Achis služebníkům svým: Hle, viděvše člověka blázna, proč jste ho ke mně přivedli?¹⁵ Nedostává-liž se mi bláznů, že jste uvedli tohoto, aby bláznil přede mnou? Ten-liž má vejít do mého domu?

22 A tak odšel odtud David, skryl se v jeskyni Adulam. To když uslyšeli bratři jeho i všecken dům otce jeho, sešli se tam k němu.² A shromáždili se k němu, kteříkoli byli v soužení a kteříkoli byli zadluženi a kteříkoli byli v hořkosti ducha, a byl nad nimi knížetem, takže jich bylo s ním okolo čtyř set mužů.³ Potom odešel odtud David do Masfa Moábského a řekl králi Moábskému: Prosím, necht' vcházejí k vám i vycházejí otec můj a matka má, dokud nezmám, co se mnou učiní Bůh.⁴ A přivedl je před krále Moábského, a bydlili s ním po všechny dny, v nichž zůstával David na tom hradě.⁵ Ale prorok Gád řekl Davidovi: Nebývej déle na tom hradě, jdi, navrať se do země Judské. A odešel David, a přišel do lesa Haret.⁶ V tom uslyšel Saul, že by se zjevil David i muži, kteří byli s ním. Saul pak bydlil v Gabaa pod hájem v Ráma, maje kopí své v rukou svých, a všichni služebníci jeho stáli před ním.⁷ A řekl Saul služebníkům svým, kteří stáli před ním: Slyšte prosím, synové Jemini: Všem-li vám dá syn Izai pole a vinice? Všechny-li vás postaví za správce nad tisíci a sty,⁸ že jste se všichni spikli proti mně, aniž jest, kdo by mi oznámil? Již i syn můj učinil smlouvu s synem Izai, a však žádný z vás nelituje mne, aniž mi kdo oznámí, že pozdvihl syn můj služebníka mého proti mně, aby mi zálohy strojil, jako se to již děje.⁹ Odpověděl pak Doeg Idumejský, kterýž též stál se služebníky Saulovými, a řekl: Viděl jsem syna Izai, an přišel do Nobe k Achimelechovi synu Achitobovu.¹⁰ Který radil se o něho s Hospodínem a dal jemu potrawy, také i meč Goliáše Filistinského dal jemu.¹¹ AI poslal král, aby zavolali Achimelecha syna Achitobova, kněze, i vší čeledi otce jeho, totiž kněží, kteří byli v Nobe. A přišli všichni před krále.¹² Tedy řekl Saul: Slyš nyní, synu Achitobův. Který odpověděl: Ej, pane můj.¹³ A dí k němu Saul: Proč jste se spikli proti mně, ty a syn Izai, když jsi jemu dal chléb a meč, a radils se s Bohem o něj, aby povstal proti mně k strojení mi záloh, jako se to již děje?¹⁴ Odpovídaje Achimelech králi, řekl: A kdo je tak věrný ze všech služebníků tvých jako David, který i zetěm královým jest, který kráčí v poslušenství tvém, a vzácný je v domě tvém?¹⁵ Zdali jsem se nyní počal tázati Boha o něj? Odstup to ode mne. Nesčítej král takové věci na služebníka svého, ani na koho z čeledi otce mého, neboť neví služebník tvůj o ničem o tom ani nejmenší věci.¹⁶ Ale král řekl: Smrti umřeš Achimelechu, ty i všecken dům otce tvého.¹⁷ A řekl král drabantům, kteří stáli před ním: Obrat'te se a pobijte kněží Hospodinovy, neboť i jejich ruka je s Davidem; přesto věduce, že utíká, nedali mi znát. Služebníci však královští nechtěli vztáhnout rukou svých, ani se obořit na kněží Hospodinovy.¹⁸ A proto řekl král Doegovi: Obrat'ty se, a pobij ty kněží. Takž Doeg Idumejský obrátiv se, obořil se na kněží, a pobil toho dne osmdesáte a pět mužů, kteří nosili efod lněný.¹⁹ Nobe také město kněžské vyhubil ostrostí meče, od muže až do ženy, od malého až do požívajícího prsí, voly i osly, i dobytky pobil ostrostí meče.²⁰ Jediný toliko syn Achimelechův, syna Achitobova, jehož jméno bylo Abiatar, ušel a utekl k Davidovi.²¹ Tedy oznámil Abiatar Davidovi, že Saul zmrdoval kněží Hospodinovy.²² A řekl David Abiatarovi: Věděl jsem toho dne, když tam byl Doeg Idumejský, že jistotně oznámí Saulovi; já jsem příčinu dal k zhubení všech duší domu otce tvého.²³ Zůstaň u mne, neboj se; nebo kdo hledat bude bezživotí mého, hledat bude bezživotí tvého, ale ochráněn budeš u mne.

23 Tedy oznámili Davidovi, řkouce: Aj, Filistinští dobývají Cejly a loupí dvory.² Proto tázal se David Hospodina, řka: Mám-li jít a udeřit na ty Filistinské? A odpověděl Hospodin Davidovi: Jdi a porazíš Filistinské, i Cejlu vysvobodíš.³ Muži pak Davidovi řekli jemu: Aj, my zde v Judstvu bojíme se, čím více, když půjdeme k Cejle proti vojskům Filistinských.⁴ A tak opět David tázal se Hospodina. Jemuž odpověděl Hospodin a řekl: Vstana, vytáhni k Cejle, neboť dám Filistinské v ruce tvé.⁵ A táhl David a muži jeho k Cejle, a bojoval s Filistinskými, a zajal dobytek jejich. A porazil je ranou velikou, a tak vysvobodil David obyvatele Cejly.⁶ Stalo se pak, že když utíkal Abiatar syn Achimelechův k Davidovi do Cejly, dostal se efod v ruce jeho.⁷ Potom oznámeno bylo Saulovi, že přitáhl David do Cejly. A řekl Saul: Dal ho Bůh v ruku mou, neboť zavřel se, všed do města hrazeného a zavřeného.⁸ A svolal Saul všecken lid k boji, aby táhl k Cejle, a oblehl Davida i muže jeho.⁹ A zvěděv David, že Saul tajně ukládá o něm zle, řekl Abiatarovi knězi: Vezmi na se efod.¹⁰ A řekl David: Hospodine, Bože Izraelský, za jistou věc slyšel služebník tvůj, že strojí Saul přitáhnouti k Cejle, aby zkazil město pro mne.¹¹ Vydali-li by mne muži Cejly v ruce jeho? A přitáhl-li by Saul, jak slyšel služebník tvůj? Hospodine, Bože Izraelský, oznam, prosím, služebníku svému. Odpověděl Hospodin: Přitáhl by.¹² Řekl ještě David: Vydali-li by mne obyvatele Cejly i muže mé v ruce Saulovy? Odpověděl Hospodin: Vydali by.¹³ Vstav tedy David a muži jeho, téměř šest set mužů, vytáhli z Cejly a šli ustavičně, kamž jíti mohli. Saulovi

pak povědino, že ušel David z Cejly; i nechal tažení. ¹⁴ Byl pak David na poušti v místech bezpečných, a bydlil na hoře, na poušti Zif. A ačkoli hledal ho Saul po všechny ty dny, však nevydal ho Bůh v ruku jeho. ¹⁵ Vida tedy David, že Saul vytáhl hledat bezživotí jeho, byl na poušti Zif v lese. ¹⁶ Vstav pak Jonata syn Saulův, přišel k Davidovi do lesa, a posilnil ruky jeho v Bohu. ¹⁷ A řekl jemu: Neboj se, neboť nenalezne tebe ruka Saule otce mého, ale ty kralovat budeš nad Izraelem, a já budu druhý po tobě. Však i Saul otec můj zná to. ¹⁸ A učinili smlouvu oba před Hospodinem; a David zůstal v lese, Jonata pak navrátil se do domu svého. ¹⁹ Tedy přišli Zifejští k Saulovi do Gabaa, řkouce: Zdaliž David nepokrývá se u nás v horách, v lese, na pahrbku Hachile, který je na pravé straně pouště. ²⁰ Proto nyní podle vši žádosti duše své, ó králi, přitáhni stěží, my se pak přičiníme, abychom jej vydali v ruce královy. ²¹ A řekl Saul: Požehnaní vy od Hospodina, že mne litujete. ²² Jdětež prosím, ujistě se tím ještě lépe, prozkoumejte a shlédněte místo jeho, kam se obrátí, kdo ho tam viděl; neboť je mi praveno, že divných chytrostí užívá. ²³ Vyšpehujte tedy a vyzvězte všechny skryše, v nichž se kryje, a navratte se ke mně s věcí jistou, a potáhnu s vámi, a jestliže v zemi jest, hledat ho budu ve všech tisících Judských. ²⁴ Kterí vstavše, navrátili se do Zif před Saulem; David pak a muži jeho byli na poušti Maon, na rovinách po pravé straně pouště. ²⁵ Neboť jakž vytáhl Saul s lidem svým hledat ho, oznámeno bylo to Davidovi, který sestoupil ze skály a bydlil na poušti Maon. O čemž Saul uslyšav, honil Davida po poušti Maon. ²⁶ A tak Saul táhl z jedné strany hory, David pak a muži jeho po druhé straně hory. A pospíšil David, aby mohl utéci od tváři Saulovy; neboť Saul s lidem svým obkličovali Davida i muže jeho, aby je zjímali. ²⁷ V tom přišel posel k Saulovi, řka: Pospěš a přijď, neboť Filistiňští vtrhli do země. ²⁸ A proto navrátil se Saul od honění Davida, táhl proti Filistinským. Pročež nazvali to místo: Skála rozdělující.

24 Odšed pak David odtud, bydlil v místech bezpečných Engadi. ² A stalo se, že když se navrátil Saul od honění Filistinských, oznámili jemu, řkouce: Hle, David je na poušti Engadi. ³ Tedy vzav Saul tři tisíce mužů vybraných ze všeho Izraele, odešel hledat Davida a mužů jeho na skalách kamzíků. ⁴ A přišel ke stájím ovcí blízko cesty, kde byla jeskyně, do níž vešel Saul na potřebu; David pak a muži jeho seděli po stranách v té jeskyni. ⁵ Proto řekli muži Davidovi jemu: Aj, tento je den, o němž tobě mluvil Hospodin, řka: Aj, já dám nepřítele tvého v ruku tvou, abys mu učinil, jakkoli se líbit bude. Tedy vstav David, uřezal tiše kus pláště Saulova. ⁶ Potom pak padlo to těžce na srdce Davidovi, že uřezal křídlo pláště Saulova. ⁷ Pročež řekl mužům svým: Uchovej mne Hospodin, abych to učinit měl pánu mému, pomazanému Hospodinovu, abych vztáhnout měl ruku svou na něj, poněvadž je pomazaný Hospodinův. ⁸ A tak zabránil David mužům svým těmi slovy, a nedal jim povstat proti Saulovi. Saul také vyšed z té jeskyně, bral se cestou svou. ⁹ Potom vstal i David, a vyšed z jeskyně, volal za Saulem, řka: Pane můj králi! A ohlédl se Saul zpět, David pak sehnul se tváří k zemi, poklonil se jemu. ¹⁰ A řekl David Saulovi: A proč posloucháš řeči lidských, kteří praví: Hle, David hledá tvého zlého. ¹¹ Aj, dnešního dne vidět mohly oči tvé, že tě byl vydal Hospodin dnes v ruku mou v jeskyni. A bylo mi řečeno, abych tě zabil, ale litoval jsem tě; neboť řekl jsem: Nevztáhnou ruky své na pána svého, poněvadž je pomazaný Hospodinův. ¹² Nýbrž, otče můj, pohleď a viz kus pláště svého v ruce mé, a že jsem nechtěl, odřezuje křídlo pláště tvého, zabít tebe. Poznej tedy a viz, že není v úmysle mém nic zlého, ani jaké převrácenosti, a že jsem nezhřešil proti tobě; ty pak číháš na duši mou, abys mi ji odjal. ¹³ Sud Hospodin mezi mnou a mezi tebou, a pomsti mne Hospodin nad tebou, ale ruka má nebude proti tobě. ¹⁴ Jako zní ono přísloví starých: Od bezbožných vychází bezbožnost; proto nebude ruka má proti tobě. ¹⁵ Na koho to jen vytáhl král Izraelský? Koho to honíš? Psa mrtvého, blechu jednu. ¹⁶ Ale bude Hospodin soudce; on nechť rozsoudí mezi mnou a tebou, a nechť pohledí a vyvede při mou, a vysvobodí mne z ruky tvé. ¹⁷ Když pak přestal David mluvit slov těch Saulovi, odpověděl Saul: Není-liž to hlas tvůj, synu můj Davide? A pozdvihna Saul hlasu svého, plakal. ¹⁸ A řekl Davidovi: Spravedlivější jsi nežli já; neboť ty jsi mi odplatil se dobrým, já pak zlým tobě jsem se odplatil. ¹⁹ Ty zajisté ukázal jsi dnes, že mi činíš dobře; neboť ačkoli mne byl Hospodin zavřel v ruce tvé, však jsi mne nezabil. ²⁰ Zdali kdo nalezna nepřítele svého, propustí ho po cestě dobré? Ale Hospodin odplatí tobě dobrým za to, co jsi mi dnešního dne učinil. ²¹ Proto nyní (vím, že jistotně kralovat budeš a že stále bude v ruce tvé království Izraelské), ²² Nyní, pravím, přísáhní mi skrze Hospodina, že nevypleníš semene mého po mně a nevyhladiš jména mého z domu otce mého. ²³ A tak přísáhl David Saulovi. A odšel Saul do domu svého, David pak a muži jeho vstoupili na bezpečné místo.

25 Mezi tím umřel Samuel. A shromáždil se všechen Izrael, a oplakávali ho, a pochovali jej v domě jeho v Ráma. Ale David vstav, šel na poušť Fáran. ² Člověk pak nějaký byl v Maon, který statek svůj měl na Karmeli. A byl člověk ten zámožný velmi, neboť měl tři tisíce ovcí a tisíc koz, a tehdy právě stříhal ovce své na Karmeli. ³ Muže pak toho jméno Nabal, a jméno ženy jeho Abigail. A byla žena ta opatrná a krásné tváře, ale muž její byl tvrdý a zlých povah, a byl z rodu Kálefova. ⁴ Proto uslyšav David na poušti, že by

Nábal stříhal ovce své, ⁵ Poslal deset služebníků, a řekl David těm služebníkům: Vstupte na Karmel a jděte k Nábalovi, a pozdravte ho slovem mým přátelsky. ⁶ A rcete jemu takto: Zdráv buď, a pokoj tobě, pokoj domu tvému, i všemu, což máš, pokoj. ⁷ Slyšel jsem, že máš stříhače, a pastýři tvoji bývali s námi; neučinili jsme jim žádné křivdy, aniž jim co zahynulo po všechny dny, v nichž byli na Karmeli. ⁸ Ptej se služebníků svých, a povědí tobě. Nyní tedy nechtě naleznou mládenci milost před očima tvýma, neboť v den veselý přišli jsme; dej, prosím, co máš před rukama, služebníkům svým a synu svému Davidovi. ⁹ Přišedše tedy mládenci ti Davidovi, mluvili Nábalovi podle všech slov těchto jménem Davidovým, a umkli. ¹⁰ Odpověděl pak Nábal služebníkům Davidovým a řekl: Kdo je David? A kdo syn Izai? Mnoho nyní služebníků, kteří se odtrhují jeden každý od pána svého. ¹¹ Ano, vezmu já chléb svůj, a vodu svou a pokrmy své, které jsem připravil stříhačům svým, a dám je těm lidem, kterých neznám, aniž vím, odkud jsou? ¹² A obrátivše se služebníci Davidovi na cestu svou, navrátili se, a přišedše, oznámili jemu všechna slova ta. ¹³ A řekl David mužům svým: Připlaš každý meč svůj. Kterí když připásali jeden každý meč svůj, připásal také David meč svůj, a šlo za Davidem okolo čtyř set mužů, dvě stě pak pozůstalo u břemen. ¹⁴ A v tom Abigail, ženě Nábalově, oznámil mládenec jeden z služebníků, řka: Aj, poslal David posly s pouště, aby pozdravili pána našeho, ale on je ukřičel; ¹⁵ Přitom muži ti prospěšní nám byli velice, ani nám neučinili křivdy, aniž nám co zahynulo, když jsme bývali s nimi na poli. ¹⁶ Místo zdi byli nám v noci i ve dne po všechny dny, dokud jsme s nimi byli, pasouce stáda. ¹⁷ Proto nyní pomysli a viz, co bys měla činit, neboť již zlé věci hotové jsou na pána našeho i na všecken dům jeho; on pak je tak zuřivý, že s ním nelze ani mluvit. ¹⁸ Tedy pospíšila Abigail, a vzala dvě stě chlebů, a dvě kožené lahvice vína, a pět ovcí připravených, a pět měr pražmy, a sto sušených hroznů, a dvě stě hrud fíků sušených, a vložila to na osly. ¹⁹ A řekla služebníkům svým: Jděte napřed, a já za vámi půjdu. Ale muži svému Nábalovi neoznámila. ²⁰ A stalo se, že vsedši na osla, sjížděla po stráni z hory, a aj, David a muži jeho sestupovali proti ní, a potkala se s nimi. ²¹ (David pak byl řekl: Jistě nadarmo jsem ostříhal všeho, co on měl na poušti, tak že nic nezahynulo ze všeho, co má; neboť mi se odplatil zlým za dobré. ²² Toto učí Bůh nepřítelům Davidovým a toto přidej, jestliže zanechám do jitra ze všeho, co má, až do toho, který močí na stěnu.) ²³ Tedy užřevši Abigail Davida, rychle sesedla z osla a padla před Davidem na tvář svou a poklonila se až k zemi. ²⁴ A padnuvši k nohám jeho, řekla: Na mně, pane můj, ta nepravost. Proto nechtě mluví, prosím, služebnice tvá v uši tvé, a vyslyš slova služebné své. ²⁵ Nechtě se neobrací, prosím, pán můj myslí svou za mužem tím bezbožným Nábalem; neboť jaké je jméno jeho, takový jest. Nábal jméno jeho je, a bláznovství je při něm. Já pak služebnice tvá neviděla jsem služebníků pána mého, které jsi byl poslal. ²⁶ Proto nyní, pane můj, živ je Hospodin a živa je duše tvá, že tobě zabránil Hospodin vylít krve, a abys nemstil sám sebe. A proto nyní buďte jako Nábal nepřítelé tvoji, a ti, kteří hledají zlého pánu mému. ²⁷ Teď pak dar tento, který přinesla služebná tvá pánu svému, nechtě je dán služebníkům, kteří chodí za pánem mým. ²⁸ Opuště, prosím, provinění služebné své, neboť jistě zbuduje Hospodin pánu mému dům stálý, poněvadž boje Hospodinovy pán můj vede, a nic zlého se nenalézá při tobě až doposavad. ²⁹ A byť i povstal člověk, aby tě stíhal a hledal bezhrdlí tvého, bude však duše pána mého svázána v svazku živých u Hospodina Boha tvého, duši pak nepřítel tvých jako z praku pryč zahodí. ³⁰ A když učiní Hospodin pánu mému dobře podle toho všeho, jak zaslíbil tobě, a přikáže, abys byl vůdcem nad Izraelem: ³¹ Tedy nebude to k zvklání ani k urážce srdce pánu mému, jako když by vylil krev bez příčiny, anebo když by se mstil pán můj. Když tedy učiní dobře Hospodin pánu mému, rozpomeň se na služebnou svou. ³² A řekl David k Abigail: Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský, že tě poslal dne tohoto mně v cestu; ³³ A požehnaná řeč tvá, i ty požehnaná, že jsi zdržela mne dnes, abych nevyžil krve a nemstil sám sebe. ³⁴ A jistě, jako živ je Hospodin Bůh Izraelský, který mi zabránil, ať bych zle nečinil, že kdybys nebyla pospíšila a nevyšla mi v cestu, nebyl by zůstal Nábalovi do jitra ani močící na stěnu. ³⁵ A přijal David z ruky její, co byla přinesla jemu, a řekl jí: Jdi v pokoji do domu svého. Pohleď, uslyšel jsem prosbu tvou, a vážil jsem sobě osoby tvé. ³⁶ A tak navrátila se Abigail k Nábalovi, jenž měl hody v domě svém jako hody královské; a srdce Nábalovo rozveselilo se bylo v něm, a byl opilý velmi. Pročež ona neoznámila jemu nejmenšího slova až do jitra. ³⁷ Nazítří pak, když z vína vystřízlivěl Nábal, tedy oznámila jemu žena jeho ty věci. A zmrtvělo v něm srdce jeho, a učiněn je jako kámen. ³⁸ A když pominulo téměř deset dní, porazil Hospodin Nábale, i umřel. ³⁹ Uslyšev pak David, že by Nábal umřel, řekl: Požehnaný Hospodin, který hodně pomstil pohanění mého nad Nábalem, a služebníka svého zdržel ode zlého, zlost pak Nábalovu shrnul Hospodin na hlavu jeho. Tedy poslal David a mluvil k Abigail, aby ji sobě vzal za manželku. ⁴⁰ A přišli služebníci Davidovi k Abigail na Karmel, a mluvili s ní, řkouce: David poslal nás k tobě, aby tě vzal sobě za manželku. ⁴¹ Která vstavši, poklonila se na tvář až k zemi, řkouc: Aj, služebnice tvá za služebnou bude, aby umývala nohy služebníkům pána svého. ⁴² Proto rychle vstavši Abigail a vsedši na osla svého (pět pak děveček jejich šlo za ní), jela za posly Davidovými, a byla manželkou jeho. ⁴³ Těž i Achinoam pojal David z Jezreel, a byly i tyto dvě manželky jeho. ⁴⁴ Neboť Saul Míkol dceru svou, manželku Davidovu, dal byl Faltiovi, synu Lais, kterýž byl z Gallim.

26 Opět přišli Zifejští k Saulovi do Gabaa, řkouce: Nevíš-liž, že se David kryje na pahrbku Hachila proti poušti? ² Protož povstal Saul a táhl na poušť Zif, a s ním tři tisíce mužů vybraných z Izraele, aby hledal Davida na poušti Zif. ³ A položil se Saul na pahrbku Hachila, kterýž je proti Jesimon při cestě. David pak trvá na poušti, porozuměl, že Saul za ním přitáhl na poušť. ⁴ Neboť poslav David špehéře, vyzvěděl jistotně, že Saul přitáhl. ⁵ Tedy vstav David, šel k místu, na němž se položil Saul s vojskem. A spatřil David místo, na kterém ležel Saul a Abner syn Nerův, hejtman vojska jeho. Saul pak spal, jsa vozy otočen, lid také ležení svá měl vůkol něho. ⁶ I mluvil David a řekl Achimelechovi Hetejskému a Abizai synu Sarvie, bratru Joábovu, řka: Kdo sestoupí se mnou k Saulovi do ležení? Odpověděl Abizai: Já sestoupím s tebou. ⁷ A tak přišel David a Abizai k lidu v noci, a aj, Saul leže, spal, jsa vozy otočen, a kopí jeho vetknuté bylo v zemi u hlavy jeho, Abner pak i lid spali vůkol něho. ⁸ Tedy řekl Abizai Davidovi: Dal Bůh dnes nepřítele tvého v ruku tvou. Proto nyní, prosím nechť jej probodnu pojednou kopím až do země, tak že nebude potřebí podruhé. ⁹ Ale David řekl k Abizai: Nezapíjej ho; neboť kdo vztáhna ruku svou na pomazaného Hospodinova, byl by bez viny? ¹⁰ Řekl také David: Živ je Hospodin, leč Hospodin raní jej anebo den jeho přijde aby umřel anebo na vojnu vytáhna, zahyne: ¹¹ Mně nedej Hospodin, abych vztáhnout měl ruku svou na pomazaného Hospodinova. Ale nyní vezmi prosím to kopí, které je u hlavy jeho, a tu číši na vodu, a odejděme. ¹² A vzal David kopí a číši na vodu u hlavy Saulovy, a odešli, takže žádný neviděl, ani nevěděl, ani neprocítil, ale všichni spali; neboť sen tvrdý Hospodinův připadl byl na ně. ¹³ A přešed David na druhou stranu, postavil se na vrchu hory zdaleka; neboť bylo mezi nimi nemalé místo. ¹⁴ A zavolal David na lid a na Abnera syna Ner, řka: Co se neozveš, Abner? Odpovídaje pak Abner, řekl: Kdo jsi ty, který voláš na krále? ¹⁵ A řekl David Abnerovi: Zdali ty nejsi muž? A kdo je tobě rovný v Izraeli? Proč jsi tedy nestřežil krále, pána svého? Neboť přišel jeden z lidu, aby zabil krále, pána tvého. ¹⁶ Není to dobře, co jsi učinil. Živ je Hospodin, že jste hodni smrti, protože nestřežíte pána svého, pomazaného Hospodinova. Ale nyní pohleď, kde je kopí královo a číše na vodu, která byla u hlavy jeho. ¹⁷ Tedy poznal Saul hlas Davidův a řekl: Není-liž to hlas tvůj, synu můj Davide? Odpověděl David: Je můj hlas, pane můj králi. ¹⁸ Řekl také: Proč je to, že pán můj honí služebníka svého? Neboť co jsem učinil? A co je zlého v ruce mé? ¹⁹ Proto nyní poslyš, prosím, pane můj králi, slov služebníka svého: Jestliže tě Hospodin vzbudil proti mně, nechť zachutná oběť, pakli lidé, zlořečení jsou před Hospodinem; neboť mne vyhnali dnes, abych nemohl obcovat dědictví Hospodinovu, jako by řekli: Jdi, služ bohům cizím. ²⁰ Ale již aspoň nechť není vylita krev má na zemi bez rozsouzení Hospodinova; neboť vytáhl král Izraelský hledat blechy jedné, stejně jako by honil koroptev na horách. ²¹ A řekl Saul: Zhřešil jsem, navrať se, synu můj Davide. Neboť nebudu více zle činit tobě, protože jsi drazé sobě vážil života mého dnešní den. Aj, bláznivě jsem dělal a bloudil přenáramně. ²² A odpovídaje David, řekl: Teď hle kopí královo. Nechť přijde někdo ze služebníků a vezme je. ²³ Hospodin pak navrať jednomu každému za spravedlnost jeho a věrnost jeho. Dal byl zajisté Hospodin tebe dnes v ruku mou, ale nechtěl jsem vztáhnout ruky své na pomazaného Hospodinova. ²⁴ A proto jako jsem já dnes sobě drazé vážil života tvého, tak buď drazé vážen život můj před Hospodinem, aby mne vysvobodil ze vši úzkosti. ²⁵ Tedy řekl Saul Davidovi: Požehnaný jsi, synu můj Davide. Tak čině, dokážeš ctnosti, a v tom se zmocňuje, zkveteš. V tom odšel David cestou svou, Saul také navrátil se k místu svému.

27 Řekl pak David v srdci svém: Když tedy sejdu od ruky Saulovy, nic mi lepšího není, než abych naprosto utekl do země Filistinské. A pustí o mně Saul, a nebude mne více hledat v žádných končinách Izraelských, a tak ujdou ruky jeho. ² Tedy vstav David, odebral se sám i těch šest set mužů, kteří byli s ním, k Achisovi synu Maoch, králi Gát. ³ A bydlil David s Achisem v Gát, on i muži jeho, jeden každý s čeledí svou, David i dvě ženy jeho, Achinoam Jezreelská, a Abigail Karmelská někdy žena Nábalova. ⁴ A když bylo oznámeno Saulovi, že utekl David do Gát, přestal ho hledat více. ⁵ Řekl pak David Achisovi: Prosím, jestliže jsem našel milost před očima tvými, ať mi dají místo v některém městě krajiny této, abych tam bydlil; neboť proč má bydlit služebník tvůj s tebou v městě královském? ⁶ A dal mu Achis v ten den Sicelech, odkudž Sicelech bylo králů Judských až do dne tohoto. ⁷ Byl pak počet dnů, v nichž bydlil David v krajině Filistinské, den a čtyři měsíce. ⁸ A vycházel David s muži svými, vpády činíce na Gessurské a Gerzitské a Amalechitské (neboť ti bydlili v zemi té od starodávna), kudy se chodí přes Sur až do země Egyptské. ⁹ A hubil David krajinu tu, nenechávaje živého muže ani ženy; bral také ovce i voly, i osly i velbloudy, i šaty, a navracíval se a přicházel k Achisovi. ¹⁰ A když se ptal Achis: Kam jste dnes vpadli? odpověděl David: Ke straně polední Judově, a ke straně polední Jerachmeelově, a ke straně polední Cinejského. ¹¹ Neživil pak David ani muže ani ženy, aby koho přivodit měl do Gát; neboť myslil: Aby na nás nežalovali, řkouce: Tak učinil David. A ten obyčej jeho byl po všechny dny, dokud zůstával v krajině Filistinské. ¹² A věřil Achis Davidovi, řka: Jiztě se velice zošklivil lidu svému Izraelskému, proto bude mi za služebníka na věky.

28 A stalo se za dnů těch, že Filistiňští sebrali vojska svá k boji, aby bojovali s Izraelem. A řekl Achis Davidovi: Věz nepochybně, že potáhneš se mnou na vojnu, ty i muži tvoji. ² Odpověděl David Achisovi: Teprv ty poznáš, co učiní služebník tvůj. A řekl Achis Davidovi: Tou příčinou strážným života svého tě ustanovím po všechny dny. ³ (Samuel pak již byl umřel; pročž oplakával ho všechen Izrael, a pochovali jej v Ráma, totiž v městě jeho. A Saul byl vyplenil věštce a hadače ze země.) ⁴ Tedy shromáždivše se Filistiňští, přitáhli a položili se u Sunem. Shromáždil i Saul všeho Izraele, a položili se v Gelboe. ⁵ Vida pak Saul vojsko Filistinské, bál se, a uleklo se srdce jeho velmi. ⁶ A dotazoval se Saul Hospodina, ale Hospodin neodpovídal jemu ani skrze sny, ani skrze urim, ani skrze proroky. ⁷ Proto řekl Saul služebníkům svým: Vyhledejte mi ženy mající ducha věštícího, i půjdu k ní a poradím se skrze ni. Jemuž odpověděli služebníci jeho: Aj, žena mající ducha věštícího v Endor. ⁸ Tedy změniv Saul oděv, oblékl se v roucho jiné, a šel sám a dva muži s ním, a přišli k ženě té v noci. A řekl: Prosím, hádej mi skrze ducha věštícího, a způsob to, ať ke mně vyjde ten, koho bych jmenoval tobě. ⁹ Ale žena řekla jemu: Aj, ty víš, co učinil Saul, kterak vyhladil věštce a hadače ze země. Proč tedy ty pokládáš osidlo duši mé, abys mne o hrdlo připravil? ¹⁰ A přísáhl jí Saul skrze Hospodina, řka: Živť je Hospodin, že nepřijde na tě trestání pro tu věc. ¹¹ Tedy řekla žena: Koho ti mám vyvést? Který řekl: Samuele mi vyved. ¹² A když uzřela žena Samuele, vzkřikla hlasem velikým, a řekla žena Saulovi takto: Proč jsi mne oklamal! Neboť ty jsi Saul. ¹³ A řekl jí král: Neboj se. Co jsi pak viděla? Odpověděla žena Saulovi: Bohy jsem viděla vystupující ze země. ¹⁴ Řekl jí opět: Jaký je způsob jeho? Odpověděla jemu: Muž starý vystupuje a je oděný pláštěm. Tedy porozuměl Saul, že by Samuel byl, a sehnul se tvář k zemi, poklonil se jemu. ¹⁵ A řekl Samuel Saulovi: Proč mne nepokojíš, že jsi mne zavolat rozkázal? Odpověděl Saul: Úzkostmi sevřín jsem velice; neboť Filistiňští bojují proti mně, a Bůh odstoupil ode mne a neodpovídá mi více, ani skrze proroky, ani skrze sny. Proto povolal jsem tě, abys mi oznámil, co bych měl činit. ¹⁶ A řekl Samuel: Proč tedy se mne dotazuješ, poněvadž Hospodin odstoupil od tebe, a je s nepřítelem tvým? ¹⁷ Učinil zajisté jemu Hospodin, jak mluvil skrze mne, a odtrhl Hospodin království od ruky tvé, a dal je bližnímu tvému, Davidovi. ¹⁸ Neboť že jsi neuposlechl hlasu Hospodinova, a nevykonals hněvu prchlivosti jeho nad Amalechem, proto učinil tobě to dnes Hospodin. ¹⁹ Nadto vydá Hospodin i Izraele s tebou v ruku Filistinských, a zítra budeš ty i synové tvoji se mnou. A vojska Izraelská vydá Hospodin v ruku Filistinských. ²⁰ A padl Saul náhle tak, jak dlouhý byl, na zem, neboť se byl ulekl náramně slov Samuelových. K tomu ani síly v něm nebylo, neboť nic nejedl celý ten den a celou tu noc. ²¹ Přistoupivši pak ta žena k Saulovi a uzřevši, že je předěšen náramně, řekla jemu: Aj, uposlechla služebná tvá hlasu tvého, a opovázila jsem se života svého, že jsem uposlechla slov tvých, která jsi mluvil ke mně. ²² Nyní tedy uposlechni i ty, prosím, hlasu služebné své, a položím před tebe kousek chleba, abys jedl a posílil se, a tak jít mohl cestou svou. ²³ Který odepřel a řekl: Nebudu jíst. A přinutili ho služebníci jeho, ano i ta žena, tak že uposlechl hlasu jejich, a vstav ze země, sedl na lůžko. ²⁴ Měla pak ta žena tele tučné v domě, které spěšně zabila, a vzavši mouky, zadělala, a napekla z ní chlebě přesných. ²⁵ Potom přinesla před Saule a služebníky jeho, kteří jedli, a vstavše v touž noc, odešli.

29 A tak shromáždili Filistiňští všecka vojska svá u Afeku, Izrael pak položil se u studnice, která byla v Jezreel. ² A táhla knížata Filistinská po stu a po tisících, David pak a muži jeho táhli nazad s Achisem. ³ Tedy řekla knížata Filistinská: K čemu jsou Židé tito? Odpověděl Achis knížatům Filistinským: Zdali toto není David služebník Saule, krále Izraelského, který byl při mně dnů těchto, nýbrž těchto let, a neshledal jsem na něm ničeho ode dne, jak odpadl od Saule, až do tohoto dne? ⁴ A rozhněvala se na něj knížata Filistinská, a řekli jemu ta knížata Filistinská: Odešli zase muže toho, ať se navrátí k místu svému, které jsi mu ukázal, a nechť netáhne s námi k boji, aby se nám nepostavil za nepřítele v bitvě. Neboť čím se zalíbit může pánu svému tento? Zdali ne hlavami mužů těchto? ⁵ Zdali tento není ten David, o kterém zpívali v houfech plesajících, říkajíce: Porazil Saul svůj tisíc, ale David svých deset tisíců? ⁶ A povolal Achis Davida, a řekl jemu: Živ je Hospodin, že jsi upřímný, a líbí mi se vycházení tvé i vcházení tvé se mnou do vojska. Neboť neshledal jsem na tobě nic zlého ode dne, ve který jsi přišel ke mně, až do dne tohoto, ale před očima knížat nejsi vzácný. ⁷ Proto nyní vrať se a jdi v pokoji, a nebudeš těžký v očích knížat Filistinských. ⁸ A řekl David Achisovi: Co jsem pak učinil a co jsi shledal na služebníku mém ode dne, ve který jsem počal být u tebe, až do tohoto dne, abych nešel a nebojoval proti nepřítelům pána svého krále? ⁹ A odpovídaje Achis, řekl Davidovi: Vím, že jsi vzácný před očima máma jako anděl Boží, ale knížata Filistinská řekla: Nechť netáhne s námi k boji. ¹⁰ Nyní tedy vstaň tím raněji a služebníci pána tvého, kteří přišli s tebou, a vstanouce tím spíše ráno, hned jakž by svítalo, odejděte. ¹¹ A vstal David, on i muži jeho, aby odešel tím raněji, a navrátil se do země Filistinské. Filistiňští pak táhli do Jezreel.

30 Byl pak, když se navrátil David a muži jeho do Sicelechu, den třetí, jak Amalechitští byli vpád učinili k straně polední i k Sicelechu, a vyhubili Sicelech, a vypálili jej. ² A zajali ženy, které byly v něm. Nezabili žádného, ani malého ani velikého, ale pozajímali je a odešli cestou svou. ³ A když přišel David a muži jeho k městu, aj, vypáleno bylo ohněm, a ženy jejich, též synové a dcery jejich zajati byli. ⁴ Tedy David i lid jeho, který s ním byl, pozdvihnuvše hlasu svého, plakali, až již více plakat nemohli. ⁵ Obě také manželky Davidovy zajaty jsou, Achinoam Jezreelitská, a Abigail žena někdy Nábale Karmelského. ⁶ A soužen je David náramně, neboť se smlouval lid, aby ho ukamenovali (hořkostí zajisté naplněna byla duše všeho lidu, jednoho každého pro syny jeho a pro dcery jeho). Však posilnil se David v Hospodinu Bohu svém. ⁷ A řekl David Abiatarovi knězi, synu Achimelechovu: Prosím, vezmi na sebe efod. A vzal Abiatar efod pro Davida. ⁸ Tázal se pak David Hospodina, řka: Mám-li honit lotříky ty? A dohoním-li jich? A řekl jemu: Hoň, neboť jich jistě dohoniš, a své mocně vysvobodíš. ⁹ A tak odšed David sám i těch šest set mužů, kteříž byli s ním, přišli až ku potoku Bezor; někteří pak tu pozůstali. ¹⁰ A honil je David se čtyřmi sty mužů; neboť bylo pozůstalo dvě stě mužů, kteří vyčerpáním nemohli přejíti potoka Bezor. ¹¹ A nalezše muže Egyptského v poli, přivedli jej k Davidovi. A dali jemu chleba, aby pojedl; dali jemu také i vody pít. ¹² Dali jemu též kus hrudy fíků a dva hrozny suché. A tak pojedl a okřál zase (neboť byl nic nejedl ani nepil tři dni a tři noci). ¹³ Zatím řekl jemu David: Čí jsi ty? A odkud jsi? Který odpověděl: Rodem jsem z Egypta, služebník muže Amalechitského, a opustil mne pán můj, protože jsem stonal, dnes třetí den. ¹⁴ Byli jsme zajisté vpád učinili k straně polední Ceretejského, a v tu stranu, která je Judova, a ku poledni, která je Kálefova, a Sicelech jsme vypálili ohněm. ¹⁵ Tedy řekl jemu David: Mohl-li bys dovést mne k těm lotříkům? Který řekl: Přisáhni mi skrze Boha, že mne nezabiješ, a že mne nevydáš v ruku pána mého, a přivedu tě na ty lotříky. ¹⁶ A přivedl ho. (A aj, byli se rozprostřeli po vsi té zemi, jedouce a pijíce a výskajíce nade všemi kořistmi tak velikými, které pobrali ze země Filistinské a ze země Judovy.) ¹⁷ Proto bil je David od večera až do večera druhého dne, aniž kdo z nich ušel, kromě čtyř set mládenců, kteří vsedše na velbloudy, utekli. ¹⁸ A tak odjal David všechno, co byli pobrali Amalechitští; také obě ženy své vysvobodil David. ¹⁹ A nezhytnulo jim nic, ani malého ani velikého, i ze synů i z dcer, i z loupeže a ze všeho, co jim vzato bylo; všechno zase David přivedl. ²⁰ Nadto zjímal David všecka stáda bravu i skotu, která hnali před dobyt看em svým, a pravili: Toto jsou kořisti Davidovy. ²¹ Přišel pak David k těm dvěma stům mužů, kteří byli vyčerpání, takže nemohli jít za Davidem, jimž byli kázali zůstat při potoku Bezor; tedy vyšli vstříc Davidovi a lidu, který byl s ním. A přistoupiv David k tomu lidu, pozdravil jich přátelsky. ²² Ale všichni, co jich bylo zlých a bezbožných mezi těmi muži, kteří chodili s Davidem, mluvili, řkouce: Poněvadž nešli s námi, nedáme jim z kořistí, které jsme odjali, jen každému manželku jeho a syny jeho, aby vezmouce je, odešli. ²³ David pak řekl: Nečinite tak, bratří moji, s tím, co nám dal Hospodín, který nás střežil a dal vojsko, jež vytáhlo proti nám, v ruku naši. ²⁴ A kdo vás uposlechne v té věci? Neboť jaký bude díl toho, který vyšel k bitvě, takový bude díl i toho, který hlídal břemen; rovně se dělit budou. ²⁵ A tak bývalo od toho dne i potom, neboť to za právo a obyčej uložil v Izraeli až do tohoto dne. ²⁶ A když přišel David do Sicelechu, poslal z těch kořistí starším Juda, přátelům svým, řka: Teď máte dar z loupeží nepřátel Hospodinových. ²⁷ Těm, kteří byli v Bethel a kteří v Rámat ku poledni a kteří byli v Jeter; ²⁸ Těž kteří v Aroer a kteří v Sefama a kteří v Estemo; ²⁹ A kteří v Rachal a kteří ve městech Jerachmeelových a kteříž v městech Cinejského; ³⁰ I těm, kteříž v Horma a kteříž v Korasan a kteříž v Atach; ³¹ A kteří byli v Hebronu, i po všech místech, na nichž býval David s lidem svým.

31 A tak potýkali se Filistinští s Izraelem. Muži pak Izraelští utíkali před Filistinskými a padli, zbiti jsou na hoře Gelboe. ² A stihali Filistinští Saule a syny jeho, a zabili Filistinští Jonatu a Abinadaba a Melchisua, syny Saulovy. ³ Když se pak zesílila bitva proti Saulovi, trefili na něj střelci, muži s luky; i postřelen je velmi od těch střelců. ⁴ A řekl Saul oděnci svému: Vytrhni meč svůj a probodni mne jím, aby přijdouce ti neobřezanci, neprobodli mne, a neučinili sobě ze mne posměchu. Ale nechtěl oděnc jeho, neboť se bál velmi. A pochytiv Saul meč, nalehl na něj. ⁵ Tedy vida oděnc jeho, že umřel Saul, nalehl i on na meč svůj a umřel s ním. ⁶ A tak umřel Saul a tři synové jeho a oděnc jeho, i všichni muži jeho v ten den spolu. ⁷ Když pak uzřeli synové Izraelští, kteří bydlili za tím údolím, a kteří bydlili za Jordánem, že utekli muži Izraelští, nadto že Saul i synové jeho zahynuli, opustivše města, také utíkali. A přišli Filistinští a bydlili v nich. ⁸ A když bylo nazítří, přišli Filistinští, aby oloupili pobité; i našli Saule a tři syny jeho ležící na hoře Gelboe. ⁹ A stáli hlavu jeho a svlékli odění jeho, a poslali po zemi Filistinské vůkol, aby to ohlášeno bylo v chrámě model jejich i lidu. ¹⁰ A složili odění jeho v chrámě Astarot, tělo pak jeho přibili na zdi Betsan. ¹¹ Tedy uslyšavše o tom obyvatelé Jábes Galád, co učinili Filistinští Saulovi, ¹² Zdvihli se všichni muži silní, a jdouce celou noc, sňali tělo Saulovo i těla synů jeho ze zdi Betsanské; a když se navrátili do Jábes, spálili je tam. ¹³ A vzavše kosti jejich, pochovali je pod stromem v Jábes, a postili se sedm dní.

Druhá Samuelova

Úvod

1 Stalo se pak po smrti Saulově, když se navrátil David od porážky Amalechitských, že pobyl v Sicelechu za dva dni. ² A aj, dne třetího přišel jeden z vojska Saulova, maje roucho roztržené a prach na hlavě své. Který když přišel k Davidovi, padl na zemi a poklonil se. ³ A řekl jemu David: Odkud jdeš? Jemuž odpověděl: Z vojska Izraelského utekl jsem. ⁴ Opět řekl jemu David: Cože se stalo? Prosím, pověz mi. Který odpověděl: To, že utekl lid z boje, a množství lidu padlo a zabito jest; též i Saul i Jonata syn jeho zabiti jsou. ⁵ Řekl ještě David mládenci, který mu to oznámil: Kterak ty víš, že umřel Saul i Jonata syn jeho? ⁶ Odpověděl mládenec, který to oznamoval jemu: Náhodou přišel jsem na horu Gelboe, a aj, Saul nalehl byl na kopí své, a vozové i jezdcí stíhali ho. ⁷ Kterýžto ohlédnu se zpátky, uzřel mne a zavolal na mne. A řekl jsem: Aj, teď jsem. ⁸ Tedy řekl mi: Kdo jsi ty? Odpověděl jsem jemu: Amalechitský jsem. ⁹ A řekl mi: Přistup prosím sem a zabij mne, neboť mne obklíčila úzkost, a ještě všechna duše má je ve mně. ¹⁰ Proto stoje nad ním, zabil jsem ho, neboť jsem věděl, že nebude živ po svém pádu. A vzal jsem korunu, která byla na hlavě jeho, i sponu, která byla na rameni jeho, a teď jsem to přinesl ku pánu svému. ¹¹ Tedy David uchytil roucho své, roztrhl je; taktéž i všichni muži, kteří s ním byli. ¹² A nesouce smutek, plakali a postili se až do večera pro Saule a pro Jonatu syna jeho, i pro lid Hospodinův a pro dům Izraelský, že padli od meče. ¹³ Řekl pak David mládenci, který mu to oznámil: Odkud jsi ty? Odpověděl: Syn muže příchozího Amalechitského jsem. ¹⁴ Opět mu řekl David: Kterak jsi směl vztáhnout ruku svou, abys zahubil pomazaného Hospodinova? ¹⁵ A zavolav David jednoho z mláďenců, řekl jemu: Přistoupě, oboř se na něj. Který udeřil ho, tak že umřel. ¹⁶ A řekl jemu David: Krev tvá buď na hlavu tvou, neboť ústa tvá svědčila na tebe, řkouce: Já jsem zabil pomazaného Hospodinova. ¹⁷ Tedy nařikal David nařikáním tímto nad Saulem a nad Jonatou synem jeho, ¹⁸ (Přikázav však, aby synové Judovi učení byli střilet z luku, jakož psáno v knize Upřímého.): ¹⁹ Ó krásu Izraelská, na výsostech tvých zranění, jak padli udatní! ²⁰ Neoznamujte v Gát, ani toho ohlašujte na ulicích Aškalon, aby se neveselily dcery Filistinských, a neplésaly dcery neobřezaných. ²¹ Ó hory Gelboe, ani rosa, ani déšť nespadej na vás, ani tu buď pole úrodné; neboť tam je povržen štít udatných, štít Saulův, jako by nebyl pomazán olejem. ²² Od krve raněných a od tuku udatných lučičště Jonatovo nikdy zpět neodskočilo, a meč Saulův nenavracel se prázdný. ²³ Saul a Jonata milí a utěšení v životě svém, také při smrti své nejsou rozloučení. Nad orlice bystřejší, nad lvy silnější byli. ²⁴ Dcery Izraelské, plačte Saule, který vás odíval látkou dvakrát barvenou rozkošně, který dával ozdoby zlaté na roucha vaše. ²⁵ Ach, jak padli udatní uprostřed boje? Jonata na výsostech tvých zabit je. ²⁶ Velice jsem po tobě teskliv, bratře můj Jonato. Byl jsi mi příjemný náramně; vzácnější u mne byla milost tvá nežli milost žen. ²⁷ Ach, jak jsou padli udatní, a zahynula oděni válečná.

2 A stalo se potom, že se David tázal Hospodina, řka: Mám-li jít do některého města Judského? Jemuž odpověděl Hospodin: Jdi. A řekl David: Kam mám jít? Odpověděl: Do Hebronu. ² A proto bral se tam David, ano i obě manželky jeho, Achinoam Jezreelská, a Abigail žena někdy Nábale Karmelského. ³ Muže také své, kteří s ním byli, pojal David, jednoho každého s čeledí jeho, a bydlili v městech Hebronských. ⁴ A přišli muži Judští, a pomazali tam Davida za krále nad domem Judským. Oznámili také Davidovi, řkouce: Muži Jábes Galád, oni pochovali Saule. ⁵ Tedy poslav David posly k mužům Jábes Galád, řekl jim: Požehnaní jste vy před Hospodinem, že jste učinili to milosrdenství pánu svému Saulovi, pochovavše ho. ⁶ Proto nyní učiníť s vámi Hospodin milosrdenství a pravdu; i já s vámi učiním milost, kteří jste to učinili. ⁷ A tak tedy posilíte rukou svých a buďte stateční; neboť ač umřel pán váš Saul, však již mne pomazali dům Judův za krále nad sebou. ⁸ Abner pak syn Nerův, hejtman vojska Saulova, vzal Izbozeta syna Saulova a uvedl ho do Mahanaim. ⁹ A ustavil ho králem nad Galád a nad Assur a nad Jezreel a nad Efraimem a nad Beniaminem, i nade vším Izraelem. ¹⁰ Ve čtyřiceti letech byl Izbozet syn Saulův, když počal kralovat nad Izraelem, a kraloval dvě léta. (Toliko dům Judův přidržel se Davida. ¹¹ A byl počet dnů, v nichž byl David králem v Hebronu nad domem Judovým, sedm let a šest měsíců.) ¹² Potom vytáhl Abner syn Nerův, a služebníci Izbozeta syna Saulova z Mahanaim do Gabaon. ¹³ Joáb také syn Sarvie a služebníci Davidovi vytáhše, potkali se s nimi právě u rybníka Gabaon. A zůstali tito u rybníka ze strany jedné, oni pak u rybníka z druhé strany. ¹⁴ Tedy řekl Abner Joábovi: Necht' vystoupí nyní mládenci a pohrají před námi. A řekl Joáb: Necht' vystoupí. ¹⁵ A tak vystoupili a vyšli v rovném počtu, dvanáct z Beniamina, ze strany Izbozeta syna Saulova, a dvanáct ze služebníků Davidových. ¹⁶ Kterí ujavše jeden každý za hlavu bližního svého, vrazil meč svůj v bok tovaryše svého, a padli spolu. Proto nazváno je místo to Helkat Hassurim, a je v Gabaon. ¹⁷ A byla bitva velmi veliká v ten den,

a poražen je Abner i muži Izraelští od služebníků Davidových.¹⁸ Byli tu také tři synové Sarvie: Joáb, Abizai a Azael. Azael pak byl čerstvý na nohy své jako srna v poli.¹⁹ A honil Azael Abnera, a neuhnul se na pravo ani na levo, běže za Abnerem.²⁰ Ohlédl se pak Abner zpátkem a řekl: Ty-li jsi Azael? Odpověděl: Jsem.²¹ Tedy řekl mu Abner: Uchyl se napravo anebo nalevo, a jmi sobě jednoho z mládenců těch, a vezmi sobě kořisti jeho. Ale nechtěl Azael uchýlit se od něho.²² Ještě znovu Abner řekl Azaelovi: Uchyl se ode mne, sic jinak přirazím tě až k zemi, a jak bych směl pohledět na Joába bratra tvého?²³ Když pak nechtěl ustoupit, uhodil ho Abner kopím pod páte žebro, tak že vyniklo kopí hřbetem jeho; a padl tu na tom místě, na kterém i umřel. A kdokoli přicházeli k místu, na němž padl Azael a umřel, zastavovali se.²⁴ Ale Joáb a Abizai honili Abnera. Slunce pak již bylo zapadlo, když oni přišli ku pahrbku Amma, jenž je naproti Giach, cestou k poušti Gabaon.²⁵ Tedy sešli se synové Benjamin za Abnerem, a jsouce spolu v houfu, postavili se na vrchu pahrbku jednoho.²⁶ Odkudž zavolal Abner na Joába, řka: Zdaliž bez přestání sžírat bude meč tvůj? Nevíš-liž, že hořkost bývá naposledy? Dokud tedy nerozkážeš lidu navrátit se od honění bratrů svých?²⁷ A řekl Joáb: Živ je Bůh, že kdybys byl nemluvil, hned ráno byl by odešel lid, jeden každý nechaje honění bratra svého.²⁸ Tedy zatroubil Joáb v troubu, a zastavil se všechen lid, a nehonili více Izraele, aniž více bojovali.²⁹ A tak Abner i lid jeho šli přes pole celou tu noc, a přepravili se přes Jordán, a prošeďše všechnu Betoron, přišli do Mahanaim.³⁰ Ale Joáb navrátil se od honění Abnera, shromáždil všechen lid, a nedostávalo se ze služebníků Davidových devatenáct mužů a Azaele.³¹ Služebníci pak Davidovi zbili z Beniaminských a z mužů Abnerových tři sta a šedesáte mužů, kteříž tu zahynuli.³² A vzavše Azaele, pohřbili jej v hrobě otce jeho, který byl v Betlémě. Potom šli celou tu noc Joáb a muži jeho; i rozednilo se, když přicházeli do Hebronu.

3 A trvala dlouho válka mezi domem Saulovým a domem Davidovým. David pak čím dále tím více sílil, ale dům Saulův čím dále tím se více umenšoval.² A narodili se Davidovi synové v Hebronu, z nichž prvorozený jeho byl Amnon z Achinoam Jezreelské;³ A druhý po něm Cheleab z Abigail, ženy někdy Nábale Karmelského; třetí pak Absolon, syn z Maachy dcery Tolmai krále Gessur;⁴ A čtvrtý Adoniáš syn Haggit, a pátý Sefatiáš syn Abitál;⁵ Šestý pak Jetram z Egly manželky Davidovy. Ti se narodili Davidovi v Hebronu.⁶ A stalo se, když byla válka mezi domem Saulovým a mezi domem Davidovým a Abner statečně zastával domu Saulova,⁷ (Měl pak byl Saul ženinu, jejíž jméno bylo Rizpa, dcera Aja), že řekl Izbozet Abnerovi: A proč jsi všel k ženině otce mého?⁸ Tedy rozhněvav se Abner velmi pro slova Izbozetova, řekl: A zdali já jsem psí hlava, který jsem proti Judovi dnes učinil milosrdenství s domem Saule otce tvého, s bratřími jeho i příbuznými jeho, a nevydal jsem tě v ruku Davidovu, avšak vyhledáváš na mně dnes nepravosti té ženy.⁹ Toto učiní Bůh Abnerovi a toto mu přidej, jestliže nedopomohu k tomu Davidovi, jak jemu přísáhl Hospodin,¹⁰ Aby přeneseno bylo království od domu Saulova a upevněn byl trůn Davidův nad Izraelem i nad Judou, od Dan až do Bersabé.¹¹ A nemohl k tomu nic více odpovědět Abnerovi, protože se ho bál.¹² A tak poslal Abner posly k Davidovi na místě svém, řka: Či je země? A aby řekli: Učini smlouvu se mnou, a aj, ruka má bude s tebou, abych obrátil k tobě všechen Izrael.¹³ Jemuž odpověděl: Dobře. Já učiním s tebou smlouvu, avšak jedné věci od tebe žádám, totiž, abys neviděl tváře mé, leč prvé dáš přivést Míkol dceru Saulovu, když bys chtěl přijít, abys viděl tvář mou.¹⁴ A poslal David posly k Izbozetovi synu Saulovu, aby řekli: Dej mi ženu mou Míkol, kterou jsem sobě zasnoubil ve stu obřízek Filistinských.¹⁵ Poslav tedy Izbozet, vzal ji od muže Faltiele syna Lais.¹⁶ Šel pak s ní muž její, a jda za ní až do Bahurim, plakal. Tedy řekl jemu Abner: Jdi, navrať se zase. A navrátil se.¹⁷ Potom Abner učinil řeč k starším Izraelským, řka: Předěše stáli jste o to, aby David byl králem nad vámi.¹⁸ Proto nyní vykonejte to; neboť Hospodin mluvil o Davidovi, řka: Skrze ruku Davida služebníka svého vysvobodím lid svůj Izraelský z ruky Filistinských a z ruky všech nepřátel jeho.¹⁹ Totéž mluvil Abner i k Beniaminským. Potom odešel Abner, aby mluvil k Davidovi v Hebronu všechno, co se za dobré vidělo Izraelovi a všemu domu Benjamin.²⁰ Když tedy přišel Abner k Davidovi do Hebronu a s ním dvacet mužů, učinil David Abnerovi i mužům, kteří s ním byli, hody.²¹ A řekl Abner Davidovi: Vstanu a půjdu, abych shromáždil ku pánu svému králi všechen lid Izraelský, kteří vejdu s tebou v smlouvu, a budeš kralovat nade všemi, jak toho žádá duše tvá. A propustil David Abnera, který odšel v pokoji.²² A aj, služebníci Davidovi a Joáb vraceli se z vojny, kořisti veliké s sebou nesouce. Ale Abnera již nebylo s Davidem v Hebronu, neboť byl ho propustil, a již odšel v pokoji.²³ Joáb tedy i všechno vojsko, které bylo s ním, přišli tam. A oznámili Joábovi, řkouce: Byl zde Abner syn Nerův u krále, ale propustil jej, a odešel v pokoji.²⁴ Proto všed Joáb ke králi, řekl: Co jsi učinil? Aj, přišel byl Abner k tobě; proč jsi ho pustil, aby zase odešel?²⁵ Znáš Abnera syna Nerova. Proto, aby podvedl tebe, přišel, a aby vyšpehoval vycházení tvé i vcházení tvé, a zvěděl všechno, co ty činíš.²⁶ Tedy vyšed Joáb od Davida, poslal posly za Abnerem, kteří ho přivedli zase od čisterny Sírach, o čemž David nic nevěděl.²⁷ A když se navrátil Abner do Hebronu, uvedl ho Joáb do prostřed brány, aby s ním mluvil tiše. A udeřil ho v páte žebro, a umřel pro krev Azaele bratra jeho.²⁸ To když potom David uslyšel, řekl: Čist jsem já i království mé před Hospodinem až na věky od krve Abnera syna Nerova.²⁹ Necht' přijde na hlavu Joábovu i na všechen dům otce jeho a necht' není

prázden dům Joábův toho, jenž by trpěl tok anebo malomocného a na hůl se podpírajícího anebo padajícího od meče a nemajícího chleba. ³⁰ A tak Joáb a Abizai bratr jeho zamordovali Abnera, protože byl zabil Azaele bratra jejich v Gabaon v bitvě. ³¹ A řekl David Joábovi a ke všemu lidu, který byl s ním: Roztrhněte roucha svá, a přepašte se pytlí, a plačte před Abnerem. Král pak David šel za márami. ³² A když pochovávali Abnera v Hebronu, pozdvihna král hlasu svého, plakal nad hrobem Abnerovým, plakal také všecken lid. ³³ V tom naříkaje král pro Abnera, řekl: Tak-liž je měl umřít Abner, jako umírá nějaký ničemný člověk? ³⁴ Ruce tvé nebyly svázaný a nohy tvé měděnými pouty nebyly sevřeny, ale padl jsi jako ten, kdo padá od lidí nešlechetných. Tedy ještě více všecken lid plakal nad ním. ³⁵ Potom přišel všecken lid, a měli k tomu Davida, aby jedl chléb ještě záhy. Ale David přísáhl, řka: Toto ať mi učiní Bůh a toto přidá, jestliže dříve, než slunce zapadne, okusím chleba anebo čehokoli jiného. ³⁶ Což když poznal všecken lid, líbilo se jim to; a všechno, co činil král, líbilo se všemu lidu. ³⁷ A poznal všecken lid a všecken Izrael v ten den, že nepošlo to od krále, aby zabili Abnera syna Nerova. ³⁸ Řekl pak král služebníkům svým: Nevíte-li, že kníže, a veliké, padlo dnes v Izraeli? ³⁹ A já ještě nyní slabý jsem coby pomazaný král, muži pak tito, synové Sarvie, jsou mi nepovolní. Odplat Hospodín tomu, kdo zle činí, podle zlosti jeho.

4 A když uslyšel Izbozet syn Saulův, že umřel Abner v Hebronu, zeslábly ruce jeho, a všecken lid Izrael byl předěšen. ² Měl pak syn Saulův dva muže hejtmany nad dráby, jméno jednoho Baana a jméno druhého Rechab, synové Remmona Berotského ze synů Benjamin; neboť i Berot počítá se v Benjaminovi. ³ Utekli pak byli Berotští do Gittaim a byli tam pohostinu až do toho dne. ⁴ Měl také byl Jonata syn Saulův syna chromého na nohy (neboť když byl v pěti letech a přišla pověst o Saulovi a Jonatovi z Jezreel, vzavši ho chůva jeho, utíkala, a když pospíchala utíkajíc, on upadl a okulhavěl), jehož jméno Mifibozet. ⁵ A odšedše synové Remmona Berotského, Rechab a Baana, vešli o poledni do domu Izbozetova. On pak spal na lůžku poledním. ⁶ A aj, když vešli až do domu, jako by bráti měli obilí, ranili ho v páté žebro, Rechab a Baana bratr jeho, a utekli. ⁷ Neboť když byli vešli do domu, a on spal na lůžku svém v pokojíku svém, kde lehával, probodli jej a zabili, a stávše hlavu jeho, vzali ji, a šli cestou po pustinách celou tu noc. ⁸ A přinesli hlavu Izbozetovu k Davidovi do Hebronu a řekli králi: Aj, hlava Izbozeta syna Saulova, nepřítel tvého, který hledal bezživotí tvého. Hle, pomstil dnes Hospodín pána mého krále nad Saulem i semenem jeho. ⁹ Tedy odpovídaje David Rechabovi a Baanovi bratru jeho, synům Remmona Berotského, řekl jim: Živ je Hospodín, který vysvobodil duši mou ze všech úzkostí, ¹⁰ Když jsem toho, který mi oznámil, řka: Aj, Saul zahynul (protože se jemu zdálo, že veselé noviny zvěstuje), vzal a zabil jsem ho v Sicelechu, jemuž se zdálo, že ho budu odarovávat za poselství: ¹¹ Čím pak více lidi bezbožné, kteří zamordovali muže spravedlivého v domě jeho na loži jeho? A nyní, zdali nebudu vyhledávat krve jeho z ruky vaší a nevyhledám vás z země? ¹² A rozkázal David služebníkům, aby je zabili. A zutínali jim ruce i nohy jejich a pověsili u rybníka při Hebronu. Hlavu pak Izbozetovu vzavše, pochovali v hrobě Abnerově v Hebronu.

5 Tehdy přišla všechna pokolení Izraelská k Davidovi do Hebronu a mluvili, řkouce: Aj, my kost tvá a tělo tvé jsme. ² A předešlých časů, když byl Saul králem nad námi, ty jsi vyvodil i zase přivodil lid Izraelský. A nadto řekl Hospodín tobě: Ty pást budeš lid můj Izraelský a ty budeš vévoda nad Izraelem. ³ Přišli také všichni starší Izraelští ke králi do Hebronu, a učinil s nimi král David smlouvu v Hebronu před Hospodínem. A pomazali Davida za krále nad Izraelem. ⁴ Ve třiceti letech byl David, když počal kralovat, a kraloval čtyřicet let. ⁵ V Hebronu kraloval nad Judou sedm let a šest měsíců, a v Jeruzalémě kraloval třicet a tři léta nade vším Izraelem a Judou. ⁶ Táhl pak král s lidem svým k Jeruzalému proti Jebuzejskému, obyvateli té země; který mluvil Davidovi, řka: Nevejdeš sem, leč odejmeš slepé a kulhavé, pravíce: Nevejde sem David. ⁷ A však vzal David hrad Sion, to je město Davidovo. ⁸ Neboť řekl David v ten den: Kdokoli by porazil Jebuzea a zlezl by žlaby jeho a pobil by ty slepé i chromé, které má v nenávisti duše Davidova, knížetem bude. Proto pravili: Slepý a kulhavý nevejde do toho domu. ⁹ A bydlil David na tom hradě, a nazval jej městem Davidovým; neboť vystavěl je David dokola od Mello až dovnitř. ¹⁰ A tak David čím dále tím více prospíval a rostl, Hospodín zajisté, Bůh zástupů, byl s ním. ¹¹ Poslal také Chíram král Tyrský posly k Davidovi a dříví cedrového, i tesaře, kameníky a zedníky zručné, kteří vystavěli dům Davidovi. ¹² A poznal David, že ho potvrdil Hospodín za krále nad Izraelem, a že zvýšil království jeho pro lid svůj Izraelský. ¹³ Nabral pak sobě David ještě více ženin i žen z Jeruzaléma, když byl přišel z Hebronu, a naplodilo se Davidovi ještě více synů a dcer. ¹⁴ A tato jsou jména těch, kteříž se jemu zrodili v Jeruzalémě: Sammua, Sobab, Nátan a Šalomoun; ¹⁵ Též Ibchar a Elisua, a Nefeg a Jafia; ¹⁶ A Elisama a Eliada a Elifelet. ¹⁷ Uslyšavše pak Filistinští, že pomazali Davida za krále nad Izraelem, vytáhli všichni Filistinští hledat ho. Což když zvěděl David, sestoupil na místo hrazené. ¹⁸ Proto Filistinští přitáhše, položili se v údolí Refaim. ¹⁹ Tedy tázal se David Hospodina, řka: Potáhnu-li proti Filistinským?

Vydáš-li je v ruku mou? Odpověděl Hospodin Davidovi: Táhni, neboť vydám jistotně Filistinské v ruku tvou. ²⁰A přitáhl David do Balperazim, a porazil je tam, a řekl: Protrhl Hospodin nepřátele mé přede mnou, jako vody protrhují břehy. Proto nazval jméno místa toho Balperazim. ²¹Neboť zanechali tu rytin svých, které pobral David i muži jeho. ²²Opět znovu vytáhli Filistinští a rozprostřeli se v údolí Refaim. ²³A tázal se David Hospodina. Který odpověděl: Netáhni, ale obejda je zezadu, teprv dotřeš na ně naproti moruším. ²⁴A když uslyšíš, že šustí vrchové moruší, hneš se také; neboť tehdy vyjde Hospodin před tebou, aby pobil vojska Filistinských. ²⁵A učinil David tak, jak mu přikázal Hospodin, a porazil Filistinské od Gabaa, až kudy se jde do Gázer.

6 Tedy sebral opět David výborného lidu z Izraele třicet tisíc. ²A vstav, šel David i všecken lid, který byl s ním, z Bála Judova, aby přinesli odtud truhlu Boží, při které se vyzývá jméno, jméno Hospodina zástupů, sedícího nad cherubíny. ³A vstavil truhlu Boží na nový vůz, vzavše ji z domu Abinadabova, který byl na pahrbku. Uza pak a Achio, synové Abinadabovi, spravovali ten vůz nový. ⁴A tak vzali ji z domu Abinadabova, který byl na pahrbku, jdouce s truhlou Boží; Achio pak šel před truhlou. ⁵Ale David i všecken dům Izraelský hráli před Hospodinem na všelijaké nástroje z dříví cedrového, totiž na harfy, loutny, bubny, housličky, a na činely. ⁶A když přišli k humnu Náchonovu, vztáhl ruku svou Uza k truhle Boží a pozdržel jí, neboť uchýlili se volí. ⁷Protož rozhněval se Hospodin na Uzu a zabil ho Bůh pro neprozřetelnost; a umřel tu u truhly Boží. ⁸Tedy zkormoutil se David, protože se Hospodin tak přísně obořil na Uzu. A nazváno to místo Peres Uza až do tohoto dne. ⁹A boje se David Hospodina v ten den, řekl: Kterak má vejít ke mně truhla Hospodinova? ¹⁰Pročež David nechtěl přenést k sobě truhly Hospodinovy do města svého, ale způsobil to, aby se obrátila do domu Obededoma Gittejského. ¹¹A pobyla truhla Hospodinova v domě Obededoma Gittejského po tři měsíce, a požehnal Hospodin Obededomovi i všemu domu jeho. ¹²V tom pověděno je králi Davidovi, že požehnal Hospodin domu Obededomovu i všemu, co má, pro truhlu Boží. Tedy odšed David, přenesl truhlu Boží z domu Obededomova do města Davidova s veselím. ¹³A když poodešli ti, kteří nesli truhlu Hospodinovu, na šest kroků, obětoval voly a tučný dobytek. ¹⁴David pak poskakoval ze vsí síly před Hospodinem, a byl oblečen David v efod lněný. ¹⁵A tak David i všecken dům Izraelský provázeli truhlu Hospodinovu s plesáním a zvukem trouby. ¹⁶Stalo se pak, když truhla Hospodinova vcházela do města Davidova, že Míkol dcera Saulova vyhlédala z okna, a vidouc krále Davida plesajícího a poskakujícího před Hospodinem, pohrdla jím v srdci svém. ¹⁷A když přinesli truhlu Hospodinovu, postavili ji na místě jejím uprostřed stanu, který jí byl David rozbil; a obětoval David před Hospodinem oběti zápalné i pokojné. ¹⁸Zatím když přestal David obětovat oběti zápalných a pokojných, dal požehnání lidu ve jménu Hospodina zástupů. ¹⁹Dal také všemu lidu a všemu množství Izraelskému, od muže až do ženy, jednomu každému jeden pecen chleba a kus masa, a vína lahvice jednu. A odešel všecken lid, jeden každý do domu svého. ²⁰Potom navracel se David, aby dal požehnání domu svému. A vyšla Míkol dcera Saulova vstříc Davidovi, a řekla: Jak slavný byl dnes král Izraelský, který se odkrýval dnes před služkami služebníků svých, tak jako se odkrývá jeden z lehkomyšlných! ²¹A řekl David k Míkol: Před Hospodinem (který mne vyvolil nad otce tvého a nad všecken dům jeho, přikázav mi, abych byl vévodou lidu Hospodinova, totiž Izraele) plesal jsem a plesat budu před Hospodinem. ²²Anobřž čím se ještě více snížím nežli tuto, a ponížím se u sebe sám, tím i u těch služek, o nichž jsi mluvila, i u těch, pravím, slavnější budu. ²³Proto Míkol dcera Saulova neměla žádného plodu až do dne smrti své.

7 A stalo se, že když král seděl v domě svém, a Hospodin jemu dal odpočinutí vůkol přede všemi nepřáteli jeho, ²Řekl král Nátanovi proroku: Pohled prosím, já bydlím v domě cedrovém, truhla pak Boží přebývá mezi stanovými plachtami. ³A dí Nátan králi: Cokoli je v srdci tvém, jdi, učiň, neboť Hospodin s tebou je. ⁴Potom té noci stalo se slovo Hospodinovo k Nátanovi, řkoucí: ⁵Jdi a pověz služebníku mému Davidovi: Takto praví Hospodin: Zdali ty mi stavět budeš dům, ve kterém bych přebýval? ⁶Poněvadž jsem nebydlil v domě od toho dne, jak jsem vyvedl syny Izraelské z Egypta, až do dne tohoto, ale přecházel jsem se stánkem a příbytkem sem i tam. ⁷Nadto kudykoli jsem chodil se všemi syny Izraelskými, zdali jsem jedno slovo řekl kterému ze soudců Izraelských, kterému jsem přikázal pást lid svůj Izraelský, řka: Proč jste mi nevystavěli domu cedrového? ⁸Proto nyní toto díš služebníku mému Davidovi: Takto praví Hospodin zástupů: Já jsem tě vzal z ovčince od stáda, abys byl vévodou lidu mého Izraelského. ⁹A býval jsem s tebou všudy, kamkoli jsi se obracel; všechny také nepřátele tvé vyhladil jsem před tváří tvou, a učinil jsem tobě jméno veliké, jako jméno vyvýšených na zemi. ¹⁰Způsobím taktéž místo lidu svému Izraelskému, a vštípím jej, a bydlit bude v místě svém a nepohne se více, aniž ho budou více trápit lidé nešlechtní jako dříve, ¹¹Hned od toho dne, jak jsem ustanovil soudce nad lidem svým Izraelským, až jsem teď dal odpočinutí tobě přede všemi nepřáteli tvými. Přesto oznamuje Hospodin, že on sám tobě dům zbuduje. ¹²Když se vyplní dny tvoje a usneš s otci

svými, vzbudím símě tvé po tobě, které vyjde ze života tvého, a utvrdím království jeho.¹³ On vystaví dům jménu mému a já utvrdím trůn království jeho až na věky.¹⁴ Já budu jemu otcem a on mi bude synem. Který když zhřeší, trestat ho budu metlou lidskou a ranami synů lidských.¹⁵ Ale milosrdenství mé nebude odjato od něho, tak jako jsem je odjal od Saule, kterého jsem zahnal od tváře tvé.¹⁶ A tak utvrzen bude dům tvůj a království tvé až na věky před tebou, a trůn tvůj bude stálý až na věky.¹⁷ Podle všech slov těchto, a podle všeho vidění tohoto, tak mluvil Nátan Davidovi.¹⁸ Tedy všed král David, posadil se před Hospodinem a řekl: Kdo jsem já, Panovníku Hospodine, a jaký je dům můj, že jsi mne přivedl v ta místa.¹⁹ Nýbrž ještě se to málo vidělo, Panovníku Hospodine, že jsi také mluvil i o domu služebníka svého na dlouhé časy, protože je to povaha lidská, Panovníku Hospodine.²⁰ Ale co již více má mluvit David před tebou? Však ty znáš služebníka svého, Panovníku Hospodine.²¹ Pro slovo své a podle srdce svého činíš všechny tyto věci veliké, ve známost je uvodě služebníku svému.²² (Proto zveleben jsi Hospodine Bože, neboť není tobě rovného, anobř není žádného Boha kromě tebe) podle toho všeho, jak jsme slyšali ušima svýma.²³ Kdo tedy je jako lid tvůj, jako Izrael, který národ na zemi, jehož by Bůh šel, aby jej sobě vykoupil za lid a dobyl sobě jména, a učinil tobě, ó Izraeli, tyto veliké věci a hrozné v zemi tvé, před obličejem lidu svého, který jsi sobě vysvobodil z Egypta, z pohanství bohů jejich?²⁴ A vzdělal jsi sobě lid svůj Izraelský, sobě v lid až na věky, a proto, Hospodine, jsi jejich Bohem.²⁵ Nyní tedy, Hospodine Bože, slovo to, jímž jsi se zmluvil služebníku svému a domu jeho, naplň je až na věky, a učiň tak, jak jsi mluvil,²⁶ Tak aby zvelebováno bylo jméno tvé až na věky, když se říkat bude: Hospodin zástupů je Bůh nad Izraelem, a dům služebníka tvého Davida aby byl stálý před obličejem tvým.²⁷ Neboť ty, Hospodine zástupů, Bože Izraelský, zjevil jsi mně, služebníku svému, řka: Dům ustavím tobě. Proto usoudil služebník tvůj v srdci svém, aby se modlil tobě modlitbou touto.²⁸ A tak již, Panovníku Hospodine, ty sám jsi Bůh, a slova tvá jsou pravda, jimiž jsi zaslíbil služebníku svému dobré věci tyto.²⁹ Již tedy rač požeňnat domu služebníka svého, aby trval na věky před obličejem tvým. Neboť ty jsi, Hospodine Bože, mluvil, že požeňnáním tvým požeňnán bude dům služebníka tvého na věky.

8 Stalo se potom, že porazil David Filistinské a potřel je; a vzal David Meteg Amma z ruky Filistinských.² Porazil také Moábské a změřil je provazcem, na zemi je rozprostíraje; a odměřil jich dva provazce k zbití a celý provazec k živění. A učinění jsou Moábsťi Davidovi služebníci a dávali jemu plat.³ Porazil též David Hadadezera syna Rohobova, krále Soba, když byl vytáhl, aby rozšířil končiny své až k řece Eufraten.⁴ A pobral mu David tisíc vozů a sedm set jezdců a dvacet tisíc mužů pěších, a podřezal David žgly všem koňům vozatajům; jen zanechal z nich ke stu vozům.⁵ Přitáhli pak byli Syrští od Damašku na pomoc Hadadezerovi králi Soba, ale David porazil z Syrských dva a dvacet tisíc mužů.⁶ Tedy osadil David stráží Syrii Damašskou a byli Syrští služebníci Davidovi, dávající plat; neboť zachovával Hospodin Davida, kamkoli se obrátil.⁷ Pobral také David štítý zlaté, které měli služebníci Hadadezerovi, a přinesl je do Jeruzaléma.⁸ Z Betach též a z Berot, měst Hadadezerových, nabral král David velmi mnoho mědi.⁹ A když uslyšel Tohi král Emat, že porazil David všechno vojsko Hadadezerovo,¹⁰ Poslal Tohi Jorama syna svého k králi Davidovi, aby ho pozdravil přátelsky, a spolu s ním se radoval z toho, že šťastně bojoval s Hadadezerem, a porazil ho; (nebo Hadadezer vedl válku proti Tohi). Který přinesl s sebou nádoby stříbrné, též nádoby zlaté a nádoby měděné.¹¹ Ty také obětoval král David Hospodinu se stříbrem a zlatem posvěceným ze všech národů, které podmanil,¹² Totiž ze Syrských a Moábských, též ze synů Ammon a z Filistinských i z Amalechitských a z kořistí Hadadezera syna Rohobova, krále Soba.¹³ Zvelebil také David své jméno, když se navracel od pobití osmnácti tisíců Syrských v údolí solnatém.¹⁴ Proto i nad Idumejskými stráž postavil, všechnu krajinu Idumejskou stráží osadiv. A učinění jsou všichni Idumejští služebníci Davidovi; neboť zachovával Hospodin Davida, kamkoli se obrátil.¹⁵ A kraloval David nade vším Izraelem, a činil David soud a spravedlnost všemu lidu svému.¹⁶ Joáb pak syn Sarvie byl nad vojskem a Jozafat syn Achiludův kancléřem;¹⁷ Sádoch také syn Achitobův a Achimelech syn Abiatarův kněžími a Saraiáš písařem.¹⁸ Benaiáš pak syn Joiadův byl nad Cheretejskými a Peletejskými a synové Davidovi knížaty.

9 Tedy řekl David: Je-li ještě kdo pozůstalý z domu Saulova, abych jemu učinil milosrdenství pro Jonatu?² Byl pak služebník domu Saulova, jehož jméno bylo Síba. A zavolali ho k Davidovi. A řekl král jemu: Ty-li jsi Síba? Odpověděl: Jsem služebník tvůj.³ Řekl jemu král: Je-liž ještě kdo z domu Saulova, abych jemu učinil milosrdenství Boží? Odpověděl Síba králi: Ještě je syn Jonatův chromý na nohy.⁴ A řekl jemu král: Kde je? Odpověděl Síba králi: Tam je v domě Machiry, syna Amielova v Lodebar.⁵ Proto poslav král David, vzal ho z domu Machiry, syna Amielova z Lodebar.⁶ A když přišel Mifibozet syn Jonaty, syna Saulova, k Davidovi, padl na tvář svou a poklonil se. A řekl David: Mifibozete. Který odpověděl: Aj, služebník tvůj.⁷ Řekl jemu David: Neboj se, neboť jistě učiním s tebou milosrdenství pro Jonatu otce tvého, a navrátím tobě všechna

pole Saule otce tvého, a ty jítat budeš za stolem mým vždycky.⁸ Který pokloniv se, řekl: Co je služebník tvůj, že jsi se ohlédl na psa mrtvého, jaký jsem já?⁹ Zatím povolal král Síby, služebníka Saulova a řekl jemu: Cokoli měl Saul i všechna čeled' jeho, to jsem dal synu pána tvého.¹⁰ Budeš tedy jemu spravovati rolí, ty i synové tvoji i služebníci tvoji, a snášet budeš, aby měl syn pána tvého pokrm, který by jedl, ale Mifibozet syn pána tvého jítat bude vždycky za stolem mým. (Měl pak Síba patnáct synů a dvacet služebníků.)¹¹ Odpověděl Síba králi: Podle všeho, jak přikázal pán můj král služebníku svému, tak učiní služebník tvůj, ačkoli i Mifibozet mohl by jítat za stolem mým jako jeden ze synů královských.¹² Měl také Mifibozet syna malého, jemuž jméno bylo Mícha; a všichni, kteří bydlili v domě Síbově, byli za služebníky Mifibozetovi.¹³ A tak Mifibozet zůstával v Jeruzalémě, protože vždycky za stolem královským jítal; a byl kulhavý na obě nohy.

10 Stalo se také potom, že umřel král Ammonitský a kraloval Chanun syn jeho po něm.² A řekl David: Učiním milosrdenství s Chanunem synem Náhasovým, jako otec jeho učinil milosrdenství nade mnou. Tedy poslal David, aby ho potěšil skrze služebníky své pro otce jeho. A přišli služebníci Davidovi do země Ammonitských.³ A řekla knížata Ammonitská k Chanunovi, pánu svému: Což se zdá, že David činí poctivost otci tvému, že poslal k tobě, kteří by tě potěšili? Zdali ne proto, aby shlédli město a vyšpehoval je, a potom je podvrátil, poslal David služebníky své k tobě?⁴ A tak Chanun vzav služebníky Davidovy, oholil každému půl brady, a ustríhl roucha jejich až do polovice, totiž až do zadků jejich, a propustil je.⁵ To když oznámili Davidovi, poslal proti nim (neboť muži ti zohaveni byli velice), a řekl jim král: Pobuďte v Jerichu, dokud neobrostou brady vaše, potom se navrátíte.⁶ Vidouce pak Ammonitští, že se zošklivili Davidovi, poslavše, najali ze mzdy ze Syrie z domu Rohob a ze Syrie Soba dvacet tisíců pěších a od krále Maacha tisíc mužů a od Istoba dvanácte tisíc mužů.⁷ Což uslyšev David, poslal Joába se vším vojskem udatných.⁸ A tak vytáhnou Ammonitští, šikovali se k boji u brány, Syrští také, Soba a Rohob, a Istob i Maacha zvláště byli na poli.⁹ A protož vida Joáb proti sobě sešikovaný boj zapředu i zazadu, vybrav některé ze všech výborných Izraelských, sešikoval je také proti Syrským.¹⁰ Ostatek pak lidu dal pod správu Abizai bratra svého, a sešikoval jej proti Ammonitským.¹¹ A řekl: Jestliže Syrští budou silnější mne, přispěješ mi na pomoc; jestliže pak Ammonitští silnější budou tebe, také přispějí, abych pomohl tobě.¹² Posilni se a budme udatní, bojující za lid náš a za města Boha našeho, Hospodin pak učiní, co se jemu dobře líbit bude.¹³ A přistoupil Joáb s lidem svým k bitvě proti Syrským a oni utekli před ním.¹⁴ Tedy Ammonitští vidouce, že utíkají Syrští, utekli i oni před Abizai a vešli do města. A navrátil se Joáb od Ammonitských a přišel do Jeruzaléma.¹⁵ Ale Syrští vidouce, že by poraženi byli od Izraele, sebrali se vespolek.¹⁶ Poslal také Hadarezer a vyvedl Syrské, kteří bydlejí za řekou, a přišli k Helam; Sobach pak, hejtman vojska Hadarezerova, vedl je.¹⁷ A oznámeno to Davidovi. Který shromáždív všechen lid Izraelský, přepravil se přes Jordán, a přitáhl k Helam. A sešikovali se Syrští proti Davidovi a bojovali proti němu.¹⁸ Tedy utekli Syrští před Izraelem, a porazil David ze Syrských sedm set vozů a čtyřicet tisíc jezdců. Sobacha také hejtmana vojska toho ranil, a umřel tu.¹⁹ Když pak viděli všichni králové, kteří byli při Hadarezerovi, že jsou poraženi od Izraele, vešli v pokoj s Izraelem a sloužili jemu. A nesměli již více Syrští táhnout na pomoc Ammonitským.

11 A stalo se po roce, když králové vyjíždívají na vojnu, že poslal David Joába a služebníky své s ním, též i všechen Izrael, aby hubili Ammonitské; a oblehli Rabba. David pak zůstal v Jeruzalémě.² Tedy stalo se kvečeru, když vstal David z lože svého, procházej se po paláci domu královského, že uzřel z paláce ženu, jak se myje; která žena byla vzezření velmi krásného.³ A poslav David, vyptal se o té ženě a řekl: Není-liž to Betsabé dcera Eliamova, manželka Uriáše Hetejského?⁴ Opět poslal David posly a vzal ji. Která když vešla k němu, obýval s ní; (neboť se byla očistila od nečistoty své). Potom navrátila se do domu svého.⁵ A počala žena ta. Proto poslavši, oznámila Davidovi, řkouc: Těhotná jsem.⁶ Poslav pak David, vzkázal Joábovi: Pošli ke mně Uriáše Hetejského. A poslal Joáb Uriáše k Davidovi.⁷ A když přišel Uriáš k němu, otázal se ho, jak se má Joáb, a jak se má lid, a kterak se vede ve vojsku?⁸ Řekl také David Uriášovi: Jdi do domu svého a umyj sobě nohy. A vyšel Uriáš z domu králova a poslán za ním dar královský.⁹ Ale Uriáš spal u vrat domu královského se všemi služebníky pána svého a nešel do domu svého.¹⁰ Což když oznámili Davidovi, řkouc: Nešel Uriáš

11:2 Kvečeru ... vstal. David si neplní své povinnosti. Není s vojskem v bitvě, jak se sluší na krále (v. 1), a celý den se povaluje, až zrudně vstane večer. Existuje něco jako duchovní banka, kam si na své konto vkládáme depozit, kdykoliv se modlíme, čteme Písmo, sloužíme Bohu či bližním apod. Pak máme kam sáhnout v případě nouze a pokušení nás nezaskočí nepřipravené. David zanedbal nejen své královské povinnosti, ale i svou duchovní sebekázeň. Proto selhal, když byl vystaven pokušení – neměl čím se bránit. Knihy

Samuelovy a Královské byly sepsány pro judské zajatce v Babylóně, proto si text nebere servítky a ukazuje Davida nejen jako hrdinu, ale i jako hříšníka, protože čtenáři potřebují připomenout, že právě hříchy vládců je dostaly do otroctví. Když stejnou historii zaznamenávají knihy Paralipomenon, žádnou zmínku o hříchu s vdanou ženou nenajdeme, protože Paralipomenon jsou psány pro navrátilce ze zajetí, a v době národního obrození potřebují čtenáři kladné vzory bez poskvrní. Viz pozn. Mt 26:41.

do domu svého, řekl David Uriášovi: Však jsi z cesty přišel. Proč jsi nešel do domu svého? ¹¹ Odpověděl Uriáš Davidovi: Truhla Boží a Izrael i Juda zůstávají ve stanech, a pán můj Joáb i služebníci pána mého na poli zůstávají, já pak mám vejít do domu svého, abych jedl a pil, a spal s manželkou svou? Jako jsi živ ty a jako je živa duše tvá, že toho neučiním. ¹² Tedy řekl David Uriášovi: Pobuď zde ještě dnes a zítra propustím tebe. A zůstal Uriáš v Jeruzalémě toho dne i nazítrí. ¹³ V tom pozval ho David, aby jedl před ním a pil, a opil ho. Avšak on šel večer spát na lože své se služebníky pána svého, a nešel do domu svého. ¹⁴ A když bylo ráno, napsal David list Joábovi, který poslal po Uriášovi. ¹⁵ Psal pak v listu těmi slovy: Postavte Uriáše proti bojovníkům nejsilnějším; mezi tím odstupte nazpět od něho, aby raněn jsa, umřel. ¹⁶ A stalo se, když oblehl Joáb město, že postavil Uriáše proti místu, kde věděl, že jsou nejsilnější muži. ¹⁷ A vyskočivše muži z města, bojovali proti Joábovi. A padli někteří z lidu, ze služebníků Davidových, také i Uriáš Hetejský zabit. ¹⁸ Tedy poslav Joáb, oznámil Davidovi všechno, co se seběhlo v bitvě. ¹⁹ A přikázal tomu poslu, řka: Když vypravíš králi všechny věci, které se seběhly v bitvě, ²⁰ Při čemž jestliže se popudí prchlivost královská a řekne-li: Proč jste přistoupili k městu, bojující? Zdali jste nevěděli, že házejí ze zdi? ²¹ Kdo zabil Abimelecha syna Jerobosetova? Zdali ne žena, svrhnuvši na něj kus žernovu se zdí, takže umřel v Tébes? Proč jste přistupovali ke zdi? tedy díš: Také služebník tvůj Uriáš Hetejský umřel. ²² A tak šel posel, a přišed, oznámil Davidovi všechno to, proč ho byl poslal Joáb. ²³ A řekl posel ten Davidovi: Zmocnili se nás muži ti a vytrhli proti nám do pole, a honili jsme je až k bráně. ²⁴ V tom stříleli střelci na služebníky tvé ze zdi, a zabiti jsou někteří ze služebníků králových, také i služebník tvůj Uriáš Hetejský zabit. ²⁵ Tedy řekl David poslu: Tak pověz Joábovi: Nic tě to nerozpakuj, že tak i jinak sehluje meč. Ztuž boj svůj proti městu a zkaz je, a potěš drábů. ²⁶ Uslyševši pak manželka Uriášova, že umřel Uriáš muž její, oplakávala manžela svého. ²⁷ A když pominul pláč, poslav David, vzal ji do domu svého a měl ji za manželku; i porodila mu syna. Ale nelíbilo se to Hospodinu, co učinil David.

12 Proto poslal Hospodin Nátana k Davidovi. Který přišed k němu, řekl jemu: Dva muži byli ve městě jednom, jeden bohatý a druhý chudý. ² Bohatý měl ovcí i volů velmi mnoho, ³ Chudý pak neměl nic, kromě jedné ovečky malé, kterou byl koupil a choval, až i odrostla při něm a při dětech jeho taktěž. Chléb jeho jedla a z číše jeho pila, a v lůnu jeho spávala, a tak byla mu jako za dceru. ⁴ Když pak přišel pocestný k tomu bohatému člověku, líto mu bylo vzít z ovcí anebo z volů svých, co by připravil pocestnému, který k němu přišel, ale vzav ovečku toho chudého člověka, připravil ji muži, který byl přišel k němu. ⁵ Tedy rozhněval se David na muže toho náramně a řekl Nátanovi: Živ je Hospodin, že hoden je smrti muž, který to učinil. ⁶ Ovečku také tu zaplatí čtyřnásobně, protože učinil věc tu, a nelitoval ho. ⁷ A řekl Nátan Davidovi: Ty jsi ten muž! Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Já jsem tě pomazal, abys králem byl nad Izraelem, a vytrhl jsem tebe z ruky Saulovy. ⁸ A dal jsem tobě dům pána tvého i ženy pána tvého v lůnu tvé, dal jsem také dům Izraelský a Judský, a bylo-li by to málo, byl bych přidal mnohem více. ⁹ Proč jsi sobě zlehčil slovo Hospodinovo, čině to, co se nelíbí jemu? Uriáše Hetejského zabil jsi mečem a manželku jeho pojals sobě za ženu, samého pak zamordoval jsi mečem Ammonitských. ¹⁰ Proto nyní neodejde meč z domu tvého až na věky, protože jsi pohrdl mnou a vzal jsi manželku Uriáše Hetejského, aby byla žena tvá. ¹¹ Takto praví Hospodin: Aj, já vzbudím proti tobě zlé z domu tvého, a vezma ženy tvé před očima tvýma, dám je bližnímu tvému, který spát bude se ženami tvými, jak na to každý hledí. ¹² A ačkoli ty učinil jsi to tajně, já však učiním to zjevně přede vším Izraelem a všem na očích. ¹³ Tedy řekl David Nátanovi: Zhřešil jsem Hospodinu. Zase řekl Nátan Davidovi: Tentýž Hospodin přenesl hřích tvůj, neumřeš. ¹⁴ Ale však, poněvadž jsi tou věcí dal příčinu nepřátelům Hospodinovým, aby se rouhali, proto ten syn, který se narodil tobě, jistě umře. ¹⁵ Potom odešel Nátan do domu svého. V tom Hospodin ranil dítě, které byla porodila manželka Uriášova Davidovi, tak že pochybovali o něm. ¹⁶ A modlil se David Bohu za to dítě a postil se, a všed, ležel přes noc na zemi. ¹⁷ A ačkoli starší domu jeho přišli k němu, aby ho zdvihli z země, on však nechtěl, aniž s nimi co jedl. ¹⁸ Stalo se pak dne sedmého, že umřelo dítě. A nesměli služebníci Davidovi toho oznámit jemu, že by umřelo dítě; neboť pravili: Aj, když ještě bylo dítě živo, mluvili jsme jemu, a nechtěl slyšet hlasu našeho, což pak když jemu díme: Umřelo dítě. Ovšem to tíže ponese. ¹⁹ Ale vida David, jak služebníci jeho k sobě šeptají, porozuměl, že by umřelo dítě. A řekl David služebníkům svým: Co již umřelo dítě? Kterí řekli: Umřelo. ²⁰ Tedy vstav David ze země, umyl se a pomazal se, a změnil roucho

12:5 Rozhněval. Je běžné, že jsme naplněni negativními emocemi, kdykoli v hříšníkovi poznáváme sami sebe. Náš vztek a touha po trestu se spouští podvědomě jako snaha odvrátit pozornost od nás samotných, zejména v oblasti, kde sami máme problém. V řecké mytologii je Medúza nestvůra s hadím tělem, ženskou hlavou a hady místo vlasů; odporná na pohled natolik, že kdokoliiv ne ni pohlédne přímo, zkamení. Hlavu jí nakonec usekne Perseus poté, co ji sleduje v odlesku svého štítu jako v zrcadle. Je to výstižná ilustrace našich

snah vyrovnat se s vlastním traumatem (jehož následky jsou naše hříchy v podobě sebeobraných reakcí): Přímý pohled na vlastní trauma paralyzuje. Ale můžeme je odhalit v zrcadle – v paralelním, podobném příběhu někoho jiného. Některé příběhy mohou přispět k našemu růstu (potažmo i uzdravení), protože se v nich poznáme.

12:15–22 *David se chová překvapivě.* Davidovo chování udivuje jeho služebníky, kteří jsou přesvědčeni, že vědí, jak „se sluší“ chovat se v podobné situaci. David však jedná jako někdo, kdo živého Boha zná.

své, a všed do domu Hospodinova, pomodlil se. Potom vrátiv se do domu svého, rozkázal sobě dát jíst a jedl.²¹ Služebníci pak jeho řekli jemu: Co jsi to učinil? Pro dítě, když živo bylo, postils se a plakal, ale jakž dítě umřelo, vstal jsi a přijal jsi pokrm.²² Kterýžto řekl: Pokud ještě dítě živo bylo, postil jsem se a plakal, neboť jsem řekl: Kdo ví? Může se smilovat nade mnou Hopodin, aby živo bylo dítě.²³ Nyní pak, poněvadž umřelo, proč se mám postiti? Zdali budu moci zase je vzkřísit? Já půjdu k němu, ale ono se nenavráti ke mně.²⁴ Potom David potěšiv Betsabé manželky své, vešel k ní a spal s ní. A porodila syna, a nazval jméno jeho Šalamoun, a Hospodin miloval jej.²⁵ Proto poslal byl Nátana proroka, a nazval jméno jeho Jedidiah pro Hospodina.²⁶ Bojoval pak Joáb proti Rabba Ammonitských a vzal město královské.²⁷ A poslav posly k Davidovi, řekl: Dobýval jsem Rabba a vzal jsem město vod.²⁸ Proto nyní sebera ostatek lidu, polož se proti městu a vezmi je, abych já nevzal města toho, a bylo by mně připisováno vítězství nad ním.²⁹ Tedy sebrav David všecken lid, vytáhl proti Rabba, kterého dobýval a vzal je.³⁰ A sňal korunu krále jejich z hlavy jeho, která vážila centěř zlata, a bylo v ní kamení drahé, a vstavena byla na hlavu Davidovu. Vyvezl též kořisti města velmi veliké.³¹ Lid pak, který v něm byl, vyvedl a dal jej pod pily a pod brány železné a pod sekery železné, a vehnal je do pece cihelné. A tak činil všem městům Ammonitským. Potom navrátil se David se vším lidem do Jeruzaléma.

13 A stalo se potom, že Absolon syn Davidův měl sestru krásnou, jménem Tamar; a zamiloval ji Amnon syn Davidův.² A tak se o to trápil Amnon, že i v nemoc upadl pro Tamar sestru svou; neboť panna byla, a viděl Amnon, že nepadne jí moci co učinit.³ Měl pak Amnon přítele, jehož jméno bylo Jonadab, syn Semmaa bratra Davidova, kterýžto Jonadab byl muž velmi chytrý.⁴ A řekl jemu: Proč tak chřadneš, synu králův, den ode dne? Neoznámíš-li mi? A řekl mu Amnon: Tamar sestru Absolona bratra svého miluji.⁵ Tedy řekl jemu Jonadab: Polož se na lože své a udělej se nemocným, a když přijde otec tvůj, aby tě navštívil, díš jemu: Necht' přijde, prosím, Tamar sestra má a dá mi jíst, připravíc před očima máma pokrm, abych viděl a jedl z ruky její.⁶ A tak složil se Amnon, děláje se nemocným. A když přišel král, aby ho navštívil, řekl Amnon králi: Necht' přijde, prosím, Tamar sestra má a připraví před očima máma asi dva pokrmy, abych pojedl z ruky její.⁷ Proto poslal David k Tamar do domu, řka: Jdi hned do domu Amnona bratra svého a připrav mu pokrm.⁸ A šla Tamar do domu Amnona bratra svého; on pak ležel. A vzavši mouky, zadělala ji, a připravivši pokrm před očima jeho, uvařila ji.⁹ Potom vzavši pánvici, vyložila před něj, a on nechtěl jíst. (A řekl Amnon: Zařídte to, ať vyjdou všichni ven. A vyšli od něho všichni.¹⁰ Řekl pak Amnon k Tamar: Přines tenu pokrm do pokojíka, abych pojedl z ruky tvé. A vzavši Tamar pokrm, který připravila, přinesla ji před Amnona bratra svého do pokojíka.)¹¹ Ale když mu podávala, aby jedl, uchopil ji a řekl jí: Pojď, lež se mnou, sestro má.¹² Která řekla jemu: Nikolí, bratře můj, nečiň mi násilí, neboť ne tak se má dít v Izraeli. Neprovoď nešlechetnosti této.¹³ Neboť já na koho svedu pohanění své? Ty pak budeš jako jeden z nejnešlechetnějších v Izraeli. Raději tedy mluv prosím s králem, neboť neodepře mne tobě.¹⁴ Ale nechtěl uposlechnout hlasu jejího, nýbrž zmocniv se jí, učinil jí násilí a ležel s ní.¹⁵ Potom vzal ji Amnon v nenávist velikou velmi, takže větší byla nenávist, kterou nenáviděl jí, než milost, kterou ji miloval. A řekl jí Amnon: Vstaň a jdi pryč.¹⁶ Která odpověděla jemu: Za příčinou převelmi zlé věci té, kterou jsi při mně spáchal, druhé horší se dopouštíš, že mne vyháníš. On pak nechtěl jí slyšet.¹⁷ Ale zavolav mládence, který mu přisluhoval, řekl: Vyveď hned tuto ode mne ven, a zamkni dveře za ní.¹⁸ (Měla pak na sobě sukni proměnných barev, neboť v takových sukních chodívaly dcery královské panny.) A tak vyvedl ji ven služebník jeho a zamkl dveře za ní.¹⁹ Tedy posypala Tamar hlavu svou popelem, a sukni proměnných barev, kterouž měla na sobě, roztrhla; a vložila ruku na hlavu svou, a jdouc, křičela s naříkáním.²⁰ A řekl jí Absolon bratr její: Nebyl-liž Amnon bratr tvůj s tebou? Ale nyní, sestro má mlč; bratr tvůj jest, nepřipouštěj toho k srdci. A tak zůstala Tamar, jsouc opuštěná, v domě Absolona bratra svého.²¹ A uslyšev král David o těch všech věcech, rozhněval se náramně.²² Absolon pak nic nemluvil s Amnonem, ani dobrého ani zlého; neboť nenáviděl Absolon Amnona, protože učinil násilí Tamar sestře jeho.²³ A stalo se po celých dvou letech, když stříhali ovce Absolonovi v Balazor, jenž je podle Efraim, že pozval Absolon všech synů královských.²⁴ Neboť přišel Absolon ke králi a řekl: Aj, nyní služebník tvůj má stříhače; necht', prosím, jde král a služebníci jeho se služebníkem tvým.²⁵ A řekl král Absolonovi: Necht', synu můj, necht' nyní nechodíme všichni, abychom tě neobtěžovali. A ačkoli nutkal ho, však nechtěl jít, ale požehnal mu.²⁶ Řekl ještě Absolon: Necht' aspoň s námi jde, prosím, Amnon bratr můj. Odpověděl jemu král: Proč bys s tebou šel?²⁷ A když vždy dotíral Absolon, poslal s ním Amnona i všechny syny královské.²⁸ Prikázal pak byl Absolon služebníkům svým, řka: Sledujte prosím, když se rozveselí srdce Amnonovo vínem, a řeknu vám: Bijte Amnona, tedy zabijte jej. Nebojte se nic, neboť zdali jsem já nerozkázal vám? Posilňte se a mějte se zmužile.²⁹ A učinili Amnonovi služebníci Absolonovi, jak jim byl prikázal Absolon. Pročež vstavše všichni synové královi, vsedli jeden každý na mezka svého a utekli.³⁰ V tom když ještě byli na cestě, přišla taková pověst k Davidovi: Pobil Absolon všechny syny královské, tak že z nich ani jednoho nezůstalo.³¹ Tedy vstav král, roztrhl roucha svá a ležel na zemi; všichni také služebníci jeho stáli, roztrhnuvše roucha.³² Ozval se pak Jonadab, syn Semmaa bratra

Davidova, a řekl: Neprav toho, pane můj, jako by všechny mládence syny královy zabili, ale Amnon jen zabit; neboť tak v úmysle Absolonově složeno bylo od toho dne, jak on byl učinil násilí Támar sestře jeho.³³ Proto nechť nepřipouští toho nyní pán můj král k srdci svému, mysle, že by všichni synové královi zabiti byli; neboť Amnon jen umřel.³⁴ Absolon pak utekl. Tedy pozdvihna služebník hlásný očí svých, uzřel, jak mnoho lidu jde odtud, kudy se chodilo k němu cestou pod horami.³⁵ A řekl Jonadab králi: Aj, synové království přijíždějí. Podle řeči služebníka tvého tak se stalo.³⁶ A když přestal mluvit, aj, synové království přišli, a pozdvihnouše hlasu svého, plakali; též také král i všichni služebníci jeho plakali pláčem velmi velikým.³⁷ Absolon pak utekl a ušel k Tolmai synu Amiudovu, králi Gessur. A oplakával David syna svého po všechny ty dny.³⁸ Absolon tedy utíkaje, přišel do Gessur a byl tam tři léta.³⁹ Potom žádal David vyjít k Absolonovi, neboť již byl ozelel smrti Amnonovy.

14 Porozuměv pak Joáb syn Sarvie, že by naklonilo se srdce královo k Absolonovi,² Poslav do Tekoa, a povolav odtud ženy moudré, řekl jí: Prosím, udělej se, jako bys zármutek měla, a obleč se, prosím, v roucho smutku, a nepomazávej se olejem, ale buď jako žena již po mnoho dní zármutek mající nad mrtvým.³ A půjdeš ke králi a mluvit mu budeš podle řeči této. A naučil ji Joáb, co by měla mluvit.⁴ Proto mluvila žena ta Tekoitská králi, padnuvši na tvář svou k zemi a poklonu učinivši, řekla: Pomoz, ó králi.⁵ A řekl jí král: Co je tobě? Odpověděla ona: Zajisté žena vdova jsem a umřel mi muž můj.⁶ Měla pak služebnice tvá dva syny, kteří svadili se spolu na poli, a když nebyl, kdo by je rozvadil, udeřil jeden druhého a zabil ho.⁷ Aj, teď povstala všechna rodina proti služebnici tvé, a řekli: Vydej toho, jenž zabil bratra svého, ať ho zabijeme za život bratra jeho, kteréhož zamordoval, nýbrž zahubíme i dědice. A tak uhasí jiskru mou, která pozůstala, aby nezanechalí muži mému jména a ostatku na zemi.⁸ Tedy řekl král ženě: Navrať se do domu svého, a já poručím o tobě.⁹ A odpověděla žena Tekoitská králi: Nechť je, pane můj králi, na mne ta nepravost a na dům otce mého, král pak a stolice jeho ať je bez viny.¹⁰ Řekl také král: Bude-li kdo mluvit co proti tobě, přiveď ho ke mně, a nedotkne se tebe více.¹¹ Tedy ona řekla: Rozpoměň se, prosím, králi, na Hospodina Boha svého, aby se nerozmnožili mstitelé krve k zhoubě a nezahladili syna mého. A odpovědel: Živ je Hospodin, že nespadne vlas syna tvého na zemi.¹² K tomu řekla žena: Nechť promluví, prosím, služebnice tvá pánu svému králi slovo. Který odpověděl: Mluv.¹³ A řekla žena: Proč jsi tedy myslel podobnou věc proti lidu Božímu? Neboť mluví král řeč tuto jako ten, který sebe vinného činí, poněvadž nechce zase povolati vyhnaného svého.¹⁴ Všichni jsme zajisté nepochybně smrtelní a jako vody, které rozlity jsouce po zemi, zase sebrány být nemohou, aniž se Bůh na něč osobu ohlíží; ovšem i myšlení svá vynesl, aby vyhnaného nevyháněl od sebe.¹⁵ Nyní pak, že jsem přišla ku pánu svému králi mluvit řeči tyto, příčina je, že mne zastrášoval lid. Proto řekla služebnice tvá: Budu nyní mluvit králi, snad naplní král žádost služebnice své.¹⁶ Neboť vyslyší král a vysvobodí služebnici svou z ruky muže, chtějícího vyhledit mne i syna mého spolu z dědictví Božího.¹⁷ Řekla také služebnice tvá: Vždyť mi bude slovo pána mého krále k uklidnění; (neboť jako anděl Boží, tak je pán můj král, když slyší dobré anebo zlé), a Hospodin Bůh tvůj bude s tebou.¹⁸ A odpovídaje král, řekl ženě: Prosím, netaj přede mnou toho, nač se já tebe zeptám. A řekla žena: Mluv, prosím, pane můj králi.¹⁹ Tedy řekl král: Není-li Joáb jednatel všeho tohoto? A odpověděla žena a řekla: Jako je živa duše tvá, pane můj králi, že se nelze uchýliti napravo anebo nalevo ode všeho toho, co mluvil pán můj král; neboť služebník tvůj Joáb, on mi rozkázal a on naučil služebnici tvou všem slovům těmto,²⁰ A abych tak příkladně vedla řeč tuto, způsobil to služebník tvůj Joáb. Ale pán můj moudrý je jako anděl Boží, věda, cokoli se děje na zemi.²¹ A proto řekl král Joábovi: Aj, již jsem to učinil. Jdi tedy, přiveď mládence Absolona.²² A padl Joáb na tvář svou k zemi a pokloniv se, poděkoval králi, a řekl Joáb: Dnes poznal služebník tvůj, že jsem našel milost před očima tvýma, pane můj králi, poněvadž král naplnil žádost služebníka svého.²³ Tedy vstav Joáb, odšel do Gessur, a přivedl Absolona do Jeruzaléma.²⁴ A řekl král: Nechť se navrátí do domu svého, ale tváře mé ať nevidí. A tak navrátil se Absolon do domu svého, ale tváře královské neviděl.²⁵ Nebylo pak žádného muže tak krásného jako Absolon ve všem Izraeli, aby takovou chválu měl. Od paty nohy jeho až do vrchu hlavy jeho nebylo na něm poskvrnny.²⁶ A když stříhával vlasy hlavy své (měl pak obyčej každého roku je stříhat, protože jej obtěžovaly, a stříhával je), tedy vážíval vlasy hlavy své, a bývalo jich dvě stě lotů váhy obecné.²⁷ Zrodili se pak Absolonovi tři synové a jedna dcera, jejíž jméno bylo Támar, která byla žena vzezření krásného.²⁸ A byl Absolon v Jeruzalémě dvě léta, a tváře královské neviděl.²⁹ A proto poslal Absolon k Joábovi, chtěje ho poslat ke králi. Který nechtěl přijíti k němu. A poslal ještě podruhé, a nechtěl přijít.³⁰ Tedy řekl služebníkům svým: Shlédněte dědinu Joábovu vedle pole mého, kde má ječmen; jděte a spalte jej. A zapálili služebníci Absolonovi dědinu tu.³¹ A vstav Joáb, přišel k Absolonovi do domu jeho, a řekl jemu: Proč služebníci tvoji zapálili dědinu mou? Odpověděl Absolon Joábovi: Aj, poslal jsem k tobě, řka: Přijď sem, a pošlu tě ke králi, abys řekl jemu: A proč jsem přišel z Gessur? Lépe mi bylo ještě tam zůstat. Proto nyní nechť uzřím tvář královu. Pakli je na mně nepravost, nechť mne rozkáže zabít.³³ Tedy

přišel Joáb ke králi a oznámil to jemu. A povolal Absolona. Který přišel ke králi, poklonil se na tvář svou až k zemi před ním. A políbil král Absolona.

15 A stalo se potom, že sobě najednal Absolon vozů a koní a padesáte mužů, kteří by běhali před ním. ²A vstávaje ráno Absolon, stával u cesty při bráně, a každého muže, který, maje při, šel ke králi pro rozsouzení, povolával Absolon, říká: Z kterého jsi ty města? A když mu odpověděl: Z toho a z toho pokolení Izraelského je služebník tvůj, ³Řekl jemu Absolon: Hle, tvá pře výborná je a pravá, ale kdo by tě vyslyšel, není žádného u krále. ⁴Říkal také Absolon: Ó kdyby mne kdo ustanovil soudcem v zemi této, aby ke mně chodil každý, kdo by měl nesnáz a při, a dopomáhal bych jemu k spravedlnosti. ⁵Ano i když někdo přicházel, klaněje se jemu, vztáhl ruku svou, a uchopě ho, políbil jej. ⁶Činíval pak Absolon tím způsobem všemu Izraelovi, který pro rozsudek přicházel ke králi; a tak obracel k sobě Absolon srdce mužů Izraelských. ⁷Stalo se také po čtyřiceti letech, že řekl Absolon ke králi: Necht' jdu, prosím, a splním slib svůj v Hebronu, který jsem učinil Hospodinu. ⁸Neboť byl učinil slib služebník tvůj, když jsem bydlil v Gessur v Syrii, řka: Jestliže mne zase kdy přivede Hospodin do Jeruzaléma, tedy službu jemu učiním. ⁹Jemuž řekl král: Jdi v pokoji. Který vstav, odešel do Hebronu. ¹⁰A poslal Absolon špehy do všech pokolení Izraelských, aby řekli: Když uslyšíte zvuk trouby, rcete: Kraluje Absolon v Hebronu. ¹¹S Absolonem pak šlo dvě stě mužů z Jeruzaléma pozvaných, ale šli v upřímnosti své, aniž co o tom věděli. ¹²Poslal také Absolon pro Achitofele Gilonského, rádce Davidova, aby přišel z města svého Gilo, když měl obětovat oběti. A stalo se spiknutí veliké, neboť lidu ustavičně přibývalo Absolonovi. ¹³V tom přišel posel k Davidovi, řka: Srdce Izraelských obrátilo se po Absolonovi. ¹⁴Tedy řekl David všem služebníkům svým, kteří byli s ním v Jeruzalémě: Vstaňte a utečme, sic jinak nemohli bychom ujít od tváře Absolonovy. Pospěšte, ať odejdeme, aby se neuspíšil a nezastihl nás, a nevalil na nás zlého a nepohubil města ostroží meče. ¹⁵A řekli služebníci královští králi: Cokoli by zvolil pán náš král, teď jsme služebníci tvoji. ¹⁶A tak vyšel král se vsí svou čeledí pěšky; jen zanechal král deset ženin, aby doma hlídaly. ¹⁷Když pak vyšel král a všecken lid pěšky, postavili se na jednom místě zdaleka. ¹⁸A šli všichni služebníci při něm; též všichni Cheretejští a všichni Peletejští i všickni Gittejští, šest set mužů, kteří přišli pěšky z Gát, šli před králem. ¹⁹Tedy řekl král k Ittai Gittejskému: Proč ty také jdeš s námi? Navrať se a zůstaň při králi; neboť cizozemec jsi, který se tudíž zase odbereš k místu svému. ²⁰Nedávno přišel, a již bych dnes tebou pohnouti měl, abys s námi chodil? Já zajisté půjdu, kde mi se nahodí. Navrať se a odveď zase bratry své, a buď s tebou milosrdenství a pravda. ²¹Odpovídaje pak Ittai králi, řekl: Živ je Hospodin a živ je pán můj král, že na kterémkoli místě bude pán můj král, buď mrtev anebo živ, tu bude i služebník tvůj. ²²A řekl David k Ittai: Pojď a přejdi. A přešel Ittai Gittejský a všichni muži jeho, i všechny děti, které byly s ním. ²³Tedy plakala všechna země hlasem velikým, i všecken lid přecházející. A tak přešel král potok Cedron; i všecken lid přešel proti cestě vedoucí na poušť. ²⁴A aj, byl také Sádoch a všichni Levítové s ním, nesouce truhlu smlouvy Boží; i postavili truhlu Boží. Šel pak i Abiatar, a stál, dokud všecken ten lid nepřešel z města. ²⁵A řekl král Sádochovi: Dones zase truhlu Boží do města. Jestliže najdu milost před očima Hospodinovými, přivede mne zase, a ukáže mi ji i příbytek svůj. ²⁶Pakli řekne takto: Nelíbíš mi se, aj, teď jsem, nechť mi učiní, co se mu dobrého vidí. ²⁷Řekl ještě král Sádochovi knězi: Zdali ty nejsi vidoucí? Navrať se do města v pokoji, Achimaas pak syn tvůj, a Jonata syn Abiatarův, dva synové vaši, budou s vámi. ²⁸Hle, já pobudu na rovinách pouště, dokud nepřijde poselství od vás, skrze něž by mi oznámeno bylo. ²⁹A tak donesl zase Sádoch a Abiatar truhlu Boží do Jeruzaléma, a zůstali tam. ³⁰Ale David šel vzhůru k vrchu hory Olivetské, vstupuje a pláče, maje přikrytou hlavu svou; šel pak bos. Všecken také lid, který byl s ním, přikryl jeden každý hlavu svou, a šli, ustavičně plačíc. ³¹Tedy pověděno Davidovi, že Achitofel je s těmi, kteří se spikli s Absolonem. A řekl David: Zruš, prosím, ó Hospodine, radu Achitofelovu. ³²A stalo se, jak přišel David na vrch hory, aby se tam pomodlil Bohu, aj, potkal se s ním Chusai Architský, maje roztržené roucho své a hlavu prstí posypanou. ³³A řekl jemu David: Půjdeš-li se mnou, budeš mi břemenem. ³⁴Pakli se navrátíš do města a díš k Absolonovi: Služebníkem tvým budu, ó králi, služebníkem zajisté otce tvého byl jsem již zdávna, již pak budu služebníkem tvým, tedy zrušíš radu Achitofelovu. ³⁵Však tam budou s tebou Sádoch a Abiatar kněží. Proto cokoli uslyšíš z domu králova, oznámíš Sádochovi a Abaitarovi kněžím. ³⁶Aj, tam s nimi jsou dva synové jejich, Achimaas Sádochův a Jonata Abiatarův, po nichž mi vzkážete, cokoli byste uslyšeli. ³⁷Šel tedy Chusai, přítel Davidův do města; Absolon také přijel do Jeruzaléma.

16 A když David sešel maličko z vrchu, aj Síba služebník Mifibozetův vyšel proti němu se dvěma osly osedlanými, na nichž nesl dvě stě chlebů, a sto hroznů suchých, a sto hrud fíků, a nádobu vína. ²A řekl král Síbovi: K čemu jsou tyto věci? Odpověděl Síba: Oslově pro čeled královskou k jízdě, chléb pak a fíky, aby jedli služebníci, a víno, aby se napil, kdo by byl znaven na poušti. ³Opět král řekl: Kde je pak syn pána

tvého? Odpověděl Síba králi: Aj, zůstal v Jeruzalémě, neboť řekl: Dnes navrátí mi dům Izraelský království otce mého. ⁴ Řekl ještě král Síbovi: Aj, tvé jsou všechny věci, které má Mifibozet. Jemuž řekl Síba s poklonou: Necht' vždycky tak nalézám milost před očima tvýma, pane můj králi. ⁵ Tedy bral se král David do Bahurim, a aj, vyšel odtud muž z čeledi domu Saulova, jehož jméno bylo Semei, syn Gerův, který vždy jda, zlořečil. ⁶ Ano i kamením házel na Davida a na všechny služebníky krále Davida, ačkoli všechen lid a všichni udatní byli po pravici jeho i po levici jeho. ⁷ A takto mluvil Semei, když mu zlořečil: Vyjdi, vyjdi, vrahu a nešlechetrníku. ⁸ Obrátil na tebe Hospodin všelijakou krev domu Saulova, na jehož jsi místě kraloval, a dal Hospodin království v ruku Absolona syna tvého. A aj, již se vidíš v svém neštěstí, neboť jsi vrah. ⁹ A řekl Abizai syn Sarvie králi: A proč zlořečí tento mrtvý pes pánu mému králi? Necht' jdu prosím a setnu mu hlavu. ¹⁰ Ale král řekl: Co vám do toho, synové Sarvie, že zlořečí? Poněvadž Hospodin jemu rozkázal: Zlořeč Davidovi, i kdo by směl říci: Proč tak činiš? ¹¹ Řekl ještě David k Abizai i ke všechněm služebníkům svým: Aj, syn můj, který posel ze života mého, hledá bezživotí mého, čím více nyní tento syn Jemini? Nechte ho, ať zlořečí, neboť jemu rozkázal Hospodin. ¹² Snad popatří Hospodin na souzení mé, a odplatí mi Hospodin dobrým za zlořečenství jeho dnes. ¹³ A tak šel David a muži jeho cestou. Semei také šel po stráni hory naproti němu, a jda, zlořečil a házel kamením proti němu a zmítal prachem. ¹⁴ A přišel král a všechen lid, který byl s ním, znavený, a odpočinul tu. ¹⁵ Absolon pak i všechen lid Izraelský přišli do Jeruzaléma, a Achitofel s ním. ¹⁶ A když přišel Chusai Architský, přítel Davidův k Absolonovi, řekl Chusai Absolonovi: Živ buď král, živ buď král. ¹⁷ Tedy řekl Absolon k Chusai: To je vděčnost tvá k příteli tvému? Proč jsi nešel s přítelem svým? ¹⁸ Odpověděl Chusai Absolonovi: Nikoli, ale koho vyvolil Hospodin a lid tento i všichni muži Izraelští, toho budu a s tím zůstanu. ¹⁹ Přesto komu bych já sloužit měl? Zdalí ne synu jeho? Jako jsem sloužil otci tvému, tak sloužit budu tobě. ²⁰ Řekl pak Absolon Achitofelovi: Radť, co máme činit? ²¹ Odpověděl Achitofel Absolonovi: Vejdi k ženinám otce svého, kterých zanechal, aby hlídaly doma. A uslyší všechen Izrael, že se zošklivil otci svému, a zesílí ruce všech, kteří jsou s tebou. ²² A proto rozbili Absolonovi stan na paláci. A vešel Absolon k ženinám otce svého před očima všeho Izraele. ²³ Rada pak Achitofelova, kterou dával toho času, byla, jako by se kdo doptával na řeč Boží. Taková byla každá rada Achitofelova, jako u Davida, tak u Absolona.

17 Řekl ještě Achitofel Absolonovi: Necht' prosím vyberu dvanáct tisíc mužů, abych vstana, honil Davida noci této. ² A dostihna ho, dokud je znavený a zemdlené má ruce, překvapím jej, a uteče všechen lid, který je s ním, a zamordují krále samého. ³ A tak obrátím všechen lid k tobě; neboť jako bych je všechny obrátil, když zhyne ten muž, kterého ty hledáš. O lid ty se nic nestarej. ⁴ A líbila se ta řeč Absolonovi i všem starším Izraelským. ⁵ Avšak řekl Absolon: Zavolej sem hned Chusai Architského, abychom slyšeli, co i on mluvit bude. ⁶ Když pak přišel Chusai k Absolonovi, mluvil k němu Absolon, řka: Takto mluvil Achitofel. Máme-li učinit podle řeči jeho, nebo ne? Pověz ty. ⁷ Tedy řekl Chusai Absolonovi: Není dobrá rada, kterou dal Achitofel nyní. ⁸ Dále mluvil Chusai: Ty víš o otci svém i mužích jeho, že jsou udatní, k tomu zjitření na mysl, jako medvědice osířelá v poli. Nadto otec tvůj je muž válečný, který nebude nocovat s lidem. ⁹ Nýbrž nyní spíše v záloze stojí v nějaké jeskyni, anebo v některém jiném místě. A stalo by se, jestliže by kteří padli z těch tvých při začátku, že každý, kdo by o tom uslyšel, řekl by: Stala se porážka v lidu, který postoupil po Absolonovi. ¹⁰ A tak by i silných reků srdce, které je jako srdce lva, škodlivě zesláblo; neboť ví všechen Izrael, že je zmužilý otec tvůj, a silní ti, kteří jsou s ním. ¹¹ Ale radím, abys, shromáždě k sobě všechen Izrael od Dan až do Bersabé, který v množství je jako písek při moři, ty sám životně vytáhl k boji. ¹² A tak potáhneme proti němu, na kterémkoli by místě nalezen být mohl, a připadneme na něj, jako padá rosa na zemi; a nepozůstane z něho, totiž ze všech mužů, kteří jsou při něm, ani jednoho. ¹³ Jestliže by se pak shrnul do města, snesou všechen lid Izraelský k tomu městu provazy, a vtrhneme je až do potoka, tak aby tam ani kaménka nebylo lze najít. ¹⁴ A řekl Absolon a všichni muži Izraelští: Lepší je rada Chusai Architského, než rada Achitofelova. Hospodin zajisté to způsobil, aby zrušena byla rada Achitofelova, která sic dobrá byla, aby tak uvedl Hospodin na Absolona zlé věci. ¹⁵ Oznámil pak to Chusai Sádochovi a Abiatarovi kněžím: Tak a tak radil Achitofel Absolonovi a starším Izraelským, ale já takto a takto jsem radil. ¹⁶ Nyní tedy pošlete rychle a oznamte Davidovi, řkouce: Nezůstavej přes noc na rovinách pouště, ale přeprav se bez meškání, aby snad nebyl sehlcen král i všechen lid, který je s ním. ¹⁷ Jonata pak a Achimaas stáli u studnice Rogel. A šla tam děvečka a pověděla jim, aby oni jdouce, oznámili to králi Davidovi; neboť nesměli se ukázat anebo vejít do města. ¹⁸ A však uzřel je služebník, a oznámil Absolonovi. Pročež odšedše oba rychle, vešli do domu muže v Bahurim, který měl studnici na dvoře svém. A spustili se do ní. ¹⁹ A žena vzavši plachtu, rozestřela ji na vrch studnice, a nasypala na ni krup. A tak nebyla ta věc spatřena. ²⁰ Neboť když přišli služebníci Absolonovi k ženě do domu a řekli: Kde je Achimaas a Jonata? odpověděla jim žena: Přešli ten potok. Hledavše tedy a nic nenaleznuvše, navrátili se do Jeruzaléma. ²¹ A když oni odešli, tito vystoupivše z studnice, šli a oznámili králi Davidovi a řekli jemu: Vstaňte a přepravte se rychle přes vodu, neboť toto radil proti vám Achitofel. ²² Proto vstav David a všechen lid, který byl s ním, přepravili se přes

Jordán, dříve než se rozednilo; a nezůstal ani jeden, který by se nepřepřel přes Jordán. ²³Tedy Achitofel vida, že se nestalo podle rady jeho, osedlal osla, a vstav, odjel do domu svého, do města svého. A učiniv pořízení v čeledi své, oběsil se a umřel; i pochován je v hrobě otce svého. ²⁴David pak byl již přišel do Mahanaim, když se Absolon přepravil přes Jordán, on i všecken lid Izraelský s ním. ²⁵A tu ustanovil Absolon Amazu místo Joába nad vojskem. (Byl pak Amaza syn muže, jehož jméno bylo Jetra Izraelský, kterýž vešel k Abigail dceři Náchas, sestře Sarvie matky Joábovy.) ²⁶A položil se Izrael a Absolon v zemi Galád. ²⁷Stalo se pak, když přišel David do Mahanaim, že Sobi syn Náchas z Rabbat synů Ammon, a Machir syn Amielův z Lodebar, a Barzillai Galádský z Rogelim, ²⁸Lože, číše a nádoby hliněné, též pšenice, ječmene, mouky, krup, bobu, šocovice a pražmy, ²⁹Ano i medu, másla a ovcí i sýrů kravských přinesli Davidovi a lidu, který s ním byl, aby jedli. Neboť řekli: Lid ten je hladový a znavený i žíznlivý na té poušti.

18 Sečetl pak David lid, který měl s sebou, a ustanovil nad nimi hejtmany a setníky. ²A uvedl David třetinu lidu ve správu Joábovu a třetinu ve správu Abizai syna Sarvie, bratra Joábova, a třetinu v správu Ittai Gittejského. A řekl král lidu: A já také potáhnu s vámi. ³Ale lid řekl: Nikoli nepotáhneš; neboť jestliže bychom i utíkali, nebudou na to velmi dbát, aniž, by nás i polovici zabili, budou toho velmi vážit. Ty sám zajisté jsi jako z nás deset tisíců, proto lépe bude, abys nám byl v městě ku pomoci. ⁴A řekl jim král: Co se vám za dobré vidí, učiním. Tedy stál král u brány, a všecken lid vycházel po stu a po tisíci. ⁵Přikázal pak král Joábovi a Abizai a Ittai, řka: Zacházejte mi pěkně se synem Absolonem. A všecken lid slyšel, když přikazoval král všem hejtmánům o Absolonovi. ⁶A tak vytáhl lid do pole proti lidu Izraelskému, a byla bitva v lese Efraim. ⁷A poražen je tu lid Izraelský od služebníků Davidových a stala se tu porážka veliká v ten den až do dvaceti tisíců. ⁸Neboť když ta bitva rozšířila se po vsi krajině, více pohubil lidu les, nežli jich požral meč toho dne. ⁹Potkal se pak Absolon se služebníky Davidovými. Kterýžto Absolon jel na mezku (i podešel mezek pod hustý dub veliký), a uvázl za hlavu v stromu tom, tak že visel mezi nebem a zemí. Ale mezek, který pod ním byl, odběhl pryč. ¹⁰To uzřev jeden, oznámil Joábovi, řka: Hle, viděl jsem Absolona, jak visí na dubě. ¹¹A řekl Joáb muži, který mu to oznámil: Aj, viděls. Proč jsi ho tam nesrazil na zem? A já byl bych povinen dát deset lotů stříbra a pás rytířský jeden. ¹²Odpověděl muž ten Joábovi: A já, bych i odečtených měl na ruce své tisíc lotů stříbra, nevztáhl bych ruky své na syna králova; neboť jsme slyšeli, kterak přikazoval král tobě a Abizai a Ittai, řka: Šetřte všichni syna mého Absolona; ¹³Leč bych se dopustit chtěl sám proti duši své nepravosti. Ale nebývá nic tajno před králem, a ty bys sám proti mně stál. ¹⁴A řekl Joáb: Nebudu se tu zdržovat s tebou. Proto vzav tři kopí do ruky své, vrazil je do Absolona, jak ještě živ byl na dubě. ¹⁵A obskočivše Absolona deset služebníků, oděnců Joábových, bili jej a zabili. ¹⁶V tom zatroubil Joáb v troubu. A vrátil se lid od honění Izraele; neboť zdržel Joáb lid. ¹⁷A vzavše Absolona, uvrhli jej v tom lese do jámy veliké, a nametali na něj hromadu kamení velmi velikou. Ale všecken Izrael se rozutíkali jeden každý do stanů svých. ¹⁸(Absolon pak vzal byl a vyzdvihl sobě za života svého sloup v údolí královském; neboť byl řekl: Nemám syna, aby zůstala paměť jména mého. Proto nazval ten sloup jménem svým, který slove místo Absolonovo až do dnešního dne.) ¹⁹Tedy Achimaas syn Sádochův řekl: Prosím, nechť běžím, abych zvěstoval králi, že ho vysvobodil Hospodin z ruky nepřátel jeho. ²⁰A řekl jemu Joáb: Nebyl bys dnes dobrým poslem, ale oznámíš to jiného dne; dnes však neoznamuj, protože syn králův umřel. ²¹Potom řekl Joáb k Chuzi: Jdi, zvěstuj králi, co jsi viděl. A pokloniv se Chuzi Joábovi, běžel. ²²Mluvil pak ještě Achimaas syn Sádochův, a řekl Joábovi: Buď, jak buď, prosím, nechť já také běžím za Chuzi. Odpověděl Joáb: Proč bys ty běžel, synu můj, když nemáš, co bys dobrého zvěstoval? ²³A řekl: Buď, jak buď, poběhnu. Odpověděl mu: Běž. A tak běžel Achimaas cestou přímější a předběhl Chuzi. ²⁴David pak seděl mezi dvěma branami. A vyšel strážný na vrch brány na zeď, který pozdvihna oči svých, uzřel, a hle, muž běžel sám. ²⁵Tedy volaje strážný, oznámil králi. A řekl král: Je-li sám, dobré poselství nese. A když ten šel přece a přibližoval se, ²⁶Uzřel ještě strážný muže druhého běžícího. A zavolal strážný na branného a řekl: Hle, opět muž běží sám. Tedy řekl král: I ten v poselství běží. ²⁷Řekl ještě strážný: Vidím běh prvního, jako běh Achimaasa syna Sádochova. A řekl král: Dobrý to muž, proto s dobrým poselstvím jde. ²⁸Tedy volaje Achimaas, řekl králi: Pokoj tobě. A pokloniv se králi tváří svou k zemi, řekl: Požehnaný Hospodin Bůh tvůj, který podmanil muže ty, kteří pozdvihli rukou svých proti pánu mému králi. ²⁹A řekl král: Dobře-li se má syn můj Absolon? Odpověděl Achimaas: Viděl jsem hluk veliký, když posílal služebníka králova Joáb, a mne služebníka tvého, ale nevím nic, co bylo. ³⁰Jemuž řekl král: Odstup a stůj tamto. A odstoupil a stál. ³¹A v tom Chuzi přišed, řekl: Zvěstuje se pánu mému králi, že vysvobodil tě dnes Hospodin z ruky všech povstávajících proti tobě. ³²Ale král řekl k Chuzi: Je-li živ syn můj Absolon? Odpověděl Chuzi: Nechtě jsou tak, jako syn králův, nepřátelé pána mého krále, i všichni, kteří povstávají proti tobě ke zlému. ³³A zarmoutil se král, a vstoupiv do horního pokoje na bráně, plakal a jda, mluvil takto: Synu můj Absolone, synu můj, synu můj Absolone! Ó kdybych byl umřel za tebe, Absolone synu můj, synu můj!

19 A oznámeno je Joábovi: Aj, král pláče a nařiká pro Absolona. ²Pročež obrátilo se to vysvobození toho dne v kvílení všemu lidu; neboť slyšel lid v ten den, že bylo praveno: Zármutek má král pro syna svého. ³A tak kradl se lid toho dne, vcházeje do města, jako se kradé lid, když se stydí, utíkáje z boje. ⁴Král pak zakryl tvář svou, a křičel král hlasem velikým: Synu můj Absolone, Absolone synu můj, synu můj! ⁵Tedy všed Joáb ke králi do domu, řekl: Zahanbil jsi dnes tváře všech služebníků svých, kteří vysvobodili život tvůj dnes, a život synů tvých i dcer tvých, a život žen tvých i život ženin tvých, ⁶Miluje ty, kteří tě mají v nenávisti, a v nenávisti mají ty, kteří tě milují; neboť jsi dokázal dnes, že sobě nevážíš hejtmánů a služebníků. Shledal jsem to zajisté dnes, že kdyby byl Absolon živ zůstal, bychom pak všichni dnes byli pobiti, tedy dobře by se tobě to líbilo. ⁷Proto nyní vstana, vyjdi, a mluv ochotně k služebníkům svým; neboť přísahám skrze Hospodina, jestliže nevyjdeš, že nezůstane žádný s tebou této noci, a to bude tobě horší, nežli všechny zlé věci, které na tebe přišly od mladosti tvé až dosavad. ⁸A tak vstav král, posadil se v bráně. A pověděno bylo všemu lidu těmito slovy: Aj, král sedí v bráně. A přišel všecken lid před obličej krále, ale lid Izraelský se byl rozutíkal jeden každý do svých stanů. ⁹Tedy všecken lid hádal se vespolek ve všech pokoleních Izraelských, a pravili: Král vytrhl nás z ruky nepřátel našich, a tentýž vytrhl nás z ruky Filistinských, a teď nyní utekl ze země před Absolonom. ¹⁰Absolon pak, kteréhož jsme pomazali sobě, zahynul v boji. Nyní tedy, proč zanedbáváte přivést zase krále? ¹¹Proto král David poslal k Sádochovi a Abiatarovi kněžím, s těmito slovy: Mluvte ke starším Judským, řkouce: Proč máte být poslední v uvedení zase krále do domu jeho? (Neboť řeč všeho lidu Izraelského donesla se krále o uvedení jeho do domu jeho.) ¹²Bratři moji jste, kost má a tělo mé jste; proč tedy máte být poslední v uvedení zase krále? ¹³A Amazovi také rcete: Zdali ty nejsi kost má a tělo mé? Toto ať mi učiní Bůh a toto přidá, jestliže nebudeš hejtmánem vojska přede mnou po všechny dny na místo Joába. ¹⁴A naklonil srdce všech mužů Judských, jako muže jednoho, aby poslali ke králi, řkouce: Navrať se ty i všichni služebníci tvoji. ¹⁵Tedy navrátil se král a přišel až k Jordánu. Lid pak Judský byl přišel do Galgala, aby se bral vstříc králi a převedl jej přes Jordán. ¹⁶Pospíšil také Semei syn Gery, syna Jemini, kterýž byl z Bahurim, a vyšel s lidem Judským vstříc králi Davidovi. ¹⁷A tisíc mužů bylo s ním z Beniamin. Síba také služebník domu Saulova, s patnácti syny svými, a dvacet služebníků jeho s ním, přepravili se přes Jordán před krále. ¹⁸A překročili brod, aby převezli čeled' královskou a učinili, co by se jemu líbilo. Semei pak syn Gerův padl před králem, když se přepravit měl přes Jordán. ¹⁹A řekl králi: Nepočítej mi pán můj nepravosti, a nevzpomínej, co neprávě učinil služebník tvůj toho dne, když vyšel pán můj král z Jeruzaléma, aby to měl skládat král v srdci svém. ²⁰Neboť zná služebník tvůj, že zhřešil, a aj, přišel jsem dnes dříve, než kdo ze vsí čeledi Jozefovy, abych vyšel vstříc pánu svému králi. ²¹A odpověděl Abizai syn Sarvie a řekl: A cožpak nebude zabít Semei, protože zlořečil pomazanému Hospodinovu? ²²Ale David řekl: Co vám do toho, synové Sarvie, že jste mi dnes odporní? Dnes-li má zabít být někdo v Izraeli? Neboť zdali nevím, že dnes jsem králem nad Izraelem? ²³Tedy řekl král k Semei: Neumřeš. A přísáhl mu král. ²⁴Mifibozet také vnuk Saulův vyjel vstříc králi. (Neošetřoval pak byl noh svých, ani brady nespravoval, ani šatů svých nepral od toho dne, jak byl odešel král, až do dne, když se navrátil v pokoji.) ²⁵A když přišel do Jeruzaléma, vyšel vstříc králi. A řekl jemu král: Proč jsi neodešel se mnou, Mifibozete? ²⁶Který odpověděl: Pane můj králi, služebník můj oklamal mne. Řekl byl zajisté služebník tvůj: Osedlám sobě osla, abych vsedna na něj, bral se s králem, protože je kulhavý služebník tvůj. ²⁷A osočil služebníka tvého u pána mého krále, ale pán můj král je jako anděl Boží, učin' tedy, co se ti dobrého vidí. ²⁸Neboť všichni z domu otce mého byli jsme hodni smrti před pánem mým králem, a však jsi zasadil služebníka svého mezi ty, kteří jedí chléb stolu tvého. K čemu bych více právo měl, a oč se více na krále domlouval? ²⁹Jemu řekl král: Proč šíříš řeč svou? Vyřkl jsem. Ty a Síba rozdělte se statkem. ³⁰Ještě řekl Mifibozet králi: Třebas nechť všechno vezme, když se jen navrátil pán můj král v pokoji do domu svého. ³¹Ano i Barzillai Galádský vyšel z Rogelim, a přepravil se s králem přes Jordán, aby ho vyprovodil za Jordán. ³²Byl pak Barzillai velmi starý, máje osmdesáte let, který opatroval krále stravou, když obýval v Mahanaim; neboť byl člověk bohatý velmi. ³³A řekl král k Barzillai: Pojď se mnou, a chovat tě budu při sobě v Jeruzalémě. ³⁴Ale Barzillai odpověděl králi: Jaké jsou dny věku mého, abych šel s králem do Jeruzaléma? ³⁵V osmdesáti letech jsem dnes. Zdali mohu rozeznat mezi dobrým a zlým? Zdali okoušením rozezná služebník tvůj, co bych jedl a co bych pil? Zdali poslouchat mohu již hlasu zpěváků a zpěvaček? Proč by tedy služebník tvůj déle být měl břemenem pánu svému králi? ³⁶Maličko ještě půjde služebník tvůj za Jordán s králem; neboť proč by mi se takovou odplatou král odplácet měl? ³⁷Nechť se navrátí, prosím, služebník tvůj, ať umřu ve městě svém, kde je hrob otce mého a matky mé. Aj, služebník tvůj Chimham půjde se pánem mým králem, jemu učiníš, co se ti dobrého vidět bude. ³⁸A řekl král: Dobře, nechť jde se mnou Chimham, a učiním jemu, co se tobě za dobré vidět bude; nadto čehokoli požádáš ode mne, to učiním. ³⁹A když se přepravil všecken lid přes Jordán, král také přepravil se. A políbil král Barzillai a požehnal ho, který navrátil se na místo své. ⁴⁰A tak bral se král do Galgala a Chimham s ním; všecken také lid Judský provázeli krále, též i polovice lidu Izraelského. ⁴¹A aj, všichni muži Izraelští přišedše ke králi, řekli jemu: Proč

tě ukradli bratři naši, muži Juda, a převedli krále a čeleď jeho přes Jordán, i všechny muže Davidovy s ním?⁴² A odpověděli všichni muži Judští mužům Izraelským: Protože král je příbuzný náš. A proč se hněváte o to? Zdali nás za to král pokrmý opatroval? Zdali nám jaké dary dal?⁴³ Odpovídající pak muži Izraelští mužům Judským, řekli: Deset dílů máme v králi, a proto i v Davidovi máme více nežli vy. Pročez tedy málo jste nás sobě vážili? Zdali jsme my dříve o to nemluvili, abychom zase přivedli krále svého? Ale tvrdší byla řeč mužů Judských nad řeč mužů Izraelských.

20 Přišel pak tu náhodou člověk nešlechtný, jehož jméno bylo Seba, syn Bichri, muž Jemini. Ten zatroubil v troubu a řekl: Nemáme my dílu v Davidovi, ani dědictví v synu Izai; obrať se jeden každý ke stanům svým, ó Izraeli.² A tak všichni muži Izraelští odstoupili od Davida za Sebou synem Bichri, ale muži Judští přidrželi se krále svého od Jordánu až do Jeruzaléma.³ David pak přišel do domu svého do Jeruzaléma. A vzal král deset ženin, kterých byl nechal, aby hlídaly doma, a dal je pod stráž, a choval je, ale nevcházel k nim. A zůstaly zavřené až do dne smrti své ve vdovství.⁴ Potom řekl král Amazovi: Svolej mi muže Judské do třetího dne, ty také se tu postav.⁵ A tak odšel Amaza, aby svolal lid Judský, ale prodil mimo určitý čas, který mu byl uložil.⁶ Proto řekl David Abizai: Již nyní hůře nám činit bude Seba syn Bichri, nežli Absolon. Vezmi služebníky pána svého, a hoň jej, aby sobě nenalezl měst hrazených, a tak ušel by nám s očí.⁷ Tedy táhli za ním muži Joábovi i Cheretejští i Peletejští a všichni udatní vytáhli z Jeruzaléma, aby honili Sebu syna Bichri.⁸ A když byli u kamene toho velikého, který je v Gabaon, Amaza potkal se s nimi. Joáb pak byl opásán po sukni, ve kterou byl oblečen, na níž také měl připásaný meč k bedrám v pochvě své, který snadno vytrhnout i zase vstříc mohl.⁹ A řekl Joáb Amazovi: Dobře-li se máš, bratře můj? A ujal Joáb pravou rukou Amazu za bradu, aby ho políbil.¹⁰ Ale Amaza si nevšíml se meče, který byl v ruce Joábově. A ranil ho jím pod páté žebro, a vykdyl střeva jeho na zem jednou ranou, a umřel. A honili Joáb a Abizai, bratr jeho, Sebu syna Bichri.¹¹ Tedy stoje tu jeden podle něho ze služebníků Joábových, řekl: Kdokoli přeje Joábovi, a kdokoli drží s Davidem, jde za Joábem.¹² Amaza pak válel se v krvi uprostřed cesty. A vida onen, že se zastavoval všechen lid, odvrátil Amazu z cesty do pole a uvrhl na něj roucho, vida, že každý, kdo šel mimo něj, zastavoval se.¹³ A když byl odvrácen z cesty, šel jeden každý za Joábem, aby honili Sebu syna Bichri.¹⁴ (Kterýžto prošel všechna pokolení Izraelská do Abel Betmaacha se všemi Berejskými, kteří se byli shromáždili a šli za ním.)¹⁵ A přitáhnouše, oblehli jej v Abel Betmaacha, a udělali násyp proti městu, které se bránilo z bašt; všechen pak lid, který byl s Joábem, usiloval podvrátit zeď.¹⁶ V tom zvolala jedna rozumná žena z města: Slyšte, slyšte! Rcete prosím Joábovi: Přístup sem, a budu s tebou mluvit.¹⁷ Který když k ní přistoupil, řekla žena: Ty-li jsi Joáb? Odpověděl: Jsem. A řekla jemu: Poslyš slov služebnice své. Odpověděl: Slyším.¹⁸ Proto mluvila, řkouc: Tak rozmlouvali hned zpočátku, řkouc: Bez pochyby že se ptát budou Abelských, a tak se spraví.¹⁹ Já jsem jedno z pokojných a věrných Izraelských, ty pak usiluješ zkazit město, a to ještě hlavní město v Izraeli. A proč usiluješ sehlit dědictví Hospodinovo?²⁰ Tedy odpověděl Joáb a řekl: Odstup, odstup to ode mne, abych sehlit a zkazit chtěl.²¹ Není toho, ale muž z hory Efraim, jménem Seba, syn Bichri, pozdvihl ruky své proti králi Davidovi. Vydejte ho samého, a odtrhneme od města. A řekla žena Joábovi: Hle, hlava jeho vyvržena bude tobě přes zeď.²² A tak zjednala to žena ta u všeho lidu moudrostí svou, že stávše hlavu Seby syna Bichri, vyhodili ji Joábovi. Který když zatroubil v troubu, rozešli se od města jeden každý do stanů svých. Joáb také vrátil se do Jeruzaléma ke králi.²³ Byl pak Joáb představen všemu vojsku Izraelskému, a Banaiáš syn Joiadův nad Cheretejskými a Peletejskými.²⁴ Též Aduram byl nad platy, a Jozafat syn Achiludův byl kancléřem,²⁵ A Seiaš písařem, Sádoch pak a Abiatar byli kněžími.²⁶ Híra také Jairský byl knížetem Davidovým.

21 Byl pak hlad za dnů Davidových tři léta pořád. A hledal David tváře Hospodinovy. Jemuž řekl Hospodin: Pro Saule a pro dům jeho vražedný, neboť zmrdoval Gabaonitské.² Tedy povolav král Gabaonitských, mluvil k nim. (Gabaonitští pak nebyli ze synů Izraelských, ale z ostatků Amorejských, jimž ačkoli byli synové Izraelští přísahou se zavázali, však Saul usiloval je vyplnit, v horlivosti své pro syny Izraelské a Judské.)³ A řekl David Gabaonitským: Co vám učiním a čím vás spokojím, abyste dobrořečili dědictví Hospodinovu?⁴ Odpověděli jemu Gabaonitští: Není nám o stříbro ani o zlato činit se Saulem a domem jeho, ani o bezživotí někoho z Izraele. A řekl: Cokoli díte, učiním vám.⁵ Kterí řekli králi: Muže toho, který vyhubil nás a který ukládal o nás, vyhladíme, aby nezůstal v žádných končinách Izraelských.⁶ Necht je nám dáno sedm mužů z jeho synů, a pověsíme je Hospodinu u Gabaa Saulova, kterého byl vyvolil Hospodin. A řekl král: Já dám.⁷ Odpustil pak král Mifibozetovi synu Jonaty, syna Saulova, pro přísahu Hospodinovu, která byla mezi nimi, mezi Davidem a Jonatou synem Saulovým.⁸ Ale vzal král dva syny Rizpy dcery Aja, které porodila Saulovi, Armona a Mifibozeta, a pět synů sestry Mikol dcery Saulovy, které byla porodila Adrielovi synu Barzillai Molatitského.⁹ A vydal je v ruku Gabaonitských, které pověsili na hoře před Hospodinem. A tak kleslo těch

sedm spolu, a zabítí jsou při začátku žně, když počínali žnout ječmene. ¹⁰ Rizpa pak, dcera Aja, vzavši žíní, prostřela ji sobě na skále při začátku žně, dokud nepršel na ně déšť z nebe, a nedala ptákům nebeským sedat na ně ve dne, ani přicházet zvěři polní v noci. ¹¹ Tedy oznámeno je Davidovi, co učinila Rizpa dcera Aja, ženina Saulova. ¹² Proto odšed David, vzal kosti Saulovy a kosti Jonaty syna jeho od starších Jábes Galád, kteří byli je ukradli na ulici Betsan, kde je pověsili Filistinští v ten den, když porazili Filistinští Saule v Gelboe. ¹³ Vzal, pravím, odtud kosti Saulovy a kosti Jonaty syna jeho; i kosti těch, kteří pověšeni byli, sebrali. ¹⁴ A pochovali je s kostmi Saulovými a Jonaty syna jeho, v zemi Beniamin, v Sela, v hrobě Cis otce jeho; a učinili všechno, co byl přikázal král, a potom slitoval se Bůh nad zemí. ¹⁵ Vznikla pak opět válka Filistinských proti Izraelovi. A vytáhl David a služebníci jeho s ním, a bili se s Filistinskými, tak že ustal David. ¹⁶ Tedy Izbibenob, kterýž byl ze synů jednoho obra (jehož kopí hrot vážil tři sta lotů oceli, a měl připásaný k sobě meč nový), myslil zabít Davida. ¹⁷ Ale retoval ho Abizai syn Sarvie, a raniv toho Filistinského, zabil jej. Proto muži Davidovi přísáhli, řkouce jemu: Nepůjdeš více s námi do boje, abys nezhasil svíce Izraelské. ¹⁸ Opět byla válka v Gob s Filistinskými. Tehdy Sibbechai Chusatský zabil Sáfu, který byl ze synů téhož obra. ¹⁹ Byla ještě i jiná válka s Filistinskými v Gob, kdež Elchánan syn Járe Oregim Betlémský zabil bratra Goliáše Gittejského, u jehož kopí bylo dřevo jako vratidlo tkalcovské. ²⁰ Potom byla také válka v Gát. A byl tam muž veliké postavy, který měl u rukou a u noh po šesti prstech, všech čtyři a dvacet, a byl také syn toho obra. ²¹ Ten když haněl Izraele, zabil ho Jonata, syn Semmaa bratra Davidova. ²² Ti čtyři byli synové jednoho obra v Gát, kteří padli od ruky Davidovy a od ruky služebníků jeho.

22 Mluvil pak David Hospodinu slova písně této v ten den, když ho vysvobodil Hospodin z ruky všech nepřátel jeho, i z ruky Saulovy. ² A řekl: Hospodin skála má a hrad můj, i vysvoboditel můj se mnou. ³ Bůh skála má, doufat budu v něho; štít můj a roh spasení mého, vyvýšení mé a útočiště mé, spasitel můj, který od násilí vysvobozuje mne. ⁴ Chvály hodného vzýval jsem Hospodina, a od nepřátel svých vysvobozen jsem. ⁵ Neboť obklíčily mne byly úzkosti smrti, a proudy bezbožných předěsily mne. ⁶ Bolesti smrtelné obstoupily mne a osidla smrti zachvátila mne. ⁷ V úzkosti své vzýval jsem Hospodina, a k Bohu svému volal jsem, i vyslyšel z chrámu svého hlas můj, a křik můj přišel v uši jeho. ⁸ Tedy pohnula se a zatřásla země, základy nebes pohnuly se a trásly se pro rozhněvání jeho. ⁹ Dým vycházel z chřípí jeho a oheň zžirající z úst jeho, od něhož se uhlí roznítilo. ¹⁰ Nakloniv nebes, sestoupil a mrákota byla pod nohama jeho. ¹¹ AI vsedl na cherubína a letěl, a spatřen je na peři větrovém. ¹² Položil temnosti vůkol sebe jako stany, shrnutí vod, oblaky husté. ¹³ Od blesku obličeje jeho rozpálilo se uhlí řeřavé. ¹⁴ Hřímal z nebes Hospodin a Nejvyšší vydal zvuk svůj. ¹⁵ Vystřelil i střely, kterými je rozptýlil, a blýskání, jímž je porazil. ¹⁶ A ukázaly se hlubiny mořské a odkryty jsou základy světa, pro zuřivé kárání Hospodinovo, pro dmýchání větru chřípí jeho. ¹⁷ Poslav z výsosti, přijal mne, vytáhl mne z vod velikých. ¹⁸ Vysvobodil mne od nepřítele mého silného, od těch, kteří mne nenáviděli, ačkoli silnější mne byli. ¹⁹ Předstihli mne v den trápení mého, ale Hospodin byl mi podpora. ²⁰ Který vyvedl mne na prostranství, vysvobodil mne, neboť sobě oblíbil mne. ²¹ Odplatil mi Hospodin podle spravedlnosti mé, podle čistoty rukou mých odplatil mi. ²² Neboť jsem ostříhal cest Hospodinových, aniž jsem se bezbožně odtrhl od Boha svého. ²³ Všechny zajisté soudy jeho jsou před obličejem mým, aniž jsem od kterých ustanovení jeho odstoupil. ²⁴ A tak byv dokonalý před ním, dbal jsem, abych se nedopustil nepravosti. ²⁵ Proto odplatil mi Hospodin podle spravedlnosti mé, podle čistoty mé před očima jeho. ²⁶ Ty, Pane, s milosrdným milosrdně nakládáš, a k upřímnému upřímně se máš. ²⁷ K čistému čistě se ukazuješ a s převráceným převráceně zacházíš. ²⁸ Lid pak soužený vysvobozuješ, ale před vysokomyslnými očmi své sklápíš. ²⁹ Ty zajisté jsi svíce má, ó Hospodine. Hospodin jistě osvěcuje temnosti mé. ³⁰ Neboť v tobě proběhl jsem vojska, v Bohu svém přeskočil jsem zed. ³¹ Toho Boha silného cesta je dokonalá, výmluvnosti Hospodinovy přečištěné; on je štít všech, kteří doufají v něho. ³² Neboť kdo je Bohem kromě Hospodina? A kdo je skalou kromě Boha našeho? ³³ Bůh je síla má i vojska mého, on působí volnou cestu mou. ³⁴ Činí nohy mé jako laní, a na vysokých místech mých staví mne. ³⁵ Cvičí ruce mé k boji, tak že napnu lučiště ocelové rukama svýma. ³⁶ Neboť dal mi štít spasení svého, a dobrotivost jeho zvelebila mne. ³⁷ Rozšířil kroky mé pode mnou, aby se nepodvrty nohy mé. ³⁸ Honil jsem nepřátele své a zahladil jsem je, aniž jsem se navrátil, dokud jsem jich nevyplenil. ³⁹ Docela jsem je vyhubil a sprobodal jsem je, takže nepovstanou; a padli pod nohy mé. ⁴⁰ Ty zajisté, Bože, přepásals mne udatností k boji, porazils pode mne ty, kteří povstávají proti mně. ⁴¹ Nýbrž dals mi šiji nepřátel mých, těch, kteří v nenávisti měli mne, a vyplenil jsem je. ⁴² Ohlédali se, ale nebyl, kdo by vysvobodil, k Hospodinu, ale nevyslyšel jich. ⁴³ A potřel jsem je jako prach země, jako bláto na ulicích potlačil a rozptýlil jsem je. ⁴⁴ Ty jsi mne vytrhl z ruznic lidu mého, zachovals mne, abych byl za hlavu národům; lid neznámý mně sloužil. ⁴⁵ Cizozemci lhali mi, a jak zaslechli, uposlechli mne. ⁴⁶ Cizozemci zchradli, a trásli se i v ohradách svých. ⁴⁷ Živ je Hospodin a požehnaná skála má; proto ať je vyvyšován Bůh, skála spasení mého, ⁴⁸ Bůh silný, který dává mi pomsty a podmaňuje mi lidi. ⁴⁹ Vyvodíš mne zprostřed nepřátel mých, a nad povstávajícími proti mně vyvyšuješ mne,

člověka nepravého mne zbavuješ. ⁵⁰ Proto chválit tě budu, Hospodine, mezi národy, a jménu tvému žalmy zpívat budu. ⁵¹ On je hrad jistého spasení krále svého, a ten, který činí milosrdenství pomazanému svému Davidovi, i semeni jeho až na věky.

23 Tato jsou pak poslední slova Davidova: Řekl David syn Izai, řekl, pravím, muž, který je velice zvýšený, pomazaný Boha Jákobova, a libý ve zpěvech Izraelských: ² Duch Hospodinův mluvil skrze mne a řeč jeho jazykem mým vynesena. ³ Řekl mi Bůh Izraelský, mluvila skála Izraelská: Kdo panovat bude nad lidem, bude spravedlivý, panující v bázni Boží. ⁴ Stejně jako bývá světlo jitřní, když slunce vychází ráno bez oblaků, a jako mocí tepla a deště roste bylina z země: ⁵ Tak zajisté dům můj před Bohem; neboť smlouvu věčnou učinil se mnou, která všelijak upevněna a střežena bude. A to je všechno mé spasení a všelijaká útěcha, že nic tak budovat se nebude. ⁶ Bezbožní pak všichni vyplenění budou jako trní, které rukou bráno nebývá. ⁷ Ale kdo by se ho chtěl dotknout, vezme železo a dřevec, anebo ohněm docela spálí je tu, kde vzrostlo. ⁸ Tato jsou jména nejjudatnějších Davidových: Jošeb Bašebet Tachmonský, přední z vůdců, jehož rozkoš byla s kopím pojednou udeřit na osm set ku pobití jich. ⁹ A po něm Eleazar syn Dodi, syna Achochi, mezi třemi silnými, kteří byli s Davidem, když se opovážili proti Filistinským shromážděným tam k boji, když již byli odtáhli muži Izraelští. ¹⁰ Ten vstav, bil Filistinské, až ustala ruka jeho a ostála se při meči. V ten den zajisté učinil Hospodin vysvobození veliké, tak že se lid za ním navrátil, toliko aby kořisti sebral. ¹¹ Po něm pak byl Samma syn Age Hararský. Neboť když se byli shromáždili Filistínští v hromadu tu, kde bylo díl rolí poseté šocovicí, a lid utekl před Filistinskými: ¹² Tedy postavil se uprostřed dílu toho, a vysvobodil jej, a porazil Filistinské. A učinil Hospodin vysvobození veliké. ¹³ Sestoupili také ti tři z třiceti předních, a přišli ve žni k Davidovi do jeskyně Adulam, když vojsko Filistinské leželo v údolí Refaim. ¹⁴ (Neboť David tehdy byl v pevnosti své, a osazený lid Filistinských byl u Betléma.) ¹⁵ Zachtělo se pak Davidovi vody, a řekl: Ó by mi někdo dal pít vody z cisterny Betlémské, která je u brány! ¹⁶ A proto probívše se ti tři udatní skrze vojsko Filistinských, navázili vody z cisterny Betlémské, která byla u brány, kterou nesli a donesli k Davidovi. On pak nechtěl jí pít, ale obětoval ji Hospodinu, ¹⁷ A řekl: Nedej mi toho, ó Hospodine, abych to učinit měl. Zdalíž to není krev mužů těch, kteří šli, opováživše se života svého? A nechtěl jí pít. To učinili ti tři silní. ¹⁸ Potom Abizai bratr Joábův, syn Sarvie, byl přední mezi třemi, který pozdvihl kopí svého proti třem stům, které i pobil, a byl z těch tří nejslovutnější. ¹⁹ Z těch tří on jsa nejslavnější, byl knížetem jejich, a však oněm třem nebyl rovný. ²⁰ Banaiáš také syn Joiadův, syn muže udatného, velikých činů, z Kabsael, ten porazil dva reky Moábské. Tentýž sestoupiv, zabil lva v jámě, když byl sníh. ²¹ Ten také zabil muže Egyptského, muže ku podivení, a měl Egyptský v rukou kopí. A šel k němu s holí, a vytrhna kopí z ruky toho Egyptského, zabil ho kopím jeho. ²² To učinil Banaiáš syn Joiadův, kterýž také slovutný byl mezi těmi třemi silnými. ²³ A ač byl mezi třicet nejslavnější, však oněm třem se nevyrovnal. A ustanovil ho David nad drabanty svými. ²⁴ Azael také bratr Joábův byl mezi třiceti těmito: Elchanan syn Dodův Betlémský, ²⁵ Samma Charodský, Elika Charodský, ²⁶ Chelez Faltický, Híra syn Ikeš Tekoitský, ²⁷ Abiezer Anatotský, Mebunnai Chusatský, ²⁸ Salmon Achochský, Maharai Netofatský, ²⁹ Cheleb syn Baany Netofatský, Ittai syn Ribai z Gabaa synů Beniamín, ³⁰ Banaiáš Faratonský, Haddai od potoku Gás, ³¹ Abialbon Arbatský, Azmavet Barechumský, ³² Eliachba Salbonský, z synů Jasen Jonata, ³³ Samma Hararský, Achiam syn Sárar Ararský, ³⁴ Elifelet syn Achasbai Machatského, Eliam syn Achitofelův Gilonský, ³⁵ Chezrai Karmelský, Farai Arbitský, ³⁶ Igal syn Nátanův z Soba, Báni Gádský, ³⁷ Zelek Ammonsý, Nacharai Berotský, oděnc Joába syna Sarvie, ³⁸ Híra Itrejský, Gareb Itrejský, ³⁹ Uriáš Hetejský. Všech třicet a sedm.

24 Tedy opět prchlivost Hospodinova popudila se proti Izraelovi; neboť byl ponukl satan Davida na ně, řka: Jdi, sečti lid Izraelský a Judský. ² Proto řekl král Joábovi, hejtmanu vojska svého: Projdi i hned všecka pokolení Izraelská od Dan až k Bersabé, a sečtete lid, abych věděl počet jeho. ³ Ale Joáb řekl králi: Přidej Hospodin Bůh tvůj k lidu, jakkoli ho mnoho, stokrát více, a to aby oči pána mého krále viděly. Ale proč pán můj král je toho tak žádostiv? ⁴ A však přemohla řeč králova Joába i knížata vojska. Proto vyšel Joáb a knížata vojska od tváře královy, aby sečetli lid Izraelský. ⁵ A přepravivše se přes Jordán, položili se při Aroer po pravé straně města, které je uprostřed potoka Gád, a při Jazer. ⁶ Potom přišli do Galád a do země dolejší nové, odkud šli do Dan Jáhan a do okolí Sidonského. ⁷ Přišli také ku pevnosti Týru, a ke všem městům Hevejských a Kananejských; odkud šli na poledne země Judské do Bersabé. ⁸ A když prošli všechnu zemi, přišli po přeběhnutí devíti měsíců a dvaceti dní do Jeruzaléma. ⁹ A dal Joáb počet sečteného lidu králi. Bylo pak lidu Izraelského osmkrát sto tisíc mužů silných, kteří mohli vytrhnouti meč k bitvě. Mužů také Judských pětkrát sto tisíc. ¹⁰ Potom padlo to těžce na srdce Davidovi, když již sečetl lid. A řekl David Hospodinu: Zhřešil jsem těžce, že jsem to učinil, ale nyní, ó Hospodine, odejmi, prosím, nepravost služebníka svého, neboť jsem velmi bláznivě učinil. ¹¹ Když

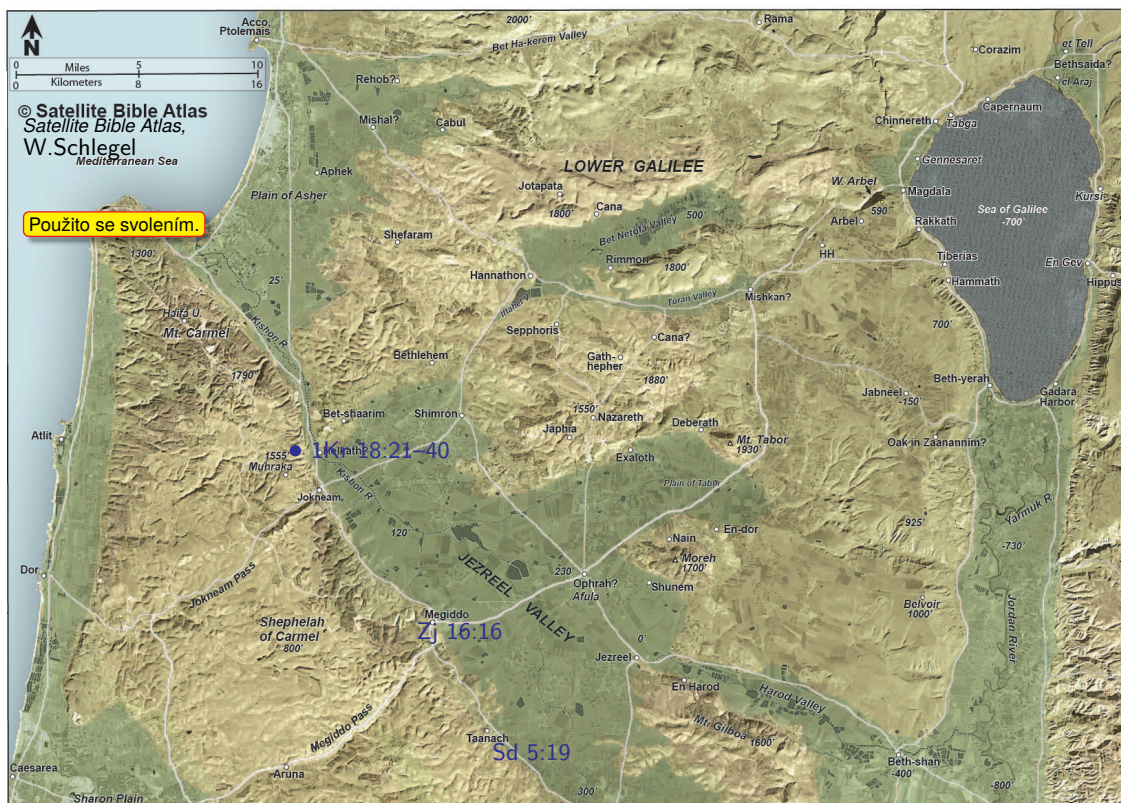
pak vstal David ráno, stalo se slovo Hospodinovo k Gádovi proroku, vidoucímu Davidovu, řkoucí: ¹²Jdi a rci Davidovi: Toto praví Hospodin: Trojí věci podávám, vyvol sobě jednu z nich, kterouž bych učinil. ¹³Proto přišel Gád k Davidovi, oznámil mu to, a řekl jemu: Chceš-li, aby přišel na tebe hlad na sedm let v zemi tvé? Nebo abys tři měsíce utíkal před nepřáteli svými a oni aby tě honili? Nebo aby tři dni byl mor v zemi tvé? Pomysli spěšně, a viz, jakou mám odpověď dát tomu, který mne poslal. ¹⁴A řekl David k Gádovi: Úzkostmi sevřen jsem náramně; nechť, prosím, upadneme v ruku Hospodinovu, neboť jsou mnohá slitování jeho, jediné ať v ruce lidské neupadám. ¹⁵A tak uvedl Hospodin mor na Izraele od jitra až do času uloženího, a zemřelo jich z lidu od Dan až do Bersabé sedmdesát tisíc mužů. ¹⁶A když vztáhl anděl ruku svou na Jeruzalém, aby hubil jej, litoval Hospodin toho zlého, a řekl andělu, který hubil lid: Dost je, již přestaň. Anděl pak Hospodinův byl u humna Aravny Jebuzejského. ¹⁷A mluvil David Hospodinu, když uzřel anděla, jak bije lid, a řekl: Aj, já jsem zhřešil, a já jsem nepravě učinil, ale tito, jsouce jako ovce, co učinili? Nechť jest, prosím, ruka tvá proti mně a proti domu otce mého. ¹⁸Potom navrátil se Gád k Davidovi v ten den, řekl jemu: Vstup a zbuduj Hospodinu oltář na humně Aravny Jebuzejského. ¹⁹A šel David podle řeči Gádovy, jak byl přikázal Hospodin. ²⁰A vyhlédaje Aravna, uzřel krále se služebníky jeho, jak jdou k němu; proto vyšel Aravna, poklonil se králi tváří svou až k zemi. ²¹A řekl Aravna: Proč přišel pán můj král k služebníku svému? Odpověděl David: Abych koupil od tebe humno toto, na němž bych zbudoval oltář Hospodinu, aby přestala rána tato v lidu. ²²Opět řekl Aravna Davidovi: Nechť vezme a obětuje pán můj král, co se mu za dobré vidí. Aj, teď volové k oběti zápalné, a smyky vozové i přípravy volů na dřevo. ²³Všechny ty věci, ó králi, dává Aravna králi. Řekl ještě Aravna králi: Hospodin Bůh tvůj oblib tě sobě. ²⁴Řekl pak král Aravnovi: Nikolí, ale raději koupím od tebe a zaplatím, aniž budu obětovat Hospodinu Bohu svému oběti zápalné darem dané. A tak koupil David humno a voly za padesát lotů stříbra. ²⁵A vzdělav tu David oltář Hospodinu, obětoval oběti zápalné a pokojné. A byl milostiv Hospodin zemi, a přestala zhouba v Izraeli.

První Královská

Úvod

1 Král pak David zestárnul a sešel věkem, a ačkoli jej šaty přikrývali, však nemohl se zahřívát. ² A řekli jemu služebníci jeho: Nechť pohledají pánu našemu králi děvečky panny, která by byla při králi a opatrovala jej, a aby spala v lůnu jeho a zahřívala pána našeho krále. ³ A proto hledající děvečky krásné ve všech končinách Izraelských, našli Abizag Sunamitskou, a přivedli ji ke králi. ⁴ Kterážto děvečka byla velmi krásná. A opatrovala krále a přísluhovala jemu, ale král jí nepoznal. ⁵ Adoniáš pak syn Haggity pozdvihoval se, říká: Já budu kralovat. A najednal sobě vozů a jezdců, a padesát mužů, kteří by běhali před ním. ⁶ A nikdy ho nezarmoutil otec jeho, aby řekl: Proč jsi to učinil? Neboť byl i on velmi krásné postavy, kteréhož porodila po Absolonovi. ⁷ A mluvil s Joábem synem Sarvie a s Abiatarem knězem, kteří napomáhali Adoniášovi. ⁸ Ale Sádoch kněz a Banaiáš syn Joiadův, též Nátan prorok a Simei i Rehi, a jiní přednější, které měl David, nebyli s Adoniášem. ⁹ Tedy nabil Adoniáš ovcí a volů a krmného dobytka u kamene Zohelet, který byl u studnice Rogel, a pozval všech bratrů svých synů královských, i všech mužů Judských, služebníků králových. ¹⁰ Nátana však proroka a Banaiáše a jiných přednějších mužů, ani Šalomouna bratra svého nepozval. ¹¹ A mluvil Nátan k Betsabé matce Šalomounově, řka: Neslyšela-lis, že kraluje Adoniáš syn Haggity, a pán náš David nic neví o tom? ¹² Proto nyní pojď, prosím, a dám radu, kterou vysvobodíš život svůj i život syna svého Šalomouna. ¹³ Jdi, a vejda k králi Davidovi, rci jemu: Zdali jsi ty, pane můj králi, nepřisáhl služebnici své, řka: Šalomoun syn tvůj kralovat bude po mně, a on sedět bude na stoličce mé? Proč tedy kraluje Adoniáš? ¹⁴ A aj, když ty ještě tam mluvit budeš s králem, přijdu za tebou a doplním řeč tvou. ¹⁵ A tak vešla Betsabé ke králi do pokoje. Král pak již byl velmi starý, a Abizag Sunamitská přísluhovala králi. ¹⁶ Tedy Betsabé naklonivši hlavy, poklonila se králi. Jíž řekl král: Co chceš? ¹⁷ A odpověděla jemu: Pane můj, ty jsi přísáhl skrze Hospodina Boha svého služebnici své, řka: Šalomoun syn tvůj kralovat bude po mně a on sedět bude na stoličce mé. ¹⁸ A nyní, hle, Adoniáš kraluje, ty pak nyní, pane můj králi, nic nevíš o tom. ¹⁹ Neboť nabiv volů a krmného dobytka a ovcí množství, pozval všech synů královských, i Abiatara kněze a Joába hejtmana vojska, Šalomouna pak služebníka tvého nepozval. ²⁰ Protože ty, pane můj králi, víš, že oči všeho Izraele na tebe jsou obráceny, abys jim oznámil, kdo by sedět

Události kolem údolí Jezreel

měl na stoliici pána mého krále po tobě. ²¹ Sic jinak bude to, když usne pán můj král s otci svými, že já a syn můj Šalomoun budeme jako hříšníci. ²² A aj, když ještě ona mluvila s králem, přišel Nátan prorok. ²³ A oznámili králi, řkouce: Aj, teď Nátan prorok. A tak všel před krále, a poklonil se jemu tváří svou až k zemi. ²⁴ Zatím řekl Nátan: Pane můj králi, ty-lis pověděl: Adoniáš kralovat bude po mně, a on sedět bude na stoliici mé? ²⁵ Neboť odšed dnes, nabil volů a krmného dobytka, i ovcí množství, a sezval všechny syny královny a hejtmany vojska, i Abiataru kněze. A hle, oni jedí a pijí před ním, a praví: Živ buď král Adoniáš. ²⁶ Mne pak služebníka tvého, a Sádocha kněze, a Banaiáše syna Joiadova, a Šalomouna služebníka tvého nepozval. ²⁷ Tak-liž je ode pána mého krále nařízeno? Mně jsi zajisté neoznámil služebníku svému, kdo bude sedět na stoliici pána mého krále po tobě? ²⁸ A odpovídaje král David, řekl: Zavolejte mi Betsabé. Která všedší před krále, stála před ním. ²⁹ A přísáhl král, řka: Živ je Hospodin, který vysvobodil duši mou ze všelijakých úzkostí, ³⁰ Že jak jsem přísáhl tobě skrze Hospodina Boha Izraelského, řka, že syn tvůj Šalomoun kralovat bude po mně a on sedět bude na stoliici mé místo mně, tak učiním dnes. ³¹ A naklonivši hlavy Betsabé tváří k zemi, poklonu učinila králi a řekla: Živ buď pán můj král David na věky. ³² Řekl ještě král David: Zavolejte ke mně Sádocha kněze a Nátana proroka, a Banaiáše syna Joiadova. Kterí vešli před krále. ³³ A řekl jim král: Vezměte s sebou služebníky pána svého, a vsaďte Šalomouna syna mého na mezkyni mou, a vedte ji k Gihonu. ³⁴ A pomaže ho tam Sádoch kněz a Nátan prorok za krále nad Izraelem, a troubit budete troubou a dite: Živ buď král Šalomoun. ³⁵ Potom vstoupíte zase, jdouce za ním. Který přijde, sedět bude na stoliici mé, a on kralovat bude místo mne; neboť jsem jemu přikázal, aby byl vůdcem nad Izraelem i nad Judou. ³⁶ A odpovídaje Banaiáš syn Joiadův králi, řekl: Amen. Způsob to Hospodin, Bůh pána mého krále. ³⁷ A jako byl Hospodin se pánem mým králem, tak buď i se Šalomounem, a zveleb stoliici jeho více, než stoliici pána mého krále Davida. ³⁸ A tak šli dolů Sádoch kněz a Nátan prorok a Banaiáš syn Joiadův, Cheretejští také i Peletejští, a vsadili Šalomouna na mezkyni krále Davida a dovedli jej k Gihonu. ³⁹ Vzal také Sádoch kněz roh oleje ze stánku a pomazal Šalomouna. Potom troubili troubou, a řekl všechen lid: Živ buď král Šalomoun. ⁴⁰ A vstoupil všechen lid za ním; kterýžto lid prozpěvoval s plesáním a veselil se radostí velikou, tak až se všudy rozléhalo od zvuku jejich. ⁴¹ Co slyše Adoniáš i všichni pozvaní, kteří byli s ním (byli pak již pojedli), slyše také i Joáb zvuk trouby, řekl: Jaký to zvuk v městě hlucících? ⁴² A když on ještě mluvil, aj, Jonata syn Abiataru kněze přišel, jemuž řekl Adoniáš: Přistup sem, neboť jsi muž udatný a dobré poselství neseš. ⁴³ Tedy odpovídaje Jonata, řekl Adoniášovi: Právě již pán náš král David ustanovil Šalomouna za krále. ⁴⁴ Neboť poslal s ním král Sádocha kněze a Nátana proroka a Banaiáše syna Joiadova, ba i Cheretejské a Peletejské, a vsadili jej na mezkyni královskou. ⁴⁵ A pomazali jej Sádoch kněz a Nátan prorok za krále u Gihonu, a vstupovali odtud s radostí, tak že hlučelo město. To je zvuk ten, který jste slyšeli. ⁴⁶ A již i dosedl Šalomoun na stoliici královskou. ⁴⁷ Nýbrž i služebníci království přišli, aby dobrořečili pánu našemu, králi Davidovi, řkouce: Učin slavné Bůh tvůj jméno Šalomounovo nad jméno tvé, a zveleb stoliici jeho nad stoliici tvou. A poklonil se král na loži svém. ⁴⁸ A král i takto řekl: Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský, který dal dnes sedícího na trůnu mém, a abych na to očima svýma hleděl. ⁴⁹ A předěšení jsou, a vstavše všichni ti pozvaní, kteří byli při Adoniášovi, odešli jeden každý cestou svou. ⁵⁰ Adoniáš také boje se Šalomouna, vstav, odešel a chytil se rohů oltáře. ⁵¹ A pověděli Šalomounovi, řkouce: Aj, Adoniáš bojí se krále Šalomouna, a hle, drží se rohů oltáře a praví: Necht' mi přísáhne dnes král Šalomoun, že nezabije mne služebníka svého mečem. ⁵² A řekl Šalomoun: Bude-li muž statečný, nepadne vlas z něho na zem; pakli co zlého na něm nalezeno bude, umře. ⁵³ Poslal tedy král Šalomoun, aby jej odvedli od oltáře. Který přišed, poklonil se králi Šalomounovi. Jemuž řekl Šalomoun: Jdi do domu svého.

2 Když se pak čas smrti Davidovy přiblížil, dával přikázání Šalomounovi synu svému, řka: ² Já již odcházím podle způsobu všech lidí. Proto posilni se a měj se zmužile, ³ A ostříhej přikázání Hospodina Boha svého, chodě po cestách jeho, a zachovávaje ustanovení jeho, rozkázání jeho, i soudy jeho i svědectví jeho, jak psáno je v zákoně Mojžíšově, ať by se šťastně vedlo, cokoli bys činil, i všechno, k čemu bys se obrátil, ⁴ A aby naplnil Hospodin slovo své, které mi zaslíbil, mluvě: Budou-li dbátt synové tvoji cesty své, chodíce přede mnou v pravdě z celého srdce svého a z celé duše své, tak mluvě: Že nebude vyplněn po tobě muž ze stolice Izraelské. ⁵ Také i tom víš, co je mi učinil Joáb syn Sarvie, totiž, co učinil dvěma hejtmánům vojsk Izraelských, Abnerovi synu Ner, a Amazovi synu Jeter, že je zamordoval, dopustiv se vraždy lstivé v čas pokoje, a zmazal krví zrádně vylitou pás svůj rytířský, který měl na bedrách svých, a obuv svou, kterou měl na nohách svých. ⁶ Proto zachováš se podle moudrosti své, a nedáš sestoupit šedinám jeho v pokoji do hrobu. ⁷ Se syny pak Barzillai Galádského učiníš milosrdenství, tak aby jídali spolu s jinými při stole tvém; neboť tak podobně ke mně přišli, když jsem utíkal před Absolonem bratrem tvým. ⁸ Hle, máš také v moci své Semei syna Gery Beniaminského z Bahurim, který mi zlořečil zlořečením velikým v ten den, když jsem šel do Mahanaim, ačkoli potom vyšel mi vstříc k Jordánu, jemuž jsem přísáhl skrze Hospodina, řka: Nezabiji tě mečem. ⁹ Nyní však neodpouštěj jemu. A poněvadž jsi muž opatrný, víš, jak bys k němu přistoupit měl, abys uvedl šediny

jeho se krví do hrobu. ¹⁰ A tak usnul David s otci svými, a pohřben je v městě Davidově. ¹¹ Dnů pak, v nichž kraloval David nad Izraelem, bylo čtyřicet let. V Hebronu kraloval sedm let, a v Jeruzalémě kraloval třicet a tři léta. ¹² A dosedl Šalomoun na stolicí Davida otce svého, a utvrzeno je království jeho velmi. ¹³ Tedy přišel Adoniáš syn Haggity k Betsabé matce Šalomounově. Která řekla: Pokojný-li je příchod tvůj? A odpověděl: Pokojný. ¹⁴ Řekl dále: Mám k tobě řeč. A řekla: Mluv. ¹⁵ Tedy řekl: Ty víš, že mé bylo království, a na mne obrátili všichni Izraelští tvář svou, abych kraloval, ale přeneseno je království na bratra mého, neboť od Hospodina usouzeno mu bylo. ¹⁶ Nyní pak jedině věci žádám od tebe, nechť nejsem oslyšen. Která řekla jemu: Mluv. ¹⁷ A on řekl: Rci, prosím, Šalomounovi králi (neboť neoslyší tebe), ať mi dá Abizag Sunamitskou za manželku. ¹⁸ Odpověděla Betsabé: Dobře, já budu mluvit o tebe s králem. ¹⁹ Proto vešla Betsabé ke králi Šalomounovi, aby mluvila s ním o Adoniáše. A povstal král proti ní, a pokloniv se jí, posadil se na stolicí své; rozkázal také postavit stolicí matce své. A posadila se po pravici jeho, ²⁰ A řekla: Jedině věci neveliké já žádám od tebe, nechť nejsem oslyšena. A řekl jí král: Žádej, matko má, neboť neoslyším tebe. ²¹ Která řekla: Nechť je dána Abizag Sunamitská Adoniášovi bratru tvému za manželku. ²² A odpovídaje král Šalomoun, řekl matce své: Proč ty jen žádáš za Abizag Sunamitskou Adoniášovi? Žádej jemu království, poněvadž on je bratr můj starší nežli já, a má po sobě Abiataru kněze a Joába syna Sarvie. ²³ A přísáhl král Šalomoun skrze Hospodina, řka: Toto ať mi učiní Bůh a toto přidá, že sám proti sobě mluvil Adoniáš řeč tuto. ²⁴ Proto nyní, živ je Hospodin, který mne utvrdil, a posadil na stolicí Davida otce mého, a který mi zbudoval dům, jak byl mluvil, že dnes umřít musí Adoniáš. ²⁵ A tak poslal král Šalomoun Banaiáše syna Joiadova, který udeřil na něj, takže umřel. ²⁶ Abiatarovi knězi také řekl král: Jdi do Anatot k roli své, neboť jsi hoden smrti. Ale nyní nezabijí tebe, poněvadž jsi nosil truhlu Hospodinovu před Davidem otcem mým, a snášel jsi všechna ta souzení, která snášel otec můj. ²⁷ A svrhl Šalomoun Abiataru z kněžství Hospodinova, aby naplnil řeč Hospodinovu, kterou byl mluvil proti domu Elí v Sílo. ²⁸ Donesla se pak pověst ta Joába (neboť Joáb postoupil po Adoniášovi, ačkoli po Absolonovi byl nepostoupil). Proto utekl Joáb ke stánku Hospodinovu a chytil se rohů oltáře. ²⁹ A oznámeno králi Šalomounovi, že utekl Joáb ke stánku Hospodinovu a že je u oltáře. Tedy poslal Šalomoun Banaiáše syna Joiadova, řka: Jdi, oboř se na něj. ³⁰ A když přišel Banaiáš k stánku Hospodinovu a řekl jemu: Takto praví král: Vyjdi, odpověděl jemu: Nikoli, ale tuto umřu. V tom oznámil zase Banaiáš králi řeč tu, řka: Takto mluvil Joáb, a tak mi odpověděl. ³¹ Na to řekl jemu král: Učiň, jak mluvil, a udeř na něj, a pochovej jej, a odejmeš krev nevinnou, kterou vylil Joáb, ode mne i od domu otce mého. ³² A navrátí Hospodin krev jeho na hlavu jeho; neboť obořiv se na dva muže spravedlivější a lepší, než je sám, zamordoval je mečem bez vědomí otce mého Davida, Abnera syna Ner, hejtmana vojska Izraelského, a Amazu syna Jeter, hejtmana vojska Judského. ³³ A tak navrátí se krev jejich na hlavu Joábovu, a na hlavu semene jeho na věky, Davidovi pak a semeni jeho, domu jeho a stolicí jeho buď pokoj až na věky od Hospodina. ³⁴ A proto vyšed Banaiáš syn Joiadův, obořil se na něj, a zabil jej. A pochován je v domě svém na poušti. ³⁵ A ustanovil král Banaiáše syna Joiadova místo něho nad vojskem, a Sádocha kněze ustanovil král místo Abiataru. ³⁶ Zatím poslav král, povolal Semei, a řekl jemu: Ustavěj sobě dům v Jeruzalémě, a tu zůstávej a nevycházej odtud ani sem ani tam. ³⁷ Neboť v kterýkoli den vyjdeš a přejdeš přes potok Cedron, věz jistě, že umřeš; krev tvá bude na hlavu tvou. ³⁸ A dí Semei k králi: Dobrá je ta řeč. Jak mluvil pán můj král, tak učiní služebník tvůj. A tak bydlil Semei v Jeruzalémě po mnohé dny. ³⁹ Stalo se pak po třech letech, že utekli dva služebníci Semei k Achisovi synu Maachy, králi Gát. A pověděli to Semei, řkouce: Hle, služebníci tvoji jsou v Gát. ⁴⁰ Pročež vstav Semei, osedlal osla svého, a jel do Gát k Achisovi, aby hledal služebníků svých. A navrátil se Semei, a přivedl zase služebníky své z Gát. ⁴¹ Pověděno pak Šalomounovi, že odešel Semei z Jeruzaléma do Gát a že se navrátil. ⁴² Tedy poslav král, povolal Semei a řekl jemu: Zdali jsem tě přísahou nezavázal skrze Hospodina, a osvědčil jsem proti tobě, řka: V kterýkoli den vyjdeš, a sem i tam chodit budeš, věz jistě, že smrtí umřeš? A řekl jsi mi: Dobrá je ta řeč, kterou jsem slyšel. ⁴³ Proč jsi tedy nedbal přísahy Hospodinovy a přikázání, které jsem přikázal tobě? ⁴⁴ Řekl také král k Semei: Ty víš všechno zlé, kteréhož povědomo je srdce tvé, co jsi učinil Davidovi otci mému, ale Hospodin uvedl zase to tvé zlé na hlavu tvou. ⁴⁵ Král pak Šalomoun bude požehnaný a stolice Davidova stálá před Hospodinem až na věky. ⁴⁶ A přikázal král Banaiášovi synu Joiadovu, který vyšed, obořil se na něj, tak že umřel. A tak utvrzeno je království v ruce Šalomounově.

3 Spřiznil se pak Šalomoun s Faraonem králem Egyptským, neboť pojal dceru Faraonovu a uvedl ji do města Davidova, dokud nedostavěl domu svého a domu Hospodinova i zdi Jeruzalémské vůkol. ² Jen lid obětoval na výsostech, protože nebyl vystaven dům jménu Hospodinovu až do těch dnů. ³ Neboť miloval Šalomoun Hospodina, chodě v přikázáních Davida otce svého, a jen na těch výsostech obětoval a kadil. ⁴ Proto šel král do Gabaon, aby tam obětoval; ta výsost zajisté byla největší. Tisíc obětí zápalných obětoval Šalomoun na tom oltáři. ⁵ Ukázal se pak Hospodin v Gabaon Šalomounovi ve snách noci té, a řekl Bůh: Žádej za cokoli, a dám tobě. ⁶ A řekl Šalomoun: Ty jsi učinil se služebníkem svým Davidem, otcem mým, milosrdenství veliké,

když chodil před tebou v pravdě a v spravedlnosti, a v upřímnosti srdce stál při tobě. Ovšem zachoval jsi jemu zvláštní toto milosrdenství, že jsi dal jemu syna, který by seděl na stolici jeho, jak se to dnes vidí. ⁷ Ačkoli pak nyní, ó Hospodine Bože můj, ty jsi ustanovil služebníka svého králem místo Davida otce mého, já však jsa velmi mladý, neumím vycházet ani vcházet. ⁸ Služebník, pravím, tvůj je uprostřed lidu tvého, který jsi vyvolil, lidu velikého, který nemůže ani sečten ani sepsán být pro množství. ⁹ Dej tedy služebníku svému srdce rozumné, aby soudil lid tvůj a aby rozeznal mezi dobrým a zlým; neboť kdo bude moci soudit tento lid tvůj tak mnohý? ¹⁰ A líbilo se to Hospodinu, že žádal Šalomoun za tu věc. ¹¹ A řekl jemu Bůh: Protože jsi žádal věci takové, a neprosils sobě za dlouhý věk, aniž jsi žádal sobě bohatství, aniž jsi žádal bezživotí nepřátel svých, ale žádal jsi sobě rozumnosti, abys slychat uměl rozepře, ¹² Aj, učinil jsem podle řeči tvé, aj, dal jsem srdce moudré a rozumné, takže rovného tobě nebylo před tebou, ani po tobě aby nepovstal rovný tobě. ¹³ K tomu i to, zač jsi nežádal, dal jsem tobě, totiž bohatství a slávu, tak aby nebylo rovného tobě žádného mezi králi po všechny dny tvé. ¹⁴ Přesto jestliže chodit budeš po cestách mých, dbaje ustanovení mých a příkázání mých, jako chodil David otec tvůj, prodloužím i dnů tvých. ¹⁵ A když procítil Šalomoun, a aj, byl to sen. A přišel do Jeruzaléma a stál před truhlou smlouvy Hospodinovy, a obětoval oběti zápalné a oběti pokojné; udělal také hody všem služebníkům svým. ¹⁶ Tedy přišly dvě ženy hokyně ke králi a stály před ním. ¹⁷ A řekla jedna z těch žen: Prosím, pane můj, já a žena tato bydlíme v jednom domě. A porodila jsem u ní v témž domě. ¹⁸ Potom stalo se dne třetího po porodu mém, že porodila také žena tato, a byly jsme spolu. Nebylo žádného cizího s námi v domě, kromě nás dvou v témž domě. ¹⁹ Umřel pak syn ženy této v noci, neboť spíc, udávila ho. ²⁰ A vstavši o půlnoci, vzala syna mého ode mne, když spala služebnice tvá, a položila jej v lůno svém, a syna svého mrtvého položila do lůna mého. ²¹ Ale když jsem vstala ráno, abych přikojila syna svého, a aj, mrtvý. Na kteréhož když jsem ráno pilněji pohleděla, a aj, nebyl syn můj, kterého jsem porodila. ²² A řekla žena druhá: Není tak, ale syn můj je ten živý, a ten mrtvý je syn tvůj. Ona pak řekla: Nikoli, ale syn tvůj je ten mrtvý, a syn můj je ten živý. A tak se hádaly před králem. ²³ A řekl král: Tato praví: Ten živý je syn můj, a syn tvůj je ten mrtvý. Tato zase praví: Není tak, ale syn tvůj je ten mrtvý, a syn můj je ten živý. ²⁴ Proto řekl král: Přineste mi meč. A přinesli meč před krále. ²⁵ Tedy řekl král: Rozetněte to dítě živé na dvě, a dejte jednu polovici jedné a polovici druhou druhé. ²⁶ Ale žena, jejíž syn byl ten, který živ zůstal, mluvila králi (neboť pohnula se střeva její nad synem jejím), a řekla: Prosím, pane můj, dejte jí nemluvnátko to živé, a nikoli nezabíjejte ho. Druhá pak řekla: Necht' není ani mně ani tobě, rozetněte. ²⁷ K čemuž odpovídaje král, řekl: Dejte této dítě to živé, a nikoli nezabíjejte ho, ona je matka jeho. ²⁸ Tedy uslyšavše všichni Izraelští soud tento, který vynesl král, báli se krále; neboť viděli, že moudrost Boží je v srdci jeho k vykonávání soudu.

4 A tak král Šalomoun byl králem nade vším Izraelem. ² Tato pak byla knížata jeho: Azariáš syn Sádochův knížetem, ³ Elichoref a Achiáš synové Sísovi byli písaři, Jozafat syn Achiludův kancléřem, ⁴ A Banaiáš syn Joiadův nad vojskem, Sádoch pak a Abiatar kněžími, ⁵ A Azariáš syn Nátanův nad úředníky, a Zábud syn Nátanův nejvyšší rada královská, ⁶ A Achisar vladař domu, Adoniram pak syn Abdy nad vybraným lidem. ⁷ Měl také Šalomoun dvanáct vladařů nade vším Izraelem, kteří zaopatřovali potravou krále i dům jeho. Každého roku po měsíc jeden každý měl opatrovat krále. ⁸ A tato jsou jména jejich: Syn Chur na hoře Efraim; ⁹ Syn Deker v Makaz a v Salbim, a v Betseme a v Elon Betchanan; ¹⁰ Syn Chesed v Arubot, jehož bylo Socho i všechna země Chefer; ¹¹ Syn Abinadabův, jehož byly všechny končiny Dor, a měl Tafat dceru Šalomounovu za manželku; ¹² Baana syn Achiludův, jehož byl Tanach a Mageddo, i všečen Betsan, který je vedle Sartan pod Jezreelem, od Betsan až do Abelmehula a až za Jekmaam; ¹³ Syn Geber v Rámot Galád, jehož byly vsi Jair, syna Manassesova, které jsou v Galád, jehož byla krajina Argob, která je v Bázan, šedesát měst velikých hrazených a se závorami; ¹⁴ Achinadab syn Iddo v Mahanaim; ¹⁵ Achimaas v Neftalím, on také pojal Basemat dceru Šalomounovu za manželku; ¹⁶ Baana syn Chusai v Asser a v Alot; ¹⁷ Jozafat syn Paruach v Izachar; ¹⁸ Semei syn Ela v Beniamin; ¹⁹ Geber syn Uri v zemi Galád, v zemi Seona, krále Amorejského, a Oga krále Bázan; ten sám vladařem jedním představen byl té zemi. ²⁰ Tehdáž Juda a Izrael rozmnožení jsou jako písek při moři v množství, jedli a pili, a veselili se. ²¹ Neboť Šalomoun panoval nade všemi královstvími od řeky až k zemi Filistinské, a až ke končinám Egyptským. A přinášeli dary a sloužili Šalomounovi po všechny dny života jeho. ²² Vycházelo pak ku potravě Šalomounovi na každý den třicet měr běli a šedesát měr mouky obyčejné. ²³ Deset volů krmných a dvacetí volů pastevných, a sto ovcí, kromě jelenů, srn, buvolů a ptactva vykrmeného. ²⁴ On zajisté panoval všude z této strany řeky od Tipsach až do Gázy nade všemi králi, kteří byli před řekou, a měl pokoj ze všech stran dokola. ²⁵ A bydlil Juda a Izrael bezpečně, jeden každý pod svým vinným kmenem a pod svým fíkem, od Dan až do Bersabé, po všechny dny Šalomounovy. ²⁶ Měl také Šalomoun čtyřicet tisíc koní na stání k vozům svým, a dvanáct tisíc jízdných. ²⁷ A tak opatrovali ti úředníci krále Šalomouna i všechny, kteří přicházeli ke stolu krále Šalomouna, jeden každý na měsíc svůj, nedopouštějíce, aby v čem nedostatek být měl. ²⁸ Ječmene také a slámy pro koně a pro mezky dodávali k tomu místu, kde byl král, jeden každý,

jak mu uloženo bylo. ²⁹Nadto dal Bůh moudrost Šalomounovi a prozřetelnost velikou náramně a širokost mysli, jako je písku na břehu mořském. ³⁰Neboť větší byla moudrost Šalomounova, než moudrost všech národů východních a než všelijaká moudrost Egyptských. ³¹Nýbrž moudřejší byl nad všechny lidi, až i nad Etana Ezrachitského, též nad Hémana, a Kalkole i Darda, syny Máchol, a rozneslo se jméno jeho po všech národech kolem. ³²Složil také tři tisíce přísloví a písniček jeho bylo tisíc a pět. ³³Vypsal též i o stromech, počna od cedru, který je na Libánu, až do mechu, který roste na zdi; psal i o zvířatech a o ptácích, a hmyzu a o rybách. ³⁴Proto přicházeli ze všech národů poslouchat moudrosti Šalomounovy, i ode všech králů země, kteří slyšeli o moudrosti jeho.

5 Poslal pak Chíram král Tyrský služebníky své k Šalomounovi, uslyšav, že ho pomazali za krále na místo otce jeho; neboť miloval Chíram Davida po všechny dny. ²Zase poslal Šalomoun k Chíramovi, řka: ³Ty víš, že David otec můj nemohl vystavět domu jménu Hospodina Boha svého pro války, které jej obkličovaly, dokud Hospodin nepodložil nepřátele pod nohy jeho. ⁴Ale nyní Hospodin Bůh můj dal mi odpočinutí všudy kolem, není žádného protivníka, ani útoku nebezpečného. ⁵Z té příčiny, aj, úmysl mám stavět dům jménu Hospodina Boha svého, jak mluvil Hospodin Davidovi otci mému, řka: Syn tvůj, kterého posadím místo tebe na stoličce tvé, on vystaví dům ten jménu mému. ⁶A proto nyní rozkaž, ať mi nasekají cedrů na Libánu. Budou pak služebníci moji se služebníky tvými, a mzdu služebníků tvých dám tobě, tak jak díš. Neboť sám víš, že mezi námi není žádného, kdo by uměl sekat dříví, jako jsou Sidonští. ⁷Stalo se tedy, když uslyšel Chíram ta slova Šalomounova, že se zaradoval náramně, a řekl: Požehnaný Hospodin budiž nyní, kterýž dal Davidovi syna moudrého nad tím lidem tak mnohým. ⁸A poslal Chíram k Šalomounovi, řka: Vyrozuměl jsem, oč jsi poslal ke mně; já učiním všechnu vůli tvou ze strany dříví cedrového i jedlového. ⁹Služebníci moji svezou je s Libánu až k moři, a dám je ve vorech splavit po moři až k místu tomu, které mi ukážeš, a tu je složím; ty pak pobereš je a naplníš také vůli mou, dodávaje potravu čeledi mé. ¹⁰A tak dával Chíram Šalomounovi dříví cedrového a dříví jedlového, jakkoli mnoho chtěl. ¹¹Šalomoun také dával Chíramovi dvacet tisíc měr pšenice ku pokrmu čeledi jeho, a dvacet tisíc měr oleje vytlačeného. To dával Šalomoun Chíramovi každého roku. ¹²Když tedy dal Hospodin moudrost Šalomounovi, jak mu byl zaslíbil, a byl pokoj mezi Chíramem a mezi Šalomounem, tak že mezi sebou učinili smlouvu: ¹³Rozkázal král Šalomoun vybírat osoby ze všeho Izraele, a bylo vybraných třicet tisíc mužů. ¹⁴Z nichž posílal na Libán deset tisíců na každý měsíc, jedny po druhých. Jeden měsíc bývali na Libánu, a dva měsíce doma, Adoniram pak byl ustaven nad těmi vybranými. ¹⁵Měl také Šalomoun sedmdesát tisíc nosičů a osmdesát tisíc těch, kteří tesali na hoře, ¹⁶Kromě předních vládařů Šalomounových, kterých bylo nad dílem tři tisíce a tři sta. Ti představeni byli lidem, kteří dělali. ¹⁷A přikázal král, aby navozili kamení velikého, kamení nákladného k založení toho domu a kamení tesaného, ¹⁸Které tesali kameníci Šalomounovi a kameníci Chíramovi a Gibličtí. A tak připravovali dříví i kamení k stavení domu toho.

6 A stalo se léta čtyřstého osmdesátého po vyjití synů Izraelských ze země Egyptské, že Šalomoun měsíce Ziv (jenž je měsíc druhý), čtvrtého léta kralování svého nad Izraelem, počal stavět domu Hospodinova. ²Dům pak, který stavěl král Šalomoun Hospodinovi, byl dlouhý šedesát loktů a široký dvacet, a vysoký třicet loktů. ³Síň také byla před chrámem dvacet loktů dlouhá podle šířky domu, a deset loktů široká před domem. ⁴Udělal také v domě okna rozšířená vevnitř, ale zúžená vně. ⁵Zbudoval též při zdi domu pavlače všudy dokola podél zdi domu, okolo chrámu a svatyně svatých, a nadělal pokojíků všude kolem. ⁶Pavlače spodní šířky byla pěti loket, prostřední šířky šesti loket, a třetí šířky sedmi loket; neboť byl nadělal ústupky ve zdi domu zvenčí všudy kolem, aby trámy nebyly zapouštěny do zdi domu. ⁷Když pak ten dům staven byl, z kamení hotového, tak přivezeného stavěli. Ani kladiva ani sekery, ani jakého nástroje železného nebylo slyšet v domě, když byl stavěn. ⁸Dveře k prostředním pokojům byly po pravé straně domu, jimiž po šneku se chodilo k těm prostředním, a z prostředních ke třetím. ⁹A tak vystavěl dům ten a dokonal jej, a přikryl jej krovemí ohnutými a na to prkny cedrovými. ¹⁰Vystavěl i pavlače ty vůkol všeho domu. Pěti loket výška byla každá z nich, a připojeny byly k domu trámy cedrovými. ¹¹Stala se pak řeč Hospodinova k Šalomounovi, řkoucí: ¹²To je ten dům, který ty stavíš. Jestliže budeš chodit v ustanoveních mých, a soudy mé vykonávat a dbát všech přikázání mých, chodě v nich, tedy upevním slovo své s tebou, které jsem mluvil Davidovi otci tvému. ¹³A budu bydlet uprostřed synů Izraelských a neopustím lidu svého Izraelského. ¹⁴A tak vystavěl Šalomoun ten dům a dokonal jej. ¹⁵A obložil vnitřní zdi domu prkny cedrovými, od podlahy domu až k stropu obložil dřívím vevnitř; položil také podlahu domu prkny jedlovými. ¹⁶Udělal také přehrazení na dvacet loket od jedné strany domu k druhé, z prken cedrových, od podlahy až do stropu. A tak udělal uvnitř příbytek, aby byl svatyně svatých. ¹⁷Pročež čtyřicet loktů byl dům, jenž je chrám přední. ¹⁸A na tom cedrovém domu uvnitř obložení byly řezby, podobné tykvím planým a květům otevřeným. Všechno z cedru bylo, tak že ani

kamene nebylo vidět. ¹⁹ Svatyni pak svatých v domě uvnitř připravil, aby tam postavena byla truhla smlouvy Hospodinovy. ²⁰ Kterážto svatyně svatých uvnitř byla dvacet loktů dlouhá a dvacet loktů široká, též dvacet loktů vysoká, a obložil ji zlatem nejčistším. Oltář také cedrový obložil. ²¹ Tak obložil Šalomoun příbytek ten zlatem nejčistším, a učinil rozdělující stěnu a provazy zlaté před svatyní svatých, kterou také obložil zlatem. ²² Anobř všechen dům obložil zlatem, žádné strany nepomíjeje; též všechen oltář, který byl před svatyní svatých, obložil zlatem. ²³ Udělal také v svatyni svatých dva cherubíny z dříví olivového deset loket vysoké. ²⁴ A bylo na pět loket křídlo cherubína jedno, a na pět loket křídlo cherubína druhé; deset loket bylo od konce křídla jednoho až k konci křídla druhého. ²⁵ Tak na deset loket byl i cherubín druhý; míru jednotejnou a řezbu jednotejnou měli oba cherubínové. ²⁶ Vysokost cherubína jednoho byla deset loket, a taktéž cherubína druhého. ²⁷ A postavil ty cherubíny uprostřed domu vnitřního, tak že roztáhli křídla svá, a dotýkalo se křídlo jednoho jedné stěny, též křídlo cherubína druhého dotýkalo se druhé stěny; křídla pak jejich uprostřed domu spolu se dotýkala. ²⁸ Obložil také ty cherubíny zlatem. ²⁹ Přesto i všechny stěny domu dokola ozdobil řezbami cherubínů a palem a rozvitých květů, uvnitř i zvenčí. ³⁰ A podlahu domu položil zlatem uvnitř i zvenčí. ³¹ Udělal též, kudy vcházel do svatyně svatých, dveře z dříví olivového, a práh i s veřejemi byly pětihrané. ³² Oboje pak ty dveře byly z dříví olivového, které ozdobil řezbami cherubínů a palem a rozvitých květů, a obložil zlatem; potáhl také i cherubíny a palmy zlatem. ³³ Podobně udělal i u vrat chrámových dveře z dříví olivového čtverhrané. ³⁴ A oboje dveře byly z dříví jedlového. Na dvě strany jedny dveře otvíraly se, též na dvě strany druhé dveře se otvíraly. ³⁵ A vyřezal na nich cherubíny a palmy a rozvité květy, a obložil zlatem taženým to, co bylo vyřezáno. ³⁶ Potom vystavěl síň prostřední ze tří řad kamení tesaného, a jedné řady dříví cedrového hoblovaného. ³⁷ Léta čtvrtého založen byl dům Hospodinův, měsíce Ziv, ³⁸ A léta jedenáctého, měsíce Bul (jenž je měsíc osmý), dokonán je dům se všemi přípravami svými, a se vším tím, co k němu přináleželo; který stavěl sedm let.

7 Potom stavěl Šalomoun dům svůj po třináct let, až jej všelijak dostavěl. ² Vystavěl též dům z lesu Libánského, sto loket dlouhý a padesát loket široký a třicet loket vysoký na čtyřech řadách sloupů cedrových, a trámové cedroví bylo na těch sloupech. ³ A přikryt byl cedrovím na hoře na těch trámech, které byly na čtyřiceti pěti sloupech, po patnácti v každé řadě. ⁴ Oken také byly tři řady, okno proti oknu třemi řadami. ⁵ A všechny dveře i veřeje čtverhrané byly, i okna, a uspořádaná byla okna proti oknům třemi řadami. ⁶ Udělal i síň na sloupech. Padesát loket byla dlouhost její a třicet loket širokost její, a byla ta síň napřed, i sloupy i trámy její před tím domem. ⁷ Opět zbudoval jinou síň, v níž byl trůn, kde soudil, totiž síň soudnou, která přikryta byla cedrovím od jedné podlahy až do druhé. ⁸ Potom při domu svém, ve kterém bydlil, udělal síň druhou za tou síní; dílo podobné onomu bylo. Udělal také dům dceři Faraonově, kterou byl pojal Šalomoun, podobný té síni. ⁹ Všechno to bylo z kamení nákladného, na míru tesaného a pilou řezaného, uvnitř i vně, a to od gruntu až k stropu, i zvenčí až k síni veliké. ¹⁰ Základ také byl z kamení nákladného, z kamení velikého, z kamení na deset loket, a z kamení na osm loket. ¹¹ Tak i výš bylo kamení nákladné, příslušně podle míry tesané, a cedrové desky. ¹² Síň také veliká měla všudy vůkol třemi řadami kamení tesané, a jednou řadou dříví cedrové, podobně jako síň vnitřní domu Hospodinova, i síň téhož domu. ¹³ Poslav pak král Šalomoun, povolal Chírama z Týru, ¹⁴ (Ten byl syn ženy vdovy z pokolení Neftalímova, jehož otec byl obyvatel Tyrský, řemeslník díla z mědi), protože byl plný moudrosti a rozumnosti i umění k děláni všelijakého díla z mědi. Kterýžto když přišel ke králi Šalomounovi, dělal všelijaké dílo jeho. ¹⁵ Nejprv zformoval dva sloupy měděné. Osmnáct loket byla vysokost sloupu jednoho, který obvod měl dvanáct loktů. Tak i sloup druhý. ¹⁶ Potom udělal dvě makovice, které by nasazeny byly na vrch těch sloupů, slité z mědi. Pět loktů byla vysoká makovice jedna a pět loktů vysoká makovice druhá. ¹⁷ Mřížování také dílem pleteným, a šňůry jako řetízky udělal k těm makovicím, které byly na vrchu sloupů, sedm na makovici jednu a sedm na makovici druhou. ¹⁸ A udělav sloupy, přidal k mřížování jednomu dvě řady jablek zrnatých vůkol, aby makovice, které byly na vrchu, přikrývaly. A tak učinil makovici druhé. ¹⁹ Na těch pak makovicích na vrchu sloupů, které v síni stát měly, bylo dílo květem liliovým na čtyři lokty. ²⁰ A měly makovice ty na dvou těch sloupech, jak svrchu tak i proti vyduť pod zamřížováním jablek zrnatá, kterých bylo dvě stě, dvěma řadami dokola, na jedné i na druhé makovici. ²¹ A tak postavil ty sloupy v síni chrámové. A postaviv sloup na pravé straně, nazval jméno jeho Jachin; a když postavil sloup na levé straně, nazval jméno jeho Boaz. ²² A na vrchu sloupů těch bylo dílo liliové. A dokonáno je dílo sloupů. ²³ Udělal také moře slité, deset loket od jednoho kraje k druhému, okrouhlé vůkol, a pět loket byla vysokost jeho, a obvod jeho třicet loket dokola. ²⁴ Pod jehož krajem pukly tykvím polním podobné všudy vůkol, po deseti do lokte, obklíčovaly moře dokola; dvě řady tykví litych bylo s ním slito. ²⁵ A stálo na dvanácti volech. Tři obrácení byli na půlnoc, a tři hleděli k západu, tři zase postaveni byli ku polední, a tři obrácení byli k východu, a moře svrchu na nich stálo, ale všech jich zadky byly pod mořem. ²⁶ A bylo tlusté na dlaň. Kraj jeho byl, jaký bývá u koflíku anebo květu liliového; dva tisíce tun pojalo. ²⁷ Udělal také deset podstavců

měděných. Čtyři lokty dlouhý byl podstavec jeden každý, a čtyři lokty široký, a tři lokty vysoký.²⁸ Bylo pak takové dílo každého podstavce; lištování bylo vůkol na nich, kteréžto lištování bylo po krajích jeho.²⁹ A na tom lištování, které bylo po krajích, lvovi, volovi a cherubínové byli, a nad těmi kraji byl sloupec svrchu, a pod lvy a voly obruba dílem taženým.³⁰ Bylo také po čtyřech kolech měděných pod každým podstavcem, a desky měděné, a na čtyřech rozích svých měli raménka; taktéž i pod každou medenicí byla ta raménka slitá při každé obrubě.³¹ Zřídlo pak jeho mezi obrubou po vrchu bylo na hloubku lokte, avšak okrouhlé, řemeslně jako i podstavec udělané, široké půl druhého lokte. Na kterémžto zřídle byly řezby, ale lištování jejich bylo čverhrané, neokrouhlé.³² A tak po čtyřech kolech bylo pod tím lištováním, a osy kol vycházely z podstavců; vysokost kola každého byla půl druhého lokte.³³ Dílo těch kol bylo jako dílo kol u vozu; osy jejich i písky jejich, loukoti jejich i špice jejich, všechno bylo slité.³⁴ Taktéž čtyři raménka na čtyřech úhlech podstavce každého, z něhož ta raménka čněla.³⁵ Na vrchu pak podstavce byl sloupek na půl lokte vysoký, okrouhlý vůkol, a na vrchu sloupku toho byli okraje vypuštění, a lištování na nich.³⁶ A nadělal řezby na deskách po krajích jejich, a po lištování jejich, cherubíny, lvy a palmoví, jedno podle druhého po obrubě všudy dokola.³⁷ Na ten způsob udělal deset podstavců jednorozměrným slitím, na jednorozměrnou míru, a jednorozměrná řezba na všech byla.³⁸ Udělal také deset umyvadel měděných. Čtyřicet měř pojalo jedno umyvadlo; čtyři lokty bylo to každé umyvadlo, jedno umyvadlo na jednom podstavci, a tak na deseti podstavcích.³⁹ A postavil podstavců pět po pravé straně domu a pět po levé straně domu, moře pak postavil na pravé straně domu, k východu na poledne.⁴⁰ Nadělav tedy Chíram umyvadel, a lopat a kotlíků, dokonat všechno dílo, které dělal králi Šalomounovi k domu Hospodinovu:⁴¹ Dva sloupy a makovice okrouhlé, které byly na vrchu dvou sloupů, a mřížování dvoje, aby přikrývalo ty dvě makovice okrouhlé, které byly na vrchu sloupů;⁴² A jablek zrnatých čtyři sta na dvojm mřížování; dvě řady jablek zrnatých byly na mřížování jednom, aby přikrývaly dvě makovice okrouhlé, které byly na vrchu sloupů;⁴³ Taktéž podstavců deset, a umyvadel deset na podstavcích;⁴⁴ A moře jedno a volů dvanáct pod mořem;⁴⁵ Těž hrnce a lopaty, a kotlíky. A všechno nádobí, kterých nadělal Chíram králi Šalomounovi do domu Hospodinova, bylo z mědi leštěné.⁴⁶ Ty věci na rovinách Jordánských sléval král v jílovité zemi, mezi Sohot a Sartan.⁴⁷ Zanechal pak Šalomoun vážení všeho nádobí, pro množství veliké není vyhledáváno váhy mědi.⁴⁸ Nadělal také Šalomoun všeho jiného nádobí do domu Hospodinova: Oltář zlatý a stůl zlatý, na němž byly chleby předložení,⁴⁹ A svícnu pět na pravé a pět na levé straně před svatyní svatých ze zlata nejčistšího, těž květy a lampy i kratiknoty ze zlata,⁵⁰ I báně a žaltáře, kotlíky, kadidelnice a nádoby k oharkům ze zlata čistého, i panty zlaté ke dveřím domu vnitřního, totiž svatyně svatých, a ke dveřím chrámovým.⁵¹ A tak dokonáno je všechno dílo, které dělal král Šalomoun k domu Hospodinovu, a vnesl tam Šalomoun věci posvěcené od Davida otce svého, stříbro a zlato i nádobí, složiv je mezi poklady domu Hospodinova.

8 Tedy shromáždil Šalomoun k sobě do Jeruzaléma starší lidu Izraelského a všechny přední z pokolení, totiž knížata čeledi otcovských se syny Izraelskými, aby přenesli truhlu smlouvy Hospodinovy z města Davidova, jenž je Sion.² A sešli se ke králi Šalomounovi všichni muži Izraelští měsíce Etanim, v čas slavnosti; a ten měsíc je sedmý.³ A když přišli všichni starší Izraelští, vzali kněží truhlu.⁴ A přenesli truhlu Hospodinovu a stánek úmluvy, i všechna nádobí posvátná, která byla v stánku; a tak přenesli to kněží a Levítové.⁵ Král pak Šalomoun i všechno shromáždění Izraelské, které se k němu sešlo, obětovali s ním před truhlou ovce i voly, kteří ani popisování ani počítání nebyli pro množství.⁶ A vnesli kněží truhlu smlouvy Hospodinovy na místo její, do vnitřního domu, totiž do svatyně svatých pod křídla cherubínů.⁷ Neboť cherubínové měli roztažená křídla nad místem truhly, a přikrývali cherubínové truhlu i sochory její svrchu.⁸ A povytáhli sochorů, tak že viděny byli konce jejich ve svatyni k předku svatyně svatých, avšak vně nebylo jich vidět; a byly tam až do tohoto dne.⁹ Nic nebylo v truhle kromě dvou tabulí kamenných, které tam složil Mojžíš na Orébě, když vešel Hospodin ve smlouvu se syny Izraelskými, a oni šli ze země Egyptské.¹⁰ A stalo se, když vycházeli kněží ze svatyně, že oblak naplnil dům Hospodinův,¹¹ Takže nemohli kněží stát a sloužit pro ten oblak; neboť sláva Hospodinova naplnila dům Hospodinův.¹² Tedy řekl Šalomoun: Hospodin řekl, že bude přebývat v mrákotě.¹³ Již jsem vystavěl dům k přebývání tvému, místo, v němž bys přebýval na věky.¹⁴ A obrátiv král tvář svou, požeňání dával všemu shromáždění Izraelskému, všechno pak shromáždění Izraelské stálo.¹⁵ A řekl: Požeňaný Hospodin Bůh Izraelský, který mluvil ústy svými Davidovi otci mému, a skutečně naplnil to, řka:¹⁶ Od toho dne, kterého jsem vyvedl lid svůj Izraelský z Egypta, nevyvolil jsem města z žádného pokolení Izraelského k vystavení v něm domu, kde by přebývalo jméno mé, ale Davida jsem vyvolil, aby spravoval lid můj Izraelský.¹⁷ Uložil byl zajisté v srdci svém David otec můj stavět dům jménu Hospodina Boha Izraelského,¹⁸ Ale Hospodin řekl Davidovi otci mému: Ačkoli jsi uložil v srdci svém stavět dům jménu mému, a dobře jsi učinil, žeš to myslil v srdci svém:¹⁹ Avšak ty nebudeš stavět toho domu, ale syn tvůj, který vyjde z beder tvých, on vystaví dům ten jménu mému.²⁰ A tak splnil Hospodin slovo své, které byl mluvil. Neboť jsem povstal na místo Davida otce svého, a dosedl jsem na stolicí Izraelskou, jak byl mluvil Hospodin, a vystavěl

jsem dům tento jménu Hospodina Boha Izraelského, ²¹ A připravil jsem tu místo truhle, v níž je smlouva Hospodinova, kterou učinil s otci našimi, když je vyvedl ze země Egyptské. ²² Postavil se pak Šalomoun před oltářem Hospodinovým, přede vším shromážděním Izraelským, a pozdvihl rukou svých k nebi, ²³ A řekl: Hospodine, Bože Izraelský, není podobného tobě Boha na nebi svrchu, ani na zemi dole, který dbáš smlouvy a milosrdenství služebníkům svým, chodícím před tebou v celém srdci svým, ²⁴ Který jsi splnil služebníku svému, Davidovi otci mému, to, co jsi mluvil jemu; neboť jsi mluvil ústy svými, a skutečně jsi to naplnil, jakž se dnes vidí. ²⁵ Nyní tedy, ó Hospodine, Bože Izraelský, naplň služebníku svému, Davidovi otci mému, co jsi mluvil jemu, řka: Nebude ti vyhlazen muž z rodu tvého od tváře mé, který by seděl na stolici Izraelské, jestliže toliko dbát budou synové tvoji cesty své, aby chodili přede mnou, jak jsi ty chodil přede mnou. ²⁶ Proto nyní, ó Bože Izraelský, prosím, necht' je upevněno slovo tvé, které jsi mluvil služebníku svému, Davidovi otci mému. ²⁷ (Ač zdali v pravdě bydlit bude Bůh na zemi? Aj, nebesa, nýbrž nebesa nebes tě neobsahují, mnohem méně dům tento, který jsem vystavěl.) ²⁸ A popatř k modlitbě služebníka svého a k úpění jeho, Hospodine, Bože můj, slyše volání a modlitbu, kterou služebník tvůj modlí se dnes před tebou, ²⁹ Aby oči tvé byly otevřené na dům tento v noci i ve dne, na místo toto, o němž jsi řekl: Tu bude jméno mé, abys vyslyšal modlitbu, kterou se modlívat bude služebník tvůj na místě tomto. ³⁰ Vyslychej tedy modlitbu služebníka svého i lidu svého Izraelského, kterou se modlívat budou na místě tomto; ty vždy vyslychej v místě přebývání svého na nebesích, a vyslychaje, buď milostiv. ³¹ Když by zhřešil člověk proti bližnímu svému, a nutil by ho k přísaze, tak že by přísahat musil, a přišla by ta přísaha před oltář tvůj do domu tohoto: ³² Ty vyslychej na nebi a rozeznej, i rozsud služebníky své, mstě nad bezbožným a obračej se skutky jeho na hlavu jeho, a ospravedlňuje spravedlivého, odplacuje mu podle spravedlnosti jeho. ³³ Když by poražen byl lid tvůj Izraelský od nepřátel, protože zhřešili proti tobě, jestliže by obrátice se k tobě, vyznávali jméno tvé, a modlíce se, poníženež prosili by tebe v domě tomto: ³⁴ Ty vyslychej na nebi a odpusť hřích lidu svému Izraelskému, a uveď je zase do země, kterou jsi dal otcům jejich. ³⁵ Když by zavřeno bylo nebe a nepršel déšť, protože zhřešili proti tobě, a modlíce se na místě tomto, vyznávali by se jménu tvému, a od hříchů svých odvrátili by se po tvém trestání: ³⁶ Ty vyslychej na nebi, a odpusť hřích služebníků svých a lidu svého Izraelského, vyuč je cestě výborné, po níž by chodili, a dej déšť na zemi svou, kterou jsi dal lidu svému za dědictví. ³⁷ Byl-li by hlad na zemi, byl-li by mor, sucho, rez, kobylky, a brouci byli-li by; soužil-li by jej nepřítel jeho v zemi obývání jeho anebo jakákoli rána, jakákoli nemoc: ³⁸ Všeljakou modlitbu a každé úpění, které by činěno bylo od kteréhokoli člověka anebo ode všeho lidu tvého Izraelského, kdo by jen poznal ránu srdce svého a pozdvihl by rukou svých v domě tomto, ³⁹ Ty vyslychej na nebesích v místě přebývání svého, a slituj se i učiň a odplat' jednomu každému podle všech cest jeho, které ty znáš v srdci jeho (neboť ty sám znáš srdce všech lidí), ⁴⁰ Aby se báli tebe po všechny dny, v nichž by živi byli na zemi, kterou jsi dal otcům našim. ⁴¹ Nýbrž také cizozemec, který není z lidu tvého Izraelského, přišel-li by ze země daleké pro jméno tvé, ⁴² (Neboť uslyší o jménu tvém velikém a ruce tvé přesilné a rameni tvém vztaženém), přišel-li by tedy a modlil by se v domě tomto: ⁴³ Ty vyslychej na nebi v místě přebývání svého, a učiň všechno to, o čem volat bude k tobě cizozemec ten, ať by poznaly všechny národy země jméno tvé, a bály se tebe jako lid tvůj Izraelský, a aby věděly, že jméno tvé vzýváno je nad domem tímto, který jsem vystavěl. ⁴⁴ Když by vytáhl lid tvůj k boji proti nepříteli svému, cestou, kterou bys poslal je, jestliže by se modlili Hospodinu naproti městu tomuto, které jsi vyvolil, a naproti domu, který jsem vystavěl jménu tvému: ⁴⁵ Taktéž vyslychej na nebi modlitbu jejich a úpění jejich, a vyveď při jejich. ⁴⁶ Když by zhřešili proti tobě (jakože není člověka, který by nehřešil), a rozhněvaje se na ně, vydal bys je v moc nepříteli, tak že by je jaté vedli ti, kteří by je zjímali, do země nepřátelské, daleké nebo blízké, ⁴⁷ A usmyslili by sobě v zemi té, do které by zajati byli, a obrátice se, modlili by se tobě v zemi těch, kteří je zjímali, řkouce: Zhřešili jsme a nepravě jsme činili, bezbožně jsme činili, ⁴⁸ A tak navrátili by se k tobě celým srdcem svým a celou duší svou v zemi nepřátel svých, kteří je zjímali, a modlili by se tobě naproti zemi své, kterou jsi dal otcům jejich, naproti městu tomu, které jsi vyvolil, a domu, který jsem zbudoval jménu tvému: ⁴⁹ Vyslychej tedy na nebesích, v místě přebývání svého, modlitbu jejich a úpění jejich, a vyveď při jejich, ⁵⁰ A odpusť lidu svému, cokoli zhřešil proti tobě, i všechna přestoupení jejich, jimiž přestoupili proti tobě, a nakloň k nim lítostí ty, kteří je zjímali, aby se smilovali nad nimi. ⁵¹ Neboť jsou lid tvůj a dědictví tvé, které jsi vyvedl z Egypta, zprostřed pece železné. ⁵² Necht' jsou tedy oči tvé otevřené k modlitbě služebníka tvého a k modlitbě lidu tvého Izraelského, abys je vyslyšal vždycky, kdykoli by tě vzývali. ⁵³ Neboť jsi ty oddělil je sobě za dědictví ode všech národů země, jak jsi mluvil skrze Mojžíše služebníka svého, když jsi vyvedl otce naše z Egypta, Panovníku Hospodine. ⁵⁴ Stalo se pak, když se přestal Šalomoun modlit' Hospodinu vši modlitbou a prosbou touto, že vstal od oltáře Hospodinova, a přestal klečat a pozdvihovat rukou svých k nebi. ⁵⁵ A stoje, dobrořečil všemu shromáždění Izraelskému hlasem velikým, řka: ⁵⁶ Požehnaný Hospodin, který dal odpočinutí lidu svému Izraelskému podle

všeho, co mluvil. Nepochybilo ani jedno slovo ze všelijakého slova jeho dobrého, které mluvil skrze služebníka svého Mojžíše. ⁵⁷ Budiž Hospodin Bůh náš s námi, jako byl s otci našimi; nezemítej nás, ani opouštěj. ⁵⁸ Ale nakloň srdce naše k sobě, abychom chodili po všech cestách jeho a dbali přikázání jeho i ustanovení jeho a soudů jeho, které přikázal otcům našim. ⁵⁹ A ať jsou má tato slova, kterýmiž jsem se modlil před Hospodinem, blízko Hospodina Boha našeho dnem i nocí, tak aby vyvodil při služebníka svého a při lidu svého Izraelského každého času a dne, ⁶⁰ Ať by poznaly všechny národy země, že Hospodin sám je Bůh, a že není kromě něho žádný. ⁶¹ Buď tedy srdce vaše celé k Hospodinu Bohu našemu, tak abyste chodili v ustanoveních jeho, dbajíce přikázání jeho, tak jako dnešního dne. ⁶² Král pak a s ním všechen Izrael obětovali oběti před Hospodinem. ⁶³ A obětoval Šalomoun v oběť pokojnou, kterou obětoval Hospodinu, volů dva a dvacet tisíců, a ovcí sto dvacet tisíců, a posvěcovali domu Hospodinova král i všichni synové Izraelští. ⁶⁴ Téhož dne posvětil král prostředku síně, která byla před domem Hospodinovým; neboť obětoval tu oběti zápalné a oběti suché, a tuky pokojných obětí, protože oltář měděný, který byl před Hospodinem, byl malý, aniž mohly se na něm sméstnat oběti zápalné a oběti suché, a tuky pokojných obětí. ⁶⁵ A tak držel Šalomoun toho času slavnost a všechen Izrael s ním, shromáždění veliké odtud, kudy se chodí do Emat, až ku potoku Egyptskému, před Hospodinem Bohem našim, po sedm dní a opět po sedm dní, to je po čtrnáct dní. ⁶⁶ Dne pak osmého propustil lid. Kterí požeňnavše krále, odešli do obydlí svých, radující se a veselíce se v srdci ze všech dobrých věcí, které učinil Hospodin Davidovi služebníku svému a Izraelovi lidu svému.

9 Stalo se pak, když dokonil Šalomoun stavení domu Hospodinova a domu královského, podle vši libosti své, jak vykonat umínil, ² Že se ukázal Hospodin Šalomounovi podruhé, jako se mu byl ukázal v Gabaon. ³ A řekl jemu Hospodin: Vyslyšel jsem modlitbu tvou a prosbu tvou, kterous se modlil přede mnou; posvětil jsem domu toho, který jsi vystavěl, aby přebývalo tam jméno mé až na věky, a byly tu oči mé i srdce mé po všechny dny. ⁴ A ty jestliže chodit budeš přede mnou, jako chodil David otec tvůj, v dokonalosti srdce a v upřímnosti, čině všechno to, co jsem přikázal tobě, ustanovení mých i soudů mých dbaje: ⁵ Utvrdím zajisté stolicí království tvého nad Izraelem na věky, jak jsem mluvil Davidovi otci tvému, řka: Nebude odjat muž z rodu tvého od trůnu Izraelského. ⁶ Pakli se nazpět odvrátíte vy i synové vaši ode mne a nebudete dbát přikázání mých a ustanovení mých, která jsem vydal vám, ale odejdouce, sloužit budete bohům cizím a klaněti se jim: ⁷ Vyplením docela Izraele z povrchu země, kterou jsem jim dal, a dům tento, který jsem posvětil jménu svému, zavrhnou od tváře své, a bude Izrael za přísloví a za rozprávku mezi všemi národy. ⁸ Ano i dům tento, jakkoli bude slavný, kdokoli mimo něj půjde, užasne se a pomlaskávat bude, a řekne: Proč tak učinil Hospodin zemi této a domu tomuto? ⁹ Tedy odpovědí: protože opustili Hospodina Boha svého, který vyvedl otce jejich ze země Egyptské, a chytili se bohů cizích, a klaněli se jim i sloužili jim, proto uvedl na ně Hospodin všechny tyto zlé věci. ¹⁰ Stalo se také po přeběhnutí dvaceti let, v nichž vzdělal Šalomoun oba dva ty domy, dům Hospodinův a dům královský, ¹¹ K čemuž byl Chíram král Tyrský daroval Šalomounovi hojně dříví cedrového a jedlového, i zlata podle vši vůle jeho, že dal také král Šalomoun Chíramovi dvacet měst v zemi Galilejské. ¹² A vyjel Chíram z Týru, aby viděl ta města, která mu daroval Šalomoun, ale nelíbila se jemu. ¹³ Proto řekl: Jaká jsou ta města, která mi dáváš, bratře můj? A nazval je zemí Kabul až do tohoto dne. ¹⁴ Neboť byl poslal Chíram králi sto a dvacet centněřů zlata. ¹⁵ Příčina pak platu, který byl uložil král Šalomoun, byla, aby stavěl dům Hospodinův a dům svůj, a Mello i zdi Jeruzalémské, též Azor a Mageddo i Gázer. ¹⁶ (Farao zajisté král Egyptský vytáh, dobyl Gázeru a vypálil je, Kananejské pak, kteří byli v tom městě, pobil a dal město za věno dceři své, manželce Šalomounově.) ¹⁷ A tak vystavěl zase Šalomoun Gázer a Betoron dolní, ¹⁸ Též Baalat a Tadmor na poušti v téže zemi, ¹⁹ A všechna města, v nichž Šalomoun měl své sklady, i města vozů, i města jezdců, vše podle žádosti své, cokoli chtěl stavět v Jeruzalémě, a na Libánu i po vši zemi panování svého. ²⁰ Všechen také lid, který byl pozůstal z Amorejských, Hetejských, Ferezejských, Hevejských a Jebuzejských, kteří nebyli ze synů Izraelských, ²¹ Totiž syny jejich, kteří byli pozůstali po nich v zemi, jichž nemohli synové Izraelští vyhladit, uvedl Šalomoun pod plat a v službu až do tohoto dne. ²² Ze synů pak Izraelských žádného nepodrobil ve službu Šalomoun, ale byli muži váleční, a služebníci jeho, a knížata jeho, vůdcové jeho a úředníci nad vozy a jezci jeho. ²³ Bylo těch předních vládařů, kteří byli nad dílem Šalomounovým, pět set a padesát. Ti spravovali lidi, kteří dělali. ²⁴ Dcera pak Faraonova přestěhovala se z města Davidova do domu svého, který jí byl vystavěl Šalomoun. Tehdy také vystavěl Mello. ²⁵ A obětoval Šalomoun každého roku třikrát oběti zápalné a pokojné na oltáři, který byl zbudoval Hospodinu, ale kařoval na tom, který byl před Hospodinem, když dokonil dům. ²⁶ Nadělal také král Šalomoun lodí velikých v Aziongaber, které je vedle Elat, na břehu moře Rudého v zemi Idumejské. ²⁷ A poslal Chíram na těch lodích služebníky své, plavce umělé na moři, se

služebníky Šalomounovými.²⁸ Kterí přeplavivše se do Ofir, nabrali tam zlata čtyři sta a dvacet centněřů, a přivezli králi Šalomounovi.

10 Uslyševši pak královna ze Sáby pověst o Šalomounovi a jménu Hospodinovu, přijela, aby zkusila jeho v pohádkách.² A přijevši do Jeruzaléma s počtem velmi velikým, s velbloudy nesoucími vonné věci a zlata velmi mnoho i kamení drahého, přišla k Šalomounovi, a mluvila s ním o všem, co měla v srdci svém.³ Jíž odpověděl Šalomoun na všechna slova její. Nebylo nic skrytého před králem, nač by jí neodpověděl.⁴ Proto uzřevši královna z Sáby všechnu moudrost Šalomounovu i dům, který byl vystavěl,⁵ Též pokrmy stolu jeho, i sedání a stávání služebníků přísluhujících jemu, i roucha jejich, šenkýře také jeho, i schodiště, kterým vystupoval k domu Hospodinovu, zděsila se náramně.⁶ A řekla králi: Pravá je řeč, kterou jsem slyšela v zemi své, o věcech tvých a o moudrosti tvé,⁷ Protože jsem nechtěla věřit řečem, až jsem přijela a uzřela očima svýma. Ale aj, není mi praveno ani polovice; převýšil jsi moudrostí a dobrotou pověst tu, kterou jsem slyšela.⁸ Blahoslavení muži tvoji a blahoslavení služebníci tvoji, kteří stojí před tebou vždycky, a slyší moudrost tvou.⁹ Budiž Hospodin Bůh tvůj požehnaný, který tě sobě oblíbil, aby tě posadil na stolič Izraelské, protože miluje Hospodin Izraele na věky, a ustanovil tě králem, abys činil soud a spravedlnost.¹⁰ A dala králi sto a dvacet centněřů zlata, a vonných věcí velmi mnoho, i kamení drahého, aniž bylo kdy více přivezeno takových vonných věcí tak mnoho, jako darovala královna ze Sáby králi Šalomounovi.¹¹ (Loď také Chíramova, která přinášela zlato z Ofir, přivezla z Ofir dříví almugím velmi mnoho i kamení drahého.¹² A nadělal král z toho dříví almugím zábradlí k domu Hospodinovu, i k domu královu, též harf a louten zpěvákům, aniž je kdy přivezeno takového dříví almugím, ani viděno do dnešního dne.)¹³ Král také Šalomoun dal královně ze Sáby podle vši vůle její, čeho požádala, nad to, co jí Šalomoun daroval darem královským. Potom se navrátila do země své ona i služebníci její.¹⁴ Byla pak váha toho zlata, které přicházelo Šalomounovi na každý rok, šest set šedesát šest centněřů zlata,¹⁵ Kromě toho, co přicházelo od kupců a prodavačů vonných věcí a ode všech králů Arabských i vévodů země.¹⁶ A proto nadělal král Šalomoun dvě stě štítů ze zlata taženého, šest set zlatých dával na každý štít,¹⁷ A tři sta pavéz z taženého zlata, tři libry zlata dal na každou pavézu. A složil je král v domě lesu Libánského.¹⁸ Udělal také král stolič z kostí slonových velikou, a obložil ji zlatem ryzím.¹⁹ Šest stupňů bylo k té stolič, a vrch okrouhlý byl na stolič od zadní strany její, a opěradla rukám z obou stran té stolice, a dva lvovi stáli u opěradel.²⁰ A dvanáct lvů stálo tu na šesti stupních z obou stran. Nebylo nic takového učiněno v žádných královstvích.²¹ Nadto všechny nádoby krále Šalomouna, jichž ku pití užívali, byly zlaté, a všechny nádoby v domě lesu Libánského byly ze zlatanej čistšího. Nic nebylo od stříbra, aniž ho sobě co vážili ve dnech Šalomounových.²² Neboť měl král lodě mořské s loděmi krále Chírama. Jednou ve třech letech vracely se ty lodě mořské, přinášející zlato a stříbro, kosti slonové, a opice a pávy.²³ A zveleben je král Šalomoun nade všechny krále zemské v bohatství a v moudrosti.²⁴ Pročež všichni obyvatelé země žádostivi byli vidět tvář Šalomounovu, aby slyšeli moudrost jeho, kterou složil Bůh v srdci jeho.²⁵ A přinášeli jeden každý dary své, nádoby stříbrné a nádoby zlaté, roucha a zbroj, i vonné věci, koně a mezky, a to každého roku,²⁶ Tak že nashromáždil Šalomoun vozů a jezdců, a měl tisíc a čtyři sta vozů a dvanáct tisíc jezdců, které rozsadil ve městech vozů a při králi v Jeruzalémě.²⁷ A složil král stříbra v Jeruzalémě jako kamení, a cedrového dříví jako planého fíkoví, které roste v údolí u velikém množství.²⁸ Přivodili také Šalomounovi koně z Egypta a koupě rozličné; neboť kupci královští brávali koupě rozličné za slušnou mzdu,²⁹ A vodívali spřež vozatajů z Egypta za šest set lotů stříbra, koně pak jednoho za sto a padesát, a tak všem králům Hetejským a králům Syrským oni dodávali.

11 V tom král Šalomoun zamiloval ženy cizozemky mnohé, i dceru Faraonovu, i Moábské, Ammonitské, Idumejské, Sidonské a Hetejské,² Z národů těch, které zapověděl Hospodin synům Izraelským, řka: Nebudete se směřovat s nimi, aniž se oni budou směšovat s vámi, neboť by naklonili srdce vaše k bohům svým. K těm přilnul Šalomoun milostí,³ Tak že měl žen královen sedm set a ženin tři sta. A odvrátily ženy jeho srdce jeho.⁴ Stalo se tedy, že když se zestárnul Šalomoun, ženy jeho naklonily srdce jeho k bohům cizím, tak že nebylo srdce jeho celé při Hospodinu Bohu jeho, jako bylo srdce Davida otce jeho.⁵ Ale obrátil se Šalomoun k Astarot, bohyni Sidonské, a k Moloch, ohavnosti Ammonske.⁶ A činil Šalomoun to, co se nelíbilo Hospodinu, a nenásledoval cele Hospodina, jako David otec jeho.⁷ Tedy vystavěl Šalomoun výsost Chámosovi, ohavnosti Moábské, na hoře, která je naproti Jeruzalému, a Molochovi, ohavnosti synů Ammon.⁸ A tak vzdělal všem ženám svým z cizího národu, které kadily a obětovaly bohům svým.⁹ A rozhněval se

9:28 Ofir. Marco Polo, benátský cestovatel 13. století, zmiňuje zemi Karazan, oplývající zlatem, které její lidé hledají v řekách a potocích, a kterého je tolik, že je velmi laciné a lidé místo zlatých peněz

používají raději indické mušle. Mohla to být ona záhadná biblická země Ofir?

10:1 Ze Sáby. Dnešní Jemen.

Hospodin na Šalomouna, protože se uchýlilo srdce jeho od Hospodina Boha Izraelského, který se jemu byl ukázal po dvakrát, ¹⁰ A zapověděl jemu tu věc, aby nechodil po bozích cizích. Ale nedbal toho, co byl přikázal Hospodin. ¹¹ Proto řekl Hospodin Šalomounovi: Poněvadž se to nalezlo při tobě, a nedbal jsi smlouvy mé ani ustanovení mých, která jsem ti přikázal, věz, že odtrhnu království toto od tebe, a dám je služebníkovi tvému. ¹² A však za dnů tvých neučiním toho pro Davida otce tvého, než z ruky syna tvého odtrhnu je. ¹³ Všeho pak království neodtrhnu, ale pokolení jednoho zanechám synu tvému pro Davida služebníka svého a pro Jeruzalém, který jsem vyvolil. ¹⁴ A tak vzbudil Hospodin protivníka Šalomounovi, Adada Idumejského ze semene královského, který byl v zemi Idumejské. ¹⁵ Neboť stalo se, když bojoval David proti Idumejským a Joáb kníže vojska vytáhl, aby pochoval zmordované, a pobil všechny pohlaví mužského v zemi Idumejské, ¹⁶ (Šest zajisté měsíců byl tam Joáb se vším lidem Izraelským, dokud nevyplénil všech pohlaví mužského v zemi Idumejské), ¹⁷ Že tehdy utekl Adad sám a někteří muži Idumejští ze služebníků otce jeho s ním, aby šli do Egypta. Adad pak byl pachole neveliké. ¹⁸ Kteří jdouce z Madian, přišli do Fáran, a vzavše s sebou některé muže z Fáran, přišli do Egypta k Faraonovi, králi Egyptskému, který dal jemu dům, i stravou opatřil ho, dal jemu také i zemi. ¹⁹ A tak našel Adad milost velikou před Faraonem, tak že jemu dal za manželku sestru ženy své, sestru Tafnes královny. ²⁰ A porodila jemu sestra Tafnes syna Genubata, a odchovala ho Tafnes v domu Faraonovu. A byl Genubat v domě Faraonově mezi syny Faraonovými. ²¹ Když pak uslyšel Adad v Egyptě, že by usnul David s otci svými, a že umřel i Joáb kníže vojska, tedy řekl Adad Faraonovi: Propust mne, ať jdu do země své. ²² Jemuž řekl Faraon: Čeho se nedostává u mne, že chceš odejít do země své? A řekl: Ničeho, avšak vždy mne propust. ²³ Vzbudil ještě Bůh proti němu protivníka, Rázona syna Eliadova, který byl utekl od Hadarezera krále Soby, pána svého, ²⁴ A shromáždil k sobě muže, byl knížetem roty, když je David hubil. Proto odšedše do Damašku, bydlili v něm a kralovali v Damašku. ²⁵ A byl protivníkem Izraelovým po všechny dny Šalomounovy; a to bylo nad to zlé, které mu činil Adad. A měl v ošklivosti Izraele, když kraloval v Syrii. ²⁶ Jeroboám také syn Nebatův Efratejský ze Sareda (a jméno matky jeho ženy vdovy bylo Serua), služebník Šalomounův, pozdvihl ruky proti králi. ²⁷ A tato byla příčina, pro kterou pozdvihl ruky proti králi Šalomounovi: Že vystavěv Šalomoun Mello, zavřel mezeru města Davida otce svého. ²⁸ Jeroboám pak byl muž silný a udatný. Proto vida Šalomoun mládence, že by pracovitý byl, ustanovil ho nade všemi platy z domu Jozefa. ²⁹ A stalo se téhož času, že když vyšel Jeroboám z Jeruzaléma, našel jej prorok Achiáš Silonský na cestě, jsa odín rouchem novým. A byli sami dva na poli. ³⁰ Tedy ujav Achiáš roucho nové, které měl na sobě, roztrhal je na dvanáct kusů. ³¹ A řekl Jeroboámovi: Vezmi sobě deset kusů; neboť takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Aj, já roztrhnu království z ruky Šalomounovy, a dám tobě desatero pokolení. ³² Jedno jen pokolení zůstane jemu pro služebníka mého Davida a pro město Jeruzalém, které jsem vyvolil ze všech pokolení Izraelských, ³³ Protože opustili mne a klaněli se Astarot bohyni Sidonské a Chámos bohu Moábskému i Moloch bohu Ammonskému, a nechodili po cestách mých, aby činili to, co mi se líbí, totiž ustanovení má a soudy mé, jako David otec jeho. ³⁴ A však neodejmu ničeho z království z rukou jemu; neboť vůdcem zanechám ho po všechny dny života jeho pro Davida služebníka svého, kterého jsem vyvolil, který dbal přikázání mých a ustanovení mých. ³⁵ Ale potom vezma království z ruky syna jeho, dám tobě z něho desatero pokolení, ³⁶ Synu pak jeho dám jedno pokolení, aby zůstala svíce Davidovi služebníkovi mému po všechny dny přede mnou v městě Jeruzalémě, které jsem sobě vyvolil, aby tam jméno mé přebývalo. ³⁷ A tak tebe vezmu, abys kraloval ve všech věcech, kterých by žádala duše tvá, a budeš králem nad Izraelem. ³⁸ Proto jestliže uposlechněš všeho toho, co přikážu tobě, a chodit budeš po cestách mých a činiti to, co mi se líbí, dbaje ustanovení mých a přikázání mých, jako činil David služebník můj: budu s tebou a zbuduji tobě dům stálý, jako jsem zbudoval Davidovi, a dám tobě lid Izraelský. ³⁹ Potrápím zajisté semene Davida pro tu věc, avšak ne po všechny dny. ⁴⁰ Pro tu příčinu chtěl Šalomoun zabít Jeroboáma. Který vstav, utekl do Egypta k Sesákovi králi Egyptskému, a byl v Egyptě, dokud neumřel Šalomoun. ⁴¹ Jiné pak věci Šalomounovy, které činil, i moudrost jeho vypsány jsou v knize činů Šalomounových. ⁴² Dnů pak, v nichž kraloval Šalomoun v Jeruzalémě nade vším Izraelem, bylo čtyřicet let. ⁴³ A usnul Šalomoun s otci svými, a pochován je v městě Davida otce svého. Kraloval pak Roboám syn jeho místo něho.

12 Tedy přibral se Roboám do Sichem; neboť tam sešel se byl všecken Izrael, aby ho ustanovili za krále. ² Stalo se pak, když uslyšel Jeroboám syn Nebatův, jsa ještě v Egyptě, kam byl utekl před Šalomounem králem (bydlel zajisté Jeroboám v Egyptě), ³ Že poslali a povolali ho; proto přišed Jeroboám i všechno shromáždění Izraelské, mluvili k Roboámovi, řkouce: ⁴ Otec tvůj ztížil jho naše; proto nyní polehči služby otce svého tvrdé a břemena jeho těžkého, které vložil na nás, a budeme tobě sloužit. ⁵ Který řekl jim: Odejděte a třetího dne navraťte se ke mně. A odšel lid. ⁶ Tedy radil se král Roboám se starci, kteří stávali před Šalomounem otcem jeho ještě za života jeho, řka: Kterak vy radíte, jakou odpověď mám dát lidu tomuto? ⁷ A odpověděli jemu, řkouce: Jestliže dnes povolný budeš lidu tomuto a ochotně se jim ukážeš, a odpověď dávaje, mluvit budeš

přívětivě, budou služebníci tvoji po všechny dny.⁸ Ale on opustil radu starců, kterou dali jemu, a radil se s mládenci, kteří s ním vyrostli a stávali před ním.⁹ A řekl k nim: Co vy radíte, jakou bychom dali odpověď lidu tomuto, kteří mluvili ke mně, řkouce: Polehči břemene, které vložil otec tvůj na nás?¹⁰ A odpověděli jemu mládenci, kteří vyrostli s ním, řkouce: Takto odpovíš lidu tomu, kteří mluvili k tobě a řekli: Otec tvůj ztížil jho naše, ty pak polehči nám. Takto diš jim: Nejmenší prst můj tlustší je nežli bedra otce mého.¹¹ Nyní tedy otec můj těžké břímě vložil na vás, já pak přidám břemene vašeho; otec můj trestal vás bičičky, ale já trestat vás budu biči uzlovatými.¹² Přišel tedy Jeroboám i všecken lid k Roboámovi dne třetího, jak byl rozkázal král, řka: Navratte se ke mně dne třetího.¹³ A odpověděl král lidu tvrdě, opustiv radu starců, kterou dali jemu.¹⁴ A mluvil k nim podle rady mláďenců, řka: Otec můj ztížil jho vaše, já pak přidám břemene vašeho; otec můj trestal vás bičičky, ale já trestat vás budu biči uzlovatými.¹⁵ A neuposlechl král lidu. Neboť byla příčina od Hospodina, aby se naplnila řeč jeho, kterou mluvil Hospodin skrze Achiáše Silonského k Jeroboámovi synu Nebatovu.¹⁶ Proto vida všecken Izrael, že by je král oslyšel, odpověděl lid králi v tato slova: Jaký máme díl v Davidovi? Ani dědictví nemáme v synu Izai. Ke stanům svým, ó Izraeli! Nyní opatř dům svůj, Davide. Odešel tedy Izrael k stanům svým,¹⁷ Takže nad syny Izraelskými jen, kteří bydlili ve městech Judských, kraloval Roboám.¹⁸ A poslal král Roboám Adurama, který byl nad platy, a uházel ho všecken Izrael kamením až do smrti, čímž král Roboám přinucen byl, aby vsedna na vůz, utekl do Jeruzaléma.¹⁹ A tak odstoupili synové Izraelští od domu Davidova až do dnešního dne.²⁰ A stalo se, když uslyšeli všichni Izraelští, že by se navrátil Jeroboám, poslavše, povolali ho do shromáždění a ustanovili ho králem nade vším Izraelem. Nezůstávalo při domu Davidovu než samo pokolení Judovo.²¹ Když pak přijel Roboám do Jeruzaléma, shromáždil všecken dům Judský a pokolení Benjamin, totiž sto a osmdesát tisíců výborných bojovníků, aby bojovali proti domu Izraelskému a aby zase přivedeno bylo království k Roboámovi synu Šalomounovu.²² Tedy stala se řeč Boží k Semaiášovi muži Božímu, řkoucí: ²³ Pověz Roboámovi synu Šalomounovu, králi Judskému a všemu domu Judovu i Benjaminovu a ostatku lidu těmito slovy: ²⁴ Takto praví Hospodin: Netáhněte a nebojujte proti bratřím svým synům Izraelským. Navratte se jeden každý do domu svého, neboť ode mne stala se věc tato. A uposlechlí rozkazu Hospodinova a navrátili se, aby odešli podle řeči Hospodinovy.²⁵ Potom vystavěl Jeroboám Sicheu na hoře Efraim a bydlil v něm, a vyšed odtud, vystavěl Fanuel.²⁶ Řekl pak Jeroboám v srdci svém: Tudíž by se navrátilo království toto k domu Davidovu,²⁷ Když by choďoval lid tento k obětování obětí v domě Hospodinově do Jeruzaléma; i obrátilo by se srdce lidu tohoto ku pánu jeho Roboámovi králi Judskému, a tak zabijíce mne, navrátili by se k Roboámovi králi Judskému.²⁸ Proto poradiv se král, udělal dvou telat zlatých a řekl lidu: Dost jste již chodili do Jeruzaléma. Aj, teď bohové tvoji, ó Izraeli, kteří tě vyvedli ze země Egyptské.²⁹ A postavil jedno v Bethel a druhé postavil v Dan.³⁰ Kterážto věc byla příčinou k hřešení, neboť choďoval lid k jednomu z těch až do Dan.³¹ Zbudoval zajisté dům výsostí a ustanovil kněží z lidu obecného, kteří nebyli ze synů Lévi.³² Ustanovil také Jeroboám svátek měsíce osmého, v patnáctý den téhož měsíce, ku podobenství svátku, který byl v Judstvu, a obětoval na oltáři. Tak učinil i v Bethel, obětuje telatům, které byl udělal; také i v Bethel ustanovil kněží výsostí, které byl nadělal.³³ A obětoval na oltáři, který byl udělal v Bethel, v patnáctý den měsíce osmého, toho měsíce, který byl sobě smyslnil v srdci svém, a slavil svátek se syny Izraelskými, a přistoupil k oltáři, aby kadil.

13 A aj, muž Boží přišel z Judstva se slovem Hospodinovým do Bethel, tehdy když Jeroboám, stojí u oltáře, kadil.² A zvolal proti oltáři slovem Hospodinovým, řka: Oltáři, oltáři, toto praví Hospodin: Hle, syn narodí se domu Davidovu, jménem Joziáš, kterýž obětovat bude na tobě kněží výsostí, jenž zapalují kadidlo na tobě; i kosti lidské pálit budou na tobě.³ A dal téhož dne znamení, řka: Toto je znamení, že mluvil Hospodin: Aj, oltář roztrhne se a vysype se popel, který je na něm.⁴ V tom uslyšev král Jeroboám slovo muže Božího, že zvolal proti oltáři v Bethel, vztáhl ruku svou od oltáře a řekl: Chyťte ho. A uschla ruka jeho, kterou vztáhl proti němu, a nemohl ji zase přitáhnout k sobě.⁵ Oltář také se roztrhl a vysypal se popel z oltáře podle znamení, které byl předpověděl muž Boží slovem Hospodinovým.⁶ Proto mluvil král a řekl tomu muži Božímu: Pomodli se prosím Hospodinu Bohu svému a pros za mne, abych mohl přitáhnout ruku svou k sobě. A modlil se muž Boží Hospodinu, a přitáhl král ruku zase k sobě a byla jako prvé.⁷ Tedy řekl král muži Božímu: Pojď se mnou domů a posilň se, a dám ti dar.⁸ A řekl muž Boží králi: Bys mi dal polovici domu svého, nešel bych s tebou, aniž bych jedl chleba, aniž bych pil vody na místě tomto.⁹ Neboť tak mi přikázal slovem svým Hospodin, řka: Nebudeš jíst chleba, ani pít vody, aniž se navrátíš tou cestou, kterou jsi přišel.¹⁰ A tak odešel jinou cestou a nenavrátil se tou cestou, kterou byl přišel do Bethel.¹¹ Prorok pak jeden starý bydlil v Bethel, jehož syn přišel, vypravoval mu všechny věci, které učinil muž Boží toho dne v Bethel; i slova, která mluvil králi, vypravovali otcí svému.¹² Tedy řekl jim otec jejich: Kterou cestou šel? A ukázali mu synové jeho cestu, kterou šel ten muž Boží, který byl z Judstva přišel.¹³ Zatím řekl synům svým: Osedlejte mi osla. Kterí osedlali mu osla, a on vsedl na něj.¹⁴ A jel za mužem Božím a našel jej, jak sedí pod dubem. A řekl jemu: Ty-li jsi ten muž Boží, který

jsi přišel z Judstva? A on odpověděl: Jsem. ¹⁵ Který řekl jemu: Pojď se mnou domů a pojíš chleba. ¹⁶ Ale on odpověděl: Nemohu se navrátit ani jít s tebou, aniž budu jíst chleba, ani pít vody s tebou na místě tomto. ¹⁷ Neboť stala se ke mně řeč slovem Hospodinovým: Nebudeš tam jíst chleba, ani pít vody; nenavrátíš se, jda touž cestou, kterou jsi šel. ¹⁸ Jemuž odpověděl: Také já prorok jsem jako i ty, a mluvil ke mně anděl slovem Hospodinovým, řka: Navrať ho s sebou do domu svého, ať pojí chleba a napije se vody. To pak lhal jemu. ¹⁹ Tak se navrátil s ním a jedl chléb v domě jeho a pil vodu. ²⁰ Když pak oni seděli za stolem, stalo se slovo Hospodinovo k proroku tomu, který onoho byl zase navrátil. ²¹ A zvolal na muže Božího, který byl přišel z Judstva, řka: Toto praví Hospodin: Protože jsi na odpor učinil řeči Hospodinově a nedbal jsi přikázání, které vydal Hospodin Bůh tvůj, ²² Ale navrátils se a jedls chléb a pils vodu na místě, o kterém ti řekl: Nebudeš jíst chleba ani pít vody: nebude pochováno tělo tvé v hrobě otců tvých. ²³ Tedy když pojedl chleba a napil se, osedlal mu osla, totiž tomu proroku, kterého byl navrátil. ²⁴ A když odešel, trefil na něj lev na cestě a udávil jej. A leželo tělo jeho na cestě a osel stál vedle něho; lev také stál vedle těla mrtvého. ²⁵ A aj, muži někteří jdouce tudy, uzřeli tělo mrtvé ležící na cestě, a lva, jak stojí vedle něho. Kterí přišedše, pověděli ve městě, ve kterém ten starý prorok bydlil. ²⁶ Co když uslyšel ten prorok, který ho byl navrátil z cesty, řekl: Muž Boží to je, který na odpor učinil řeči Hospodinově; proto vydal jej Hospodin lvu, který potřebv ho, udávil jej podle řeči Hospodinovy, kterou mluvil jemu. ²⁷ Zatím mluvě k synům svým, řekl: Osedlejte mi osla. A osedlali. ²⁸ A odjev, našel mrtvé tělo jeho ležící na cestě, a osla i lva, jak stojí u toho těla; a nejedl lev těla toho, aniž co uškodil oslu. ²⁹ Proto vzav prorok tělo muže Božího, vložil je na osla, a přinesl je. A přišel do města svého, aby ho oplakal a pochoval. ³⁰ Položil pak tělo jeho v hrobě svém, a oplakávali ho: Ach, bratře můj. ³¹ A pochovav ho, mluvil k synům svým, řka: Když já umřu, pochovejte mne v témž hrobě, v němž muž Boží je pochován, vedle kostí jeho položte kosti mé. ³² Neboť se jistě stane to, co ohlásil slovem Hospodinovým proti oltáři, který je v Bethel, a proti všem domům výsostí, které jsou ve městech Samařských. ³³ Po těchto přibězích neodvrátil se Jeroboám od cesty své zlé, ale opět nadělal z lidu obecného kněží výsostí. Kdo jen chtěl, posvětil ruky jeho, a ten byl knězem výsostí. ³⁴ A byla ta věc domu Jeroboámovu příčinou k hřešení, aby vypleněn a vyhlazen byl z povrchu země.

14 Toho času roznemohl se Abiáš, syn Jeroboámův. ² A řekl Jerobám ženě své: Vstaň prosím a změň se, aby nepoznali, že jsi žena Jeroboáмова, a jdi do Sílo. Hle, tam je Achiáš prorok, který mi byl předpověděl, že mám být králem nad lidem tímto. ³ A vezma v ruce své deset chlebů a koláčů, a lahvičičku medu, jdi k němu; on oznámí tobě, co se stane pacholeti tomuto. ⁴ A učinila tak žena Jeroboáмова; neboť vstavši, šla do Sílo, a přišla do domu Achiášova. Ale Achiáš nemohl již hledět, neboť pošly mu byly oči pro stáří jeho. ⁵ Hospodin pak řekl Achiášovi: Aj, žena Jeroboáмова jde, aby se tebe něco zeptala o synu svém, protože je nemocen. Toto a toto budeš jí mluvit. Bude pak, že když přijde, činit se bude jinou. ⁶ Proto uslyšev Achiáš šustot noh jejích, když vcházela do dveří, řekl: Pojď, ženo Jeroboáмова, proč se jinou činiš? Já zajisté poslán jsem k tobě s řečí tvrdou. ⁷ Jdi, pověz Jeroboámovi: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Poněvadž jsem tě vyvýšil z prostředku lidu a postavil jsem tě za vůdce nad lidem svým Izraelským, ⁸ A odtrhl jsem království od domu Davidova a dal jsem je tobě, ty však nebyl jsi jako služebník můj David, který dbal přikázání mých a následoval mne v celém srdci svém, čině jen to, co je pravého přede mnou, ⁹ Ale zlost jsi páchal hojněji nade všechny, kteří byli před tebou; neboť odšed, učinils sobě bohy cizí a slité, abys mne dráždil, mne pak zavrhl jsi za hřbet svůj: ¹⁰ Proto aj, já uvedu zlé věci na dům Jeroboámův a vyhladím z Jeroboáma i toho, jenž močí na stěnu, i zajatého i zanechaného v Izraeli, a vyvrhnu ostatky domu Jeroboáмова, jako hnůj vymítán bývá až dočista. ¹¹ Toho, kdo z domu Jeroboáмова umře v městě, psi žrát budou, a toho, kdo umře na poli, ptáci nebeští jíst budou; neboť mluvil Hospodin. ¹² Ty pak vstana, jdi do domu svého, a když vcházet budeš do města, tehdy umře pachole. ¹³ A budou ho oplakávat všecken lid Izraelský, a pochovají jej; neboť ten sám z domu Jeroboáмова dostane se do hrobu, protože o něm z domu Jeroboáмова je slovo dobré u Hospodina Boha Izraelského. ¹⁴ Vyzdvihne však sobě Hospodin krále nad Izraelem, který vyhladí dům Jeroboámův toho dne. Ale co? Nýbrž již vyzdvihl. ¹⁵ A zaklátí Hospodin Izraelem tak, jako se klátí třtina ve vodách, a vykoření Izraele ze země výborné této, kterou dal otcům jejích, a rozptýlí je daleko za řeku, protože sobě nadělali háje, popouzejíce Hospodina. ¹⁶ A tak vydá Izraele pro hříchy Jeroboámovy, který i sám hřešil, i ve hřích uvedl Izraele. ¹⁷ Tedy vstavši žena Jeroboáмова, odešla a přišla do Tersa, a když vstupovala na práh domu, umřelo pachole. ¹⁸ A pochovali je, a oplakával ho všecken lid Izraelský podle řeči Hospodinovy, kterou mluvil skrze služebníka svého, Achiáše proroka. ¹⁹ Jiné pak věci Jeroboámovy, jaké boje vedl a kterak kraloval, aj, sepsány jsou v knize o králích Izraelských. ²⁰ Všech dnů, v nichž kraloval Jeroboám, bylo dva a dvacet let. A usnul s otcí svými, a kraloval Nádab syn jeho místo něho. ²¹ Jeroboám také syn Šalomounův kraloval nad Judou. V jednom a ve čtyřiceti letech byl Jeroboám, když počal kralovat, a sedmnáct let kraloval v Jeruzalémě městě, které vyvolil Hospodin ze všech pokolení Izraelských, aby tam přebývalo jméno jeho. Bylo pak jméno matky jeho

Naama Ammonitská. ²² Činil také lid Judský to, co zlého je před Hospodinem, a k zuřivosti ho popudili hříchy svými, kterými hřešili, více nežli otcové jejich všemi věcmi, které činili. ²³ Neboť i oni vystavěli sobě výsosti a sloupy, i háje na každém pahrbku vysokém a pod každým stromem zeleným. ²⁴ Přesto byli ohyzdní sodomáři v zemi té, činíce podle všech ohavností pohanských, které byl vyplenil Hospodin před tváří synů Izraelských. ²⁵ A stalo se léta pátého království Roboáмова, že vytáhl Sesák král Egyptský proti Jeruzalému, ²⁶ A pobral poklady domu Hospodinova a poklady domu královského, všechno to pobral. Vzal také všechny pavězy zlaté, kterých byl nadělal Šalomoun. ²⁷ Místo kterých nadělal král Roboám pavěz měděných, a poručil je úředníkům nad drabanty, kteří střežili brány domu královského. ²⁸ A když král chođival do domu Hospodinova, nosili je drabantí, a zase je přinášeli do pokoje drabantů. ²⁹ Jiné pak věci Roboámovy, a všechno, co činil, zdali není zapsáno v knize o králích Judských? ³⁰ Ano i válka, která byla mezi Roboámem a Jeroboámem po všechny dny. ³¹ A usnul Roboám s otcí svými a pochován je s nimi ve městě Davidově. A jméno matky jeho bylo Naama Ammonitská. A kraloval Abiam syn jeho místo něho.

15 Léta pak osmnáctého království Jeroboáma syna Nebatova, kraloval Abiam nad Judou. ² Tři léta kraloval v Jeruzalémě. A jméno matky jeho bylo Maacha, dcera Abissalomova. ³ Ten chodil ve všech hříších otce svého, které páchal před obličejem jeho; a nebylo srdce jeho celé při Hospodinu Bohu jeho, jako srdce Davida otce jeho. ⁴ A však pro Davida dal jemu Hospodin Bůh jeho svíci v Jeruzalémě, vzbudiv syna jeho po něm, a utvrdiv Jeruzalém, ⁵ Protože David činil to, co bylo dobrého před Hospodinem, a neuchýlil se od žádné věci z těch, které jemu byl přikázal, po všechny dny života svého, kromě skutku při Uriášovi Hetejském. ⁶ A byl boj mezi Roboámem a Jeroboámem po všechny dny života jeho. ⁷ Jiné pak věci Abiamovy a všechno co činil, popsáno je v knize o králích Judských, ano i o boji mezi Abiamem a Jeroboámem. ⁸ A když usnul Abiam s otcí svými, pochovali ho v městě Davidově. A kraloval Aza syn jeho místo něho. ⁹ A tak léta dvadecátého Jeroboáma, krále Izraelského, kraloval Aza nad Judou. ¹⁰ Jedno a čtyřicet let kraloval v Jeruzalémě. A jméno matky jeho bylo Maacha, dcera Abissalomova. ¹¹ A činil Aza, co dobrého bylo před Hospodinem, jako David otec jeho. ¹² Neboť ohyzdné sodomáře vyplenil ze země, a odjal všechny modly, kterých nadělali otcové jeho. ¹³ Nadto i Maachu matku svou sesadil, aby nebyla královnou; neboť byla udělala hroznou modlu v háji. Proto podřal Aza modlu tu ohyzdnou, a spálil při potoku Cedron. ¹⁴ A ačkoli výsosti nebyly zkaženy, a však srdce Azovo bylo celé při Bohu po všechny dny jeho. ¹⁵ Vnesl také ty věci, které posvěceny byly od otce jeho, i ty věci, kterých sám posvětil, do domu Hospodinova, stříbro a zlato i nádoby. ¹⁶ Pročež byla válka mezi Azou a Bázou, králem Izraelským, po všechny dny jejich. ¹⁷ Neboť Báza král Izraelský vytáhl proti Judovi, a stavěl Ráma, aby nedal žádnému vyjít ani jít k Azovi králi Judskému. ¹⁸ Ale vzav Aza všechno stříbro i zlato, které pozůstalo v pokladech domu Hospodinova, a v pokladech domu královského, dal je v ruce služebníkům svým, a poslal je král Aza k Benadadovi synu Tabremmon, syna Hezion, králi Syrskému, který bydlil v Damašku, řka: ¹⁹ Smlouva je mezi mnou a mezi tebou, mezi otcem mým a mezi otcem tvým. Aj, teď posílám tobě dar, stříbro a zlato; jdi, zruš smlouvu svou s Bázou králem Izraelským, ať odtrhne ode mne. ²⁰ A uposlechl Benadad krále Azy, a poslav knížata s vojsky svými proti městům Izraelským, dobyl Jon a Dan, též Abelbetmaachy, i všeho Ceneretu, a vsí země Neftalím. ²¹ To když uslyšel Báza, přestal stavět Ráma, a zůstal v Tera. ²² Tedy král Aza povolal po všem Judstvu, žádného nevyměňuje. A pobrali to kamení z Ráma, i dříví jeho, z něhož stavěl Báza, a vystavěl z toho král Aza Gabaa Benjaminovo a Masfa. ²³ Jiné pak všechny věci Azovy, i všechna síla jeho a cokoli dělal, i jaká města vystavěl, zapsáno je v knize o králích Judských. Jen že ve věku stáří svého byl nemocný na nohy. ²⁴ A usnul Aza s otcí svými a pochován je s nimi ve městě Davida otce svého. A kraloval místo něho Jozafat syn jeho. ²⁵ Nádab pak syn Jeroboámův, počal kralovat nad Izraelem léta druhého Azy, krále Judského, a kraloval nad Izraelem dvě léta. ²⁶ A činil to, co zlého je před očima Hospodinovými, chodě po cestě otce svého, v hříších jeho, jimiž k hřešení přivodil lid Izraelský. ²⁷ A činil mu úklady Báza syn Achiášův z domu Izachar, a porazil ho Báza u Gebbeton, které bylo Filistinských. Nádab zajisté a všichni Izraelští oblehli byli Gebbeton. ²⁸ A tak zabil ho Báza léta třetího Azy, krále Judského, a kraloval místo něho. ²⁹ A stalo se, když počal kralovat, že zahubil všecken dům Jeroboámův a nepozůstavil žádné duše z Jeroboáma, až je i vyhledal podle řeči Hospodinovy, kterou byl mluvil skrze služebníka svého Achiáše Silonského, ³⁰ Pro hříchy Jeroboámovy, jimiž hřešil, a jimiž k hřešení přivodil lid Izraelský, pro dráždění jeho, kterým dráždil Hospodina Boha Izraelského. ³¹ Jiné pak věci Nádabovy a všechno, co činil, zapsáno je v knize o králích Izraelských. ³² Byla tedy válka mezi Azou, a mezi Bázou králem Izraelským, po všechny dny jejich. ³³ Léta třetího Azy, krále Judského, kraloval Báza syn Achiášův nade vším Izraelem v Tera za čtyři a dvacet let. ³⁴ A činil to, co zlého je před Hospodinem, chodě po cestě Jeroboámově a v hříších jeho, jimiž k hřešení přivodil Izraele.

16 Stala se pak řeč Hospodinova k Jéhu, synu Chanani, proti Bázovi, řkoucí: ² Protože jsem tě vyzdvihl z prachu, a postavil za vůdce lidu mého Izraelského, ty jsi pak chodil po cestě Jeroboámově a přivedls

k hřešení lid můj Izraelský, aby mne popouzel hříchy svými: ³ Aj, já vyhledím potomky Bázovy a potomky domu jeho, a učiním domu tvému, jako domu Jeroboáma, syna Nebatova. ⁴ Toho, kdo z rodiny Bázovy umře ve městě, psi žrát budou, a kdo z nich umře na poli, ptáci nebeští jíst budou. ⁵ Jiné pak věci Bázovy a všechno, co činil, i síla jeho, o tom zapsáno je v knize o králích Izraelských. ⁶ Když pak usnul Báza s otci svými, pochován je v Tersa, a Ela syn jeho kraloval místo něho. ⁷ A tak skrze Jéhu syna Chanani, proroka, stala se řeč Hospodinova proti Bázovi a proti domu jeho, i proti všemu zlému, které činil před obličejem Hospodinovým, popouzeje ho dílem rukou svých, že má být podobný domu Jeroboámovu, a protože jej zabil. ⁸ Léta dvacátého šestého Azy, krále Judského, kraloval Ela syn Bázův nad Izraelem v Tersa dvě léta. ⁹ A zprotivil se jemu služebník jeho Zamri, hejtman nad polovicí vozů, když on v Tersa kvasil a opilý byl v domě Arsy, vladaře města Tersa. ¹⁰ V tom Zamri přišel, ranil ho, a zabil jej léta dvacátého sedmého Azy krále Judského, a kraloval místo něho. ¹¹ Když pak kraloval a seděl na stolici jeho, pobil všechnen dům Bázův, i příbuzné jeho, i přátele jeho, nepozůstaviv z něho ani močícího na stěnu. ¹² A tak vyhledil Zamri všechnen dům Bázův podle řeči Hospodinovy, kterou byl mluvil proti Bázovi skrze Jéhu proroka, ¹³ Pro všechny hříchy Bázovy i hříchy Ela syna jeho, kteří hřešili, i v hříchy uvodili Izraele, popouzejíce Hospodina Boha Izraelského marnostmi svými. ¹⁴ Jiné pak věci Ela a všechno, co činil, vypsáno je v knize o králích Izraelských. ¹⁵ Léta dvacátého sedmého Azy, krále Judského, kraloval Zamri v Tersa sedm dní, když lid vojenský ležel proti Gebbeton Filistinských. ¹⁶ Neboť uslyšev lid, který byl v ležení, takové věci, že by se Zamri zprotivil a že krále zabil, tedy všechnen Izrael ustanovili sobě krále Amri, hejtmana nad vojskem Izraelským toho času ve vojsku. ¹⁷ Proto táhl Amri a s ním všechnen Izrael od Gebbeton, a oblehli Tersu. ¹⁸ A když viděl Zamri, že již město je vzato, všed na palác domu královského, zapálil nad sebou dům královský, i umřel, ¹⁹ Pro hříchy své, kterými hřešil, čině, co zlého je před obličejem Hospodinovým, a chodě po cestě Jeroboámově a v hříších jeho, které páchal, přivozuje k hřešení lid Izraelský. ²⁰ Jiné pak věci Zamri i jeho úklady, které činil, zapsány jsou v knize o králích Izraelských. ²¹ Tedy rozdělil se lid Izraelský na dva. Polovice lidu postoupilo po Tebni synu Ginet, aby ho učinili králem, a druhá polovice postoupila po Amri. ²² Ale přemohl lid, kterýž postoupil po Amri, lid ten, který postoupil po Tebni synu Ginet. A umřel Tebni a kraloval Amri. ²³ Léta třicátého prvního Azy, krále Judského, kraloval Amri nad Izraelem dvanáct let. V Tersa kraloval šest let. ²⁴ A koupil horu Someron od Semera za dvě hřivny stříbra, a když vystavěl tu horu, nazval jméno města toho, které vzdělal, od jména Semery, pána té hory, totiž Samaří. ²⁵ Činil pak Amri to, co je zlého před obličejem Hospodinovým; nýbrž horší věci činil, než kdo ze všech, kteří před ním byli. ²⁶ Neboť chodil po všelijaké cestě Jeroboáma syna Nebatova, a ve všech hříších jeho, kterými přivodil k hřešení Izraele, popouzeje Hospodina Boha Izraelského marnostmi svými. ²⁷ Jiné pak věci Amri i všechno, co činil, i síla jeho, kterou prokazoval, o tom zapsáno je v knize o králích Izraelských. ²⁸ A usnul Amri s otci svými a pochován je v Samaří, a kraloval místo něho Achab syn jeho. ²⁹ Achab tedy syn Amri kraloval nad Izraelem léta třicátého osmého Azy, krále Judského, a kraloval Achab syn Amri nad Izraelem v Samaří dva a dvacet let. ³⁰ A činil Achab syn Amri před obličejem Hospodinovým horší věci než kdo ze všech, kteří před ním byli. ³¹ V tom stalo se (neboť málo mu to bylo, že chodil v hříších Jeroboáma syna Nebatova), že sobě pojal ženu Jezabel dceru Etbál, krále Sidonského, a odšed, sloužil Bálovi a klaněl se jemu. ³² A vzdělal oltář Bálovi v chrámě Bálově, který byl vystavěl v Samaří. ³³ Udělal také Achab i háj, a tak přičinil toho, čím by popouzel Hospodina Boha Izraelského, nade všechny jiné krále Izraelské, kteří byli před ním. ³⁴ Za dnů jeho Hiel Bethelský vystavěl Jericho. V Abiramovi prvorozeném svém založil je, a v Segubovi nejmladším svém postavil brány jeho, podle řeči Hospodinovy, kterou byl mluvil skrze Jozue syna Nun.

17 Tedy Eliáš Tesbitský, obyvatel Galádský, mluvil k Achabovi: Živ je Hospodin Bůh Izraelský, před jehož obličejem stojím, že nebude těchto let rosy ani deště, jedině podle řeči mé. ² A stalo se slovo Hospodinovo k němu, řkoucí: ³ Odejdi odsud a obrať se k východu, a skryj se u potoka Karit, který je naproti Jordánu. ⁴ A budeš z toho potoka pít, krkavcům pak jsem přikázal, aby tě tam krmili. ⁵ Který odšed, učinil, jak mu přikázal Hospodin. Neboť odšed, usadil se při potoku Karit, který byl proti Jordánu. ⁶ A krkavci přinášeli jemu chléb a maso každého jitra, též chléb a maso každého večera, a z potoka pil. ⁷ Tedy po přeběhnutí dnů některých vyschl ten potok, neboť nebylo žádného deště v té zemi. ⁸ A stalo se slovo Hospodinovo k němu, řkoucí: ⁹ Vstaň a jdi do Sarepty Sidonské, a buď tam. Aj, přikázal jsem ženě vdově, aby tě živila. ¹⁰ Který vstav, šel do Sarepty, a přišel k bráně města, a aj, žena vdova sbírala tu dříví. A zavolav jí, řekl: Prosím, přines mi trochu vody v nádobě, abych se napil. ¹¹ A když šla, aby přinesla, zavolal jí zase a řekl: Prosím, přines mi také kousek chleba v ruce své. ¹² A odpověděla: Živ je Hospodin Bůh tvůj, že nemám žádného chleba, ani podpopelného, kromě hrsti mouky v kbelíku a maličko oleje v nádobce, a aj, sbírám dvě dřeva, abych šla a připravila to sobě a synu svému, abychom snědouce to, potom zemřít musili. ¹³ A řekl jí Eliáš: Neboj se. Jdi a učiň, jak jsi řekla, a však udělej mi dřívě z toho malý chléb podpopelný a přines mi; potom sobě a synu

svému uděláš. ¹⁴ Neboť toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Mouka z kbelíka toho nebude strávena, aniž oleje v nádobce té ubude až do toho dne, když dá Hospodin déšť na zemi. ¹⁵ A šla a učinila podle řeči Eliášovy, a jedla ona i on i čeledě její až do těch dní. ¹⁶ Z kbelíka toho mouka nebyla strávena, aniž oleje v nádobce ubylo, podle řeči Hospodinovy, kterou mluvil skrze Eliáše. ¹⁷ A když to přeběhlo, stalo se, že se roznemohl syn ženy, paní toho domu, a byla nemoc jeho velmi těžká, tak že nezůstalo v něm dýchání. ¹⁸ Proto řekla Eliášovi: Co mně a tobě, muži Boží? Přišel jsi ke mně, abys mi připomenul nepravost mou a umožnil syna mého? ¹⁹ Který odpověděl jí: Dej sem syna svého. A vzav ho z lůna jejího, vnesl jej na síň, kde sám přebýval, a položil ho na lůžko své. ²⁰ Tedy volal k Hospodinu a řekl: Hospodine Bože můj, také-liž s tou vdovou, u které hostem jsem, tak zle nakládáš, že jsi umožnil syna jejího? ²¹ A roztáhna se nad dítětem po třikrát, zvolal k Hospodinu a řekl: Hospodine Bože můj, prosím, necht' se navrátí duše dítěte tohoto do vnitřností jeho. ²² A vyslyšel Hospodin hlas Eliášův, a navrátila se duše dítěte do vnitřností jeho, i ožilo. ²³ A vzav Eliáš dítě, snesl je ze síně do domu a dal je matce jeho. A řekl Eliáš: Pohled, syn tvůj živ je. ²⁴ Tedy řekla žena Eliášovi: Již jsem nyní poznala, že jsi muž Boží, a že řeč Hospodinova v ústech tvých je pravá.

18 Potom po mnohých dnech, po třetím tom létě, stalo se slovo Hospodinovo k Eliášovi, řkoucí: Jdi, ukaž se Achabovi, neboť dám déšť na zemi. ² Odešel tedy Eliáš, aby se ukázal Achabovi. Byl pak hlad veliký v Samaří. ³ A povolal Achab Abdiáše, kterýž byl představen domu jeho. (Abdiáš pak bál se Hospodina velmi. ⁴ Neboť když Jezábel mordovala proroky Hospodinovy, vzal Abdiáš sto proroků a skryl je po padesáti v jeskyni, a krmil je chlebem a vodou.) ⁵ A řekl Achab Abdiášovi: Jdi skrze tu zemi ke všem studnicím vod a ke všem potokům, zdali bychom kde našli trávu, abychom živé zachovali koně a mezky, a nezmořili dobytka. ⁶ A rozdělili sobě zemi, kterou by prošli. Achab šel jednou cestou sám, Abdiáš také šel cestou druhou sám. ⁷ A když Abdiáš byl na cestě, aj, Eliáš potkal se s ním. Který když ho poznal, padl na tvář svou a řekl: Nejsi-liž ty, pane můj, Eliáš? ⁸ Odpověděl jemu: Jsem. Jdi, pověz pánu svému: Aj, Eliáš přišel. ⁹ Jemu řekl: Což jsem zhřešil, že služebníka svého vydat chceš v ruku Achabovu, aby mne zamordoval? ¹⁰ Živ je Hospodin Bůh tvůj, že není národu ani království, kam by neposlal pán můj hledat tě, a když řekli, že tebe není, přísahy požádal od království a národu, že tě nemohou nalézt. ¹¹ A ty nyní pravíš: Jdi, pověz pánu svému: Aj, Eliáš přišel. ¹² A stalo by se, že jak bych odešel od tebe, tedy duch Hospodinův zanesl by tě nevím kam, já pak jda, oznámil bych Achabovi, a když by tě nenalezl, zabil by mne. Služebník zajisté tvůj bojí se Hospodina od mladosti své. ¹³ Zdali není oznámeno pánu mému, co jsem učinil, když Jezábel mordovala proroky Hospodinovy, že jsem skryl z proroků Hospodinových sto mužů, po padesáti mužích v jeskyni, a krmil jsem je chlebem a vodou? ¹⁴ Ty pak nyní pravíš: Jdi, pověz pánu svému: Aj, Eliáš přišel. A zamorduje mne. ¹⁵ Odpověděl Eliáš: Živ je Hospodin zástupů, před jehož obličejem stojím, že se jemu dnes ukážu. ¹⁶ A tak šel Abdiáš vstříc Achabovi, a oznámil jemu. Pročež šel i Achab v cestu Eliášovi. ¹⁷ A když uzřel Achab Eliáše, řekl Achab k němu: Zdali ty nejsi ten, který kormoutíš lid Izraelský? ¹⁸ Který odpověděl: Já nekormoutím lidu Izraelského, ale ty a dům otce tvého, když opouštíte přikázání Hospodinova a následujete Bálů. ¹⁹ Proto nyní pošli a shromážď ke mně všecken lid Izraelský na horu Karmel, a proroků Bálových čtyři sta a padesát, i proroků toho háje čtyři sta, kteří jedí ze stolu Jezábel. ²⁰ Obeslal tedy Achab všechny syny Izraelské a shromáždil ty proroky na horu Karmel. ²¹ A přistoupiv Eliáš ke všemu lidu, řekl: A dokudž kulhat budete na obě strany? Jestliže je Hospodin Bohem, následujte ho; pakli je Bál, jděte za ním. A neodpověděl jemu lid žádného slova. ²² Opět řekl Eliáš lidu: Já sám jen zůstal jsem prorok Hospodinův, proroků pak Bálových je čtyři sta a padesát mužů. ²³ Necht' jsou nám dáni dva býčci, a ať vyberou sobě býčka jednoho, kterého necht' rozsekají na kusy a vkladou na dříví, ale ohně ať nepodkládají. Já také připravím volka druhého, kterého vložím na dříví, a ohně nepodložím. ²⁴ Tedy vzývejte jméno bohů vašich, já pak vzývat budu jméno Hospodinovo, a bude to, že Bůh, který se ohlásí skrze oheň, ten je Bůh. A odpověděl všecken lid, řka: Dobrá je řeč tato. ²⁵ A řekl Eliáš prorokům Bálovým: Vyberte sobě volka jednoho a připravte ho nejprvr, poněvadž je vás více, a vzývejte jméno bohů vašich, ale ohně nepodkládejte. ²⁶ A tak vzali volka, kteréhož jim dal, a připravili a vzývali jméno Bálovo od jitra až do poledne, říkajíce: Ó Báli, uslyš nás. Ale nebylo hlasu, ani kdo by odpověděl. A skákali u oltáře, který byli udělali. ²⁷ Když pak bylo poledne, posmíval se jim Eliáš a řekl: Křičte vysokým hlasem, poněvadž bůh jest. Nebo snad rozmlouvání má, nebo jinou práci, nebo je na cestě, anebo spí, ať procitne. ²⁸ Tak křičeli hlasem velikým, a bodali se podle obyčeje svého nožíky a špicemi, tak až se krví polévali. ²⁹ A stalo se, když již bylo poledne, že prorokovali až dotud, když se obětuje oběť suchá, ale nebylo žádného ohlášení, ani kdo by odpověděl, ani kdo by vyslyšel. ³⁰ Zatím řekl Eliáš všemu lidu: Přistupte ke mně. A přistoupil všecken lid k němu. Tedy opravil oltář Hospodinův, který byl zbořený. ³¹ Neboť vzal Eliáš dvanáct kamenů (podle počtu pokolení synů Jákobových, k němuž se byla stala řeč Hospodinova, že Izrael bude jméno jeho), ³² A vzdělal z těch kamenů oltář ve jméno Hospodinovo; udělal také strouhu kolem oltáře širokou, co by mohl dvě míry obilí zasít. ³³ Narovnal i dříví a rozsekav býčka na kusy, vkladl na dříví. ³⁴ A řekl: Naplňte čtyři štoudve vodou,

a vylijte na oběť zápalnou i na dříví. Řekl opět: Učiňte to po druhé. A učinili po druhé. Řekl ještě: Po třetí učiňte. A učinili po třetí, ³⁵ Tak že tekly vody okolo oltáře; také i strouhu naplnila voda. ³⁶ Stalo se pak, když se obětuje oběť suchá, přistoupil Eliáš prorok a řekl: Hospodine Bože Abrahamův, Izákův a Izraelův, necht dnes poznají, že jsi ty Bůh v Izraeli, a já služebník tvůj, a že jsem podle slova tvého činil všechny věci tyto. ³⁷ Vyslyš mne, Hospodine, vyslyš mne, ať by poznal lid tento, že jsi ty, Hospodine, Bohem, když bys obrátil srdce jejich zase. ³⁸ V tom spadl oheň Hospodinův a spálil oběť zápalnou, dříví i kamení i prst; též vodu, která byla v struze, vypil. ³⁹ Což když ušel všechen ten lid, padli na tváře své a řekli: Hospodin je Bohem, Hospodin je Bohem. ⁴⁰ A řekl jim Eliáš: Pochyťte ty proroky Bálovy, žádný ať z nich neujde. A pochytali je. Které zavedl Eliáš ku potoku Cison a tam je zmrdoval. ⁴¹ Tedy řekl Eliáš Achabovi: Jdi, pojez a napij se, neboť aj, zvuk velkého deště. ⁴² A jel Achab, aby pojezd a napil se. Eliáš pak vstoupil na vrch Karmele, a rozprostřel se na zemi a sklonil tvář svou ke kolenům svým. ⁴³ Potom řekl mládenci svému: Vystup nyní, a pohleď tam k moři. Který vystoupiv, pohleď a řekl: Nic není. Řekl opět: Vrať se po sedmkrát. ⁴⁴ A stalo se po sedmé, řekl: Aj, oblak maličký jako dlaň člověčí vystupuje z moře. Ještě řekl: Jdi, rci Achabovi: Zaprahej a jeď, aby tě nezastihl déšť. ⁴⁵ Stalo se mezi tím, když se nebesa zamračila oblakem a větrem, odkud byl déšť veliký, že jel Achab a přišel do Jezreel. ⁴⁶ Ruka pak Hospodinova byla s Eliášem, tak že přepásav bedra svá, běžel před Achabem, až přišel do Jezreel.

19 Tedy oznámil Achab Jezábel všechno to, co učinil Eliáš, a že naprosto všechny proroky její pobil mečem. ² A proto poslala Jezábel posla k Eliášovi, řkouc: Toto ať mi učiní bohové a toto přidají, jestliže v tuto hodinu zítra neučiním tobě, jako ty kterému z nich. ³ Co když zvěděl, vstana, odešel pro zachování života svého, a přišel do Bersabé, jež je v Judstvu, kde nechal mládence svého. ⁴ Sám pak šel přece po poušti cestou dne jednoho, a přišed, usadil se pod jedním jalovcem, a žádal sobě smrti a řekl: Již je dost, ó Hospodine, vezmi duši mou, neboť nejsem lepší otců svých. ⁵ A lehl a usnul pod tím jalovcem. A aj, v touž chvíli anděl dotekl se ho a řekl jemu: Vstaň, pojez. ⁶ A když pohleď vůkol, a aj, u hlavy jeho chléb na uhli pečený a číše vody. A pojezd a napil se, a lehl zase. ⁷ Opět vrátiv se anděl Hospodinův po druhé, dotekl se ho a řekl: Vstaň, pojez, neboť velmi dlouhou máš cestu před sebou. ⁸ A vstav, jedl a pil, a šel v síle pokrmu toho čtyřicet dní a čtyřicet nocí, až na horu Boží Oréb. ⁹ Kde všed do jakési jeskyně, nocoval tam. A aj, řeč Hospodinova k němu, a řekl jemu: Co tu děláš, Eliáši? ¹⁰ Který odpověděl: Velice jsem horlil pro Hospodina Boha zástupů; neboť opustili smlouvu tvou synové Izraelští, oltáře tvé zbořili a proroky tvé zmrdovali mečem. A zůstal jsem já sám, teď pak hledají života mého, aby mi jej odjali. ¹¹ Řekl Bůh: Vyjdi a stůj na hoře před Hospodinem. A aj, Hospodin šel tudy, a vítr veliký a silný, podvracující hory a rozrážející skály před Hospodinem, ale nebyl v tom větru Hospodin. Za tím pak větrem země třesení, ale nebyl v tom třesení Hospodin. ¹² A za třesením oheň, ale nebyl v ohni Hospodin. A za ohněm hlas tichý a temný. ¹³ Což když uslyšel Eliáš, zavínil tvář svou pláštěm svým, a vyšel, stál u dveří jeskyně, a aj, hlas k němu, řkoucí: Co tu děláš, Eliáši? ¹⁴ Který odpověděl: Náramně horlil jsem pro Hospodina Boha zástupů; neboť opustili smlouvu tvou synové Izraelští, oltáře tvé zbořili, a proroky tvé pomordovali mečem. A zůstal jsem já sám, teď pak hledají života mého, aby mi jej odjali. ¹⁵ Ale Hospodin řekl jemu: Jdi, navrať se cestou svou k Damašské poušti, kde přijda, pomazeš Hazaele za krále nad Syrií. ¹⁶ Jéhu také syna Namsi pomazeš za krále nad Izraelem, a Elizea syna Safatova z Abelmehula pomazeš za proroka místo sebe. ¹⁷ A stane se, že toho, kdo by ušel meče Hazaelova, zamorduje Jéhu, a toho, kdo by ušel meče Jéhu, zamorduje Elizeus. ¹⁸ Zachoval jsem pak v Izraeli sedm tisíců, jichž všech kolena neskláněla se Bálovi, a jichž všech ústa nelíbala ho. ¹⁹ A tak odšed odtud, nalezl Elizea syna Safatova, jak oře, a dvanáctero spřežení před ním, sám také byl při dvanáctém. A jda mimo něj Eliáš, uvrhl plášť svůj na něj. ²⁰ Který zanechav volů, běžel za Eliášem a řekl: Prosím, necht políbím otce svého a matky své, i půjdu za tebou. Jemuž řekl: Jdi, vrať se zase, neboť vidíš, co jsem ti učinil. ²¹ Navrátil se tedy od něho, a vzav pár volů, zabil je a dřívím z pluhu uvařil maso jejich, které dal lidu, i jedli. A vstav, šel za Eliášem a přisluhoval jemu.

20 Tedy Benadad král Syrský, shromáždív všechna vojska svá, a maje s sebou třicet a dva krále, též koně i vozy, vytáhl a oblehl Samaří a dobýval ho. ² A poslal posly k Achabovi králi Izraelskému do města, ³ A vzkázal jemu: Takto praví Benadad: Stříbro tvé a zlato tvé mé jest, též ženy tvé i synové tvoji nejdárnější moji jsou. ⁴ A odpověděl král Izraelský a řekl: Podle řeči tvé, pane můj králi, tvůj jsem i všechno, co mám. ⁵ Opět navrátivše se poslové, řekli: Takto praví Benadad: Poslal jsem k tobě, ať by řekli: Stříbro své a zlato své, ženy své i syny své dáš mi. ⁶ Ale však o tomto čase zítra pošlu služebníky své k tobě, aby prohledali dům tvůj i domy služebníků tvých, a oni všechno, cokoli máš nejlepšího, vezmou v ruce své, poberou. ⁷ A tak povolav král Izraelský všech starších země té, řekl: Posuďte prosím, a vizte, jak ten zlého hledá; neboť poslal ke mně pro ženy mé a pro syny mé, též pro stříbro mé i pro zlato mé, a neodepřel jsem jemu. ⁸ A řekli jemu všichni

starší a všechny lid: Nepslochej ho, aniž mu povoluj. ⁹ Proto odpověděl poslům Benadadovým: Povězte pánu mému králi: Všechno to, oč jsi poslal k služebníku svému dříve, učiním, ale této věci učinit nemohu. Tak odešli poslové a donesli mu tu odpověď. ¹⁰ Ještě poslal k němu Benadad a řekl: Toto ať mi učiní bohové a toto ať přidají, dostane-li se prachu Samařského do hrstí všeho lidu, který je se mnou. ¹¹ Zase odpověděl král Izraelský a řekl: Povězte, ať se nechlubí ten, který se strojí do zbroje, jako ten, který svléká zbroj. ¹² A stalo se, když uslyšel tu řeč (neboť pil on i králové ve stanech), že řekl služebníků svým: Přitrhňte. A přitrhli k městu. ¹³ A hle, prorok nějaký přišel k Achabovi králi Izraelskému, řekl: Toto praví Hospodin: Zdali jsi neviděl všeho množství tohoto velikého? Hle, já dám je dnes v ruku tvou, abys poznal, že já jsem Hospodin. ¹⁴ A když řekl Achab: Skrže koho? odpověděl on: Tak praví Hospodin: Skrže služebníky knížat krajů. Řekl ještě: Kdo svede tu bitvu? Odpověděl: Ty. ¹⁵ A proto sečetl služebníky knížat krajů, jichž bylo dvě stě třicet a dva; po nich sečetl i všechny lid všech synů Izraelských, sedm tisíců. ¹⁶ A vytáhli o poledni. Benadad pak pil a ožral se v staních, on i třicet a dva králové pomocníci jeho. ¹⁷ A tak vytáhli služebníci knížat krajů nejprve. A poslal Benadad (když mu pověděli, řkouce: Muži vytáhli ze Samaří), ¹⁸ A řekl: Buď že vytáhli o pokoj, pochytejte je živé, buď že k bitvě vytáhli, pochytejte je živé. ¹⁹ Tak, pravím, vytáhli z města ti služebníci knížat krajů, a vojsko za nimi táhlo. ²⁰ A porazili jeden každý muže svého, takže utíkali Syrští, Izraelští pak honili je. Ale Benadad král Syrský utekl na koni s jízdnými. ²¹ Potom vytáhl král Izraelský, a pobil koně i vozy zkazil, a tak porazil Syrské ranou velikou. ²² Opět přišel prorok ten ke králi Izraelskému, a řekl jemu: Jdi, zmužile se měj a věz i viz, co bys měl činit; neboť zase po roce král Syrský vytáhne proti tobě. ²³ Tedy služebníci krále Syrského řekli jemu: Bohové hor jsou bohové jejich, proto nás přemohli; ale bojujeme proti nim na rovinách, zviš, nepřemůžeme-li jich. ²⁴ Proto učini toto: Odbuď těch králů, jednoho každého z místa jeho, a postav vévody místo nich. ²⁵ Ty pak sečti sobě vojsko ze svých jako vojsko oněch, kteří padli, a koně jako ony koně, a vozy jako ony vozy; a budeme bojovat proti nim na rovinách, a zviš, nepřemůžeme-li jich. A uposlechl hlasu jejich a učinil tak. ²⁶ A stalo se po roce, že sečetl Benadad Syrské a vytáhl do Afeku, aby bojoval proti Izraelovi. ²⁷ Izraelští také sečeteni jsou, a opatřivše se stravou, vytáhli jim v cestu. A položili se Izraelští proti nim jako dvě malá stáda koz, Syrští pak přikryli tu zemi. ²⁸ V tom přišel týž muž Boží, a mluvil králi Izraelskému a řekl: Takto praví Hospodin: Protože pravili Syrští: Bohem hor je Hospodin a ne Bohem rovin, dám všechno množství toto veliké v ruce tvé, abyste věděli, že já jsem Hospodin. ²⁹ A tak leželi oni proti nim po sedm dní; i stalo se dne sedmého, že svedli bitvu. A porazili synové Izraelští ze Syrských sto tisíc pěších dne jednoho. ³⁰ Jiní pak se rozutíkali do města Afeku, kde padla zeď na dvacet a sedm tisíc mužů, kteří byli zůstali. Ale Benadad utíkaje, přišel do města, do nejtajnějšího pokoje. ³¹ A řekli jemu služebníci jeho: Aj, toto jsme slýchali, že králové domu Izraelského jsou králové milosrdní. Prosím, necht' vezmeme pytle na bedra svá a provazy na hlavy své, a vejdemo ke králi Izraelskému; snad při životu zachová tebe. ³² A proto přepásali pytli bedra svá, a provazy vzali na hlavy své, a přišli ke králi Izraelskému a řekli: Služebník tvůj Benadad praví: Prosím, necht' jsem zachován při životu. Který řekl: Což je ještě živ? Bratr můj. ³³ Muži pak ti soudíc to za dobré znamení, rychle chytli ta slova od něho a řekli: Bratr je tvůj Benadad. A řekl: Jděte, přiveďte ho sem. Tak vyšel k němu Benadad, a kázal mu vstoupit na svůj vůz. ³⁴ Tedy řekl jemu Benadad: Města, která otec můj pobral otcí tvému, navrátím, a ulice naděláš sobě v Damašku, jako byl udělal otec můj v Samaří. A odpověděl: Já podle smlouvy této propustím tě. A tak učinil s ním smlouvu a propustil ho. ³⁵ Muž pak nějaký ze synů prorockých řekl bližnímu svému z rozkazu Božího: Ztluč mne prosím. Ale muž ten nechtěl ho bít. ³⁶ Který řekl jemu: Protože jsi neuposlechl hlasu Hospodinova, aj teď, když půjdeš ode mne, udáví tě lev. A když šel od něho, trefil na něj lev a udávil ho. ³⁷ Opět našel muže druhého, jemuž řekl: Prosím, ztluč mne. Který ztloukl ho velice a zranil. ³⁸ A odšed prorok ten, postavil se králi v cestě, a změnil se, obvázal sobě oči. ³⁹ A když král pomíjel, zvolal na něj a řekl: Služebník tvůj vyšel do bitvy, a hle, jeden odšed, přivedl ke mně muže a řekl: Střez toho muže, jestliže se pak ztratí, bude život tvůj za život jeho, anebo centněř stříbra položíš. ⁴⁰ V tom když služebník tvůj toho i onoho hleděl, tož se ztratil. Pročež řekl jemu král Izraelský: Takový buď soud tvůj, jaký jsi sám vypověděl. ⁴¹ Tedy rychle odkryl tvář svou, a poznal ho král Izraelský, že by z proroků byl. ⁴² A řekl jemu: Takto praví Hospodin: Poněvadž jsi z ruky pustil muže k smrti odsouzeného, bude život tvůj za život jeho, a lid tvůj za lid jeho. ⁴³ Proto odjel král Izraelský do domu svého, smutný jsa a hněvaje se, a přišel do Samaří.

21 Stalo se pak po těch věcech, měl Nábót Jezreelský vinici, která byla v Jezreel podle paláce Achaba krále Samařského. ² A mluvil Achab k Nábotovi, řka: Dej mi vinici svou, ať ji mám místo zahrady k zelinám, poněvadž je blízko podle domu mého, a dám za ni vinici lepší, než ta jest, anebo jestliže se vidí, dám stříbra cenu její. ³ Odpověděl Nábót Achabovi: Nedej mi toho Hospodin, abych měl dát dědictví otců mých tobě. ⁴ Tedy přišel Achab do domu svého, smutný jsa a hněvaje se pro řeč, kterou mluvil jemu Nábót Jezreelský, řka: Nedám tobě dědictví otců svých. A lehl na lůžko své, a odvrátiv tvář svou, ani chleba nejedl. ⁵ V tom přišedši k němu Jezábel žena jeho, řekla jemu: Proč tak smutný je duch tvůj, že ani nejíš chleba? ⁶ Kterýž odpověděl jí:

protože jsem mluvil s Nábodem Jezreelským, a řekl jsem jemu: Dej mi vinici svou za peníze, anebo jestliže raději chceš, dám jinou vinici za ni. On pak odpověděl: Nedám tobě své vinice. ⁷ A řekla mu Jezábel žena jeho: Takli bys ty nyní spravoval království Izraelské? Vstaň, pojez chleba a buď dobré mysli, já tobě dám vinici Nábota Jezreelského. ⁸ Zatím napsala list jménem Achabovým, který zapečetila jeho pečeti, a poslala ten list k starším a předním města jeho, spoluobyvatelům Nábotovým. ⁹ Napsala pak v tom listu takto: Vyhlaste půst, a posadte Nábota mezi předními z lidu, ¹⁰ A postavte dva muže nešlechtné proti němu, kteří by svědčili na něj, řkouce: Zlořečil jsi Bohu a králi. Potom vyvedte ho a ukamenujte jej, ať umře. ¹¹ Učinili tedy muži města toho, starší a přední, kteří bydlili v městě jeho, jak rozkázala jim Jezábel, tak jakž psáno bylo v listu, který jim byla poslala. ¹² Vyhlásili půst, a posadili Nábota mezi předními z lidu. ¹³ Potom přišli ti dva muži nešlechtní, a posadivše se naproti němu, svědčili proti němu muži ti nešlechtní, proti Nábotovi před lidem, řkouce: Zlořečil Nábót Bohu a králi. A vyvedli ho za město a kamenovali jej, až umřel. ¹⁴ A poslali k Jezábel, řkouce: Ukamenován je Nábót a umřel. ¹⁵ A stalo se, jak uslyšela Jezábel, že by ukamenován byl Nábót a že by umřel, řekla Achabovi: Vstaň, vládni vinicí Nábota Jezreelského, které nechtěl dát za peníze; neboť není živ Nábót, ale umřel. ¹⁶ A tak uslyšev Achab, že by umřel Nábót, vstal, aby šel do vinice Nábota Jezreelského a aby ji ujal. ¹⁷ Tedy stala se řeč Hospodinova k Eliášovi Tesbitskému, řkoucí: ¹⁸ Vstana, vyjdi vstříc Achabovi králi Izraelskému, který bydlí v Samaří, a hle, je na vinici Nábotově, do níž všel, aby ji ujal. ¹⁹ A mluvit budeš k němu těmito slovy: Takto praví Hospodin: Zdali jsi nezabil, ano sobě i nepřivlastnil? Mluv tedy k němu, řka: Takto praví Hospodin: Protože lízali psi krev Nábotovu, i tvou krev také lízat budou. ²⁰ A řekl Achab Eliášovi: Což jsi mne našel, nepříteli můj? Který odpověděl: Našel, neboť jsi prodal se, abys činil to, co zlého je před obličejem Hospodinovým. ²¹ Aj, já uvedu na tebe zlé, a odejmu potomky tvé, a vyplením z domu Achabova močičiho na stěnu, i zajatého i zanechaného v Izraeli. ²² A učiním s domem tvým jako s domem Jeroboáma syna Nebatova, a jako s domem Bázy syna Achiášova, pro dráždění, kterým jsi mne popudil, a že jsi k hřešení přivodil Izraele. ²³ Ano i proti Jezábel mluvil Hospodin, řka: Psi žrát budou Jezábel mezi zdi Jezreelskými. ²⁴ Toho, kdo umře z domu Achabova ve městě, psi žrát budou, a kdo umře na poli, ptáci nebeští jíst budou. ²⁵ Neboť nebylo podobného Achabovi, který by se prodal, aby činil to, co zlého je před obličejem Hospodinovým, protože ho ponoukala Jezábel žena jeho. ²⁶ Dopouštěl se zajisté věcí velmi ohavných, následuje model podle všeho toho, čeho se dopouštěli Amorejští, které vyplenil Hospodin od tváře synů Izraelských. ²⁷ A stalo se, když uslyšel Achab slova tato, že roztrhl roucho své, a vzav žíní na tělo své, postil se a léhal na pytlí, a chodil krotce. ²⁸ Tedy stala se řeč Hospodinova k Eliášovi Tesbitskému, řkoucí: ²⁹ Viděl-lis, jak se ponížil Achab před tváří mou? Poněvadž se tak ponížil před tváří mou, neuvedu toho zlého za dnů jeho, ale za dnů syna jeho uvedu to zlé na dům jeho.

22 Nebylo pak po tři léta války mezi Syrskými a Izraelskými. ² A stalo se léta třetího, přijel Jozafat král Judský ke králi Izraelskému. ³ Mluvil pak byl král Izraelský služebníkům svým: Víte-li, že naše bylo Rámot Galád, a my zanedbáváme vzít ho zase z moci krále Syrského? ⁴ Pročež řekl Jozafatovi: Potáhneš-li se mnou na vojnu proti Rámot Galád? Odpověděl Jozafat králi Izraelskému: Jako jsem já, tak jsi ty, jako lid můj, tak lid tvůj, jako koni moji, tak koni tvoji. ⁵ Řekl také Jozafat králi Izraelskému: Vzeptej se dnes prosím na slovo Hospodinovo. ⁶ A shromáždil král Izraelský proroků okolo čtyř set mužů a řekl jim: Mám-li táhnout na vojnu proti Rámot Galád, či tak nechat? A řekli: Táhni, neboť dá je Pán v ruku krále. ⁷ Tedy řekl Jozafat: Což není zde již žádného proroka Hospodinova, abychom se ho zeptali? ⁸ Na to řekl král Izraelský Jozafatovi: Ještě je muž jeden, skrze něhož bychom se mohli poradit s Hospodinem, ale já ho nenávidím, protože mi dobrého neprorokuje, než zlé, Micheáš syn Jemlův. Ale Jozafat řekl: Nechtě tak nemluví král. ⁹ Protož povolav král Izraelský komorníka jednoho, řekl: Přiveď sem rychle Micheáše syna Jemlova. ¹⁰ (Mezi tím král Izraelský a Jozafat král Judský, jeden každý na stolici své, odění jsouce rouchem, seděli v placu u vrat brány Samařské, a všichni proroci prorokovali před nimi. ¹¹ Sedechiáš pak syn Kenanův udělal sobě byl rohy železné a řekl: Takto praví Hospodin: Těmito trkat budeš Syrské, dokud nepohubiš jich. ¹² Tak podobně i jiní všichni proroci prorokovali, řkouce: Jeď do Rámot Galád, a šťastně se ti povede; neboť dá je Hospodin v ruku královi.) ¹³ V tom posel ten, který šel, aby zavolal Micheáše, mluvil jemu, řka: Aj, nyní slova proroků jedněmi ústy předpovídají dobré věci králi. Prosím, buď řeč tvá jako řeč kterého z nich, a mluv dobré věci. ¹⁴ Tedy řekl Micheáš: Živ je Hospodin, že cokoli mi řekne Hospodin, to mluvit budu. ¹⁵ A když přišel ke králi, řekl jemu král: Micheáši, máme-li jet na vojnu proti Rámot Galád, či tak nechat? Kterýž řekl jemu: Jeď a šťastně se povede, neboť dá je Hospodin v ruku krále. ¹⁶ A řekl jemu král: A kolikrát tě mám přísahou zavazovat, abys mi nemluvil než pravdu ve jménu Hospodinovu? ¹⁷ Proto řekl: Viděl jsem všecken lid Izraelský rozptýlený po horách jako ovce, které nemají pastýře; neboť řekl Hospodin: Nemají pána tito, navrať se jeden každý do domu svého v pokoji. ¹⁸ A řekl král Izraelský Jozafatovi: Zdalíž jsem neřekl, že mi nebude prorokovat dobrého, ale zlé? ¹⁹ Řekl dále: Z té příčiny slyš slovo Hospodinovo: Viděl jsem Hospodina sedícího na stolici

své, a všechno vojsko nebeské stojící po pravici jeho i po levici jeho. ²⁰ A řekl Hospodin: Kdo oklame Achaba, aby vytáhl a padl u Rámot Galád? A když pravil ten toto, a jiný pravil jiné, ²¹ Tož vyšel jakýsi duch, a postaviv se před Hospodínem, řekl: Já ho oklamu. Hospodin pak řekl jemu: Jakým způsobem? ²² Odpověděl: Vyjdu a budu duchem lživým v ústech všech proroků jeho. Který řekl: Oklameš a dovedeš toho; vyjdi a učíš tak. ²³ Proto, aj, již dal Hospodin ducha lživého v ústa všech proroků tvých těchto, protože však Hospodin mluvil zlé proti tobě. ²⁴ Tedy přistoupiv Sedechiáš syn Kenanův, dal Micheášovi políček a řekl: Kudy že odešel duch Hospodinův ode mne, aby mluvil tobě? ²⁵ Odpověděl Micheáš: Aj, užíš v ten den, když vejdeš do nejtajnějšího pokoje, abys se skryl. ²⁶ A řekl král Izraelský: Jmi Micheáše, a doved' ho k Amonovi knížeti města, a k Joasovi synu královi. ²⁷ A řekneš: Takto praví král: Dejte tohoto do žaláře, a dávejte mu jíst maličko chleba a maličko vody, dokud se nenavrátím v pokoji. ²⁸ Ale Micheáš řekl: Jestliže ty se navrátíš v pokoji, tedy nemluvil skrze mne Hospodin. Přes to řekl: Slyšte to všichni lidé! ²⁹ A tak táhl král Izraelský a Jozafat král Judský proti Rámot Galád. ³⁰ A řekl král Izraelský Jozafatovi: Změním já se, když půjdu k bitvě, ale ty obleč se v roucho své. A změnil se král Izraelský a jel k bitvě. ³¹ Král pak Syrský přikázal třiceti dvěma svým hejtmanům nad vozy, a řekl: Nebojujte proti malému ani proti velikému, než proti samému králi Izraelskému. ³² A stalo se, když uzřeli hejtmané nad vozy Jozafata, řekli: Jistě král Izraelský jest. A obrátili se proti němu, aby bojovali. Tedy vzkřikl Jozafat. ³³ V tom když uzřeli hejtmané nad vozy, že on není král Izraelský, obrátili se od něho. ³⁴ Muž pak jeden střelil z lučiště náhodou, a postřelil krále Izraelského, kde se pancíř spojuje. Pročež řekl vozkovi svému: Obrát se a vyvez mne z vojska, neboť jsem nemocen. ³⁵ A rozmohla se bitva v ten den. Král pak stál na voze proti Syrským; potom umřel navečer, a tekla krev z rány do vozu. ³⁶ A volal biřic po vojsku, když již slunce zapadlo, řka: Jeden každý do města svého a jeden každý do země své navrát se. ³⁷ Umřel tedy král a dovezen je do Samaří, a pochovali ho v Samaří. ³⁸ A když pohřžen byl vůz v rybníku Samařském, chlemtali psi krev jeho, též když umývali zbroj jeho, podle řeči Hospodinovy, kterou byl mluvil. ³⁹ Jiné pak věci Achabovy, a cokoli činil, i jaký dům z kostí slonových vystavěl, i všechna města, která zbudoval, o tom zapsáno je v knize o králích Izraelských. ⁴⁰ A tak usnul Achab s otci svými, a kraloval Ochoziáš syn jeho místo něho. ⁴¹ Jozafat pak syn Azy počal kralovat nad Judou léta čtvrtého Achaba, krále Izraelského. ⁴² A byl Jozafat ve třiceti pěti letech, když počal kralovat, a dvacet pět let kraloval nad Jeruzalémem, jehož matky jméno bylo Azuba, dcera Silchi. ⁴³ A chodil po vši cestě Azy otce svého, aniž se od ní uchýlil, čině, co dobrého bylo před obličejem Hospodinovým. ⁴⁴ Jen poněvadž výsosti nezkazili, ještě lid obětoval a kadil na těch výsostech. ⁴⁵ Vešel také v pokoj král Jozafat s králem Izraelským. ⁴⁶ Jiné pak věci Jozafatovy, i síla jeho, kterou prokazoval a kterou bojoval, zapsány jsou v knize o králích Judských. ⁴⁷ Ten ostatky ohyzdných sodomářů, kteří ještě pozůstali za dnů Azy otce jeho, vyplenil z země. ⁴⁸ Tehdy nebylo žádného krále v zemi Idumejské, hejtmana měli místo krále. ⁴⁹ A nadělal Jozafat lodí mořských, aby jeli do Ofir pro zlato. Ale nejeli, neboť polámaly se lodě v Aziongaber. ⁵⁰ Řekl byl také Ochoziáš syn Achabův Jozafatovi: Necht' jedou služebníci moji se služebníky tvými na lodích. Ale Jozafat nechtěl. ⁵¹ A usnul Jozafat s otci svými a pochován je s otci svými ve městě Davida otce svého; kraloval pak Joram syn jeho místo něho. ⁵² Ochoziáš syn Achabův počal kralovat nad Izraelem v Samaří, léta sedmnáctého Jozafata krále Judského, a kraloval nad Izraelem dvě léta. ⁵³ Neboť činil zlé věci před obličejem Hospodinovým a chodil po cestě otce svého a po cestě matky své, i po cestě Jeroboáma syna Nebatova, který přivodil k hřešení lid Izraelský. ⁵⁴ Sloužil také Bálovi a klaněl se jemu, čímž popudil k hněvu Hospodina Boha Izraelského podle toho všeho, co činil otec jeho.

Druhá Královská

Úvod

1 V tom zprotivil se Moáb Izraelovi po smrti Achabově. ² A Ochoziáš spadl skrze mříž paláce svého letního, který byl v Samaří, a stonal. A poslal posly, řka jim: Jděte, pilně se ptejte Belzebuba, boha Akaron, povstanu-li z nemoci této? ³ Ale anděl Hospodinův řekl Eliášovi Tesbitskému: Vstana, jdi vstříc poslům krále Samařského a mluv k nim: Zdali není Boha v Izraeli, že jdete dotazovat se Belzebuba, boha Akaron? ⁴ Proto takto praví Hospodin: Z lože, na kterém se složil, nesejdeš, ale jistě umřeš. A odešel Eliáš. ⁵ A když se navrátili poslové k němu, řekl jim: Proč jste se zase vrátili? ⁶ Odpověděli jemu: Muž nějaký vyšel nám v cestu a řekl nám: Jděte, navraťte se ke králi, který vás poslal, a rcete jemu: Takto praví Hospodin: Zdali není Boha v Izraeli, že ty posíláš tázat se Belzebuba, boha Akaron? Proto z lože, na kterém se složil, nesejdeš, ale jistě umřeš. ⁷ A řekl jim: Jaký je způsob muže toho, který vám vstříc vyšel a mluvil vám ty řeči? ⁸ Kteríž odpověděli jemu: Je člověk chlupatý a pasem koženým přepásán na bedrách svých. Tedy řekl: Eliáš Tesbitský jest. ⁹ Proto poslal pro něj padesátníka s padesáti jeho. Který šel k němu, a aj, seděl na vrchu hory. A řekl jemu: Muži Boží, král rozkázal, abys sestoupil dolů. ¹⁰ Odpovídaje Eliáš, řekl padesátníku: Jestliže jsem muž Boží, nechť sestoupí oheň z nebe a sežere tě i tvých padesát. A tak sestoupil oheň z nebe a sežral jej i padesát jeho. ¹¹ Opět poslal k němu král padesátníka jiného s padesáti jeho. Který mluvil a řekl jemu: Muži Boží, takto rozkázal král: Rychle sestup dolů. ¹² A odpověděl Eliáš a řekl jim: Jestliže jsem muž Boží, nechť sestoupí oheň z nebe a sežere tě i tvých padesát. A tak sestoupil oheň Boží z nebe a sežral jej i padesát jeho. ¹³ Ještě poslal padesátníka třetího s padesáti jeho. Pročež vstoupiv, přišel ten třetí padesátník, a klekl na kolena svá před Eliášem, a prose ho pokorně, řekl jemu: Muži Boží, prosím, nechť je drahá duše má i duše služebníků tvých padesáti těchto před očima tvýma. ¹⁴ Aj, oheň sestoupiv z nebe, sežral dva první padesátníky s padesáti jejich, ale nyní nechť je drahá duše má před očima tvýma. ¹⁵ Řekl pak anděl Hospodinův Eliášovi: Sestup s ním, neboj se nic tváře jeho. Tedy vstav, šel s ním ke králi. ¹⁶ A mluvil jemu: Takto praví Hospodin: Protože jsi poslal posly tázat se Belzebuba, boha Akaron, (jako by nebylo Boha v Izraeli, abys se tázal slova jeho), proto z lože, na kterém se složil, nesejdeš, ale jistě umřeš. ¹⁷ A umřel podle řeči Hospodinovy, kterou mluvil Eliáš, a kraloval Joram místo něho léta druhého Jehorama syna Jozafatova, krále Judského; neboť on neměl syna. ¹⁸ O jiných pak věcech Ochoziášových, které činil, zapsáno je v knize o králích Izraelských.

2 Stalo se potom, když měl již vzít Hospodin Eliáše ve vichru do nebe, že vyšel Eliáš s Elizeem z Galgala. ² A řekl Eliáš Elizeovi: Prosím, poseď tuto, neboť Hospodin poslal mne až do Bethel. Jemuž řekl Elizeus: Živ je Hospodin, a živa je duše tvá, že se tebe nespustím. A přišli do Bethel. ³ Tedy vyšli synové proroctí, kteří byli v Bethel, k Elizeovi a řekli jemu: Víš-liž, že dnes Hospodin vezme pána tvého od tebe? Který odpověděl: A já vím, mlčte. ⁴ Opět řekl jemu Eliáš: Elizee, prosím poseď tuto, neboť Hospodin poslal mne do Jericha. Který odpověděl: Živ je Hospodin, a živa je duše tvá, že se tebe nespustím. A přišli do Jericha. ⁵ Přistoupivše pak synové proroctí, kteří byli v Jerichu, k Elizeovi, řekli jemu: Víš-liž, že dnes vezme Hospodin pána tvého od tebe? A řekl: A já vím, mlčte. ⁶ Řekl mu ještě Eliáš: Poseď prosím tuto, neboť Hospodin poslal mne k Jordánu. Který odpověděl: Živ je Hospodin, a živa je duše tvá, že se tebe nespustím. Šli tedy oba. ⁷ Padesát pak mužů ze synů prorockých šli a postavili se naproti zdaleka, ale oni oba zastavili se u Jordánu. ⁸ A vzav Eliáš plášť svůj, svinul jej a udeřil na vodu. A rozdělila se sem i tam, tak že přešli oba po suchu. ⁹ V tom když přešli, řekl Eliáš Elizeovi: Žádej sobě, co chceš, dříve než vzat budu od tebe. A řekl Elizeus: Nechť jest, prosím, dvojnásobný díl ducha tvého na mně. ¹⁰ Jemuž řekl: Nesnadné věci požádal, avšak jestliže uzříš mne, když budu vzat od tebe, stane se tak; pakli ne, nestane se. ¹¹ Tak stalo se, že když přece jdouce, rozmlouvali, aj, vůz ohnivý a koně ohniví rozdělili je na různě. A vstoupil Eliáš ve vichru do nebe. ¹² To vida Elizeus, volal: Otče můj, otče můj! Vozové Izraelští i jezdcí jeho! A neviděl ho více. Potom uchopiv roucho své, roztrhl je na dva kusy. ¹³ A zvihna plášť Eliášův, který byl spadl z něho, navrátil se a stál na břehu Jordánském. ¹⁴ Tedy vzav plášť Eliášův, který byl spadl z něho, udeřil na vodu a řekl: Kde je Hospodin Bůh Eliášův i on sám? A udeřil, pravím, na vodu, která rozestoupila se sem i tam. A přešel Elizeus. ¹⁵ Co vidouce synové proroctí z Jericha, naproti stojíce, řekli: Odpočinul duch Eliášův na Elizeovi. A šli proti němu a poklonili se mu až k zemi. ¹⁶ A řekli jemu: Aj, nyní je se služebníky tvými padesát mužů silných, prosím nechť jdou a hledají pána tvého. Snad ho zanesl duch Hospodinův, a povrhl jej na některé hoře anebo v některém údolí. Který řekl: Neposílejte. ¹⁷ Ale když na něj vždy dotírali, tak že mu to obtížné bylo, řekl: Pošlete. A poslali padesát mužů, a hledající tři dny, nenalezli ho. ¹⁸ A když se k němu navrátili (on pak bydlil v Jerichu), řekl jim: Zdali jsem vám neřekl: Nechoďte? ¹⁹ Muži

pak města toho řekli Elizeovi: Hle, nyní byt v městě tomto je výborný, jak, pane můj, vidíš, ale vody jsou zlé a země neúrodná. ²⁰ Tedy řekl: Přineste mi nádobu novou, a dejte do ní soli. A přinesli mu. ²¹ A vyšed k pramenu těch vod, vsypal tam sůl a řekl: Takto praví Hospodin: Uzdravuji vody tyto; nebude více odtud smrti ani nedochůdčete. ²² A tak uzdraveny jsou ty vody až do dnešního dne, podle řeči Elizeovy, kterou byl mluvil. ²³ Potom šel odtud do Bethel. A když šel cestou, pacholata malá vyšedše z města, posmívali se jemu, říkajíce: Jdi lysý, jdi lysý! ²⁴ Který ohlédna se, uzřel je a zlořečil jim ve jménu Hospodinovu. Proto vyskočivše dvě medvědice z lesa, roztrhaly z nich čtyřicet a dvě děti. ²⁵ A šel odtud na horu Karmel, odkud navrátil se do Samaří.

3 Joram pak syn Achabův počal kralovat nad Izraelem v Samaří léta osmnáctého Jozafata krále Judského, a kraloval dvanáct let. ² A činil to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, ač ne tak jako otec jeho a jako matka jeho; neboť odjal modly Bál, kterých byl nadělal otec jeho. ³ Avšak v hříších Jeroboáma syna Nebatova, který k hřešení přivodil Izraele, vždy vězel, a neodstoupil od nich. ⁴ Méša pak král Moábský měl hojnost dobytka, a dával králi Izraelskému sto tisíc beranů, a sto tisíc skopců i s vlnou. ⁵ A stalo se, když umřel Achab, že se zprotivil král Moábský králi Izraelskému. ⁶ Tedy vytáhl v ten čas král Joram ze Samaří a sečetl všechny Izrael. ⁷ A když táhl, poslal k Jozafatovi králi Judskému, aby mu řekli: Král Moábský zprotivil mi se. Potáhneš-li se mnou proti Moábovi na vojnu? Odpověděl: Potáhnu. Jako jsem já, tak jsi ty, jako lid můj, tak lid tvůj, jakž koně moji, tak koně tvoji. ⁸ Zatím řekl: Kterou pak cestou potáhneme? Odpověděl: Cestou pouště Idumejské. ⁹ A tak vytáhl král Izraelský a král Judský i král Idumejský. A když objížděli cestou po sedm dní, nedostávalo se vody vojsku a zvířatům jejich, která měli s sebou. ¹⁰ A řekl král Izraelský: Ach, běda! Neboť povolal Hospodin tři králů těchto, aby je vydal v ruku Moábovu. ¹¹ Ale Jozafat řekl: Není-liž zde proroka Hospodinova, abychom se otázali Hospodina skrze něho? Odpovídaje pak jeden z služebníků krále Izraelského, řekl: Je zde Elizeus syn Safatův, který líval vodu na ruce Eliášovy. ¹² Tedy řekl Jozafat: U toho je slovo Hospodinovo. A šli k němu, král Izraelský a Jozafat i král Idumejský. ¹³ A řekl Elizeus králi Izraelskému: Co mně do tebe? Jdi k prorokům otce svého a k prorokům matky své. Řekl jemu král Izraelský: Nikoli, neboť povolal Hospodin tři králů těchto, aby je vydal v ruku Moábovu. ¹⁴ K tomu řekl Elizeus: Živ je Hospodin zástupů, před jehož obličejem stojím, bych sobě nevážil Jozafata krále Judského, nepohleděl bych na tě, ani popatřil. ¹⁵ Ale nyní přiveďte mi toho, který by uměl hrát na harfu. A když on hrál, byla nad ním ruka Hospodinova. ¹⁶ A řekl: Takto praví Hospodin: Nadělej v tomto potoku množství dolů. ¹⁷ Neboť toto dí Hospodin: Neuzříte větru, aniž uzříte přívalu, však potok tento naplněn bude vodou, tak že pít budete i vy i množství vaše i zvířata vaše. ¹⁸ A i to málo je před obličejem Hospodinovým, neboť i Moábské dá v ruku vaši. ¹⁹ A zkazíte všelijaké město hrazené i všelijaké město výborné, též všechno stromoví dobré zporážíte, a všechny studnice vod zasypete a všelijaké pole dobré kamením přiházíte. ²⁰ A stalo se ráno, když obětována bývá oběť suchá, a aj, vody přicházely cestou od strany Idumejské, a naplněna je země vodami. ²¹ Všechn pak Moáb uslyšev, že by vytáhli králové, aby bojovali proti nim, svolali se všichni, od toho, který se pasem opásat může, a výše, a postavili se na pomezí. ²² Potom ráno vstavše, když slunce vzešlo nad těmi vodami, uzřeli Moábští naproti ty vody rdějící se jako krev. ²³ A řekli: Krev jest. Jistěže se pohubili ti králové a zabil jeden každý bližního svého; proto nyní k loupežím, ó Moábští! A přišli až k ležení Izraelskému. ²⁴ Tedy povstavše Izraelští, porazili Moábské, kteří utíkali před nimi, a oni porazili je porážkou velikou, také i v jejich krajině. ²⁵ Neboť města jejich zbořili a na všelijaké pole výborné házejíce jeden každý kamením svým, naplnili je, i všechny studnice vod zasypali a všechno stromoví dobré zporázili, tak že jen nechali u Kirchareset zdi jeho. Proto shluknuvše se prakostřelci, dobývali ho. ²⁶ A vida král Moábský, že jsou mu silní bojovníci ti, vzal s sebou sedm set mužů bojovných, chtěje se probít skrze vojska krále Idumejského. Ale nemohli. ²⁷ Pročež jav syna jeho prvorozeného, který měl kralovat místo něho, obětoval jej v oběť zápalnou na zdi. A stalo se rozhněvání veliké proti Izraelovi; proto odtrhše od něho, navrátili se do země své.

4 Tedy žena jedna z manželek synů prorockých volala k Elizeovi, řkuci: Služebník tvůj, muž můj, umřel, ty pak víš, že služebník tvůj bál se Hospodina. A teď věritel přišel, aby vzal dva syny mé sobě za služebníky. ² Řekl jí Elizeus: Co chceš, ať učiním? Oznam mi, co máš v domě? Ona řekla: Nemá služebnice tvá nic v domě, jedině bání oleje. ³ A řekl: Jdi, vyžádej sobě nádob vně ode všech sousedů svých, nádob prázdných tím více. ⁴ A vejda, zavři za sebou dveře i za syny svými, a nalévej do všech těch nádob, a která bude plná, rozkážeš ji odstavit. ⁵ A tak odešla od něho a zavřela dveře za sebou a za syny svými. Oni podávali jí, a ona nalávala. ⁶ A stalo se, že když naplnila ty nádoby, řekla synu svému: Podej mi ještě nádoby. Který odpověděl: Již není více nádob. A přestal olej. ⁷ Tedy ona přišedší, oznámila to muži Božímu. On pak řekl: Jdi, prodej ten olej, a spokoj věřitele svého, ty pak se syny svými budeš se živit z ostatku. ⁸ Potom stalo se některého času, že šel

Elizeus skrze Sunem, kde byla jedna žena vzácná, která ho pozdržela, aby jedl u ní. A od toho času chodívaje tudy, stavoval se tam, a jidal chléb.⁹ Neboť řekla byla muži svému: Aj, nyní vím, že ten muž Boží svatý je, který často tudy chodívá.¹⁰ Prosím, udělejme pokojík malý a postavme tam jemu lože, stůl, stolicu a svícen, aby, kdykoli by k nám přišel, obrátil se tam.¹¹ Některého tedy času přišel tam, a všed do toho pokojíku, odpočinul tu.¹² A řekl Gézi služebníku svému: Zavolej té Sunamitské. Který zavolal jí. A postavila se před ním.¹³ Přitom řekl jemu: Rci jí nyní: Hle, pečuješ a staráš se o nás všelijak. Co chceš, ať učiním? Máš-li jakou potřebu před králem anebo před hejtmanem vojska? Která řekla: Uprostřed lidu svého bydlím.¹⁴ Řekl on: Co tedy mám pro ni učinit? Odpověděl Gézi: Hle, syna nemá a muž její starý je.¹⁵ Proto řekl: Zavolej jí. Tak jí zavolal, a ona stála u dveří.¹⁶ A řekl: V času jistém podle času života chovat budeš syna. Řekla ona: Nechtěj, pane můj, muži Boží, nechtěj se posmívat služebnici své.¹⁷ Zatím počala žena a porodila syna v času jistém podle času života, který předpověděl jí Elizeus.¹⁸ A rostlo dítě. Stalo se pak některého času, že vyšedši k otci svému k žencům,¹⁹ Řeklo otci svému: Hlava má, hlava má! A řekl služebníku: Dones jej k matce jeho.²⁰ Který když ho vzal a přinesl k matce jeho, seděl na klíně jejím až do poledne, a umřel.²¹ Tedy ona vstoupivši, položila jej na lože muže Božího, a zavěvši ho, vyšla.²² Potom zavolala muže svého a řekla: Prosím, pošli mi jednoho ze služebníků a jednu oslici, ať doběhnu až k muži Božímu, a zase se navrátím.²³ Který řekl: Proč chceš jít k němu? Dnes není novoměsíce ani sobota. Odpověděla ona: Měj o to pokoj.²⁴ Osedlavši tedy oslici, řekla služebníku svému: Pobízej a běž, a nemeškej se pro mne v jízdě, leč bych rozkázala tobě.²⁵ A tak jela, až přijela k muži Božímu na horu Karmel. A když ji uzřel muž Boží zdaleka, řekl Gézi služebníku svému: Hle, Sunamitská tamto.²⁶ Proto nyní běž jí v cestu a rci jí: Dobře-li se máš? Dobře-li se má muž tvůj? Dobře-li se má syn? Ona řekla: Dobře.²⁷ V tom přišla k muži Božímu na horu a chopila se noh jeho. A přistoupil Gézi, aby ji odehnal. Ale muž Boží řekl: Nechej jí; neboť v hořkosti je duše její, a Hospodin zatajil to přede mnou, aniž mi oznámil.²⁸ Ona pak řekla: Zdali jsem žádala syna od pána mého? Zdali jsem neřekla, abys mne nešálil? ²⁹ Tedy řekl k Gézi: Přepaš bedra svá, a vezmi hůl mou v ruku svou a jdi. Jestliže potkáš koho, nepozdravuj ho, a jestliže tě kdo pozdraví, neodpovídej jemu, a přijda, polož hůl mou na tvář dítěte.³⁰ A řekla matka dítěte: Živ je Hospodin a živa je duše tvá, že se tebe nespustím. Proto vstav, bral se za ní.³¹ Gézi pak byl předšel je, a položil hůl na tvář dítěte, ale nebylo hlasu, ani čitelnosti. Pročež vracaje se jemu vstříc, pověděl mu, řka: Neprobudilo se dítě.³² Všel tedy Elizeus do domu, a aj, dítě mrtvé leželo na loži jeho.³³ A když všel tam, zavřel dveře před oběma, a modlil se Hospodinu.³⁴ Zatím vstoupiv na lože, zpolehl na dítě, vloživ ústa svá na ústa jeho, a oči své na oči jeho, a ruce své na ruce jeho, a rozprostřel se nad ním. A zahrálo se tělo dítěte.³⁵ A odvrátiv se, procházel se po domě jednak sem jednak tam; potom vstoupiv, rozprostřel se opět nad ním. A kýchalo dítě až do sedmikrát, a otevřelo to dítě oči své.³⁶ Tedy zavolav Gézi, řekl: Zavolej Sunamitské. A zavolal jí. A když přišla k němu, řekl jí: Vezmi syna svého.³⁷ Která jak vešla, padla k nohám jeho a poklonila se k zemi. A vzala syna svého a vyšla.³⁸ Potom Elizeus navrátil se do Galgala. Byl pak hlad v té zemi, a synové proročtí seděli před ním. A řekl mládenci svému: Přistav hrnec veliký, a navař kaše synům prorockým.³⁹ Proto vyšel jeden na pole, aby nasbíral zelin, a našel rév polní, a nasbíral z něho tykví polních plnou sukni svou, a přišed, nakrájel to do hrnce, aby navařil kaše; neboť neznali toho.⁴⁰ A vylili mužům těm, aby jedli. Stalo se pak, když jedli tu kaši, že vykřikli a řekli: Smrt v hrnci, muži Boží! A nemohli jíst.⁴¹ Který řekl: Vezměte mouky. Které nasypav do hrnce, rozkázal nalít lidu. A jedli, aniž co zlého bylo v hrnci.⁴² V tom muž přišel z Balsalisa, který přinesl muži Božímu chleby z prvotin, totiž dvaceti chlebů ječných, a klasů nových nevymnutých. A řekl: Dej lidu, ať jedí.⁴³ Odpověděl služebník jeho: Což to mám předložit sto mužům? Opět řekl: Dej lidu, ať pojedí. Neboť tak praví Hospodin: Jíst budou, a ještě zůstane.⁴⁴ A tak předložil jim, i jedli, a zůstalo ještě podle řeči Hospodinovy.

5 Náman hejtman vojska krále Syrského, jsa muž veliký u pána svého, a osoba vzácná, skrze něho zajisté dal Hospodin vysvobození zemi Syrské, ten, pravím, muž tak udatný, byl malomocný.² Byli pak vyšli ze země Syrské lotříkové, kteří zajali ze země Izraelské děvečku malou, a ta sloužila manželce Námanově.³ Která řekla paní své: Ó by pán můj dostal se k proroku, který je v Samaří, tedy on by ho uzdravil od malomocenství jeho.⁴ A on všed, oznámil pánu svému, řka: Takto a takto pravila děvečka, která je ze země Izraelské.⁵ Tedy řekl král Syrský: Jdi, vyprav se, a já pošlu list králi Izraelskému. A odcházej, vzal s sebou deset centněřů stříbra a šest tisíců zlatých, nadto desatero roucho proměnné.⁶ A přinesl list králi Izraelskému v tato slova: Hned, jak tě dojde list tento, aj, poslal jsem k tobě Námana služebníka svého, abys ho uzdravil od malomocenství jeho.⁷ A stalo se, že když přečetl král Izraelský ten list, roztrhl roucho své a řekl: Zdali jsem já Bohem, abych mohl umřít a obžít, že tento poslal ke mně, abych uzdravil muže od malomocenství jeho? Nýbrž posuďte, prosím, a pohleďte, že příčiny hledá proti mně.⁸ A když uslyšel Elizeus muž Boží, že roztrhl král Izraelský roucho své, poslal ke králi, řka: Proč jsi roztrhl roucho své? Nechtě nyní přijde ke mně a zví, že je prorok v Izraeli.⁹ A tak přibral se Náman s jízdou svou a s vozy svými, a stál u dveří domu Elizeova.¹⁰ Poslal pak k němu Elizeus posla, řka: Jdi a umyj se sedmkrát v Jordáně, a uzdraveno bude tělo tvé a čist budeš.¹¹ Tedy

rozhněvav se Náman, bral se odtud a mluvil: Hle, řekl jsem u sebe, že jistě vyjde, a stoje, vzývati bude jméno Hospodina Boha svého, a vznášeje ruku svou nad místem neuduživým, tak uzdraví malomocenství mé. ¹² Zdali nejsou lepší Abana a Farfar, řeky Damašské, nad všechny vody Izraelské? Zdali bych se nemohl v nich umýt, abych čist byl? A obrátiv se, jel s hněvem. ¹³ Ale přistoupivše služebníci jeho, mluvili k němu a řekli: Otče můj, jakkoli velikou věc prorok ten rozkázal by tobě, co bys neměl učinit toho? Čím tedy více, když řekl: Umyj se, a budeš čist. ¹⁴ A proto sestoupiv, pohřžil se v Jordáně sedmkrát podle řeči muže Božího. A učiněno je tělo jeho jako tělo dítěte malého, a očištěn jest. ¹⁵ A hned navrátil se k muži Božímu se vším komonstvem svým, a přišed, stál před ním a řekl: Aj, již jsem poznal, že není Boha na vsí zemi, jedině v Izraeli. Proto nyní vezmi, prosím, dary tyto od služebníka svého. ¹⁶ On pak řekl: Živ je Hospodin, před jehož obličejem stojím, že nic nevezmu. A ač ho nutil, aby vzal, však nikoli nechtěl. ¹⁷ A řekl Náman: Tedy nic? Ale nechtě je dáno, prosím, mně služebníku tvému břímě země na dva mezky; neboť nebude více obětovat služebník tvůj zápalů anebo obětí bohům cizím, ale Hospodinu. ¹⁸ V této však věci odpust' Hospodin služebníku tvému: Když vchází pán můj do chrámu Remmon, aby se tam modlil, a on podpírá se na mou ruku, že i já skláním se v chrámě Remmon. Toho sklánění mého v chrámě Remmon nechtě neváží, prosím, Hospodin služebníku tvému při té věci. ¹⁹ A řekl jemu: Jdi v pokoji. A když odjel od něho nedaleko, ²⁰ V tom řekl Gézi služebník Elizea muže Božího: Hle, nedopustil pán můj Námanovi Syrskému tomuto, aby dát měl z ruky své to, co přivezl. Živ je Hospodin, že poběhnu za ním, a vezmu něco od něho. ²¹ Proto běžel Gézi za Námanem. A vida Náman běžícího za sebou, rychle seskočil z vozu vstříc jemu a řekl: Dobře-li se děje? ²² A on odpověděl: Dobře. Pán můj poslal mne, abych řekl: Aj, teď nyní přišli ke mně dva mládenci z hory Efraim ze synů prorockých; dej jim prosím centněř stříbra a dvojce roucho proměnné. ²³ A řekl Náman: Raději vezmi dva centněře. A přinutil ho. A svázav dva centněře stříbra do dvou pytlů, a dvojce roucho proměnné, vložil to na dva pacholky své, kteří nesli před ním. ²⁴ A když přišel na vrch, vzal to z rukou jejich, a složil v jednom domě, propustiv muže ty, kteří odešli. ²⁵ Sám pak všed, stál před pánem svým. A řekl mu Elizeus: Odkud, Gézi? Odpověděl: Nechodil služebník tvůj nikam. ²⁶ Který řekl jemu: Zdali srdce mé nebylo při tom, když obrátil se muž s vozu svého vstříc tobě? Zdali čas byl brát stříbro anebo roucho anebo olivový a vinice anebo stáda a voly nebo služebníky anebo služebné? ²⁷ Proto malomocenství Námanovo přichytil se tebe i semene tvého na věky. A vyšel od tváře jeho malomocný jako sníh.

6 Řekli pak synové proroctví Elizeovi: Ej, teď místo toto, v němž bydlíme s tebou, je nám těsné. ² Prosím, nechtě jdeme až k Jordánu, abychom vzali odtud jeden každý jedno dřevo, a uděláme sobě tu místo, v němž bychom bydlili. Jimž řekl: Jděte. ³ A řekl jeden: Prosím, pojď také se služebníky svými. Který odpověděl: A já půjdu. ⁴ Tak šel s nimi. A když přišli k Jordánu, sekali dříví. ⁵ A stalo se, když jeden z nich podtínal dřevo, že sekera spadla mu do vody. Tedy zkríkl a řekl: Ach, pane můj, a ta ještě byla vypůjčená. ⁶ Jemuž řekl muž Boží: Kam upadla? A ukázal mu to místo. Který utav dřevo, uvrhl je tam, a učinil, aby se vynořila sekera. ⁷ A řekl: Vezmi ji sobě. Který vztáh ruku svou, vzal ji. ⁸ Když pak král Syrský bojoval proti Izraelovi, a vešel v radu se služebníky svými, řka: Na tom a na tom místě položí se vojsko mé: ⁹ Tedy poslal muž Boží ke králi Izraelskému, řka: Viz, abys netáhl přes to místo, neboť tam Syrští jsou v zálohách. ¹⁰ Proto posílal král Izraelský na to místo, o kterém mu byl řekl muž Boží a varoval ho, aby se chránil, a to ne jednou ani dvakrát. ¹¹ A tak zkormoutil se v srdci svém král Syrský pro tu věc, a svolav služebníky své, řekl jim: Proč mi neoznámíte, kdo z našich králi Izraelskému donáší? ¹² Jemuž řekl jeden z služebníků jeho: Nikoli, pane můj králi, ale Elizeus prorok, který je v Izraeli, oznamuje králi Izraelskému slova, která ty mluvíš v nejtajnějším pokoji svém. ¹³ Který řekl: Jděte a vizte, kde je, abych poslal a jal jej. A oznámeno jemu těmito slovy: Hle, je v Dotain. ¹⁴ Proto poslal tam koně a vozy a vojsko veliké. Kterí přitáhše v noci, oblehli město. ¹⁵ Vstav pak ráno služebník muže Božího, vyšel, a aj, vojsko obklíčilo město, koně i vozové. A řekl služebník ten jeho k němu: Ach, pane můj, co budeme dělat? ¹⁶ Který odpověděl: Neboj se, neboť mnohem více jich s námi je, než s nimi. ¹⁷ A modlil se Elizeus a řekl: Ó Hospodine, otevři, prosím, oči jeho, aby viděl. A tak otevřel Hospodin oči služebníka toho, a viděl, a aj, hora ta plná koňů, a vozy ohnivé okolo Elizea. ¹⁸ A když nepřátelé táhli k němu, modlil se Elizeus Hospodinu a řekl: Poraz, prosím, národ tento slepotou. A porazil je slepotou podle řeči Elizeovy. ¹⁹ V tom řekl jim Elizeus: Není to ta cesta, ani to město. Pojďte za mnou, a dovedu vás k muži, kteréhož hledáte. Tak je vedl do Samaří. ²⁰ A stalo se, když vešli do Samaří, že řekl Elizeus: Ó Hospodine, otevři oči těchto, ať vidí. Tedy otevřel Hospodin oči jejich, a viděli, že jsou uprostřed Samaří. ²¹ Řekl pak král Izraelský Elizeovi, když je uzzel: Mám-liž je zmordovat, otče můj? ²² Odpověděl on: Nemorduj. Zdali jsi je pochytil mečem svým a lučištěm svým, abys je zmordoval? Dej jim chleba a vody, ať jedí a pijí, a navrátí se ku pánu svému. ²³ A tak připravil jim hojnost velikou, a když pojedli a napili se, propustil je. Oni pak navrátili se ku pánu svému, aniž kdy více potom lotříkové Syrští vskakovali do země Izraelské. ²⁴ Stalo se potom, že shromáždil Benadad král Syrský všechna vojska svá, a přitáhna, oblehl Samaří. ²⁵ Pročež byl hlad veliký v Samaří; neboť aj, tak

dlouho obleženo bylo, až hlava oslová byla za osmdesát stříbrných, a čtvrtý díl míry káb trusů holubích za pět stříbrných. ²⁶ A přihodilo se, když král Izraelský šel po zdi, žena jedna zvolala k němu, řkouc: Pomoz mi, pane můj králi. ²⁷ Který řekl: Jestli nespomůže Hospodin, odkud já mám pomoci tobě? Zdali z humna anebo z presu? ²⁸ Řekl jí ještě král: Cožpak? Která odpověděla: Žena tato řekla mi: Dej syna svého, abychom ho dnes snědly, zítra také sníme syna mého. ²⁹ A uvařily jsme syna mého, a snědly jsme jej. Potom druhého dne řekla jsem jí: Dej syna svého, abychom ho snědly. Ale ona skryla syna svého. ³⁰ A když uslyšel král slova ženy té, roztrhl roucha svá. (Když pak on šel po zdi, viděl lid, jak pytel byl na těle jeho zespod.) ³¹ Proto řekl král: Toto mi učíň Bůh a toto přidej, jestliže zůstane hlava Elizea syna Safatova na něm dnes. ³² (Elizeus pak seděl v domě svém, a starší s ním seděli.) A poslal jednoho z přístojících svých, a díve než přišel posel ten k němu, již byl řekl starším: Nevíte-liž, že poslal ten syn vrahův, aby stál hlavu mou? Sledujte, když by vcházel ten posel, zavřete dveře a odstrčte jej ode dveří. Zdali i dusání noh pána jeho není za ním? ³³ A když on ještě mluvil s nimi, hle, posel přicházel k němu, a řekl: Aj, toto zlé je od Hospodina, což mám déle čekat na něj?

7 Řekl pak Elizeus: Slyšte slovo Hospodinovo. Toto praví Hospodin: O tomto času zítra míra mouky bělné bude za lot stříbra, a dvě míry ječmene za lot stříbra v bráně Samařské. ² A odpověděl muži Božímu jeden z knížat, o jehož ruku se král opíral, a řekl: Kdyby otevřel Hospodin průduchy nebeské, zdali by to být mohlo? Který řekl: Aj, uzříš očima svýma, ale nebudeš jíst z toho. ³ Byli pak u vrat brány čtyři muži malomocní, kteří řekli jeden druhému: Co tu sedíme, až bychom zemřít musili? ⁴ Díme-li: Pojďme do města, hlad je v městě, i zemřeme tam; pakli zde zůstaneme, také zemřeme. Proto nyní pojďte, a utečme do vojska Syrských. Budou-li nás živit, zůstaneme živi; pakli nás zbijí, též zemřeme. ⁵ Vstavše tedy v soumrak, aby šli k vojsku Syrských, přišli až ke kraji ležení Syrského, a hle, nebylo tu žádného. ⁶ Neboť Pán učinil to, aby slyšelo vojsko Syrské hřmot vozů a zvuk koňů, a tak hluk vojska velikého. A řekli jeden druhému: Hle, ze mzdy najal proti nám král Izraelský krále Hetejské a krále Egyptské, aby připadli na nás. ⁷ A vstavše, utekli v soumrak a nechali tu stanů svých a koňů svých i oslů svých, a ležení, tak jak bylo, a utekli pro zachování života svého. ⁸ Když tedy přišli malomocní ti na kraj ležení, všedše do jednoho stanu, jedli a pili, a pobravše v něm stříbro a zlato i roucha, odešli a schovali. Opět navrátivše se, vešli do jiného stanu a pobrali v něm, a odšedše, schovali. ⁹ A řekli vespolek: Nedobře děláme. Den tento je den dobrých novin, a my mlčíme. Budeme-li čekat až do svítání, postihne nás nepravost; proto nyní pojďte, vejdouce, oznamme to domu královskému. ¹⁰ A přišedše, volali na branné města, a pověděli jim, řkouce: Přišli jsme do ležení Syrského, a aj, nebylo tam žádného, ani hlasu lidského, kromě koní přivázaných a oslů přivázaných, a stanů, jak dříve byly. ¹¹ A volal ten na jiné branné, a ti ohlásili to po všem domě královském. ¹² Vstav tedy král v noci, řekl služebníkům svým: Povím vám nyní, co jsou nám udělali Syrští. Vědí, že jsme hladoví, proto vyšli z ležení, aby se skryli v poli, řkouce: Když vyjdou z města, pochytáme je živé a vejdeme do města. ¹³ K tomu odpovídaje jeden ze služebníků jeho, řekl: Necht, prosím, vezmou pět koní z těch, kteří pozůstali v městě. (Hle, oni jsou jako i všechno množství Izraelské, jež zůstalp v něm, hle, jsou jako všechno množství Izraelské, které již hyne.) Ty pošleme a zvíme. ¹⁴ A tak vzali dva koně vozni, které poslal král za vojskem Syrským, řka: Jděte a vizte. ¹⁵ A jeli za nimi až k Jordánu, a aj, po vší té cestě plno bylo šatů a nádob, které metali od sebe Syrští, splašení jsouce. Tedy navrátivše se poslové, oznámili to králi. ¹⁶ Proto vyšed lid, vzebral ležení Syrské. A byla míra mouky bělné za lot, a dvě míry ječmene za lot podle řeči Hospodinovy. ¹⁷ Král pak byl ustanovil to kníže, o jehož ruku se opíral, u brány. Kteréhož pošlapal lid v bráně, tak že umřel, podle řeči muže Božího, kterou mluvil, když král k němu byl sešel. ¹⁸ A stalo se tak, jakž mluvil muž Boží králi, řka: Dvě míry ječmene budou za lot stříbra, a míra mouky bělné za lot stříbra zítra o tomto času v bráně Samařské. ¹⁹ K čemuž bylo odpovědělo kníže muži Božímu, a řeklo: Kdyby otevřel Hospodin průduchy nebeské, zdali by to podle řeči této být mohlo? Jemuž on řekl: Aj, ty uzříš očima svýma, ale z toho jíst nebudeš. ²⁰ A tak se stalo jemu; neboť pošlapal ho lid v bráně, takže umřel.

8 Mluvil pak Elizeus k ženě té, jejíhož byl syna vzkřísil, řka: Vstaň a jdi, ty i čeled' tvá, a buď hostem, kdekoli budeš moci byt mít; neboť zavolal Hospodin hladu, a přijde na zemi na sedm let. ² Vstavši tedy žena, učinila podle řeči muže Božího, a odešla s čeledí svou, a bydlila hostem v zemi Filistinských sedm let. ³ A stalo se, že když pominulo těch sedm let, navrátila se ta žena ze země Filistinské, a šla, aby prosila krále za dům svůj a za pole své. ⁴ Mezi tím král mluvil s Gézi, služebníkem muže Božího, řka: Vypravuj mi prosím o všech věcech velikých, které činil Elizeus. ⁵ A když on vypravoval králi, kterak obživil mrtvého, aj žena, jejíhož syna vzkřísil, prosila krále za dům svůj a za pole své. A řekl Gézi: Pane můj králi, to je ta žena, a tento syn její, kteréhož vzkřísil Elizeus. ⁶ Tedy tázal se král ženy, která vypravovala jemu. A poručil král komorníku jednomu, řka: Ať jsou navráceny všechny věci, které byly její, i všechny užítky pole, ode dne, v němž opustila zemi, až po dnes. ⁷ Potom přišel Elizeus do Damašku, král pak Syrský Benadad stonal. A oznámeno jemu těmito slovy: Přišel

muž Boží sem. ⁸ A řekl král Hazaelovi: Vezmi v ruce své dar, a jdi vstříc muži Božímu, a zeptej se Hospodina skrze něho, řka: Povstanu-li z nemoci této? ⁹ A tak šel Hazael vstříc jemu, vzav s sebou dar, a všelijaké věci výborné Damašské, břemena na čtyřiceti velbloudech, a přišed, stál před ním a řekl: Syn tvůj Benadad, král Syrský, poslal mne k tobě, řka: Povstanu-li z nemoci této? ¹⁰ Odpověděl mu Elizeus: Jdi, pověz jemu: Zajisté mohl bys živ zůstat. Ale Hospodin mi ukázal, že jistě umře. ¹¹ V tom proměnil muž Boží tvář svou, ukázal se k němu neochotně a plakal. ¹² Jemuž řekl Hazael: Proč pán můj pláče? Odpověděl: protože vím, co zlého ty učiníš synům Izraelským. Pevnosti jejich spálíš a mládence jejich zmorduješ mečem, a nemluvnátka jejich rozrážet budeš, a těhotné jejich zroztínáš. ¹³ A řekl Hazael: A což je služebník tvůj pes, aby učinit mohl věc tak velikou? Odpověděl Elizeus: Ukázal tě mi Hospodin, že budeš králem Syrským. ¹⁴ A odšed od Elizea, přišel ku pánu svému. Který řekl jemu: Co řekl Elizeus? Odpověděl: Pravil mi, že bys mohl živ zůstat. ¹⁵ A stalo se nazejtří, že vzal koberec, a namočive jej v vodě, prostřel jej na tvář jeho. A umřel, a kraloval Hazael místo něho. ¹⁶ Léta pak pátého Jorama, syna Achabova krále Izraelského, a Jozafata krále Judského, počal kralovat Jehoram, syn Jozafatův král Judský. ¹⁷ Ve dvou a třiceti letech byl, když počal kralovat, a kraloval osm let v Jeruzalémě. ¹⁸ A chodil po cestě králů Izraelských, tak jako činil dům Achabův; neboť měl dceru Achabovu za manželku. Tak činil zlé věci před očima Hospodinovými. ¹⁹ Hospodin však nechtěl zahladit Judy pro Davida služebníka svého, jak mu byl zaslíbil, že dá jemu svíci i synům jeho po všechny dny. ²⁰ Ve dnech jeho odstoupil Edom od království Judského, a ustanovili nad sebou krále. ²¹ Tou příčinou táhl Jehoram do Seir, i všechny vozy s ním. A vstav v noci, porazil Idumejské, kteří jej byli obklíčili, i hejtmany vozů, a lid utekl do stanů svých. ²² Však přece odstoupil Edom od království Judského až do tohoto dne. Tak odstoupilo i Lebno téhož času. ²³ O jiných pak věcech Jehoramových, a o všem, cokoli činil, psáno je v knize o králích Judských. ²⁴ A usnul Jehoram s otci svými, a pochován je s otci svými v městě Davidově, kraloval pak Ochoziáš syn jeho místo něho. ²⁵ Léta dvanáctého Jorama syna Achabova, krále Izraelského, počal kralovat Ochoziáš syn Jehorama, krále Judského. ²⁶ Ve dva a dvaceti letech byl Ochoziáš, když počal kralovat, a kraloval jeden rok v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Atalia, dcera Amri krále Izraelského. ²⁷ A chodil cestou domu Achabova, čině, co je zlého před očima Hospodinovými, jako i dům Achabův, neboť byl zetěm domu Achabova. ²⁸ Pročež vycházel s Joramem synem Achabovým, na vojnu proti Hazaelovi králi Syrskému, do Rámot Galád; ale porazili Syrští Jorama. ²⁹ A tak navrátil se král Joram, aby se hojil v Jezreel na rány, kterými ho ranili Syrští v Ráma, když bojoval s Hazaelem králem Syrským. Ochoziáš pak syn Jehorama, krále Judského, přijel, aby navštívil Jorama syna Achabova v Jezreel; neboť tam nemocen byl.

9 Prorok pak Elizeus povolal jednoho ze synů prorockých, a řekl jemu: Přepaš bedra svá, a vezmi tuto nádobku oleje do ruky své, a jdi do Rámot Galád. ² A když tam přijdeš, uztříš tam Jéhu, syna Jozafata syna Namsi. K němuž když přijdeš, vyvoláš ho zprostřed bratří jeho, a uvedeš ho do nejtajnějšího pokojíku. ³ A vezma nádobku oleje, vyleješ na hlavu jeho a díš: Toto praví Hospodin: Pomazuji tebe za krále nad Izraelem. A hned otevra dveře, uteč a nemeškej. ⁴ A odešel mládenec ten služebník prorokův do Rámot Galád. ⁵ A když přišel, aj, knížata vojska seděli. A řekl: Mám něco povědět, ó kníže. A řekl Jéhu: Komu ze všech nás? Odpověděl: Tobě, ó kníže. ⁶ Vystav tedy, všel dovnitř. A vylil olej na hlavu jeho a řekl jemu: Toto praví Hospodin, Bůh Izraelský: Pomazuji tebe za krále nad lidem Hospodinovým, nad Izraelem. ⁷ A zmorduješ dům Achaba pána svého; neboť pomstím krve služebníků svých proroků, a krve všech služebníků Hospodinových z ruky Jezabel. ⁸ A tak zahyne všechn dům Achabův, a vyplení z domu Achabova močícího na stěnu, a zajatého i zanechaného v Izraeli. ⁹ Učiním zajisté domu Achabovu, jako domu Jeroboámovu syna Nebatova, a jako domu Bázy syna Achiášova. ¹⁰ Jezabel pak sežerou psi na poli Jezreel, a nebude, kdo by ji pochoval. A rychle otevřev dveře, utekl. ¹¹ A když Jéhu vyšel k služebníkům pána svého, řekl mu jeden: Dobře-li se děje? Proč přišel ten blázen k tobě? Odpověděl jim: Vy znáte člověka i řeč jeho. ¹² A řekli: Klam je, pověz nám prosím. Který řekl: Takto a takto mluvil mi, řka: Toto praví Hospodin: Pomazuji tě za krále nad Izraelem. ¹³ Tedy rychle vzali jeden každý roucho své, a prostřeli pod něj na nejvyšším stupni, a troubíce v troubu, pravili: Kraluje Jéhu. ¹⁴ Zatím spikl se Jéhu syn Jozafata, syna Namsi, proti Joramovi (když Joram střežil Rámot Galád spolu se vším Izraelem, před Hazaelem králem Syrským, ¹⁵ Navrátil se byl Joram král, aby se hojil v Jezreel na rány, kterými ho ranili Syrští, když bojoval proti Hazaelovi králi Syrskému). A řekl Jéhu: Vidí-li se vám, nechť nevychází žádný z města, který by šel a oznámil to v Jezreel. ¹⁶ A vsedl na vůz Jéhu a jel do Jezreel, neboť Joram ležel tam. Ochoziáš také král Judský přijel byl, aby navštívil Jorama. ¹⁷ V tom strážný, který stál na věži v Jezreel, když viděl houf Jéhu přicházející, řekl: Vidím jakýsi houf. A řekl Joram: Povolej jízdného, a pošli vstříc jim, aby se otázal: Je-li pokoj? ¹⁸ A vyjel jízdný proti nim a řekl: Takto praví král: Jest-li pokoj? Odpověděl Jéhu: Co tobě do pokoje? Jeď za mnou. Proto oznámil to strážný, řka: Přijel posel až k nim, ale nevrací se. ¹⁹ Ještě poslal druhého jízdného. Který přijel k nim a řekl: Takto praví král: Je-li pokoj? Odpověděl Jéhu: Co tobě do pokoje? Jeď za mnou. ²⁰ Opět oznámil to strážný, řka: Přijel až k nim,

ale nevrací se. Příjezd pak je jako příjezd Jéhu syna Namsi; neboť vztekle jede.²¹ Tedy řekl Joram: Zapřáhní. A zapřáhl k vozu jeho. Tak vyjel Joram král Izraelský a Ochoziáš král Judský, každý na voze svém, a vyjevše proti Jéhu, potkali se s ním na poli Nábota Jezreelského.²² A stalo se, když užířel Joram Jéhu, že řekl: Je-liž pokoj, Jéhu? Odpověděl: Jaký pokoj, poněvadž ještě smilství Jezábel matky tvé a kouzelnictví její velmi mnohá trvají?²³ Pročež obrátiv se Joram, utíkal a řekl Ochoziášovi: Zrada, Ochoziáši!²⁴ Ale Jéhu pochytiv lučiště, postřelil Jorama mezi ramenem jeho, tak že střela pronikla srdce jeho. A padl na voze svém.²⁵ Zatím řekl Jéhu Badakerovi, hejtmanu svému: Vezma, povrhni jej na pole Nábota Jezreelského; neboť pamatuješ, když jsme já a ty jeli spolu za Achabem otcem jeho, že Hospodin vynesl proti němu pohružku tuto, řka:²⁶ Zajisté krve Nábotovy a krve synů jeho, kterou jsem viděl včera, řekl Hospodin, pomstím na tobě na poli tomto. Hospodin to řekl, nyní tedy vezma, povrhni jej na pole, podle řeči Hospodinovy.²⁷ Ochoziáš pak král Judský užřev to, utíkal cestou k domu zahradnímu. Ale honil ho Jéhu a řekl: I toho zabijte na voze jeho. Tak ho ranili, když vyjížděl k Guru, které je vedle Jibleam. A utekl do Mageddo a tam umřel.²⁸ Kterého vloživše na vůz služebníci jeho, vezli jej do Jeruzaléma, a pochovali jej v hrobě jeho s otcem jeho v městě Davidově.²⁹ Léta jedenáctého Jorama syna Achabova počal kralovat Ochoziáš nad Judou.³⁰ Potom Jéhu přijel do Jezreel. O čemž když uslyšela Jezábel, nalíčila tvář svou, a ozdobila hlavu svou, a vyhlížela z okna.³¹ A když Jéhu jel skrze bránu, řekla: Je-li pokoj, ó Zamri, vrahu pána svého?³² On pak pozdvihna tváří své k oknu, řekl: Kdo drží se mnou, kdo? A vyhlédli na něj dva či tři komorníci její.³³ Jimž řekl: Svrhněte ji. Kterí svrhli ji. A pokropena je krví její stěna i koně; a tak pošlapal ji.³⁴ A když přijel, jedl a pil, a řekl: Pohleďte již na tu zlořečenou a pochovejte ji, neboť je dcera královská.³⁵ Proto odšedše, aby ji pochovali, nenalezli z ní než lebku a nohy a dlaně rukou.³⁶ A navrátivše se, pověděli jemu. Který řekl: Slovo Hospodinovo je, které mluvil skrze služebníka svého, Eliáše Tesbítského, řka: Na poli Jezreel žrát budou psi tělo Jezábel.³⁷ Buď tedy tělo Jezábel na poli Jezreel, jako hnůj na povrchu pole, tak aby žádný neřekl: Tato je Jezábel.

10 Měl pak Achab sedmdesát synů v Samaří. A napsal Jéhu list a poslal jej do Samaří ke knížatům Jezreelským, starším, a kteří chovali syny Achabovy, s tímto poručením:² Hned jakž vás dojde list tento, poněvadž u vás jsou synové pána vašeho, jsou i vozy u vás i koně i město hrazené a zbroj,³ Vyberte nejlepšího a nejpůsobnějšího ze synů pána svého a posadte na stolici otce jeho, a bojujte za dům pána svého.⁴ Kterí bojíce se náramně, pravili: Aj, dva králové neobstáli před ním, a kterak my obстоjíme?⁵ A tak poslal ten, který byl ustanoven nad domem, a který ustanoven byl nad městem, i starší, a kteří chovali syny Achabovy, k Jéhu, řkouce: Služebníci tvoji jsme, a všechno, co nám rozkážeš, učiníme. Neustanovíme žádného krále; co se tobě dobře líbí, učiň.⁶ A napsal k nim list po druhé, řka: Jste-li moji a hlasu mého posloucháte-li, vezmouce hlavy všech synů pána svého, přijďte ke mně zítra o tomto času do Jezreel. (Synů pak králových bylo sedmdesát mužů u nejpřednějších v městě, kteří chovali je.)⁷ Tedy stalo se, jak jich došel list ten, že pochytili syny královské a zabili sedmdesát mužů, a vkladše hlavy jejich do košů, poslali je k němu do Jezreel.⁸ A přišed posel, oznámil jemu, řka: Přinesli hlavy synů královských. A on řekl: Skladte je na dvě hromady u vrat brány až do jitra.⁹ Potom ráno vyšed, postavil se a řekl všemu lidu: Spravedliví jste vy. Aj, já spíkl jsem se proti pánu svému a zabil jsem jej; kdo by pobil tyto všecky?¹⁰ Věztež nyní, že nepochybilo nižádné slovo Hospodinovo, které mluvil Hospodin proti domu Achabovu, ale vykonal Hospodin to, co byl mluvil skrze služebníka svého Eliáše.¹¹ A tak pobil Jéhu všechny, kteří pozůstali z domu Achabova v Jezreel, i všechny nejpřednější jeho, i známé jeho, i kněží jeho, takže nezůstalo z nich žádného živého.¹² Potom vstav, odebral se a jel do Samaří, a již byl v Betekedu pastýřů na cestě.¹³ A nalezl tam Jéhu bratry Ochoziáše, krále Judského, a řekl: Kdo jste vy? Odpověděli: Jsme bratři Ochoziášovi a jdeme, abychom pozdravili synů králových a synů královny.¹⁴ Tedy řekl: Pochyťte je živé. A pochytili je živé, a pobili je u cisterny v Betekedu, čtyřicet a dva muže, a nezůstal z nich žádný.¹⁵ Potom bera se odtud, nalezl Jonadaba syna Rechabova, který se s ním potkal, a pozdravil ho. A řekl jemu: Je-liž srdce tvé přímé, jako je srdce mé s srdcem tvým? Odpověděl Jonadab: Je, vpravdě je. Řekl Jéhu: Podej mi ruky své. A podal mu ruky své. A on kázal mu vsednout k sobě na vůz,¹⁶ A řekl: Pojed' se mnou, a viz horlivost mou pro Hospodina. A tak vezli jej na voze jeho.¹⁷ Když pak přijel do Samaří, pobil všechny, kteří byli pozůstali z domu Achabova v Samaří, a vyhledal jej podle řeči Hospodinovy, kterou byl mluvil k Eliášovi.¹⁸ Zatím shromáždil Jéhu všecken lid, řekl jim: Achab málo sloužil Bálovi, Jéhu bude mu více sloužiti.¹⁹ Proto nyní všechny proroky Bálovy, všechny služebníky jeho a všechny kněží jeho svolajte ke mně, ať žádný tam nezůstává; neboť velikou obět budu obětovat Bálovi. Kdokoli by nebyl přítomen, nezůstane živ. Ale Jéhu činil to chytře, aby vyhledal ctitele Bálovy.²⁰ Řekl také Jéhu: Zsvěťte svátek Bálovi. A prohlásili jej.²¹ Rozeslal zajisté Jéhu po vsi zemi Izraelské. A sešli se všichni ctitelé Bálovi, takže nezůstalo ani jednoho, který by nepřišel. A když vešli do domu Bálova, naplněn je dům Bálův, od jednoho konce až do druhého.²² Tedy řekl tomu, který vládl rouchem: Vynes roucha všem ctitelům Bálovým. A přinesl jim roucha.²³ Potom vešel i Jéhu a Jonadab syn Rechabův do domu Bálova, a řekl ctitelům Bálovým: Vyhledejte a vizte, ať není

zde s vámi někdo z ctitelů Hospodinových, kromě samých ctitelů Bálových.²⁴ A tak vešli, aby obětovali oběti a zápaly. Jéhu pak postavil sobě vně osmdesát mužů, jimž byl řekl: Jestliže kdo uteče z lidí těch, které já uvozuji vám v ruce vaše, život váš za život jeho.²⁵ A stalo se, když kněz dokonal obětování zápalu, řekl Jéhu drabantům a hejtmanům: Vejděte a zabijte je, ať žádný neuchází. Kterí pobili je ostrovní meče a rozmetali těla jejich drabantů a hejtmanů. Potom šli dále do každého města, kde byl dům Bálův,²⁶ A vymítajíce modly z domu Bálova, pálili je.²⁷ Zkazili také modlu Bálova, a zbořivše dům jeho, nadělali z něho záchodů až do dnešního dne.²⁸ A tak vyplenil Jéhu Bále z lidu Izraelského.²⁹ A však proto od hříchů Jeroboáma syna Nebatova, který přivedl k hřešení Izraele, neodstoupil Jéhu, totiž od těch telat zlatých, která byla v Bethel a v Dan.³⁰ Tedy řekl Hospodin Jéhu: Poněvadž jsi snažně vykonal to, co dobrého je před očima máma, a všechny věci, které jsem měl v srdci svém, učinil jsi domu Achabovu, synové tvoji až do čtvrtého pokolení sedět budou na stolici Izraelské.³¹ Ale Jéhu nebyl toho dychtiv, aby chodil v zákoně Hospodina, Boha Izraelského, celým srdcem svým, aniž odstoupil od hříchů Jeroboáma, který byl uvedl v hřichy lid Izraelský.³² Za těch dnů počal Hospodin zmenšovat Izraele; neboť je porazil Hazael po všech končinách Izraelských,³³ Od Jordánu, proti východu slunce, všechnu zemi Galád, Gádovu a Rubenovu i Manassesovu, od Aroer, které je při potoku Arnon, tak Galád jako Bázan.³⁴ O jiných věcech Jéhu, a cokoli činil, i o vsí síle jeho, sepsáno je v knize o králich Izraelských.³⁵ A usnul Jéhu s otci svými a pochovali jej v Samaří, a kraloval Joachaz syn jeho místo něho.³⁶ Dnů pak, v nichž kraloval Jéhu nad lidem Izraelským v Samaří, bylo let osm a dvacet.

11 Atalia pak matka Ochoziášova viduci, že umřel syn její, vstavši, vyvraždila všechno símě královské.² Ale Jozaba dcera krále Jehorama, sestra Ochoziášova, vzala Joasa syna Ochoziášova, a ukradši ho zprostřed synů královských, kteří mordováni byli, skryla jej i s chůvou jeho v pokoji, kde lože bylo. A tak skryli ho před Atalií, a není zamordován.³ A byl s ní v domě Hospodinově tajně po šest let, v nichž Atalia kralovala nad zemí.⁴ Léta sedmého poslav Joiada, povolal setníků, hejtmanů a drabantů. A uvedl je k sobě do domu Hospodinova, a učinil s nimi smlouvu, a zavázav je přísahou v domě Hospodinově, ukázal jim syna krále.⁵ A přikázal jim, řka: Tato je věc, kterou učiníte: Třetí díl vás, kteří přicházíte v sobotu, a držíte stráž, bude při domě králově,⁶ A díl třetí bude u brány Sur, a třetí díl bude u brány za drabanty, a budete stráž držet, střežíce domu tohoto před útokem.⁷ Vy pak všichni, kteří byste odejít měli v sobotu, po vykonání povinnosti při domě Hospodinově, ve dvě poboční stráže rozdělení, buďte při králi.⁸ A tak obstoupíte krále vůkol, jeden každý majíce zbraň svou v ruce svých. Kdo by pak šel do šiku vašeho, ať umře; a budete při králi, když bude vycházet i když bude vcházet.⁹ Proto učinili setníci ti všechny věci tak, jak byl rozkázal Joiada kněz, a vzavše jeden každý muže své, kteří přicházeli v sobotu a kteří odcházeli v sobotu, přišli k Joiadovi knězi.¹⁰ A dal kněz setníkům kopí a pavězy, které byly Davida krále a které byly v domě Hospodinově.¹¹ Stáli pak ti drabantí, jeden každý držíce braň svou v ruce své, od pravé strany domu až do levé strany domu, proti oltáři a proti domu při králi vůkol.¹² Tedy vyvedl syna krále a vstavil na něj korunu a ozdobu. A ustanovili jej králem a pomazali ho, a plesajíce rukama, říkali: Živ buď král!¹³ V tom uslyševši Atalia hluk plesajícího lidu, vešla k lidu do domu Hospodinova.¹⁴ A když pohleděla, a aj, král stál na místě vyšším, podle obyčeje s knížaty, a trouby byly před králem, a všecken lid země byl vesel, i troubili v trouby. Tedy roztrhla Atalia roucho své a vzkřikla: Spiknutí, spiknutí!¹⁵ Proto rozkázal Joiada kněz těm setníkům ustaveným nad vojskem, řka jim: Pusťte ji prostředkem řady, a i toho, kdo by za ní šel, zabijte mečem. Neboť byl řekl kněz: Ať není zabita v domě Hospodinově.¹⁶ A pustili ji. Ale když přišla na cestu, kudy koni vcházejí do domu královského, tu je zabita.¹⁷ Tedy učinil Joiada smlouvu mezi Hospodínem a mezi králem, i mezi lidem, aby byli lid Hospodinův; též mezi králem a mezi lidem.¹⁸ Potom šel všecken lid země do domu Bálova, a zbořili jej, i oltáře jeho a obrazy jeho v kusy roztřískali; Matana také kněze Bálova zabili před oltáři. Kněz pak znovu nařídil přísluhující v domě Hospodinově.¹⁹ A pojav ty setníky a hejtmany, i drabanty se vším lidem země, provázeli krále z domu Hospodinova, a přišli cestou k bráně drabantů do domu královského. Kde posadil se na stolici královské.²⁰ A veselil se všecken lid země, a město se upokojilo. Atalii pak zabili mečem u domu královského.²¹ A byl Joas v sedmi letech, když počal kralovat.

12 Léta sedmého Jéhu počal kralovati Joas, a kraloval čtyřicet let v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Sebia z Bersabé.² A činil Joas, co dobrého je před očima Hospodinovými po všechny dny své, pokud ho vyučoval Joiada kněz.³ A však výsosti nebyly zkaženy, ještě lid obětoval a kadil na těch výsostech.⁴ Řekl pak Joas kněžím: Všecky peníze svaté, které se vnášejí do domu Hospodinova, totiž peníze těch, kteří jdou v počet, a peníze ceny za osobu jednoho každého, a všechny peníze, které by kdo dobrovolně uložil dát do domu Hospodinova,⁵ Vezmou kněží k sobě, jeden každý od známého svého, a oni opraví zbořeniny domu všudy, kde by bylo zboření.⁶ Stalo se potom léta dvacátého třetího krále Joasa, když ještě neopravili kněží

zbořenin chrámových, ⁷ Že povolal král Joas Joiady kněze i jiných kněží, a řekl jim: Proč neopravujete zbořenin chrámových? Proto nyní nepřijímejte peněz od známých svých, ale na zbořeniny domu dávejte je. ⁸ Jemuž povolivše kněží, nebrali peněz od lidu, ani neopravovali domu. ⁹ Proto Joiada kněz vzav jednu truhlici, udělal díru ve víku jejím, a postavil ji vedle oltáře po pravé straně, kudy se vchází do domu Hospodinova. A postavili tu kněží střežící prahu i všech peněz, které vnášeny byly do domu Hospodinova. ¹⁰ A když rozuměli, že by mnoho peněz bylo v truhlici, tedy přicházel kancléř královský a kněz nejvyšší, a sčítše, schovávali ty peníze, které se nalézaly v domě Hospodinově. ¹¹ Odkudž vydávali peníze hotové v ruce řemeslníků postavených nad dílem domu Hospodinova, a ti obraceli je na tesaře a dělníky, kteří opravovali dům Hospodinův, ¹² Totiž na zedníky a kameníky, a k jednáni dříví i tesaného kamení, aby opraveny byly zbořeniny domu Hospodinova, i na všechno to, co obráceno mělo být na dům k opravě jeho. ¹³ A však nebylo děláno do domu Hospodinova číší stříbrných, žaltářů, kotlíků, trub a žádné nádoby zlaté, ani nádoby stříbrné z peněz, které přinášeny byly do domu Hospodinova, ¹⁴ Ale těm, kteří představeni byli nad dílem, dávali je, a opravovali na ně dům Hospodinův. ¹⁵ Aniž žádali počtu od mužů těch, jimž v ruce peníze dávali, aby platili dělníkům; neboť věrně dělali. ¹⁶ Peněz za vinu a peněz za hříchy nebylo vnášeno do domu Hospodinova; kněžím se dostávaly. ¹⁷ Tedy vytáhl Hazael král Syrský, a bojoval proti Gát a dobyl ho. Potom obrátil Hazael tvář svou, aby táhl proti Jeruzalému. ¹⁸ Proto pobral Joas král Judský všechny věci svaté, kterých byli nadali Jozafat a Jehoram a Ochoziáš, otcové jeho, králové Judští, i to, čeho sám posvětil, i všechno zlato, které se našlo v pokladech domu Hospodinova a domu královského, a poslal k Hazaelovi králi Syrskému. A odtáhl od Jeruzaléma. ¹⁹ O jiných pak činech Joasových, a cokoli činil, psáno je v knize o králích Judských. ²⁰ Potom povstavše služebníci jeho, spikli se spolu, a zabili Joasa v Betmillo, kudy se chodí do Silla, ²¹ Totiž Jozachar syn Simatův, a Jozabad syn Somerův. Ti služebníci jeho zabili ho, a umřel. A pochovali jej s otci jeho v městě Davidově, a kraloval Amaziáš syn jeho místo něho.

13 Léta tři a dvacátého Joasa syna Ochoziáše, krále Judského, kraloval Joachaz syn Jéhu nad Izraelem v Samaří sedmnáct let. ² A činil to, co je zlého před očima Hospodinovými; neboť následoval hříchů Jeroboáma syna Nebatova, který přivedl k hřešení Izraele, a neuchýlil se od nich. ³ A rozhněvala se prchlivost Hospodinova na Izraele, a vydal je v ruku Hazaele krále Syrského, a v ruku Benadada syna Hazaelova po všechny ty dny. ⁴ Ale když se modlil Joachaz Hospodinu, vyslyšel jej Hospodin. Viděl zajisté trápení Izraelské, že je sužoval král Syrský. ⁵ Proto dal Hospodin Izraelovi vysvoboditele, a vyšli z ruky Syrských, i bydlili synové Izraelští v příbytcích svých jako kdy dříve. ⁶ Však proto neodstoupili od hříchů domu Jeroboáma, kterýž přivedl k hřešení Izraele, nýbrž v nich chodili, ano i háj ještě zůstával v Samaří, ⁷ Ačkoli nezanechal Joachazovi lidu, kromě padesáti jízdných a deseti vozů a deseti tisíců pěších; neboť je pohubil král Syrský a setřel je jako prach při mlácení. ⁸ O jiných pak činech Joachazových a cokoli činil, i o síle jeho zapsáno je v knize o králích Izraelských. ⁹ A usnul Joachaz s otci svými a pochovali ho v Samaří. Kraloval pak Joas syn jeho místo něho. ¹⁰ Léta třicátého sedmého Joasa krále Judského kraloval Joas syn Joachazův nad Izraelem v Samaří šestnáct let. ¹¹ A činil to, co je zlého před očima Hospodinovými, neuchýlil se od žádných hříchů Jeroboáma syna Nebatova, který přivedl k hřešení Izraele, ale chodil v nich. ¹² O jiných pak činech Joasových, i cokoli činil, i o síle jeho, kterou bojoval proti Amaziášovi králi Judskému, zapsáno je v knize o králích Izraelských. ¹³ A usnul Joas s otci svými, a sedl Jeroboám na stolicí jeho. A pochován je Joas v Samaří s králi Izraelskými. ¹⁴ Elizeus pak roznemohl se nemocí těžkou, ve které i umřel. A přišel byl k němu Joas král Izraelský, a pláče nad ním, řekl: Otče můj, otče můj, vozové Izraelští a jízdo jeho! ¹⁵ Ale Elizeus řekl jemu: Vezmi lučiště a střely. A vzav, přinesl k němu lučiště a střely. ¹⁶ Řekl dále králi Izraelskému: Vezmi v ruku svou lučiště. A vzal je v ruku svou. Vložil také Elizeus ruce své na ruce královy. ¹⁷ A řekl: Otevři to okno k východu. A když otevřel, řekl Elizeus: Střel. A střelil. Tedy řekl: Střela spasení Hospodinova a střela vysvobození proti Syrským; neboť porazíš Syrské v Afeku, až i do konce vyhladiš je. ¹⁸ Opět řekl: Vezmi střely. A vzal. Tedy řekl králi Izraelskému: Střílej k zemi. A střelil po třikrát, potom tak nechal. ¹⁹ Pročež rozhněvav se na něj muž Boží, řekl: Měls pětkrát nebo šestkrát střelit, protože bys byl porazil Syrské, až bys je i do konce byl vyhladil; nyní pak jen po třikrát porazíš Syrské. ²⁰ Potom umřel Elizeus, a pochovali ho. Lotříkové pak Moábští vtrhli do země nastávajícího roku. ²¹ A stalo se, když pochovávali jednoho, že uzřevše ty lotříky, uvrhli muže toho do hrobu Elizeova. Kterýžto muž, jak tam padl a dotkl se kostí Elizeových, ožil a vstal na nohy své. ²² Hazael pak král Syrský, sužoval Izraele po všechny dny Joachaza. ²³ A milostiv jsa jim Hospodin, slítoval se nad nimi, a popatřil na ně, pro smlouvu svou s Abrahamem, s Izákem a s Jákobem, a nechtěl jich zahladit, aniž zavrhl jich od tváře své až do tohoto času. ²⁴ A umřel Hazael král Syrský a kraloval Benadad syn jeho místo něho. ²⁵ Proto Joas syn Joachazův pobral zase města z ruky Benadada syna Hazaelova, která byl vzal z ruky Joachaza otce jeho válečně; neboť po třikrát porazil ho Joas, a navrátil města Izraelská.

14 Léta druhého Joasa syna Joachaza, krále Izraelského, kraloval Amaziáš syn Joasa, krále Judského. ²V pět a dvaceti letech byl, když počal kralovat, a kraloval dvacet devět let v Jeruzalémě. Jméno matky jeho Joadan z Jeruzaléma. ³Ten činil to, co dobrého je před očima Hospodinovými, ačkoli ne tak jako David otec jeho. Všechno, co činil Joas otec jeho, tak činil. ⁴A však výsostí nezkazili, ještě lid obětoval a kadil na výsostech. ⁵A stalo se, když upevněno bylo království v ruce jeho, že pobil služebníky své, kteří byli zabili krále otce jeho. ⁶Synů pak těch vrahů nepobil, jak je psáno v knize zákona Mojžíšova, kde přikázal Hospodin, řka: Nebudou na hrdle trestání otcové za syny, aniž synové trestání budou na hrdle za otce, ale jeden každý za svůj hřích umře. ⁷On také porazil Idumejských v údolí solnatém deset tisíců, a dobyl Sela bojem. A nazval jméno jeho Jektehel až do tohoto dne. ⁸Tedy poslal Amaziáš posly k Joasovi synu Joachaza, syna Jéhu krále Izraelského, řka: Nuže, pohledme sobě v oči. ⁹Zase poslal Joas král Izraelský k Amaziášovi králi Judskému a řekl: Bodlák, který byl na Libánu, poslal k cedru Libánskému, řka: Dej dceru svou synu mému za manželku. V tom šlo tudy zvíře polní, které bylo na Libánu, a pošlapalo ten bodlák. ¹⁰Že jsi mocně porazil Idumejské, proto pozdvihlo tě srdce tvé. Chlub se a sed' v domě svém. A proč se máš plést v neštěstí, abys padl ty i Juda s tebou? ¹¹Ale Amaziáš neuposlechl. Proto vytáhl Joas král Izraelský, a pohledli sobě v oči, on s Amaziášem králem Judským u Betsemes Judova. ¹²A poražen je Juda od Izraele, a utíkali jeden každý do příbytků svých. ¹³Amaziáše pak krále Judského, syna Joasa syna Ochoziášova, jal Joas král Izraelský u Betsemes, a přitáhna do Jeruzaléma, zbořil zeď Jeruzalémskou, od brány Efraim až k bráně úhlu, na čtyři sta loktů. ¹⁴A pobral všechno zlato i stříbro, a všechny nádoby, které se nalézaly v domě Hospodinově a v pokladech domu královského, také i mládence zastavené, a navrátil se do Samaří. ¹⁵O jiných pak činech Joasa, které činil, i síle jeho, a kterak bojoval proti Amaziášovi králi Judskému, psáno je v knize o králích Izraelských. ¹⁶A usnul Joas s otci svými, a pochován je v Samaří s králi Izraelskými, i kraloval Jeroboám syn jeho místo něho. ¹⁷Živ pak byl Amaziáš syn Joasův, král Judský, po smrti Joasa syna Joachaza, krále Izraelského, patnáct let. ¹⁸O jiných pak věcech Amaziášových psáno je v knize o králích Judských. ¹⁹Potom spikli se proti němu v Jeruzalémě, a on utekl do Lachis. Proto poslali za ním do Lachis, a zamordovali ho tam. ²⁰Odkud odnesli jej na koních, a pochován je v Jeruzalémě s otci svými v městě Davidově. ²¹Tedy všechen lid Judský vzali Azariáše, který byl v šestnácti letech, a ustanovili ho za krále na místě otce jeho Amaziáše. ²²On zbudoval Elat a dobyl ho Judovi, když byl již usnul král s otci svými. ²³Léta patnáctého Amaziáše syna Joasa, krále Judského, kraloval Jeroboám syn Joasa, krále Izraelského, v Samaří čtyřicet a jedno léto. ²⁴A činil to, co je zlého před očima Hospodinovými, neuchýliv se od žádných hříchů Jeroboáma syna Nebatova, který k hřešení přivedl Izraele. ²⁵On zase dobyl končin Izraelských od toho místa, kudy se jde do Emat, až k moři pustému, podle řeči Hospodina Boha Izraelského, kterou byl mluvil skrze služebníka svého Jonáše syna Amaty proroka, který byl z Gethefer. ²⁶Neboť viděl Hospodin trápení Izraele těžké náramně, a že jak zajatý, tak i zanechaný s nic být nemůže, aniž je, kdo by pomohl Izraelovi. ²⁷A nemluvil Hospodin, že by chtěl zahladit jméno Izraele, aby ho nebylo pod nebem; proto vysvobodil je skrze Jeroboáma syna Joasova. ²⁸O jiných pak věcech Jeroboámových a cokoli činil, i o síle jeho a kterak bojoval, jak zase dobyl Damašku a Emat Judova Izraelovi, psáno je v knize o králích Izraelských. ²⁹A usnul Jeroboám s otci svými, s králi Izraelskými, a kraloval Zachariáš syn jeho místo něho.

15 Léta sedm a dvacátého Jeroboáma krále Izraelského kraloval Azariáš syn Amaziáše, krále Judského. ²V šestnácti letech byl, když počal kralovat, a kraloval padesát dvě léta v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Jecholia z Jeruzaléma. ³Ten činil, co dobrého je před očima Hospodinovými podle všech věcí, které činil Amaziáš otec jeho. ⁴A však výsostí nezkazili, ještě lid obětoval a kadil na výsostech. ⁵Ranil pak Hospodin krále, takže byl malomocný až do dne smrti své, a bydlil v domě obzvláštním. Pročež Jotam syn královský držel správu nad domem, soudě lid země. ⁶O jiných pak činech Azariášových i cokoli činil, psáno je v knize o králích Judských. ⁷A usnul Azariáš s otci svými, a pochovali jej s otci jeho v městě Davidově, a kraloval Jotam syn jeho místo něho. ⁸Léta třicátého osmého Azariáše krále Judského kraloval Zachariáš syn Jeroboamův nad Izraelem v Samaří šest měsíců. ⁹A činil to, co je zlého před očima Hospodinovými, jak činívali otcové jeho, neuchýliv se od hříchů Jeroboáma syna Nebatova, který přivedl k hřešení Izraele. ¹⁰A spikl se proti němu Sallum syn Jábes a bil ho před lidem, i zabil jej a kraloval místo něho. ¹¹O jiných pak věcech Zachariášových zapsáno je v knize o králích Izraelských. ¹²To je slovo Hospodinovo, které mluvil k Jéhu, řka: Synové tvoji do čtvrtého kolena sedět budou na stolici Izraelské. A tak se stalo. ¹³Sallum syn Jábesův kraloval léta třicátého devátého Uziáše krále Judského, a kraloval jeden měsíc v Samaří. ¹⁴Neboť přitáhl Manahem syn Gádi z Tersa a přišed do Samaří, porazil Sallum syna Jábes v Samaří, a zabiv jej, kraloval na místě jeho. ¹⁵O jiných pak činech Sallum i spiknutí jeho, které učinil, zapsáno je v knize o králích Izraelských. ¹⁶Tehdy pohubil Manahem město Tipsach a všechny, kteří byli v něm, i všechny končiny jeho od Tersa, protože mu ho neotevěli. A povraždil je, a všechny těhotné jejich zroztínal. ¹⁷Léta třicátého devátého Azariáše krále Judského kraloval

Manahem syn Gádi nad Izraelem v Samaří po deset let. ¹⁸ A činil to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, neodvrátiv se od hříchů Jeroboáma syna Nebatova (kterýž přivedl Izraele k hřešení), po všechny dny své. ¹⁹ Když pak vytáhl Ful král Assyrský proti zemi té, dal Manahem Fulovi deset tisíc centněřů stříbra, aby mu byl nápomocen k utvrzení království v rukou jeho. ²⁰ A uložil Manahem daň na Izraele, na všechny bohaté, aby dávali králi Assyrskému jeden každý po padesát lotech stříbra. Tak obrátiv se král Assyrský, nezdržovaal se více tu v zemi. ²¹ O jiných pak činech Manahemových a cokoli činil, zapsáno je v knize o králích Izraelských. ²² A usnul Manahem s otci svými, a kraloval Pekachia syn jeho místo něho. ²³ Léta padesátého Azariáše, krále Judského, kraloval Pekachia syn Manahemův nad Izraelem v Samaří dvě léta. ²⁴ A činil to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, neuchýliv se od hříchů Jeroboáma syna Nebatova, který k hřešení přivedl Izraele. ²⁵ Tedy spikl se proti němu Pekach syn Romeliův, hejtman jeho, s Argobem i s Ariášem, a zabil jej v Samaří na paláci domu královského, maje s sebou padesát mužů Galádských. A zabiv jej, kraloval místo něho. ²⁶ Jiné pak skutky Pekachia a všechno, co činil, zapsáno je v knize o králích Izraelských. ²⁷ Léta padesátého druhého Azariáše krále Judského kraloval Pekach syn Romeliův nad Izraelem v Samaří dvacet let. ²⁸ A činil to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, aniž odstoupil od hříchů Jeroboáma syna Nebatova, který k hřešení přivedl Izraele. ²⁹ Za dnů Pekacha krále Izraelského přitáhl Tiglatfalazar král Assyrský, a vzal Jon a Abel, dům Maacha a Janoe, Kedes a Azor, i Galád a Galilei, i všechnu zemi Neftalím, a přenesl obyvatele jejich do Assyrie. ³⁰ Tedy spikl se Ozee syn Ela, proti Pekachovi synu Romeliovu, a raniv ho, zabil jej, a kraloval na místě jeho léta dvacátého Jotama syna Uziášova. ³¹ O jiných pak činech Pekachových a cokoli činil, zapsáno je v knize o králích Izraelských. ³² Léta druhého Pekacha syna Romelia, krále Izraelského, kraloval Jotam syn Uziáše, krále Judského. ³³ V pět a dvacet let byl, když počal kralovat, a šestnáct let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho Jerusa, dcera Sádochova. ³⁴ A činil to, co pravého je před očima Hospodinovýmá. Všechno, jak činil Uziáš otec jeho, tak činil. ³⁵ A však výsosti nebyly zkaženy, ještě lid obětoval a kadil na výsostech. On vystavěl bránu hořejší domu Hospodinova. ³⁶ O jiných pak činech Jotamových a cokoli činil, zapsáno je v knize o králích Judských. ³⁷ Za dnů těch počal Hospodin posílati na Judu Rezina krále Syrského a Pekacha syna Romeliova. ³⁸ A usnul Jotam s otci svými, a pochován je s otci svými v městě Davida otce svého. A kraloval Achás syn jeho místo něho.

16 Sedmnáctého léta Pekacha syna Romeliova kraloval Achás syn Jotama, krále Judského. ² Ve dvaceti letech byl Achás, když kralovat počal, a šestnáct let kraloval v Jeruzalémě, ale nečinil toho, co pravého jest, před Hospodinem Bohem svým, jako David otec jeho. ³ Nýbrž chodil po cestě králů Izraelských; nadto i syna svého dal provést skrze oheň podle ohavností pohanských, které byl Hospodin vyplenil před obličejem synů Izraelských. ⁴ Obětoval také a kadil na výsostech a na pahrbcích i pod každým stromem zeleným. ⁵ Tedy vytáhl Rezin král Syrský a Pekach syn Romeliášův, král Izraelský, proti Jeruzalému k boji, a oblehli Achasa. Ale nemohli ho dobyt. ⁶ (Toho času Rezin král Syrský odtrhl zase město Elat k Syrii, a vyplenil Židy z Elot; Syrští pak přišedše do Elat, bydli tam až do dnešního dne.) ⁷ A poslal Achás posly k Tiglatfalazarovi králi Assyrskému, řka: Služebník tvůj a syn tvůj jsem, přitáhni a vysvobď mne z ruky krále Syrského, a z ruky krále Izraelského, kteří povstali proti mně. ⁸ A pobrav Achás stříbro a zlato, které se nalézt mohlo v domě Hospodinově a v pokladech domu královského, poslal králi Assyrskému dar. ⁹ Tedy povolil jemu král Assyrský, a přitáhl k Damašku a dobyl ho, a přenesl obyvatele jeho do Kir, Rezin pak zabil. ¹⁰ A vypravil se král Achás vstříc Tiglatfalazarovi králi Assyrskému do Damašku. A uzřev král Achás oltář v Damašku, poslal k Uriášovi knězi podobenství toho oltáře a formu jeho podle všelijakého díla jeho. ¹¹ A zbudoval Uriáš kněz oltář podle všeho toho, co byl poslal král Achás z Damašku. Tak učinil kněz Uriáš, dříve než se vrátil král Achás z Damašku. ¹² Když se pak navrátil král z Damašku, uzřev ten oltář, přistoupil k němu a obětoval na něm. ¹³ A tak zapálil zápal svůj i suchou obět svou, a obětoval obět mokrou svou, a pokropil krví oltáře z pokojných obětí svých. ¹⁴ Oltář pak měděný, který byl před Hospodinem, přenesl z přední strany domu, aby nestál mezi oltářem jeho a mezi domem Hospodinovým, a postavil jej po boku oltáře svého k půlnoci. ¹⁵ A přikázal král Achás knězi Uriášovi, řka: Na větším oltáři obětuj zápalý jitřní a obět suchou večerní a obět zápalnou královskou s obětí suchou její i obět zápalnou všeho lidu země a obětí suché jejich i obětí mokré jejich, a všelijakou krví zápalu a všelijakou krví obětí kropit budeš na něj, oltář pak měděný bude mi k doptávání se Boha. ¹⁶ Tedy učinil Uriáš kněz všechno, jak mu přikázal Achás. ¹⁷ Osekal také král Achás přepásaní podstavců a odjal od nich pánve, a moře složil z volů měděných, kteří byli pod ním, a položil je na dláždění kamenné. ¹⁸ Zastřeni také sobotní, které byli udělali v domě, a vcházení královské zevnitř odjal od domu Hospodinova, boje se krále Assyrského. ¹⁹ Jiné pak skutky krále Achasa, které činil, zapsány jsou v knize o králích Judských. ²⁰ A usnul Achás s otci svými a pochován je s nimi v městě Davidově, a kraloval Ezechiáš syn jeho místo něho.

17 Léta dvanáctého Achasa krále Judského kraloval Ozee syn Ela v Samaří nad Izraelem devět let. ² A činil to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, ač ne tak jako jiní králové Izraelští, kteří byli před ním. ³ Proti němuž přitáhl Salmanazar král Assyrský. A učiněn je Ozee služebníkem jeho a dával mu plat. ⁴ Shledal pak král Assyrský při Ozee spiknutí; neboť poslal posly k Sua králi Egyptskému, a neposílal králi Assyrskému ročního platu. Proto oblehl ho král Assyrský a svázaného dal do žaláře. ⁵ A táhl král Assyrský po vsi zemi; přitáhl také do Samaří a ležel u ní tři léta. ⁶ Léta pak devátého Ozee vzal král Assyrský Samaří a přenesl Izraele do Assyrie, a osadil je v Chelach a v Chabor při řece Gozan, a v městech Médských. ⁷ To se stalo, protože hřešili synové Izraelští proti Hospodinu Bohu svému, který je vyvedl ze země Egyptské, aby nebyli pod mocí Faraona krále Egyptského, a ctili bohy cizí, ⁸ Chodíce v ustanoveních pohanů (které byl vyvrhl Hospodin od tváře synů Izraelských) a králů Izraelských, která nařídili. ⁹ Přesto pokrytě se měli synové Izraelští, činíce to, co není dobrého před Hospodinem Bohem svým, a zbudovali sobě výsosti ve všech městech svých, od věže strážných až do města hrazeného. ¹⁰ A nastavili sobě obrazů i hájů na všelijakém pahrbku vysokém a pod každým stromem zeleným, ¹¹ Zapalujíce tam vonné věci na všech výsostech, stejně jako pohané, které vyhnal Hospodin od tvář jejich. A činili věci nejhroší, popouzejíce Hospodina. ¹² A sloužili bohům nečistým, o nichž byl Hospodin řekl jim, aby nečinili toho. ¹³ A osvědčoval Hospodin proti Izraelovi a proti Judovi skrze všechny proroky i všechny vidoucí, řka: Odvrátte se od cest svých zlých, a dbejte přikázání mých a ustanovení mých podle všeho zákona, který jsem vydal otcům vašim a který jsem poslal k vám skrze služebníky své proroky. ¹⁴ Však neposlechli, ale zatvrdili šíji svou, jako i otcové jejich šíje své, kteří nevěřili v Hospodina Boha svého. ¹⁵ A opovrhli ustanovení jeho i smlouvu jeho, kterou učinil s otcí jejich, i osvědčování jeho, kterýmiž se jim osvědčoval, a odešli po marnosti, a marní učinění jsou, následujícíce pohanů, kteří byli vůkol nich, o nichž jim byl přikázal Hospodin, aby nečinili jako oni. ¹⁶ A opustivše všechna přikázání Hospodina Boha svého, udělali sobě slitinu, dvě telata a háj, a klaněli se všemu vojsku nebeskému; sloužili také Bálovi. ¹⁷ A vodili syny své a dcery své skrze oheň, a obírali se s hádáním a kouzly, a tak vydali se v činění toho, co je zlé před očima Hospodinovýmá, popouzejíce ho. ¹⁸ Proto rozhněval se Hospodin náramně na Izraele a zahnal je od tváře své, nezanechav z nich nic, kromě samého pokolení Judova. ¹⁹ A ani Juda nedbal přikázání Hospodina Boha svého, ale chodili v ustanoveních Izraelských, která byli nařídili. ²⁰ A proto opovrhl Hospodin všechno símě Izraelské a sužoval je, a vydal je v ruku loupežníků, až je i zavrhl od tváře své. ²¹ Neboť odtrhl Izraele od domu Davidova, a krále ustanovili Jeroboáma syna Nebatova, Jeroboám pak odvrátil Izraele od následování Hospodina, a přivedl je k hřešení hříchem velikým. ²² A chodili synové Izraelští ve všech hříších Jeroboámových, které on činil, a neodstoupili od nich, ²³ Až zavrhl Hospodin Izraele od tváře své, jak byl mluvil skrze všechny služebníky své proroky. A vyhnán je Izrael ze země své do Assyrie až do tohoto dne. ²⁴ Potom král Assyrský přivedl lidi z Babylona, a z Kut a z Ava, a z Emat a z Sefarvaim, a osadil je ve městech Samařských místo synů Izraelských, kteří opanovavše Samaří, bydlili v městech jejich. ²⁵ A stalo se, když tam bydlit počali, a nesloužili Hospodinu, že poslal na ně Hospodin lvy, kteří je dávili. ²⁶ Proto mluvili králi Assyrskému, řkouce: Národy ty, které jsi přenesl a osadil ve městech Samařských, neznají obyčeje Boha země té; proto poslal na ně lvy, kteří je hubí, protože neznají obyčeje Boha země té. ²⁷ A přikázal král Assyrský, řka: Dovedte tam jednoho z těch kněží, které jste odtud přivedli, a odejdouce, necht tam bydlí, a učí je obyčeji Boha země té. ²⁸ Přišel tedy jeden z kněží, které byli přivedli ze Samaří, a bydlil v Bethel, a učil je, jak by měli sloužit Hospodinu. ²⁹ A však nadělali sobě jeden každý národ bohů svých, které stavěli v domě výsostí, jichž byli nadělali Samařští, jeden každý národ ve městech svých, v nichž bydlili. ³⁰ Muži zajisté babylonští udělali Sukkot Benot, muži pak Kutští udělali Nergale, a muži Ematští udělali Asima. ³¹ Hevejští taktěž udělali Nibchaz a Tartak, a Sefarvaimští pálili syny své ohněm Adramelechovi a Anamelechovi, bohům Sefarvaimským. ³² A tak sloužili Hospodinu, nadělavše sobě z počtu svého kněží výsostí, kteří přísluhovali jim v domech výsostí. ³³ Hospodina ctili, však přece bohům svým sloužili podle obyčeje těch národů, odkud převedeni byli. ³⁴ A dodnes činí podle obyčejů starých; nebojí se Hospodina, a nečiní podle ustanovení a úsudků jeho, ani podle zákona a přikázání, která vydal Hospodin synům Jákobovým, jehož nazval Izraelem. ³⁵ Učinil také byl Hospodin s nimi smlouvu, a přikázal jim, řka: Nebudete ctít bohů cizích, ani se jim klanět, ani jim sloužit, ani jim obětovat. ³⁶ Ale Hospodina, který vás vyvedl ze země Egyptské v síle veliké a v rameni vztaženém, toho ctít budete a jemu se klanět a jemu obětovat. ³⁷ Také ustanovení a úsudků, i zákona a přikázání, která napsal vám, dbát budete, plníce je po všechny dny, a nebudete ctít bohů cizích. ³⁸ Nadto na smlouvu, kterou jsem učinil s vámi, nezapomínejte, aniž ctěte bohů cizích. ³⁹ Ale Hospodina Boha vašeho se bojte; on vás vysvobodí z ruky všech nepřátel vašich. ⁴⁰ A však neposlechli, ale podle obyčeje svého starého činili. ⁴¹ A tak ty národové ctily Hospodina, avšak proto rytinám svým sloužili. Tak i synové jejich a synové synů jejich podle toho, co činili otcové jejich, také činí až do dnešního dne.

18 Stalo se pak léta třetího Ozee syna Ela, krále Izraelského, kraloval Ezechiáš syn Achasa, krále Judského. ²V pět a dvaceti letech byl, když počal kralovat, a dvacet devět let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Abi, dcera Zachariášova. ³Ten činil, co je dobrého před očima Hospodinovýmá, všechno tak, jak činil David otec jeho. ⁴On zkazil výsosti a zničil obrazy a háje posekal a ztloukl hada měděného, jehož byl udělal Mojžíš; neboť až do těch dnů synové Izraelští kadivali jemu, a nazval jej Nechustam. ⁵V Hospodinu Bohu Izraelském doufal, a nebylo po něm jemu rovného mezi všemi králi Judskými, i z těch, kteří byli před ním. ⁶Neboť se přidržel Hospodina, aniž se uchýlil od něho, a dbal přikázání jeho, která byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ⁷A byl Hospodin s ním; k čemukoli se obrátil, šťastně se mu vedlo. Zprotivil se pak králi Assyrskému a nesloužil jemu. ⁸On porazil Filistinské až do Gázy a končin jeho, od věže strážných až do města hrazeného. ⁹Stalo se pak léta čtvrtého krále Ezechiáše (jenž byl sedmý rok Ozee syna Ela, krále Izraelského), vytáhl Salmanazar král Assyrský proti Samaří a oblehl ji. ¹⁰A vzali ji při konci léta třetího; léta šestého Ezechiášova (jenž byl rok devátý Ozee krále Izraelského) vzata je Samaří. ¹¹A zavedl král Assyrský Izraele do Assyrie, a osadil jej v Chelach a v Chabor při potoku Gozan a ve městech Médkých, ¹²Protože neposlouchali hlasu Hospodina Boha svého, ale přestupovali smlouvu jeho i všechno to, co přikázal Mojžíš služebník Hospodinův, takže ani poslechnout ani činit nechtěli. ¹³Potom čtrnáctého léta krále Ezechiáše přitáhl Senacherib král Assyrský proti všem městům Judským hrazeným, a dobyl jich. ¹⁴Tedy poslal Ezechiáš král Judský ke králi Assyrskému do Lachis, řka: Zhřešilt jsem, odtáhni ode mne; cokoli na mne vložíš, ponesu. A uložil král Assyrský Ezechiášovi králi Judskému tři sta centněřů stříbra a třicet centněřů zlata. ¹⁵A dal Ezechiáš všechny peníze, které jsou nalezeny v domě Hospodinově a v pokladech domu královského. ¹⁶Toho času obloupal Ezechiáš dveře chrámu Hospodinova, i sloupy, které byl obložil Ezechiáš král Judský, a dal je králi Assyrskému. ¹⁷A však poslal král Assyrský Tartana a Rabsara a Rabsace z Lachis ke králi Ezechiášovi s vojskem velikým k Jeruzalému. Kterí vytáhnuvše, přijeli k Jeruzalému, a přitáhnuvše, přitrhli a položili se u strouhy rybníka hořejšího, která je podle cesty dlážděné při poli valchářovu. ¹⁸A když volali na krále, vyšel k nim Eliakim syn Helkiášův, který byl správce domu, a Sobna písař a Joach syn Azafův kancléř. ¹⁹A mluvil k nim Rabsace: Povězte prosím Ezechiášovi: Toto praví král veliký, král Assyrský: Jak je to doufání, na kterém se zakládáš? ²⁰Mluvíš (ale slova rtů svých), že je rady i síly k válce dost. V koho tedy nyní doufáš, že mi se protiviš? ²¹Aj, nyní opřel ses o hůl třtinovou, a to ještě nalomenou, na Egypt, na niž zpodepřel-li by se kdo, pronikne ruku jeho a probodne ji. Takový je Faraó král Egyptský všem, kteří doufají v něho. ²²Pakli mi díte: V Hospodina Boha svého doufáme: zdali on není ten, jehož Ezechiáš pobořil výsosti i oltáře, a přikázal Judovi i Jeruzalému, řka: Před tímto oltářem klanět se budete v Jeruzalémě. ²³Nyní tedy, vsaď se prosím s pánem mým, králem Assyrským, a dám dva tisíce koní, budeš-li moci mít, kdo by na nich jeli? ²⁴A jak bys tedy odolal mohl jednomu knížeti z nejmenších služebníků pána mého, ačkoli máš doufání v Egyptu pro vozy a jezdce? ²⁵Přesto, zdali bez Hospodina přitáhl jsem proti místu tomuto, abych je zkazil? Hospodin řekl mi: Táhni proti zemi té a zkaz ji. ²⁶A řekl Eliakim syn Helkiášův a Sobna a Joach Rabsacovi: Mluv prosím k služebníkům svým Syrsky, však rozumíme, a nemluv k nám Židovsky před lidem tímto, který je na zdech. ²⁷A odpověděl jim Rabsace: Zdali ku pánu tvému a k tobě poslal mne pán můj, abych mluvil slova tato? Však k mužům těm, kteří jsou na zdech, aby lejna svá jedli a moč svůj spolu s vámi pili. ²⁸A tak stoje Rabsace, volal hlasem velikým, Židovsky mluvě a řka: Slyšte slovo krále velikého, krále Assyrského. ²⁹Toto praví král: Necht vás nesvádí Ezechiáš, neboť nebude moci vás vysvobodit z ruky mé. ³⁰A necht vám nevelí Ezechiáš doufat v Hospodina, řka: Zajisté vysvobodí nás Hospodin, a nebude dáno město toto v ruku krále Assyrského. ³¹Neposlouchejte Ezechiáše, neboť takto praví král Assyrský: Učiňte se mnou smlouvu, a vyjděte ke mně, a jezte jeden každý z vinice své a z fíku svého, a pijte jeden každý vodu z cisterny své, ³²Dokud nepřijdu a nepřenesu vás do země podobné zemi vaší, do země úrodné, země chleba a vinic, země olivový, oleje a medu, a budete živi a nezemřete. Neposlouchejte Ezechiáše, neboť vás svádí, řka: Hospodin vysvobodí nás. ³³Zdali mohli vysvobodit bohové národů jeden každý zemi svou z ruky krále Assyrského? ³⁴Kde jsou bohové Emat a Arfad? Kde jsou bohové Sefarvaim, Ana a Ava? Zdali vysvobodili Samaří z ruky mé? ³⁵Kterí jsou mezi všemi bohy těch zemí, kteří by vysvobodili zemi svou z ruky mé? Aby pak Hospodin vysvobodit mohl Jeruzalém z ruky mé? ³⁶Lid pak mlčel a neodpověděl mu žádného slova; neboť takové bylo rozkázání královo, řkoucí: Neodpovídejte jemu. ³⁷Přišli tedy Eliakim syn Helkie, který byl správcem domu, a Sobna písař a Joach syn Azafův kancléř k Ezechiášovi, majíce roucho roztržené, a oznámili jemu slova Rabsacova.

19 To když uslyšel král Ezechiáš, roztrhl roucho své, a oděv se žíní, všel do domu Hospodinova. ²A poslal Eliakima správce domu, a Sobnu písaře, i starší z kněží, oblečené v žíně, k Izaiášovi proroku, synu Amosovu. ³Kterí řekli jemu: Toto praví Ezechiáš: Den úzkosti a útržek i rouhání je den tento; přiblížil se plod

k vyjítí, ale není síly při rodiče. ⁴ Ó by slyšel Hospodin Bůh tvůj všechna slova Rabsacova, jehož poslal král Assyrský pán jeho, aby utrhál Bohu živému, aby pomstil Hospodin Bůh tvůj těch slov, která by slyšel. Proto pozdvihni modlitby své za tento ostatek, který se nalézá. ⁵ A tak přišli služebníci krále Ezechiáše k Izaiášovi. ⁶ Jimž odpověděl Izaiáš: Toto povíte pánu svému: Takto praví Hospodin: Nestrachuj se slov těch, která jsi slyšel, jimiž se mi rouhali služebníci krále Assyrského. ⁷ Aj, já pustím na něho vítr, aby uslyše pověst, navrátil se do země své, a učiním to, že padne od meče v zemi své. ⁸ Rabsace pak navrátiv se, našel krále Assyrského, jak dobývá Lebna; neboť uslyšel (pročež odtrhl od Lachis), ⁹ Uslyšel, pravím, o Tirhákovi králi Mouřeninském, jak pravili: Aj, teď táhne, aby bojoval s tebou. A navrátil se, a však poslal jiné posly k Ezechiášovi s těmito slovy: ¹⁰ Takto povíte Ezechiášovi králi Judskému, řkouce: Nechtě tebe nesvádí Bůh tvůj, v němž ty doufáš, říkáje: Nebude dán Jeruzalém v ruku krále Assyrského. ¹¹ Aj, slyšels, co činili králové Assyřtí všem zemím, pohubivše je, a ty bys měl být vysvobozen? ¹² Zdali je vysvobodili bohové těch národů, které zahladili otcové moji, totiž Gozana, Charana, Resefa a syny Eden, kteří byli v Telasar? ¹³ Kde je král Emat, a král Arfad, a král města Sefarvaim, Ana i Ava? ¹⁴ Proto vzav Ezechiáš list z ruky poslů, přečetl jej, a vstoupiv do domu Hospodinova, rozvinul jej Ezechiáš před Hospodinem. ¹⁵ A modlil se Ezechiáš před Hospodinem, řka: Hospodine Bože Izraelský, který sedíš nad cherubíny, ty jsi sám Bůh všech království země, ty jsi učinil nebe i zemi. ¹⁶ Nakloň, Hospodine, ucha svého a uslyš; otevři, Hospodine, oči své a pohleď; slyš slova Senacheribova, kterýž poslal k činění útržek Bohu živému. ¹⁷ Tak je, Hospodine, že jsou zkazili králové Assyřtí národy ty i země jejich. ¹⁸ A uvrhli bohy jejich do ohně. Neboť to nebyli bohové, ale dílo rukou lidských, dřevo a kámen, proto zahladili je. ¹⁹ A nyní, Hospodine Bože náš, vysvobod' nás, prosím, z ruky jeho, ať by poznala všechna království země, že jsi ty sám, Hospodine, Bohem. ²⁰ Tedy poslal Izaiáš syn Amosův k Ezechiášovi, řka: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Zač jsi mi se modlil strany Senacheriba krále Assyrského, vyslyšel jsem tě. ²¹ Toto je slovo, které mluvil Hospodin o něm: Pohrdá tebou a posmívá se tobě, králi, panna dcera Sionská, potřásá za tebou hlavou dcera Jeruzalémská. ²² Kohož jsi zhaněl? A komus se rouhal? Proti komu jsi povýšil hlasu a pozdvihl vzhůru oči svých? Však proti svatému Izraelskému. ²³ Skrže posly své utrhál jsi Pánu, a řekl jsi: Ve množství vozů svých vytáhl jsem na hory vysoké, na stráně Libánské, a zpodtínám vysoké cedry jeho, i spanilé jedle jeho, a vejdu do nejzazších příbytků jeho, do lesů a výborných rolí jeho. ²⁴ Já jsem vykopal a pil jsem vody cizí, a vysušil jsem nohama svýma všechny potoky podmaněných. ²⁵ Zdali jsi neslyšel, že již dávno jsem jej učinil, a ode dnů starých jej zformoval? Což tedy nyní přivedl bych jej k zkažení a v hromady rumu, jako jiná města hrazená? ²⁶ Jejichž obyvatelé slabí byli, předěšení a zahanbení, byvše jako bylina polní a zelina vcházející, jako tráva na střeších a jako osení rží zkažené, dříve než by dorostlo obilí. ²⁷ Sedání pak tvé, vycházení tvé i vcházení tvé znám, i vzteklost tvou proti mně. ²⁸ Poněvadž jsi se rozzlobil proti mně a tvé vzpouzení přišlo v uši mé, proto vpustím udici svou v chrčpí tvé a udidla svá do úst tvých, a odvedu tě zase tou cestou, kterou jsi přišel. ²⁹ Toto pak měj, Ezechiáši, za znamení: Že jíte roku prvního to, co se samo rodí, též druhého roku, co samo vzhází, třetího teprv roku sejte a žněte, a štěpujte vinice, a jezte ovoce z nich. ³⁰ Ostatek zajisté domu Judova, který pozůstal, vpustí zase kořeny své hluboce a vydá užitek nahoru. ³¹ Neboť z Jeruzaléma vyjdou ostatkové, a ti, kteří jsou zachováni, z hory Sion. Horlivost Hospodina zástupů učiní to. ³² A proto toto praví Hospodin o králi Assyrském: Nevejde do města tohoto, aniž sem střely vstřelí, aniž se ho zmocní štítonoši, aniž udělají u něho náspu. ³³ Cestou, kterou přitáhl, zase navrátí se, a do města tohoto nevejde, praví Hospodin. ³⁴ Neboť chránit budu města tohoto, abych je zachoval pro sebe a pro Davida služebníka svého. ³⁵ Tedy stalo se té noci, že vyšel anděl Hospodinův a zbil ve vojsku Assyrském sto osmdesáte pět tisíců. A vstali ráno, a aj, všichni mrtví. ³⁶ Pročež odjel a utekl Senacherib král Assyrský, a navrátiv se, bydlil v Ninive. ³⁷ A stalo se, když se klaněl v chrámě Nizrocha boha svého, že Adramelech a Sarasar, synové jeho, zabili jej mečem, a sami utekli do země Ararat. A kraloval Esarchaddon syn jeho místo něho.

20 V těch dnech roznemohl se Ezechiáš až k smrti. A přišel k němu Izaiáš syn Amosův prorok, a řekl jemu: Toto praví Hospodin: Zřed dům svůj, neboť umřeš a nebudeš živ. ² A obrátil tvář svou k stěně, a modlil se Hospodinu, řka: ³ Prosím, ó Hospodine, rozpomeň se nyní, že jsem stále chodil před tebou v pravdě a v srdci upřímném, a že jsem to činil, co dobrého je před očima tvýma. A plakal Ezechiáš pláčem velikým. ⁴ Ještě pak Izaiáš nebyl vyšel do púl síně, když se k němu stalo slovo Hospodinovo, řkoucí: ⁵ Navrať se a rei Ezechiášovi vůdci lidu mého: Toto praví Hospodin Bůh Davida otce tvého: Slyšel jsem modlitbu tvou, a viděl jsem slzy tvé; aj, já uzdravím tě, třetího dne vstoupíš do domu Hospodinova. ⁶ A přidám ke dnům tvým patnáct let, a z ruky krále Assyrského vysvobodím tě, i město toto, a chránit budu města tohoto, pro sebe a pro Davida služebníka svého. ⁷ A řekl Izaiáš: Vezměte hroudu suchých fíků. Kterou vzavše, přiložili na vřed, i uzdraven jest. ⁸ Řekl pak Ezechiáš Izaiášovi: Jaké bude znamení toho, že mne uzdraví Hospodin, a že půjdu třetího dne do domu Hospodinova? ⁹ Odpověděl Izaiáš: Toto bude tobě znamení od Hospodina, že Hospodin učiní věc tuto, kterou mluvil: Chceš-li, aby postoupil dále stín o deset stupňů, anebo navrátil se zpátky o deset stupňů?

¹⁰ Odpověděl Ezechiáš: Snáze může stín postoupit dolů o deset stupňů. Nechci, ale nechť zase postoupí stín zpátky o deset stupňů. ¹¹ Volal tedy Izaiáš prorok k Hospodinu, a navrátil stín po stupních, po nichž sešel na hodinách slunečných Achasových, zpátky o deset stupňů. ¹² Toho času poslal Berodach Baladan syn Baladanův, král babylonský, list a dary Ezechiášovi; neboť slyšel, že nemocen byl Ezechiáš. ¹³ A vyslyšel je Ezechiáš a ukázal jim všechny schrány klenotů svých, stříbra a zlata i vonných věcí, a olej nejvýbornější, taktéž dům zbroje své, a cokoli mohlo nalezeno být v pokladech jeho. Ničeho nebylo, čeho by jim neukázal Ezechiáš v domě svém i ve všem panství svém. ¹⁴ Proto přišel prorok Izaiáš k králi Ezechiášovi, a řekl jemu: Co pravili ti muži? A odkud přišli k tobě? Odpověděl Ezechiáš: Ze země daleké přišli, z Babylona. ¹⁵ A řekl: Co viděli v domě tvém? Odpověděl Ezechiáš: Všechno, co je v domě mém, viděli. Ničeho není v pokladech mých, čeho bych jim neukázal. ¹⁶ Ale Izaiáš řekl Ezechiášovi: Slyš slovo Hospodinovo. ¹⁷ Aj, dnové přijdou, v nichž odneseno bude do Babylona, cokoli je v domě tvém a cokoli nachovali otcové tvoji až do tohoto dne; nezůstane ničeho, praví Hospodin. ¹⁸ Syny také tvé, kteří pojdou z tebe, které ty zplodíš, poberou a budou komorníci při dvoru krále babylonského. ¹⁹ Tedy řekl Ezechiáš Izaiášovi: Dobré je slovo Hospodinovo, které jsi mluvil. Řekl ještě: Ovšem, že je dobré, jestliže pokoj a pravda bude za dnů mých. ²⁰ O jiných pak činech Ezechiášových, i vší síle jeho, a kterak udělal rybník, a vodu po rourách uvedl do města, zapsáno je v knize o králích Judských. ²¹ A usnul Ezechiáš s otci svými a kraloval Manasses syn jeho místo něho.

21 Ve dvanácti letech byl Manasses, když počal kralovat, a kraloval padesát a pět let v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Chefziba. ² A činil to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, podle ohavnosti těch národů, které Hospodin vyplenil před syny Izraelskými. ³ Neboť převrátiv se, zbudoval zase výsosti, které byl zkazil Ezechiáš otec jeho, a vystavěl oltáře Bálovi, a vysadil háj, tak jako byl učinil Achab král Izraelský. A klaněje se všemu vojsku nebeskému, ctil je. ⁴ Vzdělal také oltáře v domě Hospodinově, o němž byl řekl Hospodin: V Jeruzalémě položím jméno své. ⁵ Nadto nadělal oltářů všemu vojsku nebeskému, v obou síních domu Hospodinova. ⁶ Syna také svého provedl skrze oheň, a věstil budoucnost, s hadačstvím zacházel, zaklínače a čarodějníky zřídil, a velmi mnoho zlého činil před očima Hospodinovýmá, popouzeje ho. ⁷ Postavil také rytinu háje, kterou byl udělal v domě, o kterém byl řekl Hospodin k Davidovi a Šalomounovi synu jeho: V domě tomto a v Jeruzalémě, který jsem vyvolil ze všech pokolení Izraelských, položím jméno své na věky, ⁸ Aníž více dopustím, aby se pohnula noha Izraele ze země, kterou jsem dal otcům jejich, jen budou-li skutečně dbát všeho, co jsem jim přikázal, a všeho zákona, který jim vydal Mojžíš služebník můj. ⁹ Ale neuposlechli; neboť je svedl Manasses, tak že činili horší věci, nežli ty národy, které vyplenil Hospodin od tváře synů Izraelských, ¹⁰ Ačkoli mluvil Hospodin skrze služebníky své proroky, řka: ¹¹ Protože činil Manasses král Judský ohavnosti tyto a páchal horší věci nad všechno, co činili Amorejští, kteří byli před ním, a že přivedl i Judu k hřešení skrze ukýdané bohy své, ¹² Proto řekl Hospodin Bůh Izraelský: Aj, já uvedu zlé věci na Jeruzalém a na Judu, aby každému slyšícímu o tom znělo v obou uších jeho. ¹³ Neboť vztáhnu na Jeruzalém šňůru Samařskou a závaží domu Achabova, a vytřu Jeruzalém, jako vytírá někdo misku, a vytřenou překlolí ji. ¹⁴ A opustím ostatky dědictví svého a vydám je v ruku nepřátel jejich a budou v loupež a v rozchvátání všem nepřátelům svým, ¹⁵ Protože činili to, co je zlého před očima mýma, a popouzeli mne od toho dne, jak vyšli otcové jejich z Egypta, až do dnešního dne. ¹⁶ Ano i krve nevinné vylil Manasses velmi mnoho, tak že naplnil Jeruzalém od jednoho konce k druhému, kromě hříchu svého, kterým přivedl k hřešení Judu, aby činili, co zlého je před očima Hospodinovýmá. ¹⁷ O jiných pak činech Manassesových, a cokoli činil, i hřích jeho, kterým zhřešil, zapsáno je v knize o králích Judských. ¹⁸ A usnul Manasses s otci svými, a pohřben je v zahradě domu svého, v zahradě Uzy, a kraloval Amon syn jeho místo něho. ¹⁹ Ve dva a dvaceti letech byl Amon, když počal kralovat, a kraloval dvě léta v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Mesullemet, dcera Charus z Jateba. ²⁰ I ten činil to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, jako činil Manasses otec jeho. ²¹ A chodil po vší cestě, po níž chodil otec jeho. Sloužil také ukýdaným bohům, jimž sloužíval otec jeho, a klaněl se jim, ²² Opustiv Hospodina Boha otců svých, aníž chodil po cestě Hospodinově. ²³ Spikli se pak služebníci Amonovi proti němu a zamordovali jej v domě jeho. ²⁴ Tedy pobil lid země všechny ty, kteří se byli spikli proti králi Amonovi, a ustanovil lid země krále Joziáše syna jeho místo něho. ²⁵ O jiných pak činech Amonových, které činil, zapsáno je v knize o králích Judských. ²⁶ A pochoval ho lid v hrobě jeho v zahradě Uzy, a kraloval Joziáš syn jeho místo něho.

22 V osmi letech byl Joziáš, když počal kralovat, a kraloval jedno a třicet let v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Jedida, dcera Adaiášova z Baskat. ² Ten činil to, co pravého je před očima Hospodinovýmá, chodě po vší cestě Davida otce svého, a neuchyluje se napravo ani nalevo. ³ Stalo se pak osmnáctého léta krále Joziáše, že poslal král Safana syna Azaliášova, syna Mesullamova, písaře, do domu Hospodinova, řka: ⁴ Jdi k Helkiášovi knězi nejvyššímu, ať sečtou peníze, které jsou vneseny do domu Hospodinova, které sebrali

strážní prahu od lidu. ⁵A at je dají v ruce řemeslníků představených nad dílem domu Hospodinova, aby je obraceli na dělníky, kteří dělají dílo v domě Hospodinově, k opravení zbořenin domu, ⁶Totíž na tesaře a stavitele a zedníky, též aby jednali dříví a tesané kamení k opravování domu. ⁷A však at počtu nečiní z peněz, které se dávají v ruce jejich; neboť věrně dělat budou. ⁸A řekl Helkiáš kněz nejvyšší Safanovi písaři: Knihu zákona nalezl jsem v domě Hospodinově. A dal Helkiáš knihu tu Safanovi, který četl v ní. ⁹Přišel pak Safan písař ke králi, a oznamuje králi tu věc, řekl: Sebrali služebníci tvoji peníze, které se našly v domě Páně, a dali je v ruce řemeslníků představených nad dílem domu Hospodinova. ¹⁰Oznámil také Safan písař králi, řka: Knihu mi dal Helkiáš kněz. A četl ji Safan před králem. ¹¹A když slyšel král slova knihy zákona, roztrhl roucho své. ¹²A rozkázal král Helkiášovi knězi a Achikamovi synu Safanovu a Achborovi synu Michaia a Safanovi písaři a Asaiášovi služebníku královskému, řka: ¹³Jděte, poradte se s Hospodínem o mne i o lid a o všeho Judu ze strany slov knihy této, která je nalezena; neboť veliký je hněv Hospodinův, který rozpálen je proti nám, protože otcové naši neposlouchali slov knihy této, aby činili všechno tak, jak je nám zapsáno. ¹⁴Tedy šli Helkiáš kněz a Achikam a Achbor a Safan a Asaia k Chuldě prorokyni, manželce Salluma, syna Tekue, syna Charchas, strážného nad rouchem; neboť bydlila v Jeruzalémě na druhé straně. A mluvili s ní. ¹⁵Která řekla jim: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Povězte muži, který vás poslal ke mně: ¹⁶Takto praví Hospodin: Aj, já uvedu zlé věci na místo toto a na obyvatele jeho, všechna slova knihy té, kterou četl král Judský, ¹⁷Protože mne opustili a kadili bohům cizím, aby mne popouzeli všelijakým dílem rukou svých. Z té příčiny rozpálila se prchlivost má na místo toto, aniž bude uhašena. ¹⁸Králi pak Judskému, který vás poslal, abyste se tázali Hospodina, takto povíte: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský o slovech těch, která jsi slyšel: ¹⁹Poněvadž obměkčeno je srdce tvé, a ponížils se před tváří Hospodinovou, když jsi slyšel, které věci jsem mluvil proti místu tomuto, a proti obyvatelům jeho, že má přijít v pustinu a ve zlořečení, a roztrhl jsi roucho své a plakals přede mnou, i já také uslyšel jsem tě, praví Hospodin. ²⁰Proto, aj, já připojím tě k otcům tvým, a pochován budeš v hrobech svých v pokoji, aby neviděly oči tvé ničeho z toho zlého, které přivedu na místo toto. A oznámili králi tu řeč.

23 Tedy poslav král, aby se shromáždili k němu všichni starší Judští a Jeruzalémští, ²Vstoupil král do domu Hospodinova a všichni muži Judští, i všichni obyvatelé Jeruzalémští s ním, i kněží a proroci, a všecken lid od malého až do velikého, i četl, aby všichni slyšeli všechna slova knihy smlouvy, která byla nalezena v domě Hospodinově. ³Potom stoje král na místě vyšším, učinil smlouvu před Hospodínem, že bude následovat Hospodina a dbát přikázání jeho i svědectví jeho a ustanovení jeho, vším srdcem svým a vši duší svou, a plnit slova smlouvy té, která jsou zapsána v knize té. Ke kteréžto smlouvě i všecken lid přistoupil. ⁴A přikázal král Helkiášovi knězi nejvyššímu a kněžím nižším i strážným prahu, aby vymetali z chrámu Hospodinova všechny nádoby, které udělány byly Bálovi a háji, i všemu vojsku nebeskému. Který popáliv je vně za Jeruzalémem na poli Cedron, vnesl prach jejich do Bethel. ⁵Zrušil také kněží, které byli ustanovili králové Judští, aby kadivali na výsostech v městech Judských a vůkol Jeruzaléma; tak podobně i ty, kteří kadivali Bálovi, slunci, měsíci a planetám i všemu vojsku nebeskému. ⁶Vyvezl také háj z domu Hospodinova ven z Jeruzaléma ku potoku Cedron a spálil jej u potoka Cedron a setřel na prach; ten pak prach vysypal na hroby synů toho lidu. ⁷Domky také sodomářů hanebných zkažil, kteří byli při domě Hospodinově, v nichž ženy tkaly stany k háji. ⁸A kázal přivést všechny kněží z měst Judských, a poskrnil výsostí, na nichž kadivali kněží, od Gabaa až do Bersabé. Zkažil také výsostí u bran, které byly u vrat brány Jozue, knížete města, a byly po levé straně vcházejícímu do brány městské. ⁹A však nepřístupovali ti kněží výsostí k oltáři Hospodinovu v Jeruzalémě, ale jídali chleby přesné mezi bratřími svými. ¹⁰Poskrnil také i Tofet, jenž je v údolí syna Hinnom, aby více žádný nevodil syna svého anebo dcery své skrze oheň Molochovi. ¹¹Zahladil také ty koně, které byli postavili králové Judští slunci, kde se vchází do domu Hospodinova, k domu Netanmelecha komorníka, který byl v Parvarim; a vozy slunce spálil ohněm. ¹²Ano i oltáře, které byly na vrchním paláci Achasovu, jichž byli nadělali králové Judští, a oltáře, jichž nadělal Manasses v obou síních domu Hospodinova, pobořil král, a pospíšiv s nimi odtud, dal vysypat prach jejich do potoka Cedron. ¹³Výsosti také, které byly před Jeruzalémem, a které byly po pravé straně hory Olivetské, jichž byl nadělal Šalomoun král Izraelský Astarotovi, ohavnosti Sidonských, a Chámosovi, ohavnosti Moábských, a Melchomovi, ohavnosti synů Ammon, poskrnil král, ¹⁴A potřískal obrazy, háje posekal a místa jejich naplnil kostmi lidskými. ¹⁵Nadto i oltář, jenž byl v Bethel, a výsost, kterou udělal Jeroboám syn Nebatův, který přivedl k hřešení Izraele, i ten oltář i výsost zkažil, a spáliv výsost, setřel ji na prach; spálil i háj. ¹⁶A obrátiv se Joziáš, ušel hroby, které tu na hoře byly, a poslav, pobral kosti z těch hrobů a spálil je na tom oltáři. A tak poskrnil ho podle řeči Hospodinovy, kterou mluvil muž Boží ten, který to předpověděl. ¹⁷A řekl: Jaký je tamten nápis, který vidím? Odpověděli jemu muži města: Hrob muže Božího to je, který přišel z Judstva, předpověděl tyto věci, které jsi učinil při oltáři v Bethel. ¹⁸Tedy řekl: Nechte ho, aniž kdo hýbej kostmi jeho. A vysvobodili kosti jeho s kostmi proroka toho, který byl přišel ze Samari. ¹⁹Též

všechny domy výsostí, které byly ve městech Samařských, jichž byli nadělali králové Izraelští, aby popouzelí Hospodina, zkazil Joziáš, a učinil jim stejně tak, jak byl učinil v Bethel. ²⁰ Zabil také všechny kněží výsostí, kteří tu byli, na oltářích, a páčil kosti lidské na nich. Potom navrátil se do Jeruzaléma. ²¹ Prikázal pak král všemu lidu, řka: Slavte Velikonoce Hospodinu Bohu svému, jak psáno je v knize smlouvy této. ²² Neboť nebyly slaveny takové Velikonoce od času soudců, kteří soudili Izraele, a po všechny dny králů Izraelských a králů Judských. ²³ Osmnáctého léta krále Joziáše slaveny jsou ty Velikonoce Hospodinu v Jeruzalémě. ²⁴ Ano i věštce a hadače, obrazy i ukydané bohy, a všechny ty ohavnosti, co jich bylo viděti v zemi Judské a v Jeruzalémě, vyplenil Joziáš, aby naplnil slova zákona zapsaná v knize, kterou našel Helkiáš kněz v domě Hospodinově. ²⁵ A nebylo jemu podobného krále před ním, který by obrátil se k Hospodinu celým srdcem svým a celou duší svou i všemi mocemi svými podle všeho zákona Mojžíšova, ani po něm nepovstal podobný jemu. ²⁶ A však neodvrátil se Hospodin od prchlivosti hněvu svého velikého, kterou vzbuzen byl hněv jeho proti Judovi, pro všecka popouzení, kterýmiž popouzel ho Manasses. ²⁷ Proto řekl Hospodin: Také i Judu zavrhnou od tváře své, jako jsem zavrhl Izraele, a opovrhnu tím městem, které jsem vyvolil, Jeruzalémem, i tím domem, o němž jsem byl řekl: Jméno mé tam bude. ²⁸ O jiných pak činech Joziášových, a cokoli činil, zapsáno je v knize o králích Judských. ²⁹ Za dnů jeho přitáhl Faraó Nécho král Egyptský proti králi Assyrskému k řece Eufraten. A vytáhl král Joziáš proti němu, a on zabil jej v Mageddo, když ho uzřel. ³⁰ Tedy služebníci jeho vloživše jej mrtvého na vůz, přivezli ho z Mageddo do Jeruzaléma, a pochovali jej v hrobě jeho. A vzal lid země Joachaza syna Joziášova a pomazali ho, i ustanovili králem na místě otce jeho. ³¹ Ve tři a dvaceti letech byl Joachaz, když počal kralovat, a kraloval tři měsíce v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Chamutal, dcera Jeremiášova z Lebna. ³² A činil to, co je zlého před očima Hospodinovými, všechno tak, jak činili otcové jeho. ³³ A svázal ho Faraó Nécho v Ribla, v zemi Emat, když kraloval v Jeruzalémě, a uložil daň na tu zemi, sto centněřů stříbra a centněř zлата. ³⁴ A ustanovil Faraó Nécho za krále Eliakima syna Joziášova, na místo Joziáše otce jeho, a proměnil jméno jeho, aby sloul Joakim. Ale Joachaza vzal, který, když se dostal do Egypta, umřel tam. ³⁵ To pak zlato i stříbro dával Joakim Faraonovi; pročež danil obyvatele země, aby mohl dát stříbro k rozkázání Faraonovu. Od jednoho každého podle toho, jak byl zdaněn, bral stříbro i zlato od lidu země, aby dal Faraonovi Néchovi. ³⁶ V pět a dvaceti letech byl Joakim, když počal kralovat, a jedenáct let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Zebuda, dcera Pedaiova z Ruma. ³⁷ A činil to, co je zlého před očima Hospodinovými, podle všeho, co činili otcové jeho.

24 Za dnů jeho přitáhl Nabuchodonozor král babylonský, i učiněn je Joakim služebníkem jeho na tři léta. Potom odvrátiv se, zprotivil se jemu. ² Proto poslal Hospodin na něj lotříky Kaldejské a lotříky Syrské, i lotříky Moábské a lotříky synů Ammon, poslal je, pravím, na Judu, aby ho zkazili podle řeči Hospodinovy, kterou byl mluvil skrze služebníky své proroky. ³ A jistě podle řeči Hospodinovy to se dělo proti Judovi, aby jej zavrhl od tváře své pro hříchy Manassesovy, podle toho všeho, co byl činil, ⁴ Ano i pro krev nevinnou, kterou vylil, naplniv Jeruzalém krví nevinnou, čehož nechtěl Hospodin prominout. ⁵ O jiných pak věcech Joakimových, a cokoli činil, psáno je v knize o králích Judských. ⁶ A tak usnul Joakim s otci svými, a kraloval Joachin syn jeho místo něho. ⁷ Král pak Egyptský nikdy více nevytáhl ze země své; neboť král babylonský pobral od řeky Egyptské až k řece Eufraten všechno, cokoli měl král Egyptský. ⁸ V osmnácti letech byl Joachin, když počal kralovat, a tři měsíce kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho Nechusta, dcera Elnatanova z Jeruzaléma. ⁹ A činil to, co je zlého před očima Hospodinovými, všechno tak, jak byl činil otec jeho. ¹⁰ Toho času vytáhli služebníci Nabuchodonozora krále babylonského proti Jeruzalému, a obleženo je město. ¹¹ Ano i Nabuchodonozor král babylonský přitáhl proti městu, když služebníci jeho leželi vůkol něho. ¹² Tedy vyšel Joachin král Judský ke králi babylonskému, i s matkou svou i se služebníky, knížaty i komorníky svými, jehož zajal král babylonský léta osmého kralování svého. ¹³ A vynesl odtud všechny poklady domu Hospodinova a poklady domu královského, a ztloukl všecky nádoby zlaté, jichž byl nadělal Šalomoun král Izraelský do domu Hospodinova, jak byl mluvil Hospodin. ¹⁴ Při tom přenesl všechen Jeruzalém a všecka knížata i všechny muže udatné, deset tisíců zajatých, i všechny tesaře a kováře. Žádného nezanechal, kromě chatrných lidí země. ¹⁵ Zavedl také i Joachina do Babylona, a matku jeho i ženy královské i komorníky jeho; silně také země zavedl do vězení z Jeruzaléma do Babylona. ¹⁶ Všech také mužů udatných sedm tisíců, tesařů také a kovářů tisíc, všechny též zmužilé bojovníky zavedl jaté král babylonský do Babylona. ¹⁷ Ustanovil pak král babylonský Mataniáše, strýce jeho, králem místo něho, a změnil mu jméno, aby sloul Sedechiáš. ¹⁸ V jeden a dvaceti letech byl Sedechiáš, když počal kralovat a jedenáct let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Chamutal, dcera Jeremiášova z Lebna. ¹⁹ A činil to, co je zlého před očima Hospodinovými, všechno tak, jak byl dělal Joakim. ²⁰ Neboť se to dělo pro rozhněvání Hospodinovo proti Jeruzalému a Judovi, až je i zavrhl od tváře své. V tom opět zprotivil se Sedechiáš králi babylonskému.

25 Stalo se pak léta devátého kralování jeho, měsíce desátého, v desátý den téhož měsíce, že přitáhl Nabuchodonozor král babylonský se vším vojskem svým k Jeruzalému, a položil se u něho, a zbuvovali proti němu hradbu vůkol. ² A bylo město obleženo, až do jedenáctého léta krále Sedechiáše. ³ V kterémžto roce, devátého dne čtvrtého měsíce, rozmohl se hlad ve městě a neměl chleba lid země. ⁴ A protrženo je město, a všichni muži bojovní utekli noci té skrze bránu mezi dvěma zdmi u zahrady královské; Kaldejší pak leželi okolo města. Ušel také král cestou pouště. ⁵ A honilo vojsko Kaldejské krále a postihli ho na rovinách Jerišských, a všechno vojsko jeho rozprchlo se od něho. ⁶ A tak javše krále, přivedli jej ke králi babylonskému do Ribla, kde učinili o něm soud. ⁷ Syny pak Sedechiášovy zmrdovali před očima jeho. Potom Sedechiáše oslepili, a svázavše ho řetězy ocelovými, zavedli jej do Babylona. ⁸ Potom měsíce pátého, sedmý den téhož měsíce, léta devatenáctého kralování Nabuchodonozora krále babylonského, přitáhl Nebuzardan hejtman nad žoldněři, služebník krále babylonského, do Jeruzaléma. ⁹ A zapálil dům Hospodinův i dům královský, i všechny domy v Jeruzalémě, a tak všechny domy veliké vypálil. ¹⁰ Zdi také Jeruzalémské vůkol pobořilo všechno vojsko Kaldejské, které bylo s tím hejtmanem nad žoldněři. ¹¹ Ostatek pak lidu, který byl zůstal v městě, i přeběhlíky, kteří se byli obrátili ke králi babylonskému, a jiný obecný lid, zavedl Nebuzardan hejtman nad žoldněři. ¹² Jen něco chatrného lidu země zanechal hejtman nad žoldněři, aby byli vinaři a orači. ¹³ Nadto sloupy měděné, které byly v domě Hospodinově, i podstavce, i moře měděné, které bylo v domě Hospodinově, ztloukli Kaldejší, a měď z nich odvezli do Babylona. ¹⁴ Též hrnce, lopaty a nástroje hudební, a kadílnice i všechny nádoby měděné, jimiž sloužili, pobrali. ¹⁵ A nádoby k oharkům a kotlíky, a cokoli zlatého a stříbrného bylo, pobral hejtman nad žoldněři, ¹⁶ Sloupy dva, moře jedno a podstavce, jichž byl nadělal Šalomoun do domu Hospodinova. Nebylo váhy mědi všech těch nádob. ¹⁷ Osmnácti loket byla výška sloupu jednoho, a makovice na něm měděná, kterážto makovice tři lokty vysoká byla, a mřížování i jablka zrnatá na té makovici vůkol; všechno bylo měděné. Takový byl i druhý sloup s mřížováním. ¹⁸ Vzal také týž hejtman nad žoldněři Saraiáše kněze předního, a Sofoniáše kněze nižšího, a tři strážné prahu. ¹⁹ A z města vzal komorníka jednoho, který byl hejtmanem nad muži bojovnými, a pět mužů z těch, jež bývali při králi, kteří nalezeni byli ve městě, a předního spisovatele vojska, který popisoval vojsko z lidu země, a šedesát mužů z lidu země, kteří se našli ve městě. ²⁰ Zjímav tedy je Nebuzardan hejtman nad žoldněři, přivedl je k králi babylonskému do Ribla. ²¹ A pobil je král babylonský, a zmrdoval je v Ribla, v zemi Emat, a tak zaveden je Juda ze země své. ²² Lidu pak, který zůstal v zemi Judské, jehož byl zanechal Nabuchodonozor král babylonský, představil Godoliáše syna Achikama, syna Safanova. ²³ A uslyšeli všichni hejtmané vojska, oni i lid jejich, že postavil za správce král babylonský Godoliáše, a přišli k Godoliášovi do Masfa, totiž Izmael syn Netaniášův a Jochanan syn Kareachův a Saraiáš syn Tanchumeta Netofatského a Jazaniáš syn Machatův, oni i lid jejich. ²⁴ Tedy přísáhl jim Godoliáš i lidu jejich, a řekl jim: Nebojte se služby Kaldejských, zůstaňte v zemi a služte králi babylonskému a dobře vám bude. ²⁵ A stalo se měsíce sedmého, přišel Izmael syn Netaniáše syna Elisamova, ze semene královského, a deset mužů s ním. A zabili Godoliáše, a umřel; tak i Židy i Kaldejské, kteří s ním byli v Masfa. ²⁶ Pročež zdvih se všechen lid, od malého až do velikého, i hejtmané vojsk, utekli do Egypta; neboť se báli Kaldejských. ²⁷ Stalo se také léta třicátého sedmého po zajištění Joachina krále Judského, dvanáctého měsíce, dvacátého sedmého dne téhož měsíce, povýšil Evilmerodach král babylonský toho léta, když počal kralovati, Joachina krále Judského, pustiv ho z žaláře. ²⁸ A mluvil s ním dobrotivě, i stolici jeho postavil nad stolice jiných králů, kteří s ním byli v Babyloně. ²⁹ Změnil též roucho jeho, které měl v žaláři. A jídal vždycky před ním po všechny dny života svého. ³⁰ Neboť vyměřený pokrm ustavičně dáván byl jemu od krále, a to na každý den po všechny dny života jeho.

25:30 Vyměřený pokrm. Zajištění pokrmem z královského stolu, podobně jako v případě Daniela a jeho přátel (Da 1:5).

První Paralipomenon (1. Letopisů)

Úvod

1 Adam, Set, Enos, ² Kainan, Mahalaleel, Járed, ³ Enoch, Matuzalém, Lámech, ⁴ Noé, Sem, Cham a Jáfet. ⁵ Synové Jáfetovi: Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mešech a Tiras. ⁶ Synové pak Gomerovi: Ascenez, Difat a Togorma. ⁷ Synové pak Javanovi: Elisa, Tarsis, Cetim a Rodanim. ⁸ Synové Chamovi: Chus, Mizraim, Put a Kanán. ⁹ A synové Chusovi: Sába, Evila, Sabata, Regma, Sabatacha. Synové pak Regmovi: Sába a Dedan. ¹⁰ Zplodil také Chus Nimroda; ten počal mocným být na zemi. ¹¹ Mizraim pak zplodil Ludim, Ananim, Laabim a Neftuim, ¹² Fetruzim také a Chasluim, (odkudž posli Filistiňští), a Kafturim. ¹³ Kanán pak zplodil Sidona, prvorozeného svého, a Het, ¹⁴ A Jebuzea, Amorea a Gergezea, ¹⁵ A Hevea, Aracea a Sinea, ¹⁶ A Aradia, Samarea a Amatea. ¹⁷ Synové Semovi: Elam, Assur, Arfaxad, Lud, Aram, Hus a Hul, Geter a Mas. ¹⁸ A Arfaxad zplodil Sále, Sále pak zplodil Hebera. ¹⁹ Heberovi pak narodili se dva synové, z nichž jednoho jméno Peleg, protože za dnů jeho rozdělena byla země, jméno pak bratra jeho Jektan. ²⁰ Kterýžto Jektan zplodil Elmodada, Salefa, Azarmota a Járe, ²¹ A Adoráma, Uzala a Dikla, ²² A Ebale, Abimahela a Sebai, ²³ A Ofira, Evila a Jobaba. Všickni ti byli synové Jektanovi. ²⁴ Sem, Arfaxad, Sále, ²⁵ Heber, Peleg, Réhu, ²⁶ Sárug, Náchor, Táre, ²⁷ Abram, ten je Abraham. ²⁸ Synové Abrahamovi: Izák a Izmael. ²⁹ Toto jsou rody jejich: Prvorozený Izmaelův Nabajot, Cedar, Adbeel a Mabsan, ³⁰ Masma, Dumah, Massa, Hadad a Tema, ³¹ Jetur, Nafis a Cedma. Ti jsou synové Izmaelovi. ³² Synové pak Cetury, ženiny Abrahamovy: Ta porodila Zamrana, Jeksana, Madana, Madiana, Jezbocha a Suecha. Synové pak Jeksanovi: Sába a Dedan. ³³ Synové pak Madianovi: Efa, Efer, Enoch, Abida a Helda. Všichni ti synové Cetury. ³⁴ Zplodil tedy Abraham Izáka. Synové pak Izákovi: Ezau a Izrael. ³⁵ Synové Ezau: Elifaz, Rahuel, Jehus, Jhelom a Kore. ³⁶ Synové Elifazovi: Teman, Omar, Sefi, Gatam, Kenaz a syn Tamny, totiž Amalech. ³⁷ Synové Rahuelovi: Nahat, Zára, Samma a Méza. ³⁸ Synové pak Seir: Lotan, Sobal, Sebeon, Ana, Dison, Eser a Dízan. ³⁹ Synové pak Lotanovi: Hori a Homam. Sestra pak Lotanova: Tamna. ⁴⁰ Synové Sobalovi: Alian, Manáhat, Ebal, Sefi a Onam. Synové pak Sebeonovi: Aia a Ana. ⁴¹ Synové Anovi: Dison. A synové Disonovi: Hamran, Eseban, Jetran a Charan. ⁴² Synové Eser: Balaan, Závan a Jakan. Synové Dízonovi: Hus a Aran. ⁴³ Tito pak jsou králové, kteří kralovali v zemi Idumejské, dříve než kraloval který král ze synů Izraelských: Béla syn Beorův, jehož město jméno mělo Denaba. ⁴⁴ A když umřel Béla, kraloval na místě jeho Jobab, syn Záre z Bozra. ⁴⁵ A když umřel Jobab, kraloval místo něho Husam ze země Temanské. ⁴⁶ A když umřel Husam, kraloval místo něho Adad syn Badadův, který porazil Madianské v krajině Moábské; jehož město jméno mělo Avith. ⁴⁷ A když umřel Adad, kraloval na místě jeho Semla z Masreka. ⁴⁸ A když umřel Semla, kraloval místo něho Saul z Rohobot řeky. ⁴⁹ A když umřel Saul, kraloval místo něho Bálanan, syn Achoborův. ⁵⁰ A když umřel Bálanan, kraloval místo něho Adad, jehož město řečené Pahu; jméno pak ženy jeho Mehetabel, dcera Matredy, dcery Mezábovy. ⁵¹ A když umřel Adad, byli vévodové Idumejští: Vévoda Tamna, vévoda Alja, vévoda Jetet, ⁵² Vévoda Olibama, vévoda Ela, vévoda Finon, ⁵³ Vévoda Kenaz, vévoda Teman, vévoda Mabsar, ⁵⁴ Vévoda Magdiel, vévoda Híram. Ti byli vévodové Idumejští.

2 Tito jsou synové Izraelovi: Ruben, Simeon, Léví, Juda, Izachar a Zabulon, ² Dan, Jozef, Benjamin, Neftalím, Gád a Asser. ³ Synové Judovi: Her, Onan a Séla. Ti tři narodili se jemu z dcery Suovy Kananejské. Ale Her, prvorozený Judův, byl zlý před očima Hospodinovými, proto zabil ho. ⁴ Támar pak nevěsta jeho porodila mu Fáresa a Záru. Všech synů Judových pět. ⁵ Synové Fáresovi: Ezron a Hamul. ⁶ Synové pak Záre: Zamri, Etan, Héman, Kalkol a Dára, všech těch pět. ⁷ A synové Zamri: Charmi, vnuk Achar, který zkormoutil Izraele, zhřešiv při věci proklaté. ⁸ Synové pak Etanovi: Azariáš. ⁹ Synové pak Ezronovi, kteří se mu zrodili: Jerachmeel, Ram a Chelubai. ¹⁰ Ram pak zplodil Aminadaba, a Aminadab zplodil Náazona, kníže synů Juda. ¹¹ Náazon pak zplodil Salmona, a Salmon zplodil Bóza. ¹² A Bóz zplodil Obéda, a Obéd zplodil Izai. ¹³ Izai pak zplodil prvorozeného svého Eliaba, a Abinadaba druhého, a Sammu třetího, ¹⁴ Natanaele čtvrtého, Raddaia pátého, ¹⁵ Ozema šestého, Davida sedmého, ¹⁶ A sestry jejich: Sarvii a Abigail. Synové pak Sarvie byli: Abizai, Joáb, Azael, tři. ¹⁷ Abigail pak porodila Amazu, otec pak Amazův byl Jeter Izmaelitský. ¹⁸ Kálef pak syn Ezronův zplodil s Azubou manželkou a s Jeriotou syny. Jehož tyto synové byli: Jeser, Sobab a Ardon. ¹⁹ Když pak umřela Azuba, pojal sobě Kálef Efratu, která mu porodila Hura. ²⁰ A Hur zplodil Uri, a Uri zplodil Bezelele. ²¹ Potom vešel Ezron k dceři Machira otce Galádova, kterou on pojal, když byl v šedesáti letech. A porodila jemu Seguba. ²² Segub pak zplodil Jaira, kterýž měl tři a dvacet měst v zemi Galád. ²³ Neboť vzal Gessurejským a Assyrským vsi Jairovy, i Kanat s městečky jeho, šedesát měst. To všechno pobrali synové

Machirovi, otce Galádova. ²⁴Těž i po smrti Ezronově, když již pojal byl Kálef Efratu, manželka Ezronova Abia porodila jemu také Ashura, otce Tekoa. ²⁵Byli pak synové Jerachmeele prvorozeného Ezronova: Prvorozený Ram, po něm Buna a Oren, a Ozem s Achia. ²⁶Měl také manželku druhou Jerachmeel, jménem Atara. Ta je matka Onamova. ²⁷Byli pak synové Ramovi prvorozeného Jerachmeele: Maaz a Jamin a Eker. ²⁸Těž synové Onamovi byli: Sammai a Jáda. A synové Sammai: Nádab a Abisur. ²⁹Jméno pak manželky Abisurovy Abichail; která porodila jemu Achbana a Molida. ³⁰A synové Nádabovi: Seled a Appaim. Ale umřel Seled bez dětí. ³¹Synové pak Appaimovi: Jesi; a synové Jesi: Sesan; a dcera Sesanova: Achlai. ³²Synové pak Jády, bratra Sammaiova: Jeter a Jonatan. Ale umřel Jeter bez dětí. ³³Synové pak Jonatanovi: Felet a Záza. Ti byli synové Jerachmeelovi. ³⁴Neměl pak Sesan synů, ale dceru. A měl Sesan služebníka Egyptského jménem Jarchu. ³⁵Proto dal Sesan dceru svou Jarchovi služebníku svému za manželku, která porodila mu Attaie. ³⁶Attai pak zplodil Nátana, a Nátan zplodil Zabada. ³⁷Zabad pak zplodil Eflale, a Eflal zplodil Obéda. ³⁸Obéd pak zplodil Jéhu, a Jéhu zplodil Azariáš. ³⁹Azariáš pak zplodil Cheleza, a Chelez zplodil Elasu. ⁴⁰Elasa pak zplodil Sismaie, a Sismai zplodil Salluma. ⁴¹Sallum pak zplodil Jekamiáš, a Jekamiáš zplodil Elisama. ⁴²Synové pak Kálefa, bratra Jerachmeelova: Méša prvorozený jeho. On byl otec Zifejských i synů Marese, otce Hebronova. ⁴³Synové pak Hebronovi: Chóre a Tapuach, a Rekem a Sema. ⁴⁴Sema pak zplodil Rachama otce Jorkeamova, a Rekem zplodil Sammaie. ⁴⁵Syn pak Sammai byl Maon; kterýžto Maon byl otec Betsurských. ⁴⁶Efa také, ženina Kálefova, porodila Chárana a Mozu a Gazeza. A Cháran zplodil Gazeza. ⁴⁷Synové pak Johedai: Regem, Jotam, Gesan, Felet, Efa a Saaf. ⁴⁸S ženinou Maachou Kálef zplodil Sebera a Tirchana. ⁴⁹Porodila pak Saafa otce Madmanejských, Sévu otce Makbenejských a otce Gibejských. Těž dcera Kálefova Axa. ⁵⁰Ti byli synové Kálefovi, syna Hur prvorozeného Efraty: Sobal otec Kariatjeharimských, ⁵¹Salma otec Betlémských, Charef otec čeledi Betgaderských. ⁵²Měl pak syny Sobal otec Kariatjeharimských: Haroe otce obyvatelů dílu Menuchotských. ⁵³A čeledi Kariatjeharimských, Jeterských, Putských, Sumatských a Misraiských. Z těch posli Zaratští a Estaolští. ⁵⁴Synové Salmu: Betlémské, Netofatští, Atarotští z čeledi Joábovy, a Zarští, kteříž užívali dílu Menuchotských, ⁵⁵A čeledi písařů obývajících v Jábezu, Tiratských, Simatských, Suchatských. Ti jsou Cinejští příchozí z Amata, otce čeledi Rechabovy.

3 Tito jsou pak synové Davidovi, kteříž se jemu zrodili v Hebronu: Prvorozený Amnon z Achinoam Jezreelské, druhý Daniel z Abigail Karmelské; ²Třetí Absolon syn Maachy, dcery Tolmai, krále Gessur, čtvrtý Adoniáš, syn Haggit; ³Pátý Sefatiáš z Abitál, šestý Jetram, z Egly manželky jeho. ⁴Šest se mu jich zrodilo v Hebronu, kde kraloval sedm let a šest měsíců; třicet pak a tři kraloval v Jeruzalémě. ⁵Potom tito se jemu zrodili v Jeruzalémě: Sammu, Sobab, Nátan a Šalomoun, čtyři, z Betsabé, dcery Amielovy; ⁶Těž Ibchar, Elisama a Elifelet; ⁷A Noga, Nefeg a Jafia; ⁸A Elisama, Eliada a Elifelet, těch devět. ⁹Všichni ti synové Davidovi krom synů ženin, a Támar sestra jejich. ¹⁰Syn pak Šalomounův Roboám, Abiam syn jeho, Aza syn jeho, Jozafat syn jeho, ¹¹Joram syn jeho, Ochoziáš syn jeho, Joas syn jeho, ¹²Amaziáš syn jeho, Azariáš syn jeho, Jotam syn jeho, ¹³Achas syn jeho, Ezechiáš syn jeho, Manasses syn jeho, ¹⁴Amon syn jeho, Joziáš syn jeho. ¹⁵Synové pak Joziášovi: Prvorozený Jochanan, druhý Joakim, třetí Sedechiáš, čtvrtý Sallum. ¹⁶Synové pak Joakimovi: Jekoniáš syn jeho, Sedechiáš syn jeho. ¹⁷Synové pak Jekoniáše vězně: Salatiel syn jeho. ¹⁸Pak Malkiram, Pedai, Senazar, Jekamia, Hosama a Nedabia. ¹⁹Synové pak Pedaiovi: Zorobábel a Semei. A syn Zorobábelův: Mesullam, Chananiáš, a Selomit sestra jejich. ²⁰Pak Chasuba, Ohel, Berechiáš, Chasadiáš a Jusabchosed, těch pět. ²¹Syn pak Chananiášův: Pelatia a Izaiáš. Synové Refaie, synové Arnanovi, synové Abdiášovi, synové Sechaniovi. ²²A synové Sechaniovi: Semaiáš. A synové Semaiášovi: Chattus, Igal, Bariach, Neriáš a Safat, šest. ²³A syn Neriáše: Elioenai, Ezechiáš a Azrikam, ti tři. ²⁴Těž synové Elioenai: Hodaviáš, Eliasib, Pelaiáš, Akkub, Jochanan, Delaiáš a Anani, těch sedm.

4 Synové Judovi: Fáres, Ezron, Charmi, Hur a Sobal. ²Reaiáš pak syn Sobalův zplodil Jachata, Jachat pak zplodil Ahumai a Laad. To jsou rodovy Zarati. ³A tito z otce Etama: Jezreel, Isma a Idbas; a jméno sestry jejich Zelelfoni. ⁴Faniel pak otec Gedor, a Ezer otec Chusův. Ti jsou synové Hur prvorozeného Efraty, otce Betlémských. ⁵Ashur pak otec Tekoe měl dvě manželky, Chélu a Naaru. ⁶A porodila jemu Naara Achuzama, Hefera, Temana a Achastara. Ti jsou synové Naary. ⁷Synové pak Chéle: Zeret, Jezochar a Etnan. ⁸Kóz pak zplodil Anuba, Hazobeba, a rodiny Acharchele syna Harumova. ⁹Byl pak Jábez slavnější nad bratry své, a matka jeho nazvala jméno jeho Jábez, řkouc: Neboť jsem ho porodila s bolestí. ¹⁰Kterýžto Jábez vzýval Boha Izraelského, řka: Jestliže štědře požehnáš mi, a rozšíříš meze mé, a bude ruka tvá se mnou, a vysvobodíš mne od zlého, abych bolesti netrpěl. A učinil Bůh, zač žádal. ¹¹Chelub pak, bratr Sucha, zplodil Mechiru. On je otec Estonův. ¹²Eston pak zplodil Betrafa, Paseacha a Techinna, otce města Náchas. Ti jsou muži Rechy. ¹³Synové pak Cenezovi: Otoniel a Saraiáš. Synové pak Otonielovi: Chatat. ¹⁴Meonatai pak zplodil Ofru,

Saraiáš pak zplodil Joába, otce bydlících v údolí řemeslníků; neboť tam řemeslníci byli.¹⁵ Synové pak Kálefa, syna Jefonova: Iru, Ela a Naam. Syn pak Ela: Cenez.¹⁶ Synové pak Jehalleleelovi: Zif, Zifa, Tiriáš a Asarel.¹⁷ A synové Ezry: Jeter, Mered, Efer a Jalon. Porodila také Miriama, Sammai a Jezba otce Estemo.¹⁸ Manželka pak jeho Jehudia porodila Jereda otce Gedor, a Hebera otce Socho, a Jekutiele otce Zano. A ti jsou synové Betie dcery Faraonovy, kterou pojal Mered.¹⁹ Synové pak manželky Hodia sestry Nachamovy, otce Cejly: Garmi a Estemo Maachatský.²⁰ Synové pak Simonovi: Amnon, Rinna, Benchanan a Tilon. A synové Jesi: Zochet a Benzochet.²¹ Synové Séla syna Judova: Her otec Lechův, a Lada otec Maresův, a čeledí domu těch, jež dělali díla kmentová v domě Asbea,²² A Jokim a muži Chozeby, Joas a Saraf, kteříž panovali v Moáb, a Jasubi Lechem. Ale ty věci jsou starodávné.²³ To jsou ti hrnčíři, obyvatelé v štěpnicích a ohradách u krále, příčinou díla jeho tam bydlíce.²⁴ Synové Simeonovi: Namuel, Jamin, Jarib, Zára a Saul.²⁵ Sallum syn jeho, Mabsam syn jeho, Masma syn jeho.²⁶ Synové pak Masmovi: Hamuel syn jeho, Zakur syn jeho, Semei syn jeho.²⁷ Ten Semei měl synů šestnáct a dcer šest. Bratři pak jejich neměli mnoho synů, takže vši rodiny jejich nebylo tak mnoho, jako synů Judových.²⁸ Bydlili pak v Bersabé a Molada a v Azarsual,²⁹ A v Bála, v Esem a v Tolad,³⁰ A v Betueli, v Horma a v Sicelechu,³¹ A v Betmarchabot, a v Azarsusim, v Betberi a v Saraim. Ta byla města jejich, dokud kraloval David.³² Vsi také jejich při Etam, Ain, Remmon, Tochen, Asan, pěti městech.³³ A tak všechny vesnice jejich, které byly vůkol těch měst až do Baal, ta byla obydlí jejich podle rodu jejich.³⁴ A Mesobab, Jamlech a Josa syn Amazův;³⁵ A Joel, a Jéhu syn Jozabiáše, syna Saraiášova, syna Azielova;³⁶ A Elioenai, Jákoba, Jesochaiáš, Asaiáš, Adiel a Jesimeel a Benaiáš;³⁷ A Ziza syn Sifi, syna Allonova, syna Jedaiášova, syna Simri, syna Semaiášova.³⁸ Tito ze jména vyčtení ustaveni jsou za knížata v čeledích svých, a čeledi otcovské jejich rozmnožily se náramně.³⁹ A proto brali se, kudy se vchází k Gedor, až k východu po údolí tom, aby hledali pastev dobytku svému.⁴⁰ A našli pastvu hojnou a výbornou, zemi pak prostrannou, bezpečnou a pokojnou, a že z Chama byli ti, kteří bydlili tam před tím.⁴¹ Proto přišedše ti napsaní ze jména ve dnech Ezechiáše krále Judského, pobořili stany jejich a příbytky, které tam nalezeny byli, a zmordovali je, tak že jich do tohoto dne není, a sami se usadili místo nich; neboť měli tu pastvu dobytku svému.⁴² Někteří pak z těch synů Simeonových odebrali se na horu Seir, mužů pět set, jichž Pelatia, Neariáš, Refaiáš a Uziel, synové Jesi, byli vůdcové.⁴³ A vyplnili ostatek těch, kteří ušli z Amalechitských, a bydlili tam až do tohoto dne.

5 Synové pak Rubenovi, prvorozeného Izraelova: (neboť on byl prvorozený, ale když poskvrnil lože otce svého, dáno je jeho prvorozenství synům Jozefovým, syna Izraelova, avšak jemu není přičteno prvorozenství.² Neboť Judas byl nejsilnější z bratrů svých a kníže mezi nimi, ale prvorozenství Jozefovi náleželo).³ Synové, pravím, Rubenovi, prvorozeného Izraelova: Enoch, Fallu, Ezron a Charmi.⁴ Synové Joelovi: Semaiáš syn jeho, Gog syn jeho, Semei syn jeho;⁵ Mícha syn jeho, Reaiáš syn jeho, Bál syn jeho;⁶ Béra syn jeho, jehož odvedl Tiglatfalazar král Assyřský. Ten byl knížetem pokolení Rubenova.⁷ Bratři pak jeho po čeledích jejich, když vyčtení byli po rodinách svých, knížetem byl Jehiel a Zachariáš.⁸ A Béla syn Azaza, syna Semy, syna Joelova. Ten bydlil v Aroer až do Nébo a Balmeon.⁹ Potom i na východ bydlil, až kudy se vchází na poušť od řeky Eufrates; neboť stáda jejich rozmnožila se v zemi Galádské.¹⁰ Pročež ve dnech Saulových bojovali s Agarenskými, kteří poraženi jsou od ruky jejich. A tak bydlili ve stanech jejich po vši krajině východní země Galádské.¹¹ Synové pak Gádovi naproti nim bydlili v zemi Bázan, až do Sálechy.¹² Joel byl kníže jejich, a Safan druhý. Ale Janai a Safat v Bázan zůstali.¹³ Bratři pak jejich po domech otců svých: Michael, Mesullam, Seba, Jorai, Jachan, Zia, Heber, těch sedm.¹⁴ (Ti byli synové Abichailovi, synové Hurovi, synové Jaroachovi, synové Galádovi, synové Michaelovi, synové Jesusovi, synové Jachdovi, synové Buzovi.)¹⁵ Též Ahi syn Abdiele, syna Gunova, kníže v domě otců jich.¹⁶ A bydlili v Galád, v Bázan a v vesnicích jeho a ve všech předměstích Sáron, až do hranic jejich.¹⁷ Všichni tito vyčtení byli ve dnech Jotama krále Judského a ve dnech Jeroboáma krále Izraelského.¹⁸ Synů Rubenových a Gádových a polovice pokolení Manassesova, mužů silných, nosících štít a meč, a natahujících lučiště, a umělých v bitvě, čtyřicet a čtyři tisíce, sedm set a šedesát vycházejících k boji.¹⁹ A bojovali s Agarenskými, Iturejskými, Nafejskými a Nodabskými.²⁰ A měli pomoc proti nim. A dáni jsou v ruku jich Agarenové i všechno, co měli. Neboť k Bohu volali v boji a vyslyšel je, neboť doufali v něho.²¹ A zajali stáda jejich, velbloudů jejich padesát tisíců, a dobytka dvě stě a padesát tisíců, a oslů dva tisíce, a lidí sto tisíc osob.²² Zraněných také množství padlo, neboť od Boha byla porážka ta. A bydlili na místě jejich až do přestěhování svého.²³ Synové pak polovice pokolení Manassesova bydlili v té zemi od Bázanu až do Balhermon i Sanir, totiž hory Hermon; neboť i oni rozmnoženi byli.²⁴ Tato pak byla knížata v domě otců jejich: Efer, Jesi, Eliel, Azriel, Jeremiáš, Hodaviáš a Jachdiel, muži udatní a silní, muži slovatní, knížata domu otců svých.²⁵ Ale když přestoupili proti Bohu otců svých, a smilnili, následující bohů národů země té, které shladil Bůh od tváři jejich:²⁶ Vzbudil Bůh Izraelský ducha Fule krále Assyřského

a ducha Tiglatfalazara krále Assyrského, který přenesl pokolení Rubenovo a Gádovo a polovici pokolení Manassesova a dovedl je do Chelach a do Chabor, až do Hara a k řece Gozan až do dnešního dne.

6 Synové Lévi: Gerson, Kahat a Merari. ² Synové pak Kahat: Amram, Izar, Hebron a Uziel. ³ Synové pak Amramovi: Aron, Mojžíš, a Maria. Synové pak Aronovi: Nádab, Abiu, Eleazar a Itamar. ⁴ Eleazar zplodil Fínsa, Fíns zplodil Abisua. ⁵ Abisua pak zplodil Bukki, Bukki pak zplodil Uzi. ⁶ Uzi pak zplodil Zerachiáše, Zerachiáš pak zplodil Meraiota. ⁷ Meraiot zplodil Amariáše, Amariáš pak zplodil Achitoba. ⁸ Achitob pak zplodil Sádocha, Sádoch pak zplodil Achimaasa. ⁹ Achimaas pak zplodil Azariáše, Azariáš pak zplodil Jochanana. ¹⁰ Jochanan pak zplodil Azariáše. On užíval kněžství v domě, jež vystavěl Šalomoun v Jeruzalémě. ¹¹ Zplodil pak Azariáš Amariáše, Amariáš pak zplodil Achitoba. ¹² Achitob zplodil Sádocha, Sádoch pak zplodil Salluma. ¹³ Sallum pak zplodil Helkiáše, Helkiáš pak zplodil Azariáše. ¹⁴ Azariáš pak zplodil Saraiáše, Saraiáš pak zplodil Jozadaka. ¹⁵ Jozadak pak odšel, když převedl Hospodin Judu a Jeruzalém skrze Nabuchodonozora. ¹⁶ Synové Lévi: Gerson, Kahat a Merari. ¹⁷ Tato pak jsou jména synů Gersomových: Lebni a Semei. ¹⁸ Synové pak Kahat: Amram, Izar, Hebron a Uziel. ¹⁹ Synové Merari: Moholi a Musi. A tak ty jsou čeledi Levitů po otcích jejich. ²⁰ Gersomovi: Lebni syn jeho, Jachat syn jeho, Zimma syn jeho, ²¹ Joach syn jeho, Iddo syn jeho, Zára syn jeho, Jetrai syn jeho. ²² Synové Kahat: Aminadab syn jeho, Chóre syn jeho, Assir syn jeho, ²³ Elkána syn jeho, a Abiazaf syn jeho, Assir syn jeho, ²⁴ Tachat syn jeho, Uriel syn jeho, Uziáš syn jeho, Saul syn jeho. ²⁵ Synové pak Elkánovi: Amasai a Achimot. ²⁶ Elkána: Synové Elkánovi: Zofai syn jeho, a Nachat syn jeho, ²⁷ Eliab syn jeho, Jerocham syn jeho, Elkána syn jeho. ²⁸ Synové pak Samuelovi: Prvorozený Vasni a Abia. ²⁹ Synové Merari: Moholí, Lebni syn jeho, Semei syn jeho, Uza syn jeho, ³⁰ Sima syn jeho, Aggia syn jeho, Azaiáš syn jeho. ³¹ Tito jsou pak, které ustanovil David ke zpívání v domě Hospodinově, když tam postavena truhla, ³² Kteří přísluhovali před příbytkem stánku úmluvy zpíváním, dokud nevystavěl Šalomoun domu Hospodinova v Jeruzalémě, a stáli podle pořadí svého v přísluhování svém. ³³ Tito jsou pak, kteří stáli, i synové jejich, ze synů Kahat: Héman kantor, syn Joele, syna Samuelova, ³⁴ Syna Elkánova, syna Jerochamova, syna Elielova, syna Tohu, ³⁵ Syna Sufova, syna Elkánova, syna Machatova, syna Amasai, ³⁶ Syna Elkánova, syna Joelova, syna Azariášova, syna Sofoniášova, ³⁷ Syna Tachatova, syna Assirova, syna Abiazafova, syna Chóre, ³⁸ Syna Izarova, syna Kahatova, syna Lévi, syna Izraelova. ³⁹ A bratr jeho Azaf, který stával po pravici jeho. Azaf pak byl syn Berechiáše, syna Simova, ⁴⁰ Syna Michaelova, syna Baaseiášova, syna Malkiášova, ⁴¹ Syna Etni, syna Záry, syna Adaiova, ⁴² Syna Etanova, syna Zimmova, syna Semeiova, ⁴³ Syna Jachatova, syna Gersomova, syna Lévi. ⁴⁴ Synové pak Merari, bratři jejich, stávali po levici: Etan, syn Kísi, syna Abdova, syna Malluchova, ⁴⁵ Syna Chasabiášova, syna Amaziášova, syna Helkiášova, ⁴⁶ Syna Amzova, syna Bánova, syna Semerova, ⁴⁷ Syna Moholí, syna Musi, syna Merari, syna Lévi. ⁴⁸ Bratři pak jejich Levitové jiní oddáni jsou ke všelijakému přísluhování příbytku domu Božího. ⁴⁹ Ale Aron a synové jeho pálili na oltáři zápalu a na oltáři kadění, při všelijakém přísluhování svatyně svatých, a k očišťování Izraele podle všeho toho, jak přikázal Mojžíš služebník Boží. ⁵⁰ Tito pak jsou synové Aronovi: Eleazar syn jeho, Fíns syn jeho, Abisua syn jeho, ⁵¹ Bukki syn jeho, Uzi syn jeho, Zerachiáš syn jeho, ⁵² Meraiot syn jeho, Amariáš syn jeho, Achitob syn jeho, ⁵³ Sádoch syn jeho, Achimaas syn jeho. ⁵⁴ A tato obydlí jejich, po příbytcích jejich, v mezích jejich, synů Aronových po čeledi Kahatských; neboť jejich byl los. ⁵⁵ A proto dali jim Hebron v zemi Judské a předměstí jeho kolem něho. ⁵⁶ Pole však městská a vsi jejich dali Kálefovi synu Jefonovu. ⁵⁷ Synům pak Aronovým dali z měst Judských města útočištná: Hebron a Lebno a předměstí jeho, a Jeter i Estemo a předměstí jeho, ⁵⁸ A Holon i předměstí jeho a Dabir i předměstí jeho, ⁵⁹ Těž Asan a předměstí jeho a Betsemes a předměstí jeho. ⁶⁰ Z pokolení pak Beniamin: Gaba a předměstí jeho a Allemet i předměstí jeho, i Anatot a předměstí jeho, všech měst jejich třináct měst po čeledích jejich. ⁶¹ Synům též Kahatovým ostatním z čeledi toho pokolení dáno v polovici pokolení Manassesova losem měst deset. ⁶² Synům pak Gersonovým po čeledích jejich v pokolení Izachar a v pokolení Asser a v pokolení Neftalím a v pokolení Manassesovu v Bázan měst třináct. ⁶³ Synům Merari po čeledech jejich v pokolení Ruben a v pokolení Gád a v pokolení Zabulon losem měst dvanáct. ⁶⁴ Dali synové Izraelští Levitům ta města a předměstí jejich. ⁶⁵ A dali je losem v pokolení synů Judových, a v pokolení synů Simeonových, a v pokolení synů Beniaminových, města ta, která jmenovali ze jména. ⁶⁶ A kteří byli z čeledi synů Kahat (byla pak města a hranice jejich v pokolení Efraimovu), ⁶⁷ Těm dali města útočištná: Sichem a předměstí jeho na hoře Efraim a Gázer a předměstí jeho ⁶⁸ A Jekmaam i předměstí jeho a Betoron i předměstí jeho ⁶⁹ Těž i Aialon a předměstí jeho a Getremmon s předměstím jeho. ⁷⁰ A v polovici pokolení Manassesova: Aner a předměstí jeho, Balám a předměstí jeho, čeledím synů Kahat ostatním. ⁷¹ Synům pak Gersonovým v čeledi polovice pokolení Manassesova dali Golan v Bázan s předměstím jeho a Astarot i předměstí jeho. ⁷² V pokolení pak Izachar: Kádes s předměstím jeho, Daberet a předměstí jeho, ⁷³ Rámot také s předměstím jeho a Anem i předměstí jeho. ⁷⁴ V pokolení pak Asser: Masal s předměstím jeho a Abdon i předměstí jeho, ⁷⁵ Těž Hukok s předměstím jeho, Rohob také i předměstí jeho. ⁷⁶ V pokolení

pak Neftalimovu: Kádes v Galilei a předměstí jeho, Hamon a předměstí jeho a Kariataim i předměstí jeho.
⁷⁷ Synům Merari ostatním v pokolení Zabulonovu dali Remmon s předměstím jeho, Tábor a předměstí jeho.
⁷⁸ A za Jordánem u Jericha, k východní straně Jordánu, v pokolení Rubenovu: Bozor na poušti s předměstím jeho a Jasa i předměstí jeho. ⁷⁹ Kedemot také s předměstím jeho a Mefat i předměstí jeho. ⁸⁰ V pokolení pak Gád: Rámot v Galád s předměstím jeho a Mahanaim i předměstí jeho, ⁸¹ A Ezebon s předměstím jeho a Jazer i předměstí jeho.

7 Synové pak Izacharovi: Tola, Fua, Jasub a Simron, čtyři. ² Synové pak Tolovi: Uzi, Refaia, Jeriel, Jachmai, Jipsam, Samuel, knížata po domech otců jejich, pošlí od Toly, muži udatní v pokoleních svých. Počet jejich ve dnech Davidových byl dva a dvacet tisíců a šest set. ³ Synové Uzovi: Izrachiáš. Synové pak Izrachiášovi: Michael, Abdiáš, Joel a Isia, všech pět knížat. ⁴ A s nimi v pokoleních jejich, po čeledích jejich otcovských, mužů válečných třicet šest tisíců; neboť mnoho měli žen a synů. ⁵ Bratři také jejich po všech čeledích Izachar, mužů udatných osmdesát sedm tisíců, všech vyčtených. ⁶ Synové Benjaminovi: Béla, Becher, Jediael, tři. ⁷ Synové pak Bélovi: Ezbon, Uzi, Uziel, Jerimot a Iri, pět knížat čeledí otcovských, muži udatní; načteno jich dva a dvacet tisíců, třicet a čtyři. ⁸ Potom synové Becherovi: Zemira, Joas, Eliezer, Elioenai, Amri, Jeremot, Abiáš, Anatot a Alemet, všickni synové Becherovi. ⁹ Kterých počet po pokoleních jejich, a po knížatech v domě čeledí otcovských, mužů udatných, dvacet tisíců a dvě stě. ¹⁰ Synové také Jediaelovi: Bilan. Synové pak Bilanovi: Jeus, Benjamin, Ahod, Kenan, Zetan, Tarsis a Achisachar. ¹¹ Všech těch synů Jediaelových po knížatech čeledí, mužů udatných, sedmnáct tisíc a dvě stě, vycházejících na vojnu k bitvě, ¹² Kromě Suppim a Chuppim, synů doma zrozených, a Chusim, synů vně zplozených. ¹³ Synové Neftalimovi: Jasiel, Guni, Jezer a Sallum, synové Bály. ¹⁴ Synové Manassesovi: Asriel, kteréhož mu manželka porodila. (Ženina též jeho Syrská porodila Machira, otce Galád. ¹⁵ Machir pak vzal manželku Chuppimovu a Suppimovu, a jméno sestry jeho Maacha.) Jméno pak druhého Salfad, a měl Salfad dcery. ¹⁶ Porodila pak Maacha manželka Machirova syna, kteréhož nazvala Fáres, a jméno bratra jeho Sáres, synové pak jeho Ulam a Rekem. ¹⁷ Synové pak Ulamovi: Bedan. Tito jsou synové Galád syna Machirova, syna Manassesova. ¹⁸ Sestra pak jeho Molechet porodila Ishoda a Abiezera a Machla. ¹⁹ Byli pak synové Semidovi: Achian, Sechem, Likchi a Aniam. ²⁰ Synové pak Efraimovi: Sutelach, a Bered syn jeho, Tachat syn jeho, Elada syn jeho, Tachat syn jeho, ²¹ Těž Zabab syn jeho, Sutelach syn jeho, Ezer a Elad. A zabili je muži Gát, kteří zrozeni byli v zemi té; neboť sestoupili, aby zajali dobytek jejich. ²² Proto kvílel Efraim otec jejich po mnohé dny, a přišli bratři jeho, aby ho těšili. ²³ Potom všel k manželce své, která počala a porodila syna, a nazval jméno jeho Beria, že byl v zármutku pro rodinu svou. ²⁴ Dceru také Seeru, která vystavěla Betoron dolní i horní, a Uzen Seera. ²⁵ A Refacha syna jeho, Resefa, Telecha a Tachana syna jeho, ²⁶ Ladana syna jeho, Amiuda syna jeho, Elisama syna jeho, ²⁷ Non syna jeho, Jozue syna jeho. ²⁸ Vladařství pak jejich a bydlení jejich Bethel s vesnicemi svými, a k východu Náran, a k západu Gázer a vesnice jeho, Sichem s vesnicemi svými, až do Gázy a vesnic jeho. ²⁹ A v místech naproti synům Manassesovým: Betsan s vesnicemi svými, Tanach s vesnicemi svými, Mageddo s vesnicemi svými, Dor s vesnicemi svými. V těch bydlili synové Jozefa syna Izraelova. ³⁰ Synové Asser: Jemna, Jesua, Jesui, Beria, a Serach sestra jejich. ³¹ Synové pak Beriovi: Heber, Melchiel. Onť je otec Birzavitův. ³² Heber pak zplodil Jafleta, Somera, Chotama, a Suu sestru jejich. ³³ Synové pak Jafletovi: Pasach, Bimhal, a Asvat. Ti jsou synové Jafletovi. ³⁴ Synové pak Somerovi: Achi, Rohaga, Jehubba a Aram. ³⁵ Synové pak Helema, bratra jeho: Zofach, Jimna, Seles a Amal. ³⁶ Synové Zofachovi: Suach, Charnefer, Sual, Beri a Jimra, ³⁷ Bezer, Hod, Samma, Silsa, Jitran a Béra. ³⁸ Synové Jeterovi: Jefunne, Fispa a Ara. ³⁹ Synové pak Ulla: Arach, Haniel a Riziáš. ⁴⁰ Všichni ti synové Asser, knížata domů otcovských, vybraní, udatní, přední z knížat, kteří vyčtení do vojska k bitvě, v počtu šest a dvacet tisíc mužů.

8 Benjamin pak zplodil Bélu, prvorozeného svého, Asbele druhého, Achracha třetího, ² Nocha čtvrtého, Rafa pátého. ³ Béla pak měl syny: Addara, Geru, Abiuda, ⁴ Abisua, Námána, Achoacha, ⁵ A Geru, Se-fufana a Churama. ⁶ Ti jsou synové Echudovi, ti jsou knížata čeledí otcovských, bydlících v Gabaa, kteří je uvedli do Manáhat, ⁷ Totiž: Námán, a Achia a Gera. On přestěhoval je; zplodil pak Uza a Achichuda. ⁸ Sacharaim pak zplodil v krajině Moábské, když onen byl propustil je, s Chusimou a Bárrou manželkami svými. ⁹ Zplodil s Chodes manželkou svou Jobaba, Sebia, Mésa a Malkama, ¹⁰ Jehuza, Sachia a Mirma. Ti jsou synové jeho, knížata čeledí otcovských. ¹¹ S Chusimou pak byl zplodil Abitoba a Elpále. ¹² Synové pak Elpálovi: Heber, Misam a Semer. Ten vystavěl Ono a Lod, i vsí jeho. ¹³ A Beria a Sema. Ti jsou knížata čeledí otcovských, bydlících v Aialon; ti zahrnuli obyvatele Gát. ¹⁴ Achio pak, Sasák a Jeremot, ¹⁵ Zebadiáš, Arad a Ader, ¹⁶ Michael, Ispa a Jocha synové Beria. ¹⁷ A Zebadiáš, Mesullam, Chiski, Heber, ¹⁸ Ismerai, Izliáš a Jobab synové Elpálovi. ¹⁹ A Jakim, Zichri a Zabdi. ²⁰ Elienai, Ziletai a Eliel, ²¹ Adaiáš, Baraiáš a Simrat synové

Simej. ²² Ispan a Heber a Eliel, ²³ Abdon, Zichri a Chanan, ²⁴ Chananiáš, Elam a Anatotiaš, ²⁵ Ifdaiáš a Fanuel synové Sasákovi. ²⁶ Samserai, Sechariáš a Ataliáš, ²⁷ Jaresiáš, Eliáš a Zichri synové Jerochamovi. ²⁸ Ta jsou knížata otcovských čeledí po rodinách svých, kterážto knížata bydlila v Jeruzalémě. ²⁹ V Gabaon pak bydlilo kníže Gabaon, a jméno manželky jeho Maacha. ³⁰ A syn jeho prvorozený Abdon, Zur, Cis, Bál a Nádab, ³¹ Ale Gedor, Achio, Zecher. ³² A Miklot zplodil Simea. A ti také naproti bratrům svým bydlili v Jeruzalémě s bratry svými. ³³ Ner pak zplodil Cisa, a Cis zplodil Saule. Saul pak zplodil Jonatu, Melchisua, Abinadaba a Ezbále. ³⁴ Syn pak Jonatův Meribbál, Meribbál pak zplodil Mícha. ³⁵ Synové pak Míchovi: Piton, Melech, Tarea a Achaz. ³⁶ Achaz pak zplodil Jehoadu, Jehoada pak zplodil Alemeta, Azmaveta a Zimru. Zimri pak zplodil Mozu. ³⁷ Moza pak zplodil Bina. Ráfa syn jeho, Elasa syn jeho, Azel syn jeho. ³⁸ Azel pak měl šest synů, jejichž tato jsou jména: Azrikam, Bochrů, Izmael, Seariáš a Abdiáš a Chanan. Všichni ti jsou synové Azelovi. ³⁹ Synové pak Ezeka, bratra jeho: Ulam prvorozený jeho, Jehus druhý, a Elifelet třetí. ⁴⁰ A byli synové Ulamovi muži udatní a střelci umělí, kteří měli mnoho synů a vnuků až do sta a padesáti. Všichni ti byli ze synů Beniaminových.

9 A tak všichni Izraelští sečtení byli, a aj, zapsáni jsou v knize králů Izraelských a Judských, a přeneseni jsou do Babylona pro přestoupení své. ² Ti pak, kteří bydlili dříve ve vladařství svém ve městech svých, totiž Izraelští, kněží, Levítové a Netinejší, ³ Bydlili v Jeruzalémě, ze synů Judových, ze synů Beniaminových, ano i ze synů Efraimových a Manassesových: ⁴ Uttai syn Amiuda, syna Amri, syna Imri, syna Bani, ze synů Fáresových, syna Judova. ⁵ A z čeledi Silonovy: Azaiáš prvorozený a synové jeho. ⁶ A ze synů Zerachových: Jehuel, a příbuzných jejich šest set a devadesát. ⁷ Ze synů pak Beniaminových: Sallu syn Mesullama, syna Hodavia, syna Hasenuova, ⁸ A Ibneáš syn Jerochamův, Ela syn Uzi, syna Michri, a Mesullam syn Sefatiáše, syna Rehuelova, syna Ibniášova. ⁹ Bratři také jejich po pokoleních jejich, devět set padesát a šest; všichni ti muži knížata čeledí po domech otců svých. ¹⁰ Z kněží také Jedaiáš, Jehoiarib a Jachin, ¹¹ Azariáš syn Helkiáše, syna Mesullamova, syna Sádochova, syna Meraiotova, syna Achitobova, kníže v domě Božím. ¹² A Adaiáš syn Jerochama, syna Paschurova, syna Malchiášova, a Masai syn Adiele, syna Jachzery, syna Mesullamova, syna Mesillemitova, syna Immerova. ¹³ A bratři jejich knížata po domech otců svých, tisíc sedm set a šedesát mužů udatných v práci přísluhování domu Božího. ¹⁴ A z Levítů: Semaiáš syn Chasuba, syna Azrikamova, syna Chasabiášova, ze synů Merari. ¹⁵ A Bakbakar Cheres, a Galal, a Mataniáš syn Míchy, syna Zichri, syna Azafova. ¹⁶ A Abdiáš syn Semaiáše, syna Galalova, syna Jedutunova, a Berechiáš syn Asy, syna Elkánova, který přebýval ve vsích Netofatských. ¹⁷ Těž vrátní: Sallum a Akkub, a Talmon, Achiman, i bratři jejich, z nichž byl Sallum kníže. ¹⁸ Který až po dnes v bráně královské stával k východu, tamti pak vrátními byli po houfech synů Lévi. ¹⁹ Ale Sallum syn Chóre, syna Abiazafova, syna Chóre, a bratři jeho z domu otce jeho, Chorejší, nad pracemi přísluhování, střežili prahů při stánku, tak jako otcové jejich nad vojskem Hospodinovým, kteří střežili vchod. ²⁰ Nad kterými Fines syn Eleazarův byl někdy knížetem, a Hospodin byl s ním. ²¹ Zachariáš pak syn Meselemiášův vrátným byl u dveří stánku úmluvy. ²² Všichni ti voleni za vrátné k veřejím, osob dvě stě a dvanáct. Ti ve vsích svých vyčtení jsou, které nařídil David a Samuel vidoucí, pro jejich věrnost, ²³ Aby oni i synové jejich byli při branách domu Hospodinova, v domě stánku po strážích. ²⁴ Po čtyřech stranách byli vrátní, k východu, k západu, k půlnoci a ku poledni. ²⁵ A bratři jejich, po vsích svých bydlící, aby každého sedmého dne časy svými přicházeli s nimi. ²⁶ Neboť Levítové byli pod správou těch čtyř předních vrátných, a byli nad komorami a nad poklady domu Božího, ²⁷ A aby vůkol domu Božího ponocovali; neboť jim poručena stráž, a otvírat každý den ráno. ²⁸ Z těch také ustavení nad nádobami přísluhování; neboť v počtu vnášeli je, a v jistém počtu též vynášeli. ²⁹ Z nichž opět někteří postaveni byli nad nádobami jinými a nade všemi nádobami posvátnými, a nad bělí, vínem, olejem, kadidlem a vonnými věcmi. ³⁰ Někteří také synové kněžští strojili masti z těch vonných věcí. ³¹ Matatiáš pak z Levítů, prvorozený Salluma Choritského, správcem byl těch věcí, které se na pánvi smažily. ³² A ze synů Kahat, z bratrů jejich, byli ustanoveni nad chlebem předložení, aby jej připravovali na každou sobotu. ³³ Z těch také byli zpěváci, přednější z čeledí otcovských mezi Levíty bydlíce, nejsouce zaměstnaní něčím jiným; neboť ve dne i v noci k své povinnosti dostát musili. ³⁴ Ti jsou přední z čeledí otcovských mezi Levíty v čeledích svých, a ti přední jsouce, bydlili v Jeruzalémě. ³⁵ V Gabaon pak bydlili, otec Gabaonitkých Jehiel a jméno manželky jeho Maacha. ³⁶ Syn pak jeho prvorozený Abdon, Zur, Cis, Bál, Ner a Nádab. ³⁷ Ale Gedor, Achio, Zachariáš a Miklot, ³⁸ (Miklot pak zplodil Simam), ti také naproti bratrům svým bydlili v Jeruzalémě s bratry svými. ³⁹ Ner pak zplodil Cisa, a Cis zplodil Saule, Saul pak zplodil Jonatu, Melchisua, Abinadaba a Ezbále. ⁴⁰ Syn pak Jonatův Meribbál, a Meribbál zplodil Mícha. ⁴¹ Synové pak Míchovi: Piton, Melech, Tarea. ⁴² Achaz pak zplodil Járu, Jára pak zplodil Alemeta, Azmaveta a Zimri. Zimri pak zplodil Mozu. ⁴³ Moza pak zplodil Bina. Refaiáš syn jeho, Elasa syn jeho, Azel syn jeho. ⁴⁴ Azel pak měl šest synů, jejichž tato jsou jména: Azrikam, Bochrů, Izmael, Seariáš, Abdiáš a Chanan. Ti jsou synové Azelovi.

10 Když pak bojovali Filistinští s Izraelem, utíkali muži Izraelští před Filistinskými, a padli, zabiti jsouce na hoře Gelboe. ² A stihali Filistinští Saule a syny jeho, a zabili Filistinští Jonatu, Abinadaba a Melchisua, syny Saulovy. ³ A když se zesílila bitva proti Saulovi, trefili na něj střelci s luky, a postřelen je od střelců. ⁴ Proto řekl Saul oděnci svému: Vytrhni meč svůj a probodni mne jím, aby přijdouce ti neobřezanci, nečinili sobě ze mne posměchu. Ale nechtěl oděnc jeho, neboť se bál velmi. A pochytil Saul meč, nalehl na něj. ⁵ Tedy vida oděnc jeho, že umřel Saul, nalehl i on na meč a umřel. ⁶ A tak umřel Saul i tři synové jeho, a všechna čeleď jeho spolu zemřeli. ⁷ Když pak uzřeli všichni muži Izraelští, kteří bydlili za tím údolím, že utekli Izraelští, a že zemřeli Saul i synové jeho, opustivše města svá, též utíkali. A přišli Filistinští a bydlili v nich. ⁸ Potom nazíjtrí přišli Filistinští, aby oloupili pobité. A našli Saule a syny jeho, ležící na hoře Gelboe. ⁹ A svléknuvše ho, vzali hlavu jeho i oděň jeho, a poslali po zemi Filistinské vůkol, aby to ohlášeno bylo modlám jejich i lidu. ¹⁰ Složili také i oděň jeho v chrámě boha svého, hlavu pak jeho přibili v chrámě Dágon. ¹¹ Tedy uslyšavše všichni v Jábes Galád všechno, co učinili Filistinští Saulovi, ¹² Zdvihli se všichni muži silní a vzali tělo Saulovo a těla synů jeho, a přinesli je do Jábes. A pochovavše kosti jejich pod jedním dubem v Jábes, postili se sedm dní. ¹³ A tak umřel Saul pro přestoupení své, jímž byl přestoupil proti Hospodinu, totiž proti slovu Hospodinovu, jehož nedbal, a že se také radil s duchem věštícím, doptáváje se ho, ¹⁴ A nedoptával se Hospodina. Proto zabil jej, a přenesl království na Davida syna Izai.

11 Neboť shromáždívše se všichni Izraelští k Davidovi do Hebronu, řekli: Aj, my kost tvá a tělo tvé jsme. ² Vždyť i předešlých časů, když byl Saul králem, ty jsi vyvodil i přivodil Izraele, a nadto řekl Hospodin Bůh tvůj tobě: Ty pást budeš lid můj Izraelský a ty budeš vévoda nad lidem svým Izraelským. ³ Přišli také všichni starší Izraelští ke králi do Hebronu, a učinil s nimi David smlouvu v Hebronu před Hospodinem. A pomazali Davida za krále nad Izraelem, podle slova Hospodinova skrze Samuele. ⁴ Táhl pak David a všecken lid Izraelský k Jeruzalému (jež bylo Jebus, neboť tam byli Jebuzejští obyvatelé té země). ⁵ A mluvili obyvatelé Jebus Davidovi: Nevejdeš sem. Ale David vzal hrad Sion, to je město Davidovo. ⁶ Neboť byl řekl David: Kdokoli by první porazil Jebusea, bude předním a knížetem. Proto vstoupil nejprve Joáb syn Sarvie, a učiněn je předním. ⁷ Potom bydlil David na tom hradě, pročez nazvali jej městem Davidovým. ⁸ A vystavěl město kolem a kolem, od Mello až do okolku, Joáb pak opravil ostatek města. ⁹ A tak David čím dále tím více prospíval a rostl; neboť Hospodin zástupů byl s ním. ¹⁰ Tito pak jsou přední z udatných, které měl David, kteří se zmužile přičinili s ním o království jeho se vším Izraelem, aby ho za krále vyzdvihli podle slova Hospodinova nad Izraelem. ¹¹ Tento je počet silných, které měl David: Jasobam syn Chachmonův, přední z vůdců. Ten pozdvihl kopí svého proti třem stům a zabil je pojednou. ¹² Po něm též Eleazar syn Dodi Achochitského. On byl jeden z těch tří udatných. ¹³ Ten byl s Davidem v Pasdammim, když se Filistinští sebrali k boji. A byl tu díl rolí poseté ječmenem, a lid byl utekl před Filistinskými. ¹⁴ A zastavili se uprostřed toho dílu, a udrželi jej, porazivše Filistinské. A vysvobodil Hospodin lid vysvobozením velikým. ¹⁵ Ti také tři ze třiceti předních sestoupili ke skále k Davidovi do jeskyně Adulam, když vojsko Filistinských leželo v údolí Refaim. ¹⁶ (Neboť David tehdy bydlil v pevnosti své, a osazený lid Filistinských byl tehdy u Betléma.) ¹⁷ Pohnul se pak David žádostí, a řekl: Ó by mi někdo dal pít vody z cisterny Betlémské, která je u brány. ¹⁸ A proto probívše se ti tři skrze vojsko Filistinských, navázili vody z cisterny Betlémské, která je u brány, a nabravše, přinesli k Davidovi. David pak nechtěl jí pít, ale vyhlil ji v oběť Hospodinu, ¹⁹ A řekl: Nedejž mi toho, Bože můj, abych to učinit měl. Zdali krev mužů těch pít budu, kteří se opovážili života svého? Neboť s opovážením života svého přinesli ji. A nechtěl jí pít. To učinili ti tři silní. ²⁰ Potom Abizai bratr Joábův byl přední mezi třemi, a ten také pozdvihl kopí svého proti třem stům, i pobil je, a byl z těch tří nejslovutnější. ²¹ Z těch tří nad druhé dva jsa nejvzácnější, byl knížetem jejich, a však oněm prvním nebyl rovný. ²² Banaiáš také syn Joiadův, syn muže udatného, velikých činů, z Kabsael, ten zabil dva reky Moábské. Tentýž sestoupiv, zabil lva v jámě, když byl sníh. ²³ Ten také zabil muže Egyptského vysokého pět loktů. A ačkoli měl Egyptský ten v ruce kopí, jako vratidlo tkalcovské, však šel k němu s holí, a vytrhna kopí z ruky Egyptského, zabil jej kopím jeho. ²⁴ To učinil Banaiáš syn Joiadův, kterýž také slovutný byl mezi těmi třemi silnými. ²⁵ A ač byl mezi třiceti slavný, však oněm třem se nevyrovnal. A ustanovil ho David nad drabanty svými. ²⁶ Udatní rytíři také i tito: Azael bratr Joábův, Elchanan syn Dodův Betlémský, ²⁷ Sammot Charodský, Chelez Pelonský, ²⁸ Híra syn Ikeš Tekoitský, Abiezer Anatotský, ²⁹ Sibbechai Chusatský, Ilai Achochský, ³⁰ Maharai Netofatský, Cheleb syn Baany Netofatský, ³¹ Ittai syn Ribai z Gabaa synů Beniaminových, Banaiáš Faratonský, ³² Churai od potoku Gás, Abiel Arbatský, ³³ Azmavet Bacharomský, Eliachba Salbonský, ³⁴ Synové Chasem Gizonského, Jonatan syn Sage Hararského, ³⁵ Achiam syn Sacharův Hararský, Elifal syn Urův, ³⁶ Hefer Mecheratský, Achiáš Pelonský, ³⁷ Chezro Karmelský, Narai syn Ezbai, ³⁸ Joel bratr Nátanův, Mibchar syn Geri, ³⁹ Zelek Ammonsý, Nacharai Berotský, oděnc Joába syna Sarvie, ⁴⁰ Híra Itrejský, Gareb Itrejský, ⁴¹ Uriáš Hetejský, Zabad syn

Achlai,⁴² Adina syn Sizův Rubenský, kníže nad Rubenskými, a s ním jiných třicet,⁴³ Chanan syn Maachův a Jozafat Mitnejský,⁴⁴ Uziáš Asteratský, Sama a Johiel, synové Chotama Aroerského,⁴⁵ Jediael, syn Simri a Jocha bratr jeho Tizejský,⁴⁶ Eliel Machavimský a Jeribai a Josaviáš synové Elnámovi a Itma Moábský,⁴⁷ Eliel a Obéd a Jaasiel z Mezobaia.

12 Tito pak jsou, kteří přišli k Davidovi do Sicelechu, když se ještě kryl před Saulem synem Cis, a ti byli mezi udatnými, pomocníci boje,² Nosíce lučiště, a bojující pravicí i levicí kamením i střelami z lučiště, a byli z bratrů Saulových, z pokolení Benjaminova:³ Kníže Achiezer a Joas, synové Semmaa Gabatského, a Jeziel a Felet, synové Azmavetovi, Beracha, a Jéhu Anatotský,⁴ A Ismaiáš Gabaonitský, silný mezi třiceti, který byl nad třiceti, Jeremiáš, Jachaziel, Jochanan a Jozabad Gederatský,⁵ A Eluzai, Jerimot, Bealiáš, Semariáš, a Sefatiáš Charufský,⁶ Elkána, Isiáš, Azareel, Joezer a Jasobam, Chorejšti,⁷ A Joela a Zebadiáš synové Jerochamovi z Gedor.⁸ Těž i z pokolení Gádova utekli k Davidovi k pevnosti na poušť, muži udatní, muži způsobní k boji, užívající štítu a pavézy, jejichž tváře jako tváři lví, a podobní srnám na horách v rychlosti:⁹ Ezer první, Abdiáš druhý, Eliab třetí,¹⁰ Mismanna čtvrtý, Jeremiáš pátý,¹¹ Attai šestý, Eliel sedmý,¹² Jochanan osmý, Elzabad devátý,¹³ Jeremiáš desátý, Machbannai jedenáctý.¹⁴ Ti byli ze synů Gádových, knížata vojska, jeden nad stem menší, a větší nad tisícem.¹⁵ Ti jsou, kteří přepravili se přes Jordán měsíce prvního, ačkoli se byl vylil ze všech břehů svých, a zahnali všechny z údolí na východ i na západ.¹⁶ Přišli také někteří ze synů Benjaminových a Judových k pevnosti Davidově.¹⁷ A vyšel jim David vstříc, a mluvě, řekl jim: Jestliže z příčiny pokoje jdete ke mně, abyste mi pomáhali, i mé srdce také s vámi se sjednotí; pakli k vyzrazení mne nepřátelům mým (protože není nepravosti při mně), popatř Bůh otců našich a trestej.¹⁸ Duch pak posilnil Amazu předního mezi hejtmany, i řekl: Tobě, ó Davide, a těm, jenž s tebou jsou, synu Izai, pokoj; pokoj tobě, pokoj i pomocníkům tvým. Toběť zajisté pomáhá Bůh tvůj. A tak přijal je David, a postavil je mezi knížaty houfů.¹⁹ Nadto i z pokolení Manassesova odstoupili k Davidovi, když táhl s Filistinskými k boji proti Saulovi, ale nepomáhali jim. Neboť uradivše se, propustili ho zase knížata Filistinská, řkouce: S nebezpečenstvím hrdel našich odstoupil by ku pánu svému Saulovi.²⁰ Takže když táhl do Sicelechu, odstoupili k němu někteří z pokolení Manassesova: Adnach, Jozabad, Jediael, Michael, Jozabad, Elihu, a Zilletai, hejtmané nad tisíci v pokolení Manassesovu.²¹ Ti také pomáhali Davidovi s houfy jeho; neboť udatní byli všichni, pročež byli knížaty v jeho vojsku.²² Anobř každého dne přibývalo jich Davidovi ku pomoci, až bylo vojsko veliké, jako vojsko Boží.²³ Tento pak je počet vévodů způsobných k boji, kteří přišli k Davidovi do Hebronu, aby obrátili království Saulovo k němu podle slova Hospodinova.²⁴ Ze synů Judových, nosících pavézy a kopí, šest tisíc a osm set způsobných k boji.²⁵ Ze synů Simeonových, udatných mužů k boji, sedm tisíc a sto.²⁶ Ze synů Lévi čtyři tisíce a šest set.²⁷ Joiada také vévoda synů Aronových, a s ním tři tisíce a sedm set.²⁸ A Sádoch mládenec rek udatný, a z domu otce jeho knížat dva a dvacet.²⁹ A ze synů Benjaminových, bratrů Saulových tři tisíce; neboť ještě množství jiných drželi stráž domu Saulova.³⁰ Ze synů též Efraimových dvaceti tisíc a osm set. Ti byli rekové udatní, muži slovatní v čeledích otců svých.³¹ Z polovice pak pokolení Manassesova osmnáct tisíc, kteří vyčtení byli ze jména, aby přišli a ustanovili Davida za krále.³² Ze synů také Izacharových, znajících a rozumějících časům, takže věděli, co by měl činit lid Izraelský, knížat jejich dvě stě, a všichni bratří jejich činil podle rčení jejich.³³ Ze synů Zabulon vycházejících na vojnu, vycvičených v bitvě všelijakými nástroji válečnými, padesát tisíc, a ku potýkání se v šiku bez choulostivosti srdce.³⁴ Z Neftalíмова pak pokolení knížat tisíc, a s nimi štítonošů a kopidlníků třicet a sedm tisíc.³⁵ Z pokolení Dan, způsobných k boji, osm a dvacet tisíc a šest set.³⁶ A z pokolení Asserova, kteří způsobní byli k boji a zdatní v šikování se k bitvě, čtyřicet tisíc.³⁷ A ze Zajordání, totiž z Rubenských a Gábských, a z polovice pokolení Manassesova, přišli se všemi nástroji válečnými sto a dvacet tisíc.³⁸ Všichni ti muži bojovní, uměli v šiku, úmyslem upřímým přišli do Hebronu, aby ustanovili Davida za krále nade vším lidem Izraelským. Nýbrž i všichni ostatní Izraelští srdce jednoho byli, aby za krále ustanovili Davida.³⁹ A byli tu s Davidem tři dni, jedouce a pijíce, neboť jim byli připravili bratří jejich.⁴⁰ Ba i ti, kteří jim blízcí byli až k Izachar a Zabulon a Neftalím, přinášeli chleba na oslech a na velbloudech, i na mezcích a na volecích, potravu, mouky, fíků a hroznů sušených, vína, oleje, volů, a ovcí v hojnosti. Neboť radost byla v lidu Izraelském.

13 David pak poradil se s hejtmany nad tisíci, se setníky a se všemi vévody.² A řekl David všemu shromáždění Izraelskému: Jestliže se vám líbí a jestli to od Hospodina Boha našeho, rozešleme posly k bratřím našim pozůstalým do všech zemí Izraelských, a též kněžím a Levítům do měst a předměstí jejich, a necht se shromáždí k nám,³ Abychom zase k nám přivezli truhlu Boha našeho; neboť jsme jí nehledali ve dnech Saulových.⁴ A řeklo všechno množství, aby se tak stalo; neboť líbila se ta věc všemu lidu.⁵ Proto shromáždil David všecken lid Izraelský od Nílu Egyptského, až kudy se vchází do Emat, aby přivezli truhlu Hospodinovu z Kariatjeharim.

⁶ A tak vstoupil David a všechen lid Izraelský do Bála, v Kariatjeharim, které je v Judstvu, aby přenesli odtud truhlu Boha Hospodina, sedícího nad cherubíny, jehož se jméno vzývá. ⁷ A postavili truhlu Boží na nový vůz, vzavše ji z domu Abinadabova, Uza pak a Achio spravovali vůz. ⁸ Ale David a všechen lid Izraelský hráli před Bohem ze vsí síly, ve zpěvech na harfy, na loutny, na bubny, na cymbály a na trouby. ⁹ A když přišli až k humnu Kídon, vztáhl Uza ruku svou, aby pozdržel truhly; neboť uchýlili se volí. ¹⁰ Proto rozhněval se Hospodin na Uzu a zabil jej, protože vztáhl ruku svou k truhle; a umřel tu před Bohem. ¹¹ Tedy zkormoutil se David, protože se Hospodin tak přísně obořil na Uzu. A nazval to místo Perez Uza až do tohoto dne. ¹² A boje se David Boha v ten den, řekl: Kterak mám k sobě přivést truhlu Boží? ¹³ Pročež nepřenesl David truhly k sobě do města Davidova, ale obrátil ji do domu Obededoma Gittejského. ¹⁴ A pozůstala truhla Boží mezi čeledí Obededomovou, v domě jeho po tři měsíce, a požehnal Hospodin domu Obededomovu a všem věcem jeho.

14 Potom poslal Chíram král Tyrský posly k Davidovi, a dříví cedrového a zedníky i tesaře, aby stavěli jemu dům. ² A poznal David, že ho potvrdil Hospodin za krále nad Izraelem a že zvýšil království jeho pro lid svůj Izraelský. ³ Pojal pak David ještě ženy v Jeruzalémě a zplodil David více synů a dcer. ⁴ A tato jsou jména těch, kteří se jemu zrodili v Jeruzalémě: Sammua, Sobab, Nátan a Šalomoun, ⁵ Těž Ibchar, Elisua, Elfelet, ⁶ Za tím Noga, Nefeg, Jafia, ⁷ Elisama, Beeliada a Elifelet. ⁸ V tom uslyšavše Filistiňtí, že by pomazán byl David za krále nade vším Izraelem, vytáhli všichni Filistiňtí hledat Davida. O čemž uslyšav David, vytáhl proti nim. ⁹ Neboť když Filistiňtí přišli a rozprostřeli se v údolí Refaim, ¹⁰ Radil se David s Bohem, řka: Potáhnu-li proti Filistinským a dáš-li je v ruku mou? Odpověděl jemu Hospodin: Táhni, a dám je v ruku tvou. ¹¹ Tedy vtrhli do Balperazim. A porazil je tam David a řekl: Protrhl Bůh nepřátele mé rukou mou, jako vody protrhují břehy. A proto nazváno jméno místa toho Balperazim. ¹² Neboť nechali tam bohů svých. A přikázal David, aby je spálili. ¹³ Ale Filistiňtí sebravše se znovu, rozprostřeli se v tom údolí. ¹⁴ Pročež David radil se opět s Bohem. A řekl jemu Bůh: Nepřistupuj k nim zezadu; odvrát se od nich, abys na ně trefil naproti moruším. ¹⁵ A když uslyšíš, že šustí vrchové moruší, tedy vytáhneš k bitvě; neboť vyšel Bůh před tebou, aby porazil vojska Filistinská. ¹⁶ A učinil David tak, jak mu byl přikázal Bůh, a porazili vojska Filistinská od Gabaon až do Gázera. ¹⁷ A tak rozešla se pověst o Davidovi do všech zemí, a způsobil Hospodin to, že se ho bály všechny národy.

15 Když pak sobě nastavěl domů v městě Davidově a připravil místo pro truhlu Boží a roztáhl jí stánek, ² Tehdy řekl David: Nemá nosit žádný truhly Boží kromě Levitů, ty zajisté vyvolil Hospodin, aby nosili truhlu Boží a aby přísluhovali jemu až na věky. ³ Proto shromáždil David všechen lid Izraelský do Jeruzaléma, aby přenesl truhlu Hospodinovu na místo její, které jí byl připravil. ⁴ Shromáždil také David syny Aronovy a Levity. ⁵ Ze synů Kahat byli Uriel kníže, a bratrů jeho sto a dvacet. ⁶ Ze synů Merari Asaiáš kníže, a bratrů jeho dvě stě a dvacet. ⁷ Ze synů Gersomových Joel kníže, a bratrů jeho sto a třicet. ⁸ Ze synů Elizafanových Semaiáš kníže, a bratrů jeho dvě stě. ⁹ Ze synů Hebronových Eliel kníže, a bratrů jeho osmdesát. ¹⁰ Ze synů Uzielových Aminadab kníže, a bratrů jeho sto a dvanáct. ¹¹ Tedy povolal David Sádocha a Abiataru, kněží, též i Levitů: Uriele, Asaiáše, Joele, Semaiáše, Eliele a Aminadaba, ¹² A řekl jim: Vy jste přední z otcovských čeledí mezi Levity, posvěťte sebe i bratří svých, abyste vnesli truhlu Hospodina Boha Izraelského tu, kde jsem jí připravil. ¹³ Neboť že zpočátku ne vy jste spravovali toho, obořil se Hospodin Bůh náš na nás; neboť jsme ho nehledali náležitě. ¹⁴ A posvětili se kněží i Levítové, aby přenesli truhlu Hospodina Boha Izraelského. ¹⁵ A nesli synové Levitů truhlu Boží, jak byl přikázal Mojžíš, podle slova Hospodinova, na ramenou svých na sochorech. ¹⁶ Řekl také David předním z Levitů, aby ustanovili z bratrů svých zpěváky s nástroji muzickými, loutnami, harfami a činely, aby zvučeli, povyšující hlasu s radostí. ¹⁷ Tak ustanovili Levítové Hémana syna Joelova, a z bratrů jeho Azafa syna Berechiášova, a ze synů Merari bratrů jejich Etana syna Kusaiova. ¹⁸ A s nimi bratry jejich z druhého pořádku: Zachariáše, Béna, Jaaziele, Semiramota, Jechiele, Unni, Eliaba, Benaiáše, Maaseiáše, Mattitiáše, Elifele, Mikneiáše, Obededoma a Jehiele, vrátne. ¹⁹ Neboť zpěváci Héman, Azaf a Etan hráli hlasitě na činelech měděných, ²⁰ A Zachariáš, Aziel, Semiramot, Jechiel, Unni, Eliab, Maaseiáš a Benaiáš na loutnách, při zpěvu vysokém. ²¹ A Mattitiáš, Elifele, Mikneiáš, Obededom, Jehiel a Azaziáš hráli na harfách při zpěvu nízkém. ²² Chenaniáš pak, přední z Levitů nesoucích truhlu, spravoval, jak by nést měli; neboť byl dovedný. ²³ Berechiáš pak a Elkána byli vrátní u truhly. ²⁴ Sebanáš také a Jozafat, Natanael, Amazai, Zachariáš, Benaiáš a Eliezer kněží, troubili na trouby před truhlou Boží; ale Obededom a Jechiáš byli též vrátní u truhly. ²⁵ A tak vypravil se David a starší Izraelští a hejtmané, aby přenesli truhlu smlouvy Hospodinovy z domu Obededomova s veselím. ²⁶ A stalo se, poněvadž Bůh pomáhal Levitům nesoucím truhlu smlouvy Hospodinovy, že obětovali sedm volů a sedm beranů. ²⁷ David pak oděn byl pláštěm kmentovým, taktéž všichni Levítové, kteří nesli truhlu, i zpěváci, i Chenaniáš, správce nesoucích, mezi zpěváky. Měl také

David na sobě efod lněný. ²⁸Tak všechen lid Izraelský provázeli truhlu smlouvy Hospodinovy s plesáním a zvukem trouby, a pozounů a činelů, a hráli na loutny a na harfy. ²⁹Když pak truhla smlouvy Hospodinovy vcházela do města Davidova, Míkol dcera Saulova vyhlédla z okna, a vidouc krále Davida poskakujícího a plesajícího, pohrdla jím v srdci svém.

16 A když přinesli truhlu Boží a postavili ji uprostřed stánku, který jí byl rozbil David, tedy obětovali oběti zápalné a oběti pokojné před Bohem. ²Zatím dokonav David obětování obětí zápalných a pokojných, dal požehnání lidu ve jménu Hospodinovu. ³Rozdělil také všem mužům Izraelským, od muže až do ženy, jednomu každému po pecnu chleba a kusu masa, a vína lahvi. ⁴Potom postavil před truhlou Hospodinovou služebníky z Levitů k připomínání, k vyznávání a k chválení Hospodina Boha Izraelského. ⁵Azaf byl přední a druhý po něm Zachariáš, Jehiel, Semiramot, Jechiel, Mattitiáš, Eliab, Benaiáš, Obededom a Jehiel. Ti na nástrojích, na loutnách a harfách, ale Azaf na činelech hrál. ⁶Benaiáš pak a Jachaziel kněží s troubami byli ustavičně před truhlou smlouvy Boží. ⁷Teprv toho dne ponejprve nařídil David, aby slaven byl Hospodin zpěvem tímto od Azafa a bratří jeho: ⁸Slavte Hospodina, zvěstujte jméno jeho, a oznamujte mezi národy skutky jeho. ⁹Zpívejte a žalmy propěvujte jemu, rozmlouvejte o všech divných skutcích jeho. ¹⁰Chlubte se v svatém jménu jeho, vesel se srdce těch, jež hledají Hospodina. ¹¹Hleďte Hospodina i síly jeho, hledějte tváře jeho ustavičně. ¹²Rozpomínejte se na divné skutky jeho, které činil, na zázraky jeho, i na soudy úst jeho. ¹³Ó símě Izraele, služebníka jeho, ó synové Jákobovi, vyvolení jeho, ¹⁴On je Hospodin Bůh náš, na vsí zemi soudy jeho. ¹⁵Rozpomínejte se ustavičně na smlouvu jeho, na slovo, které přikázal až do tisíce pokolení, ¹⁶Kterou učinil s Abrahamem, a na přísahu jeho Izákovi. ¹⁷A vystavil ji Jákobovi za ustanovení, Izraelovi za smlouvu věčnou, ¹⁸Pravě: Tobě dám zemi Kananejskou za provazec vládařství vašeho, ¹⁹Ačkoli vás byl malý počet a maličko byli jste v ní hostem. ²⁰A přecházeli od národu do národu a z království k jinému lidu. ²¹Nedopustil žádnému ublížit jim, ano i krále pro ně trestal, rka: ²²Nedotýkejte se pomazaných mých a prorokům mým nečinite nic zlého. ²³Zpívejte Hospodinu všechna země, zvěstujte den po dni spasení jeho. ²⁴Vypravujte mezi pohany slávu jeho, a mezi všemi národy divy jeho. ²⁵Neboť veliký je Hospodin a chvályhodný náramně, hroznější nade všechny bohy. ²⁶Všichni zajisté bohové národů jsou modly, Hospodin pak nebesa učinil. ²⁷Sláva a jasnost před ním, síla a veselí na místě jeho. ²⁸Vzdejte Hospodinu čeledi národů, vzdejte Hospodinu slávu i moc. ²⁹Vzdejte Hospodinu čest jména jeho, přineste dary a přijďte před obličej jeho, a sklánějte se před Hospodinem v okrase svatosti. ³⁰Bojte se obličej jeho všichni obyvatelé země, a bude upevněn svět, aby se nepohnul. ³¹Veselit se budou nebesa a plesat bude země, a řeknou mezi pohany: Hospodin kraluje. ³²Zvuk vydá moře i co v něm jest, veselit se bude pole i vše, co je na něm. ³³Tehdy propěvovat bude dříví lesní před Hospodinem, neboť se bere, aby soudil zemi. ³⁴Oslavujte Hospodina, nebo dobrý jest, nebo na věky milosrdenství jeho. ³⁵A rcete: Zachovej nás, Bože spasení našeho, a shromazď nás a vytrhni nás z pohanů, abychom slavili svaté jméno tvé a chlubili se v chvále tvé. ³⁶Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský od věků a až na věky. A řekl všechen lid: Amen i Halelujah. ³⁷A nechal tu David před truhlou smlouvy Hospodinovy Azafa a bratry jeho, aby přísluhovali před truhlou ustavičně podle povinnosti dne každého. ³⁸Těž i Obededoma s bratry jejich, osob šedesát osm, Obededoma, pravím, syna Jedutunova, a Chosi, aby vrátní byli. ³⁹Sádocha také kněze a bratry jeho za kněží nechal před příbytkem Hospodinovým na výsosti, která byla v Gabaon, ⁴⁰Aby obětovali zápaly Hospodinu na oltáři zápalu ustavičně, ráno i večer, podle všeho, co psáno je v zákoně Hospodinově, jež vydal Izraelovi. ⁴¹A s nimi nechal Hémana a Jedutuna a jiných vybraných, kteří vyčtení byli zejména, aby vzdávali chválu Hospodinu, protože na věky trvá milosrdenství jeho. ⁴²Těm také, totiž Hémanovi a Jedutunovi, nechal trub a činelů, aby zvučeli, i jiných nástrojů muziky Boží, syny pak Jedutunovy postavil u vrat. ⁴³A tak rozešel se všechen lid, jeden každý do domu svého; David též navrátil se, aby požehnání dal domu svému.

17 A stalo se, když bydlil David v domě svém, že řekl Nátanovi proroku: Aj, já přebývám v domě cedrovém, truhla pak smlouvy Hospodinovy je pod stanovými plachtami. ²A řekl Nátan Davidovi: Cokoli je v srdci tvém, učiň; neboť Bůh s tebou je. ³Potom té noci stalo se slovo Boží k Nátanovi, řkoucí: ⁴Jdi a rci Davidovi služebníku mému: Toto dí Hospodin: Ne ty stavět mi budeš dům k bydlení, ⁵Poněvadž jsem nebydlil v žádném domě od toho dne, jak jsem vyvedl syny Izraelské, až do dne tohoto, ale procházel jsem se ze stánku do stánku, také i vně kromě příbytku. ⁶Nadto kudykoli jsem chodil se vším Izraelem, zdali jsem slovo řekl kterému ze soudců Izraelských (jimž jsem přikázal, aby pásli lid můj), rka: Proč jste mi nevystavěli domu cedrového? ⁷Proto nyní toto díš služebníku mému Davidovi: Takto praví Hospodin zástupů: Já jsem tě vzal z ovčince, když jsi chodil za stádem, abys byl vévodou lidu mého Izraelského. ⁸A býval jsem s tebou všude, kamkoli ses obrátil, všechny také nepřátele tvé vyhladil jsem před tváří tvou, a učinil jsem jméno veliké, jako jméno vznešených na zemi. ⁹Ano i lidu svému Izraelskému způsobil jsem místo a vštípil jej tu. A bude bydlit na

místě svém a nepohne se více, aniž na něj dotírat budou lidé nešlechtní, jako dříve, ¹⁰ Hned od toho času, jak jsem ustanovil soudce nad lidem svým Izraelským, až jsem ponižil všech nepřátel tvých; nýbrž oznamuji, že Hospodin sám vystaví tobě dům. ¹¹ Neboť když se vyplní dny tvoje, abys šel za otci svými, vzbudím símě tvé po tobě, které bude ze synů tvých, a utvrdím království jeho. ¹² On mi ustaví dům a já utvrdím trůn jeho až na věky. ¹³ Já budu jemu otcem a on mi bude synem, a milosrdenství svého neodejmu od něho, jako jsem je odjal od toho, který byl před tebou. ¹⁴ Ale postavím jej v domě svém a v království svém až na věky, a trůn jeho bude nepohybný až na věky. ¹⁵ Podle všech slov těchto a podle všeho vidění tohoto, tak mluvil Nátan Davidovi. ¹⁶ Tedy všed král David, posadil se před Hospodinem, a řekl: Kdo jsem já, ó Hospodine Bože, a jaký je dům můj, že jsi mne tak zvýšil? ¹⁷ Ba i to jsi za málo u sebe položil, ó Bože, proč jsi mluvil o domu služebníka svého i na dlouhé časy, a popatřil jsi na mne, jako na osobu člověka vzácného, Hospodine Bože. ¹⁸ Což ještě více mluvit má David před tebou o zvelebení služebníka tvého? Ty zajisté znáš služebníka svého. ¹⁹ Hospodine, pro služebníka svého a podle srdce svého činíš velikou věc tuto, abys ve známost uvedl všechny převeliké věci. ²⁰ Hospodine, není tobě rovného, ani není žádného Boha kromě tebe, podle toho všeho, jak jsme slyšali ušima svými. ²¹ Neboť kde je který národ na zemi, jako lid tvůj Izraelský, jehož by Bůh šel, aby vykoupil sobě lid a dobyl sobě jména, čině veliké a hrozné věci, vyháněje před tváří lidu svého, který jsi vykoupil z Egypta, pohany? ²² Zvolil jsi zajisté lid svůj Izraelský sobě za lid až na věky, a ty, Hospodine, sám jsi jejich Bohem. ²³ Nyní tedy, Hospodine, slovo to, jímž jsi mluvil služebníku svému a domu jeho, buď jisté až na věky, a učin tak, jak jsi mluvil. ²⁴ Buď, pravím, jisté, tak aby velebeno bylo jméno tvé až na věky, a říkáno: Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, je Bůh nad Izraelem, a dům Davida služebníka tvého ať je nepohybný před obličejem tvým. ²⁵ Neboť ty, Bože můj, zjevil jsi služebníku svému, že mu ustavíš dům, a proto směl služebník tvůj modlit se před tebou. ²⁶ A tak, ó Hospodine, ty jsi sám Bůh, a mluvil jsi o služebníku svém dobré věci tyto. ²⁷ Nyní tedy ráčil jsi požehnat domu služebníka svého, aby trval na věky před obličejem tvým; neboť jsi ty, Hospodine, požehnal, a bude požehnaný na věky.

18 Stalo se potom, že porazil David Filistinské a pokořil je, a vzal Gát i vesnice jeho z ruky Filistinských. ² Porazil také i Moábské, a učinění jsou Moábsští služebníci Davidovi a dávali jemu plat. ³ Porazil též David Hadarezera krále Soba v Emat, když byl vytáhl, aby opanoval řeku Eufrates. ⁴ A pobral mu David tisíc vozů a sedm tisíc jízdných, a dvacet tisíc mužů pěších, a podřezal David žily všem koňům k vozům. Jen zanechal z nich ke stu vozům. ⁵ Přitáhli pak byli Syrští od Damašku na pomoc Hadarezerovi králi Soba, ale David porazil ze Syrských dva a dvacet tisíc mužů. ⁶ Tedy osadil David Syrii Damašskou. A učinění jsou Syrští služebníci Davidovi, dávající plat; neboť zachovával Hospodin Davida, kamkoli se obrátil. ⁷ Pobral také David stíty zlaté, které měli služebníci Hadarezerovi, a přinesl je do Jeruzaléma. ⁸ Z Tibchat též a z Chun, měst Hadarezerových, nabral David mědi velmi mnoho, ze které potom slil Šalomoun moře měděné, a sloupy i nádoby měděné. ⁹ A když uslyšel Tohu král Emat, že porazil David všechno vojsko Hadarezera krále Soba, ¹⁰ Poslal Adorama syna svého ke králi Davidovi, aby ho pozdravil přátelsky, a spolu se s ním radoval z toho, že bojoval s Hadarezerem, a porazil ho; (neboť válčil Tohu s Hadarezerem). Který přinesl všelijaké nádoby zlaté a stříbrné i měděné. ¹¹ Ty také obětoval král David Hospodinu se stříbrem a zlatem, které byl nabral ze všech národů, z Idumejských, z Moábských, ze synů Ammon, z Filistinských i z Amalechitských. ¹² Abizai také syn Sarvie porazil Idumejských v údolí solném osmnáct tisíc. ¹³ Proto i nad Idumejskými postavil stráž, a učinění jsou všichni Idumejské služebníci Davidovi; neboť zachovával Hospodin Davida, kamkoli se obrátil. ¹⁴ A tak kraloval David nade vším Izraelem a činil soud a spravedlnost všemu lidu svému. ¹⁵ Joáb pak syn Sarvie byl nad vojskem a Jozafat syn Achiludův byl kancléřem. ¹⁶ Sádoch také syn Achitobův a Abimelech syn Abiatarův byli kněžími a Susa byl písařem. ¹⁷ Banaiáš pak syn Joiadův byl nad Cheretejskými a Peletejskými a synové Davidovi knížaty při králi.

19 Stalo se zatím, že umřel Náhas král Ammonitský a kraloval syn jeho místo něho. ² A řekl David: Učiním milosrdenství s Chanunem synem Náhasovým, neboť učinil otec jeho milosrdenství nade mnou. Tedy poslal David posly, aby ho potěšili pro otce jeho. A přišli služebníci Davidovi do země synů Ammon k Chanunovi, aby ho těšili. ³ Tedy řekla knížata Ammonitská Chanunovi: Což se zdá, že David činí poctivost otci tvému, že poslal k tobě, kteří by tě potěšili? Zdali ne proto, aby shlédli a vyslídili i podvrátili zemi tuto, přišli služebníci jeho k tobě? ⁴ Pročž Chanun vzav služebníky Davidovy, oholil je a ustříhal roucha jejich polovici až do rozkroků, a propustil je. ⁵ Tedy odešli někteří, a oznámili Davidovi o těch mužích. A poslal proti nim (neboť byli muži ti zlehčeni velice) a rozkázal jim král: Pobuďte v Jerichu, dokud neobrostou brady vaše; potom se navrátíte. ⁶ Vidouce pak Ammonitští, že se zošklivili Davidovi, poslal Chanun a synové Ammon tisíc hřiven stříbra, aby sobě najali ze mzdy z Mezopotamie a ze Syrie Maacha a ze Soba vozů a jezdců. ⁷ A najali

sobě ze mzdy třicet a dva tisíce vozů, a krále Maachu i lid jeho. Kteří přitáhnou, položili se s vojskem naproti Medaba. Ammonitští také shromáždívše se z měst svých, přitáhli k té bitvě. ⁸ Což uslyšev David, poslal Joába se vším vojskem udatných. ⁹ A tak vytáhše Ammonitští, sešikovali se k boji u brány města toho. Králové pak, kteří byli přitáhli, byli zvláště na poli. ¹⁰ A proto vida Joáb proti sobě sešikovaný lid ze předu i ze zadu, vybrav některé ze všech výborných Izraelských, sešikoval je také proti Syrským. ¹¹ Ostatek pak lidu dal pod správu Abizaie bratra svého, a sešikovali se proti Ammonitským. ¹² A řekl Joáb: Jestliže Syrští budou mne silnější, přispěješ mi na pomoc; pakli Ammonitští silnější budou tebe, já pomohu tobě. ¹³ Posilni se, a zmužile se mějme, bojujíce za lid náš a za města Boha našeho, Hospodin však, co mu se dobře líbí, nechť učiní. ¹⁴ Tak přistoupil Joáb i lid, který při něm byl, k bitvě proti Syrským. Ale oni utekli před ním. ¹⁵ V tom Ammonitští vidouce, že utíkají Syrští, utekli také i oni před Abizaiem bratrem jeho, a ušli do města. Joáb též navrátil se do Jeruzaléma. ¹⁶ A tak vidouce Syrští, že jsou poraženi od Izraelských, poslali posly, a vyvedli Syrské, kteří bydlejí za řekou, a Sofach kníže vojska Hadarezerova vedl je. ¹⁷ A oznámeno to Davidovi. Který shromáždív všechen lid Izraelský, přepravil se přes Jordán, a přitáhl k nim a sešikoval vojsko proti nim. A když sešikoval David vojsko proti Syrským k bitvě, bojovali s ním. ¹⁸ Tedy utekli Syrští před Izraelem. A porazil David z Syrských sedm tisíc vozů a čtyřicet tisíc lidu pěšího, až i Sofacha hejtmana vojska toho zabil. ¹⁹ Pročež když viděli služebníci Hadarezerovi, že jsou poraženi od Izraele, vešli v pokoj s Davidem a sloužili jemu. A nechtěli více Syrští táhnout na pomoc Ammonitským.

20 A stalo se po roce, když králové vyjíždívají na vojnu, že vedl Joáb lid válečný a hubil zemi synů Ammon. A když přitáhl, oblehl Rabbu; (ale David zůstal v Jeruzalémě). A dobyl Joáb Rabby, a rozbořil ji. ² Tedy sňal David korunu krále jejich s hlavy jeho, a našel, že vážila hřivnu zlata. A bylo v ní kamení drahé, i vstavena byla na hlavu Davidovu. Vyvezl též kořisti města velmi veliké. ³ Lid pak, který v něm byl, vyvedl, a dal je pod pily a brány železné i sekery. A tak učinil David všem městům Ammonitským. A navrátil se David se vším lidem do Jeruzaléma. ⁴ Potom pak když trvala válka v Gázer s Filistinskými, tehdy zabil Sibbechai Chusatský Sippaje, který byl zplozený z obrů, i sníženi jsou. ⁵ Byla ještě i jiná válka s Filistinskými, kde zabil Elchanan, syn Jairův, Lachmi bratra Goliáše Gittejského, u jehož kopí bylo dřevo jako vratidlo tkalcovské. ⁶ Opět byla jiná válka v Gát, a byl tam muž veliké postavy, který měl po šesti prstech, všech čtyři a dvacet, a byl i on zplozený z téhož obra. ⁷ Ten když haněl Izraele, zabil ho Jonata syn Semmaa, bratra Davidova. ⁸ Ti byli synové jednoho obra v Gát, kteří padli od ruky Davidovy a od ruky služebníků jeho.

21 Satan pak povstal proti Izraelovi a ponukl Davida, aby sečetl lid Izraelský. ² Proto řekl David Joábovi a knížatům lidu: Jděte, sečtěte lid Izraelský od Bersabé až do Dan, a oznamte mi, abych věděl počet jich. ³ Ale Joáb řekl: Přidej Hospodin lidu svého, cokoli jo je, stokrát více. A zdali, pane můj králi, nejsou všichni oni pána mého služebníci? Proč toho vyhledává pán můj? Proč má být uvedena vina na Izraele? ⁴ Ale řeč královská přemohla Joába. A tak vyšel Joáb, prošel všechen lid Izraelský; potom navrátil se do Jeruzaléma. ⁵ A dal Joáb počet lidu sečteného Davidovi. A bylo všeho lidu Izraelského jedenáctkrát sto tisíc mužů bojovných, lidu pak Judského čtyřikrát sto tisíc a sedmdesát tisíc mužů bojovných. ⁶ Pokolení pak Lévi a Beniaminova nepočítal mezi ně; neboť v ošklivosti měl Joáb rozkázání královo. ⁷ Ovšem nelíbila se Bohu ta věc, proto ranil Izraele. ⁸ A řekl David Bohu: Zhřešil jsem těžce, že jsem to učinil, ale nyní odejmi, prosím, nepravost služebníka svého, neboť jsem velmi bláznivě učinil. ⁹ V tom mluvil Hospodin ke Gádovi, proroku Davidovu, řka: ¹⁰ Jdi a rei Davidovi: Toto praví Hospodin: Trojí věci podávám, vyvol sobě jednu z nich, kterouž bych učinil. ¹¹ Tedy přišel Gád k Davidovi a řekl jemu: Toto praví Hospodin: Vol sobě, ¹² Buďto hlad po tři léta, buď abys po tři měsíce kažen byl od protivníků svých, když by meč nepřátel tvých dotekl se tebe, anebo aby po tři dni meč Hospodinův a mor byl v zemi a anděl Hospodinův aby hubil po všech končinách Izraelských. Již tedy viz, co mám odpovědět tomu, který mne poslal. ¹³ A řekl David Gádovi: Úzko mi náramně; nechť prosím, upadnu v ruce Hospodinovy, neboť jsou mnohá slitování jeho, jediné ať v ruce lidské neupadám. ¹⁴ A tak uvedl Hospodin mor na lid Izraelský, a padlo jich z Izraele sedmdesát tisíc mužů. ¹⁵ Poslal také Bůh anděla i na Jeruzalém, aby hubil jej. A když hubil, popatřil Hospodin, a zzelelo mu se toho zlého. A řekl andělu, který hubil: Dost je, zdrž ruku svou. Anděl pak stál podle humna Ornana Jebuzejského. ¹⁶ Mezi tím pozdvihna David očí svých, ušel anděla Hospodinova, stojícího mezi zemí a nebem, a meč dobytý v ruce jeho, vztažený proti Jeruzalému. A padl David i starší, oděni jsouc zíněmi, na tváře své. ¹⁷ A řekl David Bohu: Zdali jsem já nerozkázal sečíst lidu? A já jsem sám ten, který jsem zhřešil, a převelmi jsem zle učinil, tyto pak ovce co učinily? Hospodine, Bože můj, nechť je, prosím, ruka tvá proti mně a proti domu otce mého, ale proti lidu tvému nechť není rána. ¹⁸ Zatím anděl Hospodinův mluvil ke Gádovi, aby řekl Davidovi, aby vstoupě, vzdělal oltář Hospodinův na humně Ornana Jebuzejského. ¹⁹ A vstoupil David podle řeči Gádovy, kterou byl mluvil

ve jménu Hospodínovu.²⁰ A obrátiv se Ornan, uzřel toho anděla, a čtyři synové jeho s ním skryli se. Ornan pak mlátil pšenici.²¹ V tom přišel David k Ornanovi. A pohleděv Ornan, uzřel Davida, a vyšed z humna toho, klaněl se Davidovi až k zemi.²² Tedy řekl David Ornanovi: Dej mi to místo humna, ať vzdělám na něm oltář Hospodínu; za slušné peníze dej mi je, i přestane rána v lidu.²³ A řekl Ornan Davidovi: Nechtě sobě vezme, a učiní pán můj král, co se mu za dobré vidí. Hle, přidám i voly tyto k oběti zápalné, a smyky na dřeva, i pšenici k oběti suché, to všechno dávám.²⁴ Král pak David řekl Ornanovi: Nikoli, ale raději koupím je od tebe za slušné peníze; neboť nevezmu, co tvého je, Hospodínu, aniž budu obětovat oběti zápalné darem dané.²⁵ A dal David Ornanovi za to místo zlata tíhy šest set lotů.²⁶ A vzdělal tu David oltář Hospodínu a obětoval zápaly a oběti pokojné a vzýval Hospodina. Který vyslyšel ho, spustiv oheň z nebe na oltář zápalu.²⁷ A řekl Hospodín andělu, aby obrátil meč svůj do pochvy jeho.²⁸ Toho času když uzřel David, že jej vyslyšel Hospodín na humně Ornana Jebuzejského, obětoval tu oběti.²⁹ Neboť stánek Hospodinův, který byl učinil Mojžíš na poušti, a oltář k zápalu toho času byl na výsosti v Gabaon.³⁰ David pak nemohl tam chodit k němu, aby hledal Boha, protože se zhrzil meče anděla Hospodinova.

22 A řekl David: Toto je místo domu Hospodina Boha, a toto je místo oltářů k zápalu Izraelovi.² Proto přikázal David, aby shromáždili cizozemce přebývající v zemi Izraelské, a ustanovil z nich kameníky, aby tesali kamení ku stavění domu Božího.³ Železa také mnoho na hřeby, a na dveře k branám i k spojováním, připravil David, i mědi mnoho bez váhy.⁴ Těž i dříví cedrového bez počtu; neboť přiváželi Sidonští a Tyrští dříví cedrového množství Davidovi.⁵ Neboť řekl byl David: Šalomoun syn můj mládeneček je malý, dům pak vystaven být má Hospodínu veliký, znamenitý a slovnutný po všech zemích, a proto připravím mu nyní potřeb. A tak připravil David množství toho před smrtí svou.⁶ Potom povolav Šalomouna syna svého, přikázal mu, aby vystavěl dům Hospodínu Bohu Izraelskému.⁷ A řekl David Šalomounovi: Synu můj, uložil jsem byl v srdci svém vystavět dům jménu Hospodina Boha svého.⁸ Ale stala se ke mně řeč Hospodinova, řkoucí: Mnohou jsi krev vylil, a boje veliké jsi vedl; nebudeš stavět domu jménu mému, protože jsi mnoho krve vylil na zem přede mnou.⁹ Aj, syn narodí se tobě, ten bude muž pokojný. Odpočinutí zajisté dám jemu kolem přede všemi nepřáteli jeho, pročez Šalomoun nazván bude; neboť pokoj a odpočinutí dám Izraelovi za dnů jeho.¹⁰ On ustaví dům jménu mému, a on bude mi za syna a já jemu za otce, a upevním trůn království jeho nad Izraelem až na věky.¹¹ Proto, synu můj, Hospodín bude s tebou a šťastně se povede, a vystavíš dům Hospodina Boha svého, jak mluvil o tobě.¹² A však dej tobě Hospodín rozum a moudrost, a ustanov tě nad Izraelem, abys dbal zákona Hospodina Boha svého.¹³ A tehdy se šťastně povede, když strážiti a činit budeš ustanovení a soudy, které přikázal Hospodín skrze Mojžíše lidu Izraelskému. Posilni se a zmocni, neboj se, ani lekej.¹⁴ A aj, já v trápeních svých připravil jsem k domu Hospodínovu sto tisíců centnéřů zlata, a stříbra tisíc tisíců centnéřů, mědi pak a železa bez váhy; neboť toho mnoho jest. Dříví také i kamení připravil jsem, a k tomu ostatek přidáš.¹⁵ Přes to máš u sebe hojně dělníků, kameníků a zedníků, i tesařů i jiných zběhlých ve všelijakém díle.¹⁶ Zlata, stříbra, mědi a železa není počtu; snaž se a dělej, a Hospodín buď s tebou.¹⁷ Přikázal také David všem knížatům Izraelským, aby pomáhali Šalomounovi synu jeho, řka:¹⁸ Zdali Hospodín Bůh váš není s vámi, který vám způsobil kolem a kolem odpočinutí? Neboť dal v ruku mou obyvatele země této a podmaněna je země Hospodínu a lidu jeho.¹⁹ Nyní tedy vydejte se srdcem svým a duší svou k hledání Hospodina Boha svého, a přičiníce se, vystavějte svatyni Hospodínu Bohu, abyste tam vnesli truhlu smlouvy Hospodinovy, a nádoby Bohu posvěcená do domu vystaveného jménu Hospodínovu.

23 Zestárnuv pak David a jsa pln dnů, ustanovil králem Šalomouna syna svého nad Izraelem,² A shromáždil všechna knížata Izraelská, i kněží a Levíty.³ A sečtení jsou Levítové od třicítiletých a výše, a byl počet jich, podle jmen a osob jejich, třicet a osm tisíců.⁴ Ze kterých postaveno bylo nad dílem domu Hospodínova čtyři a dvacet tisíců, vladářů pak a soudců šest tisíců,⁵ A vrátných čtyři tisíce, a čtyři tisíce chválicích Hospodina na nástrojích, kterých nadělal k chválení Boha.⁶ I nařídil David pořádku mezi syny Lévi, totiž mezi syny Gerson, Kahat a Merari.⁷ Z Gersona byli Ladan a Semei.⁸ Synové Ladan: Kníže Jehiel, Zetam a Joel, ti tři.⁹ Synové Semei: Selomit, Oziel a Háran, ti tři. Ta jsou knížata otcovských čeledí Ladanských.¹⁰ Synové pak Semei: Jachat, Zina, Jehus a Beria. Ti čtyři jsou synové Semei.¹¹ Byl pak Jachat kníže a Ziza druhý, ale Jehus a Beria nemnoho měli synů, a proto v čeledi otcovské za jedny byli počítáni.¹² Synové Kahat: Amram, Izar, Hebron a Uziel, ti čtyři.¹³ Synové Amramovi: Aron a Mojžíš. Byl pak oddělen Aron, aby sloužil ve svatyni svatých, on i synové jeho na věky, a aby kadili před Hospodínem a sloužili jemu, i dobrořečili ve jménu jeho až na věky.¹⁴ Ale synové Mojžíše, muže Božího, počtení jsou v pokolení Lévi.¹⁵ Synové Mojžíšovi: Gersom a Eliezer.¹⁶ Synové Gersomovi: Sebuel kníže.¹⁷ A synové Eliezerovi: Rechabiáš kníže. Neměl pak Eliezer více synů, ale synové Rechabiášovi rozmnožili se velmi.¹⁸ Synové Izarovi: Selomit kníže.¹⁹ Synové Hebronovi: Jeriáš kníže,

Amariáš druhé, Jachaziel třetí a Jekmaam čtvrté. ²⁰ Synové Uzielovi: Mícha kníže a Jezia druhý. ²¹ Synové Merari: Moholi a Musi. Synové Moholi: Eleazar a Cis. ²² Umřel pak Eleazar a neměl synů, než jen dcery, které pojali synové Cis, bratři jejich. ²³ Synové Musi: Moholi a Eder a Jerimot, ti tři. ²⁴ Ti jsou synové Lévi po čeledech svých, knížata čeledí, kteří vyčtení byli podle počtu jmen a osob, konající dílo v přísluhování domu Hospodinova od dvacetiletých a výše. ²⁵ Neboť řekl David: Odpočinutí dal Hospodin Bůh Izraelský lidu svému, a bydlet bude v Jeruzalémě až na věky. ²⁶ Ani Levítové nebudou více nosit stánku, ani kterých nádob jeho k přísluhování jeho. ²⁷ A tak podle nařízení Davidova nejposlednějšího byvše sečtení synové Lévi, počna od dvacetiletých a výše, ²⁸ Postaveni byli, aby byli ku pomoci synů Aronových, v přísluhování domu Hospodinova v síních, v pokojích a při očišťování všelijaké věci svaté, i při práci služebnosti domu Božího, ²⁹ Těž při chlebech posvátných, a při běli k obětem suchým, při koláčích přesných a při pánvicích a rendlicích, i při všelijaké míře a měření, ³⁰ A aby stáli každého jitra k slavení a chválení Hospodina, taktéž i večer, ³¹ A při všelijaké oběti zápalů Hospodinových ve dny sobotní a na novoměsíce a v svátky výroční v jistém počtu, podle řádu jejich ustavičně před Hospodínem, ³² A tak aby drželi stráž stánku úmluvy a stráž svatyně, i stráž synů Aronových, bratrů svých ve službě domu Hospodinova.

24 Synů pak Aronových tato jsou uspořádání: Synové Aronovi: Nádab, Abiu, Eleazar a Itamar. ² Ale že umřel Nádab a Abiu před otcem svým, a neměli synů, proto konali úřad kněžský Eleazar a Itamar. ³ Které zpřádal David, totiž Sádocha ze synů Eleazarových, a Achimelecha ze synů Itamarových, podle počtu a řádu jejich v přísluhování jejich. ⁴ Nalezeno pak synů Eleazarových více předních mužů, než synů Itamarových, a rozdělili je. Ze synů Eleazarových bylo předních po domech otcovských šestnáct, a ze synů Itamarových po čeledích otcovských osm. ⁵ A rozdělení jsou losem jedni od druhých, ačkoli byli knížata nad věcmi svatými, a knížata Boží ze synů Eleazarových a ze synů Itamarových. ⁶ A popsal je Semaiáš syn Natanaelův, písař z pokolení Lévi před králem a knížaty, a Sádochem knězem a Achimelechem synem Abiatarovým i knížaty čeledí otcovských mezi kněžími a Levíty, takže dům otcovský jeden zaznamenán Eleazarovi, taktéž druhý zaznamenán Itamarovi. ⁷ Padl pak los první na Jehoiariba, na Jedaiáše druhý, ⁸ Na Charima třetí, na Seorima čtvrtý, ⁹ Na Malkiáše pátý, na Miamin šestý, ¹⁰ Na Hakkoza sedmý, na Abiáše osmý, ¹¹ Na Jesua devátý, na Sechaniáše desátý, ¹² Na Eliasiba jedenáctý, na Jakima dvanáctý, ¹³ Na Chuppa třináctý, na Jesebaba čtrnáctý, ¹⁴ Na Bilgu patnáctý, na Immeru šestnáctý, ¹⁵ Na Chezira sedmnáctý, na Happizeza osmnáctý, ¹⁶ Na Petachiáše devatenáctý, na Ezechiele dvacátý, ¹⁷ Na Jachina jeden a dvacátý, na Gamule dva a dvacátý, ¹⁸ Na Delaiáše tři a dvacátý, na Maaseiáše čtyři a dvacátý. ¹⁹ Ti jsou, jež zřízení byli v přísluhování svých, aby vcházeli do domu Hospodinova podle řádu svého, pod správou Arona otce jejich, jak mu byl přikázal Hospodin Bůh Izraelský. ²⁰ Ze synů Lévi ostatních, ze synů Amramových Subael, ze synů Subael Jechdeiáš. ²¹ Z Rechabiáše, ze synů Rechabiášových kníže Izíáš. ²² Z Izara Selomot, ze synů Selomotových Jachat. ²³ Synové pak Jeriášovi: Amariáš druhý, Jachaziel třetí, Jekamam čtvrtý. ²⁴ Syn Uzielův Mícha, ze synů Míchův Samír. ²⁵ Bratr Míchův Izíáš, a syn Izíášův Zachariáš. ²⁶ Synové Merari: Moholi a Musi, synové Jaaziášovi: Beno. ²⁷ Synové Merari z Jaaziáše: Beno, Soham, Zakur a Ibri. ²⁸ Z Moholi Eleazar, který neměl synů. ²⁹ Z Cisa synové Cisovi: Jerachmeel. ³⁰ Synové pak Musi: Moholi, Eder a Jerimot. Ti jsou synové Levítů po domech otců svých. ³¹ A ti také metali losy naproti bratrům svým, synům Aronovým, před Davidem králem, Sádochem a Achimelechem, i knížaty otcovských čeledí z kněží a Levítů, z čeledí otcovských, každý přednější naproti bratru svému mladšímu.

25 A oddělil David a knížata vojska k službě syny Azafovy a Hémanovy a Jedutunovy, kteří by prorokovali při harfách, při loutnách a při činelech. Byl pak počet jejich, totiž mužů těch, jenž práci vedli v přísluhování svém, ² Ze synů Azafových: Zakur, Jozef, Netaniáš a Asarela, synové Azafovi, pod správou Azafovou byli, který prorokoval k rozkazu královi. ³ Z Jedutuna synů Jedutunových bylo šest: Godoliáš, Zeri, Izaiáš, Chasabiáš, Mattitiáš a Simej, pod správou otce jejich Jedutuna, který prorokoval při harfě k slavení a chválení Hospodina. ⁴ Z Hémana synové Hémanovi: Bukkiáš, Mataniáš, Uziel, Sebel, Jerimot, Chananiáš, Chanani, Eliata, Giddalti, Romantiez, Jazbekasa, Malloti, Hotir a Machaziot. ⁵ Všichni ti synové Hémanovi, proroka králova ve slovech Božských, k vyvyšování moci. A dal Bůh Hémanovi synů čtrnáct a dcery tři. ⁶ Všichni ti byli pod správou otce svého, při zpívání v domě Hospodinově na cymbálich, loutnách a harfách, k službě v domě Božím podle poručení králova Azafovi, Jedutunovi a Hémanovi. ⁷ Byl pak počet jich s bratry jejich, těmi, kteří byli vycvičení ve zpěvech Hospodinových, všech mistrů dvě stě osmdesát osm. ⁸ Tedy metali losy, houf držících stráž naproti druhému, jak malý, tak veliký, mistr i učedník. ⁹ A padl první los v čeledi Azaf na Jozefa, na Godoliáše s bratry a syny jeho druhý, jichž bylo dvanáct. ¹⁰ Třetí na Zakura, synům jeho a bratřím jeho dvanáct. ¹¹ Čtvrtý na Izara, synům jeho a bratřím jeho dvanáct. ¹² Pátý na Netaniáše, synům jeho a bratřím jeho dvanáct. ¹³ Šestý na Bukkiáše, synům jeho a bratřím jeho dvanáct. ¹⁴ Sedmý na Jesarele, synům jeho a bratřím

jeho dvanáct. ¹⁵ Osmý na Izaiáše, synům jeho a bratřím jeho dvanáct. ¹⁶ Devátý na Mataniáše, synům a bratřím jeho dvanáct. ¹⁷ Desátý na Simei, synům a bratřím jeho dvanáct. ¹⁸ Jedenáctý na Azarele, synům a bratřím jeho dvanáct. ¹⁹ Dvanáctý na Chasabiáše, synům a bratřím jeho dvanáct. ²⁰ Třináctý na Subaele, synům a bratřím jeho dvanáct. ²¹ Čtrnáctý na Mattitiáše, synům a bratřím jeho dvanáct. ²² Patnáctý na Jerimota, synům a bratřím jeho dvanáct. ²³ Šestnáctý na Chananiáše, synům a bratřím jeho dvanáct. ²⁴ Sedmnáctý na Jazbekasa, synům a bratřím jeho dvanáct. ²⁵ Osmnáctý na Chanani, synům a bratřím jeho dvanáct. ²⁶ Devatenáctý na Malloti, synům a bratřím jeho dvanáct. ²⁷ Dvacátý na Eliatu, synům a bratřím jeho dvanáct. ²⁸ Jeden a dvacátý na Hotira, synům a bratřím jeho dvanáct. ²⁹ Dva a dvacátý na Giddalta, synům a bratřím jeho dvanáct. ³⁰ Tři a dvacátý na Machaziota, synům a bratřím jeho dvanáct. ³¹ Čtyři a dvacátý na Romantiezera, synům a bratřím jeho dvanáct.

26 Uspořádání pak vrátných takové bylo: Z Chorejských Meselemiáš syn Chóre, ze synů Azafových. ² A z Meselemiášových synů: Zachariáš prvorozený, Jediel druhý, Zebadiáš třetí, Jatniel čtvrtý, ³ Elam pátý, Jochanan šestý, Elioenai sedmý. ⁴ A z Obededomových synů: Semaiáš prvorozený, Jozabad druhý, Joach třetí, Sachar čtvrtý a Natanael pátý, ⁵ Amiel šestý, Izachar sedmý, Pehulletai osmý; neboť požehnal mu Bůh. ⁶ Semaiášovi pak synu jeho zrodili se synové, kteří panovali v domě otce svého; neboť muži udatní byli. ⁷ Synové Semaiášovi: Otni a Refael, Obéd a Elzabad, jehož bratři byli muži udatní; též Elihu a Semachiáš. ⁸ Všichni ti z potomků Obededomových, oni sami i synové jejich a bratři jejich, jeden každý muž udatný a způsobilý k službě, šedesát a dva všech z Obededoma. ⁹ Též synů a bratrů Meselemiášových, mužů silných, osmnáct. ¹⁰ Z Chosových pak, který byl ze synů Merari, synové byli: Simri kníže. Ačkoli nebyl prvorozený, však postavil ho otec jeho za předního. ¹¹ Helkiáš druhý, Tebaliáš třetí, Zachariáš čtvrtý. Všechny synů a bratrů Chosových třináct. ¹² Těm rozděleny jsou povinnosti, aby byli vrátnými po mužích předních, držíce stráž naproti bratrům svým při službě v domě Hospodinově. ¹³ Neboť metalí losy, jak malý, tak veliký, po domech svých otcovských, k jedné každé bráně. ¹⁴ A padl los k východu Selemiášovi. Zachariášovi také synu jeho, rádci opatrnému, uvrhli losy, a padl los jeho na půlnoci. ¹⁵ Obededomovi pak na poledne, ale synům jeho na dům pokladů. ¹⁶ Suppimovi a Chosovi na západ s branou Salléchet, na cestě dlážděné vzhůru jdoucí. Stráž byla naproti stráži. ¹⁷ K východu Levitů šest, k půlnoci na den čtyři, ku poledni na den čtyři, a při domě pokladů dva a dva, ¹⁸ ve straně vnější k západu, po čtyřech k příkopu, po dvou k straně vnější. ¹⁹ Ta jsou uspořádání vrátných synů Chóre a synů Merari. ²⁰ Tito také Levitové: Achiáš byl nad poklady domu Božího, totiž nad poklady věcí posvátných. ²¹ Z synů Ladanových synové Gersunských, z Ladana knížata otcovských čeledí, z Ladana totiž Gersunského Jechiel. ²² Synové Jechielovi, Zetam a Joel bratr jeho, byli nad poklady domu Hospodinova. ²³ Z Amramských, z Izarských z Hebronských a z Ozielských. ²⁴ Sebuel pak syn Gersoma, syna Mojžíšova, přední nad poklady. ²⁵ Ale bratři jeho z Eliezera: Rechabiáš syn jeho, a Izaiáš syn jeho, a Joram syn jeho, a Zichri syn jeho, a Selomit syn jeho. ²⁶ Ten Selomit a bratři jeho byli nade všemi poklady věcí posvátných, kterých byl posvětil David král a knížata čeledí otcovských, i hejtmané a setníci s vévody vojska. ²⁷ Neboť z bojů a z kořistí obětovali k opravě domu Hospodinova, ²⁸ a čehokoli byl posvětil Samuel prorok, a Saul syn Cis, a Abner syn Nerův, a Joáb syn Sarvie. Kdokoli posvěcoval čeho, dával do rukou Selomita a bratrů jeho. ²⁹ Z Izarských Chenaniáš a synové jeho, nad dílem, které vně děláno, byli v Izraeli za úředníky a soudce. ³⁰ Z Hebronských Chasabiáš a bratři jeho, mužů silných tisíc a sedm set bylo v přednosti nad Izraelem, za Jordánem k západu, ve všelijakém díle Hospodinově a v službě královské. ³¹ Mezi kterýmiž Hebronskými Jeriáš kníže byl nad Hebronskými v pokolení jejich, po čeledích otcovských; neboť léta čtyřicátého kralování Davidova vyhledávání byli, a nalezeni jsou mezi nimi muži udatní v Jazar Galádské, ³² a bratrů jeho, mužů silných, dva tisíce a sedm set, knížat otcovských čeledí. Které ustanovil David král nad Rubenskými a Gádskými a nad polovicí pokolení Manassesova, ve všech věcech Božských i věcech královských.

27 Synové pak Izraelští podle počtu svého, knížata čeledí otcovských a hejtmané a setníci a úředníci nad těmi, kteří přísluhovali králi ve všech věcech jedni po druhých, vycházejíce a vycházejíce na každý měsíc, přes všechny měsíce roku: V jednom každém houfu bylo jich čtyři a dvacet tisíců. ² Nad houfem prvním první měsíc byl Jasobam, syn Zabdielův, a v houfě jeho bylo čtyři a dvacet tisíců. ³ Ze synů Fáresových bylo to kníže všech knížat nad vojsky, měsíce prvního. ⁴ Zatím nad houfem na měsíc druhý byl Dodai Achochitský i s houfem svým, potom Miklot vévoda, a v houfu jeho čtyři a dvacet tisíců. ⁵ Kníže vojska třetího na třetí měsíc Banaiáš syn Joiady, nejvyššího kněze, a v houfu jeho čtyři a dvacet tisíců. ⁶ Ten Banaiáš byl silný mezi třiceti a nad třiceti, a v houfu jeho Amizabad syn jeho. ⁷ Čtvrtého houfu kníže na čtvrtý měsíc Azael, bratr Joábův, a Zebadiáš syn jeho po něm, a v houfu jeho čtyři a dvacet tisíců. ⁸ Pátého na pátý měsíc kníže Samhut Izrachitský, a v houfu jeho čtyři a dvacet tisíců. ⁹ Šestého na šestý měsíc Híra, syn Ikeše Tekoitského, a v houfu jeho čtyři a dvacet

tisíců. ¹⁰ Sedmého na sedmý měsíc Chelez Pelonský ze synů Efraimových, a v houfu jeho čtyři a dvacet tisíců. ¹¹ Osmého na osmý měsíc Sibbechai Chusatský z Zarchejských, a v houfu jeho čtyři a dvacet tisíců. ¹² Devátého na devátý měsíc Abiezer Anatotský z Beniaminských, a v houfu jeho čtyři a dvacet tisíců. ¹³ Desátého na měsíc desátý Maharai Netofatský z Zarchejských, a v houfu jeho čtyři a dvacet tisíců. ¹⁴ Jedenáctého na jedenáctý měsíc Banaiáš Faratonský ze synů Efraimových, a v houfu jeho čtyři a dvacet tisíců. ¹⁵ Dvanáctého na dvanáctý měsíc Cheldai Netofatský z Otoniele, a v houfu jeho čtyři a dvacet tisíců. ¹⁶ Mimo to byli nad pokoleními Izraelskými, nad Rubenskými vévoda Eliezer syn Zichrův, nad Simeonskými Sefatiáš syn Maachův, ¹⁷ Nad pokolením Léví Chasabiáš syn Kemuelův, nad Aronovým Sádoch, ¹⁸ Nad Judovým Elihu z bratrů Davidových, nad Izacharovým Amri syn Michaelův, ¹⁹ Nad Zabulonovým Izmaiáš syn Abdiášův, nad Neftalimovým Jerimot syn Azrielův, ²⁰ Nad syny Efraimovými Ozeáš syn Azaziášův, nad polovicí pokolení Manasse Joel syn Pedaiášův, ²¹ Nad druhou pak polovicí Manasse v Gálad Iddo syn Zachariášův, nad Beniaminovým Jaasiel syn Abnerův, ²² Nad Danovým Azarel syn Jerochamův. Ta jsou knížata pokolení Izraelských. ²³ Nesečetl jich pak David všech od dvacetiletých a níže; neboť byl řekl Hospodin, že rozmnoží Izraele jako hvězdy nebeské. ²⁴ A ačkoli Joáb syn Sarvie počal jich počítat, však nedokonal; neboť proto přišel hněv Boží na Izraele, aniž je vložen počet ten v knihu o králi Davidovi. ²⁵ Nad poklady pak královskými byl Azmavet syn Adielův, a nad důchody z polí, z měst a ze vsí i z zámků byl Jonatan syn Uziášův. ²⁶ A nad dělníky na polí, při děláni rolí, Ezri syn Chelubův. ²⁷ A nad vinicemi Semeiáš Ramatský, a nad úrodami z vinic i nad sklepy vinnými Zabdi Sifmejský. ²⁸ A nad olivovým a planým fíkovým, které je na polích, Baalchanan Gederský, a nad špižirnamí olejnými Joas. ²⁹ A nad skoty, kteříž se pásli v Sáron, Sitrai Sáronský, a nad skoty v údolích Safat syn Adlai. ³⁰ A nad velbloudy Obil Izmaelský, nad oslicemi Jechdeiáš Meronotský, ³¹ Nad bravy pak Jazim Agarejský. Všichni ti úředníci byli nad statkem krále Davida. ³² Ale Jonatan strýc Davidův byl rada, muž rozumný a kancléř. On a Jechiel syn Chachmonův býval se syny královskými. ³³ Achitofel též rada králova, a Chusai Architský přítel králův. ³⁴ Po Achitofelovi potom byl Joiada syn Banaiášův, a Abiatar, a kníže vojska králova Joáb.

28 Shromáždil pak David všechna knížata Izraelská, knížata jednoho každého pokolení, a knížata houfů sloužících králi, i hejtmany a setníky, i úředníky nade vším statkem a jměním královým i synů jeho s komorníky, i se všemi vzácnými a udatnými lidmi, do Jeruzaléma. ² A povstav David král na nohy své, řekl: Slyšte mne, bratři moji a lidé můj. Já jsem uložil v srdci svém vystavět dům k odpočinutí truhle úmluvy Hospodinovy, a ku podnoží noh Boha našeho, a připravil jsem byl potřeby k stavení. ³ Ale Bůh mi řekl: Nebudeš stavět domu jménu mému, protože jsi muž válkami zaměstnaný a krev jsi vyléval. ⁴ Vyvolil pak Hospodin Bůh Izraelský mne ze vsí čeledi otce mého, abych byl králem nad Izraelem na věky; neboť z Judy vybral vévodu a z domu Judova čeleď otce mého, a ze synů otce mého mne ráčil za krále ustanovit nade vším Izraelem. ⁵ Taktéž ze všech synů mých (neboť mnoho synů dal mi Hospodin), vybral Šalomouna syna mého, aby seděl na stolici království Hospodinova nad Izraelem, ⁶ A řekl mi: Šalomoun syn tvůj, ten mi vzdělá dům můj a síně mé; neboť jsem jej sobě zvolil za syna, a já budu jemu za otce. ⁷ A utvrdím království jeho až na věky, bude-li stálý ve dbaní příkázání mých a soudů mých, jako i nynějšího času. ⁸ Nyní tedy při přítomnosti všeho Izraele, shromáždění Hospodinova, jak slyší Bůh náš, napomínám vás: Zachovávejte a dotazujte se na všechna příkázání Hospodina Boha svého, abyste vládli zemí dobrou, a v dědictví její uvedli i syny své po sobě až na věky. ⁹ Ty také, Šalomoune, synu můj, znej Boha otce svého, a služ jemu celým srdcem a myslí ochotnou. Neboť všechna srdce zpytuje Hospodin a všelijaká myslí tanutí zná. Budeš-li ho hledat, nalezeš jej; pakli ho opustíš, zavrhne tě na věky. ¹⁰ A tak viz, že tě Hospodin zvolil, abys vystavěl dům svatyně; posilni se a dělej. ¹¹ Dal pak David Šalomounovi synu svému formu sínce i pokojů jejich, a sklepů i paláců a komor jejich vnitřních, i domu pro slitovnici, ¹² A formu všeho toho, co byl složil v myslí své o síních domu Hospodinova, i o všech komorách kolem chrámu pro poklady domu Božího, i pro poklady věci posvátných, ¹³ I pro houfy kněží a Levitů a pro všechno dílo služby domu Hospodinova a pro všechno nádobí k přísluhování v domě Hospodinově. ¹⁴ Dal též zlata v jisté váze na nádobí zlaté, na všelijaké nádobí k jedné každé službě, též stříbra na všecky nádoby stříbrné v jisté váze na všelijaké nádobí k jedné každé službě, ¹⁵ Totiž váhu na svícny zlaté a lampy jejich zlaté podle váhy jednoho každého svícnu i lamp jeho, na svícny pak stříbrné podle váhy svícnu každého a lamp jeho, jak zapotřebí bylo každému svícnu. ¹⁶ Zlata též váhu na stoly předložené na jeden každý stůl, i stříbra na stoly stříbrné, ¹⁷ I na vidličky a na kotlíky, i na přikryvadla zlata ryzího, a na medenice zlaté váhu na jednu každou medenici, tolikéž na medenice stříbrné jistou váhu na jednu každou medenici. ¹⁸ Také na oltář ke kadění zlata ryzího váhu, zlata i k udělání vozů cherubínů, kteří by roztaženými křídly zastírali truhlu úmluvy Hospodinovy. ¹⁹ Všechno to skrze vypsání z ruky Hospodinovy mne došlo, který mi to dal, abych vyrozuměl všemu dílu formy té. ²⁰ A tak řekl David Šalomounovi synu svému: Posilni se a zmocni a dělej; neboj se, ani lekej. Neboť Hospodin Bůh, Bůh můj s tebou bude, nenechá tebe samého, aniž tě opustí, až

i dokonáno bude všechno dílo služby domu Hospodinova. ²¹ Hle, i houfy kněží a Levitů ke všelijaké službě domu Božího s tebou také budou při všelijakém díle, jsouce všichni ochotní a prozřetelní v moudrosti při všelijaké práci, knížata také i všechen lid ke všem slovům tvým.

29 Potom řekl David král všemu shromáždění: Šalomouna syna mého jediného vyvolil Bůh ještě maličkého a mladého, dílo pak toto veliké jest; neboť ne člověku palác ten, ale Hospodinu Bohu být má. ² Já zajisté podle své nejvyšší možnosti nachystal jsem potřeb k domu Boha svého, zlata k nádobám zlatým, a stříbra k stříbrným, mědi k měděným, železa k železným a dříví k dřevěným, kamení onychinového i kamení k vsazování, i karbunkulového, a rozličných barev, a všelijakého kamení drahého, i kamení mramorového hojně. ³ Nadto z veliké lásky k domu Boha svého, maje zvláštní poklad zlata a stříbra, i ten dávám k domu Boha svého mimo všechno to, co jsem připravil k domu svatyně, ⁴ Totiž tři tisíce centněřů zlata, zlata z Ofir, a sedm tisíc centněřů stříbra přečištěného k potažení stěn domů svatých, ⁵ Zlata k nádobám zlatým a stříbra k stříbrným i ke všelijakému dílu řemeslnému. A jestliže je kdo více, kdo by co chtěl dobrovolně obětovat dnes Hospodinu? ⁶ Tedy knížata čeledí otcovských a knížata pokolení Izraelských, i hejtmané a setníci i úředníci nad dílem královským dobrovolně obětovali. ⁷ A dali k službě domu Božího zlata pět tisíc centněřů, a deset tisíc zlatých, stříbra pak deset tisíc centněřů, a mědi osmnáct tisíc centněřů, a železa sto tisíc centněřů. ⁸ Kdokoli měli kamení drahé, dávali do pokladu domu Hospodinova do rukou Jechiele Gersunského. ⁹ A veselil se lid, že tak ochotně obětovali; neboť celým srdcem dobrovolně obětovali Hospodinu. Nýbrž i král David radoval se radostí velikou. ¹⁰ A proto dobrořečil David Hospodinu před obličejem všeho shromáždění, a řekl David: Požehnaný jsi ty Hospodine, Bože Izraele otce našeho, od věků až na věky. ¹¹ Tvá jest, ó Hospodine, velebnost i moc i sláva, i vítězství i čest, ano i všechno, co je v nebi i v zemi. Tvé jest, ó Hospodine, království, a ty jsi vyšší nad všelijakou vrchnost. ¹² I bohatství i sláva od tebe jest, a ty panuješ nade vším, a v ruce tvé je moc a síla, a v ruce tvé také je i to, koho chceš zvelebit a upevnit. ¹³ Nyní tedy, Bože náš, děkujeme tobě, a chválíme jméno slávy tvé. ¹⁴ Neboť kdo jsem já, a co je lid můj, abychom mohli mít moc k tak dobrovolnému obětování tobě? Od tebe je zajisté všechno, a i to z ruky tvé dali jsme tobě. ¹⁵ Neboť my příchozí jsme před tebou a hosté, jako i všichni otcové naši; dnové naši jsou jako stín běžící po zemi beze vši zástavy. ¹⁶ Hospodine, Bože náš, všechna ta hojnost, kterou jsme připravili ke stavění domu tvého, jménu svatému tvému, z ruky tvé je, a tvé jsou všechny věci. ¹⁷ Znáš pak, Bože můj, že ty zpytuješ srdce, a upřímnost oblibuješ; proto já z upřímnosti srdce svého ochotně obětoval jsem toto všechno. Ano i lid tvůj, který se teď shledal, viděl jsem, jak s radostí ochotně obětuje tobě. ¹⁸ Hospodine, Bože Abrahama, Izáka a Izraele, otců našich, zachovej to na věky, totiž snažnost takovou srdce lidu svého, a připravuj srdce jejich sobě. ¹⁹ Šalomounovi také synu mému dej srdce upřímné, aby dbal příkázání tvých, svědectví tvých a ustanovení tvých, a aby činil všechno, a vystavěl dům ten, k němuž jsem potřeby připravil. ²⁰ Potom řekl David všemu shromáždění: Dobrořečte nyní Hospodinu Bohu svému. A dobrořečilo všechno shromáždění Hospodinu Bohu otců svých, a sehnuvše hlavy, poklonili se Hospodinu i králi. ²¹ Zatím obětovali Hospodinu oběti, obětovali také zápaly Hospodinu nazítří, volů tisíc, skopců tisíc, beranů tisíc, s mokřými oběťmi jejich, a jiných obětí množství za všechen lid Izraelský. ²² A jedli a pili před Hospodinem v ten den s radostí velikou. Potom za krále ustanovili po druhé Šalomouna syna Davidova, a pomazali jej Hospodinu za vévodu, a Sádocha za kněze. ²³ A tak dosedl Šalomoun na stolicí Hospodinovu, aby byl králem místo Davida otce svého. A vedlo se mu šťastně, a poslouchal ho všechen Izrael. ²⁴ Taktéž i všechna knížata a znamenití, i všichni synové krále Davida poddali se Šalomounovi králi. ²⁵ A zvelebil Hospodín Šalomouna náramně před očima všeho Izraele, a dal mu slávu královskou, jaké neměl před ním žádný král v Izraeli. ²⁶ Kraloval pak byl David syn Izai nade vším Izraelem. ²⁷ A dnů, v nichž kraloval David nad Izraelem, bylo čtyřicet let. V Hebronu kraloval sedm let, a v Jeruzalémě kraloval třicet a tři léta. ²⁸ A umřel v starosti dobré, pln jsa dnů, bohatství a slávy, a kraloval Šalomoun syn jeho místo něho. ²⁹ Činy pak Davida krále první i poslední popsány jsou v knize Samuele proroka, a v knize Nátana proroka, též v knize Gáda proroka, ³⁰ Se vším kralováním i silou jeho, i se všemi příběhy časů při něm i při lidu Izraelském, i při všech královstvích zemských.

Druhá Paralipomenon (2. Letopisů)

Úvod

1 Když se pak rozmohl Šalomoun syn Davidův v království svém, a Hospodin Bůh jeho byl s ním a zvelebil ho náramně: ²Tedy rozkázal Šalomoun všemu Izraelovi i hejtmanům, setníkům i soudcům, i všem knížatům nade vším Izraelem, i přednějším v čeledích otcovských. ³A bral se Šalomoun a všechno to shromáždění s ním na výsost, která byla v Gabaon; neboť tam byl stánek shromáždění Božího, který byl udělal Mojžíš služebník Hospodinův na poušti. ⁴(Truhlu pak Boží přivezl byl David z Kariatjeharim, připraviv jí místo; neboť byl rozbil jí stan v Jeruzalémě.) ⁵A oltář měděný, který byl udělal Bezeleel syn Uri, syna Hur, byl tam před stánkem Hospodinovým, kde hledal ho Šalomoun i všechno to shromáždění. ⁶A obětoval tam Šalomoun před Hospodinem na oltáři měděném, který byl před stánkem úmluvy, a obětoval na něm tisíc zápalů. ⁷Té noci ukázal se Bůh Šalomounovi, a řekl jemu: Žádej, zač chceš, a dám tobě. ⁸A řekl Šalomoun Bohu: Ty jsi učinil otcí mému Davidovi milosrdenství veliké, mne jsi též ustanovil králem místo něho. ⁹Již tedy, Hospodine Bože, buď stále slovo tvé mluvené s Davidem otcem mým; neboť ty jsi mne ustanovil za krále nad lidem tak mnohým, jako je prachu zemského. ¹⁰Proto dej mi moudrost a umění, abych vycházet mohl před lidem tímto i vcházet. Neboť kdo by mohl soudit tento lid tvůj tak mnohý? ¹¹Tedy odpověděl Bůh Šalomounovi: Protože bylo to v srdci tvém, a nežádal jsi bohatství, ani zboží, ani slávy, ani bezživotí těch, jež tebe nenávidí, aniž jsi také za dlouhý věk žádal, ale žádal jsi sobě moudrosti a umění, abys soudil lid můj, nad nímž jsem tě ustanovil za krále: ¹²Moudrost a umění dáno je tobě, k čemuž přidám i bohatství a zboží, i slávy, tak že žádný z králů, kteří byli před tebou, nebyl tobě rovný, aniž bude po tobě takového. ¹³A navrátil se Šalomoun z výsosti, která byla v Gabaon, do Jeruzaléma, od stánku úmluvy, a tak kraloval nad Izraelem. ¹⁴Nashromáždil pak Šalomoun vozů a jezdců, a měl tisíc a čtyři sta vozů, a dvanáct tisíc jezdců, které rozsadil do měst vozů, a při králi v Jeruzalémě. ¹⁵A složil král stříbra a zlata v Jeruzalémě jako kamení, a dříví cedrového jako planého fíkoví, které roste v údolí ve velikém množství. ¹⁶Přivodili také Šalomounovi koně z Egypta a koupě rozličné; neboť kupci královští brávali koupě rozličné za slušnou mzdu. ¹⁷A vycházejíce, vodívali spřežení vozatajů z Egypta za šest set lotů stříbra, koně pak za půl druhého sta. A tak všem králům Hetejským i králům Syrským oni dodávali.

2 A umíniv Šalomoun stavět dům jménu Hospodinovu a dům svůj královský, ²Odečetl Šalomoun sedmdesát tisíc nosičů a osmdesát tisíc těch, kteří tesali na hoře, a úředníků nad nimi tři tisíce a šest set. ³Poslal také Šalomoun k Chíramovi králi Tyrskému, řka: Jak jsi se choval k Davidovi otcí mému, posílaje mu dříví cedrové, aby sobě stavěl dům k bydlení, tak čiň i mně. ⁴Neboť aj, já stavět chci dům jménu Hospodina Boha svého, aby posvěcen byl jemu k tomu, aby se před ním pánilo kadidlo z vonných věcí, a k ustavičnému předkládání chlebů, i k zápalným obětem, ranním i večerním, ve dny sobotní a novoměsíční, i na slavnosti Hospodina Boha našeho, což v Izraeli na věky trvat má. ⁵Dům pak, který stavět chci, veliký být má; neboť Bůh náš větší je nade všechny bohy. ⁶Ač kdo je, kdo by mohl dům jemu vystavět, poněvadž ho nebe i nebesa nebes obsáhnout nemohou? Ano i já kdo jsem, abych jemu dům vystavět měl, než toliko k tomu, aby se pánilo kadidlo před ním? ⁷Proto nyní pošli mi muže zručného, který by uměl dělat na zlatě, na stříbře, na mědi, na železe, i ze zlatohlavu a z látky, a z příze modré, a který by uměl řezat řezby s jinými zručnými, kteří jsou u mne v Judstvu a v Jeruzalémě, které zjednal David otec můj. ⁸Nadto pošli mi také dříví cedrového a jedlového, a al gumim z Libánu; neboť vím, že služebníci tvoji umějí sekat dříví Libánské. A hle, služebníci moji budou se služebníky tvými, ⁹Aby mi připravili dostatek dříví; neboť dům, který já stavět chci, veliký být má a slavný. ¹⁰A aj, dám na dělníky, kteří sekat mají dříví, pšenice semleté služebníkům tvým dvacet tisíc měř, a dvacet tisíc měř ječmene, a dvacet tisíc tun vína, a dvacet tisíc tun oleje. ¹¹A odpověděl Chíram král Tyrský psáním, které poslal k Šalomounovi: Jistě, že miluje Hospodin lid svůj, proto tě ustanovil nad nimi za krále. ¹²Řekl dále Chíram: Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský, který učinil nebe i zemi, a který dal králi Davidovi syna moudrého, umělého, rozumného a opatrného, aby vystavěl dům Hospodinu a dům svůj královský. ¹³Proto posílám teď muže moudrého, zručného a opatrného, který byl u Chírama otce mého, ¹⁴Syna jedné ženy z dcer Dan, otce pak měl Tyrského, který umí dělat na zlatě, na stříbře, na mědi, železe, kamení a na dříví, i z šarlatu, z příze modré, z kmentu a z látky, taktéž řezat všelijaké řezby a vymyslet všelijaké dílo, které dáno mu bude s moudrými tvými a s moudrými pána mého Davida otce tvého. ¹⁵Pšenice však jen a ječmene, oleje a vína, co řekl pán můj, nechť pošle služebníkům svým. ¹⁶My pak nasekáme dříví z Libánu, cokoli ho bude zapotřebí

tobě, a připravíme je tobě ve vorech po moři k Joppe, a ty dáš je vozit do Jeruzaléma. ¹⁷ A tak sečetl Šalomoun všechny cizozemce, kteří byli v zemi Izraelské po sečení tom, kterým sečetl je David otec jeho, a nalezeno jich sto a padesát tisíc, tři tisíce a šest set. ¹⁸ A vybral z nich sedmdesát tisíc nosičů a osmdesát tisíc těch, kteří sekali na hoře, tři pak tisíce a šest set úředníků, kteří lid k dílu přidrželi.

3 A začal stavět Šalomoun domu Hospodinova v Jeruzalémě na hoře Moria, která byla ukázána Davidovi otci jeho, na místě, které byl připravil David, na humně Ornana Jebuzejského. ² A počal stavět druhého měsíce, dne druhého, království svého léta čtvrtého. ³ A toto je vyměření Šalomounovo při stavení domu Božího: Délka loktů podle první míry bylo šedesát loktů, a šířka dvacet loktů. ⁴ A síň, která byla v čele, jak široký dům, byla na dvacet loktů, vysokost pak sto a dvacet, a obložil ji zevnitř zlatem čistým. ⁵ Dům pak veliký opožil dřívím jedlovým, které obložil zlatem nejčistším, na němž po vrchu dal nadělati palem a řetízku. ⁶ Přikryl také dům ten kamenem drahým ozdobně; zlato pak to bylo zlato Parvaimské. ⁷ Obložil, pravím, dům, trámy, veřeje i stěny jeho, i dveře jeho zlatem, a vyryl cherubíny na stěnách. ⁸ Udělal i dům svatyně svatých, jehož délka byla jako šířka domu, dvacet loktů, a šířka loktů dvacet, a obložil ji zlatem výborným šesti sty centněří. ⁹ Hřebíky též vážily padesát lotů zlata, ano i síňce obložil zlatem. ¹⁰ Udělal také v domě svatyně svatých dva cherubíny dílem řemeslným, a obložil je zlatem. ¹¹ Délka křídel těch cherubínů byla na dvacet loktů. Křídlo jedno na pět loktů, a dotýkalo se stěny domu, a druhé křídlo na pět loktů dotýkalo se křídla cherubína druhého. ¹² A tak křídlo cherubína jednoho na pět loktů dotýkalo se stěny domu, a křídlo druhé na pět loktů dosahovalo křídla cherubína druhého. ¹³ A tak křídla cherubínů těch roztažená byla na dvacet loktů, a stáli na nohách svých, tváří svou obráceni do domu. ¹⁴ Udělal také i oponu z příze modré, z šarlatu, z látky a z kmentu, a udělal na ní cherubíny. ¹⁵ Udělal též před domem sloupy dva na třicet a pět loktů vysoké, a makovice, které byly na každém svrchu, na pět loktů. ¹⁶ Udělal též i řetízky jako v svatyni svatých, a otočil je okolo makovic těch sloupů, a udělav jablek zrnatých sto, dal mezi řetízky. ¹⁷ A tak postavil ty sloupy před chrámem, jeden po pravé a druhý po levé straně, a dal jméno tomu, který byl po pravici Jachin, a jméno tomu, který byl po levici, Boaz.

4 Udělal také i oltář měděný, dlouhý dvacet loktů, a dvacet loktů široký, deset pak loktů vysoký. ² Udělal též moře slité, deset loktů od jednoho kraje k druhému, okrouhlé dokola, vysoké na pět loktů, a obvod jeho třicet loktů dokola. ³ Podobenství také volů pod ním, kterých všudy vůkol bylo deset do lokte, obkličujících moře dokola; a tak byly dva řady volů slitých, spolu s mořem. ⁴ A stálo na dvanácti volech. Tři obráceni byli na půlnoci, a tři patřili k západu, tři zase postaveni byli ku poledni, a tři obráceni byli k východu, a moře svrchu na nich stálo, ale všech jich zadky byli pod mořem. ⁵ A bylo tlusté na dlaň. Kraj jeho byl, jaký bývá u koflíku anebo květu liliového, tři tisíce tun pojmcoucí. ⁶ Udělal také deset umyvadel, a postavil jich pět po pravé straně a pět po levé, k obmývání z nich. Všechno, co se připravovalo k zápalům, obmývali z nich, ale moře, aby se z něho kněží umývali. ⁷ Nadto udělal i svícňů zlatých deset podle návodu jejich, a postavil v chrámě, pět po pravé straně a pět po levé. ⁸ Udělal i stolů deset, které postavil v chrámě, pět po pravé a pět po levé straně. K tomu udělal číší zlatých sto. ⁹ Udělal potom síň kněžskou, též síň velikou, a dveře u téže síně okoval mědí. ¹⁰ Moře pak postavil na pravé straně k východu, naproti polední straně. ¹¹ Nadělal také Chíram hrnců, lopat a kotlíků, a dokonal Chíram dílo, které byl dělal králi Šalomounovi k domu Božímu. ¹² Dva sloupy a kruhy, makovice také na vrchu těch dvou sloupů, a mřížování dvoje, aby přikrývalo ty dvě makovice okrouhlé, které byly na vrchu sloupů, ¹³ A jablek zrnatých čtyři sta na dvojím mřížování. Dvěma řadami jablek zrnatá byla na mřížování jednom, aby přikrývala ty dvě makovice okrouhlé, které byly na vrchu sloupů. ¹⁴ Podstavce také udělal, a umyvadla na těch podstavcích. ¹⁵ Moře jedno, a volů dvanáct pod ním. ¹⁶ Též hrnce a lopaty a vidličky třírohé, a všechno nádobí jejich udělal Chíram s otcem svým králi Šalomounovi k domu Hospodinovu z mědi přechisté. ¹⁷ Na rovinách Jordánských sléval to král v zemi jílovité, mezi Sochot a Saredata. ¹⁸ A tak nadělal Šalomoun všech těch nádob velmi mnoho, takže váhy té mědi vyhledáváno nebylo. ¹⁹ Udělal také Šalomoun i jiná všelijaká nádobí k domu Božímu, jako oltář zlatý a stoly, na nichž kladeny byly chleby předložení, ²⁰ Taktéž svícny i lampy jejich ze zlata nejčistšího, aby je rozsvěcovali příslušně před svatyní svatých, ²¹ Květy také a lampy i utěradla ze zlata, a to bylo zlato nejvýbornější. ²² I žaltáře a kotlíky, kadidelnice a nádoby k oharkům ze zlata čistého, k tomu i bránu domu, dveře vnitřní svatyně svatých, i dveře domu, totiž v chrámě, byly ze zlata.

5 A tak dokonáno je všechno dílo, které dělal Šalomoun k domu Hospodinovu, a vnesl tam Šalomoun věci posvěcené od Davida otce svého, též stříbro a zlato, a všechno nádobí, složiv je mezi poklady domu Božího. ² Tedy shromáždil Šalomoun starší Izraelské a všechny přední z pokolení, totiž knížata čeledí

otcovských se syny Izraelskými do Jeruzaléma, aby přenesli truhlu smlouvy Hospodinovy z města Davidova, jenž je Sion. ³ A shromáždili se ke králi všichni muži Izraelští na slavnost, která bývá měsíce sedmého. ⁴ Když pak přišli všichni starší Izraelští, vzali Levítové truhlu, ⁵ A nesli ji vzhůru, též stánek úmluvy, i všechna nádobí posvátná, která byla ve stánku, přenesli to kněží a Levítové. ⁶ Zatím král Šalomoun i všechno shromáždění Izraelské, které se k němu sešlo, obětovali před truhlou ovce a voly, kteří ani popisování, ani vyčítání nebyli pro množství. ⁷ A tak vnesli kněží truhlu smlouvy Hospodinovy na místo její, do vnitřního domu, do svatyně svatých, pod křídla cherubínů. ⁸ Neboť cherubínové měli roztažená křídla nad místem truhly, a přikrývali cherubínové truhlu i sochory její svrchu. ⁹ A povytáhli sochorů, tak že viděny byly konce jejich z truhly, k předku svatyně svatých, vně však nebylo jich vidět. A byla tam až do tohoto dne. ¹⁰ Nic nebylo v truhle, kromě dvou tabulí, které tam složil Mojžíš na Orébě tehdy, když učinil Hospodin smlouvu se syny Izraelskými, a oni vyšli z Egypta. ¹¹ A stalo se, když vycházeli kněží ze svatyně (neboť všichni kněží, kteří se našli, byli se posvětili, aniž dbali pořadí. ¹² Tak i Levítové zpěváci všichni, kteří byli při Azafovi, Hémanovi a Jedutunovi, i synové jejich i bratři jejich, oděni jsouc kmentem, stáli s činely a loutnami a harfami k východní straně oltáře, a s nimi kněží sto a dvacet, troubících v trouby. ¹³ Neboť měli ti, kteří spolu troubili v trouby, a zpěváci vydávat jeden zvuk k chválení a oslavování Hospodina); a když povyšovali hlasu na trouby a činily i jiné nástroje hudební, chválíce Hospodina a řkouce, že dobrý je, a že na věky trvá milosrdenství jeho: tedy oblak naplnil dům ten, dům totiž Hospodinův, ¹⁴ Tak že nemohli kněží obstát a sloužit pro ten oblak; neboť sláva Hospodinova byla naplnila dům Boží.

6 Tehdy řekl Šalomoun: Hospodin řekl, že bude přebývat v mrákotě. ² Aj, již jsem vystavěl tobě, Pane, dům k přebývání, a místo, v němž bys přebýval na věky. ³ A obrátiv král tvář svou, dával požehnání všemu shromáždění Izraelskému. (Všechno pak shromáždění Izraelské stálo.) ⁴ A řekl: Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský, který mluvil ústy svými Davidovi otci mému, a to teď skutečně naplnil, řka: ⁵ Od toho dne, jak jsem vyvedl lid svůj ze země Egyptské, nevyvolil jsem města z žádného pokolení Izraelského k vystavení domu, kde by přebývalo jméno mé, aniž jsem vyvolil kterého muže, aby byl vévodou nad lidem mým Izraelským. ⁶ Ale vyvolil jsem Jeruzalém, aby tu přebývalo jméno mé, a vyvolil jsem Davida, aby byl nad lidem mým Izraelským. ⁷ Rozhodl se zajisté David otec můj stavět dům jménu Hospodina Boha Izraelského. ⁸ Ale Hospodin řekl Davidovi otci mému: Ačkoli jsi uložil v srdci svém stavět dům jménu mému, a dobrěs učinil, žes to myslil v srdci svém, ⁹ A však ty nebudeš stavět toho domu, ale syn tvůj, který vyjde z beder tvých, on vystaví dům ten jménu mému. ¹⁰ A tak splnil Hospodin slovo své, které byl mluvil. Neboť jsem povstal na místo Davida otce svého, a dosedl jsem na stolicí Izraelskou, jak byl mluvil Hospodin, a vystavěl jsem dům tento jménu Hospodina Boha Izraelského. ¹¹ A postavil jsem tam truhlu, v níž je smlouva Hospodinova, kterou učinil se syny Izraelskými. ¹² A postavil se před oltářem Hospodinovým, přede vším shromážděním Izraelským, a pozdvihl rukou svých. ¹³ Udělal pak byl Šalomoun výstupek měděný ku podobenství pánve, a postavil jej uprostřed síně, pět loktů dlouhý a pět loktů široký a tři lokty vysoký, a vstoupil na něj a poklekl na kolena svá přede vším shromážděním Izraelským, a pozdvihl rukou svých k nebi, ¹⁴ A řekl: Hospodine Bože Izraelský, není podobného tobě Boha na nebi ani na zemi, který by dbal smlouvy a milosrdenství služebníkům svým, chodícím před tebou v celém srdci svém, ¹⁵ Který jsi splnil služebníku svému, Davidovi otci mému, to, co jsi mluvil jemu. Jak jsi mluvil ústy svými, tak jsi to skutečně naplnil, jak se to dnes vidí. ¹⁶ Nyní tedy, ó Hospodine Bože Izraelský, naplň služebníku svému, Davidovi otci mému, co jsi mluvil jemu, řka: Nebude vyhlazen muž z rodu tvého od tváři mé, aby neměl sedět na stolicí Izraelské, jestliže jen dbát budou synové tvoji cesty své, chodíce v zákoně mém, tak jak jsi ty chodil přede mnou. ¹⁷ Proto nyní, ó Hospodine Bože Izraelský, nechť je upevněno slovo tvé, které jsi mluvil služebníku svému Davidovi. ¹⁸ (Ač zdali v pravdě bydlit bude Bůh s člověkem na zemi? Aj, nebesa, nýbrž nebesa neobsahují tě, mnohem méně dům tento, který jsem vystavěl.) ¹⁹ A popatř k modlitbě služebníka svého a k úpění jeho, Hospodine Bože můj, slyše volání a modlitbu, kterou služebník tvůj modlí se před tebou, ²⁰ Aby oči tvé byly otevřené na dům tento dnem i nocí, na místo toto, o němž jsi mluvil, že tu přebývat bude jméno tvé, abys vyslyšel modlitbu, kterou se modlívat bude služebník tvůj na místě tomto. ²¹ Vyslychej tedy modlitbu služebníka svého, i lidu svého Izraelského, kterou se modlívat budou na místě tomto, ty vždy vyslychej z místa přebývání svého, z nebe, a vyslychaje, buď milostiv. ²² Když by zhřešil člověk proti bližnímu svému, a nutil by ho k přísaze, tak že by přísahat musil, a přišla by ta přísaha před oltář do domu tohoto: ²³ Ty vyslychej z nebe, a rozeznej i rozsud služebníky své, mstě nad bezbožným, obraceje usilování jeho na hlavu jeho, a ospravedlňuje spravedlivého, odplacuje mu podle spravedlnosti jeho. ²⁴ Taktéž když by poražen byl lid tvůj Izraelský od nepřátel, protože zhřešili proti tobě, jestliže by obrátice se, vyznávali jméno tvé, a modlíce se, poníženi by prosili tebe v domě tomto: ²⁵ Ty vyslychej z nebe a odpusť hřích lidu svému Izraelskému, a přiveď je zase do země, kterou jsi jim dal i otcům jejich. ²⁶ Podobně když by zavřeno bylo nebe a nepršel by déšť, protože zhřešili proti tobě, a modlíce se na

místě tomto, vyznávali by jméno tvé, a od hříchu svého by se odvrátili po tvém trestání: ²⁷ Ty vyslyšej na nebi, a odpusť hřích služebníků svých a lidu svého Izraelského, vyučuje je cestě výborné, po níž by chodili, a dej déšť na zemi svou, kterou jsi dal lidu svému za dědictví. ²⁸ Byl-li by hlad na zemi, byl-li by mor, sucho nebo rez, kobylky nebo brouci jestliže by byli, soužil-li by jej nepřítel jeho v zemi obývání jeho, anebo jakákoli rána a jakákoli nemoc: ²⁹ Všelijakou modlitbu a každé úpění, které by pocházelo od kteréhokoli člověka, anebo ode všeho lidu tvého Izraelského, když by jen poznajíce jeden každý ránu svou a bolest svou, pozdvihl by rukou svých v domě tomto, ³⁰ Ty vyslyšej z nebe, z místa přebývání svého, a slítnuj se, a odplat jednomu každému podle skutků jeho, podle toho, jak znáš srdce jeho, (ty zajisté sám znáš srdce lidská), ³¹ Aby se báli tebe a chodili po všech cestách tvých po všechny dny, v nichž by živi byli na zemi, kterou jsi dal otcům našim. ³² Nýbrž také i cizozemec, který není z lidu tvého Izraelského, přišel-li by ze země daleké pro jméno tvé veliké a ruku tvou silnou, a rámě tvé vztažené, když by přišli a modlili se v domě tomto: ³³ Ty vyslyšej z nebe, z místa přebývání svého, a učiň všechno to, oč volat bude k tobě cizozemec ten, aby poznali všechny národy země jméno tvé, a báli se tebe jako lid tvůj Izraelský, a aby poznali, že jméno tvé vzýváno je nad domem tímto, který jsem vystavěl. ³⁴ Když by vytáhl lid tvůj k boji proti nepřátelům svým cestou, kterou bys je poslal, a modlili by se tobě naproti městu tomuto, které jsi vyvolil, a domu tomuto, který jsem vystavěl jménu tvému: ³⁵ Ty vyslyšej z nebe modlitbu a úpění jejich, a vyvod' při jejich. ³⁶ Když by zhřešili proti tobě (jakož není člověka, který by nehřešil), a rozhněvaje se na ně, vydal bys je v moc nepříteli, takže by je jaté vedli ti, kteří by je zajali, do země daleké nebo blízké; ³⁷ A usmyslili by sobě v zemi, do níž by zajati byli, a obrátíce se, modlili by se tobě v zemi zajetí svého, řkouce: Zhřešili jsme, převráceně jsme činili a bezbožně jsme se chovali; ³⁸ A tak navrátili by se k tobě celým srdcem svým a celou duší svou v zemi zajetí svého, do které by zajati byli, a modlili by se naproti zemi své, kterou jsi dal otcům jejich, a naproti městu, které jsi vyvolil, a domu, který jsem zbudoval jménu tvému: ³⁹ Vyslyšej z nebe, z místa příbytku svého, modlitbu jejich a úpění jejich, a vyvod' při jejich, a odpusť lidu svému, který by zhřešil proti tobě. ⁴⁰ Nyní tedy, Bože můj, nechť jsou, prosím, oči tvé otevřené, a uši tvé nakloněné k modlitbě na místě tomto. ⁴¹ Aj, nyní povstaň, ó Hospodine Bože, k odpočinutí svému, ty i truhla síly tvé; kněží tvoji, Hospodine Bože, nechť jsou oblečeni ve spasení, a svatí tvoji ať se veselí v dobrých věcech. ⁴² Hospodine Bože, neodvracej tváře od pomazaného svého, pamatuj na milosrdenství zaslíbená Davidovi služebníku svému.

7 A když přestal Šalomoun modlit se, rychle oheň sestoupil z nebe, a sehtil zápal i jiné oběti, a sláva Hospodinova naplnila dům ten, ² Tak že nemohli kněží vejít do domu Hospodinova, protože naplnila sláva Hospodinova dům Hospodinův. ³ Všichni pak synové Izraelští viděli, když sestupoval oheň a sláva Hospodinova na dům, a padnuvše tváří k zemi na dláždění, klaněli se a chválili Hospodina, že dobrý je a že na věky trvá milosrdenství jeho. ⁴ Při tom král a všechen lid obětovali oběti před Hospodinem. ⁵ Obětoval zajisté král Šalomoun obět dva a dvacet tisíc volů, a ovcí sto a dvacet tisíců, když posvěcovali domu Božího král i všechen lid. ⁶ Ale kněží stáli při svých úřadech, též i Levitové s nástroji hudebními Hospodinovými, kterých byl nadělal David král k oslavování Hospodina (neboť na věky milosrdenství jeho), žalmem Davidovým, který jim vydal. Jiní pak kněží troubili v trouby naproti nim, a všechen lid Izraelský stál. ⁷ Posvětil také Šalomoun prostředku té síně, která byla před domem Hospodinovým; neboť obětoval tu oběti zápalné a tuky obětí, pokojných, protože na oltáři měděném, který byl udělal Šalomoun, nemohli se směstnat zápaly a oběti suché a tuk jejich. ⁸ A držel Šalomoun slavnost toho času po sedm dní, a všechen Izrael s ním, shromáždění velmi veliké odtud, kudy se vchází do Emat, až ku potoku Egyptskému. ⁹ A světili dne osmého svátek; neboť posvěcení oltáře slavili po sedm dní, taktéž slavnost tu po sedm dní. ¹⁰ Tři a dvacátého pak dne měsíce sedmého propustil lid k příbytkům jejich s radostí a veselím srdce z toho, co dobrého učinil Hospodin Davidovi a Šalomounovi a Izraeli lidu svému. ¹¹ A dokonal Šalomoun dům Hospodinův a dům královský, a všechno, cokoli byl uložil v srdci svém, aby učinil v domě Hospodinově a v domě svém, šťastně se mu vedlo. ¹² V tom ukázal se Hospodin Šalomounovi v noci, a řekl jemu: Uslyšel jsem modlitbu tvou a vyvolil jsem sobě to místo za dům obětí. ¹³ Jestliže zavřu nebe, tak že by nebylo deště, a jestliže příkážu kobylkám, aby pohubily zemi, též jestliže pošlu morovou ránu na lid svůj, ¹⁴ A ponížujice se lid můj, nad nímž je vzýváno jméno mé, modlili by se a hledali by tváře mé a odvrátili by se od cest svých zlých: i já také vyslyším je z nebe a odpustím hřích jejich a uzdravím zemi jejich. ¹⁵ Budou již i oči mé otevřené a uši mé nakloněné k modlitbě z místa tohoto. ¹⁶ Neboť nyní vyvolil jsem a posvětil domu tohoto, aby tu přebývalo jméno mé až na věky, a aby tu byly oči mé a srdce mé po všechny dny. ¹⁷ A ty budeš-li chodit přede mnou, jako chodil David otec tvůj, tak abys činil všechno to, co jsem přikázal tobě, ustanovení i soudů mých dbaje: ¹⁸ Utvrdím zajisté stolicí království tvého, jako jsem učinil smlouvu s Davidem otcem tvým, řka: Nebude vyhlazen muž z rodu tvého, aby nepanoval nad Izraelem. ¹⁹ Jestliže pak se odvrátíte a opustíte ustanovení má a přikázání má, která jsem vám vydal, a odejdouce, sloužit budete bohům cizím a klanět se jim: ²⁰ Vyplením takové ze země své, kterou jsem jim dal, a dům tento, kteréhož jsem

posvětil jménu svému, zavrhu od tváře své, a vydám jej v přísloví a v rozprávku mezi všemi národy. ²¹ A tak dům ten, který byl zvýšený každému jdoucímu mimo něj, bude k úžasnutí, a dí: Proč tak učinil Hospodin zemi této a domu tomuto? ²² Tedy odpovědí: Protože opustili Hospodina Boha otců svých, který je vyvedl ze země Egyptské, a chopili se bohů cizích, a klanějíce se jim, sloužili jim, proto uvedl na ně všechny tyto zlé věci.

8 Stalo se potom po přeběhnutí dvaceti let, v nichž stavěl Šalomoun dům Hospodinův a dům svůj, ² Že vystavěl Šalomoun města, která byl dal Chíram Šalomounovi, a osadil tam syny Izraelské. ³ Zatím táhl Šalomoun do Emat Soby a zmocnil se jí. ⁴ A vystavěl Tadmor na poušti a všechna města skladů vystavěl v Emat. ⁵ Vystavěl i Betoron hořejší, též i Betoron dolejší, města ohrazená zdmi, branami i závorami. ⁶ Ano i Baalat a všechna města, v nichž měl sklady Šalomoun, a všechna města vozů, i města jízdých, všechno podle žádosti své, cokoli chtěl stavět v Jeruzalémě a na Libánu, i po vsi zemi panování svého. ⁷ Všechen také lid, který byl pozůstal z Hetejských, a Amorejských a Ferezejských, a Hevejských a Jebuzejských, kteří nebyli z Izraele, ⁸ Ze synů jejich, kteří byli pozůstali po nich v zemi té, jichž byli nevyhubili synové Izraelští, uvedl Šalomoun pod plat až do tohoto dne. ⁹ Ale ze synů Izraelských, jichž nepodrobil Šalomoun v službu při díle svém (neboť oni byli muži bojovní a přední knížata jeho, úředníci nad vozy a jezdci jeho), ¹⁰ Z těch, pravím, bylo předních vladařů, které měl král Šalomoun, dvě stě a padesát, kteří panovali nad lidem. ¹¹ Dceru pak Faraonovu přestěhoval Šalomoun z města Davidova do domu, který jí byl vystavěl. Neboť řekl: Nemohla by bydlet manželka má v domě Davida krále Izraelského, neboť svatý je, protože vešla do něho truhla Hospodinova. ¹² Tedy obětoval Šalomoun zápaly Hospodinu na oltáři Hospodinovu, který byl zbudoval před síní, ¹³ Cokoli náležitě každého dne obětováno být mělo podle příkázání Mojžíšova, ve dny sobotní, na novoměsíce a na slavnosti, po třikrát do roka, na slavnost přesnic, na slavnost týdnů, a na slavnost stánků. ¹⁴ Ustanovil také podle nařízení Davida otce svého poradí kněžské k úřadům jejich, a Levítů ku povinnostem jejich, aby chválili Boha a přisluhovali při kněžích náležitě každého dne, a vrátné v poradí jejich u jedné každé brány; neboť tak byl rozkaz Davida muže Božího. ¹⁵ Aniž se uchýlili od rozkázání králova kněžím a Levítům při všelijaké věci i při pokladech. ¹⁶ A když dokončeno bylo všechno dílo Šalomounovo od toho dne, v němž založen byl dům Hospodinův, až do vystavení jeho, a tak dokonán byl dům Hospodinův, ¹⁷ Tedy jel Šalomoun do Aziongaber a do Elat při břehu mořském v zemi Idumejské. ¹⁸ A poslal jemu Chíram po služebnících svých lodě a služebníky znalé moře, kteří plavivše se se služebníky Šalomounovými do Ofir, nabrali odtud čtyři sta a padesát centnéřů zlata, a přinesli je králi Šalomounovi.

9 Královna pak ze Sáby uslyševši pověst o Šalomounovi, přijela do Jeruzaléma, aby zkusila Šalomouna v pohádkách, s vojskem velmi velikým a s velbloudy, na nichž přinesla vonných věcí, a zlata velmi mnoho i kamení drahého. Přišla tedy k Šalomounovi a mluvila s ním o všem, co měla v srdci svém. ² Jíž odpověděl Šalomoun na všechna slova její. Nebylo nic skrytého před Šalomounem, nač by jí neodpověděl. ³ Proto užjevši královna ze Sáby moudrost Šalomounovu, a dům, který byl vystavěl, ⁴ I pokrmy stolu jeho, též sedání a stávání služebníků jeho přisluhujících jemu, i roucha jejich, šenkýře také jeho a oděv jejich, i stupně, kterýmž vstupoval k domu Hospodinovu: zděsila se náramně, ⁵ A řekla králi: Pravá je řeč, kterou jsem slyšela v zemi své o věcech tvých a o moudrosti tvé. ⁶ Však jsem nechtěla věřiti řečem jejich, až jsem přijela a užřela očima svýma, a aj, není mi praveno ani polovice o velikosti moudrosti tvé. Převýšil jsi pověst tu, kterou jsem slyšela. ⁷ Blahoslavení muži tvoji a blahoslavení služebníci tvoji tito, kteří stojí před tebou vždycky, a slyší moudrost tvou. ⁸ Budiž Hospodin Bůh tvůj požehnaný, který tě sobě oblíbil, aby tě posadil na stolicí své, abys byl králem na místě Hospodina Boha tvého. Protože miluje Bůh tvůj Izraele, aby jej utvrdil na věky, ustanovil tě nad nimi králem, abys činil soud a spravedlnost. ⁹ A dala králi sto a dvacet centnéřů zlata, a vonných věcí velmi mnoho, i kamení drahého, aniž bylo kdy přivezeno takových vonných věcí, jaké darovala královna ze Sáby Šalomounovi. ¹⁰ K tomu také i služebníci Chíramovi a služebníci Šalomounovi, kteří byli přivezli zlata z Ofir, přivezli dříví algumim a kamení drahého. ¹¹ A nadělal král z toho dříví algumim stupňů k domu Hospodinovu i k domu královu, též harf a louten zpěvákům, aniž kdy dříve vidány takové věci v zemi Judské. ¹² Král také Šalomoun dal královně ze Sáby podle vsi vůle její, čeho požádala, kromě toho, co byla přinesla k králi. Potom se navrátila a odjela do země své, ona i služebníci její. ¹³ Byla pak váha toho zlata, které přicházelo Šalomounovi na každý rok, šest set šedesát a šest centnéřů zlata, ¹⁴ Kromě toho, co kupci a prodavači přinášeli, a všichni králové Arabští. A vévodové té země přiváželi zlato a stříbro Šalomounovi. ¹⁵ A proto nadělal král Šalomoun dvě stě štítů ze zlata taženého; šest set lotů zlata taženého dával na každý štít. ¹⁶ A tři sta pavěz ze zlata taženého; tři sta lotů zlata dal na každou pavězu. A složil je král v domě lesu Libánského. ¹⁷ Udělal také král stolicí z kostí slonových velikou, a obložil ji zlatem čistým. ¹⁸ A bylo šest stupňů k té stolicí, a podnože té stolice také byly ze zlata, držící se stolice, ano i opěradla rukám z obou stran, tu kde se sedalo, a dva lvi

stáli u opěradel. ¹⁹Dvanáct též lvů stálo tu na šesti stupních z obou stran. Nebylo nic uděláno takového v žádném království. ²⁰Nadto všechny nádoby krále Šalomouna, jichž ku pití užívali, byly zlaté, a všechny nádoby v domě lesu Libánského byly ze zlata nejčistšího. Nic nebylo ze stříbra, aniž ho sobě co vážili za dnů Šalomounových. ²¹Neboť měl král lodě, které přecházely přes moře se služebníky Chíramovými. Jednou ve třech letech vracivaly se ty lodě mořské, přinášející zlato a stříbro, kosti slonové a opice a pávy. ²²A zveleben je král Šalomoun nade všechny krále zemské v bohatství a v moudrosti. ²³Pročež všichni králové země žádostivi byli vidět tvář Šalomounovu, aby slyšeli moudrost jeho, kterou složil Bůh v srdci jeho. ²⁴Z nichž jeden každý přinášeli také dar svůj, nádoby stříbrné a nádoby zlaté, roucha a zbroj, i vonné věci, koně a mezky, každého roku. ²⁵Tak že měl Šalomoun čtyři tisíce stájí koní a vozů, a dvanáct tisíc jezdců, které rozsadil v městech vozů a při králi v Jeruzalémě. ²⁶A panoval nade všemi králi od řeky Eufrates až k zemi Filistinské, a až ke končinám Egyptským. ²⁷A složil král stříbra v Jeruzalémě jako kamení, a cedrového dříví jako planého fíkoví, které roste v údolí ve velikém množství. ²⁸Přivodili také Šalomounovi koně z Egypta i ze všech zemí. ²⁹Jiné pak věci Šalomounovy, první i poslední, vypsány jsou v knize Nátana proroka, a v proroctví Achiáše Silonského, a ve viděních Jaaddy proroka o Jeroboámovi synu Nebatovu. ³⁰A kraloval Šalomoun v Jeruzalémě nade vším Izraelem čtyřicet let. ³¹A usnul Šalomoun s otci svými a pochovali jej v městě Davida otce jeho. Kraloval pak Roboám syn jeho místo něho.

10 Tedy odšel Roboám do Sichem; neboť tam sešel se byl všecken Izrael, aby ho ustanovili za krále. ²Stalo se pak, když o tom uslyšel Jeroboám syn Nebatův, jsa v Egyptě, kam byl utekl před králem Šalomounem, navrátil se Jeroboám z Egypta. ³Neboť poslali a povolali ho. Tedy přišed Jeroboám i všecken Izrael, mluvili k Roboámovi, řkouce: ⁴Otec tvůj ztížil jho naše, proto nyní polehčí služby otce svého tvrdě a břemene jeho těžkého, které vložil na nás, a budeme tobě sloužit. ⁵Který řekl jim: Po třech dnech navratte se ke mně. A odešel lid. ⁶V tom radil se král Roboám se starci, kteří stávali před Šalomounem otcem jeho, ještě za života jeho, řka: Kterak vy radíte, jakou odpověď mám dát lidu tomu? ⁷A odpověděli jemu, řkouce: Jestliže se dobrotivě ukážeš lidu tomuto a povolíš jim, a mluvit budeš přívětivě, budou služebníci tvoji po všechny dny. ⁸Ale on opustil radu starců, kterou dali jemu, a radil se s mládenci, kteří odrostli s ním a stávali před ním. ⁹A řekl jim: Co vy radíte, jakou máme dát odpověď lidu tomuto, kteří mluvili ke mně, řkouce: Polehčí břemene, které vložil otec tvůj na nás? ¹⁰Jemuž odpověděli mládenci, kteří vyrostli s ním, řkouce: Takto odpovíš lidu tomu, kteří mluvili k tobě a řekli: Otec tvůj ztížil jho naše, ty pak polehčí nám, takto díš jim: Nejmenší prst můj tlustší jest, nežli bedra otce mého. ¹¹Nyní tedy, otec můj těžké břímě vložil na vás, já pak přidám břemene vašeho; otec můj trestal vás bičiky, ale já biči uzlovatými. ¹²Potom přišel Jeroboám i všecken lid k Roboámovi dne třetího, jak byl vyřkl král, řka: Navratte se ke mně dne třetího. ¹³A odpověděl jim král tvrdě. Neboť opustil král Roboám radu starců, ¹⁴A mluvil k nim podle rady mládenců, řka: Otec můj ztížil jho vaše, já pak k němu přidám; otec můj trestal vás bičiky, ale já biči uzlovatými. ¹⁵A tak neuposlechl král lidu. (Příčina zajisté byla od Boha, aby naplnil Hospodin řeč svou, kterou mluvil skrze Achiáše Silonského k Jeroboámovi synu Nebatovu.) ¹⁶Proto vida všecken Izrael, že by je král oslyšel, odpověděl lid králi, řkouce: Jaký máme díl v Davidovi? Ani dědictví nemáme v synu Izai. Jeden každý ke stanům svým, ó Izraeli! Nyní opatř dům svůj, Davide. Odešel tedy všecken Izrael ke stanům svým, ¹⁷Takže nad syny Izraelskými toliko, kteří bydlili v městech Judských, kraloval Roboám. ¹⁸A když poslal král Roboám Adurama, který byl nad platy, uházeli ho synové Izraelští kamením až do smrti, čímž král Roboám přinucen byl, aby vsedna na vůz, utekl do Jeruzaléma. ¹⁹A tak odstoupili synové Izraelští od domu Davidova až do dnešního dne.

11 Když pak přijel Roboám do Jeruzaléma, shromáždil dům Judův a Benjaminův, sto a osmdesát tisíc výborných bojovníků, aby bojovali proti Izraelovi a aby zase obráceno bylo království k Roboámovi. ²Tedy stala se řeč Hospodinova k Semaiášovi, muži Božímu, řkoucí: ³Pověz Roboámovi synu Šalomounovu, králi Judskému, a všemu lidu Izraelskému, který je v pokolení Judově a Benjaminově, řka: ⁴Takto praví Hospodin: Netáhněte a nebojujte proti bratrům svým, navratte se jeden každý do domu svého; neboť ode mne stala se věc tato. A uposlechlí rozkazu Hospodinova a navrátli se, aby netáhli proti Jeroboámovi. ⁵A bydlil Roboám v Jeruzalémě a budoval města hrazená v Judstvu. ⁶A zbudoval Betlém, Etam, a Tekoe, ⁷Betsur, Socho a Adulam, ⁸Gát, Maresa a Zif, ⁹Adoraim, Lachis a Azeka, ¹⁰Zaraha, Aialon a Hebron, která byla v pokolení Judově a Benjaminově města hrazená. ¹¹A když upevnil města hrazená, osadil v nich knížata, a nadělal špižirny k potravám, k oleji a vínu. ¹²A v jednom každém městě složil štíty a kopí, a opatřil ta města velmi dobře, a tak kraloval nad Judou a Benjaminem. ¹³Kněží také a Levítové, kteří byli ve všem Izraeli, postavili se k němu ze všech končin svých. ¹⁴Opustili byli zajisté Levítové předměstí svá i vladařství svá, a odebrali se do Judstva a do Jeruzaléma (protože je zavrhl Jeroboám a synové jeho, aby v úřadu kněžském

nesloužili Hospodinu. ¹⁵ A nařídil sobě kněží k sloužení po výsostech ďáblům a telatům, kterých byl nadělal). ¹⁶ A za nimi ze všech pokolení Izraelských ti, kteří oddali srdce své k hledání Hospodina Boha Izraelského, přišli do Jeruzaléma, aby obětovali Hospodinu Bohu otců svých. ¹⁷ A tak utvrdili království Judské, a zesílili Roboáma syna Šalomounova po tři léta, a po ta tři léta chodili po cestě Davidově a Šalomounově. ¹⁸ Potom pojal sobě Roboám ženu, Mahalat, dceru Jerimota syna Davidova, a Abichail, dceru Eliaba syna Izai. ¹⁹ Která mu zplodila syny: Jeusa a Semariáše a Zahama. ²⁰ A po té pojal Maachu dceru Absolonovu, která mu porodila Abiáše, Attaie, Zizu a Selomita. ²¹ Ale miloval Roboám Maachu dceru Absolonovu, nade všechny ženy i ženiny své; neboť byl pojal žen osmnáct a ženin šedesát, a zplodil dvacet a osm synů a šedesát dcer. ²² Ustanovil pak Roboám Abiáše syna Maachy za kníže a vévodu mezi bratry jeho; neboť myslel ho ustanovit králem. ²³ A opatrnosti užívaje, rozsadil všechny jiné syny své po všech krajích Judových a Benjaminových, ve všech městech ohrazených, i dal jim potravu hojně, a nabral jim mnoho žen.

12 A stalo se, když utvrdil království Roboám a zpevnil je, opustil zákon Hospodinův, a všecken Izrael s ním. ² Stalo se, pravím, léta pátého království Roboámova, že vytáhl Sesák král Egyptský proti Jeruzalému (neboť byli zhřešili proti Hospodinu), ³ S tisícem a dvěma sty vozů a s šedesáti tisíci jízdných, a nebylo počtu lidu, který přitáhl s ním z Egypta, Lubimských, Sukkimských a Chussimských. ⁴ A pobral města hrazená, která byla v Judstvu, a přitáhl až k Jeruzalému. ⁵ Tedy Semaiaš prorok přišel k Roboámovi a ke knížatům Judským, kteří se byli sebrali do Jeruzaléma, bojíce se Sesáka, a řekl jim: Toto praví Hospodin: Vy jste mne opustili, i já také opouštím vás v rukou Sesákových. ⁶ A ponížili se knížata Izraelská i král, a řekli: Spravedlivý je Hospodin. ⁷ A když viděl Hospodin, že se ponížili, stalo se slovo Hospodinovo k Semaiašovi, řkoucí: Ponížili se, neshladím jich, ale dám jim tudíž vysvobození, aniž se vyleje prchlivost má na Jeruzalém skrze Sesáka. ⁸ A však sloužit jemu budou, aby zkusili, co je to mně sloužit, a sloužit králům zemským. ⁹ A tak vstoupiv Sesák král Egyptský do Jeruzaléma, pobral poklady domu Hospodinova, i poklady domu královského, všechno to pobral. Vzal i pavězy zlaté, kterých byl nadělal Šalomoun. ¹⁰ A nadělal král Roboám místo nich pavěz měděných, a poručil je úředníkům nad drabanty, kteří ostříhali brány domu královského. ¹¹ A když král chodíval do domu Hospodinova, přicházivali drabantí a nosili je; potom též zase přinášeli je do pokoje drabantů. ¹² Když se pak ponížil, odvrátila se od něho prchlivost Hospodinova a neshladil ho do cela, tak jak se k Judovi v dobrých věcech ohlašoval. ¹³ Tedy vzchopil se král Roboám v Jeruzalémě a kraloval; neboť ve čtyřiceti a v jednom létě byl Roboám, když počal kralovat, a sedmáct let kraloval v Jeruzalémě, městě, které vyvolil Hospodin ze všech pokolení Izraelských, aby tam přebývalo jméno jeho. Jméno matky jeho bylo Naama Ammonitská. ¹⁴ Který činil zlé věci; neboť neustavil srdce svého, aby hledal Hospodina. ¹⁵ Věci pak Roboámovy, první i poslední, zda zapsány nejsou v knihách Semaiaše proroka, a Iddo proroka, kde se vypočítává pořadí rodů, ba i války mezi Roboámem a Jeroboámem, po všechny dny? ¹⁶ A usnul Roboám s otcí svými, a pochován je v městě Davidově, a kraloval Abiáš syn jeho místo něho.

13 Léta osmnáctého krále Jeroboáma kraloval Abiáš nad Judou. ² Tři léta kraloval v Jeruzalémě (a jméno matky jeho Michaia, dcera Urielova z Gabaa), a byla válka mezi Abiášem a Jeroboámem. ³ Pročež sšikoval Abiáš vojsko udatných bojovníků, čtyřikrát sto tisíc mužů výborných, Jeroboám pak sešikoval se proti němu, maje osmkrát sto tisíc mužů výborných, velmi udatných. ⁴ A postavil se Abiáš na vrchu hory Semaraim, která byla mezi horami Efraimskými, a řekl: Slyšte mne, Jeroboáme i všecken Izraeli. ⁵ Zdali jste neměli vědět, že Hospodin Bůh Izraelský dal království Davidovi nad Izraelem na věky, jemu i synům jeho smlouvou trvanlivou? ⁶ Ale povstal Jeroboám syn Nebatův, služebník Šalomouna syna Davidova, a zprotivil se pánu svému. ⁷ A sebrali se k němu lidé nevážní a bezbožní a zatvrdili se proti Roboámovi synu Šalomounovu, Roboám pak byv dítě a srdce choulostivého, neodepřel jim zmužile. ⁸ Tak vy nyní myslíte zatvrdit se proti království Hospodinovu, které je v ruce synů Davidových, a je vás veliké množství; máte také při sobě telata zlatá, kterých vám nadělal Jeroboám, za bohy. ⁹ Zdali jste nezavrhlí kněží Hospodinových, synů Aronových a Levitů, a nadělali jste sobě kněží, tak jako národy jiných zemí? Kdokoli přichází, aby posvěceny byly ruce jeho volkem mladým a sedmi skopci, hned je knězem těch, jež nejsou bohové. ¹⁰ Ale my jsme Hospodina Boha našeho, aniž jsme ho opustili, kněží pak přísluhující Hospodinu jsou synové Aronovi a Levítové, kteříž konají práci svou, ¹¹ A pálí Hospodinu zápaly každého jitra a každého večera, pálí kadidlo také vonnými věcmi, uspořádání také chlebů na stole čistém, a svícen zlatý s lampami jeho spravují, aby hořely každého večera. A tak my dbáme nařízení Hospodina Boha svého, ale vy strhli jste se jeho. ¹² Proto aj, s námi je Bůh vůdce náš, a kněží jeho a trouby zvučné, aby zněly proti vám. Synové Izraelští, nebojujte s Hospodinem Bohem otců svých, neboť nepovede se vám šťastně. ¹³ Mezi tím Jeroboám obvedl zálohy, aby zezadu na ně připadli, a tak byli Izraelští před Judskými, a zálohy ty byly jim zezadu. ¹⁴ Tedy spatřiv Juda, jak válka jim zepředu i zezadu,

zvolali k Hospodinu, a kněží troubili v trouby. ¹⁵ Učinili také pokřik muži Judští. A stalo se v tom pokřiku mužů Judských, ranil Bůh Jeroboáma i všecken Izrael před Abiášem a Judou. ¹⁶ A tak utíkali synové Izraelští před Judou, ale dal je Bůh v ruku jejich. ¹⁷ Neboť porazili je Abiáš a lid jeho ranou velikou, tak že padlo zabitých z Izraele pětkrát sto tisíc mužů výborných. ¹⁸ Proto sníženi jsou synové Izraelští v ten čas, a zmocnili se synové Judovi, neboť spolehli na Hospodina Boha otců svých. ¹⁹ A honil Abiáš Jeroboáma a vzal mu města, Bethel i vsi jeho, Jesana i vsi jeho, a Efron i vsi jeho. ²⁰ Aníž se mohl zase pozdvihnout více Jeroboám po všechny dny Abiášovy. A ranil jej Hospodin, takže umřel. ²¹ Ale Abiáš vzmožil se, který byl sobě pojal žen čtrnáct, a zplodil dva a dvacet synů a šestnáct dcer. ²² Ostatek pak činů Abiášových a života jeho i řečí jeho, sepsáno je v knize proroka Iddo.

14 Když pak usnul Abiáš s otcí svými a pochovali jej v městě Davidově, kraloval Aza syn jeho místo něho. Za jeho dnů v pokoji byla země deset let. ² A činil Aza to, co se dobře líbilo Hospodinu Bohu jeho. ³ Neboť zbořil oltáře cizí i výsosti, a roztřískal obrazy jejich a posekal háje jejich. ⁴ A přikázal Judovi, aby hledali Hospodina Boha otců svých a dbali zákona a přikázání jeho. ⁵ Zkazil, pravím, po všech městech Judských výsosti a slunečné obrazy, a bylo v pokoji království za času jeho. ⁶ Zatím zbudoval města hrazená v Judstvu, protože v pokoji byla země, aniž jaká proti němu válka povstala těch let; neboť Hospodin dal jemu odpočinití. ⁷ A řekl lidu Judskému: Zbudujme ta města a ohradme je zdmi a věžemi, branami i závorami, dokud země je v moci naší. Aj, že jsme hledali Hospodina Boha svého, hledali jsme ho, a dal nám odpočinití odevšad. A tak stavěli a šťastně se jim zvedlo. ⁸ Měl pak Aza vojsko těch, kteří nosili štíty a kopí, z pokolení Judova třikrát sto tisíců, a z Benjaminova pavézníků a střelců dvě stě a osmdesát tisíců. Všichni ti byli muži udatní. ⁹ A vytáhl proti nim Zerach Mouřenín, maje ve vojsku desetkrát sto tisíců, a vozů tři sta, a přitáhl až k Maresa. ¹⁰ Vytáhl též i Aza proti němu. A sešikovali vojska v údolí Sefata u Maresa. ¹¹ Tedy volal Aza k Hospodinu Bohu svému, a řekl: Hospodine, není potřebí tobě velikého množství, když ty chceš pomoci slabším. Pomoz nám, Hospodine Bože náš, neboť v tebe doufáme, a ve jménu tvém jdeme proti množství tomuto. Hospodine, ty jsi Bůh náš; nechť nemá moci proti tobě bídný člověk. ¹² A ranil Hospodin Mouřeníny před Azou a před lidem Judským, takže utíkali Mouřenínové. ¹³ A honil je Aza i lid, který byl s ním, až do Gerar. A padli Mouřenínové, že se nijak zotavit nemohli; neboť potřeni jsou před Hospodínem a před vojskem jeho. A ti odnesli kořistí velmi mnoho. ¹⁴ Pohubili také všechna města vůkol Gerar; strach zajisté Hospodinův připadl na ně. A sebrali všechna města; neboť mnoho kořistí v nich bylo. ¹⁵ Též i obyvatele ve stanech při dobytých zabili, a zajavše ovcí velmi mnoho a velbloudů, navrátili se do Jeruzaléma.

15 Tehdy na Azariáše syna Odedova sestoupil duch Boží. ² Pročež vyšel vstříc Azovi, řekl jemu: Slyšte mne, Azo i všechno pokolení Judovo a Benjaminovo. Hospodin byl s vámi, dokud jste byli s ním, a budete-li ho hledat, najdete ho; pakli ho opustíte, opustí vás. ³ Po mnohé zajisté dny Izrael je bez pravého Boha a bez kněží, učitelů i bez zákona, ⁴ Proto, kdyby se v úzkosti své k Hospodinu Bohu Izraelskému byli obrátili a hledali ho, byli by ho našli. ⁵ Ale časů těchto není bezpečno vycházet ani vcházet; neboť nepokoj veliký je mezi všemi obyvateli země, ⁶ Tak že šlape národ po národu, a město po městu, protože Bůh kormoutí je všelijakými úzkostmi. ⁷ Proto vy vzchopte se a neopouštějte rukou svých; neboť má mzdu práce vaše. ⁸ A když slyšel Aza slova ta a prorocství Odeda proroka, vzchopil se a vyplenil ohavností ze vsí země Judské a Benjaminové, i z měst, která byl vzal na hoře Efraim, a obnovil oltář Hospodinův, který byl před síní Hospodinovou. ⁹ Potom shromáždil všechno pokolení Judovo i Benjaminovo, a přichází s nimi z Efraima, Manassesa a Simeona; neboť jich bylo uteklo k němu z lidu Izraelského velmi mnoho, vidouce, že Hospodin Bůh jeho je s ním. ¹⁰ A sebrali se do Jeruzaléma třetího měsíce, patnáctého léta králování Azova, ¹¹ A obětovali Hospodinu v ten den z kořistí přihnaných, volů sedm set a ovcí sedm tisíc. ¹² A vešli ve smlouvu, aby hledali Hospodina Boha otců svých, z celého srdce svého a ze vsí duše své, ¹³ A kdokoli by nehledal Hospodina Boha Izraelského, aby byl usmrcen, buď malý nebo veliký, buď muž nebo žena. ¹⁴ A přísáhli Hospodinu hlasem velikým, se zvukem na trouby i na pozouny. ¹⁵ Všecken zajisté lid Judský radoval se z přísahy té; neboť celým srdcem svým přísáhli, a se vsí ochotností hledali ho, a našli jej. A dal jim odpočinití Hospodin ze všech stran. ¹⁶ Nadto i Maachu matku sesadil Aza král, aby nebyla královnou, protože byla vzdělala v háji hroznou modlu. A podřadil Aza modlu tu hroznou, a rozdrtil i spálil ji při potoku Cedron. ¹⁷ Ačkoli výsosti nebyly zkaženy v lidu Izraelském, srdce však Azovo bylo celé po všechny dny jeho. ¹⁸ Vnesl také ty věci, které posvěceny byly od otce jeho, i to, čehož sám posvětil, do domu Božího, stříbro, zlato i nádoby. ¹⁹ A nebylo války až do léta třicátého pátého králování Azova.

16 Léta třicátého šestého králování Azova vytáhl Báza král Izraelský proti Judovi, a stavěl Ráma, aby nedal vyjít ani vejít k Azovi králi Judskému. ² Tedy vzav Aza stříbro i zlato z pokladů domu Hospodinova

i domu královského, poslal k Benadadovi králi Syrskému, který bydlil v Damašku, řka: ³ Smlouva je mezi mnou a mezi tebou, mezi otcem mým a mezi otcem tvým. Aj, posílám teď stříbro a zlato, jdi, zruš smlouvu svou s Bázou králem Izraelským, ať odtrhne ode mne. ⁴ A uposlechl Benadad krále Azy a poslal knížata s vojsky svými proti městům Izraelským. A dobyli Jon a Dan, též Abelmaim i všech měst Neftalímových, v nichž měli sklady. ⁵ To když uslyšel Báza, přestal stavět Ráma a zanechal díla svého. ⁶ V tom Aza král pojal všecken lid Judský a pobrali kamení z Ráma i dříví, z něhož stavěl Báza, a vystavěl z něho Gabaa a Masfa. ⁷ V ten pak čas přišel Chanani prorok k Azovi králi Judskému, a řekl jemu: Že jsi spolehl na krále Syrského, a nespolehl jsi na Hospodina Boha svého, proto ušlo vojsko krále Syrského z ruky tvé. ⁸ Zdali Chussimští a Lubimští neměli vojsk velmi velikých, s vozy a jezdci náramně mnohými? A když jsi spolehl na Hospodina, vydal je v ruku tvou. ⁹ Oči zajisté Hospodinovy spatřují všechnu zemi, aby dokazoval síly své při těch, kteří jsou k němu srdce upřímného. Bláznivě jsi učinil v té věci, proto od toho času budou proti tobě války. ¹⁰ Tedy rozhněvav se Aza na proroka, dal ho do vězení; neboť se byl rozhněval na něj pro tu věc. A utiskoval Aza některé z lidu toho času. ¹¹ O jiných pak věcech Azových, prvních i posledních, zapsáno je v knize o králích Judských a Izraelských. ¹² Potom léta třicátého devátého kralování svého nemocen byl Aza na nohy své těžkou nemocí, a však v nemoci své nehledal Boha, ale lékařů. ¹³ A tak usnul Aza s otci svými, a umřel léta čtyřicátého prvního kralování svého. ¹⁴ A pochovali jej v hrobě jeho, který byl vytesal sobě v městě Davidově, a položili ho na lůžku, které byl naplnil vonnými věcmi a mastmi dílem apatykářským připravenými. A pálili to jemu ohněm velmi velikým.

17 A kraloval Jozafat syn jeho místo něho, a zmocnil se Izraele. ² A osadil lidem válečným všechna města hrazená v Judstvu, a postavil stráž v zemi Judské a v městech Efraim, která byl dobyl Aza otec jeho. ³ A byl Hospodin s Jozafatem; neboť chodil po cestách Davida otce svého prvních, aniž hledal model. ⁴ Ale Boha otce svého hledal, a v přikázáních jeho chodil, aniž následoval skutků lidu Izraelského. ⁵ A utvrdil Hospodin království v ruce jeho, a dal všecken lid Judský dary Jozafatovi, takže měl bohatství a slávy hojně. ⁶ A nabyv udatného srdce k cestám Hospodinovým, zkazil přesto také i výsosti a háje v Judstvu. ⁷ Léta pak třetího království svého poslal knížata svá: Benaile, Abdiáš, Zachariáš, Natanael a Micheáš, aby učili v městech Judských. ⁸ A s nimi Levity: Semaiáš, Netaniáš, Zebadiáš, Azael, Semiramota, Jonatana, Adoniáš, Tobiáš a Tobadoniáš, Levity, a s nimi Elisama a Jehorama, kněží, ⁹ kteří učili v Judstvu, majíce s sebou knihu zákona Hospodinova. Chodili pak vůkol po všech městech Judských, vyučující lid. ¹⁰ A byl strach Hospodinův na všech královstvích zemí, které byly kolem Judstva, takže nebojovali proti Jozafatovi. ¹¹ Nýbrž i Filistinští přinášeli Jozafatovi dary a daň uloženou. Arabští také přiháněli jemu dobytek, skopců po sedmi tisících a sedmi stech, též kozlů po sedmi tisících a sedmi stech. ¹² A prospíval Jozafat, a rostl až na nejvyšší, a vystavěl v Judstvu hradiště a města ke skladům. ¹³ A práci mnohou vedl při městech Judských, muže pak válečné a slovné měl v Jeruzalémě. ¹⁴ A tento je počet jich po domech otců jejich: Z Judy knížata nad tisíci: Adna kníže, a s ním udatných rytířů třikrát sto tisíc. ¹⁵ A po něm Jochanan kníže, a s ním dvě stě a osmdesát tisíc. ¹⁶ Po něm Amaziáš syn Zichrův, který se dobrovolně byl oddal Hospodinu, a při něm dvakrát sto tisíc mužů udatných. ¹⁷ Z Beniamina pak muž udatný Eliada, a s ním lidu zbrojného s lučišti a pavézami dvakrát sto tisíc. ¹⁸ A po něm Jozabad, a s ním sto a osmdesát tisíc způsobilých k boji. ¹⁹ Ti sloužili králi, kromě těch, které byl osadil král po městech hrazených po všem Judstvu.

18 A měl Jozafat bohatství a slávu velmi velikou, a spřiznil se s Achabem. ² Přijel pak po letech k Achabovi do Samaří, a nabil Achab ovcí a volů hojně pro něj a pro lid, který byl s ním, a namlouval ho, aby táhl do Rámot Galád. ³ Neboť řekl Achab král Izraelský Jozafatovi králi Judskému: Potáhneš-li se mnou do Rámot Galád? Odpověděl jemu: Jak jsem já, tak jsi ty, jako lid tvůj, tak lid můj, a s tebou budu v tom boji. ⁴ Řekl také Jozafat králi Izraelskému: Vypetej se prosím dnes na slovo Hospodinovo. ⁵ A shromáždil král Izraelský proroky svých čtyři sta mužů, a řekl jim: Máme-li jet do Rámot Galád na vojnu, nebo tak nechat? A řekli: Táhni, neboť dá je Bůh v ruku královi. ⁶ Tedy řekl Jozafat: Což již není zde proroka Hospodinova žádného, abychom se ho zeptali? ⁷ Odpověděl král Izraelský Jozafatovi: Ještě je muž jeden, skrze něhož bys se mohl poradit s Hospodinem, ale já ho nenávidím, protože mi nikdy nic dobrého neprorokují, ale vždycky zlé. Ten je Micheáš syn Jemlův. Ale Jozafat řekl: Necht tak nemluví král. ⁸ Proto povolav král Izraelský komorníka jednoho, řekl: Přiveď sem rychle Micheáše syna Jemlova. ⁹ (Mezi tím král Izraelský a Jozafat král Judský seděli jeden každý na stolici své, oděni jsouce rouchem. Seděli pak v placu u vrat brány Samařské, a všichni proroci prorokovali před nimi. ¹⁰ Kde Sedechiáš syn Kenanův udělal sobě byl i rohy železné, a řekl: Takto praví Hospodin: Těmito trkat budeš Syrské, dokud jich nepohubíš. ¹¹ Tak podobně všichni proroci prorokovali, řkouce: Jeď do Rámot Galád, a šťastně se povede; neboť dá je Hospodin v ruku královi.) ¹² V tom posel ten,

který šel, aby zavolal Micheáše, mluvil jemu, řka: Aj, řeči proroků těch jednostejné jsou a dobré před králem. Prosím, buď řeč tvá, jako řeč kterého z nich, a mluv dobré věci. ¹³Jemuž řekl Micheáš: Živ je Hospodin, že cokoli vyřkne Bůh můj, to mluvit budu. ¹⁴A když přišel ke králi, řekl jemu král: Micheáši, máme-li jet proti Rámot Galád na vojnu, nebo tak nechat? Který řekl: Táhněte a šťastně se vám povede, a budou dáni v ruku vaši. ¹⁵Ještě řekl jemu král: A kolikrát tě mám přísahou zavazovat, abys mi nemluvil než pravdu ve jménu Hospodinovu? ¹⁶Proto řekl: Viděl jsem všechn lid Izraelský rozptýlený po horách jako ovce, které nemají pastýře; neboť řekl Hospodin: Nemají pána tito, navrát se jeden každý do domu svého v pokoji. ¹⁷A řekl král Izraelský Jozafatovi: Zdali jsem neřekl, že mi nebude prorokovat nic dobrého, ale zlé? ¹⁸Řekl dále: Proto slyšte slovo Hospodinovo: Viděl jsem Hospodina sedícího na trůnu svém, a všechno vojsko nebeské stojící po pravici jeho i po levici jeho. ¹⁹A řekl Hospodin: Kdo oklame Achaba krále Izraelského, aby vytáhl a padl u Rámot Galád? A když pravil ten toto, a jiný pravil jiné, ²⁰Tož vyšel duch, a postaviv se před Hospodinem, řekl: Já ho oklamu. Hospodin pak řekl jemu: Jakým způsobem? ²¹Odpověděl: Vyjdu a budu duchem lživým v ústech všech proroků jeho. Který řekl: Oklameš a dovedeš toho; jdi a učíš tak. ²²Proto aj, již dal Hospodin ducha lživého v ústa proroků tvých těchto, protože však Hospodin mluvil zlé proti tobě. ²³Tedy přistoupiv Sedechiáš syn Kenanův, dal políček Micheášovi a řekl: Kterou cestou odešel duch Hospodinův ode mne, aby mluvil tobě? ²⁴Odpověděl Micheáš: Aj, uzříš v ten den, když vejdeš do nejtajnějšího pokoje, abys se skryl. ²⁵A řekl král Izraelský: Jměte Micheáše a dovedte ho k Amonovi hejtmanu města a k Joasovi synu královu. ²⁶A díte: Takto praví král: Dejte tohoto do žaláře a dávejte mu jíst maličko chleba a maličko vody, dokud se nenavrátím v pokoji. ²⁷Ale Micháš řekl: Jestliže se ty navrátíš v pokoji, tedy nemluvil Hospodin skrze mne. Přesto řekl: Slyšte to všichni lidé. ²⁸A tak táhl král Izraelský a Jozafat král Judský proti Rámot Galád. ²⁹A řekl král Izraelský Jozafatovi: Změním já se, když půjdu k bitvě, ale ty obleč se v roucho své. A změnil se král Izraelský a jeli k bitvě. ³⁰Král pak Syrský přikázal byl hejtmanům nad vozy svými, řka: Nebojujte proti malému ani proti velikému, než proti samému králi Izraelskému. ³¹A stalo se, když hejtmané nad vozy uzřeli Jozafata, řekli: Král Izraelský jest. Tak se obrátili proti němu, aby bojovali. Tedy vzkřikl Jozafat, a Hospodin pomohl jemu, a odvrátil je Bůh od něho. ³²Neboť uzřevše hejtmané nad vozy, že on není král Izraelský, obrátili se od něho. ³³Muž pak střelil z lučiště náhodou, a postřelil krále Izraelského, kde se pancíř spojuje. Pročež řekl vozkovi: Obrát se, a vyvez mne z vojska; neboť jsem nemocen. ³⁴A rozmohla se bitva v ten den. Král pak Izraelský stál na voze proti Syrským až do večera, a umřel při západu slunce.

19 Když se pak navracel Jozafat král Judský do domu svého v pokoji do Jeruzaléma, ²Vyšel jemu vstříc Jéhu syn Chananův, prorok, a řekl králi Jozafatovi: Zdali jsi bezbožnému měl pomáhat, a ty, jež nenávidí Hospodina, milovat? Z té příčiny proti tobě je hněv Hospodinův. ³Ale však našly se věci dobré při tobě, že jsi vysekal háje ze země a nastrojil srdce své, abys hledal Boha. ⁴A bydlil Jozafat v Jeruzalémě, a zase projel lid od Bersabé až k hoře Efraim, a navrátil je k Hospodinu Bohu otců jejich. ⁵A ustanovil soudce v zemi po všech městech Judských hrazených, v jednom každém městě. ⁶Tedy řekl soudcům: Vizte, jak co činíte; neboť nevedete soudu za člověka, ale za Hospodina, který vám přítomen je při vykonávání soudu. ⁷A proto budíž bázeň Hospodinova při vás. Dbejte toho a čiňte tak, neboť není u Hospodina Boha našeho nepravosti, tak aby se ohlízet měl na osoby anebo přijímat dary. ⁸Tak i v Jeruzalémě ustanovil Jozafat některé z Levitů a z kněží, a z knížat otcovských, čeledí Izraelských, k soudu Hospodinovu a k rozepřem těch, kteří by se obraceli o to do Jeruzaléma. ⁹A přikázal jim, řka: Tak dělejte v bázni Hospodinově, ve víře a v srdci upřímném. ¹⁰A při všelijaké rozepři, která by přišla před vás od bratrů vašich, kteří bydlí v městech svých, buď mezi krví a krví, mezi zákonem a přikázáním, ustanoveními a soudy, napomenete jich, aby nehřešili proti Hospodinu, tak aby nepřišla prchlivost na vás, ani na bratry vaše. Tak čiňte, a neupadnete ve hřích. ¹¹A aj, Amariáš, kněz nejvyšší, mezi vámi bude ve všech věcech Hospodinových, a Zebadiáš syn Izmaelův, vévoda domu Judova, ve všelijaké věci královské. Máte také Levity správce mezi sebou; posilňte se a zmužile sobě počínejte, a bude Hospodin s tím, kdo bude dobrý.

20 A stalo se potom, že přitáhli synové Moáb a synové Ammon, a s nimi někteří od Ammonitských, proti Jozafatovi na vojnu. ²A přišedše, oznámili Jozafatovi, řkouce: Přitáhlo proti tobě množství veliké ze zámoří, ze země Syrské, a aj, jsou v Hasesontamar, jenž je Engadi. ³A ulekl se, a obrátil Jozafat tvář svou k hledání Hospodina, a vyhlásil půst všemu lidu Judskému. ⁴A tak shromáždil se lid Judský, aby hledali Hospodina. Také i ze všech měst Judských sešli se hledat Hospodina. ⁵Tedy stál Jozafat v shromáždění Judském a Jeruzalémském, v domě Hospodinově před síní novou, ⁶A řekl: Hospodine, Bože otců našich, zdali ty sám nejsi Bohem na nebi? Zdali ty nepanuješ nade všemi královstvími národů? Zdali v ruce tvé není síly a moci, tak že není, kdo by se mohl postavit proti tobě? ⁷Zdali jsi ty, Bože náš, nevyhnal obyvatelů země

této před tváří lidu svého Izraelského, a dal jsi ji semeni Abrahama, milovníka svého na věky? ⁸ Kterí bydlili v ní, a zbudovali tobě v ní svatyni, jménu tvému, řkouce: ⁹ Jestliže by na nás přišly zlé věci, meč pomsty, buď morová rána, buď hlad, postavíme se před tímto domem a před tebou (poněvadž jméno tvé je v domě tomto), a budeme volat k tobě v úzkostech svých, i vyslyšíš a vysvobodíš. ¹⁰ A nyní, aj, synové Ammon a Moáb, a hora Seir, skrze něž jsi nedopustil jít Izraelovi, když se brali ze země Egyptské, ale uhnuli se od nich, a nepohubili jich, ¹¹ Aj hle, oni odplacují se nám, přitáhnou, aby nás vyhnali z dědictví tvého, které jsi právem dědičným dal nám. ¹² Bože náš, zdali jich soudit nebudeš? V nás zajisté není žádné síly proti množství tomuto velikému, které táhne proti nám, aniž my víme, co bychom činit měli, jen na tebe patří oči naše. ¹³ Všechn také lid Judský stáli před Hospodinem, též i děti jich, ženy i synové jejich. ¹⁴ Jachaziel pak syn Zachariáše syna Benaiášova, syna Jehielova, syna Mataniášova, Levíta z synů Azafových, nadšen jsa duchem Hospodinovým, uprostřed toho shromáždění, ¹⁵ Řekl: Pozorujte všechny Judo a obyvatelé Jeruzalémští, i ty králi Jozafate. Takto vám praví Hospodin: Nebojte se vy, ani se lekejte množství tohoto velikého; neboť ne váš bude boj, ale Boží. ¹⁶ Zítra vytáhněte proti nim, aj, oni potáhnou po stráni Ziz, a naleznete je při konci údolí naproti poušti Jeruel. ¹⁷ Nebudete vy bojovat tuto. Postavte se, stůjte a vizte vysvobození Hospodinovo při sobě, ó Judo a Jeruzaléme. Nebojte se, aniž se strachujte; zítra vyjděte proti nim, a Hospodin bude s vámi. ¹⁸ A sklonil se Jozafat tváří k zemi a všechny lid Judský i obyvatelé Jeruzalémští padli před Hospodinem, klanějíce se Hospodinu. ¹⁹ Vstali pak Levítové ze synů Kahat a z synů Chóre, aby chválili Hospodina Boha Izraelského hlasem velikým a vysokým. ²⁰ Potom vstavše ráno, vytáhli na poušť Tekoe. A když vycházeli, stál Jozafat a řekl: Slyšte mne, Judo a obyvatelé Jeruzalémští. Věřte v Hospodina Boha svého, a stane se vám věrně; věřte prorokům jeho, a šťastně se vám povede. ²¹ A tak poradiv se s lidem, postavil zpěváky Hospodinu, aby chválili okrasu svatosti, a když by vycházeli sešikovaní k boji, aby oni napřed šli a říkali: Oslavujte Hospodina, neboť na věky milosrdenství jeho. ²² Tu chvíli pak, když oni začali zpěv a chválení, obrátil Hospodin ty, kteří byli v zálohách, na syny Ammon, Moáb a obyvatele hory Seir, kteří však byli přitáhli proti Judovi, a tak sami se bili. ²³ Neboť povstali synové Ammon a Moábští proti obyvatelům hory Seir, aby zmordovali a shladili je. A když dokonali boj proti obyvatelům hory Seir, pomáhali sobě a hubili jedni druhé. ²⁴ Mezi tím lid Judský přitáhl k stráži, která je na poušti, a uzřeli to množství, a aj, mrtví leží na zemi, aniž kdo ušel. ²⁵ Pročež přistoupil Jozafat s lidem svým, aby rozebrali loupeže jejich, a našli u nich hojnost zboží i klenotů na tělech zabitých. A rozebrali toho mezi sebou, takže unést nemohli; po tři dni dělili ty loupeže, protože jich mnoho bylo. ²⁶ V den pak čtvrtý shromáždili se do údolí Beracha, a že tu dobrořečili Hospodinu, proto nazvali jméno místa toho údolí Beracha až do dnešního dne. ²⁷ Zatím obrátili se všichni muži Judští a Jeruzalémští, a Jozafat před nimi, aby se navrátili do Jeruzaléma s veselím; neboť byl obveselil je Hospodin nad nepřáteli jejich. ²⁸ A vešli do Jeruzaléma s loutnami a harfami a s troubami do domu Hospodinova. ²⁹ Tedy připadl strach Boží na všechna království zemská, když uslyšeli, že Hospodin bojoval proti nepřátelům lidu Izraelského. ³⁰ A tak v pokoji bylo království Jozafatovo; neboť odpočinutí dal jemu Bůh jeho odevšad. ³¹ Kraloval pak Jozafat nad Judou. Ve třiceti pěti letech byl, když kralovat začal, a pět a dvacet let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho Azuba, dcera Silchi. ³² A chodil po cestě Azy otce svého, aniž se uchýlil od ní, čině to, co pravého je před očima Hospodinovým. ³³ A však výsosti nebyly zkaženy, neboť ještě lid byl nenaklonil srdce svého k Bohu otců svých. ³⁴ O jiných pak věcech Jozafatových, prvních i posledních, sepsáno je v knihách Jéhu syna Chanani, kterému bylo poručeno, aby to vložil do knihy o králích Izraelských. ³⁵ Potom spřátelil se Jozafat král Judský s Ochoziášem králem Izraelským, který si bezbožně počínal. ³⁶ Spřátelil se pak s ním proto, aby nadělal lodě, které by přecházely přes moře. A nadělali lodě v Aziongaber. ³⁷ Proto prorokoval Eliezer syn Dodavahův z Maresa proti Jozafatovi, řka: Jak jsi se spřátelil s Ochoziášem, roztrhl Hospodin skutky tvé. A ztroskotaly lodě, a tak nemohly se doplavít přes moře.

21 Potom usnul Jozafat s otci svými a pochován je s nimi v městě Davidově. A kraloval Jehoram syn jeho místo něho. ² Měl pak bratry, syny Jozafatovy, Azariáše, Jechiele, Zachariáše, Azariáše, Michaele a Sefatiáše. Všichni ti byli synové Jozafata krále Izraelského. ³ Kterým byl dal otec jejich darů mnoho, stříbra a zlata, a věcí drahých, s městy hrazenými v Judstvu, království pak dal Jehoramovi, protože on byl prvorozený. ⁴ A ujal se Jehoram království otce svého, a vzchopiv se, zmordoval všechny bratry své mečem, ba i některé z knížat Izraelských. ⁵ Ve dvou a třiceti letech byl Jehoram, když počal kralovat, a osm let kraloval v Jeruzalémě. ⁶ A chodil po cestě králů Izraelských, tak jako činil dům Achabův; neboť dceru Achabovu měl za manželku, a činil zlé věci před očima Hospodinovým. ⁷ Hospodin však nechtěl zahladit domu Davidova, pro smlouvu, kterou byl učinil s Davidem, a poněvadž byl řekl, že dá jemu svíce i synům jeho po všechny dny. ⁸ Ve dnech jeho odstoupili Idumejští, aby nebyli poddáni Judovi, a ustanovili nad sebou krále. ⁹ Pročež přitáhl Jehoram s knížaty svými, i se všemi vozy svými, a vstav v noci porazil Idumejské, kteří jej byli obklíčili, i hejtmany vozů jeho. ¹⁰ Však přece vytáhli se Idumejští z poddanství Judova až do tohoto dne. Téhož času zprotivilo se

i Lebno, aby nebylo pod jeho mocí, protože opustil Hospodina Boha otců svých.¹¹ Přesto nadělal výsostí po horách Judských, a uvedl ve smilství obyvatele Jeruzalémské, dokonce svedl i Judské.¹² A přišlo k němu psaní od Eliáše proroka, řkoucího: Toto praví Hospodin Bůh Davida otce tvého: protože jsi nechodil po cestách Jozafata otce svého, a po cestách Azy krále Judského,¹³ Ale chodil jsi po cestě králů Izraelských a uvedl jsi ve smilství Judu i obyvatele Jeruzalémské, tak jako ve smilství uvedl dům Achabův Izraele, nadto i bratry své, rodinu otce svého, lepší než jsi sám, zmrdoval jsi:¹⁴ Aj, Hospodin uvede ránu velikou na lid tvůj a na syny tvé, na ženy tvé a na všechno jmění tvé,¹⁵ Ty pak nemocen budeš těžce nemocí střev svých, až z tebe vyjdou střeva tvá pro nemoc rozmáhající se den ode dne.¹⁶ A tak vzbudil Hospodin proti Jehoramovi ducha Filistinských a Arabských, kteří jsou při končinách Chussimských.¹⁷ Kteří vytáhnuvše proti zemi Judské, vtrhli do ní, a rozkradli všechno jmění, které se našlo v domě královském, ba i syny jeho a ženy jeho, takže mu nezůstalo žádného syna kromě Joachaza, nejmladšího ze synů jeho.¹⁸ Potom pak po všem ranil jej Hospodin na střevech jeho nemocí nezhojitelnou.¹⁹ A když se to den po dni rozmáhalo, a již čas vycházel přeběhnutí dvou let, vyšla střeva jeho pro nemoc jeho, i umřel na hrozně bolesti. A nepálil mu lid jeho vonných věcí, jako pálívali otcům jeho.²⁰ Ve třiceti a ve dvou letech byl, když kralovat počal, a osm let kraloval v Jeruzalémě, a sešel tak, že po něm netesknili. Avšak jej pochovali ve městě Davidově, ale ne v hrobech královských.

22 Tedy ustanovili krále obyvatele Jeruzalémští Ochoziáše, syna jeho nejmladšího, místo něho; neboť všechny starší byl pobil houf lotříků, kteří přitáhli s Arabskými do ležení. A tak kraloval Ochoziáš syn Jehorama krále Judského.² Ve čtyřiceti a dvou letech byl Ochoziáš, když kralovat počal, a jediný rok kraloval v Jeruzalémě. Jméno pak matky jeho Atalia dcera Amri.³ A on také chodil po cestách domu Achabova, neboť matka jeho nabádala jej k nepobožnosti.⁴ Proto činil zlé věci před očima Hospodinovými, jako dům Achabův; ty on měl zajisté rádce po smrti otce svého, k zahynutí svému.⁵ Neboť radou jejich se řídil, a táhl s Joramem synem Achabovým, králem Izraelským, na vojnu proti Hazaelovi králi Syrskému do Rámot Galád, kde ranili Syrští Jorama.⁶ Který navrátil se, aby se hojil v Jezreel; neboť měl rány, které mu učinili v Ráma, když bojoval s Hazaelem králem Syrským. V tom Azariáš syn Jehorama krále Judského sestoupil, aby navštívil Jorama syna Achabova v Jezreel, který tam nemocen byl.⁷ Bylo pak to ku pádu od Boha Ochoziášovi, že přišel k Joramovi. Neboť jak přišel, vyjel s Joramem proti Jéhu synu Namsi, kteréhož byl pomazal Hospodin, aby vyplenil dům Achabův.⁸ Tedy stalo se, když mstil Jéhu nad domem Achabovým, že našel knížata Judská, a syny bratrů Ochoziášových, kteří sloužili Ochoziášovi, a zmrdoval je.⁹ Potom hledající i Ochoziáše, jali jej, jak se skrýval v Samaří, a přivedše ho k Jéhu, zabili jej a pochovali; neboť řekli: Syn je Jozafatův, který hledal Hospodina celým srdcem svým. A tak nebylo žádného více z domu Ochoziášova, který by měl moc k obdržení království.¹⁰ Pročež Atalia matka Ochoziášova vidouc, že umřel syn její, vstavši, pomordovala všechno símě královské domu Judského.¹¹ Ale Jozabat dcera krále Joasa syna Ochoziášova, a tajně ho uchvátivši z prostředku synů královských, kteří mordováni byli, schovala jej s chůvou jeho v pokoji, kde ložnice byla. A skryla ho Jozabat dcera krále Jorama, manželka Joiady kněze (neboť ona byla sestra Ochoziášova), před Atalií, aby ho nezamordovala.¹² A byl s nimi v domě Božím, skryt jsa šest let, v nichž Atalia kralovala v té zemi.

23 Léta pak sedmého vzchopil se Joiada, a pojal s sebou v smlouvu setníky, Azariáše syna Jerochamova a Izmaele syna Jochananova a Azariáše syna Obédova a Maaseiáše syna Adaiášova a Elizafata syna Zichri,² Kteří obcházejíce zemi Judskou, shromáždili Levity ze všech měst Judských a přední z otcovských čeledí Izraelských a přišli do Jeruzaléma.³ A učinilo všechno to shromáždění smlouvu v domě Božím s králem. Byl pak jim řekl Joiada: Aj, syn králův kralovat bude, jak mluvil Hospodin o synech Davidových.⁴ Tato je věc, kterou učiníte: Třetí díl vás, kteří přicházíte v sobotu z kněží a z Levitů, budou vrátnými.⁵ Třetí pak díl bude při domě královu, a třetí díl u brány přední, ale všechen lid bude v síních domu Hospodinova.⁶ Aniz kdo vchází do domu Hospodinova kromě kněží a těch Levitů, kteří konají služby. Ti ať vcházejí, neboť svatí jsou, všechen pak lid ať drží stráž Hospodinovu.⁷ A obstoupí Levitové krále vůkol, jeden každý maje zbraň svou v rukou svých, a kdokoli by vešel do domu, ať umře. A buďte při králi, když bude vcházet, i když bude vycházet.⁸ Tedy učinili Levitové a všechen Juda všechno, cokoli přikázal Joiada kněz, a vzali jeden každý muže své, kteří přicházeli v sobotu, a kteří odcházeli v sobotu; neboť byl nepropustil Joiada kněz žádného oddílu.⁹ A dal Joiada kněz setníkům kopí a pavézy i štíty, které byly krále Davida, jež byly v domě Božím.¹⁰ A postavil všechen lid (a jeden každý měl zbraň v ruce své) od pravé strany domu až do levé strany domu, proti oltáři a proti domu, při králi všudy kolem.¹¹ A tak vyvedli syna krále, a vstavili na něj korunu královskou a ozdobu. A ustanovili jej králem a pomazali ho Joiada a synové jeho, a říkali: Živ buď král!¹² V tom uslyševši Atalia hrmot sbíhajícího se lidu a chválicího krále, vešla k lidu do domu Hospodinova.¹³ A když pohleděla, a aj, král stál na místě vyšším, kudy se vchází, a knížata i trubači vedle krále, a všechen lid země veselící se, a zvučící na trouby,

a zpěváci s nástroji hudebními, a ti, kteří vedli zpívání. Tedy roztrhla Atalia roucho své, a řekla: Spiknutí, spiknutí! ¹⁴ Ale Joiada kněz rozkázal vyjít setníkům, hejtmanům vojska, řka jim: Vyvedte ji prostředkem řad, a kdo by za ní šel, ať je zabit mečem. Neboť byl řekl kněz: Nezapíjejte ji v domě Hospodinově. ¹⁵ A když se jí rozstoupili z obou stran, šla, kudy se chodí k bráně koňské k domu královskému, a tu ji zabili. ¹⁶ Tedy Joiada učinil smlouvu mezi Hospodinem a mezi vším lidem, i mezi králem, aby byli lid Hospodinův. ¹⁷ Potom šel všechen lid do domu Bálova a zbořili jej i oltáře jeho, a obrazy roztřískali. Matana pak kněze Bálova zabili před oltáři. ¹⁸ A uvedl zase Joiada úředníky domu Hospodinova pod moc kněží a Levitů, které byl rozdělil David v domě Hospodinově, aby obětovali zápaly Hospodinu (jak psáno je v zákoně Mojžíšově), s veselím a zpíváním podle nařízení Davidova. ¹⁹ Postavil také vrátné u vrat domu Hospodinova, aby tam nevcházel poskvrněný jakoukoli věcí. ²⁰ A pojav setníky a znamenitější, a ty, kteří správu drželi nad lidem, a všechen lid země, provázal krále z domu Hospodinova. A šli branou hořejší do domu královského, a posadili krále na stolicí královské. ²¹ A veselil se všechen lid země, a město se upokojilo, jak Atalii zabili mečem.

24 V sedmi letech byl Joas, když počal kralovat, a čtyřicet let kraloval v Jeruzalémě. Jméno pak matky jeho Sebia z Bersabé. ² A činil Joas to, co pravého bylo před očima Hospodinovýmá po všechny dny kněze Joiady. ³ Mezi tím vzal mu Joiada dvě ženy, i plodil syny i dcery. ⁴ Potom pak uložil v srdci Joas, aby opravil dům Hospodinův. ⁵ A shromáždil kněží a Levity, a řekl jim: Vyjděte do měst Judských, a vybírejte ode všeho Izraele peníze na opravu domu Boha vašeho na každý rok, vy pak pospěšte s tou věcí. Ale nepospíchali Levitové. ⁶ Proto povolav král Joiady, předního kněze, řekl jemu: Proč nepřidržíš Levitů, aby snesli z Judstva a z Jeruzaléma sbírku Mojžíše služebníka Hospodinova a shromáždění všeho Izraele k stánku svědeckví? ⁷ Neboť Atalia bezbožná a synové její vlámali se do domu Božího, a všechny věci posvěcené domu Hospodinova obrátili na modly. ⁸ A tak poručil král, aby udělali jednu truhlu, a postavili ji u brány domu Hospodinova vně. ⁹ A dali provolat v Judstvu a v Jeruzalémě, aby snesli Hospodinu sbírku Mojžíše služebníka Božího, uloženou na Izraele na poušti. ¹⁰ Tedy veselila se všechna knížata i všechen lid, a přinášejíce, metali do truhly, až ji naplnili. ¹¹ Bývalo pak to, že když přinášeli truhlu k úředníkům královským skrze ruce Levitů (neboť když viděli, že mnoho je peněz, tedy přicházel kancléř královský a úředník nejvyššího kněze), aby vyprázdnil truhlu, potom ji zase donášeli a stavěli na místo její. A tak činivali den po dni, a sebrali peněz velmi mnoho. ¹² Které vydával král a Joiada správcům nad dílem domu Hospodinova, a oni najímali kameníky a řemeslníky k opravování domu Hospodinova, ano i kováře a kotláře k utvrzení domu Hospodinova. ¹³ Tak dělali dělníci, a spraveno je dílo to skrze ruce jejich, tak že přivedli zase dům Boží k způsobu jeho, a upevnili jej. ¹⁴ A když dokonali, přinesli před krále a Joiadu ostatek peněz. A dal nadělat z nich nádob do domu Hospodinova, nádob k službě a obětování, a kadidelnic, i jiných nádob zlatých a stříbrných. A tak obětovali oběti zápalné v domě Hospodinově ustavičně, po všechny dny Joiadovy. ¹⁵ Potom zestárnul Joiada, pln jsa dnů, a umřel. Ve stu a ve třiceti letech byl, když umřel. ¹⁶ A pochovali ho ve městě Davidově s králi, protože činil, co dobrého je Izraelovi, Bohu i domu jeho. ¹⁷ Po smrti pak Joiadově přišla knížata Judská, a padšnuve, klaněli se králi. Tedy uposlechl jich král. ¹⁸ Pročež opustivše dům Hospodina Boha otců svých, sloužili hájům a modlám. A rozhněval se Bůh na lid Judský a na Jeruzalém pro ten hřích jejich. ¹⁹ A posílal k nim proroky, aby je zase obrátili k Hospodinu. Kterí svědčili jim, oni však neposlechl. ²⁰ Nýbrž, když Duch Boží vzbudil Zachariáše syna Joiady kněze (který vystoupiv před lid, mluvil jim: Takto praví Bůh: Proč přestupujete přikázání Hospodinova? Nepovede se vám šťastně. Protože jste opustili Hospodina, i on také opustí vás); ²¹ Oni spiknuvše se proti němu, ukamenovali jej z rozkazu králova v síni domu Hospodinova. ²² (Aniž se rozpomenul Joas král na milosrdenství, které byl učinil jemu Joiada otec jeho, ale zamordoval syna jeho.) Který když umíral, řekl: Necht popatří Hospodin a vyhledá to. ²³ A stalo se po roce, vytáhlo proti němu vojsko Syrské a přitáhlo proti Judovi a Jeruzalému, a vyhladili z lidu všechna knížata jejich, a všechny loupeže jich poslali králi Damašskému. ²⁴ Neboť ač v malém počtu lidu bylo přitáhlo vojsko Syrské, však Hospodin dal v ruku jejich vojsko velmi veliké, protože opustili Hospodina Boha otců svých. Ano i samého Joasa trápili. ²⁵ A jak ti odešli od něho (opustivše jej v těžkých nemocech), spikli se proti němu služebníci jeho pro krev synů Joiady kněze, a zamordovali jej na loži jeho. A umřel. Tedy pochovali jej ve městě Davidově, ale nepochovali ho v hrobech královských. ²⁶ A tito jsou, kteří se spikli proti němu: Zabad syn Simaty Ammonitského a Jozabad syn Simrity Moábského. ²⁷ O synech pak jeho, a o veliké dani od něho uložené, i o stavení domu Božího, to vše sepsáno je v knize královské. Kraloval pak Amaziáš syn jeho místo něho.

25 V pět a dvaceti letech kralovat počal Amaziáš a kraloval dvacet devět let v Jeruzalémě. Jméno matky jeho Joadan z Jeruzaléma. ² A činil to, co pravého bylo před očima Hospodinovýmá, ale však ne srdcem upřímným. ³ A stalo se, když bylo upevněno království jeho, že zmordoval služebníky své, kteří zabili krále

otce jeho. ⁴ A však synů jejich nekázal mordovat, ale učinil tak, jak psáno je v zákoně, v knize Mojžíšově, kde přikázal Hospodin, řka: Nebudou na hrdle trestání otcové za syny, aniž synové trestání budou na hrdle za otce, ale jeden každý za svůj hřích umře. ⁵ Zatím shromáždil Amaziáš lid Judský a ustanovil po domech otcovských čeledí jejich hejtmany a setníky, po všem Judstvu a pokolení Beniamínovu, a sečetl je od dvacetiletých a výše, a našel jich třikrát sto tisíc vybraných mužů bojovných, kopidlníků a štítonošů. ⁶ Najal také ze mzdy z Izraele sto tisíc mužů udatných ze sta hriven stříbra. ⁷ Muž pak Boží přišel k němu, řka: Ó králi, nechť netáhne s tebou vojsko Izraelské; neboť Hospodin není s Izraelem a všemi syny Efraimovými. ⁸ Ale táhni ty. Učiň tak, a posilni se k boji; jinak porazí tě Bůh před nepřáteli, neboť může Bůh i pomoci i porazit. ⁹ Tedy řekl Amaziáš muži Božímu: Jak pak udělám se stem hriven stříbra, které jsem dal vojsku Izraelskému? Odpověděl muž Boží: Má Hospodin mnohem více nad to, co by dal tobě. ¹⁰ A tak oddělil Amaziáš vojsko to, které bylo přitáhlo k němu z Efraim, aby odešli na místo své. Pročež rozhněvali se náramně na Judské a navrátili se k místu svému s velikým hněvem. ¹¹ Mezi tím Amaziáš posilniv se, vedl lid svůj, a táhl do údolí solného, a porazil synů Seir deset tisíců. ¹² Deset také tisíců živých jali synové Judští, a vedli na vrch skály, a sházeli je z vrchu té skály, tak že se všichni roztržili. ¹³ Vojsko pak to, které zase odeslal Amaziáš, aby netáhlo s ním na vojnu, vtrhlo do měst Judských od Samaří až do Betoron, a pobivše z nich tři tisíce, nabrali loupeží mnoho. ¹⁴ A stalo se, když se vracel Amaziáš od porážky Idumejských, že přivezl s sebou bohy synů Seir, a vyzdvihl je sobě za bohy, a skláněl se před nimi, a páčil kadidlo jim. ¹⁵ A proto rozhněval se náramně Hospodin na Amaziáše, a poslal k němu proroka, který jemu řekl: Proč hledáš bohů lidu toho, kteří nevytrhli lidu svého z ruky tvé? ¹⁶ Stalo se pak, když on k němu mluvil, řekl mu král: Copak tě postavili, abys byl rádcem královským? Přestaň, nechceš-li bit být. A tak přestal prorok, však řekl: Seznávám, že tě usoudil Bůh zahladit, poněvadž učiniv to, neuposlechl jsi rady mé. ¹⁷ Tedy poradiv se Amaziáš král Judský, poslal k Joasovi synu Joachaza syna Jéhu, králi Izraelskému, řka: Nuže, pohledme sobě v oči. ¹⁸ A poslal Joas král Izraelský k Amaziášovi králi Judskému, a řekl: Bodlák, který byl na Libánu, poslal k cedru Libánskému, řka: Dej dceru svou synu mému za manželku. V tom šlo tudy zvíře polní, které bylo na Libánu, a pošlapalo ten bodlák. ¹⁹ Myslí jsi: Aj, porazil jsem Idumejské, proto pozdvihlo tě srdce tvé, tak že se tím honosíš. Prosím, zůstaň v domě svém. Proč se máš zaplétat v takové zlé, až bys padl i ty i Juda s tebou? ²⁰ Ale neuposlechl Amaziáš; neboť od Boha to bylo, aby je vydal v ruku oněch, protože hledali bohů Idumejských. ²¹ Tak vytáhl Joas král Izraelský, a pohleděl sobě v oči s Amaziášem králem Judským v Betsemes, které je Judovo. ²² A poražen je Juda před Izraelem a utíkali jeden každý do příbytků svých. ²³ Amaziáše pak krále Judského, syna Joasova, jenž byl syn Joachazův, jal Joas král Izraelský u Betsemes, a přivedl jej do Jeruzaléma, a zbořil zdi Jeruzalémské od brány Efraim až k bráně úhlu na čtyři sta loktů. ²⁴ A pobrav všechno zlato a stříbro i všechno nádobí, které se našlo v domě Božím u Obededoma, a v pokladech domu královského, také i ty, kteří byli v zástavě, navrátil se do Samaří. ²⁵ Byl pak živ Amaziáš syn Joasův, král Judský, po smrti Joasa syna Joachaza, krále Izraelského, patnáct let. ²⁶ Ale o jiných činech Amaziášových, prvních i posledních, vypsáno je v knize o králích Judských a Izraelských. ²⁷ Od toho zajisté času, jak opustil Amaziáš Hospodina, spikli se jedovatě proti němu v Jeruzalémě. A když utekl do Lachis, poslali za ním do Lachis a zabili jej tam. ²⁸ A přinesše ho na koních, pochovali jej s otci jeho ve městě Judově.

26 Tedy všecken lid Judský vzali Uziáše, který byl v šestnácti letech, a ustanovili jej za krále na místě otce jeho Amaziáše. ² On zbudoval Elot, a dobyl ho zase Judovi, když již umřel král s otci svými. ³ V šestnácti letech byl Uziáš, když kralovat počal, a kraloval padesát a dvě léta v Jeruzalémě. Jméno pak matky jeho Jecholia z Jeruzaléma. ⁴ Ten činil to, co pravého bylo před očima Hospodinovými, podle všeho, co byl činil Amaziáš otec jeho. ⁵ A hledal s pilností Boha ve dnech Zachariáše, rozumějícího vidění Božímu, a po ty dny, v nichž hledal Hospodina, šťastný prospěch dal jemu Bůh. ⁶ Neboť vytáhna, bojoval proti Filistinským, a proboril zeď města Gát a zeď města Jabne i zeď města Azotu, a vystavěl města okolo Azotu, i v zemi Filistinské. ⁷ Bůh zajisté pomáhal jemu proti Filistinským a proti Arabským, kteří bydlili v Gurbal, i proti Maonitským. ⁸ A dávali Ammonitští dary Uziášovi, a rozneslo se jméno jeho až do Egypta; neboť vzmohl se na nejvyšší. ⁹ A zbudoval Uziáš věže v Jeruzalémě u brány nárožní a u brány údolí a u Mikzoa, i upevnil je. ¹⁰ Vystavěl také věže na poušti, a vykopal studnic mnoho, protože měl stád mnoho, jak při údolí tak i na rovinách, oráče taktéž a vinaře po horách i na místech úrodných; neboť laskav byl na roli. ¹¹ Měl také Uziáš vojsko bojovníků, vycházejících k boji po houfech v jistém počtu, jak vyčtení byli od Jehiele kancléře, a Maaseiáše úředníka, uvedené pod správu Chananiášovi knížeti královskému. ¹² Všecken počet knížat čeledí otcovských, mužů udatných, dva tisíce a šest set. ¹³ A pod správou jejich lidu válečného třikrát sto tisíc, sedm tisíc a pět set bojovníků udatných, aby pomáhali králi proti nepříteli. ¹⁴ Připravil pak Uziáš všemu tomu vojsku pavězy, kopí, přilby, pancíře, lučičště i kamení prakové. ¹⁵ Nadělal také v Jeruzalémě nápaditě vymyšlených nástrojů válečných, aby byly na věžích a na rozích ke střílení střelami a kamením velikým. A rozneslo se jméno jeho daleko, protože

divné pomoci měl, až se i rozmohl. ¹⁶ Ale když se rozmohl, pozdvihlo se srdce jeho k zahynutí jeho, a zhřešil proti Hospodinu Bohu svému; neboť vešel do chrámu Hospodinova, aby páčil kadidlo na oltáři, na němž se pátilo kadidlo. ¹⁷ A všel za ním Azariáš kněz a s ním jiných kněží Hospodinových osmdesát, mužů udatných. ¹⁸ Kteří postavili se proti Uziášovi králi, a mluvili jemu: Ne tobě, Uziáši, náleží pálit kadidlo Hospodinu, ale kněžím, synům Aronovým, kteří posvěceni jsou, aby pálili kadidlo. Vyjdi ze svatyně, neboť jsi zhřešil, aniž to bude tobě ke cti před Hospodinem Bohem. ¹⁹ Pročež rozhněval se Uziáš (v ruce pak své měl kadidelnici, aby páčil kadidlo). A když se vzpouzel na kněží, ukázalo se malomocenství na čele jeho před kněžími v domě Hospodinově u oltáře, na němž se pátilo kadidlo. ²⁰ A pohleděv na něj Azariáš, nejvyšší kněz, a všichni kněží, a aj, byl malomocný na čele svém. Proto rychle jej vyvedli ven, nýbrž i sám se nutil vyjít, protože ho ranil Hospodin. ²¹ A tak byl Uziáš král malomocný až do dne smrti své, a bydlil v domě obzvláštním, jsa malomocný; neboť byl vyobcován z domu Hospodinova. Mezi tím Jotam syn jeho byl nad domem královským, soudě lid země. ²² O jiných pak věcech Uziášových, prvních i posledních, psal Izaiáš prorok, syn Amosův. ²³ A usnul Uziáš s otci svými a pochovali jej s otci jeho na poli hrobů královských; neboť řekli: Malomocný je. A kraloval Jotam syn jeho místo něho.

27 V pět a dvaceti letech byl Jotam, když počal kralovat, a šestnáct let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho Jerusa dcera Sadochova. ² Který činil to, co pravého bylo před očima Hospodinovými, podle všeho, co činil Uziáš otec jeho, kromě že nevšel do chrámu Hospodinova, a lid ještě porušený byl. ³ On vyustavěl bránu domu Hospodinova hořejší, a na zdi Ofel mnoho stavěl. ⁴ Nadto vystavěl i města na horách Judských, a v lesích nadělal hradiště a věže. ⁵ On také bojoval s králem synů Ammon a zmocnil se jich. A dali mu synové Ammon toho roku sto centněřů stříbra, a deset tisíc měr pšenice, a ječmene deset tisíců. Taktéž dali mu synové Ammon i léta druhého i třetího. ⁶ A tak vzomohl se Jotam; neboť upevnil cesty své před Hospodinem Bohem svým. ⁷ O jiných pak věcech Jotamových, a o všech válkách i cestách jeho, zapsáno je v knize o králich Izraelských a Judských. ⁸ V pět a dvaceti letech byl, když kralovat začal, a šestnáct let kraloval v Jeruzalémě. ⁹ A usnul Jotam s otci svými a pochovali jej ve městě Davidově, a kraloval Achas syn jeho místo něho.

28 Ve dvaceti letech byl Achas, když počal kralovat, a šestnáct let kraloval v Jeruzalémě, a nečinil toho, co pravého bylo před očima Hospodinovými, jako David otec jeho. ² Ale chodil po cestách králů Izraelských, nýbrž nadělal také slitin modlářských. ³ Přesto i sám páčil kadidlo v údolí Benhinnom, a páčil syny své ohněm podle ohavností pohanů, které vyhnal Hospodin před syny Izraelskými. ⁴ A obětoval i páčil kadidlo na výsostech a na pahrbcích, i pod každým stromem zeleným. ⁵ Proto dal jej Hospodin Bůh jeho v ruku krále Syrského. Kteří porazivše jej, zajali odtud množství veliké, a přivedli je do Damašku. Nad to i v ruku krále Izraelského dán je, který porazil jej porážkou velikou. ⁶ Neboť pomordoval Pekach syn Romeliášův v Judstvu sto a dvacet tisíců dne jednoho, vše mužů udatných, protože opustili Hospodina Boha otců svých. ⁷ Zabil také Zichri, rytíř Efraimský Maaseiáše syna krále, a Azrikama, správce domu jeho, a Elkána, druhého po králi. ⁸ Nadto zajali též synové Izraelští z bratrů svých dvakrát sto tisíc žen, synů a dcer, ano i kořistí mnoho nabrali od nich, a vezli loupež do Samaří. ⁹ Byl pak tu prorok Hospodinův, jménem Oded, který vyšed proti vojsku přicházejícímu do Samaří, řekl jim: Hle, rozhněvav se Hospodin Bůh otců vašich na Judské, vydal je v ruku vaši, a vy jste je pomordovali v prchlivosti, která až k nebi dosáhla. ¹⁰ A ještě Judské a Jeruzalémské myslíte sobě podrobit za pacholky a služebné. Zdali i vy, i vy, jste bez hříchů proti Hospodinu Bohu vašemu? ¹¹ A proto nyní poslechněte mne, a dovedte zase zajaté, které jste zajali z bratrů svých; nebo jinak hněv prchlivosti Hospodinovy bude proti vám. ¹² Tedy povstali někteří z předních synů Efraimových: Azariáš syn Jochananův, Berechiáš syn Mesillemotův, Ezechiáš syn Sallumův, a Amaza syn Chadlaiův proti těm, kteří se vraceli z té vojny. ¹³ A řekli jim: Nepřivedete sem těch zajatých; neboť vinu proti Hospodinu myslíte na nás uvést, přivětšující hříchů našich a provinění našich. Veliký zajisté hřích náš a prchlivost hněvu proti Izraelovi. ¹⁴ Tak nechali vojáci těch zajatých i kořistí svých před knížaty a vším shromážděním. ¹⁵ A přičinivše se muži někteří ze jména znamenání, vzali ty zajaté, a všechny, kteříkoli z nich nebyli odění, přiděli je z těch kořistí. A když je zobláčeli a zobouvali, nakrmili i napojili, ano i pomazali, a vyprovodili na oslech, každého nemocného z nich, a dovedli ho do Jericha města palmového k bratrům jejich, potom navrátili se do Samaří. ¹⁶ Toho času poslal král Achas k králům Assyrským, aby mu pomoc dali. ¹⁷ Neboť ještě přitáhli i Idumejští, a zabili některé z Judských a jiné zajali. ¹⁸ Nadto i Filistinští učinili vpád do měst, na rovinách k straně polední Judstva, a vzali Betsemes a Aialon, a Gederot a Socho i vsi jeho, a Tamna i vsi jeho, a Gimzo i vsi jeho, a bydlili v nich. ¹⁹ Tak zajisté ponižoval Hospodin Judy pro Achasa krále Izraelského, protože odvrátil Judu, aby naprosto převráceně činil proti Hospodinu. ²⁰ A tak přitáhl k němu Tiglatfalazar král Assyrský, a více ho sužoval, nežli mu pomáhal. ²¹ A ačkoli Achas vzal z domu Hospodinova a domu královského, i od knížat, a dal králi Assyrskému, však nedal jemu

pomoci. ²²V který pak koli čas byl sužován, tím větší převrácenost páchal proti Hospodinu. Takový byl král Achas. ²³Neboť obětoval bohům Damašským, kteří ho porazili, a řekl: Poněvadž bohové králů Syrských pomáhají jim, těm obětovat budu, aby mně pomáhali. Ale oni byli ku pádu jemu, ba i všemu Izraeli. ²⁴Pročež shromáždív Achas nádoby domu Božího, osekal je, a zamkl dveře domu Hospodinova, a nadělal sobě oltářů na každém rohu v Jeruzalémě. ²⁵Ba i v každém městě Judském nadělal výsosti, aby pátil kadidlo bohům cizím, a tak popouzel k hněvu Hospodina Boha otců svých. ²⁶O jiných pak věcech jeho, a o všech cestách jeho, prvních i posledních zapsáno je v knize králů Judských a Izraelských. ²⁷A usnul Achas s otcí svými a pochovali jej v městě Jeruzalémě; neboť nevloží ho do hrobů králů Izraelských. A kraloval Ezechiáš syn jeho místo něho.

29 Ezechiáš kralovat počal, když byl v pět a dvacet let, a dvacet devět let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Abia dcera Zachariášova. ²A činil to, co pravého bylo před očima Hospodinovým, podle všech věcí, které činil David otec jeho. ³On prvního léta kralování svého měsíce prvního otevřel dveře domu Hospodinova, a opravil je. ⁴Uvedl také kněží a Levity, shromáždív je do ulice východní, ⁵A řekl jim: Slyšte mne, Levítové. Nyní posvěťte se, posvěťte také i domu Hospodina Boha otců vašich, a vynesete nečistotu ze svatyně. ⁶Neboť zhrěšili otcové naši, a činili zlé věci před očima Hospodina Boha našeho, opouštějíce jej, a odvracující tvář svou od stánku Hospodinova, obračejíce se hřbetem k němu. ⁷Zavřeli také dveře sítě, a zhasili lampy, a kadidlo nepálili, aniž zápalu obětovali ve svatyni Bohu Izraelskému. ⁸Proto rozhněval se Hospodin na Judu a na Jeruzalém, a vydal je v posmýkání, zpuštění a ku podivění, jak sami očima svými vidíte. ⁹A aj, padli otcové naši od meče, a synové naši i dcery naše a manželky naše zajaty jsou pro tu příčinu. ¹⁰Nyní tedy umínil jsem učinit smlouvu s Hospodinem Bohem Izraelským, aby odvrátil od nás hněv prchlivosti své. ¹¹Synové moji, nebludte již. Vás zajisté vyvolil Hospodin, abyste stojíce před ním, sloužili jemu, a byli služebníci jeho, a pálili kadidlo. ¹²Tedy povstali Levítové tito: Machat syn Amazai a Joel syn Azariášův ze synů Kahat; ze synů pak Merari: Cis syn Abdi a Azariáš syn Jehalleelův; a z Gersonitských: Joach syn Zimma, a Eden syn Joachův; ¹³Těž ze synů Elizafanových: Simri a Jehiel; ze synů pak Azafových: Zachariáš a Mataniáš; ¹⁴A ze synů Hémanových: Jechiel a Simei; ze synů pak Jedutunových: Semaiáš a Uziel. ¹⁵A shromáždili bratry své, kteří posvětivše se, přišli podle rozkázání krále a slov Hospodinových, aby vyčistili dům Hospodinův. ¹⁶A všedše kněží do domu Hospodinova, aby jej vyčistili, vynesli všelijakou nečistotu, kterou naši v chrámě Hospodinově, do sítě domu Hospodinova. Levítové pak probravše to, vynesli ven ku potoku Cedron. ¹⁷Začali pak prvního dne měsíce prvního posvěcovat, a dne osmého téhož měsíce vešli do sítě Hospodinovy, a posvěcovali domu Hospodinova po osm dní, a dne šestnáctého měsíce prvního dokonali. ¹⁸Tedy vešli k Ezechiášovi králi, a řekli: Vyčistili jsme všechn dům Hospodinův, i oltář zápalu, i všechny nádoby jeho, i stůl předložený a všechny nádoby jeho. ¹⁹Všechny také nádoby, které byl zavrhl král Achas za kralování svého, když převráceně činil, připravili jsme a posvětili, a aj, jsou před oltářem Hospodinovým. ²⁰Potom vstav ráno Ezechiáš král, shromáždil úředníky města, a vstoupil do domu Hospodinova. ²¹A přivedli volků sedm, a skopců sedm, a beránek sedm, a kozlů sedm za hřích, za království, a za svatyni, a za Judu; a rozkázal synům Aronovým kněžím, aby obětovali na oltáři Hospodinovu. ²²Tak zabili voly ty, a kněží berouce krev jejich, kropili na oltář. Zabili též i skopce a skrápěli krví jejich oltáře; zabili také i beránky, a krví jejich kropili na oltář. ²³Přivedli i kozly k oběti za hřích před krále i shromáždění, kteří vložili ruce své na ně. ²⁴A zabili je kněží a vyčistili krví jejich oltář k očištění všeho Izraele; neboť za všechn lid Izraelský rozkázal král obětovat zápal a oběti za hřích. ²⁵Postavil zase i Levity v domě Hospodinově s činely, loutnami a harfami podle rozkázání Davidova, a Gáda proroka královského, a Nátana proroka; neboť od Hospodina bylo to přikázáno skrze proroky jeho. ²⁶A tak stáli Levítové s nástroji Davidovými a kněží s troubami. ²⁷A rozkázal Ezechiáš, aby obětovali zápal na oltáři. A když se začala oběť zápalná, začal se zpěv Hospodinův a troubení i zpěvy na nástroje Davida, krále Izraelského. ²⁸Všechno pak shromáždění klanělo se, když zpěváci zpívali, a trubači troubili, a to vše, až se dokonal zápal. ²⁹A když dokonali obětování zápalu, sklonili se král a všichni, kteří byli s ním, a poklonu učinili. ³⁰Tedy přikázal Ezechiáš král i knížata Levítům, aby chválili Hospodina slovy Davidovými a Azafa proroka. A chválili s velikým veselím, a sklánějíce se, poklonu činili. ³¹Potom mluvil Ezechiáš, řka: Nyní jste posvětili rukou svých Hospodinu. Přistupte, a přiveďte oběti vítězné a oběti chvály do domu Hospodinova. Proto přivedlo shromáždění to oběti vítězné a oběti chvály, i každý ze srdce ochotného k zápalným obětem, ³²Takže počet obětí zápalných, které přivedlo shromáždění to, byl volů sedmdesát, skopců sto, beránek dvě stě, všechno to na oběť zápalnou Hospodinu. ³³Jiných pak věcí posvěcených bylo volů šest set, a ovcí tři tisíce. ³⁴Kněží však bylo málo, takže nemohli stačit vytahovat z koží všech obětí zápalných. Pročež pomáhali jim bratři jejich Levítové, až i dokonali dílo to, a dokud se neposvětili jiní kněží; neboť Levítové byli hotovější ku posvěcení se, nežli kněží. ³⁵K tomu k zápalům bylo množství veliké tuků z obětí pokojných a obětí mokrých, kromě

jiných zápalů. A tak vykonána byla služba domu Hospodinova.³⁶ A veselil se Ezechiáš i všechen lid, že Bůh byl nastrojil lid, tak aby se ta věc rychle spravila.

30 Potom poslal Ezechiáš ke všemu lidu Izraelskému a Judskému, psal také listy k Efraimovi a Manassesovi, aby přišli do domu Hospodinova do Jeruzaléma, a slavili Velikonoce Hospodinu Bohu Izraelskému.² Snesli se pak byli na tom král i knížata jeho, i všechno shromáždění v Jeruzalémě, aby slavili Velikonoce měsíce druhého.³ Neboť nemohli slavit toho času, protože kněží posvěcených se nedostávalo, aniž se lid byl shromáždil do Jeruzaléma.⁴ A vidělo se to za dobré králi i všemu množství,⁵ A usoudili, aby provolat dali po všem Izraeli, od Bersabé až do Dan, aby přišli k slavení velikonoci Hospodinu Bohu Izraelskému do Jeruzaléma; neboť již byli dávno neslavili tak, jak psáno je.⁶ Proto šli poslové s listy od krále a od knížat jeho po vší zemi Izraelské a Judské s rozkazem královským tímto: Synové Izraelští, obraťte se k Hospodinu Bohu Abrahamovu, Izákovu a Izraelovu, i obraťte se k ostatkům, kteříkoli jste unikli z ruky králů Assyrských.⁷ A nebývejte jako otcové vaši a bratři vaši, kteří převráceně činili proti Hospodinu Bohu otců svých, pročez dal je ve zpuštění, jak sami vidíte.⁸ Nyní tedy nezatvrzujte šíjí svých tak, jako otcové vaši. Podejte ruky Hospodinu, a pojdte do svatyně jeho, které posvětil na věky, a služte Hospodinu Bohu svému, a odvrátí se od vás hněv prchlivosti jeho.⁹ Neboť obraťte-li se k Hospodinu, bratři vaši i synové vaši milosrdenství obdrží u těch, kteří je zjímalí, tak že se navrátí do země této. Milosrdný zajisté a dobrotivý je Hospodin Bůh váš, aniž odvrátí tváře od vás, jestliže se obraťte k němu.¹⁰ Když pak ti poslové chodili z města do města po kraji Efraim a Manasse až do Zabulon, posmívali se a utrhalí jim.¹¹ Ale však někteří z Asser, Manasses a Zabulon, poníživše se, přišli do Jeruzaléma.¹² V Judstvu taktéž byla ruka Boží, tak že jim dal srdce jedno k vykonání rozkazu krále a knížat, podle slova Hospodinova.¹³ A sešlo se do Jeruzaléma lidu mnoho, aby drželi slavnost přesnic měsíce druhého, shromáždění velmi veliké.¹⁴ Tedy povstavše, pobořili oltáře, kteří byli v Jeruzalémě; též i všechny oltáře, na kterých se páčil kadidlo, rozbořili a vmetali do potoka Cedron.¹⁵ Potom pak obětovali beránka velikonočního, čtrnáctého dne měsíce druhého. Kněží pak a Levítové zastyděvše se, posvětili se, a přivedli oběti do domu Hospodinova.¹⁶ A stáli v řadu svém podle povinnosti své podle zákona Mojžíše muže Božího, a kněží kropili krví, berouce ji z rukou Levitů.¹⁷ Neboť mnozí byli ve shromáždění, kteří se neposvětili. Proto Levítové zabíjeli beránky velikonoční za každého nečistého, k tomu, aby jich posvětili Hospodinu.¹⁸ Veliký zajisté díl toho lidu, množství z Efraima, Manasses, Izachara a Zabulona, neočistili se, avšak jedli beránka velikonočního jinak než psáno jest. Ale modlil se Ezechiáš za ně, řka: Dobrotivý Hospodin očisti toho,¹⁹ Kdokoli celým srdcem svým se rozhodl, aby hledal Boha, Hospodina Boha otců svých, byť pak i očišťen nebyl podle očišťování svatého.²⁰ A vyslyšel Hospodin Ezechiáše, a uzdravil lid.²¹ A tak drželi synové Izraelští, kteří byli v Jeruzalémě, slavnost přesnic za sedm dní s veselím velikým, a chválili Hospodina každého dne Levítové a kněží na nástrojích sílu Hospodinovu.²² Mluvil pak byl Ezechiáš přívětivě ke všem Levitům vyučujícím známosti pravé Hospodina. A jedli oběti slavnosti té po sedm dní, obětující oběti pokojné, a oslavující Hospodina Boha otců svých.²³ Tedy sneslo se na tom všechno shromáždění, aby učinili taktéž za druhých sedm dní. Tak slavili jiných sedm dní s radostí.²⁴ Neboť Ezechiáš král Judský dal shromáždění tomu tisíc volků, a sedm tisíc ovcí. Knížata také dala shromáždění volků tisíc, a ovcí deset tisíců. A posvětilo se kněží velmi mnoho.²⁵ A tak veselilo se všechno shromáždění Judské, i kněží a Levítové a všechno shromáždění, které přišlo z Izraele, i příchozí, kteří byli přišli ze země Izraelské, i obyvatelé Judští.²⁶ A bylo veselí veliké v Jeruzalémě; neboť ode dnů Šalomouna syna Davida, krále Izraelského, nic takového nebylo v Jeruzalémě.²⁷ Potom pak vstali kněží i Levítové, a dali požehnání lidu. A vyslyšen je hlas jejich, a přišla modlitba jejich k příbytku svatosti Hospodinovy v nebe.

31 A když se to všechno dokonalo, vyšel všechen lid Izraelský, cokoli ho bylo v městech Judských, roztřískali modly a posekali háje a pobořili výsosti a oltáře po vší zemi Judské a Benjamin, i v Efraim a Manasses, až vše dokonali. Potom navrátili se všichni synové Izraelští, jeden každý k vladařství svému do města svého.² Ezechiáš pak zase zřídil třídy kněží a Levitů podle tříd jejich, jednoho každého podle povinnosti přísluhování jeho, kněží a Levity k obětem zápalným a pokojným, aby přísluhovali, a oslavovali i chválili Hospodina v branách vojska jeho.³ Též i částka ze statku královského dávána k obětování zápalů, k zápalům jitřním i večerním, též k zápalům sobotním, a na novoměsíce i na slavnosti výroční, jak psáno je v zákoně Hospodinově.⁴ Prikázal také lidu přebývajícimu v Jeruzalémě, dávatí díl kněžím a Levitům, aby tím ochotnější byli v zákoně Hospodinově.⁵ A jak vyšel tento rozkaz, snesli synové Izraelští mnoho prvotin obilí, moštu, oleje, ovoce palmového i všech úrod polních, a desátek ze všech věcí hojný přinesli.⁶ Synové také Izraelští a Judští, kteří bydlili v městech Judských, i oni desátky z skotů a bravů, a desátky svaté, posvěcené Hospodinu Bohu svému, snaželi a skládali po hromadách.⁷ Třetího měsíce počali zakládat těch hromad, a měsíce sedmého dokonali.

⁸ Přišel pak Ezechiáš s knížaty, a vidouce hromady ty, dobrořečili Hospodinu a lidu jeho Izraelskému. ⁹ A tázal se Ezechiáš kněží a Levitů o těch hromadách. ¹⁰ Jemuž odpověděl Azariáš kněz nejvyšší z domu Sádochova, řka: Jak počali těch obětí přinášet do domu Hospodinova, jedli jsme a nasyceni jsme, a ještě zůstává hojně; neboť Hospodin požehnal lidu svému, že toho tak mnoho pozůstalo. ¹¹ Tedy rozkázal Ezechiáš nadělati špižiren při domu Hospodinovu. A nadělali, ¹² A snášeli tam věrně oběti a desátky, i věci posvěcené, a nad tím byl za správce Konaniáš Levíta, a Simei bratr jeho, druhý. ¹³ Jechiel pak a Azaziáš, Nachat a Azael, a Jerimot a Jozabad, Eliel, Izmacháš, Machat a Benaiáš, přivzati za úředníky od Konaniáše a Simei bratra jeho, podle poručení Ezechiáše krále, a Azariáše knížete domu Božího. ¹⁴ Chóre pak syn Imny, Levíta, vrátný brány východní, byl nad tím, co dobrovolně obětovali Bohu, aby rozděloval oběti Hospodinovy a věci svatosvaté. ¹⁵ Jemuž ku pomoci byli Eden, Miniamin, Jesua, Semaiáš, Amariáš a Sechaniáš po městech kněžských, muži hodnověrní, aby rozdělovali bratrům svým díly, jak velikému, tak malému, ¹⁶ (Mimo ty, kteří z pokolení jejich byli pohlaví mužského, od tříletých a výše), každému vcházejícímu do domu Hospodinova ku povinnostem denním, podle úřadů jejich a podle služby jich i podle třídy jejich, ¹⁷ A těm, kteří počtení byli v rodině kněžské po čeledích otců jejich, i Levitům, ode dvacetiletého a výše, podle služby jich v třídách jejich, ¹⁸ Též i rodině jejich, na všechny maličké jich, ženy jejich, syny jejich i dcery jejich, a všemu množství; neboť věrně posvětili se ve svatosti. ¹⁹ Synům také Aronovým kněžím v předměstích měst jejich po všech městech ti muži, kteří zejména zaznamenaní jsou, dávali díly každému pohlaví mužského z kněží i každému z rodiny Levitů. ²⁰ A tak učinil Ezechiáš ve všem Judstvu, a činil, co dobrého, přímého a pravého je před Hospodinem Bohem svým. ²¹ A ve všelijakém díle, kterékoli začal při službě domu Božího, a v zákoně i v příkázání, hledaje Boha svého, celým srdcem svým to činil, a šťastně se mu vedlo.

32 Po těch věcech a stálém nařízení jejich, přitáhnul Senacherib král Assyřský, vtrhl do Judstva, a položil se proti městům hrazeným, a umínil si jich dobýt sobě. ² Vida pak Ezechiáš, že přitáhl Senacherib a že tvář jeho obrácena je k boji proti Jeruzalému, ³ Uradil se s knížaty a rytíři svými, aby zasykali vody studnic, které byly vně za městem. A pomáhali jemu. ⁴ Neboť shromáždilo se lidu množství a zasykali všechny studnice i potok rozvodňující se uprostřed země, řkouce: Proč přijdouce králové Assyřští, mají najít vody tak mnoho? ⁵ A vzchopiv se, vystavěl všechnu zeď zbořenou, a opravil věže, a vně zeď druhou. Upevnil i Mello města Davidova, k tomu také nadělal zbraní velmi mnoho i pavéz. ⁶ Zřídil též hejtmany válečné nad lidem, a shromáždil je k sobě do ulice u brány městské, a mluvil jim přívětivě, řka: ⁷ Vzchopte se a zmužile sobě počínejte, nebojte se, ani strachujte tváře krále Assyřského, ani všeho množství, které je s ním; neboť větší je s námi, než s ním. ⁸ S ním je rámě člověka, s námi pak je Hospodin Bůh náš, ku pomoci naší a k bojování za nás. A spolehl lid na slova Ezechiáše krále Judského. ⁹ Potom poslal Senacherib král Assyřský služebníky své do Jeruzaléma (sám pak ležel u Lachis, a všechno království jeho bylo s ním), k Ezechiášovi králi Judskému, i ke všemu lidu Judskému, který byl v Jeruzalémě, řka: ¹⁰ Takto praví Senacherib král Assyřský: V čem vy doufáte, že zůstáváte v ohradě v Jeruzalémě? ¹¹ Zdali Ezechiáš nespádá vás, aby vás umoril hladem a žízní, pravě: Hospodin Bůh náš vytrhne nás z ruky krále Assyřského? ¹² Zdali sám Ezechiáš nepobořil výsosti jeho a oltářů jeho, a přikázal Judovi a obyvatelům Jeruzalémským, řka: Před jedním oltářem klanět se budete, a na něm pálit kadidlo. ¹³ Nevíte-li, co jsem učinil já i otcové moji všem národům zemí? Zdali jak mohli bohové národů a zemí vytrhnout země své z ruky mé? ¹⁴ Kdo byl mezi všemi bohy národů těch, které jsou vyplenili otcové moji, který by mohl vytrhnout lid svůj z ruky mé? Aby pak mohl Bůh váš vytrhnout vás z ruky mé? ¹⁵ Proto tedy nechtě vás nespádá Ezechiáš, ani vás namlouvá, aniž mu věřte. Když nemohl žádný bůh všech národů a království vytrhnout lidu svého z ruky mé, jako i z ruky otců mých, nadto ovšem bohové vaši nevytrhnou vás z ruky mé. ¹⁶ Přes to ještě mluvili služebníci jeho i proti Hospodinu Bohu, i proti Ezechiášovi služebníku jeho. ¹⁷ Psal také listy, rouhaje se Hospodinu Bohu Izraelskému, a mluvě proti němu, řka: Jako bohové národů zemských nevytrhli lidu svého z ruky mé, tak nevytrhne Bůh Ezechiášův lidu svého z ruky mé. ¹⁸ Křičeli pak hlasem velikým Židovsky proti lidu Jeruzalémskému, který byl na zdi, aby strach na ně pustili a předěsili je, aby tak vzali město. ¹⁹ A tak mluvili o Bohu Jeruzalémském, jako o jiných bozích národů země, dílu rukou lidských. ²⁰ Tedy modlil se Ezechiáš král, a Izaiáš prorok syn Amosův z příčiny té, a volali k nebi. ²¹ A poslal Hospodin anděla, který vyhladil každého udatného i vývodu i kníže ve vojsku krále Assyřského, takže se s hanbou velikou navrátil do země své. A když vešel do chrámu boha svého, ti, kteří vyšli ze života jeho, zamordovali ho tam mečem. ²² A tak vysvobodil Hospodin Ezechiáše a obyvatele Jeruzalémské z ruky Senacheriba krále Assyřského, a z ruky všech, a provázel je všudy vůkol. ²³ Tedy mnozí přinášeli oběti Hospodinu do Jeruzaléma, ano i dary drahé Ezechiášovi králi Judskému, tak že potom vyvýšen je u všech národů. ²⁴ V těch dnech roznemohl se Ezechiáš až k smrti, a modlil se Hospodinu. Který promluvil k němu, a ukázal mu zázrak. ²⁵ Ale Ezechiáš nebyl vděčen dobrodiní sobě učiněného, neboť pozdvihlo se srdce jeho. Pročež povstala proti němu prchlivost, i proti Judovi a Jeruzalému. ²⁶ Ale když se pokořil Ezechiáš pro to pozdvížení srdce

svého i s obyvateli Jeruzalémskými, nepřišla na ně prchlivost Hospodinova za dnů Ezechiášových. ²⁷ Měl pak Ezechiáš bohatství a slávu velmi velikou; neboť nashromáždil sobě pokladů stříbra a zlata i kamení drahého a vonných věcí, i pavéz i všelijakých klenotů. ²⁸ A měl špižirny pro úrody obilí, moštu, oleje, i stáje pro všelijaká zvířata a chlévy pro dobytek. ²⁹ Města také nadělal sobě, a měl bravu a skotu množství; neboť Bůh dal jemu zboží náramně veliké. ³⁰ Tentýž Ezechiáš zasypal tok vody Gihonu hořejší, a přímo vedl jej dolů k západní straně města Davidova, a šťastně se vedlo Ezechiášovi ve všech skutcích jeho. ³¹ Jen při poselství knížat babylonských poslaných k němu, aby se vyptali na zázrak, který se byl stal v zemi, opustil ho Bůh, aby ho zkusil, aby známé bylo všechno, co bylo v srdci jeho. ³² Jiné pak věci Ezechiášovy i pobožnost jeho zapsány jsou v proroctví Izaiáše proroka syna Amosova, a v knize o králích Judských a Izraelských. ³³ A usnul Ezechiáš s otci svými a pochovali jej výše nad hroby potomků Davidových, a učinili jemu poctivost při smrti jeho všechen Juda i obyvatelé Jeruzalémští. A kraloval Manasses syn jeho místo něho.

33 Ve dvanácti letech byl Manasses, když počal kralovat, a padesát pět let kraloval v Jeruzalémě. ² Činil pak to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, podle ohavností těch národů, které Hospodin vyhnal před syny Izraelskými. ³ Neboť zbudoval zase výsosti, které byl rozbořil Ezechiáš otec jeho, a vystavěl oltáře Bálům, a vysadil háje, a klaněje se všemu vojsku nebeskému, sloužil jim. ⁴ Zbudoval také oltáře v domě Hospodinově, o němž byl řekl Hospodin: V Jeruzalémě bude jméno mé na věky. ⁵ Zbudoval, pravím, oltáře všemu vojsku nebeskému ve dvou síních domu Hospodinova. ⁶ Přesto dal provodit syny své skrze oheň v údolí Benhinnom, a věstil, s hadačstvím a s kouzly se obíral, a nařídil zaklínače a čarodějníky, a mnoho zlého páchal před očima Hospodinovýmá, popouzeje ho. ⁷ Postavil také obraz rytý, který byl udělal, v domě Božím, o kterém byl řekl Bůh Davidovi a Šalomounovi synu jeho: V domě tomto a v Jeruzalémě, který jsem vyvolil ze všech pokolení Izraelských, oslavím jméno své na věky. ⁸ Aniž více pohnu nohou lidu Izraelského ze země, kterou jsem oddělil otcům vašim, jen toliko budou-li sbát, aby plnili všechno to, co jsem jim přikázal, všechen zákon, ustanovení a soudy skrze Mojžíše vydané. ⁹ Ale Manasses uvedl v blud Judské i obyvatele Jeruzalémské, takže činili horší věci, nežli ty národy, které vyplenil Hospodin před tváří synů Izraelských. ¹⁰ A ačkoli mluvil Hospodin k Manassesovi a k lidu jeho, oni však nepozorovali. ¹¹ Pročež přivedl na ně Hospodin hejtmany vojska krále Assyrského, kteří jali Manassesu v trní, a svázavše ho dvěma řetězy ocelovými, dovedli jej do Babylona. ¹² Tam pak jsa sevřín, modlil se Hospodinu Bohu svému, a ponižoval se velmi před obličejem Boha otců svých, ¹³ A modlil se jemu. A naklonil se k němu, a vyslyšel modlitbu jeho, a uvedl jej zase do Jeruzaléma do království jeho. Tehdy poznal Manasses, že sám Hospodin je Bohem. ¹⁴ A potom vystavěl zeď vnější města Davidova k západní straně Gihonu potoku, až kudy se chodí k bráně rybné, a obehnal Ofel, a vyhnal ji velmi vysoko. Rozsádl také hejtmany vojska po všech městech hrazených v Judstvu. ¹⁵ Vymetal také bohy cizí a rytinu z domu Hospodinova, a všechny oltáře, kterých byl nadělal na hoře domu Hospodinova i v Jeruzalémě, a vyházel za město. ¹⁶ Opravil zase i oltář Hospodinův, a obětoval na něm oběti pokojné a díkůčinění, a přikázal Judským, aby sloužili Hospodinu Bohu Izraelskému. ¹⁷ Avšak vždy ještě lid obětoval na výsostech, ale jen Hospodinu Bohu svému. ¹⁸ Jiné pak věci Manassesovy, i modlitba jeho k Bohu jeho, a slova proroků, kteří mluvívají k němu ve jménu Hospodina Boha Izraelského, to vše zapsáno v knize o králích Izraelských. ¹⁹ Modlitba pak jeho i to, že vyslyšen je, a každý hřích jeho, i přestoupení jeho, i místa, na kterých byl postavil výsosti, a udělal háje a rytiny, ještě dříve než se pokořil, to vše zapsáno je v knihách Chozai. ²⁰ A usnul Manasses s otci svými, a pochovali jej v domě jeho, a kraloval Amon syn jeho místo něho. ²¹ Ve dva a dvaceti letech byl Amon, když počal kralovat, a dvě léta kraloval v Jeruzalémě. ²² A činil to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, tak jako byl činil Manasses otec jeho; neboť všem rytinám, kterých byl nadělal Manasses otec jeho, obětoval Amon a sloužil jim. ²³ Aniž se ponižil před Hospodinem, jako se ponižil Manasses otec jeho, nýbrž on Amon mnohem více hřešil. ²⁴ Spikli se pak proti němu služebníci jeho, a zamordovali jej v domě jeho. ²⁵ Tedy pobil lid země všechny ty, kteří se byli spikli proti králi Amonovi, a ustanovil lid země krále Joziáše syna jeho místo něho.

34 V osmi letech byl Joziáš, když kralovat počal, a kraloval jedno a třicet let v Jeruzalémě. ² Ten činil to, co je pravého před očima Hospodinovýmá, chodě po cestách Davida otce svého, a neuchýlil se napravo ani nalevo. ³ Léta zajisté osmého kralování svého, když ještě mládeneček byl, počal hledat Boha Davida otce svého, dvanáctého pak léta počal vyčišťovat Judy a Jeruzaléma od výsostí, hájů, rytin a slitin. ⁴ Neboť v přítomnosti jeho rozbořili oltáře Bálů, i obrazy slunečné, které byly na nich, zpodtínal. Též i háje a rytiny, i slitiny rozdrtil a setřel, a rozsypal po hrobech těch, kteří jim obětovávali. ⁵ Kostí pak kněží popálil na oltářích jejich, a vyčistil Judu a Jeruzalém, ⁶ Též i města v pokolení Manasses, Efraim a Simeon, až i Neftalím i pustiny jejich vůkol. ⁷ A tak zkasal oltáře a háje, a rytiny roztrískal na kusy, a všechny obrazy slunečné vysekal po vší zemi Izraelské.

Potom navrátil se do Jeruzaléma. ⁸ Léta pak osmnáctého kralování svého, když vyčistil zemi a dům Boží, poslal Safana syna Azaliášova, a Maaseiáše úředníka města, a Joacha syna Joachazova kancléře, aby opraven byl dům Hospodina Boha jeho. ⁹ Kterí přišedše k Helkiášovi knězi nejvyššímu, dali peníze snesené do domu Božího, které byli Levítové vrátní vybrali od Manasses a Efraima i ode všech ostatků Izraelských i od všeho Judy a Beniamina, a navrátili se do Jeruzaléma. ¹⁰ Dali je pak v ruce správců toho díla, kteří představeni byli nad domem Hospodinovým, a ti vydávali je dělníkům, jež dělali v domě Hospodinově, opravující a utvrzující jej. ¹¹ A dali tesařům a stavitelům, aby najednali kamení tesaného, a dříví k vazbám i k trámům domů, které byli zbořili králové Judští. ¹² Muži pak ti věrně se měli při té práci, nad nimiž ustanoveni Jachat a Abdiáš Levítové ze synů Merari, Zachariáš a Mesullam ze synů Kahat, aby s pilností přidrželi k práci. A z těch Levitů každý uměl hrát na nástroje muzické. ¹³ Ale nad nosiči, i kteří přidrželi dělníky ke všelijaké práci, byli z Levitů písaři, úředníci a vrátní. ¹⁴ A když vynášeli peníze, které byly sneseny do domu Hospodinova, našel Helkiáš kněz knihu zákona Hospodinova vydaného skrze Mojžíše. ¹⁵ A řekl Helkiáš k Safanovi písaři: Knihu zákona nalezl jsem v domě Hospodinově. A dal Helkiáš tu knihu Safanovi. ¹⁶ Safan pak přinesl tu knihu králi, a při tom jemu oznámil, řka: Všechno, cokoli bylo poručeno služebníkům tvým, dělají. ¹⁷ Neboť sebravše peníze, cokoli se jich nalezlo v domě Hospodinově, vydali je v ruce úředníkům a dělníkům. ¹⁸ Oznámil také Safan písař králi, řka: Knihu mi dal Helkiáš kněz. A četl v ní Safan před králem. ¹⁹ Pročež když slyšel král slova zákona, roztrhl roucho své. ²⁰ A rozkázal král Helkiášovi, též Achikamovi synu Safanovu, a Abdonovi synu Míchovu, a Safanovi písaři, a Asaiášovi služebníkovi královskému, řka: ²¹ Jděte, poradte se s Hospodinem o mne i o pozůstalý lid Izraelský a Judský, ze strany slov knihy této, která je nalezena; neboť veliký je hněv Hospodinův, který je vylit na nás, protože nedbali otcové naši slova Hospodinova, aby činili všechno, co psáno je v knize této. ²² Tedy šli, Helkiáš a kteříž byli při králi, k Chuldě prorokyni, manželce Salluma syna Tekue, syna Chasrova, strážného nad rouchem, neboť bydlila v Jeruzalémě na druhé straně, a mluvili k ní ty věci. ²³ Která řekla jim: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Povězte muži tomu, který poslal vás ke mně, ²⁴ takto praví Hospodin: Aj, já uvedu zlé věci na toto místo a na obyvatele jeho, všechna zlořečení napsaná v knize té, kterou četli před králem Judským, ²⁵ protože opustili mne a pálili kadidlo bohům cizím, aby mne popouzeli všemi skutky rukou svých. Z té příčiny vylita bude prehlivost má na toto místo, aniž bude uhašena. ²⁶ Králi pak Judskému, který poslal vás, abyste se tázali Hospodina, takto povíte: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský o slovech těch, která jsi slyšel: ²⁷ Poněvadž obměkčeno je srdce tvé, a ponížil jsi se před tváří Boží, kdyžs slyšel slova jeho proti místu tomuto a proti obyvatelům jeho, a ponízuje se přede mnou, roztrhl jsi roucho své, a plakals přede mnou, i já vyslyšel jsem tě, praví Hospodin. ²⁸ Aj, já připojím tě k otcům tvým, a pochován budeš v hrobech svých v pokoji, aby neviděly oči tvé ničeho z toho zlého, které já uvedu na místo toto a na obyvatele jeho. A oznámili králi tu řeč. ²⁹ Tedy poslav král, shromáždil všechny starší Judské a Jeruzalémské. ³⁰ A vstoupil král do domu Hospodinova, a všichni muži Judští i obyvatelé Jeruzalémští, kněží, Levítové a všechen lid od velikého až do malého, i četl, aby všichni slyšeli všechna slova knihy smlouvy, která byla nalezena v domě Hospodinově. ³¹ Potom stoje král na místě svém, učinil smlouvu před Hospodinem, že bude následovat Hospodina, a dbát příkázání jeho i svědectví jeho a ustanovení jeho z celého srdce svého a ze vsí duše své, a plnit slova smlouvy té, která jsou v té knize zapsána. ³² A rozkázal, aby k témuž každý stál, kdokoli by nalezen byl v Jeruzalémě a v Beniaminovi. A činili obyvatelé Jeruzalémští podle smlouvy Boží, Boha otců svých. ³³ Tehdy také vyprázdnil Joziáš všechny ohavnosti ze všech zemí synů Izraelských, a přidržel všechny, kteříkoli byli v Izraeli, k tomu, aby sloužili Hospodinu Bohu svému. Po všechny dny jeho neodstoupili od následování Hospodina Boha otců svých.

35 Slavil také Joziáš v Jeruzalémě Velikonoce Hospodinu, a zabili beránka velikonočního čtrnáctého dne měsíce prvního. ² A postaviv kněží ve strížech jejich, utvrdil je v přísluhování domu Hospodinova. ³ A řekl Levitům, kteří připravovali za všechen lid Izraelský věci svaté Hospodinu: Vneste truhlu svatosti do domu, který vystavěl Šalomoun syn Davidův, král Izraelský. Nebude vám břemenem na ramenou. A tak nyní služte Hospodinu Bohu svému a lidu jeho Izraelskému. ⁴ A připravte se po čeledích otců svých, po třídách svých, tak jak nařídil David král Izraelský, a podle nařízení Šalomouna syna jeho. ⁵ A stůjte ve svatyni podle rozdílu čeledí otcovských, bratří národu svého, a podle rozdělení každé čeledi otcovské Levitů. ⁶ A tak zabijte beránka a posvěťte se, a připravte bratrům svým, chovající se podle slova Hospodinova vydaného skrze Mojžíše. ⁷ Daroval pak Joziáš všemu množství ze stáda beránek a kozelců, vše k obětem velikonočním, podle toho všeho, jak postačovalo, v počtu třicet tisíců, a skotu tři tisíce, to vše ze statku královského. ⁸ Knížata jeho také k lidu, kněžím i Levitům štědře se ukázali: Helkiáš, Zachariáš a Jechiel, přední v domě Božím, dali kněžím k obětem velikonočním dva tisíce a šest set bravů a skotu tři sta. ⁹ Konaniáš pak s Semaiášem a Natanaelem bratřími svými, též Chasabiáš, Jehiel, Jozabad, přední z Levitů, darovali jiným Levitům k obětem velikonočním pět tisíc bravů a skotu pět set. ¹⁰ A když připraveno bylo všechno k službě, stáli kněží na místě svém, a Levítové

v třídách svých, podle rozkazu královského. ¹¹ A zabijeli beránky velikonoční, kněží pak kropili krví, berouce z rukou jejich, a Levítové vytahovali z kůže. ¹² Tedy oddělili zápal, aby dali lidu podle rozdělení domů čeledi otcovských, tak aby obětováno bylo Hospodinu, jak psáno je v knize Mojžíšově. Taktéž i s voly učinili. ¹³ A pekli beránky velikonoční ohněm podle obyčeje, ale jiné věci posvěcené vařili v hrncích, v kotlících a v pánvicích, a rozdávali rychle všemu lidu. ¹⁴ Potom pak připravili sobě a kněžím. Neboť kněží, synové Aronovi, zápaly a tuky až do noci obětovali, protože Levítové připravili sobě i kněžím, synům Aronovým. ¹⁵ Těž i zpěváci, synové Azafovi, stáli na místě svém podle rozkázání Davida Azafovi, Hémanovi i Jedutunovi, proroku královskému, vydaného. Vrátní také při jedné každé bráně neměli odcházet od své povinnosti, pročez bratři jejich Levítové jiní strojili jim. ¹⁶ A tak nastrojena byla všechna služba Hospodinova v ten den, v slavení hodu beránka a obětování oběti zápalné na oltáři Hospodinovu, podle rozkázání krále Joziáše. ¹⁷ A slavili synové Izraelští, co se jich našlo, hod beránka v ten čas a slavnost přesnic po sedm dní. ¹⁸ Nebyly pak slaveny Velikonoce těmito podobné v Izraeli ode dnů Samuele proroka, aniž který z králů Izraelských slavil hod beránka podobného tomu, který slavil Joziáš s kněžími a Levíty, i se vším lidem Judským a Izraelským, co se ho našlo, i s obyvateli Jeruzalémskými. ¹⁹ Osmnáctého léta kralování Joziášova slaven byl ten hod beránka. ²⁰ Potom po všem, když již spravil Joziáš dům Boží, přitáhl Nécho král Egyptský, aby bojoval proti Charkemis podle Eufraten, Joziáš pak vytáhl proti němu. ²¹ Který ač poslal k němu posly, řka: Já nic nemám s tebou činit, králi Judský. Ne proti tobě, slyš ty, dnes táhnu, ale proti domu, který se mnou bojuje, kam mi rozkázal Bůh, abych pospíšil. Nebojuj s Bohem, který se mnou je, ať tě neshladí. ²² Joziáš však neodvrátil tváře své od něho, ale aby bojoval s ním, změnil oděv svůj, aniž uposlechl slov Néchových, poslyš z úst Božích. A tak přitáhl, aby se s ním potýkal na poli Mageddo. ²³ A postřelili střelci krále Joziáše. Tedy řekl král služebníkům svým: Odvezte mne, neboť jsem velmi nemocen. ²⁴ Tak přenesli jej služebníci jeho z toho vozu, a vložili ho na druhý vůz, který měl, a dovezli jej do Jeruzaléma. A umřel a pochován je v hrobech otců svých. A plakal všechen Juda a Jeruzalém nad Joziášem. ²⁵ Naříkal také i Jeremiáš nad Joziášem, a zpívali všichni zpěváci a zpěvačky v naříkáních svých o Joziášovi až do dnešního dne, která uvedli v obyčej Izraeli. A ta jsou zapsána v Pláči Jeremiášovu. ²⁶ Jiné pak věci Joziášovy, i pobožnost jeho, jak napsáno je v zákoně Hospodinově, ²⁷ A skutkové jeho první i poslední, to vše zapsáno je v knize o králích Izraelských a Judských.

36 Tedy vzal lid země Joachaza syna Joziášova, a ustanovili ho králem na místě otce jeho v Jeruzalémě. ² Ve tři a dvaceti letech byl Joachaz, když počal kralovat, a tři měsíce kraloval v Jeruzalémě. ³ Neboť vzal jej král Egyptský z Jeruzaléma, a uložil na zemi pokutu sto centněřů stříbra a centněř zлата. ⁴ A ustanovil král Egyptský Eliakima bratra jeho nad Judou a Jeruzalémem za krále, a proměnil mu jméno jeho, aby sloul Joakim. Joachaza pak bratra jeho vzal Nécho, a zavedl ho do Egypta. ⁵ V pět a dvaceti letech byl Joakim, když počal kralovat, a jedenáct let kraloval v Jeruzalémě. A když činil to, co je zlého před očima Hospodina Boha svého, ⁶ Přitáhl proti němu Nabuchodonozor král babylonský, a svázal jej řetězy ocelovými, aby jej zavedl do Babylona. ⁷ Nádoby také domu Hospodinova zavezl Nabuchodonozor do Babylona, a dal je do chrámu svého v Babyloně. ⁸ Jiné pak věci Joakimovy i ohavnosti jeho, které páchal, i co se nalézalo při něm, to vše zapsáno je v knize o králích Izraelských a Judských. A kraloval Joachin syn jeho místo něho. ⁹ V osmi letech byl Joachin, když kralovat počal, a kraloval tři měsíce a deset dní v Jeruzalémě, a činil to, co bylo zlého před očima Hospodinovým. ¹⁰ Potom pak po roce poslal král Nabuchodonozor, a dal ho zavést do Babylona s klenoty domu Hospodinova, a ustanovil králem Sedechiáše, příbuzného jeho, nad Judou a Jeruzalémem. ¹¹ V jeden a dvaceti letech byl Sedechiáš, když počal kralovat, a jedenáct let kraloval v Jeruzalémě. ¹² A činil to, co je zlého před očima Hospodina Boha svého, aniž se pokořil před Jeremiášem prorokem mluvícím řeč Hospodinovu. ¹³ Nýbrž i Nabuchodonozorovi králi se zprotivil, jenž ho byl přísahou zavázal skrze Boha, a zatvrdil šíji svou, urputně uložil v srdci svém, aby se nenavracel k Hospodinu Bohu Izraelskému. ¹⁴ Ano i všechna knížata, kněží i lid v mnohá přestoupení se vydali, podle všech ohavností pohanských, a poskvřnili domu Hospodinova, jehož byl posvětil v Jeruzalémě. ¹⁵ A když posílal Hospodin Bůh otců jejich k nim posly své, ráno vstávaje a posílaje, protože se přívětivě měl k lidu svému a k příbytku svému: ¹⁶ Posmívali se poslům Božím, a pohrdali slovy jeho, a za svůdce měli proroky jeho, až se rozpálila prechlivost Hospodinova na lid jeho, tak aby nebylo žádného uzdravení. ¹⁷ A přivedl na ně krále Kaldejského, který zmordoval mládence jejich mečem v domě svatyně jejich, a neodpustil mládenci ani panně, starci ani kmeti. Všechny dal v ruku jeho. ¹⁸ K tomu i všechny nádoby domu Božího, veliké i malé, i poklady domu Hospodinova, i poklady královské i knížat jeho, všechno zavezl do Babylona. ¹⁹ A vypálili dům Boží, a zbořili zeď Jeruzalémskou, též i všechny paláce v něm popálili, ano i všelijaké klenoty drahé v něm zkazili. ²⁰ A co jich pozůstalo po meči, to převedl do Babylona, a byli služebníci jeho i synů jeho, dokud nekraloval král Perský, ²¹ Aby se naplnila řeč Hospodinova skrze ústa Jeremiášova, dokud země nevykonala sobot svých; po všechny dny, pokud byla pustá, odpočívala, až se vyplnilo sedmdesát let. ²² Potom léta prvního Kýra krále Perského, aby se naplnila řeč Hospodinova skrze

ústa Jeremiášova, vzbudil Hospodin ducha Kýrova krále Perského. Který dal provolat po všem království svém, ba také i rozepsal, řka: ²³ Toto praví Kýrus král Perský: Všechna království země dal mi Hospodin Bůh nebeský, a ten mi poručil, abych mu vystavěl dům v Jeruzalémě, který je v Judstvu. Kdo je mezi vámi ze všeho lidu jeho, Hospodin Bůh jeho budiž s ním, a ať jde.

Ezdráš

Úvod

1 Léta prvního Kýra krále Perského, aby se naplnila řeč Hospodinova skrze ústa Jeremiášova, vzbudil Hospodin ducha Kýrova krále Perského, aby dal provolat po všem království svém, ba také i rozepsal, řka: ²Toto praví Kýrus král Perský: Všechna království země dal mi Hospodin Bůh nebeský, a on mi poručil, abych mu vystavěl dům v Jeruzalémě, který je v Judstvu. ³Kdo je mezi vámi ze všeho lidu jeho, buď Bůh jeho s ním, a nechať jde do Jeruzaléma, který je v Judstvu, a staví dům Hospodina Boha Izraelského, toho Boha, který je v Jeruzalémě. ⁴Kdo by pak zůstal na kterémkoli místě, kde je hostem, lidé místa toho ať mu pomohou stříbrem a zlatem, statkem i zvířaty, mimo oběti dobrovolné k domu Božímu, který je v Jeruzalémě. ⁵A povstali přední z čeledí otců z pokolení Judova a Beniaminova, kněží také a Levitové i každý, čího ducha vzbudil Bůh, aby šli k stavění domu Hospodinova, který je v Jeruzalémě. ⁶Jimž všichni ti, kteří bydlili okolo nich, pomáhali nádobami stříbrnými a zlatými, statkem i zvířaty, a věcmi drahými, mimo všechno, co dobrovolně obětováno bylo. ⁷Král také Kýrus vydal nádoby domu Hospodinova, které byl pobral Nabuchodonozor z Jeruzaléma, a dal je byl do domu Boha svého. ⁸Vydal je pak Kýrus král Perský skrze Mitridata správce nad poklady, který je sečrtl Sesbazarovi knížeti Judskému. ⁹A tento je počet jejich: Medenic zlatých třicet, medenic stříbrných tisíc, nožů devět a dvacet. ¹⁰Koflíků zlatých třicet, koflíků stříbrných prostějších čtyři sta a deset, nádob jiných na tisíce. ¹¹Všech nádob zlatých i stříbrných pět tisíc a čtyři sta. Všechno to odnesl Sesbazar, když se stěhoval lid zajatý z Babylona do Jeruzaléma.

2 Tito pak jsou lidé té krajiny, kteří se z zajetí a přestěhování toho brali, jak je byl přestěhoval Nabuchodonozor král babylonský do Babylona, a navrátili se do Jeruzaléma a do Judstva, jeden každý do města svého, ²Kterí přišli s Zorobábelem, s Jesua, s Nehemiášem, Saraiášem, Reelaiášem, Mardocheem, Bilsanem, Misparem, Bigvajem, Rechumem a Baanou. Počet mužů z lidu Izraelského: ³Synů Farosových dva tisíce, sto sedmdesát dva. ⁴Synů Sefatiášových tři sta sedmdesát dva. ⁵Synů Arachových sedm set sedmdesát pět. ⁶Synů Pachat Moábových, synů Jesue a Joábových dva tisíce, osm set a dvanáct. ⁷Synů Elamových tisíc, dvě stě padesát čtyři. ⁸Synů Zattuových devět set čtyřicet pět. ⁹Synů Zakkai sedm set a šedesát. ¹⁰Synů Báni šest set čtyřicet dva. ¹¹Synů Bebai šest set tři a dvacet. ¹²Synů Azgadových tisíc, dvě stě dva a dvacet. ¹³Synů Adonikamových šest set šedesát šest. ¹⁴Synů Bigvai dva tisíce, padesát šest. ¹⁵Synů Adinových čtyři sta padesát čtyři. ¹⁶Synů Aterových z Ezechiáše devadesát osm. ¹⁷Synů Bezai tři sta tři a dvacet. ¹⁸Synů Jorahových sto a dvanáct. ¹⁹Synů Chasumových dvě stě tři a dvacet. ²⁰Synů Gibbarových devadesát pět. ²¹Synů Betlémských sto tři a dvacet. ²²Mužů Netofatských padesát šest. ²³Mužů Anatotských sto osm a dvacet. ²⁴Synů Azmavetských čtyřicet dva. ²⁵Synů Kariatarimských, Kafirských a Berotských sedm set čtyřicet a tři. ²⁶Synů Ráma a Gabaa šest set jeden a dvacet. ²⁷Mužů Michmas sto dva a dvacet. ²⁸Mužů z Bethel a Hai dvě stě tři a dvacet. ²⁹Synů z Nébo padesát dva. ³⁰Synů Magbisových sto padesát šest. ³¹Synů Elama druhého tisíc, dvě stě padesát čtyři. ³²Synů Charimových tři sta dvacet. ³³Synů Lodových, Chadidových a Onových sedm set dvacet pět. ³⁴Synů Jerecho tři sta čtyřicet pět. ³⁵Synů Senaa tři tisíce, šest set a třicet. ³⁶Kněží, synů Jedaiášových z domu Jesua, devět set sedmdesát tři. ³⁷Synů Immerových tisíc, padesát dva. ³⁸Synů Paschurových tisíc, dvě stě čtyřicet sedm. ³⁹Synů Charimových tisíc a sedmnáct. ⁴⁰Levitů, synů Jesua a Kadmiele, synů Hodaviášových, sedmdesát čtyři. ⁴¹Zpěváků, synů Azafových, sto dvacet osm. ⁴²Synů vrátných, synů Sallumových, synů Aterových, synů Talmonových, synů Akkubových, synů Chatita, synů Sobai, všech sto třicet devět. ⁴³Netinejských, synů Zicha, synů Chasufa, synů Tabbat, ⁴⁴Synů Keros, synů Siaha, synů Fádon, ⁴⁵Synů Lešana, synů Chagaba, synů Akkub, ⁴⁶Synů Chagab, synů Samlai, synů Chanan, ⁴⁷Synů Giddel, synů Gachar, synů Reaia, ⁴⁸Synů Rezin, synů Nekoda, synů Gazam, ⁴⁹Synů Uza, synů Paseach, synů Besai, ⁵⁰Synů Asna, synů Meunim, synů Nefusim, ⁵¹Synů Bakbuk, synů Chakufa, synů Charchur, ⁵²Synů Bazlut, synů Mechida, synů Charša, ⁵³Synů Barkos, synů Sisera, synů Tamach, ⁵⁴Synů Neziach, synů Chatifa, ⁵⁵Synů služebníků Šalomounových, synů Sotai, synů Soferet, synů Feruda, ⁵⁶Synů Jaala, synů Darkon, synů Giddel, ⁵⁷Synů Sefatiášových, synů Chattil, synů Pocheret Hazebaim, synů Ami, ⁵⁸Všech Netinejských a synů služebníků Šalomounových tři sta devadesát dva. ⁵⁹Tito také byli, kteříž šli z Telmelach, Telcharša, Cherub, Addan a Immer, ale nemohli ukázati domu otců svých a semene svého, že by z Izraele byli: ⁶⁰Synů Delaiášových, synů Tobíášových, synů Nekodových šest set padesát dva. ⁶¹A z synů kněžských synové Chabaiášovi, synové Kózovi, synové Barzillai, který pojav sobě z dcer Barzillai Galádského manželku, nazván je jménem jejich. ⁶²Ti vyhledávali zapsání o sobě, chtějíce prokázat rod svůj, ale nenašlo se. Proto

zbaveni jsou kněžství. ⁶³ A zapověděl jim Tirsata, aby nejedli z věcí svatých, dokud by nestál kněz s urim a thumim. ⁶⁴ Všeho toho shromáždění pospolu čtyřicet a dva tisíce, tři sta šedesát, ⁶⁵ Kromě služebníků jejich a služebných jejich, jichž bylo sedm tisíc, tři sta třicet sedm. A mezi nimi bylo zpěváků a zpěvaček dvě stě. ⁶⁶ Koní jejich sedm set třicet šest, mezků jejich dvě stě čtyřicet pět. ⁶⁷ Velbloudů jejich čtyři sta třicet pět, oslů šest tisíc, sedm set a dvacet. ⁶⁸ Z knížat pak čeledí otcovských, někteří, když přišli k domu Hospodinovu, který byl v Jeruzalémě, dobrovolně se oddavše, aby stavěli dům Boží na gruntech jeho, ⁶⁹ Podle možnosti své dali náklad k dílu: Zlata jeden a šedesát tisíc drachem, stříbra pak pět tisíc liber, a sukni kněžských sto. ⁷⁰ A tak osadili se kněží i Levitové a někteří z lidu, i zpěváci i vrátní a Netinejští v městech svých, i všechen Izrael v městech svých.

3 Když pak nastal měsíc sedmý, a byli synové Izraelští v městech, shromáždil se lid jednomyslně do Jeruzaléma. ² Tedy vstav Jesua syn Jozadakův s bratřími svými kněžskými, a Zorobábel syn Salatielův s bratry svými, zbudovali oltář Boha Izraelského, aby obětovali na něm oběti zápalné, jak psáno je v zákoně Mojžíše muže Božího. ³ A když postavili oltář ten na základech jeho, ačkoli se obávali národů jiných zemí, však obětovali na něm oběti zápalné Hospodinu, oběti zápalné ráno i večer. ⁴ Drželi také slavnost stánků, jak psáno jest, obětující zápal na každý den, podle počtu a podle obyčeje každého dne, ⁵ A potom obět zápalnou ustavičnou, i na novoměsíce i na každou slavnost Hospodinu posvěcenou, i od každého dobrovolně obětujícího dobrovolnou obět Hospodinu. ⁶ Od prvního dne toho měsíce sedmého počali obětovati zápalů Hospodinu, ačkoli chrám Hospodinův ještě nebyl založen. ⁷ I dali peníze kameníkům a řemeslníkům, též potravu a nápoje i oleje Sidonským a Tyrským, aby vezli dříví cedrové z Libánu k moři Joppen, podle povolení jim Kýra krále Perského. ⁸ Léta pak druhého po jejich se navrácení k domu Božímu do Jeruzaléma, měsíce druhého, začali Zorobábel syn Salatielův, a Jesua syn Jozadakův, i jiní bratři jejich kněžští a Levitové a všichni, kteří byli přišli z toho zajetí do Jeruzaléma, a ustanovili Levity od dvacetiletých a výše, aby přihlédali k dílu domu Hospodinova. ⁹ A tak postaven je Jesua, synové jeho i bratři jeho, Kadmiel i synové jeho, synové Judovi spolu, aby přihlédali k dílu při domě Božím, potomci Chenadadovi, synové jejich i bratři jejich Levitové. ¹⁰ A když zakládali grundy stavitelé chrámu Hospodinova, postavili kněží zobláčené s troubami, a Levity, syny Azafovy s činely, aby chválili Hospodina podle nařízení Davida krále Izraelského. ¹¹ A prozpěvovali jedni po druhých, chválíce a oslavující Hospodina, neboť dobrý jest, a že na věky trvá milosrdenství jeho nad Izraelem. Všechen také lid prokřikoval hlasem velikým, chválíce Hospodina, protože založen byl dům Hospodinův. ¹² Mnozí pak z kněží a z Levitů i z knížat čeledí otcovských, starci, kteří byli viděli prvnější dům, když zakládali tento dům před očima jejich, plakali hlasem velikým. Mnozí nazpět prokřikovali s radostí hlasem velikým, ¹³ Tak že lid nemohl rozeznati hlasu prokřikování radostného od hlasu plačícího lidu; neboť lid ten prokřikoval hlasem velikým, a hlas ten slyšen byl daleko.

4 Uslyšavše pak nepřátelé Judovi a Beniaminovi, že by ti, kteří přestěhováni byli, stavěli chrám Hospodinu Bohu Izraelskému, ² Přistoupili k Zorobábelovi a k knížatům čeledí otcovských, a řekli jim: Budeme s vámi stavět; neboť jako i vy hledat budeme Boha vašeho, jemuž i obět obětujeme ode dnů Esarchaddona krále Assyrského, který nás sem uvedl. ³ Tedy řekl jim Zorobábel a Jesua i jiná knížata čeledí otcovských z Izraele: Ne vám, ale nám náleží stavět dům Bohu našemu; neboť my sami stavět budeme Hospodinu Bohu Izraelskému, jak přikázal nám král Kýrus, král Perský. ⁴ A však lid té krajiny oslaboval ruce lidu Judského, a zavražďovali je, aby nestavěli. ⁵ Dokonce i najímali proti nim rádce, aby rušili rady jejich, po všechny dny Kýra krále Perského, až do kralování Daria krále Perského. ⁶ Neboť když kraloval Asverus, při začátku kralování jeho sepsali žalobu proti obyvatelům Judským a Jeruzalémským. ⁷ (Tak jako za dnů Artaxerxa psal Bislam, Mitridates, Tabela a jiní tovaryši jeho k Artaxerxovi králi Perskému.) Písmo pak listu toho psáno bylo Syrsky, i vykládáno Syrsky. ⁸ Rechum totiž kancléř a Simsai písař napsali jeden list proti Jeruzalému Artaxerxovi králi, takový: ⁹ Rechum kancléř a Simsai písař i jiní tovaryši jejich, Dinaišti a Afarsatchaišti, Tarpelaišti, Afarzaišti, Arkevaišti, babylonští, Susanechaišti, Dehavejšti a Elmaišti, ¹⁰ A jiné národy, které byl převedl Asnapar veliký a slavný, a rozsadil v městech Samařských, a jiné za řekou, i Cheenetšti, ¹¹ (Tento je přípis listu, který poslali k Artaxerxovi králi), služebníci tvoji, lidé za řekou a Cheenetšti. ¹² Známo buď králi, že Židé, kteří se vrátili od tebe, přišedše k nám do Jeruzaléma, město odporne a škodlivé stavějí, i zdi dělají, a základy spojují. ¹³ Proto nyní buď vědomo králi, bude-li to město vystaveno, a zdi dodělány, platu, cla a úroku dávat nebudou, a tak komoře královské újma bude. ¹⁴ Nyní tedy poněvadž dobrodiní paláce užíváme, na obnažování krále neslušelo se nám dívat. Tou příčinou poslali jsme a oznámili to králi, ¹⁵ Aby dal hledat v knihách kronik otců svých, a najdeš v nich, i zviš, že město to je město odporne a škodlivé králům i krajinám, a že se v něm bouří od starodávna, pročez to město dříve zkaženo bylo. ¹⁶ Nadto známo činíme králi, že bude-li to město

vystaveno, a zdi dodělány, tedy vladařství za řekou mít nebudeš. ¹⁷Tedy odeslal odpověď král Rechumovi kancléři a Simsaiovi písaři i jiným tovaryšům jejich, kteří bydlili v Samaří, a jiným za řekou v Selam i v Cheet: ¹⁸Psaní, které jste k nám poslali, zjevně čteno je přede mnou. ¹⁹Proto rozkázal jsem, aby hledali. A našli, že to město zdávna povstává proti králům, a vzbouření i vzpoury bývají v něm. ²⁰Nadto i králové mocní že bývali v Jeruzalémě, a panovali nade vším, co je za řekou, jimž plat, cla a úrok dáván býval. ²¹Proto nyní přikážete, ať je zastaveno mužům těm, aby to město nebylo staveno, dokud by ode mne poručeno nebylo. ²²Hleďte pak, abyste se v té věci nemýlili, a ať skrze to nevzroste něco zlého na škodu králům. ²³Když pak ten připsal listu Artaxerxa krále čten byl před Rechumem a Simsaielem písařem a tovaryši jejich, odešli rychle do Jeruzaléma k Židům, a zastavili jim mocí a silou. ²⁴A tak přetrženo je dílo domu Božího, který byl v Jeruzalémě, a stálo tak až do druhého léta kralování Daria krále Perského.

5 Toho času prorokoval Aggeus prorok a Zachariáš syn Iddo, proroci, Židům, kteří byli v Judstvu a v Jeruzalémě, ve jménu Boha Izraelského mluvící k nim. ²Tedy povstavše Zorobábel syn Salatielův, a Jesua syn Jozadakův, počali zase stavět domu Božího, který je v Jeruzalémě, a byli s nimi proroci Boží, pomáhající jim. ³Téhož času přišel k nim Tattenai, vévoda za řekou, a Setarbozenai, i tovaryši jejich, kteří takto k nim řekli: Kdo vám poručil dům tento stavět a zdi tyto dělat? ⁴Tedy jsme jim řekli takto, ano i ty muže, kteří to stavení dělali, jmenovali. ⁵Nad staršími pak Židovskými byla ochrana Boha jejich, takže nepřekazili jim, dokud ta věc nepřišla před Daria, jehož tehdy odpověď přinesli o té věci. ⁶Připsal listu, který poslal Tattenai vévoda za řekou, a Setarbozenai s tovaryši svými, i Afarsechaiští, kteří byli za řekou, k Dariovi králi. ⁷List poslali jemu, a takto bylo psáno v něm: Dariovi králi pokoj všelijaký. ⁸Známo buď králi, že jsme přišli do Judské krajiny k domu Boha velikého. Který stavějí kamením velikým, a dříví kladou do stěn, a dílo to spěšně se staví, a daří se v rukou jejich. ⁹Tedy otázali jsme se těch starších, a takto jsme jim řekli: Kdo vám poručil stavět dům tento, a zdi tyto dělat? ¹⁰Ano i na jména jejich ptali jsme se jich, abychom oznámili tobě, a napsali jména mužů těch, kteří jsou přední mezi nimi. ¹¹Těmito pak slovy nám odpověděli, řkouce: My jsme služebníci Boha nebe a země, a stavíme dům, který byl ustaven prvé před mnohými lety, jež byl veliký král Izraelský stavěl i dokonal. ¹²Ale potom, když popudili otcové naši Boha nebeského, vydal je v ruku Nabuchodonozora krále v Babyloně, Kaldejského, kterýž dům tento zbořil, a lid převedl do Babylona. ¹³A však léta prvního Kýra krále babylonského, Kýrus král rozkázal, aby tento Boží dům byl staven. ¹⁴Nadto i nádoby domu Božího zlaté a stříbrné, které byl Nabuchodonozor vynesl z chrámu, jenž byl v Jeruzalémě, a vnesl je do chrámu babylonského, i ty vynesl Kýrus král z chrámu babylonského, a dány jsou Sesbazarovi, jehož byl vévodou ustanovil. ¹⁵A poručil mu, řka: Nádobu tyto vezma, odejdi a slož je v chrámě, který je v Jeruzalémě, a dům Boží ať stavějí na místě jeho. ¹⁶Tedy Sesbazar ten přišed, založil grunty domu Božího, který je v Jeruzalémě, a od toho času až po dnes staví se, a ještě není dokonán. ¹⁷Nyní tedy jestli se za dobré králi vidí, nechť se pohledá mezi poklady královskými, které jsou tam v Babyloně, je-li tak, že by Kýrus král poručil, aby staven byl dům Boží tento, který je v Jeruzalémě. Potom vůli královskou nechť nám pošle o té věci.

6 Tedy král Darius rozkázal, aby hledali v bibliotéce, mezi poklady složenými v Babyloně. ²A nalezena je v Achmeta na hradě, který je v Médské krajině, jedna kniha, a takto zapsána byla v ní paměť: ³Léta prvního Kýra krále Kýrus král rozkázal: Dům Boží, který byl v Jeruzalémě, ať je v městě staven na místě, kde se obětují oběti, a grunty jeho ať vzhůru ženou, do výšky loktů šedesát, a do šířky loktů šedesátí, ⁴Třemi řadami z kamení velikého, a řadou z dříví nového, náklad pak z domu královského bude dáván. ⁵Nadto nádoby domu Božího zlaté i stříbrné, které Nabuchodonozor byl pobral z chrámu, jenž byl v Jeruzalémě, a byl je přenesl do Babylona, ať zase navrátí, aby se dostalo do chrámu Jeruzalémského na místo své, a složeno bylo v domě Božím. ⁶Protož nyní, ty Tattenai, vévodo za řekou, Setarbozenai s tovaryši svými, i Afarsechaiští, kteří jste za řekou, ustupte odtud. ⁷Nechte jich při díle toho domu Božího. Vůdce Židovský a starší jejich nechať ten dům Boží stavějí na místě jeho. ⁸Ode mne také poručeno je o tom, co byste měli činiti s staršími Židovskými při stavení toho domu Božího, totiž, aby ze zboží královského, z důchodů, jež jsou za řekou, bez meškání náklad dáván byl mužům těm, aby dílo nemělo překážky. ⁹A to, čeho by bylo potřebí, buď volků anebo skopců i beránek k zápalným obětem Boha nebeského, obilí, soli, vína i oleje, jak by rozkázali kněží Jeruzalémští, nechť se jim dává na každý den, a to beze všeho podvodu, ¹⁰Aby měli z čeho obětovat vůni příjemnou Bohu nebeskému, a aby se modlili za život krále i za syny jeho. ¹¹Nadto ode mne je rozkázáno: Kdokoli by zrušil přikázání toto, aby vybořeno bylo z domu jeho dřevo, a zdviženo bylo, na němž by oběšen byl, a dům jeho ať je hnojištěm pro takovou věc. ¹²Bůh pak, jehož jméno tam přebývá, zkaž všelijakého krále i lid, který by vztáhl ruku svou k změnění toho, a zkaž toho domu Božího, jenž je v Jeruzalémě. Já Darius přikazuji sám, bez meškání ať se stane. ¹³Tedy Tattenai, vévoda za řekou, a Setarbozenai s tovaryši svými podle toho, jak rozkázal

Darius král, tak učinili bez meškání. ¹⁴ A stavěli starší Židovští, a šťastně se jim vedlo podle proroctví Aggea proroka, a Zachariáše syna Iddova. Stavěli tedy a dokonali z rozkázání Boha Izraelského, a z rozkázání Kýra a Daria, a Artaxerxa krále Perského. ¹⁵ A dokonán je ten dům k třetímu dni měsíce Adar, a ten byl rok šestý kralování Daria krále. ¹⁶ Tedy synové Izraelští, kněží a Levítové, i jiní, kteří byli přišli z převedení, posvětili toho domu Božího s radostí. ¹⁷ A obětovali při posvěcení toho Božího domu sto telat, skopců dvě stě, beráneků čtyři sta, a kozlů k oběti za hřích za všechny Izrael dvanáct, podle počtu pokolení Izraelského. ¹⁸ A postavili kněží v třídách jejich, a Levítů v pořádcích jejich při službě Boží v Jeruzalémě, jak psáno je v knize Mojžíšově. ¹⁹ Slavili také ti, kteří se vrátili z přestěhování, Velikonoce čtrnáctého dne měsíce prvního. ²⁰ Neboť očistili se byli kněží a Levítové jednomyslně. Všichni čisti byli, a obětovali beránka velikonočního za všechny, jež zajati byli, i za bratry své kněží, i sami za sebe. ²¹ A jedli synové Izraelští, kteří se byli navrátili z přestěhování, i každý, kdo odděliv se od poskvrnění pohanů země, připojil se k nim, aby hledal Hospodina Boha Izraelského. ²² Drželi také slavnost přesnic po sedm dní s veselím, protože je rozveselil Hospodin, a obrátil srdce krále Assyrského k nim, aby jich posilnil v díle domu Božího, Boha Izraelského.

7 Po těch pak věcech, za kralování Artaxerxa krále Perského, Ezdráš syn Saraiáše, syna Azariášova, syna Helkiášova, ² Syna Sallumova, syna Sádochova, syna Achitobova, ³ Syna Amariášova, syna Azariášova, syna Meraiotova, ⁴ Syna Zerachiášova, syna Uzi, syna Bukki, ⁵ Syna Abisuova, syna Fínesova, syna Eleazarova, syna Aronova, kněze nejvyššího, ⁶ Tento Ezdráš vyšel z Babylona, a byl člověk zběhlý v zákoně Mojžíšově, který dal Hospodin Bůh Izraelský, a dal mu král podle toho, jak ruka Hospodina Boha jeho byla s ním, všechno, za cokoli ho žádal. ⁷ Vyšli také synové Izraelští a kněží, i Levítové a zpěváci, vrátí a Netinejští do Jeruzaléma, léta sedmého Artaxerxa krále. ⁸ A přišel do Jeruzaléma pátého měsíce. Ten je rok sedmý krále Daria. ⁹ Prvního zajisté dne měsíce prvního vyšel z Babylona, a prvního dne měsíce pátého přišel do Jeruzaléma s pomocí Boha svého. ¹⁰ Neboť Ezdráš byl uložil v srdci svém, aby zpytoval zákon Hospodinův i plnil jej, a aby učil lid Izraelský ustanovením a soudům. ¹¹ Tento pak je přípis listu, který dal král Artaxerxes Ezdrášovi knězi umělému v zákoně, zběhlému v těch věcech, které přikázal Hospodin, a v ustanoveních jeho v Izraeli: ¹² Artaxerxes, král nad králi, Ezdrášovi knězi umělému v zákoně Boha nebeského, muži zachovalému i Cheenetským. ¹³ Ode mne je přikázáno, kdokoli by v království mém z lidu Izraelského, a z kněží jeho i z Levítů, dobrovolně jít chtěl s tebou do Jeruzaléma, aby šel. ¹⁴ Poněvadž jsi od krále a sedmi rad jeho poslán, abys dozíral k Judstvu a k Jeruzalému podle zákona Boha svého, který máš v ruce své, ¹⁵ A abys donesl stříbro a zlato, které král a rady jeho dobrovolně obětovali Bohu Izraelskému, jehož příbytek je v Jeruzalémě, ¹⁶ A všechno stříbro a zlato, kterého bys dostal ve vsi krajině babylonské u těch, kteří by z lidu dobrovolně co obětovati chtěli, i s kněžími, kteří by dobrovolně obětovali k domu Boha svého, který je v Jeruzalémě, ¹⁷ Abys rychle nakoupil za to stříbro telat, skopců, beráneků s suchými i mokrymi oběťmi jejich, a obětoval je na oltáři domu Boha vašeho v Jeruzalémě. ¹⁸ A cokoli se tobě a bratrům tvým za dobré vidět bude, s ostatkem stříbra a zlata učinit, podle vůle Boha vašeho učinite. ¹⁹ Nádoby pak, které jsou dány k službě domu Boha tvého, navrať před Bohem v Jeruzalémě, ²⁰ I jiné věci přináležející k domu Boha tvého. A co by bylo zapotřebí dát, dáš z komory královské. ²¹ A já, já Artaxerxes král poručil jsem všem výběřcím, kteří jste za řekou, aby všechno, čehokoli by žádal od vás Ezdráš kněz, učitel zákona Boha nebeského, rychle se stalo, ²² Až do sta centněřů stříbra, a až do sta měr pšenice, a až do sta sudů vína, a až do sta tun oleje, a soli bez míry. ²³ Cokoli by bylo z rozkazu Boha nebeského, nechť rychle spraví k domu Boha nebeského. Neboť proč má být prchlivost jeho proti království králova i synům jeho? ²⁴ Také vám oznamujeme, aby na žádného z kněží a Levítů, zpěváků, vrátných, Netinejských a služebníků v domě Boha toho, platu, cla a úroku žádný úředník nevzkládal. ²⁵ Přesto, ty Ezdráši, podle moudrosti Boha svého, kterou jsi obdařen, nařídíš soudce a rádce, kteří by soudili všechny lid, jenž je za řekou, ze všech, kteří povědomi jsou zákona Boha tvého. A kdo by neuměl, budete učit. ²⁶ Kdokoli by pak neplnil zákona Boha tvého a zákona králova, ať se i hned soud vynese o něm, buď k smrti, buďto k vypovězení jeho, nebo aby na statku pokutován byl, anebo vězením trestán. ²⁷ Požehnaný Hospodin Bůh otců našich, který dal to srdce královo, aby zvelebil dům Hospodinův, který je v Jeruzalémě, ²⁸ A naklonil ke mně milosrdenstvím krále i rad jeho, i všech mocných knížat královských. Proto já posilněn jsa rukou Hospodina Boha svého nade mnou, shromáždil jsem z lidu Izraelského přednější, kteří by šli se mnou.

8 Tito jsou pak přednější po čeledích svých otcovských, a rod těch, kteří vyšli se mnou za kralování Artaxerxa krále z Babylona: ² Ze synů Fínesových Gersom, ze synů Itamarových Daniel, ze synů Davidových Chattus. ³ Ze synů Sechaniášových, jenž byl ze synů Farosových, Zachariáš, a s ním počet mužů sto a padesát. ⁴ Ze synů Pachat Moábových Eliehoenai syn Zerachiášův, a s ním dvě stě mužů. ⁵ Ze synů Sechaniášových syn Jachazielův, a s ním tři sta mužů. ⁶ Ze synů Adinových Ebed syn Jonatanův, a s ním padesát mužů. ⁷ Ze

synů pak Elamových Izaiáš syn Ataliášův, a s ním sedmdesát mužů. ⁸ Ze synů Sefatiášových Zebadiáš syn Michaelův, a s ním osmdesát mužů. ⁹ Ze synů Joábových Abdiáš syn Jechielův, a s ním dvě stě a osmáct mužů. ¹⁰ Ze synů Selomitových syn Josifiášův, a s ním sto a šedesát mužů. ¹¹ Ze synů Bebai Zachariáš syn Bebai, a s ním osm a dvacet mužů. ¹² Ze synů Azgadových Jochanan syn Hakatanův, a s ním sto a deset mužů. ¹³ Ze synů Adonikamových poslednějších, jichž jména jsou tato: Elifelet, Jehiel, Semaiáš, a s ním šedesát mužů. ¹⁴ Ze synů Bigvai Utai a Zabbud, a s nimi sedmdesát mužů. ¹⁵ Shromáždil jsem je pak u potoka, který vpadá do Ahavy, a leželi jsme tu tři dni. Potom přehlédal jsem lid a kněží, a ze synů Lévi nenašel jsem tu žádného. ¹⁶ Proto poslal jsem Eliezera, Ariele, Semaiáše, Elnatana, Jariba, Elnatana, Nátana, Zachariáše a Mesullama, přednější, a Joariba a Elnatana, muže učené, ¹⁷ A rozkázal jsem jim k Iddovi, knížeti v Chasifia místě, a naučil sem je, jak by měli mluvit k Iddovi, Achivovi a Netinejským v Chasifia místě, aby nám přivedli služebníky domu Boha našeho. ¹⁸ A přivedli nám s pomocí Boží muže rozumného ze synů Moholi, syna Lévi, syna Izraelova, a Serebiáše se syny jeho, a bratrů jeho osmáct, ¹⁹ A Chasabiáše, a s ním Izaiáše ze synů Merari, bratry jeho a synů jejich dvacet. ²⁰ Z Netinejských pak, které byl zřídil David a knížata k službě Levitům, dvě stě a dvacet Netinejských. A ti všichni ze jména vyčtení byli. ²¹ Tedy vyhlásil jsem tu půst u řeky Ahava, abychom se ponížovali před Bohem svým, a hledali od něho cesty přímé sobě a dětem svým, i všemu jmění našemu. ²² Neboť styděl jsem se žádat od krále vojska a jízdných, aby nás bránili před nepřáteli na cestě; neboť jsme byli pravili králi, řkouce: Ruka Boha našeho je nade všemi, kteří ho hledají upřímně, ale moc a prechlivost jeho proti všem, kteří ho opouštějí. ²³ A když jsme se postili a hledali v tom Boha svého, tedy vyslyšel nás. ²⁴ Oddělil jsem pak přednějších kněží dvanáct: Serebiáše, Chasabiáše, a s nimi z bratrů jejich deset. ²⁵ A odvážil jsem jim stříbro a zlato, a to nádoby, oběť domu Boha našeho, kterou obětovali král i rady jeho, i knížata jeho a všechen lid Izraelský, co se ho našlo. ²⁶ Odvážil jsem, pravím, do rukou jejich stříbra šest set centněřů a padesát, a nádoby stříbrného sto centněřů, a zlata sto centněřů, ²⁷ A koflíků zlatých dvacet, každý v tisíc drachem, a dvě nádoby z mosazi nejlepší, tak vzácné jako zlato. ²⁸ Potom jsem jim řekl: Vy jste posvěceni Hospodinu, i tyto nádoby posvěceny jsou, a to stříbro i zlato je oběť dobrovolná Hospodinu Bohu otců vašich. ²⁹ Pilni toho buďte a ostříhejte, až to i odvážíte před kněžími přednějšími a Levity, i předními z čeledi otcovských z Izraele v Jeruzalémě v pokojích domu Hospodinova. ³⁰ A tak přijali kněží a Levitové váhu stříbra, zlata a nádoby, aby donesli do Jeruzaléma, do domu Boha našeho. ³¹ Zatím hnuli jsme se od řeky Ahava, dvanáctého dne měsíce prvního, abychom se brali do Jeruzaléma, a ruka Boha našeho byla s námi, a vytrhla nás z ruky nepřátel a úkladníků na cestě. ³² A přišli jsme do Jeruzaléma a pobyli jsme tu tři dni. ³³ Čtvrtého pak dne odváženo je stříbro a zlato, a nádoby to v domě Boha našeho k ruce Meremota syna Uriáše kněze, s nímž byl Eleazar syn Fínesův, a pomocníci jejich Jozabad syn Jesua, a Noadiáš syn Binnui, Levitové, ³⁴ Vše v počtu a váze, a zapsána je všechna ta váha toho času. ³⁵ Vrátivše se pak ze zajetí ti, kteří byli přestěhováni, obětovali zápaly Bohu Izraelskému, volků dvanáct za všechen lid Izraelský, skopců devadesát a šest, beráneků sedmdesát a sedm, kozlů za hřích dvanáct, vše v oběť zápalnou Hospodinu. ³⁶ A dali odpovědi královy vladařům královským i vévodům za řekou. Kterí pomocni byli lidu i domu Božímu.

9 A když se to vykonalo, přistoupili ke mně knížata, řkouce: Neoddělil se lid Izraelský, ani kněží a Levitové od národů zemí, ale činí podle ohavností Kananejských, Hetejských, Ferezejských, Jebuzejských, Ammonitských, Moábských, Egyptských a Amorejských. ² Neboť nabrali sobě a synům svým dcer jejich, a smísili se s nimi s národy zemí, a knížata a vrchnost první byla v tom přestoupení. ³ Kteroužto věc když jsem uslyšel, roztrhl jsem roucho své i plášť, a trhal jsem vlasy s hlavy své i z brady, a seděl jsem zděšený. ⁴ A shromáždili se ke mně všichni, třesoucí se před řečmi Boha Izraelského pro přestoupení lidu přestěhovaného, já pak seděl jsem zděšený až do oběti večerní. ⁵ Ale v čas oběti večerní vstal jsem od trápení svého, maje na sobě roucho roztržené i plášť svůj, a klekl jsem na kolena svá, rozprostíraje ruce své k Hospodinu Bohu svému. ⁶ A řekl jsem: Bože můj, stydím se a hanbím pozdvihnout, Bože můj, tváře své k tobě; neboť nepravosti naše rozmnožily se nad hlavou, a provinění naše vzrostlo až k nebi. ⁷ Ode dnů otců našich ve veliké jsme vině až do tohoto dne, a pro nepravosti naše vydání jsme my, králové naši i kněží naši v ruku králů zemí pod meč, v zajetí a v loupež, a v zahanbení tváře, tak jak se to nyní děje. ⁸ Teď pak rychle stala se nám milost od Hospodina Boha našeho, že zanechal nám ostatků, a dal nám obydlí na místě svatém, aby osvětil oči naše Bůh náš, a dal nám maličké povydechnutí od služby naší. ⁹ Neboť ač jsme byli služebníci, však nenechal nás Bůh náš v porobě naší, ale naklonil k nám milostí krále Perské, dav nám život, abychom vyzdvihli dům Boha našeho, a zase obnovili pustiny jeho, nýbrž ohradil nás v Judstvu a v Jeruzalémě. ¹⁰ Nyní tedy což díme, ó Bože náš, po těch věcech, poněvadž jsme opustili přikázání tvá, ¹¹ Která jsi vydal skrze služebníky své proroky, řka: Země ta, do které jdete, abyste jí dědičně vládli, je země nečistá, pro nečistotu národů těch zemí, pro ohavnosti jejich, kterýmž ji naplnili všude naskrz v nečistotě své. ¹² Proto nyní dcer vašich nedávejte synům jejich, a dcer jejich neberte synům vašim, a nehleďte pokoje jejich a dobrého jejich až na věky, abyste se vzchopili a jedli dobré

věci země, a k dědičnému vladařství zanechali ji synům svým až na věky. ¹³ Po všech pak těch věcech, které na nás přišly pro zlé skutky naše, a pro veliké naše provinění, poněvadž ty, Bože náš, netrestal jsi nás podle nepravostí našich, a dal jsi nám vysvobození takové, ¹⁴ Opět-liž bychom rušit měli tvá přikázání, a příznit se s národy těmito ohavnými? Zdaliž bys se zuřivě nehněval na nás, až bys nás do konce vyhladil, takže by žádný nezůstal a neušel? ¹⁵ Hospodine Bože Izraelský, ty jsi spravedlivý; neboť jsme pozůstali ostatkové, jakž se to vidí dnešního dne. Aj, my jsme před tebou s proviněním svým, ač bychom neměli postavovat se před tváří tvou pro věci takové.

10 Když se pak Ezdráš, padna před domem Božím, tak modlil a vyznával s pláčem, sešel se k němu z lidu Izraelského zástup velmi veliký mužů i žen i dětí. A když plakal lid pláčem velikým, ² Tedy mluvil Sechaniáš syn Jechielův ze synů Elamových, a řekl Ezdrášovi: My jsme zhřešili proti Bohu svému, že jsme pojímal ženy cizozemky z národů zemí, a však vždy Izrael může mít naději při té věci. ³ Nyní tedy vejděme v smlouvu s Bohem svým, zapudíme všechny ženy i syny jejich podle rady Páně a těch, jež se třesou před přikázáním Boha našeho, a tak podle zákona ať se stane. ⁴ Vstaň, neboť na tobě je ta věc, a my budeme při tobě. Vzchop se a učiň tak. ⁵ A vstal Ezdráš a zavázal přísahou přednější kněží a Levítů a všecken lid Izraelský, aby tak učinili. A přísáhl. ⁶ A vstav Ezdráš od domu Božího, odešel do pokojíka Jochananova, syna Eliasibova, a vešel tam, a nejedl chleba, ani vody nepil; neboť zármutek měl pro přestoupení těch, jež se přestěhovali. ⁷ Zatím dali provolat v Judstvu a v Jeruzalémě všem přestěhovaným, aby se shromáždili do Jeruzaléma, ⁸ Kdokoli by pak nepřišel ve třech dnech, podle rady knížat a starších, aby všecken statek svůj propadl, a sám odloučen byl od shromáždění přestěhovaných. ⁹ A proto shromáždili se všichni muži Judští i Benjamin do Jeruzaléma ke dni třetímu, dvacátého dne měsíce (a ten měsíc byl devátý). A seděl všecken lid na ulici domu Božího, třesouce se pro tu věc i pro děš. ¹⁰ Tedy vyvstal Ezdráš kněz a řekl k nim: Vy jste zhřešili, že jste pojímali ženy cizozemky, abyste přidali k provinění lidu Izraelského. ¹¹ Proto již vyznejte se Hospodinu Bohu otců svých, a čiňte vůli jeho, a oddělte se od národů cizích, i od žen cizozemek. ¹² A odpovědělo všechno to shromáždění, a řekli hlasem velikým: Podle slova tvého povinni jsme tak učinit. ¹³ Ale lidu mnoho jest, a prška, a nemůžeme vně stát. K tomu není ta práce jednoho dne ani dvou, neboť mnoho je nás, kteří jsme v tom přestoupili. ¹⁴ Necht jsou postavena, prosíme, knížata naše ze všeho shromáždění, a kdokoli je v městech našich, který pojal ženy cizozemky, ať přijde v čas uložený, a s nimi starší z jednoho každého města i soudcové jejich, až bychom tak odvrátili hněv prchlivosti Boha našeho od sebe pro tu věc. ¹⁵ Tak Jonatan syn Azahelův, a Jachziáš syn Tekue, postavení byli nad tím, Mesullam pak a Sabbetai, Levítové, pomáhali jim. ¹⁶ Tedy učinili tak při těch, jež přestěhování byli. A oddělení jsou Ezdráš kněz a muži přední čeledí otcovských po domech otců svých, všichni ti ze jména, a zasedli prvního dne měsíce desátého, aby to vyhledali. ¹⁷ Což i konali při všech mužích, kteří byli pojali ženy cizozemky, až do prvního dne prvního měsíce. ¹⁸ Našli se pak ze synů kněžských, jež zpojímali ženy cizozemky tito: Ze synů Jesua syna Jozadakova, a z bratrů jeho: Maaseiáš, Eliezer, Jarib a Gedaiáš. ¹⁹ Ale povolili, aby zapudili ženy své. A ti, kteří provinili, obětovali skopce ze stáda za vinu svou. ²⁰ A ze synů Immer: Chanani a Zebadiáš. ²¹ Ze synů Charim: Maaseiáš, Eliah, Semaiáš, Jechiel a Uziáš. ²² Ze synů Paschur: Elioenai, Maaseiáš, Izmael, Natanael, Jozabad a Elasa. ²³ A z Levitů: Jozabad, Simei, Kelaiáš (jenž je Kelita), Petachiáš, Juda a Eliezer. ²⁴ Ze zpěváků pak Eliasib, a z vrátných Sallum, Telem a Uri. ²⁵ A z lidu Izraelského, ze synů Faresových: Ramiáš, Jeziáš, Malkiáš, Miamin, Eleazar, Malkiáš a Benaiáš. ²⁶ Ze synů Elamových: Mataniáš, Zachariáš, Jechiel, Abdi, Jeremot a Eliah. ²⁷ Ze synů Zattu: Elioenai, Eliasib, Mataniáš, Jeremot, Zabad, a Aziza. ²⁸ Též ze synů Bebai: Jochanan, Chananiáš, Zabbai, Atlai. ²⁹ Ze synů Báni: Mesullam, Malluch, Adaiáš, Jasub, Seal, Jeremot. ³⁰ Ze synů Pachat Moábových: Adna a Chélal, Benaiáš, Maaseiáš, Mataniáš, Bezaleel, Binnui a Manasse. ³¹ Ze synů Charimových: Eliezer, Isiáš, Malkiáš, Semaiáš, Simeon, ³² Benjamin, Malluch, Semariáš. ³³ Ze synů Chasumových: Mattenai, Mattata, Zabad, Elifelet, Jeremai, Manasses, Simei. ³⁴ Ze synů Báni: Maadai, Amram, Uel, ³⁵ Benaiáš, Bediáš, Keluhu, ³⁶ Vaniáš, Meremot, Eliasib, ³⁷ Mattaniáš, Mattenai, Jaasav, ³⁸ Báni, Binnui, Simei, ³⁹ Selemiáš, Nátan a Adaiáš, ⁴⁰ Machnadbai, Sasai, Sarai, ⁴¹ Azarel, Selemiáš, Semariáš, ⁴² Sallum, Amariáš a Jozef. ⁴³ Ze synů Nébových: Jehiel, Mattitiáš, Zabad, Zebina, Jaddav, Joel a Benaiáš. ⁴⁴ Ti všichni pojali byli ženy cizozemky, a byly z těch žen některé, že i děti zplodily.

Nehemjáš

Úvod

1 Slova Nehemiáše syna Chachaliášova. I stalo se měsíce Kislev léta dvacátého, když jsem byl na hradě Susan, ² Že přišel Chanani, jeden z bratří mých, s některými muži z Judstva. Kterých vyptal jsem se na Židy, na ostatky pozůstalé ze zajetí a na Jeruzalém. ³ A řekli mi: Ostatkové ti, kteří pozůstali ze zajetí tam v té krajině, jsou ve velikém nátisku a v pohanění, nadto i zeď Jeruzalémská rozbořena je a brány jeho ohněm zkaženy. ⁴ Kterážto slova když jsem uslyšel, sedna, plakal jsem a kvílil za několik dní, a postil jsem se, i modlil před Bohem nebeským. ⁵ A řekl jsem: Prosím, Hospodine Bože nebeský, silný, veliký a hrozný, dodržující smlouvy a milosrdenství těm, již tě milují, a dbají příkázání tvých, ⁶ Budiž, prosím, ucho tvé nakloněné a oči tvé otevřené, abys slyšel modlitbu služebníka svého, kterou já se modlím před tebou nyní dnem i nocí za syny Izraelské, služebníky tvé, a vyznávám hříchy synů Izraelských, jimiž jsme hřešili proti tobě. Já také i dům otce mého hřešili jsme. ⁷ Zpronevěřili jsme se tobě a nedbali jsme příkázání a ustanovení a soudů, které jsi vydal skrze Mojžíše služebníka svého. ⁸ Budiž pamětliv, prosím, na slovo, které jsi přikázal Mojžíšovi služebníku svému, řka: Vy přestoupíte, já pak rozptýlím vás mezi národy. ⁹ Ale když se obrátíte ke mně, a budete dbát příkázání mých a plnit je, by pak někteří z vás až na kraj světa zahrnutí byli, i odtud shromáždím je, a přivedu je zase na místo, které jsem vyvolil, aby tam přebývalo jméno mé. ¹⁰ Však tito jsou služebníci tvoji a lid tvůj, které jsi vykoupil mocí svou převelikou, a rukou svou přesilnou. ¹¹ Prosím, ó Hospodine, necht' je nakloněné ucho tvé k modlitbě služebníka tvého, a k modlitbě služebníků tvých, kteří žádají bát se jména tvého, a dej šťastný prospěch, prosím, služebníku svému dnes, nakloně k němu lítostí člověka toho. Já pak byl jsem šenkýřem královským.

2 Tedy stalo se měsíce Nisan léta dvacátého Artaxerxa krále, když víno stálo před ním, že vzav víno, podal jsem ho králi. Nebýval jsem pak smuten před ním. ² Pročež mi řekl král: Proč obličej tvůj smutný jest, poněvadž nestůněš? Jiného není, než sevření srdce. Pročež ulekl jsem se velmi velice. ³ A řekl jsem králi: Král na věky buď živ. Kterak nemá být smutný obličej můj, když město to, kde jsou hroby otců mých, zpustlé je a brány jeho ohněm zkaženy? ⁴ Opět mi řekl král: Čeho žádáš? Mezi tím modlil jsem se Bohu nebeskému. ⁵ Potom řekl jsem králi: Zdá-li se za dobré králi a jestliže má lásku služebník tvůj u tebe, žádám, abys mne poslal do Judstva, do města, kde jsou hroby otců mých, abych je zase vystavěl. ⁶ Ještě mi řekl král (královna pak seděla vedle něho): Dlouho-li budeš na té cestě a kdy se zas navrátíš? A líbilo se to králi, a propustil mne, hned jak jsem mu oznámil jistý čas. ⁷ Zatím řekl jsem králi: Vidí-li se za dobré králi, necht' mi dají listy k vévodům za řekou, aby mne provedli, až bych přišel do Judstva, ⁸ Taktéž psaní k Azafovi, vladaři lesu královského, aby mi dal dříví na trámy, k branám paláce, při domě Božím, a ke zdem městským, a k domu, do něhož bych vejít mohl. A dal mi král podle štědré ruky Boha mého ke mně. ⁹ Tedy přišed k vévodům za řekou, dal jsem jim psaní královské. Poslal pak byl se mnou král hejtmany vojska a jezdce. ¹⁰ To když uslyšel Sanballat Choronský, a Tobiáš služebník Ammonitský, velmi je to mrzelo, že přišel člověk, který by obmýšlel dobré synů Izraelských. ¹¹ A tak přišed do Jeruzaléma, pobyl jsem tam tři dni. ¹² V noci pak vstal jsem, a nměkolik mužů se mnou, a neoznámil jsem žádnému, co mi dal Bůh můj v srdce, abych činil v Jeruzalémě, aniž jsem měl zvířete jakého s sebou, kromě toho, na němž jsem jel. ¹³ A vyjel jsem branou při údolí v noci ke studnici dračí a k bráně hnojné, a ohledával jsem zdi Jeruzalémských, které byly pobořené, a bran jeho zkažených ohněm. ¹⁴ Odtud jsem jel k bráně studničné, a k rybníku královskému, kde nebylo brodu zvíře, na němž jsem jel, aby přejít mohlo. ¹⁵ Pročež bral jsem se vzhůru podél potoka v noci, a ohledával jsem zdi. Odkud vraceje se, vjel jsem branou při údolí, a tak jsem se navrátil. ¹⁶ Ale knížata nic nevěděla, kam jsem jezdil a co jsem činil; neboť jsem Židům, ani kněžím, ani přednějším, ani knížatům, ani jiným úředníkům až do té chvíle neoznámil. ¹⁷ Proto řekl jsem jim: Vy vidíte, v jakém jsme zlém, a Jeruzalém zpustlý a brány jeho ohněm zkaženy. Podte, a stavějme zeď Jeruzalémskou, abychom nebyli více v pohanění. ¹⁸ A když jsem jim oznámil, že pomoc Boha mého je se mnou, ano i slova králova, která ke mně mluvil, teprv řekli: Přičiňme se a stavějme. A posilnili rukou svých k dobrému. ¹⁹ Co když uslyšel Sanballat Choronský a Tobiáš služebník Ammonitský a Gesem Arabský, posmívali se, a utrhalí nám, pravíce: Co to děláte? Co se králi protivíte? ²⁰ Jimž odpovídaje, řekl jsem:

2:2 Proč obličej tvůj smutný jest. Králův dotaz nebyl projevem starostlivé péče. V perském královském paláci se nesmělo truchlit (Est 4:2). Význam otázky je spíše přeložitelný jako: „Než tě dám porazit, budu tak benevolentní, že ti dám šanci. Máš nějaký rozumný

důvod, proč nevíš, jak se chovat v přítomnosti krále?“ Proto se Nehemiáš velmi vylekal, když mu došlo, že jeho zachmuřenost neunikla králově pozornosti.

Bůh nebeský, ten nám dá prospěch, a my služebníci jeho přičiníce se, stavět budeme, vy pak nemáte žádného dílu, ani práva, ani památky v Jeruzalémě.

3 Tedy povstal Eliasib, kněz nejvyšší, a příbuzní jeho kněží, a stavěli bránu bravnou (ti ji vystavěli, a zavěsili vrata její, až k věži Mea vystavěli ji), až k věži Chananeel. ² A vedle něho stavěli muži Jerecha, též vedle něho stavěl Zakur syn Imrův. ³ Bránu pak rybnou stavěli synové Senaa. Ti položili trámy její a vsadili vrata její se zámky i závorami jejími. ⁴ Vedle těch také opravoval Meremot syn Uriáše, syna Kózova, a vedle nich opravoval Mesullam syn Berechiáše, syna Mesezabelova, a vedle těch opravoval Sádoch syn Baanův. ⁵ A vedle nich opravovali Tekoitští. Ale ti, kteří byli znamenitější z nich, nesklonili šíje své k dílu Pána svého. ⁶ Bránu pak starou opravovali Joiada syn Paseachův, a Mesullam syn Besodiášův. Ti položili trámy její a vsadili vrata její se zámky a závorami jejími. ⁷ Vedle nich opravoval Melatiáš Gabaonitský a Jádon Meronotský, muži z Gabaon a z Masfa, až ke stolici knížecí z této strany řeky. ⁸ Vedle nich pak opravoval Uziel syn Charhaiášův se zlatníky, a vedle něho opravoval Chananiáš, syn apatykářův. A nechali Jeruzaléma až do zdi široké. ⁹ Dále vedle nich opravoval Refaiáš syn Churův, hejtman nad polovicí kraje Jeruzalémského. ¹⁰ A vedle nich opravoval Jedaiáš Charumafův proti domu svému. Vedle něhož opravoval Chattus syn Chasabneiášův. ¹¹ Druhý pak díl opravoval Malkiáš syn Charimův a Chasub syn Pachat Moábův, a věž Tannurim. ¹² Vedle něhož opravoval Sallum syn Lochesův, hejtman nad polovicí kraje Jeruzalémského, s dcerami svými. ¹³ Bránu při údolí opravil Chanun s obyvateli Zanoe. Oni ji stavěli, a vsadili vrata její se zámky i závorami jejími, a zdi na tisíc loket až do brány hnojně. ¹⁴ Bránu pak hnojnou opravil Malkiáš syn Rechabův, hejtman kraje Betkarem. On ji vystavěl, a vsadil vrata se zámky i závorami jejími. ¹⁵ Bránu pak studnice opravoval Sallun syn Kolchozův, hejtman kraje Masfa. On ji vystavěl a přikryl ji, a vsadil vrata její se zámky i závorami jejími, a zeď rybníka Selach, od zahrady královské až ke stupňům stoupajícím z města Davidova. ¹⁶ Za ním opravoval Nehemiáš syn Azbukův, hejtman nad polovicí kraje Betsur, až naproti hrobům Davidovým, a až k rybníku udělanému, až k domu silných. ¹⁷ Za ním opravovali Levítové, Rechum syn Báni, vedle něhož opravoval Chasabiáš, hejtman nad polovicí kraje Ceily s krajem svým. ¹⁸ Za ním opravovali bratři jejich, Bavai syn Chenadadův, hejtman nad polovicí kraje Ceily. ¹⁹ Vedle něho pak opravoval Ezer syn Jesua, hejtman Masfa, díl druhý naproti, kudy se chodí k skladu zbroje Mikzoa. ²⁰ Za ním rozhorliv se, opravoval Báruch syn Zabbai, díl druhý od Mikzoa až ke dveřím domu Eliasiba, kněze nejvyššího. ²¹ Za ním opravoval Meremot syn Uriáše, syna Kózi, díl druhý ode dveří domu Eliasibova až do konce domu jeho. ²² Za ním opravovali kněží, kteří bydlili v rovině. ²³ Za ním opravoval Beniamin a Chasub proti domům svým. Za ním opravoval Azariáš syn Maaseiáše, syna Ananiášova vedle domu svého. ²⁴ Za ním opravoval Binnui syn Chenadadův díl druhý, od domu Azariášova až do Mikzoa a až k rohu. ²⁵ Pálal syn Uzai proti Mikzoa a věž vysokou, která vyčnívala z domu králova, jež byla v placu u žaláře. Za ním Pedaiáš syn Farosův. ²⁶ Netinejští pak, již bydlili v Ofel, až naproti bráně vodné k východu a věži vysoké. ²⁷ Za ním opravovali Tekoitští díl druhý, naproti věži veliké a vysoké, až ke zdi při Ofel. ²⁸ Od brány koňské opravovali kněží, jeden každý naproti domu svému. ²⁹ Za tím opravoval Sádoch syn Immerův naproti domu svému. Za ním pak opravoval Semaiáš syn Sechaniášův, strážný brány východní. ³⁰ Za ním opravoval Chananiáš syn Selemiášův, a Chanun syn Zalafův šestý, díl druhý. Za ním opravoval Mesullam syn Berechiášův proti pokoji svému. ³¹ Za ním opravoval Malkiáš syn zlatníkův až k domu Netinejských a kupců, naproti bráně Mifkad, až do paláce rohového. ³² A mezi palácem rohovým až do brány bravné opravovali zlatníci a kupci.

4 A stalo se, když uslyšel Sanballat, že stavíme zeď, rozpálil se hněvem, a rozzlobiv se velmi, posmíval se Židům. ² Neboť mluvil před bratry svými a před vojskem Samařským, řka: Co ti bidní Židé berou před sebe? Tak-li mají být zanecháni? Co budou obětovat? Za jeden-li den to dodělat mají? Také-li i kamení z hromad rumu křísit budou, které spáleno je? ³ Tobiáš pak Ammonitský vedle něho řekl: Nechať stavějí, však liška přiběhna, prorazí zeď jejich kamennou. ⁴ Slyš, ó Bože náš, že jsme v pohrdání, a obrať pohanění jejich na hlavu jejich, a dej je v loupež v zemi, do níž by zajati byli. ⁵ A nepřikrývej nepravosti jejich, a hřích jejich od tváře tvé ať není shlazen, protože jsou tě popouzeli ve stavitelích. ⁶ A tak stavěli jsme tu zeď, a spojili všechnu až do poloviny, a měl lid srdce k tomu dílu. ⁷ Co když uslyšel Sanballat, a Tobiáš a Arabští, Ammonitští i Azotští, že by na délku přibývalo zdi Jeruzalémské, a že se již byly počaly mezery zavírat, rozpálili se hněvem velice. ⁸ Proto spikli se všichni společně, aby táhli k boji proti Jeruzalému a aby jemu překážku učinili. ⁹ (My pak modlili jsme se Bohu svému, a postavili jsme stráž proti nim ve dne i v noci, bojíce se jich. ¹⁰ Neboť řekli Judští: Ochabla síla nosičů a sutin ještě mnoho je, neodolali bychom jim, stavějíce zeď.) ¹¹ Anobř i řekli nepřátelé naši: Nezvědí, aniž spatří, až vpadneme mezi ně, a pomordujeme je, anebo zastavíme to dílo. ¹² Když pak přišli Židé, kteří s nimi bydlili, a pravili nám na desetkrát: Mějte pozor na všechna místa, kudy se chodí

k nám: ¹³ Tedy postavil jsem na dolních místech za zdi, i na místech příkrých, a osadil jsem lidem po čeledích s meči, s kopími a lučisti jejich. ¹⁴ A když jsem to spatřil, vstana, řekl jsem k přednějším a knížatům i k jinému lidu: Nebojte se jich, ale na Pána velikého a hrozného pamatujte, a bojujte za bratry své, za syny své a dcery své, za manželky své a domy své. ¹⁵ A stalo se, když uslyšeli nepřátelé naši, že je nám to oznámeno, tož Bůh rozptýlil radu jejich, a my navrátili jsme se všichni ke zdem, každý k dílu svému. ¹⁶ Ale však od toho dne polovice služebníků mých dělali, a polovice jich držela kopí, pavézy a lučistě, a pancíře, a knížata stála za vsi čeledi Judskou. ¹⁷ Ti také, kteří dělali na zdi, i nosiči břemen, i nakladači, každý jednou rukou dělal, a v druhé držel zbraň. ¹⁸ Z těch pak, kteří stavěli, měl jeden každý meč svůj připásaný na bedrách svých, a tak stavěli, a trubač stál podle mne. ¹⁹ Neboť jsem řekl k přednějším a knížatům i k jinému lidu: Dílo veliké a široké je, a my porůznu jsme na zdi, opodál jeden od druhého. ²⁰ Na kterémkoli místě byste uslyšeli hlas trouby, tu se shromáždte k nám. Bůh náš bude bojovat za nás. ²¹ A tak my dělali jsme dílo, a polovice jich držela kopí od svítání až do soumraku. ²² Tehdy také řekl jsem lidu: Každý se služebníkem svým nocuj uprostřed Jeruzaléma, ať je máme k stráži v noci, a ve dne k dílu. ²³ Pročež i já i bratři moji i služebníci moji, i strážní, kteří chodí za mnou, nebudeme svlékat oděvu svého. Žádný ho nesloží, leč u vody.

5 Byl pak pokřik veliký lidu i žen jejich na bratry jich Židy. ² Neboť někteří pravili: Synů a dcer máme tak mnoho, že za ně obilí jednáme, abychom jíst a živi být mohli. ³ Jiní opět pravili: Pole svá i vinice své, a domy své zastavovat musíme, abychom obilí jednat mohli v hladu tomto. ⁴ Jiní ještě pravili: Musíme vypůjčit peněz, abychom dali plat králi, na svá pole i vinice své, ⁵ Protože aj, jako tělo bratří našich, tak těla naše, jako synové jejich, tak i synové naši. Avšak my musíme podrobovat syny své a dcery své ve službu, a některé již z dcer našich podrobena jsou, a nezmůžeme nic, poněvadž pole naše a vinice naše drží jiní. ⁶ Proto rozhněval jsem se velmi, když jsem slyšel křik jejich a slova taková. ⁷ A uložil jsem v srdci svém, abych domlouval přednějším a knížatům, řka jim: Vy jste ti, již obtěžujete jeden každý bratra svého. A svolal jsem proti nim shromáždění veliké. ⁸ A řekl jsem jim: My vykupujeme bratry své Židy, kteří prodáni byli pohanům, podle možnosti naší. Což vy zase prodávat máte bratry vaše, anobř což je sobě prodávat budete? Kterí umkli a nenalezli odpovědi. ⁹ Řekl jsem dále: Není to dobře, co děláte. Zdali v bázni Boha našeho nemáte chodit raději než v pohanění pohanů, nepřátel našich? ¹⁰ I já také s bratry svými a se služebníky svými mohl bych brát od nich peníze anebo obilí, avšak odpusťme jim prosím ten dluh. ¹¹ Navratte jim, prosím, ještě dnes pole jejich, vinice jejich, zahrady olivové jejich i domy jejich, i ten stý díl peněz, obilí, vína i oleje, který od nich berete. ¹² Odpověděli: Navrátíme, aniž čeho od nich vyhledávat budeme; tak učiníme, jak ty pravíš. Tedy svolav kněží, zavázal jsem je přísahou, aby tak učinil. ¹³ Vytrásl jsem také podolek svůj, a řekl jsem: Tak vytrěs Bůh každého muže, kdo by nenaplnil slova tohoto, z domu jeho, z úsilí jeho, a tak buď vytřesený a prázdný. A řeklo všechno shromáždění: Amen, a chválili Hospodina. A učinil lid tak. ¹⁴ Anobř také ode dne, v němž jsem postaven, abych byl vévodou jejich v zemi Judské, od léta dvacátého až do léta třicátého druhého Artaxerxa krále, po dvanáct let, ani já ani bratři moji pokrmu knížecího jsme nejedli, ¹⁵ Protože vévodové dřívější, kteří byli přede mnou, obtěžovali lid, berouce od nich chléb a víno mimo čtyřiceti lotů stříbra. Nadto i služebníci jejich sužovali lid, čehož jsem já nečinil, boje se Boha. ¹⁶ Alebrž také i při opravování zdi pracoval jsem, aniž jsme skupovali rolí, ano i všichni služebníci moji byli tu shromáždění k dílu. ¹⁷ Přesto Židé a knížat půl druhého sta osob, a kteří přicházeli k nám z národů okolních, jídali u stolu mého. ¹⁸ Pročež strojívalo se toho na každý den jeden vůl, šest ovcí výborných, též i ptáci byli mi strojeni, a v jednom z deseti dnů všelijakého vína dávalo se dost. Však s tím se vším pokrmu knížecího nežádal jsem, neboť těžká poroba vložena byla na lid ten. ¹⁹ Budiž pamětliv na mne, Bože můj, k dobrému, cokoli jsem činil při lidu tomto.

6 A stalo se, když uslyšel Sanballat a Tobiaš, a Gesem Arabský i jiní nepřátelé naši, že bych vystavěl zeď a že nezůstalo v ní mezery, ačkoli jsem ještě až do toho času nevsadil vrat do bran, ² Že poslal Sanballat a Gesem ke mně, řka: Přijď, a rozmluvíme spolu ve vsi na rovinách Ono. Ale oni mé zlé obmysleli. ³ Tak jsem poslal k nim posly, řka: Dílo veliké dělám, proto nemohu odejít. Což se má meškati dílo, když bych je opustě, k vám sejítí měl? ⁴ A posílali ke mně na týž způsob čtyřikrát, a odpověděl jsem jim týmiž slovy. ⁵ Potom poslal ke mně Sanballat na tentýž způsob po páté služebníka svého s listem otevřeným. ⁶ Ve kterém bylo psáno: Slyší se mezi národy, jak Gasmu praví, že ty a Židé myslíte se zprotivit, a že ty proto stavíš zeď, abys králem jejich byl, jak se to dokoná. ⁷ Také žes i proroky postavil, aby hlásali o tobě v Jeruzalémě, řkouce: Král v Judstvu. Nyní tedy uslyší král ty věci. Proto přijď a poradíme se spolu. ⁸ Tedy poslal jsem k němu, řka: Není toho nic, co ty pravíš, ale sám sobě to vymýšlíš. ⁹ Neboť všichni ti nás vystrašit se snažili, myslíce: Oslábnou ruce jejich při díle a nedokoná se to. Ale však ty, ó Bože, posilni rukou mých. ¹⁰ A když jsem všel do domu Semaiáše syna Delaiášova, syna Mehetabelova, kterýž se byl zavřel, řekl mi: Sejděme se do domu Božího, do vnitřku chrámu,

a zavřeme dveře chrámové; neboť přijdou, chtějí tě zamordovat. A to v noci přijdou, aby tě zamordovali.¹¹ Jemuž jsem řekl: Takový-liž by muž, jako jsem já, utíkat měl? Anebo kdo je tak, jako jsem já, který by vejda do chrámu, živ byl? Nevejdu.¹² A poznal jsem, a aj, Bůh neposlal ho, ale proroctví to mluvil proti mně, že ho Tobiáš a Sanballat byli ze mzdy najali.¹³ Proto pak ze mzdy byl najat, abych já vystrašen jsa, učinil to a zhřešil, aby mi to bylo u nich k zlé pověsti, čímž by mi utrhal.¹⁴ Budiž pamětliv, můj Bože, na Tobiáše a Sanballata, podle těch skutků jejich, i na Noadii prorokyni, a na jiné proroky, kteří strašili mne.¹⁵ A tak dodělána je zeď ta pět a dvacátého dne měsíce Elul v padesáti a dvou dnech.¹⁶ To když uslyšeli všichni nepřátelé naši, a viděly všechny národy, které byly kolem nás, ulekli se velmi; neboť poznali, že od Boha našeho působeno bylo dílo to.¹⁷ Také v těch dnech i listy často posílali přednější Judští k Tobiášovi, taktéž od Tobiáše docházely k nim.¹⁸ Neboť mnozí v Judstvu měli s ním přísahu, protože byl zetěm Sechaniáše syna Arachova, a Jochanan syn jeho pojal byl dceru Mesullama syna Berechiášova.¹⁹ K tomu i dobré činy jeho vypravovali přede mnou, a řeči mé vynášeli k němu. Listy pak posílal Tobiáš, aby mne vystrašil.

7 A když byla dostavena zeď, a zavěsil jsem vrata, a ustanoveni byli vrátní i zpěváci i Levitové,² Poručil jsem Chananovi bratru svému, a Chananiášovi hejtmanu hradu Jeruzalémského (protože on byl muž věrný a bohabojný nad mnohé),³ A řekl jsem jim: Necht' nebývají otvírány brány Jeruzalémské, až obejde slunce, a když ti, již tu stávají, zavrou brány, vy hlídejte. A tak postavil jsem stráž z obyvatelů Jeruzalémských, každého v stráži jeho, a každého naproti domu jeho.⁴ Město pak to bylo široké a veliké, ale lidu málo v ohradě jeho, a domy nebyly vystavěny.⁵ Proto dal mi to Bůh můj v srdce mé, že jsem shromáždil přednější, a knížata i lid, aby byli vyčteni podle pořádku rodů. A nalezl jsem knihu o rodu těch, kteří se byli dříve přestěhovali, a našel jsem v ní napsáno:⁶ Tito jsou lidé té krajiny, kteří šli ze zajetí a přestěhování toho, jak je byl přestěhoval Nabuchodonozor král babylonský, a navrátili se do Jeruzaléma a do Judstva, jeden každý do města svého.⁷ Kteří přišli se Zorobábelem, s Jesua, s Nehemiášem, Azariášem, Raamiášem, Nachamanem, Mardocheem, Bilsanem, Misperetem, Bigvajem, Nechumem, Baanou, počet mužů z lidu Izraelského:⁸ Synů Farosových dva tisíce, sto sedmdesát dva;⁹ Synů Sefatiášových tři sta sedmdesát dva;¹⁰ Synů Arachových šest set padesát dva;¹¹ Synů Pachat Moábových, synů Jesua a Joábových, dva tisíce, osm set a osmnáct;¹² Synů Elamových tisíc, dvě stě padesát čtyři;¹³ Synů Zattuových osm set čtyřicet pět;¹⁴ Synů Zakkai sedm set a šedesát;¹⁵ Synů Binnui šest set čtyřicet osm;¹⁶ Synů Bebai šest set dvacet osm;¹⁷ Synů Azgadových dva tisíce, tři sta dva a dvacet;¹⁸ Synů Adonikamových šest set šedesát sedm;¹⁹ Synů Bigvai dva tisíce, šedesát sedm;²⁰ Synů Adinových šest set padesát pět;²¹ Synů Aterových z Ezechiáše devadesát osm;²² Synů Chasumových tři sta dvacet osm;²³ Synů Bezai tři sta dvacet čtyři;²⁴ Synů Charifových sto a dvanáct;²⁵ Synů Gabaonitských devadesát pět;²⁶ Mužů Betlémských a Netofatských sto osmdesát osm;²⁷ Mužů Anatotských sto dvacet osm;²⁸ Mužů Betazmavetských čtyřicet dva;²⁹ Mužů Kariatjeharimských, Kafirských a Berotských sedm set čtyřicet a tři;³⁰ Mužů Ráma a Gabaa šest set dvacet jeden;³¹ Mužů Michmas sto dvacet dva;³² Mužů z Bethel a Hai sto dvacet tři;³³ Mužů z Nébo druhého padesát dva;³⁴ Synů Elama druhého tisíc, dvě stě padesát čtyři;³⁵ Synů Charimových tři sta dvacet;³⁶ Synů Jerecho tři sta čtyřicet pět;³⁷ Synů Lodových, Chadidových a Onových sedm set dvacet jeden;³⁸ Synů Senaa tři tisíce, devět set a třicet.³⁹ Kněží: Synů Jedaiášových z domu Jesua devět set sedmdesát tři;⁴⁰ Synů Immerových tisíc, padesát dva;⁴¹ Synů Paschurových tisíc, dvě stě čtyřicet sedm;⁴² Synů Charimových tisíc a sedmnáct.⁴³ Levitů: Synů Jesua a Kadmiele, synů Hodevášových sedmdesát čtyři.⁴⁴ Zpěváků: Synů Azafových sto čtyřicet osm.⁴⁵ Vrátných: Synů Sallumových, synů Aterových, synů Talmonových, synů Akkubových, synů Chatita, synů Sobai, sto třiceti osm.⁴⁶ Netinejských: Synů Zicha, synů Chasufa, synů Tabbaot,⁴⁷ Synů Keros, synů Sia, synů Fadon,⁴⁸ Synů Lebana, synů Chagaba, synů Salmai,⁴⁹ Synů Chanan, synů Giddel, synů Gachar,⁵⁰ Synů Reaia, synů Rezin, synů Nekoda,⁵¹ Synů Gazam, synů Uza, synů Paseach,⁵² Synů Besai, synů Meunim, synů Nefisesim,⁵³ Synů Bakbuk, synů Chakufa, synů Charchur,⁵⁴ Synů Bazlit, synů Mechida, synů Charsa,⁵⁵ Synů Barkos, synů Sisera, synů Tamach,⁵⁶ Synů Neziach, synů Chatifa,⁵⁷ Synů služebníků Šalomounových, synů Sotai, synů Soferet, synů Ferida,⁵⁸ Synů Jaala, synů Darkon, synů Giddel,⁵⁹ Synů Sefatiášových, synů Chattil, synů Pocheret Hazebaim, synů Amon,⁶⁰ Všech Netinejských a synů služebníků Šalomounových tři sta devadesát dva.⁶¹ Tito také byli, kteří vyšli z Telmelach a Telcharsa: Cherub, Addon a Immer. Ale nemohli prokázat rodu otců svých a semene svého, že by z Izraele byli.⁶² Synů Delaiášových, synů Tobiášových, synů Nekodových šest set čtyřicet dva.⁶³ A z kněží: Synové Chabaiášovi, synové Kózovi, synové Barzillai toho, který pojav sobě z dcer Barzillai Galádského manželku, nazván je jménem jejich.⁶⁴ Ti vyhledávali jeden každý zapsání o sobě, chtějíce prokázat rod svůj, ale nenašlo se. A proto zbaveni jsou kněžství.⁶⁵ A zapověděl jim Tirsata, aby nejedli z věcí svatosvatých, dokud by nestál kněz s urim a tumim.⁶⁶ Všeho toho shromáždění pospolu čtyřicet a dva tisíce, tři sta a šedesát,⁶⁷ Kromě služebníků jejich a služebných jejich, jichž bylo sedm tisíc, tři sta třicet sedm. A mezi nimi bylo zpěváků a zpěvaček dvě stě čtyřicet pět.⁶⁸ Koní jejich sedm set třicet šest, mezků jejich dvě stě čtyřicet pět,

⁶⁹Velbloudů čtyři sta třicet pět, oslů šest tisíc, sedm set a dvacet. ⁷⁰Tehdy někteří z knížat čeledí otcovských dávali ku potřebám. Tirsata dal na poklad tisíc drachem zlata, bání padesát, sukní kněžských pět set a třicet. ⁷¹Knížata také čeledí otcovských dali na poklad ku potřebám dvacet tisíc drachem zlata, a stříbra liber dva tisíce a dvě stě. ⁷²Co pak dali jiní z lidu, bylo zlata dvacet tisíc drachem, a stříbra dva tisíce liber, a sukní kněžských šedesát sedm. ⁷³A tak osadili se kněží a Levítové, a vrátní i zpěváci, lid a Netinejšti, i všechen Izrael ve městech svých. A nastal měsíc sedmý, a synové Izraelští byli ve městech svých.

8 A shromáždil se všechen lid jednomyslně do ulice, která je proti bráně vodné, a řekli Ezdrášovi učitel, aby přinesl knihu zákona Mojžíšova, který vydal Hospodin lidu Izraelskému. ²Tedy přinesl Ezdráš kněz zákon před to shromáždění mužů i žen i všech, kteří by rozumně poslouchat mohli, prvního dne měsíce sedmého. ³A četl v něm na té ulici, která je proti bráně vodné, od jitra až do poledne, při přítomnosti mužů i žen, i kteříkoli rozumět mohli. A uši všeho lidu obráceny byly ke knize zákona. ⁴Stál pak Ezdráš učitel na kazatelně dřevěné, kterou byli udělali k té věci, a stál vedle něho Mattitiáš, Sema, Anaiáš, Uriáš, Helkiáš a Maaseiáš, po pravé ruce jeho, po levé pak Pedaiáš, Misael, Malkiáš, Chasum, Chasbaddana, Zachariáš a Mesullam. ⁵Otevřel tedy Ezdráš knihu před očima všeho lidu (neboť výše stál než všechen lid). Kterou jak otevřel, povstal všechen lid. ⁶A dobrořečil Ezdráš Hospodinu Bohu velikému a všechen lid odpovídal: Amen, amen, pozdvihující rukou svých, a skloňující hlavy, poklonu učinili Hospodinu tváří k zemi. ⁷Tak i Jesua, Bání, Serebiáš, Jamin, Akkub, Sabetai, Hodiáš, Maaseiáš, Kelita, Azariáš, Jozabad, Chanan, Pelaiáš, a Levítové vyučovali lid zákonu. Lid pak byl na místě svém. ⁸Neboť četli v té knize v zákoně Božím srozumitelně, a vykládající smysl, vysvětlovali to, co četli. ⁹Potom řekl Nehemiáš, jinak Tirsata, a Ezdráš kněz, učitel, a Levítové, kteříž lid vyučovali, všemu lidu: Den tento posvěcený je Hospodinu Bohu vašemu, nekvílejte ani plačte. (Neboť plakal všechen lid, když slyšeli slova zákona.) ¹⁰Ale jděte, řekl jim, a jezte tučné věci, a pijte sladké, sdílejte se s těmi, kteří nemají nic připraveno. Den zajisté tento svatý je Pánu našemu, proto nermuťte se, nýbrž radost Hospodinova budiž síla vaše. ¹¹A když tak Levítové ukonejšili všeho lidu, mluvíce: Mlčte, neboť den svatý jest, a nermuťte se, ¹²Odšel všechen lid, aby jedli a pili, a aby se sdíleli. A veselili se velmi, protože porozuměli slovům těm, která jim v známost uvedli. ¹³Potom nazijtrí sešla se knížata čeledí otcovských ze všeho lidu, kněží i Levítové k Ezdrášovi učitel, aby vyrozuměli slovům zákona. ¹⁴Našli pak napsáno v zákoně, že přikázal Hospodin skrze Mojžíše, aby bydlili synové Izraelští v stáncích na slavnost měsíce sedmého, ¹⁵A aby dali prohlásit a provolat po všech městech svých i v Jeruzalémě, řkouce: Vyjděte na hory, a přineste ratolestí olivových a ratolestí dříví borového, a ratolestí myrtových, i ratolestí palmových, a ratolestí dříví hustého, abyste nadělali stánků, tak jak psáno je. ¹⁶Proto vyšed lid, přinesli a nadělali sobě stánků, jeden každý na střeše své, i v síních svých, i v síních domu Božího, i v ulici brány vodné, i v ulici brány Efraim. ¹⁷A tak nadělali stánků všechno shromáždění těch, již se vrátili ze zajetí, a bydlili v nich, (ačkoli nečinili tak synové Izraelští ode dnů Jozue syna Nun, až do dne toho). A byla radost velmi veliká. ¹⁸Četl pak v knize zákona Božího na každý den, od prvního dne až do posledního, a drželi slavnost po sedm dní. Osmého pak dne byl svátek podle obyčeje.

9 Potom dvacátého čtvrtého dne téhož měsíce shromáždili se synové Izraelští, a postíce se v zíních, posypali se prstí, ²(Oddělilo se pak bylo símě Izraelské ode všech cizozemců), a stojíce, vyznávali hříchy své i nepravosti otců svých. ³A stáli na místech svých a četli v knize zákona Hospodina Boha svého čtyřikrát za den, a čtyřikrát vyznávali a klaněli se Hospodinu Bohu svému. ⁴Zatím vystoupivše na výstupek Levitský Jesua a Bání, Kadmiel, Sebanáš, Bunni, Serebiáš, Bání a Chenani, volali hlasem velikým k Hospodinu Bohu svému. ⁵A řekli Levítové ti, Jesua, Kadmiel, Bání, Chasabniáš, Serebiáš, Hodiáš, Sebanáš a Petachiáš: Vstaňte, dobrořečte Hospodinu Bohu svému, od věků až na věky, a ať dobrořečí slavnému jménu jeho, a vyššímu nad každé dobrořečení i chválu. ⁶Ty jsi, Hospodine, sám ten jediný, ty jsi učinil nebesa, nebesa nebes i všechno vojsko jejich, zemi i všechno, co je na ní, moře i všechno, co je v nich, oživuješ také všechno, ano i vojska nebeská před tebou se sklánějí. ⁷Ty jsi, Hospodine, Bůh ten, který jsi vyvolil Abrama, a vyvedl jej z Ur Kaldejských, a dal jsi jemu jméno Abraham. ⁸A nalezl jsi srdce jeho věrné před sebou, a učinil jsi s ním smlouvu, že dáš zemi Kananejského, Hetejského, Amorejského, Ferezejského, Jebuzejského a Gergezejského, že dáš ji semeni jeho, a naplnils slova svá, neboť spravedlivý jsi ty. ⁹Popatřil jsi zajisté na trápení otců našich v Egyptě a křik jejich vyslyšel jsi při moři Rudém. ¹⁰A ukazovals znamení a zázraky na Faraonovi i na všech služebnících jeho, i na všem lidu země jeho; neboť věděl jsi, že pýchu provodili nad nimi. Čímž jsi dobyl sobě jména, jak se to podnes vidí. ¹¹Nadto i moře jsi před nimi rozdělil, takže přešli prostředkem moře po souši, a ty, již je stíhali, uvrhl jsi do hlubin, jako kámen do vody veliké. ¹²A sloupem oblakovým vodils je ve dne a sloupem ohnivým v noci, osvětčuje jim cestu, kudy by jít měli. ¹³Potom jsi sestoupil na horu Sinai a mluvil jsi s nimi z nebe, a vydal jsi jim soudy přímé a zákony pravé, ustanovení a přikázání dobrá. ¹⁴Těž i sobotu

svou svatou známou jsi jim učinil, a přikázání, ustanovení i zákon vydals jim skrze Mojžíše, služebníka svého. ¹⁵ Také i chléb z nebe dal jsi jim v hladu jejich, a vodu ze skály vyvedl jsi jim v žízni jejich, a rozkázal jsi jim, aby šli a dědičně vládli zemi, kterou jsi zdvihna ruku svou, přísáhl dát jim. ¹⁶ Oni pak a otcové naši pyšně sobě počínali, a zatvrdivše šíji svou, neposlouchali přikázání tvých. ¹⁷ Nýbrž hned nechtěli slyšet, aniž se rozpomenuli na divné činy tvé, které jsi působil při nich, a zatvrdivše šíji svou, ustavovali sobě vůdce, chtějíce se navrátit k porobení svému z zarputilosti své. Ty však, Bože, snadný k odpuštění, milostivý a lítostivý, dlouho shovívající a hojný v milosrdenství, neopustils jich. ¹⁸ Ano i tehdy, když sobě udělali tele slité a řekli: Tito jsou bohové tvoji, kteří tě vyvedli z Egypta, a dopustili se velikého rouhání. ¹⁹ Ty však pro svá mnohá slitování neopustil jsi jich na poušti. Sloup oblakový neodcházel od nich ve dne, veda je po cestě, ani sloup ohnivý v noci, osvěcuje je a cestu, po níž jít měli. ²⁰ Nadto Ducha svého dobrého dal jsi k vyučování jich, many své také neodjals od úst jejich, a vodu dal jsi jim v žízni jejich. ²¹ A tak po čtyřicet let krmil jsi je na poušti. V ničem nedostatku neměli, oděv jejich nezvetšel, a nohy jejich se neodhnetly. ²² Potom dal jsi jim království a národy, které jsi rozehnal do koutů, tak že dědičně obdrželi zemi Seonovu, a zemi krále Ezebon, i zemi Oga krále Bázan. ²³ Syny pak jejich rozmnožil jsi jako hvězdy nebeské a uvedl jsi je do země, o které jsi byl řekl otcům jejich, že do ní vejdou, aby jí vládli. ²⁴ Neboť všedše synové, dědičně obdrželi zemi tu, když jsi snížil před nimi obyvatele té země Kananejské, a dals je v ruku jejich, i krále jejich, i národy té země, aby s nimi nakládali podle vůle své. ²⁵ A tak vzali města hrazená i pole úrodná, a dědičně ujali domy plné všeho dobrého, studnice vykopané, vinice a olivový, i stromový ovoce nesoucí velmi mnohé. A jedli, a nasyceni jsouce, vytyli, a v dobrodiní tvém hojném rozkoši oplývali. ²⁶ Když pak popouzejíce tě, zprotivili se tobě, zahrnuvše zákon tvůj za hřbet svůj, a proroky tvé zmrdovali, kteří jim osvědčovali, aby je obrátili k tobě, a dopouštěli se velikého rouhání, ²⁷ Dával jsi je v ruku nepřátel jejich, kteří je sužovali. A když v čas soužení svého volali k tobě, tys je s nebe vyslyšchal, a podle mnohých slitování svých dával jsi jim vysvoboditele, kteří je vysvobozovali z ruky nepřátel jejich. ²⁸ Mezitím, jak jen oddechnutí měli, zase znovu činili zlé před tebou, a proto pouštěl jsi je v ruku nepřátel jejich, aby panovali nad nimi. Když se pak opět obrátili a křičeli k tobě, tys je z nebe vyslyšchal a vysvobozoval podle slitování svých po mnohé časy. ²⁹ A napomínals jich, abys je obrátil k zákonu svému, ale oni pyšně sobě počínali, a neposlouchali přikázání tvých, a proti soudům tvým hřešili, v nichž, činil-li by je člověk, byl by živ. Nýbrž plece svého uchylujíce, šíji svou zatvrzovali, a neposlouchali. ³⁰ A však shovíval jsi jim po mnohá léta, osvědčuje jim duchem svým skrze proroky své, a když neposlouchali, dal jsi je v ruku národům zemi. ³¹ Ale pro slitování svá mnohá nedals jim do konce zahynout, aniž jsi jich opustil, protože jsi Bůh milostivý a lítostivý. ³² Nyní tedy, ó Bože náš, silný, veliký, mocný a hrozný, který dodržuješ smlouvy a milosrdenství, necht' to není u tebe za málo, že ty všechny těžkosti na nás přišly, na krále naše, knížata naše, kněží naše, proroky naše i na otce naše, a na všecken lid tvůj, hned ode dnů králů Assyrských, až do tohoto dne, ³³ Ačkoli ty jsi spravedlivý ve všech těch věcech, které přišly na nás. Neboť jsi spravedlivě to učinil, ale my jsme bezbožně činili. ³⁴ I králové naši, knížata naše, kněží naši i otcové naši neplnili zákona tvého, aniž dbali přikázání tvých a svědectví tvých, jimiž se jim osvědčoval. ³⁵ Neboť oni v království svém a v dobrodiní tvém hojném, které jsi jim ukazoval, a v zemi široké a úrodné, kterou jsi jim dal, nesloužili tobě, aniž se odvrátili od činů svých zlých. ³⁶ Aj, my jsme dnes otroci, a to v zemi, kterou jsi dal otcům našim, aby jedli ovoce její a dobré věci její, aj, jsme v ní otroci. ³⁷ Již úrody své vydává v hojnosti králům, které jsi postavil nad námi pro hříchy naše, a oni i nad těly našimi se potřásají, i nad zvířaty našimi podle vůle své, takže jsme ve veliké úzkosti. ³⁸ Se vším však tím činíme smlouvu nepohnutelnou, i zapisujeme, které potvrzují knížata naše, Levitové naši, i kněží naši.

10 Kteříž pak potvrzovali, byli tito: Nehemiáš Tirsata, syn Chachaliášův, a Sedechiáš, ² Saraiáš, Azariáš, Jeremiáš, ³ Paschur, Amariáš, Malkiáš, ⁴ Chattus, Sebaniáš, Malluch, ⁵ Charim, Meremot, Abdiáš, ⁶ Daniel, Ginneton, Báruch, ⁷ Mesullam, Abiáš, Miamin, ⁸ Maaseiáš, Bilkai, Semaiáš. To kněží. ⁹ Levitové pak: Jesua syn Azaniášův, Binnui z synů Chenadad, Kadmiel. ¹⁰ Bratří pak jejich: Sebaniáš, Hodiáš, Kelita, Pelaiáš, Chanan, ¹¹ Mícha, Rechob, Chasabiáš, ¹² Zakur, Serebiáš, Sebaniáš, ¹³ Hodiáš, Báni, Beninu. ¹⁴ Přední z lidu: Paros, Pachat Moáb, Elam, Zattu, Báni, ¹⁵ Bunni, Azgad, Bebai, ¹⁶ Adoniáš, Bigvai, Adin, ¹⁷ Ater, Ezechiáš, Azur, ¹⁸ Hodiáš, Chasum, Bezai, ¹⁹ Charif, Anatot, Nebai, ²⁰ Magpias, Mesullam, Chezir, ²¹ Mesezabel, Sádoch, Jaddua, ²² Pelatiáš, Chanan, Anaiáš, ²³ Ozeáš, Chananiáš, Chasub, ²⁴ Loches, Pilcha, Sobek, ²⁵ Rechum, Chasabna, Maaseiáš, ²⁶ Achiáš, Chanan, Anan, ²⁷ Malluch, Charim, Baana. ²⁸ Tak i jiní z lidu, kněží, Levitů, vrátných, zpěváků, Netinejských i všichni, kteří se oddělili od národů zemi k zákonu Božímu, ženy jejich, synové jejich i dcery jejich, každý schopný a rozumný, ²⁹ Chopivše se téhož s bratry svými a těmi, kteří byli přednější, přistupovali, prokletím a přísahou se zavazující: Že budeme chodit v zákoně Božím, který vydán je skrze Mojžíše služebníka Božího, a dbát i plnit všechna přikázání Hospodina Pána našeho, i soudy jeho, i ustanovení jeho; ³⁰ Také že nebudeme dávat dcer svých národům zemi, ani dcer jejich brát synům svým, ³¹ Ani od cizozemců,

kteří by nám přinášeli jaké koupě a jakékoli potraviny v den sobotní na prodej, přijímat v sobotu anebo v sváteční den, a že necháme roli sedmého léta, i všelijakého dobývání dluhu.³² I to nařídili jsme mezi sebou, abychom dávali třetí díl lotu na každý rok k službě domu Boha našeho,³³ Na chleby zpořádaní, i obět ustavičnou, i na zápal ustavičný k sobotám, novoměsícům a slavnostem, i na věci svaté, i oběti za hříchy k očistění Izraele, i na všechno přísluhování domu Boha našeho.³⁴ Metali jsme i losy ze strany kněží, Levitů i lidu, příčinou dříví nošení, aby ho dodávali do domu Boha našeho, čeledím otců našich časy vyměřenými, rok po roku, aby hořelo na oltáři Hospodina Boha našeho, jak psáno je v zákoně.³⁵ Také, že chceme přinášet prvotiny země své, i prvotiny všelijakého ovoce každého stromu, rok po roku do domu Hospodinova.³⁶ K tomu i prvorozené syny své, i zvířata svá (jak psáno je v zákoně), i prvorozené ze skotu i bravu svého, že přinášet budeme do domu Boha svého, kněžím přísluhujícím v domě Boha našeho.³⁷ A prvotiny těsta svého i obětí svých, i ovoce všelijakého stromu, moštu i oleje nového, aby přinášeli kněžím do pokojů domu Boha našeho, a desátky země naší Levitům. A Levítové desátky ty vybírat budou po všech městech, v nichž pracovat budeme.³⁸ Bude pak při tom kněz, syn Aronův, s Levity, když Levítové ty desátky vyberou, a Levítové sami vnesou desátek z desátků do domu Boha našeho, do pokojů v domě skladu.³⁹ Neboť do těch pokojů donášet budou synové Izraelští i synové Lévi obětí obilí, moštu a oleje nového (kde jsou nádoby svatyně), i kněží přísluhující, vrátní i zpěváci, abychom neopouštěli domu Boha svého.

11 A přebývala knížata lidu v Jeruzalémě. Jiný pak lid metali losy, aby vzali desátého člověka k bydlení v Jeruzalémě městě svatém, ale devět dílů v jiných městech,² Ačkoli dobrořečil lid všem mužům těm, kteří se sami dobrovolně podali k bydlení v Jeruzalémě.³ A tito jsou přednější té krajiny, kteří se osadili v Jeruzalémě. (V jiných pak městech Judských bydlili jeden každý ve vladařství svém, po městech svých, lid Izraelský, kněží a Levítové, i Netinejští, též i synové služebníků Šalomounových.)⁴ A tak v Jeruzalémě bydlili někteří ze synů Judových i ze synů Benjaminových. Z Judových: Ataiáš syn Uziáše, syna Zachariášova, syna Amariášova, syna Sefatiášova, syna Mahalaleelova ze synů Fáresových.⁵ Též Maaseiáš syn Bárucha, syna Kolchozy, syna Chazaiášova, syna Adaiášova, syna Joiaribova, syna Zachariášova, syna Silonského.⁶ Všech synů Fáresových, bydlících v Jeruzalémě, čtyři sta šedesát osm, mužů udatných.⁷ Synové Benjaminovi tito: Sallu syn Mesullama, syna Joedova, syna Pedaiášova, syna Kolaiášova, syna Maaseiášova, syna Itielova, syna Izaiášova.⁸ A po něm Gabai, Sallai. Všech devět set dvacet osm.⁹ Joel pak syn Zichri byl jim představen, a Juda syn Senua nad městem druhý po něm.¹⁰ Z kněží: Jedaiáš syn Joiaribův a Jachin.¹¹ Saraiáš syn Helkiáše, syna Mesullamova, syna Sádochova, syna Meraiotova, syna Achitobova, přední v domě Božím.¹² Bratrů pak jejich, přísluhujících v tom domě, osm set dvacet dva. A Adaiáš syn Jerochama, syna Pelaliášova, syna Amzi, syna Zachariášova, syna Paschurova, syna Malkiášova,¹³ A bratrů jeho, knížat čeledí otcovských, dvě stě čtyřicet dva. A Amassai syn Azarele, syna Achzai, syna Mesillemotova, syna Immerova.¹⁴ Bratrů pak jejich, mužů udatných, sto dvacet osm, jimž představen byl Zabdiel syn Gedolimův.¹⁵ Z Levitů tito: Semaiáš syn Chasuby, syna Azrikamova, syna Chasabiášova, syna Bunni.¹⁶ A Sabbetai s Jozabadem byli nad dílem při domě Božím vně, z předních Levitů.¹⁷ A Mataniáš syn Míchy, syna Zabdi, syna Azafova, přední, začínal chvály a modlitbu. A Bakbukiáš druhý z bratrů jeho, a Abda syn Sammua, syna Galalova, syna Jedutunova.¹⁸ Všech Levitů ve městě svatém dvě stě osmdesát a čtyři.¹⁹ Z vrátných: Akkub, Talmon a bratři jejich, strážní u bran, sto sedmdesát a dva.²⁰ Ostatek pak lidu Izraelského, kněží a Levitů, bydlili ve všech městech Judských, jeden každý v dědictví svém.²¹ Ale Netinejští bydlili v Ofel, Zicha pak a Gispa byli představeni Netinejským.²² Představený pak Levitům v Jeruzalémě byl Uzi syn Báni, syna Chasabiášova, syna Mataniášova, syna Míchova z synů Azafových, již byli zpěváci při službě domu Božího.²³ Neboť poručení královské bylo o nich a stálé odměření pro zpěváky na každý den.²⁴ A Petachiáš syn Mesezabelův, ze synů Záry syna Judova, místo královské držící v každém jednání k lidu.²⁵ Ve vsích pak s poli jejich, ze synů Judových bydlili v Kariatarbe a v vesnicích jeho, v Dibon a vesnicích jeho, v Jekabsael i ve vsích jeho,²⁶ A v Jesua, v Molada, v Betfelet,²⁷ A v Azarsual, v Bersabé i v vesnicích jeho.²⁸ A v Sicelechu, v Mechona, i v vesnicích jeho,²⁹ V Enremmon, v Zaraha, v Jarmut,³⁰ V Zanoé, v Adulam i ve vsích jeho, v Lachis s poli jeho, v Azeka a vesnicích jeho. A tak bydlili od Bersabé až do Gehinnom.³¹ Synové pak Benjaminovi z Gabaa v Michmas, v Aia, v Bethel i v vesnicích jeho,³² V Anatot, v Nobe, v Anania,³³ V Azor, v Ráma, v Gittaim,³⁴ V Chadid, v Seboim, v Neballat,³⁵ V Lod, v Ono a v údolí řemeslníků.³⁶ Z Levitů pak někteří bydlili v dílech Judských a Beniaminských.

12 Tito pak jsou kněží a Levítové, kteří se byli navrátili s Zorobábelem synem Salatielovým, a s Jesua: Saraiáš, Jeremiáš, Ezdráš,² Amariáš, Malluch, Chattus,³ Sechaniáš, Rechum, Meremot,⁴ Iddo, Ginnetoi, Abiáš,⁵ Miamin, Maadiáš, Bilga,⁶ Semaiáš, Joiarib, Jedaiáš,⁷ Sallu, Amok, Helkiáš, Jedaiáš. Ti byli přednější z kněží

a bratrů svých za času Jesua. ⁸ Levítové pak: Jesua, Binnui, Kadmiel, Serebiáš, Juda; Mattaniáš, postavený nad zpěvy chvalitebnými s bratry svými. ⁹ A Bakbukiáš a Unni, bratři jejich, byli naproti nim v pořadích svých. ¹⁰ Jesua pak zplodil Joiakima, a Joiakim zplodil Eliasiba, Eliasib pak zplodil Joiadu. ¹¹ A Joiada zplodil Jonatana, Jonatan pak zplodil Jaddua. ¹² Za času pak Joiakima byli přední kněží z čeledi otcovských: Ze Saraiášovy Meraiáš, z Jeremiášovy Chananiáš, ¹³ Z Ezdrášovy Mesullam, z Amariášovy Jochanan, ¹⁴ Z Melichovy Jonatan, ze Sebaniášovy Jozef, ¹⁵ Z Charimovy Adna, z Meraiotovy Chelkai, ¹⁶ Z Iddovy Zachariáš, z Ginnetonovy Mesullam, ¹⁷ Z Abiášovy Zichri, z Miniaminovy a z Moadiášovy Piltai, ¹⁸ Z Bilgovy Sammua, ze Semaiášovy Jonatan, ¹⁹ Z Joiaribovy Mattenai, z Jedaiášovy Uzi, ²⁰ Ze Sallaiovy Kallai, z Amokovy Heber, ²¹ Z Helkiášovy Chasabiáš, z Jedaiášovy Natanael. ²² Levítové pak přednější z čeledi otcovských za dnů Eliasiba, Joiady, Jochanana a Jaddua, zapsáni jsou až do kralování Daria Perského. ²³ Synové, pravím, Lévi, přední v čeledech otcovských, zapsáni jsou v knize Paralipomenon, až do času Jochanana syna Eliasibova. ²⁴ Potom přední Levítové: Chasabiáš, Serebiáš, a Jesua syn Kadmielův, a bratři jejich naproti nim k chválení a oslavování Boha, podle nařízení Davida muže Božího, třída proti třídě. ²⁵ Mataniáš, Bakbukiáš, Abdiáš, Mesullam, Talmon, Akkub, držící stráž vrátných při domu pokladů u bran. ²⁶ Ti byli za času Joiakima, syna Jesua, syna Jozadakova, a za času Nehemiáše vůdce, a Ezdráše kněze a učitele. ²⁷ Ku posvěcování pak zdí Jeruzalémských shlédávali Levítové ze všech míst jejich, aby je přivedli do Jeruzaléma, aby vykonali posvěcení a veselí, a to s oslavováním a zpěvy, činily, loutnami a harfami. ²⁸ Proto shromáždění jsou synové zpěváků, i z rovin okolo Jeruzaléma, i ze vsí Netofatských, ²⁹ Těž z domu Galgal, a z polí Gaba i Azmavet; neboť vsi stavěli sobě zpěváci okolo Jeruzaléma. ³⁰ A očistivše se kněží a Levítové, očistili také lid, brány i zedd. ³¹ Za tím rozkázal jsem vstoupit knížatům Judským na zed, a postavil jsem dva houfy veliké oslavujících, z nichž jedni šli napravo, od horní strany zdi k bráně hnojné. ³² A za těmi šel Hosaiáš a polovice knížat Judských, ³³ Těž Azariáš, Ezdráš, a Mesullam, ³⁴ Juda, Beniamin, Semaiáš a Jeremiáš. ³⁵ Potom za syny kněžskými s troubami Zachariáš syn Jonatana, syna Semaiášova, syna Mattaniášova, syna Michaiášova, syna Zakurova, syna Azafova. ³⁶ A bratři jeho: Semaiáš, Azarel, Milalai, Gilalai, Maai, Natanael a Juda, Chanani s nástroji hudebními Davida muže Božího, Ezdráš pak učitel před nimi. ³⁷ Potom k bráně u studnice, která naproti nim byla, vstupovali postupně města Davidova, kudy se chodí na zed, a ode zdi při domě Davidově, až k bráně vodné k východu. ³⁸ Houf pak druhý oslavujících bral se naproti oněm, a já za nimi, a polovice lidu po zdi od věže Tannurim až ke zdi široké, ³⁹ A od brány Efraim k bráně staré, a k bráně rybné, a věži Chananeel, a věži Mea, až k bráně bravné. A zastavili se v bráně strážě. ⁴⁰ Potom zastavili se oba houfův oslavujících v domě Božím, i já, a polovice knížat se mnou. ⁴¹ Ano i kněží: Eliakim, Maaseiáš, Miniamin, Michaiáš, Elioenai, Zachariáš, Chananiáš, s troubami, ⁴² A Maaseiáš, Semaiáš, Eleazar, Uzi, Jochanan, Malkiáš, Elam a Ezer. Zpěváci pak zvučně zpívali s Izračiášem představeným svým. ⁴³ Obětovali také v ten den oběti veliké a veselili se; neboť Bůh obveselil je veselím velikým. Ano i ženy a děti veselily se, tak že bylo slyšeno veselí Jeruzaléma opodál. ⁴⁴ Mezi tím zřízení jsou v ten den muži nad komorami k pokladům a k obětem, i k prvotinám a k desátkům, aby shromažďovali do nich z polí městských díly, zákonem vyměřené kněžím a Levítům; neboť veselil se Juda z kněží a Levítů přistojících, ⁴⁵ Kteří držet měli stráž Boha svého, a stráž očišťování, a zpěváků i vrátných, podle nařízení Davidova a Šalomouna syna jeho. ⁴⁶ Neboť za času Davidova a Azafova od starodávna přední zpěváci k zpívání, chválení a oslavování Boha stáli před ním. ⁴⁷ Pročež všechen Izrael za dnů Zorobábele a za času Nehemiáše dávali díly pro zpěváky a vrátné, na každý den stále odměření, a odvodili je Levítům, Levítové pak dávali synům Aronovým.

13 V ten den čteno je v knize Mojžišově, takže lid slyšeti mohl. A nalezeno v ní napsáno, že nemá vejíti Ammonitský a Moábský do shromáždění Božího až na věky, ² Protože nevyšli proti synům Izraelským s chlebem a s vodou, ale najali ze mzdy proti nim Baláma, aby jim zlořečil, ačkoli obrátil Bůh náš to zlořečení v požehnání. ³ Stalo se pak, když slyšeli zákon, že oddělili všechny přimíšené od Izraele. ⁴ Ale před tím Eliasib kněz, správce komory domu Boha našeho, spřiznil se s Tobíášem. ⁵ Kterému udělal pokoj veliký, kde prvé skládali dary, kadidlo a nádoby, a desátky z obilí, moštu a oleje nového, nařízené Levítům a zpěvákům i vrátným, též i obět kněžím. ⁶ Ale když se to vše dělo, nebyl jsem v Jeruzalémě. Neboť léta třicátého druhého Artaxerxa krále babylonského přišel jsem ke králi, a po přeběhnutí let, vyžádán jsem na králi. ⁷ Když jsem pak přišel do Jeruzaléma, porozuměl jsem tomu zlému, co učinil Eliasib pro Tobíáše, udělav mu pokoj v síních domu Božího. ⁸ Což mi se velmi nelíbilo. Proto vyházel jsem všechno nádobí domu Tobíášova ven z toho pokoje. ⁹ A rozkázal jsem očistit ty pokoje. A vnesl jsem tam zase nádoby domu Božího, dary a kadidlo. ¹⁰ Potom dověděv se, že díly Levítům nebyly dávány, a že rozběhli se jeden každý na svou roli, Levítové i zpěváci vedoucí práci, ¹¹ Proto domlouval jsem se na starší, řka: Proč je opuštěn dům Boží? A shromáždív je, postavil jsem je na místě jejich. ¹² A všechen Juda přinášeli desátky obilí, mstu a oleje nového do skladů. ¹³ A ustanovil jsem úředníky nad sklady: Selemiáše kněze a Sádocha učitele a Pedaiáše z Levítů, přidav k nim Chanana syna Zakurova, syna

Mattaniášova; neboť za věrné považováni byli. A ti měli rozdělovat bratrům svým.¹⁴ Budiž pamětliv na mne, Bože můj, pro to, a nevyhlazuj dobrodiní mých, která jsem prokázal k domu Boha svého i k službám jeho.¹⁵ V těch dnech viděl jsem v Judstvu, jak tlačí presem v sobotu, a přinášejí snopy, které nakládali na osly, též víno, hrozny, fíky i všelijaká břemena, a snášejí v den sobotní do Jeruzaléma. A domlouval jsem jim v ten den, když prodávali potravu.¹⁶ Tyrští také, kteříž bydlili v něm, nosili ryby i všelijaké koupě, a prodávali v sobotu synům Juda, a to v Jeruzalémě.¹⁷ Proto jsem domlouval starším Judským, a řekl jsem jim: Jaká je to nepravost, kterou činíte, poskvřňující dne sobotního?¹⁸ Zdali tak nečinili otcové vaši? Pročež Bůh náš přivedl na nás všechno toto zlé, i na toto město, a vy přidáváte hněvivosti na Izraele, poskvřňující soboty.¹⁹ Když tedy byly ve stínu brány Jeruzalémské před sobotou, rozkázal jsem zavřít brány, a rozkázal jsem, aby jich neotvírali až po sobotě. K tomu i ze služebníků svých některé postavil jsem v bráně, aby náklad nebyl vezen do města v sobotu.²⁰ Proto zůstali kupci a prodavači všelijakých věcí prodejných vně před Jeruzalémem, jednou i podruhé.²¹ A osvědčil jsem se jim, řka jim: Proč zůstáváte přes noc naproti zdi? Učinite-li to více, vztáhnou ruku na vás. Od té chvíle nepřicházeli v sobotu.²² Rozkázal jsem pak Levítům, aby se očistili, a přijdouce, ostříhali bran, a světili den sobotní. Také i v tom pamatuj na mne, Bože můj, a buď mi milostiv podle množství milosrdenství svého.²³ V těch dnech spatřil jsem také Židy, kteří byli pojali ženy Azotské, Ammonitské a Moábské,²⁴ Jak synové jejich mluvili napůl Azotsky, a neuměli mluvit Židovsky, ale podle jazyku každého toho lidu.²⁵ Proto domlouval jsem jim, a zlořečil jsem jim, a některé z nich bil jsem a rval, přísahou je zavazuje skrze Boha, řka: Budete-li dávat dcery své synům jejich, anebo brát dcery jejich synům svým nebo sobě, zlořečení budete.²⁶ Zdali tím nezhřešil Šalomoun král Izraelský? Protože ve mnohých národech nebylo krále jemu podobného, který byl milý Bohu svému, tak že ustanovil jej Bůh králem nade vším Izraelem, však i toho k hříchu přivedly ženy cizozemky.²⁷ A vám zdali povolíme, abyste se dopouštěli všeho toho zlého velikého, a přestupovali proti Bohu svému, pojímající ženy cizozemky?²⁸ Ze synů pak Joiady syna Eliasiba, kněze nejvyššího, jeden byl zeť Sanballata Choronského, kterého jsem zahnal od sebe.²⁹ Budiž pamětliv na to, Bože můj, proti těm, kteří poskvřňují kněžství, a smlouvy kněžské i Levítské.³⁰ Proto jsem je vyčistil od všelijakého cizozemce, a ustanovil jsem zase třídy kněžím a Levítům, jednomu každému v práci jeho,³¹ I nošení dříví k obětem časy uloženými, též i prvotin. Budiž pamětliv na mne, Bože můj, k mému dobrému.

Ester

Úvod

1 Stalo se pak za času krále Asvera (to je ten Asverus, jenž kraloval od Indie až k Mouřenínské zemi nad sto dvaceti a sedmi krajinami), ² Ze toho času, když seděl král Asverus na stolici království svého, jež byla v Susan, městě královském, ³ Léta třetího kralování svého, učinil u sebe hody všem knížatům svým a služebníkům svým, nejznamenitějším Perským a Médským, hejtmanům a vladařům nad krajinami, ⁴ Ukazuje bohatství, slávu království svého a čest, i ozdobu důstojnosti své po mnoho dnů, totiž po sto a osmdesát dnů. ⁵ (A když se vyplnily dny ty, učinil král všemu lidu, cokoli ho bylo v Susan městě královském, od největšího až do nejmenšího, hody po sedm dní na paláci v zahradě při domě královském.) ⁶ Též čalouny bílé, zelené a z příze modré, zavěšené na provázcích kmentových a šarlatových u kroužků stříbrných, na sloupech mramorových, lůžka zlatá a stříbrná na podlaze porfyretové a mramorové, pariové a socharetové. ⁷ Nápoj pak dávali v nádobách zlatých, a to v nádobách jiných a jiných, i vína královského v hojnosti, jak slušelo na krále. ⁸ Ale ku pití, podle nařízení, žádný nenutil. Neboť tak poručil král všem správcům domu svého, aby činili podle vůle jednoho každého. ⁹ Také i královna Vasti učinila hody ženám v domě královském krále Asvera. ¹⁰ Dne pak sedmého, když se rozveselil král vínem, rozkázal Mehumanovi, Biztovi, Charbonovi, Bigtovi a Abagtovi, Zetarovi a Karkasovi, sedmi komorníkům, kteří sloužili před obličejem krále Asvera, ¹¹ Aby přivedli Vasti královnu před obličej krále v koruně královské, aby ukázal národům i knížatům krásu její; neboť velmi krásná byla. ¹² Ale odepřela královna Vasti přijít k rozkazu královskému, skrze ty komorníky vzkázanému. Pročež král rozhněval se velmi a rozpálil se hněvem sám v sobě. ¹³ A řekl král mudrcům znajícím časy (nebo tak každé věci podával král na všechny zběhlé v právech a soudech), ¹⁴ A nejbližšímu sebe Charsenovi, Setarovi, Admatovi, Tarsisovi, Meresovi, Marsenovi, Memuchanovi, sedmi vévodům Perským a Médským, jenž vídali tvář královskou, a sedali první po králi: ¹⁵ Co se má podle práva stát s královnou Vasti, protože nevyplnila rozkazu krále Asvera, vzkázaného skrze komorníky? ¹⁶ Tedy řekl Memuchan před králem i knížaty: Ne proti samému králi zavinila královna Vasti, ale proti všem knížatům, a proti všem národům všech krajin Asvera krále. ¹⁷ Neboť když se donese to, co učinila královna, všech žen, zlehčí sobě muže své a řeknou: Jak král Asverus rozkázal přivést královnu Vasti před obličej svůj, avšak nepřišla. ¹⁸ Nýbrž ještě tohoto dne budou to mluvit kněžny Perské a Médské (které slyšely, co učinila královna), všem knížatům královským, a naplodí se hojně pýchy a vzpoury. ¹⁹ Jestliže se tedy králi za dobré vidí, nechť se stane výpověď královská od obličej jeho, a nechť je vepsána mezi práva Perská a Médská, která by nemohla změněna být, že nechťela přijít Vasti před obličej krále Asvera, pročež království její dá král jiné, lepší nežli ona. ²⁰ Tak když uslyší výpověď královskou, kterou vyhlásit dá po všem království svém, jakkoli veliké jest, všechny ženy v poctivosti mít budou manžely své, od největšího až do nejmenšího. ²¹ A líbila se ta rada králi i knížatům, a učinil král podle rady Memuchanovy. ²² A rozeslal listy do všech krajin královských, do jedné každé krajiny písmem jejím, a do každého národu jazykem jeho, aby každý muž byl pánem domu svého. Což oznámil každý hejtman lidu jazykem jeho.

2 Ty věci když se seběhly a když se upokojila prchlivost krále Asvera, vzpomenu na Vasti a na to, co byla učinila, též i na to, jaká se výpověď stala proti ní. ² A řekli mládenci království, služebníci jeho: Nechť hledají králi mladice, panen krásných. ³ A nechť zřídí král úředníky ve všech krajinách království svého, kteří by shromáždili všechny mladice, panny krásné, do Susan města královského, do domu ženského, pod stráž Hegai komorníka královského, strážce žen, a ať jim vydává okrasy jejich. ⁴ A mladice, která by se zalíbila králi, aby kralovala místo Vasti. A líbila se ta věc králi, a učinil tak. ⁵ Byl pak jeden Žid v Susan, městě královském, jménem Mardocheus syn Jairův, syna Simei, syna Cis, z pokolení Beniamin. ⁶ A ten byl přestěhován z Jeruzaléma s přestěhovanými, kteří přestěhování byli s Jekoniášem králem Judským, kterého přestěhoval Nabuchodonozor král babylonský. ⁷ Ten choval Hadassu, jinak Esteru, dceru strýce svého, protože neměla otce ani matky. A děvečka ta byla pěkné postavy a krásné tváře, kterou po smrti otce a matky její vzal sobě Mardocheus za dceru. ⁸ Stalo se tedy, když vyšlo slovo královské a rozkaz jeho, a když shromáždováno bylo panen mnoho do Susan, města královského, pod stráž Hegai, že i Ester vzata byla do domu královského pod stráž Hegai, strážného nad ženami. ⁹ A líbila se jemu ta mladice a našla milost u něho. Pročež ihned dal jí okrasu její a díl její, a sedm panen způsobných z domu královského; k tomu opatření její i jejich panen

proměnil v lepší v domě ženském.¹⁰ Neoznámila pak Ester lidu svého, ani rodiny své; neboť přikázal jí byl Mardocheus, aby nepravila.¹¹ Ale Mardocheus každého dne chodíval před síň domu ženského, aby zvěděl, jak se má Ester, a co se s ní děje.¹² Když pak přišel jistý čas jedné každé panny, aby vešla před krále Asvera, když se vyplnilo při ní podle práva žen, za dvanáct měsíců (neboť tolik dnů ozdobovaly se, šest měsíců olejem mirrovým a šest měsíců věcmi vonnými a ozdobami ženskými),¹³ A tak přicházela panna před krále. Cokoli řekla, dávalo se jí, aby s tím šla z domu žen až k domu královskému.¹⁴ Večer vcházela ke králi a ráno zase odcházela do druhého domu ženského, pod stráž Saasgazy, komorníka královského, strážce ženin. Nepřicházela více k králi, ale jestliže se líbila králi, povolána bývala ze jména.¹⁵ Tedy když přišel čas jistý Estery, dcery Abichaile, strýce Mardocheova, kterou byl vzal sobě za dceru, aby vešla ke králi, nežádala ničeho, než co řekl Hegai komorník královský, strážce žen. A líbila se Ester všem, kteří ji viděli.¹⁶ A tak vzata je Ester ke králi Asverovi do domu jeho královského, měsíce desátého (jenž je měsíc Tebet), léta sedmého kralování jeho.¹⁷ A zamiloval král Ester nade všechny jiné ženy, a našla milost a lásku u něho nade všechny panny, tak že vsadil korunu královskou na hlavu její a učinil ji královnou místo Vasti.¹⁸ K tomu také učinil král hody veliké všem knížatům svým a služebníkům svým, totiž hody Estery, a dal odpočinutí krajinám, a daroval je tak, jak slušelo na krále.¹⁹ A když podruhé shromažďovány byly panny, a Mardocheus seděl u brány královské,²⁰ Ester pak neoznámila byla rodiny své a národu svého, jak jí byl přikázal Mardocheus; neboť rozkázání Mardocheovo Ester činila, jako i když chována byla u něho:²¹ V těch dnech (když Mardocheus sedal u brány královské), rozhněval se Bigtan a Teres, dva komorníci království ze strážných prahu, a smýšleli o to, aby vztáhli ruce na krále Asvera.²² Čehož dověděl se Mardocheus, oznámil to Ester královně, Ester pak oznámila králi jménem Mardocheovým.²³ A když bylo toho vyhledáváno, našlo se tak. A oběšeni jsou ti oba na šibenici, a zapsáno je to do kronik před králem.

3 Po těch věcech zvelebil král Asverus Aman syna Hammedatova Agagského, a vyvýšil ho, takže vyzdvihl stolicí jeho nade všechna jiná knížata, kteří byli při něm.² A všichni služebníci království, kteří vcházeli do brány královské, klaněli se a padali před Amanem; neboť tak přikázal o něm král. Ale Mardocheus se neklaněl, ani padal.³ Proto řekli služebníci království, kteří byli v bráně královské, Mardocheovi: Proč přestupuješ přikázání královské?⁴ A stalo se, když o to s ním mluvivali každého dne, a neposlechl jich, že to oznámili Amanovi, aby viděli, bude-li stálý v svých slovech Mardocheus; neboť oznámil jim, že je Žid.⁵ Vida pak Aman, že se Mardocheus neklaní, aniž padá před ním, naplněn je Aman prchlivostí.⁶ Ale za malou věc sobě položil, vztáhnout ruku na Mardochea samého (neboť byli oznámili jemu, ze kterého by lidu byl Mardocheus). Proto smýšlel Aman, aby zahubil národ Mardocheův, totiž všechny Židy, kteří byli ve všem království Asverovu.⁷ Tak měsíce prvního, totiž měsíce Nisan, léta dvanáctého kralování Asverova, rozkázal vrhnout pur, totiž los, před sebou ode dne ke dni, a od měsíce až do měsíce dvanáctého, jenž je měsíc Adar.⁸ Neboť byl řekl Aman králi Asverovi: Je lid jakýsi rozptýlený a roztroušený mezi lidem ve všech krajinách království tvého, jejichž práva rozdílná jsou ode všech národů, práv pak královských nedbají. Proto králi není užitečné, nechat jich.⁹ Jestliže se králi za dobré vidí, nechť se napíše, aby je zahladili, a já deset tisíc centnérů stříbra odvážím do rukou představeným té práci, aby je vnesli do komory královské.¹⁰ Tedy král snav prsten svůj z ruky své, dal jej Amanovi synu Hammedatovu Agagskému, nepříteli Židovskému.¹¹ A řekl král Amanovi: Stříbro to daruji tobě i lid ten, abys naložil s ním, jakkoli se ti líbí.¹² Proto povolání jsou písaři království téhož měsíce prvního třináctého dne, a psáno je všechno tak, jak přikázal Aman, ke knížatům královským i vévodům, kteří byli v jedné každé krajině, i hejtmanům jednoho každého národu, každé krajině podle písma jejího, a každému národu podle jazyku jeho; jménem krále Asvera psáno, a zapečetěno prstenem královským.¹³ A jsou poslány listy po poslech do všech krajin královských, aby hubili, mordovali a vyhladili všechny Židy, od mladého až do starce, děti i ženy, jednoho dne, totiž třináctého, měsíce dvanáctého, (jenž je měsíc Adar), a loupeže jejich aby rozebrali.¹⁴ Summa toho psaní byla: Aby vyhlášeno bylo v jedné každé krajině a oznámeno všem národům, aby hotovi byli ke dni tomu.¹⁵ Tedy vyjeli poslové stěží s poručením královským, a vyhlášeno je to v Susán, městě královském. Král pak a Aman seděli, hodující, ale měšťané Susán zkormouceni byli.

4 Mardocheus pak zvěděl všechno to, což se bylo stalo, roztrhl roucho své, a vzal na sebe žíní a popel, a jda po městě, křičel křikem velikým a žalostným.² A přišel až před bránu královskou; neboť žádný neměl vcházet do brány královské v oděvu žíněném.³ V každé také krajině i místě, kamkoli slovo královské a výpověď jeho došla, kvílení veliké bylo od Židů, a půst, pláč i úpění, a žíní s popelem podestřeli sobě mnozí.⁴ Pročež přišedše děvečky Estery a komorníci její, oznámili jí to. A zarmoutila se královna velmi, a poslala šaty, aby oblékli Mardochea, a aby vzaly žíní jeho od něho. Ale on jich nepřijal.⁵ Tedy zavolavši Ester Hatacha, jednoho z komorníků královských, kteréhož jí byl dal za služebníka, poručila mu o Mardocheovi, aby přezvěděl,

co a proč by to bylo. ⁶Tak vyšel Hatach k Mardocheovi na ulici města, která je před branou královskou. ⁷A oznámil jemu Mardocheus všechno, co se mu přihodilo, i o té summě peněz, kterou připověděl Aman dát do komory královské proti Židům, k vyhlazení jich. ⁸K tomu i připsal psané výpovědi, která vyhlášena byla v Susan, aby zhubeni byli, dal jemu, aby ukázal Ester a oznámil jí, a aby jí rozkázal jít ke králi, a milosti hledati u něho, a prosit před tváří jeho za lid svůj. ⁹Tedy přišel Hatach, a oznámil Ester slova Mardocheova. ¹⁰A řekla Ester Hatachovi, a poručila mu oznámit Mardocheovi: ¹¹Všichni služebníci království i lid krajin královských vědí, že kterýkoli by muž nebo žena vešel před krále do síně vnitřní, nejsa povolán, jedno právo o něm je, aby hrdlem propadl, kromě toho, že komu by král vztáhl berlu zlatou, že živ zůstane. Já pak nebyla jsem povolána, abych vešla ke králi již třicet dnů. ¹²Ale když oznámili Mardocheovi slova Estery, ¹³Řekl Mardocheus, aby zase oznámeno bylo Estere: Nemysli sobě, abys zachována být mohla v domě královském ze všech Židů. ¹⁴Neboť jestliže se umlčíš v tento čas, oddechnutí a vysvobození Židům přijde odjinud, ty pak a dům otce tvého zahynete. A kdo ví, ne pro tento-li čas přišla k tomu království? ¹⁵A řekla Ester, aby zase oznámili Mardocheovi: ¹⁶Jdi a shromážď všechny Židy, co je jich v Susan, a pošťte se za mne, a nejezte ani nepijte po tři dni, v noci ani ve dne. Já podobně, i panny mé pošťte se budou, a teprv vejdu k králi, což však neobyčejné je, a jestliže zahynu, necht' zahynu. ¹⁷Tedy šel Mardocheus, a učinil všechno tak, jak mu poručila Ester.

5 Stalo se potom dne třetího, obléknuvši se Ester v roucho královské, postavila se v síni vnitřní domu královského, naproti pokoji královskému. Král pak seděl na stoličce své královské, v pokoji královském naproti dveřím domu. ²Stalo se, pravím, když uviděl král Ester královnu, jak stojí v síni, že milostí jsa k ní nakloněn, vztáhl král k Ester berlu zlatou, kterou držel v ruce své. Tedy přistoupivši Ester, dotkla se konce berly. ³A řekl jí král: Co je tobě, královno Ester? A jaká je prosba tvá? Až do polovice království dáno bude tobě. ⁴Odpověděla Ester: Jestliže se králi za dobré vidí, nechať přijde král s Amanem dnes na hody, které jsem jemu připravila. ⁵A řekl král: Zavolejte rychle Amanu, ať naplní žádost Estery. A tak přišel král s Amanem na hody, které byla připravila Ester. ⁶Potom řekl král k Ester, napiv se vína. Jaká je žádost tvá? A bude ti dáno. Anebo jaká je prosba tvá? Bys pak žádala až do polovice království, stane se ti. ⁷A odpověděla Ester: Žádost má a prosba má je: ⁸Nalezla-li jsem milost u krále, a jestliže se králi za dobré vidí povolit žádosti mé, a naplnit prosbu mou, aby ještě přišel král i Aman na hody, které jim připravím, a zítra učiním podle slova královského. ⁹A tak vyšel Aman dne toho, vesel jsa a dobré myslí. Ale když viděl Aman Mardochea v bráně královské, že ani nepovstal, ani se nehnul před ním, naplněn je Amanhněvem proti Mardocheovi. ¹⁰A však zdržel se Aman, až přišel do domu svého, a poslav, povolal přátel svých a Zeres ženy své. ¹¹A vypravoval jim Aman o slávě bohatství svého, i o množství synů svých, i o všem, čím ho zvelebil král, a jak ho vyvýšil nad knížata i služebníky královské. ¹²A doložil Aman: Nadto nepozvala Ester královna s králem na hody, které byla připravila jen mne, a ještě i nazítří pozván jsem od ní s králem. ¹³Ale všechno to nic mi neprospívá, pokud vidám Mardochea, toho Žida, sedat u brány královské. ¹⁴Řekla jemu Zeres žena jeho, i všichni přátelé jeho: Necht' udělají šibenici vysokou padesát loket, a ráno rci králi, aby na ní oběsili Mardochea, a vejdi s králem na hody vesele. A líbila se ta rada Amanovi, a rozkázal postavit šibenici.

6 Té noci král nemoha spát, rozkázal přinést knihy pamětné, kroniky, které čteny byly před králem. ²A našli zapsáno, že pověděl Mardocheus na Bigtana a Teresa, dva komorníky královské z těch, již střežili prahu, že ukládali vztáhnout ruku na krále Asvera. ³Tedy řekl král: Čím je poctěn, nebo jak zveleben Mardocheus za to? Odpověděli služebníci království, dvořané jeho: Není jemu nic dáno. ⁴A řekl král: Kdo je v síni? (Aman pak byl přišel do síně domu královského vnější, mluvit s králem, aby oběšen byl Mardocheus na šibenici, kterou jemu připravil.) ⁵Odpověděli králi služebníci jeho: Aj, Aman stojí v síni. Řekl král: Necht' vejde sem. ⁶Tak všel Aman. Jemu řekl král: Co sluší učinit muži tomu, kterého by chtěl král ctít? (Aman řekl sám v sobě: Koho by jiného chtěl král více ctít, nežli mne?) ⁷Odpověděl Aman králi: Muži tomu, jehož král ctít chce, ⁸Ať přinesou roucho královské, do kterého se král obléká, a přivedou koně, na kterém jezdí král, a vsadí korunu královskou na hlavu jeho. ⁹A dadouce roucho to i koně toho v ruku některého z nejznamenitějších knížat královských, ať oblekou muže toho, jehož král chce ctít, a ať jej vodí na koni po ulici města, a volají před ním: Tak se má stát muži tomu, jehož král ctít chce. ¹⁰Tedy řekl král Amanovi: Pospěš, vezmi to roucho a koně, jak jsi řekl, a učiň to Mardocheovi Židu, který sedí v bráně královské. Nepomíjej ničeho ze všeho toho, co jsi mluvil. ¹¹Proto vzav Aman roucho i koně, oblékl Mardochea, a vedl jej na koni po ulici města, volaje před ním: Tak se má stát muži tomu, jehož král ctít chce. ¹²Potom navrátil se Mardocheus k bráně královské. Aman pak rychle pospíšil do domu svého, smuten jsa, se zakrytou hlavou. ¹³A vypravoval Aman Zeres ženě své a všem přátelům svým všechno, co se mu přihodilo. A řekli jemu mudrci jeho i Zeres žena jeho: Poněvadž z národu Židovského

je Mardocheus, před jehož obličejem počal jsi klesat, neodoláš jemu, ale jistě padneš před obličejem jeho.¹⁴ A když oni ještě mluvili s ním, komorníci královští přišli, a rychle vzali Amanu na hody, které připravila Ester.

7 A tak přišel král i Aman, aby hodovali s Ester královnou.² A řekl král k Ester opět druhého dne, napiv se vína: Jaká je žádost tvá, Ester královno? A bude ti dáno. Anebo jaká je prosba tvá? Až do polovice království stane se ti.³ Tedy odpověděla Ester královna a řekla: Jestliže jsem našla milost před očima tvýma, ó králi, a jestliže se králi za dobré vidí, nechť mi je darován život můj k mé žádosti, a národu mému k prosbě mé.⁴ Neboť prodání jsme, já i národ můj, abychom zabiti, pomordováni a vyhlazeni byli, protože kdybychom za služebníky a služebné prodání byli, mlčela bych, ač by i tak ten nepřítel nijak nemohl nahradit králi té škody.⁵ Opět odpovídaje král Asverus, řekl Ester královně: A kdo je to ten, a kde je ten, jehož srdce tak je naduté, aby to činil?⁶ A řekla Ester: Muž protivník a nepřítel nejhorší je Aman tento. Tak Aman zhrozil se před obličejem krále a královny.⁷ Tedy král vstal v prchlivosti své od pití vína, a vyšel na zahradu při paláci. Aman pak pozůstal tu, aby prosil za život svůj Estery královnou; neboť viděl, že je o něm zle uloženo od krále.⁸ Potom král navrátil se ze zahrady paláce do domu, kde pil víno, a Aman padl na lůžko, na kterém seděla Ester. A řekl král: Což ještě násilí učinit chce královně u mne v domě? A hned jak slovo to vyšlo z úst krále, tvář Amanovu zakryli.⁹ Mezi tím řekl Charbona, jeden z komorníků, před králem: Aj, ještě šibenice, kterou připravil Aman Mardocheovi, který mluvil králi k dobrému, stojí při domě Amanově, vysoká padesát loket. A řekl král: Oběste ho na ní.¹⁰ Tedy oběsili Amanu na té šibenici, kterou byl připravil Mardocheovi. A tak prchlivost královská ukojila se.

8 Téhož dne dal král Asverus Ester královně dům Amanu nepřítele Židovského, a Mardocheus přišel před krále, (neboť oznámila Ester, co by jí on byl).² Nato král sňav prsten svůj, který vzal od Amanu, dal jej Mardocheovi. Ester pak ustanovila Mardochea nad domem Amanovým.³ Potom ještě Ester mluvila před králem, padnuvši k nohám jeho, a s pláčem pokorně ho prosila, aby zrušil nešlechtnost Amanu Agagského a jeho úklady, které smyslíl proti Židům.⁴ (Tedy vztáhl král k Esterě berlu zlatou, a Ester vstanuvši, postavila se před králem.)⁵ A řekla: Jestliže se králi za dobré vidí, a našla-li jsem milost před tváří jeho, a jestliže se ta věc králi slušná být vidí, a já jsem-li příjemná před očima jeho: nechť je psáno, aby byli zrušeny listy ty, a tak úklady Amanu syna Hammedatova Agagského, které rozepsal, aby vyhladili Židy, co je jich ve všech krajinách královských.⁶ Neboť jak bych se mohla dívatí na to zlé, které by potkalo lid můj? A jak bych mohla hledět na zhoubu rodiny své?⁷ A řekl král Asverus Ester královně a Mardocheovi Židu: Ej, dům Amanův dal jsem Esterě, jeho pak oběsili na šibenici, protože vztáhnout chtěl ruku svou na Židy.⁸ Vy tedy pište Židům, jak se vám za dobré zdá, jménem královským, a zapečetěte prstenem královským. (Neboť co se píše jménem krále a zapečetí prstenem královským, nemůže zpátky jít.)⁹ Tak svolali písaře královské v ten čas měsíce třetího, jenž je měsíc Sibana, dvacátého třetího dne téhož měsíce, a psáno je všechno tak, jak přikázal Mardocheus, k Židům a knížatům, i vévodům a hejtmanům krajin, které jsou od Indie až do země Mouřenínské, sto dvacet sedm krajin, do každé krajiny písmem jejím, každému národu jazykem jeho, též i Židům písmem jejich a jazykem jejich.¹⁰ A když napsal jménem krále Asvera a zapečetil prstenem královským, rozeslal listy po poslech, kteří jezdívali na koních rychlých a mezcích mladých:¹¹ Že povolil král Židům, kteří by v kterémkoli městě byli, aby shromáždíce se, zastávali života svého, a aby hubili, mordovali a plenili všechna vojska národu i krajiny, útok činících na ně, na děti jejich i ženy jejich, a kořisti jejich aby rozebrali.¹² Jednoho a téhož dne ve všech krajinách krále Asvera, totiž třináctého, měsíce dvanáctého, jenž je měsíc Adar.¹³ Summa toho psaní: Aby vyhlášeno bylo v jedné každé krajině, a oznámeno všem národům, aby Židé byli hotovi ke dni tomu ku pomstě nad nepřáteli svými.¹⁴ Tedy poslové, kteří jezdívali na koních prudkých a na mezcích, vyjeli snažným a rychlým během s poručením královským, a vyhlášeno je to v Susan, městě královském.¹⁵ Mardocheus pak vycházel od obličejů královského v rouše královském z příze modré a bílého, v koruně zlaté veliké a v plášti kmentovém a šarlatovém, a město Susan plesalo a veselilo se.¹⁶ Neboť Židům vzešlo světlo a radost, i veselí a sláva.¹⁷ Ano i v každé krajině i v každém městě, na kterékoli místo poručení královské a výpověď jeho došla, veselí a radost měli Židé, hody a dobrou vůli, a mnozí z národů jiných přistupovali k Židům; neboť připadl na ně strach Židovský.

9 Potom dvanáctého měsíce (jenž je měsíc Adar), třináctého dne téhož měsíce, když přišel čas poručení královského a výpovědi jeho, aby se vyplnila, v ten den, ve který se nadáli nepřátelé Židovští, že budou

7:7 Pití vína. Peršané projednávali všechna závažná rozhodnutí dvakrát: jednou pod vlivem alkoholu, podruhé za střízliva. To proto, že uzákonění čehokoliv bylo jednou provždy nezvratné (srv. 1:19; 8:8

a Da 6:8, 12. Aby nepřehlédli nebo nepodcenili nějaký důležitý aspekt, uchýlovali se k debatě bez zábran.

panovat nad nimi, stalo se na odpor, že panovali Židé nad těmi, kteří je v nenávisti měli. ² Neboť se byli shromáždili Židé v městech svých, po všech krajinách krále Asvera, aby vztáhli ruku na ty, kteří hledali jejich zlého. A žádný před nimi neobstál, neboť připadl strach jejich na všechny národy. ³ A všichni hejtmané krajin, i knížata a vévodové, i správcové díla královského v poctivosti měli Židy; neboť strach Mardocheův na ně připadl. ⁴ Byl zajisté Mardocheus veliký v domě královském, a rozcházela se pověst o něm po všech krajinách; neboť muž ten Mardocheus vždy více rostl. ⁵ A tak zabili Židé všechny nepřátele své, mečem hubíce, mordující a vyhlazující je, a nakládající s těmi, kteří je v nenávisti měli, podle libosti své. ⁶ Ano i v Susan městě královském zmrdovali Židé a vyhladili pět set mužů. ⁷ A Parsandata, Dalfona i Aspata, ⁸ A Porata, Adalia i Aridata, ⁹ I Parimasta, Arisai i Aridai a Vajezata, ¹⁰ Deset synů Aman syna Hammedatova, nepřítelů Židovského, zmrdovali. Ale k loupeži nevztáhli ruky své. ¹¹ Dne toho, když se donesl krále počet zmrdovaných v Susan městě královském, ¹² Řekl král Esterě královně: V Susan městě královském zmrdovali Židé a vyhladili pět set mužů, a deset synů Amanových. Co pak učinili v jiných krajinách královských? Již tedy jaká je žádost tvá? A dáno ti bude. Anebo která prosba tvá ještě? A stane se ti. ¹³ Odpověděla Ester: Jestliže se králi za dobré vidí, nechť je dopuštěno ještě zítra Židům, kteří jsou v Susan, učinit podle výpovědi dnešní, a deset synů Amanových zvěšet na šibenici. ¹⁴ A přikázal král, aby se tak stalo. Tedy vyhlášena je výpověď v Susan, a tak deset synů Amanových zvěšeli. ¹⁵ A shromáždivše se Židé, kteří byli v Susan, také i čtrnáctého dne měsíce Adar, zmrdovali v Susan tři sta mužů. Ale k loupeži nevztáhli ruky své. ¹⁶ Jiní také Židé, kteří byli v krajinách královských, shromáždivše se a zastávající života svého, tak odpočinuli od nepřátel svých. Zmrdovali pak těch, již je v nenávisti měli, sedmdesát pět tisíc. Ale k loupeži nevztáhli ruky své. ¹⁷ Stalo se to dne třináctého měsíce Adar. A odpočinuli čtrnáctého dne téhož měsíce, a učinili sobě v ten den hody a veselí. ¹⁸ Ale Židé, kteří byli v Susan, shromáždili se třináctého dne téhož měsíce a též čtrnáctého, a odpočinuli patnáctého, a učinili sobě na ten den hody a veselí. ¹⁹ Proto Židé, kteří bydlí ve vsích a v městečkách nehrazených, světi den čtrnáctý měsíce Adar, majíce veselí, hody a dobrou vůli, a posílající částky pokrmů jedni druhým. ²⁰ Neboť rozepsal Mardocheus ty věci, a rozeslal listy ke všem Židům, kteří byli ve všech krajinách krále Asvera, blízkým i dalekým, ²¹ Ustavuje jim, aby slavili den čtrnáctý měsíce Adar, a den patnáctý téhož měsíce každého roku, ²² Podle dnů těch, v nichž odpočinuli Židé od nepřátel svých, a měsíce toho, který se jim obrátil ze zármutku v radost, a z kvílení v dobrou vůli, aby ty dny slavili, hodujíce a veselíce se, a posílající částky pokrmů jeden druhému, i dary chudým. ²³ A přijali to všichni Židé, že budou činit to, co začali, a co jim psal Mardocheus: ²⁴ Jak Aman syn Hammedatův Agagský, protivník všech Židů, ukládal o Židech, aby je vyhubil a uvrhl pur, totiž los, k setření a zahlazení jejich. ²⁵ Ale jak ona vešla před obličej krále, poručil král v listech, aby obráceny byly úklady jeho nešlechtné, které vymyslel proti Židům, na hlavu jeho, a aby ho oběsili i syny jeho na šibenici. ²⁶ A nazvali ty dny Purim, totiž losů, od jména toho pur. A tak z příčiny všech slov listu toho, a co viděli při tom, i co přišlo k nim, ²⁷ Ustavili a přijali Židé na sebe i na símě své, i na všechny připojené k sobě, aby to nepominulo, že budou slavit ty dva dny podle vypsání jejich, a podle určitého času jejich každého roku. ²⁸ A že ty dny budou pamětné a slavné v každém věku, rodině, krajině a městě; k tomu, že ty dny Purim nepominou z prostředku Židů, a památka jejich nepřestane u potomků jejich. ²⁹ Psala také Ester královna, dcera Abichailova, i Mardocheus Žid pro větší upevnění psání ze strany dnů Purim po druhé. ³⁰ A on rozeslal to psání ke všem Židům, do sta dvaceti sedmi krajin království Asverova, vzkazuje jim pozdravení, ³¹ Aby tuze drželi dny ty Purim v určité časy jich, jak je nařídil jim Mardocheus Žid a Ester královna, a jak to přijali na sebe a na símě své, na paměť postů a křiku jejich. ³² A tak výpověď Estery potvrdila ustanovení dnů Purim, co zapsáno je v knize této.

10 Potom uložil král Asverus daň na zemi i na ostrovy mořské. ² Všechny pak činy síly jeho a moci jeho, i vypsání důstojnosti Mardocheovy, kterou ho zvelebil král, to vše zapsáno je v knize o králích Médských a Perských. ³ Neboť Mardocheus Žid byl druhý po králi Asverovi, a veliký u Židů, i vzácný u všeho množství bratrů svých, pečuje o dobré lidu svého, a způsobuje pokoj všemu semeni svému.

Jób

Úvod

1 Byl muž v zemi Uz, jménem Job, a muž ten byl bezúhonný a upřímný, boje se Boha, a vystříhaje se zlého.² Kterému se narodilo sedm synů a tři dcery.³ A měl dobytka sedm tisíc ovcí, tři tisíce velbloudů, pět set spřežení volů, a pět set oslic, a čeledi služebné velmi mnoho, a byl muž ten vznešenější nade všechny lidi východní.⁴ A scházivali se synové jeho, a strojivali hody po domech, každý ve dni svém. Posílávali také, a zvali své tři sestry, aby jedly a pily s nimi.⁵ A když vypořádali dny hodů, posílával Job, a posvěcoval jich, a vstávaje ráno, obětoval zápal podle počtu všech jich. Neboť říkával Job: Snad zhřešili synové moji, anebo zlořečili Bohu v srdci svém. Tak činíval Job po všechny ty dny.⁶ Jednoho pak dne, když přišli synové Boží, aby se postavili před Hospodinem, přišel také i Satan mezi ně.⁷ Tehdy řekl Hospodín Satanovi: Odkud jdeš? A odpověděl Satan Hospodinu, řka: Procházel jsem zemí, a obcházel jsem ji.⁸ A řekl Hospodín Satanovi: Spatřil-lis služebníka mého Joba, že není jemu rovného na zemi, a že je muž bezúhonný a upřímný, bojící se Boha a varující se zlého?⁹ A odpovídaje Satan Hospodinu, řekl: Zdali se Job darmo bojí Boha?¹⁰ Zda jsi ty ho neohradil i domu jeho a všeho, co má, se všech stran? Dílu rukou jeho požehnal jsi, a dobytek jeho rozmnožil se na zemi.¹¹ Ale vztáhni nyní ruku svou, a dotkni se všeho, co má, nebude-li zlořečit v oči.¹² Tedy řekl Hospodín Satanovi: Aj, cokoli má, v moci tvé buď, jen na něj nevztahuj ruky své. A vyšel Satan od tváří Hospodinovy.¹³ Jednoho pak dne synové a dcery jeho jedli, a pili víno v domě bratra svého prvorozeného.¹⁴ A přišel posel k Jobovi, a řekl: Když volové orali, a oslice se pásly vedle nich,¹⁵ Vpád učinivše Sabejští, zajali je, a služebníky zabili ostrostí meče, a utekl jsem jen já sám, abych oznámil tobě.¹⁶ A když on ještě mluvil, přišed druhý, řekl: Oheň Boží spadl z nebe, a rozpáliv se na dobytek i na služebníky, sehltil je, jen já pak utekl jsem sám, abych oznámil tobě.¹⁷ A když ten ještě mluvil, jiný přišed, řekl: Kaldejští sešikovavše tři houfy, připadli na velbloudy, a zajali je, a služebníky zabili ostrostí meče, a utekl jsem jen já sám, abych oznámil tobě.¹⁸ A když ten ještě mluvil, jiný přišel a řekl: Synové tvoji a dcery tvé jedli, a pili víno v domě bratra svého prvorozeného.¹⁹ A aj, vítr veliký strhl se z té strany od pouště, a udeřil na čtyři úhly domu, takže se zřítíl na děti, a zemřely, a utekl jsem jen já sám, abych oznámil tobě.²⁰ Tedy Job vstav, roztrhl roucho své, a oholil hlavu svou, a padna na zem, poklonu učinil.²¹ A řekl: Nahý jsem vyšel ze života matky své, nahý se také zase tam navrátím. Hospodín dal, Hospodín též vzal. Buď požehnáno jméno Hospodinovo.²² V tom ve všem nezhřešil Job, a nepřivlastnil Bohu nic nemoudrého.

2 A stalo se opět jednoho dne, že když přišli synové Boží, aby se postavili před Hospodinem, přišel také i Satan mezi ně, aby se postavil před Hospodinem.² Tehdy řekl Hospodín Satanovi: Odkud jdeš? A odpověděl Satan Hospodinu, řka: Procházel jsem zemí, a obcházel jsem ji.³ A řekl Hospodín Satanovi: Spatřil-lis služebníka mého Joba, že není jemu rovného na zemi, že je muž bezúhonný a upřímný, bojící se Boha, a varující se zlého, a že po dnes trvá v upřímnosti své, ačkoli jsi ty mne popudil proti němu, abych jej hubil bez příčiny.⁴ A odpovídaje Satan Hospodinu, řekl: Kůži za kůži, a všechno, co má člověk, dá za sebe samého.⁵ Ale vztáhni nyní ruku svou, a dotkni se kostí jeho, a masa jeho, nebude-li v oči zlořečit tobě.⁶ Tedy řekl Hospodín Satanovi: Aj, v moci tvé buď, avšak zachovej ho při životu.⁷ Proto vyšed Satan od tváří Hospodinovy, ranil Joba nežitem nejhorším, od spodku nohy jeho až do vrchu hlavy jeho,⁸ Takže vzal střepinu, aby se jí drbal, usadiv se v popelu.⁹ A řekla jemu žena jeho: Ještě vždy trváš v své upřímnosti? Zlořeč Bohu a umři.¹⁰ Jíž řekl: Mluvíš, jako jedna z bláznivých mluvívá. Dobré-li jen věci brát budeme od Boha, zlých pak nebudeme přijímat? V tom ve všem nezhřešil Job rty svými.¹¹ Když pak uslyšeli tři přátelé Jobovi o všem tom zlém, které přišlo na něj, přišli jeden každý z místa svého: Elifaz Temanský, a Bildad Suchský a Zofar Naamatský, na tom zůstavše spolu, aby přijdouce k němu, politovali ho a těšili jej.¹² Kteří pozdvihnouše oči svých zdaleka, nepoznali ho.

1:8 Bezúhonný a upřímný. Bůh má o člověku naději, Satan nikoliv. Komu z nich uvěříme, podle toho bude vypadat i náš život, včetně našich postojů vůči ostatním.

1:12 Na něj nevztahuj ruky. Nemají pravdu ta náboženství, která věří na věčný souboj vyrovnaných sil dobra a zla. Satan, ztělesnění nejhoršího zla, je jako vztekly pes na řetězu v Boží ruce: Nemůže, kam ho Bůh nepustí (srv. v. 2:6).

1:22 Nezhřešil. Jobovy rány, jimiž se mu rázem zhroutil celý dosa-
vadní život, nejsou trest za hřích, jak si někteří včetně Jobových přátel
myslí.

2:9 Zlořeč Bohu a umři. V době, kdy nikdo neměl potuchy o posmrtném životě a všichni věřili, že Bůh je instantní karma, odplácející podle zásluh v tomto životě, je nutno slova Jobovy manželky chápat jako projev milosrdenství, jako pokus o eutanázii, snahu ukrátit jeho trápení. Podle všeobecně přijímané víry, kterou sdílela, kdyby Job proklel Boha, Bůh by ho za to ztrestal smrtí, která by ho vykoupila z utrpení. Job však, přestože donedávna měl všechny důvody věřit těmuž, co ostatní (byl zbožný a zahrnut požehnaním), odmítá taktó manipulovat s Bohem ve snaze dosáhnout svých cílů.

Utrpení nám bylo přislíbeno. Je součástí programu. Dokonce nám bylo řečeno „Blahoslevení lkající“ (Mt 5:4), a já to беру. Není to nic, s čím bych nepočítal. Ale přesto je to jiné, když se to týká vás samotných, ne druhých, a doopravdy, ne jen v představách.

C.S. Lewis

Potom pozdvihnuvše hlasu svého, plakali, a roztrhnuvše jeden každý roucho své, házeli prachem nad hlavy své vzhůru. ¹³ A seděli s ním na zemi sedm dní a sedm nocí, a žádný k němu nepromluvil slova; neboť viděli, že se velmi rozmohla bolest jeho.

3 Potom otevřev Job ústa svá, zlořečil dni svému. ² Neboť mluvě Job, řekl: ³ Ó by byl zahynul ten den, v němž jsem se narodit měl, i noc, v níž bylo řečeno: Počat je pacholík. ⁴ Ten den ó by byl obrácen v temnost, aby ho byl nevyhledával Bůh shůry, a nebyl osvětlen světlem. ⁵ Ó by jej byly zachvátily tmy a stín smrti, a aby jej byla přikvačila mračna, a předésila horkost denní. ⁶ Ó by noc tu mrákota byla opanovala, aby nebyla připojena ke dnům roku, a v počet měsíců nepřišla. ⁷ Ó by noc ta byla osaměla a zpěvu aby nebylo v ní. ⁸ Ó by jí byli zlořečili ti, kteří proklínají den, hotovi jsouce vzbudit Leviatana. ⁹ Ó by se byly hvězdy zatměly v soumraku jejím, a očekávajíc světla, aby ho nebyla dočekala, ani spatřila záře jitřní. ¹⁰ Neboť nezavřela dveří života mého, ani skryla trápení od očí mých. ¹¹ Proč jsem neumřel v matce, anebo vyšel ze života, proč jsem nezahynul? ¹² Proč jsem vzat byl na klín a proč jsem prsí požíval? ¹³ Neboť bych nyní ležel a odpočíval, spal bych a měl bych pokoj, ¹⁴ S králi a radami země, kteří sobě budovali místa pustá, ¹⁵ Anebo s knížaty, kteří měli zlato, a domy své naplňovali stříbrem. ¹⁶ Anebo jako nedochůdce nezřetelné proč jsem nebyl, a jako nemluvnátka, která světla neviděla? ¹⁷ Tam bezbožní přestávají bouřit, a tam odpočívají ti, již v práci ustali. ¹⁸ Také i vězňové pokoj mají a neslyší více hlasu násilníka. ¹⁹ Malý i veliký tam jsou rovni sobě a služebník je prost pána svého. ²⁰ Proč Bůh dává světlo zbědovanému a život těm, kteří jsou ducha truchlivého? ²¹ Kterí očekávají smrti, a není jí, ačkoli jí hledají pilněji než skrytých pokladů? ²² Kterí by se veselili s plesáním a radovali, když by našli hrob? ²³ Člověku, jehož cesta skryta jest, a jehož Bůh přistřel? ²⁴ Neboť před pokrmem svým vzdychání mé přichází, a rozchází se jako voda řvaní mé. ²⁵ To zajisté, čeho jsem se lekal, stalo se mi, a čeho jsem se obával, přišlo na mne. ²⁶ Neměl jsem pokoje, aniž jsem se ubezpečil, ani odpočíval, až i přišlo pokušení toto.

4 Jemuž odpovídaje Elifaz Temanský, řekl: ² Počneme-li mluvit s tebou, neponeseš-liž toho těžce? Ale kdo by se zdržet mohl, aby neměl mluvit? ³ Aj, učivals mnohé, a rukou opuštěných jsi posiloval. ⁴ Padajícího pozdvíhovals řečmi svými, a kolena zemdlená jsi zmocňoval. ⁵ Nyní pak, jak toto přišlo na tebe, těžce to neseš, a jak tě dotklo, předěšen jsi. ⁶ Nebylo-liž náboženství tvé nadějí tvou, a upřímnost cest tvých očekáváním tvým? ⁷ Rozpomeň se, prosím, kdo kdy nevinný zahynul? Anebo kde upřímní vyhlazeni jsou? ⁸ Jako jsem já vídal ty, kteří orali nepravost, a rozsivali převrácenost, že ji i žali. ⁹ Od dechnutí Božího hynou, a duchem prchlivosti jeho v nic obraceni bývají. ¹⁰ Řvaní lva a hlas lvice a zuby mladých lvícat vyraženy bývají. ¹¹ Hyne lev, že nemá loupeže, a lvíčata mladá rozptýlena bývají. ¹² Neboť i tajně doneslo se mne slovo, a pochopilo ucho mé něco maličko toho. ¹³ V přemítáních z vidění nočních, když připadá tvrdý sen na lidi, ¹⁴ Strach připadl na mne a lekání, které předésilo všechny kosti mé. ¹⁵ Duch zajisté před tváří mou šel, tak že vlasy vstávaly na těle mém. ¹⁶ Zastavil se, ale neznal jsem tváře jeho; tvárnost jen byla před očima máma. Mezi tím mlče, slyšel jsem hlas: ¹⁷ Zdali může člověk spravedlivějším být než Bůh, anebo muž čistším nad toho, který ho učinil? ¹⁸ Ani mezi služebníky jeho není dokonalosti, a při andělech svých zanechal nedostatku. ¹⁹ Čím více při těch, kteří bydlí v domech hliněných, jejichž základ je na prachu, a setření bývají snáze než mol. ²⁰ Od jitra až do večera stírání bývají, a kdo toho nerozvažují, na věky zahynou. ²¹ Zdali nepomíjí sláva jejich s nimi? Umírají, ale ne v moudrosti.

5 Zavolej tedy, dá-li kdo odpověď? A ke kterému se ze svatých obrátíš? ² Pakli k bláznu, zahubí ho rozhněvání, a nesmyslného zabije prchlivost. ³ Já jsem viděl blázna, jak se vkořenil, ale hned jsem zle tušil příbytku jeho, řka: ⁴ Vzdálení jsou synové jeho od spasení; neboť potřeni budou v bráně, aniž bude, kdo by je vytrhl. ⁵ Obilí jeho sežere hladový, a i zprostřed trní je vychvátí; nadto sehltí násilník statek takových. ⁶ Neboť nepochází z prachu trápení, aniž ze země pučí bída. ⁷ Ale člověk rodí se k bídě, tak jako jiskry z uhlí vzhůru létají. ⁸ Jistě že bych já hledal Boha silného, a jemu bych předložil při svou, ⁹ Který činí věci veliké, nevyzpytatelné, divné, a jimž počtu není, ¹⁰ Který dává déšť na zemi a spouští vody na pole, ¹¹ Který sází opovržené na místě vysokém, a žalostící vyvyšuje spasením, ¹² Který v nic obrací myšlení chytráků, tak aby

nemohly ke skutku přivést ruce jejich ničeho, ¹³ Který lapá moudré v chytrosti jejich; neboť rada převrácených bláznivá bývá. ¹⁴ Ve dne motají se jako ve tmách a jako v noci šátrají o polední. ¹⁵ Který zachovává od meče a od úst jejich, a chudého od ruky násilníka. ¹⁶ Má zajisté nuzný naději, ale nepravost musí zacpat ústa svá. ¹⁷ Aj, jak blahoslavený je člověk, kterého trestá Bůh! A proto káráním Všemohoucího nepohrdej. ¹⁸ On zajisté uráží, on i obvazuje; raní, ruka jeho také léčí. ¹⁹ Ze šesti úzkostí vysvobodil by tebe, ano i v sedmi nedotklo by se tebe zlé. ²⁰ V hladu vykoupil by tě od smrti a v boji od moci meče. ²¹ Když utrhá jazyk, byl bys skryt, aniž bys se bál zhouby, když by přišla. ²² Zhouba a hlad buď tobě za smích a nestrachuj se ani lité zvěři zemské. ²³ Neboť s kamením polním přiměří tvé a zvěř lita polní pokoj zachová k tobě. ²⁴ A shledáš, že stánek tvůj bude bezpečný, a navrátíš se zase k příbytku svému a nezhrěšíš. ²⁵ Shledáš také, že se rozmnoží símě tvé a potomci tvoji jako bylina zemská. ²⁶ Vejdeš v šedinách do hrobu, tak jako odnášeno bývá zralé obilí časem svým. ²⁷ Aj, to jsme vyhledali, a tak je; poslechni toho a schovej sobě to.

6 Odpovídaje pak Job, řekl: ² Ó kdyby pilně zváženo bylo hořekování mé, a bída má na váze aby spolu vyzdvížena byla. ³ Jistě že by se nad písek mořský těžší ukázala, pročez mi se i slov nedostává. ⁴ Neboť střely Všemohoucího vězí ve mně, jejichž jed vysušil ducha mého, a hrůzy Boží bojují proti mně. ⁵ Zdali řve divoký osel nad mladistvou travou? Řve-li vůl nad pící svou? ⁶ Zdali jedí to, co neslaného je, bez soli? Jest-li chuť v věci slizké? ⁷ Ach, kterých se ostýchala dotknout duše má, ty jsou již bolesti těla mého. ⁸ Ó by se naplnila žádost má, a aby to, čeho očekávám, dal Bůh, ⁹ Totiž, aby se líbilo Bohu setřít mne, vztáhnout ruku svou a zahladit mne. ¹⁰ Neboť mám ještě, čím bych se potěšoval (ačkoli hořím bolestí, aniž mne Bůh co lituje), že jsem netajil řeči Nejsvětějšího. ¹¹ Neboť jaká je síla má, abych přetrvat mohl? Anebo jaký konec můj, abych prodloužil života svého? ¹² Zdali síla má je síla kamenná? Zdali je tělo mé ocelové? ¹³ Zdali pak obrany mé není při mně? Anebo zdravý soud vzdálen je ode mne, ¹⁴ Proti tomu, jehož lítostivost k bližnímu mizí a který bázeň Všemohoucího opustil? ¹⁵ Bratři moji zklamali mne jako potok, pominuli jako prudké potoky, ¹⁶ Které kalné bývají od ledu a v nichž se kryje sníh. ¹⁷ V čas horka vysychají; když sucho bývá, mizejí z místa svého. ¹⁸ Sem i tam roztékají se od toku svého obecného, v nic se obracejí a hynou. ¹⁹ To vidouce houfy jdoucích z Tema, zástupy Sabejských, již naději měli v nich, ²⁰ Zastyděli se, že v nich doufali; neboť přišedše až k nim, oklamáni jsou. ²¹ Tak zajisté i vy byvše, nejste; vidouce potření mé, děsíte se. ²² Zdali jsem řekl: Přineste mi, anebo ze zboží svého udělte darů pro mne? ²³ Anebo: Vysvobodte mne z ruky nepřítele, a z ruky násilníků vykupte mne? ²⁴ Poučte mne, a budu mlčet, a v čem bych bloudil, poslužte mi k porozumění. ²⁵ Ó jak jsou pronikavé řeči upřímné! Ale co dobrého přinese obviňování vaše? ²⁶ Zdali jen ze slov mne vinit myslíte, a chytat za slova zraněného? ²⁷ Také i na sirotka se obořujete, anobrž jámu kopáte příteli svému. ²⁸ A proto nyní chtějte popatřit na mne, a sudte, klamu-li před obličejem vaším. ²⁹ Napravte se, prosím, nechť není nepravostí; napravte se, pravím, a tak poznáte, že je spravedlnost v té řeči mé. ³⁰ Je-li na jazyku mém nepravost? Neměl-li bych poznat zvrácenost?

7 Zdali nemá vyměřeného času člověk na zemi? A dny jeho jako dny nájemníka. ² Jako služebník, který touží po stínu, a jako nájemník, jenž očekává skonání díla svého: ³ Tak jsou mi dědičně přivlastnění měsíce marné, a noci plné trápení jsou mi odečteny. ⁴ Jestliže ležím, říkám: Kdy vstanu? A brzo-li pomine noc? Tak pln bývám myšlení až do svítání. ⁵ Tělo mé oděno je červy a strupem i prachem, kůže má puká a rozpouští se. ⁶ Dny moji rychlejší byly nežli člunek tkalce, neboť stráveny jsou bez prodlení. ⁷ Rozpomeň se, ó Pane, že jako vítr je život můj, a oko mé že více neuzří dobrých věcí, ⁸ Aniž mne spatří oko, jenž mne vídalo. Oči tvé budou ke mně, a mne již nebude. ⁹ Jako oblak hyne a mizí, tak ten, který sestupuje do hrobu, nevystoupí zase, ¹⁰ Aniž se opět navrátí do domu svého, aniž ho již více pozná místo jeho. ¹¹ Proto nemohu já zdržet úst svých, mluvím v soužení ducha svého, naříkám v hořkosti duše své. ¹² Zdali jsem já mořem čili velrybou, že jsi mne stráží osadil? ¹³ Když myslím: Potěší mne lože mé, poodejme naříkání mého postel má: ¹⁴ Tedy mne strašíš sny a viděními děšíš mne, ¹⁵ Takže sobě zvoluje zaškrčení duše má, a smrt nad život. ¹⁶ Mrzí mne, nebudu déle živ. Poodstup ode mne, neboť marné jsou dny moje. ¹⁷ Co je člověk, že ho sobě tak vážíš, a že tak o něj pečuješ? ¹⁸ A že ho navštěvuješ každého jitra a každé chvíle jej zkoušíš? ¹⁹ Dokud se neodvrátíš ode mne a nedáš mi aspoň polknout mé sliny? ²⁰ Zhřešil jsem, co mám učinit, ó strážce lidský? Proč jsi mne položil za cíl sobě, tak abych sám sobě byl břemenem? ²¹ Nýbrž proč neoddejmeš přestoupení mého, a neodpustíš nepravosti mé? Neboť již v zemi lehnu. Potom bys mne i pilně hledal, nebude mne.

7:16 **Nebudu déle živ.** Job nepočítá se změnou k lepšímu, vnímá své trápení jako trvalé. Malé dítě, které nemá pojem o čase, prožívá své emoce podobně: Když je vystaveno utrpení, je přesvědčeno, že to tak bude věčně. Tím se ocitá v pekle. Potřebuje ukonejšit, aby uvěřilo,

že bolest jednou přejde. Potřebuje podržet – fyzicky i emocionálně. To měli udělat Jobovi přátelé; místo soucitné empatie a pláče s plačícími se ho však snaží napravit deptáním, že si za to může sám.

7:21 **Nebude mne.** Job, stejně jako všichni v jeho době (a nejen

8 Tedy odpovídá Bildad Suchský, řekl: ²Dokud mluvit budeš takové věci a slova úst tvých budou jako vítr násilný? ³Což by Bůh silný nepravě soudil a Všemohoucí což by převracel spravedlnost? ⁴Synové zajisté tvoji že zhřešili proti němu, proto pustil je po nepravosti jejich. ⁵Kdybys ty opravdově hledal Boha silného, a Všemohoucímu se modlil, ⁶A byl čistý a upřímný: jistě že by se hned probudil k tobě, a napravil by přibýtek spravedlnosti tvé. ⁷A byly by první věci tvé špatné, poslední pak rozmnožily by se náramně. ⁸Neboť vzeptej se, prosím, věku starého, a nastroj se k zpytování otců jejich. ⁹(My zajisté včerejší jsme, aniž jsme čeho povědomi; k tomu dny naše jsou jako stín na zemi.) ¹⁰Zdali tě oni nenaučí a nepovědí tobě a ze srdce svého nevynesou-liž slov? ¹¹Zdali roste trtina bez bahna? Roste-li rákosí bez vody? ¹²Nýbrž ještě za zelena, dříve než vytrháno bývá, ano dříve než jaká jiná tráva, usychá. ¹³Tak stezky všech zapomínajících se na Boha silného, tak, pravím, naděje pokrytce zahyne. ¹⁴Klesne naděje jeho, a doufání jeho jako dům pavouka. ¹⁵Spolehne-li na dům svůj, neobstojí; chytí-li se ho, nezdrží. ¹⁶Vláhu má před sluncem, tak že ze zahrady jeho výhonky jeho vynikají. ¹⁷Při vrchovišti kořenové jeho hustě rostou, i na místech skalnatých rozkládá se. ¹⁸A však bývá-li zachvácen z místa svého, až by se ho i odečetlo, řka: Nevidělo jsem tě: ¹⁹Tož ta radost života jeho, a ze země jiný vykvétá. ²⁰Aj, Bůh silný nepohrdá upřímným, ale nešlechtným ruky nepodává: ²¹Až i naplní smíchem ústa tvá, a rty tvé plesáním, ²²Když nenávidějící tebe v hanbu oblečení budou a stánku lidí bezbožných nikde nebude.

9 Odpověděv pak Job, řekl: ²A ovšem vím, že tak je; neboť jak by mohl člověk spravedliv být před Bohem silným? ³A chtěl-li by se hádat s ním, nemohl by jemu odpovědět ani na jedno z tisíce slov. ⁴Moudrého je srdce a silný v moci. Kdo zatvrdív se proti němu, pokoje užil? ⁵On přenáší hory, než kdo shlédne, a podvrací je v prchlivosti své. ⁶On pohybuje zemí z místa jejího, takže se třesou sloupy její. ⁷On když zapovídá slunci, nevychází, a hvězdy zapečetuje. ⁸On roztahuje nebe sám a šlape po vlnách mořských. ⁹On učinil Arktura, Oriona, Kuřátka a hvězdy skryté na poledne. ¹⁰On činí věci veliké, a to nevystižitelné a divné, jimž není počtu. ¹¹Ano jde-li mimo mne, tedy nevidím; ovšem když pomíjí, neznamenám ho. ¹²Taktéž jestliže co uchvátí, kdo mu to rozkáže navrátit? Kdo dí jemu: Co činiš? ¹³Nezdržel-li by Bůh hněvu svého, klesli by před ním spolu spiknutí s moci. ¹⁴Jak bych já tedy jemu odpovídat, a jaká slova svá proti němu vyhledat mohl? ¹⁵Kterému, bych i spravedliv byl, nebudu odpovídat, ale před soudcem svým pokořit se budu muset. ¹⁶Ač bych pak i volal, a on mi se ozval, neuvěřím, že by vyslyšel hlas můj, ¹⁷Poněvadž vichřicí setřel mne, rozmnožil rány mé bez příčiny. ¹⁸Aniž mi dá oddechnout, ale sytí mne hořkostmi. ¹⁹Obrátil-li bych se k moci, aj, on je nejsilnější; pakli k soudu, kdo jiným mne předvolá? ²⁰Jestliže se za spravedlivého stavět budu, ústa má potupí mne; pakli za upřímného, převráceného mne být ukážou. ²¹Jsem-li upřímný, nebudu vědět toho; nenávidět budu života svého. ²²Jediná je věc, proč jsem to mluvil, že upřímného jako bezbožného on zahluje. ²³Jestliže bičem náhle usmrcuje, zkoušení nevinných se posmívá; ²⁴Země dána bývá v ruku bezbožného, tvář soudců jejich zakrývá: jestliže ne on, kdo jiný je to? ²⁵Dny pak moje rychlejší byly nežli posel; utekly, aniž viděly dobrých věcí. ²⁶Pominuly jako prudké lodě, jako orlice letící na pastvu. ²⁷Dím-li: Zapomenu se na své naříkání, zanechám horlení svého, a posílím se: ²⁸Lekám se všech bolestí svých, vida, že mne jich nezprostitš. ²⁹Jestli jsem bezbožný, proč bych nadarmo pracoval? ³⁰Ano bych se i umyl vodou sněžnou, a očistil mýdlem ruce své, ³¹Tedy v jámě pohřbíš mne, tak že se ode mne zprzní i to roucho mé. ³²Neboť Bůh není člověkem jako já, jemuž bych odpovídat mohl a abychom vešli spolu v soud. ³³Aniž máme prostředníka mezi sebou, který by rozhodl nás oba. ³⁴Kdyby odjal ode mne prut svůj a strach jeho aby mne nekormoutil, ³⁵Tehdy bych mluvil a nebál bych se, poněvadž není toho tak při mně.

10 Hnuší se duši mé v životě mém, vypustím nad sebou naříkání své, mluvit budu v hořkosti duše své. ²Dím Bohu: Neodsuzuj mne, oznam mi, proč se nesnadníš se mnou? ³Jaký máš na tom užitek, že mne sužuješ, že pohrdáš dílem rukou svých, a radu bezbožných osvěcuješ? ⁴Zdali oči tělesné máš? Zdali tak, jako hledí člověk, ty hledíš? ⁵Zda jsou jako dny člověka dny tvoje, a léta tvá podobná dnům lidským, ⁶Že vyhledáváš nepravosti mé, a na hřích můj se vyptáváš? ⁷Ty víš, že nejsem bezbožný, ačkoli není žádného, kdo by mne vytrhl z ruky tvé. ⁸Ruce tvé zformovaly mne a učinily mne, a teď pojednou všudy vůkol hubíš mne. ⁹Pamětliv buď, prosím, že jsi mne jako hlínu učinil, a že v prach zase obrátíš mne. ¹⁰Zdalis mne jako mléka neslil, a jako sýr nez hustil? ¹¹Kůži a masem přioděl jsi mne, a kostmi i žilami spojils mne. ¹²Života z milosrdenství udělil

tehdy), věřil, že Bůh odměňuje podle zásluh v životě na tomto světě: Zbožný bude pozeňnaný a bezbožný prokletý. Tento verš prozrazuje, že (stejně jako všichni) nevěří na život po smrti. Protože však věří, že Všemohoucí je spravedlivý, nechápe, co se to tedy stalo; ví, že to nebyl trest za hříchy. Později díky svému utrpení dozraje k poznání

Boží spravedlnosti, *přesahující* tento pozemský život (19:25–26).

8:8 Otců. Bildad se odvolává na tradici, kdežto Job má osobní zkušenost s živým Bohem. Zákonicí, kteří lpí na víře papouškováním toho, jak jim byla předána (protože nic jiného neznají), nedokážou porozumět někomu, kdo má s Bohem živý vztah. Viz Úvod k Bibli.

jsi mi, přesto navštěvování tvé střežilo dýchání mého.¹³ Ale toto skryl jsi v srdci svém; vím, že je to při tobě.¹⁴ Jak zhřeším, hned mne pozoruješ, a od nepravosti mé neočišťuješ mne.¹⁵ Jestliže jsem bezbožný, běda mně; pakli jsem spravedlivý, ani tak nepozdvihnu hlavy, nasycen jsa hanbou, a vida trápení své,¹⁶ Kterého vždy více přibývá. Honíš mne jako lev, a jedno po druhém divně se mnou zacházíš.¹⁷ Obnovuješ svědky své proti mně, a rozmnožuješ rozhněvání své na mne; vojska jedna po druhých jsou proti mně.¹⁸ Proč jsi jen ze života vyvedl mne? Ó bych byl zahynul, aby mne bylo ani oko nevidělo,¹⁹ A abych byl, jako by mne nikdy nebylo, ze života do hrobu abych byl vnesen.²⁰ Zdali je mnoho dnů mých? Ponechej tedy a popusť mne, abych maličko pookřál,²¹ Dříve než odejdu tam, odkud se zase nenavrátím, do krajiny tmavé, do stínu smrti,²² Do krajiny, pravím, tmavé, kde je sama mrákota stínu smrti, a kde není žádných proměn, ale sama pouhá mrákota.

11 A odpovídaje Zofar Naamatský, řekl:² Zdali k mnohým slovům nemá odpověděno být? Anebo zdali člověk mnohomluvný v právu zůstane?³ Žvaněním svým lidi zaměstnáváš a posmíváš se, aniž je, kdo by tě zahanbil.⁴ Neboť jsi řekl: Čisté je učení mé, a čist jsem, ó Bože, před očima tvými.⁵ Protože, ó kdyby Bůh mluvil, a otevřel rty své proti tobě,⁶ Aby oznámil tajemství moudrosti, že dvakrát většího trestání zasloužil jsi. A věz, že se Bůh zapomněl na tebe pro nepravost tvou.⁷ Zdali ty postihnout Boha dokážeš, anebo dokonalost Všemohoucího vystihneš?⁸ Vyšší je nebes, co učiníš? Hlubší než peklo, jak porozumíš?⁹ Delší je míra její než země, a širší než moře.¹⁰ Bude-li plnit nebo zavírat anebo sužovat, kdo se na něj bude domlouvat?¹¹ Poněvadž zná lidskou marnost, a vidí nepravost, co by tomu rozumět neměl?¹² Tak aby muž nesmyslný nabyl rozumu, ačkoli člověk je jako hřebec z divokého osla zplozený.¹³ Jestliže ty nastrojíš srdce své a ruce své k němu vztáhneš;¹⁴ Byla-li by nepravost v ruce tvé, vzdal ji od sebe, aniž dopouštěj bydlit v stanech svých nešlechetnosti:¹⁵ Tehdy jistě pozdvihneš tváří své z poskvrny, a budeš nepohnutý, aniž se bát budeš.¹⁶ Neboť se na těžkost zapomeneš, na niž jako na vody, které pominuly, vzpomínat budeš.¹⁷ K tomu nad poledne jasný nastane čas; zatmíš-li se pak, jitru podobný budeš.¹⁸ Budeš i myslí doufanlivé, maje naději; stánek roztáhneš a bezpečně spát budeš.¹⁹ A tak v pokoji budeš, aniž tě kdo předěsí, a mnozí před tváří tvou kořit se budou.²⁰ Oči pak bezbožných zkaženy budou, a utíkání jim zhyne; nadto naděje jejich bude jako dechnutí člověka.

12 Odpověděv pak Job, řekl:² V pravdě, že jste vy lidé, a že s vámi umře moudrost.³ I já mám srdce jako vy, aniž jsem zpozdější než vy, vždyť při kom toho není?⁴ Za posměch příteli svému jsem, kteréhož, když volá, vyslychá Bůh; v posměchu je spravedlivý a upřímný.⁵ Pochodně zavržená je (podle smýšlení člověka pokoje užívajícího) ten, který je blízky pádu.⁶ Pokojné a bezpečné příbytky mají loupežníci ti, kteří popouzejí Boha silného, jimž on uvodí dobré věci v ruku jejich.⁷ Ano zeptej se třeba zvířat, a naučí tě, anebo ptactva nebeského, a oznámí tobě.⁸ Anebo rozmluv se zemí, a poučí tě, ano i ryby mořské vypravovat budou tobě.⁹ Kdo nezná ze všeho toho, že ruka Hospodinova to učinila?¹⁰ V jehož ruce je duše všelijakého živočicha a duch každého těla lidského.¹¹ Zdali ucho slov rozeznávat nebude, tak jako dásně pokrmu okoušejí?¹² Při starcích je moudrost, a při dlouhověkých rozumnost.¹³ Nadto pak u Boha moudrost a síla, jeho je rada a rozumnost.¹⁴ Jestliže on boří, nemůže zase stavěno být; zavírá-li člověka, nemůže být otevřeno.¹⁵ Hle, tak zastavuje vody, až i vysychají, a tak je vypouští, že podvracejí zemi.¹⁶ U něho je síla a bytnost, jeho je ten, který bloudí, i který v blud uvodí.¹⁷ On uvodí rádce v nemoudrost, a ze soudců blázný činí.¹⁸ Svazek králů rozvazuje, a pasem přepásává bedra jejich.¹⁹ On uvodí knížata v nemoudrost a mocné vyvrací.²⁰ On odjímá řeč výmluvným a soud starcům bere.²¹ On vylévá potupu na urozené a sílu mocných zemdlovává.²² On zjevuje hluboké věci z temnoty a vyvodí na světlo stín smrti.²³ On rozmnožuje národy i hubí je, rozšiřuje národy i zavádí je.²⁴ On odjímá srdce předním z lidu země a v blud je uvodí na poušti bezcestné,²⁵ Aby tápali ve tmě beze světla. Sumou, činí, aby bloudili jako opilý.

13 Aj, všechno to vidělo oko mé, slyšelo ucho mé, a porozumělo tomu.² Jako vy znáte to, znám i já, nejsem zpozdější než vy.³ Jistě že já s Všemohoucím mluvit, a s Bohem silným o svou při jednat budu.⁴ Neboť vy jste skladatelé lži a lékaři marní všichni vy.⁵ Ó kdybyste aspoň mlčeli, a bylo by vám to za moudrost.⁶ Slyšte prosím obhajoby mé a důvodů rtů mých pozorujte.⁷ Zdali zastávající Boha silného, mluvit máte nepravost? Anebo za něho mluvit máte lest?⁸ Zdali osobu jeho přijímat budete a o Boha silného se zasazovatí?⁹ Zda vám to k dobrému bude, když na zkoušku vezme vás, že jako člověk oklamán bývá, oklamat jej chcete?¹⁰ V pravdě že vám přísně domlouvat bude, budete-li povrchně osoby jeho pozorovat.¹¹ Což ani důstojnost jeho vás neděsí, ani strach jeho nepřikrývá vás?¹² Všechna vzácnost vaše podobná je popelu, a hromadám bláta vyvýšení vaše.¹³ Postrpte mne, nechať já mluvím, přijď na mne cokoli.¹⁴ Proč bych trhat měl maso své zuby svými a duši svou klást v ruku svou?¹⁵ By mne i zabil, což bych v něho nedoufal? A však cesty své před obličej jeho předložím.¹⁶ On sám je spasení mé; neboť před obličej jeho pokrytec nepřijde.¹⁷ Poslouchejte pilně řeči

mé a zprávu mou pustte v uši své. ¹⁸ Aj, již začínám pře své věst, vím, že zůstanu spravedliv. ¹⁹ Kdo je, kdo by mi odpíral, tak abych nyní umlknout a umřít musil? ²⁰ Toliko té dvoji věci, ó Bože, nečň mi, a tehdy před tváří tvou nebudu se skrývat: ²¹ Ruku svou vzdal ode mne a hrůza tvá nechť mne neděsí. ²² Zatím povolej mne a budu odpovídat; anebo nechať já mluvím a odpovídej mi. ²³ Jak mnoho je mých nepravostí a hříchů? Přestoupení mé a hřích můj ukaž mi. ²⁴ Proč tvář svou skrýváš a pokládáš mne sobě za nepřitele? ²⁵ Zdali list větrem se zmítající potřít chceš a stéblo suché stíhat budeš? ²⁶ Že zapisuješ proti mně hořkosti a dáváš mi v dědictví nepravosti mladosti mé, ²⁷ A dáváš do klády nohy mé a pozoruješ všech stezek mých, na paty noh mých našlapuješ; ²⁸ Protože člověk jako hnis kazí se a jako roucho, které jí mol.

14 Člověk narozený z ženy je krátkého věku a plný lopotování. ² Jako květ vychází a podtat bývá, a utíká jako stín, a netrvá. ³ A však i na takového otvíráš oko své, a mne uvodíš k soudu s sebou. ⁴ Kdo toho dokáže, aby čistý z nečistého pošel? Ani jeden. ⁵ Poněvadž vyměřeny jsou dny jeho, počet měsíců jeho u tebe, a cíles jemu položil, kterých by nepřekračoval: ⁶ Odvrat se od něho, ať oddechne sobě, a zatím aby přečkal jako nájemník den svůj. ⁷ O stromu zajisté je naděje, by i podtat byl, že se zase zotaví, a výstřelek jeho nevyhyne, ⁸ By se pak i zestárl v zemi kořen jeho a v prachu již jako umřel peň jeho: ⁹ Avšak jak pocítí vláhy, zase se pučí a zahustí jako keř. ¹⁰ Ale člověk umírá, mdlobou přemožen jsa, a když vypustí duši člověk, kam se poděl? ¹¹ Jako ucházejí vody z jezera a řeka opadá a vysychá: ¹² Tak člověk, když lehne, nevstává zase dotud, dokud nebesa stojí. Nebývají vzbuzení lidé, aniž se probouzejí ze sna svého. ¹³ Ó kdybys mne v hrobě schoval a skryl mne, dokud by nebyl odvrácen hněv tvůj, ulože mi cíl, aby ses rozpomenul na mne. ¹⁴ Když umře člověk, zdali zase oživne? Po všechny tedy dny vyměřeného času svého očekávat budu, až přijde proměna při mně. ¹⁵ Zavolaš, a já se ohlásím tobě, díla rukou svých budeš žádostiv, ¹⁶ Ačkoli nyní kroky mé počítáš, aniž shovíváš hříchům mým, ¹⁷ Ale zapečetěné maje jako v pytlíku přestoupení mé, ještě přikládáš k nepravosti mé. ¹⁸ Jistě že jako hora padnouc, rozdrobuje se, a skála odsedá z místa svého, ¹⁹ Jako kamení stírá voda a povodeň zachvacuje, co z prachu zemského samo od sebe roste: tak i ty naději člověka v nic obracíš. ²⁰ Přemáháš jej ustavičně, tak aby odejít musil; proměňuješ tvář jeho, a propouštíš jej. ²¹ Budou-li slavní synové jeho, nic neví; pakli v potupě, nic o ně nepečuje. ²² Jen tělo jeho, dokud živ jest, bolestí okouší, a duše jeho v něm kvílí.

15 Tedy odpovídaje Elifaz Temanský, řekl: ² Zdali moudrý vynášet má umění povětrné, anebo naplňovat východním větrem břicho své, ³ Hádaje se slovy neprospěšnými, anebo řečmi neužitečnými? ⁴ Vždyť vyprazdňuješ i bázeň Boží a modliteb k Bohu činit zabraňuješ. ⁵ Osvědčují zajisté nepravost tvou ústa tvá, ačkoli jsi sobě zvolil jazyk chytrých. ⁶ Potupují tě ústa tvá, a ne já, a rty tvoje svědčí proti tobě. ⁷ Zdali ty nejprv z lidí zplozen jsi, anebo dříve než pahrbky zformován? ⁸ Zdali jsi tajemství Boží slyšel, že u sebe zavíráš moudrost? ⁹ Co víš, čeho bychom nevěděli? Čemu rozumíš, aby toho při nás nebylo? ¹⁰ I šedivý i stařec mezi námi je, ano i starší věkem než otec tvůj. ¹¹ Zdali malá jsou tobě potěšování Boha silného, čili něco je zastíňuje tobě? ¹² Tak-li tě jalo srdce tvé, a tak-li blikají oči tvé, ¹³ Že smíš odpovídat Bohu silnému tak pyšně, a vypouštět z úst svých ty řeči? ¹⁴ Neboť co je člověk, aby se mohl očistit, anebo spravedliv být narozený z ženy? ¹⁵ Ani při svatých jeho není dokonalosti a nebesa nejsou čistá před očima jeho, ¹⁶ Nadto ohavný a neužitečný člověk, který pije nepravost jako vodu. ¹⁷ Já oznámím tobě, poslyš mne; to zajisté, co jsem viděl, vypravovati budu, ¹⁸ Co moudří vynesli a nezatajili, slýchavše od předků svých. ¹⁹ Jimž samým dána byla země, aniž přejít mohl cizí prostředkem jejich. ²⁰ Po všechny své dny bezbožný sám se bolestí trápí, po všechna, pravím léta, skrytá před ukrutníkem. ²¹ Zvuk strachu je v uších jeho, že i v čas pokoje zhoubce připadne na něj. ²² Nevěří, by se měl navrátit z temností, ustavičně očekáváje na sebe meče. ²³ Bývá i tulákem, chleba hledaje, kde by byl, cítě, že pro něj nastojen je den temností. ²⁴ Děsí jej nátisk a soužení, které se zesiluje proti němu, jako král s vojskem sešikovaným. ²⁵ Neboť vztáhl proti Bohu silnému ruku svou, a proti Všemohoucímu postavil se. ²⁶ Útok učinil na něj, na šíji jeho s množstvím zdvižených štítů svých. ²⁷ Neboť přioděl tvář svou tukem svým, tak že se mu nadělalo faldů na slabinách. ²⁸ A bydlil ve městech zkažených a v domech, v nichž žádný nebydlil, která v hromady rumu obrácena byla. ²⁹ Avšak nezbohatne, aniž stane moc jeho, aniž se rozšíří na zemi dokonalost takových. ³⁰ Nevyjde z temností, mladístvím ratolest jeho usuší plamen, a tak zahyne od ducha úst svých. ³¹ Ale nevěří, že v marnosti je ten, jenž bloudí, a že marnost bude směna jeho. ³² Před časem svým vyťat bude, a ratolest jeho nebude se zelenat. ³³ Zmaří, jako vinný kmen nezralý hrozen svůj, a svrhnee květ svůj jako oliva. ³⁴ Neboť shromáždění pokrytce zpustne a oheň spálí stany oslepených dary. ³⁵ Kterí když počali sužování a porodili nepravost, hned břicho jejich strojí jinou lest.

16 A odpovídaje Job, řekl: ² Slyšel jsem již podobných věcí mnoho; všichni vy nepřijemní jste těšitelé. ³ Bude-liž kdy konec slovům povětrným? Anebo co tě popouzí, že tak mluvíš? ⁴ Zdali bych já tak mluvit mohl,

jako vy, kdybyste byli na místě mém? Shromážděval-li bych proti vám slova, anebo potřásal na vás hlavou svou?⁵ Nýbrž posiloval bych vás ústy svými, a otvírání rtů mých krotilo by bolest.⁶ Buď že mluvím, neumenšuje se bolesti mé, buď že tak nechám, neodchází ode mne.⁷ Ale ustavičně zemdlívá mne; neboť jsi mne, ó Bože, zbavil všeho shromáždění mého.⁸ A vrásky jsi mi nadělal; což mám za svědka, ano patrná na mně hubenost má na tváři mé to osvědčuje.⁹ Prchlivost jeho zachvátila mne, a vzal mne v nenávisť, skřípaje na mne zuby svými; jako nepřítel můj zaostřil oči své na mne.¹⁰ Rozedřeli na mne ústa svá, potupně mne políčkující, proti mně se shromáždívše.¹¹ Vydal mne Bůh silný nešlechtníku a v ruce bezbožných uvedl mne.¹² Pokoje jsem užíval, však potřel mne, a uchopiv mne za šíji mou, roztránil mne, a vystavil mne sobě za cíl.¹³ Obklíčili mne střelci jeho, rozťal ledví má beze vši lítosti, a vytil na zem žluč mou.¹⁴ Ranil mne ranou na ránu, útok učinil na mne jako silný.¹⁵ Žíni jsem ušil na zjizvenou kůži svou, a zohavil jsem v prachu sílu svou.¹⁶ Tvář má odula od pláče, a na víčkách mých stín smrti je.¹⁷ Ne pro nějaké bezpráví v rukou mých; neboť i modlitba má čistá je.¹⁸ Ó země, nepřikryvej krve mé, a nechť nemá místa volání mé.¹⁹ Aj, nyní jes i v nebesích svědek můj, svědek můj, pravím, je na výsostech.²⁰ Ó mudrci moji, přátelé moji, k Bohu slzí oko mé.²¹ Ó by lze bylo muži v hádku s ním se vydat, jako synu člověka s přítelem svým.²² Neboť léta mně odečtená přicházejí, a cestou, kterou se zase nenavrátím, již se беру.

17 Dýchání mé ruší se, dny moje hynou, hrobu blízký jsem.² Jistě posměvači jsou u mne, a pro jejich mne kormoučení nepřichází ani sen na oči mé.³ Postav mi, prosím, rukojmí za sebe; kdo je ten, nechť mi na to ruky podá.⁴ Neboť srdce jejich přikryl jsi, aby nerozuměli, a proto jich nepovyšíš.⁵ Kdo pochlebuje bližním, oči synů jeho zhytnou.⁶ Jistě vystavil mne za přísloví lidem, a za divadlo všem,⁷ Tak že pro žalost pošly oči mé, a údy moje všechny stínu jsou podobny.⁸ Užasnou se nad tím upřímní, a však nevinný proti pokrytci vždy se zesilovat bude.⁹ Přidržet se bude, pravím, spravedlivý cesty své, a ten, jenž je čistých rukou, posilní se více.¹⁰ Taktéž i vy všichni obraťte se, a pojdte, prosím; neboť nenacházím mezi vámi moudrého.¹¹ Dny moje pomíjejí, myšlení má mizejí, přemítání, pravím, srdce mého.¹² Noc mi obracejí v den, a světla denního ukracují pro přítomnost temnoty.¹³ Abych pak čeho i očekával, hrob bude dům můj, ve tmě ustelu lože své.¹⁴ Jámu nazvu otcem svým, matkou pak a sestrou svou červy.¹⁵ Kde je tedy očekávání mé? A kdo to, čím bych se utěšoval, spatří?¹⁶ Do skrýší hrobu sestoupí, poněvažž je všem v prachu země odpočívát.

18 Odpovídaje pak Bildad Suchský, řekl:² Dokud neučiníte konce řečem? Pomyslete na to, a potom mluvit budeme.³ Proč jsme počteni za zvířata? Oškliví jsme jemu, jak sami vidíte.⁴ Ó ty, jenž hubíš život svůj zuřením svým, zdali pro tebe opuštěna bude země, a odsedne skála z místa svého?⁵ Vždyť světlo bezbožných uhašeno bude, aniž se blyštět bude jiskra ohně jejich.⁶ Světlo se zatmí ve stánku jeho a lucerna jeho v něm zhasne.⁷ Soužení budou kroky síly jeho a porazí jej rada jeho.⁸ Neboť zapleten je do sítě nohama svými, a v zamotání chodí.⁹ Chytí ho za patu osidlo a zmocní se ho násilník.¹⁰ Skryta je při zemi smečka jeho a léčka jeho na stezce.¹¹ Odevšad hrůzy jej děsit budou a dotírat na nohy jeho.¹² Hladová bude síla jeho a bída pohotově při boku jeho.¹³ Sežere žíly kůže jeho, sežere údy jeho kníže smrti.¹⁴ Uchváčeno bude ze stánku jeho doufání jeho, a to jej přivede ke králi strachů.¹⁵ Ve stánku jeho hrůza bydlet bude, ač nebyl jeho; posypáno bude obydlí jeho sírou.¹⁶ Odspodu kořeny jeho uschnou a svrchu osekány budou ratolesti jeho.¹⁷ Památka jeho zahyne ze země, aniž jméno jeho slycháno bude na ulicích.¹⁸ Vyženou ho ze světla do tmy, a ze světa vypudí jej.¹⁹ Nepozůstává ani syna ani vnuka v lidu svém, ani jakého ostatku v příbytcích svých.²⁰ Nade dnem jeho zděsí se potomci, a přítomní strachem podjati budou.²¹ Takový je zajisté způsob nešlechtného, a takový cíl toho, který nezná Boha silného.

19 Tedy odpověděv Job, řekl:² Dokud trápit budete duši mou, a dotírat na mne řečmi svými?³ Již na desetkrát zhaněli jste mne, aniž se stydíte, že se zatvrzujete proti mně.⁴ Ale nechť je tak, že jsem zbloudil, při mně zůstane blud můj.⁵ Jestliže se pak vždy proti mně povyšovat chcete, a obviňujíc mne, za pomoc sobě brát proti mně potupu mou:⁶ Tedy vězte, že Bůh podvrátil mne, a sítí svou obtáhl mne.⁷ Neboť aj, volám-li pro nátisk, nemám vyslyšení; křičím-li, není rozsouzení.⁸ Cestu mou zapletl tak, abych nikoli projít nemohl, a stezky mé temnotami zastřel.⁹ Slávu mou ze mne strhl a sňal korunu s hlavy mé.¹⁰ Zpodvracel mne všudy vůkol, abych zahynul, a vyvrátil jako strom nadějí mou.¹¹ Nadto zažehl proti mně prchlivost svou, a přičetl mne mezi nepřátele své.¹² Pročež přitáhnuvše houfovy jeho, učinili sobě ke mně cestu a vojensky se položili okolo stanu mého.¹³ Bratry mé ode mne vzdálil a známí moji všelijak se mne strani.¹⁴ Opustili mne příbuzní moji a známí moji zapomenuli se na mne.¹⁵ Podruhové domu mého a služební mé za cizího mne mají, cizozemec jsem před očima jejich.¹⁶ Na služebníka svého volám, ale neozývá se, i když ho ústy svými pěkně prosím.¹⁷ Dýchání mého štítí se manželka má, ačkoli pokorně ji prosím, pro děti života mého.¹⁸ Nadto i ti nejšpatnější pohrdají

mnou; i když povstanu, utrhají mi.¹⁹ V ošklivost mne sobě vzali všichni rádcové moji, a ti, které miluji, obrátili se proti mně.²⁰ Ke kůži mé jako k masu mému přilnuly kosti mé, kůže jen při zubech mých v celku zůstala.²¹ Slitujte se nade mnou, slitujte se nade mnou, vy přátelé moji; neboť ruka Boží se mne dotkla.²² Proč mi se protivíte tak jako Bůh silný, a masem mým nemůžete se nasytiti?²³ Ó kdyby nyní sepsány byly řeči mé, ó kdyby v knihu vepsány byly,²⁴ A rafijí železnou a olovem na věčnost na skále aby vyryty byly.²⁵ Ačkoli já vím, že vykupitel můj živ je a že v den nejposlednější nad prachem se postaví.²⁶ A až by kůži mou i tělo červi zvrтали, však vždy v těle svém uzřím Boha.²⁷ Kteréhož já uzřím sobě a oči mé spatří jej, a ne jiný, jakkoli zhynula ledví má ve vnitřnosti mé.²⁸ Protože byste říci měli: A proč ho trápíme? Poněvadž základ dobré pře při mně se nalézá.²⁹ Bojte se meče, neboť pomsta za nepravosti je meč, a vězte, že bude soud.

20 Odpovídaje pak Zofar Naamatský, řekl: ²Z příčiny té myšlení má k odpovídání tobě nutí mne, a to abych rychle učinil, ³Že kárání k zahanbení svému slyším, pročez duch můj osvícený nutí mne, abych odpovídal. ⁴Zda nevíš o tom, že od věků, a jak postavil Bůh člověka na zemi, ⁵Plesání bezbožných krátké je, a veselí pokrytce jen na chvílku? ⁶Byť pak vstoupila až k nebi pýcha jeho a hlava jeho oblaku by se dotkla, ⁷Však jako lejno jeho na věky zahyne. Ti, kteří jej vidali, řeknou: Kam se poděl? ⁸Jako sen pomine, aniž ho naleznou; neboť uteče jako vidění noční. ⁹Oko, které ho vidalo, již ho nikdy neužří, aniž více patřit bude na něj místo jeho. ¹⁰Synové jeho budou přízně u nuzných hledat, a ruce jeho musejí zase vracet loupež svou. ¹¹Kosti jeho naplněny jsou hříchy mladosti jeho, a s ním v prachu lehnou. ¹²A ačkoli zlost sládné v ústech jeho a chová ji pod jazykem svým; ¹³Kochá se v ní, a nepouští jí, ale zdržuje ji uprostřed dásní svých: ¹⁴Však pokrm ten ve střevech jeho promění se; bude jako žluč hadů nejlítějších ve vnitřnostech jeho. ¹⁵Zboží nahltané vyvrátí, z břicha jeho Bůh silný je vyžene. ¹⁶Jed hadů lítých sát bude, zabije ho jazyk ještěřčí. ¹⁷Neuzří pramenů potoků a řek medu a másla. ¹⁸Navrátí úsilí cizí a nezažije ho, podle nátisku svého rozličného; nebude na ně vesel. ¹⁹Neboť utiskoval a opouštěl nuzné, dům uloupil a nestavěl ho. ²⁰Pročez nesezná nic pokojného v životě svém, aniž které nejrozkošnější své věci bude moci zachovat. ²¹Nic mu nepozůstane z pokrmu jeho, tak že nebude mít, čím by se těšil. ²²Byť pak i dovršena byla hojnost jeho, soužení mít bude; každá ruka trapiče oboří se na něj. ²³By měl čím naplnit břicho své, dopustí na něj Bůh prchlivost hněvu svého, kterou na něj dšítit bude i na pokrm jeho. ²⁴Když utíkat bude před zbrojí železnou, prostřelí ho lučiště ocelové. ²⁵Střela vyřazena bude z toulce a vystřelena, nadto meč pronikne žluč jeho; a když odcházet bude, dostihnou jej hrůzy. ²⁶Všelijaká neštěstí jsou políčena ve skrýších jeho, sežere jej oheň nerozdmýchaný, zle se povede i pozůstalému ve stanu jeho. ²⁷Odkryjí nebesa nepravost jeho a země povstane proti němu. ²⁸Rozptýlena bude úroda domu jeho, rozplyne se v den hněvu jeho. ²⁹Ten je podíl člověka bezbožného od Boha, to, pravím, dědictví určené jemu od Boha silného.

Smysl utrpení

Jobovo utrpení přispělo k jeho duchovnímu růstu. Na začátku příběhu má Job všechny důvody věřit témuž co všichni ostatní: že Bůh je instant karma. Byl zbožnější, a také bohatší než většina jeho vrstevníků. Všichni byli přesvědčeni, že spravedlnost je na tomto světě, protože o životě po smrti nic nevěděli. Ještě v desáté kapitole Job počítá s tím, že smrt je konec všeho, nejhlubší temnota, kde i úsvit je jenom tma (10:20–22).

*Život je hrozná
černá studna
a hloubku pozná,
kdo je u dna.*

Jiří Suchý

Rozjímání nad tragédiemi, které ho postihly, o kterých ale věděl, že nejsou trestem za hřích, ho přivedlo k jistotě, že musí existovat ještě jiný svět, ve kterém je spravedlnost opravdu férová. A když ne v tomto životě, pak tedy jedině v životě, který bude následovat po tomto pozemském, plném nevyřešené nespravedlnosti.

A tak v devatenácté kapitole vyznává: „já vím, že vykupitel můj živ je a že v den nejposlednější nad prachem se postaví“ (19:25) s jistotou, že se s ním sám setká (v. 26). Jobovo poznání Boha se rozšířilo díky utrpení, kterým prošel, bez něhož by k tomu ale nedošlo.

Ti, kdo Boha milují stejně věrně a neochvějně jako Job, spolu s ním mohou dojít k poznání, že Bůh dokáže i ty nejhorší životní proměnit v dobro pro ně samotné i pro mnohé další, přestože to může trvat dlouho. Srv. pozn. Ř 8:28.

21 A odpovídá Job, řekl: ² Poslouchejte pilně řeči mé, a bude mi to za potěšení od vás. ³ Postrpte mne, abych i já mluvil, a když odmluvím, posmívejte se. ⁴ Zdali já před člověkem naříkám? A poněvadž je proč, jak nemá být soužen duch můj? ⁵ Pohleďte na mne, a užasněte se, a položte prst na ústa. ⁶ Ano já sám, když rozvažuji své bídý, tedy se děším a popadá tělo mé hrůza. ⁷ Proč bezbožní živi jsou, k věku starému přicházejí, též i bohatnou? ⁸ Símě jejich stálé je před obličejem jejich s nimi, a rodina jejich před očima jejich. ⁹ Domy jejich bezpečné jsou před strachem, aniž metla Boží na nich. ¹⁰ Býk jejich připouštěn bývá, ale ne na prázdno; kráva jejich rodí, a nepotrácí plodu. ¹¹ Vypouštějí jako stádo malíček své a synové jejich poskakují. ¹² Povyšují hlasu při bubnu a harfě a veselí se k zvuku muziky. ¹³ Tráví ve štěstí dny své, a v okamžiku do hrobu sestupují. ¹⁴ Kteří říkají Bohu silnému: Odejdi od nás, neboť známosti cest tvých neoblíbujeme. ¹⁵ Kdo je Všemohoucí, abychom sloužili jemu? A jaký toho zisk, že bychom se modlili jemu? ¹⁶ Ale pohleď, že není v moci jejich štěstí jejich, pročez rada bezbožných vzdálena je ode mne. ¹⁷ Často-liž svíce bezbožných hasne? Přichází-li na ně bída jejich? Poděluje-li je bolestmi Bůh v hněvu svém? ¹⁸ Bývají-li jako plevy před větrem a jako drtiny, které zachvacuje vichr? ¹⁹ Odkládá-li Bůh synům bezbožníka nepravost jeho? Odplácuje-li jemu tak, aby to znát mohl, ²⁰ A aby viděly oči jeho neštěstí jeho a prchlivost Všemohoucího že by pil? ²¹ O dům pak jeho po něm jaká je péče jeho, když počet měsíců jeho bude umenšen? ²² Zdali Boha silného kdo učít bude umění, který sám vysokosti soudí? ²³ Tento umírá v síle dokonalosti své, všelijak bezpečný a pokojný. ²⁴ Prsy jeho plné jsou mléka, a morek kostí jeho svlazován bývá. ²⁵ Jiný pak umírá v hořkosti ducha, který nikdy nejídal s potěšením. ²⁶ Jednotejně v prachu lehnou a červy se rozlezou. ²⁷ Aj, znám myšlení vaše a chytrosti, které proti mně neprávem vymýšlíte. ²⁸ Neboť pravíte: Kde je dům urozeného? A kde stánek příbytků bezbožných? ²⁹ Což jste se netázali jdoucích cestou? Zkušenosti-li aspoň jejich nepovolíte, ³⁰ Že v den neštěstí ochranu mívá bezbožný, v den, pravím, rozhněvání přístřen bývá? ³¹ Kdo jemu oznámí zjevně cestu jeho? Anebo za to, co činil, kdo jemu odplatí? ³² A však i on k hrobu vyprovozen bude, a tam zůstane. ³³ Sládnou jemu hroudy údolí, nadto za sebou všechny lidi táhne, těch pak, kteří ho předešli, není počtu. ³⁴ Hle, jak vy mne marně těšíte, neboť v odpovědích vašich nezůstává než faleš.

22 A odpovídá Elifaz Temanský, řekl: ² Zdali Bohu silnému co prospěšný být může člověk, když sobě nejmoudřeji počíná? ³ Zdali se kochá Všemohoucí v tom, že ty se ospravedlňuješ? Anebo má-li zisk, když bys dokonalé ukázal být cesty své? ⁴ Zdali, že by se tebe bál, tresce tě, mstě nad tebou? ⁵ Zdali zlost tvá není mnohá? Vždyť není konce nepravostem tvým. ⁶ Neboť jsi brával zálohu od bratrů svých bez příčiny, a roucha z nahých jsi svlékal. ⁷ Vody unavenému jsi nepodal a hladovému zabraňovals chleba. ⁸ Ale muži boháčů přál jsi země, tak aby ten, jehož osoba vzácná, v ní seděl. ⁹ Vdovy pak pouštěl jsi s prázdnotou, ačkoli ramena sirotků potřena byla. ¹⁰ A proto obklíčují tě osidla a děsí tě strach nenadálý, ¹¹ Anebo tma, abys neviděl, a rozvodnění přikrývá tě. ¹² Říkáš: Zda Bůh není na výsosti nebeské? Ano shlédni vrch hvězd, jak jsou vysoké. ¹³ Proto pravíš: Jak by věděl Bůh silný? Skrže mrákotu-li by soudil? ¹⁴ Oblaka jsou skryše jeho, takže nevidí; neboť řiši nebeskou obchází. ¹⁵ Pozoruješ-li stezky věku předešlého, kterou kráčeli lidé marní? ¹⁶ Kteří vyplenění jsou před časem, potok vylit je na základ jejich. ¹⁷ Kteří říkali Bohu silnému: Odejdi od nás. Což by tedy jim učinit měl Všemohoucí? ¹⁸ On zajisté domy jejich naplnil dobrými věcmi (ale rada bezbožných vzdálena je ode mne). ¹⁹ Což vidouce spravedliví, veselí se, a nevinny posmívá se jim, ²⁰ Zvláště když není vypleněno jmění naše, ostatky pak jejich sežral oheň. ²¹ Přivykej prosím s ním chodit a pokojněji se mít, skrže to přijde tobě všechno dobré. ²² Přijmi, prosím, z úst jeho zákon a slož řeči jeho v srdci svém. ²³ Navrátíš-li se k Všemohoucímu, zbudován budeš, a vzdálíš-li nepravost od stanů svých, ²⁴ Tedy nakladeš na zemi zlata a místo kamení potočního zlata z Ofir. ²⁵ Neboť bude Všemohoucí nejčistším zlatem tvým, a stříbrem i silou tvou. ²⁶ A tehdy ve Všemohoucím kochat se budeš, a pozdvihna k Bohu tváří své, ²⁷ Pokorně modlit se budeš jemu a vyslyší tě; pročez sliby své plnit budeš. ²⁸ Neboť cokoli začneš, bude se dařit, vždyť na cestách tvých svítit bude světlo. ²⁹ Když jiní snížení budou, tedy díš: Já jsem povýšen. Neboť toho, kdo je očí ponížených, Bůh spasena učiní. ³⁰ Vysvobodí i toho, který není bez viny, vysvobodí, pravím, čistotou rukou tvých.

23 Tedy odpověděl Job a řekl: ² Což vždy přece nařikání mé za vzpouřu považováno bude, protože bída má těžší je nežli lkání mé? ³ Ó kdybych věděl, kde ho najít, šel bych až k trůnu jeho. ⁴ Pořádně bych před ním

21:7–17 Bezbožní živi jsou. Spor mezi Jobem a jeho utěšovately je doposud v teoretické rovině: Zatímco oni mu tvrdí, že hříšníci sklízejí svou odplatu již v tomto životě (a tím naznačují, že by Job měl vyznat své hříchy, aby se mu vrátilo požehnání), Job prozrazuje větší porozumění světu, když připomíná, že svévolníci se ne vždy dozívají odplaty za své zločiny, a naopak spravedliví trpívají bez viditelné pří-

činy. Bible mu dává za pravdu: Bůh neochránil před vraždou Ábela, ale Kaina (Gn 4:15); na trůnu byl Herodes a ve vězení popraven Jan Křtítel (Mk 6:17–28); propuštěn byl Barabáš a na smrt vydán Ježíš (Lk 23:18–25). Jobův argument však nebude vzat v potaz a konflikt brzy přeroste v osobní urážky na Jobovu adresu (22:5–11).

vedl při a ústa svá naplnil bych důvody. ⁵ Zvěděl bych, jakými slovy by mně odpověděl a porozuměl bych, co by mi řekl. ⁶ Zdali by podle veliké síly své rozeprá vedl se mnou? Nikoli, nýbrž on sám dal by mi sílu. ⁷ Tu by upřímný hádat se mohl s ním a byl bych osvobozen všelijak od soudce svého. ⁸ Ale aj, půjdu-li přímo dále, tam ho není; pakli nazpět, nepostihnu ho. ⁹ By i čím zaměstnán byl nalevo, přece ho nespátřím; zastře-li se napravo, ovšem ho neužrím. ¹⁰ Neboť on zná cestu, která je při mně; bude-li mne zkoušet, jako zlato se ukáží. ¹¹ Šlápějí zajisté jeho přidržela se noha má, cesty jeho hleděl jsem, abych se z ní neuchyloval. ¹² Aníž od přikázání rtů jeho uchýlil jsem se, nýbrž ustaviv se na tom, schované jsem měl řeči úst jeho. ¹³ On pak jestliže při čem stojí, kdo jej odvrátí? Ano duše jeho čehož jen žádá, toho hned dovodí. ¹⁴ A vykoná uložení své o mně; neboť takových příkladů mnoho je při něm. ¹⁵ Pročez před tváří jeho děsím se; když to rozvažuji, lekám se ho. ¹⁶ Bůh zajisté znavil srdce mé a Všemohoucí předěsil mne, ¹⁷ Takže sotva jsem nezahynul v těch temnostech; neboť před tváří mou nezakryl mráкотy.

24 Proč by od Všemohoucího neměly být skryty časy, a ti, kteří jej znají, neměli nevidět dnů jeho? ² Bezbožní nyní mezníky přenášejí a stádo, které mocí zajali, pasou. ³ Osla sirotků zajímají, v zástavě berou vola od vdovy. ⁴ Strkají nuznými z cesty, musejí se vůbec skrývat chudí na světě. ⁵ Aj, oni jako divocí oslové na poušti, vycházejí jako ku práci své, ráno přivstávajíce k loupeži; pouše je chléb jejich i děti jejich. ⁶ Na cizím poli žnou, a z vinic bezbožníci sbírají. ⁷ Nahé přivodí k tomu, aby nocovat museli bez roucha, nemajíce se čím přiodít na zimě. ⁸ A přívalem v horách moknouce, nemajíce obydlí, k skále se přivinout musejí. ⁹ Loupí sirotky, kteří jsou při prsech, a od chudého základ berou. ¹⁰ Nahého opouštějí, že musí chodit bez oděvu, a ti, kteří snášejí snopy, v hladu zůstávají. ¹¹ Ti, již mezi zdmi jejich olej vytlačují, a lisy tlačí, žízni. ¹² Lidé ve městech lkají, a duše zraněných volají, Bůh pak přítrže tomu nečiní. ¹³ Oni jsou ti, kteří odporují světlu, a neznají cest jeho, aniž chodí po stezkách jeho. ¹⁴ Na úsvitě povstává vrah, morduje chudého a nuzného, a v noci je jako zloděj. ¹⁵ Taktéž oko cizoložníka pozoruje soumraku, říká: Nespátřím mne žádný, a tvář zakrývá. ¹⁶ Podkopávají potmě i domy, které sobě ve dne znamenali; neboť nenávidí světla. ¹⁷ Ale hned v jitře přichází na ně stín smrti; když jeden druhého poznat může, strachu stínu smrti okoušejí. ¹⁸ Lehčí jsou na povrchu vody, zlořečené je jmění jejich na zemi, aniž odcházejí cestou svobodnou. ¹⁹ Jako sucho a horko uchvacuje vody sněžné, tak hrob ty, již hřešili. ²⁰ Zapomíná se na něj život matky, sládne červům, nebývá více připomínán, a tak polámána bývá nepravost jako strom. ²¹ Připojuje mu neplodnou, která nerodí, a vdově dobře nečiní. ²² Zachvacuje silné mocí svou; obstojí-li kdo z nich, bojí se o život svůj. ²³ Dává jemu, na čemž by bezpečně spolehnout mohl, však oči jeho pozorují cest jejich. ²⁴ Bývají zvýšení poněkud, ale hned jich není; tak jako jiní všichni snížení, vyplenění, a jako vršky klasů stínání bývají. ²⁵ Zdali není tak? Kdo na mne dokáže klamu a v nic obrátí řeč mou?

25 Tedy odpovídá Bildad Suchský, řekl: ² Panování a hrůza Boží působí pokoj na výsostech jeho. ³ Zdali je počet vojskům jeho? A nad kým nevzchází světlo jeho? ⁴ Jak by tedy spravedliv být mohl bídný člověk před Bohem silným, anebo jak čist být narozený z ženy? ⁵ Hle, ani měsíc nesvítil by, ani hvězdy nebyly by čisté před očima jeho, ⁶ Nadto pak smrtelný člověk, jsa jako červ, a syn člověka, jako hmyz.

26 A odpovídá Job, řekl: ² Komu jsi napomohl? Tomu-li, který nemá síly? Toho-lis retoval, který je bez moci? ³ Komu jsi rady udělil? Nemoudrému-li? Hned jsi základu dostatečně poučil? ⁴ Komus ty řeči zvěstoval? A či duch vyšel z tebe? ⁵ Však i mrtvé věci pod vodami a obyvateli jejich zformovány bývají. ⁶ Odkryta je propast před ním, i zahnutí není zakryto. ⁷ On roztáhl půlnoční stranu nad prázdňem, zavěsil zemi na ničem. ⁸ Zavazuje vody v oblacích svých, aniž se trhá oblak pod nimi. ⁹ On sám zdržuje stále trůn svůj a roztahuje na něm oblaky své. ¹⁰ Cíl vyměřil rozlévání se vodám, až do skonání světla a tmy. ¹¹ Sloupy nebeské třesou se a pohybují od hlasu jeho. ¹² Mocí svou rozdělil moře a rozumností svou dutí jeho. ¹³ Duchem svým nebesa ozdobil, a ruka jeho zformovala hada dlouhého. ¹⁴ Aj, to jsou jen částky cest jeho, a jak nepostižitelné je i to maličko, co jsme slyšeli o něm. Hřímání pak moci jeho kdo porozumí?

27 Potom dále Job vedl řeč svou a řekl: ² Živ je Bůh silný, který zavrhl při mou, a Všemohoucí, který hořkostí naplnil duši mou, ³ Že nikoli, dokud duše má ve mně bude a duch Boží v chrápech mých, ⁴ Nebudou mluvit rty moje nepravostí a jazyk můj vynášet lsti. ⁵ Odstup ode mne, abych vás za spravedlivé vysvědčil; dokud dýchat budu, neodložím upřímnosti své od sebe. ⁶ Spravedlnosti své držím se, aniž se jí pustím; nezahanbí mne srdce mé nikdy. ⁷ Bude jako bezbožník nepřítel můj, a povstávající proti mně jako nešlechtník. ⁸ Neboť

26:7 **Zavěsil zemi.** Kdysi byla věda přesvědčena, že Země spočívá na hřbetě obrovského zvířete. Dnes víme, že letí prostorem, zavěšena na ničem.

*Proměň svá zranění v moudrost.
Oprah Winfrey*

jaká je naděje pokrytce, by pak lakoměl, když Bůh vytrhne duši jeho? ⁹ Zdali volání jeho vyslyší Bůh silný, když na něj přijde souzení? ¹⁰ Zdali ve Všemohoucím kochat se bude? Bude-li vzývat Boha každého času? ¹¹ Ale já učím vás, v kázní Boha silného jsa, a jak se mám k Všemohoucimu, netajím. ¹² Aj, vy všichni to vidíte, proč vždy tedy takovou marnost vynášíte? ¹³ Ten má podíl člověk bezbožný u Boha silného a to dědictví ukrutníci od Všemohoucího přijímají: ¹⁴ Rozmnoží-li se synové jeho, rozmnoží se pod meč, a rodina jeho nenasytí se chlebem. ¹⁵ Pozůstali po něm v smrti pohřbeni budou a vdovy jeho nebudou ho oplakávat. ¹⁶ Nashromáždí-li jako prachu stříbra a jako bláta najedná-li šatů: ¹⁷ Co najedná, to spravedlivý obleče a stříbro nevinný rozdělí. ¹⁸ Vystaví-li jako Arktura dům svůj, bude však jako bouda, kterou udělal strážný. ¹⁹ Bohatý když umře, nebude pochován; pohledí někdo, jak ho není. ²⁰ Postihnou jej hrůzy jako vody, v noci kradmo zachvátí ho vichr. ²¹ Pochytí jej východní vítr, a odejde, neboť vichřící uchvátí jej z místa jeho. ²² Takové věci na něj dopustí Bůh bez lítosti, ačkoli před rukou jeho prudce utíkat bude. ²³ Tleskne nad ním každý rukama svýma, a usklíbat se bude z místa svého.

28 Má zajisté stříbro prameny své a zlato místo k přehánění. ² Železo ze země vzato bývá a kámen rozpuštěný dává měď. ³ Cíl ukládá temnostem a všelijakou dokonalost člověk vystihuje, kámen mrákoty a stínu smrti. ⁴ Protrhuje se řeka na obyvatele, takže ji nemůže žádný přebrodit, a svazována bývá uměním smrtelného člověka a odchází. ⁵ Ze země vychází chléb, ačkoli pod ní je něco rozdílného, podobného k ohni. ⁶ V některé zemi je kamení zafirové a prach zlatý, ⁷ K čemuž stezky nezná žádný pták, aniž ji spatřilo oko luňáka, ⁸ Které nešlapala mladá zvěř, aniž šel po ní lev. ⁹ Ke křemenu vztahuje ruku svou a z kořene převrací hory. ¹⁰ Ze skály vyvodí potůčky a všechno, co je drahého, spatřuje oko jeho. ¹¹ Vylévat se řekám zabraňuje, a tak cokoli skrytého je, na světlo vynáší. ¹² Ale moudrost kde nalezena bývá? A kde je místo rozumnosti? ¹³ Neví smrtelný člověk ceny její, aniž bývá nalezena v zemi živých. ¹⁴ Propast praví: Není ve mně, moře také dí: Není u mne. ¹⁵ Nedává se zlata čistého za ni, aniž odváženo bývá stříbro za směnu její. ¹⁶ Nemůže být ceněna za zlato z Ofir, ani za onychin drahý a zafir. ¹⁷ Nevrovná se jí zlato ani drahý kámen, aniž směněna být může za nádobu z ryzího zlata. ¹⁸ Korálů pak a perel se nepřipomíná; neboť nabytí moudrosti dražší je nad klenoty. ¹⁹ Není jí rovný v ceně smaragd z Mouřenínské země, aniž za čisté zlato může ceněna být. ²⁰ Odkud tedy moudrost přichází? A kde je místo rozumnosti? ²¹ Poněvadž skryta je před očima všelijakého živého, i před nebeským ptactvem ukryta jest. ²² Zahynutí i smrt praví: Ušima svýma slyšely jsme pověst o ní. ²³ Sám Bůh rozumí cestě její, a on ví místo její. ²⁴ Neboť on končiny země spatřuje, a všechno, co je pod nebem, vidí, ²⁵ Takže větru váhu dává, a vody v míru odvažuje. ²⁶ On též vyměřuje dešti právo, i cestu blýskání hromů. ²⁷ Hned tehdy viděl ji a rozhlásil ji, připravil ji a vystihl ji. ²⁸ Člověku pak řekl: Aj, bázeň Páně je moudrost, a odstoupit od zlého rozumnost.

29 Ještě dále Job vedl řeč svou, a řekl: ² Ó bych byl jako za časů předešlých, za dnů, v nichž mne Bůh zachovával, ³ Dokud svítil svíce svou nad hlavou mou, při jehož světle chodíval jsem v temnostech, ⁴ Tak jako jsem byl za dnů mladosti své, dokud přívětivost Boží byla ve stanu mém, ⁵ Dokud ještě Všemohoucí byl se mnou a všude kolem mne děti mé, ⁶ Když šlépěje mé máslem oplývaly a skála vylévala mi prameny oleje, ⁷ Když jsem vycházel k bráně skrze město a na ulici strojival sobě stolicí svou. ⁸ Jak mne spatřovali mládenci, skrývali se, starci pak povstávali a stáli. ⁹ Knížata choulila se v řečech a ruku kladla na ústa svá. ¹⁰ Hlas vévodů se tratil a jazyk jejich lnul k dásním jejich. ¹¹ Neboť ucho slyše, blahoslavilo mne, a oko vida, dosvědčovalo mi, ¹² Že vysvobozuji chudého volajícího, a sirotka, i toho, který nemá pomocníka. ¹³ Požehnání hynoucího přicházelo na mne, a srdce vdovy k plesání jsem vzbuzoval. ¹⁴ Ve spravedlnost jsem se oblékal a ona ozdobovala mne; jako plášť a koruna byl soud můj. ¹⁵ Místo očí býval jsem slepému a místo noh kulhavému. ¹⁶ Byl jsem otcem nuzných, a na při, jíž jsem nebyl povědom, vyptával jsem se. ¹⁷ A tak vylamoval jsem třenovní zuby nešlechetníka, a ze zubů jeho vyrážel jsem loupež. ¹⁸ A proto jsem říkal: V hnězdě svém umřu, a jako písek rozmnožím dny. ¹⁹ Kořen můj rozloží se při vodách a rosa nocovat bude na ratolestech mých. ²⁰ Sláva má mládnout bude při mně a lučičtí mé v ruce mé obnovovat se. ²¹ Poslouchajíce, čekali na mne, a přestávali na radě mé. ²² Po slovu mém nic neměnili, tak na ně dštila řeč má. ²³ Neboť očekávali mne jako deště, a ústa svá otvírali jako k přívalu žádostivému. ²⁴ Žertoval-li jsem s nimi, nevěřili; pročež ve vážnosti mne mít neoblevovali. ²⁵ Přišel-li jsem kdy k nim, sedal jsem na předním místě, a tak bydlil jsem jako král ve vojsku, když smutných potěšuje.

30 Nyní pak posmívají se mi mladší mne, jejichž bych otců nechtěl byl postavit se psy stáda svého. ² Ač síla rukou jejich k čemu by mi byla? Zmařena je při nich starost jejich. ³ Neboť chudobou a hladem znuzení, utíkali na planá, tmavá, soukromá a pustá místa. ⁴ Kteří trhali zeliny po chrastinách, ano i koření, a jalovec za pokrm byl jim. ⁵ Zprostřed lidí vyháněni byli; povolávali za nimi, jako za zlodějem, ⁶ Takže musili bydlet v výmolech potoků, v děrách země a skal. ⁷ V chrastinách řvali, pod trní se shromažďovali, ⁸ Lidé nejnešlechternější, nýbrž lidé bez poctivosti, menší váhy i než ta země. ⁹ Nyní, pravím, jsem jejich písničkou, jsa jim učiněn za přísloví. ¹⁰ V ošklivosti mne mají, vzdalují se mne, a na tvář mou nestydí se plivat. ¹¹ Neboť Bůh mou vážnost odjal, a soužil mne; pročez uzdu před přítomností mou svrhli. ¹² Po pravici mládež povstává, nohy mi podrážejí, takže šlapáním protřeli ke mně stezky nešlechternosti své. ¹³ Mou pak stezku zkazili, k bídě mé přidali, ač jim to nic nepomůže. ¹⁴ Jako širokou mezerou vskakují a k vyplenění mému valí se. ¹⁵ Obrátily se na mne hrůzy, stíhají jako vítr ochotnost mou, neboť jako oblak pomíjí zdraví mé. ¹⁶ A již ve mně rozlila se duše má, pochytily mne dny trápení mého, ¹⁷ Které v noci vrtá kosti mé ve mně; pročez ani nervy moje neodpočívají. ¹⁸ Oděv můj mění se pro násilnou moc bolesti, která mne tak jako obojek sukně mé svírá. ¹⁹ Uvrhl mne do bláta, takže jsem již podobný prachu a popelu. ²⁰ Volám k tobě, ó Bože, a neslyšíš mne; vstávám, ale nehledíš na mne. ²¹ Obrátil ses mi v ukrutného nepřitele, silou ruky své mi odporuješ. ²² Vznášíš mne ve větru, sázíš mne na něj, a k rozplynutí mi přivodíš zdravý soud. ²³ Neboť vím, že mne k smrti odkážeš, a do domu, do něhož se shromažďuje všelijaký živý. ²⁴ Jisté že nevztáhne Bůh do hrobu ruky, by pak, když je stírá, i volali. ²⁵ Zdali jsem neplakal nad tím, kdo okoušel zlých dnů? Duše má kormoutila se nad nuzným. ²⁶ Když jsem dobrého čekal, přišlo mi zlé; nadál jsem se světla, ale přišla mrákota. ²⁷ Vnitřností mé sevřely, tak že se ještě neupokojily; předstihly mne dny trápení. ²⁸ Chodím osmahlý, ne od slunce, povstáváje, i mezi mnohými křičím. ²⁹ Bratrem učiněn jsem draků a tovaryšem mladých pštrosů. ³⁰ Kůže má zčernala na mně a kosti mé vyprahly od horkosti. ³¹ A proto v kvílení obrátila se harfa má a píšťalka má v hlas plačících.

31 Smlouvu jsem učinil s očima svýma a proč bych hleděl na pannu? ² Neboť jaký je díl od Boha šůry, anebo dědictví od Všemohoucího z výsosti? ³ Zdali zahynutí nešlechternému a pomsta zázračná činitelům nepravosti připravena není? ⁴ Zdali on nevidí cest mých a všech kroků mých nepočítá? ⁵ Zaobíral-li jsem se neupřímností a chvátala-li ke lsti noha má: ⁶ Necht' mne zváží na váze spravedlnosti, a zví Bůh upřímnost mou. ⁷ Uchýlil-li se krok můj z cesty, a za očima mýma odešlo-li srdce mé, a rukou mých chytí-li se jaká poskvrna: ⁸ Tedy co nasejí, necht' jiný sní, a ratolesti moji ať jsou vykořeněny. ⁹ Jestliže se dalo přivábit srdce mé k ženě a u dveří bližního svého činil-li jsem úklady: ¹⁰ Necht' mele jinému žena má a nad ní ať se schylují jiní. ¹¹ Neboť je to nešlechternost a nepravost odsudku hodná. ¹² Oheň ten zajisté by až do zahynutí žral, a všechnu úrodu mou vykořenil. ¹³ Nechtěl-li jsem stát k soudu se služebníkem svým anebo služebnou svou v rozepří jejich se mnou? ¹⁴ Neboť co bych činil, kdyby povstal Bůh silný? A kdyby vyhledával, co bych odpověděl jemu? ¹⁵ Zdali ten, který mne v břiše učinil, neučinil i jeho? A nezformoval nás hned v životě jeden a týž? ¹⁶ Odepřel-li jsem žádosti nuzných a oči vdovy jestliže jsem kormoutil? ¹⁷ A jedl-li jsem skývu svou sám a nejedl-li i sirotek z ní? ¹⁸ Poněvadž od mladosti mé rostl se mnou jako u otce, a od života matky své býval jsem vdově za vůdce. ¹⁹ Díval-li jsem se na koho, že by hynul, nemaje šatů, a nuzný že by neměl oděvu? ²⁰ Nedobrořečila-li mi bedra jeho, že rounem beranů mých se zahřál? ²¹ Napráhl-li jsem na sirotka rukou svou, když jsem v bráně viděl pomoc svou: ²² Lopatka má od svých plecí necht' odpadne a ruka má z kloubu svého ať se vylomí. ²³ Neboť jsem se bál, aby mne Bůh nesetřel, jehož bych velebností nikoli neunikl. ²⁴ Skládal-li jsem v zlatě naději svou, anebo hrouď zлата říkal-li jsem: Doufání mé? ²⁵ Veselil-li jsem se z toho, že bylo rozmnoženo zboží mé, a že ho množství nabyla ruka má? ²⁶ Hleděl-li jsem na světlost slunce svítícího, a na měsíc spanile chodící, ²⁷ Takže by se tajně dalo svěst srdce mé a že by líbala ústa má ruku mou? ²⁸ I to by byla nepravost odsudku hodná; neboť bych tím zapíral Boha silného nejvyššího. ²⁹ Radoval-li jsem se z neštěstí toho, který mne nenáviděl, a plesal-li jsem, když se mu zle vedlo? ³⁰ Nedopustil jsem zajisté hřešit ani ústům svým, abych zlořečení žádal duši jeho. ³¹ Jestliže neříkala čeládka má: Ó by nám dal někdo masa toho; nemůžeme se ani najíst? ³² Neboť vně nenocoval host, dveře své pocestnému otvíral jsem. ³³ Přikrýval-li jsem jako jiní lidé přestoupení svá, skrýváje v skrýši své nepravost svou? ³⁴ A ač bych byl mohl škodit množství velikému, ale pohanění rodů děsilo mne; proto jsem mlčel, nevycházeje ani ze dveří. ³⁵ Ó bych měl toho, který by mne vyslyšel. Ale aj, toto je znamení mé: Všemohoucí sám bude odpovídat za mne, a kniha, kterou sepsal odpůrce můj. ³⁶ Ví Bůh, nenesil-li bych ji na rameni svém, neotočil-li bych ji sobě místo koruny. ³⁷ Počet kroků svých oznámil bych jemu, jako kníže přiblížil bych se k němu. ³⁸ Jestliže proti mně země má volala, taktěž i záhony její plakaly, ³⁹ Jídal-li jsem úrody její bez peněz a duši držitelů jejich přivodil-li jsem k vzdychání: ⁴⁰ Místo pšenice necht' vzejde trní a místo ječmene koukol. ⁴¹ Skonávají se slova Jobova.

32 A když přestali ti tři muži odpovídat Jobovi, protože se spravedlivý sobě zdál, ² Tedy rozpáliv se hněvem Elihu, syn Barachele Buzitského z rodu Syrského, na Joba, rozhněval se, protože spravedlivější pravil být duši svou nad Boha. ³ Ano i na ty tři z přátel jeho roznítil se hněv jeho, protože nenalézajíce odpovědi, však potupovali Joba. ⁴ Neboť Elihu očekával na Joba a na ně s řečí, protože starší byli věkem než on. ⁵ Ale vida Elihu, že nebylo žádné odpovědi v ústech těch tří mužů, zažehl se v hněvu svém. ⁶ A mluvil Elihu syn Barachele Buzitského, řka: Já jsem nejmladší, vy pak jste starci, pročez ostýchaje se, nesměl jsem vám oznámit zdání svého. ⁷ Myslil jsem: Staří mluvit budou, a mnoho let mající v známost uvedou moudrost. ⁸ Ale vidím, že Duch Boží v člověku a nadšení Všemohoucího činí lidi rozumné. ⁹ Slavní ne vždycky jsou moudří, aniž starci vždycky rozumějí soudu. ¹⁰ A proto pravím: Poslouchejte mne, oznámím i já také zdání své. ¹¹ Aj, očekával jsem na slova vaše, poslouchal jsem důvodů vašich dotud, dokud jste vyhledávali řeči, ¹² A bedlivě vás soudě, spatřil jsem, že žádného není, kdo by Joba přemohl, není z vás žádného, kdo by odpovídal řečem jeho. ¹³ Ale díte snad: Nalezli jsme moudrost, Bůh silný stíhá jej, ne člověk. ¹⁴ Odpovím: Ač Job neobracel proti mně řeči, a však slovy vašimi nebudu jemu odpovídat. ¹⁵ Bojí se, neodpovídají více, zavrhli od sebe slova. ¹⁶ Čekal jsem zajisté, však poněvadž nemluví, ale mlčí, a neodpovídají více, ¹⁷ Odpovím i já také za sebe, oznámím zdání své i já. ¹⁸ Neboť pln jsem řečí, těsno ve mně duchu života mého. ¹⁹ Aj, břicho mé je jako mošt nemající průduchu, jako sudy nové rozpuklo by se. ²⁰ Mluvit budu a vydechnu sobě, otevřu rty své, a odpovídat budu. ²¹ Nebudu pak hledět k osobě žádného, a k člověku bez proměňování jména mluvit budu. ²² Neboť neumím jmen proměňovat, neboť tudíž by mne zachvátil stvořitel můj.

33 Slyš tedy, prosím, Jobe, řeči mé, a všech slov mých ušima svýma pozoruj. ² Aj, již otvírám ústa svá, mluví jazyk můj v ústech mých. ³ Uprímnost srdce mého a umění vynesou rty moje. ⁴ Duch Boha silného učinil mne a dechnutí Všemohoucího dalo mi život. ⁵ Můžeš-li, odpovědej mi, připrav se proti mně, a postav se. ⁶ Aj, já podle žádosti tvé budu místo Boha silného; z bláta zformován jsem i já. ⁷ Pročez strach ze mne nepředěsí tě a ruka má nebude ti k obtížení. ⁸ Řekl jsi pak přede mnou, a hlas ten řečí tvých slyšel jsem: ⁹ Čist jsem, bez přestoupení, nevinný jsem, a nepravosti při mně není. ¹⁰ Aj, příčiny ku potření mne shledal Bůh, klade mne sobě za nepřítele, ¹¹ Svírá pouty nohy mé, střeže všech stezek mých. ¹² Aj, tím nejsi spravedliv, odpovídám tobě, neboť větší je Bůh nežli člověk. ¹³ Oč se s ním nesnadníš? Že všech svých věcí nezjevuje? ¹⁴ Ano jednou mluví Bůh silný, i dvakrát, a nedbá toho člověk. ¹⁵ Skrže sny ve vidění nočním, když připadá hluboký sen na lidi ve spaní na loži, ¹⁶ Tehdy odkrývá ucho lidem, a čemu je učí, to zpečetuje, ¹⁷ Aby odtrhl člověka od skutku zlého a pýchu od muže vzdálil, ¹⁸ A zachoval duši jeho od jámy a život jeho aby netrefil na meč. ¹⁹ Trestá i bolestí na loži jeho a všechny kosti jeho násilnou nemocí, ²⁰ Takže sobě život jeho oškliví pokrm a duše jeho krmi nejlahodnější. ²¹ Hyne tělo jeho zjevně a vyčnívají kosti jeho, jichž dříve nebylo vidat. ²² A tak bývá blízká hrobu duše jeho a život jeho smrtelných ran. ²³ Však bude-li mít anděla vykladače jednoho z tisíce, který by za člověka oznámil pokání jeho: ²⁴ Tedy smiluje se nad ním, a dí: Vyprošť jej, ať nesestoupí do porušení, oblíbil jsem mzdu vyplacení. ²⁵ A omládne tělo jeho nad dětěcí, a navrátí se ke dnům mladosti své. ²⁶ Kořit se bude Bohu a zamiluje jej, a patřit bude na něj tváří ochotnou; nadto navrátí člověku spravedlnost jeho. ²⁷ Který hledě na lidi, řekne: Zhřešil jsem byl, a to, co pravého bylo, převrátil jsem, ale nebylo mi to prospěšné. ²⁸ Bůh však vykoupil duši mou, aby nešla do jámy, a život můj, aby světlo spatřoval. ²⁹ Aj, všechno to dělá Bůh silný dvakrát i třikrát při člověku, ³⁰ Aby odvrátil duši jeho od jámy, a aby osvěcen byl světlem živých. ³¹ Pozoruj, Jobe, poslouchej mne, mlč, ať já mluvím. ³² Jestliže máš slova, odpovědej mi, neboť bych chtěl ospravedlnit tebe. ³³ Pakli nic, ty mne poslouchej; mlč, a poučím tě moudrosti.

34 Ještě mluvil Elihu, a řekl: ² Poslouchejte, moudří, řeči mých, a rozumní, ušima pozorujte. ³ Neboť ucho řeči zkouší, tak jako dásně okoušejí pokrmu. ⁴ Soud sobě zvolme a vyhledejme mezi sebou, co by bylo dobrého. ⁵ Neboť řekl Job: Spravedliv jsem a Bůh silný zavrhl při mou. ⁶ Svě-li bych pře ukrývat měl? Přeplněna je bolestí rána má bez provinění. ⁷ Který muž je podobný Jobovi, který by pil posměch jako vodu? ⁸ A že by vešel ve spolek s činiteli nepravosti a chodil by s lidmi nešlechetnými? ⁹ Neboť řekl: Neprospívá to člověku líbit se Bohu. ¹⁰ A proto, muži rozumní, poslouchejte mne. Odstup od Boha silného nešlechetnost a od Všemohoucího nepravost. ¹¹ Neboť on podle skutků člověka odplácí, a podle toho, jaká je cí cesta, působí, aby to nalézal. ¹² A naprosto Bůh silný nečiní nic nešlechetně a Všemohoucí nepřevrací soudu. ¹³ Kdo svěřil jemu zemi? A kdo uspořádal všecken svět? ¹⁴ Kdyby se na něj obrátil a ducha jeho i duši jeho k sobě vzal, ¹⁵ Umřelo by všelijaké tělo pojednou, a tak by člověk do prachu se navrátil. ¹⁶ Máš-li tedy rozum, poslyš toho, pusť v uši své hlas řeči mých. ¹⁷ Protože ten, který by v nenávisti měl soud, zdali by panovat mohl? Čili toho, jenž je svrchovaně spravedlivý, za nešlechetného vyhlásíš? ¹⁸ Zdali sluší králi říci: Ó nešlechetný, a šlechticům:

Ó bezbožní? ¹⁹ Mnohem méně tomu, který nepřijímá osob knížat, aniž u něho má přednost urozený před nuzným; neboť dílo rukou jeho jsou všichni. ²⁰ V okamžení umírají, třebaš o půl noci postrčení bývají lidé, a pomíjejí, a zachvácen bývá silný ne rukou lidskou. ²¹ Neboť oči jeho hledí na cesty člověka a všechny kroky jeho on spatřuje. ²² Není žádných temností, ani stínu smrti, kde by se skryli činitelé nepravosti. ²³ Aniž zajisté nakládá na koho více, tak aby se s Bohem silným soudit mohl. ²⁴ Pyšné stírá bez počtu a staví jiné na místa jejich. ²⁵ Neboť zná skutky jejich; pročez na ně obrací noc, a potření bývají. ²⁶ Jako bezbožné rozráží je na místě patrném, ²⁷ Protože odstoupili od něho a žádných cest jeho nedbali, ²⁸ Aby dokázal, že připouští k sobě křik nuzného, a volání chudých že vyslýchá. ²⁹ (Neboť když on spokojí, kdo znepokojí? A když skryje tvář svou, kdo jej spatří?) Tak celý národ, jako i každého člověka jednostejně, ³⁰ Aby nekraloval člověk pokrytý, aby nebylo lidem úrazu. ³¹ Jisté že k Bohu silnému raději toto mluveno být má: Ponesu, nezruším. ³² Mimo to, nevidím-li čeho, ty vyuč mne; jestliže jsem nepravost páchal, neučiním toho víc. ³³ Neboť zdali podle tvého zdání odplácet má, že bys ty toho neliboval, že bys ono volil, a ne on? Pakli co víš jiného, mluv. ³⁴ Muži rozumní se mnou řeknou, i každý moudrý poslouchaje mne, ³⁵ Že Job hloupě mluví a slova jeho nejsou rozumná. ³⁶ Ó by zkoušen byl Job dokonale, pro odmlouvání nám jako lidem nepravým, ³⁷ Poněvadž k hříchu svému přidává i nešlechtnost, mezi námi také jen chloubu svou vynáší, a rozmnožuje řeči své proti Bohu.

35 Ještě mluvil Elihu, a řekl: ² Domníváš-liž se, že jsi to se soudem řekl: Spravedlnost má převyšuje Boží? ³ Neboť jsi řekl: Co mi prospěje, jaký užitek budu mít, bych i nehřešil? ⁴ Já odpovím tobě místně i druhům tvým s tebou. ⁵ Pohleď na nebe a viz, a spatř oblaky, vyšší, nežlis ty. ⁶ Jestliže bys hřešil, co svedeš proti němu? A byť se i rozmnožily nešlechtnosti tvé, co mu uškodíš? ⁷ Budeš-li spravedlivý, čeho mu udělíš? Anebo co z ruky tvé vezme? ⁸ Každému člověku bezbožnost jeho uškodí a synu člověka spravedlnost jeho prospěje. ⁹ Z množství nátisk trpících, které k tomu přivodí, aby úpěli a křičeli pro ukrutnost povýšených, ¹⁰ Žádný neříká: Kde je Bůh stvořitel můj? Protože on dává zpěv i v noci. ¹¹ On vyučuje nás nad zvířata zemská a nad ptactvo nebeské moudřejší nás činí. ¹² Tehdy volají-li pro pýchu zlých, nebývají vyslyšeni. ¹³ A jisté že ošemetnosti nevyslýchá Bůh silný a Všemohoucí nepatří na ni. ¹⁴ Mnohem méně, jestliže díš: Nepatříš na to. Sám se sebou vejdi v soud před ním, a doufej v něho. ¹⁵ Ale nyní poněvadž nic není těch věcí, navštívil jej hněv jeho; neboť nechce znát hojnosti této veliké. ¹⁶ A proto marně Job otvírá ústa svá, hloupě rozmnožuje řeči své.

36 Zatím přidal Elihu, a řekl: ² Postrp mne maličko a oznámím šířeji; neboť mám ještě, co bych za Boha mluvil. ³ Vnesu smysl svůj zdaleka, a stvořiteli svému přivlastním spravedlnost. ⁴ V pravdě, že nebudou lživé řeči mé; zdravě smýšlejícího máš mne s sebou. ⁵ Aj, Bůh silný mocný je, aniž svých zamítá; silný je a srdce udatného. ⁶ Neobživuje bezbožného, chudým pak k soudu dopomáhá. ⁷ Neodvrací od spravedlivého očí svých, nýbrž s králi na stolici sází je na věky, a bývají zvýšeni. ⁸ Pakli by pouty sevření byli, zapleteni jsouce provazy soužení: ⁹ Tudy jim v známost uvodí hřích jejich a že přestoupení jejich se zesílila. ¹⁰ A tak otvírá sluch jejich, aby se napravili, mluví jim, aby se navrátili od nepravosti. ¹¹ Uposlechnou-li a budou-li jemu sloužit, stráví dny své v dobrém a léta svá v potěšení. ¹² Pakli neuposlechnou, od meče sejdou a pozdechají bez vědění. ¹³ Neboť kteří jsou nečistého srdce, přivětšují hněvu, aniž k němu volají, když by je soužil. ¹⁴ Proto umírá v mladosti duše jejich a život jejich se smilníky. ¹⁵ Vytrhuje, pravím, souženého z jeho soužení, a ty, jejichž sluch otvírá, v trápení. ¹⁶ A tak by i tebe přenesl zprostřed úzkosti na širokost, kde není stísněnosti, a byl by pokojný stůl tvůj tukem oplývající. ¹⁷ Ale ty zasloužil, abys jako bezbožný souzen byl; soud a právo na tě dochází. ¹⁸ Jisté strach, aby tě neuvrhl Bůh ve větší ránu, takže by jakkoli veliká výplaty mzda, tebe nevyprostila. ¹⁹ Zdali by sobě co vážil bohatství tvého? Jisté ani nejvýbornějšího zlata, ani jakékoli síly nebo moci tvé. ²⁰ Nechvátej tedy k noci, ve kterou odcházejí lidé na místo své. ²¹ Hleď, abys se neohlížel na marnost, zvoluje ji raději nežli soužení. ²² Aj, Bůh silný nejvyšší je mocí svou. Kdo jemu podobný učitel? ²³ Kdo jemu vyměřil cestu jeho? Kdo jemu smí říci: Činíš nepravost? ²⁴ Pamětliv buď raději, abys vyvyšoval dílo jeho, které spatřují lidé, ²⁵ Které, pravím, všichni lidé vidí, na něž člověk patří zdaleka. ²⁶ Neboť Bůh silný tak je veliký, že ho nemůžeme poznat, počet let jeho je nevystižitelný. ²⁷ On zajisté vyvodí krůpěje vod, které vylévají dešť z oblaků jeho, ²⁸ Když se rozpouštějí oblaka a kropí na mnohé lidi. (A vyzoomí-li kdo roztažení oblaků a zvuku stánku jeho, ³⁰ Jak rozprostírá nad ním světlo své, anebo všechno moře příkrývá? ³¹ Skrže ty věci zajisté trestá lidi a též dává pokrmu hojnost. ³² Oblaka zakrývá světlo a příkazuje mu ukrývat se za to, co je potkává.) ³³ Ohlašuje o něm zvuk jeho, též dobytek, a to hned, když pára vzhůru vstupuje. ³⁴ Také se i nad tím děsí srdce mé, až se pohybuje z místa svého.

37 Poslouchejte pilně hřmotného hlasu jeho, a zvuku z úst jeho pocházejícího. ² Pode všechna nebesa jej rozprostírá a světlo své ke krajům země. ³ Za nímž zvučí hlukem, a hřímá hlasem důstojnosti své, aniž

mešká s jinými věcmi, když se slýchá hlas jeho. ⁴ Bůh silný hřímá hlasem svým předivně, činí veliké věci, avšak nemůžeme rozumět, jak. ⁵ Sněhu zajisté říká: Buď na zemi, taktéž pršce dešťové, ano i přívalu násilnému. ⁶ Zavírá ruku všelijakého člověka, aby žádný z lidí nemohl konat díla svého. ⁷ Tehdy i zvíř vchází do skrýše, a v peleších svých obývá. ⁸ Ze skrýše vychází vichřice, a od půlnoční strany zima. ⁹ Dechnutím Bůh silný dává mráz, až se široké vody zavírají. ¹⁰ Také i při svažování země pohybuje oblakem, a rozhání mračno světlem svým. ¹¹ A tentýž sem i tam obrací se moudrostí jeho, aby činil, cokoli by mu přikázal na tváři světa. ¹² Buď k trestání, nebo pro zemi svou, buď k prokazování dobrotivosti, správi to, že se postaví. ¹³ Pozoruj toho, Jobe, zastav se a podívej se divům Boha silného. ¹⁴ Víš-li, kdy Bůh ukládá co o těch věcech, anebo kdy chce osvěcovat světlem oblaka svá? ¹⁵ Znáš-li, jak se vznášejí oblaka a jiné divy dokonalého v poznání? ¹⁶ A že tě roucho tvé zahřívát bude, když Bůh zemi pokojnou činí větry poledními? ¹⁷ Roztáhal-li jsi s ním nebesa trvanlivá, k zrcadlu slitému podobná? ¹⁸ Poukaž nám, co bychom řekli jemu; neboť nemůžeme ani řeči spořádat pro temnost. ¹⁹ Zda jemu kdo oznámí, co bych já mluvil? Pakli by kdo za mne mluvil, jistě že by byl sehlcen. ²⁰ Ano nyní nemohou patřit lidé na světlo, když je jasné na oblacích, když je vítr prochází a vyčišťuje, ²¹ Od půlnoční strany s jasem jako zlato přicházejí, ale v Bohu hroznější je sláva. ²² Všemohoucí, jehož vystihnout nemůžeme, ač je veliký v moci, však soudem a přísnou spravedlností netrápí. ²³ Proto bojí se ho lidé; neohlíží se na žádného z těch, kdo jsou moudrého srdce.

38 Tedy odpověděl Hospodin Jobovi z vichru, a řekl: ² Kdo je to, jenž zatemňuje radu řečmi neumělými? ³ Přepaš nyní jako muž bedra svá a nač se tebe tázat budu, oznam mi. ⁴ Kdes byl, když jsem zakládal zemi? Pověz, jestliže máš rozum. ⁵ Kdo rozměřil ji, víš-li? Anebo kdo vztáhl pravítko na ni? ⁶ Na čem podstavce její upevněny jsou? Anebo kdo založil úhelný kámen její, ⁷ Když prozpěvovaly spolu hvězdy jitřní a plesali všichni synové Boží? ⁸ Anebo kdo zavřel jako dveřmi moře, když vyšlo ze života a zjevilo se? ⁹ Když jsem mu položil oblak za oděv a mrákotu místo plenek jeho, ¹⁰ Když jsem jemu uložil úsudek svůj, přistaviv závory a dveře, ¹¹ A řekl jsem: Až potud vycházeti budeš, a dále ne, tu, pravím, skládat budeš dutí vlnobití svého. ¹² Zda jsi kdy za dnů svých rozkázal jitru? Ukázal-lis záři jitřní místo její, ¹³ Aby uchvacovala kraje země a bezbožní aby z ní vymítání byli? ¹⁴ Tak aby proměnu přijímala jako vosk pečetní, oni pak aby nedlouho stáli jako roucho, ¹⁵ A aby bezbožným zbraňováno bylo světla jejich a rámě vyvýšené zlámáno bylo? ¹⁶ Přišel-lis až k hlubinám mořským? A ve vnitřnosti propasti chodil-lis? ¹⁷ Jsou-li tobě zjeveny brány smrti? A brány stínu smrti viděl-lis? ¹⁸ Shlédl-lis širokosti země? Oznam, jestliže ji znáš všechnu. ¹⁹ Která je cesta k obydlí světla a které místo temností, ²⁰ Že bys je pojal v meze jeho, poněvadž bys rozuměl stezkám domu jeho? ²¹ Věděl-lis tehdy, že jsi měl se narodit, a počet dnů tvých jak veliký být má? ²² Přišel-lis až ku pokladům sněhu? A poklady krupobití viděl-lis, ²³ Které chovám k času soužení, ke dni bitvy a boje? ²⁴ Kterými se cestami rozděluje světlo, které rozhání východní vítr po zemi? ²⁵ Kdo rozdělil povodní tok a cestu blýskání hromovému, ²⁶ Tak aby přšel déšť i na tu zemi, kde není lidí, na poušť, kde není člověka, ²⁷ Aby zapájel místa planá a pustá, a k vzrůstu přivodil trávu mladistvou? ²⁸ Má-liž déšť otce? A kdo plodí krůpěje rosy? ²⁹ Z čího života vychází mráz? A jíní nebeské kdo plodí? ³⁰ Až i vody jako v kámen se proměňují a povrch propasti zamrzá. ³¹ Zdali zavázat můžeš rozkoše Kuřátek, anebo stahování Orionovo rozvázat? ³² Můžeš-li vyvodit hvězdy polední v čas jistý, anebo Arktura se syny jeho povedeš-li? ³³ Znáš-li rád nebes? Můžeš-li spravovat panování jejich na zemi? ³⁴ Můžeš-li pozdvihnout k oblaku hlasu svého, aby hojnost vod přikryla tebe? ³⁵ Ty-li vypustíš blýskání, aby vycházela? Zdali řeknou tobě: Aj teď jsme? ³⁶ Kdo složil ve vnitřnostech lidských moudrost? Anebo kdo dal rozumu postizitelnost? ³⁷ Kdo vypravovat bude o nebesích moudře? A lahvice nebeské kdo nastrojuje, ³⁸ Aby svažovaná země zase ztuhnout mohla a hroudy se v hromadě držely? ³⁹ Honíš-liž ty lvu loupež? A hltavost lvíčat naplňuješ-liž, ⁴⁰ Když se stulují v peleších svých, ustavičně ze skrýší číhajíce? ⁴¹ Kdo připravuje krkavci pokrm jeho, když mladí jeho k Bohu silnému volají a toulají se sem i tam pro nedostatek pokrmu?

39 Víš-li, kterého času rodí kamzíkové a laň ku porodu pracující spatřil-lis? ² Máš-li v počtu měsíce, které vyplňují? Znáš-li, pravím, čas porodu jejich? ³ Jak se kladou, plod svůj tlačí a s bolestí ho pozbývají? ⁴ Jak sílí mladí jejich i odchovávají pící polní, a vycházejíce, nenavracejí se k nim? ⁵ Kdo propustil zvíř, aby byla svobodná? A řemení divokého osla kdo rozvázal? ⁶ Jemuž jsem dal pustinu místo domu jeho, a místo příbytku jeho zemi slatinnou. ⁷ Posmívá se hluku městskému, a na křik toho, kdo by jej honil, nic nedbá. ⁸ To, co nachází v horách, je pastva jeho; neboť jen zeleně hledá. ⁹ Svolí-li jednorozec, aby tobě sloužil, a u jeslí tvých aby nocoval? ¹⁰ Připráhneš-liž provazem jednorozce k orání? Bude-liž vláčet brázdy za tebou? ¹¹ Zda se na něj

39:9 Nikoliv bájná mytologická a pohádková bytost v podobě koně s dlouhým rohem, trčícím z čela, nýbrž tvor, kterému dnes říkáme nosorožec. Existuje jich několik druhů, některé v tak nízkém počtu, že jsou považovány za kriticky ohrožené. Některé mají dva rohy (např.

nosorožec tuponosý nebo dvourohý), některé jen jeden (např. nosorožec sumatérský či indický). Takoví by nejlépe kvalifikovali na biblický popis jednorozce (vv. 10–1112).

ubezpečíš, protože je veliká síla jeho, a poručíš jemu svou práci? ¹² Zda jemu důvěřuješ, že sveze semeno tvé a na humno tvé shromáždí? ¹³ Ty-lis dal pávům křídlo pěkné, anebo péro čápu nebo pštrosu? ¹⁴ A že opouští na zemi vejce svá, ačkoli je v prachu osedí, ¹⁵ Nic nemysle, že by je noha potlačit anebo zvěř polní pošlapat mohla? ¹⁶ Tak se zatvrzuje k mladým svým, jako by jich neměl; jako by neužitečná byla práce jeho, tak je bez starosti. ¹⁷ Neboť nedal jemu Bůh moudrosti, aniž mu udělil rozumnosti. ¹⁸ Časem svým vzhůru se vznášeje, posmívá se koni i jezdcí jeho. ¹⁹ Zda ty dát můžeš koni sílu? Ty-li ozdobíš šíjí jeho řehtáním? ²⁰ Zdali jej zastrašíš jako kobyliku? Vždyť frkání chřípí jeho strašlivé jest. ²¹ Kopá důl a plesá v síle své, vycházeje vstříc i zbrojí. ²² Směje se strachu, aniž se leká, aniž ustupuje zpátky před ostrostí meče, ²³ Ač i toulec na něm chřestí a blyští se dřevce a kopí. ²⁴ Se hřmotem a s hněvem kopá zemi, aniž pokojně stojí ke zvuku trouby. ²⁵ Ke zvuku trouby řehtá, a zdaleka cítí boj, hluk knížat a pokřikování. ²⁶ Zdali podle rozumu tvého létá jestřáb, roztahuje křídla svá na poledne? ²⁷ Zdali k rozkazu tvému vzhůru se vznáší orlice a vysoko se zahnížduje? ²⁸ Na skále přebývá, přebývá na špičaté skále jako na hradě, ²⁹ Odkud hledá pokrmu, který z daleka očima svými spatřuje. ³⁰ Ano i mladí její střebají krev, a kde těla mrtvá, tu i ona jest. ³¹ A tak odpovídaje Hospodin Jobovi, řekl: ³² Zdali hádající se s Všemohoucím obviní jej? Kdo chce vinit Boha, nechť odpoví na to. ³³ Tehdy odpověděl Job Hospodinu a řekl: ³⁴ Aj, chatrný jsem, co bych odpovídal tobě? Ruku svou kladu na ústa svá. ³⁵ Jednou jsem mluvil, ale nebudu již odmlouvat, nýbrž i podruhé, ale nebudu více přidávat.

40 Ještě odpovídaje Hospodin z vichru Jobovi, i řekl: ² Přepaš nyní jako muž bedra svá a nač se tebe tázati budu, oznam mi. ³ Zdali pak i soud můj zrušit chceš? Což mne odsoudíš, jen aby ses sám ospravedlnil? ⁴ Zdali máš rámě jako Bůh silný a hlasem jako on hřímáš? ⁵ Ozdob se nyní vyvýšeností a důstojností ve slávu a okrasu obleč se. ⁶ Rozprostři prchlivost hněvu svého a pohled na všelijakého pyšného a sniž ho. ⁷ Pohleď, pravím, na všelijakého pyšného, a sehní jej a setří bezbožné na místě jejich. ⁸ Skryj je v prachu spolu, tvář jejich zavaž v skrytě. ⁹ A tak i já budu tě oslavovat, že tě zachovává pravice tvá. ¹⁰ Aj, hle behemot, jež jsem jako i tebe učinil, trávu jí jako vůl. ¹¹ Aj, hle moc jeho v bedrech jeho a síla jeho v pupku břicha jeho. ¹² Jak chce, ohání ocasem svým, ačkoli je jako cedr; žíly lůna jeho jako ratolesti jsou spletené. ¹³ Kostí jeho jako trouby měděné, hnáty jeho jako sochor železný. ¹⁴ On je přední z účinků Boha silného, učitel jeho sám na něj doložit může meč svůj. ¹⁵ Hory zajisté přinášejí mu pastvu a všechna zvěř polní hrává si tam. ¹⁶ V stínu léhá, v soukromí mezi trtínou a bahnem. ¹⁷ Dříví stín dávající stínem svým jej přikrývá, a vrboví potoční obkličuje jej. ¹⁸ Aj, zadržuje řeku tak, že nemůže pospíchat; tuší sobě, že pozře Jordán v ústa svá. ¹⁹ Zda kdo před očima jeho polapí jej anebo provazy protáhne chřípí jeho? ²⁰ Vytáhneš-liž Leviatana udicí anebo provazem pohříženým až k jazyku jeho? ²¹ Zdali dáš kroužek na chřípí jeho anebo hákem probodneš čelist jeho? ²² Zda se obrátí k tobě s prosbami anebo mluvit bude tobě lahodně? ²³ Učiní-li smlouvu s tebou? Přijmeš-li jej za služebníka věčného? ²⁴ Zda si budeš s ním hrát jako s ptáčkem anebo přivážeš jej dětem svým? ²⁵ Přistrojí-li sobě hody z něho společníci a rozdělí-li jej mezi kupce? ²⁶ Zda naplníš háky kůži jeho a vidlicemi rybářskými hlavu jeho? ²⁷ Vztáhni jen na něj ruku svou a neučiníš zmínky o boji. ²⁸ Aj, naděje o polapení jeho mylná jest. Zda i k spatření jeho člověk nebývá poražen?

41 Není žádného tak smělého, kdo by jej vzbudil, kdo tedy postaví se přede mnou? ² Kdo si mne čím předešel, abych se jemu odplácel? Cokoli je pode vším nebem, mé jest. ³ Nebudu mlčet o údech jeho, a o síle výborného zformování jeho. ⁴ Kdo odkryl povrch oděvu jeho? S dvojitými udidly svými kdo k němu přistoupí? ⁵ Vrata úst jeho kdo otevře? Okolo zubů jeho je hrůza. ⁶ Šupiny jeho pevné jako štíty sevřené velmi tuze. ⁷ Jedna druhé tak blízko je, že ani vítr nevchází mezi ně. ⁸ Jedna druhé se přidrží a nedělí se. ⁹ Od kýčání jeho zažehá se světlo a oči jeho jsou jako záře svítání. ¹⁰ Z úst jeho jako pochodně vycházejí a jiskry ohnivé vyskakují. ¹¹ Z chřípí jeho vychází dým jako z kotle vroucího anebo hrnce. ¹² Dýchání jeho uhlí rozpáluje a plamen z úst jeho vychází. ¹³ V šíjí jeho přebývá síla a před ním utíká žalost. ¹⁴ Kusy masa jeho drží se spolu; celistvé je v něm, aniž se rozdrobuje. ¹⁵ Srdce jeho tuhé je jako kámen, tak tuhé, jako úlomek spodního žernovu. ¹⁶ Výskytu jeho bojí se nejsilnější, až se strachem i vyčišťují. ¹⁷ Meč stíhající jej neobstojí, ani kopí, šíp nebo i pancír. ¹⁸ Pokládá železo za plevy, ocel za dřevo shnilé. ¹⁹ Nezahání ho střela, ve stéblo obrací se jemu kamení prakové. ²⁰ Za stéblo počítá střelbu a posmívá se šermování kopím. ²¹ Pod ním ostré střepiny, stele sobě na věci špičaté jako na blátě. ²² Působí, aby vřelo v hlubině jako v kotle a kormoutilo se moře jako v hmoždíři. ²³ Za sebou patrnou činí stezku, až se zdá, že propast má šediny. ²⁴ Žádného není na zemi jemu podobného, aby tak učiněn byl bez strachu. ²⁵ Cokoli vysokého je, za nic pokládá, je králem nade všemi šelmami.

39:34 Ruku svou kladu na ústa. Když Hospodin promluvil, Job neprosazoval svou při, jak dříve sliboval (23:3–5), ale v Boží přítomnosti zmlkl. Transcendentní (pozemský život přesahující) rozměr dává perspektivu, která pomáhá snášet utrpení bez reptání. To chybělo

Izraelitům na poušti (Ex 14:2, 29; 16:8; Nu 16:11; Dt 1:27; 1Kor 10:10); ale nikdy Ježíšovi (Iz 53:7; Sk 9:32). Dodnes je to jediný způsob, který dokáže trvale ztlumit bolest utrpení a umožňuje smířit se s životními tragédiemi.

42 Tedy odpovídá Job Hospodinu, řekl: ²Vím, že všechno můžeš, a že nemůže překaženo být tvému myšlení. ³Kdo je to ten, ptáš se, kdo zatemňuje radu Boží tak hloupě? Proto přiznávám se, že jsem tomu nerozuměl. Divnější jsou ty věci nad mou vystižitelnost, aniž jich mohu poznat. ⁴Vyslychej, prosím, kdykoli bych mluvil; když bych se tebe tázal, oznamuj mi. ⁵Jen jsem slyšel o tobě, nyní pak i oko mé tě vidí. ⁶Pročez mrzí mne to a želim toho v prachu a v popelu. ⁷Stalo se pak, když odmluvil Hospodin slova ta k Jobovi, že řekl Hospodin Elifazovi Temanskému: Rozpálil se hněv můj proti tobě a proti dvěma přátelům tvým, protože jste nemluvili o mně toho, co pravého je, tak jako služebník můj Job. ⁸Proto nyní vezměte sobě sedm volků a sedm skopců, a jděte k služebníkovi mému Jobovi, abyste dali obětovat oběť za sebe, a služebník můj Job, aby se modlil za vás. Neboť jistě obličej jeho přijmu, abych neučinil s vámi podle bláznovství vašeho; neboť nemluvili jste toho, co pravého je, o mně, tak jako služebník můj Job. ⁹A tak odšedše Elifaz Temanský a Bildad Suchský a Zofar Naamatský, učinili, jak jim byl přikázal Hospodin, a přijal Hospodin obličej Jobův. ¹⁰Navrátil také Hospodin to, co odjato bylo Jobovi, když se modlil za přátele své, takže co měl Job, rozmnožil to Hospodin dvojnásobně. ¹¹A sešedše se k němu všichni příbuzní a všechny příbuzné jeho a všichni známí jeho dřívější, jedli s ním chléb v domě jeho, a lítost majíce nad ním, potěšovali ho nade vším tím zlým, které byl uvedl Hospodin na něj. A dali jemu jeden každý peníz jeden a jeden každý náušnici zlatou jednu. ¹²A tak požehnal Hospodin Jobovi k posledku více nežli v počátku jeho. Neboť měl čtrnáct tisíc ovcí, a šest tisíc velbloudů a tisíc spřežení volů a tisíc oslic. ¹³Měl také sedm synů a tři dcery, ¹⁴Z nichž první dal jméno Jemima, jméno pak druhé Keciha a jméno třetí Kerenhappuch. ¹⁵Aniž se nacházely ženy tak krásné, jako dcery Jobovy, ve vsi té krajině; kterým dal otec jejich dědictví mezi bratry jejich. ¹⁶Byl pak živ Job potom sto a čtyřicet let, a viděl syny své a syny synů svých až do čtvrtého pokolení. ¹⁷A umřel Job, stár jsa a pln dnů.

Žalmy

Úvod

1 Blahoslavený ten muž, který nechodí po radě bezbožných a na cestě hříšníků nestojí a na stolicí posměvačů nesedá. ² Ale v zákoně Hospodinově je libost jeho a v zákoně jeho přemýšlí dnem i nocí. ³ Neboť bude jako strom štípený při tekutých vodách, který ovoce své vydává časem svým, jehož list nevadne, a cokoli činit bude, šťastně mu se povede. ⁴ Ne tak budou bezbožní, ale jako plevy, které rozmítá vítr. ⁵ A proto neobstojí bezbožní na soudu ani hříšníci v shromáždění spravedlivých. ⁶ Neboť zná Hospodin cestu spravedlivých, ale cesta bezbožných zahyne.

2 Proč se bouří národové, a lidé daremné věci vymýšlejí? ² Srocují se králové zemští a knížata se spolu radí proti Hospodinu a proti pomazanému jeho, ³ Říkajíce: Roztrhejme svazky jejich a zavrhněme od sebe provazy jejich. ⁴ Ale ten, jenž přebývá v nebesích, směje se, Pán posmívá se jim. ⁵ Tehdy mluvit bude k nim v hněvu svém a v prchlivosti své předěsí je, řka: ⁶ Já jsem ustanovil krále svého nad Sionem, horou svatou mou. ⁷ Vypravovat budu úsudek. Hospodin řekl ke mně: Syn můj ty jsi, já dnes zplodil jsem tě. ⁸ Požádej mne, a dám národy, dědictví tvé a končiny země, vladařství tvé. ⁹ Roztlučeš je prutem železným a jako nádobu hrncířskou roztříštíš je. ¹⁰ A proto, králové, nyní porozumějte, vyučujte se, soudcové zemští. ¹¹ Služte Hospodinu v bázni a veselte se s třesením. ¹² Líbejte syna, aby se nerozhněval a zhylnuli byste na cestě, jak by se jen málo zapálil hněv jeho. Blahoslavení jsou všichni, kteří doufají v něho.

3 Žalm Davidův, když utíkal před Absolonem synem svým. ² Hospodine, jak jsou mnozí nepřátelé moji! Mnozí povstávají proti mně. ³ Mnozí mluví o duši mé: Nemá tento žádné pomoci v Bohu. ⁴ Ale ty, Hospodine, jsi štítem vůkol mne, slávou mou, a který povyšuješ hlavy mé. ⁵ Hlasem svým volal jsem k Hospodinu, a vyslyšel mne s hory svaté své. Sélah. ⁶ Já jsem lehl, a spal jsem, i zas procítil; neboť mne zdržoval Hospodin. ⁷ Nebudu se bát mnoha tisíců lidí, kteří se vůkol kladou proti mně. ⁸ Povstaň, Hospodine, zachovej mne, Bože můj, který jsi zbil všech nepřátel mých líce, a zuby bezbožníků zvyrážel. ⁹ Tvé, ó Hospodine, je spasení, a nad lidem tvým pozhnání tvé. Sélah.

4 Přednímu zpěváku na neginot, žalm Davidův. ² Když volám, vyslyš mne, Bože spravedlnosti mé. Ty jsi mi v úzkosti prostranství způsoboval, smiluj se nade mnou, a vyslyš modlitbu mou. ³ Synové lidští, dokud sláva má v potupě bude? Dlouho-liž marnost milovati a lži hledat budete? Sélah. ⁴ Vězte, že oddělil Hospodin sobě milého. Vyslyší mne Hospodin, když k němu volat budu. ⁵ Ulekněte se a nehřešte, přemítejte o tom v srdci svém, na loži svém, a umlkněte. Sélah. ⁶ Obětujte oběti spravedlnosti a doufejte v Hospodina. ⁷ Mnozí říkají: Ó bychom vidět mohli dobré věci. Hospodine, pozdvihni nad námi jasného obličej svého, ⁸ A způsobíš radost v srdci mém větší, než oni mívají, když obilí a víno jejich se obrodí. ⁹ Já u pokoji i lehnu i spát budu; neboť ty, Hospodine, sám způsobíš mi bydlení bezpečné.

5 Přednímu zpěváku na nechilot, žalm Davidův. ² Slova má slyš, Hospodine, porozuměj toužebnému úpění mému. ³ Pozoruj hlasu volání mého, králi můj a Bože můj; neboť se tobě modlím. ⁴ Hospodine, v jitře vyslyšíš hlas můj, v jitře předložím tobě žádost a pozorovat budu. ⁵ Neboť ty, ó Bože silný, neoblíbujš bezbožnosti, nemá místa u tebe nešlechtník. ⁶ Neobstojí blázniví před očima tvými, v nenávisti máš všechny činitele nepravosti. ⁷ Ztratíš mluvící lež. Člověka ukrutného a lstivého v ohavnosti má Hospodin. ⁸ Já pak ve množství milosrdenství tvého vejdu do domu tvého, klanět se budu k svatému chrámu tvému v bázni tvé. ⁹ Hospodine, proved' mne v spravedlnosti své, pro ty, již mne sledují; spravuj přede mnou cestu svou. ¹⁰ Neboť není v ústech jejich žádné upřímnosti, vnitřnosti jejich plné nešlechtnosti, hrob otevřený hrdlo jejich,

1:1 **Nechodí ... nestojí ... nesedá.** Přísudky v prvním verši prvního žalmu tvoří antiklimax — významovou řadu sestupné tendence. Umíme si představit, co by následovalo, kdyby sekvence pokračovala: *nelehá*. Naznačuje se tím, že hříšná cesta je lepkavá: Kdo se rozhodne na ní setrvat, zabydlí se natolik, že opustit ji bude nakonec mnohem těžší, než na ní na začátku vstoupit.

4:4 **Hněv bez hříchu.** Nikde není psáno, že hněv musí být automaticky vždy hříšný. Jsme nabádáni, abychom nehřešili, když se hněváme (Ef 4:26); Bůh sám umí planout hněvem (Ex 15:7; Nu 25:4; Zj 15:1). Mezi hněvem spravedlivým a nespravedlivým je však úzká hranice (Jk 1:20) a my si pokyn nehřešit v hněvu potřebujeme neustále připomínat.

jazykem svým lahodně mluví. ¹¹ Zkaz je, ó Bože, nechať padnou od rad svých; pro množství nešlechtností jejich rozptyl je, poněvadž odporní jsou tobě. ¹² A ať se všichni v tě doufající radují, na věky ať plesají, když je zastírat budeš; ať se v tobě veselí, kteříkoli milují jméno tvé. ¹³ Neboť ty, Hospodine, požehnáš spravedlivému a jako štítem přívětivostí svou vůkol zastřeš jej.

6 Přednímu kantoru na neginot, k nízkému zpěvu, žalm Davidův. ² Hospodine, netrestej mne v hněvu svém, ani v prchlivosti své kárej mne. ³ Smiluj se nade mnou, Hospodine, neboť jsem zemdlený; uzdrav mne, Hospodine, neboť ztrnuly kosti mé. ⁴ Ano i duše má předěšena je náramně, ty pak, Hospodine, až dokud? ⁵ Navrať se, Hospodine a vytrhni duši mou; pomoz mi pro milosrdenství své. ⁶ Neboť mrtví nevzpomínají na tebe, a v hrobě kdo tě bude oslavovat? ⁷ Ustávám v úpění svém, lože své každé noci svlažuji, slzami svými postel svou smáčím. ⁸ Scvrkla se zármutkem tvář má, zestárla příčinou všech nepřátel mých. ⁹ Odstupte ode mne všichni činitelé nepravosti; neboť vyslyšel Hospodin hlas pláče mého. ¹⁰ Vyslyšel Hospodin pokornou modlitbu mou, Hospodin modlitbu mou přijal. ¹¹ Nechať se zastydí a předěsí zřejmě všichni nepřátelé moji, nechať jsou zpět obráceni a rychle zahanbeni.

7 Osvědčení nevinny Davidovy, o čemž zpíval Hospodinu z příčiny slov Chusi syna Jeminova. ² Hospodine Bože můj, v tobě doufám, vysvobod' mne ode všech protivníků mých a vytrhni mne, ³ Aby neuchvátil jako lev duše mé a neroztrhal, když by nebyl, kdo by vysvobodil. ⁴ Hospodine Bože můj, učinil-li jsem to, je-li nepravost při mně, ⁵ Činil-li jsem zle tomu, kdo se ke mně pokojně choval (nýbrž pomáhal jsem protivícimu se mi bez příčiny), ⁶ Nechať stíhá nepřítel duši mou, i popadne, a pošlapá na zemi život můj, a slávu mou v prach uvede. Sélah. ⁷ Povstaň, Hospodine, v hněvu svém, vyvyš se proti vzteklostem mých nepřátel, a procít' ke mně, neboť jsi soud nařídil. ⁸ A shrne se k tobě shromáždění lidí; pro ně tedy na výsost navrať se zase. ⁹ Hospodin soudit bude lidi. Sud' mne, Hospodine, podle spravedlnosti mé a podle nevinnosti mé, která při mně je. ¹⁰ Ó by již k skončení přišla nešlechtnost bezbožných, spravedlivého pak abys utvrdil ty, který zkoušíš srdce a ledví, Bože spravedlivý. ¹¹ Bůh je štít můj, který spaseny činí upřímné srdcem. ¹² Bůh je soudce spravedlivý, Bůh silný hněvá se na bezbožného každý den. ¹³ Neobrátí-li se, naostří meč svůj; lučiště své natáhl, a naměřil je. ¹⁴ Připravil sobě i zbroj smrtelnou, střely své proti škůdcům přistrojil. ¹⁵ Aj, rodí nepravost; neboť počav těžkou bolest, urodí lež. ¹⁶ Jámu kopal, i vykopal ji, ale padne do dolu, který přistrojil. ¹⁷ Obrátí se usilování jeho na hlavu jeho a na vrch hlavy jeho nepravost jeho sestoupí. ¹⁸ Slavit budu Hospodina podle spravedlnosti jeho a žalmy zpívat jménu Hospodina nejvyššího.

8 Přednímu zpěváku na gittejský nástroj, žalm Davidův. ² Hospodine Pane náš, jak důstojné je jméno tvé na vsi zemi! Neboť jsi vyvýšil slávu svou nad nebesa. ³ Z úst nemluvnátek a těch, jenž prsu požívají, mocně dokazuješ síly z příčiny svých nepřátel, abys přítrž učinil protivníku a mstícimu se. ⁴ Když spatřuji nebesa tvá, dílo prstů tvých, měsíc a hvězdy, které jsi tak upevnil, říkám: ⁵ Co je člověk, že jsi naň pamětliv, a syn člověka, že jej navštěvuješ? ⁶ Neboť učinil jsi ho málo menšího andělů, slávou a ctí korunoval jsi jej. ⁷ Pánem jsi ho učinil nad dílem rukou svých, všechno jsi podložil pod nohy jeho: ⁸ Ovce i voly všechny, také i zvěř polní, ⁹ Ptactvo nebeské, i ryby mořské, a cokoli chodí stezkami mořskými. ¹⁰ Hospodine Pane náš, jak důstojné je jméno tvé na vsi zemi!

9 Přednímu zpěváku na al mutlabben, žalm Davidův. ² Oslavovat tě budu, Hospodine, celým srdcem svým, vypravovat budu všechny divné skutky tvé. ³ Radovat a veselit se budu v tobě, žalmy zpívat budu jménu tvému, ó Nejvyšší, ⁴ Protože nepřátelé moji jsou nazpět obráceni, že klesli, a zahynuli od tváře tvé. ⁵ Neboť jsi vyvedl soud můj a při mou, posadils se na stolicí soudce spravedlivý. ⁶ Ohromil jsi národy, zatratils bezbožníka, jméno jejich vyhladil jsi na věčné věky. ⁷ Ó nepříteli, již-li jsou dokonány zhouby tvé na věky? Již-li jsi města podvrátil? Zahynula památka jejich s nimi. ⁸ Ale Hospodin na věky kraluje, připravil k soudu trůn svůj. ⁹ On soudí sám svět ve spravedlnosti, a výpověď činí národům v pravosti. ¹⁰ Hospodin zajisté je útočiště chudého, útočiště v čas soužení. ¹¹ A budou v tebe doufat, kteří znají jméno tvé; neboť neopouštíš hledajících tě, Hospodine. ¹² Žalmy zpívejte Hospodinu, přebývajícimu na Sionu, zvěstujte mezi národy skutky jeho. ¹³ Neboť on vyhledává krve, rozpomíná se na ni, aniž se zapomíná na křik utištěných. ¹⁴ Smiluj se nade mnou, Hospodine, viz soužení mé od těch, kteří mne nenávidí, ty, který mne vyzdvihuješ z bran smrti, ¹⁵ Abych vypravoval všechny chvály tvé v branách dcery Sionské a veselil se ve spasení tvém. ¹⁶ Pohříženy jsou národy v jámě, kterou udělali; v osídle, které nastražili, uvázla noha jejich. ¹⁷ Přišel ve známost Hospodin, pomstu učiniv; v díle rukou svých zapletl se bezbožník. Higgsaion Sélah. ¹⁸ Obráceni buďte bezbožníci do pekla,

všechny národy, které zapomínají na Bohem. ¹⁹ Neboť nebude dán chudý ve věčné zapomenutí; očekávání soužených nezahyneť na věky. ²⁰ Povstaň, Hospodine, ať se neposiluje člověk; národy buďte souzeny před tebou. ²¹ Pusť na ně strach, ó Hospodine, ať tomu porozumějí národy, že smrtelní jsou. Sélah.

10 Proč, ó Hospodine, stojíš zdaleka, a skrýváš se v čas soužení? ² Z pýchy bezbožník protivenství činí chudému. Ó by jati byli ve zlých radách, které vymýšlejí. ³ Neboť se honosí bezbožník v libostech života svého, a lakomý sobě pochlebuje a Hospodina popouzí. ⁴ Bezbožník pro pýchu, kterou na sobě prokazuje, nedbá na nic; všechna myšlení jeho jsou, že není Boha. ⁵ Dobře mu se daří na cestách jeho všelijakého času, soudy tvoje vzdáleny jsou od něho, i na všechny nepřátele své fouká, ⁶ Říkaje v srdci svém: Nepohnu se od národu až do pronárodu, neboť nebojím se zlého. ⁷ Ústa jeho plná jsou zlořečenství, i chytrosti a lsti; pod jazykem jeho trápení a starost. ⁸ Sedí v zálohách ve vsích a v skrýších, aby zamordoval nevinného; očima svýma po chudém špehuje. ⁹ Číhá v skrytě jako lev v jeskyni své, číhá, aby pochytil chudého, uchvacuje jej, a táhne pod sítku svou. ¹⁰ Připadá a stuluje se, dokud by nevpadlo v silné pazoury jeho shromáždění chudých. ¹¹ Říká v srdci svém: Zapomenul Bůh silný, skryl tvář svou, nepohledí na věky. ¹² Povstaň, Hospodine Bože silný, vznes ruku svou, nezapomínej na chudé. ¹³ Proč má bezbožník Boha popouzet, říkáje v srdci svém, že toho vyhledávat nebudeš? ¹⁴ Díváš se do času, neboť ty nátisk a bolest spatruješ, abys jim odplatil rukou svou; na tebe se spoléhá chudý, sirotku ty jsi pomocník. ¹⁵ Potří rámě bezbožného a vyhledej nepravosti zlostného, tak aby neobstál. ¹⁶ Hospodin je králem věčných věků, národy ze země své hynou. ¹⁷ Žádost ponížených vyslycháš, Hospodine, utvrzuješ srdce jejich, ucha svého k nim nakloňuješ, ¹⁸ Abys soud činil sirotku a souženému, tak aby jich nesužoval více člověk bídný a zemský.

11 Přednímu zpěváku, žalm Davidův. V Hospodina doufám, kterak tedy říkáte duši mé: Ulet z hory své jako ptáče? ² Neboť aj, bezbožníci napínají lučiště, přikládají šípy své na tětivu, aby stříleli skrytě na upřímné srdcem. ³ Ale těmi usilováními zkaženi budou; neboť spravedlivý co učinil? ⁴ Hospodin je v chrámě svatém svém, trůn Hospodinův v nebi je; oči jeho hledí, víčka jeho zkoušejí synů lidských. ⁵ Hospodin zkouší spravedlivého, bezbožníka pak a milujícího nepravost nenávidí duše jeho. ⁶ Dštít bude na bezbožníky uhlím řeřavým, ohněm a sirou a duch vichřice bude částka kalicha jejich. ⁷ Neboť Hospodin spravedlivý je, spravedlnost miluje, na upřímného oči jeho patří.

12 Přednímu kantoru k nízkému zpěvu, žalm Davidův. ² Pomož, ó Hospodine; neboť se již nenalézá milosrdného, a vyhnuli věrní ze synů lidských. ³ Lež mluví jeden každý s bližním svým, rty úlisnými ze srdce dvojitého řeči vynášejí. ⁴ Ó by vyplenil Hospodin všelijaké rty úlisné a jazyk velkomluvný, ⁵ Kteří říkají: Jazykem svým přemůžeme, máme ústa svá s sebou, kdo je pánem naším? ⁶ Pro zhoubu chudých, pro úpění nuzných již povstanu, praví Hospodin, v bezpečnosti postavím toho, na něž nastraženo bylo. ⁷ Výmluvnosti Hospodinovy jsou výmluvnosti čisté, jako stříbro v hliněné peci přehnané a sedmkrát zprubované. ⁸ Ty, Hospodine, jim pomáhat budeš a střežit každého od národu tohoto až na věky. ⁹ Kolem a kolem bezbožní se potulují, když takoví ničemní vyvýšení bývají mezi syny lidskými.

13 Přednímu zpěváku, žalm Davidův. Až dokud, Hospodine? Což se na věky zapomeš na mne? Dokud tvář svou skrývat budeš přede mnou? ² Dokud rady vyhledávat budu v mysli své, a den ode dne svírat se v srdci svém? Až dokud se vzpínat bude nepřítel můj nade mnou? ³ Vzhlédni, vyslyš mne, Hospodine Bože můj, osvit oči mé, abych neusnul snem smrti, ⁴ A aby neřekl nepřítel můj: Zvítězil jsem nad ním, a nepřátelé moji aby neplesali, jestliže bych poklesl. ⁵ Já zajisté v milosrdenství tvém doufám, plesat bude srdce mé ve spasení tvém; ⁶ Zpívat budu Hospodínu, že mi tak dobře učinil.

14 Přednímu zpěváku, píseň Davidova. Říká blázen v srdci svém: Není Boha. Porušení jsou a ohavní ve snažnostech; není, kdo by činil dobré. ² Hospodin z nebe popatřil na syny lidské, aby viděl, byl-li by kdo rozumný a hledající Boha. ³ Všichni se odvrátili, napořád neužiteční učinění jsou; není, kdo by činil dobré, není ani jednoho. ⁴ Zdali nevědí všichni činitelé nepravosti, že šírají lid můj, jako by chléb jedli? Hospodina pak nevzývají. ⁵ Tehdy se náramně bát budou; neboť Bůh je v rodině spravedlivého. ⁶ Radu chudého potupujete, ale Hospodin je naděje jeho. ⁷ Ó by ze Siona dáno bylo spasení Izraelovi. Když Hospodin zase přivede zajaté lidu svého, plesat bude Jákob a veselit se Izrael.

15 Žalm Davidův. Hospodine, kdo bude přebývat ve stánku tvém? Kdo bydlit bude na hoře svaté tvé? ² Ten, kdo chodí v upřímnosti a činí spravedlnost a mluví pravdu ze srdce svého. ³ Kdo neutrhá jazykem svým,

bližnímu svému nečiní zlého a potupy neuvodí na bližního svého. ⁴Ten, před jehož očima v nevážnosti je zavržený, v poctivosti pak bojící se Hospodina; a přísáhl-li by i se škodou, však toho nemění. ⁵Kdo peněz svých nedává na lichvu a daru proti nevinnému nebere. Kdo tyto věci činí, nepohne se na věky.

16 Zlatý zpěv Davidův. Ostříhej mne, Bože silný, neboť v tebe doufám. ²Rci, duše má, Hospodinu: Ty jsi Pán můj, dobrota má nic tobě neprospěje. ³Ale svatým, kteří jsou na zemi, a znamenitým, v nichž všechna libost má. ⁴Rozmnožují bolesti své ti, kteří k cizímu bohu chvátají; neokusím obětí jejich z krve, aniž vezmu jména jejich ve rty své. ⁵Hospodin je částka dílu mého a kalicha mého; ty zdržuješ los můj. ⁶Provazce padly mi na místech veselých a dědictví rozkošného dostalo se mi. ⁷Dobrořečit budu Hospodinu, který mi radí; neboť i v noci vyučují mne ledví má. ⁸Představuji Hospodina před obličej svůj vždycky, a když je mi po pravici, nikoli se nepohnu. ⁹Z té příčiny rozveselilo se srdce mé, a zaplesala sláva má, ano i tělo mé v bezpečí přebývat bude. ¹⁰Neboť nenecháš duše mé v pekle, aniž dopustíš svatému svému vidět porušení. ¹¹Známou učiníš mi cestu života; sytost hojného veselí je před obličejem tvým a dokonalé utěšení po pravici tvé až na věky.

17 Modlitba Davidova. Vyslyš, Hospodine, spravedlnost, a pozoruj volání mého; nakloň uší k modlitbě mé, která je beze vsí rtů ošemetnosti. ²Od tváře tvé vyjdi soud můj, oči tvé nechať patří na upřímnost. ³Zkusils srdce mého, navštívil je v noci; ohněm jsi mne zpruboval, aniž jsi co shledal; to, co zamýšlím, nepředstihá úst mých. ⁴Ze strany pak skutků lidských, já podle slova rtů tvých vystříhal jsem se stezky zhoubce. ⁵Zdržuj kroky mé na cestách svých, aby se neuchylovaly nohy mé. ⁶Já volám k tobě, neboť vyslycháš mne, ó Bože silný; nakloň ke mně ucha svého, a slyš řeč mou. ⁷Prokaž milosrdenství svá, naději majících ochránce před těmi, kteří povstávají proti pravici tvé. ⁸Střež mne jako zřítelnice oka, v stínu křídel svých skryj mne, ⁹Od tváře bezbožných těch, kteří mne hubí, od nepřátel mých úhlavních obklíčujících mne, ¹⁰Kterí tukem svým zarostli, mluví pyšně ústy svými. ¹¹Již i kroky naše předstihají, oči své obrácené mají, aby nás porazili na zem. ¹²Každý z nich podoben je lvu žádostivému loupeže a lvíčeti sedícímu v skrýši. ¹³Povstaň, Hospodine, předejdi tvář jeho, sehni jej, a vytrhni duši mou od bezbožníka mečem svým, ¹⁴Rukou svou od lidí, ó Hospodine, od lidí světských, jichž oddíl je v tomto životě, a jejichž břicho ty z špižírny své naplňuješ. Čímž i synové jejich nasyceni bývají a ostatků zanechávají malíčkým svým. ¹⁵Já pak ve spravedlnosti spatřovat budu tvář tvou; nasycen budu obrazem tvým, když procítím.

18 Přednímu zpěváku, služebníka Hospodinova Davida, který mluvil Hospodinu slova písně této v ten den, v němž ho vysvobodil Hospodin z ruky všech nepřátel jeho i z ruky Saulovy, a řekl: ²Z vnitřnosti srdce miluji tě, Hospodine, sílo má. ³Hospodin skála má a hrad můj, i vysvoboditel můj, Bůh silný můj, skála má, v němž naději skládám, štít můj a roh spasení mého, mé útočiště. ⁴Chvály hodného vzýval jsem Hospodina, a od nepřátel svých byl jsem vyproštěn. ⁵Obklíčily mne byly bolesti smrti a proudy nešlechetných předěsily mne. ⁶Byly jsou mne obklíčily bolesti hrobu, osidla smrti zachvátila mne. ⁷V úzkosti své vzýval jsem Hospodina a k Bohu svému volal jsem, i vyslyšel z chrámu svého hlas můj, a volání mé před obličejem jeho přišlo v uši jeho. ⁸Tehdy pohnula se a zatřásla země, základy hor pohnuly se a třásly se pro rozhněvání jeho. ⁹Dým vystupoval z chřípí jeho a oheň šířající z úst jeho, od něhož se uhlí rozpálilo. ¹⁰Nakloniv nebes, sestoupil, a mrákota byla pod nohami jeho. ¹¹A sedě na cherubínu, letěl, letěl na peří větrovém. ¹²Udělal sobě z temnoty skrýši, vůkol sebe stánek svůj z temných vod a hustých oblaků. ¹³Od blesku před ním oblaka jeho rozehnána jsou, krupobití i uhlí řeřavé. ¹⁴A hřímal na nebi Hospodin a Nejvyšší vydal zvuk svůj, i krupobití a uhlí řeřavé. ¹⁵Vystřelil i střely své, a rozptýlil je, a blýskáním častým porazil je. ¹⁶A ukázaly se hlubiny vod, a odkryty jsou základy světa pro hřímání tvé, Hospodine, pro dechnutí větru chřípí tvých. ¹⁷Poslav z výsosti, uchopil mne, vytáhl mne z velikých vod. ¹⁸Vytrhl mne od nepřítele mého silného a od těch, kteří mne nenáviděli, ačkoli silnější mne byli. ¹⁹Předstihli mne byli v den trápení mého, ale Hospodin byl mi podpora. ²⁰Který vyvedl mne na prostranství, vytrhl mne, neboť mne sobě oblíbil. ²¹Odplatil mi Hospodin podle spravedlnosti mé, podle čistoty rukou mých nahradil mi. ²²Neboť jsem dbal cest Hospodinových, aniž jsem bezbožně opustil Boha svého. ²³Všechny zajisté soudy jeho jsou přede mnou a ustanovení jeho neodložil jsem od sebe. ²⁴Nýbrž upřímně choval jsem se k němu a vystříhal jsem se nepravosti své. ²⁵Proto odplatil mi Hospodin podle spravedlnosti mé, podle čistoty rukou mých, která je před očima jeho. ²⁶Ty, Pane, s milosrdným milosrdně nakládáš, a k člověku upřímnému upřímně se máš. ²⁷K věrnému věrně se ukazuješ a s převráceným převráceně zacházíš. ²⁸Lid pak soužený vysvobozuješ a oči vysoké snižuješ. ²⁹Ty zajisté rozsvěcuješ svíci mou; Hospodin Bůh můj osvěcuje temnoty mé. ³⁰Neboť v tobě proběhl jsem vojsko, a v Bohu svém přeskočil jsem i zeď. ³¹Boha tohoto silného cesta je dokonalá, výmluvnosti Hospodinovy jsou přečištěné, on je štít všech, kteří v něho doufají. ³²Neboť kdo je Bohem kromě Hospodina a kdo skalou kromě Boha našeho? ³³Ten Bůh silný přepásává mne udatností

a činí dokonalou cestu mou. ³⁴ Činí nohy mé jako laní a na vysokostech mých staví mne. ³⁵ Učí ruce mé boji, takže lámu i lučiště ocelové rukama svýma. ³⁶ Tys mi také dodal štítu spasení svého a pravice tvá podpírala mne a dobrotivost tvá mne zvelebila. ³⁷ Rozšířil jsi krokům mým místo pode mnou a nepodvrtly se nohy mé. ³⁸ Honil jsem nepřátele své a postihl jsem je, aniž jsem se navrátil, až jsem je vyhubil. ³⁹ Tak jsem je zranil, že nemohli povstat, padše pod nohy mé. ⁴⁰ Ty jsi zajisté mne přepásal udatností k boji, povstávající proti mně sehnul jsi pode mne. ⁴¹ Nýbrž dals mi šíji nepřátel mých, abych ty, kteří mne nenáviděli, vyplenil. ⁴² Volali, ale nebylo pomocníka; k Hospodinu, ale nevyslyšel jich. ⁴³ A potřel jsem je jako prach v povětří, jako bláto na ulicích rozšlapal jsem je. ⁴⁴ Ty jsi mne vyprostil z různic lidu a postavils mne v hlavu národům; lid, kterého jsem neznal, sloužil mi. ⁴⁵ Jak jen zaslechli, uposlechli mne, cizozemci lhali mi. ⁴⁶ Cizozemci zvadli a trásli se v ohradách svých. ⁴⁷ Živ je Hospodin a požehnaná skála má; proto buď vyvyšován Bůh spasení mého, ⁴⁸ Bůh silný, který mi pomsty poroučí, a podmaňuje mi lidi. ⁴⁹ Ty jsi vysvoboditel můj z moci nepřátel mých, také i nad povstávající proti mně vyvyšils mne, a od člověka ukrutného vyprostils mne. ⁵⁰ A proto chválit tě budu mezi národy, ó Hospodine, a jménu tvému žalmy prozpěvovat, ⁵¹ Který tak důstojně vysvobozuješ krále svého a činíš milosrdenství pomazanému svému Davidovi i semeni jeho až na věky.

19 Přednímu z kantorů, žalm Davidův. ² Nebesa vypravují slávu Boha silného a dílo rukou jeho obloha zvěstuje. ³ Den po dni vynáší řeč a noc po noci ukazuje poznání. ⁴ Není řeči ani slov, kde by nemohl slyšen být hlas jejich. ⁵ Po vší zemi rozchází se zpráva jejich a až do končin světa slova jich, slunci pak rozbil stánek na nich. ⁶ Které jako ženich vychází z pokoje svého, veselí se jako udatný rek, cestou běžet maje. ⁷ Od končin nebes východ jeho a obcházení jeho až zase do končin jejich, a ničeho není, co by se ukrýt mohlo před horkostí jeho. ⁸ Zákon Hospodinův je dokonalý, občerstvující duši, Hospodinovo svědectví pravé, moudrost dávající nznalým. ⁹ Rozkazy Hospodinovy přímé, obveselující srdce, příkázání Hospodinova čistá, osvěcující oči. ¹⁰ Bázeň Hospodinova čistá, zůstávající na věky, soudy Hospodinovi pravé a k tomu i spravedlivé. ¹¹ Mnohem žádostivější jsou než zlato a než mnoho ryzího zlata, sladší než med a voština z plástve. ¹² Služebník tvůj zajisté jimi osvěcován bývá, a kdo jich ostříhá, užitek hojný má. ¹³ Ale poblouzením kdo vyrozumí? Proto i od tajných očist mne. ¹⁴ I od úmyslných zdržuj služebníka svého, aby nade mnou nepanovaly, a tehdy dokonalý budu a očištěný od přestoupení velikého. ¹⁵ Ó ať jsou slova úst mých tobě příjemná, i přemítání srdce mého před tebou, Hospodine skálo má a vykupiteli můj.

20 Přednímu zpěváku, žalm Davidův. ² Vyslyš tě Hospodin v den souzení, ke zvýšení tě přived jméno Boha Jákobova. ³ Sešli tobě pomoc ze svatyně, a ze Siona utvrzuj tě. ⁴ Rozpomeň se na všechny oběti tvé a zápalý tvé v popel obrať. Sélah. ⁵ Dejž tobě vše podle srdce tvého a všelijakou radu tvou vyplň. ⁶ A budeme prozpěvovat o spasení tvém a ve jménu Boha našeho korouhve vyzdvihneme; naplň Hospodin všechny prosby tvé. ⁷ Nyní jsme poznali, že Hospodin zachoval svého pomazaného a že jej vyslyšel z nebe svatého svého; neboť v jeho přesilné pravici je spasení. ⁸ Tito ve vozech, jiní v koních doufají, ale my jméno Hospodina Boha našeho sobě připomínáme. ⁹ A proto oni sehnuti jsou a padli, ale my povstali jsme a zmužile stojíme. ¹⁰ Hospodine, zachovávej nás, i král ať slyší nás, když k němu volat budeme.

21 Přednímu z kantorů, žalm Davidův. ² Hospodine, v síle tvé raduje se král a ve spasení tvém veselí se přenáravně. ³ Žádost srdce jeho dal jsi jemu a prosbě rtů jeho neodepřel jsi. Sélah. ⁴ Předešel jsi jej zajisté hojným požehnáním, vsadil jsi na hlavu jeho korunu z ryzího zlata. ⁵ Života požádal od tebe a dal jsi mu prodlení dnů na věky věků. ⁶ Veliká je sláva jeho ve spasení tvém, důstojností a krásou přioděl jsi jej. ⁷ Neboť jsi jej vystavil za příklad hojného požehnání až na věky, rozveselil jsi jej radostí obličejů svého. ⁸ A poněvadž král doufá v Hospodina, a v milosrdenství Nejvyššího, nepohne se. ⁹ Najde ruka tvá všechny nepřátele své, dosáhne pravice tvá těch, kteří tě nenávidí. ¹⁰ Uvrhneš je jako do pece ohnivé v čas rozhnívání svého; Hospodin v prchlivosti své sehlí je, a oheň sežere je. ¹¹ Plémě jejich ze země vyhladíš a símě jejich ze synů lidských, ¹² Neboť proti tobě ukládali zlost, mysliili na nešlechtnost, ač ji dokončit nemohli. ¹³ Proto je vystavíš za cíl, na tětivu svá přikládat budeš proti tváři jejich. ¹⁴ Zjev se, ó Hospodine, v síle své, a budeme zpívat a oslavovat udatnost tvou.

19:13 Tajných. Tajná, skrytá, nevědomá poblouzení – to je hříšné chování, které se nám automaticky spouští z nevědomé roviny myslí jakožto osvojená reakce bezmocného dítěte na bolest, kterou kdysi prožívalo. Neuzdravené trauma se takto projevuje, i když je člověk věkem sice dospělý, ale emocemi předškolák nebo kojeneček. Do určitého věku (u každého jednotlivce jiného) Bůh hříchy nepočítá (srv. Ř 7:9–10

a pozn.). Od dospělých nicméně očekává, že po svém znovuzrození (Jn 3:3) nezůstanou napořád kojenci (1Pt 2:2; 1Kor 3:2), ale ve víře porostou (Žd 5:12–14; 1Kor 13:11).

19:14 Úmyslných. Vědomé hříchy; to co děláme, přestože dobře víme, že se to Bohu příčí. Za ty ke zodpovědnosti volání jsme (srv. pozn. 12).

22 Přednímu zpěváku k času jitřnímu, žalm Davidův. ²Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? Vzdálil ses od spasení mého a od slov naříkání mého. ³Bože můj, přes celý den volám, a neslyšíš, i v noci, a nemohu se utížit. ⁴Ty jistě jsi svatý, zůstávající vždycky k veliké chvále Izraelovi. ⁵V tobě doufali otcové naši, doufali, a vysvobodil je. ⁶K tobě volávali, a pomáhal jim; v tobě doufali, a nebývali zahanbeni. ⁷Já pak červ jsem a ne člověk, útržka lidská a odpadek vůbec. ⁸Všichni, kteří mne vidí, posmívají se mi, pošklebují se a hlavami potřásají, říkajíce: ⁹Spoléhal na Hospodina, nechť ho vysvobodí; nechť jej vytrhne, poněvadž se mu v něm zalíbilo. ¹⁰Protože ty jsi, který jsi mne vyvedl ze života, ustaviv mne v doufání při prsech matky mé. ¹¹Na tebe jsem uvržen od narození svého, od života matky mé Bůh můj ty jsi. ¹²Nevzdaluj se ode mne, neboť soužení blízké je a nemám pomocníka. ¹³Obkličují mne býci mnozí, silní volí z Bázan obstupují mne. ¹⁴Otvírají na mne ústa svá, jako lev rozsápávající a řvoucí. ¹⁵Jako voda rozplynul jsem se a rozstoupily se všechny kosti mé, a srdce mé jako vosk rozpustilo se uprostřed vnitřností mých. ¹⁶Vyprahla jako střepina síla má a jazyk můj přilnul k dásním mým, a v prachu smrti položils mne. ¹⁷Neboť psi obskočili mne, rota zlostníků oblehla mne, zprobjeli ruce mé i nohy mé. ¹⁸Mohl bych sečíst všechny kosti své, oni pak hledí na mne a pozorují mne. ¹⁹Dělí mezi sebou roucha má a o můj oděv metají los. ²⁰Ale ty, Hospodine, nevzdaluj se, sílo má, přispěj k pomožení mému. ²¹Vychvat od meče duši mou a z moci psů jedinkou mou. ²²Zachovej mne od úst lva a od rohů jednorožcových vyprost mne. ²³A budu vypravovat bratřím svým o jménu tvém, uprostřed shromáždění chválit tě budu, řka: ²⁴Kterí se bojíte Hospodina, chvalte jej, všechno símě Jákobovo ctěte jej a boj se ho všechna rodino Izraelova. ²⁵Neboť nepohrdá, ani se odvrací od trápení ztrápeného, aniž skrývá tváře své od něho, nýbrž když k němu volá, vyslýchá jej. ²⁶O tobě chvála má ve shromáždění velikém, sliby své plnit budu před těmi, kteří se bojí tebe. ²⁷Jíst budou tiší a nasyceni budou, chválit budou Hospodina ti, kteří ho hledají, živo bude srdce vaše na věky. ²⁸Rozpomenou a obrátí se k Hospodinu všechny končiny země, a sklánět se budou před ním všechny čeledi národů. ²⁹Neboť Hospodinovo je království a on panuje nad národy. ³⁰Jíst budou a sklánět se před ním všichni tuční země, jemu se klanět budou všichni sestupující do prachu a kteří duše své nemohou při životu zachovati. ³¹Símě jejich sloužit mu bude a přičteno bude ku Pánu v každém věku. ³²Přijdou a lidu, který z nich vyjde, vypravovat budou spravedlnost jeho; neboť ji skutkem vykonal.

23 Žalm Davidův. Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatku. ²Na pastvách zelených pase mne, k vodám tichým mne přivodí. ³Duši mou občerstvuje, vodí mne po stezkách spravedlnosti pro jméno své. ⁴Byť mi se dostalo jít přes údolí stínu smrti, nebudu se báti zlého, neboť ty se mnou jsi; prut tvůj a hůl tvá, to mne potěšuje. ⁵Strojíš stůl před obličejem mým naproti mým nepřátelům, pomazáváš olejem hlavy mé, kalich můj naléváš, až oplývá. ⁶Nadto i dobrota a milosrdenství následovat mne budou po všechny dny života mého, a přebývat budu v domě Hospodinově po dlouhé časy.

24 Žalm Davidův. Hospodinova je země a plnost její, svět i ti, kteří obývají na něm. ²Neboť on ji na moři založil a na řekách upevnil ji. ³Kdo vstoupí na horu Hospodinovu? A kdo stane na místě svatém jeho? ⁴Ten, kdo je rukou nevinných a srdce čistého, kdo neobrací duše své k marnosti, a nepřisáhá lstivě. ⁵Ten přijme požehnání od Hospodina a spravedlnost od Boha spasitele svého. ⁶To je národ hledajících jeho, hledajících tváře tvé, ó Bože Jákobův. Sélah. ⁷Pozdvihněte, ó brány, hlav svých, pozdvihněte se vrata věčná, aby vejít mohl král slávy. ⁸Kdo je to ten král slávy? Hospodin silný a mocný, Hospodin udatný válečník. ⁹Pozdvihněte, ó brány, hlav svých, pozdvihněte se vrata věčná, aby vejít mohl král slávy. ¹⁰Kdo je to ten král slávy? Hospodin zástupů, on je král slávy. Sélah.

25 Žalm Davidův. K tobě, Hospodine, duše své pozdvihuji. ²Bože můj, v tobě naději skládám, nechť nejsem zahanben, aby se neradovali nepřátelé moji nade mnou. ³A tak i všichni, kteří na tě očekávají, zahanbeni nebudou; zahanbeni budou, kteří se převráceně mají bez příčiny. ⁴Cesty své, Hospodine, uveď mi ve známost, a stezkám svým vyuč mne. ⁵Dejž, ať chodím v pravdě tvé, a poučuj mne; neboť ty jsi Bůh spasitel můj, na tebe očekávám dne každého. ⁶Rozpomeň se na slitování svá, Hospodine, a na milosrdenství svá, která jsou od věků. ⁷Hříchů mladosti mé a přestoupení mých nevzpomínej, ale podle milosrdenství svého pamětliv buď na mne

23:5 Pomazáváš olejem hlavy mé. Mouchy běžně obtěžovaly ovce tím, že jim lezly po hlavě, do nozder i do uší. Ovce se snaží zbavit se jich tím, že tlučou hlavou o skálu, někdy až za ceny ztráty života. Pečující pastýř jim uleví tím, že jim hlavy pomaže olejem, tím je zbaví parazitů. Žalm nás ujišťuje, že Bůh své ovce ochraňuje i před dotěrnými „mouchami“ uvnitř naší hlavy – myšlenkami, pocity, emocemi, vzpo-

mínkami, výčitkami, těžkým svědomím... Úleva nevzejde z toho, že starou křivdu, na kterou nedokážu přestat myslet, konečně jednou svým nekonečným přemítáním „vyřeším“, ale z toho, že se obtížným hmyzem přestanu zabývat. Malý hmyz, který nahlodává nějaké důležité základy, zašlápnu a nediskutuji s ním.

pro dobrotu svou, Hospodine. ⁸ Dobrý a přímý je Hospodin, a proto vyučuje hříšníky cestě své. ⁹ Působí to, aby tiší chodili v soudu, a vyučuje tiché cestě své. ¹⁰ Všechny stezky Hospodinovy jsou milosrdenství a pravda těm, kteří ostříhají smlouvy jeho a svědectví jeho. ¹¹ Pro jméno své, Hospodine, odpusť nepravost mou, neboť je velická. ¹² Který je člověk, jenž se bojí Hospodina, jehož vyučuje, kterou by cestu vyvolit měl? ¹³ Duše jeho v dobrém přebývat bude a símě jeho dědičně obdrží zemi. ¹⁴ Tajemství Hospodinovo zjevné je těm, kteří se jeho bojí, a ve známost jim uvodí smlouvu svou. ¹⁵ Oči mé vždycky patří k Hospodinu, on zajistě z lečí vyvodí nohy mé. ¹⁶ Popatří na mne, a smiluj se nade mnou, neboť jsem opuštěný a ztrápený. ¹⁷ Soužení srdce mého rozmnožují se, z úzkostí mých vyved' mne. ¹⁸ Viz trápení mé a bídu mou, a odpusť všechny hříchy mé. ¹⁹ Viz nepřátele mé, jak mnozí jsou a nenávisťi nešlechtnou nenávidí mne. ²⁰ Ostříhej duše mé a vytrhni mne, ať nejsem zahanben, neboť v tebe doufám. ²¹ Čistota a upřímnost nechať mne ostříhají, nebo na tě očekávám. ²² Vykup, ó Bože, Izraele ze všelijakých úzkostí jeho.

26 Žalm Davidův. Sud' mne, Hospodine, neboť já v upřímnosti své chodím a v tě Hospodina doufám, nepohnu se. ² Zprubuj mne, Hospodine, a zkus mne, přepal ledví má i srdce mé. ³ Milosrdenství tvé zajistě před očima máma je a chodím stále v pravdě tvé. ⁴ S lidmi marnými neseďám a s pokrytci ve spolek nevcházím. ⁵ V nenávisťi mám shromáždění zlostníků a s bezbožnými se neusazuji. ⁶ Umývám v nevinnosti ruce své, stávám při oltáři tvém, Hospodine, ⁷ Abych tě hlasitě chválil a vypravoval všechny divné skutky tvé. ⁸ Hospodine, já miluji obydli domu tvého a místo přibytku slávy tvé. ⁹ Nezahrnuj s hříšnými duše mé, a s lidmi vraždícími života mého, ¹⁰ V jejichž rukou je nešlechtnost a pravice jejich úplatků plná. ¹¹ Já pak v upřímnosti své chodím, vykup mne, a smiluj se nade mnou. ¹² Noha má stojí na rovině, ve shromážděních svatých dobrořečit budu Hospodinu.

27 Davidův. Hospodin světlo mé a spasení mé, koho se budu bát? Hospodin síla života mého, koho se budu lekat? ² Útok učinivše na mne zlostníci, k sežrání těla mého, protivníci moji a nepřátele moji, sami zakopli a upadli. ³ Proto byt' i stany své proti mně rozbili, nebude se lekat srdce mé; byt' se pozdvihla proti mně i válka, i tehdy já spoléhám. ⁴ Jedné věci žádal jsem od Hospodina, té vždy hledat budu: Abych přebýval v domě Hospodinově po všechny dny života svého a spatřoval okrasu Hospodinovu a zpytoval v chrámě jeho. ⁵ Neboť tu mne ukryje ve stánku svém, v den zlý schová mne v skrýši stanu svého a na skálu vyzdvihne mne. ⁶ A tak vyvýšena bude hlava má nad nepřátele mámi, kteří mne obklíčili; a budu obětovat ve stánku jeho oběti plesání, prozpěvovat a chvály vzdávat budu Hospodinu. ⁷ Slyš mne, Hospodine, hlasem volajícího, a smiluj se nade mnou a vyslyš mne. ⁸ O tobě přemýšlí srdce mé, že velíš, řka: Hledejte tváře mé, a proto tváří tvé, Hospodine, hledat budu. ⁹ Neskrývej tváře své přede mnou, aniž zamítej v hněvu služebníka svého; pomoc má býval jsi, neopouštěj mne, aniž se mne zhošťuj, Bože spasení mého. ¹⁰ Ačkoli otec můj a matka má mne opustili, Hospodin však mne k sobě přivine. ¹¹ Vyuč mne, Hospodine, cestě své, a veď mne po stezce přímé pro ty, již na mne cíhají. ¹² Nevydávej mne libosti protivníků mých, neboť by obstáli proti mně svědkové lživí, i ten, jenž dýše ukrutností. ¹³ Bych nevěřil, že užívat budu dobroty Hospodinovy v zemi živých, nikoli bych neobstál. ¹⁴ Očekávej na Hospodina, posilni se, a on posilní srdce tvého; proto očekávej na Hospodina.

28 Davidův. K tobě, Hospodine, volám, skálo má, neodmlčuj se mi, abych, neozval-li by ses mi, nebyl podobný učiněn těm, kteří sestupují do hrobu. ² Vyslychej hlas pokorných modliteb mých, kdykoli k tobě volám, když pozdvihuji rukou svých ke svatyni svatosti tvé. ³ Nezahrnuj mne s bezbožníky a s těmi, kteří páchají nepravost, kteří mluvívají pokoj s bližními svými, ale převrácenost je v srdcích jejich. ⁴ Dej jim podle skutků jejich a podle zlosti nešlechtností jejich; podle práce rukou jejich dej jim, zaplať jim zaslouženou mzdu jejich. ⁵ Neboť nechtějí mysli přiložit k skutkům Hospodinovým, a k dílu rukou jeho; proto podvrátí je, a nebude jich budovat. ⁶ Požehnaný Hospodin, neboť vyslyšel hlas pokorných modliteb mých. ⁷ Hospodin je síla má a štít můj, v něm složilo nadějí srdce mé, a dána mi pomoc; proto se veselí srdce mé a písničkou svou oslavovat jej budu. ⁸ Hospodin je síla svých a síla hojného spasení pomazaného svého on jest. ⁹ Spas lid svůj, Hospodine, a požehnej dědictví svému, a pas je, i vyvyš je až na věky.

29 Žalm Davidův. Vzdejte Hospodinu, velkomocní, vzdejte Hospodinu čest a sílu. ² Vzdejte Hospodinu slávu jména jeho, sklánějte se Hospodinu v ozdobě svatosti. ³ Hlas Hospodinův nad vodami, Bůh silný slávy hřímání vzbuzuje, Hospodin to činí nad vodami mnohými. ⁴ Hlas Hospodinův přichází s mocí, hlas Hospodinův s velebností. ⁵ Hlas Hospodinův láme cedry, rozráží Hospodin cedry Libánské. ⁶ A činí, aby skákaly jako telata, Libán a Sirion, jako mladý jednorozec. ⁷ Hlas Hospodinův rozkřesává plamen ohně. ⁸ Hlas

Hospodinův k bolesti přivodí poušť, k bolesti přivodí Hospodin poušť Kádes. ⁹Hlas Hospodinův to činí, že laně plodu pozbývají, obnažuje i lesy, ale v chrámě svém všechnu svou slávu vypravuje. ¹⁰Hospodin nad potopou seděl, a bude sedět Hospodin, jsa králem i na věky. ¹¹Hospodin silou lid svůj daří, Hospodin požeňná lidu svému v pokoji.

30 Žalm písně, při posvěcení domu Davidova. ²Vyvyšovat tě budu, Hospodine, neboť jsi vyvýšil mne, aniž jsi dal radost nepřátelům mým nade mnou. ³Hospodine Bože můj, k tobě jsem volal, a uzdravil jsi mne. ⁴Hospodine, vyvedl jsi z pekla duši mou, obživil jsi mne, abych s jinými nesestoupil do hrobu. ⁵Žalmy zpívejte Hospodinu svatí jeho, a oslavujte památku svatosti jeho. ⁶Neboť na kratičko trvá v hněvu svém, všecken pak život v dobré líbeznosti své; z večera potrvá pláč, ale z jitra navrátí se prozpěvování. ⁷A já jsem řekl, když mi se šťastně vedlo: Nepohnu se na věky. ⁸Nebo ty, Hospodine, podle dobře líbezné vůle své silou upevnil jsi horu mou, ale jak jsi skryl tvář svou, byl jsem přestrašen. ⁹A volal jsem k tobě, Hospodine, Pánu pokorně jsem se modlil, řka: ¹⁰Jaký bude užitek z mé krve, jestliže sestoupím do jámy? Zdali tě prach oslavovat bude? Zdali zvěstovat bude pravdu tvou? ¹¹Vyslyš, Hospodine, a smiluj se nade mnou, Hospodine, buď můj pomocník. ¹²A obrátil jsi mi pláč můj v plesání, odvázal jsi pytel můj a přepásals mne veselím. ¹³Proto tobě žalmy zpívat bude jazyk můj a nebude mlčet. Hospodine Bože můj, na věky tě oslavovat budu.

31 Přednímu zpěváku, žalm Davidův. ²V tebe, Hospodine, doufám, nedej mi zahanbenu být na věky, pro spravedlnost svou vysvobod' mne. ³Nakloň ke mně ucha svého, rychle vytrhni mne; budiž mi pevnou skalou a domem ohrazeným, abys mne zachoval. ⁴Neboť skála má a hrad můj ty jsi, proto pro jméno své veď i doved' mne. ⁵Vyved' mne z leči, kterou políčili na mne; neboť síla má ty jsi. ⁶V ruce tvé poroučím ducha svého, neboť jsi mne vykoupil, Hospodine, Bože silný a věrný. ⁷Nenávidím těch, kteří následují pouhých marností, neboť já v Hospodinu naději skládám. ⁸Plesat a radovat se budu v milosrdenství tvém, že jsi vzhlédl na mé trápení a poznal jsi v soužení duši mou. ⁹Aniž jsi mne zavřel v ruce nepřitele, ale postavil jsi na širokosti nohy mé. ¹⁰Smiluj se nade mnou, Hospodine, neboť jsem soužen, tak že uvadla zármutkem tvář má, duše má, i život můj. ¹¹Žalostí zajisté zhynulo zdraví mé, a léta má od úpění, zemdlena bídou mou síla má, a kosti mé vyprahly. ¹²U všech nepřátel svých jsem v pohanění, a nejvíce u sousedů, známým pak svým jsem strašidlem; kteří mne vídají vně, utíkají přede mnou. ¹³Vyšel jsem z paměti tak, jako mrtvý, učiněn jsem jako nádoba rozražená. ¹⁴Neboť slyším utrhaní mnohých, strach odevšad, když se proti mně spolu radí, lstivě přemýšlejíce, jak by odjali duši mou. ¹⁵Ale já v tobě naději skládám, Hospodine; řekl jsem: Bůh můj jsi ty. ¹⁶V rukou tvých jsou časy moje, vytrhni mne z ruky nepřátel mých a těch, kteří mne stíhají. ¹⁷Osviť tvář svou nad služebníkem svým, zachovej mne pro milosrdenství své. ¹⁸Hospodine, ať nejsem zahanben, neboť jsem tě vzýval; nechať jsou zahanbeni bezbožníci, a zkroceni v pekle. ¹⁹Oněmějte rty lživé, které mluví proti spravedlivému tvrdě, pyšně a s potupou. ²⁰Ó jak veliká je dobrotivost tvá, kterou jsi odložil těm, již se bojí tebe, a kterou jsi činíval doufajícím v tebe před syny lidskými. ²¹Ty je skrýváš v skryši obličejů svého před vysokomyslností člověka, skrýváš je jako ve stanu před jazyky svárlivými. ²²Požeňnaný buď Hospodin, neboť prokázal ke mně divné milosrdenství své jako ve městě ohrazeném. ²³Já zajisté když jsem pospíchal, řekl jsem: Zavržen jsem od očí tvých, ale ty jsi vyslyšel hlas pokorných modliteb mých, když jsem k tobě volal. ²⁴Milujte Hospodina všichni svatí jeho, neboť ostříhá věřících Hospodin, a též odplácí vrchovatě tomu, kdo pýchu provodí. ²⁵Zmužile sobě činite (a posilní Bůh srdce vašeho), všichni, kteří naději máte v Hospodinu.

32 Žalm Davidův vyučující. Blahoslavený je ten, jemuž odpuštěno přestoupení a jehož hřích přikryt je. ²Blahoslavený člověk, jemuž nepočítá Hospodin nepravosti a v jehož duchu lsti není. ³Já když jsem mlčel, prahly kosti mé v úpění mém každého dne. ⁴Neboť dnem i nocí obtížena byla nade mnou ruka tvá, takže přirozená vlhkost má obrátila se v sucho letní. Sélah. ⁵Proto hřích svůj oznámil jsem tobě a nepravosti své jsem neukryl. Řekl jsem: Vyznám na sebe Hospodinu přestoupení svá, a ty jsi odpustil nepravost hříchu mého. Sélah. ⁶Za to se tobě bude modlit každý svatý, v času příhodném k nalezení tebe; pročež vody mnohé v rozvodnění k němu nedosáhnou. ⁷Ty jsi skryše má, od soužení zachováš mne, a plesáním vítězným obdaříš. Sélah. ⁸Já tobě k porozumění posloužím a vyučím tě cestě, po níž bys choditi měl; dám radu, oči své na tě obrátě. ⁹Nebývejte jako kůň a jako mezek, kteří rozumu nemají, jejichž ústa uzdou a udidly sevřít musíš, aby tobě neškodili. ¹⁰Mnohé bolesti jsou bezbožníka, ale toho, jenž naději skládá v Hospodinu, milosrdenství obklíčí. ¹¹Radujte se v Hospodinu, a plesejte spravedliví a prozpěvujte všichni srdce upřímného.

33 Veselte se spravedliví v Hospodinu, na upřímné přísluší chválení. ²Oslavujte Hospodina na harfě, na loutně a na nástroji o desíti strunách, žalmy zpívejte jemu. ³Zpívejte jemu píseň novou a huďte dobře

a zvučně. ⁴ Neboť pravé je slovo Hospodinovo a všelijaké dílo jeho stálé. ⁵ Miluje spravedlnost a soud, milosrdenství Hospodinova plná je země. ⁶ Slovem Hospodinovým nebesa učiněna jsou a duchem úst jeho všechno vojsko jejich. ⁷ On shrnul jako na hromadu vody mořské a složil na poklad propasti. ⁸ Boj se Hospodina všechna země, děste se před ním všichni obyvatelé světa. ⁹ Neboť on řekl a stalo se, on rozkázal a postavilo se. ¹⁰ Hospodin ruší rady národů, a v nic obrací přemýšlení lidská. ¹¹ Rada pak Hospodinova na věky trvá, myšlení srdce jeho od národu do pronárodu. ¹² Blahoslavený národ, kteréhož Hospodin je Bohem jeho, lid ten, který sobě on vyvolil za dědictví. ¹³ Hospodin patře z nebe, vidí všechny syny lidské, ¹⁴ Z příbytku trůnu svého shlíží ke všem obyvatelům země. ¹⁵ Ten, který stvořil srdce jednoho každého z nich, spatřuje všechny skutky jejich. ¹⁶ Nebývá král zachován skrze mnohý zástup, ani udatný rek vysvobozen skrze velikou moc svou. ¹⁷ Zrádný je kůň k pomoci, aniž ve množství síly své vytrhuje. ¹⁸ Aj, oči Hospodinovy patří na ty, kteří se ho bojí, a na ty, kteří očekávají milosrdenství jeho, ¹⁹ Aby vyprostil od smrti duše jejich a živil je v čas hladu. ²⁰ Duše naše očekává na Hospodina, on je pomoc naše a pavéza naše. ²¹ V něm zajisté rozveselí se srdce naše, neboť ve jménu jeho svatém naději skládáme. ²² Budiž milosrdenství tvé nad námi, Hospodine, jakož naději máme v tobě.

34 Davidův, když proměnil obličej svůj před Abimelechem; pročež jsa od něho vyhnán, odešel. ² Dobrořečit budu Hospodinu každého času, vždycky chvála jeho v ústech mých. ³ V Hospodinu chlubit se bude duše má, což uslyšíce tiší, budou se veselit. ⁴ Zvelebujte se mnou Hospodina a jméno jeho společně vyvyšujeme. ⁵ Hledal jsem Hospodina a vyslyšel mne, a ze všech strachů mých vytrhl mne. ⁶ Pročež k němu patřit budou a sbíhat se, a nebudou zahanbeny tváře jejich, ale řkou: ⁷ Tento chudý volal a Hospodin vyslyšel, i ze všech úzkostí jeho vysvobodil jej. ⁸ Vojensky se klade anděl Hospodinův okolo těch, kteří se ho bojí, a zastává jich. ⁹ Okuste a vizte, jak dobrý je Hospodin. Blahoslavený člověk, který doufá v něho. ¹⁰ Bojte se Hospodina svatí jeho; neboť nemívají nedostatku ti, kdo se ho bojí. ¹¹ Lvíčátka nedostatek a hlad trpívají, ale ti, kteří hledají Hospodina, nemívají nedostatku ve všem dobrém. ¹² Pojdte, děti, poslouvejte mne, bázni Hospodinově vyučovat vás budu. ¹³ Který člověk žádostiv je života a miluje dny, aby užíval dobrých věcí? ¹⁴ Zdržuj jazyk svůj od zlého a rty své od mluvení lsti. ¹⁵ Odstup od zlého a čin dobré, hledej pokoje a stíhej jej. ¹⁶ Oči Hospodinovy obrácené jsou k spravedlivým a uši jeho k volání jejich: ¹⁷ Ale zuřivý obličej Hospodinův proti těm, kteří páchají zlé věci, aby vyplenil ze země památku jejich. ¹⁸ Volají-li spravedliví, Hospodin vyslychá, a ze všech jejich úzkostí je vytrhuje. ¹⁹ Neboť blízko je Hospodin těm, kteří jsou srdce zkroušeného, a potřeným v duchu pomáhá. ²⁰ Mnohé úzkosti jsou spravedlivého, ale Hospodin ze všech jej vytrhuje. ²¹ On stráží všech kostí jeho, žádná z nich nebývá zlámána. ²² Bezbožníka zahubí zlost, a ti, kteří nenávidí spravedlivého, zkažení budou. ²³ Služebníků pak svých duše vykoupí Hospodin a nebudou zkažení, kteří doufají v něho.

35 Žalm Davidův. Sud se, Hospodine, s těmi, kteří se se mnou soudí; bojuj proti těm, kteří proti mně bojují. ² Pochyť štít a pavézu, a povstaň mi ku pomoci. ³ Vezmi i kopí, a vyjdi vstříc těm, kteří táhnou proti mně. Rci duši mé: Spasení tvé já jsem. ⁴ Nechať se zahanbí a zapýří ti, kteří hledají duše mé; zpět ať jsou obráceni a zahanbeni ti, kteří mi zlé obmyslejí. ⁵ Ať jsou jako plevy před větrem a anděl Hospodinův rozptyluj je. ⁶ Cesta jejich budiž temná a plzka a anděl Hospodinův stíhej je. ⁷ Neboť bez příčiny políčili v jámě osidlo své, bez příčiny vykopali jámu duši mé. ⁸ Případni na ně setření, jehož se nenadáli, a síť jejich, kterou ukryli, ať je uloví; se hrmotem ať do ní vpadnou. ⁹ Duše má pak ať se veselí v Hospodinu, a ať raduje se ve spasení jeho. ¹⁰ A tu všechny kosti mé řeknou: Hospodine, kdo je podobný tobě, který vytrhuješ ztrápeného z moci toho, který nad něj silnější je, taktéž chudého a nuzného od toho, který ho násilně loupí? ¹¹ Povstávají svědkové lživí, a na to, o čemž nevím, dotazují se mne. ¹² Zlým za dobré mi se odplácejí, duše mé zbavit mne chtěje, ¹³ Zatímco já v nemoci jejich pytletem jsem se přiodíval, duši svou postem trápil, a sám u sebe za ně často se modlil. ¹⁴ Jako k příteli, jako k bratru vlastnímu jsem chodíval; jako ten, který po matce kvílí, smutek nesa, tak jsem se ponižoval. ¹⁵ Ale oni z mého zlého radovali se, a srocovali se; shromažďovali se proti mně i ti nejnevážnější, o čemž jsem nevěděl; utrhalí mi, a nemlčeli. ¹⁶ S pokrytci, posměvači, patolízalové skřípali na mne zuby svými. ¹⁷ Pane, dlouho-li se dívat budeš? Vytrhni duši mou od zhouby jejich, od lvů jedinkou mou. ¹⁸ A budu tě oslavovat v shromáždění velikém, ve množství lidu tebe chváliti budu. ¹⁹ Nechať se nade mnou neradují ti, kteří bezprávně ke mně se nepřátelsky mají; ti, kteří mne nenávidí bez příčiny, ať nemhourají očima. ²⁰ Neboť nemluví ku pokoji, ale proti pokojným na zemi slova lstivá vymýšlejí. ²¹ A rozdírají proti mně ústa svá, a říkají: Hahá, hahá, již vidí oko naše. ²² Vidíš ty to, Hospodine, neodmlčuj se, Pane, nevzdaluj se ode mne. ²³ Probuď se a procít k soudu mému, Bože můj a Pane můj, k obhájení pře mé. ²⁴ Sud mne podle spravedlnosti své, Hospodine Bože můj, ať se neradují nade mnou. ²⁵ Ať neříkají v srdci svém: Pro mne za mne duši naší; ať neříkají: Sehtili jsme jej. ²⁶ Ale ať se zahanbí a zapýří všichni radující se mému zlému, ve stud

Být dospělý je špinavá práce, ale někdo to dělat musí.

Robert Fulghum

a hanbu ať jsou oblečeni ti, kteří se vzpínají proti mně. ²⁷ Ti pak, kteříž mi přejí mé spravedlnosti, ať plesají a radují se, a ať říkají vždycky: Veleslaven buď Hospodin, který přeje pokoje služebníku svému. ²⁸ I můj jazyk ohlašovat bude spravedlnost tvou a na každý den chválu tvou.

36 Přednímu z kantorů, služebníka Hospodinova Davida. ² Převrácenost bezbožníka ujišťuje ve vnitřnosti srdce mého, že není žádné bázně Boží před očima jeho. ³ Neboť mu ona pochlebuje před očima jeho, aby vykonal nepravost svou až do zošklivení. ⁴ Slova úst jeho jsou nepravá a lstivá, přestal rozumět, aby dobře činil. ⁵ Nepravost smýšlí i na loci svém, ustavuje se na cestě nedobré, zlého se nevaruje. ⁶ Hospodine, až do nebes milosrdenství tvé, pravda tvá až do nejvyšších oblaků. ⁷ Spravedlnost tvá jako nejvyšší hory, soudy tvoje jako hlubokost nesmírná; lidi i zvířata sám zachovááš, Hospodine. ⁸ Jak převelmi drahé je milosrdenství tvé, Bože, a proto synové lidští ve stínu křídel tvých doufají. ⁹ Tučností domu tvého rozvlažování bývají a potokem rozkoší svých napájíš je. ¹⁰ Neboť u tebe je studnice života a ve světle tvém světlo vidíme. ¹¹ Rozprostři milosrdenství své na ty, kteří tebe znají a spravedlnost tvou na upřímné srdcem. ¹² Nechat nedotírá na mne noha pyšných a ruka bezbožníků ať mne nevyhání. ¹³ Tam, kde padají činitelé nepravosti, poražení bývají, a nemohou povstat.

37 Žalm Davidův. Nehněvej se příčinou zlostníků, nechtěj závidět těm, kteří páchají nepravost. ² Neboť jako tráva v náhle podtati budou a jako zelená bylina uvadnou. ³ Doufej v Hospodina a čině dobré, přebývej na zemi a živ se spravedlivě. ⁴ Těš se v Hospodinu a dá tobě žádosti srdce tvého. ⁵ Uval na Hospodina cestu svou, a slož v něm naději, on zajisté všechno spraví. ⁶ A vyvede spravedlnost tvou jako světlo a nevinu tvou jako poledne. ⁷ Mlčenlivě se měj k Hospodinu a očekávej na něj pečlivě. Nekormuť se příčinou toho, jemuž se daří na cestě jeho, příčinou člověka, který provodí, cokoli usmyslí. ⁸ Puť mimo sebe hněv a zanech prchlivosti; nevzpouzej se tak, abys zle činit chtěl. ⁹ Neboť zlostníci vyplnění budou, ale ti, kteří očekávají na Hospodina, dědičně zemi vládnout budou. ¹⁰ Po malé chvíli zajisté už bezbožníka nebude, a pohledíš na místo jeho, jak ho již není. ¹¹ Ale tiší dědičně obdrží zemi a rozkoš mít budou v množství pokoje. ¹² Zle myslí bezbožník o spravedlivém, a skřípe na něj zuby svými, ¹³ Ale Hospodin směje se jemu; neboť vidí, že se přibližuje den jeho. ¹⁴ Vytrhují bezbožníci meč a natahují lučičtě své, aby porazili chudého a nuzného, aby hubili ty, kteří jsou ctného obcování; ¹⁵ Ale meč jejich vejde v jejich srdce a lučičtě jejich budou polámána. ¹⁶ Lepší je málo, co má spravedlivý, než veliká bohatství bezbožníků mnohých. ¹⁷ Neboť ramena bezbožných polámána budou, spravedlivé pak zdržuje Hospodin. ¹⁸ Zná Hospodin dny upřímných, proto dědictví jejich na věky zůstane. ¹⁹ Nebudou zahanbeni v čas zlý a ve dnech hladu nasyceni budou; ²⁰ Ale bezbožníci zahynou a nepřátelé Hospodinovi, jak tuk beranů s dýmem mizí, tak zmizí. ²¹ Vypůjčuje bezbožník a nemá co oplatit, ale spravedlivý milost činí a rozdává. ²² Neboť pozeňání od Pána zemí vládnout budou, ale zlořečení od něho budou vyplnění. ²³ Krokové člověka spravedlivého od Hospodina spravování bývají, a cestu jeho libuje. ²⁴ Jestliže by upadl, neurazí se; neboť Hospodin drží jej za ruku jeho. ²⁵ Mlád jsem byl a zestárl jsem, a neviděl jsem spravedlivého opuštěného, ani semene jeho žebnat chleba. ²⁶ Každého dne milost činí i půjčuje, avšak símě jeho je v pozeňání. ²⁷ Odstup od zlého a čině dobré, a bydlet budeš na věky. ²⁸ Neboť Hospodin miluje soud a neopouští svatých svých, na věky v stráži jeho budou; símě pak bezbožníků bude vyplněno. ²⁹ Ale spravedliví ujmou zemi dědičně a na věky v ní přebývat budou. ³⁰ Ústa spravedlivého mluví moudrost a jazyk jeho vynáší soud. ³¹ Zákon Boha jeho je v srdci jeho, pročez nepodvrtnou se nohy jeho. ³² Špehuje bezbožník po spravedlivém a hledá ho zahubit; ³³ Ale Hospodin ho nenechá v ruce jeho, aniž ho dopustí potupit, když by souzen byl. ³⁴ Očekávej tedy na Hospodina a dběj cesty jeho, a on tě povýší, abys dědičně obdržel zemi,

36:2 Ujišťuje. Většina českých překladů se lehce vzdaluje od původního významu: *Převrácenost zkaženého říká v mém srdci, že není bázně Boží před jeho očima.* Je to zajímavá introspektivní sonda: Ačkoliv nevidíme do nitra druhého člověka, jeho chování nám napoví (a náš vnitřní hlas to potvrdí), v jakém stavu je jeho vztah s Bohem. Někteří (žel, mnozí) zákoníci (podobně jako Jobovi přátelé) rádi posuzují něčí vztah s Bohem podle toho, co se mu děje, vnějšími okolnostmi, které mu přicházejí do života, nikoliv zralostí jeho chování, postojů a reakcí na ně.

37:7 Nikoliv: Budu si krmít křivdu a emoční vzkypělost, ale když nastane čas na modlitbu, tak na to na chvíli přestanu myslet. Před Bohem mluví celé naše srdce (Dt 6:5); naše myšlenky včetně emocí

mohou být zbožné nebo hříšné. Když dokážeme v poslušnosti Božího Slova své spuštěné emoce umlčet – ne přemoc je silou jako balón stlačený pod vodu, nýbrž opravdu se jich zříct, „vypustit je“, a tak je zbavit síly, aby už s nás už neovládaly – pak už jsme substančně uzdraveni. Tím se nám podařilo pravou zbožností překlenout dekády trauma-informovaných terapií. Znamená to větší zodpovědnost, musíme být stále ve střehu, budeme mít tendenci k relapsům (jsou pravidelnou součástí každé rekonvalescence), nikdy nesmíme usnout na vavřínech, ale už víme, jak na to. Pořád budou vznikat situace, připomínající stará traumata, ve kterých emoce budou vystaveny pokušení se znovu spustit, ale už budou jako pohádkové Jezinky, škrábající pouze zvenčí na zamčené dveře.

z níž že vykořenění budou bezbožníci, uhlídáš. ³⁵ Viděl jsem bezbožníka hrozně síly, jak se rozložil jako zelený samorostlý strom. ³⁶ Ale tudíž pomínul, a aj nebylo ho; neboť hledal jsem ho, a není nalezen. ³⁷ Pozor měj na pobožného, a viz upřímného, že takového člověka poslední věci jsou potěšené, ³⁸ Přestupníci pak že taktéž vyhlazeni budou, a bezbožníci naposledy vyťati. ³⁹ Ale spasení spravedlivých je od Hospodina, on je síla jejich v času soužení. ⁴⁰ Pomáhá jim Hospodin a je vytrhuje, vytrhuje je od bezbožníků a zachovává je; neboť doufají v něho.

38 Žalm Davidův k připomínání. ² Hospodine, v prchlivosti své netrestej mne, ani v hněvu svém kárej mne. ³ Neboť střely tvé uvázly ve mně, a ruka tvá na mne těžce dolehla. ⁴ Nic není celého v těle mém pro tvou hněvivost, nemají pokoje kosti mé pro hřích můj. ⁵ Neboť nepravosti mé vzešly nad hlavu mou, jako břímě těžké nemožné jsou mi k unesení. ⁶ Zahnojily se a kysají rány mé pro bláznovství mé. ⁷ Shrbený a sklíčený jsem náramně, každého dne ve smutku chodím. ⁸ Nebo ledví má plná jsou mrzkosti, a nic není celého v těle mém. ⁹ Zemdlen jsem a potřen převelice, řvu pro úzkost srdce svého. ¹⁰ Pane, před tebou je všechna žádost má, a vzdychání mé není před tebou skryto. ¹¹ Srdce mé zmitá se, opustila mne síla má, i to světlo očí mých není se mnou. ¹² Ti, kteří mne milovali, a tovaryši moji, štítí se ran mých, a příbuzní moji zdaleka stojí. ¹³ Ti pak, kteří stojí o bezživotí mé, osidla líčí, a kteří mého zlého hledají, mluví převráceně, a přes celý den lest a chytrost smýšlejí. ¹⁴ Ale já jako hluchý neslyším, a jako němý, který neotvírá úst svých; ¹⁵ Tak jsem, jako člověk, který neslyší, a v jehož ústech není žádného odporu. ¹⁶ Neboť na tě, Hospodine, očekávám, ty za mne odpovíš, Pane Bože můj. ¹⁷ Neboť jsem řekl: Ať se neradují ze mne, poklesla-li by se noha má, ať se pyšně nepozdvihují nade mnou, ¹⁸ Poněvadž ke snášení béd hotov jsem, a bolest má vždycky je přede mnou. ¹⁹ A že nepravosti své vyznávám a pro hřích svůj teskním. ²⁰ Pročež nepřátelé moji veselí jsouce, posilují se, a rozmnožují se ti, kteří mne bez příčiny nenávidí. ²¹ A zlým za dobré mi se odplácejice, činí mi protiventství, protože dobrého následuji. ²² Neopouštěj mne, Hospodine Bože můj, nevzdaluj se ode mne. ²³ Přispěj k pomoci mé, Pane spasení mého.

39 Přednímu zpěváku Jedutunovi, žalm Davidův. ² Řekl jsem: Dbát budu cest svých, abych nezhřešil jazykem svým; pojmu v uzdu ústa svá, dokud bude bezbožník přede mnou. ³ Mlčením byl jsem k němému podobný, umlčel jsem se i spravedlivého odporu, ale bolest má více vzbouřena jest. ⁴ Hořelo ve mně srdce mé, roznicen je oheň v přemítání mém, takže jsem mluvil jazykem svým, řka: ⁵ Dej mi znát, Hospodine, konec života mého a odměření dnů mých jaké je, abych věděl, jak dlouho trvat mám. ⁶ Aj, na dlaň odměřil jsi mi dnů a věk můj je jako nic před tebou, a jistě že není než pouhá marnost každý člověk, jakkoli pevně stojící. Sélah. ⁷ Jistě tak pomijí člověk jako stín, nadarmo zajisté kvaltuje se; shromáždjuje, a neví, kdo to pobere. ⁸ Nač bych tedy nyní očekával, Pane? Očekávání mé je na tebe. ⁹ A proto ode všech přestoupení mých vysvobod mne, za posměch bláznů nevystavuj mne. ¹⁰ Oněměl jsem a neotevřel úst svých, protože jsi ty učinil to. ¹¹ Odejmi ode mne metlu svou, neboť od švihání ruky tvé docela zhynul jsem. ¹² Ty, když napomínáním pro nepravost trestáš člověka, hned jako mol k zetlení přivodíš zdárnost jeho; marnost zajisté je všelijaký člověk. Sélah. ¹³ Vyslyš modlitbu mou, Hospodine, a volání mé přijmi v uši své; neodmčuj se kvílení mému, neboť jsem příchodí a podruh u tebe, jako i všichni otcové moji. ¹⁴ Ponechej mne, ať se posílím, dříve než bych se odebral a již zde více nebyl.

40 Přednímu zpěváku, Davidův žalm. ² Žádostivě očekával jsem na Hospodina, i naklonil se ke mně, a vyslyšel mé volání. ³ A vytáhl mne z cisterny hlučící, i z bláta bahnivého, a postavil na skále nohy mé, a kroky mé utvrdil. ⁴ A tak vložil v ústa má píseň novou, chválu Bohu našemu, což když uhlídají mnozí, i bát se, i doufání skládat budou v Hospodinu. ⁵ Blahoslavený ten člověk, který skládá v Hospodinu svou naději, a neohlídá se na pyšné, ani na ty, kteří se ke lži uchylují. ⁶ Mnohé věci činíš ty, Hospodine Bože můj, a divné jsou skutky tvoje i myšlení tvá o nás; není, kdo by je pořád vyčíst mohl před tebou. Já chtěl-li bych je vymluvit a vypravit, mnohem více jich je, nežli vypraveno být může. ⁷ Oběti a daru neoblíbils, ale uši jsi mi otevřel; zápalu a oběti za hřích nežádal jsi. ⁸ Tehdy řekl jsem: Aj, jduť, jak v knihách psáno je o mně. ⁹ Abych činil vůli tvou, Bože můj, libost mám; neboť zákon tvůj je uprostřed vnitřností mých. ¹⁰ Ohlašoval jsem spravedlnost ve shromáždění velikém; aj, rtů svých že jsem nezdržoval, ty znáš, Hospodine. ¹¹ Spravedlnosti tvé neukryl jsem uprostřed srdce svého, pravdu tvou a spasení tvé vypravoval jsem, nezatajil jsem milosrdenství tvého a pravdy tvé v shromáždění velikém. ¹² Ty pak, Hospodine, nevzdaluj slitování svých ode mne; milosrdenství tvé a pravda tvá vždycky ať mne střeží. ¹³ Neboť mne obklíčily zlé věci, jimž počtu není; dostihly mne mé nepravosti, takže prohlédnout nemohu; rozmnožily se nad počet vlasů hlavy mé a srdce mé opustilo mne. ¹⁴ Rač ty mne, Hospodine, vysvobodit; Hospodine, pospěš ku pomoci mé. ¹⁵ Zahanbeni buďte a zapyřte se všichni, kteří hledají duše mé, aby ji zahladili; zpět obrázení a v potupu dáni buďte, kteří libost mají v neštěstí mém. ¹⁶ Přijď na ně dopuštění za to, že mne k hanbě přivésti usilují, říkajice: Hahá, hahá. ¹⁷ Ale ať radují a veselí se v tobě

všichni hledající tebe, a milující spasení tvé ať říkají vždycky: Vele-slaven buď Hospodin. ¹⁸ Já pak ačkoli chudý a nutný jsem, Pán však pečuje o mne. Pomoc má a vysvoboditel můj ty jsi. Bože můj, neprodlévej.

41 Přednímu zpěváku, žalm Davidův. ² Blahoslavený, kdo prozřetelný soud činí o chudém; v den zlý vysvobodí jej Hospodin. ³ Hospodin ho ochrání a obživí jej; blažený bude na zemi, aniž ho vydá libosti nepřátel jeho. ⁴ Hospodin ho na loži ve mdlobě posílí, všechno ležení jeho v nemoci jeho promění. ⁵ Já řekl jsem: Hospodine, smiluj se nade mnou, uzdrav duši mou, neboť jsem tobě zhřešil. ⁶ Nepřátelé moji mluvili zle o mně, řkouce: Brzo-li umře a zahyne jméno jeho? ⁷ A jestliže kdo z nich přichází, aby mne navštívil, pochlebenství mluví; srdce jeho sbírá sobě nepravost, a vyjda ven, roznáší ji. ⁸ Sešeptávají se spolu proti mně všichni, kteří mne nenávidí, a přičítají mi zlé věci, říkajíce: ⁹ Pomsta pro nešlechtnost přichytila se ho, a když se složil, nepovstane zase. ¹⁰ Také i ten, s nímž jsem byl v přátelství, jemuž jsem důvěřoval a který jídal chléb můj, pozdvihl paty proti mně. ¹¹ Ale ty, Hospodine, smiluj se nade mnou a pozdvihni mne, a odplatím jim; ¹² Abych odtud poznal, že mne sobě libuješ, když by se neradoval nade mnou nepřítel můj. ¹³ Mne pak v upřímnosti mé zachováš a postavíš před obličejem svým na věky. ¹⁴ Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský, od věků až na věky, Amen i Amen.

42 Přednímu zpěváku ze synů Chóre, žalm vyučující. ² Jako jelen řve, dychtě po tekutých vodách, tak duše má řve k tobě, ó Bože. ³ Žízni duše má Boha, Boha živého, a říká: Brzo-li půjdu a ukázu se před obličejem Božím? ⁴ Slzy mé jsou mi místo chleba dnem i nocí, když mi říkají každého dne: Kde je Bůh tvůj? ⁵ Na to když se rozpomínám, téměř duši svou sám v sobě vylévám, že jsem chodíval s mnohými, a ubírával jsem se s nimi do domu Božího s hlasitým zpíváním, a díkyčiněním v zástupu plesajících. ⁶ Proč jsi smutná, duše má, a proč se kormoutíš? Posečkej na Boha, neboť ještě vyznávat jej budu, i hojné spasení tváře jeho. ⁷ Můj Bože, jak teskní duše má! Proto se na tě rozpomínám v krajině Jordánské a Hermonské, na hoře Mitsar. ⁸ Propast propasti se ozývá k hlučení trub tvých, všechna vlnobití tvá a rozvodnění tvá na mne se svalila. ⁹ Věřím však, že mi udělí ve dne Hospodin milosrdenství svého, a v noci písnička jeho se mnou, a modlitba má k Bohu života mého. ¹⁰ Díím k Bohu silnému, skále své: Proč jsi zapomenul se nade mnou? Proč pro soužení od nepřítele ve smutku mám chodit? ¹¹ Jako rána v kostech mých je to, když mi utrhají nepřátelé moji, říkajíce mi každého dne: Kde je Bůh tvůj? ¹² Proč jsi smutná, duše má, a proč se kormoutíš ve mně? Posečkej na Boha, neboť ještě vyznávat jej budu; on je hojné spasení tváří mé a Bůh můj.

43 Sud' mne, ó Bože, a zasad' se o mou při; od národu nemilosrdného, a od člověka lstivého a nepravého vytrhni mne. ² Neboť ty jsi Bůh mé síly. Proč jsi mne zapudil? Proč pro soužení od nepřítele ve smutku mám ustavičně chodit? ³ Sešli světlo své a pravdu svou, to ať mne vodí a vyprovodí na horu svatosti tvé a do příbytků tvých, ⁴ Abych přistoupil k oltáři Božímu, k Bohu radostného plesání mého, a budu tě oslavovat na harfě, ó Bože, Bože můj. ⁵ Proč jsi smutná, duše má, a proč se kormoutíš ve mně? Posečkej na Boha, neboť ještě vyznávat jej budu; on je hojné spasení tváře mé a Bůh můj.

44 Přednímu zpěváku ze synů Chóre, vyučující. ² Bože, ušima svýma slýchali jsme a otcové naši vypravovali nám o skutcích, které jsi činíval za dnů jejich, za dnů starodávných. ³ Tys sám rukou svou vyhnal pohany a vštípil jsi je; potřel jsi lidi a je jsi rozplodil. ⁴ Neboť jsou neopanovali země mečem svým, aniž jim rámě jejich pomohlo, ale pravice tvá a rámě tvé a světlost obličeje tvého, protože jsi je zamiloval. ⁵ Ty jsi sám král můj, ó Bože, udílej hojného spasení Jákobova. ⁶ V tobě jsme protivníky naše potírali a ve jménu tvém pošlapávali jsme povstávající proti nám. ⁷ Neboť jsem v lučišti svém naděje neskládal, aniž mne kdy obránil meč můj. ⁸ Ale ty jsi nás vysvobozoval od nepřátel našich, a kteří nás nenávidí, ty jsi zahanboval. ⁹ A proto chválíme tě Boha každý den a jméno tvé ustavičně oslavujeme. Sélah. ¹⁰ Ale nyní jsi nás zahnal i zahanbil a nevycházíš s vojsky našimi. ¹¹ Obrátil jsi nás nazpět, a ti, kteří nás nenávidí, rozebrali mezi sebou jmění naše. ¹² Oddělil jsi nás jako ovce k snědení, i mezi pohany rozptýlil jsi nás. ¹³ Prodal jsi lid svůj bez peněz a nenadsadils mzdy jejich. ¹⁴ Vydal jsi nás k utržení sousedům našim, ku posměchu a ku potupě těm, kteří jsou vůkol nás. ¹⁵ Uvedl jsi nás v přísloví mezi národy a mezi lidmi, aby nad námi hlavou zmítáno bylo. ¹⁶ Na každý den stydět se musím a hanba tváře mé přikrývá mne, ¹⁷ A to z příčiny řeči utrhaného a hanějícího, z příčiny nepřítele a vymstívajícího se. ¹⁸ Všechno to přišlo na nás, avšak jsme se nezapomenuli na tě, aniž jsme zrušili smlouvy tvé. ¹⁹ Neobrátilo se nazpět srdce naše, aniž se uchýlil krok náš od stezky tvé, ²⁰ Ačkoli jsi nás byl potřel na místě draků a přikryl jsi nás stínem smrti. ²¹ Kdybychom se byli zapomenu-li na jméno Boha svého a pozdvihli rukou svých k bohu cizímu, ²² Zdali by toho Bůh byl nevyhledával? Neboť on zná skrytosti srdce. ²³ Ale pro

tebe mordování býváme každého dne, chytáni jsme jako ovce k zabítí oddělené. ²⁴ Procitni, proč spíš, ó Pane? Probuď se a nezaháněj nás na věky. ²⁵ Proč tvář svou skrýváš a zapomínáš na trápení a soužení naše? ²⁶ Neboť se již sklonila až k prachu duše naše, přilnul k zemi život náš. ²⁷ Povstaň k naší pomoci a vykup nás pro své milosrdenství.

45 Přednímu kantoru ze synů Chóre, na šošannim, vyučující. Píseň o lásce. ² Vyneslo srdce mé slovo dobré, vypravovat budu písně své o králi, jazyk můj jako péro hbitého písaře. ³ Krásnější jsi nade všechny syny lidské, rozlita je i milost ve rtech tvých, protože tobě poželnal Bůh až na věky. ⁴ Připaš meč svůj na bedra, ó reku udatný, prokaž důstojnost a slávu svou. ⁵ A v té slávě své šťastně vyjížděj se slovem pravdy, tichosti a spravedlnosti, a dokáže pravice tvá hrozných věcí. ⁶ Střely tvé jsou ostré, padat budou od nich před tebou národové, proniknou až k srdci nepřátel královských. ⁷ Trůn tvůj, ó Bože, je věčný a stálý, berla království tvého je berla nejpřímnější. ⁸ Miluješ spravedlnost a nenávidíš bezbožnosti, proto pomazal tě, Bože, Bůh tvůj olejem veselí nad účastníky tvé. ⁹ Mirra, aloe a kassia, všechna roucha tvá voní z paláců, z kostí slonových zbudovaných, nad ty, již tě obveselují. ¹⁰ Dcery králů jsou mezi vzácnými tvými, přistojí i manželka tobě po pravici v ryzím zlatě. ¹¹ Slyš, dcerko, a viz a nakloň ucha svého, a zapomeň na lid svůj a na dům otce svého. ¹² A zalíbí se králi tvá krása; on je zajisté Pán tvůj, proto skláněj se před ním. ¹³ Tuť i Tyrští s dary, před obličejem tvým kořit se budou bohaté národy. ¹⁴ Všechna slavná je dcera královská uvnitř, roucho zlatem vytkávané je oděv její. ¹⁵ V rouše krumpaném přivedena bude králi, i panny za ní, družičky její, přivedeny budou k tobě. ¹⁶ Přivedeny budou s radostí velikou a plesáním a vejdou na palác královský. ¹⁷ Místo otců svých budeš mít syny své, které postavíš za knížata po vší zemi. ¹⁸ V paměť uvodit budu jméno tvé po všechny věky, pročež oslavovat tě budou národy na věky věků.

46 Přednímu kantoru ze synů Chóre, píseň na alamt. ² Bůh je naše útočiště i síla, ve všelijakém soužení pomoc vždycky hotová. ³ A proto nebudeme se bát, byť se pak i země podvrátila a zpěvrcely se hory doprostřed moře. ⁴ Byť i ječely a kormoutily se vody jeho a hory se rozrážely od dutí jeho. Sélah. ⁵ Potok a prameny jeho obveselují město Boží, nejsvětější z příbytků Nejvyššího. ⁶ Bůh je uprostřed něho, nepohne se; přispěje jemu Bůh na pomoc hned v jitře. ⁷ Když hlučely národy a pohnula se království, vydal hlas svůj a rozplynula se země. ⁸ Hospodin zástupů je s námi, hradem vysokým je nám Bůh Jákobův. Sélah. ⁹ Pojďte, vizte skutky Hospodinovy, jakých pustin nadělal na zemi. ¹⁰ Přítrž činí bojům až do končin země, lučičtě láme, kopí posekává a vozy spaluje ohněm, ¹¹ Mluvě: Upokojte se a vězte, že jsem já Bůh, který vyvýšen budu mezi národy, vyvýšen budu na zemi. ¹² Hospodin zástupů je s námi, hradem vysokým je nám Bůh Jákobův. Sélah.

47 Přednímu zpěváku ze synů Chóre, žalm. ² Všechny národy plesejte rukama, trubte Bohu s hlasitým prozpěvováním. ³ Neboť Hospodin nejvyšší, hrozný, je král veliký nade vší zemi. ⁴ Uvozuje lidi v moc naši a národy pod nohy naše. ⁵ Oddělil nám za dědictví naše slávu Jákobovu, kteréhož miloval. Sélah. ⁶ Vstoupil Bůh s troubením, Hospodin s zvukem trouby. ⁷ Žalmy zpívejte Bohu, zpívejte; zpívejte žalmy králi našemu, zpívejte. ⁸ Neboť král vší země Bůh je, zpívejte žalmy rozumně. ⁹ Kraluje Bůh nad národy, Bůh sedí na trůnu svém svatém. ¹⁰ Knížata národů připojila se k lidu Boha Abrahamova; neboť pavézy země Boží jsou, pročež on náramně vyvýšen je.

48 Píseň žalmu synů Chóre. ² Veliký je Hospodin a převelmi chvalitebný v městě Boha našeho, na hoře svatosti své. ³ Ozdoba krajiny, útěcha vší země je hora Sion, ke straně půlnoční, město krále velikého. ⁴ Bůh na palácích jeho a znají ho být vysokým hradem. ⁵ Neboť aj, králové když se shromáždili a spolu táhli, ⁶ Sami to uzřevše, velmi se divili, a předěšení byvše, náhle utíkali. ⁷ Tu je je strach popadl a bolest jako ženu rodící. ⁸ Větrem východním rozrážíš lodí Tarské. ⁹ Jak jsme slyšali, tak jsme spatřili, v městě Hospodina zástupů, v městě Boha našeho. Bůh upevní je až na věky. ¹⁰ Rozjímáme, ó Bože, milosrdenství tvé uprostřed chrámu tvého. ¹¹ Jak jméno tvé, Bože, tak i chvála tvá až do končin země; pravice tvá zajisté plná je spravedlností. ¹² Raduj se, horo Sione, plesejte, dcery Judské, z příčiny soudů Božích. ¹³ Obejděte Sion a obstupte jej, sečtete věže jeho. ¹⁴ Přiložte mysl svou k ohradě, popatřte na paláce jeho, abyste uměli vypravovat věku potomnímu, ¹⁵ Že tento Bůh je Bůh náš na věčné věky, a že on vůdce náš bude až do smrti.

49 Přednímu kantoru ze synů Chóre, žalm. ² Slyšte to všechny národy, pozorujte všichni obyvatelé zemští. ³ Tak z lidu obecného, jako z povýšených, tak bohatý, jako chudý. ⁴ Ústa má mluvit budou moudrost a přemítání srdce mého rozumnost. ⁵ Nakloním k přísloví ucha svého a při harfě vykládat budu příběh svůj.

⁶ Proč se bát mám ve dnech zlých, aby nepravost těch, kteří mi na paty šlapají, mne obklíčit měla? ⁷ Kterí doufají ve svá zboží a množstvím bohatství svého se chlubí. ⁸ Žádný bratra svého nijak vykoupit nemůže, ani Bohu za něj dát mzdy vyplacení, ⁹ (Neboť by velmi drahé musilo být vyplacení duše jejich, proto nedovede toho na věky), ¹⁰ Aby živ byl věčně, a neviděl porušení. ¹¹ Neboť se vídá, že i moudří umírají, blázen a tupý člověk zároveň hynou, zboží svého i cizím zanechávající. ¹² Myšlení jejich jest, že domy jejich věčné jsou, a příbytky jejich od národu do pronárodu; pročež je po krajinách nazývají jmény svými. ¹³ Ale člověk ve slávě netrvá, jsa podobný zvířatům, která hynou. ¹⁴ Taková snažnost jejich je bláznovstvím při nich, však potomci jejich ústy svými to schvalují. Sélah. ¹⁵ Jako zvířata v pekle složení budou, smrt je žrát bude, ale upřímní panovat budou nad nimi v jitře; způsob pak tamtěch aby zvětšel, z příbytku svého octnou se v hrobě. ¹⁶ Ale Bůh vykoupí duši mou z moci pekla, když mne přijme. Sélah. ¹⁷ Neboj se, když by někdo zbohatl a když by se rozmnožila sláva domu jeho. ¹⁸ Při smrti zajisté ničeho nevezme, aniž sestoupí za ním sláva jeho. ¹⁹ Ačkoli duši své, pokud je živ, lahodí; k tomu chválí jej i jiní, když sobě čistě povoluje: ²⁰ A však musí se odebrat za věkem otců svých a na věky světla neužrjí. ²¹ Sumou: Člověk jsa ve cti, neporozumí-li sobě, bývá učiněn podobný zvířatům, která hynou.

50 Žalm Azafovi. Bůh silný, Bůh Hospodin mluvil a přivolal zemi od východu slunce i od západu jeho. ² Ze Siona v dokonalé kráse Bůh zaskvěl se. ³ Bere se Bůh náš a nebude mlčet; oheň před ním vše šířat bude, a vůkol něho vichřice náramná. ⁴ Zavolal nebes shůry i země, aby soudil lid svůj, řka: ⁵ Shromažďte mi svaté mé, kteří smlouvu se mnou učinili při obětech. ⁶ A budou vypravovat nebesa spravedlnost jeho; neboť sám Bůh soudce je. Sélah. ⁷ Slyš, lide můj a budu mluvit, Izraeli, a budu tebou osvědčovati. Já zajisté Bůh, Bůh tvůj jsem. ⁸ Nechci tě obviňovat z příčiny obětí tvých, ani zápalů tvých, že by vždycky přede mnou nebyly. ⁹ Nevezmu z domu tvého volka, ani z chlévů tvých kozlů. ¹⁰ Neboť má je všechna zvěř lesní i zvířata na tisíci horách. ¹¹ Já znám všechno ptactvo po horách a zvěř polní před sebou mám. ¹² Zlačným-li, nic tobě o to nedím; neboť můj je svět i plnost jeho. ¹³ Zdali jídám maso z volů a piji krev kozlí? ¹⁴ Obětuj Bohu oběť chvály a plň Nejvyššímu své sliby; ¹⁵ A vzývej mne v den soužení, vytrhnu tě, a ty mne budeš slavít. ¹⁶ Sic jinak bezbožníku praví Bůh: Co tobě do toho, že ty vypravuješ ustanovení má, a bereš smlouvu mou v ústa svá, ¹⁷ Poněvadž jsi vzal v nenávisť kázeň a zavrhl jsi za sebe slova má. ¹⁸ Vidíš-li zloděje, hned s ním běžíš, a s cizoložníky díl svůj máš. ¹⁹ Ústa svá pouštíš ke zlému a jazyk tvůj skládá lest. ²⁰ Usazuješ se a mluvíš proti bratru svému a na syna matky své lehkost uvodíš. ²¹ To jsi činil a já mlčel jsem. Měl-liž jsi ty se domnívat, že já tobě podobný budu? Nýbrž trestat tě budu, a představím to před oči tvé. ²² Porozumějte tomu již aspoň vy, kteří zapomínáte na Boha, abych snad nepochytil, a nebyl by, kdo by vytrhl. ²³ Kdo obětuje oběť chvály, ten mne uctí, a tomu, kdo napravuje cestu svou, ukážu spasení Boží.

51 Přednímu z kantorů, žalm Davidův, ² Když k němu přišel Nátan prorok, po jeho vejí k Betsabé. ³ Smiluj se nade mnou, Bože, podle milosrdenství svého, podle množství slitování svých zahlad přestoupení má. ⁴ Dokonale obmyj mne od nepravosti mé, a od hříchu mého očisti mne. ⁵ Neboť já znám přestoupení svá, a hřích můj přede mnou je ustavičně. ⁶ Tobě, tobě samému, zhřešil jsem, a zlého se před očima tvýma dopustil, abys spravedlivý zůstal v řečech svých a bez úhony v soudech svých. ⁷ Aj, v nepravosti zplozen jsem a v hříchu počala mne matka má. ⁸ Aj, ty libuješ pravdu ve vnitřnostech, nadto skrytou moudrost zjevil jsi mi. ⁹ Vyčisti mne yzopem a očištěn budu, umyj mne a nad sním bělejší budu. ¹⁰ Dej mi slyšet radost a potěšení, tak ať zaplesají kosti mé, které jsi potřel. ¹¹ Odvrát tvář svou přísnou od hříšností mých a vymaž všechny nepravosti mé. ¹² Srdce čisté stvoř mi, ó Bože, a ducha přímého obnov ve vnitřnostech mých. ¹³ Nezamítej mne od tváře své a Ducha svatého svého neodjímej ode mne. ¹⁴ Navrať mi radost spasení svého a duchem dobrovolným utvrď mne. ¹⁵ A budu vyučovati přestupníky cestám tvým, aby hříšníci k tobě se obraceli. ¹⁶ Vytrhni mne z pomsty pro vylití krve, ó Bože, Bože spasiteli můj, a bude s veselím prozpěvovat jazyk můj o spravedlnosti tvé. ¹⁷ Pane, rty mé otevři a budou ústa má zvěstovat chválu tvou. ¹⁸ Neboť neoblíbil bys oběti, bych ji i dal, aniž bys zápalu přijal. ¹⁹ Oběti Boží duch zkroušený; srdcem zkroušeným a potřeným, Bože, nepohrdáš. ²⁰ Dobrotivě nakládej z milosti své se Sionem, zbuduj zdi Jeruzalémské. ²¹ A tehdy sobě zalíbíš oběti spravedlnosti, zápaly a pálení celých obětí, tehdy voly na oltáři tvém obětovat budou.

52 Přednímu z kantorů, vyučující žalm Davidův. ² Když přišel Doeg Idumejský a zvěstoval Saulovi a pověděl mu, že David vešel do domu Achimelechova. ³ Proč se chlubíš nešlechetností, ty mocný? Milosrdenství

50:16 **Vypravuješ.** Bůh nestojí o pokrytce, kteří o něm mluví, byť pravdivě, avšak sami podle jeho slova nežijí (vv. 17–21). Bohu nepřijímá

naší slávu „objektivní“ fakta o něm, ale svědectví proměněného života (srv. čl. *Proč andělé nezvěstují evangelium?* Sk 10 na str. 639).

Boha silného trvá každého dne. ⁴Těžkosti obmyslí jazyk tvůj, tak jako břitva nabroušená lest provádí. ⁵Miluješ zlé více než dobré, raději lež mluvíš než spravedlnost. Sélah. ⁶Miluješ všelijaké řeči k sehlčení a jazyk ošemetný. ⁷I tebe Bůh silný zkazí na věky, pochyť tě a vytrhne tě ze stánku a vykoření ze země živých. Sélah. ⁸Což spravedliví vidouce, budou se bát a jemu posmívat: ⁹Aj, to je ten člověk, který neskládal v Bohu síly své, ale doufaje ve množství bohatství svých, zmocňoval se ve zlosti své. ¹⁰Já pak budu jako oliva zelenající se v domě Božím; neboť jsem naději složil v milosrdenství Božím na věky věků. ¹¹Oslavovat tě budu, Pane, na věky, že jsi to učinil, a spolehnu na jméno tvé, neboť je vzácné před obličejem svatých tvých.

53 Přednímu z kantorů na machalat, vyučující žalm Davidův. ²Říká blázen v srdci svém: Není Boha. Porušení jsou, a ohavnou páchají nepravost; není, kdo by činil dobré. ³Bůh z nebe popatřil na syny lidské, aby viděl, byl-li by kdo rozumný a hledající Boha. ⁴Aj, každý z nich nazpět odešel, napořád neužiteční učinění jsou; není, kdo by činil dobré, není ani jednoho. ⁵Zdali nevědí všichni činitelé nepravosti, lid můj sžírajíce, jako by chléb jedli? Boha pak nevývají. ⁶Tu se náramně bát budou, kde není strachu. Bůh jistě rozptýlí kosti těch, kteří tě vojensky oblehli; zahanbíš je, neboť Bůh pohrdl jimi. ⁷Ó by ze Siona dáno bylo spasení Izraelovi. Když Bůh zase přivede zajaté lidu svého, plesat bude Jákob a veselit se Izrael.

54 Přednímu z kantorů na neginot, vyučující žalm Davidův, ²Když přišli Zifejští a řekli Saulovi: Nevíš-li, že se David pokrývá u nás? ³Bože, spasena mne učíš pro jméno své a v moci své veď při mou. ⁴Bože, slyš modlitbu mou, pozoruj řeči úst mých. ⁵Neboť cizí povstali proti mně a ukrutníci hledají duše mé, nepředstavující sobě Boha před obličej svůj. Sélah. ⁶Aj, Bůhť je pomocník můj; Pán s těmi je, kteří podporují života mého. ⁷Odplat zlým nepřátelům mým, v pravdě své vypleň je, ó Pane. ⁸A budu dobrovolně obětí obětovat, slavit budu jméno tvé, Hospodine, protože je dobré. ⁹Neboť ze soužení všelijakého vytrhl mne Bůh, nýbrž i pomstu nad nepřáteli mými vidělo oko mé.

55 Přednímu kantoru na neginot, vyučující žalm Davidův. ²Slyš, ó Bože, modlitbu mou, a neskrývej se před prosbou mou. ³Pozoruj a vyslyš mne, neboť nařikám v úpění svém a kormoutím se, ⁴A to pro křik nepřítelů, pro nátisk bezbožníka; neboť sčítají na mne lživé věci a se vzteklostí se proti mně staví. ⁵Srdce mé bolí ve mně a strachy smrti připadly na mne. ⁶Bázeň a strach přišel na mne a hrůza zachvátila mne. ⁷A řekl jsem: Ó kdybych měl křídla jako holubice, zaletěl bych a poodpočinul. ⁸Aj, daleko bych se vzdálil a přebýval bych na poušti. Sélah. ⁹Pospíšil bych ujít větru prudkému a vichřici. ¹⁰Zkaz je, ó Pane, zmať jazyk jejich, neboť jsem spatřil bezpráví a rozbroj v městě. ¹¹Dnem i nocí ty věci je obklíčují po zdech jeho a v prostředku jeho je nepravost a převrácenost. ¹²Těžkosti jsou uprostřed něho, aniž vychází chytrost a lest z ulic jeho. ¹³Neboť ne nějaký nepřítel útržky mi činil, sic jinak snesl bych to; ani ten, kdo mne nenávidí, pozdvihl se proti mně, neboť skryl bych se před ním: ¹⁴Ale ty, člověče mně rovný, vůdce můj a domácí můj; ¹⁵Protože jsme spolu mile tajné rady drživali a do domu Božího společně chodívali. ¹⁶Ó by je smrt náhle přikvačila, tak aby za živa sestoupit musili do pekla; neboť je nešlechtnost v příbytcích jejich a uprostřed nich. ¹⁷Já pak k Bohu volat budu a Hospodin vysvobodí mne. ¹⁸Večer i ráno, též o poledni modlit se a neodbytně volat budu, až i vyslyší hlas můj. ¹⁹Vykoupí duši mou, tak aby v pokoji byla před válkou proti mně; neboť veliké množství bylo jich při mně. ²⁰Vyslyší Bůh silný, a je usouzí (neboť sedí od věčnosti, Sélah), protože nenapravují, aniž se bojí Boha. ²¹Vztáhl ruce své na ty, kteří s ním pokoj měli, a zrušil smlouvu svou. ²²Libější než máslo byla slova úst jeho, ale v srdci boj; měkčejší nad olej řeči jeho, avšak byly jako meče. ²³Uvrhni na Hospodina břímě své, a on opatrovat tě bude, aniž dopustí, aby na věky pohnut byl spravedlivý. ²⁴Ale tamty, ty Bože, svedeš do jámy zatracení; lidé jistě vraždící a lstiví nedojdou polovice dnů svých, já pak v tebe doufat budu.

56 Přednímu z kantorů, o něm holubici v místech vzdálených, zlatý žalm Davidův, když ho jali Filistiňští v Gát. ²Smiluj se nade mnou, ó Bože, neboť mne sehlit chce člověk; každého dne boj veda, sužuje mne. ³Sehlit mne usilují každý den moji nepřátelé; jistě že je mnoho válcících proti mně, ó Nejvyšší. ⁴Kteréhokoli dne strach mne obklíčuje, v tebe doufám. ⁵Boha chválit budu ze slova jeho, v Boha doufat budu, aniž se budu bát, aby mi co mohlo učinit tělo. ⁶Každý den slova má převracejí, proti mně jsou všechna myšlení jejich ke zlému. ⁷Spolu se scházejí, skrývají se a šlépějí mých střeží, číhajíce na duši mou. ⁸Za nešlechtnost-liž uniknou pomstě? V prchlivosti, ó Bože, smeteš lidi ty. ⁹Ty má utíkání v počtu máš, schovej slzy mé do lahvice své, a což bys jich v počtu neměl? ¹⁰A tehdy obrácení budou zpět nepřátelé moji v ten den, když volat budu; to vím, že Bůh při mně stojí. ¹¹Já budu Boha chválit ze slova, Hospodina oslavovati budu ze slova jeho. ¹²V Boha doufám, nebudu se bát, aby mi co učinit mohl člověk. ¹³Tobě jsem, Bože, učinil sliby, a proto tobě vzdám

chvály. ¹⁴ Neboť jsi vytrhl ze smrti duši mou a nohy mé od poklesnutí, tak abych stále chodil před Bohem ve světle živých.

57 Přednímu kantoru, jako: Nevyhlazuj, zlatý žalm Davidův, když utekl před Saulem do jeskyně. ² Smiluj se nade mnou, ó Bože, smiluj se nade mnou; neboť v tebe doufá duše má, a ve stínu křídel tvých skryji se, než přejde souzení. ³ Volat budu k Bohu nejvyššímu, k Bohu silnému, který dokonává za mne. ⁴ On pošle z nebe a zachová mne od potupy usilujícího mne sehlit. Sélah. Pošle Bůh milosrdenství své a pravdu svou. ⁵ Duše má je uprostřed lvů, bydím mezi paliči, mezi lidmi, jejichž zuby jsou kopí a střely, a jazyk jejich jako ostrý meč. ⁶ Vyvyš se nad nebesa, ó Bože, a nade všechnu zemi sláva tvá. ⁷ Tenata roztáhli nohám mým, sklíčili duši mou, vykopali přede mnou jámu, ale sami upadli do ní. Sélah. ⁸ Hotovo je srdce mé, Bože, hotovo je srdce mé, zpívat a oslavovat tě budu. ⁹ Probud se, sláva má, probud se, loutno a harfo, když za svítání povstávám. ¹⁰ Slavit tě budu mezi lidmi, Pane, žalmy prozpěvovat tobě budu mezi národy. ¹¹ Neboť veliké je až k nebi milosrdenství tvé a až k nejvyšším oblakům pravda tvá. ¹² Vyvyš se nad nebesa, ó Bože, a nade všechnu zemi sláva tvá.

58 Přednímu z kantorů, jako: Nevyhlazuj, Davidův žalm zlatý. ² Pravdivě-li vy, ó shromáždění, spravedlnost vypovídáte? Upřímně-li soudy činíte, vy synové lidští? ³ Vždyť raději nepravosti v srdci ukládáte a násilí rukou svých v zemi této odvažujete. ⁴ Uchýlili se bezbožníci hned od narození, zbloudili hned od života matky, mluvící lež. ⁵ Jed v sobě mají jako jedovatý had, jako lítý had hluchý, který zacpává ucho své, ⁶ Aby neslyšel hlasu zaklínačů a čarodějníka v čarách vycvičeného. ⁷ Ó Bože, potři jim zuby v ústech jejich, třenové zuby lvícat těch polámej, Hospodine. ⁸ Nechť se rozplynou jako voda a zmizí; ať jsou jako ten, který napíná luk, jehož však střely se lámou, ⁹ Jako hlemýžď, který tratí se a mizí, jako nedochůdce ženy, které nespátřilo slunce. ¹⁰ Dříve než lidé pocítí trní jejich a bodláku, hned za živa zapálením jako vichřicí zachvácení budou. ¹¹ A bude se veselit spravedlivý, když uzří pomstu, nohy své umyje v krvi bezbožníka. ¹² A dí každý: V pravdě, že má užitek spravedlivý, jistě, že je Bůh soudce na zemi.

59 Přednímu z kantorů, jako: Nevyhlazuj, Davidův žalm zlatý, když poslal Saul, aby střehouce domu, zabili ho. ² Vytrhni mne od nepřátel mých, Bože můj; před těmi, kteří povstávají proti mně, bezpečna mne učin. ³ Vytrhni mne od těch, kteří páchají nepravost, a od mužů vrahů zachovej mne. ⁴ Neboť aj, zálohy činí duši mé, sbírají se proti mně mocní, bez mého provinění a bez hříchu mého, ó Hospodine. ⁵ Beze vsí mé nepravosti sbíhají se a strojí; povstaň mně vstříc a popatř. ⁶ Sám ty, Hospodine Bože zástupů, Bože Izraelský, procitni, abys navštívil všechny národy, aniž se smilovávej nad kterým z těch převrácenců nešlechetných. Sélah. ⁷ Navracejí se k večeru, štekají jako psi a běhají okolo města. ⁸ Aj, co vynášejí ústy svými! Meče jsou ve rtech jejich, neboť říkají: Zdali kdo slyší? ⁹ Ale ty, Hospodine, směješ se jim, posmíváš se všem národům. ¹⁰ Když on moc provozuje, na tebe pozor mít budu, neboť ty, Bože, jsi hrad můj vysoký. ¹¹ Bůh mně milosrdný předejde mne, Bůh dá mi vidět pomstu nad nepřáteli mými. ¹² Nezapomnej jich, aby nezapomněl lid můj, ale zmítej jimi mocí svou a svrhni je, pavézo naše, ó Pane. ¹³ Hřích úst svých, slova rtů svých (postižení jsouce v pýše své, pro prokletí a chřadnutí), ať vypravují. ¹⁴ Zahlad v prchlivosti, zahlad je, ať jich není, ať poznají, že Bůh panuje v Jákobovi i do končin země. Sélah. ¹⁵ A nechažť se pak zase navracejí k večeru, štekají jako psi, a běhají okolo města. ¹⁶ Nechať těkají a potravy hledají, však hladoví jsouce, uložiti se musejí. ¹⁷ Já pak zpívat budu o síle tvé, hned z jitra hlasitě slavit budu milosrdenství tvé, neboť jsi byl hrad můj vysoký, a útočiště v den souzení mého. ¹⁸ A posilněn jsa, žalmy tobě zpívat budu; neboť jsi Bůh, vysoký hrad můj, Bůh mně milosrdný.

60 Přednímu z kantorů na šušan eduth, zlatý žalm Davidův, k vyučování, ² Když válku vedl proti Syrii Naharaim, a proti Syrii Soba, když navrátil se Joáb, pobiv Idumejských v údolí slaném dvanáct tisíců. ³ Bože, zavrhl jsi byl nás, roztrhls nás a hněval ses, navrať se zase k nám. ⁴ Zatřásl jsi byl zemí a roztrhls ji, uzdrav rozsedliny její, neboť se chvěje. ⁵ Ukazoval jsi lidu svému tvrdé věci, napájels nás vínem zkormoučení. ⁶ Ale nyní dal jsi těm, kteří se tebe bojí, korouhev, aby ji vyzdvihli pro pravdu tvou. Sélah. ⁷ Ať jsou vysvobození milí tvoji, zachovávej jich pravicí svou a vyslyš mne. ⁸ Bůh mluvil skrze svatost svou, veselít se budu, budu dělit Sichem a údolí Sohot rozměřím. ⁹ Můj je Galád, můj i Manasses a Efraim síla hlavy mé, Juda učitel můj. ¹⁰ Moáb medenice k umývání mému, na Edoma uvrhu obuv svou, proti mně, Palestino, trub. ¹¹ Kdo mne uvede do města ohrazeného? Kdo mne vyprovodí až do Idumee? ¹² Zdali ne ty, ó Bože, který jsi nás byl zavrhl, a nevycházels, Bože, s vojsky našimi? ¹³ Uděl nám pomoci před nepřítelem, neboť marná je pomoc lidská. ¹⁴ V Bohu udatně sobě počínat budeme, a on pošlape nepřátele naše.

61 Přednímu z kantorů na neginot, Davidův. ²Slyš, ó Bože, volání mé, pozoruj modlitby mé. ³Od konce země v sevření srdce svého k tobě volám, na skálu nade mne vyšší uveď mne. ⁴Neboť jsi býval mé útočiště a pevná věž před tváří nepřítele. ⁵Budu bydlet ve stánku tvém na věky, skryji se v skryší křídel tvých. Sélah. ⁶Ty jsi zajisté, Bože, vyslyšel žádosti mé, dal jsi dědictví bojícím se jména tvého. ⁷Ke dnům krále více dnů přidej, ať jsou léta jeho od národu do pronárodu, ⁸Ať bydlí na věky před tváří Boží; milosrdenství a pravdu nastroj, ať ho střeží. ⁹A tak žalmy zpívat budu jménu tvému na věky a sliby své plnit budu den po dni.

62 Přednímu z kantorů Jedutunovi, žalm Davidův. ²Vždy přece k Bohu má se mlčelivě duše má, od něho je spasení mé. ³Vždyť přece on je skála má, mé spasení, vysoký hrad můj, nepohnu se škodlivě. ⁴Až dokud zlé obmyslet budete proti člověku? Všichni vy zahubeni budete, jako zeď navážená a stěna nachýlená jste. ⁵Však nic méně radí se o to, jak by jej odstrčili, aby nebyl vyvýšen; lež oblubují, ústy svými dobrořečí, ale ve vnitřnosti své proklínají. Sélah. ⁶Vždy přece měj se k Bohu mlčelivě, duše má, neboť od něho je očekávání mé. ⁷On je zajisté skála má, mé spasení, vysoký hrad můj, nepohnu se. ⁸V Bohu je spasení mé a sláva má; skála síly mé, doufání mé v Bohu jest. ⁹Nadějí v něm skládejte všelijakého času, ó lidé, vylévejte před obličejem jeho srdce vaše, Bůh útočiště naše. Sélah. ¹⁰Jisté že jsou marnost synové lidští, a synové mocných lživí. Budou-li spolu na váhu vloženi, lehčí budou nežli marnost. ¹¹Nedoufejte v utiskování ani v loupeži, a nebývejte marní; statku přibývalo-li by, nepřikládejte srdce. ¹²Jednou mluvil Bůh, dvakrát jsem to slyšel, že Boží je moc, ¹³A že tvé, Pane, je milosrdenství a že ty odplatíš jednomu každému podle skutků jeho.

63 Žalm Davidův, když byl na poušti Judské. ²Bože, Bůh silný můj ty jsi, tebe hned v jitře hledám, po tobě žízni duše má, po tobě touží tělo mé v zemi žíznivé a vyprahlé, v níž není vody, ³Abych tě ve svatyni tvé spatřoval a viděl sílu tvou a slávu tvou, ⁴(Neboť je lepší milosrdenství tvé, nežli život), aby tě chválily rty moje, ⁵A tak abych tobě dobrořečil, pokud jsem živ, a ve jménu tvém pozdvíhoval rukou svých. ⁶Jako tukem a sádlem sytila by se tu duše má a s radostným rtů prozpěvováním chválila by tě ústa má. ⁷Jisté že na tě pamětliv jsem i na loži svém, každého bdění nočního přemýšlím o tobě. ⁸Neboť jsi mi býval ku pomoci, proto ve stínu křídel tvých prozpěvovat budu. ⁹Přilnula duše má k tobě, pravice tvá zdržuje mne. ¹⁰Pročež ti, kteří hledají pádu duše mé, sami vejdou do největší hlubokosti země. ¹¹Zabijí každého z nich ostrostí meče a budou liškám za podíl. ¹²Král pak veselit se bude v Bohu, i každý, kdo skrze něho přísahá, chlubit se bude; neboť ústa mluvících lež zacpána budou.

64 Přednímu z kantorů, žalm Davidův. ²Slyš, ó Bože, hlas můj, když naříkám, před hrůzou nepřítele střež života mého. ³Skryj mne před úklady zlostníků, před vzbouřením těch, kteří páchají nepravost, ⁴Kterí naostřili jako meč jazyk svůj, naměřili střelu svou, řeč přehořkou. ⁵Aby stříleli ze skryší na upřímného; nenadále naň vystřelují, aniž se koho bojí. ⁶Zatvrzují se ve zlém, smlouvají se, jak by políciť mohli osidla, a říkají: Kdo je spatří? ⁷Vyhledávají snažně nešlechtnosti, hyneme od ran přelstivých; tak vnitřnost a srdce člověka hluboké jest. ⁸Ale jak Bůh vystřelí na ně prudkou střelu, poraženi budou. ⁹A ku pádu je přivede vlastní jazyk jejich; vzdálí se jich každý, kdo by je viděl. ¹⁰A budou se bát všichni lidé a ohlašovat skutek Boží a k porozumění dílu jeho příčinu dají. ¹¹Spravedlivý pak veselit se bude v Hospodinu a v něm doufat, a chlubit se budou všichni, kteří jsou upřímného srdce.

65 Přednímu z kantorů žalm, Davidova píseň. ²Před tebou ztichnout sluší, ó Bože, tebe na Sionu chválit a tu tobě slib vyplňovat. ³Tu k tobě modlitbu vyslyšajícím všelijaké tělo přicházet bude. ⁴Mnohé nepravosti, které se zmocnily nás, a přestoupení naše ty očistíš. ⁵Blahoslavený, koho vyvoluješ a přivádíš, aby obýval v síních tvých. Tu nasyceni budeme dobrým domu tvého, ve svatyni chrámu tvého. ⁶Předivné věci podle spravedlnosti nám mluvíš, Bože spasení našeho, naděje všech končin země i moře dalekého, ⁷Který upevňuješ hory mocí svou, silou jsa přepásán, ⁸Který krotíš zvuk moře, ječení vlnobití jeho, i bouření se národů, ⁹Takže se bát musejí obyvatelé končin zázraků tvých, které nastáváním jitra a večera k plesání přivádíš. ¹⁰Navštěvuješ zemi a svažuješ ji, hojně ji obohacuješ. Potok Boží naplňován bývá vodami, i nastrojuješ obilí jejich, když ji tak spravuješ. ¹¹Záhony její svažuješ, brázdy její snižuješ, dešti ji obměkčuješ, a rostlinám jejím požehnání dáváš. ¹²Korunuješ rok dobrotivostí svou a šlěpěje tvé kropí tučností; ¹³Skrápí pastviště po pustinách, takže i pahrbky plesáním přepásávány bývají. ¹⁴Přioděny bývají roviny dobyt看em a údolí přistřena obilím, takže radostí prokřikují a prozpěvují.

66 Přednímu z kantorů, píseň žalmu. Plesej Bohu všechna země. ²Zpívejte žalmy k slávě jména jeho, ohlašujte slávu a chválu jeho. ³Rcete Bohu: Jak hrozný jsi ve skutcích svých! Pro velikost síly tvé lhát budou tobě nepřátelé tvoji. ⁴Všchna země sklánět se tobě a prozpěvovat bude, žalmy zpívat bude jménu tvému. Sélah. ⁵Pojďte a vizte skutky Boží, jak hrozný je ve správě při synech lidských. ⁶Obrátil moře v suchost, řeku přešli nohou po suše, tu jsme se veselili v něm. ⁷Panuje v síle své nade vším světem, oči jeho spatřují národy, vzpurní nebudou mít úniku. Sélah. ⁸Dobrořečte národy Bohu našemu a ohlašujte hlas chvály jeho. ⁹Zachoval při životu duši naši, aniž dopustil, aby poklesla noha naše. ¹⁰Neboť jsi nás vyzkoušel, ó Bože, přechistil jsi nás, tak jako přechistěno bývá stříbro. ¹¹Uvedl jsi nás byl do leči, kruté jsi bedra naše soužil, ¹²Vystavils člověka na hlavu naši, vešli jsme do ohně i do vody, avšak jsi nás vyvedl do rozvlažení. ¹³A proto vejdu do domu tvého se zápalnými obětmi a plnit tobě budu sliby své, ¹⁴Které vyřkli rty moje a vynesla ústa má, když jsem byl v soužení. ¹⁵Zápaly tučných beranů obětovat budu tobě s kaděním, volů i kozlů nastavím tobě. Sélah. ¹⁶Pojďte, slyšte, a vypravovat budu, kteříkoli se bojíte Boha, co učinil duši mé. ¹⁷Ústy svými k němu jsem volal a vyvyšoval jsem ho jazykem svým. ¹⁸Bych byl patřil k nepravosti srdcem svým, nebyl by vyslyšel Pán. ¹⁹Ale vyslyšel Bůh a pozoroval hlasu modlitby mé. ²⁰Požehnaný Bůh, který neodstrčil modlitby mé a milosrdenství svého ode mne neodjal.

67 Přednějšímu z kantorů na neginot, žalm ke zpívání. ²Bože, smiluj se nad námi, a požehnej nám, zjasni obličej svůj nad námi, Sélah, ³Tak aby poznali na zemi cestu tvou, mezi všemi národy spasení tvé. ⁴A budou tě oslavovat národy, ó Bože, oslavovat tě budou všichni lidé. ⁵Veselit se a prozpěvovat budou národy; neboť ty soudit budeš lidi v pravosti a národy spravovat budeš na zemi. Sélah. ⁶A budou tě oslavovat národy, ó Bože, oslavovat tě budou všichni lidé. ⁷Země také vydá úrodu svou. Požehnání svého uděl nám Bůh, Bůh náš; ⁸Požehnej nás Bůh, a bojte se jeho všechny končiny země.

68 Přednímu z kantorů, Davidův žalm ke zpívání. ²Povstane Bůh, a rozprchnou se nepřátelé jeho a utečou od tváře jeho ti, kteří ho mají v nenávisti. ³Jako rozehnán bývá dým, tak je rozeženeš; jako se rozplývá vosk před ohněm, tak bezbožní zahynou před tváří Boží. ⁴Spravedliví pak veselice se, poskakovat budou před Bohem, a plesat budou radostí. ⁵Prozpěvujte Bohu, žalmy zpívejte jménu jeho, vyrovnejte cestu tomu, který se vznáší na oblacích. Hospodin je jméno jeho, plesejte před ním. ⁶Otec je sirotků a ochránce vdov, Bůh v příbytku svatém svém. ⁷Bůh samotné rozmnožuje v domy, vyvedí vězně z okovů, vzpurní pak bydlit musejí v zemi vyprahlé. ⁸Bože, když jsi předcházel lid svůj, když jsi kráčel po poušti, Sélah, ⁹Země se třásla, též i nebesa rozplývala se před tváří Boží, i ta hora Sinai před přítomností Boží, Boha Izraelského. ¹⁰Deštěm štědrosti hojně skrápěl jsi, Bože, dědictví své, a když zemdlivalo, ty jsi je zase občerstvoval. ¹¹Zástupy tvoje přebývají v něm, které ty nastavil dobrotivostí svou pro chudého, ó Bože. ¹²Pán dal slovo své, i těch, které potěšeně zvěstovaly, zástup veliký, řkoucích: ¹³Králové s vojsky utíkali, utíkali, a doma hlídající dělily kořisti. ¹⁴Ačkoli jste mezi kotly ležet musili, však jste jako holubice, mající křídla postříbřená a brky z ryzího zlata. ¹⁵Když Všemohoucí rozptýlí krále v této zemi, zbělíš jako sníh na hoře Salmon. ¹⁶Hoře veliké, hoře v Bázan, hoře pahrbkovité, hoře v Bázan. ¹⁷Proč vyskakujete, hory pahrbkovité? Na této hoře zalíbilo se Bohu přebývat, jistě že na ní Hospodin na věky přebývat bude. ¹⁸Vozů Božích je dvacet tisíců, mnoho tisíců andělů, Pán pak mezi nimi jako na Sinai ve svatyni přebývá. ¹⁹Vstoupil jsi na výsost, jaté jsi vedl vězně, vzal jsi dary pro lidi. I nejvzpurnější k přebývání s námi, Hospodine Bože, přivádíš. ²⁰Požehnaný Pán, každého dne nás obsypává dary svými, Bůh silný spasení našeho. Sélah. ²¹On je Bůh silný náš, Bůh silný k hojnému spasení. Hospodin Pán ze smrti vyvedí. ²²Raní zajisté Bůh hlavu nepřátel svých a vrch hlavy vlasatý chodícího v hříších svých. ²³Řekl Pán: Zase vyvedu své, jako z Bázan, zase vyvedu z hlubokosti mořské. ²⁴A proto noha tvá zbrocena bude v krvi, i jazyk psů tvých krví nepřátelskou. ²⁵Spatřili slavné jítí tvé, Bože, jítí silného Boha mého a krále mého ve svatyni. ²⁶Napřed šli zpěváci, ze zadu hrající na nástroje hudební, uprostřed pak děvčata bubnující. ²⁷Ve shromážděních dobrořečte Bohu Pánu, kteří jste z národu Izraelského. ²⁸Tu at' je Benjamin malický, který je opanoval, tu knížata z Judy a houfy jejich, knížata ze Zabulona i knížata z Neftalíma. ²⁹Obdaril tě Bůh tvůj silou. Potvrď, Bože, co jsi mezi námi zbudoval, ³⁰Z chrámu svého nad Jeruzalémem, do něhož tobě přinášet budou králové dary. ³¹Zahub zástup kopidlníků, sebrání mocných vůdců i lidu bujného, pyšně vykračující s kusy stříbra; rozptyl lidi žádostivé válek. ³²Přijdou nejvzácnější z Egypta, Mouřenínská země rychle vztáhne ruku svou k Bohu. ³³Království země, zpívejte Bohu, žalmy zpívejte Pánu, Sélah, ³⁴Tomu, který se vznáší nad nebem nebes starodávných; aj, vydává hlas svůj, hlas přemocný. ³⁵Dejte čest síly Bohu, jehož důstojnost nad Izraelem, a velkomocnost jeho na oblacích. ³⁶Přehrozný jsi, ó Bože, ze svatých příbytků svých. Bůh silný Izraelský, on dává moc a sílu lidu svému, Bůh požehnaný.

69 Přednímu z kantorů na šošannim, žalm Davidův. ² Vysvobod mne, ó Bože, neboť dosáhly vody až k duši mé. ³ Pohřížen jsem v hlubokém bahně, v němž dna není; vešel jsem do hlubokosti vod, jejichž proud zachvátil mne. ⁴ Ustal jsem, volaje, vyschlo hrdlo mé, zemdlely oči mé od vyhlížení na tě, Boha svého. ⁵ Více je těch, kteří mne nenávidí bez příčiny, než vlasů hlavy mé; zmocnili se ti, kteří mne vyhladit usilují, a jsou nepřátelé moji bez mého provinění; to, čeho jsem nevzal, nahrazovat jsem musil. ⁶ Bože, ty znáš sám nemoudrost mou a přestupky moje nejsou skryty před tebou. ⁷ Necht' nebývají zahanbeni příčinou mou ti, kteří na tě očekávají, Pane, Hospodine zástupů; necht' nepřicházejí skrze mne k hanbě ti, kteří tě hledají, ó Bože Izraelský. ⁸ Neboť pro tebe snáším pohanění a stud přikryl tvář mou. ⁹ Cizí učiněn jsem bratrům svým a cizozemec synům matky své, ¹⁰ Protože horlivost domu tvého snědla mne, a hanění hanějících tě na mne připadla. ¹¹ Když jsem plakal, postem trápiv duši svou, bylo mi to ku potupě obráceno. ¹² Když jsem bral na sebe pytel místo roucha, tehdy jsem jim byl za přísloví. ¹³ Pomlouvali mne, sedíce v bráně, a písničkou byl jsem těm, kteří pili víno. ¹⁴ Já pak modlitbu svou k tobě odesílám, Hospodine, čas je dobré líbeznosti tvé. Ó Bože, podle množství milosrdenství svého vyslyš mne, pro pravdu svou spasitelnou. ¹⁵ Vytrhni mne z bláta, abych nebyl pohřížen; necht' jsem vytržen od těch, kteří mne nenávidí, jako z hlubokostí vod, ¹⁶ Aby mne nezachvátili proudy vod a nesehltla hlubina, ani se nade mnou zavřela prohlubeň. ¹⁷ Vyslyš mne, Hospodine, neboť je dobré milosrdenství tvé; podle množství slitování svých vzhledni na mne. ¹⁸ A neskrývej tváře své od služebníka svého, neboť mám úzkost; rychle vyslyš mne. ¹⁹ Přiblíž se k duši mé, a vyprošť ji; pro nepřátele mé vykup mne. ²⁰ Ty znáš pohanění mé, a zahanbení mé, i potupu mou, před tebou jsou všichni nepřátelé moji. ²¹ Pohanění potřelo srdce mé, pročť jsem byl v žalosti. Očekával jsem, zdali by mne kdo politoval, ale žádného nebylo, zdali by kdo potěšit chtěli, ale nedočkal jsem. ²² Nýbrž místo pokrmu poskytli mi žluč a v žízni mé napájeli mne octem. ²³ Budiž jim stůl jejich před nimi za osidlo, a pokojný způsob jejich místo sítí. ²⁴ Ať se zatmí oči jejich, aby vidět nemohli, a bedra jejich k stálému přived' zemdlení. ²⁵ Vylij na ně rozhněvání své a prchlivost hněvu tvého ať je zachváti. ²⁶ Budiž příbytek jejich pustý, ve stanech jejich kdo by obýval, ať není žádného. ²⁷ Neboť se tomu, jehož jsi ty zbil, protíví, a o bolesti zraněných tvých rozmlouvají. ²⁸ Přilož nepravost k nepravosti jejich a ať nepřicházejí k spravedlnosti tvé. ²⁹ Necht' jsou vymazáni z knihy živých a se spravedlivými ať nejsou zapsáni. ³⁰ Já pak ztrápený jsem a bolestí sevřený, ale spasení tvé, ó Bože, na místě bezpečném postaví mne. ³¹ A budu chválit jméno Boží s prozpěvováním a velebit je s děkováním. ³² A bude to příjemnější Hospodinu nežli vůl nebo volek rohatý s rozdělenými kopyty. ³³ To když uhlídají tiší, radovat se budou, hledajíce Boha, a oživne srdce jejich. ³⁴ Neboť vyslychá chudé Hospodin, a vězni svými nepohrdá. ³⁵ Chvalte ho nebesa a země, moře i všelijaký hmyz jejich. ³⁶ Bůh zajisté zachová Sion, a zbuduje města Judská, a budou tu bydlet a zemi tu dědičně obdrží. ³⁷ Taktéž i símě služebníků jeho dědičně jí vládnout budou a milující jméno jeho v ní přebývat.

70 Přednímu z kantorů, žalm Davidův, k připomínání. ² Bože, abys mne vytrhl, Hospodine, abys mi pomohl, prospěš. ³ Zahanbeni buďte a zapyřte se, kteří hledají duše mé; zpět obrázení a v potupu dáni buďte, kteří se kochají v neštěstí mém. ⁴ Zpět obrázení buďte za to, že mne k hanbě přivést usilují ti, kteří na mne povolávají: Hahá, hahá. ⁵ Ale ať se radují a veselí v tobě všichni ti, kteří tě hledají, a ti, kteří milují spasení tvé, ať říkají vždycky: Velemlen buď Bůh náš. ⁶ Já pak chudý a nuzný jsem, ó Bože, prospěš ke mně; pomoc má, a vysvoboditel můj ty jsi, neprodlévej, Hospodine.

71 V tebe, Hospodine, doufám, necht' nejsem zahanben na věky. ² Podle spravedlnosti své vytrhni mne a vyprošť mne; nakloň ke mně ucha svého a spas mne. ³ Budiž mi skalou obydlí, na niž bych ustavičně utíkal; přikázal jsi střežit mne, neboť skála má i pevnost má ty jsi. ⁴ Bože můj, vytrhni mne z ruky bezbožníka, z ruky převráceného a násilníka. ⁵ Neboť ty jsi má naděje, Pane; Hospodine, v tebe doufám od své mladosti. ⁶ Na tebe jsem spolehl hned od života, z břicha matky mé ty jsi mne vyvedl, v tobě je chvála má vždycky. ⁷ Jako zázrak byl jsem mnohým, avšak ty jsi mé silné doufání. ⁸ Ó ať jsou naplněna ústa má chválením tebe, přes celý den slavením tebe. ⁹ Nezamítej mne ve věku stáří; když zhyne síla má, neopouštěj mne. ¹⁰ Neboť mluvili nepřátelé moji proti mně, a ti, již číhají na duši mou, radili se spolu, ¹¹ Pravice: Bůh jej opustil, hoňte a popadněte jej, neboť kdo by ho vytrhl, není žádného. ¹² Bože, nevzdaluj se ode mne, Bože můj, přispěj mi na pomoc. ¹³ Necht' jsou zahanbeni a zhynou protivníci duše mé; přikryti buďte lehkostí a hanbou, kteří hledají pádu mého. ¹⁴ Já pak ustavičně čeká, a vždy víc a víc tě chválit budu. ¹⁵ Ústa má budou vypravovat spravedlnost tvou, každého dne spasení tvé, ačkoli mu počtu nevím. ¹⁶ Přistoupě k všelijaké moci Panovníka Hospodina, připomínat budu tvou vlastní spravedlnost. ¹⁷ Bože, učinil jsi mne od mladosti mé a až po dnes vypravuji o divných činech tvých. ¹⁸ Proto také i do stáří a šedin, Bože, neopouštěj mne, až ve známost uvedu rámě tvé tomuto věku, a všem potomkům sílu tvou. ¹⁹ Neboť spravedlnost tvá, Bože, vyvýšená je, provedíš

zajisté věci veliké. Bože, kdo je podobný tobě? ²⁰ Který ač jsi mi dal okusit úzkostí velikých a hrozných, však zase k životu navrátíš mne, a z propastí země zase mne vyzdvihneš. ²¹ Rozmnožíš důstojnost mou a zase utěšíš mne. ²² I já také budu tě slavit na nástroji hudebním, i pravdu tvou, Bože můj; žalmy tobě zpívat budu na harfě, ó svatý Izraelský. ²³ Plesat budou rty moje, když žalmy zpívat budu tobě, i duše má, kterou jsi vykoupil. ²⁴ Nadto i jazyk můj každý den vypravovat bude spravedlnost tvou; neboť se zastydět a zahanbit musili ti, již mého pádu hledali.

72 Šalomounovi. Bože, soudy své králi dej, a spravedlnost svou synu královu, ² Aby soudil lid tvůj v spravedlnosti a chudé tvé v pravosti. ³ Hory přinesou pokoj lidu i pahrbky v spravedlnosti. ⁴ Soudit bude chudé z lidu a vysvobodí syny nuzného, násilníka pak potře. ⁵ Bát se budou tebe, dokud slunce a měsíc trvat bude, od národu až do pronárodu. ⁶ Jako když sestupuje déšť na přisečenou trávu a jako tiché deště skrápějící zemi: ⁷ Tak zkvete ve dnech jeho spravedlivý a bude hojnost pokoje, dokud měsíc svítí. ⁸ Panovat bude od moře až k moři a od řeky až do končin země. ⁹ Před ním sklánět se budou obyvatelé pustin vyprahlých a nepřátelé jeho prach lízat budou. ¹⁰ Králové při moři a z ostrovů pocty mu přinesou, králové Šebejšti a Sabejšti dary obětovat budou. ¹¹ Nadto klanět se jemu budou všichni králové, všechny národy jemu sloužit budou. ¹² Neboť vytrhne nuzného, volajícího a nátisk trpícího, který nemá pomocníka. ¹³ Smiluje se nad bídným a potřebným, a duše nuzných spasí. ¹⁴ Od lsti a násilí vysvobodí duši jejich; neboť je drahá krev jejich před očima jeho. ¹⁵ Bude dlouhověký a dávat mu budou zlato Arabské, a ustavičně za něj se modlit, každý den jemu dobrořečit budou. ¹⁶ Když se vrhne hrst obilí do země na vrchu hor, klátit se budou jako Libán klasy jeho a kvést budou měšťané jako byliny země. ¹⁷ Jméno jeho bude na věky; dokud slunce trvá, dědit bude jméno jeho. A požehnání sobě dávající v něm všechny národy, budou ho blahoslavít. ¹⁸ Požehnaný Hospodin Bůh, Bůh Izraelský, který sám činí divné věci, ¹⁹ A požehnané jméno slávy jeho na věky. Budiž také naplněna slávou jeho všechna země, Amen i Amen. ²⁰ Skonávají se modlitby Davidovy, syna Izai.

73 Žalm Azafovi. Jistě že je Bůh dobrý Izraelovi, těm, kteří jsou čistého srdce. ² Ale nohy mé téměř se byly ušinuly, o málo, že by byly sklouzly kroky moje, ³ Když jsem horlil proti bláznivým, vida štěstí nešlechetných. ⁴ Neboť nebývají vázání až k smrti, ale zůstává v cele síla jejich. ⁵ V práci lidské nejsou a s lidmi trestání nebývají. ⁶ Proto otočení jsou pýchou jako halží a ukrutností jako rouchem ozdobným přírodní. ⁷ Vysedlo tukem oko jejich; majíce hojnost nad pomyslení srdce, ⁸ Rozpustilí jsou a mluví zlostně, o nátisku velmi pyšně mluví. ⁹ Stavějí proti nebi ústa svá a jazyk jejich po zemi se vozí. ¹⁰ A proto na to přichází lid jeho, když se jim vody až do vrchu nalívá, ¹¹ Že říkají: Jak má o tom věděti Bůh silný? Anebo zda je to známé Nejvyššímu? ¹² Neboť aj, ti bezbožní jsouce, mají pokoj ve světě a dosahují zboží. ¹³ Nadarmo tedy v čistotě chovám srdce své a v nevinnosti ruce své umývám. ¹⁴ Poněvadž každý den trestán bývám a kázeň přichází na mne každého jitra. ¹⁵ Řeknu-li: Vypravovat budu věci takové, hle, rodina synů tvých dí, že jsem jim křiv. ¹⁶ Chtěl jsem to rozumem vystihnout, ale vidělo mi se pracno. ¹⁷ Až jsem vešel do svatyní Boha silného, tu jsem porozuměl poslední věci jejich. ¹⁸ Jistě že jsi je na místech kluzkých postavil a uvrhneš je ve zkázu. ¹⁹ Aj, jak přicházejí na zničení jako v okamžení! Mizejí a hynou hrůzami, ²⁰ Jako sny tomu, kdo procítí; Pane, když je probudíš, obraz ten jejich za nic položíš. ²¹ Když zhořklo srdce mé a ledví má bodena byla, ²² Nesmyslný jsem byl, aniž jsem co znal, jako zvířátko byl jsem před tebou. ²³ Avšak vždycky jsem byl s tebou, neboť jsi mne ujal za mou pravici. ²⁴ Podle rady své veď mne a potom ve slávu přijmeš mne. ²⁵ Kohož bych měl na nebi? A mimo tebe v žádném líbosti nemám na zemi. ²⁶ Ač tělo i srdce mé hyne, skála srdce mého a díl můj Bůh je na věky. ²⁷ Neboť aj, ti, kteří se vzdalují tebe, zahynou; vytínaš ty, kteří cizoloží odcházením od tebe. ²⁸ Ale mně nejlépe je přidržet se Boha; pročež skládám v Panovníku Hospodinu doufání své, abych vypravoval všechny skutky jeho.

74 Vyučující, Azařův. Proč, ó Bože, nás tak do konce zamítáš? Proč roznícena je prchlivost tvá proti stádu pastvy tvé? ² Rozpomeň se na shromáždění své, jehož jsi od starodávna dobyl a vykoupil, na proutek dědictví svého, na Sion horu tuto, na níž přebýváš. ³ Přispěj k hrozným pustinám. Jak všechno pohubil nepřítel ve svatyni! ⁴ Rvali nepřátelé tvoji uprostřed shromáždění tvých, a na znamení toho zanechali množství korouhví svých. ⁵ Za hrdinu považován byl ten, který co nejvýše zdvihl sekeru, rubaje vazbu dříví jeho. ⁶ A nyní již řezby jeho naporád sekerami a palicemi otloukají. ⁷ Uvrhli oheň do svatyně tvé, na zem zřítivše, poskvrnili

73:1 Azafovi. Tento žalm byl zřejmě mezi těmi, které se zpívaly v chrámu během Ezechiášovy reformy (srv. 2Pa 29:30), jak napovídá jména jeho autora v titulu. Zabývá se nikoliv častou otázkou, proč se špatné věci dějí dobrým lidem, ale jejím protějškem: proč se dobré

věci dějí špatným lidem? Přemítání a rozjímání nad zdánlivě neřešitelnou záhadou přivedla žalmistu k poznání, že rozdíl je v cíli cesty, na které je člověk zastížen setkáním s Bohem (vv. 17–19; srv. Ř 8:28 a pozn. Ez 3:17–21).

příbytku jména tvého. ⁸Řekli v srdci svém: Vyhubme je napořád. Takž vypálili všechny stánky Boha silného v zemi. ⁹Znamení svých nevidíme, již není proroka, aniž je mezi námi, kdo by věděl, dokud to stane. ¹⁰A dokud, ó Bože, útržky činit bude odpůrce? A nepřítel ustavičně-li rouhat se bude jménu tvému? ¹¹Proč zdržuješ ruku svou a pravice své z lůna svého nevzneses? ¹²Však jsi ty, Bože, král můj od starodávna, působíš hojně spasení uprostřed země. ¹³Ty silou svou rozdělil jsi moře, a potřels hlavy draků ve vodách. ¹⁴Ty jsi potřel hlavu Leviatanovi, dal jsi jej za pokrm lidu na poušti. ¹⁵Ty jsi otevřel vrchoviště a potoky, ty jsi osušil i řeky prudké. ¹⁶Tvůj je den, tvá je také i noc, světlo i slunce ty jsi učinil. ¹⁷Ty jsi založil všechny končiny země, léto i zimy ty jsi zformoval. ¹⁸Rozpomeň se na to, že útržky činil ten odpůrce Hospodinu, a lid bláznivý jak se jménu tvému rouhal. ¹⁹Nevydávej té zběři duše hrdličky své, na stádo chudých svých nezapomínej se na věky. ²⁰Ohlédni se na smlouvu; neboť plné jsou i nejtmaější kouty země peleší ukrutnosti. ²¹Nechať bídni neodcházejí s hanbou, chudý a nuzný ať chválí jméno tvé. ²²Povstaň, ó Bože, a veď při svou, rozpomeň se na pohanění, které se děje od nesmyslných na každý den. ²³Nezapomínej se na vykřikování svých nepřátel, a na hluk proti tobě povstávajících, který sílí ustavičně.

75 Přednímu z kantorů, jako: Nezahlazuj, žalm Azafův, a píseň. ²Oslavujeme tě, Bože, oslavujeme; neboť že je blízké jméno tvé, vypravují to předivné skutky tvoje. ³Když přijde čas uložený, já spravedlivě soudit budu. ⁴Rozplynula se země i všichni obyvatelé její, já utvrdím sloupy její. Sélah. ⁵Dím bláznům: Neblázněte, a bezbožným: Nevyzdvihujte rohů. ⁶Nevyzdvihujte proti Nejvyššímu rohů svých, aniž mluvíte tvrdošjně. ⁷Neboť ne od východu, ani západu, ani od pouště přichází zvýšení; ⁸Ale Bůh soudce jednoho ponízuje a druhého povyšuje. ⁹Kalich zajisté je v rukou Hospodinových, a to vína kalného plný nalitý, z něhož nalévat bude, tak že i kvasnice jeho vyváží, a vypijí všichni bezbožníci země. ¹⁰Já pak zvěstovat budu skutky Páně na věčnost, žalmy zpívat budu Bohu Jákobovu. ¹¹A všechny rohy bezbožníků srážím, rohy pak spravedlivého vyvýšeny budou.

76 Přednímu z kantorů na neginot, žalm Azafův a píseň. ²Znám je Bůh v Judstvu a v Izraeli veliké jméno jeho. ³V Sáleem je stánek jeho a obydlí jeho na Sionu. ⁴Tam polámal ohnivé šípy lučišť, pavézu a meč, i válku. Sélah. ⁵Slavný jsi učiněn a důstojný horami loupeže. ⁶V loupež dáni jsou udatní srdcem, zesnuli snem svým, aniž našli zmužili hrdinové síly v rukou svých. ⁷Od zehráni tvého, ó Bože Jákobův, i vůz i kůň tvrdě zesnuli. ⁸Ty jsi, ty velmi hrozný, a kdo je, který by před tebou obstál v rozhněvání tvém? ⁹Když z nebe dáváš slyšet výpověď svou, země se bojí a tichne, ¹⁰Když povstává k soudu Bůh, aby zachoval všechny pokorné na zemi. Sélah. ¹¹Zajisté i hněv člověka chválit tě musí a ostatek zuřivosti zkrotíš. ¹²Sliby čiňte a plňte Hospodinu Bohu vašemu; kteříkoli jste vůkol něho, přinášejte dary Přehroznému. ¹³On odjímá ducha knížatům a k hrůze je králům zemským.

77 Přednímu kantoru z potomků Jedutunových, s Azafem, žalm. ²Hlas můj k Bohu, když volám, hlas můj k Bohu, aby ucha naklonil ke mně. ³V den soužení svého Pána hledal jsem, v noci ruce své rozprostíral jsem bez přestání, a nedala se potěšit duše má. ⁴Na Boha vzpomínal jsem a kormoutil se, přemítal jsem, a úzkostmi svírán byl duch můj. Sélah. ⁵Zdržoval jsi oči mé, aby bděly; potřen jsem byl, aniž jsem mluvit mohl. ⁶A přicházely mi na paměť dny předešlé a léta dávná. ⁷Rozpomínal jsem se v noci na zpěvy své, v srdci svém přemítal jsem a zpytoval to duch můj, pravě: ⁸Zdali na věky zažene Bůh? Nikdy-li již více lásky neukáže? ⁹Zdali do konce přestane milosrdenství jeho? A konec vezme slovo od pokolení až do pokolení? ¹⁰Zdali se zapomněl smilovávat Bůh silný? Zda zadržel v hněvu milosrdenství svá? Sélah. ¹¹A řekl jsem: To je má smrt. Ale učiní proměnu pravice Nejvyššího. ¹²Rozpomínat se budu na skutky Hospodinovy a připomínat sobě divné činy tvé, od starodávna. ¹³A přemítat o všelijakém díle tvém a o skutcích tvých mluvit. ¹⁴Bože, svatá je cesta tvá. Kdo je silný, veliký, jako Bůh? ¹⁵Ty jsi ten Bůh silný, jenž činíš divné věci; uvedl jsi ve známost mezi národy sílu svou. ¹⁶Vysvobodil jsi ramenem lid svůj, syny Jákobovy a Jozefovy. Sélah. ¹⁷Viděly tě vody, Bože, viděly tě vody, a vystrašily se; pohnuly se také i hlubiny. ¹⁸Vydaly povodně oblaka, vydala hřmot nebesa, ano i kamení tvé skákalo. ¹⁹Znělo hřímání tvé po obloze, blýskání osvěcovalo svět, pohybovala se a třásla země. ²⁰Skrze moře byla cesta tvá a stezky tvé skrze vody veliké, avšak šlépějí tvých nebylo znát. ²¹Vedl jsi jako stádo lid svůj skrze Mojžíše a Arona.

78 Vyučující, Azafovi. Pozoruj, lide můj, zákona mého, nakloňte uši svých k slovům úst mých. ²Otevřu v podobenství ústa svá, vypravovat budu přípovědky starobylé. ³Co jsme slyšeli i poznali, a co nám otcové naši vypravovali, ⁴Nezatajíme toho před syny jejich, kteří budoucím potomkům svým vypravovat budou

chvály Hospodinovy, ano i moc jeho a divné skutky jeho, které činil. ⁵ Neboť vyzdvihl svědectví v Jákobovi a zákon vydal v Izraeli, což přikázal otcům našim, aby ve známost uvedli synům svým, ⁶ Aby to poznal věk potomní, synové, kteří se zroditi měli, a ti povstanouce, aby vypravovali dětem svým, ⁷ Aby pokládali v Bohu naději svou a nezapomínali se na skutky Boha silného, ale dbali přikázání jeho, ⁸ Aby nebývali jako otcové jejich, pokolení vzpurné a protivné, národ, který nenapravil srdce svého a nebyl věrný Bohu silnému duch jeho. ⁹ Jako synové Efraim zbrojní, ač uměle z lučiště stříleli, však v čas boje zpět se obrátili, ¹⁰ Neboť nedbali smlouvy Boží a v zákoně jeho vzpěchovali se chodit. ¹¹ Zapomenuli se na činy jeho a na divné skutky jeho, které jim ukázal. ¹² Před otci jejich činil divy v zemi Egyptské, na poli Soan. ¹³ Rozdělil moře, a převedl je; učinil, aby stály vody jako hromada. ¹⁴ Vedl je ve dne v oblace a každé noci v jasném ohni. ¹⁵ Protrhl skály na poušti a napájel je jako z propastí velikých. ¹⁶ Vyvedl potoky ze skály a učinil, aby vody tekly jako řeky. ¹⁷ A však vždy přičinili hříchů proti němu a popouzeli Nejvyššího na poušti. ¹⁸ A pokoušeli Boha silného v srdci svém, žádajíce pokrmu podle libosti své. ¹⁹ A mluvili proti Bohu, řkouce: Zdali bude moci Bůh silný připravit stůl na této poušti? ²⁰ Aj, udeřil v skálu, a tekly vody, a řeky se rozvodnily. Zdali také bude moci dát chleba? Zdali nastrojí masa lidu svému? ²¹ A proto uslyšav Hospodin, rozhněval se, a oheň zažehnut je proti Jákobovi, a prchlivost vstoupila na Izraele, ²² protože nedůvěřovali Bohu a neměli naděje v spasení jeho, ²³ Ačkoli rozkázal oblakům shůry a průduchy nebeské otevřel, ²⁴ A dštil na ně mannou ku pokrmu a obilí nebeské dával jim. ²⁵ Chléb mocných jedl člověk, seslal jim pokrmů do sytosti. ²⁶ Obrátil vítr východní v povětří a přivedl mocí svou vítr polední. ²⁷ A dštil na ně masem jako prachem a ptactvem pernatým jako pískem mořským. ²⁸ Spustil je doprostřed vojska jejich a všudy vůkol stanů jejich. ²⁹ A jedlí a nasycení jsou hojně a dal jim to, čeho žádali. ³⁰ Ještě nevyplnili žádosti své, ještě pokrm byl v ústech jejich, ³¹ A v tom prchlivost Boží připadla na ně, a zbil tučné jejich, a přední Izraelské porazil. ³² S tím vším vždy ještě hřešili a nevěřili předivným skutkům jeho. ³³ A proto dopustil na ně, že marně skonali dny své a léta svá s chvátáním. ³⁴ Když je hubil, jestliže ho hledali a zase k Bohu silnému hned na úsvitě se navraceli, ³⁵ Rozpomínajíce se na to, že Bůh byl skála jejich a Bůh silný nejvyšší vykupitel jejich: ³⁶ (Ačkoli mu s pochlebenstvím mluvili ústy svými a jazykem svým lhali jemu. ³⁷ A srdce jejich nebylo upřímné před ním, aniž se věrně měli ve smlouvě jeho), ³⁸ On jsa milosrdný, odpouštěl nepravosti jejich a nezahladil jich; častokrát odvracel hněv svůj a nevbuzoval vši zuřivosti své. ³⁹ Neboť pamatoval, že jsou tělo, vítr, který odchází a nenavrací se zase. ⁴⁰ Kolikrát ho dráždili na poušti a k bolesti přivodili na pustinách. ⁴¹ Týž i týž navracejíce se, pokoušeli Boha silného a svatému Izraelskému cíle vyměřovali. ⁴² Nepamatovali na moc jeho a na ten den, ve kterém je vysvobodil ze soužení, ⁴³ Když činil v Egyptě znamení svá a zázraky své na poli Soan, ⁴⁴ Když obrátil v krev řeky a potoky jejich, tak že jich pít nemohli. ⁴⁵ Dopustil na ně směsici žízla, aby je žraly, a žáby, aby je hubily. ⁴⁶ A dal chroustům úrody jejich a úsilí jejich kobyilkám. ⁴⁷ Stloukl kroupami révu jejich a stromy fíkové jejich ledem. ⁴⁸ Vydal krupobití na zvířata jejich a na dobytek jejich uhlí řeřavé. ⁴⁹ Poslal na ně prchlivost hněvu svého, rozpálení, zuřivost i soužení, dopustiv na ně anděly zlé. ⁵⁰ Uprostranil stezku prchlivosti své, neuchoval od smrti duše jejich, ano i na zvířata jejich mor dopustil. ⁵¹ A pobil všechno prvorozené v Egyptě, prvotiny síly ve stanech Chamových. ⁵² Ale lid svůj vyvedl jako ovce a vodil se s nimi jako se stádem po poušti. ⁵³ Vodil je v bezpečnosti, tak že nebáli, nepřátele pak jejich přikrylo moře, ⁵⁴ Až je přivedl ku pomezí svatosti své, na horu tu, které dobyla pravice jeho. ⁵⁵ Vyhnal před tvář jejich národy, způsobil to, aby jim na provazec dědictví jejich přišli, a aby přebývala ve stanech jejich pokolení Izraelská. ⁵⁶ Však vždy přece pokoušeli a dráždili Boha nejvyššího a svědectví jeho nedbali. ⁵⁷ Ale zpět odšedše, převráceně činili, jako i předkové jejich; uchýlili se jako mylné lučiště. ⁵⁸ Neboť popouzeli ho výsostmi svými a rytinami svými k horlení přivedli jej. ⁵⁹ Slyšel Bůh a rozhněval se a ve velikou ošklivost vzal Izraele, ⁶⁰ Takže opustiv příbytek v Sílo, stánek, který postavil mezi lidmi, ⁶¹ Vydal v zajetí sílu svou a slávu svou v ruce nepřítel. ⁶² Dal pod meč lid svůj a na dědictví své se rozhněval. ⁶³ Mládence jeho sežral oheň a panny jeho nebyly chváleny. ⁶⁴ Kněží jejich od meče padli a vdovy jejich neplakaly. ⁶⁵ Potom pak procítil Pán jako ze sna, jako silný rek, který po víně sobě vykřikuje. ⁶⁶ A ranil nepřátele své zezadu a ve věčné pohanění je vydal. ⁶⁷ Ačkoli pak pohrdl stánkem Jozefovým a pokolení Efraimova nevyvolil, ⁶⁸ Však vyvolil pokolení Judovo, horu Sion, kterou zamiloval. ⁶⁹ A vystavěl sobě, jako hrad vysoký, svatyni svou, jako zemi, kterou utvrdil na věky. ⁷⁰ A vyvolil Davida služebníka svého, vzav jej od chlévů stáda. ⁷¹ Když chodil za ovce březími, zavedl jej, aby pás Jákoba, lid jeho, a Izraele, dědictví jeho. ⁷² Který pás je v upřímnosti srdce svého a zvláštní opatrností rukou svých vodil je.

79 Žalm Azafovi. Bože, vtrhli pohané do dědictví tvého, poskvřili chrámu svatosti tvé, obrátili Jeruzalém v hromady. ² Dali těla mrtvá služebníků tvých za pokrm ptákům nebeským, těla svatých tvých šelmám zemským. ³ Vylili krev jejich jako vodu okolo Jeruzaléma a nebyl, kdo by je pochovával. ⁴ Vydání jsme v pohanění sousedům našim, v posměch a žert těm, kteří jsou vůkol nás. ⁵ Až dokud, ó Hospodine? Na věky-liž se hněvat budeš a hořet bude jako oheň horlení tvé? ⁶ Vylíj hněv svůj na národy, které tě neznají, a na království,

kteřá jména tvého nevzývají. ⁷ Neboť sežrali Jákoba a obydlí jeho v poušť obrátili. ⁸ Nepřipomínej nám dřevních nepravostí našich, rychle ať předejdou nás milosrdenství tvá, neboť jsme velmi znuzeni. ⁹ Pomož nám, ó Bože spasení našeho, pro slávu jména svého; vytrhni nás, a buď milostiv hříchům našim pro jméno své. ¹⁰ Proč mají říkat pohané: Kde je Bůh jejich? Budiž znám mezi pohany, před očima našima, skrze pomstu krve služebníků svých, která je vylita. ¹¹ Vstup před obličej tvůj lkání vězňů a podle velikosti síly své zanechej ostatků k smrti oddaných. ¹² A odplat' sousedům našim sedmeronásobně do lůna jejich za pohanění, které tobě činili, ó Pane. ¹³ My pak, lid tvůj a ovce pastvy tvé, slavit tě budeme na věky; od národu do pronárodu vypravovat budeme chválu tvou.

80 Přednímu z kantorů na šošannim, žalm svědectví, Azafovi. ² Ó pastýři Izraelský, pozoruj, který vodiš Jozefa jako stádo, který sedíš nad cherubíny, ó zaskvěj se. ³ Před Efraimem, Beniaminem a Manasse vzbud' moc svou a přispěj k spasení našemu. ⁴ Ó Bože, navrať nás, a dej, ať nám svítí obličej tvůj, a spasení budeme. ⁵ Hospodine Bože zástupů, dokud se přísně stavět budeš k modlitbám lidu svého? ⁶ Nakrmil jsi je chlebem pláče a dal jim vypít slz míru velikou. ⁷ Postavils nás ku sváru sousedům našim a nepřátelē naši aby sobě posměch z nás činili. ⁸ Ó Bože zástupů, navrať nás, a dej, ať nám svítí obličej tvůj, a spasení budeme. ⁹ Ty jsi kmen vinný z Egypta přenesl, vyhnal jsi pohany, a vsadils jej. ¹⁰ Uprázdnil jsi mu, a učinils, aby se vkořenil, i zemi naplnil. ¹¹ Přikryty jsou hory stínem jeho, a réva jeho jako nejvyšší cedry. ¹² Vypustil ratolesti své až k moři a až do řeky rozvody své. ¹³ A proč jsi rozbořil hradbu vinice, tak aby každý, kdo by tudy šel, trhat z ní mohl? ¹⁴ Vepř divoký zryl ji a zvěř polní spásla ji. ¹⁵ Ó Bože zástupů, obrať se již, popať z nebe, viz a navštiv kmen vinný tento, ¹⁶ Vinici tu, kterou štípila pravice tvá, a mladistvou révu, kterou jsi zmocnil sobě. ¹⁷ Popálena je ohněm a porubána, od žehraní obličej tvého hyne. ¹⁸ Buď ruka tvá nad mužem pravice tvé, nad synem člověka, kterého jsi zmocnil sobě, ¹⁹ A neodstoupíme od tebe; zachovej nás při životu, ať jméno tvé vzýváme. ²⁰ Hospodine Bože zástupů, navrať nás zase, a dej, ať nám svítí obličej tvůj, a spasení budeme.

81 Přednímu z kantorů na gittit, Azafovi. ² Plesejte Bohu, síle naší, prokřikujte Bohu Jákobovu. ³ Vezměte žaltář, přidejte buben, harfu líbou a loutnu. ⁴ Trubte troubou na novoměsíce, v uložení čas, v den slavnosti naší. ⁵ Neboť to je ustavení v Izraeli, řád Boha Jákobova. ⁶ Na svědectví v Jozefovi vyzdvihl jej, když byl vyšel proti zemi Egyptské, kde jsme jazyk neznámý slýchat musili. ⁷ Osvobodil jsem, dí Bůh, od břemene rameno jeho, a ruce jeho nádob zednických zproštěny byly. ⁸ V soužení tom, když jsi volal, vytrhl jsem tě, vyslyšel jsem tě ze skrýše hromu, zkoušel jsem tě při vodách sváru. Sélah. ⁹ Řekl jsem: Slyš, lide můj, a osvědčím se tobě, ó Izraeli, budeš-li mne poslouchat, ¹⁰ A nebude-li mezi vámi Boha jiného a nebudeš-li se klanět bohu cizímu. ¹¹ Já jsem Hospodin Bůh tvůj, který jsem tě vyvedl ze země Egyptské, otevři jen ústa svá, a naplním tě. ¹² Ale neuposlechl lid můj hlasu mého a Izrael nepřestal na mně, ¹³ A proto pustil jsem je v žádost srdce jejich a chodili po radách svých. ¹⁴ Ó byť mne byl lid můj poslouchal a Izrael po cestách mých chodil, ¹⁵ Tudíž bych já byl nepřátelē jejich snížil a na protivníky jejich obrátil ruku svou. ¹⁶ A ti, kteří v nenávisti mají Hospodina, úlisně by se jim poddávat musili, a byl by čas jejich až na věky. ¹⁷ A krmil bych je byl jádrem pšenice a medem ze skály sytil bych je.

82 Žalm Azafův. Bůh stojí ve shromáždění Božím, uprostřed bohů soud čině, a dí: ² Dokud soudit budete nespravedlivě a osoby nešlechetných přijímat? Sélah. ³ Zastávejte bídneho a sirotka, utištěného a chudého spravedlivým vyhlašujte. ⁴ Vytrhněte bídneho a nuzného z ruky nešlechetných vytrhněte ho. ⁵ Ale nevědí nic, nerozumějí nic; ve tmách ustavičně chodí, až se proto všechny základy země pohybují. ⁶ Řekl jsem já: Bohové jste a synové Nejvyššího vy všichni; ⁷ Avšak jako i jiní lidé zemřete a jako jedno z knížat padnete. ⁸ Povstaň, ó Bože, suď zemi; neboť ty dědičně vládneš všemi národy.

83 Píseň a žalm Azafův. ² Bože, neodmlčuj se, nečiň se neslyše, aniž se upokojuj, ó Bože silný. ³ Neboť aj, nepřátelē tvoji se bouří a ti, kteří tě v nenávisti mají, pozdvihují hlavy. ⁴ Chytře tajné rady proti lidu tvému skládají a radí se proti těm, které ty skrýváš, ⁵ Říkajíce: Pojďte a vyhladme je, ať nejsou národem, tak aby ani vzpomínáno nebylo více jména Izraelova. ⁶ Jednomyslně se na tom spolu snesli, i smlouvou se proti tobě zavázali, ⁷ Stánky Idumejské a Izmaelitské, Moábské a Agarenské, ⁸ Gebálské a Ammonitské a Amalechitské, Filistinské s obyvateli Tyrskými. ⁹ Ano i Assyřtí spojili se s nimi, jsouce na ruku synům Lotovým. Sélah. ¹⁰ Učiň jim jako Madianským, jako Zizarovi a jako Jabínovi při potoku Cison, ¹¹ Kterí jsou do konce vyhlazeni v Endor a učinění hnojem země. ¹² Nalož s nimi a s vůdci jejich jako s Gorébem, jako se Zébem, jako se Zebahem a jako se Salmunou, se všemi knížaty jejich. ¹³ Neboť řekli: Uvažme se dědičně v příbytky Boží. ¹⁴ Můj Bože, učiň to,

ať jsou jako chmýří a jako stéblo před větrem. ¹⁵Jako oheň spaluje les a jako plamen zapaluje hory, ¹⁶Tak ty je vichřicí svou stíhej a bouří svou ohrom je. ¹⁷Naplň tváře jejich zahanbením, tak aby hledali jména tvého, Hospodine. ¹⁸Nechat se hanbí a děsí na věčné časy a ať potupu nesou a zahynou. ¹⁹A tak ať poznají, že ty, kterýž sám jméno máš Hospodin, jsi nejvyšší nade vsí zemí.

84 Přednímu z kantorů na gittit, synů Chóre, žalm. ²Jak jsou milé příbytky tvoje, Hospodine zástupů! ³Žádostiva je a velice touží duše má po síních Hospodinových; srdce mé, i tělo mé plesá k Bohu živému. ⁴Ano i ten vrabec nalezl sobě místo a vlaštovice hnízdo, v němž by uložila mladé své, při oltářích tvých, Hospodine zástupů, králi můj a Bože můj. ⁵Blahoslavení, kteří přebývají v domě tvém, ti tebe na věky chválit budou. Sélah. ⁶Blahoslavený člověk, jehož síla je Hospodin a v jejichž srdci jsou stezky kroků jejich, ⁷Ti, kteří jdouce přes údolí moruší, za studnici jej sobě pokládají, na něž i déšť požehnání přichází. ⁸Berou se houf za houfem a ukazují se před Bohem na Sionu. ⁹Hospodine Bože zástupů, vyslyš modlitbu mou, pozoruj, ó Bože Jákobův. Sélah. ¹⁰Pavézo naše, popatř, ó Bože, a viz tvář pomazaného svého. ¹¹Nebo lepší je den v síních tvých, než jinde tisíc; zvolil jsem sobě raději u prahu sedět v domě Boha svého, nežli přebývat ve stáncích bezbožníků. ¹²Neboť Hospodin Bůh je slunce a pavéza; tu milosti i slávy udílí Hospodin, aniž odepře čeho dobrého chodícím v upřímnosti. ¹³Hospodine zástupů, blahoslavený člověk, který naději skládá v tobě.

85 Přednímu z kantorů, synů Chóre, žalm. ²Laskavě ses, Hospodine, někdy ukazoval k zemi své, přivedls zase z vězení Jákoba. ³Odpustil jsi nepravost lidu svého, přikryls všelijaký hřích jejich. Sélah. ⁴Zdržel všechnen hněv svůj, odvrátil se od zuřivosti prchlivost svou. ⁵Navrát se zase k nám, ó Bože spasení našeho, a učiň přítrž hněvu svému proti nám. ⁶Zdali na věky hněvat se budeš na nás? A protáhneš zuřivost svou od národu do pronárodu? ⁷Zdali ty obrátíš se, neoživíš nás, tak aby se lid tvůj veselil v tobě? ⁸Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své, a spasení své dej nám. ⁹Ale poslechnu, co říká Bůh ten silný, Hospodin. Jistě že mluví pokoj k lidu svému, a k svatým svým, než aby se nenavraceli zase k bláznovství. ¹⁰Zajisté že je blízké těm, kteří se ho bojí, spasení jeho, a přebývat bude sláva v zemi naší. ¹¹Milosrdenství a víra potkají se spolu, spravedlnost a pokoj dají sobě políbení. ¹²Víra ze země pučit bude a spravedlnost z nebe vyhlédat. ¹³Dá také Hospodin i časné dobré, takže země naše vydá úrody své. ¹⁴Způsobí to, aby spravedlnost před ním šla, když obrátí k cestě nohy své.

86 Modlitba Davidova. Nakloň, Hospodine, ucha svého, a vyslyš mne, neboť jsem chudý a nuzný. ²Strěž duše mé, neboť jsem ten, jehož miluješ; zachovej služebníka svého, ty Bože můj, v tobě naději majícího. ³Smiluj se nade mnou, Hospodine, k tobě zajisté každého dne volám. ⁴Potěš duše služebníka svého, neboť k tobě, ó Pane, duše své pozdvihuji. ⁵Neboť ty jsi, Pane, dobrotivý a lítostivý a hojný v milosrdenství ke všem, kteří tě vzývají. ⁶Slyš, Hospodine, modlitbu mou, a pozoruj hlasu žádostí mých. ⁷V den soužení svého vzývám tě, neboť mne vyslycháš. ⁸Není žádného tobě podobného mezi bohy, ó Pane, a není takových skutků, jako jsou tvoje. ⁹Všechny národy, které jsi učinil, přicházejíce, sklánět se budou před tebou, Pane, a ctít jméno tvé. ¹⁰Neboť jsi ty veliký a činíš divné věci, ty jsi Bůh sám. ¹¹Vyuč mne, Hospodine, cestě své, abych chodil v pravdě tvé; ustav srdce mé v bázni jména svého. ¹²A budu tě oslavovat, Pane Bože můj, z celého srdce svého, a ctít jméno tvé na věky, ¹³Poněvadž milosrdenství tvé veliké je nade mnou a vytrhls duši mou z jámy nejhlubší. ¹⁴Ó Bože, povstali pyšní proti mně a rota násilníků hledá bezživotí mého, ti, kteří tě sobě nepředstavují. ¹⁵Ale ty Pane, Bože silný, lítostivý a milostivý, shovívající a hojný v milosrdenství, i pravdomluvný, ¹⁶Vzhledni na mne a smiluj se nade mnou, obdař silou svou služebníka svého a zachovávej syna děvky své. ¹⁷Prokaž ke mně znamení dobrotivosti, tak aby vidouce to ti, kteří mne nenávidí, zahanbeni byli, že jsi ty mi, Hospodine, pomohl, a mne potěšil.

87 Synům Chóre, žalm a píseň. Základ svůj na horách svatých. ²Miluje Hospodin, totiž brány Sionské, nade všechny příbytky Jákobovy. ³Přeslavné jsou to věci, které se o tobě hlásají, ó město Boží. Sélah. ⁴Připomínat budu Egypt a Babylon před svými známými, ano i Filistinské a Tyrské i Mouřeniny, že se tu každý z nich narodil. ⁵A o Sionu praveno bude: Ten i onen je rodem z něho, sám pak Nejvyšší utvrdí jej. ⁶Sečte Hospodin při popisu národy, a dí, že tento se tu narodil. Sélah. ⁷Tou příčinou zpívají s plesáním o tobě všechny moci života mého.

88 Píseň a žalm synů Chóre, přednímu zpěvákovi na machalat ke zpívání, vyučující, složený od Hémana Ezrachitského. ²Hospodine, Bože spasení mého, ve dne i v noci k tobě volám. ³Vstup před obličej tvůj

modlitba má, nakloň ucha svého k volání mému. ⁴ Neboť je naplněna trápeními duše má, a život můj až k hrobu se přiblížil. ⁵ Počten jsem mezi ty, kteří se dostávají do jámy; připodobněn jsem člověku beze vsí síly. ⁶ Mezi mrtvé jsem odložen, jako zabítí ležící v hrobě, na něž nevzpomínáš více, kteří od ruky tvé vyhlazeni jsou. ⁷ Spustils mne do jámy nejspodnější, do nejtemnějšího a nejhlubšího místa. ⁸ Dolehla na mne prchlivost tvá, a vším vlnobitím svým přikvačil jsi mne. Sélah. ⁹ Daleko jsi vzdálil mé známé ode mne, jimž jsi mne velice zošklivil, a tak jsem sevřen, že mi nelze nijak vyjít. ¹⁰ Zrak můj hyne trápením; na každý den vzývám tě, Hospodine, ruce své před tebou rozprostírají. ¹¹ Zdali před mrtvými učiníš zázrak? Anebo vstanou-li mrtví, aby tě oslavovali? Sélah. ¹² A zdali bude ohlašováno v hrobě milosrdenství tvé a pravda tvá v zahynutí? ¹³ Zdali ve známost přichází ve tmách div tvůj a spravedlnost tvá v zemi zapomenutí? ¹⁴ Já pak, Hospodine, k tobě volám, a každého jitra předchází tě modlitba má. ¹⁵ Proč, ó Hospodine, zamítáš mne, a tvář svou skrýváš přede mnou? ¹⁶ Ztrápený jsem, jako hned maje umřít od násilí; snáším hrůzy tvé, a děším se. ¹⁷ Hněv tvůj přísný na mne se obořil, a hrůzy tvé krutě sevřely mne. ¹⁸ Obklíčují mne jako voda, na každý den obstupují mne hromadně. ¹⁹ Vzdálil jsi ode mne přítele a tovaryše a známým svým jsem ve tmě.

89 Vyučující, složený od Etana Ezrachitského. ² O milosrdenstvích Hospodinových na věky zpívat budu, od národu do pronárodu zvěstovat budu pravdu tvou ústy svými. ³ Neboť jsem řekl: Na věky milosrdenství budovat se bude, na nebi utvrdíš pravdu svou, o níž řekl: ⁴ Učinil jsem smlouvu s vyvoleným svým, přísáhl jsem Davidovi služebníku svému, ⁵ Že až na věky utvrdím símě tvé a zbuduji od národu do národu trůn tvůj. Sélah. ⁶ Proto oslavují nebesa div tvůj, Hospodine, i pravdu tvou v shromáždění svatých. ⁷ Neboť kdo na nebi přirovnán být může Hospodinu? Kdo je podobný Hospodinu mezi syny silných? ⁸ Bůh i v shromáždění svatých strašlivý je náramně a hrozný nade všechny vůkol něho. ⁹ Hospodine Bože zástupů, kdo je jako ty, silný Hospodin? Neboť pravda tvá při tobě stojí všude kolem. ¹⁰ Ty panuješ nad dutím moře; když se zdvihají vlny jeho, ty je krotíš. ¹¹ Ty jsi jako raněného potřel Egypt a silným ramenem svým rozptýlil jsi nepřátele své. ¹² Tvá jsou nebesa, tvá také i země, svět i plnost jeho ty jsi založil. ¹³ Půlnoční i polední strana, které jsi ty stvořil, i Tábor a Hermon o tvém jménu zpívají. ¹⁴ Tvé rámě je přemocné, silná ruka tvá, a vyvýšená pravice tvá. ¹⁵ Spravedlnost a soud jsou základem trůnu tvého, milosrdenství a pravda předcházejí tvář tvou. ¹⁶ Blahoslavený lid, který zná zvuk tvůj; ti, Hospodine, ve světle obličejů tvého chodit budou. ¹⁷ Ve jménu tvém plesat budou každého dne a ve spravedlnosti tvé vyvýší se. ¹⁸ Neboť sláva síly jejich ty jsi a z milosti tvé k zvýšení přijde roh náš. ¹⁹ Neboť štít náš je Hospodinův a svatého Izraelského král náš. ²⁰ Tehdy mluvě ve vidění ke svatému svému, řekl jsi: Složil jsem pomoc v reku udatném, zvýšil jsem vybraného z lidu. ²¹ Nalezl jsem Davida služebníka svého, olejem svým svatým pomazal jsem ho. ²² A proto bude s ním stále ruka má, ano i ramenem svým posilovat ho budu. ²³ Nebude nad ním moci vyzrát nepřítel, ani člověk nešlechtný ho trápit. ²⁴ Neboť potru před tváří jeho protivníky jeho, a ty, kteří ho nenávidí, porazím. ²⁵ Nadto pravda má a milosrdenství mé s ním bude, a ve jménu mém vyvýšen bude roh jeho. ²⁶ A vložím na moře ruku jeho, a na řeky pravici jeho. ²⁷ On volaje ke mně, dí: Ty jsi otec můj, Bůh silný můj a skála spasení mého. ²⁸ Já také za prvorozeného vystavím jej a za vyššího králů zemských. ²⁹ Na věky zachovám jemu milosrdenství své a smlouva s ním stálá bude. ³⁰ Učiním i to, aby na věky trvalo símě jeho a trůn jeho jako dny nebes. ³¹ Jestliže by pak synové jeho opustili zákon můj a v soudech mých nechodili, ³² Jestliže by ustanovení mých poskvrnili a přikázání mých nedbali: ³³ Tedy navštívím metlou přestoupení jejich a trestáním nepravost jejich, ³⁴ Ale milosrdenství svého neodejmu od něho, aniž klamat budu proti pravdě své. ³⁵ Neposkvrním smlouvy své, a toho, co vyšlo z úst mých, nezměním. ³⁶ Jednou jsem přísáhl skrze svatost svou, neobelžu Davida, ³⁷ Že símě jeho na věky bude, a trůn jeho jako slunce přede mnou, ³⁸ Jako měsíc utvrzeno bude na věky a jako svědkové na obloze hodnověrní. ³⁹ Ale ty jsi jej zavrhl a potupil, rozhněval ses na pomazaného svého. ⁴⁰ Zavrhl jsi smlouvu se služebníkem svým, povrhl korunu jeho na zem. ⁴¹ Roztrhal jsi všechny ohrady jeho a bašty jeho jsi rozválel. ⁴² Derou jej všichni, kteří tudy jdou; je ku posměchu i sousedům svým. ⁴³ Vyvýšil jsi pravici protivníků jeho, rozveselils všechny nepřátele jeho. ⁴⁴ Ztupils i ostří meče jeho, aniž jsi dal jemu, aby obstát mohl v boji. ⁴⁵ Učinils přítrž okrase jeho a trůn jeho svrhl jsi na zem. ⁴⁶ Ukrátil jsi dnů mladosti jeho, a hanbous jej přioděl. Sélah. ⁴⁷ Až dokud, Hospodine? Na věky-li se skrývat budeš? Tak-li hořet bude jako oheň prchlivost tvá? ⁴⁸ Rozpomeň se na mne, jak kratičký je věk můj. Zdali jsi pak nadarmo stvořil všechny syny lidské? ⁴⁹ Kdo z lidí může tak živ být, aby neokusil smrti? Kdo vytrhne život svůj z hrobu? Sélah. ⁵⁰ Kde jsou milosrdenství tvá první, ó Pane? Prísahu jsi učinil Davidovi, v pravdě své. ⁵¹ Pamatuj, Pane, na útržky činěné služebníkům tvým, a jak jsem já nosil v lůně svém potupu ode všech nejmocnějších národů, ⁵² Jak utrhalí nepřátelé tvoji, Hospodine, jak utrhalí šlépějím pomazaného tvého. ⁵³ Buď pochválen Hospodin na věky, Amen i Amen.

90 Modlitba Mojžíše, muže Božího. Pane, ty jsi býval přibytěk náš od národu do pronárodu. ² Dříve, než hory stvořeny byly, nežlis sformoval zemi a svět, ano hned od věků a až na věky, ty jsi Bůh silný. ³ Ty

přivedíš člověka na to, aby setřen byl, říkáje: Navratte se zase, synové lidští. ⁴ Neboť by tisíc let přetrval, je to před očima tvýma jako den včerejší, a bdění noční. ⁵ Povodní zachvacuješ je; jsou sen, a jako bylina hned v jitře pomíjející. ⁶ Toho jitra, kterého vykvete, mění se, navečer pak jsouc podřata, usychá. ⁷ Ale my hyneme od hněvu tvého, a prchlivostí tvou jsme zděšeni. ⁸ Neboť jsi položil nepravosti naše před sebe, a tajnosti naše na světlo obličejů svého. ⁹ Pročež všechny dny naše v náhle přebíhají pro tvé rozhněvání; ke skončení let svých docházíme jako řeč. ¹⁰ Všechny dnů let našich je let sedmdesát, anebo je-li kdo silnější, osmdesát let, a i to, co nezdárnějšího v nich, je práce a bída, a když to pomine, tož ihned rychle odletíme. ¹¹ Ale kdo je, kdo by znal přísnost hněvu tvého, a ostýchal se zuřivosti tvé? ¹² Nauč nás počítat dnů našich, abychom uvodili moudrost v srdce. ¹³ Navrať se zase, Hospodine, až dokud prodléváš? Měj lítost nad služebníky svými. ¹⁴ Nasýt nás hned v jitře svým milosrdenstvím, tak abychom propěvovat, a veselit se mohli po všechny dny naše. ¹⁵ Obvesel nás podle dnů, v nichž jsi nás sužoval, a let, v nichž jsme okoušeli zlého. ¹⁶ Buď zřejmé při služebnících tvých dílo tvé a okrasa tvá při synech jejich. ¹⁷ Buď nám přítomná i ochotnost Hospodina Boha našeho, a díla rukou našich potvrď mezi námi, díla, pravím, rukou našich potvrď.

91 Ten, kdo v skrýši Nejvyššího přebývá, ve stínu Všemohoucího odpočívát bude. ² Díím Hospodinu: Útočiště mé a hrad můj, Bůh můj, v němž naději skládat budu. ³ On zajisté vysvobodí tě z osidla lovce i od nejjedovatějšího nakažení morového. ⁴ Brky svými přikryje tě a pod křídly jeho bezpečen budeš; místo štítu a pavězy budeš mít pravdu jeho. ⁵ Nebudeš se bát strachu nočního, ani střely létající ve dne. ⁶ Ani nakažení morového, vlekoucího se v mráкотě, ani povětří morového, v polední čas hubícího. ⁷ Padne jich po boku tvém tisíc a deset tisíců po pravici tvé, ale k tobě se to nepřiblíží. ⁸ Očima toliko svýma to spatříš a odplatě bezbožných se podíváš. ⁹ Poněvadž jsi Hospodina, který útočiště mé je, a Nejvyššího za svůj příbytek položil, ¹⁰ Nepřihodí se tobě nic zlého, aniž se přiblíží jaká rána k stánku tvému. ¹¹ Neboť andělům svým přikázal o tobě, aby tě střežili na všech cestách tvých. ¹² Na rukou ponosou tě, abys neurazil o kámen nohy své. ¹³ Po lvu a bazališku chodit budeš a pošlapáš lvíče i draka. ¹⁴ Poněvadž mne, dí Bůh, zamiloval, vysvobodím jej, a vyvýším; neboť poznal jméno mé. ¹⁵ Vzývat mne bude, a vyslyším jej; já s ním budu v soužení, vytrhnu a oslavím jej. ¹⁶ Dlouhostí dnů jej nasytím, a ukážu jemu spasení své.

92 Žalm a píseň, ke dni sobotnímu. ² Dobré je oslavovat Hospodina, a žalmy zpívat jménu tvému, ó Nejvyšší, ³ Zvěstovat každé jitro milosrdenství tvé a pravdu tvou každé noci, ⁴ Při nástroji o desíti strunách, při loutně, a při harfě s písničkou. ⁵ Neboť jsi mne rozveselil, Hospodine, skutky svými, o skutcích rukou tvých zpívat budu. ⁶ Jak veliké jsou skutky tvoje, Hospodine! Velmi hluboká jsou myšlení tvá. ⁷ Člověk tupý nezná toho, aniž blázen rozumí tomu, ⁸ Že vyrůstají bezbožní jako bylina, a kvetou všichni činitelé nepravosti, aby vyhlazeni byli na věky. ⁹ Ty pak, ó Nejvyšší, že na věky jsi Hospodin. ¹⁰ Neboť aj, nepřátelé tvoji, Hospodine, neboť aj, nepřátelé tvoji zahynou; rozptýleni budou všichni činitelé nepravosti. ¹¹ Můj pak roh vyzdvihneš jako jednorožcův, pokropen budu olejem novým. ¹² A podívá se oko mé na ty, již mne špehují, a o těch nešlechetnících, již proti mně povstávají, ušima svýma uslyším. ¹³ Spravedlivý jako palma kvést bude a jako cedr na Libánu rozloží se. ¹⁴ Štípení v domě Hospodinově v síních Boha našeho kvést budou. ¹⁵ Ještě i v šedinách ovoce ponosou, spanilí a zelení budou, ¹⁶ Aby to zvěstováno bylo, že přímý je Hospodin, skála má, a že nepravosti žádné při něm není.

93 Hospodin kraluje, v důstojnost se oblékl, oblékl se Hospodin v sílu a přepásal se; také svět upevnil, aby se nepohnul. ² Utvrzen je trůn tvůj přede všemi časy, od věčnosti ty jsi. ³ Pozdvihují se řeky, ó Hospodine, pozdvihují řeky zvuku svého, pozdvihují řeky vlnobití svých. ⁴ Nad zvuk mnohých vod, nad sílu vln mořských mnohem silnější je na výsostech Hospodin. ⁵ Svědectví tvá jsou velmi jistá, domu tvému ušlechtilá svatost, Hospodine, až na věky.

94 Bože silný pomst, Hospodine, Bože silný pomst, zaskvěj se. ² Zdvihni se, ó soudce vsí země, a dej odplatu pyšným. ³ Až dokud bezbožní, Hospodine, až dokud bezbožní budou plesat, ⁴ Žvanit a hrdě mluvit, honosíce se, všichni činitelé nepravosti? ⁵ Lid tvůj, Hospodine, potírat a dědictví tvé bédovat? ⁶ Vdovy a příchozí mordovat, a sirotky hubiti, ⁷ Říkájice: Nehleď na to Hospodin, aniž tomu rozumí Bůh Jákobův? ⁸ Rozumějte, ó vy tupí v lidu, a vy blázni, kdy porozumíte? ⁹ Zdali ten, jenž učinil ucho, neslyší? A který stvořil oko, zdali nespátí? ¹⁰ Zdali ten, jenž trestá národy, nebude kárat, který učí lidi poznání? ¹¹ Hospodin zná myšlení lidská, že jsou pouhá marnost. ¹² Blahoslavený je ten muž, kterého ty cvičíš, Hospodine, a ze zákona svého jej vyučuješ. ¹³ Abys mu způsobil pokoj před časy zlými, až by za tím vykopána byla bezbožníku jáma.

¹⁴Neboť neopustí Hospodin lidu svého a dědictví svého nezanechá, ¹⁵Ale až ke spravedlnosti navrátí se soud a za ním všichni upřímného srdce. ¹⁶Kdo by se byl o mne zasadil proti zlostníkům? Kdo by se byl za mne postavil proti těm, již páchají nepravost? ¹⁷Kdyby mi Hospodin nebyl ku pomoci, tudíž by se byla octla duše má v mlčení. ¹⁸Již jsem byl řekl: Klesla noha má, ale milosrdenství tvé, ó Hospodine, zdrželo mne. ¹⁹Ve množství přemítání mých ve vnitřnosti mé, tvá potěšování obveselovala duši mou. ²⁰Zdali se k tobě přitovaryší stolice převráceností těch, již vynášejí nátisk mimo spravedlnost, ²¹Již se shlukují proti duši spravedlivého, a krev nevinnou odsuzují? ²²Ale Hospodin je mým hradem vysokým, a Bůh můj skalou útočiště mého. ²³On obrátí na ně nepravost jejich, a zlostí jejich zahladí je, zahladí je Hospodin Bůh náš.

95 Pojdte, zpívejme Hospodinu, prokřikujme skále spasení našeho. ²Předejděme obličej jeho s díkyčiněním, žalmy prozpěvujme jemu. ³Neboť Hospodin je Bůh veliký a král veliký nade všechny bohy, ⁴V jehož rukou základy země a vrcholy hor jeho jsou. ⁵Jehož je i moře, neboť on je učinil, i země, kterou ruce jeho zformovaly. ⁶Pojdte, sklánějme se a padněme před ním, klekejme před Hospodinem stvořitelem naším. ⁷On je zajisté Bůh náš, a my jsme lid pastvy jeho, a stádo rukou jeho. Dnes uslyšíte-li hlas jeho, ⁸Nezatvrzujte srdce svého, jako při popuzení a v den pokušení na poušti, ⁹Kde pokoušeli mne otcové vaši, zkusili mne a viděli skutky mé. ¹⁰Za čtyřicet let měl jsem nsnáz s národem tím, a řekl jsem: Lid tento bloudí srdcem, a nepoznali cest mých. ¹¹Jimž jsem přísáhl v hněvu svém, že nevejdu v odpočinutí mé.

96 Zpívejte Hospodinu píseň novou, zpívej Hospodinu všechna země. ²Zpívejte Hospodinu, dobrořečte jménu jeho, zvěstujte den po dni spasení jeho. ³Vypravujte mezi národy slávu jeho, mezi všemi lidmi divy jeho. ⁴Neboť veliký Hospodin, a vši chvály hodný, i hrozný je nade všechny bohy. ⁵Všichni zajisté bohové národů jsou modly, ale Hospodin nebesa učinil. ⁶Sláva a důstojnost před ním, síla i okrasa v svatyni jeho. ⁷Vzdejte Hospodinu čeledi národů, vzdejte Hospodinu čest i moc. ⁸Vzdejte Hospodinu čest jména jeho, přineste dary, a vejďte do síní jeho. ⁹Sklánějte se Hospodinu v okrase svatosti, boj se obličejem jeho všechna země. ¹⁰Rcete mezi pohany: Hospodin kraluje, a že i svět upevněn bude, tak aby se nepohnul, a že soudit bude lidí spravedlivě. ¹¹Rozveselte se nebesa a plesej země, zvuč moře, i co v něm jest. ¹²Plesej pole a vše, co na něm, tehdy ať prozpěvuje všechno dříví lesní, ¹³Před tváří Hospodina; neboť se bere, bere se zajisté, aby soudil zemi. Bude soudit svět v spravedlnosti, a národy v pravdě své.

97 Hospodin kraluje, plesej země a vesel se ostrovů všechno množství. ²Oblak a mrákota je vůkol něho, spravedlnost a soud základ trůnu jeho. ³Oheň předchází jej a zapaluje kolem nepřátele jeho. ⁴Zasvěcují se po světě blýskání jeho; to vidouc země, děsí se. ⁵Hory jako vosk rozplývají se před obličejem Hospodina, před obličejem Panovníka vši země. ⁶Nebesa vypravují o jeho spravedlnosti, a slávu jeho spatřují všechny národy. ⁷Zastyďte se všichni, kteří sloužíte rytinám, kteří se chlubíte modlami; sklánějte se před ním všichni bohové. ⁸To uslyše Sion, rozveselí se, a zaplesají dcery Judské z příčiny soudů tvých, Hospodine. ⁹Neboť ty, Hospodine, jsi nejvyšší na vsi zemi, a velice jsi vyvýšený nade všechny bohy. ¹⁰Vy, kteří milujete Hospodina, mějte v nenávisti to, co zlého jest; on stráží duší svatých svých a z ruky bezbožníků je vytrhuje. ¹¹Světlo vsáto je spravedlivým, a radost těm, kteří jsou upřímného srdce. ¹²Veselte se, spravedliví v Hospodinu, a oslavujte památku svatosti jeho.

98 Žalm. Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť divné věci učinil; pomohla mu pravice jeho a rámě svatosti jeho. ²Ve známost uvedl Hospodin spasení své, před očima národů zjevil spravedlnost svou. ³Rozpomenu se na milosrdenství své a na pravdu svou k domu Izraelskému; všechny končiny země vidí spasení Boha našeho. ⁴Prokřikuj Hospodinu všechna země; zvuk vydejte, prozpěvujte a žalmy zpívejte. ⁵Žalmy zpívejte Hospodinu na citaře, k citaře i hlasem přizpěvujte. ⁶Trubami a zvučnými pozouny hlas vydejte před králem Hospodinem. ⁷Zvuč moře i to, co v něm jest, svět i ti, kteří na něm bydlí. ⁸Řeky rukama plesejte, spolu i hory prozpěvujte, ⁹Před Hospodinem; neboť se bere, aby soudil zemi. Bude soudit svět ve spravedlnosti a národy v pravosti.

99 Hospodin kraluje, užasněte se národové; sedí nad cherubíny, pohni se země. ²Hospodin na Sionu veliký a vyvýšený je nade všechny lidi. ³Oslavujte jméno tvé veliké a hrozná, neboť svaté jest. ⁴Moc zajisté králova miluje soud; ty jsi ustanovil práva, soud a spravedlnost v Jákobovi ty konáš. ⁵Vyvyšuje Hospodina Boha našeho a sklánějte se u podnoží noh jeho, svatý je. ⁶Mojžíš a Aron mezi kněžími jeho, a Samuel mezi vzývajícími jméno jeho; volávali k Hospodinu, a on je vyslyšal. ⁷V sloupu oblakovém mluvíval k nim; kteří

když dbali svědectví jeho, i ustanovení jim vydal. ⁸Hospodine Bože náš, tys je vyslychal, Bože, bývals jim milostiv, i když jsi je trestal pro výstupky jejich. ⁹Vyvyšujte Hospodina Boha našeho, a sklánějte se na hoře svaté jeho; neboť je svatý Hospodin Bůh náš.

100 Žalm k díků činění. Prokřikuj Hospodinu všechna země. ²Služte Hospodinu s veselím, předstupte před obličej jeho s prozpěvováním. ³Vězte, že Hospodin je Bůh; on učinil nás, a ne my sami sebe, abychom byli lid jeho, a ovce pastvy jeho. ⁴Vcházejte do bran jeho s díkůčiněním, a do síní jeho s chvalami; oslavujte jej, a dobrořečte jménu jeho. ⁵Neboť dobrý je Hospodin, na věky milosrdenství jeho, a od národu až do pronárodu pravda jeho.

101 Žalm Davidův. O milosrdenství a soudu zpívat budu, tobě, ó Hospodine, žalmy budu zpívat. ²Opatrně se mít budu na cestě přímé, až přijdeš ke mně; chodit budu ustavičně v upřímnosti srdce svého i v domě svém. ³Nepředstavím sobě před oči věci nešlechtné; skutek uchylujících se v nenávisti mám, nepřichytí se mne. ⁴Srdce převrácené odstoupí ode mne, zlého nebudu oblibovat. ⁵Škodícího jazykem bližnímu svému tajně, toho vytnu; oči vysokých a mysli naduté nikoli nebudu moci trpět. ⁶Oči mé na pravdomluvné v zemi, aby sedali se mnou; kdo chodí po cestě upřímné, ten mi sloužit bude. ⁷Nebude bydlet v domě mém činící lest a mluvící lež nebude mít místa u mne. ⁸Každého jitra plnit budu všechny nešlechtné ze země, abych tak vyplnil z města Hospodinova všecky, kdo páchají nepravost.

102 Modlitba chudého, když sevřen jsa, před Hospodinem vylévá žádosti své. ²Hospodine, slyš modlitbu mou, a volání mé přijď k tobě. ³Neskryvej tváře své přede mnou, v den souzení mého nakloň ke mně ucha svého; když k tobě volám, rychle vyslyš mne. ⁴Neboť mizejí jako dým dny moje a kosti mé jako ohniště vypáleny jsou. ⁵Poraženo je jako bylina a uvadlo srdce mé, tak že jsem chleba svého jíst zapomenul. ⁶Od hlasu lkání mého přilnuly kosti mé ke kůži mé. ⁷Podobný jsem učiněn pelikánu na poušti, jsem jako výr na pustinách. ⁸Bdím a jsem jako vrabec osamělý na střeše. ⁹Každý den utrhají mi nepřátelé moji a posměvači moji proklínají mnou. ¹⁰Neboť jídám popel jako chléb a k nápoji svému slz přiměšuji, ¹¹Pro rozhněvání tvé a zažehnutý hněv tvůj; neboť zdvihna mne, hodils mnou. ¹²Dny moje jsou jako stín nachýlený a já jako tráva uvadl jsem. ¹³Ale ty, Hospodine, na věky zůstáváš a památka tvá od národu až do pronárodu. ¹⁴Ty povstana, smiluješ se nad Sionem, neboť čas je učinit milost jemu a čas uloženy přišel. ¹⁵Neboť libost mají služebníci tvoji v kamení jeho a nad prachem jeho slitují se, ¹⁶Aby se báli pohané jména Hospodinova a všichni králové země slávy tvé, ¹⁷Když by Hospodin vzdělal Sion a ukázal se v slávě své, ¹⁸Když by popatřil k modlitbě poníženého lidu, nepohrdaje modlitbou jejich. ¹⁹Bude to zapsáno pro budoucí potomky a lid, který má stvořen být, chválit bude Hospodina, ²⁰Že shlédl z výsosti svatosti své. Hospodin z nebe na zemi že popatřil, ²¹Aby vyslyšel vzdychání vězňů a rozvázal ty, kteří již k smrti oddáni byli, ²²Aby vypravovali na Sionu jméno Hospodinovo a chválu jeho v Jeruzalémě, ²³Když se spolu shromáždí národové a království, aby sloužili Hospodinu. ²⁴Ztrápil na cestě sílu mou, ukrátil dnů mých, ²⁵Až jsem řekl: Můj Bože, neber mne uprostřed dnů mých; od národu zajisté až do pronárodu jsou léta tvá, ²⁶I dříve, nežlis založil zemi a dílo rukou svých, nebesa. ²⁷Ona pominou, ty pak zůstáváš; všechny ty věci jako roucho zvetšejí, jako oděv změníš je, a změněny budou. ²⁸Ty pak jsi tentýž a léta tvá nikdy nepřestanou. ²⁹Synové služebníků tvých bydlet budou, a símě jejich zmocní se před tebou.

103 Davidův. Dobrořeč duše má Hospodinu a všecky vnitřnosti mé jménu svatému jeho. ²Dobrořeč duše má Hospodinu a nezapomínej se na všechna dobrodíní jeho, ³Který odpouští tobě všechny nepravosti, který uzdravuje všechny nemoci tvé, ⁴Který vysvobozuje od zahynutí život tvůj, který tě korunuje milosrdenstvím a mnohým slitováním, ⁵Který nasycuje dobrými věcmi ústa tvá, takže se obnovuje jako orlice mladost tvá. ⁶Činí, co spravedlivého je, Hospodin, a soudy všem utištěným. ⁷Známé učinil Mojžíšovi cesty své, synům Izraelským skutky své. ⁸Litostivý a milostivý je Hospodin, dlouhoshovívající a mnohého milosrdenství. ⁹Nebude ustavičně zehrat, ani na věky hněvu držet. ¹⁰Ne podle hříchů našich nakládá s námi, ani podle nepravostí našich odplácí nám. ¹¹Neboť jako jsou vysoko nebesa nad zemí, tak je vyvýšené milosrdenství jeho nad těmi, kteří se ho bojí. ¹²A jak daleko je východ od západu, tak daleko vzdálil od nás přestoupení naše. ¹³Jako se slitovává otec nad dětmi, tak se slitovává Hospodin nad těmi, kteří se ho bojí. ¹⁴On zajisté zná spleení naše, v paměti má, že prach jsme. ¹⁵Dny člověka jsou jako tráva a jako květ polní, tak kvete. ¹⁶Jak vítr na něj zavane, už ho není, aniž ho již více pozná místo jeho. ¹⁷Milosrdenství pak Hospodinovo od věků až na věky nad těmi, kteří se ho bojí, a spravedlnost jeho nad syny synů, ¹⁸Kterí dbají smlouvy jeho a pamatují na přikázání jeho, aby je činili. ¹⁹Hospodin na nebesích utvrdil trůn svůj a kralování jeho nade vším panuje. ²⁰Dobrořečte Hospodinu andělé

jeho, kteří jste mocní v síle a činíte slovo jeho, poslušní jsou hlasu slova jeho. ²¹ Dobrořečte Hospodinu všechny zástupy jeho, služebníci jeho, kteří činíte vůli jeho. ²² Dobrořečte Hospodinu všechny skutky jeho, na všech místech panování jeho. Dobrořeč duše má Hospodinu.

104 Dobrořeč duše má Hospodinu. Hospodine Bože můj, velmi jsi veliký, velebnost a krásu jsi oblékl. ² Přiděl ses světlem jako rouchem, roztáhlš nebesa jako plachtu. ³ Který sklenul na vodách paláce své, který užívá hustých oblaků místo vozů, a vznáší se na peři větrovém. ⁴ Který činí posly své duchy, služebníky své oheň plápolající. ⁵ Založil zemi na sloupech jejich, tak že se nepohne na věky věků. ⁶ Propastí jako rouchem byl jsi ji přiděl, i nad horami stály vody. ⁷ K zehraní tvému rozběhly se, před hřmotem hromu tvého pospíšily, ⁸ (Vystoupily hory, snížilo se údolí), na místo, které jsi jim založil. ⁹ Meze jsi položil, aby jich nepřestupovaly, ani se navracely k přikrývání země. ¹⁰ Který vypouštíš potoky přes údolí, aby tekly mezi horami, ¹¹ A nápoj dávaly všem živočichům polním. Tu uhašují oslové divocí žízeň svou. ¹² Při nich hnízdí ptactvo nebeské a zprostřed ratolestí hlas svůj vydává. ¹³ Který svažuješ hory z výsostí svých, aby ovocem činů tvých sytila se země. ¹⁴ Dáváš, aby rostla tráva dobytku, a bylina ku potřebě člověku, abys tak vyvodil chléb ze země, ¹⁵ A víno, jenž obveseluje srdce člověka. Činí, aby se skvěla tvář od oleje, ano i pokrmem zdržuje život lidský. ¹⁶ Nasyceno bývá i dříví Hospodinovo, cedry Libánské, které štípil. ¹⁷ Na nichž ptáci hnízdí, i čáp příbytek svůj má na jedlí. ¹⁸ Hory vysoké jsou kamziků, skály útočiště králíků. ¹⁹ Učinil měsíc k jistým časům a slunce zná západ svůj. ²⁰ Uvodíš tmu a bývá noc, v níž vybíhají všichni živočichové lesní: ²¹ Lvičata řvoucí po loupeži, aby hledali od Boha silného pokrmu svého. ²² Když slunce vychází, zase shromažďují se a v doupatech svých se ukládají. ²³ Člověk vychází ku práci své a k dílu svému až do večera. ²⁴ Jak mnohé a veliké jsou skutky tvoji, Hospodine! Všechnys je moudře učinil, plná je země bohatství tvého. ²⁵ V moři pak velikém a přeširokém, tam je hmyz nesčíslný a živočichové malí i velicí. ²⁶ Tu bárky přecházejí i leviatan, kterého jsi stvořil, aby v něm hrál. ²⁷ Všechno to na tě očekává, abys jim dával pokrm časem svým. ²⁸ Když jim dáváš, sbírají; když otvíráš ruku svou, nasyceni bývají dobrými věcmi. ²⁹ Když skrýváš tvář svou, rmoutí se; když odjímáš ducha jejich, hynou, a v prach svůj se navracejí. ³⁰ Vysíláš ducha svého, a zase stvoření bývají, a obnovuješ tvář země. ³¹ Bud' sláva Hospodinova na věky, rozveseluj se Hospodin ve skutcích svých. ³² On když pohledí na zemi, hned se třese; když se dotkne hor, už se kouří. ³³ Zpívat budu Hospodinu, dokud jsem živ; žalmy Bohu svému zpívat budu, pokud stávám. ³⁴ Libé bude přemítání mé o něm, já rozveselím se v Hospodinu. ³⁵ Ó by hříšníci vyhnuli ze země a bezbožných aby již nebylo. Dobrořeč duše má Hospodinu. Halelujah.

105 Oslavujte Hospodina, ohlašujte jméno jeho, oznamujte mezi národy skutky jeho. ² Zpívejte jemu, žalmy prozpěvujte jemu, rozmlouvejte o všech divných skutcích jeho. ³ Chlubte se jménem svatým jeho; vesel se srdce těch, kteří hledají Hospodina. ⁴ Hleďte Hospodina a síly jeho, hleďte tváře jeho ustavičně. ⁵ Rozpomínejte se na divné skutky jeho, které činil, na zázraky jeho a na soudy úst jeho, ⁶ Símě Abrahamovo, služebníka jeho, synové Jákobovi, vyvolení jeho. ⁷ On je Hospodin Bůh náš, na vsí zemi soudy jeho. ⁸ Pamatuje věčně na smlouvu svou, na slovo, které přikázal až do tisíce pokolení, ⁹ Které upevnil s Abrahamem a na přísahu svou učiněnou Izákovi. ¹⁰ Neboť ji utvrdil Jákobovi za ustanovení, Izraelovi za smlouvu věčnou, ¹¹ Pravě: Tobě dám zemi Kananejskou za podíl dědictví vašeho, ¹² Protože jich byl malý počet, malý počet, a ještě v ní byli hostem. ¹³ Přecházeli zajisté z národu do národu, a z království k jinému lidu. ¹⁴ Nedopustil žádnému ublížit jim, ano i krále pro ně trestal, řka: ¹⁵ Nedotýkejte se pomazaných mých a prorokům mým nečiňte nic zlého. ¹⁶ Když přivolav hlad na zemi, všechnu hůl chleba polámal, ¹⁷ Poslal před nimi muže znamenitého, jenž za služebníka prodán byl, totiž Jozefa. ¹⁸ Jehož nohy sevřeli pouty, železa vytrpět musil, ¹⁹ Až do toho času, když se zmínka stala o něm; řeč Hospodinova zkusila ho. ²⁰ Poslav král, propustit ho rozkázal, panovník lidu svobodna ho učinil. ²¹ Ustanovil ho pánem domu svého a panovníkem všeho vladařství svého, ²² Aby vládl i knížaty jeho podle své libosti a starce jeho vyučoval moudrosti. ²³ Potom vešel Izrael do Egypta a Jákob hostem byl v zemi Chamově. ²⁴ Kde rozmnožil Bůh lid svůj náramně a učinil, aby silnější byl nad nepřátele své. ²⁵ Změnil mysl těchto, aby v nenávisti měli lid jeho a aby ukládali lest o služebnících jeho. ²⁶ A poslal Mojžíše slouhu svého a Arona, kterého vyvolil. ²⁷ Kterí předložili jim slova znamení jeho a zázraků v zemi Chamově. ²⁸ Poslal tmu, a zatmělo se, aniž odporovala slovu jeho. ²⁹ Obrátil vody jejich v krev a umořil ryby v nich. ³⁰ Vydala země jejich množství žab, i v komnatách králů jejich. ³¹ Řekl, i přišla směsice žízal, a štěnice na všechny končiny jejich. ³² Dal místo deště krupobití, oheň hořící na zemi jejich, ³³ Tak že potloukl révy jejich i fíkoví jejich, a zpřerážel dříví v krajině jejich. ³⁴ Řekl, a přišly kobyly a chroustů nesčíslné množství. ³⁵ A sežrali všelijakou bylinu v krajině jejich a pojedli úrody země jejich. ³⁶ Nadto pobil všechno prvorozené v zemi jejich, počátek všelijaké síly jejich. ³⁷ Tedy vyvedl své se stříbrem a zlatem, aniž byl v pokoleních jejich, který by poklesl. ³⁸ Veselili se Egypťští, když tito vycházeli; neboť byl připadl na ně strach Izraelských.

³⁹ Roztáhl oblak k zastírání jich a oheň k osvěcování noci. ⁴⁰ K žádosti přivedl křepelky a chlebem nebeským sytil je. ⁴¹ Otevřel skálu a tekly vody, a odcházely přes vyprahlá místa jako řeka. ⁴² Neboť pamětliv byl na slovo svatosti své, k Abrahamovi služebníku svému mluvené. ⁴³ Proto vyvedl lid svůj s radostí, s prozpěvováním vyvolené své. ⁴⁴ A dal jim země pohanů, a tak úsilí národů dědičně obdrželi, ⁴⁵ Aby zachovávali ustanovení jeho a práv jeho dbali. Halelujah.

106 Halelujah. Oslavujte Hospodina, neboť dobrý jest, neboť na věky milosrdenství jeho. ² Kdo může vymluvit nesmírnou moc Hospodinovu a vypravit všechnu chválu jeho? ³ Blahoslavení, kteří dbají soudu a činí spravedlnost každého času. ⁴ Pamatuj na mne, Hospodine, pro milost k lidu svému, navštiv mne spasením svým, ⁵ Abych užíval dobrých věcí s vyvolenými tvými a veselil se veselím národu tvého a chlubil se spolu s dědictvím tvým. ⁶ Zhřešili jsme i s otci svými, nepravě jsme činili a bezbožnost páchali. ⁷ Otcové naši v Egyptě nerozuměli předivným skutkům tvým, aniž pamatovali na množství milosrdenství tvých, ale odporovali při moři, při moři Rudém. ⁸ Avšak vysvobodil je pro jméno své, aby ve známost uvedl moc svou. ⁹ Neboť přimluvil moři Rudému, a vyschlo; a provedl je skrze hlubiny jako po poušti. ¹⁰ A tak zachoval je od ruky toho, jenž jich nenáviděl, a vyprostil je z ruky nepřitele. ¹¹ V tom přikryly vody ty, kteří je sužovali, nezůstalo ani jednoho z nich. ¹² A ačkoli věřili slovům jeho a zpívali chválu jeho, ¹³ Však rychle zapomenu na skutky jeho a nečekali na radu jeho; ¹⁴ Ale jati jsouce žádostí na poušti, pokoušeli Boha silného na pustinách. ¹⁵ A dal jim, čeho se jim chtělo, avšak dopustil hubenost na život jejich. ¹⁶ Potom, když horlili proti Mojžíšovi ve vojsku, a Aronovi, svatému Hospodinovu, ¹⁷ Otevřevši se země, pozřela Dátana a přikryla zběh Abironovu. ¹⁸ A roznicen byl oheň na rotu jejich, plamen spálil bezbožníky. ¹⁹ Udělali i tele na Orébě a skláněli se slitině. ²⁰ A změnivše slávu svou v podobiznu vola, jenž jí trávu, ²¹ Zapomněli na Boha silného, spasitele svého, který činil veliké věci v Egyptě. ²² A předivné v zemi Chamově, přehrozné při moři Rudém. ²³ Pročež řekl, že je vyplení, kdyby se byl Mojžíš, vyvolený jeho, nepostavil v té mezeře před ním, a neodvrátil prchlivosti jeho, aby nehubil. ²⁴ Zatím zošklivili sobě zemi žádanou, nevěříce slovu jeho. ²⁵ A reptajíce ve stanech svých, neposlouchali hlasu Hospodinova. ²⁶ A proto pozdvihl ruky své proti nim, aby je rozmetal po poušti, ²⁷ A aby rozptýlil símě jejich mezi pohany a rozehnal je do zemí. ²⁸ Spráhli se také byli s modlou Belfegor a jedli oběti mrch. ²⁹ A tak dráždili Boha skutky svými, až se na ně obořila rána, ³⁰ Až se postavil Fínes a pomstu vykonal, i přetržena je rána ta. ³¹ Což je mu počteno za spravedlnost od národu do pronárodu a až na věky. ³² Opět ho byli popudili při vodách sváru, až se i Mojžíšovi zle stalo pro ně. ³³ Neboť k hořkosti přivedli ducha jeho a pronesl ji rty svými. ³⁴ K tomu nevyplenili ani národů těch, o kterých jim byl Hospodin poručil, ³⁵ Ale směřující se s těmi národy, naučili se skutkům jejich, ³⁶ A sloužili modlám jejich, které jim byly osidlem. ³⁷ Obětovali zajisté syny své a dcery své ďáblům. ³⁸ A vylili krev nevinnou, krev synů svých a dcer svých, které obětovali trapidlům Kananejským, tak že poskrvněna je země těmi vraždami. ³⁹ A zamazali se skutky svými a smilnili činy svými. ⁴⁰ Proto rozpáliv se v prchlivosti Hospodin na lid svůj, v osklivost vzal dědictví své. ⁴¹ A vydal je v ruce pohanů. A panovali nad nimi ti, již je v nenávisti měli, ⁴² A utiskovali je nepřátelé jejich, tak že sníženi jsou pod ruku jejich. ⁴³ Mnohokrát je vysvobozoval, oni však popouzeli ho radou svou, pročež potlačeni jsou pro nepravost svou. ⁴⁴ A však hleděl na úzkost jejich a slyšel křik jejich. ⁴⁵ Neboť se rozpomenul na smlouvu svou s nimi a želel toho podle množství milosrdenství svých, ⁴⁶ Takže naklonil k nim lítostí všechny, kteří je ve vězení drželi. ⁴⁷ Zachovej nás, Hospodine Bože náš, a shromážď nás z těch pohanů, abychom slavili jméno tvé svaté a chlubil se v chvále tvé. ⁴⁸ Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský od věků až na věky. Na to rci všechen lid: Amen, Halelujah.

107 Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý, neboť na věky milosrdenství jeho. ² Nechtě o tom vypravují ti, kteří jsou vykoupeni skrze Hospodina, jak je on vykoupil z ruky těch, kteří je sužovali, ³ A shromáždil je ze zemí, od východu a od západu, od půlnoci i od moře. ⁴ Bloudili po poušti, po cestách pustých, města k přebývání nenacházejíce. ⁵ Hladoví a zízniví byli, až v nich zvadla duše jejich. ⁶ Když volali k Hospodinu v soužení svém, z úzkostí jejich vytrhl je, ⁷ A vedl je po cestě přímé, aby přišli do města k bydlení. ⁸ Nechať oslavují před Hospodinem milosrdenství jeho, a divné skutky jeho před syny lidskými, ⁹ Poněvadž napájí duši zíznivou a duši hladovou naplňuje dobrými věcmi. ¹⁰ Kterí sedí ve tmě a v stínu smrti, sevření jsouce bídou i železy, ¹¹ Protože odporovali řečem Boha silného a radou Nejvyššího pohrdli. ¹² Pročež ponížil bídou srdce jejich, padli, a nebylo pomocníka. ¹³ Když volají k Hospodinu v soužení svém, z úzkostí je vysvobozuje. ¹⁴ Vyvodí je z temností a stínu smrti a svazky jejich trhá. ¹⁵ Nechať oslavují před Hospodinem milosrdenství jeho a divné skutky jeho před syny lidskými, ¹⁶ Poněvadž láme brány měděné a závory železné posekává. ¹⁷ Blázní pro cestu převrácenosti své a pro nepravosti své v trápení bývají. ¹⁸ Oškliví se jim všelijaký pokrm, až se i k branám smrti přibližují. ¹⁹ Když volají k Hospodinu v soužení svém, z úzkostí jejich je vysvobozuje. ²⁰ Posílá slovo své

a uzdravuje je a vysvobozuje je z hrobu.²¹ Nechat oslavují před Hospodinem milosrdenství jeho a divné skutky jeho před syny lidskými,²² A obětující oběti chvály, ať vypravují skutky jeho s prozpěvováním.²³ Kterí se plaví po moři na lodích, pracující na velikých vodách,²⁴ Tito vídají skutky Hospodinovy a divy jeho v hlubokosti.²⁵ Jak jen dí, hned se strhne vítr bouřlivý a dme vlny mořské.²⁶ Vznášejí se k nebi, sestupují do propasti, duše jejich v nebezpečnosti rozplývá se.²⁷ Motají se a naklánějí jako opilý a všechno umění jejich mizí.²⁸ Když volají k Hospodinu v soužení svém, z úzkostí jejich je vysvobozuje.²⁹ Proměňuje bouři v utišení, tak že umlkne vlnobití jejich.³⁰ A veselí se, že utichlo; a tak přivodí je k břehu žádostivému.³¹ Nechat oslavují před Hospodinem milosrdenství jeho a divné skutky jeho před syny lidskými.³² Necht' ho vyvyšují v shromáždění lidu, a v radě starců chválí jej.³³ Obrací řeky v poušť a prameny vod v suchost,³⁴ Zemi úrodnou v slatinnou, pro zlost obyvatelů jejich.³⁵ Pustiny obrací v jezera a zemi vyprahlou v prameny vod.³⁶ A osazuje na ní hladové, aby stavěli města k bydlení.³⁷ Kterí osívají pole a dělají vinice a shromažďují sobě užitek úrody.³⁸ Tak on jim žehná, že se rozmnožují velmi, a dobytka jejich neumenšuje.³⁹ A někdy pak umenšení a snížení bývají ukrutenstvím, bídou a truchlivostí,⁴⁰ Když vylévá pohrdání na knížata, dopouštěje, aby bloudili po poušti bezcestné.⁴¹ On vyzdvihuje nuzného z trápení a rozmnožuje rodinu jako stádo.⁴² Necht' to spatřují upřímní a rozveselí se, ale všelijaká nepravost ať zacpe ústa svá.⁴³ Ale kdo je tak moudrý, aby toho dbal a vyrozumíval mnohemu milosrdenství Hospodinovu?

108 Píseň a žalm Davidův. ² Hotovo je srdce mé, Bože, zpívat a oslavovat tě budu, také i sláva má. ³ Probud' se loutno a harfo, když za svítání povstávám. ⁴ Slavit tě budu mezi lidmi, Hospodine, a tobě žalmy prozpěvovat mezi národy. ⁵ Neboť nad nebesa větší je milosrdenství tvé, a až k nejvyšším oblakům pravda tvá. ⁶ Vyvyš se nad nebesa, ó Bože, a nade všechnu zemi sláva tvá. ⁷ Ať jsou vysvobozeni milí tvoji, zachovávej je pravici svou a vyslyš mne. ⁸ Bůh mluvil skrze svatost svou; veselit se budu, že budu dělit Sichem a údolí Sochot že rozměřím. ⁹ Můj je Galád, můj i Manasses a Efraim síla hlavy mé, Juda učitel můj. ¹⁰ Moáb medenice k umývání mému, na Edoma uvrhnu obuv svou, proti Palestině troubit budu. ¹¹ Kdo mne uvede do města hrazeného? Kdo mne vyprovodí až do Idumejské země? ¹² Zdali ne ty, ó Bože, který jsi nás byl zavrhl a nevycházeš, ó Bože, s vojsky našimi? ¹³ Uděl nám pomoci proti nepříteli, neboť marná je pomoc lidská. ¹⁴ V Bohu udatně sobě počínat budeme a on pošle nepřátele naše.

109 Přednímu zpěváku, žalm Davidův. Ó Bože chvály mé, nečiň se neslyše. ² Neboť ústa nešlechtného a ústa lstivá proti mně se otevřela, mluvili proti mně jazykem lživým. ³ A slovy jizlivými osočili mne, válčí proti mně beze vsí příčiny. ⁴ Protivili mi se za mé milování, protože jsem se za ně modlival. ⁵ Odplácejí se mi zlým za dobré a nenávisť za milování mé. ⁶ Postav nad ním bezbožníka a protivníka ať mu stojí po pravici. ⁷ Když před soudem stane, ať zůstane za nešlechtného, a prosba jeho budiž jemu k hříchu. ⁸ Budiž dnů jeho málo a úřad jeho vezmi jiný. ⁹ Buďtež děti jeho sirotci a žena jeho vdovou. ¹⁰ Buďtež běhouni a tuláci synové jeho, žebřejte, vyhnáni jsouce z pustin svých. ¹¹ Přitáhni k sobě lichvář všechno, cokoli má, a úsilí jeho rozchvátejte cizí. ¹² Nebud', kdo by mu chtěl milosrdenství prokázat, aniž bud', kdo by se smiloval nad sirotky jeho. ¹³ Potomci jeho z kořene vyřadí buďte, v druhém pokolení vyhlazeno buď jméno jejich. ¹⁴ Přijď na paměť nepravost předků jeho před Hospodinem a hřích matky jeho nebud' shlazen. ¹⁵ Buďte před Hospodinem ustavičně, až by vyhladil ze země památku jejich, ¹⁶ protože nepamatoval, aby činil milosrdenství, ale protivenství činil člověku chudému a nuznému a sevřenému bolestí srdce, aby jej zamordoval. ¹⁷ Poněvadž miloval zlořečení, nechat přijde na něj; neměl libosti v požehnání, nechat se vzdálil od něho. ¹⁸ A tak budiž oblečen ve zlořečení jako v svůj oděv, a ať vejde do vnitřností jeho jako voda, a jako olej do kostí jeho. ¹⁹ Budiž jemu to jako plášť k přiodívání, a jako pás k ustavičenému opasování. ²⁰ Taková mzda přijď mým protivníkům od Hospodina a mluvícím zlé věci proti duši mé. ²¹ Ty pak, Hospodine Pane, nalož se mnou laskavě pro jméno své, neboť dobré je milosrdenství tvé; vytrhni mne. ²² Jsem zajisté chudý a nuzný, a srdce mé raněno je ve vnitřnostech mých. ²³ Jako stín, když se nachyluje, ucházet musím; honí se za mnou jako za kobylkou. ²⁴ Kolena má klesají postem a tělo mé vyschlo z tučnosti. ²⁵ Nadto jsem jim za posměch; když mne uvidí, potřásají hlavami svými. ²⁶ Pomoz mi, ó Hospodine Bože můj, zachovej mne podle milosrdenství svého, ²⁷ Tak aby poznat mohli, že je to ruka tvá a že jsi ty, Hospodine, učinil to. ²⁸ Necht' oni jakkoli zlořečí, ty dobrořeč; kteří povstali, necht' se zastydí, aby se veselil služebník tvůj. ²⁹ Buďte oblečeni protivníci moji v zahanbení a necht' se odějí jako pláštěm hanbou svou. ³⁰ Slavit budu Hospodina velice ústy svými a uprostřed mnohých chválit jej budu, ³¹ Protože stojí po pravici nuznému, aby ho zachoval od těch, kteří odsuzují život jeho.

110 Davidův žalm. Řekl Hospodin Pánu mému: Sed' na pravici mé, dokud nepoložím nepřátele tvých za podnože noh tvých. ² Berlu moci tvé vyšle Hospodin ze Siona, řka: Panuj uprostřed nepřátele svých. ³ Lid

tvůj dobrovolný v den boje tvého v ozdobě svatosti, ze života hned za svítání jako rosa plod tvůj bude. ⁴ Přisáhl Hospodin a nebude žetel toho, řka: Ty jsi kněz na věky podle řádu Melchisedechova. ⁵ Pán po pravici tvé potře v den hněvu svého krále. ⁶ Soud činit bude mezi národy, porážku hroznou učiní, potře i hlavu panující nad mnohými krajinami. ⁷ Z potoka na cestě pít bude, a proto povýší hlavy.

111 Halelujah. Slavit budu Hospodina z celého srdce, v radě přímých i v shromáždění; ² Veliké skutky Hospodinovy, a patrné všem, kteří v nich libost mají; ³ Slavné a překrásné dílo jeho a spravedlnost jeho zůstávající na věky. ⁴ Památku způsobil předivnými skutky svými milostivý a milosrdný Hospodin. ⁵ Pokrm dal těm, kteří se ho bojí, pamětliv jsa věčně na smlouvu svou. ⁶ Mocné skutky své oznámil lidu svému, dav jim dědictví pohanů. ⁷ Skutky rukou jeho pravda a soud a nepohnutelné všechny rozkazy jeho. ⁸ Upevněné na věčnou věčnost; učiněny jsou v pravdě a v pravosti. ⁹ Vykoupení poslav lidu svému, přikázal na věky smlouvu svou; svaté a hrozné je jméno jeho. ¹⁰ Počátek moudrosti je bázeň Hospodina; rozumu výborného nabývají všichni, kteří činí ty věci; chvála jeho zůstává na věky.

112 Halelujah. Blahoslavený muž, který se bojí Hospodina, a v přikázáních jeho má velikou libost. ² Mocné na zemi bude símě jeho, rodina upřímných požehnání dojde. ³ Zboží a bohatství v domě jeho a spravedlnost jeho zůstává na věky. ⁴ Vzchází ve tmách světlo upřímným, milostivý jest, milosrdný a spravedlivý. ⁵ Dobrý člověk slitovává se i půjčuje, a řídí své věci se soudem. ⁶ Neboť nepohne se na věky, v paměti věčné bude spravedlivý. ⁷ Slyše zlé noviny, nebojí se; stálé je srdce jeho, a doufá v Hospodina. ⁸ Utvrzené srdce jeho nebojí se, až i uzří pomstu na svých nepřátelích. ⁹ Rozděluje štědře, a dává nuzným; spravedlnost jeho zůstává na věky, roh jeho bude vyvýšen v slávě. ¹⁰ Bezbožný vida to, zlobit se, zuby svými skřípat a schnout bude; žádost bezbožníků zahyne.

113 Halelujah. Chvalte služebníci Hospodinovi, chvalte jméno Hospodinovo. ² Budiž jméno Hospodinovo požehnáno od tohoto času až na věky. ³ Od východu slunce až do západu jeho chváleno buď jméno Hospodinovo. ⁴ Vyvýšen je nade všechny národy Hospodin, a nad nebesa sláva jeho. ⁵ Kdo je rovný Hospodinu Bohu našemu, který vysoko bydlí? ⁶ Který snižuje se, aby všechno spatřoval, co je na nebi i na zemi. ⁷ Vyzdvihuje z prachu nuzného a z hnoje vyvyšuje chudého, ⁸ Aby jej posadil s knížaty, s knížaty lidu svého. ⁹ Který buduje neplodnou v čeled a matku veselící se z dítek. Halelujah.

114 Když vycházel Izrael z Egypta a rodina Jákobova z národu jazyka cizího, ² Byl Juda posvěcením jeho, Izrael panováním jeho. ³ To když vidělo moře, uteklo, Jordán nazpět se obrátil. ⁴ Hory poskakovaly jako skopci, pahrbky jako jehňata. ⁵ Co bylo, ó moře, že jsi utíkalo? Jordáne, že jsi nazpět se obrátil? ⁶ Ó hory, že jste poskakovaly jako skopci, pahrbky jako jehňata? ⁷ Pro přítomnost Panovníka třásla jsem se já země, pro přítomnost Boha Jákobova, ⁸ Který obrací i tu skálu v jezero vod a křemen ve studnici vod.

115 Ne nám, Hospodine, ne nám, ale jménu svému dej čest, pro milosrdenství své a pro pravdu svou. ² Proč mají říkat pohané: Kde je nyní Bůh jejich? ³ Protože Bůh náš je na nebi, čině všechno, co se mu líbí. ⁴ Modly pak jejich jsou stříbro a zlato, dílo rukou lidských. ⁵ Ústa mají a nemluví, oči mají a nevidí. ⁶ Uši mají a neslyší, nos mají a nečijí. ⁷ Ruce mají a nemakají, nohy mají a nechodí, aniž volat mohou hrdlem svým. ⁸ Nechat jsou jim podobni, kteří je dělají a kdokoli v nich doufají. ⁹ Izraeli, doufej v Hospodina, neboť pomocníkem a štítem takových on je. ¹⁰ Dome Aronův, doufej v Hospodina, pomocníkem a štítem takových on je. ¹¹ Kteří se bojíte Hospodina, doufejte v Hospodina, pomocníkem a štítem takových on je. ¹² Hospodin rozpomena se na nás, požehná; požehná domu Izraelovu, požehná i domu Aronovu. ¹³ Požehná bojícím se Hospodina, malým, i velikým. ¹⁴ Rozmnoží Hospodin vás, vás i syny vaše. ¹⁵ Požehnaní vy od Hospodina, který učinil nebesa i zemi. ¹⁶ Nebesa jsou nebesa Hospodinova, zemi pak dal synům lidským. ¹⁷ Ne mrtví chválit budou Hospodina, ani kdo ze všech těch, kteří sestupují do místa mlčení, ¹⁸ Ale my dobrořečit budeme Hospodinu od tohoto času až na věky. Halelujah.

116 Miluji Hospodina, protože vyslýchá hlas můj a pokorné modlitby mé. ² Neboť naklonil ucha svého ke mně, když jsem ho vzýval ve dnech svých. ³ Oblíčily mne bolesti smrti a úzkosti hrobu potkaly mne; sevření a truchlivost přišla na mne. ⁴ A vzýval jsem jméno Hospodinovo, řka: Prosím, ó Hospodine, vysvobod duši mou. ⁵ Milostivý Hospodin a spravedlivý, Bůh náš lítostivý. ⁶ Střeží prostých Hospodin; znuzen jsem byl

a pomohl mi. ⁷Navrať se, duše má, do odpočínutí svého, poněvadž Hospodin je dobrodinec tvůj. ⁸Neboť jsi vytrhl duši mou od smrti, oči mé od slz, nohu mou od poklesnutí. ⁹Ustavičně chodit budu před Hospodinem v zemi živých. ¹⁰Uvěřil jsem, proto i mluvil jsem, ačkoli jsem byl velmi ztrápený. ¹¹Já jsem byl řekl v pospíchání: Všeljaký člověk je lhář. ¹²Čím se odplatím Hospodinu za všechna dobrodíní jeho mně učiněná? ¹³Kalich mnohého spasení vezmu a jméno Hospodinovo vzývat budu. ¹⁴Sliby své Hospodinu splním, teď přede vším lidem jeho. ¹⁵Drahá je před očima Hospodinovými smrt svatých jeho. ¹⁶Ó Hospodine, že jsem služebník tvůj, služebník, pravím, tvůj, syn služebnice tvé, rozvázal jsi svazky mé. ¹⁷Tobě obětovat budu oběť díky činění a jméno Hospodinovo vzývat budu. ¹⁸Sliby své Hospodinu splním, teď přede vším lidem jeho, ¹⁹V síních domu Hospodinova, uprostřed tebe, Jeruzaléme. Halelujah.

117 Chvalte Hospodina všechny národy, velebte ho všichni lidé. ²Neboť je rozšířeno nad námi milosrdenství jeho a pravda Hospodinova na věky. Halelujah.

118 Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý, neboť na věky trvá milosrdenství jeho. ²Rci nyní, Izraeli, že na věky milosrdenství jeho. ³Rci nyní, dome Aronův, že na věky milosrdenství jeho. ⁴Rcete nyní bojící se Hospodina, že na věky milosrdenství jeho. ⁵V úzkosti vzýval jsem Hospodina, a vyslyšev, uprostranil mi Hospodin. ⁶Hospodin se mnou, nebudu se bát. Co mi může učinit člověk? ⁷Hospodin se mnou je mezi pomocníky mými, pročez já podívám se těm, kteří mne mají v nenávisti. ⁸Lépe je doufat v Hospodina, než naději skládat v člověku. ⁹Lépe je doufat v Hospodina, nežli naději skládat v knížatech. ¹⁰Všechny národy obklíčily mne, ale ve jménu Hospodinovu vyplenil jsem je. ¹¹Mnohokrát obklíčili mne, ale ve jménu Hospodinovu vyplenil jsem je. ¹²Sesuli se na mne jako včely, však zhasli jako oheň z trní: neboť ve jménu Hospodinovu vyplenil jsem je. ¹³Velmi jsi ztuhla na mne dotíral, abych padl, ale Hospodin pomohl mi. ¹⁴Síla má a písnička má je Hospodin, on byl můj vysvoboditel. ¹⁵Hlas prokřikování a spasení ve stanech spravedlivých. Pravice Hospodinova dokázala síly, ¹⁶Pravice Hospodinova vyvýšila se, pravice Hospodinova dokázala síly. ¹⁷Neumřu, ale živ budu, abych vypravoval skutky Hospodinovy. ¹⁸Trestal mne přísně Hospodin, ale smrti mne nevydal. ¹⁹Otevřete mi brány spravedlnosti a vejda do nich, oslavovat budu Hospodina. ²⁰Ta je brána Hospodinova, kterou spravedliví vcházejí. ²¹Tu já tě oslavovati budu, neboť jsi mne vyslyšel a byls můj vysvoboditel. ²²Kámen, který zavrhli stavitelé, učiněn je v hlavu úhelní. ²³Od Hospodina stalo se to a je divné před očima našima. ²⁴Tento je den, který učinil Hospodin, a proto radujme se a veselme se v něm. ²⁵Prosím, Hospodine, zachovávej již; prosím, Hospodine, dávej již šťastný prospěch. ²⁶Požehnaný, jenž se bere ve jménu Hospodinovu; dobrořečíme vám z domu Hospodinova. ²⁷Bůh silný Hospodin, on se zasnivil nám, važte beránky až k rohům oltáře. ²⁸Bůh silný můj ty jsi, proto slavit tě budu, Bože můj, vyvyšovat tě budu. ²⁹Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý, neboť na věky milosrdenství jeho.

119 Aleph. Blahoslavení ti, kteří jsou ctného obcování, kteří chodí v zákoně Hospodinově. ²Blahoslavení, kteří dbají svědectví jeho a kteří ho celým srdcem hledají. ³Nečiní zajisté nepravosti, ale kráčejí po cestách jeho. ⁴Ty jsi přikázal, aby pilně bylo dbáno rozkazů tvých. ⁵Ó by spraveny byly cesty mé ku dbání ustanovení tvých. ⁶Tehdy nebudu zahanben, když budu patřit na všechna přikázání tvá. ⁷Oslavovat tě budu v upřímnosti srdce, když se vyučovat budu právním spravedlnosti tvé. ⁸Ustanovení tvých budu dbát s pilností, toliko neopouštěj mne. ⁹Beth. Jakým způsobem očistí mládenec stezku svou? Takovým, aby se choval podle slova tvého. ¹⁰Celým srdcem svým hledám tebe, nedopouštěj mi bloudit od přikázání tvých. ¹¹V srdci mém skládám řeč tvou, abych nehřešil proti tobě. ¹²Ty chvály hodný Hospodine, vyuč mne ustanovením svým. ¹³Rty svými vypravuji o všech soudech úst tvých. ¹⁴Z cesty svědectví tvých raduji se více, než z největšího zboží. ¹⁵O přikázáních tvých přemítám a hledím na stezky tvé. ¹⁶V ustanoveních tvých se kochám, aniž se zapomínám na slovo tvé. ¹⁷Gimel Tu milost učin se služebníkem svým, abych, dokud jsem živ, dbal slova tvého. ¹⁸Otevři oči mé, abych spatřoval divné věci ze zákona tvého. ¹⁹Přichozí jsem na tom světě, neukryvej přede mnou přikázání svých. ²⁰Umdlévá duše má pro žádost soudů tvých všelijakého času. ²¹Vyhlazuješ pyšné, zlořečené, kteří bloudí od přikázání tvých. ²²Odejmi ode mne útržku a potupu, neboť ostříhám svědectví tvých. ²³Také i knížata se zasazují, a mluví proti mně, služebník pak tvůj přemýšlí o ustanoveních tvých. ²⁴Svědectví tvá zajisté jsou mé rozkoše a moji rádcové. ²⁵Daleth Přilnula k prachu duše má; obživ mne podle slova svého. ²⁶Cesty své předložil jsem a vyslyšal mne; vyuč mne ustanovením svým. ²⁷Cestě rozkazů tvých dej at vyrozumívám a at přemýšlím o divných skutcích tvých. ²⁸Rozplývá se zármutkem duše má, občerstvi mne podle slova svého. ²⁹Cestu lživou odvrát ode mne a zákon svůj z milosti dej mi. ³⁰Cestu pravou jsem vyvolil, soudy tvé sobě předkládám. ³¹Svědectví tvých se přidržím, Hospodine, nedej mi zahanbenu být. ³²Cestou rozkazů tvých poběhnu, když ty rozšíříš srdce mé. ³³He Vyuč mne, Hospodine, cestě ustanovení

svých, které bych ostříhal do konce. ³⁴ Dej mi ten rozum, ať střežím zákona tvého a ať o něho dbám celým srdcem. ³⁵ Dej, ať chodím cestou přikázání tvých; neboť v tom svou rozkoš skládám. ³⁶ Nakloň srdce mého ke svědectvím svým, a ne k lakomství. ³⁷ Odvrát oči mé, ať nehledí marnosti; na cestě své obživ mne. ³⁸ Potvrď služebníku svému řeči své, který se oddal k službě tvé. ³⁹ Odvrát ode mne pohanění, jehož se bojím; neboť soudy tvoje dobré jsou. ⁴⁰ Aj, toužím po rozkázáních tvých; dej, ať jsem živ ve spravedlnosti tvé. ⁴¹ Vav Ó ať se přiblíží ke mně milosrdenství tvá, Hospodine, a spasení tvé podle řeči tvé, ⁴² Tak abych odpovědět uměl utrhači svému skutkem, že doufání skládám v slovu tvém. ⁴³ A nevynímej z úst mých slova nejpravějšího; neboť na soudy tvé očekávám. ⁴⁴ S budu dbát zákona tvého ustavičně, od věků až na věky, ⁴⁵ A bez přestání chodit na širokosti, neboť jsem se dotázal rozkazů tvých. ⁴⁶ Nýbrž mluvit budu o svědectvích tvých i před králi, a nebudu se hanbit. ⁴⁷ Neboť rozkoš svou skládám v přikázáních tvých, která jsem zamiloval. ⁴⁸ Příčiním i ruce své k přikázáním tvým, která miluji, a přemítat budu o ustanoveních tvých. ⁴⁹ Zajin Rozpomeň se na slovo k služebníku svému, kterým jsi mne ubezpečil. ⁵⁰ To je má útěcha v soužení mém, že mne slovo tvé obživuje. ⁵¹ Pyšní mi se velmi posmívají, však od zákona tvého se neuchylují. ⁵² Neboť se rozpomínám na soudy tvé věčné, Hospodine, kterými se potěšuji. ⁵³ Děším se nad bezbožnými, kteří opouštějí zákon tvůj. ⁵⁴ Ustanovení tvá jsou mé písničky na místě mého putování. ⁵⁵ Rozpomínám se i v noci na jméno tvé, Hospodine, a ostříhám zákona tvého. ⁵⁶ To mám odtud, abych ostříhal rozkazů tvých. ⁵⁷ Cheth Díl můj, řekl jsem, Hospodine, dbáti výmluvnosti tvé. ⁵⁸ Modlívám se milosti tvé v celém srdci: Smiluj se nade mnou podle slova svého. ⁵⁹ Rozvážil jsem na mysli cesty své a obrátil jsem nohy své ke tvým svědectvím. ⁶⁰ Pospíchám a neodkládám dbát rozkazů tvých. ⁶¹ Rota bezbožníků oloupila mne, na zákon tvůj se nezapomínám. ⁶² O půlnoci vstávám, abych tě oslavoval v soudech spravedlnosti tvé. ⁶³ Účastník jsem všech, kteří se bojí tebe, a těch, kteří dbají přikázání tvých. ⁶⁴ Milosrdenství tvého, Hospodine, plná je země, ustanovením svým vyuč mne. ⁶⁵ Teth Dobrotivě jsi nakládal se služebníkem svým, Hospodine, podle slova svého. ⁶⁶ Pravému soudu a poznání vyuč mne, neboť jsem přikázáním tvým uvěřil. ⁶⁷ Dříve než jsem snižen byl, bloudil jsem, ale nyní výmluvnosti tvé dbám. ⁶⁸ Dobrý jsi ty a dobrotivý, vyuč mne ustanovením svým. ⁶⁹ Složili lež proti mně pyšní, ale já celým srdcem dbám přikázání tvých. ⁷⁰ Zrosolovatělo jako tuk srdce jejich, já zákonem tvým se potěšuji. ⁷¹ K dobrému je mi to, že jsem pobyl v trápení, abych se naučil ustanovením tvým. ⁷² Za lepší sobě pokládám zákon úst tvých, nežli na tisíce zlata a stříbra. ⁷³ Jod Ruce tvé učinily a zformovaly mne, dej mi ten rozum, abych se naučil přikázáním tvým, ⁷⁴ Tak aby bojící se tebe mne vidouce, radovali se, že na slovo tvé očekávám. ⁷⁵ Seznávám, Hospodine, že jsou spravedlivé soudy tvoje a že jsi mne hodně potrestal. ⁷⁶ Nechať je již zřejmé milosrdenství tvé ku potěšení mému, podle řeči tvé mluvené služebníku tvému. ⁷⁷ Přidte na mne slitování tvá, abych živ být mohl; neboť zákon tvůj rozkoš má jest. ⁷⁸ Zahanbeni buďte pyšní, protože lstivě chtěli mne podvrátit, já pak přemítám o přikázáních tvých. ⁷⁹ Obratťe se ke mně, kteří se bojí tebe a kteří znají svědectví tvá. ⁸⁰ Buď srdce mé upřímné při ustanoveních tvých, tak abych nebyl zahanben. ⁸¹ Kaph Touží duše má po spasení tvém, na slovo tvé očekávám. ⁸² Hynou i oči mé žádostí výmluvností tvých, když říkám: Brzy-li mne potěšíš? ⁸³ Ačkoli jsem jako nádoba kožená v dýmu, na ustanovení tvá však jsem nezapomenul. ⁸⁴ Mnoho-li bude dní služebníka tvého? Skoro-li soud vykonáš nad těmi, kteří mi protivensství činí? ⁸⁵ Vykopali mi pyšní jámy, kterážto věc není podle zákona tvého. ⁸⁶ Všechna přikázání tvá jsou pravda; bez příčiny mi se protiví, pomoz mi. ⁸⁷ Téměř jsou mne již v nic obrátili na zemi, já jsem však neopustil přikázání tvých. ⁸⁸ Podle milosrdenství svého obživ mne, abych dbal svědectví úst tvých. ⁸⁹ Lamed Na věky, ó Hospodine, slovo tvé trvanlivé je v nebesích. ⁹⁰ Od národu do pronárodu pravda tvá, utvrdil jsi zemi, a tak stojí. ⁹¹ Podle úsudků tvých stojí to vše do dnešního dne, všechno to zajisté jsou služebníci tvoji. ⁹² Byť zákon tvůj nebyl mé potěšení, dávno bych byl zahynul v svém trápení. ⁹³ Na věky se nezapomenu na rozkazy tvé; jimi zajisté obživil jsi mne. ⁹⁴ Tvůj jsem já, zachovávej mne; neboť přikázání tvá zpytuji. ⁹⁵ Očekávají na mne bezbožní, aby mne zahubili, já pak svědectví tvá rozvažuji. ⁹⁶ Každé věci dokonalé vidím skončení; rozkaz tvůj je přeširoký náramně. ⁹⁷ Mem Ó jak miluji zákon tvůj, tak že každého dne on je mé přemítání. ⁹⁸ Nad nepřátele mé moudřejšího mne činíš přikázáními svými; nebo mám je ustavičně před sebou. ⁹⁹ Nade všechny své učitele rozumnější jsem učiněn; neboť svědectví tvá jsou má přemítání. ¹⁰⁰ I nad starce opatrnější jsem, neboť přikázání tvých dbám. ¹⁰¹ Od každé cesty zlé zdržuji nohy své, abych ostříhal slova tvého. ¹⁰² Od soudů tvých se neodvracím, protože ty mne vyučuješ. ¹⁰³ Ó jak jsou sladké dásním mým výmluvnosti tvé, nad med ústům mým. ¹⁰⁴ Z přikázání tvých rozumnost jsem nabyt, a proto všelijaké cesty bludné nenávidím. ¹⁰⁵ Nun Svíce nohám mým je slovo tvé a světlo stezce mé. ¹⁰⁶ Přisáhl jsem, což i splním, že chci dbát soudů spravedlnosti tvé. ¹⁰⁷ Ztrápený jsem přenáramně, Hospodine, obživ mne podle slova svého. ¹⁰⁸ Dobrovolné oběti úst mých, žádám, oblib, Hospodine, a právům svým vyuč mne. ¹⁰⁹ Duše má je v ustavičném nebezpečení, a však na zákon tvůj se nezapomínám. ¹¹⁰ Polékli jsou mi bezbožní osídlo, ale já od rozkazů tvých se neodvracím. ¹¹¹ Za dědictví věčné ujal jsem svědectví tvá, neboť jsou radost srdce mého. ¹¹² Naklonil jsem srdce svého k vykonávání ustanovení tvých ustavičně, až i do konce. ¹¹³ Samech Výmyslů nenávidím, zákon pak tvůj miluji. ¹¹⁴ Skryše má a pavéza má ty jsi, na slovo tvé

očekávám. ¹¹⁵ Odstupte ode mne nešlechtníci, abych dbal přikázání Boha svého. ¹¹⁶ Zdržuj mne podle slova svého, tak abych živ byl, a nezahanbuj mne v mém očekávání. ¹¹⁷ Posiluj mne, abych zachován byl, a hleděl k ustanovením tvým ustavičně. ¹¹⁸ Potlačuješ všechny ty, kteří odstupují od ustanovení tvých; neboť je lživá opatrnost jejich. ¹¹⁹ Jako trusku odmítáš všechny bezbožníky země, a proto miluji svědectví tvá. ¹²⁰ Děsí se strachem před tebou tělo mé; neboť soudů tvých bojím se. ¹²¹ Ajin Činím soud a spravedlnost, nevydávej mne mým násilníkům. ¹²² Zastup sám služebníka svého k dobrému, tak aby mne pyšní nepotlačili. ¹²³ Oči mé hynou čekáním na spasení tvé a na výmluvnost spravedlnosti tvé. ¹²⁴ Nalož s služebníkem svým podle milosrdenství svého a ustanovením svým vyuč mne. ¹²⁵ Služebník tvůj jsem já, dej mi rozumnost, abych uměl svědectví tvá. ¹²⁶ Čas jest, aby ses přičinil, Hospodine; zrušili zákon tvůj. ¹²⁷ Z té příčiny miluji přikázání tvá více nežli zlato, i to, které je nejlepší. ¹²⁸ A proto, že všechny rozkazy tvé o všech věcech pravé být poznávám, všelijaké stezky bludné nenávidím. ¹²⁹ Pe Předivná jsou svědectví tvá, a proto jich dbá duše má. ¹³⁰ Začátek učení tvého osvěcuje a vyučuje prosté rozumnosti. ¹³¹ Ústa svá otvírám a dychtím, neboť přikázání tvých jsem žádostiv. ¹³² Popatř na mne a smiluj se nade mnou podle práva těch, kteří milují jméno tvé. ¹³³ Kroky mé utvrzuj ve slovu svém a nedej, aby nade mnou panovat měla jaká nepravost. ¹³⁴ Vysvoboď mne z nátisků lidských, abych dbal rozkazů tvých. ¹³⁵ Rozjasni tvář svou nad služebníkem svým a ustanovením svým vyuč mne. ¹³⁶ Potůčkové vod vyplývají z očí mých příčinou těch, kteří nedbají zákona tvého. ¹³⁷ Tsade Spravedlivý jsi, Hospodine, a upřímný v soudech svých. ¹³⁸ Ty jsi vydal spravedlivá svědectví svá a vši víry hodná. ¹³⁹ Až vadnu, tak horlím, že se zapomínají na slovo tvé nepřátelé moji. ¹⁴⁰ Zprubovaná je řeč tvá dokonale, tou příčinou ji miluje služebník tvůj. ¹⁴¹ Maličký a opovržený jsem já, však na rozkazy tvé se nezapomínám. ¹⁴² Spravedlnost tvá je spravedlnost věčná a zákon tvůj pravda. ¹⁴³ Soužení a nátisk mne stíhají, přikázání tvá jsou mé rozkoše. ¹⁴⁴ Spravedlnost svědectví tvých trvá na věky; dej mi z ní rozumnosti nabýt, tak abych živ být mohl. ¹⁴⁵ Koph Z celého srdce volám, vyslyš mne, ó Hospodine, abych dbal ustanovení tvých. ¹⁴⁶ K tobě volám, vysvoboď mne, abych dodržel svědectví tvých. ¹⁴⁷ Předstihám svítání a volám, na tvé slovo očekávám. ¹⁴⁸ Předstihají oči mé bdění proto, abych přemýšlel o výmluvnostech tvých. ¹⁴⁹ Hlas můj slyš podle svého milosrdenství, Hospodine, podle soudů svých obživ mne. ¹⁵⁰ Přibližují se následovníci nešlechtnosti, ti, kteří se od zákona tvého vzdálili. ¹⁵¹ Ty blíže jsi, Hospodine; neboť všechna přikázání tvá jsou pravda. ¹⁵² Již to dávno vím o svědectvích tvých, že jsi je stvrdil až na věky. ¹⁵³ Reš Popatř na mé trápení a vysvoboď mne; neboť se na zákon tvůj nezapomínám. ¹⁵⁴ Zasad se o mou při a ochraň mne; pro řeč svou obživ mne. ¹⁵⁵ Daleko je od bezbožných spasení, neboť nedotazují se na ustanovení tvá. ¹⁵⁶ Slitování tvá mnohá jsou, Hospodine; podle soudů svých obživ mne. ¹⁵⁷ Jakkoli jsou mnozí protivníci moji a nepřátelé moji, však od svědectví tvých se neuchyluji. ¹⁵⁸ Viděl jsem ty, kteří se převráceně měli, velmi to těžce nesa, že řeči tvé nedbali. ¹⁵⁹ Popatř, že rozkazy tvé miluji, Hospodine; podle milosrdenství svého obživ mne. ¹⁶⁰ Nejřednější věc slova tvého je pravda a na věky trvá všelijaký úsudek spravedlnosti tvé. ¹⁶¹ Šin Knížata mi se protíví bez příčiny, však slova tvého děsí se srdce mé. ¹⁶² Já raduji se z řeči tvé tak jako ten, který dochází hojné kořisti. ¹⁶³ Faleše pak nenávidím a jí v ohavnosti mám; zákon tvůj miluji. ¹⁶⁴ Sedmkrát za den chválím tě ze soudů tvých spravedlivých. ¹⁶⁵ Pokoj mnohý těm, kteří milují zákon tvůj a nemají žádné urážky. ¹⁶⁶ Očekávám na spasení tvé, Hospodine, a přikázání tvá vykonávám. ¹⁶⁷ Dbá duše má svědectví tvých, neboť je velice miluji. ¹⁶⁸ Dbám rozkazů tvých a svědectví tvých; neboť všechny cesty mé jsou před tebou. ¹⁶⁹ Thav Předstup úpění mé před obličej tvůj, Hospodine, a podle slova svého uděl mi rozumnosti. ¹⁷⁰ Vejdi pokorná prosba má před tvář tvou, a podle řeči své vytrhni mne. ¹⁷¹ A vynesou rty moje chválu, když ty mne vyučíš ustanovením svým. ¹⁷² Zpívat bude i jazyk můj slovo tvé, a že všechna přikázání tvá jsou spravedlnost. ¹⁷³ Buď mi ku pomoci ruka tvá; neboť jsem sobě zvolil přikázání tvá. ¹⁷⁴ Toužím po spasení tvém, Hospodine, a zákon tvůj je rozkoš má. ¹⁷⁵ Živa bude duše má, a bude tě chválit, a soudy tvoje budou mi na pomoc. ¹⁷⁶ Bloudím jako ovce ztracená, hleděj služebníka svého, neboť se na přikázání tvá nezapomínám.

120 Píseň stupňů. K Hospodinu v soužení svém volal jsem, a vyslyšel mne. ² Hospodine, vysvoboď duši mou od rtů lživých a od jazyka lstivého. ³ Co prospěje, anebo co přidá jazyk lstivý, ⁴ Podobný k strelám přeostřým silného, a k uhlí jalovcovému? ⁵ Běda mně, že hostem být musím v Mešech a přebývat v salaších Cedarských. ⁶ Dlouho bydlí duše má mezi těmi, kteří nenávidí pokoje. ⁷ Já ku pokoji, ale když mluvím, oni k boji.

121 Píseň stupňů. Pozdvihuji oči svých k horám, odkud by mi přišla pomoc. ² Pomoc má je od Hospodina, který učinil nebe i zemi. ³ Nedopustí, aby se pohnout měla noha tvá, nedřime strážný tvůj. ⁴ Aj, nedřime, ovšem nespí ten, který střeží Izraele. ⁵ Hospodin strážce tvůj, Hospodin zastínění tvé tobě po pravici. ⁶ Nebude bít na tě slunce ve dne, ani měsíc v noci. ⁷ Hospodin tě střežit bude ode všeho zlého, střežit bude duše tvé. ⁸ Hospodin střežit tě bude, když vycházet i vcházet budeš, od tohoto času až na věky.

- 122** Píseň stupňů, Davidova. Veselím se z toho, že mi říkáno bývá: Pojdme do domu Hospodinova, ²A že se staví nohy naše v branách tvých, ó Jeruzaléme. ³Je Jeruzalém ušlechtilé vystaven a jako v město k sobě vespolek připojen. ⁴Do něhož vstupují pokolení, pokolení Hospodinova, ke svědectví Izraelovu, aby oslavovali jméno Hospodinovo. ⁵Neboť tam jsou postaveny stolice soudu, stolice domu Davidova. ⁶Žádejte pokoje Jeruzalému, řkouce: Děj se pokojně těm, kteří tě milují. ⁷Budiž pokoj v předhradí tvém a upokojení na palácích tvých. ⁸Pro bratry své a přátele své žádat budu pokoje tobě. ⁹Pro dům Hospodina Boha našeho budu tvého dobrého hledat.
- 123** Píseň stupňů. K tobě pozdvihuji oči svých, ó ty, který na nebesích přebýváš. ²Aj hle, jakož oči služebníků k rukám pánů jejich, jako oči služebné k rukám paní její: tak oči naše k Hospodinu Bohu našemu, až by se smiloval nad námi. ³Smiluj se nad námi, Hospodine, smiluj se nad námi, neboť jsme již příliš potupou nasyceni. ⁴Již je příliš nasycena duše naše posměšky bezbožných a potupou pyšných.
- 124** Píseň stupňů, Davidova. Byť Hospodina s námi nebylo, rci nyní, Izraeli, ²Byť Hospodina s námi nebylo, když lidé povstali proti nám: ³Tehdy by nás byli za živa sehltili v rozpálení hněvu svého proti nám; ⁴Tehdy by nás byly přikvačily vody, proud zachvátil by byl duši naši; ⁵Tehdy zachvátily by byly duši naši ty vody vzdemuté. ⁶Požehnaný Hospodin, který nás nevydal v loupež zubům jejich. ⁷Duše naše jako ptáče unikla z osidla ptáčníků; osidlo se ztrhalo a unikli jsme. ⁸Pomoc naše je ve jménu Hospodinovu, který učinil nebe i zemi.
- 125** Píseň stupňů. Ti, kteří doufají v Hospodina, podobni jsou k hoře Sionu, která se nepohybuje, ale na věky zůstává. ²Okolo Jeruzaléma jsou hory, Hospodin je vůkol lidu svého, od tohoto času až na věky. ³Neboť nebude stát žezlo bezbožníků nad losem spravedlivých, aby nevztáhli spravedliví k nepravosti rukou svých. ⁴Dobře učiň, Hospodine, dobrým a těm, kteří jsou upřímného srdce. ⁵Ty pak, kteří se uchylují k cestám svým křivým, zapuď Hospodin s činiteli nepravosti. Pokoj přijď na Izraele.
- 126** Píseň stupňů. Když zase vedl Hospodin zajaté Sionské, zdálo se nám to jako ve snách. ²Tehdy byla plná radosti ústa naše, a jazyk náš plesání; tehdy pravili mezi národy: Veliké věci s nimi učinil Hospodin. ³Učinil s námi veliké věci Hospodin, a proto veselili jsme se. ⁴Uveď zase, ó Hospodine, zajaté naše, tak jako potoky na vyprahlou krajinu. ⁵Ti, kteří se slzami rozsévají, s prozpěvováním žnout budou. ⁶Sem i tam chodící lid s pláčem rozsévá drahé símě, ale potom přijda, s plesáním snášet bude snopy své.
- 127** Píseň stupňů, Šalomounova. Nebude-li Hospodin stavět domu, nadarmo usilují ti, kteří stavějí jej; nebude-li Hospodin strážít města, nadarmo bdí strážný. ²Daremné je vám ráno vstávat, dlouho sedati a jíst chléb bolesti, poněvadž Bůh dává milému svému i sen. ³Aj, dědictví od Hospodina jsou děti, a plod života je mzda. ⁴Jako střely v ruce udatného, tak jsou děti zdárné. ⁵Blahoslavený muž, který by jimi naplnil toulec svůj; nebudou zahanbeni, když v rozepři budou s nepřáteli v branách.
- 128** Píseň stupňů. Blahoslavený každý, kdo se bojí Hospodina a chodí po cestách jeho. ²Neboť z práce rukou svých živnost mít budeš, blahoslavený budeš a šťastně se povede. ³Manželka tvá jako vinný kmen plodný po bocích domu tvého, děti tvé jako mladistvé olivovní vůkol stolu tvého. ⁴Aj, takové bude mít požehnání muž bojící se Hospodina. ⁵Požehnání tobě uděl Hospodin ze Siona, a ty spatřuj dobré věci Jeruzaléma po všechny dny života svého; ⁶A viz syny synů svých a pokoj nad Izraelem.
- 129** Píseň stupňů. Velice mne sužovali hned od mladosti mé, rci nyní Izraeli, ²Velice mne sužovali hned od mladosti mé, a však mne nepřemohli. ³Po hřbetě mém orali oráči a dlouhé proháněli brázdy své. ⁴Ale Hospodin jsa spravedlivý, zpřetínal prostraňky bezbožných. ⁵Zahanbeni a zpět obráceni budou všichni, kteří nenávidí Siona. ⁶Budou jako tráva na střechách, která dříve než odrůstá, usychá. ⁷Z níž nemůže hrsti své naplniti žnec, ani náručí svého ten, který váže snopy. ⁸Aniž řeknou tudy jdoucí: Požehnání Hospodinovo budiž s vámi, anebo: Dobrořečíme vám ve jménu Hospodinovu.

- 130** Píseň stupňů. Z hlubokosti volám k tobě, Hospodine. ² Pane, vyslyš hlas můj, nakloň uší svých k hlasu pokorných proseb mých. ³ Budeš-li nepravosti připomínat, Hospodine Pane, kdo obstojí? ⁴ Ale u tebe je odpuštění, tak aby uctivost k tobě zachována byla. ⁵ Očekávám na Hospodina, očekává duše má, a ještě očekává na slovo jeho. ⁶ Duše má čeká Pána, víc než ponocní svítání, kteří ponocují až do jitra. ⁷ Očekávej, Izraeli, na Hospodina; neboť u Hospodina je milosrdenství a hojné u něho vykoupení. ⁸ On zajisté vykoupí Izraele ze všech nepravostí jeho.
- 131** Píseň stupňů, Davidova. Hospodine, nepozdvihlo se srdce mé, ani se povýšily oči mé, aniž jsem se vydal ve věci veliké, anebo vyšší nad to, než mi náleží. ² Zdali jsem nepoložil a neupokojil duše své, jako dítě odstavené od matky své? Odstavenému podobná byla ve mně duše má. ³ Doufej, ó Izraeli, v Hospodina, od tohoto času až na věky.
- 132** Píseň stupňů. Pamětliv buď, Hospodine, na Davida i na všechna trápení jeho, ² Jak se přísahou zavázal Hospodinu a slib učinil Nejmocnějšímu Jákobovu, řka: ³ Jistě že nevejdu do stánku domu svého a nevstoupím na postel lože svého, ⁴ Aníž dám očím svým usnout, ani víčkům svým zdřímnout, ⁵ Dokud nenajdu místa Hospodinu, k příbytkům Nejmocnějšímu Jákobovu. ⁶ Aj, uslyšavše o ní, že byla v kraji Efratském, našli jsme ji na polích Jaharských. ⁷ Vejdeme již do příbytků jeho, a sklánět se budeme u podnoží noh jeho. ⁸ Povstaň, Hospodine, a vejdi do odpočinutí svého, ty i truhla velikomocnosti tvé. ⁹ Kněží tvoji ať se zoblácejí ve spravedlnost, a svatí tvoji ať vesele prozpěvují. ¹⁰ Pro Davida služebníka svého neodvracej tváře pomazaného svého. ¹¹ Učinil Hospodin pravdomluvnou přísahu Davidovi, aniž se od ní uchýlí, řka: Z plodu života tvého posadím na trůn tvůj. ¹² Budou-li dbát synové tvoji smlouvy mé a svědectví mých, kterým je vyučovat budu, také i synové jejich až na věky sedět budou na stoličce tvé. ¹³ Neboť je vyvolil Hospodin Sion, oblíbil jej sobě za svůj příbytek, řka: ¹⁴ To bude obydlí mé až na věky, tu přebývat budu, neboť jsem sobě to oblíbil. ¹⁵ Potravu jeho hojným požehnáním rozmnožím, chudé jeho chlebem nasytím, ¹⁶ A kněží jeho ve spasení zobláčím, a svatí jeho vesele prozpěvovat budou. ¹⁷ Tu způsobím, aby zkvetl roh Davidův; připravím svíci pomazanému svému. ¹⁸ Nepřátele jeho v hanbu zobláčím, nad ním pak kvést bude koruna jeho.
- 133** Píseň stupňů, Davidova. Aj, jak dobré a jak utěšené, když bratří v jednomyslnosti přebývají! ² Jako mast výborná na hlavě, sestupující na bradu, bradu Aronovu, tekoucí až i na podolek roucha jeho. ³ A jako rosa Hermon, která sestupuje na hory Sionské. Neboť tu udílí Hospodin požehnání i života až na věky.
- 134** Píseň stupňů. Ej nuž dobrořečte Hospodinu všichni služebníci Hospodinovi, kteří stáváte v domě Hospodinově každé noci. ² Pozdvihujte rukou svých k svatyni a dobrořečte Hospodinu, říkajíc: ³ Požehnej tobě Hospodin ze Siona, který učinil nebe i zemi.
- 135** Halelujah. Chvalte jméno Hospodinovo, chvalte služebníci Hospodinovi, ² Kteří stáváte v domě Hospodinově, v síních domu Boha našeho. ³ Chvalte Hospodina, neboť je dobrý Hospodin; žalmy zpívejte jménu jeho, neboť rozkošné jest. ⁴ Jákoba zajisté sobě vyvolil Hospodin a Izraele za svůj lid zvláštní. ⁵ Já jsem jistě seznal, že veliký je Hospodin, a Pán náš nade všechny bohy. ⁶ Cokoli chce Hospodin, to činí na nebi i na zemi, v moři i ve všech propastech. ⁷ Který způsobuje to, že páry vystupují od krajů země; blýskání s deštěm přivodí, a vyvodí vítr z pokladů svých. ⁸ Který zbil prvorozené v Egyptě, od člověka až do zvířata. ⁹ Poslal znamení a zázraky uprostřed tebe, Egypte, na Faraona i na všechny služebníky jeho. ¹⁰ Který pobil národy mnohé a zbil krále mocné, ¹¹ Seona krále Amorejského a Oga krále Bázan, i všechna království Kananejská. ¹² A dal zemi jejich v dědictví, v dědictví Izraelovi lidu svému. ¹³ Hospodine, jméno tvé na věky, Hospodine, památka tvá od národu až do pronárodu. ¹⁴ Soudit zajisté bude Hospodin lid svůj, a služebníkům svým bude milostiv. ¹⁵ Ale modly pohanské stříbro a zlato, dílo rukou lidských, ¹⁶ Ústa mají a nemluví, oči mají a nevidí. ¹⁷ Uši mají a neslyší, nýbrž ani ducha není v ústech jejich. ¹⁸ Buďtež jim podobní, kteří je dělají, a kdokoli naději svou v nich skládají. ¹⁹ Dome Izraelský, dobrořečte Hospodinu; dome Aronův, dobrořečte Hospodinu. ²⁰ Dome Lévi, dobrořečte Hospodinu; kteří se bojíte Hospodina, dobrořečte Hospodinu. ²¹ Požehnaný Hospodin ze Siona, který přebývá v Jeruzalémě. Halelujah.
- 136** Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý, neboť věčné je milosrdenství jeho. ² Oslavujte Boha bohů, neboť je věčné milosrdenství jeho. ³ Oslavujte Pána pánů, neboť je věčné milosrdenství jeho. ⁴ Toho, který sám

činí divy veliké, neboť je věčné milosrdenství jeho. ⁵ Který učinil nebesa moudře, neboť je věčné milosrdenství jeho. ⁶ Který roztáhl zemi na vodách, neboť je věčné milosrdenství jeho. ⁷ Který učinil světla veliká, neboť je věčné milosrdenství jeho. ⁸ Slunce, aby panovalo ve dne, neboť je věčné milosrdenství jeho. ⁹ Měsíc a hvězdy, aby panovaly v noci, neboť je věčné milosrdenství jeho. ¹⁰ Který ranil Egyptské v prvorozených jejich, neboť je věčné milosrdenství jeho. ¹¹ A vyvedl Izraele z prostředku jejich, neboť je věčné milosrdenství jeho. ¹² V ruce silné a v rameni vztaženém, neboť je věčné milosrdenství jeho. ¹³ Který rozdělil moře Rudé na díly, neboť je věčné milosrdenství jeho. ¹⁴ A převedl Izraele prostředkem jeho, neboť je věčné milosrdenství jeho. ¹⁵ A uvrhl Faraona s vojskem jeho do moře Rudého, neboť je věčné milosrdenství jeho. ¹⁶ Který vedl lid svůj přes poušť, neboť je věčné milosrdenství jeho. ¹⁷ Který pobil krále veliké, neboť je věčné milosrdenství jeho. ¹⁸ A zabil krále znamenité, neboť je věčné milosrdenství jeho. ¹⁹ Seona krále Amorejského, neboť je věčné milosrdenství jeho. ²⁰ Též Oga krále Bázan, neboť je věčné milosrdenství jeho. ²¹ A dal zemi jejich v dědictví, neboť je věčné milosrdenství jeho. ²² V dědictví Izraelovi, služebníku svému, neboť je věčné milosrdenství jeho. ²³ Který ve snižení našem pamatuje na nás, neboť je věčné milosrdenství jeho. ²⁴ A vytrhl nás z nepřátel našich, neboť je věčné milosrdenství jeho. ²⁵ Který dává pokrm všelijakému tělu, neboť je věčné milosrdenství jeho. ²⁶ Oslavujte Boha silného nebes, neboť je věčné milosrdenství jeho.

137 Při řekách babylonských tam jsme sedávali, a plakávali, rozpomínajíc se na Sion. ² Na vrbí v té zemi zavěšovali jsme citary své. ³ A když se tam dotazovali nás ti, kteří nás zajali, na slova písničky, (protože jsme zavěsili byli veselí), říkajíce: Zpívejte nám některou píseň Sionskou: ⁴ Kterak bychom měli zpívat píseň Hospodinovu v zemi cizozemců? ⁵ Jestliže se zapomenu na tebe, ó Jeruzaléme, zapomeň i pravice má. ⁶ Přílni i jazyk můj k dásním mým, nebudu-li se rozpomínat na tebe, jestliže v samém Jeruzalémě nebudu mít svého největšího potěšení. ⁷ Rozpomeň se, Hospodine, na Idumejské, a na den Jeruzaléma, kteří pravili: Rozbořte, rozbořte až do základů v něm. ⁸ Ó dcero babylonská, zkažena být máš. Blahoslavený ten, kdo odplatí tobě za to, co jsi nám zlého učinila. ⁹ Blahoslavený, kdo pochyťí děti tvé a o skálu je rozrážet bude.

138 Davidův. Oslavovat tě budu, Pane, celým srdcem svým, a před mocnými žalmy tobě zpívat. ² Skláněti se budu k chrámu svatému tvému, a oslavovat jméno tvé pro milosrdenství tvé a pro pravdu tvou; neboť jsi zvelebil nade všechno jméno své a slovo své. ³ Kteréhokoli dne vzýval jsem tě, vyslyšels mne, a obdařils silou duši mou. ⁴ Oslavovat tě budou, Hospodine, i všichni králové země, když uslyší řeč úst tvých. ⁵ A zpívat budou o cestách Hospodinových, a že veliká je sláva Hospodinova, ⁶ A ač vyvýšený je Hospodin, však že na poníženého patří, a vysokomyslného zdaleka zná. ⁷ Bych pak chodil uprostřed soužení, obživíš mne; proti vzteklosti nepřátel mých vztáhneš ruku svou, a tak vysvobodí mne pravice tvá. ⁸ Hospodin dokoná za mne; neboť milosrdenství tvé, Hospodine, na věky, aniž díla rukou svých kdy opustíš.

139 Přednímu zpěváků, žalm Davidův. Hospodine, ty jsi mne zkusil a seznal. ² Ty znáš sednutí mé i povstání mé, rozumíš myšlení mému zdaleka. ³ Chození mé i ležení mé ty obsahuješ, a všech mých cest vědom jsi. ⁴ Než ještě mám na jazyku slovo, aj, Hospodine, ty to všechno víš. ⁵ Zezadu i zepředu obklíčils mne a vložils na mne ruku svou. ⁶ Divnější je umění tvé nad můj vtip; vysoké jest, nemohu k němu. ⁷ Kam bych zašel od ducha tvého? Anebo kam bych před tváří tvou utekl? ⁸ Jestliže bych vstoupil na nebe, tam jsi ty; pakli bych sobě ustlal v hrobě, aj, přítomen jsi. ⁹ Vzal-li bych křídla záře jitřní, abych bydlil při nejzazším moři: ¹⁰ I tam by mne ruka tvá provedla a pravice tvá by mne popadla. ¹¹ Díím-li pak: Aspoň tmy, jako v soumrak, přikryjí mne, ale i noc je světlem vůkol mne. ¹² Aniž ty tmy před tebou ukrýt mohou, vždyť noc jako den tobě svítí, stejně tma jako světlo. ¹³ Ty zajisté v moci máš ledví má, přiříděl jsi mne v životě matky mé. ¹⁴ Oslavuji tě, protože se hrozným a divným skutkům tvým divím, a duše má zná je výborně. ¹⁵ Není ukryta žádná kost má před tebou, jak jsem učiněn v skrytě, a řemeslně složen, v nejhlubších místech země. ¹⁶ Zárodek můj viděly oči tvé, v knihu tvou všechny údy jeho zapsány jsou, i dny, v nichž formování byli, když ještě žádného z nich nebylo. ¹⁷ Proto u mne ó jak drahá jsou myšlení tvá, Bože silný, a jak je jich nesčíslná suma! ¹⁸ Chtěl-li bych je sečíst, více je jich než písku; procitnu-li, a já jsem vždy s tebou. ¹⁹ Zabil-li bys, ó Bože, bezbožníka, tehdy by muži vražední odstoupili ode mne, ²⁰ Kteří mluví proti tobě nešlechetně; marně vyvyšují nepřátele tvé. ²¹ Zdali těch, kteří tě v nenávisti mají, ó Hospodine, v nenávisti nemám? A ti, kteří proti tobě povstávají, zda mne nemrzejí? ²² Úhlavní nenávisti jich nenávidím, a mám je za nepřátele. ²³ Vyzpytuj mne, Bože silný, a poznej srdce mé; zkus mne, a poznej myšlení má. ²⁴ A popatř, chodím-li já cestou odpornou tobě, a veď mne cestou věčnou.

140 Přednímu z kantorů, žalm Davidův. ² Vysvobod' mne, Hospodine, od člověka zlého, a od muže ukrutného ostrříhej mne, ³ Kteří myslí zlé věci v srdci a na každý den sbírají se k válce. ⁴ Naostřují jazyk svůj jako

had, jed líteho hada je ve rtech jejich. Sélah. ⁵Ostříhej mne, Hospodine, od rukou bezbožníka, od muže ukrutného zachovej mne, kteří myslí podrazit nohy mé. ⁶Políčili pyšní na mne osidlo a provazy, roztáhli teneta u cesty a léčky své mi položili. Sélah. ⁷Řekl jsem Hospodinu: Bůh silný můj jsi, pozoruj, Hospodine, hlasu pokorných modliteb mých. ⁸Hospodine Pane, sílo spasení mého, který přikrýváš hlavu mou v čas boje, ⁹Nedávej, Hospodine, bezbožnému, čehož žádostiv je, ani předsevzetí zlého vykonat jemu dopouštěj, aby se nepovyšil. Sélah. ¹⁰Vůdce těch, již obklíčují mne, nepravost rtů jejich ať přikryje. ¹¹Padej na ně uhlí řeřavé, a na oheň uvrhni je, do jam hlubokých, aby nemohli povstat. ¹²Člověk utrhač nebude upevněn na zemi, a muž ukrutný, zlostí polapen jsa, padne. ¹³Vím, že se Hospodin zasadí o při chudého, a pomstí nuzných. ¹⁴A tak spravedliví slavit budou jméno tvé, a upřímní přebývat před obličejem tvým.

141 Žalm Davidův. Hospodine, k tobě volám, pospěš ke mně; pozoruj hlasu mého, když tebe vzývám. ²Budíž příjemná modlitba má, jako pálení kadidla před obličejem tvým, pozdvižení rukou mých, jako oběť večerní. ³Polož, Hospodine, stráž ústům mým, ostříhej dveří rtů mých. ⁴Nedopouštěj srdci mému uchýlit se ke zlé věci, k činění skutků bezbožných, s muži činícími nepravost, a abych nebyl přeluzen libostmi jejich. ⁵Nechť mne bije spravedlivý, přijmu to za dobrodiní, a nechť trestá mne, bude mi to olej nejčistší, který neprorazí hlavy mé, ale ještě modlitba má platná bude proti zlosti jejich. ⁶Smetáni jsou do míst skalnatých soudcové jejich, aby slyšeli slova má, neboť jsou libá. ⁷Jako když někdo rube a štípá dříví na zemi, tak se rozletují kosti naše až k ústům hrobovým. ⁸Ale k tobě, Hospodine Pane, oči mé; v tebe doufám, nevylévej duše mé. ⁹Zachovej mne od osidla, které mi roztáhli, a od sítěk činících nepravost. ¹⁰Nechť padnou hromadně do sítěk svých bezbožní, a já zatím přejdu.

142 Vyučující Davidův, když byl v jeskyni, modlitba jeho. ²Hlasem svým k Hospodinu volám, hlasem svým Hospodinu pokorně se modlím. ³Vylévám před obličejem jeho žádost svou, a soužení své před ním oznamuji. ⁴Když se úzkostmi svírá ve mně duch můj, ty znáš stezku mou; na cestě, po kterékoli chodím, osidlo mi ukryli. ⁵Ohlédám-li se napravo, a hledím, není, kdo by mne znát chtěl; zhynulo útočiště mé, není, kdo by se ujal o život můj. ⁶K tobě volám, Hospodine, říkáje: Ty jsi doufání mé a díl můj v zemi živých. ⁷Pozoruj volání mého, neboť jsem zemdlen přenáravně; vysvobod mne od těch, jenž stíhají mne, neboť jsou silnější nežli já. ⁸Vyved' z žaláře duši mou, abych oslavoval jméno tvé; obstoupí mne spravedliví, když mi dobrodiní učiníš.

143 Žalm Davidův. Hospodine, slyš modlitbu mou, pozoruj pokorné prosby mé; pro pravdu svou vyslyš mne, i pro spravedlnost svou. ²A nevcházej v soud s služebníkem svým, neboť by nebyl spravedliv před tebou nižádný živý. ³Neboť stíhá nepřítel duši mou, potírá až k zemi život můj; na to mne přivodí, abych bydlil v mrákotě, jako ti, kteří již dávno zemřeli, ⁴Takže se svírá úzkostmi duch můj ve mně, ve vnitřnosti mé hyne srdce mé. ⁵Rozpomínaje se na dny předešlé, a rozvažuje všechny skutky tvé, a dílo rukou tvých rozjímaje, ⁶Vztahuji ruce své k tobě, duše má jako země vyprahlá žádá tebe. Sélah. ⁷Pospěš a vyslyš mne, Hospodine, hyne duch můj; neukryvej tváře své přede mnou, neboť jsem podobný těm, kteří sestupují do hrobu. ⁸Učini to, ať v jitře slyším milosrdenství tvé, neboť v tobě naději mám; oznam mi cestu, po které bych chodit měl, neboť k tobě pozdvihuji duše své. ⁹Vytrhni mne z nepřátel mých, Hospodine, u tebe se skrývám. ¹⁰Nauč mne činit vůle tvé, neboť ty jsi Bůh můj; duch tvůj dobrý ved' mne jako po rovné zemi. ¹¹Pro jméno své, Hospodine, obživ mne, pro spravedlnost svou vyved' z úzkosti duši mou. ¹²A pro milosrdenství své vypleň nepřátele mé, a vyhled všechny, kteří trápí duši mou; neboť já jsem služebník tvůj.

144 Davidův. Požehnaný Hospodin skála má, který učí ruce mé boji a prsty mé bitvě. ²Milosrdenství mé a hrad můj, útočiště mé, vysvoboditel můj, a štít můj, proto v něho já doufám; on mi podmaňuje lidi. ³Hospodine, co je člověk, že se znáš k němu, a syn člověka, že ho sobě tak vážíš? ⁴Člověk marnosti podobný je, dny jeho jako stín pomíjející. ⁵Hospodine, nakloň svých nebes a sestup, dotkni se hor, a kouřit budou. ⁶Sešli hromobití a rozptyl je, vypuště střeby své a poraz je. ⁷Vztáhni ruku svou z výsosti, vysvobod mne, a vytrhni mne z vod mnohých, z ruky cizozemců. ⁸Jejichž ústa mluví marnost, a pravice jejich je pravice lživá. ⁹Bože, píseň novou zpívat budu tobě na loutně, a na deseti strunách žalmy tobě prozpěvovat, ¹⁰Dávajícímu vítězství králům a vysvobozujícímu Davida, služebníka svého od meče vražedného. ¹¹Vysvobod mne, a vytrhni mne z ruky cizozemců, jejichž ústa mluví marnost, a pravice jejich pravice lživá. ¹²Aby synové naši byli jako štěpy zdárně rostoucí v mladosti své, a dcery naše jako úhelné kameny, tesané ku podobenství chrámu. ¹³Špižirny naše plné ať vydávají všelijaké potraviny; dobytek náš ať rodí na tisíce, a na deset tisíců ve stájích našich. ¹⁴Volové naši ať jsou vytylí; ať není vpádu ani zajetí, ani naříkání na ulicích našich. ¹⁵Blahoslavený lid, jemuž se tak děje, blahoslavený ten lid, jehož Hospodin Bohem je.

145 Chvalitebná píseň Davidova. Vyvyšovat tě budu, Bože můj králi, a dobrořečit jménu tvému na věky věků. ²Na každý den dobrořečit budu tobě a chválit jméno tvé na věky věků. ³Hospodin veliký je, a vši chvály hodný, a velikost jeho nemůže vystižena být. ⁴Rodina rodině vychvalovat bude skutky tvé, a předivnou moc tvou zvěstovat. ⁵O slávě a kráse velebnosti tvé, i o věcech tvých předivných mluvit budu. ⁶A moc přehrozných skutků tvých rozhlašovat budou; i já důstojnost tvou budu vypravovat. ⁷Paměť mnohé dobroty tvé hlásat budou, a o spravedlnost tvé zpívat, řkouce: ⁸Milostivý a lítostivý je Hospodin, dlouhoshovívající a velikého milosrdenství. ⁹Dobrotivý Hospodin všem, a slitování jeho nade všechny skutky jeho. ¹⁰Oslavujte tebe, Hospodine, všechny skutky tvoje, a svatí tvoji tobě dobrořečte. ¹¹Slávu království tvého ať vypravují, a o síle tvé mluví, ¹²Aby ve známost uvedli synům lidským moci jeho, a slávu i ozdobu království jeho. ¹³Království tvé je království všech věků, a panování tvé nad jedním každým pokolením. ¹⁴Zdržuje Hospodin všechny padající, a pozdvihuje všech sklíčených. ¹⁵Oči všech v tebe doufají, a ty dáváš jim pokrm jejich v čas příhodný. ¹⁶Otvíráš ruku svou a nasycuješ každého živočicha podle dobře líbezné vůle své. ¹⁷Spravedlivý je Hospodin ve všech cestách svých a milosrdný ve všech skutcích svých. ¹⁸Blízky je Hospodin všem, kteří ho vzývají, všem, kteří ho vzývají v pravdě. ¹⁹Vůli těch, kteří se ho bojí, činí, a křik jejich slyší, a pomáhá jim. ²⁰Ostříhá Hospodin všech, kdo jej milují, ale všechny bezbožné zatratí. ²¹Chválu Hospodinovu vypravovat budou ústa má, a dobrořečit bude všelijaké tělo jménu svatému jeho od věků až na věky.

146 Halelujah. Chval, duše má, Hospodina. ²Chválit budu Hospodina, dokud jsem živ, žalmy zpívat Bohu svému, dokud mne stává. ³Nedoufejte v knížatech, v synech lidských, v nichž není vysvobození. ⁴Vychází duch jejich, navracejí se do země své, v tentýž den mizejí myšlení jejich. ⁵Blahoslavený ten, jehož pomocník je Bůh silný Jákobův, jehož naděje je v Hospodinu Bohu jeho, ⁶Který učinil nebe, zemi, moře, i vše, co v nich jest, který střeží pravdy až na věky, ⁷Který činí soud utištěným, dává chléb lačným. Hospodin vysvobozuje vězně. ⁸Hospodin otvírá oči slepých, Hospodin pozdvihuje snižených, Hospodin miluje spravedlivé. ⁹Hospodin střeží příchozích, sirotku a vdově pomáhá, ale cestu bezbožných podvrací. ¹⁰Kralovat bude Hospodin na věky, Bůh tvůj, ó Sione, od národu až do pronárodu. Halelujah.

147 Chvalte Hospodina, neboť dobré je zpívat žalmy Bohu našemu, neboť rozkošné je, a ozdobná je chvála. ²Stavitel Jeruzaléma Hospodin, rozptýlený lid Izraelský shromažďuje, ³Který uzdravuje zkroušené srdcem, a uvazuje bolesti jejich, ⁴Který počítá počet hvězd, a každé z nich ze jména povolává. ⁵Veliký je Pán náš, a nesmírný v síle; rozumnosti jeho není počtu. ⁶Pozdvihuje pokorných Hospodin, ale bezbožné snižuje až k zemi. ⁷Zpívejte Hospodinu s díkyčiněním, zpívejte žalmy Bohu našemu na cithare, ⁸Který zastírá nebesa hustými oblaky, nastrojuje zemi déšť, a vyvodí trávu na horách. ⁹Který dává zvířatům potravu jejich, i mladým krkavcům, kteří volají k němu. ¹⁰Nemá v síle koně zalíbení, aniž se kochá v lýtkách muže udatného. ¹¹Libost má Hospodin v těch, kteří se ho bojí, a kteří doufají v milosrdenství jeho. ¹²Chval, Jeruzaléme, Hospodina, chval Boha svého, Sione. ¹³Neboť on utvrzuje závory bran tvých, požehnání udílí synům tvým uprostřed tebe. ¹⁴On působí v končinách tvých pokoj, a bělí pšeničnou nasycuje tě. ¹⁵On když vysílá na zemi rozkaz svůj, velmi rychle k vykonání běží slovo jeho. ¹⁶On dává sníh jako vlnu, jíním jako popelem posypá. ¹⁷Hází ledem svým jako skývami; před zimou jeho kdo obstojí? ¹⁸Vysílaje slovo své, rozpouští je; hned jak povane větrem svým, jak tekou vody. ¹⁹Zvěstuje slovo své Jákobovi, ustanovení svá a soudy své Izraelovi. ²⁰Neučinil tak žádnému národu, a proto soudů jeho nepoznali. Halelujah.

148 Halelujah. Chvalte Hospodina stvoření nebeská, chvalte ho na výsostech. ²Chvalte jej všichni andělé jeho, chvalte jej všechny zástupy jeho. ³Chvalte jej slunce i měsíc, chvalte jej všechny jasné hvězdy. ⁴Chvalte jej nebesa nebes, i vody, které jsou nad nebem tímto. ⁵Chvalte jméno Hospodinovo všechny věci, které, jak on řekl, pojednou stvořeny jsou. ⁶A utvrdil je na věčné věky, uložil cíle, z nichž by nevykračovaly. ⁷Chvalte Hospodina tvorové zemští, příšery a všechny propasti, ⁸Oheň a krupobítí, sníh i pára, vítr bouřlivý, vykonávající rozkaz jeho, ⁹I hory a všechny pahrbky, stromoví ovoce nesoucí, i všechny cedry, ¹⁰Zvěř divoká i všelijaká zvířata, hmyz i ptactvo létavé, ¹¹Králové zemští i všechny národy, knížata i všichni soudcové země, ¹²Mládenci, též i panny, starci s dětmi, ¹³Chvalte jméno Hospodinovo; neboť vyvýšeno je jméno jeho samého, a sláva jeho nade všechnu zemi i nebe. ¹⁴A vyzdvihl roh lidu svého, chválu všech svatých jeho, synů Izraelských, lidu s ním spojeného. Halelujah.

149 Halelujah. Zpívejte Hospodinu píseň novou, chválu jeho v shromáždění svatých. ²Vesel se Izrael v tom, který ho učinil, synové Sionští plesejte v králi svém. ³Chvalte jméno jeho na píšťalu, na buben a na citharu

prozpěvujte jemu. ⁴Neboť zalíbilo se Hospodinu v lidu jeho; on ozdobuje pokorné spasením. ⁵Plesat budou svatí v Boží slávě, a zpívat v pokojích svých. ⁶Oslavování Boha silného bude ve rtech jejich, a meč na obě straně ostrý v rukou jejich, ⁷K vykonávání pomsty nad pohany, a ke ztrestání národů, ⁸K svazování králů jejich řetězy a šlechticů jejich pouty železnými, ⁹K nakládání s nimi podle práva zapsaného, ke slávě všem svatým jeho. Halelujah.

150 Halelujah. Chvalte Boha silného pro svatost jeho, chvalte jej pro rozšíření síly jeho. ²Chvalte jej ze všelijaké moci jeho, chvalte jej podle veliké důstojnosti jeho. ³Chvalte jej zvukem trouby, chvalte jej na loutnu a citaru. ⁴Chvalte jej na buben a píšťalu, chvalte jej na housle a varhany. ⁵Chvalte jej na činely hlasité, chvalte jej na činely zvučné. ⁶Všelijaký duch chval Hospodina. Halelujah.

Prísloví

Úvod

1 Prísloví Šalomouna syna Davidova, krále Izraelského, ² Ku poznání moudrosti a cvičení, k vyrozumívání řečem rozumnosti, ³ K dosažení vycvičení v opatrnosti, spravedlnosti, soudu a toho, co pravého je, ⁴ Aby dána byla hloupým důmyslnost, mládenečku poznání a prozíravost. ⁵ Když poslouchat bude moudrý, přibude mu poznání, a rozumný bude důvtipnější, ⁶ Ku porozumění podobenství a výmluvnosti řeči moudrých a pohádkám jejich. ⁷ Bázeň Hospodinova je počátek poznání, moudrostí a cvičením pohrdají blázni. ⁸ Poslouchej, synu můj, cvičení otce svého, a neopouštěj naučení matky své. ⁹ Neboť to přidá příjemnosti hlavě tvé a bude zlatým řetězem hrdlu tvému. ¹⁰ Synu můj, jestliže by tě namlouvali hříšníci, nepřivoluj. ¹¹ Jestliže by řekli: Pojď s námi, úklady činme krvi, skryjeme se proti nevinnému bez ostýchání se; ¹² Sehlíme je jako hrob za živa, a v cele jako ty, již sestupují do jámy; ¹³ Všeljikého drahého zboží dosáhneme, naplníme domy své loupeží; ¹⁴ Vrhni los svůj mezi nás, měšec jeden budeme mít všichni: ¹⁵ Synu můj, nevycházej na cestu s nimi, zdrž nohu svou od stezky jejich; ¹⁶ Neboť nohy jejich ke zlému běží a prospíchají k vylévání krve. ¹⁷ Jistě, že jako nadarmo roztažena bývá síť před očima jakéhokoli ptactva, ¹⁸ Tak tito proti krvi své ukládají, skrývají se proti dušem svým. ¹⁹ Takové jsou cesty každého dychtícího po zisku, duši pána svého uchvacuje. ²⁰ Moudrost vně volá, na ulicích vydává hlas svůj. ²¹ V největším hluku volá, u vrat brány, v městě, a výmluvnosti své vypravuje, říká: ²² Až dokud hloupí milovat budete hloupost, a posměvači posměch sobě líbovat, a blázni nenávidět poznání? ²³ Obratě se k domlouvání mému. Hle, vynáším vám ducha svého a ve známost vám uvádím slova svá. ²⁴ Poněvadž jsem volala a odpírali jste; vztahovala jsem ruku svou a nebyl, kdo by pozoroval, ²⁵ Ale strhli jste se všelijaké rady mé a trestání mého jste neoblíbili. ²⁶ Pročež i já v bídě vaší smát se budu, posmívat se budu, když přijde to, čeho se bojíte, ²⁷ Když přijde jako hrozné dopuštění to, čeho se bojíte, a bída vaše jako bouře nastane, když přijde na vás trápení a soužení. ²⁸ Tehdy volat budou ke mně a nevyslyším; ráno hledat mne budou, a nenaleznou mne. ²⁹ Protože nenáviděli poznání a bázně Hospodinovy nevyvolili, ³⁰ Aníž povolili radě mé, ale pohrdali všelijakým domlouváním mým. ³¹ Proto jíst budou ovoce skutků svých, a radami svými nasyceni budou. ³² Neboť pokoj hloupých zmrduje je a štěstí bláznů zahubí je. ³³ Ale kdo mne poslouchá, bydlit bude bezpečně, pokoj máje před strachem zlých věcí.

2 Synu můj, přijmeš-li slova má a přikázání má schováš-li u sebe; ² Nastavíš-li moudrosti ucha svého a nakloníš-li srdce svého k opatrnosti; ³ Ovšem, jestliže na rozumnost zavoláš a na opatrnost zvoláš-li; ⁴ Budeš-li jí hledat jako stříbra a jako pokladů pilně vyhledávat jí: ⁵ Tehdy porozumíš bázni Hospodinově a známosti Boží nabudeš; ⁶ Neboť Hospodin dává moudrost, z úst jeho umění a opatrnost. ⁷ Chová upřímným dlouhověkostí, pavézou je chodícím v prostotě, ⁸ Střeže stezek soudu; on cesty svatých svých střeží. ⁹ Tehdy porozumíš spravedlnosti a soudu a upřímnosti i všelijaké cestě dobré, ¹⁰ Když vejde moudrost v srdce tvé a poznání duši tvé se zalíbí. ¹¹ Prozřetelnost střežit bude tebe a opatrnost zachová tě, ¹² Vysvobozujíc tě od cesty zlé a od lidí mluvících věci převrácené, ¹³ Kterí opouštějí stezky přímé, aby chodili po cestách tmavých, ¹⁴ Kterí se veselí ze zlého činění, plesají v převrácenostech nejhorších, ¹⁵ Jejichž stezky křivolaké jsou a zmotaní jsou na cestách svých; ¹⁶ Vysvobozujíc tě i od ženy postranní, od cizí, která řečmi svými lahodí, ¹⁷ Která opouští vůdce mladosti své, a na smlouvu Boha svého se zapomíná; ¹⁸ K smrti se zajisté nachyluje dům její a k mrtvým stezky její; ¹⁹ Kteříkoli vcházejí k ní, nenavracejí se zase, aniž trefují na cestu života; ²⁰ Abys chodil po cestě dobrých a stezek spravedlivých abys dbal. ²¹ Neboť upřímní bydlit budou v zemi a pobožní zůstanou v ní; ²² Bezbožní pak ze země vyřadí budou a přestupníci vykořenění budou z ní.

3 Synu můj, na učení mé nezapomínej, ale přikázání mých nechať ostříhá srdce tvé. ² Dlouhosti zajisté dnů, i let života i pokoje přidají tobě. ³ Milosrdenství a pravda nechť neopouštějí tě, přivaž je k hrdlu svému, napiš je na tabuli srdce svého, ⁴ A nalezeš milost a prospěch výborný před Bohem i lidmi. ⁵ Doufej v Hospodina celým srdcem svým, na rozumnost pak svou nespolehej. ⁶ Na všech cestách svých snaž se jej poznávat, a on spravovat bude stezky tvé. ⁷ Nebývej moudrý sám u sebe; boj se Hospodina a odstup od zlého. ⁸ To bude zdraví životu tvému a úleva kostem tvým. ⁹ Cti Hospodina ze statku svého a z nejpřednějších věcí všech úrod svých, ¹⁰ A naplněny budou stodoly tvé hojností, a sudy tvoje moštěm oplývají budou. ¹¹ Kázně Hospodinovy, synu můj, nezanímatej, aniž sobě oškřiv domlouvání jeho. ¹² Neboť koho miluje Hospodin, trestá, a to jako otec syna, ježž libuje. ¹³ Blahoslavený člověk nalézající moudrost a člověk vynášející opatrnost. ¹⁴ Lépe

je zajisté těžší jí, nežli těžší stříbrem, a nad výborné zlato užitek její. ¹⁵ Dražší je než drahé kamení a všechny nejžádostivější věci tvé nevyrovnej se jí. ¹⁶ Dlouhost dnů v pravici její a v levici její bohatství a sláva. ¹⁷ Cesty její utěšené a všechny stezky její pokojné. ¹⁸ Stromem života je těm, kteří jí dosahují, a kteří ji mají, blahoslavení jsou. ¹⁹ Hospodin moudrostí založil zemi, utvrdil nebesa opatrností. ²⁰ Uměním jeho propastí protrhují se a oblaka vydávají rosou. ²¹ Synu můj, necht' neodchází ty věci od očí tvých, dbej zdravého naučení a prozřetelnosti. ²² A bude to životem duši tvé a ozdobou hrdlu tvému. ²³ Tehdy chodit budeš bezpečně cestou svou a v nohu svou neurazíš se. ²⁴ Když lehneš, nebudeš se bát, ale odpočívát budeš a bude libý sen tvůj. ²⁵ Nelekneš se strachu náhlého, ani dopuštění bezbožníků, když přijde. ²⁶ Neboť Hospodin bude doufání tvé, a střežit bude nohy tvé, abys nebyl lapen. ²⁷ Nezadržuj dobrodiní potřebujícím, když s to být můžeš, abys je činil. ²⁸ Neříkej bližnímu svému: Odejdi, potom navrát se, a zítra dám, maje to u sebe. ²⁹ Neukládej proti bližnímu svému zlého, který s tebou důvěrně bydlí. ³⁰ Nevaď se s člověkem bez příčiny, jestliže neučinil zlého. ³¹ Nechtěj záviděti muži násilníku, aniž zvoluj které cesty jeho. ³² Neboť ohavností je Hospodinu převrácenec, ale s upřímnými tajemství jeho. ³³ Zlořečení Hospodinovo je v domě bezbožníka, ale příbytku spravedlivých žehná: ³⁴ Poněvadž posměvačům on se posmívá, pokorným pak dává milost. ³⁵ Slávu moudří dědičně obdrží, ale blázny hubí pohanění.

4 Poslouchejte, synové, učení otcova, a pozorujte, abyste poznali rozumnost. ² Neboť naučení dobré dávám vám, neopouštějte zákona mého. ³ Když jsem byl syn u otce svého mladičky a jediný při matce své, ⁴ On vyučoval mne a říkal mi: Ať se chopí výmluvností mých srdce tvé, ostříhej přikázání mých, a živ budeš. ⁵ Nabud moudrosti, nabud rozumnosti; nezapomínej, ani se uchyluj od řeči úst mých. ⁶ Neopouštěj jí a bude tě střežit; miluj ji a zachová tě. ⁷ Předně moudrosti, moudrosti nabývej, a za všechno jmění své zjednej rozumnost. ⁸ Vyvyšuj ji a zvýší tě; poctí tě, když ji přijmeš. ⁹ Přidá hlavě tvé příjemnosti, korunou krásnou obdaří tě. ¹⁰ Slyš, synu můj a přijmi řeči mé, a tak rozmnoží se léta života tvého. ¹¹ Cestě moudrosti učím tě, vedu tě stezkami přímými. ¹² Když chodit budeš, nebude soužen krok tvůj, a poběžíš-li, nezakopneš. ¹³ Chop se učení, nepouštěj, dbej ho, neboť ono je život tvůj. ¹⁴ Na stezku bezbožných nevcházej a nekráčeš cestou zlostníků. ¹⁵ Opust' ji, nechod' po ní, uchyl se od ní, a pomíň jí. ¹⁶ Neboť nespí, leč zlost provedou; a zaháněn bývá sen jejich, dokud ku pádu nepřivodí, ¹⁷ Protože jedí chléb bezbožnosti a víno loupeží pijí. ¹⁸ Ale stezka spravedlivých jako světlo jasné, které rozmáhá se a svítí až do pravého dne. ¹⁹ Cesta pak bezbožných jako mrákota; nevědí, na co narazit mohou. ²⁰ Synu můj, slov mých pozoruj, k řečem mým nakloň ucha svého. ²¹ Nechať neodchází od očí tvých, ostříhej jich uprostřed srdce svého. ²² Neboť životem jsou těm, kteří je nalézají, i všemu tělu jejich lékařstvím. ²³ Předě vším, čeho se dbát sluší, střež srdce svého, neboť z něho pochází život. ²⁴ Odlož od sebe převrácenost úst a zlost rtů vzdal od sebe. ²⁵ Oči tvé ať k dobrým věcem patří a víčka tvá ať přímě hledí před tebou. ²⁶ Zvaž stezku noh svých a všechny cesty tvé ať jsou spraveny. ²⁷ Neuchyluj se napravo ani nalevo, odvrát' nohu svou od zlého.

² Abys dbal prozřetelnosti a rty tvoje se držely poznání. ³ Neboť rty cizí ženy medem tekou a měkčeji nad olej ústa její. ⁴ Poslední pak věci její hořké jsou jako pelyněk, ostré jako meč na obě straně ostrý. ⁵ Nohy její sestupují k smrti, kroky její hrob uchvacují. ⁶ Stezku života snad bys zvažít chtěl? Vrtkavé jsou cesty její, neseznáš. ⁷ Proto, synové, poslechněte mne a neodstupujte od řeči úst mých. ⁸ Vzdal od ní cestu svou a nepřibližuj se ke dveřím domu jejího, ⁹ Abys snad nedal jiným slávy své a let svých ukrutnému, ¹⁰ Aby se nenasytili cizí úsilím tvým a práce tvá nezůstala v domě cizím. ¹¹ A řval bys naposledy, když bys zhubil tělo své a čerstvost svou, ¹² A řekl bys: Jak jsem nenáviděl cvičení a domlouváním pohrdalo srdce mé, ¹³ A neposlouchal jsem hlasu vyučujících mne a k učitelům svým nenaklonil jsem ucha svého! ¹⁴ O málo, že jsem nevezl ve všechno zlé uprostřed shromáždění a zástupu. ¹⁵ Pij vodu z cisterny své a prameny zprostřed vrchoviště svého. ¹⁶ Necht' se rozlévají studnice tvé ven a potůčkové vod na ulice. ¹⁷ Měj je sám sobě a ne cizí s tebou. ¹⁸ Budiž požeňnaný pramen tvůj a vesel se z manželky mladosti své. ¹⁹ Laně milostné a srny utěšené; prsy její ať tě opájejí všelijakého času, v milování jejím kochej se ustavičně. ²⁰ Neboť proč by ses kochal, synu můj, v cizí, a objímal život postranní, ²¹ Poněvadž před očima Hospodinovými jsou cesty člověka a on všechny stezky jeho váží? ²² Nepravosti vlastní jímají bezbožníka takového a v provazech hříchu svého uvázne. ²³ Takový umře, protože nepřijímal cvičení, a ve množství bláznovství svého bloudit bude.

6 Synu můj, slíbil-lis za přítele svého, podal-lis cizímu ruky své, ² Zapleten jsi slovy úst svých, jat jsi řečmi úst svých. ³ Učiň tedy toto, synu můj, a vyprost' se, poněvadž ses dostal v ruku přítele svého. Jdi, pokař se, a probud' přítele svého. ⁴ Nedej usnout očím svým, a zdrímnout víčkům svým. ⁵ Vydři se jako srna z ruky a jako pták z ruky čihaře. ⁶ Jdi k mravenci, lenochu, shlédni cesty jeho a nabud' moudrosti. ⁷ Který nemaje vůdce,

ani správce, ani pána, ⁸Připravuje v létě pokrm svůj, shromažďuje ve žni potravu svou. ⁹Dokud lenochu ležet budeš? Skoro-liž vstaneš ze sna svého? ¹⁰Maličko pospíš, maličko zdřímneš, maličko složíš ruce, abys poležel, ¹¹V tom přijde jako pocestný chudoba tvá, a nouze tvá jako muž ozbrojený. ¹²Člověk nešlechetný, muž nepravý chodí v převrácenosti úst. ¹³Mhourá očima svýma, mluví nohama svýma, ukazuje prsty svými. ¹⁴Převrácenost všelijaká je v srdci jeho, smýšlí zlé všelijakého času, sváry rozsívá. ¹⁵A proto v náhle přijde bída jeho, rychle setřen bude, a nebude vyléčení. ¹⁶Těchto šesti věcí nenávidí Hospodin a sedmá ohavností je duši jeho: ¹⁷Oči vysokých, jazyka lživého a rukou vylévajících krev nevinnou, ¹⁸Srdce, které ukládá myšlení nepravá, noh kvapných běžet ke zlému, ¹⁹Svědka lživého, mluvícího lež, a toho, jenž rozsívá různice mezi bratřími. ²⁰Dbej, synu můj, přikázání otce svého a neopouštěj naučení matky své. ²¹Přivazuj je k srdci svému ustavičně a k hrdlu svému je připínej. ²²Kamkoli půjdeš, ono tě doprovodí, když spát budeš, bude tě střežit, a když procitneš, bude s tebou rozmlouvat, ²³(Neboť přikázání je svíce a naučení světlo, a cesta života jsou domlouvání vyučující), ²⁴Aby tě střežilo od ženy zlé, od úlisnosti jazyka ženy cizí. ²⁵Nežádej krásy její v srdci svém a nechat tě nejímá víčky svými. ²⁶Neboť příčinou ženy cizoložné zchudl bys až do kusu chleba, vždyť žena cizoložná drahou duši ulovuje. ²⁷Může-li kdo skrýt oheň v klíně svém, aby roucho jeho se nepropálilo? ²⁸Může-li kdo chodit po uhlí řeřavém, aby nohy jeho se nespálily? ²⁹Tak kdo vchází k ženě bližního svého, nebude bez viny, kdokoli by se jí dotkl. ³⁰Neuvozují potupy na zloděje, jestliže by ukradl, aby nasýtil život svůj, když lační, ³¹Ač postižen jsa, navrací to sedmernásobně, vším statkem domu svého nahrazuje: ³²Ale cizoložící se ženou blázen je; kdo hubí duši svou, ten to činí; ³³Trápení a lehkosti dochází a ostuda jeho nebývá shlazena. ³⁴Neboť zuřivý je hněv muže a neodpouští v den pomsty. ³⁵Neohlíží se na žádnou úplatu, aniž přijímá, by i množství darů dával.

7 Synu můj, dbej řečí mých a přikázání má schovej u sebe. ²Dbej přikázání mých a živ budeš, a naučení mého jako zřítelnice očí svých. ³Přivaž je na prsty své, napiš je na tabuli srdce svého. ⁴Rci moudrosti: Sestra má jsi ty, a rozumnost přítelkyni jmenuj, ⁵Aby tě střežila před ženou cizí, před postranní, jež řečmi svými lahodí. ⁶Neboť z okna domu svého okénkem vyhlédáje, ⁷Viděl jsem mezi hloupými, spatřil jsem mezi mládeží mládence bláznivého. ⁸Který šel po ulici podél rohu jejího a cestou k domu jejímu kráčel, ⁹V soumrak, navečer, ve tmách nočních a v mrákotě. ¹⁰A aj, žena potkala ho v ozdobě nevěstčí a chytrého srdce, ¹¹Štěbetná a opovázlivá, v domě jejím nezůstávají nohy její, ¹²Jednak vně, jednak na ulici u každého rohu úklady činící. ¹³A chopila jej, a políbila ho, a opovrhnuvši studem, řekla jemu: ¹⁴Oběti pokojné jsou u mne, dnes splnila jsem slib svůj. ¹⁵Proto vyšla jsem vstříc tobě, abych pilně hledala tváře tvé, a našla jsem tě. ¹⁶Koberci jsem obestřela lože své, s řezbami a prostěradly Egyptskými, ¹⁷Navoněla jsem pokojík svůj mirrou a aloe a skořicí. ¹⁸Pojď, opojujme se milostí až do jitra, obveselíme se v milosti. ¹⁹Neboť není muže doma, odešel na cestu dalekou. ²⁰Pytlík peněz vzal s sebou, v jistý den vrátí se do domu svého. ²¹A naklonila ho mnohými řečmi svými a lahodností rtů svých přinutila jej. ²²Šel za ní hned, jako vůl k zabítí chodívá a jako blázen v pouta, jimiž by trestán byl. ²³Dokud nepronikla střela jater jeho, pospíchal jako pták k osidlu, nevěda, že ono bezživotí jeho je. ²⁴Proto nyní, synové, slyšte mne a pozorujte řeči úst mých. ²⁵Neuchyluj se k cestám jejím srdce tvé, aniž se toulej po stezkách jejích. ²⁶Neboť mnohé zranivši, porazila, a silní všichni zmordováni jsou od ní. ²⁷Cesty pekelné dům její, vedoucí do skrýší smrti.

8 Zdali moudrost nevolá a rozumnost nevydává hlasu svého? ²Na vrchu vysokých míst, u cesty, na rozcestí stojí, ³U bran, kudy se chodí do města, a kudy se chodí dveřmi, volá, řkouc: ⁴Na vás, ó muži, volám a hlas můj je k synům lidským. ⁵Poučte se hloupí opatrnosti a blázni rozumějte srdcem. ⁶Poslouchejte, neboť znamenité věci mluvit budu, a otevření rtů mých pouhou pravdu. ⁷Jistě že pravdu zvěstují ústa má a ohavností je rtům mým bezbožnost. ⁸Spravedlivé jsou všechny řeči úst mých, není v nich nic křivého ani převráceného. ⁹Všechny pravé jsou rozumějícímu a přímé těm, kteří nalézají poznání. ¹⁰Přijměte cvičení mé raději než stříbro a poznání raději než zlato nejvýbornější. ¹¹Neboť lepší je moudrost než drahé kamení, takže jakékoli věci žádostivé vyrovnat se jí nemohou. ¹²Já moudrost bydím s opatrností a poznání pravé prozřetelnosti přítomné mám. ¹³Bázeň Hospodinova je v nenávisti mít zlé, pýchy a vysokomyslnosti, i cesty zlé a úst převrácených nenávidím. ¹⁴Má je rada i šťastný prospěch, já jsem rozumnost, a má je síla. ¹⁵Skrze mne králové kralují a knížata ustanovují věci spravedlivé. ¹⁶Skrze mne knížata panují, páni i všichni soudcové zemští. ¹⁷Já milující mne milují a kteří mne pilně hledají, nalézají mne. ¹⁸Bohatství a sláva při mně je, zboží trvanlivé i spravedlnost. ¹⁹Lepší je ovoce mé než nejlepší zlato, i než ryzí, a užitek můj než stříbro výborné. ²⁰Stezkou spravedlností vodím, prostředkem stezek soudu, ²¹Abych těm, kteří mne milují, přidělila zboží věčné a poklady jejich naplnila. ²²Hospodin měl mne při počátku cesty své, před skutky svými, přede všemi časy. ²³Před věky ustanovena jsem, před počátkem, prvé než byla země. ²⁴Když ještě nebylo propasti, zplozena jsem, když ještě

nebylo studnic oplývající vodami. ²⁵ Prvé než hory založeny byly, než byly pahrbky, zplozena jsem; ²⁶ Ještě byl neučinil země a rovin, ani začátku prachu světa. ²⁷ Když připravoval nebesa, byla jsem tu, když vyměřoval okrouhlost nad propastí; ²⁸ Když upevňoval oblaky ve výsosti, když utvrzoval studnice propastí; ²⁹ Když ukládal moři cíl jeho a vodám, aby nepřestupovaly rozkázání jeho, když vyměřoval základy země: ³⁰ Tehdy byla jsem od něho pěstována a byla jsem jeho potěšení na každý den, a hraji před ním každého času; ³¹ Hraji i na světě jeho, a rozkoše mé jsou se syny lidskými. ³² A tak tedy, synové, poslechněte mne, neboť blahoslavení jsou dbající cest mých. ³³ Poslouchejte cvičení a nabudte rozumu a nerozpakujte se. ³⁴ Blahoslavený člověk, který mne slyší, bdě u dveří mých na každý den, strážte veřejí dveří mých. ³⁵ Neboť kdo mne nalézá, nalézá život a dosahuje lásky od Hospodina. ³⁶ Ale kdo hřeší proti mně, ukrutenství provodí nad duší svou; všichni, kteří mne nenávidí, milují smrt.

9 Moudrost vystavěla dům svůj, vytesavši sloupů svých sedm. ² Zabíla dobytek svůj, smísila víno své, stůl také svůj připravila. ³ A poslavši děvečky své, volá na vrchu nejvyšších míst v městě: ⁴ Kdokoli je hloupý, uchyl se sem. Až i bláznivým říká: ⁵ Pojdte, jezte chléb můj a pijte víno, které jsem smísila. ⁶ Opusťte hloupost a živi buďte a chodte cestou rozumnosti. ⁷ Kdo trestá posměvače, dochází hanby, a kdo přimlouvá bezbožnému, pohanění. ⁸ Nedomlouvej posměvači, aby tě nevzal v nenávisť; přimlouvej moudrému, a bude tě milovati. ⁹ Učiň to moudrému a bude moudřejší; pouč spravedlivého a přibude mu poznání. ¹⁰ Počátek moudrosti je bázeň Hospodinova a umění svatých rozumnost. ¹¹ Neboť skrze mne rozmnoží se dnoy tvoje, a přidáno bude let života. ¹² Budeš-li moudrý, sobě moudrý budeš; pakli posměvač, sám vytrpíš. ¹³ Žena bláznivá štěbetná, nesmyslná, a nic neumí. ¹⁴ A sedí u dveří domu svého na stolici, na místech vysokých ve městě, ¹⁵ Aby volala jdoucích cestou, kteří přímo jdou stezkami svými, říká: ¹⁶ Kdo je hloupý, uchyl se sem. A bláznivému říká: ¹⁷ Voda kradená sladší je a chléb pokoutní chutnější. ¹⁸ Ale neví hlupec, že mrtví jsou tam, a v hlubokém hrobě ti, kterých pozvala.

10 Syn moudrý obveseluje otce, ale syn bláznivý zármutkem je matce své. ² Neprospívají poklady bezbožně nabyté, ale spravedlnost vytrhuje od smrti. ³ Nedopustí lačnět Hospodin duši spravedlivého, statek pak bezbožných rozptýlí. ⁴ K nouzi přivodí ruka lstivá, ruka pak pracovitých obohacuje. ⁵ Kdo shromažďuje v létě, je syn rozumný; kdo vyspává ve žni, je syn, který hanbu činí. ⁶ Požehnání je nad hlavou spravedlivého, ale ústa bezbožných příkrývají ukrutnost. ⁷ Památka spravedlivého požehnaná, ale jméno bezbožných smrdí. ⁸ Moudré srdce přijímá příkázání, ale blázen od rtů svých padne. ⁹ Kdo chodí upřímně, chodí doufanlivě; kdo pak převrací cesty své, vyjeven bude. ¹⁰ Kdo mhourá okem, uvodí nesnáz; a kdo je bláznivých rtů, padne. ¹¹ Pramen života jsou ústa spravedlivého, ale ústa bezbožných příkrývají ukrutnost. ¹² Nenávist vzbuzuje sváry, ale láska příkrývá všechna přestoupení. ¹³ Ve rtech rozumného nalézá se moudrost, ale kyj na hřbetě blázna. ¹⁴ Moudří skrývají poznání, úst pak blázna blízké je setření. ¹⁵ Zboží bohatého je město pevné jeho, ale nouze je chudých setření. ¹⁶ Práce spravedlivého je k životu; to, co nabyli bezbožní, je k hříchu. ¹⁷ Stezkou života jde, kdo přijímá trestání; ale kdo pohrdá domlouváním, bloudí. ¹⁸ Kdo příkrývá nenávist rty lživými, i kdo uvodí v lehkost, ten blázen je. ¹⁹ Mnohé mluvení nebývá bez hříchu, kdo pak zdržuje rty své, opatrný je. ²⁰ Stříbro výborné je jazyk spravedlivého, ale srdce bezbožných za nic nestojí. ²¹ Rty spravedlivého pasou mnohé, blázní pak pro bláznovství umírají. ²² Požehnání Hospodinovo obohacuje, a to beze všeho trápení. ²³ Za žert je bláznů činit nešlechtnost, ale muž rozumný moudrosti se drží. ²⁴ Čeho se bojí bezbožný, to přichází na něj; ale čehož žádají spravedliví, dává Bůh. ²⁵ Jako pomíjí vichřice, tak nezůstane bezbožník, spravedlivý pak je základ stálý. ²⁶ Jako ocet zubům a jako dým očima, tak je lenivý těm, kteří jej posílají. ²⁷ Bázeň Hospodinova přidává dnů, léta pak bezbožných ukřácena bývají. ²⁸ Očekávání spravedlivých je potěšení, naděje pak bezbožných zahyne. ²⁹ Silou je upřímnému cesta Hospodinova a strachem těm, kteří činí nepravost. ³⁰ Spravedlivý na věky se nepohne, bezbožní pak nebudou bydlet v zemi. ³¹ Ústa spravedlivého vynášejí moudrost, ale jazyk převrácený vyťat bude. ³² Rty spravedlivého znají, co je Bohu libého, ústa pak bezbožných převrácené věci.

11 Váha falešná ohavností je Hospodinu, ale závaží pravé líbí se jemu. ² Za pýchou přichází zahanbení, ale při pokorných je moudrost. ³ Prostota upřímných vodí je, převrácenost pak přestupníků zatracuje je. ⁴ Neprospívá bohatství v den hněvu, ale spravedlnost vytrhuje ze smrti. ⁵ Spravedlnost upřímného spravuje cestu jeho, ale pro bezbožnost svou padá bezbožný. ⁶ Spravedlnost upřímných vytrhuje je, ale přestupníci ve zlosti pochyťáni bývají. ⁷ Když umírá člověk bezbožný, hyne naděje, i očekávání rekovských činů mizí. ⁸ Spravedlivý z úzkosti bývá vysvobozen, bezbožný pak přichází na místo jeho. ⁹ Pokrytec ústy kazí bližního svého, ale spravedliví poznáním vytrženi bývají. ¹⁰ Ze štěstí spravedlivých veselí se město, když pak hynou

bezbožní, bývá prozpěvování. ¹¹ Požehnáním spravedlivých zvýšeno bývá město, ústy pak bezbožných vyvráceno. ¹² Pohrdá bližním svým blázen, ale muž rozumný mlčí. ¹³ Utrhač toulaje se, pronáší tajnost, věrný pak člověk tají věc. ¹⁴ Kde není dostatečné rady, padá lid, ale pomoc je ve množství rádců. ¹⁵ Velmi sobě škodí, kdo slibuje za cizího, protože ten, kdo nenávidí rukojemství, bezpečný je. ¹⁶ Žena šlechetná má čest, a ukrutní mají zboží. ¹⁷ Člověk účinný dobře činí životu svému, ale ukrutný kormoutí tělo své. ¹⁸ Bezbožný dělá dílo falešné, ale kdo rozsévá spravedlnost, má mzdu jistou. ¹⁹ Tak spravedlivý rozsévá k životu, a kdo následuje zlého, k smrti své. ²⁰ Ohavností jsou Hospodinu převrácení srdcem, ale ctného obcování líbí se jemu. ²¹ Zlý, by sobě i na pomoc přivzal, neujde pomsty, símě pak spravedlivých uchází toho. ²² Spona zlatá na pysku svině je žena pěkná bez rozumu. ²³ Žádost spravedlivých je jen dobrých věcí, ale očekávání bezbožných hněv. ²⁴ Mnohý rozdává štědrě, avšak přibývá mu více; jiný skoupě drží nad slušnost, ale k chudobě. ²⁵ Člověk štědrý bývá bohatší, a kdo svlažuje, také sám bude zavlažen. ²⁶ Kdo zadržuje obilí, zlořečí mu lid; ale požehnání na hlavě toho, kdo je prodává. ²⁷ Kdo pilně hledá dobrého, nalézá přízeň; kdo pak hledá zlého, potká jej. ²⁸ Kdo doufá v bohatství své, ten padne, ale spravedliví jako ratolest zkvetou. ²⁹ Kdo kormoutí dům svůj, za dědictví bude mít vítr, a blázen sloužit musí moudrému. ³⁰ Ovoce spravedlivého je strom života, a kdo vyučuje duše, je moudrý. ³¹ Aj, spravedlivému na zemi odpláceno bývá, čím více bezbožnému a hříšníku?

12 Kdo miluje cvičení, miluje umění; kdo pak nenávidí domlouvání, nemoudrý jest. ² Dobrý nalézá lásku u Hospodina, ale muže nešlechetného potupí Bůh. ³ Nebývá trvanlivý člověk v bezbožnosti, kořen pak spravedlivých nepohne se. ⁴ Žena statečná je koruna muže svého, ale jako hnis v kostech jeho ta, která k hanbě přivodí. ⁵ Myšlení spravedlivých jsou pravá, rady pak bezbožných lstivé. ⁶ Slova bezbožných úklady činí krvi, ústa pak spravedlivých vytrhují je. ⁷ Vyvrácení bývají bezbožní tak, aby jich nebylo, ale dům spravedlivých obstojí. ⁸ Podle toho, jak rozumný je, chválen bývá muž, převráceného pak srdce bude v pohrdání. ⁹ Lepší je nevzácný, který má služebníka, nežli ten, který sobě slavně počíná, a nemá chleba. ¹⁰ Pečuje spravedlivý o život zvířátka svého, srdce pak bezbožných ukrutné jest. ¹¹ Kdo dělá zemi svou, nasycen bývá chlebem; ale kdo následuje zahálečů, blázen je. ¹² Žádostiv je bezbožný obrany proti zlému, ale kořen spravedlivých způsobuje ji. ¹³ Do přestoupení rtů zaplétá se zlostník, ale spravedlivý vychází ze soužení. ¹⁴ Z ovoce úst každý nasycen bude dobrým a odplatu za skutky člověka dá jemu Bůh. ¹⁵ Cesta blázna přímá se zdá jemu, ale kdo poslouchá rady, moudrý je. ¹⁶ Hněv blázna v tentýž den poznán bývá, ale opatrný hanbu skrývá. ¹⁷ Kdo mluví pravdu, ohlašuje spravedlnost, svědek pak falešný lest. ¹⁸ Někdo vynáší řeči podobné meči bodajícímu, ale jazyk moudrých je lékařství. ¹⁹ Rty pravdomluvné utvrzeny budou na věky, ale na kratičko jazyk lživý. ²⁰ V srdci těch, kteří zlé obmyšlejí, bývá lest, v těch pak, kteří radí ku pokoji, veselí. ²¹ Nepotká spravedlivého žádná těžkost, bezbožní pak naplnění budou zlým. ²² Ohavností jsou Hospodinu rty lživé, ale ti, již činí pravdu, líbí se jemu. ²³ Člověk opatrný tají umění, ale srdce bláznů vyvolává bláznovství. ²⁴ Ruka pracovitých panovat bude, lstivá pak musí dávat plat. ²⁵ Starost v srdci člověka snižuje ji, ale věc dobrá obveseluje ji. ²⁶ Vzácnější je nad bližního svého spravedlivý, cesta pak bezbožných svádí je. ²⁷ Nebude péci lenivý, co ulovil, ale člověk bedlivý statku drahého nabude. ²⁸ Na stezce spravedlnosti je život a cesta stezky její nesmrtelná jest.

13 Syn moudrý přijímá cvičení otcovo, ale posměvač neposlouchá domlouvání. ² Z ovoce úst každý jíst bude dobré, ale duše převrácených nátisky. ³ Kdo střeží úst svých, střeží duše své; kdo rozdírá rty své, setření na něj přijde. ⁴ Žádá, a nic nemá duše lenivého, duše pak pracovitých zbohatne. ⁵ Slova lživého nenávidí spravedlivý, bezbožníka pak v ošklivost uvodí a zahanbuje. ⁶ Spravedlnost ostríhá přímě chodícího po cestě, bezbožnost pak vyvrací hříšníka. ⁷ Někdo bohatým se dělá, nemá nic: zase někdo dělá se chudým, má však statku mnoho. ⁸ Výplata života člověku je bohatství jeho, ale chudý neslyší domlouvání. ⁹ Světlo spravedlivých rozsvětluje se, svíce pak bezbožných zhasne. ¹⁰ Samou toliko pýchou působí člověk svár, ale při těch, již užívají rady, je moudrost. ¹¹ Statek zle dobytý umenšovat se bude, kdo pak shromažďuje rukou, zvětší ho. ¹² Očekávání dlouhé zemdlivá srdce, ale žádost splněná je strom života. ¹³ Kdo pohrdá slovem Božím, sám sobě škodí; ale kdo se bojí příkázání, odplaceno mu bude. ¹⁴ Naučení moudrého je pramen života, k vyhýbání se osidlům smrti. ¹⁵ Rozum dobrý dává milost, cesta pak převrácených je tvrdá. ¹⁶ Každý důmyslný dělá znale, ale blázen rozprostírá bláznovství. ¹⁷ Posel bezbožný upadá v neštěstí, jednatel pak věrný je lékařství. ¹⁸ Chudoba a lehkost potká toho, jenž se vytahuje z kázně; ale kdo dbá naučení, zveleben bude. ¹⁹ Žádost naplněná sladká je duši, ale ohavnost je bláznům odstoupit od zlého. ²⁰ Kdo chodí s moudrými, bude moudrý; ale kdo se přáteli s bláznem, setřen bude. ²¹ Hříšníky stíhá neštěstí, ale spravedlivým odplatí Bůh dobrým. ²² Dobrý zanechává dědictví vnukům, ale zboží hříšného zachováno bývá spravedlivému. ²³ Hojnost je pokrmů na roli chudých, někdo pak hyne skrze bezpráví. ²⁴ Kdo zdržuje metlu svou, nenávidí syna svého; ale kdo ho miluje, zavčas jej trestá. ²⁵ Spravedlivý jí až do nasycení duše své, břicho pak bezbožných nedostatek trpí.

14 Moudrá žena vzdělává dům svůj, bláznivá pak rukama svýma boří jej. ² Kdo chodí v upřímnosti své, bojí se Hospodina, ale převrácený v cestách svých pohrdá jím. ³ V ústech blázna je hůl pýchy, rty pak moudrých střeží jich. ⁴ Když není volů, prázdné jsou jesle, ale hojná úroda je v síle volů. ⁵ Svědek věrný neklame, ale svědek falešný mluví lež. ⁶ Hledá posměvač moudrosti, a nenalézá, rozumnému pak poznání snadné je. ⁷ Odejdi od muže bláznivého, když neseznáš při něm rtů poznání. ⁸ Moudrost opatrného je, aby rozuměl cestě své, bláznovství pak bláznů ke lsti. ⁹ Blázen přikrývá hřích, ale mezi upřímnými dobrá vůle. ¹⁰ Srdce ví o hořkosti duše své, a k veselí jeho nepřimísí se cizí. ¹¹ Dům bezbožných vyhlazen bude, ale stánek upřímných zkvete. ¹² Cesta zdá se přímá člověku, avšak dokonání její je cesta k smrti. ¹³ Také i v smíchu bolí srdce, a cíl veselí je zármutek. ¹⁴ Cestami svými nasytí se převrácený srdcem, ale muž dobrý štítí se jeho. ¹⁵ Hloupý věří každému slovu, ale opatrný střeží kroku svého. ¹⁶ Moudrý bojí se a odstupuje od zlého, ale blázen dotře a smělý je. ¹⁷ Náhlý se dopouští bláznovství a muž myšlení zlých v nenávisti bývá. ¹⁸ Dědičně vládnou hlupci bláznovstvím, ale opatrní bývají korunováni poznáním. ¹⁹ Sklánějí se zlí před dobrými a bezbožní u bran spravedlivého. ²⁰ Také i příteli svému v nenávisti bývá chudý, ale milovníci bohatého mnozí jsou. ²¹ Pohrdá bližním svým hříšník, ale kdo se slitovává nad chudými, blahoslavený je. ²² Zajisté že bloudí, kteří ukládají zlé; ale milosrdenství a pravda těm, kteří smýšlejí dobré. ²³ Všeljaké práce bývá zisk, ale slovo rtů je jen k nouzi. ²⁴ Koruna moudrých je bohatství jejich, bláznovství pak bláznivých bláznovstvím. ²⁵ Vysvobozuje duše svědek pravdomluvný, ale lstivý mluví lež. ²⁶ V bázni Hospodinově je doufání silné, který synům svým útočištěm bude. ²⁷ Bázeň Hospodinova je pramen života, k vyhýbání se osidlům smrti. ²⁸ Ve množství lidu je sláva krále, ale v nedostatku lidu zahynutí vůdce. ²⁹ Zpozdlilý k hněvu hojně má rozumu, ale náhlý pronáší bláznovství. ³⁰ Život těla je srdce zdravé, ale hnis v kostech je závist. ³¹ Kdo utiskuje chudého, útržku činí Učiniteli jeho; ale ctí jej, kdo se slitovává nad chudým. ³² Pro zlost svou odstrčen bývá bezbožný, ale naději má i při smrti své spravedlivý. ³³ V srdci rozumného odpočívá moudrost, co pak je ve vnitřnosti bláznů, nezatají se. ³⁴ Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích je ku pohanění národům. ³⁵ Laskav bývá král na služebníka rozumného, ale hněviv na toho, který hanbu činí.

15 Odpověď měkká odvrací hněv, ale řeč vzpurná vzbuzuje prchlivost. ² Jazyk moudrých ozdobuje umění, ale ústa bláznů vylévají bláznovství. ³ Na všelijakém místě oči Hospodinovy spatřují zlé i dobré. ⁴ Zdravý jazyk je strom života, převrácenost pak z něho ztroskotání od větru. ⁵ Blázen pohrdá cvičením otce svého, ale kdo dbá naučení, opatrnosti nabude. ⁶ V domě spravedlivého je hojnost veliká, ale v úrodě bezbožného zmatek. ⁷ Rty moudrých rozsévají poznání, srdce pak bláznů ne tak. ⁸ Oběť bezbožných ohavností je Hospodinu, ale modlitba upřímných líbí se jemu. ⁹ Ohavností je Hospodinu cesta bezbožného, toho pak, kdo následuje spravedlnosti, miluje. ¹⁰ Trestání přísné opouštějícímu cestu, a kdo nenávidí domlouvání, umře. ¹¹ Peklo i zatracení je před Hospodinem, čím více srdce synů lidských? ¹² Nemiluje posměvač toho, který ho trestá, aniž k moudrým přistoupí. ¹³ Srdce veselé obveseluje tvář, ale pro žalost srdce duch zkormoucen bývá. ¹⁴ Srdce rozumného hledá poznání, ale ústa bláznů pasou se bláznovstvím. ¹⁵ Všechny dny chudého zlé jsou, ale dobromyslného hody ustavičné. ¹⁶ Lepší je maličko s bázní Hospodinovou, než poklad veliký s nepokojem. ¹⁷ Lepší je krmě ze zelí, kde je láska, nežli z krmného vola, kde je nenávisť. ¹⁸ Muž hněvivý vzbuzuje sváry, ale zpozdlilý k hněvu upokojuje spor. ¹⁹ Cesta lenivého je jako plot z trní, ale stezka upřímných je vydlážděná. ²⁰ Syn moudrý obveseluje otce, bláznivý pak člověk pohrdá matkou svou. ²¹ Bláznovství je veselím bláznů, ale člověk rozumný přímo kráčet směruje. ²² Kde není rady, zmařena bývají usilování, ale množství rádců obstojí. ²³ Veselí bývá člověk z odpovědi úst svých; neboť slovo v čas příhodný ó jak je dobré! ²⁴ Cesta života vysoko je rozumnému proto, aby se uchýlil od pekla dole. ²⁵ Dům pyšných vyvrací Hospodin, meze pak vdovy upevňuje. ²⁶ Ohavností jsou Hospodinu myšlení zlého, ale čistých řeči vzácné. ²⁷ Kdo dychtí po lakomství, kormoutí dům svůj; ale kdo nenávidí darů, živ bude. ²⁸ Srdce spravedlivého přemýšlí, co má mluvit, ale ústa bezbožných vylévají všelijakou zlost. ²⁹ Vzdálen je Hospodin od bezbožných, ale modlitbu spravedlivých vyslýchá. ³⁰ To, co se zraku naskytá, obveseluje srdce; pověst dobrá tukem naplňuje kosti. ³¹ Ucho, které poslouchá trestání života, uprostřed moudrých bydlit bude. ³² Kdo se vyhýbá cvičení, zanedbává duše své; ale kdo přijímá domlouvání, má rozum. ³³ Bázeň Hospodinova je cvičení se moudrosti, a slávu předchází ponížení.

16 Při člověku bývá pořádkání myšlení, ale od Hospodina je řeč jazyka. ² Všechny cesty člověka čistě se jemu zdají, ale který zpytuje duchy, Hospodin je. ³ Uval na Hospodina činy své, a budou upevněna předsevzetí tvá. ⁴ Hospodin všechno učinil pro sebe samého, také i bezbožného ke dni zlému. ⁵ Ohavností je Hospodinu každý pyšného srdce; by sobě na pomoc i jiné přivzal, neujde pomsty. ⁶ Milosrdenstvím a pravdou očištěna

bývá nepravost, a v bázi Hospodinově uchází se zlého. ⁷ Když se líbí Hospodinu cesty člověka, také i nepřátele jeho spokojuje k němu. ⁸ Lepší je maličko se spravedlností, než množství důchodů nespravedlivých. ⁹ Srdce člověka přemýšlí o cestě své, ale Hospodin spravuje kroky jeho. ¹⁰ Rozhodnutí je ve rtech královských, v soudu neuchylují se ústa jeho. ¹¹ Váha a závaží jsou úsudek Hospodinův, a všechna závaží v pytlíku jeho nařízení. ¹² Ohavností je králům činit bezbožně; neboť spravedlností upevňován bývá trůn. ¹³ Rty spravedlivé líbezné jsou králům, a ty, kteří upřímně mluví, milují. ¹⁴ Rozhněvání královo jistý posel smrti, ale muž moudrý ukrotí je. ¹⁵ V jasné tváři královské je život a přívětivost jeho jako oblak s deštěm jarním. ¹⁶ Mnohem lépe je nabyt moudrosti než zlata nejčistšího a nabyt rozumnosti lépe než stříbra. ¹⁷ Cesta upřímných je odstoupit od zlého; stráží duše své ten, kdo stráží cesty své. ¹⁸ Před setřením bývá pýcha a před pádem pozdvížení ducha. ¹⁹ Lépe je poníženého ducha být s pokornými, než dělit kořist s pysnými. ²⁰ Ten, kdo pozoruje slova, nalézá dobré; a kdo doufá v Hospodina, blahoslavený je. ²¹ Ten, kdo je moudrého srdce, slove rozumný, a sladkost rtů přidává naučení. ²² Rozumnost těm, kdo ji mají, je pramen života, ale umění bláznů je bláznovství. ²³ Srdce moudrého rozumně spravuje ústa svá, takže rty svými přidává naučení. ²⁴ Plást medu jsou řeči utěšené, sladkost duši, a lékařství kostem. ²⁵ Cesta zdá se přímá člověku, ale dokonání její jistá cesta smrti. ²⁶ Člověk pracovitý pracuje sobě, neboť ponoukají ho ústa jeho. ²⁷ Muž nešlechtný vykopává zlé, v jehož rtech jako oheň spalující. ²⁸ Muž převrácený rozsévá sváry a klevetník rozlučuje přátele. ²⁹ Muž ukrutný přeluzuje bližního svého a uvodí jej na cestu nedobrou. ³⁰ Zamhuřuje oči své, smýšleje věci převrácené, a zmitaje pysky svými, vykonává zlé. ³¹ Koruna ozdobná jsou šediny na cestě spravedlnosti se nalézající. ³² Lepší je zpozditý k hněvu než silný rek, a kdo panuje nad myslí svou nežli ten, který dobyl města. ³³ Do klína metán bývá los, ale od Hospodina všechno řízení jeho.

17 Lepší je kus chleba suchého s pokojem, nežli dům plný nabitých hověd s svárem. ² Služebník rozumný panovat bude nad synem, který je k hanbě, a mezi bratry dělit bude dědictví. ³ Kelímek stříbra a pec zlata zkouší, ale srdce Hospodin. ⁴ Zlý člověk pozoruje řeči nepravých a lhář poslouchá jazyka převráceného. ⁵ Kdo se posmívá chudému, útržku činí Učiniteli jeho; a kdo se z bídy raduje, nebude bez pomsty. ⁶ Koruna starců jsou vnukové a ozdoba synů otcových jejich. ⁷ Nesluší na blázna řeči znamenité, ovšem na kníže řeč lživá. ⁸ Jako kámen drahý, tak bývá vzácný dar před očima toho, kdo jej bere; k čemukoli směřuje, daří se jemu. ⁹ Kdo přikrývá přestoupení, hledá lásky; ale kdo obnovuje věc, rozlučuje přátele. ¹⁰ Více se chápe rozumného jedno domluvení, nežli by blázna stokrát ubil. ¹¹ Vzpourný toliko zlého hledá, pročť přísný posel na něj poslán bývá. ¹² Lépe člověku potkat se s medvědicí osířelou, nežli s bláznem v bláznovství jeho. ¹³ Kdo odplácí zlým za dobré, neodejde zlé z domu jeho. ¹⁴ Začátek sporu je, jako když kdo protrhává vodu; proto dříve než by se zesílil svár, přestaň. ¹⁵ Kdo ospravedlňuje nepravého, i kdo odsuzuje spravedlivého, ohavností jsou Hospodinu oba jednoduše. ¹⁶ K čemu je zboží v ruce blázna, když k nabytí moudrosti rozumu nemá? ¹⁷ Všeljakého času miluje, kdo je přítelem, a bratr v soužení ukáže se. ¹⁸ Člověk bláznivý ruku dává, činí slib před přítelem svým. ¹⁹ Kdo miluje svár, miluje hřích; a kdo vyvyšuje ústa svá, hledá potření. ²⁰ Převrácené srdce nenalézá toho, co je dobrého; a kdo má vrtkavý jazyk, upadá v těžkost. ²¹ Kdo zplodil blázna, k zármutku svému zplodil jej, aniž se bude radovat otec nemoudrého. ²² Srdce veselé občerstvuje jako lékařství, ale duch zkormoucený vysušuje kosti. ²³ Bezbožný tajně bere dar, aby převrátil stezky soudu. ²⁴ Na obličejí rozumného vidí se moudrost, ale oči blázna těkají až na konec země. ²⁵ K žalosti je otcí svému syn blázen, a k hořkosti rodiče své. ²⁶ Jistě že pokutovat spravedlivého není dobré, taktéž, aby knížata bít měli pro upřímnost. ²⁷ Zdržuje řeči své muž znalý; drahého ducha je muž rozumný. ²⁸ Také i blázen, mlče, za moudrého považován bývá, a zacpává rty své, za rozumného.

18 Svémyslný hledá toho, co se jemu líbí, a ve všelijakou věc plete se. ² Nezalibuje sobě blázen v rozumnosti, ale v tom, co zjevuje srdce jeho. ³ Když přijde bezbožný, přichází také pohrdání, a s lehkomyšlným útržka. ⁴ Slova úst muže vody hluboké, potok rozvodnilý pramen moudrosti. ⁵ Přijímat osobu bezbožného není dobré, abys převrátil spravedlivého v soudu. ⁶ Rty blázna směřují ke sporu, a ústa jeho bití se dovolávají. ⁷ Ústa blázna k setření jemu a rty jeho osidlem duši jeho. ⁸ Slova utrhače jsou jako ubitých, ale však sestupují do vnitřnosti života. ⁹ Také ten, kdo je nedbalý v práci své, bratr je mrhače. ¹⁰ Věž pevná je jméno Hospodinovo; k němu se uteče spravedlivý, a bude povýšen. ¹¹ Zboží bohatého je město pevné jeho a jako zeď vysoká v mysli jeho. ¹² Před setřením vyvyšuje se srdce člověka, ale před povýšením bývá ponížení. ¹³ Kdo odpovídá něco, dříve než vyslyší, počítá se to za bláznovství jemu a za lehkost. ¹⁴ Duch muže snáší nemoc svou, ducha pak zkormouceného kdo snese? ¹⁵ Srdce rozumného dosahuje poznání, a ucho moudrých hledá vědění. ¹⁶ Dar člověka uprostraňuje jemu a před obličejí mocných přivodí jej. ¹⁷ Spravedlivý zdá se ten, kdo je první v své při, ale když přichází bližní jeho, tedy stíhá jej. ¹⁸ Los spokojí sváry, a mezi silnými rozeznává. ¹⁹ Bratr křivdou

uražený tvrdší je než město nedobyté, a sváry jsou jako závora u hradu.²⁰ Ovocem úst jednoho každého nasyceno bývá břicho jeho, úrodou rtů svých nasycen bude.²¹ Smrt i život je v moci jazyka, a ten, kdo jej miluje, bude jíst ovoce jeho.²² Kdo našel manželku, našel věc dobrou a navázil lásky od Hospodina.²³ Poníženě mluví chudý, ale bohatý odpovídá tvrdě.²⁴ Ten, kdo má přátele, má se mít přátelsky, poněvadž přítel bývá vlastnější než bratr.

19 Lepší je chudý, jenž chodí v upřímnosti své, nežli převrácený ve rtech svých, který je blázen.² Jistě že bez poznání duši není dobře, a kdo je kvapných noh, hřeší.³ Bláznovství člověka převrací cestu jeho, ačkoli proti Hospodinu vzpouzí se srdce jeho.⁴ Statek přidává přátel množství, ale chudý od přítele svého odloučen bývá.⁵ Svědek falešný nebude bez pomsty, a kdo mluví lež, neuteče.⁶ Mnozí pokoří se před knížetem, a každý je přítel muži štedrému.⁷ Všichni bratří chudého v nenávisti jej mají; čím více přátel jeho vzdalují se od něho! Když volá za nimi, není jich.⁸ Ten, kdo miluje duši svou, nabývá moudrosti, a dbá opatrnosti, aby našel dobré.⁹ Svědek falešný nebude bez pomsty, a kdo mluví lež, zahyne.¹⁰ Nesluší na blázna rozkoš, a ovšem, aby služebník nad knížaty panoval.¹¹ Rozum člověka zdržuje hněv jeho, a čest jeho je prominout provinění.¹² Prchlivost královská jako řvaní mladého lva je, a ochotnost jeho jako rosa na bylinu.¹³ Trápení otci svému je syn bláznivý, a ustavičné kapání žena svárlivá.¹⁴ Dům a statek je po rodičích, ale od Hospodina manželka rozumná.¹⁵ Lenost přivodí tvrdý sen, a duše váhavá lačnět bude.¹⁶ Ten, kdo dbá příkázání, střeží duše své; ale kdo pohrdá cestami svými, zahyne.¹⁷ Kdo uděluje chudému, půjčuje Hospodinu, a on za dobrodiní jeho odplatí jemu.¹⁸ Trestej syna svého, dokud je o něm naděje, a k zahynutí jeho neodpouštěj jemu duše tvá.¹⁹ Veliký hněv ukazuj, odpouštěje trestání, protože poněvadž odpouštíš, potom více trestat budeš.²⁰ Poslouchej rady a přijímej kázeň, abys vždy někdy moudrý byl.²¹ Mnohé úmysly jsou v srdci člověka, ale uložení Hospodinovo, to ob stojí.²² Žádaná věc člověku je dobře činit jiným, ale počestnější je chudý než muž lživý.²³ Bázeň Hospodinova k životu. Takový jsa nasycen, bydlí, aniž neštěstím navštíven bývá.²⁴ Lenivý schovává ruku svou za řadra, ani k ústům svým jí nevztáhne.²⁵ Ubij posměvače, ať se hlupec dovtipí; a potrestej rozumného, ať porozumí umění.²⁶ Syn, který hanbu a lehkost činí, hubí otce a zahání matku.²⁷ Přestaň, synu můj, poslouchat učení, které od řeči rozumných odvozuje.²⁸ Svědek nešlechtný posmívá se soudu a ústa bezbožných přikrývají nepravost.²⁹ Neboť na posměvače hotovy jsou soudy, a rány na hřbet bláznů.

20 Víno činí posměvače a nápoj opojný nepokojného; pročez každý, kdo se kochá v něm, nebývá moudrý.² Hruza královská jako řvaní mladého lva; kdo ho rozhněvá, hřeší proti životu svému.³ Přestat od sváru je to každému ku poctivosti, ale kdokoli se do nich zaplétá, blázen je.⁴ Lench neore pro zimu, pročez žebrat bude ve žni, ale nadarmo.⁵ Rada v srdci muže voda hluboká, muž však rozumný dosáhne jí.⁶ Větší díl lidí honosí se účinností svou, ale v pravdě takového kdo nalezne?⁷ Spravedlivý ustavičně chodí v upřímnosti své; blažení synové jeho po něm.⁸ Král sedě na soudné stoličce, rozhání očima svými všechno zlé.⁹ Kdo může říci: Očistil jsem srdce své? Čist jsem od hříchu svého?¹⁰ Závaží rozdílná a míra rozdílná, obojí to ohavností je Hospodinu.¹¹ Po skutcích svých poznáno bývá také i pachole, jest-li upřímné a pravé dílo jeho.¹² Ucho, které slyší, a oko, které vidí, obojí to učinil Hospodin.¹³ Nemiluj snu, abys nezchudl, otevři oči své, a nasytíš se chlebem.¹⁴ Zlé, zlé, říká ten, kdo kupuje, a odejda, tedy se chlubit.¹⁵ Zlato a množství perel, a nejdražší klenot jsou rty moudré.¹⁶ Vezmi roucho toho, který slíbil za cizího, a kdo za cizozemku, zástavu jeho.¹⁷ Chutný je někomu chléb falše, ale potom ústa jeho pískem naplněna bývají.¹⁸ Myšlení radou upevňuj, a s opatrnou radou veď boj.¹⁹ Kdo vynáší tajnost, chodí neupřímně, pročez k lahodícímu rty svými nepřiměšuj se.²⁰ Kdo zlořečí otci svému nebo matce své, zhasne svíce jeho v temných mrákotách.²¹ Dědictví rychle z počátku nabytému naposledy nebývá dobrořečeno,²² Neříkej: Odplatím se zlým; očekávej na Hospodina, a vysvobodí tě.²³ Ohavností jsou Hospodinu závaží rozdílná, a váhy falešné neoblubuje.²⁴ Od Hospodina jsou kroky muže, ale člověk jak vyrozumívá cestě jeho?²⁵ Osidlo je člověku prohlásit věc posvěcenou, a po slibu zase hledat, jak ho nedodržel.²⁶ Král moudrý rozptyluje bezbožné a uvodí na ně pomstu.²⁷ Duše člověka je svíce Hospodinova, která zpytuje všechny vnitřnosti srdečné.²⁸ Milosrdenství a pravda střeží krále, a milosrdenstvím podpírá se trůn jeho.²⁹ Ozdoba mládenců je síla jejich, a okrasa starců šediny.³⁰ Modřiny ran jsou lékařství při zlém, a bití vnitřností života.

21 Jako potůčkové vod je srdce královo v ruce Hospodinově; kamkoli chce, naklání ho.² Všeljaká cesta člověka přímá se zdá jemu, ale který zpytuje srdce, je Hospodin.³ Vykonávat spravedlnost a soud více se líbí Hospodinu nežli obět.⁴ Vysokost očí, širokost srdce a orání bezbožných je hříchem.⁵ Myšlení bedlivého všelijak ku prospěchu přicházejí, ale každého toho, kdo kvapný je, jen k nouzi.⁶ Poklady jazykem lživým

shromážděné jsou marnost pomíjející hledajících smrti. ⁷ Zhouba, kterou činí bezbožníci, bydlit bude u nich; neboť se vzpěčují činit soudu. ⁸ Muž, jehož cesta převrácená je, cizí je, čistého pak dílo přímé je. ⁹ Lépe je bydlit v koutě na střeše, nežli se ženou svárlivou v domě společném. ¹⁰ Duše bezbožného žádá zlého, ani přítel jeho jemu příjemný nebývá. ¹¹ Posměvač když bývá trestán, hloupý bývá moudřejší; a když se uměle nakládá s moudrým, přijímá poznání. ¹² Vyučuje Bůh spravedlivého na domě bezbožného, který vyvrací bezbožné pro zlost. ¹³ Kdo zacpává ucho své k volání chudého, i on sám volat bude, a nebude vyslyšen. ¹⁴ Dar skrytý krotí prchlivost, a pocta v klíně hněv prudký. ¹⁵ Radostí je spravedlivému činit soud, ale hrůzou činitelům nepravosti. ¹⁶ Člověk bloudící z cesty rozumnosti v shromáždění mrtvých odpočívát bude. ¹⁷ Muž milující veselost nuzný bývá, a kdo miluje víno a masti, nezbohatne. ¹⁸ Výplatou za spravedlivého bude bezbožný, a za upřímné ošemetný. ¹⁹ Lépe je bydlit v zemi pusté než se ženou svárlivou a zlostnou. ²⁰ Poklad žádostivý a olej je v příbytku moudrého, bláznivý pak člověk šířá jej. ²¹ Kdo snažně následuje spravedlnosti a milosrdenství, nalézá život, spravedlnost i slávu. ²² Do města silných vchází moudrý, a boří pevnost doufání jeho. ²³ Kdo střeží úst svých a jazyka svého, vystrhává od úzkosti duše své. ²⁴ Hrdého a pyšného jméno je posměvač, který vše s neochotností a pýchou dělá. ²⁵ Žádost lenivého zabijí jej, neboť nechtějí ruce jeho dělat. ²⁶ Každého dne žádostí hoří, spravedlivý pak dává a neskoupí se. ²⁷ Oběť bezbožných ohavností je, ovšem pak jestliže by ji s nešlechetností obětovali. ²⁸ Svědek lživý zahyne, ale muž, který co slyší, stále mluvit bude. ²⁹ Muž bezbožný zatvrzuje tvář svou, upřímný pak měří cestu svou. ³⁰ Není žádné moudrosti, ani opatrnosti, ani rady proti Hospodinu. ³¹ Kůň strojen bývá ke dni boje, ale Hospodinovo je vysvobození.

22 Vzácnější je jméno dobré než bohatství veliké, a přízeň lepší než stříbro a zlato. ² Bohatý a chudý potkávají se, učitel obou je Hospodin. ³ Opatrný vida zlé, vyhne se, ale hloupí přece jdouce, těžkosti docházejí. ⁴ Pokory a bázně Hospodinovy odplata je bohatství a sláva i život. ⁵ Trní a osidla jsou na cestě převráceného; kdo střeží duše své, vzdálí se od nich. ⁶ Vyučuj mladého podle způsobu cesty jeho; nebo když se i zstará, neuchýlí se od ní. ⁷ Bohatý nad chudými panuje, a vypůjčující bývá služebníkem toho, jenž půjčuje. ⁸ Kdo rozsévá nepravost, žnout bude trápení; prut zajisté prchlivosti jeho přestane. ⁹ Oko dobrotivé, ono požeňáno bude; neboť udílí z chleba svého chudému. ¹⁰ Vyvrhni posměvače a odejde spor, a přestane svár a lehkost. ¹¹ Kdo miluje čistotu srdce, a v čích rtech je příjemnost, takového král přítelem bývá. ¹² Oči Hospodinovy střeží poznání, ale snažnosti ošemetného převrací. ¹³ Říká lenoch: Lev je vně, uprostřed ulic byl bych zabit. ¹⁴ Jáma hluboká ústa postranních; ten, na koho se hněvá Hospodin, vpadne tam. ¹⁵ Bláznovství přivázáno je k srdci mladého, ale metla kázně vzdálí je od něho. ¹⁶ Kdo utiskuje nuzného, aby rozmnožil své, a dává bohatému, jistě bude v nouzi. ¹⁷ Nakloň ucha svého a slyš slova moudrých a mysl svou přilož k učení mému. ¹⁸ Neboť to bude utěšenou věcí, jestliže je složíš v srdci svém, budou-li spolu nastrojena ve rtech tvých. ¹⁹ Aby bylo v Hospodinu doufání tvé, oznamuji to dnes. I ty také dbej toho. ²⁰ Zdaliž jsem nenapsal znamenitých věcí ze strany rad a poznání, ²¹ Abych ve známost uvedl jistotu řečí pravých, tak abys vynášet mohl slova pravdy těm, kteří by k tobě poslali? ²² Nelup nuzného, protože nuzný jest, aniž potírej chudého v bráně. ²³ Neboť Hospodin povede při jejich, a vydře duši těm, kteří vydírají jím. ²⁴ Nebývej přítelem hněvivého, a s mužem prchlivým neobcuj, ²⁵ Abys se nenaučil stezkám jeho, a nevlozil osidla na duši svou. ²⁶ Nebývej mezi rukojmími, mezi slibujícími za dluhy. ²⁷ Nemáš-li, čím bys zaplatil, proč má kdo bráti lože tvé pod tebou? ²⁸ Nepřenášej mezníku starodávného, který učinili otcové tvoji. ²⁹ Vídáš-li, že muž snažný v díle svém před králi stává? Nestává před nepatrnými.

23 Když sedneš k jídlu se pánem, pilně dbej, co je před tebou. ² Jinak vrazil bys nůž do hrdla svého, byl-li bys lakotný. ³ Nežádej lahůdek jeho, neboť jsou pokrm oklamavatelny. ⁴ Neusiluj, abys zbohatl; od opatrnosti své přestaň. ⁵ K bohatství-li bys obrátil oči své? Poněvadž v náhle mizí; neboť sobě udělalo křídla podobná orličím, a zaletuje k nebi. ⁶ Nejez chleba člověka závistivého a nežádej lahůdek jeho. ⁷ Neboť jak on sobě tebe váží v mysli své, tak ty pokrmu toho. Dí: Jez a pij, ale srdce jeho není s tebou. ⁸ Skývu svou, kterou jsi snědl, vyvrátíš, a zmaříš slova svá utěšená. ⁹ Před bláznem nemluv, neboť pohrdne opatrností řečí tvých. ¹⁰ Nepřenášej mezníku starodávného, a na pole sirotků nevcházej. ¹¹ Silný je zajisté ochránce jejich; on povede při jejich proti tobě. ¹² Zaveď k učení mysl svou a uši své k řečem poznání. ¹³ Neodjímej od mladého kázně; neboť umrskáš-li jej metlou, neumře. ¹⁴ Ty metlou jej mrskávej, a tak duši jeho z pekla vytrhneš. ¹⁵ Synu můj, bude-li moudré srdce tvé, veselit se bude srdce mé všelijak ve mně; ¹⁶ A plesat budou ledví má, když mluvit budou rty tvoje pravé věci. ¹⁷ Necht' nezavídí srdce tvé hříšníku, ale raději chod' v bázni Hospodinově celý den. ¹⁸ Neboť poněvadž je odplata, naděje tvá nebude podřata. ¹⁹ Slyš ty, synu můj, a buď moudrý, a naprav na cestu srdce své. ²⁰ Nebývej mezi pijany vína, ani mezi žrouť masa. ²¹ Nebo opilec a žrouť zchudne, a ospalost

v hadry obléká. ²² Poslouchej otce svého, který tě zplodil, aniž pohrdej matkou svou, když zestárne. ²³ Pravdy nabud', a neprodávej jí, též moudrosti, poznání a rozumnosti. ²⁴ Náramně bývá potěšen otec spravedlivého, a ten, kdo zplodil moudrého, veselí se z něho. ²⁵ Nechať se tedy veselí otec tvůj a matka tvá, a ať plesá rodička tvá. ²⁶ Dej mi, synu můj, srdce své, a oči tvé cest mých ať dbají. ²⁷ Neboť nevěstka je jáma hluboká a studnice těsná žena cizí. ²⁸ Ona také jako loupežník úklady činí a zoufalce na světě rozmnožuje. ²⁹ Komu běda? komu ouvech? Komu spory? Komu křik? Komu rány zbytečné? Komu zarudlost očí? ³⁰ Těm, kteří se zdržují na víně; těm, kteří chodí, aby vyhledali strojené víno. ³¹ Nehleď na víno rdící se, že vydává v koflíku záři svou, a přímo vyskakuje. ³² Naposledy jako had uštípne, a jako štír uštkne. ³³ Oči tvé hledět budou na cizí, a srdce tvé mluvit bude převrácené věci, ³⁴ A budeš jako ten, který spí uprostřed moře, a jako ten, který spí na vrchu sloupu bárky. ³⁵ Díš: Zbili mne, a nestonal jsem, tloukli mne, a necítil jsem; když procitnu, dám se zase v to.

24 Nenásleduj lidí zlých, aniž žádej bývat s nimi. ² Neboť o zhoubě přemýšlí srdce jejich a rty jejich o trápení mluví. ³ Moudrostí zbudován bývá dům a rozumností upevněn. ⁴ Skrze poznání zajisté pokoje naplněny bývají všelijakým zbožím drahým a utěšeným. ⁵ Muž moudrý je silný a muž znalý přidává síly. ⁶ Neboť skrze rady opatrné svedeš bitvu, a vysvobození skrze množství rádců. ⁷ Vysoké jsou bláznu moudrosti; v bráně neotevře úst svých. ⁸ Kdo myslí zle činit, toho nešlechetným nazvou. ⁹ Zlé myšlení blázna je hřích, a ohavnost lidská posměvač. ¹⁰ Budeš-li se lenořit ve dni soužení, špatná bude síla tvá. ¹¹ Vytrhuj zajaté k smrti; neboť od těch, kteří se chýlí k zabití, co bys se zdržel? ¹² Díš-li: Aj, nevěděli jsme o tom: zdali ten, jenž zpytuje srdce, nerozumí, a ten, který je strážce duše tvé, nezná, a neodplatí každému podle skutků jeho? ¹³ Synu můj, jez med, neboť dobrý je, a plástev sladká dásním tvým. ¹⁴ Tak poznání moudrosti duši tvé. Jestliže ji najdeš, ona bude mzda, a naděje tvá nebude vyřata. ¹⁵ Nečín úkladů, ó bezbožníku, příbytku spravedlivého, a nekaz odpočinutí jeho. ¹⁶ Neboť ač sedmkrát padá spravedlivý, však zase povstává, bezbožníci pak padají ve zlém. ¹⁷ Když by padl nepřítel tvůj, neraduj se, a když by klesl, nechať neplesá srdce tvé, ¹⁸ Aby snad nepopatřil Hospodin, a nelíbilo by se to jemu, a odvrátil by od něho hněv svůj. ¹⁹ Nehněvej se příčinou zlostníků, aniž následuj bezbožných. ²⁰ Neboť zlý nebude mít odplaty; svíce bezbožných zhasne. ²¹ Boj se Hospodina, synu můj, i krále, a k neustavičným se nepřiměšuj. ²² Neboť v náhle nastane bída jejich, a pomstu obou těch kdo zná? ²³ Také i toto moudrým náleží: Přijímat osobu v soudu není dobré. ²⁴ Toho, kdo říká bezbožnému: Spravedlivý jsi, klnout budou lidé, a v ošklivost jej vezmou národy. ²⁵ Ale kteří kárají, budou potěšeni, a přijde na ně požeňování dobrého. ²⁶ Bude líbat rty toho, kdo mluví slova pravá. ²⁷ Nastroj vně dílo své, a sprav je sobě na poli; potom také vystavíš dům svůj. ²⁸ Nebývej svědkem všetečným proti bližnímu svému, aniž lahodně namlouvej rty svými. ²⁹ Neříkej: Jak mi učinil, tak mu učiním; odplatím muži tomu podle skutku jeho. ³⁰ Přes pole muže lenivého šel jsem, a přes vinici člověka nemoudrého, ³¹ A aj, porostlo všudy trnům, přikryly všechno kopřivy, a ohrada kamenná její byla zbořená. ³² A vida to, posoudil jsem toho; vida, vzal jsem to k výstraze. ³³ Maličko pospíš, maličko zdřímneš, maličko složíš ruce, abys poležel, ³⁴ V tom přijde jako pocestný chudoba tvá, a nouze tvá jako muž ozbrojený.

25 Jaké i tato jsou přísloví Šalomounova, která shromáždili muži Ezechiáše, krále Judského: ² Sláva Boží je skrývat věc, ale sláva králů zpytovat věc. ³ Vysokosti nebes a hlubokosti země a srdce králů není žádného vystižení. ⁴ Jako kdybys odjal strusku od stříbra, ukáže se slévači nádoba čistá: ⁵ Tak když odejmeš bezbožného od obličejů králova, tedy utvrzen bude ve spravedlnosti trůn jeho. ⁶ Nestavěj se za znamenitého před králem a na místě velikých nestůj. ⁷ Neboť lépe jest, aby řečeno bylo: Vstup sem, nežli abys snížen byl před knížetem; což vidávají oči tvé. ⁸ Nevcházej ve svár kvapně, tak abys naposledy něčeho se nedopustil, kdyby tě zahanbil bližní tvůj. ⁹ Srovnej při svou s bližním svým a tajné věci jiného nevyjevuj, ¹⁰ Aby lehkosti neučinil ten, kdo by to slyšel, až by i zlá pověst tvá nemohla jít nazpět. ¹¹ Jablka zlatá s řezbami stříbrnými je slovo propověděné případně. ¹² Náušnice zlatá a ozdoba z ryzího zlata je trestatel moudrý u toho, jenž poslouchá. ¹³ Jako studenost sněžná v čas žně, tak je posel věrný těm, kteří jej posílají; neboť duši pánů svých občerstvuje. ¹⁴ Jako oblaka a vítr bez deště, tak člověk, který se chlubí darem lživým. ¹⁵ Snášelivostí nakloněn bývá vévoda, a jazyk měkký láme kosti. ¹⁶ Nalezneš-li med, jez, pokud by dost bylo tobě, abys snad nasycen jsa jím, nevyvrátil ho. ¹⁷ Zdržuj nohu svou od domu bližního svého, aby syt jsa tebe, neměl tě v nenávisti. ¹⁸ Kladi vo a meč a střela ostrá je každý, kdo mluví falešné svědectví proti bližnímu svému. ¹⁹ Zub vylomený a noha vytknutá je doufání v převráceném v den úzkosti. ²⁰ Jako ten, kdo svléká oděv v čas zimy, a ocet lije k louhu, tak kdo zpívá písničky srdci smutnému. ²¹ Jestliže by lačněl ten, jenž tě nenávidí, nakrm jej chlebem, a žíznil-li by, napoj jej vodou. ²² Neboť uhlí řeřavé shromáždíš na hlavu jeho, a Hospodin odplatí tobě. ²³ Vítr půlnoční zplouze dešť a tvář

hněvivá jazyk tajně utrhačím. ²⁴Lépe je bydlet v koutě na střeše, nežli se ženou svárlivou v domě společném. ²⁵Voda studená duši znavené je novina dobrá ze země daleké. ²⁶Studnice nohami zakalená a pramen zkažený je spravedlivý z místa svého před bezbožným vystrčený. ²⁷Jíst mnoho medu není dobře; tak zpytování slávy jejich není slavné. ²⁸Město rozbořené beze zdi je muž, který nemá moci nad duchem svým.

26 Jako sníh v létě a jako déšť ve žni, tak nepřipadá na blázna čest. ²Jako vrabec přenáší se a vlaštovice létá, tak zlořečení bez příčiny nedojde. ³Bič na koně, uzda na osla, a kyj na hřbet blázna. ⁴Neodpovídej bláznu podle bláznovství jeho, abys i ty jemu nebyl podobný. ⁵Odpověz bláznu podle bláznovství jeho, aby sám u sebe nebyl moudrý. ⁶Jako by nohy osekal, bezpráví se dopouští ten, kdo svěřuje poselství bláznu. ⁷Jako nejednostejné jsou hnáty kulhavého, tak řeč v ústech bláznů. ⁸Jako vložit kámen do praku, tak je, když kdo ctí blázna. ⁹Trn, který se dostává do rukou opilého, je přísloví v ústech bláznů. ¹⁰Veliký pán stvořil všechno a dává odplatu bláznu i odměnu přestupníkům. ¹¹Jako pes navrací se k vývratku svému, tak blázen opětuje bláznovství své. ¹²Spatřil-li bys člověka, jak je moudrý sám u sebe, naděje o bláznu lepší je než o takovém. ¹³Říká lenoch: Lev lítý je na cestě, lev je v ulici. ¹⁴Dveře se obracejí na stežejích svých, a lenoch na loži svém. ¹⁵Schovává lenivý ruku svou za nádra; těžko mu vztáhnouti ji k ústům svým. ¹⁶Moudřejší je lenivý u sebe sám, nežli sedm odpovídajících se soudem. ¹⁷Psa za uši lapá, kdo odcházej, hněvá se ne v své při. ¹⁸Jako nesmyslný vypouští jiskry a šípy smrtelné, ¹⁹Tak je každý, kdo oklamává bližního, a říká: Zda jsem nežertoval? ²⁰Když není dřev, hasne oheň; tak když nebude klevetníka, utichne svár. ²¹Uhel mrtvý k roznění a dřeva k ohni, tak člověk svárlivý k roznění sváru. ²²Slova utrhače jako rány, ale však sestupují do vnitřností života. ²³Stříbrná struska roztažená po střepu jsou rty protivné a srdce zlé. ²⁴Rty svými za jiného se staví ten, jenž nenávidí, ale ve vnitřnosti své skládá lest. ²⁵Když se ochotný ukáže řečí svou, nevěř mu; neboť sedmera ohavnost je v srdci jeho. ²⁶Přikrývána bývá nenávist chytře, ale zlost její zjevena bývá ve shromáždění. ²⁷Kdo jámu kopá, do ní upadá, a kdo valí kámen, na něj se obrací. ²⁸Člověk jazyka ošemetného v nenávisti má ponížené, a ústy úlisnými způsobuje pád.

27 Nechlub se dnem zítřejším, neboť nevíš, co ten den přinese. ²Nechat tě chválí jiní, a ne ústa tvá, cizí, a ne rty tvoje. ³Tiž má kamen, a váhu písek, ale hněv blázna těžší je nad to obojí. ⁴Ukrutná věc hněv a prudká prchlivost, ale kdo obstojí před závistí? ⁵Lepší je domlouvání zjevné, než milování tajné. ⁶Bezpečnější rány od přítele, než lahodná líbání nenávidícího. ⁷Duše sytá pohrdá i medem, ale duši lačné každá hořkost sladká. ⁸Jako pták zaletuje od hnízda svého, tak muž odchází od místa svého. ⁹Mast a kadidlo obveseluje srdce; tak sladkost přítele víc než rada vlastní. ¹⁰Přítele svého a přítele otce svého neopouštěj, a do domu bratra svého nechod v čas bídy své; lepší je soused blízký, než bratr daleký. ¹¹Buď moudrý, synu můj, a obvesel srdce mé, ať mám co odpovědět tomu, kdo mi utrhá. ¹²Opatrný vida zlé, vyhne se, ale hloupí přece jdouce, těžkostí docházejí. ¹³Vezmi roucho toho, který slíbil za cizího, a od toho, kdo za cizozemku slíbil, zástavu jeho. ¹⁴Tomu, kdo dobrořečí příteli svému hlasem velikým, ráno vstává, za zlořečení počteno bude. ¹⁵Kapání ustavičné v čas přívalu, a žena svárlivá rovní jsou sobě; ¹⁶Kdo ji schovává, schovává vítr, a jako mast v pravici vonět bude. ¹⁷Železo železem se ostří; tak muž zostruje tvář přítele svého. ¹⁸Kdo ostříhá fíku, jídá ovoce jeho; tak kdo ostříhá pána svého, poctěn bude. ¹⁹Jako ve vodě tvář proti tváři se ukazuje, tak srdce člověka člověku. ²⁰Propast a zahynutí nebývají nasyceny, tak oči člověka nasytit se nemohou. ²¹Kelímeček stříbra a pec zlata zkouší, tak člověka pověst chvály jeho. ²²Bys blázna i v hmoždíři mezi kroupami tloukem rozdrtil, neodejde od něho bláznovství jeho. ²³Pilně přihlídej k dobytku svému, pečuj o stáda svá. ²⁴Neboť ne na věky trvá bohatství, ani koruna do pronárodu. ²⁵Když vzroste tráva a ukazuje se bylina, tehdy ať se shromáždí seno z hor. ²⁶Beránkové budou k oděvu tvému a záplata pole kozelci. ²⁷Nadto dostatek mléka kozího ku pokrmu tvému, ku pokrmu domu tvého, a živnosti služebných tvých.

28 Utíkají bezbožní, ač jich žádný nehoní, ale spravedliví jako mladý lev smělí jsou. ²Pro přestoupení země mnoho knížat jejich, ale pro člověka rozumného a umělého trvanlivé bývá panování. ³Muž chudý, který utiskuje nuzné, podoben je přívalu zachvacujícímu, za čímž nebývá chleba. ⁴Kteří opouštějí zákon, chválí bezbožného, ale kteří dbají zákona, velmi jsou jim na odpor. ⁵Lidé zlí nerozumívají soudu, ti pak, kteří hledají Hospodina, rozumějí všemu. ⁶Lepší je chudý, který chodí v upřímnosti své, než převrácený na kterékoli cestě, ačkoli je bohatý. ⁷Kdo ostříhá zákona, je syn rozumný; kdo pak se žrouty se přátelí, hanbu činí otci svému. ⁸Kdo rozmnožuje statek svůj lichvou a úrokem, shromáždí tomu, kdo by jej z milosti chudým rozděloval. ⁹Kdo odvrací ucho své, aby neslyšel zákona, i modlitba jeho je ohavností. ¹⁰Kdo svádí upřímné na cestu zlou, do jámy své sám vpadne, ale upřímní dědičně obdrží dobré. ¹¹Moudrý je u sebe sám muž bohatý, ale chudý rozumný vystihne jej. ¹²Když plesají spravedliví, velmi to pěkně sluší; ale když povstávají

bezbožní, vyhledáván bývá člověk. ¹³ Kdo přikrývá přestoupení svá, nepovede se jemu šťastně; ale kdo je vyznává a opouští, milosrdenství dojde. ¹⁴ Blahoslavený člověk, který se strachuje vždycky; ale kdo zatvrzuje srdce své, upadne ve zlé. ¹⁵ Lev řvoucí a medvěd hladový je panovník bezbožný nad lidem nuzným. ¹⁶ Kníže bez rozumu bývá veliký utiskovatel, ale kdo v nenávisti má mrzký zisk, prodlouží dnů. ¹⁷ Člověka, který násilí činí krvi lidské, ani nad jámou, když utíká, žádný ho nezadrží. ¹⁸ Kdo chodí upřímně, zachován bude, převrácený pak na kterékoli cestě padne pojednou. ¹⁹ Kdo dělá zemi svou, nasycen bývá chlebem; ale kdo následuje zahálečů, nasycen bývá chudobou. ²⁰ Muž věrný přispoří požehnání, ale kdo chvátá zbohatnout, nebývá bez viny. ²¹ Přijímat osobu není dobré; neboť mnohý pro kus chleba nepravě činí. ²² Člověk závistivý chvátá ke statku, nic nevěda, že nouze na něj přijde. ²³ Kdo domlouvá člověku, potom spíše milost nalézá nežli ten, který lahodí jazykem. ²⁴ Kdo loupí otce svého a matku svou, a říká, že to není žádný hřích, společník je vraha. ²⁵ Vysokomyslný vzbuzuje svár, ale kdo doufá v Hospodina, hojnost mít bude. ²⁶ Kdo doufá v srdce své, blázen je; ale kdo chodí moudře, pomůže sobě. ²⁷ Kdo dává chudému, nebude mít žádného nedostatku; kdo pak zakrývá oči své, bude mít množství zlořečení. ²⁸ Když povstávají bezbožní, skrývá se člověk; ale když hynou, rozmnožují se spravedliví.

29 Člověk, který často kárán bývá, zatvrzuje šíji, rychle potřen bude, takže neprospeje žádné lékařství. ² Když se množí spravedliví, veselí se lid; ale když panuje bezbožník, vzdychá lid. ³ Muž, který miluje moudrost, obveseluje otce svého; ale kdo se přátelí nevěstkami, mrhá statek. ⁴ Král soudem upevňuje zemi, muž pak, který bere dary, boří ji. ⁵ Člověk, který pochlebují přáteli svému, rozprostírá síť před nohama jeho. ⁶ Výstupek bezbožného je jemu osidlem, spravedlivý pak propěvuje a veselí se. ⁷ Spravedlivý vyrozumívá při nuzných, ale bezbožník nemá s to rozumnosti ani poznání. ⁸ Muži posměvači pobuřují město, ale moudří odvracejí hněv. ⁹ Muž moudrý, který se nesnadní s mužem bláznivým, buď že se pohne, buď že se směje, nemá pokoje. ¹⁰ Vrazi v nenávisti mají upřímného, ale upřímní pečují o duši jeho. ¹¹ Všechn duch svůj vypouští blázen, ale moudrý na potom zdržuje jej. ¹² Pána toho, který rád poslouchá slov lživých, všichni služebníci jsou bezbožní. ¹³ Chudý a utiskovatel potkávají se, obou dvou však oči osvěcuje Hospodin. ¹⁴ Krále toho, který soudí spravedlivě nuzné, trůn na věky bývá utvrzen. ¹⁵ Metla a kárání dává moudrost, ale dítě sobě volné k hanbě přivodí matku svou. ¹⁶ Když se rozmnožují bezbožní, rozmnožuje se převrácenost, avšak spravedliví spatřují pád jejich. ¹⁷ Trestej syna svého, a přinese odpočinutí a způsobí rozkoš duši tvé. ¹⁸ Když nebývá vidění, rozptýlen bývá lid; kdo pak dbá zákona, blahoslavený je. ¹⁹ Slovy nebývá napraven služebník; neboť rozuměje, však neodpoví. ²⁰ Spatřil-li bys člověka, jak je kvapný ve věcech svých, lepší je naděje o bláznů, než o takovém. ²¹ Kdo rozkošně chová z dětinství služebníka svého, naposledy bude syn. ²² Člověk hněvivý vzbuzuje svár a prchlivý mnoho hřeší. ²³ Pýcha člověka snižuje jej, ale chudý duchem dosahuje slávy. ²⁴ Kdo má spolek se zlodějem, v nenávisti má duši svou; zlořečení slyší, však neoznámí. ²⁵ Bázlivý člověk klade sobě osidlo, ale kdo doufá v Hospodina, bývá povýšen. ²⁶ Mnozí hledají tváře pánů, ale od Hospodina je soud jednoho každého. ²⁷ Ohavností spravedlivým je muž nepravý, ohavností pak bezbožnému, kdo upřímně kráčí.

30 Slova Agura, syna Jáke. Sepsání řečí muže toho k Itielovi, k Itielovi a Uchalovi. ² Jistě že jsem hloupější nad jiné, tak že rozumnosti člověka obecného nemám, ³ Aniz jsem se naučil moudrosti, a poznání svatých neznám. ⁴ Kdo vstoupil v nebe i sestoupil? Kdo sebral vítr do hrstí svých? Kdo shrnul vody v roucho své? Kdo upevnil všechny končiny země? Které jméno jeho, a jaké jméno syna jeho, víš-li? ⁵ Všelijaká výmluvnost Boží přečištěná je; on je štít doufajících v něho. ⁶ Nepřidávej ke slovům jeho, aby tě nekáral, a byl bys ve lži postizen. ⁷ Dvou věci žádám od tebe, neoslýchej mne, prvé než umřu: ⁸ Marnost a slovo lživé vzdal ode mne, chudoby nebo bohatství nedávej mi, živ mne pokrmem podle potřeby mé, ⁹ Abych snad nasycen jsa, tě nezapřel, a neřekl: Kdo je Hospodin? a abych zchudna, nekradl, a nebral naprázdno jména Hospodina Boha svého. ¹⁰ Nesoč na služebníka před pánem jeho, aby nezlořečil, a ty abys nehřešil. ¹¹ Je pokolení, které otcí svému zlořečí a matce své nedobrořečí. ¹² Je pokolení čisté samo u sebe, ačkoli od nečistot svých není obmyto. ¹³ Je pokolení, jehož vysoké jsou oči a víčka jeho jsou vyzdvižená. ¹⁴ Je pokolení, jehož zuby jsou meče, a třenové zuby jeho nože, ke zžírání chudých na zemi a nuzných na světě. ¹⁵ Pijavice má dvě dcery říkající: Dej, dej. Tři věci nebývají nasyceny, ba čtyři, které nikdy neřeknou: Dost: ¹⁶ Peklo a život neplodné, země též nebývá nasycena vodou, a oheň neříká: Dost. ¹⁷ Oko, které se posmívá otcí, a pohrdá poslušenstvím matky, vyklubou krkavci potoční, anebo snědí je orličata. ¹⁸ Tři tyto věci skryty jsou přede mnou, ba čtyři, kterých neznám: ¹⁹ Cesty orlice v povětří, cesty hada na skále, cesty lodí uprostřed moře, a cesty muže při panně. ²⁰ Taková je cesta ženy cizoložné: Jí a utře ústa svá, a dí: Nepáchala jsem nepravosti. ²¹ Pod třemi věcmi pohybuje se země, ba pod čtyřmi, jichž nemůže snést: ²² Pod služebníkem, když kraluje, a bláznem, když se nasytí chleba; ²³ Pod nemilovanou, když se vdá, a služkou, když dědičkou bývá paní své. ²⁴ Čtyři tyto věci jsou

*Srdce ženy by mělo být tak blízko Bohu,
že by muž měl hledat Boha, aby našel ji.
C.S. Lewis*

malé na zemi, avšak jsou moudřejší nad mudrce: ²⁵ Mravenci, lid nesilný, kteří však připravují v létě pokrm svůj; ²⁶ Králíkové, lid nesilný, kteří však stavějí ve skále dům svůj; ²⁷ Krále nemají kobyly, avšak vycházejí po houfech všechny; ²⁸ Pavouk rukama dělá, a bývá na palácích královských. ²⁹ Tři tyto věci udatně vykračují, ba čtyři, které zmužile chodí: ³⁰ Lev nejsilnější mezi zvířaty, který neustupuje před žádným; ³¹ Přepásaný na bedrech kůň nebo kozel, a král, proti němuž žádný nepovstává. ³² Jestliže jsi bláznil, vynášeje se, a myslil-lis zle, ruku na ústa polož. ³³ Kdo tluče smetanu, stlouká máslo, a stiskání nosu vyvodí krev, tak popouzení k hněvu vyvodí svár.

31 Slova proroctví Lemuele krále, kterým vyučovala jej matka jeho. ² Co dím, synu můj, co, synu života mého? Co, řku, dím, synu slibů mých? ³ Nedávej ženám síly své, ani cest svých těm, které k zahynutí přivodí krále. ⁴ Ne králům, ó Lemueli, ne králům náleží pít víno, a ne pánům žádost nápoje opojného, ⁵ Aby pije, nezapomněl na ustanovení, a nezměnil pře všech lidí souzených. ⁶ Dejte nápoj opojný hynoucímu, a víno těm, kteří jsou truchlivého ducha, ⁷ Ať se napije, a zapomene na chudobu svou, a na trápení své nevzpomíná více. ⁸ Otevři ústa svá za němého, ve při všech oddaných k smrti, ⁹ Otevři, řku, ústa svá, sud' spravedlivě, a veď při chudého a nuzného. ¹⁰ Ženu statečnou kdo nalezne? Neboť daleko nad perly cena její. ¹¹ Důvěřuje se jí srdce muže jejího; neboť tu kořistí nebude nedostatku. ¹² Dobře činí jemu a ne zle, po všechny dny života svého. ¹³ Hledá pilně vlny a lnu, a dělá šťastně rukama svýma. ¹⁴ Je podobná lodi kupecké, zdaleka přiváží pokrm svůj. ¹⁵ Kterážto velmi ráno vstávajíc, dává pokrm čeledi své, a podíl náležitý služkám svým. ¹⁶ Rozsuzuje pole, a ujímá je; z výdělku rukou svých štěpuje i vinici. ¹⁷ Přepásává silou bedra svá a zesiluje ramena svá. ¹⁸ Zakouší, jak je užitečné zaměstnání její; ani v noci nehasne svíce její. ¹⁹ Rukama svýma sahá k kuželi, a prsty svými drží vřeten. ²⁰ Ruku svou otvírá chudému, a ruce své vztahuje k nuznému. ²¹ Nebojí se za čeleď svou v čas sněhu; neboť všechna čeleď její obléká se v roucho dvojnásobné. ²² Koberce dělá sobě z kmentu, a ze zlatohlavu je oděv její. ²³ Patrný je v branách manžel její, když sedá se staršími země. ²⁴ Plátno drahé dělá, a prodává; též i pásy prodává kupci. ²⁵ Síla a krása oděv její, nestará se o časy potomní. ²⁶ Ústa svá otvírá k moudrosti, a naučení dobrotivosti v jazyku jejím. ²⁷ Spatřuje obcování čeledi své, a chleba zahálky její. ²⁸ Povstanouce synové její, blahoslavi jí; manžel její také chválí ji, ²⁹ Říkaje: Mnohé ženy statečně sobě počínaly, ty pak převyšuješ je všechny. ³⁰ Oklamavatelna je příjemnost a marná krása; žena, která se bojí Hospodina, ta chválena bude. ³¹ Dejte takové z ovoce rukou jejich, a nechať ji chválí v branách skutky její.

Kazatel

Úvod

1 Slova kazatele syna Davidova, krále v Jeruzalémě. ² Marnost nad marnostmi, řekl kazatel, marnost nad marnostmi, a všechno marnost. ³ Jaký užitek má člověk ze všelijaké práce své, kterou vede pod sluncem? ⁴ Věk pomíjí, a jiný věk nastává, ačkoli země na věky trvá. ⁵ Vychází slunce, i zapadá slunce, a k místu svému chvátá, kde vychází. ⁶ Jde ku poledni, a obrací se na půlnoci, sem i tam se toče, chodí vítr, a okolky svými navrací se vítr. ⁷ Všechny řeky jdou do moře, avšak se moře nepřepĺňuje; do místa, do něhož tekou řeky, navracejí se, aby zase odtud vycházely. ⁸ Všechny věci jsou plné zaneprázdnění, aniž může člověk vymluvit; nenasytí se oko hleděním, aniž se naplní ucho slyšením. ⁹ Co bylo, je to, co být má; a co se nyní děje, je to, co se dít bude; aniž je co nového pod sluncem. ¹⁰ Je-li jaká věc, o níž by říci mohl: Pohled, to je cosi nového? Ano již to bylo před věky, které byly před námi. ¹¹ Není paměti prvních věcí, aniž také potomních, které budou, památka zůstane u těch, již potom nastanou. ¹² Já kazatel byl jsem králem nad Izraelem v Jeruzalémě, ¹³ A přiložil jsem mysl svou k tomu, jak bych vyhledat a vystihnout mohl rozumností svou všechno to, co se děje pod nebem. (Takové bídné zaměstnání dal Bůh synům lidským, aby se jím trápili.) ¹⁴ Viděl jsem všechny skutky, dějící se pod sluncem, a aj, všechno je marnost a trápení ducha. ¹⁵ Co křivého je, nemůže se vzpřítit, a nedostatky nemohou sečteny být. ¹⁶ Proto tak jsem myslil v srdci svém, řka: Aj, já zvelebil jsem a rozšířil moudrost nade všechny, kteří byli přede mnou v Jeruzalémě, a srdce mé dosáhlo množství moudrosti a poznání. ¹⁷ A přiložil jsem mysl svou, abych poznal moudrost a poznání, nemoudrost i bláznovství, ale shledal jsem, že i to je trápení ducha. ¹⁸ Neboť kde je mnoho moudrosti, tu mnoho hněvu; a kdo rozmnožuje poznání, rozmnožuje bolest.

2 Řekl jsem opět srdci svému: Nuže nyní zkusím tě ve veselí, užívej tedy dobrých věcí. A hle, i to marnost. ² Smíchu jsem řekl: Blázníš, a veselí: Co to děláš? ³ Přemítal jsem v srdci svém, abych povoloval ve víně tělu svému, srdce však své spravuje moudrostí, a přidržel se bláznovství dotud, až bych zkusil, co by lepšího bylo synům lidským, aby činili pod nebem v počtu dnů života svého. ⁴ Veliké jsem skutky činil, vystavěl jsem sobě domy, štípil jsem sobě vinice. ⁵ Zbudoval jsem sobě zahrady a štěpnice, a štípil jsem v nich stromy všelijakého ovoce. ⁶ Nadělal jsem sobě rybníků, abych svlažoval jimi les plodící dříví. ⁷ Najednal jsem sobě služebníků a služebných a měl jsem čeleď v domě svém; k tomu i stáda skotu a bravu veliká měl jsem nade všechny, kteří byli přede mnou v Jeruzalémě. ⁸ Nashromáždil jsem sobě také stříbra a zlata a klenotů od králů a krajin; způsobil jsem sobě zpěváky a zpěvačky i jiné rozkoše synů lidských a nástroje múzické rozličné. ⁹ A tak velikým jsem učiněn, a vzrostl jsem nade všechny, kteří přede mnou byli v Jeruzalémě; nadto moudrost má zůstávala při mně. ¹⁰ A čehokoli žádaly oči mé, nezabránil jsem jim, aniž jsem zabraňoval srdci svému jakého veselí; srdce mé zajisté veselilo se ze vši práce mé, a to byl podíl můj ze vši práce mé. ¹¹ Ale jak jsem se ohlédl na všechny skutky své, které činily ruce mé, a na práci usilovně vedenou, a aj, všechno marnost a trápení ducha, a že nic není užitečného pod sluncem. ¹² Pročež obrátil jsem se, abych spatřoval moudrost a nemoudrost i bláznovství. (Neboť co by člověk spravil, chtěje následovat krále? To, co již jiní spravili.) ¹³ A viděl jsem, že je užitečnější moudrost než bláznovství, tak jako je užitečnější světlo nežli temnost. ¹⁴ Moudrý má oči v hlavě své, blázen pak ve tmách chodí; a však poznal jsem, že jednostejné příhody všem se přiházejí. ¹⁵ Proto jsem řekl v srdci svém: Má-li mi se tak dít, jako se děje bláznů, proč jsem tedy moudrostí předčil? A tak řekl jsem v srdci svém: I to je marnost. ¹⁶ Neboť není památka moudrého jako i blázna na věky, protože to, co nyní je, ve dnech budoucích všechno v zapomenutí přichází, a že jako umírá moudrý, tak i blázen. ¹⁷ Pročež mrzí mne tento život; neboť se mi nelíbí nic, co se děje pod sluncem, poněvadž všechny věci jsou marnost a trápení ducha. ¹⁸ Ano mrzí mne i všechna práce má, kterou jsem vedl pod sluncem protože jí zanechat musím člověku, který bude po mně. ¹⁹ A kdo ví, bude-li moudrý, či blázen? A však panovat bude nade vši prací mou, kterou jsem vedl a v níž jsem moudrý byl pod sluncem. A i to marnost. ²⁰ A přišel jsem na to, abych zoufal v srdci svém o vši práci, kterou jsem konal, a v níž jsem moudrý byl pod sluncem. ²¹ Mnohý zajisté člověk pracuje moudře, znale a spravedlivě, avšak jinému, který nepracoval o tom, nechává toho za podíl jemu, proto i to je marnost a bídná věc. ²² Neboť co má člověk ze vši práce své a z pachtění srdce svého, které snáší pod sluncem, ²³ Poněvadž všechny dny jeho bolestné, a zaměstnání jeho hněv, takže ani v noci neodpočívá srdce jeho? A i to marnost. ²⁴ Zdali není to chvalitebné při člověku, jíst a pít, a učinit životu svému pohodlí z práce své? Ač i to také viděl jsem, že z ruky Boží pochází. ²⁵ Neboť kdo by jíst a užívat měl toho, nežli já? ²⁶ Člověku zajisté, který se líbí jemu, dává moudrost, poznání a veselí; hříšníku pak dává trápení, aby shromáždil a hrnul, čeho by zanechal tomu, který se líbí Bohu. I to také je marnost a trápení ducha.

3 Všeljaká věc má jistý čas a každé předsevzetí pod nebem svou chvíli. ² Je čas rození i čas umírání, čas sázení a čas vykopání, co vsazeno bývá; ³ Čas mordování a čas hojení, čas boření a čas stavění; ⁴ Čas pláče a čas smíchu, čas smutku a čas proskakování; ⁵ Čas rozmitání kamení a čas shromažďování kamení, čas objímání a čas vzdálení se od objímání; ⁶ Čas hledání a čas ztracení, čas chování a čas zavržení; ⁷ Čas roztrhávání a čas sešívání, čas mlčení a čas mluvení; ⁸ Čas milování a čas nenávidění, čas boje a čas pokoje. ⁹ Co tedy má ten, kdo práci vede, z toho, na čem pracuje? ¹⁰ Viděl jsem zaměstnání, které dal Bůh synům lidským, aby se jím trápili. ¹¹ Sám všechno činí ušlechtilé časem svým, nýbrž i žádost světa dal v srdce jejich, aby nestíhal člověk díla toho, které dělá Bůh, ani počátku ani konce. ¹² Odtud seznávám, že nic lepšího nemají, než aby se veselili a činili dobře v životě svém, ¹³ Ač i to, když všelijaký člověk jí a pije, a užívá dobrých věcí ze všelijaké práce své, je dar Boží. ¹⁴ Zním, že cokoli činí Bůh, to trvá na věky; nemůže se k tomu nic přidat, ani od toho co odejmout. A činí to Bůh, aby se báli obličeje jeho. ¹⁵ To, co bylo, i nyní je, a co bude, již bylo; neboť Bůh obnovuje to, co pominulo. ¹⁶ Přesto viděl jsem ještě pod sluncem na místě soudu bezbožnost a na místě spravedlnosti nespravedlnost. ¹⁷ A řekl jsem v srdci mém: Bude Bůh spravedlivého i bezbožného soudit; neboť tam bude čas každému předsevzetí i každému skutku. ¹⁸ Řekl jsem v srdci mém o způsobu synů lidských, že jim ukázal Bůh, aby viděli, že jsou podobni zvířatům. ¹⁹ Případnost synů lidských a případnost zvířat je případnost jednoduší. Jako umírá ono, tak umírá i on, a dýchání jednoduší všichni mají, aniž co napřed má člověk před zvířetem; neboť všechno je marnost. ²⁰ Obojí to jde k místu jednomu; obojí je z prachu, obojí také zase navrací se do prachu. ²¹ Kdo to zná, že duch synů lidských vstupuje vzhůru, a duch zvířecí že sestupuje pod zemi? ²² Proto spatřil jsem, že nic není lepšího, než veselit se člověku ve skutcích svých, poněvadž to je podíl jeho. Neboť kdo jej k tomu přivede, aby poznat mohl to, co je budoucího po něm?

4 Opět obrátiv se, viděl jsem všelijaká soužení, která se dějí pod sluncem, a aj, slzy křivdu trpících, kteří nemají potěšitele, ani moci k vyjití z ruky těch, kteří je sužují, a nemají potěšitele. ² Proto já chválil jsem mrtvé, kteří již zemřeli, více nežli živé, kteří jsou živi až po dnes. ³ Nýbrž nad oba tyto šťastnější je ten, který ještě nebyl, a neviděl skutku zlého, dějícího se pod sluncem. ⁴ Neboť spatřil jsem všelijakou práci a každé dobré dílo, že je k závistí jedněch druhým. I to také je marnost a trápení ducha. ⁵ Blázen skládá ruce své a jí maso své, říká: ⁶ Lepší je plná hrst s odpočínutím, nežli přešle plné s prací a trápením ducha. ⁷ Opět obrátiv se, viděl jsem jinou marnost pod sluncem: ⁸ Je samotný někdo, nemaje žádného, ani syna, ani bratra, avšak není konce všelijaké práci jeho, ani oči jeho nemohou se nasytit bohatstvím. Nepomyslí: Komu já pracuji, tak že i životu svému ujímám pohodlí? I to také je marnost a bídné zaneprázdnění. ⁹ Lépe je dvěma než jednomu; mají zajisté dobrý užitek z práce své. ¹⁰ Neboť padne-li který z nich, druhý pozdvihne druhého svého. Běda tedy samotnému, když by padl; neboť nemá druhého, aby ho pozdvihl. ¹¹ Také budou-li dva spolu ležet, zahřejí se, ale jeden jak se zahřeje? ¹² Ovšem, jestliže by se kdo jednoho zmocnit chtěl, dva postaví se proti němu; ano trojnásobný provázek nesnadně se přetrhne. ¹³ Lepší je dítě chudé a moudré, než král starý a blázen, který neumí již ani napomenutí přijímat, ¹⁴ Ačkoli ze žaláře vychází, aby kraloval, nýbrž i v království svém může na chudobu přijít. ¹⁵ Viděl jsem všechny živé, kteří chodí pod sluncem, jak se přidrželi pacholety, potomka onoho, který měl kralovat místo něho. ¹⁶ Nebývalo konce té vrtkavosti všeho lidu, jak toho, který byl před nimi, tak ani potomci nebudou se těšiti z něho. Proto i to je marnost a trápení ducha.

5 Ostříhej nohy své, když jdeš do domu Božího, a buď hotovější k slyšení nežli k dávání obětí bláznů; neboť oni neznají toho, že zle činí. ² Nebývej rychlý k mluvení, ani srdce tvé kvapné k vynášení slova před obličejem Božím, poněvadž Bůh je na nebi, a ty na zemi; proto nechtě jsou slova tvá nemnohá. ³ Neboť jako přichází sen z velikého pracování, tak hlas blázna z množství slov. ⁴ Když bys učinil slib Bohu, neprodlévej ho splnit, neboť nemá libosti v bláznech. Cokoli slíbíš, splň. ⁵ Lépe je, abys nesliboval, než abys slibě, nesplnil. ⁶ Nedopouštěj ústům svým, aby k hříchu přivedla tělo tvé, aniž říkej před andělem, že to je poblouzení. Proč máš hněvat Boha řečí svou, který by na zkázu přivedl dílo rukou tvých? ⁷ Neboť kde je mnoho snů, tu i marnosti a slova mnohá, ale ty Boha se boj. ⁸ Jestliže bys nátisk chudého a zadržení soudu a spravedlnosti spatřil v krajině, nediv se té věci; neboť vyšší vysokého chrání, a ještě vyšší nad nimi. ⁹ Zemský pak obchod u všech přední místo má; i králi pole slouží. ¹⁰ Kdo miluje peníze, nenasytí se penězi; a kdo miluje hojnost, nebude mít užítka. I to je marnost. ¹¹ Kde je mnoho statku, mnoho bývá i těch, kteří jedí jej. Jaký tedy má užitek pán jeho? Jedině, že očima svými hledí na něj. ¹² Sladký je sen pracovitému, jez on málo nebo mnoho, ale sytost bohatého nedopouští mu spát. ¹³ Je přebídná věc, kterou jsem viděl pod sluncem: Bohatství nachované tomu, kdo je má, k jeho zlému. ¹⁴ Neboť hyne bohatství takové pro zlou správu; syn, kterého zplodí, nebude mít v ruce své ničeho. ¹⁵ Jak vyšel ze života matky své nahý, tak zase odchází, jak přišel, aniž čeho odnáší

z práce své, co by vzal v ruku svou.¹⁶ A to je také přebídná věc, že stejně, jak přišel, tak odejít musí. Proto jaký užitek mít bude toho, že pracoval pro vítr?¹⁷ K tomu, že po všechny dny své v temnostech jídal, s mnohým zuřením, nemocí a hněvem?¹⁸ Aj, to jsem já spatřil, že dobrá a čistá je věc jíst a pít a užívat pohodlí ze vši práce své, kterou kdo vede pod sluncem v počtu dnů života svého, které dal jemu Bůh, neboť to je podíl jeho;¹⁹ A že kterémukoli člověku dal Bůh bohatství a zboží, a dopustil, aby užíval jich, a bral díl svůj, a veselil se z práce své, to je dar Boží.²⁰ Neboť nebude mnoho pamatovat na dny života svého, protože Bůh jemu přeje veselí srdce jeho.

6 Je bídná věc, kterou jsem viděl pod sluncem, a lidem obyčejná:² Kterému člověku dal Bůh bohatství a zboží i slávu, takže nemá nedostatku duše jeho v ničem, čehokoli žádá, a však nedopouští mu Bůh užívat těch věcí, ale jiný leckdo sežere to, a to je marnost a bídná věc.³ Zplodil-li by kdo sto synů, a byl by živ mnoho let, jakkoli rozmnoženy jsou dny let jeho, nebyl-li život jeho nasycen dobrými věcmi, a neměl by ani pohřbu, pravím, že šťastnější je nedochůdče nežli on.⁴ Neboť ono v zmaření přicházejí, do temností odchází, a jméno jeho temnostmi přikryto bývá.⁵ Nýbrž ani slunce nevidá, aniž čeho poznává, a tak odpočinutí má lepší nežli onen.⁶ A byť pak byl živ dva tisíce let, a pohodlí by neužil, zdali k jednomu místu všichni neodcházejí?⁷ Všechna práce člověka je pro ústa jeho, avšak duše jeho nemůže se nasytit.⁸ Neboť co má více moudrý nežli blázen? A co chudý, který se umí chovat mezi lidmi?⁹ Lépe je vidět nežli žádat, ale i to je marnost a trápení ducha.¹⁰ Čímkoli je, dávno je tím nazván, a známé bylo, že člověk být měl, a že se nebude moci soudit se silnějším, nežli je sám.¹¹ A poněvadž předsevzetí mnohá rozmnožují marnost, co na tom má člověk?¹² Neboť kdo ví, co by bylo dobrého člověku v tomto životě, v počtu dnů marného života jeho, které pomijejí jako stín? Anebo kdo oznámí člověku, co se dít bude po něm pod sluncem?

7 Lepší je jméno dobré nežli mast výborná, a den smrti než den narození člověka.² Lépe je jít do domu zármutku, nežli jít do domu hodování, pro dokonání každého člověka, a kdo je živ, složí to v srdci svém.³ Lepší je horlení nežli smích; neboť zuřivá tvář polepšuje srdce.⁴ Srdce moudrých v domě zármutku, ale srdce bláznů v domě veselí.⁵ Lépe je slyšet napomínání moudrého, nežli aby někdo poslouchal písně bláznů.⁶ Neboť jako praštění trní pod hrncem, tak smích blázna. A i to je marnost.⁷ Sužování zajisté k bláznovství přivodí moudrého, a dar oslepuje srdce.⁸ Lepší je skončení věci nežli počátek její; lepší je dlouho čekající nežli vysokomyslný.⁹ Nebud' kvapný v duchu svém k hněvu; neboť hněv v lůnu bláznů odpočívá.¹⁰ Neříkej: Čím je to, že dny první lepší byly nežli tyto? Neboť bys se nemoudře na to dotazoval.¹¹ Dobrá je moudrost se statkem, a velmi užitečná těm, kteří vidí slunce;¹² Neboť ve stínu moudrosti a ve stínu stříbra odpočívají. A však přednější je poznání moudrosti, přináší život těm, kdo ji mají.¹³ Hleď na skutky Boží. Neboť kdo může napřímít to, co on zkrivil?¹⁴ V den dobrý užívej dobrých věcí, a v den zlý buď bedliv; neboť i to naproti onomu učinil Bůh z té příčiny, aby nenalezl člověk po něm ničeho.¹⁵ Všechno to viděl jsem za dnů marnosti své: Bývá spravedlivý, který hyne s spravedlností svou; taktéž bývá bezbožný, který dlouho živ je ve zlosti své.¹⁶ Nebývej příliš spravedlivý, aniž buď příliš moudrý. Proč máš na zkázu přicházet?¹⁷ Nebud' příliš starostlivý, aniž bývej bláznem. Proč máš umírat dříve času svého?¹⁸ Dobré je, abys se onoho přidržel, a tohoto neopouštěl; neboť kdo se bojí Boha, ujde všeho toho.¹⁹ Moudrost posiluje moudrého nad desatero knížat, kteří jsou v městě.²⁰ Není zajisté člověka spravedlivého na zemi, který by činil dobře a nehřešil.²¹ Také ne ke všem slovům, která mluví lidé, přikládej mysli své, poněvadž nemáš dbát, by i služebník tvůj zlořečil tobě.²² Neboť ví srdce tvé, že jsi i ty častokrát zlořečil jiným.²³ Všeho toho zkusil jsem moudrostí, a řekl jsem: Budu moudrým, ale moudrost vzdálila se ode mne.²⁴ Co pak vzdálené a velmi hluboké je, kdo to najít může?²⁵ Všechno jsem přeběhl mysli svou, abych poznal a vyhledal, i vynalezl moudrost a rozumnost, a abych poznal bezbožnost, bláznovství a nemoudrost i nesmyslnost.²⁶ A našel jsem věc hořejší nad smrt, ženu, jejíž srdce tenata, a ruce její okovy. Kdo se líbí Bohu, zachován bývá od ní, ale hříšník bývá od ní jat.²⁷ Pohleď, to jsem shledal (praví kazatel), jedno proti druhému stavěje, abych našel umění,²⁸ Čeho pak přesto hledala duše má, však jsem nenalezl: Muže jednoho z tisíce našel jsem, ale ženy mezi tolika jsem nenalezl.²⁹ Obzvlášť pohleď i na to, co jsem našel: Že učinil Bůh člověka dobrého, ale oni následovali smyšlenek rozličných.³⁰ Kdo se může vyrovnat moudrému, a kdo může vykládat všelijakou věc?

8 Moudrost člověka osvěcuje obličej jeho, a nestydatost tváře jeho proměňuje.² Já radím: Výpovědi královské dbej, avšak podle přísahy Boží.³ Nespíchej odejít od tváře jeho, aniž trvej ve vzpouře; neboť cokoli by chtěl, učinil by.⁴ Neboť kde slovo královské, tu i moc jeho, a kdo dí jemu: Co děláš?⁵ Kdo ostrhává příkázání, nezví o ničem zlém. I čas i příčiny zná srdce moudrého.⁶ Neboť všelijaké předsevzetí má čas a příčiny. Ale i to neštěstí veliké člověka se přidrží,⁷ Že neví, co budoucího je. Neboť jak se stane, kdo mu

oznámi? ⁸ Není člověka, který by moci měl nad životem, aby zadržel duši, aniž má moc nade dnem smrti; nemá ani zbraně v tom boji, aniž vysvobodí bezbožnost bezbožného. ⁹ Ve všem tom viděl jsem, přiloživ mysl svou ke všemu tomu, co se děje pod sluncem, že časem panuje člověk nad člověkem k jeho zlému. ¹⁰ A tehdy viděl jsem bezbožné pohřbené, že se zase navrátili, ale kteří z místa svatého odešli, v zapomenutí dání jsou v městě tom, ve kterém dobře činili. I to také je marnost. ¹¹ Neboť že ne ihned ortel dochází pro skutek zlý, proto vroucí je k tomu srdce synů lidských, aby činili zlé věci. ¹² A ačkoli hříšník činí zle na stokrát, a vždy se mu odkládá, já však vím, že dobře bude bojícím se Boha, kteří se bojí obličeje jeho. ¹³ S bezbožným pak nedobře se dít bude, aniž se prodlouží dny jeho; minou jako stín, protože je bez bázně před obličejem Božím. ¹⁴ Je marnost, která se děje na zemi: Že bývají spravedliví, jimž se však vede, jako by činili skutky bezbožných; zase bývají bezbožní, kterým se však vede, jako by činili skutky spravedlivých. Proto jsem řekl: I to také je marnost. ¹⁵ A tak chválil jsem veselí, protože nic nemá lepšího člověk pod sluncem, jediné aby jedl a pil a veselil se, a že to pozůstává jemu z práce jeho ve dnech života jeho, které dal jemu Bůh pod sluncem. ¹⁶ A ač jsem se vydal srdcem svým na to, abych moudrost vystihnout mohl a vyrozumět bídě, která bývá na zemi, pro kterou ani ve dne ani v noci nespí, ¹⁷ A však viděl jsem při každém skutku Božím, že nemůže člověk vystihnout skutku dějícího se pod sluncem. O čemž pracuje člověk, vyhledat chtěje, ale nenalézá; nýbrž byt i myslil moudrý, že se doví, nebude moci nic najít.

9 Všechno to zajisté rozvažoval jsem v srdci mém, abych vysvětlil všechno to, že spravedliví a moudří, i skutky jejich jsou v rukou Božích. Jako milosti, tak ani nenávisti nezná člověk ze všech věcí, které jsou před obličejem jeho. ² Všechno se děje jednoduše při všech; jedna a táž případnost je spravedlivého jako bezbožného, dobrého a čistého jako nečistého, obětujícího jako toho, který neobětuje, tak dobrého jako hříšníka, přísahajícího jako toho, který se přísahy bojí. ³ A to je přebídná věc mezi vším tím, co se děje pod sluncem, že případnost jednoduše je všech, ovšem pak že srdce synů lidských plné je zlého, a že bláznovství přidrží se srdce jejich, pokud živi jsou, potom pak umírají. ⁴ Ačkoli ten, který přáteli se všemi živými, má naději, vždyť psu živému lépe je nežli lvu mrtvému. ⁵ Neboť živi vědí, že umřít mají, mrtví pak nevědí nic, aniž více mají odplaty, protože v zapomenutí přišla památka jejich. ⁶ I milování jejich, i nenávist jejich, i závist jejich zahynula, a již více nemají dílu navěky v žádné věci, která se děje pod sluncem. ⁷ Nuže tedy jez s radostí chléb svůj, a pij s veselou myslí víno své, neboť již oblibuje Bůh skutky tvé. ⁸ Každého času ať je roucho tvé bílé, a oleje na hlavě tvé nechť není nedostatku. ⁹ Živ buď s manželkou, kterou jsi zamiloval, po všechny dny života marnosti své, který dán pod sluncem po všechny dny marnosti tvé; neboť to je podíl tvůj v životě tomto a při práci tvé, kterou vedeš pod sluncem. ¹⁰ Všechno, co by předsevzala ruka tvá k činění, podle možnosti své konej; neboť není práce ani důmyslu ani poznání ani moudrosti v hrobě, do něhož se ubíráš. ¹¹ A obrátiv se, spatřil jsem pod sluncem, že nezáleží běh na rychlých, ani boj na udatných, nýbrž ani živnost na moudrých, ani bohatství na opatrných, ani přízeň na znalých, ale podle času a příhody přihází se všem. ¹² Neboť tak nezná člověk času svého jako ryby, které loveny bývají sítí škodlivou, a jako ptáci polapení bývají osidlem; tak zlapání bývají synové lidští v čas zlý, když na ně připadá v náhle. ¹³ Také i tuto moudrost viděl jsem pod sluncem, která za velikou byla u mne: ¹⁴ Bylo město malé, a v něm lidí málo, k němuž přitáhl král mocný, a obehnav je, nadělal proti němu náspy veliké. ¹⁵ A nalezen je v něm muž chudý moudrý, který vysvobodil to město moudrostí svou, ačkoli žádný nevzpomenul na muže toho chudého. ¹⁶ Proto řekl jsem já: Lepší je moudrost než síla, ačkoli moudrost chudého toho byla v pohrdání a slov jeho neposlouchali. ¹⁷ Slova moudrých pokojně poslouchat sluší, raději než křiku panujícího mezi blázny. ¹⁸ Lepší je moudrost než nástroje válečné, ale nemoudrý jeden kazí mnoho dobrého.

10 Mouchy mrtvé nasmařují a kazí mast apatykářskou; tak pro moudrost a slávu vzácného maličko bláznovství zohyžďuje. ² Srdce moudrého je po pravici jeho, ale srdce blázna po levici jeho. ³ I tehdy, když blázen cestou jde, srdce jeho nedostatek trpí; neboť všem znát dává, že blázen je. ⁴ Jestliže by duch toho, jenž panuje, povstal proti tobě, neopouštěj místa svého; neboť krotkost přítrž činí hříchům velikým. ⁵ Je zlá věc, kterou jsem viděl pod sluncem, totiž neprozřetelnost, která pochází od vrchnosti, ⁶ Že blázen postaven bývá v důstojnosti veliké, a bohatí že v nízkosti sedávají. ⁷ Viděl jsem služebníky na koních, knížata pak, jak chodí pěšky jako služebníci. ⁸ Kdo kopá jámu, upadá do ní; a kdo boří plot, uštkne jej had. ⁹ Kdo přenáší kamení, urazí se jím; a kdo štípá dříví, nebezpečnoství bude mít od něho. ¹⁰ Jestliže se ztupí železo, a nenabrousí-li ostří jeho, tedy síly přičinit musí; ale mnohem lépe může to spravit moudrost. ¹¹ Uštkne-li had, než by zaklet byl, nic neprospejí slova zaklínače. ¹² Slova úst moudrého jsou příjemná, ale rty blázna sehlcují jej. ¹³ Počátek slov úst jeho je nemoudrost, a ostatek mluvení jeho pouhé bláznovství. ¹⁴ Neboť blázen mnoho mluví, protože

neví člověk ten, co budoucího je. To zajisté, co bude po něm, kdo mu oznámí? ¹⁵ Práce bláznů k ustání je přivodí, neboť neumí ani do města trefit. ¹⁶ Běda tobě, země, když král tvůj dítě je, a knížata tvá ráno hodují. ¹⁷ Blahoslavená jsi ty země, když král tvůj je syn šlechtných, a knížata tvá, když čas je, jídají pro posílnění, a ne pro opilství. ¹⁸ Pro lenost schází krov, a pro opuštění rukou kapává do domu. ¹⁹ Pro obveselení strojívají hody, a víno obveseluje život, peníze pak ke všemu dopomáhají. ²⁰ Ani sám u sebe králi nezlořeč, ani ve skrýších pokoje svého nezlořeč mocnějšímu; neboť pták nebeský donesl by hlas ten, a to, co křídla má, vyjevilo by řeč tvou.

11 Pouštěj chléb svůj po vodě, neboť po mnohých dnech najdeš jej. ² Dej částku sedmi anebo i osmi, neboť nevíš, co zlého bude na zemi. ³ Když se naplňují oblaka, déšť na zem vydávají; a když padá strom na poledne anebo na půlnoci, na které místo padá ten strom, tu zůstává. ⁴ Kdo dá na vítr, nebude sít; a kdo hledí na husté oblaky, nebude žnout. ⁵ Jako ty nevíš, která je cesta větru, a jak rostou kosti v životě těhotné, tak neznáš díla Božího, který činí všechno. ⁶ Hned z jitra rozsevej símě své, a na večer nedávej odpočinutí ruce své; neboť ty nevíš, co je lepšího, to-li či ono, čili obojí jednoduše dobré je. ⁷ Příjemné je zajisté světlo, a milá věc očima vidět slunce; ⁸ A však, by mnoho let živ jsa člověk, ve všech těch veselil by se, tedy rozpomenul-li by se na dny temnosti, jak jich mnoho bude, cokoli přeběhlo, počte za marnost. ⁹ Raduj se tedy, mládenče, v mladosti své, a necht' tě obveseluje srdce tvé ve dnech mladosti tvé, a chod' po cestách srdce svého, a podle žádosti očí svých, než věz, že tě s tím se vším přivede Bůh na soud. ¹⁰ A odejmi hněv od srdce svého, a odvrát zlost od těla svého; neboť dětinství a mladost je marnost.

12 A pamatuj na stvořitele svého ve dnech mladosti své, dříve než nastanou dny zlé, a přiblíží se léta, o nichž díš: Nemám v nich zalíbení; ² Dříve než se zatmí slunce a světlo, a měsíc i hvězdy, a navrátí se hustá oblaka po dešti; ³ V ten den, v kterém se třást budou strážní domu, a nakříví se muži silní, a ustanou melící, protože jich málo bude, a zatmí se ti, kteří vyhlédají z oken, ⁴ A zavřeny budou dveře od ulice se slabým zvukem mlení, a povstanou k hlasu ptačímu, a přestanou všechny slibnosti zpěvu; ⁵ Ano i vysokosti bít se budou, a úrazu na cestě, a kvést bude mandlový strom, takže i kobyłka těžká bude, a poruší se žádost; neboť ubírá se člověk do domu věčného, a chodit budou po ulici kvílící; ⁶ Čříve než se přetrhne provaz stříbrný, a než se rozrazí číše zlatá, a roztrhne se džbán nad zřídlem, a roztrhne se kolo nad studnicí, ⁷ A navrátí se prach do země, jak pve byl, duch pak navrátí se k Bohu, který jej dal. ⁸ Marnost nad marnostmi, řekl kazatel, a všechno marnost. ⁹ Čím pak byl kazatel moudřejší, tím více vyučoval lid umění, a rozvažoval, zpytoval, i složil množství přísloví. ¹⁰ Snazil se kazatel vyhledat věci nejžádostivější, a napsal, co pravého je, a slova věrná. ¹¹ Slova moudrých podobná ostnům a hřebíkům vbitým, slova skladatelů, která jsou vydána od pastýře jednoho. ¹² A tak tedy jimi, synu můj, hojně dosti osvícen být můžeš. Děláním knih mnohých žádného konce není, a čist mnoho je zemdení těla. ¹³ Suma všeho, co jsi slyšel: Boha se boj, a přikázání jeho dbej, neboť na tom všechno člověku záleží. ¹⁴ Poněvadž všelijaký skutek Bůh přivede na soud, i každou věc tajnou, buďto dobrou, buďto zlou.

Píseň písní

Úvod

1 Píseň nejpřednější z písní Šalomounových. ² Ó by mne políbil políbením úst svých; neboť lepší jsou milosti tvé nežli víno. ³ Pro vůni masti tvé jsou výborné, mast rozlitá jméno tvé; proto tě mladice milují. ⁴ Táhni mne, a poběhnem za tebou. Uvedl mne král do pokojů svých, plesat a veselit se v tobě budeme, a vychalovat milosti tvé více než víno; upřímní milují tě. ⁵ Jsem černá, ale milostná, ó dcery Jeruzalémské, tak jako stany Cedarské, jako opony Šalomounovy. ⁶ Nehleďte na mne, že jsem snědá, neboť jsem obhořela od slunce. Synové matky mé rozpálivše se proti mně, postavili mne, abych střežila vinic, a vinice své nehlídala jsem. ⁷ Oznam mi ty, kterého miluje duše má, kde paseš? Kde dáváš odpočinutí o poledni? Neboť proč mám být tak jako poběhlá při stádech druhů tvých? ⁸ Jestliže nevíš, ó nejkrásnější mezi ženami, vyjdi po šlépějích ovcí, a pas kůzlátka svá vedle obydlí pastýřů. ⁹ Jíždě ve vozech Faraonových připodobňuji tě, ó milostnice má. ¹⁰ Líce tvá okrášlena jsou ozdobami, a hrdlo tvé korály. ¹¹ Ozdob zlatých naděláme tobě s proměnami stříbrnými. ¹² Dotud, dokud král stoluje, nard můj vydává vůni svou. ¹³ Svazeček myrhy je mi milý můj, na prsech mých odpočívaje. ¹⁴ Milý můj je mi hrozen cyprový na vinicích v Engadi. ¹⁵ Aj, jak jsi ty krásná, přítelkyně má, aj, jak jsi krásná! Oči tvé jako holubičí. ¹⁶ Aj, jak jsi ty krásný, milý můj, jak utěšený! I to lože naše zelená se. ¹⁷ Trámy domů našich jsou z cedrů a pavlače naše z boroví.

2 Já jsem růže Sáronská a lilie při dolinách. ² Jako lilie mezi trnám, tak přítelkyně má mezi pannami. ³ Jako jablono mezi dřívím lesním, tak milý můj mezi mládenci. V stínu jeho žádostiva jsem byla sedět, a sedím; neboť ovoce jeho sladké je ústům mým. ⁴ Uvedl mne na hody, maje za korouhev lásku ke mně. ⁵ Občerstvěte mne těmi hrozkami, posilněte mne těmi jablky, neboť umdlévám milostí, ⁶ Levice jeho pod hlavou mou a pravici svou objímá mne. ⁷ Zavazuji vás přísahou, dcery Jeruzalémské, skrze srny a laně polní, abyste nebudily a nevyrážely ze sna milého mého, dokud by nechtěl. ⁸ Hlas milého mého, aj, on se bere, skáče po těch horách, poskakuje na těch pahrbcích. ⁹ Podobný je milý můj srně anebo mladému jelenu; aj, on stojí za stěnou naší, nahlíží do oken, hledí skrze mříž. ¹⁰ Ozval se milý můj, a řekl mi: Vstaň, přítelkyně má, krásná má, a pojd. ¹¹ Neboť aj, zima pominula, prška přestala a odešla. ¹² Kvítíčko se ukazuje po zemi, čas prozpěvování přišel, a hlas hrdličky slyší se v krajině naší. ¹³ Fíkovník vypustil své zelené fíky, a réví rozkvetlé vydalo vůni. Vstaň, přítelkyně má, krásná má, a pojd. ¹⁴ Holubičko má, v rozsedlinách skalních, ve skrýši příkré, ukaž mi obličej svůj, nechať slyším hlas tvůj; neboť hlas tvůj libý jest, a obličej tvůj žádostivý. ¹⁵ Zlapejte nám lišky, lišky maličké, které škodu dělají na vinicích, poněvadž vinice naše kvete. ¹⁶ Milý můj je můj, a já jeho, jenž pase mezi liliemi. ¹⁷ Až by zavítal ten den, a utekly by stíny ty, vrať se, připodobni se, milý můj, srně nebo mladému jelenu na horách Beter.

3 Na loži svém v noci hledala jsem toho, kteréhož miluje duše má. Hledala jsem ho, ale nenašla jsem ho. ² Již tedy vstanu a projdu město; po ryncích i po ulicích hledat budu toho, kterého miluje duše má. Hledala jsem ho, ale nenašla jsem ho. ³ Našli mne ponocní, kteří chodí po městě. Viděli-liž jste toho, kteréhož miluje duše má? ⁴ A jak jsem jich jen pominula, tak jsem našla toho, kterého miluje duše má. Chopila jsem ho, aniž ho pustím, až ho uvedu do domu matky své, a do pokojíku rodičky své. ⁵ Příkladnou vás zavazuji, dcery Jeruzalémské, skrze srny a laně polní, abyste nebudily a nevyrážely ze sna milého mého, dokud by sám nechtěl. ⁶ Která je to, jež vstupuje z pouště jako sloupy dýmu, okouřena jsouc myrhou a kadidlem, dražším nad všelijaký prach apatykářský? ⁷ Aj, lože Šalomounovo, okolo něhož šedesát udatných z nejsilnějších Izraelských, ⁸ Vše vládnoucích mečem, vycvičených v boji, z nichž jeden každý má svůj meč při boku svém z příčiny strachu nočního. ⁹ Schrání vystavěl sobě král Šalomoun z dříví Libánského, ¹⁰ Při níž udělal sloupy stříbrné, dno zlaté a podnebí šarlatové, vnitřek pak jeho vystlaný milostí dcer Jeruzalémských. ¹¹ Vyjděte a pohleďte, dcery Sionské, na krále Šalomouna v koruně, kterou ho korunovala matka jeho v den oddávání jeho a v den veselí srdce jeho.

4 Aj, jak jsi ty krásná, přítelkyně má, aj, jak jsi krásná! Oči tvé jako holubičí mezi kadeři tvými, vlasy tvé jako stáda koz, které vidat na hoře Galád. ² Zuby tvoje podobné stádu ovcí jednotejných, když vycházejí z koutadla, z nichž každá mívá po dvěma, a mezi nimiž není žádné neplodné. ³ Jako provázek z hedvábí

červeného dvakrát barveného rty tvoje, a řeč tvá ozdobná; jako kus jablka zrnatého židoviny tvé mezi kadeří tvými. ⁴Hrdlo tvé je jako věže Davidova, vystavená k chování zbroje, v níž na tisíce pavéz visí, vše štítů mužů udatných. ⁵Oba tvé prsy jako dvě telátka dvojčat srních, jež se pasou v kvítí. ⁶Až by zavítal ten den, a utekly by stíny, poodejdu k hoře myrhové a pahrbku kadidlovému. ⁷Celá jsi krásná, přítelkyně má, a není na tobě poskvrný. ⁸Se mnou z Libánu, ó choti má, se mnou z Libánu půjdeš, a pohledíš z vrchu hory Amana, z vrchu Senir a Hermon, z peleší lvích a z hor leopardích. ⁹Jala jsi srdce mé, sestro má choti, jala jsi srdce mé jedním okem svým, a jediným korálkem náhrdelníku svého. ¹⁰Jak utěšené jsou milostí tvé, sestro má choti! Jak vzácnější jsou milostí tvé než víno, a vůně mastí tvých nade všechny vonné věci. ¹¹Medem tekou rty tvoje, ó choti, med a mléko pod jazykem tvým, a vůně roucha tvého jako vůně Libánu. ¹²Zahrada zamčená jsi, sestro má choti, vrchoviště zamčené, studnice zapečetěná. ¹³Údy tvoje jsou zahrada stromů jablek zrnatých s ovocem rozkošným cypru a nardu, ¹⁴Nardu s šafránem, puškvorce se skořicí, a s každým stromovým kadidlo vydávajícím, myrhy a aloe, i se všelijakými zvláštními věcmi vonnými. ¹⁵Ó ty sám vrchoviště zahradní, studnice vod živých a tekoucích z Libánu. ¹⁶Věj, větříčku půlnoční, a přijď, větříčku polední, provej zahradu mou, ať tekou vonné věci její, a ať přijde milý můj do zahrady své, a jí rozkošné ovoce své.

5 Přišel jsem do zahrady své, sestro má choti, sbírám myrhu svou i vonné věci své, jím plást svůj i med svůj, piji víno své a mléko své. Jezte, přátelé, pijte a hojně se napijte, moji milí. ²Spávám, avšak srdce mé bdí. Hlas milého mého, tlukoucího: Otevři mi, sestro má, přítelkyně má, holubičko má, upřímná má; neboť hlava má plná je rosy, a kadeře mé krůpějí nočních. ³Svlékla jsem sukni svou, kterak ji obleku? Umyla jsem nohy své, což je mám pokálet? ⁴Milý můj sáhl rukou svou skrze dveře, a vnitřnosti mé pohnuly se ve mně. ⁵A vstala jsem, abych otevřela milému svému, a aj, z rukou mých kapala myrha, i z prstů mých, myrha tekutá na rukojeti závory. ⁶Otevřela jsem byla milému svému, ale milý můj již byl odešel, a pominul. Duše má byla vyšla, když on promluvil. Hledala jsem ho, ale nenašla jsem ho; volala jsem ho, ale neozval se mi. ⁷Nalezše mne strážní, kteří chodí po městě, zbili mne, ranili mne, vzali i roucho mé ze mne strážní zdí městských. ⁸Zavazuji vás přísahou dcery Jeruzalémské, jestliže byste našly milého mého, co jemu povíte? Že jsem nemocná milostí. ⁹Což má milý tvůj mimo jiné milé, ó nejkrásnější z žen? Co má milý tvůj nad jiné milé, že nás tak přísahou zavazuješ? ¹⁰Milý můj je bílý a červený, znamenitější nežli deset tisíců jiných. ¹¹Hlava jeho jako ryzí zlato, vlasy jeho kadeřavé, černé jako havran. ¹²Oči jeho jako holubic nad potoky vod, jako v mléce umyté, vsazené jako drahokamy. ¹³Líce jeho jako záhonky vonných věcí, jako květy vonných věcí; rty jeho jako lilie prýštící myrhu tekutou. ¹⁴Ruce jeho prsteny zlaté, vysazené kamením drahým jako přízí modrou; břicho jeho skvělost slonové kosti safíry obložené. ¹⁵Hnáty jeho sloupy mramorové, na podstavcích zlata nejčistšího založené; obličej jeho jako Libán, výborný jako cedry. ¹⁶Ústa jeho přesladvá, a všečen je přezádstivý. Takový je milý můj, takový je přítel můj, ó dcery Jeruzalémské. ¹⁷Kam že odešel milý tvůj, ó nejkrásnější z žen? Kam se obrátil milý tvůj? A hledat ho budeme s tebou.

6 Milý můj sestoupil do zahrady své, k záhonkům věci vonných, aby pásal v zahradách, a aby sbíral lilie. ²Já jsem milého mého, a milý můj je můj, který pase mezi liliemi. ³Krásná jsi, přítelkyně má, jako Tersa, pěkná jako Jeruzalém, hrozná jako vojsko s praporci. ⁴Odvrať oči své od patření na mne, neboť ony mne posilují. Vlasy tvé jsou jako stáda koz, které vídat v Galád. ⁵Zuby tvoji jsou podobné stádu ovcí, když vycházejí z koupadla, z nichž každá mívá po dvou, a mezi nimiž není žádné neplodné. ⁶Jako kus jablka zrnatého židoviny tvé mezi kadeří tvými. ⁷Sedesát je královen, a osmdesát ženin, a mladíc bez počtu; ⁸Jediná je však má holubice, má upřímná, jedinká při matce své, neposkvrněná při své rodičce. Spatřivše ji dcery, blahoslavily ji, královny a ženiny chválily ji, řkouce: ⁹Která je to, kterou vidět jako denici, krásná jako měsíc, čistá jako slunce, hrozná jako vojsko s praporci? ¹⁰Do zahrady vypravené sestoupila jsem, abych spatřila ovoce údolí, abych viděla, kvete-li vinný kmen, a pučí-li se jabloně zrnaté. ¹¹Nezvěděla jsem, a žádost má ponoukla mne na vůz přednějších z lidu mého. ¹²Navrať se, vrať se, ó Sulamitská, vrať se, vrať se, vrať se, ať na tě patříme. Co užíté na Sulamitské? Jako zástup vojenský.

7 Jak jsou krásné nohy tvé v střevících, dcero knížecí! Okolek beder tvých jako spony, dílo ruku výborného řemeslníka. ²Pupek tvůj koflík okrouhlý, ne bez nápoje; břicho tvé jako stoh pšenice obrostlý kvítím. ³Oba tvé prsy jako dvě telátka dvojčat srních. ⁴Hrdlo tvé jako věže z kostí slonových, oči tvé rybníky v Ezebon vedle brány Batrabbim, nos tvůj věž Libánská patřící k Damašku. ⁵Hlava tvá na tobě jako Karmel, a vlasy hlavy tvé jako šarlat; i král přivázan by byl na pavlačích. ⁶Jak jsi ty krásná, a jak utěšená, ó milosti přerozkošná! ⁷Ta postava tvá podobna je palmě a prsy tvé hroznům. ⁸Rekl jsem: Vstoupím na palmu, dosáhnu vrchů jejích. Nechať tedy jsou prsy tvé jako hrozny vinného kmene, a vůně chřípí tvých jako jablek vonných. ⁹Ústa tvá

jako víno výborné, milá pro upřímnost, působící, aby i těch, již spí, rty mluvily. ¹⁰ Já jsem milého svého, a ke mně je žádost jeho. ¹¹ Pojď, milý můj, vyjděme na pole, přenocujme ve vsích. ¹² Ráno přivstaneme, na vinice pohledíme, kvete-li vinný kmen, již-li se ukázal začátek hroznů, kvetou-li jablka zrnatá, a tu dám tobě milosti své. ¹³ Pěkná jablečka vydala vůni, a na dveřích našich všechny rozkoše nové i staré, milý můj, zachovala jsem tobě.

8 Ó bys byl jako bratr můj požívající prsí matky mé, abych tě naleznouc vně, políbila, a nebyla zahanbena. ² Vedla bych tě, a uvedla do domu matky své, a tu bys mne vyučoval; a já bych dala pít vína strojeného, a moštu z jablek zrnatých. ³ Levice jeho pod hlavou mou, a pravíci svou objímá mne. ⁴ Přísahou vás zavazuji, dcery Jeruzalémské, abyste nebudily a nevyrážely ze sna milého mého, dokud by sám nechtěl. ⁵ Která je to, jež vstupuje z pouště, zpolehnuvši na milého svého? Pod jabloní vzbudila jsem tě; tu tebe počala matka tvá, tu tě počala rodička tvá. ⁶ Polož mne jako pečeť na srdce své, jako pečetní prsten na ruku svou. Neboť silné je jako smrt milování, tvrdá jako hrob horlivost; uhlí její uhlí řeřavé, plamen nejprudší. ⁷ Vody mnohé nemohly by uhasit tohoto milování, aniž ho řeky zatopí. Kdyby někdo dát chtěl všechn statek domu svého za takovou milost, se vším tím pohrdnut by byl. ⁸ Sestru máme maličkou, která ještě nemá prsí. Co učiníme se sestrou svou v den, ve který bude řeč o ní? ⁹ Jestliže je zeď, vzděláme na ní palác stříbrný; pakli je dveřmi, obložíme je deskami cedrovými. ¹⁰ Já jsem zeď, a prsy mé jako věže; tak jsem byla před očima jeho, jako nacházející pokoj. ¹¹ Vinici měl Šalomoun v Balhamon, kterou pronajal strážným, aby jeden každý přinášel za ovoce její tisíc stříbrných. ¹² Ale vinice má, kterou mám, přede mnou je. Měj sobě ten tisíc, ó Šalomoune, a dvě stě ti, kteří střeží ovoce jejího. ¹³ Ó ty, která bydlíš v zahradách, přátelé pozorují hlasu tvého, ohlašuj mi se. ¹⁴ Pospěš, milý můj, a připodobni se k srně nebo mladému jelenu, na horách vonných věcí.

Izajáš

Úvod

1 Vidění Izaiáše syna Amosova, které viděl o Judovi a Jeruzalému, za dnů Uziáše, Jotama, Achasa a Ezechiáše, králů Judských. ² Slyšte nebesa a ušima pozoruj země, neboť Hospodin mluví: Syny jsem vychoval a vyvýšil, oni pak zprotivili se mi. ³ Vůl zná hospodáře svého a osel jesle pánů svých; Izrael nezná, lid můj nerozumívá. ⁴ Ach, národe hříšný, lide obtížený nepravostí, símě zlostníků, synové nešlechtní, opustili Hospodina, pohrdli svatým Izraelským, odvrátili se zpět. ⁵ Proč, čím více biti býváte, tím více se odvracíte? Všechna hlava je neduživá a všechno srdce zemdlené. ⁶ Od spodku nohy až do vrchu hlavy není na něm místa celého, jen rána a zsinalost, a zbití zahnojené, aniž se vytlačuje, ani uvazuje, ani olejem změkčuje. ⁷ Země vaše zpustla, města vaše vypálena ohněm; zemi vaši před vámi cizozemci šírají a v poušť obracejí, tak jak vše kazí cizozemci. ⁸ A zůstala dcera Sionská jako budka na vinici, jako chaloupka v zahradě tykvové, a jako město zkažené. ⁹ Byť nám byl Hospodin zástupů jakkoli malička ostatků nezanechal, byli bychom jako Sodoma, byli bychom Gomorě podobni. ¹⁰ Slyšte slovo Hospodinovo, knížata Sodomská, ušima pozorujte zákona Boha našeho, lide Gomorský: ¹¹ K čemu je mi množství obětí vašich? dí Hospodin. Syt jsem zápalných obětí skopců a tuků krmných zvířat, a krve volků a beránků a kozlů nejsem žádostiv. ¹² Že přicházíte, abyste se ukazovali přede mnou, kdo toho z ruky vaší hledal, abyste šlapali síně mé? ¹³ Nepřinášejte více oběti oklamání. Pálení kadidla v ohavnosti mám, novoměsíců a sobot a svolávání nemohu trpět (nepravost je), ani shromáždění. ¹⁴ Novoměsíců vašich a slavností vašich nenávidí duše má; jsou mi břemenem, ustal jsem, nesa je. ¹⁵ Proto, když rozprostíráte ruce vaše, skrývám oči své před vámi, a když množíte modlitbu, neslyším; ruce vaše krve plné jsou. ¹⁶ Umejte se, očistě se, odvrhněte zlost skutků vašich od očí mých, přestaňte zle činit. ¹⁷ Učte se dobře činit, hledejte soudu, pozdvihněte potlačeného, dopomozte k spravedlnosti sirotku, zastaňte vdovy. ¹⁸ Podte nu, a poukažme sobě, praví Hospodin: Budou-li hříchy vaše jako látka dvakrát barvená, jako sníh zbělejší; budou-li červené jako šarlat, jako vlna budou. ¹⁹ Budete-li povolní a poslušní, dobré věci země jíst budete. ²⁰ Pakli nebudete povolní, ale vzpurní, od meče sežráni budete; neboť ústa Hospodinova mluvila. ²¹ Jak tě nevěstkou učiněno to město věrné, plné soudu! Spravedlnost přebývala v něm, nyní pak vrazi. ²² Stříbro tvé obrátilo se ve strusku, víno tvé smíšeno s vodou. ²³ Knížata tvá vzpurná a druhové zlodějí, jeden každý z nich miluje dary, a dychtí po úplatcích; sirotku k spravedlnosti nedopomáhají, a pře vdovy před ně nepřichází. ²⁴ Proto dí Pán, Hospodin zástupů, silný Izraelský: Aj, já se potěším nad protivníky svými, a vymstím se nad nepřáteli svými, ²⁵ Když zase obrátím ruku svou na tě, až přepálím dočista strusky tvé, a odejmu všechn cín tvůj, ²⁶ A obnovím soudce tvé tak jako na počátku, a rádce tvé jako zprvu. A tu potom slout budeš městem spravedlnosti, městem věrným. ²⁷ Sion v soudu vykoupen bude, a kteří zase uvedeni budou do něho, ve spravedlnosti. ²⁸ Setření pak přestupníků a nešlechtných náhle přijde, a kteří opouštějí Hospodina, docela zahynou. ²⁹ Neboť zahanbeni budete pro háje, po nichž jste toužili, a zastydíte se pro zahrady, které jste sobě zvolili. ³⁰ Budete zajisté jako dub, s něhož listí prší, a jako zahrada, v níž vody není. ³¹ A bude nejsilnější jako koudel, a učitel jeho jako jiskra; i bude to obojí hořet spolu, a nebude žádného, kdo by uhasit mohl.

2 Slovo, které viděl Izajáš syn Amosův o Judovi a Jeruzalému. ² A stane se v posledních dnech, že utvrzena bude hora domu Hospodinova na vrchu hor, a vyvýšena nad pahrbky, a pohnou se k ní všechny národy. ³ A půjdou lidé mnozí, říkající: Pojdte, a vstupme na horu Hospodinovu, do domu Boha Jákobova, a bude nás vyučovat cestám svým, a budeme chodit po stezkách jeho. Nebo ze Siona vyjde zákon, a slovo Hospodinovo z Jeruzaléma. ⁴ On bude soudit mezi národy a trestat bude lidi mnohé. A zkují meče své v motyky, a oštěpy své v srpy. Nepozdvihne národ proti národu meče, a nebudou se více učit boji. ⁵ Dome Jákobův, pojdtež, a chodme v světle Hospodinově. ⁶ Ale ty jsi opustil lid svůj, dům Jákobův, protože jsou naplněni ohavnostmi národů východních, a jsou pověřiví jako Filistínští, a smyšlenky cizozemců že sobě libují. ⁷ K tomu naplněna je země jejich stříbrem a zlatem, takže není konce pokladům jejich; naplněna je země jejich i koňmi, vozům pak jejich počtu není. ⁸ Naplněna je také země jejich modlami; klanějí se dílu rukou svých, které učinily prsty jejich. ⁹ Klaní se obecný člověk, a ponizuje se i přední muž; proto neodpouštěj jim. ¹⁰ Vejdí do skály, a skryj se v prachu před hrůzou Hospodinovou, před slávou důstojnosti jeho. ¹¹ Tu oči vysoké člověka sníženy budou, a skloněna bude vysokost lidská, ale Hospodin sám vyvýšen bude v ten den. ¹² Neboť den Hospodina zástupů se blíží na každého pyšného a vzpínajícího se, i na každého vyvýšeného, i bude ponížen, ¹³ I na všechny cedry Libánské vysoké a vyvýšené, i na všechny duby Bázanské, ¹⁴ I na všechny hory vysoké, i na všechny pahrbky

vyvýšené,¹⁵ I na všelijakou věž vysokou, i na všelijakou zeď pevnou,¹⁶ I na všechny lodě mořské, i na všechna malování slibná.¹⁷ A sehnuta bude pýcha člověka, a snížena bude vysokost lidská, ale zvýšen bude Hospodin sám v ten den,¹⁸ Modly pak docela vymizí.¹⁹ Tehdy půjdou do jeskyní skal a do roklí země, před hrůzou Hospodinovou a slávou důstojnosti jeho, když povstane, aby potřel zemi.²⁰ V ten den zavrhně člověk modly své stříbrné a modly své zlaté, kterých mu nadělali, aby se klaněl, totiž krtkům a netopýrům.²¹ A vejde do slují skal a do vysedlin jejich před hrůzou Hospodinovou, a před slávou důstojnosti jeho, když povstane, aby potřel zemi.²² Přestaňte doufat v člověka, jehož dýchání v chřípích jeho je. Neboť zač má považován být?

3 Neboť aj, Pán, Hospodin zástupů, odejme od Jeruzaléma a Judy hůl a podporu, všelijakou hůl chleba a všelijakou podporu vody,² Silného i muže válečného, soudce i proroka, mudrce i starce,³ Padesátníka i počestného, i rádce, i chytrého řemeslníka, i výmluvného,⁴ A dám jim děti za knížata; děti, pravím, panovat budou nad nimi.⁵ A bude sužovat v lidu jeden druhého a bližní bližního svého; vzpurně se postaví dítě proti starci a chatrný proti vzácnému.⁶ Pročež se chopí jeden každý bratra svého z domu otce svého, a dí: Máš oděv, knížetem naším budeš, a pád tento zdrž rukou svou.⁷ Ale on přísáhne v ten den, řka: Nebudu vázat těch ran, neboť v domě mém není chleba ani oděvu; neustanovujte mne knížetem lidu.⁸ Neboť se obořil Jeruzalém, a Juda padl, protože jazyk jejich a skutky jejich jsou proti Hospodinu, k dráždění očí slávy jeho.⁹ Nestydatost tváře jejich svědčí proti nim; hřích zajisté svůj jako Sodomští ohlašují a netají. Běda duši jejich, neboť sami na sebe uvádí zlé.¹⁰ Rcete spravedlivému: Dobře bude; neboť ovoce skutků svých jíst bude.¹¹ Ale běda bezbožnému, zle bude; neboť odplata rukou jeho dána jemu bude.¹² Lidu mého knížata jsou děti a ženy panují nad ním. Lide můj, kteří tě vodí, svádí tě, a cestu stezek tvých ukrývají.¹³ Stojí Hospodin k rozsudku, stojí, pravím, k rozsudku s lidmi.¹⁴ Hospodin k soudu přijde proti starším lidu svého a knížatům jejich, a dí: Vy jste pohubili vinici mou, loupež chudého je v domech vašich.¹⁵ Proč vy ochuzujete lid můj, a tváře chudých zahanbujete? praví Pán, Hospodin zástupů.¹⁶ A dí Hospodin: Protože se pozdvihují dcery Sionské, a chodí s vytaženým krkem, a pasou očima, potulujíce se, a zdobna kráčejíce, i nohama svýma lákají,¹⁷ Proto okydne Pán prašivinou vrch hlavy dcer Sionských, a Hospodin hanbu jejich obnaží.¹⁸ V ten den odejme Pán okrasu těch nákotníků, členky a náhrdelníky,¹⁹ Jablka zlatá a náramky a závoje,²⁰ Klobouky a řetízky, pentle, voňavky a náušnice,²¹ Prsteny a nosní kroužky,²² Proměnná roucha, i přehozy, i šátky, i váčky,²³ I zrcadla, i košilky, i turbany, i řízy.²⁴ A bude místo vonných věcí hnís, a místo pásů roztržení, a místo strojení kadeří lysina, a místo širokého podolku bude přepásání pytle, ohoření pak místo krásy.²⁵ Muži tvoji od meče padnou, a silní tvoji v boji.²⁶ A budou plakat a kvílet brány jeho, a zpustlý na zemi sedět bude.

4 A chopí se sedm žen muže jednoho v ten den, a řeknou: Chléb svůj jíst budeme, a rouchem svým se odívát, jen ať po tobě se jmenujeme; odejmi pohanění naše.² V ten den bude výstřelek Hospodinův ušlechtilý a slavný, a plod země výtečný a krásný, totiž ti, kteří zachováni budou z Izraele.³ A stane se, že kdo bude zanechán na Sionu, a pozůstaven bude v Jeruzalémě, svatý slout bude, každý, kdo je zapsán k životu v Jeruzalémě,⁴ Když Pán smyje nečistotu dcer Sionských, a krev Jeruzaléma vypláchne z něho v duchu soudu a v duchu horlivosti.⁵ A stvoří Hospodin nad každým obydlím hory Sion, a nad každým shromážděním jejím oblak ve dne, a dým a blesk plápolajícího ohně v noci; neboť nad všechnu slávu bude zastření.⁶ A bude stánkem k zastínění ve dne před horkem, a za útočiště a skryši před přívalem a deštěm.

5 Zpívat již budu milému svému píseň milého svého o vinici jeho: Vinici má milý můj na vrchu úrodném.² Kterou ohradil a kamení z ní vybral a vysadil ji vinným kmenem výborným, a vystavěl věž uprostřed ní, také i lis udělal v ní, a očekával, aby nesla hrozny, ale vydala plané víno.³ Nyní tedy, obyvatelé Jeruzalémští a muži Judští, suďte prosím mezi mnou a vinicí mou.⁴ Co ještě činěno být mělo vinici mé, co bych jí neučinil? Proč, když jsem očekával, aby nesla hrozny, plodila plané víno?⁵ A proto oznámím vám, co já učiním vinici své: Odejmu plot její, a přijde na spuštění; rozbořím hradbu její, i přijde na pošlapání.⁶ Zapustím ji, nebude řezána, ani kopána, i vzroste na ní bodláčí a trní; oblakům také zapovím, aby nevydávaly více na ni deště.⁷ Vinice zajisté Hospodina zástupů dům Izraelský je, a muži Judští révové milí jemu. Očekával pak soudu, a aj, nátisk; spravedlnosti, a aj, křik.⁸ Běda vám, kteří připojujete dům k domu, a pole s polem spojujete, takže místa jiným není, jako byste sami rozsazeni byli k přebývání uprostřed země.⁹ V uši mé řekl Hospodin zástupů: Jistěže domy mnohé zpustnou, veliké a krásné bez obyvatele budou.¹⁰ Nadto deset dílců viničných vydá lahvicu jednu, a semena chomer vydá efi.¹¹ Běda těm, kteří ráno vstávajíce, chodí po opilství, a trvají při tom do večera, až je víno i rozpaluje.¹² A harfa, loutna a buben, a píšťalka, a víno bývá na hodech jejich; na skutky pak Hospodinovy nehledí, a díla rukou jeho nespátřují.¹³ Proto v zajetí půjde lid můj, neboť je bez poznání; a slavní jeho budou hladoví, a množství jeho žízni uvadne.¹⁴ Pročež rozšířilo i peklo hrdlo své,

a rozedřelo nad míru ústa svá, a sestoupí do něho slavní její a množství její, i hluk její, i ti, kteří se veselí v ní. ¹⁵ A tak sehnut bude člověk a ponížen muž, a oči pyšných sníženy budou, ¹⁶ Hospodin pak zástupů vyvýšen bude v soudu, a Bůh silný a svatý ukáže se svatý ve spravedlnosti. ¹⁷ A pást se budou beránkové podle obyčeje svého, a ostatky těch tučných, navrátice se, jíst budou. ¹⁸ Běda těm, kteří táhnou nepravost za provazy marnosti, a jako provazem u vozu hřích; ¹⁹ Kteří říkají: Nechať pospíší, a nemešká dílem svým, abychom viděli, a nechať se přiblíží, a přijde rada toho Svatého Izraelského, abychom zvěděli. ²⁰ Běda těm, kteří říkají zlému dobré, a dobrému zlé, kladouce tmu za světlo, a světlo za tmu, pokládající hořké za sladké, a sladké za hořké. ²¹ Běda těm, kteří jsou moudří sami u sebe, a podle zdání svého opatrní. ²² Běda těm, kteří jsou silní ku pití vína, a muži udatní k smíšení nápoje opojného; ²³ Kteří ospravedlňují bezbožného pro dary, spravedlnost pak spravedlivých odjímají od nich. ²⁴ Z té příčiny, jakož plamen ohně šíří strniště, a plevy plamen v nic obrací, tak kořen jejich bude jako shnilina, a květ jejich jako prach vzejde; neboť zavrhlí zákon Hospodina zástupů, a řečí svatého Izraelského pohrdli. ²⁵ Pročež rozpáliv se prchlivostí Hospodin na lid svůj, a vztáhna ruku svou na něj, porazil jej, takže se hory zatřásly, a těla mrtvá jejich jako hnůj uprostřed ulic. V tom však ve všem neodvrátila se prchlivost jeho, ale přece ruka jeho je vztažená. ²⁶ Neboť vyzdvihne korouhev národu dalekému, a zahvívá naň od končin země, a aj, rychle a prudce přijde. ²⁷ Žádného znaveného ani klesajícího nebude mezi nimi; nebude dřímát ani spát, aniž se rozepne pás beder jeho, aniž se strhá řemen obuvi jeho. ²⁸ Střely jeho ostré, a všechna lučiště jeho natažená; kopyta koňů jeho jako křemen souzena budou, a kola jeho jako vichřice. ²⁹ Řvaní jeho jako řvaní lva, a řvát bude jako lvíčata; a mumlat bude, a pochyťí loupež a uteče, aniž bude, kdo by vydřel. ³⁰ A zvučet bude nad ním v ten den, jako zvučí moře. Tehdy pohledíme na zemi, a aj, mrákota a úzkost; neboť se i světlo zatmí při pohubení jejím.

6 Léta, kteréhož umřel král Uziáš, viděl jsem Pána sedícího na trůnu vysokém a vyzdviženém, a podolek jeho naplňoval chrám. ² Serafínové stáli nad ním. Šest křídel měl každý z nich: dvěma zakrýval tvář svou, a dvěma přikrýval nohy své, a dvěma létal. ³ A volal jeden k druhému, říkáje: Svatý, svatý, svatý Hospodin zástupů, plná je všechna země slávy jeho. ⁴ A pohnuly se čepy veřejí od hlasu volajícího, a dům plný byl dýmu. ⁵ A řekl jsem: Běda mně, již zahynu, protože jsem člověk poskvrněný rty maje, k tomu uprostřed lidu rty poskvrněný majícího bydlím, a že krále Hospodina zástupů viděly oči mé. ⁶ A přiletěl ke mně jeden ze serafínů, maje v ruce své uhel řeřavý, kleštěmi vzatý z oltáře, ⁷ A dotekl se úst mých, a řekl: Aj hle, dotekl se uhel tento úst tvých; neboť odešla nepravost tvá a hřích tvůj shlazen jest. ⁸ Potom slyšel jsem hlas Pána řkoucího: Koho pošlu? A kdo nám půjde? A řekl jsem: Aj já, pošli mne. ⁹ On pak řekl: Jdi, a rci lidu tomu: Slyšte slyšíce, a nerozumějte, a hledte hledíce, a nepoznávejte. ¹⁰ Zatvrd' srdce lidu toho, a uši jeho zacpi a oči jeho zavři, aby neviděl očima svýma a ušima svýma neslyšel, a srdcem svým nerozuměl a neobrátil se, a nebyl uzdraven. ¹¹ A když jsem řekl: Až dokud, Pane? A odpověděl: Dokud nezpustnou města, tak aby nebylo žádného obyvatele, a domy, aby nebylo v nich žádného člověka, a země docela nezpustne, ¹² A nevzdálí Hospodin všelijakého člověka, a nebude dokonalého zpuštění uprostřed země; ¹³ Dokud ještě v ní nebude desateré zhouby, a teprv zkažena bude. Ale jako ono jilmoví, a jako doubí onoho náspu podporou je, tak sítě svaté je podpora její.

7 A stalo se za dnů Achasa syna Jotamova, syna Uziáše, krále Judského, že přitáhl Rezin král Syrský, a Pekach syn Romeliáše, krále Izraelského, k Jeruzalému, aby bojoval proti němu, ale nemohl ho dobýt. ² A oznámeno je domu Davidovu v tato slova: Spikla se země Syráská s Efraimem. Pročež pohnulo se srdce jeho, i srdce lidu jeho, tak jako se pohybuje dříví v lese od větru. ³ Tedy řekl Hospodin Izaiášovi: Vyjdi nyní vstříc Achasovi, ty a Sear Jašub syn tvůj, až na konec strouhy rybníka hořejšího, k silnici pole valchářova, ⁴ A díš jemu: Hleď, aby ses nekormoutil. Neboj se, a srdce tvé nechať se neděsí dvou ostatků oharků, před rozpáleným hněvem Rezinovým s Syrskými, a syna Romeliášova, ⁵ Protože zlou radu složili proti tobě Syrský, Efraim a syn Romeliášův, řkouce: ⁶ Táhněme proti zemi Judské, a vyležme ji, a odtrhněme ji k sobě, a ustavme krále uprostřed ní syna Tabealova. ⁷ Toto praví Panovník Hospodin: Nestane se a nebude toho. ⁸ Neboť hlava Syráské země je Damašek, a hlava Damašku Rezin, a po šedesáti pěti letech potřen bude Efraim, takže nebude lidem. ⁹ Mezi tím hlava Efraimova Samaří, a hlava Samaří syn Romeliášův. Jestliže nevěříte, jistěže neobstojíte. ¹⁰ A mluvil ještě Hospodin k Achasovi, řka: ¹¹ Požádej sobě znamení od Hospodina Boha svého, buď dole hluboko, anebo na hoře vysoko. ¹² A řekl Ahas: Nebudu prosit, aniž budu pokoušet Hospodina. ¹³ Tedy řekl prorok: Slyšte nyní, dome Davidův, ještě-li je vám málo, lidem být k obtížení, že i Bohu mému k obtížení jste? ¹⁴ Proto sám Pán dá vám znamení: Aj, panna počne, a porodí syna, a nazve jméno jeho Immanuel. ¹⁵ Máslo a med jíst bude, až by uměl zavrhnout zlé a vyvolit dobré. ¹⁶ Nýbrž dříve než bude umět dítě to zavrhnout zlé

7:15 Zavrhnout zlé a vyvolit dobré. Aby se dítě mohlo naučit rozlišovat dobro od zla, musí poznat dobro jako dobré. Má-li dozrát do moudrosti, potřebuje být nasyceno (i emocionálně) a mít potřeby

(včetně emocionálních) uspokojeny, aby v něm do dospělosti nezůstalo malé plačtivé dítě, neustále se dožadující toho, čeho se mu nedostalo. Srv. [R 7:9](#), [10](#) a jejich poznámky.

a vyvolit dobré, opuštěna bude země, které nenávidíš pro dva krále její. ¹⁷ Na tebe pak přivede Hospodin, a na lid tvůj, i na dům otce tvého dny, jakých nebylo ode dne, v němž odstoupil Efraim od Judy, a to skrze krále Assyrského. ¹⁸ Neboť stane se v ten den, že pošeptá Hospodin mouchám, které jsou při nejzazších řekách Egyptských, a včelám, které jsou v zemi Assyrské. ¹⁹ AI přijdou, a usadí se všichni ti v údolích pustých a v děrách skalních, i na všech chrastinách i na všech stromech užitečných. ²⁰ V ten den oholí Pán tou břitvou najatou (skrze ty, kteří za řekou jsou, skrze krále Assyrského), hlavu a vlasy noh, a také i bradu do čista oholí. ²¹ A bude tehdy, že sotva člověk zachová kravičku nebo dvě ovce, ²² Avšak pro množství mléka, kteréhož nadojí, jíst bude máslo. Máslo zajisté a med jíst bude, kdokoli v zemi bude zanechán. ²³ Bude také v ten čas, že každé místo, na němž je tisíc kmenů vinných za tisíc stříbrných, trním a hlozím poroste. ²⁴ Se střelami a lučištěm tudy jít musí; hlozím zajisté a trním zaroste všechna země. ²⁵ Všecky pak hory, které motykou kopány být mohou, nebudou se bát hloží a trní; neboť budou za pastviště volům, a bravu ku pošlapání.

8 A řekl mi Hospodin: Vezmi sobě knihu velikou, a napiš na ní písmem lidským: K rychlé kořisti pospíchá loupežník. ² A vzal jsem sobě za svědky věrné Uriáše kněze, a Zachariáše syna Jeberechiášova. ³ V tom přistoupil jsem k prorokyni, která počala, a porodila syna. A řekl mi Hospodin: Dej mu jméno: K rychlé kořisti pospíchá loupežník. ⁴ Neboť dříve než bude umět dítě to volat: Otče můj, matko má, odejme zboží Damašské a loupeže Samašské lid krále Assyrského. ⁵ A to ještě mluvil Hospodin ke mně, řka: ⁶ Poněvadž pohrdl lid ten vodami Siloe tiše tekoucími, raduje se z Rezina a syna Romeliášova, ⁷ Proto aj, Pán uvede na ně vody, řeky násilné a mnohé, totiž krále Assyrského, a všechnu slávu jeho, tak že vystoupí ze všech toků svých, a půjde nad všechny břehy své. ⁸ Půjde i přes Judu, rozleje se a rozejde, až k hrdlu dosáhne, a roztažená křídla jeho naplní šířku země tvé, ó Immanueli. ⁹ Spráhněte se lidé, však potřeňi budete (nýbrž pozorujte všichni v daleké zemi), přepašte se, však potřeňi budete, přepašte se, však potřeňi budete. ¹⁰ Vejděte v radu, a zrušena bude, mluďte slovo, a neobstojíte; neboť s námi je Bůh silný. ¹¹ Tak zajisté mluvil Hospodin ke mně, ujav mne za ruku, a dav mi výstrahu, abych nechodil cestou lidu tohoto, řka: ¹² Neříkejte: Spiknutí, když lid ten praví: Spiknutí; aniž se jako oni strachujete, merci-li, abyste se děsit měli. ¹³ Hospodina zástupů samého posvěcujte; on budiž bázeň vaše i strach váš. ¹⁴ A bude vám i svatyní, kamenem pak urážky a skalou pádu oběma domům Izraelským, osidlem a léčkou i obyvatelům Jeruzalémským. ¹⁵ A urazí se o to mnozí, a padnou, a potřeňi budou, anebo zapletou se, chyceni budou. ¹⁶ Zavaž osvědčení, zapečet' zákon mezi učedníky mými. ¹⁷ Pročež očekávat budu na Hospodina, který skryl tvář svou od domu Jákobova; na něj, pravím, čekat budu. ¹⁸ Aj, já a dítky, které mi dal Hospodin, na znamení a zázraky v Izraeli od Hospodina zástupů, který přebývá na hoře Sion. ¹⁹ Jestliže by vám pak řekli: Dotazujte se na hadačích a věštcích, kteří šeptají a šveholí, rcete: Nemá-li se lid na Bohu svém dotazovat? K mrtvým-li místo živých má se utíkat? ²⁰ K zákonu a svědectví! Pakli nechtějí, nechat mluví podle slova toho, v němž není žádné záře, ²¹ Až by každý toulal se musil, zbědovaný jsa a hladový. A stane se, že se bude, hladový jsa, sám v sobě zlobit, a zlořečit králi svému a Bohu svému, buď že vzhůru pohledí, ²² Buď že na zemi popatří, a aj, všude soužení a tma, mrákota, bída i nátisk v temnostech.

9 Avšak ne tak obklíčí mrákota té země, která soužena bude, jako když se ponejprv nepřítel dotkl země Zabulon a země Neftalím, ani jako potom, když více obtíží, naproti moři, při Jordánu Galilei pohanů. ² Neboť lid tento chodě v temnostech, uzří světlo veliké, a bydlícím v zemi stínu smrti světlo zaskví se. ³ Rozmnožil jsi tento národ, ale nezveličils veselí. A však veselit se budou před tebou, tak jako se veselí ve žni, jako se radují, když dělí kořisti, ⁴ Když jho břemene jeho a prut ramene jeho, hůl násilníka jeho polámeš, jako za dnů Madianských, ⁵ Když všichni bojovníci předěšeni, a roucha v krvi zbrocena, a co hořeti mohlo, i ohněm spáleno. ⁶ Neboť dítě narodilo se nám, syn dán je nám, i bude knížetství na rameni jeho, a nazváno bude jméno jeho: Předivný Rádce, Bůh silný, Rek udatný, Otec věčnosti, Kniže pokoje. ⁷ K rozmnožování pak toho knížetství a pokoje, jemuž nebude konce, sedne na stolicí Davidově, a na království jeho, až je i v řád uvede, a utvrdí v soudu a v spravedlnosti, od tohoto času až na věky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní. ⁸ Slovo poslal Pán Jákobovi, a padlo v Izraeli. ⁹ A zví všechen lid, Efraim, i obyvatelé Samašští, kteří v pýše a vysokomyslnosti srdce říkají: ¹⁰ Padly cihly, ale my tesaným kamenem stavět budeme; plané fiky podřaty jsou, a my to v cedry změňme. ¹¹ Ale zvýší Hospodin protivníky Rezinovy nad něj, a nepřátele jeho svolá, ¹² Syrské zepředu, a Filistinské zezadu. A budou žrát Izraele celými ústy, aniž ve všem tom odvrátí se prechlivost jeho, ale ruka jeho přece bude vztažena. ¹³ Protože se lid ten nenavrací k tomu, který jej bije, a Hospodina zástupů nehledají, ¹⁴ Proto odetne Hospodin od Izraele hlavu i ocas, ratolest i rákos jednoho dne. ¹⁵ (Stařec a vzácný člověk, on je hlava, prorok pak, který učí lži, on je ocas.) ¹⁶ Neboť vůdcové lidu tohoto jsou svědčové, a kteří se jim vést dají, zhytnuli. ¹⁷ Proto z mládenců jeho nepotěší se Pán, a nad sirotky a vdovami jeho neslituje se; neboť všichni jsou pokrytci a zločinci, a každá ústa mluví nešlechtnost. Aniž ve všem tom odvrátí se

prchlivost jeho, ale přece ruka jeho bude vztažena.¹⁸ Neboť roznícena jsouc jako oheň bezbožnost, bodláčí a trní pálí, potom zapálí i houštiny lesa; pročež rozptýleni budou jako dým v povětří.¹⁹ Pro hněv Hospodina zástupů zatmí se země, a ten lid bude jako pokrm ohně. Žádný ani nad bratrem svým soucit mít nebude,²⁰ Ale krájeje sobě po pravé straně, však lačnět bude, a šíraje po levé, však nenasytí se. Jeden každý maso ramene svého žrát bude,²¹ Manasses Efraima a Efraim Manessesa, oba pak spolu proti Judovi budou. Ve všem tom však neodvrátí se prchlivost jeho, ale přece ruka jeho bude vztažena.

10 Běda těm, kteří ustanovují práva nepravá, a spisovatelům, kteří těžkosti spisují,² Aby odstrkovali nuzné od soudu a vydírali spravedlnost chudých lidu mého, vdovy aby byly kořist jejich a sirotky aby loupili.³ A co učiníte v den navštívení a zpuštění, které zdaleka přijde? Ke komu se o pomoc utečete? A kde zanecháte slávy své,⁴ By nemusila sklonit se mezi vězni, a mezi zbitými klesnouti? Ve všem tom neodvrátí se prchlivost jeho, ale přece ruka jeho bude vztažena.⁵ Běda Assurovi, metle hněvu mého, ačkoli hůl rozhněvání mého je v rukou jeho,⁶ A na národ ošemetný pošlu jej, a o lidu hněvu mého přikážu jemu, aby směle bral kořisti, a loupil bez milosti, a položil jej v pošlapání jako bláto na ulicích.⁷ Ale on ne tak se bude domnívat, ani srdce jeho tak myslit bude; neboť srdce jeho je hubit a plenit národy mnohé.⁸ Neboť řekne: Zdali knížata má nejsou také i králové?⁹ Zdali jako Charkemis není Chalno? Zdali není jako Arfad Emat? Zdali není jako Damašek Samaří?¹⁰ Jako nalezla ruka má království bohů, protože rytiny jejich byly nad Jeruzalémských a Samařských,¹¹ Zdali jako jsem učinil Samaří a modlám jeho, tak neučiním Jeruzalému a obrazům jeho?¹² A stane se, když dokoná Pán všechno dílo své na hoře Sion a v Jeruzalémě, že navštívím ovoce pyšného srdce krále Assyrského, a nádhernost vysokých očí jeho.¹³ Neboť řekne: V síle ruky své to jsem vykonal, a v moudrosti své; neboť jsem rozumný byl, a odjal jsem meze národů, a poklady jejich jsem sebral, a strhl jsem dolů, jako mocný, obyvatele.¹⁴ A jako hnízdo nalezla ruka má zboží národů, a jako sbírána bývají vejce opuštěná, tak všechnu zemi já jsem sebral, aniž byl, kdo by křídlem hnul, anebo otevřel ústa a pípl.¹⁵ Zdali se bude sekera velebit nad toho, kdo ní seká? Zdali se honosit bude pila nad toho, kdo ní tře? Jako by se vzpínala metla proti tomu, kdo by ji zdvihl; jako by se chlubila hůl, že není dřevem.¹⁶ Proto pošle Pán, Hospodin zástupů, na vytylé jeho vyzáblost, a zespoda slávu jeho prudce zapálí, jako silný oheň.¹⁷ Neboť světlo Izraelovo bude ohněm a Svatý jeho plamenem, i spálí a sežere trní i bodláčí jeho jednoho dne.¹⁸ Těž spanilost lesu jeho, i úrodných polí jeho, od duše až do těla, všechno vyhubí. A stane se, že předěšený jsa, bude utíkat.¹⁹ A pozůstalého dříví lesu jeho malý počet bude, tak že by je mohlo dítě popsat.²⁰ A stane se v ten den, nebudou více ostatky Izraelské a pozůstalí z domu Jákovova spoléhat na toho, kdo je tepe, ale spoléhat budou na Hospodina, Svatého Izraelského v pravdě.²¹ Ostatky obrátí se, ostatky Jákovovy k Bohu silnému, reku udatnému.²² Neboť byt bylo lidu tvého, Izraeli, jako písku mořského, ostatky jeho obrátí se. Pohubení uložené rozhojní spravedlnost.²³ Pohubení, pravím, a to jistě, Pán, Hospodin zástupů, učiní uprostřed vši této země.²⁴ Proto takto praví Pán, Hospodin zástupů: Neboj se Assyrského, lide můj, který přebýváš na Sionu. Prutem umrská tě, a holí svou napřáhne na tebe na cestě Egyptské.²⁵ Po maličkém zajisté času dokoná se hněv a prchlivost má k vyhlazení jich.²⁶ Neboť vzbudí na něj Hospodin zástupů bič, jako porážku Madianských na skále Goréb, a jako pozdvihl hole své na moře, tak jí pozdvihne na něj, na cestě Egyptské.²⁷ A stane se v ten den, že složeno bude břímě jeho z ramene tvého, a jho jeho ze šíje tvé, nýbrž zkaženo bude jho od přítomnosti pomazaného.²⁸ Přitáhne do Aiat, přejde přes Migron, v Michmas složí nádobí svá.²⁹ Projdou průchod, v Gabaa budou mít nocleh k přenocování; ulekne se Ráma, Gabaa Saulovo uteče.³⁰ Naříkej hlasem svým, město Gallim, ať se slyší v Lais: Ach, ubohá Anatot.³¹ Pohne se Madmena, obyvatele Gábim schopí se.³² Ještě téhož dne zastavě se v Nobe, pohrozí rukou svou hoře dcery Sionské, pahrbku Jeruzalémskému.³³ Aj, Panovník Hospodin zástupů oklestí vši silou ratolesti, ty pak, kteří jsou vysokého vzrůstu, podetne; a budou vysocí sníženi.³⁴ Vyseká též houšť lesů sekerou, i Libán od velikomocného padne.

11 Ale vyjde proutek z pařezu Izai, a výstřelek z kořenů jeho vyroste, a ovoce ponese.² Na němž odpočine Duch Hospodinův, Duch moudrosti a rozumnosti, Duch rady a síly. Duch poznání a bázně Hospodinovy.³ A bude chápatý v bázni Hospodinově, a nebude podle vidění očí svých soudit, ani podle slyšení uší svých trestat.⁴ Ale soudit bude chudé podle spravedlnosti, a v pravosti trestat tiché v zemi. Bít zajisté bude zemi holí úst svých, a duchem rtů svých zabije bezbožného.⁵ Neboť spravedlnost bude pasem beder jeho, a pravda přepásáním ledví jeho.⁶ A bude bydlet vlk s beránkem a leopard s kůzlátkem ležet; taktéž tele a lvíče i krmný dobytek spolu budou, a malé pacholátko je povede.⁷ Také i kráva a medvědice spolu pást se budou, a plod jejich spolu ležet, lev pak jako vůl plevy jíst bude.⁸ A lýtý had nad dírou pohrávat bude s dítětem prsí požívajícím, a to, které odstaveno je, směle sáhne rukou svou do díry bazalískovy.⁹ Neuškodí, aniž zahubí na vši mé hoře svaté; neboť země naplněna bude známostí Hospodina, tak jako vodami moře naplněno jest.¹⁰ A bude v ten

den, že na kořen Izai, který stane za korouhev národům, pohané pilně ptát se budou; neboť odpočívání jeho bude slavné. ¹¹ A bude v ten den, že přičiní Pán po druhé ruky své, aby shledal ostatky lidu svého, co jich zanecháno bude od Assura, a od Egypta, a od Patros, a od Chus, a od Elam, a od Sinear, a od Emat, a od ostrovů mořských. ¹² A vyzdvihne korouhev mezi pohany, a sebere zahnané Izraelské, a rozptýlené Judovy shromáždí ode čtyř stran země. ¹³ A přestane nenávidět Efraimova, a nepřátelé Judovi vyhlazeni budou. Efraim nebude nenávidět Judy, a Juda nebude sužovati Efraima. ¹⁴ Ale vletí na rameno Filistinských k západu, a spolu loupit budou národy východní. Na Idumejské a Moábské sáhnou rukou svou, a synové Ammon poslouchat jich budou. ¹⁵ Zkazí též Hospodin zátoku moře Egyptského, a vztáhne ruku svou na řeku v prudkosti větru svého, a rozrazí ji na sedm potůčků, a učiní, aby je v obuvi přejít mohli. ¹⁶ A bude silnice ostatkům lidu toho, který zanechán bude od Assyrských, jako byla Izraelovi v ten den, když vycházel ze země Egyptské.

12 A díš v ten den: Oslavovat tě budu, Hospodine, protože byv hněviv na mne, odvrátil jsi prchlivost svou, a utěšil jsi mne. ² Aj, Bůh silný spasení mé, doufat budu, a nebudu se bát; neboť síla má a píseň a spasení mé je Bůh Hospodin. ³ A budete vážit vody s radostí ze studnic toho spasení, ⁴ A řeknete v ten den: Oslavujte Hospodina, vzývejte jméno jeho, známé čiňte mezi lidmi skutky jeho, připomínejte, že vyvýšené je jméno jeho. ⁵ Žalmy zpívejte Hospodinu, neboť veliké věci učinil; a to známé buď po vší zemi. ⁶ Prokřikni a zpívej, obyvatelkyne Sionská, neboť veliký je uprostřed tebe Svatý Izraelský.

13 Břímě Babylona, které viděl Izaiáš syn Amosův. ² Na hoře vysoké vyzdvihněte korouhev, povyšte hlasu k nim, dejte návěští rukou, ať vejdou do bran knížecích. ³ Já jsem přikázal posvěceným svým, povolal jsem také i udatných reků svých k vykonání hněvu svého, veselících se z vyvýšení mého. ⁴ Hlas množství na horách, jako lidu mnohého, hlas a zvuk království a národů shromážděných: Hospodin zástupů sbírá vojsko k válce. ⁵ Táhnou ze země daleké od končin nebes. Hospodin a osudí prchlivosti jeho, aby poplenil všechnu zemi. ⁶ Kvílejte, neboť blízko je den Hospodinův, jako zpuštění od Všemohoucího přijde. ⁷ A proto všelijaké ruce oslábnu, a všelijaké srdce člověka rozplyne se. ⁸ A budou předěšeni, svírání a bolesti je zachvátí, jako rodička stonat budou; každý nad bližním svým užasne se, tváře jejich k plameni podobné budou. ⁹ Aj, den Hospodinův přichází přísný, a zuřivost a rozpálení hněvu, aby obrátil tu zemi v poušť, a hříšníky její z ní vyhladil. ¹⁰ Neboť hvězdy nebeské a planety jejich nedopustí svítit světlu svému; zatmí se slunce při vycházení svém, a měsíc nevydá světla svého. ¹¹ A navštívím na světě zlost, a na bezbožných nepravost jejich; a kázu přestat pýše pyšných, a vysokomyslnost tyranů snížím. ¹² Způsobím to, že dražší bude člověk nad zlato čisté, člověk, pravím, nad zlato z Ofir. ¹³ Z té příčiny zatřesu nebesy, a pohne se země z místa svého, v prchlivosti Hospodina zástupů, a ve dni rozpálení hněvu jeho. ¹⁴ A bude jako srna splašená, a jako stádo, když není, kdo by je shromáždil; jeden každý k lidu svému se obrátí, a každý do země své uteče. ¹⁵ Kdokoli nalezen bude, bude proboden, a kteří by se koli shlukli, od meče padnou. ¹⁶ Nadto i děti jejich rozráženy budou před očima jejich, domy jejich vyloupeny, a ženy jejich poskvrněny. ¹⁷ Aj, já vzbudím proti nim Médské, kteří sobě stříbra nebudou vážit, a ve zlatě nebudou se kochat, ¹⁸ Ale z luků dětí rozrážet, aniž se nad plodem života slitují, aniž synům odpustí oko jejich. ¹⁹ A bude Babylon, někdy ozdoba království a okrasa důstojnosti Kaldejské, podobný podvrácené Sodomě a Gomoře. ²⁰ Nebudou se v něm osazovat na věky, ani bydlit od pokolení až do pokolení; aniž rozbije tam stanu svého Arab, ani pastýři tam odpočívát budou. ²¹ Ale lítá zvěř tam odpočívát bude, a domy jejich šelmami naplněny budou; bydlit budou tam i sovy, a příšery tam skákat budou. ²² Ozývat se také budou sobě hrozné potvory na palácích jejich, a draci na hradech rozkošných. A blízko je, že přijde čas jeho, a dny jeho prodlévat nebudou.

14 Neboť slituje se Hospodin nad Jákobem, a vyvolí zase Izraele, a dá jim odpočinutí v zemi jejich; a připojí se k nim cizozemec, a přidržet se budou domu Jákobova. ² Neboť pojmu ty národy, a přivedou je k místu svému, i uvedou je v dědictví dům Izraelský v zemi Hospodinově, za služebníky a za služby; a jímat budou ty, kteří je zjímali, a panovat budou nad násilníky svými. ³ A stane se v ten den, v němž tobě odpočinutí dá Hospodin od těžkosti tvé a strachu tvého, a od poroby těžké, v kterou jsi byl podroben, ⁴ Že užiješ přísloví tohoto o králi babylonském, a řekneš: Aj, jak přestal násilník! Přestalo dychtění po zlatě. ⁵ Potřískal Hospodin hůl bezbožných, prut panujících, ⁶ Mrskajícího lidi v prchlivosti mrskáním ustavičným, panujícího v hněvu nad národy, které sužovány bývaly bez lítosti. ⁷ Odpočívá, je v pokoji všechna země, zvučně prozpěvují. ⁸ A jedloví veselí se nad tebou, i cedroví Libánské, řkouce: Jak jsi klesl, nepovstal, kdo by nás podtínal. ⁹ I peklo zespod vzbouřilo se pro tebe, k vyjití vstříc přicházejícímu tobě vzbudilo pro tě mrtvé, všechna knížata země; kázalo vyvstat ze stolic jejich i všem králům národů. ¹⁰ Všichni tito odpovídajíce, mluví tobě: Což ty také jsi zemden jako i my, a nám podobný učiněn? ¹¹ Svržena je do pekla pýcha tvá, i zvuk hudebních nástrojů

tvých; moly tobě podestláno, a červi tě přikrývají. ¹² Jak to, že jsi spadl s nebe, ó Lucifere v jitře vycházející? Poražen jsi až na zem, protožeš zemdlíval národy. ¹³ Však jsi ty říkával v srdci svém: Vstoupím do nebe, nad hvězdy Boha silného vyvýším stolicí svou, a posadím se na hoře shromáždění ke straně půlnoční. ¹⁴ Vstoupím nad výsosti oblaku, budu rovný Nejvyššímu. ¹⁵ A ty pak stržen jsi až do pekla, pryč na stranu do jámy. ¹⁶ Ti, kdo tě uzří, za tebou se ohlédat, a tebe spatřovat budou, říkajíce: To-li je ten muž, který nepokojil zemi, a pohyboval královstvími, ¹⁷ Obracel jako v pustinu svět, a města jeho bořil, vězňů svých nepropouštěl domů? ¹⁸ Všichni králové národů, cokoli jich bylo, pochování slavně doma jeden každý z nich; ¹⁹ Ty pak zavržen jsi od hrobu svého jako ratolest ohyzdná, a roucho zbitých, ukrutně zraněných, kteří se dostávají do jámy mezi kamení, a jako mrcha pošlapaná. ²⁰ Nebudeš k oněmno v pohřbu příúcastněn, neboť jsi poplenil zemi svou, lid svůj jsi pomordoval; nebude připomínáno na věky símě zlostníků. ²¹ Připravte se k z mordování synů jeho pro nepravosti otců jejich, aby nepovstali, a dědičně neujali země, a nenaplňili povrch světa městy. ²² Neboť povstanu proti nim, praví Hospodin zástupů, a zahladím jméno Babylona i ostatky syna i vnuka, praví Hospodin. ²³ A obrátím jej v dědictví bukačů, a v jezera vod, a vymetu jej pometlem zahynutí, praví Hospodin zástupů. ²⁴ Přisáhl Hospodin zástupů, řka: Jistě že jak jsem myslel, tak bude, a jak jsem uložil, stane se, ²⁵ Že potru Assyrského v zemi své, a na horách svých pošlapám jej, a odejde z nich jeho, břímě také jeho z ramene jejich snato bude. ²⁶ To je ta rada, která zavřena je o vsi té zemi, a to je ta ruka vztažená proti všem těm národům. ²⁷ Poněvadž pak Hospodin zástupů usoudil, kdo to tedy zruší? A ruku jeho vztaženou kdo odvrátí? ²⁸ Léta kteréhož umřel král Achas, stalo se proroctví toto: ²⁹ Neraduj se všechna ty země Filistinská, že zlámán je prut toho, který tě mrskal; neboť z plemene hadího vyjde bazališek, jehož plod bude drak ohnivý létající. ³⁰ A budou se pást prvorození chudých, a nuzní bezpečně odpočívát budou; kořen pak tvůj umožím hladem, a ostatky tvé zmorduje. ³¹ Kvílej, ó bráno, křič město, již jsi rozplynula se všechna ty země Filistinská; neboť od půlnoci oheň přijde, aniž bude, kdo by stranil z obcí jeho. ³² Co pak odpovědí poslové národů? To, že Hospodin upevnil Sion, v němž útočiště mají chudí z lidu jeho.

15 Břímě Moábských. Když v noci Ar Moábské popleněno a zkaženo bude, když i Kir Moábské v noci popleněno a zkaženo bude, ² Vstoupí do Baít, a do Dibon a do Bamot s pláčem, nad Nébo a nad Medaba Moáb kvílet bude, na všech hlavách jeho bude lysina, a každá brada oholena bude. ³ Na ulicích jeho přepáší se žíní, na střeších jeho i na rynecích jeho každý kvílet bude, s pláčem se vraceje. ⁴ A křičet bude Ezebon a Eleale, až v Jasa slyšán bude hlas jejich, nýbrž i zbrojní Moábští křičet budou. Duše každého z nich žalostit bude, a řekne: ⁵ Srdce mé řve nad Moábem a pevnostmi jeho, až slyšeti v Ségor, jako jalovice tříletá; neboť cestou Luchitskou s pláčem půjde, a kudy se chodí k Choronaim, křik hrozný vydávati budou, ⁶ Protože vody Nimrim vymizejí, že uschne bylina, uvadne tráva, aniž co zeleného bude. ⁷ A proto zboží nachované a statky jejich odnesou ku potoku Arabim. ⁸ Neboť křik obejde vůkol meze Moábské, až do Eglaim kvílení jeho, a až do Beer Elim kvílení jeho, ⁹ Poněvadž i vody Dimon naplněny budou krví. Přidám zajisté Dimonu přídavků, a pošli na ty, kteří ujdou z Moábských, lvy, i na pozůstalé v té zemi.

16 Pošlete beránky panovníku země, počnouc od Sela až do pouště, k hoře dcery Sionské. ² Sic jinak bude Moáb jako pták místa nemající, a z hnízda sehnany; budou dcery Moábské při brodech Arnon. ³ Svolej radu, učin soud, připrav stín svůj uprostřed poledne jako noc; skryj vyhnané, místa nemajícího nevyzrazuj. ⁴ Nechať u tebe pobudou vyhnání moji, ó Moábe, buď skryší jejich před zhoubcem; neboť přestane násilník, přestane zhoubce, pošlapávající vyhlazen bude ze země. ⁵ A upevněn bude milosrdenstvím trůn, a sedět bude na něm stále v stánku Davidovu ten, který by soudil a vyhledával soudu a pospíchal k spravedlnosti. ⁶ Ale slychali jsme o pýše Moábově, že velmi pyšný je, o pýše jeho, a chloubě jeho i vzpouzení se jeho, ale nepřijdou k vykonání myšlenky jeho. ⁷ Proto kvílet bude Moáb před Moábem, jeden každý kvílet bude; nad grunty Kirchareset úpět budete, a říkat: Již jsou zkaženy. ⁸ Nýbrž i réví Ezebon uvadlo, i vinné kmené Sibma. Páni národů potřeli výborné réví jeho, které až do Jazer dosahalo, a bylo se rozšířilo při poušti; výhonky jeho rozložily se a dosahovaly až za moře. ⁹ Proto pláču pro pláč Jazerských a pro vinici Sibma; svlažují tě slzami svými, ó Ezebon a Eleale, neboť výskání nad ovocem tvým letním a nad žní tvou kleslo. ¹⁰ A přestalo veselí a plesání nad polem úrodným, na vinicích se nezpívá, ani prokřikuje, vína v lisech netlačí ten, který tlačívá. Tak i já výskat přestávám. ¹¹ Protože střeva má nad Moábem jako harfa znějí, a vnitřnosti mé pro Kircheres. ¹² A stane se, když zřejmé bude, jak ustává Moáb nad výsostmi, že vejde do svatyně své, aby se modlil, však nic nespraví. ¹³ To je to slovo, které mluvil Hospodin o Moábovi již dávno. ¹⁴ Nyní pak praví Hospodin, řka: Po třech letech, jaká jsou léta nájemníka, v potupu uvedena bude sláva Moábova se vším množstvím velikým, takže ostatky jeho budou skrovné, přemaličké a mdlé.

17 Břímě Damašku. Aj, Damašek přestane být městem, a bude hromadou rumu. ²Zpuštěná města Aroer pro stáda budou, a odpočívát tam budou, a nebude žádného, kdo by je strašil. ³A bude odjata pevnost od Efraima, a království od Damašku i ostatků Syrských; jako i sláva synů Izraelských na nic přijdou, praví Hospodin zástupů. ⁴A bude v ten den, že opadne sláva Jákobova, a tuk těla jeho vymizí. ⁵Neboť bude Assur jako ten, jenž shromažďuje ve žni obilí, a rámě jeho žne klasy, a bude jako ten, jenž sbírá klasy v údolí Refaim. ⁶Paběrky však zanechány v něm budou, jako po očesání olivy dvě nebo tři olivky na vrchu větve, a čtyři nebo pět na ratolestech jejích plodistvých, praví Hospodin Bůh Izraelský. ⁷V ten den patřit bude člověk k Učiniteli svému, a oči jeho k Svatému Izraelskému hledět budou. ⁸A nebude patřit k oltářům, dílu rukou svých; ani k tomu, co učinili prstové jeho, hledět bude, ani k hájům, ani k obrazům slunečným. ⁹V ten den budou města síly jeho opuštěna jako chrastinka a pahorek, která opuštěna budou od synů Izraelských, a zпустneš, ó země. ¹⁰Nebos zapoměla na Boha spasení svého, a na skálu síly své nevzpomenulas. Proto ačkoli štěpy rozkošné štěpuješ, a kmen vinný přespolní sázíš, ¹¹V čas štěpování tvého štípí, aby rostlo, opatruješ, nýbrž téhož jitra o to, co seješ, aby pučilo, pečuješ: v den však užitku odejde zeň, na žalost tvou přetěžkou. ¹²Běda množství lidí mnohých, kteří jako zvuk mořský ječí, a hlučícím národům, kteří jako zvuk vod násilných hlučí, ¹³Národům jako zvuk vod mnohých zvučícím; neboť je Bůh okřikne. Pročež daleko utíkat budou, a honěni budou jako plevy po vrších od větru, a jako chumel od vichřice. ¹⁴Neboť večer aj, předěšení, a než jitra přijde, již ho není. Ten je podíl těch, kteří nás potlačují, a los těch, kteří nás loupí.

18 Běda zemi zastíňující se křídly, která je při řekách země Mouřenínské, ²Posílající po moři posly, v nástrojích ze sítí po vodách, řka: Jděte, poslové rychlí, k národu rozptýlenému a zloupenému, k lidu hroznému zdávna i posavad, k národu všelijak potlačenému, jehož zemi řeky roztrhaly. ³Všichni obyvatelé světa, a přebývající na zemi, když bude korouhev vyzdvížena na horách, uzříte, a když troubit se bude troubou, uslyšíte. ⁴Neboť takto praví Hospodin ke mně: Spokojím se, a podívám z příbytku svého, a budu jako teplo vysušující po dešti, a jako oblak dešťový v čas horké žně. ⁵Před vinobraním zajisté, když vypučí pupenec a květ vydá hrozen trpký, ještě rostoucí, tedy podřeže réví noží, a výhonky odejme a zpodtíná. ⁶A budou zanecháni všichni spolu ptactvu z hor a šelmám zemským, a bude na nich přes léto ptactvo, a všelijaké šelmy zemské na nich přes zimu zůstanou. ⁷V ten čas přinesen bude dar Hospodinu zástupů (od lidu rozptýleného a zloupeného, od lidu hrozného zdávna i posavad, národu všelijak potlačeného, jehožto zemi řeky rozchvátaly), k místu jména Hospodina zástupů, hoře Sion.

19 Břímě Egyptských. Aj, Hospodin bere se na oblaku lehkém, a přitáhne na Egypt. A pohnou se modly Egyptské před tváří jeho, a srdce Egyptských rozplyne se uprostřed něho. ²Neboť spustím Egyptské s Egyptskými, takže bojovat budou jeden každý proti bratru svému, a přítel proti příteli svému, město proti městu, království proti království. ³A na nic přijde duch Egyptských uprostřed něho, a radu jeho sehlám. A raditi se budou model a kouzelníků a zaklínačů a hadačů. ⁴Dám zajisté Egypt v ruku pánů ukrutných, a král přísný panovat bude nad nimi, praví Pán, Hospodin zástupů. ⁵A vymizejí vody z moře, i řeka vsákne a vyschne. ⁶A vzdálí se řeky, opadnou a vyschnou potoky Egyptské, třtinoví i rákosí uvadne. ⁷Tráva okolo potoka a při pramenu potoka, i vše, co se seje při potoku, uschne, zmizí a ztratí se. ⁸A budou truchlit rybáři, a kvílet všichni, kteří metají do potoka udici; a kteří rozestírají sítě na vody, na nouzi přijdou. ⁹Zahanbeni budou i ti, kteří dělají věci lněné a hedvábné, a kteří tkají kment. ¹⁰Neboť sítě jeho budou zkaženy, i všichni dělající rybníky pro ryby. ¹¹Jistě že jsou blázni knížata Soan, moudrých rádců Faraonových rada zhlupěla. Jak říkat můžete Faraonovi: Syn moudrých já jsem, syn králů starodávných? ¹²Kde jsou, kde ti moudří tvoji? Nechat oznámí nyní tobě, vědí-li, co uložil Hospodin zástupů o Egyptu. ¹³Zbláznila se knížata Soan, podvedena jsou knížata Nof, svedli Egypt přednější v pokolení jeho. ¹⁴Hospodin pustil mezi ně ducha závrativého, i spraví to, že zbloudí Egypt při všelijakém předsevzetí svém, tak jako bloudí ožralec při vývratku svém. ¹⁵Aniž bude dílo v Egyptě, které by učinila hlava nebo ocas, ratolest anebo rákos. ¹⁶V ten den bude Egypt podobný ženám; neboť bát se a děsiti bude před zdvižením ruky Hospodina zástupů, kterou on zdvihne proti němu. ¹⁷A bude země Judská Egyptu k hrůze; každý, kdo vzpomene na ni, bát se bude, pro radu Hospodina zástupů, kterou zavřel o něm. ¹⁸V ten den bude pět měst v zemi Egyptské, mluvících jazykem Kananejským, a přísahajících skrze Hospodina zástupů, jedno pak nazváno bude město zpuštěné. ¹⁹V ten den bude oltář Hospodinův uprostřed země Egyptské, a sloup při pomezí jejím Hospodinu; ²⁰Bude, pravím, na znamení a na svědectví Hospodinu zástupů v zemi Egyptské. A když volat budou k Hospodinu příčinou těch, kteří by je sužovali,

17:1 **Damašek.** Nejstarší nepřetržitě obydlené město na planetě. nosti. Naplnění proroctví o jeho totální zkáze i dnes ještě patří do budouc-

tedy pošle jim spasitele a kníže, i vysvobodí je. ²¹ A bude známý Hospodin Egyptským; neboť poznají Egyptští Hospodina v ten den, a ctít jej budou oběťmi a dary, a činit budou sliby Hospodinu, i plnit. ²² A tak bít bude Hospodin Egypt, aby zbije, uzdravil jej; neboť obrátí se k Hospodinu, a on je vyslyší a uzdraví. ²³ V ten den bude silnice z Egypta do Assyrie, i budou chodit Assyřtí do Egypta, a Egyptští do Assyrie, a sloužit budou Egyptští s Assyřskými Hospodinu. ²⁴ V ten den bude Izrael Egyptským a Assyřským jako třetí z nich, i budou požehnaní uprostřed země. ²⁵ Neboť požehná jim Hospodin zástupů, řka: Požehnaný lid můj Egyptský, a dílo rukou mých Assur, i dědictví mé Izrael.

20 Léta, kteréhož přitáhl Tartan do Azotu, poslán jsa od Sargona, krále Assyřského, a když bojoval proti Azotu, a vzal jej, ² Času toho mluvil Hospodin skrze Izaiáše syna Amosova, řka: Jdi a slož žíni z beder svých, a obuv svou sezuj z noh svých. A učinil tak, a chodil nahý a bosý. ³ A řekl Hospodin: Jako chodí služebník můj Izaiáš nahý a bosý, na znamení a zázrak, třetího roku Egypta a Mouřenínské země, ⁴ Tak povede král Assyřský jaté Egyptské a jaté Mouřenínské, mladé i staré, nahé a bosé, s obnaženými zadky, k hanbě Egyptských. ⁵ A užasnou se a zahanbí nad Mouřenínny, útočištěm svým, a nad Egyptskými, chloubou svou. ⁶ Tedy řekne obyvatel ostrovu tohoto v ten den: Aj hle, to je naše útočiště, k němuž jsme se utíkali o pomoc, abychom vysvobozeni byli z moci krále Assyřského. Jak bychom my tedy ušli?

21 Břímě pustého moře. Jako vichřice na poledne se žene, tak přijde z pouště, ze země hrozná. ² Vidění tvrdé je mi ukázáno. Nešlechtník nešlechtnost páše, a zhoubce hubí. Přitáhni Elame, Médský oblehni. Všelijakému úpění jeho přestat rozkážu. ³ Z té příčiny naplněna jsou bedra má bolestí, úzkosti postihly mne jako úzkosti rodičky; sklíčen jsem, slyše to, strnul jsem, vida to. ⁴ Zkormoutilo se srdce mé, hrůza předěsila mne, noc mých rozkoší obrátila se mi v strach. ⁵ Přístroj na stůl, nechť stráž drží strážný, jez, pij. Vstaňte knížata, mažte pavézy. ⁶ Neboť tak řekl ke mně Pán: Jdi, postav strážného, který by to, co uvidí, oznámil. ⁷ A viděl vozy, a dvěma řadami jízdu, vozy, které oslové, a vozy, které velbloudové táhli; sledoval zajisté pilně s velikou bedlivostí. ⁸ A volal jako lev: Já, Pane můj, stojím na stráži ustavičně ve dne, nýbrž na stráži své já stávám v každičkou noc. ⁹ (A aj, v tom přijeli na vozech muži a dvěma řadami jízda.) Zvolal tedy a řekl: Padl, padl Babylon, a všechny rytiny bohů jeho o zem roztrískány. ¹⁰ Mé je humno, a obilí humna mého. Co jsem slyšel od Hospodina zástupů, Boha Izraelského, oznámil jsem vám. ¹¹ Břímě Dumy. Slyším hlas ze Seir: Strážný, co bylo v noci? Strážný, co se stalo v noci? ¹² Řekl strážný: Přišlo jitro, a taktéž noc; chcete-li hledat, hledejte. Navraťte se, přijďte. ¹³ Břímě na Arabii. Po lesích v Arabii nocleh mívat budete, ó pocestní Dedanských. ¹⁴ Obyvatelé země Tema nechať vynesou vody vstříc žíznivému; s chlebem jeho nechať vyjdou proti utíkajícímu. ¹⁵ Neboť před mečem utíkat budou, před mečem vytaženým, před lučištěm nataženým, před těžkostí boje. ¹⁶ Tak zajisté řekl Pán ke mně: Že po roce, jaký je rok nájemníka, přestane všechna sláva Cedar, ¹⁷ A pozůstalý počet střelců udatných synů Cedar zmenšen bude; neboť Hospodin Bůh Izraelský to mluvil.

22 Břímě údolí vidění. Co se stalo, že jsi vystoupilo všechno na střechy, ² Město plné hřmotu a hluku, město veselící se? Zabití tvoji nejsou zabiti mečem, aniž zahynuli v boji. ³ Všechna knížata tvá rozprchla se napořád, od střelců svázána jsou. Cokoli jich nalezeno je v tobě, napořád svázání jsou, zdaleka utíkají. ⁴ Proto jsem řekl: Ponechejte mne, ať hořekuji s pláčem, a neusilujte mne těšit nad popleněním dcerky lidu mého. ⁵ Neboť je den soužení a pošlapání, a v mysli sevření od Pána, Hospodina zástupů, v údolí vidění, den boření zdi, a křiku k horám. ⁶ Byltě zajisté Elam pochytil toul s vozy lidu vojenského, a Kir ukázal pavézu. ⁷ A stalo se, že nejvýbornější údolí tvá naplněna byla vozy, a vojáci silně položili se u brány, ⁸ A odkryto bylo zastření Judovo; však obrátilo jsi zřetel v ten den ke zbroji lesního domu. ⁹ I k zbořeninám města Davidova dohlédli jste, neboť mnohé byly, a shromáždili jste vody rybníka dolního. ¹⁰ Domy též Jeruzalémské sečetli jste, a pobořili, abyste utvrdili zed. ¹¹ Udělali jste také stav mezi dvěma zdmi pro vody rybníka starého, aniž jste popatřili k Učiniteli jeho, a toho, kdo jej zbudoval od starodávna, neviděli jste. ¹² Nadto když volal Pán, Hospodin zástupů, v ten den k pláči a k kvílení, a k lysině a k přepásání se žíní. ¹³ A aj, radost a veselí vaše zabíjet voly, a zabíjet ovce, jíst maso a pít víno, a říkat: Jezme, pijme, neboť zítra zemřeme. ¹⁴ Ale známé je to v uších mých, praví Hospodin zástupů. Proto nikoli vám nebude odpuštěna ta nepravost, až i zemřete, praví Pán, Hospodin zástupů. ¹⁵ Takto praví Pán, Hospodin zástupů: Jdi, vejdi k Sochitskému tomu, k Sobnovi správci domu, a řekni: ¹⁶ Co ty zde máš? A koho zde máš, že jsi vytesal sobě zde hrob? Vytesals sobě na vysokém místě hrob svůj, a vystavěls na skále příbytek svůj. ¹⁷ Aj, Hospodin, který tě přistřel, jak na muže znamenitého náleží, a který tě výborně přioděl, ¹⁸ Prudce tě zakulí jako kuli do země všelijak prostranné. Tam umřeš, tam i vozy slávy tvé, ó ohyzdo domu Pána svého. ¹⁹ A tak seženu tě z místa tvého, a z úřadu tvého svrhnou tě. ²⁰ A stane se v ten den, že povolám služebníka svého Eliakima syna Helkiášova, ²¹ A obleču jej v sukni tvou, a pasem

tvým potvrdím ho, panování tvé také dám v ruku jeho. A bude za otce obyvatelům Jeruzalémským a domu Judovu, ²² A vložím klíč domu Davidova na rameno jeho. Když otevře, žádný nezavře, a když zavře, žádný neotevře. ²³ A vbiji jej jako hřebík v místě pevném, a bude stolicí slávy domu otce svého. ²⁴ A zavěsí na něm synové a dcery všechnu slávu domu otce jeho, všechno nádobí, i to nejmenší, od nádobí, z něhož se pije, až do všech nádob vinných. ²⁵ V ten den, praví Hospodin zástupů, pohne se hřebík, který vbit byl v místě pevném, a vyťat bude, a spadne, odtato bude i břímě, které je na něm; neboť Hospodin mluvil.

23 Břímě Týru. Kvílejte lodě mořské; neboť popleněn je, takže není ani domu. Aníž kdo přichází ze země Citim; známé učiněno je jim. ² Umlkněte obyvatelé ostrova, který kupci Sidonští, plavíce se přes moře, naplňovali, ³ A jehož úrody na velikých vodách, símě Sichor, žeň jeho, užitek potoka, a který byl skladem národů. ⁴ Zastyď se, Sidone, neboť praví moře, pevnost mořská, řkouc: Nepracuji ku porodu, a nerodím, a nevychovávám mládenců, aniž odchovávám panen. ⁵ Jako nad pověstí o Egyptu, tak žalostit budou nad pověstí o Týru. ⁶ Přepравte se do Tarsu, kvílejte obyvatelé ostrova. ⁷ To-li by se vždycky veselilo? Je starožitnost jeho ode dnů starodávných, ale zavedou je daleko nohy jeho. ⁸ Kdo že to usoudil proti Týru, korunujícímu jiné, jehož kupci jsou jako knížata, a kramáři jeho znamenití v zemi? ⁹ Hospodin zástupů usoudil to, aby zohavil pýchu všelijakého slavného, a za nic položil všechny znamenité země. ¹⁰ Navrať se do země své jako řeka, ó dcero Tarská, není tam více ani pasu. ¹¹ Vztáhl ruku svou na moře, pohnul královstvími; Hospodin přikázal o tržišti, aby zkaženy byly pevnosti jeho. ¹² A řekl: Nebudeš se více veselit, trpíc nátisk, panno, dcero Sidonská. Povstaň, ber se do Citim, ale i tam nebudeš mít odpočinutí. ¹³ Aj, země Kaldejská, ten lid nebyl lidem. Assur vzdělal ji pro obyvatele pustin, vystavěli věže jejich, zbudovali paláce její, takže i Assyrii vyvrátil. ¹⁴ Kvílejte lodě mořské, neboť opuštěna je pevnost vaše. ¹⁵ A stane se v ten den, že v zapomenutí bude Týrus po sedmdesáte let, jako po věk krále jednoho. Do skonání sedmdesáti let bude mít Týrus jako písničku nevěstky. ¹⁶ Vezmi harfu, obcházej město, ó nevěstko v zapomenutí daná, hrej dobře, zpívej dlouho, abys v paměť uvedena byla. ¹⁷ A bude po dokonání sedmdesáti let, že navštíví Hospodin Týr, ale on navrátí se zase k nevěstčí mzdě své, a smilnit bude se všemi královstvími země na světě. ¹⁸ Však kupectví jeho a mzda jeho svatá bude Hospodinu. Nebude na poklad skládána, ani schovávána, ale pro ty, kteří přebývají před Hospodinem, bude kupectví jeho, aby jedli do sytosti, a měli roucho dobré.

24 Aj, Hospodin vyprázdní zemi, a pustou učiní; promění zajisté způsob její, a rozptýlí obyvatele její. ² A bude jako lid, tak kníže, jako služebník, tak pán jeho, jako služka, tak paní její, jako kupující, tak prodávající, jako půjčující, tak vypůjčující, jako lichvář, tak dlužník. ³ Náramně vyprázděna bude země, a velice zloupěna; neboť Hospodin mluvil slovo toto. ⁴ Kvílet bude a padne země, zemdlí a padne svět, zemdlejí vysoké národy zemské, ⁵ Protože i ta země poskvrněna je pod obyvateli svými; neboť přestoupili zákony, změnili ustanovení, zrušili smlouvu věčnou. ⁶ Proto prokletí sežere zemi, a vyplenění budou obyvatelé její; proto hořet budou obyvatelé země, a pozůstane lidí maličko. ⁷ Žalostit bude mošt, uvadne vinný kmen, úpět budou všichni veselého srdce. ⁸ Odpočine radost bubňů, přestane hluk veselících se, utichne veselí harfy. ⁹ Nebudou pít vína s prozpěvováním, zhořkne opojný nápoj pijákům jeho. ¹⁰ Potřeno bude město marnosti; zavřen bude každý dům, aby do něho nechodili. ¹¹ Naříkání bude na ulicích pro víno, zatemněno bude všelijaké veselí, odstěhuje se radost země. ¹² Zůstane v městě poušť, i brány zbořeny budou. ¹³ Neboť tak bude uprostřed země, uprostřed národů, jako očesání olivy, jako paběrkování, když se dokoná vinobraní. ¹⁴ Tito pozdvihnou hlasu svého, prozpěvovat budou v důstojnosti Hospodinově, prokřikovat budou i při moři. ¹⁵ Proto v údolích oslavujte Hospodina, na ostrovech mořských jméno Hospodina Boha Izraelského. ¹⁶ Od končin země slyšíme písničky o slávě spravedlivého. Ale já řekl jsem: Zchuravěl jsem, zchuravěl jsem. Ach, na mé hoře, že nešlechtní nešlechtnost provádí, nešlechtnost, pravím, že tak nestydatě páchají. ¹⁷ Hrůza a jáma a osidlo tě očekává, ó obyvateli země. ¹⁸ A stane se, že kdo uteče před pověstí strachu, upadne do jámy, a kdo vyleze z jámy, v osidle uvázne; neboť průduchy z výsosti otevřeny budou, a zatřesou se základy země. ¹⁹ Velmi se rozestoupí země, velice se rozpadne země, náramně pohybovat se bude země. ²⁰ Motaje, motat se bude země jako opilý, a přenesena bude jako chaloupka; neboť těžce na ni dolehne nepravost její, i padne tak, že nepovstane více. ²¹ A stane se v ten den, navštíví Hospodin vojsko vysoké na výsosti, též i krále zemské na zemi. ²² Kterí shromáždění budou, tak jako shromažďování bývají věžňové do žaláře, a zavření budou ve vězení; po mnohých, pravím, dnech navštíveni budou. ²³ A zahanbí se měsíc a zastydí slunce, když kralovat bude Hospodin zástupů na hoře Sion, a v Jeruzalémě, a před starci svými slavně.

25 Hospodine, ty jsi Bůh můj, vyvyšovat tě budu a oslavovat budu jméno tvé; neboť jsi učinil předivné věci. Rady tvé odedávna uložené jsou věrná pravda. ² Neboť jsi obrátil město v hromadu, město hrazené

v zřícenině, paláce cizozemců, aby nebyly městem, a na věky aby nebyly zase stavěny. ³ Proto ctít tě budou lid silný, města národů hrozných bát se tebe budou. ⁴ Neboť jsi byl hradem chudému, hradem nuznému v úzkosti jeho, útočištěm před povodní, zastíněním před horkem; (neboť vzteklost ukrutníků podvrátila by zeď). ⁵ Hlučení cizozemců jsi přetrhl jako horkost v sucho, horkost stínem oblaku; zhoubu ukrutných přetržena. ⁶ A učiní Hospodin zástupů všem národům na hoře této hody z věcí tučných, hody z vína vyzrálého, z věcí tučných, morek v sobě majících, z vína vyzrálého a přečištěného. ⁷ A zkazí na hoře této zastření, které zastírá všechny lidi, a přikrytí, jímž přikryty jsou všechny národy. ⁸ Sehtí i smrt ve vítězství, a setře Panovník Hospodin slzu ze všelijaké tváře, a pohanění lidu svého odejme ze vsí země (neboť Hospodin mluvil). ⁹ Pročež řekne v ten den: Aj, Bůh náš tento je, očekávali jsme na něj, a vysvobodil nás. On je Hospodin, jehož jsme očekávali; plesat a veselit se budeme ve spasení jeho. ¹⁰ Neboť odpočine ruka Hospodinova na hoře této, a mlácen bude Moáb na místě svém, jako vymlacována bývá pleva do hnoje. ¹¹ A roztáhne ruce své uprostřed něho, jako roztahuje ten, který plyne k plavání, a poníží pýchy jeho rameny rukou svých. ¹² A tak pevnost i výsost zdí tvých sehne, poníží a srazí na zem až do prachu.

26 V ten den zpívána bude píseň tato v zemi Judské: Město máme pevné, sám Bůh spasením obdařil zdi a valy jeho. ² Otevřete brány, ať vejde národ spravedlivý, dbající všelijaké pravdy. ³ Člověka spoléhajícího na tě ochrániš v pokoji; v pokoji, neboť v tebe doufá. ⁴ Doufejte v Hospodina až na věky; neboť v Hospodinu, v Hospodinu je skála věčná. ⁵ Ale obyvatele vysokých míst snižuje, města vyvýšeného ponížuje, ponížuje ho až k zemi, sráží je až do prachu. ⁶ Pošlapává je noha, nohy chudého, kroky nuzných. ⁷ Cesta spravedlivého je upřímná; stezku spravedlivého vyrovnáváš. ⁸ Také na cestě soudů tvých, Hospodine, očekáváme na tě; ke jménu tvému a k rozpomínání se na tě patří žádost duše. ⁹ Duše má touží po tobě v noci, nýbrž i duchem svým ve mně ráno tě hledám. Neboť když soudy tvoje dějí se na zemi, obyvatele světa učí se spravedlnosti. ¹⁰ Když se milost činí bezbožnému, neučí se spravedlnosti; v zemi pravosti nepravé činí, a nehledí na důstojnost Hospodinovu. ¹¹ Hospodine, ačkoli vyvýšena je ruka tvá, však toho nevidí. Uzří a zahanbení budou, závidíce lidu tvému; nadto i ohněm ty nepřátele své sehtíš. ¹² Nám, Hospodine, způsobíš pokoj; nebo i všechno, cožkoli se dalo při nás, dělal jsi pro dobré naše. ¹³ Hospodine, Bože náš, panovali nad námi páni jiní než ty (my však toliko v tebe doufáme, rozpomínali jsme se na jméno tvé). ¹⁴ Ale již zemřevše, neoživnou, mrtví jsou, nevstanou, protože jsi je navštívil, a vyplenil, i zahladil všechnu památku jejich. ¹⁵ Rozmnožil jsi národ, ó Hospodine, rozmnožil jsi národ, a oslaven jsi, ač jsi jej byl vzdálil do všech končin země. ¹⁶ Hospodine, v úzkosti hledali tebe, vylévali prosby, když jsi je trestával. ¹⁷ Jako těhotná, blížíc se ku porodu, svírá se, křičí v bolestech svých, tak jsme byli před tváří tvou, Hospodine. ¹⁸ Počali jsme, svírali jsme se, jako bychom rodili vítr: však jsme žádného vysvobození nezpůsobili zemi, aniž padli obyvatele světa. ¹⁹ Oživnou mrtví tvoji, těla mrtvá má vstanou. Prociťte a prozpěvujte, obyvatele prachu. Neboť rosa tvá jako rosa na bylinách, ale bezbožné k zemi zporážíš. ²⁰ Ej, lide můj, vejdi do pokojů svých, a zavři dveře své za sebou; schovej se na maličkou chvíli, dokud nepřejde hněv. ²¹ Neboť aj, Hospodin bere se z místa svého, aby navštívil nepravost na obyvatelích země, a odkryje země zbité své, a nebude přikrývat více zmordovaných svých.

27 V ten den navštíví Hospodin mečem svým přísným, velikým a mocným Leviatana, hada dlouhého, a Leviatana, hada stočeného, a zabije draka, který je v moři. ² V ten den o vinici výborné víno vydávající zpívejte. ³ Já Hospodin, který ji střežím, každé chvíli budu ji svlažovat, a aby jí někdo neuškodil, v noci i ve dne ji střežit. ⁴ Prchlivosti při mně žádné není. Kdo mi dá bodlák a trn, abych proti ní válčil, a spálil ji docela? ⁵ Zdali sváže sílu mou, aby učinil se mnou pokoj, aby pravím, učinil se mnou pokoj? ⁶ Vždyť na to přijde, že se vkoření Jákob, zkvete a vzroste Izrael, a naplní svět ovocem. ⁷ Neboť zdali jej tak ubil, jako ubil nepřítel jeho? Zdali jej zamordoval, jako jsou jiní zmordováni od něho? ⁸ Podle míry trestal jej i tehdy, když jej zavést dal, protože nepřítel zachvátil větrem svým tuhým východním. ⁹ A proto tím způsobem očištěna bude nepravost Jákobova, a to bude veliký užitek, že odejme hřích jeho, když rozmetá všechno kamení oltáře jako kamení vápenné rozsypané, neobstojí háje, ani slunečné obrazy; ¹⁰ Když město hrazené zpustne a bude příbytkem zavrženým a opuštěným jako poušť, tam pást se bude tele, a tam lehat, a pokazí docela výstřelky jeho. ¹¹ Když počne zrát žeň jeho, potřena bude; ženy přijdouce, zapálí ji. Neboť ten lid nemá žádného rozumu; proto neslituje se nad ním učitel jeho, a stvořitel jeho neučiní jemu milosti. ¹² A stane se v ten den, když pomstu uvádět bude Hospodin od toku řeky až do potoka Egyptského, že vy, synové Izraelští, po jednom sebrání budete. ¹³ Stane se také v ten den, že troubeno bude troubou velikou, i přijdou, kteří byli zahynuli v zemi Assyrské, a zahnáni byli do země Egyptské, a klanět se budou Hospodinu na hoře svaté v Jeruzalémě.

28 Běda koruně pýchy, ožralcům Efraimským, květu nestálému v kráse a slávě své, těm, kteříž jsou při vrchu údolí velmi úrodného, a otupeným od vína. ² Aj, silný a mocný Páně jako příval s krupobitím, jako povětrí

vyvracející, jako povodeň vod prudkých a rozvodněných prudce až k zemi porazí.³ Nohama pošlapána bude koruna pýchy, ožralci Efraimští.⁴ Tehdy stane se, že květ ten nestálý v kráse a slávě své těch, kteří jsou při vrchu údolí velmi úrodného, bude jako ranní ovoce, dříve než léto bývá; které vida někdo, nepustil by ho z ruky, až by je snědl.⁵ V ten den bude Hospodin zástupů korunou ozdoby, a korunou okrasu ostatkům lidu svého,⁶ A duchem soudu sedícímu na soudu, a silou těm, kteří zapuzují válku až k bráně.⁷ Ale i ti od vína bloudí, a od opojného nápoje se potácejí. Kníže i prorok bloudí, přepřlňující se nápojem opojným, pohlčení jsou od vína, potácejí se od nápoje opojného, bloudí ve vidění, chybují v soudu.⁸ Neboť všechny stoly plné jsou vývratků a lejn, takže žádného místa čistého není.⁹ Koho by vyučoval poznání? A komu by posloužil, aby vyrozuměl naučení? Zdali odstaveným od mléka, odtrženým od prsů?¹⁰ Poněvadž měli naučení za naučením, naučení za naučením, správu za správou, správu za správou, trošku odtud, trošku od onud.¹¹ A však jako by neznámou řečí a cizím jazykem mluvil lidu tomuto,¹² Když jim řekl: Toto je odpočinutí, způsobte odpočinutí znavenému, to je, pravím, odpočinutí. Ale nechtěli slyšet.¹³ A bude jim slovo Hospodinovo naučení za naučením, naučení za naučením, správa za správou, správa za správou, troška odtud, troška od onud; k tomu aby šli a padající nazpět, setřeni byli, a zapleteni jsouce, aby polapeni byli.¹⁴ Proto slyšte slovo Hospodinovo, muži posměvači, panující nad lidem tímto, který je v Jeruzalémě:¹⁵ Protože říkáte: Učinili jsme smlouvu se smrtí, a s peklem máme porozumění, pomsta rozvodněná, ač přecházet bude, nepřijde na nás, jakkoli jsme položili svod za útočiště své, a pod falší jsme se ukryli:¹⁶ Z té příčiny takto praví Panovník Hospodin: Aj, já zakládám na Sionu kámen, kámen zkušný, úhelný drahý, základ pevný; kdo věří, nebude kvapit.¹⁷ A vykonám soud podle pravidla, a spravedlnost podle závaží, i zamete to omylné útočiště krupobití, a skryší povodeň zatopí.¹⁸ A tak zrušena bude smlouva vaše se smrtí, a porozumění vaše s peklem neobstojí; a když přecházet bude pomsta rozvodněná, budete od ní pošlapáni.¹⁹ Jak jen počne přecházet, zachvátí vás; každého zajisté jitra přecházet bude, ve dne i v noci. A stane se, že sám strach tomu, co jste slyšali, k porozumění poslouží,²⁰ Zvlášť když bude tak krátké lože, že se nebude lze stáhnout, a příkrýt úzké, by se i skrčil.²¹ Neboť jako na hoře Perazim povstane Hospodin, jako v údolí Gabaon hněvat se bude, aby dělal dílo své, neobyčejné dílo své, aby vykonal skutek svůj, neobyčejný skutek svůj.²² A proto nebudte již posměvači, aby se nezadrhla osidla vaše; neboť o zkažení, a to jistém, vši země slyšel jsem od Pána, Hospodina zástupů.²³ Nastavte uši, a slyšte hlas můj; pozorujte, a poslechněte řeči mé.²⁴ Zdali každého dne oře orač, aby sel, prohání brázdy, a vláčí roli svou?²⁵ Zdali když srovná povrch její, nerozsévá viky, a nerozmítá kmínu a neseje pšenice přední a ječmene výborného, i špaldy v místě příhodném?²⁶ Neboť učí jej rozvážnosti, Bůh jeho vyučuje jej.²⁷ Nebývá pak okovaným smykem mlácena vika, aniž kolem vozovým po kmínu se vůkol jezdí; neboť holí vytlouká se vika, a kmín prutem.²⁸ Pšenice mlácena bývá; však i té ne vždycky mlátit bude, aniž ji potře kolem vozu svého, ani o zuby jeho rozdrobí.²⁹ I to od Hospodina zástupu vyšlo, který je divný v radě, a veleslavný ve skutku.

29 Běda Arieli, Arieli městu, v kterémž bydlil David. Přijďte rok po roku, nechať zařezávají beránky.² Však přece usoužím Ariele. A nastane žalost a zármutek, neboť mi bude jako Ariel.³ Položím se zajisté dokola proti tobě vojensky, a usoužím tě bez lítosti, a zbuduji proti tobě násy. ⁴ Tehdy sníženo jsouc, ze země mluvit budeš, a z prachu šeptat bude řeč tvá; bude, pravím, jako hadače ze země hlas tvůj, a z prachu řeč tvá sípat. ⁵ Neboť jako prášku drobného bude množství nepřátel tvých, a jako plev létajících množství ukrutníků, a stane se to hned v okamžení. ⁶ Od Hospodina zástupů navštíveno bude hromem a zemětřesením, a zvukem velikým, vichřicí a bouří a plamenem ohně šířajícího. ⁷ A bude jako zdání vidění nočního množství všech národů bojujících proti Arieli, a všech válčících proti němu a pevnostem jeho, a sužujících jej. ⁸ Bude, pravím, jako když se lačnému ve snech zdá, jak jí, ale když procitne, prázdné je břicho jeho; a jako když se žíznivému ve snech zdá, jak pije, a když procitne, žíznivým zůstává, a duše jeho vždy žádá: tak bude množství všech národů, bojujících proti hoře Sion. ⁹ Jak zpozdlí jste, ačkoliv byste měli užasnout; rozkoš provádíte, ačkoliv byste měli na pomoc volat. Zpili se, ale ne vínem; potácejí se, ale ne od nápoje opojného. ¹⁰ Neboť naplnil vás Hospodin duchem chrapotu, a zavřel oči vaše; proroků i knízat vašich nejopatrnějších oči zastřel. ¹¹ Proto je vám všelijaké vidění podobné slovům knihy zapečetěné, kterou dají-li tomu, který zná písmo, řkouce: Čti ji prosím, i řekne: Nemohu, neboť zapečetěná je. ¹² Pakli dají knihu tomu, který nezná písma, řkouce: Čti ji prosím, tedy dí: Neznám písma. ¹³ Neboť praví Pán: Protože lid tento přibližuje se ústy svými, a rty svými ctí mne, srdce pak své vzdaluje a bázeň jejich, jíz se mne bojí, je z příkázání lidských pošlá: ¹⁴ Z té příčiny, aj, já také divně zajdu s lidem tímto, divně, pravím, a zázračně. A zahyne moudrost moudrých jeho, a opatrnost opatrných jeho vymizí. ¹⁵ Běda těm, kteří hluboko před Hospodinem skrývají radu, jejichž každý skutek děje se v temnostech, a říkají: Kdo nás vidí? A koho zajímáme? ¹⁶ Převrácená myšlení vaše zdali nejsou podobná hlíně hrnčířově? Zdali říká dílo o dělníku svém: Neučinil mne? A účinek říká-li o učiniteli svém: Nerozuměl? ¹⁷ Zdali po maličkém a kratičkém času neobráti se Libán v pole, a pole za les nebude počteno? ¹⁸ A uslyší v ten den hluší slova knihy, a z mrákoty a tmy očí slepých prohlédnou. ¹⁹ Ale tiší rozveselí se náramně v Hospodinu,

a chudí lidé v Svatém Izraelském plesat budou,²⁰ Když přestane ukrutník a zahyne posměvač, a všichni, kteří jsou pilní k marnosti, vyplenění budou,²¹ Kteříž obviňují z hříchu člověka pro slovo, a na toho, kterýž je tresce, v bráně lécejí, a pro nic utiskují spravedlivého.²² Proto takto dí o domu Jákobovu Hospodin, který vykoupil Abrahama: Nebude již zahanben Jákob, aniž více tvář jeho zbledne.²³ Neboť když uzří syny své, dílo rukou mých uprostřed sebe, jak posvěcují jména mého, tedy posvěcovat budou Svatého Jákobova, a k bázni Boha Izraelského sloužit,²⁴ Aby bloudící duchem nabyli rozumnosti, a reptáci naučili se poznání.

30 Běda synům vzpurným, dí Hospodin, skládajícím radu, která není ze mne, a přikrývajícím ji přikrytím, ale ne z ducha mého, aby hřích k hříchu přidávali;² Kteří chodí a sestupují do Egypta, nedotazující se úst mých, aby se zmocňovali v síle Faraonově, a doufali ve stínu Egyptském.³ Neboť síla Faraonova bude vám k hanbě, a to odpočívání ve stínu Egyptském k lehkosti,⁴ Protože knížata jeho byli v Soan, a poslové jeho do Chanes chodili.⁵ Všechny k zahanbení přivede skrze lid, který jim nic neprospěje, aniž bude ku pomoci, ani k užítku, ale k hanbě jen a k útržce.⁶ Břímě zvířat poledních v zemi nátisku a soužení, odkud lev a lviče, ještěrka a drak ohnivý létající, odnesou na hřbetě zvířátek bohatství svá, a na hrbu velbloudů poklady své k lidu, který jim nic neprospěje.⁷ Neboť Egyptští nadarmo a na prázdno pomáhat budou. Pročež ohlašuji to, že by síla jejich byla s pokojem sedět.⁸ Nyní jdi, napiš to na tabuli před očima jejich, a na knize vyryj to, aby to zůstávalo do nejposlednějšího dne, a až na věky věků,⁹ Že lid tento vzpurný je, synové lháři, synové, kteří nechťejí poslouchat zákona Hospodinova;¹⁰ Kteří říkají vidoucím: Nemívejte vidění, a prorokům: Neprorokujte nám toho, co pravého je; mluvte nám pochlebenství, prorokujte oklamání.¹¹ Sejděte z cesty, svádějte od stezky, nechat se vzdálí od tváře naší Svatý Izraelský.¹² Proto takto praví Svatý Izraelský: Protože pohrdáte slovem tím, a doufáte ve lsti a v převrácenosti, a spoléháte na ni:¹³ Z té příčiny bude vám tato nepravost jako zeď protržená padající, a vydutí na zdi vysoké, jejíž brzké a náhlé bývá zboření.¹⁴ A rozrazi ji, jako rozrážejí nádoby hrncířskou rozbitou; neodpustí, tak že nebude nalezena po rozražení jejím ani střepina k nabrání ohně z ohniště, anebo k nabrání vody z louže.¹⁵ Neboť tak řekl Panovník Hospodin, Svatý Izraelský: Obrátíte-li se, a spokojíte-li se, zachováni budete. V utišení se a v doufání bude síla vaše. Ale nechcete.¹⁶ Nýbrž říkáte: Nikoli, ale na koních utečeme. Proto utíkat budete. Na rychlých ujedeme. Ale rychlejší budou stíhající vás.¹⁷ Jeden tisíc před okřiknutím jednoho, a před okřiknutím pěti utíkat budete, až (jestliže však vás co pozůstane), budete zanecháni jako okleštěné dřevo na vrchu hory, a jako korouhev na pahrbku.¹⁸ Proto pak shovívá Hospodin, milost vám čině, a proto se vyvýší, aby se smiloval nad vámi; neboť Hospodin je Bůh spravedlivý. Blahoslavení všichni, kteří očekávají na něj.¹⁹ Lid zajisté na Sionu a v Jeruzalémě bydlet bude. Nikoli plakat nebudeš; k hlasu volání tvého bude všelijak milost činit s tebou. Hned jak uslyší, ohlásí se.²⁰ A ačkoli Pán dá vám chleba úzkosti a vody soužení, však nebudou více odjati tobě učitelé tvoji, ale očima svýma vidat budeš učitele své,²¹ A ušima svýma slychat slovo tobě zezadu řkoucích: To je ta cesta, chodte po ní, buď že byste se napravo nebo nalevo uchýlili.²² Tedy zavrhnete obestření rytin svých stříbrných, a oděv slitin svých zlatých; odloučíš je jako nemoc svou trpící, řka jim: Táhněte tam.²³ Dá i déšť na rozsévání tvé, kterým bys osíval zemi, a chléb z úrody země, který bude jadrný a zdárný; v ten den pást se bude i dobytek tvůj na pastvišti širokém.²⁴ Volové také i oslové, dělající zemi, píci čistou jíst budou, která opálkou a věječkou vyčištěna bývá.²⁵ Budou také na všelijaké hoře vysoké, a na všelijakém pahrbku vyvýšeném pramenové a potoky vod, v den porážky veliké, když padnou věže.²⁶ Bude i světlo měsíce jako světlo slunce, světlo pak slunce bude sedmernásobné, jako světlo sedmi dnů, v den, v který uváže Hospodin zlámání lidu svého, a ránu zbití jeho uzdraví.²⁷ Aj, jméno Hospodinovo přichází zdaleka, jehož hněv hořící a těžká pomsta; rty jeho naplněny jsou prchlivostí, a jazyk jeho jako oheň šířající.²⁸ Duch pak jeho jako potok rozvodněný, který až do hrdla dosáhne, aby třibil národy, až by v nic obráceny byli, a uzdou svíral čelisti národů.²⁹ A budete zpívat, jako když se v noci zasvěcuje slavnost, a veselit se srdečně, jako ten, který jde s píšťalkou, bera se na horu Hospodinovu, ke skále Izraelově,³⁰ Když dá slyšet Hospodin hlas důstojnosti své, a ukáže vztaženou ruku svou s hněvem prchlivosti a plamenem ohně šířajícího, jak vše rozráží i přívalem i kamenným krupobitím.³¹ Hlasem zajisté Hospodinovým potřen bude Assur, který jiné kyjem bijíval.³² Ale stane se, že každé udeření holí, kterou doloží na něj Hospodin, silně dolehne; s bubny a harfami a bitvou veselou bojovat bude proti němu.³³ Neboť připraveno je již dávno peklo, také i samému králi připraveno je. Hluboké a široké je učinil, hranic jeho, ohně a dříví mnoho; dmýchání Hospodinovo jako potok síry je zapaluje.

31 Běda těm, kteří se utíkají do Egypta o pomoc, a v koních spoléhají, a doufají ve vozech, že jich mnoho, a v jezdcích, že jich množství veliké, a nevzhlížejí ke Svatému Izraelskému, aniž Hospodina hledají,² Protože i on je moudrý. Proto uvede pomstu, a nezmění slov svých, ale povstane proti domu zlostníků a proti pomoci těch, kteří páchají nepravost.³ Egyptští pak jsou lidé, a ne Bůh silný, a koně jejich tělo, a ne

duch. A proto jak jen Hospodín vztáhne ruku svou, padne i pomocník, padne i ten, jemuž byl ku pomoci; a tak jednoduše všichni ti na nic přijdou. ⁴ Neboť tak řekl Hospodín ke mně: Jako když lev řve anebo lvíče nad loupeží svou, proti němuž byl-li by svolán houf pastýřů, křiku jejich se neděsí, aniž se pro hluk jejich koří: tak sestoupí Hospodín zástupů, aby bojoval o horu Sion, a o pahrbek její. ⁵ Jako ptáci létající, tak hájit bude Hospodín zástupů Jeruzaléma, a obhajuje vysvobodí, pomijeje zachová. ⁶ Navratte se k tomu, od něhož hluboko zabředli synové Izraelští. ⁷ Neboť v ten den zavrhnete jeden každý modly své stříbrné a modly své zlaté, kterých vám nadělaly ruce vaše, abyste hřešili. ⁸ A padne Assur od meče ne muže, a meč ne člověka sežere jej; a utíkat bude před mečem, a nejudatnější jeho pod plat uvedení budou. ⁹ A tak skála jeho pro strach zmizí, a knížata jeho korouhve děsit se budou, praví Hospodín, jehož je oheň na Sionu a pec v Jeruzalémě.

32 Aj, v spravedlnosti kralovat bude král, a knížata v soudu panovat budou. ² Neboť bude muž ten jako skryše před větrem, a schrána před přívalem, jako potoky vod na místě suchém, jako stín skály velké v zemi vyprahlé. ³ A oči vidoucích nebudou blikat, a uši slyšících pozorovat budou. ⁴ Pročež srdce bláznů nabude poznání, a jazyk zajímavých prostranně a světle mluvit bude. ⁵ Nebude více nazýván nešlechtný šlechtným, a lakotný nebude slout štedrým. ⁶ Protože nešlechtný o nešlechtnosti mluví, a srdce jeho skládá nepravost, jak by provodil ošemetnost, a mluvil proti Hospodinu zcestné věci, jak by obral duši lačného, a nápoj žíznivému odjal. ⁷ Také i usilování lakotného jsou škodlivá; neboť nešlechtnosti obmýšlí, jak by k záhubě přivedl ponížené slovy lživými, a mluvil proti nuznému před soudem. ⁸ Protože šlechtný obmýšlí šlechtné věci, a takový při tom, co šlechtného je, stát bude. ⁹ Ženy lhostejné, vstaňte, slyšte hlas můj; dcery bezpečně sobě počínající, ušima pozorujte řeči mé. ¹⁰ Po mnohých dnech a létě trást se budete, ó vy v bezpečnosti bydlicí; neboť přestane vinobraní, a sklizení úrod nepřijde. ¹¹ Třeste se strachem, ó lhostejné, pohněte se, bezpečně sobě počínající; svlečte se, a obnažte se, a přepašte se po bedrech. ¹² Kvílice nad prsy, nad poli výbornými a nad kmeny úrodnými. ¹³ Na zemi lidu mého trní a hloží vzejde, a na všech domech veselých a městě plesajícím. ¹⁴ Neboť rozkošný palác opuštěn bude, hluk města přestane, hrad vysoký a věže obráceny budou v jeskyně na věčnost, k radosti divokým oslům, a ku pastvišti stádům. ¹⁵ Dokud nebude vylit na nás duch z výsosti, a nebude obrácena poušť v pole úrodné, a pole úrodné za les počítáno. ¹⁶ A bude na poušti soud bydlet, a spravedlnost na poli úrodném přebývat. ¹⁷ A zjeví se skutek spravedlnosti, pokoj, ovoce, pravím, spravedlnosti, pokoj a bezpečnost až na věky. ¹⁸ Neboť bydlet bude lid můj v obydlí pokojném, totiž v příbytcích nejbezpečnějších a v odpočívání nejpokojnějším, ¹⁹ Byť pak i krupobití spadlo na les, a velmi sníženo bylo město. ²⁰ Blaze vám, kteří sejete na všelijakých místech úrodných, vypouštějící tam vola i osla.

33 Běda tobě, zhoubce, který sám nebyváš huben, a který nevěrně děláš, protože tobě nečinili nevěrně. Když přestaneš být zhoubcem, pohuben budeš; když přestaneš nevěrně činiti, nevěrně činit budou. ² Hospodine, učiň nám milost, na tebe očekáváme; budiž ramenem svých každého jitra, a vysvobozením naším v čas soužení. ³ Před zvukem hřmotu rozprchnou se národy, před vyvýšením tvým budou rozptýleni pohané. ⁴ A sebrána bude loupež vaše, tak jako sbírání bývají chrousti; jako připadají kobylky, tak připadnou na ni. ⁵ Vyvýší se Hospodín, neboť na výsosti přebývá, a naplní Sion soudem a spravedlností. ⁶ A bude upevněním časů tvých, silou i hojným spasením; moudrost a umění, a bázeň Hospodinova poklad tvůj. ⁷ Aj, rekové jejich naříkali vně, jednatelé pokoje hořce plakali. ⁸ Zpustly silnice, přestali chodit cestou; zrušil příměří, nevážil sobě měst, za nic položil sobě člověka. ⁹ Kvílela a zemdlela země, stydět se musil Libán a uvadl; Sárón učiněn jako poušť, Bázan pak a Karmel oklácen. ¹⁰ Již povstanu, praví Hospodín, již vyvýšen, již vyzdvižen budu. ¹¹ Počnouce slámu, porodíte strniště; oheň dýchání vašeho sežere vás. ¹² A budou národy vypálené vápnem, trní podtáté, ohněm spáleny budou. ¹³ Slyšte dalecí, co jsem učinil, a poznejte blízcí sílu mou. ¹⁴ Zděsili se na Sionu hříšníci, podjala hrůza pokrytce, řkoucí: Kdo by z nás mohl obstát před ohněm šířajícím? Kdo by z nás mohl obstát před plamenem věčným? ¹⁵ Ten, který chodí ve spravedlnosti, a mluví pravé věci, který pohrdá ziskem z útisku, který otrásá ruce své, aby darů nepřijímal, který zacpává uši své, aby neslyšel rady o vraždě, a zavírá oči své, aby se na zlé nedíval: ¹⁶ Ten na vysokých místech přebývat bude, hrady na skalách útočiště jeho, tomu chléb dán bude, vody jeho stálé budou. ¹⁷ Krále v okrase jeho uzří oči tvé, spatří i zemi dalekou. ¹⁸ Srdce tvé přemítat bude o strachu, řka: Kde je písař, kde výběřčí, kde spisovatel velikých domů? ¹⁹ Lidu ukrutného neuvidíš, lidu hluboké řeči, jíž bys neslychal, a jazyku cizího, jemuž bys nerozuměl. ²⁰ Hleď na Sion, město slavnosti našich, oči tvé nechať hledí na Jeruzalém, obydlí pokojné, stánek, který nebude přenesen, kolíky jeho na věky se nepohnou, a žádný provaz jeho se nestrhá; ²¹ Protože velikomocný Hospodín je nám na místě tom řeckami toků širokých, po němž nepůjde loď s vesly, aniž bárka veliká po něm přecházet bude. ²² Neboť Hospodín je soudce náš, Hospodín ustanovitel práv našich, Hospodín král náš, on spasí nás. ²³ Osláblý jsou provazy tvoje, aniž budou moci utvrdit sloupu bárky své, ani roztáhnout plachty, jak již rozdělena bude kořist

loupeže mnohé; i chromí rozchvátají kořist. ²⁴ Aniž dí kdo z obyvatelů: Nemocen jsem. Lid usazený v něm zproštěn bude nepravosti.

34 Přistupte národy, abyste slyšely, a lidé pozorujte. Nechať slyší země i plnost její, svět i všelijaký plod jeho. ² Protože hněv Hospodinův je proti všem národům, a prchlivost proti všemu vojsku jejich: vyhubí je jako proklaté, a vydá je k zabítí. ³ A budou povrženi zabítí jejich, a z těl mrtvých jejich vzejde smrad, a rozplynou se hory od krve jejich. ⁴ Chřádnout bude i všechno vojsko nebeské, a svinuta budou nebesa jako kniha, a všechno vojsko jejich sprchne, jako prší list z vinného kmene, a jako nezralé ovoce z fíku. ⁵ Neboť opojen je na nebi meč můj; na Idumejské sestoupí, a na lid, na nějž jsem klatbu vydal, aby trestán byl. ⁶ Meč Hospodinův bude plný krve, umastí se tukem a krví beranů a kozlů, tukem ledvin skopových; oběť zajisté bude mít Hospodin v Bozra, a zabíjení veliké v zemi Idumejské. ⁷ Sestoupí s nimi i jednorožcové a volčata s voly, i opije se země jejich krví, a prach jejich tukem se omastí. ⁸ Neboť den pomsty Hospodinovy, léto odplácení se, aby mstěno bylo Siona. ⁹ A obrácení budou potoky její ve smůlu, a prach její v síru, a země její obrátí se v smůlu hořící. ¹⁰ V noci ani ve dne neuhasne, na věky vystupovat bude dým její, od národu až do pronárodu pustá zůstane, na věky věků nebude, kdo by šel přes ni. ¹¹ Ale osadí ji pelikán a výr, kalous také a krkavec budou bydlet v ní, a roztáhne po ní šňůru zahanbení a závaží marnosti. ¹² Šlechticů jejich volat budou ke království, ale nebude tam žádného, neboť všechna knížata její zahynou. ¹³ A vzroste na palácích jejich trní, kopřivy a bodláčí na hradech jejich, a bude příbytkem draků a obydlím sov. ¹⁴ Tam se budou potkávat spolu zvěř s ptactvem, a příšera jedna druhé se ozývá; tam jen Lilít se usadí a odpočinutí sobě nalezne. ¹⁵ Tam se zahnízdí sup, a klást bude, a když vasedí, shromáždí je pod stín svůj; tam také shledají se luňáci jeden s druhým. ¹⁶ Hleďte v knize Hospodinově, a čtěte. Ani jedno z těch nechybí, a jeden každý bez své družky nebude; neboť to ústa Páně přikázala, a duch jeho shromáždí je. ¹⁷ On zajisté vrhne jim losy, a ruka jeho jim rozdělí ji provazcem; až na věky dědičně ji osadí, od národu až do pronárodu v ní přebývat budou.

35 Veselit se budou z toho poušť a pustina, plesat, pravím, bude poušť, a zkvete jako růže. ² Ušlechtilé zkvete, ano i radostně plesat bude s prozpěvováním. Sláva Libánská dána jí bude, okrasa Karmelská a Sáronská. Ty věci uzří slávu Hospodinovu, důstojnost Boha našeho. ³ Posilněte rukou opuštěných, a kolena klesající utvrďte. ⁴ Rcade těm, kteří jsou bázlivého srdce: Posilněte se, nebojte se. Aj, Bůh váš s pomstou přijde, s odplatou Bůh sám přijde, a spasí vás. ⁵ Tehdy otevřou se oči slepých, otevřou se též i uši hluchých. ⁶ Tehdy poskočí kulhavý jako jelen, a jazyk němého prozpěvovat bude; neboť se vyprýští vody na poušti, a potoky na pustinách. ⁷ A obrátí se místo vyprahlé v jezero, a žíznivé v prameny vod; v doupatech draků, v peleších jejich tráva, třtinová a rákosí. ⁸ Bude také tam silnice a cesta, která cestou svatou slout bude. Nepůjde po ní nečistý, ale bude samých těchto; tou cestou jdoucí i nehloupější nezabloudí. ⁹ Nebude tam lva, a lítá zvěř nebude chodit po ní, aniž tam nalezena bude, ale půjdou po ní ti, již budou vysvobozeni. ¹⁰ Vykoupení, pravím, Hospodinovi navrátí se, a přijdou na Sion s prozpěvováním, a veselí věčné bude na hlavě jejich; radosti a veselí dojdou, zármutek pak a úpění uteče od nich.

36 Stalo se pak čtrnáctého léta kralování Ezechiášova, přitáhl Senacherib král Assyrský proti všem městům Judským hrazeným, a dobyl jich. ² A poslal král Assyrský Rabsaka z Lachis do Jeruzaléma ke králi Ezechiášovi s vojskem velikým. Který se postavil u strouhy rybníka hořejšího, při silnici pole valchářova. ³ Tedy vyšel k němu Eliakim syn Helkiášův, který byl správce domu, a Sobna písař, a Joach syn Azafův, kancléř. ⁴ A mluvil k nim Rabsaces: Povězte prosím Ezechiášovi: Toto praví král veliký, král Assyrský: Jaké je to doufání, na kterém se zakládáš? ⁵ Řekl jsem: Jistěže je věc daremná; rady je a síly k válce potřebí. A proto v koho doufáš, že mi se protívíš? ⁶ Aj, spolehl jsi na hůl třtiny té nalomené, na Egypt, na niž podepřel-li by se kdo, pronikne ruku jeho, a probodne ji. Takový je Faraó král Egyptský všem, kteří v něm doufají. ⁷ Pakli mi díš: V Hospodinu Bohu svém doufáme: Zzdali on není ten, jehož pobořil Ezechiáš výsosti i oltáře, a přikázal Judovi a Jeruzalému, řka: Před tímto oltářem klanět se budete? ⁸ Ale nu, potkej se prosím se pánem mým králem Assyrským. Přidám ještě dva tisíce koní, můžeš-li jen mít, kdo by na nich jeli. ⁹ Jak tedy odoláš jednomu knížeti z nejmenších služebníků pána mého, ačkoli máš doufání v Egyptu pro vozy a jezdce? ¹⁰ Přesto, zdali jsem bez Hospodina přitáhl do země této, abych ji zkazil? Hospodin řekl mi: Táhni na tu zemi, a zkaz ji. ¹¹ A řekl Eliakim a Sobna a Joach Rabsakovi: Mluv prosím ke služebníkům svým Syrsky, však rozumíme, a nemluv k nám Židovsky před lidem tímto, který je na zdech. ¹² A odpověděl Rabsaces: Zdali ku pánu tvému a k tobě poslal mne pán můj, abych mluvil slova tato? Však k mužům těm, kteří jsou na zdech, aby lejna svá jedli, a moč svou spolu s vámi pili. ¹³ A tak stoje Rabsaces, volal hlasem velikým Židovsky, a řekl: Slyšte slova krále velikého, krále Assyrského: ¹⁴ Toto praví král: Necht' vás nesvádí Ezechiáš, neboť nebude moci vyprostit

vás. ¹⁵ A necht' vám nevelí Ezechiáš doufati v Hospodina, řka: Zajisté vysvobodí nás Hospodin, a nebude dáno město toto v ruku krále Assyrského. ¹⁶ Neposlouchejte Ezechiáše. Nebo takto praví král Assyrský: Učiňte mi to k libosti, a vyjděte ke mně, i bude moci jíst jeden každý z vinice své, a jeden každý z fíku svého, a pít jeden každý vodu z cisterny své, ¹⁷ Dokud nepřijdu, a nepoberu vás do země podobné zemi vaší, do země úrodné, země chleba a vinic. ¹⁸ Necht' vás nesvádí Ezechiáš, řka: Hospodin vysvobodí nás. Zdali mohli vysvobodit bohové národů jeden každý zemi svou z ruky krále Assyrského? ¹⁹ Kde jsou bohové Emat a Arfad? Kde jsou bohové Sefarvaim? Zdali vysvobodili i Samaři z ruky mé? ²⁰ Kteří jsou mezi všemi bohy těch zemí, kteří by vysvobodili zemi svou z ruky mé? Aby pak Hospodin měl vysvobodit Jeruzalém z ruky mé? ²¹ Oni pak mlčeli, a neodpověděli jemu slova. Neboť takové bylo rozkázání královo, řkouc: Neodpovídejte jemu. ²² A přišel Eliakim syn Helkiášův, který byl správcím domu, a Sobna písař, a Joach syn Azafův, kancléř, k Ezechiášovi, majíce roucha roztržená, a oznámili jemu slova Rabsakova.

37 A stalo se, když to uslyšel král Ezechiáš, že roztrhl roucho své, a oděl se žíní, a všel do domu Hospodinova. ² A poslal Eliakima správce domu, a Sobnu písaře, a starší z kněží, oblečené v žíně k Izaiášovi proroku, synu Amosovu. ³ Kteří řekli jemu: Toto praví Ezechiáš: Den úzkosti a útržky i rouhání je den tento, protože se přiblížil plod k vyjití, ale není síly ku porodu. ⁴ Ó by slyšel Hospodin Bůh tvůj slova Rabsakova, jehož poslal král Assyrský pán jeho, aby utrhal Bohu živému, a pomstil Hospodin Bůh tvůj těch slov, která slyšel. Proto pozdvihni modlitby za tento ostatek lidu, který se nalézá. ⁵ A přišli služebníci krále Ezechiáše k Izaiášovi. ⁶ Jimž odpověděl Izaiáš: Toto povíte pánu svému: Takto praví Hospodin: Nestrachuj se slov těch, která jsi slyšel, jimž se mně rouhali služebníci krále Assyrského. ⁷ Aj, já pustím naň vítr, aby uslyše pověst, navrátil se do země své, a učiním to, že padne od meče v zemi své. ⁸ Navrátiv se pak Rabsaces, nalezl krále Assyrského, jak dobývá Lebna. Neboť uslyše, (pročež odtrhl od Lachis), ⁹ Uslyšel, pravím, o Tirhákovi králi Mouřeninském, jak pravili: Táhne, aby bojoval s tebou. A však uslyšev to, vždy poslal posly své k Ezechiášovi s těmito slovy: ¹⁰ Takto povíte Ezechiášovi králi Judskému, řkouce: Necht' tebe nesvádí Bůh tvůj, v němž ty doufáš, říkáje: Nebude dán Jeruzalém v ruku krále Assyrského. ¹¹ Aj, slyšels, co učinili králové Assyřští všem zemím, pohubivše je, a ty bys měl být vysvobozen? ¹² Zdali je vysvobodili bohové těch národů, které zahladili předkové moji, Gozana, Charana, Resefa a syny z Eden, kteří byli v Telasar? ¹³ Kde je král Emat, a král Arfad, a král města Sefarvaim, Ana i Ava? ¹⁴ Protož vzav Ezechiáš list z ruky poslů, přečetl jej a vstoupiv do domu Hospodinova, rozvinul jej Ezechiáš před Hospodinem. ¹⁵ A modlil se Ezechiáš Hospodinu, řka: ¹⁶ Hospodine zástupů, Bože Izraelský, který sedíš nad cherubíny, ty jsi sám Bůh všech království země, ty jsi učinil nebe i zemi. ¹⁷ Nakloň, Hospodine, ucha svého a uslyš; otevři, Hospodine, oči své a pohleď; slyš, pravím, všechna slova Senacheribova, který poslal k činění útržek Bohu živému. ¹⁸ Tak je, Hospodine, že pohubili králové Assyřští všechny ty krajiny i zemi jejich, ¹⁹ A uvrhli bohy jejich do ohně; neboť nebyli bohové, ale dílo ruku lidských, dřevo a kámen, proto zahladili je. ²⁰ A nyní, Hospodine Bože náš, vysvobod' nás z ruky jeho, aby poznala všechna království země, že jsi ty Hospodin sám. ²¹ Tedy poslal Izaiáš syn Amosův k Ezechiášovi, řka: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Zač jsi mi se modlil stran Senacheriba krále Assyrského, ²² Toto je slovo, které mluvil Hospodin o něm: Pohrdá tebou, a posmívá se tobě panna, dcera Sionská, potřásá hlavou za tebou dcera Jeruzalémská. ²³ Kohož jsi zhaněl? A komu ses rouhal? A proti komus povýšil hlasu, a pozdvihl vzhůru očí svých? Proti Svatému Izraelskému. ²⁴ Skrže služebníky své utrhal jsi Pánu, a řekl jsi: Ve množství vozů svých já jsem vytáhl na hory vysoké, na stráně Libánské, a zpodtínám vysoké cedry jeho, i spanilé jedle jeho, a vejdu na nejvyšší kraj jeho do lesů a výborných rolí jeho. ²⁵ Já jsem vykopal a pil vody; neboť jsem vysušil nohama svýma všechny potoky míst obležených. ²⁶ Zdalis neslyšel, že jsem již to dávno učinil, a ode dnů starých to zformoval? Nyní pak k tomu naplňuji, aby v poušť a v hromady rumu města hrazená obrácena byla, ²⁷ A jejich obyvatelé ruce osláblé majíce, předěšení a zahanbeni jsouce, byli jako bylina polní, a zelina vzházející, jako tráva na střechách, a osení rzí zkažené, dříve než by dorostlo. ²⁸ Sedání pak tvé, a vycházení tvé i vcházení tvé znám, i vzteklost tvou proti sobě. ²⁹ Poněvadž ty se vztekáš proti mně, a tvé vzpouzení přišlo v uši mé, proto vpustím udici svou v chřípí tvé, a udidla svá v ústa tvá, a odvedu tě zase tou cestou, kterou jsi přišel. ³⁰ A toto měj za znamení: Budete jíst roku prvního, co samo od sebe vzroste, též druhého roku, co se samo od sebe zrodí, třetího pak roku budete síti a žnout a štěpovat vinice, a jíst ovoce jejich. ³¹ Ostatek zajisté domu Judova, který pozůstal, vpustí zase kořeny své hluboce, a vydá užitek vzhůru. ³² Neboť z Jeruzaléma vyjdou ostatky, a zachovaní z hory Siona. Horlivost Hospodina zástupů učiní to. ³³ A proto toto praví Hospodin o králi Assyrském: Nevejde do města tohoto, aniž sem střely vstřelí, aniž na ně dotrou pavězníci, aniž udělají u něho náspu. ³⁴ Cestou, kterou přitáhl, zase navrátí se, a do města tohoto nevejde, praví Hospodin. ³⁵ Neboť chránit budu města tohoto, abych je zachoval pro sebe a pro Davida služebníka svého. ³⁶ Tedy vyšel anděl Hospodinův, a zabil ve vojku Assyrském sto osmdesát a pět tisíců. A vstali velmi ráno, a aj, všichni mrtví. ³⁷ A tak odjel, ba utekl, a navrátil se Senacherib král Assyrský, a bydlil v Ninive. ³⁸ A stalo se, když se klaněl

v chrámě Nizrocha boha svého, že Adramelech a Sarasar, synové jeho, zabili jej mečem, a utekli do země Ararat. A kraloval Esarchaddon syn jeho místo něho.

38 V těch dnech roznemohl se Ezechiáš až k smrti. A přišel k němu Izaiáš syn Amosův, prorok, a řekl jemu: Toto praví Hospodin: Zaříd' dům svůj, neboť umřeš, a nebudeš živ. ² A obrátil Ezechiáš tvář svou k stěně, a modlil se Hospodinu. ³ A řekl: Prosím, ó Hospodine, rozpomeň se nyní, že jsem stále chodil před tebou v pravdě a v srdci upřímném, a že jsem to činil, co dobrého je před očima tvýma. A plakal Ezechiáš pláčem velikým. ⁴ Tedy stalo se slovo Hospodinovo k Izaiášovi, řkoucí: ⁵ Jdi a rci Ezechiášovi: Toto praví Hospodin Bůh Davida otce tvého: Slyšel jsem modlitbu tvou, viděl jsem slzy tvé; aj, já přidám ke dnům tvým patnáct let. ⁶ A z ruky krále Assyrského vysvobodím tě i město toto, a chránit budu města tohoto. ⁷ A toto budeš mít znamení od Hospodina, že Hospodin učiní věc tuto, kterou mluvil: ⁸ Aj, já navrátím zpátky stín po stupních, po nichž sešel na hodinách slunečných Achasových, o deset stupňů. A navrátilo se slunce o deset stupňů, po týchž stupních, po nichž bylo sešlo. ⁹ Zapsání Ezechiáše krále Judského, když nemocen byl, a uzdravil se z nemoci své: ¹⁰ Já jsem byl řekl v přestřížení dnů svých, že vejdu do bran hrobu, zbaven budu ostatku let svých. ¹¹ Řekl jsem byl, že neužrím Hospodina, Hospodina v zemi živých, nebudu vídat člověka více mezi přebývajícími na světě. ¹² Přebývání mé pomijí, a stěhuje se ode mne jako stánek pastýřský; přestříhl jsem jako tkadlec život svůj, od třísní odřeže mne. Dnes dříve než noc přijde, učiníš mi konec. ¹³ Předkládal jsem sobě v jitře, že jako lev tak potře všechny kosti mé, dnes dříve než noc přijde, že mi učiníš konec. ¹⁴ Jako jeřáb a vlašovice pištěl jsem, lkal jsem jako holubice, oči mé vzhůru pozdvížené byly. Pane, násilí trpím, ó prodli mi života. ¹⁵ Ale co mám více mluvit? A předpověděl mi, i učinil, že živ pobudu mimo všechna léta svá po hořkosti duše své. ¹⁶ Pane, kdo po nich i v nich živi budou, všem znám bude život dýchání mého, zes mi zdraví navrátil, a mne při životu zachoval. ¹⁷ Aj, v čas pokoje potkala mne byla hořkost nejhořčejší, ale tobě zalíbilo se vytrhnout duši mou z propasti zkažení, protože jsi zavrhl za hřbet svůj všechny hříchy mé. ¹⁸ Neboť ne hrob oslavuje tebe, ani smrt tě chválí, aniž očekávají ti, již do jámy sestupují, pravdy tvé. ¹⁹ Ale živý, živý, ten oslavovat bude tebe, jako já dnes, a otec synům v známost uvádí pravdu tvou. ²⁰ Hospodin vysvobodil mne, a proto písňě mé zpívat budeme po všechny dny života našeho v domě Hospodinově. ²¹ Řekl pak byl Izaiáš: Nechat' vezmou hroudu suchých fíků, a přiloží na vřed, a zdrav bude. ²² A řekl byl Ezechiáš: Jaké je znamení, že vstoupím do domu Hospodinova?

39 Toho času poslal Merodach Baladan syn Baladanův, král babylonský, list a dary Ezechiášovi, když uslyšel, že nemocen byv, zase ozdravěl. ² A zrađoval se z toho Ezechiáš, a ukázal jim dům klenotů svých, stříbra a zlata a vonných věcí, a olej nejvýbornější, taktéž dům zbroje své, a cokoli mohlo nalezeno být v pokladech jeho. Ničeho nebylo, čeho by jim neukázal Ezechiáš v domě svém i ve všem panství svém. ³ V tom přišel prorok Izaiáš ke králi Ezechiášovi, a řekl jemu: Co pravili ti muži? A odkud přišli k tobě? A odpověděl Ezechiáš: Ze země daleké přišli ke mně, z Babylona. ⁴ Řekl ještě: Co viděli v domě tvém? Odpověděl Ezechiáš: Všechno, co je v domě mém, viděli. Ničeho není v pokladech mých, čeho bych jim neukázal. ⁵ Tedy řekl Izaiáš Ezechiášovi: Slyš slovo Hospodina zástupů: ⁶ Aj, dny přijdou, že odneseno bude do Babylona, cokoli je v domě tvém, a cokoli nachovali otcové tvoji, až do tohoto dne; nezůstane ničeho (praví Hospodin). ⁷ I syny tvé také, kteří pojdu z tebe, které zplodíš, poberou, a budou komorníci při dvoře krále babylonského. ⁸ Tedy řekl Ezechiáš Izaiášovi: Dobré je slovo Hospodinovo, které jsi mluvil. (A doložil): Protože pokoj a pravda bude za dnů mých.

40 Potěšujte, potěšujte lidu mého, dí Bůh váš. ² Mluvte k srdci Jeruzaléma, a ohlašujte jemu, že se již doplnil čas uložení jeho, že je odpuštěna nepravost jeho, a že vzal z ruky Hospodinovy dvojnásobně za všechny hříchy své. ³ Hlas volajícího: Připravte na poušti cestu Hospodinovu, přímou učíte na pustině stezku Boha našeho. ⁴ Každé údolí at' je vyvýšeno, a všelijaká hora i pahrbek at' je snižen; co je křivého, at' je přímé, a místa nerovná at' jsou rovinou. ⁵ Neboť se zjeví sláva Hospodinova, a uzří všelijaké tělo spolu, že ústa Hospodinova mluvila. ⁶ Hlas řkoucího: Volej. A řekl: Co mám volat? To, že všelijaké tělo je tráva, a všelijaká vzácnost jeho jako květ polní. ⁷ Usychá tráva, květ prší, jak vítr Hospodinův povane na něj. V pravdě jsou lidé ta tráva. ⁸ Usychá tráva, květ prší, ale slovo Boha našeho zůstává na věky. ⁹ Na horu vysokou vystup sobě, Sione, zvěstovateli věcí potěšených, povyš mocně hlasu svého, Jeruzaléme, zvěstovateli věcí potěšených, povyš, aniž se boj. Rci městům Judským: Aj, Bůh váš. ¹⁰ Aj, Panovník Hospodin proti silnému přijde, a rámě jeho panovat bude nad ním; aj, mzda jeho s ním, a dílo jeho před ním. ¹¹ Jako pastýř stádo své pást bude, do náručí svého shromáždí jehňátka, a v klíně svém je ponese, březí pak poznenáhlu povede. ¹² Kdo změřil hrstí svou vody, a nebesa pídí rozměřil? A kdo změřil měrou prach země, a zvážil na váze hory, a pahrbky na závaží? ¹³ Kdo

vystihl ducha Hospodinova, a rádcem jeho byl, že by mu oznámil? ¹⁴S kým se radil, že by mu přidal porozumění, a naučil jej stezce soudu, a vyučil jej poznání, a cestu všelijaké rozumnosti jemu ve známost uvedl? ¹⁵Aj, národy jako krůpěj do vědra, a jako prášek na váhách se počítají, ostrovy jako nejmenší věc zachvacuje. ¹⁶Ani Libán nepostačil by k zanícení ohně, a živočichové jeho nepostačili by k zápalné oběti. ¹⁷Všechny národy jsou jako nic před ním, za nic a za marnost pokládají se u něho. ¹⁸K komu tedy připodobníte Boha silného? A jaké podobenství přirovnáte jemu? ¹⁹Jakkoli rytinu líčí řemeslník, a zlatník zlatem ji potahuje, a řetízky stříbrné k ní slévá; ²⁰A ten, který pro chudobu nemá co obětovat, dřevo, které by nepráchnivělo, vybírá, a řemeslníka zručného sobě hledá k přistrojení rytiny, aby se nepohnula. ²¹Zdali nevíte? Zdali neslycháte? Zdali se vám nezvěstuje od počátku? Zdali neporozumíváte ze základů země? ²²Ten, který sedí nad světem, jehož obyvatelé jako kobyly, který rozprostřel jako plachtu nebesa, a roztáhl je jako stánek k přebývání, ²³On přivedí knížata na nic, soudce zemské jako nic rozptyluje, ²⁴Takže nebývají štípení ani zasetí, aniž kořene pouští do země pařez jejich. Neboť jak jen zavane na ně, hned usychají, a vichr jako plevu zanáší je. ²⁵K komu tedy připodobníte mne, abych podobný byl jemu, praví Svátý? ²⁶Pozdvihněte vzhůru oči svých, a vizte, kdo to stvořil? Kdo vyvodí v počtu vojsko jejich, a všeho toho zejména povolává? Podle množství síly a veliké moci ani jedno z nich nehynie. ²⁷Proč tedy říkáš, Jákože, a mluvíš, Izraeli: Skrytá je cesta má před Hospodinem, a pře má před Boha mého nepřichází? ²⁸Zdali nevíš, zda jsi neslychal, že Bůh věčný Hospodin, který stvořil končiny země, neustává ani zemdlívá, a že vystižena být nemůže moudrost jeho? ²⁹On dává znavenému sílu, a tomu, který žádné síly nemá, moci hojně udílí. ³⁰Ustává a umdlévá mládež, a mládenci těžce klesají, ³¹Ale ti, již očekávají na Hospodina, nabývají nové síly. Vznášejí se peřím jako orlice; běží, a však neumdlévají, chodí, a neustávají.

41 Umlkněte přede mnou ostrovy, a národy nechať se posilní, nechať přistoupí, a tu ať mluví. Přistupme spolu k soudu. ²Kdo vzbudil od východu spravedlivého, aby ho následoval? Kdo jemu podmanil národy, a způsobil, aby nad králi panoval, vydav je jako prach meči jeho, a jako plevy rozptýlené lučisti jeho? ³Sháněje se s nimi, prošel pokojně cestou, po níž nohama svýma nechodíval. ⁴Kdo to spravil a učinil, povoláváje rodin od počátku? Já Hospodin, první i poslední, já sám. ⁵Viděly ostrovy, a ulekly se, končiny země předěsily se, shromáždily se a sešly. ⁶Jeden druhému pomáhal, a bratru svému říkal: Posilň se. ⁷A tak posilňoval tesař zlatníka, vyhlazujícího kladivo tlúčením na kovadlině, říkáje: K sletování toto dobré je. A utvrdil to hřebíky, aby se nepohnulo. ⁸Ale ty, Izraeli služebníku můj, ty Jákože, kterého jsem vyvolil, símě Abrahama, přítele mého, ⁹Ty, kteréhož jsem vychvátil od končin země, nýbrž pomínuv přednějších jejich, povolal jsem tě, řka tobě: Služebník můj jsi, vyvolil jsem tě, aniž jsem zavrhl tebe. ¹⁰Neboj se, neboť jsem já s tebou; nestrachuj se, neboť já jsem Bůh tvůj. Posilním tě, a pomáhat budu tobě, a podpírat tě budu pravici spravedlnosti své. ¹¹Aj, zastydí se, a zahanbeni budou všichni, kteří se zlobí proti tobě; v nic obrázení budou, a zahynou ti, kteří tobě odporují. ¹²Hledal-li bys jich, nenalezneš jich. Ti, kteříž se s tebou nesnadní, v nic obrázení budou, a na nic přijdou ti, jenž s tebou válčí. ¹³Neboť já, Hospodin Bůh tvůj, ujal jsem tě za tvou pravici, a pravím: Neboj se, já tobě pomáhat budu. ¹⁴Neboj se, červíčku Jákože, hrstko Izraelova, já pomáhat budu tobě, praví Hospodin, a vykupitel tvůj, Svátý Izraelský. ¹⁵Aj, učinil jsem tě jako smyk i se zuby novými po obou stranách; pomlátíš hory, a setřeš je, a s pahrbky jako s plevami naložíš. ¹⁶Převěješ je, v tom je vítr zachvátí a vichr rozptýlí, ty pak plesat budeš v Hospodinu, ve Svatém Izraelském chlubit se budeš. ¹⁷Chudé a nuzné, kteří hledají vody, jak jí není, jejichž jazyk žízni prahne, já Hospodin vyslyším, já Bůh Izraelský neopustím jich. ¹⁸Vyvedu na vysokých místech řeky, a uprostřed rovin studnice; obrátím poušť v jezero vod, a zemi vyprahlou v prameny vod. ¹⁹Nasadím na poušti cedrů, výborných cedrů, myrtoví, a olivoví; vysadím poušť jedlovím, jilmem, též i zimozrázem, ²⁰Aby viděli, a poznali, a rozvažující, porozuměli, že to ruka Hospodinova učinila, a Svátý Izraelský že to stvořil. ²¹Veďte při svou, praví Hospodin, ukažte mocné důvody své, dí král Jákože. ²²Nechať přistoupí, a necht' nám oznámí to, co se stát má. Věci dříve stalé oznamte, abychom povážili v srdci svém, a poznali cíl jejich, anebo aspoň co je budoucího, povězte nám. ²³Oznamte, co se v budoucnu stát má, a poznáme, že bohové jste. Pakli, učíte něco dobrého nebo zlého, abychom se děsili, když bychom to viděli spolu. ²⁴Aj, vy naprosto nic nejste, a dílo vaše taktéž nic není; proto ohavný je, kdo vás vyvolí. ²⁵Vzbudím od půlnoci, ten přitáhne, od východu slunce, ten svolá ve jménu mém, a oboří se na knížata jako na bláto,

40:22 Nad světem. V době, kdy mezi vědci panoval konsenzus (všeobecně uznávané přesvědčení), že Země je plochá, Kryštof Kolumbus zapsal do svého deníku, že k plavbě do Nového světa ho vedla víra v Písmo: „Byl to Pán, kdo mi to vložil do mysli. Cítil jsem na sobě Jeho ruku... není pochyb, že inspirace pocházela od Ducha Svatého, protože mě utěšoval paprsky svého úžasného osvětlení z Písma Svatého.“

Kobyly. Obyvatel země je nepřeborné množství. Před Božím zrakem jsme nicotní a v jistém smyslu bezvýznamní. Není možné, abychom se mu jakkoliv vyrovnali. V návaznosti na Nu 13:33 se ukazuje, jak je důležité upírat zrak správným směrem (Žd 3:1). Jestli jsme jako kobyly, jsme takoví ve srovnání s Hospodinem. I kdyby se nám zdálo, že jsme podobně bezvýznamní ve srovnání s jinými lidmi, nesmí nás od následování dokonavatele naší víry (Žd 12:2) to odradit.

a pošlape je jako hrncíř hlínu. ²⁶ Kdo oznámí od počátku, abychom věděli, anebo od starodávna, abychom řekli: Práv jest? Naprosto žádného není, kdo by oznámil, aniž je kdo, který by se dal slyšet, anebo který by slyšel řeči vaše. ²⁷ Já jsem první, který Sionu předpovídám: Aj, aj, teď jsou; a Jeruzalému: Zvěstovatele potěšených věcí dám. ²⁸ Neboť vidím, že není žádného, není žádného mezi nimi rozumného; ač se jich dotazují, však neodpovídají slova. ²⁹ Aj, všichni ti jsou marnost, za nic nestojí dílo jejich, vítr a daremné věc jsou slitiny jejich.

42 Aj, služebník můj, na kteréhož se zpodepru, vyvolený můj, jehož libuje duše má. Ducha svého dám jemu, on soud národům vynášet bude. ² Nebude křičet, ani se vyvyšovat, ani slyšen bude vně hlas jeho. ³ Třtiny nalomené nedolomí, a lnu kouřícího se neuhasi, ale soud podle pravdy vynášet bude. ⁴ Nebude neochotný, ani přísný, dokud soudu na zemi nevykoná, a učení jeho ostrovy očekávat budou. ⁵ Tak praví Bůh silný Hospodín, který stvořil nebesa, a roztáhl je, který rozšířil zemi, i to, co z ní pochází, který dává dýchání lidu na ní, a ducha těm, již chodí po ní. ⁶ Já Hospodín povolal jsem tě v spravedlnosti, a ujal jsem tě za ruku tvou; proto střežit tě budu, a dám tě v smlouvu lidu, a za světlo národům, ⁷ Abys otvíral oči slepé, a vyvedl z žaláře vězně, a z vězení ty, kteří sedí ve tmách. ⁸ Já jsem Hospodín, to je jméno mé, a slávy své jinému nedám, ani chvály své rytinám. ⁹ Aj, prvnější věci přišly, a i nové předpovídaje, dříve než se začnou, dám o nich slyšet vám. ¹⁰ Zpívejte Hospodínu píseň novou, chvála jeho je od končin země, kteří se plavíte po moři, i všechno, co v něm je, ostrovy i obyvatelé jejich. ¹¹ Pozdvihněte hlasu pustiny i města její, i vsi, v nichž bydlí Cedar, prokřikujte obyvatelé skal, z vrchu hor volejte. ¹² Vzdejte slávu Hospodínu, a chválu jeho na ostrovech zvěstujte. ¹³ Hospodín jako silný rek vyjde, jako muž válečný rozhorlí se, troubit i prokřikovat bude, a proti nepřítelům svým zmužile sobě počínat, řka: ¹⁴ Mlčel jsem dosti dlouho, činil jsem se neslyše, zdržoval jsem se, ale již jako pracující ku porodu křičet budu, pohubím a sehlším vše pojednou. ¹⁵ V pustinu obrátím hory i pahrbky, a všelijakou bylinu jejich usuším, a obrátím řeky v ostrovy, a jezera vysuším. ¹⁶ A povedu slepé po cestě, které neznali, a po stezkách, kterých neuměli, provedu je; obrátím před nimi tmu v světlo, a co nerovného, v rovinu. To je, co jim učiním, a neopustím jich. ¹⁷ Obrátí se zpět, zahanbeni budou ti, kteří doufají v rytinu, kteří říkají slitinám: Vy jste bohové naši. ¹⁸ Ó hluší, slyšte, a vy slepí, prohlédněte, abyste viděli. ¹⁹ Kdo je to slepý, jedině služebník můj? A hluchý, než posel můj, kterého posílám? Kdo slepý tak jako dokonalý? Slepý, pravím, jako služebník Hospodínův? ²⁰ Hledě na mnohé věci, však neporozumívá; otevřené maje uši, však neslyší. ²¹ Měl Hospodín libost v něm pro spravedlnost svou, zvelebil jej zákonem, a slavného učinil. ²² Že pak lid tento oloupený je a potlačený, jehož mládence, co jich koli, jímají a do žalářů skrývají, že jsou dáni v loupež, aniž je, kdo by je vytrhl, v rozchvátání, aniž je, kdo by řekl: Navrať zase, ²³ Kdo z vás ušima pozoruje toho, porozumívá tomu, aby se bedlivěji chtěl mít napotom? ²⁴ Kdo vydal v potlačení Jákoba, a Izraele loupežníkům? Zdali ne Hospodín, proti němuž jsme zhřešili? Neboť nechtěli po cestách jeho chodit, aniž poslouchali zákona jeho. ²⁵ A proto vylil na něj s prchlivostí hněv svůj, a násilí boje, a zapálil jej vůkol, avšak nepoznal toho. Zapálil jej, pravím, avšak nepřipustil toho k srdci.

43 Ale nyní takto praví Hospodín stvořitel tvůj, ó Jákože, a učitel tvůj, ó Izraeli: Neboj se, neboť vykoupil jsem tě, a povolal jsem tě jménem tvým. Můj jsi ty. ² Když půjdeš přes vody, s tebou budu, pakli přes řeky, nepřikvačí tě; půjdeš-li přes oheň, nespálíš se, aniž plamen chytí se tebe. ³ Neboť já Hospodín Bůh tvůj, Svätý Izraelský, jsem spasitel tvůj. Dal jsem na výplatu za tebe Egypt, zemi Mouřenínskou a Sábu místo tebe. ⁴ Hned jakž jsi drahým učiněn před očima máma, zveleben jsi, a já jsem tě miloval; proto dal jsem lidi za tebe, a národy za život tvůj. ⁵ Neboj se, neboť já s tebou jsem. Od východu zase přivedu símě tvé, a od západu shromáždím tě. ⁶ Díím půlnoční straně: Navrať, a polední: Nezbraňuj. Přived zase syny mé zdaleka, a dcery mé od končin země, ⁷ Každého toho, jenž se nazývá jménem mým, a kteréhož jsem k slávě své stvořil, jež jsem zformoval, a kteréhož jsem učinil. ⁸ Vyved lid slepý, který již má oči, a hluché, kteří již mají uši. ⁹ Všechny národy nechat se spolu shromáždí, a seberou se lidé. Kdo je mezi nimi, který by to zvěstoval, a to, co se předně stát má, aby oznámil nám? Necht vystaví svědky své, a spravedliví budou, anebo ať slyší, a řeknou: Pravda je. ¹⁰ Vy svědkové moji jste, praví Hospodín, a služebník můj, kteréhož jsem vyvolil, takže můžete vědět, a mně věřit, i rozumět, že já jsem, a že přede mnou nebyl zformován Bůh silný, aniž po mně bude. ¹¹ Já, já jsem Hospodín, a žádného není kromě mne spasitele. ¹² Já oznamuji, i vysvobozuji, jak předpovídám, a ne někdo mezi vámi z cizích bohů, a vy mi toho svědkové jste, praví Hospodín, že já Bůh silný jsem. ¹³ Ještě dříve nežli den byl, já jsem, a není žádného, kdo by vytrhl z ruky mé. Když co dělám, kdo ji odvrátí? ¹⁴ Takto praví Hospodín vykupitel váš, Svätý Izraelský: Pro vás pošlu do Babylona, a sházím závory všechny, i Kaldejské

42:1 Jehož libuje duše má. Echo těchto slov slyšíme při Ježíšově křtu (Lk 3:22), čímž NZ ukazuje, že Ježíš je naplněním sz nadějí a očekávání. Idiomatická fráze (má Bůh „duší“?) by se dala přeložit jako „v němž má vůle dochází dochází naplnění“.

Ducha svého dám jemu. Toto slovo došlo svého naplnění na Kristu, když na něho sestoupil Duch Svätý při jeho křtu (Lk 3:22).

43:2 Viz pozn. Da 3:25.

s loděmi veselými jejich. ¹⁵ Já jsem Hospodin svatý váš, stvořitel Izraele, král váš. ¹⁶ Takto praví Hospodin, který způsobuje na moři cestu, a na prudkých vodách stezku, ¹⁷ Který vyvodí vozy a koně, vojsko i sílu, činí, že v náhle padají, až i povstat nemohou, hasnou, jako knot hasne: ¹⁸ Nevzpomínejte na první věci, a na starodávné se neohlížejte. ¹⁹ Aj, já učiním věc novou, a tudíž se zjeví. Zdali o tom nezvíte? Nadto způsobím na poušti cestu, a na pustinách řeky. ²⁰ A slavit mne bude zvěř polní, drakové i sovy, že jsem vyvedl na poušti vody a řeky na pustinách, abych dal nápoj lidu svému, vyvolenému svému. ²¹ Lid, který nastrojím sobě, chválu mou vypravovat bude, ²² Poněvadž jsi mne nevzýval, ó Jákobe, nýbrž znaven jsi se mnou, ó Izraeli. ²³ Nepřivedl jsi mi zvířátka k zápalům svým, a oběťmi svými neuctils mne; nenutil jsem tě, abys mi sloužil oběťmi suchými, aniž jsem tě tím obtěžoval, abys mi páčil kadidlo. ²⁴ Nekoupil jsi mi za peníze vonných věcí, ani tukem obětí svých zavraždil jsi mne, ale zaměstnal jsi mne hříchy svými, a obtížils mne nepravostmi svými. ²⁵ Já, já sám shlazuji přestoupení tvá pro sebe, a na hříchy tvé nevzpomínám. ²⁶ Přiveď mi ku paměti, sudme se spolu; oznam ty, podle čeho bys mohl spravedliv být. ²⁷ Otec tvůj první zhřešil, a učitelé tvoji přestoupili proti mně. ²⁸ A proto smetu knížata z míst svatých, a vydám v prokletí Jákoba, a Izraele v pohanění.

44 A však nyní slyš, Jákobe, služebníku můj, a Izraeli, kteréhož jsem vyvolil. ² Toto dí Hospodin, který tě učinil, a zformoval hned od života matky, a pomáhá tobě: Neboj se, služebníku můj, Jákobe, a upřímný, kterého jsem vyvolil. ³ Neboť vyleji vody na žiznivého, a potoky na vyprahlost; vyleji Ducha svého na símě tvé, a požehnání své na potomky tvé. ⁴ A porostou jako mezi bylinami, jako vrbí podél tekutých vod. ⁵ Tento dí: Hospodinův já jsem, a onen nazve se jménem Jákobovým, a jiný запиše se rukou svou Hospodinu, a jménem Izraelským jmenovat se bude. ⁶ Takto praví Hospodin, král Izraelův a vykupitel jeho, Hospodin zástupů: Já jsem první, a já poslední, a kromě mne není žádného Boha. ⁷ Neboť kdo tak jako já ohlašuje a oznamuje to, anebo spořádá mi to hned od toho času, jak jsem rozsadil lidi na světě? A kdo to, co přijít má, oznámit jim mohou? ⁸ Nebojte se, ani lekejte. Zdali hned zdávna nepověděl jsem tobě a neoznámil, čeho vy sami mně svědkové jste? Zdali je Bůh kromě mne? Není jistě žádné skály, já o žádné nevím. ⁹ Ti, kteří formují rytiny, všichni nic nejsou; taktéž ty milostné jejich nic neprosívají. Čeho ony sobě samy svědectvím jsou; nic nevidí, aniž čeho znají, aby se stydět mohly. ¹⁰ Kdo formuje Boha silného a rytinu slévá, k ničemu se to nehodí. ¹¹ Aj, všichni, i ti, kteří se k němu přiúčastňují, zahanbeni budou, ovšem řemeslníci ti nad jiné lidi; byť se pak všichni shromáždili a postavili, báť se musejí, a spolu zahanbeni budou. ¹² Kovář pochyť železo, dělá při uhlí, a kladivý formuje modlu. Když ji dělá vši silou svou, ještě k tomu lační až do zemlení, aniž se vody napije, až i nemůže vyčerpáním. ¹³ Tesař roztáhne šňůru, znamená ji hrudkou, spravuje ji úhelnicemi, a kružidlem rozměřuje ji, až ji udělá tvárnost muže mající a podobnost krásy člověka, aby seděla doma. ¹⁴ Nasekaje sobě cedrů, vezme také cypřiš a dub anebo to, které je nejcelistvější mezi dřívím lesním; i javor štěpuje, a dešť jej k vzrůstu přivádí. ¹⁵ A bývá člověku k topení; neboť vezma z něho, zahřívá se. Rozněcuje také oheň, aby napekl chleba. Mimo to udělá sobě boha, a klaní se jemu; udělá z něho rytinu, a kleká před ní. ¹⁶ Částku jeho pálí ohněm, při druhé částce jeho maso jí, peče pečeni, a nasycen bývá. Zahřívá se také, a říká: Aha, zahřál jsem se, viděl jsem oheň. ¹⁷ Z ostatku pak jeho udělá boha, rytinu svou, před níž kleká, a klaní se, a modlí se jí, řka: Vysvobod mne, neboť Bůh silný můj jsi. ¹⁸ Neznají ani soudí, protože zaslepil oči jejich, aby neviděli, a srdce jejich, aby nerozuměli. ¹⁹ Aniž považují toho v srdci svém. Není poznání, není rozumu, aby kdo řekl: Díl z něho spálil jsem ohněm, a při uhlí jeho napekl jsem chleba, pekl jsem maso, a jedl jsem, a mám z ostatku jeho ohavnost udělat, a před špalkem dřevěným klekat? ²⁰ Popel se pase takový, srdce svedené skloňuje jej, aby nemohl osvobodit duše své, ani říci: Není-li omylu v předsevzetí mém? ²¹ Pamatuj na to, Jákobe a Izraeli, protože jsi ty služebník můj. Já jsem tě zformoval, služebník můj jsi, Izraeli, nebudeš u mne v zapomenutí. ²² Zahladím jako hustý oblak přestoupení tvá, a jako mrákotu hříchy tvé; navrať se ke mně, neboť jsem tě vykoupil. ²³ Prozpěvujte nebesa, neboť Hospodin to učinil; zvučte nížiny země, zvučně prozpěvujte hory, les i všelijaké dříví v něm, neboť vykoupil Hospodin Jákoba, a v Izraeli sebe oslavil. ²⁴ Takto praví Hospodin vykupitel tvůj, a ten, který tě zformoval hned od života matky: Já Hospodin činím všechno, roztahuji nebesa sám, rozprostírám zemi mocí svou. ²⁵ Rozptyluji znamení lhářů, a z hadačů bláznů dělám; obracím moudré nazpět, a poznání jejich v bláznovství. ²⁶ Potvrzují slova služebníka svého, a radu poslů svých vykonávám. Který díím o Jeruzalému: Bydleno bude v něm, a o městech Judských: Vystavena budou, neboť pustiny jejich zbudují. ²⁷ Který díím hlubině: Vyschni, neboť potoky tvé vysuším. ²⁸ Který díím o Kýrovi: Pastýř můj, neboť všelijakou vůli mou vykoná, a řekne Jeruzalému: Zase vystaven buď, a chrámu: Založen buď.

45 Takto praví Hospodin pomazanému svému Kýrovi, jehož pravici zmocním, a národy před ním porazím, a bedra králů rozvážu, a zotvirám před ním vrata, a brány nebudou zavírány: ² Já před tebou půjdu, a cesty křivé napřímím, vrata měděná potru, a závory železné posekám. ³ A dám tobě poklady skryté a klenoty

schované, abys poznal, že já jsem Hospodin Bůh Izraelský, který tě ze jména volám. ⁴ Pro služebníka svého Jákoba a Izraele vyvoleného svého jmenoval jsem tě jménem tvým, i příjmením tvým, ačkoli mne neznáš. ⁵ Já jsem Hospodin, a není žádného více, kromě mne není žádného Boha. Přepásal jsem tě, ačkoli mne neznáš, ⁶ Aby poznali od východu slunce i od západu, že není žádného kromě mne. Já jsem Hospodin, a není, žádného více. ⁷ Který formuji světlo, a tvořím tmu, působím pokoj, a tvořím zlé, já Hospodin činím to všechno. ⁸ Rosu dejte nebesa shůry, a nejvyšší oblakové dštěte spravedlnost; otevři se země, a ať vzejde spasení, a spravedlnost ať spolu vykvete. Já Hospodin způsobím to. ⁹ Běda tomu, kdo se v odpor dává s tím, jenž jej zformoval, jsa střep jako jiné střepiny hliněné. Zdali dí hlína hrnčíří svému: Co děláš? Dílo tvé zajisté ničemné je. ¹⁰ Běda tomu, který říká otci: Co zplodíš? A ženě: Co porodíš? ¹¹ Takto praví Hospodin, Svatý Izraelský, a který jej zformoval: Budoucí-li věci na mně vyzvídat chcete, o synech mých a díle rukou mých mně vyměřovat? ¹² Já jsem učinil zemi a člověka na ní stvořil; já jsem, jehož ruce roztáhly nebesa, a všemu vojsku jejich rozkazují. ¹³ Já vzbudím jej v spravedlnosti, a všechny cesty jeho napřímím. On vzdělá město mé, a zajaté mé propustí, ne ze mzdy, ani pro dar, praví Hospodin zástupů. ¹⁴ Takto praví Hospodin: Práce Egyptská, a kupectví Mouřeninská, a Sabejští, muži veliké postavy, k tobě přijdou, a tvoji budou. Za tebou se poberou, v poutech půjdou, tobě se klanět, a tobě se kořit budou, říkajíce: Jen u tebe je Bůh silný, a není žádného více kromě toho

Cýros je můj pastýř

Prorok Izaiáš žil v osmém století před Kristem, k babylónskému zajetí došlo v šestém. Teologové, kteří vycházejí z naturalistických presupozic (zázraky včetně prediktivních proroctví nejsou možné), aby ve svých metodách vypadali „vědečtí“, trvají na tom, že Izaiáš nemohl znát jméno perského krále Cýra dvě století předtím, než se narodil, ani to, že Cýr ukončí babylónské zajetí, pustí zajatce domů a ještě zafinancuje rekonstrukci Jeruzaléma a chrámu.

Na základě svých naturalistických presupozic (nikoliv na základě textu) pak tvrdí, že kapitoly se jménem Cýr (a ty, které na ně navazují) musel napsat někdo v šestém století, a to ještě až poté, co k popisovanému událostem došlo. Tomuto neznámému, smyšlenému autoru pak říkají Deutero Izaiáš – druhý Izaiáš. Jeho existence nikdy nebyla dokázána. Platí však zásada, že skeptikové se nikdy neshodnou v tom, jakým způsobem Bibli nejlépe zpochybnit, a proto ani kritikové Izaiáše nejsou jednotní; někteří tvrdí, že existuje dokonce i třetí Izaiáš – Trito Izaiáš, rovněž hypotetický, ve skutečnosti nikdy neexistující. Kritikové se neshodnou, kde by měl končit Deutero Izaiáš a začínat Trito Izaiáš. Jako kdyby pravda byla cokoliv, co si kdo vymyslí.

V textech, které údajně pocházejí z per Deutero a Trito Izaiáše, však nikde nenajdeme textový důkaz o původu ze šestého století př.Kr. Není tam žádné určení data typu *V prvním roce vlády perského krále Cýra stalo se ke mně slovo Hospodino...*, jak bychom od textového důkazu očekávali.

Tabulka **Jednota Izaiášova textu** na str. 415 ukazuje, jak Nový Zákon svědčí o jednotě Izaiášovy knihy. První sloupec tabulky je novozákonní pasáž, která cituje z knihy proroka Izaiáše; druhý

sloupec uvádí uvozující formulaci citace; třetí sloupec odkazuje na pasáž, citovanou z Izaiáše a čtvrtý naznačuje údajný zdroj citace římskými číslicemi: I znamená původního Izaiáše, II Deutero Izaiáše a III Trito Izaiáše.

Zpochybnit jednotu Izaiáše znamená zároveň podrýt itengritu Nového Zákona.

Není bez zajímavosti, že uvedené pasáže ze **Sk 8** jsou naplněním **Iz 56:3–7**, **III. Ř 9** a **10** obsahuje mnoho narážek na Izaiáše a jejich jazyk je echo jazyka Izaiášova.

Všeobecně uznávaný historik Josefus Flavius zmiňuje edikt krále Cýra (částečně citovaný též ve **2Pa 36:22–23** a **Ezd 1:1–4**). Podle Flavia je text **Iz 44** a **45** autentický; Cýrovi horlivou snahu udělat Židům pomýšlení způsobil právě ten neuvěřitelný zázrak, že se dočetl své jméno ve svitku více jak dvě stě let starém.

V prvním roce Cýrovy vlády, což byl sedmdesátý rok od židovské migrace do Babylóna, se Bůh slitoval nad zajatým lidem. Prorok Jeremiáš předpověděl, že poté, co budou v zajetí sedmdesát let, budou obnoveni v zemi svých otců a znovu vybudují chrám. Bůh přiměl Cýra napsat po celé Asii: „Tak praví král Cýros: Od chvíle, kdy mě Nejvyšší Bůh učinil králem celého obydleného světa, jsem přesvědčen, že On je ten Bůh, jehož uctívají Izraelité. On předpověděl mé jméno skrze proroky, jakož i to, že já mám zbudovat jeho chrám v Jeruzalémě.“

Cýros to věděl z četby Izajášova proroctví, vyřčeného o 210 let dříve. Užasl nad božskou mocí a byl veden touhou naplnit, co bylo napsáno. Cýros shromáždil nejvýznamnější Židy v Babylóně a řekl jim, že jim dovolí navrátit se do jejich rodné země a obnovit Jeruzalém a chrám.

Josefus Flavius: Židovské starožitnosti II:I

Boha. ¹⁵ (Jistě ty jsi Bůh silný, skrývající se, Bůh Izraelský, spasitel.) ¹⁶ Všichni tamti se zastydí, a zahanbení budou, spolu odejdou s hanbou činitelé obrazů; ¹⁷ Ale Izrael spasen bude skrze Hospodina spasením věčným. Nebudete zahanbeni, ani v lehkost uvedeni na věky věků. ¹⁸ Neboť tak praví Hospodin stvořitel nebes (ten Bůh, který zformoval zemi a učinil ji, který utvrdil ji, ne na prázdno stvořil ji, k bydlení zformoval ji): Já jsem Hospodin, a není žádného více. ¹⁹ Nemluvív tajně v místě zemském tmavém, neříkám semení Jákobovu nadarmo: Hleďte mne. Já Hospodin mluvím spravedlnost, a zvěstuji věci pravé. ²⁰ Shromazďte se a přijďte, přiblížte se spolu vy, kteří jste pozůstali mezi pohany. Nic neznají ti, kteří se s dřevem rytiny své nosí; neboť se modlí bohu, který nemůže vysvobodit. ²¹ Oznamte a přiveďte i jiné, a nechať spolu v radu vejdou, a ukážou, kdo to od starodávna předpověděl, a hned zdávna oznámil? Zdali ne já Hospodin? Neboť není žádného jiného Boha kromě mne, není Boha silného, spravedlivého, a spasitele žádného kromě mne. ²² Obrátte zřetel ke mně, abyste spaseny byly všechny končiny země; neboť já jsem Bůh silný, a není žádného více. ²³ Skrze sebe přísáhl jsem, vyšlo z úst mých slovo spravedlnosti, které nepůjde na zpět: Že se mně sklánět bude všelijaké koleno, a přísahat každý jazyk, ²⁴ Říkaje: Toliko v Hospodinu mám všelijakou spravedlnost a sílu, a až k samému přijde; ale zahanbení budou všichni, kteří se koli zlobí proti němu. ²⁵ V Hospodinu ospravedlnění budou, a chlubit se všechno símě Izraelovo.

46 Klesl Běl, padl Nébo, modly jejich octnou se na zvířatech a na dobytku. Tím zajisté, co vy nosíváte, budou náramně obtížena až do ustání. ² Klesly, padly spolu, aniž budou moci zachránit břemene, nýbrž i oni sami v zajetí odejdou. ³ Slyšte mne, dome Jákobův, a všechny ostatky domu Izraelova, které pěstují hned od života, které nosím hned od narození: ⁴ Až i do starosti já sám, nýbrž až do šedin já ponesu; já jsem vás učinil, a já nosit budu, já, pravím, ponesu a vysvobodím. ⁵ K komu mne připodobíte a přirovnáte, anebo podobna učiníte, abychom sobě podobní byli? ⁶ Ti, kteří marně vynakládají zlato z měšce, a stříbro na vážkách váží, najímají ze mzdy zlatníka, aby udělal z něho boha, před nímž padají a sklánějí se. ⁷ Nosí jej na rameni, pěstují se s ním, a stavějí ho na místě jeho, i stojí, z místa svého se nehýbaje. Volá-li kdo k němu, neozývá se, aniž jej z úzkosti jeho vysvobozuje. ⁸ Pamatujte na to, a zastyďte se; připusťte to, ó zpronevěřilí, k srdci. ⁹ Rozpomeňte se na první věci od věků stálé, neboť já jsem Bůh silný, a není žádného více Boha, aniž je mně podobného. ¹⁰ Který oznamuji při počátku dokonání, a hned zdaleka to, co se ještě nestalo; řeknu-li co, rada má se koná, a vše, co mi se líbí, činím. ¹¹ Který zavolám od východu ptáka, ze země daleké toho, který by vykonal uložení mé. Řekl jsem, a dovedu toho, umínil jsem, a vykonám to. ¹² Slyšte mne, vy urputného srdce, kteří jste dalecí

Jednota Izaiášova textu

Nz pasáž	Způsob uvození citace	Citovaná pasáž	Údajný Izajáš
Mt 3:3	předpověděný od Izaiáše proroka	40:3	II
Mt 8:17	povědění skrze Izaiáše proroka	53:4	II (III)
Mt 12:17	povědění skrze Izaiáše proroka	42:1	II
Mt 13:14	proroctví Izaiáše	6:9–10	I
Mt 15:7	prorokoval Izaiáš o vás	29:13	I
Mk 1:2	psáno je v prorocích	40:3	II
Mk 7:6	prorokoval Izaiáš	29:13	I
Lk 3:4	v knihách proroctví Izaiáše proroka	40:3–5	II
Lk 4:17	knihá Izaiáše proroka	61:1–2	III
Jn 1:23	pověděl Izaiáš prorok	40:3	II
Jn 12:38	řeč Izaiáše proroka	53:1	II (III)
Jn 12:39	opět Izaiáš řekl	6:9–10	I
Jn 12:41	To pověděl Izaiáš ... viděl ... mluvil	53:1; 6:9–10	II, I
Sk 8:28	četl Izaiáše proroka	53:7–8	II (III)
Sk 8:30	čte Izaiáše proroka	53:7–8	II (III)
Sk 8:32	Místo pak toho Písma, které četl	53:7–8	II (III)
Sk 28:25	Duch svatý skrze proroka Izaiáše mluvil	6:9–10	I
Ř 9:27	Izaiáš pak volá	10:22–23	I
Ř 9:29	jako dříve pověděl Izaiáš	1:9	I
Ř 10:16	Izaiáš praví	53:1	II (III)
Ř 10:20	Izaiáš směle dí	65:1	III

od spravedlnosti. ¹³Já způsobím, aby se přiblížila spravedlnost má. Nebude prodlévat, aniž spasení mé bude meškat; neboť složím v Sionu spasení, a v Izraeli slávu svou.

47 Sestup a sed' v prachu, panno dcero babylonská, sed' na zemi, a ne na trůnu, dcero Kaldejská; neboť nebudou tě více nazývat milostnou a rozkošnou. ²Chyť se žernovu, a mel mouku; odkryj kadeře své, obnaž nohy, odkryj hnáty, broď přes řeku. ³Odkryta bude hanba tvá, a ukáže se mrzkost tvá. Mstít budu, a nedám sobě žádnému překazít, ⁴Praví vykupitel náš, jehož jméno je Hospodin zástupů, Svatý Izraelský. ⁵Sed' mlče, a vejdi do tmy, dcero Kaldejská; neboť nebudou tě více nazývat paní království. ⁶Rozhňeval jsem se na lid svůj, v lehkost jsem uvedl dědictví své, a vydal jsem je v ruku tvou, a neprokázalas k nim milosrdenství. Starce jsi obtížila velmi jhem svým, ⁷A říkalas: Na věky budu paní, a nikdy jsi nesložila těch věcí v srdci svém, aniž jsi pamatovala na cíl jeho. ⁸Proto nyní slyš toto, ó rozkošná (která sedíš bezpečně, a říkáš v srdci svém: Já jsem, a není kromě mne žádné; nebudu vdovou, aniž zvím o sirobě), ⁹Že obojí to přijde na tě pojednou dne jednoho, i siroba i vdovství. Všechno zúplna přijde na tě, i na množství kouzel tvých, a na velikou moc čarů tvých. ¹⁰Neboť doufáš ve zlost svou, a říkáš: Žádný mne nevidí. Moudrost tvá a umění tvé, to tě převrátilo, abys říkala v srdci svém: Já jsem, a není kromě mne žádné. ¹¹A proto přijde na tě zlé, jehož východu neznáš, a případne na tě bída, které nebudeš moci odehnat, a přijde na tě pojednou hrozné zpuštění, než zviš. ¹²Postav se nyní s čáry svými, a s množstvím kouzel svých, jimiž jsi se zaměstnávala od mladosti své, budeš-li moci co prospět, anebo snad zmocnit se. ¹³Ustáváš s množstvím rad svých. Nechať se nyní postaví hvězdáři, kteří spatřují hvězdy, a oznamují na každý měsíc, a vysvobodí tě z toho, co přijít má na tě. ¹⁴Aj, jako pleva jsou, oheň popálí je, nevychvátí ani sami sebe z prudkosti plamene; žádného uhlí nezůstane k zahřívání se, ani ohně, aby se mohlo posedět u něho. ¹⁵Tak se stane i kupcům tvým, jimiž jsi se zaměstnávala od mladosti své. Jeden každý svou stranou půjde, aniž bude, kdo by tě vysvobodil.

48 Slyšte to, dome Jákobův, kteří se nazýváte jménem Izraelovým, a z vod Judových jste pošli, kteří přísaháte ve jménu Hospodinovu, a Boha Izraelského připomínáte, však ne v pravdě, ani ve spravedlnosti, ²Ačkoli od města svatého se jmenujete, a na Boha Izraelského, jehož jméno je Hospodin zástupů, spoléháte. ³Předešlé věci zdávna jsem oznamoval, a co vyšlo z úst mých, i co jsem ohlašoval, brzce jsem činíval, a stávalo se. ⁴Věděl jsem, že jsi zatvrzelý, a houžev železná šíje tvá, a čelo tvé ocelové. ⁵A proto jsem oznamoval zdávna, dříve než přicházelo, ohlašoval jsem, abys neříkal: Modla má učinila ty věci, a rytina má nebo slitina má přikázala to. ⁶Slychal o tom, pohled na to na všechno, vy pak, nebudete-li toho oznamovat? Již nyní ohlašuji nové a tajné věci, o nichž jsi ty nic nevěděl. ⁷Nyní stvořeny jsou, a ne předešlého času, o nichž jsi před tímto dnem nic neslyšel, abys neřekl: Aj, věděl jsem o tom. ⁸A aniž jsi slyšel, ani věděl, aniž se to tehdy doneslo ucha tvého; neboť jsem věděl, že sobě velmi nevážně počínat budeš, a že jsi převrácenec hned od života matky. ⁹Pro jméno své poshovím s prchlivostí svou, a pro chválu svou poukrotím hněvu proti tobě, abych tě nevyplenil. ¹⁰Aj, přepálím tě, ačkoli ne jako stříbro, přeberu tě v peci souzení. ¹¹Pro sebe, pro sebe učiním to. Neboť jak by mohlo v lehkost vydáno být? Slávy své zajisté jinému nedám. ¹²Slyš mne, Jákože a Izraeli, povolání můj: Já jsem, já první, já jsem i poslední. ¹³Má zajisté ruka založila zemi, a pravice má dlaní rozměřila nebesa; povolal jsem jich, a hned se postavily. ¹⁴Shromažďte se vy všichni, a slyšte. Kdo z nich oznámil tyto věci: Hospodin miluje jej, on vykoná vůli jeho proti Babylonu, a rámě jeho proti Kaldejským? ¹⁵Já, já mluvil jsem, proto povolám ho; přivedu jej, a šťastnou bude mít cestu svou. ¹⁶Přistupte ke mně, slyšte to: Nemluvíval jsem z počátku v skrytě; od toho času, ve kterém se to dalo, přítomen jsem byl. A nyní Panovník Hospodin poslal mne a duch jeho. ¹⁷Toto praví Hospodin vykupitel tvůj, Svatý Izraelský: Já Hospodin Bůh tvůj učím tě, abys prospěch bral, a vodím tě po cestě, po které bys chodil. ¹⁸Ó kdybys byl dbal příkázání mých, byl by jako potok pokoj tvůj, a spravedlnost tvá jako vlny mořské. ¹⁹A bylo by jako písku semene tvého, a plodu života tvého jako šterku jeho, aniž by vyřato, ani vyhlazeno bylo jméno jeho před obličejem svým. ²⁰Vyjděte z Babylona, utečte od Kaldejských, hlasem zvučným zvěstujte, ohlašujte to, rozneste to až do končin země. Rcete: Vykoupil Hospodin služebníka svého Jákože. ²¹Nebudou žíznit, když je po pustinách povede, vody z skály vyvede jim; neboť rozetne skálu, aby tekly vody. ²²Nemají žádného pokoje, praví Hospodin, bezbožní.

49 Poslouchejte mne ostrovy, a pozorujte národové dalecí: Hospodin hned ze života povolal mne, od života matky mé v paměť uvedl jméno mé, ²A učinil ústa má podobná meči ostrému. Ve stínu ruky své skryl

48:16 Poslal. Celou dobu hovoří Svatý Bůh Izraele. Jeho monolog začal daleko dříve, než tato kapitola (45:18, 23; 46:3; 47:4), je tedy zřejmé, že to je pořád On, kdo mluví (48:3, 5-6, 12-13, 15-16). Jestli je to Bůh Izraele, kdo říká: „Panovník Hospodin poslal mne

a Duch jeho,“ ukazuje to na Boží Trojici ve SZ. I uživatelé Bible, kteří Trojici popírají, mají ve svých překladech tento problém, ať je to hebrejská Bible nebo Překlad Nového Světa. Srv. pozn. Ex 24:10.

mne, a učiniv ze mne střelu vypulírovanou, v toulci svém schoval mne. ³ A řekl mi: Služebník můj jsi, v Izraeli skrze tebe oslaven budu. ⁴ Já pak řekl jsem: Nadarmo jsem pracoval, daremně a marně sílu svou jsem strávil. Ale však soud můj je u Hospodina, a práce má u Boha mého. ⁵ A nyní dí Hospodin, který mne zformoval hned od života za služebníka svého, abych zase přivedl k němu Jákoba; (byť pak i nebyl sebrán Izrael, slávu však mám před očima Hospodinovými; neboť Bůh můj je síla má); ⁶ I to řekl Hospodin: Málo by to bylo, abys mi byl služebníkem ku pozdvižení pokolení Jákobových, a k navrácení ostatků Izraelských; proto dal jsem tě za světlo pohanům, abys byl spasení mé až do končin země. ⁷ Toto praví Hospodin vykupitel Izraelův, Svatý jeho, tomu, jímž pohrdá každý, a jehož sobě oškliví národy, služebníku panujících: Králové, vidouce tě, povstanou, a knížata klanět se budou pro Hospodina, který věrný je, Svatého Izraelského, jenž tě vyvolil. ⁸ Toto praví Hospodin: V čas milosti vyslyším tě, a ve dni spasení pomohu tobě. Nadto strážiti tě budu, a dám tě v smlouvu lidu, abys utvrdil zemi, a v dědictví uvedl dědictví opuštěná; ⁹ Abys řekl vězňům: Vyjděte, těm, kteří jsou ve tmách: Zjevte se. A budou se pást podél cest, a na všech místech vysokých bude pastva jejich. ¹⁰ Nebudou lačnět ani žíznit, nebude na ně bít horko ani slunce; neboť slitovník jejich doprovodí je, a podél pramenů vod povede je. ¹¹ Přesto způsobím na všech horách svých cesty, a silnice mé vyvýšeny budou. ¹² Aj, tito zdaleka přijdou, aj, tamtí od púlnoci a od moře, a jiní ze země Sinim. ¹³ Prozpěvujte nebesa, a plesej země, a zvučně prokřikujte hory; neboť potěšil Hospodin lidu svého, a nad chudými svými slitoval se. ¹⁴ Ale řekl Sion: Opustil mne Hospodin, a Pán zapomenul se na mne. ¹⁵ A zdali se může zapomenout žena nad nemluvnátkem svým, aby se neslitovala nad plodem života svého? A byť se pak ony zapomněly, já však nezapomenu se na tě. ¹⁶ Aj, na dlaních vyryl jsem tě, zdi tvé jsou vždycky přede mnou. ¹⁷ Pospíší k tobě synové tvoji, ti pak, kteří tě bořili a kazili, odejdou od tebe. ¹⁸ Pozdvihni vůkol očí svých, a pohleď, všichni ti shromáždíce se, přijdou k tobě. Živ jsem já, praví Hospodin, že se jimi všemi jako okrasou přioděješ, a otočíš se jimi jako ozdobou nevěsta, ¹⁹ Protože pustiny tvé, a pouště tvé, a zbořeniny země tvé že tehdy těsné budou, příčinou obyvatelů, když vzdálení budou ti, kteří tě sžírali; ²⁰ Takže řeknou před tebou synové siroby tvé: Těsné mi je toto místo, ustup mi, abych bydlit mohl. ²¹ A díš v srdci svém: Kdo mi naplodil těchto? Neboť jsem já byla osiřelá a osamělá, sem i tam přecházející a odcházející. Tyto, pravím, kdo vychoval? Aj, pozůstala jsem byla sama jediná. Kde tito byli? ²² Toto praví Panovník Hospodin: Aj, já pozdvihnu k národům ruky své, a k lidem vyzdvihnu korouhev svou, aby přinesli syny tvé na rukou, a dcery tvé aby na plecích neseny byly. ²³ A budou králové pěstounové tvoji, a královny jejich kojné tvé. Tváří k zemi sklánět se budou před tebou, a prach noh tvých lízat budou, a poznáš, že jsem já Hospodin, a že nebývají zahanbeni, kteří na mne očekávají. ²⁴ Ale díš: Zdali odjato bude reku udatnému to, co uchvátil? A zda zajatý lid spravedlivého vyproštěn bude? ²⁵ A tak praví Hospodin: I zajatý lid reku udatnému odjat bude, a to, co uchvátil násilník, vyproštěno bude; neboť s tím, který se s tebou nesnadní, já se nesnadnit budu, a syny tvé já vysvobodím. ²⁶ A nakrmím ty, kteří tě utiskují, vlastním masem jejich, a jako moštěm krví svou se zpíjí. A pozná všelijaké tělo, že já Hospodin jsem spasitel tvůj, a vykupitel tvůj Bůh silný Jákobův.

50 Takto praví Hospodin: Kde je lístek zapuzení matky vaší, kterým jsem ji propustil? Anebo kdo je z věřitelů mých, jemuž jsem vás prodal? Aj, nepravostmi svými prodali jste sebe, a pro převrácenosti vaše propuštěna je matka vaše. ² Proč, když přicházím, není žádného, když volám, žádný se neozývá? Zdali je naprosto ukrácena ruka má, aby nemohla vykoupit? A žádné-li není ve mně moci k vysvobození? Aj, zehraním svým vysušuji moře, obracím řeky v poušť, až se zasmrádnou ryby jejich, protože nebývá vody, a mřou žízni. ³ Oblékám nebesa ve smutek, a žíni dávám jim za oděv. ⁴ Panovník Hospodin dal mi jazyk učených, abych uměl příhodně znavenému mluvit slova. Probouzí každého jitra, probuzí mi uši, abych slyšel, tak jako pilně se učící. ⁵ Panovník Hospodin otvírá mi uši, a já se nestavím vzpurně, aniž se nazpět odvracím. ⁶ Těla svého nastavuji bijícím, a líce svého rvoucím mne, tváře své neskrývám od pohanění a plivání. ⁷ Neboť Panovník Hospodin pomáhá mi, pročez nebývám zahanben. Pro touž příčinu nastavuji tváře své jako křemene; neboť vím, že nebudu zahanben. ⁸ Blízko je ten, který mne ospravedlňuje. Kdo se nesnadnit bude se mnou? Postavme se spolu; kdo je odpůrce můj, nechť přistoupí ke mně. ⁹ Aj, Panovník Hospodin pomáhat mi bude. Kdo je, kdo by mne potupil? Aj, všichni takoví jako roucho zvětšejí, mol sežere je. ¹⁰ Kdo je mezi vámi, který se bojí Hospodina, poslouchej hlasu služebníka jeho. Kdo je, kdo chodí v temnostech, a nemá žádného světla, doufej ve jméno Hospodinovo a spolehni na Boha svého. ¹¹ Aj, vy všichni, kteří rozněcujete oheň, a jiskrami se přepásáváte, chodte v blesku ohně svého, a v jiskrách, které jste roznítili. Od ruky mé toto se vám stane, že v bolesti ležet budete.

51 Poslouchajte mne, následovníci spravedlnosti, kteří hledáte Hospodina, pohleďte na skálu, odkud vyřati jste, a na hlubokost jámy, z níž vykopáni jste. ² Pohleďte na Abrahama otce vašeho, a na Sáru, která vás

porodila, že jsem jej jediného povolal, a poželhal jsem jemu, i rozmnožil jej. ³ Neboť potěší Hospodin Siona, potěší všech pustin jeho, a učiní poušť jeho přerokozkošnou, a pustinu jeho podobnou zahradě Hospodinově. Radost a veselí bude nalezeno v něm, díkůčinění, a hlas žalmů zpívání. ⁴ Pozorujte mne, lide můj, a rodino má, nastavte mi uši; neboť zákon ode mne vyjde, a soud svůj za světlo národům vystavím. ⁵ Blízko je spravedlnost má, vyjdeť spasení mé, a ramena má národy soudit budou. Na mne ostrovy čekají, a po mém rameni touží. ⁶ Pozdvihněte k nebi očí svých, a popatřte na zem dolů. Nebesa zajisté jako dým zmizí, a země jako roucho zvětší, a obyvatelé její též podobně zemřou: ale spasení mé na věky zůstane, a spravedlnost má nezahyne. ⁷ Poslouchejte mne, kteří znáte spravedlnost, lide, v jehož srdci je zákon můj; nebojte se útržky lidí bídných, a hanění jejich neděste se. ⁸ Neboť jako roucho sežere je mol, a jako vlnu sežere je červ, ale spravedlnost má na věky zůstane, a spasení mé od národu do pronárodu. ⁹ Probud' se, probud' se, obleč se v sílu, ó rámě Hospodinovo, probud' se, jako za dnů starodávných a národů předešlých. Zdali ty nejsi to, kteréš poplenilo Egypt, a ranilo draka? ¹⁰ Zdali ty nejsi to, kteréš vysušilo moře, vody propasti veliké, kteréš obrátilo hlubiny mořské v cestu, aby přešli ti, již byli vysvobozeni? ¹¹ A tak ti, které vykoupil Hospodin, ať se navrátí, a přijdou na Sion s prozpěvováním, a veselí věčné ať je na hlavě jejich; radosti a veselí ať dojdou, zármutek pak a úpění ať utekou. ¹² Já, já jsem utěšitel váš. Jaká jsi ty, že se bojíš člověka smrtelného, a syna člověka trávě podobného? ¹³ Že zapomínáš na Hospodina učinitele svého, který roztáhl nebesa, a založil zemi, a že se děsí ustavičně každého dne prchlivosti sužujícího, jak se jen postrojí, aby hubil? Ale kde je pak ta prchlivost toho, kterýž sužuje? ¹⁴ Pospíší, aby zajatý propuštěn byl; neboť neumře v jámě, aniž bude mít jaký nedostatek chleba svého. ¹⁵ Já jsem zajisté Hospodin Bůh tvůj, který rozděljuje moře, jehož vlny zvuk vydávají. Hospodin zástupů je jméno mé, ¹⁶ Který jsem vložil slova svá v ústa tvá, a stínem ruky své přikryl jsem tě, abys štípil nebesa, a založil zemi, a řekl Sionu: Lid můj jsi ty. ¹⁷ Probud' se, probud', povstaň, Jeruzaléme, který jsi pil z ruky Hospodinovy kalich prchlivosti jeho, kvasnice z kalicha hrůzy vypil jsi, i vyvážil. ¹⁸ Žádný jí nevedl ze všech synů, kterých naplodila, a žádný jí neujal za ruku její ze všech synů, které vychovala. ¹⁹ Toto dvojí tě potkalo (kdo tě politoval?) zpuštění a setření, hlad a meč. Kdo tě potěšoval? ²⁰ Synové tvoji omráčeni jsou, leží na rozcestí všech ulic, jako buvol v léčce, plní jsouce prchlivosti Hospodinovy, zehrání Boha tvého. ²¹ A proto slyš nyní toto, ztrápená a opilá, ale ne vínem: ²² Takto praví Pán tvůj, Hospodin a Bůh tvůj, vedoucí při lidu svého: Aj, beru z ruky tvé kalich hrůzy, i kvasnice kalicha prchlivosti mé, nebudeš ho pít více. ²³ Ale dám jej do ruky těch, již tě sužují, kteří říkali duši tvé: Seňi se, ať přes tě přejdeme, jimž jsi podkládala jako zemi hřbet svůj, a jako ulici přecházejícím.

52 Probud' se, probud' se, obleč se v sílu svou, Sione, obleč se v roucho okrasy své, ó Jeruzaléme, město svaté; neboť nebude již více na tě dotíratí neobřezaný a nečistý. ² Otřes se z prachu, povstaň, posad se, Jeruzaléme; dobuď se z okovů hrdla svého, ó jatá dcerko Sionská. ³ Takto zajisté dí Hospodin: Darma jste sebe prodali, proto bez peněz budete vykoupeni. ⁴ Neboť takto praví Panovník Hospodin: Do Egypta sestoupil lid můj předešle, aby tam byl hostem, ale Assur bez příčiny jej sužuje. ⁵ Nyní tedy co mám činit? praví Hospodin. Poněvadž je lid můj zajat darma, a panovníci jeho k úpění jej přivádí, praví Hospodin. Nadto ustavičně každého dne jménu mému útržka se činí. ⁶ Proto pozná lid můj jméno mé, proto pozná, pravím, v ten den, že já tentýž, který mluvím, aj, přítomen budu. ⁷ Ó jak krásné na horách nohy toho, který potěšené věci zvěstuje, a ohlašuje pokoj, toho, který zvěstuje dobré, který káže spasení, a mluví k Sionu: Kraluje Bůh tvůj. ⁸ Strážní tvoji hlasu, hlasu pozdvihnou, a spolu prokřikovat budou; neboť okem v oko uzří, že Hospodin zase přivede Sion. ⁹ Zvučte, prozpěvujte spolu pustiny Jeruzalémské; neboť potěšil Hospodin lidu svého, vykoupil Jeruzalém. ¹⁰ Ohrnul Hospodin rámě svatosti své před očima všech národů, aby viděly všechny končiny země spasení Boha našeho. ¹¹ Odejděte, odejděte, vyjďte z Babylona, nečistého se nedotýkejte; vyjďte z prostředku jeho, očistěte se vy, kteří nosíte nádobí Hospodinovo. ¹² Neboť ne s chvátáním vyjdete, aniž s utíkáním půjdete; předcházet zajisté bude vás Hospodin, a sebere vás Bůh Izraelský. ¹³ Aj, služebníku mému šťastně se povede, vyvýšen, vznešen a zveleben bude velmi. ¹⁴ A jako mnozí se nad ním užasnou, že tak zohavena je nad jiné lidi osoba jeho, způsob jeho nad syny lidské: ¹⁵ Tak zase skropí národy mnohé, i králové před ním zacpou ústa svá, protože co jim nebylo vypravováno, to uzří, a tomu, o čemž neslyšeli, porozumějí.

53 Kdo uvěřil kázání našemu? A rámě Hospodinovo komu je zjeveno? ² Neboť před ním vyrostl jako proutek, a jako kořen ze země vyprahlé, nemaje podoby ani krásy. Viděli jsme jej, ale nic nebylo vidět toho, proč bychom ho žádostivi byli. ³ Nejpohrdanější zajisté a nejopovrženější byl z lidí, muž bolesti, a který zkusil nemocí, a jako ukrývající tvář svou; nejpohrdanější, pročž jsme ho za nic nevážili. ⁴ Protože on nemoci naše vzal, a bolesti naše vlastní on nesl, my však domnívali jsme se, že je raněn, a ubit od Boha, i ztrápen. ⁵ On pak raněn je pro přestoupení naše, potřen pro nepravosti naše; kázeň pokoje našeho na něj vložena, a zsinalostí

jeho lékařství nám způsobeno. ⁶Všichni my jako ovce zbloudili jsme, jeden každý na cestu svou obrátili jsme se, a Hospodin uvalil na něj nepravosti všech nás. ⁷Pokutován je i ztrápen, však neotevřel úst svých. Jako beránek k zabítí veden byl, a jako ovce před těmi, kdo ji stříhají, oněměl, aniž otevřel úst svých. ⁸Z úzkosti a ze soudu vyňat je, a proto rod jeho kdo vypraví, ačkoli vyťat je ze země živých, a zraněn pro přestoupení lidu mého? ⁹Který vydal bezbožným hrob jeho, a bohatému, aby byl usmrčen, který však nepravosti neučinil, aniž je nalezena lest v ústech jeho. ¹⁰Tak se líbilo Hospodinu jej stírat, a nemocí trápit, aby položil duši svou v obět za hřích, viděl símě své, byl dlouhověký, a to, co se líbí Hospodinu, skrze něho šťastně konáno bylo. ¹¹Z práce duše své uzří užitek, jímž nasycen bude. Známostí svou ospravedlní spravedlivý služebník můj mnohé; neboť nepravosti jejich on sám ponese. ¹²A proto dám jemu díl pro mnohé, aby s nesčíslnými dělil se o kořist, protože vyžil na smrt duši svou, a s přestupníky počten jest. On sám nesl hřích mnohých, a přestupníků zástupcem byl.

54 Prozpěvuj, neplodná, která nerodíš, zvučně prozpěvuj a prokřikni, která ku porodu nepracuješ, neboť více bude synů opuštěné, nežli synů té, která má muže, praví Hospodin. ²Rozšiř místo stanu svého, a čalounů přibytků svých roztáhnout nezbraňuj; natáhni i provazů svých, a kolíky své utvrď. ³Neboť napravo i nalevo se rozmůžeš, a símě tvé národy dědičně vládnout bude, a města pustá osadí. ⁴Neboj se, neboť nebudeš zahanbena, aniž se rdi, neboť nebudeš v potupu uvedena; nýbrž na potupu mladosti své zapomeneš, a na pohanění vdovství svého nevzpomeneš více. ⁵Neboť manželem tvým je Učinitel tvůj, jehož jméno Hospodin zástupů, a vykupitel tvůj Svatý Izraelský Bohem vši země slout bude. ⁶Neboť jako ženy propuštěné a v duchu sevřené povolá tě Hospodin, a jako ženy mladice, když v pohrdnutí budeš, praví Bůh tvůj. ⁷Na maličkou chvíli poopustil jsem tě, ale v slitování převelikém shromáždím tě. ⁸V maličkém hněvu skryl jsem tvář svou na maličko před tebou, ale v milosrdenství věčném slituji se nad tebou, praví vykupitel tvůj Hospodin. ⁹Neboť je to u mne, co při potopě Noé. Jakož jsem přísáhl, že se nebudou více rozlévat vody Noé po zemi, tak jsem přísáhl, že se nerozhněvám na tě, aniž tobě přísně domlouvám budu. ¹⁰A byť se i hory pohybovaly, a pahrbky ustupovaly, milosrdenství mé však od tebe neodstoupí, a smlouva pokoje mého se nepohne, praví slitovník tvůj Hospodin. ¹¹Ó soužená, vichřicí zmítaná, potěšení zbavená, aj, já položím na antimonu kamení tvé, a založím tě na safírech. ¹²A udělám z křišťálu skla tvá, a brány tvé z kamení třpytícího se, i všechna pomezí tvá z kamení drahého. ¹³Synové pak tvoji všichni vyučení budou od Hospodina, a hojnost pokoje budou mít synové tvoji. ¹⁴Na spravedlnosti upevněna budeš. Vzdálíš se od souzení, proto se ho nebudeš bát, a od setření, neboť nepřiblíží se k tobě. ¹⁵Aj, budou nejedni bydlet s tebou, kteří nejsou moji, ale kdo by bydleje s tebou, byl proti tobě, padne. ¹⁶Aj, já stvořil jsem kováře dýmajícího při ohni na uhlí, a vynášejícího nádobí k dílu svému, já také stvořil jsem zhoubce, aby hubil. ¹⁷Žádný nástroj proti tobě udělaný nepodaří se, a každý jazyk, povstávající proti tobě na soudu, potupíš. To je dědictví služebníků Hospodinových, a spravedlnost jejich ode mne, praví Hospodin.

55 Ej, všichni žízniví, pojdte k vodám, i vy, kteří nemáte žádných peněz. Pojdte, kupujte a jezte, pojdte, pravím, kupujte bez peněz a bez záplaty víno a mléko. ²Proč vynakládáte peníze ne za chléb, a práci svou za to, co nenasycuje? Poslechněte mne raději, a jezte to, co je dobrého, a necht' se kochá v tuku duše vaše. ³Nakloňte ucha svého, a pojdte ke mně, poslechněte, a bude živa duše vaše; učiním zajisté s vámi smlouvu věčnou, milosrdenství Davidova přepevná. ⁴Aj, za svědka národům dal jsem jej, za vůdce a učitele národům. ⁵Aj, národu, k němuž ses neznal, povoláš, a národy, kteří tě neznali, k tobě se seběhnou, pro Hospodina Boha tvého, a Svatého Izraelského, neboť tě oslaví. ⁶Hleďte Hospodina, pokud může nalezen být; vyzvějte ho, pokud blízko je. ⁷Opust' bezbožný cestu svou, a člověk nepravý myšlení svá, a necht' se navrátí k Hospodinu, i slituje se nad ním, a k Bohu našemu, neboť je hojný k odpuštění. ⁸Nejsou zajisté myšlení má jako myšlení vaše, ani cesty vaše jako cesty mé, praví Hospodin. ⁹Ale jako vyšší jsou nebesa než země, tak převyšují cesty

Vzdělávací systém

Hasmoneovci, Židé v mezizákonní době, kladli velký důraz na vzdělání pro všechny, dostupné v každé vesnici (srv. čl. [Nazaret Mt 2](#). Kromě jiného byla jejich motivací snaha naplnit verš [54:13](#). Synagogální školy se dělily na (1) bet sefer (dům knihy), kde se všechny děti od pěti let učily Tóře; (2) bet talmud (dům učení), kde si chlapci osvojo-

vali znalost Písma, orální Zákon a dovednost klást dobré otázky (srv. [pozn. Lk 2:46](#)) a (3) bet midraš (dům studia) pro studijní typy, kteří se pod vedením učitelů Zákonu (rabínů) učili celé Písmo zpaměti, stejně jako vztah mezi psaným a orálním Zákonem. Srv. [pozn. Sk 22:3](#).

mé cesty vaše, a myšlení má myšlení vaše. ¹⁰ Neboť jako prší déšť nebo sníh z nebe, a zase se tam nenavrací, ale napájí zemi, a činí ji plodivou a úrodnou, takže vydává símě rozsévajícímu, a chléb jedoucím, ¹¹ Tak bude slovo mé, které vyjde z úst mých. Nenavratí se ke mně prázdné, ale učiní to, co mi se líbí, a prospěšně to vykoná, k čemuž je posílám. ¹² A proto s veselím vyjdete, a v pokoji provázeni budete. Hory i pahrbky zvučně naproti vám prozpěvovat budou, a všechno dříví polní rukama plesat bude. ¹³ Místo chrastiny vzejde jedle, a místo hloží vyroste myrta, a bude to Hospodinu k slávě, na znamení věčné, které nebude vyhlazeno.

56 Toto praví Hospodin: Dbejte soudu, a číňte spravedlnost; neboť brzo spasení mé přijde, a spravedlnost má zjevena bude. ² Blahoslavený člověk, který činí to, a syn člověka, který se přidrží toho, dbaje soboty, aby jí neposkrvňoval, a střeže ruky své, aby nic zlého neučinila. ³ Nechtě tedy nemluví cizozemec, který se připojuje k Hospodinu, říká: Jistě odloučil mne Hospodin od lidu svého. Též ať neříká kleštěnec: Aj, já jsem dřevo suché. ⁴ Neboť toto praví Hospodin o kleštěncích, kteří by dbali sobot mých, a zvolili to, co mi se líbí, a drželi smlouvu mou: ⁵ Že dám jim v domě svém a mezi zdmi svými místo, a jméno lepší nežli synů a dcer. Jméno věčné dám jim, které nebude vyhlazeno. ⁶ Cizozemce pak, kteří by se připojili k Hospodinu, aby sloužili jemu, a milovali jméno Hospodinovo, jsou u něho za služebníky, všechny dbající soboty, aby jí neposkrvňovali, a držící smlouvu mou, ⁷ Ty přivedu k hoře svatosti své, a obveselím je v domě svém modlitebním. Zápaly jejich a oběti jejich příjemné mi budou na oltáři mém; neboť dům můj dům modlitby slout bude u všech národů. ⁸ Praví Panovník Hospodin, který shromáždí rozežnané Izraelovy: Ještě shromáždím k němu a k shromážděným jeho. ⁹ Všechna zvířata polní pojdte žrát, i všechna zvířata lesní. ¹⁰ Strážní jeho jsou slepí, všichni napořád nic neznají, všichni jsou psi němí, aniž mohou štěkat; jsou ospalci, leží, milující dřimotu. ¹¹ Nadto jsou psi obžerní, nevědí, kdy jsou syti; pročež sami se pasou. Neumějí učit, všichni k cestám svým hledí, jeden každý k zisku svému po své straně. ¹² Pojdte, naberu vína, a opojíme se nápojem opojným, a bude stejně zítřejší jako dnešní den, nýbrž větší a mnohem hojnější.

57 Spravedlivý hyne, a žádný nepřipouští toho k srdci, a muži pobožní odcházejí, a žádný nerozvažuje toho, že před příchodem zlého vychvácen bývá spravedlivý, ² Že dochází pokoje, a odpočívá na loži svém, kdokoli chodí v upřímnosti své. ³ Ale vy přistupte sem, synové kouzelnice, símě cizoložníka a smilnice. ⁴ Komu se to s takovou chutí posmíváte? Proti komu rozdíráte ústa, vyplazujete jazyk? Zdali nejste synové neřádní, símě postranní? ⁵ Kterí smilníte v hájích pod každým stromem zeleným, zabíjejíce syny své při potocích, pod vysokými skalami. ⁶ Mezi hladkými kameny potočními je díl tvůj. Tito jsou, ti los tvůj, na něž také vyléváš mokrou oběť, obětuješ suchou oběť. V těch-li bych věcech se kochal? ⁷ Na hoře vysoké a vyvýšené staviš lože své, a tam vstupuješ k obětování oběti. ⁸ Pamětné pak znamení své za dveře a za veřeje staviš, když ode mne, odkryvši se, vstupuješ, a rozšiřuješ lože své, činíc je prostrannější víc než pohané; miluješ lože jejich, kde místo oblíbíš. ⁹ Chodíš i ke králi s olejem a s mnohými vonnými mastmi svými; posíláš zajisté posly své daleko, a ponižuješ se až do hrobu. ¹⁰ Pro množství cest svých ustáváš, aniž říkáš: Daremné je to. Nalezla jsi sobě zběh ku pomoci, proto neželíš práce. ¹¹ A kohož jsi se děsila a bála, že jsi klamala, a na mne se nerozpomínala, ani připustila k srdci svému? Zdali proto, že jsem já mlčel, a to zdávna, nebojíš se mne? ¹² Já tvou spravedlnost oznámím, a skutky tvé, které nic neprospějí. ¹³ Když křičet budeš, nechat tě vysvobodí zběh tvá. Ano pak všechny je zanese vítr, a zachvátí marnost, ale kdo doufá ve mne, vládnout bude zemi, a dědičně obdrží horu svatou mou. ¹⁴ Neboť řečeno bude: Vyrovnajte, vyrovnajte, spravte cestu, odklidte překážky z cesty lidu mého. ¹⁵ Neboť takto dí ten důstojný a vyvýšený, který ve věčnosti přebývá, jehož jméno je Svatý: Na výsosti a v místě svatém bydlím, ano i s tím, který je zkroušeného a poníženého ducha přebývám, obživuje ducha ponížených, obživuje také srdce zkroušených. ¹⁶ Nebudu se zajisté na věky nesnadnit, aniž se budu věčně hněvat, neboť by duch před obličejem svým zmizel, i dechnutí, které jsem já učinil. ¹⁷ Pro nepravost lakomství jeho rozhněval jsem se, a ubil jsem jej; skryl jsem se a rozhněval proto, že odvrátil se, odešel cestou srdce svého. ¹⁸ Vidím cesty jeho, avšak uzdravím jej; doprovodím jej, a jemu potěšení navrátím, i těm, kteří kvílí s ním. ¹⁹ Stvořím ovoce rtů, hojný pokoj, dalekému jako blízkému, praví Hospodin, a tak uzdravím jej. ²⁰ Bezbožní pak budou jako moře vzbouřené, když se spokojit nemůže, a jehož vody vymítají nečistotu a bláto. ²¹ Nemají žádného pokoje, praví Bůh můj, bezbožní.

58 Volej vším hrdlem, nezadržuj, jako trouba povyš hlasu svého, a oznam lidu mému převrácenost jejich, a domu Jákobovu hříchy jejich. ² Jakkoli každého dne mne hledají, a znát cesty mé jsou chtiví, jako by

56:6 Cizozemce. Abrahamovo požehnání (Gn 12:3) je určeno všem národům. Všichni mohou dojit spásy skrze Abrahamova potomka, syna Davidova – Ježíše Krista. Kdo je identifikován s ním, je potomek

Abrahamův (Ga 3:7); není rozdílu mezi tím, kdo se do Abrahamovy rodiny narodil, a tím, kdo byl do ní adoptován (Ga 3:26–28).

byli národ, který spravedlnost činí, a soudu Boha svého neopouští. Dotazují se mne na soudy spravedlnosti, blízcí Boha být chtějí, ³ A říkají: Proč se postíváme, poněvadž se neříváš? Trápíváme duše své, a nechceš vědět o tom? Aj, v den postu vašeho libost provádíte, a ke všem robotám svým přísně doháníte. ⁴ Aj, ke sváru a různici se postíváte, a abyste bili pěstí nemilostivě; nepostíte se tak dnů těch, aby slyšen byl na výsosti hlas váš. ⁵ Zdali to je takový půst, jaký oblíbují, a den, v němž by trápil člověk duši svou? Zdali, aby svěsil jako třtina hlavu svou, a podstíral žíní a popel? To-li nazveš postem a dnem vzácným Hospodinu? ⁶ Není-li toto půst, který oblíbují: Rozvázat svazky bezbožnosti; roztrhnout snopky obtěžující, a potřené propustit svobodné, a tak všelijaké jho abyste roztrhli? ⁷ Není-li: Abys lámal lačnému chléb svůj, a chudé vypověděné abys uvedl do domu? Viděl-li bys nahého, abys jej přioděl, a před tělem svým abys se neskrýval. ⁸ Tehdy se vyrazí jako jitřní záře světlo tvé, a zdraví tvé rychle zkvete; předcházet tě zajisté bude spravedlnost tvá, a sláva Hospodinova půjde za tebou. ⁹ Tehdy volat budeš, a Hospodin vyslyší tě; zavoláš, a řekne: Teď jsem. Jestliže vyvrhneš zprostřed sebe jho, a vztahování prstů, a mluvení nepravostí, ¹⁰ A vyleješ-li lačnému duši svou, a ztrápenou duši nasytíš-li: vzejde v temnostech světlo tvé, a mrákota tvá bude jako poledne. ¹¹ Neboť povede tě Hospodin ustavičně, a nasytí i v náramné sucho duši tvou, a kosti tvé tukem naplní. A budeš jako zahrada svažená, a jako pramen vod, jehož vody nevysychají. ¹² A zbudují od tebe zplození pustiny starodávné; základy od národu do pronárodu vyzdvihneš. A slout budeš vzdělavatel zbořeniny, a napravovatel stezek k bydlení. ¹³ Jestliže odvrátíš od soboty nohu svou, abys nevykonával libosti své v den svatý můj, a nazveš-li sobotu rozkoší, a svatou Hospodinu slavnou, a budeš-li jí slavit tak, abys nečinil cest svých, ani vykonával, co by se líbilo, ani nemluvil slova: ¹⁴ Tehdy rozkoš mít budeš v Hospodinu, a uvedu tě na vysoká místa země, a způsobím to, abys užíval dědictví Jákoba otce svého; neboť ústa Hospodinova mluvila.

59 Aj, není ukřácena ruka Hospodinova, aby nemohla zachovat, aniž je obtíženo ucho jeho, aby nemohlo slyšet. ² Ale nepravost vaše rozloučily vás s Bohem vaším, a hříchy vaši to způsobily, že skryl tvář před vámi, aby neslyšel. ³ Neboť ruce vaše jsou poskvřené krví, a prsty vaše nepravostí; rty vaše mluví lež, jazyk váš vynáší převrácenost. ⁴ Není žádného, který by se zasadil o spravedlnost, aniž je, kdo by se zastával pravdy. Doufají v marnost, a mluví daremné věci; počínají nátisk, a rodí nepravost. ⁵ Vejce bazališková vasedli, a plátina pavoučího natkali. Kdo by jedl vejce jejich, umře; pakli je roztlačí, vynikne ještěrka. ⁶ Plátina jejich nehodí se na roucho, aniž se odějí dílem svým; skutky jejich skutky nepravosti, a dílo ukrutnosti je v rukou jejich. ⁷ Nohy jejich ke zlému běží, a pospíchají k vylévání krve nevinné. Myšlení jejich jsou myšlení nepravá, zpuštění a setření je na cestách jejich. ⁸ Cesty pokoje neznají, a není žádné spravedlnosti ve šlépějích jejich. Stezky své převracejí tajně; kdokoli po nich chodí, nemívá pokoje. ⁹ Proto vzdálil se od nás soud, a nedochází nás spravedlnost. Čekáme-li na světlo, aj, tma, pakli na blesk, v mrákotách chodíme. ¹⁰ Makáme jako slepí stěnu, a jako bychom žádných očí neměli, šmátráme. Urážíme se o poledni jako v soumrak, ve veliké hojnosti podobní jsme mrtvým. ¹¹ Mumláme všichni my jako medvědi, a jako holubice ustavičně lkáme. Očekáváme na soud, ale není ho, na vysvobození, ale daleké je od nás. ¹² Neboť rozmnožena jsou přestoupení naše před tebou, a hříchy naše svědčí proti nám, poněvadž přestoupení naše jsou při nás, i nepravosti naše. Známe to, ¹³ Že jsme se zpronevěřili, a lhali Hospodinu, a odvrátili se od následování Boha svého, že jsme mluvili o nátisku a odvrácení, že jsme ukládali a vynášeli ze srdce slova lživá, ¹⁴ Takže odvrácen je nazpět soud, a spravedlnost zdaleka stojí; neboť klesla na ulici pravda, a pravost nemá průchodu. ¹⁵ Nýbrž zahynula pravda, a ten, kdo se uchyluje od zlého, loupeži bývá vydán; což vidí Hospodin, a nelíbí se to jemu, že není žádného soudu. ¹⁶ Když tedy viděl, že není žádného muže, až se užasl, že není žádného prostředníka. A proto vysvobození jemu způsobilo ráme jeho, a spravedlnost jeho sama jej podepřela. ¹⁷ Neboť oblékl spravedlnost jako pancíř, a přílba spasení na hlavě jeho. Oblékl se v roucho pomsty jako v sukni, a oděl se horlivostí jako pláštěm, ¹⁸ Aby podle skutků, aby podle nich odplácel prchlivostí protivníkům svým, odměnu nepřítelům svým, i ostrovům odplatu aby dával. ¹⁹ A budou se bát na západ jména Hospodinova, a na východu slunce slávy jeho, když se přivalí jako řeka nepřítel, jež duch Hospodinův pryč zažene. ²⁰ Neboť přijde k Sionu vykupitel, a k těm, kteří se odvracejí od přestoupení v Jákobovi, praví Hospodin. ²¹ Tato pak bude smlouva má s nimi, praví Hospodin: Duch můj, který je v tobě, a slova má, která jsem vložil v ústa tvá, neodejdou od úst tvých, ani od úst semene tvého, ani od úst potomků semene tvého, praví Hospodin, od tohoto času až na věky.

60 Povstaň, zaskvěj se, poněvadž přišlo světlo tvé, a sláva Hospodinova vzešla nad tebou. ² Neboť aj, tmy přikryjí zemi, a mrákota národy, ale nad tebou vzejde Hospodin, a sláva jeho nad tebou viděna bude. ³ A budou chodit národy ve světle tvém, a králové v blesku, jenž vzejde nad tebou. ⁴ Pozdvihni vůkol očí svých, a pohled. Všichni tito shromáždíce se, k tobě se poberou, synové tvoji zdaleka přijdou, a dcery tvé při boku tvém chovány budou. ⁵ Tehdy uzíš to, a rozveselíš se, tehdy podívá se, a rozšíří se srdce tvé; neboť se obrátí

k tobě množství mořské, síla pohanů přijde k tobě. ⁶Stádo velbloudů přikryje tě, a dromedáři Madianští a Efejští, všichni ti ze Sáby přijdou, zlato a kadidlo přinesou, a chvály Hospodinovy zvěstovat budou. ⁷Všechna stáda Cedarská shromáždí se k tobě, skopci Nabajotští přísluhovat budou tobě, a obětování jsouce na mém oltáři, příjemní budou. A tak dům okrasy své ozdobím. ⁸A díš: Kdo jsou ti, kteří se jako hustý oblak sletují, a jako holubice k děrám svým? ⁹Na mne zajisté ostrovy očekávají, a lodě mořské hned zdávna, aby přivedli syny tvé zdaleka, též stříbro své a zlato své s sebou, k slávě Hospodina, Boha tvého a Svatého Izraelského; neboť tě oslaví. ¹⁰A vystavějí cizozemci zdi tvé, a králové jejich přísluhovat budou tobě, když v prchlivosti své ubijí tě, a v dobré líbeznosti své slituji se nad tebou. ¹¹A otevřeny budou brány tvé ustavičně, ve dne ani v noci nebudou zavírány, aby přivedli k tobě sílu pohanů, i králové jejich aby přivedeni byli. ¹²Národ zajisté ten a království, které by nesloužilo tobě, zahyne; národové, pravím, ti docela pohubeni budou. ¹³Sláva Libánská přijde k tobě, jedle, jilm, též i pušpan k ozdobě místa svatyně mé, abych místo noh svých oslavil. ¹⁴Také přijdou k tobě s ponížením synové těch, kteří tě trápili, a klanět se budou k zpodku noh tvých, kteříkoli pohrdali tebou, a nazývat tě budou městem Hospodinovým, Sionem Svatého Izraelského. ¹⁵Místo toho, že jsi byla opuštěná a v nenávisti, takže žádný skrze tě nechodil, způsobím důstojnost věčnou, a veselí od národu do pronárodu. ¹⁶Neboť sít budeš mléko národů, a prsy králů sít budeš; i poznáš, že jsem já Hospodin vysvoboditel tvůj, a vykupitel tvůj silný Jákobův. ¹⁷Místo mědi dodávat budu zlata, a místo železa dodávat budu stříbra, a místo dříví mědi, a místo kamení železa, a představím správce pokojné a úředníky spravedlivé. ¹⁸Nebude více slyšeno o bezpráví v zemi tvé, o zpuštění a zhoubě na hranicích tvých, ale hlásat budeš spasení na zdech svých, a v branách svých chválu. ¹⁹Nebudeš mít více slunce za světlo denní, a blesk měsíce nebude tě osvětlovat, ale bude Hospodin světlem tvým věčným, a Bůh tvůj okrasou tvou. ²⁰Nezajde více slunce tvé, a měsíc tvůj neschová se, neboť Hospodin bude světlem tvým věčným, a tak dokonány budou dny smutku tvého. ²¹Lid také tvůj, kteří by koli byli spravedliví, na věky dědičně obdrží zemi, výstřelek štípení mého, dílo rukou mých, abych v něm oslavován byl. ²²Samotný rozmnoží se v tisíce, a nejšpatnější v národ nesčíslný, já Hospodin časem svým brzo způsobím to.

61 Duch Panovníka Hospodina je nade mnou, protože pomazal mne Hospodin, abych kázal evangelium tichým. Poslal mne, abych uvázal rány zkroušených srdcem, abych vyhlásil jatým svobodu, a vězňům otevření žaláře, ²abych vyhlásil léto milostivé Hospodinovo, a den pomsty Boha našeho, abych těšil všechny kvílící, ³abych způsobil radost kvílícím Sionským, a dal jim okrasu místo popela, olej veselí místo smutku, oděv chvály místo ducha sevřeného. A nazváni budou stromy spravedlnosti, štípení Hospodinovo, abych oslavován byl. ⁴Tedy zbudují pustiny starodávné, pouště staré spraví, a obnoví města zpuštěná, pustá po mnohé národy. ⁵Neboť postaví se cizozemci, a pást budou stáda vaše, a synové cizozemců oráči vaši a vinaři vaši budou. ⁶Vy pak kněží Hospodinovi nazváni budete, služebníci Boha našeho slout budete, zboží pohanů užívat budete, a v slávě jejich zvýšeni budete. ⁷Za dvojnásobné zahanbení vaše a pohanění prospěvat budete, z podílu jejich a v zemi jejich dvojnásobní dědictví obdržíte, a tak veselí věčné mít budete. ⁸Já zajisté Hospodin miluji soud, a nenávidím loupeže při oběti, a proto způsobím, aby skutky jejich děly se v pravdě, a smlouvu věčnou s nimi učiním. ⁹S vejde ve známost mezi pohany símě jejich, a potomci jejich uprostřed národů. Všichni, kteří je uzří, poznají je, že jsou símě, jemuž požehnal Hospodin. ¹⁰Velice se budu radovat v Hospodinu, a plesat bude duše má v Bohu mém; neboť mne oblékl v roucho spasení, a pláštěm spravedlnosti přioděl mne jako ženicha, který se strojí ozdobně, a jako nevěstu okrašlující se ozdobami svými. ¹¹Neboť jako země vydává rostlinu svou, a jako zahrada símě své vyvádí, tak Panovník Hospodin vyvede spravedlnost a chválu přede všemi národy.

62 Pro Sion nebudu mlčet, a pro Jeruzalém neupokojím se, dokud nevyjde jako blesk spravedlnost jeho, a spasení jeho jako pochodeň hořet nebude. ²A uzří národy spravedlnost tvou, a všichni králové slávu tvou, a nazvou tě jménem novým, které ústa Hospodinova vyřknou. ³Nadto budeš korunou ozdobnou v ruce Hospodinově, a korunou královskou v ruce Boha svého. ⁴Nebudeš více slout opuštěná, a země tvá nebude více slout pustinou, ale ty nazývána budeš rozkoší, a země tvá vdanou; nebo rozkoš mít bude Hospodin v tobě, a země tvá bude vdaná. ⁵Neboť jakož pojímá mládenec pannu, tak tě sobě pojmu synové tvoji, a jakou má radost ženich z nevěsty, tak radovat se bude z tebe Bůh tvůj. ⁶Na zdech tvých, Jeruzaléme, postavím strážné, kteří přes celý den i přes celou noc nikdy nebudou mlčet. Kterí tedy připomínáte Hospodina, nemlčte, ⁷A nedávejte jemu pokoje, dokud neutvrdí, a dokud nezpůsobí, aby Jeruzalém byl slavný na zemi. ⁸Přisáhl Hospodin skrze pravici svou, a skrze rámě síly své, řka: Nikoli nedám obilí tvého více za pokrm nepřítelům

61:1 Tento verš (a část následujícího) čte Ježíš v synagoze v Nazaretě, kde posluchače ubezpečil, že jsou právě svědky naplnění

tohoto prorocství (Lk 4:18–19). Odtud pochází výraz „Mesiáš“ – Pomazaný.

tvým, aniž pít budou cizozemci vína tvého, o němž jsi pracoval. ⁹ Ale ti, kteří je shromažďují, budou je jíst, a chválit Hospodina, a kteří je sbírají, budou je pít v síních svatosti mé. ¹⁰ Vejděte, vejděte branami, spravte cestu lidu, vyrovnejte, vyrovnejte silnici, vyberte kamení, vyzdvihněte korouhev k národům. ¹¹ Aj, Hospodin rozkáže provolat až do končin země: Rcete dceři Sionské: Aj, Spasitel tvůj bere se, aj, mzda jeho s ním, a dílo jeho před ním. ¹² A nazvou syny tvé lidem svatým, vykoupenými Hospodinovými, ty pak slout budeš městem vzácným a neopuštěným.

63 Kdo je to, kdo se bere z Edom, v ubroceném rouše z Bozra, ten ozdobený rouchem svým, kráčeje ve velikosti síly své? Já jsem, který mluvím spravedlivě, dostatečný k vysvobození. ² Proč je červené roucho tvé, a oděv tvůj jako toho, který tlačí v lisu? ³ Lis jsem tlačil sám, aniž kdo z lidí byl se mnou. Tlačil jsem nepřátele v hněvu svém, a pošlapal jsem je v prchlivosti své, až stříkala krev i nejsilnějších jejich na roucho mé, a tak všechnen oděv svůj zašpinil jsem. ⁴ Den zajisté pomsty v srdci mém, a léto, v němž mají vykoupení být moji, přišlo. ⁵ Když jsem pak viděl, že není žádného pomocníka, až jsem se užasl, že žádného nebylo, kdo by podíral. A proto mi vysvobození způsobilo rámě mé, a prchlivost má, ta mne podepřela. ⁶ A pošlapal jsem národy v hněvu svém, a opojil jsem je prchlivostí svou, a porazil jsem na zem nejsilnější reky jejich. ⁷ Milosrdenství Hospodinova připomínat budu, a chvály Hospodinovy ze všeho, co učinil nám Hospodin, i množství dobroty, které dokazoval k domu Izraelskému z veliké lítosti své, a z velikého milosrdenství svého. ⁸ Neboť řekl: Vždyť jsou lidem mým, jsou synové, neučiní mi nevěrně. A proto byl jejich spasitelem. ⁹ Ve všelijakém soužení jejich i on měl soužení, a anděl přistojící jemu vysvobozoval je. Z milování svého a z lítosti své on sám vykoupil je, a pěstoval je, i nosil je po všechny dny věků. ¹⁰ Ale oni vzpurní byli, a zarmucovali Ducha svatého jeho; pročež obrátil se jim v nepřítele, a sám bojoval proti nim. ¹¹ A rozpomínal se lid jeho na dny starodávné, i na Mojžíše: Kde je ten, který je vyvedl z moře s pastýřem stáda svého? Kde je ten, který položil uprostřed něho Ducha svatého svého? ¹² Který je vedl ramenem velebnosti své po pravici Mojžíšově, který rozdělil vody před nimi, aby sobě způsobil jméno věčné, ¹³ Který je provedl skrze hlubiny jako koně po poušti, ani se nepoklesli. ¹⁴ Jako když zvířátko do údolí sestupuje, tak Duch Hospodinův poznenáhlu vedl z nich každého. Tak jsi vedl lid svůj, abys sobě způsobil jméno slavné. ¹⁵ Popatři z nebe, a pohleď z přibytku svatosti své a okrasy své. Kde je horlivost tvá a veliká síla tvá? Kde množství milosrdenství tvých a slitování tvých? Mně-li se zadržovat budou? ¹⁶ Ty jsi zajisté otec náš; neboť Abraham nic neví o nás, a Izrael nezná nás. Ty jsi, Hospodine, otec náš, vykupitel náš, to je od věčnosti jméno tvé. ¹⁷ Proč jsi nám dal zbloudit, Hospodine, od cest svých, zatvrdil jsi srdce naše, abychom se nebáli tebe? Navrať se zase pro služebníky své, pokolení dědictví svého. ¹⁸ Nejšpatnější vládne lidem svatosti tvé, nepřátelé naši pošlapali svatyni tvou. ¹⁹ My tvoji jsme od věků; nad nimi jsi nikdy nepanoval, aniž nad nimi jméno tvé vyzýváno je.

64 Ó bys protrhl nebesa a sestoupil, aby se od přítomnosti tvé hory rozplynout musily, ² (jako od rozníceného ohně rozpouštějícího voda vře), abys ve známost uvedl jméno své nepřítelům svým, a aby se před tváří tvou národy třáslly; ³ Jako když jsi činil hrozné věci, jichž jsme se nenadáli, sestoupil jsi, před obličejem tvým hory se rozpívaly; ⁴ Čehož se od věků neslychalo, a ušima nepochopilo, oko nevidalo Boha kromě tebe, aby tak činil tomu, který naň očekává. ⁵ Vyšel jsi vstříc tomu, kdo ochotně činí spravedlnost, a na cestách tvých na tě se rozpomínali. Aj, ty rozhněval ses, protože jsme hřešili na nich ustavičně, avšak zachováni budeme, ⁶ Ačkoli jsme jako nečistý my všichni, a jako roucho ohyzdné všechny spravedlnosti naše. Pročež přšíme jako list my všichni, a nepravosti naše jako vítr zachvacují nás. ⁷ Nadto není žádného, kdo by vyzýval jméno tvé, a probudil se k tomu, aby se chopil tebe, aspoň když jsi skryl tvář svou před námi, a způsobil to, abychom mizeli pro nepravosti naše. ⁸ Ale již, ó Hospodine, ty jsi otec náš, my hlína, ty pak učinitel náš, a tak jsme všichni dílo ruky tvé. ⁹ Nehněvej se tak velmi, Hospodine, aniž se na věky rozpomínej na nepravost. Ó vzhleďni, prosíme, všichni my lid tvůj jsme. ¹⁰ Města svatosti tvé obrácena jsou v poušť, Sion v poušť, i Jeruzalém v pustinu obrácen. ¹¹ Dům svatosti naší a okrasy naší, ve kterém tě chválivali otcové naši, ohněm zkažen, a cokoli jsme měli nejvzácnějšího, je popleněno. ¹² A zdali pro ty věci, Hospodine, se zdržíš? Mlčet a nás tak velmi trápit budeš?

65 Dal jsem se najít těm, kteří se na mne neptávali, nalezen jsem od těch, kteří mne nehledali, a národu, který se nenazýval jménem mým, řekl jsem: Teď jsem, teď jsem. ² Rozprostíral jsem ruce své na každý den k lidu vzpurnému, kteří chodí cestou nedobrou za myšlenkami svými, ³ K lidu, kteří zjevně popouzejí mne ustavičně, obětující v zahradách, a pálice kadidlo na cihlách, ⁴ Kterí sedají při hrobech, a při svých modlách nocují, kteří jedí maso sviňské, a polévku nečistého z nádob svých, ⁵ Říkajíce: Táhni pryč, nepřistupuj ke mně, neboť svatější jsem nežli ty. Tito jsou dýmem v chřípích mých a ohněm hořícím přes celý den. ⁶ Aj,

zapsáno je to přede mnou: Nebudu mlčet, nýbrž nahradím a odplatím do lůna jejich, ⁷ Za nepravosti vaše, a spolu za nepravosti otců vašich, praví Hospodin, kteří pálivali kadidlo na horách, a na pahrbcích v lehkost uváděli mne; pročež odměřím za dílo jejich předešlé do lůna jejich. ⁸ Takto praví Hospodin: Jako někdo nalezna víno v hroznu, i řekl by: Nekaz ho, protože požehnání je v něm, tak i já učiním pro služebníky své, že nevyhladím všech těchto. ⁹ Neboť vyvedu z Jákoba símě, a z Judy toho, který by dědičně obdržel hory mé, i budou ji dědičně držet vyvolení moji, a služebníci moji bydlit budou tam. ¹⁰ Lid pak můj, kteří by mne hledali, budou mít Saron za pastviště ovcím, a údolí Achor za odpočívadlo skotu. ¹¹ Ale vás, kteří opouštíte Hospodina, kteří zapomináte na horu svatosti mé, kteří strojíte vojsku tomu stůl, a kteří vykonáváte tomu počtu oběti, ¹² Vás, pravím, sečtu pod meč, tak že všichni vy k zabítí na kolena padat budete, protože, když jsem volal, neohlásili jste se, mluvil jsem, a neslyšeli jste, ale činili jste to, co zlého je před očima máma, a to, čeho neoblibuji, vyvolili jste. ¹³ A proto takto dí Panovník Hospodin: Aj, služebníci moji jíst budou, vy pak hlad trpět budete; aj, služebníci moji pít budou, vy pak žíznit budete; aj, služebníci moji veselit se budou, vy pak zahanbeni budete. ¹⁴ Aj, služebníci moji prozpěvovat budou pro radost srdce, vy pak křičet budete pro bolest srdce, a pro setření ducha kvílit budete, ¹⁵ A zanecháte jména svého k proklínání vyvoleným mám, když vás pomorduje Panovník Hospodin, služebníky pak své nazve jménem jiným. ¹⁶ Ten, který bude sobě požehnání dávat na zemi, požehnání dávat sobě bude v Bohu pravém, a kdo přísahat bude na zemi, přísahat bude skrze Boha pravého; v zapomenutí zajisté dána budou ta souzení první, a budou skryta od očí mých. ¹⁷ Neboť aj, já stvořím nebesa nová a zemi novou, a nebudou připomínány první věci, aniž vstoupí na srdce. ¹⁸ Ale radujte se a veselte se na věky věků z toho, co já stvořím; neboť aj, já stvořím Jeruzalém k plesání, a lid jeho k radosti. ¹⁹ I já plesat budu v Jeruzalémě, a radovat se v lidu svém, aniž se více bude slychat v něm hlasu pláče, anebo hlasu křiku. ²⁰ Nebude tam více žádného ve věku dětinském, ani starce, který by dnů svých nevyplnil; neboť dítě ve stu letech umře, hříšníku pak, by došel i sta let, zlořečeno bude. ²¹ Nastavějí též domů, a bydlit budou v nich, i vinice štěpovat budou, a jíst budou ovoce jejich. ²² Nebudou stavět tak, aby jiný bydlil, nebudou štěpovat, aby jiný jedl; neboť jako dny stromu budou dny lidu mého, a díla rukou svých do zvětšení užívat budou vyvolení moji. ²³ Nebudou pracovat nadarmo, aniž plodit budou ke strachu; neboť budou símě požehnaných od Hospodina, i potomci jejich s nimi. ²⁴ Nadto stane se, že dříve než volat budou, já se ohlásím; ještě mluvit budou, a já vyslyším. ²⁵ Vlk s beránkem budou se pást spolu, a lev jako vůl bude jíst plevy, hadu pak za pokrm bude prach. Neuškodí, aniž zahubí na vší mé hoře svaté, praví Hospodin.

66 Takto praví Hospodin: Nebe je mi stolice, a země podnož noh mých. Kde ten dům bude, který mi zbudujete? Anebo kde bude místo odpočívání mého? ² Neboť všechno to ruka má učinila, a jí stojí všechno, praví Hospodin. Avšak na toho patřím, kdo je chudý a zkroušeného ducha, a třese se před slovem mám. ³ Sic jinak ten, kdo zabíjí vola, zabil člověka; kdo zabíjí zvířátko, psa stál; kdo obětuje oběť suchou, krev sviňskou obětoval; kdo palí kadidlo, dary dával modle. To oni vyvolili na cestách svých, protože v ohavnostech svých duše jejich se kochá. ⁴ I já také vyvolím za nešlechtnosti jejich, a to, čeho se strachují, na ně uvedu, protože, když jsem volal, žádný se neohlásil, když jsem mluvil, neslyšeli, ale činili to, co zlého je před očima máma, a to, čeho neoblibuji, vyvolili. ⁵ Slyšte slovo Hospodinovo, kteří se třesete před slovem jeho: Říkávají bratří vaši, v nenávisti majíce vás, a vypovídajíce vás pro jméno mé: Necht se zjeví sláva Hospodinova. Ukáže se zajisté ku potěšení vašemu, ale oni zahanbeni budou. ⁶ Hlas hřmotu z města, hlas z chrámu, hlas Hospodinův, jak odplatu dává nepřátelům svým. ⁷ Dříve než pracovala ku porodu, porodila; dříve než přišla na ni bolest, porodila pacholátko. ⁸ Kdo slychal co takového? Kdo vidal co podobného? Zdali může způsobeno být, aby země zplodila lid dne jednoho? Zdali zplozen bývá národ pojednou? Ale Sion jen počal pracovat ku porodu, a porodil syny své. ⁹ Což bych já, který otvírá život matky, neplodil? praví Hospodin. Což bych já, který činím to, aby rodily, zavřen byl? praví Bůh tvůj. ¹⁰ Veselte se s Jeruzalémem, a plesejte v něm všichni, kteří jej milujete. Radujte se s ním velice, kteří jste koli kvíleli nad ním, ¹¹ Protože sít budete, a sytit se z prs potěšení jeho, sáti budete, a rozkoš mít v blesku slávy jeho. ¹² Neboť takto praví Hospodin: Aj, já obrátím na něj jako řeku pokoj, a jako potok rozvodněný slávu národů. A budete sít, na rukou pěstování a na klíně rozkošně chování budete. ¹³ Jako ten, kteréhož matka jeho těší, tak já vás těšit budu, a tak v Jeruzalémě potěšování budete. ¹⁴ Uzříte zajisté, a radovat se bude srdce vaše, a kosti vaše jako bylinka zkvětou. A seznána bude ruka Hospodinova při služebnících jeho, a prchlivost proti nepřátelům jeho. ¹⁵ Neboť aj, Hospodin v ohni přijde, a jako vichřice budou vozy jeho, aby vypustil v prchlivosti hněv svůj, a zehrání své v plameni ohně. ¹⁶ Hospodin, pravím, ohněm mstít bude, a mečem svým nad všelijakým tělem, takže mnoho bude zabitých od Hospodina. ¹⁷ I ti, kteří se posvěcují a očišťují v zahradách, jeden po druhém zjevně, kteří jedí maso sviňské, a věc ohavnou i myši, též konec vezmou, praví

66:8 Dne jednoho. Jeruzalémský chrám Římané srovnali se zemí roku 70 po Kr. (Mt 24:2; Mk 13:2; Lk 19:44; 21:6). Izrael zcela ztratil své území v roce 132 po Kr. po neúspěšném povstání Bar Kochby proti

Římanům, kteří pak Židy ze Země vyhnali. Po dlouhých dvou tisíciletích se jediného dne 14.5.1948 stal opět národem se svou domovinou.

Hospodin. ¹⁸ Neboť já, když skutky a myšlení jejich přijdou, shromáždím všechny národy a jazyky. A přijdou, a uzří slávu mou. ¹⁹ A položím na ně znamení, a pošlu z nich, kteří zachováni budou, k národům do Tarsu, Pul a Lud, již natahují lučičště, do Tubal a Javan, na ostrovy daleké, kteří neslyšali pověsti o mně, aniž vidali slávy mé. A budou zvěstovat slávu mou mezi národy. ²⁰ A přivedou všechny bratry vaše ze všech národů za dar Hospodinu, na koních a na vozech, a na nůších a na mezcích, a na dromedárech, na horu svatosti mé do Jeruzaléma, praví Hospodin, tak jako přinášejí synové Izraelští dar v nádobě čisté do domu Hospodina. ²¹ A z těch také vezmu za kněží a za Levity, praví Hospodin. ²² Neboť jako ta nebesa nová, a země ta nová, kterou já učiním, stane přede mnou, praví Hospodin, tak stane símě vaše a jméno vaše. ²³ A stane se, že od novoměsíce do novoměsíce, od soboty do soboty přicházet bude všelijaké tělo, aby se klanělo přede mnou, praví Hospodin. ²⁴ A vyjdouce, uzří těla mrtvá lidí těch, kteří se mi zpronevěřili; neboť červ jejich neumře, a oheň jejich neuhasne. A budou v ošklivosti všelijakému tělu.

Jeremjáš

Úvod

1 Slova Jeremiáše syna Helkiášova, z kněží, kteří byli v Anatot, v zemi Benjamin, ²K němuž se stalo slovo Hospodinovo za dnů Joziáše syna Amonova, krále Judského, třináctého léta kralování jeho. ³Byl i za dnů Joakima syna Joziášova, krále Judského, až do vyplnění jedenáctého léta Sedechiáše syna Joziášova, krále Judského, až do zajetí Jeruzaléma měsíce pátého. ⁴Stalo se, pravím, slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁵Dříve než jsem tě zformoval v životě, znal jsem tebe, a dříve než sis vyšel ze života, posvětil jsem tě, za proroka národům dal jsem tebe. ⁶A řekl jsem: Ach, Panovníku Hospodine, aj, neumím mluvit, neboť dítě jsem. ⁷Ale Hospodin řekl mi: Neříkej, dítě jsem, nýbrž k čemukoli tě pošlu, jdi, a vše, což přikážu, mluv. ⁸Neboj se jich, neboť jsem s tebou, abych tě vysvobodil, dí Hospodin. ⁹A vztáhla ruku svou Hospodin, dotekl se úst mých, a řekl mi Hospodin: Aj, vložil jsem slova svá v ústa tvá. ¹⁰Hle, ustanovuji tě dnešního dne nad národy a nad královstvími, abys plenil a kazil, a hubil a bořil, abys stavěl a štěpoval. ¹¹Potom se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: Co vidíš, Jeremiáši? A řekl jsem: Prut mandlový vidím. ¹²Tedy řekl mi Hospodin: Dobře vidíš; neboť pospíchám já se slovem svým, abych je vykonal. ¹³Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně po druhé, řkoucí: Co vidíš? A řekl jsem: Vidím hrnec, jak vše, a přední strana jeho ke straně půlnoční. ¹⁴Tedy řekl mi Hospodin: Od půlnoci přivalí se to zlé na všechny obyvatele této země. ¹⁵Neboť aj, já svolám všechny rodiny království půlnočních, dí Hospodin, aby přitáhnouce, postavili jeden každý stolicí svou v branách Jeruzalémských, a při všech zdech jeho vůkol, a při všech městech Judských. ¹⁶A tak vypovím úsudky své proti nim, pro všelijakou nešlechtnost těch, kteří opustili mne, a pálili kadidlo bohům cizím, a skláněli se dílu rukou svých. ¹⁷Proto ty přepásej bedra svá, a vstana, mluv k nim, cokoli já přikazuji tobě. Nelekej se jich, abych tě nepotřel před obličejem jejich. ¹⁸Neboť aj, já stavím tě dnes jako město hrazené, a jako sloup železný, a jako zdi měděné proti vši této zemi, proti králům Judským, proti knížatům jejím, proti kněžím jejím, a lidu země této. ¹⁹Kteří bojovat budou proti tobě, ale neodolají proti tobě. Neboť já jsem s tebou, praví Hospodin, abych tě vysvobodil.

2 A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²Jdi a volej, tak aby slyšel Jeruzalém, řka: Takto praví Hospodin: Rozpomínám se na tě pro milosrdenství mladosti tvé, a pro lásku zasnoubení tvého, když jsi za mnou chodila po poušti v zemi, která nebývá osívána. ³Tehdy svatost Hospodinova byl Izrael, prvotiny úrod jeho. Všichni, kteří jej sžírali, obvinění byli; zlé věci na ně přišly, praví Hospodin. ⁴Slyšte slovo Hospodinovo, dome Jákobův, a všechny čeledi domu Izraelského. ⁵Takto praví Hospodin: Jakou shledali otcové vaši při mně nepravost, že se vzdělili ode mne, a chodíte za marností, marní učinění jsou, ⁶Takže ani neřekli: Kde je Hospodin, který nás vyvedl ze země Egyptské, který nás vodil po poušti, po zemi pusté a strašlivé, po zemi vyprahlé a stínu smrti, po zemi, skrze níž nechodil žádný, a kde žádný člověk nebydlil? ⁷Nýbrž, když jsem vás uvedl do země úrodné, abyste jedli ovoce její i dobré věci její, všedše tam, poskvrnili jste země mé, a dědictví mé zohavili jste. ⁸Kněží neřekli: Kde je Hospodin? a ti, kteří se obírají s zákonem, nepoznali mne, pastýři pak odstoupili ode mne, a proroci prorokovali skrze Bále, a za věcmi neužitečnými chodili. ⁹Pročez vždy nesnáz mám s vámi, praví Hospodin, i se syny synů vašich nesnáz mít musím. ¹⁰Projděte ale ostrovy Citim, a pohleďte, i do Cedar pošlete, a pošetřte pilně, a pohleďte, stalo-li se co takového. ¹¹Zdali změnil který národ bohy, ačkoli nejsou bohové? Lid pak můj změnil slávu svou v věc neužitečnou. ¹²Užasněte se nebesa nad tím, a děste se, chřadněte velmi, praví Hospodin. ¹³Neboť dvojí zlost spáchal lid můj: Mne opustili pramen vod živých, aby sobě vykopali cisterny, cisterny děravé, které nedrží vody. ¹⁴Zdali otrok je Izrael? Zdali man doma zplozený? Pročez vydán je v loupež? ¹⁵Lvičata řvou na něj, a vydávají hlas svůj, a obracejí zemi jeho v pustinu; města jeho vypálena jsou, takže není žádného obyvatele. ¹⁶Obyvatelé také Nof a Tachpanes pasou na vrchu hlavy tvé. ¹⁷Zdali toho sobě nepůsobíš, opouštějíc Hospodina Boha svého v ten čas, když tě vodí po cestě své? ¹⁸A nyní co tobě do cesty Egyptské, že piješ vodu z Nílu? Anebo co tobě do cesty Assyrské, že piješ vodu

2:13 Pramen vod živých ... cisterny děravé. V biblických dobách byly v zemi Božího lidu k dispozici tři druhy vodních zdrojů: (1) Nejlepší vodu má prýstící pramen (co se hýbe, je „živé“; odtud „živá“ voda bez magických pohádkových konotací); (2) méně kvalitní voda je ze studny, sice profiltrovaná půdou, nicméně stojatá; a (3) nejhorší vodu má cisterna, obrovský rezervoár vytesaný ve skále, schopný pojmout až několik hektolitrů dešťové či akvaduktem přiváděné vody.

To také znamená, že je v ní množství naplavenin. Ta je stojatá, brzy prorostlá řasami jako nečištěný bazén. Ke konci suché sezóny, kdy je hladina v cisternách nízká, bývá zakalená. Původním adresátům byl význam zvěsti nad jakoukoliv pochybnost jasný: Nikdo přičetný by nevyměnil pramen živé vody za cisternu, ani kdyby neměla pukliny ve skále a vodu udržela. Viz též např. 14:3 či 38:6 nebo Lv 11:36; 2Kr 18:31; Iz 30:14; Iz 36:16; 2Pa 26:10 Př 5:15.

z řeky? ¹⁹Trestat tě bude zlost tvá, a odvrácení tvá domlouvají budou tobě. Poznej tedy a viz, že zlá a hořká věc je, že opouštíš Hospodina Boha svého, a není bázně mé při tobě, dí Panovník Hospodin zástupů. ²⁰Ačkoli dávno polámal jsem jho tvé, potrhals jsem to, čím jsi svázána byla, a řeklas: Nebudu sloužit modlám, však po každém pahrbku vysokém, a pod každým dřevem zeleným touláš se, ó nevěstko. ²¹Protože jsem já tě vysadil vinným kmenem výborným, všechnu napořád semenem čistotným, i kterak jsi mi proměnila se v plané révi cizího kmene? ²²Neboť bys ty se pak umyla sanitrem, a mnoho na sebe mýdla vypotřebovala, přece patrná je nepravost tvá před obličejem mým, praví Panovník Hospodin. ²³Kterak můžeš říci: Neposkvrňovala jsem se, za Báli jsem nechodila? Pohleď na cestu svou v tomto údolí, poznej, cos činila, dromedářko rychlá, která znamení necháváš na cestách svých. ²⁴Jsi divoká oslice, zvyklá na poušti, která podle libosti duše své hltá vítr, když se jí příčina dá. Kdo jí překážku učiní? Všichni ti, kteří jí hledají, nepotřebí se jim kvaltovat, naleznou ji v měsíci jejím. ²⁵Dí-li kdo: Zdržuj nohu svou, aby bosá nebyla, a hrdlo své od žízně, tedy říkáš: To nic, nikoli; neboť jsem zamilovala cizí, a za nimi chodit budu. ²⁶Jako k hanbě přichází zloděj, když postižen bývá, tak zahanben bude dům Izraelský, oni, králové jejich, knížata jejich, a kněží jejich, i proroci jejich, ²⁷Kterí říkají dřevu: Otec můj jsi, a kameni: Ty jsi mne zplodil. Neboť se hřbetem ke mně obracejí a ne tváří, ale v čas trápení svého říkají: Vstaň a vysvobod' nás. ²⁸A kde jsou bohové tvoji, kterých jsi nadělal sobě? Necht' vstanou, budou-li tě moci vysvobodit v čas trápení tvého, poněvadž podle počtu měst svých máš bohy své, ó Judo. ²⁹Co se vadit budete se mnou? Vy všichni odstoupili jste ode mne, dí Hospodin. ³⁰Nadarmo jsem bil syny vaše, kázně nepřijali; sežral meč váš proroky vaše jako lev, který dává. ³¹Ó národe, vy posuďte slova Hospodinova, zdali jsem byl pouští Izraelovi, zdali země tmavou? Proč říká lid můj: Panujeme, nepřijdeme více k tobě? ³²Zdali se zapomíná panna na ozdoby své, a nevěsta na tkanice své? Lid pak můj zapomněl se na mne za dny nesčíslné. ³³Proč zastáváš cesty své, hledajíc toho, co miluješ? Pročež i jiné nešlechtnice učíš cestám svým. ³⁴Nad to, na podolcích tvých nalézá se krev duší chudých nevinných. Ne nesnadně nalézám to, neboť vidět to na těch všech podolcích. ³⁵A vždy říkáš: Poněvadž nevinná jsem, jistě odvrácena je prchlivost jeho ode mne. Aj, já v soud vejdu s tebou, protože pravíš: Nehřešila jsem. ³⁶Proč tak běháš, proměňujíc cestu svou? Jako jsi zahanbena od Assyrských, tak i od Egyptských zahanbena budeš. ³⁷Také odtud vyjdeš, a ruce tvé budou nad hlavou tvou; neboť zamítá Hospodin doufání tvá, a nepovede se šťastně v nich.

Živá voda versus rozpukané cisterny

Prorokovým hlasem se Hospodin právem rozčiluje nad neustále nevěrným lidem. Jejich odpadlictví líčí jazykem velice srozumitelným národu pastevců a zemědělců, jakým byl Izrael. V hornaté poušti je voda jednou z nejcennějších komodit. V biblické Svaté zemi existují tři druhy vodních zdrojů: Nejlepší je pramenitá; je chladivá a čerstvá, nezakalená usazeninami, nezarostlá řasami. Protože co se hýbe, je živé, této pramenité vodě se říká „živá“. To však nic společného s pohádkovou živou vodou (leda by se dalo prokázat, že aplikace biblických veršů, které tuto živou vodu zmiňují, zejména pak některé Ježíšovy výroky, inspirovaly vznik takových pohádek). Pramenitá voda je živá jednoduše proto, že se pohybuje, ne pro nějaké magické či spirituální vlastnosti.

Druhý zdroj, prostřední co do kvality vody, jsou studny. Voda je stojatá, není tak dobrá jako pramenitá, ale lepší než nic a určitě lepší než třetí druh – voda z cisterny. Cisterna je obrovská nádrž vytesaná ve skále, která v období dešťů shromažďuje dešťovou vodu, stékající do ní po zemi. Znamená to, že ve vodě je sousta nečistot organického

i anorganického charakteru (bahno i listí, větvičky, hmyz apod.).

Na začátku suché sezóny to bývá lepší, cisterna je plná, kal je usazen na dně, voda není moc špinavá a dá se bez problémů používat. Avšak jak se suchá sezóna chýlí ke svému konci, vody v cisterně je čím dál méně, u dna je hodně zakalená, a tak všichni s nedočkavou dychtivostí vyhlíží první podzimní deště, signál začátku dešťové sezóny, vnímané jako velikánské Boží požehnání ([srv. pozn. Jn 7:38](#)). Když prorok Eliáš dosáhl toho, že v Izraeli tři roky nepršelo ani v dešťových sezónách ([1Kr 17:1](#)), způsobil tím ekologickou katastrofu.

Jeremjášovým posluchačům bylo jasné, z čeho je osočuje: Nikdo přičetný by nevyměnil zdroj pramenité vody za cisternu, ani kdyby nebyla puklá a svou zásobu vody dokázala udržet. Ale vyměnit ten nejlepší zdroj vody za ten nehorší, který je navíc nefunkční, neudrží ani kalnou vodu, to je ta největší pošetilost, jakou si lze vymyslet.

Paralela je zřejmá: Je to Hospodin, kdo dává život a všechno, čeho je k němu zapotřebí, kdežto marné modly nikdy nesplní, co slibovaly ([srv. čl. Modly blízké a vzdálené v Jr 23](#)).

3 Dí dále: Propustil-li by muž ženu svou, a ona odejdouc od něho, vdala by se za jiného muže, zdali se navrátí k ní více? Zdali by hrozně nebyla poskvrněna země ta? Ale ty, ač jsi smilnila s milovníky mnohými, avšak navrať se ke mně, dí Hospodin. ² Pozdvihni oči svých k vysokým místům, a pohleď, kdes necizoložila? Na cestách usazovalas se jim jako Arab na poušti, a poskvrnila jsi země smilstvím svým a nešlechtností svou. ³ A ačkoli zadrženy jsou podzimní deště, a deště jarního nebyvalo, však čelo ženy nevěstky majíc, nechtěla ses stydět. ⁴ Zdali od nynějšího času volat budeš ke mně: Otče můj, ty jsi vůdce mladosti mé? ⁵ Zdali Bůh držet bude hněv na věčnost? Zdali chovat jej bude na věky? Aj, mluvíš i pášeš zlé věci, jak jen můžeš. ⁶ Tedy řekl mi Hospodin za dnů Joziáše krále: Viděl-lis, co činila vzpurná dcera Izraelská? Chodívala na každou horu vysokou, i pod každý strom zelený, a tam smilnila. ⁷ A ačkoli jsem řekl, když ty všechny věci ona činila: Necht se navrátí ke mně, však se nenavrátila. Načež hleděla zpronevěřilá sestra její, dcera Judská. ⁸ Pročež vidělo mi se pro ty všechny příčiny, poněvadž cizoložila vzpurná dcera Izraelská, propustit ji, a dát jí lístek zapuzení jejího. Však se vždy neulekla zpronevěřilá sestra její, dcera Judská, ale šedší, smilnila také sama. ⁹ A stalo se, že hanebným smilstvím svým poskvrnila země; neboť cizoložila s kamenem i s dřevem. ¹⁰ Avšak s tím se vším neobrátila se ke mně zpronevěřilá sestra její, dcera Judská, celým srdcem svým, ale pokrytě, praví Hospodin. ¹¹ Proto řekl Hospodin ke mně: Ospravedlnila duši svou vzpurná dcera Izraelská, více nežli zpronevěřilá Judská. ¹² Jdi a volej slovy těmito ku půlnoci, a rci: Navrať se, vzpurná dcero Izraelská, dí Hospodin, a neboř se tvář má zuřivá na vás; neboť já dobrotivý jsem, dí Hospodin, aniž držím hněvu na věčnost. ¹³ Jen jenom poznej nepravost svou, že jsi od Hospodina Boha svého odstoupila, a sem i tam běhala cestami svými k cizím pod každý strom zelený, a hlasu mého neposlouchali jste, dí Hospodin. ¹⁴ Navratte se synové vzpurní, dí Hospodin; neboť já jsem manžel váš, a přijmu vás, jednoho z města, a dva z čeledi, abych vás uvedl na Sion. ¹⁵ Kdežto dám vám pastýře podle srdce svého, kteří pást vás budou znale a rozumně. ¹⁶ A stane se, když se rozmnožíte a rozplodíte v této zemi za dnů těch, dí Hospodin, že nebudou říkat více: Truhla smlouvy Hospodinovy, aniž jim vstoupí na srdce, aniž vzpomenou na ni, ani k ní chodit, aniž bude více ve vážnosti. ¹⁷ V ten čas nazývat budou Jeruzalém stolicí Hospodinovou, a shromáždí se tam všechny národy ke jménu Hospodinovu do Jeruzaléma, a nebudou chodit více podle zdání srdce svého zlého. ¹⁸ V těch dnech přijdou dům Judský s domem Izraelským, a přiberou se spolu ze země půlnoční do země, kterou jsem v dědictví uvedl otcům vašim; ¹⁹ Ač já pravím: Kterak bych tě započíst mohl mezi syny, a dát tobě zemi žádostivou, dědictví slavné zástupů pohanských, leč abys mne vzýval, říkáje: Otče můj, a od následování mne abys se neodvracel? ²⁰ Poněvadž jako žena zpronevěřuje se manželu svému, tak jste se zpronevěřili mně, dome Izraelský, dí Hospodin. ²¹ Hlas po místech vysokých buď slyšen, pláč pokorné modlitby synů Izraelských. Neboť převrátivše cesty své, zapomněli se na Hospodina Boha svého, řkouce: ²² Navratte se, synové vzpurní, a uzdravím odvrácení vaše. Rcete: Aj, my jdeme k tobě, neboť ty, Hospodine, jsi Bůh náš. ²³ Právě marné je v pahrbcích a v množství hor doufání; zajisté v Hospodinu Bohu našem je spasení Izraelovo. ²⁴ Neboť ohavnost ta šířila práci otců našich od dětství našeho, brav jejich i skot jejich, syny jejich i dcery jejich. ²⁵ Ležíme v hanbě své, a přikrývá nás pohanění naše, že jsme proti Hospodinu Bohu svému hřešili, my i otcové naši, od dětství svého až do dne tohoto, a neposlouchali jsme hlasu Hospodina Boha svého.

4 Budeš-li se míti navrátit, Izraeli, dí Hospodin, ke mně se navrať. Neboť odejmeš-li ohavnosti své od tváře mé a nebudeš-li se toulat, ² A budeš-li přísahat pravě, náležitě a spravedlivě, říkáje: Živ je Hospodin, tedy požehnání dávat sobě v něm budou národy, a v něm se chlubit. ³ Neboť takto praví Hospodin mužům Judským a Jeruzalémským: Zorejte sobě úhor, a nerozsévejte do trní. ⁴ Obřežte se Hospodinu, a odejmete neobřízky srdce vašeho, muži Judští a obyvatelé Jeruzalémští, aby nevyšla jako oheň prchlivost má, a nehořela, tak že by nebyl kdo uhasit, pro nešlechtnost předsevzetí vašich. ⁵ Oznamte v Judstvu, a v Jeruzalémě ohlaste, a rcete: Trubte troubou v zemi, svolajte a seberte lid, a rcete: Shromážďte se, a vejděme do měst hrazených. ⁶ Vyzdvihněte korouhev na Sionu, zmužile se mějte, nepostávejte; neboť já zlé věci uvedu od půlnoci, a potření veliké. ⁷ Vychází lev z houštiny své, a ten, který hubí národy, vyšed z místa svého, táhne, aby obrátil zemi tvou v pustinu, a města tvá aby zbořena byla, tak aby nebylo žádného obyvatele. ⁸ Proto přepašte se žíněmi, kvlejte a naříkejte; neboť není odvrácen hněv prchlivosti Hospodinovy od nás. ⁹ Stane se zajisté v ten den, dí Hospodin, že zhyne srdce královo a srdce knížat, užasnou se i kněží, a proroci divit se budou. ¹⁰ A řekl jsem: Ach, Panovníče Hospodine, jistě že jsi velice podvedl lid tento, i Jeruzalém, říkáje: Pokoj mít budete, a však pronikl meč až k duši. ¹¹ V ten čas řečeno bude lidu tomuto i Jeruzalému: Vítr tuhý z míst vysokých na poušti jde přímo na lid můj, ne aby převíval, ani přečišťoval. ¹² Vítr silnější než oni přijde mi, nyní já také vypovím jim úsudky. ¹³ Aj, jako oblaka vystupuje, a jako vichr vozy jeho, rychlejší jsou nežli orlice koně jeho. Běda nám, neboť poplpení jsme. ¹⁴ Obmyj od nešlechtnosti srdce své, Jeruzaléme, abys vysvobozen byl. Dokud zůstávat budou uprostřed tebe myšleni marnosti tvé? ¹⁵ Neboť hlas oznamujícího přichází od Dan, a toho,

který ohlašuje nepravost, s hory Efraim. ¹⁶ Připomínejte těmto národům, aj, ohlašujte Jeruzalémským, že strážní táhnou z země daleké, a vydávají proti městům Judským hlas svůj. ¹⁷ Jako ti, kteří hlídají polí, položí se proti němu vůkol; neboť je mi odporný, dí Hospodin. ¹⁸ Cesta tvá a skutky tvoje to způsobily tobě; to nešlechtnost tvá, že to hořké je, a že dosahuje až do srdce tvého. ¹⁹ Ó, střeva má, střeva má, bolest trpím, ó osrdí mé, kormoutí se ve mně srdce mé, nemohu mlčet. Neboť hlas trouby slyšíš, duše má, a prokřikování vojenské. ²⁰ Potření za potřením provolává se, popleněna zajisté bude všechna země, náhle popleněny budou stany moje, v okamžení plachty mé. ²¹ Až dokud vidat budu korouhev, slychat hlas trouby? ²² Neboť bláznivý lid můj nezná mne, synové nemoudří a nerozumní jsou. Moudří jsou k činění zlého, ale činit dobře neumějí. ²³ Hledím-li na zemi, a aj, nesličná je a prázdná; pakli na nebe, není na něm žádného světla. ²⁴ Hledím-li na hory, a aj, třesou se, a všechny pahrbky pohybují se. ²⁵ Hledím-li, a aj, není žádného člověka, a všelijaké ptactvo nebeské zaletělo. ²⁶ Hledím-li, a aj, pole úrodné je pouští, a všechna města jeho zbořena jsou od Hospodina a od hněvu prchlivosti jeho. ²⁷ Neboť takto praví Hospodin: Zpustne všechna země, avšak konce ještě neučiním. ²⁸ Kvílet bude nad tím země, a zasmuší se na hoře nebe, protože jsem mluvil, co jsem myslil, a nelituji, aniž se odvrátím od toho. ²⁹ Před hřmotem jezdců a těch, kteří střelíjí z lučičtě, uteče všechno město. Vejdou do hustých oblaků, a na skály vylezou; všechna města opuštěna budou, a žádný nebude bydlet v nich. ³⁰ Ty pak pohubena jsouc, co činit budeš? Ačkoli oblékáš se v šarlat, ačkoli se ozdobuješ ozdobou zlatou, ačkoli líčíš tvář svou líčidlem, darmo se okrašluješ. Pohrdají tebou frajeři, bezživotí tvého hledají. ³¹ Neboť slyším hlas jako rodičky, svírání jako té, která po poprvé ku porodu pracuje, hlas dcery Sionské, ustavičně vzdychající, a lomící rukama svýma, říkající: Běda mně nyní, neboť zemdlela duše má pro vrahy.

5 Zběhejte ulice Jeruzalémské, pohleďte nyní, a zvězte, a hledejte v ulicích jeho, naleznete-li muže, je-li kdo, který by činil soud, a vyhledával toho, co pravého jest, a odpustím jemu. ² Ale i když říkají: Živ je Hospodin, takovým způsobem křivě přísahají. ³ Ó Hospodine, zdali oči tvé nepatří na pravdu? Biješ je, ale necítí bolesti; hubíš je, ale nechtejší přijímat kázně. Tvrdší jsou tváře jejich než skála, nechtejší se navrátit. ⁴ A řekl jsem já: Snad tito prostí jsou, nerozumně sobě počínají; neboť nejsou povědomi cesty Hospodinovy, soudu Boha svého. ⁵ Půjdu aspoň k přednějším, a mluvit budu k nim; neboť oni povědomi jsou cesty Hospodinovy, soudu Boha svého. Ale i ti spolu polámali jeho, roztrhali svazky. ⁶ Proto je podává lev z lesa, vlk večerní pohubí je, leopard číhat bude u měst jejich. Kdokoli vyjde z nich, roztrhán bude; neboť mnohá jsou přestoupení jejich, rozmohly se převrácenosti jejich. ⁷ Kde je to, proč bych měl odpustit tobě? Synové tvoji opouštějí mne, a přísahají skrze ty, kteří nejsou bohové. Jak jsem jen nasýtil je, hned cizoloží, a do domu nevěstky houfem se valí. ⁸ Ráno vstávající, jsou jako koni vytylí; každý k ženě bližního svého řehce. ⁹ Zdali pro takové věci nemám navštívit? dí Hospodin. A zdali nad národem takovým nemá mstít duše má? ¹⁰ Vstupte na zdi jeho, a zkazte je, a nepřestávejte; svrhnete hradby jeho, neboť nejsou Hospodinovy. ¹¹ Velice zajisté zpronevěřili se mi dům Izraelský a dům Judský, dí Hospodin. ¹² Sčítali klam na Hospodina, a říkali: Není tak, nikoli nepřijde na nás zlé, a meče ani hladu nepocítíme. ¹³ Ti pak proroci pomínou s větrem, a žádného slova není v nich. Tak se stane jim. ¹⁴ Proto takto praví Hospodin Bůh zástupů: Protože tak mluvíte, aj, já způsobím, aby slova tvá v ústech tvých byla jako oheň, a lid tento dřívím, které on sežere. ¹⁵ Aj, já přivedu na vás národ zdaleka, ó dome Izraelský, dí Hospodin, národ silný, národ starodávný, národ, jehož jazyka nebudeš umět, ani rozumět, co mluví. ¹⁶ Jehož toulec jako hrob otevřený, všichni jsou silní. ¹⁷ A vytráví obilí tvé a chléb tvůj, požerou syny tvé a dcery tvé, pojí brav tvůj i skot tvůj, pojí vinné kmeny tvé i fíkoví tvé, města tvá hrazená, v nichž ty doufáš, zničí mečem. ¹⁸ A však ani těch časů, dí Hospodin, neučiním s vámi konce. ¹⁹ Neboť stane se, když řeknete: Proč nám činí Hospodin Bůh náš všechno toto? že řekneš jim: Jako jste opustili mne, a sloužili bohům cizozemců v zemi své, tak sloužit budete cizozemcům v zemi ne své. ²⁰ Oznamte to v domě Jákobově, a rozhlaste v Judstvu, řkouce: ²¹ Slyšte nyní toto, lide bláznivý a nesmyslný, kteří oči mají a nevidí, kteří uši mají a neslyší: ²² Což se mne nebudete bát? dí Hospodin. Což před obličejem mým nebudete se trásti? Který jsem položil písek za cíl moří ustanovením věčným, jehož nepřekračuje. Ačkoli zmítají se, však neodolají, ačkoli zvučí vlnobití jeho, však ho nepřecházejí. ²³ Ale lid tento má srdce zarputilé a vzpurné, odstoupili a odešli. ²⁴ Ani neřekli v srdci svém: Bojme se již Hospodina Boha našeho, který dává déšť jarní i podzimní časem svým, týdnů nařízených ke žni zachovává nám. ²⁵ Nepravosti vaše překážku činí těm věcem, a hříchy vaši připravují vás o to dobré. ²⁶ Neboť nalézají se v lidu mém bezbožníci; strážte jako čižeblníci, kteří líčí, stavějí osidla, lidi lapají. ²⁷ Jako klece plná ptáků, tak domy jejich plné jsou lsti. Proto zrostli a zbohatli, ²⁸ Vytylí jsou, lesknou se, nadto umějí se vyhýbat bídám. Pře nesoudí, ani pře sirotka, a však šťastně se jim vede, ačkoli k spravedlnosti chudým nedopomáhají. ²⁹ Zdali pro takové věci nemám navštívit jich? dí Hospodin. Zdali nad národem takovým nemá mstít duše má? ³⁰ Věc užasnutí hodná a hrozná děje se v zemi této. ³¹ Proroci prorokují lživě, a kněží panují skrze ně, a lid můj miluje to. Čeho byste pak neučinili naposledy?

6 Shromazďte se, synové Beniaminovi, z prostředku Jeruzaléma, a v Tekoa trubte troubou, a nad Betkarem vyzdvihněte korouhev; neboť vidět zlé od půlnoci, a potření veliké. ² Panně krásné a rozkošné připodobnil jsem byl dceru Sionskou. ³ Ale přitáhnou k ní pastýři se stády svými, rozbijí proti ní stany vůkol, spase každý místo své. ⁴ Vyzdvihněte proti ní válku, vstaňte a přitrhne o poledni. Běda nám, že pomíjí den, že se roztáhly stíny večerní. ⁵ Vstaňte a přitrhne v noci, a zkazme paláce její. ⁶ Takto zajisté praví Hospodin zástupů: Nasekejte dříví, a nadělejte proti Jeruzalému náspy. To je to město, které navštíveno být musí; co ho koli, jen nátisk je uprostřed něho. ⁷ Jako studnice vyprští vodu svou, tak ono vyprští zlost svou. Nátisk a zhoubu slyšet v něm před obličejem mým ustavičně, bolest i bití. ⁸ Umysli sobě, ó Jeruzaléme, aby se neodloučila duše má od tebe, abych tě neobrátil v pustinu, v zemi neobyvatelnou. ⁹ Takto praví Hospodin zástupů: Jistě paběrkovat budou jako vinný kmen ostatek Izraele, říkajíce: Sahej rukou svou jako ten, kterýž víno sbírá do putny. ¹⁰ Komuž mluvit budu, a kým osvědčovat, aby slyšeli? Aj, neobřezané jsou uši jejich, takže nemohou pozorovat; aj, slovo Hospodinovo mají v posměchu, a nemají libosti v něm. ¹¹ Proto plný jsem prchlivosti Hospodinovy, ustal jsem, drže ji v sobě. Vylita bude i na maličké vně, spolu i na shromáždění mládenců, ovšem pak muž se ženou jat bude, stařec s kmetem. ¹² A dostanou se domy jejich jiným, též pole i ženy, když vztáhnou ruku svou na obyvatele této země, dí Hospodin. ¹³ Od nejmenšího zajisté z nich, až do největšího z nich, všichni napořád vydali se v lakomství, od proroka až do kněze všichni napořád provádí faleš. ¹⁴ A hojí potření dcery lidu mého povrchně, říkajíce: Pokoj, pokoj, kde není žádného pokoje. ¹⁵ Styděli-li se pak co proto, že ohavnost páchali? Aníž se lid co styděl, aníž jich proroci k zahanbení přivésti uměli. Proto padnou mezi padajícími; v čas, v němž je navštívím, klesnou, praví Hospodin. ¹⁶ Když takto říkával Hospodin: Zastavte se na cestách, a pohlédte, a vyptejte se na stezky staré, která je cesta dobrá, i chodte po ní, a naleznete odpočinutí duši své, tedy říkávali: Nebudeme chodit. ¹⁷ Když jsem pak ustanovil nad vámi strážné, řka: Mějte pozor na zvuk trouby, tedy říkávali: Nebudeme pozorovat. ¹⁸ Proto slyšte, ó národy, a poznej, ó shromáždění, co se děje mezi nimi. ¹⁹ Slyš, ó země: Aj, já uvedu zlé na lid tento, ovoce myšlení jejich, protože nepozorují slov mých, ani zákona mého, ale jím pohrdají. ²⁰ K čemuž mi kadidlo ze Sáby přichází, a vonná třtina výborná ze země daleké? Zápalů vašich nelibuji sobě, aníž oběti vaše jsou mi příjemné. ²¹ Proto takto praví Hospodin: Aj, já nakladu lidu tomuto úrazů, a zurázejí se o ně otcové, taktéž i synové, soused i bližní jeho, a zahynou. ²² Takto praví Hospodin: Aj, lid přitáhne ze země půlnoční, a národ veliký povstane od končin země. ²³ Lucičště i kopí pochyťtí, každý ukrutný bude, a neslitují se. Hlas jejich jako moře zvučet bude, a na koních jezdit budou, zšíkovaní jako muž k boji, proti tobě, ó dcero Sionská. ²⁴ Jak uslyšíme pověst o něm, opadnou ruce naše; soužení zachvátí nás, a bolest jako rodičku. ²⁵ Nevycházejte na pole, a na cestu nechodte; neboť meč nepřítele a strach je vůkol. ²⁶ Ó dcero lidu mého, přepaš se žíní, a válej se v popelu. Vydej se v kvílení, jako po synu jednorozeném, v kvílení přehořké; neboť náhle přitáhne zhoubece na nás. ²⁷ Dal jsem tě za věž v lidu tvém, a za baštu, abys spatřoval a zkoušel cesty jejich. ²⁸ Všichni jsou ze zarputilých nejzarputilejší, chodí jako utrhač, jsou ocel a železo, všichni napořád zhoubcové jsou. ²⁹ Prahnu měchy, od ohně mizí olovo, nadarmo ustavičně přepaluje zlatník; neboť zlé věci nemohou být odděleny. ³⁰ Stříbrem falešným nazvou je, neboť Hospodin zavrhl je.

7 Slovo, které se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ² Postav se v braně domu Hospodinova, a ohlašuj tam slovo toto, a rei: Slyšte slovo Hospodinovo všichni Judští, kteří vcházíte do bran těchto, abyste se klaněli Hospodinu. ³ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Polepšete cest svých i předsevzetí svých, a způsobím to, abyste bydlili na místě tomto. ⁴ Neskládejte naděje své ve slovech lživých, říkajíce: Chrám Hospodinův, chrám Hospodinův, chrám Hospodinův je. ⁵ Ale jestliže všelijak polepšíte cest svých, a předsevzetí svých, jestliže spravedlivě soud konat budete mezi mužem a mezi bližním jeho; ⁶ Příchozího, sirotka a vdovy neutisknete, a krve nevinné nevylejete na místě tomto, a za bohy cizími nebudete-li chodit ke svému zlému: ⁷ Tedy způsobím, abyste bydlili na místě tomto, v zemi, kterou jsem dal otcům vašim, od věků až na věky. ⁸ Aj, vy skládáte naději svou ve slovech lživých, která neprospívají. ⁹ Zdali kradouce, mordující a cizoložice i křivě přísahající a kadíce Bálovi; též chodíce za bohy cizími, jichž neznáte, ¹⁰ Přece chodit a postavovat se budete před obličejem mým v domě tomto, který nazván je od jména mého, a říkat: Vyproštění jsme, abyste páchali ty všechny ohavnosti? ¹¹ Což peleší lotrovskou je dům tento před očima vašimi, který nazván je od jména mého? Aj, také já vidím, dí Hospodin. ¹² Ale jděte aspoň na místo mé, které bylo v Sílo, kde jsem byl způsobil příbytek jménu svému z počátku, a vizte, co jsem učinil jemu pro nešlechtnost lidu svého Izraelského. ¹³ Proto nyní, že činíte všechny skutky tyto, dí Hospodin, a když mluvím k vám, ráno vstává, a to ustavičně, tedy neposloucháte, a když volám na vás, tedy neozýváte se: ¹⁴ Proto učiním domu tomuto, který nazván je od jména mého, v němž vy doufáte, i místu tomuto, které jsem dal vám a otcům vašim, jako jsem učinil Sílo; ¹⁵ A zavrhnou vás od tváře své, jako jsem zavrhl bratry vaše, všechno símě Efraimovo. ¹⁶ Ty

tedy nemodlí se za lid tento, aniž pozdvíhuj za ně hlasu a modlitby, aniž se přimlouvej ke mně; neboť tě nikoli nevyslyším.¹⁷ Zdali sám nevidíš, co oni činí v městech Judských a po ulicích Jeruzalémských?¹⁸ Synové sbírají dříví, a otcové zaněcují oheň, ženy pak zadělávají těsto, aby pekly koláče tvorů nebeskému, a obětovali oběti mokré bohům cizím, aby mne popouzeli.¹⁹ Zdali to proti mně je, že mne oni popouzejí? dí Hospodin. Zdali není proti nim k zahanbení tváří jejich?²⁰ Pročež takto praví Panovník Hospodin: Aj, hněv můj a prchlivost má vylita bude na místo toto, na lidi i na zvířata, i na dříví polní, i na úrody země, a hořet bude, takže neuhasne.²¹ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Zápaly své přidejte k obětem svým, a jezte maso.²² Neboť jsem nemluvil s otci vašimi, aniž jsem přikázal jim v ten den, v který jsem je vyvedl ze země Egyptské, o zápalech a obětech.²³ Ale toto přikázal jsem jim, řka: Poslouchejte hlasu mého, a budu vaším Bohem, a vy budete mým lidem, a chodte po vsi cestě, kterou jsem vám přikázal, aby vám dobře bylo.²⁴ Však neposlechli, aniž naklonili ucha svého, ale chodili po radách, a podle zdání srdce svého zlého. Obrátili se ke mně hřbetem a ne tváří svou.²⁵ Od toho času, jakž vyšli otcové vaši ze země Egyptské, až do tohoto dne posílal jsem k vám všechny služebníky své proroky, každý den ráno vstávaje, a to ustavičně.²⁶ Však neposlechli mne, aniž naklonili ucha svého, ale zatvrdivše šíji svou, hůře činili nežli otcové jejich.²⁷ Když jim mluvíš všechna slova tato, ani tebe neposlouchají, a když voláš na ně, neohlašují se tobě.²⁸ Protož rci jim: Tento je národ, kteří neposlouchají hlasu Hospodina Boha svého, aniž přijímají naučení. Zhynula pravda, a vymizela z úst jejich.²⁹ Ohol vlasy své a zavrhni, a naříkej hlasem na místech vysokých; neboť zavrhl Hospodin a opustil rodinu, na kterou se velmi hněvá.³⁰ Činili zajisté synové Judovi, co zlého je před očima máma, dí Hospodin. Nastavěli ohavností svých v domě tom, který nazván je od jména mého, aby poskvrnili jej.³¹ Nadto vzdělali výsosti Tofet, které je v údolí syna Hinnom, aby pálili syny své i dcery své ohněm, čehož jsem nepřikázal, aniž vstoupilo na srdce mé.³² Proto aj, dnové jdou, dí Hospodin, když nebude slout více Tofet, ani údolí syna Hinnom, ale údolí mordu, a pochovávat budou v Tofet, neboť nebude dostávat místa.³³ A budou mrtvá těla lidu tohoto za pokrm ptactvu nebeskému a šelmám zemským, a nebude žádného, kdo by odstrašil.³⁴ Způsobím také, aby přestal v městech Judských a v ulicích Jeruzalémských hlas radosti a hlas veselí, hlas ženicha a hlas nevěsty; neboť pustinou učiněna bude země.

8 V ten čas, dí Hospodin, vyberou kosti králů Judských, i kosti knížat jejich, i kosti kněží, i kosti proroků, ano i kosti obyvatelů Jeruzalémských z hrobů jejich,² A rozmetají je proti slunci a měsíci, i proti všemu vojsku nebeskému, které milují, a kterým slouží, a za kterýmiž chodí, a kterých hledají, a kterým se klanějí. Nebudou sebrány, ani pochovány, budou místo hnoje na povrchu země.³ A bude žádostivější smrt nežli život všem ostatkům těm, kteří pozůstanou z rodiny této nešlechtné na všech místech, kde by koli pozůstali, tam kam je zaženu, dí Hospodin zástupů.⁴ Proto diš jim: Takto praví Hospodin: Tak-li padli, aby nemohli povstati? Tak-liž se odvrátil, aby se nemohl zase navrátiti?⁵ Proč se odvrátil lid tento Jeruzalémský odvrácením věčným? Chytají se lsti, a nechtějí se navrátit.⁶ Pozoroval jsem a poslouchal. Nemluví, co pravého je; není, kdo by želel zlosti své, říkáje: Co jsem učinil? Každý obrácen je k běhu svému jako kůň, který prudce běží k boji.⁷ Protože čáp v povětří zná nařízené časy své, a hrdlička i jeřáb i vlaštovice dbá času přiletu svého, lid pak můj nezná soudu Hospodinova.⁸ Jak můžete říci: Moudří jsme a zákon Hospodinův máme? Aj, jistě nadarmo dělá písař péro, nadarmo jsou v zákoně zběhlí.⁹ Koho zahanbili ti moudří? Kdo jsou předěšeni a jati? Aj, slovem Hospodinovým pohrdají, jakáž tedy je moudrost jejich?¹⁰ A proto dám ženy jejich jiným, pole jejich těm, kteří by je opanovali; neboť od nejmenšího až do největšího všichni napořád vydali se v lakomství, od proroka až do kněze všichni napořád provádí faleš.¹¹ Neboť hojí potření dcery lidu mého povrchně, říkájice: Pokoj, pokoj, kde není žádného pokoje.¹² Jsou-li zahanbováni, protože ohavnost páchali? Ba ani se co ustydlí, ani zahanbit uměli. Proto padnou, když oni padat budou; v čas, v němž je navštívím, klesnou, praví Hospodin.¹³ Do konce vykořením je, dí Hospodin. Nebude žádného hroznu na vinném kmenu, ani žádných fiků na fíku, ano i list sprchne, a co dám jim, odjato bude.¹⁴ Proč my tu sedíme? Shromažďte se, a vejděme do měst hrazených, a odpočineme tam. Ale Hospodin Bůh náš káže odpočívát nám, když vodou jedovatou napojí nás, protože jsme hřešili proti Hospodinu.¹⁵ Čekej pokoje, ale nic dobrého, času uzdravení, ale aj, hrůza.¹⁶ Od Dan slyšet frkání koní jeho, od hlasu prokřikování silných jeho všechna země se třese, kteří táhnou, aby sžírali zemi i všechno, co je na ní, město i ty, kteří bydlejí v něm.¹⁷ Neboť aj, já pošlu na vás hady nejjedovatější, proti nimž nic neprospívá zaklínání, a štípat vás budou, dí Hospodin.¹⁸ Srdce mé ve mně, které by mne mělo občerstvovati v zármutku, mdlé je.¹⁹ Aj, hlas křiku dcery lidu mého ze země velmi daleké: Zdali Hospodina není na Sionu? Zdali krále jeho není na něm? Proč mne popouzeli rytinami svými, marnostmi cizozemců?²⁰ Pominula žeň, dokonalo se léto, a my nejsme vyproštěni.²¹ Pro potření dcery lidu mého potřen jsem, smutek nesu, užasnutí podjalo mne.²² Což není žádného lékařství v Galád? Což není žádného lékaře tam? Proč tedy není zhojena dcera lidu mého?

9 Ó kdo mi to dá, aby hlava má byla vodou, a oči mé pramenem slz, abych dnem i nocí oplakávat mohl z-mordovaných dcerky lidu svého. ² Ó kdo mne postaví na poušti v hospodě pocestných, abych opustil lid svůj, a odešel od nich; neboť všichni jsou cizoložníci, zběř zpronevěřilých, ³ A natahují jazyka svého ke lži jako lučiště své. Zmocnili se na zemi, ale ne k pravdě; neboť ze zlého ve zlé jdou, a mne neznají, praví Hospodin. ⁴ Každý střež se bližního svého, a ne každému bratru důvěřuj; neboť každý bratr hledí všelijak podtrhnout, a každý bližní jako utrhač chodí. ⁵ A jeden každý bližního svého oklamává a pravdy nemluví; učí jazyk svůj mluvíti lež, nepravě činíce, ustávají. ⁶ Tvůj byt je uprostřed lidu přelstivého; pro lest nechtějí mne poznat, dí Hospodin. ⁷ Z té příčiny takto praví Hospodin zástupů: Aj, já přeháněje, zkoušel jsem je. Jak tedy již naložit mám s dcerou lidu svého? ⁸ Střela zabíjející je jazyk jejich, lest mluví. Ústy svými pokojně s bližním svým mluví, ale v srdci svém skládá úklady své. ⁹ Zdali pro takové věci nemám jich navštívit? dí Hospodin. Zdali nad národem takovým nemá mstít duše má? ¹⁰ Pro tyto hory dám se v pláč a v naříkání, a pro pastviště, která jsou na poušti, v kvílení; neboť popálena budou, takže nebude žádného, kdo by skrze ně šel, aniž bude slyšen hlas dobytka. Od ptactva nebeského až do zvířete všechno se odbere a odejde. ¹¹ A obrátím Jeruzalém v hromady, příbytek draků, a města Judská obrátím v pustinu, takže nebude obyvatele. ¹² Kdo je ten muž moudrý, který by rozuměl tomu? A k komu mluvila ústa Hospodinova, kdo by oznamoval to, proč zahynout má tato země, a vypálena být jako poušť, tak aby nebylo, kdo by skrze ni šel? ¹³ Neboť praví Hospodin: Protože opustili zákon můj, který jsem jim předložil, a neposlouchali hlasu mého, aniž chodili za ním, ¹⁴ Ale chodili za myšlenkami srdce svého a za Báli, čemuž je naučili otcové jejich: ¹⁵ Proto takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já nakrmím je, totiž lid tento, pelyňkem, a napojím je vodou jedovatou. ¹⁶ Neboť rozptýlím je mezi národy, kterých neznali oni, ani otcové jejich, a posílat budu za nimi meč, až je do konce vyhladím. ¹⁷ Takto praví Hospodin zástupů: Pilně považte, a svolajte ty, které nařikávají, ať přijdou, a k těm, které jsou vycvičené, pošlete, aby přišly. ¹⁸ Necht' pospíší, a dají se nad námi v naříkání, aby slzy tekly z očí našich, a víčka naše oplývala vodou. ¹⁹ Hlas zajisté naříkání slyšet ze Siona: Jak jsme pohubeni! Stydíme se náramně, že jsme ztratili zemi, že boří příbytky naše. ²⁰ A slyšte, ženy, slovo Hospodinovo, a necht' přijme ucho vaše slovo úst jeho, abyste učily dcerky své naříkání, a jedna každá družku svou kvílení. ²¹ Neboť vlezla smrt okny našimi, vešla na paláce naše, aby vyhubila děti z ryneků a mládence z ulic. ²² (Mluv i to: Takto dí Hospodin:) A padla mrtvá těla lidská jako hnůj po poli, a jako snopy za žencem, a není žádného, kdo by pochoval. ²³ Takto praví Hospodin: Nechlub se moudrý v moudrosti své, ani se chlub silný v síle své, aniž se chlub bohatý v bohatství svém. ²⁴ Ale v tom necht' se chlubí, kdo se chlubí, že rozumí a zná mne, že já jsem Hospodin, který činím milosrdenství, soud i spravedlnost na zemi; neboť v těch věcech libost mám, dí Hospodin. ²⁵ Aj, dnové jdou, praví Hospodin, v nichž navštívím každého, obřezaného i neobřezaného, ²⁶ Egyptské i Judské, a Idumejské i Ammonitské, a Moábské, i všechny, kteří v nejzadnějším koutě bydlí na poušti. Neboť ty všechny národy jsou neobřezané, taktéž všechen dům Izraelský je neobřezaného srdce.

10 Slyšte slovo toto, které mluví k vám Hospodin, ó dome Izraelský. ² Takto praví Hospodin: Cestě pohanů neučte se, aniž se znamená nebeských děste, neboť se jich děsí pohané. ³ Ustanovení zajisté těch národů jsou pouhá marnost. Neboť setna dřevo sekerou v lese, dílo rukou řemeslníka, ⁴ Stříbrem a zlatem ozdobi je, hřebíky a kladivy utvrzují je, aby se neviklalo. ⁵ Jsou jako palmový špalek tvrdý, ani nemluví; nošení být musejí, neboť chodit nemohou. Nebojte se jich, neboť zle učinit nemohou, aniž také dobře učinit mohou. ⁶ Z nichž není žádného tobě podobného, ó Hospodine; veliký jsi, i jméno tvé veliké je v moci. ⁷ Kdo by se nebál tebe, králi národů? Na tebe zajisté to sluší, poněvadž mezi všemi mudrci národů, i ve všem království jejich nikdy nebylo podobného tobě. ⁸ A však vespolek zhloupli a blázni jsou; ze dřeva učít se je pouhá marnost. ⁹ Stříbro tažené ze zámoří přiváženo bývá, a zlato z Ufaz, dílo řemeslníka a rukou zlatníka; z příze modré a šarlatový je oděv jejich, všechno to je dílo umělých. ¹⁰ Ale Hospodin je Bůh pravý, je Bůh živý a král věčný, před jehož prchlivostí země se třese, aniž mohou snést národy rozhněvání jeho. ¹¹ (Takto říkejte jim: Bohové ti, kteří nebe ani země neučinili, necht' zahynou ze země, a necht' jich není pod nebem.) ¹² Který učinil zemi mocí svou, který utvrdil svět moudrostí svou, a opatrností svou roztáhl nebesa. ¹³ Kterýžto když vydává hlas, ječení vod bývá na nebi, a který působí to, aby vystupovaly páry od kraje země, blýskání s deštěm přivodí, a vyvodí vítr z pokladů svých. ¹⁴ Tak zhloupl každý člověk, že nezná toho, že zahanben bývá každý zlatník pro rytinu; neboť slitina jeho je faleš, a není ducha v nich. ¹⁵ Marnost jsou a dílo podvodů; v čas, v němž je navštívím, zahynou. ¹⁶ Není podobný těmto díl Jákobův, neboť on je stvořitel všeho; Izrael taktéž je pokolení dědictví toho, jehož jméno je Hospodin zástupů. ¹⁷ Seber ze země koupi svou, ty která bydlíš v pevnosti této. ¹⁸ Neboť takto praví Hospodin: Aj, já vyhodím z praku obyvatele země této pojednou, a usoužím je, aby shledali toto: ¹⁹ Běda mně pro setření mé, přebolestná je rána má, protože jsem já byl řekl: Jistě tuto nemoc budu moci snést. ²⁰ Stan můj popleněn je, a všechny provazy moji potrhány jsou. Synové moji odebrali se ode mne, a není žádného;

není žádného, kdo by více rozbíjel stan můj, a roztáhl plachty mé. ²¹ Neboť zhloupli pastýři, a Hospodina se nedotazovali; proto nevede se jim šťastně, a všechno stádo pastvy jejich rozptýleno je. ²² Aj, pověst jistá přichází, a pohnutí veliké ze země půlnoční, aby obrácena byla města Judská v pustinu a v příbytek draků. ²³ Vím, Hospodine, že není v moci člověka cesta jeho, aniž je v moci muže toho, který chodí, aby spravoval krok svůj. ²⁴ Kárej mne, Hospodine, však milostivě, ne v hněvu svém, abys nesetřel mne. ²⁵ Vylíj hněv svůj na ty národy, které tebe neznají, a na rodiny, které jména tvého nevzývají; neboť šírají Jákoba, a tak šírají jej, aby jej celého sežrali, a obydlí jeho v poušť obrátili.

11 Slovo, které se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ² Slyšte slova smlouvy této, která byste mluvili mužům Judským, a obyvatelům Jeruzalémským, ³ A rci jim: Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Zlořečený ten člověk, který by neposlechl slov smlouvy této, ⁴ Kterou jsem vydal otcům vašim tehdy, když jsem je vyvedl ze země Egyptské, z peci železné, řka: Poslouchejte hlasu mého, a čiňte to všechno, tak jak přikazuji vám, a budete lidem mým, a já budu Bohem vašim, ⁵ Abych splnil přísahu, kterou jsem učinil otcům vašim, že jim dám zemi oplývající mlékem a medem, jak dnešní den je. Jemuž odpověděv, řekl jsem: Amen, Hospodine. ⁶ Potom řekl mi Hospodin: Ohlašuj všechna slova tato po městech Judských, a po ulicích Jeruzalémských, řka: Slyšte slova smlouvy této, a čiňte je. ⁷ Neboť častokrát osvědčoval jsem se otcům vašim, od toho dne, jak jsem je vyvedl ze země Egyptské, až do dne tohoto; ráno přivstává a osvědčuje se, říkával jsem: Poslouchejte hlasu mého. ⁸ Ale neposlouchali, aniž naklonili ucha svého, nýbrž chodil jeden každý po zdání srdce svého zlého. Pročez uvedl jsem na ně všechna slova smlouvy této, kterou jsem přikázal plnit, ale neplnili. ⁹ Tehdy řekl mi Hospodin: Nalézá se spiknutí mezi muži Judskými, a mezi obyvateli Jeruzalémskými. ¹⁰ Obrátili se k nepravostem otců svých starých, kteří nechtěli poslouchat slov mých. Taktéž tito chodí za bohy cizími, sloužice jim; dům Izraelský a dům Judský zrušili smlouvu mou, kterou jsem učinil s otcí jejich. ¹¹ Proto takto praví Hospodin: Aj, já uvedu na ně zlé, z něhož nebudou moci vyjít. By pak volali ke mně, nevyslyším jich. ¹² A půjdou města Judská i obyvatelé Jeruzalémští, a budou volat k bohům těm, kterým páli kadidlo, ale nikoli nevysvobodí jich v čas bídy jejich, ¹³ Ačkoli podle počtu měst máš bohy své, ó Judo, a podle počtu ulic Jeruzalémských nastavili jste oltářů ohavnosti té, oltářů, na nichž byste pálili kadidlo Bálovi. ¹⁴ Proto ty nemodli se za lid tento, aniž pozdvihuj za ně hlasu a modlitby; neboť nikoli nevyslyším jich v ten čas, když by volali ke mně příčinou svého zlého. ¹⁵ Co je milému mému do mého domu, poněvadž nestydatě páse nešlechtnosti s mnohými, a oběti svaté odešly od tebe, a že v zlosti své plesáš? ¹⁶ Byl Hospodin nazval jméno tvé olivou zelenající se, pěknou pro ovoce ušlechtilé, ale s zvukem bouře veliké zapálí ji shůry, když poláme ratolesti její. ¹⁷ Neboť Hospodin zástupů, který tě byl štípil, vyřkl zlé proti tobě, pro nešlechtnost domu Izraelského a domu Judského, kterou mezi sebou páchali, aby mne popouzeli, pálice kadidlo Bálovi. ¹⁸ Hospodin zajisté oznámil mi, i dověděl jsem se. Tehdy jsi mi ukázal předsevzetí jejich, ¹⁹ Když jsem já byl jako beránek a volek, který veden bývá k zabítí. Neboť nevěděl jsem, by proti mně rady skládali: Zkazme strom s ovocem jeho, a vyhladme jej ze země živých, aby jméno jeho nebylo připomínáno více. ²⁰ Ale ó Hospodine zástupů, soudce spravedlivý, který zkoušíš ledví i srdce, nechť se podívám na pomstu tvou nad nimi; neboť jsem tobě zjevil při svou. ²¹ Proto takto praví Hospodin o Anatotských, kteří hledají bezživotí tvého, říkájící: Neprorokuj ve jménu Hospodinovu, abys neumřel v ruce naší: ²² Proto takto praví Hospodin zástupů: Aj, já navštívím je. Mládenci zabiti budou mečem, synové jejich i dcery jejich zemřou hladem, ²³ A nebudou mít potomků, když uvedu zlé na Anatotské, času toho, v němž je navštívím.

12 Spravedlivý zůstaneš, Hospodine, povedu-li odpor proti tobě, avšak o soudech tvých mluvit budu s tebou. Proč se cestě bezbožníků šťastně vede? Mají pokoj všichni, kteří se pyšně zpronevěřili. ² Štěpuješ je, ano i vkořeňují se; rostou, ano i ovoce nesou ti, jejichž úst blízko jsi, ale daleko od ledví jejich. ³ Ale ty, Hospodine, znáš mne, prohlédáš mne, a zkusils srdce mého, že s tebou jest, tamty pak táhneš jako ovce k zabíjení, a připravuješ je ke dni zabítí. ⁴ Dokud by žalostila země, a bylina všeho pole zvadla pro zlost přebývajících v ní, a hynulo každé zvíře i ptactvo? Neboť říkájí: Nevidí Bůh skončení našeho. ⁵ Poněvadž tebe s pěšími běžícího k zemdení přivádí, kterak bys tedy stačil při koních? A poněvadž v zemi pokojné, již jsi důvěřoval, umdléváš, co pak spravíš při tom vzdušném Jordánu? ⁶ Neboť i bratři tvoji i dům otce tvého zpronevěřili se tobě, a ti také povolávají za tebou plnými ústy. Nevěř jim, byť pak mluvili s tebou přátelsky. ⁷ Opustil jsem dům svůj, zavrhl jsem dědictví své, dal jsem to, co velice milovala duše má, v ruce nepřátel jeho. ⁸ Učiněno je mi dědictví mé podobné lvu v lese, vydává proti mně hlas svůj, pročez ho nenávidím. ⁹ A což ptákem dravým je mi dědictví mé? Což ptactvo vůkol bude proti němu? Jděte nu, shromažďte se všechna zvířata polní, sejděte se k jídlu. ¹⁰ Mnozí pastýři zkazí vinici mou, pošlapají podíl můj, podíl mně velmi milý obrátí v poušť nejhroznější, ¹¹ Obrátí jej v pustinu. Kvílet bude, zpustošen jsa ode mne; zpustne všechna

tato země, neboť není žádného, kdo by to v srdci skládal.¹² Na všechna místa vysoká po poušti potáhnou zhoubcové, meč zajisté Hospodinův sežere od jednoho kraje země až do druhého, nebude mít pokoje žádné tělo.¹³ Nasejí pšenice, ale trní žnout budou; bolestně to ponесou, že užitku nevezmou, a stydět se budou za úrody své pro prchlivost hněvu Hospodinova.¹⁴ Takto praví Hospodin o všech mých sousedech zlých, již se dotýkají dědictví, které jsem uvedl v dědictví lidu svému Izraelskému: Aj, já vyplením je ze země jejich, když dům Judský vyplením z prostředku jejich.¹⁵ Stane se však, když je vyplením, že se navrátím a smiluji se nad nimi, a přivedu zase jednoho každého z nich k dědictví jeho, a jednoho každého do země jeho.¹⁶ Stane se také, jestliže by se pilně učili cestám lidu mého, a přísahali by ve jménu mém, říkajíc: Živ je Hospodin, jak oni učivali lid můj přísahat skrze Bále, že zbudování budou uprostřed lidu mého.¹⁷ Jestliže by pak neposlouchali, tedy pleníti budu národ ten ustavičně a hubit, dí Hospodin.

13 Takto řekl Hospodin ke mně: Jdi a zjednej sobě pás lněný, a opásej jím bedra svá, do vody pak nedávej ho.² Tedy zjednal jsem ten pás podle slova Hospodinova, a opásal jsem bedra svá.³ Potom stalo se slovo Hospodinovo ke mně podruhé, řkoucí: ⁴ Vezmi ten pás, který jsi zjednal, který je na bedrech tvých, a vstana, jdi k Eufratu, a skryj jej tam do díry skalní.⁵ A šel jsem, a skryl jsem jej u Eufratu, jak mi byl přikázal Hospodin.⁶ Stalo se pak po přeběhnutí dnů mnohých, že řekl Hospodin ke mně: Vstana, jdi k Eufratu, a vezmi odtud ten pás, který jsem přikázal skryt tam.⁷ A šel jsem k Eufratu, a vykopav, vzal jsem ten pás z místa toho, kde jsem jej byl skryl. A aj, zkažený byl ten pás, aniž se k čemu hodil.⁸ Tehdy stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁹ Takto praví Hospodin: Tak zkazím pýchu Judských i pýchu Jeruzalémských velikou.¹⁰ Lidu toho přenešlechetného, kteří nechtějí poslouchat slov mých, kteří chodí podle zdání srdce svého, a chodí za bohy cizími, sloužice jim, a klanějí se jim. A bude podoben pásu tomu, který se nehodí k ničemu.¹¹ Neboť jakož se drží pás na bedrech muže, tak jsem byl připojil k sobě všecken dům Izraelský i všecken dům Judský, dí Hospodin, aby byli lidem mým, a to k slávě, a k chvále, i k ozdobě, ale nebyli poslušni.¹² Proto rci jim slovo toto: Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Všeljaká nádoba vinná naplňována bývá vínem. Když pak řeknou: Zdali nevíme dobře, že všelijaká nádoba vinná naplňována bývá vínem?¹³ A díš jim: Takto praví Hospodin: Aj, já naplním všechny obyvatele země této i krále, kteří sedí místo Davida na stoličce jeho, i kněží i proroky, a taktéž všechny obyvatele Jeruzalémské opilstvím,¹⁴ A rozrazím jednoho o druhého, jako otce, tak také syny, dí Hospodin. Nebudu litovat, aniž odpustím, aniž se smiluji, abych zkazil jich neměl.¹⁵ Poslouchejte a ušima pozorujte, nepovyšujte se, neboť Hospodin mluví.¹⁶ Dejte Hospodinu Bohu svému čest, dřív než by tmu uvedl, a dřív nežli by se zurážely nohy vaše o hory tmavé. A čekali byste světla, ale obrátil by je ve stín smrti, proměnil by je v mrákotu.¹⁷ Jestliže pak toho neuposlechnete, ve skrýších plakat bude duše má pro pýchu vaši, a náramně kvílet bude. Potečou, pravím, z očí mých slzy, neboť zajato bude stádece Hospodinovo.¹⁸ Rci králi i královně: Sedte na zemi; neboť odjata bude přednost vaše, koruna ozdoby vaší.¹⁹ Města polední uzavírána budou, takže nebude žádného, kdo by otevřít mohl. Zastěhováno bude všechno Judstvo, zastěhováno bude docela.²⁰ Pozdvihněte oči svých, a vizte ty, kteří táhnou od půlnoci. Kde je to stádo, které dáno bylo, stádece ozdoby tvé?²¹ Co díš, když tě navštíví, protože ty naučila je, aby byli nad tebou vůdcové přední? Zdali bolesti tebe nezachvátí jako ženu rodící?²² Díš-li v srdci svém: Proč by mne to potkat mělo? Pro množství nepravosti tvé odkryty budou podolky tvoje, násilně odjata bude obuv tvá.²³ Může-li změnití Mouřenín kůži svou, anebo leopard strakatost svou, také vy budete moci dobře činit, naučivše se zle činit.²⁴ Proto rozptýlím je, jako vítr pouště rozptýluje plevy.²⁵ Ten bude los tvůj a díl odměřený tobě ode mne, praví Hospodin, protože ses zapomněla nade mnou, a doufala v lež.²⁶ A tak i já také odkryji podolek tvůj nad hlavu tvou, aby spatřina byla hanba tvá,²⁷ Cizoložství tvá, a řehtání tvá, nešlechetná smilství tvá, na pahrbcích i na poli. Viděl jsem ty ohavnosti tvé; běda tobě, Jeruzaléme. A což se ještě neocistíš? A až dokud pak?

14 Slovo, které se stalo k Jeremiášovi o suchu.² Kvíletí bude země Judská, a brány její zemdlejí, smutek ponесou na zemi, a nařikání Jeruzaléma vzejde.³ Také nejznamenitější z nich rozesílat budou i nejspatnější své pro vodu. Přijdouce k cisternám, a nenaleznouce vody, navrátí se s nádobami svými prázdnými, hanbíce a stydíce se; proto přikryjí hlavu svou.⁴ A oráči stydíce se, přikryjí hlavu svou příčinou země vyprahlé, protože deště nebude na zemi.⁵ Ba i laň na poli, co porodí, opustí; neboť mladistvé trávy nebude.⁶ A divocí oslové stojíce na vysokých místech, hltat budou vítr jako draci; přehledí se oči jejich, neboť nebude žádné trávy.⁷ Ó Hospodine, poněvadž nepravosti naše svědčí proti nám, slituj se pro jméno své. Neboť mnohá jsou odvrácení naše, tobě jsme zhřešili.⁸ Ó naděje Izraelova, vysvoboditeli jeho v čas soužení, proč být máš jako přichozí v této zemi, a jako pocestný stavující se na nocleh?⁹ Proč se ukazuješ jako muž znavený, jako silný, který nemůže vysvobodit? Však tys uprostřed nás, Hospodine, a jméno tvé nad námi vzýváno je; neopouštěj nás.¹⁰ Takto praví Hospodin o lidu tomto: Tak milují toulky, noh svých nezdržují, až Hospodin nemá v nich libosti,

a nyní vzpomíná na nepravost jejich, a navštěvuje hříchy jejich. ¹¹ Potom řekl ke mně Hospodin: Nemodli se za lid tento k dobrému. ¹² Když se postít budou, já nikoli nevyšlyším volání jejich, a když obětovat budou obět zápalnou a suchou, já nikoli neoblíbím sobě těch věcí, ale mečem a hladem a morem já do konce zhubím je. ¹³ Tedy řekl jsem: Ach, Panovníku Hospodine, aj, tito proroci říkají jim: Neuzříte meče, a hlad nepřijde na vás, ale pokoj pravý dám vám na místě tomta. ¹⁴ A řekl Hospodin ke mně: Lež prorokuj ti proroci ve jménu mém. Neposlal jsem jich, aniž jsem přikázal jim, aniž jsem mluvil k nim. Vidění lživé a hádání, a marné věci i lest srdce svého oni prorokují vám. ¹⁵ Proto takto praví Hospodin o prorocích, kteří prorokují ve jménu mém, protože jsem já jich neposlal, a kteří říkají: Meče ani hladu nebude v zemi této: Mečem a hladem i ti sami proroci zhynou. ¹⁶ Lid pak ten, jemuž oni prorokují, rozmetán bude po ulicích Jeruzalémských hladem a mečem, aniž bude, kdo by je pochovával, je, manželky jejich, a syny jejich, a dcery jejich. Tak vyleji na ně nešlechtnost jejich. ¹⁷ Proto rci jim slovo toto: Z očí mých tekou slzy dnem i nocí bez přestání; neboť potřena bude velmi velice panna dcera lidu mého ranou náramně bolestnou. ¹⁸ Vyjdu-li na pole, aj, tam zbití mečem; pakli vejdu do města, aj, tam nemocní hladem. Neboť jako prorok tak kněz obcházejíce, kupčí zemí, a lidé toho neznají. ¹⁹ Zdali do konce zamítáš Judu? Zdali Sion oškliví sobě duše tvá? Proč nás biješ, tak abychom již nebyli uzdraveni? Čekáme-li pokoje, a aj, nic dobrého pakli času uzdravení, a aj, hrůza. ²⁰ Poznáváme, Hospodine, bezbožnost svou i nepravost otců svých, že jsme hřešili proti tobě. ²¹ Nezamítej pro jméno své, nezlehčuj stolice slávy své; rozpomeň se, neruš smlouvy své s námi. ²² Zdali jsou mezi marnostmi pohanskými ti, kteří by dešť dávali? A zdali nebesa dávají přívaly? Zdali ty nejsi sám, Hospodine, Bůh náš? Proto na tebe očekáváme, neboť ty působíš všechno to.

15 Tedy řekl Hospodin ke mně: Byť se postavil Mojžíš i Samuel před obličejem mým, nikoli srdce nemohu mít k lidu tomuto. Pusť je ode mne, a necht' jdou pryč. ² A řeknou-li: Kam bychom šli? tedy díš jim: Takto praví Hospodin: Kdo k smrti, na smrt, a kdo k meči, pod meč, a kdo k hladu, k hladu, a kdo k zajetí, do zajetí. ³ Představím zajisté jim to čtvero, dí Hospodin: Meč k z mordování, a psy, aby je rozesmýkali, a ptactvo nebeské i zvěř zemskou, aby je sežrala a zkazila. ⁴ A musejí se smýkat po všech královstvích země příčinou Manassesova syna Ezechiášova, krále Judského, pro ty věci, které páchal v Jeruzalémě. ⁵ Neboť kdo by se slitoval nad tebou, Jeruzaléme? A kdo by tě politoval? Anebo kdo by přišel, aby se zeptal, jak se vede? ⁶ Tys opustil mne, dí Hospodin, odešels nazpět; proto vztáhnu ruku svou na tebe, abych tě zkazil. Ustal jsem, želeje. ⁷ Proto přetřím je věječkou skrze brány země této, na sirobu přivedu a zkazím lid svůj, neboť se od cest svých nenavracejí. ⁸ Větší bude počet vdov jeho než písku mořského. Přivedu na ně, na matky, na mládence zhoubece i v poledne; způsobím to, aby náhle připadli na to město, i budou zděšení. ⁹ Zemdlí i ta, která rodívála po sedmerém; vypustí duši svou, zapadne jí slunce ještě ve dne, hanbit a stydět se bude. Ostatek pak jich vydám pod meč před obličejem nepřátel jejich, dí Hospodin. ¹⁰ Běda mně, matko má, že jsi mne porodila, muže sváru a muže různice vši zemi. Nepůjčoval jsem jim, aniž mi oni půjčovali, a každý mi zlořečí. ¹¹ A řekl Hospodin: Zdali tobě, který pozůstaneš, nebude dobře? Zdali nebudu tvým zástupcem u nepřítelů v čas trápení a v čas soužení? ¹² Zdali železo poláme půlnoční železo a ocel? ¹³ Jmění tvé, ó Judo, i poklady tvé vydám v rozchvátání darmo, po všech končinách tvých, a to pro všelijaké hříchy tvé. ¹⁴ A způsobím to, že musíš jít s nepřáteli svými do země cizí, když oheň zanícený v prchlivosti mé na vás pálit bude. ¹⁵ Ty znáš mne, Hospodine, rozpomeň se na mne, a navštív mne, a pomstí mne nad těmi, kteří dotírají na mne. Shovíváje jim, nezachvacuj mne; věz, že snáším pro tebe pohanění. ¹⁶ Když se naskytly řeči tvé, snědl jsem je, a měl jsem slovo tvé za radost a potěšení srdce svého, poněvadž jsi ty mne povolal sám, ó Hospodine Bože zástupů. ¹⁷ Neseďám v radě posměvačů, aniž plesám; pro přísnost tvou samotný sedám, neboť prchlivostí naplnils mne. ¹⁸ Proč má být bolest má věčná, a rána má smrtelná, která se nechce zhojit? Proč mi být máš naprosto jako klamný, jako vody nestálé? ¹⁹ Proto takto praví Hospodin: Jestliže se obrátíš, také tě zase obrátím, abys stál před obličejem mým; oddělíš-li věc drahou od ničemné, jako ústa má budeš. Necht' se oni obrátí k tobě, ty pak neobracej se k nim. ²⁰ Neboť jsem tě postavil proti lidu tomuto jako zeď měděnou pevnou. Kterí bojovat budou proti tobě, ale neodolají tobě; neboť já jsem s tebou, abych tě vysvobodil a vytrhoval, dí Hospodin. ²¹ Vytrhnu tě zajisté z rukou nešlechtníků, a vykoupím tě z ruky násilníků.

16 A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Nepojímej sobě ženy, aniž měj synů nebo dcer na místě tomta. ³ Neboť takto praví Hospodin o synech i dcerách zplazených v místě tomta, a o matkách jejich, které zrodily je, i o jejich otcích, kteří zplodili je v zemi této: ⁴ Smrtmi přebolestnými pomřou, nebudou oplakáni, ani pochováni; místo hnoje na povrchu země budou, a mečem i hladem do konce zhubeni budou. A budou mrtvá těla jejich za pokrm ptactvu nebeskému a šelmám zemským. ⁵ Neboť takto praví Hospodin: Nevcházej do domu smutku, aniž choď kvilet, aniž jich lituj; odjal jsem zajisté pokoj svůj od lidu tohoto,

dobrotivost i slitování, dí Hospodin. ⁶ Když pomřou velicí i malí v zemi této, nebudou pochováni, aniž kvíletí budou nad nimi, aniž se pořežou, aniž sobě lysiny udělají pro ně. ⁷ Aniž jim dají jíst, aby v truchlivosti potěšovali jich nad mrtvým, aniž jich napojí z číše potěšení po otci jejich nebo matce jejich. ⁸ Taktéž do domu hodování nechod, abys sedat měl s nimi při jídle a pítí. ⁹ Neboť takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já způsobím, aby nebyvalo na místě tomto před očima vašima a za dnů vašich hlasu radosti, ani hlasu veselí, hlasu ženicha, ani hlasu nevěsty. ¹⁰ Když pak oznámíš lidu tomuto všechna slova tato, a řeknou-li: Proč vyřkl Hospodin proti nám všechno zlé veliké toto, a jaká jest nepravost naše, anebo jaký hřích náš, jímž jsme hřešili proti Hospodinu Bohu svému? ¹¹ Tedy rci jim: protože opustili mne otcové vaši, dí Hospodin, a chodíte za bohy cizími, sloužili jim, a klaněli se jim, mne pak opustili, a zákona mého nedbali. ¹² Vy pak mnohem jste hůře činili nežli otcové vaši; neboť aj, vy chodíte jeden každý podle zdání srdce svého zlého, neposlouchajíc mne. ¹³ Pročež hodím vámi ze země této do země, o níž nevíte vy, ani otcové vaši, a sloužit budete tam bohům cizím dnem i nocí, dokud neučiním vám milosti. ¹⁴ Proto aj, dnové jdou, dí Hospodin, v nichž nebude říkáno více: Živ je Hospodin, který vyvedl syny Izraelské ze země Egyptské, ¹⁵ Ale: Živ je Hospodin, který vyvedl syny Izraelské ze země půlnoční a ze všech zemí, do nichž je byl rozehnal, když je zase přivedu do země jejich, kterou jsem dal otcům jejich. ¹⁶ Aj, já pošlu k rybářům mnohým, dí Hospodin, aby je vylovili; potom pošlu i k mnohým lovcům, aby je zlapali na všelijaké hoře, a na všelijakém pahrbku, i v děrách skalních. ¹⁷ Hledím na všechny cesty jejich, nejsou tajné přede mnou, aniž je skryta nepravost jejich před očima máma. ¹⁸ A odplatím jim dříve dvojnásobně za nepravost jejich a hřích jejich, protože zemi mnou poskvřnili těly mrtvými ohyzdnými, a ohavnostmi svými naplnili dědictví mé. ¹⁹ Hospodine, sílo má a hrade můj, i útočiště mé v den soužení, k tobě přijdou národy od končin země, a řeknou: Jistě že se false drželi otcové naši, marnosti a právě neužitečných věcí. ²⁰ Zdali udělá sobě člověk bohy, poněvadž sami nejsou bohové? ²¹ Proto aj, já způsobím to, aby poznali té chvíle, způsobím, aby poznali ruku mou i moc mou, a zvědí, že jméno mé je Hospodin.

17 Hřích Judův napsán je pérem železným, rafijí kamene přetvrdého, vyryt je na tabuli srdce jejich, a na rozích oltářů vašich, ² Tak když vzpomínají synové jejich na oltáře jejich i háje jejich, pod dřívím zeleným, na pahrbcích vysokých. ³ Ó horo, s tím polem jmění tvé i všechny poklady tvé vydám v rozchvátání, pro hřích výsostí tvých, ve všech končinách tvých. ⁴ A ty musíš lhůtu dát ze strany sebe dědictví svému, které jsem byl dal tobě, a podrobím tě v službu nepřítelům tvým v zemi, o níž nevíš; neboť jste oheň zanítily v prchlivosti mé, který až na věky hořet bude. ⁵ Takto praví Hospodin: Zlořečený ten muž, který doufá v člověka, a který klade tělo za rámě své, od Hospodina pak odstupuje srdce jeho. ⁶ Neboť bude podobný vřesu na pustině, který necítí, když co přichází dobrého, ale bývá na vyprahlých místech na poušti v zemi slatinné, a v níž se nebydlí. ⁷ Požehnaný ten muž, který doufá v Hospodina, a jehož naděje je Hospodin. ⁸ Neboť podobný bude stromu štípenému při vodách, a při potoku pouštějícímu kořeny své, který necítí, když přichází vedro, ale list jeho bývá zelený, a v rok suchý nestará se, aniž přestává nést ovoce. ⁹ Nejlstivější je srdce nade všechno, a nepřevrácenější. Kdo vyrozumí jemu? ¹⁰ Já Hospodin, který zpytuji srdce, a zkouším ledví, tak abych odplatil jednomu každému podle cesty jeho, podle ovoce skutků jeho. ¹¹ Koroptev sedí, ale nevysedí. Tak kdo dobývá statku však s krivdou, v polovici dnů svých musí opustit jej, a naposledy bude bláznem. ¹² Místo svatyně naší, stolice slavná Nejvyššího, věčně trvá. ¹³ Ó naděje Izraelova, Hospodine, všichni, kteří tě opouštějí, nechť jsou zahanbeni. Kárání má v zemi této nechť jsou zapsána; neboť opustili pramen vod živých, Hospodina. ¹⁴ Uzdrav mne, Hospodine, a zdrav budu; vysvoboď mne, a vysvobozen budu, ty jsi zajisté chvála má. ¹⁵ Aj, oni říkají mi: Kde je to, co předpovídal Hospodin? Nechť již přijde. ¹⁶ Protože jsem já se nevetřel, abych pastýřem byl tvým, a dne bolesti nebyl jsem žádostiv, ty víš. Cokoli vyšlo ze rtů mých, před obličejem tvým je. ¹⁷ Nebud' mi ke strachu, útočiště mé jsi v čas trápení. ¹⁸ Nechť jsou zahanbeni, kteří mne stíhají, já pak ať nejsem zahanben; nechť se oni děsí, já pak ať se neděším. Uved' na ně den trápení, a dvojím setřením setří je. ¹⁹ Takto řekl Hospodin ke mně: Jdi a postav se v bráně lidu tohoto, skrze kterou chodívají králové Judští, a skrze kterou vycházívají, a ve všech branách Jeruzalémských, ²⁰ A rci jim: Slyšte slovo Hospodinovo, králové Judští, i všechen Judo, a všichni obyvatelé Jeruzaléma, kteří chodíváte skrze brány tyto: ²¹ Takto praví Hospodin: Vystříhejte se s pilností, abyste nenosili břemen v den sobotní, ani vnášeli skrze brány Jeruzalémské. ²² Ani nevynášejte břemen z domů svých v den sobotní, a žádného díla nedělejte, ale svěťte den sobotní, jak jsem přikázal otcům vašim. ²³ (Však neuposlechli, aniž naklonili ucha svého, ale zatvrdili šíji svou, neposlouchajíc a nepřijímajíc naučení.) ²⁴ Stane se zajisté, jestliže s ochotností mne uposlechnete, dí Hospodin, abyste nenosili břemen skrze brány města tohoto v den sobotní, ale světili den sobotní, nedělajíc v něm žádného díla, ²⁵ Že poberou se skrze brány města tohoto králové i knížata sedící na stolicích Davidově, jezdíce na vozech i na koních, oni i knížata jejich, muži Judští a obyvatelé Jeruzalémští, a stát bude toto město až na věčnost. ²⁶ A budou přicházet z měst Judských a z okolí Jeruzaléma, jako ze země Beniaminovy, tak z roviny, i z té hory, i od poledne, nesouce zápal, a obět i dar s kadidlem, také i díků činění nesouce do domu

Hospodinova. ²⁷ Jestliže pak neuposlechnete mne, abyste světili den sobotní, a nenosili břemen, chodíce skrze brány Jeruzalémské v den sobotní, tedy zanítím oheň v branách jeho, kterýžto sežere paláce Jeruzalémské, a neuhasne.

18 Slovo, které se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ² Vstaň a sejdi do domu hrnčířova, a tam způsobím to, abys slyšel slova má. ³ A sešel jsem do domu hrnčířova, a aj, on dělal dílo na kruzích. ⁴ Když se pak zkazila nádoba v ruce hrnčířově, kterou on dělal z hlíny, tehdy zase udělal z ní nádobu jinou, jakou se dobře líbilo hrnčíři udělat. ⁵ A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁶ Zdali jako hrnčíř tento nemohl bych nakládat s vámi, ó dome Izraelský? dí Hospodin. Aj, jako hlína v ruce hrnčíře, tak jste vy v ruce mé, ó dome Izraelský. ⁷ Mluvil-li bych proti národu a proti království, že je v okamžení vyplením a zkazím, i vyhubím, ⁸ Však odvrátil-li by se národ ten od nešlechtnosti své, proti němuž bych mluvil: i já litoval bych toho zlého, které jsem myslil učinit jemu. ⁹ Zase mluvil-li bych o národu a o království, že je v okamžení zbuduji a vštípím, ¹⁰ Však činil-li by, co zlého je před očima máma, neposlouchaje hlasu mého: i já litoval bych dobrodiní toho, které bych řekl učinit jemu. ¹¹ Proto nyní rci mužům Judským i obyvatelům Jeruzalémským, rka: Takto praví Hospodin: Aj, já strojím na vás zlou věc, a obrátím na vás pohromu; navratte se již jeden každý od cesty své zlé, a polepšete cest svých i předsevzetí svých. ¹² Kterí řekli: To nic, neboť za myšlenkami svými půjdeme, a jeden každý zdání srdce svého nešlechtného vykonávat budeme. ¹³ Proto takto praví Hospodin: Vyptejte se nyní mezi pohany, slychal-li kdo takové věci? Mrzkosti veliké dopustila se panna Izraelská. ¹⁴ Zdali kdo pohrdá čerstvou vodou Libánskou ze skály? Zda pohrdají vodami studenými odjinud běžícími? ¹⁵ Lid pak můj zapomenuvše se na mne, marně pálí kadidlo. Neboť k úrazu je přivodí na cestách jejich, na stezkách starobylých, chodíce stezkami cesty neprotřené, ¹⁶ Tak abych musil obrátit zemi jejich v poušť na odivu věčnou; každý, kdo by šel skrze ni, aby se užasl, a pokynul hlavou svou. ¹⁷ Větrém východním rozptýlím je před nepřitelem; hřbetem a ne tváří pohledím na ně v čas bídy jejich. ¹⁸ I řekli: Pojďte a vymysleme proti Jeremiášovi nějakou chytrost; neboť nezhyne zákon od kněze, ani rada od moudrého, ani slovo od proroka. Pojďte a zarazme jej jazykem, a nemějme pozoru na žádná slova jeho. ¹⁹ Pozoruj mne, Hospodine, a slyš hlas těch, kteří se vadí se mnou. ²⁰ Zdali má odpláceno být za dobré zlým, že mi jámu kopají? Rozpomeň se, že jsem se stavěl před obličejem tvým, abych se přimlouval k jejich dobrému, a odvrátil prchlivost tvou od nich. ²¹ Proto dopuť na syny jejich hlad, a způsob to, ať jsou násilně z mordováni mečem, a necht jsou ženy jejich osirelé a ovdovělé, a muži jejich ať jsou ukrutně z mordováni, a mládenci jejich zabiti mečem v boji. ²² Necht je slychat křik z domů jejich, když přivedeš na ně vojsko náhle. Neboť vykopali jámu, aby popadli mne, a osidla políčili nohám máým; ²³ Protože ty, Hospodine, povědom jsi vši rady jejich o mém usmrcení. Nebuď milostiv nepravosti jejich, a hříchu jejich před tváří svou nezahlazuj, ale necht jsou k úrazu dostrčeni před obličejem tvým, a v čas prchlivosti své s nimi zacházej.

19 Takto řekl Hospodin: Jdi a zjednej báni záhrdlitou od hrnčíře, hliněnou, a pojma některé ze starších lidu a ze starších kněží, ² Vejdí do údolí Benhinnom, které je u vrat brány východní, a ohlašuj tam slova ta, která mluvit budu tobě. ³ A rci: Slyšte slovo Hospodinovo, králové Judští i obyvatelé Jeruzalémští: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já uvedu bídu na místo toto, o které kdokoli uslyší, zníti mu bude v uších jeho, ⁴ protože mne opustili, a poskvrnili místa tohoto, pálíce kadidlo na něm bohům cizím, jichž neznali oni, ani otcové jejich, ani králové Judští, a naplnili toto místo krví nevinných. ⁵ Zbudovali také výsosti Bálovi, aby pálili syny své ohněm v zápaly Bálovi, čehož jsem nepřikázal, aniž jsem o tom mluvil, nýbrž ani nevstoupilo na

Minulost není určující

 Biblická proroctví většinou nejsou výroky o nezměnitelné, fixně dané budoucnosti („historie budoucnosti“), nýbrž varování. Zda Bůh svou hrozbu či zaslíbení uvede ve skutečnost, bude záležet na reakci lidí na vyřčené proroctví: Dají se varovat nebo Božím Slovem pohrdnou? Bůh bude konat teprve v reakci na tuto jejich reakci (např. [Jon 3:10](#)).

 Hříšná nebo i Bohu libá minulost sama nic nezaručuje; Bůh nás posuzuje spíše podle cíle

cesty, na které nás nalezneme (srv. [pozn. Ez 3:17–21](#)). Ježíš vydal sám sebe za církev slavnou, bez poskvrnny a vrásky, svatou a bezúhonnou ([Ef 5:25–27](#)), ale my ji takovou neznáme. Obětoval se za takovou církev, jakou se teprve jednou stane. Jak rosteme do Boží podoby, měli bychom se naučit své bližní vidět také takto — v jejich nejlepším budoucím potenciálu (srv. [pozn. Mt 2:11](#)).

mé srdce. ⁶ Proto aj, dny jdou, dí Hospodin, v nichž nebude slout více toto místo Tofet, ani údolí Benhinom, ale údolí mordu. ⁷ Neboť v nic obrátím radu Judovu i Jeruzalémských v místě tomto, způsobě to, aby padli od meče před nepřáteli svými, a od ruky těch, kteří hledají bezživotí jejich, i dám mrtvá těla jejich za pokrm ptactvu nebeskému a šelmám zemským. ⁸ Obrátím také město toto v poušť na odivu. Každý, kdokoli půjde mimo ně, užasne se, a sykat bude pro všelijaké rány jeho. ⁹ A způsobím to, že žrát budou maso synů svých a maso dcer svých, taktéž jeden každý maso bližního svého žrát bude, v obležení a v soužení, kterým usouží je nepřátelé jejich, a ti, kteří hledají bezživotí jejich. ¹⁰ Potom roztluč tu záhrdlitou bání před očima těch lidí, kteří půjdou s tebou, ¹¹ A rci jim: Takto praví Hospodin zástupů: Tak potluču lid tento i město toto, jako ten, kdo rozráží nádobu hrncířskou, která nemůže opravena být více, a v Tofet pochovávat budou, protože nebude žádného místa ku pohřbu. ¹² Tak učiním místu tomuto, dí Hospodin, i obyvatelům jeho, a naložím s městem tímto tak jako s Tofet. ¹³ Neboť budou domy Jeruzalémských i domy králů Judských tak jako toto místo Tofet znečištěni se všemi domy těmi, na jejichž střeších pálili kadidlo všemu vojsku nebeskému, a obětovali oběti mokré bohům cizím. ¹⁴ Tedy navrátiv se Jeremiáš z Tofet, kam jej byl poslal Hospodin, aby prorokoval tam, postavil se v síni domu Hospodinova, a řekl ke všemu lidu: ¹⁵ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já uvedu na město toto i na všechna města jeho všechno to zlé, které jsem vyřkl proti němu; neboť zatvrdili šíjí svou, aby neposlouchali slov mých.

20 Tedy slyšev Paschur syn Immerův, kněz, který byl přední správce v domě Hospodinově, Jeremiáše prorokujícího o těch věcech, ² Ubil Paschur Jeremiáše proroka, a dal jej do vězení v bráně Beniaminově hořejší, která byla při domě Hospodinově. ³ Stalo se pak nazijtrí, když vyvedl Paschur Jeremiáše z vězení, že řekl jemu Jeremiáš: Nenazval Hospodin jména tvého Paschur, ale Magor Missabib. ⁴ Neboť takto praví Hospodin: Aj, já pustím na tebe strach, na tebe i na všechny přátele tvé, kteří padnou od meče nepřátel svých, načez oči tvé hledět budou, když všecken lid Judský vydám v ruku krále Babylonského, který zavede je do Babylona, a mečem je pobije. ⁵ Vydám i všelijaké bohatství města tohoto, a všechno úsilí jeho, i všelijakou věc drahou jeho, i všechny poklady králů Judských vydám v ruku nepřátel jejich, a rozchvátají je, i poberou je, a dovezou je do Babylona. ⁶ Ty pak Paschur i všichni, kteří bydlí v domě tvém, půjdete do zajetí, a do Babylona se dostaneš, a tam umřeš, i tam pochován budeš ty i všichni milující tebe, jimž jsi prorokoval lživě. ⁷ Namlouvals mne, Hospodine, a dal jsem se přemluvit; silnějšs byl nežli já, proto zmocnil ses mne. Jsem v posměchu každý den, každý se mi posmívá. ⁸ Neboť jakž jsem začal mluvit, úpím, pro ukrutenství a zhoubu křičím; slovo zajisté Hospodinovo je mi ku potupě a ku posměchu každého dne. ⁹ A řekl jsem: Nebudu ho připomínat, ani mluvit více ve jménu jeho. Ale je v srdci mém jako oheň hořící, zavřený v kostech mých, jehož snaže se zdržet, však nemohu, ¹⁰ Ačkoli slychám utrhaní mnohých, i Magor Missabiba, říkajících: Povězte něco na něj, a oznámíme to králi. Všichni, kteří by měli být přátelé moji, číhají na poklesnutí mé, říkajíce: Snad někde podveden bude, a zmocníme se ho, a pomstíme se nad ním. ¹¹ Ale Hospodin je se mnou jakožto rek udatný, proto ti, kteří mne stíhají, zurázejí se, a neodolají; stydět se budou náramně, neboť se jim šťastně nepovede, aniž potupa věčná v zapomenutí dána bude. ¹² Proto ó Hospodine zástupů, který zkoušíš spravedlivého, který spatřuješ ledví a srdce, nechť se podívám na pomstu tvou nad nimi, tobě zajisté zjevil jsem při svou. ¹³ Zpívejte Hospodinu, chvalte Hospodina, že vytrhl duši nuzného z ruky nešlechetných. ¹⁴ Zlořečený ten den, v němž zplozen jsem, den, v němž porodila mne matka má, ať není požehnaný. ¹⁵ Zlořečený ten muž, který zvěstoval otcí mému, chtěje zvláště obdařit radostí jej, řka: Narodilo se dítě pohlaví mužského. ¹⁶ A nechť je ten muž podobný městům, která podvrátil Hospodin, a nezelel; neboť slyšel křik v jitře, a provyskování v čas polední. ¹⁷ Ó že mne neusmrtil od života, protože by mi matka má byla hrobem mým, a život její věčně těhotný. ¹⁸ Proč jsem jen ze života vyšel, abych okoušel těžkosti a zármutku, a aby stráveny byli v pohanění dny moje?

21 Slovo, které se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, když poslal k němu král Sedechiáš Paschura syna Malkiášova a Sofoniáše syna Maaseiášova, kněze, aby řekli: ² Porad se prosím o nás s Hospodinem, neboť Nabuchodonozor král babylonský bojuje proti nám, zdali by snad naložil Hospodin s námi podle všech divných skutků svých, aby on odtáhl od nás. ³ Tedy řekl Jeremiáš k nim: Tak rcete Sedechiášovi: ⁴ Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Aj, já odvrátím nástroje válečné, které jsou v rukou vašich, jimž vy bojujete proti králi babylonskému a Kaldejským, kteří oblehli vás vně za zdí, a shromáždím je doprostřed města tohoto. ⁵ Bojovat zajisté budu já proti vám rukou vztaženou a ramenem silným, a to v hněvu a v rozpálení i v prchlivosti veliké. ⁶ A raním obyvatele města tohoto, takže lidé i zvířata morem velikým pomřou. ⁷ Potom pak (dí Hospodin), dám Sedechiáše krále Judského a služebníky jeho i lid, totiž ty, kteří pozůstanou ve městě tomto po moru, po meči a po hladu, v ruku Nabuchodonozora krále babylonského, a v ruku nepřátel jejich, a tak v ruku hledajících bezživotí jejich. Který je zabije ostrostí meče, neodpustí jim, aniž jich litovat bude, aniž se smiluje.

⁸ Proto rci lidu tomuto: Takto praví Hospodin: Aj, já kladu před vás cestu života i cestu smrti. ⁹ Kdokoli zůstane v městě tomto, zahyne od meče, nebo hladem, nebo morem, ale kdo vyjde a poddá se Kaldejským, kteří oblehli vás, jistotně živ zůstane, a bude mít život svůj místo kořisti. ¹⁰ Neboť postavil jsem zuřivou tvář svou proti městu tomuto k zlému, a ne k dobrému, dí Hospodin. V ruku krále babylonského vydáno bude, i vypálí je ohněm. ¹¹ Domu pak krále Judského rci: Slyšte slovo Hospodinovo, ¹² Ó dome Davidův, takto praví Hospodin: Drživejte každého jitra soud, a vychvacujte oloupeného z ruky násilníka, aby nevyšla jako oheň prchlivost má, a nehořela, takže by nebylo žádného, kdo by uhasit mohl, pro nešlechtnost předsevzetí vašich. ¹³ Aj já, dí Hospodin, na tebe, která přebýváš v údolí tomto, skálo roviny této, kteří říkáte: Kdo by přitáhl na nás, anebo kdo by vešel do příbytků našich? ¹⁴ Neboť trestat vás budu podle skutků vašich, dí Hospodin, a zanítím oheň v lese tvém, který sežere všechno kolem něho.

22 Takto řekl Hospodin: Sejdí do domu krále Judského, a mluv tam slovo toto, ² A rci: Slyš slovo Hospodinovo, králi Judský, který sedíš na stolici Davidově, ty i služebníci tvoji i lid tvůj, kteří chodíte skrze brány tyto. ³ Takto praví Hospodin: Konejte soud a spravedlnost, a vychvacujte oloupeného z ruky násilníka; přichozímu taktéž, sirotku, ani vdově nečiňte křivdy, aniž jich utiskujete, a krve nevinné nevylévejte na místě tomto. ⁴ Neboť budete-li to pilně vykonávat, jistě že poberou se skrze brány domu tohoto králové, sedící místo Davida na stolici jeho, jezdíce na vozech nebo na koních, král se služebníky svými i s lidem svým. ⁵ Jestliže pak neuposlechnete slov těchto, skrze sebe přísahám, dí Hospodin, že poušť bude dům tento. ⁶ Neboť takto praví Hospodin o domu krále Judského: Byl jsi mi jako Galád a vrch Libánský, ale obrátím tě jistotně v poušť jako města, v nichž se bydlet nemůže. ⁷ A přistrojím na tebe zhoubce, jednoho každého se zbrojí jeho, kteří zpodtínají nejvýbornější cedry tvé, a vmetou na oheň. ⁸ A když půjdou národy mnohé mimo město toto, a řekne jeden druhému: Proč tak učinil Hospodin městu tomuto velikému? ⁹ Tehdy řeknou: Protože opustili smlouvu Hospodina Boha svého, a klaněli se bohům cizím a sloužili jim. ¹⁰ Neplačte mrtvého, aniž ho litujte, ale ustavičně plačte příčinou toho, který odchází; neboť se nenavrátil více, aby pohleděl na zemi, v níž se narodil. ¹¹ Neboť takto praví Hospodin o Sallumovi synu Joziáše, krále Judského, který kraluje místo Joziáše otce svého: Když vyjde z místa tohoto, nenavrátil se sem více. ¹² Ale tam v tom místě, kam jej odstěhují, umře, a tak země této neužrjí více. ¹³ Běda tomu, kdo staví dům svůj s útiskem, a paláce své s křivdou, který bližního svého v službu podrobuje darmo, mzdy pak jeho nedává jemu; ¹⁴ Který říká: Vystavím sobě dům veliký a paláce prostranné, který prolamuje sobě okna, a obkládá cedrovím, a maluje barvou. ¹⁵ Zdali kralovat budeš, že se pleteš v to cedrové stavení? Otec tvůj zdali nejídal a nepíval? Když konal soud a spravedlnost, tedy dobře bylo jemu. ¹⁶ Když soudíval při chudého a nuzného, tedy dobře bylo. Zdali mně to není známé? dí Hospodin. ¹⁷ Ale oči tvé i srdce tvé nehledí než lakomství tvého, a abys krev nevinnou proléval, a nátisk a křivdu činil. ¹⁸ Proto takto praví Hospodin o Joakimovi synu Joziáše, krále Judského: Nebudou pro něho kvílet: Ach, bratře můj, anebo ach, sestro. Nebudou pro něho kvílet: Ach, pane, anebo ach, kde důstojnost jeho? ¹⁹ Pohřbem osličím pohřben bude, vyvlečen a vyvržen jsa za brány Jeruzalémské. ²⁰ Vstup na Libán a křič, i na hoře Bázan vydej hlas svůj; křič také přes brody, když potřeni budou všichni milovníci tvoji. ²¹ Mluvíval jsem s tebou v největším štěstí tvém, říkávalas: Nebudu poslouchat. Ta je cesta tvá od dětství tvého; neuposlechlás zajisté hlasu mého. ²² Všechny pastýře tvé spase vítr, a milovníci tvoji v zajetí půjdou. Tehdy jistě hanbit a stydět se budeš za všelijakou nešlechtnost svou. ²³ Ó ty, která jsi usadila se na Libánu, jež se hnízdíš na cedroví, jak milostná budeš, když na tě přijdou svírání a bolest jako rodičky! ²⁴ Živ jsem já, dí Hospodin, že byt pak byl Koniáš syn Joakima, krále Judského, prstenem pečatním na mé ruce pravé, však tě i odtud strhnu. ²⁵ A vydám tě v ruku těch, kteří hledají bezživotí tvého, a v ruku těch, jejichž ty se obličeje lékař, totiž v ruku Nabuchodonozora krále babylonského, a v ruku Kaldejských. ²⁶ A hodím tebou i matkou tvou, která tě porodila, do země cizí, tam, kde jste se nezrodili, a tam zemřete. ²⁷ Do země pak, po níž toužit budete, abyste se navrátili tam, tam se nenavrátilíte. ²⁸ Zdali modlou ničemnou, která roztřískána bývá, bude muž tento Koniáš? Zdali nádobou, v níž není žádné libosti? Proč by vyházeni byli on i símě jeho, a uvrženi do země, o níž nevědí? ²⁹ Ó země, země, země, slyš slovo Hospodinovo. ³⁰ Takto praví Hospodin: Zapište to, že muž tento bez dětí bude, a že se jemu nepovede šťastně za dnů jeho. A nepovede se šťastně i tomu muži, který by ze semene jeho seděl na stolici Davidově, a panoval ještě nad Judou.

23 Běda pastýřům hubícím a rozptylujícím stádece pastvy mé, dí Hospodin. ² Proto takto praví Hospodin Bůh Izraelský o pastýřích, kteří pasou lid můj: Vy rozptylujete ovce mé, a rozháníte je, a nenavštěvujete jich; aj, já navštívím vás pro nešlechtnost předsevzetí vašich, dí Hospodin. ³ Ostatek pak ovcí svých já shromáždím ze všech zemí, do nichž jsem je rozehnal, a přivedu je zase do ovčinců jejich, kde plodit a množit se budou. ⁴ Nadto ustanovím nad nimi pastýře, kteří by je pásli, aby se nebály více, ani strachovaly, ani hynuly, dí Hospodin.

⁵ Aj, dny jdou, dí Hospodin, v nichž vzbudím Davidovi výstřelek spravedlivý, i kralovat bude král, a šťastně se jemu povede; soud zajisté a spravedlnost na zemi konat bude. ⁶ Za dnů jeho spasen bude Juda, a Izrael bydlit bude bezpečně, a to je jméno jeho, kterým ho nazývat bude: Hospodin spravedlnost naše. ⁷ Proto aj, dny jdou, dí Hospodin, v nichž nebude říkáno více: Živ je Hospodin, který vyvedl syny Izraelské ze země Egyptské, ⁸ Ale: Živ je Hospodin, který vyvedl a který doprovodil símě domu Izraelského ze země půlnoční i ze všech zemí, do nichž jsem byl je rozehnal, když se osadí v zemi své. ⁹ Příčinou proroků potřeno je srdce mé ve mně, pohnuly se všechny kosti mé; jsem jako člověk opilý, a jako muž, kteréhož rozešlo víno, pro Hospodina a pro slova svatosti jeho. ¹⁰ Neboť cizoložníků plná je tato země, a příčinou křivých přísah kvílí země, uvadla pastvíska na poušti; je zajisté utiskování těchto nešlechtné, a moc jejich nepravá. ¹¹ Neboť jakož prorok, tak kněz pokrytectví páchají. Také v domě svém nacházím nešlechtnost jejich, dí Hospodin. ¹² Pročež budou mít cestu svou podobnou plzkosti v mrákotě, na níž postrčení budou a padnou, když uvedu na ně bídu v čas navštívení jejich, dí Hospodin. ¹³ Při prorocích zajisté Samařských viděl jsem nesmyslnost; prorokovali skrze Bále, a sváděli lid můj Izraelský. ¹⁴ Ale při prorocích Jeruzalémských vidím hroznou věc, že cizoložice a se lží se obcházejíce, posilňují také rukou nešlechtníků, aby se neobrátíl žádný od nešlechtnosti své. Mám všechny za podobné Sodomě, a obyvatele jeho za podobné Gomoře. ¹⁵ Proto takto praví Hospodin zástupů o prorocích těchto: Aj, já nakrmím je pelyňkem, a napojím je vodami jedovatými; neboť od proroků Jeruzalémských vyšla poskvrna na všechnu tuto zemi. ¹⁶ Takto praví Hospodin zástupů: Neposlouchejte slov těch proroků, již prorokují vám,

Koniášovo prokletí

Prokletí, které prorok Jeremjáš vyřkl proti králi Koniášovi (někdy psáno jako Jekoniáš, ale je to stejné jméno) synu krále Joakima (Jr 22:24, 28), se týká všech jeho potomků, kterým kdy bude patřit Davidův trůn (30). Vzhledem k tomu, že je tento (Je)Koniáš vypadá jako součást Ježíšova rodokmenu (Mt 1:11), Ježíš coby jeho potomek nemá nárok na Davidův trůn a není tudíž pravým králem Izraele, jak to o něm křesťané tvrdí (Mt 2:2; 21:5; 27:11, 37, 42; Lk 19:38; 23:3, 37–38; Jn 1:50; 12:13, 15; 1Tm 6:15; Zj 17:14; 19:16).

Tato interpretace je však výsledkem nepozorného čtení. Koniášové byli dva, z nichž jen jeden byl proklet. Matouš uvádí Koniáše, Ježíšova předka, jako syna Joziášova (Mt 1:11). Ale otcem Koniáše, který byl proklet, je Joakim (Jr 22:24). Otec tohoto Joakima (a tedy Koniášovým dědečkem) je pak Joziáš (Jr 22:18). Joziáš měl více synů, mezi nimi i Koniáše, předka Ježíšova, a také Joakima, otce jiného Koniáše (Jr 22:24), který byl proklet v Jr 22:30 a který byl Joziášovým vnukem, nikoliv synem.

 Na první pohled to problém řeší, avšak jiný vyvstává. 1Pa 3:15 nám vyjmenovává Joziášovy syny: (1) Jochanan, (2) Joakim, (3) Sedechiáš a (4) Sallum. Není mezi nimi žádný Koniáš. Zato ho najdeme ve verši 3:16 jako Jekoniáše, syna Joakimova. To by naznačovalo, že Jekoniáš je skutečně Joziášův vnuk a ne syn, a že je to tedy opravdu on, který byl Jeremiášem proklet a Matoušem zařazen do Ježíšova rodokmene.

Potřebujeme však kutat ještě hlouběji, než opravdu narazíme na skálu, na které lze stavět bezpečně a spolehlivě (Lk 6:48). Ze čtyř Joziášových synů z 1Pa 3:15 třem bylo jméno změněno. Joakim

se původně jmenoval Eliakim (2Kr 23:34) a Sedechiáš se původně jmenoval Mataniáš (24:17). Sallum dostal nové jméno Joachaz, ale to nenajdeme nikde explicitně vysloveno jako v případě jeho dvou bratrů. Lze to nicméně vyvodit referencí, seskládáním různých biblických pasáží dohromady. Ve 2Kr 23:30 čteme, že Joziášovým synem a nástupcem byl Joachaz, avšak ten kraloval jen tři měsíce a byl odvečen do Egypta, takže ho v roli krále nahradil jeho bratr Joakim (34). Naproti tomu nám Jr 22:11 říká, že když zemřel král Joziáš, kraloval po něm jeho syn Sallum, který byl pak odvečen do otroctví, kde umřel. Pak Jeremiáš pokračuje vyprávěním o králi Joakimovi (18). Vzhledem k tomu, že Jeremiáš klade Salluma na stejné místo, kam podle 2Kr 23:30 patří Joachaz, většina hebrejských badatelů docházejí ke shodnému závěru, že Sallum a Joachaz je jedna a tatáž osoba. A protože Sallum je hebrejské jméno, Joachaz je jeho nové jméno, které mu přidelil faraon podobně jako jeho bratrům.

Takže můžeme mít za prokázané, že tři Joziášovi synové měli jméno změněno. Ale co ten první, Jochanan? SZ nám nikde nenabízí náznak, že by jeho jméno bylo také změněno, natož na jaké nové jméno. Zato nám klíč poskytuje NZ. Mt 1:11 říká, že Joziáš zplodil Jekoniáše a jeho bratry (plural – množné číslo). Nejpřirozenější interpretace je ta, že Joziáš byl otcem Jekoniáše. Avšak podle 1Pa 3:15 se zdá, že Joziáš nikdy neměl syna jménem Jekoniáš. Tím si však nemůžeme být tak jisti, protože nevíme, zda a na jaké jméno byl přejmenován Joziášův první syn Jochanan. Argument, že nikdy přejmenován nebyl, nestojí příliš pevně, uvážíme-li, že tři jeho bratři přejmenováni byli.

prázdných vás zanechávající. Vidění srdce svého mluví, ne z úst Hospodinových. ¹⁷ Ustavičně říkají těm, kteří mnou pohrdají: Pravil Hospodin: Pokoj mít budete, a každému chodícímu podle zdání srdce svého říkají: Nepřijde na vás nic zlého. ¹⁸ Neboť kdo stál v radě Hospodinově a viděl nebo slyšel slovo jeho? Kdo pozoroval slova jeho, nebo vyslechl je? ¹⁹ Aj, vichřice Hospodinova s prchlivostí vyjde, a to vichřice trvajících; nad hlavou nešlechetných trvat bude. ²⁰ Neodvrátí se hněv Hospodinův, dokud neučiní a nevykoná úmyslu srdce svého. A tehdy porozumíte tomu cele, ²¹ Že jsem neposílal těch proroků, ale sami běželi, že jsem nemluvil k nim, avšak oni prorokovali. ²² Neboť byť byli stáli v radě mé, jistě že by byli ohlašovali slova má lidu mému, a byli by je odvraceli od cesty jejich zlé, a od nešlechetnosti předsevzetí jejich. ²³ Zdali jsem já Bůh jen z blízka? dí Hospodin. A nejsem Bůh i z daleka? ²⁴ Zda se ukryje kdo v skrýších, abych já ho neshlédl? dí Hospodin. Zdali nebe i země já nenaplnuji? dí Hospodin. ²⁵ Slýchávám, co říkají ti proroci, kteří prorokují lež ve jménu mém, říkájící: Měl jsem sen, měl jsem sen. ²⁶ A dokud to bude? Zdali v srdci těch proroků, kteří prorokují, není lež? Jsou to proroci lsti srdce svého, ²⁷ Kteří obmyslejí to, jak by vyrazili z paměti lidu mému jméno mé sny svými, které vypravují jeden každý bližnímu svému, jako zapomněli otcové jejich na jméno mé za příčinou Bále. ²⁸ Prorok, který má sen, nechť vypravuje sen, ale který má slovo mé, nechť mluví slovo mé pravě. Co je té plevě do pšenice? dí Hospodin. ²⁹ Zdali není slovo mé takové jako oheň, dí Hospodin, a jako kladivo rozrážející skálu? ³⁰ Proto aj já, dí Hospodin, proti těm prorokům, kteří ukrádají slova má jeden každý před bližním svým. ³¹ Aj já, dí Hospodin, proti těm prorokům, kteří chlubně mluví, říkájící: Praví Hospodin. ³² Aj já, dí Hospodin, proti těm, kteří prorokují sny lživé, a vypravující je, svádí lid můj lžmi svými a žvaněním svým, protože jsem

Námítka, že tito tři přejmenovaní byli všichni králové, na rozdíl od Jochanana, takže přejmenovaní se týká pouze králů, nemá žádnou váhu: v Danielovi podřízený pohanského krále, dozorcí nad eunuchy, změnil jména čtyřem svým hebrejským otrokům, z nichž nikdo nebyl králem (Da 1:7). Pokud věříme, že Bible je pravdivá ve všem, co říká, pak jestliže Joziáš je otcem Jekoniášovým (Mt 1:11), bylo by přinejmenším intelektuálně poctivé alespoň připustit možnost, že i Joziášův první syn byl přejmenován (stejně jako všichni ostatní synové), v tomto případě na Jekoniáše.

Otázka je, zda to lze dokázat. Pokusíme se o to analýzou alternativ. Většina badatelů (včetně konzervativních, věřících v Bibli coby Slovo Boží) se ani neobtěžuje uvážit možnost, že by verš Mt 1:11 skutečně říkal, že Joziáš je přímým otcem Jekoniáše. Mají za to, že když Joziášův syn Joakim měl také syna jménem Jekoniáš, že tohoto Jekoniáše, Joziášova vnuka, zmiňuje Matouš v Ježíšově rodokmenu v Mt 1:11, protože označit za „otce“ kteréhokoliv předka o generace staršího, je běžná hebrejská řečnická figura.

Říct, že Joziáš zplodil Jekoniáše a přeskočit tak generaci Joakima, kdyby Joziáš byl Jekoniášovým dědečkem a Joakim jeho skutečným otcem, není samo o sobě lživé tvrzení. Problém s touto interpretací je však v 1Pa 3:16, kde čteme, že Joakim měl dva syny: Jekoniáše a Sedechiáše. Z čehož tedy snadnou logikou vyplývá, že Jekoniáš měl jednoho jediného bratra – Sedechiáše. Mt 1:11 však uvádí, že Jekoniáš měl bratry – plurál. Muselo jich být více než jeden. Navíc Joakim byl odveden do Babylónu (2Pa 36:5–6), stejně jako Sedechiáš (2Kr 25:7), což jen potvrzuje Mt 1:11. Takže tento

Jekoniáš, zmíněný v Mt 1:11 není totožný s Jekoniášem, synem Joakimovým, vnukem Joziášovým z 1Pa 3:16 a Jr 22:28.

Jediný závěr, který zbývá, je tento Matoušův Jekoniáš je skutečně Joziášův první syn Jochanan, také přejmenovaný egyptským králem, stejně jako všichni další Joziášovi synové. Ten je pak součástí neprokleté rodové linie, vedoucí až k Ježíšovi (Mt 1:11).

Někteří spatřují další komplikaci ve faktu, že Jekoniáš, který byl proklet, měl syna jménem Salatiel (1Pa 3:17) a vnuka jménem Zorobábel (v. 19). Jekoniáš z Mt 1:12 měl také syna Salatiele a vnuka Zorobábelu. Tvrzení, že když oba Jekoniášové mají syna i vnuka stejných jmen, musí to být jeden a tentýž Jekoniáš, je tzv. argument *non-sequitur*, kdy závěr nevyplývá z premis. Čistě teoreticky je klidně možné, aby existovali dva různí Jekoniášové a oba měli syna i vnuka stejných jmen. Avšak v tomto případě nemáme ani premisy, ze kterých by něco mohlo vyplývat.

Jekoniáš v Ježíšově rodokmenu měl syna Salatiele, a ten měl syna Zorobábelu, který měl syna Abiudaa. V 1Pa 3:17 měl Jeremiášem prokletý Jekoniáš jednoho syna jménem Salatiel a druhého jménem Pedai (v. 18). Tento Pedai (nikoliv Salatiel) je otcem Zorobábelu (v. 19), který měl syny, jejichž výčet následuje ve verších 19 a 20. Žádný Abiuda však mezi nimi není; je to jiná rodová linie než v Ježíšově rodokmenu podle Matouše 1. Jsou to různí dva Jekoniášové, různí dva Salatielové a různí dva Zorobábelové.

Ježíšova rodová linie je čistá, netknutá Jeremiášovým prokletím z Jr 22:24–30; Ježíš je právoplatný Král Izraele.

já jich neposlal, aniž jsem jim přikázal. Pročež naprosto nic neprospívají lidu tomuto, dí Hospodin. ³³ Proto, když by se tázal tebe lid tento, nebo některý prorok nebo kněz, řka: Jaké je břímě Hospodinovo? tedy rei jim: Jaké břímě? I to: Opustím vás, dí Hospodin. ³⁴ Neboť proroka a kněze toho i lid ten, který by řekl: Břímě Hospodinovo, jistě trestat budu muže toho i dům jeho. ³⁵ Ale takto říkejte jeden každý bližnímu svému a jeden každý bratru svému: Co odpověděl Hospodin? anebo: Co mluvil Hospodin? ³⁶ Břemene pak Hospodinova nepřipomínejte více, sic by břemenem bylo jednomu každému slovo jeho, když byste převraceli slova Boha živého, Hospodina zástupů, Boha našeho. ³⁷ Takto říkat budeš proroku: Co odpověděl Hospodin? aneb: Co mluvil Hospodin? ³⁸ Ale poněvadž říkáte: Břímě Hospodinovo, tedy takto praví Hospodin: Poněvadž říkáte slovo to: Břímě Hospodinovo, protože jsem posílal k vám, říkáje: Neříkejte: Břímě Hospodinovo, ³⁹ Proto aj, já jistě zapomenu na vás do konce, a zavrhnou vás i to město, které jsem byl dal vám i otcům vašim, od tváře své, ⁴⁰ A uvedu na vás pohanění věčné i potupu věčnou, která nepřijde v zapomenutí.

24 Ukázal mi Hospodin, a aj, dva koše fíků postaveny byly před chrámem Hospodinovým, když byl přestěhoval Nabuchodonozor král babylonský Jekoniáše syna Joakimova, krále Judského, a knížata Judská, i tesaře a kováře z Jeruzaléma, a přivedl je do Babylona. ² Jeden koš byl fíků velmi dobrých, jako bývají fíky rané, druhý pak koš fíků velmi zlých, jakých nelze jíst pro trpkost. ³ Tedy řekl mi Hospodin: Co vidíš, Jeremiáši? S řekl jsem: Fíky, dobré fíky, a to velmi dobré, zlé pak, a to velmi zlé, jichž nelze jíst pro trpkost. ⁴ S stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁵ Takto praví Hospodin, Bůh Izraelský: Jako fíky tyto dobré, tak mně příjemní budou zajatí Judští, které jsem zaslal z místa tohoto do země Kaldejské k dobrému. ⁶ Obrátím zajisté

Modly blízké a vzdálené

Modly přicházejí v párech: vždy jako blízká a vzdálená. Vzdálená ospravedlňuje existenci blízké. Umíme si představit někoho, kdo je v něčem (řekněme ve hře na kytaru) ojedinele vynikající. Jestli si však na své výjimečnosti zakládá a pyšní se jí, učinil z ní modlu. Jeho hra na kytaru před ohromeným publikem je blízká modla, krmená pýchou s předvádivým pudem.

Málokdo ale řekne: Musím hrát před publikem, protože *mně* to dělá dobře. Každému je jasné, že blízká modla nedokáže samu sebe ospravedlnit; k tomu potřebuje svůj vzdálený protějšek. A tak řekne: Posluchače pozvedne blíž k Bohu, když uslyší dokonale zahrané náročné sólo. Blízká modla (hra na kytaru) je ospravedlněna vzdálenou modlou (pozvednutím posluchačů k Bohu).

Modly samozřejmě nemají pravdu, takže není nutno brát je vážně.

Hospodin je zároveň imanentní i transcendentní (23:23), je zároveň pomocník v každodenních starostech i vzdálený cíl na horizontu, který životu dává smysl a směr. Důsledná víra v něho pomáhá opustit modly, živené hříchy jako jsou pýcha, závist či jakákoliv jiná závislost.

 V Kanánu byla běžná božstva jako Anat (bohyně války a pomsty), Ašer (bohyně, porodivší 70 bohů), Aštarot (bohyně lásky a plodnosti), Bál (bůh deště, hromu a plodnosti), Dagon (bůh úrody a sklizně) a mnoho dalších. To vše jsou blízké modly, uctíváné ve snaze o prosperitu ve všedních oblastech života.

Ale jedno božstvo jménem El (svrchovaný nade všemi ostatními, otec Bálův i mnoha dalších, bůh

oblohy), který byl uctíván zřídka, sotva tak jednou za rok, sloužil jako vzdálená modla. Nepřipomínal se každý den, neměl chrám, ale vědělo se o něm. Jeho existence dávala smysl i oprávnění všem blízkým modlám.

 V uvedeném příkladu kytarista hledá potvrzení u lidí; očekává chválu a ocenění, a byl by zklamán, kdyby se nedočkal. Podobný egocentrismus (společný jmenovatel všech hříchů) pramenívá z útlého dětství, kdy se člověku nedostalo tolik pozornosti, kolik jako mimino či batole potřeboval. Pokud byla úpěnlivá snaha upoutat pozornost trvalou dominantní emoci v době, kdy se mu vyvíjel mozek (v jednom roce věku vzniká v mozku milión nových synapsí každou vteřinu), stala se defaultním nastavením, které ho pak provází (pronásleduje) po celý život. Protože jsou to nevědomé procesy, které zde fungují, člověk si neuvědomuje, že je něco v nepořádku, dokud nenarazí – buďto na odmítnutí okolím, nebo na biblický zákaz takto hřešit. Někomu stačí uvědomit si, že jeho touha po pozornosti je malé dítě v něm, které neustále křičí: Já jsem tady taky, všimněte si mně přece! Někomu pomůže vypustit staré emoce nějaký druh terapeutapie, ale všem může pomoci Kristus, uznáme-li svou podřízenost Králi a necháme se jím vést. On je nejen Pravda, která má moc nás vysvobodit (pokud ji poznáme, Jn 8:32, 36), ale i Cesta (14:6), vedoucí ke zralosti a opouštění dětského chování (1Kor 13:11), které se v dospělém věku stává modlou.

oči své k nim k dobrému, a přivedu je zase do země této, kde zbuduji je, a nezkazím, vštípím je, a nevyplením. ⁷ Neboť dám jim srdce, aby znali mne, že já jsem Hospodin. A budou mým lidem, a já budu jejich Bohem, když se obrátí ke mně celým srdcem svým. ⁸ Naopak, jako říčky zlé, kterých nelze jíst pro trpkost, tak zavrhnou (to zajisté praví Hospodin), Sedechiáše krále Judského s knížaty jeho, a ostatek Jeruzalémských pozůstalých v zemi této, i ty, kteří bydlí v zemi Egyptské. ⁹ Vydám je, pravím, v posmýkání ke zlému po všech královstvích země, v pohanění a v přísloví, v rozprávku a v proklínání po všech těch místech, kam je rozeženu. ¹⁰ A budu posílat na ně meč, hlad a mor, dokud by do konce vyhlazení nebyli ze země, kterou jsem byl dal jim i otcům jejich.

25 Slovo, které se stalo k Jeremiášovi proti všemu lidu Judskému, léta čtvrtého Joakima syna Joziášova, krále Judského (jenž je první rok Nabuchodonozora krále babylonského), ² Které mluvil Jeremiáš prorok ke všemu lidu Judskému, i ke všem obyvatelům Jeruzalémským, řka: ³ Od třináctého léta Joziáše syna Amonova, krále Judského, až do tohoto dne, po těchto tři a dvacet let, bývalo slovo Hospodinovo ke mně, které jsem vám mluvil, ráno přivstáváje, a to ustavičně, ale neposlouchali jste. ⁴ Posílal také Hospodin k vám všechny sluhy své proroky, ráno přivstáváje, a to ustavičně, (jichž neposlouchali jste, aniž jste naklonili ucha svého, abyste slyšeli). ⁵ Kterí říkali: Navraťte se již jeden každý z cesty své zlé a od nešlechternosti předsevzetí svých, a tak osazujte se v té zemi, kterou dal Hospodin vám i otcům vašim od věků až na věky. ⁶ A nechodte za bohy cizími, abyste sloužit měli jim, aniž se jim klanějte, aniž hněvejte mne dílem rukou svých, a neučiním vám zle. ⁷ Ale neposlouchali jste mne, dí Hospodin, abyste jen hněvali mne dílem rukou svých k svému zlému. ⁸ Proto takto praví Hospodin zástupů: Protože jste neuposlechli slov mých, ⁹ Aj, já pošlu, a pojmu všechny národy půlnoční, dí Hospodin, i k Nabuchodonozorovi králi Babylonskému, služebníku svému, a přivedu je na zemi tuto i na obyvatele její, i na všechny národy tyto okolní, které jako proklaté vyhladím, a způsobím to, aby byli k užasnutí, na odivu, a pustinou věčnou. ¹⁰ Také způsobím to, aby zahynul jim hlas radosti i hlas veselí, hlas ženicha i hlas nevěsty, hluk žernovu i světlo svíce. ¹¹ A bude všechna země tato pustinou a pouští, a sloužit budou národy tyto králi Babylonskému sedmdesát let. ¹² Potom pak po vyplnění sedmdesáti let trestat budu na králi Babylonském a na tom národu, dí Hospodin, nepravost jejich, totiž na zemi Kaldejské, takže obrátím ji v pustiny věčné. ¹³ A uvedu na zemi tu všechna slova svá, která jsem mluvil o ní, všechno, co psáno je v knize této, cokoli prorokoval Jeremiáš o všech národech. ¹⁴ Když je v službu podrobí, i jiné národy mnohé a krále veliké, tehdy odplatím jim podle skutků jejich a podle činů rukou jejich. ¹⁵ Neboť takto mi řekl Hospodin, Bůh Izraelský: Vezmi kalich vína prchlivosti této z ruky mé, a napájej jím všechny ty národy, ke kterým já pošlu tebe, ¹⁶ Aby pili a potáčeli se, a bláznili příčinou meče, který já pošlu mezi ně. ¹⁷ A vzal jsem kalich z ruky Hospodinovy, a napájel jsem všechny ty národy, k nimž mne poslal Hospodin, ¹⁸ Jeruzalémské i města země Judské, a krále její i knížata její, abych je oddal v pustinu a v zpuštění, na odivu, i k proklínání tohoto dnešního dne, ¹⁹ Faraona krále Egyptského i služebníky jeho, i knížata jeho, i všecken lid jeho, ²⁰ I všechnu tu směsici, totiž všechny krále země Uz, všechny také krále země Filistinské, i Aškalon, i Gázy, i Akaron, i ostatek Azotu, ²¹ Idumejské, i Moábské, i syny Ammon, ²² I všechny krále Tyrské, i všechny krále Sidonské, i krále krajiny té, která je při moři, ²³ Dedana a Temu, a Buzu i všechny přebývající v koutech nejzadnějších, ²⁴ I všechny krále Arabské, i všechny krále té směsice, kteří bydlí na poušti, ²⁵ Všechny také krále Zamritské, i všechny krále Elamitské, též všechny krále Médské, ²⁶ A všechny krále půlnoční, blízké i daleké, jednoho jako druhého, všechna také království země, kterákoli jsou na povrchu země. Král pak Sesák pít bude po nich. ²⁷ A rci jim: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Pijte a opojte se, a vyzvracejte ze sebe, a padejte, tak abyste nepovstali pro meč, který já pošlu mezi vás. ²⁸ Jestliže by pak nechtěli vzít kalichu z ruky tvé, aby pili, tedy díš jim: Takto praví Hospodin zástupů: Konečně že pít musíte. ²⁹ Neboť poněvadž na to město, které nazváno je od jména mého, já začínám uvozovat zlé věci, a vy abyste bez hodné pomsty byli? Nebudete bez pomsty, neboť já zavolám meče na všechny obyvatele té země, dí Hospodin zástupů. ³⁰ Proto ty prorokuj proti nim všechna slova tato, a rci jim: Hospodin z výsosti řvát bude, a z příbytku svatosti své vydá hlas svůj, mocně řvát bude z obydlí svého. Křik ponoukajících se, jako víno lisujících, rozléhat se bude proti všem obyvatelům té země, ³¹ A projde hřmot až do konce země. Neboť rozepří má Hospodin s těmi národy, v soud vchází sám se všelijakým tělem; bezbožníky vydá pod meč, dí Hospodin. ³² Takto praví Hospodin zástupů: Aj, bída půjde z národu na národ, a vichřice veliká strhne se od končin země. ³³ A budou zabiti od Hospodina v ten čas od konce země až do konce země; nebudou oplakání, ani sklizení, ani pochování, místo hnoje na povrchu země budou. ³⁴ Kvilejte pastýři a křičte, a válejte se v popelu, vy nejznamenitější toho stáda; neboť naplnily se dny vaše, abyste zabiti byli, a abyste rozptýleni byli, i budete padat jako nádoba drahá. ³⁵ A zahyne útočiště pastýřům a utíkání nejznamenitějším toho stáda. ³⁶ Hlas žalostný pastýřů a kvilení nejznamenitějších toho stáda; neboť zkaží Hospodin pastvu jejich. ³⁷ Zkažena budou i pastviska pokoj mající, pro prchlivost hněvu

Hospodinova, ³⁸Jako lev opustí jeskyni svou; neboť přijde země jejich na spuštění, pro prchlivost zhoubce a pro prchlivost hněvu jeho.

26 Na počátku kralování Joakima syna Joziášova, krále Judského, stalo se slovo toto od Hospodina, řkoucí: ²Takto praví Hospodin: Postav se v síni domu Hospodinova, a mluv ke všem městům Judským, přicházejícím klanět se v domě Hospodinově, všechna slova, která tobě přikazují mluvit k nim, neujímej slova, ³Zdali by aspoň uposlechli, a odvrátili se jeden každý od cesty své zlé, abych litoval zlého které myslím učinit jim pro nešlechtnost předsevzetí jejich. ⁴Rci tedy jim: Takto praví Hospodin: Neuposlechnete-li mne, abyste chodil v zákoně mém, který jsem předložil vám, ⁵Poslouchající slov služebníků mých proroků, které já posílám k vám, jako jste, když jsem je, ráno přivstáváje posílal, neposlouchali: ⁶Jistě že naložím s domem tímto jako se Sílo, a město toto vydám v proklínání všem národům země. ⁷Slyšeli pak kněží a proroci, i všecken lid Jeremiáše mluvícího slova ta v domu Hospodinovu. ⁸A stalo se, že hned, jak přestal Jeremiáš mluvit všeho, cokoli přikázal Hospodin mluvit ke všemu lidu, jali jej ti kněží a proroci i všecken lid ten, řkouce: Smrti umřeš. ⁹Proč jsi prorokoval ve jménu Hospodinovu, řka: Stane se jako Sílo domu tomuto, a město toto tak zpustne, že nebude v něm žádného obyvatele? Shromažďoval se pak všecken lid k Jeremiášovi do domu Hospodinova. ¹⁰Tehdy uslyšavše knížata Judská ty věci, přišli z domu královského do domu Hospodinova, a posadili se u dveří brány Hospodinovy nové. ¹¹A řekli kněží a proroci těm knížatům a všemu lidu, řkouce: Hoden je smrti muž tento; neboť prorokoval proti městu tomuto, jak jste slyšeli ve své uši. ¹²Tedy promluvil Jeremiáš ke všem knížatům těm i ke všemu lidu, řka: Hospodin poslal mne, abych prorokoval o domu tomto i o městě tomto všechny ty věci, které jste slyšeli. ¹³Proto nyní polepšete cest svých a předsevzetí svých, a poslouchejte hlasu Hospodina Boha svého, a bude litovat Hospodin toho zlého, které vyřkl proti vám. ¹⁴Já pak aj, v rukou vašich jsem, učíňte mi, co se vám za dobré a spravedlivé vidí. ¹⁵Ale však jistotně vězte, usmrtíte-li mne, že krev nevinnou na sebe uvedete, i na město toto, i na obyvatele jeho; neboť v pravdě poslal mne Hospodin k vám, abych mluvil v uši vaše všechna slova tato. ¹⁶A řekli knížata i všecken lid kněžím a těm prorokům: Nemá nikoli muž tento odsuzován být na smrt, poněvadž ve jménu Hospodina Boha našeho mluvil nám. ¹⁷Tedy povstali někteří ze starších té země, a promluvíli ke všemu shromáždění lidu, řkouce: ¹⁸Micheáš Moraštický prorokoval za času Ezechiáše krále Judského, a pravil všemu lidu Judskému, řka: Takto praví Hospodin zástupů: Sion jako pole orán bude, a Jeruzalém jako hromady, hora pak domu tohoto jako lesy vysoké. ¹⁹Zdali hned proto usmrtil jej Ezechiáš král Judský a všecken Juda? Zdali neulekl se Hospodina, a nemodlil se Hospodinu? A litoval Hospodin toho zlého, které vyřkl proti nim. Proto my činíme velmi zlou věc proti duším svým. ²⁰A byl také muž prorokující ve jménu Hospodinovu, Uriáš syn Semaiášův z Kariatjeharim, který prorokoval o městě tomto i o zemi této v táz všechna slova jako Jeremiáš. ²¹A když uslyšel král Joakim a všichni udatní jeho, i všechna knížata slova jeho, hned usiloval král usmrtit jej. O čemž uslyšev Uriáš, bál se, a utíkáje, přišel do Egypta. ²²Ale poslal král Joakim některé do Egypta, Elnatana syna Achborova i jiné s ním do Egypta. ²³Kterí vyvedše Uriáše z Egypta, přivedli jej ke králi Joakimovi. A zabil jej mečem, a vhodil tělo jeho do hrobů lidu obecného. ²⁴Avšak ruka Achikamova syna Safanova byla při Jeremiášovi, aby ho nevydával v ruku lidu k usmrcení jeho.

27 Na počátku kralování Joakima syna Joziášova, krále Judského, stalo se slovo toto k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ²Takto řekl Hospodin ke mně: Nadělej sobě oboječky a jha, a dej je na šíji svou. ³Potom je posli ke králi Idumejskému a ke králi Moábskému a ke králi synů Ammonových a ke králi Tyrskému a ke králi Sidonskému po těch poslech, kteří přijedou do Jeruzaléma k Sedechiášovi králi Judskému. ⁴A přikaz jim, ať pánům svým řeknou: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Tak rcete pánům svým: ⁵Já jsem učinil zemi, člověka i zvířata, kterákoli jsou na povrchu země, mocí svou velikou a ramenem svým vztaženým. Proto dávám ji, komu se mi dobře líbí. ⁶Jako nyní já dal jsem všechny země tyto v ruku Nabuchodonozora krále Babylonského, služebníka svého, ano i živočichy polní dal jsem jemu, aby sloužili jemu. ⁷Proto budou sloužit jemu všechny ty národy, i synu jeho, i synu syna jeho, dokud by nepřišel čas země jeho i jeho samého, když v službu podrobí jej sobě národy znamenité a králové velicí. ⁸Stane se pak, že národ ten i království to, které by nesloužilo jemu, Nabuchodonozorovi králi Babylonskému, a který by nepoddal šíje své pod jho krále Babylonského, mečem a hladem i morem navštívím národ ten, dí Hospodin, doku bych do konce nevyplenil jich rukou jeho. ⁹Proto vy neposlouchejte proroků svých, ani hadačů svých, ani snů svých, ani planetářů svých, ani kouzelníků svých, kteří mluvívají k vám, říkajíce: Nebudete sloužit králi Babylonskému. ¹⁰Neboť oni vám lež prorokují, abych vzdálil vás od země vaší, a vyhnal vás, abyste zahynuli. ¹¹Národu pak, který skloní šíji svou pod jho krále Babylonského a sloužit bude jemu, toho zajisté nechám v zemi jeho, dí Hospodin, aby dělal ji, a bydlil v ní. ¹²Sedechiášovi také, králi Judskému, mluvil jsem naskrze ta všechna

slova, řka: Skloňte šije své pod jho krále Babylonského, a služte jemu i lidu jeho, a buďte živi. ¹³ Proč máte zahynout, ty i lid tvůj, mečem, hladem a morem, jak mluvil Hospodin o národu, který by nesloužil králi Babylonskému? ¹⁴ Neposlouchejte tedy slov proroků těch, kteří mluvíce k vám, říkají: Nebudete sloužit králi Babylonskému. Neboť oni vám lež prorokují. ¹⁵ Neposla jsem jich zajisté, dí Hospodin, a však oni prorokují ve jménu mém lživě, abych zahnal vás, kde byste zahynuli vy i ti proroci, kteří prorokují vám. ¹⁶ Kněžím také i všemu lidu tomu mluvil jsem, řka: Takto praví Hospodin: Neposlouchejte slov proroků svých, kteří prorokují vám, říkajíce: Aj, nádoby domu Hospodinova navracena budou z Babylona již brzo. Neboť lež oni prorokují vám. ¹⁷ Neposlouchejte jich, služte králi Babylonskému a živi buďte. Proč má být toto město pouští? ¹⁸ Jestliže pak oni jsou proroci, a jestliže slovo Hospodinovo je v nich, necht se prosím přimluví k Hospodinu zástupů, ať nádoby to, pozůstávající v domě Hospodinově a v domě krále Judského a v Jeruzalémě, nedostává se do Babylona. ¹⁹ Neboť takto praví Hospodin zástupů o těch sloupech, a o tom moři, a o těch podstavcích, i o ostatku nádobí pozůstávajícím v městě tomto, ²⁰ Kterého nepobral Nabuchodozor král Babylonský, když přestěhoval Jekoniáše syna Joakimova, krále Judského, z Jeruzaléma do Babylona, a všechny nej přednější Judské i Jeruzalémské, ²¹ Takto zajisté dí Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, o těch nádobách, pozůstávajících v domě Hospodinově a v domě krále Judského i v Jeruzalémě: ²² Do Babylona zavezeny budou, a tam budou až do dne toho, v němž je navštívím, dí Hospodin, a rozkážu je přivézt, a zase navrátím je na místo toto.

28 Stalo se pak léta toho, na počátku kralování Sedechiáše krále Judského, léta totiž čtvrtého, měsíce pátého, mluvil ke mně Chananiáš syn Azurův, prorok, který byl z Gabaon, v domě Hospodinově, před očima kněžích i všeho lidu, řka: ² Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, řka: Polámal jsem jho krále Babylonského. ³ Po dvou letech já navrátím zase na místo toto všechna nádoby domu Hospodinova, která pobral Nabuchodonozor král Babylonský z místa tohoto, a zavezl je do Babylona. ⁴ Jekoniáše také syna Joakimova, krále Judského, i všechny zajaté Judské, kteří se dostali do Babylona, já zase přivedu na místo toto, dí Hospodin; neboť polámu jho krále Babylonského. ⁵ Tedy řekl Jeremiáš prorok Chananiášovi proroku tomu před očima kněžích a před očima všeho lidu, kteří stáli v domě Hospodinově, ⁶ Řekl, pravím, Jeremiáš prorok: Amen, učiň tak Hospodin. Potvrď Hospodin slov tvých, která jsi prorokoval o navracení nádobí domu Hospodinova, a všech zajatých z Babylona na místo toto. ⁷ Ale však poslechni prosím slova tohoto, které já mluvím při tvé přítomnosti a při přítomnosti všeho tohoto lidu. ⁸ Proroci, kteří bývali přede mnou i před tebou od věků, ti prorokovali proti zemím znamenitým a proti královstvím velikým o válce a o soužení a o moru. ⁹ Prorok ten, který prorokuje o pokoji, když dojde slovo toho proroka, ten prorok znám bývá, že jej poslal Hospodin v pravdě. ¹⁰ Tedy sňal Chananiáš prorok to jho z šije Jeremiáše proroka, a polámal je. ¹¹ A mluvil Chananiáš před očima všeho lidu, řka: Takto praví Hospodin: Tak polámu jho Nabuchodonozora krále Babylonského po dvou letech z šije všech národů. A počal jít Jeremiáš prorok cestou svou. ¹² Ale stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, když polámal Chananiáš prorok to jho z šije Jeremiáše proroka, řkoucí: ¹³ Jdi a mluv k Chananiášovi, řka: Takto praví Hospodin: Jha dřevěná jsi polámal, proto nadělej místo nich jha železná. ¹⁴ Neboť takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Jho železné vložím na šiji všech národů těchto, aby sloužili Naduchodonozorovi králi Babylonskému, a budou sloužit jemu. Také i živočichy polní dám jemu. ¹⁵ Zatím řekl Jeremiáš prorok Chananiášovi proroku: Slyš nyní, Chananiáši: Neposlaš tebe Hospodin, ale ty jsi k tomu přivedl, aby lid tento ve lži skládal doufání. ¹⁶ Proto takto praví Hospodin: Aj, já sklídím tě z povrchu země, tento rok ty umřeš; neboť jsi mluvil to, čímž bys odvrátil lid od Hospodina. ¹⁷ A umřel Chananiáš prorok roku toho měsíce sedmého.

29 Tato jsou slova listu, který poslal Jeremiáš prorok z Jeruzaléma k ostatku starších zajatých a ke kněžím i k prorokům i ke všemu lidu, který přestěhoval Nabuchodonozor z Jeruzaléma do Babylona, ² Když vyšel Jekoniáš král a královna, i komorníci, knížata Judská i Jeruzalémská, taktéž tesaři i kováři z Jeruzaléma, ³ Po Elasovi synu Safanovu, a Gemariášovi synu Helkiášovu (které byl poslal Sedechiáš král Judský ke králi Babylonskému do Babylona), řka: ⁴ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, všem zajatým, které jsem přestěhoval z Jeruzaléma do Babylona: ⁵ Stavějte domy, a osazujte se, štěpujte také štěpnice, a jezte ovoce jejich. ⁶ Pojímejte ženy, a plodte syny i dcery, dávejte také synům svým ženy, dcery též své dávejte za muže, ať rodí syny a dcery; množte se tam, a neberte umenšení. ⁷ A hledejte pokoje města toho, do kteréhož jsem odstěhoval vás, a modlíte se za ně Hospodinu; neboť v pokoji jeho budete mít pokoj. ⁸ Takto zajisté praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Necht vás nesvádí proroci vaši, kteří jsou mezi vámi, ani hadači vaši, a nespravujte se sny svými, jichž vy příčinou jste, aby je mívali. ⁹ Neboť vám oni lživě prorokují ve jménu mém; neposla jsem jich, dí Hospodin. ¹⁰ Takto zajisté praví Hospodin: Že jak se jen vyplní Babylonu

sedmesát let, navštívím vás, a potvrdím vám slova svého výborného o navrácení vás na místo toto. ¹¹ Neboť já nejlépe znám myšlení, která myslím o vás, dí Hospodin, myšlení o pokoji, a ne o trápení, abych učinil vašemu očekávání konec přežádnostivý. ¹² Když mne vzývat budete, a půjdete, a modlit se mně budete, tedy vyslyším vás. ¹³ A hledající mne, naleznete, když mne hledat budete celým srdcem svým. ¹⁴ Dám se zajisté nalézt vám, dí Hospodin, a přivedu zase zajaté vaše, a shromáždím vás ze všech národů i ze všech míst, kamkoli jsem zahnal vás, dí Hospodin, a uvedu vás zase na místo toto, odkud jsem vás odstěhoval, ¹⁵ Když řeknete: Vzbuzoval nám Hospodin proroky v Babyloně. ¹⁶ Neboť takto praví Hospodin o králi sedícím na stoličce Davidově, a o všem lidu obývajícím v městě tomto, bratrech vašich, kteří nevyšli s vámi v tom zajetí, ¹⁷ Takto dí Hospodin zástupů: Aj, já pošlu na ně meč, hlad a mor, a naložím s nimi jako s fíky trpkými, kterých nelze jíst pro trpkost. ¹⁸ Neboť stíhat je budu mečem, hladem i morem, a vydám je ku posmýkání po všech královstvích země, k proklínání, a k užasnutí, a na odiv, a k utržení mezi všemi národy, tam kde je vypudím, ¹⁹ Protože neposlouchají slov mých, dí Hospodin, když posílám k nim služebníky své proroky, ráno přivstávají, a to ustavičně, a neposlouchali jste, dí Hospodin. ²⁰ Proto slyšte vy slovo Hospodinovo, všichni zajatí, které jsem vyslal z Jeruzaléma do Babylona. ²¹ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, o Achabovi synu Kolaiášovu, a o Sedechiášovi synu Maaseiášovu, kteří prorokují vám ve jménu mém lež: Aj, já vydám je v ruku Nabuchodonozora krále Babylonského, aby je zabil před očima vašimi. ²² A vzejde od nich kletba mezi všemi zajatými Judskými, kteří jsou v Babyloně, aby říkali: Nechtě nakládá Hospodin s tebou, jako se Sedechiášem a jako se Echabem, které upekli král Babylonský na ohni, ²³ Protože páchali nešlechtnost v Izraeli, cizoložice s ženami bližních svých, a mluvíce slovo ve jménu mém lživě, čeho jsem nepřikázal jim. Já pak o tom vím, a jsem toho i svědkem, dí Hospodin. ²⁴ Semaiášovi Nechelamitskému mluv, řka: ²⁵ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, řka: protože jsi poslal jménem svým listy ke všemu lidu, který je v Jeruzalémě, a Sofoniášovi synu Maaseiášovu knězi i ke všem kněžím, řka: ²⁶ Hospodin dal tě za kněze na místo Joiady kněze, abyste pozor měli v domě Hospodinově na každého muže poštelého a vystavujícího se za proroka, a abys dal takového do žaláře a do klády. ²⁷ Proč jsi pak nyní neokřikl Jeremiáše Anatotského, který se vám vystavuje za proroka? ²⁸ Neboť posílal k nám do Babylona, řka: Protáhne se to dlouho, stavějte domy, a osazujte se, štěpujte také štěpnice, a jezte ovoce jejich. ²⁹ Neboť Sofoniáš kněz četl ten list před Jeremiášem prorokem. ³⁰ A stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, řkoucí: ³¹ Pošli ke všem zajatým, řka: Takto praví Hospodin o Semaiášovi Nechelamitském: Protože prorokuje vám Semaiáš, protože jsem já ho neposlal, a přivádí vás k tomu, abyste doufání skládali ve lži, ³² Proto takto praví Hospodin: Aj, já trestat budu Semaiáše Nechelamitského i símě jeho. Nebude mít žádného, kdo by byl lidem uprostřed lidu tohoto, aniž uvidí toho dobrého, které já učiním lidu svému, dí Hospodin; neboť mluvil to, čím by odvrátil lid od Hospodina.

30 Slovo, které se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ² Takto praví Hospodin, Bůh Izraelský, řka: Sepiš sobě do knihy všechna slova, která jsem mluvil. ³ Aj, dny zajisté jdou, dí Hospodin, přivedu zase zajaté lidu svého Izraelského i Judského, praví Hospodin, a uvedu je do země, kterou jsem byl dal otcům jejich, a dědičně ji obdrží, ⁴ Tato pak jsou slova, která mluvil Hospodin o Izraelovi a Judovi: ⁵ Takto zajisté praví Hospodin: Hlas předěšení a hrůzy slyšíme, a že není žádného pokoje. ⁶ Ptejte se nyní, a vizte rodívá-li samec. Proč tedy vidím, jak každý muž rukama svýma drží se za bedra svá jako rodička, a obrácené všech obličejů v zsnalost? ⁷ Ach, neboť veliký je den tento, takže nebylo žádného jemu podobného. Ale jakkoli čas je soužení Jákobova, přece z něho vysvobozen bude. ⁸ Stane se zajisté v ten den, dí Hospodin zástupů, že polámu jeho ze šíje tvé, a svazky tvé potrhám, i nebudou ho více v službu podrobovat cizozemci. ⁹ Ale sloužit budou Hospodinu Bohu svému, a Davidovi králi svému, kterého jim vzbudím. ¹⁰ Proto ty neboj se, služebníku můj Jákobe, dí Hospodin, aniž se strachuj, ó Izraeli, neboť aj, já vysvobodím tě zdaleka, i símě tvé ze země zajetí jejich. A navrátí se Jákob, aby odpočíval a pokoj měl, a nebude žádného, kdo by jej předěsil. ¹¹ Neboť já s tebou jsem, dí Hospodin, abych tě vysvobodil, když učiním konec všem národům, mezi které tě rozptýlím. Tobě však neučiním konce, ale budu tě trestat v soudu, ačkoli tě bez trestání naprosto nenechám. ¹² Takto zajisté praví Hospodin: Přetěžké bude potření tvé, přebolestná rána tvá. ¹³ Nebude, kdo by přisoudil při tvou k vyléčení; lékařství platného žádného mít nebudeš. ¹⁴ Všichni, kteří tě milují, zapomenou na tebe, aniž tě navštíví, když tě raním ranou nepřítelů, a trestáním přísným pro mnohou nepravost tvou a nesčíslné hříchy tvé. ¹⁵ Proč křičíš nad svým potřením a těžkou bolestí svou? Pro mnohou nepravost tvou a nesčíslné hříchy tvé to činím tobě. ¹⁶ Avšak všichni, kteří šírají tebe, sežráni budou, a všichni, kteří utiskují tebe, všichni, pravím, do zajetí půjdou, a kteří tě pošlapávají, pošlapáni budou, a všechny, kteří tě loupí, v loupež vydám, ¹⁷ Tehdy když tobě navrátím zdraví, a na rány tvé zhojím tě, dí Hospodin, protože zahnanou nazývali tebe, říkající: Tato je Sion, není žádného, kdo by ji navštívil. ¹⁸ Takto praví Hospodin: Aj, já zase přivedu zajaté stánků Jákobových, a nad příbytky jeho slítnou se, a bude zase vzděláno město na prvním místě svém, a palác podle způsobu svého vystaven. ¹⁹ A bude pocházet od nich díky činění a hlas veselících se; neboť je rozmnožím, a nebudou

uměnění brát, zvelebím je, a nebudou sníženi.²⁰ A budou synové jeho tak jako i dříve, a shromáždění jeho přede mnou utvrzeno bude, trestat pak budu všechny, kteří jej sužují.²¹ A povstane z něho nejdůstojnější jeho, a panovník jeho z prostředku jeho vyjde, kterémuž rozkážu přiblížit se, aby předstoupil přede mne. Neboť kdo je ten, který by slíbil za sebe, že předstoupí přede mne? dí Hospodin.²² A budete mým lidem, a já budu vašim Bohem.²³ Aj, vichr Hospodinův s prchlivostí vyjde, vichr trvající nad hlavou nešlechetných trvat bude.²⁴ Neodvrátí se prchlivost hněvu Hospodinova, dokud neučiní toho a dokud nevykoná úmyslu srdce svého. Tehdy porozumíte tomu.

31 Toho času, dí Hospodin, budu Bohem všech čeledí Izraelových, a oni budou mým lidem.² Takto praví Hospodin: Lid z těch pozůstalých po meči našel milost na poušti, když jsem chodil před ním, abych odpočinutí způsobil Izraelovi.³ Za starodávna se mi ukazoval Hospodin. I však milováním věčným miluji tě, pročez ustavičně činím tobě milosrdenství.⁴ Ještě vždy budovat tě budu, a zbudována budeš, panno Izraelská; ještě se obveselovat budeš bubny svými, a vycházet s houfem plesajících.⁵ Ještě štěpovat budeš vinice v horách Samařských, štěpovat budou štěpaři i jíst.⁶ Neboť nastane den, v němž volat budou strážníci na hoře Efraimově: Vstaňte a vstupme na Sion k Hospodinu Bohu svému.⁷ Takto zajisté praví Hospodin: Prozpěvujte Jákobovi o věcech veselých, prokřikujte zjevně před těmi národy; dejte se slyšet, chválu vzdávejte, a rcete: Vysvobod, Hospodine, ostatek lidu svého Izraelského.⁸ Aj, já přivedu je ze země půlnoční, a shromáždím je ze všech stran země, s nimi spolu slepého i kulhavého, těhotnou i rodící; shromáždění veliké sem se navrátí.⁹ Které s pláčem jdoucí a s pokornými modlitbami zase přivedu, a povedu je podél tekutých vod cestou přímou, na níž by se nepoklesli; neboť jsem Izraelův otec, a Efraim je prvorozený můj.¹⁰ Slyšte slovo Hospodinovo, ó národy, a zvěstujte na ostrovech dalekých, a rcete: Ten, který rozptýlil Izraele, shromáždí jej, a střežit ho bude jako pastýř stáda svého.¹¹ Neboť vykoupil Hospodin Jákoba, proto vysvobodí jej z ruky toho, který silnější je nad něj.¹² A přijdou, a prozpěvovat budou na výsosti Siona, a pohnou se k dobrotě Hospodinově s obilím, a s vínem, a s olejem, a s plodem skotu a bravu, duše pak jejich bude podobná zahradě svažené, a nebudou se rmoutit více.¹³ Tehdy veselit se bude panna s plesáním, a mládenci i starci spolu; obrátím zajisté kvílení jejich v radost, a potěším jich, a obveselím je po zármutku jejich.¹⁴ Rozvlažím i duši kněží tukem, a lid můj dobroty mé nasytí se, dí Hospodin.¹⁵ Takto praví Hospodin: Hlas v Ráma slyšen je, nařikání a pláč přehořký. Ráchel oplakávajíc synů svých, nedala se potěšit po synech svých, protože žádného není.¹⁶ Takto praví Hospodin: Zdrž hlas svůj od pláče, a oči své od slz, neboť budeš mít mzdu za práci svou, praví Hospodin, že se navrátí ze země nepřátelské.¹⁷ Je, pravím, záruka, že se potom, dí Hospodin, navrátí synové do svého kraje.¹⁸ V pravdě slyším Efraima, jak sobě stýská, pravě: Trestal mne, abych ztrestán byl jako telátko neupřáhané; obrať mne, abych obrácen byl, ty jsi zajisté, Hospodine, Bůh můj.¹⁹ Neboť po obrácení svém pokání činit budu, a když mi k známosti sebe poslouženo bude, udeřím se v bedra. Stydím se, anobř i pýřím, že snáším útržku dětství svého.²⁰ Zдали Efraim je mým synem milým, anebo dítě velmi milostné? Avšak jak jsem mluvil proti němu, ustavičně se vždy na něj rozpomínám. Pročez pohybují se vnitřnosti mé příčinou jeho; jistě že se slituji nad ním, dí Hospodin.²¹ Nastavěj sobě pamětných znamení, naklad sobě hromad kamení, pamatuj na tu silnici a cestu, kterou jsi šla; navrať se, panno Izraelská, navrať se k městům svým těmto.²² Dokud se toulat budeš, ó dcero vzpurná? Neboť učiní Hospodin novou věc na zemi: Žena bude vůkol obcházet muže.²³ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Ještě říkat budou slovo toto v zemi Judově a v městech jeho, když zase přivedu zajaté jejich: Požehnej tobě Hospodin, ó příbytku spravedlnosti, horo svatosti.²⁴ Neboť osazovat se budou v zemi Judské, ve všech městech jeho spolu oráči, a kteří zacházejí se stádem.²⁵ Rozvlažím zajisté duši znavenou, a všelijakou duši truchlivou nasytím.²⁶ V tom jsem procítil, a ohlédl se, a ten můj sen byl mi vděčný.²⁷ Aj, dnové jdou, dí Hospodin, v nichž osejí dům Izraelský a dům Judský semenem lidským a semenem zvířat.²⁸ A stane se, že jako jsem se snažil, abych je plnil a bořil a kazil a hubil a trápil, tak se snažím, abych je zbudoval a rozsazoval, dí Hospodin.²⁹ Těch časů nebudou říkat více: Otcové jedli hrozen trpký, pročez zubové synů laskominy mají,³⁰ Nýbrž raději: Jeden každý pro nepravost svou umře. Každého člověka, který by jedl hrozen trpký, laskominy mít budou zubové jeho.³¹ Aj, dnové jdou, dí Hospodin, v nichž učiním s domem Izraelským a s domem Judským smlouvu novou.³² Ne takovou smlouvu, jakou jsem učinil s otci jejich v ten den, v který jsem je ujal za ruku jejich, abych je vyvedl ze země Egyptské. Kteroužto smlouvu mou oni porušili, a já abych zůstat měl manželem jejich? dí Hospodin.³³ Ale tato je smlouva, kterou učiním s domem Izraelským po těchto dnech, dí Hospodin: Dám zákon svůj do vnitřnosti jejich, a na srdci jejich napíše jej; i budu Bohem jejich, a oni budou mým lidem.³⁴ A nebudou učit více jeden každý bližního svého, a jeden každý bratra svého, říkajíce: Poznejte Hospodina. Všichni zajisté napořád znát mne budou, od nejmenšího z nich až do největšího z nich, dí Hospodin; milostiv zajisté budu nepravosti jejich, a na hřích jejich nevzpomenu více.³⁵ Takto praví Hospodin, který dává slunce za světlo ve dne, zřízení měsíce a hvězd za světlo v noci, který rozděluje moře, a zvučí vlnobítí jeho, jehož jméno je Hospodin zástupů:³⁶ Jestliže se pohnou ta nařízení před obličejem

mým, dí Hospodin, také símě Izraelovo přestane být národem před obličejem mým po všechny dny. ³⁷ Takto praví Hospodin: Budou-li moci být změřena nebesa vzhůru, a vyhledány základy země dolů, také já zavrhnou docela símě Izraelovo pro všechno to, co činili, dí Hospodin. ³⁸ Aj, dny jdou, dí Hospodin, v nichž vystaveno bude město toto Hospodinu, od věže Chananeel až k bráně rohu. ³⁹ A půjde ještě šňůra měřící naproti ní, ku pahrbku Gareb, a přitočí se ke Gou. ⁴⁰ A všechno údolí těl mrtvých a popela, i všechno to pole až ku potoku Cedron, až k rohu brány východní koňské posvěcené bude Hospodinu; nebude plněno, ani kaženo více na věky.

32 Slovo, které se stalo k Jeremiášovi od Hospodina léta desátého Sedechiáše krále Judského, kterýžto rok je osmnáctý Nabuchodonozorův. ² (Bylo pak tehdy vojsko krále Babylonského oblehlo Jeruzalém, a Jeremiáš prorok byl zavřen v síni strážce, která byla v domě krále Judského. ³ Neboť dal jej byl vsadit Sedechiáš král Judský, řka: Proč ty prorokuješ, pravě: Takto praví Hospodin: Aj, já dám město toto v ruku krále Babylonského, aby je vzal. ⁴ Sedechiáš také král Judský neunikne ruky Kaldejských, ale jistotně vydán bude v ruku krále Babylonského, a budou mluvit ústa jeho s ústy jeho, a oči jeho uzří oči jeho. ⁵ Nýbrž do Babylona zavede Sedechiáše, aby tam byl, až ho navštívím, dí Hospodin. Poněvadž bojujete s Kaldejskými, nepovede se vám šťastně.) ⁶ Tehdy řekl Jeremiáš: Stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkouc: ⁷ Aj, Chanameel syn Salluma, strýce tvého, jde k tobě, aby řekl: Kup sobě dvůr můj, který je v Anatot; neboť tobě právem příbuznost náleží koupit jej. ⁸ Když pak přišel ke mně Chanameel syn strýce mého, podle slova Hospodinova, do síně strážce, a řekl ke mně: Kup prosím dvůr můj, který je v Anatot, jenž je v zemi Beniaminově; neboť tvůj je právem dědičným, a právem příbuznosti, kup jej sobě: tedy porozuměv, že je to slovo Hospodinovo, ⁹ A koupil jsem od Chanameele syna strýce svého ten dvůr, který je v Anatot, a odvážil jsem jemu peněz sedmnáct lotů stříbra. ¹⁰ A zapsav to do cedule, zapečetil jsem, a osvědčil jsem svědky, odváživ peníze na váze. ¹¹ Potom vzal jsem, podle příkázání a ustanovení, cedule té koupě zapečetěnou i otevřenou, ¹² A dal jsem ceduli té koupě Báruchovi synu Neriášovu, synu Maaseiášovu, před očima Chanameele strýce svého, a před očima svědků, kteří se podepsali v ceduli té koupě, před očima všech Judských, kteří se byli posadili v síni strážce. ¹³ A přikázal jsem Báruchovi před očima jejich, řka: ¹⁴ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Vezmi cedule tyto, tuto ceduli té koupě, jak zapečetěnou, tak ceduli otevřenou tuto, a vlož je do nádoby hliněné, aby trvaly po mnohá léta. ¹⁵ Neboť takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Ještě kupovány budou domy, a role, i vinice v zemi této. ¹⁶ Potom modlil jsem se Hospodinu, když jsem dal ceduli té koupě Báruchovi synu Neriášovu, řka: ¹⁷ Ach, Panovníku Hospodine, aj, ty jsi učinil nebe i zemi mocí svou velikou a ramenem svým vztaženým, nemůže skryta být před tebou žádná věc. ¹⁸ Činíš milosrdenství nad tisíci, a odplácíš za nepravost otců do lůna synů jejich po nich, Bůh veliký, silný, mocný, jehož jméno Hospodin zástupů, ¹⁹ Veliký v radě a znamenitý v správě, poněvadž oči tvé otevřené jsou na všechny cesty synů lidských, abys odplatil jednomu každému podle cest jeho, a podle ovoce předsevzetí jeho. ²⁰ Který jsi činil divy a zázraky v zemi Egyptské až do tohoto dne, jako v Izraelovi tak mezi jinými lidmi, a dobyls sobě jména, jaké je po dnešní den. ²¹ Neboť vyvedl jsi lid svůj Izraelský ze země Egyptské v divech a v zázracích, a rukou silnou, a ramenem vztaženým, a ve strachu velikém, ²² A dals jim zemi tuto, kterou jsi přísáhl dát otcům jejich, zemi oplývající mlékem a medem. ²³ Ale že všedše do ní, a dědičně ujavše ji, neposlouchali hlasu tvého, a v zákoně tvém nechodili, všeho, co jsi koli přikázal jim činit, nečinili, proto způsobils to, aby je potkalo všechno toto zlé. ²⁴ Aj, střelci přitáhli na město, aby je vzali, a město skrze meč a hlad a mor dáno je v ruku Kaldejských, bojujících proti němu; a tak, co jsi koli promluvil, děje se, jak to sám vidíš. ²⁵ Ty pak pravíš mi, Panovníku Hospodine: Zjednej sobě dvůr tento za peníze, a osvědč to svědky, ano již město toto dáno je v ruku Kaldejských. ²⁶ A stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, řkouc: ²⁷ Aj, já jsem Hospodin Bůh všelijakého těla, zdali přede mnou může být skryta která věc? ²⁸ Proto takto praví Hospodin: Aj, já dávám toto město v ruku Kaldejských a v ruku Nabuchodonozora krále Babylonského, aby je vzal. ²⁹ A vejdouce Kaldejští, kteříž bojují proti městu tomuto, zapálí ohněm toto město, a vypálí je, i domy ty, na jejichž střeších pálivali kadidlo Bálovi, a obětovali oběti mokré bohům cizím, aby mne hněvali. ³⁰ Neboť synové Izraelští a synové Judští od dětství svého jen činí to, co je zlého před očima máma; synové, pravím, Izraelští jen hněvají mne dílem rukou svých, dí Hospodin. ³¹ Toto zajisté město od toho dne, jak je vystavěli, až do tohoto dne k hněvu mému a prchlivosti mé popouzí mne, takže je sklídím od tváře své, ³² Pro všelijakou nešlechetnost synů Izraelských a synů Judských, kterou páchali, aby mne k hněvu popouzeli, oni, králové jejich, knížata jejich, kněží jejich i proroci jejich, jako muži Judští, tak obyvatelé Jeruzalémští, ³³ Obracejce se ke mně hřbetem, a ne tváří. A když je učím, ráno přivstáváje, a to ustavičně, však nikoli neposlouchají, aby přijímali naučení. ³⁴ Nadto nastavěli ohavností svých v domě tom, který nazván je od jména mého, aby jej znečistili. ³⁵ Nastavěli, pravím, výsosti Bálovi, které jsou v údolí Benhinnom, aby vodili syny své a dcery své Molochovi, ačkoliv jsem jim toho nepřikázal, aniž vstoupilo na srdce mé, aby páchat měli tu ohavnost, a Judu k hřešení přiváděli. ³⁶ A nyní z příčiny té takto dí Hospodin. Bůh

Izraelský, o městě tomto, o kterém vy říkáte: Dáno je v ruku krále Babylonského skrze meč a hlad a mor: ³⁷ Aj, já shromáždím je ze všech zemí, do nichž jsem je rozehnal v hněvu svém, a v rozpálení svém, i v prchlivosti veliké, a přivedu je zase na toto místo, a způsobím to, aby bydlili bezpečně. ³⁸ A budou lidem mým, a já budu jejich Bohem. ³⁹ Dám zajisté jim srdce jedno a cestu jednu, aby se mne báli po všechny dny, tak aby jim dobře bylo i synům jejich po nich. ⁴⁰ A učiním s nimi smlouvu věčnou, že se neodvrátím od nich, abych jim neměl dobře činit; nadto bázeň svou dám v srdce jejich, aby neodstupovali ode mne. ⁴¹ A veselit se budu z nich, dobře jim čině, když je vštípím v zemi této pevně, celým srdcem svým a vši duší svou. ⁴² Neboť takto praví Hospodin: Jako jsem uvedl všechno toto zlé veliké na lid tento, tak uvedu na ně všechno to dobré, o němž jim mluvím. ⁴³ Tehdy kupováno bude pole v zemi této, o níž vy říkáte: Pustá je, takže není v ní žádného člověka ani zvířata, dána je v ruku Kaldejských. ⁴⁴ Pole za peníze kupovati budou, a zapisovati do cedulí, a zpečetíce, svědky osvědčovati v zemi Beniaminově a vůkol Jeruzaléma v městech Judských, jako v městech, která jsou při horách, tak v městech na rovinách, a v městech poledních, když zase přivedu zajaté jejich, dí Hospodin.

33 Potom stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi po druhé, když ještě zavřín byl v síni strážce, řkoucí: ² Takto praví Hospodin, který učiní to, Hospodin, který sformuje to, potvrdí toho, Hospodin jméno jeho: ³ Volej ke mně, a ohlásím se, a oznámím věci veliké a tajné, o nichž nevíš. ⁴ Neboť takto praví Hospodin, Bůh Izraelský, o domech města tohoto, a o domech králů Judských, které zkaženy být mají berany válečnými a mečem: ⁵ Potáhnou k boji proti Kaldejským, ale aby naplnili tyto domy mrtvými těly lidskými, které zabijí v hněvu svém a v prchlivosti své, pro jejichž všelijakou nešlechtnost skryl jsem tvář svou od města tohoto. ⁶ Aj, já opravím je a zbuduji, a uzdravím obyvatele, a zjevím jim hojnost pokoje, a to stálého. ⁷ Neboť přivedu zase zajaté Judské a zajaté Izraelské, a zbuduji je jako dříve, ⁸ A očistím je od všelijaké nepravosti jejich, kterou hřešili proti mně, a odpustím všechny nepravosti jejich, kterými hřešili proti mně, a jimiž zpronevěřovali se mně. ⁹ A to mi bude k jménu, k radosti, ke chvále a ke zvelebení mezi všemi národy země, které uslyší o všem tom dobrém, které já jim učiním, a děsíce se, třást se budou nade vším tím dobrým a nade vším pokojem tím, který já jim způsobím. ¹⁰ Takto praví Hospodin: Na tomto místě, o kterém vy říkáte: Popleněno je, takže není ani člověka ani žádného zvířete ve městech Judských a na ulicích Jeruzalémských zpustlých, takže není žádného člověka, ani žádného obyvatele, ani žádného zvířete, ¹¹ Ještě bude slýchán hlas radosti a hlas veselí, hlas ženicha a hlas nevěsty, hlas řkoucích: Oslavujte Hospodina zástupů, neboť dobrý je Hospodin, neboť na věky milosrdenství jeho, a obětujících díkůčinění v domě Hospodinově, když zase přivedu zajaté země této jako na počátku, praví Hospodin. ¹² Takto praví Hospodin zástupů: Na místě tomto popleněném, takže není žádného člověka ani zvířete, i ve všech městech jeho bude ještě obydlí pastýřů, kde by chovali stáda. ¹³ Ve městech při horách, v městech na rovinách a v městech v straně polední, taktéž v zemi Beniaminově a kolem Jeruzaléma, i v městech Judských, ještě procházívati budou stáda skrze ruce počítajícího, praví Hospodin. ¹⁴ Aj, dny jdou, dí Hospodin, v nichž vykonám slovo to výborné, které jsem mluvil o domu Izraelovu a o domu Judovu. ¹⁵ V těch dnech a za času toho způsobím to, aby vzrostl Davidovi výstřelek spravedlivý, který konat bude soud a spravedlnost na zemi. ¹⁶ V těch dnech spasen bude Juda, a Jeruzalém bydlit bude bezpečně, a to je, co jemu přivolá Hospodin, spravedlnost naše. ¹⁷ Neboť takto praví Hospodin: Nebude vyplněn muž z rodu Davidova, který by neseděl na stoličce domu Judského. ¹⁸ Z kněží také Levítských nebude vyplněn muž od tváře mé, který by neobětoval zápalu, a zapaloval suchou oběť, a obětoval oběť po všechny dny. ¹⁹ Potom stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, řkoucí: ²⁰ Takto praví Hospodin: Jestliže budete moci zrušit smlouvu mou se dnem, a smlouvu mou s nocí, aby nebyvalo dne ani noci časem svým: ²¹ Také smlouva má zrušena bude s Davidem služebníkem mým, aby neměl syna, který by kraloval na stoličce jeho, a s Levítskými kněžími, aby nebyli služebníky mými. ²² A jako nemůže sečteno být vojsko nebeské, ani změřen být písek mořský, tak rozmnožím símě Davida služebníka svého, a Levítů mně přísluhujících. ²³ Opět stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, řkoucí: ²⁴ Což nesoudíš, co lid tento mluví, říkáje: Že dvojí čedeř, kterou byl vyvolil Hospodin, již ji zavrhl, a lidem mým že pohrdají, jako by nebyl více národem před obličejem jejich. ²⁵ Takto praví Hospodin: Nebude-li smlouva má se dnem a nocí, a ustanovení nebes i země platit, ²⁶ Také símě Jákobovo a Davida služebníka svého zavrhnou, abych nebral ze semene jeho těch, kteří by panovat měli nad semenem Abrahamovým, Izákovým a Jákobovým, když zase přivedu zajaté jejich, a smilují se nad nimi.

32:41 Celým srdcem svým a vši duší svou. Spojení *celým srdcem a celou duší* se většinou vyskytuje v kontextu Božích požadavků na člověka v souvislosti s tím, jak Boha máme milovat (Dt 4:29; 6:5; 10:12; 11:13; 13:4; 26:16; 30:2, 6, 10; Joz 22:5; 23:14; 1Sa 7:3; 12:20, 24; 1Kr 8:48; 14:8; 2Kr 10:31; 23:3, 25; 1Pa 28:9; 29:9; 2Pa 6:38; 15:12, 15; 16:9; 22:9; 31:21; 34:31; Neh 3:38; Ž 9:2; 86:12; 111:1; 119:2, 10; 34; 58; 69; 145; Př 3:5; Jr 3:10; 24:7; 29:13; Jl 2:12; Mt 22:37; Mk 12:30, 33; Lk 10:27; Sk 8:36; Ř 6:17), ojedinele v kontextu mezilidských vztahů

(1Pa 12:8). Tento verš (32:41) je jediné místo v celé Bibli, kdy to Bůh říká sám o sobě. Po návratu ze zajetí zasadí svůj lid v Zemi Zaslíbené celým svým srdcem a celou svou duší. ☞ Tzn., že neexistuje nic, co by to mohlo zmařit.

33:22 Nemůže sečteno být. ☞ V době, kdy tento zápis vznikl, bylo pozorovatelných asi 1100 nebeských těles. Dnes odhadujeme, že v pozorovatelném vesmíru je přes 200 miliard galaxií; počet hvězd v nich nelze vyčíslit.

34 Slovo, které se stalo k Jeremiášovi od Hospodina (když Nabuchodonozor král Babylonský a všechno vojsko jeho i všechna království země pod moc jeho přináležející, všechny také národy bojovaly proti Jeruzalému a proti všem městům jeho), řkoucí: ²Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Jdi a rci Sedechiášovi králi Judskému, rci, pravím, jemu: Takto dí Hospodin: Aj, já dám toto město v ruku krále Babylonského, aby je vypálil ohněm. ³I ty neunikneš ruky jeho, ale jistotně jat a v ruku jeho vydán budeš, a oči tvé uzří oči krále Babylonského, i ústa jeho s ústy tvými mluvit budou, a do Babylona se dostaneš. ⁴Avšak slyš slovo Hospodinovo, Sedechiáši králi Judský: Takto praví Hospodin o tobě: Neumřeš od meče, ⁵V pokoji umřeš. A jako pálivali otcům tvým, králům předešlým, kteří byli před tebou, tak pálit budou tobě, a říkajíce: Ach, pane, kvílet budou nad tebou; neboť slovo toto já mluvil jsem, dí Hospodin. ⁶A mluvil Jeremiáš prorok Sedechiášovi, králi Judskému, všechna slova ta v Jeruzalémě, ⁷Když vojsko krále Babylonského bojovalo proti Jeruzalému a proti všem městům Judským ostatním, proti Lachis a proti Azeku; neboť ta byla pozůstala z měst Judských města hrazená. ⁸Slovo, které se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, když učinil král Sedechiáš smlouvu se vším lidem, který byl v Jeruzalémě, o vyhlášení jim svobody, ⁹Aby propustil jeden každý služebníka svého a jeden každý služku svou, Hebrejského nebo Hebrejskou, svobodné, aby nepodroboval sobě v službu Žida, bratra svého, nižádný. ¹⁰Tedy uposlechla všechna knížata a všechen lid, který byl v smlouvu vešel, aby propustil jeden každý služebníka svého a jeden každý služku svou svobodné, aby nepodroboval jich v službu více; uposlechli, pravím, a propustili. ¹¹Potom pak rozmyslivše se, zase pobrali služebníky své a služky své, které byli propustili svobodné, a podrobili je sobě za služebníky a služky. ¹²A stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ¹³Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Já jsem učinil smlouvu s otcí vašimi toho dne, když jsem je vyvedl ze země Egyptské, z domu služebníků, řka: ¹⁴Po vyplnění sedmi let propouštíteje jeden každý bratra svého Žida, který by prodán byl tobě, a sloužil by šest let, propušt, pravím, jej svobodného od sebe. Ale neuposlechli otcové vaši mne, aniž naklonili ucha svého. ¹⁵Vy zajisté usmyslivše sobě dnes, učinili jste to, co je spravedlivého před očima máma, že jste vyhlásili svobodu jeden každý bližnímu svému, učinivše smlouvu před obličejem svým v domě tom, který nazván je od jména mého. ¹⁶Ale zase obrátivše se, zlehčili jste jméno mé, že jste vzali zase jeden každý služebníka svého a jeden každý služku svou, které jste byli propustili svobodné podle žádosti jejich, a podrobili jste je, aby byli vaši služebníci a služky. ¹⁷Proto takto praví Hospodin: Vy neuposlechli jste mne, abyste vyhlásili svobodu jeden každý bratru svému, a jeden každý bližnímu svému, aj, já vyhlašuji proti vám svobodu, dí Hospodin, meči, moru a hladu, a vydám vás ku posmýkání po všech královstvích země. ¹⁸Vydám zajisté ty lidi, již přestoupili smlouvu mou, kteří nevykonali slov smlouvy té, kterou učinili před obličejem svým, když tele rozťali na dvě, a prošli mezi díly jeho, ¹⁹Totíž knížata Judská a knížata Jeruzalémská, komorníci, a kněží, i všechen lid té země, kteří prošli mezi díly toho telete. ²⁰Vydám je, pravím, v ruku nepřátel jejich, a v ruku hledajících bezživotí jejich, i budou těla mrtvá jejich za pokrm ptactvu nebeskému, a šelmám zemským. ²¹Sedechiáše také krále Judského, i knížata jeho vydám v ruku nepřátel jejich, a v ruku hledajících bezživotí jejich, v ruku, pravím, vojska krále Babylonského, kteří odtáhli od vás. ²²Aj, já přikážu, dí Hospodin, a přivedu je zase na město toto, aby bojovali proti němu, a vezmouce je, vypálili je ohněm; města také Judská obrátím v poušť, takže nebude žádného obyvatele.

35 Slovo, které se stalo k Jeremiášovi od Hospodina za dnů Joakima syna Joziášova, krále Judského, řkoucí: ²Jdi mezi Rechabitské, a promluvě s nimi, doved je k domu Hospodinovu do jednoho z pokojů, a dej jim pít vína. ³Tedy pojav Jazaniáše syna Jeremiášova, syna Chabaciniášova, a bratry jeho i všechny syny jeho se vši rodinou Rechabitských, ⁴Dovedl jsem je k domu Hospodinovu do pokoje synů Chanana syna Igdaliášova, muže Božího, který byl při pokoji knížat, jenž byl nad pokojem Maaseiáše syna Sallumova, střežícího prahu. ⁵Potom postavě před syny domu Rechabitských koflíky plné vína a číše, i řekl jsem jim: Pijte víno. ⁶Kterí řekli: Nepijeme vína. Nebo Jonadab syn Rechabův, otec náš, zapověděl nám, řka: Nepijte vína, vy, ani synové vaši na věky. ⁷A domu nestavějte, ani semene nerozsévejte, vinice také neštěpujte, ani mívejte, ale v stanech přebývejte po všechny dny vaše, abyste živi byli mnoho dnů na tváři země, v níž hostem jste. ⁸Proto uposlechli jsme hlasu Jonadaba syna Rechabova, otce našeho, ve všem, co přikázal nám, abychom nepili vína po všechny dny své, my, manželky naše, synové naši, i dcery naše, ⁹Abychom nestavěli domů k bydlení svému, a vinice, ani rolí, ani nic osetého nemívali. ¹⁰Ale abychom bydlili ve stanech. Uposlechli jsme, pravím, a děláme všechno, jak přikázal nám Jonadab otec náš. ¹¹Stalo se pak, když vtrhl Nabuchodonozor král Babylonský do země, že jsme řekli: Pojdte, a ujděme do Jeruzaléma před vojskem Kaldejským, a před vojskem Syrským. Tak bydlíme v Jeruzalémě. ¹²Tedy stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, řkoucí: ¹³Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Jdi a rci mužům Judským a obyvatelům Jeruzalémským: Což nepřijmete naučení, abyste poslouchali slov mých? dí Hospodin. ¹⁴K vykonání přichází všelijaké slovo Jonadaba syna Rechabova, který přikázal synům svým, aby nepili vína. Nepili zajisté až do tohoto dne, neboť poslouchají přikázání otce svého. Já pak

mluvím k vám, ráno přivstáváje, a to ustavičně, avšak neposloucháte mne. ¹⁵ Nadto posílám k vám všechny služebníky své proroky, ráno přivstáváje, a to ustavičně, říkáje: Navratte se již jeden každý z cesty své zlé, a polepšete předsevzetí svých, a nechoďte za bohy cizími, sloužíce jim, a tak přebývejte v zemi této, kterou jsem dal vám i otcům vašim: však nenakláníte uši svých, aniž mne posloucháte. ¹⁶ Protože synové Jonadabovi syna Rechabova plní přikázání otce svého, které přikázal jim, lid pak tento neposlouchají mne. ¹⁷ Proto takto praví Hospodin Bůh zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já uvedu na Judu a na všechny obyvatele Jeruzalémské všechno to zlé, které jsem vyřkl proti nim, protože jsem mluvil k nim, a neposlouchali, a volával jsem na ně, ale neohlásili se. ¹⁸ Rodině pak Rechabitských řekl Jeremiáš: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Protože posloucháte přikázání Jonadaba otce vašeho, a dbáte všech přikázání jeho, a děláte všechno, jak přikázal vám, ¹⁹ Proto takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Nebude vyplněn muž z rodu Jonadabova syna Rechabova, který by nestál před obličejem svým po všechny dny.

36 Stalo se pak léta čtvrtého Joakima syna Joziášova, krále Judského, stalo se slovo toto k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ² Vezmi sobě knihu, a zapiš do ní všechna slova, která jsem mluvil tobě proti Izraelovi a proti Judovi, i všem národům od toho dne, jak jsem mluvil s tebou, ode dnů Joziášových, až do dne tohoto, ³ Zdali aspoň uslyšíce dům Judský o všem tom zlém, které já myslím učinit jim, navrátí se jeden každý z cesty své zlé, abych odpustil nepravost jejich a hřích jejich. ⁴ Proto zavolal Jeremiáš Bárucha syna Neriášova, i sepsal Báruch do knihy z úst Jeremiášových všechna slova Hospodinova, která mluvil jemu. ⁵ Potom přikázal Jeremiáš Báruchovi, řka: Já zákaz maje, nemohu jít do domu Hospodinova. ⁶ Proto jdi ty, a čti v knize této, co jsi napsal z úst mých, slova Hospodinova, při přítomnosti lidu v domě Hospodinově, v den postu, též také při přítomnosti všech Judských, kteří by se z měst svých sešli, čti je, ⁷ Zda by snad ponížene a pokorně modlíce se před Hospodinem, i navrátili by se jeden každý z cesty své zlé; neboť je veliký hněv a prchlivost, v níž mluvil Hospodin proti lidu tomuto. ⁸ A učinil Báruch syn Neriášův všechno, jak přikázal jemu Jeremiáš prorok, čta v knize té slova Hospodinova v domě Hospodinově. ⁹ Stalo se pak léta pátého za Joakima syna Joziášova, krále Judského, měsíce devátého, že vyhlásili půst před Hospodinem všemu lidu v Jeruzalémě, a všemu lidu, kteří se byli sešli z měst Judských do Jeruzaléma. ¹⁰ A četl Báruch z knihy slova Jeremiášova v domě Hospodinově, v pokoji Gemariáše syna Safanova, písaře, na síni hořejší, u dveří brány domu Hospodinova nové, při přítomnosti všeho lidu. ¹¹ Když pak vyslyšel Micheáš syn Gemariášův, syna Safanova, všechna slova Hospodinova z té knihy, ¹² Hned šel do domu královského, do pokoje kancléřova, a aj, tam všechna knížata seděla: Elisama ten kancléř a Delaiáš syn Semaiášův a Elnatan syn Achborův a Gemariáš syn Safanův a Sedechiáš syn Chananiášův i všechna knížata. ¹³ A oznámil jim Micheáš všechna slova, která slyšel, když četl Báruch v knize při přítomnosti lidu. ¹⁴ Proto poslala všechna knížata k Báruchovi Judu syna Netaniášova, syna Selemiášova, syna Chuzova, aby řekl: Tu knihu, v níž jsi četl při přítomnosti lidu, vezmi do ruky své a pojď. A vzal Báruch syn Neriášův tu knihu do ruky své a přišel k nim. ¹⁵ Kterí řekli jemu: Sed prosím a čti ji před námi. A četl Báruch před nimi. ¹⁶ Stalo se pak, když uslyšeli všechna slova ta, že předěšení byli všichni, a řekli Báruchovi: Jistotně oznámíme králi všechna slova tato. ¹⁷ Potom otázali se Bárucha, řkouce: Oznam již nám, jak jsi všechna slova ta sepsal z úst jeho? ¹⁸ Jimž řekl Báruch: Z úst svých pravil mi všechna slova tato, a já psal jsem na knihách černidlem. ¹⁹ Tedy řekla ta knížata Báruchovi: Jdi schovej se ty i Jeremiáš, ať žádný neví, kde jste. ²⁰ Potom vešli k králi na síň, když tu knihu schovat dali v pokoji Elisama kancléře, a oznámili králi všechna slova ta. ²¹ A poslal král Judu, aby vzal tu knihu. Kterýžto vzal ji z pokoje Elisama kancléře, a četl ji Juda při přítomnosti krále, a při přítomnosti všech knížat stojících před králem. ²² Král pak seděl v domě, v němž v zimě býval, měsíce devátého, a na ohništi před ním hořelo. ²³ Tedy stalo se, jak jen přečetl Juda tři listy nebo čtyři, že pořezal ji nožikem, a házel na oheň, který byl na ohništi, až shořela všechna kniha ta ohněm tím, který byl na ohništi. ²⁴ Ale neulekli se, aniž roztrhl roucha svá král a všichni služebníci jeho, kteří slyšeli všechna slova ta. ²⁵ Nýbrž ještě když Elnatan a Delaiáš a Gemariáš přimlouvali se k králi, aby nepálil té knihy, tedy neuposlechl jich. ²⁶ Ale přikázal král Jerachmeelovi synu královi, a Saraiášovi synu Azrielovu, a Selemiášovi synu Abdeelovu, aby jali Bárucha písaře a Jeremiáše proroka. Ale skryl je Hospodin. ²⁷ Stalo se pak slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, když spálil král tu knihu a slova, která byl sepsal Báruch z úst Jeremiášových, řkoucí: ²⁸ Vezmi sobě zase knihu jinou, a napiš na ní všechna slova první, která byla v té knize prvnější, kterou spálil Joakim král Judský. ²⁹ O Joakimovi pak králi Judském rci: Takto praví Hospodin: Ty jsi spálil knihu tuto, pravě: Proč jsi psal v ní, řka: Jistotně přitáhne král Babylonský, a zkaží zemi tuto, a vyhladí z ní lidi i zvířata? ³⁰ Proto takto praví Hospodin o Joakimovi králi Judském: Nebude mít, kdo by seděl na stolici Davidově, a tělo jeho mrtvé bude vyvrženo na horko ve dne a na mráz v noci. ³¹ Neboť trestat budu na něm a na semeni jeho i na služebnících jeho nepravost jejich, a uvedu na ně a na obyvatele Jeruzalémské i na muže Judské všechno to zlé, o kterém jsem mluvil jim, a neposlouchali. ³² A vzal Jeremiáš knihu jinou, a dal ji

Báruchovi synu Neriášovu, písaři, který sepsal do ní z úst Jeremiášových všechna slova té knihy, kterou byl spálil Joakim král Judský ohněm. A ještě přidáno je k těm slovům mnoho těm podobných.

37 Potom kraloval král Sedechiáš syn Joziášův místo Koniáše syna Joakimova, kteréhož ustanovil králem Nabuchodonozor král Babylonský v zemi Judské. ² Ale neposlouchal on, ani služebníci jeho, ani lid té země slov Hospodinových, která mluvil skrze Jeremiáše proroka. ³ Ač byl poslal Sedechiáš Jehuchale syna Selemiášova a Sofoniáše syna Maaseiášova, kněze, k Jeremiášovi proroku, aby řekli: Modli se prosím za nás Hospodinu Bohu našemu. ⁴ Neboť Jeremiáš ještě bydlil svobodně uprostřed lidu, aniž ho ještě byli dali do žaláře. ⁵ A vojsko Faraonovo bylo vytáhlo z Egypta; (neboť uslyšavše Kaldejští, kteří oblehli byli Jeruzalém, pověst o nich, odtrhli od Jeruzaléma). ⁶ Stalo se pak slovo Hospodinovo k Jeremiášovi proroku, řkoucí: ⁷ Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Takto rcete králi Judskému, který vás poslal ke mně, abyste se radili se mnou: Aj, vojsko Faraonovo, které potáhne vám na pomoc, navrátí se zase do země své Egyptské. ⁸ Kaldejští pak navrátí se zase, a bojovat budou proti městu tomuto, a vezmouce je, vypálí je ohněm. ⁹ Takto praví Hospodin: Nesvádějte sami sebe, říkájce: Konečně odtrhnou od nás Kaldejští, neboť neodtrhnou. ¹⁰ Nýbrž byste pobili všechno vojsko Kaldejských bojujících s vámi, takže by pozůstali z nich jenom ranění, ti z stanů svých povstanou, a toto město ohněm vypálí. ¹¹ Stalo se pak, když odtrhlo vojsko Kaldejské od Jeruzaléma před vojskem Faraonovým, ¹² že vycházel Jeremiáš z Jeruzaléma, jíti chtěje do země Beniaminovy, aby tak unikl z prostředku lidu. ¹³ Když pak byl v bráně Beniaminské, byl tu hejtman nad stráží, jménem Jiriáš syn Selemiáše, syna Chananiášova, který jal Jeremiáše proroka, řka: Ke Kaldejským ty ustupuješ. ¹⁴ Jemuž řekl Jeremiáš: Neení pravda, neustupuji já ke Kaldejským. Ale nechtěl ho slyšet, nýbrž jal Jiriáš Jeremiáše, a dovedl jej ke knížatům. ¹⁵ Tedy rozhněvavše se knížata na Jeremiáše, zbili jej, a dali jej do vězení, do domu Jonatana písaře; neboť z něho byli udělali žalář. ¹⁶ Když pak vešel Jeremiáš do té jámy a do sklípků jejích, a seděl tam Jeremiáš mnoho dní. ¹⁷ Teprv poslav král Sedechiáš, vzal jej, a tázal se ho král v domě svém tajně, řka: Stalo-li se slovo od Hospodina? Jemu řekl Jeremiáš: Stalo. Potom řekl: V ruku krále Babylonského vydán budeš. ¹⁸ Při tom řekl Jeremiáš králi Sedechiášovi: Co jsem zavinil anebo služebníkům tvým, anebo lidu tomuto, že jste mne dali do žaláře tohoto? ¹⁹ A kde jsou proroci vaši, kteří prorokují vám, říkájce: Nepřítáhne král Babylonský na vás, ani na zemi tuto? ²⁰ Nyní tedy slyš, žádám, pane můj králi, nechť, prosím, místo má před tebou pokorná prosba má; nedopouštěj mne zase voditi do domu Jonatana písaře, abych tam neumřel. ²¹ A přikázal král Sedechiáš, aby vsadili Jeremiáše do síně stráže, a dávali jemu pecník chleba na den z ulice pekařů, dokudž by nebyl vytráven všechen chléb v městě. A tak seděl Jeremiáš v síni stráže.

38 Slyšel pak Sefatiáš syn Matanův a Gedaliáš syn Paschurův a Juchal syn Selemiášův a Paschur syn Malkiášův slova, která Jeremiáš mluvil ke všemu lidu, řka: ² Takto praví Hospodin: Kdo by zůstal v městě tomto, zahyne mečem, hladem anebo morem, ale kdo by vyšel k Kaldejským, že bude živ, a že bude mít život svůj místo kořisti, a živ zůstane. ³ Takto praví Hospodin: Jistotně vydáno bude město toto v ruku vojska krále Babylonského, a vezme je. ⁴ Proto řekla ta knížata králi: Nechť je usmrcen muž ten, poněvadž zemdlivá ruce mužů bojovných, pozůstalých v městě tomto, i ruce všeho lidu, mluvě jim slova taková; neboť muž ten nikoli neobmyslí pokoje lidu tomuto, ale zlé. ⁵ Tedy řekl král Sedechiáš: Aj, v ruce vaší je, neboť král zhola nic nemůže proti vám. ⁶ A vzali Jeremiáše, který byl v síni stráže, a uvrhli jej do jámy Malkiášovy, syna králova, a spustili Jeremiáše po provazech. V té pak jámě nebylo nic vody, ale bláto, takže Jeremiáš tonul v tom blátě. ⁷ Ale jak uslyšel Ebedmelech Mouřenín, dvořan, který byl v domě královském, že dali Jeremiáše do té jámy (král pak seděl v bráně Beniaminské), ⁸ hned vyšel Ebedmelech z domu královského, a mluvil s králem, řka: ⁹ Pane můj, králi, zle učinili muži tito všechno, co učinili Jeremiášovi proroku, že jej uvrhli do té jámy; neboť by byl umřel i na prvním místě hladem, poněvadž již není žádného chleba v městě. ¹⁰ Proto poručil král Ebedmelechovi Mouřenínu, řka: Vezmi s sebou odsud třicet mužů, a vytáhni Jeremiáše proroka z té jámy, dříve než by umřel. ¹¹ Tedy vzal Ebedmelech ty muže s sebou, a všel do domu královského pod pokladnici, a nabral starých hadrů strhaných, hadrů, pravím, zkažených, které spustil k Jeremiášovi do té jámy po provazech. ¹² A řekl Ebedmelech Mouřenín Jeremiášovi: Nu, podlož ty staré, strhané hadry a zkažené pod paže rukou svých s provazy. A učinil tak Jeremiáš. ¹³ Tak vytáhli Jeremiáše po provazech, a dostali jej z té jámy. A seděl Jeremiáš v síni stráže. ¹⁴ Potom poslav král Sedechiáš, vzal Jeremiáše proroka k sobě do třetího průchodu, který byl při domu Hospodinovu, a řekl král Jeremiášovi: Zeptám se tebe na něco, netaj přede mnou ničeho. ¹⁵ A řekl Jeremiáš Sedechiášovi: Oznamím-li, zdali mne konečně neusmrtíš? A poradím-li, neuposlechněš mne. ¹⁶ Tedy přísáhl král Sedechiáš Jeremiášovi tajně, řka: Živ je Hospodin, který učinil nám život tento, že tě neusmrtím, aniž tě vydám v ruku mužů těch, kteří hledají bezživotí tvého. ¹⁷ A řekl Jeremiáš Sedechiášovi: Takto praví Hospodin Bůh zástupů, Bůh Izraelský: Jestliže dobrovolně vyjdeš ke knížatům

krále Babylonského, i duše tvá živa bude, i město toto nebude vypáleno ohněm, a tak živ zůstaneš ty i dům tvůj.¹⁸ Jestliže pak nevyjdeš k knížatům krále Babylonského, jistě že vydáno bude město toto v ruku Kaldejských, a vypálí je ohněm, ano i ty neunikneš ruky jejich.¹⁹ Tedy řekl král Sedechiáš Jeremiášovi: Velmi se bojím Židů, kteří ustoupili ke Kaldejským, aby mne snad nevydali v ruku jejich, i učinili by sobě ze mne posměch.²⁰ Ale Jeremiáš řekl: Nevydají. Uposlechni, prosím, hlasu Hospodinova, o kterém já mluvím tobě, a bude dobře tobě, i duše tvá živa bude.²¹ Jestliže pak nebudeš chtít vyjít, toto je slovo to, které mi ukázal Hospodin,²² že aj, všechny ženy, které pozůstaly v domě krále Judského, přivedeny budou knížatům krále Babylonského, a samy říkat budou: Nabádali tě a přesvědčili tě ti, kteří ti slibovali pokoj; uvázly v bahně nohy tvé, a nazpět se obrátili.²³ Všechny také manželky tvé i syny tvé dovedou ke Kaldejským, i ty sám neunikneš ruky jejich, ale rukou krále Babylonského jat budeš, a město toto vypálíš ohněm,²⁴ Tehdy řekl Sedechiáš Jeremiášovi: Žádný ať neví o věcech těchto, abys neumřel.²⁵ Pakli uslyšíce knížata, že jsem mluvil s tebou, přišli by k tobě, a řekli by: Oznam prosím nám, cos mluvil s králem, netaj před námi, a neumrtíme tě, a co mluvil s tebou král?²⁶ Tedy rci jim: Předkládal jsem poníženou a pokornou prosbu svou před králem, aby mne nedal zase vodit do domu Jonatanova, abych tam neumřel.²⁷ A sešla se všechna knížata k Jeremiášovi, aby se ho tázali. Kterýžto oznámil jim podle toho všeho, jakž přikázal král. Tak mlčky odešli od něho, když nebylo slyšet o té věci.²⁸ Jeremiáš pak seděl v síni stráže až do toho dne, v němž dobyt je Jeruzalém, kde byl, když dobýván byl Jeruzalém.

39 Léta devátého Sedechiáše krále Judského, měsíce desátého, přitáhl Nabuchodonozor král Babylonský se všim vojskem svým k Jeruzalému, a oblehli jej.² Jedenáctého pak léta Sedechiášova, měsíce čtvrtého, devátého dne měsíce, prolomeno je město.³ A vešla tam všechna knížata krále Babylonského, a posadila se v bráně prostřední: Nergalšaretser, Samgarnebu, Sarsechim, Rabsaris, Nergalšaretser, Rabmag a všechna jiná knížata krále Babylonského.⁴ Stalo se pak, když je ušel Sedechiáš král Judský, a že všichni muži bojovní utekli, a vyšli v noci z města cestou zahrady královské skrze bránu mezi dvěma zdmi, ušel také cestou pouště.⁵ A honilo je vojsko Kaldejské, a postihli Sedechiáše na rovinách Jerišských, a jali jej a přivedli ho k Nabuchodonozorovi králi Babylonskému do Ribla, do země Emat. Kde učinil soud.⁶ Neboť zmrdoval král Babylonský syny Sedechiášovy v Ribla před očima jeho, i všechny nejpřednější Judské zmrdoval král Babylonský.⁷ Oči pak Sedechiášovy oslepil, a svázav ho řetězy ocelovými, dovedl jej do Babylona.⁸ Dům také královský i domy toho lidu vypálil Kaldejští ohněm, a zdi Jeruzalémské pobořili.⁹ Ostatek pak lidu, který byl zůstal v městě, i přeběhlíky, kteří byli ustoupili k němu, a jiný lid pozůstalý zavedl Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, do Babylona.¹⁰ Jenom nejchatrnějších z lidu, kteří nikde neměli nic, zanechal Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, v zemi Judské, jimž rozdal vinice a role v ten den.¹¹ Prikázal pak Nabuchodonozor král Babylonský o Jeremiášovi Nebuzardanovi, hejtmanu nad žoldněři, řka: ¹² Vezmi jej, a pilně ho opatruj, aniž jemu číň co zlého, ale jak tobě řekne, tak nalož s ním.¹³ Proto poslav Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, a Nebušazban, Rabsaris, a Nergalšaretser, Rabmag, a všichni hejtmané krále Babylonského,¹⁴ Poslavše, pravím, vzali Jeremiáše ze síně stráže, a dali jej Godoliášovi synu Achikamovu, syna Safanova, aby jej domů dovedl. Tak bydlil uprostřed lidu.¹⁵ Stalo se pak k Jeremiášovi slovo Hospodinovo, když ještě byl zavřen v síni stráže, řkoucí: ¹⁶ Jdi a rci Ebedmelechovi Mouřenínu, řka: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já způsobím to, aby došla slova má na město toto ke zlému a ne k dobrému, a splní se před obličejem tvým v ten den.¹⁷ Ale vysvobodím tě v ten den, dí Hospodin, aniž budeš vydán v ruku mužů těch, jejichž obličej se lekáš.¹⁸ Neboť jistotně vychvátím tě, abys od meče nepadl, a budeš mít život svůj místo kořisti, protože jsi naději složil ve mně, dí Hospodin.

40 Slovo to, které se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, když jej propustil Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, z Ráma, vzav jej, když byl svázaný řetězy uprostřed všech zajatých Jeruzalémských a Judských, zajatých do Babylona.² Tehdy vzal hejtman nad žoldněři Jeremiáše, a řekl jemu: Hospodin Bůh tvůj byl vyřkl zlé toto proti místu tomuto.³ Proto je uvedl a učinil Hospodin, jak mluvil; neboť jste hřešili proti Hospodinu, a neposlouchali jste hlasu jeho, pročez stala se vám věc tato.⁴ Již tedy, aj, rozvazuji tě dnes z řetězů těch, které jsou na rukou tvých. Vidí-li se za dobré jít se mnou do Babylona, pojd', a budu tě pilně opatrovati; jestliže se pak nevidí za dobré jít se mnou do Babylona, nech tak. Aj, všechna tato země je před tebou; kam se za dobré a slušné vidí jít, tam jdi.⁵ Pakli (poněvadž se nenavrácí), obrať se ke Godoliášovi synu Achikamovu, syna Safanova, kterého ustanovil král Babylonský nad městy Judskými, a zůstaň s ním uprostřed lidu, anebo kam se koli dobře líbí jít, jdi. A dal jemu hejtman nad žoldněři na cestu, a dar, a propustil jej.⁶ Tak přišel Jeremiáš ke Godoliášovi synu Achikamovu do Masfa, a bydlil s ním uprostřed lidu pozůstalého v zemi.⁷ Uslyšeli pak všichni hejtmané vojsk, kteří byli na poli, oni i všecken lid jejich, že ustanovil král Babylonský Godoliáše

syna Achikamova nad tou zemí, a že jemu poručil muže a ženy i děti, a to z nejchatrnějších té země, z těch kteří nebyli zajati do Babylona. ⁸ Proto přišli ke Godoliášovi do Masfa, totiž Izmael syn Netaniášův, též Jochanan a Jonatan, synové Kareachovi, a Saraiáš syn Tanchumetův a synové Efai Netofatského a Jazaniáš syn Machatův, oni i lid jejich. ⁹ Tedy přísáhl jim Godoliáš syn Achikamův, syna Safanova, i lidu jejich, řka: Nebojte se služby Kaldejských, zůstaňte v zemi, a služte králi Babylonskému, a dobře vám bude. ¹⁰ Neboť aj, já bydlím v Masfa, abych sloužil Kaldejským, kteří přicházejí k nám, vy pak sklízíte víno a letní ovoce i olej, a skládejte do nádob svých, a zůstaňte ve městech svých, která držíte. ¹¹ Tak i všichni Judští, kteří byli u Moábských a mezi Ammonitskými, a mezi Idumejskými, a kteří byli ve všech zemích, uslyšavše, že by pozůstavil král Babylonský ostatek Judských, a že by ustanovil nad nimi Godoliáše syna Achikamova, syna Safanova, ¹² Navrátili se všichni Judští ze všech míst, kam rozehnaní byli, a přišli do země Judské ke Godoliášovi do Masfa. A nasbírali vína a letního ovoce velmi mnoho. ¹³ Jochanan pak syn Kareachův, a všechna knížata vojsk, která byla v poli, přišli ke Godoliášovi do Masfa, ¹⁴ A řekli jemu: Víš-li co o tom, že Baalis král Ammonitský poslal Izmaele syna Netaniášova, aby tě zabil? Ale nevěřil jim Godoliáš syn Achikamův. ¹⁵ Nadto Jochanan syn Kareachův řekl Godoliášovi tajně v Masfa, řka: Necht' jdu prosím, a zabiji Izmaele syna Netaniášova, však žádný nezví. Proč má zabít tebe, a mají rozptýleni být všichni Judští, kteří shromážděni jsou k tobě, a zahynout ostatek Judských? ¹⁶ Ale řekl Godoliáš syn Achikamův Jochananovi synu Kareachovu: Nečiň toho, neboť lež ty mluvíš o Izmaelovi.

41 Stalo se pak měsíce sedmého, že přišel Izmael syn Netaniášův, syna Elisamova ze semene královského, a hejtmané království, totiž deset mužů s ním, ke Godoliášovi synu Achikamovu do Masfa, a jedli tam chléb spolu v Masfa. ² Potom vstav Izmael syn Netaniášův, a deset mužů, kteří byli s ním, zabili Godoliáše syna Achikamova, syna Safanova, mečem; zamordoval, pravím, toho, kterého ustanovil král Babylonský nad tou zemí. ³ Všechny také Židy, kteří byli s ním, s Godoliášem, v Masfa, i ty Kaldejské, kteří postižení byli tam, muže bojovné, pobil Izmael. ⁴ Stalo se pak druhého dne, jak zamordoval Godoliáše (o čemž žádný nezvěděl), ⁵ Že přišli někteří ze Sichem, ze Sílo a ze Samari, mužů osmdesát, oholivše bradu, a roztrhnuvše roucha, a řežice se, kteřížto suchou obět a kadidlo v rukou svých měli, aby je nesli do domu Hospodinova. ⁶ Tehdy Izmael syn Netaniášův vyšel jim vstříc z Masfa, ustavičně jda a pláče. Stalo se pak, když je potkal, že řekl jim: Pojdte ke Godoliášovi synu Achikamovu. ⁷ Ale stalo se, když přišli doprostřed města, že pobiv je Izmael syn Netaniášův, vmetal je doprostřed jámy, on i muži, kteří s ním byli. ⁸ Deset pak mužů nalezlo se mezi nimi, kteří řekli Izmaelovi: Nemorduj nás; neboť máme sklady skryté v poli, pšenice a ječmene, též oleje a medu. A nechal tak, a nemordoval jich uprostřed bratrů jejich. ⁹ Jáma pak, do níž Izmael vmetal ke Godoliášovi všechna těla mužů těch, které pobil, ta je, kterou udělal král Aza, boje se Bázy krále Izraelského. Kterou naplnil Izmael syn Netaniášův zabitymi. ¹⁰ A zajal Izmael všecken ostatek lidu, kteří byli v Masfa, dcery královské a všecken lid, kteří byli pozůstali v Masfa, nad nimiž byl ustanovil Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, Godoliáše syna Achikamova. Které zajav Izmael syn Netaniášův, šel, aby se dopravil k Ammonitským. ¹¹ V tom uslyšel Jochanan syn Kareachův, i všichni hejtmané těch vojsk, kteří s ním byli, o všem tom zlém, které učinil Izmael syn Netaniášův. ¹² A vzali všecken svůj lid, a táhli k boji proti Izmaelovi synu Netaniášovu, jehož našli při vodách velikých, které jsou v Gabaon. ¹³ Stalo se pak, že když uzřel všecken lid, který byl s Izmaelem, Jochanana syna Kareachova a všechna knížata vojsk, kteří s ním byli, zaradovali se. ¹⁴ A obrátiv se všecken ten lid, který byl zajal Izmael z Masfa, navrátil se zase, a přišel k Jochananovi synu Kareachovu. ¹⁵ Izmael pak syn Netaniášův ušel před Jochananem s osmi muži, a přišel k Ammonitským. ¹⁶ Proto vzal Jochanan syn Kareachův, a všechna knížata vojsk, kteří s ním byli, všecken ostatek lidu, který zase přivedl od Izmaele syna Netaniášova z Masfa, když zabil Godoliáše syna Achikamova, muže bojovné, též ženy a děti i komorníky, které zase přivedl z Gabaon, ¹⁷ A odšedše, pobyl v hospodě Chimhamově, která je u Betléma, aby jdouce, vešli do Egypta, ¹⁸ Před Kaldejskými. Neboť báli se jich, protože zabil Izmael syn Netaniášův Godoliáše syna Achikamova, kterého byl ustanovil král Babylonský nad tou zemí.

42 Potom přistoupili všechna knížata vojsk, i Jochanan syn Kareachův i Jazaniáš syn Hosaiášův, i všecken lid, od nejmenšího až do největšího, ² A řekli Jeremiášovi proroku: Uslyš prosím nás v ponížené prosbě naší, a modli se za nás Hospodinu Bohu svému, za všecken ostatek tento, neboť nás maličko zůstalo z mnohých, jak oči tvé nás vidí, ³ Ať nám oznámí Hospodin Bůh tvůj cestu, po níž bychom jít, a co činit měli. ⁴ Jimž řekl Jeremiáš prorok: Uslyšel jsem. Aj, já modlit se budu Hospodinu Bohu vašemu podle slov vašich, a cokoli vám odpoví Hospodin, oznámím vám; nezatajím před vámi slova. ⁵ Oni zase řekli Jeremiášovi: Necht' je Hospodin mezi námi svědkem pravým a věrným, jestliže podle každého slova, pro něž poslal tě Hospodin Bůh tvůj k nám, tak se chovat nebudeme. ⁶ Buď dobré anebo zlé, hlasu Hospodina Boha našeho, pro něž tě vysíláme

k němu, uposlechneme, aby nám dobře bylo, když uposlechneme hlasu Hospodina Boha našeho. ⁷ Stalo se pak po přeběhnutí deseti dnů, když se stalo slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, ⁸ Že povolal Jochanana syna Kareachova a všech knížat vojsk, kteří s ním byli, i všeho lidu, od nejmenšího až do největšího, ⁹ A řekl jim: Takto praví Hospodin Bůh Izraelský, k němuž jste mne poslali, abych rozprostíral poníženou prosbu vaši před obličejem jeho: ¹⁰ Jestliže navrátíte se, zůstanete v zemi této, zajisté že zbuduji vás, a nezkazím, a vštípím vás, a nevyplením; neboť lituji toho zlého, které jsem učinil vám. ¹¹ Nebojte se krále Babylonského, jehož se bojíte, nebojte se ho, dí Hospodin; neboť s vámi jsem, abych vás vysvobodil, a vytrhoval vás z ruky jeho. ¹² Nadto způsobím vám milost, aby se slítoval nad vámi, a dal se vám navrátit do země vaší. ¹³ Ale řeknete-li: Nezůstaneme v zemi této, neposlouchajíc hlasu Hospodina boha svého, ¹⁴ A říkajíc: Nikoli, ale do země Egyptské vejdemo, kde neuzříme boje, ani zvuku trouby neuslyšíme, a chleba lačnět nebudeme, pročez tam se osadíme: ¹⁵ Proto nyní slyšte slovo Hospodinovo, ostatkové Judští: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Jestliže vy zarputile na tom zůstanete, abyste vešli do Egypta, a vejdete-li, abyste tam pobýli, ¹⁶ Jistě stane se to, že meč, kterého se bojíte, tam v zemi Egyptské vás postihne, a hlad, jeho se obáváte, přijde na vás v Egyptě, a tam pomřete. ¹⁷ Tak se stane všem těm mužům, kteří uložili přece jít do Egypta, aby tam byli hostem, že zhynou mečem, hladem a morem, a nezůstane z nich žádného, aniž kdo unikne toho zlého, které já uvedu na ně. ¹⁸ Neboť takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Jako vylit je hněv můj a prchlivost má na obyvatele Jeruzalémské, tak vylita bude prchlivost má na vás, když vejdete do Egypta, a budete k proklínání a k užasnutí a ke zlořečení a za útržku; nadto neuzříte více místa tohoto. ¹⁹ K vám mluví Hospodin, ó ostatkové Judští: Nevcházejte do Egypta. Jistotně vězte (neboť se vám dnes osvědčuji), ²⁰ Poněvadž jste se neupřímně ke mně měli v myšleních svých, poslavše mne k Hospodinu Bohu vašemu, řkouce: Modli se za nás Hospodinu Bohu našemu, a všechno, jakkoli dí Hospodin Bůh náš, tak nám oznam, a učiníme, ²¹ Když pak oznamuji vám dnes, však neposloucháte hlasu Hospodina Boha vašeho hned v ničem, pročez mne k vám poslal: ²² Proto pravím, vězte jistotně, že mečem, hladem a morem pomřete v tom místě, kam se vám zachtělo jít, abyste tam byli hostem.

43 Stalo se pak, když přestal Jeremiáš mluvit ke všemu lidu všech slov Hospodina Boha jejich, s nimiž poslal jej Hospodin Bůh jejich k nim, všech, pravím, slov těch, ² Že řekl Azariáš syn Hosaiášův a Jochanan syn Kareachův i všichni muži ti pyšní, řkouce Jeremiášovi: Lež ty mluvíš, neposlal tebe Hospodin Bůh náš, abys řekl: Nevcházejte do Egypta, abyste tam byli hostem. ³ Ale Báruch syn Neriášův ponouká tě proti nám, aby vydal nás v ruku Kaldejských k usmrcení nás, anebo zajetí nás do Babylona. ⁴ A neuposlechl Jochanan syn Kareachův i všechna knížata vojsk, též i všechen lid hlasu Hospodinova, aby zůstal v zemi Judské. ⁵ Ale Jochanan syn Kareachův a všechna knížata vojsk vzali všechen ostatek Judských, kteří se byli navrátili ze všech národů, kam byli rozehnáni, k obývání v zemi Judské, ⁶ Muže i ženy, též dítky a dcery královské, i všelijakou duši, kterých Nebuzardan, hejtman nad žoldnéři, s Godoliášem synem Achikamovým, syna Safanova, zanechal, i s Jeremiášem prorokem a Báruchem synem Neriášovým, ⁷ A šli do země Egyptské (neboť neuposlechli hlasu Hospodinova), a přišli až do Tachpanches. ⁸ Stalo se pak slovo Hospodinovo k Jeremiášovi v Tachpanches, řkoucí: ⁹ Naber do ruky své kamení velikého, a schovej je v hlíně v cihelně, která je u brány domu Faraonova v Tachpanches, před očima mužů Judských. ¹⁰ A rei jim: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já pošlu, a vezmu Nabuchodonozora krále babylonského, služebníka svého, a postavím stolicí jeho na tomto kamení, které jsem schoval, i rozbije majestát svůj na něm. ¹¹ Neboť přitáhne a poplení zemi Egyptskou: Kterí k smrti, k smrti, a kteří k zajetí, do zajetí, a kteří pod meč, pod meč. ¹² A zanitím oheň v domech bohů Egyptských, aby je popálil, a zajal je. A přioděje se zemí Egyptskou, tak jako se odívá pastýř rouchem svým, a vyjde odtud s pokojem, ¹³ Když poláme sochy Betsemes, které je v zemi Egyptské, a domy bohů Egyptských popálí ohněm.

44 Slovo, které se stalo k Jeremiášovi proti všem Judským bydlícím v zemi Egyptské, kteří bydlili v Magdol a v Tachpanches, a v Nof, a v zemi Patros, řkoucí: ² Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Vy jste viděli všechno to zlé, které jsem uvedl na Jeruzalém a na všechna města Judská, že aj, pustá jsou podnes, takže v nich není žádného obyvatele, ³ Pro nešlechtnost jejich, kterou páchali, aby jen popouzeli mne, chodíce pálit kadidlo a sloužit bohům cizím, jichž neznali sami, vy, ani otcové vaši, ⁴ Protože posílal jsem k vám všechny služebníky své proroky, ráno přivstáváje, a to ustavičně, říkáje: Nečinite prosím této věci ohavné, které nenávidím. ⁵ Ale neuposlechli, aniž naklonili ucha svého, aby se navrátili od nešlechtnosti své, a aby nepálili kadidlo bohům cizím. ⁶ Proto vylita je prchlivost má i hněv můj, a rozpálil se v městech Judských i po ulicích Jeruzalémských, takže obrácena jsou v poušť a v pustinu, jak vidět v dnešní den. ⁷ Nyní pak takto praví Hospodin Bůh zástupů, Bůh Izraelský: Proč vy činíte zlé převeliké proti duším svým, abyste vyplenili ze sebe

muže i ženu, dítě i prsí požívajícího z prostředku Judy, abyste nepozůstavili sobě ostatků,⁸ Popouzejíce mne dílem ruku svých, pálice kadidlo bohům cizím v zemi Egyptské, do níž jste vešli, abyste tam byli hostem, abyste vyplenili sebe, a byli ke zlořečení a za útržku u všech národů země?⁹ Zdali jste zapomenuli na nešlechtnosti otců svých a na nešlechtnosti králů Judských a na nešlechtnosti manželek jejich a na nešlechtnosti své i na nešlechtnosti manželek svých, které páchali v zemi Judské a po ulicích Jeruzalémských?¹⁰ Nekořili se až do tohoto dne, aniž se báli, aniž chodili v zákoně mém a v ustanoveních mých, která předkládám vám jako i otcům vašim.¹¹ Proto takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já obracím tvář svou proti vám ke zlému, totiž abych vyplenil všechny Judské.¹² Zahubím zajisté ostatek Judských, kteří svévolně vešli do země Egyptské, aby tam byli hostem, takže zhynou docela všichni v zemi Egyptské. Padnou od meče, hladem docela zhynou, od nejmenšího až do největšího, mečem a hladem pomřou; nadto budou k proklínání a k užasnutí, a ke zlořečení a za útržku.¹³ Neboť navštívím ty, kteří bydlí v zemi Egyptské, jako jsem navštívil Jeruzalém mečem, hladem a morem,¹⁴ Takže nebude, kdo by ušel nebo pozůstal z ostatků Judských, kteří přišli do země Egyptské, aby tam byli hostem, aby se zase navrátit mohli do země Judské. Ačkoliv se těší, že se zase navrátí, aby přebývali tam, ale nenavrátí se, než ti, kteří sami ujdou.¹⁵ Tedy odpověděli Jeremiášovi všichni ti muži, věděvše, že pálily manželky jejich kadidlo bohům cizím, ty všechny ženy, jichž stál veliký zástup, i všechen lid přebývajících v zemi Egyptské v Patros, řkouce:¹⁶ V té věci, o které jsi nám mluvil ve jménu Hospodinovu, neposlechneme tebe.¹⁷ Ale dosti činit chceme každému slovu, které by pošlo z úst našich, pálice kadidlo tvorů nebeskému, a obětující jemu oběti mokré, jak jsme činívali my i otcové naši, králové naši i knížata naše po městech Judských a po ulicích Jeruzalémských; neboť nasyceni jsme bývali chlebem, a bývali jsme veselí, zlého pak neokoušeli jsme.¹⁸ Ale jak jsme přestali pálit kadidlo tvorů nebeskému a obětovat jemu oběti mokré, nedostatek trpíme ve všem, a mečem i hladem hyneme.¹⁹ Že pak pálíme kadidlo tvorů nebeskému a obětujeme jemu oběti mokré, zdali bez znamenitých mužů našich pečeme jemu koláče, službu jemu konajíce, a obětující jemu oběti mokré?²⁰ Tedy řekl Jeremiáš všemu lidu, mužům i ženám a všemu lidu, kteří jemu to odpověděli, řka:²¹ Zdali na kadidlo, jímž jste pálivali po městech Judských a po ulicích Jeruzalémských vy i otcové vaši, králové vaši i knížata vaše i lid země, nerozpomenul se Hospodin, a zda jím to nepohnulo,²² Takže nemohl Hospodin více snášet nešlechtnosti předsevzetí vašich a ohavností, které jste činili? Pročž obrácena je země vaše v poušť a v pustinu a ve zlořečenství, takže není v ní žádného obyvatele, jak dnešní den je.²³ Protože jste pálivali kadidlo a že jste hřešili proti Hospodinu a neposlušali jste hlasu Hospodinova, a tak v zákoně jeho a v ustanoveních jeho ani ve svědectvích jeho nechodili jste, proto potkalo vás zlé toto, jak vidět dnešní den.²⁴ Nadto řekl Jeremiáš všemu tomu lidu i všem těm ženám: Slyšte slovo Hospodinovo všichni Judští, kteří jste v zemi Egyptské:²⁵ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, řka: Vy i ženy vaše ústy svými jste mluvili, a rukami doplnili, říkajíce: Konečně budeme plnit sliby své, které jsme slíbili, pálice kadidlo tvorů nebeskému, a obětující jemu oběti mokré, a tak vši snažností vyplňujete sliby vaše, a všelijak slibům vašim zadost činíte.²⁶ Proto slyšte slovo Hospodinovo všichni Judští, kteří bydlíte v zemi Egyptské: Aj, já přísahám skrze jméno své veliké, praví Hospodin, že nebude více vzýváno jméno mé ústy žádného muže Judského po vši zemi Egyptské, který by řekl: Živ je Panovník Hospodin.²⁷ Aj, já bdít budu nad nimi ke zlému a ne k dobrému, i budou plnění všichni muži Judští, kteří jsou v zemi Egyptské, mečem a hladem, dokud by docela nezahynuli.²⁸ Kterí pak ujdou meče, navrátí se ze země Egyptské do země Judské, lidu malý počet. A zvedí všechny ostatky Judské, které přišly do země Egyptské, aby tam byly hostem, či slovo ob stojí, mé-li či jejich.²⁹ A toto mějte za znamení, dí Hospodin, že já trestat budu vás v místě tomto, abyste věděli, že jistotně ob stojí slova má proti vám ke zlému.³⁰ Takto praví Hospodin: Aj, já vydám Faraona Chofra krále Egyptského v ruku nepřátel jeho a v ruku hledajících bezživotí jeho, jako jsem vydal Sedechiáše krále Judského v ruku Nabuchodonozora krále Babylonského, nepřítel jeho, a hledajícího bezživotí jeho.

45 Slovo, které promluvil Jeremiáš prorok k Báruchovi synu Neriášovu, když spisoval slova tato do knihy z úst Jeremiášových, léta čtvrtého Joakima syna Joziášova, krále Judského, řka:² Takto praví Hospodin Bůh Izraelský o tobě, ó Báruchu.³ Řekl: Jižtě mi běda, neboť přičiní Hospodin zármutku k bolesti mé. Ustávám v úpění svém, a odpočinutí nenalézám.⁴ Takto řci jemu: Takto praví Hospodin: Aj, co jsem vystavěl, já bořím, a co jsem vstívil, já plním, totiž všechnu zemi tuto.⁵ A ty bys hledal sobě velikých věcí? Nehledej. Neboť aj, já uvedu bídu na všelijaké tělo, dí Hospodin, ale dám tobě život tvůj místo kořisti na všech místech, kam půjdeš.

46 Slovo Hospodinovo, které se stalo k Jeremiášovi proroku proti národům těmto:² O Egyptských. Proti vojsku Faraona Néchy krále Egyptského (jež bylo při řece Eufrates u Charkemis, které pobil Nabuchodonozor král Babylonský), léta čtvrtého Joakima syna Joziášova, krále Judského:³ Připravte štít a pavézu a jděte

k boji. ⁴Zaprahejte koně, a vsedejte jezdcí, postavte se s přílbami, vytírejte kopí, oblékejte se v pancíře. ⁵Proč vidím tyto zděšené, zpět obrácené, a nejsilnější jejich potřené, a prudce utíkající, takže se ani neohlédnou? Strach je kolem, dí Hospodin, ⁶Aby neutekl čerstvý, a neušel silný, aby na půlnoci o břeh řeky Eufrates zavadili a padli. ⁷Kdo se to valí jako potok, jako řeky, jejichž vody sebou zmitají? ⁸Egypt jako potok se valí a jako řeky, když se vody hýbají, tak pravě: Potáhnu, přikryji zemi, zkazím město i přebývající v něm. ⁹Křepčete, ó koně, a běžte s hřmotem, ó vozy; nechť vytáhnou i silní, Mouřenínové a Putští, kteří užívají pavězy, i Ludimští, kteří užívají a natahují lučistě. ¹⁰A však ten den Panovníka Hospodina zástupů bude den pomsty, aby uvedl pomstu na nepřátele své, které sežere meč a nasytí se, a opojí se krví jejich; neboť obětí Panovníka Hospodina zástupů bude v zemi půlnocí u řeky Eufrates. ¹¹Vyprav se do Galád, a naber masti, pannu dcero Egyptská, nadarmo však užíváš mnohého lékařství, neboť ty zhojena být nemůžeš. ¹²Slyší národy o zlehčení tvém, a nařikání tvého plná je země, protože silný přes silného klopýtá, takže spolu zároveň padají. ¹³Slovo, které mluvil Hospodin k Jeremiášovi proroku o přitážení Nabuchodonozora krále Babylonského, aby zkazil zemi Egyptskou. ¹⁴Oznamte v Egyptě, a ohlaste v Magdol, rozhlaste také v Nof, i v Tachpanches rcete: Postůj a připrav se, ale však sežere meč všechno, co kolem tebe je. ¹⁵Proč poražen je každý z nejsilnějších tvých? Nemůže obstát, protože Hospodin pudí jej. ¹⁶Mnoho bude těch, kteří klesnou a padnou jeden na druhého, a řeknou: Vstaň, a navraťme se k lidu svému a do země, v níž jsme se zrodili, před mečem toho zhoubce. ¹⁷Budou křičet tam: Faraona krále Egyptského není než sám chřest, již pominul volný jeho čas. ¹⁸Živ jsem já (dí král ten, jehož jméno Hospodin zástupů), že jak je Tábor mezi horami, a jako Karmel při moři, tak toto přijde. ¹⁹Připrav sobě to, co bys s sebou vystěhovat měla, ó ty, která jsi usadila se, dcero Egyptská; nebo Nof v poušti obrácen a vypálen bude, takže nebude tam žádného obyvatele. ²⁰Velmi pěkná jalovice je Egypt, ale zabití její od půlnoci jistotně přijde. ²¹Ano i nájemníci jeho uprostřed něho jsou jako telata vytylá, ale také i ti obrátíce se, utekou. Neobstojí, když den bídy jejich přijde na ně, v čas navštívení jejich. ²²Hlas jeho jako hadí sípat bude, když s vojskem přitáhnou, a se sekerami přijdou na něj jako ti, kteří sekají dříví. ²³Posekají les jeho, dí Hospodin, ačkoli mu konce není; více je jich než kobylek, aniž mají počtu. ²⁴Zahanbena bude dcera Egyptská, vydána bude v ruku lidu půlnocního. ²⁵Praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já navštívím město Amon No, též Faraona i Egypt s bohy jeho a králi jeho, Faraona, pravím, a ty, kteří v něm doufají. ²⁶A vydám je v ruku těch, kteří hledají bezživotí jejich, totiž v ruku Nabuchodonozora krále Babylonského, a v ruku služebníků jeho; potom však bydleno bude v něm, jako za dnů starodávných, dí Hospodin. ²⁷Ale ty neboj se, služebníku můj Jákobe, aniž se strachuj, ó Izraeli; neboť aj, já vysvobodím tě zdaleka, i símě tvé ze země zajetí jejich. A navrátí se Jákob, aby odpočíval a pokoj měl, a aby nebylo žádného, kdo by předěsil. ²⁸Ty, pravím, neboj se, služebníku můj Jákobe, dí Hospodin; neboť jsem s tebou. Učiním zajisté konec všem národům, mezi které tě zaženu, tobě pak neučiním konce, ale budu tě trestat v soudu, ačkoli tě naprosto bez trestání nenechám.

47 Slovo Hospodinovo, které se stalo k Jeremiášovi proroku proti Filistinským, dříve než dobyl Faraó Gázy. ²Takto praví Hospodin: Aj, vody vystupují od půlnoci, a obrátí se v potok rozvodnilý, takže zatopí zemi, i cokoli je na ní, město i ty, kteří bydlí v něm; pročež křičet budou lidé, a kvílet všelijaký obyvateľ té země; ³Pro zvuk dusání kopyt silných jeho, pro hřmot vozů jeho, a hrčení kol jeho, neohlédnou se otcové na syny, majíce opuštěné ruce; ⁴Pro ten den, který přijít má, aby pohubil všechny Filistinské, aby zahladil Týr a Sidon, i všelijakou pozůstávající pomoc, když hubit bude Hospodin Filistinské, ostatek krajiny Kaftor. ⁵Přijde lysina na Gázu, vypleněn bude Aškalon i ostatek údolí jejich. Dokud se řezat budeš? ⁶Ach, meči Hospodinův, dokud se nespokojíš? Navrať se do pochvy své, utiš se, a zastav se. ⁷A jak by se spokojil? Však Hospodin přikázal jemu. Proti Aškalon a proti břehu mořskému, tam postavil jej.

48 Proti Moábovi. Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Běda městu Nébo, neboť popleněno bude; zahanbeno a vzato bude Kariataim, zahanbeno bude Misgab a děsit se bude. ²Nebude mít více žádné pochvaly Moáb z Ezebon, obmýšlejí proti němu zlé: Pojďte, a vyhladíme je z národu. I ty, ó Madmen, vypleněno budeš, půjde za tebou meč. ³Hlas žalostný z Choronaim: Ó poplénění a potření veliké. ⁴Potřen bude Moáb, slyšen bude křik maličkých jeho. ⁵Protože na cestě Luchitské ustavičný bude pláč, a že kudy se chodí k Choronaim, nepřítel křik hrozný slyšet budou: ⁶Utečte, vysvobodte život svůj a buďte jako vřes na poušti. ⁷Neboť proto, že doufáš ve statku svém a v pokladech svých, také ty jat budeš; i půjde Chámos do zajetí, kněží jeho, též i knížata jeho. ⁸Přitáhne zajisté zhoubce na každé město, aniž mu které město unikne; zahyne i údolí, a zahlazena bude rovina, jak praví Hospodin. ⁹Dejte brky Moábovi, ať rychle uletí; neboť města jeho v poušti obrácena budou, takže nebude žádného obyvatele v nich. ¹⁰Zlořečený ten, kdo dělá dílo Hospodinovo lstivě, a zlořečený ten, kdo zdržuje meč svůj od krve. ¹¹Měl pokoj Moáb od dětství svého, a usadil se na kvasnicích

svých, aniž býval přelíván z nádoby do nádoby, totiž do zajetí nechodíval; pročež zůstala v něm chuť jeho, a vůně jeho není proměněna. ¹² Proto aj, dny jdou, dí Hospodin, že pošlu na něj ty, kteří vpády činí, a zajmou jej, sudy pak jeho vyprázdní, a nádoby jeho roztříští. ¹³ A zahanben bude Moáb od Chámos, jako zahanbeni jsou dům Izraelský od Bethel naděje své. ¹⁴ Kterak říkáte: Silní jsme a muži stateční k boji? ¹⁵ Pohuben bude Moáb a z měst svých vyjde, a nejvýbornější mládenci jeho půjdou k zabití, dí král, jehož jméno Hospodin zástupů. ¹⁶ Blízko je bída Moábova, aby přišla, a trápení jeho pospíchá velice. ¹⁷ Litujte ho všichni okolní jeho, a všichni, kteří víte o jménu jeho, rcete: Jak polámána je hůl nejpevnější, prut nejzodbnější? ¹⁸ Sejdí ze slávy své, a sed' v žíní, ó ty, kteráš se usadila, dcero Dibonská; neboť zhoubce Moábův přitáhne proti tobě, zkazí ohrady tvé. ¹⁹ Postav se na cestě a ohlédni se pilně, obyvatelkyně Aroer; vyptej se toho, kdo utíká, a té, která uchází, rci: Co se děje? ²⁰ Stydí se Moáb, že je potřen. Kvílejte a křičte, oznamte u Arnon, že hubí Moába. ²¹ Neboť soud přišel na zemi té roviny, na Holon a na Jasa a na Mefat, ²² A na Dibon a Nébo, a na Betdiblataim, ²³ A na Kariataim a na Betgamul, a na Betmeon, ²⁴ A na Kariot, a na Bozru i na všechna města země Moábské, daleká i blízka. ²⁵ Odřat bude roh Moábův, a rámě jeho zlámáno bude, dí Hospodin. ²⁶ Opojte jej, poněvadž se proti Hospodinu vzpínal, až by se válel Moáb ve zvratku svém, a byl za smích i on také. ²⁷ Neboť zdali v posměchu nebyl u tebe Izrael? Zdali mezi zloději zastížen je, že jak jen promluvíš o něm, poskakuješ? ²⁸ Zanechte měst, a přebývejte v skále, ó obyvatelé Moábští, a buďte podobni holubicí hnízdící se daleko v rozsedlinách. ²⁹ Slýchali jsme o pýše Moábově, že velmi pyšný je, o vysokomyslnosti jeho a pýše jeho, i o nadutosti jeho, a povyšování se srdce jeho. ³⁰ Znáám já, dí Hospodin, vzteklost jeho, ale špatná je ona k tomu; lži jeho nedovedou toho. ³¹ Proto nad Moábskými kvílím, a nade vším Moábem křičím, pro obyvatele Kircheres úpi srdce. ³² Více než plakáno bylo Jazerských, pláču tebe, ó vinný kmene Sibma. Výhonky tvoje dostanou se za moře, až k moři Jazerskému dosáhnou; na letní ovoce tvé a na vinobraní tvé zhoubce připadne. ³³ A přestane veselí a plesání nad polem úrodným v zemi Moábské, a vínu z lisu přítrž učiním; nebudou ho tlačívat s prokřikováním. Prokřikování nebude prokřikováním. ³⁴ Více křičet budou než Ezebonští, až do Eleale, až do Jasa vydávat budou hlas svůj, od Ségor až do Choronaím jako jalovice tříletá; neboť také i vody Nimrim vymizejí. ³⁵ A tak učiním, dí Hospodin, přítrž Moábovi, obětujícímu na výsosti a pálicímu kadidlo bohům jeho. ³⁶ Proto srdce mé nad Moábem jako píšťalky znít bude, srdce mé i nad obyvateli Kircheres jako píšťalky znít bude, protože i zboží nashromážděná se v nic obrátí. ³⁷ Neboť na každé hlavě bude lysina, a každá brada oholena, na všech rukou řezání a na bedrách zíně. ³⁸ Na všech střeších Moábových i po ulicích jeho vsudy jen kvílení; neboť rozrazím Moába jako nádobu neuzitečnou, dí Hospodin. ³⁹ Kvílet budou: Jak je potřen, jak se obrátil zpět Moáb s hanbou! A je Moáb v posměchu a k předěšení všem, kteří jsou vůkol něho. ⁴⁰ Neboť takto praví Hospodin: Aj, jako orlice přiletí a roztáhne křídla svá na Moába. ⁴¹ Vzato bude Kariot, i pevnosti pobrány budou, a bude srdce silných Moábských v ten den podobné srdci ženy svírající se. ⁴² A vyhlazen bude Moáb z lidu, protože se proti Hospodinu vzpínal. ⁴³ Strach a jáma a osidlo nad tebou, ó obyvateli Moábský, praví Hospodin. ⁴⁴ Kdo uteče před strachem, vpadne do jámy, a kdo vyleze z jámy, osidlem lapen bude; neboť uvedu na něj, totiž na Moába, rok navštívení jejich, dí Hospodin. ⁴⁵ Stávali v stínu Ezebon ti, kteří utíkávali před násilím, ale oheň vyjde z Ezebon, a plamen zprostřed Seon, a sežere kout Moábův a vrch hlavy těch, kteří jen bouří. ⁴⁶ Běda tobě, Moábe, zahyne lid Chámosův; neboť pobráni budou synové tvoji do zajetí, i dcery tvé do zajetí. ⁴⁷ Avšak zase přivedu zajaté Moábské v posledních dnech, dí Hospodin. Až potud soud o Moábovi.

49 Proti Ammonitským. Takto praví Hospodin: Což nemá žádných synů Izrael? Což dědice žádného nemá? Proč dědičně opanoval král jejich Gádu, a lid jeho v městech tohoto bydlí? ² Proto aj, dny jdou, dí Hospodin, že způsobím, aby slyšeno bylo proti Rabba Ammonitských troubení válečné, a aby bylo obráceno v hromadu rumu, a jiná města jeho ohněm vypálena. A opanuje Izrael ty, kteří jej byli opanovali, praví Hospodin. ³ Kvílejte Ezebon, když popleněno bude Hai, křičte, ó dcery Rabba, prepásejte se zíněmi, plačte, a běžte přes ploty; neboť král váš do zajetí půjde, kněží jeho i knížata jeho spolu. ⁴ Co se chlubiš údolními, když oplývá údolí tvé, ó dcero vzpurná, která doufáš v pokladech svých, říkájíc: Kdo by táhl na mne? ⁵ Aj, já uvedu na tebe strach, praví Panovník Hospodin zástupů, ze všeho okolí tvého, jímž rozeznání budete všichni, a nebude žádného, kdo by shromáždil toulající se. ⁶ Avšak potom zase přivedu zajaté Ammonitské, dí Hospodin. ⁷ Proti Idumejským. Takto praví Hospodin zástupů: Což není více moudrosti v Teman? Zahynula rada od rozumných? Zmařena moudrost jejich? ⁸ Utíkejte, obraťte se a hluboko se schovejte, obyvatelé Dedan; neboť bídu uvedu na Ezau v čas navštívení jeho. ⁹ Kdyby ti, kteří sbírají víno, přišli na tebe, zda by nepozůstavili paběrků? Pakli zloději v noci, zda by škodili více nad potřebu svou? ¹⁰ Ale já obnažím Ezau, odkryji skryše jeho, takže se nebude moci ukrýti. Pohubeno bude símě jeho i bratří jeho i sousedé jeho, takže nebude naprosto, kdo by řekl: ¹¹ Zanech sirotků svých, já živit je budu, a vdov svých mně svěřte. ¹² Takto zajisté praví Hospodin: Aj, ti, kteří nemají žádného práva pít kalichu tohoto, přece pijí, ty pak sám abys toho naprosto prázdný byl?

Nebudeš prázdný, ale jistotně pít budeš. ¹³ Neboť skrze sebe přísahám, dí Hospodin, že pustinou, útržkou, pouští a prokletím bude Bozra, a všechna města jeho budou pouští věčnou. ¹⁴ Pověst slyšel jsem od Hospodina, že posel k národům poslán je: Shromažďte se, a táhněte proti němu; nuže, vstaňte k boji. ¹⁵ Neboť aj, způsobím to, abys byl za nejspatnějšího mezi národy, v neváznosti mezi lidmi. ¹⁶ To, že jsi hrozný, zklame tě, i pýcha srdce tvého, ó ty, který bydlíš v rozsedlinách skalních, který se držíš vysokých pahrbků. Bys pak vysoko udělal hnízdo své jako orlice, i odtud tě strhnu, dí Hospodin. ¹⁷ A bude země Idumejská pustinou. Každý, kdo půjde skrze ni, užasne se, a divit se bude nade všemi ranami jejími; ¹⁸ Jako podvrácení Sodomy a Gomory a sousedů jejich, praví Hospodin. Neosadí se tam žádný, aniž bydlit bude v ní syn člověka. ¹⁹ Aj, jako lev vystupuje i více než vzednutí Jordánu proti příbytku Nejsilnějšího, avšak v okamžení zaženu jej z této země, a toho, který je vyvolený, ustanovím nad ní. Neboť kdo je mně rovný? A kdo mi složí rok? A kdo je ten pastýř, který by se postavil proti mně? ²⁰ Proto slyšte radu Hospodinovu, kterou zavřel o Idumejských, a to, co myslil proti obyvatelům Temanským: Zajistě že je vyvekou nejmenší tohoto stáda, zajistě že je poplení i příbytky jejich. ²¹ Od hřmotu pádu jejich trást se bude ta země, hlas a křik jejich slyšen bude u moře Rudého. ²² Aj, jako orlice přitáhne a přiletí, a roztáhne křídla svá na Bozru, i bude srdce silných Idumejských v ten den podobné srdci ženy svírající se. ²³ Proti Damašku. Zastydí se Emat i Arfad, neboť novinu zlou uslyší, a užasnou se, takže se i moře zkormoutí, aniž se bude moci upokojit. ²⁴ Oslábne Damašek, obrátí se k utíkání, a hrůza podejme jej, svírání a bolesti zachvátí jej jako rodičku. ²⁵ Ale řkou: Jak by nemělo obstát město slovutné, město radosti mé? ²⁶ Proto padnou mládenci jeho na ulicích jeho, a všichni muži bojovní vyplenění budou v ten den, dí Hospodin zástupů. ²⁷ A zanítím oheň ve zdi Damašské, který do konce zkazí paláce Benadadovy. ²⁸ Proti Cedar a královstvím Azor, která pohubit má Nabuchodonozor král Babylonský. Takto praví Hospodin: Vstaňte, táhněte proti Cedar, a vypleňte národy východní. ²⁹ Stany jejich i stáda jejich vezmou, plachty jejich se vším nádobím jejich, i velbloudy jejich poberou sobě, a volat budou na ně: Strach je kolem. ³⁰ Utečte, rozprchněte se rychle, skryjte se hluboce, obyvatelé Azor, dí Hospodin, neboť Nabuchodonozor král Babylonský složil proti vám radu, a vymyslíl proti vám chytrost. ³¹ Vstaňte, táhněte proti národu upokojenému, který sedí bezpečně, praví Hospodin. Nemá ani vrat ani závory, a samotní bydlejí. ³² Budou zajisté velbloudi jejich v loupež, a množství dobytka jejich v kořist, a rozptýlím na všelijaký vítr ty, kteří i v nejjadnějších koutech bydlejí, a ze všech stran uvedu bídu na ně, dí Hospodin. ³³ A bude Azor příbytkem draků, pustinou až na věky; neosadí se tam žádný, aniž bude bydlet v něm syn člověka. ³⁴ Slovo Hospodinovo, které se stalo k Jeremiášovi proroku proti Elamitským, na počátku kralování Sedechiáše krále Judského, řkoucí: ³⁵ Takto praví Hospodin zástupů: Aj, já polámu lučičtě Elamitských, největší sílu jejich. ³⁶ Uvedu zajisté na Elamitské čtyři větry ode čtyř stran světa, a rozptýlím je na všechny ty větry, takže nebude národu, do něhož by se nedostal někdo z vyhnaných Elamitských. ³⁷ A předěsím Elamitské před nepřáteli jejich a před těmi, kteří hledají bezživotí jejich. Uvedu, pravím, na ně zlé, prchlivost hněvu svého, dí Hospodin, a budu posílat za nimi meč, dokud jim konce neučiním. ³⁸ A postavím stolicí svou mezi Elamitskými, a vyplením odtud krále i knížata, praví Hospodin. ³⁹ Avšak stane se v posledních dnech, že zase přivedu zajaté Elamitské, dí Hospodin.

50 Slovo, které mluvil Hospodin proti Babylonu a proti zemi Kaldejské skrze Jeremiáše proroka: ² Oznamujte mezi národy a rozlašujte, zdvihněte korouhev, rozlašujte, netajte, rcete: Vzát bude Babylon, zahanben bude Běl, potřen bude Merodach, zahanbeny budou modly jeho, potření budou ukydání bohové jeho. ³ Neboť přitáhne na něj národ od půlnoci, který obrátí zemi jeho v pustinu, takže nebude obyvatele v ní. Od člověka až do zvířete vystěhují se, odejdou. ⁴ V těch dnech a toho času, dí Hospodin, přijdou synové Izraelští, oni i synové Judští spolu; plačice, ochotně půjdou, a Hospodina Boha svého hledat budou. ⁵ Na cestu k Sionu ptát se budou, a obrátíte se tam, řeknou: Pojdte a připojte se k Hospodinu smlouvou věčnou, nepřicházející v zapomenutí. ⁶ Ovce hynoucí jsou lid můj, pastýři jejich působí to, aby bloudily, a po horách se toulaly, shůry na pahrbek chodily, zapomenuvše na příbytky své. ⁷ Všichni, kteří je nalézají, šírají je, a nepřátelé jejich říkají: Nebudeme nic vinni, protože hřeší proti Hospodinu. Příbytek spravedlnosti a otců jejich naděje je Hospodin. ⁸ Vystěhujte se z prostředku Babylona, a ze země Kaldejské vyjděte, a buďte jako kozlové před stádem. ⁹ Neboť aj, já vzbudím a přivedu na Babylon shromáždění národů velikých ze země půlnoční, kteří sešikují se proti němu, i bude dobyt odtud. Kterýchžto střely jsou jako silného, jenž sirobu uvodí; žádná se nenavrátil na prázdno. ¹⁰ A bude země Kaldejských v loupež; všichni, kteří ji loupit budou, nasytí se, dí Hospodin. ¹¹ Protože se veselíte, protože plesáte, ó pustošitelé dědictví mého, protože jste zbujněli jako jalovice vytylá, a provyskujete jako rekové, ¹² Zahanbena bude matka vaše velice, a zapyří se rodička vaše: Aj, nejzadnější z národů, poušť, země vyprahlá a pustina. ¹³ Pro prchlivost Hospodinovu nebude v ní bydleno, ale velmi zpustne všechno. Každý, kdo půjde mimo Babylon, užasne se, a divit se bude nade všemi ranami jeho. ¹⁴ Sešikujte se proti Babylonu kolem všichni, kteří natahujete lučičtě, střílejte proti němu, nelitujte střely; neboť hřešil proti Hospodinu. ¹⁵ Křičte proti němu vůkol: Poddal se, padly základy jeho, pobořeny

jsou zdi jeho. Neboť pomsta Hospodinova je, uveďte pomstu na něj; jak činíval, učíte jemu.¹⁶ Vypleňte rozsévače z Babylona, i držícího srp v čas žně; před mečem hubícím každý nechť se k lidu svému obrátí, a každý do země své nechť uteče.¹⁷ Zvířátko zahnané je Izrael, které lvi splášili. Nejprve zžíral je král Assyrský, tento pak poslední, Nabuchodonozor král Babylonský, kosti jeho potřel.¹⁸ Proto toto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já navštívím krále Babylonského i zemi jeho, jako jsem navštívil krále Assyrského.¹⁹ A přivedu zase Izraele do příbytku jeho, aby se pásal na Karmeli a Bázan a na hoře Efraim a v Galád aby se sytila duše jeho.²⁰ V těch dnech a toho času, dí Hospodin, byla-li by vyhledávána nepravost Izraelova, nebude žádné, a hříchy Judovy, však nebudou nalezeny; nebo odpustím těm, které pozůstávím.²¹ Proti té zemi vzpurných táhni, a proti obyvatelům pomsty; zahub je a zahlad jako proklaté i utíkající, dí Hospodin. Učiň, pravím, všechno, jak přikazuji tobě,²² Ať je hluk boje v té zemi a potření veliké.²³ Jak by posekáno a polámáno být mohlo kladivo vši země? Jak by k užasnutí Babylon být mohl mezi národy?²⁴ Políčil jsem na tě, ó Babylone, pročez vzat budeš, než zviš. Nalezen, ano i polapen budeš, protože jsi směl potýkat se s Hospodinem.²⁵ Otevřel Hospodin poklad svůj, a vynesl nástroje hněvu svého; neboť dílo toto je Panovníka Hospodina zástupů v zemi Kaldejské.²⁶ Přitáhněte na ni od konce země, zotvírejte obilnice její, šlapejte po ní jako po stozích, a zahladte ji jako proklatou, tak aby z ní ničeho nepozůstalo.²⁷ Zbijte mečem všechny volky její, nechť sestoupí k zabití; běda jim, když přijde den jejich, čas navštívení jejich.²⁸ Hlas utíkajících a ucházejících ze země babylonské, aby oznámili na Sionu pomstu Hospodina Boha našeho, pomstění chrámu jeho.²⁹ Shromážďte proti babylonu nejudatnější, všichni natahující lučičště, položte se proti němu vůkol, ať nelze jemu ujt. Odplatte jemu podle skutků jeho, všechno, jak dělával, učíte jemu; neboť proti Hospodinu se stavěl pyšně, proti Svatému Izraelskému.³⁰ Proto padnou mládenci jeho na ulicích jeho, a všichni muži bojovní jeho vyplenění budou v ten den, dí Hospodin.³¹ Aj, já jsem proti tobě, ó pycho, praví Panovník Hospodin zástupů; neboť přišel den tvůj, čas, abych tě navštívil.³² Poklesne se zajisté ten pyšný a padne, a nebude žádného, kdo by jej zdvihl; a zanítím oheň v městech jeho, který sežere všechno okolí jeho.³³ Takto praví Hospodin zástupů: Utištěni jsou synové Izraelští, i se syny Judskými, a všichni, kteří je zjímal, drží je, nechťejí propustit jich.³⁴ Ale vykupitel jejich silný, jehož jméno je Hospodin zástupů, jistotně povede při jejich, aby pokoj způsobil této zemi, a pohnul obyvateli Babylonskými.³⁵ Meč na Kaldejské, dí Hospodin, a na obyvatele Babylonské, i na knížata jeho i na mudrce jeho.³⁶ Meč na lháře, aby se zbláznili, meč na silné jeho, aby potření byli.³⁷ Meč na koně jeho a na vozy jeho, i na všechnu tu směsici, která je uprostřed něho, aby byli jako ženy; meč na poklady jeho, aby rozchvátány byly.³⁸ Sucho na vody jeho, aby vyschly; neboť země plná je rytin, a při modlách bláznívají.³⁹ Proto bydlit budou tam šelmy s hroznými potvorami, bydlit budou v ní i mladé sovy; a nebude tam bydleno na věky, ani přebýváno od národu až do pronárodu.⁴⁰ Podobná bude k podvrácení hroznému Sodomy a Gomory i sousedů jejich, dí Hospodin; neosadí se tam žádný, aniž bydlit bude v ní syn člověka.⁴¹ Aj, lid přitáhne od půlnoci, a národ veliký, i králové znamenití, vzbuzení jsouce od stran země.⁴² Lučičště a kopí pochyťí, ukrutní budou, a neslitují se; hlas jejich jako moře zvučet bude, a na koních pojedou, sešikovaní jako muž udatný k boji proti tobě, ó dcero Babylonská.⁴³ Král Babylonský jak uslyší pověst o nich, opadnou ruce jeho, úzkost zachvátí jej, bolest jako rodičku.⁴⁴ Aj, jako lev vystupuje, více než vzednutí Jordánu proti příbytku Nejsilnějšího, avšak v okamžení zaženu jej z této země, a toho, který je vyvolený, ustanovím nad ní. Neboť kdo je mně rovný? A kdo mi složí rok? A kdo je ten pastýř, který by se postavil proti mně?⁴⁵ Proto slyšte radu Hospodinovu, kterou zavřel o Babylonu, a to, co myslil proti zemi Kaldejské: Zajisté že je vyvekou nejmenší tohoto stáda, zajisté že je poplení i příbytek jejich.⁴⁶ Od zvuku při dobývání Babylona trást se bude ta země, a křik mezi národy slyšen bude.

51 Takto praví Hospodin: Aj, já vzbudím proti Babylonu a proti těm, kteří bydlejí uprostřed povstávajících proti mně, vítr hubící.² A pošlu na Babylon ty, již vějí, kteří převívat budou jej, a vyprázdni zemi jeho, když budou proti němu dokole v den bídy.³ Natahujícímu, který silně natahuje lučičště své, a kráčí v pancíři svém, dí: Neslitovávejte se nad mládenci jeho, zahladte jako proklaté všechno vojsko jeho.⁴ Ať padnou zabití v zemi Kaldejské, a probodnutí na ulicích jeho.⁵ Neboť není opuštěn Izrael a Juda od Boha svého, od Hospodina zástupů, ačkoli země jejich plná je provinění proti Svatému Izraelskému.⁶ Utečte z prostředku Babylona, a zachovejte jeden každý život svůj, abyste nebyli vyplenění v nepravosti jeho. Neboť čas bude pomsty Hospodinovy, sám odplatu dá jemu.⁷ Byl koflíkem zlatým Babylon v ruce Hospodinově, opojujícím všechnu zemi; víno jeho pily národy, proto se zbláznily národy.⁸ Ale náhle padne Babylon a potření bude. Kvílejte nad ním, naberte masti pro bolesti jeho, snad bude moci zhojen být.⁹ Hojili jsme Babylon, ale není zhojen, opustme jej, a pojďme jeden každý do země své; neboť až k nebi dosahuje soud jeho, a vznesen je až k nejvyšším oblakům.¹⁰ Vyvedl Hospodin při naši; pojďte, a vypravujme na Sionu dílo Hospodina Boha našeho.¹¹ Vytřete střely, shledejte, co nejvíc můžete, pavéz, Hospodin vzbudil ducha králů Médských, protože proti Babylonu usouzení jeho je, aby jej zkazil; pomsta zajisté je Hospodinova, pomstění chrámu jeho.¹² Na

zdech babylonských zdvihněte korouhev, osadte stráž, postavte strážné, připravte zálohy; neboť i myslil Hospodin, i učinil, co řekl proti obyvatelům Babylonským. ¹³ Ó ty, který bydlíš při vodách velikých, ó který máš množství pokladů, přišlo skončení tvé, cíl lakomství tvého. ¹⁴ Přisáhl Hospodin zástupů skrze samého sebe: Jistotně naplním tě lidmi jako brouky, kteří by prokřikovali nad tebou radostně. ¹⁵ Ten, který učinil zemi mocí svou, který utvrdil svět moudrostí svou, a opatrností svou roztáhl nebesa, ¹⁶ Který, když vydává hlas, ječí vody na nebi, a který působí to, aby vystupovaly páry od kraje země, blýskání s deštěm přivádí, a vyvádí vítr z pokladů svých. ¹⁷ Tak zhloupl každý člověk, že nezná toho, že zahanben bývá každý zlatník od rytiny; neboť faleš je slitina jeho, a není ducha v nich. ¹⁸ Marnost jsou a dílo podvodů; v čas, v němž navštívení budou, zahynou. ¹⁹ Není jim podobný díl Jákobův; neboť on je stvořitelem všeho, a částka dědictví jeho, Hospodin zástupů je jméno jeho. ²⁰ Ty jsi mým kladivem rozrážejícím, nástroji válečnými, abych rozrážel skrze tebe národy, a kazil skrze tebe království, ²¹ Abych rozrážel skrze tebe koně s jezdcem jeho, abych rozrážel skrze tebe vůz s tím, kdo jezdí na něm. ²² Abych rozrážel skrze tebe muže i ženu, abych rozrážel skrze tebe starého i dítě, abych rozrážel skrze tebe mládence i pannu, ²³ Abych rozrážel skrze tebe pastýře se stádem jeho, abych rozrážel skrze tebe orače se spřežením jeho, abych rozrážel skrze tebe vévody a knížata. ²⁴ Ale již odplatím Babylonu i všem obyvatelům Kaldejským za všechno bezpráví jejich, které činili Sionu před očima vašimi, dí Hospodin. ²⁵ Aj, já jsem proti tobě, ó horo, která hubíš, dí Hospodin, která hubíš všechnu zemi; a vztáhna ruku svou na tebe, svalím tě z těch skal, a obrátím tě v horu spálenou. ²⁶ A nevezmou z tebe kamene k rohu, ani kamene k základům; neboť pustinou věčnou budeš, praví Hospodin. ²⁷ Vyzdihněte korouhev v zemi, trubte troubou mezi národy, připravte proti němu národy, svolajte proti němu království Ararat, Minni, Ascenez, ustanovte hejtmana proti němu, přiveďte koní jako brouků počet nesčíslný. ²⁸ Připravte proti Babylonu národy, krále země Médské, vévody její a všechna knížata její, i všechnu zemi panování jejich. ²⁹ A bude se trásti země bolestí, když vykonáváno bude usouzení Hospodinovo proti Babylonu, aby obrátil zemi Babylonskou v pustinu, v níž by se žádný neosazoval. ³⁰ Přestanou silní Babylonští bojovat, sedět budou v ohradách, zahyne síla jejich, budou jako ženy, zapálí příbytky jejich, polámány budou závory jejich. ³¹ Pošta jedna druhou potká, a posel posla, aby oznámeno bylo králi Babylonskému, že vzato je město jeho na kraji, ³² A že brody vzaty, i jezera vypálena ohněm, a muži bojovní předěšeni. ³³ Neboť takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Dcera Babylonská je jako humno, jehož nabíjení čas; ještě maličko, a přijde čas žně její. ³⁴ Vyjídá mne, potírá mne Nabuchodonozor král Babylonský, vystavuje mne nádobu prázdnou, požívá mne jako drak, naplňuje břich svůj rozkošemi mými, vyhání mne. ³⁵ Násilí, které se mně a mému tělu děje, přijď na Babylon, praví obyvatelkyně Sionská, a krev má na obyvatele země Kaldejské, praví Jeruzalém. ³⁶ Proto takto praví Hospodin: Aj, já vyvedu při tvou a pomstím tě; neboť vysuším moře jeho, vysuším i vrchoviště jeho. ³⁷ A bude Babylon v hromady, v příbytek draků, v užasnutí a podívování, takže nebude v něm žádného obyvatele. ³⁸ Jako lvi spolu řvát budou, skučet budou jako lvičata. ³⁹ Když se rozpálí, učiním jim hody, a tak je opojím, že vykřiknout a snem věčným zesnout musejí, tak aby neprocítili, dí Hospodin. ⁴⁰ Povedu je jako berany k zabití, jako skopce s kozly. ⁴¹ Jak by dobyt být mohl Sesák? Jak by vzata být mohla chvála vši země? Jak by přijít mohl na spuštění Babylon mezi národy? ⁴² Vystoupí proti Babylonu moře, množstvím vlnobití jeho přikryt bude. ⁴³ Města jeho budou pustinou, zemí vyprahlou a pustou, zemí, v jejíž městech neosadí se žádný, aniž projde skrze ně syn člověka. ⁴⁴ Navštívím také Béle v Babyloně, a vytrhnu, co sehltil, z úst jeho, i nepohrnou se k němu více národové; také i zdi Babylonské padnou. ⁴⁵ Vyjděte z prostředku jeho, lidé můj, a vysvobďte jeden každý duši svou od prchlivosti hněvu Hospodinova. ⁴⁶ A nebuďte choulostivého srdce, aniž se bojte pověsti, která slyšena bude v té zemi, když přijde tohoto roku pověst, a potom druhého roku pověst, i ukrutenství v zemi, a pán na pána. ⁴⁷ Proto aj, dnové přijdou, že navštívím rytiny Babylonské, a všechna země jeho zahanbena bude, i všichni zabití jeho padnou uprostřed něho. ⁴⁸ A budou propěvovat nad Babylonem nebesa i země, a cokoli v nich je, když na něj od půlnoci přitáhnou ti zhoubcové, dí Hospodin. ⁴⁹ Ano i Babylon padnout musí, ó zabití Izraelovi, i s Babylonem padnou zabití vši země jeho. ⁵⁰ Ó kdo jste unikli meče, jděte, nezastavujte se; vzpomínejte, daleko jsouce, na Hospodina, a Jeruzalém nechť vstupuje na srdce vaše. ⁵¹ Rcete: Stydíme se, že slyšíme útržku, hanbí se tváře naše, že cizozemci chodí do svatyní domu Hospodinova. ⁵² Proto aj, dny přijdou, dí Hospodin, že navštívím rytiny jeho, a po vši zemi jeho stonat bude zraněný. ⁵³ Byť pak vstoupil Babylon na nebe, a byť pak ohradil velmi vysokou pevnost svou, přitáhnou ode mne na něj zhoubcové, praví Hospodin. ⁵⁴ Zvuk křiku z Babylona, a potřetí veliké ze země Kaldejské. ⁵⁵ Neboť Hospodin poplení Babylon, a vyhladí z něho hřmot veliký, byť pak zvučela vlnobití jejich jako vody mnohé, vydáván byl hluk hlasu jejich, ⁵⁶ Když přitáhne na něj, na Babylon zhoubce. A budou jati silní jeho, potřeno bude lučičtění jejich; neboť Bůh silný odplatí, Hospodin vrchovatě odplatí. ⁵⁷ Opojím knížata jeho i moudré jeho, vývody jeho i znamenitější jeho i silné jeho, aby zesnuli snem věčným, a neprocítili, dí král, jehož jméno je Hospodin zástupů. ⁵⁸ Takto praví Hospodin zástupů: Oboje zeď Babylonská velmi široká do gruntu zbořena bude, a brány jeho vysoké ohněm spáleny budou, a tak nadarmo pracovat budou lidé a národy

při ohni, až zemdlí.⁵⁹ Slovo, které přikázal Jeremiáš prorok Saraiášovi synu Neriášovu, synu Maaseiášovu, když se vypravil od Sedechiáše krále Judského do Babylona, léta čtvrtého kralování jeho (byl pak Saraiáš kníže Menuchské),⁶⁰ Když sepsal Jeremiáš všechno zlé, které přijít mělo na Babylon, do knihy jedné, všechna ta slova, která jsou psána proti Babylonu.⁶¹ A řekl Jeremiáš Saraiášovi: Když přijdeš do Babylona, a uziš jej, tedy čti všechna ta slova.⁶² A rci: Ó Hospodine, ty jsi mluvil o místě tomto, že je zkazíš, takže nebude v něm obyvatele, od člověka až do zvířete, ale že hrozně zpuštěno na věky bude.⁶³ Když pak do konce přečteš knihu tuto, přivaž k ní kámen, a hoď ji doprostřed Eufrates,⁶⁴ A rci: Tak potopen bude Babylon, a nepovstane z toho zlého, které já uvedu na něj, ačkoli ustávat budou. Až potud slova Jeremiášova.

52 V jeden a dvaceti letech byl Sedechiáš, když počal kralovat, a jedenáct let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Chamutal, dcera Jeremiášova z Lebna.² A činil to, co je zlého před očima Hospodinovýmá, všechno tak, jakž byl dělal Joakim.³ Neboť se to dělo pro rozhněvání Hospodinovo proti Jeruzalému a Judovi, až je i zavrhl od tváře své. V tom zprotivil se Sedechiáš králi Babylonskému.⁴ Stalo se pak léta devátého kralování jeho, měsíce desátého, v desátý den téhož měsíce, že přitáhl Nabuchodonozor král Babylonský se vším vojskem svým k Jeruzalému, a položili se u něho, a zbudovali proti němu hradbu dokola.⁵ A bylo město obleženo až do jedenáctého léta krále Sedechiáše.⁶ V kterémžto, měsíce čtvrtého, devátého dne téhož měsíce, rozmohl se hlad v městě, a neměl chleba lid země.⁷ A prolomeny jsou zdi městské, a všichni muži bojovní utekli, a vyšli z města v noci skrze bránu mezi dvěma zdmi, u zahrady královské, (Kaldejští pak leželi okolo města), a ušli cestou pouště.⁸ A honilo vojsko Kaldejské krále, a postihli Sedechiáše na rovinách Jerišských, a všechno vojsko jeho rozprchlo se od něho.⁹ A tak javše krále, přivedli ho k králi Babylonskému do Ribla v zemi Emat, kdežto učinil o něm soud.¹⁰ A zmrdoval král Babylonský syny Sedechiášovy před očima jeho, ano i všechna knížata Judská zmrdoval v Ribla.¹¹ Oči pak Sedechiášovy oslepil, a svázav ho řetězy ocelovými král Babylonský, dal jej dovést do Babylona, a dal jej do vězení až do dne smrti jeho.¹² Potom měsíce pátého, desátého dne téhož měsíce, léta devatenáctého kralování Nabuchodonozora krále Babylonského, přitáhl Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, který sloužíval králi Babylonskému, do Jeruzaléma.¹³ A zapálil dům Hospodinův, i dům královský, i všechny domy v Jeruzalémě, a tak všechny domy veliké vypálil ohněm.¹⁴ Všechny také zdi Jeruzalémské kolem pobořilo všechno vojsko Kaldejské, které bylo s tím hejtmanem nad žoldněři.¹⁵ Přitom z chatrného lidu, totiž ostatek lidu, který byl zůstal v městě, i přeběhlíky, kteří byli ustoupili ke králi Babylonskému, a jiný obecný lid zavedl Nebuzardan, hejtman nad žoldněři.¹⁶ Jenom něco chatrného lidu země zanechal Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, aby byli vinaři a oráči.¹⁷ Nadto sloupy měděné, které byly v domě Hospodinově, i podstavce i moře měděné, které bylo v domě Hospodinově, ztloukli Kaldejští, a odvezli všechnu měď z nich do Babylona.¹⁸ Též hrnce, lopaty a nástroje hudební, a kotlíky a kadidelnice, i všechny nádoby měděné, jimiž sloužili, pobrali.¹⁹ I medenice a nádoby k oharkům, s kotlíky a hrnci, a svícny, a kadidelnice a koflíky, a cokoli zlatého a stříbrného bylo, pobral hejtman nad žoldněři;²⁰ Sloupy dva, moře jedno, a volů dvanáct měděných, kteří byli pod podstavci, jichž byl nadělal král Šalomoun do domu Hospodinova. Nebylo váhy mědi všech těch nádob.²¹ Neboť sloupů těch, osmnáct loket byla výška sloupu jednoho, který obvod měl dvanáct loktů, tloušťku pak čtyř prstů byl dutý.²² A makovice na něm měděná, a makovice jedné výška pěti loket, a mřížování i jablka zrnatá na té makovici vůkol; všechno bylo měděné. Takový byl i sloup druhý se zrnatými jablky.²³ A bylo jablek zrnatých devadesát a šest po každé straně; všude jablek zrnatých bylo po stu na mřížování dokola.²⁴ Vzal také hejtman nad žoldněři Saraiáše kněze předního, a Sofoniáše kněze nižšího, a tři strážné prahu.²⁵ A z města vzal komorníka jednoho, který byl hejtmanem nad muži bojovnými, a sedm mužů, již bývali při králi, kteří nalezeni byli v městě, a předního spisovatele vojska, který popisoval vojsko z lidu země, a šedesát mužů z lidu země, kteří nalezeni byli v městě.²⁶ Zjímav tedy je Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, přivedl je ke králi Babylonskému do Ribla.²⁷ A pobil je král Babylonský, a zmrdoval je v Ribla v zemi Emat, a tak zaveden je Juda ze země své.²⁸ Ten je lid, který zavedl Nabuchodonozor léta sedmého, Judských tři tisíce a tři a dvacet.²⁹ Léta osmnáctého Nabuchodonozora zavedl z Jeruzaléma duší osm set třicet a dvě.³⁰ Léta třímecítmého Nabuchodonozora zavedl Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, Judské, duší sedm set čtyřicet a pět, všech duší čtyři tisíce a šest set.³¹ Stalo se také třicátého sedmého léta po zajetí Joachina krále Judského, dvanáctého měsíce, dvacátého pátého dne téhož měsíce, povýšil Evilmerodach král Babylonský toho léta, když počal kralovat, Joachina krále Judského, pustiv ho ze žaláře.³² A mluvil s ním dobrotivě, i stolici jeho postavil nad stolice králů, kteří s ním byli v Babyloně.³³ Změnil též roucho jeho, které měl v žaláři, a jídal chléb před ním vždycky, po všechny dny života svého.³⁴ Neboť vyměřený pokrm ustavičně dáván byl jemu od krále Babylonského, a to na každý den, až do dne smrti jeho, po všechny dny života jeho.

Pláč

Úvod

1 Ach, město tak plné lidí, jak samotné zůstalo, a učiněno jako vdova! Nejznamenitější mezi národy, přední mezi krajinami pod plat uvedeno. ² Ustavičně pláče v noci, a slzy jeho na lících jeho, ze všech milovníků svých nemá žádného potěšitele; všichni přátelé jeho nevěrně se k němu mají, obrátili se mu v nepřátele. ³ Odstěhoval se Juda, protože byl trápen a ve veliké porobě, však osadiv se mezi pohany, nenalézá odpočinití; všichni, kteří jej honí, postihují jej v tísní. ⁴ Cesty Siona kvílí, že žádný nepřichází ke slavnosti. Všechny brány jeho zpustly, kněží jeho vzdychají, panny jeho smutné jsou, on pak sám pln je hořkosti. ⁵ Nepřátelé jeho jsou hlavou, odpůrcům jeho šťastně se vede; neboť jej Hospodin zarmoutil pro množství přestoupení jeho. Malíčci jeho odešli do zajetí před obličejem nepřítele. ⁶ A tak odňata od dcery Sionské všecka okrasa její. Knížata její jsou podobná jelenům, kteří nenalézají pastvy, a ucházejí bez moci před tím, kdo je honí. ⁷ Rozpomíná se dcera Jeruzalémská ve dnech trápení svého a kvílení svého na všecka svá utěšení, která mívala ode dnů starodávných, když padá lid její od ruky nepřítele, nemajíc žádného, kdo by jí pomohl. Protivníci se jí dívajíce, posmívají se klesnutí jejímu. ⁸ Těžce hřešila dcera Jeruzalémská, proto jako nečistá odloučena je. Všichni, kteří jí v poctivosti mívali, neváží jí sobě, protože vidí nahotu její; ona pak vzdychá, obrácena jsouc zpět. ⁹ Nečistota její na podolcích jejích; nepamatovala na skončení své, proto předivně klesá, nemajíc žádného, kdo by jí potěšil. Popatř, Hospodine, na trápení mé, neboť se vyvýšil nepřítel. ¹⁰ Sáhl rukou svou nepřítel na všechny drahé věci její; neboť musí se dívatí pohanům, jak chodí do svatyně její, o čemž jsi byl přikázal, aby tobě nevcházeli do shromáždění. ¹¹ Všechen lid její vzdychajíce, hledají chleba, vynakládají nejdražší věci své za pokrm k obcerstvení života. Vzezři, Hospodine, a popatř, neboť jsem v neváznosti. ¹² Nic-li vám do toho, ó všichni, kteří tudy jdete? Pohledte a vizte, je-li bolest podobná bolesti mé, která je mi učiněna, jak mne zármutkem naplnil Hospodin v den prchlivosti hněvu svého. ¹³ Seslal z výsosti oheň do kostí mých, který opanoval je; roztáhl síť nohám mým, obrátil mne zpět, obrátil mne v pustinu, celý den neduživá jsem. ¹⁴ Tuze svázáno je rukou jeho jho přestoupení mých, tuze spletené houžve připadly na hrdlo mé, porazilo sílu mou; vydal mne Pán v ruku nepřátel, nemohu povstat. ¹⁵ Pošlapal Pán všechny mé silné uprostřed mne, svolal proti mně zástupy, aby potřel mládence mé, tlačil Pán lisem pannu dceru Judskou. ¹⁶ Pro ty věci já pláču, z očí mých, z očí mých tekou vody, a že je vzdálen ode mne potěšitel, který by obcerstvil duši mou; synové moji jsou pohubení, neboť zesílil nepřítel. ¹⁷ Rozprostírá dcera Sionská ruce své, nemá žádného, kdo by jí potěšil; vzbudil Hospodin proti Jákobovi všudy kolem něho nepřátele jeho, mezi nimiž je dcera Jeruzalémská jako pro nečistotu oddělená. ¹⁸ Spravedlivý je Hospodin, neboť jsem na odpor činila ústům jeho. Slyšte prosím všichni lidé, a vizte bolest mou; panny mé i mládenci moji odebrali se do zajetí. ¹⁹ Volala jsem na milovníky své, oni oklamali mne; kněží moji a starci moji ve městě pomřeli, hledajíce pokrmu, aby posílili života svého. ²⁰ Popatř, ó Hospodine, neboť mi úzko; vnitřnosti mé zkormouceny jsou, srdce mé vadne ve mně, protože jsem na odpor velice činila. Vně meč na sirobu přivodí, v domě pouhá smrt. ²¹ Slychají, že já vzdychám, ale není žádného, kdo by mne potěšil. Všichni nepřátelé moji slyšice o mých bídách, radují se, že jsi to učinil, a přivedl den předem ohlášený, ale budou mně podobní. ²² Necht' přijde všecka nešlechtnost jejich před obličej tvůj, a učíň jim, jako jsi učinil mně pro všechna přestoupení má; neboť jsou mnohá úpění má, a srdce mé neduživé.

2 Jak hustým oblakem prchlivosti své přikryl Pán dceru Sionskou! Shodil z nebe na zem slávu Izraelovu, aniž se rozpomenul na podnože noh svých v den prchlivosti své. ² Sehltil Pán beze vší lítosti všechny příbytky Jákobovy, zbořil v prchlivosti své ohrady dcery Judské, udeřil jimi o zem, v potupu uvedl království i knížata její. ³ Odťal v rozpálení hněvu všechen roh Izraelův, odvrátil zpět pravici svou od nepřítele, a rozpálil se proti Jákobovi jako oheň plápolající, pálí docela kolem. ⁴ Natáhl lučiště své jako nepřítel, postavil pravici svou jako protivník, i zabil všechny nejzdařilejší z lidu, a vytil do stánku dcery Sionské jako oheň prchlivost svou. ⁵ Učiněn je Pán podobný nepříteli, sehltil Izraele, sehltil všechny paláce jeho, zkazil ohrady jeho, a rozmnožil v lidu Judském zármutek a žalost. ⁶ Mocí zajisté odtrhl jako od zahrady plot svůj, zkazil stánek svůj, v zapomenutí uvedl Hospodin na Sionu slavnost a sobotu, a v prchlivosti hněvu svého zavrhl krále i kněze. ⁷ Zavrhl Pán oltář svůj, v ošklivost vzal svatyni svou, vydal v ruku nepřítele zdi a paláce Sionské; křičeli v domě Hospodinově jako v den slavnosti. ⁸ Uložil Hospodin zkaziti zeď dcery Sionské, roztáhl šňůru, a neodvrátil ruky své od zhouby; pročež val i zeď kvílí, a spolu umdlévají. ⁹ Poráženy jsou na zem brány její, zkazil a polámá závory její; král její i knížata její mezi pohany. Není ani zákona, proroci také její nemívají vidění od Hospodina.

¹⁰ Starší dcery Sionské usadivše se na zemi, mlčí, posypávají prachem hlavy své, a přepásávají se zíněmi panny Jeruzalémské, svěšují k zemi hlavy své. ¹¹ Zhynuly od slz oči mé, zkormoutily se vnitřnosti mé, a vykydla se na zem játra má, pro potření dcery lidu mého, když i nemluvnátka a prsí požívající na ulicích města se svírají. ¹² A říkají matkám svým: Kde je obilí a víno? Když se jako zraněný svírají po ulicích města, a vypouštějí duše své na klíně matek svých. ¹³ Koho za svědka přivedu? Koho připodobním k tobě, ó dcero Jeruzalémská? Koho tobě přirovnám, abych tě potěšil, panno dcero Sionská? Neboť veliké je jako moře potření tvé. Kdo by tě zhojit mohl? ¹⁴ Proroci tvoji předpovídali tobě lživé a ničemné věci, a neodkrývali nepravosti tvé, aby odvrátili zajetí tvé, ale předpovídali tobě těžkosti, oklamání a vyhnání. ¹⁵ Všichni, kteří jdou cestou, tleskají nad tebou rukama, díví se a potřásají hlavou svou za tebou, dcero Jeruzalémská, říkajíce: To-li je to město, o němž říkali, že je nejkrásnější a utěšením vši země? ¹⁶ Všichni nepřátelé tvoji rozdírají na tebe ústa svá, hvízdají a skřípají zuby, říkajíce: Sehlťme ji. Toto je jistě ten den, jehož jsme očekávali; již nastal, vidíme. ¹⁷ Učinil Hospodin to, co byl uložil, splnil řeč svou, kterou přikazoval ode dnů starodávných, bořil bez lítosti, a obveselil nad tebou nepřítel, povýšil rohu protivníků tvých. ¹⁸ Vykřikovalo srdce jejich proti Pánu. Ó ty zdi dcery Sionské, vylévej jako potok slzy dnem i nocí, nedávej sobě odpočinutí, aniž se spokojíš zřítelnicí oka tvého. ¹⁹ Vstaň, křič v noci, při počátku bdění, vylévej jako vodu srdce své před obličejem Páně; pozdvihuj k němu rukou svých za život dítek svých svírajících se hladem, na rohu všech ulic, a řci: ²⁰ Pohleď, Hospodine, a popatř, komu jsi tak kdy učinil? Zdali jídají ženy plod svůj, nemluvnátka rozkošná? Zdali mordován být má v svatyni Páně kněz a prorok? ²¹ Leží na zemi po ulicích mladý i starý, panny mé i mládenci moji padli od meče, zmordoval jsi je, a zabil v den prchlivosti své bez lítosti. ²² Svolal jsi jako ke dni slavnosti z okolí ty, jichž se velice bojím, a nebylo v den prchlivosti Hospodinovy, kdo by ušel nebo pozůstal. Které jsem na rukou pěstovala a vychovala, ty nepřítel můj do konce zhubil.

3 Já jsem muž okoušející trápení od metly rozhněvání Božího. ² Zahnal mne, a uvedl do tmy a ne k světlu. ³ Jenom proti mně se staví, a obrací ruku svou přes celý den. ⁴ Uvedl sešlost na tělo mé a kůži mou, a polámal kosti mé. ⁵ Zastavěl mne a obklíčil předopornou hořkostí. ⁶ Postavil mne v tmavých místech jako ty, kteří již dávno zemřeli. ⁷ Ohradil mne, abych nevyšel; obtížil ocelový řetěz můj. ⁸ A jakkoli volám a křičím, zacpává uši před mou modlitbou. ⁹ Ohradil cesty mé tesaným kamenem, a stezky mé zmátl. ¹⁰ Je medvěd číhající na mne, lev ve skrýších. ¹¹ Cesty mé stočil, a roztrhal mne, a na to mne přivedl, abych byl pustý. ¹² Natáhl lučiště své, a vystavil mne za cíl střelám. ¹³ Postřelil ledví má střelami toulce svého. ¹⁴ Jsem v posměchu se vším lidem svým, a písničkou jejich přes celý den. ¹⁵ Sytí mne hořkostí, opojuje mne pelyňkem. ¹⁶ Nadto potřel o kamení zuby mé, vrazil mne do popela. ¹⁷ Tak jsi vzdálil, ó Bože, duši mou od pokoje, až zapomínám na pohodlí, ¹⁸ A říkám: Zahynula síla má i naděje má, kterou jsem měl v Hospodinu. ¹⁹ A však duše má rozvažujíc trápení svá a pláč svůj, pelyňek a žluč, ²⁰ Rozvažujíc to ustavičně, poníží se ve mně. ²¹ A přivodě sobě to ku paměti (naději mám), ²² Že veliké je milosrdenství Hospodinovo, když jsme do konce nevyhynuli. Nepřestávají zajisté slitování jeho, ²³ Ale nová jsou každého jitra; převeliká je pravda tvá. ²⁴ Díl můj je Hospodin, říká duše má; proto naději mám v něm. ²⁵ Dobrý je Hospodin těm, již očekávají na něj, duši té, která ho hledá. ²⁶ Dobré je trpělivě očekávajícímu na spasení Hospodinovo. ²⁷ Dobré je muži tomu, který by nosil jho od dětinství svého, ²⁸ Který by pak byl opuštěn, trpělivě se má v tom, co na něj vloženo, ²⁹ Dávaje do prachu ústa svá, až by se ukázala naděje, ³⁰ Nastavuje líce tomu, kdo jej bije, a sytí se potupou. ³¹ Neboť nezamítá Pán na věčnost; ³² Nýbrž ačkoli zarmucuje, však slitovává se podle množství milosrdenství svého. ³³ Netrápí zajisté ze srdce svého, aniž zarmucuje synů lidských. ³⁴ Aby kdo potíral nohama svými všechny vězně v zemi, ³⁵ Aby nespravedlivě soudil muže před obličejem Nejvyššího, ³⁶ Aby převracel člověka v při jeho, Pán nelibuje. ³⁷ Kdo jest, kdo když řekl, stalo se něco, a Pán nepřikázal? ³⁸ Z úst Nejvyššího zdali nepochází zlé i dobré? ³⁹ Proč by tedy sobě stýskal člověk živý, muž nad kázní za hříchy své? ⁴⁰ Zpytujme raději a ohledejme cest našich, a navraťme se až k Hospodinu. ⁴¹ Pozdvihujme srdcí i rukou svých k Bohu silnému v nebe. ⁴² My jsme se zpronevěřili, a vzpurní jsme byli, proto ty neodpouštíš. ⁴³ Obestřel ses hněvem a stíháš nás, morduješ a nelítuješ. ⁴⁴ Obestřel ses oblakem, aby nemohla proniknout k tobě modlitba. ⁴⁵ Za smetí a povrhel položil jsi nás uprostřed národů těchto. ⁴⁶ Rozdírají na nás ústa svá všichni nepřátelé naši. ⁴⁷ Strach a jáma potkala nás, zpuštění a setření. ⁴⁸ Potoky vod tekou z očí mých pro potření dcery lidu mého. ⁴⁹ Oči mé slzí bez přestání, protože není žádného odtušení, ⁵⁰ Až by popatřil a shlédl Hospodin z nebe. ⁵¹ Oči mé rmoutí duši mou pro všechny dcery města mého. ⁵² Lovili mne ustavičně, jako ptáče, nepřátelé moji bez příčiny. ⁵³ Uvrhli do jámy život můj, a přimetali mne kamením. ⁵⁴ Rozvodnily se vody nad hlavou mou, řekl jsem: Již je po mně. ⁵⁵ Vyzývám jméno tvé, ó Hospodine, z jámy nejhlubší. ⁵⁶ Hlas můj vyslýchával jsi; nezacpávej ucha svého před vzdycháním mým a voláním mým. ⁵⁷ V ten den, v němž jsem tě vzýval, přicházej, říkával: Neboj se. ⁵⁸ Pane, zasazuje se o při duše mé, vysvobozoval jsi život můj. ⁵⁹ Vidíš, ó Hospodine, převrácenost, která se mně děje, dopomoz mi k spravedlnosti. ⁶⁰ Vidíš všechno vymstívání se jejich, všechny úklady jejich proti mně. ⁶¹ Slýcháš utržení jejich,

ó Hospodine, i všechny úmysly jejich proti mně, ⁶² Řeči povstávajících proti mně, a přemítání jejich proti mně přes celý den. ⁶³ Pohled, jak při sedání jejich i povstání jejich jsem písničkou jejich. ⁶⁴ Dej jim odplatu, Hospodine, podle díla rukou jejich. ⁶⁵ Dej jim zatvrdilé srdce a prokletí své na ně. ⁶⁶ Stíhej v prchlivosti, a vyhláď je, ať nejsou pod nebem tvým.

4 Jak tě zašlo zlato, změnilo se ryzí zlato nejvýbornější, rozmetáno je kamení svaté sem i tam po všech ulicích. ² Synové Sionští nejdražší, kteří cenění být měli za zlato nejčistší, jak jsou počteni za nádoby hliněné, dílo rukou hrnčíře! ³ Jak draci vynímající prsy, krmí mladé své, dcera pak lidu mého příčinou ukrutníka podobná je sovám na poušti. ⁴ Jazyk prsí požívajícího přilnul žízní k dásním jeho; děti prosí za chléb, ale není žádného, kdo by lámal jim. ⁵ Ti, kteří jídali rozkošné krmě, hynou na ulicích; kteří chováni byli v šarlatu, octli se v hnoji. ⁶ Větší je trestání dcery lidu mého, než pomsta Sodomy, která podvrácena je jako v okamžení, aniž trvaly při ní rány. ⁷ Čistší byli Nazareové její než sníh, bělejší než mléko, rděla se těla jejich více než drahé kamení, jako by ze safíru vytesáni byli. ⁸ Ale již vzezření jejich temnější je než černota, nemohou poznání být na ulicích; přischla kůže jejich k kostem jejich, prahne, je jako dřevo. ⁹ Lépe se stalo těm, jenž zabiti jsou mečem, nežli kteří mřou hladem (oni zajisté zhylnou, probodeni byvše), pro nedostatek úrod polních. ¹⁰ Ruce žen lítostivých vařily syny své, aby jim byli za pokrm v potření dcery lidu mého. ¹¹ Všelijak vypustil Hospodin prchlivost svou, vylévá zuřivost hněvu svého, a zapálil oheň na Sionu, který sežral základy jeho. ¹² Králové země i všichni obyvatelé světa nikoli by neuvěřili, by měl byl vejít protivník a nepřítel do bran Jeruzalémských, ¹³ Pro hříchy proroků jeho a nepravosti kněží jeho, vylévajících uprostřed něho krev spravedlivých. ¹⁴ Toulali se jako slepi po ulicích, kálejíce se v krvi, které nemohli se než dotýkat oděvy svými. ¹⁵ Volali na ně: Ustupujte nečistí, ustupujte, ustupujte, nedotýkejte se. Právě ustoupili, a sem i tam se rozlezli, až mezi národy říkají: Nebudou více mít vlastního bydlení. ¹⁶ Tvář hněvivá Hospodinova rozptýlila je, aniž na ně více popatří; nepřátelé kněží nelitují, starcům milosti nečiní. ¹⁷ A vždy ještě až do ustání očí svých hledíme o pomoc sobě neprospěšnou, zření majíce k národu, nemohoucimu vysvobodit. ¹⁸ Sledují kroky naše, takže ani po ulicích našich chodit nemůžeme; přiblížilo se skončení naše, doplnily se dny naše, přišlo zajisté skončení naše. ¹⁹ Rychlejší jsou ti, kteří nás stíhají, než orlice nebeské; po horách stíhají nás, na poušti zálohy nám nadělali. ²⁰ Dýchání chřípí našich, totiž pomazaný Hospodinův, lapen je v jamách jejich, o němž jsme říkali: V stínu jeho živi budeme mezi národy. ²¹ Raduj se a vesel se, dcero Idumejská, která jsí se usadila v zemi Uz. Také k tobě přijde kalich, opijíš se a obnažíš se. ²² Ó dcero Sionská, když vykonána bude kázeň nepravosti tvé, nenechá tě déle v zajetí tvém. Ale tvou nepravost, ó dcero Idumejská, trestat bude a odkryje hříchy tvé.

5 Rozpomeň se, Hospodine, co se nám děje; popatř a viz pohanění naše. ² Dědictví naše obráceno je k cizím, domy naše k cizozemcům. ³ Sirotci jsme a bez otce, matky naše jsou jako vdovy. ⁴ Vody své za peníze pijeme, dříví naše za záplatu přichází. ⁵ Na hrdle svém protivenství snášíme, pracujeme, nedopouští se nám odpočinout. ⁶ Egyptským podáváme ruky i Assyřským, abychom nasyceni byli chlebem. ⁷ Otcové naši hřešili, není jich, my pak trestání po nich neseme. ⁸ Služebníci panují nad námi; není žádného, kdo by vytrhl z ruky jejich. ⁹ S opovážením se života svého hledáme chleba svého, pro strach meče i na poušti. ¹⁰ Kůže naše jako pec zčernaly od náramného hladu. ¹¹ Ženám na Sionu i pannám v městech Judských násilí činí. ¹² Knížata rukou jejich zvěšena jsou, osoby starých nemají v poctivosti. ¹³ Mládence k žerнову berou, a pacholata pod dřívím klesají. ¹⁴ Starci sedat v branách přestali a mládenci od zpěvů svých. ¹⁵ Přestala radost srdce našeho, obrátilo se v kvílení plesání naše. ¹⁶ Spadla koruna z hlavy naší; běda nám již, že jsme hřešili. ¹⁷ Proto je mdlé srdce naše, pro ty věci zatměly se oči naše, ¹⁸ Pro horu Sion, že opuštěna je; lišky chodí po ní. ¹⁹ Ty Hospodine, na věky zůstáváš, a stolice tvá od národu do pronárodu. ²⁰ Proč se zapomínáš na věky na nás, a opouštíš nás na tak dlouhé časy? ²¹ Obrat nás, ó Hospodine, k sobě, a obráceni budeme; obnov dny naše, jak byly za starodávna. ²² Neboť zdali všelijak zavrheš nás, a hněvat se budeš na nás velice?

Ezechiel

Úvod

1 Stalo se pak třicátého léta, čtvrtého měsíce, dne pátého, když jsem byl mezi zajatými u řeky Chebar, že otevřena byla nebesa, a viděl jsem vidění Boží. ²Pátého dne téhož měsíce, pátého léta zajetí krále Joachina, ³V pravdě stalo se slovo Hospodinovo k Ezechielovi knězi, synu Buzi, v zemi Kaldejské u řeky Chebar, a byla nad ním ruka Hospodinova. ⁴A viděl jsem, a aj, vítr tuhý přicházel od půlnoci, a oblak veliký, a oheň plápolající, a okolo něho byl blesk, a z prostředku jeho jako nějaká velmi prudká světlost, z prostředku toho ohně. ⁵Z prostředku jeho také ukázalo se podobenství čtyř zvířat, jejichž takový byl způsob: Podobenství člověka měli. ⁶A po čtyřech tvářích jedno každé, a po čtyřech křídlech jedno každé mělo. ⁷Jejichž nohy nohy přímé, ale spodek noh jejich jako spodek nohy telecí, a blyštěly se podobně jako ocel pulerovaná. ⁸Ruce pak lidské pod křídly jejich, po čtyřech stranách jejich, a tváře jejich i křídla jejich na čtyřech těch stranách. ⁹Spojena byla křídla jejich jednoho s druhým. Neobracela se, když šla; jedno každé přímo na svou stranu šlo. ¹⁰Podobenství pak tváří jejich s předu tvář lidská, a tvář lví po pravé straně každého z nich; tvář pak volskou po levé straně všech čtvero, též tvář orličí zezadu mělo všech čtvero z nich. ¹¹A tváří jejich i křídla jejich pozdvižena byla vzhůru. Každé zvíře dvě křídla pojilo s křídly dvěma druhého, dvěma pak přikrývala těla svá. ¹²A každé přímo na svou stranu šlo. Kamkoli ukazoval duch, aby šla, tam šla, neuchylovala se, když chodila. ¹³Podobnost také těch zvířat na pohledění byla jako uhlí řeřavého, na pohledění jako pochodeň. Kterýžto oheň ustavičně chodil mezi zvířaty, a ten oheň měl blesk, a z téhož ohně vycházelo blýskání. ¹⁴Také ta zvířata běhala, a navracela se jako prudké blýskání. ¹⁵A když jsem hleděl na ta zvířata, a aj, kolo jedno bylo na zemi při zvířatech u čtyř tváří jednoho každého z nich. ¹⁶Na pohledění byla kola, a udělání jich jako barva tarsis, a podobnost jednotejnou měla všechna ta kola, a byla na pohledění i udělání jejich, jako by bylo kolo uprostřed kola. ¹⁷Na čtyři strany své jít majíce, chodila, a neuchylovala se, když šla. ¹⁸A loukotě své, i vysokost měla, že hrůza z nich šla, a loukotě jejich vůkol všech čtyř kol plné byly oči. ¹⁹Když pak chodila zvířata, chodila kola vedle nich, a když se vznášela zvířata vzhůru od země, vznášela se i kola. ²⁰Kdekoli chtěl Duch, aby šla, tam šla; kde Duch chtěl jít, i kola vznášela se naproti nim, neboť duch zvířat byl v kolech. ²¹Když ona šla, šla, a když ona stála, stála, a když se vznášela od země, vznášela se také kola s nimi, neboť duch zvířat byl v kolech. ²²Podobenství pak oblohy bylo nad hlavami zvířat jako podobenství křišťálu roztaženého nad hlavami jejich svrchu. ²³A pod oblohou křídla jejich pozdvižená byla, jedno připojené k druhému. Každé mělo dvě, jimiž se přikrývalo, každé, pravím, mělo dvě, jimiž přikrývalo tělo své. ²⁴A slyšel jsem zvuk křídel jejich jako zvuk vod mnohých, jako zvuk Všemohoucího, když chodila, zvuk hluku jako zvuk vojska. Když pak stála, spustila křídla svá. ²⁵Byl také zvuk svrchu nad oblohou, která byla nad hlavou jejich, když stála a spustila křídla svá. ²⁶Svrchu pak na obloze, která byla nad hlavou jejich, bylo podobenství trůnu, na pohledění jako kámen safírový, a nad podobenstvím trůnu na něm svrchu, na pohledění jako tvárnost člověka. ²⁷A viděl jsem na pohledění jako velmi prudkou světlost, a ve vnitřku jejím kolem na pohledění jako oheň, od beder jeho vzhůru; od beder pak jeho dolů viděl jsem na pohledění jako oheň, a blesk kolem něho. ²⁸Na pohledění jako duha, která bývá na oblaci v čas deště, takový na pohledění byl blesk vůkol. To bylo vidění podobenství slávy Hospodinovy. Které viděv, padl jsem na tvář svou, a slyšel jsem hlas mluvícího.

2 Který řekl ke mně: Synu člověčí, postav se na nohy své, ať mluvím s tebou. ²A vstoupil do mne duch, když promluvil ke mně, a postavil mne na nohy mé, a slyšel jsem, jak mluví ke mně. ³Který řekl mi: Synu člověčí, já tě posílám k synům Izraelským, k národům vzpurným, kteří vzpurně se stavěli proti mně; oni i otcové jejich zpronevěřovali se mi, až právě do tohoto dne. ⁴K těm, pravím, synům nestydaté tváři a zatvrdilého srdce, já posílám tě, a díš k nim: Takto praví Panovník Hospodin, ⁵Již oni slyšte nebo nechte: Že dům vzpurný jsou. Ať vědí, že prorok byl uprostřed nich. ⁶Ty pak synu člověčí, neboj se jich, aniž se boj slov jejich, že vzpurní a jako trní jsou proti tobě, a že mezi štíry bydlíš. Slova jejich neboj se, a tváří jejich se nestrachuj, protože dům vzpurný jsou. ⁷Ale mluv slova má k nim, již oni slyšte nebo nechte: Že vzpurní jsou. ⁸Ty pak synu člověčí, slyš, co já pravím tobě: Nebud' vzpurný jako ten dům vzpurný. Otevři ústa svá, a sněz, co já tobě dám. ⁹A viděl jsem, a aj, ruka vztažena byla ke mně, a aj, v ní svinutá kniha. ¹⁰Kterou rozvinul přede mnou, a byla popsaná zepředu i zezadu, a bylo v ní psáno naříkání, kvílení a běda.

3 Tedy řekl mi: Synu člověčí, co před tebou je, sněz, sněz knihu tuto, a jdi, mluv k domu Izraelskému. ²A otevřel jsem ústa svá, a dal mi sníst knihu tu, ³Řka ke mně: Synu člověčí, nakrm břicho své, a střeva

svá napln knihou touto, kterou dávám. A snědl jsem, a byla v ústech mých jako med sladká. ⁴ Za tím řekl mi: Synu člověčí, jdi k domu Izraelskému, a mluv k nim slovy mými. ⁵ Neboť nebudeš poslán k lidu hluboké řeči a nesnadného jazyka, ale k domu Izraelskému. ⁶ Ne k národům mnohým hluboké řeči a nesnadného jazyka, jejichž bys slovům nerozuměl, kteří, kdybych tě k nim poslal, uposlechli by tebe. ⁷ Ale dům Izraelský nebudou tě chtít poslouchat, poněvadž nechtějí poslouchat mne; neboť všechen dům Izraelský je tvrdočelný a zatvrzelého srdce. ⁸ Ale učinil jsem tvář tvou tvrdou proti tváři jejich, a čelo tvé tvrdé proti čelu jejich. ⁹ Jako kámen přetvrdý, pevnější než skálu učinil jsem čelo tvé; neboj se jich, aniž se strachuj tváře jejich, protože dům vzpurný jsou. ¹⁰ A řekl ke mně: Synu člověčí, všechna slova má, která mluvit budu, přijmi v srdce své, a ušima svýma slyš. ¹¹ A jdi k zajatým, k synům lidu svého, a mluv k nim, a rci jim: Takto praví Panovník Hospodin, již oni slyšte nebo nechte. ¹² Tehdy odnesl mne Duch, a slyšel jsem za sebou hlas hřmotu velikého: Požehnaná sláva Hospodinova z místa svého. ¹³ A hlas křidel těch zvířat, která se vespolek dotýkala, a hlas kol naproti nim, a hlas hřmotu velikého. ¹⁴ Duch pak odnesl mne, a vzal mne, a odešel jsem truchliv, v hněvu ducha svého, ale ruka Hospodinova nade mnou silnější byla. ¹⁵ A přišel jsem k zajatým do Telabib, bydlícím při řece Chebar, a seděl jsem, kde oni bydlili. Seděl jsem, pravím, sedm dní uprostřed nich s užasnutím. ¹⁶ A stalo se po dokonání sedmi dnů, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁷ Synu člověčí, strážným jsem tě postavil nad domem Izraelským, abys slyše slovo z úst mých, napomínal jich ode mne. ¹⁸ Když bych já řekl bezbožnému: Smrti umřeš, a nenapomenul bys ho, ani nemluvil, abys ho odvedl od cesty jeho bezbožné, proto abys ho při životu zachoval: ten bezbožný pro nepravost svou umře, ale krve jeho z ruky tvé vyhledám. ¹⁹ Pakli bys ty napomenul bezbožného, a neodvrátil by se od bezbožnosti své, a od cesty své bezbožné, on pro nepravost svou umře, ale ty duši svou vysvobodíš. ²⁰ Odvrátil-li by se pak spravedlivý od spravedlnosti své, a činil by nepravost, a já bych položil urážku před něj, a tak by umřel, ty pak bys ho nenapomenul: pro hřích svůj umře, aniž na paměť přijde která spravedlnost jeho, kterou činil, ale krve jeho z ruky tvé vyhledám. ²¹ Pakli bys ty napomenul spravedlivého, aby nehřešil spravedlivý, a on by nehřešil, jistě že bude živ; neboť napomenut byl. Ty také duši svou vysvobodíš. ²² A byla tam nade mnou ruka Hospodinova, který řekl mi: Vstaň, jdi do tohoto údolí, a tam mluvit budu s tebou. ²³ A tak vstav, šel jsem do toho údolí, a aj, sláva Hospodinova stála tam, jako sláva, kterou jsem viděl u řeky Chebar. A padl jsem na tvář svou. ²⁴ Tehdy vstoupil do mne Duch, a postaviv mne na nohy, mluvil ke mně, a řekl mi: Jdi, zavři se v domě svém. ²⁵ Neboť na tě, synu člověčí, aj, dají na tě provazy, a svážou tě jimi, a nebudeš moci vyjít mezi ně. ²⁶ A já učiním, aby jazyk tvůj přilnul k dásním tvým, a abys oněměl, a nebyl jim mužem domlouvajícím, protože dům vzpurný jsou. ²⁷ Ale když mluvit budu s tebou, otevřu ústa tvá, a díš jim: Takto praví Panovník Hospodin: Kdo slyšet chce, nechť slyší, a kdo nechce, nechť nechá, že dům vzpurný jsou.

4 Ty pak synu člověčí, vezmi sobě cihlu, a polože ji před sebe, vyryj na ní město Jeruzalém. ² A postav na ní obležení, a vzdělaje na ní šance, vysyp na ní nāsyp, a polož na ní vojska, a postav na ní berany válečné vůkol. ³ Potom vezmi sobě pánev železnou, a polož ji místo zdi železné, mezi tebou a mezi městem, a zatvrď tvář svou proti němu, ať je obleženo, a oblehneš je. To bude znamením domu Izraelskému. ⁴ Ty pak lehni na levý bok svůj, a vlož na něj nepravost domu Izraelského. Podle počtu dnů, v němž ležet budeš na něm, poneseš nepravost jejich. ⁵ A já dávám tobě léta nepravosti jejich v počtu dnů, tři sta a devadesát dnů, v nichž poneseš nepravost domu Izraelského. ⁶ Když je pak vyplníš, budeš ležet na pravém boku podruhé, a poneseš nepravost domu Judova čtyřicet dnů. Den za rok, den za rok dávám tobě. ⁷ K obležení, pravím, Jeruzaléma zatvrď tvář svou, ohrna ruku svou, a prorokuje proti němu. ⁸ A aj, dávám na tě provazy, abys se neobracel z boku jednoho na druhý, dokud nevyplníš dnů obležení svého. ⁹ Proto ty vezmi sobě pšenice a ječmene, též bobu, čočovice, i prosa, a špaldy, a dej to do jedné nádoby, abys sobě nastrojil z toho pokrmu podle počtu dnů, v nichž ležet budeš na boku svém. Po tři sta a devadesát dnů jíst jej budeš. ¹⁰ Pokrmu pak tvého, který jíst budeš, váha bude dvacet lotů na den. Od času až do času jíst jej budeš. ¹¹ Vodu také na míru pít budeš, šestý díl hin; od času do času pít budeš. ¹² Podpopelný pak chléb ječný, který jíst budeš, ten lejny nečistoty lidské pec před očima jejich. ¹³ A řekl Hospodin: Tak budou jíst synové Izraelští chléb svůj nečistý pro pohany, které tam shromáždím. ¹⁴ Tedy řekl jsem: Ach, Panovníče Hospodine, aj, duše má není poskvrněna mrchami, a udávaného nejedl jsem od dětinství svého až podnes, aniž vešlo v ústa má maso ohavné. ¹⁵ Který řekl mi: Aj, dávám kravince místo lejn lidských, abys sobě jimi napekl chleba. ¹⁶ Za tím řekl mi: Synu člověčí, aj, já

3:17–21 Bezbožný ... spravedlivý. Výrazy, kterými jsou označeni lidé, podle toho, jak se Bohu líbí, na první pohled vypadají, jako popisující minulost — co dosud dělali. Při pozornějším rozboru se však ukazuje, určující je budoucnost; že bezbožný je ten, kdo se nedá napomenout, ale zatvrzele upřednostňuje svůj hřích (19, srv. 2Pt 2:22), kdežto spravedlivý také hřeší (21), ale dá si říct. Spravedlivý, který na hříšné

cestě setrvá (protože ho nikdo nenapomenul), přestane být spravedlivý (20). Viz článek [Minulost není určující](#) u Jr 18 na str. 437. Máme zodpovědnost varovat před zkázou ty, které vidíme hřešit; musíme přitom postupovat podle Kristových pokynů v Mt 18:15–17. Náš cíl není pomstychtivá touha po potrestání hříšníků, nýbrž snaha před trestem je zachránit; i za tu cenu, že ztratíme přátelství s nimi.

zlámu hůl chleba v Jeruzalémě, takže jíst budou chléb na váhu, a to se zármutkem, a vodu na míru pít, a to s předěšením, ¹⁷ Aby nedostatek majíce v chlebě a v vodě, děsili se jeden každý z nich, a zvdali pro nepravost svou.

5 Potom ty synu člověčí, vezmi sobě nůž ostrý, totiž břitvu holičů, vezmi jej sobě, a ohol ním hlavu i bradu svou. Potom vezma sobě váhu, rozděl to. ² Třetinu ohněm spal uprostřed města, když se vyplní dny obležení; zatím vezma druhou třetinu, posekej mečem okolo něho; ostatní pak třetinu rozptyl ve větru. Neboť mečem dobytým budu je stíhat. ³ A však odejmi odtud něco málo, a zavaž do křídel svých. ⁴ A i z těch ještě vezma, uvrhni je doprostřed ohně, a spal je ohněm, odkud vyjde oheň na všechny dům Izraelský. ⁵ Takto praví Panovník Hospodin: Tento Jeruzalém, který jsem postavil uprostřed pohanů, a dokola otočil krajinami, ⁶ Změnil soudy mé v bezbožnost více než pohané, a ustanovení má více než jiné země, které jsou vůkol něho; neboť soudy mými pohrdli, a v ustanoveních mých nechodili. ⁷ Proto takto praví Panovník Hospodin: Protože mnohem více než pohané, kteří jsou kolem vás, v ustanoveních mých nechodili jste, a soudů mých nečinili jste, nýbrž ani tak jako pohané, kteří jsou kolem vás, soudů nekonali jste: ⁸ Proto takto praví Panovník Hospodin: Aj, já na tebe, aj já, a vykonám uprostřed tebe soudy před očima pohanů. ⁹ Neboť učiním při tobě to, čehož jsem dřív neučinil, a čehož podobně neučiním více pro všechny ohavnosti tvé, ¹⁰ Takže otcové jíst budou syny uprostřed tebe, a synové jíst budou otce své, a vykonám proti tobě soudy, a rozptýlím všechny ostatky tvé na všechny strany. ¹¹ Proto žít jsem já, praví Panovník Hospodin, že poněvadž jsi ty svatyně mé poskrnul všelijakými mrzkostmi svými, a všelijakými ohavnostmi svými, i já také zlehčím tebe, a neodpustí oko mé, a nikoli se neslituji. ¹² Třetina tebe morem zemře a hladem zhyne uprostřed tebe, a třetina druhá mečem padne vůkol tebe, ostatní pak třetinu na všechny stany rozptýlím, a mečem dobytým stíhati je budu. ¹³ A tak do konce vyelit bude hněv můj, a dotru prchlivostí svou na ně, i potěším se. A zvědí, že já Hospodin mluvil jsem v horlivosti své, když vykonám prchlivost svou na nich, ¹⁴ A obrátím tě v poušť, a dám tě v útržku mezi národy, které jsou kolem tebe, před očima každého tudy jdoucího. ¹⁵ A tak budeš k útržce, posměchu, k hroznému příkladu a k užasnutí národům, které jsou kolem tebe, tehdy když vykonám proti tobě soudy v hněvu a v prchlivosti a v zehrání zuřivém. Já Hospodin mluvil jsem. ¹⁶ Tehdy když vystřelím jízlivé střely hladu k záhubě vaší, které vystřelím, abych vás vyhubil, a hlad shromáždě proti vám, zlámu vám hůl chleba. ¹⁷ Pošli zajisté na vás hlad a zvěř lítou, která tě na sirobu přivede; i mor a krev přijde na tebe, když uvedu na tě meč. Já Hospodin mluvil jsem.

6 A stalo se ke mně slovo Hospodinovo, řkoucí: ² Synu člověčí, obrať tvář svou proti horám Izraelským, a prorokuj proti nim, ³ A rci: Hory Izraelské, slyšte slovo Panovníka Hospodina: Takto praví Panovník Hospodin horám a pahrbkům, prudkým potokům a údolím: Aj, já, já uvedu na vás meč, a zkazím výsosti vaše. ⁴ A tak zpustnou oltáře vaše, a ztroskotány budou sluneční obrazy vaše, a rozmetu zabitě vaše před ukydanými bohy vašimi. ⁵ Povrhnu také mrtvá těla synů Izraelských před ukydanými bohy jejich, a rozptýlím kosti vaše okolo oltářů vašich. ⁶ Kdekoli bydlit budete, města opuštěna budou, a výsosti zpustnou. Pročež popleněny budou a zpustnou i oltáře vaše, potroskotáni budou a přestanou ukydaní bohové vaši, a sluneční obrazy vaše zpodtínány, a tak vyhlazena budou díla vaše. ⁷ A padnou zabití uprostřed vás, a zvíte, že já jsem Hospodin. ⁸ A pozůstavím některé z vás, kteří by ušli meče, mezi pohany, když rozptýleni budete do zemí. ⁹ A budou se rozpomínati na mne, kteří z vás zachováni budou mezi národy, mezi něž budou zajati, že jsem kormoucen byl srdcem jejich smilným, které odstoupilo ode mne, a očima jejich, které smilnice, chodily za ukydanými bohy svými, a tak sami se být hodné ošklivosti poznají pro nešlechtnosti, které páchali ve všech ohavnostech svých. ¹⁰ A zvědí, že já jsem Hospodin, a že jsem ne nadarmo mluvil, že na ně uvedu zlé toto. ¹¹ Takto praví Panovník Hospodin: Tleskni rukou svou, a dupni nohou svou, a rci: Nastojte na dům Izraelský, že pro všechny ohavnosti nejhorší mečem, hladem a morem padnouti mají. ¹² Ten, kdo daleko bude, morem umře, a kdo blízko, mečem padne, ostatní pak a obležený hladem umře, a tak docela vyleji prchlivost svou na ně. ¹³ A zvíte, že já jsem Hospodin, když budou zabití jejich uprostřed ukydaných bohů jejich vůkol oltářů jejich, na všelijakém pahrbku vysokém, na všech vrších hor, a pod všelijakým dřevem zeleným, i pod všelijakým dubem hustým, na kterémkoli místě obětovali vůni libou všelijakým ukydaným bohům svým. ¹⁴ Neboť vztáhnu ruku svou na ně, a učiním zemi tuto zpustlou, zpustlejší než poušť Diblat, po všech obydlích jejich. A zvědí, že já jsem Hospodin.

7 Potom stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Slyš, synu člověčí: Takto praví Panovník Hospodin o zemi Izraelské: Ach, skončení, přišlo skončení její na čtyři strany země. ³ Již skončení nastalo tobě; neboť vypustím hněv svůj na tě, a budu tě soudit podle cest tvých, a uvrhnu na tě všechny ohavnosti tvé.

⁴ Neodpustí zajisté oko mé tobě, aniž se slituji, ale cesty tvé na tebe uvrhnu, a ohavnosti tvé uprostřed tebe budou. A zvíte, že já jsem Hospodin. ⁵ Takto praví Panovník Hospodin: Bída jedna, aj hle, přichází bída. ⁶ Skončení přichází, přichází skončení, procítil na tě, aj, přichází. ⁷ Přichází to jitro na tebe, obyvateli země, přichází ten čas, přibližuje se ten den hrmotu, a ne hlas rozléhající se po horách. ⁸ Již tudíž vyliji prchlivost svou na tě, a docela vypustím hněv svůj na tebe, a budu tě soudit podle cest tvých, a uvrhnu na tě všechny ohavnosti tvé. ⁹ Neodpustí zajisté oko mé, aniž se slituji, ale podle cest tvých zaplatím tobě, a budou ohavnosti tvé uprostřed tebe. A tak zvíte, že já jsem Hospodin, ten, který biji. ¹⁰ Aj, teď je ten den, aj, přicházej, přišlo to jitro, zkvetl prut, vypučela z něho pýcha, ¹¹ Ukrotnost vzrostla v prut bezbožnosti. Nežůstane z nich nic, ani z množství jejich, ani z hluku jejich, aniž bude naříkáno nad nimi. ¹² Přichází ten čas, blízko je ten den. Kdo koupí, nebude se veselit, a kdo prodá, nic toho nebude litovat; neboť prchlivost přijde na všechno množství její. ¹³ Ten zajisté, kdo prodal, k věci prodané nepůjde nazpět, by pak ještě byl mezi živými život jejich, poněvadž vidění na všechno množství její nenavráti se, a žádný v nepravosti života svého nezmoční se. ¹⁴ Troubit budou v troubu, a připraví všechno, ale nebude žádného, kdo by šel k boji; neboť prchlivost má oboří se na všechno množství její. ¹⁵ Meč bude vně, mor pak a hlad doma; kdo bude na poli, mečem zabit bude, toho pak, kdo bude v městě, hlad a mor zahubí. ¹⁶ Kteří pak z nich utečou, ti na horách, jako holubice v údolí, všichni lkát budou, jeden každý pro nepravost svou. ¹⁷ Všelijaké ruce klesnou, a všelijaká kolena rozplynou se jako voda. ¹⁸ A přepásají se zíněmi, a hrůza je přikryje, a na všelijaké tváři bude stud, a na všech hlavách jejich lysina. ¹⁹ Stříbro své po ulicích rozházejí, a zlato jejich bude jako nečistota; stříbro jejich a zlato jejich nebude jich moci vysvobodit v den prchlivosti Hospodinovy. Nenasytí se, a střev svých nenaplní, protože nepravost jejich je jim k urážce, ²⁰ A že ve slávě okrasy své, v té, kterou k důstojnosti postavil Bůh, obrazu ohavností svých a mrzkostí svých nadělali. Proto obrátil jsem jim ji v nečistotu. ²¹ Neboť vydám ji v ruku cizozemců k rozchvátání, a bezbožným na zemi za loupež, kteří poskvrní jí. ²² Odvrátím též tvář svou od nich, i poskvrní svatyně mé, a vejdou do ní, bořice a poskvřňující jí. ²³ Udělej řetěz, neboť země plná je soudů ukrutných, a město plné je nátisku. ²⁴ Proto přivedu nejhorší z pohanů, aby dědičně vládli domy jejich; i učiním přítrž pýše silných, a poskvřněny budou, kteří jich posvěcují. ²⁵ Zkažení přišlo, proto hledat budou pokoje, ale žádného nebude. ²⁶ Bída za bídou přijde, a novina bude za novinou, i budou hledat vidění od proroka, ale zákon zahyne od kněze, a rada od starců. ²⁷ Král ustavičně kvílet bude, a kníže obleče se ve smutek, a ruce lidu v zemi předěšeny budou. Podle cesty jejich učiním jim a podle soudů jejich soudit je budu. A zvědí, že já jsem Hospodin.

8 A stalo se léta šestého, v pátý den šestého měsíce, že jsem seděl v domě svém, a starší Judští seděli přede mnou. A připadla na mne tu ruka Panovníka Hospodina. ² A viděl jsem, a aj, podobenství na pohledění jako oheň. Od beder jeho dolů oheň, od beder pak jeho vzhůru na pohledění jako blesk, na pohledění jako nějaká velmi prudká světlost. ³ Tedy vztáhna podobenství ruky, vzal mne za kšticí hlavy mé, a vyzdvihl mne Duch mezi nebe a mezi zemi, a uvedl mne do Jeruzaléma ve viděních Božích, k vratům brány vnitřní, která patří na půlnoci, kde byla stolice modly k horlivosti a k zuřivosti popouzející. ⁴ A aj, sláva Boha Izraelského byla tam na pohledění jako ta, kterou jsem viděl v údolí. ⁵ A řekl mi: Synu člověčí, pozdvihni nyní oči svých k cestě na půlnoci. Tedy pozdvihl jsem oči svých k cestě na půlnoci, a aj, na půlnoci u brány oltářové ta modla horlení, právě kudy se vchází. ⁶ V tom řekl mi: Synu člověčí, vidíš-li ty, co tito činí, ohavnosti tak veliké, které činí dům Izraelský tuto, takže se vzdálit musím od svatyně své? Ale obrátě se, uzříš ještě větší ohavnosti. ⁷ A přivedl mne ke dveřím síně, kde jsem uzřel, a aj, díra jedna byla v stěně. ⁸ A řekl mi: Synu člověčí, kopej prosím tu stěnu. A kopal jsem stěnu, a aj, dveře jedny. ⁹ Tehdy řekl mi: Vejdi, a viz ohavnosti tyto nejhorší, které oni činí zde. ¹⁰ Proto všed, uzřel jsem, a aj, všelijaké podobenství hmyzu a zvířat ohyzdných, i všech ukydaných bohů domu Izraelského vyryto bylo na stěně kolem a kolem. ¹¹ A sedmdesát mužů ze starších domu Izraelského, s Jazaniášem synem Safanovým, stojícím uprostřed nich, stáli před nimi, maje každý kadidlnici svou v ruce své, takže hustý oblak kadidla vzhůru vstupoval. ¹² A řekl mi: Viděl-lis, synu člověčí, co starší domu Izraelského činí ve tmě, jeden každý v pokojích svých malovaných? Neboť říkají: Nikoli na nás nepatří Hospodin, opustil Hospodin zemi. ¹³ Dále mi řekl: Obrátě se, uzříš ještě větší ohavnosti, které oni činí. ¹⁴ A přivedl mne k vratům brány domu Hospodinova, která je na půlnoci, a aj, ženy seděly tam, oplakávající Tammuze. ¹⁵ A řekl mi: Viděl-lis, synu člověčí? Obrátě se, uzříš ještě větší ohavnosti nad tyto. ¹⁶ Tedy uvedl mne do síně domu Hospodinova vnitřní, a aj, u vrat chrámu Hospodinova, mezi síní a oltářem bylo okolo pět a dvaceti mužů, jejichž záda byla k chrámu Hospodinovu, tváře pak jejich k východu, kteří klaněli se proti východu slunce. ¹⁷ A řekl mi: Viděl-lis, synu člověčí? Zdalí lehká věc je domu Judovu, aby činili ohavnosti tyto, které činí zde? Neboť naplnivše zemi nátiskem, obrátili se, aby mne popouzeli, a aj, příkládají ratolest vinnou k nosům svým. ¹⁸ Proto i já také učiním podle prchlivosti; neslituje se oko mé, aniž se smiluji. A budou volat v uši mé hlasem velikým, a nevyšším jich.

9 Potom zavolal hlasem velikým, takže jsem slyšel, řka: Přistupte hejtmané k tomuto městu, a jeden každý se zbrojí svou hubicí v ruce své. ² A aj, šest mužů přišlo cestou k bráně hořejší, která patří na půlnoci, máje každý zbroj svou rozrážející v ruce své. Muž pak jeden byl uprostřed nich, oděný rouchem lněným, a kalamář písarský při bedrách jeho; a přišedše, stáli u oltáře měděného. ³ Sláva pak Boha Izraelského sestoupila byla z cherubína, na kterém byla, k prahu domu, a zvolala na muže toho oděného rouchem lněným, při jehož bedrách byl kalamář písarský. ⁴ A řekl jemu Hospodin: Přejdi prostředkem města, prostředkem Jeruzaléma, a znamenaj znamením na čelech muže ty, kteří vzdychají a nařkají nade všemi ohavnostmi dějícími se uprostřed něho. ⁵ Tamtěm pak řekl tak, že jsem slyšel: Projděte skrze město za ním, a bijte; neodpouštěj oko vaše, aniž se slitovávejte. ⁶ Starce, mládence i pannu, maličké i ženy mordujte do vyhubení, ale ke všelijakému muži, na němž by bylo znamení, nepřistupujte, a od svatyně mé počněte. Tak začali od mužů těch starších, kteří byli před chrámem. ⁷ (Nebo jim byl řekl: Pokvrňte domu, a naplňte síně zabitými. Jděte.) A vyšedše, bili v městě. ⁸ A stalo se, když je bili, a já pozůstal, že jsem padl na tvář svou, a zvolal jsem, řka: Ach, Panovníku Hospodine, zdali zahubíš všecken ostatek Izraelský, vylévaje prchlivost svou na Jeruzalém? ⁹ A řekl mi: Nepravost domu Izraelského a Judského veliká je velmi velice, a naplněna je země mordy, a město plné je převrácenců. Neboť říkali: Opustil Hospodin zemi tuto, a Hospodin nikoli nevidí nás. ¹⁰ Proto já také cestu jejich na hlavu jejich obrátím; neodpustí oko mé, aniž se slituji. ¹¹ A aj, muž oděný rouchem lněným, při jehož bedrách byl kalamář, oznámil to, řka: Učinil jsem, jak jsi mi rozkázal.

10 A viděl jsem, a aj, na obloze, která byla nad hlavou cherubínů, jako kámen safírový na pohledění, jako podobenství trůnu se ukázalo nad nimi. ² Tedy promluviv k muži tomu oděnému rouchem lněným, řekl: Vejdí doprostřed kol pod cherubíny, a naplň hrsti své uhlím řeřavým z prostředku cherubínů, a roztrus po městě. Který vešel před očima máma. ³ (Cherubínové pak stáli po pravé straně domu, když vcházel muž ten, a oblak hustý naplnil síň vnitřní. ⁴ Neboť když se byla zdvihla sláva Hospodinova s cherubínů k prahu domu, tedy naplněn byl dům tím hustým oblakem, a síň naplněna byla bleskem slávy Hospodinovy. ⁵ Zvuk také křídel cherubínů slyšen byl až k té síni vnější jako hlas Boha silného, všemohoucího, když mluví.) ⁶ A stalo se, když přikázal muži tomu oděnému rouchem lněným, řka: Vezmi ohně z prostředku kol, z prostředku cherubínů, že vešel a postavil se vedle kol. ⁷ Tedy vztáhl cherubín jeden ruku svou z prostředku cherubínů k ohni tomu, který byl uprostřed cherubínů, a vzav, dal do hrsti toho oděného rouchem lněným. Který vzal a vyšel. ⁸ Neboť ukazovalo se na cherubínech podobenství ruky lidské pod křídly jejich. ⁹ A viděl jsem, a aj, čtyři kola vedle cherubínů, jedno kolo vedle jednoho každého cherubína, podobenství pak kol jako barva kamene tarsis. ¹⁰ A na pohledění měla podobnost jednotejnou ta kola, jako by bylo kolo uprostřed kola. ¹¹ Když chodila, na čtyři strany jejich chodila. Neuchylovala se, když šla, ale k tomu místu, kam se obracel vůdce, za ním šla. Neuchylovala se, když šla. ¹² Všechno také tělo jejich i hřbety jejich, i ruce jejich, i křídla jejich, též i kola plná byla očí vůkol jich samých čtyř i kol jejich. ¹³ Kola pak ta nazval soukolím, jak slyšely uši mé. ¹⁴ Čtyři tváři mělo každé. Tvář první tvář cherubínová, tvář pak druhá tvář člověčí, a třetí tvář lví, čtvrtá pak tvář orličí. ¹⁵ A zdvihli se cherubínové. To jsou ta zvířata, která jsem viděl u řeky Chebar. ¹⁶ Když pak šli cherubínové, šla i kola vedle nich, a když vznášeli cherubínové křídla svá, aby se pozdvihli od země, neuchylovala se také kola od nich. ¹⁷ Když stáli oni, stála, a když se vyzdvihovali, vyzdvihovala se s nimi; neboť duch zvířat byl v nich. ¹⁸ A odešla sláva Hospodinova od prahu domu, a stála nad cherubíny, ¹⁹ Hned jakž pozdvihli cherubínové křídla svých a vznesli se od země, před očima máma odcházejíce, a kola naproti ním, a stála u vrat brány domu Hospodinova východní, a sláva Boha Izraelského svrchu nad nimi. ²⁰ To jsou ta zvířata, která jsem viděl pod Bohem Izraelským u řeky Chebar, a poznal jsem, že to cherubínové byli. ²¹ Po čtyřech tvářích měl jeden každý, a po čtyřech křídlech jeden každý; podobenství také rukou lidských pod křídly jejich. ²² Podobenství pak tváří jejich bylo jako tváří, které jsem byl viděl u řeky Chebar, obličej jejich i oni sami. Jeden každý přímo ke své straně chodil.

11 A vznesl mne Duch, a přivedl mne k bráně východní domu Hospodinova, která patří na východ, a aj, ve vratech brány té pět a dvacet mužů, mezi kterými jsem viděl Jazaniáše syna Azurova, a Pelatiáše syna Banaiášova, knížata lidu. ² Tedy řekl mi: Synu člověčí, to jsou ti muži, kteří smýšlejí nepravost, a skládají radu zlou ve městě tomto, ³ Říkajíce: Nestavějme domů blízko, sic město bude hrnec a my maso. ⁴ Proto prorokuj proti nim, prorokuj, synu člověčí. ⁵ A sestoupil na mne Duch Hospodinův, a řekl mi: Rci: Takto dí Hospodin: Tak říkáte, dome Izraelský. Neboť cokoli vám vstupuje na mysl, o tom já vím. ⁶ Veliké množství zmordovali jste v městě tomto, a naplnili jste ulice jeho zabitými. ⁷ Proto takto praví Panovník Hospodin: Ti, kteří jsou zabiti od vás, které jste nakladli uprostřed něho, oni jsou maso, město pak hrnec, ale vás vyvedu z prostředku

jeho. ⁸ Báli jste se meče, ale meč uvedu na vás, praví Panovník Hospodin. ⁹ A vyvedu vás z prostředku jeho, a dám vás v ruku cizích, a vykonám nad vámi soudy. ¹⁰ Mečem padnete, na pomezí Izraelském soudit vás budu, a zvíte, že já jsem Hospodin. ¹¹ Město nebude vám hrnec, aniž vy budete uprostřed něho maso, na pomezí Izraelském soudit vás budu. ¹² A zvíte, že já jsem Hospodin, poněvadž jste v ustanoveních mých nechodili, a soudů mých nečinili, a podle soudů těch národů, které jsou kolem vás, činili jste. ¹³ Stalo se pak, když jsem prorokoval, že Pelatiáš syn Banaiášův umřel. Pročež padl jsem na tvář svou, a zvolal jsem hlasem velikým, řka: Ach, Panovníku Hospodine, skonání, činíš ostatkům Izraelským. ¹⁴ Tedy stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁵ Synu člověčí, bratři tvoji, bratři tvoji, příbuzní tvoji, a všechen dům Izraelský, všechen dům, kterým říkali obyvatelé Jeruzalémští: Daleko zajděte od Hospodina, nám je dána země tato v dědictví. ¹⁶ Proto rci: Takto praví Panovník Hospodin: Ačkoli daleko zahnal jsem je mezi národy, a ačkoli rozptýlil jsem je do zemí, však budu jim svatyní i po ten malý čas v zemích těch, do kterých přijdou. ¹⁷ Proto rci: Takto praví Panovník Hospodin: Shromáždím vás z národů a seberu vás ze zemí, do kterých rozptýleni jste, a dám vám zemi Izraelskou. ¹⁸ A vejdou tam, a vyvrhnou všechny mrzkosti její, i všechny ohavnosti její z ní. ¹⁹ Neboť dám jim srdce jedno, a Ducha nového dám do vnitřností vašich, a odejmu srdce kamenné z těla jejich, a dám jim srdce masité, ²⁰ Aby v ustanoveních mých chodili, a soudů mých dbali, a činili je. A budou lidem mým, a já budu jejich Bohem. ²¹ Kterých pak srdce chodilo by po žádostech mrzkostí svých a ohavností svých, těch cestu na hlavu jejich obrátím, praví Panovník Hospodin. ²² Tedy vznesli cherubínové křídla svá i kola s nimi, sláva pak Boha Izraelského nad nimi svrchu. ²³ A odešla sláva Hospodinova z prostředku města, a stála na hoře, která je na východ městu. ²⁴ Duch pak vznesl mne, a zase mne přivedl do země Kaldejské k zajatým, ve vidění skrze Ducha Božího. A odešlo ode mne vidění, které jsem viděl. ²⁵ A mluvil jsem k zajatým všechny ty věci Hospodinovy, které mi ukázal.

12 A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, uprostřed domu vzpurného ty bydlíš, kteří mají oči, aby viděli, však nevidí; uši mají, aby slyšeli, však neslyší, protože dům vzpurný jsou. ³ Proto ty, synu člověčí, připrav sobě to, s čím bys se stěhoval, a stěhuj se ve dne před očima jejich. Přestěhuješ se pak z místa svého na místo jiné před očima jejich, zda by aspoň viděli; neboť dům vzpurný jsou. ⁴ Vynesu pak své věci, jakožto ty, s nimiž se stěhovat máš ve dne před očima jejich, vyjde večer před očima jejich, jako ti, kteří se stěhují. ⁵ Před očima jejich prokopej sobě zeď, a vynes skrze ni. ⁶ Před očima jejich na rameni nes, po tmě vynes, tvář svou přikryj, a nehleď na zemi; neboť za zázrak dal jsem tě domu Izraelskému. ⁷ A učinil jsem tak, jak rozkázáno bylo. Věci své vynesl jsem, jako ty, s nimiž bych se stěhoval ve dne, večer pak prokopával jsem sobě zeď rukou; po tmě jsem je vynesl, na rameni nesa před očima jejich. ⁸ Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně ráno, řkoucí: ⁹ Synu člověčí, zdali řekli dům Izraelský, dům ten vzpurný: Co ty děláš? ¹⁰ Rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Na kníže v Jeruzalémě vztahuje se břímě toto a na všechen dům Izraelský, kteří jsou uprostřed něho. ¹¹ Rci jim: Já jsem zázrakem vašim. Jako jsem činil, tak se stane jim, postěhují se a v zajetí půjdou. ¹² A kníže, které je uprostřed nich, na rameni ponese po tmě a vyjde. Zeď prokopají, aby jej vyvedli skrze ni; tvář svou zakryje, takže nebude viděti okem svým země. ¹³ Neboť roztáhnu síť svou na něj, a polapen bude do sítě mé, a zavedu jej do Babylona, země Kaldejské, které neuzří, a tam umře. ¹⁴ Všechny také, kteří jsou kolem něho na pomoc jemu, i všechny houfy jeho rozptýlím na všechny strany, a mečem dobytým budu je stíhat. ¹⁵ A zvědí, že já jsem Hospodin, když je rozptýlím mezi národy, a rozeženu je po krajinách. ¹⁶ Pozůstavím pak z nich muže nemnohé po meči, po hladu a po moru, aby vypravovali všechny ohavnosti své mezi národy, kam se dostanou, i zvědí, že já jsem Hospodin. ¹⁷ Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁸ Synu člověčí, chléb svůj se strachem jez, a vodu svou s třesením a se zármutkem pij, ¹⁹ A rci lidu země této: Takto praví Panovník Hospodin o obyvatelích Jeruzalémských, o zemi Izraelské: Chléb svůj se zármutkem jíst budou, a vodu svou s předěšením pít, aby oloupena byla země jeho z hojnosti své, pro nátisk všech přebývajících v ní. ²⁰ Města také, v nichž bydlí, zpustnou, a země pustá bude, a tak zvíte, že já jsem Hospodin. ²¹ Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²² Synu člověčí, jaké to máte přísloví o zemi Izraelské, říkajíc: Prodlí se dny, anebo zahyne všelijaké vidění? ²³ Proto rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Učiním, aby přestalo přísloví toto, aniž užívat budou přísloví toho více v Izraeli. Rci jim: Nýbrž přiblížily se dny ty a splnění všelijakého vidění. ²⁴ Neboť nebude více žádného vidění marného, a hádání pochlebníka uprostřed domu Izraelského, ²⁵ Protože já Hospodin mluvit budu, a kterékoli slovo promluví, stane se. Neprodlí se dlouho, ale za dnů vašich, dome vzpurný, mluvit budu slovo, a naplním je, praví Panovník Hospodin. ²⁶ A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²⁷ Synu člověčí, aj, dům Izraelský říká: Vidění to, které vidí tento, ke dnům mnohým patří, a na dlouhé časy tento prorokuje. ²⁸ Proto rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Neprodlí se dlouho všelijaké slovo mé, ale slovo, které mluvit budu, stane se, praví Panovník Hospodin.

13 A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, prorokuj proti prorokům Izraelským, kteří prorokují, a rci prorokujícím ze srdce svého: Slyšte slovo Hospodinovo: ³ Takto praví Panovník Hospodin: Běda prorokům bláznivým, kteří následují ducha svého, kteří však nic neviděli. ⁴ Podobní jsou liškám na pustinách proroci tvoji, Izraeli. ⁵ Nevstupujete k mezerám, aniž děláte hradby okolo domu Izraelského, aby obstát mohl v boji v den Hospodinův. ⁶ Vidají marnost a hádání lživé. Říkají: Praví Hospodin, přestože jich neposlal Hospodin, a klamou lidi naději, aby jen utvrdili slovo své. ⁷ Zdali vidění marného nevidáte, a hádání lživého nevypravujete? A říkáte: Praví Hospodin, přestože jsem já nemluvil. ⁸ Pročez takto praví Panovník Hospodin: Protože mluvíte marnost, a vidáte lež, proto aj, já jsem proti vám, praví Panovník Hospodin. ⁹ Neboť bude ruka má proti prorokům, kteří vidají marnost a hádají lež. V losu lidu mého nebudou, a v popisu domu Izraelského nebudou zapsáni, aniž do země Izraelské vejdou. A zvíte, že já jsem Panovník Hospodin, ¹⁰ Proto, protože v blud uvedli lid můj, říkajíce: Pokoj, kde nebylo žádného pokoje. Jeden zajisté vystavěl stěnu hliněnou, a jiní omítali ji vápnem ničemným. ¹¹ Rci těm, kteří omítají vápnem ničemným: I však to padne. Přijde příval rozvodněný, a vy, kameny krupobití velikého, spadnete, a vítr bouřlivý roztrhne ji. ¹² A aj, když padne ta stěna, zdali vám nebude řečeno: Kde je to omítání, jímž jste omítali? ¹³ Proto takto praví Panovník Hospodin: Roztrhnu ji, pravím, větrem bouřlivým v prchlivosti své, a příval rozvodněný v hněvu mém přijde, a kamení krupobití velikého v prchlivosti mé k vyhlazení jí. ¹⁴ Neboť rozbořím stěnu tu, kterou jste ometali vápnem ničemným, a porazím ji na zem, takže odkryt bude grunt její. A padne, a zkažení budete uprostřed ní, a zvíte, že já jsem Hospodin. ¹⁵ A tak vykonaje prchlivost svou na té stěně, a na těch, kteří ji omítají vápnem ničemným, dím vám: Není více té stěny, není ani těch, kteří ji omítali, ¹⁶ Totiž proroků Izraelských, kteří prorokují Jeruzalému, a ohlašují jemu vidění pokoje, když není žádného pokoje, praví Panovník Hospodin. ¹⁷ Ty pak, synu člověčí, obrať tvář svou k dcerám lidu svého, které prorokují ze srdce svého, a prorokuj i proti nim. ¹⁸ A rci: Takto praví Panovník Hospodin: Běda těm, které šijí polštářky pod všelijaké lokty rukou lidu mého, a dělají kukly na hlavu všelijaké postavy, aby lovily duše. Zdali lovit máte duše lidu mého, abyste se živit mohly? ¹⁹ Neboť zlehčujete mne u lidu mého pro hrst ječmene a pro kus chleba, umrtvující duše, které neumřou, a obživující duše, které živы nebudou, lhouce lidu mému, kteří poslouchají lži. ²⁰ Proto takto praví Panovník Hospodin: Aj, já dám se v polštářky vaše, jimiž vy lovíte tam duše, abyste je oklamaly. Neboť strhnu je z ramenou vašich, a propustím duše, duše, které vy lovíte, abyste je oklamaly. ²¹ A strhnu kukly vaše, a vytrhnu lid svůj z ruky vaší, tak abyste jich nemohly více lovit, i zvíte, že já jsem Hospodin; ²² Protože kormoutíte srdce spravedlivého lžmi, když jsem já ho nekormoutil, a posilujete rukou bezbožného, aby se neodvrátil od zlé cesty své, obživující jej. ²³ Proto nebudete vidat marnosti, a s hádáním nebudete se obírat více; neboť vytrhnu lid svůj z ruky vaší, i zvíte, že já jsem Hospodin.

14 Potom přišedše ke mně muži ze starších Izraelských, seděli přede mnou. ² A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ³ Synu člověčí, muži tito složili ukydané bohy své v srdci svém, a nepravost, která jim k urážce je, položili před tváře své. Zdali se upřímně radí se mnou? ⁴ Proto mluv jim a rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Kdokoli by z domu Izraelského složil ukydané bohy své v srdci svém, a nepravost, která mu k urážce je, položil před tvář svou, a přišel by k proroku: já Hospodin odpovídat budu tomu, který přišel, o množství ukydaných bohů jeho, ⁵ Abych polapil dům Izraelský v srdci jejich, že se odvrátili ode mne k ukydaným bohům svým všichni napořád. ⁶ Proto rci domu Izraelskému: Takto praví Panovník Hospodin: Obratťe se a odvratťe od ukydaných bohů vašich, a ode všech ohavností vašich odvratťe tvář svou. ⁷ Neboť kdokoli by z domu Izraelského i z pohostinných, kteří jsou hosatem v Izraeli, odvrátil se od následování mne, a složil by ukydané bohy své v srdci svém, a nepravost, která mu k urážce je, položil by před tvář svou a přišel by k proroku, aby se mne tázal skrze něho: já Hospodin odpovím jemu o sobě, ⁸ A obrátím tvář svou hněvivou proti muži tomu, a dám jej za znamení a za přísloví, a vytnu jej zprostřed lidu svého, i zvíte, že já jsem Hospodin. ⁹ Prorok pak, dal-li by se přivábit, aby mluvil slovo, já Hospodin přivábil jsem proroka toho. Než vztáhnou ruku svou na něj, a vyhladím jej zprostřed lidu svého Izraelského. ¹⁰ A tak ponese nepravost svou. Jaká pokuta na toho, kdo by se tázal, taková pokuta na proroka bude, ¹¹ Aby nebloudili více dům Izraelský ode mne, a neposkvřovali se více žádnými převrácenostmi svými, aby byli lidem mým, a já bych byl jejich Bohem, praví Panovník Hospodin. ¹² Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹³ Synu člověčí, když by země zhřešila proti mně, dopouštějíc se přestoupení, tehdy vztáhl-li bych ruku svou na ni, a zlámal jí hůl chleba, a poslal bych na ni hlad, a vyhubil z ní lidi i zvířata: ¹⁴ By pak byli uprostřed ní tito tři muži, Noé, Daniel a Job, oni v spravedlnosti své vysvobodili by sami sebe, praví Panovník Hospodin. ¹⁵ Pakli bych zvěř lítou uvedl na zemi, takže by ji na sirobu přivedla, a byla by pustá, aniž by kdo přes ni jíti mohl pro zvěř: ¹⁶ Živ jsem já, praví Panovník Hospodin, že byt tři muži tito uprostřed ní byli, nikoli by nevysvobodili synů ani dcer. Oni by sami vysvobození byli, země pak byla by pustá. ¹⁷ Anebo meč uvedl-li bych na zemi tu, a řekl bych meči:

Projdi skrz zemi tu, abych vyhubil z ní lidi i zvířata: ¹⁸ Živ jsem já, praví Panovník Hospodin, že byt' pak tři muži tito byli uprostřed ní, nikoli by nevysvobodili synů ani dcer, ale oni sami by vysvobození byli. ¹⁹ Anebo mor poslal-li bych na zemi tu, a vylil prchlivost svou na ni ke zhoubě, aby vyhlazeni byli z ní lidé i zvířata: ²⁰ Živ jsem já, praví Panovník Hospodin, že byt' pak Noé, Daniel a Job uprostřed ní byli, nikoli by ani syna ani dcery nevysvobodili. Oni ve spravedlnosti své vysvobodili by sami sebe. ²¹ Nýbrž takto praví Panovník Hospodin: Bych pak čtyři pokuty své zlé, meč a hlad, zvěř lítou a mor poslal na Jeruzalém, abych vyhubil z něho lidi i zvířata, ²² A aj, pozůstali-li by v něm, kteří by toho ušli, a vyvedeni byli, synové nebo dcery: aj, i oni musejí jít k vám, a uzříte cestu jejich a skutky jejich, i potěšíte se nad tím zlým, které uvedu na Jeruzalém, nade vším, co uvedu na něj. ²³ A tak potěší vás, když uzříte cestu jejich a skutky jejich. A zvíte, že jsem ne nadarmo učinil všechno to, co jsem učinil při něm, praví Panovník Hospodin.

15 Tedy stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, co je dřevo révové proti všelijakému dřevu, anebo proti ratolestem dříví lesního? ³ Zdali vzato bude z něho dřevo k udělání něčeho? Zdali udělají z něho hřebík k zavěšování na něm všelijaké nádoby? ⁴ Aj, na oheň dává se k sežrání. Když oba konce jeho sežere oheň, a prostředek jeho ohoří, zda se k čemu hodit může? ⁵ Aj, když byl celý, nic nemohlo být z něho uděláno, ovšem když jej oheň sežral, a shořel, k ničemu se více hodit nebude. ⁶ Proto takto praví Panovník Hospodin: Jako je dřevo révové mezi dřívím lesním, které jsem oddal ohni k sežrání, tak jsem oddal obyvatele Jeruzalémské. ⁷ Neboť postavím tvář svou hněvivou proti nim. Z ohně jednoho vyjdou, a oheň druhý sežere je. A zvíte, že já jsem Hospodin, když obrátím tvář svou hněvivou proti nim. ⁸ A obrátím zemi tuto v poušť, protože se přestoupení dopouštěli, praví Panovník Hospodin.

16 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, oznam Jeruzalému ohavnosti jeho, ³ A rci: Takto praví Panovník Hospodin dceři Jeruzalémské: Obcování tvé a rod tvůj je ze země Kananejské, otec tvůj je Amorejský, a matka tvá Hetejská. ⁴ Narození pak tvé: V den, v němž jsi se narodila, nebyl přirezán pupek tvůj, a vodou nebylas obmyta, abys ošetřena byla, aniž jsi byla solí posolena, ani plenkami ovinuta. ⁵ Neslitovalo se nad tebou oko, aby v jednom z těch věcí posloužilo, maje lítost nad tebou, ale bylas povržena na povrchu pole, protože jsi ošklivá byla v den, ve kterém jsi narodila se. ⁶ A jda mimo tebe, a vida tě ku potlačení vydanou v krvi tvé, řekl jsem tobě: V krvi své živa buď. Řekl jsem, pravím, tobě: V krvi své živa buď. ⁷ Rozmnožil jsem tě jako rostliny polní, i rozmnožena jsi a zveličena, a přišlas k největší ozdobě. Prsy tvé oduly se, a vlasy tvé vzrostly, ač jsi byla nahá a odkrytá. ⁸ Proto jda mimo tě, a vida tě, jak aj, čas tvůj čas milování, vztáhl jsem křídlo své na tě, a přikryl jsem nahotu tvou, a přísahou zavázav se tobě, všel jsem v smlouvu s tebou, praví Panovník Hospodin, a tak jsi má učiněna. ⁹ A umyl jsem tě vodou, a spláchl jsem krev tvou z tebe, a pomazal jsem tě olejem. ¹⁰ Nadto přioděl jsem tě rouchem pestrým, a obul jsem tě v drahé střevíce, a opásal jsem tě kmentem, a přioděl jsem tě rouchem hedvábným. ¹¹ Ozdobil jsem tě také ozdobou, a dal jsem náramky na ruce tvé, a náhrdelník na hrdlo tvé. ¹² Dal jsem ozdobu i na čelo tvé, a náušnice na uši tvé, a korunu krásnou na hlavu tvou. ¹³ A tak bylas ozdobena zlatem a stříbrem, a oděv tvůj byl kment a roucho hedvábné, a proměnných barev roucho. Běl a med a olej jídala jsi, a krásná jsi učiněna velmi velice, a šťastně se vedlo v království, ¹⁴ Takže se rozešla pověst o tobě mezi národy pro krásu tvou; neboť dokonalá byla, pro slávu mou, kterou jsem byl vložil na tebe, praví Panovník Hospodin. ¹⁵ Ale doufalas v krásu svou, a smilnilas příčinou pověsti své; neboť jsi páchala smilství s každým mimo tebe jdoucím. Každý snadně užil krásy tvé. ¹⁶ A vzavši z roucha svého, nadělalas sobě výsostí rozličných barev, a páchalas smilství při nich, jemuž podobné nikdy nepřijde, aniž kdy potom bude. ¹⁷ Nad to, vzavši přípravy ozdoby své ze zlata mého a stříbra mého, které jsem byl dal, nadělalas sobě obrazů pohlaví mužského, a smilnilas s nimi. ¹⁸ Vzalas také roucha svá pestrá, a přiodelas je, olej můj i kadidlo mé kladlas před nimi. ¹⁹ Ano i chléb můj, kterýž jsem byl dal, běl a olej i med, jímž jsem tě krmil, kladlas před nimi ve vůni příjemnou, a bylo tak, praví Panovník Hospodin. ²⁰ Bralas i syny své a dcery své, které jsi mně zplodila, a obětovalas jim k spálení. Což se ještě zdálo málo, taková smilství tvá, ²¹ Žes i syny mé zabíjela a dávalas je, aby je prováděli jim? ²² K tomu ve všech ohavnostech svých a smilstvích svých nerozpomenulas se na dny mladosti své, když jsi byla nahá a odkrytá, ku potlačení vydaná v krvi své. ²³ Ale stalo se přes všechnu tuto nešlechtnost tvou (běda, běda tobě), praví Panovník Hospodin, ²⁴ Že jsi vystavěla sobě i vysoké místo, a vzdělalas sobě výsost v každé ulici. ²⁵ Při všelijakém rozcestí udělalas výsost svou, a zohavilas krásu svou, roztahujíc nohy své každému tudy jdoucímu, a příliš jsi smilnila. ²⁶ Neboť smilnila jsi se syny Egyptskými, souseď svými velikého těla, a příliš jsi smilnila, abys mne k hněvu

16:4 Narodila. Vylíčený poporodní rituál se týkal královských potomků. Novorozené bylo obmyto slanou vodou a zabaleno do tkaniny, pocházející s bývalého kněžského roucha, které se již nehodilo ke službě. (Z téhož materiálu se vyráběly i knoty pro chrámovou menoru.)

Alžběta, manželka kněze Zachariáše, měla přístup ke zdroji obnošených kněžských oděvů; můžeme se domnívat, že „plenky“, které jí zbyly po Janovi (nebo i nějaké čerstvější), poskytla Marii (Lk 2:7).

popouzela. ²⁷ Proto aj, vztáhl jsem ruku svou na tebe, a ujal jsem vyměřeného pokrmu tvého, a vydal jsem tě k libosti nenávidících tě dcer Filistinských, které styděly se za cestu tvou nešlechtnou. ²⁸ Smilnilas též se syny Assyřskými, protože jsi nemohla nasytit se, a smilnivší s nimi, aniž jsi tak se nasýtala. ²⁹ A tak příliš jsi smilnila v zemi Kananejské s Kaldejskými, a aniž jsi tak se nasýtala. ³⁰ Jak je zmámeno srdce tvé, praví Panovník Hospodin, poněvadž se dopouštíš všech těchto skutků ženy nevěstky přenestydaté, ³¹ Stavěje sobě vysoké místo na rozcestí všelijaké silnice, a výsost sobě stroje i v každé ulici. Nýbrž pohrdaje darem, nejsi ani jako nevěstka, ³² A žena cizoložná, která místo muže svého povoluje cizím. ³³ Všem nevěstkám dávají mzdu, ale ty dávalas mzdu svou všem milencům svým, a obdarovávalas je, aby vcházeli k tobě odevšad pro smilství tvá. ³⁴ A tak je při tobě naproti obyčeji těch žen při smilstvích tvých, poněvadž tě ke smilství nehledají, nýbrž ty dáváš dary, a ne tobě dar dáván bývá. A to je naopak. ³⁵ Proto ó nevěstko, slyš slovo Hospodinovo: ³⁶ Takto praví Panovník Hospodin: Protože vylita je mrzkost tvá, a odkrývána byla nahota tvá při smilstvích tvých s milenci tvými, a se všemi ukydanými bohy ohavností tvých, též pro krev synů tvých, které jsi dala jim: ³⁷ Proto aj, já shromáždím všechny milence tvé, s nimiž jsi obcovala, a všechny, které jsi milovala, se všemi, jichž jsi nenáviděla, a shromáždě je proti tobě odevšad, odkryji nahotu tvou před nimi, aby viděli všechnu nahotu tvou. ³⁸ A budu tě soudit soudem cizoložnic, a těch, kteří krev vylévají, a oddám tě k smrti, která přijde na tě z prchlivosti a horlení. ³⁹ Neboť vydám tě v ruku jejich. A rozboří vysoké místo tvé, a rozválejí výsosti tvé, a svlekouce tě z roucha tvého, poberou přípravy ozdoby tvé, a nechají tě nahé a odkryté. ⁴⁰ A přivedou proti tobě shromáždění, a uházejí tě kamením, a probodnou tě meči svými. ⁴¹ Popálí také domy tvé ohněm, a vykonají na tobě pomstu před očima žen mnohých, a tak přítrž učiním tvému smilství, a aniž budeš dávat daru více. ⁴² A tak odpočine sobě hněv můj na tobě, a horlení mé odejde od tebe, abych upokojil se a nehněval se více, ⁴³ Protože ses nerozpomenula na dny mladosti své, ale stavěla ses proti mně ve všem tom. Aj hle, já také cestu tvou na hlavu tvou obrátil jsem, praví Panovník Hospodin, tak že nebudeš páchat nešlechtností, ani kterých ohavností svých. ⁴⁴ Aj, kdokoli užívá přísloví, o tobě užije přísloví, řka: Jaká matka, taková dcera její. ⁴⁵ Dcera matky své jsi, té, která sobě zošklivila muže svého a děti své, a sestra obou sester svých jsi, které zošklivily sobě muže své a děti své. Matka vaše je Hetejská, a otec váš Amorejský. ⁴⁶ Sestra pak tvá starší, která sedí po levici tvé, je Samaří a dcery její, a sestra tvá mladší, která sedí po pravici tvé, je Sodoma a dcery její. ⁴⁷ Nýbrž aniž jsi po cestách jejich chodila, ani podle ohavností jejich činila, zošklivší sobě jako věc špatnou, pročez pokazila ses více než ony na všech cestách svých. ⁴⁸ Živ jsem já, praví Panovník Hospodin, že Sodoma sestra tvá i dcery její nečinily, jako jsi ty činila s dcerami svými. ⁴⁹ Aj, tato byla nepravost Sodomy sestry tvé: Pýcha, sytost chleba a hojnost pokoje. To ona majíc i dcery její, ruky však chudého a nuzného neposilňovala. ⁵⁰ Ale pozdvihnuvše se, páchaly ohavnost přede mnou; proto sklídl jsem je, jak mi se vidělo. ⁵¹ Samaří také ani polovice hříchů tvých nenahřešila. Neboť jsi rozhojnila ohavnosti své nad ně, a tak jsi spravedlivější být ukázala sestry své všemi ohavnostmi svými, které jsi páchala. ⁵² Nes i ty také potupu svou, kterou jsi přisoudila sestrám svým, pro hříchy své, které jsi ohavně páchala více než ony. Spravedlivější byly než ty. I ty, pravím, styd se, a nes potupu svou, poněvadž spravedlivější být ukazuješ sestry své. ⁵³ Přivedu-li zase zajaté jejich, totiž zajaté Sodomy a dcer jejich, též zajaté Samaří a dcer jejich, také zajetí zajatých tvých uprostřed nich, ⁵⁴ Proto, abys musila nést potupu svou a hanbit se za všechno, co jsi páchala, jsouc jejich potěšením. ⁵⁵ Jestliže sestry tvé, Sodoma a dcery její, navrátí se k prvnímu způsobu svému, též Samaří a dcery její navrátí-li se k prvnímu způsobu svému: i ty také s dcerami svými navrátíte se k prvnímu způsobu svému. ⁵⁶ Poněvadž nebyla Sodoma sestra tvá pověstí v ústech tvých v den zvýšení tvého, ⁵⁷ Dříve než zjevena byla zlost tvá, jako za času útržky od dcer Syrských a všech, kteří jsou kolem nich, dcer Filistinských, které tě hubily ze všech stran: ⁵⁸ Nešlechtnost svou a ohavnosti své poneseš, praví Hospodin. ⁵⁹ Neboť takto praví Panovník Hospodin: Tak učiním tobě, jak jsi učinila, když jsi pohrdla přísahou, a zrušila smlouvu. ⁶⁰ Avšak rozpomenou se na smlouvu svou s tebou ve dnech mladosti tvé, potvrdím, pravím, tobě smlouvy věčné. ⁶¹ A rozpomeněš se na cesty své, a hanbit se budeš, když přijmeš sestry své starší, nežli jsi ty, i mladší, nežli jsi ty, a dám je tobě za dcery, ale ne podle smlouvy tvé. ⁶² A tak utvrdím smlouvu svou s tebou, i zviš, že já jsem Hospodin, ⁶³ Abys se rozpomenula a styděla, a nemohla více úst otevřít pro hanbu svou, když tě očistím ode všeho, co jsi činila, praví Panovník Hospodin.

17 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, vydej pohádku, a předlož podobenství o domu Izraelském, ³ A rci: Takto praví Panovník Hospodin: Orlice veliká, velikých křídel a dlouhých brků, plná peří, strakatá, přiletěvši na Libán, vzala vrch cedru. ⁴ Vrch mladistvých ratolestí jeho ulomila, a přenesla jej do země kupecké; v městě kupeckém položila jej. ⁵ Potom vzavši ze semene té země, vsadila je v poli úrodném, a vsadila je velmi opatrně při vodách mnohých. ⁶ Které bylo by vzešlo, a bylo by révou bujnou, jakkoli nízké postavy, a byly by patřily ratolesti její k ní, a kořeny její poddány byli by jí, a tak bylo by kmenem vinným, který by vydal byl ratolesti, a vypustil ratolesti. ⁷ Ale byla orlice jedna veliká velikých

křidel a vypeřená, a aj, ten kmen vinný připjal kořeny své k ní, a ratolesti své vztáhl k ní, aby svlažovala jej z brázd štípení svého, ⁸ Protože v poli dobrém, při vodách mnohých vštípen byl, aby vypustil ratolesti, a nesl ovoce, a byl kmenem slavným. ⁹ Rci: Takto praví Panovník Hospodin: Zdali se podaří? Zdali kořenů jeho nevytrhá, a ovoce jeho neotrhá a neusuší? Zda všech ratolestí vyrostlých z něho neusuší? Zdali s velikou silou a s mnohým lidem nevyhladí ho z kořenů jeho? ¹⁰ Aj, jakkoli vštípen, zdali se podaří? Zdali, jakž se ho dotkne vítr východní, do konce neuschne? Při brázdách, při nichž se ujal, zda neuschne? ¹¹ Za tím stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹² Rci nyní domu vzpurnému: Nevíte-li, co je toto? Rci: Aj, přitáhl král Babylonský do Jeruzaléma, a vzal krále jeho i knížata jeho, a zavedl je s sebou do Babylona. ¹³ Vzal také ze semene královského, a učiniv s ním smlouvu, přísahou jej zavázal, a silné země té pobral, ¹⁴ Aby bylo království snižené, proto aby se nepozdvihovalo, aby dbajíc smlouvy jeho, tak stálo. ¹⁵ Ale zprotivil se jemu, poslav posly své do Egypta, aby jemu podal koní a lidu mnohého. Zda se mu to podaří? Zda pomsty ujde ten, kdo tak činí? Ten kdo ruší smlouvu, zdali pomsty ujde? ¹⁶ Živ jsem já, praví Panovník Hospodin, že v místě krále toho, který jej králem učinil, jehož přísahou pohrdl a jehož smlouvu zrušil, u něho v Babyloně umře. ¹⁷ Aniž mu Farao s vojskem velikým a se zástupem mnohým co napomůže v boji, když vysype násyp, a vzdělá šance, aby zahubil množství lidí, ¹⁸ Poněvadž pohrdl přísahou, zrušiv smlouvu. Neboť aj, podal ruky své, avšak všechno toto činí. Neujde pomsty. ¹⁹ Proto takto praví Panovník Hospodin: Živ jsem já, že přísahu svou, kterou pohrdl, a smlouvu svou, kterou zrušil, jistotně obrátím na hlavu jeho. ²⁰ Neboť roztáhnu na něj síť svou, a polapen bude do sítě mé, i zavedu jej do Babylona, a soudit se s ním budu tam pro přestoupení jeho, kteréhož se dopustil proti mně. ²¹ Všichni též, kteří utekli od něho se všemi houfy jeho, od meče padnou, ostatní pak na všechny strany rozprostření budou. A zvíte, že já Hospodin mluvím jsem. ²² Takto praví Panovník Hospodin: A však vezmu z vrchu cedru toho vysokého a vsadím, z vrchu mladistvých ratolestí jeho mladou větvíčku ulomím, a vštípím na hoře vysoké a vyvýšené. ²³ Na hoře vysoké Izraelské vštípím ji, i vypustí ratolesti, a ponese ovoce, a tak učiněna bude cedrem slavným, a bude bydlet pod ním všelijaké ptactvo; všechno, co křídla má, ve stínu ratolestí jeho bydlet bude. ²⁴ A tak zvedí všechna dříví polní, že já Hospodin snížil jsem dřevo vysoké, a povýšil jsem dřeva nízkého; usušil jsem strom zelený, a způsobil to, aby rozkvetl strom suchý. Já Hospodin mluvím jsem to i učiním.

18 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Co je vám, že užíváte přísloví tohoto o zemi Izraelské, říkájice: Otcové jedli hrozen trpký, a zubové synů laskominy mají? ³ Živ jsem já, praví Panovník Hospodin, že nebudete moci více užívat přísloví tohoto v Izraeli. ⁴ Aj, všechny duše mé jsou, jako duše otcova, tak i duše synova mé jsou. Duše, která hřeší, ta umře. ⁵ Neboť byl-li by někdo spravedlivý, a činil by soud a spravedlnost; ⁶ Na horách by nejídal, a očí svých nepozdvihoval k ukydaným bohům domu Izraelského, a manželky bližního svého by neposkrvnil, a k ženě pro nečistotu oddělené nepřistoupil; ⁷ Který by žádného neutiskoval, zástavu dlužníku svému by navracel, cizího mocí nebral, chleba svého by lačnému udílel, a nahého přiodíval rouchem; ⁸ Na lichvu by nedával, a úroku nebral, od nepravosti ruku svou by odvracel, soud pravý mezi jedním i druhým by činil; ⁹ V ustanoveních mých by chodil, a soudů mých dbal, čině, co pravého je: spravedlivý ten jistě že živ bude, praví Panovník Hospodin. ¹⁰ Zplodil-li by pak syna lotra, prolovače krve, který by čímkoli z těch věcí škodil bratru, ¹¹ Onoho pak všeho nečinil by, ale i na horách by jídal, a ženy bližního svého by poskrvnil; ¹² Chudého a nuzného by utiskl, cizí věci mocí vzal, základu by nenavrátil, a k ukydaným bohům očí svých by pozdvihoval, ohavnost prováděl, ¹³ Na lichvu by dával, a úrok bral: zda bude živ? Nebude živ. Poněvadž všechny ohavnosti tyto činil, jistotně umře, krev jeho přijde na něj. ¹⁴ A aj, zplodil-li by syna, který by spatřil všechny hříchy otce svého, které činil, a vida, nečinil by tak; ¹⁵ Na horách by nejídal, a očí svých nepozdvihoval k ukydaným bohům domu Izraelského, manželky bližního svého by neposkrvnil, ¹⁶ A aniž by koho utiskoval, zástavu by nezadržoval, cizího mocí nebral, chleba svého lačnému by udílel, a nahého rouchem by přioděl; ¹⁷ Od chudého by zdržel ruku svou, lichvy a úroku by nebral, soudy mé činil, v ustanoveních mých by chodil: ten neumře pro nepravost otce svého, jistě živ bude. ¹⁸ Otec pak jeho, protože se bezpráví dopouštěl, cizí věci bratru mocí bral, a to, co není dobré, činil uprostřed lidu svého: proto aj, umře pro nepravost svou. ¹⁹ Ale říkáte: Jak by to bylo? Zda nenese syn nepravosti otcovy? Když syn činí soud a spravedlnost, všech ustanovení mých dbá a činí je, jistě že živ bude. ²⁰ Duše, která hřeší, ta umře. Syn neponese nepravosti otcovy, aniž otec ponese nepravosti synovy; spravedlnost spravedlivého při něm zůstane, též bezbožnost bezbožného na něj připadne. ²¹ Pakli by se bezbožný odvrátil ode všech hříchu svých, které činil, a dbal by všech ustanovení mých, a činil by soud a spravedlnost, jistě živ bude a neumře. ²² Žádná přestoupení jeho, jichž se dopustil, nebudou jemu připomínána; v spravedlnosti své, kterou by činil, živ bude. ²³ Zdali jakou libost mám, když umírá bezbožný? dí Panovník Hospodin. Zdali ne raději když se odvrací od cest svých, aby živ byl? ²⁴ Pakli by se odvrátil spravedlivý od spravedlnosti své, a činil by nepravost, čině podle všech ohavností, které činí bezbožný, takový-liž by živ byl? Na žádné spravedlnosti jeho, které činil, nebude pamatováno. Pro přestoupení své,

jehož se dopouštěl, a pro hřích svůj, který páchal, pro ty věci umře. ²⁵ Že pak říkáte: Není pravá cesta Páně, poslyšte nyní, ó dome Izraelský: Zdali má cesta není pravá? Zdali nejsou cesty vaše nepravé? ²⁶ Když by se odvrátil spravedlivý od spravedlnosti své, a čině nepravost, v tom by umřel, pro nepravost svou, kterou činil, umře. ²⁷ A když by se odvrátil bezbožný od bezbožnosti své, kterou činil, a činil by soud a spravedlnost, ten duši svou zachová při životu. ²⁸ Neboť prohlédl, a odvrátil, se ode všech přestoupení svých, jichž se dopouštěl; jistě že živ bude a neumře. ²⁹ Avšak vždy říká dům Izraelský: Není pravá cesta Páně. Zdali mé cesty nepravé jsou, ó dome Izraelský? Zdali nejsou cesty vaše nepravé? ³⁰ A proto každého z vás podle cest jeho soudit budu, ó dome Izraelský, dí Panovník Hospodin. Navraťte se a odvráťte ode všech přestoupení svých, aby vám nebyla k úrazu nepravost. ³¹ Odvrhněte od sebe všechna přestoupení vaše, jichž jste se dopouštěli, a učíte sobě srdce nové a ducha nového. Proč mřete, ó dome Izraelský? ³² Však nemám libosti ve smrti toho, jenž umírá, dí Panovník Hospodin. Obráťte se tedy, a živi buďte.

19 Ty pak vydej se v nařikání nad knížaty Izraelskými. ² A rci: Co byla matka tvá? Lvíce mezi lvy odpočívající, a uprostřed dravých lvů vychovávala lvíčátka svá. ³ A když odchovala jedno ze lvícat svých, udělal se z něho dravý lev, tak že naučiv se brátí loupeže, žrával lidi. ⁴ To když uslyšeli národy, v jámě jejich polapen je, a doveden v řetězech do země Egyptské. ⁵ To vidouc lvíce, že očekávaná zhynula jí naděje její, vzavši jedno ze lvícat svých, učinila z něho silného lva; ⁶ Který ustavičně chodě mezi lvy, udělal se dravým lvem, a naučiv se brátí loupeže, žrával lidi. ⁷ Pobořil i pusté paláce jejich, a města jejich v poušť uvedl, tak že zpustla země i co v ní bylo, od hlasu rvání jeho. ⁸ A políčili na něj národy z okolních krajin, a rozestřeli na něj tenata svá, a do jámy jejich lapen je. ⁹ A dali jej do klece v řetězech, a dopravili ho ke králi Babylonskému, a uvedli jej do vězení nejtěžšího, aby nebyl slychán hlas jeho více po horách Izraelských. ¹⁰ Matka tvá v čas pokoje tvého jako vinný kmen při vodách vštípený; plodivý a rozkladitý byl pro hojnost vod. ¹¹ A měl pruty mocné k berlám panovníků, vzrůst pak jeho vyvýšil se nad prostředek hustého větvení, takže patrný byl pro svou vysokost a pro množství ratolestí svých. ¹² Ale vytržen jsa v prchlivosti, na zemi povržen je, a vítr východní usušil ovoce jeho; vylomily se a uschly ratolesti silné jeho, oheň sežral je. ¹³ A nyní vštípen je na poušti, v zemi vyprahlé a žíznivé. ¹⁴ Nadto vyšed oheň z prutu ratolestí jeho, sežral ovoce jeho, takže není na něm prutu mocného k berle panovníka. To je nařikání, a bude v nařikání.

20 Tedy stalo se léta sedmého, a dne desátého, pátého měsíce, přišli někteří ze starších Izraelských radit se s Hospodinem, a posadili se přede mnou. ² Tehdy stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ³ Synu člověčí, mluv ke starším Izraelským a rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Zdali, abyste se se mnou radili, vy přicházíte? Živ jsem já, že vy se neradíte se mnou, dí Panovník Hospodin. ⁴ Zdali jich zastávat budeš? Zdali zastávat budeš, synu člověčí? Oznam jim ohavnosti otců jejich, ⁵ A rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: V ten den, v který jsem zvolil Izraele, zdvihl jsem ruku svou semeni domu Jákobova, a ve známost jsem se uvedl jim v zemi Egyptské; zdvihl jsem jim ruku svou, řka: Já jsem Hospodin Bůh váš. ⁶ V ten den zdvihl jsem jim ruku svou, že je vyvedu ze země Egyptské do země, kterou jsem jim obhlédl, tekoucí mlékem a medem, jež je okrasa všech jiných zemí. ⁷ A řekl jsem jim: Jeden každý ohavnosti očí svých zavrhněte, a ukydanými bohy Egyptskými se neposkrvňujte, neboť já jsem Hospodin Bůh váš. ⁸ Ale vzpurně se stavěli proti mně, aniž mne chtěli slyšet, aniž kdo ohavnosti očí svých zavrhl, a ukydaných bohů Egyptských nezanechali. Proto jsem řekl: Vyleji prchlivost svou na ně, a vyplním hněv svůj na nich uprostřed země Egyptské. ⁹ A však učinil jsem pro jméno své, aby nebylo zlehčeno před očima těch národů, mezi nimiž byli, před jejichž očima jsem se jim ve známost uvedl, že je chci vyvést ze země Egyptské. ¹⁰ Tak jsem je vyvedl ze země Egyptské, a přivedl jsem je na poušť, ¹¹ A dal jsem jim ustanovení svá, a soudy své ve známost jsem jim uvedl, které činil-li by je kdo, jistě že by živ byl skrze ně. ¹² Nadto i soboty své vydal jsem jim, aby byly na znamení mezi mnou a mezi nimi, aby znali, že já Hospodin jsem posvětitel jejich. ¹³ Ale dům Izraelský vzpurně se stavěli proti mně na poušti, v ustanoveních mých nechodili, a soudy mými pohrdli, které činil-li by je kdo, jistě že by živ byl skrze ně; též soboty mé poskrvnili náramně. Pročež jsem řekl: Že vyleji prchlivost svou na ně na poušti, abych je docela vyhladil. ¹⁴ Ale učinil jsem pro jméno své, aby nebylo zlehčeno před očima těch národů, před jejichž očima jsem je vyvedl. ¹⁵ Avšak i já také přísáhl jsem jim na té poušti, že jich nevedu do země, kterou jsem jim dal, tekoucí mlékem a medem, jež je okrasa všech jiných zemí, ¹⁶ Protože soudy mými pohrdli, a v ustanoveních mých nechodili, a soboty mé poskrvnili, a že za ukydanými bohy jejich srdce jejich chodí. ¹⁷ Však odpustilo jim oko mé, takže jsem jich nezahladil, a neučinil jim konce na poušti. ¹⁸ A řekl jsem synům jejich na též poušti: V ustanoveních otců svých nechodte, a soudů jejich dbejte, a ukydanými bohy jejich se neposkrvňujte. ¹⁹ Já jsem Hospodin Bůh váš, v ustanoveních mých chodte, a soudů mých dbejte, a činite je. ²⁰ Též soboty mé svěťte, a budou na znamení mezi mnou a vámi, aby známé bylo, že já jsem Hospodin Bůh váš. ²¹ Ale vzpurně se měli

ke mně ti synové, v ustanoveních mých nechodili, a soudů mých nedbali, aby je činili (které činil-li by je kdo, jistě že by živ byl skrze ně), i soboty mé poskvrnili. A řekl jsem: Že vyleji prchlivost svou na ně, abych vyplnil hněv svůj na nich na té poušti. ²² Ale odvrátil jsem zase ruku svou; co jsem učinil pro jméno své, aby nebylo zlehčeno před očima těch národů, před jejichž očima jsem je vyvedl. ²³ Také i těm přísáhl jsem na poušti, že je rozptýlím mezi pohany, a že je rozeženu po krajinách, ²⁴ Protože soudů mých nečinili, a ustanoveními mými pohrdli, a soboty mé poskvrnili, a že k ukydaným bohům otců svých zření měli. ²⁵ Pročež já také dal jsem jim ustanovení nedobrá, a soudy, skrze něž nebudou živi. ²⁶ A poskvrnil jsem jich s jejich dary (protože prováděli všechno, co otvírá život), abych je zkazil, aby poznali, že já jsem Hospodin. ²⁷ Proto mluv k domu Izraelskému, synu člověčí, a rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Ještě i tímto rouhali se mi otcové vaši, dopouštějíce se proti mně přestoupení, ²⁸ Že, když jsem je uvedl do země, o které jsem přísáhl, že jim ji dám, kde spatřili který pahrbek vysoký, anebo které dřevo husté, hned tu obětovali oběti své, a tu dávali popouzející dary své, tu kladli i vůni svou příjemnou, a tu obětovali mokré oběti své. ²⁹ A ačkoli jsem říkal jim: Co je ta výsost, kam vy chodíváte? Ale ona sluje výsosti až do tohoto dne. ³⁰ Proto rci domu Izraelskému: Takto praví Panovník Hospodin: Cestou-li otců vašich vy se máte poskvřňovat, a s ohavnostmi jejich máte smilnit? ³¹ Těž přinášejíce dary své, vodíce syny své skrze oheň, máte-liž se poskvřňovati při všech ukydaných bozích vašich až do tohoto dne, a ode mne vždy rady hledat, ó dome Izraelský? Živ jsem já, dí Panovník Hospodin, že vy se nebudete se mnou více radit. ³² To pak, co jste sobě v mysli uložili, nikoli se nestane, že říkáte: Budeme jako jiné národy, jako čeledi jiných zemí, sloužíce dřevu a kameni. ³³ Živ jsem já, praví Panovník Hospodin, že rukou silnou a ramenem vztaženým, a prchlivostí vylitou kralovat budu nad vámi. ³⁴ Vyvedu vás zajisté z národů, a shromáždím vás ze zemí, do nichž jste rozptýleni, rukou silnou a ramenem vztaženým, i prchlivostí vylitou. ³⁵ A vodě vás po poušti těch národů, soudit se budu s vámi tam tváří v tvář. ³⁶ Tak jako jsem se soudil s otcí vašimi na poušti země Egyptské, tak se budu soudit s vámi, praví Panovník Hospodin. ³⁷ A proženu vás pod hůl, abych vás uvedl do závazku smlouvy. ³⁸ Ale ty, již se mi zprotivili a zpronevěřili, prosejí z vás; ze země, v níž hostem jsou, vyvedu je, do země však Izraelské nevedou. A zvíte, že já jsem Hospodin. ³⁹ Vy tedy, ó dome Izraelský, takto praví Panovník Hospodin: Jděte, služte každý ukydaným bohům svým i na potom, poněvadž neposloucháte mne, a jména mého svatého neposkvřňujte více dary svými, a ukydanými bohy svými. ⁴⁰ Neboť na hoře mé svaté, na hoře vysoké Izraelské, dí Panovník Hospodin, tam mi sloužit budou všechen dům Izraelský, cokoli jich bude v té zemi. Tam je laskavě přijmu, a tam vyhledávat budu od vás obětí vzhůru pozdvížení i prvotin darů vašich, se všemi svatými věcmi vašimi. ⁴¹ S vůní libou laskavě vás přijmu, když vás vyvedu z národů, a shromáždím vás z těch zemí, do nichž jste rozptýleni byli, a tak posvěcen budu v vás před očima těch národů. ⁴² A poznáte, že já jsem Hospodin, když vás uvedu do země Izraelské, do země té, o které jsem přísáhl, že ji dám otcům vašim. ⁴³ A tu se rozpomenete na cesty své a na všechny činy své, jimiž jste se poskvřňovali, takže sami se být hodné ošklivosti uznáte, pro všechny nešlechtnosti vaše, které jste činívali. ⁴⁴ Tu poznáte, že já jsem Hospodin, když vám to učiním pro jméno své, ne podle cest vašich zlých, ani podle činů vašich porušených, dome Izraelský, praví Panovník Hospodin. ⁴⁵ A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁴⁶ Synu člověčí, obrať tvář svou ke straně polední, a vypuť jako rosu na poledne, a prorokuj proti lesu toho pole, které je na poledne. ⁴⁷ A rci lesu polednímu: Slyš slovo Hospodinovo: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já zanítím v tobě oheň, který sežere v tobě každý strom zelený i každý strom suchý; nezhasne plamen přeprudký, a budou jím opáleny všechny tváře od poledne až na půlnoc. ⁴⁸ A uzří všelijaké tělo, že jsem já Hospodin zapálil jej; nezhasne. ⁴⁹ A řekl jsem: Ach, Panovníku Hospodine, oni mi říkají: Však tento v přísloví nám toliko mluví.

21 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, obrať tvář svou k Jeruzalému, a vypuť jako rosu proti místům svatým, a prorokuj proti zemi Izraelské. ³ A rci zemi Izraelské: Takto praví Hospodin: Aj, já jsem proti tobě, a vytáhnu meč svůj z pochvy jeho, a vyplením z tebe spravedlivého i bezbožného. ⁴ Proto, abych vyplenil z tebe spravedlivého i bezbožného, proto vyjde meč můj z pochvy své proti všelijakému tělu, od poledne až na půlnoc. ⁵ A zví všelijaké tělo, že jsem já Hospodin vytáhl meč svůj z pochvy jeho; nenavráť se zase více. ⁶ Ty pak synu člověčí, vzdychej, jako bys zlámaná měl bedra, a to s hořekováním vzdychej před očima jejich. ⁷ A stane se, že řeknou: Nad čím ty vzdycháš? Tedy řekneš: Nad pověstí, která přichází, k níž rozplyne se každé srdce, a každé ruce klesnou, a všelijaký duch zkormoutí se, a každá kolena rozplynou se jako voda. Aj, přichází a děje se, praví Panovník Hospodin. ⁸ Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁹ Synu člověčí, prorokuj a rci: Takto praví Hospodin: Rci: Meč, meč nabroušen, také i vyčištěn je. ¹⁰ Aby zabíjel k zabítí oddané, nabroušen je; aby se blyštěl, vyčištěn je. Radovati-li se budeme, když prut syna mého pohrdá každým dřevem? ¹¹ Dal jej vyčistit, aby v ruku vzat byl; je nabroušený meč, je i vyčištěný, aby dán byl do ruky mordujícího. ¹² Křič a kvilej, synu člověčí, protože ten bude proti lidu mému, tentýž proti všem knížatům Izraelským; uvrženi budou na meč s lidem mým, proto bij se v bedra. ¹³ Když jsem je trestával,

co bylo? Nemám-li metly hubící již přičinit? dí Hospodin zástupů. ¹⁴ Ty tedy synu člověčí, prorokuj a tleskej rukama; neboť po druhé i po třetí přijde meč, meč mordujících, ten meč mordujících bez lítosti, pronikajících i do pokojů jejich. ¹⁵ Tak aby se rozplynulo srdce, a rozmnoženy byli úrazy, v každé bráně jejich postavím ostří meče. Ach, vyčištěn je, aby se blyštěl, zaostřen, aby zabíjel. ¹⁶ Shlukni se a pusť se napravo i nalevo, kamkoli a načkoli se tobě nahodí. ¹⁷ A já také tleskat budu rukama svýma, a doložím prchlivost svou. Já Hospodin mluvil jsem. ¹⁸ V tom stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁹ Ty pak synu člověčí, předlož sobě dvě cesty, kudy by jít měl meč krále Babylonského. Ze země jedné ať vycházejí obě dvě, a na rozcestí vyber tu k městu, tu vyber. ²⁰ Ukaž cestu, kudy by jít měl meč, k Rabbat-li synů Ammon, či k Judstvu, na Jeruzalémské pevnosti, ²¹ Protože stane král Babylonský na rozcestí, na počátku dvou cest, obíraje se s hádáním, vyčistí střely, doptávati se bude model, hledět bude do jater. ²² Po pravé ruce jeho hádání ukáže Jeruzalém, aby sešikoval hejtmany, kteří by ponoukali k mordování, a pozdvihovali hlasu s prokřikováním, aby přistavili berany válečné proti branám, aby vysypán byl násyp, a zbudovány byly násypy. ²³ A budou to mít za hádání marné před očima svýma ti, již se zavázali přísahami; a to přivede na paměť nepravost, kterou by popadeni byli. ²⁴ Proto takto praví Panovník Hospodin: Protože ku paměti přivádíte nepravost svou, a odkrývá se nevěra vaše, takže jsou patrné hříchy vaše ve všech činech vašich, protože na paměť přicházíte, rukou tou popadeni budete. ²⁵ Ty pak nečistý bezbožníku, kníže Izraelské, jehož den přichází, a čas skonání nepravosti, ²⁶ Takto praví Panovník Hospodin: Sejmi tu čepici, a svrhni tu korunu, která nikdy již taková nebude; toho, který na snížení přišel, povyš, a vyvýšeného poniž. ²⁷ Zmotanou, zmotanou, zmotanou učiním ji (čehož dříve nebyvalo), až přijde ten, jenž má právo, které jsem jemu dal. ²⁸ Ty pak synu člověčí, prorokuj a rci: Takto praví Panovník Hospodin o synech Ammon, i o pohanění jejich, rci, pravím: Meč, meč tasen je, k zabíjení vyčištěn je, aby hubil všechno, a aby se blyštěl. ²⁹ A ačkoli předpovídají tobě marné věci, a hádají tobě lež, aby tě přiložili k hrdlům zbitých bezbožníků, jejichž den přichází a čas skonání nepravosti: ³⁰ Schovej meč do pochvy jeho. Na místě, na kterém jsi zplozena, v zemi přebývání tvého, budu tě soudit. ³¹ A vyleji na tě rozhněvání své, ohněm prchlivosti své na tě dmýchat budu, a dám tě v ruku lidí vzteklých, řemeslníků všechno kazících. ³² Budeš ohni k sežrání, krev tvá bude uprostřed země, nebudeš připomínána; neboť jsem já Hospodin mluvil.

22 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Ty pak synu člověčí, zastával-li bys, zastával-liž bys toho města vražedného? Raději mu oznam všechny ohavnosti jeho, ³ A rci: Takto praví Panovník Hospodin: Přichází čas města toho, jež prolévá krev uprostřed sebe, a dělá ukydané bohy proti sobě, aby se poskvrňovalo. ⁴ Ty krví svou, kterou jsi prolilo, zaviniš, a ukydanými bohy svými, jichž jsi nadělalo, sebe poskvrniš, to jsi způsobilo, že se přiblížily dny tvoje, a přišlo jsi k letům svým. Proto vydám tě v pohanění národům, a ku posměchu všem zemím. ⁵ Blízké i daleké od tebe budou se tobě posmívat, ó zlopověstné a různic plné. ⁶ Aj, knížata Izraelská jedno každé vši silou na to se vydala, aby krev v tobě prolévala. ⁷ Otce i matku zlehčují v tobě, hostu činí nátisk uprostřed tebe, sirotka a vdovu utiskují v tobě. ⁸ Svatými věcmi mými pohrdáš, a sobot mých poskvrňuješ. ⁹ Utrhači jsou v tobě, aby proléváli krev, a na horách jídají v tobě; nešlechtnost páchají uprostřed tebe. ¹⁰ Nahotu otce syn odkrývá v tobě, a nečisté v oddělení ponižují v tobě. ¹¹ Jiný pak s ženou bližního svého páchá ohavnost, a jiný se snachou svou poskvrňuje se nešlechtností, a jiný sestry své, dcery otce svého, ponižuje v tobě. ¹² Dar berou v tobě, aby krev prolili; lichvu a úrok bereš, a zisku hledáš s útikem bližního svého, na mne pak zapomínáš, dí Panovník Hospodin. ¹³ Proto aj, já tleskl jsem rukama svýma nad ziskem tvým, jehož dobýváš, i nad tou krví, která byla uprostřed tebe. ¹⁴ Zdali obstojí srdce tvé? Zda odolají ruce tvé dnům, v nichž já budu zacházet s tebou? Já Hospodin mluvil jsem i učiním. ¹⁵ Neboť rozptýlím tě mezi pohany, a rozeženu tě po krajinách, a do konce vyprázdním nečistotu tvou z tebe. ¹⁶ A zavrženo jsouc před očima pohanů, poznáš, že já jsem Hospodin. ¹⁷ Potom stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁸ Synu člověčí, obrátili se mi dům Izraelský ve strusku, všichni napořád jsou měď, cín, železo a olovo uprostřed pece, strusky stříbra jsou. ¹⁹ Pročež takto praví Panovník Hospodin: Protože jste vy všichni obrátili se ve strusky, proto aj, já shromáždím vás do Jeruzaléma. ²⁰ Jako se shromažďuje stříbro a měď, železo, olovo i cín doprostřed pece, k rozdmýchání ohně vůkol něho a k rozpouštění: tak shromáždím v hněvu a v prchlivosti své, a slože, rozpouštět vás budu. ²¹ Seberu vás, pravím, a rozdmýchám okolo vás oheň prchlivosti své, i rozpustíte se uprostřed města. ²² Jako se stříbro rozpouští v peci, tak se rozpustíte uprostřed něho, i zvíte, že já Hospodin vylil jsem prchlivost svou na vás. ²³ Ještě stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²⁴ Synu člověčí, rci: Ty země jsi nečistá, nebudeš deštěm svažena v den rozhněvání. ²⁵ Spiknutí proroků jejich uprostřed ní, jsou podobni lvu řvoucímu, uchvacujícímu loupež, duše žerou, bohatství a věci drahé berou, a činí mnoho vdov uprostřed ní. ²⁶ Kněží její natahují zákona mého, a svaté věci mé poskvrňují, mezi svatým a poskvrněným rozdílů nečiní, a mezi nečistým a čistým nerozeznávají. Nadto od sobot mých skrývají oči své, takže zlehčován bývám mezi nimi. ²⁷ Knížata její uprostřed ní jsou jako vlci uchvacující loupež, vylévající krev, hubíce duše, aby sháněli mrzký zisk. ²⁸ Proroci pak jejich omítají jim vápnem ničemným, předpovídají marné věci, a hádají

jim lež, říkajíc: Takto praví Panovník Hospodin, přestože Hospodin nemluvil. ²⁹Lid této země činí nátisk, a cizí věci mocí bere, chudému a nuznému ubližují, a hosta utiskují nespravedlivě. ³⁰Hledaje pak někoho z nich, který by udělal hradbu, a postavil se v mezeře před tváří mou za tuto zemi, abych jí nezkazil, žádného nenacházím. ³¹Proto vyleji na ně rozhněvání své, ohněm prchlivosti své konec jim učiním, cestu jejich jim na hlavu obrátím, praví Panovník Hospodin.

23 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkouc: ²Synu člověčí, dvě ženy, dcery jedné matere byly. ³Ty smilnily v Egyptě, v mladosti své smilnily. Tam jsou mačkány prsy jejich, tam opiplány prsy panenství jejich. ⁴Jména pak jejich: větší Ahola, sestry pak její Aholiba. Ty byly mé, a rozplodily syny a dcery. Jména, pravím, jejich jsou: Samaří Ahola, Jeruzaléma pak Aholiba. ⁵Ale Ahola maje mne, smilnila a milenců hleděla s milovníky svými, s Assyrskými blízkými, ⁶Oděnými přízí modrou, s vévody a knížaty, i všemi napořád mládenci krásnými, a s jezci jezdícími na koních. ⁷Vydala se, pravím, ve smilství svá s nimi, se všemi nej přednějšími syny Assyrskými, a se všemi, jimž se dávala, a poskvnila se všemi ukydanými bohy jejich. ⁸A tak smilství svých Egyptských nenechala; neboť jí zléhali v mladosti její, a oni mačkali prsy panenství jejího, a vylili smilství svá na ni. ⁹Proto dal jsem jí v ruku milenců jejích, v ruku Assyrských, po nichž prahla. ¹⁰Oni odkryli nahotu její, syny i dcery její pobrali, ji pak samu mečem zamordovali. Tak vzata je na slovo od jiných žen, když soudy vykonali při ní. ¹¹To viděla sestra její Aholiba, však mnohem více než tamta se spustila, a smilství její větší byla než smilství sestry její. ¹²S Assyrskými milenců hleděla, s vévody a knížaty blízkými, oděnými nádherně, s jezci jezdícími na koních, a všemi mládenci krásnými. ¹³A viděl jsem, že se poskvnila, a že cesta jednotejná je obou dvou. ¹⁴Ale tato ještě to přičinila ke smilstvím svým, že viduuc muže vyryté na stěně, obrazy Kaldejských vymalované barvou, ¹⁵Přepásané pasem po bedrách jejich, a klobouky barevné na hlavách jejich, a že jsou všichni na pohledění jako hejtmané, podobní synům Babylonským v Kaldejské zemi, jejichž ona vlast je, ¹⁶A zahořela k nim z pohledění očima svými, a vyslala posly k nim do země Kaldejské. ¹⁷Tedy vešli k ní Babylonští na lože nepoctivé, a poskvnili ji smilstvím svým. A když se poskvnila s nimi, odloučila se duše její od nich. ¹⁸A odkryla smilství svá, odkryla též nahotu svou, i odloučila se duše má od ní, tak jako se odloučila duše má od sestry její. ¹⁹Neboť rozmnožila smilství svá, rozpomínajíc se na dny mladosti své, v nichž smilnila v zemi Egyptské, ²⁰A smilnila s dívkaři jejich, jejichž tělo je jako tělo oslů, a tok jejich jako tok koňský. ²¹A tak jsi zase navrátila se k nešlechtnosti mladosti své, když mačkali Egyptští prsy tvé z příčiny prsů mladosti tvé. ²²Proto ó Aholiba, takto praví Panovník Hospodin: Aj, já vzbudím milence tvé proti tobě, ty, od nichž se odloučila duše tvá, a přivedu je na tě odevšad, ²³Babylonské a všechny Kaldejské, Pekodské, a Šohejské, i Kohejské, všechny syny Assyrské s nimi, mládence krásné, vývody a knížata všechna, hejtmany a slovoutné, všechny jezdící na koních. ²⁴A přitáhnou na tě na vozech železných a přikrytých, i kárách, a to se sběří národů, s pavézami a štíty i přilbami, položí se proti tobě dokola, i předložím jim právo, aby tě soudili soudy svými. ²⁵Vyleji zajisté horlení své na tebe, takže naloží s tebou prchlivě, nos tvůj i uši tvé odejmou, a ostatek tebe mečem padne. Ti syny tvé i dcery tvé poberou, a ostatek tebe spáleno bude ohněm. ²⁶A vyvlekou tě z roucha tvého, a rozeberou šperky okrasy tvé. ²⁷A tak přítrž učiním při tobě nešlechtnosti tvé, i smilství tvému ze země Egyptské vzatému, a nepozdvihneš oči svých k nim, a na Egypt nevzpomeneš více. ²⁸Neboť takto praví Panovník Hospodin: Aj, já dám tebe v ruku těch, kterých nenávidíš, v ruku těch, od nichž se odloučila duše tvá, ²⁹A budou nakládat s tebou podle nenávisť, a poberou všechno úsilí tvé, a nechají tě nahé a obnažené. A tak bude zřejmá nahota smilství tvého a nešlechtnosti tvé, smilství, pravím, tvého. ³⁰Což vše učiní tobě proto, že jsi smilnila, následujíc pohanů, protože jsi poskvnila se ukydanými bohy jejich. ³¹Cestou sestry své chodila jsi, proto dám kalich její v ruku tvou. ³²Takto praví Panovník Hospodin: Kalich sestry své pít budeš hluboký a široký; bude sporý, takže smích a žert budou mít z tebe. ³³Opilstvím a zármutkem naplněna budeš, kalichem pustiny a zpuštění, kalichem sestry své Samaří. ³⁴A vypiješ jej a vyvážíš, a než jej polámeš, snáže prsy své roztrháš; neboť jsem já mluvil, praví Panovník Hospodin. ³⁵Proto takto praví Panovník Hospodin: Z té příčiny, že jsi zapomenula na mne, a zavrhlas mne za hřbet svůj, i ty také vezmi za svou nešlechtnost, a za smilství svá. ³⁶A řekl Hospodin ke mně: Synu člověčí, budeš-li zastávat Ahole nebo Aholiby? Nýbrž oznam jim ohavnosti jejich, ³⁷Že cizoložily, a krev je na rukou jejich, a s ukydanými bohy svými cizoložily. Také i syny své, které mně zplodily, vodily jim, aby sežráni byli. ³⁸Ještě i toto činily mi, že znečišťovaly svatyni mou v tentýž den, a sobot mých poskvřňovaly. ³⁹Neboť obětovavše syny své ukydaným bohům svým, vcházely do svatyně mé v tentýž den, aby ji poskvřnily. Aj hle, tak činily uprostřed mého domu. ⁴⁰Nadto, že vysílaly k mužům, již by přišli zdaleka, kteří, jak posel vyslán k nim, aj, hned přicházivali. Jimž jsi se umývala, a tvář svou líčila, a krášlila ses okrasou. ⁴¹A usazovala ses na loži slavném, před nímž stůl připravený byl, na něž jsi i kadidlo mé i masti mé vynakládala. ⁴²Když pak hlas toho množství poutichl, tedy i k mužům z obecného lidu vysílaly, již bývali přiváděni ožralí z pouště. A dávali náramky na ruce jejich, i koruny ozdobné na hlavy jejich. ⁴³A ačkoli jsem se domlouval na cizoložství té lotryně, a že oni jednak s jednou, jednak s druhou smilství provádí, ⁴⁴A že

každý z nich vchází k ní, tak jako někdo vchází k ženě nevěstce: však vždy vcházeli k Ahole a Aholibě, ženám přenešlechtným. ⁴⁵ Proto muži spravedliví, ti je soudit budou soudem cizoložných a soudem těch, jež vylévaly krev, protože cizoložily, a krev je na rukou jejich. ⁴⁶ Neboť takto praví Panovník Hospodin: Přivedu na ně vojsko, a dám je v posmýkání i v loupež. ⁴⁷ A uhází je to shromáždění kamením, a poseká je meči svými; syny jejich i dcery jejich pomordují, a domy jejich ohněm popálí. ⁴⁸ A tak přítrž učiním nešlechtnosti v zemi této, i budou se tím kát všechny ženy, a nedopustí se nešlechtnosti podobné vaší. ⁴⁹ Neboť vložena bude na vás nešlechtnost vaše, a ponese te hříchy ukýdaných bohů svých. A zvíte, že já jsem Panovník Hospodin.

24 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně léta devátého, měsíce desátého, desátého dne téhož měsíce, řkoucí: ² Synu člověčí, napiš sobě jméno tohoto dne, vlastně dnešního dne tohoto: neboť oblehl král Babylonský Jeruzalém právě tohoto dnešního dne. ³ A předlož tomu domu vzpurnému podobenství, řka k nim: Takto praví Panovník Hospodin: Přistav tento hrnec, přistav a nalej také do něho vody. ⁴ A sebera kusy náležitě do něho, každý kus dobrý, stehno i plece, a nejlepšími kostmi naplň jej. ⁵ Přivezmi i nejlepších bravu, a udělej oheň z kostí pod ním, způsob, ať to vře, až by kypělo, ať se i kosti jeho rozvaří v něm. ⁶ Proto takto praví Panovník Hospodin: Běda městu tomu vražednému, hrnci, v němž zůstává připálenina jeho, z něhož, pravím, připálenina jeho nevychází. Po kusech, po kusech vytahuj z něho, nepadne na něj los. ⁷ Neboť krev je uprostřed něho. Na vysedlou skálu vystavilo ji; nevlilo ji na zem, aby ji prach přikryl. ⁸ I já, zanítě prchlivost k vykonání pomsty, vystavím krev na vysedlou skálu, aby nebyla přikryta. ⁹ Proto takto praví Panovník Hospodin: Běda městu vražednému, i já udělám veliký oheň, ¹⁰ Přikládaje dříví, rozněcuje oheň, v nic obraceje maso, a kořeně kořením, takže i kosti spáleny budou. ¹¹ A postavím ten hrnec na uhlí jeho prázdny, aby se zahřála i rozpálila měď jeho, až by se vyvařila uprostřed něho nečistota jeho, a vyprázdnila připálenina jeho. ¹² Klamy svými se znavilo, proto nevyjde z něho množství připáleniny jeho; do ohně musí připálenina jeho. ¹³ Ve tvé nečistotě je nešlechtnost, protože jsem tě očišťoval, však nejsi očištěno. Nebudeš více očišťováno od nečistoty své, až i doložím prchlivost svou na tebe. ¹⁴ Já Hospodin mluvil jsem, dojde, a učiním to; neustoupím, aniž se slituji, ani želet budu. Podle cest tvých a činů tvých budou tě soudit, praví Panovník Hospodin. ¹⁵ Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁶ Synu člověčí, aj, já odejmu od tebe žádost očí tvých v náhle, však nekvílej ani neplač, a nechť nevycházejí slzy tvé. ¹⁷ Stonat přestaň, smutku, jak bývá nad mrtvým, nenes, klobouk svůj vstav na sebe, a střevíce své obuj na nohy své, a nezastírej brady své, aniž pokrmu čího jez. ¹⁸ Což když jsem pověděl lidu ráno, tedy umřela žena má večer. A učinil jsem na ráno, jak mi rozkázáno bylo. ¹⁹ A řekl ke mně lid: Což nám neoznámíš, co tyto věci nám znamenají, které činíš? ²⁰ Tedy řekl jsem jim: Slovo Hospodinovo stalo se ke mně, řkoucí: ²¹ Rci domu Izraelskému: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já poskvrním svatyně své, vyvýšenosti síly vaší, žádosti očí vašich a toho, čeho žádá duše vaše. Též synové vaší i dcery vaše, kterých jste zanechali, mečem padnou. ²² A budete tak činit, jak já činím. Brady nezastřete, aniž čího pokrmu jíst budete. ²³ A majíce klobouky své na hlavách svých a střevíce na nohách svých, nebudete kvílet ani plakat, ale uvadnouce pro nepravosti své, úpět budete jeden s druhým. ²⁴ Neboť je vám Ezechiel zázrakem. Všechno, co on činí, budete činit, a když to přijde, tedy zvíte, že já jsem Panovník Hospodin. ²⁵ Ty pak synu člověčí, zdali v ten den, když já odejmu od nich sílu jejich, veselí okrasy jejich, žádost očí jejich, a to, po čemž touží duše jejich, syny jejich i dcery jejich, ²⁶ Zdali v ten den přijde k tobě ten, kdo uteče, vypravuje tu novinu? ²⁷ V ten den otevrou se ústa tvá při přítomnosti toho, který ušel, i budeš mluvit, a nebudeš více němým. Tak jim budeš zázrakem, a zvědí, že já jsem Hospodin.

25 A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, obrať tvář svou proti synům Ammon, a prorokuj proti nim. ³ A rci synům Ammon: Slyšte slovo Panovníka Hospodina: Takto praví Panovník Hospodin: Protože jsi nad svatyní mou, když poskvrněna byla, říkal: To dobře to, a nad zemí Izraelskou, když opuštěna byla, a nad domem Judským, když šel v zajetí, ⁴ Proto aj, já dám tě národům východním za dědictví, i zbudují sobě hrady v tobě, a vystavějí v tobě příbytky své. Tito budou jíst ovoce tvé, a ti budou pít mléko tvé. ⁵ A dám Rabbu za obydlí velbloudům, a města synů Ammon za odpočívadlo stádům, a zvíte, že já jsem Hospodin. ⁶ Neboť takto praví Panovník Hospodin: Protože jsi tleskal rukou, a dupal nohou, a veselil se srdečně, že jsi všelijak loupil zemi Izraelskou, ⁷ Proto aj, já vztáhnou ruku svou na tebe, a vydám tě v loupež národům, a vyplním tě z lidí, a vyhubím tě z zemí, i zahladím tě. Tu zvíš, že já jsem Hospodin. ⁸ Takto praví Panovník Hospodin: Z té příčiny, že říkal Moáb a Seir: Hle, podobný je všem jiným národům dům Judský, ⁹ Proto aj, já otevřu bok Moábských (hned od Arim, od měst jejich na pomezí jejich, rozkošnou zemi Betjesimotských, Balmeonských i Kariataimských), ¹⁰ Národům východním se zemí synů Ammon; neboť jsem ji dal v dědictví, tak aby nebylo vzpomínáno na syny Ammon mezi národy. ¹¹ A tak i nad Moábem soudy vykonám, a zvědí, že já jsem Hospodin. ¹² Takto praví Panovník Hospodin: Protože Idumejští nenáležitě

se vymstívající, ukrutně se měli k domu Judskému, a tak uvedli na se vinu velikou, vymstívající se na nich, ¹³Proto takto dí Panovník Hospodin: I na Idumea vztáhnou ruku svou, a vyplením z něho lidi i zvířata, a obrátím jej v pustinu. Hned od Teman až do Dedan mečem padat budou. ¹⁴A tak uvedu pomstu svou na Idumejské skrze ruku lidu mého Izraelského, a naloží s Idumejskými podle hněvu mého a podle prchlivosti mé, i poznají pomstu mou, praví Panovník Hospodin. ¹⁵Takto praví Panovník Hospodin: Protože se Filistiňtí ukrutně měli z příčiny pomsty, nenáležitě se vymstívající, loupíce zlostně, a zhoubu uvodíce z nenávisti starodávní, ¹⁶Proto takto praví Panovník Hospodin: Aj, já vztáhnou ruku svou na Filistinské, a vyplením Ceretejské, a zkazím ostatek přístavu mořského. ¹⁷A tak vykonám při nich pomsty veliké káraními zuřivými, a zvědí, že já jsem Hospodin, když uvedu pomstu svou na ně.

26 Bylo pak jedenáctého léta, prvního dne měsíce, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²Synu člověčí, protože Týrus o Jeruzalému říká: Dobře se stalo, že je potřeno město bran velmi lidnatých, obrací se ke mně, naplněn budu, když je opuštěno, ³Proto takto praví Panovník Hospodin: Aj, já proti tobě, ó Týre, a přivedu na tě národy mnohé, tak jako bych přivedl moře s vlnami jeho. ⁴A zkazí zdi Týru a zboří věže jeho; vymetu také z něho prach jeho, a obrátím jej ve skálu vysedlou, ⁵Takže budou vysušovat síti uprostřed moře. Neboť jsem já mluvil, praví Panovník Hospodin, proto bude v loupež národům. ⁶Dcery pak jeho, které na poli budou, mečem zjordovány budou, a zvědí, že já jsem Hospodin. ⁷Neboť takto praví Panovník Hospodin: Aj, já přivedu na Týr Nabuchodonozora krále Babylonského od půlnoci, krále nad králi, s koňmi a s vozy, i s jezdci i s vojskem a s lidem mnohým. ⁸Dcery tvé na poli mečem zjorduje, a vzdělá proti tobě šance, a vysype proti tobě násyp, a postaví proti tobě pavézníky. ⁹A střelbu zasadí proti zdem tvým, a věže tvé poboří nosatci svými. ¹⁰Od množství koní jeho přikryje tě prach jejich; od hřmotu jezdců a kár i vozů zatřesou se zdi tvé, když on vcházet bude do bran tvých, jako do průchodů města probořeného. ¹¹Kopyty koní svých pošlape všechny ulice tvé, lid tvůj mečem pomorduje, a sloupy pamětní síly tvé na zem padnou. ¹²A rozeberou zboží tvá, a rozchvátají kupectví tvá, a rozválejí zdi tvé, i domy tvé rozkošné poboří, a kamení tvé i dříví tvé, i prach tvůj do vody vmetou. ¹³A tak přítrž učiním hluku zpěvů tvých, a zvuku citar tvých aby nebylo slyšáno více. ¹⁴A obrátím tě ve skálu vysedlou, budeš k vysušování síti, nebudeš vystaven více; neboť já Hospodin mluvil jsem, praví Panovník Hospodin. ¹⁵Takto praví Panovník Hospodin Týru: Zdali od hřmotu padání tvého, když stonat budou zranění, když ukrutný mord bude uprostřed tebe, nepohnou se ostrovy? ¹⁶A vyvstanou ze stolic svých všechna knížata pomořská, a složí ze sebe pláště své, i roucha svá barevná svlekou; v hrůzu se oblekou, na zemi sedět budou, a třesouce se každé chvíle, trnout budou nad tebou. ¹⁷A vydají se nad tebou v naříkání, a řeknou tobě: Jak jsi zahynulo, ó město, v němž bydleno bylo pro moře, město slovoutné, které bylo pevné na moři, ono i s obyvateli svými, kteří pouštěli strach svůj na všechny obyvatele jeho! ¹⁸Tehdy třást se budou ostrovy v den pádu tvého; předěšeny, pravím, budou ostrovy, které jsou na moři, nad zahynutím tvým. ¹⁹Neboť tak praví Panovník Hospodin: Když tě učiním městem opuštěným jako města, v nichž se nebydlí, když uvedu na tě hlubinu, takže tě přikryjí vody mnohé, ²⁰Když učiním, že sestoupíš se sestupujícími do jámy k lidu dávnému, a posadím tě v nejnižších stranách země, na pustinách starodávných s těmi, již sestupují do jámy, aby nebylo bydleno v tobě: prokáží slávu v zemi živých. ²¹Neboť učiním to, že budeš k náramné hrůze, když tě nestane, a bys pak bylo hledáno, abys nebylo na věky nalezeno, praví Panovník Hospodin.

27 A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²Ty pak synu člověčí, vydej se nad Týrem v naříkání, ³A rci Týru, jenž sedě tu, kde se na moře pouštějí, kupectví provádí s národy na ostrovech mnohých: Takto praví Panovník Hospodin: Ó Týre, ty jsi říkal: Já jsem nejkrásnější. ⁴Uprostřed moře byly hranice tvé, stavitelé tvoji dokonale tě ozdobovali. ⁵Z jedloví ze Sanir dělávali všechna obložení tvá, cedry z Libánu brávali k děláni sloupů tvých. ⁶Z dubů Bázanských dělávali vesla tvá, a lavičky tvé dělávali z kostí slonových, a ze zimostrázu z ostrovů Citejských. ⁷Kment s barvením Egyptským býval plátno tvé, z něhož jsi plachty míval; modrá příze a šarlat z ostrovů Elisa přikrýval tě. ⁸Obyvatelé Sidonští i Arvadští bývali plavci tvoji, moudří tvoji v tobě, ó Týre, ti bývali správcové tvoji. ⁹Starší Gebalští a moudří jejich opravovali v tobě zbořeniny tvé; všechny lodě mořské i plavci jejich bývali v tobě, směňující s tebou kupectví. ¹⁰Perští a Ludští i Putští bývali ve vojsku tvém bojovníci tvoji, pavézu a přílbu zavěšovali v tobě. Tito přidávali tobě ozdoby. ¹¹Arvadští s vojskem tvým na zdech tvých vůkol, též Gamadští na věžích tvých bývali, štíty své zavěšovali na zdech tvých vůkol. Tito tě zvláště ozdobovali. ¹²Zámořští kupci tvoji v množství všelijakého zboží, ve stříbře, železe, cínu i olovu kupčili na jarmarcích tvých. ¹³Javan, Tubal a Mešech, kupci tvoji, lidi a nádoby měděné dávali za směnu tobě. ¹⁴Z domu Togarma v koních a jezdcích i mezcích kupčili na jarmarcích tvých. ¹⁵Synové Dedanovi kupci tvoji, a ostrovy mnohé překupníci byli koupí tvých, tobě k ruce; rohy, kosti slonové i dříví

ebenové směňovali za mzdu tvou. ¹⁶ Syrští kupci tvoji pro množství věcí tvých řemeslně udělaných, v křišťálu, šarlatu, vyšívání i kmentu, a korálech a rubínech kupčívají na jarmarcích tvých. ¹⁷ Judští i země Izraelská kupci tvoji, pšenici Mennitskou i Fenickou, a med, olej i kadidlo dávali za směnu tobě. ¹⁸ Damašští kupci tvoji, pro množství věcí tvých řemeslně udělaných, kupčili ve množství všelijakého zboží, ve víně Chelbonském a vlně běloskvoucí. ¹⁹ Též Dan i Javan chodíce na jarmarky tvé, kupčili, a železo pulírované, skořici i třtinu vonnou tobě směňovali. ²⁰ Dedan kupčívá v tobě v suknech drahých k vozům. ²¹ Arabští i všechna knížata Cedarská kupčívají tobě k ruce v beranech a skopcích i kozlech, tím kupčívají v tobě. ²² Kupci Sabejští i Ragmejští bývali kupci tvoji ve všelijakých nejpřednějších vonných věcech, i ve všelijakém kamení drahém i zlatě, kupčívají na jarmarcích tvých. ²³ Cháran a Kanne i Eden, kupci Sabejští, Assur i Kilmad kupčívá v tobě. ²⁴ Ti bývali kupci tvoji na jarmarcích tvých s nejvýbornějšími věcmi, s rouchy přize modré, a s vyšíváním i s klenoty drahých věcí, které se provazy svazují a zavírají do cedru. ²⁵ Lodě mořské prvenství měly v kupectví tvém. Sumou, naplněno jsi i zveleboeno náramně uprostřed moře. ²⁶ Na vodu velikou zavezli tě ti, kteří tě vesly táhli; vítr východní potříská tě uprostřed moře. ²⁷ Zboží tvá i jarmarky tvoje, kupectví tvá, plavci tvoji a správčové tvoji, i ti, kteří opravovali zboženiny tvé, a směňovali s tebou kupectví, a všichni muži váleční tvoji, kteří byli v tobě, i všechno shromáždění tvé, které bylo uprostřed tebe, padnou do hlubokosti mořské v den pádu tvého. ²⁸ Od hřmotu křiku správců tvých vzbouří se i vlnobití. ²⁹ A vystoupí z lodí svých všichni ti, kteří táhnou veslem, plavci i všichni správčové lodí mořských na zemi stanou, ³⁰ A hlasem velikým nad tebou naříkat a žalostně křičet budou, a sypouce prach na hlavy své, v popelu se válet. ³¹ Nadto udělajíce příčinou tvou lysiny, přepáší se žíněmi, a kvílením hořkým nad tebou s žalostí srdečnou plakat budou. ³² Vydají se, pravím, nad tebou s hořekováním svým v naříkání, a budou naříkat nad tebou: Které město podobné Týru, zahlazenému uprostřed moře? ³³ Když vycházely koupě tvé z moře, nasycovalo jsi národy mnohé; množstvím zboží svého i kupectví svých zbohacovalos krále zemské. ³⁴ Ale když ztroskotáno budeš od moře v hlubokých vodách, kupectví tvé i všechno shromáždění tvé uprostřed tebe klesne. ³⁵ Všichni obyvatelé ostrovů strnou nad tebou, a králové jejich ohromeni jsouce, zhrozí se náramně. ³⁶ Kupci mezi národy užasnou nad tebou; k hrůze veliké budeš, a nebude tě na věky.

28 A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, rci vévodovi Tyrskému: Takto praví Panovník Hospodin: Protože se vyvyšuje srdce tvé, a říkáš: Bůh silný jsem, na stolicí Boží sedím uprostřed moře, přestože jsi člověk a ne Bůh silný, ačkoli sobě přivlastňuješ srdce podobné srdci Božímu, ³ Aj hle, moudřejší jsi nad Daniele, žádná věc tajná není před tebou ukrytá; ⁴ Moudrosti svou a rozumnost svou nashromáždils sobě zboží, a nahnuls zlata a stříbra do pokladů svých; ⁵ Velikou moudrostí svou v kupectví svém rozmnožil jsi zboží svá, a tak pozdvihlo se srdce tvé zbožím tvým; ⁶ Z té příčiny takto praví Panovník Hospodin: Protože sobě přivlastňuješ srdce podobné srdci Božímu, ⁷ Proto aj, já přivedu na tě cizozemce, nejukrutnější národy, kteří vytrhnouce meče své na krásu moudrosti tvé, zabijí jasnost tvou. ⁸ Do jámy spustí tě, a umřeš smrtí hroznou uprostřed moře. ⁹ Budeš-li tu ještě říkat před obličejem vraha svého: Bohem jsem, poněvadž jsi člověk a ne Bůh silný, jsa v ruce toho, jenž tě mordovat bude? ¹⁰ Smrtí neobřezanců umřeš od ruky cizozemců; neboť já mluvil jsem, praví Panovník Hospodin. ¹¹ A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹² Synu člověčí, vydej se v naříkání nad králem Tyrským, a rci jemu: Takto praví Panovník Hospodin: Ty, jenž zapečetuješ sumy, plný moudrosti a nejkrásnější, ¹³ V Eden, zahradě Boží, byl jsi, všelijaké drahé kamení přikrývalo tě, sardius, topazius, jaspis, tarsis, onychin, beryl, zafir, karbunkulus a smaragd i zlato; nástrojové bubnů tvých a píšťal tvých v tobě, hned jak ses narodil, připraveni jsou. ¹⁴ Ty jsi cherubem od pomazání. Jak jsem tě za ochránce představil, na hoře svatě Boží jsi byl, uprostřed kamení ohnivého ustavičně jsi chodil. ¹⁵ Byl jsi dokonalý na cestách svých, hned jak ses narodil, až se našla nepravost při tobě. ¹⁶ Pro množství kupectví tvého uprostřed tebe plno je bezpráví, a velmi jsi prohřešil. Pročez zahubím tě, a vyhladím z hory Boží, ó cherube ochránce, zprostřed kamenů ohnivých. ¹⁷ Pozdvihlo se srdce tvé slávou tvou, ke zlému jsi užíval moudrosti své příčinou jasnosti své. Porazím tě na zemi, před obličej králů povrhnu tě, aby se dívali na tebe. ¹⁸ Pro množství nepravostí tvých, a pro nespravedlnosti kupectví tvého poskvrnil jsi svatyně své. Proto vyvedu oheň zprostřed tebe, který tě sežere, a obrátí tě v popel na zemi před očima všech na tě hledících. ¹⁹ Všichni, kdo tě znali mezi národy, strnou nad tebou; k hrůze veliké budeš, a nebude tě na věky. ²⁰ I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²¹ Synu člověčí, obrať tvář svou proti Sidonu, a prorokuj proti němu, ²² A rci: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já proti tobě jsem, ó Sidone, a budu oslaven uprostřed tebe. A zvědí, že já jsem Hospodin, když vykonám při něm soudy, a posvěcen budu v něm. ²³ Pošlu zajisté na něj mor, a krev na ulice jeho, a padat budou zranění uprostřed něho od meče na všechny strany, a zvědí, že já jsem Hospodin. ²⁴ A tak nebude více mít dům Izraelský trnu urážejícího a bodláku bodajícího ze všech

okolních pohrdajících jimi, a zvědí, že já jsem Panovník Hospodin. ²⁵ Takto praví Panovník Hospodin: Když shromáždím dům Izraelský z národů, mezi něž rozptýleni jsou, a posvěcen budu v nich před očima pohanů, a bydlit budou v zemi své, kterou jsem byl dal služebníkovi svému Jákobovi: ²⁶ Tehdy bydlit budou v ní bezpečně, a nastavějí domů, a vstřípí vinice. Bydlit, pravím, budou bezpečně, když vykonám soudy, při všech zhoubcích jejich kolem nich, a zvědí, že já jsem Hospodin Bůh jejich.

29 Léta desátého, desátého měsíce, dvanáctého dne téhož měsíce, stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, obrať tvář svou proti Faraonovi králi Egyptskému, a prorokuj proti němu i proti všemu Egyptu. ³ Mluv a rci: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já proti tobě jsem, ó Faraone králi Egyptský, draku veliký, který ležíš uprostřed řek svých, protože říkáš: Já mám řeku svou, já zajisté jsem ji přivedl sobě. ⁴ Proto dám udici do čelistí tvých, a učiním, že uvíznou ryby řek tvých na tvých šupinách; i vyvleku tě z prostředku řek tvých, i všechny ryby řek tvých na šupinách tvých uvízlé. ⁵ A nechám tě na poušti, tebe i všech ryb řek tvých. Na povrchu pole padneš, nebudeš sebrán ani shromážděn; šelmám zemským i ptactvu nebeskému dám tě k sežrání. ⁶ A zvědí všichni obyvatelé Egyptští, že já jsem Hospodin, protože jste holí třtinovou domu Izraelskému. ⁷ Když se chytají tebe rukou, lámeš se, a roztínáš jim všechno rameno; a když se o tě podpírají, ztroskotána býváš, ačkoli nastavuješ jim všech beder. ⁸ Proto takto praví Panovník Hospodin: Aj, já přivedu na tě meč, a vyplením z tebe lidi i zvířata. ⁹ A bude země Egyptská pustinou a pouští, i zvědí, že já jsem Hospodin, protože říkal: Řeka má je, já zajisté jsem ji přivedl. ¹⁰ Proto aj, já budu proti tobě i proti řece tvé, a obrátím zemi Egyptskou v pustiny, v poušť přehroznou od věže Sevéne až do pomezí Mouřeninského. ¹¹ Nepůjde přes ni noha člověka, ani noha dobytčete půjde přes ni, a nebude v ní bydleno po čtyřicet let. ¹² A tak uvedu zemi Egyptskou v pustinu nad jiné země pusté, a města její nad jiná města opuštěná pustá budou po čtyřicet let, když rozptýlím Egyptské mezi národy, a rozeženu je do rozličných zemí. ¹³ Avšak takto praví Panovník Hospodin: Po skonání čtyřicet let shromáždím Egyptské z národů, kam rozptýleni budou. ¹⁴ A přivedu zase zajaté Egyptské, a uvedu je zase do země Patros, do země přebývání jejich, a budou tam královstvím sniženým. ¹⁵ Mimo jiná království bude sniženější, aniž se bude vynášet více nad jiné národy; zmenším je zajisté, aby nepanovali nad národy. ¹⁶ A nebude více domu Izraelskému doufáním, které by na paměť přivádělo nepravost, když by se obraceli za nimi; neboť zvědí, že já jsem Panovník Hospodin. ¹⁷ Potom bylo dvacátého sedmého léta, prvního měsíce, prvního dne, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁸ Synu člověčí, Nabuchodonozor král Babylonský podrobil vojsko své v službu velikou proti Týru. Každá hlava oblezla, a každé rameno odřeno je, mzdy pak nemá, on ani vojsko jeho, z Týru za tu službu, kterou sloužili proti němu. ¹⁹ Z té příčiny takto praví Panovník Hospodin: Aj, já dávám Nabuchodonozorovi králi Babylonskému zemi Egyptskou, aby pobral zboží její, a rozebral loupeže její, i rozchvátal kořisti její, aby mělo mzdu vojsko jeho. ²⁰ Za práci jejich, kterou mi sloužili, dám jim zemi Egyptskou, protože mně pracovali, praví Panovník Hospodin. ²¹ V ten den rozkážu vypučit rohu domu Izraelského. Tobě též způsobím, že otevřeš ústa uprostřed nich, a zvědí, že já jsem Hospodin.

30 Opět se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, prorokuj a rci: Takto praví Panovník Hospodin: Kvílejte: Ach, běda tohoto dne! ³ Neboť blízko je den, blízko je, pravím, den Hospodinův, den mráкотy, čas národů bude. ⁴ A přijde meč do Egypta, a bude přetěžká bolest v Mouřeninské zemi, když padat budou zabítí v Egyptě, a poberou zboží jeho, a zbořeny budou základy jeho. ⁵ Mouřenínové a Putští i Ludští i všelijaká směsice, též Kubští i obyvatelé země smlouvy s nimi mečem padnou. ⁶ Tak praví Hospodin, že padnou podpůrcové Egypta, a snížena bude vyvýšenost síly jeho; od věže Sevéne mečem padat budou v ní, praví Panovník Hospodin. ⁷ A budou v pustinu obráceni nad jiné země pusté, a města jejich nad jiná města pustá budou. ⁸ A zvědí, že já jsem Hospodin, když zapálím oheň v Egyptě, a potřeni budou všichni pomocníci jeho. ⁹ V ten den vyjdou poslové od tváře mé na lodích, aby přestrašili Mouřeninskou zemi ubezpečenou, a budou mít bolest přetěžkou, jaká byla ve dni Egypta; nebo aj, přichází. ¹⁰ Takto praví panovník Hospodin: Učiním zajisté konec množství Egyptskému skrze ruku Nabuchodonozora krále Babylonského. ¹¹ On i lid jeho s ním, nejukrutnější národy přivedeny budou, aby zkazili tu zemi; neboť vytrhnou meče své na Egypt, a naplní tu zemi zabitými. ¹² A obrátě řeky v sucho, prodám tu zemi v ruku nešlechetných, a tak v pustinu uvedu zemi, i co v ní je, skrze ruku cizozemců. Já Hospodin mluvil jsem. ¹³ Takto praví Panovník Hospodin: Zkázím i ukydané bohy, a konec učiním modlám v Nof, a knížete ze země Egyptské nebude více, když pustím strach na zemi Egyptskou. ¹⁴ Neboť pohubím Patros, a zapálím oheň v Soan, a vykonám soudy v No. ¹⁵ Vyleji prchlivost svou i na Sin, pevnost Egyptskou, a vyplením množství No. ¹⁶ Když zapálím oheň v Egyptě, velikou bolest bude mítí Sin, a No bude roztrháno, Nof pak nepřátele bude mít ve dne. ¹⁷ Mládenci On a Bubastští mečem padnou, panny pak v zajetí půjdou. ¹⁸ A v Tachpanches zatmí se den, když tam polámu závory Egypta,

a přítrž se stane v něm vyvýšenosti síly jeho. Mrákota jej přikryje, dcery pak jeho v zajetí půjdou. ¹⁹ A tak vykonám soudy při Egyptu, a zvědí, že já jsem Hospodin. ²⁰ Opět bylo jedenáctého léta, prvního měsíce, sedmého dne, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²¹ Synu člověčí, rámě Faraona krále Egyptského zlámal jsem, a aj, nebude uvázáno, ani podáno lékařství, aniž přiložen bude šat pro obvázání jeho a posílení jeho k držení meče. ²² Proto takto praví panovník Hospodin: Aj, já jsem proti Faraonovi králi Egyptskému, a polámu ramena jeho, i sílu jeho, i bude zlámané, a vyrazím meč z ruky jeho. ²³ A rozptýlím Egyptské mezi národy, a rozeženu je do zemí. ²⁴ Posilním zajisté ramen krále Babylonského, a dám meč svůj v ruku jeho, i polámu ramena Faraonova, takže stonat bude před ním, jak stonává smrtelně raněný. ²⁵ Posilním, pravím, ramen krále Babylonského, ramena pak Faraonova klesnou. A zvědí, že já jsem Hospodin, když dám meč svůj v ruku krále Babylonského, aby jej vztáhl na zemi Egyptskou. ²⁶ A tak rozptýlím Egyptské mezi národy, a rozeženu je do zemí, i zvědí, že já jsem Hospodin.

31 Bylo pak jedenáctého léta, třetího měsíce, prvního dne téhož měsíce, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, rci Faraonovi králi Egyptskému i množství jeho: Ke komu jsi podoben ve své velikosti? ³ Aj, Assur byl jako cedr na Libánu, pěkných ratolestí, a větvořím zastíňující, a vysokého vzrůstu, jehož vrchy byly mezi hustými větvemi. ⁴ Vody ke vzrůstu přivedly jej, propast jej vyvýšila, potoky jejími obtékán byl dokola kmen jeho, protože jen pramenky své vypouštěla na všechna dříví polní. ⁵ Tak se vyvýšil vzrůst jeho nade všechna dříví polní, a rozmnožily se výhonky jeho, a pro hojnost vod roztáhly se ratolesti jeho, které vypustil. ⁶ Na ratolestech jeho hnízdilo se všelijaké ptactvo nebeské, a pod větvemi jeho rodili se všelijací živočichové polní, a v stínu jeho sedaly všechny národy veliké. ⁷ A byl ušlechtilý pro svou velikost, a pro délku větví svých; neboť kořen jeho byl při vodách mnohých. ⁸ Cedry v zahradě Boží nepřikryly ho, jedle nevyrovnaly se ratolestem jeho, a stromy kaštanové nebyly podobny větvím jeho. Žádný strom v zahradě Boží nebyl roven jemu v kráse své. ⁹ Ozdobil jsem jej množstvím větvořím jeho, takže mu záviděly všechny stromy Eden, které byly v zahradě Boží. ¹⁰ Proto takto praví Panovník Hospodin: Protože vysoce vyrostl, a vypustil vrch svůj mezi husté větvořím, a pozdvihlo se srdce jeho příčinou vysokosti jeho: ¹¹ Proto vydal jsem jej v ruku nejsilnějšího z národů, aby s ním přísně nakládal; pro bezbožnost jeho vyhnal jsem jej. ¹² A tak vyťali jej cizozemci, nejukrutnější národové, a nechali ho tu. Po horách i po všech údolích opadly větve jeho, a zlomeny jsou ratolesti jeho na všechny prudké potoky té země. Pročež vystoupily ze stínu jeho všechny národy země a opustily jej. ¹³ Na němž padlém bydlí všelijaké ptactvo nebeské, a na ratolestech jeho jsou všelijací živočichové polní, ¹⁴ Proto, aby se nevyvyšovalo ve vzrůstu svém žádné stromoví při vodách, a aby nevypouštělo vrchů svých mezi hustými větvemi, a nevypínal se nad jiné vysokostí svou žádný strom napájený vodami, protože všichni ti oddáni jsou k smrti, dolů do země mezi syny lidské s těmi, kteří sestupují do jámy. ¹⁵ Takto praví Panovník Hospodin: Toho dne, ve který on sestoupil do hrobu, přivedl jsem ke kvílení, a přikryl jsem příčinou jeho propast, a zadržel jsem potoky její, aby se zastavily vody mnohé, a učinil jsem, aby smutek nesl příčinou jeho Libán, a všechno stromoví polní příčinou jeho aby umdlelo. ¹⁶ Od hřmotu pádu jeho učinil jsem, že se třásly národy, když jsem jej svedl do hrobu s těmi, kteří sestupují do jámy. Nad čímž se potěšily na zemi dole všechny stromy Eden, co výborného a dobrého je na Libánu, vše, co napájeného je vodou. ¹⁷ I ti s ním sestoupili do hrobu k těm, kteří jsou zabiti mečem, i rámě jeho, i kteří sedali ve stínu jeho uprostřed národů. ¹⁸ Kterému ze stromů Eden podoben jsi tak v slávě a velikosti? Však svržen budeš s dřívím Eden dolů na zem, mezi neobřezanci s zabitými mečem lehneš. To je Farao i všechno množství jeho, praví Panovník Hospodin.

32 Opět bylo dvanáctého léta, dvanáctého měsíce, prvního dne téhož měsíce, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, vydej se v nařikání nad Faraonem králem Egyptským, a rci jemu: Lvu mladému mezi národy podoben jsi, a jsi jako netvor v moři, když procházejí se v potocích svých, kalíš vodu nohama svými a kormoutíš potoky její. ³ Takto praví Panovník Hospodin: Rozestřu na tě síť svou skrze shromáždění národů mnohých, které tě vytáhnou nevodem mým. ⁴ A nechám tě na zemi, povrhnu tě na povrchu pole, a učiním, že na tobě přebývat bude všelijaké ptactvo nebeské, a nasytím tebou živočichy vši země. ⁵ A rozmetu maso tvé po horách, a naplním údolí vysokostí tvou. ⁶ A napojím zemi, v níž plaveš, krví tvou až do hor, tak že i potoky naplněny budou tebou. ⁷ V tom, když tě zhasím, zakryji nebesa, a zasmušilé učiním hvězdy jejich; slunce mrákotou zastřu, a měsíc nebude svítit světlem svým. ⁸ Všechna světla jasná na nebesích zasmušilá učiním příčinou tvou, a uvedu tmu na zemi tvou, praví Panovník Hospodin. ⁹ Nadto zkormoutím srdce národů mnohých, když způsobím, aby došla pověst o potření tvém mezi národy, do zemí, jichž jsi neznal. ¹⁰ Učiním, pravím, že trnout budou nad tebou národy mnohé, a králové jejich hrozit se příčinou tvou velice, když šermovat budu mečem svým před tváří jejich. Budou se zajisté lekat každé chvílky, každý sám za sebe

v den pádu tvého. ¹¹ Neboť takto praví Panovník Hospodin: Meč krále Babylonského přijde na tě. ¹² Meči udatných porazím množství tvé, nejukrutnějších ze všech národů; ti zkazí pýchu Egypta, a zahlazeno bude všechno množství jeho. ¹³ Zahladím i všechna zvířata jeho, která jsou při vodách mnohých, takže jich nezakalí noha člověčí více, aniž jich kalit budou kopyta zvířat. ¹⁴ Tu učiním, že se usadí vody jejich, a potoky jejich že jako olej půjdou, praví Panovník Hospodin, ¹⁵ Když obrátím zemi Egyptskou v poušť přehroznou, v zemi prázdnou toho, co prvé v ní bylo, a když zabiji v ní všechny obyvatele. A zvědí, že já jsem Hospodin. ¹⁶ To je naříkání, jímž naříkat budou. Tak dcery národů naříkat budou, tak nad Egyptem i nade vším jeho množstvím naříkat budou, dí Panovník Hospodin. ¹⁷ Potom bylo dvanáctého léta, patnáctého dne téhož měsíce, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁸ Synu člověčí, naříkej nad množstvím Egypta, a snes jej i dcery národů těch slavných do spodních míst země k těm, kteří sestupují do jámy. ¹⁹ A rci: Nad koho bys utěšenější byl? Sestup a lež s neobřezanci. ²⁰ Mezi zabitými mečem padnou, meči vydán je, vlečte jej i všechno množství jeho. ²¹ Budou k němu mluvit hrdinové s jeho pomocníky zprostřed hrobu, kde neobřezanci mečem zabíjí sestoupivše, leží. ²² Tam je Assur i všechna sběh jeho, jehož hrobové jsou kolem tohoto. Všichni ti byvše zabiti, padli od meče. ²³ Jehož hroby jsou po stranách jámy, aby byla sběh jeho kolem hrobu tohoto. Všichni ti byvše zabiti, padli od meče, kteří pouštivali strach v zemi živých. ²⁴ Tam Elam i všechno množství jeho kolem hrobu tohoto. Všichni ti neobřezanci byvše zabiti, padli od meče, a sestoupili do spodních míst země, kteří pouštivali strach svůj v zemi živých. Již nesou potupu svou s těmi, kteří sestupují do jámy. ²⁵ Mezi zabitými postavili jemu lože, i všemu množství jeho, kolem něhož jsou hroby tohoto. Všichni ti neobřezanci zabiti mečem, neboť pouštěn býval strach jejich v zemi živých. Již nesou potupu svou s těmi, již sestupují do jámy, mezi zabitými položeni jsou. ²⁶ Tam Mešech, Tubal i všechno množství jeho, a kolem něho hroby tohoto. Všichni ti neobřezanci zabiti mečem, neboť pouštivali strach svůj v zemi živých. ²⁷ Ačkoli ti ještě nelehli s hrdiny, kteří padli z neobřezanců, kteří sestoupili do hrobu se zbrojí svou vojenskou, a podložili meče své pod hlavy své, a však dojde nepravost jejich na kosti jejich; neboť strach hrdinů byl v zemi živých. ²⁸ I ty mezi neobřezanci potřen budeš, a lehneš sa zabitými mečem. ²⁹ Tam Edom, králové jeho, i všechna knížata jeho, kteří položeni jsou i se svou mocí se zabitými mečem. I ti s neobřezanci lehnu a s těmi, kteří sestupují do jámy. ³⁰ Tam knížata půlnoční strany všichni napořád, i všichni Sidonští, kteří sestoupí k zabitým, se strachem svým, za svou moc stydíce se, a ležet budou ti neobřezanci se zabitými mečem, a ponosou potupu svou s těmi, kteří sestupují do jámy. ³¹ Ty uhlédaje Farao, potěší se nade vším množstvím svým, Farao i všechno vojsko jeho, zabiti jsou mečem, dí Panovník Hospodin. ³² Neboť pustím strach svůj v zemi živých, a položen bude mezi neobřezanci se zabitými mečem Farao i všechno množství jeho, praví Panovník Hospodin.

33 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, mluv k synům lidu svého a rci jim: Když uvedu na zemi některou meč, jestliže vezme lid té země muže jednoho od končin svých, a ustanoví jej sobě za strážného, ³ A ten vida meč přicházející na tu zemi, troubil-li by na troubu a napomínal lidu, ⁴ A slyše někdo zvuk trouby, však by se nedal napomenout, a v tom přijde meč, shladil by jej: krev jeho na hlavu jeho bude. ⁵ Neboť slyšel hlas trouby, však nedal se napomenout; krev jeho na něm zůstane. Byť se byl napomenout dal, duši svou byl by vysvobodil. ⁶ Pakli strážný vida, jak meč přichází, však by nezatroubil na troubu, a lid by nebyl napomenut, a přijde meč, zachvátil by někoho z nich: ten pro nepravost svou zachvácen bude, ale krve jeho z ruky strážného toho vyhledávat budu. ⁷ Tebe pak synu člověčí, tebe jsem strážným ustanovil nad domem Izraelským, abys slyše z úst mých slovo, napomínal jich ode mne. ⁸ Když bych já řekl bezbožnému: Bezbožníku, smrti umřeš, a nemluvil bys, varuje bezbožného před cestou jeho: ten bezbožný pro nepravost svou umře, ale krve jeho z ruky tvé vyhledávat budu. ⁹ Pakli bys ty varoval bezbožného před cestou jeho, tak aby se od ní odvrátil, avšak neodvrátil by se od cesty své: on pro nepravost svou umře, ale ty duši svou vysvobodíš. ¹⁰ Proto ty synu člověčí, rci domu Izraelskému: Takto mluvíte, říkájce: Protože přestoupení naše a hříchy naši jsou na nás, a my v nich zvadneme, i jak bychom živi byli? ¹¹ Rci jim: Živ jsem já, dí Panovník Hospodin, že nemám libosti v smrti bezbožného, ale aby se odvrátil bezbožný od cesty své a živ byl. Odvrátte se, odvrátte od cest svých zlých. Proč mřít máte, ó dome Izraelský? ¹² Ty tedy synu člověčí, rci synům lidu svého: Spravedlnost spravedlivého nevytrhne ho v den přestoupení jeho, aniž bezbožný ve své bezbožnosti padne, ve který by se den odvrátil od bezbožnosti své; taktéž spravedlivý nebude moci živ být v ní, ve který by den zhřešil. ¹³ Jestliže dím spravedlivému: Jistě živ budeš, a on doufaje ve spravedlnost svou, činil by nepravost: žádná spravedlnost jeho nepřijde na paměť, ale pro tu nepravost svou, kterou činil, umře. ¹⁴ Zase řeknu-li bezbožnému: Smrti umřeš, však odvrátí-li se od hříchu svého, a činit bude soud a spravedlnost, ¹⁵ Co v zástavě je, navrátí-li bezbožný, co vydřel, nahradí-li, v ustanoveních života bude-li chodit, nečině nepravosti: jistěže bude živ, neumře. ¹⁶ Žádné hříchy jeho, jimiž hřešil, nebudou mu vzpomínány; soud a spravedlnost činil, jistěže bude živ. ¹⁷ A vždy říkáj synové lidu tvého: Není pravá cesta Páně, protože jejich cesta není pravá. ¹⁸ Když by se odvrátil spravedlivý od spravedlnosti své, a činil by nepravost, umře pro ty věci. ¹⁹ Ale když by

*Ohlédnou-li se zpět a na ně vzpomenu si,
jak se mi hnusily a dosud se mi hnusí
ty duše blátivé, ty duše jako z těsta,
jež zhněte každý den a zvrábí každá cesta
té beztvorosti, jež tvar každý přijme!
A posléz v popředí je vždycky uvidíme:
lidi, jichž charakter je nemít charakteru,
přítakavače dne, přísluhovače směrů,
mimikery osudu, jež vždy se přizpůsobí,
ty smutné hrdiny přespříliš smutné doby!
Oh, uctívači každé nové modly,
ohlédnu-li se zpět, jak těžko jsme se shodli,
jak těžko bývalo, jak těžko v zemi jest,
kde nikdo nevede a každý se dá vést!*

Viktor Dylk

se odvrátil bezbožný od bezbožnosti své, a činil by soud a spravedlnost, podle těch věcí živ bude. ²⁰ A přece říkáte: Není pravá cesta Páně. Každého z vás podle cest jeho soudit budu, ó dome Izraelský. ²¹ Stalo se pak dvanáctého léta, desátého měsíce, pátého dne téhož měsíce od zajetí našeho, že přišel ke mně jeden, který ušel z Jeruzaléma, řka: Dobyto je město. ²² Ruka pak Hospodinova byla při mně večer před tím, než přišel ten, který utekl, a otevřela ústa má, až i ke mně přišel ráno; otevřela, pravím, ústa má, abych nebyl němým déle. ²³ A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkouc: ²⁴ Synu člověčí, obyvatelé pustin těchto v zemi Izraelské mluví, řkouce: Jedinký byl Abraham, a dědičně držel zemi tuto, nás pak mnoho je; nám dána je země tato v dědictví. ²⁵ Proto rei jim: Takto praví Panovník Hospodin: S krví jídáte, a oči svých pozdvihujete k ukydaným modlám svým, i krev vyléváte, a chtěli byste zemí touto dědičně vládnout? ²⁶ Stojíte na meči svém, pácháte ohavnost, a každý ženy bližního svého poskvřňujete, a chtěli byste zemí touto dědičně vládnout? ²⁷ Takto mluv k nim: Takto praví Panovník Hospodin: Živ jsem já, že ti, kteří jsou na pustinách, mečem padnou, a kdo na poli, toho zvěři dám k sežrání, kdo pak na hradech nebo v jeskyních, morem zemřou. ²⁸ A obrátím zemi tu v hroznou poušť a přestane vyvýšenost moci její, a zpustnou hory Izraelské, takže nebude žádného, kdo by šel přes ně. ²⁹ A zvědí, že já jsem Hospodin, když obrátím zemi tu v hroznou poušť pro všechny ohavnosti jejich, které páchali. ³⁰ Ty pak synu člověčí, slyš, synové lidu tvého často mluví o tobě, za stěnami i ve dveřích domů, a říkají jeden druhému a každý bratru svému, řka: Pojďte prosím a poslechněte, jaké slovo vyšlo od Hospodina. ³¹ A scházejí se k tobě, tak jako se schází lid, a sedají před tebou lid můj, a poslouchají slov tvých, ale nečiní jich. A ačkoli je sobě ústy svými libují, však za mrzkým ziskem svým srdce jejich odchází. ³² A aj, ty jsi jim jako zpěv libý pěkného zvuku a dobře znějící. Slyší zajisté slova tvá, ale žádný jich nečiní. ³³ Než když to přijde (aj, přichází), tedy zvědí, že prorok byl uprostřed nich.

34 A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkouc: ² Synu člověčí, prorokuj proti pastýřům Izraelským. Prorokuj a rei jim, těm pastýřům: Takto praví Panovník Hospodin: Běda pastýřům Izraelským, kteří pasou sami sebe. Zdali pastýři nemají stáda pást? ³ Tuk jídáte a vlnou se odíváte, co tučného, zabijíte, stáda však nepasete. ⁴ Neduživých neposilujete, a nemocné nehojíte, a zlámané neuvazujete, a zaplašené zase nepřivádíte, a zahynulé nehledáte, ale přísně a tvrdě panujete nad nimi, ⁵ Takže rozptýleny jsou, nemajíce pastýře, a rozptýleny jsouce, jsou za pokrm všelijaké zvěři polní. ⁶ Bloudí stádo mé po všech horách, a na každém pahrbku vysokém, nýbrž po vši země šíří rozptýleny jsou ovce stáda mého, a není žádného, kdo by se po nich ptal, ani žádného, kdo by jich hledal. ⁷ Proto, ó pastýři, slyšte slovo Hospodinovo: ⁸ Živ jsem já, praví Panovník Hospodin, zajisté protože stádo mé bývá v loupež, a ovce stáda mého bývají k sežrání všelijaké zvěři polní, nemajíce žádného pastýře, aniž se ptají pastýři moji po stádu mém, ale pasou pastýři sami sebe, stáda pak mého nepasou: ⁹ Proto vy pastýři, slyšte slovo Hospodinovo: ¹⁰ Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já jsem proti pastýřům těm, a budu vyhledávat stáda mého z ruky jejich, a zastavím jim pasení stáda, aby nepásli více ti pastýři samých sebe. Vytrhnu zajisté ovce své z úst jejich, aby jim nebyly za pokrm. ¹¹ Neboť takto praví Panovník Hospodin: Aj já, já ptát se budu po ovcích svých a shledávat je. ¹² Jako shledává pastýř stádo své tehdy, když bývá uprostřed ovcí svých rozptýlených: tak shledávat budu stádo své, a vytrhnu

je ze všech míst, kam v den oblaku a mrákoty rozptýleny byly. ¹³ A vyvedu je z národů, a shromáždím je ze zemí, a uvedu je do země jejich, a pást je budu na horách Izraelských, při potocích i na všech místech k bydlení příhodných v zemi té. ¹⁴ Na pastvě dobré pásť je budu, a na horách vysokých Izraelských bude ovčinec jejich. Tam lehat budou v ovčinci veselém, a pastvou tučnou pásť se budou na horách Izraelských. ¹⁵ Já pásť budu stádo své, a já způsobím to, že odpočívát budou, praví Panovník Hospodin. ¹⁶ Zahynulé hledat budu, a zaplašenou zase přivedu, a polámanou uvážu, a nemocné posílím, tučnou pak a silnou zahladím; neboť je pásť budu v soudu. ¹⁷ Vy pak, stádo mé, slyšte: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já soudím mezi dobytčetem a dobytčetem, mezi skopci a kozly. ¹⁸ Což je vám málo pastvou dobrou se pásť, že ještě ostatek pastvy vaší pošlapáváte nohama svýma? A vyčištěnou vodu pít, že ostatek nohama svýma kalíte, ¹⁹ Tak aby ovce mé tím, co vy nohama pošlapáte, se pásť, a kal noh vašich pít musily? ²⁰ Proto takto praví Panovník Hospodin k nim: Aj já, já soudit budu mezi dobytčetem tučným a mezi dobytčetem hubeným, ²¹ Protože boky i plecemi strkáte, a rohy svými trkáte všechny neduživé, takže je vyháníte i ven. ²² Proto vysvobodím stádo své, aby nebylo více v loupež, a soudit budu mezi dobytčetem a dobytčetem. ²³ A vzbudím nad nimi pastýře jednoho, který je pásť bude, služebníka svého Davida. Ten je pásť bude, a ten bude jejich pastýřem. ²⁴ Já pak Hospodin budu jejich Bohem, a služebník můj David knížetem uprostřed nich. Já Hospodin mluvil jsem. ²⁵ A učině s nimi smlouvu pokoje, způsobím, že přestane zvěř zlá na zemi; i budou bydlet na poušti bezpečně, a spát i po lesích. ²⁶ K tomu obdařím je i okolí pahrbku svého požehnáním, a sesílat budu dešť časem svým; deště požehnáním budou bývat; ²⁷ Takže vydá strom polní ovoce své a země vydá úrodu svou; a budou v zemi své bezpeční, a zvědí, že já jsem Hospodin, když polámu závory jha jejich, a vytrhnu je z ruky těch, již je v službu podrobují. ²⁸ A nebudou více loupeží národům, a zvěř zemska nebude jich žrát, ale bydlit budou bezpečně, aniž jich kdo přestraší. ²⁹ Nadto vzbudím jim výstřelek k slávě, a nebudou více mřít hladem v té zemi, aniž ponosou více potupy od pohanů. ³⁰ A zvědí, že já Hospodin Bůh jejich jsem s nimi, a oni lid můj, dům Izraelský, praví Panovník Hospodin. ³¹ Vy pak ovce mé, ovce pastvy mé, jste vy lidé, a já Bůh váš, praví Panovník Hospodin.

35 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, obrať tvář svou proti hoře Seir, a prorokuj proti ní. ³ A rci jí: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já jsem proti tobě, horo Seir, a vztáhnu ruku svou na tebe, a obrátím tě v hroznou poušť. ⁴ Města tvá v poušť obrátím, a ty budeš pustinou, i zviš, že já jsem Hospodin, ⁵ Protože máš nepřátelství věčné, a rozptyluješ syny Izraelské mečem v čas bídy jejich, v čas dokonání nepravosti. ⁶ Proto živ jsem já, praví Panovník Hospodin, že k zabití připravím tě, a krev tě stíhati bude. Poněvadž krve vylévání v nenávisti nemáš, také tě krev stíhat bude. ⁷ Obrátím, pravím, horu Seir v hroznou poušť, a vyplním z ní jdoucího přes ni i vracejícího se. ⁸ A naplním hory její zabitými jejími; na pahrbcích tvých i v údolích tvých, i při všech potocích tvých zabití mečem padat budou. ⁹ V pustiny věčné obrátím tě, takže města tvá nebudou zase zbudována, a zvíte, že já jsem Hospodin. ¹⁰ Protože říkáš: Tyto dva národy a tyto dvě země mé budou, a budeme dědičně vládnout tou, v níž Hospodin přebýval, ¹¹ Proto živ jsem já, praví Panovník Hospodin, že učiním podle hněvu tvého a podle závisti tvé, kterou jsi prokázala z nenávisti své proti nim. A budu poznán od nich, když tě budu soudit. ¹² A zviš, že já Hospodin slyšel jsem všechna hanění tvá, která jsi mluvila o horách Izraelských, řkoucí: Opuštěny jsou, nám jsou dány k sežrání. ¹³ Neboť jste se honosili proti mně ústy svými, a množili proti mně slova svá, co jsem sám slyšel. ¹⁴ Takto praví Panovník Hospodin: Jak se veselí všechna ta země, tak pustinu učiním z tebe. ¹⁵ Jak se veselíš nad dědictvím domu Izraelského, protože zpustl, tak učiním i tobě. Pustinou budeš, ó horo Seir, i všechna země Idumejská naskrze, a zvědí, že já jsem Hospodin.

36 Ty synu člověčí, prorokuj i o horách Izraelských a rci: Hory Izraelské, slyšte slovo Hospodinovo. ² Takto praví Panovník Hospodin: Protože říká ten nepřítel o vás: Aj, to dobře, také i výsosti věčné v dědictví se nám dostanou, ³ Proto prorokuj a rci: Takto praví Panovník Hospodin: Proto, protože poplenili a sehltili vás kolem, abyste byli za dědictví ostatku národů, a vydání jste v pomluvu a ve zlou pověst lidem, ⁴ Proto hory Izraelské, slyšte slovo Panovníka Hospodina: Takto praví Panovník Hospodin horám i pahrbkům, potokům i údolím, pustinám hrozným i městům opuštěným, již jsou za loupež a posměch ostatku národů okolních, ⁵ Proto takto dí Panovník Hospodin: jistě že v ohni horlivosti své mluvit budu proti ostatku těch národů, i proti vši zemi Idumejské, které sobě zabraly zemi mou za dědictví, veselíce se z celého srdce, a pleníce s chutí, aby sídlo vyhnaných z něho bylo v loupež. ⁶ Proto prorokuj o zemi Izraelské, a mluv k horám a pahrbkům, potokům i k údolím: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já v horlivosti své a v prchlivosti své mluvím, protože pohanění od národů snášíte. ⁷ Proto takto praví Panovník Hospodin: já zdvihna ruku svou, přísahám, že ty národy, které jsou kolem vás, pohanění své nést musejí. ⁸ Vy pak hory Izraelské, ratolesti své vypouštět,

a ovoce své přinášet budete lidu mému Izraelskému, když se přiblíží a přijdou.⁹ Neboť aj, já jsem s vámi, a hledím na vás, abyste dělány a osívány byly.¹⁰ A rozmnožím ve vás lidi, všecken dům Izraelský, jakýkoli je, a budou se osazovat města, a pustiny budovat.¹¹ Rozmnožím, pravím, ve vás lidi i zvířata, a budou se množit a plodit, i učiním, že bydlit budete jako za předešlých let vašich, čině vám dobře, více než v počátcích vašich. A zvíte, že já jsem Hospodin.¹² Neboť uvedu do vás lidi, lid svůj Izraelský, a budou tebou dědičně vládnout; a budeš jim za dědictví, aniž kdy více siroby na ně uvedeš.¹³ Takto praví Panovník Hospodin: Protože říkají vám, že jsi ty ta země, která sžiráš lidi, a sirotky činíš z národů svých,¹⁴ Proto nebudeš více sžírat lidi, a národů svých více k sirobě přivádět, praví panovník Hospodin.¹⁵ Aniž dopustím, aby více slycháno bylo v tobě potupy národů, aniž útržky lidské snášet budeš více, ani ku pádu přivodit více národů svých, praví Panovník Hospodin.¹⁶ A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁷ Synu člověčí, dům Izraelský, bydlíce v zemi své, poskvrnili jí cestou svou a skutky svými; podobná nečistotě ženy pro nečistotu oddělené byla cesta jejich před očima máma.¹⁸ Pročež vylil jsem prchlivost svou na ně, protože krev vylévali na zemi, a ukydanými bohy svými poskvrnili jí.¹⁹ I rozptýlil jsem je po národech, tak že rozplašeni jsou po zemích; podle cesty jejich a podle skutků jejich soudil jsem je.²⁰ Nýbrž odšedše mezi národy, kam přišli, poskvrnili jména svatosti mé, když říkáno o nich: Že jsou lid Hospodinův, a že z jeho země vyšli.²¹ Ale slítoval jsem se pro jméno svatosti své, kteréhož poskvrnili dům Izraelský mezi národy, kam přišli.²² Proto rci domu Izraelskému: Takto praví Panovník Hospodin: Ne pro vás já to učiním, ó dome Izraelský, ale pro jméno svatosti své, kteréhož jste poskvrnili mezi národy, kam jste přišli,²³ Abych posvětil jména svého velikého, které bylo poskvrněno mezi národy, kteréhož jste poskvrnili uprostřed nich, aby poznaly národy, že já jsem Hospodin, praví Panovník Hospodin, když posvěcen budu ve vás před očima jejich.²⁴ Neboť poberu vás z národů, a shromáždím vás ze všech zemí, a uvedu vás do země vaší.²⁵ A pokropím vás vodou čistou, a čistí budete; ode všech poskvrn vašich, i ode všech ukydaných bohů vašich očistím vás.²⁶ A dám vám srdce nové, a ducha nového dám do vnitřností vašich, a odejma srdce kamenné z těla vašeho, dám vám srdce masité.²⁷ Ducha svého, pravím, dám do vnitřností vašich, a učiním, abyste v ustanoveních mých chodili, a soudů mých dbali a činili je.²⁸ I budete bydliti v zemi, kterouž jsem byl dal otcům vašim, a budete lidem mým, a já budu vaším Bohem.²⁹ Neboť vysvobodím vás ze všelijakých poskvrn vašich, a přivolám obilí, a rozmnožím je, a nedopustím na vás hladu.³⁰ Rozmnožím i ovoce stromů a úrody polní, takže neponesete více potupy hladu mezi národy.³¹ A rozpomenete se na zlé cesty vaše a na skutky vaše nedobré, takže sami se být hodné ošklivosti uznáte pro nepravosti vaše a pro ohavnosti vaše.³² Ne pro vás já to učiním, praví Panovník Hospodin, známo vám buď. Zahanbete se a zastyďte za cesty své, dome Izraelský.³³ Takto praví Panovník Hospodin: V ten den, v kterém vás očistím ode všech nepravostí vašich, osadím města, a vzdělány budou pustiny.³⁴ A tak země pustá bude obdělávána, která dříve byla pouští před očima každého tudy jdoucího.³⁵ A řeknou: Země tato opuštěná je jako zahrada Eden, ano i města pustá, zkažená a zbořená jsou ohrazena a osazena.³⁶ A zvědí národy, které pozůstanou kolem vás, že já Hospodin vystavěl jsem zbořeniny, a vysadil pustiny. Já Hospodin mluvil jsem i učiním.³⁷ Takto praví Panovník Hospodin: Ještě toho hledat bude při mně dům Izraelský, abych je rozmnožil. Rozmnožím je lidmi jako stády.³⁸ Jako stádo k obětem, jako stádo Jeruzalémské při slavnostech jeho, tak města pustá budou plná stád lidí, i zvědí, že já jsem Hospodin.

37 Byla nade mnou ruka Hospodinova, a vyvedl mne Hospodin v duchu, a postavil mne uprostřed údolí, které bylo plné kostí.² A provedl mne skrze ně kolem a kolem, a aj, bylo jich velmi mnoho v tom údolí, a aj, byly velmi suché.³ A řekl mi: Synu člověčí, mohly-li by ožít kosti tyto? A řekl jsem: Panovníku Hospodine, ty víš.⁴ V tom řekl mi: Prorokuj o těch kostech a rci jim: Kostí suché, slyšte slovo Hospodinovo.⁵ Toto praví Panovník Hospodin kostem těmto: Aj, já uvedu do vás ducha, abyste ožily.⁶ A dám na vás žíly, a učiním, že vyrostete na vás maso, a obtáhnou vás kůží; dám, pravím, do vás ducha, abyste ožily, a zvíte, že já jsem Hospodin.⁷ Tedy prorokoval jsem tak, jak mi rozkázáno bylo. A stal se zvuk, když jsem já prorokoval, a aj, hrmot, když se přibližovaly kosti jedna k druhé.⁸ A viděl jsem, a aj, žíly a maso na nich se ukázalo, a kůží potaženy byly po vrchu, ale ducha žádného nebylo v nich.⁹ A řekl mi: Prorokuj k duchu, prorokuj, synu člověčí, a rci duchu: Takto praví Panovník Hospodin: Od čtyř větrů přijď, duchu, a věj na tyto zmordované, ať oživnou.¹⁰ Tedy prorokoval jsem, jak mi rozkázal. A vešel do nich duch, a ožili, a postavili se na nohách svých, zástup velmi veliký.¹¹ A řekl mi: Synu člověčí, kosti tyto jsou všecken dům Izraelský. Aj, říkají: Uschly kosti naše, a zahynula naděje naše, již je po nás.¹² Proto prorokuj a rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já otevřu hroby vaše, a vyvedu vás z hrobů vašich, lide můj, a uvedu vás do země Izraelské.¹³ A zvíte, že já jsem Hospodin, když otevřu hroby vaše, a vyvedu vás z hrobů vašich, lide můj.¹⁴ A dám Ducha svého do vás, abyste ožili, a osadím vás v zemi vaší, a zvíte, že já Hospodin mluvím i činím, dí Hospodin.¹⁵ Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁶ Ty pak synu člověčí, vezmi sobě dřevo jedno, a napiš na něm: Judovi, a synům Izraelským, druhům jeho. Zatím vezma dřevo druhé, napiš na něm: Jozefovi dřevo Efraimovo, a všem synům Izraelským,

druhům jeho. ¹⁷ A spoj je sobě jedno k druhému v jedno dřevo, aby byla jako jedno v ruce tvé. ¹⁸ A když mluvit budou k tobě synové lidu tvého, řkouce: Což nám neoznámíš, co ty věci znamenají? ¹⁹ Mluv k nim: Takto praví panovník Hospodin: Aj, já vezmu dřevo Jozefovo, které je v ruce Efraimově, a pokolení Izraelských, druhů jeho, a přiložím je s ním k dřevu Judovu, a učiním je dřevem jedním, a budou jedno v ruce mé. ²⁰ A když budou ta dřeva, na kterých jsi psal, v ruce tvé před očima jejich, ²¹ Tedy mluv k nim: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já vezmu syny Izraelské zprostřed národů těch, kam odešli, a shromáždě je odevšad, uvedu je do země jejich. ²² A učiním je, aby byli národem jedním v té zemi na horách Izraelských, a král jeden bude nad nimi nade všemi králem. A nebudou více dva národy, aniž se již více dělit budou na dvoje království. ²³ Aniž se budou poskvrňovat více ukydanými bohy svými a ohavnostmi svými, ani jakými přestoupeními svými, a vysvobodím je ze všech obydlí jejich, v nichž hřešili, a očistím je. A budou mým lidem, a já budu jejich Bohem. ²⁴ A služebník můj David bude králem nad nimi, a pastýře jednoho všichni mít budou, aby v soudech mých chodili, a ustanovení mých dbali a činili je. ²⁵ A budou bydlit v té zemi, kterou jsem byl dal služebníkovi svému Jákobovi, v níž bydlil otcové vaši. Budou, pravím, v ní bydlit oni i synové jejich, i synové synů jejich až na věky, a David služebník můj knížetem jejich bude na věky. ²⁶ Nadto učiním s nimi smlouvu pokoje; smlouva věčná bude s nimi. A rozsadím je, i rozmnožím je, a postavím svatyni svou uprostřed nich na věky. ²⁷ Bude i přibýtek můj mezi nimi, a budu jejich Bohem, a oni budou lidem mým. ²⁸ A zvědí národové, že jsem já Hospodin, jenž posvěcuji Izraele, když bude svatyně má uprostřed nich na věky.

38 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, obrať tvář svou proti Gogovi, země Magog, knížeti a hlavě v Mešech a Tubal, a prorokuj proti němu, ³ A rci: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já budu proti tobě, Gogu, kníže a hlavo v Mešech a Tubal. ⁴ A odvedu tě zpět, dav udice do čelistí tvých, když tě vyvedu i všechno vojsko tvé, koně i jezdce, všechny oblečené v celou zbroj, zástup veliký s pavézami a štíty, všechny ty, kteří užívají meče: ⁵ Perské, Mouřeníny i Putské s nimi, všechny ty se štíty a přilbami, ⁶ Gomera i všechny houfy jeho, dům Togarmy od stran půlnočních, i všechny houfy jeho, národy mnohé s tebou. ⁷ Budiž hotov, a připrav se, ty i všechno shromáždění tvé, těch, kteří se k tobě sebrali, a buď strážcem jejich. ⁸ Po mnohých dnech navštíven budeš, v potomních letech přitáhneš na lid vysvobozený od meče, a shromážděný z národů mnohých na hory Izraelské, které byly pustinou ustavičně, když oni z národů jsou vyvedeni, budou bydlit bezpečně všichni. ⁹ V tom přitáhneš a přijdeš jako bouře, budeš jako oblak překrývající zemi, ty i všechny houfy tvoje, i národy mnohé s tebou. ¹⁰ Takto praví Panovník Hospodin: A stane se v ten den, že vstoupí mnohé věci na srdce tvé, a budeš myslit myšlení zlé. ¹¹ A dís: Potáhnu na zemi, v níž jsou vsi, přitáhnu na ty, již pokoje užívají, bydlíce bezpečně, na všechny, kteří bydlejí beze všech zdí, a nemají žádné závory ani bran, ¹² Abych sebral kořisti, a rozchvátal loupeže, obraceje ruku svou proti pouštím již osazeným, a proti lidu zase shromážděnému z národů, zacházejícímu s dobytkem a jměním, bydlícím uprostřed země. ¹³ Sába a Dedan, a kupci mořští, i všechna lvíčata jeho řeknou tobě: K rozebrání-li kořisti ty se bereš? K rozchvátání-li loupeže shromáždil jsi množství své, abys bral stříbro a zlato, abys nabral dobytka i zboží, a nashromáždil loupeže veliké? ¹⁴ Proto synu člověčí, prorokuj a rci Gogovi: Takto praví Panovník Hospodin: Zdali toho dne, když bude lid můj Izraelský bydlit bezpečně, nezvíš, ¹⁵ Když přitáhneš z místa svého od stran půlnočních, ty i národy mnohé s tebou, sedíce na koních všichni, shromáždění veliké a vojsko znamenité, ¹⁶ Potáhneš na lid můj Izraelský jako oblak, abys přikryl tu zemi? V potomních dnech stane se, že tě přivedu na zemi svou, aby mne poznaly národy, když posvěcen budu v tobě před očima jejich, ó Gogu. ¹⁷ Takto praví Panovník Hospodin: Zdali ty nejsi ten, o kterém jsem mluvil za dnů starodávných skrze služebníky své, proroky Izraelské, kteří prorokovali za těch dnů a let, že tě přivedu na ně? ¹⁸ A však stane se v ten den, v den, ve který přitáhne Gog na zemi Izraelskou, praví Panovník Hospodin, že povstane prchlivost má s hněvem mým, ¹⁹ A v rozhorlení svém, v ohni prchlivosti své mluvit budu. Jistěže v ten den bude pohnutí veliké v zemi Izraelské, ²⁰ Takže se pohnou před tváří mou ryby mořské i ptactvo nebeské, a zvěř polní i všelijaký hmyz plazící se po zemi, i všichni lidé, kteří jsou na povrchu země. A rozválejí se hory, a padnou výsosti, i každá zeď na zem upadne. ²¹ Neboť zavolám proti němu po všech horách mých meče, praví Panovník Hospodin; meč každého proti bratru jeho bude. ²² A vykonám při něm soud morem a krveprolitím a přívalem rozvodněným, a kamením krupobití velikého, ohněm a sirou dštít budu na něj i na houfy jeho, a na národy mnohé, které jsou s ním. ²³ A tak zveleben, a posvěcen, a ve známost uveden budu před očima národů mnohých, a zvědí, že já jsem Hospodin.

39 Ty synu člověčí, prorokuj ještě proti Gogovi a rci: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já povstanu proti tobě, ó Gogu, kníže a hlavo v Mešech a Tubal. ² A odvedu tě zpět, navštívě tě šesti ranami, když tě vzbudím, abys přitáhl od stran půlnočních, a přivedu tě na hory Izraelské. ³ Neboť vyrazím lučičtě tvé z ruky

tvé levé, a střely z ruky tvé pravé vyvrhnu. ⁴ Na horách Izraelských padneš ty i všechny houfy tvoje i národy, které budou s tebou; ptákům a všemu ptactvu křídla majícímu i zvěři polní dám tě k sežrání. ⁵ Na povrchu pole padneš; neboť jsem já mluvil, praví Panovník Hospodin. ⁶ Vypustím také oheň na Magoga i na ty, kteří přebývají na ostrovech bezpečně, a zvědí, že já jsem Hospodin. ⁷ A jméno svatosti své uvedu ve známost uprostřed lidu svého Izraelského. Nedopustím, pravím, více poskvrňovat jména svatosti své, a zvědí národy, že já jsem Hospodin Svätý v Izraeli. ⁸ Aj, přijde a stane se to, praví Panovník Hospodin, téhož dne, o kterém jsem mluvil. ⁹ Tehdy vyjdou obyvatelé měst Izraelských, a zapálíce, popálí zbroj a štíty i pavězy, lučiště i střely, dřevce i kopí, a budou je pálit ohněm sedm let. ¹⁰ Aniž nosit budou dříví z pole, ani sekat v lesích, protože zbrojí zaněcovat budou oheň, když oloupí ty, kteří je loupivali, a mocí poberou těm, kteří jim mocí brávali, praví Panovník Hospodin. ¹¹ A stane se v ten den, že dám Gogovi místo ku pohřbu tam v Izraeli, údolí, kudy se jde k východní straně k moři, které zacpe ústa tudy jdoucích. A pohřbí tam Goga i všechno množství jeho, a nazvou je údolí množství Gogova. ¹² Neboť pochovávat je budou dům Izraelský po sem měsíců proto, aby vyčistili zemi. ¹³ A tak pohřbí je všechen lid té země, a bude jim to ku poctivosti v den, ve který oslaven budu, praví Panovník Hospodin. ¹⁴ Oddělí pak muže statečné, kteří by procházeli tu zemi, proto, aby pochovávali ty, kteří by pozůstali na povrchu země, aby ji vyčistili. Po vyjití sedmi měsíců prohledávat začnou. ¹⁵ A ti procházejíce, chodit budou po zemi, a když uzří kosti člověčí, zbudují při nich znamení pamětné, aby je pohřbili hrobaři v údolí množství Gogova. ¹⁶ Nýbrž to množství jeho bude k slávě i městu, když vyčistí tu zemi. ¹⁷ Ty pak synu člověčí, takto praví Panovník Hospodin: Rci ke všelijakým ptákům křídla majícím i ke všelijaké zvěři polní: Shromážďte se a přijďte, seberte se odevšad k obětem mým, kterých já nabiji vám, obětí velikých na horách Izraelských, a budete jíst maso a pít krev. ¹⁸ Maso silných reků jíst budete a krev knížat zemských pít, skopců, beranů a kozlů, volků, všechno tučných Bázanských. ¹⁹ A budete jíst tuk do sytosti a pít krev do opití z obětí mých, kterých vám nabiji. ²⁰ A nasytíte se ze stolu mého koňmi i jezdci, silnými reky i všemi muži válečnými, dí Panovník Hospodin. ²¹ A tak zjevím slávu svou mezi národy, aby viděly všechny národy soud můj, který jsem vykonal, i ruku mou, kterou jsem doložil na ně. ²² A zví dům Izraelský, že já jsem Hospodin Bůh jejich, od tohoto dne i potom. ²³ Zvědí také i národy, že pro svou nepravost zajat je dům Izraelský, protože se dopouštěli přestoupení proti mně; pročez jsem skryl tvář svou před nimi, a vydal jsem je v ruku protivníků jejich, aby padli mečem všichni napařád. ²⁴ Podle nečistoty jejich a podle zpronevěření se jejich učinil jsem jim, a skryl jsem tvář svou před nimi. ²⁵ Z té příčiny takto praví Panovník Hospodin: Již zase přivedu zajaté Jákobovy, a smiluji se nade vším domem Izraelským a horlit budu příčinou jména svatosti své, ²⁶ Ač ponesou potupu svou a všechno přestoupení své, kterého se dopustili proti mně, když bydlili v zemi své bezpečně, aniž byl, kdo by je přestrašil. ²⁷ Avšak je zase přivedu z národů a shromáždím je ze zemí nepřátel jejich, a posvěcen budu v nich před očima národů mnohých. ²⁸ A tak poznají, že já jsem Hospodin Bůh jejich, když zaveda je do národů, shromáždím je do země jejich, a nepozůstavím tam žádného z nich. ²⁹ Aniž skryji více tváři své před nimi, když vyleji Ducha svého na dům Izraelský, praví Panovník Hospodin.

40 Dvacátého pátého léta od zajetí našeho, na počátku roku, desátého dne měsíce, čtrnáctého léta po dobytí města, právě v tentýž den byla nade mnou ruka Hospodinova, a uvedl mne tam. ² Ve viděních Božích přivedl mne do země Izraelské, a postavil mne na hoře velmi vysoké, při níž bylo jako stavení města, ku poledni. ³ A uvedl mne tam, a aj, muž, který na pohledění byl jako měď, maje šňůru lněnou v ruce své a prut k rozměřování, a ten stál v bráně. ⁴ A mluvil ke mně ten muž: Synu člověčí, viz očima svýma a ušima svýma slyš, a přilož srdce své ke všemu, co já ukážu tobě; neboť proto, abych ukazoval, přiveden jsí sem. Ty pak oznámíš všechno domu Izraelskému, co vidíš. ⁵ A aj, zeď zvenčí při domu kolem a kolem, a v ruce muže toho prut míry, šesti loktů (loktů o dlaň delší než obecný). Změřil šířku toho stavení jednoho prutu, a výšku jednoho prutu. ⁶ A všed do brány, která byla naproti východu, šel na horu po stupních jejích, i změřil práh brány jednoho prutu na šířku, a práh druhý jednoho prutu na šířku. ⁷ A pokojíky jednoho prutu dlouhé, a jednoho prutu široké, mezi pokojíky pak pět loktů, a práh brány podle síně brány vevnitř prutu jednoho. ⁸ A změřil síň brány vevnitř na jeden prut. ⁹ Změřil také síň brány osmi loktů, a veřeje její dvou loktů, totiž síň brány vevnitř. ¹⁰ I pokojíky brány východní, tři z jedné a tři z druhé strany. Jedné míry byly všechny tři, a míra jednodlejší veřeji po obou stranách. ¹¹ Změřil též i šířka dveří té brány desíti loktů, a délka též brány třináct loktů, ¹² A přístřeší před pokojíky jednoho lokte, a na jeden loktů přístřeší z této strany, pokojíky pak šesti loktů z jedné, a šesti loktů z druhé strany. ¹³ A tak změřil bránu od střechy pokojíka do střechy druhého, šířka pět a dvacet loktů, dveře naproti dveřím. ¹⁴ A udělal veřeje šedesát loktů, a každé veřeje síně i brány kolem a kolem jedna míra. ¹⁵ Od předku pak brány, kudy se vchází do předku síně brány vnitřní, bylo padesát loktů. ¹⁶ A byla okna zúžená v pokojících i nad veřejemi jejích, do vnitřku brány kolem a kolem, tak i při klenutí, a na oknech kolem a kolem do vnitřku, a na veřejích byly palmy. ¹⁷ Potom mne uvedl do síně vnější, a aj, komůrky a půda udělaná při síni kolem a kolem. Třicet komůrek na té půdě bylo. ¹⁸ Ta pak půda po straně

těch bran, naproti délce bran, půda nižší byla. ¹⁹ Změřil také šířku od předku brány dolejší až k předku síně vnitřní, zevnitř na sto loktů k východu a půlnoci. ²⁰ Též bránu, která byla na půlnoci při síni vnější, změřil na délku i na šířku. ²¹ (Jejíž pokojíky tři z jedné a tři z druhé strany, i veřeje její i síň její byly podle míry brány prvnější.) Padesát loktů délka její, šířka pak pět a dvacet loktů. ²² Okna také její i síně její i palmy její byly podle míry brány té, která byla k východu, a vstupovalo se k ní po sedmi stupních, před nimiž síně její byly. ²³ A byla ta brána u síně vnitřní naproti bráně půlnoční a východní; i odměřil od brány k bráně sto loktů. ²⁴ Potom mne vedl ku poledni, a aj, brána ku poledni; i změřil veřeje její, i síň její podle těch měř, ²⁵ (A okna v ní i síni její vůkol a kolem podobná oknům oněm), padesát loktů dlouhá a pět a dvacet loktů široká. ²⁶ A ke vstupování k ní stupňů sedm, a síň její před nimi; též palmy při ní, jedna z jedné a druhá z druhé strany při veřejích jejích. ²⁷ Též bránu síně vnitřní ku poledni změřil od brány k bráně, na poledne, sto loktů. ²⁸ A uvedl mne do síně vnitřní branou polední, a změřil tu bránu polední podle týchž měř, ²⁹ I pokojíky její i veřeje její, i síň její podle týchž měř, i okna její i síň její kolem a kolem, padesát loktů na délku, a na šířku pět a dvacet loktů. ³⁰ A síň kolem a kolem široká pět a dvacet loktů, a dlouhá padesát loktů. ³¹ A sínce její jako síň vnější, i palmy při veřejích jejích, též stupňů osm k vstupování k ní. ³² Uvedl mne také do síně vnitřní k východu, a změřil bránu tu podle týchž měř, ³³ Též pokojíky její i veřeje její, i síň její, podle týchž měř, i okna její i sínce její kolem a kolem, dlouhá padesát loktů, široká pak pět a dvacet loktů. ³⁴ Též síň její při síni vnější, a palmy při veřejích z obou stran, a osm stupňů k vstupování k ní. ³⁵ Přivedl mne též k bráně půlnoční, a změřil ji podle týchž měř, ³⁶ Pokojíky její, veřeje její i síň její i okna její kolem a kolem, dlouhá padesát loktů, a široká pět a dvacet loktů. ³⁷ I veřeje její při síni vnější a palmy při veřejích z obou stran, též osm stupňů k vstupování k ní, ³⁸ I komůrky a dveře její při veřejích bran, kde obmývali oběti zápalné. ³⁹ A v síni brány byly dva stoly z jedné strany, a dva stoly z druhé strany, aby na nich zabíjeli oběti zápalné, a za hřích i vinu. ⁴⁰ A po boku, kudy se tam vstupuje při dveřích brány půlnoční, dva stoly; taktéž po boku druhém síně též brány dva stoly. ⁴¹ Čtyři stoly z jedné, a čtyři stoly z druhé strany po boku brány, osm stolů, na nichž zabíjeli. ⁴² Čtyři pak stoly k zápalu byly z kamení tesaného, dlouhé půldruhého lokte, a široké půldruhého lokte, a vysoké lokte jednoho, na nichž nechávali nádobí, kterým zabíjeli k zápalům a obětem. ⁴³ A háky silné na jednu dlaň připravené v domě kolem a kolem, na stolech pak maso věcí obětovaných. ⁴⁴ Potom zevnitř, při bráně vnitřní, komůrky zpěváků v síni vnitřní, která byla po boku brány půlnoční, a ty byly na poledne; jedna při boku brány východní byla na půlnoci. ⁴⁵ A mluvil ke mně: Tyto komůrky na poledne jsou kněží stráž držících nad domem; ⁴⁶ Ty pak komůrky na půlnoci jsou kněží stráž držících nad oltářem, totiž synů Sadochových, kteří přistupují ze synů Lévi k Hospodinu, aby sloužili jemu. ⁴⁷ A změřil tu síň čtverhranou dlouhou sto loktů, a širokou sto loktů, i oltář před domem. ⁴⁸ A přivedl mne k síni domu, a změřil veřeje té síně, pět loktů z jedné a pět loktů z druhé strany, šířka pak brány byla tři lokty z jedné a tři lokty z druhé strany. ⁴⁹ Délka síně dvacet loktů, šířka pak jedenáct loktů i se stupni, po nichž se vstupovalo k ní; sloupy pak byly při veřejích, jeden z jedné, a druhý z druhé strany.

41 Opět přivedl mne k chrámu a změřil veřeje, šest loktů široké z jedné strany, a šest loktů široké z druhé strany, podle šířky stánku. ² A šířka dveří deset loktů, boky pak dveří pět loktů z jedné a pět loktů z druhé strany. Změřil také i délku jejich čtyřicet loktů, šířka pak dvacet loktů. ³ Přišel také do vnitřku, a změřil veřeje dveří dvou loktů, a dveře šest loktů, šířka pak dveří sedm loktů. ⁴ Změřil také délku svatyně dvacet loktů, a šířku dvacet loktů v chrámě, a řekl mi: Tato je svatyně svatých. ⁵ Změřil též zeď domu šest loktů, a šířka pavlače čtyři lokty, kolem a kolem okolo domu. ⁶ Ty pak pavlače, pavlač nad pavlačí, byly tři, a třicet komor každá, a scházely se při zdi domu vespolek, takže se pavlače kolem a kolem držely, a nedržely se na zdi domu. ⁷ Neboť se rozšiřovala kolem více a více, svrchu pro pavlače, které byly okolo domu, od vrchu až dolů, kolem a kolem domu, poněvadž nejširší dům byl na hoře, a tak nejnižší rozšiřovala se k vrchu pro prostřední. ⁸ Tak podobně spatřil jsem při domu pavlače, i nejvyšší kolem a kolem, jejichž půdy zúplna odměřeny byly šesti loktů k výstupkům. ⁹ Šířka zdi, která byla při pavlačích vně, pět loktů byla, i plac pavlačí, které byly při domu. ¹⁰ Mezi nimiž a komůrkami byla šířka dvacet loktů okolo domu kolem a kolem. ¹¹ A dveře pavlačí byly k placu, dveře jedny na půlnoci, a druhé dveře na poledne, a šířka placu byla pět loktů kolem a kolem. ¹² Stavení pak, které bylo před příhradkem v rohu k západu, šířka byla sedmdesát loktů, a zeď téhož stavení pět loktů široká kolem a kolem, a dlouhá devadesát loktů. ¹³ Potom změřil dům, dlouhý sto loktů, totiž příhradek i stavení, a zdi jeho dlouhé sto loktů. ¹⁴ Též šířka předku domu i příhradku k východu sto loktů. ¹⁵ Změřil i délku stavení před příhradkem, které bylo za ním, též i paláce jeho z jedné i z druhé strany, a bylo sto loktů; též chrám uvnitř i síň nádvoří, ¹⁶ Prahy i okna zúžená, i paláce kolem po třech stranách jejích, naproti prahu obložení dřevěné kolem a kolem, i od země až do oken, též i okna obkládaná, ¹⁷ Od vrchu dveří až do vnitřní i vnější strany domu, i všechnu zeď kolem a kolem uvnitř i vně změřené. ¹⁸ Kterézto obložení bylo uděláno s cherubíny a palmami, a to vše palma mezi cherubínem a cherubínem. A cherubín měl dvě tváře. ¹⁹ Totíž tvář lidskou

naproti palmě z jedné strany, a tvář lvíčete naproti palmě z druhé strany. Tak uděláno bylo ve všem domu kolem a kolem. ²⁰ Od země až do vrchu dveří cherubínové a palmy zdělány byly i na zdi chrámu. ²¹ Chrámu veřeje byly čtverhrané, a předeek svatyně podobný jemu. ²² Oltář dřevěný tři lokty vysoký, dlouhý pak dva lokty s rohy svými, jehož délka i pobočnice jeho dřevěné byly. A mluvil ke mně: Tento je stůl, který stojí před Hospodinem. ²³ A dvojnásobné dveře byly u chrámu i u svatyně, ²⁴ A dvojnásobné dveře ve vratech, totiž dvojnásobné dveře obracející se, dvojnásobné ve vratech jedněch, a dvojnásobní dveře ve druhých. ²⁵ Byli pak udělání na nich, na těch dveřích chrámu, cherubínové a palmy, tak jak udělání byli na stěnách, trámové také dřevění byli před síní vně. ²⁶ Též na oknech zúžených byly palmy z obou stran po bocích síně, i na pavlačích domu toho i trámech.

42 Potom mne vyvedl k síni vnější, která byla na půlnoci, a přivedl mne k těm komůrkám, které byly před příhradkem, a které byly naproti stavení na půlnoci, ² Jehož délka při dveřích půlnočních na pohledění byla sto loktů, a šířka padesát loktů. ³ Naproti síni vnitřní, která měla dvacet loktů, a naproti dláždění, které bylo v síni vnější, byl palác naproti paláci třemi řadami. ⁴ Před komůrkami pak byly placky deset loktů široké vevnitř, cesta k nim loket jeden, a dveře jejich na půlnoci. ⁵ Komůrky pak nejvyšší byly užší, protože paláce byly širší než ony, nežli nejspodnější a prostřední stavení. ⁶ Neboť o trojím poschodí bylo, ale nemělo žádných sloupů, jako byly sloupy síní; proto užší bylo nežli dolejší i než prostřední od země. ⁷ Ohrady pak, která byla vně naproti komůrkám k síni vnější, před komůrkami, délka byla padesát loktů. ⁸ Neboť délka komůrek, které byly v síni vnější, byla padesát loktů, před chrámem pak sto loktů. ⁹ Pod těmi pak komůrkami bylo vcházení od východu, skrze které by se vcházelo do nich ze síně té vnější. ¹⁰ Na šířku ohrady té síně k východu před příhradkem i před stavením byly komůrky. ¹¹ Cesta pak před nimi byla podobná cestě komůrek, které byly na půlnoci. Jaká byla délka jejich, tak šířka jejich, a všechna vycházení jejich i dveře jejich podobná tamtém. ¹² A dveře těch komůrek, které byly na poledne, podobné byly dveřím při začátku cesty, cesty před ohradou přímou k východu, kudy se vchází do nich. ¹³ A řekl mi: Komůrky na půlnoci a komůrky na poledne, které jsou před příhradkem, jsou komůrky svaté, kde jídají kněží, kteří přistupují k Hospodinu, věci nejsvětější. Tam nechávat budou věci nejsvětějších a obětí suchých, též za hřích a za vinu; neboť to místo svaté je. ¹⁴ Když tam vejdou kněží, tedy nevyjdou ze svatyně do síně vnější, leda by tam nechali roucha svého, v němž přisluhovali; neboť svaté je. A oblekou roucha jiná, když budou mít přistupovat k tomu, co se týče lidu. ¹⁵ A dokonav rozměřování domu vnitřního, i vedl mne k bráně, která byla na východ, a změřil jej kolem a kolem. ¹⁶ Změřil stranu východní prutem, pět set loktů prutových tím prutem dokola. ¹⁷ Změřil stranu půlnoční tím prutem, pět set prutů dokola. ¹⁸ Změřil stranu polední tím prutem, pět set prutů. ¹⁹ A obrátiv se k straně západní, naměřil tím prutem pět set prutů. ²⁰ Na čtyři strany změřil to, totiž zeď kolem a kolem, dlouhou pěti set, a širokou pěti set, aby dělila svaté místo od obecného.

43 Potom vedl mne k bráně, kterážto brána patřila k východu. ² A aj, sláva Boha Izraelského přicházela od východu, jejíž zvuk byl jako zvuk vod mnohých, a země svítila od slávy jeho. ³ A podobné bylo to vidění, které jsem viděl, právě tomu vidění, které jsem byl viděl, když jsem šel, abych kazil město, vidění, pravím, podobná vidění onomu, které jsem viděl při řece Chebar. A padl jsem na tvář svou. ⁴ A když sláva Boží vcházela do domu, cestou brány patřící k východu, ⁵ Tedy pojal mne Duch, a uvedl mne do síně vnitřní, a aj, dům plný byl slávy Hospodinovy. ⁶ A slyšel jsem, jak mluví ke mně z domu, a muž stál vedle mne. ⁷ A řekl mi: Synu člověčí, místo stolice mé a místo šlépějí noh mých, kde bydlit budu uprostřed synů Izraelských na věky, a nebudou poskvřňovat více dům Izraelský jména svatosti mé, oni ani králové jejich smilstvím svým a mrtvými těly králů svých, ani výsostmi svými, ⁸ Když kladli práh svůj vedle prahu mého, a veřeji svou vedle veřeje mé, a stěnu mezi mnou a mezi sebou, a tak poskvřňovali jména svatosti mé ohavnostmi svými, které páchali, pročez jsem je sehltil v hněvu mém. ⁹ Ale nyní vzdálí smilství svá i mrtvá těla králů svých, ode mne, a budu bydlit uprostřed nich na věky. ¹⁰ Ty synu člověčí, oznam domu Izraelskému o tomto domu, a nechť se zahanbí pro nepravostí své, a ať změní všechno naskrz. ¹¹ A když se hanbit budou za všechno, co páchali, způsob domu i formu jeho, i vycházení jeho, též vcházení jeho, i všechny způsoby jeho, všechna ustanovení jeho, všechny, pravím, způsoby jeho i všechny zákony jeho ve známost jim uveď, a napiš před očima jejich, ať dbají všeho způsobu jeho i všech ustanovení jeho a činí je. ¹² Tento je zákon toho domu: Na vrchu hory všechno omezení jeho kolem a kolem, nejsvětější je. Aj, ten je zákon toho domu. ¹³ Tyto pak jsou míry oltáře na též lokty, o dlaň delší: Předně spodek loket vysoký a loket široký, obruba pak jeho při kraji jeho kolem píd'jeda. Takový je výstupek oltáře, ¹⁴ Totiž od spodku při zemi až do přepásání dolejšího dva lokty, šířka pak loket jeden, a od přepásání menšího až do přepásání většího čtyři lokty, šířka též na loket. ¹⁵ Ale sám oltář ať je čtyři lokty, a z oltáře vzhůru čtyři rohy. ¹⁶ Oltář pak dvanáct loktů dlouhý a dvanáct široký, čtyřhranný po čtyřech stranách

svých. ¹⁷ Přepásání pak čtrnáct loktů dlouhé a čtrnáct široké po čtyřech stranách jeho, a obruba kolem něho na půl lokte, a spodek při něm na loket vůkol, a stupně jeho naproti východu. ¹⁸ A řekl ke mně: Synu člověčí, takto praví Panovník Hospodin: Ta jsou ustanovení oltáře v den, ve který bude udělán, k obětování na něm zápalů a kropení na něj krví. ¹⁹ Neboť dáš kněžím Levítským, kteří jsou ze semene Sádochova, kteří přistupují ke mně, dí Panovník Hospodin, aby mi sloužili, volka mladého za hřích. ²⁰ A nabera krve jeho, dáš na čtyři rohy jeho, i na čtyři rohu toho přepásání, i na obrubu kolem, a tak jej očistíš i vyčistíš. ²¹ A vezmeš toho volka za hřích, a spálí jej na místě uloženém v tom domě, vně před svatyní. ²² V den pak druhý obětovat budeš kozla bez poskvrny za hřích, a očistí oltář, tak jak vyčistili volkem. ²³ A když dokonáš očišťování, obětuj volka mladého bez vady a skopce ze stáda bez poskvrny. ²⁴ Které když obětovat budeš před Hospodinem, uvrhnou kněží na ně soli, a budou je obětovat v zápal Hospodinu. ²⁵ Po sedm dní obětuj kozla za hřích, na každý den; též i volka mladého a skopce ze stáda bez poskvrny obětovat budou. ²⁶ Sedm dní očišťovati budou oltář, a vyčistí jej, a posvěti ruky své. ²⁷ A když vyplní ty dny, osmého dne i potom obětovat budou kněží na oltáři zápalů vaše, a pokojně obět vaše, i přijmu vás laskavě, praví Panovník Hospodin.

44 Tedy přivedl mne zase cestou k bráně svatyně vnější, která patří k východu, a ta byla zavřená. ² A řekl ke mně Hospodin: Brána tato zavřená bude, nebude otvírána, aniž kdo bude vcházet skrze ni. Neboť Hospodin Bůh Izraelský vešel skrze ni; proto bude zavřená. ³ Knížecí je, kníže samo v ní sedat bude, aby jídalo chléb před Hospodinem. Cestou síně této brány vejde, a cestou její vyjde. ⁴ A vedl mne cestou k bráně půlnoční, k přední straně domu, i viděl jsem, a aj, naplnila sláva Hospodinova dům Hospodinův. A padl jsem na tvář svou. ⁵ A řekl ke mně Hospodin: Synu člověčí, přilož srdce své, a viz očima svýma, i ušima svýma slyš, cokoli já mluvím tobě o všech ustanoveních domu Hospodinova, i o všech zákonech jeho. Přilož, pravím, srdce své k vcházení do domu, i ke všemu vycházení ze svatyně, ⁶ A rci vzpurnému domu Izraelskému: Takto praví Panovník Hospodin: Dost mějte na všech ohavnostech svých, ó dome Izraelský, ⁷ Že jste uváděli cizozemce neobřezaného srdce a neobřezaného těla, aby bývali ve svatyni mé, a poskvrňovali i domu mého, když jste obětovali chléb můj, tuk i krev, protože oni rušili smlouvu mou, mimo všechny ohavnosti vaše, ⁸ A nedrželi jste stráž nad svatými věcmi mými, ale postavili jste strážné na stráži mé, ve svatyni mé místo sebe. ⁹ Takto praví Panovník Hospodin: Žádný cizozemec neobřezaného srdce a neobřezaného těla nevejde do svatyně mé, ze všech cizozemců, kteří mezi syny Izraelskými jsou. ¹⁰ Nýbrž i Levítové, kteří se vzdalovali ode mne, když bloudil Izrael, kteří zbloudili ode mne za ukydanými bohy svými, ponесou nepravost svou. ¹¹ Neboť budou ve svatyni mé za služebníky, v povinnostech při branách domu, a za slouhy při domu. Oni budou zabíjet oběti zápalné i oběti lidu, a oni stávat budou před nimi k sloužení jim, ¹² Protože přísluhovali jim před ukydanými bohy jejich, a byli domu Izraelskému příčinou pádu v nepravost. Pročež přísáhl jsem jim, praví Panovník Hospodin, že ponесou nepravost svou. ¹³ Aniž přistoupí ke mně, aby mi kněžský úřad konali, ovšem aby přistupovati měli ke kterým svatým věcem mým, nebo k nejsvětějším, ale ponесou pohanění své i ohavnosti své, které páchali. ¹⁴ Proto postavím je za strážné u domu, ke vši službě jeho i ke všemu, co činěno být má v něm. ¹⁵ Kněží pak Levítští, synové Sádochovi, kteří drželi stráž nad svatyní mou, když zbloudili synové Izraelští ode mne, ti budou přistupovat ke mně, aby mi přísluhovali, a stát před tváří mou, obětujíce mi tuk i krev, praví Panovník Hospodin. ¹⁶ Ti přicházet budou ke svatyni mé, a ti přistupovat ke stolu mému, aby mi sloužili a drželi stráž mou. ¹⁷ A stane se, když budou mít vcházet do bran síně vnitřní, že roucha lněná oblekou, aniž na se vezmou vlněného, když by služby konat měli v branách síně vnitřní i uvnitř. ¹⁸ Klobouky lněné mít budou na hlavě své, a košilky lněné ať mají na bedrech svých, a nepřepasují se ničím, co by pot vyvodilo. ¹⁹ A majíce vyjít do síně vnější, do síně vnější k lidu, svlekou roucha svá, ve kterých služby konali, a nechají jich v komůrkách svatyně, a oblekou roucha jiná, a nebudou posvěcovat lidu rouchem svým. ²⁰ Aniž hlavy své holit budou, ani vlasů nosit, ale slušně ostříhají vlasy své. ²¹ Vína též nebude pít žádný z kněží, když budou míti vcházet do síně vnitřní. ²² Vdovy také anebo zahnané nebudou sobě pojímat za manželky, ale panny ze semene domu Izraelského, anebo vdovu, která by ovdověla po knězi, pojmout mohou. ²³ A lid můj budou rozdílu učít mezi svatým a nesvatým, též mezi nečistým a čistým ať je učí rozeznávat. ²⁴ V rozepři pak ať se postavují k posouzení, a podle soudu mého soudí ji. Zákonů mých i ustanovení mých při všech slavnostech mých ať dbají, a soboty mé svěť. ²⁵ K mrtvému pak člověku nepůjde, aby se poskvrnit měl, leč při otci nebo při matce, též při synu a při dceři, při bratru a sestře, která nebyla za mužem, může se poskvrnit. ²⁶ Po očištění pak jeho (sedm dní odečtou jemu), ²⁷ V ten den, ve který vejde do svatyně, do síně vnitřní, aby služby konal v svatyni, obětovat bude za hřích svůj, praví Panovník Hospodin. ²⁸ Dědictví pak jejich toto: Já jsem dědictví jejich, proto vladařství nedávejte jim v Izraeli; já jsem vladařství jejich. ²⁹ Oběti suché a za hřích i vinu, to oni jíst budou, i všelijaká věc, oddána Bohu v Izraeli, jejich bude. ³⁰ A přední věci všech prvotín ze všeho, i každá oběť vzhůru pozdvižení všelijaké věci, ze všech obětí vzhůru pozdvižení vašich, kněžské bude. A prvotiny

těsta vašeho dávat budete knězi, aby odpočinulo požehnání v domě tvém. ³¹ Žádné mrchy a udávaného, ani z ptactva ani ze zvířat nebudou jíst kněží.

45 Když pak ujmete zemi v dědictví, obětovat budete obět Hospodinu, díl svatý té země, dlouhý pět a dvacet tisíc loktů, široký pak deset tisíc, a bude svatý po všem pomezí svém vůkol. ² Z něhož bude místo svaté pět set dlouhé, a pět set široké, čtyřhranné dokola, a ať má padesát loktů prostranství okolo. ³ Z toho pak odměření odměříš délku pět a dvacet tisíc loktů, a šířku deset tisíc, aby na něm byla svatyně i svatyně svatých. ⁴ Díl ten země svatý je. Kněží služebníků při svatyni být má, těch, kteří přistupují, aby přisluhovali Hospodinu, aby měli místo pro domy i místo svaté pro svatyni. ⁵ Těch pak pět a dvacet tisíc loktů délka a deset tisíc šířka ať je také Levítům, služebníkům domu, jim k držení dvacet komůrek. ⁶ Místo pak k vystavení na něm města oddělíte pět tisíc loktů na šířku, a na délku pět a dvacet tisíc, naproti oběti místa svatého; bude pro všechn dům Izraelský. ⁷ Knížeti pak z obou stran té oběti místa svatého, i položení města před oběti místa svatého, a před položením města od strany západní díl k západu, a po straně východní díl k východu, délka pak naproti každému z těch dílů od pomezí západního ku pomezí východnímu. ⁸ To bude míti za vladařství v Izraeli, a nebudou více utiskovat knížata má lidu mého, ale rozdají zemi domu Izraelskému po pokoleních jejich. ⁹ Takto praví Panovník Hospodin: Dost již, ó knížata Izraelská, nátisk a zhoubu odložte, a soud a spravedlnost konejte, sejměte těžké roboty vaše z lidu mého, praví Panovník Hospodin. ¹⁰ Váhu spravedlivou a efi spravedlivou i bát spravedlivý mít budete. ¹¹ Efi i bát v jednu míru ať je, aby chomer bral v sebe deset bátů, efi pak desátý díl chomeru; podle chomeru ať je míra. ¹² Lot dvacet peněz; dvacet lotů, pět a dvacet lotů, a patnáct lotů libra bude vám. ¹³ Tato pak obět pozdvižení bude, kterou obětovat budete: Šestý díl efi z chomeru pšenice, též šestý díl efi dáte z chomeru ječmene. ¹⁴ Nařízení pak o oleji (bát je míra oleje): Desátý díl bátu z míry chomeru, desít bátů; neboť deset bátů je chomer. ¹⁵ A dobytče jedno ze dvou set z dobrých pastvišť Izraelských, k oběti suché a zápalné a k obětem pokojným, k očištění vás, praví Panovník Hospodin. ¹⁶ Všechn lid té země, i s knížetem Izraelským zavázán bude k té oběti vzhůru pozdvižení. ¹⁷ Neboť kníže povinen bude zápaly, a suché i mokré oběti, v svátky a na novoměsíce, i v soboty, na všechny slavnosti domu Izraelského; on obětovat bude za hřích, i obět suchou i zápalnou, i oběti pokojné, aby se očištění dělo za dům Izraelský. ¹⁸ Takto praví Panovník Hospodin: Prvního měsíce, prvního dne vezmeš volka mladého bez poskvrny, kterým očistíš svatyni. ¹⁹ A nabere kněz krve té oběti za hřích, a pomaže veřeji domu, a čtyř rohů toho přepásání na oltáři, i veřeje brány síně vnitřní. ²⁰ Tak také učiní sedmého dne téhož měsíce, za každého pobloudilého i za hloupého. Tak očistíte dům. ²¹ Prvního měsíce, čtrnáctého dne, budete míti Pesach, svátek sedmi dnů, chleby nekvašené jíst se budou. ²² A bude obětovat kníže v ten den za sebe i za všechn lid té země volka za hřích. ²³ A po sedm dní svátku obětovat bude zápal Hospodinu, sedm volků a sedm skopců bez poskvrny na den, po těch sedm dní, a za hřích kozla na den. ²⁴ A obět suchou, efi na volka a efi na skopce, připraví též oleje hin na efi. ²⁵ Sedmého měsíce, patnáctého dne, v svátek taktéž obětovat bude po sedm dní, jako za hřích, tak zápal, tak obět suchou i olej.

46 Takto praví Panovník Hospodin: Brána síně vnitřní, která patří k východu, bude zavřená po šest dní všedních, v den pak sobotní otevřena bude; též v den novoměsíce otvírána bude. ² A přijde kníže cestou síně brány zvenčí, a postaví se u veřeje té brány, a budou obětovat kněží obět zápalnou jeho, i oběti pokojné jeho, a pokloně se na prahu brány, potom vyjde. Brána pak nebude zavírána do večera, ³ Aby se klaněl lid země té u dveří brány té ve dny sobotní, i na novoměsíce před Hospodinem. ⁴ Obět pak zápalná, kterou obětovat má kníže Hospodinu v den sobotní, šest beránek bez vady a skopec bez poskvrny, ⁵ A obět suchá, efi na skopce, i na beránky obět suchá, podle toho, jak naděleno, a oleje hin na efi. ⁶ Ke dni pak novoměsíce ať je volek mladý bez poskvrny, a šest beránek i skopec bez poskvrny. ⁷ Též ať obětuje efi oběti suché při volku, a efi při skopci i při beráncích, seč bude moci být, a oleje hin na efi. ⁸ Kníže pak vcházeje, cestou sínce též brány půjde, a cestou její odejde. ⁹ Ale když vcházet bude lid země té před Hospodina na slavnosti, ten kdo vejde cestou brány půlnoční, aby se klaněl, vyjde cestou brány polední; a ten kdo vejde cestou brány polední, vyjde cestou brány půlnoční. Nenavráti se cestou té brány, kterou vešel, ale naproti ní vyjde. ¹⁰ A když oni vcházet budou, kníže mezi nimi vcházet bude, a když odcházet budou, odejde. ¹¹ Též na svátky i na slavnosti ať je suchá obět, efi na volka a efi na skopce, a na beránky, co naděleno, a oleje hin na efi. ¹² Bude-li pak obětovat kníže obět dobrovolnou, zápal anebo oběti pokojné dobrovolně Hospodinu, tedy ať je mu otevřena brána, která k východu patří, a ať obětuje zápal svůj anebo pokojné oběti své, tak jak obětuje v den sobotní. Potom odejde, a brána bude zavřena po odchodu jeho. ¹³ K tomu beránka ročního bez poskvrny obětovat bude v zápal každý den Hospodinu; každého jitra beránka obětovat bude. ¹⁴ Též suchou obět přičiní k němu, každého jitra šestý díl efi, též oleje třetinu hin ke skropení mouky bělné, suchou obět Hospodinu, nařízením věčným ustavičně.

¹⁵ A tak budou obětovat beránka i oběť suchou, i olej každého jitra, zápal ustavičný. ¹⁶ Takto praví Panovník Hospodin: Dá-li kníže dar někomu ze synů svých, dědictví jeho je, synů jeho buď, k vladařství jejich dědičnému. ¹⁷ Jestliže pak dá dar z dědictví svého některému ze služebníků svých, také bude jeho až do léta svobodného, kdy navrátí se knížeti tomu; však dědictví jeho budou mít synové jeho. ¹⁸ Aniž bude brát kníže z dědictví lidu, z vladařství jejich je vytiskuje; ze svého vladařství dědictví dá synům svým, aby nebyl rozptylován lid můj žádný z vladařství svého. ¹⁹ Potom vedl mne průchodem, který je po straně brány, k kněžím do komůrek svatých, které patřily na půlnoci, a aj, tu bylo místo po dvou bocích k západu. ²⁰ A řekl mi: Toto je místo, kde vaří kněží oběti za vinu a za hřích, kde smaží oběti suché, aby nevynášeli do síně vnější ku posvěcování lidu. ²¹ Vyvedl mne též do síně vnější, a vodil mne po čtyřech koutech síně, a aj, síň byla v každém rohu té síně. ²² Ve čtyřech úhlech té síně byly síně s komíny, čtyřicet loktů dlouhé a třicet široké; míra jednotejná těch čtyř síní nárožních. ²³ A v těch čtyřech byly kuchyňky dokola, též ohniště udělána v těch kuchyňkách kolem. ²⁴ A řekl mi: Ta jsou místa těch, kteří vaří, kde vaří služebníci domu oběti lidu.

47 Potom přivedl mne zase ke dveřím domu, a aj, vody vycházely od spodku prahu domu na východ; neboť přední strana domu k východu byla, a vody scházely zespodu po pravé straně domu, po straně polední oltáře. ² Odtud mne vyvedl cestou brány půlnoční, a vedl mne cestou vnější k bráně vnější, cestou, která patří k východu, a aj, vody vyplývaly po pravé straně. ³ Když pak vycházel ten muž k východu, v jehož rukou míra, i naměřil tisíc loktů, a provedl mne skrze vodu, vodu po kotníky. ⁴ Potom naměřiv tisíc, provedl mne skrze vodu, vodu po kolena; ještě naměřiv tisíc, provedl mne vodou do pasu. ⁵ Opět když naměřil tisíc, byl potok, kteréhož jsem nemohl přebrodit; neboť vyzdvihly se vody, vody, přes něž by se musilo plavat, potok, který by nemohl přebroden být. ⁶ Tedy řekl mi: Viděl-lis, synu člověčí? A vedl mne, a posadil mne na břeh toho potoka. ⁷ Když jsem se pak obrátil, aj, na břehu toho potoka bylo stromoví velmi veliké po obou stranách. ⁸ A řekl mi: Vody tyto vycházejí od Galilee první, a sestupující po rovině, vejdou do moře, a když do moře vpadnou, opraví se vody. ⁹ A stane se, že každý živočich, který se plazí, všude, kamkoli přijdou potoky, oživne, a bude ryb velmi mnoho, protože když přijdou tam tyto vody, uzdraví se, a živý budou všude, kdekoli dojde tento potok. ¹⁰ Stane se i to, že se postaví podél něho rybáři od Engadi až do studnice Eglaim; budou tu rozestírány sítě. Podle rozličnosti své bude ryb jejich, jako ryb moře velikého, velmi mnoho. ¹¹ Bahna a louže jeho, které se neopraví, soli oddány budou. ¹² Při potoku pak poroste na břehu jeho po obou stranách všelijaké dříví ovoce nesoucí, jehož list neprší, aniž ovoce jeho přestává, v měsících svých nese prvotiny; neboť vody jeho ze svatyně vycházejí, proto ovoce jeho je ku pokrmu, a listí jeho k lékařství. ¹³ Takto praví Panovník Hospodin: Toto je omezení, v němž sobě dědičně přivlastníte zemi po pokoleních Izraelských dvanácti; Jozefovi dva provazce. ¹⁴ Dědičně, pravím, jí vládnout budete, jeden rovně jako druhý, o níž přísáhl jsem, že ji dám otcům vašim. A případně vám země tato v dědictví. ¹⁵ Toto je tedy pomezí té země: Ke straně půlnoční od moře velikého cestou Chetlonu, kudy se vchází do Sedad, ¹⁶ Emat, Berota, Sibraim, kteříž jsou mezi pomezím Damašským, a mezi pomezím Emat, vsi prostřední, které jsou při pomezí Chavrón. ¹⁷ A tak bude pomezí od moře Azar Enon, pomezí Damašek, a půlnoční strana na půlnoci, a pomezí Emat. A to je strana půlnoční. ¹⁸ Strana pak východní mezi Chavrón a mezi Damaškem, a mezi Galád, a mezi zemí Izraelskou při Jordánu; od toho pomezí při moři východním měřit budete. A to je strana východní. ¹⁹ Strana pak polední na poledne, od Támar až k vodám sváru v Kádes, od potoka až k moři velikému. A to je strana polední na poledne. ²⁰ Strana pak západní moře veliké, od pomezí až naproti, kudy se vchází do Emat. Ta je strana západní. ²¹ A tak rozdělíte zemi tuto sobě po pokoleních Izraelských. ²² I stane se, že když ji rozměříte, bude vám v dědictví i příchozím, kteří by hostem byli mezi vámi, kteří by zplodili syny mezi vámi; neboť budou vám jako tu zrodilí mezi syny Izraelskými, s vámi ujmou dědictví mezi pokoleními Izraelskými. ²³ Protož necht' je v tom pokolení příchozí, u něhož hostem je. Tu dědictví dáte jemu, praví Panovník Hospodin.

48 Tato jsou pak jména pokolení: V končinách na půlnoční stranu podle cesty Chetlon, kudy se vchází do Emat, Azar Enan, ku pomezí Damašskému na půlnoční stranu, podél Emat, od východní strany až do západní, osadí se pokolení jedno, totiž Dan, ² A při pomezí Dan, od strany východní až k straně západní jedno, totiž Asser, ³ A při pomezí Asser, od strany východní až do strany západní jedno, totiž Neftalím, ⁴ A při pomezí Neftalím, od strany východní až do strany západní jedno, totiž Manasses, ⁵ A při pomezí Manasses, od strany východní až do strany západní jedno, totiž Efraim, ⁶ A při pomezí Efraim, od strany východní až k straně západní jedno, totiž Ruben, ⁷ A při pomezí Ruben, od strany východní až k straně západní jedno, totiž Juda. ⁸ A při pomezí Juda, od strany východní až k straně západní bude oběť, kterou obětovat budete, pět a dvacet tisíc loktů široká, dlouhá pak zároveň s jedním z jiných dílů, od strany východní až k straně západní, a bude svatyně uprostřed něho. ⁹ Ta oběť, kterou obětovat máte Hospodinu, bude dlouhá pět a dvacet tisíc loktů, široká pak

deset tisíc. ¹⁰Těmto pak se dostane ta oběť svatá, totiž kněžím, na půlnoci pět a dvacet tisíc loktů, k západu pak široká desíť tisíc, a na východ široká desíť tisíc, na poledne též dlouhá pět a dvace tisíc, a bude svatyně Hospodinova uprostřed něho, ¹¹Kněžím, posvěcenému každému ze synů Sádochových, kteří drží stráž mou, kteří nebloudili, když bloudili synové Izraelští, jako bloudili Levítové. ¹²A bude díl jejich obětovaný z oběti té země, věc nejsvětější při pomezí Levitů. ¹³Levitů pak díl bude naproti pomezí kněžskému, pět a dvacet tisíc loktů dlouhý, a široký deset tisíc; každá délka pět a dvacet tisíc, a šířka deset tisíc. ¹⁴A nebudou ho prodávat, ani směňovati, ani přenášeti prvotín země, protože je posvěcená Hospodinu. ¹⁵Pět pak tisíc loktů pozůstalých na šířku, proti těm pět a dvaceti tisícům, bude místo obecné, pro město k bydlení a k předměstí, i bude město uprostřed něho. ¹⁶Tyto pak jsou míry jeho: Strana půlnoční na čtyři tisíce a pět set loktů, též strana polední na čtyři tisíce a pět set, od strany též východní čtyři tisíce a pět set, takž strana západní na čtyři tisíce a pět set. ¹⁷Bude i předměstí při městě k půlnoci na dvě stě a padesát loktů, a ku poledni na dvě stě a padesát, takž na východ na dvě stě a padesát, též k západu na dvě stě a padesát. ¹⁸Ostatek pak na délku, naproti oběti svaté, deset tisíc loktů k východu, a deset tisíc k západu; a z toho, což bude naproti té oběti svaté, budou míti důchody ku pokrmu služebníci města. ¹⁹A ti služebníci města sloužit budou Izraelovi ze všech pokolení Izraelských. ²⁰Všechnu tuto oběť, pět a dvacet tisíc loktů, podél těch pět a dvacet tisíc, čtverhranou obětovat budete v oběť svatou k vladařství městu. ²¹Co pak pozůstane, knížeti, z obou stran oběti svaté a vladařství města, před těmi pět a dvacet tisíci loktů oběti, až ku pomezí východnímu, a od západu proti týmž pět a dvacet tisíc loktů, podél pomezí západního naproti těm dílům, knížeti bude. A to bude oběť svatá, a svatyně domu uprostřed něho. ²²Od vladařství pak Levitů a od vladařství města, uprostřed toho, co je knížecího, mezi pomezím Judovým a mezi pomezím Beniaminovým, knížecí bude. ²³Ostatní pak pokolení, od strany východní až ke straně západní, osadí se pokolení jedno, totiž Beniamín. ²⁴A při pomezí Beniamín, od strany východní až ke straně západní jedno, totiž Simeon, ²⁵A při pomezí Simeon, od strany východní až ke straně západní jedno, totiž Izachar, ²⁶A při pomezí Izachar, od strany východní až ke straně západní jedno, totiž Zabulon, ²⁷A při pomezí Zabulon, od strany východní až ke straně západní jedno, totiž Gád. ²⁸A při pomezí Gád, ke straně polední na poledne, tu bude pomezí od Támar až k vodám sváru v Kádes, ku potoku při moři velikém. ²⁹To je ta země, kterou ujmete hned od potoka, po pokoleních Izraelských, a ty díly jejich, praví Panovník Hospodín. ³⁰Tato pak jsou vymezení města: Od strany půlnoční čtyř tisíc a pět set loktů míra. ³¹Brány pak města podle jmen pokolení Izraelských, brány tři na půlnoci, brána Rubenova jedna, brána Judova jedna, brána Léví jedna. ³²A od strany východní čtyř tisíc a pět set, a brány tři, totiž brána Jozefova jedna, brána Beniaminova jedna, brána Danova jedna. ³³Též od strany polední čtyř tisíc a pět set loktů míra, a brány tři, brána Simeonova jedna, brána Izacharova jedna, brána Zabulonova jedna. ³⁴Od strany západní čtyř tisíc a pět set, brány jejich tři, brána Gádova jedna, brána Asserova jedna, brána Neftalímova jedna. ³⁵Okolek osmnáct tisíc loktů, jméno pak města od dnešního dne bude: Hospodín tam přebývá.

Daniel

Úvod

Přehled

Autor:

Daniel

Záměr:

- Připravit babylonského krále Nabuchodonozora na přijetí špatných zpráv kapitoly 4. budováním důvěry ve spolehlivost a pravdivost Danielových proroctví a všemohoucnost jeho Boha v předchozích kapitolách.
- Ujistit Izraelity (zajatce i první navrátilce do Země), že Bůh panuje nad dějinami a že jeho prorok Daniel říká pravdu, když mluvil o prodloužené době útisku před závěrečnou fází Božího království.
- Připravit generace vzdálené budoucnosti na pronásledování, které je bude čekat v době Antiocha IV. Epifana.
- Připravit věřící v ještě vzdálenější budoucnosti na příchod Mesiáše v době čtvrtého království.

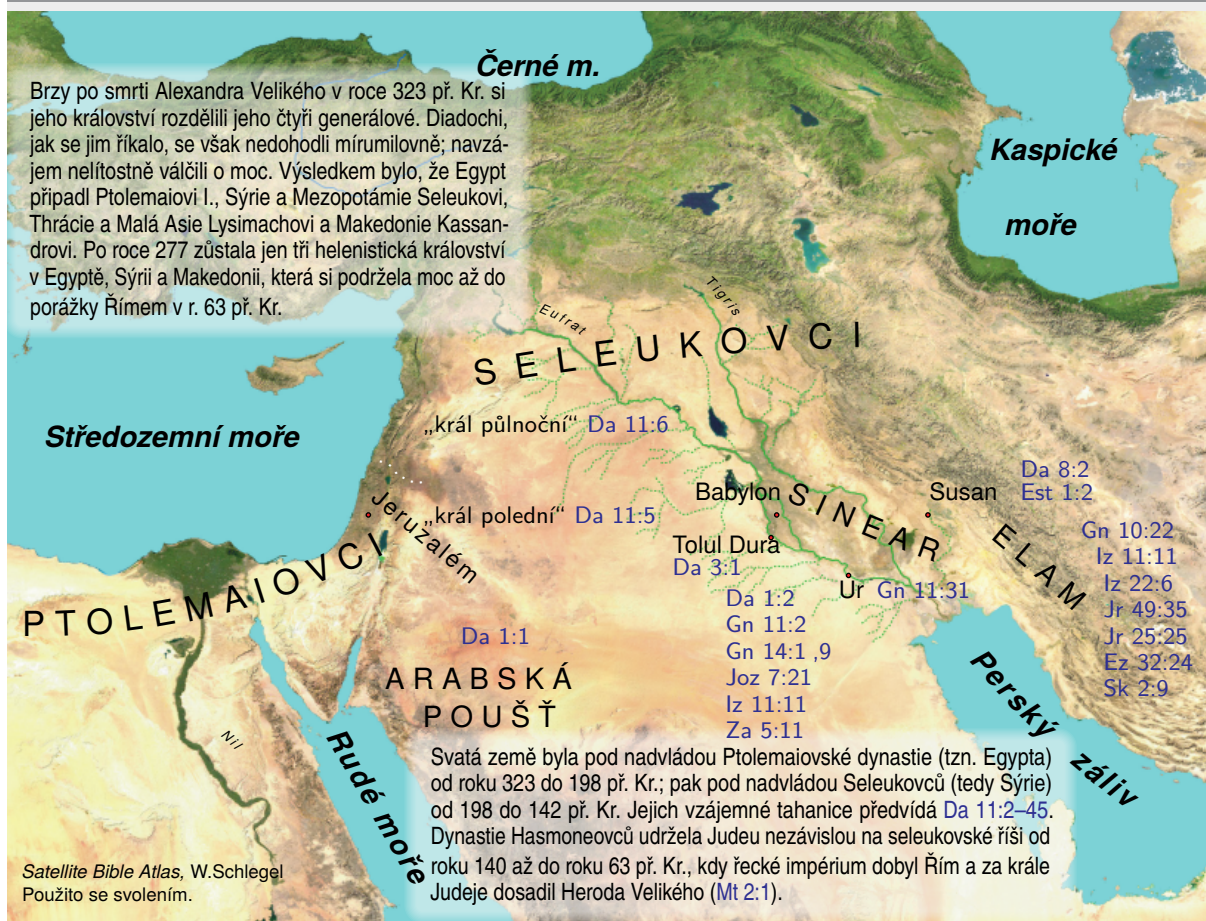
Datum:

Krátce po 539 př. Kr.

Klíčové pravdy:

- Daniel a jeho přátelé byli i v exilu Bohu věrní.
- Danielovi lze věřit, že říká pravdu, protože svou víru nikdy nezkompromitoval ani pod nátlakem svých otrokářů.
- Bůh je absolutní vládce nad veškerou historií.

Říše Danielových vzdálených vizí

- Otroucnost Izraele je prodloužena do doby, než se v nadvládě nad ním nevystřídají celkem čtyři království (z nichž Babylón je první), protože Boží lid se neodvrátil od svých hříchů.
- Přestože Izrael čeká v budoucnosti ještě spousta utrpení, Boží Pomazaný, Kristus, jednou přijde a přinese spásu.

Autor

Autorství knihy Daniel je mezi vykladači předmětem rozvleklých debat. Mnoho badatelů datuje vznik knihy mezi 170 a 165 př. Kr., do doby vlády Antiocha IV. Epifana, dávno poté, co žil prorok Daniel (tzv. „makabejské“ datování, srv. čl. [Kdo byl Darius Médský?](#) na str. 510). Toto datum je však v rozporu s knihou samotnou, která naznačuje, že Daniel je její hlavní autor (9:2; 10:2) a že byla sepsána krátce po dobytí Babylóna Cýrem v roce 539 př. Kr. Kromě toho Kristus sám explicitně spojuje knihu s prorokem Danielem (Mt 24:15).

Doba a místo vzniku

Spor o datování knihy Daniel zahrnuje tři základní problémy:

1. povahu proroctví,
2. údajné historické chyby v Danielovi a
3. jazykové rysy hebrejštiny a aramejštiny v knize.

Obecně vzato, izraelští proroci se primárně zabývali náboženskými a společenskými okolnostmi, které se týkaly jich samých a jejich vrstevníků. Když proroci předvíдали budoucnost, většinou se týkala blízkých událostí v dohlednu. Z toho důvodu jsou někteří interpreti toho názoru, že Danielova vize ohledně „krále Severu“ a „krále Jihu“ (11:2–12:3) je příliš podrobná na to, aby ji mohl sepsat Daniel, který žil nějakých 200–300 let před událostmi, zachycenými v proroctví.

Tento postoj však popírá nadpřirozený charakter proroctví, podobně jako v případě příležitostných praktik jiných proroků (např. 1Kr 13:2; Iz 44:28). Přestože pasáž Da 11:2–12:3 je neobvyklá, určitě není nemožné, aby Daniel takové detaily znal; ostatně právě jemu Bůh zjevoval tajnosti jako nikomu jinému (srv. např. 2:19–23).

Někteří zastánci pozdního datování argumentují historickými nepřesnostmi, které knize Daniel přiřítají. Zpochybňují Balsazarův vztah k Nabuchodonozorovi (viz pozn. 5:2), stejně jako i identitu Daria Médského (viz pozn. 6:1).

Navíc identifikují čtyři království, předpovězená Danielem (kap. 2; 7), jako Babylón, Médeu, Persii a Řecko (včetně Seleucidů a Ptolemájů). Tato identifikace je však problematická, protože pro nezávislé Médské království v intervalu mezi královstvími Babylónským a Perským neexistuje historický důkaz. Perský král Cýr (550–530 př. Kr.) dobyl Médeu roku 549 př. Kr. a Babylón 539 př. Kr. (viz poznámky 5:1 a 5:31).

Advokáti raného datování knihy chápou sekvenci čtyř království jako předpověď Babylóna, Médo-Persie, Řecka a Říma. Tento pohled podporuje narážka na „Médy a Peršany“ v 5:28, která prokazuje, že autor považoval oba národy za součásti jednoho království.

Podporovatelé pozdního data namítají, že se v textu vyskytuje několik termínů vypůjčených z řečtiny k označení hudebních nástrojů (viz pozn. 3:5), podobně jako i pozdně hebrejské a aramejské výrazy (viz pozn. 2:4). Žádný z těchto argumentů však není přesvědčivý. Existuje nepřehledné množství důkazů o kontaktech mezi Řeky a národy Blízkého Východu před dobou Alexandra Velikého. Ty zcela postačují k vysvětlení existence minimálního počtu slov převzatých z řečtiny před Alexandrovým dobytím. Původní názvy hudebních nástrojů běžně provázejí své nositele bez odpovídajícího ekvivalentu v lokálním jazyce; srovnajme dnešní českou nepřekládanou terminologii, spojenou s hudebními nástroji: „gibsonka“, „jumbo“, „stratocaster“, „telecaster“, „Les Paul“, „stage piano“, „hohnerka“, „humbucker“, „single-coil“ apod. Naopak: Zastánci makabejského datování mají problém, jak vysvětlit absolutní absenci výrazů, přejatých z řečtiny, mimo hudební terminologii. Kdyby kniha vznikla až za řecké vlády, obchodní, vojenská, politická, administrativní apod. terminologie by se hemžila řeckými pojmy. Nic takového však v knize není.

Aramejštiny a hebrejštiny knihy Daniel může být datována kdekoli mezi pozdním šestým a raným druhým stoletím př. Kr. Jinými slovy, lingvistické důkazy nepřikládají příliš váhy žádnému z hledisek: ani pozdnímu, ani ranému datování.

Argument pro datum ve druhém století př. Kr. je v rozporu s biblickým tvrzením ohledně data a autorství knihy Daniel a pozdní datování neprokazuje dostatečně přesvědčivě. Datum krátce po

539 př. Kr. (viz 1:21) nejlépe odpovídá povaze prorocství, historickým datům i jazykové stránce textu.

Záměr a zvláštnosti

Daniel obsahuje dva různé druhy materiálu. V prvních šesti kapitolách je šest historických vyprávění; ve druhé polovině (kapitoly 7–12) jsou čtyři vize, téměř exkluzivně prediktivní. Mezi šesti příběhy první poloviny vyčnívá kapitola 2, protože také obsahuje předpověď.

Zkoumání obsahu historických vyprávění ukazuje, že jsou to nezávislé celky, poskládané k sobě s určitým záměrem. Vyprávění nenabízí ani historii Izraele pod babylónskou či perskou nadvládou, ani životopisné záznamy Daniela a jeho přátel. Má dva hlavní důrazy.

Na jednu stranu příběhy ukazují, jak Boží absolutní svrchovanost zasahuje do záležitostí všech národů (2:47; 3:17–18; 4:28–37; 5:18–31 6:25–28). Jeruzalém byl v troskách, Boží lid v zajetí a bezbožní vládcové se zdáli triumfovat, avšak Bůh zůstává svrchovaný. Podle své neochvějné vůle vstupuje mezi království tohoto světa, aby založil univerzální království, jemuž nikdy nebude konce.

Přestože všechny národy věřily, že božstva jsou teritoriální, že mají moc jen na území, kde přebývá jejich lid (a protože chtějí vládnout celému světu, jejich lid musí ostatní území dobýt pro sebe a zavést tam své náboženství), zkušenosti Izraelitů v zajetí ukazují, že jejich Hospodin není nikterak omezen, ani teritoriálně; je Pánem nad celou zemí včetně božstev jiných národů. A že svůj lid neopouští, ať jde kamkoliv. Někdy tehdy se začala rodit idea, že když posvátné není místo na zemi, kde by Bůh přebýval na rozdíl od jiných míst, posvátný tedy bude čas. A na důležitosti začaly nabývat svátky v kalendáři.

Tyto příběhy zachycují Daniela a jeho přátele coby prominentní osoby v zemi svých otrokářů, ne však proto, že by zkompromitovali svou věrnost Bohu, ale naopak proto, že Boží požehnání je vyvýšilo. To je ústřední motiv, protože dodává na důvěryhodnosti Danielovým prorocstvím, zejména těm, která hovoří o prodlouženém utrpení Izraele.

Vize kapitol 7–12 obsahují predikce budoucích časů, během nichž pravdivost vyprávění nabude pro Boží lid na významu. Ačkoliv Izraelité pod nadvládou Babylóňanů i Peršanů trpěli, nepostihl je žádný rozšířený a systematický útok na jejich víru. Ten nastal až s Antiochem IV. Epifanem, panovníkem nad Seleukovským impériem mezi roky 175–164 př. Kr, který usiloval vymýtit náboženství Židů a přinutit je přizpůsobit se řeckým náboženským praktikám. Mnoho Židů ho poslechlo, ale jiní se vzepřeli a trpěli protivenstvím. Jedním z hlavních důvodů pro sepsání knihy Daniel je připravit Boží lid na dobu Antiocha IV. Epifana a povzbudit k vytrvalosti ty, kteří budou žít v nadcházejících časech pronásledování.

Knihy také vzhlíží až za dobu Antiocha IV. Epifana ke Kristově příchodu, který jednou zničí všechna lidská impéria a nastolí své věčné království spravedlnosti a pokoje. Všechny tyto události mají Danielova prorocství na zřeteli. Kniha sloužila jako mocné povzbuzení pro Boží lid, trpící útlakem, a dodnes je pronásledovaným věřícím podnětnou inspirací.

Kristus v Danielovi

Danielova zaměřenost na obnovení Izraele po skončení vyhnanství obrací pozornost k Ježíšovi docela přímočaře. Podobně jako i někteří jiní proroci Daniel předpovídal Božímu lidu slavnou budoucnost, jejíž naplnění Nový Zákon spojuje s prvním a druhým příchodem Kristovým, stejně jako s celými dějinami církve.

Detaily naplnění Danielových vizí sice obklopuje řada kontroverzí, avšak základní struktura Danielových vizí nenechává nikoho na pochybách, že naplněním prorokových nadějí je Kristus. Nejzřetelněji je to vidět na způsobu, jakým se Ježíš označuje za „Syna člověka“ (např. Mt 9:6; Mt 10:23; Mt 12:8). Daniel používal tento pojem ve významu Bohem vyvýšeného davidovského krále, reprezentujícího Boha na zemi. Ježíš, Mesiáš, je ultimátním davidovským Králem; jenom on naplňuje predikce o Synu člověka v Danielových vizích (viz poznámky 7:13 a 7:14; viz teologický článek [Království Boží Mt 4](#)).

Kromě toho se Daniel v 9. kapitole dozvěděl, že Jeremjášova predikce 70 let vyhnanství bude prodloužena na „sedmdesát týdnů“ let (9:24), tedy asi 490 let. Tato předpověď dochází počátku svého naplnění v Kristově prvním příchodu. Prodleva koresponduje se sérií čtyř cizích impérií,

*Lidé nikdy nepáchají zlo tak důsledně
a vášnivě, jako když to dělají z falešných
principů svědomí.*

Blaise Pascal

kteřá budou Boží lid utlačovat (2:1–49) a se skálou, která se stala „horou velikou a naplnila celou zemi“ (2:35) a kterou Daniel označuje jako „království, jež nebude zničeno“ (2:44). To je království Kristovo, které bylo inaugurováno jeho prvním příchodem, dodnes pokračuje a roste, a svého dovršení dosáhne při Kristově slavném návratu (viz teologické články [Království Boží](#) u [Mt 4](#) na str. ?? a [Plán věků](#) u [Žd 7](#) na str ??.)

Daniel předvídal i jiné, ještě konkrétnější události, které v Novém Zákoně znovu vstoupily do popředí. Např. Ježíš se odvolává na Danielovu predikci o „otrěsné ohavnosti“ (viz [pozn. 9:27](#); [11:31](#); [12:11](#)), která původně ukazovala na zneuctění chrámu řeckým Antiochem IV. Epifanem (viz Úvod: Záměr a zvláštnosti) coby předobraz zničení chrámu římským generálem Titem v roce 70 po Kr. (viz [poznámky k Mt 24:15](#) a [Mk 13:14](#)).

Většina křesťanů spojuje tuto typologii s Antikristem, jehož duch již ve světě působí (viz [pozn. 1Jn 2:18](#)) a zjeví se v plnosti, zřejmě jako konkrétní osoba, v blízkosti Kristova návratu (viz [pozn. 2Te 2:3](#)).

Osnova

I. Vyprávění (1:1–6:28)

- A. Věrnost Daniela a jeho přátel (1:1–21)
- B. Nabuchodonozorův první sen (2:1–49)
- C. Vysvobození z ohnivě pece (3:1–30)
- D. Nabuchodonozorův druhý sen (4:1–37)
- E. Soud nad Balsazarem (5:1–31)
- F. Vysvobození ze lví jámy (6:1–28)

Příběhy Daniela a jeho přátel ilustrují jednak jejich věrnost Bohu, jednak jeho nadřazenost nade všemi národy.

II. Vize (7:1–12:13)

- A. Vize čtyř šelem (7:1–28)
- B. Vize skopce a kozla (8:1–27).
- C. Vize sedmdesáti týdnů (9:1–27)
- D. Vize budoucnosti Božího lidu (10:1–12:13)

Danielovy vize o budoucnosti Božího lidu, nahlízející až do časů dlouho po skončení vyhnanství. Bůh Danielovi zjevil, že čtyři velká království budou ovládat a pronásledovat Izrael. V době čtvrtého z nich Bůh nastolí své království, jemuž nebude konce.

- 1. Andělovo poselství k Danielovi (10:1–11:1)
- 2. Od Daniela po Antiocha IV. Epifana (11:21–12:3)
- 3. Závěrečné sdělení Danielovi (12:4–13)

1 Léta třetího kralování Joakima krále Judského, přitáhl Nabuchodonozor král Babylonský k Jeruzalému, a oblehl jej.

1:1–21 *Uchování rituální čistoty.* Prorok uvozuje kontext své knihy vyprávěním osobní historie (své i svých přátel) zajetí, vzdělání, věrnosti Bohu a služby králi Nabuchodonozorovi.

1:1–6:28 *Vyprávění.* První část knihy vyzdvihuje jednak Boží absolutní svrchovanost nad královstvími tohoto světa, jednak upřímnou odevzdanou věrnost Bohu, kterou Daniel a jeho přátelé projevovali. Daniel chtěl svým čtenářům vštípit přesvědčení, že přestože Boží lid někdy trpívá pronásledování, králové a království povstávají a hrouť se podle Božích záměrů. Daniel také učí, že Bůh se hojně odmění těm, kdo jemu, Danielovi, věnují pozornost coby Božím mluvčím. Tento materiál je rozdělen do šesti navzájem nezávislých vyprávění, každé v jedné kapitole a každé obsahující nějaký zázrak: Uchování rituální čistoty Danielem a jeho přáteli (1:1–21); Nabuchodonozorův sen (2:1–49); záchrana z ohnivě pece (3:1–30); Nabuchodonozorův druhý sen (4:1–37); soud nad Baltazarem (5:1–31) a záchrana Daniela ze lví jámy (6:1–28).

1:1 Léta třetího kralování Joakima. Tj. 605 př.Kr.; téhož roku, kdy Nabuchodonozor porazil asyrsko-egyptskou koalici v bitvě u Karche-

miše (Jr 46:2) a zahájil tak mezinárodní vzestup Babylónu k moci. Po bitvě u Karchemiše Nabuchodonozor zaútočil na Joakima (2Kr 24:1–2; 2Pa 36:5–7) a zajal Daniela a jeho přátele. To byla první ze tří Nabuchodonozorových invazí do Judska. Druhá nastala roku 597 př.Kr. (2Kr 24:10–14) a třetí 587 př.Kr. (2Kr 25:1–24). Zdánlivou diskrepanci mezi Da 1:1 a Jr 25:1 a Jr 46:2 (kde Jeremiáš umísťuje Nabuchodonozorův útok na Joakima do Joakimova čtvrtého roku místo třetího) lze objasnit rozdílem mezi babylónským a židovským systémem chronologie. V babylónském systému, který používá Daniel, byl první rok vlády panovníka považován za „korunovační rok“ a vláda samotná se počítala až od prvního dne měsíce Nisan následujícího roku.

Nabuchodonozor král Babylonský. Nabuchodonozor přivedl Babylóny k vítězství u Karchemiše v roce 605 př.Kr. coby korunní princ a velitel armády. Krátce po tomto vítězství se ujal babylónského trůnu po smrti svého otce Nabopolasara (626–605 př.Kr.). Nabuchodonozorova vláda (605–562 př.Kr.) tvoří většinu historického pozadí biblických knih Jeremiáš, Ezechiel a Daniel.

*Druhořadých věcí nedosáhneme tím, že je prohlásíme za prvořadě.
Druhořadých věcí dosáhneme pouze tehdy, budou-li na prvním
místě věci první.
C. S. Lewis*

² A vydal Pán v ruku jeho Joakima krále Judského, a něco nádobí domu Božího. Který zavezl je do země Sinear, do domu boha svého, a nádobí to dal vnést do domu pokladu boha svého.

³ Rozkázal také král Ašpenazovi, správci dvořanů svých, aby přivedl ze synů Izraelských, ze semene královského a z knížat,

⁴ Mládence, na nichž by nebylo žádné poskvrny, a krásného obličejce, a bystré ke vši moudrosti, a schopné poznání i nabyvání jeho, a ve kterých by byla síla, aby stávali na paláci královském, a učili se liternímu umění a jazyku Kaldejskému.

⁵ A nařídil jim král odměřený pokrm na každý den ze stolu královského, i vína, které on sám pil, a aby je tak choval po tři léta, a po dokonání jich aby stávali před králem.

⁶ Byli pak mezi nimi ze synů Juda: Daniel, Chananiáš, Mizael a Azariáš.

⁷ A dal jim správce dvořanů jména. Nazval Daniele Baltazarem, Chananiáše pak Sidrachem, a Mizaele Mizachem, a Azariáše Abdenágem.

⁸ Ale Daniel uložil v srdci svém, aby se neposkvrňoval pokrmem ze stolu královského, a vínem, které král pil. Pročež hledal toho u správce nad dvořany, aby se nemusil poskvrňovat.

⁹ A způsobil Bůh Danielovi milost a lásku u správce nad dvořany.

¹⁰ A řekl správce nad dvořany Danielovi: Já se bojím pána svého krále, který vyměřil pokrm váš a nápoj váš, takže uzerel-li by, že tváře vaše opadlejší jsou, nežli mládenců těch, kteří podobně jako i vy chování být mají, způsobilé mi to u krále, že přijdu o hrdlo.

¹¹ A řekl Daniel služebníku, kterého ustanovil správce dvořanů nad Danielem, Chananiášem, Mizaelem a Azariášem:

¹² Zkus, prosím, služebníků svých po deset dní, a necht' se nám vaření dává, které bychom jedli, a voda, kterou bychom pili.

¹³ A potom necht' se spatří před tebou tváře naše a tváře mláďenců, kteří jídají pokrm ze stolu královského, a jak uhlídáš, učíš se služebníky svými.

¹⁴ A uposlechl jich v té věci, a zkusil jich po deset dní.

¹⁵ Po skonání pak deseti dnů spatřeno je, že tváře jejich byly krásnější, a byli tlustší na těle než všichni mládenci, kteří jídali pokrm ze stolu královského.

1:2 Vydal Pán. Porážka Izraele Babylónem není vysvětlitelná jen pouhou vojenskou a politickou analýzou oné doby. Bůh vždy jednal svrchovaně v záležitostech národů. Babylóniány použil jako nástroj potrestání svého vlastního lidu za porušení smluvních závazků (2Kr 17:15; 2Kr 17:18–20; 2Kr 21:12–15; 2Kr 24:3–4).

Nádobí. Odkaz na nádobí z vypleněného chrámu, nikoliv zajatců. Deportace proběhly ve třech vlnách: První roku 605 př.Kr., kdy mezi odvečenými byl i Daniel; druhá roku 597 př.Kr., zahrnovala i Ezechiela. Třetí deportace, při které Babylóniány zničili Jeruzalém a chrám, nastala roku 586 př.Kr.

Do domu boha svého. Hlavní božstvo babylónského panteonu byl Marduk (srv. Jr 50:2).

1:3 Ze semene královského. Daniel a jeho přátelé patří mezi potomky Davidovy královské linie (v. 6), které Nabuchodonozor odvedl při první deportaci roku 605 př.Kr. (srv. pozn. 2).

1:4 Liternímu umění a jazyku Kaldejskému. Babylónská literatura byla psána komplikovaným sumérským a akkadským slabičným klínovým písmem primárně na hliněných tabulkách. Těchto dochovaných tabulek existují tisíce. Studium této literatury seznámilo Daniela a jeho přátele s polyteistickým světonázorem Babylónanů, plného kouzlení, čarodějnictví a astrologie. Mluvený jazyk pro běžné použití byla nicméně aramejšina (srv. 2:4), psaná snadno osvojitelným abecedním systémem.

1:5 Ze stolu královského. Později se Joakimovi dostalo stejného zaopatření (2Kr 25:27–30).

1:6 Daniel, Chananiáš, Mizael a Azariáš. Charakteristická hebrejská jména. Dvě z nich obsahují prvek EL, znamenající „Bůh“, a dvě JAH, což je zkratka osobního Božího jména, které překládáme jako „Hospodin“. Daniel znamená „Můj soudce je Bůh“, Chananiáš „Hospodin je

milostivý“, Mizael „Kdo je jako Bůh?“ a Azariáš „Hospodin mi pomáhá“. **1:7 Baltazar ... Sidrach ... Mizach ... Abdenágo.** Přesný význam těchto jmen je předmětem diskusí. Převažují tyto názory: Baltazar: *Bel* (jiné jméno pro Marduka, hlavního boha babylónského panteonu) *chraň jeho život* nebo *Paní, ochraňuj krále*; Sidrach: *Velice se bojím (Boha)* nebo *Příkázání Aku* (sumérského měsíčního boha); Mizach: *Jsem bezvýznamný* nebo *Kdo je to, co Aku?*; Abdenágo: *Služebník zářícího*.

1:8 Se neposkvrňoval. Důvod, pro který byl Daniel přesvědčen, že by ho králův pokrm poskvrnil, není uveden. Pravděpodobně jidlo znamenalo porušení dietních předpisů Mojžíšova zákona (Lv 11:1–47), zakazujících konzumaci vepřového nebo masa nezraveného krve (17:10–14). Také mohlo zahrnovat pokrm, obětované babylónský modlám.

1:9 Milost a lásku u správce. Danielův osud v mnohém připomíná Josefův příběh (Gn 39–41).

1:12 Deset. Často se symbolickým významem dokonalosti nebo plného počtu.

1:14 Uposlechl. Daniel neslibil, že se v případě zchátralejšího zevnějšku přizpůsobí a poslechnou nařízení v rozporu s Božím Zákonom. Je možné (a ve světle dalších kapitol i docela pravděpodobné), že už tehdy byli rozhodnuti neposlechnout bezbožného vladaře a raději zemřít, než zkompromitovat víru.

1:15 Tváře jejich byly krásnější. Bůh Danielovi a jeho přátelům poželhal pro jejich věrnost Božímu Slovu (Dt 8:3; Mt 4:4). Nepřál jim smrt, která by je nejspíše čekala, kdyby byl správce s výsledkem nespokojen, a oni by přesto na svém odmítání rituálně nečisté stravy trvali (srv. pozn. 14).

¹⁶ Proto služebník brával ten vyměřený pokrm jejich, a víno nápoje jejich, a dával jim vaření.

¹⁷ Mládence pak ty čtyři obdařil Bůh povědomostí a rozumností ve všelijakém literním umění a moudrosti; nadto Danielovi dal, aby rozuměl všelijakému vidění a snům.

¹⁸ A když se dokonaly dny, po kterých rozkázal král, aby je přivedli, přivedl je správce dvořanů před Nabuchodonozora.

¹⁹ A mluvil s nimi král. Ale není nalezen mezi všemi těmi, jako Daniel, Chananiáš, Mizael a Azariáš. A stávali před králem.

²⁰ A ve všelijakém slovu moudrosti a rozumnosti, na které se jich doptával král, našel je desetkrát zběhlejší nade všechny mudrce a hvězdáře, kteří byli ve všem království jeho.

²¹ A zůstal tu Daniel až do léta prvního Kýra krále.

2 Léta pak druhého kralování Nabuchodonozora měl Nabuchodonozor sen, a děsil se duch jeho, až se tudy i ze sna probral.

1:17 Moudrost. Danielova moudrost se stala příslovecnou ještě za jeho života; Ezechiel říká králi Týru ironicky, že je moudřejší nad Daniela (Ez 28:3).

Vidění a snům. Daniel převyšoval i své přátele schopností interpretovat sny, pro kterou byl vyvýšen nade všechny ostatní, podobně jako kdysi Josef u faraonova dvora (Gn 40:8; Gn 41:16).

1:18 Když se dokonaly dny. Po třech letech, zmíněných ve v. 5.

1:20 Desetkrát. viz (pozn. 12).

Mudrce a hvězdáře. První výraz (*chartumim* חַרְטָמִים) je adaptace egyptského slova a vyskytuje se také v Gn 41:8, 24 a Ex 7:11; druhý se objevuje pouze zde a v 2:2, má spojitost s kanaánskou kulturou. Srv. (pozn. Gn 41:8).

1:21 Léta prvního Kýra krále. Tj. Cýrovy vlády nad Babylónem, tedy 539 př.Kr. Daniel v roce 537 př.Kr. dosud žil (10:1); dožil se návratu Judejců ze zajetí do Země.

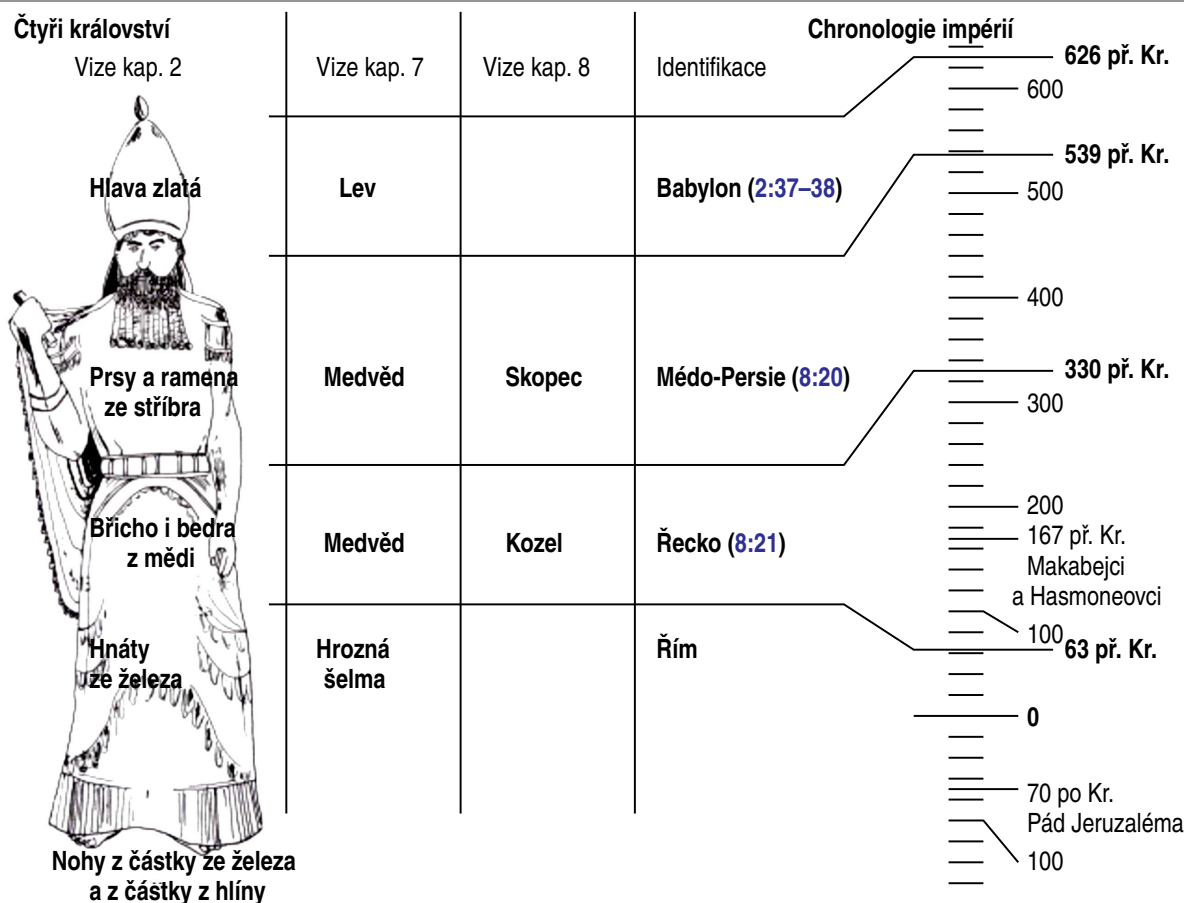
2:1–49 Nabuchodonozorův první sen. Daniel ve službách krále (mimo

jiné) interpretoval jeho sny, což odhaluje nejen, že byl (Daniel) zahrnut Božím požehnáním, ale také že Bůh směřoval historii k nastolení svého království.

2:1 Léta pak druhého. První rok výcviku Daniela a jeho přátel byl zároveň Nabuchodonozorův „korunovační rok“. Druhý a třetí rok výcviku byl první a druhý rok Nabuchodonozorovy vlády. Mezi tímto tvrzením a dokončením třetího výcviku mladíků (1:5) není žádná diskrépance: První Nabuchodonozorův rok byl Babylónany považován za „korunovační rok“ a druhý a třetí rok Danielovy výuky za první a druhý Nabuchodonozorovy vlády (viz pozn. 1:1).

Ze sna probral. Na Starém Blízkém Východě bylo běžné mít za to, že božstva promlouvají k lidem také skrze některé (hlavně velmi živé) sny. Nabuchodonozorovo zneklidnění je pochopitelné; poselství shůry mělo implikace pro budoucnost království. Zapomenutí snu bylo považováno za hněv božstva vůči adresátovi. Výklad snu byl důležitý, protože umožňoval čelit prokletí snu rozmanitými rituály.

Danielovy vize

² A rozkázal král svolat mudrce, a hvězdáře i kouzelníky a Kaldejské, aby oznámili králi sen jeho. Kterí přišli a postavili se před králem.

³ Tedy řekl jim král: Měl jsem sen, a předěsil se duch můj, takže nevím, jaký to byl sen.

⁴ A mluvili Kaldejští králi Syrsky: Králi, na věky buď živ. Pověz sen služebníkům svým, a oznámíme výklad.

⁵ Odpověděl král a řekl Kaldejským: Ten sen mi již z paměti vyšel. Neoznámíte-li mi snu i výkladu jeho, na kusy rozsekáni budete, a domovy vaše v záchody obráceny budou.

⁶ Pakli mi sen i výklad jeho oznámíte, daru, odplaty a slávy veliké dojdete ode mne. A proto sen i výklad jeho mi oznamte.

⁷ Odpověděli po druhé a řekli: Nechať král sen poví služebníkům svým, a výklad jeho oznámíme.

⁸ Odpověděl král a řekl: Jistotně rozumím tomu, že naschvál odtahujete, vidouce, že mi vyšel z paměti ten sen.

⁹ Neoznámíte-li mi toho snu, jistý je ten úsudek o vás. Neboť řeč lživou a chytrou smyslili jste sobě, abyste mluvili přede mnou, až by se čas proměnil. A proto sen mi povězte, a zvím, budete-li mi moci i výklad jeho oznámit.

¹⁰ Odpověděli Kaldejští králi a řekli: Není člověka na zemi, kterýž by tu věc králi oznámit mohl. Nadto žádný král, kníže nebo potentát takové věci se nedoptával na žádném mudrci a hvězdáři anebo Kaldeovi.

¹¹ Neboť ta věc, na niž se král ptá, nesnadná je, a není jiného, kdo by ji oznámit mohl králi, kromě bohů, kteří bydlení s lidmi nemají.

¹² Z té příčiny rozlítl se král a rozhněval velmi, a přikázal, aby zahubili všechny mudrce Babylonské.

¹³ A když vyšel ortel, a mudrci mordováni byli, hledali i Daniele a tovaryšů jeho, aby zmordováni byli.

¹⁴ Tedy Daniel odpověděl moudře a opatrně Ariochovi, hejtmanu nad žoldněři královskými, který vyšel, aby mordoval mudrce Babylonské.

¹⁵ A odpovídaje, řekl Ariochovi, hejtmanu královskému: Proč ta výpověď náhle vyšla od krále? A oznámil tu věc Arioch Danielovi.

¹⁶ Pročež Daniel všed, prosil krále, aby jemu prodlel času k oznámení výkladu toho králi.

¹⁷ A odšed Daniel do domu svého, oznámil tu věc Chananiášovi, Mizaelovi a Azariášovi, druhům svým,

¹⁸ Aby se za milosrdenství modlili Bohu nebeskému příčinou té věci tajné, a nebyli zahubeni Daniel a druhové jeho s pozůstalými mudrci Babylonskými.

¹⁹ I zjevna je Danielovi ve vidění nočním ta věc tajná. Pročež Daniel dobrořečil Bohu nebeskému.

²⁰ Mluvil pak Daniel a řekl: Buď jméno Boží požehnáno od věků až na věky, neboť moudrost a síla jeho je.

²¹ A on proměňuje časy i chvíle; sesazuje krále, i ustanovuje krále; dává moudrost moudrým a poznání majícím rozum.

²² On zjevuje věci hluboké a skryté; zná to, co je v temnostech, a světlo s ním přebývá.

²³ Ó Bože otců mých, tebe oslavuji a chválím, že jsi mne moudrostí a silou obdařil, ovšem nyní, že jsi mi oznámil to, čeho jsme žádali od tebe; neboť věc královu oznámil jsi nám.

²⁴ A proto Daniel vešel k Ariochovi, kteréhož ustanovil král, aby zahubil mudrce Babylonské. A přišed, takto řekl jemu: Mudrců Babylonských nezahlazuj; uveď mne před krále a výklad ten oznámím.

2:2 Mudrce, a hvězdáře i kouzelníky a Kaldejské. Viz pozn. 1:20. Druhý a třetí výraz jsou dvě odvozeniny od stejného základu. Čtvrtý výraz lze také přeložit jako „Kaldejci“ a v Danielově době označoval skupinu aramejsky hovořících astrologů uvnitř babylonského království. Teprve později se stal synonymem pro Babylónany. Rozmanitost jejich původů naznačuje moc, na jaké si Nabuchodonozor zakládal: Považoval se za pána celého světa.

2:4 Syrsky. Odsud až po konec kapitoly 7 je text psán aramejsky a ne hebrejsky, podobně jako např. **Ezd 4:8–6:18**. Aramejščina byl oficiální úřední jazyk; nelze také vyloučit, že tyto pasáže jsou v aramejštině toho důvodu, že obsahují proroctví, která mohla pohany zajímat více než Židy.

2:5 Neoznámíte-li mi snu. Nabuchodonozor zkouší své poradce. Nebudou-li schopni připomenout mu jeho sen, nemá proč důvěřovat ani jejich potencionálnímu vykladu (srv. v. 9).

2:11 Kromě bohů. Mudrcům nezbylo než přiznat, faraonův požadavek je nad jejich síly. S odkazem na nadpřirozený zdroj měli pravdu, kterou potvrzuje i Daniel (19; 27).

2:16 Prosil krále, aby jemu prodlel času. Daniel velmi riskoval. Jiným vykladačům Nabuchodonozor čas nedopřál (srv. v. 9).

2:18 Modlili. Postexilní židovská literatura je bohatá na situace, kdy Bůh zasáhne do dějin způsobem vysvobozujícím pro svůj lid, když se

jeho lidé modlí ve skupinách.

Bohu nebeskému. Daniel se modlí rovnou k Bohu, který vládne hvězdám, na rozdíl od astrologů, kteří se doptávají jenom hvězd samotných, protože nikoho vyššího neznají.

2:19 Věc tajná. Skryté věci jsou u Hospodina (**Dt 29:29**). Jsou *transcendentní* — nepoznatelné, pokud nejsou zjeveny. Později je tentýž výraz (חֲסֵי־סֵתֵר) použit pro označení Božích skrytých záměrů s dějinami světa (4:9 חֲסֵי־סֵתֵר).

2:21 Proměňuje časy i chvíle. Pro Daniela Bůh změnil Nabuchodonozorovo nesmlouvavé rozhodnutí, viz pozn. 16.

Sesazuje krále, i ustanovuje krále. Narážka na obsah snu, líčící sérii povstávajících a zanikajících impérií, a který se ještě za Nabuchodonozorova života stane jeho vlastní palčivou zkušeností (4:28–30).

2:22 Věci hluboké a skryté. Viz pozn. 2:11.

2:23 Tebe oslavuji a chválím. Daniel vyjadřuje hlubokou vděčnost za Boží milost vyslyšením modlitby. Boží zjevení je v příkrém kontrastu s mlčením falešných božstev pohanských hadačů. Jenom Bůh zná všechno a vládne všemu. Daniela vyvýšil mimořádným poznáním, jež mu svěděl.

2:24 Výklad ten oznámím. Daniel zde mluví pouze o výkladu, čímž implikuje, že obsah snu již zná.

²⁵Tedy Arioch s chvátáním uvedl Daniele před krále, a takto řekl jemu: Našel jsem muže ze zajatých synů Judských, který výklad ten králi oznámí.

²⁶Odpověděl král a řekl Danielovi, jehož jméno bylo Baltazar: Budeš-li ty mi moci oznámit sen, který jsem viděl, i výklad jeho?

²⁷Odpověděl Daniel králi a řekl: Té věci tajné, na niž se král doptává, nikoli nemohou mudrci, hvězdáři, věštcí a hadači králi oznámit.

²⁸Ale však je Bůh na nebi, který zjevuje tajné věci, a on ukázal králi Nabuchodonozorovi, co se dít bude v potomních dnech. Sen tvůj, a co jsi ty viděl na loži svém, toto je:

²⁹Tobě, ó králi, na mysl přicházelo na loži tvém, co bude potom, a ten, který zjevuje tajné věci, ukázal to, co budoucího je.

³⁰Stran pak mne, ne skrze moudrost, která by při mně byla nade všechny lidi, ta věc tajná mně zjevena je, ale skrze modlitbu, aby ten výklad králi oznámen byl, a ty myšlení srdce svého abys zvěděl.

³¹Ty králi, viděl jsi, a aj, obraz nějaký veliký (obraz ten byl znamenitý a blesk jeho náramný), stál naproti tobě, který na pohledění byl hrozný.

³²Toho obrazu hlava byla ze zlata výborného, prsy jeho a ramena jeho ze stříbra, a břicho jeho i bedra jeho z mědi,

³³Hnáty jeho ze železa, nohy jeho z částky ze železa a z částky z hlíny.

³⁴Hleděls na to, až se utrhł kámen, který nebýval v rukou, a udeřil obraz ten v nohy jeho železné a hliněné, a potřel je.

³⁵A tak potřeno je spolu železo, hlína, měď, stříbro i zlato, a bylo to všechno jako plevy z placu letního, a zanesl to vítr, takže místa jejich není nalezeno. Kámen pak ten, který udeřil v obraz, učiněn je horou velikou, a naplnil všechnu zemi.

³⁶To je ten sen. Výklad jeho také povíme králi:

³⁷Ty králi, jsi král králů; neboť Bůh nebeský dal tobě království, moc a sílu i slávu.

³⁸A všelijaké místo, na němž přebývají synové lidští, zvěř polní i ptactvo nebeské dal v ruku tvou, a pánem tě ustavil nade všemi těmi věcmi. Ty jsi ta hlava zlatá.

³⁹Ale po tobě povstane království jiné, nižší než tvé, a jiné království třetí měděné, které panovat bude po vši zemi.

⁴⁰Království pak čtvrté bude tvrdé jako železo. Neboť jako železo drobí a drtí všechno, tak, pravím, jako železo, které potírá všechno, i ono potře a potříská všechno.

⁴¹Že jsi pak viděl nohy a prsty z částky z hlíny hrncířské a z částky ze železa, království rozdílné znamená, v němž bude něco moci železa, tak jak jsi viděl železo smíšené s hlínou ničemnou.

⁴²Ale prsty noh z částky ze železa a z částky z hlíny znamenají království z částky mocné a z částky ku potření snadné.

⁴³A že jsi viděl železo smíšené s hlínou ničemnou, ukazuje, že se příznit budou vespolek lidé, a však nebude se přidržet jeden druhého, tak jako železo nedrží se z hlínou.

⁴⁴Za dnů pak těch králů vzbudí Bůh nebeský království, které na věky nebude zkaženo, a království to na žádného jiného nespadne, ale ono potře a konec učiní všem těm královstvím, samo pak stát bude na věky,

⁴⁵Tak jak jsi viděl, že se z hory utrhł kámen, který nebýval v rukou, a potřel železo, měď, hlínu, stříbro a zlato. Bůh veliký oznámil králi, co být má potom, a pravý je sen ten i věrný výklad jeho.

⁴⁶Tedy král Nabuchodonozor padl na tvář svou, a poklonil se Danielovi, a rozkázal, aby oběti a vůně libé obětovali jemu.

2:28 Je Bůh na nebi, který zjevuje tajné věci. Podobně jako Josef v Egyptě (Gn 40:8; Gn 41:16) si ani Daniel nepřisvojuje poznání a výklad snu, nýbrž připisuje je Bohu.

V potomních dnech. Dosl. „v posledních dnech“, čemuž sz lidé rozuměli jako době obnovy národa po návratu z exilu (viz Dt 4:30). Tatož fráze může označovat jakoukoliv budoucnost (Gn 49:1). V NZ je použita celkem pětkrát, z čehož dvakrát odkazuje na věk, započatý o Letnicích (Sk 2:17; Žd 1:1), a třikrát na závěr dějin před Kristovým druhým příchodem (2Tm 3:1; Jk 5:3 a 2Pt 3:3).

2:32–33 Nejtěžší nahoře, nejkřehčí dole. Směrem odshora dolů materiálům ubývá nejen na váze, ale i na hodnotě. Obraz vystihuje osud všech impérií, nejen těchto čtyř nejbližších: Každá instituce, stát, říše, civilizace se nakonec zhroutí vlastní vahou, když nezadržitelná byrokracie přeroste svůj původní účel služby lidem a sama tyje na jejich úkor.

2:34 Kámen, který nebýval v rukou. Na rozdíl od ostatních království, budovaných lidmi, toto vystaví Bůh sám. Zde je kámen asociován s Kristovým královstvím (srv. 1Kor 10:4 a jeho pozn).

2:38–40 Hlava zlatá. Čtyři království reprezentují po sobě jdoucí impéria: babylónské, médo-perské, řecké a římské. Bohem založené nepomíjitelné Kristovo království bude inaugurováno v časech římské světovlády (viz též Úvod a graf Danielovy vize v Da 2 na str. 502).

2:44 Na věky nebude zkaženo. Podobně jako i jiní proroci, Daniel hovoří o království, které Bůh založí po návratu z exilu jako permanentní (srv. např. Iz 9:7; Jl 2:26–27 či Am 9:15). NZ učí, že toto království začalo Kristovým prvním příchodem a dosáhne svého dovršení jeho slavným návratem (viz článek *Království Boží u Mt 4* na str. ??).

2:46 Padl na tvář. Pozoruhodná výměna rolí anticipuje příchod Božího království, vysoce převyšujícího i nejmocnější lidská impéria.

⁴⁷ A odpovídá král Danielovi, řekl: V pravdě že Bůh váš je Bůh bohů a Pán králů, který zjevuje skryté věci, poněvadž jsi mohl vyjevit tajnou věc tuto.

⁴⁸ Tedy král zvelebil Daniele, a dary veliké a mnohé dal jemu, a pánem ho učinil nade vši krajinou babylonskou, a knížetem nad vévodami, a nade všemi mudrci babylonskými.

⁴⁹ Daniel pak vyžádal na králi, aby představil krajině babylonské Sidracha, Mizacha a Abdenágo. Ale Daniel býval v bráně královské.

3 Potom Nabuchodonozor král udělav obraz zlatý, jehož výška byla šedesát loktů, šířka pak šest loktů, postavil jej na poli Dura v krajině Babylonské.

² A poslal Nabuchodonozor král, aby shromáždili knížata, vývody a vůdce, starší, správce nad poklady, v právech zběhlé, úředníky a všechny, kteří panovali nad krajinami, aby přišli ku posvěcování obrazu, který postavil Nabuchodonozor král.

³ Tedy shromáždili se knížata, vévodové a vůdcové, starší, správce nad poklady, v právech zběhlí, úředníci a všichni, kteří panovali nad krajinami ku posvěcování obrazu toho, který postavil Nabuchodonozor král, a stáli před obrazem, který postavil Nabuchodonozor.

⁴ Biřic pak volal ze vsí síly: Vám se to praví lidem, národům a jazykům,

⁵ Jak uslyšíte zvuk trouby, píšťalky, citary, houslí, loutny, zpívání a všelijaké muziky, padněte a klanějte se obrazu zlatému, který postavil Nabuchodonozor král.

⁶ Kdo by pak nepadl a neklaněl se, té hodiny uvržen bude doprostřed pece ohnivé rozpálené.

⁷ A proto hned, jak uslyšeli všichni lidé zvuk trouby, píšťalky, citary, houslí, loutny a všelijaké muziky, padli všichni lidé, národy a jazyky, klanějíce se obrazu zlatému, který postavil Nabuchodonozor král.

⁸ A hned téhož času přistoupili muži Kaldejští, a s křikem žalovali na Židy,

⁹ A mluvíce, řekli Nabuchodonozorovi králi: Králi, na věky buď živ.

¹⁰ Ty králi, vynesl výpověď, aby každý člověk, který by slyšel zvuk trouby, píšťalky, citary, houslí, loutny, zpívání a všelijaké muziky, padl a klaněl se obrazu zlatému,

¹¹ A kdo by nepadl a neklaněl se, aby uvržen byl doprostřed pece ohnivé rozpálené.

¹² Našli se pak někteří Židé, které jsi představil krajině Babylonské, totiž Sidrach, Mizach a Abdenágo, kteří nedbali na tvé, ó králi, nařízení. Bohů tvých nectí, a obrazu zlatému, který jsi postavil, se neklanějí.

¹³ Tedy Nabuchodonozor v hněvu a v prchlivosti rozkázal přivést Sidracha, Mizacha a Abdenágo. A přivedeni jsou muži ti před krále.

¹⁴ A mluvil Nabuchodonozor a řekl jim: Úmyslně-li, Sidrachu, Mizachu a Abdenágo, bohů mých nectíte, a obrazu zlatému, který jsem postavil, se neklaníte?

2:47 Bůh bohů a Pán králů. Nabuchodonozor vyznává Hospodinovu svrchovanost nejen nad bezmocnými pohanskými božstvy, ale i nad králi, jako je on sám. To je téma, sjednocující prvních šest kapitol knihy Daniel.

2:48 Krajinou babylonskou. Babylónské impérium bylo rozděleno na provincie; Daniel byl ustanoven vládcem nad provincií s hlavním městem. Podobný vzestup Židů k moci v cizích zemích lze vidět v Gn 41:37–44 (Josef) a Est 8:1–2 (Mardocheus). Danielovi přátelé ho na jeho přímluvu u krále v této pozici nahradili (49).

2:49 Býval v bráně královské. Pravděpodobně důvod, proč se ho netýkal trest za odmítnutí poklonit se Nabuchodonozorově modle (3:20).

3:1 Obraz. Názory badatelů, zda se jedná o mimořádnou podobiznu Nabuchodonozora samotného, či zda to bylo zobrazení nějakého babylónského božstva, nebo pouhý obelisk, se liší. Z toho, co je známo o babylónských náboženských tradicích, je pravděpodobné, že obraz zpodobňoval Béla nebo Nabu, některé z těchto Nabuchodonozorových ochraňujících božstev. Padnout na tvář před božstvem znamenalo zároveň vyjádření podřízení Nabuchodonozorovi, který božstvo reprezentoval na zemi (srv. 2:46 a jeho pozn.).

Zlatý. Pravděpodobně pozlacený; zhotovení sochy se podobalo popisu v Iz 40:19; Iz 41:7 a Jr 10:3–9.

60x6. Rozměry jsou důvodem, proč někteří vyvozují, že obraz byl spíše obelisk, než podobizna člověka (jehož proporce jsou 6:1, nikoliv 10:1). Socha však mohla stát na piedestalu, nebo mít stylizovaný tvar.

 Plinius Starší přirovnává staré monumenty k věžím.

Dura. Obvykle bývá spojeno s Tolul Dura asi 5 km jižně od Babylóna, kde se řeka Dura vlévá do Eufratu. Archeologové zde vykopali 6m vysokou plošinu s povrchem o 5m², což je dost možná původní

piedestal.

3:2 Knížata ... úředníky. Přesné rozsahy pravomocí těchto různých druhů úředníků nejsou známy. Pět ze sedmi termínů vypadá na perský původ, což by naznačovalo, že Daniel tento zápis dokončil až po dobytí Babylóna Peršany roku 539 př.Kr.

3:5 Trouby ... muziky. Tři z vyjmenovaných hudebních nástrojů nesou jména, převzatá z řečtiny (citera, harfa a dudy). To vede některé interprety k názoru, že kniha byla sepsána až po dobytí Persie Alexandrem Velikým. To je však závěr, který nevyplývá nutně z premisy (tzv. argument *non-sequitur*); mezi hudebníky je běžné používat mezinárodní termíny k označení hudebních nástrojů. Pojmy jako „gibsonka“, „jumbo“ „strato/tele-caster“, „Les Paul“ apod. jsou jednoznačně srozumitelné jak češtině (v rámci muzikantského slangu), tak i v mezinárodním kontextu; a přesto z jejich zdomácnělé přítomnosti v jazyce nelze vyvodit závěr, že se v něm objevily až po zhroutilí železné opony v roce 1989, kdy se západním vlivům otevřela volná cesta. Kromě toho se názvy řeckých hudebníků i nástrojů vyskytují i v asyrských inskripčních dávnou před Nabuchodonozorem. Srv. Úvod: Doba a místo vzniku.

3:6 Pece ohnivé. Pece byly v Babylóně běžně používány k vypalování cihel (srv. Gn 11:3). Nebylo neobvyklé používat je jako nástroj popravu upálením zaživa (viz Jr 29:22 nebo též 2Mak 7).

3:8 Kaldejští. Tj. mágové, astrologové Viz pozn. 2:2. Zde však výraz „Chaldejci“ (חִלְדָּיִם) indikuje národnost, nikoliv funkci. Chaldejci shlíželi spatra na Židy z rasově-etnických antisemitských předsudků (srv. 12; Est 3:5–6). Privilegovaná pozice Danielových přátel znásobila nevráživost Chaldejců vůči nim (12).

3:12 Sidrach, Mizach a Abdenágo. Viz pozn. 1:7 a 2:49.

Odvaha není jen jednou ze ctností, ale je formou každé ctnosti v bodě zkoušky, tedy v bodě nejvypjatější skutečnosti.

C.S.Lewis

¹⁵ Proto nyní, jste-li hotovi, abyste hned, jak uslyšíte zvuk trouby, píšťalky, citary, houslí, loutny, zpívání a všelijaké muziky, padli a klaněli se obrazu tomu, který jsem učinil? Pakli se klanět nebudete, té hodiny uvržení budete doprostřed pece ohnivé rozpálené, a který je ten Bůh, který by vás vytrhl z ruky mé?

¹⁶ Odpověděli Sidrach, Mizach a Abdenágo, a řekli králi: My se nestaráme o to, ó Nabuchodonoze, co bychom měli odpovědět tobě.

¹⁷ Neboť aj, buďto že Bůh, jehož my ctíme (kterýž mocen je vytrhnout nás z pece ohnivé rozpálené, a tak z ruky tvé, ó králi), vytrhne nás.

¹⁸ Buď že nevytrhne, známo buď tobě, ó králi, že bohů tvých ctít a obrazu zlatému, který jsi postavil, klanět se nebudeme.

¹⁹ Tedy Nabuchodonor naplněn jsa prchlivostí, takže obličej tváři jeho se proměnil proti Sidrachovi, Mizachovi a Abdenágovi, a odpovídaje, rozkázal rozpálit pec sedmkrát více, než obyčej měli ji rozpalovat.

²⁰ A mužům silným, kteří byli mezi rytíři jeho, rozkázal, aby svázíce Sidracha, Mizacha a Abdenágo, uvrhli do pece ohnivé rozpálené.

²¹ Tedy svázali muže ty v pláštích jejich, v košilkách jejich, i v kloboucích jejich a v oděvu jejich, a uvrhli je doprostřed pece ohnivé rozpálené.

²² Že pak rozkaz královský náhlý byl, a pec velmi rozpálená, z té příčiny muže ty, kteří uvrhli Sidracha, Mizacha a Abdenágo, zadusil plamen ohně.

²³ Ale ti tři muži, Sidrach, Mizach a Abdenágo, padli doprostřed pece ohnivé rozpálené svázaní.

²⁴ Tedy Nabuchodonor král zděsil se, a vstal s chvátáním, a promluviv, řekl hejtmanům svým: Zdali jsme neuvrhli tři mužů doprostřed pece svázaných? Odpověděli a řekli králi: Pravda je, králi.

²⁵ On pak odpovídaje, řekl: Aj, vidím čtyři muže rozvázané, procházející se uprostřed ohně, a není žádného porušení při nich, a čtvrtý na pohledění podobný je synu Božímu.

²⁶ A přistoupiv Nabuchodonor k čelisti peci ohnivé rozpálené, mluvil a řekl: Sidrachu, Mizachu a Abdenágo, služebníci Boha nejvyššího, vyjděte a pojdte sem. A vyšli Sidrach, Mizach a Abdenágo z prostředku ohně.

²⁷ Shromáždivše se pak knížata, vývodové a vůdcové a hejtmané královští, hleděli na ty muže, jak žádné moci neměl oheň při tělech jejich, ani vlas hlavy jejich nepřiškvařil, ani pláště jejich se nezměnily, aniž co ohněm páchli.

²⁸ A mluvil Nabuchodonor a řekl: Požehnaný Bůh jejich, totiž Sidrachův, Mizachův a Abdenágův, který poslal anděla svého, a vytrhl služebníky své, kteří doufali v něho, až i rozkazu královského neuposlechli, ale těla svá vydali, aby nesloužili a neklaněli se žádnému bohu, kromě Bohu svému.

²⁹ A proto toto já přikazuji, aby každý ze všelijakého lidu, národu a jazyku, kdo by cokoli rouhavého řekl proti Bohu Sidrachovu, Mizachovu a Abdenágovu, na kusy rozsekán byl, a dům jeho v záchod obrácen, protože není Boha jiného, který by mohl vytrhovat, jako tento.

³⁰ Tedy zvelebil zase král Sidracha, Mizacha a Abdenága v krajině babylonské.

³¹ Nabuchodonor král všechněm lidem, národům i jazykům, kteří bydlí na vší zemi: Pokoj váš rozmnožen buď.

3:15 Který je ten Bůh. Nabuchodonor nevědomky vyzval Hospodina, Boha Izraele, ke změření sil; z jeho polyteistické, pohanské perspektivy žádný bůh ničeho podobného není schopen.

3:17 Vytrhne nás. Věrní služebníci ani na vteřinu nepochybují o Boží svrchovanosti, přestože jsou si vědomi, že ve své všemohoucnosti je „všeho schopen“; nesázejí na automaticky zaručenou ochranu za všech okolností.

3:18 Buď že nevytrhne. Danielovi přátelé počítají s reálnou možností, že věrnost Bohu je bude stát život. To je však nezviklá v jejich rozhodnutí zůstat věrni. Věrnost poddaných přináší Králi slávu (29–33), o to větší, když je to věrnost tváří v tvář smrti.

3:25 Synu Božímu. Fráze, použitelná pro různé druhy nebeských bytostí (*bar elohin* בְּרֵי עֵלֹהִים); zde je míněn „anděl“ **verse 28**. Nejde o to, aby nás Bůh ušetřil těžkostí a protivenství, dokonce v posledku ani o to, aby nás z nich vysvobodil (v. 18), jako o to, aby v nich byl s námi. Srv. **lz 43:2**.

3:26 Služebníci Boha nejvyššího. Titul pro Boží univerzální auto-

ritu. Podobně jako ve **verši 29 a 2:47** neznamená toto vyznání ze rtů polyteistického pohana, že Danielův Bůh je jediný živý, nýbrž že je nadřazený ostatním božstvům (4:31–34). Z úst věrného Izraelity totéž vyznání implikuje monoteismus (5:18, 21; 7:18–21).

3:28 Anděla. Anděl může být „anděl Hospodinův“, jenž může znamenat Kristovo preinkarnační zjevení (srv. 6:22; viz též **poznámky k Gn 16:7 a Ex 3:2**). Bůh přislíbil svou přítomnost, budou-li jeho lidé nuceni projít ohněm (**lz 43:1–3**).

3:29 Není Boha jiného. Viz **pozn. 26**.

3:30 Zvelebil. Příběh si dává záležet na tom, aby bylo jasné, že Danielovi přátelé dosáhli vyvýšení svou věrností Bohu, nikoliv kompromisem s Babylóňany.

3:31 Nabuchodonor král. Poslední incident v knize, spojený s Nabuchodonozorem. Je umístěn do pozdního období jeho třiačtyřicetileté vlády, kdy dokončil své stavební projekty (4:27) a byl na svém vrcholu, neomezený vládce nejmocnější říše na světě.

³² Znamení a divy, které učinil při mně Bůh nejvyšší, vidělo mi se za slušné, abych vypravoval.

³³ Znamení jeho jak veliká jsou, a divy jeho jak mocní jsou, království jeho království věčné, a panování jeho od národu do pronárodu.

4 Já Nabuchodonozor, užívaje pokoje v domě svém, a kveta na paláci svém,

² Měl jsem sen, který mne zhrozil, a myšlení na loži svém, a to, co jsem viděl, znepokojilo mne.

³ A proto vyšla ode mne ta výpověď, aby uvedeni byli přede mne mudrci babylonští, kteří by mi výklad toho snu oznámili.

⁴ Tedy předstoupili mudrci, hvězdáři, Kaldejští a hadači. A pověděl jsem jim sen, avšak výkladu jeho nemohli mi oznámit.

⁵ Až naposedy předstoupil přede mne Daniel, jehož jméno Baltazar, podle jména boha mého, a v němž je duch bohů svatých. Jemuž jsem oznámil sen:

⁶ Baltazaře, kníže mudrců, já vím, že duch bohů svatých je v tobě, a nic tajného není tobě nesnadného. Vidění snu mého, který jsem měl, i výklad jeho oznam.

⁷ Ve vidění pak, které jsem viděl na loži svém, viděl jsem, a aj, strom uprostřed země, jehož vysokost byla veliká.

⁸ Veliký byl strom ten a mocný, a výsost jeho dosahovala až k nebi, a patrný byl až do končin vší země.

⁹ Listí jeho bylo pěkné, a ovoce jeho hojné, všem za pokrm, pod stínem pak jeho byla zvěř polní, a na ratolestech jeho bydli ptáci nebeští, a z něho potravu měl všelijaký živočich.

¹⁰ Viděl jsem také ve viděních svých na loži svém, a aj, hlásný a svatý z nebe sestoupiv,

¹¹ Volal ze vší síly, a tak pravil: Podetněte strom ten, a osekejte ratolesti jeho, a otlučte listí jeho, a rozmette ovoce jeho; nechať se vzdálí zvěř od něho, a ptáci z ratolestí jeho.

¹² Avšak kmene kořenů jeho v zemi zanechejte, a v poutech železných a ocelových na trávě polní, aby rosou nebeskou smáčen byl, a díl jeho se zvěří v bylině zemské.

¹³ Srdce jeho od lidského ať je rozdílné, a srdce zvířecí nechť je dáno jemu, až by sedm let vyplnilo se při něm.

¹⁴ Usouzení hlásných a řeč žádosti svatých stane se, až by k tomu přišlo, aby poznali lidé, že Nejvyšší panuje nad královstvím lidským, a že komu chce, dává je, a toho, který je poníženy mezi lidmi, ustanovuje nad ním.

¹⁵ Tento sen viděl jsem já Nabuchodonozor král, ty pak, Baltazaře, oznam výklad jeho. Neboť všichni mudrci v království mém nemohli mi výkladu oznámit, ale ty můžeš, protože duch bohů svatých je v tobě.

¹⁶ Tedy Daniel, jemuž jméno Baltazar, předěšený stál jednu hodinu, a myšlení jeho strašila ho. A odpověděv král, řekl: Baltazaře, sen ani výklad jeho nechť nestraší tebe. Odpověděl Baltazar a řekl: Pane můj, sen tento přijď na ty, kteří tě v nenávisti mají, a výklad jeho na tvé nepřátele.

¹⁷ Strom ten, který jsi viděl, veliký a mocný, jehož výsost dosahovala až k nebi, a který patrný byl po vší zemi.

¹⁸ A listí jeho pěkné, a ovoce jeho hojné, a z něhož všichni pokrm měli, pod nímž byla zvěř polní, a na ratolestech jeho bydli ptáci nebeští,

¹⁹ Ty jsi ten, ó králi, který jsi rozšířil se a zmocnil, a velikost tvá vzrostla a vznesla se až k nebi, a panování tvé až do konce země.

²⁰ Že pak viděl král hlásného a svatého sestupujícího z nebe, který řekl: Podetněte strom ten a zkazte jej, avšak kmene kořenů jeho v zemi zanechejte, a v okovech železných a ocelových ať je na trávě polní, aby rosou nebeskou smáčen byl, a se zvěří polní díl jeho, až by sedm let vyplnilo se při něm:

3:32 Bůh nejvyšší. Viz [poz. 2:47](#); [3:26](#) a [3:28](#).

3:33 Jak veliká. Nabuchodonozorovo vyznání opakovaně připomíná hlavní téma knihy, absolutní svrchovanost Boží ("srv." [4:33–34](#) a [pozn. 7:1–12:13](#)).

4:3–4 Viz [pozn. 1:20](#) a [2:2](#).

4:5 Baltazar. Viz [pozn. 1:7](#).

4:6 Duch bohů svatých. Ačkoliv Nabuchodonozor vyjadřuje svůj respekt k Danielovi pohanskou terminologií, dotýká se pravdy: Přítomnost Ducha Svatého má na člověka nepřehlédnutelný účinek; v Danielově případě je to vzhled do Božích neproniknutelných tajemství, dar, který o mnoho později obdržel i apoštol Pavel a církev (1Kor 2:6–16). **Nic tajného není tobě nesnadného.** Viz [2:47](#) a [pozn. 2:19](#).

4:7 Strom. Ezechiel 31 také líčí království metaforou vysokého stromu. Podobné obrazy vidíme např. v [Ž 1:3](#); [Ž 37:35](#); [Ž 52:10](#); [Ž 92:13–14](#); [Jr 11:16–17](#); [Jr 17:8](#) nebo [Mt 13:32](#).

4:10 Svatý. Nabuchodonozor připouští, že viděl svatou nebeskou bytost. Víra v podobné bytosti byla na Starém Blízkém Východě běžná a koreluje s biblickým přesvědčením, že Bůh zasahuje do pozemských záležitostí, mnohdy skrze své služebníky anděly.

4:13 Srdce jeho od lidského ať je rozdílné. Je zřejmé, že se jedná o člověka, nikoliv o strom. Srv. [pozn. 4:19](#).

Srdce zvířecí nechť je dáno jemu. Nabuchodonozor byl postižen mentální poruchou zvanou lykantropie (z řeckého *lukos* – vlk a *anthropos* – člověk), při níž se člověk chová jako vlk nebo i jiné zvíře ([30](#); viz též [pozn.30](#)).

Sedm let. Sedm období neurčené délky (srv. vv. [23](#) a [25](#)). Většina interpretů se shoduje na závěru, že *léto* znamená jeden rok. Verš [33](#) naznačuje, že doba byla delší než den, týden či měsíc.

4:19 Ty jsi ten. Pointa vyprávění, podobná Nátanově napomenutí Davida ([2Sa 12:7](#)), znamená přímou aplikaci pro Nabuchodonozora.

*Moc korumpuje, a absolutní moc korumpuje absolutně.**Lord Acton*

²¹Ten je výklad, ó králi, a ortel Nejvyššího, který vyšel na pána mého krále.

²²Neboť zaženou tě lidé od sebe, a se zvěří polní bude bydlení tvé, a bylinu jako volům tobě jíst dávat budou, a rosou nebeskou smáčen budeš, až se vyplní sedm let při tobě, dokud bys nepoznal, že panuje Nejvyšší nad královstvím lidským, a že komu chce, dává je.

²³Že pak řekli, aby zanechán byl kmen kořenů toho stromu, království tvé tobě zůstane, jak jen poznáš, že nebesa panují.

²⁴Proto ó králi, přijmi radu mou, a hříchy své spravedlností přetrhuj, a nepravosti své milostivostí k souženým, zda by prodloužen byl pokoj tvůj.

²⁵Všechno to přišlo na krále Nabuchodonozora.

²⁶Neboť po dokonání dvanácti měsíců, procházej se po paláci královském v Babyloně,

²⁷Mluvil král a řekl: Zdali toto není ten Babylon veliký, který jsem já vystavěl mocí síly své, aby byl stolicí království k ozdobě slávy mé?

²⁸Ještě ta řeč byla v ústech krále, a aj, hlas z nebe přišel: Tobě se praví, Nabuchodonozore králi, že království odešlo od tebe,

²⁹Nýbrž tě lidé i ze sebe vyvrhnou, a se zvěří polní bydlet budeš. Bylinu jako volům tobě jíst dávat budou, až by sedm let vyplnilo se při tobě, dokud bys nepoznal, že panuje Nejvyšší nad královstvím lidským, a že komuž chce, dává je.

³⁰V touž hodinu řeč ta naplnila se při Nabuchodonozorovi. Neboť ze spolku lidí vyvržen byl, a bylinu jako vůl jedl, a rosou nebeskou tělo jeho smáčeno bylo, až na něm vlasy vzrostly jako peří orličí, a nehty jeho jako pazoury ptačí.

³¹Při skonání pak těch dnů já Nabuchodonozor pozdvihl jsem oči svých k nebi, a rozum můj ke mně se zase navrátil. A dobrořečil jsem Nejvyššímu, a živého na věky chválil jsem a oslavoval; neboť panování jeho je panování věčné, a království jeho od národu do pronárodu.

³²A všichni obyvatelé země jako za nic počteni jsou, a podle vůle své činí mezi vojskem nebeským i obyvateli země, aniž je kdo, kdo by mu přes ruku dát mohl, a říci jemu: Co to děláš?

³³Téhož času rozum můj navrátil se ke mně, a k slávě království mého ozdoba má, i důstojnost má navrátila se ke mně; nadto i hejtmané moji a knížata má hledali mne, a zmocněn jsem v království svém, a velebnost větší je mi přidána.

³⁴Nyní tedy já Nabuchodonozor chválím, vyvyšuji a oslavuji krále nebeského, jehož všechny skutky jsou pravda, a stezky jeho soud, a který chodící v pýše může snižovat.

5 Balsazar král učinil hody veliké tisíci knížatům svým, a před nimi víno pil.

²A když pil víno Balsazar, rozkázal přinést nádoby zlaté a stříbrné, které vynesl Nabuchodonozor otec jeho z chrámu Jeruzalémského, aby z něho pili král i knížata jeho, ženy jeho i ženiny jeho.

³A přineseno je nádoby zlaté, které vynesli z chrámu domu Božího, který byl v Jeruzalémě, a pili z něho král i knížata jeho, ženy jeho i ženiny jeho.

4:22 Zaženou ... se zvěří polní ... bylinu. Daniel opakuje po nebeském poslu (13) popis mentální poruchy, kterou Hospodin postihne nejmocnějšího muže světa. Podobnými symptomy občas trpěl panovník Království Velké Británie a Irsko Jiří III. nebo Ota I. Bavorský. Viz pozn. 13.

Dokud bys nepoznal. Záměrem Nabuchodonozorova ponižení bylo přimět ho uznat Boží svrchovanost.

4:23 Království tvé tobě zůstane. Daniel ujišťuje Nabuchodonozora, že poté, co uzná Boží svrchovanost, ani izolace dlouhodobou duševní poruchou ho nepřipraví o království.

Nebesa. První výskyt v Písmu, kdy výraz „nebesa“ (šmaja נְשָׁמַיִם) je použit jako synonymum pro Boha. Srv. např. Mt 5:3 s Lk 6:20.

4:30 Bylinu jako vůl jedl. Vzhledem k tomu, že se Nabuchodonozor projevoval rysy charakteristickými pro býložravce, je jeho mentální porucha někdy nazývána *boantropií*. Viz pozn. 13.

4:34 Krále nebeského. Toto jedinečné slovní spojení shrnuje téma kapitoly: vládu Boha z nebes (srv. v. 23 a jeho pozn.).

5:1 Balsazar. Balsazar znamená „Bel – ochraňuj krále!“ Nezaměnit

se jménem Baltazar, které v Babyloně dostal Daniel (viz pozn. 1:7). Nabonidus, Nabuchodonozorův zeť, byl posledním vládcem Babylónu. Balsazar, nejstarší Nabonidův syn, byl ustanoven spoluvládcem společně se svým otcem. Byl mu svěřen Babylón, zatímco Nabonidus trávil mnoho času v Arábii. Události kapitoly 5 se odehrály v roce 539 př.Kr. (24 let po Nabuchodonozorově smrti v roce 563 př.Kr., kdy Babylón padl do rukou Peršanů a kdy byl vydán edikt, propouštějící Izraelity z otroctví.

5:2 Když okusil víno. Balsazar se dopustil svatokrádežného zločinu i z hlediska pohanství, které posvátné předměty jiných náboženství chová v úctě. **Nádoby ... z jeruzalémského chrámu.** Viz pozn. 1:2.

Otec. Nabuchodonozor je nazýván otcem Balsazara zde a ve verších 5:11, 5:13 a 5:18; a ve verši 5:22 je Balsazar nazván Nabuchodonozorovým synem. Ačkoli víme, že Balsazar byl přímým synem Nabonida (srv. pozn. 5:1), v antickém světě bylo běžné používat pojmu „otec“ a „syn“ v širším smyslu předka či předchůdce a potomka či následníka. Je pravděpodobné, že Balsazar byl Nabuchodonozorovým vnukem přes svou matku Nitocris.

⁴ Pili víno, a chválili bohy zlaté a stříbrné, měděné, železné, dřevěné a kamenné.

⁵ V touž hodinu vyšly prsty ruky lidské, a psaly naproti svícnu na stěně paláce královského, a král hleděl na částky ruky, která psala.

⁶ Tedy jasnost královská změnila se, a myšlení jeho zkormoutila ho, a pasy beder jeho rozpásaly se, i kolena jeho jedno o druhé se tlouklo.

⁷ A vzkřikl král ze vsí síly, aby přivedeni byli hvězdáři, Kaldejští a hadači. A mluvil král a řekl mudrcům babylonským: Kdokoli přečte psání toto, a výklad jeho mi oznámí, šarlatem oděn bude, a řetěz zlatý na hrdlo jeho, a třetím v království po mně bude.

⁸ A předstoupili všichni mudrci království, ale nemohli písmo toho číst, ani výkladu oznámit králi.

⁹ Pročež král Balsazar velmi předěšen byl, a jasnost jeho změnila se na něm, ano i knížata jeho zkormoucení byli.

¹⁰ Královna pak, příčinou té věci královské a knížat jeho, do domu těch hodů vešla, a promluvivši královna, řekla: Králi, na věky živ buď. Nechť tě neděsí myšlení tvá, a jasnost tvá nechť se nemění.

¹¹ Je muž v království tvém, v němž je duch bohů svatých, ve kterém za dnů otce tvého osvětlení, rozumnost a moudrost, jako moudrost bohů, nalezena, jehož král Nabuchodonozor otec tvůj knížetem mudrců, hvězdářů, Kaldejských a hadačů ustanovil, otec tvůj, ó králi,

¹² Protože duch znamenitý, i umění a rozumnost vykládání snů a oznámení pohádek, i rozvázání věcí nesnadných nalezeno při Danielovi, jemuž král jméno dal Baltazar. Nechať nyní zavolán je Daniel, a oznámí výklad ten.

¹³ Tedy přiveden je Daniel před krále. A mluvil král a řekl Danielovi: Ty-li jsi ten Daniel, jeden ze synů zajatých Judských, kterého přivedl král otec můj z Judstva?

¹⁴ Slyšel jsem zajisté o tobě, že duch bohů svatých je v tobě, a osvětlení i rozumnost a moudrost znamenitá nalezena je v tobě.

¹⁵ A nyní přivedeni jsou přede mne mudrci a hvězdáři, aby mi písmo toto přečetli, a výklad jeho oznámili, avšak nemohli výkladu věci té oznámit.

¹⁶ Já pak slyšel jsem o tobě, že můžeš to, co je nesrozumitelného, vykládat, a co nesnadného, rozvázat. Proto nyní, budeš-li moci písmo to přečíst, a výklad jeho mně oznámit, v šarlat oblečen budeš, a řetěz zlatý na hrdlo tvé, a třetím v království po mně budeš.

¹⁷ Tedy odpověděl Daniel a řekl před králem: Dary tvoje nechť zůstávají tobě, a odplatu svou dej jinému, avšak písmo přečtu králi, a výklad oznámím jemu.

¹⁸ Ty králi, slyš: Bůh nejvyšší královstvím a důstojností i slávou a okrasou obdařil Nabuchodonozora otce tvého,

¹⁹ A pro důstojnost, kterou ho obdařil, všichni lidé, národy a jazyky třáslí a báli se před ním. Kohokoli chtěl, zabil, a kterékoli chtěl, bil, které chtěl, povyšoval, a které chtěl, ponižoval.

²⁰ Když se pak bylo pozdvihlo srdce jeho, a duch jeho zmocnil se v pýše, sesazen byl ze stolice království svého, a slávu odjali od něho.

²¹ Ano i ze spolku synů lidských vyvržen byl, a srdce jeho zvířecímu podobné učiněno bylo, a s divokými osly bylo bydlení jeho. Bylinu jako volům dávali jemu jíst, a rosou nebeskou tělo jeho smáčeno bylo, dokud nepoznal, že panuje Bůh nejvyšší nad královstvím lidským, a že koho chce, ustanovuje nad ním.

5:4 Chválili bohy. Nádoby z Hospodinova chrámu byly znesvěceny nejen profánním použitím, ale také účastí na oslavě babylonských falešných božstev.

5:7 Hvězdáři, Kaldejští a hadači. Viz pozn. 1:20 a 2:2 (srv. 2:27; 4:7).

Kdokoli přečte ... a výklad ... mi oznámí. Opět je požadavek dvojí: (1) přednést obsah znamení a (2) podat jeho výklad (srv. 2:2).

Třetím v království. Další v hierarchii po Nabonidovi a jeho spoluvládci Balsazarovi (viz pozn. 5:1).

5:8 Nemohli ... číst, ani výkladu oznámit. Viz 2:2–13 a 4:6; srv. též Gn 41:8.

5:10 Královna. Je vysoce nepravděpodobné, že by to byla Balsazarova manželka; ty všechny již byly na banketu přítomny (2–3). Mohla to být vdova po Nabuchodonozorovi, ale pravděpodobněji to byla Nitocris, manželka Nabonidova, dcera Nabuchodonozora a Balsazarova matka.

5:11 Duch bohů svatých. Viz 4:8, 10. Nepřekvapuje, že s událostmi Danielova života byla královna matka obeznána lépe než Balsazar sám. Danielovi mohlo tou dobou (v roce 539 př.Kr.) být přes 80 let.

O 66 let dříve (v roce 605 př.Kr.) byl odvečen do Babylóna jako mladík (1:4).

5:12 Baltazar. Viz pozn. 1:7.

5:16 Třetím v království. Viz pozn. 7.

5:17 Jinému. Někteří interpreti jsou toho názoru, že Daniel odmítl pocty a odměny nejen ze skromnosti, že o bohatství a moc nestál, ale i s vědomím toho, že schopnost odpovědět králi má jen díky Boží milosti a nechtěl Bohem svěřenou roli zneužít k osobnímu prospěchu (srv. Gn 14:23). Možná, že se chtěl vyhnout jakémukoliv tlaku upravit poselství nevídané zvěsti; možná, že mu bylo jasné, že stejně není o co stát, když království tuto noc vezme svůj konec. Nicméně se s panovníkem nikdy nehandrkoval a podobné dary bez problémů přijímal (2:48; 5:29). Viz pozn. 12:4.

5:18 Bůh nejvyšší. Viz 2:37 a 4:33.

Nabuchodonozora otce tvého. Viz pozn. 2.

5:20 Pozdvihlo. Viz 4:31–33.

5:21 Panuje Bůh nejvyšší nad královstvím lidským. Toto tvrzení shrnuje teologii celé knihy (Viz Úvod: Záměr a zvláštnosti).

²² Ty také, synu jeho Balsazare, neponížil jsi srdce svého, ačkolis o tom o všem věděl.

²³ Ale pozdvihl se proti Pánu nebes; nebo nádoby domu jeho přinesli před tebe, a ty i knížata tvá, ženy tvé i ženiny tvé pili jste víno z něho. Nadto bohy stříbrné a zlaté, měděné, železné, dřevěné a kamenné, kteří nevidí, ani slyší, aniž co vědí, chválil jsi, Boha pak, v jehož ruce je dýchání tvé i všechny cesty tvé, neoslavoval jsi.

²⁴ Proto nyní od něho poslána je částka ruky této, a písmo to napsáno je.

²⁵ A totoť je písmo napsané: Mene, mene, tekel, ufarsin, totíž: Sečetl jsem, sečetl, zvážil a rozdělují.

²⁶ Tento pak je výklad slov: Mene, sečetl Bůh království tvé, a k konci je přivedl.

5:22 Ačkolis o tom o všem věděl. Balsazar dopltil na to, že nepoužíval rozum (Mt 7:24–27). Byl bez výmluvy ještě více, než Nabuchodonozor, a proto jeho čas milosti vypršel (viz 1Tm 1:13).

5:23 Proti Pánu nebes. Viz pozn. 4:34.

5:24 Proto. Nápis na zdi byla Boží odpověď na Balsazarovu arogantní pýchu a zpupnost před Bohem, který svou svrchovanost demonstroval o generaci dříve na Nabuchodonozorovi (4:31–34).

5:25 Mene, mene, tekel, ufarsin. Dosl. „sečteno, sečteno, zváženo

a rozděleno“ nebo „mína [váhová, tedy i měnová jednotka], mína, šekel a půlšekel“.

Ufarsin. Aramejsky „a parsin“.

5:26 Mene. V původní aramejštině lze tomuto výrazu rozumět jako slovesu nebo jako podstatnému jménu. Daniel jej přečetl jako sloveso „sečteno“ a vyložil jako dny Balsazarovy vlády, které Bůh přivedl ke konci.

Kdo byl Darius Médský?

Poprvé je zmíněn v 5:31. Někteří (hlavně kritičtí, tj. liberální) teologové, zastánci pozdního (tzv. „makabejského“) datování vzniku knihy Daniel (podle nich kolem roku 165 př.Kr.), tvrdí, že (1) Darius Médský nikdy neexistoval, protože v ji-

Ani v literatuře a umění nebude nikdo, kdo si zakládá na originalitě, nikdy originální: zatímco když se jenom snažíte říkat pravdu (a nezáleží vám na tom, kolikrát už byla řečena), stanete se v devíti případech z deseti originálními, ani si toho nevšimnete.

C. S. Lewis

ných starověkých dokumentech není zmíněn; (2) jméno Darius použil neznámý makabejský autor, špatně obeznámený s perskou historií, a zaměnil ho s legendárním Dariem I. (255–484) Perským (nikoliv Médským); (3) autor se chybně domníval, že Babylón dobyla Médea, nikoliv Persie, a že pod vedením tohoto legendárního „Daria“ Médové vládli světovému impériu několik let, než padlo do rukou Peršanům.

Díky tomu mohou advokáti makabejského (pozdního) data tvrdit, že čtyři království z Nabuchodonozorova snu (Da 2) jsou (1) babylónské; (2) médské; (3) perské a (4) řecké, což jim poskytuje výhodu omezení horizontu Danielových proroctví ne dále než do roku 165 př.Kr. (Pokud by kniha vznikla až v této době, všechna údajná „proroctví“ by se dala vysvětlit zpětným pohledem na historické události poté, co nastaly. Problém s tradiční identifikací čtvrtého království coby Říma pro liberály spočívá v tom, že takový pohled

předpokládá skutečné pravé prediktivní proroctví, což racionalistický vyšší criticismus zásadně nepřipouští.) Udržitelnost hypotézy makabejského data proto závisí na výše uvedeném vysvětlení „Daria Médského“ (protože podle tohoto vysvětlení existuje médské království před perským). Proto je tato postava velmi důležitá; její identifikace má závažné teologické důsledky.

Peršan Darius I., syn Hystapesův, však nemůže být ztotožněn s Dariem Médským hned z několika důvodů:

1. Darius I. byl rodem Peršan, bratranec krále Cýra; nebyl to v žádném případě Méd.
2. Darius I. byl mladík kolem dvaceti let, když zavraždil podvodníka Gaumatu (který se vydával za Cýrova syna Smerdisa) v roce 522 př.Kr. Nemohlo mu být 62 (5:31).
3. Darius I. nebyl králem Babylóna před Cýrem, jak tvrdí liberální teorie. Samostatným vládcem se stal až sedm let po Cýrově smrti (srv. Ezd 4:5).
4. Taková zmatenost ohledně národnosti a časové posloupnosti Daria a Cýra byla v helenistickém světě druhého století př.Kr. absolutně nemyslitelná. Studenti museli číst Xenofóna, Hérodota a další řecké historiky pátého a čtvrtého století př.Kr. Od Xenofóna a Hérodota máme informace o Cýrovi a Dariovi. Jakýkoliv řecky píšící autor, který by umístil Daria před Cýra, by ukončil svou spisovatelskou kariéru výsměchem veřejnosti; nikdo by ho už nikdy nebral vážně.

Darius Perský (Ezd 4:5) a Darius Médský (Da 5:31) tedy nemají spolu nic do činění; zmatek je pouze na straně zastánců teorie pozdního data, nikoliv na straně autora knihy Daniel.

²⁷ Tekel, zvážen jsi na váze, a nalezen jsi lehký.

²⁸ Peres, rozděleno je království tvé, a dáno je Médským a Perským.

²⁹ Tedy z rozkazu Balsazarova oblékli Daniele v šarlat, a řetěz zlatý dali na hrdlo jeho, a rozhlašovali o něm, že má být pánem třetím v království.

³⁰ V touž noc zabit je Balsazar král Kaldejský.

³¹ Darius pak Médský se ujal království v letech okolo šedesáti a dvou.

5:27 Tekel. Rovněž sloveso nebo podstatné jméno. Daniel slovo čte jako sloveso „zváženo“ a interpretuje je ve smyslu Balsazarovy nedostatečnosti před Bohem (srv. [pozn. Lk 3:17](#)).

5:28 Peres. Daniel interpretuje jako sloveso „rozděleno“ ve významu království, které bude Balsazarovi odebráno a a předání Médům a Peršanům. Pokud hosté na banketu interpretovali tyto tři výrazy jako podstatná jména ve smyslu měnových hodnot (*mene* je ekvivalent 60 babylonských šekelů, *tekel ufaršin* lze chápat jako *šekel a půl*), je pochopitelné, že jim nápis nedával žádný smysl (srv. 8).

Médským a Perským. Viz Úvod: Záměr a zvláštnosti.

5:29 Balsazar. Balsazar, podobně jako jeho otec Nabuchodonozor, uctil Daniela. Na rozdíl od Nabuchodonozora však neuctil Danielova

Boha. Čest, které se Danielovi a jeho přátelům opakovaně dostalo pro jejich věrnost Bohu, zdůrazňuje důvěryhodnost Daniela coby proroka. Nikdy svou víru nezkompromitoval; vždy zůstal věrný Bohu, byť to bylo tváří v tvář smrti. Proto lze spolehnout i na jeho pozdější proctví (kapitoly 7–12).

5:30 Zabit. Texty Starého Blízkého Východu i řečtí historikové Hérodotos a Xenofón zaznamenávají, že Babylóňané byli zaskočení překvapivým útokem Peršanů, zatímco se veselili a tančili.

5:31 Darius Médský. Některé školy tvrdí, že tento a další (6:1, 6:6, 6:9, 6:25, 6:28; 9:1; 11:1) odkazy na Daria Médského v knize Daniel jsou historické omyly. Viz [pozn. 6:1](#).

Nicméně je pravda, že archeologie dosud neobjevila žádnou zmínku o „Dariovi Médském“ z doby, kdy žil, mimo Bibli. (Až do devatenáctého století totéž platilo o Balsazarovi, místokráli, zastupujícím svého otce Nabonida. Kritičtí teologové, zastávající makabejské datování, tvrdili, že Balsazar je další fiktivní postava v Danielovi, dokud nebyly objeveny babylónské tabulky z jeho doby, potvrzující, že Balsazar sloužil jako mladší král v posledních letech vlády svého otce Nabonida. Srv. [pozn. 5:1](#)).

Přesto Daria Médského dokážeme identifikovat. V knize Daniel je několik náznaků, že Darius nebyl svrchovaným králem, ale že byl dočasně dosazen na trůn nějakou vyšší autoritou. Ve verši 9:1 čteme, že „byl učiněn králem“. Je zde použit pasivní kořen *hofal* u slovesného tvaru „homlak“ (הִמְלַךְ) namísto běžného „malak“ (מָלַךְ „stal se králem“), používaného v kontextu získání trůnu dobytím nebo dědictvím (např. 1Sa 13:1). Podobně ve verši 5:31 čteme, že Darius „se ujal království“ („qabbel“ קָבַל), jako kdyby mu bylo svěřeno vyšší autoritou.

Samotné jméno Darius (staropersky *Da-ri-ya-(h)u-(ú-)iš* 𐎠𐎼𐎷𐎡𐎴 𐎠𐎹𐎷𐎡𐎴, hebr. דָּרְיוּשׁ) je zřejmě příbuzné s *dara*, které se v avestánštině (mrtvý severovýchodní staroíránský jazyk) objevuje jako výraz pro „krále“. Podobně jako označení *augustus* mezi Římany, mohlo být i přízvisko *dārayawush* („královský“) zvláštním čestným titulem, který mohl sloužit i jako vlastní jméno, podobně jako české příjmení „Král“.

Zdá se tedy, že záhy po porážce Babylóna médoperskými vojsky si Cýrovi osobní přítomnost vynutila jiná fronta jeho rozpínajícího se impéria.

Jevilo se mu tedy jako účelné svěřit království Gubarovi-Dariovi i s titulem Král Babylóna, aby panoval přibližně rok, než se Cýr osobně vrátí ke své korunovační slavnosti v Mardukově chrámu. Po tomto roce vlády v roli místokrále zůstal Darius správcem Babylóna, ale koruna byla odevzdána jeho nadřízenému vládci Cýrovi (který ji později předal svému nejstaršímu synovi Kambýsésovi, srv. [pozn. 11:2](#), při korunovaci králem Babylóna).

Tento scénář podporuje text knihy tím, že Daniel nikde neuvádí žádný pozdější rok Dariovy vlády než „první“ (9:1), což indikuje její velmi krátké trvání. I kdyby to mělo znamenat, že jeden rok patřila vláda Médům (víme, že tomu tak nebylo; patřila Peršanovi Cýrovi), jednoletá říše by sotva mohla uhájit svou legitimní pozici coby království číslo dvě v řadě impérií výrazně trvanlivějších: babylónské vydrželo 73 let, perské 208 let, řecké by v roce 165 př.Kr. mělo za sebou 167 své existence.

Kromě toho slovní hříčka Danielovy interpretace nápisu na zdi v 5:28, která spojuje dva významy stejného kořene P–R–S (פָּרַס): *p^erisat* (פָּרִיסָה „rozděleno“) a *pārās* (לְמַדֵּי וּפָרַס „dáno Médům a Peršanům“), zároveň ujišťuje, že autor knihy psal v přesvědčení, že království číslo jedna (babylónské) přechází pod nadvládu Peršanů již spojených s Médy a tím se stává královstvím číslo dvě. Kniha Daniel neponechává žádný prostor pro kritickou spekulaci o dřívějším médském království, které údajně mohl mít autor knihy na mysli.

Čtvrté království je pak Řím, jediné, které dokázalo pokořit Řecko (2:40), a během jehož existence vzniklo Božím zásahem království věčné, je muž nebude konce (2:44) – církev. (Srv. graf [Danielovy vize](#) na str. 502).

*Život křesťana je život na území okupovaném nepřáteli.**C.S.Lewis*

6 Líbilo se pak Dariovi, aby ustanovil nad královstvím úředníků sto a dvacet, kteří by byli po všem království.
²Nad těmi pak hejtmany tři, z nichž Daniel přední byl, kterým by úředníci tamti vydávali počet, aby se králi škoda neděla.

³Tedy Daniel převyšoval ty hejtmany a úředníky, protože duch znamenitější v něm byl. Pročež král myslil ustanovit jej nade vším královstvím.

⁴Tedy hejtmané a úředníci hledali příčiny proti Danielovi ze strany království, avšak žádné příčiny ani vady nemohli najít; neboť věrný byl, aniž jaký omyl nebo vada nalézala se při něm.

⁵Proto muži ti řekli: Nenajdeme proti Danielovi tomuto žádné příčiny, jediné leč bychom našli něco proti němu ze strany zákona Boha jeho.

⁶Tedy hejtmané a úředníci ti shromáždivše se ke králi, takto mluvili k němu: Darie králi, na věky buď živ.

⁷Uradili se všichni hejtmané království, vévodové, úředníci, správcové a vůdcové, abys ustanovil nařízení královské, a utvrdil záповěď: Kdokoli by vložil žádost na kteréhokoli boha nebo člověka do třiceti dnů, kromě na tebe, králi, aby uvržen byl do jámy lví.

⁸Nyní tedy, ó králi, potvrď záповědi této, a vydej mandát, který by nemohl změněn být podle práva Médského a Perského, které je neproměnitelné.

⁹Pročež král Darius vydal mandát a záповěď.

¹⁰Daniel pak, když se dověděl, že je vydán mandát, vešel do domu svého, kde otevřená byla okna v pokoji jeho proti Jeruzalému, a třikrát za den klekal na kolena svá, a modlival se a vyznával se Bohu svému, tak jako dříve to činíval.

¹¹Tedy muži ti shromáždivše se a nalezše Daniele, jak se modlí a pokorně prosí Boha svého,

¹²Tedy přistoupili a mluvili k králi o záповědi královské: Zdali jsi nevydal mandátu, aby každý člověk, kdokoli by něčeho žádal od kterého boha nebo člověka až do třiceti dnů, kromě od tebe, králi, uvržen byl do jámy lví? Odpověděv král, řekl: Pravé je slovo to, podle práva Médského a Perského, které je neproměnitelné.

¹³Tedy odpovídajíce, řekli králi: Daniel ten, který je ze zajatých synů Judských, nechtěl dbát na tvé, ó králi, nařízení, ani na mandát tvůj, který jsi vydal, ale třikrát za den modlí se modlitbou svou.

¹⁴Tedy král, jak uslyšel tu řeč, velmi se zarmoutil nad tím, a uložil král v myslí své vysvobodit Daniele, a až do západu slunce usiloval ho vytrhnout.

¹⁵Ale muži ti shromáždivše se ke králi, mluvili jemu: Věz, králi, že je takové právo u Médských a Perských, aby každá výповěď a nařízení, které by král ustanovil, neproměnitelné bylo.

6:1 Dariovi. Viz pozn. 5:31. I když je pravda, že Darius Médský není zmíněn v dochovaných historických zdrojích mimo Bibli a že mezi Balsazarem/Nabonidem (viz pozn. 5:1) a nástupem Cýra Perského není žádný časový interval, neznamená to nutně, že kniha Daniel chybí. Někteří jsou toho názoru, že „Darius Médský“ je trůnní jméno Cýra, zakladatele Perského impéria (viz pozn. 28). Je však také možné (a pravděpodobnější), že nositelem tohoto označení byl Gubaru, generál, který přeběhl od Nabuchodonozora ke Cýrovi, vedl perské dobytí Babylóna, a kterého Cýr učinil vládcem nad územím, které Persie zabrala Babylónu. Srv. čl. Kdo je Darius Médský? na str. 513.

6:3 Duch znamenitější. Viz 1:17; 4:6 a 5:12.

6:4 Hledali příčiny proti Danielovi. Vypadá to, že vysocí úředníci nebyli poctiví, a proto měli strach z Danielova povýšení (v. 3); bylo jim jasné, že Daniel jejich podvody odhalí a nebude tolerovat, ale nahlásí je králi. Nebyla to jen závist, co je motivovalo k zinscenovanému procesu; potřebovali se ho zbavit, aby sami přežili. Nakonec svým osudem (viz 6:25) naplnili přísloví z Př 26:27.

6:5 Zákona Boha jeho. Danielovi protivníci potvrzují nejen jeho morální integritu, ale také viditelnou a všeobecně známou zbožnost a odevzdanost Bohu Izraele. Tím je znovu připomenuto téma knihy – Danielova svatost a důvěryhodnost.

6:7 Všichni. Falešná implikace, že Daniel s návrhem souhlasil. Tito úředníci se vůči Dareiovi chovali jako pokrytci; manipulovali s ním, aby dosáhli svých cílů.

Kdokoli by vložil žádost na kteréhokoli boha ... kromě tebe. Návrh Dareiovi mohl připadat spíše politický než náboženský; jeho zdánlivý

záměr je upevnit vladařovu autoritu nad nedávno dobytými územími.

6:8 Podle práva ... které je neproměnitelné. Perský legislativní systém je první v historii, který vladařovu absolutní moc nějakým způsobem omezuje; v tomto případě nezvratností. Panovník si musel pečlivě rozmyslet, jaký zákon vydá, aby se nemohl obrátit proti němu, protože nebylo možné ho vzít zpátky. Později král dopltil na svou důvěru svým podřízeným (14). Viz též Est 1:19; 8:8 a pozn. 7:7.

6:10 Když se dověděl. Daniel ani na okamžik nezaváhal a nedal se zvíkat ve své věrnosti Bohu, přestože věděl, že ho to může stát život (srv. pozn. 5:29).

Proti Jeruzalému. Viz 1Kr 8:44, 48; srv. Ž 5:8 a 138:2.

Třikrát za den. Viz Ž 55:18.

Klekal. Modlitba vestoje byla běžná (1Pa 23:30; Neh 9:1). Modlitba vkleče vyjadřuje poníženost, vhodnou zejména za okolností mimořádné vážnosti (1Kr 8:54; Ezd 9:5; viz též Ž 95:6; Lk 22:41; Sk 7:60; 9:40).

Činíval. Danielova zbožnost byla veřejně známá; proto se nepřítelům hodila jako vítaná záminka intriky proti němu (5).

6:13 Ze zajatých synů Judských. Identifikace Daniela etnickým původem prozrazuje antisemitské předsudky úředníků. Všeobecná známost etnické identity ukazuje, že Daniel nezkompromitoval své dědictví ve prospěch prosperity v cizí zemi. To byla důležitá lekce pro původní čtenáře.

6:14 Velmi se zarmoutil. Dariovi okamžitě došlo, že se stal obětí manipulativní intriky svých úředníků, ale byl bezmocný s tím něco udělat, protože zákon médský a perský je nezrušitelný (viz pozn. 6:8).

¹⁶ A řekl král, aby přivedli Daniele, a uvrhli jej do jámy lví. Mluvil pak král a řekl Danielovi: Bůh tvůj, kterému sloužíš ustavičně, on vysvobodí tebe.

¹⁷ A přinesen je kámen jeden, a položen na díru té jámy, a zapečetil ji král prstenem svým a prsteny knížat svých, aby nebyl změněn ortel při Danielovi.

¹⁸ A odešel král na palác svůj, a šel ležet, nic nejeda, a ničím se obveselit nedal, takže i sen jeho vzdálen byl od něho.

¹⁹ Tedy král hned ráno vstav na úsvitě, s chvátáním šel k jámě lví.

²⁰ A jak se přiblížil k jámě, hlasem žalostným zavolal na Daniele, a promluviv král, řekl Danielovi: Danieli, služebníku Boha živého, Bůh tvůj, kterému ty sloužíš ustavičně, mohli-li tě vysvobodit od lvů?

²¹ Tedy Daniel mluvil s králem, řka: Králi, na věky buď živ.

²² Bůh můj poslal anděla svého, který zavřel ústa lvů, aby mi neuškodili; neboť před ním nevina nalezena je při mně, nýbrž ani proti tobě, králi, nic zlého jsem neučinil.

²³ Tedy král velmi se z toho zaradoval, a rozkázal Daniele vytáhnout z jámy. A vytažen byl Daniel z jámy, a žádného úrazu není nalezeno na něm; neboť věřil v Boha svého.

²⁴ A rozkázal král, aby přivedeni byli muži ti, kteří osočili Daniele, a uvržení jsou do jámy lví, oni i synové jejich i ženy jejich, a dříve než dopadli dna té jámy, zmocnili se jich lvové, a všechny kosti jejich zdrtili.

²⁵ Tedy Darius král napsal všem lidem, národům a jazykům, kteří bydlili po vsí zemi: Pokoj váš rozmnožen buď.

²⁶ Ode mne vyšlo nařízení toto, aby na všem panství království mého trásli a báli se před Bohem Danielovým; neboť on jest Bůh živý a zůstávající na věky, a království jeho nebude zrušeno, ani panování jeho až do konce.

²⁷ Vysvobozuje a vytrhuje, a činí znamení a divy na nebi i na zemi, který vysvobodil Daniele z moci lvů.

²⁸ Danielovi pak šťastně se vedlo v království Dariovu, a v království Kýra Perského.

7 Léta prvního Balsazara krále babylonského Daniel měl sen a vidění svá na loži svém, a napsal ten sen krátkými slovy.

² Mluvil Daniel a řekl: Viděl jsem u vidění svém v noci, a aj, čtyři větry nebeské bojovaly na moři velikém.

³ A čtyři šelmy veliké vystupovaly z moře, jedna od druhé rozdílná.

⁴ První podobná lvu, a křídla orličí měla. Hleděl jsem, až vytrhána byla křídla její, jimiž se vznášela od země, takže na nohách jako člověk stát musila, a srdce lidské dáno je jí.

6:16 Bůh tvůj. Darius byl nucen proti své vůli vynést rozsudek, k němuž byl zmanipulován. Jedinou nadějí na Danielovu záchranu vidí v Bohu, jehož Daniel uctívá, o jehož všemohoucnosti neměl pochyb.

6:17 Zapečetil. Mezi Asyřany, Babylóňany i Peršany byly běžné pečetní prsteny a válcové pečeti pro použití s hlínou nebo voskem. Rozlomit králem označenou pečeť znamenalo porušení zákona.

6:19 Hned ráno vstav. Darius byl na vrcholu zoufalství. Mohl v tom sehrát roli respekt vůči Danielovu Bohu, nejen obava, že přijde o neschopnějšího úředníka (2). ☞ Že vstal brzy ráno patrně znamená, že celou noc nespál, podobně jako kdysi Abraham (Gn 22:3).

6:22 Anděla. Dost možná „anděl Hospodinův“ (viz pozn. 3:28).

6:23 Rozkázal ... vytáhnout. Vytažením z jámy Darius neporušil zákon; ten byl naplněn o den dříve, když tam Daniela uvrhli.

6:24 Rozkázal. Historik Josephus Flavius líčí tuto epizodu o jeden detail podrobněji. Podle něho úředníci, když viděli, že jim nevyšel cíl sprovodit Daniela ze světa, protestovali stížností, že lvy musel někdo předem nakrmit. Král dal tedy lvy před jejich zraky nakrmit masem a teprve pak je tam rozkázal naházet. Pro didaktický záměr autora knihy Daniel nebyla tato okolnost důležitá a nestála mu za zmínku; podstatné pro něho bylo zachycení principu, že proti Bohu Izraele (jehož v této generaci reprezentuje Daniel) nelze bojovat. Srv. Pí 26:27; Exh 14:25–28; Ezd 6:6–12; Est 7:9 apod.

6:26 Nařízení. Dariův dekret neimplikuje automaticky, že Darius konvertoval od svého pohanského polyteismu k víře v Daniela Boha, o nic více, než Kýrova proklamace, že Bůh mu dal pokyn poslat Židy domů (Ezd 1:3–4, Iz 44:28, Iz 45:4). Danielova věrnost navzdory ohrožení života přinesla Bohu slávu po celém Dariově království, tedy po celém známém světě.

6:28 Šťastně. Opakovaný výskyt jednoho z hlavních témat první poloviny knihy (srv. pozn. 1:1–6:28 a 3:30).

V království Dariovu ... Kýra. Lze též číst jako *Dareia, to jest za kralování Kýra*. Verši je možno rozumět dvěma způsoby: (1) Daniel

prosperoval pod vládou Gubaru (viz pozn. 1) stejně jako pod vládou Kýra; anebo (2) Daniel prosperoval pod vládou Daria, čili pod vládou Kýra. Ve druhém případě jsou Darius Médský a Kýros Perský dvě jména jednoho a téhož panovníka (méně pravděpodobná možnost; viz pozn. 1).

7:1–28 Vize čtyř šelem. Danielův sen o čtyřech šelmách zachycuje historii střídání cizích království, které Izrael utiskovaly, až do doby, kdy jejich pozemská vláda byla dána svatým výstí.

7:1–12:13 Danielovy vize. V těchto kapitolách Daniel opouští historické vyprávění a zaznamenává své vize. Tyto vize navazují na předchozích šest kapitol dvěma hlavními tématy: (1) Hospodin, Bůh Izraele, je svrchovaný Pán nade všemi národy a (2) Daniel, nekompromisní Boží prorok, je spolehlivý důvěryhodný. Tyto kapitoly připravují exulanty na dlouhé čekání na plné znovuoobnovení Izraele, jakož i na zkoušky a utrpení pod nadvládou cizích mocností. Jsou také Božímu lidu povzbuzením, aby se nevzdával naděje, že Boží království jednou přijde učinit všemu trápení konec. Daniel se dotýká čtyř hlavních témat: (1) čtyři šelmy (7:1–28), (2) beran a kozel (8:1–27), (3) „sedmdesát týdnů“ (9:1–27) a (4) budoucnost Božího lidu (10:1–12:13). ☞ Dostalo se mu také vizí o Mesiášově příchodu (9:25–26), některé však nebyly určeny ke zveřejnění (12:4 a pozn.; 9).

7:3 Čtyři šelmy veliké. Čtyři šelmy reprezentují čtyři království (17 a 23). Spojitost s Nabuchodonozorovou vizí sochy v kapitole 2 je zřejmá. Pro jejich identifikaci viz náčrt *Danielovy vize* na str. 502.

Moře. Není zřejmé, zda je míněno nějaké konkrétní moře (snad Středomoří?). Nicméně lze mít za to, že moře symbolizuje chaotický neklid, charakteristický pro hříšné národy, okupující Izrael. Viz interpretaci ve verši 17 a v Iz 17:12–13 a 57:20.

7:4 Lvu ... orličí křídla. Lev s orlími křídly symbolizuje Babylón (srv. Jr 50:44, Ez 17:3). Okřídlení lvi byli běžné babylonské artefakty, často umístované u vchodů významných veřejných budov.

⁵ A aj, jiná šelma druhá podobná medvědu, která panství jedno vyzdvihla, a tři žebra v ústech jejích, mezi zuby jejými, a tak mluveno bylo k ní: Vstaň, nažer se hojně masa.

⁶ Potom jsem viděl, a aj, jiná podobná pardovi, která měla čtyři křídla ptačí na hřbetě svém, a čtyřhlavá byla šelma ta, jíž moc dána byla.

⁷ Potom viděl jsem ve viděních nočních, a aj, šelma čtvrtá strašlivá a hrozná a velmi silná, mající zuby železné veliké, která sžírala a potírala, ostatek pak nohama svýma pošlapávala; a ta byla rozdílná ode všech šelem, které byly před ní, a měla rohů deset.

⁸ Pozorně jsem sledoval ty rohy, a hle, roh poslední malý vyrůstal mezi nimi, a tři z těch rohů prvních vyvráceny jsou před ním; a aj, oči podobné očím lidským v rohu tom, a ústa mluvící pyšně.

⁹ Hleděl jsem, až trůny ty svrženy byly, a Starý dnů posadil se, jehož roucho jako sníh bílé, a vlasy hlavy jeho jako vlna čistá, trůn jako jiskry ohně, kola jeho jako oheň hořící.

¹⁰ Potok ohnivý tekł a vycházel od něho, tisícové tisíců sloužili jemu, a desetkrát tisíckrát sto tisíců stálo před ním; soud zasedl, a knihy otevřeny byly.

¹¹ Viděl jsem tehdy, hned jak začal zvuk té řeči pyšné, kterou roh mluvil; viděl jsem, dokud ta šelma nebyla zabita, a vyhlazeno tělo její, a dáno k spálení ohni.

¹² A i ostatkům šelem odjali panství; neboť délka života jim odměřena byla až do času, a to uloženého času.

¹³ Viděl jsem ve vidění nočním, a aj, s oblaky nebeskými podobný Synu člověka přicházel; potom až ke Starému dnů přišel, a před něj postaven byl.

¹⁴ A dáno je jemu panství a sláva i království, aby všichni lidé, národy a jazyky sloužili jemu; jehož panství je panství věčné, které nepomijí, a království jeho, které se neruší.

¹⁵ A zhroutil se duch můj ve mně Danielovi uprostřed těla, a vidění má předěsila mne.

Vytrhána ... srdce lidské. Snad odkaz na Nabuchodonozorovu proměnu a navrácení do lidské společnosti po sedmiletém ponížení ne-příčetností (4:31–34).

7:5 Medvědu ... panství jedno vyzdvihla ... tři žebra. Médo-perské království je symbolizováno šelmou s nenasytnou žravostí. Vztyčená strana může reprezentovat nadřazenou pozici Persie. Tři žebra pravděpodobně znamenají vítězství Persie nad Lydií (546 př.Kr.), Babylónem (539 př.Kr.) a Egyptem (525 př.Kr.). Viz poznámku 8:3.

7:6 Pardovi ... čtyři ptačí křídla ... čtyřhlavá. Recko je symbolizováno pardem, proslulým svou rychlostí. Alexandr Veliký (356–323 př.Kr.) dobyl Persii velmi rapidně. Střetl se s Peršany ve třech velkých bitvách: (1) bitvou u řeky Gránikos (334 př.Kr.) získal vstup do Malé Asie; (2) bitva u Issu (333 př.Kr.) mu umožnila okupovat Sýrii, Kenaán a Egypt; (3) v bitvě u Gaugamél porazil perskou armádu definitivně a otevřel si cestu do Indie. Viz též 8:5–8. Krátce po jeho předčasně smrti (ve věku 32 let, zřejmě na malárii, kterou se nakazil v Egyptě) se říše, kterou vytvořil, rozpadla na čtyři části. Protože nezanedbal dědice, kterému by připadla, rozebrali si ji jeho generálové: v Makedonii vládl Kassandros, v Thrákii a Malé Asii Lysimachos, v Sýrii Seleukos a v Egyptě Ptolemaios, nikoli však v míru a pokoji, nýbrž v řevnivosti a touze vládnout všemu jako Alexandr.

7:7 Šelma čtvrtá. Historie nás učí, že toto neidentifikované zvíře je Řím — impérium, které postupně asimilovalo různé části rozděleného řeckého království.

Rohů deset. Znamenají deset římských králů (viz v. 24). Není zřejmé, zda následují po sobě nebo vládnou současně. Pro spekulativní domněnku, že mají znamenat druhou fázi čtvrtého království, „oživenou říši římskou“ posledních dnů, však jednoznačně přesvědčivý textový důkaz neexistuje.

7:8 Roh poslední malý ... tři z těch rohů prvních vyvráceny jsou. Deset rohů časově předchází „malému“, který vyvrátí tři z nich. Je to další fáze čtvrtého království. Mnozí mají za to, že malý roh symbolizuje vzestup Antikrista 2Te 2:3–4. Pokud je tomu tak, pak je toto první zmínka o Antikristu v Písmu.

Oči podobné očím lidským ... a ústa. Metafora naznačuje, že roh reprezentuje spíše člověka než království.

7:9 Trůn ... kola. Vyobrazení Božího trůnu koreluje s vizí proroka Ezechiele (Ez 1:15–28). Nebeský trůn je zobrazen s koly (podobně jako v památkách jiných národů z oné doby) — jako královský válečný vůz. Podobný motiv se skrývá za ohnivým sloupem, který vedl Izrael během Exodu (Ex 13:21–22).

Starý dnů. Jediný výskyt v Bibli je v této kapitole (srv. 13, 22). Podobný

výraz se objevuje v ugaritských textech k označení velkého Boha *El*. Zde je použit jako označení pro Boha, který zasedl k soudu, a implikuje, že je věčný a panuje od pradávna.

Roucho ... vlasy. Ačkoliv se Bůh Danielovi zjevil v neskutečné slávě, přesto to bylo v podobě rozpoznatelné jako lidská.

7:10 Knihy otevřeny. Viz 12:1 (viz též Ex 32:32; Ž 149:9; Iz 4:3; 65:6; Mal 3:16; Lk 10:20; Zj 5:1–5; a Zj 20:12).

7:12 Délka života jim odměřena. Určitá lhůta je ponechána předchozím královstvím, jejichž obyvatelé i se svými zvyklostmi byli absorbováni následujícími říšemi. V kontrastu s tím je vyjádřen důraz na totální zkázu čtvrtého království. Srv. pozn. 3.

7:13 S oblaky nebeskými. Jinde ve SZ je to jedině Hospodin, o němž je řečeno, že se objevuje na oblacích (Ž 104:3; Iz 19:1). Podobný Synu člověka pochází z nebes, sestupuje z Božího rozhodnutí; je totožný se skálou, vytrženou z hory, avšak nikoliv lidskou rukou (2:45; viz pozn. 14).

Synu člověka. Tento termín může znamenat jednoduše „člověk“. Hebrejský ekvivalent (*ben-adam* בן־אדם) tohoto aramejského výrazu (*šmajabar* שַׁמְיָאֵר בַּר) je v Da 8:17 použit pro Daniela, stejně jako pro jeho současníka Ezechiela v Ez 2:1, 3 a 6. Daniel je jedním z prvních (ne-li vůbec první), kdo používá toto spojení. Pozdější židovská mezi-zákonní apokalyptická literatura navazuje na tuto pasáž a vykresluje „syna člověka“ jako nadpřirozenou bytost, přinášející nebeskou moc na Zem. Daniel viděl *podobného Synu člověka*, tedy někoho srovnatelného s člověkem, a přesto výrazně odlišného (14). V evangeliích je výraz „Syn člověka“ používán ve vztahu ke Kristu (69 výskytů v synoptických evangeliích a 12 v Janově). Ježíš sám sebe nejčastěji označoval právě tímto titulem.

7:14 Dáno je jemu panství. Bůh mu světuje „místodržitelství“ nade všemi národy. Tím je naplněna role skály, vytržené z hory (2:44–45).

Všichni lidé, národy a jazyky. „Syn člověka“, kterého Daniel viděl, je veliký syn Davidův, Mesiáš. Izaiáš také líčí jeho království jako nikdy nekončící (Iz 9:7). Ježíš toto mesiánské spojení potvrzuje narážkou na právě tuto pasáž. Z toho důvodu byl náboženskými vůdci své doby nařčen z rouhání (Mt 26:64–65; Mk 14:62–64). Kdo slouží jemu, slouží Bohu.

7:15 Zhroutil se. Daniel byl zděšen tím, co viděl (28), přesto se dožaduje vysvětlení nesrozumitelných jevů (16, 19). Je to od něho projev odvahy: touhy znát pravdu navzdory tušení, že odhalená záhada bude ještě děsivější (21). ☞ Milovat pravdu, ať je jakákoliv; hledat ji, ať je kdekoliv, je známka vysokého stupně zralosti. ☞ Zavírat před ní oči

¹⁶ Tedy přistoupil jsem k jednomu z přistojících, a ptal jsem se ho na jistotu vši té věci. A pověděl mi, a výklad řeči mi oznámil:

¹⁷ Ty šelmy veliké, které jsou čtyři, jsou čtyři králové, kteří povstanou ze země,

¹⁸ A ujmou království svatých výsostí, kteří obdržet mají království až na věky, a až na věky věků.

¹⁹ Tedy žádostiv jsem byl zprávy o šelmě čtvrté, která rozdílná byla ode všech jiných, hrozná velmi; zuby její železné, a pazoury její ocelové, která sžírala, potírala, ostatek pak nohama svýma pošlapávala.

²⁰ Taktéž o rozích deseti, které byly na hlavě její, a o posledním, který vyrostl, a před ním spadly tři; o tom rohu, pravím, který měl oči a ústa mluvící pyšně, a byl na pohledění větší než jiné.

²¹ Viděl jsem, jak roh ten válku vedl se svatými, a přemáhal je,

²² Až přišel Starý dnů, a oddán je soud svatým výsostí, a čas přišel, aby to království svatí obdrželi.

²³ Řekl takto: Šelma čtvrtá znamená království čtvrté na zemi, které rozdílné bude ode všech království, a sežere všechnu zemi, a zmlátí ji a potře ji.

²⁴ Rohů pak deset znamená, že z království toho deset králů povstane, a poslední povstane po nich, kterýž bude rozdílný od prvních, a poníží tři králů.

²⁵ A slova proti Nejvyššímu mluvíti bude, a svaté výsostí potře; nadto pomýšlet bude, aby proměnil časy i práva, když vydány budou v ruku jeho, až do času a časů, i do částky časů.

²⁶ V tom bude soud osazen, a panství jeho odejmou, vyplení a vyhladí je docela.

²⁷ Království pak i panství, a důstojnost královská pode vším nebem dána bude lidu svatých výsostí; jehož království bude království věčné, a všichni páni jemu sloužití a jeho poslouchati budou.

²⁸ Až potud konec té řeči. Mne pak Daniele myšlení má velice zkormoutila, a krása má proměnila se při mně, slovo však toto v srdci svém zachoval jsem.

8 Léta třetího kralování Balsazara krále ukázalo mi se vidění, mně Danielovi po onom, které se mi ukázalo na počátku.

² A viděl jsem u vidění (tehdy pak, když jsem viděl, byl jsem v Susan, na hradě, který je v krajině Elam), viděl jsem, pravím, byv u potoka Ulai.

³ A pozdvihna oči svých, viděl jsem, a aj, u toho potoka stál skopec jeden, který měl dva rohy. A ti dva rohové byli vysocí, a však jeden vyšší než druhý, ale ten vyšší zrostl posléze.

jen proto, že je nepřijemná, je dětinské, nedospělé, a v důsledku vede k paralyzující neschopnosti se na těžké časy připravit.

7:18 Svatých. Viz 21–22, 25 a 27. Nebudou to andělé, nýbrž věrní věřící, komu bude svěřeno království (srv. 1Kor 6:1–11; 2Tm 2:12; Zj 22:5).

Výsostí. Mezi „Synem člověka“ coby Králem (13–14) a „svatými Nejvyššího“ coby těmi, kdo budou mít podíl na jeho království, je úzká spojitost (22, 27).

Na věky. Viz 6:26; 7:14 a jeho pozn..

7:21 Válku vedl se svatými, a přemáhal je. Než se Boží věrní ujmou věčné vlády nad světem (18, 27 Mt 5:5), budou vystaveni pronásledování, které prověří jejich víru (Zj 13:7–10; Zj 14:12).

7:22 Starý dnů. Přestože malý roh (8) bude mít nějaký čas k rouhání (25) a pronásledování svatých (21), nakonec podlehne Božímu soudu (Za 14:1–4; Zj 19:2).

Království. Boží zásahy do historie směřují k tomu, co NZ nazývá „královstvím Božím“ (viz čl. [Království Boží Mt 4](#)).

7:25 Času a časů, i do částky časů. Slovo pro „čas“ (*idan* 𐤀𐤍𐤏) je stejné jako v 4:13 a 4:20, kde může znamenat jeden rok (viz pozn. 4:13 a Zj 12:14). Nejjistější zřejmě bude považovat toto časové určení za dobu, kterou Boží intervence zkrátí ve prospěch svého lidu (Mt 24:22).

7:26 Soud. Nebeský soud (viz 10). Nebesa jsou stvořené místo, Boží soudní síň, nikoliv Boží „bydliště“ (1Kr 8:27).

7:27 Lidu svatých. Viz pozn. 18.

7:28 Velice zkormoutila. Myšlenky o Izraeli, který nepřestal hřešit ani v zajetí a vykoledoval si tak sedminásobný trest pod vládou cizích království (srv. pozn. 9:11), Daniela deptaly (8:27), přestože věděl, že ultimátní závěr dějin vyústí ve vítěznou vládu Božích věrných (srv. pozn. 18).

V srdci svém. Daniel zmiňuje tento detail, aby zdůraznil, že si nelibuje v takové představě apokalyptických vizí. Ani s autoritou nad pohany u Babylonského i Perského královského dvora nemohl být osočen ze zrady věrnosti Božímu lidu. O budoucích událostech hovořil zkroušeně a s lítostí. Nemnul si ruce nad ztrestanými nevěrnými ani nad zahynuvšími nepřáteli. Tímto postojem srdce je příkladem všem.

8:1–12:23 Daniel se v posledních 5 kapitolách vrací k hebrejštině. Text 2:4–7:28 je v aramejštině (viz pozn. 2:4).

8:1 Léta třetího kralování Balsazara. Viz pozn. 5:1. Není jednoznačně jisté, zda Balsazarova spoluvláda s Nabonidem začala zároveň s Nabonidovým nástupem (556 př.Kr.) nebo o něco později. Ať tak či onak, události páté a osmé kapitoly je nutno chronologicky umístit mezi události kapitol 4 a 5.

Ukázalo se vidění. Daniel zakouší podobnou „cestovní“ vizi jako prorok Ezechiel (Ez 3:12–15).

8:2 Susan. V Danielově době bylo Susan hlavním městem území jménem Elam, asi 370km východně od Babylóna. Není zřejmé, zda tehdy byla tato země nezávislá nebo spojena s Babylónem či Médeou. Později se však stal diplomatickým a administrativním hlavním městem Perského impéria (srv. Est 1:2; Neh 1:1).

8:3 Dva rohy. Verš 20 identifikuje berana se dvěma rohy jako krále Médského a Perského království.

Vyšší. Symbolismus pomáhá objasnit Médo-Perská historie. Médové se stali mocnými a nezávislými na Asýrii po r. 631 př.Kr. Peršané začali jako nevýznamná část médského království, ale chopili se nadvlády, když si Cyr (559–530 př.Kr.) z Anšanu (v Elamu) podmanil Médeu. Tehdy připojil ke svým titulům i „Král Médů“. Proto oba rohy jsou vysoké, ale vyšší reprezentuje mocnější Persii, a vyrostl později, protože Persie se dostala k moci později než Médea.

⁴Viděl jsem skopce toho, jak trkal k západu, půlnoci a poledni, jemuž žádná šelma odolat nemohla, aniž kdo co mohl vytrhnout z moci jeho; pročež činil podle vůle své, a to věci veliké.

⁵A když jsem to rozvažoval, aj, kozel řítil se od západu po povrchu vší země, a ani se nedotýkal země, a ten kozel měl roh znamenitý mezi očima svýma.

⁶A přišel až k tomu skopci majícímu dva rohy, kterého jsem byl viděl stojícího u potoka, a přiběhl k němu v prchlivosti síly své.

⁷Viděl jsem také, jak dotřel na toho skopce, a rozlítiv se proti němu, udeřil jej, takže zlámal oba rohy jeho, a nebylo síly v skopci k odpirání jemu. A poraziv ho na zemi, pošlapal jej, aniž byl, kdo by vytrhl skopce z moci jeho.

⁸Kozel pak velikým učiněn je velmi. A když se rozmohl, zlámal se roh ten veliký, i vzrostly znamenití čtyři místo něho, na čtyři strany světa.

⁹Z těch pak jednoho vyšel roh jeden maličký, a vzrostl velmi ku poledni a východu, a k zemi Judské.

¹⁰A vzepjal se až k vojsku nebeskému, a svrhl na zemi některé z vojska toho i z hvězd, a pošlapal je.

¹¹A až k vojska toho knížeti vzepjal se, neboť od něho zastavena byla ustavičná oběť, a zavržen příbytek svatyně Boží,

¹²Takže vojsko to vydáno v převrácenost proti ustavičné oběti, a povrhlo pravdu na zemi, a co činilo, šťastně mu se dařilo.

¹³Tedy slyšel jsem jednoho svatého mluvícího, a řekl ten svatý tomu, který tajné věci v počtu maje, mluví: Dokud toto vidění o oběti ustavičné, a převrácenost na zpuštění přivádějící trvat bude, a svaté služby vydávány budou i vojsko v pošlapání?

¹⁴A řekli mi: Až do dvou tisíc a tří set večerů a jiter, a přijdou k obnovení svému svaté služby.

¹⁵Stalo se pak, že když jsem já Daniel hleděl na to vidění, a ptal jsem se na rozum jeho, aj, postavil se vedle mne na pohledění jako muž.

¹⁶Slyšel jsem také hlas lidský mezi Ulaiem, který zavolav, řekl: Gabrieli, vylož tomuto vidění to.

8:4 Trkal k západu, půlnoci a poledni. Cyr nejprve dobyl Malou Asii, poté severní i jižní Mezopotámii. Panovníci, následující po něm, rozšířili Médo-Perskou vládu daleko na Východ.

Věci veliké. Perské impérium se stalo rozlehlejším a mocnějším než kterákoliv předchozí říše v dějinách Blízkého Východu.

8:5 Kozel. Verš 21 identifikuje kozla jako Řecko a roh mezi očima jako jeho prvního krále. Symbolismus výstižně zachycuje rozmach Řeckého impéria pod vedením Alexandra Velikého (356–323 př.Kr.).

Ani se nedotýkal země. Obraz postihuje rychlost, s jakou Alexandr dobýval cílová území (viz pozn. 7:6). Mocnou Persii (viz pozn.4) dokázal dobýt během pouhých tří let.

8:8 Velikým ... velmi. Alexandrovo impérium brzy překonalo perskou říši i rozlohou. V roce 327 př.Kr. pokrývalo území dnešního Afghánistánu a později sahalo až do údolí Indus.

Zlámal se roh. Když Alexandrova armáda odmítla pokračovat dále na východ, vrátil se do Babylóna, kde zemřel ve věku třiatřiceti let.

Čtyři místo něho, na čtyři strany světa. Verš 22 napovídá, že tyto rohy symbolizují čtyři království, na které se rozdělí Alexandrova říše. Historické záznamy dokládají, že po určité době vnitřních tahanic se čtyři Alexandrovi generálové podělili o bývalé řecké impérium. Viz pozn. 7:6.

8:9 Roh jeden maličký. Verš 23 naznačuje, že roh symbolizuje zlého krále, který povstane z jednoho ze čtyř řeckých království po delším čase („koncem jejich kralování“). Líčení skutků tohoto krále (vv. 9–14, 23–25) identifikuje jako Antiocha IV. Epifana z dynastie Seleukovců, vládnoucího mezi 175 a 164 př.Kr. Nezaměnit s malým rohem ze 7:8, který povstane až za římského období, po řeckém.

K zemi Judské. Dosl. k Nádherné (Slavné, Ctnostné, Ozdobné) — rozumí se (implicitně) Zemi Zaslíbené. Antiochos IV. Epifanés ve snaze helenizovat svá území zakázal židovské náboženství včetně chrámových obřadů, čtení Tóry, zachovávaní Sabatu i obřizky; Židé byli dokonce nuceni účastnit se helénských modloslužeb. K aktivnímu odporu se odhodlali po hrdivém činu starého kněze Matatiáše, který neuposlechl rozkaz obětovat modle a namísto toho zabil královského úředníka i Žida, ochotného oběť vykonat. (☞) To nám mj. připomíná, že pronásledování bezbožnou vládou si lidé vykoledují ani ne tak tím, co by dělali, jako spíše tím, co udělat odmítnou.) Tím odstartoval vzpouru Makabejských, vylíčenou v deuterokanonické knize 2 Makabejská a v jejím románovém zpracování Howarda Fasta *Moji stateční*

bratři. Svátek Chanuka Židé dodnes slaví na památku vítězství tohoto povstání, jemuž se roku 164 př.Kr. skutečně podařilo osvobodit Jeruzalém ode všech helenizátorů a znovu posvětit chrám.

8:10 Svrhl. Symbolické zachycení krutého pronásledování Božího lidu za Antiocha IV. Epifana. Viz pozn. 8:9 a Úvod: Záměr a zvláštnosti. Srv. 11:21–35; 1Mak 1:10–64.

Z hvězd. Hvězdy symbolizují Boží lid (srv. 12:3; Jr 33:22; Gn 15:5) a/nebo nebeskou armádu andělů (Iz 14:13; viz též 2Mak 9:10). Antiochovy mince ho zobrazují s hvězdou nad hlavou. Útok na lid Boží znamená útok proti nebi.

8:11 Knížeti. Zde označení pro Boha, Pána zástupů (hebr. „armád“ (אָרְמֵי); srv. Iz 6:3). Ve verši 25 je formulace „kníže knížat“. Antiochos IV. si osvojil přídomek Epifanés („Bůh zjevený“) a považoval sám sebe za manifestaci Dia, hlavního boha řeckého panteonu.

Zastavena. Viz (vv. 12–13; 11:31 a pozn. 8:9.)

Svatyně. Antiochos IV. nejen vstoupil do Nejsvětější Svatyně jeruzalémského chrámu a vydrancoval z ní zlaté a stříbrné nádoby, ale dokonce na Hospodinově oltáři na chrámovém nádvoří vztýčil oltář Diův a obětoval na něm prase (viz pozn. 11:31 a Mk 13:14).

8:12 Vojsko to vydáno v převrácenost proti ustavičné oběti. Boží lid je vydán v moc rohu, který začal jako malý (v. 9), tedy Antiocha IV. Zákaz chrámové bohoslužby lze od bezbožného vladaře očekávat.

Šťastně mu se dařilo. Úspěch rohu, který začal jako malý (v. 9, Antiocha IV.) obnášel i zničení kopií hebrejských Písem (1Mak 1:56–57).

8:14 2300 večerů a jiter. Fráze „večerů a jiter“ (עֶרְבִי בִקְרָב עֶרְבִי) se v celém SZ objevuje pouze zde a ve verši 26. Lze ji chápat jako odkaz na večerní a ranní oběti (srv. Ex 29:38–42); v takovém případě by to znamenalo dobu 1150 dní. Jiné pohledy považují frázi za prosté označení 2300 dní. Vzhledem k tomu, že počátek pronásledování Antiochem IV. lze spojit s jakýmkoliv počtem incidentů již od 171 př.Kr., je těžké jednoznačně rozhodnout, ke kterému chápání fráze se přiklonit. Číslo 23 může symbolizovat pevně stanovené období, podobně jak je tomu v mimobiblické apokalyptické literatuře.

Přijdou k obnovení svému svaté služby. Chrám byl vyčištěn a znovu zasvěcen pod vedením Judy Makabejského 25. prosince 165 př.Kr. (viz pozn. 11:34; srv. Za 9:13–17).

8:16 Gabrieli. Tento anděl je v Písmu zmíněn jménem čtyřikrát (9:21; Lk 1:19, 26). Jméno znamená „Bůh je moje síla“.

¹⁷ A přišel ke mně, kde jsem stál, a když přišel, zhrozil jsem se, a padl jsem na tvář svou. A řekl ke mně: Pozoruj, synu člověčí; neboť v čase uloženém vidění toto se naplní.

¹⁸ Když pak on mluvil se mnou, usnul jsem tvrdě, leže tváří svou na zemi. A dotekl se mne, a postavil mne tu, kde jsem byl stál,

¹⁹ A řekl: Aj, já oznámím tobě to, co se dít bude až do vykonání hněvu toho; neboť v uloženém čase konec bude.

²⁰ Skopec ten, kteréhož jsi viděl, jak měl dva rohy, jsou králové Médský a Perský.

²¹ Kozel pak ten chlupatý je král Řecký, a roh ten veliký, který je mezi očima jeho, je král první.

²² Že pak zlámán jest, a povstali čtyři místo něho, čtvero království ze svého národu povstane, ale ne s takovou silou.

²³ Při dokonání pak království jejich, když na vrch vzejdou nešlechetníci, povstane král nestydatý a chytrý.

²⁴ Jehož síla zmocní se, ačkoli ne jeho silou, takže ku podivení hubit bude, a šťastně se mu povede, až i vše vykoná; neboť hubit bude silné i lid svatý.

²⁵ A obmyslností svou šťastně svede lest v předsevzetí svém, a v srdci svém zvelebí sebe, a v čas pokoje zhubí mnohé; nadto i proti knížeti knížat se postaví, a však bez rukou potřen bude.

²⁶ Vidění pak to večerní a jitřní, o němž pověděno, je jistá pravda; pročež ty zavři to vidění, neboť je mnohých dnů.

²⁷ Tedy já Daniel ochuravěl jsem a nemocen jsem byl několik dnů. Potom povstav, konal jsem povinnost od krále poručenou, byv předěšen nad tím viděním, čehož však žádný na mně neseznal.

9 Léta prvního Daria syna Asverova ze semene Médského, kteréhož učiněn je králem v království Kaldejském,

² Léta prvního kralování jeho já Daniel porozuměl jsem z knih počtu let, o nichž se stalo slovo Hospodino k Jeremiášovi proroku, že se vyplní zpuštění Jeruzaléma sedmdesátého léta.

³ A obrátil jsem tvář svou ku Pánu Bohu, hledaje ho modlitbou a pokornými prosbami, v postu, v žíní a popelu.

⁴ A modlil jsem se Hospodinu Bohu svému, a vyznávaje se, řekl jsem: Prosím, Pane Bože silný, veliký a všelijaké cti hodný, dbající smlouvy a dobrotivosti k těm, kteří tě milují a dbají příkázání tvých.

⁵ Zhřešili jsme a převráceně jsme činili, bezbožnost jsme páchali, protivili jsme se, a odvrátili od příkázání tvých a soudů tvých.

8:17 Synu člověčí. Viz pozn. 7:13. „Silný Boží“ (viz pozn. 16) promlouvá ke vznešenému smrtelníkovi.

V čase uloženém. Viz též v. 19. Vazba nemusí nutně znamenat úplný závěr historie; Ve verších 11:27 a 11:35 je podobné spojení umístěno v kontextu, který pravděpodobně odkazuje ke konci pronásledování pod Antiochem IV.

8:19 Hněvu. „Čas hněvu“ může znamenat období Božího hněvu, namířeného proti Izraeli, vykonaného nadvládou Babylóňanů, Peršanů a Řeků.

8:20 Skopec. Viz pozn. 3 a 4.

8:21 Kozel ... roh. Viz pozn. 5 a 8.

8:22 Čtyři. Viz pozn. 8.

8:23–25 Viz pozn. 9, 10, 11, 12 a 14. Někteří vykladači spatřují v popisu rohu v této kapitole (v. 8) obraz Antikrista v podobě Antiocha IV. coby typu mocného oponenta Božího lidu v budoucnosti.

8:25 Odkaz na Boha.

Mnohé. Tj. věrné Židy.

Bez rukou potřen bude. Antiochos IV. nebyl zavražděn ani nepadl v bitvě. Jeho smrt v roce 164 př.Kr. nastala jako důsledek nervové choroby. Záznamy jeho smrti jsou v 1Mak 6:1–16 a 2Mak 9:1–28.

8:26 Zavři to vidění. Pečeť byla používána k jednomu ze dvou účelů: (1) Budto jako certifikát autentičnosti („Toto je opravdu královo nařízení“) anebo (2) k zabezpečení důvěrného dokumentu. Tento druhý význam nejlépe odpovídá kontextu (srv. pozn. 6:17 a 12:4).

Neboť je mnohých dnů. Dobyvačné tažení Alexandra Velikého (333–323 př.Kr.) začalo téměř dvě století po Danielových vizech (cca. 500 př.Kr.); Antiochos IV. vládl století a půl po Alexandrovi (171–164 př.Kr.); Mesiáš přišel více než půl tisíciletí po Danielovi.

9:1 Daria. Viz pozn. 5:31 a 6:1. První rok Dariovy vlády byl 539 př. Kr. **Asverova.** Nezaměnit s králem z Est 1:1. Hebrejská odvozenina (אֲשֶׁרְיָרְיָ) původního perského Xerxes (𐎧𐎺𐎠𐎿𐎲𐎠𐎹𐎺𐎠 „král všech

mužů“ nebo „hrdina mezi králi“). Mohl to být královský titul, a ne vlastní jméno.

9:2 Jeremiášovi. Viz Jr 25:11 a Jr 29:10. Sedmdesát let lze považovat budto za zaokrouhlený věk jednoho lidského života, anebo za přesné časové určení. Někteří toto období datují od 586 př.Kr. (zničení jeruzalémského chrámu Nabuchodonozorem) do 515 př.Kr., kdy byl dokončena rekonstrukce chrámu Zorobábelem (srv. pozn. 26). Jiní považují za začátek 70 let první rok Danielova zajetí (604 př.Kr., srv. pozn. 1:1). Není pochyb, že Daniel byl obeznámen s Izaiášovým proctvím o propuštění Izraele z otroctví pohanským vladařem jménem Cýr (Iz 44:28; Iz 45:1–13). Viz čl. Cýros je můj pastýř u Iz 44. Daniel považuje Cýrovo propuštění za rok naplnění Jeremiášova proroctví, podobně jako autor knih Paralipomenon (2Pa 36:22). V literatuře starého Blízkého Východu bylo 70 let standardní dobou trestu božstva nad neposlušným lidem. Tento čas mohl být prodloužen nebo zkrácen podle reakce lidí (viz Jr 18:7–10; viz též Úvod k prorockým knihám). Proto určitá flexibilita v aplikaci číslce 70 různými biblickými autory není překvapivá.

9:3 Modlitbou ... v postu, žíní a popelu. Daniel byl zděšen, protože věděl, že Izrael byl 70 let v zajetí za trest pro své hříchy, ale ani po 70 letech se od svých hříchů neodvrátil. Srv. pozn. 11.

9:4–19 Danielova modlitba vyrůstá z chápání vztahu s Bohem jako smluvního (požehnání za poslušnost a prokletí za neposlušnost; viz zejména vv. 5, 7, 11–12; Lv 26:14–45; Dt 28:15–68; Dt 30:1–5). Podobnou modlitbu předkládá Boží lid v Neh 9:6–38. Modlitbu tvoří čtyři části: (1) uctívání (v. 4); (2) doznání hříchů (vv. 5–11a); (3) uznání Boží spravedlnosti a zaslouženosti trestu (vv. 11b–14) a (4) prosba o Boží slitování, opřená o Jeho jméno, království a vůli (vv. 15–19). Modlitba stojí na Božích zaslíbeních (v. 2), je pronesena zkroušeným duchem (v. 3) a ukazuje tak vzor náležitých prvků účinné modlitby.

⁶ Aniž jsme poslouchali služebníků tvých proroků, kteří mluvívají ve jménu tvém králům našim, knížatům našim a otcům našim, i všemu lidu země.

⁷ Tobě, ó Pane, přísluší spravedlnost, nám pak zahanbení tváři, jak se to děje nyní mužům Judským a obyvatelům Jeruzalémským, a všem Izraelským, blízkým i dalekým, ve všech zemích, kam jsi je zahnal pro přestoupení jejich, jímž přestupovali proti tobě.

⁸ Nám, ó Hospodine, sluší zahanbení tváři, králům našim, knížatům našim a otcům našim, neboť jsme zhřešili proti tobě,

⁹ Pánu Bohu pak našemu milosrdenství a slitování, poněvadž jsme se protivili jemu,

¹⁰ A neposlouchali jsme hlasu Hospodina Boha našeho, abychom chodili v naučeních jeho, které předkládal před oči naše skrze služebníky své proroky.

¹¹ Nýbrž všichni Izraelští přestoupili zákon tvůj a odvrátili se, aby neposlouchali hlasu tvého; proto vylito je na nás to prokletí a kletba, která je zapsána v zákoně Mojžíše služebníka Božího, neboť jsme zhřešili proti němu.

¹² Pročež splnil slovo své, které mluvil proti nám a proti soudcům našim, kteří nás soudili, a uvedl na nás toto zlé veliké, jehož se nestalo pode vším nebem, jaké se stalo v Jeruzalémě.

¹³ Tak, jak zapsáno je v zákoně Mojžíšově, všechno to zlé přišlo na nás, avšak ani tak jsme se nekořili před tváří hněvivou Hospodina Boha našeho, abychom se odvrátili od nepravostí svých, a hledali pravdy jeho.

¹⁴ Proto neobmeškal Hospodin s tím zlým, ale uvedl je na nás; neboť spravedlivý je Hospodin Bůh náš ve všech skutcích svých, které činí, jehož hlasu poslušní jsme nebyli.

¹⁵ Nyní však, ó Pane Bože náš, který jsi vyvedl lid svůj ze země Egyptské rukou silnou, a způsobil sobě jméno, jaké je dnešního dne, zhřešili jsme, bezbožně jsme činili.

¹⁶ Ó Pane, podle vši tvé dobrotivosti necht se, prosím, odvrátí hněv tvůj a prehlivost tvá od města tvého Jeruzaléma, hory svatosti tvé; neboť pro hříchy naše a pro nepravosti otců našich Jeruzalém a lid tvůj v pohanění je u všech, kteří jsou kolem nás.

¹⁷ Nyní tedy, ó Bože náš, vyslyš modlitbu služebníka svého, a pokorné prosby jeho, a zasvěť tvář svou nad svatyní svou spuštěnou, pro Pána.

¹⁸ Nakloň, Bože můj, ucha svého a slyš, otevři oči své a viz zpuštění naše i města, které je nazváno od jména tvého; neboť ne pro nějaké naše spravedlnosti padající, pokorně prosíme tebe, ale pro milosrdenství tvá mnohá.

¹⁹ Vyslyš, ó Pane, Pane, odpusť, Pane, pozoruj a učíš; neprodlévej pro sebe samého, můj Bože, neboť od jména tvého nazváno je město toto i lid tvůj.

²⁰ Ještě jsem mluvil a modlil se, a vyznával hřích svůj i hřích lidu svého Izraelského, a padna, pokorně jsem se modlil před tváří Hospodina Boha svého, za horu svatosti Boha svého,

²¹ Ještě, pravím, mluvil jsem při modlitbě, a muž ten Gabriel, kterého jsem viděl v tom vidění na počátku, rychle přiletěl, dotekl se mne v čas oběti večerní.

²² A slouže mi k porozumění, mluvil se mnou a řekl: Danieli, nyní jsem vyšel, abych tě naučil vyrozumívat tajemství.

²³ Při počátku pokorných proseb tvých vyšlo slovo, a já jsem přišel, abych je oznámil, neboť jsi velmi milý; pročež pozoruj slova toho, a rozuměj vidění tomu.

²⁴ Sedmdesát týdnů odečteno je lidu tvému a městu svatému tvému k zabránění převrácení a k zapečetění hříchů, i vyčištění nepravosti a k přivedení spravedlnosti věčné, a k zapečetění vidění i proroctví, a ku pomazání Svatého svatých.

²⁵ Věz tedy a rozuměj, že od vyjití výpovědi o navrácení a o vystavení Jeruzaléma až do Mesiáše vývody bude týdnů sedm, potom týdnů šedesát dva, když již zase zbudována bude ulice a příkop, a ty časy budou přenesnadné.

9:11 Mojžíše. Danielovi bylo jasné, že když si Izrael nezval ponaučení ze sedmdesátiletého otroctví, čeká ho sedminásobný trest, jak píše Mojžíš (Lv 26:18, 21, 24, 28). Národ bude sloužit cizincům 490 dalších let. Historie nás učí, že tato lhůta byla Boží milostí o něco zkrácena (srv. Jr 18:8).

9:21 Gabriel. Viz pozn. 8:16.

9:25–27 Sedmdesát „týdnů“ let je rozděleno do tří menších celků o délce: 49 let („týdnů sedm“, v. 25); 434 let („týdnů šedesát dva“, v. 25, 26) a 7 let („v týdnů posledním“, v. 27). Vykладаči se rozcházejí v otázce, zda tyto části tvoří navazující sekvenci, nebo zda jsou odděleny nějakými časovými intervaly. Pokusy srovnat chronologii příliš přesně selhávají, protože počty let byly zamýšleny jako zaokrouhlená

čísla, reprezentující období. Přestože Danielovy kalkulace nemohou být brány jako precizní, základní vzorec je zřetelný bez nebezpečí spekulací: Po pokynu obnovit Jeruzalém (v. 25) následuje „sedm týdnů“, tedy 49 let, během nichž byla rekonstrukce Jeruzaléma dokončena (viz knihy Ezdráš a Nehemiáš). Poté následovalo „šedesát dva týdnů“, tedy 434 let (v. 25), během nichž bude zabit Mesiáš (v. 26; viz jeho pozn. 26). Poslední „jeden týden“ (v. 27) bude naplněn v blízkosti doby Kristovy pozemské služby. Pokud by zkáza verše 27 měla znamenat destrukci chrámu Římany v roce 70 po Kr., pak součet „týdnů“ nevychází bez mezer mezi nimi. To by se dalo přičíst Boží milosti, která původní lhůtu zkrátala (viz pozn. 11).

²⁶Po týdnech pak těch šedesáti a dvou zabit bude Mesiáš, však jemu to nic neuškodí; nýbrž to město i tu svatyni zkazí, i lid ten svůj budoucí, takže skončení jeho bude hrozné, ano i do vykonání boje bude boj stálý všelijak do vyplnění.

²⁷Utvrdí však smlouvu mnohým v týdnu posledním, uprostřed pak toho týdne učiní konec oběti zápalné i oběti suché; a skrze vojsko ohavné, až do posledního a uloženého poplenní hubící, na poplenné vylito bude zpuštění.

10 Léta třetího Kýra krále Perského, zjeveno bylo slovo Danielovi, který sloul jménem Baltazar, a pravé bylo slovo to, i uložený čas dlouhý, a rozum toho slova i smysl zjeven jemu ve vidění.

²V těch dnech já Daniel kvílil jsem po tři týdny dnů.

³Pokrmu chutného jsem nejedl, ani maso ani víno nevešlo do úst mých, aniž jsem se mastí mazal, až se vyplnily dny tři týdnů.

⁴Dne pak dvacátého čtvrtého měsíce prvního, když jsem byl na břehu řeky veliké, to je Hiddekel.

⁵Pozdvihna oči svých, viděl jsem, a aj, muž jeden oděný v roucho lněné, a bedra jeho přepásaná byla zlatem ryzím z Ufaz.

⁶Tělo pak jeho jako tarsis, a obličej jeho na pohledění jako blesk, a oči jeho podobné pochodním hořícím, a ramena jeho i nohy jeho na pohledění jako měď vypulírovaná, a zvuk slov jeho podobný zvuku množství.

⁷Viděl jsem pak já Daniel sám vidění to, ale muži ti, kteří se mnou byli, neviděli toho vidění, ale hrůza veliká připadla na ně, až i utekli, aby se skryli.

⁸Pročež já zůstal jsem sám, a viděl jsem vidění to veliké, ale nezůstalo i ve mně síly, a krása má změnila se, a porušila na mně, aniž jsem mohl zadržeti síly.

⁹Tedy slyšel jsem zvuk slov jeho, a uslyšev zvuk slov jeho, usnul jsem tvrdě na tváři své, na tváři své na zemi.

¹⁰V tom aj, ruka dotkla se mne, a pozdvihla mne na kolena má a na dlaně rukou mých.

¹¹A řekl mi: Danieli, muži velmi milý, pozoruj slov, která já mluvit budu tobě, a stůj na místě svém, neboť nyní poslán jsem k tobě. A když promluvil ke mně slovo to, stál jsem, třesa se.

¹²Pročež řekl mi: Neboj se, Danieli; neboť od prvního dne, jak jsi přiložil srdce své, abys rozuměl, a trápil se před Bohem svým, vyslyšena jsou slova tvá, a já přišel jsem příčinou slov tvých.

9:26 Zabit bude Mesiáš ... svatyni zkazí. Podle tohoto proroctví bude Mesiáš zabit před zničením jeruzalémského chrámu. Druhý chrám, který po návratu z babylónského zajetí obnovil Zorobábel (Ezd 5:2; Ezd 6:15; Za 1:12; 4:9) a který v roce 20 př. Kr. ještě rozšířil Herodes ve snaze zavděčit se Židům, byl srovnán se zemí Římany v roce 70 po Kr. a od té doby nebyl nikdy obnoven. Na jeho místě dnes stojí mešita; není žádá naděje, že by mohl být znovu zbudován, aby před jeho dalším zničením mohl být zabit Mesiáš. Příchod Mesiáše musíme hledat mezi 20 př.Kr. a 70 po Kr.

Lid ten. Narážka budto na řeckého Antiocha IV. Epifana jakožto předchůdce římského generála Tita (viz Úvod: Záměr a zvláštnosti.), anebo přímo na Tita a jeho amrádu, která zničila Jeruzalém v roce 70 po Kr. **9:27 Smlouvu.** Nevyjádřený podmět „on“ je nejpravděpodobněji Mesiáš. Názor, že je zde řeč dohodě mezi Antikristem a židovským národem, shromážděným v Zemi v době „velkého pronásledování“, je sice populární, leč výrazně méně pravděpodobný.

Učiní konec oběti zápalné i oběti suché. Možná ukončení sz obět-ního systému Kristovou zástupnou obětí jednou provždy a pro všechny (viz Iz 53:10; Ř 12:1). Je však také možné, že se zde mluví o znesvěcení chrámu Antiochem IV. Epifanem nebo Titem (viz pozn. 26.) Někteří zastávají méně pravděpodobný pohled, že je řeč o Antikristově zákazu náboženských praktik obecně shromážděnému Izraeli po třech a půl letech (Zj 11:2; 12:6, 14) „velkého pronásledování“.

Poplenní hubící. Patrně zkáza chrámu Antiochem IV. nebo Titem (viz pozn. 26 a Úvod: Záměr a Zvláštnosti). Podobné fráze se vyskytují v 8:13; 11:31 a 12:11 (viz poznámky k nim), stejně jako v 1Mak 1:54.

Da 8:3 a 1Mak 1:54 odkazují k Antiochovi IV. Daniel používá stejný jazyk k popisu toho, kdo znesvětil chrám v blízkosti doby Mesiášovy. Ježíš na tuto ohavnost naráží v Mt 24:15 a Mk 13:14.

10:1–12:13 Vize budoucnosti Božího lidu. Zde prorok obrací pozornost k závěrečné, delší vizi, zaměřené na vládu Antiocha IV. Epifana (viz Úvod: Záměr a zvláštnosti) i na dobu po něm. Tento materiál se dělí na 4 hlavní části: (1) andělova zvěst Danielovi (10:1–11:1), (2) události od Daniela po Antiocha IV. Epifana (11:2–20), (3) vláda Antiocha IV. Epifana (11:21–12:3) a (4) závěrečné poselství k Danielovi (12:4–13).

10:1 Léta třetího Kýra krále Perského. V roce 537 př. Kr. Viz pozn. 1:21; 5:30; 6:1 a 9:1. Tou dobou byli někteří Izraelité zpátky v Zemi, kde budovali chrám (Ezd 1:1–4; 3:8), avšak rekonstrukci budou nuceni brzy pozastavit (4:24).

10:2 Kvílil. Pravděpodobný důvod Danielova zármutku byl stav Jeruzaléma (Neh 1:4; Iz 61:3–4; 64:8–12; 66:10), a/nebo vědomí, že ani sedmdesátileté zajetí nepřimělo Boží lid opustit své hříchy (9:2–19; pozn. 3).

10:5 Muž ... oděný v roucho lněné. Verše 5 a 6 nabízejí detailní popis anděla, snad Gabriela (9:21) nebo toho, kdo ke Gabrielovi mluvil (8:16). Jeho zjev je podobný slávě Pána (Ez 1:26–28; Zj 1:12–16). Další zmínky o andělech jsou např. Sd 13:6; Ez 9:2–3; 10:2 nebo Lk 24:4.

10:7 Hrůza veliká. Srv. Iz 6:5 a Lk 5:8.

10:12 Jsi přiložil srdce své, abys rozuměl. Danielova moudrost nebyla náhodná; usiloval o ni celým srdcem (srv. Jr 29:13).

¹³ Ale kníže království Perského postavovalo se proti mně za jeden a dvacet dnů, až aj, Michal, jeden přední z knížat, přišel mi na pomoc; proto jsem já zůstával tam při králich Perských.

¹⁴ Již pak přišel jsem, abych oznámil, co potkat má lid tvůj v potomních dnech; neboť ještě vidění bude o těch dnech.

¹⁵ A když mluvil ke mně ta slova, sklopiv tvář svou k zemi, oněměl jsem.

¹⁶ A aj, jako podobnost člověka dotkla se rtů mých, a otevřev ústa svá, mluvil jsem a řekl tomu, který stál naproti mně: Pane můj, příčinou toho vidění obrátily se bolesti mé na mne, a aniž jsem síly zadržet mohl.

¹⁷ Jak tedy bude moci služebník Pána mého takový mluvit s Pánem mým takovým, poněvadž ve mně od toho času, ve mně, pravím, nezůstalo síly, ani dech nepozůstal ve mně?

¹⁸ Pročež opět dotkl se mne na pohledění jako člověk, a posilnil mne.

¹⁹ A řekl: Neboj se, muži velmi milý, pokoj tobě, posilň se, posilň se, pravím. Když pak on mluvil se mnou, posilněn jsa, řekl jsem: Necht' mluví Pán můj, neboť jsi mne posilnil.

²⁰ A řekl: Víš-li, proč jsem přišel k tobě? Neboť již navrátím se, abych bojoval s knížetem Perským. A já odcházím, a aj, kníže Řecké přitáhne.

²¹ Ale oznámím to, co je zapsáno v psaní pravdomluvném; neboť ani jednoho není, který by sobě zmužile počínal se mnou v těch věcech, kromě Michala knížete vašeho.

11 A tak já léta prvního Daria Médského postavil jsem se, abych ho zmocňoval a posiloval.

² Již pak oznámím pravdu: Aj, ještě tři králové kralovat budou v Perské zemi; potom čtvrtý zbohatne bohatstvím velikým nade všechny, a když se rozmůže v bohatství svém, vzbudí všechny proti království Řeckému.

³ A povstane král mocný, který bude mít panství široké, a bude činit podle vůle své.

⁴ Když se pak zmůže, potřeno bude království jeho, a rozděleno bude na čtyři strany světa, však ne mezi potomky jeho, aniž bude panství jeho takové, jaké bylo; neboť vykořeněno bude království jeho, a jiným mimo ně se dostane.

⁵ Pročež posilní se král polední, ano i jedno z knížat jeho, a mocnější bude nad něho, a panovat bude; panství široké bude panství jeho.

⁶ Po některých pak letech spřízní se; neboť dcera krále poledního dostane se za krále půlnočního, aby učinila příměří. Ale neobdrží síly ramene, aniž on obstojí s ramenem svým, ale vydána bude ona i ti, kteří ji přivedou, i syn její, i ten, který ji posilňoval v ty časy.

10:13 Kníže království Perského. Teritoriální démon, Satanův anděl, okupující Persii. V anglických Biblích nese označení "Prince of Persia." Populární videohra a film téhož jména jsou typickou ukázkou zpohanštění kultury, kdysi křesťanské; lze je považovat za oslavu tohoto prastarého démona. Srv. Jb 1:6–12; Ž 82; Iz 24:21; Lk 11:14–26. Nebeské zástupy bojují proti nepříteli za Boží lid i jinde v Písmu; viz např. Sd 5:20; 2Kr 6:15–18; Ž 103:20–21. Archanděl Michael je ve verši 12:1 označen jako „kníže veliké, který zastává synů lidu tvého“. **Jeden a dvacet dnů.** Když se modlíme, uvádíme do pohybu souvislosti v neviditelném světě, o jakých většinou nemáme ani nejmenší tušení. Srv. Ef 6:12 a Zj 12:7–9.

Michal. Význam jména zní: „Kdo je jako Bůh?“ Tento archanděl je v Ju 9 a ve Zj 14:7 vylíčen jako velitel nebeské armády andělů.

10:20 S knížetem Perským. Viz pozn. 13.

Kníže Řecké. Teritoriální démon nad Řeckem (srv. pozn. 13; viz Jn 14:30; Ef 6:12). Přestože blízkovýchodními dějinami ode dnů Danielových až po dobu Antiocha IV. Epifana. Prorokova vize je neobyčejně detailní; líčí souvislosti mezi událostmi mnohem složitější, než jaké bývají běžně prorokům zjevovány. Tyto podrobnosti upoutávaly pozornost původních čtenářů a svědčily ve prospěch Danielovy důvěryhodnosti.

10:21 V psaní pravdomluvném. Metafora pro Boží vševědoucnost a všemohoucnost. Srv. Zj 20:12.

11:2–20 Od Daniela po Antiocha IV. Epifana. Zjevení, dané Danielovi v 11:2–20, se zabývá blízkovýchodními dějinami ode dnů Danielových až po dobu Antiocha IV. Epifana. Prorokova vize je neobyčejně detailní; líčí souvislosti mezi událostmi mnohem složitější, než jaké bývají běžně prorokům zjevovány. Tyto podrobnosti upoutávaly pozornost původních čtenářů a svědčily ve prospěch Danielovy důvěryhodnosti.

11:2 Tři králové. Kambýsés II. (Cýrův syn, 529–523 př.Kr.), Pseudo-Smerdis (vydával se za Cýrova syna Smerdisa, poté, co ho zavraždil jeho bratr Kambýsés) neboli Gaumáta (523–522 př.Kr.) a Darius I. (522–486 př.Kr.).

Čtvrtý. Xerxés I. (485–464 př.Kr.), totožný s Asverem z Est 1:1.

Zbohatne bohatstvím velikým. Viz Est 1:4.

Vzbudí všechny proti království Řeckému. Roku 480 př.Kr. vedl Xerxés proti Řecku sérii zprvu úspěšných výprav a námořních bitev. Později však byla část perského loďstva poražena v bitvě u Salaminů a roku 479 př.Kr. byla i perská pozemní armáda poražena v bitvě u Platají. Téhož roku v bitvě u mysu Mykalé byla zahnána na ústup perská královská flotila.

11:3 Král mocný. Alexandr Veliký (336–323 př.Kr.). Srv. pozn. 7:6; 8:5 a 8.

11:4 Na čtyři strany světa. Viz pozn. 7:6 a 8:8.

11:5 Posilní se král polední. Ptolemaios I. Sótér (323–285 př.Kr.).

Jedno z knížat jeho, a mocnější bude nad něho. Seleukos I. Nikátor (311–280 př.Kr.) se oddělil od Ptolemaia, stal se králem Babylóna a ovládal území od Sýrie na západě po řeku Indus na východě.

11:6–20 Verše 6–20 obsahují detailní předpověď vztahů mezi králem Severu (Seleukovská říše) a králem Jihu (Ptolemaiovské království). Tato sekce může být rozdělena do tří částí: (1) události v souvislosti s Laodikou a Berenikou (vv. 6–9); (2) kariéra Antiocha III. (vv. 10–19) a (3) vláda Seleuka IV. (v. 20).

11:6 Dcera krále poledního. Berenika, dcera Ptolemaia II. Filadelfa (285–246 př.Kr.).

Aby učinila příměří. Ve druhé syrské válce (někdy po roce 260 př. Kr.), vedené seleukovským vládcem Antiochem II. Theem, utrpěl Ptolemaios II. Filadelfos ztrátu egyptských držav na maloasijském pobřeží a nakonec souhlasil s mírem. Ten byl zpečetěn, když se Antiochos II. Theos kolem r. 250 př.Kr. oženil s jeho dcerou Berenikou.

Vydána bude ona ... i syn její, i ten, který ji posilňoval. Bývalá manželka Antiocha II. Laodika iniciovala spiknutí, jež vyústilo vraždou otravou Bereniky, Antiocha II. i jejích syna v kojeneckém věku.

⁷ Potom povstane z výstřelku kořenů jejich na místo jeho, který přitáhne s vojskem svým, a udeří na pevnost krále půlnočního, a přičiní se, aby se jich zmocnil.

⁸ Nadto i bohy jejich s knížaty jejich, s nádobami drahými jejich, stříbrem a zlatem v zajetí zavede do Egypta, a bude bezpečen za mnoho let před králem půlnočním.

⁹ A tak přijde do království král polední, a navrátí se do země své.

¹⁰ Ale synové onoho válčit budou, a seberou množství vojsk velikých. A nenadále přijda, jako povodeň procházet bude, a navraceje se, válkou dotírat bude až k jeho pevnostem.

¹¹ Pročež rozdrážděn jsa král polední, vytáhne, a bojovat bude s ním, s králem půlnočním, a sešikuje množství veliké, i bude vydáno množství to v ruku jeho.

¹² A pozdvihne se množství to, a povýší se srdce jeho, a ačkoli porazí na tisíce, a však se nezmocní.

¹³ Potom navrátě se král půlnoční, sešikuje množství větší než prve, a po dokonání času některých let, nenadále přijde s vojskem velikým a s dostatkem hojným.

¹⁴ V těch časech mnozí se postaví proti králi polednímu, ale synové nešlechtní z lidu tvého zhubeni budou, a pro stvrzení vidění tohoto padnou.

¹⁵ Neboť přitáhne král půlnoční, a vzdělaje náspy, dobude měst hrazených, takže ramena poledního neobstojí, ani lid vybraný jeho, aniž budou mít síly k odpírání.

¹⁶ A přitáhna proti němu, bude činit podle vůle své, a nebude žádného, který by se postavil proti němu. Postaví se také v zemi Judské, kterou docela zkazí rukou svou.

¹⁷ Potom obrátí tvář svou, aby přitáhna s mocí všeho království svého, a ukazuje se jako by vše upřímně jednal, dovede něčeho. Neboť dá jemu krásnou pannu, aby ho zahubil skrze ni, ale ona nedostojí, aniž bude držet s ním.

¹⁸ Zatím obrátí tvář svou k ostrovům, a dobude mnohých, ale vůdce přítrž učiní pohanění jeho, a to hanění jeho na něj obrátí.

¹⁹ Pročež obrátí tvář svou k pevnostem země své, ale klesne a padne, i zahyne.

²⁰ A povstane na místo jeho v slávě královské ten, který rozešle výběřčí, ale ten po nemnohých dnech potřen bude, a to ne v hněvu, ani v boji.

²¹ Na místě tohoto postaví se nevzácný, ačkoli nevloží na něj ozdoby královské, a však přijda pokojně, ujme království skrze úlisnost.

²² A rameny jako povodní zachváceni budou před obličejem jeho mnozí, a potření budou jako i ten vůdce, který s ním smlouvu učinil.

11:7 Povstane. Ptolemaios III. Euergetés (246–221 př.Kr.), bratr zavražděné Bereniky (viz [pozn. 6](#)). Coby faraon (třetí z dynastie Ptolemaiovců) podpořil pořízení překladu hebrejského SZ do řečtiny, známého jako Septuaginta (LXX).

Udeří na pevnost krále půlnočního. Ptolemaios III. napadl seleukovskou říši, obsadil Antiochii a nakonec dosáhl Babylónu. Dal popravit Laodiku (viz [pozn. 6](#)) a vrátil se do Egypta se značnou kořistí (srv. [v. 8](#)).

11:9 Král půlnoční přijde ... král polední, a navrátí se do země své. Narážka na neúspěšné tažení Seleuka II. Kallinika (246–226 př.Kr.), syna Laodiky (viz [pozn. 6](#)), proti ptolemaiovskému Egyptu.

11:10 Synové. Seleukos III. Keranus (226–223 př.Kr.) a Antiochos III. Megás (223–187 př.Kr.).

Válčit budou, a seberou množství vojsk velikých. Antiochos III. válčil s Ptolemaiovci od 222–187 př.Kr. a na čas získal nadvládu nad Kanánem a západní Sýrií.

Pevnost. Patrně Rafia, ptolemaiská pevnost v jižním Kanánu (na jihu dnešního pásma Gazy). K hlavní bitvě zde došlo roku 217 př.Kr.

11:11 Král polední. Ptolemaios IV. Filopatér (221–203 př.Kr.).

S králem půlnočním. Antiochos III. Megás (223–187 př.Kr.; srv. [pozn. 10](#)). V bitvě u Rafie 217 př.Kr. utrpěl těžké ztráty (1400 mužů).

11:13 Sešikuje množství větší než prve. Antiochos III. v alianci s Filipem V. Makedonským vybudoval ještě větší armádu k invazi na Ptolemaiovská území. Ptolemaios IV. Filopatér zemřel za neobjasněných okolností a nahradil ho jeho čtyřletý syn Ptolemaios V. Epifanés (203–181; srv. [pozn. 17](#)).

11:15 Dobude měst hrazených. Vítězství Antiocha III. nad egyptským generálem Scopasem v bitvě u Sidonu v r. 198 př.Kr. To znamenalo konec vlády Ptolemaiovců v oblasti, které se teprve později začalo říkat Palestina.

11:16 V zemi Judské. Dosl. v zemi překrásné, tj. v Zemi zaslíbené (viz [vv. 41, 45; 8:9](#) a [pozn.](#)).

11:17 Dá jemu krásnou pannu. Kleopatra, dcera Antiocha III. (nezaměnit s nejslavnější nositelkou tohoto jména, o pět generací mladší Kleopatrou VII. Egyptskou), byla roku 194 př.Kr. v Rafii (srv. [pozn. 10 a 11](#)) provdána za tehdy šestnáctiletého krále Ptolemaia V.

Ona nedostojí, aniž bude držet s ním. Kleopatra se spojila s Egypťany proti svému otci. Ve snaze zmařit Antiochovy snahy o uchvácení pobřežních měst Malé Asie hledala pomoc u Římanů.

11:18 Vůdce přítrž učiní pohanění jeho. Římský generál Lucius Cornelius Scipio porazil Antiocha III. v několika bitvách a donutil ho postoupit Malou Asii římské nadvládě (Apamejský mír, 188 př.Kr.). V té době byl druhý syn Antiocha III., který bude později znám jako Antiochos IV. Epifanés, odvečen jako rukojmí do Říma.

11:20 Na místo jeho. Antiocha III. vystřídal na trůnu jeho starší syn Seleukos IV. Filopatér (187–175 př.Kr.).

Výběřčí. Heliodor (viz [2Mak 3:7–40](#)).

11:21–12:3 Vláda Antiocha IV. Epifana. ☞ Zde se Daniel soustředí na zachycení života Antiocha IV. Epifana, který pronásledoval Židy a znesvětil chrám. Ukazuje jeho nástup k moci a charakter (21–24); kariéru (25–31); situaci Božího lidu pod jeho nadvládou (32–35); shrnutí jeho náboženského postoje (36–39); jeho ambice (40–45) a jeho porážku (12:1–3).

11:21 Nevzácný. Neslavný Antiochos IV. Epifanés (175–164 př.Kr.), bratr Seleuka IV., nikoli však jeho legitimní nástupce, protože Seleukos IV. měl syna Demetria Sotéra, známého též jako Demetrius I. Viz [vv. 23–24](#) a [pozn. 8:9, 10, 11, 12](#) a [14](#).

11:22 I ten vůdce ... smlouvu. Snad odkaz na zavraždění velekněze Oniáše III. v Jeruzalémě podporovatelí Antiocha IV. v roce 171 př.Kr. (srv. [2Mak 1:16–19](#)).

²³ Neboť ve spolenectví s ním vejda, prokáže nad ním lest, a přijeda, zmocní se království s malým počtem lidu.

²⁴ Bezpečně také i do nejúrodnějších míst té krajiny vpadne, a činit bude to, čehož nečinili otcové jeho, ani otcové otců jeho; loupež a kořisti a zboží jim rozdělí, ano i proti pevnostem chytrosti své vymýšlet bude, a to do času.

²⁵ Potom vzbudí sílu svou a srdce své proti králi polednímu s vojskem velikým, s nímž král polední vojensky se potýkat bude, s vojskem velikým a velmi silným, ale neobstojí, protože vymyslí proti němu chytrost.

²⁶ Neboť kteří jídají pokrm, potrou jej, když vojsko onoho se rozvodní; i padnou, zabiti jsouce mnozí.

²⁷ Tehdy obou těch králů srdce bude činit zlé, a za jedním a týmž stolem lež mluvit budou, ale nepodaří se, protože cíl uložený na jiný ještě čas odložen.

²⁸ A proto navrátí se do země své se zbožím velikým, a srdce jeho bude proti smlouvě svaté. Což učině, navrátí se do země své.

²⁹ V uložený čas navrátě se, potáhne na poledne, ale to nebude podobné prvnímu ani poslednímu.

³⁰ Neboť přijdou proti němu lodě Citejské, pročez bude jej to bolet, takže opět zlobit se bude proti smlouvě svaté. Což učině, navrátí se, a porozumění mít bude s těmi, kteří opustili smlouvu svatou.

³¹ A vojska veliká vede něho stát budou, a poskvrní svatyně a pevnosti; odejmou také oběť ustavičnou, a postaví ohavnost zpuštění,

³² Tak aby ty, kteří se bezbožně proti smlouvě chovat budou, v pokrytectví posiloval úlisnostmi, lid pak, který zná Boha svého, aby jímali. Což i učiní.

³³ Pročez vyučující lid, vyučující mnohé, padat budou od meče a ohně, zajetí a loupeže po mnohé dny.

³⁴ A když padat budou, malou pomoc mít budou; neboť připojí se k nim mnozí pochlebovačně.

³⁵ Z těch pak, kteří jiné vyučují, padat budou, aby zkoušení a čištění a bílení byli až do času jistého; neboť to ještě potrvá až do času uloženého.

³⁶ Král zajisté ten bude činit podle vůle své, a pozdvihne se a zvelebí nad každého boha, i proti Bohu nade všemi bohy nejsilnějšímu mluvit bude divné věci; a šťastně se mu povede až do vykonání prchlivosti, až by se to, co uloženo je, vykonalo.

³⁷ Ani k bohům otců svých se nenakloní, ani k milování žen, aniž ke komu z bohů se nakloní, protože se nade všechno velebit bude.

³⁸ A na místě Boha nejsilnějšího ctít bude boha, kteréhož neznali otcové jeho; ctít bude zlatem a stříbrem, a kamením drahým a klenoty.

³⁹ A tak dovede toho, že pevnosti Nejsilnějšího budou boha cizího, a které se mu vidět bude, poctí slávou, a způsobí, aby panovali nad mnohými, a zemi rozdělí místo mzdy.

⁴⁰ Při dokonání pak toho času krkat se s ním bude král polední, ale král půlnoční oboří se na něj s vozy a s jezdci a loděmi mnohými, a přitáhne do zemí, jako povodeň projde.

⁴¹ Potom přitáhne do země Judské, a mnohé země padnou. Tito pak ujdou ruky jeho, Idumejští a Moábští, a prvotiny synů Ammon.

⁴² A když ruku svou vztáhne na země, ani země Egyptská nebude moci jeho uniknout.

⁴³ Neboť opanuje poklady zlata a stříbra, a všechny klenoty Egyptské; Lubimští také a Mouřenínové za ním půjdou.

11:25 Králi polednímu. Tento jižní král je Ptolemaios VI. Filometor (181–146 př.Kr.), syn Ptolemaia V. a Kleopatry (viz pozn. 17).

11:28 Navrátí se ... a srdce jeho bude proti smlouvě svaté. Odvetou za jeruzalémské intriky proti svým podporovatelům vyplenil Antiochos IV. chrám po cestě z Egypta zpět do Antiochie v Sýrii (srv. 1Mak 1:20–28).

11:29 Potáhne na poledne. Antiochos IV. napadl Egypt znovu v roce 168 př.Kr.

11:30 Přijdou proti němu lodě Citejské. Když po vpadu do Egypta Antiochos IV. obléhal Alexandrii, Římané, znepokojení jeho postupem, k němu vyslali poselstvo v čele s Gaiem Popiliem, které mělo dojednat mír mezi ním a egyptským králem Ptolemaiem VI. (srv. pozn. 25). Antiochos po přečtení usnesení senátu požádal Popilia, aby mohl dokument probrat se svými společníky. Gaius Popilius Laenas však místo toho nakreslil svou holí kolem krále kruh a zakázal mu z něj vystoupit, dokud na usnesení senátu neodpoví. Antiocha jeho jednání natolik vyvedlo z míry, že nakonec souhlasil se všemi římskými požadavky a uzavřel s Ptolemaiem VI. mír, s vojskem ustoupil z Egypta zpět do Sýrie a dokonce vyklidil i Kypr, který nedlouho předtím na Egyptanech dobyl.

Zlobit se bude proti smlouvě svaté. Antiochos byl rozhodnut zcela vymýtit židovské náboženství.

11:31 Odejmou také oběť ustavičnou. Znesvěcení chrámu v prosinci 168 př.Kr. Antiochem IV. (srv. 1Mak 1:54, 59; 2Mak 6:2); viz pozn. 8:11; 9:27; 12:11.

11:32 Lid pak, který zná Boha svého. Ti, kdo se Antiochovi IV. vzepřeli a zůstali Bohu věrni až k smrti (viz 1Mak 1:54, 59; 2Mak 6:2). Věrnost znamená oběť (srv. pozn. Lv 16:15; Kaz 1:9).

11:34 Malou pomoc. Snad odkaz na starého kněze Matatiáše a jeho pět synů (Jan, Šimon, Juda, Eleazar a Jonatan), kteří vedli partyzánskou válku proti Antiochovi IV. Matatiáš zemřel v roce 166 př.Kr. Jeho synové pokračovali v boji a prosluli jako „Makabejští“. Pod vedením Judy Makabejského dosáhli vítězství v roce 165 př.Kr., kdy chrám byl vyčištěn a denní oběti obnoveny (srv. 1Mak 4:36–39).

11:35 Do času jistého ... až do času uloženého. Viz pozn. 8:17.

11:36 Až do vykonání prchlivosti. Podobně jako v 8:17 a 11:35, i dobu pronásledování má Bůh pod svou kontrolou.

11:40 Dokonání pak toho času. Viz pozn. 8:17.

11:41 Do země Judské. Tj. do Kanánu; Země zaslíbená (viz vv. 41, 45; 8:9 a pozn. 16).

⁴⁴ V tom noviny od východu a od půlnoci přestraší jej; pročež vytáhne s prchlivostí velikou, aby hubil a mordoval mnohé.

⁴⁵ A rozbije stany paláce svého mezi moři, na hoře okrasy svatosti; a když přijde ke skonání svému, nebude mít žádného pomocníka.

12 Toho času postaví se Michal, kníže veliké, který zastává synů lidu tvého, a bude čas souzení, jakého nebylo, jak je národ, až do toho času; toho, pravím, času vysvobozen bude lid tvůj, kdokoli nalezen bude zapsaný v knize.

² Tu mnozí z těch, kteří spí v prachu země, procitnou, jedni k životu věčnému, druzí pak ku pohanění a ku potupě věčné.

³ Ale ti, kteří jiné vyučují, skvět se budou jako blesk oblohy, a kteří k spravedlnosti přivádějí mnohé, jako hvězdy na věčné věky.

⁴ Ty pak Danieli, zavři slova tato, a zapečet knihu tuto až do času jistého. Mnozí budou pilně zpytovat, a rozmnoženo bude poznání.

⁵ Zatím viděl jsem já Daniel, a aj, jiní dva stáli, jeden z této strany břehu řeky, a druhý z druhé strany břehu též řeky.

⁶ A řekl muži tomu oblečenému v roucho lněné, který stál nad vodou té řeky: Kdy bude konec těm divným věcem?

⁷ A slyšel jsem muže toho oblečeného v roucho lněné, který stál nad vodou té řeky, jak zdvihl pravici svou i levici svou k nebi, a přísáhl skrze Živého na věky, že po uložení času, a uložení časů, i půl času, a když do cela rozptýlí násilí lidu svatého, dokonají se všechny tyto věci.

⁸ A když jsem já slyše, nerozuměl, řekl jsem: Pane můj, jaký konec bude těch věcí?

⁹ Tedy řekl: Odejdi, Danieli, neboť zavřena jsou a zapečetěna slova ta až do času jistého.

¹⁰ Přechištování a bílení a zkoušení budou mnozí; bezbožní zajisté bezbožnost páchat budou, aniž co porozumějí kteří z nich, ale moudří porozumějí.

¹¹ Od toho pak času, v němž odjata bude oběť ustavičná, a postavena ohavnost hubící, bude dnů tisíc, dvě stě a devadesát.

¹² Blahoslavený, kdo dočeka a přijde ke dnům tisíc, třem stům, třiceti a pěti.

¹³ Ty pak odejdi k místu svému, a odpočívat budeš, a zůstaneš v losu svém na skonání dnů.

11:45 Přijde ke skonání svému, nebude mít žádného pomocníka. Vizl JI 3; Za 14:1–4; 2Te 2:8; Zj 16:13–16 a 19:11–21. Král bude zničen na hoře Sion, přímo v srdci Svaté země (vv. 44–45). Jeho porážka je vylíčena v souvislosti s absolutním koncem dějin. Protože však tato prorocství (dosud) nenalezla svá naplnění v historii, je těžké odhadnout, nakolik doslovná či metaforická interpretace je na místě; při výkladu je zapotřebí obezřetnosti. Určité detaily v 11:36–12:3 nelze sladit s dobou Antiocha IV. Z toho důvodu mnoho evangelikálů chápe tyto verše jako popis Antikrista, který bude pronásledovat Boží lid těsně před druhým Kristovým příchodem (srv. 12:1–3). Tato interpretace však předpokládá časový interval mezi událostmi, zachycenými verši 11:21–35 a 11:36–12:13 značně prodloužený, což text nikde nenaznačuje. Nelze vyloučit, že naplnění těchto prorocství bylo odvráceno, pozměněno či odloženo (srv. Úvod k prorokům).

12:1 Toho času. Michal, andělský strážce Izraele, nedopustí pronásledování Božího lidu donekonečna. Ztrestá ty, kdo jeho lidem ubližují. **Michal, kníže veliké.** Viz pozn. 10:13.

Čas souzení. Viz Mt 24:21 a Mk 13:19, kde Ježíš navazuje na tato prorocství o Antiochovi IV. a používá je jako typ (viz čl. *Typologie v Bibli Ř 5* na str. ??) římského obležení Jeruzaléma v r. 70 po Kr.

Vysvobozen bude lid tvůj. Vysvobození nemusí nutně znamenat záchranu před mučednictvím (srv. v. 2), ale vždy z moci Satanovy (srv. Mt 6:13 a 2Tm 4:18). Tyto verše ujišťují Boží lid o ochraně před

Satanovým pokušením dopadnout od víry v době pronásledování.

12:2 Procitnou. Předpověď tělesného vzkříšení svatých i ztracených před Božím posledním soudem (Mt 25:46; Jn 5:28–29).

12:4 Zapečet. Pečeť byla chápána jako známka autentičnosti (viz pozn. 8:26). Archanděl zjevil Danielovi detaily času Mesiášova příchodu, ale spolu s nimi mu dal i pokyn zapečetit část zvěsti. Je zřejmé, že pokud ze zjevné vyplývala zodpovědnost nějak jednat, patřila výhradně Danielovi samotnému. Daniel zemřel v Babelóně, eunuch bez dědice, kterému by mohl přenechat své enormní bohatství. Patřil mezi nejprozíravější lidi své doby; není pochyb, že investici svého majetku pečlivě naplánoval v souladu se zjevením o době Mesiášova příchodu. Daniel přirozeně svěřil svou poslední vůli svým důvěrným společníkům, židovským astronomům, zběhlým v babilónském hvězdářství, které sám učil. Viz pozn. Mt 2:2.

12:7 Času ... časech, i půl času. Viz pozn. 7:25.

12:8 Nerozuměl. Andělova odpověď (v. 7) na Danielovi otázku (v. 6) mu připadala nesrozumitelná, a tak otázku preformuloval.

12:11 Ohavnost hubící. Viz pozn. 9:27. Zvrácenosti Antiocha IV. slouží jako předobraz (viz čl. *Typologie v Bibli Ř 5* na str. ??) římského Tita v r. 70 po Kr.

12:11–12 1290 ... 1335 dnů. Ačkoliv anděl upřesnil svou odpověď (v. 7; viz pozn. 8), pro nás zůstává význam těchto časových údajů obestřen tajemstvím (srv. Dt 29:29).

Mágové od Východu

Daniel žil asi v letech 620–538 př.Kr. (nevíme přesně, kdy zemřel, ale kolem roku 538 po jeho službě i životě ztrácíme stopu). Do babylónského zajetí byl odvečen 605 př.Kr.; to mu bylo 15 let. V Babylóně z něho a z jeho přátel udělali eunuchy (1:3). To má svůj význam, protože to znamená, že neměli dědice, jimž by odkázali svůj majetek. Daniel se dožil konce babylónského zajetí dobytím Peršany v roce 539 př.Kr.; to byl osmdesátiletý stařec. Třikrát během Danielova života byl mimořádně obohacen a učiněn druhým v moci po panujícím králi (2:48; 5:29; 6:2–3; jeho tři přátelé podobně 3:30). Co se stalo s tímto pokladem?

- Daniel patřil mezi nejmoudřejší lidi své doby; určitě si byl vědom toho, že Bůh mu nedal takové bohatství proto, aby je po jeho smrti rozmrhali Peršané.
- Daniel byl přes 60 let vrchním správcem nade všemi babylonskými astronomy; učil je rozumět hvězdám.
- V Persii zůstala spousta Židů, kteří se nevrátili do Jeruzaléma. Kdo by chtěl začínat od nuly ve

zbořeném městě, když v cizině, kde se narodil, má zapuštěné kořeny a rozběhnuté kvetoucí obchody? (Neh 11:1–2). Nejznámější je královna Ester.

- Mezi těmi, kteří zůstali, byla i spousta židovských astronomů, Danielových žáků.
- Danielovi Bůh zjevoval tajné věci tak, jako nikomu jinému.
- Ke konci života se Danielovi dostalo zjevení o příchodu Mesiáše (12:2), jehož významnou část však měl „zapečetit“ – uchovat v tajnosti (12:4, 9) do doby konce, protože nebylo určeno jeho současníkům.

 Takže bychom mohli vyvodit celkem bezpečný závěr, že Daniel odkázal své obrovské bohatství svým žákům, židovským astronomům, spolu s pokyny, co sledovat na noční obloze, aby podle postavení hvězd a planet poznali, až nastane čas příchodu Mesiáše na svět. Některé konstelace jsou nastíněny v tabulce v článku [Co viděli astronomové?](#) u Mt 2:2.

Ozeáš

Úvod

1 Slovo Hospodinovo, které se stalo k Ozeášovi synu Bérovu za dnů Uziáše, Jotama, Achasa, Ezechiáše, králů Judských, a za dnů Jeroboáma syna Joasova, krále Izraelského. ² Když Hospodin začal mluvit k Ozeášovi, řekl Hospodin Ozeášovi: Jdi, pojmi sobě ženu smilnou, a děti ze smilstva; neboť nestydatě smilněci tato země, odvrátila se od Hospodina. ³ A tak šel a pojal Gomeru, dceru Diblaimskou, která počala a porodila jemu syna. ⁴ Tedy řekl jemu Hospodin: Nazvi jméno jeho Jezreel; neboť po malém času já vyhledávat budu krve Jezreel na domu Jéhu, a přestat kázu království domu toho. ⁵ A stane se v ten den, že polámu lučičště Izraelovo v údolí Jezreel. ⁶ Opět počala znovu a porodila dceru. A řekl jemu: Nazvi jméno její Lorucháma; neboť již více neslituji se nad domem Izraelským, abych jim co prominouti měl. ⁷ Ale nad domem Judským se slituji, a vysvobodím je skrze Hospodina Boha jejich; neboť nevysvobodím jich lučičštěm a mečem, ani bojem, koňmi nebo jezdcí. ⁸ Potom odstavivši Loruchámu, opět počala a porodila syna. ⁹ A řekl: Nazvi jméno jeho Loammi; neboť vy nejste lid můj, a já také nebudu váš. ¹⁰ Avšak bude počet synů Izraelských jako písku mořského, který ani změřen, ani sečten být nemůže. A stane se, že místo toho, kde řečeno jim bylo: Nejste vy lid můj, řečeno jim bude: Synové Boha silného a živého jste. ¹¹ A budou shromážděni synové Judští a synové Izraelští spolu, a ustanovíce nad sebou hlavu jednu, vyjdou z této země, ačkoli veliký bude den Jezreel.

2 Rcete bratřím vašim: Ó lide můj, a sestrám vašim: Ó milosrdenství došla. ² Odpor vedte proti matce vaší, dokažte, že ona není manželka má, a že já nejsem muž její, leč odstraní smilství svých od tváře své, a cizoložství svých zprostřed prsí svých, ³ Abych ji nesvlékl do naha, a nepostavil ji tak, jakž byla v den narození svého, a učině ji podobnou poušti, a obrátě ji jako v zemi vyprahlou, umořil bych ji žizní. ⁴ Neslitoval bych se ani nad syny jejími, protože jsou synové ze smilstva. ⁵ Neboť smilní matka jejich, hanebnost páše rodička jejich; říká zajisté: Půjdu za milenci svými, kteří mi dodávají chleba mého, vody mé, vlny mé, lnu mého, oleje mého i nápojů mých. ⁶ A proto aj, já opletu cestu její trním, a ohradím hradbou, aby stezek svých nalézt nemohla. ⁷ Tehdy běhat bude za milenci svými, avšak nedostihne jich, hledat jich bude, ale nenalezne. A dí: Ej nu, již se navrátím k manželu svému prvnímu, protože mi lépe tehdy bylo než nyní. ⁸ Neboť ona nezná toho, že jsem já dával jí obilí, a mošt a olej, a rozmnožoval stříbro i zlato, které vynakládají na Bále. ⁹ Proto poberu zase obilí své v čas jeho, i mošt svůj v jistý čas jeho, a odejmu jí vlnu svou i len svůj k přiodívání nahoty její, ¹⁰ A tak v brzku odkryji mrzkost její před očima milenců jejich, a žádný jí nevytrhne z ruky mé. ¹¹ A učiním přítrž vši radosti její, svátkům jejím, novoměsícům jejím i sobotám jejím, a všem slavnostem jejím. ¹² Pohubím také révoví její a fíkoví její, protože říká: Ty věci jsou mzda má, kterou mi dali milenci moji; a obrátím je v les, a sežerou je živočichové polní. ¹³ A budu na ní vyhledávat dnů Bálů, v nichž jim pálí kadidlo, a ozdoběci se náušnicemi svými a sponami svými, chodí za milenci svými, na mne se pak zapomíná, praví Hospodin. ¹⁴ Proto aj, já namluvím ji, když ji uvedu na poušť; neboť mluvit budu k srdci jejímu. ¹⁵ A dám jí vinice její od téhož místa, i údolí Achor místo dveří naděje, i bude tam zpívat jako za dnů mladosti své, totiž jako tehdy, když vycházela ze země Egyptské. ¹⁶ A stane se v ten den, dí Hospodin, že volat budeš: Muži můj, a nebudeš mne volat více: Báli můj. ¹⁷ Neboť vyprázdním jména Bálů z úst tvých, aniž připomínání budou více v jménu svém. ¹⁸ A učiním pro tebe smlouvu v ten den s živočichy polními, a s ptactvem nebeským i s hmyzem, lučičště pak a meč polámu, i válku odejmu ze země, a způsobím to, aby bydleli bezpečně. ¹⁹ A zasnoubím tě sobě na věčnost, zasnoubím tě sobě, pravím, ve spravedlnosti a v soudu a v dobrotivosti a v hojném milosrdenství. ²⁰ Zasnoubím tě sobě také ve víře, abys poznala Hospodina. ²¹ A stane se v ten den, že vyslychat budu, dí Hospodin, vyslychat budu nebesa, a ona vyslyší zemi. ²² Země pak vyslyší obilí, i mošt, i olej, a ty věci vyslyší Jezreele. ²³ Neboť ji rozesejí sobě na zemi, a smilují se nad Loruchámou, Loammi pak řeknu: Lid můj jsi ty, a on dí: Bože můj.

3 Opět řekl mi Hospodin: Ještě jdi, a zamiluj ženu, milou milenců a cizoložnou, tak jako miluje Hospodin syny Izraelské, ačkoli oni hledí k bohům cizím, a milují kádě vína. ² Tedy zjednal jsem ji sobě z patnácti stříbrných a z půldruhého chomeru ječmene. ³ A řekl jsem jí: Po mnoho dnů sed' mi, nesmilni, aniž se vdávej za muže, a já také příčinou tvou. ⁴ Neboť po mnohé dny budou synové Izraelští bez krále, bez knížete, bez oběti, bez modly, bez efodu a terafim. ⁵ Potom pak obrátí se synové Izraelští, a hledat budou Hospodina Boha svého i Davida krále svého; a předěšení jsouce, poběhnou k Hospodinu a k dobrotě jeho v posledních časech.

4 Slyšte slovo Hospodinovo, ó synové Izraelští, neboť má rozepři Hospodin s obyvateli země této, protože není žádné věrnosti, ani žádného milosrdenství, ani žádné známosti Boží v této zemi. ² Proklínání a lži a vraždy, a zlodějství i cizoložství na vrch vzrostlo, a vražda vraždu stihá. ³ Proto kvilet bude tato země, a umdlí všechno, co v ní přebývá, živočichové polní i ptactvo nebeské, ano i ryby mořské zahynou. ⁴ Avšak žádný jim nedomlouvej, aniž jich kdo trestej; neboť lid tvůj podobní jsou těm, kteří se vadí s knězem. ⁵ Proto ve dne padneš, padne také i prorok s tebou v noci, zahladím i matku tvou. ⁶ Vyhlazen bude lid můj pro neumění. Poněvadž jsi ty pohrdl uměním, i tebou pohrdnu, abys mi kněžství nekonal; a že jsi zapomněl na zákon Boha svého, já také zapomenu se na syny tvé. ⁷ Čím se více rozmohli, tím více hřešili proti mně; slávu jejich v pohanění směním. ⁸ Oběti za hřích lidu mého jedí, proto k nepravosti jejich duše své pozdvihují. ⁹ Pročež stane se jak lidu, tak knězi. Neboť vyhledávat budu na něm cest jeho, a skutky jeho jemu vrátím. ¹⁰ A budou jíst, avšak se nenasytí, smilnit budou, ale nerozmnoží se; neboť nechtějí pozoru mít na Hospodina. ¹¹ Smilství a víno a mošt odjímá srdce. ¹² Lid můj dřeva svého se dotazuje, a hůl jeho oznamuje jemu; neboť je duch smilství v blud uvodí, aby smilnili, odcházejíce od Boha svého. ¹³ Na vrších hor obětují, a na pahrbcích pálí kadidlo, pod doubím a topolím a jilmovím, neboť je příhodný stín jejich; proto smilní dcery vaše, a snachy vaše cizoloží. ¹⁴ Nevyhledával-li bych na dcerách vašich, že smilní, a na snachách vašich, že cizoloží, že tito s nevěstkami se oddělují, a se ženkami obětují? A lid, který sobě nerozumívá, padne. ¹⁵ Jestliže smilníš ty Izraeli, nechať nehřeší Juda. Proto nechodte do Galgala, aniž vstupujte do Betaven, aniž přísahajte: Živ je Hospodin. ¹⁶ Neboť jako jalovice tvrdošijná tvrdošijný je Izrael, již je pást bude Hospodin jako beránka na prostranně. ¹⁷ Efraim spráhnul se s modlami, nechej ho. ¹⁸ Vzpurné je činí nápoj jejich, velice smilní, milují: Dejte. Ochráncové jeho jsou ohyzda. ¹⁹ Zachvátí je vítr křídly svými, a budou zahanbeni pro své oběti.

5 Slyšte to, ó kněží, a pozorujte, dome Izraelský, i dome královský, poslouchejte, neboť proti vám soud tento je, protože jste osidlo v Masfa, a síčka rozestřená na vrchu Tábor. ² Nýbrž k zabíjení uchylující se, připadají k zemi, ale já ztrestám každého z nich. ³ Znáám já Efraima, a Izrael není ukryt přede mnou; neboť nyní smilníš, Efraime, poskvřňuje se Izrael. ⁴ Nemají se k tomu, aby se obrátili k Bohu svému, protože duch smilství mezi nimi je, Hospodina pak znát nechtějí, ⁵ Takže hrdost Izraelova svědčí vůči proti němu; proto Izrael i Efraim padnou pro nepravost svou, padne také i Juda s nimi. ⁶ Se stády bravu a skotu svých půjdou hledat Hospodina, však nenaleznou; vzdálil se od nich. ⁷ Hospodinu se zpronevěřili, neboť syny cizí zplodili; již je sežere měsíc i se jměním jejich. ⁸ Trubte troubou v Gabaa, a na pozoun v Ráma; křičte v Betaven: Po tobě, ó Beniamine. ⁹ Efraim zpuštěn bude v den kázně, v němž po pokoleních Izraelských uvedu ve známost pravdu. ¹⁰ Knížata Judská jsou podobná těm, kteří přenášejí mezník; vylejí na ně jako vodu prechlivost svou. ¹¹ Utišťen je Efraim, potřen soudem, však sobě libuje chodit za rozkazem. ¹² Proto i já byl jsem jako mol Efraimovi, a jako hnis domu Judovu. ¹³ Pročež vida Efraim neduh svůj, a Juda nežít svůj, utekl se Efraim k Assurovi, a poslal ke králi, který by se o něj zasadil. Ale on nebude moci zhojit vás, ani uzdravit vás od nežitů. ¹⁴ Neboť já jsem jako lýtý lev Efraimovi, a jako lvíče domu Judovu; já, já uchvátím a ujdu, vezmu, a žádný nevytrhne. ¹⁵ Odejda, navrátím se na místo své, až se vinni přiznají, a hledat budou tváře mé.

6 V úzkosti své ráno hledat mne budou: Pojdte, a navratme se k Hospodinu; neboť on uchvátí a zhojí nás, ubil a uváže rány naše. ² Obživí nás po dvou dnech, dne třetího vzkřísí nás, a budeme živi před obličejem jeho, ³ Tak abychom znájíce Hospodina, více poznávat se snažili; neboť jako jitřní svítání je vycházení jeho, a přijde nám jako déšť jarní a podzimní na zemi. ⁴ Co mám činit s tebou, ó Efraime? Co mám činit s tebou, ó Judo, vždyť vaše dobrota je jako oblak ranní, a jako rosa jitřní pomíjející? ⁵ Proto otesával jsem skrze proroky, zbil jsem je řečmi úst svých, aby soudů tvých světlo vzešlo. ⁶ Neboť milosrdenství oblibují a ne obět, a známost Boha více než zápaly. ⁷ Ale oni smlouvu mou jako lidskou přestoupili, a tu se mi zpronevěřili. ⁸ Galád město činitelů nepravosti, plné šlápějí krvavých. ⁹ Rota pak kněžstva jsou jako lotři, kteří na někoho čekají na cestě, kudy se jde do Sichem; neboť zúmyslnou nešlechtnost páchají. ¹⁰ V domě Izraelském vidím hroznou věc: Tam smilstvím Efraimovým poskvřňuje se Izrael. ¹¹ Ano i u tebe, ó Judo, vsadil rouby, když jsem já zase vedl zajatý lid svůj.

7 Když léčím Izraele, tedy zjevuje se nepravost Efraimova a zlosti Samařské; neboť provádí faleš. Uvnitř zlodějství, a vně provozují loupežnictví. ² Aniž na to pomýšlejí v srdci svém, že na všechnu nešlechtnost jejich pamatují; již je obklíčují skutky jejich, a před mým obličejem jsou. ³ Nešlechtností svou obveselují krále, a klamy svými knížata. ⁴ Všichni napořád cizoloží, podobní jsouce peci zanícené od pekaře, který přestává bdít, jen až by zadělané těsto vykynulo. ⁵ V den krále našeho k nemoci jej přivodí knížata lahvicí vína; vztahuje ruku

svou s posměvači. ⁶ Neboť přiložili k úkladům svým srdce své podobné peci; celou noc spí pekař jejich, v jitře hoří jako plamen ohně. ⁷ Všichni naporád rozpálení jsou jako pec, a šírají soudce své; všichni králové jejich padají, aniž kdo z nich volá ke mně. ⁸ Efraim s národy smísil se, Efraim bude chléb podpopelný neobrácený. ⁹ Cizozemci šírají sílu jeho, ačkoli on toho nezná; i šedinami prokvétaje, však vždy toho nezná. ¹⁰ A ačkoli pýcha Izraelova svědčí vůči proti němu, však se nenavracejí k Hospodinu Bohu svému, aniž ho hledají s tím se vším. ¹¹ A Efraim je jako holubice hloupá bez srdce; k Egyptskému králi volají, k Assyřskému se utíkají. ¹² Když odejdou, roztáhnou na ně sítku svou, a jako ptactvo nebeské přitrhnu je; kárat je budu tak, jak slýcháno bylo o tom ve shromáždění jejich. ¹³ Běda jim, že odběhli ode mne. Zpuštění na ně, protože se mi zpronevěřili, přestože jsem já je vykoupil, ale oni mluvili proti mně lži. ¹⁴ Aniž volají ke mně ze srdce svého, když kvílí na ložích svých, a když pro obilí a mošt shromažďují se, obracejí se ke mně, ¹⁵ Které já potrestav, posiloval jsem ramen jejich, ale oni proti mně zlé vymýšlejí. ¹⁶ Navracejí se, ale ne k Nejvyššímu, jsou jako lučičště omylné, padají od meče knížata jejich, od rozhněvání jazyka jejich, co jim ku posměchu je v zemi Egyptské.

8 Přilož k ústům svým troubu a rci: Aj, letí jako orlice na dům Hospodinův, protože přestoupili smlouvu mou, a proti zákonu mému převráceně činili. ² Budou sic volat: Bože můj, zná tebe Izrael, ³ Ale opustil Izrael dobré, nepřítel jej stíhat bude. ⁴ Oni ustanovují krále, ale beze mne; knížata vyzdvihují, k nimž já se neznám; ze stříbra i ze zlata svého činí sobě modly ke svému zkažení. ⁵ Opustí je tele tvé, ó Samaří, když se zažehne prchlivost má na ně. Až dokud nebudou moci dbát nevinnosti? ⁶ Však i ono je od Izraele, řemeslník je udělal, a není Bohem; neboť drtiny budou z toho telete Samařského. ⁷ Poněvaď větru rozsévají, také vichřici žnout budou; ani stébla žádného mít nebudou; úroda nevydá mouky, a by pak i vydala, cizozemci to sehlčí. ⁸ Sehlcen bude Izrael, tudíž budou mezi pohany jako nádoba, v níž není žádné libosti. ⁹ Protože se oni utíkají k Assurovi, oslu divokému, který je jenom sám svůj, a že Efraim sobě najímá milovníky, ¹⁰ A že posílali dary mezi pohany: proto tudíž je seberu i já, a již okusili něčeho pro břímě krále knížat. ¹¹ Neboť zbudoval Efraim mnoho oltářů k hřešení, má oltáře k hřešení. ¹² Vypsal jsem jemu znamenité věci v zákoně svém, ale neváží sobě stejně jako cizí věci. ¹³ Z obětí darů mých obětují maso a jedí, Hospodin neoblubuje jich. Již vzpomene na nepravost jejich, a vyhledávat bude hříchy jejich, že se oni do Egypta navracejí, ¹⁴ A že zapomenul Izrael na Učinitele svého, a nastavěl chrámů, a Juda vzdělal mnoho měst hrazených. Proto pošlu oheň na města jeho, a sežere paláce jeho.

9 Neraduj se, Izraeli, s plesáním jako jiné národy, že smilníš, odcházeje od Boha svého, a miluješ mzdu po všech obilnicích. ² Obilnice ani lis nebude jich pást, a mošt pochybí jim. ³ Aniž budou bydlet v zemi Hospodinově, ale navrátí se Efraim do Egypta, a v Assyrii věci nečisté jíst budou. ⁴ Nebudou obětovat Hospodinu vína, aniž příjemné jemu bude. Oběti jejich budou jako chléb kvílících, z něhož kdokoli by jedli, poskvrnili by se, protože chléb jejich pro mrtvé jejich nemá přicházet do domu Hospodinova. ⁵ Co pak činit budete v den slavnosti, a v den svátku Hospodinova? ⁶ Neboť aj, zahynou skrze poplenění, Egypt sebere je, a pohrbí je Memfis; nejrozkošnějšími schránami stříbra jejich kopřiva dědičně vládnout bude, a bodláčí v domech jejich. ⁷ Přijdou dnové navštívení, přijdou dnové odplacení, poznají Izraelští, že ten prorok je blázen šílený a člověk ničemný, pro množství nepravosti tvé a velikou nenávisť tvou. ⁸ Prorok, který stráž drží nad Efraimem spolu s Bohem mým, je osidlem čihařským na všech cestách svých, nenávisť je v domě Boha jeho. ⁹ Hluboko zabředli a porušili se, tak jako za dnů Gabaa; zpomene na nepravost jejich, a vyhledávat bude hříchy jejich. ¹⁰ Jako hrozny na poušti nalezl jsem byl Izraele, jako ranní fíky v prvotinách jejich popatřil jsem na otce vaše; oni odešli za Belfegor, a oddali se té ohavnosti, proto budou ohavní, tak jak se jim líbilo. ¹¹ Efraim jako pták zaletí, i sláva jejich od narození a od života, nýbrž od početí. ¹² A byť pak i odchovali syny své, však je zbavím věku zmužilého; nýbrž i jim běda, když já se od nich odvrátím. ¹³ Efraim, jaký vidím Týr, vštípen je v obydlí, a však Efraim vyvede k mordýři syny své. ¹⁴ Dej jim, Hospodine; co bys dal? Dej jim život neplodný a prsy vyschlé. ¹⁵ Vrch zlosti jejich je v Galgala, proto i tam jich nenávidím. Pro zlost skutků jejich vyženu je z domu svého, aniž jich více budu milovat; všechna knížata jejich jsou vzpurná. ¹⁶ Bit bude Efraim, kořen jejich uschne, ovoce nepřinesou, a byť pak zplodili, tedy umořím nejmilejší života jejich. ¹⁷ Pohrdne jimi Bůh můj, neboť nechťejí ho poslouchat, a budou tuláci mezi pohany.

10 Izrael je vinný kmen prázdný, ovoce skládá sobě. Čím více mívá ovoce svého, tím více rozmnožuje oltáře, a čím lepší je země jeho, tím více buduje obrazy. ² Klade díly srdce jejich, pročez vinni jsou. On poboří oltáře jejich, poplení obrazy jejich, ³ Poněvaď i říkají: Nemáme žádného krále, nýbrž aniž se bojíme Hospodina, a král co by nám učinil? ⁴ Mluví slova, klnouce se lživě, když činí smlouvu, a soud podobný jedu roste na záhonech polí mých. ⁵ Z příčiny jalovic Betavenských děsit se budou obyvatelé Samařští, když kvílét

bude nad nimi lid jejich i kněží jejich (kteří příčinou jejich nyní plesají), protože sláva jejich odstěhuje se od nich. ⁶ Ano i sám lid do Assyrie zaveden bude v dar králi, který obhájce být měl; Efraim hanbu ponese, a Izrael stydět se bude za své předsevzetí. ⁷ Vyhlazen bude král Samařský jako pěna na povrchu vody. ⁸ Vypleněny budou také výsosti Avenu, hřích Izraelských, trní a hloží vzroste na oltářích jejich. A dějí horám: Přikryjte nás, a pahrbkům: Padněte na nás. ⁹ Ode dnů Gabaa hřešil jsi, Izraeli. Tam obstáli, nepostihla jich v Gabaa válka proti nešlechetným. ¹⁰ A proto podle libosti své svážu je; neboť seberou se na ně národové ke svázání jich, pro dvojí nepravost jejich. ¹¹ Neboť Efraim je jalovička, která byla vyučována; mlatbu miluje, ačkoli jsem já nastupoval na tučný krk její, abych k jízdě užíval Efraima, Juda aby oral, a Jákob vlácel. A říkal jsem: ¹² Rozsévejte sobě k spravedlnosti, žněte k milosrdenství, orťe sobě úhor, poněvadž čas je k hledání Hospodina, až by přišel a dštil vám spravedlností. ¹³ Ale orali jste bezbožnost, žali jste nepravost, jedli jste ovoce lži; neboť doufáš v cestu svou a ve množství reků svých. ¹⁴ Proto povstane rozbroj mezi lidem tvým, i každá pevnost tvá zpuštěna bude, tak jako zpusťil Salman Bet Arbel v den boje; matky se syny rozráženy budou. ¹⁵ Aj, to vám způsobí Bethel pro přílišnou nešlechetnost vaši; na svítání docela vyhlazen bude král Izraelský.

11 Když dítětem byl Izrael, miloval jsem jej, a z Egypta povolal jsem syna svého. ² Volali jich, oni tím více ucházeli před nimi, Bálům obětovali, a rytinám pálili kadidlo, ³ Přestože jsem já na nohy stavěl Efraima, on pak bral je na lokty své; aniž znát chtěli, že jsem já je uzdravoval. ⁴ Potahoval jsem jich provázky lidskými, provazy milování, a činil jsem jim tak jako ti, kteří pozdvihují jha na čelistech zvířátka, podáváje potravu jemu. ⁵ Nenavráti se do země Egyptské, ale Assur bude králem jeho, protože se nechťeli obrátit. ⁶ Nadto bude trvat meč v městech jeho, a zkazí závory jeho, a sežere je pro rady jejich. ⁷ Neboť lid můj ustrnul na odvrácení se ode mne, a ač ho k Nejvyššímu volají, však žádný ho neoslavuje. ⁸ Jak bych tě vydal, ó Efraime? Jak bych tě vydal, ó Izraeli? Kterak bych tě položil jako Adamu, podvrátil jako Seboim? Zkormouceno je ve mně srdce mé, ano i střeva slitování mých pohnula se. ⁹ Nevykonámť prchlivosti hněvu svého, nezkazím více Efraima; neboť jsem já Bůh silný, a ne člověk, uprostřed tebe svatý, aniž přitáhnou na město. ¹⁰ A půjdou za Hospodinem řvoucím jako lev; on zajisté řvát bude, takže se strachem přiběhnou synové od moře. ¹¹ Se strachem poběhnou jako ptactvo z Egypta, a jako holubice ze země Assyrské, i osadím je v domech jejich, dí Hospodin. ¹² Obklíčili mne Efraimští lži, a dům Izraelský lstí, když ještě Juda panoval s Bohem silným, a se svatými věrný byl.

12 Efraim se větrem pase, a vítr východní honí, každého dne lež a zhoubu množí; neboť smlouvu s Assurem činí, a masti do Egypta donášejí se. ² I s Judou má soud Hospodin; pročez navštívě Jákoba podle cest jeho, podle snažností jeho odplatí jemu. ³ V životě za patu držel bratra svého, a silou svou knížetsky se potýkal s Bohem. ⁴ Knížetsky, pravím, potýkal se s andělem, a přemohl; plakal a pokorně ho prosil; v Bethel jej našel, a tam s námi mluvil. ⁵ To je Hospodin Bůh zástupů, pamětné jeho je Hospodin. ⁶ Proto ty k Bohu svému se obrať, milosrdenství a soudu dbej, a očekávej na Boha svého ustavičně. ⁷ Kramářem je, v jehož ruce jsou vážky falešné, rád utiskuje, ⁸ A říká Efraim: Však jsem zbohatl, dobyl jsem sobě zboží; ve všech mých pracích nenajdou mi nepravosti, jež by hříchem byla. ⁹ Já pak Hospodin jsa Bohem tvým od vyjití ze země Egyptské, ještě-li bych tě sedět nechal ve stáncích jako ve dnech svátečních? ¹⁰ A mluvě skrze proroky, já abych vidění mnoho ukazoval, a skrze proroky podobenství předkládal? ¹¹ Zdali toliko v Gálád byla nepravost a marnost? I v Galgala voly obětují, přes to i oltářů jejich je jako kopců na záhonech polí mých. ¹² Tamto utekl byl Jákob z krajiny Syrské, kde sloužil Izrael pro ženu, a pro ženu byl pastýřem; ¹³ Sem pak skrze proroka přivedl Hospodin Izraele z Egypta, též skrze proroka střežen je. ¹⁴ Vzbudil Efraim hněv přehořký, a proto krev jeho na něj se vztáhne, a potupu svou vrátí jemu Pán jeho.

13 Když mluvíval Efraim, býval strach; vznešený byl v Izraeli, ale prohřešiv při Bálovi, tož umřel. ² A i nyní ještě přeče hřeší. Neboť dělají sobě a slévají ze stříbra svého podle rozumu svého strašidla, přestože všechno to není než dílo řemeslníků, o čemž říkají: Lidé, kteří obětují, telata ať líbají. ³ Proto budou jako oblak ranní a jako rosa jitřní, která odchází, jako plevy vichřicí zachváčené z humna, a jako dým z komínu, ⁴ Protože já jsem Hospodin Bůh tvůj od vyjití ze země Egyptské, a Boha kromě mne nepoznal jsi, aniž je jiný vysvoboditel kromě mne. ⁵ Já jsem tě poznal na poušti v zemi velmi vyprahlé. ⁶ Dobré pastvy měvše, nasycení jsou, ale když se nasýtí, pozdvihlo se srdce jejich, proto zapomenuli na mne. ⁷ Pročez budu jim jako lýtý lev, jako leopard vedle cesty číhat budu. ⁸ Potkám se s nimi jako medvěd osířelý, a roztrhám všechno srdce jejich, a sežeru je tam jako lev, jako zvěř divoká roztrhující je. ⁹ Z tebe je zhoubu tvá, ó Izraeli, protože ve mně všechna pomoc tvá. ¹⁰ Kde je král tvůj? Kde je? Nechtě tě zachová ve všech městech tvých. Anebo soudcové tvoji, o nichž jsi řekl: Dej mi krále a knížata? ¹¹ Dal jsem tobě krále v hněvu mém, a odjal jsem v prchlivosti své. ¹² Svázána je nepravost Efraimova, schován je hřích jeho. ¹³ Bolesti rodičky přijdou na něj; je syn nemoudrý,

sic jinak nezůstával by tak dlouho v životě matky. ¹⁴Z ruky hrobu vyplatím je, od smrti vykoupím je; budu zhoubcem tvým, ó smrti, budu zkažením tvým, ó hrobe, želení skryto bude od očí mých. ¹⁵Neboť on mezi bratřími ovoce ponese, ač prve přijde vítr východní, vítr Hospodinův od pouště vstupující, a vysuší studnice jeho, osuší i vrchoviště jeho; rozchvátá poklad všech nejdražších klenotů. ¹⁶Zpuštěna bude Samaří, protože se protivila Bohu svému; od meče padnou, děti jejich zrozráženy budou, a těhotné ženy jejich zroztínány.

14 Obrat se, ó Izraeli, cele k Hospodinu Bohu svému, neboť jsi padl příčinou nepravosti své. ²Vezměte s sebou slova, a obraťte se k Hospodinu, a rcete jemu: Sejmi všelijakou nepravost, a dej to, co dobrého je, a budeme se odplácet volky rtů našich. ³Assurť nemůže zachovat nás, na koních nepojedeme, aniž díme více dílu rukou našich: Bůh náš; neboť v tobě smilování nalézá sirotek. ⁴Uzdravím odvrácení jejich, budu je milovat dobrovolně; neboť odvrácen bude hněv můj od nich. ⁵Budu jako rosa Izraelovi, zkvetne jako lilium, a hluboce vpustí kořeny své jako Libán. ⁶Rozloží se ratolestky jeho, a bude jako oliva okrasa jeho, a vůně jeho jako Libánská. ⁷Ti, kteří by seděli pod stínem jeho, navrátí se, oživnou jako obilí, a pučet budou jako kmen vinný, jehož památka bude jako vína Libánského. ⁸Efraime, co je mi již do model? Já vyslychat, a hledět budu na tě; já jsem jako jedle zelenající se, ze mne ovoce tvé je. ⁹Kdo je moudrý, porozuměj těmto věcem, a rozumný poznej je; neboť přímé jsou cesty Hospodinovy, a spravedliví chodit budou po nich, přestupníci pak na nich padnou.

Jóel

Úvod

1 Slovo Hospodinovo, které se stalo k Joelovi synu Petuelovu: ²Slyšte to starší, a pozorujte všichni obyvatelé této země, stalo-li se to za dnů vašich, anebo za dnů otců vašich? ³Vypravujte o tom synům svým, a synové vaši synům svým, synové pak jejich rodině potomní. ⁴Co pozůstalo po housenkách, snědly kobylky, a co pozůstalo po kobylkách, snědli brouci, co pak pozůstalo po broucích, dojedli chrousti. ⁵Prociťte opilci, a plačte a kvílejte všichni, kteří píváte víno, protože odtržen je mošt od úst vašich. ⁶Neboť přitáhl do země mé národ silný a nesčíslný, jehož zuby jsou zuby lva, a třenové zuby jeho lví. ⁷Přivedl vinné kmeny mé v pustinu, a fíkoví mé na zkázu; docela obnažil je a zporážel, zbělely ratolesti jejich. ⁸Kvílejte jako mladice přepásaná žíní pro muže mladosti své. ⁹Odjata je suchá i mokrá oběť z domu Hospodinova, kvílí kněží, služebníci Hospodinovi. ¹⁰Zpustlo pole, kvílí země, protože pohubeno obilí, vyschl mošt, olej zhynul. ¹¹Stydí se oráči, kvílí vinaři z příčiny pšenice a ječmene; neboť zahynula žeň polní. ¹²Vinný kmen uschl, a fík usvadl, strom zrnatých jablek, též i palma i jabloň, všechno dříví polní poschlo, a že odňato potěšení od synů lidských. ¹³Přepašte se a kvílejte, ó kněží, úpějte přísluhující oltářů, vejděte a léhejte i v noci v žíních, služebníci Boha mého. Neboť nevnáší se do domu Boha vašeho suché ani mokré oběti. ¹⁴Uložte půst, svolajte shromáždění, shromážděte starší i všechny obyvatele země do domu Hospodina Boha vašeho, a volejte k Hospodinu: ¹⁵Ach, běda tento den; neboť blízký je den Hospodinův, a jako poplenní od Všemohoucího přichází. ¹⁶A před očima našima pokrm odjat je, z domu Boha našeho veselí a plesání. ¹⁷Vyhynulo símě pod hroudami svými, zpustly stodoly, zbořeny jsou obilnice; neboť vyschlo obilí. ¹⁸Aj, jak vzdychá dobytek, svírají se stáda skotu, protože nemají žádné pastvy, ano i stáda bravu hynou. ¹⁹K tobě, ó Hospodine, volám; neboť oheň sežral pastviska pouště; a plamen popálil všechna dříví polní. ²⁰Také i zvěř polní všechna lká k tobě, protože vyschly potoky vod, a oheň sežral pastviska na poušti.

2 Trubte troubou na Sionu, a křičte na hoře svaté mé, necht se třesou všichni obyvatelé této země, neboť přichází den Hospodinův, neboť blízký je, ²Den temnosti a mračna, den oblaku a mrákoty, jako záře jitřní rozprostřená po horách: Lid mnohý a silný, jemuž rovného nebylo od věků, aniž po něm kdy bude až do let národů i pronárodů. ³Před tváří jeho oheň šířat bude, a za ním plamen plápolat; před ním země tato jako zahrada Eden, ale po něm bude poušť přehrozná, a aniž bude, co by ušlo před ním. ⁴Způsob jeho bude jako způsob koní, a jako jízdní, tak poběhnou. ⁵Jako s hřmotem vozů po vrších hor skákat budou, jako hluk plamene ohně šířajícího strniště, jako lid silný sešikovaný k bitvě. ⁶Tváře jeho děsit se budou lidé, všechny tváře zčernají jako hrnec. ⁷Jako rekové poběhnou, jako muži váleční vstoupí na zeď, a jeden každý cestou svou půjde, aniž se uchýlí ze stezek svých. ⁸Jeden druhého nebude tlačit, každý silnicí svou půjde, a byť i na meč upadli, nebudou raněni. ⁹Po městě těkat budou, po zdech běhat, na domy vstupovat, a okny polezou jako zloděj. ¹⁰Před tváří jeho třást se bude země, pohnou se nebesa, slunce i měsíc se zatmí, a hvězdy ztratí blesk svůj. ¹¹Hospodin pak sám vydá hlas svůj před vojskem svým, protože velmi veliký bude tábor jeho, protože silný ten, kdo vykoná slovo jeho. (Neboť veliký bude den Hospodinův a hrozný náramně), i kdo jej bude moci snést? ¹²A proto ještě nyní dí Hospodin: Obráťte se ke mně samému celým srdcem svým, a to s postem a s pláčem i s kvílením. ¹³A roztrhněte srdce vaše, a ne roucha vaše, a navraťte se k Hospodinu Bohu vašemu; neboť je on milostivý a lítostivý, dlouhočekající a hojný v milosrdenství, a který lituje zlého. ¹⁴Kdo ví, neobráť-li se a nebude-li želet, a nezůstaví-li po něm požehnání, oběti suché a mokré Hospodinu Bohu vašemu. ¹⁵Trubte troubou na Sionu, uložte půst, svolajte shromáždění. ¹⁶Shromážděte lid, posvěťte shromáždění, shromážděte starce, shromážděte maličké i ty, již prsí požívají; necht vyjde ženich z pokojíka svého a nevěsta ze schrány své. ¹⁷Kněží, služebníci Hospodinovi, ať pláčou mezi síní a oltářem, a řeknou: Odpust, ó Hospodine, lidu svému, a nevydávej dědictví svého v pohanění, tak aby nad nimi panovat měli pohané. Proč mají říkat mezi národy: Kde je Bůh jejich? ¹⁸A bude horlivou milostí zanícen Hospodin k zemi své, a slituje se nad lidem svým. ¹⁹A ohlásí se Hospodin, a řekne lidu svému: Aj, já pošlu vám obilí, mošt a olej, i budete jím nasyceni, aniž vás vydám více v pohanění mezi pohany. ²⁰Neboť půlnoční vojsko vzdálím od vás, a zaženu je do země vyprahlé a pusté, přední houf jeho k moři východnímu, konec pak jeho k moři nejdalšímu; i vzejde z něho smrad a puch, jakkoli sobě mocně počíná. ²¹Neboj se země, plesej a vesel se; neboť mocně dělat bude Hospodin dílo své. ²²Nebojte se, zvířátka polí mých; neboť se zotaví pastviska na poušti, a stromoví přinese ovoce své, fík i vinný kmen vydá moc svou. ²³I vy, synové Sionští, plesejte a veselte se v Hospodinu

Bohu vašem; neboť vám dá déšť příhodný, a sešle vám déšť hojný, podzimní i jarní, v čas. ²⁴ A budou naplněny stodoly obilím, a oplývat budou lisy moštěm a olejem. ²⁵ A tak nahradím vám léta, která sežraly kobylky, brouci, chrousti a housenky, vojsko mé veliké, které jsem posílal na vás. ²⁶ Budete zajisté mít co jíst, a nasycení jsouce, chválit budete jméno Hospodina Boha svého, který učinil s vámi divné věci, aniž zahanben bude lid můj na věky. ²⁷ A poznáte, že já jsem uprostřed Izraele, a že já Hospodin jsem Bohem vaším, a že není žádného jiného; neboť nebude zahanben lid můj na věky. ²⁸ A stane se potom, že vyleji Ducha svého na všelijaké tělo, a budou prorokovat synové vaši i dcery vaše; starci vaši sny mívat budou, mládenci vaši vidění vídat budou. ²⁹ Nýbrž i na služebníky a na služebnice v těch dnech vyleji Ducha svého, ³⁰ A ukážu zázraky na nebi i na zemi, krev a oheň a sloupy dýmové. ³¹ Slunce obrátí se v tmu a měsíc v krev, dříve než přijde den Hospodinův veliký a hrozný, ³² Avšak stane se, že kdokoli by vzýval jméno Hospodinovo, vysvobozen bude; neboť na hoře Sion a v Jeruzalémě bude vysvobození, jak pověděl Hospodin, totiž v ostatcích, kterých povolá Hospodin.

3 Neboť aj, v těch dnech a v ten čas, když zase přivedu zajatý lid Judský a Jeruzalémský, ² Shromáždím také všechny národy, a svedu je do údolí Jozafat, abych se tam soudil s nimi o lid svůj a dědictví své, Izraele, jež rozptýlili mezi pohany a zemi mou rozdělili. ³ Také o lid můj metali los, a dávali mládence za nevěstku, mladice pak prodávali za víno, aby pili. ⁴ A co vy máte proti mně, ó Tyrští a Sidonští, i všechny končiny Filistinské? Zдали se mi odplácíte? Jestliže mi se odplácíte, snadně a náhle i já obrátím odplatu vaši na hlavu vaši, ⁵ Kterí stříbro mé i zlato mé berete, a kletoty mé výborné vnášíte do chrámů svých, ⁶ A syny Judské i syny Jeruzalémské prodáváte synům Javanovým, aby je pryč odváděli od pomezí jejich. ⁷ Aj, já vzbudím je z toho místa, kam jste je prodali, a obrátím odplatu vaši na hlavu vaši. ⁸ Prodám zajisté syny i dcery vaše v moc synů Judských, i prodají je Sabejským, do národu dalekého; neboť Hospodin mluvil. ⁹ Provolejte to mezi národy, vyhlaste boj, probudte reků, necht přitáhnou, a dají se najít všichni muži váleční. ¹⁰ Zkujete motyky své v meče, a srpy své v oštěpy; ten, který je mdlý, necht řekne: Udatný jsem. ¹¹ Shromážděte se a přitáhněte všechny národy okolní, a shlukněte se; způsob to, ať tam sestoupí, ó Hospodine, rekové tvoji. ¹² Probudí se a přitáhnou národy ty do údolí Jozafat; neboť tam se posadím, abych soudil všechny ty národy okolní. ¹³ Přičinite srp, neboť uzrálo obilí; pojdte, sestupte, neboť plný je lis, oplývají kádě; mnohá zajisté je zlost jejich. ¹⁴ Ale více hromad, hromad v údolí posekání; neboť blízký je den Hospodinův, v údolí posekání. ¹⁵ Slunce a měsíc zatmí se, a hvězdy ztratí blesk svůj. ¹⁶ A Hospodin řvát bude ze Siona, a z Jeruzaléma vydá hlas svůj, takže se třást budou nebesa i země; neboť Hospodin je útočiště lidu svého, a síla synů Izraelských. ¹⁷ A zvíte, že já Hospodin jsem Bohem vaším, který bydlím na Sionu, hoře svatosti své, a tak Jeruzalém bude svatý, a cizí nepůjdou přes něj více. ¹⁸ A stane se v ten čas, že hory dštít budou mošem, a pahrbky oplývat mlékem, a všechny potoky Judské budou plné vody, a studnice z domu Hospodinova vyjde, která napojí údolí Setim. ¹⁹ Egypt na zpuštění přijde, a země Idumejská hrozně zpuštěna bude pro násilí synům Judským činěné; neboť vyléval krev nevinnou v zemi jejich. ²⁰ Juda pak na věky trvat bude, a Jeruzalém od národu do pronárodu. ²¹ A očistím ty, jejichž jsem krve neočistil; neboť Hospodin přebývá na Sionu.

Ámos

Úvod

1 Slova Amosova (kterýž byl mezi pastýři) z Tekoa, která viděl o Izraelovi za dnů Uziáše krále Judského a za dnů Jeroboáma syna Joasova, krále Izraelského, dvě léta před zemětřesením. ² A řekl: Hospodin řvát bude ze Siona, a z Jeruzaléma vydá hlas svůj, a budou kvílet salaše pastýřů, a vyschnou pole nejvýbornější. ³ Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Damašku, ovšem pro čtveru neodpustím jemu, protože mlátili Galáda cepy okovanými. ⁴ Ale pošlu oheň na dům Hazaelův, který sežere paláce Benadadovy. ⁵ A polámu závoru Damašku, a vyplením obyvatele z údolí Aven, a toho, který drží berlu, z domu Eden, i půjde v zajetí lid Syrský do Kir, dí Hospodin. ⁶ Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Gázy, ovšem pro čtveru neslituji se nad ním, protože je zajímavice, v zajetí věčné podrobovali Idumejským. ⁷ Ale pošlu oheň na zeď Gázy, který sežere paláce její, ⁸ A vyplením obyvatele z Azotu, i toho, který drží berlu, z Aškalon, a obrátím ruku svou proti Akaron, i zahyne ostatek Filistinských, praví Panovník Hospodin. ⁹ Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Týru, ovšem pro čtveru neodpustím jemu, protože je v zajetí věčné podrobili Idumejským, a nepamatovali na smlouvu bratrskou. ¹⁰ Ale pošlu oheň na zeď Tyrskou, který sežere paláce jeho. ¹¹ Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Edoma, ovšem pro čtveru neslituji se nad ním, protože udušiv v sobě všechnu lítostivost, stíhá mečem bratra svého, a hněv jeho ustavičně rozsápává, a vzteklost jeho špehuje bez přestání. ¹² Ale pošlu oheň na Teman, který sežere paláce v Bozra. ¹³ Toto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost synů Ammon, ovšem pro čtveru neodpustím jemu, protože roztínali těhotné Galádské, jen aby rozšiřovali pomezí své. ¹⁴ Ale zanítím oheň na zdi Rabba, který sežere paláce její, s troubením v den boje a s bouří v den vichřice. ¹⁵ A půjde král jejich v zajetí, on i knížata jeho s ním, praví Hospodin.

2 Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Moábovu, ovšem pro čtveru neodpustím jemu, protože spálil kosti krále Idumejského na vápno. ² Ale pošlu oheň na Moába, který sežere paláce Kariot, i umře s hlukem Moáb, s křikem a s hlasem trouby. ³ A vyplením soudce jeho, i všechna knížata jeho zmordují s ním, praví Hospodin. ⁴ Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Judovu, ovšem pro čtveru neslituji se nad ním, protože oni pohrdají zákonem Hospodinovým, a ustanovení jeho dbají, a svádí se lžmi svými, jichž následovali otcové jejich. ⁵ Ale pošlu oheň na Judu, který sežere paláce Jeruzalémské. ⁶ Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Izraelovu, ovšem pro čtveru neodpustím jemu, protože prodávají spravedlivého za peníze, a nužného za pár střeviců. ⁷ Kterí dychtí, aby chudé s prstí smísili, a cestu tichých převracejí; nadto syn i otec vcházejí k jedné a též mladici, aby poskvrnili jména svatosti mé. ⁸ A na oděvu zastaveném klanějí se při každém oltáři, a víno pokutovaných pijí v domě bohů svých, ⁹ Já jsem vyhladil Amorejského od tváře jejich, jehož vysokost byla jako vysokost cedrů. Ačkoli pevně stál jako dub, však jsem zkazil svrchu ovoce jeho, odspodu pak kořeny jeho. ¹⁰ A vás já jsem vyvedl ze země Egyptské, a vyvedl jsem vás po poušti čtyřicet let, abyste dědičně vládli zemí Amorejského. ¹¹ A vzbuzoval jsem ze synů vašich proroky, a z mládenců vašich Nazarejské. Zdali není tak, ó synové Izraelští? praví Hospodin. ¹² Ale vy jste napájeli Nazarejské vínem, a prorokům jste zapovídali, řkouce: Neprorokujte. ¹³ Aj, já tlačit budu zemi vaši tak, jako vůz těžký tlačí spopy. ¹⁴ A zahyne utíkáni od rychlého, silný též neužije síly své, a udatný nevysvobodí života svého. ¹⁵ A ten, který se chopí lučiště, neobstojí, a čerstvý na nohy své neuteče, a ten, který jezdí na koni, nevysvobodí života svého. ¹⁶ Ale i zmužilého srdce mezi nejjudatnějšími nahý utíkat bude v ten den, praví Hospodin.

3 Slyšte slovo to, které mluví Hospodin proti vám, synové Izraelští, prot vši té rodině, kterou jsem vyvedl ze země Egyptské, řka: ² Jen vás samy poznal jsem ze všelijaké rodiny země, proto trestat vás budu ze všech nepravostí vašich. ³ Zdali půjdou dva spolu, leč by se snesli? ⁴ Zdali zařve lev v lese, když by nebylo žádné loupeže? Vydá-li lvíček hlas svůj z pelechů svého, kdyby lapit neměl? ⁵ Padne-li ptáče do osidla na zem, kdyby žádné léčky nebylo? Bude-li zdviženo osidlo ze země, kdyby nic neuvázlo? ⁶ Zdali když se troubí troubou v městě, lid se strachem se neshíhá? Zda když se má stát v městě co zlého, Hospodin toho známa nečiní? ⁷ Nečiní zajisté Panovník Hospodin ničeho, leč by zjevil tajemství své služebníkům svým prorokům. ⁸ Lev řve, kdo by se nebál? Panovník Hospodin velí, kdo by neprorokoval? ⁹ Rozhlaste po palácích v Azotu, a po palácích v zemi Egyptské, a rcete: Seberte se na hory Samaří, a vizte znepokojení veliká uprostřed něho a nátisk trpící v něm, ¹⁰ A že neumějí dělat upřímně, dí Hospodin. Poklady skládají z nátisku a loupeže na palácích svých. ¹¹ Proto takto praví Panovník Hospodin: Aj, nepřítel, a to na zemi tuto kolem, a ten odejme

od tebe sílu tvou, i budou rozchvátány paláce tvoje. ¹²Takto praví Hospodin: Jako když vytrhne pastýř z úst lva dva hnáty anebo kus ucha, tak vytržení budou synové Izraelští, sedící v Samaří lhostejně na postelích, a na ložích rozkošných. ¹³Slyšte a osvědčte v domě Jákobově, dí Panovník Hospodin, Bůh zástupů, ¹⁴Že v ten den, když Izraele trestat budu pro přestoupení jeho, navštívím také oltáře v Bethel, a odtáty budou rohy oltáře, takže spadnou na zem. ¹⁵A udeřím domem zimním o dům letní, a zahynou domy z kostí slonových, a konec vezmou domy veliké, praví Hospodin.

4 Slyšte slovo toto, ó krávy Bázanské, které jste na horách Samařských, které nátisk činíte chudým, a potíráte nuzné, které říkáte pánům jejich: Přineste, ať pijeme. ²Přisáhl Panovník Hospodin skrze svatost svou, že aj, dnové jdou na vás, v nichž vezme vás na háky, a potomky vaše na udice rybářské. ³A vyjdete mezerami, každá tak, jak stojí, a budete rozhazovat, co na palácích, dí Hospodin. ⁴Jděte do Bethel, a buďte poběhlíci Galgala, rozmnožujte převrácenost, a přinášejte každého jitra oběti své, třetího roku desátky své. ⁵A pálíce obět chvály z kvašených věcí, provolejte i oběti dobrovolné, a rozhlaste, poněvadž se vám tak líbí, ó synové Izraelští, dí Panovník Hospodin. ⁶A ačkoli já dal jsem vám čistotu zubů po všech městech vašich, totiž nedostatek chleba na všech místech vašich, a však jste se ke mně neobrátili, dí Hospodin. ⁷Já také zdržel jsem vám déšť, když ještě tři měsíce byly do žně, a dštil jsem na jedno město, a na druhé město jsem nedštil; jeden díl deštěm svlažen byl, a ten díl, na který nepršelo, uschl. ⁸A toulala se dvě i tři města k jednomu městu, aby se napili vody, aniž se napít mohli, avšak jste se neobrátili ke mně, dí Hospodin. ⁹Bil jsem vás suchem a rzí; hojnost, kterou přinášely zahrady vaše a vinice vaše, i fíkoví vaše, i olivovní vaše, pojedly housenky, avšak jste se neobrátili ke mně, dí Hospodin. ¹⁰Poslal jsem na vás mor tak jako na Egypt, zabil jsem mečem mládence vaše, v zajetí jsem vydal koně vaše, a učinil jsem, že vstupoval smrad vojsk vašich i v chrýpí vaše, avšak jste se neobrátili ke mně, dí Hospodin. ¹¹Podvrátil jsem vás, jako podvrátil Bůh Sodomu a Gomoru, takže jste byli jako poleno vychváčené z ohně, vždy však neobrátili jste se ke mně, dí Hospodin. ¹²A proto takt učiním, ó Izraeli, a poněvadž tak učinit míním, připrav se vstříc Bohu svému, ó Izraeli. ¹³Neboť aj, on je zformovatel hor a stvořitel větrů, a oznamuje člověku, jaké by bylo jeho myšlení; činí ze záře jitřní tmu, a šlape po vysokostech země. Hospodin Bůh zástupů je jméno jeho.

5 Slyšte slovo toto, které já vynáším proti vám, totiž naříkání nad domem Izraelským. ²Padne, aniž více povstane panna Izraelská; opuštěna bude v zemi své, nebude žádného, kdo by jí pozdvihl. ³Neboť takto praví Panovník Hospodin: V městě, z kteréhož vycházelo tisíc, zůstane sto, v tom pak, z kteréhož vycházelo sto, zůstane deset domu Izraelskému. ⁴Neboť takto praví Hospodin domu Izraelskému: Hleďte mne a živi budte. ⁵A nehleďte Bethel, aniž chodte do Galgala, a do Bersabé se nesmýkejte; neboť Galgal jistotně se přestěhuje, a Bethel přijde na nic. ⁶Hleďte Hospodina (a živi budte, aby nepronikl jako oheň domu Jozefova, a nesehltl, a nebylo by žádného, kdo by uhasil Bethelské, ⁷Kterí proměňují v pelyněk soud, a spravedlností na zemi zanechávají), ⁸Toho, který učinil Kuřátka i Oriona, který proměňuje stín smrti v jitro, a den v temnosti noční, který přivolává vody mořské, a vylévá je na povrch země, jehož jméno je Hospodin, ⁹Který občerstvuje zemdleného proti silnému, takže zemdlený do pevnosti vchází. ¹⁰Nenávidí trestajícího v bráně, a toho, kdo mluví věci pravé, v ohavnosti mají. ¹¹A proto, protože loupíte chudého, a břímě obilí berete od něho, domů z tesaného kamení nastavěli jste, ale nebudete bydlet v nich; vinic výborných naštěpovali jste, ale nebudete pít vína z nich. ¹²Neboť já vím o mnohých nešlechtnostech vašich a velikých hříších vašich, že trápíte spravedlivého, berouce poctu, a nuzných při v bráně převracíte. ¹³Proto rozumný v ten čas mlčet musí, neboť čas ten zlý je. ¹⁴Hleďte dobrého a ne zlého, abyste živi byli, a bude tak Hospodin Bůh zástupů s vámi, jak pravíte. ¹⁵Mějte v nenávisti zlé, a milujte dobré, a ustanovte v bráně soud; snad Hospodin Bůh zástupů milost učiní ostatkům Jozefovým. ¹⁶Proto takto praví Panovník Hospodin, Bůh zástupů: Po všech ulicích bude kvílení, a na všechny strany vzkřiknou: Ouvech, ouvech, a povolají orače k pláči a kvílení s těmi, kteří umějí naříkat. ¹⁷Nýbrž i po všech vinicích bude kvílení, když projdu prostředkem tebe, dí Hospodin. ¹⁸Běda těm, kteří žádají dne Hospodinova. K čemuž je vám ten den Hospodinův, poněvadž je tmy a ne světla? ¹⁹Jako kdyby někdo utíkal před lvem, potkal by se s ním medvěd; anebo když by vešel do domu, a opře se rukou svou o stěnu, uštkl by ho had. ²⁰Zdali není tmy a ne světla den Hospodinův, v němž není blesku, ale mrákota? ²¹Nenávidím, zavrhl jsem svátky vaše, aniž sobě chutnám slavností vašich. ²²Neboť budete-li mi obětovat zápaly a suché oběti vaše, neoblíbím jich, a na pokojné oběti krmného dobytka vašeho nepopatřím. ²³Odejmi ode mne hluk písni svých, ani hudby louten vašich nechci poslouchat. ²⁴Ale povali se jako voda soud, a spravedlnost jako potok silný. ²⁵Zdali jste mně oběti a dary obětovali na poušti za čtyřicet let, dome Izraelský? ²⁶Nýbrž nosili jste stánek Melecha vašeho a Kijuna, obrazy vaše, hvězdu boha vašeho, kteréžto věci sami jste sobě udělali. ²⁷Proto přestěhuji vás dále než Damašské, praví Hospodin, jehož jméno je Bůh zástupů.

6 Běda pokoj majícím na Sionu, a doufajícím v horu Samařskou, kteréžto hory jsou slavné mimo jiné u těch národů, k nimž se scházejí dům Izraelský. ² Projděte až do Chalne, a odtud jděte do Emat veliké, a sestupte do Gát Filistinských, a shlédněte, jsou-li která království lepší nežli tato? Je-li větší jejich kraj nežli kraj váš? ³ Kterí smyslíte, že je daleko den bídy, a přistavujete stolici nátisku. ⁴ Kterí lehají na ložích slonových, a rozkošně sobě počínají na postelích svých, kteří jídají berany ze stáda a telata nejtučnější, ⁵ Přizpěvujíce k loutně jako David, vymýšlejíce sobě nástroje múzické. ⁶ Kterí pijí z bání vinných, a drahými mastmi se mažou, aniž jsou plni bolesti pro potření Jozefovo. ⁷ Pročež již půjdou v zajetí v prvním houfu stěhujících se, a tak nastane žalost těm, kteří sobě rozkošně počínají. ⁸ Přisáhl Panovník Hospodin skrze sebe samého, dí Hospodin Bůh zástupů: V ohavnosti mám pychu Jákobovu, i paláců jeho nenávidím, pročež vydám město i vše, co v něm je. ⁹ A stane se, že pozůstane-li deset osob v domě jednom, i ti zemřou. ¹⁰ A vezme někoho strýc jeho, anebo ten, který mu strojí pohřeb, aby vynesl kosti z domu, a dí tomu, kdo je v pokoji domu: Je-li ještě s tebou kdo? A dí: Není žádného. A řekne: Mlč, protože nepřipomínali jména Hospodinova. ¹¹ Neboť aj, Hospodin přikáže, a bít bude na dům veliký přívaly, a na dům menší rozsedlinami. ¹² Zdali koně běžet mohou po skále? Zdali ji kdo orat může voly? Neboť jste proměnili soud v jed, a ovoce spravedlnosti v pelyněk, ¹³ Vy, kteří se veselíte, když není z čeho, říkájíte: Zdali jsme svou silou nevzali sobě rohů? ¹⁴ Ale aj, já vzbudím proti vám, ó dome Izraelský, praví Hospodin Bůh zástupů, národ, který vás usouzí, odtud, kudy se jde do Emat, až do potoka roviny.

7 Toto mi ukázal Panovník Hospodin, že aj, formoval kobylky, když nejprve počala růsti otava, když aj, otava byla po královském posečení. ² A stalo se, když snědly byliny zemské, že jsem řekl: Panovníku Hospodine, odpusť, prosím. Kdo zůstane Jákobovi? Neboť ho maličko je. ³ A želel Hospodin toho. Nestane se, řekl Hospodin. ⁴ Tedy ukázal mi Panovník Hospodin, a aj, Panovník Hospodin volal, že při svou povede ohněm. A spáliv propast velikou, spálil i díl. ⁵ Já pak řekl jsem: Panovníku Hospodine, přestaň, prosím. Kdo zůstane Jákobovi? Neboť ho maličko je. ⁶ A želel Hospodin toho. A ani toho se nestane, řekl Panovník Hospodin. ⁷ Potom ukázal mi, a aj, Pán stál na zdi podle olovnice zbudované, v jehož ruce byla olovnice. ⁸ A řekl mi Hospodin: Co vidíš, Amose? Řekl jsem: Olovnici. A řekl Pán: Aj, já položím olovnici uprostřed lidu svého Izraelského, nebudu již více promíjet jemu. ⁹ Neboť zpuštěny budou výsosti Izákovy, a svatyně Izraelovy zpustnou, tehdy, když povstanu proti domu Jeroboámovu s mečem. ¹⁰ Tedy poslal Amaziáš kněz Bethelský k Jeroboámovi králi Izraelskému, řka: Spíkl se proti tobě Amos uprostřed domu Izraelského, ta země nemohla by snést všech slov jeho. ¹¹ Neboť takto praví Amos: Od meče umře Jeroboám, a Izrael jistotně přestěhován bude ze země své. ¹² Potom řekl Amaziáš Amosovi: Ó vidoucí, ujdí, radím ti, uteč do země Judské, a jez tam chléb, a tam prorokuj. ¹³ Ale v Bethel již více neprorokuj, neboť ono svatyně králova i dům královský je. ¹⁴ Tedy odpovídaje Amos, řekl Amaziášovi: Nebyl jsem já prorokem, ano ani synem prorockým, ale byl jsem pastevcem, a česával jsem plané fíky. ¹⁵ Ale Hospodin mne vzal, když jsem chodil za stádem, a řekl mi Hospodin: Jdi, prorokuj lidu mému Izraelskému. ¹⁶ Nyní tedy slyš slovo Hospodinovo. Ty praviš: Neprorokuj v Izraeli, a nekaž v domě Izákově. ¹⁷ Proto takto praví Hospodin: Žena tvá cizoložit bude ve městě, synové pak tvoji i dcery tvé od meče padnou; a země tvá provazcem dělena bude, a ty v zemi nečisté umřeš, Izrael pak jistotně přestěhován bude ze země své.

8 Také mi ukázal Panovník Hospodin, a aj, byl koš ovoce letního. ² A řekl: Co ty vidíš, Amose? A řekl jsem: Koš ovoce letního. Opět mi řekl Hospodin: Přišel konec lidu mému Izraelskému, nebudu již více promíjet jemu. ³ Pročež kvíletí budou zpěvy chrámové v ten den, praví Panovník Hospodin. Množství mrtvých, mlče, namete na všelijaké místo. ⁴ Slyšte to vy, kteří sehlcujete chudého, abyste vyhladili nuzné ze země, ⁵ Říkajíce: Skoro-li pomine novoměsíce, abychom prodávali obilí, a sobota, abychom otevřeli obilnice, abychom ujímali efi, a přivěšovali váhy, a faleš prováděli vázkami falešnými, ⁶ Kupující za peníze nuzné, a chudého za pár střeviců, nadto abychom plevy obilné prodávali? ⁷ Přisáhl Hospodin skrze důstojnost Jákobovu: Že nezapomenou na věky na všechny skutky jejich. ⁸ Nad tím-li by se netrásla i země, a nekvílel by každý, kdo přebývá na ní? Proto-li by neměla vystoupit všechna jako potok, a zachváčena i zatopena být jako potokem Egyptským? ⁹ A stane se v ten den, praví Panovník Hospodin, učiním, že slunce zajde o poledni, a uvedu tmy na zemi v jasný den. ¹⁰ A proměním svátky vaše v kvílení, a všechny zpěvy vaše v naříkání, a způsobím to, že bude na každých bedrách žíně, a na každé hlavě lysina, a bude v zemi této kvílení jako nad jednorozeným, a poslední věci její jako den hořkosti. ¹¹ Aj, dnové jdou, dí Panovník Hospodin, že pošlu hlad na zemi, ne hlad chleba, ani žížeň vody, ale slyšení slov Hospodinových, ¹² Tak že toulat se budou od moře až k moři, a od půlnoci až na východ běhat, hledajíce slova Hospodinova, však nenajdou. ¹³ V ten čas umdlévat budou panny krásné, ano

i mládenci tou žízni, ¹⁴ Kterí přísahají skrze ohavnost Samařskou, a říkají: Živ je Bůh tvůj, ó Dan, a živa je cesta Bersabé. A padnou, a nepovstanou více.

9 Viděl jsem Pána, jak se postavil na oltáři a řekl: Udeř v makovici, až se zatřesou ty veřeje, a rozetni je všechny od vrchu jejich, ostatek pak mečem zmorduji. Neuteče žádný z nich, aniž kdo z nich bude, který by tomu unikl. ² Byť se pak do země zakopali, i odtud by je ruka má vzala; pakli by vstoupili do nebe, i odtud bych je strhl. ³ A jestliže by se schovali na vrchu Karmele, vyhledám a vezmu je odtud; pakli by se skryli před očima máma na dně moře, přikáži hadu, aby je i odtud vyhrzl. ⁴ Pakli by šli v zajetí před nepřáteli svými, i tam přikáži meči, aby je zmordoval; obrátím zajisté oko své proti nim k zlému, a ne k dobrému. ⁵ Neboť Panovník Hospodin zástupů když se jen dotkne země, rozplývá se, a kvílí všichni přebývající na ní, a vystupuje všechna jako potok, a zatopena bývá jako potokem Egyptským, ⁶ Který zbudoval na nebesích paláce své, a zástup svůj na zemi sešikoval, který může zavolat vody mořské, a vylít ji na povrch země, jehož jméno je Hospodin. ⁷ Zdali nejste podobni synům Mouřeninů přede mnou, ó synové Izraelovi? dí Hospodin. Zdali jsem Izraele nevyvedl ze země Egyptské, tak jako Filistinské z Kaftor, a Syrské z Kir? ⁸ Aj, oči Panovníka Hospodina proti království tomuto hřešícímu, abych je vyhladil z povrchu země, avšak nevyhladím docela domu Jákobova, dí Hospodin. ⁹ Neboť aj, já přikázal jsem, a budu zmítat domem Izraelským mezi všemi národy, tak jako zmítáno bývá na řešetu, takže ani kamení nepropadne na zem. ¹⁰ Mečem zabiti budou všichni hříšníci z lidu mého, kteří říkají: Nepřiblíží se, aniž potká nás to zlé. ¹¹ V ten den zdvihnu stánek Davidův, který klesá, a zahradím mezery jeho, a zbořeniny jeho opravím, a zbuduji jej jako za dnů starodávných, ¹² Aby dědili s ostatky Idumejských a se všemi národy, nad kterými je vzýváno jméno mé, dí Hospodin, který to učiní. ¹³ Aj, dnové jdou, dí Hospodin, že stíhat bude oráč žence, a ten, kdo tlačí hrozny, rozsévače, hory pak dštít budou moštem, a všechny pahrbky oplývat. ¹⁴ Přivedu také zase zajatý lid svůj Izraelský, a vystavějí města zpuštěná, aby v nich bydlil; a budou štěpovat vinice, a pít víno jejich, nadělají i zahrad, a jíst budou ovoce jejich. ¹⁵ A tak je vstípím v zemi jejich, že nebudou vykořeneňi více ze země své, kterou jsem dal jim, praví Hospodin Bůh tvůj.

9:6 Zavolat ... vylít. Bystré pozorovatele odedávna mávla hádanka, jak to, že se moře nepřeplní, když do něho tečou všechny řeky (srv. Kaz 1:7). Odpověď je v hydrologickém cyklu (koloběhu vody), který

nebyl vědci stoprocentně přijat před 16. stoletím, dva a půl tisíce let poté, co Bible tvrdila, že Bůh povolá vodu z moře a vylije ji na povrch země.

Abdijáš

Úvod

1 Vidění Abdiášovo. Takto praví Panovník Hospodin o zemi Idumejské: Pověst jsme slyšeli od Hospodina, a legáta k národům vyslaného: Nuže, povstaňme k boji proti ní. ² Aj, způsobím to, abys byl nejšpatnější mezi národy, a abys byl v náramném pohrdání. ³ Pýcha srdce tvého zklame tě, ó ty, který bydlíš v rozsáhlých skalních, v převysokém obydlí svém, říkáje v srdci svém: Kdo by mne strhl na zem? ⁴ Bys pak vysoko udělal jako orlice, nýbrž bys mezi hvězdami položil hnízdo své, i odtud strhnu tě, praví Hospodin. ⁵ Kterak jsi popleněn? Zdali zloději přišli na tebe? Zdali loupežníci noční? Zdali by kradli přes spotřebu svou? Kdyby ti, kteří sbírají víno, přišli na tebe, zda by nepozůstali aspoň paběrků? ⁶ Jak jsou vystiženy věci Ezau, vyhledány poklady jeho! ⁷ Až ku pomezí vystrčí tě všichni, se kterýmiž smlouvu máš; podvedou tě, zmocní se tebe ti, s nimiž pokoj máš; kdo s tebou jídají chléb, udělají ránu zrádně, již nebude lze vyrozumět. ⁸ Zdali v ten den, praví Hospodin, nevyhledám moudrých ze země Idumejské, a rozumných z hory Ezau? ⁹ A budou se děsit udatní tvoji, ó Temane, proto, že poraženi jsouce, vyplenění budou všichni z hory Ezau. ¹⁰ Pro nátisk bratru tvému Jákobovi činěný přikryje tě hanba, a vypleněn budeš na věčnost. ¹¹ Stál jsi v ten den naproti, a když zajímali cizí vojsko jeho, a když cizozemci vcházeli do bran jeho, a o Jeruzalém metali losy, ty jsi také byl jako jeden z nich. ¹² Nedívej se tedy na den bratra svého, na den zajetí jeho, aniž se vesel nad syny Judskými v den zahynutí jejich, aniž pyšně mluv ústy svými v den úzkosti. ¹³ Nevcházej do brány lidu mého v den bídy jejich, aniž se dívej trápení jeho v den bídy jeho, a nechtěj sahat na statek jeho v den bídy jeho. ¹⁴ Aniž stůj při mezeře, abys hubil ty, kteří z nich ucházejí, aniž vydávej nepříteli v moc těch, kteří z nich pozůstali v den úzkosti. ¹⁵ Neboť blízko je den Hospodinův proti všem těm národům. Jak jsi činil, tak se stane tobě, odplata tvá navrátí se na hlavu tvou. ¹⁶ Neboť poněvadž vy na mé hoře svaté pít budete, nadto pít budou všechny národy ustavičně. Pít, pravím, a požírat budou, až budou, jako by jich nebylo. ¹⁷ Na hoře pak Sion bude vysvobození, a bude svatá, a tak dědičně držet bude dům Jákobův dědictví svá. ¹⁸ A bude dům Jákobův oheň, a dům Jozefův plamen, dům pak Ezau plevy, i rozpálí se na ně a sehlí je, aniž kdo pozůstane z domu Ezau; neboť Hospodin mluvil. ¹⁹ A tak dědit budou v krajině polední s horou Ezau, i v rovině s Filistinskými; vládnout také budou krajinou Efraimovou i krajinou Samařskou, a Beniaminovou i Galádskou. ²⁰ A zajaté vojsko toto synů Izraelských v tom, co bylo Kananejských až do Sarepty, zajatí pak Jeruzalémští v tom, co je na konci panství, dědit budou s městy na poledne. ²¹ A vstoupí vysvoboditelé na horu Sion, aby soudili horu Ezau, a tak bude Hospodinovo království.

Jonáš

Úvod

1 A stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi synu Amaty, řkoucí: ²Vstaň, jdi do Ninive města toho velikého, a volej proti němu; neboť vstoupila nešlechtnost jejich před obličej můj. ³Ale Jonáš vstal, aby utekl do Tarsu od tváře Hospodinovy. A přišel do Joppe, našel loď, která jede do Tarsu, a zaplativ od ní, vstoupil na ni, aby se plavil s nimi do Tarsu od tváře Hospodinovy. ⁴Ale Hospodin vzbudil vítr veliký na moři. A stala se bouře veliká na moři, až se domnívali, že se lodí ztroskotá. ⁵A bojíce se plavci, volali jeden každý k bohu svému, a vyhazovali to, co měli na lodi, do moře, aby sobě tím polehčili. Jonáš pak byl sešel k bokům lodi, a položiv se, spal tvrdě. ⁶Tedy přišel k němu správce lodí, řekl jemu: Co ty děláš, ospalče? Vstaň, volej k Bohu svému. Snad ten Bůh rozpomene se na nás, abychom nezahynuli. ⁷A řekli jeden druhému: Pojdte, vrhněme losy, abychom zvěděli, pro koho to zlé přišlo na nás. Tedy metali losy, a padl los na Jonáše. ⁸A řekli jemu: Pověz nám prosím, pro koho toto zlé na nás? Jaký je obchod tvůj, a odkud jdeš? Ze které jsi země a ze kterého národu? ⁹A řekl jim: Hebrejský jsem, a Hospodina Boha nebes, který učinil moře i zemi, já ctím. ¹⁰Pročež báli se ti muži bázní velikou, a dověděvše se muži ti, že od tváře Hospodinovy utíká (neboť jim byl oznámil), řekli jemu: Co jsi to učinil? ¹¹Řekli ještě k němu: Co máme učinit s tebou, aby se moře spokojilo? (Neboť moře vždy více a více bouřilo se.) ¹²Jimž řekl: Vezměte mne, a uvrhněte mne do moře, a utichne moře před vámi; neboť já vím, že příčinou mou bouře tato veliká je proti vám. ¹³Ale muži ti statečně táhli, chtějíce k břehu přistát, však nemohli; neboť moře vždy více a více se bouřilo proti nim. ¹⁴A zvolali k Hospodinu, řkouce: Prosíme, ó Hospodine, abychom nezahynuli pro smrt člověka tohoto, aniž na nás vyhledávej krve nevinné; neboť ty, ó Hospodine, jak chceš, tak činíš. ¹⁵Tedy vzavše Jonáše, uvrhli ho do moře. A přestalo moře bouřit se. ¹⁶Pročež báli se muži ti bázní velikou Hospodina, a obětovali oběť Hospodinu, a sliby činili. ¹⁷Nastrojil pak byl Hospodin rybu velikou, aby pozřela Jonáše. A byl Jonáš ve střevech té ryby tři dny a tři noci.

2 A modlil se Jonáš Hospodinu Bohu svému v střevech té ryby, ²A řekl: Ze soužení svého volal jsem k Hospodinu, a ozval se mi; z břicha hrobu křičel jsem, a vyslyšel jsi hlas můj. ³Neboť jsi mne uvrhl do hlubiny, doprostřed moře, a řeka obklíčila mne; všechna vlnobití tvá i rozvodnění tvá na mne se svalila. ⁴Byl jsem již řekl: Vyhnán jsem od očí tvých, ale ještě pohledím na tvůj svatý chrám. ⁵Obklíčily mne vody až k duši, propast obklíčila mne, leknín otočil se okolo hlavy mé. ⁶Až ke spodkům hor dostal jsem se, země závorami svými zalehla mi na věčnost, ty jsi však vysvobodil od porušení život můj, ó Hospodine Bože můj. ⁷Když se svírala ve mně duše má, na Hospodina jsem se rozpomínal, i přišla k tobě modlitba má do chrámu svatého tvého. ⁸Kteří ostríhají marností pouhých, dobroty Boží se zbavují. ⁹Já pak s hlasem díkyčinění obětovat budu tobě; co jsem slíbil, splním. Hojné vysvobození je u Hospodina. ¹⁰Rozkázal pak byl Hospodin rybě té, i vyvrátila Jonáše na břeh.

3 A stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi podruhé, řkoucí: ²Vstaň, jdi do Ninive města toho velikého, a kaž proti němu to, co já poroučím tobě. ³Tedy vstav Jonáš, šel do Ninive podle slova Hospodinova. (Bylo pak Ninive město velmi veliké, cesty tří dnů.) ⁴A jak počal byl Jonáš jít po městě cestou dne jednoho a volat, pravě: Po čtyřiceti dnech Ninive vyvráceno bude, ⁵Tedy uvěřili Ninivitští Bohu, a vyhlásivše půst, oblékli se v zíně, od největšího z nich až do nejmenšího z nich. ⁶Neboť jak došla ta řeč krále Ninivetského, vstav s trůnu svého, složil ze sebe oděv svůj, a přioděv se zíní, seděl v popelu. ⁷A dal provolat a oznámit v Ninive z usouzení královského i knížat svých, takto řka: Lidé i zvířata, volové i ovce, nekoušejte ničeho, nepaste se, ani vody nepijte. ⁸Ale přiodějte se zíněmi lidé i zvířata, a volejte k Bohu horlivě, a odvrát se jeden každý od cesty své zlé, i loupeže, která je v rukou jeho. ⁹Kdo ví, neobráti-li se a nebude-li želet toho Bůh; neodvrátí-li se, pravím, od prchlivosti hněvu svého, abychom nezahynuli. ¹⁰A viděl Bůh skutky jejich, že se odvrátili od cesty své zlé, a lítost měl Bůh nad tím zlým, které řekl učinit jim. A neučinil.

4 A mrzelo to Jonáše velmi, a rozpálen byl hněv jeho. ²Pročež modlil se Hospodinu a řekl: Prosím, Hospodine, zdali jsem toho neřekl, když jsem ještě byl v zemi své? Proto jsem pospíšil utéci do Tarsu; neboť jsem věděl, že jsi ty Bůh milostivý a lítostivý, dlouhočekající a hojný v milosrdenství, a který lituješ zlého. ³Nyní tedy, ó Hospodine, vezmi, prosím, duši mou ode mne; neboť lépe je mi umřít nežli živ být. ⁴A řekl Hospodin: Je-li to

dobře, že tak horlíš? ⁵ Neboť vyšel byl Jonáš z města, a seděl na východ proti městu, a udělav sobě tu boudu, seděl pod ní ve stínu, až by viděl, co se bude dít s tím městem. ⁶ Přistrojil pak byl Hospodin Bůh břečťan, který vyrostl nad Jonáše, aby zastíňoval hlavu jeho, a chránil ho před horkem. A radoval se Jonáš z toho břečťanu radostí velikou. ⁷ V tom nazítří za svítání nastrojil Bůh červa, který ranil ten břečťan, takže uschl. ⁸ A stalo se, že když vzešlo slunce, nastrojil Bůh vítr východní žhoucí, a bilo slunce na hlavu Jonášovu, takže umdléval, a žádal sobě, aby umřel, řka: Lépe mi je umřít nežli živ být. ⁹ A řekl Bůh Jonášovi: Je-liž to dobře, že se tak hněváš pro ten břečťan? Kterýž řekl: Ano, dobře je, že se hněvám až na smrt. ¹⁰ Jemuž řekl Hospodin: Ty lituješ toho břečťanu, o němž jsi nepracoval, aniž jsi ho ke vzrůstu přivedl, který za jednu noc vzrostl, a jedné noci zahynul, ¹¹ A já abych nelitoval Ninive města tak velikého, v němž je více nežli sto a dvacet tisíc lidí, kteří neznají rozdíl mezi pravíci svou a levíci svou, a dobytka mnoho?

Micheáš

Úvod

1 Slovo Hospodinovo, které se stalo k Micheášovi Moraštickému za dnů Jotama, Achasa a Ezechiáše králů Judských, které ve vidění slyšel o Samaří a Jeruzalému. ² Slyšte všichni lidé napořád, pozoruj země, i co na ní je, a necht' je Panovník Hospodin proti vám svědkem, Panovník z chrámu svatosti své. ³ Neboť aj, Hospodin vyjde z místa svého, a sestoupě, šlapat bude po vysokostech země. ⁴ A budou se rozplývat hory pod ním, a údolí se roztrhovat, tak jako vosk od ohně, a jako vody mající spád dolů, ⁵ A to všechno pro Jákobovo zpronevření, a pro hříchy domu Izraelského. Kdo jest příčina zpronevření Jákobova? Zdali ne Samaří? A kdo výstostí Judských: Zdali ne Jeruzalém? ⁶ Proto obrátím Samaří v hromadu rumu, ke štípení vinic, a svalím do údolí kamení její, i základy její odkryji. ⁷ A všechny rytiny její ztlučeny budou, i všechny dary její ohněm spáleny, a všechny modly její obrátím v pustinu. Neboť ze mzdy nevěstčí toho nashromáždila, proto se zase ke mzdě nevěstčí to navrátí. ⁸ Nad čímž kvílet a naříkat budu, chodě svlečený a nahý, vydám se v naříkání jako draci, a v kvílení jako mladé sovy, ⁹ Protože zneduživěla od ran svých, a že přišlo to až k Judovi, dosáhlo až k bráně lidu mého, až do Jeruzaléma. ¹⁰ Neoznamujte v Gát, aniž hned plačte; v domě Ofra v prachu se válejte. ¹¹ Ty, která bydlíš v Safir, zajdi, obnaženou majíc hanbu. Nevyjde ta, která bydlí v Zaanan pro kvílení v Betezel, od vás máje živnost svou. ¹² Bude, pravím, bolestit pro dobré věci obyvatelkyně Marót, protože sestoupí zlé od Hospodina až do brány Jeruzalémské. ¹³ Zapřáhni do vozu rychlé koně, obyvatelkyně Lachis, která jsi původ hříchu dceři Sionské; neboť v tobě nalezena jsou přestoupení Izraelova. ¹⁴ Proto pošleš dary své s Morešet v Gát; domy Achzib zklamou krále Izraelské. ¹⁵ Ó obyvatelkyně Maresa, i tobě tudíž přivedu dědice; až do Adulam přijde, ke slávě Izraelské. ¹⁶ Učiň sobě lysinu, a ohol se pro syny rozkoší svých; rozšiř lysinu svou jako orlice, neboť stěhují se od tebe.

2 Běda těm, kteří vymýšlejí nepravost a ukládají zlé na ložích svých, a na úsvitě ráno vykonávají je, když je v moci rukou jejich. ² Požádají polí, i vydírají, tak i domů, a odjímají; a tak provozují moc nad mužem i domem jeho, nad jedním každým i dědictvím jeho. ³ Proto takto praví Hospodin: Aj, já myslím proti čeledi té věci zlou, odkud nevyjmete hrdel vašich, aniž budete chodit vysokomyslně; neboť čas zlý bude. ⁴ V ten den užívat budou o vás přísloví, a naříkat budou naříkáním žalostným, řkouce: Docela zpuštění jsme, podíl lidu mého proměnil. Jak mi jej odjal, a vzav pole naše, rozdělil! ⁵ Proto nebudeš mít, kdo by vztáhl provazec na los ve shromáždění Hospodinovu. ⁶ Neprorokujte. Budou prorokovat, ale nebudou těmto prorokovat, a neponesou pohanění. ⁷ Ó která sluješ domem Jákobovým, zdali do těsna vehnán být má duch Hospodinův? To-li by skutky jeho byly? Zdali slova má nejsou dobrá tomu, kdo upřímně chodí? ⁸ Včera byl lidem mým, již jako nepřítel povstává. Majíce oděv, plášť strhujete z těch, kteří chodí bezpečně, vyhýbajíce se bitvě. ⁹ Manželky lidu mého vyháníte z domu rozkoší jejich, od dětí jejich odjímáte slávu mou na věky. ¹⁰ Vstaňte a odejděte, neboť tato není sídlem pro nečistotu. Ztratí vás, a to ztracením jistým. ¹¹ Jestliže za proroka se vydáváje a lež mluvě, říká: Budu tobě prorokovat o víně anebo o nápoji opojujícím, takový bývá prorokem lidu tohoto. ¹² Jistotně seberu tě, Jákože, docela, jistotně shromáždím ostatky Izraele, a seženu je v hromadu jako ovce v Bozra, jako stádo doprostřed ovčince jeho, i vzejde hluk od lidu. ¹³ Vstoupí ten, který prolamovat bude před nimi. Prolomí, a projdou bránu, a vyjdou skrze ni; ano i král jejich půjde před nimi, a Hospodin na špici jejich.

3 Proto pravím: Slyšte již přední v Jákobovi, a vůdcové domu Izraelského: Zdali vy nemáte povědomí být soudu? ² Nenávidí dobrého a milují zlé, sdírají s lidu kůži jejich, a maso jejich s kostí jejich. ³ A jedí maso lidu mého, a kůži jejich s nich svlácejí, i kosti jejich rozlamují, a rozdělují jako do hrnce, a jako maso do kotlíku. ⁴ Tehdy volat budou k Hospodinu, a nevyslyší jich, ale skryje tvář svou před nimi v ten čas, tak jak oni vykonávali zlá předsevzetí svá. ⁵ Takto praví Hospodin o těch prorocích, kteří v blud uvodí lid můj, a hryzouce zuby svými, vyhlašují pokoj, a proti tomu, kdo by jim nic do úst nedal, válku vyzdvihují. ⁶ A proto obrátí se vám vidění v noc, a předpovídání vaše v tmu; neboť zajde slunce těm prorokům, a zatmí se jim den. ⁷ A budou se hanbit ti vidoucí, a stydět ti věstci, a zastřou bradu svou všichni napořád, protože nebude žádné odpovědi Boží. ⁸ Ale já naplněn jsem silou Ducha Hospodinova, a soudem i udatností, abych oznámil Jákobovi zpronevření jeho, a Izraelovi hřích jeho. ⁹ Slyšte již toto přední v domě Jákobově, a vůdcové domu Izraelského, kteří v ošklivosti mají soud, a cokoli je pravého, převracejí: ¹⁰ Každý vzdělává Sion vraždami,

a Jeruzalém nepravostí. ¹¹Jehož přední podle darů soudí, a kněží jeho ze mzdy učí, a proroci jeho z peněz hádají, avšak na Hospodina spoléhají, říkajíce: Zdali Hospodina není uprostřed nás? Nepřijde na nás nic zlého. ¹²A proto vaší příčinou Sion jako pole orán bude, a Jeruzalém v hromady obrácen bude, a hora domu toho v vysoké lesy.

4 Ale stane se v posledních dnech, že utvrzena bude hora domu Hospodinova na vrchu hor, a vyvýšena nad pahrbky, i pohnou se k ní národy. ²A půjdou lidé mnozí, říkajíce: Pojďte, a vstupme na horu Hospodinovu, totiž do domu Boha Jákobova, a bude nás vyučovat cestám svým, a budeme chodit po stezkách jeho. Neboť ze Siona vyjde zákon, a slovo Hospodinovo z Jeruzaléma. ³On bude soudit mezi národy mnohými, a trestat bude národy silné po dlouhé časy. A zkusí meče své v motyky, a oštěpy své v srpy. Nepozdvihne národ proti národu meče, a nebudou se více učit boji. ⁴Ale sedět bude každý pod vinným kmenem svým, a pod fíkovým svým, a nebude žádného, kdo by přestrašil; neboť ústa Hospodina zástupů mluvila. ⁵Všechny zajisté národy chodit budou jeden každý ve jménu boha svého, ale my chodit budeme ve jménu Hospodina Boha našeho na věky věků. ⁶V ten den, dí Hospodin, seberu zase kulhavou, a zahnanou shromáždím, i tu, které jsem zle činil. ⁷A dám té kulhavé potomky, a pryč zahnané národ silný, a bude kralovat Hospodin nad nimi na hoře Sion od tohoto času až na věky. ⁸A tak ty věži bravná, bašto dcery Sionské, až k tobě přijde, přijde, pravím, panování první, a království k dceři Jeruzalémské. ⁹Proč nyní tak velice křičíš? Zdali není žádného krále v tobě? Zdali rádce tvůj zahynul, že tě zachvátila bolest jako rodičku? ¹⁰Pracuj ku porodu a úpěj, dcero Sionská, jako rodička; neboť již vyjdeš z města, a budeš bydlit na poli, a přijdeš až do Babylona. Tam vytržena budeš, tam tě vykoupí Hospodin z ruky nepřátel tvých. ¹¹Sbírají se nyní sice proti tobě národy mnohé, říkajíci: Necht' je poskvrněn Sion, a necht' se podívají na to oči naše. ¹²Však oni neznají myšlení Hospodinových, aniž rozumějí radě jeho, že je shromažďuje jako snopy na humno. ¹³Vstaň a mlať, dcero Sionská; neboť roh tvůj učiním železný a kopyta tvá učiním ocelová. A setřeš národy mnohé, a posvětim Hospodinu jmění jejich, a zboží jejich Pánu vši země.

5 Seber se nyní po houfech, ó záškodnice, oblehni nás, nechat bijí holí v líce soudce Izraelského. ²A ty Betléme Efrata, jakkoli jsi nejmenší mezi tisíci Judskými, z tebe mi vyjde ten, který má být Panovníkem v Izraeli, a jehož původ je od starodávna, ode dnů věčných. ³Proto, ač je vydá v rozptýlení, až by ta, která rodí, porodila, však ostatek bratrů jeho navrátí se se syny Izraelskými. ⁴A stane a pást bude v síle Hospodinově, a ve velebnosti jména Hospodina Boha svého. A budou bydlit, neboť již velikomocný bude až do končin země. ⁵A bude takový pokoj, že když Assur přitáhne do země naší a šlapat bude po palácích našich, tedy postavíme proti němu sedm pastýřů, a osmero knížat z lidu, ⁶Kteří spasou zemi Assyrskou mečem, a zemi Nimrodovu v pomezích jejich. A tak vytrhne od Assura, když přitáhne do země naší, a šlapat bude po našem pomezí. ⁷A proto ostatky Jákobovy uprostřed národů mnohých budou jako rosa od Hospodina, jako tiché deště skrápějící bylinu, jichž neočekává od žádného, aniž čeká od synů lidských. ⁸Budou též ostatky Jákobovy mezi pohany, a uprostřed národů mnohých, jako lev mezi zvěří divokou, jako mladý lev mezi stády ovcí. Který když jde, a pošlapává, i lape, není žádného, kdo by vytrhl. ⁹Vyvyšší se ruka tvá nad tvými nepřáteli, a všichni protivníci tvoji vyplenění budou. ¹⁰A stane se v ten den, dí Hospodin, že vyplením koně tvé z prostředku tvého, a zkazím vozy tvé. ¹¹A vyplením města země tvé, a rozbořím všechny pevnosti tvé. ¹²Vyplením též kouzla z tebe a planetářů nebude v tobě. ¹³Zahladím i rytiny tvé, i obrazy tvé z prostředku tvého, a nebudeš se klanět více dílu rukou svých. ¹⁴Vykořením i háje tvé z prostředku tvého, a zkazím nepřátele tvé. ¹⁵A tak v hněvu a v prchlivosti vykonám pomstu nad těmi národy, které nebyly poslušny.

6 Slyšte nyní, co praví Hospodin: Vstaň, suď se s těmito horami, a necht' slyší pahrbky hlas tvůj. ²Slyšte hory rozepři Hospodinovu, i nejpevnější základy země; neboť má rozepři Hospodin s lidem svým, a proti Izraelovi odpor povede. ³Lide můj, což jsem učinil? A čím jsem tě obtěžoval? Vydej svědectví proti mně. ⁴Protože jsem tě vyvedl ze země Egyptské, a z domu služebníků vykoupil jsem tě, a poslal jsem před tváří tvou Mojžíše, Arona a Marii. ⁵Lide můj, rozpomeň se nyní, jakou radu skládal Balák král Moábský, a co jemu odpovídal Balám syn Beorův, od Setim až do Galgala, abys poznal hojnou spravedlnost Hospodinovu. ⁶Čím předejdu Hospodina? Sklonit-li se mám před Bohem nejvyšším? Předejdu-li ho zápaly, volky ročními? ⁷Zalíbí-li sobě Hospodin v tisících skopců, v mnohokrát deseti tisících potoků oleje? Dám-li prvorozeného svého za přestoupení své, plod života svého za hřích duše své? ⁸Oznámil tobě, ó člověče, co je dobrého, i čehož Hospodin vyhledává od tebe: jedině, abys činil soud, a miloval milosrdenství, a pokorně chodil s Bohem svým. ⁹Hlas Hospodinův na město volá (ale sám rozumný spatřuje jméno tvé): Slyšte o metle, a kdo ji uložil. ¹⁰Ještě-li jsou v domě bezbožného poklady nespravedlivé, a míra nespravedlivá a ohavná? ¹¹Zdali ospravedlnit

mám vážky nepravé, a v pytlíku kamení falešné? ¹² Bohatí jeho plní jsou nátisku, a obyvatelé jeho mluví lež, a jazyk jejich lstivý je v ústech jejich. ¹³ Pročež i já také nemoc dopustím, bít a plenit tě budu pro hříchy tvé. ¹⁴ Ty budeš jíst, a nenasytíš se, a snížení tvé bude uprostřed tebe. Vynesíš zajisté, ale neodneseš, a co vynesíš, vydám pod meč. ¹⁵ Ty budeš sít, ale nebudeš žnout; ty tlačit budeš olivky, ale nebudeš se pomazávat olejem, i mošt, ale nebudeš pít vína. ¹⁶ Neboť snažně dbá na ustanovení Amri, i každého skutku domu Achabova, a spravujete se radami jejich, tak abych tě vydal ve zpuštění, a obyvatele jeho v posměch. A proto pohanění lidu mého poneseš.

7 Běda mně, že jsem jako paběrek úrod letních, jako paběrky po vinobraní. Není žádného hroznu k jídlu, prvotiny z ovoce žádá duše má. ² Zahynul pobožný ze země této, a upřímného mezi lidmi není žádného; všichni napořád o vylití krve úklady činí, jeden každý bratra svého loví síť. ³ Co zlého oběma rukama páchají, to aby za dobré počteno bylo. Kníže žádá, a soudce z úplatku soudí, a kdo veliký jest, ten mluví převrácenost duše své, a v hromadu ji pletou. ⁴ Nejlepší z nich je jako bodlák, nejupřímnější převyšuje trní. Přichází den strážných tvých, navštívení tvé přichází; již nastane popletení jejich. ⁵ Nedůvěřujte přáteli, nedoufejte ve vůdce; před tou, jež leží v lůnu tvém, stráž dveří úst svých. ⁶ Neboť syn v lehkost uvádí otce, dcera povstává proti mateři své, snacha proti tchyni své, a nepřátelé jednoho každého jsou vlastní jeho. ⁷ Proto já na Hospodina vyhlížet budu, očekávat budu na Boha spasení svého, vyslyší mne Bůh můj. ⁸ Neraduj se ze mne, nepřítelkyně má. Upadla-li jsem, povstanu; sedím-li v temnostech, svítí mi Hospodin. ⁹ Zuřivost Hospodinovu poneseš, neboť jsem proti němu zhřešila, až se vždy zasadí o mou při, a mne zastane. Vyvede mne na světlo, budu vidět spravedlnost jeho. ¹⁰ Uzří to nepřítelkyně má, a přikryje ji hanba, protože mi říká: Kde je Hospodin Bůh tvůj? Oči mé podívají se na ni; již bude rozšlapána jako bláto na ulicích. ¹¹ Toho dne, v němž vystaveny budou hradby tvé, toho dne daleko se rozejde výpověď. ¹² Toho dne k tobě přicházet budou i z Assyrské země až do pevností, a od pevností až k řece, a od moře k moři, a od hory k hoře. ¹³ A však země tato zpuštěna bude pro obyvatele své, pro ovoce činů jejich. ¹⁴ Pas lid svůj berlou svou, stádo dědictví svého, které přebývá osamělé v lese uprostřed polí, ať spasou Bázan a Galád jako za dnů starodávných, ¹⁵ Jako za dnů v nichž jsi vyšel ze země Egyptské. Ukážu jemu divné věci. ¹⁶ Co vidouce národy, stydět se budou za všechnu sílu svou; vloží ruku na ústa, a uši jejich ohluchnou. ¹⁷ Lízat budou prach jako had, a jako hadi zemští s třesením polezou z děr svých; k Hospodinu Bohu našemu, předěšení jsouce, poběhnou, a bít se tebe budou. ¹⁸ Kdo je Bůh silný podobný tobě, který by snímal nepravost a promíjel přestoupení ostatkům dědictví svého, který by nedržel na věky hněvu svého, protože libost má ve slitování se? ¹⁹ Navrátě se, slituje se nad námi, podmaní nepravosti naše; nýbrž uvrhneš do hlubin mořských všechny hříchy naše. ²⁰ Pravdomluvným se ukážeš Jákobovi, milosrdným Abrahamovi, jak jsi přísáhl otcům našim ode dnů starodávných.

Nahum

1 Břímě Ninive: Kniha vidění Nahuma Elkošského. ² Hospodin je Bůh horlivý a mstitel, mstitel je Hospodin, a zuřivý. Hospodin uvádí pomstu na protivníky své, a drží hněv proti nepřátelům svým. ³ Hospodin dlouhočekající je a velikomocný, však nikoli neospravedlňuje vinného. Ve vichru a bouři je cesta Hospodinova, a oblak je prach noh jeho. ⁴ Když domlouvá moři, vysušuje je, i všechny řeky vysušuje; chřadne Bázan i Karmel, i květ Libánský chřadne. ⁵ Hory se třesou před ním, a pahrbky se rozplývají, země pak hoří před tváří jeho, i svět a všichni, kteří přebývají na něm. ⁶ Před rozhněváním jeho kdo obstojí? A kdo se postaví proti prchlivosti hněvu jeho? Prchlivost jeho vylévá se jako oheň, a skály vyvracejí se před ním. ⁷ Dobrý je Hospodin, silou je v den soužení, a zná ty, kdo v něho doufají. ⁸ Proto povodní prudkou konec učiní místu jeho, a nepřátele Boží stíhat budou temnosti. ⁹ Co myslíte proti Hospodinu? On konec učiní, nezdvihne druhé rány. ¹⁰ Neboť rovně jako trní spletení jsouce, a jako vínem opojení, jako strniště suché docela sehlceni budou. ¹¹ Z tebe vyšel ten, který myslí proti Hospodinu zlé, rádce nešlechtný. ¹² Takto dí Hospodin: Byť se byli pokojně měli, byli by tak v rozšíření zůstali anebo by jen přemrštěni byli; i bylo by to pomínulo, a netrápil bych jich více, tak jako jsem trápil. ¹³ Nyní pak polámu jho jeho, aby neleželo na tobě, a to, čímž jsi svázán, roztrhám. ¹⁴ Neboť přikázání vydal proti tobě Hospodin, nebude rozséváno ze jména tvého více; z domu Boha tvého vyhladím rytinu i slitinu, a když zlehčen budeš, způsobím hrob. ¹⁵ Aj hle na horách těchto nohy potěšené věci zvěstujícího, ohlašujícího pokoj. Slav, o Judo, slavnosti své, plň sliby své. Neboť nepokusí se více ani mimo tebe chodit nešlechtný, docela je vyhlazen.

2 Táhne zhoubce na tebe, stráž pevnosti, vyhlížež na cestu, posilň beder, dobře se silou opatř. ² Neboť odjal Hospodin pýchu Jákobovu jako pýchu Izraelovu, protože vyprázdnil je zhoubcové, a réví jejich pokazili. ³ Pavéza udatných jeho červená, bojovníci červcem odění, vozové jako pochodně hořící jiskřit budou v den příprav jeho, a jedle hrozně trást se budou. ⁴ Po ulicích jezdit budou vozy, a hrčēt po ryncích; na pohledění budou jako pochodně, a jako blesk pronikat budou. ⁵ Sešikuje nejznamenitější své, klesnou v šiku svém, pospíš ke zdem jeho, a skryše připravována bude. ⁶ Brány při řekách se otevřou, chrám se rozplyne. ⁷ A Hutsab zajata jsouc, odvedena bude, a služebné její poberou se, lkajíce jako holubice, a tepouce prsy své. ⁸ A ačkoli jako rybník vod bylo Ninive od začátku svého, však již sami utíkají. Stůjte, stůjte avšak žádný se neohlédne. ⁹ Rozchvátejte stříbro, rozchvácejte zlato a nesčíslná zboží, a cokoli nejvzácnějšího na všelijakých klenotech drahých. ¹⁰ Prázdne a vyprázdněné, nýbrž docela zpuštěné bude, a srdce se rozplyne, a tlučení kolen vespolek i bolest na všech bedrech bude, a tváře všech zčernají jako hrnec. ¹¹ Kde je peleš lvů a to pastviště lvícat, kam chodíval lev, lev i lvíče, a nebylo žádného, kdo by přestrašil. ¹² Lev, který hojně lovíval mladým svým, a dával lvicím svým, který naplňoval loupeží jeskyně své, a peleše své tím, co nahonil? ¹³ Aj, já proti tobě, praví Hospodin zástupů, a popálím na prach vozy tvé, a lvíčata tvá sežere meč; i vyplením ze země loupež tvou, a nebude slyšen více hlas poslů tvých.

3 Běda městu vražednému, které všechno lži a ukrutenství plné je, neodchází z něho loupež. ² Praskání bičů a hrmot kol, a dusání koní, a vozů skákání bude. ³ Jezdec vyzdvihne třpytící se meč, a blýskající se kopí, i bude množství zabitých, a veliké hromady těl mrtvých, takže nebude žádného počtu těl mrtvých, až i padat budou přes těla jejich, ⁴ Pro množství smilství smilnice, velmi milé, mistryně kouzel, která prodávala národy smilstvými svými, a lidi kouzly svými. ⁵ Aj, já proti tobě, dí Hospodin zástupů, a odkryji podolek tvůj nad hlavu tvou, a ukážu národům nahotu tvou, a královstvím hanbu tvou. ⁶ A ukydaje tě ohavnými věcmi, uvedu tě v lehkost, a vystavím tě za divadlo. ⁷ A stane se, že kdokoli uzří tě, vzdálí se od tebe, a dí: Vyplundrováno je Ninive. Kdo by ho litovati měl? Kde bych shledal ty, kteří by tě těšit měli? ⁸ Co by se tobě lépe dít mělo, nežli No lidnatému, které sedělo mezi řekami, vodami byvši opuštěno, jehož val bylo moře, zeď mělo od moře? ⁹ Mouřenínská země i Egypt silou jeho byla, a nesčíslní, Putští a Lubimští, byli jemu na pomoc. ¹⁰ Avšak i to v přestěhování přišlo a v zajetí, tak že i maličci jeho rozráženi byli na rozích všech ulic, a o nejslavnější jeho metalí los, a všichni znamenítí jeho sevření byli pouty. ¹¹ Tak i ty opiješ se, a pokrývat se musíš, i ty hledat budeš pomoci proti nepříteli. ¹² Všechny tvé pevnosti jsou jako fíky s ovocem raným, jimž jak se zatřese, přší do úst toho, kdo by jedl. ¹³ Aj, lid tvůj jsou ženy uprostřed tebe, nepřátelům tvým dokořán otevřeny budou brány země tvé, a oheň sežere závory tvé. ¹⁴ Navaž sobě vody k obležení, upevni ohrady své, vejdi do bláta a šlapej hlínu, oprav cihelnu. ¹⁵ Tam tě sežere oheň, vytne tě meč, sežere tě jako brouky, nechť je vás veliký počet jako brouků, nechť je vás veliký počet jako kobylek. ¹⁶ Rozmnožilo jsi kupce své nad hvězdy nebeské, brouci připadnou i zaletují. ¹⁷ Znamenítí tvoji jako kobyly, a hejtmané tvoji jako velící chroustí, kteří se

kladou vojensky po plotech v čas studena. Slunce vzešlo, tož letí, aniž znát místa jejich, kde byli. ¹⁸ Zdrímají pastýři tvoji, ó králi Assyrský, ležet budou znamenití tvoji, hojnost lidu tvého bude po horách, ale nebude žádného, kdo by shromáždil. ¹⁹ K potření tvému není žádného léku, bolest rány tvé rozmohla se. Kteříkoli uslyší pověst o tobě, rukama plesati budou nad tebou. Neboť na koho ustavičně nedocházelo ukrutenství tvé?

Abakuk

Úvod

1 Břímě, které ve vidění viděl Abakuk prorok. ² Až dokud, ó Hospodine, křičet budu, a nevyslyšíš? Volat budu k tobě pro nátisk, a nepomůžeš? ³ Proč dopouštíš, abych hledět musil na nepravost, a na bezprávi se dívat, též na zhoubu a na nátisk proti mně? A vždy je, kdo svár a různici vzbuzuje. ⁴ Odkud se děje opuštění zákona, a nedochází nikdy soud. Neboť bezbožný obklíčuje spravedlivého, pročez vychází soud převrácený. ⁵ Pohleďte na národy a popatřte, nýbrž s velikým podivením se užasněte, protože dělám dílo ve dnech vašich, o němž když vypravováno bude, neuvěříte. ⁶ Neboť aj, já vzbudím Kaldejské, národ lítý a rychlý, který sjezdí všechnu širokost země, aby dědičně opanoval příbytky jiných, ⁷ Strašlivý a hrozný, od něhož soud jeho i vyvýšenost jeho vyjde. ⁸ Koně jeho rychlejší budou než rysové, a lítější nad vlky večerní; veliké množství bude jezdců jeho, kteří zdaleka přijedou, a přiletí jako orlice, která chvátá na pastvu. ⁹ Každý z nich k utiskování přijde, obrátí tváře své k východu, když seberou jako písek zajaté. ¹⁰ Tentýž i králům se posmívat bude, a knížata smích jemu budou; tentýž každé pevnosti smáti se bude, a z děláje náspy, dobude jí. ¹¹ Tehdy promění se duch jeho, a přestoupí i zavíní, mysle, že ta moc jeho boha jeho je. ¹² Hospodine Bože můj, Svatý můj, zdali ty nejsi od věčnosti? My nezemřeme. Hospodine, k soudu postavil jsi jej, ty, ó skálo, k trestání nastrojil jsi ho. ¹³ Čisté jsou tvé oči, takže na zlé věci hledět, a na bezprávi se dívat nemůžeš. Proč přehlížet máš nešlechtníkům a mlčet, poněvadž bezbožník sehlčuje spravedlivějšího, než sám je. ¹⁴ A zanechávat lidí jako ryb mořských, jako hmyzu, který nemá pána? ¹⁵ Všechny napořád udicí vytahuje, zatahuje je síti svou, a zahrnuje je nevodem svým, proto veselí se a plesá. ¹⁶ Proto síti své obětuje, a páli kadidlo nevodu svému; neboť skrze ně ztučněl díl jeho, a strava jeho zlepšena. ¹⁷ S tím-li se vším přece zatahovat má síť svou, a ustavičně národy mordovat bez lítosti?

2 Na stráži své stát budu, a postavím se na baště, vyhlížeje, abych vidět mohl, co mluvit bude ke mně Bůh, a co bych odpovídat měl po svém trestání. ² A odpověděl mi Hospodin, a řekl: Napiš vidění, a to zřetelně na deskách, aby je přeběhl čtenář, ³ Protože ještě do jistého času bude vidění, a směle mluvit bude až do konce, a nezklame. Jestliže by pak poprodlilo, posečkej na ně; neboť jistotně dojde, aniž bude meškat. ⁴ Aj ten, kdo se vzpíná, toho duše není upřímná v něm, ale spravedlivý z víry své živ bude. ⁵ Ovšem pak více opilec, nešlechtnost a pýchu prováděje, neobstojí v příbytku; který rozšiřuje jako peklo duši svou, je jako smrt, která se nemůže nasytit, byť pak shromáždil k sobě všechny národy, a shrnul k sobě všechny lidi. ⁶ Zdali všichni ti proti němu přísloví nevynesou, a světlých slov i pohádek o něm? A neřeknou-li: Běda tomu, který rozmnožuje věci ne své (až dokud pak?) a obtěžuje se hustým blátem? ⁷ Zdali nepovstanou rychle, kteří by tě hryzli, a neprocítí, kteří by tebou smýkali? A budeš u nich v ustavičném potlačení. ⁸ Protože jsi ty oloupil národy mnohé, oloupí tě všechny ostatky národů, pro krev lidskou, a nátisk země a města, i všech, kteří přebývají v něm. ⁹ Běda tomu, kdo lakomě hledá mrzkého zisku domu svému, aby postavil na místě vysokém hnízdo své, a tak unikl nebezpečství. ¹⁰ Uradil ses k hanbě domu svému, abys plenil národy mnohé, a zhřešil sobě samému. ¹¹ Neboť kamení ze zdi křičet bude, a suk z dřeva dosvědčovat bude toho. ¹² Běda tomu, který staví město krví, a utvrzuje město nepravostí. ¹³ Aj, zdali to není od Hospodina zástupů, že na čem pracují lidé a národy až do ustání nadarmo, oheň zkazí. ¹⁴ Neboť naplněna bude země známostí slávy Hospodinovy, jako vody naplňují moře. ¹⁵ Běda tomu, který napájí bližního svého, přikládaje nádoby své, tak aby jej opojil, a díval se na jeho nahotu. ¹⁶ Sytíš se potupou, protože jsi slavný. Pít budeš i ty, a obnažen budeš; obejde k tobě kalich pravice Hospodinovy, a vývratek mrzutý na slávu tvou. ¹⁷ Neboť nátisk Libánu a zhouba zvěři, která ji děsila, přikryje tě, pro krev lidskou, a nátisk země a města, i všech, kteří přebývají v něm. ¹⁸ Co prospívá rytina, že ji vyryl řemeslník její? Slitina i učitel lži, že doufá učinitel v účinek svůj, děláje modly němé? ¹⁹ Běda tomu, který říká dřevu: Procitni, a kameni němému: Probud se. On-li by učít mohl? Pohleď na něj. Obložen je zlatem a stříbrem, ale není v něm žádného ducha. ²⁰ Hospodin pak v chrámě svatosti své je, umlkní před obličejem jeho všechna země.

3 Modlitba Abakuka proroka podle Šigejonót: ² Ó Hospodine, uslyšev pohrůžku tvou, ulekl jsem se. Hospodine, dílo své uprostřed let při životu zachovej, uprostřed let známé učiň, v hněvu na milosrdenství se rozpomeň. ³ Když se Bůh bral od poledne, a Svatý s hory Fáran, Sélah, slávu jeho přikryla nebesa, a země byla plná chvály jeho. ⁴ Blesk byl jako světlo, rohy po bocích svých měl, a tu skryta byla síla jeho. ⁵ Před tváří jeho šlo

morové nakažení, a uhlí řeřavé šlo před nohama jeho. ⁶ Zastavil se, a změřil zemi; pohleděl, a rozptýlil národy. Zrozráženy jsou hory věčné, sklonily se pahrbky věčné, cesty jeho jsou věčné. ⁷ Viděl jsem, že stany Chusan jsou pouhá marnost, a třásly se koberce země Madianské. ⁸ Zdali se na řeky, ó Hospodine, zdali se na řeky rozpálil hněv tvůj? Zdali proti moři rozhněvání tvé, když jsi jel na koních svých a na vozech svých spasitelných? ⁹ Patrně je zjeveno lučiště tvé pro přísahy pokolením lidu tvého dané, Sélah. Řeky země jsi rozdělil, ¹⁰ Viděly tě hory, třásly se, povodeň vod ustoupila; vydala propast hlas svůj, hlubina rukou svých pozdvihla. ¹¹ Slunce a měsíc v obydlí svém zastavil se, při světle střely tvé létaly, při blesku skvoucí kopí tvé. ¹² V hněvu šlapal jsi zemi, v prchlivosti mlátil jsi pohany. ¹³ Vyšel jsi k vysvobození lidu svého, k vysvobození s pomazaným svým; srazil jsi hlavu z domu bezbožníka až do hrdla, obnaživ základ. Sélah. ¹⁴ Holemi jeho probodl jsi hlavu vsí jeho, když se bouřili jako vichřice k rozptýlení mému, plesali, jako by sežrat měli chudého v skrytě. ¹⁵ Bral jsi se po moři na koních svých, skrze hromadu vod mnohých. ¹⁶ Slyšel jsem, a zatřáslo se břicho mé, k hlasu tomu drkotaly rty moje, kosti mé práchnivěly, a všečen jsem se třásl, že se mám upokojit v den soužení, když přitáhne na lid, aby jej válečně hubil. ¹⁷ Byť pak fik nekvetl, a nebylo úrody na vinicích; byť i ovoce olivy pochybilo, a roli nepřinesla užitky; a od ovčince odřezován byl brav, a nebylo žádného skotu ve chlévech: ¹⁸ Já však v Hospodinu veselit se budu, plesat budu v Bohu spasení svého. ¹⁹ Hospodin Panovník je síla má, který činí nohy mé jako laní, a na vysokých místech mých cestu mi způsobuje. Přednímu zpěváku na můj negínót.

Sofonjáš

Úvod

1 Slovo Hospodinovo, které se stalo k Sofoniášovi synu Chusi, syna Godoliášova, syna Amariášova, syna Ezechiášova, za dnů Joziáše syna Amonova, krále Judského. ² Zajisté že sklídím všechno z povrchu té země, praví Hospodin. ³ Sklídím lidi i zvířata, sklídím ptactvo nebeské i ryby mořské, i pohoršení s bezbožnými; vyplením, pravím, lidi z povrchu této země, praví Hospodin. ⁴ Neboť vztáhna ruku svou na Judu a na všechny obyvatele Jeruzalémské, zahladím z místa tohoto ostatek Bále, i kněží jeho s jich pomocníky, ⁵ I ty, kteří se klanějí na střechách vojsku nebeskému, i ty, kteří klanějí se, přísahají skrze Hospodina, i ty, kteří přísahají skrze Melecha svého. ⁶ I ty, kteří zpět odcházejí, aby nenásledovali Hospodina, a kteří nehledají Hospodina, aniž se ho dotazují. ⁷ Umlkni před obličejem Panovníka Hospodina, neboť blízký je den Hospodinův; přistrojil zajisté Hospodin oběť, povolal pozvaných svých. ⁸ A stane se v den oběti Hospodinovy, že navštívím knížata a syny královy i všechny, kteří se oblékají v roucho cizozemců. ⁹ Navštívím v ten den i každého, který vyskakuje na práh, kteří naplňují dům pánů svých nátlakem a lstí. ¹⁰ A stane se v ten den, praví Hospodin, hlas křiku od brány rybné, a kvílení od druhé strany a třeskot veliký od pahrbků. ¹¹ Kvilejte vy, kteří bydlíte vevnitř; neboť vyhlazen bude všečen obor kupců, vyplenění budou všichni snášející stříbro. ¹² A stane se v ten čas, že prohledávat budu Jeruzalém s lucernami, a navštívím muže, kteří ulpěli v kvasnicích svých, kteří říkají v srdci svém: Nečiní dobře Hospodin, aniž zle činí. ¹³ Neboť přijde statek jejich na rozchvátání, a domy jejich na zpuštění. Stavějí zajisté domy, ale nebudou v nich bydlet; a štěpují vinice, ale nebudou pít vína z nich. ¹⁴ Blízký je den Hospodinův veliký, blízký je a rychlý velmi zvuk dne Hospodinova, tu hořce křičet bude udatný. ¹⁵ Den rozhněvání bude ten den, den úzkost a trápení, den zpuštění a to hrozného, den temnosti a mračna, den oblaku a mrákoty, ¹⁶ Den trouby a troubení proti městům hrazeným, a proti rohům vysokým, ¹⁷ V němž úzkostmi sevru lidi, aby chodili jako slepí, neboť proti Hospodinu zhřešili. A vylita bude krev jejich jako prach, a těla jejich jako lejna. ¹⁸ Ani stříbro jejich, ani zlato jejich nebude jich moci vytrhnout v den rozhněvání Hospodinova; neboť ohněm horlivosti jeho sehlacena bude tato všechna země, protože konec jistě rychlý učiní všem obyvatelům země.

2 Ohleďte sebe, ohleďte, pravím, ó národe nemilý, ² Dříve než uložení přijde, a den jako plevy pomine, dříve než přijde na vás prchlivost hněvu Hospodinova, dříve než přijde na vás den hněvu Hospodinova. ³ Hleďte Hospodina všichni tiši země, kteří soud jeho činíte; hleďte spravedlnosti, hleďte tichosti. Snad se ukryjete v den hněvu Hospodinova. ⁴ Neboť Gáza bude opuštěna, a Aškalon zpustne; Azot v poledne zaženu, a Akaron vykořeněn bude. ⁵ Běda těm, kteří bydlí v krajině pomořské, národu Ceretejských. Slovo Hospodinovo proti vám je, ó země Kananejská Filistinských, že tě tak zahladím, aby nebylo žádného obyvatele. ⁶ A bude krajina pomořská místo ovčinců, jam pastýřských a stájí dobytka. ⁷ Bude také i ostatku domu Judského krajinou, kde by pásli. V domech Aškalonu večer lehat budou, když je navštíví Hospodin Bůh jejich, a přivede zase zajaté jejich. ⁸ Slyšel jsem hanění Moábských a utrhaní synů Ammonitských, kterými haněli můj lid, a honosili se na pomezí jejich. ⁹ Proto živ jsem já, praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, že Moáb jako Sodoma bude, a synové Ammonitští jako Gomora, místem kopřiv a domem solným a pustinou až na věky. Ostatkové lidu mého rozchvátají je, a pozůstalí z lidu mého dědičně je obdrží. ¹⁰ To jim pro pýchu jejich, že zhaněli a vzpínali se nad lid Hospodina zástupů. ¹¹ Hrozný jim bude Hospodin; neboť způsobí, aby zhubeněli všichni bohové země. A bude se jemu klanět každý z místa svého, všechny ostrovy národu. ¹² Také i vy, Mouřenínové, mečem mým zabiti budete. ¹³ Neboť vztáhne ruku svou na půlnoci, a zhubí Assyrii, a obrátí Ninive v pustinu, a v suchost jako poušť. ¹⁴ A budou uprostřed něho lehat stáda, všechny šelmy národů, pelikán i výr na makovicích jeho nocovat budou; hlas znít bude na okně, pustina na veřeji, když cedroví jeho obnaží. ¹⁵ Takové bude to město plesající, které sedí bezpečně, říkáje v srdci svém: Já jsem, a kromě mne není žádného více. Jak je učiněno pusté, peleši šelmám! Kdokoli půjde skrze ně, divit se bude a zmítat rukou svou.

3 Běda městu tomuto hltavému a poskvrněnému a utiskujícímu. ² Neposlouchá hlasu, aniž přijímá kázně; v Hospodina nedoufá, k Bohu svému nepřibližuje se. ³ Knížata jeho jsou uprostřed něho lvové řvoucí, soudcové jeho vlci večerní, hryžou kosti až do rána. ⁴ Proroci jeho kvapní, muži velmi nešlechtní; kněží jeho poskvřňují věci svaté, natahují zákona. ⁵ Hospodin spravedlivý uprostřed něho je, nelibuje nepravosti, každého dne soud svůj vynáší na světlo bez přestání, avšak nešlechtník neumí se stydět. ⁶ Vyplenil jsem národy, zpustly zámky

jejich, v pustinu obrátil jsem ulice jejich, takže žádný přes ně nechodí; zpustla města jejich, takže není člověka, není žádného obyvatele. ⁷ Řekl jsem: Jistotně bát se mne budeš, přijmeš kázeň, aby nebyl vypleněn příbytek tvůj tím, čím jsem tě navštívit chtěl. Ale ráno vstanouce, porušují všechny snažnosti své. ⁸ Proto očekávejte na mne, praví Hospodin, do dne toho, ve kterém povstanu k loupeži. Neboť soud můj je, abych sebral národy, shromáždil království, abych vytil na ně rozhněvání své a všechnu prchlivost hněvu svého; ohněm zajisté horlivosti mé sehlcena bude všechna tato země. ⁹ Tehdy zajisté způsobím národům rty čisté, jimiž by vzývali všichni jméno Hospodinovo, a sloužili jemu jedním ramenem. ¹⁰ Ti, kteří jsou za řekami Mouřenínské země, kořice se mi, se dcerou rozptýlených mých dary mi přinesou. ¹¹ V ten den nebudeš se hanbit za žádné skutky své, jichž jsi se dopustil proti mně; neboť tehdy odejmu z prostředku tvého ty, kteří plesají v důstojnosti tvé, a nebudeš se více vyvyšovat na hoře svatosti mé. ¹² A pozůstaví uprostřed tebe lid chudý a nuzný, a budou doufat ve jménu Hospodinovu. ¹³ Ostatky Izraele neučiní nepravosti, aniž mluvit budou lži, aniž se nalezne v ústech jejich jazyk lstivý, ale pást se budou a odpočívát, a nebude žádného, kdo by je přestrašil. ¹⁴ Prozpěvuj, dcero Sionská, prokřikujte, Izraelští, vesel se a plesej vším srdcem, dcero Jeruzalémská, ¹⁵ Že odjal Hospodin soudy tvé, odklidil nepřítel tvého. Král Izraelský Hospodin je uprostřed tebe, nebudeš se bát více zlého. ¹⁶ V ten den bude řečeno Jeruzalému: Neboj se, a Sionu: Necht' neumdlévají ruce tvé. ¹⁷ Hospodin Bůh tvůj uprostřed tebe mocný zachová tě, radovat se bude z tebe velice, přestane na milování svém tebe, plesat bude nad tebou s prozpěvováním, řka: ¹⁸ Toužící po Jeruzalému zase seberu, z tebe jsou, trpící bolestí pro břímě pohanění vložené na tebe. ¹⁹ Aj, já konec učiním všem, kteří tě trápit budou v ten čas, a zachovám kulhavou, a zahnanou shromáždím; nýbrž způsobím jim chválu a jméno po vsí zemi, v níž pohanění nesli. ²⁰ V ten čas přivedu vás, v ten čas, pravím, shromáždím vás; neboť dám vám jméno a chválu mezi všemi národy země, když zase přivedu zajaté vaše před očima vašima, dí Hospodin.

3:9 Dosl. „jazyk čistý“ (hebr. *sapah berurah* שִׁפְהָ בְּרִירָה), rozumí se hebrejšтина. Bibli napsali Židé. Jediný nežidovský autor v Bibli je

Lukáš, služebník Žida – apoštola Pavla.

Ageus

Úvod

1 Léta druhého Daria krále, měsíce šestého, prvního dne téhož měsíce, stalo se slovo Hospodinovo skrze Aggea proroka k Zorobábelovi synu Salatielovu, knížeti Judskému, a k Jozue synu Jozadakovu, knězi nejvyššímu, řkoucí: ²Takto dí Hospodin zástupů, řka: Lid tento praví, že nepřišel čas, čas, v němž by dům Hospodinův staven byl. ³Pročež stalo se slovo Hospodinovo skrze Aggea proroka, řkoucí: ⁴Je-li vám čas, abyste vy seděli v domech svých obkládaných, a dům tento pustý stál? ⁵Proto nyní takto praví Hospodin zástupů: Přiložte srdce své k cestám svým. ⁶Sejete mnoho, a shromažďujete málo; jíte, ale nebýváte nasyceni; pijete, ale neuhašujete žízně; oblékáte se, ale žádný nemůže se zahřát; a ten, kdo sobě mzdu shromažďuje, shromažďuje ji do pytlíku děravého. ⁷Takto praví Hospodin zástupů: Přiložte srdce své k cestám svým. ⁸Vstupte na tuto horu, a svezouce dříví, stavějte dům tento, i oblíbím sobě to, a budu oslaven, praví Hospodin. ⁹Hledíte na mnoho, a aj, maličko je, a co vnášíte do domu, já to rozdmýchávám. Proč se to děje? dí Hospodin zástupů. I pro dům můj, že pustý je, kdežto vy jeden každý pečliví jste o dům svůj. ¹⁰Proto zavřelo se nebe nad vámi, aby nedávalo rosy, země také zavřela se, aby nevydávala úrody své. ¹¹A tak zavolal jsem sucha na zemi tuto, a na tyto hory, i na obilí, i na víno, a na olej, i na to, co by měla vydávat země, i na lidi, i na dobytek, i na všechnu práci rukou. ¹²A uposlechl Zorobábel syn Salatielův, a Jozue syn Jozadakův, kněz nejvyšší, i všechny ostatky lidu hlasu Hospodina Boha svého, a slov Aggea proroka, poněvadž jej poslal Hospodin Bůh jejich; neboť se bál lid tváře Hospodinovy. ¹³Tedy Aggeus posel Hospodinův mluvil lidu v poselství Hospodinovu, řka: Já s vámi jsem, praví Hospodin. ¹⁴V tom vzbudil Hospodin ducha Zorobábele syna Salatielova, knížete Judského, a ducha Jozue syna Jozadakova, kněze nejvyššího, a ducha ostatků všeho lidu, a přišedše, dělali dílo v domě Hospodina zástupů, Boha svého. ¹⁵Dne dvacátého čtvrtého, měsíce šestého, léta druhého Daria krále.

2 Měsíce sedmého, dvacátého prvního dne téhož měsíce, stalo se slovo Hospodinovo skrze Aggea proroka, řkoucí: ²Mluv nyní k Zorobábelovi synu Salatielovu, knížeti Judskému, a Jozue synu Jozadakovu, knězi nejvyššímu, i k ostatkům lidu, řka: ³Kdo je mezi vámi pozůstalý, který viděl dům ten ve slávě jeho první? A jaký vy jej nyní vidíte? Zdali není proti onomu jako nic před očima vašima? ⁴A však nyní posilni se Zorobábeli, praví Hospodin, posilni se i Jozue synu Jozadakův, knězi nejvyšší, a posilni se všechen lide země této, praví Hospodin, a dodělejte; neboť já s vámi jsem, praví Hospodin zástupů, ⁵Podle slova, jímž jsem smlouvu učinil s vámi, když jste vycházeli z Egypta. Duch také můj stane uprostřed vás, nebojte se. ⁶Neboť takto praví Hospodin zástupů: Po malém času, aj, já ještě jednou pohnu nebem i zemí, a mořem i suchostí. ⁷Pohnu, pravím, všemi národy, a přijdou k Žádoucímu všem národům, i naplním dům tento slávou, praví Hospodin zástupů. ⁸Mé je stříbro a mé je zlato, praví Hospodin zástupů. ⁹Větší bude sláva domu tohoto posledního, než onoho prvního, praví Hospodin zástupů; neboť na tomto místě způsobím pokoj, praví Hospodin zástupů. ¹⁰Dvacátého čtvrtého dne, devátého měsíce, léta druhého Daria, stalo se slovo Hospodinovo skrze Aggea proroka, řkoucí: ¹¹Takto praví Hospodin zástupů: Zeptej se nyní kněží na zákon, řka: ¹²Ej, kdyby někdo nesl maso svaté v křídle sukně své, anebo dotkl by se křídlem svým chleba, nebo vaření, nebo vína, nebo oleje, nebo jakéhokoli pokrmu, zdali bude posvěcen? A odpověděli kněží a řekli: Nikoli. ¹³Tedy řekl Aggeus: Jestliže někdo jsa nečistý od těla mrtvého, dotkl by se něčeho z těch věcí, bude-li nečistý? A odpověděli kněží a řekli: Nečisté bude. ¹⁴Tedy odpovídaje Aggeus, řekl: Tak lid tento a tak národ tento před tváří mou, praví Hospodin, a tak všechno dílo rukou jejich, i cokoli obětovali tam, nečisté bylo. ¹⁵Nyní tedy přiložte prosím srdce své od tohoto dne až do onoho, jak přestal kladen být kámen na kameni v domě Hospodinově, ¹⁶Od toho času, když přišel někdo k hromadě dvaceti, bylo jen deset; když přišel ke kádi, aby nabral padesát z lisu, bylo jen dvacet. ¹⁷Bil jsem vás suchem a rzí, i krupobitím všechno dílo rukou vašich, však žádný z vás neobrátil se ke mně, praví Hospodin. ¹⁸Přiložte již srdce své od tohoto dne až do onoho, ode dne dvacátého čtvrtého, měsíce devátého, až do dne, ve kterém založen byl chrám Hospodinův (přiložte srdce své). ¹⁹Zdali již je semeno v obilnici? A ani vinný kmen, ani fík, ani strom jablek zrnatých, ani strom olivový nevydal ovoce. Od tohoto dne požehnám. ²⁰Potom stalo se slovo Hospodinovo po druhé k Aggeovi, dvacátého čtvrtého dne téhož měsíce, řkoucí: ²¹Mluv k Zorobábelovi knížeti Judskému, řka: Já pohnu nebem i zemí, ²²A podvrátím stolicí království, a zkazím sílu království pohanských; podvrátím, pravím, vůz i ty, kteří na něm jezdí, a sejdou koni i jezdci jejich jeden každý od meče bratra svého. ²³V ten den, praví Hospodin zástupů, vezmu tebe, Zorobábeli synu Salatielův, služebníče můj, praví Hospodin, a učiním tě jako pečtní prsten; neboť jsem tě vyvolil, praví Hospodin zástupů.

Zachariáš

Úvod

1 Měsíce osmého, léta druhého Dariova, stalo se slovo Hospodinovo k Zachariášovi synu Barachiáše, syna Iddova, proroku, řkoucí: ² Rozhněval se Hospodin na otce vaše velice. ³ Proto rci těmto: Takto praví Hospodin zástupů: Navraťte se ke mně, praví Hospodin zástupů, a navrátím se k vám, praví Hospodin zástupů. ⁴ Nebudte jako otcové vaši, na něž volávali proroci tamti předešlí, říkajíce: Takto praví Hospodin zástupů: Navraťte se nyní od cest svých zlých, i od skutků vašich zlých, ale neuposlechli, ani pozorovali mne, praví Hospodin. ⁵ Otcové vaši kde jsou? A proroci ti zdali na věky živi jsou? ⁶ Ale však slova má a soudy moje, které jsem přikázal služebníkům svým prorokům, zdali nepostihly otců vašich? takže obrátivše se, řekli: Jak uložil Hospodin zástupů učinit nám podle cest našich, a podle skutků našich, tak učinil nám. ⁷ Dne čtyři a dvacátého, jedenáctého měsíce, který je měsíc Šebat, léta druhého Dariova, stalo se slovo Hospodinovo k Zachariášovi synu Barachiáše, syna Iddova, proroku, řkoucí: ⁸ Viděl jsem v noci, a aj, muž sedí na koni ryzím, který stál mezi myrtovím, které bylo v dolině, za ním pak koně ryzí, strakaté a bílé. ⁹ A řekl jsem: Kdo jsou tito, Pane můj? Řekl mi anděl ten, který mluvil se mnou: Já ukážu tobě, kdo jsou tito. ¹⁰ Tedy odpovídaje muž ten, který stál mezi myrtovím, řekl: Tito jsou, které poslal Hospodin, aby prochodili zemi. ¹¹ A odpověděli andělu Hospodinovu tomu, který stál mezi myrtovím, a řekli: Prochodili jsme zemi, a aj, všechna země bezpečně bydlí, a pokoje užívá. ¹² Tedy odpověděl anděl Hospodinův a řekl: Ó Hospodine zástupů, až dokud ty se nesmiluješ nad Jeruzalémem a nad městy Judskými, na které jsi hněval se již sedmdesát let? ¹³ A odpověděl Hospodin andělu tomu, který mluvil se mnou, slovy dobrými, slovy potěšitelnými. ¹⁴ Tedy řekl mi anděl, který mluvil ke mně: Volej a rci: Takto praví Hospodin zástupů: Horlím pro Jeruzalém a Sion horlením velikým. ¹⁵ A hněvám se náramně na ty národy, které mají pokoj; neboť když jsem já se málo rozhněval, oni pomáhali ke zlému. ¹⁶ Proto takto praví Hospodin: Navrátil jsem se k Jeruzalému milosrdenstvím, dům můj stavěn bude v něm, praví Hospodin zástupů, a pravidlo vztaženo bude na Jeruzalém. ¹⁷ Ještě volej a rci: Takto praví Hospodin zástupů: Ještě se rozsadí města má pro hojnost dobrého; neboť utěší ještě Hospodin Sion, a vyvolí ještě Jeruzalém. ¹⁸ Tedy pozdvihl jsem oči svých, a uzřel jsem, a aj, čtyři rohy. ¹⁹ A řekl jsem andělu, který mluvil se mnou: Co je toto? A řekl mi: To jsou ty rohy, které zmítaly Judou, Izraelem a Jeruzalémem. ²⁰ Ukázal mi také Hospodin čtyři kováře. ²¹ A řekl jsem: Co jdou dělat tito? A mluvil, řka: Tyto jsou rohy, které zmítali Judou, takže žádný nemohl pozdvihnout hlavy své. Proto přišli tito, aby je přestrašili, a srazili rohy těch národů, které pozdvihly rohu proti zemi Judské, aby jí zmítali.

2 Opět pozdvihl jsem oči svých, a uzřel jsem, a aj muž, v jehož ruce byla šňůra míry. ² A řekl jsem: Kam jdeš? A řekl mi: Měřit Jeruzaléma, abych viděl, jak velká šířka jeho, a jak velká délka jeho. ³ A aj, když anděl ten, kterýž mluvil se mnou, vycházel, jiný anděl vycházel jemu vstříc. ⁴ A řekl jemu: Běž, mluv k mládenci tomu, řka: Po vsích bydlit budou Jeruzalémští, pro množství lidu a dobytka uprostřed něho. ⁵ A já budu, praví Hospodin, jeho zdí ohnivou vůkol, a slávou budu uprostřed něho. ⁶ Nuže, nuže, utečte již ze země půlnoční, praví Hospodin, poněvadž ze čtyř stran světa volný průchod učinil jsem vám, praví Hospodin. ⁷ Nuže, Sione, který přebýváš u dcery babylonské, vydobuď se. ⁸ Neboť takto praví Hospodin zástupů: Po slávě poslal mne proti národům těm, kteří oloupili vás; neboť kdo se dotýká vás, dotýká se zřítelnice oka mého. ⁹ Neboť aj, já zdvihnu ruku svou proti nim, a budou loupež služebníkům svým, a zvíte, že Hospodin zástupů poslal mne. ¹⁰ Prozpěvuj a vesel se, dcero Sionská; neboť aj, já přijdu a budu bydlit uprostřed tebe, praví Hospodin. ¹¹ A připojí se národy mnohé k Hospodinu v ten den, a budou mým lidem, a budu bydlit uprostřed tebe, i zvíš, že Hospodin zástupů poslal mne k tobě. ¹² Tehdy dědičně ujme Hospodin Judu, díl svůj, v zemi svaté, a vyvolí zase Jeruzalém. ¹³ Umlkni všelijaké tělo před obličejem Hospodinovým, neboť procitne z příbytku svatosti své.

3 Potom mi ukázal Jozue kněze nejvyššího, stojícího před andělem Hospodinovým, a satana stojícího po pravici jeho, aby se mu protivil. ² Ale Hospodin řekl satanu: Potrestej tě Hospodin, satane, potrestej tě, pravím, Hospodin, který vyvoluje Jeruzalém. Zdali tento není jako poleno vychvácené z ohně? ³ Jozue pak oblečen byl v roucha zmazaná, a stál před andělem. ⁴ A odpověděl a řekl těm, kteří stáli před ním, řka: Vezměte roucho to zmazané z něho. A řekl jemu: Pohled, přenesl jsem z tebe nepravost tvou, a oblékl jsem tě v roucha proměnná. ⁵ Opět řekl: Necht vsadí čepici pěknou na hlavu jeho. A vsadili čepici pěknou na hlavu

jeho, a oblékli ho v roucha. Anděl pak Hospodinův tu stál. ⁶A osvědčil anděl Hospodinův Jozue, řka: ⁷Takto praví Hospodin zástupů: Jestliže po cestách mých chodit budeš, a jestliže stráž mou držet budeš, budeš-li také soudit dům můj, a budeš-li střežit síní mých: dám zajisté to, abys chodil mezi těmito přistojícími. ⁸Slyš nyní, Jozue, knězi nejvyšší, ty i druhové tvoji, kteří sedí před tebou: Ačkoli muži ti jsou za zázrak, aj, já však přivedu služebníka svého, Výstřelek. ⁹Neboť aj, toto je ten kámen, který kladu před Jozue, na kámen jeden sedm očí; aj, já vyřežu na něm řezbu, praví Hospodin zástupů, a odejmu nepravost té země jednoho dne. ¹⁰V ten den, praví Hospodin zástupů, povoláte jeden každý bližního svého pod vinný kmen a pod fík.

4 Potom navrátil se anděl, který mluvil se mnou, a vzbudil mne jako muže, který vzbuzen bývá ze sna svého. ²A řekl mi: Co vidíš? Jemuž jsem řekl: Vidím, že aj, svícen zlatý všechen, a olejní džbán na vrchu jeho, a sedm lamp jeho na něm, a sedm nálevek k těm sedmi lampám, které jsou na vrchu jeho. ³A dvě olivy při něm, jedna po pravé straně džbánu olejného, a druhá po levé straně jeho. ⁴Tedy odpověděl jsem a řekl jsem andělu tomu, který mluvil ke mně, řka: Co ty věci jsou, pane můj? ⁵A odpovídaje anděl, který mluvil se mnou, řekl mi: Což nevíš, co ty věci jsou? A řekl jsem: Nevím, pane můj. ⁶Tedy odpovídaje, mluvil ke mně, řka: Toto je slovo Hospodinovo k Zorobábelovi, řkoucí: Ne silou, ani mocí, ale Duchem mým, praví Hospodin zástupů. ⁷Co jsi ty, ó horo veliká, před Zorobábelem? Rovina. Neboť doloží nejvyšší kámen s hlučným prokřikováním: Milost, milost jemu. ⁸A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁹Ruce Zorobábelovy založily dům tento, a ruce jeho dokonají. A zviš, že Hospodin zástupů poslal mne k vám. ¹⁰Neboť kdo by pohrdal dnem malých začátků, poněvadž se veselí, hledíce na ten kámen, totiž na závaží v ruce Zorobábelově, těch sedm očí Hospodinových, procházejících všechnu zemi? ¹¹Tedy odpovídaje jemu, řekl jsem? Co ty dvě olivy po pravé straně toho svícnu, i po levé straně jeho? ¹²Opět odpovídaje jemu, řekl jsem: Co ty dvě olivky, které jsou mezi dvěma trubicemi zlatými, které vylévají ze sebe zlato? ¹³A mluvil ke mně, řka: Víš-li, co ty věci jsou? A řekl jsem: Nevím, pane můj. ¹⁴Tedy řekl: To jsou ty dvě olivy, které jsou u Panovníka vší země.

5 Potom opět pozdvihna očí svých, uzřel jsem, a aj, válec letěl. ²A řekl mi: Co vidíš? Jemuž jsem řekl: Vidím válec letící, jehož délka byla dvacet loktů a šířka deset loktů. ³Tedy řekl mi: Toto prokletí vyjde na šířku celé Země. Neboť každý zloděj jím vyhlazen, a každý přísahající jím vyhlazen bude. ⁴Vynesu je, praví Hospodin zástupů, aby došlo na dům zloděje, a na dům přísahajícího skrze jméno mé falešně; a zůstane přebývat uprostřed domu jeho, a docela zkazí jej, i dříví jeho i kamení jeho. ⁵Tedy vyšel anděl ten, který mluvil se mnou, a řekl mi: Pozdvihni nyní očí svých a viz, co je to, co vychází. ⁶A řekl jsem: Co to je? Který odpověděl: Toto je efi vzcházející. Řekl také: Toto je oko její prohlížející celou Zemi. ⁷A aj, příkrov tlustý olověný nesen byl, a v něm oheň, který seděl uprostřed té efi. ⁸A řekl: Toto je ta bezbožnost. A uvrhl ji doprostřed té efi, uvrhl i ten příkrov olověný na vrch její. ⁹A pozdvihna očí svých, uzřel jsem, a aj, dva ohně vycházely, majíce vítr v křídlech svých. Měly pak křídla podobná křídům čápím, a vyzdvihly tu efi mezi zemi a mezi nebe. ¹⁰A řekl jsem andělu tomu, který mluvil se mnou: Kam ony nesou tu efi? ¹¹Který řekl mi: Aby sobě vystavěla dům v zemi Sinear, kde by utvrzena byla a postavena na postavci svém.

6 Potom opět pozdvihna očí svých, viděl jsem, a aj, čtyři vozy vycházely z prostředku dvou hor, hory pak ty byly hory ocelové. ²V prvním voze byli koně ryzí, a v druhém voze byli koně vrání, ³Ve voze pak třetím koně bílí, a v voze čtvrtém koně strakatí a hnědí. ⁴Tedy odpovídaje, řekl jsem andělu, který mluvil se mnou: Co tyto věci, pane můj? ⁵A odpověděl anděl ten a řekl mi: To jsou čtyři větry nebeské, vycházející odtud, kde stály před Panovníkem vší země. ⁶Koně vrání zapřehení vycházejí do země půlnoční, a bílí vycházejí za nimi, strakatí pak vycházejí do země polední. ⁷Hnědí také vyšedše, chtěli jít, aby prochodili zemi. Proto řekl: Jděte, prochodte zemi. A prochodili zemi. ⁸A povolav mne, mluvil ke mně, řka: Aj ti, kteří vyšli do země půlnoční, spokojili ducha mého v zemi půlnoční. ⁹A stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁰Vezmi od zajatých, od Cheldaje a od Tobiáše a od Jedaiáše (a přijdeš ty téhož dne, a vejdeš do domu Joziáše syna Sofoniášova), kteří jdou z Babylona, ¹¹Vezmi, pravím, stříbro a zlato, a udělej koruny, a vstav na hlavu Jozue syna Jozadakova, kněze nejvyššího. ¹²A mluvit budeš k němu, řka: Takto praví Hospodin zástupů, řka: Aj muž, jehož jméno je Výstřelek, který z místa svého pučit bude, ten vystaví chrám Hospodinův. ¹³Neboť ten má vystavět chrám Hospodinův, a tentýž zase přinese slávu, a sedět a panovat bude na trůnu svém, a bude knězem na trůnu svém, a rada pokoje bude mezi nimi oběma. ¹⁴Budou pak ty koruny Chelemovi, a Tobiášovi, a Jedaiášovi, a Chenovi synu Sofoniášovu na památku v chrámě Hospodinově. ¹⁵Neboť dalecí přijdou, a budou stavět chrám Hospodinův, i zvíte, že Hospodin zástupů poslal mne k vám. A to se stane, jestliže skutečně poslouchat budete hlasu Hospodina Boha svého.

7 Potom stalo se léta čtvrtého Daria krále, stalo se slovo Hospodinovo k Zachariášovi, čtvrtého dne měsíce devátého, který je Kislef, ² Když poslal do domu Božího Sazezer a Regemmelech, i muži jeho, aby se kořili tváři Hospodinově, ³ A aby mluvili ke kněžím, kteří byli v domě Hospodina zástupů, i k prorokům, řkouce: Budeme-li plakat měsíce pátého, oddělující se, jako jsme činili již po mnoho let? ⁴ A stalo se slovo Hospodina zástupů ke mně, řkoucí: ⁵ Rci všemu lidu této země i kněžím takto: Když jste se postívali a kvíleli, pátého a sedmého měsíce, a to po sedmdesát let, zdali jste se opravdu mně, mně, pravím, postili? ⁶ A když jíte anebo pijete, zdali ne pro sebe jíte a ne pro sebe pijete? ⁷ Zdali tato nejsou slova, která prohlásil Hospodin skrze proroky předešlé, když ještě Jeruzalém seděl bezpečně a užíval pokoje, i města jeho kolem něho, a lid ve straně polední i na rovinách bydlil? ⁸ A stalo se slovo Hospodinovo k Zachariášovi, řkoucí: ⁹ Takto mluvil Hospodin zástupů, řka: Soud pravý vynášejte, a milosrdenství a lítosti dokazujte jeden každý k bližnímu svému. ¹⁰ A vdovy ani sirotka, přichozího ani chudého neutiskujte, a zlého žádný bližnímu svému neobmyšlejte v srdci svém. ¹¹ Ale nechťeli pozorovat, a nastavili ramene urputného, a uši své obtížili, aby neslyšeli. ¹² A srdce své učinili kámen přetvrdý, aby neslyšeli zákona toho a slov těch, která posílal Hospodin zástupů Duchem svým skrze proroky předešlé. Pročez přišel hněv veliký od Hospodina zástupů. ¹³ Neboť stalo se, že jako volajícího neslyšeli, tak když volali, neslyšel jsem, praví Hospodin zástupů. ¹⁴ A vichřicí rozptýlil jsem je mezi všechny ty národy, kterých neznali, a země tato zpuskla po nich, takže nebylo žádného, kdo by tudy chodil, a tak přivedli zemi žádoucí na zpuštění.

8 Opět stalo se slovo Hospodina zástupů, řkoucí: ² Takto praví Hospodin zástupů: Horlil jsem pro Sion horlením velikým, nýbrž rozhněváním velikým horlil jsem pro něj. ³ Takto praví Hospodin: Navrátil jsem se k Sionu, a bydlím uprostřed Jeruzaléma, aby slul Jeruzalém městem věrným, a hora Hospodina zástupů horou svatosti. ⁴ Takto praví Hospodin zástupů: Ještě sedat budou starci i baby na ulicích Jeruzalémských, maje každý z nich hůl v ruce své pro sešlost věku. ⁵ Ulice také města plné budou pacholat a děvčat, hrajících na ulicích jeho. ⁶ Takto praví Hospodin zástupů: Zdali, že se to nepodobné zdá před očima ostatků lidu tohoto dnů těchto, také před očima máma nepodobné bude? praví Hospodin zástupů. ⁷ Takto praví Hospodin zástupů: Aj, já vysvobozuji lid svůj ze země východní, a ze země na západ slunce, ⁸ A přivedu je zase. A budou bydlit uprostřed Jeruzaléma, a budou lidem mým, a já budu jejich Bohem v pravdě a ve spravedlnosti. ⁹ Takto praví Hospodin zástupů: Posilňte ruce vaše, kteří jste slyšeli těchto dnů slova tato z úst proroků, od toho dne, v němž založen je dům Hospodina zástupů, že má chrám dostaven být. ¹⁰ Neboť před těmito dny práce lidská, ani práce zvířátek se nenahrazovala, nýbrž ani vycházejícímu ani vcházejícímu nebylo pokoje pro nepřítele, neboť já spustil jsem všechny lidi jedny s druhými. ¹¹ Nyní pak, ne jako ve dnech těch předešlých, činím ostatkům lidu tohoto, praví Hospodin zástupů. ¹² Ale rozsévání máte pokojné, vinný kmen vydává ovoce své, a země vydává úrodu svou, nebesa také dávají rosu svou, a to všechno dávám v dědictví ostatkům lidu tohoto. ¹³ A tak stane se, že jako jste byli zlořečením mezi pohany, ó dome Judský a dome Izraelský, tak zase vás chránit budu, a budete požehnáním. Nebojte se, posilňte ruce vaše. ¹⁴ Neboť takto praví Hospodin zástupů: Jako jsem byl myslil zle učinit vám, když mne hněvali otcové vaši, praví Hospodin zástupů, aniž jsem litoval: ¹⁵ Tak obrátě se, myslím v těchto dnech dobře činit Jeruzalému a domu Judskému. Nebojte se. ¹⁶ Tyto pak věci jsou, které činit budete: Mluvte pravdu každý s bližním svým, pravý a pokojný soud vynášejte v branách svých. ¹⁷ Aniž kdo bližnímu svému zlého obmyšlejí v srdci svém, též přísahy falešné nemilujte; neboť všechno to je, čehož nenávidím, praví Hospodin. ¹⁸ A stalo se slovo Hospodina zástupů ke mně, řkoucí: ¹⁹ Takto praví Hospodin zástupů: Půst čtvrtého měsíce, a půst pátého, a půst sedmého, a půst desátého obrátí se domu Judskému v radost a veselí, i v slavnosti rozkošné, ale pravdu a pokoj milujte. ²⁰ Takto praví Hospodin zástupů: Ještě budou přicházet národy a obyvatelé měst mnohých, ²¹ Přicházet budou, pravím, obyvatelé jednoho k druhému, řkouce: Pojďme s ochotností kořit se tváři Hospodinově, a hledat Hospodina zástupů. Půjdu i já. ²² A tak přijdou lidé mnozí a národy nesčíslné, aby hledali Hospodina zástupů v Jeruzalémě, a kořili se tváři Hospodinově. ²³ Takto praví Hospodin zástupů: V těch dnech chopí se deset mužů ze všech jazyků těch národů, chopí se, pravím, podolka jednoho Žida, řkouce: Půjďme s vámi; neboť slyšíme, že je Bůh s vámi.

9 Břímě slova Hospodinova proti zemi, která je v okolí tvém, a Damašek bude odpočinutí jeho. Neboť k Hospodinu zřetel člověka i všech pokolení Izraelských. ² Ano i do Emat dosáhne, do Týru i Sidonu, ačkoli je moudrý velmi. ³ Vystavěl sobě Týrus pevnost, a nashromáždil stříbra jako prachu, a ryzího zlata jako bláta na ulicích. ⁴ Aj, Pán vyžene jej, a vrazí do moře sílu jeho, i on od ohně sežrán bude. ⁵ Vida to Aškalon, báti se bude, i Gáza velikou bolest mít bude, též i Akaron, protože jej zahanbilo očekávání jeho. A zahyne král z Gázy, a Aškalon neosedí. ⁶ A bude bydlit parchant v Azotu, a tak vyplením pýchu Filistinských. ⁷ Když pak

odejmu vraždu jednoho každého od úst jeho, a ohavnosti jeho od zubů jeho, připojen bude také i on Bohu našemu, aby byl jako vévoda v Judstvu, a Akaron jako Jebuzejský.⁸ A položím se vojensky u domu svého pro vojsko a pro ty, kteří tam i zase jdou; aniž půjde skrze ně více násilník, protože se tak nyní vidí očím mým.⁹ Plesej velice, dcerko Sionská, prokřikuj, dcerko Jeruzalémská. Aj, král tvůj přijde tobě spravedlivý a spasení plný, chudý a sedící na oslu, totiž na oslátku mladém.¹⁰ Neboť vyplením vozy z Efraima a koně z Jeruzaléma, a vypleněna budou lučičště válečná; nadto rozhlásí pokoj národům, a panování jeho od moře až k moři, a od řeky až do končin země.¹¹ A ty, pro krev smlouvy své vypustil jsem vězně tvé z jámy, v níž není žádné vody.¹² Navrať se k ohradě, ó vězňové v naději postavení. A tak v ten den, jak oznamuji, dvojnásobně nahradím tobě,¹³ Když sobě napnu Judu a lučičště naplním Efraimem, a vzbudím syny tvé, ó Sione, proti synům tvým, ó Javane, a nastrojím tě jako meč udatného.¹⁴ Neboť Hospodin proti nim se ukáže, a vynikne jako blesk střela jeho. Panovník, pravím, Hospodin troubou troubito bude, a pobere se s vichřicemi poledními.¹⁵ Hospodin zástupů chránit bude lidu svého, aby zmocníce se kamením z praku, jedli a pili, prokřikující jako od vína, a naplní jako čiši tak i rohy oltáře.¹⁶ A tak je vysvobodí v ten den Hospodin Bůh jejich, jako stádo lid svůj, a vystaveno bude kamení pěkně tesané místo korouhví v zemi jeho.¹⁷ Neboť aj, jaké blahoslavenství jeho, a jak veliká okrasa jeho! Obilí mládence a mošt panny učiní mluvné.

10 Žádejte od Hospodina deště v čas příhodný, i způsobí Hospodin pršku, a dá vám déšť hojný, a každému bylinu na poli.² Neboť obrazy mluví marnost, a věštcí prorokují faleš, a sny marné mluví, marností potěšují. Proto šli jako stádo, ztrestáni jsou, protože žádného nebylo pastýře.³ Proti pastýřům takovým zažehnut je hněv můj, a kozly ty trestat budu, ale stádo své, dům Judský, navštíví Hospodin zástupů, a učiní je jako koně ozdobného k boji.⁴ Od něho úhel, od něho hřeb, od něho lučičště válečné, od něho též pojde všelijaký úředník.⁵ A budou podobni rekům, pošlapávající do bláta na ulicích v boji, když bojovat budou; neboť Hospodin s nimi, a zahanbí ty, kteří jedou na koních.⁶ Posilním zajisté domu Judova, a dům Jozefův vysvobodím, a bezpečně je osadím. Neboť lítost mám nad nimi, i budou, jako bych jich nezahnal; neboť já jsem Hospodin Bůh jejich, a vyslyším je.⁷ A budou Efraimští jako silný rek, a veselít se bude srdce jejich jako od vína. I jejich synové vidouce to, rozveselí se, a zaplesá srdce jejich v Hospodinu.⁸ Šeptat jim budu, a tak je shromáždím; neboť je vykoupím, a rozmnožení budou, jako rozmnožení byli.⁹ Nadto rozesejí je mezi národy, aby na místech dalekých rozpomínali se na mne, a živi jsouce se syny svými, navrátili se.¹⁰ A tak je zase přivedu ze země Egyptské, i z Assyrské shromáždím je, a do země Galád a k Libánu přivedu je, ale nepostačí jim.¹¹ Proto pro těsnost přejde přes moře, a prorazí na moři vlnobití, i vyschnou všechny hlubiny řeky, bude snížena i pýcha Assyrie, a berla Egypta odjata bude.¹² A posilním jich v Hospodinu, aby ve jménu jeho ustavičně chodili, praví Hospodin.

11 Otevři, Libáne, vrata svá, ať sežere oheň cedry tvé.² Kvílej jedle, neboť padl cedr, neboť znamenití vyplenění jsou; kvílejte duby Bázanské, neboť klesl les ohrazený.³ Hlas kvílení pastýřů, protože popleněno důstojenství jejich; hlas řvaní lvů, protože popleněna pýcha Jordánu.⁴ Takto praví Hospodin Bůh můj: Pas ovce tyto k zabítí oddané,⁵ Které držitelé jejich mordují, aniž bývají obviňováni, a kdo je prodávají, říkají: Požehnaný Hospodin, že jsme zbohatli, a kteří je pasou, nemají lítosti nad nimi.⁶ Proto nebudu mít lítosti více nad obyvateli této země, praví Hospodin, ale aj, já uvedu ty lidi jednoho druhému v ruku, a v ruku krále jejich. A budou potírat zemi tuto, a nevytrhnu jí z ruky jejich.⁷ Neboť jsem pásal ovce k zabítí oddané, totiž vás chudé toho stáda, a vzav sobě dvě hole, nazval jsem jednu utěšením, a druhou jsem nazval svazujících. A pásal jsem, pravím, ty ovce,⁸ A zahladil jsem tři pastýře měsíce jednoho, ale duše má stýskala sobě s nimi, protože duše jejich nenáviděla mne.⁹ Pročež řekl jsem: Nebudu vás pást. Která umřít má, nechť umře, a která má vyhlazena být, nechť je vyhlazena, a jiné nechať jedí maso jedna druhé.¹⁰ Proto vzav hůl svou utěšení, posekal jsem ji, zrušiv smlouvu svou, kterou jsem učinil se vším tím lidem.¹¹ A v ten den, když zrušena byla, právě poznali chudí toho stáda, kteří na mne pozor měli, že řeč Hospodinova to je.¹² Neboť jsem řekl jim: Jestliže se vám vidí, dejte mzdu mou; pakli nic, nechte tak. A odvážili mzdu mou třicet stříbrných.¹³ A řekl mi Hospodin: Povrhni je před hrncíře. Znameníť mzda, kterou jsem tak draze ceněn od nich. A tak vzav třicet stříbrných, uvrhl jsem je v domě Hospodinově před hrncíře.¹⁴ Potom posekal jsem hůl svou druhou svazujících, zrušiv bratrství mezi Judou a mezi Izraelem.¹⁵ A řekl mi Hospodin: Vezmi sobě ještě výstroj pastýře bláznivého.

9:9 Král ... na oslátku. Když král vjíždí do města jako jeho dobyvatel, popřípadě když se vrací z jiného vítězného válečného tažení, jede na koni, protože kůň je válečné zvíře, „bojový transportér“, v jistém smyslu zbraň. Ale osel k něčemu podobnému absolutně není vhodný, ten je pro svou mírumilovnost považován za nositele pokoje. Proto král

vjíždí do města na oslu místo koně, když město nepotřebuje dobývat, protože už mu dávno patří. Tento obraz je naplněn v Kristu, synu Davidovu, Králi Izraele, který vjíždí do svého hlavního města na oslu (Lk 19:35–37) přinést mu mír; v tomto případě smíření s Bohem vlastní smrtí.

¹⁶ Neboť aj, já vzbudím pastýře v této zemi. Pobloudilých nebude navštěvovat, ani jehňátka hledat, ani co polámaného je, léčit, ani toho, co se zastavuje, nosit, ale maso toho, co tučnějšího je, jíst bude, a kopyta jejich poláme. ¹⁷ Běda pastýři tomu ničemnému, který opouští stádo. Meč na rameno jeho a na oko pravé jeho, rámě jeho docela uschne, a oko pravé jeho naprosto zatmí se.

12 Břímě slova Hospodinova příčinou Izraele. Praví Hospodin, který roztáhl nebesa, a založil zemi, a zformoval ducha člověka, který je v něm: ² Aj, já postavím Jeruzalém jako číši, která ku potáčení přivede všechny národy kolem, které budou proti Judovi v obležení, i proti Jeruzalému. ³ Nýbrž stane se v ten den, že položím Jeruzalém jako kámen přetěžký všem národům, jež kdokoli zdvihat budou, velmi se urazí, byť se pak shromáždili proti němu všechny národy země. ⁴ V ten den, praví Hospodin, raním všelijakého koně strnutím, a jezdce jeho zblázněním, ale na dům Judský otevřu oči své, a všechny koně národů raním slepotou. ⁵ A řeknou vůdcové Judští v srdci svém: Máme sílu, i obyvatelé Jeruzalémští, v Hospodinu zástupů, Bohu svém. ⁶ V ten den učiním vůdce Judské podobné ohni zanícenému mezi dřívím, a pochodni hořící mezi snopy, i sežere napravo i nalevo všechny národy kolem, a obstojí Jeruzalém ještě na místě svém v Jeruzalémě. ⁷ Zachová Hospodin i stánky Judské prvé, aby se nevelebila ozdoba domu Davidova a ozdoba, přebývajících v Jeruzalémě nad Judu. ⁸ V ten den chránit bude Hospodin obyvatelů Jeruzalémských, a bude nejnestatečnější z nich v ten den podobný Davidovi, a dům Davidův podobný bohům, podobný andělu Hospodinovu před nimi. ⁹ Neboť stane se v ten den, že shledám všechny národy, které přitáhnou proti Jeruzalému, abych je zahladil. ¹⁰ A vyleji na dům Davidův a na obyvatele Jeruzalémské Ducha milosti a pokorných proseb. A obrátí zřetel ke mně, kteréhož jsou bodli, a kvílet budou nad ním jako kvílením nad jednorozeným; hořce, pravím, plakat budou nad ním, jako hořce pláčou nad prvorozeným. ¹¹ V ten den bude veliké kvílení v Jeruzalémě, jako kvílení v Adadremmon na poli Mageddo. ¹² Neboť kvílet bude země, každá čeleď zvlášť, čeleď domu Davidova zvlášť, a ženy jejich zvlášť, čeleď domu Nátanova zvlášť, a ženy jejich zvlášť, ¹³ Čeleď domu Lévi zvlášť, a ženy jejich zvlášť, čeleď Semei zvlášť, a ženy jejich zvlášť, ¹⁴ I všechny čeledi jiné, každá čeleď zvlášť, a ženy jejich zvlášť.

13 V ten den bude studnice otevřená domu Davidovu a obyvatelům Jeruzalémským, k obmytí hříchu i nečistoty. ² Stane se také v ten den, praví Hospodin zástupů, že vyhladím jména model ze země, takže nebudou připomínány více, nýbrž také i ty proroky a ducha nečistoty vyprázdním ze země. ³ A stane se, prorokoval-li by někdo více, že jemu řeknou otec jeho a matka jeho, kteří jej zplodili: Nebudeš živ, protože jsi lež mluvil ve jménu Hospodinovu. A probodnou jej otec jeho a matka jeho, kteří jej zplodili, že prorokoval. ⁴ A tak stane se v ten den, že se budou stydět proroci ti, každý za vidění své, když by prorokovali, aniž oblečou sukně ze srstí, aby klamali. ⁵ Ale dí každý: Nejsem já prorok. Muž, který zemi dělá, jsem já; neboť mne učil tomu člověk od dětinství mého. ⁶ A dí-li kdo jemu: Jaké to máš rány na ruku svých? A odpoví: Jimiž jsem zbit v domě těch, kteří mne milují. ⁷ Ó meči, prociť na pastýře mého, a na muže bližního mého, praví Hospodin zástupů. Bij pastýře, a rozprchnou se ovce, ale zase obrátím ruku svou k maličkým. ⁸ Neboť stane se po vsi zemi této, praví Hospodin, že dvě částky vyhlazeny budou v ní a zemřou, a třetí v ní zanechána bude. ⁹ A i tu třetí uvedu do ohně, a přeženu je, jako se přehání stříbro, a vyzkouší je, jako zkoušeno bývá zlato. Každý vzývat bude jméno mé, a já vyslyším jej. Řeknu: Lid můj je: a on dí: Hospodin je Bůh můj.

14 Aj, den Hospodinův přichází, a rozděleny budou kořisti tvé uprostřed tebe. ² Neboť shromáždím všechny národy proti Jeruzalému k boji, i bude dobyto město, a domy vyloupeny, a ženy zhanobeny budou. A když vyjde díl města v zajetí, ostatek lidu nebude vyhlazeno z města. ³ Neboť Hospodin vytáhna, bude bojovat proti těm národům, jak bojuje v den potýkání. ⁴ A stanou nohy jeho v ten den na hoře Olivetské, která je naproti Jeruzalému od východu, a rozdvojí se hora Olivetská napůl k východu a k západu údolím velmi velikým, a odstoupí díl té hory na půlnoci, a díl její na poledne. ⁵ A budete utíkat před údolím hor; neboť dosáhne údolí hor až k Azal. Budete, pravím, utíkat, jako jste utíkali před zemětřesením za dnů Uziáše krále Judského, když přijde Hospodin Bůh můj, a všichni svatí s ním. ⁶ A stane se v ten den, že nebude světla drahého, ani tmy husté. ⁷ A tak bude den jeden, který je znám Hospodinu, aniž bude den, ani noc; avšak stane se, že v čas večera bude světlo. ⁸ Stane se také v ten den, že vycházet budou vody živé z Jeruzaléma, díl jich k moři východnímu, a díl jich k moři nejzazšímu. V létě i v zimě bude. ⁹ A bude Hospodin králem nade vsí zemí; v ten den bude Hospodin jediný, a jméno jeho jedno. ¹⁰ A učiněna bude všechna tato země jako rovina od Gaba k Remmon na polední straně Jeruzalému, který vyvýšen jsa, stát bude na místě svém, od brány Beniaminovy až k místu brány první, a až k bráně rohové, a od věže Chananeel až k lisu královskému. ¹¹ A budou bydlet v něm, a nebude více v prokletí; město Jeruzalém zajisté bezpečně sedět bude. ¹² Tato pak bude rána, kterou raní Hospodin všechny národy, které by bojovaly proti Jeruzalému: Usuší tělo jednoho každého, stojícího na nohách svých, a oči

jednoho každého uvadnou v děrách svých, a jazyk jednoho každého uvadne v ústech jejich. ¹³ A stane se v ten den, že bude znepokojení Hospodinovo veliké mezi nimi, takže uchopí jeden druhého ruku, a vztažena bude ruka jednoho na ruku druhého. ¹⁴ Také i ty, Judo, bojovat budeš v Jeruzalémě, a shromážděno bude zboží všech národů kolem, zlato a stříbro, i roucha velmi mnoho. ¹⁵ A podobná bude rána koní, mezků, velbloudů a oslů i všech zvířat, která budou v tom ležení, podobná ráně té. ¹⁶ A stane se, že kdokoli pozůstane ze všech národů, které by přitáhly proti Jeruzalému, přicházet budou z rok do roka klanět se králi Hospodinu zástupů a slavit slavnost stánků. ¹⁷ A stane se, kdo z čeledí země nebude přicházet do Jeruzaléma klanět se králi Hospodinu zástupů, že nebude na ně pršet déšť. ¹⁸ A jestliže čeleď Egyptská nevstoupí, aniž přijde, jakkoli na ně nepršívá, přijde však táž rána, kterou raní Hospodin národy, kteří by nepřicházeli ke slavení slavnosti stánků. ¹⁹ Ta bude pokuta pro hřích Egyptských a pokuta pro hřích všech národů, které by nechodili ke slavení slavnosti stánků. ²⁰ V ten den bude na zvoncích koňských: Svatost Hospodinu; a bude hrnců v domě Hospodinově jako číší před oltářem. ²¹ Nýbrž bude všelijaký hrnc v Jeruzalémě a v Judstvu svatost Hospodinu zástupů; a přicházejíce všichni, kteří obětovat mají, budou je brát a vařit v nich. Aniž bude Kananejský více v domě Hospodina zástupů v ten den.

Malachiáš

Úvod

1 Břímě slova Hospodinova proti Izraelovi skrze Malachiáše. ² Miluji vás, praví Hospodin, vy pak říkáte: V čem nás miluješ? Zdali Ezau nebyl bratr Jákobův? praví Hospodin. Avšak jsem miloval Jákoba. ³ Ezau pak měl jsem v nenávisti; proto zanechal jsem hor jeho pustých, a dědictví jeho drakům pouště. ⁴ Řekne-li Idumejská země: Ochuzeni jsme, ale navrátíme se zase, a vystavíme místa pustá, takto praví Hospodin zástupů: Oni nechť stavějí, a já budu bořit. A budou je nazývat pomezím bezbožnosti a lidem, na něž hněviv bude Hospodin až na věky. ⁵ Co oči vaše uzří, a vy díte: Veleben buď Hospodin po pomezích Izraelských. ⁶ Syn ctí otce, a služebník pána svého. Proto jestliže jsem já otec, kde je čest má? A jestliže jsem pán, kde je bázeň má? Vám to mluví Hospodin zástupů, ó kněží, kteří sobě zlehčujete jméno mé. A však říkáte: V čem zlehčujeme jméno tvé? ⁷ Kterí přinášejíce na oltář můj oběť poskvrněnou, říkáte: Čím jsme tě poskvrnili? Tím, když říkáte: Stůl Hospodinův v pohrdání je. ⁸ Neboť když přivádíte slepé k obětování, což to není nic zlého? A když přivádíte chromé anebo nemocné, což to není nic zlého? Daruj je schválně knížeti svému, zalíbíš-li mu se tím, a přijme-li tvář tvou, praví Hospodin zástupů. ⁹ A proto nyní korťte se tváři Boha silného, aby nám milost učinil. Ale když to z rukou vašich je, přijme-li kterého z vás obličej? praví Hospodin zástupů. ¹⁰ A kdo je mezi vámi, aby zavřel dveře, anebo zapálil na oltáři mém darmo? Nemám ve vás žádné libosti, praví Hospodin zástupů, a oběti nepřijmu z ruky vaší. ¹¹ Neboť od východu slunce až na západ jeho veliké bude jméno mé mezi národy, a na všelijakém místě kadidlo přinášeno bude jménu mému, a oběť čistá. Veliké zajisté jméno mé bude mezi národy, praví Hospodin zástupů, ¹² Ačkoli vy ho poskvřňujete, když říkáte: Stůl Hospodinův v pohrdání je, a co kladeno bývá na něj, že je chatrný pokrm. ¹⁴ A zlořečený je pokrytec, který maje v svém stádě samce, činí slib, a obětuje Pánu to, co je churavého. Neboť král veliký já jsem, praví Hospodin zástupů, a jméno mé je hrozné mezi národy.

2 A tak nyní k vám přikázání to, ó kněží. ² Neuposlechnete-li a nesložíte-li v srdci, abyste dali slávu jménu mému, praví Hospodin zástupů, zajisté že pošlu na vás zlořečenství, a zlořečit budu požehnáním vašim. A již jsem zlořečil každému z nich, neboť jste nikoli nesložili toho v srdci. ³ Aj, já pokazím vám to, co nasejete, a vykydnu lejno na tváře vaše, lejno obětí vašich, takže vás zachvátí k sobě. ⁴ Neboť víte, že jsem poslal k vám přikázání to, aby byla stálá smlouva s Lévi, praví Hospodin zástupů. ⁵ Smlouva má byla s ním života a pokoje, a dal jsem jemu to pro bázeň; neboť se bál mne, a pro jméno mé potřen byl. ⁶ Zákon pravdy byl v ústech jeho, a nepravost nebyla nalezena ve rtech jeho, v pokoji a upřímnosti chodil se mnou, a mnohé odvrátil od nepravosti. ⁷ Neboť rty kněze mají střežit poznání, a na zákon doptávat se z úst jeho; posel zajisté Hospodina zástupů to je. ⁸ Vy pak sešli jste z cesty, byli jste příčinou mnohým, aby činili proti zákonu; zrušili jste smlouvu Levitskou, praví Hospodin zástupů. ⁹ Pročez i já také vydal jsem vás v potupu a v nevážnost všemu lidu, jako vy v ničem dbáte cest mých, a přijímáte osoby v zákoně. ¹⁰ Zdali není jeden otec všech nás? Zdali Bůh jeden nestvořil nás? Proč nevěrně činit máme jeden druhému a zlehčovat smlouvu otců našich? ¹¹ Nevěrně činí Juda, a ohavnost se děje v Izraeli a v Jeruzalémě; neboť poskvřňuje Juda svatosti Hospodinovy, kterou by milovat měl, pojímaje za manželku dceru boha jiného. ¹² Vyplení Hospodin muže, který to činí, ze stánků Jákobových, bdícího i odpovídajícího, i obětujícího dar Hospodinu zástupů. ¹³ Již to podruhé činíte, že příkrýváte slzami oltář Hospodinův, pláčem a křikem, pročez nikoli nehledí již více k daru, aniž přijímá oběti vzácné z ruky vaší. ¹⁴ A však říkáte: Pro kterou příčinu? Protože Hospodin je svědkem mezi tebou a manželkou mladosti tvé, které ty nevěrně činíš, protože ona je družka tvá, a manželka smlouvy tvé. ¹⁵ Zdali neučinil jedno, ačkoli ještě více ducha měl? Proč pak jedno? Aby hledali semene Božího. Proto střežte ducha svého, a manželce mladosti své nečiňte nevěrně. ¹⁶ Protože v nenávisti má rozvod, praví Hospodin Bůh Izraelský, protože takový příkrývá ukrutnost pláštěm jeho, praví Hospodin zástupů, proto střežte ducha svého, abyste nečinili nevěrně. ¹⁷ Těžcí jste Hospodinu slovy svými, avšak říkáte: V čem jsme těžcí? Když říkáte: Každý, kdo činí zlé, líbí se Hospodinu, a v těch on libost má, anebo: Kde je Bůh soudu?

3 Aj, já posílám anděla svého, který připraví cestu před tváří mou. V tom hned přijde do chrámu svého Panovník, kteréhož vy hledáte, a anděl smlouvy, v němž vy libost máte. Aj, přijde, praví Hospodin zástupů. ² Ale kdo bude moci snést den příchodu jeho? A kdo obstojí, když se on Ukáže? Neboť on je jako oheň rozpouštějící a jako mýdlo běličů. ³ A sedna, přehánět bude a přečišťovati stříbro, a přečistí syny Lévi, a vyčistí

je jako zlato a jako stříbro. A budou Hospodinovi, obětující oběti v spravedlnosti. ⁴ A zachutná sobě Hospodin obět Judovu a Jeruzalémských, jako za dnů prvních, a jako za let starodávných. ⁵ K vám pak přikročím s pomstou, a budu rychlým svědkem proti kouzelníkům, a proti cizoložníkům, a proti křivopřísežníkům, i proti těm, kteří s útiskem zadržují mzdu nájemníka, vdově a sirotku, a příchozímu křivdu činíce, nebojí se mne, praví Hospodin zástupů. ⁶ Neboť já Hospodin neměním se, proto vy, synové Jákobovi, nevzali jste skončení. ⁷ Hned ode dnů otců vašich odešli jste od ustanovení mých, a neostříhali jste jich. Navratte se ke mně, a navrátím se k vám, praví Hospodin zástupů. Ale říkáte: V čem bychom se navrátit měli? ⁸ Loupit-li má člověk Boha, že vy loupíte mne? A však říkáte: V čem tě loupíme? V desátcích a obětech. ⁹ Naprosto zlořečení jste, protože mne loupíte, vy pokolení všechno. ¹⁰ Sneste všechny desátky do obilnice, aby byla potrava v domě mém, a zkuste mne nyní v tom, praví Hospodin zástupů, nezotvírám-li vám průduchů nebeských, a nevyleji-li na vás požehnání, takže neodoláte. ¹¹ A přimluvím pro vás tomu, co šírá, a nebude vám kazit úrod zemských, aniž vám pochybí vinný kmen na poli, praví Hospodin zástupů. ¹² A budou vás blažit všechny národy; neboť vy budete zemí rozkošnou, praví Hospodin zástupů. ¹³ Rozmohla se proti mně slova vaše, praví Hospodin, avšak říkáte: Co jsme mluvili proti tobě? ¹⁴ Říkáte: Daremná je věc sloužit Bohu, a jaký zisk, budeme-li dbát nařízení jeho, a budeme-li chodit zasmušile, bojíce se Hospodina zástupů? ¹⁵ Nýbrž nyní blahoslavíme pyšné. Ti, kteří páchají bezbožnost, budují se, a pokoušející Boha vysvobození bývají. ¹⁶ Tehdy ti, kteří se bojí Hospodina, mluvili jeden k druhému. A pozoroval Hospodin a slyšel, a psána je kniha pamětná před ním pro ty, kteří se bojí Hospodina, a myslí na jméno jeho. ¹⁷ Tito budou, praví Hospodin zástupů, v den, který já učiním, mým klenotem, a slitují se nad nimi, jako se slitovává otec nad synem svým, který mu slouží. ¹⁸ Tehdy obrátíte se, a uzříte rozdíl mezi spravedlivým a bezbožným, mezi tím, kdo slouží Bohu, a tím, kdo jemu neslouží.

4 Neboť aj, den ten přichází hořící jako pec, v němž budou všichni pyšní, a všichni páchající bezbožnost jako strniště. A zažehne je ten den, který přijít má, praví Hospodin zástupů, tak že nezanechá jim ani kořene ani ratolesti. ² Vám pak, kteří se bojíte jména mého, vzejde slunce spravedlnosti, a zdraví bude na paprscích jeho. Tedy vycházet budete, a porostete jako telata vykrmená. ³ A pošlapáte bezbožné, takže budou jako popel pod nohama vašima v den, který já učiním, praví Hospodin zástupů. ⁴ Pamatujte na zákon Mojžíše služebníka mého, jemuž jsem přikázal na Orébě přednést všemu Izraeli ustanovení a soudy. ⁵ Aj, já pošlu vám Eliáše proroka, dříve nežli přijde den Hospodinův veliký a hrozný, ⁶ Aby obrátil srdce otců k synům, a srdce synů k otcům jejich, abych přijda, neranil země prokletím.

Mezizákonnímu období (od posledního proroka **Malachiáše** do vystoupení Jana Křtitele) se někdy nepřesně říká čas Božího mlčení, protože čtyři století uplynula mezi posledním sz proroka Malachiáše a první postavou, která vystupuje v NZ – Janem Křtitelem. Bůh však pořád jednal i mluvil; vznikaly texty (byť nejsou součástí protestantského kánonu), vypovídající o Božích slovech i skutcích; některé z nich patří mezi tzv. Deuterokanonické knihy, jiné nejsou považovány za součást Písma v žádné tradici.

Lze najít několik důvodů, proč mezizákonní období trvalo tak dlouho. Jedním z nich je to, že v té době byly vybudovány silnice, díky nimž se pak mohlo evangelium šířit rychle a bez překážek.

Izrael si vzal poučení z babylónského zajetí a Ježíš nebyl nucen čelit modlářství jako většina sz proroků. S čím polemizoval Ježíš, bylo farizejství. Farizeové tvořili jednu z mnoha skupin v rámci judaismu.

Judaismus v době očekávání Mesiáše

V tzv. Makabejském, tedy mezizákonním období,

Zelóti

Eséni

Saduceové

Farizeové

Takkana (hebrejsky: תקנה, v latinské transliteraci: taqqānā, množné číslo takkanot, תקנות) je významný legislativní předpis v rámci halachy, normativního systému judaistických zákonů. Takkana je právní předpis, který reviduje nařízení, jež již nevyhovuje požadavkům doby nebo okolností, nebo který, odvozený z biblické pasáže, lze považovat za nový. Takkanot jsou vydávány rabínskými výnosy nebo nařízeními za účelem zlepšení a zachování náboženského života už od doby Druhého (Zerubábelova) chrámu (520–515 př.Kr.) a pak ve všech následujících obdobích židovských dějin.

Matouš

Úvod

1 Kniha rodu Ježíše Krista syna Davidova, syna Abrahamova. ² Abraham zplodil Izáka. Izák pak zplodil Jákoba. Jákob zplodil Judu a bratry jeho. ³ Judas pak zplodil Fáresa a Záru z Támar. Fáres pak zplodil Ezroma. Ezrom zplodil Arama. ⁴ Aram pak zplodil Aminadaba. Aminadab pak zplodil Názona. Názon zplodil Salmona. ⁵ Salmon zplodil Bóza z Raab. A Bóz zplodil Obéda z Rut. Obéd pak zplodil Jesse. ⁶ Jesse zplodil Davida krále. David pak král zplodil Šalomouna, z té, která byla Uriášova. ⁷ Šalomoun zplodil Roboáma. Roboám zplodil Abiáše. Abiáš zplodil Azu. ⁸ Aza zplodil Jozafata. Jozafat zplodil Joráma. Jorám zplodil Oziáše. ⁹ Oziáš pak zplodil Joátama. Joátam pak zplodil Achasa. Achas zplodil Ezechiáše. ¹⁰ Ezechiáš pak zplodil Manassesu. A Manasses zplodil Amona. Amon pak zplodil Joziáše. ¹¹ Joziáš pak zplodil Jekoniáše a bratry jeho v zajetí babylonském. ¹² A po zajetí babylonském Jekoniáš zplodil Salatiele. Salatiel pak zplodil Zorobábele. ¹³ A Zorobábel zplodil Abiuda. Abiud pak zplodil Eliakima. Eliakim zplodil Azora. ¹⁴ Azor potom zplodil Sádocha. Sádoch zplodil Achima. Achim pak zplodil Eliudu. ¹⁵ Eliud zplodil Eleazara. Eleazar zplodil Mátana. Mátan zplodil Jákoba. ¹⁶ Jákob pak zplodil Jozefa, muže Marie, z nížto narodil se JEŽÍŠ, který sluje Kristus. ¹⁷ A tak všech rodů od Abrahama až do Davida bylo rodů čtrnáct, a od Davida až do zajetí babylonského rodů čtrnáct, a od zajetí babylonského až do Krista rodů čtrnáct. ¹⁸ Jezukristovo pak narození takto se stalo: Když matka jeho Maria zasnoubena byla Jozefovi, dříve než se sešli, nalezena je těhotná z Ducha svatého. ¹⁹ Ale Jozef muž její spravedlivý jsa, a nechtěv jí v lehkost uvést, chtěl ji tajně propustit. ²⁰ Když pak on o tom přemítal, aj, anděl Páně ve snách ukázal se jemu, řka: Jozefe synu Davidův, neboj se přijmout Marie manželky své; neboť co v ní je počato, z Ducha svatého je. ²¹ Porodí pak syna, a nazveš jméno jeho Ježíš; on zajisté vysvobodí lid svůj od hříchů jejich. ²² Toto pak všechno stalo se, aby se naplnilo, co pověděno bylo od Pána skrze proroka, řkoucího: ²³ Aj, panna těhotná bude, a porodí syna, a nazveš jméno jeho Emmanuel, které se vykládá: S námi Bůh. ²⁴ Pročítiv pak Jozef ze sna, učinil, jak mu přikázal anděl Páně, a přijal manželku svou. ²⁵ Ale nepoznal jí, až i porodila Syna svého prvorozeného, a nazvala jméno jeho Ježíš.

2 Když se pak narodil Ježíš v Betlémě Judově za dnů Heródesa krále, aj, mudrci od východu slunce vypravili se do Jeruzaléma, ² Řkouce: Kde je ten narozený král Židovský? Neboť viděli jsme hvězdu jeho na východu slunce, a vypravili jsme se, abychom se klaněli jemu. ³ To uslyšev Heródes král, zarmoutil se i všechen Jeruzalém s ním. ⁴ A proto svolav všechny přední kněží biskupy a učitele lidu, tázal se jich, kde by se Kristus měl narodit. ⁵ Oni pak řekli jemu: V Betlémě Judově. Neboť tak je psáno skrze proroka: ⁶ A ty Betléme, země Judská, nikoli nejsi nejmenší mezi knížaty Judskými; neboť z tebe vyjde vévoda, který pást bude lid můj Izraelský. ⁷ Tehdy Heródes tajně povolav mudrců, pilně se jich vyptával, kterého by se jim času hvězda ukázala. ⁸ A když je propouštěl do Betléma, řekl: Jdouce, vyptejte se pilně na to děťátko, a když naleznete, zvěstujte mi, ať i já přijda, pokloním se jemu. ⁹ Oni pak vyslyševše krále, jeli. A aj, hvězda, kterou byli viděli na východu slunce, předcházela je, až i přišedši, stála nad místem, kde bylo děťátko. ¹⁰ A uzřevše hvězdu, zaradovali se radostí velmi velikou. ¹¹ A všedše do domu, našli děťátko s Marií matkou jeho, a padnuvše, klaněli se jemu; a otevřevše poklady své, obětovali jemu dary, zlato a kadidlo a mirru. ¹² A od Boha napomenuti jsouce ve snách, aby se nenavraceli k Heródesovi, jinou cestou navrátili se do krajiny své. ¹³ Když pak oni odjeli, aj, anděl Páně ukázal se Jozefovi ve snách, řka: Vstana, vezmi děťátko i matku jeho, a uteč do Egypta, a buď tam, dokud nepovím tobě; neboť bude Heródes hledat děťátko, aby je zahubil. ¹⁴ Který vstav v noci, vzal děťátko i matku jeho, a odešel do Egypta. ¹⁵ A byl tam až do smrti Heródesovy, aby se naplnilo povědění Páně skrze

1:12 Jekoniáš. Viz článek [Koniášovo prokletí u Jr 22](#) na str. 440.

2:2 Na východu. Mágové (magi, řecké běžné označení babylónských hvězdářů) přišli z Východu (v. 1), kde viděli „jeho hvězdu“ na Východě, a přesto šli na Západ do Jeruzaléma. Nedrželi se často (leč mylně) zobrazované „betlémské hvězdy“; nýbrž pokynů, předaných někým, kdo rozuměl „nebeským znamením“, která měla oznámit narození Krále Židů. Bez elementárních astronomických znalostí mohou biblické detaily nezkušenému čtenáři připadat bezvýznamné a nesouviselější. Historická událost spojená s úkazem hvězdné konstelace je pak nerozlučitelná. Srv. [pozn. 11](#).

2:11 Klaněli se jemu. Mágové od východu slunce se dokázali poklonit budoucímu Králi v době, kdy byl ještě miminkem. Je důležité umět vidět lidi budoucím naplněním jejich potenciálu (srv. [pozn. Ez 3:17–21](#)

a článek [Minulost není určující u Jr 18](#) na str. 437.

Poklady. Kadidlo a myrha byly vzácné komodity, cennější než jejich váha ve zlatě. Mágové by nebyli mudrci, nýbrž blázni, kdyby s takovým bohatstvím cestovali jen ve třech až z Persie. Je jisté, že nebyli sami, mágů samotných mohlo být několik desítek, a bezpochyby byli doprovázeni ještě početnější ozbrojenou karavanou. Kdo financoval takovou výpravu? Velmi pravděpodobně vykonavatelé Danielovy poslední vůle – židovští astronomové, které Daniel vycvičil ve čtení nebeských znamení a kterým zanechal pokyny, jak poznat čas Mesiášova narození. Bohatství, které po Danielovi zůstalo, stačilo na financování expedice i dary v takové hojnosti, že rodinu zaopatřily na cestu do Egypta i na pobyt tam. Viz [pozn. Da 12:4](#).

proroka, řkoucího: Z Egypta povolal jsem Syna svého. ¹⁶ Tehdy Heródes uzřev, že by oklamán byl od mudrců, rozhněval se náramně, a poslav, zmrdoval všechny děti, které byly v Betlémě i ve všech končinách jeho, od dvouletých a níže, podle času, na který se byl pilně vyptal od mudrců. ¹⁷ Tehdy naplněno je to pověděním Jeremiáše proroka, řkoucího: ¹⁸ Hlas v Ráma slyšen je, nařikání a pláč a kvílení mnohé; Ráchel plačící synů svých, a nedala se potěšit, protože jich není. ¹⁹ Když pak umřel Heródes, aj, anděl Páně ukázal se Jozefovi ve snách v Egyptě, ²⁰ Řka: Vstana, vezmi dítě i matku jeho, a jdi do země Izraelské; neboť zemřeli ti, kteří hledal bezživotí dítěte. ²¹ Který vstav, vzal dítě i matku jeho, a přišel do země Izraelské. ²² Ale uslyšev, že by Archelaus kraloval v Judstvu místo Heródesa otce svého, obával se tam jít; avšak napomenut byv od Boha ve snách, obrátil se do krajin Galilejských. ²³ A přišed, bydlil v městě, které sluje Nazarét, aby se naplnilo, co pověděno bylo skrze proroky, že Nazaretský slout bude.

3 V těch pak dnech přišel Jan Křtitel, káže na poušti v zemi Judské, ² A řka: Pokání čiňte, neboť přiblížilo se království nebeské. ³ Toto je zajisté ten předpověděný od Izaiáše proroka, řkoucího: Hlas volajícího: Na

Co viděli astronomové?

Astronomové šli z Persie na Západ, přestože hvězdu narozeného židovského Krále viděli na Východě (2:2 a pozn.). Co tam tedy viděli? Při dnešních technických vymoženostech a softwaru, který dokáže zobrazit mapu hvězdné oblohy v kterékoliv době a pozorovanou ze kteréhokoliv místa na Zemi, jsme schopni zrekonstruovat hvězdné konstelace v době kolem Ježíšova narození velice přesně. Došlo tam k několika výrazným a neobvyklým, jedinečným úkazům.

Nebyla to však kometa, jak se kreslívá na vánočních pohlednicích, co je vedlo do Jeruzaléma. Byla to planeta Jupiter, planeta králů, hebrejským jménem Tsedek (Spravedlivý), ukazující na Hospodina, Boha Izraele.

Jupiter každých třináct měsíců předvede na obloze zajímavý tanec: Zastaví se, asi měsíc stojí na místě nehybně mezi hvězdami, a pak se vydá nazpět po své dráze. Několik měsíců takto pluje zpátky, pak se znova zastaví a vrátí se do svého původního směru, kudy pokračuje dalších 13 měsíců, než svůj pravidelný retrográdní pohyb zase zopakuje.

Dochází k tomu proto, že Země obíhá kolem Slunce výrazně rychleji než Jupiter. Jupiterův oběh kolem Slunce trvá asi 12 pozemských let. Takže zatímco Země oběhne za jeden svůj rok kolem Slunce celý okruh, Jupiter se za tu dobu stihne posunout jen o dvanáctinu své vlastní dráhy. Proto Země někdy pluje svou drahou proti Jupiterovu směru, jindy jeho směrem, a pak ho snadno předběhne. Tehdy to pohledem ze Země vypadá, že se Jupiter na obloze vrací.

Souhvězdí Lva je v židovské astronomii spojováno se Lvem z Judy (Zj 5:5). Mezi předními tlapami Lva je Regulus, hvězda králů. Hebrejsky se jmenuje Melech (Král).

K čemu došlo v časové blízkosti Ježíšova narození v Betlémě, ukazuje Tabulka konjunkcí. Data jsou podle juliánského kalendáře.

Tabulka konjunkcí		
Konjunce	Jupitera s ...	př. Kr.
První	... Venuší	1.8. 03
Druhá	... Regulem	12.9. 03
Třetí	... Regulem	17.2. 02
Čtvrtá	... Regulem	8.5. 02
Pátá	... Venuší	17.6. 02
Šestá	... Venuší (+2)	27.8. 02
Sedmá	... Venuší	13.10. 02

V šesté konjunkci se Jupiter překryl nejen s Venuší, ale i s Marsem a Merkurem současně. Merkur je posel, v židovské astronomii Poslaný od Boha na Zem; Mars, protože je červený, bývá v pohanských náboženstvích ztotožněn s bohem války (prolévá krev nepřátel), v židovské astronomii s Mesiášem (prolévá svou vlastní krev).

Ačkoliv Jupiter předvádí svůj retrográdní pohyb každých třináct měsíců, situace, kdy díky němu třikrát během jednoho roku vstoupí do konjunkce s Regulem (konjunkce druhá až čtvrtá), se poštěstí jednou za 9 století.

Sedmá konjunkce (třetí konjunkce s Venuší během jednoho roku) pak byl pro astronomy signál vyrazit na cestu.

Nebeských znamení, provázejících Kristův příchod na svět, bylo ještě více, tyto konstelace nicméně postačují udělat si obrázek, co asi mohli astronomové v Persii vidět, že se vydali na cestu.

Kdo byli zač, kde vzali poklad, a jak věděli, co mají ve hvězdách vyhlížet, viz čl. [Mágové od Východu](#) u [Da 12](#).

pouští připravujte cestu Páně, přímé činite stezky jeho. ⁴Ten pak Jan měl roucho ze srstí velbloudových, a pás kožený okolo beder svých, a pokrm jeho byl kobylky a med lesní. ⁵Tedy vycházel k němu Jeruzalém a všechno Judstvo, i všechna okolní krajina Jordánská, ⁶A křtění byli od něho v Jordáně, vyznávajíce hříchy své. ⁷Uzřev pak mnohé z farizeů a ze saduceů, že jdou k jeho křtu, řekl jim: Pokolení ještěřčí, i kdo vám ukázal, kterak byste utéct měli budoucího hněvu? ⁸Proto neste ovoce hodné pokání. ⁹A nemyslete, že můžete říkat sami u sebe: Otce máme Abrahama. Neboť pravím vám, že může Bůh z kamení tohoto vzbudit syny Abrahamovi. ¹⁰A již je i sekera ke kořenu stromů přiložena. Každý tedy strom, který nenese ovoce dobrého, vyťat a na oheň uvržen bývá. ¹¹Já křtím vás vodou ku pokání, ten pak, který po mně přichází, je mocnější nežli já, jehož nejsem hoden obuvi nosit. On vás křtít bude Duchem svatým a ohněm. ¹²Jehož věječka v ruce jeho, a vyčistí humno své, a shromáždí pšenici svou do obilnice, ale plevy pálit bude ohněm neuhasitelným. ¹³Tedy přišel Ježíš od Galilee k Jordánu k Janovi, aby pokřtěn byl od něho. ¹⁴Ale Jan velmi zbraňoval jemu, řka: Já mám od tebe křtění být, a ty pak jdeš ke mně? ¹⁵A odpovídaje Ježíš, dí jemu: Nechej nyní; neboť tak sluší na nás, abychom plnili všelijakou spravedlnost. Tedy nechal ho. ¹⁶A pokřtěn jsa Ježíš, vystoupil i hned z vody; a aj, otevřena jsou mu nebesa, a viděl Ducha Božího, sestupujícího jako holubici, a přicházejícího na něj. ¹⁷A aj, hlas z nebe řkoucí: Tento je ten můj milý Syn, v němž mi se dobře zalíbilo.

4 Tedy Ježíš veden je na poušť od Ducha, aby pokoušen byl od ďábla. ²A postiv se čtyřicet dnů a čtyřicet nocí, potom zlačněl. ³A přistoupi k němu pokušitel, řekl: Jsi-li Syn Boží, rci, ať kameny tyto chleby jsou. ⁴On pak odpovídaje, řekl: Psáno je: Ne samým chlebem živ bude člověk, ale každým slovem vycházejícím skrze ústa Boží. ⁵Tedy pojal jej ďábel do svatého města, a postavil ho na vrchu chrámu. ⁶A řekl mu: Jsi-li Syn Boží, spusť se dolů; neboť psáno je, že andělům svým přikázal o tobě, a na ruce uchopí tebe, abys někde o kámen nohy své neurazil. ⁷A řekl mu Ježíš: Zase psáno je: Nebudeš pokoušet Pána Boha svého. ⁸Opět pojal ho ďábel na horu vysokou velmi, a ukázal mu všechna království světa i slávu jejich, ⁹A řekl jemu: Toto všechno tobě dám, jestliže padna, budeš mi se klanět. ¹⁰Tedy řekl mu Ježíš: Odejdi, satane; neboť psáno je: Pánu Bohu svému klanět se budeš, a jemu samému sloužit budeš. ¹¹Tedy opustil ho ďábel, a aj, andělé přistoupili a sloužili jemu. ¹²A když uslyšel Ježíš, že by Jan byl vsazen, navrátil se do Galilee. ¹³A opustiv Nazaret, přišed, bydlil v Kafarnaum při moři, v krajinách Zabulon a Neftalím, ¹⁴Aby se naplnilo povědění skrze Izaiáše proroka, řkoucího: ¹⁵Země Zabulon a Neftalím při moři za Jordánem, Galilea pohanská, ¹⁶Lid, který bydlil v temnostech, viděl světlo veliké, a sedícím v krajině a stínu smrti, světlo vzešlo jim. ¹⁷Od toho času počal Ježíš kázat a pravít: Pokání činite; neboť se přiblížilo království nebeské. ¹⁸A chodě Ježíš podle moře Galilejského, uzřel dva bratry, Šimona, který sluje Petr, a Ondřeje bratra jeho, jak pouštějí síť do moře (neboť byli rybáři). ¹⁹A dí jim: Pojdte za mnou, a učiním vás rybáře lidí. ²⁰A oni hned opustivše síť, šli za ním. ²¹A podšed odtud, uzřel jiné dva bratry, Jakuba syna Zebedeova, a Jana bratra jeho, na loď se Zebedeem otcem jejich, jak opravují síť své. A povolal jich. ²²A oni hned opustivše loď a otce svého, šli za ním. ²³A procházel Ježíš všechnu Galilei, uče v shromážděních jejich a káže evangelium království, a uzdravuje všelijakou nemoc i všelijaký neduh v lidu. ²⁴A rozešla se o něm pověst po vší Syrii. A vodili k němu všechny nemocné, rozličnými neduhy a trápeními obklíčené, i ďábelníky, i náměsíčníky, i šlakem poražené a uzdravoval je. ²⁵A šli za ním zástupy mnohé z Galilee a z Dekapolis, i z Jeruzaléma i z Judstva i ze Zajordání.

5 Vida pak Ježíš zástupy, vstoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu učedníci jeho. ²A otevřev ústa svá, učil je, řka: ³Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich je království nebeské. ⁴Blahoslavení lkající, neboť oni potěšeni budou. ⁵Blahoslavení tiší, neboť oni dědictví obdrží na zemi. ⁶Blahoslavení, kteří lačnější a žízňejší po spravedlnosti, neboť oni nasyceni budou. ⁷Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou. ⁸Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha vidět budou. ⁹Blahoslavení pokojní, neboť oni synové Boží slout budou. ¹⁰Blahoslavení, kteří protiventství trpí pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské. ¹¹Blahoslavení budete, když vám zlořečit budou a protiventství činit, a mluvit všechno zlé o vás, lhouce, pro mne. ¹²Radujte se a veselte se, neboť odplata vaše hojná je v nebesích. Tak zajisté protivili se prorokům, kteří byli před vámi. ¹³Vy jste sůl země. Jestliže sůl zmařena bude, čím bude osolena? K ničemu se nehodí více, než aby byla ven vyvržena a od lidí pošlapána. ¹⁴Vy jste světlo světa. Nemůže město na hoře ležící skryto

4:3 **Jsi-li Syn Boží.** Satan zpochybňuje Boží výrok, pronesený právě před chvílí (3:17), srv. v. 6. Pravda vždycky vyvolá konflikt. Po Kristově vzoru musíme být připraveni mu čelit, ne se mu vyhýbat. Smrtí krutovládce jeho panování končí. Smrtí mučedníka začíná.

5:5 **Tiší.** Řecký výraz *πραεῖς* (*praeis*) bývá překládán jako označující někoho neprůbojného, neškodného. Výstižnější by bylo najít

označení pro někoho, kdo disponuje Boží silou, ale udržuje ji pod kontrolou. Představme si obraz mistra juda, který si bez mrknutí oka nechá od bandy opilců v hospodě libit urážky, ba i vlepenou facku, místo toho, aby je všechny zmrzačil nebo pozabíjel, přestože toho je schopen. Srv. [pozn. 5:39](#).

5:14 **Město na hoře ležící.** Mnoho interpretů ztotožňuje nepřehled-

*Hodní umírají mladí.
příslaví, bohužel pravdivé*

být. ¹⁵ Aniž rozsvěcují svíce a stavějí ji pod vědro, ale na svícen; a svítí všem, kteří jsou v domě. ¹⁶ Tak svít světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré, a slaví Otce vašeho, který je v nebesích. ¹⁷ Nedomnívejte se, že bych přišel rušit zákona anebo proroků. Nepřišel jsem rušit, ale naplnit. ¹⁸ Amen zajisté pravím vám: Dokud nepomine nebe i země, jediná literka anebo jeden puntík nepomine ze zákona, až se všechny věci stanou. ¹⁹ Proto zrušil-li by kdo jedno z přikázání těchto nejmenších, a učil by tak lidi, nejmenší slout bude v království nebeském. Kdokoli by pak činil i učil, ten veliký slout bude v království nebeském. ²⁰ Neboť pravím vám: Nebude-li hojnější spravedlivost vaše nežli zákonů a farizeů, nikoli nevezdete do království nebeského. ²¹ Slyšeli jste, že říkáno je starým: Nezabiješ. Pakli by kdo zabil, povinen trpět soud. ²² Ale já pravím vám: Že každý, kdo se hněvá na bratra svého bez příčiny, musí trpět soud. Kdo by pak řekl bratru svému: Hlupáku, povinen bude před radou stát; a kdo by řekl: Blázne, musí pekelný oheň trpět. ²³ Proto obětoval-li bys dar svůj na oltář, a tu bys se rozpomenul, že bratr tvůj má něco proti tobě: ²⁴ Nechej tu daru svého před oltářem a odejdi; dříve smíř se s bratrem svým, a potom přijď, obětuj dar svůj. ²⁵ Vejdi v dobrou vůli s protivníkem svým rychle, dokud jsi s ním na cestě, aby snad nedal tebe protivník tvůj soudci, a soudce dal by tě služebníku, a byl bys uvržen do žaláře. ²⁶ Amen pravím tobě: Nevyjdeš odtud, dokud i posledního halěře nenavrátíš. ²⁷ Slyšeli jste, že říkáno bylo starým: Nezcizoložíš. ²⁸ Ale já pravím vám: Že každý, kdo by pohleděl na ženu ku požádání jí, již zcizoložil s ní v srdci svém. ²⁹ Jestliže pak oko tvé pravé pohoršuje tě, vylup je a odvrhni od sebe; neboť je užitečnější tobě, aby zahynul jeden úd tvůj, než by celé tělo tvé uvrženo bylo do ohně pekelného. ³⁰ A pakli ruka tvá pravá pohoršuje tě, utni ji a odvrhni od sebe; neboť užitečnější je tobě, aby zahynul jeden úd tvůj, než by všechno tělo tvé uvrženo bylo do pekelného ohně. ³¹ Těž řečeno je: Kdokoli by propustil manželku svou, aby jí dal lístek rozloučení. ³² Já pak pravím vám: Že kdokoli propustil by manželku svou, kromě příčiny cizoložstva, uvodí ji v cizoložství, a kdo propuštěnou pojme, cizoloží. ³³ Opět slyšeli jste, že říkáno bylo starým: Nebudeš křivě přísahat, ale splníš Pánu přísahy své. ³⁴ Ale já pravím vám: Abyste nepřisahali všelijak, ani skrze nebe, neboť trůn Boží to je; ³⁵ ani skrze zemi, neboť podnož jeho je; ani skrze Jeruzalém, neboť město velikého toho Krále to je. ³⁶ Ani skrze hlavu svou budeš přísahati, neboť nemůžeš jednoho vlasu učinit bílého anebo černého. ³⁷ Ale buď řeč vaše: Ano ano; ne ne. Co pak nad to více je, to od zlého je. ³⁸ Slyšeli jste, že říkáno bylo:

nutelné město s Jeruzalémem, který taky leží na pahorcích. Avšak kázání na hoře je Ježíš pronáší v Galileji, nejspíš poblíž svého bydliště Kafarnaum (srv. 9:1 a jeho pozn.). Z každého svahu kolem Galilejského jezera je vidět na celé jezero. Na východním břehu v Dekapolis je jediné město této oblasti, které leží přímo u pobřeží – Hippos. Byla to pýcha římské architektury s dlážděnými ulicemi, postavená záměrně tak, aby byla viditelná odevšad. Můžeme předpokládat, že Hippos měl dost pouličních i zahradních luceren (ostatně i vnitřních domovních, viditelných okny), aby zářil do dálky, sotva se trochu setmělo. Ježíš ani nemusel k pahorku, na jehož vrcholu Hippos leží, ukazovat rukou; všichni, kdo seděli na svahu nad Kafarnaum a dívali se na Ježíše, viděli svítící Hippos za ním.

5:31 Lístek rozloučení. Farizeové učili, že člověk se může vyhnout cizoložství tím, že se s manželkou oficiálně rozvede předtím, než si

vezme jinou ženu. K tomu vytvořili dvě podmínky, za kterých je to legitimní: (1) když muž najde ženu, která se mu líbí více než manželka, pak se s manželkou rozvede a může si vzít tu atraktivnější; (2) když manželka přepálí jídlo, muže to opravňuje k rozvodu (Talmud Gittin 90a). Ježíš vyjasňuje skutečnou podstatu problému: Svou nevěru (byť v srdci – „plánovaný nový sňatek“) nelze zakrýt legitimním rozvodem na nelegitimním základu. Tentyž princip opakuje v Mk 10:11–12, kde kterákoliv ze stran hřeší cizoložstvím, jestliže se rozvede, aby si vzala někoho jiného; a tohoto nového manželského protějška uvrhává do stejného hříchu.

5:32 Kromě příčiny cizoložstva. Nevěra měla být trestána smrtí Lv 20:10; Dt 22:22; Jn 8:5, nikoliv rozvodem.

5:37 Ano ano; ne ne. Taky by se dalo zapsat jako ano = ano; ne

Jak (ne)přísahat?

Farizeové překroutili přikázání v Dt 6:13 a vyhýbali se zodpovědnosti říkat pravdu tím, že přísahali skrze bezpočet jiných věcí než Boží jméno, které sice znějí posvátně, avšak potajmu, mezi sebou byli domluveni, že nejsou vázáni povinností mluvit pravdu pod přísahou na cokoliv jiného než na jméno Boží. Tóra explicitně varuje před křivou přísahou skrze Boží jméno (Lv 19:12); farizeové si z toho pro sebe udělali svolení křivě přísahat na cokoliv jiného (23:16–22).

Ježíš se vrací k Zákonu Božímu a trvá na tom, že *křivě* nemůžeme přísahat na nic! Původní hebrej-

ský text Matoušova evangelia obsahuje v tomto verši slovo *křivě*; řecké kopie ho vynechávají – pravděpodobně proto, že nežidovští písmáci nebyli tak úzce seznámeni s přikázáními Tóry, a o nichž Ježíš vyhlašoval, že nikdy nepominou (5:18; 24:35).

 Farizejský *takanot*, prototyp všech lidmi založených náboženství (učících, jak se vlastní silou člověk může zavděčit Bohu), Ježíš odmítá a zavrhuje nejen každou polemikou s farizeji, ale i svými záznaky (srv. např. čl. [Farizejské očišťovací nádoby](#) u Jn 2 na str. 614).

Oko za oko, a zub za zub. ³⁹ Já pak pravím vám: Abyste neodpírali zlému. Ale udeří-li tě kdo v pravé líce tvé, nastav jemu i druhého. ⁴⁰ A tomu, kdo se s tebou chce soudit a sukni tvou vzít, nech mu i pláště. ⁴¹ A nutil-li by tě kdo milí jednu, jdi s ním dvě. ⁴² A prosím tě dej, a od toho, kdo by chtěl vypůjčit od tebe, neodvracej se. ⁴³ Slyšeli jste, že říkáno bylo: Milovat budeš bližního svého, a nenávidět budeš nepřítele svého. ⁴⁴ Ale já vám pravím: Milujte nepřátele své, dobrořečte těm, kteří vás proklínají, dobře čiňte nenávidícím vás, a modlete se za ty, kteří vás utiskují a vám se protíví, ⁴⁵ Abyste byli synové Otce svého, který je v nebesích; neboť slunci svému velí vycházet na dobré i na zlé, a déšť dává na spravedlivé i na nespravedlivé. ⁴⁶ Neboť milujete-li ty, kdo vás milují, jakou odplatu máte? Zdali i publikáni téhož nečiní? ⁴⁷ A budete-li pozdravovat jen bratřů svých, co více činíte? Však i publikáni to činí. ⁴⁸ Buďte vy tedy dokonalí, jako i Otec váš, který je v nebesích, dokonalý je.

6 Pilně se varujte, abyste almužny své nedávali před lidmi, proto abyste vidění byli od nich, jinak nebudete mít odplatu u Otce svého, který je v nebesích. ² Proto když dáváš almužnu, netrub před sebou, jako pokrytci činí v školách a na ryncích, aby chváleni byli od lidí. Amen pravím vám, mají odplatu svou. ³ Ale ty když almužnu dáváš, nechť neví levice tvá, co činí pravice tvá, ⁴ Aby almužna tvá byla v skrytu, Otec pak tvůj, který vidí v skrytu, odplatí tobě zjevně. ⁵ A když bys se modlil, nebývej jako pokrytci. Obyčej zajisté mají, ve školách a na rozích ulic stojíce, modlit se, aby byli vidění od lidí. Amen pravím vám, že mají odplatu svou. ⁶ Ale ty když bys se modlil, vejdi do pokojíka svého, a zavře dveře své, modli se Otcí svému, který je v skrytu, a Otec tvůj, který vidí v skrytu, odplatí tobě zjevně. ⁷ Modli se pak, nebudte marnomluvní jako pohané; neboť se domnívají, že pro tu svou mnohomluvnost vyslyšení budou. ⁸ Nepřirovnávejte se tedy jim, neboť ví Otec váš, čeho je vám potřebí, dříve než byste vy ho prosili. ⁹ A proto vy takto se modlete: Otče náš, který jsi v nebesích, posvět se jméno tvé. ¹⁰ Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi. ¹¹ Chléb náš vezdejší dej nám dnes. ¹² A odpusť nám viny naše, jako i my odpouštíme viníkům našim. ¹³ A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království, i moc, i sláva, na věky, Amen. ¹⁴ Neboť jestliže odpustíte lidem poklesky jejich, odpustí i vám nebeský Otec váš. ¹⁵ Jestliže pak neodpustíte lidem pádů jejich, aniž Otec váš odpustí vám pádů vašich. ¹⁶ Když byste se pak postili, nebývejte jako pokrytci zasmušilí; neboť zachmuřují tváří svých, aby vědomé bylo lidem, že se postí. Amen pravím vám, vzali odplatu svou. ¹⁷ Ty pak, když se postíš, pomaz hlavy své a tvář svou umyj, ¹⁸ Aby nebylo zjevné lidem, že se postíš, ale Otcí tvému, který je v skrytu. A Otec tvůj, který vidí v skrytosti, odplatí tobě zjevně. ¹⁹ Neskládejte sobě pokladů na zemi, kde mol a rez kazí, a kde zloději vykopávají a kradou. ²⁰ Ale skládejte sobě poklady v nebi, kde ani mol ani rez nekazí, a kde zloději nevykopávají ani nekradou. ²¹ Neboť kde je poklad váš, tu je i srdce vaše. ²² Svíce těla je oko; proto jestliže by oko tvé prosté bylo, všechno tělo tvé světlé bude. ²³ Pakli by oko tvé bylo nešlechtné, všechno tělo tvé tmavé bude. Jestliže tedy světlo, které je v tobě, je tma, sama tma jaká bude? ²⁴ Žádný nemůže dvěma pánům sloužit. Neboť zajisté jednoho nenávidět bude, a druhého milovat, neboli jednoho držet se bude, a druhým pohrdne. Nemůžete Bohu sloužit i mamonu. ²⁵ Proto pravím vám: Nepečujte o život svůj, co byste jedli a co pili, ani o tělo své, čím byste se odívali. Zdali není život více nežli pokrm, a tělo nežli oděv?

= ne, ve významu Ať vaše ANO znamená opravdu ANO, a vaše NE ať opravdu znamená NE! Co na srdci, to na jazyku. Ať je vaše integrity vysoká. Malé děti začínají říkat NE dříve, než začnou říkat ANO. Musejí to mít dovoleno (jejich NE musí být respektováno), aby, až jednou začnou říkat ANO, jejich ANO mělo nějakou váhu. Jestli malé dítě trestáním naučíme, že nikdy nesmí říkat NE, pak ani jeho ANO nebude znamenat ANO, nýbrž „Sice nechci, ale vím, že nesmím odmítnout, nesmím nikoho zklamat, mám přece zodpovědnost za to, jak se ostatní cítí. Nahlas tedy řeknu ANO, i když vevnitř se ve mně všechno vzpírá a křičí NE!“ Vychovali jsme tedy pokrytce, ale co hůř: jestli takto pokřivené děti neupřednostní Kristův pokyn z tohoto verše a nedovolí mu své chybné všípené přesvědčení přehodnotit, vystavují se riziku, že je jednoho dne zaskočí závažné chronické onemocnění, protože NE, které neuměli celý život říct sami, nakonec jejich tělo řekne za ně. (Viz Gabor Maté: *Když tělo řekne NE*.)

5:39 Nastav jemu i druhého. Pokyn pro někoho, kdo má na vybranou, nikoliv mizerná útěcha pro oběť šikany, která ví, že si stejně musí nechat příkoří líbit, protože se bránit nedokáže. Je to slovo pro silné, kteří by se bránit dovedli, aby se své moci zřekli po vzoru Kristově (Fp 2:7) a nepoužívali ji pro svůj prospěch, ale pro druhé (Jk 4:17). Srv. pozn. 5:5. Úder do pravé tváře znamená hřbetem pravé ruky. Je to urážka, ponížení, degradace, určená otroku nebo někomu méněcennému. Když místo jakékoli jiné reakce nastavíme levou tvář, znamená to, že útočník už nás nemůže znova udeřit do tváře hřbetem pravé ruky. Levou ruku nepoužije, ta je nečistá pro oba. Takže

jediné, co útočníkovi zbývá, je úder otevřenou dlaní pravé ruky, což je rezervováno pro rovnocenného oponenta. Nastavení druhé tváře neznámá pacifismus (jak bývá často leč mylně interpretováno). Je to projev sice pokorné, ale přeci jen odvaha vzepřít se utlačujícímu systému a uchovat si svou lidskost a důstojnost. Ježíš neočekává, že jeho následovníci budou pasivní, submisivní, nereaktivní, vyhýbaví tváří v tvář konfliktu. Ježíš není pacifista ani náhodou; svým učedníkům prikazuje obstarat si meče (Lk 22:36) v době, kdy to bylo Římany zakázané; veksláky z chrámového nádvoří vymrskal bičem (Jn 2:15). Populární, avšak falešná interpretace, že tímto veršem Ježíš nabádá k pacifismu (ochotě udržet mír i za cenu vlastní újmy), bývá šířena a udržována neuzdravenými křesťany (včetně kazatelů!), kteří si jako automatickou reakci na dětské trauma osvojili tzv. úzkostný attachment. Jeho vinou považují za správné se konfliktům vyhýbat, protože je děsí. Když najdou v Bibli verš, který na první povrchní pohled se zdá podporovat jejich zdeformované paradigma, zajásají, protože svoji hříšnou slabošskost mají posvěcenu, ztotožněnu s Boží vůlí. Po dětství prožitém jako oběť šikany je velmi těžké se vzchopit a sebrat sílu, kterou jsme nikdy neměli. Proto je tak důležité věřit Božímu Slovu více, než našeptávačům, kteří nás obtěžují celý život. Viz čl. *Identita v Kristu u Ef 2:6*.

6:13 Neboť tvé je království, i moc, i sláva, na věky. Doxologii neobsahuje žádný z raných řeckých rukopisů, ani hebrejský originál Matouše. Nevyskytuje se ani ve vzorové modlitbě, jak ji Ježíš učí v Lk 11:1–4.

Kritik je člověk, který vytýká autorovi, že to neudělal tak, jak by to udělal on sám, kdyby to uměl.

Karel Čapek

²⁶ Hledte na ptactvo nebeské, že nesejí ani nežnou, ani neshromazďují do stodol, ale Otec váš nebeský živí je. A zdali vy jich mnohem nepřevyšujete? ²⁷ A kdo z vás pečlivě myslí, může přidat ku postavě své loket jeden? ²⁸ A o oděv proč se staráte? Považte kvítí polního, kterak roste, nepracuje ani nepředě. ²⁹ Pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vsi slávě své tak oděn nebyl, jako jedno z nich. ³⁰ Poněvadž tedy trávu polní, která dnes je, a zítra do pece bývá vložena, Bůh tak odívá, i zdali mnohem více vás neodívá, ó malé víry? ³¹ Nepěčujte tedy, říkájce: Co budeme jíst? Anebo co budeme pít? Anebo čím se budeme odívat? ³² Neboť toho všeho pohané hledají. Ví zajisté Otec váš nebeský, že toho všeho potřebujete. ³³ Ale hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto vše bude vám přidáno. ³⁴ Proto nepečujte o zítřejší den, neboť zítřejší den pečovat bude o své věci. Dost má den na svém trápení.

7 Nesuďte, abyste nebyli souzeni. ² Neboť kterým soudem soudíte, tímž budete souzeni, a kterou měrou měříte, bude vám zase odměřeno. ³ Kterak pak vidíš třísku v oku bratra svého, a v oku svém břevena nevnímáš? ⁴ Anebo kterak díš bratru svému: Nech ať vyjmu třísku z oka tvého? A aj, břeveno v oku tvém. ⁵ Pokrytče, vyjmi nejprv břeveno z oka svého, a tehdy prohlédneš, abys vyňal třísku z oka bratra svého. ⁶ Nedávejte svatého psům, aniž házejte perel svých před svině, aby snad nepotlačily jich nohama svýma, a obrátíce se, neroztrhaly vás. ⁷ Proste, a dáno bude vám; hleďte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. ⁸ Neboť každý, kdo prosí, bere; a kdo hledá, nalézá; a tomu, kdo tluče, bude otevřeno. ⁹ Vždyť který z vás je člověk, jehož kdyby prosil syn jeho za chléb, dal by jemu kámen? ¹⁰ A prosil-li by za rybu, zdali dá jemu hada? ¹¹ Poněvadž tedy vy, jsouce zlí, umíte dobré dary dávat dětem svým, čím více Otec váš, který je v nebesích, dá dobré věci těm, kteří ho prosí? ¹² A proto všechno, jak byste chtěli, aby vám lidé činili, tak i vy činite jim; to zajisté je zákon i proroci. ¹³ Vcházejte těsnou branou; neboť prostranná brána a široká cesta je, která vede k zahynutí, a mnoho je těch, kteří vcházejí skrze ni. ¹⁴ Neboť těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je nalézajících ji. ¹⁵ Pilně se pak varujte falešných proroků, kteří přicházejí k vám v rouše ovčím, ale uvnitř jsou vlci hltaví. ¹⁶ Po ovoci jejich poznáte je. Zdali sbírají z trní hrozny, anebo z bodláčí filky? ¹⁷ Tak každý strom dobrý ovoce dobré nese, zlý pak strom zlé ovoce nese. ¹⁸ Nemůže dobrý strom zlého ovoce nést, ani strom zlý ovoce dobrého vydávat. ¹⁹ Všeljaký strom, který nenese ovoce dobrého, vyťat a na oheň uvržen bývá. ²⁰ A tak tedy po ovoci jejich poznáte je. ²¹ Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale ten, kdo činí vůli Otce mého, který v nebesích je. ²² Mnozí mi dějí v onen den: Pane, Pane, zdali jsme ve jménu tvém neprorokovali, a ve jménu tvém dáblů nevyvítili, a v tvém jménu divů mnohých nečinili? ²³ A tehdy jim vyznám, že jsem vás nikdy neznal. Odejděte ode mne, činitelé nepravosti. ²⁴ A proto každého, kdo slyší slova má tato a plní je, připodobním muži moudrému, který vystavěl dům svůj na skále. ²⁵ A spadl příval, a přišly řeky, a vály větry, a obořily se na ten dům, ale nepadl; neboť založen byl na skále. ²⁶ Každý pak, kdo slyší slova má tato, a neplní jich, připodobněn bude muži bláznu, který vystavěl dům svůj na písku. ²⁷ A spadl příval, a přišly řeky, a vály větry, a obořily se na ten dům, a padl, a byl pád jeho veliký. ²⁸ Stalo se pak, když dokonal Ježíš řeči tyto, že se převelmi divili zástupové učení jeho. ²⁹ Neboť učil je jako moc maje, a ne jako zákoníci.

8 A když sestupoval z hory, šli za ním zástupy mnohé. ² A aj, malomocný přišed, klaněl se jemu, řka: Pane, kdybys jen chtěl, můžeš mne očistit. ³ A vztáhna Ježíš ruku, dotkl se ho, řka: Chci, buď čist. A hned očištěno je malomocenství jeho. ⁴ A dí jemu Ježíš: Viz, abys žádnému nepravil. Ale jdi, ukaž se knězi, a obětuj dar ten, který přikázal Mojžíš, na svědectví jim. ⁵ A když vcházel Ježíš do Kafarnaum, přistoupil k němu setník, prose ho, ⁶ A řka: Pane, služebník můj leží doma šlakem poražený, velmi se trápě. ⁷ A dí jemu Ježíš: Já přijdu a uzdravím ho. ⁸ A odpovídaje setník, řekl: Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale jen rci slovo, a uzdraven bude služebník můj. ⁹ Neboť i já jsem člověk pod mocí, maje pod sebou žoldnéře, a díím-li tomuto: Jdi, tedy jde, a jinému: Přijď, a přijde, a služebníkmu svému: Učiň toto, a učiní. ¹⁰ To uslyšev Ježíš, podivil se,

7:5 Vyjmi nejprv ... tehdy prohlédneš. Kritizují vás vždy ti, kdo toho dělají méně, než vy. Kdo žije v pravdě (2Jn 1:4; 3Jn 1:4), bude zákonitě trnem v oku těm, kdo raději žijí ve lži (Mt 10:29; 24:9; Mk 13:13; Lk 21:17). Aby člověk obstál (viz pozn. Ef 6:13), potřebuje pomoc shůry (srv. čl. Co stojí věta „Ježíš je Pán“? u 1Kor 12.). Má-li křesťan vést jiného v pastoračních problémech, je lépe, když je sám uzdraven. Potřebuje mu nastavovat zrcadlo, ale špinavé nebude tak účinné. Hlavně nesmí reagovat na bolest, kterou v něm asociace

hovorů mohou způsobovat, svým navykým, neuzdraveným, hříšným sebeobraným chováním.

8:5 Kafarnaum. Setník, jemuž Ježíš uzdravil sluhu, patřil k boháčům své doby. Je pravděpodobné, že Ježíšovi nabídl svůj dům (jeden z několika, které vlastnil, nebo jednu část nějakého většího), aby ho používal, jakkoliv bude potřebovat, pročež Ježíš bydlel v Kafarnaum (srv. pozn. 9:1).

a jdoucím za sebou řekl: Amen pravím vám, ani v Izraeli tak veliké víry jsem nenalezl. ¹¹ Pravím pak vám, že přijdou mnozí od východu i od západu, a stolovat budou s Abrahamem, s Izákem a s Jákobem v království nebeském, ¹² Ale synové království vyvrženi budou do temností vnějších. Tam bude pláč a skřípění zubů. ¹³ A řekl Ježíš setníkovi: Jdi, a jaks uvěřil, staň se tobě. A uzdraven je služebník jeho v tu hodinu. ¹⁴ A přišel Ježíš do domu Petrova, uzřel tchyni jeho, jak leží a má zimnici. ¹⁵ A dotkl se ruky její, a přestala jí zimnice. A vstala a posluhovala jim. ¹⁶ A když byl večer, přivedli k němu mnohé, kteří ďábelství měli, a on vymítal duchy slovem, a všechny, kteří se zle měli, uzdravil, ¹⁷ Aby se naplnilo pověděni skrze Izaiáše proroka, řkoucího: On vzal na se mdloby naše, a neduhy nesl. ¹⁸ Vida pak Ježíš zástupy mnohé okolo sebe, kázal přeplavit se na druhou stranu. ¹⁹ A přistoupiv jeden zákoník, řekl jemu: Mistře, půjdu za tebou, kamkoli půjdeš. ²⁰ A dí jemu Ježíš: Lišky doupata mají, a ptactvo nebeské hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu sklonil. ²¹ Jiný pak z učedníků jeho řekl jemu: Pane, dopuť mi prvé odejít a pochovat otce mého. ²² Ale Ježíš řekl jemu: Pojď za mnou, a nechať mrtví pochovávají mrtvé své. ²³ A když vstoupil na loď, vstoupili za ním i učedníci jeho. ²⁴ A aj, bouře veliká stala se na moři, takže vlny přikrývaly loď. On pak spal. ²⁵ A přistoupivše učedníci jeho, vzbudili jej, řkouce: Pane, zachovej nás, hyneme. ²⁶ A dí jim: Proč se bojíte, ó malé víry? Tehdy vstav, přimluvil větrům a moři, a stalo se utišení veliké. ²⁷ Lidé pak divili se, řkouce: Kteraký je tento, že ho i větry i moře poslouchají? ²⁸ A když se přeplavil na druhou stranu do krajiny Gergezenských, potkali se s ním dva démoniaci z hrobů vyšlí, ukrutní náramně, takže žádný nemohl tou cestou chodit. ²⁹ A aj, volali, řkouce: Co je nám po tobě, Ježíši, Synu Boží? Přišel jsi sem předčasně trápit nás. ³⁰ A bylo opodál od nich stádo veliké vepřů, pasoucích se. ³¹ Ďáblové pak prosili ho, řkouce: Jestliže nás vymítáš, dopuť nám vejít do toho stáda vepřů. ³² A řekl jim: Jděte. A oni vyšedše, vešli do stáda těch vepřů. A aj, hnalo se prudce všechno stádo těch vepřů z vrchu dolů do moře, a utonuli ve vodách. ³³ Pastýři pak utekli. A přišedše do města, vypravovali to všechno, i o těch démoniacích. ³⁴ A aj, všechno město vyšlo v cestu Ježíšovi, a uzřevše ho, prosili, aby šel z končin jejich.

9 A vstoupiv na loď, přeplavil se, a přišel do města svého. ² A aj, přinesli mu šlakem poraženého, ležícího na loži. A viděv Ježíš víru jejich, dí šlakem poraženému: Doufej, synu, odpuštěny jsou tobě hříchy tvoje. ³ A aj, někteří ze zákoníků řekli sami v sobě: Tento se rouhá. ⁴ A viděv Ježíš myšlení jejich, řekl: Proč vy myslíte zlé věci v srdcích svých? ⁵ Neboť co je snáze říci: Odpuštěny jsou tobě hříchy, nebo říci: Vstaň a chod? ⁶ Ale abyste věděli, že má moc Syn člověka na zemi odpouštět hříchy, tehdy dí šlakem poraženému: Vstana, vezmi na sebe lože své, a jdi do domu svého. ⁷ Tedy vstav, odešel do domu svého. ⁸ A vidouce to zástupové, divili se a velebili Boha, který dal takovou moc lidem. ⁹ A jda odtud Ježíš, uzřel člověka sedícího na cle, jménem Matouše. I dí mu: Pojď za mnou. A vstav, šel za ním. ¹⁰ Stalo se pak, když seděl Ježíš za stolem v domě, a aj, mnozí celníci a hříšníci přišedše, stolovali s Ježíšem a s učedníky jeho. ¹¹ A vidouce to farizeové, řekli učedníkům jeho: Proč s celníky a hříšníky jí mistr váš? ¹² Ježíš pak uslyšev to, řekl jim: Nepotřebují zdraví lékaře, ale nemocní. ¹³ Jdouce pak, učte se, co je to: Milosrdenství chci a ne oběti. Neboť nepřišel jsem volat spravedlivých, ale hříšných ku pokání. ¹⁴ Tehdy přistoupili k němu učedníci Janovi, řkouce: Proč my a farizeové postíme se často, učedníci pak tvoji se nepostí? ¹⁵ A řekl jim Ježíš: Zdali mohou synové ženichovi rmoutit se, dokud s nimi je ženich? Ale přijdou dny, když bude od nich odjat ženich, a tehdy se budou postit. ¹⁶ Žádný zajisté nepřisívá záplaty sukna nového k rouchu vetchému; neboť ta záplata jeho odtrhla by díl od roucha, a větší by díra byla. ¹⁷ Aníž lejí vína nového do nádob starých; sic jinak roztrhnou se nádoby, a víno se vyleje, a nádoby se zkaží. Ale víno nové lejí do nových nádob, a bývá obojí zachováno. ¹⁸ A když on to k nim mluvil, aj, kníže přistoupivši, klanělo se jemu, řkouc: Dcera má nyní umřela. Ale pojď, vlož na ni ruku svou, a bude živa. ¹⁹ A vstav Ježíš, šel za ním, i učedníci jeho. ²⁰ (A aj žena, která nemocí svou trápena byla od dvanácti let, přistoupivši zezadu, dotkla se podolka roucha jeho. ²¹ Neboť řekla sama v sobě: Dotknu-li se jen roucha jeho, uzdravena budu. ²² Ježíš pak obrátiv se, a uzřev ji, řekl: Doufej, dcero, víra tvá tě uzdravila. A ozdravěla ta žena té chvíle.) ²³ Přišed pak Ježíš do domu knížete, a uzřev trubače i zástup hlučící, ²⁴ Řekl jim: Odejďte; neboť neumřela děvče, ale spí. A posmívali se jemu. ²⁵ A když byl vyhnán zástup, všed tam, ujal ji za ruku její. A vstala ta děvče. ²⁶ A roznesla se pověst ta po vši té zemi. ²⁷ A když šel odtud Ježíš, šli za ním dva slepí, volajíce a řkouce: Smiluj se nad námi, Synu Davidův. ²⁸ A když všel do domu, přistoupili k němu ti slepí. A dí jim Ježíš: Věříte-li, že to mohu učinit? Řekli jemu: Ovšem, Pane. ²⁹ Tedy dotekl se očí jejich, řka: Podle víry vaší staň se vám. ³⁰ A otevřeny jsou oči jejich. Zapověděl jim pak tuze Ježíš, řka: Vizte, ať ni žádný nezví. ³¹ Ale oni vyšedše, rozhlásali jej po vši té zemi. ³² A když oni vycházeli, aj, přivedli mu člověka němého, majícího ďábelství. ³³ A když vyvrženo bylo ďábelství, mluvil němý. A divily se zástupy, řkouce: Že nikdy nic nebylo vidáno takového v Izraeli. ³⁴ Farizeové pak pravili: Mocí knížete ďábelského vymítá ďábly. ³⁵ A obcházel Ježíš všechna města i městečka, uče ve školách jejich a káže evangelium království, a uzdravuje všelijakou nemoc

Je lepší svůj život ztratit, než ho promrhat.

John Piper

i všelijaký neduh v lidu. ³⁶ A když hleděl na zástupy, slítovalo se mu jich, že byli opuštěni a rozptýleni jako ovce, nemající pastyře. ³⁷ Tehdy řekl učedníkům svým: Žeň zajisté je mnohá, ale dělníků málo. ³⁸ Proto prostě Pána žně, ať vypudí dělníky na žeň svou.

10 A svolav dvanáct učedníků svých, dal jim moc nad duchy nečistými, aby je vymítali, a aby uzdravovali všelijakou nemoc, i všelijaký neduh. ² Dvanácti pak apoštolů jména jsou tato: První Šimon, který sluje Petr, a Ondřej bratr jeho, Jakub Zebedeův a Jan bratr jeho, ³ Filip a Bartoloměj, Tomáš a Matouš, který býval celník, Jakub Alfeův a Lebbeus, příjmením Taddeus, ⁴ Šimon Kananitský, a Jidáš Iškariotský, který i zradil ho. ⁵ Těchto dvanáct poslal Ježíš, přikazuje jim, řka: Na cestu pohanů nechoďte, a do města Samaritánských nevcházejte. ⁶ Ale raději jděte k ovčím zahynulým z domu Izraelského. ⁷ Jdouce pak, kažte, řkouce: Že se přiblížilo království nebeské. ⁸ Nemocné uzdravujte, malomocné čistěte, mrtvé křestě, ďábelství vymítejte; zadarmo jste vzali, zadarmo dejte. ⁹ Neberte s sebou zlata, ani stříbra, ani peněz do opasek svých, ¹⁰ Ani mošny na cestu, ani dvou sukní, ani obuvi, ani hůlky; hoden je zajisté dělník pokrmu svého. ¹¹ A do kteréhokoli města nebo městečka vešli byste, vypytejte se, kdo by v něm hodný byl, a tu pobuďte, až i vyjdete. ¹² A vcházejíce do domu, pozdravte ho. ¹³ A jestliže bude dům ten hodný, pokoj váš přijď naň; pakli by nebyl hodný, pokoj váš navrať se k vám. ¹⁴ A kdokoli nepřijal by vás, a neuposlechl by řeči vašich, vyjdouce ven z domu nebo z města toho, vyrazte prach z noh svých. ¹⁵ Amen pravím vám: Lehčeji bude zemi Sodomských a Gomorských v den soudný nežli městu tomu. ¹⁶ Aj, já posílám vás jako ovce mezi vlky; proto buďte opatrní jako hadi, a prostí jako holubice. ¹⁷ Vystříhejte se pak lidí; neboť vás vydávat budou do sněmů, a v shromážděních svých budou vás bičovat. ¹⁸ Ano i před vladaře i před krále vedeni budete pro mne, na svědectví proti nim, i národům. ¹⁹ Když pak vás vydají, nebuďte pečliví, kterak anebo co byste mluvili; dáno bude zajisté vám v tu hodinu, co budete mít mluvit. ²⁰ Neboť ne vy jste, kteří mluvíte, ale Duch Otce vašeho, který mluví ve vás. ²¹ Vydá pak bratr bratra na smrt, i otec syna, a povstanou děti proti rodičům, a zmurdují je. ²² A budete v nenávisti všem pro jméno mé, ale kdo setrvá až do konce, ten spasen bude. ²³ Když se pak vám budou protivit v tom městě, utečte do jiného. Amen zajisté pravím vám, neprochodíte měst Izraelských, až přijde Syn člověka. ²⁴ Není učedník nad mistra, ani služebník nad pána svého. ²⁵ Dost je učedníku, aby byl jako mistr jeho, a služebník jako pán jeho. Poněvadž hospodáře Belzebubem nazývali, čím pak více domácí jeho? ²⁶ Proto nebojte se jich; neboť není nic skrytého, co by nemělo být zjeveno, ani tajného, co by nemělo zvěděno být. ²⁷ Co vám pravím ve tmách, pravte na světle, a co v uši slyšíte, hlásejte na domech. ²⁸ A nebojte se těch, kteří mordují tělo, ale duše nemohou zamordovat; než raději se bojte toho, který může i duši i tělo zatratit v pekelném ohni. ²⁹ Zdali nebývají prodáváni dva vrabečkové za penízek? A však jeden z nich nepadá na zem bez Otce vašeho. ³⁰ Vaše pak i vlasy na hlavě všechny sečteny jsou. ³¹ Proto nebojte se, dražší jste vy nežli mnoho vrabců. ³² Kdokoli tedy vyzná mne před lidmi, vyznám i já jej před Otcem svým, který je v nebesích. ³³ Kdo by pak mne zapřel před lidmi, zapřu ho i já před Otcem svým, který je v nebesích. ³⁴ Nedomnívejte se, že bych přišel pokoj dát na zemi. Nepřišel jsem, abych pokoj uvedl, ale meč. ³⁵ Přišel jsem zajisté, abych rozdělil člověka proti otci jeho, a dceru proti matce její, a snachu proti tchyni její. ³⁶ A nepřítel člověka domácí jeho. ³⁷ Kdo miluje otce nebo matku více nežli mne, není mne hoden; a kdo miluje syna nebo dceru více nežli mne, není mne hoden. ³⁸ A kdo nebere kříže svého a nenásleduje mne, není mne hoden. ³⁹ Kdo nalezne duši svou, ztratí ji; a kdo by ztratil duši svou pro mne, nalezne ji. ⁴⁰ Kdo vás přijímá, mne přijímá; a kdo mne přijímá, přijímá toho, který mne poslal. ⁴¹ Kdo přijímá proroka ve jménu proroka, odplatu proroka vezme; a kdo přijímá spravedlivého ve jménu spravedlivého, odplatu spravedlivého vezme. ⁴² A kdokoli by dal jednomu z těchto maličkých toliko číši vody studené k nápoji ve jménu učedníka, zajisté pravím vám, neztratí odplaty své.

11 A stalo se, když přestal Ježíš těch přikázání dávat dvanácti učedníkům svým, bral se odtud, aby učil a kázal ve městech jejich. ² Jan pak uslyšev ve vězení o skutcích Kristových, poslav dva z učedníků svých, ³ Řekl jemu: Ty-li jsi ten, který přijít má, nebo jiného čekat máme? ⁴ A odpovídaje Ježíš, řekl jim: Jdouce, zvěstujte Janovi, co slyšíte a vidíte. ⁵ Slepí vidí, a kulhaví chodí, malomocní se čistí, a hluchí slyší, mrtví z mrtvých vstávají, a chudým evangelium se zvěstuje. ⁶ A blahoslavený je, kdo se nepohoršuje nade mnou. ⁷ A když oni odešli, počal Ježíš pravít zástupům o Janovi: Co jste vyšli na poušť vidět? Třtinu-li větrem se klátící? ⁸ Anebo co jste vyšli vidět? Člověka-li měkkým rouchem oděného? Aj, kteří se měkkým rouchem odívají, v domech královských jsou. ⁹ Anebo co jste vyšli vidět? Proroka-li? Jistě pravím vám, i více nežli proroka. ¹⁰ Tento je zajisté, o němž psáno: Aj, já posílám anděla svého před tváří tvou, který připraví cestu tvou před tebou.

¹¹ Amen pravím vám, mezi syny ženskými nepovstal větší nad Jana Křtitele; ale kdo je nejmenší v království nebeském, je větší nežli on. ¹² Ode dnů pak Jana Křtitele až dosavad království nebeské násilí trpí, a ti, kteří násilí činí, uchvacují je. ¹³ Neboť všichni proroci i ten zákon až do Jana prorokovali. ¹⁴ A chcete-li to přijmout, on je Eliáš, který přijít měl. ¹⁵ Kdo má uši k slyšení, slyš. ¹⁶ Ale ke komu připodobním pokolení toto? Podobné je dětem, sedícím na rycích a na druhy své volajícím, ¹⁷ A říkajícím: Pískali jsme vám, a neskákali jste; žalostně jsme naříkali, a neplakali jste. ¹⁸ Přišel zajisté Jan, nejeda ani nepije, a řkou: Ďábelství má. ¹⁹ Přišel Syn člověka, jeda a pije, a řkou: Aj, člověk žrač a pijan vína, přítel publikánů a hříšníků. Ale ospravedlněna je moudrost od synů svých. ²⁰ Tehdy počal přimlouvav městům, v nichž bylo činěno nejvíce divů jeho, že pokání nečinili: ²¹ Běda tobě Korozaim, běda tobě Betsaido. Neboť kdyby v Týru a Sidonu byly činěny divy ty, které jsou činěny ve vás, dávno by byli v žíní a v popelu pokání činili. ²² Nýbrž pravím vám: Týru a Sidonu lehčeji bude v den soudný nežli vám. ²³ A ty Kafarnaum, které jsi až k nebi vyvýšeno, až do pekla sestřčeno budeš. Neboť kdyby v Sodomě činěny byly divy ty, které jsou činěny v tobě, byly by zůstali až do dnes. ²⁴ Ano více pravím vám, že zemi Sodomských lehčeji bude v den soudný nežli tobě. ²⁵ V ten čas odpověděv Ježíš, řekl: Chválím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi skryl tyto věci před moudrými a opatrnými, a zjevil jsi je nemluvnátkům. ²⁶ Jistě, Otče, že se tak líbilo před tebou. ²⁷ Všechny věci dány jsou mi od Otce mého, a žádný nezná Syna, jedině Otec, aniž Otce kdo zná, jedině Syn, a komu by chtěl Syn zjevit. ²⁸ Pojdte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vám odpočinutí dám. ²⁹ Vezměte jho mé na se, a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete odpočinutí duším svým. ³⁰ Jho mé zajisté je rozkošné, a břímě mé lehké.

12 V ten čas šel Ježíš v sobotu skrze obilí, učedníci pak jeho lační jsouce, počali mnout klasy a jíst. ² Farizeové pak spatřivše to, řekli jemu: Hle, učedníci tvoji činí, čeho nesluší činit v sobotu. ³ On pak řekl jim: Co jste nečetli, co učinil David, když lačněl, on i ti, kteří s ním byli? ⁴ Kterak vešel do domu Božího a chleby posvátné jedl, kterých jemu neslušelo jíst, ani těm, kteří s ním byli, než toliko samým kněžím? ⁵ Anebo zdali jste nečetli v zákoně, že kněží v sobotu v chrámě sobotu ruší, a jsou bez hříchu? ⁶ Ale pravím vám, že větší je tuto nežli chrám. ⁷ Než kdybyste věděli, co je to: Milosrdenství chci a ne oběti, nepotupovali byste nevinných. ⁸ Syn zajisté člověka je pánem i soboty. ⁹ A odšed odtud, přišel do školy jejich. ¹⁰ A aj, byl tu člověk, maje ruku uschlou. A tázali se ho, řkouce: Sluší-li v sobotu uzdravovat? Aby jej obžalovali. ¹¹ On pak dí jim: Který z vás bude člověk, který by měl ovci jednu, a kdyby ta upadla do jámy v sobotu, i zdali nedosáhne jí a nevytáhne? ¹² A čím lepší je člověk než ovce? A proto sluší v sobotu dobře činit. ¹³ Tedy řekl člověku tomu: Vztáhni tu ruku svou. A vztáhl, a přivedena je ke zdraví jako druhá. ¹⁴ Farizeové pak vyšedše, drželi radu proti němu, kterak by jej zahladili. ¹⁵ A věděv to Ježíš, šel odtud. A šly za ním zástupy mnohé, a uzdravil je všechny. ¹⁶ A s pohrůzkou přikázal jim, aby ho nezjevovali, ¹⁷ Aby se naplnilo povědění skrze Izaiáše proroka, řkoucího: ¹⁸ Aj, služebník ten můj, kteréhož jsem vyvolil, ten milý můj, v němž se dobře zalíbilo duši mé. Položím Ducha svého na něj, a soud národům zvěstovat bude. ¹⁹ Nebude se vadit, ani křičet, aniž kdo na ulicích uslyší hlas jeho. ²⁰ Trtíny nalomené nedolomí, a lnu kouřícího se neuhasí, až i vypoví soud k vítězství. ²¹ A ve jménu jeho národy doufat budou. ²² Tehdy přiveden k němu ďábelstvím posedlý, slepý a němý. A uzdravil jej, takže ten slepý a němý i mluvil i viděl. ²³ A děsili se všechny zástupy a pravili: Není-li tento ten Syn Davidův? ²⁴ Ale farizeové to uslyševše, řekli: Tento nevymítá ďáblů než skrze Belzebuba, kníže ďábelské. ²⁵ Ježíš pak znaje myšlení jejich, dí jim: Každé království rozdělené samo proti sobě zpustne, a každé město nebo dům proti sobě rozdělený neobstojí. ²⁶ A jestliže satan satana vymítá, proti sobě rozdělen je. Kterak tedy obstojí království jeho? ²⁷ A vymítám-li já ďábly skrze Belzebuba, synové vaši skrze koho vymítají? Proto oni soudcové vaši budou. ²⁸ Pakli já Duchem Božím ďábly vymítám, přišlo jistě mezi vás království Boží. ²⁹ Anebo kterak kdo může do domu silného vejít a jeho nádoby pobrat, leč by dříve svázal toho silného, a teprv by dům jeho vyloupit mohl? ³⁰ Kdo není se mnou, proti mně je; a kdo neshromáždí se mnou, rozptyluje. ³¹ Proto pravím vám: Všeljaký hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu nebude odpuštěno lidem. ³² A kdyby kdo řekl slovo proti Synu člověka, bude jemu odpuštěno, ale kdo by mluvil proti Duchu svatému, nebude jemu odpuštěno, ani v tomto věku, ani v budoucím. ³³ Čiňte buďto strom dobrý, i ovoce jeho bude dobré; anebo čiňte strom zlý, i ovoce jeho bude zlé. Neboť po ovoci strom bývá poznán. ³⁴ Pokolení ještěrcí, kterak byste mohli dobré věci mluvit, jsouce zlí? Neboť z hojnosti srdce ústa mluví. ³⁵ Dobrý člověk z dobrého pokladu srdce vynáší dobré, a zlý člověk ze zlého pokladu vynáší zlé. ³⁶ Ale pravím vám, že z každého slova prázdného, které mluvit budou lidé, vydají počet v den soudný. ³⁷ Neboť ze slov svých spravedliv budeš, a z řečí svých budeš odsouzen. ³⁸ Tehdy odpověděli někteří ze zákoníků a farizeů, řkouce: Mistře, chceme od tebe znamení vidět. ³⁹ On pak odpovídaje, dí jim: Pokolení zlé a cizoložné znamení hledá, ale znamení jemu nebude dáno, jedině to znamení Jonáše proroka. ⁴⁰ Neboť jako byl Jonáš v břiše velké ryby tři dny a tři noci, tak bude Syn člověka v srdci země tři dny a tři noci. ⁴¹ Muži Ninivetští stanou na soudu s pokolením tímto, a potupí je, protože pokání činili k Jonášovu kázání, a aj, více nežli Jonáš tuto. ⁴² Královna od poledne povstane k soudu

s pokolením tímto, a potupí je; neboť přijela od končin země, aby slyšela moudrost Šalomounovu, a aj, více tuto nežli Šalomoun. ⁴³ Když pak nečistý duch vyjde od člověka, chodí po místech suchých, hledaje odpočínutí, ale nenalézá. ⁴⁴ Tedy říká: Navrátím se do domu svého, odkud jsem vyšel. A přijda, nalezne prázdný, vyčištěný a ozdobený. ⁴⁵ Tedy jde a vezme s sebou sedm jiných duchů horších, nežli je sám, a vejdouce, přebývají tam, i bývají poslední věci člověka toho horší nežli první. Tak se stane i tomuto zlému pokolení. ⁴⁶ A když on ještě mluvil k zástupům, aj, matka a bratři jeho stáli vně, žádajíce s ním promluvit. ⁴⁷ A řekl jemu jeden: Aj, matka tvá i bratři tvoji stojí vně, chtějíce s tebou mluvit. ⁴⁸ On pak odpovídaje, řekl tomu, který jemu pověděl: Kdo je matka má? A kdo jsou bratři moji? ⁴⁹ A vztáhna ruku svou na učedníky své, řekl: Aj, matka má i bratři moji. ⁵⁰ Neboť kdokoli by činil vůli Otce mého nebeského, ten je bratr můj, i sestra má, i matka má.

13 A v ten den vyšel Ježíš z domu, sedl vedle moře. ² A sešly se k němu zástupy mnohé, takže vstoupiv na loď, seděl, všecken pak zástup stál na břehu. ³ A mluvil jim mnoho v podobenstvích, řka: Aj, vyšel rozsévač, aby rozséval. ⁴ A když on rozséval, některá padla podél cesty, a přiletěli ptáci a sezobali je. ⁵ Jiná pak padla na místa skalnatá, kde neměla mnoho země; a rychle vzešla, protože neměla hlubokosti země. ⁶ Ale když slunce vzešlo, vyhořela, a protože neměla kořene, uschla. ⁷ Jiná pak padla do trní; i vzrostlo trní, a udusilo je. ⁸ A jiná padla v zemi dobrou; i vydalo užitek, některé stý, jiné šedesátý a jiné třicátý. ⁹ Kdo má uši k slyšení, slyš. ¹⁰ Tedy přistoupivše učedníci, řekli jemu: Proč jim v podobenstvích mluvíš? ¹¹ On pak odpověděl, řekl jim: Protože vám dáno je znát tajemství království nebeského, ale jim není dáno. ¹² Neboť kdo má, dáno bude jemu, a rozhojní se; ale kdo nemá, i to, co má, bude od něho odjato. ¹³ Proto v podobenstvích mluvím jim, že vidouce, nevidí, a slyšíc, neslyší, ani rozumějí. ¹⁴ A plní se na nich prorocství Izaiáše, řkoucí: Slyšením slyšet budete, ale neporozumíte; a hledíce, hledět budete, a nepoznáte. ¹⁵ Neboť ztlačeno srdce lidu tohoto, a ušima těžce slyšeli, a oči své zamhouřili, aby někdy neviděli očima, a ušima neslyšeli, a srdcem neporozuměli, a neobrátili se, abych jich neuzdravil. ¹⁶ Ale oči vaše blahoslavené, že vidí, i uši vaše, že slyší. ¹⁷ Amen zajisté pravím vám, že mnozí proroci a spravedliví žádali vidět to, co vidíte, ale neviděli, a slyšet to, co slyšíte, ale neslyšeli. ¹⁸ Vy tedy slyšte podobenství rozsévače. ¹⁹ Každý, kdo slyší slovo o tom království a nerozumí, přichází ten zlý a uchvacuje to, co je vseto v srdce jeho. To je ten, který podél cesty vset je. ²⁰ Ve skalnatou pak zemi vsetý je ten, který slyší slovo, a hned je s radostí přijímá. ²¹ Než nemá v sobě kořene, ale je pomíjivý, a když přichází soužení nebo protivenství pro slovo, hned se horší. ²² Mezi trní pak vsetý je ten, který slyší slovo, ale pečování tohoto světa a oklamání zboží udušuje slovo, a bývá bez užitku. ²³ V dobrou pak zemi vsetý ten je, který slyší slovo a rozumí, totiž který užitek nese. Nese pak někdo stý, a jiný šedesátý, jiný pak třicátý. ²⁴ Jiné podobenství předložil jim, řka: Podobno je království nebeské člověku, rozsévajícímu dobré semeno na poli svém. ²⁵ Když pak lidé usnuli, přišel nepřítel jeho, a nasel koukole mezi pšenici, a odešel. ²⁶ A když vzrostla bylina a užitek přinesla, tedy ukázal se i koukol. ²⁷ A přistoupivše služebníci hospodáře toho, řekli jemu: Pane, zdalis dobrého semene nenasel na poli svém? Kde že se pak vzal koukol? ²⁸ A on řekl jim: Nepřítel člověk to učinil. Služebníci pak řekli mu: Chceš-liž tedy, ať jdeme a vytrháme jej? ²⁹ On pak odpověděl: Nikoli, abyste trhající koukol, spolu s ním nevytrhali pšenice. ³⁰ Nechte ať obojí spolu roste až do žně. A v čas žně dím žencům: Vytrhejte nejprv koukol a svažte jej v snopy ke spálení, ale pšenici shromážděte do stodoly mé. ³¹ Jiné podobenství předložil jim, řka: Podobno je království nebeské zrnu horčičnému, které vzav člověk, vsel na poli svém. ³² Které zajisté nejmenší je mezi všemi semeny, když pak vzroste, větší je nežli jiné byliny, a bývá strom, tak že ptáci nebeští přiletíce, hnízda sobě dělají na ratolestech jeho. ³³ Jiné podobenství mluvil jim: Podobno je království nebeské kvasu, který vzavši žena, zadělala ve třech měřících mouky, až by zkysalo všechno. ³⁴ Toto všechno mluvil Ježíš v podobenstvích k zástupům, a bez podobenství nemluvil jim, ³⁵ Aby se naplnilo povědění skrze proroka, řkoucího: Otevřu v podobenstvích ústa svá, vypravovat budu skryté věci od založení světa. ³⁶ Tedy propustiv zástupy, šel domů Ježíš. A přistoupili k němu učedníci jeho, řkouce: Vylož nám podobenství o koukoli toho pole. ³⁷ On pak odpovídaje, řekl jim: Rozsévač dobrého semene je Syn člověka. ³⁸ A pole je tento svět, dobré pak símě jsou synové království, ale koukol jsou synové toho zlostníka. ³⁹ A nepřítel, který jej rozsévá, je ďábel, žeň pak je skonání světa, a ženci jsou andělé. ⁴⁰ Proto jako vybrán bývá koukol a ohněm spálen, tak bude při skonání tohoto světa. ⁴¹ Pošle Syn člověka anděly své, i vyberou z království jeho všechna pohoršení, i ty, kteří činí nepravost, ⁴² A uvrhnou je do pece ohnivé. Tam bude pláč a skřípění zubů. ⁴³ A tehdy spravedliví skvět se budou jako slunce v království Otce svého. Kdo má uši k slyšení, slyš. ⁴⁴ Opět podobno je království nebeské pokladu skrytému v poli, který nalezna člověk, skrývá, a radostí naplněn jsa pro něj, odchází a prodává všechno, co má, a koupí pole to. ⁴⁵ Opět podobno je království nebeské člověku kupci, hledajícímu pěkných perel. ⁴⁶ Který když nalezl jednu velmi drahou perlu, odšed, prodal všechno, co měl, a koupil ji. ⁴⁷ Opět podobno je království nebeské síti puštěné do moře, a ze všelijakého plodu shromáždující. ⁴⁸ Kterou, když naplněna byla, vytáhnou na břeh a sedíce, vybírali, co dobrého bylo, do nádob, a co bylo zlého, pryč zamítali. ⁴⁹ Tak bude při skonání světa. Vyjdou andělé, a oddělí

zlé z prostředku spravedlivých,⁵⁰ A uvrhnou je do pece ohnivé. Tam bude pláč a skřipění zubů.⁵¹ Dí jim Ježíš: Porozuměli-li jste tomuto všemu? Řekli jemu: I ovšem, Pane.⁵² On pak řekl jim: Proto každý učitel znalý v království nebeském podobný je člověku hospodáři, který vynáší z pokladu svého nové i staré věci.⁵³ A stalo se, když dokonal Ježíš podobenství ta, bral se odtud.⁵⁴ A přišed do vlasti své, učil je ve škole jejich, takže se velmi divili, a říkali: Odkud má tento moudrost tuto a moc?⁵⁵ Zdali tento není syn tesařův? Zdali matka jeho nesluje Maria, a bratři jeho Jakub a Jozes a Šimon a Judas?⁵⁶ A sestry jeho zdali všechny u nás nejsou? Odkud tedy má tyto všechny věci?⁵⁷ A pohoršili se nad ním. Ježíš pak řekl jim: Není prorok beze cti, než v své vlasti a v domě svém.⁵⁸ A neučinil tu mnoho divů pro nevěru jejich.

14 V tom čase uslyšel Heródes tetrarcha pověst o Ježíšovi.² A řekl služebníkům svým: To je Jan Křtitel. On vstal z mrtvých, a proto se divy dějí skrze něho.³ Neboť jav Heródes Jana, svázal jej byl a dal do žaláře, pro Herodiadu manželku Filipa bratra svého.⁴ Neboť byl řekl jemu Jan: Nesluší tobě mít jí.⁵ A chtěv zabít jej, bál se lidu; neboť za proroka jej měli.⁶ Když pak slaven byl den narození Heródesova, tancovala dcera Herodiady uprostřed, i zalíbila se Heródesovi.⁷ Pročež s přísahou zaslíbil jí dát, zač by ho jen požádala.⁸ A ona jsouc dříve navedena od matky své, řekla: Dej mi zde na míse hlavu Jana Křtitele.⁹ A zarmoutil se král, ale pro přísahu a pro ty, kteří spolu s ním stolovali, rozkázal dát.¹⁰ A poslav kata, stal Jana v žaláři.¹¹ A přinesena je hlava jeho na míse, a dána té děvečce. A nesla matce své.¹² A přišedše učedníci jeho, vzali tělo a pochovali je; a šedše, pověděli Ježíšovi.¹³ To uslyšev Ježíš, plavil se odtud na lodičce na místo pusté soukromí. Což uslyševše zástupy, šly za ním pěšky z měst.¹⁴ A vyšed Ježíš, uzřel zástup mnohý. A slítvalo mu se jich, a uzdravoval nemocné jejich.¹⁵ A když bylo k večeru, přistoupili k němu učedníci jeho, řkouce: Pusté je místo toto, a čas již pominul. Propust' zástupy, ať jdouce do městeček, nakoupí sobě pokrmů.¹⁶ Ježíš pak řekl jim: Není jim potřebí odcházet, dejte vy jim jíst.¹⁷ A oni řkou jemu: Nemáme zde, než pět chlebů a dvě rybě.¹⁸ On pak dí jim: Přineste mi je sem.¹⁹ A rozkázav zástupu posadit se na trávě, a vzav těch pět chlebů a dvě ryby, vzhlédná v nebe, požehnal, a lámaje, dával učedníkům ty chleby, a učedníci zástupům.²⁰ A jedli všichni a nasyceni jsou. A sebrali, co zbylo drobtů, dvanáct košů plných.²¹ Těch pak, kteří jedli, bylo okolo pěti tisíců mužů, kromě žen a dětí.²² A i hned přinutil Ježíš učedníky své, aby vstoupili na loď a předešli jej na druhou stranu, dokud by nepropustil zástupů.²³ A propustiv zástupy, vstoupil na horu soukromí, aby se modlil. A když byl večer, sám byl tam.²⁴ Lodi pak již byla uprostřed moře, zmítající se vlnami, neboť byl vítr odporný.²⁵ Při čtvrtém pak bdění nočním bral se k ním Ježíš, jda po moři.²⁶ A vidouce jej učedníci po moři jdoucího, vylekali se, řkouce: Obluda to je. A strachem křičeli.²⁷ Ale i hned Ježíš promluvil k nim, řka: Doufejte, já jsem, nebojte se.²⁸ A odpověděv jemu Petr, řekl: Pane, jestliže jsi ty, rozkaž mi k sobě přijít po vodě.²⁹ On pak řekl: Pojď. A vystoupiv Petr z lodě, šel po vodě, aby přišel k Ježíšovi.³⁰ Ale vida vítr tuhý, bál se. A počav tonout, vykřikl, řka: Pane, pomoz mi.³¹ A i hned Ježíš vztáhna ruku, ujal jej a řekl jemu, Ó malé víry, pročs pochyboval?³² A jak oni vstoupili na loď, utišil se vítr.³³ Ti pak, kteří na lodí byli, přistoupivše, klaněli se jemu, řkouce: Jistě Syn Boží jsi.³⁴ A přeplavivše se, přišli do země Genezaretské.³⁵ A poznavše jej muži místa toho, rozeslali po vší té krajině kolem, a shromáždili k němu všechny neduživé.³⁶ A prosili ho, aby se aspoň podolka roucha jeho dotkli. A kteříkoli dotkli se, uzdraveni jsou.

15 A v tom přistoupí k Ježíšovi Jeruzalémští zákoníci a farizeové, řkouce:² Proč učedníci tvoji přestupují ustanovení starších? Neboť neumývají rukou svých, když mají jíst chléb.³ A on odpovídaje, řekl jim: Proč i vy přestupujete přikázání Boží pro ustanovení svá?⁴ Neboť přikázal Bůh, řka: Cti otce svého i matku, a kdo by zlořečil otci nebo matce, smrtí at' umře.⁵ Ale vy pravíte: Kdokoli by řekl otci nebo matce: Dar je to, čím by tobě ode mne pomozeno být mohlo. A neutil by otce svého nebo matky své.⁶ A zlehčili jste přikázání Boží pro své ustanovení.⁷ Pokrytci, dobře prorokoval o vás Izaiáš, řka:⁸ Přibližuje se ke mně lid tento ústy svými, a rty mne ctí, ale srdce jejich daleko je ode mne.⁹ Ale nadarmo mne ctí, učíce učení přikázání lidských.¹⁰ A svolav zástup, řekl jim: Slyšte a rozumějte.¹¹ Ne to, co vchází v ústa, poskvřňuje člověka, ale co z úst pochází, to poskvřňuje člověka.¹² Tehdy přistoupivše učedníci jeho, řekli mu: Víš-li, že farizeové, slyševše tu řeč, pohoršili se?¹³ A on odpovídaje, řekl: Všelijaké štípení, jehož neštípil Otec můj ten nebeský, vykořeněno bude.¹⁴ Nechte jich, vůdcové jsou slepí slepých. Povede-li pak slepý slepého, oba v jámu upadnou.¹⁵ A odpověděv Petr, řekl jemu: Vylož nám to podobenství.¹⁶ Ježíš pak řekl: Ještě i vy bez rozumu jste?¹⁷ Nerozumíte-li, že všechno, co v ústa vchází, do břicha jde, a vypouští se ven?¹⁸ Ale které věci z úst pocházejí, ze srdce jdou, a ty poskvřňují člověka.¹⁹ Ze srdce zajisté vycházejí zlá myšlení, vraždy, cizoložstva, smilstva, krádeže, křivá svědectví, rouhání.²⁰ Ty jsou věci poskvřňující člověka. Ale neumytýma rukama jí, to neposkvřňuje člověka.²¹ A vyšed odtud Ježíš,

14:25 Po moři. To co byl největší problém učedníků (14:26–30), bylo pod Ježíšovýmá nohama.

14:27 Já jsem. Viz pozn. Jn 6:20.

bral se do krajin Tyrských a Sidonských. ²² A aj, žena Kananejská z končin těch vyšedší, volala, řkouc jemu: Smiluj se nade mnou, Pane, synu Davidův. Dceru mou hrozně trápí ďábelství. ²³ On pak neodpověděl jí slova. A přistoupivše učedníci jeho, prosili ho, řkouce: Odbuď ji, neboť volá za námi. ²⁴ On pak odpověděv, řekl: Nejsem poslán než k ovcím zahynulým z domu Izraelského. ²⁵ Ale ona přistoupivši, klaněla se jemu, řkouc: Pane, pomoz mi. ²⁶ On pak odpověděv, řekl: Není slušné vzít chléb dětem a vrhnout štěňatům. ²⁷ A ona řekla: Tak je, Pane. A však štěňátka jedí drobtý, které padají ze stolů pánů jejich. ²⁸ Tedy odpovídaje Ježíš, řekl jí: Ó ženo, veliká je víra tvá. Staň se tobě, jak chceš. A uzdravena je dcera její v tu hodinu. ²⁹ A odšed odtud Ježíš, šel k moři Galilejskému, a vstoupiv na horu, posadil se tam. ³⁰ A přišly k němu zástupy mnohé, majíce s sebou kulhavé, slepé, němé, polámané a jiné mnohé. A kladli je k nohám Ježíšovým, a on je uzdravoval, ³¹ Takže se zástupy divily, vidouce, jak němí mluví, polámaní zdraví jsou, kulhaví chodí, slepí vidí. A velebili Boha Izraelského. ³² Ježíš pak svolav učedníky své, řekl: Líto mi zástupu. Neboť již tři dni trvají se mnou, a nemají, co by jedli; a propustit jich lačných nechci, aby nezahynuli na cestě. ³³ A řkou mu učedníci jeho: Kde bychom vzali tolik chleba na této poušti, abychom takový zástup nasýtiti? ³⁴ A řekl jim Ježíš: Kolik chlebě máte? A oni řkou: Sedm, a málo rybiček. ³⁵ A rozkázal zástupům, aby se posadili na zemi. ³⁶ A vzav těch sedm chlebě a ty ryby, učiniv díky, lámal a dal učedníkům svým, učedníci pak zástupu. ³⁷ A jedli všichni a nasyceni jsou. A sebrali, co zbylo drobtů, sedm košů plných. ³⁸ Bylo pak těch, kteří jedli, čtyři tisíce mužů, kromě žen a dětí. ³⁹ A rozpustiv zástupy, vstoupil na loď. A přišel do krajiny Magdala.

16 A přistoupivše farizeové a saduceové, pokoušejíce, prosili ho, aby jim znamení z nebe ukázal. ² On pak odpovídaje, řekl jim: Když bývá večer, říkáte: Jasno bude, neboť se červená nebe. ³ A ráno: Dnes bude nečas, neboť se červená zasmušilé nebe. Pokrytci, způsob zajisté nebe rozsoudit umíte, znamení pak časů těchto nemůžete? ⁴ Národ zlý a cizoložný znamení hledá, ale znamení jemu nebude dáno, než toliko znamení ono Jonáše proroka. A opustiv je, odešel. ⁵ A plavivše se učedníci jeho přes moře, zapomenuli vzít chleba. ⁶ Ježíš pak řekl jim: Hleďte a varujte se kvasu farizejského a saducejského. ⁷ Oni pak rozjímali mezi sebou, řkouce: Nevzali jsme chleba. ⁸ A znaje to Ježíš, řekl jim: Co to rozjímáte mezi sebou, ó malé víry, že jste chlebě nevzali? ⁹ Ještě-li nerozumíte, ani nepamatujete na těch pět chlebě a na pět tisíců, a kolik jste košů nasbírali? ¹⁰ Ani na těch sedm chlebě, a na čtyři tisíce, a kolik jste košů nasbírali? ¹¹ A kterak nerozumíte, že ne o chlebu mluvil jsem vám, pravě, abyste se varovali kvasu farizejského a saducejského? ¹² Tedy porozuměli, že neřekl, aby se varovali od kvasu chleba, ale od učení farizeů a saduceů. ¹³ Přišed pak Ježíš do krajin Cesaree Filipovy, otázal se učedníků svých, řka: Kým praví lidé být mne, Syna člověka? ¹⁴ A oni řekli: Někteří Janem Křtitelem, jiní pak Eliášem, jiní pak Jeremiášem, anebo jedním z proroků. ¹⁵ A dí jim: Vy pak kým mne být pravíte? ¹⁶ A odpověděv Šimon Petr, řekl: Ty jsi Kristus, ten Syn Boha živého. ¹⁷ A odpovídaje Ježíš, řekl mu: Blahoslavený jsi Šimone, synu Jonášův; neboť tělo a krev nezjevilo tobě, ale Otec můj, který je v nebesích. ¹⁸ A já pravím tobě, že jsi ty Petr, a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné neodolají jí. ¹⁹ A tobě dám klíče království nebeského. A cokoli bys svázal na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli bys rozvázal na zemi,

15:22 Kananejská. Marek uvádí že tato žena byla Řekyně, rodem Syrofóničanka (Mk 7:26). Matoušovo označení za Kanaánku naznamená diskrepanci, která by opravňovala ke zpochybnění Bible coby Božího Slova, nýbrž pouze rozdíl v cílových skupinách, které měli autoři na zřeteli. Matouš píše primárně pro židovské čtenáře (srv. Úvod: Záměr a zvláštnosti), a proto se neobtěžuje rozlišovat mezi jednotlivými národnostmi původních obyvatel Kanaánu; pro Židy jsou to všichni „Kananejci“ bez rozdílu. Marek naproti tomu počítá s pohanskými (ne-židovskými) čtenáři, pro které přesná specifikace mohla mít význam.

16:19 Cokoli bys svázal na zemi. Rabíni si byli vědomi, že interpretace Tóry vyžaduje flexibilitu a přizpůsobivost aktuálním kulturním podmínkám. Proto je do jisté míry „elastická“ – dá se uvolnit nebo utáhnout. Ježíš zde Petrovi (a potažmo všem církevním autoritám) dává svobodu v diskutabilních otázkách: Co rozhodnou, to bude platit. Některé „nepřekročitelné“ hranice jsou posunutelné; naše interpretace není s Božím Slovem totožná; vždy podléhá opravě. Předpokládá to však vysokou úroveň zralosti, integrity a zodpovědnosti. Jinak by

Brány pekel

Není náhoda, že Ježíš mluví o branách pekel právě v Césareji Filipově. Tam byla svatyně řeckého boha Pana, kde se v rámci modloslužebných rituálů páchaly nechutné orgie, zahrnující nejen zoofilii, ale i lidské oběti. Do jeskyně, která se jmenovala „Brána pekel“, vhazovali nešťastné oběti, většinou děti, které už se nikdy nevrátily mezi živé.

 Brána je obranný prostředek. Ježíšova pointa je ta, že církev, která je ve válce proti temným mocnostem (Ef 6:12), musí útočit, jestli má zvítězit. Když bude svůj úkol plnit, nepřátelské síly (jako je tato svatyně) jí neodolají. Šířením Božího království po celé zemi naplní původní Boží mandát pro člověka připravit celou zemi pro příchod Boha, který bude ve svém království přebývat se svým lidem napořád.

bude rozvázáno i na nebi. ²⁰Tedy přikázal učedníkům svým, aby žádnému nepravili, že by on byl ten Ježíš Kristus. ²¹A od té chvíle počal Ježíš oznamovat učedníkům svým, že musí jít do Jeruzaléma, a mnoho trpět od starších a předních kněží a od zákoníků, a zabit být, a třetího dne z mrtvých vstát. ²²A odved ho Petr, počal mu přimlouvat, řka: Odstup to od tebe, Pane, nikoli nestane se tobě toho. ²³Který obrátiv se, řekl Petrovi: Jdi za mnou, satane, ku pohoršení jsi mi; neboť nechápeš těch věcí, které jsou Boží, ale které jsou lidské. ²⁴Tedy řekl Ježíš učedníkům svým: Chce-li kdo za mnou přijít, zapří sebe sám, a vezmi kříž svůj, a následuj mne. ²⁵Neboť kdo by chtěl duši svou zachovat, ztratí ji; kdo by pak ztratil duši svou pro mne, nalezne ji. ²⁶Neboť co je platno člověku, by všecken svět získal, své pak duši uškodil? Anebo kterou dá člověk odměnu za duši svou? ²⁷Syn zajisté člověka přijde v slávě Otce svého s anděly svými, a tehdy odplatí jednomu každému podle skutků jeho. ²⁸Amen pravím vám: Jsou někteří ze stojících tuto, kteří neokusí smrti, až i uzří Syna člověka, přicházejícího v království svém.

17 A po šesti dnech pojal Ježíš Petra a Jakuba a Jana bratra jeho, i uvedl je na horu vysokou soukromě, ²A proměnil se před nimi. A zaskvěla se tvář jeho jako slunce, roucho pak jeho učiněno bílé jako světlo. ³A aj, ukázali se jim Mojžíš a Eliáš, rozmlouvající s ním. ⁴A odpověděv Petr, řekl Ježíšovi: Pane, dobré je nám tuto být. Chceš-li, uděláme tuto tři stánky, tobě jeden a Mojžíšovi jeden a Eliášovi jeden. ⁵Když pak on ještě mluvil, aj, oblak světlý zastínil je. A aj, hlas z toho oblaku řkoucí: Tento je ten můj milý Syn, v němž mi se dobře zalíbilo, toho poslouchajte. ⁶To uslyšavše učedníci, padli na tváře své a báli se velmi. ⁷A přistoupiv Ježíš, dotekl se jich, řka: Vstaňte a nebojte se. ⁸Pozdvihnuvše pak oči svých, žádného neviděli, než samého Ježíše. ⁹Když pak sestupovali s té hory, přikázal jim Ježíš, řka: Žádnému nepravte tohoto vidění, dokud by Syn člověka nevstal z mrtvých. ¹⁰A otázali se ho učedníci jeho, řkouce: Co to pak zákoníci praví, že má Eliáš dříve přijít? ¹¹Ježíš pak odpovídaje, řekl jim: Eliáš zajisté přijde dříve, a napraví všechny věci. ¹²Ale pravím vám, že Eliáš již přišel, avšak nepoznali ho, ale učinili mu, co chtěli. Tak i Syn člověka trpět bude od nich. ¹³Tedy porozuměli učedníci, že jim to pravil o Janovi Křtiteli. ¹⁴A když přišli k zástupu, přistoupil k němu člověk, a poklekl před ním na kolena, ¹⁵A řekl: Pane, smiluj se nad synem mým, neboť náměsíčník je, a těžce se trápí. Často zajisté padá do ohně a častokrát do vody. ¹⁶A přivedl jsem ho učedníkům tvým, ale nemohli ho uzdravit. ¹⁷Odpovídaje pak Ježíš, řekl: Ó národe nevěrný a převrácený, dokud budu s vámi? Dokud vás snášet budu? Přiveďte mi jej sem. ¹⁸A přimluvil tomu ďábelství Ježíš. A vyšlo od něho; a uzdraven je ten mládenec v tu hodinu. ¹⁹Tedy přistoupivše učedníci k Ježíšovi soukromí, řekli: Proč jsme my ho nemohli vyvrhnout? ²⁰Ježíš pak řekl jim: Pro nevěru svou. Amen zajisté pravím vám: Budete-li mít víru jako zrno horčičné, dite hoře této: Přejdi odsud tam, i přejde, a nebude vám nic nemožného. ²¹Tento druh pak nevyháží, jedině skrze modlitbu a půst. ²²A když byli v Galilei, řekl jim Ježíš: Syn člověka bude vydán v ruce lidské, ²³A zamordují jej, ale třetího dne z mrtvých vstane. A zarmoutili se náramně. ²⁴A když přišli do Kafarnaum, přistoupili ku Petrovi ti, kteří plat vybírali, a řekli: Což mistr váš nedává platu? ²⁵A on řekl: Dává. A když přišel domů, předšel jej Ježíš, řka: Co se tobě zdá, Šimone? Králové zemští od kterých berou daň anebo plat? Od synů-li svých, čili od cizích? ²⁶Dí jemu Petr: Od cizích. A řekl mu Ježíš: Tedy synové jsou svobodní. ²⁷Ale abychom jich nepohoršili, jda k moři, vrz udici, a tu rybu, která nejdříve uvázne, vezmi, a otevře ústa její, nalezneš groš. Ten vezma, dej jim za mne i za sebe.

18 V ten čas přistoupili učedníci k Ježíšovi, řkouce: Kdo pak je největší v království nebeském? ²A zavolav Ježíš pacholátka, postavil je uprostřed nich, ³A řekl: Amen pravím vám: Neobrátíte-li se a nebudete-li jako pacholátka, nikoli nevejdete do království nebeského. ⁴Proto kdokoli by se ponížil jako pacholátko toto, ten je největší v království nebeském. ⁵A kdokoli by přijal pacholátko takové ve jménu mém, mne přijímá. ⁶Kdo by pak pohoršil jednoho z maličkých těchto věřících ve mne, lépe by jemu bylo, aby zavěšen byl mlýnský kámen na hrdlo jeho, a pohřížen byl do hlubokosti mořské. ⁷Běda světu pro pohoršení. Ačkoli musí být, aby přicházela pohoršení, ale však běda člověku, skrze něhož přichází pohoršení. ⁸Proto jestliže ruka tvá anebo noha tvá pohoršuje tě, utni ji a vrhni od sebe. Lépe je tobě do života vejít kulhavému anebo bezrukému, nežli dvě ruce anebo dvě nohy majícímu uvržen být do ohně věčného. ⁹A pakli oko tvé pohoršuje tebe, vylup je a vrhni od sebe. Lépe je tobě jednookému do života vejít, nežli obě oči majícímu uvržen být do pekelného ohně. ¹⁰Vizte, abyste nepotupovali žádného z maličkých těchto. Neboť pravím vám, že andělé jejich v nebesích vždycky hledí na tvář Otce mého, který v nebesích je. ¹¹Přišel zajisté Syn člověka, aby spasil to, co bylo zahynulo. ¹²Co se vám zdá? Kdyby některý člověk měl sto ovcí, a zbloudila by jedna z nich, zdali nenechá těch devadesáti devíti, a jda na hory, nehledá té pobloudilý? ¹³A nahodí-li mu se nalézt ji, amen pravím vám, že se raduje

nad ní více, než nad těmi devadesáti devíti nepobloudilými. ¹⁴ Tak není vůle Otce vašeho, který je v nebesích, aby zahynul jeden z maličkých těchto. ¹⁵ Zhřešil-li by pak proti tobě bratr tvůj, jdi a potrestej ho mezi sebou a jím samým. Uposlechl-li by tebe, získal jsi bratra svého. ¹⁶ Jestliže by pak neuposlechl, přijmi k sobě ještě jednoho anebo dva, aby v ústech dvou nebo tří svědků stálo každé slovo. ¹⁷ Pakli by jich neuposlechl, pověz církvi. Jestliže pak i církev neuposlechne, budiž tobě jako pohan a publikán. ¹⁸ Amen pravím vám: Cokoli svážete na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi. ¹⁹ Opět pravím vám: Jestliže by dva z vás svolili se na zemi o všelijakou věc, za kteroukoli by prosili, stane se jim od Otce mého nebeského. ²⁰ Neboť kdekoli shromáždí se dva nebo tři ve jménu mém, tu jsem já uprostřed nich. ²¹ Tedy přistoupiv k němu Petr, řekl: Pane, kolikrát zhřeší proti mně bratr můj, a odpustím jemu? Do sedmi-likrát? ²² A dí mu Ježíš: Nepravím tobě až do sedmikrát, ale až do sedmdesátkrát sedmikrát. ²³ A proto podobno je království nebeské člověku králi, který chtěl počet klást se služebníky svými. ²⁴ A když počal klást, podán mu jeden, který byl dlužen deset tisíců hřiven. ²⁵ A když neměl čím zaplatit, kázal jej pán jeho prodat, i ženu jeho i děti i všechno, co měl, a zaplatit. ²⁶ Tedy padna služebník ten, klaněl se jemu, řka: Pane, poshověj mi, a všechno zaplatím tobě. ²⁷ A slitovav se pán nad služebníkem tím, propustil ho a dluh jemu odpustil. ²⁸ Vyšed pak služebník ten, našel jednoho ze spoluslužebníků svých, který mu byl dlužen sto peněz, a chopiv se ho, hrdloval se s ním, řka: Zaplať mi, cos dlužen. ²⁹ Tedy padna spoluslužebník ten k nohám jeho, prosil ho, řka: Poshověj mi, a všechno zaplatím tobě. ³⁰ On pak nechtěl, ale odšed, dal jej do žaláře, dokud by nezaplatil dluhu. ³¹ Vidouce pak spoluslužebníci jeho, co se dalo, zarmoutili se velmi; a šedše, pověděli pánu svému všechno, co se bylo stalo. ³² Tehdy povolav ho pán jeho, dí mu: Služebníku zlý, všechn ten dluh odpustil jsem tobě, neboťs mne prosil. ³³ Zdali i ty neměl ses smilovati nad spoluslužebníkem svým, jako i já smiloval jsem se nad tebou? ³⁴ A rozhněvav se pán jeho, dal jej katům, dokud by nezaplatil všeho, co mu byl dlužen. ³⁵ Tak i Otec můj nebeský učiní vám, jestliže neodpustíte jeden každý bratru svému ze srdcí svých provinění jejich.

19 A stalo se, když dokonal Ježíš řeči tyto, bral se z Galilee, a přišel do končin Judských za Jordán. ² A šli za ním zástupy mnohé, a uzdravil je tam. ³ A přistoupili k němu farizeové, pokoušejíce ho a řkouce jemu: Sluší-li člověku propustit manželku svou z kterékoli příčiny? ⁴ On pak odpovídaje, řekl jim: Což jste nečetli, že ten, který stvořil z počátku, muže a ženu učinil je? ⁵ A řekl: Proto opustí člověk otce i matku, a připojí se k manželce své, i budou dva jedno tělo. ⁶ A tak již nejsou dva, ale jedno tělo. A proto, což Bůh spojil, člověk nerozlučuj. ⁷ Řekli jemu: Proč tedy Mojžíš rozkázal dát lístek rozloučení, a propustiti ji? ⁸ Dí jim: Mojžíš pro tvrdost srdce vašeho dopustil vám propouštět manželky vaše, ale z počátku nebylo tak. ⁹ Proto pravím vám: Že kdokoli propustil by manželku svou (leč pro smilství), a jinou pojme, cizoloží, i kdo propuštěnou pojme, cizoloží. ¹⁰ Řekli jemu učedníci jeho: Poněvadž je taková pře s manželkou, není dobré ženit se. ¹¹ On pak řekl jim: Ne všichni chápou slova toho, ale ti, jimž je dáno. ¹² Jsou zajisté panicové, kteří se tak ze života matky narodili; a jsou panicové, kteří učiněni jsou od lidí; a jsou panicové, kteří se sami v panictví oddali pro království nebeské. Kdo může pochopit, pochop. ¹³ Tehdy přineseny jsou k němu děti, aby na ně ruce vzkládal a modlil se. Učedníci pak domlouvali jim. ¹⁴ Ale Ježíš řekl: Nechte děti a nebraňte jim jít ke mně; neboť takových je království nebeské. ¹⁵ A po vzkládání na ně rukou odebral se odtud. ¹⁶ A aj, jeden přistoupiv, řekl jemu: Mistře dobrý, co dobrého budu činit, abych měl život věčný? ¹⁷ Ale on řekl jemu: Proč mne nazýváš dobrým? Žádný není dobrý, než jediný, totiž Bůh. Chceš-li pak vejít do života, dodržuj na přikázání. ¹⁸ Dí jemu: Která? Ježíš pak řekl: Nezapíšeš, nezcižolozíš, nepokradeš, nepromluvíš křivého svědectví. ¹⁹ Cti otce svého i matku, a milovat budeš bližního svého jako sebe samého. ²⁰ Dí jemu mládenec: Všeho toho dodržoval jsem od své mladosti. Čeho mi se ještě nedostává? ²¹ Řekl mu Ježíš: Chceš-li dokonalým být, jdi a prodej statek svůj, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi, a pojd, následuj mne. ²² Uslyšev pak mládenec tu řeč, odešel, smuten jsa; neboť měl statku mnoho. ²³ Ježíš pak řekl učedníkům svým: Amen pravím vám, že bohatý nesehná vejde do království nebeského. ²⁴ A opět pravím vám: Snáze je velbloudu skrze ucho jehly projít, nežli bohatému vejít do království Božího. ²⁵ A uslyševše to učedníci jeho, užasli velmi, řkouce: A kdo tedy může spasen být? ²⁶ Pohleděv pak Ježíš, řekl jim: U lidí je to nemožné, ale u Boha všechno je možné. ²⁷ Tehdy odpověděv Petr, řekl mu: Aj, my opustili jsme všechny věci, a šli jsme za tebou. Co pak nám bude? ²⁸ Ježíš pak řekl jim: Amen pravím vám, že vy, kteří jste následovali mne, v druhém narození, když se posadí Syn člověka na trůnu velebnosti své, sednete i vy na dvanácti trůnech, soudíce dvanáctero pokolení Izraelské. ²⁹ A každý, kdo opustil by domy, nebo bratry, nebo sestry, nebo otce, nebo matku, nebo manželku, nebo děti, nebo pole pro jméno mé, stokrát více vezme, a život věčný dědičně obdrží. ³⁰ Mnozí pak první budou poslední, a poslední první.

19:12 Učinění jsou od lidí. Dá se vztáhnou nejen na kastraci, ale také na oběti sexuálního zneužití. Někteří z takových skončí v sexuální

pervenzi, zatímco jiní v celoživotním celibátu, ale vždy v nějakém extrému, protože jejich sexualita je narušená, poškozená, nezdravá.

20 Neboť podobno je království nebeské člověku hospodáři, který vyšel na úsvitu, aby najal dělníky na vinici svou. ²Smluviv pak s dělníky z peníze denního, odeslal je na vinici svou. ³A vyšel okolo hodiny třetí, ušel jiný, jak stojí na trhu zahálejíce. ⁴I těm řekl: Jděte i vy na vinici, a co bude spravedlivého, dám vám. ⁵A oni šli. Opět vyšel při šesté a deváté hodině, učinil též. ⁶Při jedenácté pak hodině vyšel, našel jiný, ani stojí zahálejíce. A řekl jim: Proč tu stojíte, celý den zahálejíce? ⁷Řkou jemu: Neboť nížádný nás nenajal. Dí jim: Jděte i vy na vinici, a co by bylo spravedlivého, vezmete. ⁸Večer pak řekl pán vinice šafáři svému: Zavolej dělníků a zaplať jim, počna od posledních až do prvních. ⁹A přišedše ti při jedenácté hodině najatí, vzali jeden každý po penízi. ¹⁰Přišedše pak první, domnívali se, že více vezmou, ale vzali i oni jeden každý po penízi. ¹¹A vzavše, reptali proti hospodáři, ¹²Řkouce: Tito poslední jednu hodinu dělali, a rovné jsi je nám učinil, kteří jsme nesli břímě dne i horko. ¹³On pak odpovídaje, řekl jednomu z nich: Příteli, nečiním tobě krivdy. Zdali jsi z peníze nesmluvil se mnou? ¹⁴Vezmi, co tvého je, a jdi přece, já pak chci tomuto poslednímu dát jako i tobě. ¹⁵Zdali mi nesluší v mém učinit, což chci? Nebo oko tvé nešlechtné je, že já dobrý jsem? ¹⁶Tak budou poslední první, a první poslední; neboť mnoho je povoláných, ale málo vyvolených. ¹⁷A vstupuje Ježíš do Jeruzaléma, vzal dvanáct učedníků do soukromí na cestě. A řekl jim: ¹⁸Aj, vstupujeme do Jeruzaléma, a Syn člověka vydán bude předním kněžím a zákoníkům, a odsoudí ho na smrt. ¹⁹A vydají jej pohanům ku posmívání a k zbičování a ukřižování, ale třetího dne z mrtvých vstane. ²⁰Tehdy přistoupila k němu matka synů Zebedeových se syny svými, klaníc se a prosíc něco od něho. ²¹Který řekl jí: Co chceš? Řekla jemu: Rci, ať tito dva synové moji sedají, jeden po pravici tvé a druhý po levici, v království tvém. ²²Odpovídaje pak Ježíš, řekl: Nevíte, zač prosíte. Můžete-li pít kalich, který já pít budu, a křtem, jímž já se křtím, křtění být? Řekli jemu: Můžeme. ²³Dí jim: Kalich zajisté můj pít budete, a křtem, jímž já se křtím, pokřtěni budete, ale sedět po pravici mé a po levici mé, není mé dát, ale těm, kterým připraveno je od Otce mého. ²⁴A uslyševše to deset jiných, rozhněvali se na ty dva bratry. ²⁵Ale Ježíš svolav je, řekl: Víte, že knížata národů panují nad nimi, a kteří velící jsou, moci užívají nad nimi. ²⁶Ale ne tak bude mezi vámi. Nýbrž kdokoli chtěl by mezi vámi být velikým, budiž služebník váš. ²⁷A kdokoli by mezi vámi chtěl být přední, budiž váš služebník; ²⁸Jako i Syn člověka nepřišel, aby jemu slouženo bylo, ale aby on sloužil, a aby dal život svůj mzdu na vykoupení za mnohé. ²⁹A když vycházeli z Jericho, šel za ním zástup veliký. ³⁰A aj, dva slepí sedící u cesty, uslyševše, že by Ježíš tudy šel, zvolali, řkouce: Smiluj se nad námi, Pane, synu Davidův. ³¹Zástup pak přimlouval jim, aby mlčeli. Oni pak více volali, řkouce: Smiluj se nad námi, Pane, synu Davidův. ³²A zastaviv se Ježíš, zavolal jich, a řekl: Co chcete, abych vám učinil? ³³Řkou jemu: Pane, ať se otevrou oči naše. ³⁴A slítovav se nad nimi Ježíš, dotkl se očí jejich, a hned prohledly oči jejich. A šli za ním.

21 A když se přiblížili k Jeruzalému, a přišli do Betfage k hoře Olivetské, tedy Ježíš poslal dva učedníky své, ²Řka jim: Jděte do městečka, které proti vám je, a hned naleznete oslici přivázanou a oslátka s ní. Odvažte je a přiveďte ke mně. ³A řekl-li by kdo co vám, rcete, že Pán jich potřebuje, a hned propustí je. ⁴Toto se pak všechno stalo, aby se naplnilo povědění skrze proroka, řkoucího: ⁵Povězte dceři Sionské: Aj, král tvůj bere se tobě tichý, a sedě na oslici, a na oslátku té jhu podrobené. ⁶A jdouce učedníci, a učinivše tak, jak jim byl přikázal Ježíš, ⁷Přivedli oslici i oslátka, a vložili na ně roucha svá, a jej na vrchu na ně posadili. ⁸Mnohý pak zástup stlali roucha svá na cestě, jiní pak ratolesti ze stromů sekali, a házeli na cestu. ⁹A zástupy, které zepředu i zezadu šly, volaly, řkouce: Hosanna synu Davidovu. Požehnaný, který se bere ve jménu Páně. Hosanna na výsostech. ¹⁰A když vjel do Jeruzaléma, vzbouřilo se všechno město, řkouce: A kdo je tento? ¹¹Zástupy pak pravily: Toto je ten Ježíš, prorok z Nazaréta Galilejského. ¹²A vešel Ježíš do chrámu Božího, a vymítal všechny prodávající a kupující v chrámě, a stoly penězoměnců a stolice prodávajících holubice převracel, ¹³A řekl jim: Psáno je: Dům můj dům modlitby slout bude, ale vy učinili jste jej peleší lotrovskou. ¹⁴A přistoupili k němu slepí a kulhaví v chrámě, a uzdravil je. ¹⁵Vidouce pak přední kněží a zákoníci divy, které činil, a děti, jak volají v chrámě a praví: Hosanna synu Davidovu, rozhněvali se. ¹⁶A řekli jemu: Slyšíš-li, co tito praví? Ježíš pak řekl jim: I ovšem. Nikdy-li jste nečetli, že z úst nemluvnátek a těch, kteří prsí požívají, dokonal jsi chválu? ¹⁷A opustiv je, šel ven z města do Betany, a tu zůstal. ¹⁸Ráno pak navracuje se do města, zlačněl. ¹⁹A vida jeden fíkový strom podél cesty, šel k němu, a nic na něm nenalezl, než jen listí. A dí jemu: Nikdy více nerod se z tebe ovoce na věky. A uschl fik ten pojednou. ²⁰A vidouce to učedníci, divili se, řkouce: Kterak hned uschl fik ten! ²¹A odpověděv Ježíš, řekl jim: Amen pravím vám: Budete-li mít víru a nebudete-li pochybovat, netoliko to fíkovému stromu učiníte, ale kdybyste i této hoře řekli: Zdvihni se a vrhni sebou do moře, stane se. ²²A všechno, zač byste koli prosili na modlitbě, věřice, vezmete. ²³A když přišel do chrámu, přistoupili k němu přední kněží a starší lidu, když učil, řkouce: Jakou mocí tyto věci činíš? A kdo tobě tu

moc dal? ²⁴ Odpovídaje pak Ježíš, řekl jim: Otáží se i já vás na jednu věc, kterou povíte-li mi, i já vám povím, jakou mocí tyto věci činím? ²⁵ Křest Janův odkud byl? Z nebe-li, nebo z lidí? A oni rozvažovali mezi sebou, řkouce: Díme-li z nebe, dí nám: Proč jste pak nevěřili jemu? ²⁶ Pakli díme: Z lidí, bojíme se zástupu. Neboť všichni mají Jana za proroka. ²⁷ A odpovídajíc Ježíšovi, řekli: Nevíme. Řekl jim i on: Aniž já vám povím, jakou mocí tyto věci činím. ²⁸ Ale co se vám zdá? Člověk jeden měl dva syny. A přistoupiv k prvnímu, řekl: Synu, jdi na vinici mou dnes, a dělej. ²⁹ Ale on odpověděv, řekl: Nechci. A potom usmysliv sobě, šel. ³⁰ A přistoupiv k druhému, řekl též. A on odpověděv, řekl: Jdu, pane. Ale nešel. ³¹ Který z těch dvou naplnil vůli otcovu? Řekli jemu: Ten první. Dí jim Ježíš: Amen pravím vám, že publikáni a nevěstky předcházejí vás do království Božího. ³² Neboť přišel k vám Jan cestou spravedlnosti, a nevěřili jste mu, ale publikáni a nevěstky uvěřili jemu. Vy pak viděvše to, aniž jste potom usmyslili sobě, abyste věřili jemu. ³³ Jiné podobenství slyšte: Byl jeden hospodář, který zbudoval vinici, a opletl ji plotem, a vkopal v ní lis, a vystavěl věž, a pronajal ji vinařům, a odešel pryč přes pole. ³⁴ A když se přiblížil čas ovoce, poslal služebníky své k vinařům, aby vzali užitky její. ³⁵ Vinaři pak zjímavše služebníky jeho, jiného zmrskali, jiného zabili, a jiného ukamenovali. ³⁶ Opět poslal jiných služebníků více než dříve. A učinili jim též. ³⁷ Naposledy pak poslal k nim syna svého, řka: Zastydí se před synem svým. ³⁸ Vinaři pak uzřevše toho syna, řekli mezi sebou: Tento je dědic; pojďte, zabijme jej, a uvažme se v dědictví jeho. ³⁹ A chytivše ho, vyvlekli jej ven z vinice, a zabili. ⁴⁰ Proto když přijde pán vinice, co učiní vinařům těm? ⁴¹ Řekli jemu: Zlé ty zle zatratí, a vinici svou pronajme jiným vinařům, kteří budou vydávat jemu užitek časy svými. ⁴² Řekl jim Ježíš: Nikdy-li jste nečetli v Písmech: Kámen, který zavrhlí dělníci, ten učiněn je v hlavu úhelnou? Ode Pána stalo se toto, a je divné před očima našima. ⁴³ Proto pravím vám, že bude odjato od vás království Boží, a bude dáno lidu činícímu užitky jeho. ⁴⁴ A kdo by padl na ten kámen, rozrazí se; a na kohož upadne, setře jej. ⁴⁵ A slyševše přední kněží ta podobenství jeho, porozuměli, že by o nich mluvil. ⁴⁶ A hledajíc ho zajmout, báli se zástupů; neboť ho měli za proroka.

22 A odpovídaje Ježíš, mluvil jim opět v podobenstvích, řka: ² Podobno je království nebeské člověku králi, který učinil svatbu synu svému. ³ A poslal služebníky své, aby povolali pozvaných na svatbu, ale nechtěli přijít. ⁴ Opět poslal jiné služebníky, řka: Povězte pozvaným: Aj, oběd svůj připravil jsem, volové moji a krmný dobytek zabit je, a všechno hotovo. Pojďte na svatbu. ⁵ Ale oni nedbavše, odešli, jiný do vsi své, a jiný po kupectví svém. ⁶ Jiní pak zjímavše služebníky jeho, a posměch jim učinivše, zmrdovali. ⁷ A uslyšav to král, rozhněval se; a poslav vojska svá, zhubil vražedníky ty, a město jejich zapálil. ⁸ Tedy řekl služebníkům svým: Svatba zajisté hotova je, ale ti, kteří pozváni byli, nebyli hodni. ⁹ Proto jděte na rozcestí, a kterékoli naleznete, pozvěte na svatbu. ¹⁰ A vyšedše služebníci ti na cesty, shromáždili všechny, kterékoli našli, zlé i dobré. A naplněna je svatba hodovníky. ¹¹ Tehdy všed král, aby pohleděl na hodovníky, uzřel tam člověka neoděného rouchem svatebním. ¹² A řekl jemu: Příteli, kteraks ty sem vešel, nemaje roucha svatebního? A on oněměl. ¹³ Tedy řekl král služebníkům: Svážíce nohy jeho i ruce, vezměte ho, a uvrhněte jej do temností těch vnějších. Tam bude pláč a skřípění zubů. ¹⁴ Neboť mnoho je povolaných, ale málo vyvolených. ¹⁵ Tehdy odšedše farizeové, radili se, jak by polapili jej v řeči. ¹⁶ A poslali k němu učedníky své s Herodiány, řkouce: Mistře, víme, že pravdomluvný jsi, a cestě Boží v pravdě učíš, a nedbáš na žádného; neboť nepatříš na osobu lidskou. ¹⁷ Proto pověz nám, co se tobě zdá: Sluší-li daň dát císaři, nebo ne? ¹⁸ Znaje pak Ježíš zlost jejich, řekl: Co mne pokoušíte, pokrytci? ¹⁹ Ukažte mi peníz daně. A oni podali mu peníze. ²⁰ A řekl jim: Čí je tento obraz a nápis? ²¹ Řekli mu: Císařův. Tedy dí jim: Dávejte tedy, co je císařovo, císaři, a co Božího, Bohu. ²² To uslyšavše, divili se, a opustivše jej, odešli. ²³ V ten den přišli k němu saduceové, kteří praví, že není zmrtvýchvstání. A otázali se ho, ²⁴ Řkouce: Mistře, Mojžíš pověděl: Umřel-li by kdo, nemaje dětí, aby bratr jeho právem švagrovství pojal ženu jeho, a vzbudil símě bratru svému. ²⁵ A bylo u nás sedm bratrů. První pojav ženu, umřel, a nemaje semene, zůstavil ženu svou bratru svému. ²⁶ Tak podobně i druhý, i třetí, až do

21:27 Nevíme. Velekněží a starší neměli žádný vlastní vnitřní život. Je to vidět na jejich spekulaci (vv. 25–26), kdy je vůbec nezajímá, jak je to doopravdy, ale jen, co na jejich odpověď řeknou lidé. Farizejství ve špatném slova smyslu je náboženství, které potřebuje publikum. Pěstují ho lidé vnitřně prázdní, kteří se snaží dělat dojem. Mohou dočasně oklamat všechny, nebo trvale některé, ne však trvale všechny. Dříve či později bude jejich přetvářka prokouknuta. Bude pro ně lepší, aby to bylo zaživa, dokud mohou činit pokání, litovat a změnit se. Jestli masky shoří až před nebeskou branou (1Kor 3:15), může už být pozdě. **22:16 S Herodiány.** Farizeové (v. 15) horlí pro Zákon Boží (přesněji řečeno pro svou vlastní interpretaci Tóry, srv. 15:1–6), zatímco Herodiáni protěžují podřízenost římskému králi. Tyto dvě skupiny spolu nemají mnoho společného. Nicméně dokázaly se spřáhnout proti společnému nepříteli (jehož nekompromisní pravdivost je všechny usvědčovala

z neupřímnosti) – Ježíšovi.

22:21 Císařovo, císaři. Deuterokanonická kniha 1 Makabejská cituje umírajícího otce Matatiáše, vůdce vzpoury proti Řekům, jak vybízí své následovníky: Dejte odplatu pohanům... (1Mak 2:68). Doslovné LXX znění (antapodote antapodoma ἀνταπόδοτε ἀνταπόδομα) by se dalo přeložit jako *Odplatte odplatu...* Opakovaný slovní základ v přísudku a jeho předmětu je nepřehlédnutelný.

Příběhy Makabejských měli všichni v živé paměti; lze tedy mít za to, že Ježíšova odpověď byla mířena tak, aby umlčela všechny a nikomu nedala záminku proti němu. Herodiáni mohli odejít spokojeni s přesvědčením, že Ježíš nabádá k placení daní, zatímco odpůrci okupantů včetně nejvášnivějších Zelotů v ní mohli slyšet narážku na Matatiášův citát ve smyslu *Dejte jim, co jim patří!*

sedmého. ²⁷ Nejposléze pak po všech umřela i žena. ²⁸ Proto při vzkříšení kterého z těch sedmi bude žena? Neboť všichni ji měli. ²⁹ A odpověděv Ježíš, řekl jim: Bloudíte, neznajíce písem ani moci Boží. ³⁰ Však při vzkříšení nebudou se ani ženit ani vdávat, ale budou jako andělé Boží v nebi. ³¹ O vzkříšení pak mrtvých zdali jste nečetli, co je vám pověděno od Boha, který dí: ³² Já jsem Bůh Abrahamův, a Bůh Izákův, a Bůh Jákobův? Bůh není Bůh mrtvých, ale živých. ³³ A slyševše to zástupy, divily se učení jeho. ³⁴ Farizeové pak uslyševše, že by k mlčení přivedl saducejské, sešli se v jedno. ³⁵ A otázal se jeden z nich zákoník, pokoušeje ho, a rka: ³⁶ Mistře, které je přikázání veliké v zákoně? ³⁷ A řekl mu Ježíš: Milovat budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, a ze vsí duše své, a ze vsí mysli své. ³⁸ To je přední a veliké přikázání. ³⁹ Druhé pak je podobné tomu: Milovat budeš bližního svého jako sebe samého. ⁴⁰ Na těch dvou přikázáních všechen zákon záleží i proroci. ⁴¹ A když se sešli farizeové, otázal se jich Ježíš, ⁴² Řka: Co se vám zdá o Kristu? Či je syn? Řkou jemu: Davidův. ⁴³ Dí jim: Kterak pak David v Duchu nazývá ho Pánem, rka: ⁴⁴ Řekl Pán Pánu mému: Sed na pravici mé, dokud nepoložím nepřátele tvých za podnože noh tvých? ⁴⁵ Poněvadž tedy David Pánem ho nazývá, i kterak syn jeho je? ⁴⁶ A nižádný nemohl jemu odpovědět slova, aniž směl kdo více od toho dne jeho se tázat.

23 Tehdy Ježíš mluvil zástupům a učedníkům svým, ² Řka: Na stoličce Mojžíšově posadili se zákoníci a farizeové. ³ Proto všechno, cokoli by rozkázali vám zachovávat, zachovávejte a číňte, ale podle skutků jejich nečíňte; neboť praví, ale nečiní. ⁴ Svazují zajisté břemena těžká a nesnesitelná, a vkládají na ramena lidská, ale prstem svým nechtějí jimi ani pohnout. ⁵ Všechny pak své skutky činí, aby byli viděni od lidí. Rozšiřují zajisté nápisy své, a veliké dělají podolky plášťů svých, ⁶ A milují přední místa na večerích, a přední stoličky ve shromážděních, ⁷ A pozdravování na trhu, a aby byli nazýváni od lidí: Mistři, mistři. ⁸ Ale vy nebývejte nazýváni mistři; neboť jeden je Mistr váš, Kristus, vy pak všichni bratři jste. ⁹ A otce nenazývejte sobě na zemi; neboť jeden je Otec váš, který je v nebesích. ¹⁰ Ani se nazývejte vůdcové; neboť jeden je vůdce váš, Kristus. ¹¹ Ale kdo z vás největší je, buď služebníkem vašim. ¹² Kdo by pak sám se povyšoval, bude ponížen; a kdo by se ponížil, bude povýšen. ¹³ Ale běda vám, zákoníci a farizeové pokrytci, že zavíráte království nebeské před lidmi; neboť sami tam nevcházíte, a těm, kteří by vejít chtěli, vcházet nedopouštíte. ¹⁴ Běda vám, zákoníci a farizeové pokrytci, že vyžíráte domy vdovské, a to pod zámyslem dlouhého modlení; proto těžší soud ponese. ¹⁵ Běda vám, zákoníci a farizeové pokrytci, že obcházíte moře i zemi, abyste učinili jednoho novověrce, a když bude učiněn, učiníte jej syna zatracení dvakrát více, nežli jste sami. ¹⁶ Běda vám, vůdcové slepí, kteří říkáte: Přisáhl-li by kdo skrze chrám, to nic není; ale kdo by přísáhl skrze zlato chrámové, povinen je. ¹⁷ Blázní a slepci, co je většího, zlato-li, či chrám, který posvěcuje zlato? ¹⁸ A přísáhl-li by kdo skrze oltář, nic není; ale kdo by přísáhl skrze ten dar, který je na něm, povinen je. ¹⁹ Blázní a slepci, i co je většího, dar-li, či oltář, který posvěcuje daru? ²⁰ A proto kdokoli přísahá skrze oltář, přísahá skrze něj, i skrze to všechno, co na něm je. ²¹ A kdo přísahá skrze chrám, přísahá skrze něj, i skrze toho, který přebývá v něm. ²² A kdo přísahá skrze nebe, přísahá skrze trůn Boží, i skrze toho, který na něm sedí. ²³ Běda vám, zákoníci a farizeové pokrytci, že dáváte desátky z máty a z kopru a z kmínu, a opouštíte to, co těžšího je v zákoně, soud a milosrdenství a věrnost. Tyto věci měli jste činiti a oněch neopouštět. ²⁴ Vůdcové slepí, kteří cedíte komára, velbouda pak požíráte. ²⁵ Běda vám, zákoníci a farizeové pokrytci, že čistíte po vrchu konvice a mísy, a uvnitř plné jsou loupeže a chamtivosti. ²⁶ Farizeu slepče, vyčisti napřed to, co uvnitř je v konvi a v míse, aby i to, co je vně, bylo čisto. ²⁷ Běda vám, zákoníci a farizeové pokrytci, že jste se připodobnili hrobům obíleným, které sice zdají se zvenčí krásné, ale uvnitř jsou plné kostí umrlích i vsí nečistoty. ²⁸ Tak i vy zvenčí zajisté zdáte se lidem spravedliví, ale uvnitř plní jste pokrytectví a nepravosti. ²⁹ Běda vám, zákoníci a farizeové pokrytci, neboť opravujete hroby proroků, a ozdobujete hroby spravedlivých, ³⁰ A říkáte: kdybychom byli za dnů otců našich, nebyli bychom účastníci jejich v krvi proroků. ³¹ Proto osvědčujete sami proti sobě, že jste synové těch, kteří proroky zmrdovali. ³² I vy také naplňte míru otců svých. ³³ Hadi, plémě ještěřčí, a jak byste unikli odsouzení do pekelného ohně? ³⁴ Proto aj, já posílám k vám proroky a moudré a učitele, a vy z těch některé zmrdujete a ukřižujete, a některé z nich bičovat budete ve školách svých, a budete je honit z města do města, ³⁵ Aby přišla na vás všelijaká krev spravedlivá, vylitá na zemi, od krve Abele spravedlivého, až do krve Zachariáše syna Barachiášova, kteréhož jste zabili mezi chrámem a oltářem. ³⁶ Amen pravím vám: Přijdou tyto všechny věci na pokolení toto. ³⁷ Jeruzaléme, Jeruzaléme, mordýři proroků, a který kamenuješ ty, kteří byli k tobě posílání, kolikrát jsem chtěl shromáždit děti tvé, tak jako slepice shromažďuje kuřátka svá pod křídla, a nechtěli jste. ³⁸ Aj, zanechává se vám dům váš pustý. ³⁹ Neboť pravím vám, že mne již více nikoli neuzříte od této chvíle, až i dítě: Požehnaný, který se bere ve jménu Páně.

23:5 Nápisy. V řečtině *fyllakteria* (φυλακτήρια), v hebrejštině *tefillin* (תפילין). Původně projev odevzdanosti Bohu, v poslušnosti jeho přikázání v Dt 6:8. Farizeové z toho udělali okázalý prostředek

své pýchy („Sledujete, jak jsem zbožný? Mám svoje *tefillin* větší, než je zapotřebí!“), zatímco jejich srdce živého Boha vůbec neznalo.

24 A vyšel Ježíš, bral se z chrámu. A přistoupili učedníci jeho, aby ukázali jemu stavení chrámové. ² Ježíš pak řekl jim: Vidíte-li tyto všechny věci? Amen pravím vám: Nebude ponechán tuto kámen na kameni, který by nebyl zbořen. ³ A když se posadil na hoře Olivetské, přistoupili k němu učedníci v soukromí, řkouce: Pověz nám, kdy to bude, a které znamení příchodu tvého a skonání světa? ⁴ A odpověděv Ježíš, řekl jim: Vizte, aby vás někdo nesvedl. ⁵ Neboť mnozí přijdou pod jménem mým, řkouce: Já jsem Kristus, a svedou mnohé. ⁶ Budete slyšet zajisté boje a pověsti bojů. Hleďte, abyste se nekormoutili; neboť musí to všechno být; ale ne ihned bude konec. ⁷ Neboť povstane národ proti národu a království proti království, a budou hladu a mory a zemětřesení po místech. ⁸ Ale tyto všechny věci jsou počátky bolestí. ⁹ A tehdy vydají vás v souzení, a budou vás mordovat, a budete v nenávisti u všech národů pro jméno mé. ¹⁰ A tehdy se pohorší mnozí, a vespolek se budou zrazovat, a jedni druhých nenávidět. ¹¹ A mnozí falešní proroci povstanou, a svedou mnohé. ¹² A že rozmnožena bude nepravost, vystydne láska mnohých. ¹³ Ale kdo by setrval až do konce, ten spasen bude. ¹⁴ A bude kázáno toto evangelium království po všem světě, na svědectví všem národům, a tehdy přijde skonání. ¹⁵ Proto když uzříte ohavnost zpuštění, předpověděnou od Daniele proroka, jak stojí na místě svatém (kdo čte, rozuměj), ¹⁶ Tehdy ti, kteří by byli v Judstvu, necht' utečou na hory. ¹⁷ A kdo na střeše, nesestupuj, aby něco vzal z domu svého. ¹⁸ A kdo na poli, nevracej se zase, aby vzal roucha svá. ¹⁹ Běda pak těhotným a těm, které kojí v těch dnech. ²⁰ Proto modlete se, aby utíkáni vaše nebylo v zimě anebo ve svátek. ²¹ Neboť bude tehdy souzení veliké, jakého nebylo od počátku světa až do té chvíle, aniž kdy potom bude. ²² A kdyby nebyly ukráceny dny ty, nebyl by spasen žádný člověk. Ale pro vyvolené ukráceny budou ty dny. ²³ Tehdy řekl-li by vám kdo: Aj, tuto je Kristus, anebo tamto, nevěřte. ²⁴ Neboť povstanou falešní Kristové a falešní proroci, a činit budou divy veliké a zázraky, takže by svedli (kdyby to možné bylo), také i vyvolené. ²⁵ Aj, předpověděl jsem vám. ²⁶ Proto řeknou-li vám: Aj, na poušti je, nevycházejte. Aj, v skrýších, nevěřte. ²⁷ Neboť jako blesk vychází od východu slunce, a ukazuje se až na západ, tak bude i příchod Syna člověka. ²⁸ Neboť kdekoli bude tělo, tu se shromáždí i orlice. ²⁹ A hned po souzení těch dnů slunce se zatmí, a měsíc nedá světla svého, a hvězdy budou padat z nebe, a moci nebeské budou se pohybovat. ³⁰ Tehdy se ukáže znamení Syna člověka na nebi, a tehdy budou kvileti všechna pokolení země, a uzří Syna člověka přicházejícího na oblacích nebeských s mocí a slávou velikou. ³¹ Který pošle anděly své s hlasem velikým trouby, a shromáždí vyvolené jeho od čtyř větrů, a od končin nebes až do končin jejich. ³² Od stromu pak fíkového naučte se podobenství tomuto: Když již ratolest jeho odmládne, a listí pučí, porozumíváte, že blízko je léto. ³³ Také i vy, když byste uzřeli toto všechno, vězte, že blízko je a ve dveřích. ³⁴ Amen pravím vám, že nepomine věk tento, až se tyto všechny věci stanou. ³⁵ Nebe a země pominou, ale slova má nikoli nepominou. ³⁶ O tom pak dny a hodině té žádný neví, ani andělé nebesí, jedině sám Otec můj. ³⁷ Ale jako bylo za dnů Noé, tak bude i příchod Syna člověka. ³⁸ Neboť jako za dnů těch před potopou žrali a pili, ženili se a vdávaly se, až do toho dne, když Noé všel do korábu, ³⁹ A nevěděli, až přišla potopa, a zachvátila všechny: tak bude i příští Syna člověka. ⁴⁰ Tehdy dva budou na poli; jeden bude vzat, a druhý zanechán. ⁴¹ Dvě budou mlet ve mlýně; jedna bude vzata, a druhá zanechána. ⁴² Bďte tedy, poněvadž nevíte, v kterou hodinu Pán váš přijít má. ⁴³ Toto pak vězte, že kdyby věděl hospodář, ve které by bdění zloděj měl přijít, bděl by zajisté, a nedal by podkopat domu svého. ⁴⁴ Proto i vy buďte hotovi; neboť v tu hodinu, ve kterou se nenadějete, Syn člověka přijde. ⁴⁵ Kdo tedy je ten služebník věrný a opatrný, kteréhož ustanovil pán jeho nad čeledí svou, aby jim dával pokrm v čas? ⁴⁶ Blahoslavený služebník ten, kteréhož přijde pán jeho, nalezl by, jak tak činí. ⁴⁷ Amen pravím vám, že nade vším statkem svým ustanoví jej. ⁴⁸ Jestliže by pak řekl zlý služebník ten v srdci svém: Prodlévá pán můj přijít, ⁴⁹ A počal by bít spoluslužebníky, jíst pak a pít s opilci: ⁵⁰ Přijde pán služebníka toho v den, ve který se nenaděje, a v hodinu, v kterou neví. ⁵¹ A oddělí jej, a díl jeho položí s pokrytci. Tam bude pláč a skřípění zubů.

25 Tehdy podobno bude království nebeské desíti pannám, které vzavše lampy své, vyšly naproti ženichovi. ² Pět pak z nich bylo opatrných, a pět bláznivých. ³ Ty bláznivé vzavše lampy své, nevzaly s sebou oleje. ⁴ Opatrné pak vzaly olej v nádobkách svých s lampami svými. ⁵ A když prodléval ženich, zdřímly všechny a usnuly. ⁶ O půlnoci pak stal se křik: Aj, ženich jde, vyjděte mu naproti. ⁷ Tedy vstaly všechny ty panny, a ozdobily lampy své. ⁸ Bláznivé pak opatrným řekly: Udělte nám oleje svého, neboť lampy naše hasnou. ⁹ A odpověděly ty opatrné, řkouce: Aby se snad nám i vám nenedostalo. Jděte raději k prodavačům, a kupte

24:15 Ohavnost zpuštění. Danielovo prorocství lze vztáhnout na běsnění řeckého krále Antiocha IV. Epifana (srv. pozn. Mk 13:14). Pokud ale Ježíš citací Daniela ukazuje do budoucnosti, pak svého naplnění došlo i v římském generálovi Titovi v roce 70 po Kr., jehož vojáci srovnali chrám se zemí (a od té doby nebyl nikdy obnoven) Srv. Úvod k Danielovi a pozn. Da 9:27. Nakonec všechny vladaře, po-

sedlé nenávisti vůči Ježíšovi a jeho následovníkům, překoná Antikrist (2Te 2:3; 1Jn 2:18, 22; 4:3; 2Jn 7).

25:8 Udělte nám. Připravenost si nelze vypůjčit. Každý je zodpovědný za své vlastní světlo.

25:9 Kupte. Olej, symbol Ducha Svatého, dostali všichni křes-

sobě. ¹⁰ A když odešly kupovat, přišel ženich, a které hotovy byly, vešly s ním na svatbu. A zavřeny jsou dveře. ¹¹ Potom pak přišly i ty druhé panny, řkouce: Pane, pane, otevři nám. ¹² A on odpověděv, řekl: Amen, pravím vám, neznám vás. ¹³ Bďte tedy; nevíte zajisté dne ani hodiny, ve kterou Syn člověka přijde. ¹⁴ Neboť jako člověk vycházejí na cestu, povolal služebníků svých, a poručil jim statek svůj. ¹⁵ A dal jednomu pět hřiven, jinému pak dvě, a jinému jednu, každému podle možnosti jeho, i odešel hned na cestu. ¹⁶ Odšed pak ten, který vzal pět hřiven, těžil jimi, i vydělal jiných pět hřiven. ¹⁷ Též i ten, který dvě, získal i on jiné dvě. ¹⁸ Ale ten, který vzal jednu, odšed, zakopal ji v zemi, a skryl peníze pána svého. ¹⁹ Po mnohém pak času přišel pán těch služebníků, i činil s nimi zúčtování. ²⁰ A přistoupiv ten, který byl pět hřiven vzal, podal jiných pět hřiven, řka: Pane, pět hřiven dal jsi mi, aj, jiných pět hřiven získal jsem jimi. ²¹ A řekl mu pán jeho: To dobře, služebníku dobrý a věrný, nad málem byl jsi věrný, nad mnohem tebe ustanovím. Vejdí v radost pána svého. ²² Přistoupiv pak ten, který byl dvě hřivny vzal, dí: Pane, dvě hřivny jsi mi dal, aj, jiné dvě hřivny získal jsem jimi. ²³ Řekl mu pán jeho: To dobře, služebníku dobrý a věrný, nad málem byl jsi věrný, nad mnohem tebe ustanovím. Vejdí v radost pána svého. ²⁴ Přistoupiv pak i ten, který vzal jednu hřivnu, řekl: Pane, věděl jsem, že jsi ty člověk přísný, žna, kde jsi nerozséval, a sbíraje, kde jsi nerozsypal. ²⁵ I boje se, odšel jsem a skryl hřivnu tvou v zemi. Aj, teď máš, co tvého je. ²⁶ A odpovídaje pán jeho, řekl mu: Služebníku zlý a lenivý, věděl jsi, že žnu, kde jsem nerozséval, a sbírám, kde jsem nerozsypal. ²⁷ Proto měl jsi ty peníze mé dát penězoměncům, a já přijda, byl bych vzal, co je mého, s užitkem. ²⁸ Nu vezměte od něho tu hřivnu, a dejte tomu, který má deset hřiven. ²⁹ (Neboť každému majícímu bude dáno, a bude více mít, od nemajícího pak i to, co má, bude odjato.) ³⁰ A toho neužitečného služebníka uvrhněte do těch temností vnnějších. Tam bude pláč a skřípění zubů. ³¹ Když pak přijde Syn člověka ve slávě své, a všichni svatí andělé s ním, tedy se posadí na trůnu velebnosti své, ³² A shromáždění budou před něj všechny národy. A rozdělí je na různě, jedny od druhých, tak jako pastýř odděluje ovce od kozlů. ³³ A postaví ovce zajisté na pravici své, kozly pak na levici. ³⁴ Tehdy dí Král těm, kteří na pravici jeho budou: Pojdte požehnaní Otce mého, dědičně vládněte královstvím, vám připraveným od ustanovení světa. ³⁵ Neboť jsem lačněl, a dali jste mi jíst; žíznil jsem, a dali jste mi pít; hostem jsem byl, a přijímali jste mne; ³⁶ Nahý, a přioděli jste mne; nemocen jsem byl, a navštívili jste mne; v žaláři jsem seděl, a přicházeli jste ke mně. ³⁷ Tedy odpovědí jemu spravedliví, řkouce: Pane, kdy jsme tě vídali lačného, a krmili jsme, nebo žíznivého, a dávali jsme pít? ³⁸ Anebo kdy jsme tě viděli hostem, a přijali jsme, nebo nahého, a přioděli jsme? ³⁹ Anebo kdy jsme tě viděli nemocného nebo v žaláři, a přicházeli jsme k tobě? ⁴⁰ A odpovídaje Král, dí jim: Amen pravím vám: Cokoli jste činili jednomu z bratří těchto mých nejmenších, mně jste učinili. ⁴¹ Potom i těm na levici dí: Jděte ode mne zlořečení do ohně věčného, který je připraven ďáblu i andělům jeho. ⁴² Neboť jsem lačněl, a nedali jste mi jíst; žíznil jsem, a nedali jste mi pít; ⁴³ Hostem jsem byl, a nepřijali jste mne; nahý, a neodívali jste mne; nemocen a v žaláři, a nenavštívili jste mne. ⁴⁴ Tedy odpovědí jemu i oni, řkouce: Pane, kdy jsme tebe vídali lačného, nebo žíznivého, nebo hostem, nebo nahého, nebo nemocného, anebo v žaláři, a neposloužili jsme tobě? ⁴⁵ Tedy odpoví jim, řka: Amen pravím vám: Čehokoli jste nečinili jednomu z nejmenších těchto, ani mně jste nečinili. ⁴⁶ A půjdou tito do trápení věčného, ale spravedliví do života věčného.

26 A stalo se, když dokonal Ježíš řeči tyto všechny, řekl učedníkům svým: ² Víte, že po dvou dnech Velikonoce budou, a Syn člověka zrazen bude, aby byl ukřižován. ³ Tehdy sešli se přední kněží a zákoníci, i starší lidu na síň nejvyššího kněze, který sloužil Kaifáš. ⁴ A radili se spolu, jak by Ježíše lstivě jali a zamordovali. ⁵ Ale pravili: Ne v den sváteční, aby nebyl rozbroj v lidu. ⁶ Když pak byl Ježíš v Betany, v domu Šimona malomocného, ⁷ Přistoupila k němu žena, mající nádobu alabastrovou masti velmi drahé, i vylila ji na hlavu jeho, když seděl za stolem. ⁸ A vidouce to učedníci jeho, rozhněvali se, řkouce: I k čemu je ztráta tato? ⁹ Nebo mohla tato mast prodána být za mnoho, a dáno být chudým. ¹⁰ A znaje to Ježíš, dí jim: Proč za zlé máte této ženě? Dobrý zajisté skutek učinila nade mnou. ¹¹ Neboť chudé vždycky máte s sebou, ale mne ne vždycky mít budete. ¹² Vylívši zajisté tato mast tuto na mé tělo, ku pohřbu mému to učinila. ¹³ Amen pravím vám: Kdekoli kázáno bude evangelium toto po všem světě, také i to bude praveno, co učinila tato, na památku její. ¹⁴ Tedy odšed k předním kněžím jeden ze dvanácti, který sloužil Jidáš Iškariotský, ¹⁵ Řekl: Co mi chcete dát, a já vám ho zradím? A oni odvážili jemu třicet stříbrných. ¹⁶ A od té chvíle hledal příhodného času, aby ho zradil. ¹⁷ Prvního pak dne přesnic, přistoupili k Ježíšovi učedníci, řkouce jemu: Kde chceš, ať připravíme tobě, abys jedl beránka? ¹⁸ On pak řekl: Jděte do města k jednomu, a rcete jemu: Vzkázal Mistr: Čas můj blízko je, u tebe jíst budu beránka s učedníky svými. ¹⁹ A učinili učedníci tak, jak jim poručil Ježíš, a připravili beránka. ²⁰ A když byl večer, posadil se za stůl s dvanácti. ²¹ A když jedli, řekl: Amen pravím vám, že jeden z vás mne

fané při uvěření zdarma. Přesto jsme nabádání, abychom jím byli neustále, opakovaně naplňování (Ef 5:18). Je to přesně naopak,

než s „bezednou skleničkou“, jakou nabízejí některá občerstvení: První je zdarma, další je nutno „koupit“ srv. pozn. Zj 3:18).

zradí. ²² A zarmoutivše se velmi, počali každý z nich říkat jemu: Zdali já jsem, Pane? ²³ On pak odpovídaje, řekl: Kdo namáčívá se mnou rukou v míse, ten mne zradí. ²⁴ Syn zajisté člověka jde, jak psáno o něm, ale běda člověku tomu, skrze něhož Syn člověka zrazen bude. Dobré by bylo jemu, kdyby se byl nenarodil člověk ten. ²⁵ Odpovídaje pak Jidáš, který ho zrazoval, dí: Zdali já jsem, Mistře? Řekl jemu: Ty jsi řekl. ²⁶ A když oni jedli, vzav Ježíš chléb, a dobrořečiv, lámal, a dal učedníkům, a řekl: Vezměte, jezte, to je tělo mé. ²⁷ A vzav kalich, a díky činiv, dal jim, řka: Pijte z toho všichni. ²⁸ Neboť to je krev má nové smlouvy, která za mnohé vylévá se na odpuštění hříchů. ²⁹ Ale pravím vám, že nebudu pít od této chvíle z tohoto plodu vinného kořene, až do onoho dne, když jej pít budu s vámi nový v království Otce svého. ³⁰ A sezpívavše písničku, vyšli na horu Olivetskou. ³¹ Tedy dí jim Ježíš: Všichni vy pohoršíte se nade mnou této noci. Neboť psáno je: Bít budu pastýře, a rozprchnou se ovce stáda. ³² Ale když z mrtvých vstanu, předejdu vás do Galilee. ³³ Odpovídaje pak Petr, řekl jemu: Byť se pak všichni pohorší nad tebou, já se nikdy nepohorším. ³⁴ Řekl mu Ježíš: Amen pravím tobě, že této noci, dříve než kantor zazpívá, tříkrát mne zapřeš. ³⁵ Dí jemu Petr: Bych pak měl s tebou i umřít, nikoli nezapřu tebe. Tak podobně i všichni učedníci pravili. ³⁶ Tedy přišel s nimi Ježíš na místo, které sloulo Getsemany. A dí učedníkům: Poseďte tuto, až odejda, pomodlím se tamto. ³⁷ A pojav s sebou Petra a dva syny Zebedeovy, počal se rmoutit a teskliv být. ³⁸ Tedy dí jim: Smutná je duše má až k smrti. Zůstaňte tuto, a bděte se mnou. ³⁹ A poodšel maličko, padl na tvář svou, modle se a řka: Otče můj, je-li možné, nechť odejde ode mne kalich tento. A však ne jak já chci, ale jak ty. ⁴⁰ A přišel k učedníkům a nalezl je, a oni spí. A řekl Petrovi: Tak-li jste nemohli jediné hodiny bdít se mnou? ⁴¹ Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení. Duch zajisté hotov je, ale tělo nemocno. ⁴² Opět podruhé odšel, modlil se, řka: Otče můj, nemůže-li tento kalich minout mne, než abych jej pil, staň se vůle tvá. ⁴³ A přišed, nalezl je, a oni zase spí; neboť byly oči jejich obtíženy. ⁴⁴ A nechav jich, opět odešel, a modlil se potřetí, touž řeč říkáje. ⁴⁵ Tedy přišel k učedníkům svým, a řekl jim: Spěte již a odpočívajte. Aj, přiblížila se hodina, a Syna člověka zrazují v ruce hříšných. ⁴⁶ Vstaňte, pojďte. Aj, přiblížil se ten, který mne zrazuje. ⁴⁷ A když on ještě mluvil, aj, Jidáš, jeden ze dvanácti, přišel, a s ním zástup mnohý s meči a s kyji, od předních kněží a starších lidu. ⁴⁸ Ten pak, který jej zrazoval, dal jim znamení, řka: Kteréhokoli políbím, ten je to; držte jej. ⁴⁹ A hned přistoupiv k Ježíšovi, řekl: Zdráv buď, Mistře, a políbil jej. ⁵⁰ Ale Ježíš řekl jemu: Příteli, nač jsi přišel? Tedy přistoupili, a ruce vztáhli na Ježíše, a jali ho. ⁵¹ A aj, jeden z těch, kteří byli s Ježíšem, vztáhna ruku, vytrhl meč svůj; a udeřiv služebníka nejvyššího kněze, uťal ucho jeho. ⁵² Tedy dí jemu Ježíš: Obrát meč svůj v místo jeho; neboť všichni, kteří meč berou, od meče zahynou. ⁵³ Zdali míníš, že bych nyní nemohl prosit Otce svého, a vydal by mi více nežli dvanáct houfů andělů. ⁵⁴ Kterak by se pak naplnila Písma, svědčící, že tak musí být? ⁵⁵ V tu hodinu řekl Ježíš zástupům: Jako na lotra vyšli jste s meči a s kyji jímat mne. Na každý den sedával jsem u vás, uče v chrámě, a nejali jste mne. ⁵⁶ Ale toto se všechno stalo, aby se naplnila Písma prorocká. Tedy učedníci všichni opustivše ho, utekli. ⁵⁷ A oni javše Ježíše, vedli ho ke Kaifášovi nejvyššímu knězi, kde zákoníci a starší byli se sešli. ⁵⁸ Ale Petr šel za ním zdaleka, až do síně nejvyššího kněze. A všed dovnitř, seděl se služebníky, aby viděl konec. ⁵⁹ Přední pak kněží a starší i všechna ta rada hledali falešného svědectví proti Ježíšovi, aby jej na smrt vydali, ⁶⁰ Ale nenalezli. Ani, když mnozí falešní svědkové předstupovali, nic nenalezli. Naposledy pak přišedše dva falešní svědkové, ⁶¹ Řekli: Tento pověděl: Mohu zbořit chrám Boží, a ve třech dnech jej vystavět. ⁶² A povstav nejvyšší kněz, řekl jemu: Nic neodpovídáš, co tito proti tobě svědčí? ⁶³ Ale Ježíš mlčel. A odpovídaje nejvyšší kněz, řekl jemu: Zaklínám tě skrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li ty Kristus Syn Boží? ⁶⁴ Dí mu Ježíš: Ty jsi řekl. Ale však pravím vám: Od toho času uzříte Syna člověka sedícího na pravici moci Boží, a přicházejícího na oblacích nebeských. ⁶⁵ Tedy nejvyšší kněz roztrhl roucho své, řka: Rouhal se. Což ještě potřebujeme svědků? Aj, nyní jste slyšeli rouhání jeho. ⁶⁶ Co se vám zdá? A oni odpovídajíce, řekli: Hoden je smrti. ⁶⁷ Tedy plivali na tvář jeho, a pohlavkovali jej; jiní pak hůlkami jej bili, ⁶⁸ Říkajíce: Hádej nám, Kriste, kdo je ten, který tebe udeřil? ⁶⁹ Ale Petr seděl vně v síni. A přistoupila k němu jedna děvčečka, řkouc: I ty jsi byl s Ježíšem tím Galilejským. ⁷⁰ On pak zapřel přede všemi, řka: Nevím, co pravíš. ⁷¹ A když vycházel ze dveří, uzřela jej jiná. A řekla těm, kteří tu byli: I tento byl s Ježíšem tím Nazaretským. ⁷² A zapřel opět s přísahou: Neznám toho člověka. ⁷³ A po malé chvíli přistoupivše ti, kteří tu stáli, řekli Petrovi: Jistě i ty z nich jsi, neboť i řeč tvá známa tebe činí. ⁷⁴ Tedy počal se proklínati a přísahat, řka: Neznám toho člověka. A hned kantor zazpíval. ⁷⁵ A rozpomenul se Petr na slovo Ježíšovo, který jemu byl řekl: Dříve než kantor zazpívá, tříkrát mne zapřeš. A vyšed ven, plakal hořce.

26:26 To je tělo mé. Viz. pozn. 1Kor 11:24.

26:41 Modlete se, abyste nevešli v pokušení. Nikoliv: Modlete se za to, abyste neupadli do pokušení, nýbrž modlete se (= chvalte, děkujte, předkládejte prosby za své bližní...), a pak neupadnete do pokušení. Srv. 2Sa 11:2 a pozn.. Když nebudete bdít a modlit se, do pokušení upadnete. S uzdravením přichází zodpovědnost; člověk

se musí udržet v sebekázni; srv. pozn. 2Sa 11:2. (Někteří psychiatřičtí pacienti jsou nezodpovědní a dopřávají si příjemné závislosti, přestože vědí, že je to ničí.) Neustálou napojenost na Boží hlas v nás nezbytně potřebujeme v roli terapeuta, a vlastně při jakékoliv interakci s lidmi, ať už je to role evangelizátora nebo rodiče. Bez Krista nemůžeme činit nic (Jn 15:5); s ním očekáváme zázraky (Jn 14:12).

27 A když bylo ráno, vešli v radu všichni přední kněží a starší lidu proti Ježíšovi, aby jej na smrt vydali. ² A svázavše jej, vedli, a vydali ho Pontskému Pilátovi hejtmanu. ³ Tedy vida Jidáš zrádce jeho, že by odsouzen byl, želeje toho, navrátil zase třicet stříbrných předním kněžím a starším, ⁴ Řka: Zhřešil jsem, zradiv krev nevinnou. Oni pak řekli: Co nám do toho? Ty viz. ⁵ A povrhna ty stříbrné v chrámě, odešel pryč, a odšel, oběsil se. ⁶ Přední kněží pak vzavše ty stříbrné, řekli: Nesluší jich vložit do pokladnice, neboť mzda krve to je. ⁷ A poradivše se, koupili za ně pole to hrnčířovo, ku pohřbu poutníků. ⁸ Proto nazváno je pole to pole krve, až do dnešního dne. ⁹ A tehdy naplnilo se povědění proroka řkoucího: A vzali třicet stříbrných, mzdu ceněného, který ceněn byl od synů Izraelských, ¹⁰ A dali je za pole hrnčířovo, jak mi ustanovil Pán. ¹¹ Ježíš pak stál před vladařem. A otázal se ho vladař, řka: Ty-li jsi ten král Židovský? Ježíš pak řekl jemu: Ty pravíš. ¹² A když na něj přední kněží a starší žalovali, nic neodpověděl. ¹³ Tedy dí mu Pilát: Neslyšíš-li, kteraké věci proti tobě svědčí? ¹⁴ Ale neodpověděl jemu ani k jednomu slovu, takže se vladař velmi divil. ¹⁵ Měl pak obyčej vladař ve svátek propouštět lidu vězně jednoho, kterého by chtěli. ¹⁶ A měli v ten čas vězně znamenitého, který sloul Barabáš. ¹⁷ Proto když se lidé sešli, řekl jim Pilát: Kterého chcete, ať vám propustím? Barabáše-li, čili Ježíše, který sluje Kristus? ¹⁸ Neboť věděl, že jej ze závisti vydali. ¹⁹ A když seděl na soudné stoličce, poslala k němu žena jeho, řkouc: Nic neměj činit se spravedlivým tímto, neboť jsem mnoho trpěla dnes ve snách pro něho. ²⁰ Ale přední kněží a starší navedli lid, aby prosili za Barabáše, Ježíše pak aby zahubili. ²¹ A odpověděv vladař, řekl jim: Kterého chcete z těch dvou, ať vám propustím? A oni řekli: Barabáše. ²² Dí jim Pilát: Co pak učiním s Ježíšem, který sluje Kristus? Řekli mu všichni: Ukřižován buď. ²³ Vladař pak řekl: A co zlého učinil? Oni pak více křičeli, řkouc: Ukřižován buď. ²⁴ A vida Pilát, že by nic neprospěl, ale že by větší rozbroj byl, vzav vodu, umyl ruce před lidem, řka: Čist jsem od krve spravedlivého tohoto. Vy vizte. ²⁵ A odpověděv všechen lid, řekl: Krev jeho na nás i na naše děti. ²⁶ Tedy propustil jim Barabáše, ale Ježíše zbičovav, vydal, aby byl ukřižován. ²⁷ Tedy žoldněří hejtmanovi, vzavše Ježíše do paláce, shromáždili k němu všechnu rotu. ²⁸ A svléknuvše jej, přioděli ho pláštěm brunátným. ²⁹ A spleťše korunu z trní, vsadili na hlavu jeho, a dali třtinu v pravou ruku jeho, a klekajíce před ním, posmívali se jemu, řkouc: Zdráv buď, ó králi Židovský. ³⁰ A plivajíce na něho, brali tu třtinu a bili jej v hlavu. ³¹ A když se mu naposmívali, svlékli z něho plášť, a oblékli jej v roucho jeho. A vedli ho, aby byl ukřižován. ³² A vyšedše, našli člověka Cyrenenského, jménem Šimona. Toho přinutili, aby nesl kříž jeho. ³³ IAprišedše na místo, které sluje Golgota, to je popravné místo, ³⁴ Dali mu pít octa, smíšeného se žlučí. A okusiv, nechtěl pít. ³⁵ Ukřižovavše pak jej, rozdělili roucha jeho, metajíce los, aby se naplnilo povědění proroka: Rozdělili sobě roucho mé, a o můj oděv metali los. ³⁶ A sedíce, střežili ho tu. ³⁷ A vsadili nad hlavu jeho vinu jeho napsanou: Toto je Ježíš, ten král Židovský. ³⁸ A ukřižování jsou s ním dva lotři, jeden na pravici a druhý na levici. ³⁹ Ti pak, kteří chodili tudy, rouhali se jemu, ukřivující hlav svých. ⁴⁰ A říkajíce: Hej, ty jako rušíš chrám a ve třech dnech vzděláváš, pomoz sám sobě. Jsi-li Syn Boží, sestup z kříže. ⁴¹ Tak podobně i přední kněží posmívajíce se se zákoníky a staršími, pravili: ⁴² Jiným pomáhal, sám sobě nemůže pomoci. Jestliže je král Izraelský, nech ať nyní sestoupí z kříže, a uvěříme jemu. ⁴³ Doufal v Boha, nech ať ho nyní vysvobodí, chce-li se mu; neboť pravil: Syn Boží jsem. ⁴⁴ Tak také i lotři, kteří byli s ním ukřižování, utrhalí jemu. ⁴⁵ Od šesté pak hodiny tma se stala po vsí zemi až do hodiny deváté. ⁴⁶ A při hodině deváté zvolal Ježíš

Jak vypadal nápis na kříži?

Čtyři evangelia podávají čtyři různé záznamy znění nápisu na kříži (27:37; Mk 15:26; Lk 23:38 a Jn 19:19). Účel nápisu bylo zveřejnění viny ukřižovaného se záměrem odradit ostatní od následování. Proto se velekněží domáhali změny na formulaci, naznačující, že se za krále jen vydával (Jn 19:21), kdežto takto, bez uvozovací věty, by to mohlo vypadat, že nápis potvrzuje, že opravdu králem je. Nápis byl ve třech jazycích (Jn 19:20), přičemž adverbialní forma *Hebraisti* (Ἑβραῖστί) v evangeliích neznamená „hebrejsky“, nýbrž „v židovském dialektu aramejštiny“. To víme, protože v ostatních výskytech (Jn 5:2; 19:13, 17; 20:16)

je výraz *Hebraisti* uveden v aramejském tvaru, přepsaném do řeckých písmen.

Je snadné si představit, že Pilát nejprve napsal latinskou verzi ve zkrácené podobě. Pak, když psal řeckou, mohl se rozhodnout připojit i Ježíšovo jméno a místo původu, protože řečtina byla srozumitelná všem bez ohledu na rasu či národnost. Aramejská verze je pak kopíí řecké s vynecháním zmínky o Nazaretu. To by odpovídalo všem evangelním záznamům a podle nejlepšího úsudku mohla cedule vypadat nějak takto:

<p>REX IVDAEORVM HIC   IHESOUS O NAZΩΡΑΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΕΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ   דָּבָא יְשׁוּעַ מְלִכָא דִּיהוּדַיָּא</p>
---

hlasem velikým, řka: Eli, Eli, lama zabachtani? To je: Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? ⁴⁷ A někteří z těch, kteří tu stáli, slyšíc, pravili: Eliáše volá tento. ⁴⁸ A hned jeden z nich běžev, a vzav houbu, naplnil ji octem, a vloživ na tyč, napájel ho. ⁴⁹ Ale jiní pravili: Nech tak, pohledíme, přijde-li Eliáš, aby ho vysvobodil. ⁵⁰ Ježíš pak opět zvolav hlasem velikým, vypustil duši. ⁵¹ A aj, opona chrámová roztrhla se na dvě, od vrchu až dolů, a země se třásla, a skály pukaly, ⁵² A hroby se otvíraly, a mnohá těla zesnulých svatých vstala. ⁵³ A vyšedše z hrobů po vzkříšení jeho, přišli do svatého města, a ukázali se mnohým. ⁵⁴ Tedy centurio a ti, kteří s ním střežili Ježíše, vidouce zemětřesení a to, co se dělo, báli se velmi, řkouce: Jistě Syn Boží byl tento. ⁵⁵ Byly také tu ženy mnohé, z daleka se dívající, které byly přišly za Ježíšem od Galilee, posluhující jemu, ⁵⁶ Mezi nimiž byla Maria Magdaléna, a Maria, matka Jakubova a Jozesova, a matka synů Zebedeových. ⁵⁷ A když byl večer, přišel člověk bohatý z Arimatie, jménem Jozef, který také byl učedník Ježíšův. ⁵⁸ Ten předstoupil před Piláta, a prosil za tělo Ježíšovo. Tedy Pilát rozkázal dát tělo. ⁵⁹ A vzav tělo Jozef, obvinul je v plátno čisté. ⁶⁰ A vložil do svého nového hrobu, který byl vytesal v skále; a přivaliv kámen veliký ke dveřím hrobovým, odešel. ⁶¹ A byla tu Maria Magdaléna, a druhá Maria, sedíce naproti hrobu. ⁶² Druhého pak dne, který byl po velikém pátku, sešli se přední kněží a farizeové ku Pilátovi, ⁶³ Řkouce: Pane, rozpomenuli jsme se, že ten svůdce řekl, ještě živ jsa: Po třech dnech vstanu. ⁶⁴ Rozkaž tedy střežit hrobu až do třetího dne, ať by snad učedníci jeho, přijdouce v noci, neukradli ho, a řekli by lidu: Vstal z mrtvých. A bude poslední blud horší nežli první. ⁶⁵ Řekl jim Pilát: Máte stráž; jděte, střežte, jak víte. ⁶⁶ A oni šedše, osadili hrob strážnými, zapečetivše kámen.

28 Na skonání pak soboty, když již svítalo na první den toho téhodne, přišla Maria Magdaléna, a druhá Maria, aby pohleděly na hrob. ² A aj, zemětřesení stalo se veliké. Neboť anděl Páně sestoupiv z nebe a přistoupiv, odvalil kámen ode dveří, a posadil se na něm. ³ A byl obličej jeho jako blesk, a roucho jeho bílé jako sníh. ⁴ A pro strach jeho zděsili se strážní, a učinění jsou jako mrtví. ⁵ A odpověděv anděl, řekl ženám: Nebojte se vy, neboť vím, že Ježíše ukřižovaného hledáte. ⁶ Není ho tuto; neboť vstal, jak předpověděl. Pojdte, vizte místo, kde ležel Pán. ⁷ A rychle jdouce, povězte učedníkům jeho, že vstal z mrtvých. A aj, předchází vás do Galilee, tam jej uzříte. Aj, pověděl jsem vám. ⁸ A vyšedše rychle z hrobu s bázní a s radostí velikou, běžely, aby učedníkům jeho zvěstovaly. ⁹ Když pak šly zvěstovat učedníkům jeho, aj, Ježíš potkal se s nimi, řka: Zdrávy buďte. A ony přistoupivše, chopily se noh jeho, a klaněly se jemu. ¹⁰ Tedy dí jim Ježíš: Nebojte se. Jděte, zvěstujte bratřím svým, ať jdou do Galilee, a tam mne uzří. ¹¹ Když pak ony odešly, aj, někteří ze stráže přišedše do města, oznámili předním kněžím všechno, co se stalo. ¹² Kteřížto shromáždívše se se staršími, a uradivše se, mnoho peněz dali žoldněřům, ¹³ Řkouce: pravte, že učedníci jeho v noci přišedše, ukradli jej, když jsme my spali. ¹⁴ A uslyší-li o tom hejtman, my ho spokojíme, a vás bezpečny učiníme. ¹⁵ A oni vzavše peníze, učinili, jak naučení byli. A rozhlášeno je slovo to u Židů až do dnešního dne. ¹⁶ Jedenáct pak učedníků šli do Galiee na horu, kde jim byl uložil Ježíš. ¹⁷ A uzřevše ho, klaněli se jemu. Ale někteří pochybovali. ¹⁸ A přistoupiv Ježíš, mluvil jim, řka: Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi. ¹⁹ Proto jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, ²⁰ Učíte je zachovávat všechno, cokoli jsem přikázal vám. A aj, já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa. Amen.

Marek

Úvod

1 Počátek evangelia Ježíše Krista, Syna Božího; ² Jak psáno je v prorocích: Aj, já posílám anděla svého před tváří tvou, který připraví cestu tvou před tebou. ³ Hlas volajícího: Na poušti připravujte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho. ⁴ Křtil Jan na poušti, a kázal křest pokání na odpuštění hříchů. ⁵ A vycházela k němu všechna krajina Judská i Jeruzalémští, a křtění byli od něho všichni v Jordáně řece, vyznávající hříchy své. ⁶ Byl pak Jan oděn srstmi velbloudovými, a pás kožený na bedrech jeho, a jídal kobyly a med lesní. ⁷ A kázal, řka: Jde za mnou silnější nežli já, kterémuž nejsem hoden, sehna se, rozvázat řemínek u obuvi jeho. ⁸ Já zajisté křtil jsem vás vodou, ale on vás křtít bude Duchem svatým. ⁹ A stalo se v těch dnech, přišel Ježíš z Nazaretu Galilejského, a pokřtěn je od Jana v Jordáně. ¹⁰ A hned vystoupiv z vody, uzřel nebesa otevřená a Ducha jako holubici sestupujícího na něj. ¹¹ A hlas stal se z nebe: Ty jsi ten můj milý Syn, v němž mi se dobře zalíbilo. ¹² A ihned ho Duch vypudil na poušť. ¹³ A byl tam na poušti čtyřicet dnů, a pokoušen byl od satana; a byl se zvěří, a andělé přisluhovali jemu. ¹⁴ Když pak byl vsazen Jan, přišel Ježíš do Galilee, káže evangelium království Božího, ¹⁵ A pravě: Že se naplnil čas, a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání, a věřte evangeliu. ¹⁶ A chodě podél moře Galilejského, uzřel Šimona a Ondřeje bratra jeho, jak pouštějí síť do moře (neboť rybáři byli). ¹⁷ A řekl jim Ježíš: Pojdte za mnou, a učiním vás rybáře lidí. ¹⁸ A hned opustivše síť své, šli za ním. ¹⁹ A poodšed odtud maličko, uzřel Jakuba syna Zebedeova, a Jana bratra jeho, jak na lodi opravují síť. ²⁰ A hned povolal jich. A oni opustivše otce svého Zebedea na lodi s pacholky, šli za ním. ²¹ A vešli do Kafarnaum. A hned v sobotu všed do školy, učil. ²² A divili se náramně učení jeho; neboť učil je, jako moc maje, a ne jako zákoníci. ²³ A byl ve škole jejich člověk, maje ducha nečistého. Který zvolal, ²⁴ Řka: Ach, co je tobě do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi zatratit nás. Znáš tě, kdo jsi, že ten Svatý Boží. ²⁵ A přimluvil mu Ježíš, řka: Umlkni a vyjdi z něho. ²⁶ A polomcovav jím duch nečistý a křiče hlasem velikým, vyšel z něho. ²⁷ A lekli se všichni, takže se tázali mezi sebou, řkouce: A co je toto? Jaké toto nové učení, že mocně i těm duchům nečistým rozkazuje, a poslouchají ho? ²⁸ A roznesla se pověst o něm hned po vší krajině Galilejské. ²⁹ A hned vyšedše ze školy, přišli do domu Šimonova a Ondřejova s Jakubem a s Janem. ³⁰ Šimonova pak tchyně ležela, majíc zimnici. A hned jemu pověděli o ní. ³¹ A přistoupiv, pozdvihl jí, ujav ji za ruku její, a hned přestala jí zimnice. A posluhovala jim. ³² Večer pak při západu slunce, nosili k němu všechny nemocné i démoniaky. ³³ A všechno město se seběhlo ke dveřím. ³⁴ A uzdravoval mnohé ztrápené rozličnými neduhy, a ďábelství mnohá vymítal, a nedopouštěl mluvit ďáblům; neboť znali ho. ³⁵ A přede dnem velmi ráno vstav, vyšel a odešel na pusté místo, a tam se modlil. ³⁶ A šli za ním Šimon i ti, kteří s ním byli. ³⁷ A nalezše jej, řekli jemu: Všichni tě hledají. ³⁸ A dí jim: Pojdme do okolních městeček, abych i tam kázal. Neboť na to jsem přišel. ³⁹ A kázal ve školách jejich ve vší Galilei, a ďábelství vymítal. ⁴⁰ Tedy přišel k němu malomocný, prose ho, a klekna před ním, řekl jemu: Chceš-li, můžes mne očistit. ⁴¹ Ježíš pak slitovav se, vztáhl ruku, dotekl se ho a řekl jemu: Chci, buď čist. ⁴² A když to řekl, hned odstoupilo od něho malomocenství, a očištěn je. ⁴³ A zapověděv mu přísně, hned ho odbyl, ⁴⁴ A řekl mu: Viz, abys žádnému nic nepravil. Ale jdi, ukaž se knězi, a obětuj za očištění své to, co přikázal Mojžíš, na svědectví proti nim. ⁴⁵ On pak vyšed, počal vypravovat mnoho a ohlašovat tu věc, takže již nemohl Ježíš do města zjevně vejít, ale vně na místech pustých byl. I scházeli se k němu odevšad.

2 A opět všel do Kafarnaum po několika dnech. A uslyšeno je, že by doma byl. ² A hned sešlo se jich množství, takže již nemohli se sméstnat ani přede dveřmi. A mluvil jim slovo. ³ Tedy přišli k němu, nesouce šlakem poraženého, který ode čtyř nesen byl. ⁴ A když k němu nemohli přistoupit pro zástupy, loupali střechu, kde byl, a probořivše ji, spustili po provazech dolů lože, na němž ležel šlakem poražený. ⁵ A vida Ježíš viru jejich, dí šlakem poraženému: Synu, odpouštějí se tobě hříchy tvoje. ⁶ A byli tu někteří ze zákoníků, sedíce a myslíce v srdcích svých: ⁷ Co tento tak mluví rouhavě? Kdo může odpustit hříchy, jedině sám Bůh? ⁸ A poznav Ježíš hned duchem svým, že by tak přemítali sami v sobě, řekl jim: Proč o tom přemítáte v srdcích svých? ⁹ Co je snáze, říci šlakem poraženému: Odpouštějí se tobě hříchy, nebo říci: Vstaň, vezmi lože své a chod? ¹⁰ Ale abyste věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštěti hříchy, dí šlakem poraženému: ¹¹ Tobě pravím: Vstaň, a vezmi lože své, a jdi do domu svého. ¹² A vstal hned, a vzav lože své přede všemi, odešel, takže se děsili všichni, a chválili Boha, řkouce: Nikdy jsme toho neviděli. ¹³ A vyšel opět k moři, a všecken zástup

1:11 Ty jsi ten můj milý Syn, v němž mi se dobře zalíbilo. Citace dvou sz míst: Ž 2:7 (královský titul, součást korunovační formulace) a lz 42:1, obraz Božího služebníka, přinášejícího obnovu svému ná-

rodu.

2:1 Kafarnaum. Město, kde Ježíš bydlel (srv. Mt 9:1).

přicházel k němu, a učil je. ¹⁴ A pomíjeje, uzřel Lévi Alfeova, sedícího na cle. A dí jemu: Pojď za mnou. A on vstav, šel za ním. ¹⁵ A stalo se, když seděl Ježíš za stolem v domě jeho, že i publikáni mnozí a hříšníci seděli spolu s Ježíšem a s učedníky jeho; neboť mnoho jich bylo, a šlo za ním. ¹⁶ Zákoníci pak a farizeové viděvše, že jedl s publikány a s hříšníky, řekli učedníkům jeho: Co to, že s publikány a hříšníky jí a pije? ¹⁷ To uslyšav Ježíš, dí jim: Nepotřebují zdraví lékaře, ale nemocní. Nepřišel jsem volat spravedlivých, ale hříšných ku pokání. ¹⁸ Učedníci pak Janovi a farizejští postívali se. A přišli a řekli jemu: Proč učedníci Janovi a farizejští postí se, a tvoji učedníci se nepostí? ¹⁹ A řekl jim Ježíš: Kterak mohou synové ženichovi postit se, když je s nimi ženich? Dokud mají s sebou ženicha, nemohou se postit. ²⁰ Ale přijdou dny, když od nich odjat bude ženich, a tehdy se budou postit v těch dnech. ²¹ A žádný záplaty sukna nového nepřisívá k rouchu starému; jinak odtrhne ta záplata nová od starého, i bývá větší díra. ²² A žádný nevlévá vína nového do nádob starých; jinak rozpučí nové víno nádoby, a víno se vyleje, a nádoby se pokazí. Ale víno nové má lito být do nádob nových. ²³ A stalo se, že šel Ježíš v sobotu skrze obilí, i počali učedníci jeho, cestou jdouce, mnout klasy. ²⁴ Tedy farizeové řekli jemu: Pohleď, co dělají v sobotu, čehož nenáleží. ²⁵ A řekl jim: Nikdy-li jste nečetli, co učinil David, když nouze byla, a lačněl, on i ti, kteří s ním byli? ²⁶ Kterak vešel do domu Božího za Abiataru nejvyššího kněze, a jedl chleby posvátné (jichž neslušelo jíst než samým kněžím), a dal i těm, kteří s ním byli? ²⁷ A pravil jim: Sobota pro člověka učiněna je, a ne člověk pro sobotu. ²⁸ Proto Syn člověka je pánem také i soboty.

3 A všel opět do školy, a byl tu člověk, maje ruku uschlou. ² A sledovali ho, uzdraví-li jej v sobotu, aby ho obžalovali. ³ A řekl tomu člověku, který měl uschlou ruku: Povstaň uprostřed. ⁴ A dí jim: Sluší-li v sobotu dobře činit, nebo zle, život zachovati, nebo zamordovat? Oni pak mlčeli. ⁵ A když pohleděl na ně vůkol s hněvem, zarmoutiv se nad tvrdostí srdce jejich, řekl člověku: Vztáhni tu ruku svou. A vztáhl, a učiněna je ta ruka jeho zdravá jako druhá. ⁶ A vyšeďše farizeové, hned s Herodiány drželi radu proti němu, kterak by ho zahubili. ⁷ Ježíš pak odešel s učedníky svými k moři, a veliké množství od Galilee šlo za ním, i z Judstva, ⁸ I od Jeruzaléma, i od Idumee, i z Zajordání; i ti, kteří byli okolo Týru a Sidonu, množství veliké, slyšíce, kteraké věci činí, přišli k němu. ⁹ A rozkázal učedníkům svým, aby lodičku ustavičně pohotově měli pro zástup, aby ho netiskli. ¹⁰ Neboť mnohé uzdravoval, takže naň padali, aby se ho dotýkali, kteříkoli měli neduhy. ¹¹ A duchové nečistí, jak ho uzřeli, padali před ním a křičeli, řkouce: Ty jsi ten Syn Boží. ¹² Ale on velmi jim přimlouval, aby ho nezjevovali. ¹³ A vstoupil na horu, a povolal k sobě těch, kterých se jemu vidělo; i přišli k němu. ¹⁴ A ustanovil jich dvanáct, aby s ním byli, a aby je poslal kázat, ¹⁵ A aby měli moc uzdravovat nemoci a vymítat ďábelství: ¹⁶ Šimona, jemuž dal jméno Petr, ¹⁷ A Jakuba Zebedeova, a Jana bratra Jakubova (a dal jim jméno Boanerges, to je synové hromu), ¹⁸ A Ondřeje, a Filipa, a Bartoloměje, a Matouše, a Tomáše, a Jakuba Alfeova, a Taddea, a Šimona Kananitského, ¹⁹ A Jidáše Iškariotského, který i zradil jej. A šli s ním domů. ²⁰ A opět sešel se zástup, takže nemohli ani chleba pojist. ²¹ A slyševše o tom příbuzní jeho, přišli, aby jej vzali; neboť pravili, že by se smyslem pominul. ²² Zákoníci pak, kteří byli přišli z Jeruzaléma, pravili, že Belzebuba má, a že v knížeti ďábelském vymítá ďábly. ²³ A povolav jich, mluvil k nim v podobenstvích: Kterak může satan satana vymítat? ²⁴ A jestliže království v sobě se rozdvojí, nemůže stát království to. ²⁵ A rozdvojí-li se dům proti sobě, nebude moci dům ten stát. ²⁶ Tak jestliže povstal satan sám proti sobě, a rozdvojen je, nemůže stát, ale konec bere. ²⁷ Žádný nemůže nádobí silného, vejda do domu jeho, rozebrat, leč by prvé silného toho svázal; a tehdy dům jeho vyloupí. ²⁸ Amen pravím vám, že všechny hříchy odpuštěny budou synům lidským, i rouhání, jímž by se rouhali, ²⁹ Ale kdo by se rouhal proti Duchu svatému, nemá odpuštění na věky, ale hoden je věčného odsouzení. ³⁰ Neboť pravili: Ducha nečistého má. ³¹ Tehdy přišli bratří a matka jeho, a stojíce vně, poslali k němu, aby ho vyvolali. ³² A seděl okolo něho zástup. A řekli jemu: Aj, matka tvá a bratří tvoji vně hledají tebe. ³³ Ale on odpověděl jim, řka: Kdo je matka má a bratří moji? ³⁴ A obezřev učedníky vůkol sebe sedící, řekl: Aj, matka má a bratří moji. ³⁵ Neboť kdokoli by činil vůli Boží, ten je bratr můj, i sestra má, i matka.

4 A opět počal učit u moře. A shromáždil se k němu zástup mnohý, takže vstoupiv na loď, seděl na moři, a všechen zástup byl na zemi podél moře. ² A učil je mnohým věcem v podobenstvích, a pravil jim v učení svém: ³ Slyšte. Aj, vyšel rozséváč, aby rozséval. ⁴ A stalo se v tom rozsévání, že jedno padlo podél cesty, a přiletělo ptactvo nebeské a sezobalo je. ⁵ A jiné padlo na místo skalnaté, kde nemělo mnoho země, a hned vzešlo, protože nemělo hlubokosti země. ⁶ A když vyšlo slunce, vyhořelo, a protože nemělo kořene, uschlo. ⁷ A jiné padlo mezi trní; a vzrostlo trní, a udusilo je. A nevydalo užítku. ⁸ Jiné pak padlo v zemi dobrou, a dalo užitek vzhůru vstupující a rostoucí; přineslo zajisté jedno třicátý, a jiné šedesátý, a jiné pak stý. ⁹ A pravil jim: Kdo má uši k slyšení, slyš. ¹⁰ Když pak byl sám, tázali se ho ti, kteří při něm byli, s dvanácti, na to podobenství. ¹¹ A řekl jim: Vám je dáno znát tajemství království Božího, ale těm, kteří jsou vně, v podobenství to všechno se děje, ¹² Aby hledíce, hleděli, ale neuzřeli a slyšíce, slyšeli, ale neporozuměli, aby se snad neobrátili, a byly by

jim oduštěny hříchy. ¹³ A dí jim: Neznáte podobenství tohoto? A kterak pak všechna podobenství poznáte? ¹⁴ Rozséváč ten slovo rozsévá. ¹⁵ Tito pak jsou, kteří podél cesty, jimž se rozsévá slovo, ale když oni slyší, i hned přichází satan, a vyjímá slovo, které vseto je v srdcích jejich. ¹⁶ A tak podobně ti, kteří jako skalnatá země poseti jsou, kteří jak uslyší slovo, hned s radostí přijímají je. ¹⁷ Než nemají kořene v sobě, ale jsou dočasní; potom když vznikne soužení a protivenství pro slovo, hned se pohorší. ¹⁸ Tito pak jsou, kteří mezi trní poseti jsou, ti jsou, kteří slovo slyší, ¹⁹ Však pečování tohoto světa a oklamání zboží, a jiné žádosti přistupující, udušují slovo, takže bez užítku bývá. ²⁰ Tito pak jsou, kteří v zemi dobrou símě přijali, kteří slyší slovo, a přijímají, a užitek přinášejí, jiné třicátý, a jiné šedesátý, a jiné stý. ²¹ Dále pravil jim: Zdali rozsvícena bývá svíce, aby postavena byla pod nádobu nebo pod postel? Však aby na svícen postavena byla. ²² Neboť nic není skrytého, co by nebylo zjeveno; aniž je co tak ukrytého, aby najevo nevyšlo. ²³ Jestliže kdo má uši k slyšení, slyš. ²⁴ A mluvil k nim: Vizte, co slyšíte. Kterou měrou budete měřit, bude vám odměřeno, a přidáno bude vám poslouchajícím. ²⁵ Neboť kdo má, tomu bude dáno; a kdo nemá, i to, co má, bude od něho odjato. ²⁶ A pravil: Tak je království Boží, jako kdyby člověk uvrhl símě do země. ²⁷ A spal by, a vstával by ve dne i v noci a semeno by vzešlo a vzrostlo, jak on neví. ²⁸ Neboť sama od sebe země užitek plodí, nejprv bylinu, potom klas, potom plné obilí v klasu. ²⁹ A když dozraje úroda, ihned přičiní srp; neboť nastala žeň. ³⁰ A řekl: K čemu připodobníme království Boží? Anebo kterým podobenstvím je ukážeme? ³¹ Je jako zrno horčičné, které, když vseto bývá do země, nejmenší je ze všech semen, která jsou na zemi. ³² Ale když vseto bývá, roste, a bývá větší než všechny byliny, a činí ratolesti veliké, takže pod stínem jeho mohou sobě ptáci nebeští hnízda dělat. ³³ A takovými mnohými podobenstvími mluvil jim slovo, jak mohli slyšet. ³⁴ Bez podobenství pak nemluvil jim, ale učedníkům svým v soukromí vykládal všechno. ³⁵ A řekl jim v ten den, když již byl večer: Plavme se na druhou stranu. ³⁶ A nechavše zástupu, pojali jej, tak jak byl na lodičce. Ale i jiné lodičky byly s ním. ³⁷ Tehdy stala se bouře veliká od větru, až se vlny na lodí valily, takže se již naplňovala loď. ³⁸ A on zezadu na lodí spal na podušce. A vzbudili jej a řekli jemu: Mistře, nedbáš, že hyneme? ³⁹ A probudiv se, přimluvil větru, a řekl moři: Umlkni, a upokoj se. A přestal vítr, a stalo se utišení veliké. ⁴⁰ A řekl jim: Proč se tak bojíte? Jak to, že nemáte víry? ⁴¹ A báli se bázní velikou, a pravili jeden k druhému: A kdo je tento, že i vítr i moře poslouchají jeho?

5 Tedy přeplavili se přes moře do krajiny Gadarenských. ² A jak vyšel z lodi, hned se s ním potkal člověk z hrobů, maje ducha nečistého. ³ Který bydlil v hrobech, a aniž ho kdo mohl řetězy svázat, ⁴ Protože často byv pouty a řetězy okován, polámal řetězy, a pouta roztrhal, a žádný nemohl ho zkrotit. ⁵ A vždycky ve dne i v noci na horách a v hrobech byl, křiče a tepaje se kamením. ⁶ Uzřev pak Ježíše zdaleka, běžel a poklonil se jemu, ⁷ A křiče hlasem velikým, řekl: Co je tobě do mne, Ježíši, Synu Boha nejvyššího? Zaklínám tě skrze Boha, abys mne netrápil. ⁸ (Neboť pravil jemu: Vyjdi, duchu nečistý, z člověka tohoto.) ⁹ A otázal se ho: Jak ti říkají? A on odpovídaje, řekl: Množství jméno mé je, neboť je nás mnoho. ¹⁰ A prosil ho velmi, aby jich nevyháněl z té krajiny. ¹¹ Bylo pak tu při horách stádo vepřů veliké pasoucích se. ¹² A prosili ho všichni ti ďáblové, řkouce: Pusť nás do vepřů, ať do nich vejdemo. ¹³ A povolil jim hned Ježíš. A vyšedše duchové nečistí, vešli do těch vepřů. A běželo to stádo z vrchu dolů do moře (a bylo jich ke dvěma tisícům), a utonuli v moři. ¹⁴ Ti pak, kteří ty vepře pásli, utekli, a oznámili to v městě i ve vsích. A vyšli, aby viděli, co by to bylo, co se stalo. ¹⁵ A přišli k Ježíšovi, a uzřeli toho, který býval trápen od ďábelství, jak sedí, oděn jsa, a maje zdravý rozum, toho, který míval množství. A báli se. ¹⁶ A kteří to viděli, vypravovali jim, kterak se stalo tomu, který měl ďábelství i o vepřích. ¹⁷ Tedy počali ho prosit, aby odešel z krajin jejich. ¹⁸ A když vstoupil na loď, prosil ho ten, který trápen býval od ďábelství, aby s ním byl. ¹⁹ Ježíš pak nedopustil mu, ale řekl jemu: Jdi k svým do domu svého, a zvěstuj jim, kterak veliké věci učinil tobě Pán, a že slitoval se nad tebou. ²⁰ A odešel, a počal ohlašovat v krajině Dekapolis, kterak veliké věci učinil mu Ježíš. A divili se všichni. ²¹ A když se přeplavil Ježíš na lodi zase na druhou stranu, sešel se k němu zástup mnohý. A byl u moře. ²² A aj, přišel jeden z knížat školy, jménem Jairus, a uzřev jej, padl k nohám jeho. ²³ A velmi ho prosil, řka: Dcerka má skonává. Pojď, vlož na ni ruce, aby uzdravena byla, a bude živa. ²⁴ A šel s ním, a zástup mnohý šel za ním, i tiskl jej. ²⁵ (Tedy žena jedna, která tok krve měla dvanáct let, ²⁶ A mnoho byla trápena od mnohých lékařů, a vynaložila všechen statek svůj, a nic jí bylo neprospělo, ale vždy se hůře měla, ²⁷ Uslyševí o Ježíšovi, přišla v zástupu zezadu, a dotkla se roucha jeho. ²⁸ Neboť řekla byla: Dotknu-li se jen roucha jeho, uzdravena budu. ²⁹ A hned přestal krvotok její, a pocítila na těle, že by uzdravena byla od neduhu svého. ³⁰ A hned Ježíš poznáv sám v sobě, že z něho moc vyšla, obrátiv se v zástupu, řekl: Kdo se dotkl roucha mého? ³¹ A řekli mu učedníci jeho: Vidíš, že tě zástup tiskne, a praviš: Kdo se mne dotkl? ³² A hleděl vůkol, aby ji uzřel, která to učinila. ³³ Ta pak žena s bázní a s třesením, vědouc, co se stalo při ní, přistoupila a padla před ním, a pověděla mu všechnu pravdu. ³⁴ On pak řekl jí: Dcero, víra tvá tě uzdravila, jdi v pokoji, a buď zproštěna od trápení svého.) ³⁵ A když on ještě mluvil, přišli z domu knížete školy, řkouce: Dcera tvá umřela, proč již zaměstnáváš Mistra? ³⁶ Ježíš pak, hned jak uslyšel to, co oni mluvili, řekl knížeti školy: Neboj se, jen věř. ³⁷ A nedal žádnému za sebou jít, jedině

Petrovi, Jakobovi a Janovi, bratru Jakobovu. ³⁸ A přišel do domu knížete školy, a viděl tam hluk, jak pláčou a kvilejí velmi. ³⁹ A všed tam, řekl jim: Co se bouříte a pláčete? Neumřela děvečka, ale spí. ⁴⁰ A posmívali se jemu. On pak vyhnal všechny, pojal otce a matku děvečky, a ty, kteří s ním byli, i vešel tam, kde děvečka ležela. ⁴¹ A vzav ruku děvečky, řekl jí: Talítha kumi. Což se vykládá: Děvečko, (tobě pravím:) vstaň. ⁴² A hned vstala děvečka, a chodila; neboť byla ve dvanácti letech. A zděsili se divením převelikým. ⁴³ A přikázal jim pilně, aby žádný o tom nevěděl. A rozkázal jí dát jíst.

6 A vyšel odtud a přišel do vlasti své, a šli za ním učedníci jeho. ² A když bylo v sobotu, počal učit ve škole, a mnozí slyšice, děsili se, řkouce: Odkud tento má tyto věci? A jaká je to moudrost, která je dána jemu, že i takové moci dějí se skrze ruce jeho? ³ Zdali tento není ten tesař, syn Marie, bratr pak Jakobův a Jozesův a Judův a Šimonův? A zdali nejsou i sestry jeho zde u nás? A pohoršovali se nad ním. ⁴ A řekl jim Ježíš: Není prorok beze cti, jedině ve vlasti své a v rodině své a v domě svém. ⁵ A nemohl tu divu žádného učinit, jedině málo nemocných, vzkládaje na ně ruce, uzdravil. ⁶ A podívil se jejich nevěře, a obcházel vůkol po městečkách, uče. ⁷ A svolav k sobě těch dvanáct, počal je posílat po dvou a dvou, a dal jim moc nad duchy nečistými. ⁸ A přikázal jim, aby ničeho nebrali na cestu, jedině hůl, ani mošny, ani chleba, ani do opasku peněz, ⁹ Ale aby obuté měli nohy ve střevíce, a neoblékali dvou sukní. ¹⁰ A pravil jim: Kdekoli vešli byste do domu, tu zůstaňte, dokud nevyšli byste odtud. ¹¹ A kdokoli by vás nepřijali, ani vás neposlouchali, vyjdouce odtud, vyrazte prach z noh svých na svědectví jim. Amen pravím vám: Lehčeji bude Sodomským a Gomorským v den soudný než městu tomu. ¹² Tedy vyšedše, kázali, aby pokání činili. ¹³ A ďábelství mnohá vymítali, a mazali olejem mnohé nemocné, a uzdravovali. ¹⁴ A uslyšev o tom Heródes král (neboť zjevné učiněno bylo jméno jeho), pravil, že Jan Křtitel vstal z mrtvých, a proto divy dějí se skrze něho. ¹⁵ Jiní pak pravili, že je Eliáš; a jiní pravili, že je prorok, anebo jako jeden z těch proroků. ¹⁶ To uslyšev Heródes, řekl: Toto je ten Jan, kteréhož jsem já stal. On z mrtvých vstal. ¹⁷ Ten zajisté Heródes poslav, jal Jana, a vsadil jej do žaláře pro Herodiadu manželku Filipa bratra svého, že ji byl za manželku pojal. ¹⁸ Neboť pravil Jan Heródesovi: Nesluší tobě mít manželky bratra svého. ¹⁹ Herodias pak lest skládala proti němu, a chtěla jej o hrdlo připravit, ale nemohla. ²⁰ Neboť Heródes bál se Jana, věda jej být muže spravedlivého a svatého. A chránil ho, a slychaje jej, mnoho i činil, a rád ho poslouchal. ²¹ Když pak přišel den příhodný, v němž Heródes, pamatuje den svého narození, učinil večeři knížatům svým a hejtmanům a předním mužům z Galilee, ²² A když dcera té Herodiady tam vešla a tancovala, a zalíbila se Heródesovi i spulohodovníkům, řekl král děvečce: Pros mne, zač chceš, a dám. ²³ A přísáhl jí: Že začkoli prosit budeš, dám tobě, by pak bylo až do polovice království mého. ²⁴ Ona pak vyšedši, řekla matce své: Zač budu prosit? A ona řekla: Za hlavu Jana Křtitele. ²⁵ A všedši hned s chvátáním ke králi, prosila, řkouc: Chci, abys mi dal hned na míse hlavu Jana Křtitele. ²⁶ Král pak zarmoutiv se velmi, pro přísahu a pro spulohodovníky nechtěl jí oslyšet. ²⁷ Proto král ten poslav hned kata, rozkázal přinést hlavu Janovu. ²⁸ A on odšed, stal jej v žaláři, a přinesl hlavu jeho na míse, a dal ji děvečce, a děvečka dala ji matce své. ²⁹ Tedy uslyševše to učedníci jeho, přišli, a vzali tělo jeho, a pochovali je v hrobě. ³⁰ Tehdy sešedše se apoštolé k Ježíšovi, zvěstovali jemu všechno, i to, co činili, i co učili. ³¹ A řekl jim: Pojdte vy sami zvlášť na pusté místo, a odpočiňte maličko. Neboť bylo množství těch, kteří přicházeli a odcházeli, takže ani k jídlu chvíle neměli. ³² A plavili se na lodi na pusté místo do soukromí. ³³ A vidouce je zástupové, že jdou pryč, poznali jej mnozí. A seběhli se tam ze všech měst pěšky, a předešli je, a shromáždili se k němu. ³⁴ Tedy vyšed Ježíš, uzřel zástup mnohý, a slitovalo mu se jich, že byli jako ovce, nemajíce pastýře. A počal je učit mnohým věcem. ³⁵ A když se již prodlelo, přistoupivše k němu učedníci jeho, řekli: Pusté je toto místo, a již se prodlelo. ³⁶ Propust' je, ať jdouce do okolních vesnic a městeček, nakoupí sobě chleba; neboť nemají, co by jedli. ³⁷ On pak odpověděv, řekl jim: Dejte vy jim jíst. A řkou jemu: Jdouce, koupíme za dvě stě grošů chleba, a dáme jim jíst? ³⁸ A dí jim: Kolik chlebů máte? Jděte a zjistěte. A když zjistili, řekli: Pět, a dvě ryby. ³⁹ A rozkázal jim, aby kázali posadit se všem po houfech na zelené trávě. ⁴⁰ A usadili se rozdílne, po stu a po padesáti. ⁴¹ A vzav těch pět chlebů a ty dvě ryby, popatřiv do nebe, dobrořečil, i lámal chleby, a dal učedníkům svým, aby kladli před ně. A dvě ryby rozdělil mezi všechny. ⁴² A jedli všichni, a nasyceni jsou. ⁴³ Potom sebrali drobtů dvanáct košů plných, i z ryb. ⁴⁴ A bylo těch, kteří jedli ty chleby, okolo pěti tisíců mužů. ⁴⁵ A hned přinutil učedníky své, aby vstoupili na loď, a předešli jej přes moře k Betsaidě, až by on propustil zástup. ⁴⁶ A propustiv je, šel na horu, aby se modlil. ⁴⁷ A když byl večer, byla loď uprostřed moře, a on sám na zemi. ⁴⁸ A viděl je, a oni se s těžkostí plavili (neboť byl vítr odporový jim). A při čtvrtém bdění nočním přišel k nim, chodě po moři, a chtěl jich pominout. ⁴⁹ Oni pak uzřevše jej, jak chodí po moři, domnívali se, že by obluda byla. A vykřikli. ⁵⁰ (Neboť jej všichni viděli

6:3 Tesař. Řecké slovo *tekton* (τέκτων), překládané jako tesař, znamená stavitel. Zahnuje více práce s kamenem než se dřevem, příliš vzácnou komoditou na to, aby se jí spotřebovalo mnoho při stavbě

domu. (Nejvíce dřeva padlo na lešení, které se pak ale rozebralo a použilo na další stavbě.) Tekton je specialista, který např. v kamenné stěně dokáže vsadit dveře do pantů.

a vystrašili se.) Ale hned promluvil k nim a řekl jim: Doufejte, já jsem, nebojte se.⁵¹ A vstoupil k nim na loď, a utišil se vítr; a oni mnohem více sami v sobě se děsili a divili.⁵² Neboť nerozuměli ez strany chlebů; bylo zajisté srdce jejich zhrublo.⁵³ A přeplavivše se, přišli do země Genezaretské, a tu loď přistavili.⁵⁴ A když vyšli z lodi, hned jej poznali.⁵⁵ A běžící po vši krajině té, počali na ložích nosit nemocné, kdekoli uslyšeli o něm, že by byl.⁵⁶ A kamkoli vcházel do městeček nebo do měst nebo do vsí, na ulicích kladli neduživé, a prosili ho, aby se aspoň podolka roucha jeho dotkli. A kolik se jeho dotklo, uzdraveni byli.

7 A sešli se k němu farizeové a někteří ze zákoníků, kteří byli přišli z Jeruzaléma.² A uzřevše některé z učedníků jeho obecnýma rukama (to je neumytýma), jíst chleby, reptali o to.³ Neboť farizeové i všichni Židé nejedí, leč by ruce umyli, držíce ustanovení starších.⁴ A po trhu nejedí, leč se umyjí. A jiné mnohé věci jsou, které přijali, aby je zachovávali, jako umývání koflíků, žejdlíků a měděných nádob i stolů.⁵ Potom otázali se ho farizeové a zákoníci: Proč učedníci tvoji nezachovávají ustanovení starších, ale neumytýma rukama jedí chléb?⁶ On pak odpovědév, řekl jim: Dobře prorokoval Izaiáš o vás pokrytcích, jak psáno je: Lid tento rty mne ctí, srdce pak jejich daleko je ode mne.⁷ Ale nadarmo mne ctí, učíce učení a ustanovení lidská.⁸ Neboť opustivše přikázání Boží, držíte ustanovení lidská, umývání žejdlíků a koflíků, a jiné věci mnohé těm podobné činíte.⁹ A pravil jim: Čistě vy rušíte přikázání Boží, abyste ustanovení svá zachovali.¹⁰ Neboť Mojžíš pověděl: Cti otce svého i matku svou, a kdo by zlořečil otci nebo matce, ať smrtí umře.¹¹ Ale vy pravíte: Řekl-li by člověk otci nebo matce: Korban (totiž, dar je to), čím by tobě ode mne pomozeno být mohlo.¹² A nedopustíte mu nic více učinit otci svému nebo matce své,¹³ Rušíce slovo Boží ustanovením svým, které jste ustanovili. A mnohé těm podobné věci činíte.¹⁴ A svolav všechny zástup, pravil jim: Slyšte mne všichni a rozumějte.¹⁵ Nic není z venčí vcházejícího do člověka, co by jej poskvřnit mohlo; ale to, co pochází z něho, to je, co poskvřňuje člověka.¹⁶ Má-li kdo uši k slyšení, slyš.¹⁷ A když všel do domu od zástupu, tázali se ho učedníci jeho o tom podobenství.¹⁸ A řekl jim: Tak jste i vy nerozumní? Což nerozumíte, že všechno, co z venčí do člověka vchází, nemůže ho poskvřnit?¹⁹ Neboť nevchází v srdce jeho, ale v břicho, a potom ven vychází, čistíce všelijaké pokrmy.²⁰ Pravil pak, že to, co pochází z člověka, to poskvřňuje člověka.²¹ Neboť zevnitř ze srdce lidského zlá myšlení pocházejí, cizoložství, smilstva, vraždy,²² Krádeže, lakomství, nešlechetnosti, lest, nestydatost, oko zlé, rouhání, pýcha, bláznovství.²³ Všechny tyto zlé věci pocházejí zevnitř, a poskvřňují člověka.²⁴ A vstav odtud, odešel do končin Týru a Sidonu, a všed do domu, nechtěl, aby kdo věděl, ale nemohl se tajit.²⁵ Neboť uslyševši o něm žena, jejíž dcerka měla ducha nečistého, přišla a padla k nohám jeho.²⁶ (Byla pak ta žena pohanka, Syrofenitská rodem.) A prosila ho, aby ďábelství vyvrhl z její dcery.²⁷ Ale Ježíš řekl jí: Nechať se prvé nasytí děti; neboť není slušné vzít chléb dětem a vrhnout štěňatům.²⁸ A ona odpověděla a řekla mu: Ovšem, Pane, neboť štěňátka jedí pod stolem drobtý synů.²⁹ A řekl jí: Pro tu řeč jdi, vyšlo ďábelství ze tvé dcery.³⁰ A odsedši do domu svého, nalezla děvečku, jak leží na loži, a ďábelství z ní vyšlo.³¹ Tedy vyšed zase z končin Tyrských a Sidonských, přišel k moři Galilejskému, prostředkem krajin Dekapolis.³² A přivedli jemu hluchého a zajíkávého, a prosili ho, aby na něj ruku vložil.³³ A pojav jej v soukromí ven ze zástupu, vložil prsty své v uši jeho, a plivnuv, dotkl se jazyka jeho.³⁴ A vzezřev k nebi, vzdechl a řekl jemu: Efata, to je, otevři se.³⁵ A hned otevřeny jsou uši jeho, a rozvázán je svazek jazyka jeho, a mluvil správně.³⁶ A přikázal jim, aby žádnému nepravili. Ale jakkoli on jim přikazoval, oni mnohem více ohlašovali.³⁷ A převelmi se divili, řkouce: Dobře všechny věci učinil. I hluchým rozkázal slyšet, i němým mluvit.

8 V těch dnech když velmi veliký zástup byl, a neměli, co by jedli, svolav Ježíš učedníky své, řekl jim:² Lítost mám nad zástupy; neboť již tři dni trvají se mnou, a nemají, co by jedli.³ A rozpustím-li je lačné do domů jejich, zhynou na cestě; neboť někteří z nich zdaleka přišli.⁴ Odpověděli mu učedníci jeho: A odkud bude moci kdo tyto nakrmit chleby zde na poušti?⁵ A otázal se jich: Kolik máte chlebů? A oni řekli: Sedm.⁶ A kázal zástupu posadit se na zem. A vzav těch sedm chlebů, díky učiniv, lámal a dával učedníkům svým, aby předkládali. A kladli před zástup.⁷ A měli rybiček maličko. Jichž požehnav, kázal i ty před ně klást.⁸ A jedli a nasyceni jsou; a sebrali, co zůstalo drobtů, sedm košů.⁹ Těch pak, kteří jedli, bylo okolo čtyř tisíců. A propustil je.¹⁰ Potom hned vstoupiv na loď s učedníky svými, přeplavil se do krajin Dalmanutských.¹¹ A vyšli farizeové, a počali se s ním hádat, hledající od něho znamení z nebe, pokoušejíce ho.¹² A on vzdech duchem svým, dí: Co pokolení toto znamení hledá? Amen pravím vám: Nebude dáno znamení pokolení tomuto.¹³ A opustiv je, vstoupil zase na loď, i plavil se dále.¹⁴ A zapomenuli s sebou vzít chlebů, a neměli než jeden chléb s sebou na loď.¹⁵ Tedy přikazoval jim, řka: Vizte a pilně se vystříhejte kvasu farizejského a kvasu Heródesova.¹⁶ A přemítali, řkouce jeden k druhému: Chleba nemáme.¹⁷ A znaje to Ježíš, řekl jim: Co přemítáte o tom, že chleba nemáte? Ještě neznáte, ani nerozumíte? Ještě máte oslepené své srdce?¹⁸ Oči majíce, nevidíte? A uši majíce, neslyšíte?

A nepamatujete, ¹⁹ Že jsem pět chlebů lámal mezi pět tisíců? Kolik jste plných košů drobtů sebrali? Řekli jemu: Dvanáct. ²⁰ A když také sedm chlebů mezi čtyři tisíce, kolik jste plných košů drobtů vzali? A řkou jemu: Sedm. ²¹ A řekl jim: Kterak nerozumíte? ²² A přišel do Betsaidy, a přivedli k němu slepého, prosíce ho, aby se ho dotkl. ²³ A ujav toho slepého za ruku, vyvedl jej ven z městečka, a plivnuv na oči jeho, a vloživ na něj ruce, otázel se ho, viděl-li by co. ²⁴ A on pohleděv vzhůru, řekl: Rozeznám lidi; neboť vidím, že chodí jako stromy. ²⁵ Potom opět vložil ruce na oči jeho, a kázal mu hledět vzhůru. A uzdraven je, takže i zdaleka jasně viděl všechny. ²⁶ A odeslal jej do domu jeho, řka: Aniž do toho městečka choď, aniž komu z městečka prav. ²⁷ Tedy vyšel Ježíš a učedníci jeho do městeček Cesaree Filipovy. A na cestě tázal se učedníky svých, řka jim: Kým mne praví být lidé? ²⁸ Kterí odpověděli: Janem Křtitelem, a jiní Eliášem, jiní pak jedním z proroků. ²⁹ Tehdy on řekl jim: Vy pak kým mne být pravíte? Odpověděv Petr, řekl jemu: Ty jsi Kristus. ³⁰ A přikázal jim s pohrůzkou, aby o něm žádnému nepravili. ³¹ A počal učit je, že Syn člověka musí mnoho trpět, a potupen být od starších a předních kněží a zákoníků, a zabit být, a ve třech dnech z mrtvých vstát. ³² A zjevně to slovo mluvil. Proto chytiv jej Petr, počal mu domlouvat. ³³ Který obrátiv se, a pohleděv na učedníky své, přimluvil Petrovi, řka: Jdi za mnou, satane; neboť nechápeš, co je Božího, ale co lidského. ³⁴ A svolav zástup s učedníky svými, řekl jim: Chce-li kdo za mnou přijít, zapři sebe sám, a vezmi kříž svůj, a následuj mne. ³⁵ Neboť chtěl-li by kdo duši svou zachovat, ztratí ji; pakli by kdo ztratil duši svou pro mne a pro evangelium, ten ji zachová. ³⁶ Neboť co prospěje člověku, by všechnen svět získal, a své duši škodu učinil? ³⁷ Anebo jakou dá člověk odměnu za duši svou? ³⁸ Neboť kdokoli by se za mne styděl a za má slova v tomto pokolení cizoložném a hříšném, i Syn člověka stydět se bude za něj, když přijde v slávě Otce svého s anděly svatými.

9 A pravil jim: Amen pravím vám, že jsou někteří ze stojících tuto, kteří neokusí smrti, až i uzří království Boží přicházející v moci. ² A po šesti dnech pojal Ježíš Petra a Jakuba a Jana, i uvedl je na horu vysokou soukromí samy, a proměnil se před nimi. ³ A učiněno je roucho jeho skvoucí a bílé velmi jako sníh, že tak bílého bělič na zemi učinit nemůže. ⁴ A uzřeli Eliáše s Mojžíšem, jak s Ježíšem mluví. ⁵ A odpověděv Petr, řekl Ježíšovi: Mistře, dobré je nám tuto být. Proto udělejme tři stánky, tobě jeden, Mojžíšovi jeden, a Eliášovi jeden. ⁶ Neboť nevěděl, co mluví; byli zajisté přestrašeni. ⁷ A stal se oblak zastiňující je, a přišel hlas z oblaku, řkouc: Tento je ten Syn můj milý, jeho poslouvejte. ⁸ A hned rozhlédnuvše se, žádného víc neviděli než samého Ježíše s sebou. ⁹ A když sestupovali z hory, přikázal jim, aby toho žádnému nevypravovali, co viděli, než až Syn člověka z mrtvých vstane. ¹⁰ A zachovali tu věc u sebe, tázající mezi sebou, co by to bylo z mrtvých vstát. ¹¹ A otázali se ho, řkouce: Což to pak zákoníci praví, že Eliáš musí přijít nejprve? ¹² On pak odpověděv, řekl jim: Eliáš přijde nejprve, napraví všechny věci, a jak psáno je o Synu člověka, že musí mnoho trpět, a za nic položen být. ¹³ Ale pravím vám, že i Eliáš přišel, i učinili mu, co chtěli, jak psáno je o něm. ¹⁴ Tedy přišed k učedníkům, uzřel zástup veliký okolo nich, a zákoníky, jak se hádají s nimi. ¹⁵ A hned všechnen zástup uzřev jej, ulekli se; a sběhnuvše se, přivítali ho. ¹⁶ A otázel se zákoníků: Co se hádáte spolu? ¹⁷ A odpovídaje jeden ze zástupu, řekl: Mistře, přivedl jsem syna svého k tobě, který má ducha němého. ¹⁸ Ten kdykoli jej uchopí, lomcuje jím, a on slíní, a skřípe zuby svými, a strne. A řekl jsem učedníkům tvým, aby jej vyvrhli, ale nemohli. ¹⁹ A on odpovídaje jemu, řekl: Ó národe nevěrný. Ale dokud s vámi budu? A dokud vás trpět budu? Přiveďte jej ke mně. ²⁰ A přivedli ho k němu. A jak jej uzřel, hned ním duch lomcoval; a padna na zem, válel se a slínil. ²¹ A otázel se otce jeho: Dávno-li se jemu to stalo? A on řekl: Od dětství. ²² A často jím metal i na oheň i do vody, aby jej zahubil. Ale můžeš-li co, pomoz nám, slituje se nad námi. ²³ A Ježíš řekl jemu: Můžeš-li tomu věřiti; všechno je možné věřícímu. ²⁴ A ihned zvolav otec mládence toho se slzami, řekl: Věřím, Pane, pomoz nedůvěře mé. ²⁵ Uzřev pak Ježíš, že se sbíhá zástup, přimluvil duchu tomu nečistému, řka jemu: Duchu němý a hluchý, já tobě přikazuji, vyjdi z něho, a nevcházej více do něho. ²⁶ Tedy křiče a velmi jím lomcuje, vyšel. A učiněn je jako mrtvý, takže mnozí pravili, že umřel. ²⁷ Ale Ježíš ujav jej za ruku, pozdvihl ho. A vstal. ²⁸ A když vešel do domu, učedníci jeho otázali se ho soukromí: Proč jsme my ho nemohli vyvrhnout? ²⁹ A řekl jim: Tento druh nijak nemůže vyjít, jedině skrze modlitbu a půst. ³⁰ A jdouce odtud, šli spolu skrze Galilei, ale nechtěl, aby kdo věděl. ³¹ Neboť učil učedníky své a pravil jim: Že Syn člověka dán bude v ruce lidské, a zamordují jej, ale zamordován jsa, třetího dne z mrtvých vstane. ³² Oni pak neporozuměli tomu povědění, a však ostýchali se ho otázat. ³³ A přišel do Kafarnaum, a v domě byv, otázel se jich: Co jste na cestě mezi sebou rozjímali? ³⁴ Ale oni mlčeli. Neboť hádali se byli na cestě mezi sebou, kdo by z nich byl větší. ³⁵ A posadiv se, zavolal dvanáct, a dí jim: Chce-li kdo první být, bude ze všech nejposlednější a všech služebníků. ³⁶ A vzav pacholátko, postavil je uprostřed nich, a vzav je na lokty, řekl jim: ³⁷ Kdokoli by jedno z takových pacholátek přijal ve jménu mém, mne přijímá; a kdokoli by přijal mne, ne mne přijímá, ale toho, který mne poslal. ³⁸ A odpověděl mu Jan, řka: Mistře, viděli jsme jednoho, jak ve jménu tvém ďably vymítá, který nechodí s námi; i bránili jsme mu, protože s námi nechodí. ³⁹ Ježíš pak řekl: Nebraňte mu. Neboť není žádného, který by divy činil ve jménu mém, aby mohl snadně zle mluvit o mně. ⁴⁰ Neboť kdo není proti nám, s námi je. ⁴¹ Kdokoli by zajisté dal vám

Peníze a úspěch člověka nezmění, pouze umocní to, co už v něm je.

Will Smith

pít číši vody ve jménu mém, protože jste Kristovi, amen pravím vám, neztratí nikoli odplaty své. ⁴² A kdokoli by pohoršil jednoho z těchto maličkých, věřících ve mne, mnohem by mu lépe bylo, aby byl zavěšen na hrdlo jeho kámen mlýnský a vržen byl do moře. ⁴³ A pohoršovala-li by tě ruka tvá, utni ji. Lépe je tobě bezrukému vejít do života, nežli obě ruce majícímu jít do pekla v ten oheň neuhasitelný, ⁴⁴ Kde červ jejich neumírá, a oheň nehasne. ⁴⁵ A pakli noha tvá pohoršovala by tě, utni ji. Lépe je tobě kulhavému vejít do života, nežli obě nohy majícímu uvrženu být do pekla, v ten oheň neuhasitelný, ⁴⁶ Kde červ jejich neumírá, a oheň nehasne. ⁴⁷ Pakli by tě oko tvé pohoršovalo, vylup je. Lépe je tobě jednookému vejít do království Božího, nežli obě oči majícímu uvrženu být do ohně pekelného, ⁴⁸ Kde červ jejich neumírá, a oheň nehasne. ⁴⁹ Neboť každý ohněm bude solen, a všelijaká oběť solí bude osolena. ⁵⁰ Dobrá je sůl. Pakli sůl bude neslaná, čím ji osolíte? Mějte sůl sami v sobě, a pokoj mějte mezi sebou.

10 A vstav odtud, přišel do končin Judských skrze krajinu za Jordánem ležící. A sešli se k němu zase zástupy, a jak obyčej měl, opět je učil. ² Tedy přistoupivše farizeové, otázali se ho: sluší-li muži propustit ženu? pokoušejíce ho. ³ On pak odpovídaje, řekl jim: Co vám přikázal Mojžíš? ⁴ Kterí řekli: Mojžíš dopustil lístek rozloučení napsat a propustit. ⁵ A odpověděv Ježíš, řekl jim: Pro tvrdost srdce vašeho napsal vám to přikázání. ⁶ Ale od počátku stvoření muže a ženu učinil je Bůh. ⁷ Proto opustí člověk otce svého i matku, a přidrží ženy své. ⁸ A budou ti dva jedno tělo. A tak již nejsou dva, ale jedno tělo. ⁹ Proto což Bůh spojil, člověk nerozlučuj. ¹⁰ A v domě opět učedníci jeho otázali se ho o též věci. ¹¹ A dí jim: Kdokoli by propustil manželku svou a jinou pojal, cizoloží proti ní. ¹² A jestliže by žena propustila muže svého a za jiného se vdala, cizoloží. ¹³ Tedy přinášeli k němu děti, aby se jich dotýkal. Ale učedníci přimlouvali těm, kteří je nesli. ¹⁴ To viděv Ježíš, nelibě to nesl, a řekl jim: Nechte děti jít ke mně, a nebraňte jim, neboť takových je království Boží. ¹⁵ Amen pravím vám: Kdokoli by nepřijal království Božího jako dítě, nikoli do něho nevejde. ¹⁶ A bera je na lokty své, a vzkládaje na ně ruce, požehnání jim dával. ¹⁷ Potom když vyšel na cestu, přiběhl jeden, a poklekna před ním, otázal se ho: Mistře dobrý, co učiním, abych života věčného dědičně došel? ¹⁸ A řekl mu Ježíš: Co mne nazýváš dobrým? Žádný není dobrý, než jediný Bůh. ¹⁹ Přikázání umíš: Nezcizoložíš, nezabiješ, neukradneš, nevydáš falešného svědectví, neoklameš, cti otce svého i matku. ²⁰ A on odpověděv, řekl jemu: Mistře, toho všeho jsem dodržoval od své mladosti. ²¹ Tedy Ježíš pohleděv na něj, zamiloval ho, a řekl jemu: Jednoho se nedostává. Jdi, a cokoli máš, prodej, a dej chudým, a budeš mít poklad v nebi; a pojď, následuj mne, vezma kříž. ²² On pak zarmoutiv se pro to slovo, odešel, truchliv jsa; neboť měl mnohá zboží. ²³ A pohleděv vůkol Ježíš, dí učedníkům svým: Jak nesnadně ti, kteří statky mají, vejdou do království Božího. ²⁴ Tedy učedníci užasli se nad těmi řečmi jeho. Ježíš pak zase odpověděv, dí jim: Synáčkové, kterak nesnadně je doufajícím ve statek do království Božího vejít. ²⁵ Snáze je velbloudu skrze jehelní ucho projít, nežli bohatému vejít do království Božího. ²⁶ Oni pak více se děsili, řkouce mezi sebou: A kdo může spasen být? ²⁷ A pohleděv na ně Ježíš, dí: U lidí je nemožné, ale ne u Boha; neboť u Boha všechno možné je. ²⁸ A počal Petr mluvit k němu: Aj, my opustili jsme všechno, a šli jsme za tebou. ²⁹ Odpověděv pak Ježíš, řekl: Amen pravím vám, žádného není, kdo by opustil dům, nebo bratry, nebo sestry, nebo otce, nebo matku, nebo manželku, nebo děti, nebo rolí pro mne a pro evangelium, ³⁰ Aby nevzal stokrát tolik nyní v času tomto domů a bratrů a sester a matek a dětí a rolí s protivensstvím, a v budoucím věku život věčný. ³¹ Mnozí pak první budou poslední, a poslední první. ³² Byli pak na cestě, jdouce do Jeruzaléma, a Ježíš šel napřed. A byli předěšeni, a jdouce za ním, báli se. Tedy pojav opět dvanáct, počal jim praviti, co se jemu má stát, ³³ Řka: Aj, vstupujeme do Jeruzaléma, a Syn člověka vydán bude předním kněžím a zákoníkům i odsoudí jej na smrt, a vydají jej pohanům. ³⁴ Kterí posmívat se budou jemu, a ubíjejí ho, a uplivají i zabijí jej, ale třetího dne z mrtvých vstane. ³⁵ Tedy přistoupili k němu Jakub a Jan, synové Zebedeovi, řkouce: Mistře, chceme, zač bychom koli prosili tebe, abys učinil nám. ³⁶ On pak řekl jim: Co chcete, abych vám učinil? ³⁷ A řekli jemu: Dej nám, abychom jeden na pravici tvé a druhý na levici tvé seděli ve slávě tvé. ³⁸ Ježíš pak řekl jim: Nevíte, zač prosíte. Můžete-li pít kalich, který já piji, a křtít se křtem, kterým já se křtím? ³⁹ A oni řekli jemu: Můžeme. Ježíš pak řekl jim: Kalich zajisté, který já piji, pít budete, a křtem, kterým já se křtím, křtění budete, ⁴⁰ Ale sedět na pravici mé nebo na levici mé, není má věc dát, ale kterým připraveno je. ⁴¹ A uslyševše to deset, počali se hněvat na Jakuba a na Jana. ⁴² Ale Ježíš povolav jich, řekl jim: Víte, že ti, kteří sobě zalibují vládnout nad národy, panují nad nimi; a kteří velicí u nich jsou, moc provozují nad nimi. ⁴³ Ne tak bude mezi vámi. Ale kdokoli chtěl by mezi vámi být veliký, budiž váš služebník. ⁴⁴ A kdokoli z vás chtěl by být přední, budiž služebník všech. ⁴⁵ Neboť i Syn člověka nepřišel, aby mu sloužili, ale aby sloužil, a aby dal duši svou na vykoupení za mnohé. ⁴⁶ Tedy přišli do Jericho, a když vycházel on z Jericha, i učedníci jeho a zástup mnohý, Timeův syn, Bartimeus slepý, seděl podél cesty, žebraje.

⁴⁷ A když uslyšel, že by byl Ježíš Nazaretský, počal volat a říkat: Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou. ⁴⁸ A přimlouvali mu mnozí, aby mlčel. Ale on mnohem více volal: Synu Davidův, smiluj se nade mnou. ⁴⁹ Tedy zastaviv se Ježíš, kázal ho zavolat. A zavolali toho slepého, řkouce jemu: Dobré mysli buď, vstaň, volá tě. ⁵⁰ On pak povrhnuv plášť svůj, a vzhopiv se, šel k Ježíšovi. ⁵¹ A odpověděv Ježíš, dí jemu: Co chceš, ať učiním? A slepý řekl jemu: Mistře, ať vidím. ⁵² Tedy Ježíš řekl jemu: Jdi, víra tvá tě uzdravila. A hned prohlédl, a šel cestou za Ježíšem.

11 A když se přiblížili k Jeruzalému a Betfagi i Betany při hoře Olivetské, poslal dva z učedníků svých. ² A řekl jim: Jděte do městečka, které proti vám je, a hned vejduce tam, naleznete oslátko přivázané, na kterém nižádný z lidí neseděl. Odvážíce, přiveďte. ³ A řekl-li by vám kdo: Co to činíte? rcete: Že ho Pán potřebuje. A hned je pošle sem. ⁴ A odešli, a našli oslátko přivázané vně u dveří na rozcestí. A odvázali je. ⁵ Tedy někteří z těch, kteří tu stáli, řekli jim: Co činíte, odvažující oslátko? ⁶ Oni pak řekli jim, jak byl přikázal Ježíš. A nechali jich. ⁷ Proto přivedli oslátko k Ježíšovi, a vložili na ně roucha svá. A vsedl na ně. ⁸ Mnozí pak stlali roucha svá na cestě, a jiní ratolest sekali ze stromů, a metali na cestu. ⁹ A kteří napřed šli, i ti, kteří za ním šli, volali, řkouce: Hosanna. Požehnaný, který se bere ve jménu Páně. ¹⁰ Požehnané království otce našeho Davida, které přišlo ve jménu Páně. Hosanna na výsostech. ¹¹ A všel do Jeruzaléma Ježíš, i do chrámu. A spatřiv tu všechno, když již byla večerní hodina, vyšel do Betany s dvanácti. ¹² A druhého dne, když vycházel z Betany, zlačněl. ¹³ A uzřev z daleka fík, jak má lístí, šel, zda by co našel na něm. A když přišel k němu, nic nenalezl kromě lístí; neboť nebyl čas fíků. ¹⁴ Tedy odpověděv Ježíš, řekl jemu: Již více na věky nižádný z tebe ovoce nejed. A slyšeli to učedníci jeho. ¹⁵ A přišli do Jeruzaléma. A všed Ježíš do chrámu, počal vymítat ty, kteří prodávali a kupovali v chrámě, a stoly peněžoměnců a stolice prodávajících holuby převracel. ¹⁶ A nedopustil, aby kdo nádobu nesl skrze chrám. ¹⁷ A učil je, řka jim: Zdali není psáno, že dům můj dům modlitby slout bude u všech národů? Vy pak učinili jste jej peleší lotrů. ¹⁸ Slyšeli pak to zákoníci i přední kněží, a hledali, kterak by jej zahubili; neboť se ho báli, protože všechen zástup divil se učení jeho. ¹⁹ A když byl večer, vyšel z města. ²⁰ A jdouce ráno, uzřeli ten fík, jak uschl z kořene. ²¹ Tedy zpomenuv Petr, řekl jemu: Mistře, aj, ten fík, kterémuž jsi zlořečil, uschl. ²² A odpověděv Ježíš, řekl jim: Mějte víru Boží. ²³ Neboť amen pravím vám, že kdokoli by řekl hoře této: Zdvihni se a vrhni sebou do moře, a nepochyboval by v srdci svém, ale věřil by, že se stane, cokoli dí, stane se jemu tak, cokoli by řekl. ²⁴ Proto pravím vám: Za cokoli byste, modlíte se, prosili, věřte, že vezmete, a stane se vám. ²⁵ A když se postavíte k modlení, odpouštějte, máte-li co proti komu, aby i Otec váš nebeský odpustil vám hříchy vaše. ²⁶ Neboť jestliže vy neodpustíte, ani Otec váš, který v nebesích je, odpustí vám hříchů vašich. ²⁷ A přišli zase do Jeruzaléma. A když on procházel se v chrámě, přistoupili k němu přední kněží a zákoníci a starší. ²⁸ A řekli jemu: Jakou mocí to činíš? A kdo tobě dal tu takovou moc, abys tyto věci činil? ²⁹ Tedy odpovídaje Ježíš, řekl jim: Otážu se i já vás na jednu věc. Odpovězte mi, a povím vám, jakou mocí to činím. ³⁰ Křest Janův z nebe-li byl, nebo z lidí? Odpovězte mi. ³¹ A rozjímali sami mezi sebou, řkouce: Díme-li: S nebe, dí: Proč jste tedy neuvěřili jemu? ³² Pakli díme: Z lidí, bojíme se lidu. Neboť všichni o Janovi smyslili, že právě byl prorok. ³³ A odpověděvše, řekli Ježíšovi: Nevíme. A Ježíš odpovídaje, řekl jim: Aniž já vám povím, jakou mocí to činím.

12 Tedy počal jim mluvit v podobenstvích: Vinici vštípil člověk, a opletl ji plotem, a vkopal lis, a vystavěl věž, a pronajal ji vinařům, i odešel na cestu. ² A když toho čas byl, poslal k vinařům služebníka, aby od vinařů vzal ovoce z vinice. ³ Oni pak javše jej, zmrskali ho, a odeslali s prázdnou. ⁴ A poslal k nim zase jiného služebníka. I toho též kamenovavše, ranili v hlavu, a odeslali zohaveného. ⁵ A poslal opět jiného. I toho zabili, a mnoho jiných, z nichž některé zmrskali, a jiné zmordovali. ⁶ Ještě pak maje jediného syna milého, i toho poslal k nim naposledy, řka: Ustrnou se nad synem mým. ⁷ Ale vinaři řekli jedni k druhým: Tento je dědic; pojďte, zabijme jej, a bude naše dědictví. ⁸ Tedy javše jej, zabili ho, a vyvrhli ven z vinice. ⁹ Co tedy učiní pán vinice? Přijde, a zatratí vinaře ty, a dá vinici jiným. ¹⁰ Zdali jste Písma toho nečetli? Kámen, který zavrhli stavitelé, ten učiněn je hlavou úhelní. ¹¹ Od Pána stalo se toto, a je divné před očima našima. ¹² A hledali ho zajmout, ale báli se zástupu; neboť poznali, že podobenství to proti nim pověděl. A nechavše ho, odešli pryč. ¹³ Potom poslali k němu některé z farizeů a Herodiánů, aby jej polapili v řeči. ¹⁴ Kterí přišedše, řekli jemu: Mistře, víme, že jsi pravdomluvný, a nedbáš na žádného; neboť nehleďš na osobu lidskou, ale v pravdě cestě Boží učíš. Sluší-li daň dávat císaři, nebo ne? Dáme-li, nebo nedáme? ¹⁵ On pak znaje pokrytectví jejich, řekl jim: Co mne pokoušíte? Přineste mi peníz, ať pohledím. ¹⁶ A oni podali. Tedy řekl jim: Čí je tento obraz a nápis? A oni řekli mu: Císařův. ¹⁷ A odpověděv Ježíš, řekl jim: Dávejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu. A podivili se tomu. ¹⁸ Potom přišli k němu saduceové, kteří praví, že není zmrtvýchvstání. A otázali se ho, řkouce: ¹⁹ Mistře, Mojžíš nám napsal: Kdyby cí bratr umřel, a zanechal manželku, a synů

*Stokrát víc než slova hladká jeden čin znamená
však musíš zadní vrátka nechat zavřená.*

Spirituál kvintet

Tyran zemře a jeho vláda skončila.

Mučedník zemře a jeho vláda začne.

Søren Kierkegaard

by neměl, aby bratr jeho pojal manželku jeho, a vzbudil símě bratru svému.²⁰ I bylo sedm bratrů. A první pojav manželku, a umřev, nepozůstavil semene.²¹ A druhý pojav ji, také umřel, a aniž ten nezůstavil semene. A třetí taktěž.²² A tak ji pojalo těch sedm, a nezůstavili semene. Nejposléze pak po všech umřela i ta žena.²³ Proto při vzkříšení, když z mrtvých vstanou, či z těch bude manželka? Neboť jich sedm mělo ji za manželku.²⁴ A odpovídaje Ježíš, řekl jim: Zdali ne proto bloudíte, že neznáte Písem ani moci Boží? ²⁵ Neboť když vstanou z mrtvých, nebudou se ženit ani vdávat, ale budou jako andělé nebeští.²⁶ O mrtvých pak, že mají vstát, zdali jste nečetli v knize Mojžíšově, kterak v keři promluvil k němu Bůh, rka: Já jsem Bůh Abrahamův, a Bůh Izákův, a Bůh Jákobův?²⁷ Není Bůh mrtvých, ale Bůh živých. Proto vy velmi bloudíte.²⁸ Tedy přistoupil jeden ze zákoníků, slyšev je spolu se hádající, a vida, že jim dobře odpověděl, otázal se ho: Které je přikázání první ze všech?²⁹ A Ježíš odpověděl jemu, že první ze všech přikázání jest: Slyš, Izraeli, Pán Bůh náš Pán jeden je.³⁰ Proto milovat budeš Pána Boha svého ze všeho srdce svého, a ze vsí duše své, a ze vsí mysli své, i ze všech mocí svých. To je první přikázání.³¹ Druhé pak podobné toto: Milovat budeš bližního svého jako sebe samého. Většího přikázání jiného nad tato není.³² A řekl jemu ten zákoník: Mistře, dobře jsi v pravdě pověděl. Neboť jeden je Bůh, a není jiného kromě něho;³³ A milovat ho ze všeho srdce, a ze vsí mysli, a ze vsí duše, i ze všech mocí, a milovat bližního jako sebe samého je nade všechny zápaly a oběti.³⁴ A viděv Ježíš, že by moudře odpověděl, dí jemu: Nejsi daleko od království Božího. A žádný více nesměl se ho tázat.³⁵ A odpovídaje Ježíš, řekl, uče v chrámě: Kterak praví zákoníci, že Kristus je syn Davidův?³⁶ Neboť David praví v Duchu svatém: Řekl Pán Pánu mému: Sed na pravici mé, až i položím nepřátele tvé za podnože noh tvých.³⁷ Poněvadž sám David nazývá jej Pánem, kterak tedy syn jeho je? A mnohý zástup rád ho poslouchal.³⁸ A mluvil jim v učení svém: Varujte se zákoníků, kteří chtějí v krásném rouše chodit, a pozdravování být na trzích,³⁹ A na předních stolicích sedět ve školách, a přední místa mít na večerích,⁴⁰ Kterí sžirají domy vdovské, a to pod zámyslem dlouhých modliteb. Tito vezmou soud těžší.⁴¹ A posadiv se Ježíš proti pokladnici, díval se, kterak zástup metal peníze do pokladnice. A mnozí bohatí metalí mnoho.⁴² A přišedši jedna chudá vdova, i vrhla dva šarty, což je čtvrtá částka peníze.⁴³ A svolav učedníky své, dí jim: Amen pravím vám, že tato chudá vdova více uvrhla, než tito všichni, kteří metalí do pokladnice.⁴⁴ Neboť všichni z toho, co jim zbývalo, metalí, ale tato ze své chudoby, všechno, co měla, uvrhla, všechnu živnost svou.

13 A když vycházel z chrámu, dí jemu jeden z učedníků jeho: Mistře, pohleď, kteraké kamení a jaké stavení!² Tedy Ježíš odpovídaje, řekl jemu: Vidíš tato tak veliká stavení? Nebude zanechán kámen na kamení, který by nebyl zbořen.³ A když se posadil na hoře Olivetské proti chrámu, otázali se jeho v soukromí Petr, Jakub a Jan a Ondřej:⁴ Pověz nám, kdy to bude? A které znamení, když se toto všechno bude plnit?⁵ Ježíš pak odpovídaje jim, počal pravit: Vizte, aby vás někdo nesvedl.⁶ Neboť mnozí přijdou ve jménu mém, řkouce: Já jsem Kristus, a mnohé svedou.⁷ Když pak uslyšíte o boji a pověst o válkách, nestrachujte se; neboť musí to být, ale ne ihned konec.⁸ Povstane zajisté národ proti národu a království proti království, a budou zemětřesení po místech, a hlady i bouřky.⁹ A to jsou počátky bolestí. Vy pak se mějte na pozoru. Neboť vydávat vás budou na sněmy a do shromáždění; budete biti, a před vladaři a králi stanete pro mne, na svědectví jim.¹⁰ Ale ve všech národech nejprv musí být kázáno evangelium.¹¹ Když pak vás povedou, vyzrazující, nestarejte se předtím, co byste mluvili, aniž pečlivě přemítejte, ale co vám bude dáno v tu hodinu, to mluvte; neboť nejste vy, kteří mluvíte, ale Duch svatý.¹² Vydá pak bratr bratra na smrt a otec syna, a povstanou děti proti rodičům, a budou je mordovat.¹³ A budete v nenávisti všem pro jméno mé. Ale kdo setrvá až do konce, ten spasen bude.¹⁴ Když pak uzříte ohavnost zpuštění, o které pověděno je skrze Daniele proroka, jak stojí, kde by stát neměla (kdo

12:44 **Všechnu živnost svou.** Jestli se v Božích očích výše finančního daru měří tím, jak málo po jeho odevzdání člověku zbude, pak boháč (kteří jsou bohatí právě proto, že na majetku lpí, spoléhají na něho, vkládají do něho své naděje a své srdce) mají neřešitelný problém. Srv. [pozn. Lk 15:25](#).

13:14 **Ohavnost zpuštění.** Antiochus IV. Epifanes ve snaze zcela vymýtí židovské náboženství zakázal veškeré židovské náboženské projevy jako např. obřizku, čtení Tóry, slavení svátků či dodržování

soboty. Na oltáři v chrámu obětoval prase a trval na tom, aby ho Židé uctívali jako boha; srv. [Úvod k Danielovi](#) na str. ?? a [pozn. Da 8:11; 9:27; 11:31; 12:1](#) a [Sk 12:22–23](#). V Ježíšově budoucnosti lze Danielovo prorockví o ofěsné ohavnosti vztáhnout na římského generála Tita, který roku 70. po Kr. srovnal chrám se zemí (poté, co ho vojáci vypálili, roztažené zlato se rozteklo mezi kameny; ty pak rozvalili, aby se k němu dostlali). Viz též [pozn. Mt 24:15](#) a [pozn. Zj 3:18](#).

čte, rozuměj), tehdy ti, kdo by v Židovstvu byli, ať utečou na hory.¹⁵ A kdo by na střeše byl, nesestupuj do domu, ani vcházej, aby co vzal z domu svého.¹⁶ A kdo na poli, nevracej se zase, aby vzal roucho své.¹⁷ Běda pak těhotným a těm, které krmí v těch dnech.¹⁸ Proto modlete se, aby utíkání vaše nebylo v zimě.¹⁹ Neboť budou to dny soužení, jakého nebylo od počátku stvoření, které Bůh stvořil, až dosavad, aniž bude.²⁰ A byť nebyl ukrátil Pán těch dnů, nebyl by spasen žádný člověk. Ale pro vyvolené, které vyvolil, ukrátil těch dnů.²¹ A tehda řekl-li by vám kdo: Aj, teď je Kristus, anebo aj, tamto, nevěřte.²² Neboť povstanou falešní Kristové a falešní proroci, a budou činit divy a zázraky ke svedení, by možné bylo, také i vyvolených.²³ Vy pak se mějte na pozor. Aj, předpověděl jsem vám všechno.²⁴ V těch pak dnech, po soužení tom, slunce se zatmí, a měsíc nedá světla svého.²⁵ A hvězdy nebeské budou padat, a moci, které jsou na nebi, pohnou se.²⁶ A tehdy uzí Syna člověka, jak se bere v oblacích s mocí velikou a se slávou.²⁷ A tehdy pošle anděly své, a shromáždí vyvolené své od čtyř větrů, od končin země až do končin nebe.²⁸ Od říku pak učte se podobenství tomuto: Když již ratolest jeho vyraší, a vypučí listí, znáte, že blízko je léto.²⁹ Tak i vy, když uzzříte, jak se tyto věci dějí, vězte, že blízko je a ve dveřích.³⁰ Amen pravím vám, že nepomine pokolení toto, až se tyto všechny věci stanou.³¹ Nebe a země pominou, ale slova má nikoli nepominou.³² Ale o tom dni a hodině žádný neví, ani andělé, kteří jsou v nebesích, ani Syn, jedině Otec.³³ Vizte, bděte a modlete se; neboť nevíte, kdy bude ten čas.³⁴ Jako člověk, který daleko odešel, opustiv dům svůj, a poručiv služebníkům svým vladařství, a jednomu každému práci jeho, vrátnému přikázal, aby bděl.³⁵ Proto bděte; neboť nevíte, kdy Pán domu přijde, večer-li, nebo o půlnoci, nebo když kantor zpívá, nebo ráno.³⁶ Aby snad přijda v nenadále, nenalezl vás, a vy spíte.³⁷ A co vám pravím, všem pravím: Bděte.

14 Po dvou pak dnech byl hod beránka a přesnic; a hledali přední kněží a zákoníci, kterak by jej lstivě jmouce, zamordovali.² Ale pravili: Ne ve svátek, aby snad nebyl rozbroj v lidu.³ A když byl v Betany, v domu Šimona malomocného, a seděl za stolem, přišla žena, mající nádobu alabastrovou masti velmi drahé, z nardového koření. A rozbívši alabastrovou nádobu, vylila ji na hlavu jeho.⁴ A hněvali se někteří mezi sebou, řkouce: A proč ztráta masti této stala se?⁵ Neboť mohlo toto prodáno být, draže než za tři sta peněz, a dáno být chudým. A vzpouzeli se na ni.⁶ Ale Ježíš řekl: Nechte ji. Proč ji rmoutíte? Dobrý skutek učinila nade mnou.⁷ Však chudé máte vždycky s sebou, a když budete chtít, můžete jim dobře činit, ale mne ne vždycky mít budete.⁸ Ona co mohla, to učinila; předešla, aby těla mého pomazala ku pohřbu.⁹ Amen pravím vám: Kdekoli bude kázáno toto evangelium po všem světě, také i to, co učinila tato, bude vypravováno na památku její.¹⁰ Tedy Jidáš Iškariotský, jeden z dvanácti, odešel k předním kněžím, aby jim ho zradil.¹¹ Oni pak uslyševše, zaradovali se, a slíbili mu peníze dát. A hledal, kterak by ho příhodně zradil.¹² Prvního pak dne přesnic, když velikonoční beránek zabíjen býval, řkou jemu učedníci jeho: Kde chceš, ať jdouce, připravíme, abys jedl beránka?¹³ A poslal dva z učedníků svých, a řekl jim: Jděte do města, a potká vás člověk džbán vody nesa. Jděte za ním.¹⁴ A kamkoli vejde, rcete hospodáři: Mistr praví: Kde je večeradlo, v němž bych jedl beránka s učedníky svými?¹⁵ A on vám ukáže večeradlo veliké, vydlážděné a připravené. Tu nám připravte.¹⁶ A odešli učedníci jeho, a přišli do města, a našli tak, jak jim byl pověděl. A připravili beránka.¹⁷ Když pak byl večer, přišel s dvanáct.¹⁸ A když seděli za stolem a jedli, řekl Ježíš: Amen pravím vám, že jeden z vás mne zradí, který jí se mnou.¹⁹ A oni se počali rmoutit, a pravit jemu jeden každý zvlášť: Zdali já jsem? A jiný: Zdali já?²⁰ On pak odpověděv, řekl jim: Jeden ze dvanácti, který omáčívá se mnou v mise.²¹ Syn zajisté člověka jde, jak psáno o něm, ale běda člověku tomu, skrze něhož Syn člověka bude zrazen. Dobré by bylo jemu, aby se byl nenarodil člověk ten.²² A když oni jedli, vzav Ježíš chléb, a dobrořečiv, lámal a dával jim, řka: Vezměte, jezte, to je tělo mé.²³ A vzav kalich, a díky učiniv, dal jim. A pili z něho všichni.²⁴ A řekl jim: To je krev má smlouvy té nové, která se za mnohé vylévá.²⁵ Amen pravím vám, že již více nikoli nebudu pít z plodu vinného kořene, až do onoho dne, když jej pít budu nový v království Božím.²⁶ A sezpívavše písničku, vyšli na horu Olivetskou.²⁷ Potom řekl jim Ježíš: Všichni vy pohoršíte se nade mnou této noci. Neboť psáno je: Bít budou pastýře, a rozprchnou se ovce.²⁸ Ale když z mrtvých vstanu, předejdu vás do Galilee.²⁹ Tedy Petr řekl jemu: Byť se pak všichni pohorší, ale já ne.³⁰ A řekl jemu Ježíš: Amen pravím tobě, že dnes této noci, prvé než kantor dvakrát zazpívá, třikrát mne zapřeš.³¹ On pak mnohem více mluvil: Bych pak měl s tebou i umřít, nikoli nezapřu tebe. A tak také i všichni mluvili.³² A přišli na místo, kterémuž jméno Getsemany. Tedy řekl učedníkům svým: Sedte tuto, až se pomodlím.³³ A pojav s sebou Petra a Jakuba a Jana, počal se lekat a velmi teskliv být.³⁴ A dí jim: Smutná je duše má až k smrti. Počkejte tuto a bděte.³⁵ A poodšed maličko, padl na zemi a modlil se, aby, bylo-li by možné, odešla od něho hodina ta.³⁶ A řekl: Abba, Otče, všechno je možné tobě. Přenes kalich tento ode mne, ale však ne, co já chci, ale co ty.³⁷ A přišel a našel je, jak spí. A řekl Petrovi: Šimone, spíš? Nemohl-lis jedině hodiny bdít?³⁸ Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení. Duch zajisté hotov je, ale tělo

nemocno. ³⁹ A opět odšed, modlil se, táž slova mluvě. ⁴⁰ A navrátiv se, našel je, jak opět spí (nebo oči jejich byly obtíženy); aniž věděli, co by jemu odpověděli. ⁴¹ A přišel potřetí, a řekl jim: Spěte již a odpočívajte; dost je. Přišla ta hodina; aj, Syna člověka zrazují v ruce hříšných. ⁴² Vstaňte, pojďte. Aj, který mne zrazuje, blízko je. ⁴³ A hned, když on ještě mluvil, přišel Jidáš, který byl jeden z dvanácti, a s ním zástup veliký s meči a s kyji, od předních kněží a od zákoníků a starších. ⁴⁴ Zrádce pak jeho byl jim dal znamení, řka: Kteréhokoli políbím, ten to je; jměte ho, a vedte opatrně. ⁴⁵ A přišed, hned přistoupiv k němu, řekl: Mistře, Mistře, a políbil ho. ⁴⁶ Tedy oni vztáhli naň ruce své, a jali jej. ⁴⁷ Jeden pak z těch, kteří tu okolo stáli, vytrhnuv meč, udeřil služebníka nejvyššího kněze, a utal jemu ucho. ⁴⁸ A odpověděv Ježíš, řekl jim: Jako na lotra vyšli jste s meči a s kyji, abyste mne jali? ⁴⁹ Na každý den býval jsem u vás, uče v chrámě, a nejali jste mne. Ale aby se naplnila Písma. ⁵⁰ Tedy opustivše jej, všichni utekli. ⁵¹ Jeden pak mládenček šel za ním, oděn jsa rouchem lněným po nahém těle. A popadli jej mládenci. ⁵² On pak opustiv roucho, nahý utekl od nich. ⁵³ A přivedli Ježíše k nejvyššímu knězi, a sešli se k němu všichni přední kněží i starší i zákoníci. ⁵⁴ Petr pak šel za ním zdaleka až na dvůr nejvyššího kněze; i seděl se služebníky, zahřívaje se u ohně. ⁵⁵ Ale přední kněží i všechna ta rada hledali proti Ježíšovi svědectví, aby jej na smrt vydali, avšak nenalezli. ⁵⁶ Neboť ač mnozí křivé svědectví vydávali proti němu, však svědectví jejich nebyla jednostejná. ⁵⁷ Tedy někteří povstavše, křivé svědectví dávali proti němu, řkouce: ⁵⁸ My jsme slyšeli tohoto, že řekl: Já zbořím chrám tento rukou udělaný, a ve třech dnech jiný ne rukou udělaný postavím. ⁵⁹ Ale ani to jejich svědectví nebylo jednostejné. ⁶⁰ Tedy povstav nejvyšší kněz uprostřed, otázal se Ježíše, řka: Neodpovídáš ničeho, co tito na tebe svědčí? ⁶¹ Ale on mlčel, a nic neodpověděl. Opět nejvyšší kněz otázal se ho a řekl jemu: Jsi-li ty Kristus, ten Syn toho Požehnaného? ⁶² A Ježíš řekl: Já jsem, a užití Syna člověka, jak sedí na pravici moci Boží, a přichází s oblaky nebeskými. ⁶³ Tedy nejvyšší kněz roztrhnuv roucha svá, řekl: Což ještě potřebujeme svědků? ⁶⁴ Slyšeli jste rouhání. Co se vám zdá? Oni pak všichni potupili jej, že je hoden smrti. ⁶⁵ A počali někteří naň plivat, a tvář jeho zakrývat, a jej políčkovat a říkat jemu: Prorokuj. A služebníci kyji jej bili. ⁶⁶ A když byl Petr v síni dole, přišla jedna ze služek nejvyššího kněze. ⁶⁷ A uzřevši Petra, jak se ohřívá, a pohleděvši naň, dí: I ty s Ježíšem Nazaretským byl jsi. ⁶⁸ Ale on zapřel, řka: Aniž vím, ani rozumím, co ty pravíš. A vyšel ven před síň, a kantor zazpíval. ⁶⁹ Tedy služka, uzřevši jej opět, počala pravit těm, kteří tu okolo stáli, že tento z nich je. ⁷⁰ A on opět zapřel. A po malé chvíli opět ti, kteří tu stáli, řekli Petrovi: Jistě z nich jsi, neboť i Galilejský jsi, i řeč tvá podobná je. ⁷¹ On pak počal se proklínat a přísahati: Neznám člověka toho, o němž pravíte. ⁷² A hned po druhé kantor zazpíval. A rozpomenul se Petr na slovo, které byl řekl jemu Ježíš: Že dříve než kantor dvakrát zazpívá, třikrát mne zapřeš. A vyšed, plakal.

15 A hned ráno, uradivše se přední kněží se staršími a se zákoníky i se vším shromážděním, svázavše Ježíše, vedli jej a dali Pilátovi. ² A otázal se ho Pilát: Ty-li jsi ten král Židovský? A on odpověděv, řekl jemu: Ty pravíš? ³ A žalovali na něj přední kněží mnoho. On pak nic neodpovídal. ⁴ Tedy Pilát otázal se ho opět, řka: Nic neodpovídáš? Hle, jak mnoho proti tobě svědčí. ⁵ Ale Ježíš přece nic neodpověděl, takže se podivil Pilát. ⁶ Ve svátek pak propouštěval jim jednoho z vězňů, za kteréhokoli by prosili. ⁷ A byl jeden, který slul Barabáš, s svárlivými ve vězení, kteří ve svadě vraždu byli spáchali. ⁸ A zvolav zástup, počal prosit, aby učinil, jako jim vždycky činíval. ⁹ Pilát pak odpověděl jim, řka: Chcete-li, propustím vám krále Židovského? ¹⁰ (Neboť věděl, že jej ze závisti vydali přední kněží). ¹¹ Ale přední kněží ponoukli zástupu, aby jim raději propustil Barabáše. ¹² A Pilát odpověděv, řekl jim zase: Což pak chcete, ať učiním tomu, kterého králem Židovským nazýváte? ¹³ A oni opět zvolali: Ukřižuj ho. ¹⁴ A Pilát pravil jim: A co zlého učinil? Oni pak více volali: Ukřižuj ho. ¹⁵ Tedy Pilát, chtě lidu zadost učinit, pustil jim Barabáše, a dal jim Ježíše zbičovaného, aby byl ukřižován. ¹⁶ Žoldníci pak uvedli jej dovnitř do síně, do paláce, a svolali všechnu sběr. ¹⁷ A oblékli jej v šarlat, a korunu upletše z trní, vložili naň. ¹⁸ A počali ho pozdravovat: Zdráv buď, králi Židovský. ¹⁹ A bili hlavu jeho třtinou, a plivali na něj, a sklánějíce kolena, klaněli se jemu. ²⁰ A když se jemu naposmívali, svlékli z něho šarlat, a oblékli jej v roucho jeho vlastní. A vedli jej, aby ho ukřižovali. ²¹ A přinutili nějakého Šimona Cyrenského, pomíjejícího (kterýž šel z pole, otce Alexandrova a Rufova), aby nesl kříž jeho. ²² A vedli jej až na místo Golgota, to je (vyložil-li by), popravčí místo. ²³ A dávali mu pít víno s myrhou, ale on nepřijal. ²⁴ A ukřižovavše jej, rozdělili roucha jeho, metajíce o ně los, kdo by co vzít měl. ²⁵ A byla hodina třetí, když ho ukřižovali. ²⁶ A byl nápis viny jeho napsán: Král Židovský. ²⁷ Ukřižovali také s ním dva lotry, jednoho na pravici, a druhého na levici jeho. ²⁸ A naplněno je Písmo, řkoucí: A s nepravými počten je. ²⁹ A kteří chodili mimo něj, rouhali se jemu, potřásajíce hlavami svými, a říkajíce: Hahá, který rušíš chrám, a ve třech dnech buduješ, ³⁰ Pomož sobě samému a sestup z kříže. ³¹ Tež i přední kněží posmívajíce se, jeden k druhému se zákoníky pravili: Jiným pomáhal, sám sobě pomoci nemůže. ³² Kristus, ten král Izraelský, nechať nyní sestoupí z kříže, ať uzříme, a uvěříme. A i ti, kteří s ním ukřižování byli, útržku mu činili. ³³ A když byla hodina šestá, stala se tma po vsí zemi až do hodiny deváté. ³⁴ A v hodinu devátou zvolal Ježíš hlasem velikým, řka: Elói, Elói, lama zabachtani? Což se vykládá: Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? ³⁵ A někteří z okolo stojících, slyševs to, pravili: Hle, Eliáše volá. ³⁶ A běžev

jeden, naplnil hubu octem, a vloživ na trest, dával jemu pít, řka: Ponechte, uzříme, přijde-li Eliáš, aby jej složil. ³⁷ Ježíš pak zvolav hlasem velikým, vypustil duši. ³⁸ A opona v chrámě roztrhla se na dvě, od vrchu až dolů. ³⁹ Viděv pak centurio, který tu naproti stál, že tak volaje, vypustil duši, řekl: Jistě člověk tento Syn Boží byl. ⁴⁰ Byly pak tu i ženy, zdaleka se dívající, mezi nimiž byla Maria Magdaléna, a Maria Jakuba menšího, a Jozesova máť, a Salome, ⁴¹ Které, když ještě byl v Galilei, chodily za ním a posluhovaly jemu, i jiné mnohé, které byly s ním vstoupily do Jeruzaléma. ⁴² A když již byl večer (že byl den připravování, to je před sobotou), ⁴³ Přišel Jozef z Arimatie, počestná osoba úřední, který také očekával království Božího, směle všel ku Pilátovi, a prosil za tělo Ježíšovo. ⁴⁴ Pilát pak podívil se, již-li by umřel. A povolav centuriona, otázal se ho, dávno-li umřel. ⁴⁵ A zvěděv od centuriona, dal tělo Jozefovi. ⁴⁶ A koupiv plátna, a sňav ho, obvinul v plátno, a položil do hrobu, který byl vytesán ze skály, a přivalil kámen ke dveřím hrobu. ⁴⁷ Ale Maria Magdaléna a Maria Jozesova dívaly se, kde by byl položen.

16 A když pominula sobota, Maria Magdaléna a Maria Jakubova a Salome nakoupily vonných věcí, aby přijdouce, pomazaly Ježíše. ² Proto velmi ráno v první den po sobotě přišly k hrobu, jak již slunce vzešlo. ³ A pravily vespolek: Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobu? ⁴ (A vzhlédnuvše, uzřely odvalený kámen.) Byl zajisté veliký velmi. ⁵ A všedše do hrobu, uzřely mládence, jak sedí na pravici, oděného rouchem bílým. A ulekly se. ⁶ On pak řekl jim: Nebojte se. Ježíše hledáte Nazaretského, toho ukřižovaného. Vstal, není ho tuto; aj, místo, kde jej byli položili. ⁷ Ale jděte, povězte učedníkům jeho i Petrovi, že vás předejde do Galilee. Tam jej uzříte, jak pověděl vám. ⁸ A vyšedše rychle, utekly od hrobu; neboť připadl na ně strach a hrůza. A aniž komu co řekly, neboť se bály. ⁹ Vstav pak Ježíš z mrtvých ráno v neděli, ukázal se nejprv Marii Magdaléně, z níž byl vyvrhl sedm ďáblů. ¹⁰ Ona pak šedši, zvěstovala těm, kteří s ním bývali, lkajícím a plačícím. ¹¹ A oni slyšavše, že by živ byl, a viděn od ní, nevěřili. ¹² Potom pak dvěma z nich jdoucím ukázal se v jiné způsobě, když šli přes pole. ¹³ A ti šedše, pověděli jiným. Ani těm nevěřili. ¹⁴ Potom sedícím spolu jedenácti ukázal se, a trestal nedůvěru jejich a tvrdost srdce, že těm, kteří jej viděli vzkříšeného, nevěřili. ¹⁵ A řekl jim: Jdouce po všem světě, kažte evangelium všemu stvoření. ¹⁶ Kdo uvěří a pokřtí se, spasen bude; kdo pak neuvěří, bude zatracen. ¹⁷ Znamení pak tí, kteří uvěří, tato mít budou: Ve jménu mém ďábly budou vymítat, jazyky novými mluvit, ¹⁸ Hady brát, a jestliže by co jedovatého pili, nikolí jim neuškodí; na nemocné ruce vkládat budou, a dobře se mít budou. ¹⁹ Když pak jim odmluvil Pán, vzhůru vzat je do nebe, a sedí na pravici Boží. ²⁰ A oni vyšedše, kázali všudy, a Pán jim pomáhal, a slov jejich potvrzoval činěním divů.

Lukáš

Úvod

1 Poněvadž mnozí usilovali sepsati pořádně vypravování těch věcí, které u nás jisté jsou, ² Jak nám vydali ti, kteří od počátku sami viděli, a služebníci toho Slova byli: ³ Vidělo se i mně, který jsem toho všeho pravé povědomosti z gruntu bedlivě došel, tobě o tom pořádně vypsati, výborný Teofile, ⁴ Abys zvěděl jistotu těch věcí, jimž jsi vyučován. ⁵ Byl za dnů Heródesa krále Judského kněz nějaký, jménem Zachariáš, z třídy Abiášovy, a manželka jeho z dcer Aronových, a jméno její Alžběta. ⁶ Byli pak oba spravedliví před obličejem Božím, chodíce ve všech přikázáních a spravedlnostech Páně bez úhony. ⁷ A neměli plodu, protože Alžběta byla neplodná, a oba zestárli ve dnech svých. ⁸ A stalo se, když on úřad kněžský konal v pořádku třídy své před Bohem, ⁹ Že podle obyčeje úřadu kněžského los naň přišel, aby položil zápal, vejda do chrámu Páně. ¹⁰ A všechno množství lidu bylo vně, modlíce se v hodinu zápalu. ¹¹ Tedy ukázal se jemu anděl Páně, stoje na pravé straně oltáře zápalu. ¹² A uzřev jej Zachariáš, vyděsil se, a bázeň připadla na něj. ¹³ A řekl jemu anděl: Neboj se, Zachariáši, neboť je uslyšena modlitba tvá, a Alžběta manželka tvá porodí tobě syna, a nazveš jméno jeho Jan. ¹⁴ Z čehož budeš mít radost a veselí, a mnozí se z jeho narození budou radovat. ¹⁵ Bude zajisté veliký před obličejem Páně, a vína i nápoje opojného nebude pít, a Duchem svatým bude naplněn hned od života matky své. ¹⁶ A mnohé ze synů Izraelských obrátí ku Pánu Bohu jejich. ¹⁷ Neboť on předejde před obličejem jeho v duchu a v moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k synům, a nevěřící k opatrnosti spravedlivých, aby postavil Pánu lid hotový. ¹⁸ A řekl Zachariáš andělu: Po čem to poznám? Neboť já starý jsem, a manželka má zestárla se ve dnech svých. ¹⁹ A odpověděv anděl, řekl jemu: Já jsem Gabriel, který stojím před obličejem Božím, a poslán jsem, abych mluvil s tebou, a tyto věci veselé tobě zvěstoval. ²⁰ A aj, budeš němý, a nebudeš moci mluvit až do dne, v kterém se tyto věci stanou, protože jsi neuvěřil řečem mým, které se naplní časem svým. ²¹ Lid pak očekával Zachariáše, a divili se, že on tak prodléval v chrámě. ²² Vyšed pak, nemohl mluvit k nim. A porozuměli, že vidění viděl v chrámě. Neboť on návštěví jim dával, a zůstal němý. ²³ A stalo se, když se vyplnili dnové konání úřadu jeho, odešel do domu svého. ²⁴ A po těch dnech počala Alžběta manželka jeho, a tajila se za pět měsíců, řkouc: ²⁵ Že tak mi učinil Pán ve dnech, v nichž pohlédl, aby odjal mé pohanění mezi lidmi. ²⁶ V měsíci pak šestém poslán je anděl Gabriel od Boha do města Galilejského, kterémuž jméno Nazarét, ²⁷ Ku panně zasnoubené muži, kterémuž jméno bylo Jozef, z domu Davidova, a jméno panny Maria. ²⁸ A všed k ní anděl, dí: Zdráva buď milostí obdařená, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami. ²⁹ Ona pak uzřevši ho, zarmoutila se nad řečí jeho, a myslila, jaké by to bylo pozdravení. ³⁰ A řekl jí anděl: Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. ³¹ A počneš v životě, a porodíš syna, a nazveš jméno jeho Ježíš. ³² Ten bude veliký, a Syn Nejvyššího slout bude, a dá jemu Pán Bůh stolic Davida otce jeho. ³³ A kralovat bude v domě Jákobově na věky, a království jeho nebude konce. ³⁴ A řekla Maria andělu: Kterak se to stane, poněvadž já muže nepoznávám? ³⁵ A odpověděv anděl, řekl jí: Duch svatý sestoupí v tě, a moc Nejvyššího zastíní tobě; a proto i to, co se z tebe svatého narodí, slout bude Syn Boží. ³⁶ A aj, Alžběta, přítelkyně tvá, i ona počala syna ve stáří svém, a tento je jí šestý měsíc, která sloula neplodná. ³⁷ Neboť nebude nemožné u Boha žádné slovo. ³⁸ A řekla Maria: Aj, služebnice Páně, staň se mi podle slova tvého. A odšel od ní anděl. ³⁹ Tedy povstavši Maria v těch dnech, odešla na hory s chvátáním do města Judova. ⁴⁰ A vešla do domu Zachariášova, a pozdravila Alžbětu. ⁴¹ A stalo se, jakž uslyšela Alžběta pozdravení Marie, zaplesalo nemluvnátko v životě jejím, a naplněna je Duchem svatým Alžběta. ⁴² A zvolala hlasem velikým a řekla: Požehnaná ty mezi ženami, a požehnaný plod života tvého. ⁴³ A odkud mi to, aby přišla matka Pána mého ke mně? ⁴⁴ Neboť aj, jakž se stal hlas pozdravení tvého v uších mých, zaplesalo radostně nemluvnátko v životě mém. ⁴⁵ A blahoslavená, která uvěřila, neboť dokonány budou ty věci, které jsou pověděny jí ode Pána. ⁴⁶ Tedy řekla Maria: Velebí duše má Hospodina, ⁴⁷ A veselí se duch můj v Bohu, spasiteli svém, ⁴⁸ Že pohlédl na ponížení služebnice své; neboť aj, od této chvíle blahoslavít mne budou všechny národy. ⁴⁹ Neboť mi učinil veliké věci ten, který mocný je, a svaté jméno jeho, ⁵⁰ A jehož milosrdenství od pokolení až do pokolení bojícím se jeho. ⁵¹ Dokázal moci ramenem svým, rozptýlil pyšné myšlením srdce jejich. ⁵² Sházal mocné z stolic, a povýšil ponížených. ⁵³ Lačné nakrmil dobrými věcmi, a bohaté pustil s prázdnou. ⁵⁴ Přijal Izraele, služebníka svého, byv pamětliv na milosrdenství, ⁵⁵ Jak mluvil otcům našim, Abrahamovi a semeni jeho na věky. ⁵⁶ A zůstala Maria s ní asi za tři měsíce, a navrátila se do domu svého. ⁵⁷ Alžbětě pak naplnil se čas, aby porodila, i porodila syna. ⁵⁸ A uslyšeli sousedé a přátelé její, že Hospodin veliké učinil s ní milosrdenství své, i radovali se spolu s ní. ⁵⁹ Stalo se pak v den osmý, přišli obřezat dítěte, a nazývali jej jménem otce jeho Zachariášem. ⁶⁰ Ale odpověděvši matka jeho, řekla: Nikoli, ale slout bude Jan. ⁶¹ A řekli jí: Však žádného není v rodu tvém, který by sloul jménem tím. ⁶² A dávali návštěví

otci jeho, jak by ho chtěl nazývat.⁶³ A on požádal deštičky, napsal, řka: Jan je jméno jeho. a divili se všichni.⁶⁴ A hned otevřela se ústa jeho a jazyk jeho, i mluvil, velebě Boha.⁶⁵ Tedy přišla bázeň na všechny sousedy jejich, a po všech horách Judských rozhlášena jsou všechna ta slova.⁶⁶ A všichni, kteří o tom slyšeli, skládali to v srdci svém, řkouce: I jaké dítě toto bude? A ruka Páně byla s ním.⁶⁷ Zachariáš pak otec jeho naplněn je Duchem svatým, a prorokoval, řka: ⁶⁸ Požehnaný Pán Bůh Izraelský, že navštívil a učinil vykoupení lidu svému.⁶⁹ A vyzdvihl nám roh spasení v domě Davida, služebníka svého,⁷⁰ Jak mluvil skrze ústa proroků svých svatých, kteří byli od věků,⁷¹ O vysvobození z nepřátel našich, a z ruky všech, kteří nás nenáviděli,⁷² Aby učinil milosrdenství s otci našimi, a rozpomenul se na smlouvu svou svatou,⁷³ Na přísahu, kterouž přísáhl Abrahamovi, otci našemu, že nám to dá,⁷⁴ Abychom bez strachu, z ruky nepřátel svých jsouce vysvobození, sloužili jemu,⁷⁵ Ve svatosti a v spravedlnosti před obličejem jeho, po všechny dny života svého.⁷⁶ Ty pak, dítě, prorokem Nejvyššího slout budeš, neboť předejdeš před tváří Páně připravovat cesty jeho,⁷⁷ Aby dáno bylo poznání spasitelné lidu jeho na odpuštění hříchů jejich,⁷⁸ Skrze střeva milosrdenství Boha našeho, v nichž navštívil nás, vyšed z výsosti,⁷⁹ Aby se ukázal sedícím v temnostech a v stínu smrti, k spravení noh našich na cestu pokoje.⁸⁰ Dítě pak rostlo, a posilovalo se v duchu, a bylo na poušti až do dne zjevení svého lidu Izraelskému.

2 A stalo se v těch dnech, vyšlo poručení od císaře Augusta, aby byl popsán všecken svět.² (To popsání první stalo se, když vladařem Syrským byl Cyrenius.)³ A šli všichni, aby zapsáni byli, jeden každý do svého města.⁴ Vstoupil pak i Jozef od Galilee z města Nazaréto do Judstva, do města Davidova, které sluje Betlém (protože byl z domu a z čeledi Davidovy),⁵ Aby zapsán byl s Marií, zasnoubenou sobě manželkou těhotnou.⁶ A stalo se, když tam byli, naplnili se dny, aby porodila.⁷ A porodila Syna svého prvorozeného, a plenkami ho obvinula, a položila jej v jeslích, protože neměli místa v domě.⁸ A pastýři byli v krajině té, ponocující v polích, a stráž noční držíce nad svým stádem.⁹ A aj, anděl Páně postavil se vedle nich a sláva Páně osvitila je. A báli se bázní velikou.¹⁰ Tehdy řekl jim anděl: Nebojte se; neboť aj, zvěstuji vám radost velikou, která bude všemu lidu.¹¹ Neboť narodil se vám dnes spasitel, který je Kristus Pán, ve městě Davidově.¹² A toto vám bude za znamení: Naleznete nemluvnátko plenkami obvinuté, ležící v jeslích.¹³ A hned s andělem zjevilo se množství rytířstva nebeského, chválících Boha a řkoucích: ¹⁴ Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj, lidem dobré vůle.¹⁵ A stalo se, jak odešli od nich andělé do nebe, že ti pastýři řekli vespolek: Pojďme až do Betléma, a vizme tu věc, která se stala, o níž Pán oznámil nám.¹⁶ A přišli, chvátajíce, a našli Marii a Jozefa, i to nemluvnátko ležící v jeslích.¹⁷ A viděvše, rozhlašovali, co jim pověděno bylo o tom děťátku.¹⁸ A divili se všichni, kteří slyšeli o tom, co jim bylo mluveno od pastýřů.¹⁹ Ale Maria zachovávala všechny věci tyto, skládajíc je v srdci svém.²⁰ A navrátili se pastýři, velebíce a chválíce Boha ze všeho, co slyšeli a viděli, tak jak bylo jim pověděno.²¹ A když se naplnilo dní osm, aby obřezáno bylo to děťátko, A nazváno je jméno jeho Ježíš, kterým bylo nazváno od anděla, dříve než se v životě počalo.²² A když se naplnil dny očišťování Marie podle zákona Mojžíšova, přinesli jej do Jeruzaléma, aby ho postavili Pánu,²³ (Jak psáno je v zákoně Páně, že každý pacholík, otvíraje život, svatý Pánu slout bude),²⁴ A aby dali oběť, jak pověděno je v zákoně Páně, dvě hrdličky anebo dvě holoubátka.²⁵ A aj, byl člověk v Jeruzalémě, jemuž jméno Simeon. A člověk ten byl spravedlivý a nábožný, očekávající potěšení Izraelského, a Duch svatý byl v něm.²⁶ A bylo jemu zjeveno od Ducha svatého, že neužří smrti, až by prve uzřel Krista Pána.²⁷ Ten přišel, ponuknut byv od Ducha, do chrámu. A když uváděli rodiče Ježíše děťátko, aby učinili podle obyčeje zákona při něm,²⁸ Tedy on vzal jej na lokty své, i chválil Boha a řekl: ²⁹ Nyní propouštíš služebníka svého, Pane, podle slova svého, v pokoji.³⁰ Neboť viděly oči mé spasení tvé,³¹ Které jsi připravil před obličejem všech lidí,³² Světlo k zjevení národům, a slávu lidu tvého Izraelského.³³ Otec pak a matka jeho divili se těm věcem, které praveny byly o něm.³⁴ A požehnal jim Simeon, a řekl Marii, matce jeho: Aj, položen je tento ku pádu a ku povstání mnohým v Izraeli, a na znamení, kterému bude odpíráno,³⁵ (A tvou vlastní duši pronikne meč), aby zjevena byla z mnohých srdcí myšlení.³⁶ Byla také Anna prorokyně, dcera Fanuelova z pokolení Asser. Ta byla zestárla ve dnech mnohých, a živa byla s mužem sedm let od panenství svého.³⁷ A ta vdova byla, v letech okolo osmdesáti a čtyřech, která nevycházela z chrámu, posty a modlitbami sloužíc Bohu dnem i nocí.³⁸ A ta v touž hodinu přišedši, chválila Pána, a mluvila o něm

2:7 V jeslích. Která matka by položila své novorozené do krmiva velkým býložravcům? Uložila ho do jeslí, protože chlév byl prázdný; zvířata byla venku v polích i přes noc, srv. [pozn. 2:8](#). Vánoční betlémská scénérie s volem a oslem (jak zahřívají miminko svým smrdutým dechem) mají svůj původ v nesprávné interpretaci [Iz 1:3](#) coby prorocství o Kristu.

2:8 Ponocujícíe. Řecky *agraulountes* (ἀγρᾶυλοῦντες), dosl. *přebývali v polích*. Není běžné, aby se pastýři se svými stády vyskytovali na polích; zemědělci to nevidí rádi (viz např. [Gn 46:34](#)). Jediné období

v roce, kdy jsou majitelé polí ochotni pustit na ně stáda, je po sklizni před dalším setím, tedy asi čtvrt roku od června do srpna. Ovce spasou plevel, rašící na strništi, a zároveň pole pohnoují. V červnu však bývají v noci ještě husté mlhy, jejichž vlhkost působí ovčím plíseň ve vlně. Proto je nejpravděpodobnější doba Ježíšova narození červenec či srpen (snad i část září), možná jejich přelom.

2:24 Aby dali oběť. Oběť jako výkupné za syna coby první dítě, nikoliv za Mariino očištění. Obsah tohoto verše dojde svého naplnění až po verši [27](#).

všem, kteří čekali vykoupení v Jeruzalémě. ³⁹ Vykonavše pak všechno podle zákona Páně, vrátili se do Galilee, do města svého Nazaréta. ⁴⁰ Děťátko pak rostlo, a posilovalo se v duchu, plné moudrosti, a milost Boží byla v něm. ⁴¹ A chodívali rodiče jeho každého roku do Jeruzaléma na den slavný velikonoční. ⁴² A když byl ve dvanácti letech, a oni vstupovali do Jeruzaléma, podle obyčeje toho dne svátečního, ⁴³ A když vykonali ty dny, a již se navraceli, zůstalo dítě Ježíš v Jeruzalémě, a nevěděli Jozef a matka jeho. ⁴⁴ Domnívajíce se pak o něm, že by byl v zástupu, ušli den cesty. A hledali ho mezi příbuznými a mezi známými. ⁴⁵ A nenaleznuvše jeho, navrátili se do Jeruzaléma, hledajíce ho. ⁴⁶ A stalo se po třech dnech, že našli jej v chrámě, jak sedí mezi doktory, poslouchaje jich, a dotazuje se jich. ⁴⁷ A děsili se všichni, kteří jej slyšeli, nad rozumností a odpověďmi jeho. ⁴⁸ A uzřevše ho, ulekli se. A řekla matka jeho k němu: Synu, proč jsi nám tak učinil? Aj, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme tebe. ⁴⁹ A řekl jim: Co, že jste mne hledali? Zdali jste nevěděli, že v těch věcech, které jsou Otce mého, musím já být? ⁵⁰ Ale oni neporozuměli těm slovům, která jim mluvil. ⁵¹ A šel s nimi, a přišel do Nazaréta, a byl poddán jim. Matka pak jeho zachovávala všechna slova ta v srdci svém. ⁵² A Ježíš prospíval moudrostí, a věkem, a milostí, u Boha i u lidí.

3 Léta pak patnáctého císařství Tiberia císaře, když Pontský Pilát spravoval Judstvo, a Heródes byl čtvrtákem v Galilei, Filip pak bratr jeho byl čtvrtákem Iturejské a Trachonitidské krajiny, a Lyzaniáš čtvrtákem Abilinským, ² Za velekněze Annáše a Kaifáše, stalo se slovo Páně k Janovi synu Zachariášovu na poušti. ³ A chodil po vsi okolní krajině Jordánské, káže křest pokání na odpuštění hříchů, ⁴ Jak psáno je v knize proctví Izaiáše proroka, řkoucího: Hlas volajícího: Na poušti připravujte cestu Páně, přímé činite stezky jeho. ⁵ Každé údolí bude vyplněno, a každá hora a pahrbek bude poníženo; i budou křivé věci spraveny, a ostré cesty budou hladké. ⁶ A uří všelijaké tělo spasení Boží. ⁷ Privil pak zástupům vycházejícím, aby se křtili od něho: Plemeno ještěrcí, kdo vám ukázal, kterak byste utekli budoucího hněvu? ⁸ Proto neste ovoce hodné pokání, a neříkejte u sebe: Otce máme Abrahama. Neboť pravím vám, že je mocen Bůh z kamení tohoto vzbudit syny Abrahamovi. ⁹ A již je i sekera ke kořenu stromů přiložena. Proto každý strom, který nenese ovoce dobrého, vyřát a na oheň uvržen bývá. ¹⁰ A tázali se ho zástupy, řkouce: Co tedy činit budeme? ¹¹ A odpovídaje, prvil jim: Kdo má dvě sukne, dej nemajícímu, a kdo má pokrmy, taktěž učiň. ¹² Přišli pak i celní křtít se, i řekli jemu: Mistře, co budeme činit? ¹³ A on řekl jim: Nic více nevybírejte mimo to, co je ustaveno. ¹⁴ A tázali se ho také i žoldněři, řkouce: A my co činit budeme? A řekl jim: Nad žádným se nepotřásejte, aniž podvodně činite, a dost mějte na svých žoldech. ¹⁵ A když pak lid očekával, a myslili všichni v srdcích svých o Janovi, nebyl-li by snad on Kristus, ¹⁶ Odpověděl Jan všem, řka: Já zajisté křtím vás vodou, ale jde silnější nežli já, kterému nejsem hoden rozvázat řemínek u obuvi jeho. Ten vás křtít bude Duchem svatým a ohněm. ¹⁷ Jehož věječka v ruce jeho, a vyčistí humno své, a shromáždí pšenici do obilnice své, ale plevy pálit bude ohněm neuhasitelným. ¹⁸ A tak mnohé i jiné věci, napomínaje, zvěstoval lidu. ¹⁹ Heródes pak čtvrták, když od něho byl trestán pro Herodiadu manželku Filipa bratra svého, i ze všech nešlechtností, které činil Heródes, ²⁰ Přidal i toto nade všechno, že vsadil Jana do žaláře. ²¹ A stalo se, když se křtil všechen lid, a když se pokřtil i Ježíš, a modlil se, že otevřelo se nebe. ²² A sestoupil Duch svatý v tělesné způsobě jako holubice na něj, a stal se hlas z nebe, řkoucí: Ty jsi ten Syn můj milý, v tobě mi se zalíbilo. ²³ Ježíš pak počínal být jako ve třiceti letech, jak se domnívali, syn Jozefův, který byl syn Heli, ²⁴ Který byl Matatův, který byl Léví, který byl Melchův, který byl Jannův, který byl Jozefův, ²⁵ Který byl Matatiášův, který byl Amosův, který byl Naum, který byl Esli, který byl Nagge, ²⁶ Který byl Mahatův, který byl Matatiášův, který byl Semei, který byl Jozefův, který byl Judův, ²⁷ Který byl Johannův, který byl Resův, který byl Zorobábelův, který byl Salatielův, který byl Neriův, ²⁸ Který byl Melchiův, který byl Addiův, který byl Kozamův, který byl Elmódamův, který byl Erův, ²⁹ Který byl Józův, který byl Eliezerův, který byl Jórimův, který byl Matatův, který byl Léví, ³⁰ Který byl Simeonův, který byl Judův, který byl Jozefův, který byl Jónamův, který byl Eliachimův, ³¹ Který byl Meleův, který byl Ménamův, který byl Matatanův, který byl Nátanův, který byl Davidův, ³² Který byl Jesse, který byl Obédův, který byl Bózův, který byl Salmonův, který byl Názonův, ³³ Který byl Aminadabův, který byl Aramův, který byl Ezromův, který byl Fáresův, který byl Judův, který byl Jákobův, ³⁴ Který byl Izákův, který byl Abrahamův,

2:46 Poslouchaje jich, a dotazuje se jich. Ježíš byl ve věku talmudického (středního) stupně vzdělávání; naslouchání a kladení otázek je typická dovednost, očekávaná od úspěšných absolventů. Srv. čl. [Vzdělávací systém Iz 54](#) na str. 419.

2:49 Co, že jste mne hledali? Kdyby Marii a Josefa napadlo, že Ježíš bude v domě svého Otce, v chrámu, šli by najisto a nemuseli by ho tři dny hledat po celém Jeruzalémě.

3:17 Věječka. Podlouhlá ošatka k převívání vymláčeného obilí: Obsah se vyhodí do vzduchu, mírný vánek odvané pryč lehounké plevy, kdežto těžší zrní spadne zpátky do věječky. Obilí takto zbavené plev je

připraveno k semletí. V biblické imaginaci je váha člověka vnímána opačně, než v českém pohádkovém folkloru, kde duše, která je „obtížena“ hříchy, se vahou propadne dolů do pekel, zatímco duše zbavená hříchu, lehounká jak pírkó, se vznese do nebes. V biblickém vnímání, ovlivněném zemědělstvím, člověk lehký jako pleva, je hříšník, který bez naděje zmizí z říše živých (srv. [Ž 1:4](#); [Da 5:27](#)). České slovo věječka je historismus – výraz, který zanikl spolu s předmětem, který označoval. Proto se mu modernější překlady většinou snaží vyhnout nějakým opisem či tzv. dynamickým ekvivalentem.

který byl Táre, který byl Náchorův, ³⁵ Který byl Sáruchův, který byl Ragaův, který byl Fálekův, který byl Heberův, který byl Sále, ³⁶ Který byl Kainanův, kterýž byl Arfaxadův, který byl Semův, který byl Noé, který byl Lámechův, ³⁷ Který byl Matuzalémův, který byl Enochův, který byl Járedův, který byl Malalehelův, který byl Kainanův. ³⁸ Který byl Enosův, který byl Setův, který byl Adamův, který byl Boží.

4 Ježíš, pak, pln byv Ducha svatého, vrátil se od Jordánu, a puzen je v Duchu na poušť. ² A po čtyřicet dní pokoušen byl od ďábla, a nic nejedl v těch dnech. Ale když se skonaly, potom zlačněl. ³ A řekl jemu ďábel: Jestliže jsi Syn Boží, rci kamenu tomuto, ať je chléb. ⁴ A odpověděl jemu Ježíš, řka: Psáno je: Že ne samým chlebem živ bude člověk, ale každým slovem Božím. ⁵ A vedl jej ďábel na horu vysokou, a ukázal mu všecka království světa pojednou. ⁶ A řekl jemu ďábel: Tobě dám tuto všechnu moc i slávu; neboť mně dána je, a komukoli bych chtěl, dám ji. ⁷ Proto ty pokloníš-li se přede mnou, bude všechno tvé. ⁸ A odpověděv Ježíš, řekl jemu: Jdi pryč ode mne, satanáši; neboť psáno jest: Pánu Bohu svému budeš se klanět, a jemu samému sloužit. ⁹ Tedy vedl jej do Jeruzaléma, a postavil ho na vrchu chrámu, a řekl mu: Jsi-li Syn Boží, pusť se odtud dolů. ¹⁰ Neboť psáno je: Že andělům svým přikáže o tobě, aby tě střežili, ¹¹ A že tě na ruce uchopí, abys neurazil o kámen nohy své. ¹² A odpovídaje, dí mu Ježíš: Pověděno je: Nebudeš pokoušet Pána Boha svého. ¹³ A dokonav všechna pokušení ďábel, odešel od něho až do času. ¹⁴ A navrátil se Ježíš v moci Ducha do Galilee, a vyšla pověst o něm po vši té okolní krajině. ¹⁵ A on učil ve školách jejich, a slaven byl ode všech. ¹⁶ A přišel do Nazaréta, kde byl vychován, a vešel podle obyčeje svého v den sobotní do školy. A vstal, aby četl. ¹⁷ A dána jemu kniha Izaiáše proroka. A otevřev knihu, našel místo, kde bylo napsáno: ¹⁸ Duch Páně nade mnou, protože pomazal mne, kázat evangelium chudým poslal mne, a uzdravovat zkroušené srdcem, zvěstovat jatým propuštění a slepým vidění, a propustit soužené na svobodu, ¹⁹ A zvěstovat léto Páně vzácné. ²⁰ A zavřev knihu, a vrátiv služebníku, posadil se. A všech ve škole oči byly obráceny naň. ²¹ A počal mluvit k nim: Že dnes naplnilo se Písmo toto v uších vašich. ²² A všichni jemu posvědčovali, a divili se libým slovům, pocházejícím z úst jeho, a pravili: Zdali tento není syn Jozefův? ²³ A dí k nim: Zajisté díte mi toto podobenství: Lékaři, uzdrav se sám. Které věci slyšeli jsme, žeš činil v Kafarnaum, učíš i zde ve své vlasti. ²⁴ A řekl jim: Amen pravím vám, že žádný prorok není vzácný ve vlasti své. ²⁵ Ale v pravdě pravím vám, že mnoho vdov bylo za dnů Eliáše v lidu Izraelském, když zavřeno bylo nebe na tři léta a na šest měsíců, a když byl hlad veliký po vši zemi, ²⁶ Však Eliáš k žádným z nich není poslán, než jenom do Sarepty Sidonské k ženě vdově. ²⁷ A mnoho malomocných bylo v lidu Izraelském za Elizea proroka, avšak žádný z nich není očištěn, než Náman Syrský. ²⁸ A naplnění byli všichni ve škole hněvem, slyšíce to. ²⁹ A povstavše, vyvedli jej ven z města, a vedli ho až na vrch hory, na níž město jejich bylo zbudováno, aby jej dolů sestřčili. ³⁰ Ale on bera se prostředkem jich, ušel. ³¹ A sestoupil do Kafarnaum, města Galilejského, a učil je v dny sobotní. ³² A divili se velmi učení jeho, neboť mocná byla řeč jeho. ³³ Byl pak ve škole člověk, mající ducha ďábelství nečistého. A zvolal hlasem velikým, ³⁴ Řka: Ach, co je tobě do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi zatratit nás? Znáš tě, kdo jsi, že ten Svätý Boží. ³⁵ A přimluvil jemu Ježíš, řka: Umlkni a vyjdi od něho. A povrhnuv jej ďábel mezi ně, vyšel od něho, a nic mu neuškodil. ³⁶ A přišel strach na všechny, a rozmlouvali vespolek, řkouce: Jaké je toto slovo, že v moci a síle přikazuje nečistým duchům, a vycházejí? ³⁷ A rozcházela se o něm pověst po všelijakém místě té okolní krajiny. ³⁸ Vstav pak ze školy, vešel do domu Šimonova. Tchyně pak Šimonova trápena byla těžkou zimnicí. A prosili ho za ni. ³⁹ Tedy stoje nad ní, přimluvil zimnici, i přestala jí. A ona hned vstavši, posluhovala jim. ⁴⁰ Při západu pak slunce všichni, kteří měli nemocné rozličnými neduhy, vodili je k němu, a on na jednoho každého z nich ruce vkládal, uzdravoval je. ⁴¹ Od mnohých také ďábelství vycházela, křičící a říkající: Ty jsi Kristus, Syn Boží. Ale přimlouvaje, nedopouštěl jim mluvit; neboť věděli, že je on Kristus. ⁴² A jak byl den, vyšel, bral se na pusté místo. A hledali ho zástupy, a přišli až k němu, a zdržovali ho, aby neodcházel od nich. ⁴³ On pak řekl jim: I jiným městům musím zvěstovat království Boží; neboť na to poslán jsem. ⁴⁴ A kázal ve školách Galilejských.

5 Stalo se pak, když se zástup na něj valil, aby slyšeli slovo Boží, že on stál podél jezera Genezaretského. ² A uzel dvě lodi, jak stojí u jezera, rybáři pak sestoupivše z nich, opravovali sítě. ³ A vstoupiv na jednu z těch lodí, která byla Šimonova, prosil ho, aby od země odvezl maličko. A posadiv se, učil z lodí zástupy. ⁴ A když přestal mluvit, dí k Šimonovi: Vez na hlubinu, a rozestřete sítě své k lovení. ⁵ A odpověděv Šimon,

4:3–13 *Trojí pokušení*. Ďábel pokoušel Krista ve třech oblastech: *Žádost těla* („Zažeň hlad, na to máš přece nárok!“), *žádost očí* („Moc a sláva všech království světa může být tvoje!“) a *pýcha života* („Dokaž, že jsi Syn Boží!“). Tato tři pokušení jsou Satanovy obvyklé zbraně (1Jn 2:16; viz i jeho pozn.). Cokoliv nás může svádět ke hříchu, spadá do některé z těchto tří kategorií. Když je všechny bezvysledně vyčerpá

na Krista, odešel od něho, protože neměl, co dalšího by zkusil.

4:23 *Lékaři, uzdrav se sám*. Fráze pochází z Ezopovy bajky „Kvákavý žabák“, ve které se žabák naparuje, že dokáže všechny uzdravit, ale liška mu namítne, že když nedokáže spravit vlastní ohyzdnou vizáž, jak mu mají věřit, že umí pomoci ostatním.

řekl jemu: Mistře, přes celou noc pracovavše, nic jsme nepopadli, ale k slovu tvému rozestru síť. ⁶ A když to učinili, zahrnuli množství veliké ryb, takže se trhala síť jejich. ⁷ A ponoukli druhů, kteří byli na druhé lodi, aby přišli a pomohli jim. A přišli a naplnili obě lodi, takže se pohřížovaly. ⁸ To uzřev Šimon Petr, padl k nohám Ježíšovým, řka: Odejdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný. ⁹ Hruža zajisté byla jej obklíčila, i všechny, kteří s ním byli, nad tím lovením ryb, které byli popadli, ¹⁰ A též Jakuba a Jana, syny Zebedeovy, kteří byli druhoví Simonovi. A dí Šimonovi Ježíš: Neboj se. Již od tohoto času lidí budeš lovit. ¹¹ A přivezše k břehu lodí, a všechno opustivše, šli za ním. ¹² A stalo se, když byl v jednom městě, a aj, muž plný malomocenství. A uzřev Ježíše, padl na tvář, a prosil ho, řka: Pane, kdybys chtěl, můžeš mne očistit. ¹³ A vztáhl ruku, dotkl se ho, řka: Chci, buď čist. A hned odešlo od něho malomocenství. ¹⁴ A přikázal jemu, aby žádnému nepravil, ale jdi, ukaz se knězi, a obětuj za očistění své, jak přikázal Mojžíš, na svědectví jim. ¹⁵ Tedy rozhlašovala se více řeč o něm, a scházeli se zástupové mnozí, aby jej slyšeli, a uzdravováni byli od něho ve svých nemocech. ¹⁶ On pak odcházel na pouště, a modlil se. ¹⁷ A stalo se v jeden den, že on učil. A seděli také tu i farizeové a zákona učitelé, kteří se byli sešli ze všech městeček Galilejských a Judských i z Jeruzaléma, a moc Páně přítomna byla k uzdravování jich. ¹⁸ A aj, muži nesli na loži člověka, který byl šlakem poražený, i hledali vnést ho a položit před něj. ¹⁹ A nenalezše, kterou by jej stranou vnesli pro zástup, vstoupili na dům, a skrze podlahu spustili jej s ložem uprostřed před Ježíšem. ²⁰ Který viděv víru jejich, řekl mu: Človče, odpuštěny jsou tobě hříchy tvoje. ²¹ Tedy počali přemítat zákoníci a farizeové, řkouce: Kdo je tento, který mluví rouhání? Kdo může odpustit hříchy, jedině sám Bůh? ²² Poznav pak Ježíš myšlení jejich, odpovídaje, řekl jim: Co přemítáte v srdcích svých? ²³ Co je snáze říci: Odpouštěj se tobě hříchy tvoje, nebo říci: Vstaň a chod? ²⁴ Ale abyste věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštěti hříchy, řekl šlakem poraženému: Tobě pravím: Vstaň, a vezma lože své, jdi do domu svého. ²⁵ A hned vstav před nimi, vzal, na čemž ležel, i odešel do domu svého, velebě Boha. ²⁶ A užasli všichni, a velebili Boha, a naplnění jsou bázní, řkouce: Viděli jsme dnes divné věci. ²⁷ A potom vyšel a uzřel celníka, jménem Léví, sedícího na cle. A řekl jemu: Pojď za mnou. ²⁸ A opustiv všechno, vstav, šel za ním. ²⁹ A učinil jemu hody veliké Léví v domě svém, a byl zástup veliký publikánů i jiných, kteří s ním stolovali. ³⁰ Tedy reptali zákoníci a farizeové, řkouce učedníkům jeho: Proč s publikány a hříšníky jíte a pijete? ³¹ A odpověděv Ježíš, řekl jim: Nepotřebují zdraví lékaře, ale nemocní. ³² Nepřišel jsem volat spravedlivých, ale hříšných ku pokání. ³³ A oni řekli jemu: Proč učedníci Janovi postí se často a modlí se, podobně i farizejští, tvoji pak jedí a pijí? ³⁴ On pak řekl jim: Zdali můžete synům ženicha, dokud s nimi je ženich, kázat se postit? ³⁵ Přijdou pak dny, když odjat bude od nich ženich, tehdy se budou postit v těch dnech. ³⁶ Privil pak jim i podobenství. Že žádný záplaty roucha nového nepřisívá k rouchu vetchému; sic jinak to nové roztrhne, a vetchému nepřipadá záplata z nového. ³⁷ A žádný nevlévá vína nového do nádob starých; sic jinak víno nové rozpučí nádoby, a samo vyteče, a nádoby se pokazí. ³⁸ Ale víno nové v nádoby nové má lito být, a obojí bude zachováno. ³⁹ A aniž kdo, když pije staré, hned chce nového, ale dí: Staré lepší je.

6 A stalo se v druhou sobotu, že šel Ježíš skrze obilí. A trhali učedníci jeho klasy, a rukama vymínajíce, jedli. ² Tehdy někteří z farizeů řekli jim: Proč činíte, čeho nesluší činit v sobotu? ³ A odpověděv Ježíš, řekl jim: Což jste ani toho nečetli, co učinil David, když lačněl, on i ti, kteří s ním byli? ⁴ Kterak všel do domu Božího, a chleby posvátné vzal a jedl, a dal i těm, kteří s ním byli, jichž nenáleží jíst než toliko samým kněžím? ⁵ A řekl jim: Že je Syn člověka pánem také i dne sobotního. ⁶ Stalo se pak i v jinou sobotu, že vešel do školy Ježíš a učil. A byl tu člověk, jehož pravá ruka byla uschlá. ⁷ A sledovali ho zákoníci a farizeové, bude-li v sobotu uzdravovat, aby našli, z čeho by jej obžalovali. ⁸ Ale on znal přemítání jejich. A dí člověku, který měl ruku uschlou: Vstaň, a stůj v prostředku. A on vstav, stál. ⁹ Tedy řekl jim Ježíš: Otážu se vás na jednu věc: Sluší-li v sobotu dobře činit, nebo zle, duši zachovat, nebo zatratit? ¹⁰ A pohleděv na ně na všechny kolem, dí člověku tomu: Vztáhni tu ruku svou. A on učinil tak. A přivedena je k zdraví ruka jeho jako druhá. ¹¹ Oni pak naplnění jsou hněvivou nemoudrostí, a rozmlouvali mezi sebou, co by učinit měli Ježíšovi. ¹² A stalo se v těch dnech, vyšel na horu k modlení. A byl tam přes noc na modlitbě Boží. ¹³ A když byl den, povolal učedníků svých, a vyvolil z nich dvanáct, které i apoštoly nazval: ¹⁴ (Šimona, kterémuž také dal jméno Petr, a Ondřeje bratra jeho, Jakuba a Jana, Filipa a Bartoloměje, ¹⁵ Matouše a Tomáše, Jakuba Alfeova, a Šimona, který sluje Zelótes, ¹⁶ Judu Jakubova, a Jidáše Iškariotského, který potom byl zrádce.) ¹⁷ A sestoupiv s nimi, stál na místě polním, a zástup učedníků jeho, a množství veliké lidu ze všeho Judstva i z Jeruzaléma, i z Týru i z Sidonu, které při moři jsou, kteří byli přišli, aby jej slyšeli, a uzdraveni byli od neduhů svých, ¹⁸ A kteří trápeni byli od duchů nečistých. A byli uzdravováni. ¹⁹ A všecken zástup hledal se ho dotknout; nebo moc z něho vycházela, a uzdravovala všechny. ²⁰ A on pozdvihna očí svých na učedníky, pravil: Blahoslavení chudí, neboť vaše je království Boží. ²¹ Blahoslavení, kteří nyní lačníte, neboť nasyceni budete. Blahoslavení, kteří nyní pláčete, neboť smát se budete. ²² Blahoslavení budete, když vás nenávidět budou lidé, a když vás vyobcují, a hanět budou, a vyvrhnou jméno vaše jako zlé, pro Syna člověka. ²³ Radujte se v ten den, a veselte se, nebo aj, odplata

vaše mnohá v nebesích. Tak zajisté činívali prorokům otcové jejich. ²⁴ Ale běda vám bohatým, neboť vy již máte potěšení své. ²⁵ Běda vám, kteří jste nasyceni, neboť lačnět budete. Běda vám, kteří se nyní smějete, neboť kvílet a plakat budete. ²⁶ Běda vám, když by dobře o vás mluvili všichni lidé; neboť tak činívali falešným prorokům otcové jejich. ²⁷ Ale vám pravím, kteří slyšíte: Milujte nepřátele své, dobře číňte těm, kteří vás nenávidí, ²⁸ Dobrořečte těm, kteří vás proklínají, a modlete se za ty, kteří vám bezpráví činí. ²⁹ A udeřil-li by tebe kdo v líce, nasad' mu i druhého, a tomu, který tobě odjímá plášť, také i sukně nebraň. ³⁰ Každému pak prosícímu tebe dej, a od toho, který bere tvé věci, zase nežádej. ³¹ A jak chcete, aby vám lidé činili, i vy jim těž podobně číňte. ³² Neboť jestliže milujete ty, kteří vás milují, jakou mít budete milost? Neboť i hříšníci milují ty, od nichž milování bývají. ³³ A budete-li dobře činit těm, kteří vám dobře činí, jakou máte milost? Však i hříšníci totéž činí. ³⁴ A budete-li půjčovat těm, od kterých se nadějete zase vzít, jakou máte milost? Však i hříšníci hříšníkům půjčují, aby taktéž zase vzali. ³⁵ Nýbrž milujte nepřátele své, a dobře číňte, a půjčujte, nic se odtud nenadějce, a bude odplata vaše mnohá, a budete synové Nejvyššího. Neboť on dobrotivý je i k nevďečným a zlým. ³⁶ Proto buďte milosrdní, jako i Otec váš milosrdný je. ³⁷ Nesudte, a nebudete souzeni. Nepotupujte, a nebudete potupeni. Odpouštějte, a bude vám odpuštěno. ³⁸ Dávejte, a bude vám dáno. Míru dobrou, natlačenou, a natřesenou, a vrchovatou dají v lůno vaše; touž zajisté měrou, kterou měříte, bude vám zase odměřeno. ³⁹ Pověděl jim také i podobenství: Zdali může slepý slepého vést? Zda oba do jámy neupadnou? ⁴⁰ Není učedník nad mistra svého, ale dokonalý bude každý, bude-li jako mistr jeho. ⁴¹ Což pak vidíš mrvu v oku bratra svého, a břevna, které je v tvém vlastním oku, neznamenaš? ⁴² Anebo kterak můžeš říci bratru svému: Bratře, nechať vyjmu mrvu, která je v oku tvém, sám v oku svém břevna nevida? Pokrytče, vyvrhni nejprve břevno z oka svého, a tehdy prohlédneš, abys vyňal mrvu, která je v oku bratra tvého. ⁴³ Neboť není ten strom dobrý, který nese ovoce zlé, aniž je strom zlý, který nese ovoce dobré. ⁴⁴ Každý zajisté strom po svém vlastním ovoci bývá poznán; neboť nesbírají z trní fíků, ani z hloží nesbírají hroznů. ⁴⁵ Dobrý člověk z dobrého pokladu srdce svého vynáší dobré, a zlý člověk ze zlého pokladu srdce svého vynáší zlé. Neboť z hojnosti srdce mluví ústa jeho. ⁴⁶ Co pak mi říkáte: Pane, Pane, a nečiníte, co pravím? ⁴⁷ Každý kdo přichází ke mně, a slyší slovo mé, a zachovává je, ukážu vám, komu by podoben byl. ⁴⁸ Podoben je člověku stavějícímu dům, který kopal a vytesal hluboko, a založil základy ve skále. A když se povodeň strhla, obořila se řeka na dům ten, ale nemohla ním pohnout, neboť byl založen na skále. ⁴⁹ Ale kdo slyší a nečiní, podoben je člověku, který staví dům svůj na zemi bez základu. Na který obořila se řeka, a on hned padl, i byl pád domu toho veliký.

7 A když vykonal všechna slova svá při přítomnosti lidu, vešel do Kafarnaum. ² Setníka pak nějakého služebník nemocen jsa, k smrti se přibližoval, kterého on sobě mnoho vážil. ³ A uslyšev o Ježíšovi, poslal k němu starší Židovské, prose ho, aby přišel a uzdravil služebníka jeho. ⁴ A oni přišedše k Ježíšovi, prosili ho snažně, řkouce: Hoden je, abys mu to učinil. ⁵ Neboť miluje národ náš, a synagogu on nám vystavěl. ⁶ Tedy Ježíš šel s nimi. A když již nedaleko byl od domu, poslal k němu ten setník přítele, řka jemu: Pane, nepřidávej sobě práce. (Nejsem zajisté hoděn, abys všel pod střechu mou. ⁷ A proto jsem i sebe samého za nehodného položil, abych přišel k tobě.) Ale rci slovem, a bude uzdraven služebník můj. ⁸ Neboť i já jsem člověk pod mocí postavený, maje pod sebou žoldněře, a dím tomuto: Jdi, a jde, a jinému: Přijď, a přijde, a služebníku svému: Učiň toto, a učiní. ⁹ Tedy uslyšev to Ježíš, podivil se jemu, a obrátiv se, řekl zástupu, který za ním šel: Pravím vám, že ani v Izraeli nenalezl jsem tak veliké víry. ¹⁰ Vrátivše se pak domů ti, kteří posláni byli, našli služebníka, který nemocen byl, zdravého. ¹¹ A stalo se potom, šel do města, které sluje Naim, a šli s ním učedníci jeho mnozí a zástup veliký. ¹² A když se přiblížil k bráně města, aj, mrtvý byl nesen ven, syn jediný matky své, a ta vdova byla, a zástup města mnohý s ní. ¹³ Kterou uzřev Pán, milosrdenstvím hnut je k ní, a řekl jí: Neplač. ¹⁴ A přistoupiv, dotekl se mář. (Ti pak, kteříž nesli, zastavili se.) A řekl: Mládenče, toběť pravím, vstaň. ¹⁵ A posadil se ten mrtvý, a počal mluvit. A dal jej matce jeho. ¹⁶ Tedy pojala všechny bázeň, a velebili Boha, řkouce: Prorok veliký povstal mezi námi, a Bůh navštívil lid svůj. ¹⁷ A vyšla řeč ta o něm po všem Judstvu i po vsi okolní krajině. ¹⁸ A zvěstovali Janovi učedníci jeho o všech těchto věcech. A zavolav kterýchs dvou z učedníků svých Jan, ¹⁹ Poslal k Ježíšovi, řka: Ty-li jsi ten, který přijít má, nebo jiného čekat máme? ²⁰ Přišedše pak k němu muži ti, řekli: Jan Křtitel poslal nás k tobě řka: Ty-li jsi ten, který přijít má, nebo jiného čekat máme? ²¹ A v touž hodinu mnohé uzdravil od neduhů, od nemoci a duchů zlých, a slepým mnohým zrak dal. ²² Odpověděv pak Ježíš, řekl jim: Jdouce, povzte Janovi, co jste viděli a slyšeli, že slepí vidí, kulhaví chodí, malomocní očištění přijímají, hluší slyší, mrtví z mrtvých vstávají, chudým se zvěstuje evangelium. ²³ A blahoslavený je, kdo by se nade mnou nepohoršil. ²⁴ A když odešli poslové Janovi, počal

6:37 Nesudte. Nemáme nikoho odsuzovat, kritizovat za něco, čeho jsme sami schopni nebo co dokonce sami máme na svědomí. Tohoto postoje však často bývá zneužíváno k ochraně hříšníků pod záminkou, že je nesmíme posuzovat, vynášet nad nimi odsuzující ortel

(„Oni žijí ve hříchu!“). Pokyn pro zodpovědné je soudit spravedlivě, podle pravdy (Jn 7:24). Milujeme-li je, na jejich záchraně nám bude záležet více, než na jejich přátelství nebo na čemkoliv, co si o nás kdo řekne nebo pomyslí.

pravít zástupům o Janovi: Co jste vyšli na poušť spatřovat? Třtinu-li, která se větrem klátí? ²⁵ Anebo nač jste hledět vyšli? Na člověka-li měkkým rouchem oděného? Aj, kteří v rouše slavném a v rozkoši jsou, v domech královských jsou. ²⁶ Anebo co jste vyšli vidět? Proroka-li? Jistě pravím vám, i více nežli proroka. ²⁷ Tento jest, o kterém je psáno: Aj, já posílám anděla svého před tváří tvou, který připraví cestu tvou před tebou. ²⁸ Neboť pravím vám, většího proroka mezi syny ženskými nad Jana Křtitele není žádného, ale kdo je menší v království Božím, větší je nežli on. ²⁹ Tedy všechen lid slyše to i publikáni, velebili Boha, byvše pokřtěni křtem Janovým. ³⁰ Ale farizeové a zákoníci pohrdli radou Boží sami proti sobě, nebyvše pokřtěni od něho. ³¹ A řekl Pán: Komu tedy přirovnám lidi pokolení tohoto, a čemu podobni jsou? ³² Podobni jsou dětem, které na rynku sedí, a jedni na druhé volají, říkajíce: Pískali jsme vám, a neskákali jste; žalostně jsme naříkali vám, a neplakali jste. ³³ Neboť přišel Jan Křtitel, ani chleba nejeda, ani nepije vína, a pravíte: Ďábelství má. ³⁴ Přišel Syn člověka, jeda a pije, a pravíte: Aj, člověk žrác a pijan vína, přítel publikánů a hříšníků. ³⁵ Ale ospravedlněna je moudrost ode všech synů svých. ³⁶ Prosil ho pak jeden z farizeů, aby jedl s ním. Pročež všed do domu toho farizea, posadil se za stůl. ³⁷ A aj, žena v městě, která byla hříšnice, zvěděvši, že by seděl za stolem v domě farizea, přinesla nádobu alabastrovou masti. ³⁸ A stojíc ze zadu u noh jeho s pláčem, počala slzami smáčet nohy jeho, a vlasy hlavy své vytírala, a líbala nohy jeho, a mastí mazala. ³⁹ Uzřev pak to farizeus, který ho byl pozval, řekl sám v sobě tak: Byť tento byl prorok, věděl by, která a jaká je to žena, která se ho dotýká; neboť hříšnice to je. ⁴⁰ A odpověděv Ježíš, dí jemu: Šimone, mám něco povědět. A on řekl: Mistře, pověz. ⁴¹ Dva dlužníky měl nějaký věřitel. Jeden dlužen byl pět set peněz, a druhý padesát. ⁴² A když neměli, odkud by zaplatili, odpustil oběma. Pověz tedy, který z nich více bude jej milovat? ⁴³ A odpověděv Šimon, řekl: Mám za to, že ten, kterému více odpustil. A on řekl jemu: Právě jsi rozsoudil. ⁴⁴ A obrátiv se k ženě, řekl Šimonovi: Vidiš tuto ženu? Všel jsem do domu tvého, vody nohám mým nedal jsi, ale tato slzami smáčela nohy mé, a vlasy hlavy své vytřela. ⁴⁵ Nepolíbil jsi mne, ale tato, jak jsem všel, nepřestala líbat noh mých. ⁴⁶ Olejem hlavy mé nepomazal jsi, ale tato mastí mazala nohy mé. ⁴⁷ Proto pravím tobě: Odpuštěny jsou jí hříchy mnohé, neboť milovala mnoho. Komu se pak málo odpouští, málo miluje. ⁴⁸ A řekl jí: Odpuštěny jsou tobě hříchy. ⁴⁹ Tedy počali, kteří tu spolu seděli za stolem, říci sami mezi sebou: Kdo je tento, který i hříchy odpouští? ⁵⁰ A řekl ženě: Víra tvá tebe k spasení přivedla. Jdi v pokoji.

8 Astalo se potom, že on chodil po městech a po městečkách, káže a zvěstuje království Boží, a dvanáct s ním. ² I ženy některé, které byl uzdravil od duchů zlých a od nemocí: Maria, která sluje Magdaléna, z níž bylo sedm ďáblů vyšlo, ³ A Johanna manželka Chuzova, úředníka Heródesova, a Zuzanna, a jiné mnohé, které posluhovaly jemu ze statků svých. ⁴ Když se pak scházel zástup mnohý, a z měst hrnuli se k němu, mluvil v podobenství: ⁵ Vyšel rozsévač, aby rozséval símě své. A když on rozséval, jedno padlo podél cesty, a pošlapáno je, a ptáci nebeští sezobali je. ⁶ A jiné padlo na skálu, a vzešlé uvadlo, protože nemělo vláhy. ⁷ Jiné pak padlo mezi trní, a spolu vzrostlé trní udusilo je. ⁸ A jiné padlo v zemi dobrou, a když vzešlo, učinilo užitek stý. To pověděv, volal: Kdo má uši k slyšení, slyš. ⁹ A otázali se ho učedníci jeho, řkouce: Jaké je to podobenství? ¹⁰ A on řekl: Vám dáno je znát tajemství království Božího, ale jiným v podobenství, aby hledíce, neviděli, a slyšíce, nerozuměli. ¹¹ Jest pak podobenství toto: Símě je slovo Boží. ¹² A které padlo podél cesty, jsou ti, kteří slyší, a potom přichází ďábel, a vyjímá slovo ze srdce jejich, aby nevěřice, spaseni nebyli. ¹³ Ale kteří na skálu, ti když slyší, s radostí přijímají slovo, ale ti kořenů nemají; ti na čas věří, a v čas pokušení odstupují. ¹⁴ Které pak mezi trní padlo, ti jsou, kteříž slyší, ale po pečování a zboží a rozkoších života jdouce, bývají udušeni, a nepřinášejí užitku. ¹⁵ Ale které v zemi dobrou, ti jsou, kteří v srdci ctném a dobrém, slyšíce slovo, zachovávají, a užitek přinášejí v trpělivosti. ¹⁶ Žádný pak rozsvítě svíci, nepřikrývá jí nádobou, ani staví pod postel, ale na svícen staví, aby ti, kteří vcházejí, světlo viděli. ¹⁷ Neboť nic není tajného, co by nemělo být zjeveno, ani co ukrytého, co by nemělo poznáno být, a na světlo vyjít. ¹⁸ Proto vizte, jak slyšíte. Neboť kdo má, tomu bude dáno, a kdo nemá, i to, co domnívá se mít, bude odjato od něho. ¹⁹ Tedy přišli k němu matka a bratři jeho, ale nemohli ho dojít pro zástup. ²⁰ A pověděli mu, řkouce: Matka tvá a bratři tvoji stojí vně, chtějí tebe vidět. ²¹ A on odpověděv, řekl jim: Matka má a bratři moji jsou ti, kteří slovo Boží slyší a plní je. ²² Stalo

7:28 Větší. V jakém smyslu byl Jan větší než všichni ostatní? Určitě nebyl větší válečník než král David, ani nepředčil moudrostí Šalamouna. Jediné, čím byl větší nade všechny, bylo poznání Krista (Jn 1:29). Proč jsou všichni, kdo již jsou v království, zatímco Jan ještě žije, větší než on? Z téhož důvodu: Znají Krista více. Vědí o něm to, co Jan Křtitel vědět nemohl, protože se jeho ukřižování nedožil (Mt 14:10), a sice, že v jeho utrpení a smrti je jeho sláva (Zj 5:9) a vítězství (Žd 2:14).

7:32 Pískali jsme vám. Další citace Ezopovy bajky (srv. pozn. 4:23): Rybář na člunu rybám píská na flétnu, ale ony ho samozřejmě zcela ignorují. Tak vrhne do vody síť a spousta jich vytáhne. Na běhu sebou

ryby plácají v agónii a žadoní, aby je rybář pustil zase do vody. On na to odpovídá ve smyslu: Když jsem vám hrál, dokud jste byli ve vodě, netančily jste. To, že tančíte teď, když už jsem vás ulovil, vám život nezachrání. Ezop tím ilustruje vhodné načasování rozhodnutí: Když obležené město vzdoruje a teprve těsně před prolomením hradeb se vzdá, je to pozdě; měli se vzdát, dokud jim to dobyvatel nabízel. Ježíšovi posluchači tato vyprávění znali a rozuměli tomu, kam míří: Rozhodněte se zavčas, dříve, než bude pozdě (srv. Žd 3:15). Jestli jen hledáte výmluvy, už jste se rozhodli.

se pak v jeden den, že on vstoupil na loď i učedníci jeho. A řekl jim: Přeplovme se přes jezero. A pustili se.²³ A když se plavili, usnul. Tedy přišel vítr bouřlivý na jezero, a loď se naplňovala, takže v nebezpečnosti byli.²⁴ A přistoupivše, vzbudili ho, řkouce: Mistře, Mistře, hyneme. A on procitnuv, přimluvil větru a vzednutí vod. A spokojily se a stalo se utišení.²⁵ A řekl jim: Kde je víra vaše? Kteří bojíte se, podivili se, vespolek řkouce: A kdo je tento, že i větrům přikazuje i vodám, a poslouchají ho?²⁶ A přeplavili se do krajiny Gadarenské, která je proti Galilei.²⁷ A když vystoupil na zem, potkal jej muž nějaký z města, který měl ďábelství od mnoha časů, a rouchem se neodíval, ani v domě nebyval, ale v hrobech.²⁸ Uzřev pak Ježíše a vzkríkna, padl před ním, a hlasem velikým řekl: Co je tobě do mne, Ježíši, Synu Boha nejvyššího? Prosim tebe, netrap mne.²⁹ Neboť přikazoval tomu duchu nečistému, aby vyšel z toho člověka. Po mnohé zajisté časy jím lomcoval, takže býval ukován řetězy, a v poutech držen, ale on polámaje okovy, býval od ďábelství puzen na poušť.³⁰ A otázal se ho Ježíš, řka: Jak ti říkají? A on řekl: Množství. Neboť bylo mnoho ďáblů vešlo do něho.³¹ Tedy prosili ho, aby jim nepřikazoval odtud odejít do propasti.³² Bylo pak tu veliké stádo vepřů, kteří se pásli na hoře. A prosili ho, aby jim dopustil do nich vejít. A dopustil jim.³³ A vyšedše ďáblůve z toho člověka, vešli do vepřů, i hnalo se to stádo prudce s vrchu do jezera, a utonulo.³⁴ A viděvše pastýři, co se stalo, utekli, a šedše, vypravovali to v městě i po vsích.³⁵ A vyšli, aby viděli, co se stalo. A přišli k Ježíšovi, a našli člověka toho, z kterého ďáblůve vyšli, oděného a majícího rozum, jak sedí u nohou Ježíšových. A báli se.³⁶ A vypravovali jim také ti, kteří byli viděli, kterak je ten vyproštěn, který ďábelství měl.³⁷ A prosilo ho všechno množství té okolní krajiny Gadarenských, aby odešel od nich; neboť bázní velikou naplnění byli. A on vstoupiv na loď, navrátil se.³⁸ Prosil ho pak muž ten, ze kteréhož ďáblůve vyšli, aby s ním byl. Ale Ježíš propustil ho, řka:³⁹ Navrát se do domu svého, a vypravuj, kterak veliké věci učinil tobě Bůh. A odešel, po všem městě vypravuje, jak veliké věci učinil jemu Ježíš.⁴⁰ Stalo se pak, když se navrátil Ježíš, že přijal jej zástup; neboť všichni očekávali ho.⁴¹ A aj, přišel muž, kterémuž jméno bylo Jairus, a ten byl kníže školy. A padna k nohám Ježíšovým, prosil ho, aby vešel do domu jeho.⁴² Nebo měl dceru jedinou, asi ve dvanácti letech, a ta umírala. A když šel, tiskli jej zástupové.⁴³ Tedy žena, která nemoc svou trpěla od let dvanáct, a byla na lékaře vynaložila všechn statek, a od žádného nemohla uzdravena být,⁴⁴ Přistoupivši zezadu, dotkla se podolka roucha jeho, a hned přestala nemoc její.⁴⁵ A řekl Ježíš: Kdo je to, kdo se mne dotkl? A když všichni zapírali, řekl Petr, a kteří s ním byli: Mistře, zástupy tebe tisknou a tlačí, a pravíš: Kdo se mne dotkl?⁴⁶ A řekl Ježíš: Dotekl se mne někdo, neboť poznal jsem já, že moc ode mne vyšla.⁴⁷ A vidouc ta žena, že by tajno nebylo, třesouc se, přistoupila a padla před ním, a pro kterou příčinu dotkla se ho, pověděla jemu přede vším lidem, a kterak je hned uzdravena.⁴⁸ A on řekl jí: Dobré myslí buď, dcero, víra tvá tebe uzdravila. Jdi v pokoji.⁴⁹ A když on ještě mluvil, přišel jeden od knížete školy, řka jemu: Umřela dcera tvá, nezaměstnávej Mistra.⁵⁰ Ale Ježíš uslyšav to, odpověděl jemu: Neboj se, jen věř, a zdráva bude.⁵¹ A všed do domu, nedopustil s sebou vejít žádnému, než Petrovi a Jakubovi a Janovi, a otci a matce té děvečky.⁵² Oplakávali ji pak všichni a kvíleli. A on řekl: Neplačte. Neumřela, ale spí.⁵³ A posmívali se jemu, vědouce, že umřela.⁵⁴ On pak vyhnav ven všechny, a ujav ruku její, zvolal, řka: Děvečko, vstaň.⁵⁵ A navrátil se duch její, a vstala hned. A kázal dát jí jíst.⁵⁶ A divili se náramně rodiče její. A on jim kázal, aby žádnému nepravili o tom, co se bylo stalo.

9 A svolav dvanáct učedníků svých, dal jim sílu a moc nad všelijakým ďábelstvím, a aby neduhy uzdravovali.² A poslal je, aby kázali království Boží, a uzdravovali nemocné.³ A řekl jim: Nic neberte na tu cestu, ani hůlky, ani mošny, ani chleba, ani peněz, ani po dvou sukních mívejte.⁴ A do kteréhokoli domu vešli byste, tu zůstaňte, a odtud vyjděte.⁵ A kteříkoli by vás nepřijali, vyjdouce z města toho, také i ten prach z noh svých vyrazte na svědectví proti nim.⁶ A vyšedše, chodili po městečkách vůkol, zvěstující evangelium, a uzdravující vsudy.⁷ Uslyšel pak Heródes čtvrták o všech věcech, které se děly od něho. A rozjímal to v myslí své, protože bylo praveno od některých, že by Jan vstal z mrtvých,⁸ A od jiných, že by se Eliáš zjevil, od některých pak, že by jeden z proroků starých vstal.⁹ A řekl Heródes: Jana jsem já stal. Kdo pak je tento, o kterém já slyším takové věci? A žádostiv byl ho vidět.¹⁰ Vrátivše se pak apoštolé, vypravovali jemu, cokoli činili. A pojav je, odešel do soukromí na místo pusté města řečeného Betsaida.¹¹ Zvěděvše pak zástupy, šly za ním; i přijal je, a mluvil jim o království Božím, a ty, kteří uzdravení potřebovali, uzdravoval.¹² Den pak počal se nachylovat. A přistoupivše dvanáct, řekli jemu: Propuť zástupy, ať rozejdouce se do městeček okolních a do vesnic, jdou a hledají pokrmů, neboť jsme tuto na místě pustém.¹³ A řekl jim: Dejte vy jim jíst. A oni řekli: Nemáme víc než pět chlebů a dvě ryby, leč bychom my snad šli a nakoupili pro tento všechn lid pokrmů?¹⁴ Neboť bylo mužů okolo pěti tisíců. A řekl učedníkům svým. Rozkažte se jim posadit v každé řadě po padesáti.¹⁵ A učinili tak, a posadili se všichni.¹⁶ A vzav těch pět chlebů a ty dvě ryby, vzhlédl v nebe, a dobrořečil jim, i lámal, a rozdával učedníkům, aby kladli před zástup.¹⁷ A jedli, a nasyceni jsou všichni. A sebráno je, co jim bylo zůstalo drobtů, dvanáct košů.¹⁸ A stalo se, když se on modlil zvlášť, že byli s ním učedníci. A otázal se jich, řka: Kým mne praví být zástupy?¹⁹ A oni odpověděvše, řekli: Janem Křtitelem, a jiní Eliášem, jiní pak, že prorok jeden ze

starých vstal. ²⁰ A řekl jim: Vy pak kým mne být pravíte? Odpověděv Petr, řekl: Krista toho Božího. ²¹ A on s pohrůzkou jim přikázal, aby toho žádnému nepravili, ²² Pravě: Že Syn člověka musí mnoho trpět, a potupen být od starších a od předních kněží i od zákoníků, a zamordován být, a třetího dne z mrtvých vstát. ²³ A pravil všeem: Chce-li kdo přijít za mnou, zapři sám sebe, a ber svůj kříž každý den, a následuj mne. ²⁴ Neboť kdo bude chtít duši svou zachovat, ztratí ji; a kdo ztratí duši svou pro mne, ten ji zachová, ²⁵ Neboť co je platno člověku, by všechn svět získal, kdyby sám sebe ztratil, anebo sám sebe zmrhal? ²⁶ Neboť kdo by se za mne styděl a za mé řeči, za toho se Syn člověka stydět bude, když přijde ve slávě své a Otcově i svatých andělů. ²⁷ Ale pravím vám jistě: Jsou někteří ze stojících tuto, kteří neokusí smrti, až uzří království Boží. ²⁸ A stalo se po těch řečech, jako po osmi dnech, že vzav s sebou Petra a Jakuba a Jana, vstoupil na horu, aby se modlil. ²⁹ A když se modlil, učiněna je tvář jeho proměněná, a oděv jeho bílý a skvoucí. ³⁰ A aj, dva muži mluvili s ním, a ti byli Mojžíš a Eliáš. ³¹ Kterí ukázaše se ve slávě, vypravovali o smrti jeho, kterou měl podstoupit v Jeruzalémě. ³² Petr pak a ti, kteří s ním byli, obtíženi byli snem, a procitívše, viděli slávu jeho a ty dva muže, jak stojí s ním. ³³ A stalo se, když oni odešli od něho, řekl Petr Ježíšovi: Mistře, dobré je nám zde být. Proto udělejme tři stánky, tobě jeden, a Mojžíšovi jeden, a Eliášovi jeden, nevěda, co mluví. ³⁴ A když on to mluvil, stal se oblak, i zastínil je. Báli se pak, když vcházel do oblaku. ³⁵ A stal se hlas z oblaku řkoucí: Tento je ten Syn můj milý, toho poslouvejte. ³⁶ A když se ten hlas stal, nalezen je Ježíš sám. A oni mlčeli, a nepravili žádnému v těch dnech ničeho z těch věcí, které viděli. ³⁷ Stalo se pak druhého dne, když sestupovali z hory, potkal jej zástup mnohý. ³⁸ A aj, muž ze zástupu zvolal, řka: Mistře, prosím tebe, vzhledni na syna mého, neboť jediného toho mám. ³⁹ A aj, duch jej napadá, a on i hned křičí, a lomcuje jím slinícím se, a nesnadně odchází od něho, sápage jím. ⁴⁰ A prosil jsem učedníků tvých, aby jej vyvrhli, ale nemohli. ⁴¹ A odpověděv Ježíš, řekl: Ó pokolení nevěrné a převrácené, dokud budu u vás, a snášet budu vás? Přiveď sem syna svého. ⁴² A v tom, když on přicházel, porazil jej ďábel, a lomcoval jím. A přimluvil duchu nečistému Ježíš, a uzdravil toho mládence, a navrátil jej otci jeho. ⁴³ A děsili se všichni nad velikomocností Božskou. A když se všichni divili všem věcem, které činil Ježíš, řekl učedníkům svým: ⁴⁴ Složte vy v uších svých řeči tyto, neboť Syn člověka bude vydán v ruce lidské. ⁴⁵ Ale oni neporozuměli slovu tomu, a bylo před nimi skryto, aby nevyrozuměli jemu. A nesměli se ho otázat o tom slovu. ⁴⁶ A vznikla mezi nimi hádka o to, kdo by z nich byl největší. ⁴⁷ Ježíš pak viděv přemítání srdce jejich, vzav dítě, postavil je vedle sebe, ⁴⁸ A řekl jim: Kdokoli přijal by dítě toto ve jménu mém, mne přijímá; a kdokoli by mne přijal, přijímá toho, který mne poslal. Neboť kdo je nejmenší mezi všemi vámi, ten bude veliký. ⁴⁹ A odpověděv Jan, řekl: Mistře, viděli jsme jednoho, jak ve jménu tvém ďábly vymítá; i bránili jsme mu, protože nechodí s námi. ⁵⁰ A dí jemu Ježíš: Nebraňte. Neboť kdo není proti nám, s námi je. ⁵¹ A stalo se, když se doplnily dny vzetí jeho vzhůru, že on se na tom ustavil, aby šel do Jeruzaléma. ⁵² A poslal posly před sebou. A oni jdouce, vešli do městečka Samaritánského, aby jemu připravili. ⁵³ Ale nepřijali ho, protože obličej jeho byl obrácen k jítí do Jeruzaléma. ⁵⁴ A viděvše to učedníci jeho Jakub a Jan, řekli: Pane, chceš-li, ať díme, aby oheň sestoupil s nebe, a spálil je, jako i Eliáš učinil? ⁵⁵ Ale obrátiv se, potrestal jich, řka: Nevíte, čího jste vy ducha. ⁵⁶ Syn zajisté člověka nepřišel zatracovat duši lidských, ale aby spasil. A odešli do jiného městečka. ⁵⁷ Stalo se pak, když šli, že řekl jemu na cestě jeden: Pane, půjdu za tebou, kamkoli se obrátíš. ⁵⁸ A řekl jemu Ježíš: Lišky doupata mají, a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu sklonil. ⁵⁹ A řekl jinému: Pojď za mnou. Ale on řekl: Pane, dopuť mi dříve jít a pochovat otce mého. ⁶⁰ A dí jemu Ježíš: Nechať mrtví pochovávají mrtvé své, ale ty jda, zvěstuj království Boží. ⁶¹ A řekl opět jiný: Půjdu za tebou, Pane, ale dříve dopuť mi, ať se rozžehnám s těmi, kteří jsou v domě mém. ⁶² Řekl jemu Ježíš: Žádný, kdo vztáhna ruku svou k pluhu, ohlídal by se nazpět, není způsobilý ke království Božímu.

10 Potom pak vyvolil Pán i jiných sedmdesát, a poslal je po dvou před tváří svou do každého města i místa, kam měl sám přijít. ² A pravil jim: Žeň zajisté je mnohá, ale dělníků málo. Protož prostě Pána žně, ať vypudí dělníky na žeň svou. ³ Jděte. Aj, já posílám vás jako berany mezi vlky. ⁴ Nenoste pytlíka, ani mošny, ani obuvi, a žádného na cestě nepozdravujte. ⁵ A do kteréhokoli domu vejdete, nejdříve rcete: Pokoj tomuto domu. ⁶ A bude-li tu syn pokoje, odpočine na něm pokoj váš; pakli ne, k vám se navrátí. ⁷ A v témž domu zůstaňte, jedouce a pijíce, co u nich je, neboť hoden je dělník mzdy své. Nechoďte z domu do domu. ⁸ Ale do kteréhokoli města vešli byste, a přijali by vás, jezte, co před vás předloží. ⁹ A uzdravujte nemocné, kteří by v něm byli, a rcete jim: Přiblížilo se k vám království Boží. ¹⁰ A do kteréhokoli města vešli byste, a nepřijali by vás, vyjdouce na ulice jeho, rcete: ¹¹ Také i ten prach, který se přichytil nás z města vašeho, vyrážíme na vás. Ale však to vezte, že se přiblížilo k vám království Boží. ¹² Pravím zajisté vám, že Sodomským v onen den lehčej bude než tomu městu. ¹³ Běda tobě Korozaim, běda tobě Betsaido. Neboť kdyby v Týru a v Sidonu činěny byly divy ty, které v vás činěny jsou, dávno by v žíni a v popelu sedíce, pokání činili. ¹⁴ A proto Týru a Sidonu lehčejí bude na soudu nežli vám. ¹⁵ A ty Kafarnaum, které jsi až do nebe zvýšeno, až do pekla sníženo budeš. ¹⁶ Kdo vás slyší, mne slyší; a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá; kdo pak mnou pohrdá, pohrdá tím, kdo

mne poslal. ¹⁷ Potom navrátilo se s radostí těch sedmdesát, řkouce: Pane, také i ďablové se nám poddávají ve jménu tvém. ¹⁸ A řekl jim: Viděl jsem satana jako blesk padajícího z nebe. ¹⁹ Aj, dávám vám moc šlapat na hady a na štíry i na všelijakou moc nepřitele, a nic vám neuškodí. ²⁰ A však z toho se neradujte, že se vám poddávají duchové, ale raději se radujte, že jména vaše napsána jsou v nebesích. ²¹ V tu hodinu rozveselil se v duchu Ježíš, a řekl: Chválím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a opatrnými, a zjevil je nemluvňátkům. Ovšem, Otče, nebo se tak líbilo před tebou. ²² Všechny věci dány jsou mi od Otce mého, a žádný neví, kdo by byl Syn, jedině Otec, a kdo by byl Otec, jedině Syn, a komu by chtěl Syn zjevit. ²³ A obrátiv se k učedníkům zvláště, řekl: Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte. ²⁴ Neboť pravím vám, že mnozí proroci i králové chtěli vidět, co vy vidíte, ale neviděli, a slyšet, co vy slyšíte, ale neslyšeli. ²⁵ A aj, jeden zákoník vstal, pokoušeje ho, a řka: Mistře, co čině, život věčný dědičně obdržím? ²⁶ A on řekl jemu: V zákoně co je psáno? Kterak čteš? ²⁷ A on odpověděv, řekl: Milovat budeš Pána Boha svého ze všeho srdce svého, a ze vsí duše své, a ze vsí síly své, i ze vsí mysli své, a bližního svého jako sebe samého. ²⁸ A řekl mu: Právě jsi odpověděl. To číš, a živ budeš. ²⁹ On pak chtěje se sám ospravedlnit, dí Ježíšovi: A kdo je můj bližní? ³⁰ A odpověděv Ježíš, řekl: Člověk jeden šel z Jeruzaléma do Jericho, i upadl mezi lotry. Kterí oloupivše jej a zranivše, odešli, zpola živého nechavše. ³¹ A přihodilo se, že kněz jeden šel touž cestou, a uzřev jej, pominul. ³² Těž i Levíta přišed až k tomu místu, a uzřev jej, pominul. ³³ Samaritán pak jeden, cestou se ubíraje, přišel až k němu, a uzřev jej, milosrdenstvím hnut je. ³⁴ A přistoupiv, uvázal rány jeho, naliv oleje a vína, a vloživ jej na zvíře své, vedl do hospody, a péči o něj měl. ³⁵ Druhého pak dne odejít maje, vyňav dva peníze, dal hospodáři, a řekl jemu: Měj o něj péči, a cokoli nad to vynaložíš, já když se vrátím, zaplatím tobě. ³⁶ Kdo tedy z těch tří zdá se tobě bližním být tomu, který upadl mezi lotry? ³⁷ A on řekl: Ten, který prokázal milosrdenství nad ním. A řekl jemu Ježíš: Jdi, i ty učiníš též. ³⁸ A stalo se, když šli, že on vešel do jednoho městečka. Žena pak jedna, jménem Marta, přijala jej do domu svého. ³⁹ A ta měla sestru, jménem Marii, která sedíc u noh Ježíšových, poslouchala slova jeho. ⁴⁰ Ale Marta pečlivá byla při mnohé službě. Která přistoupivši, řekla: Pane, nemáš-li o to péče, že sestra má nechala mne samé sloužit? Proto rci jí, ať mi pomůže. ⁴¹ A odpověděv, řekl jí Ježíš: Marta, Marta, pečlivá jsi, a rmoutíš se při mnohých věcech. ⁴² Ale jednoho je zapotřebí. Maria dobrou stránku vyvolila, která nebude odjata od ní.

11 A stalo se, když se na jednom místě modlil, když přestal, řekl jemu jeden z učedníků jeho: Pane, nauč nás modlit se, jako i Jan učil učedníky své. ² A řekl jim: Když se modlíte, říkejte: Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá, jako v nebi tak i na zemi. ³ Chléb náš vezdejší dávej nám každého dne. ⁴ A odpusť nám hříchy naše, neboť i my odpouštíme všelijakému viníku svému. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. ⁵ A řekl jim: Kdo z vás bude mít přítele, a půjde k němu o půlnoci, a dí jemu: Příteli, půjč mi tři chleby. ⁶ Neboť přítel můj přišel z cesty ke mně, a nemám, co bych předložil před něj. ⁷ A on uvnitř jsa, odpověděl by: Nečín mi nevole; dveře jsou již zavřeny, a děti mé se mnou jsou v pokoji. Nemohu vstát a dát tobě. ⁸ Pravím vám: Ač nedá jemu, vstana, protože je přítel jeho, ale však pro neodbytnost jeho vstana, dá jemu, kolik potřebuje. ⁹ A já pravím vám: Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. ¹⁰ Neboť každý, kdo prosí, bere; a kdo hledá, nalézá; a tomu, kdo tluče, bude otevřeno. ¹¹ Kterého pak z vás otce prosil by syn za chléb, zdali kamene podá jemu? Anebo za rybu, zdali místo ryby dá jemu hada? ¹² Anebo prosil-li by za vejce, zdali podá jemu štíra? ¹³ Poněvadž tedy vy, jsouce zlí, umíte dobré dary dávat dětem svým, čím více Otec váš nebeský dá Ducha svatého těm, kteří ho prosí? ¹⁴ A vymítal ďábelství, a to bylo němé. Stalo se pak, když vyšlo ďábelství, mluvil ten němý. A divily se zástupy. ¹⁵ Ale někteří z nich pravili: Skrže Belzebuba, kníže ďábelské, vymítá ďábly. ¹⁶ A jiní pokoušejíce, znamení od něho hledali z nebe. ¹⁷ Ale on znaje myšlení jejich, řekl jim: Každé království samo v sobě rozdělené pustne, i dům rozdvojený padá. ¹⁸ Jestliže je pak i satan proti sobě rozdělen, kterak obstojí království jeho? Neboť pravíte, že já skrže Belzebuba vymítám ďábly. ¹⁹ Jestliže já skrže Belzebuba vymítám ďábly, synové vaši skrže koho vymítají? Proto oni soudcové vaši budou. ²⁰ Pakli prstem Božím vymítám ďábly, jistě přišlo k vám království Boží. ²¹ Když silný oděnc střeží síně své, v pokoji jsou všechny věci, které má. ²² Pakli by silnější než on přijda, přemohl jej, všechna odění jeho odejme, v něž doufal, a loupeže jeho rozdělí. ²³ Kdo není se mnou, proti mně je; a kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje. ²⁴ Když nečistý duch vyjde od člověka, chodí po místech suchých, hledaje odpočinutí. A nenalezna, dí: Vrátil se do domu svého, odkud jsem vyšel. ²⁵ A přijda, nalezne vymetený a ozdobený. ²⁶ Tehdy jde, a přijme k sobě jiných sedm duchů horších, než je sám, a vejdouce, přebývají tam. A jsou poslední věci člověka toho horší nežli první. ²⁷ A stalo se, když on to mluvil, že pozdvíhnuvši hlasu jedna žena ze zástupu, řekla jemu: Blahoslavený život, který tebe nosil, a prsy, kterých jsi požíval. ²⁸ On pak řekl: A blahoslavení, kteří slyší slovo Boží, a dbají jeho. ²⁹ A když se zástupy scházely k němu, počal pravit: Pokolení toto nešlechtné je. Znamení vyhledává, ale znamení jemu nebude dáno, než znamení to Jonáše proroka. ³⁰ Neboť jakož Jonáš učiněn byl znamením Ninivetským, tak bude i Syn

člověka pokolení tomuto. ³¹ Královna od poledne stane na soudu s muži pokolení tohoto, a odsoudí je. Neboť přijela od končin země, aby slyšela moudrost Šalomounovu, a aj, více než Šalomoun tuto. ³² Muži Ninivetští povstanou na soudu s pokolením tímto, a odsoudí je. Neboť činili pokání ke kázání Jonášovu, a aj, více nežli Jonáš tuto. ³³ Žádný rozsvítě svíci, nepostaví jí do skryše, ani pod kbelec, ale na svícen, aby ti, kteří vcházejí, světlo viděli. ³⁴ Svíce těla je oko. Když by tedy oko tvé čisté bylo, i tělo tvé všechno bude světlé; a pakli bude nešlechtné, i tělo tvé tmavé bude. ³⁵ Viz tedy, aby světlo, které je v tobě, nebylo tmou. ³⁶ Pakli celé tělo tvé světlé bude, nemaje žádné částky tmavé, bude všechno tak světlé, že tě jako svíce bleskem osvíti. ³⁷ A když on mluvil, prosil ho jeden farizeus, aby obědval u něho. A všed, posadil se za stůl. ³⁸ Farizeus pak viděv to, podivil se, že se neumyl před obědem. ³⁹ A řekl Pán jemu: Nyní vy farizeové povrchu konvice a mísy čistíte, ale to, co uvnitř je u vás, plno je loupeže a nešlechtnosti. ⁴⁰ Blázni, zdali ten, který učinil, co je vně, neučinil také i toho, co je uvnitř? ⁴¹ Ale však i z toho, co máte, dávejte almužnu, a aj, všechny věci vaše čisté budou. ⁴² Ale běda vám farizeům, že desátky dáváte z máty a z routy a ze všelijaké byliny, ale opouštíte soud a lásku Boží. Tyto věci měli jste činit, a oněch neopouštět. ⁴³ Běda vám farizeům, neboť milujete první místa v školách a pozdravování na trzích. ⁴⁴ Běda vám, zákoníci a farizeové pokrytci, neboť jste jako hroby nepatrné, a lidé chodíce po nich, nevědí. ⁴⁵ A odpovědv jeden ze zákoníků, řekl jemu: Mistře, tyto věci mluvě, i nám také lehkost činíš. ⁴⁶ A on řekl: A vám zákoníkům běda, neboť obtěžujete lidi břemeny nesnesitelnými, a sami se těch břemen jedním prstem nedotýkáte. ⁴⁷ Běda vám, protože budujete hroby prorocké, které otcové vaši zmrdovali. ⁴⁸ A tak osvědčujete a potvrzujete skutků otců svých. Neboť oni zajisté zmrdovali je, vy pak budujete hroby jejich. ⁴⁹ Proto i Moudrost Boží řekla: Pošlu k nim proroky a apoštoly, a z těch některé mordovat budou, a jiné vyhánět, ⁵⁰ Aby požádáno bylo od tohoto pokolení krve všech proroků, která vylita je od ustanovení světa, ⁵¹ Od krve Abelovy až do krve Zachariášovy, kterýž zahynul mezi oltářem a chrámem. Jistě, pravím vám, požádáno jí bude od pokolení tohoto. ⁵² Běda vám zákoníkům, neboť jste vzali klíč poznání; sami jste nevešli, a těm, kteří vcházel, zabránili jste. ⁵³ A když jim to mluvil, počali zákoníci a farizeové přísně na něj dotírat, a k mnohým řečem příčiny jemu dávat. ⁵⁴ Úklady činíce jemu, a hledající popadnout něco z úst jeho, aby jej obžalovali.

12 A v tom, když se na tisíce lidu sešlo, takže jedni druhé velmi tlačili, počal mluvit k učedníkům svým: Nejpředněji se varujte od kvasu farizeů, který je pokrytectví. ² Neboť nic není skrytého, co by nemělo být zjeveno; aniž je co tajného, co by nemělo být zvěděno. ³ Proto to, co jste pravili ve tmách, bude na světle slyšeno, a co jste v uši šeptali v pokojích, hlásáno bude na střeších. ⁴ Pravím pak vám přátelům svým: Nestrachujte se těch, kteří tělo zabíjejí, a potom nemají, co by více učinili. ⁵ Ale ukážu vám, koho se máte bát: Bojte se toho, který, když zabije, má moc uvrhnout do pekelného ohně. Jistě pravím vám, toho se bojte. ⁶ Zdali nebývá pět vrabečků prodáváno za dva penízky? A jeden z nich není v zapomenutí před Bohem. ⁷ Nýbrž i vlasy hlavy vaší všechny v počtu jsou. Proto nebojte se, mnoho vy vrabečků převyšujete. ⁸ Pravím pak vám: Každý kdokoli by vyznal mne před lidmi, i Syn člověka vyzná jej před anděly Božími. ⁹ Kdo by mne pak zapřel před lidmi, zapřen bude před anděly Božími. ¹⁰ A každý kdo dí slovo proti Synu člověka, bude mu odpuštěno, ale tomu, kdo by se Duchu svatému rouhal, nebude odpuštěno. ¹¹ Když pak vás vodit budou do škol a k vladařům a k mocným, nepečujte, kterak anebo co byste odpovídali, anebo co byste mluvili. ¹² Duch svatý zajisté naučí vás v tu hodinu, co byste měli mluvit. ¹³ A řekl jemu jeden ze zástupu: Mistře, rci bratru mému, ať rozdělí se mnou dědictví. ¹⁴ A on řekl jemu: Člověče, kdo mne ustavil soudcem anebo děličem nad vámi? ¹⁵ A řekl jim: Vizte a vystříhejte se od lakomství; neboť ne v rozhojnění statku něčího život jeho záleží. ¹⁶ Pověděl pak jim podobenství, řka: Člověka jednoho bohatého hojně úrody pole přineslo. ¹⁷ A přemítal sám v sobě, řka: Co učiním? Neboť nemám, kde bych shromáždil úrody své. ¹⁸ A řekl: Toto učiním: Zbořím stodoly své, a větších nastavím, a tu shromáždím všechny své úrody i zboží svá. ¹⁹ A díím duši své: Duše, máš mnoho statku složeného za mnohá léta, odpočívej, jez, pí, měj dobrou vůli. ²⁰ A řekl jemu Bůh: Ó blázne, této noci požádají duše tvé od tebe, a to, cos připravil, čím bude? ²¹ Tak je, kdo sobě poklady shromáždí, a není v Bohu bohatý. ²² Řekl pak učedníkům svým: Proto pravím vám: Nebuďte pečliví o život svůj, co byste jedli, ani o tělo, čím byste se odívali. ²³ Život více je nežli pokrm, i tělo nežli oděv. ²⁴ Pohledte na havrany, že nesejí, ani nežnou, a nemají špižírny, ani stodoly a však Bůh živí je. A čím ve větší vážnosti jste vy než ptactvo? ²⁵ A kdo pak z vás pečlivě myslí, může přidat ku postavě své loket jeden? ²⁶ Poněvadž tedy nemůžete s to být, co nejmenšího je, proč se o jiné věci staráte? ²⁷ Pohledte na kvítí, kterak rostou, nedělají, ani předou, pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vši slávě své nebyl tak oděn, jako jedno z těchto. ²⁸ A poněvadž trávu, která dnes na poli je, a zítra do pece uvržena bývá, Bůh tak odívá, čím více vás, ó malé víry? ²⁹ I vy nehleďte toho, co byste jedli, anebo co byste pili, aniž o to roztržité myslí buďte. ³⁰ Neboť těch všech věcí národy světa tohoto hledají, Otec pak váš ví, že těch věcí potřebujete. ³¹ Ale raději hleďte království Božího, a tyto všechny věci budou vám přidány. ³² Neboj se, ó maličké stáde, neboť se zalíbilo Otcí vašemu dát vám království. ³³ Prodávajte

statky své, a dávejte almužnu. Dělejte sobě pytlíky, které nevetšejí, poklad, který nehyné v nebesích, kde zloděj dojít nemůže, aniž mol kazí. ³⁴ Neboť kde je poklad váš, tu bude i srdce vaše. ³⁵ Buďtež bedra vaše přepásaná, a svíce hořící. ³⁶ A vy podobní lidem očekávajícím Pána svého, až by se vrátil ze svatby, aby hned, jak by přišel a potloukl, otevřeli jemu. ³⁷ Blaze služebníkům těm, které přijde Pán, nalezl by, a oni bdí. Amen pravím vám, že přepáše se, a vsadí je za stůl, a chodě, bude jim sloužit. ³⁸ A přišel-li by v druhé bdění, a pakli by v třetím bdění přišel, a tak je nalezl, blahoslavení jsou ti služebníci, ³⁹ Toto pak vězte, že kdyby věděl hospodář, ve kterou by hodinu měl zloděj přijít, bděl by zajisté, a nedal by podkopat domu svého. ⁴⁰ Proto i vy buďte hotovi, neboť v kterou hodinu nenadějete se, Syn člověka přijde. ⁴¹ A řekl jemu Petr: Pane, nám-li pravíš toto podobenství, nebo všem? ⁴² A dí Pán: Kdo je věrný šafář a opatrný, jehož by ustanovil pán nad čeledí svou, aby jim v čas dával vyměřený pokrm? ⁴³ Blahoslavený služebník ten, kteréhož, když by přišel pán jeho, nalezne, jak tak činí. ⁴⁴ V pravdě pravím vám, že nade vším statkem svým ustanoví jej. ⁴⁵ Pakli by řekl služebník ten v srdci svém: Prodlévá přijít pán můj, i počal by bít služebníky a služky, a jíst a pít i opijet se: ⁴⁶ Přijde pán služebníka toho v den, v který se nenaděje, a v hodinu, které neví. A oddělí jej, a díl jeho položí s nevěrnými. ⁴⁷ Služebník pak ten, který by znal vůli pána svého, a nebyl hotov, a nečinil podle vůle jeho, bit bude velmi. ⁴⁸ Ale který neznal, a činil hodné věci trestání, bit bude méně. Každému pak, komuž je mnoho dáno, mnoho bude od něho požádáno; a komu mnoho poručili, více požádají od něho. ⁴⁹ Oheň přišel jsem pustiti na zemi, a co chci, jestliže již hoří? ⁵⁰ Ale křtem mám křtěn být, a kterak jsem soužen, dokud se nevykoná! ⁵¹ Což se domníváte, že bych přišel pokoj uvést na zemi? Nikoli, pravím vám, ale rozdělení. ⁵² Neboť již od této chvíle bude jich pět v jednom domě rozděleno, tři proti dvěma, a dva proti třem. ⁵³ Bude rozdělen otec proti synu, a syn proti otci, matka proti dceři, a dcera proti matce, tchyně proti snaše své, a snacha proti tchyni své. ⁵⁴ Právil také i zástupům: Když vidáte oblak, jak vzhází od západu, hned pravíte: Příval jde, a tak bývá. ⁵⁵ A když od poledne vítr věje, říkáte: Bude horko, a bývá. ⁵⁶ Pokrytci, způsob země i nebe umíte soudit, a kterak pak tohoto času nesoudíte? ⁵⁷ A proč i sami od sebe nesoudíte, co spravedlivého? ⁵⁸ Když pak jdeš s protivníkem svým k vrchnosti, na cestě přičiň se o to, abys byl zproštěn od něho, aby snad netáhl tebe k soudci, a soudce dal by tebe biřici, a biřic vsadil by tě do žaláře. ⁵⁹ Pravím tobě: Nevyjdeš odtud, dokud bys i toho posledního haléře nenavrátil.

13 Byli pak tu přítomní času toho někteří, vypravující jemu o Galilejských, kterých krev Pilát smísl s oběťmi jejich. ² A odpověděv Ježíš, řekl jim: Co myslíte, že ti Galilejští byli větší hříšníci nežli všichni Galilejští, že takové věci trpěli? ³ Nikoli, pravím vám. Nýbrž nebudete-li pokání činit, všichni též zahynete. ⁴ Anebo oněch osmnáct, na které upadla věže v Siloe, a zabila je, zdali se domníváte, že by oni vinni byli nad všechny lidi, přebývající v Jeruzalémě? ⁵ Nikoli, pravím vám. Nýbrž nebudete-li pokání činit, všichni též zahynete. ⁶ Pověděl pak toto podobenství: Člověk jeden měl strom fíkový vštípený na vinici své. A přišel, hledaje ovoce na něm, ale nenalezl. ⁷ A řekl vinaři: Aj, po tři léta přicházím, hledaje ovoce na tom fíku, ale nenalézám. Vytni jej. Proč i tu zemi darmo kazí? ⁸ On pak odpověděv, řekl jemu: Pane, ponechej ho i tohoto léta, až jej okopám a ohnojím, ⁹ Zdali by nesl ovoce. Pakli neponese, potom vytněš jej. ¹⁰ Učil pak v jedné synagoze v sobotu. ¹¹ A aj, byla tu žena, která měla ducha nemoci osmnáct let, a byla sklíčena, a nijak se nemohla vzpřímit. ¹² A uzřev ji Ježíš, zavolal jí k sobě, a řekl jí: Ženo, zproštěna jsi od nemoci své. ¹³ A vložil na ni ruce, a i hned zdvihla se, a velebila Boha. ¹⁴ Tedy kníže synagogy odpověděv, hněvaje se proto, že v den sobotní uzdravoval Ježíš, řekl zástupu: Šest dní je, v nichž náleží dělat; proto v těch přicházejíce, buďte uzdravováni, a ne v den sobotní. ¹⁵ A odpověděv jemu Pán, řekl: Pokrytče, zdali jeden každý z vás v sobotu neodvazuje vola svého nebo osla od jeslí, a nevodí napájet? ¹⁶ Tato pak dcera Abrahamova, kterou byl svázal satan, aj, již osmnáct let, což neměla být rozvázána ze svazku tohoto v den sobotní? ¹⁷ A když on to pověděl, zastyděli se všichni protivníci jeho, ale všechen lid radoval se ze všech těch slavných skutků, které se děly od něho. ¹⁸ A řekl: Čemu podobno je království Boží, a k čemu je přirovnám? ¹⁹ Podobno je zrně horčičnému, které vzav člověk, uvrhl do zahrady své. A rostlo, a učiněno je v strom veliký, a ptactvo nebeské hnízda sobě dělalo na ratolestech jeho. ²⁰ A opět řekl: K čemu připodobním království Boží? ²¹ Podobno je kvasu, který vzavši žena, zadělala ve třech měřících mouky, až zkysalo všechno. ²² A chodil po městech a městečkách, uče, bera se do Jeruzaléma. ²³ A řekl jemu jeden: Pane, co nemnozí jsou ti, kteří spaseni být mají? On pak řekl jim: ²⁴ Snažte se vcházet těsnou branou; neboť (pravím vám), mnozí usilovat budou vejít, ale nebudou moci. ²⁵ Když vstane hospodář, a zavře dveře, a počnete vně stát a tlouci na dveře, řkouce: Pane, Pane, otevři nám, a on odpovídaje, dí vám: Neznám vás,

12:49 Oheň. Oheň je milník rozvoje společnosti; přetavuje, transformuje zemi, rudu na nástroj jako pluh nebo meč. Tato věta tvoří paralelismus synonymní s následujícím veršem o křtu (v. 50). Co přetaví svět, je Ježíš, který projde ohněm utrpení. Srv. Mk 9:49 a pozn. Zj 3:18.
12:50 Křtem. Dvě řecká slova se stejným základem (bapto βαπτω

a baptdzo βαπτίζω) znamenají ponoření, ale jen to druhé z nich implikuje i následek trvalé změny. Např. okurku můžete „bapto“ – umýt, nebo „baptdzo“ – zavařit. Zde je míněn proces transformace spíše žárem ohně (=bolestí) než chladem vody.

odkud jste: ²⁶Tedy počnete říkat: Jídali jsme a pili před tebou, a na ulicích našich jsi učival. ²⁷A dí: Pravím vám, neznám vás, odkud jste. Odejděte ode mne všichni činitelé nepravosti. ²⁸Tam bude pláč a skřipění zubů, když uvidíte Abrahama, a Izáka, a Jákoba, a všechny proroky v království Božím, sami pak sebe vyhnané ven. ²⁹A přijdou od východu, a od západu, a od půlnoci, i od poledne, a budou stolit v království Božím. ³⁰A aj, jsou poslední, kteří budou první, a jsou první, kteří budou poslední. ³¹A v ten den přistoupili někteří z farizeů, řkouce jemu: Vyjdi, a odejdi odsud, neboť Heródes chce tě zamordovat. ³²A řekl jim: Jdouce, povězte lišce té: Aj, vymítám ďábly, a uzdravuji dnes a zítra, a třetího dne dokonám. ³³Ale však musím dnes a zítra i pozítří chodit; neboť nelze proroku zahynout kromě Jeruzaléma. ³⁴Jeruzaléme, Jeruzaléme, který morduješ proroky, a kamenuješ ty, kteří k tobě bývají posláni, kolikrát jsem chtěl shromáždit dítky tvé, jako slepice kuřátka svá pod křídla? Ale nechťeli jste. ³⁵Aj, zanechán bude vám dům váš pustý. Ale jistě pravím vám, že nikoli mne neužríte, až přijde, když díte: Požehnaný, který se bere ve jménu Páně.

14 A stalo se, když vešel Ježíš do domu nějakého knížete farizejského v sobotu, aby jedl chléb, že oni sledovali ho. ²A aj, člověk nějaký vodnatelný byl před ním. ³A odpověděv Ježíš, dí zákoníkům a faziům, řka: Slušeli v sobotu uzdravovat? ⁴Oni pak mlčeli. Tedy on dosáh jeho, uzdravil a propustil. ⁵A odpověděv jim, řekl: Či z vás osel anebo vůl upadl by do studnice, a ne ihned by ho vytáhl v den sobotní? ⁶A nemohli jemu na to odpovědět. ⁷Pověděl také i pozvaným podobenství (spatřiv to, kterak přední místa vyvolovali), řka jim: ⁸Kdybys byl od někoho pozván na svatbu, nesedej na předním místě, aby snad vzácnější než ty nebyl pozván od něho. ⁹A přijda ten, který tebe i onoho pozval, řekl by tobě: Dej tomuto místo. A tehdy počal bys s hanbou na posledním místě sedět. ¹⁰Ale když bys byl pozván, jda, posaď se na posledním místě. A kdyby přišel ten, který tebe pozval, řekl by tobě: Příteli, posedni výše, tedy budeš mít chválu před spolustolujícími. ¹¹Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen; a kdo se poníží, bude povýšen. ¹²Pravil také i tomu, který ho byl pozval: Když činíš oběd nebo večeři, nezvi přátel svých, ani bratrů svých, ani příbuzných svých, ani sousedů bohatých, aby snad i oni zase nezvali tebe, a měl bys odplatu. ¹³Ale když činíš hody, povolej chudých, chromých, kulhavých, slepých, ¹⁴A blahoslavený budeš. Neboť nemají, odkud by odplatili tobě, ale bude odplaceno při vzkříšení spravedlivých. ¹⁵A uslyšev to jeden ze spolupřisedících, řekl jemu: Blahoslavený, kdo jí chléb v království Božím. ¹⁶On pak řekl jemu: Člověk nějaký učinil večeři velikou, a pozval mnohých. ¹⁷A poslal služebníka svého v hodinu večere, aby řekl pozvaným: Pojdte, neboť již připraveno je všechno. ¹⁸A počali se všichni jednomyslně vmlouvat. První řekl jemu: Ves jsem koupil, a musím vyjít a shlédnouti ji; prosím tebe, omluv mne. ¹⁹A druhý řekl: Patero spřežení volů koupil jsem, a jdu, abych jich zkusil; prosím tebe, omluv mne. ²⁰A jiný dí: Ženu jsem pojal, a proto nemohu přijít. ²¹A navrátiv se ten služebník, zvěstoval ty věci pánu svému. Tedy rozhněvav se hospodář, řekl služebníku svému: Vyjdi rychle na rynky a na ulice města, a chudé, i chromé, i kulhavé, a slepé uveď sem. ²²A řekl služebník: Pane, stalo se, jak jsi rozkázal, a ještě místo je. ²³Tedy řekl pán služebníku: Vyjdi na cesty a mezi ploty, a přinu vejít, ať se naplní dům můj. ²⁴Neboť pravím vám, že žádný z mužů těch, kteří pozváni byli, neokusí večeře mé. ²⁵Šly pak mnohé zástupy s ním. A obrátiv se, řekl jim: ²⁶Jde-li kdo ke mně, a nemá-li v nenávisti otce svého, i matere, i ženy, i děti, i bratrů, i sester, ano i té duše své, nemůže být mým učedníkem. ²⁷A kdokoli nenese kříže svého, a jde za mnou, nemůže být mým učedníkem. ²⁸Neboť kdo z vás je, chtěje stavět věž, aby nejprve sedna, nespočetl nákladu, má-li to, nač by ji dokonal? ²⁹Aby snad, když by základ položil, a dokonat nemohl, všichni, kteří by to viděli, nepočali se posmívat jemu, ³⁰Řkouce: Tento člověk počal stavět, a nemohl dokonat. ³¹Anebo který král, bera se k boji proti jinému králi, zdali nejprve neseďne, aby se poradil, mohl-li by s desíti tisíci potkat se s tím, který s dvaceti tisíci táhne proti němu? ³²Sic jinak, když by onen ještě opodál od něho byl, pošle posly k němu, žádaje za to, co je ku pokoji. ³³Tak zajisté každý z vás, kdo se neodřekne všech věcí, kterýmiž vládne, nemůže být mým učedníkem. ³⁴Dobrá je sůl. Pakli sůl bude zmařena, čím bude napravena? ³⁵Ani do země, ani do hnoje se nehodí; ven ji vymítají. Kdo má uši k slyšení, slyš.

15 Přibližovali se pak k němu všichni publikáni a hříšníci, aby ho slyšeli. ²A reptali farizeové a zákoníci, řkouce: Tento hříšníky přijímá, a jí s nimi. ³A pověděl jim podobenství toto, řka: ⁴Kdyby někdo z vás měl sto ovcí, a ztratil by jednu z nich, zdali by nenechal devadesáti devíti na poušti, a nešel k té, která zahynula, až by i nalezl ji? ⁵A nalezna, vložil by na ramena svá s radostí. ⁶A přijda domů, svolal by přátele a sousedy, řka jim: Spolu radujte se se mnou, neboť jsem nalezl ovci svou, která byla zahynula. ⁷Pravím vám, že tak je radost

14:28 Stavět věž. Herodes Antipas v Ježíšově době teprve budoval město Tiberias ke slávě Césara. Stavbu provázela spousta komplikací. Herodes se unáhlil ve výběru lokality, protože Tiberias je v místě hřbitova, takže žádnému Židovi se nechťelo bydlet na nečistém místě; Herodes nevěděl, jak má město naplnit obyvateli. Také mu v průběhu

stavebních prací několikrát došly peníze; ví se, že chtěl mít ve městě velkou věž, ale před dokončením už neměl na materiál ani na výplatu. A tak v Ježíšově podobenství slyšíme ironickou narážku na aktuální události civilního života posluchačů.

v nebi nad jedním hříšníkem pokání činícím větší, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří nepotřebují pokání.⁸ Anebo žena některá mající grošů deset, ztratila-li by jeden groš, zdali nezažehne svíce, a nemete domu, a nehledá pilně, dokud nenalezne?⁹ A když nalezne, svolá přítelkyně a sousedy, řkouc: Spolu radujte se se mnou, neboť jsem nalezla groš, který jsem byla ztratila.¹⁰ Tak, pravím vám, že je radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem pokání činícím.¹¹ Řekl také: Člověk jeden měl dva syny.¹² Z nichž mladší řekl otci: Otče, dej mi díl statku, který mně náleží. A rozdělil jim statek.¹³ A po nemnohých dnech, shromáždív všechno mladší ten syn, odešel do daleké krajiny, a tam rozmrhal statek svůj, byv prostopášně živ.¹⁴ A když všechno utratil, stal se hlad veliký v krajině té, a on počal nouzi trpět.¹⁵ A všed, přidržel se jednoho občana krajiny té; a on jej poslal na pole své, aby pásł vepře.¹⁶ A žádal nasytit břicho své mlátem, které svině jedly, ale žádný nedával jemu.¹⁷ Přišel pak sám k sobě, řekl: Jak mnozí nájemníci u otce mého hojnost mají chleba, a já hladem mřu!¹⁸ Vstana, půjdu k otci svému, a dím jemu: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou,¹⁹ Aníž jsem hoden více slout synem tvým. Učiň mne jako jednoho z nájemníků svých.²⁰ A vstav, šel k otci svému. A když ještě opodál byl, uzřel jej otec jeho, a milosrdenstvím byv hnut, přiběhna, padl na šíji jeho, a políbil ho.²¹ A řekl jemu syn: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou, aniž jsem hoden více slout synem tvým.²² A řekl otec služebníkům svým: Přineste to roucho první, a oblečte jej, a dejte prsten na ruku jeho a obuv na nohy.²³ A přivedouce to tele tučné, zabijte, a hodujíce, budme veselí.²⁴ Neboť tento syn můj byl umřel, a zase ožil; byl zahynul, a nalezen je. A počali veseli být.²⁵ Byl pak syn jeho starší na poli. A jda, když se přibližoval k domu, uslyšel zpívání a hluk veselících se.²⁶ A povolav jednoho ze služebníků, otázal se, co by to bylo.²⁷ A on řekl jemu: Bratr tvůj přišel, a zabil otec tvůj tučné tele, že ho zdravého přijal.²⁸ A rozhněval se, a nechtěl vejíti. Otec pak jeho vyšed, prosil ho.²⁹ A on odpověděv, řekl otci: Aj, tolik let sloužím tobě, a nikdy jsem přikázání tvého nepřestoupil, avšak nikdy jsi mi nedal kozelce, abych s přáteli svými vesel pobyl.³⁰ Ale když syn tvůj tento, který prožral statek tvůj s nevěstkami, přišel, zabils jemu to tele tučné.³¹ A on řekl jemu: Synu, ty vždycky se mnou jsi, a všechny věci mé jsou tvé.³² Ale veselit a radovat se náleželo. Neboť bratr tvůj tento byl umřel, a zase ožil; zahynul byl, a nalezen je.

16 Privil pak i učedníkům svým: Člověk jeden byl bohatý, který měl správce; a ten obžalován je před ním, jako by mrhal statek jeho.² A povolav ho, řekl jemu: Co to slyším o tobě? Vydej počet z vladařství svého, neboť již nebudeš moci déle vládnout.³ A dí vladař sám v sobě: Co učiním? Teď pán můj odjímá ode mne vladařství. Kopat nemohu, žebrat se stydím.⁴ Vím, co učiním, aby, když budu sesazen z vladařství, přijali mne do svých domů.⁵ A zavolav jednoho každého dlužníka pána svého, řekl prvnímu: Jaks mnoho dlužen pánu mému?⁶ A on řekl: Sto sudůn oleje. A řekl mu: Vezmi lejstra svá, a sedna rychle, napiš padesát.⁷ Potom druhému řekl: Ty pak jaks mnoho dlužen? Který řekl: Sto měř pšenice. A dí mu: Vezmi lejstra svá, a napiš osmdesát.⁸ A pochválil ten pán vladaře toho nepravého, že opatrně učinil. Neboť synové tohoto světa opatrnější jsou, než synové světla ve svých věcech.⁹ A já pravím vám: Čiňte sobě přátele z mamonu nepravosti, aby, když byste zhynuli, přijali vás do oněch věčných stanů.¹⁰ Kdo je věrný v mále, i ve mnoze věrný je. A kdo v mále je nepravý, i ve mnoze nepravý je.¹¹ Poněvadž tedy v mamonu nepravém věrni jste nebyli, spravedlivé kdo vám svěří?¹² A když jste v cizím věrni nebyli, co vašeho je, kdo vám dá?¹³ Žádný čeledín nemůže dvěma pánům sloužit. Neboť zajisté jednoho nenávidět bude, a druhého milovat, anebo jednoho držet se bude, a druhým pohrdne. Nemůžete Bohu sloužit i mamonu.¹⁴ Slyšeli pak toto všechno i farizeové, kteří byli lakomí, a posmívali se jemu.¹⁵ A dí jim: Vy jste, kteří se sami spravedliví činíte před lidmi, ale Bůh zná srdce vaše; neboť co je u lidí vysokého, ohavnost je před Bohem.¹⁶ Zákon a proroci až do Jana, a od té chvíle království Boží zvěstuje se, a každý se do něho násilně tiskne.¹⁷ Snáze je zajisté nebi i zemi pomínout, nežli v zákoně jedné čarce zahynout.¹⁸ Každý, kdo propustí manželku svou, a jinou pojímá, cizoloží; a kdo propuštěnou od muže pojímá, cizoloží.¹⁹ Byl pak člověk jeden bohatý, a oblékal se v šarlat a v kment, a hodoval na každý den skvostně.²⁰ A byl jeden žebrák, jménem Lazar, kterýž ležel u vrat jeho vředovitý,²¹ Žádaje nasycen být těmi drobty, které padaly ze stolu bohatce. Ale i psi přicházejíce, lízali vředy jeho.²² A stalo se, že ten žebrák umřel, a nesen je od andělů do lůna Abrahamova. Umřel pak i bohatec, a pohřben je.²³ Potom v pekle pozdvihna oči svých, v mukách jsa, uzřel Abrahama zdaleka, a Lazara v lůnu jeho.²⁴ A zvolav bohatec, řekl: Otče Abrahamo, smiluj se nade mnou, a pošli Lazara, ať omočí konec prstu svého ve vodě, a svlaží jazyk můj; neboť se mučím v tomto plameni.²⁵ A řekl Abraham: Synu, rozpomeň se, žes ty vzal dobré věci své v životě svém, a Lazar též zlé. Nyní pak tento se těší, ale ty se mučíš.²⁶ A nad to nade všechno mezi námi a vámi propast veliká utvrzena je, aby ti, kteří chtějí odsud k vám jít, nemohli, ani od onud k nám přejít.²⁷ A řekl: Ale prosím tebe, otče, abys ho poslal do domu otce mého.²⁸ Neboť mám pět bratrů. Ať jim svědčí, aby i oni nepřišli do tohoto místa muk.²⁹ A řekl jemu Abraham: Mají Mojžíše a proroky, nechť jich poslouchají.³⁰ A on řekl: Nic, otče Abrahamo, ale kdyby kdo z mrtvých šel k nim, budou pokání činit.³¹ A řekl mu: Poněvadž Mojžíše a proroků neposlouchají, aniž kdyby kdo z mrtvých vstal, uvěří jemu.

17 Tedy řekl učedníkům: Není možné, aby nepřišla pohoršení, ale běda, skrze koho přicházejí. ² Lépe by mu bylo, aby mlýnský kámen vložen byl na hrdlo jeho, a uvržen byl do moře, než by pohoršil jednoho z těchto maličkých. ³ Mějte se na pozoru. Zhřešil-li by pak proti tobě bratr tvůj, potrestej ho, a bude-li toho želet, odpusť mu. ⁴ A byť pak sedmkrát za den zhřešil proti tobě, a sedmkrát za den obrátil se k tobě, řka: Žel mi toho, odpusť mu. ⁵ A řekli apoštolé Pánu: Přispoř nám víry. ⁶ A dí Pán: Kdybyste měli víru jako zrnko horčičné, řekli byste této moruši: Vykořeň se, a přesad se do moře, a uposlechla by vás. ⁷ Kdo pak je z vás, maje služebníka, který oře anebo pase, aby jemu, když by se s pole navrátil, hned řekl: Pojď a sedni za stůl? ⁸ Naopak zdali nedí jemu: Připrav, ať povečeřím, a opáše se, služ mi, až se najím a napiji, a potom i ty jez a pí? ⁹ Zdali děkuje služebníku tomu, že učinil to, co mu bylo rozkázáno? Nezdá mi se. ¹⁰ Tak i vy, když učiníte všechno, co vám přikázáno, rcete: Služebníci neužiteční jsme. Co jsme povinni byli učinit, učinili jsme. ¹¹ A stalo se, když se bral do Jeruzaléma, že šel skrze Samaří a Galilei. ¹² A když vcházel do nějakého městečka, potkalo se s ním deset mužů malomocných, kteří stáli zdaleka. ¹³ A pozdvihše hlasu, řekli: Ježíši přikazateli, smiluj se nad námi. ¹⁴ Které on uzřev, řekl jim: Jdouce, ukažte se kněžím. A stalo se, když šli, že očištěni jsou. ¹⁵ Jeden pak z nich uzřev, že je uzdraven, navrátil se, s velikým hlasem velebě Boha. ¹⁶ A padl na tvář k nohám jeho, díky čině jemu. A ten byl Samaritán. ¹⁷ A odpověděv Ježíš, řekl: Zdaliž jich deset není očištěno? A kde jich devět? ¹⁸ Nenalezli se, aby vrátice se, chválu Bohu vzdali, jedině cizozemec tento? ¹⁹ A řekl jemu: Vstana jdi, víra tvá tě uzdravila. ²⁰ Byv pak otázan od farizeů, kdy přijde království Boží, odpověděl jim, a řekl: Nepřijde království Boží zjevně. ²¹ Aníž řeknou: Aj, tuto, anebo aj, tamto. Neboť aj, království Boží je mezi vámi. ²² A řekl učedníkům: Přijdou dny, že budete žádat vidět v jeden den Syna člověka, ale neužríte. ²³ A dějí vám: Aj, zde, anebo hle, tamto. Ale nechoďte, aniž následujte. ²⁴ Neboť jakož blesk osvěcující se z jedné krajiny, která pod nebem je, až do druhé, která též pod nebem je, svítí, tak bude i Syn člověka ve dni svém. ²⁵ Ale nejprve musí mnoho trpět, a zavržen být od národu tohoto. ²⁶ A jak se dělo za dnů Noé, tak bude i za dnů Syna člověka. ²⁷ Jedli, pili, ženili se, vdávaly se až do toho dne, v kterém Noé vešel do korábu; i přišla potopa, a zahladila všechny. ²⁸ A též podobně, jak se dělo ve dnech Lotových: Jedli, pili, kupovali, prodávali, štěpovali, stavěli. ²⁹ Ale dne toho, když vyšel Lot ze Sodomy, dštil ohněm a sírou z nebe, a zahladil všechny. ³⁰ Tak nápodobně bude v ten den, když se Syn člověka zjeví. ³¹ V ten den kdo by byl na střeše, a nádobí jeho v domu, nesestupuj, aby je pobral; a kdo na poli, též nevracej se zase. ³² Pomněte na Lotovu ženu. ³³ Kdokoli by hledal duši svou zachovati, ztratí ji; a kdokoli by ji ztratil, obživí ji. ³⁴ Pravím vám: V tu noc budou dva na loži jednom; jeden bude vzat, a druhý opuštěn. ³⁵ Dvě budou mlet spolu; jedna bude vzata, a druhá opuštěna. ³⁶ Dva budou na poli; jeden bude vzat, a druhý opuštěn. ³⁷ A odpověděvše, řekli jemu: Kde, Pane? On pak řekl jim: Kde bude tělo, tam se shromáždí i orlice.

18 Pověděl jim také i podobenství, kterak by potřebí bylo vždycky se modlit a neobletovat, ² Řka: Byl jeden soudce v městě jednom, který se Boha nebál, a člověka nestyděl. ³ Byla pak vdova v témž městě. A přišla k němu, řkouc: Pomstí mne nad protivníkem mým. ⁴ On pak dlouho nechtěl. Ale potom řekl sám v sobě: Ač se Boha nebojím, ani člověka nestydím, ⁵ Však že mi pokoje nedá tato vdova, pomstím jí, aby naposledy přijdouc, neuhaneš mne. ⁶ A dí Pán: Slyšte, co praví ten soudce nepravý. ⁷ A což by pak Bůh nepomstil vyvolených svých, volajících k němu dnem i nocí, ačkoli i prodělvá jim? ⁸ Pravím vám, že jich brzo pomstí. Ale když přijde Syn člověka, zdali nalezne víru na zemi? ⁹ A řekl také proti některým, kteří v sebe doufali, že by spravedliví byli, jiných za nic nevážíce, podobenství toto: ¹⁰ Dva muži vstupovali do chrámu, aby se modlili, jeden farizeus, a druhý publikán. ¹¹ Farizeus stoje, takto se sám v sobě modlil: Bože, děkuji tobě, že nejsem jako jiní lidé, lupiči, nespravedliví, cizoložníci, anebo jako i tento publikán. ¹² Postím se dvakrát do týdne, desátky dávám ze všech věcí, kterými vládnu. ¹³ Publikán pak zdaleka stoje, nechtěl ani očí k nebi pozdvihnout. Ale bil se v prsa svá, řka: Bože, buď milostiv mně hříšnému. ¹⁴ Pravím vám: Odšel tento, ospravedlněn jsa, do domu svého, a ne onen. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen; a kdo se ponižuje, bude povýšen. ¹⁵ Přinášeli také k němu i nemluvnátka, aby se jich dotýkal. To viděvše učedníci, přimlouvali jim. ¹⁶ Ale Ježíš svolav je, řekl: Nechte dítek, ať jdou ke mně, a nebraňte jim, neboť takových je království Boží. ¹⁷ Amen pravím vám: Kdokoli by nepřijal království Božího jako dítě, nevejde nikoli do něho. ¹⁸ A otázalo se ho jedno kníže, řka: Mistře dobrý, co čině, život věčný obdržím? ¹⁹ A řekl jemu Ježíš: Co mne nazýváš dobrým? Žádný není dobrý, než jediný, totiž Bůh. ²⁰ Umíš přikázání: Nezcizoložíš, nezabiješ, nepokradeš, nepromluvíš křivého svědectví, cti otce svého i matku svou. ²¹ On pak řekl: Toho všeho dodržoval jsem od své mladosti. ²² Ale slyšev to Ježíš, řekl mu: Ještě se jednoho nedostává. Všechno, co máš, prodej, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi, a pojď, následuj mne. ²³ On pak uslyšev to, zarmoutil se; byl zajisté bohatý velmi. ²⁴ A viděv jej Ježíš zarmouceného, řekl: Aj, jak nesnadně ti, kdo statky mají, do království Božího vejdou! ²⁵ Snáze je

zajisté velbloudu skrze jehelnou díрку projít, nežli bohatému vejíti do království Božího. ²⁶ Tedy řekli ti, kteří to slyšeli: A kdo může spasen být? ²⁷ A on dí: Co je nemožného u lidí, možné je u Boha. ²⁸ A řekl Petr: Aj, my opustili jsme všechno, a šli jsme za tebou. ²⁹ On pak řekl jim: Amen pravím vám, že není žádného, který by opustil dům, nebo rodiče, nebo bratry, nebo manželku, nebo děti, pro království Boží, ³⁰ Aby nevzal v tomto času mnohem více, v budoucím pak věku života věčného. ³¹ Tedy pojav dvanáct, řekl jim: Aj, vstupujeme do Jeruzaléma, a naplní se všechno Synu člověka to, co psáno je skrze proroky. ³² Neboť vydán bude pohanům, a bude posmíván, a zlehčen, i uplíván. ³³ A ubíjící, zamordují jej, ale třetího dne z mrtvých vstane. ³⁴ Oni pak tomu nic nerozuměli, a bylo slovo to skryto před nimi, aniž věděli, co se pravilo. ³⁵ A stalo se, když se přibližovali k Jerichu, slepý jeden seděl podél cesty, žebraje. ³⁶ A slyšev zástup pomíjející, otázal se, co by to bylo. ³⁷ A oznámili jemu, že Ježíš Nazaretský tudy jde. ³⁸ A zvolal, řka: Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou. ³⁹ A ti, kteříž napřed šli, přimlouvali mu, aby mlčel. Ale on mnohem více volal: Synu Davidův, smiluj se nade mnou. ⁴⁰ Tedy zastaviv se Ježíš, rozkázal ho k sobě přivést. A když se přibližoval, otázal se ho, ⁴¹ Řka: Co chceš, ať učiním? On pak dí: Pane, ať vidím. ⁴² A Ježíš řekl jemu: Prohlédni. Víra tvá tě uzdravila. ⁴³ A i hned prohlédl, a šel za ním, velebě Boha. A všecken lid viděv to, vzdal chválu Bohu.

19 A všed, bral se přes Jericho. ² A aj, muž, jménem Zacheus, a ten byl hejtman nad celnými, a byl bohatý. ³ A žádostiv byl vidět Ježíše, kdo by byl; a nemohl pro zástup, neboť postavy malé byl. ⁴ A předběhna napřed, vstoupil na strom planého fíku, aby jej viděl; neboť tudy měl jít. ⁵ A když přišel k tomu místu, pohleděv vzhůru Ježíš, uzřel jej, i řekl jemu: Zachee, spěšně sestup dolů, neboť dnes v domu tvém musím zůstat. ⁶ A sestoupil rychle, a přijal jej radostně. ⁷ A viděvše to všichni, reptali, řkouce: K člověku hříšnému se obrátil. ⁸ Stojte pak Zacheus, řekl Pánu: Aj, polovici statku svého, Pane, dávám chudým, a oklamal-li jsem v čem koho, navracím to čtvrtinásobně. ⁹ A dí jemu Ježíš: Dnes spasení stalo se domu tomuto, protože i on je syn Abrahamův. ¹⁰ Neboť přišel Syn člověka, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo. ¹¹ Toho když oni poslouchali, promluvil k nim dále podobenství, protože byl blízko od Jeruzaléma, a že se oni domnívali, že by se hned mělo zjevití království Boží. ¹² A řekl: Člověk jeden rodu znamenitého odešel do daleké krajiny, aby přijal království, a zase se navrátil. ¹³ A povolav deset služebníků svých, dal jim deset hřiven, a řekl jim: Kupčete, dokud nepřijdu. ¹⁴ Měšťané pak jeho nenáviděli ho, a poslali poselství za ním, řkouce: Nechceme, aby tento kraloval nad námi. ¹⁵ A stalo se, když se navrátil, přijav království, že rozkázal zavolat těch svých služebníků, kterým byl dal peníze, aby zvěděl, jak kdo mnoho získal. ¹⁶ A přišel první, řka: Pane, hřivna tvá deset hřiven získala. ¹⁷ A řekl jemu: To dobře, služebníku dobrý. Že jsi nad málem byl věrný, měj moc nad deseti městy. ¹⁸ A druhý přišel, řka: Pane, hřivna tvá získala pět hřiven. ¹⁹ A tomu řekl: I ty buď nad pěti městy. ²⁰ A jiný přišel, řka: Pane, aj, teď hřivna tvá, kterou jsem měl složenou v šátku. ²¹ Neboť jsem se bál tebe, že jsi člověk přísný; bereš, čeho jsi nepoložil, a žneš, čeho jsi nerozséval. ²² A řekl jemu: Z úst tvých soudím tebe, služebníku zlý. Věděl jsi, že jsem já člověk přísný, bera, co jsem nepoložil, a žna, čeho jsem nerozséval. ²³ A proč jsi tedy nedal peněz mých na stůl, a já přijda, byl bych je vzal i s užitky. ²⁴ A řekl těm, kteří tu stáli: Vezměte od něho tu hřivnu, a dejte tomu, který má deset hřiven. ²⁵ A řekli jemu: Pane, má deset hřiven. ²⁶ Jistě pravím vám: Že každému, kdo má, bude dáno, ale od toho, který nemá, i to, co má, bude odjato. ²⁷ Ty pak nepřátele mé, kteří nechtěli, abych nad nimi kraloval, přiveďte sem, a zmordujte přede mnou. ²⁸ To pověděv, šel napřed, vstupuje k Jeruzalému. ²⁹ A stalo se, když se přiblížil k Betfagi a k Betany, k hoře, která slove Olivetská, poslal dva učedníky své, ³⁰ Řka: Jděte do městečka, které proti vám je. Do kteréhož vejduce, naleznete oslátko přivázané, na němž nikdy žádný z lidí neseděl. Odvažte je, a přiveďte ke mně. ³¹ A optal-li by se vás kdo, proč odvažujete, tak díte jemu: Protože Pán ho potřebuje. ³² Tedy odšedše ti, kteří byli posláni, nalezli, jak jim byl pověděl. ³³ A když odvažovali to oslátko, řekli páni jeho k nim: Proč odvažujete oslátko? ³⁴ A oni řekli: Pán ho

18:25 Bohatému. Brána jménem „Ucho Jehly“, údajně tak úzká, že jí neprošel velbloud s nákladem, nikdy neexistovala. Je to populární mýtus, ale historicky nedoložitelný. Ježíš zde nemluví o něčem těžkém, byť dosažitelném vynaloženým úsilím či obětí (složením nákladu), ale o nemožném (v. 27). Vždy záleží na stavu srdce. Všechno, co máme, jsme dostali od Boha (1Kor 4:7), proto na něho dojem udělat nemůžeme svým bohatstvím. Viz Mk 12:44 a pozn. Většina boháčů nevejde do království, protože utrpení, kterým si Bůh v jejich životě říká o pozornost, se úspěšně vyhnuli.

18:39 Mnohem více volal. Nedal se umlčet, přestože se o to všichni snažili. Hlas živého Boha nás může vést i k překročení vlastních tradic a denominačních preferencí; posloucháme-li ho, očekávání lidí nás nemusí omezovat. Umlčování je součástí pronásledování: Kdo bude mluvit o Ježíši, bude trpět. Řetěz, omotaný kolem stromu, do něho časem zaroste. Palma je výjimka z tohoto pravidla: Neabsorbuje

řetěz do svého těla, ale jak roste, nakonec řetěz roztrhne. Je nám příkladem k následování: Cokoliv nás tíží, svírá, svazuje, je něco, s čím bojujeme, ale nesmíme to učinit svou identitou. Jak porosteme v Kristu, nakonec okovy spadnou a my se budeme radovat ve svobodě, kterou nám zaslíbil (Jn 8:32). Podobný obraz je skořápka vajíčka, v němž roste ptačí mládě. Skořápka je po určitou dobu důležitá pro přežití jedince, ale nakonec pukne sama a odpadne díky jeho růstu. Ne díky jeho modlitbám nebo horlivým aktivitám. Okovy, která nás pronásledují od dětství, spadnou jedině naším růstem.

19:30 Na němž nikdy žádný z lidí neseděl. Sobota (14:1), den odpočinku, je čas úlevy od práce pro všechny včetně zvířat (Ex 20:9–11). Pracovat (tedy mj. nést člověka) by smělo jen zvíře, které dosud nepracovalo, tudíž nemá od čeho odpočívat. Ježíš nikdy neporušil Tóru ani v nejmenším detailu (Mt 5:18).

potřebuje. ³⁵ A přivedli je k Ježíšovi, a vloživše roucha svá na to oslátko, vsadili na ně Ježíše. ³⁶ A když on jel, stlali roucha svá na cestě. ³⁷ Když se pak již přibližoval k místu tomu, kudy scházejí z hory Olivetské, počalo všechno množství učedníků radostně chválit Boha hlasem velikým ze všech divů, které byli viděli, ³⁸ Řkouce: Požehnaný král, který se bere ve jménu Páně. Pokoj na nebi, a sláva na výsostech. ³⁹ Ale někteří z farizeů, kteří tu byli v zástupu, řekli jemu: Mistře, potrestej učedníků svých. ⁴⁰ A odpověděv, řekl jim: Pravím vám: Budou-li tito mlčet, kamení hned bude volat. ⁴¹ A když se přiblížil, uzřev město, plakal nad ním, ⁴² Řka: Ó kdybys poznalo i ty, a to aspoň v takový tento den tvůj, které by věci ku pokoji tobě byly, ale skryto je to nyní před očima tvýma. ⁴³ Neboť přijdou na tě dny, obklíčí tě nepřátelé tvoji valem, a oblehnou tebe, a usouzí tě ze všech stran. ⁴⁴ A se zemí srovnají tě, i syny tvé v tobě, a nenechají v tobě kamene na kameni, protože jsi nepoznalo času navštívení svého. ⁴⁵ A všed do chrámu, počal vymítat prodavače a kupce z něho, ⁴⁶ Řka jim: Psáno jest: Dům můj dům modlitby je, vy jste jej pak učinili peleší lotrovskou. ⁴⁷ A učil na každý den v chrámě. Přední pak kněží a zákoníci i přední v lidu hledali ho zahladit. ⁴⁸ Ale nenalezli, co by učinili. Neboť všechen lid jej sobě liboval, poslouchaje ho.

20 A stalo se těch dnů v jeden den, když on učil lid v chrámě, a kázal evangelium, že přišli k tomu přední kněží a zákoníci se staršími. ² A řekli jemu: pověz nám, jakou mocí tyto věci činíš, anebo kdo je ten, který tobě tuto moc dal? ³ A odpověděv, řekl jim: Otázku se i já vás na jednu věc; proto povězte mi: ⁴ Křest Janův z nebe-li byl, nebo z lidí? ⁵ Oni pak uvažovali to mezi sebou, řkouce: Jestliže bychom řekli: Z nebe, dí: Proč jste tedy neuvěřili jemu? ⁶ Pakli díme: Z lidí, lid všechen ukamenuje nás; neboť cele tak drží, že Jan je prorok. ⁷ A odpověděli: Že nevědí, odkud byl. ⁸ A řekl jim Ježíš: Aniž já vám povím, jakou mocí toto činím. ⁹ A počal lidu pravit podobenství toto: Člověk jeden vstúpil vinici, a pronajal ji vinařům, a sám odešel přes pole na dlouhé časy. ¹⁰ A v čas slušný poslal k těm vinařům služebníka, aby užitek z vinice dali jemu. Ti pak vinaři zmrskavše jej, pustili s prázdnou. ¹¹ A poslal druhého služebníka. Oni pak i toho zmrskavše a zohavivše, pustili s prázdnou. ¹² A poslal třetího. Ale oni i toho zranivše, vystrčili ven. ¹³ Tedy řekl pán té vinice: Co učiním? Pošlu svého milého syna. Snad když toho uzří, ustydnou se. ¹⁴ Ale vinaři uzřevše jej, rozmlouvali mezi sebou, řkouce: Tento je dědic; pojďte, zabijme jej, aby naše bylo to dědictví. ¹⁵ A vystrčivše jej ven z vinice, zamordovali. Co tedy učiní jim pán té vinice? ¹⁶ Přejde a vyhledá vinaře ty, a dá vinici jiným. To uslyšavše, řekli: Odstup to. ¹⁷ Ale on pohleděv na ně, řekl: Co je pak to, co napsáno je: Kámen, kterým pohrdli stavitelé, ten učiněn je v hlavu úhelní? ¹⁸ Každý, kdo padne na ten kámen, rozrazí se; a na kohož by on upadl, potře jej. ¹⁹ A hledali přední kněží a zákoníci, jak by naň vztáhli ruce v tu hodinu, ale báli se lidu. Neboť porozuměli, že by na ně mluvil podobenství to. ²⁰ Tedy střehouce ho, poslali zvědy, kteří by se spravedlivými činili, aby ho polapili v řeči, a potom jej vydali vrchnosti a v moc hejtmanu. ²¹ A otázali se ho, řkouce: Mistře, víme, že správně mluvíš a učíš, a nepřijímáš osoby, ale v pravdě cestě Boží učíš. ²² Sluší-li nám daň dávat císaři, nebo ne? ²³ Ale porozuměv chytrost jejich, dí jim: Co mne pokoušíte? ²⁴ Ukažte mi peníz. Čí má obraz a nápis? A odpověděvše, řekli: Císařův. ²⁵ On pak řekl jim: Dejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu. ²⁶ A nemohli ho za slovo popadnout před lidem, a divíce se odpovědi jeho, umlkli. ²⁷ Přistoupivše pak někteří ze saduceů (kteří popírají vzkříšení), otázali se ho, ²⁸ Řkouce: Mistře, Mojžíš napsal nám: Kdyby bratr něčí umřel, maje manželku, a umřel by bez dětí, aby ji pojal bratr jeho za manželku, a vzbudil símě bratru svému. ²⁹ A bylo sedm bratrů, a první pojal ženu, umřel bez dětí. ³⁰ A pojal druhý tu ženu, a umřel i ten bez dětí. ³¹ Potom třetí pojal ji, též i všech těch sedm, a nezůstavivše dětí, zemřeli. ³² Nejposléze po všech umřela i ta žena. ³³ Proto při vzkříšení, kterého z nich bude ta žena, poněvadž sedm jich mělo ji za manželku? ³⁴ A odpovídaje, řekl jim Ježíš: Synové tohoto věku ženit se a vdávají. ³⁵ Ale ti, kteří budou shledání hodnými dosáhnout onoho věku a vzkříšení z mrtvých, ani se ženit nebudou ani vdávat. ³⁶ Neboť ani umírat více nebudou moci, andělům zajisté rovni budou. A jsou synové Boží, poněvadž jsou synové vzkříšení. ³⁷ A že mrtví vstanou z mrtvých, i Mojžíš ukázal při onom keři, když nazývá Pána Bohem Abrahamovým, a Bohem Izákovým, a Bohem Jákobovým. ³⁸ Bůhť pak není mrtvých, ale živých, neboť všichni jsou jemu živi. ³⁹ Tedy odpověděvše někteří ze zákoníků, řekli: Mistře, dobře jsi pověděl. ⁴⁰ A nesměli se jeho na nic více tázat. ⁴¹ Řekl pak jim: Kterak praví Krista být synem Davidovým? ⁴² A sám David praví v knize žalmů: Řekl Pán Pánu mému: Sed' na pravici mé, ⁴³ Až položím nepřátele tvé v podnož noh tvých? ⁴⁴ Poněvadž David jej Pánem nazývá, i kterak syn jeho je? ⁴⁵ A řekl učedníkům svým přede vším lidem: ⁴⁶ Varujte se zákoníků, kteří rádi chodí v krásném rouše, a milují pozdravování na trzích a přední stolice v školách, a první místo na večeřích. ⁴⁷ Kteří sžírají domy vdovské pod zámyslem dlouhé modlitby. Tito vezmou těžší odsouzení.

19:38 Požehnaný král. Pilát ve svém paláci, kněží ve svých bohatých domech, římsí vojáci na strážních věžích, ti všichni si byli dobře vědomi toho, že právě probíhají oslavy jednoho z nejvýznamnějších svátků (Pesach), kdy si židovský národ připomíná Boží vysvobození zpod nadvlády cizí nepřátelské mocnosti. Když viděli Ježíšův vjezd do

Jeruzaléma na oslu (srv. pozn. Za 9:9) a slyšeli jásající dav provolávat slávu králi (vzpomínka na oslavy dobyté svobody od utiskovatelů, provázené písněmi díky a palmovými větvemi, byly doposud v čerstvé paměti, viz 2Mak 10:5-8), bylo jim jasné, že mají problém.

21 A pohleděv, uzřel bohaté, kteří metali dary své do pokladnice. ²Uzřel pak i jednu vdovu chudičkou, jak uvrhla tam dva šarty. ³A řekl: V pravdě pravím vám, že vdova tato chudá více než všichni uvrhla. ⁴Neboť všichni tito z toho, co jim zbývalo, dali dary Bohu, tato pak ze své chudoby všechnu živnost svou, kterou měla, uvrhla. ⁵A když někteří pravili o chrámu, kterak by kamením pěkným i okrasami ozdoben byl, řekl: ⁶Nač se to díváte? Přijdou dny, v nichž nebude zůstaven kámen na kameni, který by nebyl zbořen. ⁷A otázali se ho, řkouce: Mistře, kdy to bude? A které znamení, když se to bude mít stát? ⁸On pak řekl: Vizte, abyste nebyli svedeni. Neboť mnozí přijdou ve jménu mém, řkouce: Já jsem, a čas se blíží. Proto nepostupujte po nich. ⁹Když pak uslyšíte o válkách a různicích, nestrachujte se; neboť musí to nejprve být, ale ne ihned konec. ¹⁰Tehdy pravil jim: Povstane národ proti národu, a království proti království. ¹¹A země třesení veliká budou po místech, a hlad, a mory, hrůzy i zázraky z nebe veliké. ¹²Ale před tím přede vším vztáhnou ruce své na vás, a protivit se budou, vydávajíc vás do synagog a žalářů, vodíce ke králům a k vladařům pro jméno mé. ¹³A to se vám dít bude na svědectví. ¹⁴Proto složte to v srdcích svých, abyste se nestarali, kterak byste odpovídat měli. ¹⁵Já zajisté dám vám ústa a moudrost, které nebudou moci odolat, ani proti ní obstát všichni protivníci vaši. ¹⁶Budete pak zrazováni i od rodičů a od bratrů, od příbuzných i od přátel, a zmordují některé z vás. ¹⁷A budete v nenávisti u všech pro jméno mé. ¹⁸Ale ani vlas z hlavy vaší nikoli nezahyne. ¹⁹V trpělivosti své vládněte dušemi svými. ²⁰Když pak uzříte obležený od vojska Jeruzalém, tehdy vězte, že se přiblížilo zkažení jeho. ²¹Tehdy ti, kdo jsou v Judstvu, utíkejte k horám, a kdo uprostřed něho, vyjděte, a kteří v končinách, nevcházejte do něho. ²²Neboť budou to dny pomsty, aby se naplnilo všechno, co psáno je. ²³Ale běda těhotným a těm, které kojí v těch dnech. Neboť bude dav veliký v této zemi, a hněv nad lidem tímto. ²⁴A padat budou ostrostí meče, a zjímání vedeni budou mezi všechny národy, a Jeruzalém tlačěn bude od pohanů, dokud se nenaplní časy pohanů. ²⁵A budou znamení na slunci a na měsíci i na hvězdách, a na zemi soužení národů, nevědoucích se kam podít, když zvuk vydá moře a vlnobití, ²⁶Takže zmrtvějí lidé pro strach a pro očekávání těch věcí, které přijdou na všechn svět. Neboť moci nebeské pohybovat se budou. ²⁷A tehdy uzří Syna člověka, jak se bere v oblaku s mocí a slávou velikou. ²⁸A když se toto počne dít, pohledte a pozdvihněte hlav svých, protože se přibližuje vykoupení vaše. ²⁹A pověděl jim podobenství: Hledte na fíkový strom i na všechno stromoví. ³⁰Když již pučí, vidouce to, sami to znáte, že blízko je již léto. ³¹Tak i vy, když uzříte, jak se tyto věci dějí, vězte, že blízko je království Boží. ³²Amen pravím vám, že nepomine věk tento, až se všechno stane. ³³Nebe a země pominou, ale slova má nepominou. ³⁴Pilně se pak varujte, aby snad nebyla obtížena srdce vaše obžerstvím a opilstvím a pečováním o tento život, a v náhle přikvačil by vás ten den. ³⁵Neboť jako osídlo přijde na všechny, kteří přebývají na tváři vsí země. ³⁶Proto bděte, všelijakého času modlíce se, abyste hodni byli uniknout všem těm věcem, které se budou dít, a postavit se před Synem člověka. ³⁷A býval ve dne v chrámě, uče, ale v noci vycházejce, přebýval na hoře, která sluje Olivetská. ³⁸A všechn lid na úsvitě přicházel k němu do chrámu, aby ho poslouchal.

22 Přibližoval se pak svátek přesnic, který sluje Velikonoce. ²A hledali přední kněží a zákoníci, kterak by jej vyhladili; neboť obávali se lidu. ³Tedy vstoupil satan do Jidáše, příjmením Iškariotského, který byl z počtu dvanácti. ⁴A on odšed, mluvil s předními kněžními, a s úředníky, kterak by ho jim zradil. ⁵A zaradovali se, a smluvili s ním, že mu chtějí peníze dát. ⁶A slíbil, a hledal příhodného času, aby ho jim zradil bez zástupu. ⁷Tedy přišel den přesnic, ve kterém zabit měl být beránek. ⁸A poslal Petra a Jana, řka: Jdouce, připravte nám beránka, abychom jedli. ⁹A oni řekli mu: Kde chceš, ať připravíme? ¹⁰On pak řekl jim: Aj, když vcházet budete do města, potká vás člověk, džbán vody nesa. Jděte za ním do domu, do kterého vejde. ¹¹A dite hospodáři toho domu: Vzkazuje tobě Mistr: Kde je síň, kde budu jíst beránka s učedníky svými? ¹²A on vám ukáže večeřadlo veliké podláždění. Tam připravte. ¹³A odšedše, našli, jak jim pověděl, a připravili beránka. ¹⁴A když přišel čas, posadil se za stůl, a dvanáct apoštolů s ním. ¹⁵A řekl jim: Žádostí žádal jsem tohoto beránka jíst s vámi, dříve než bych trpěl. ¹⁶Neboť pravím vám, že ho již více nebudu jí, až se naplní v království Božím. ¹⁷A vzav kalich, a díky činiv, řekl: Vezměte jej a dělte mezi sebou. ¹⁸Neboť pravím vám, že nebudu pít z plodu vinného kořene, až království Boží přijde. ¹⁹A vzav chléb, a díky činiv, lámal a dal jim, řka: To je tělo mé, které se za vás dává. To činite na mou památku. ²⁰Tak i kalich, když bylo po večeři, řka: Tento kalich je ta nová smlouva v mé krvi, která se za vás vylévá. ²¹Ale aj, ruka zrádce mého se mnou za stolem. ²²A Syn zajisté člověka jde, tak jak je uloženo, ale běda člověku tomu, který ho zrazuje. ²³Tedy oni počali vyhledávat mezi sebou, kdo by z nich byl, který by to měl učinit. ²⁴Stal se pak i svár mezi nimi, kdo by z nich zdál se být největší. ²⁵On pak řekl jim: Králové národů panují nad nimi, a kteří moc mají nad nimi, dobrodincové služí. ²⁶Ale vy ne tak. Nýbrž kdo největší je mezi vámi, buď jako nejmenší, a kdo vůdce je, jako sloužící. ²⁷Neboť kdo větší, ten-li, který

sedí, nebo ten, který slouží? Zdali ne ten, který sedí? Ale já mezi vámi jsem jako ten, který slouží. ²⁸ Vy pak jste ti, kteří jste v mých pokušeních se mnou zůstali. ²⁹ A já vám způsobuji, jak mi způsobil Otec můj, království, ³⁰ Abyste jedli a pili za stolem mým v království mém, a seděli na stolicích, soudíce dvanáctero pokolení Izraelské. ³¹ A řekl Pán: Šimone, Šimone, aj, satan vyprosil, aby vás třibil jako pšenici. ³² Ale já jsem prosil za tebe, aby nezhylnula víra tvá. A ty někdy obrátě se, potvrzuj bratří svých. ³³ A on řekl jemu: Pane, s tebou hotov jsem i do žaláře i na smrt jít. ³⁴ On pak dí: Pravím tobě, Petře, nezazpívá dnes kantor, až nejprve třikrát zapřeš, že neznáš mne. ³⁵ A řekl jim: Když jsem vás posílal bez pytlíka, a bez mošny, a bez obuvi, zdali jste v čem nedostatek měli? A oni řekli: V ničem. ³⁶ Tedy dí jim: Ale nyní, kdo má pytlík, vezmi a též i mošnu; a kdo meče nemá, prodej sukni svou, a kup sobě. ³⁷ Neboť pravím vám, že se ještě to Písmo naplnit musí na mně: A s nešlechtnými počten je. Neboť ty věci, které svědčí o mně, konec berou. ³⁸ Oni pak řekli: Pane, aj, dva meče teď. A on řekl jim: Dost je. ³⁹ A vyšed, šel podle obyčeje svého na horu Olivovou, a šli za ním i učedníci jeho. ⁴⁰ A když přišel na místo, řekl jim: Modlete se, abyste nevešli v pokušení. ⁴¹ A sám vzdáliv se od nich, jako by mohl kamenem dohodit, a poklek na kolena, modlil se, ⁴² Řka: Otče, chceš-li, přenes kalich tento ode mne, ale však ne má vůle, ale tvá staň se. ⁴³ A ukázal se jemu anděl z nebe, posiluje ho. ⁴⁴ A jsa v boji, horlivěji se modlil. A učiněn je pot jeho jako krůpěj krve tekoucí na zem. ⁴⁵ A vstav od modlitby, a přišed k učedníkům, nalezl je, jak spí zármutkem. ⁴⁶ A řekl jim: Co spíte? Vstaňte a modlete se, abyste nevešli v pokušení. ⁴⁷ A když on ještě mluvil, aj, zástup, a ten, který slul Jidáš, jeden ze dvanáct, šel napřed, a přiblížil se k Ježíšovi, aby jej políbil. ⁴⁸ Ježíš pak řekl jemu: Jidáš, políbením Syna člověka zrazuješ? ⁴⁹ A vidouce ti, kteří při něm byli, k čemu se chýlí, řekli jemu: Pane, budeme-li bít mečem? ⁵⁰ A udeřil jeden z nich služebníka nejvyššího kněze, a uťal ucho jeho pravé. ⁵¹ A Ježíš odpověděv, řekl: Nechte až potud. A dotek se ucha jeho, uzdravil jej. ⁵² A dí Ježíš těm, kteří přišli na něho, předním kněžím a úředníkům chrámu a starším: Jako na lotra vyšli jste s meči a s kyji. ⁵³ Přestože každý den býval jsem s vámi v chrámě, a nevztáhli jste rukou na mne. Ale toto je ta vaše hodina, a moc temnosti. ⁵⁴ A javše jej, vedli, a uvedli do domu nejvyššího kněze. Petr pak šel za ním zdaleka. ⁵⁵ A když zanítil oheň uprostřed síně, a posadili se kolem, sedl Petr mezi ně. ⁵⁶ A uzřevši ho jedna děvečka, jak sedí u ohně, a pilně naň pohleděvši, řekla: I tento byl s ním. ⁵⁷ On pak zapřel ho, řka: Ženo, neznám ho. ⁵⁸ A po malé chvíli jiný, vida jej, řekl: I ty z nich jsi. Petr pak řekl: Ó člověče, nejsem. ⁵⁹ A potom asi po jedné hodině jiný potvrzoval, řka: V pravdě i tento s ním byl, neboť také Galilejský je. ⁶⁰ A řekl Petr: Člověče, nevím, co pravíš. A hned, když on ještě mluvil, kantor zazpíval. ⁶¹ A obrátiv se Pán, pohleděl na Petra. A rozpomenul se Petr na slovo Páně, kterak jemu byl řekl: Že dříve než kantor zazpívá, třikrát mne zapřeš. ⁶² A vyšed ven Petr, plakal hořce. ⁶³ Muži pak ti, kteří drželi Ježíše, posmívali se jemu, tepouce ho. ⁶⁴ A zakrývajíce ho, bily jej ve tvář, a tázali se ho, řkouce: Prorokuj, kdo je, který tebe udeřil? ⁶⁵ A jiného mnoho, rouhajíce se, mluvili proti němu. ⁶⁶ A když byl den, sešli se starší lidu a přední kněží a zákoníci, a vedli ho do rady své, ⁶⁷ Řkouce: Jsi-li ty Kristus? Pověz nám. A dí jim: Povím-li vám, nikoli neuvěříte. ⁶⁸ A pakli se vás co otážu, neodpovíte mi, ani nepropustíte. ⁶⁹ Od této chvíle Syn člověka sedne na pravici moci Boží. ⁷⁰ A řekli všichni: Tedy jsi ty Syn Boží? On pak řekl jim: Vy pravíte, neboť já jsem. ⁷¹ A oni řekli: Což ještě potřebujeme svědectví? Však jsme sami slyšeli z úst jeho.

23 Tehdy povstavši všechno množství jich, vedli jej ku Pilátovi. ² A počali naň žalovat, řkouce: Tohoto jsme nalezli, jak převrací lid, a brání daně dávat císaři, pravě se být Kristem králem. ³ Pilát pak otázal se ho, řka: Jsi-li ty král ten Židovský? A on odpověděv, řekl jemu: Ty pravíš. ⁴ A dí Pilát předním kněžím a zástupům: Žádné viny nenalézám na tomto člověku. ⁵ Oni pak více naléhali, řkouce: Bouří lid, uče po všem Judstvu, počav od Galilee až sem. ⁶ Tedy Pilát uslyšav o Galilei, otázal se, byl-li by člověk Galilejský. ⁷ A když zvěděl, že by byl z panství Heródesova, poslal jej k Heródesovi, kterýž také v Jeruzalémě byl v ty dny. ⁸ Heródes pak uzřev Ježíše, zaradoval se velmi. Neboť dávno žádal vidět jej, protože mnoho o něm slychal, a nadál se, že nějaký div uzří od něho učiněný. ⁹ A tázal se ho mnohými řečmi, ale on jemu nic neodpovídal. ¹⁰ Stáli pak přední kněží a zákoníci, tuze na něj žalující. ¹¹ A pohrdna jím Heródes se svým rytířstvem, a naposmívav se jemu, oblékl jej v roucho bílé, i odeslal zase ku Pilátovi. ¹² A učinění jsou přátelé Pilát s Heródesem v ten den. Neboť před tím nepřátelé byli vespolek. ¹³ Pilát pak svolav přední kněží a úřední osoby i lid, ¹⁴ Řekl jim: Dalí jste mi tohoto člověka, jako by lid odvracel, a aj, já před vámi vyptávaje se ho, žádné viny jsem nenalezl na tom člověku v tom, co na něj žalujete. ¹⁵ Tak ani Heródes; neboť odeslal jsem vás k němu, a aj, nic hodného smrti nestalo se jemu. ¹⁶ Protože potrestaje, propustím ho. ¹⁷ Musil pak propouštívát jim jednoho ve svátek. ¹⁸ Proto

22:51 Uzdravil jej. Útok na veleknězova služebníka byl zločin, trestatelný popravou. Tím, že Ježíš Malchusovi (Jn 18:10) ucho zase vrátil zdravé, zničil všechny důkazy proti Šimonu Petrovi, kdyby se měl před soudem zodpovídat za napadení. Ježíšova oběť smazala náš dlužný úpis (Kol 2:14) a v něm veškeré důkazy, svědčící proti nám.

Žalobce (Zj 12:10) nebude mít, co by na nás vytáhl.

23:16 Zbičovat a propustit. Náboženské zlo bývá horší než politické. Pilát chtěl Ježíše jenom zbičovat; byli to kněží, kdo ho chtěl zabít. Následovníci špatného náboženství jsou ve své horlivosti schopni mnohem horších zločinů než političtí diktátoři.

vzkřiklo spolu všechno množství, řkouce: Zahlad tohoto, a propust' nám Barabáše. ¹⁹ Který byl pro bouřku nějakou v městě učiněnou a pro vraždu vsazen do žaláře. ²⁰ Tedy Pilát opět mluvil, chtěje propustit Ježíše. ²¹ Oni pak vždy volali, řkouce: Ukřižuj ho, ukřižuj. ²² A on potřetí řekl jim: Co pak zlého učinil tento? Žádné příčiny smrti nenalezl jsem na něm. Proto potrestaje, propustím ho. ²³ Oni pak přece dotírali křikem velikým, žádajíce, aby byl ukřižován. A rozmáhaly se hlasy jejich i předních kněží. ²⁴ Pilát pak přisoudil, aby se naplnila žádost jejich. ²⁵ A propustil jim toho, který pro bouřku a vraždu vsazen byl do žaláře, za něhož prosili, ale Ježíše vydal k vůli jejich. ²⁶ A když jej vedli, chytivše Šimona nějakého Cyrenenského, jdoucího z pole, vložili na něj kříž, aby nesl za Ježíšem. ²⁷ A šlo za ním veliké množství lidu i žen, které plakaly a kvílely pro něho. ²⁸ A obrátiv se k ním Ježíš, dí: Dcery Jeruzalémské, neplačte nade mnou, ale raději samy nad sebou plačte a nad svými dětmi. ²⁹ Neboť aj, dnové jdou, v nichž řeknou: Blahoslavené neplodné, a břicha, která nerodila, a prsy, které nekrmily. ³⁰ Tehdy počnou říkat k horám: Padněte na nás, a pahrbkům: Přikryjte nás. ³¹ Neboť poněvadž na zeleném dřevě toto se děje, i co pak bude na suchém? ³² Vedeni pak byli i jiní dva zločinci, aby spolu s ním byli ukřižováni. ³³ A když přišli na místo, které sluje popravné, tu jej ukřižovali, i ty zločince, jednoho na pravici, druhého pak na levici. ³⁴ Tedy Ježíš řekl: Otče, odpust' jim, neboť nevědí, co činí. A rozdělivše roucho jeho, metali los. ³⁵ A stál lid, dívaje se. A posmívali se jemu knížata s nimi, řkouce: Jiným pomáhal, nechať pomůže sám sobě, jestliže on je Kristus, ten Boží zvolený. ³⁶ Posmívali se pak jemu i žoldněři, přistupujíce a octa podávajíce jemu, ³⁷ A říkajíce: Jsi-li ty král ten Židovský, pomozíš sám sobě. ³⁸ A byl také i nápis napsaný nad ním, literami Řeckými a Latinskými a Židovskými: Tento je král Židovský. ³⁹ Jeden pak z těch zločinců, kteří s ním viseli, rouhal se jemu, řka: Jsi-li ty Kristus, pomoz sobě i nám. ⁴⁰ A odpověděv druhý, trestal ho, řka: Ani ty se Boha nebojíš, když jsi v témž potupení? ⁴¹ A my zajisté spravedlivě, neboť hodnou pomstu za skutky své bereme, ale tento nic zlého neučinil. ⁴² A dí Ježíšovi: Pane, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého. ⁴³ A řekl mu Ježíš: Amen pravím tobě, dnes budeš se mnou v ráji. ⁴⁴ A bylo okolo hodiny šesté. A stala se tma po vši zemi až do hodiny deváté. ⁴⁵ A zatmělo se slunce, a opona chrámová roztrhla se napolovic. ⁴⁶ A zvolav Ježíš hlasem velikým, řekl: Otče, v ruce tvé poručím ducha svého. A to pověděv, umřel. ⁴⁷ A viděv centurio, co se stalo, velebil Boha, řka: Jistě člověk tento spravedlivý byl. ⁴⁸ A všechny zástupy, přítomní tomu divadlu, hledíce na to, co se dělo, tepouce prsy své, navraceli se. ⁴⁹ Stáli pak všichni známi jeho zdaleka, hledíce na to, i ženy, které byly přišly za ním z Galilee. ⁵⁰ A aj, muž jménem Jozef, jeden z úřadu, muž dobrý a spravedlivý, ⁵¹ Který byl nepovolil radě a skutku jejich, z Arimatie města Judského, který také očekával království Božího; ⁵² Ten přistoupi v ku Pilátovi, vyprosil tělo Ježíšovo. ⁵³ A složiv je, obvinul v kment, a pochoval je v hrobě vytesaném, ve kterém ještě nikdy nebyl žádný pochován. ⁵⁴ A byl den připravování, a sobota se začínala. ⁵⁵ Šedše pak také za ním ženy, které byly s Ježíšem přišly z Galilee, pohleděly na hrob, a kterak pochováno bylo tělo jeho. ⁵⁶ Vrátivše se pak, připravily vonné věci a masti, ale v sobotu odpočinuly, podle přikázání.

24 Prvního pak dne po sobotě velmi ráno šly k hrobu, nesouce vonné věci, které byly připravily, a některé jiné s nimi. ² A nalezly kámen odvalený od hrobu. ³ A všedše, nenalezly těla Pána Ježíše. ⁴ A stalo se, když ony se toho užasly, aj, muži dva postavili se vedle nich v rouše skvoucím. ⁵ Když se pak ony bály, a sklonily tváři své k zemi, řekli jim: Co hledáte živého s mrtvými? ⁶ Není ho tuto, ale vstal. Rozpomeňte se, kterak mluvil vám, když ještě v Galilei byl, ⁷ Řka: Že Syn člověka musí vydán být v ruce hříšných lidí, a ukřižován být, a v třetí den z mrtvých vstát. ⁸ A rozpomenuly se na slova jeho. ⁹ A navrátivše se od hrobu, zvěstovaly to všechno těm jedenácti i jiným všem. ¹⁰ Byly pak Maria Magdaléna a Johanna a Maria Jakubova, a jiné s nimi, které vypravovaly to apoštolům. ¹¹ Ale oni měli za bláznovství slova jejich, a nevěřili jim. ¹² Tedy Petr vstav, běžel k hrobu, a pohleděv do něho, uzřel prostěradla, jak sama leží. A odešel, divě se sám v sobě, co se to stalo. ¹³ A aj, dva z nich šli toho dne do městečka, které bylo vzdálí od Jeruzaléma honů šedesáte, jemuž jméno Emaus. ¹⁴ A rozmlouvali vespolek o těch všech věcech, které se byly staly. ¹⁵ A stalo se, když rozmlouvali, a sebe se otazovali, že i Ježíš, přiblíživ se, šel s nimi. ¹⁶ Ale oči jejich drženy byly, aby ho nepoznali. ¹⁷ A řekl jim: Které jsou to věci, o nichž rozjímáte vespolek, jdouce, a jste smutní? ¹⁸ A odpověděv jeden, kterémuž jméno Kleofáš, řekl jemu: Ty sám jsi z příchozích do Jeruzaléma, žes nevěděl, co se stalo v něm těchto dnů? ¹⁹ Kterým on řekl: A co? Oni pak řekli jemu: O Ježíšovi Nazaretském, který byl muž prorok, mocný ve slovu i ve skutku, před Bohem i přede vším lidem, ²⁰ Totiž kterak jej vydali přední kněží a knížata naše na odsouzení k smrti, i ukřižovali jej. ²¹ My pak jsme se nadáli, že by on měl vykoupit Izraele. Ale nyní tomu všemu třetí den je dnes, jak se to stalo. ²² Ale i ženy některé z našich zděsily nás, které ráno byly u hrobu. ²³ A nenalezše tělo jeho, přišly,

24:7 Z mrtvých vstát. V okamžik smrti bude každý z nás kvalifikovaným teologem. Jenomže to už bude pozdě něco měnit. Jediný, kdo se kdy po své smrti vrátil jako živý, který již neumírá, je Ježíš Kristus.

Něco takového nedokázal žádný zakladatel žádného jiného náboženství. Jestli nám někdo může říct pravdu o tom, co nás čeká za prahem smrti, je to On.

pravice, že také vidění andělské viděly, kteří praví, že by živ byl. ²⁴ A chodili někteří z našich k hrobu, a našli tak, jak pravily ženy, ale jeho neviděli. ²⁵ Tedy on řekl jim: Ó nesmyslní a zpozdilí srdcem k věření všemu tomu, co mluvili proroci. ²⁶ Zdáli nemusil těch věcí trpět Kristus a vejíti ve slávu svou? ²⁷ A počav od Mojžíše a všech proroků, vykládal jim všechna ta Písma, která o něm byla. ²⁸ A přiblížili se k městečku, do kteréhož šli, a on potrh se, jako by chtěl dále jít. ²⁹ Ale přinutili ho, řkouce: Zůstaň s námi, neboť se již připozdívá, a den se nachýlil. A vešel, aby s nimi zůstal. ³⁰ A stalo se, když seděl s nimi za stolem, vzav chléb, dobrořečil, a lámaje, podával jim. ³¹ A otevřeny jsou oči jejich, a poznali ho. On pak odnesl se od nich. ³² A řekli vespolek: Zdáli srdce naše v nás nehořelo, když mluvil nám na cestě, a když otvíral nám Písma? ³³ A vstavše v tu hodinu, vrátili se do Jeruzaléma, a našli shromážděných těch jedenáct, a ty, kteří s nimi byli, ³⁴ Jak praví: Že vstal Pán opravdu, a ukázal se Šimonovi. ³⁵ A vypravovali oni také to, co se stalo na cestě, a kterak ho poznali v lámání chleba. ³⁶ A když oni o tom rozmlouvali, postavil se Ježíš uprostřed nich, a řekl jim: Pokoj vám. ³⁷ Oni pak zhrozivše se a přestrašení byvše, domnívali se, že by ducha viděli. ³⁸ A dí jim: Co se bojíte, a proč myšlení vstupují na srdce vaše? ³⁹ Vizte ruce mé i nohy mé, já zajisté jsem ten. Dotýkejte se mne a vizte; neboť duch těla a kostí nemá, jako mne vidíte mít. ⁴⁰ A pověděv to, ukázal jim ruce i nohy. ⁴¹ Když pak oni ještě nevěřili pro radost, ale divili se, řekl jim: Máte-li tu co k jídlu? ⁴² A oni podali jemu kusu ryby pečené a plástu medu. ⁴³ A vzav, pojedl před nimi, ⁴⁴ A řekl jim: Tato jsou slova, která jsem mluvil vám, ještě byv s vámi: Že se musí naplnit všechno, co psáno je v zákoně Mojžíšově a v prorocích i v žalmech o mně. ⁴⁵ Tedy otevřel jim mysl, aby rozuměli Písmům. ⁴⁶ A řekl jim: Tak je psáno, a tak musil Kristus trpět, a třetího dne z mrtvých vstát, ⁴⁷ A aby bylo kázáno ve jménu jeho pokání a odpuštění hříchů mezi všemi národy, počna od Jeruzaléma. ⁴⁸ Vy pak jste svědkové toho. ⁴⁹ A aj, já pošlu zaslíbení Otce svého na vás. Vy pak čekejte v městě Jeruzalémě, dokud nebudete oblečeni mocí s výsosti. ⁵⁰ A vyvedl je ven až do Betany, a pozdvihna rukou svých, dal jim požehnání. ⁵¹ A stalo se, když jim žehnal, bral se od nich, a nesen je do nebe. ⁵² A oni poklonivše se jemu, navrátili se do Jeruzaléma s radostí velikou. ⁵³ A byli vždycky v chrámě, chválíce a dobrořečíce Boha. Amen.

Jan

Úvod

Je to Judeo-izraelský document, původně sepsaný za účelem zasáhnout evangeliem Samaritány a další Izraelity.

Základní pracovní definice slova „svět“ v tomto evangeliu je řád, který je v opozici proti Bohu Izraele.

1 Na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo u Boha, a to Slovo byl Bůh. ²To bylo na počátku u Boha. ³Všechny věci skrze ně učiněny jsou, a bez něho nic není učiněno, co učiněno je. ⁴V něm život byl, a život byl světlo lidí. ⁵A to světlo v temnostech svítí, ale tmy ho neobsáhly. ⁶Byl člověk poslaný od Boha, jemuž jméno bylo Jan. ⁷Ten přišel na svědectví, aby svědčil o tom světle, aby všichni uvěřili skrze něho. ⁸Nebyl on to světlo, ale přišel, aby svědectví vydával o tom světle. ⁹Tento byl to pravé světlo, které osvěcuje každého člověka přicházejícího na svět. ¹⁰Na světě byl, a svět skrze něho učiněn je, ale svět ho nepoznal. ¹¹Do svého vlastního přišel, ale vlastní jeho nepřijali ho. ¹²Kteríkoli pak přijali jej, dal jim moc syny Božími být, těm, kteří věří ve jméno jeho, ¹³Kterí ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha zplozeni jsou. ¹⁴A Slovo to tělo učiněno je, a přebývalo mezi námi (a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce), plné milosti a pravdy. ¹⁵Jan svědectví vydával o něm, a volal, řka: Tento je, o němž jsem pravil, že po mně přišed, předšel mne; neboť přednější je než já. ¹⁶A z plnosti jeho my všichni vzali jsme, a to milost za milostí. ¹⁷Neboť zákon skrze Mojžíše dán je, milost a pravda skrze Ježíše Krista stala se. ¹⁸Boha žádný nikdy neviděl; jednorozený ten Syn, který je v lůnu Otce, on vypravil. ¹⁹A toto je svědectví Janovo, když poslali Židé z Jeruzaléma kněží a Levity, aby se ho otázali: Ty kdo jsi? ²⁰A vyznal a nezapřel, a vyznal: Že já nejsem Kristus. ²¹A otázali se ho: Co pak? Eliáš jsi ty? A řekl: Nejsem. Jsi ten prorok? Odpověděl: Nejsem. ²²A řekli jemu: Kdos pak? Ať odpověď dáme těm, kteří nás poslali. Co pravíš sám o sobě? ²³Řekl: Já jsem hlas volajícího: Na poušti spravte cestu Páně, jak pověděl Izaiáš prorok. ²⁴Ti pak, kteří byli poslání, z farizeů byli. ²⁵A otázali se ho a řekli jemu: Proč tedy křtíš, jestliže ty nejsi Kristus, ani Eliáš, ani ten prorok? ²⁶Odpověděl jim Jan, řka: Já křtím vodou, ale uprostřed vás stojí, jehož vy neznáte. ²⁷Toto je ten, který po mně přišed, předšel mne, u jehož obuvi já nejsem hoden rozvázat řemínek. ²⁸Toto v Betabaře stalo se za Jordánem, kde Jan křtil. ²⁹Druhého dne uzřel Jan Ježíše, jak jde k němu. A dí: Aj, Beránek Boží, který snímá hřích světa. ³⁰Tento je, o kterém jsem já pravil, že za mnou jde muž, který mne předšel; neboť přednější je než já. ³¹A já jsem ho neznal, ale aby zjeven byl lidu Izraelskému, proto jsem já přišel, křtít vodou. ³²A svědectví vydal Jan, řka: Viděl jsem Ducha sestupujícího jako holubici z nebe, a zůstal na něm. ³³A já jsem ho neznal, ale který mne poslal křtít vodou, ten mi řekl: Nad kým uzříš Ducha sestupujícího a zůstávajícího na něm, ten je, který křtí Duchem svatým. ³⁴A já jsem viděl, a svědectví jsem vydal, že on je ten Syn Boží. ³⁵Druhého pak dne opět stál Jan, a z učedníků jeho dva, ³⁶A uzřev Ježíše, jak se prochází, řekl: Aj, Beránek Boží. ³⁷A slyšeli ho ti dva učedníci mluvícího, a šli za Ježíšem. ³⁸A obrátiv se Ježíš, a uzřev je, jak jdou, dí jim: ³⁹Co hledáte? A oni řekli jemu: Rabbi (což se vykládá: Mistře), kde bydlíš? ⁴⁰Dí jim: Pojdte a vizte. A šli a viděli, kde bydlil, a zůstali u něho ten den; neboť bylo okolo desáté hodiny. ⁴¹Byl Ondřej, bratr Šimona Petra, jeden z těch dvou, kteří byli to slyšeli od Jana, a šli za ním. ⁴²A nalezl ten první bratra svého vlastního Šimona, a řekl mu: Nalezli jsme Mesiáše, což se vykládá Kristus. ⁴³A přivedl jej k Ježíšovi. A pohleděv na Ježíš, dí: Ty jsi Šimon, syn Jonášův, ty slout budeš Cėfas, což se vykládá Petr. ⁴⁴Na druhý den chtěl Ježíš vyjít do Galilee, a nalezl Filipa, a řekl jemu: Pojď za mnou. ⁴⁵A byl Filip z Betsaidy, města Ondřejova a Petrova. ⁴⁶Nalezl Filip Natanaele. A dí jemu: O kterém psal Mojžíš v zákoně a proroci, nalezli jsme, Ježíše, syna Jozefova z Nazaréta. ⁴⁷A řekl jemu Natanael: A může z Nazaréta co dobrého být? Řekl jemu Filip: Pojď a viz. ⁴⁸Vida Ježíš Natanaele, jak jde k němu, i dí o něm: Aj, pravý Izraelitský, v němž lsti není. ⁴⁹Řekl mu Natanael: Jak ty mne znáš? Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Dříve, než tě Filip zavolal, kdyžs byl pod fíkem, viděl jsem tebe. ⁵⁰Odpověděl Natanael a řekl jemu: Mistře, ty jsi Syn Boží, ty jsi ten král Izraelský. ⁵¹Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Že jsem řekl: Viděl jsem tebe pod fíkem, věříš. Větší věci nad tyto uzříš. ⁵²A dí

1:13 Z vůle muže. Obrat prozrazuje kulturu, která iniciativu v sexu očekává od mužů. Spatřovat v tom projev sexismu (přesvědčení o neoprávněném nadřazení jednoho pohlaví nad druhým) znamená číst Janovo evangelium brýlemi (post)křesťanské kultury. Nesmíme zapomínat, že demokracie (včetně svého ovoce jako je zrušení otroctví či emancipace žen) je výsada jediné kultury, které byly ovlivněny Biblií.

Všichni lidé jsou si rovni v potřebě Spasitele (Ga 3:28).

1:48 Pravý Izraelitský, v němž lsti není. Narážka na patriarchy Jákoba a změnu jeho jména na Izrael v Gn 32:28. Jeden význam jména Jákob je „Istivý“ (27:36; srv. pozn. 25:26). Ježíš zde vlastně Natanaele označuje za „pravého Izraele, v němž není Jákob“.

mu: Amen, amen pravím vám: Od tohoto času uzříte nebe otevřené, a anděly Boží vystupující a sestupující na Syna člověka.

2 Třetího pak dne stala se svatba v Káni Galilejské, a byla matka Ježíšova tam. ²A pozván je také Ježíš i učedníci jeho na tu svatbu. ³Když se pak nedostalo vína, řekla matka Ježíšova jemu: Vína nemají. ⁴Dí jí Ježíš: Co mně a tobě ženo? Ještě nepřišla hodina má. ⁵Dí matka jeho služebníkům: Cokoli by vám řekl, učíte. ⁶A bylo tu kamenných štoudví šest postaveno, podle očišťování Židovského, beroucí v sebe jedna každá dvě nebo tři míry. ⁷Rekl jim Ježíš: Naplňte ty štoudve vodou. A naplnili je až do vrchu. ⁸A dí jim: Nalévejte již,

1:52 Anděly Boží vystupující a sestupující. Každému Židu zřejmě narážka na Jákobův zikurat z Gn 28:12. Ježíš zde ve skutečnosti (pravému Izraelitovi, v. 48 a pozn.) říká: Já jsem ten pravý zikurat, ta jediná spojnice mezi nebem a zemí; já jsem ta jediná cesta, která tam vede; jinudy se tam nikdo nedostane (14:6).

2:2 Pozván. Svatba se plánovala rok dopředu. Ježíš byl mezi pozvanými měsíce předem.

2:3 Matka. Marie byla této na svatbě v roli organizátora; nese zodpovědnost a má úředníky na povel.

2:4 Ženo. Ježíš nepoštěkává na matku drze jako na cizí. Mluví s ní v respektu hierarchie autority na této svatbě. Úsměvnou narážkou na formalitu obřadu („Drahá paní organizátorko“) jí připomíná, že on sám je na seznamu hostů v tak nízkém postavení, že se od něj neočekává, že bude zajišťovat víno. Jejich nezasnemaný rozhovor mohl probíhat v tomto duchu: „Ježíši, jenom neprovokuj nějakým porušením rabínských tradic!“ „Udělám to po svém. Nemusel bych, kdyby jiní brali svou zodpovědnost vážně. Řekni učedníkům, ať udělají, co jim řeknu, a všechno bude v pořádku, když jenom dokážou držet jazyk za zuby.“

2:6 Očišťování. Přítomnost těchto nádob znamená, že je to farizejská svatba. Farizeové vzali pokyny k očišťování v mimořádných případech,

kdy se někdo rituálně znečistí, a udělali z nich pravidlo pro každé všední jídlo. Farizejské očišťovací nádoby sloužily k tomuto účelu: k rituální očištění, jako kdyby se farizej rituálně znečistil (odkazy). Farizeové tímto doplňováním Tóry vyvinuli své vlastní náboženství. Tento první Ježíšův veřejný zázrak je fraktálem (viz čl. [Fraktály v Bibli u Gn 8](#) na str. 21) všech, které budou následovat; jejich společným rysem je záměrné porušení těchto rabínských, leč nebiblických tradic. V tomto případě měli rabíni pravidlo, že do očišťovací nádoby se nesmí nikdy v žádném případě dostat nic kvašeného (viz čl. [Farizejské očišťovací nádoby](#)). Jestli přítomní farizeové zjistili (pravděpodobně ano, viz pozn. 11), že Ježíš znehodnotil jejich rituální nádoby, chloubu jejich okázalé zbožnosti (jakou po nich Bůh nikdy nechtěl), nezajímalo je ani trochu, že byli právě svědky jedinečného zázraku; zajímalo je jen, že je tím usvědčil z toho, že jejich vymyšlené nebiblické náboženství je bezcenné. Považovali to za výsměch a urážku.

2:7 Až do vrchu. Typický způsob, jak plnit farizejské očišťovací nádoby. Tento detail prozrazuje, že učedníci znali farizejské zvyky. Naplnit tuto nádobu vodou jinak, než až hladina splývá s okrajem, by na farizejské svatbě působilo svatokrátězně nepatřičně.

Z Nazareta

Nazaret leží v horách severně od Jezreelského údolí, obklopen horami, které poskytují zdroje k obživě vesnice, ne však obrovského velkoměsta. Nachází se v dosahu mezinárodních cest, křižující Jezreelské údolí, ale ne přímo na nich. Cestovatelé (obchodníci, vojáci apod.) o Nazaret bezděčně nezavadili, ani nemuseli tušit, že putují jeho blízkostí, ale pokud jste se chtěli do Nazareta dostat, museli jste záměrně opustit hlavní silnice a vydat se do hor.

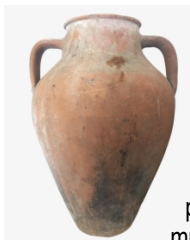
Není to původní kenáánské město; bylo založeno až Hasmonovci, tedy v mezizákonní době po makabejských válkách, zřejmě jako nové bydliště pro Židy, vracející se z diaspory. Jméno má s největší pravděpodobností kořen N–C–R (נצר – „větev“), proto se lze domnívat, že připomínalo výhonek z pařezu Jišajova z Iz 11:1 a že vzniklo v očekávání naplnění mesiánských nadějí.

V tomto světle není náhoda, že Ježíš vyrostl právě zde. Nebylo daleko do „velkého světa“ mezinárodních trhů (obyvatelé Nazareta nežili v ignoranci světového dění), ale zároveň bylo možné mu nepodlehnout, vzdálit se z něho a uklidit se do konzervativního městečka, chráněného horami od jeho ruchu, a naslouchat vyprávění starců o vyhlášeném Mesiášovi.

Z Nazareta se dalo vyjít na útes a rozhlédnout se po Jezreelském údolí a krajina vyprávěla svou historii. Ježíš se v dětském věku mohl z úst rodičů či rabínů dozvědět velice mnoho o minulosti svého národa při pouhém pohledu na pohoří Karmel, horu Gilboa či Tábor, nasloucháním vyprávění starých příběhů, které se tam odehrály.

Hasmonovci vycházeli z přesvědčení, že vzdělání je prospěšné všem, proto kladli důraz na formální vzdělání v každé vesnici.

Farizejské očišťovací nádoby

Farizejské očišťovací nádoby mohly být různých velikostí (proto máme specifikován objem těch, které byly na svatbě – v. 6), ale důležitá byla dvě ucha naproti sobě. Farizeus před každým jídlem stál s napřaženými rukama, ve kterých držel takovou nádobu, odřikával předepsané modlitby a nejprve si polil jednu ruku, potom přehmátl a polil druhou. Tak to činil několikrát, dokud voda tekla. Ruce byly nad širokou mísou, zachytávající stékající vodu. Farizeové považovali tyto své nádoby za posvátné, oddělené výhradně k účelu rituálního očišťování. Jedna z přísných zásad byla, že do nádoby nesmí přijít nic kvašeného. Kdyby se tam dostala jen kapka octa, nádoba by byla znehodnocena a nepoužitelná; musela by se zničit. Proměněním vody v nich ve víno Ježíš záměrně provokoval. Viz pozn. 6, 7 a 11.

a neste vrchnímu správci svatby. A nesli.⁹ A jak okusil vrchní správce svatby té vody, vínem učiněné (nevěděl pak, odkud by bylo, ale služebníci věděli, kteří vážili vodu), povolal ženicha ten vrchní správce,¹⁰ A řekl mu: Každý člověk nejprve dobré víno dává, a když by se hojně napili, tedy to, které horší. Ty zachoval jsi víno dobré až dosavad.¹¹ To učinil Ježíš počátek divů v Káni Galilejské, a zjevil slávu svou. A uvěřili v něho učedníci jeho.¹² Potom sestoupil do Kafarnaum, on i matka jeho, i bratři jeho, i učedníci jeho, a pobýli tam nemnoho dní;¹³ Neboť blízko byly Velikonoce Židovské. A vstoupil Ježíš do Jeruzaléma.¹⁴ A nalezl v chrámě prodavače volů a ovec i holubic, a penězoměnce sedící.¹⁵ A udělav bič z provázků, všechny vyhnal z chrámu, i ovce i voly, a penězoměncům rozsypal peníze, a stoly převracel.¹⁶ A těm, kteří holuby prodávali, řekl: Odneste tyto věci odsud, a nečiňte domu Otce mého domem kupeckým.¹⁷ A rozpomenuli se učedníci jeho, že psáno je: Horlivost domu tvého snědla mne.¹⁸ Tedy odpověděli Židé a řekli jemu: Jaké znamení nám ukážeš, že tyto věci činiš?¹⁹ Odpověděl Ježíš a řekl jim: Zrušte chrám tento, a ve třech dnech zase zbuduji jej.²⁰ A řekli Židé: Čtyřicet a šest let dělán je chrám tento, a ty ve třech dnech zbuduješ jej?²¹ Ale on mluvil o chrámu těla svého.²² A proto když z mrtvých vstal, rozpomenuli se učedníci jeho, že jim to byl pověděl. A uvěřili Písmu a slovu, které pověděl Ježíš.²³ A když byl v Jeruzalémě na Velikonoce v den sváteční, mnozí uvěřili ve jméno jeho, vidouce divy jeho, které činil.²⁴ Ale Ježíš nespověděl sebe samého jim, protože on znal všechny.²⁵ Aníž potřeboval, aby kdo svědectví vydával o člověku; neboť on věděl, co by bylo v člověku.

3 Byl pak člověk z farizeů, jménem Nikodém, kníže Židovské.² Ten přišel k Ježíšovi v noci, a řekl jemu: Mistře, víme, že jsi od Boha přišel mistr; neboť žádný nemůže těch divů činit, které ty činiš, leč by Bůh byl s ním.³ Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Amen, amen pravím tobě: Nenarodí-li se kdo znovu, nemůže vidět království Božího.⁴ Řekl jemu Nikodém: Kterak může člověk narodit se, starý jsa? Zdali může podruhé v život matky své vejít a narodit se?⁵ Odpověděl Ježíš: Amen, amen pravím tobě: Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.⁶ Co se narodilo z těla, tělo je, a co se narodilo z Ducha, duch je.⁷ Nediv se, že jsem řekl tobě: Musíte se znovu zrodit.⁸ Vítr, kam chce věje, a hlas jeho slyšíš, ale nevíš, odkud přichází, a kam jde. Tak je každý, kdo se z Ducha narodil.⁹ Odpověděl Nikodém a řekl jemu: Kterak mohou tyto věci být?¹⁰ Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Ty jsi mistr v Izraeli, a toho neznáš?¹¹ Amen, amen pravím tobě: Že co víme, mluvíme, a co jsme viděli, svědčíme, ale svědectví našeho nepřijímáte.¹² Poněvadž zemské věci mluvil jsem vám, a nevěříte, kterak, budu-li vám pravit nebeské, uvěříte?¹³ A jistě žádný nevstoupil v nebe, než ten, který sestoupil z nebe, Syn člověka, který je v nebi.¹⁴ A jako Mojžíš povýšil hada na poušti, tak musí povýšen být Syn člověka,¹⁵ Aby každý, kdo věří v něho, nezhynul, ale měl život věčný.¹⁶ Neboť tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdo věří v něho, nezhynul, ale měl život věčný.¹⁷ Neboť neposlal Bůh Syna svého na svět, aby odsoudil svět, ale aby spasen byl svět skrze něho.¹⁸ Kdo věří v něho, nebude odsouzen, ale kdo nevěří, již je odsouzen; neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího.¹⁹ Toto pak je ten soud, že světlo přišlo na svět, ale milovali lidé více tmu nežli světlo; neboť skutky jejich byly zlé.²⁰ Každý zajisté, kdo zle činí, nenávidí světla, a nejde ke světlu, aby nebyly trestány skutky jeho.²¹ Ale kdo činí pravdu, jde k světlu, aby zjeveny byly skutky jeho, že v Bohu učiněny jsou.²² Potom přišel Ježíš i učedníci jeho do země Judské, a tu přebýval s nimi, a křtil.²³ A Jan také křtil v Enon, blízko Sálím, neboť byly tam vody mnohé. A přicházeli, a křtili se.²⁴ Neboť ještě Jan nebyl vsazen do žaláře.²⁵ Tedy vznikla otázka mezi učedníky Janovými a Židy o očišťování.²⁶ A přišli k Janovi a řekli jemu: Mistře, ten, který byl s tebou za Jordánem, jemužs ty svědectví vydal, aj, on křtí, a všichni jdou k němu.²⁷ Odpověděl Jan a řekl: Nemůže člověk vzít ničeho, leč by jemu dáno bylo z nebe.²⁸ Vy sami svědkové jste mi, že jsem pověděl: Nejsem já Kristus, ale že jsem poslán před ním.²⁹ Kdo má nevěstu, ženich je, přítel pak ženicha, který stojí a slyší ho, radostí raduje se pro hlas ženicha. Proto ta radost má naplněna je.³⁰ On musí růst, já pak menší se.³¹ Kdo shůry přišel, nade všechny je; kdo je ze země, zemský je, a zemské věci mluví. Ten, který z nebe přišel, nade všechny je.³² A co viděl a slyšel, to svědčí, ale svědectví jeho žádný nepřijímá.³³ Kdo přijímá svědectví jeho, zpečtil to, že Bůh pravdomluvný je.³⁴ Neboť ten, kteréhož Bůh poslal, slovo Boží mluví, neboť jemu ne v míru dává Bůh Ducha.³⁵ Otec miluje Syna, a všechno dal v ruku jeho.³⁶ Kdo věří v Syna, má život věčný; ale kdo je nevěřící Synu, neužije života, ale hněv Boží zůstává na něm.

4 A jak poznal Pán, že slyšeli farizeové, že by Ježíš více učedníků činil a křtil než Jan,² (Ačkoli Ježíš sám nekřtil, ale učedníci jeho),³ Opustil Judstvo, a odšel opět do Galilee.⁴ Musil pak jít skrze Samaří.⁵ A přišel

2:11 Zjevil slávu svou. Zjevil svou slávu nejen v tom smyslu, že je Pánem nad přírodními zákony, ale také v tom, že odmítá respektovat lidská nařízení, nahrazující Bibli (srv. pozn. 6). Toto konkrétní zjevení slávy zřejmě neuniklo farizeům, můžeme-li předpokládat, že

vrchní správce svatby (9) se pídil, odkud se najednou vzalo dosud nejlepší víno na celé svatbě. Jakmile vyšlo najevo, že víno bylo ve farizejských očišťovacích nádobách (srv. pozn. 6), Ježíšova „sláva“ znamenala, že měl rázem mezi farizeji spoustu nepřátel.

k městu Samařskému, které slove Sichar, vedle popluží, které byl dal Jákob Jozefovi, synu svému.⁶ Byla pak tu studnice Jákobova. Proto ustav na cestě Ježíš, posadil se tak na studnici. A bylo okolo šesté hodiny.⁷ A přišla žena ze Samaří vážit vody. Které řekl Ježíš: Dej mi pít.⁸ Neboť učedníci jeho byli odešli do města, aby nakoupili pokrmů.⁹ A řekla jemu žena ta Samaritánka: Kterak ty, jsa Žid, žádáš ode mne nápoje od ženy Samaritánky? (Neboť neobcují Židé se Samaritány.)¹⁰ Odpověděl Ježíš a řekl jí: Kdybys znala ten dar Boží, a kdo je ten, který praví tobě: Dej mi pít, ty bys prosila jeho, a dal by tobě vody živé.¹¹ A dí jemu žena: Pane, aniž máš, čím bys navázil, a studnice je hluboká. Odkud tedy máš tu vodu živou?¹² Zdali jsi ty větší nežli otec náš Jákob, který nám dal tuto studnici, a sám z ní pil, i synové jeho, i dobytek jeho?¹³ Odpověděl Ježíš a řekl jí: Každý, kdo pije vodu tuto, žíznit bude opět.¹⁴ Ale kdo by se napil vody té, kterou já dám jemu, bude v něm studnicí vody prýstící k životu věčnému.¹⁵ Řekla jemu žena: Pane, dej mi té vody, abych nežíznila, ani chodila sem vážit.¹⁶ Řekl jí Ježíš: Jdi, zavolej muže svého, a přijď sem.¹⁷ Odpověděla žena a řekla: Nemám muže. Dí jí Ježíš: Dobřes řekla: Nemám muže.¹⁸ Neboť jsi pět mužů měla, a nyní kteréhož máš, není tvůj muž. To jsi pravdu pověděla.¹⁹ Řekla jemu žena: Pane, vidím, že jsi ty prorok.²⁰ Otcové naši na této hoře modlívali se, a vy pravíte, že v Jeruzalémě je místo, kde náleží se modlit.²¹ Dí jí Ježíš: Ženo, věř mi, že jde hodina, kdy ani na této hoře, ani v Jeruzalémě nebudete se modlit Otcí.²² Vy se modlíte, a nevíte, čemu; my se modlíme, čemu víme, neboť spasení ze Židů je.²³ Ale jde hodina, a nyní je, kdy praví modlitebníci modlit se budou Otcí v duchu a v pravdě. Neboť takových Otec hledá, aby se modlili jemu.²⁴ Bůh duch je, a ti, kteří se jemu modlí, v duchu a v pravdě musejí se modlit.²⁵ Dí jemu žena: Víím, že Mesiáš přijde, který sluje Kristus. Ten, když přijde, oznámí nám všechno.²⁶ Dí jí Ježíš: Já jsem, který mluvím s tebou.²⁷ A v tom přišli učedníci jeho, i divili se, že by se ženou mluvil, avšak žádný neřekl: Nač se ptáš, anebo proč mluvíš s ní?²⁸ A nechala tu žena vědra svého, a šla do města, a řekla těm lidem:²⁹ Pojďte, vizte člověka, který pověděl mi všechno, cokoli jsem činila. Není-li on ale Kristus?³⁰ Tedy vyšli z města, a přišli k němu.³¹ Mezi tím pak prosili ho učedníci, řkouce: Mistře, pojez.³² A on řekl jim: Já mám pokrm jí, kteréhož vy nevíte.³³ Učedníci pak mluvili vespolek: Zdali jemu kdo přinesl jí?³⁴ Dí jim Ježíš: Můj pokrm je, abych činil vůli toho, který mne poslal, a dokonal dílo jeho.³⁵ Však vy pravíte, že ještě čtyři měsíce jsou, a žeň přijde. Aj, pravím vám: Pozdvihněte očí svých, a hleďte na krajiny, že se již bělejí ke žni.³⁶ Kdo pak žne, odplatu bere, a shromazďuje užitek k životu věčnému, aby i ten, kdo rozsévá, radoval se spolu, i kdo žne.³⁷ Neboť v tom pravé je slovo, že jiný je, kdo rozsévá, a jiný, který žne.³⁸ Já jsem vás poslal žnout, na čem jste vy nepracovali. Jiní pracovali, a vy jste v jejich práce vešli.³⁹ Z města pak toho mnozí ze Samaritánů uvěřili v něho, pro řeč té ženy, svědčící: Že mi pověděl všechno, co jsem činila.⁴⁰ A když k němu přišli Samaritáni, prosili ho, aby s nimi zůstal. A pobyl tu dva dni.⁴¹ A mnohem jich více uvěřilo pro řeč jeho.⁴² A ženě té řekli: Již ne pro tvé vypravování věříme; neboť sami jsme slyšeli, a víme, že tento je opravdu spasitel světa, Kristus.⁴³ Po dvou pak dnech vyšel odtud, a šel do Galilee.⁴⁴ Neboť sám Ježíš byl svědectví vydal, že prorok ve vlasti své v poctivosti není.⁴⁵ A když přišel do Galilee, přijali jej Galilejští, všechno viděvše, co činil v Jeruzalémě v svátek; neboť i oni byli přišli k svátku.⁴⁶ Tedy opět přišel Ježíš do Kány Galilejské, kde učinil byl z vody víno. A byl jeden královský služebník v Kafarnaum, jehož syn nemocen byl.⁴⁷ Ten uslyšev, že by Ježíš přišel z Judstva do Galilee, šel k němu, a prosil ho, aby sestoupil a uzdravil syna jeho; neboť počínal umírat.⁴⁸ A řekl jemu Ježíš: Neuzříte-li divů a zázraků, neuvěříte.⁴⁹ Dí jemu ten královský služebník: Pane, pojď dříve, nežli umře syn můj.⁵⁰ Dí jemu Ježíš: Jdi, syn tvůj živ je. A uvěřil člověk řeči, kterou mluvil jemu Ježíš, a šel.⁵¹ Když pak on již šel, potkali se s ním služebníci jeho a zvěstovali, řkouce: Syn tvůj živ je.⁵² Tedy otázal se jich na hodinu, v kterou by se lépe měl. A řekli jemu: Včera v hodinu sedmou přestala mu zimnice.⁵³ Tedy poznal otec, že právě ta hodina byla, v kterou řekl byl jemu Ježíš: Syn tvůj živ je. A uvěřil on i dům jeho všečen.⁵⁴ To opět druhý div učinil Ježíš, přišed z Judstva do Galilee.

5 Potom byl svátek Židovský, i šel Ježíš do Jeruzaléma.² Byl pak v Jeruzalémě rybník bravnný, který sluje Židovsky Bethesda, patero přístřeší maje.³ Kde leželo množství veliké nezuživých, slepých, kulhavých, suchých, očekávajících hnutí vody.⁴ Neboť anděl jistým časem sestupoval do rybníka, a kormoutil vodu. Proto kdo nejprve sestoupil po tom zkormoučení vody, uzdraven býval, od kterékoli nemoci trápen byl.⁵ A byl tu člověk jeden, který osm a třicet let nemocen byl.⁶ Toho uzřev Ježíš ležícího, a poznav, že je již dávno nemocen, dí jemu: Chceš-li zdrav být?⁷ Odpověděl mu ten nemocný: Pane, nemám člověka, který by, když se zkormoutí voda, uvrhl mne do rybníka, ale když já jdu, jiný přede mnou sestupuje.⁸ Dí jemu Ježíš: Vstaň, vezmi lože své a chod.⁹ A hned zdrav je učiněn člověk ten, a vzav lože své, i chodil. Byla pak sobota v ten den.¹⁰ Tedy řekli Židé tomu uzdravenému: Sobota je, nesluší tobě lože nosit.¹¹ Odpověděl jim: Ten, který mne uzdravil, on mi řekl: Vezmi lože své a chod.¹² A otázali se ho: Kdo je ten člověk, který tobě řekl: Vezmi lože své a chod?¹³ Ten pak uzdravený nevěděl, kdo by byl. Neboť Ježíš byl pooděšel od zástupu shromážděného na tom místě.¹⁴ Potom pak nalezl jej Ježíš v chrámě, a řekl jemu: Aj, zdrav jsi učiněn; nikoli víc nehřeš, aby se něco horšího

nepřihodilo.¹⁵ Odešel ten člověk, a pověděl Židům, že by Ježíš byl ten, který ho zdravého učinil.¹⁶ A proto protivili se Židé Ježíšovi, a hledali ho zabít, že to učinil v sobotu.¹⁷ Ježíš pak odpověděl jim: Otec můj až dosavad dělá, i já dělám.¹⁸ Tedy Židé ještě víc proto hledali ho zamordovati, že by netoliko rušil sobotu, ale že Otce svého pravil být Boha, rovného se čině Bohu.¹⁹ A odpověděl Ježíš a řekl jim: Amen, amen pravím vám: Nemůže Syn sám od sebe nic činit, jediné co vidí, jak Otec činí. Neboť cokoli on činí, to i Syn též podobně činí.²⁰ Otec jistě miluje Syna, a ukazuje mu všechno, co sám činí; a větší nad to ukáže jemu skutky, abyste vy se divili.²¹ Neboť jako Otec křísí mrtvé a obživuje, tak i Syn, které chce, obživuje.²² Aníž jistě Otec soudí koho, ale všechn soud dal Synu.²³ Aby všichni ctili Syna, tak jak Otce ctí. Kdo nectí Syna, nectí ani Otce, který ho poslal.²⁴ Amen, amen pravím vám: Že kdo slovo mé slyší, a věří tomu, který mne poslal, má život věčný, a na soud nepřijde, ale přešel ze smrti do života.²⁵ Amen, amen pravím vám: Že přijde hodina, a nyní je, když mrtví uslyší hlas Syna Božího, a kteří uslyší, živi budou.²⁶ Neboť jakož Otec má život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život v samém sobě.²⁷ A dal jemu moc i soud činit, neboť Syn člověka je.²⁸ Neditve se tomu; neboť přijde hodina, ve kterou všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas jeho.²⁹ A půjdou ti, kteří dobré věci činili, na vzkříšení života, ale ti, kteří zlé věci činili, na vzkříšení soudu.³⁰ Nemohu já sám od sebe nic činit. Jakž slyším, tak soudím, a soud můj spravedlivý je. Neboť nehledám vůle své, ale vůle toho, který mne poslal, Otcovy.³¹ Vydám-liť já svědectví sám o sobě, svědectví mé není pravé.³² Jinýť je, kterýž svědectví vydává o mně, a vím, že pravé je svědectví, které vydává o mně.³³ Vy jste byli poslali k Janovi, a on svědectví vydal pravdě.³⁴ Ale já nepřijímám svědectví od člověka, než toto pravím, abyste vy spaseni byli.³⁵ On byl svíce hořící a svítící, vy pak chtěli jste se na čas poradovat ve světle jeho.³⁶ Ale já mám větší svědectví, než Janovo. Neboť skutky, které mi dal Otec, abych je vykonal, ty skutky, které já činím, svědčí o mně, že mne Otec poslal.³⁷ A který mne poslal, Otec, on svědectví vydal o mně, jehož jste vy hlasu nikdy neslyšeli, ani tváře jeho neviděli.³⁸ A slova jeho nemáte v sobě zůstávajícího. Neboť kterého on poslal, tomu vy nevěříte.³⁹ Ptejte se na Písma; neboť vy domníváte se v nich věčný život mít, a ta svědectví vydávají o mně.⁴⁰ Ale nechcete přijít ke mně, abyste život měli.⁴¹ Chvály od lidí nepřijímám.⁴² Ale poznal jsem vás, že milování Božího nemáte v sobě.⁴³ Já jsem přišel ve jménu Otce svého, a nepřijímáte mne. Kdyby jiný přišel ve jménu svém, toho přijmete.⁴⁴ Kterak vy můžete věřit, chvály jedni od druhých hledající, poněvadž chvály, která je od samého Boha, nehledáte?⁴⁵ Nedomnívejte se, bych já na vás žalovat měl před Otcem. Je, kdo by žaloval na vás, Mojžíš, v němž vy naději máte.⁴⁶ Neboť kdybyste věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně; neboť on o mně psal.⁴⁷ Ale poněvadž jeho Písmům nevěříte, i kterak slovům mým uvěříte?

6 Potom odešel Ježíš za moře Galilejské neboli Tiberiadské.² A šel za ním zástup veliký; neboť viděli divy jeho, které činil nad nemocnými.³ A vyšel na horu Ježíš, a tam seděl s učedníky svými.⁴ Byly pak blízko Velikonoce, svátky Židovské.⁵ Tedy pozdvih očí Ježíš, a viděv, že zástup veliký jde k němu, dí Filipovi: Kde nakoupíme chlebě, aby pojedli tito?⁶ (Ale to řekl, pokoušeje ho; neboť on věděl, co by měl učinit.)⁷ Odpověděl jemu Filip: Za dvě stě peněz chlebě nepostačí jim, aby jeden každý z nich něco maličko vzal.⁸ Dí jemu jeden z učedníků jeho, Ondřej, bratr Šimona Petra: Jestliť mládenček jeden zde, kterýž má pět chlebě ječných a dvě rybičky. Ale co je to mezi tak mnohé?⁹ A řekl Ježíš: Rozkažte lidu, ať se usadí. A bylo trávy mnoho na tom místě. A posadilo se mužů v počtu okolo pěti tisíců.¹⁰ Tedy Ježíš vzal ty chleby, a díky učiniv, rozdával učedníkům, učedníci pak sedícím; též podobně z těch rybiček, jak mnoho chtěli.¹¹ A když byli nasyceni, řekl učedníkům svým: Seberte ty drobtý, které zůstaly, ať nezhynou.¹² A sebrali a naplnili dvanáct košů drobtů z těch pěti chlebě ječných, které pozůstaly po těch, které jedli.¹³ Ti pak lidé, užjevše ten div, který učinil Ježíš, pravili: Tento je jistě prorok, kterýž měl přijít na svět.¹⁴ Tedy Ježíš věda, že by měli přijít a chytit jej, aby ho učinili králem, ušel na horu opět sám jediný.¹⁵ Když pak byl večer, sestoupili učedníci jeho k moři.¹⁶ A vstoupivše na loď, plavili se přes moře do Kafarnaum. A bylo již tma, a nepřišel byl Ježíš k nim.¹⁷ Moře pak dutím velikého větru zdvihalo se.¹⁸ A odplavivše se honů jako pět a dvacet nebo třicet, uzřeli Ježíše, jak chodí po moři, a přibližuje se k lodi. A báli se.¹⁹ On pak řekl jim: Já jsem, nebojte se.²⁰ A vzali ho na loď ochotně, a hned loď přiběhla k zemi, do které se plavili.²¹ Nazítrí zástup, který byl za mořem, viděv, že jiné lodičky nebylo, než ta jedna, na kterou byli vstoupili učedníci jeho, a že Ježíš nebyl ešel s učedníky svými na loď, ale sami učedníci jeho byli se plavili,²² (Jiné pak lodě byly připlouly od Tiberiady k tomu místu blízko, kde byli jedli chléb, když díky učinil Pán),²³ Když tedy uzřel zástup, že Ježíše tu není, ani učedníků jeho, vstoupili

6:20 Já jsem. Mnozí považují výskyty, kde v originále Ježíš vysloví *ego eimi* (ἐγώ εἰμι) za použití Božího vlastního jména JÁ JSEM, např. 4:26 (srv. Ex 3:14) nebo 18:5, dokonce i v kontextu přísudku jmenného (8:12; 10:9, 14; 11:25; 14:6; 15:5). To však není zodpovědná exegeze; většinou to znamená pouze „Jsem to já.“ Stejně spojení vidíme i v jiných kontextech v tomtéž významu, jak je vyslovuje např. od narození slepý

(9:9), nebo Ježíš, když se představuje učedníkům v bouři na jezeře (Mt 14:27; Mk 6:50 a zde), a nikdo to nepovažuje za přisvojení si Božího jména. Jedna z mála situací, kdy Ježíš skutečně cituje Boží jméno a vztahuje je na sebe, je v 8:58, na což také okolí reaguje jako na rouhání (59). Další podobné výskyty lze spatřovat v 8:24; 13:19; 14:20 apod.

i oni na loď a přijeli do Kafarnaum, hledající Ježíše. ²⁵ A nalezše ho za mořem, řekli jemu: Mistře, kdy jsi sem přišel? ²⁶ Odpověděl jim Ježíš a řekl: Amen, amen pravím vám: Hledáte mne, ne protože jste divy viděli, ale že jste jedli chleby a nasyceni jste. ²⁷ Pracujte ne o pokrm, kterýž hyne, ale o ten pokrm, kterýž zůstává k životu věčnému, který Syn člověka dá vám. Neboť toho potvrdil Bůh Otec. ²⁸ Tedy řekli jemu: Co budeme činit, abychom dělali dílo Boží? ²⁹ Odpověděl Ježíš a řekl jim: Totot je to dílo Boží, abyste věřili v toho, kterého on poslal. ³⁰ A řekli jemu: Jaké pak ty znamení činíš, abychom viděli a věřili tobě? Co děláš? ³¹ Otcové naši jedli mannu na poušti, jak psáno je: Chléb z nebe dal jim jíst. ³² Tedy řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Ne Mojžíš dal vám chléb z nebe, ale Otec můj vám dává ten chléb z nebe pravý. ³³ Neboť chléb Boží ten je, který sestupuje z nebe, a dává život světu. ³⁴ A řekli jemu: Pane, dávej nám chléb ten vždycky. ³⁵ Ježíš pak řekl jim: Já jsem ten chléb života. Kdo přichází ke mně, nebude nikoli lačnět, a kdo věří ve mne, nebude žíznit nikdy. ³⁶ Ale pověděl jsem vám, a viděli jste mne, a nevěříte. ³⁷ Všechno, co mi dává Otec, ke mně přijde, a toho, kdo ke mně přijde, nevyvrhnu ven. ³⁸ Neboť jsem sestoupil z nebe, ne abych činil vůli svou, ale vůli toho, který mne poslal. ³⁹ Tato je pak vůle toho, kterýž mne poslal, Otcova, abych ničeho toho, co mi dal, neztratil, ale vzkřísil to v nejposlednější den. ⁴⁰ A tato je vůle toho, kterýž mne poslal, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný. A já jej vzkřísím v den nejposlednější. ⁴¹ A reptali Židé na něho, že řekl: Já jsem chléb ten, který jsem z nebe sestoupil. ⁴² A pravili: Zdaliž tento není Ježíš, syn Jozefův, jehož my otce i matku známe? Kterak pak dí tento: Z nebe jsem sestoupil? ⁴³ Tedy odpověděl Ježíš a řekl jim: Nereptejte vespolek. ⁴⁴ Žádný nemůže přijít ke mně, jedině leč Otec můj, který mne poslal, přitáhl by jej; a já jej vzkřísím v den nejposlednější. ⁴⁵ Psáno je v prorocích: A budou všichni učeni od Boha. Proto každý, kdo slyšel od Otce a naučil se, jde ke mně. ⁴⁶ Ne že by kdo viděl Otce, jedině ten, který je od Boha, ten viděl Otce. ⁴⁷ Amen, amen pravím vám: Kdo věří ve mne, máť život věčný. ⁴⁸ Já jsem ten chléb života. ⁴⁹ Otcové vaši jedli mannu na poušti, a zemřeli. ⁵⁰ Toto je chléb ten z nebe sestupující. Kdokoli by jej jedl, neumře. ⁵¹ Já jsem ten chléb živý, kterýž jsem z nebe sestoupil. Bude-li kdo jíst ten chléb, živ bude na věky. A chléb, kterýž já dám, tělo mé je, které já dám za život světa. ⁵² Tedy hádali se Židé vespolek, řkouce: Kterak tento může nám dát tělo jíst? ⁵³ A řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Nebudete-li jíst těla Syna člověka a pít krve jeho, nemáte života v sobě. ⁵⁴ Kdo jí mé tělo a pije mou krev, máť život věčný, a já jej vzkřísím v nejposlednější den. ⁵⁵ Neboť tělo mé právě je pokrm, a krev má právě je nápoj. ⁵⁶ Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm. ⁵⁷ Jako mne poslal ten živý Otec, a já živ jsem skrze Otce, tak kdo jí mne, i on živ bude skrze mne. ⁵⁸ Toto je ten chléb, který z nebe sestoupil. Ne jako otcové vaši jedli mannu, a zemřeli. Kdo jí chléb tento, živť bude na věky. ⁵⁹ Toto mluvil v synagoze, uče v Kafarnaum. ⁶⁰ Tedy mnozí z učedníků jeho, slyševše to, řekli: Tvrdá je tato řeč. Kdo ji může slyšet? ⁶¹ Ale věda Ježíš sám v sobě, že by proto reptali učedníci jeho, řekl jim: To vás uráží? ⁶² Co pak, kdybyste uzřeli Syna člověka, jak vystupuje, kde dříve byl? ⁶³ Duch je, který obživuje, tělo nic neprospívá. Slova, která já mluvím vám, Duch jsou a život jsou. ⁶⁴ Ale jsou někteří z vás, kteří nevěří. Neboť věděl Ježíš od počátku, kdo by byli nevěřící, a kdo by ho měl zradit. ⁶⁵ A pravil: Proto jsem vám řekl, že žádný nemůže přijít ke mně, leč by jemu bylo dáno od Otce mého. ⁶⁶ A z toho mnozí z učedníků jeho odešli zpět, a nechodili s ním více. ⁶⁷ Tedy řekl Ježíš ke dvanácti: Zdali i vy chcete odejít? ⁶⁸ A odpověděl jemu Šimon Petr: Pane, ke komu půjdeme? Slova věčného života máš. ⁶⁹ A my jsme uvěřili, a poznali, že jsi ty Kristus, Syn Boha živého. ⁷⁰ Odpověděl jim Ježíš: Však jsem já vás dvanáct vyvolil, a jeden z vás dábel je. ⁷¹ A to řekl o Jidášovi Šimona Iškariotského; neboť ten jej měl zradit, byv jeden ze dvanácti.

7 Potom pak chodil Ježíš po Galilei; neboť nechtěl být v Judstvu, protože ho Judejci hledali zabít. ² A byl blízko svátek Židovský, stánků. ³ Tedy řekli jemu bratři jeho: Vyjdi odsud, a jdi do Judstva, ať i učedníci tvoji vidí skutky tvé, které činíš. ⁴ Nižádný zajisté v skrytě nic nedělá, kdo chce viděn být. Proto ty, činíš-li takové věci, zjev se světu. ⁵ Neboť ani bratři jeho nevěřili v něho. ⁶ A dí jim Ježíš: Čas můj ještě nepřišel, ale čas váš vždycky je hotov. ⁷ Nemůže vás svět nenávidět, ale mne nenávidí; neboť já svědectví vydávám o něm, že skutky jeho zlé jsou. ⁸ Jděte vy k svátku tomuto. Já ještě nepůjdu k svátku tomuto, neboť čas můj se ještě nenaplnil. ⁹ To pak pověděl jim, zůstal v Galilei. ¹⁰ A když odešli batři jeho, tehdy i on šel k svátku, ne zjevně, ale jako ukrytě. ¹¹ Judejci pak hledali ho ve svátek, a pravili: Kde je onen? ¹² A mnoho řečí bylo o něm v zástupu. Neboť někteří pravili, že dobrý je, a jiní pravili: Není, ale svádí zástup. ¹³ Žádný však o něm nemluvil zjevně pro bázeň Židů. ¹⁴ Když pak již polovici svátku se vykonalo, vstoupil Ježíš do chrámu, a učil. ¹⁵ A divili se Judejci, řkouce: Kterak tento písmo umí, neučiv se? ¹⁶ Odpověděl jim Ježíš a řekl: Mé učení není mé, ale toho, který mne poslal. ¹⁷ Bude-li kdo chtít vůli jeho činit, ten bude umět rozeznat, je-li to učení z Boha, nebo mluvím já

6:51 Tělo mé. Viz. pozn. 1Kor 11:24.

7:1 Judejci. Řecký výraz Judaios (Ioudaios) může znamenat Židé stejně jako Judejci. V tomto případě by však vhodnější překlad zněl

Judejci ve smyslu obyvatelé Judeje, protože Galilea byla také plná Židů, z nichž ale nikdo Ježíšovi o život neusiloval. Jeho nepřátelé byli v Jeruzalémě.

sám od sebe.¹⁸ Kdo sám od sebe mluví, chvály své vlastní hledá, ale kdo hledá chvály toho, který ho poslal, ten pravdomluvný je, a nepravosti v něm není.¹⁹ Však Mojžíš dal vám zákon, a žádný z vás neplní zákona. Proč mne hledáte zamordovat?²⁰ Odpověděl zástup a řekl: Dábelství máš. Kdo tě hledá zamordovat?²¹ Odpověděl Ježíš a řekl jim: Jeden skutek učinil jsem, a všichni se tomu dívíte.²² Však Mojžíš vydal vám obřízku (ne že by z Mojžíše byla, ale z otců), a v sobotu obřezujete člověka.²³ Poněvadž člověk obřízku přijímá v sobotu, aby nebyl rušen zákon Mojžíšův, proč se na mne hněváte, že jsem celého člověka uzdravil v sobotu?²⁴ Nesudte podle osoby, ale spravedlivý soud suďte.²⁵ Tedy někteří z Jeruzalémských pravili: Zdaliž toto není ten, kterého hledají zabít?²⁶ A aj, svobodně mluví a nic mu neříkají. Zdali již právě poznali knížata, že tento je opravdu Kristus?²⁷ Ale o tomto víme, odkud je, Kristus pak když přijde, žádný nebude vědět, odkud by byl.²⁸ A volal Ježíš v chrámě, uče a řka: I mne znáte, i odkud jsem, víte. A nepřišel jsem sám od sebe, ale je pravdomluvný ten, který mne poslal, jehož vy neznáte.²⁹ Ale já znám jej, neboť od něho jsem, a on mne poslal.³⁰ A hledali ho zajímat, ale žádný nevztáhl ruky na něho, neboť ještě byla nepřišla hodina jeho.³¹ Ze zástupu pak mnozí uvěřili v něho, a pravili: Kristus když přijde, zdali více divů činit bude nad ty, které tento činí?³² Slyšeli pak farizeové zástup, jak o něm takové věci rozmlouvá, i poslali farizeové a přední kněží služebníky, aby jej jali.³³ Tedy řekl jim: Ještě maličký čas jsem s vámi, potom odejdu k tomu, který mne poslal.³⁴ Hledat mne budete, ale nenaleznete, a kde já budu, vy nemůžete přijít.³⁵ A řekli Judejci k sobě vespolek: Kam tento půjde, že my ho nenalezneme? Zdali v rozptýlení pohanů půjde, a bude učit pohany?³⁶ Jaká je to řeč, kterou promluvil: Hledat mne budete, ale nenaleznete, a kde já budu, vy nemůžete přijít?³⁷ V poslední pak den ten veliký svátku toho, stál Ježíš a volal, řka: Žízní-li kdo, pojd ke mně, a napij se.³⁸ Kdo věří ve mne, jak dí Písmo, řeky z břicha jeho poplynou vody živé.³⁹ (A to řekl o Duchu, kteréhož měli přijmout věřící v něho; neboť ještě nebyl dán Duch svatý, protože ještě Ježíš nebyl oslaven.)⁴⁰ Tedy mnozí ze zástupu uslyševše tu řeč, pravili: Tento je opravdu prorok ten.⁴¹ Jiní pravili: Tentoť je Kristus. Ale někteří pravili: Zdali z Galilee přijde Kristus?⁴² Zda nepraví Písmo, že ze semene Davidova a z Betléma městečka, kde býval David, přijít má Kristus?⁴³ A tak různice v zástupu stala se pro něj.⁴⁴ Někteří pak z nich chtěli ho zajmout, ale žádný nevztáhl ruky na něj.⁴⁵ Tedy přišli služebníci k předním kněžím a k farizeům, kteří řekli jim: Proč jste ho nepřivedli?⁴⁶ Odpověděli ti služebníci: Nikdy tak člověk nemluvil, jako tento člověk.⁴⁷ A odpověděli jim farizeové: Zdali i vy jste svedeni?⁴⁸ Zdali kdo z knížat uvěřil v něho anebo z farizeů?⁴⁹ Než zástup ten, který nezná zákona. Zlořečení jsou.⁵⁰ A dí jim Nikodém, ten kterýž byl přišel k němu v noci, byv jeden z nich:⁵¹ Zdali zákon náš soudí člověka, leč prvé uslyší od něho a zví, co by činil?⁵² Odpověděli a řekli jemu: Nejsi-li i ty Galilejský? Ptej se a viz, žeť prorok z Galilee nepovstal.⁵³ A šel jeden každý do domu svého.

8 Ježíš pak odšel na horu Olivetskou.² Potom na úsvitě zase přišel do chrámu, a všechen lid sešel se k němu. A posadiv se, učil je.³ A přivedli k němu zákonníci a farizeové ženu v cizoložstvu popadenou, a postavivše ji v prostředku,⁴ Řekli jemu: Mistře, tato žena je postižena při skutku, když cizoložila.⁵ A v zákoně Mojžíš přikázal nám takové kamenovat. Ty pak co praviš?⁶ A to řekli, pokoušejíce ho, aby jej mohli obžalovat. Ježíš pak skloniv se dolů, prstem psal na zemi.⁷ A když se nepřestávali otazovat jeho, zdvihl se a řekl jim: Kdo je z vás bez hříchu, nejprv hod' na ni kamenem.⁸ A opět schýliv se, psal na zemi.⁹ A oni uslyševše to, a v svědomích

7:24 Nesudte ... suďte. Viz pozn. Lk 6:37.

7:38 Vody živé. Ježíš nemluví v kontextu lidových pohádek o kouzelné vodě, která uzdravuje a křísí z mrtvých. Živá voda je ustálené označení pro tekoucí, pramenitou vodu, jemuž dala vzniknout jednoduchá logika: co je „živé“, to se hýbe. Viz pozn. Jr 2:13.

8:5 Kamenovat. Manželská nevěra měla být trestána smrtí (Lv 20:10; Dt 22:22), nikoliv rozvodem (Mt 5:32; srv. pozn. Ex 21:11) Manželství je posvátné a nedotknutelné, protože je obrazem Božího vztahu s námi, vztahu Krista coby Ženicha s Božím lidem jako nevěstou (Iz 54:5; Jr 3:14; Jr 31:32; Zj 21:9). Poprava za nevěru v Izraeli nikdy nebyla praktikována. Tento konkrétní případ byl nastrojen Ježíšovými odpůrci (cizoložník, se kterým to patrně bylo domluveno, nebyl předveden) se záměrem Ježíše umlčet, ať už by odpověděl cokoliv (viz pozn. 8:7).

8:7 Bez hříchu. Jediný, kdo byl oprávněn hodit kamenem (Žd 4:15), to neudělal (v. 11).

Kdo je z vás bez hříchu. Tato klauzule prozrazuje, že žalobci nepřivedli dva nebo tři očitě svědky, jinak by to byli oni, kdo měl první hodit kamenem (Dt 17:6). Zároveň jim připomíná, že jednat neupřímně v soudní při je těžké porušení Tóry (Ex 20:16; Dt 5:20), za něž by sami zasluhovali trest, jaký požadovali (srv. pozn. 8:8). Zdanlivý Ježíšův závěr *Nikdo nemá nárok soudit něčí hříšnost, protože všichni jsou taky hříšníci!* není legitimní interpretace. Jediný legitimní závěr je

Vždy hleďte skutečnou Boží vůli; hleďte v Písmu (a naslouchejte jeho hlasu, jste-li navyklí mu rozumět). Hřích nelze tolerovat u nikoho, ale naplánovaná podlost (byť šikovně zametená pod koberec) je hřích vážnější úrovně, než stát se obětí intriky. Všechny naše hříšné inklinace a závislosti jsou jen anestetika na starou bolest; podvědomé sebeobraně reakce, automaticky naučené chování a postoje, kdysi osvojené za účelem přežití, když jsme byli bezmocní proti (vnímanému) ohrožení. Nyní, v dospělosti, lze staré návyky přeprogramovat a dosáhnout tak toho, že nutkání ke hříšnému chování nás přestane ovládat. Sekulární terapie lze suplovat spirituální aktivitou, kdyby církev skutečně sloužila účelu, ke kterému ji Kristus posílá (Mt 28:20).

Nejprv hod' na ni kamenem. Ježíš vyzývá k naplnění Tóry, kdy očití svědkové mají zahájit kamenování (Dt 17:7), a přesto tím obžalované zachrání život. Jeho postoj není kompromis, moudrost lidská, ulamující osten oběma nesmiřitelným pozicím (což by v tomto případě znělo: Hodte nějaké kameny, ale jenom trochu, ať to ještě rozchodí), ale úporné, nezastavitelné hledání pravdy a lásky zároveň.

8:8 Psal na zemi. Jediný moment, kdy vidíme Ježíše psát. Interpreti se rozcházejí ve spekulacích, co asi psal. Je však možné, že jenom získával čas, aby žalobcům došlo, že zinscenovaný případ kvalifikuje coby falešné svědectví, a tudíž oni všichni zasluží trest smrti (Dt 19:16–19). Když nepřivedli dva nebo tři očitě svědky (Dt 17:6 viz

svých obvinění byvše, jeden po druhém odcházel, počavše od starších až do posledních. A zůstal tu Ježíš sám, a ta žena uprostřed stojíc. ¹⁰ A pozdvih se Ježíš, a žádného neviděv, než tu ženu, řekl jí: Ženo, kde jsou ti, kteří na tebe žalovali? Žádný-li tě neodsoudil? ¹¹ Která řekla: Žádný, Pane. A řekl jí Ježíš: Aniž já tebe odsuzuji. Jdi a nehřeš více. ¹² Tedy Ježíš opět jim mluvil, řka: Já jsem světlo světa. Kdo mne následuje, nebude chodit v temnostech, ale bude mít světlo života. ¹³ A řekli jemu farizeové: Ty sám o sobě svědectví vydáváš, svědectví tvé není pravé. ¹⁴ Odpověděl Ježíš a řekl jim: Ačkoli já svědectví vydávám sám o sobě, pravé je svědectví mé; neboť vím, odkud jsem přišel, a kam jdu. Ale vy nevíte, odkud jsem přišel, anebo kam jdu. ¹⁵ Vy podle těla soudíte, já nesoudím žádného. ¹⁶ A bycht' pak i já soudil, soud můj je pravý; neboť nejsem sám, ale jsem já a ten, který mne poslal, Otec. ¹⁷ A v zákoně vašem psáno je: Že dvou člověků svědectví pravé je. ¹⁸ Já svědectví vydávám sám o sobě, a svědectví vydává o mně ten, který mne poslal, Otec. ¹⁹ Tedy řekli jemu: Kde je ten tvůj otec? Odpověděl Ježíš: Aniž mne znáte, ani Otce mého. Kdybyste mne znali, i Otce mého znali byste. ²⁰ Tato slova mluvil Ježíš u pokladnice, uče v chrámě, a žádný ho nejal, neboť ještě byla nepřišla hodina jeho. ²¹ A řekl jim opět Ježíš: Já jdu, a hledat budete mne, a ve hříchu svém zemřete. Kam já jdu, vy nemůžete přijít. ²² A pravili Judejci: Zdali se sám zabije, že praví: Kam já jdu, vy nemůžete přijít? ²³ A řekl jim: Vy zdola jste, já shůry jsem. Vy jste z tohoto světa, já nejsem ze světa tohoto. ²⁴ Proto jsem řekl vám: Že zemřete v hříších svých. Neboť jestliže nebudete věřit, že já jsem, zemřete v hříších svých. ²⁵ A řekli jemu: Kdo jsi ty? A řekl jim Ježíš: To, co z počátku pravím vám. ²⁶ Mnoho mám o vás mluvit a soudit, ale ten, který mne poslal, pravdomluvný je, a já, co jsem slyšel od něho, to mluvím na světě. ²⁷ Ale neporozuměli, že by o Otci pravil jim. ²⁸ Proto řekl jim Ježíš: Když povýšíte Syna člověka, tehdy poznáte, že já jsem. A sám od sebe nic nečiním, ale jak mne naučil Otec můj, tak mluvím. ²⁹ A ten, který mne poslal, se mnou je. Neopustil mne samého Otce; neboť co je jemu libého, to já činím vždycky. ³⁰ Ty věci když mluvil, mnozí uvěřili v něho. ³¹ Tedy řekl Ježíš těm Židům, kteříž uvěřili jemu: Jestliže vy zůstanete v řeči mé, opravdu učedníci moji budete. ³² A poznáte pravdu, a pravda vás vysvobodí. ³³ A odpověděli jemu: Símě Abrahamovo jsme, a žádnému jsme nesloužili nikdy. A kterak ty říkáš: že svobodní budete? ³⁴ Odpověděl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Že každý, kdo činí hřích, služebník je hřícha. ³⁵ A služebník nezůstává v domě na věky; Syn zůstává na věky. ³⁶ Proto jestliže vás Syn vysvobodí, opravdu svobodní budete. ³⁷ Víím, že jste símě Abrahamovo, ale hledáte mne zabít; neboť řeč má nemá místa u vás. ³⁸ Já, co jsem viděl u Otce svého, mluvím; i vy tedy, co jste viděli u otce svého, činíte. ³⁹ Odpověděli a řekli jemu: Otec náš je Abraham. Dí jim Ježíš: Kdybyste synové Abrahamovi byli, činili byste skutky Abrahamovy. ⁴⁰ Ale nyní hledáte mne zabít, člověka toho, kterýž jsem pravdu mluvil vám, kterou jsem slyšel od Boha. Toho Abraham nečinil. ⁴¹ Vy činíte skutky otce svého. A řekli jemu: My ze smilstva nejsme zplozeni, jednoho Otce máme, Boha. ⁴² Tedy řekl jim Ježíš: Byť Bůh Otec váš byl, milovali byste mne. Neboť já jsem z Boha posel, a přišel jsem; aniž jsem sám od sebe přišel, ale on mne poslal. ⁴³ Proč mluvení mého nechápete? Protože slyšet nemůžete řeči mé. ⁴⁴ Vy z otce ďábla jste, a žádosti otce svého chcete činit. On byl vrah od počátku, a v pravdě nestál; neboť pravdy v něm není. Když mluví lež, ze svého vlastního mluví; neboť lhář je a otec lži. ⁴⁵ Já pak že pravdu pravím, nevěříte mi. ⁴⁶ Kdo z vás obviní mne z hříchu? A poněvadž pravdu pravím, proč vy mi nevěříte? ⁴⁷ Kdo z Boha je, slova Boží slyší; proto vy neslyšíte, že z Boha nejste. ⁴⁸ Tedy odpověděli Judejci a řekli jemu: Zdali my dobře nepravíme, že jsi ty Samaritán, a ďábelství máš? ⁴⁹ Odpověděl Ježíš: Já ďábelství nemám, ale ctím Otce svého; než vy jste mne neuctili. ⁵⁰ Já pak nehledám chvály své; je, kdo hledá a soudí. ⁵¹ Amen, amen pravím, vám: Bude-li kdo zachovávat slovo mé, smrti neuzří na věky. ⁵² Tedy řekli mu Judejci: Nyní jsme poznali, že ďábelství máš. Abraham umřel i proroci, a ty pravíš: Bude-li kdo zachovávat řeč mou, smrti neokusí na věky. ⁵³ Zdali jsi ty větší otce našeho Abrahama, který umřel? A proroci zemřeli. Kým ty se činiš? ⁵⁴ Odpověděl Ježíš: Chválím-li já se sám, chvála má nic není. Je Otec můj, který mne chválí, o němž vy pravíte, že Bůh váš je. ⁵⁵ Ale nepoznali jste ho, já pak jej znám. A kdybych řekl, že ho neznám, byl bych podobný vám, lhář. Ale znám jej, a řeč jeho zachovávám. ⁵⁶ Abraham, otec váš, veselil se, aby viděl den můj, i viděl, a radoval se. ⁵⁷ Tedy řekli jemu Judejci: Padesát let ještě nemáš, a Abrahama jsi viděl? ⁵⁸ Řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Dříve nežli Abraham byl, já jsem. ⁵⁹ A chopili se kamení, aby házeli na něj. Ježíš pak skryl se, a prošel skrze ně, vyšel z chrámu, a tak odešel.

9 A pomíjeje, uzřel člověka slepého od narození. ² A otázali se ho učedníci jeho, řkouce: Mistře, kdo zhřešil, tento-li, nebo rodičové jeho, že se slepý narodil? ³ Odpověděl Ježíš: Ani tento zhřešil, ani rodičové

pozn. 7), nemohli ani požadovat, natož prosadit trest smrti. Ježíš nezkompromitoval Slovo Boží v zájmu své vlastní agendy (byť by tou agendou bylo slitování a odpuštění, srv. Dt 19:21).

9:2 Kdo zhřešil ... že se slepý narodil? Na otázku *Proč?* lze odpovědět ze dvou úhlů: příčinou (protože) nebo účelem (aby). Když dítě kolem tří let poznává svět otázkami *Proč...?*, je lepší odpovídat mu účelem, nikoliv příčinou. *Proč prší? Aby kytičky mohly růst.* Niko-

liv: *Protože v mracích kondenzuje voda.* Odpověď účelem vštěpuje přesvědčení, že svět je *teleologický* — stvořen k účelu, se záměrem, kdežto odpověď příčinou ponechává svět roztržitý a beze smyslu. Ježíšovi učedníci se ptají po příčině (Co vedlo k tomu, že se někdo narodí postižený?) a Ježíš odpovídá účelem (Stalo se to, *aby byly zjeveny Boží skutky.*) Předpoklad, že požehnání a protivenství v tomto světě je přímo úměrné tomu, jak se Bohu líbíme, je oblíbený a roz-

jeho, ale aby zjeveny byly skutky Boží na něm. ⁴Já musím dělat dílo toho, který mne poslal, dokud den je. Přichází noc, když žádný nebude moci dělat. ⁵Dokud jsem na světě, světlo jsem světa. ⁶To pověděv, plinul na zemi, a učinil bláto ze sliny, i pomazal tím blátem oči slepého. ⁷A řekl jemu: Jdi, umej se v rybníku Siloe, což se vykládá: Poslaný. A on šel a umyl se, i přišel, vida. ⁸Sousedé pak a ti, kteříž jej dříve vidali slepého, řekli: Není-li toto ten, který sedával a žebrával? ⁹Jiní pravili, že ten je, a jiní, že je podoběn k němu. Ale on pravil: Já jsem. ¹⁰Tedy řekli jemu: Kterak jsou otevřeny oči tvé? ¹¹On odpověděl a řekl: Člověk ten, který slove Ježíš, bláto učinil, a pomazal oči mých, a řekl mi: Jdi k rybníku Siloe, a umej se. A odšed a umyv se, prohlédl jsem. ¹²A řekli jemu: Kde je ten? Řekl: Nevím. ¹³Tedy přivedli toho, kterýž někdy byl slepý, k farizeům. ¹⁴Byla pak sobota, když Ježíš učinil bláto, a otevřel oči jeho. ¹⁵A otázali se ho opět i farizeové, kterak by prozřel. On pak řekl jim: Bláto položil na oči mé, a umyl jsem se, i vidím. ¹⁶Tedy někteří z farizeů řekli: Ten člověk není z Boha, neboť nedodrhuje soboty. Jiní pravili: Kterak může člověk hříšný takové divy činit? A byla rúznice mezi nimi. ¹⁷Řekli opět slepému: Co ty o něm pravíš, poněvadž otevřel oči tvé? A on řekl: Že prorok je. ¹⁸A nevěřili Judejci o něm, by slepý býval a prozřel, až povolali rodičů toho, kterýž byl prozřel. ¹⁹A otázali se jich, rkouce: Je-li tento syn váš, o kterémž vy pravíte, že by se slepý narodil? Kterak pak nyní vidí? ²⁰Odpověděli jim rodičové jeho a řekli: Víme, že tento je syn náš, a že se slepý narodil. ²¹Ale kterak nyní vidí, nevíme; anebo kdo otevřel oči jeho, my nevíme. Má léta, ptejte se ho, on sám za sebe mluvit bude. ²²Tak mluvili rodičové jeho, že se báli Judejců; neboť již tak byli uložili Judejci, aby, kdo by ho koli vyznal Kristem, vyobcován byl ze synagogy. ²³Proto řekli rodičové jeho: Má léta, ptejte se jeho. ²⁴Tedy zavolali podruhé člověka toho, který býval slepý, a řekli jemu:

šířený ve všech dobách. Ježíšovi učedníci ho nebyli ušetřeni: Věřili, že když je někdo slepý od narození, musí to být důsledek něčeho hříchu (ale jak by mohl zhřešit novorozeneček?). Farizeové (duchovní

autority doby, dnes bychom řekli doktoři teologie či biskupové) na tom nebyli o mnoho lépe: Tváří v tvář nepopiratelnému zázraku trvají na představě, že od narození slepý se musel narodit „celý v hříších“ (34).

Poznáte pravdu, a pravda vás vysvobodí

Tento Ježíšův výrok (8:32) může posloužit k názorné ilustraci čtyř fází duchovního růstu podle Scotta Pecka (viz Úvod k Terapeutické Bibli na str. Úvod k Terapeutické Bibli: Čtyři fáze duchovního růstu na str. 4)

 V nejzákladnější interpretaci by se dalo říct, že Ježíš tě miluje natolik, že za tebe zemřel (Ř 5:8; 1Kor 15:3; 1Te 5:10); když mu vydaš svůj život, budeš mít život věčný po smrti (Jn 3:16). To je ta pravda, která vysvobozuje od věčného zahynutí.

 Pro zákoníky ve druhé fázi bude lákavé k tomu dodat, že Ježíšova oběť nás vysvobozuje nejen pro věčnost, ale také k životu bez hříchu, takže už musíme přestat hřešit (Ř 6:15; 1Jn 3:9). Pakliže klopýtneme a zhřešíme, víme, co máme dělat: hříchy vyznat (1Jn 1:9).

 Hledajícím skeptikům ve třetí fázi by mohlo připadat zajímavé objevit, že ve vyučování trauma-terapie tzv. „soucitného dotazování“ (Compassionate Inquiry), jsou tato Ježíšova slova často citována. Ta pravda o nás samotných, která čeká na objevení, aby nás mohla vysvobodit, je ta, že jsme se narodili (byli stvořeni) se dvěma základními potřebami: potřebou autenticity (vědomí vlastního já) a potřebou tzv. attachmentu, vazby na pečující osobu.

Pokud jsme se však dostali do situace, kdy jsme se museli rozhodnout mezi jedním nebo druhým, malé bezmocné dítě vždycky obětuje svou autenticitu ve prospěch attachmentu, protože ví, že bez

péče dospělého zahyne. Vyrůstá v přesvědčení, že není na světě vítáno, že to, kým je, je nežádoucí, nesmí projevit to, co doopravdy prožívá, a osvojí si některý ze sebeobránných mechanismů: buďto bude tichošlápkem, kterého ani není vidět, nebo naopak někým hlučným, kdo si bude svoje místo na slunci tvrdě prosazovat, nebo někým, kdo vždycky všem musí vyhovět a nikdy nikomu nesmí říct ne, i za cenu vlastního sebezničení, ale ať tak či onak, stalo se to v době, kdy se nám vyvíjel mozek, takže se tento sebeobránný mechanismus stal naším defaultním nastavením, kterému pak říkáme osobnost.

V tomto kontextu hlas naší autenticity je naše pravda, a to, že ji znovu nalezneme, že přehodnotíme své dětské bezmocné automatické reakce z dospělé perspektivy (1Kor 13:11), nás vysvobodí. Dojde nám, že to, čemu se v křesťanské tradici říká hříchy, jsou naše závislosti, vzniklé coby sebeobránné reakce na trauma; jsou to náplastí, kterými náš mozek podvědomě, bez našeho záměru, tišil bolest, a protože bolest dosud nic nevyпустиho, brání nás proti ní dodnes.

Ale už k tomu nemá důvod. Naše osobnost už nemusí být tvořena hříšnými sebeobránnými návyky a závislostmi. Jsme proměněni, starého člověka jsme složili a opustili (Ef 4:22; Ko 3:9). Jsme to konečně my sami, kdo rozhoduje, ne podvědomé mechanismy pohřbených emocí (Ž 19:13).

Vzdej chválu Bohu. My víme, že člověk ten hříšník je.²⁵ A odpověděl on a řekl: Je-li hříšník, nevím, než to vím, že byv slepý, nyní vidím.²⁶ A řekli jemu opět: Co učinil? Kterak otevřel oči tvé?²⁷ Odpověděl jim: Již jsem vám pověděl, a neslyšeli jste? Což opět chcete slyšet? Zdali i vy chcete učedníci jeho být?²⁸ A zlořečili jemu a řekli: Ty jsi učedník jeho, ale my jsme Mojžíšovi učedníci.²⁹ My víme, že Mojžíšovi mluvil Bůh, tento pak nevíme, odkud je.³⁰ Odpověděl ten člověk a řekl jim: To je jistě divná věc, že vy nevíte, odkud je, a otevřel oči mé.³¹ Víme pak, že Bůh hříšníkům neslyší, ale kdo by ctitel Boží byl, a vůli jeho činil, toho slyší.³² Od věků není slycháno, aby kdo otevřel oči slepého narozeného.³³ Kdyby tento nebyl od Boha, nemohl by nic učinit.³⁴ Odpověděli a řekli jemu: Ty jsi všečen se v hříších narodil, a ty nás učíš? A vyhnali jej ven.³⁵ Uslyšel pak Ježíš, že jej vyhnali ven. A když jej našel, řekl jemu: Věříš-li ty v Syna Božího?³⁶ Odpověděl on a řekl: A kdo je, Pane, abych věřil v něho?³⁷ A řekl jemu Ježíš: I viděl jsi ho, a kterýž mluví s tebou, on je.³⁸ A on řekl: Věřím, Pane, a klaněl se jemu.³⁹ A řekl jemu Ježíš: Na soud přišel jsem já na tento svět, aby ti, kteří nevidí, viděli, a ti, kteří vidí, aby slepí byli.⁴⁰ A uslyšeli to někteří z farizeů, kteříž s ním byli, a řekli jemu: Zdali i my slepí jsme?⁴¹ Řekl jim Ježíš: Byste slepí byli, hříchu byste neměli; ale nyní pravíte: Vidíme, proto hřích váš zůstává.

10 Amen, amen pravím vám: Kdo nevchází dveřmi do ovčince ovcí, ale vchází jinudy, ten zloděj je a lotr.² Ale kdo vchází dveřmi, pastýř je ovcí.³ Tomu vrátný otvírá, a ovce hlas jeho slyší, a on svých vlastních ovcí ze jména povolává, a vyvádí je.⁴ A jak ovce své vlastní vypustí, před nimi jde, a ovce jdou za ním; neboť znají hlas jeho.⁵ Cizího pak nikoli následovat nebudou, ale utečou od něho; neboť neznají hlasu cizích.⁶ To podobenství pověděl jim Ježíš, ale oni nevěděli, co by to bylo, co jim mluvil.⁷ Tedy opět řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Že já jsem dveře ovcí.⁸ Všichni, kolik jich kolí přede mnou přišlo, zloději jsou a lotři, ale neslyšely jich ovce.⁹ Já jsem dveře. Skrze mne vešel-li by kdo, spasen bude, a vejde i vyjde, a pastvu nalezne.¹⁰ Zloděj nepřichází, než aby kradl a mordoval a hubil; já jsem přišel, aby život měly, a hojně měly.¹¹ Já jsem ten pastýř dobrý. Dobrý pastýř duši svou pokládá za ovce.¹² Ale nájemník a ten, který není pastýř, jeho nejsou

Poznání pravdy o nás samotných nám vrátilo svobodu. Zjistíme, že už nemusíme vyznávat stejné hříchy pořád dokola; už nás nic nenutí se k nim vracet. Charismatický slovníkem bychom mohli říct, že staří démoni přišli o své pevnosti v našem životě, které jim doposud umožňovaly ho pustošit.

 Mystická fáze jde ještě do větší hloubky a všímá si něčeho, co se ve vyučování o soucitném dotazování nikdy nezmiňuje, a sice, že tentýž Ježíš také řekl: „Já jsem ta pravda“ (Jn 14:6). Pak se někdy říká: „Kristus ve vás už nemůže být ukřižován“. (Proto napojením na něho žijeme věčně.) Hlas naší ztracené autenticity je Kristův hlas v našem nitru. Tichý, ale přesto nepřeslechnutelný hlas, který nám nejen připomíná, co už známe (Jn 14:26), ale také nás vede tam, kde jsme ještě nebyli (Iz 35:8). Čím jsme poslušnější, tím zřetelněji ho slyšíme.

Po cestě objevíme spoustu netušených tajemství. Například, že přestože malé děti jsou očividně hříšné (dovedou žárlit, závidět si, žalovat...), Bůh jim do určitého (u každého individuálně jiného) věku Bůh hříchy nepočítá (Ř 7:9–10; Mt 18:3; 19:14). Zapadá to do poznání naší pravdy o traumatu a hříšných reakcích na bezmoc a bolest: Malé dítě nemělo na vybranou; podvědomé automatické reakce nám „naprogramoval“ náš Stvořitel, abychom nepříznivé okolnosti svého útlého mládí přežili.

Počítá Bůh hříchy dospělým, kteří se utápí ve svých závislostech, které sice nenávidí, ale nedoká-

žou je opustit? Bůh přece vidí, jak těžká bolest je ukryta v jejich srdci, že takové chování se pokouší ji přehlušit.

Hříchem, který Bůh počítá (byť většinou je ochoten odpustit), se chování stane ve chvíli, kdy si své hříšné reakce oblíbíme natolik, že jim dáme přednost, i když hlas své autenticity (Kristův hlas v našem nitru) slyšíme a rozumíme mu. Odmítáme ho poslechnout a to, co nás zachránilo, když jsme byli malí, ale teď nám to život ničí, milujeme více než Krista (Lk 9:62; srv. čl. [Milovat a nenávidět u Ř 9](#)).

Protože jsme jeho hlas slyšeli, nemáme výmluvu (Jn 15:22) a náš nesmazaný hřích při posledním soudu padne na váhu.

Tady také vidíme, proč Bible říká, že Boží Slovo je ostré dvousečný meč, schopný oddělit morek od kostí, čili myšlenky od úmyslů (Žd 4:12). A protože vyvozovat z takovýcho „mystických“ souvislostí nějaké doktrinní závěry by bylo velice snadno zneužitelné, nebudeme se o to pokoušet, naopak: Je nutno vznést varování před jakýmkoliv mimobiblickým zjevením. Žádné učení nemůže být v rozporu se zjeveným Slovem (Biblí), ale ani to, co na první pohled vypadá jako v souladu s ním, nemusí pocházet od Boha. Falešné proroky poznáme podle ovoce jejich života (Mt 7:15–20).

A protože do lidí nikdy nevidíme tak dobře jako Ježíš sám, nepřisluší nám nikoho soudit (Lk 6:37; 1Kor 4:5).

ovce vlastní, vida vlka, jak jde, opouští ovce a utíká, a vlk lapá a rozhání ovce. ¹³ Nájemník pak utíká; neboť nájemník je, a nemá péče o ovce. ¹⁴ Já jsem ten dobrý pastýř, a znám své, a znají mne mé. ¹⁵ Jako mne zná Otec, a já znám Otce, a duši svou pokládám za ovce. ¹⁶ A mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést; neboť hlas můj slyšet budou. A bude jeden ovčinec a jeden pastýř. ¹⁷ Proto mne Otec miluje, že já pokládám duši svou, abych ji zase vzal. ¹⁸ Nižádný jí nebere ode mne, ale já pokládám ji sám od sebe. Mám moc položit ji, a mám moc zase vzít ji. To přikázání vzal jsem od Otce svého. ¹⁹ Tedy stala se opět ruznice mezi Židy pro ty řeči. ²⁰ A pravili mnozí z nich: Dábelství má a blázní. Co ho posloucháte? ²¹ Jiní pravili: Tato slova nejsou dábelství majícího. Zdaliž dábelství může slepých očí otvírat? ²² Bylo pak posvícení v Jeruzalémě, a zima byla. ²³ A procházel se Ježíš v chrámě po síni Šalomounově. ²⁴ Tedy obstoupili jej Judejci, a řekli jemu: Dokud duši naši držíš: Jestliže jsi ty Kristus, pověz nám zjevně. ²⁵ Odpověděl jim Ježíš: Pověděl jsem vám, a nevěříte. Skutky, které já činím ve jménu Otce svého, ty svědectví vydávají o mně. ²⁶ Ale vy nevěříte, neboť nejste z ovcí mých, jak jsem vám pověděl. ²⁷ Ovce mé hlas můj slyší, a já je znám, a následují mne. ²⁸ A já život věčný dávám jim, a nezahynou na věky, aniž jich kdo vytrhne z ruky mé. ²⁹ Otec můj, kterýž mi je dal, větší je nade všechny, a žádný jich nemůže vytrhnout z ruky Otce mého. ³⁰ Já a Otec jedno jsme. ³¹ Tedy chopili opět kamení Judejci, aby jej kamenovali. ³² Odpověděl jim Ježíš: Mnohé dobré skutky ukázal jsem vám od Otce svého. Pro který z těch skutků kamenujete mne? ³³ Odpověděli jemu Judejci, řkouce: Pro dobrý skutek tebe nekamenujeme, ale pro rouhání, totiž že ty, člověk jsa, děláš se Bohem. ³⁴ Odpověděl jim Ježíš: Však psáno je v zákoně vašem: Já jsem řekl: Bohové jste. ³⁵ Poněvadž ty nazval bohy, k nimž řeč Boží stala se, a nemůže zrušeno být Písmo, ³⁶ Mně pak, kterého posvětil Otec a poslal na svět, vy pravíte: Rouháš se, že jsem řekl: Syn Boží jsem? ³⁷ Nečiním-li skutků Otce svého, nevěřte mi. ³⁸ Pakli činím, byste pak mně nevěřili, skutkům věřte, abyste poznali a věřili, že Otec ve mně je, a já v něm. ³⁹ Tedy opět hledali ho zajmout, ale vyšel z rukou jejich. ⁴⁰ A odšel opět za Jordán na to místo, kde nejprve Jan křtil, a pozůstal tam. ⁴¹ A přišli k němu mnozí, a pravili: Jan zajisté žádného divu neučinil, ale všechno, cokoli mluvil Jan o tomto, pravdivé bylo. ⁴² A mnozí tam uvěřili v něho.

11 Byl pak nemocen nějaký Lazar z Betany, z městečka Marie a Marty, sestry její. ² A to byla ta Maria, která pomazala Pána mastí, a vytřela nohy jeho vlasy svými, jejíž bratr Lazar byl nemocen. ³ Tedy poslaly k němu ty sestry, řkouce: Pane, aj, ten, kterého miluješ, nemocen je. ⁴ A uslyšav to Ježíš, řekl: nemoc ta není k smrti, ale pro slávu Boží, aby oslaven byl Syn Boží skrze ni. ⁵ Miloval pak Ježíš Martu i sestru její i Lazara. ⁶ A jak uslyšel, že by nemocen byl, tedy pozůstal dva dny na tom místě, kde byl. ⁷ Potom pak dí učedníkům: Pojďme zase do Judstva. ⁸ Řekli jemu učedníci: Mistře, nyní hledali tě Judejci kamenovat, a zase tam chceš jít? ⁹ Odpověděl Ježíš: Zdali není dvanáct hodin za den? Chodí-li kdo ve dne, neurazí se; neboť světlo tohoto světa vidí. ¹⁰ Pakli by kdo chodil v noci, urazí se; neboť světla není v něm. ¹¹ To pověděl, a potom dí jim: Lazar, přítel náš, spí, ale jdu, abych jej ze sna probudil. ¹² A řekli učedníci jeho: Pane, spí-li, zdrav bude. ¹³ Ale Ježíš řekl o smrti jeho, oni pak domnívali se, že by o spaní sna mluvil. ¹⁴ Tedy řekl jim Ježíš zjevně: Lazar umřel. ¹⁵ A raduji se pro vás, že jsem tam nebyl, abyste věřili. Ale pojďme k němu. ¹⁶ A řekl Tomáš, kterýž sluje Didymus, spoluúčedníkům: Pojďme i my, abychom zemřeli s ním. ¹⁷ Přišel tedy Ježíš, a nalezl ho již čtyři dny v hrobě pochovaného. ¹⁸ Byla pak Betany blízko od Jeruzaléma, okolo honů patnácte. ¹⁹ Mnozí pak ze Židů byli přišli k Martě a Marii, aby je těšili pro bratra jejich. ²⁰ Tedy Marta, jak uslyšela, že Ježíš jde, vyšla proti němu, ale Maria doma seděla. ²¹ A řekla Marta Ježíšovi: Pane, kdybys ty byl zde, bratr můj byl by neumřel. ²² Ale i nyní vím, že cokoli požádal bys od Boha, dá tobě Bůh. ²³ Dí jí Ježíš: Vstane bratr tvůj. ²⁴ Řekla jemu Marta: Ví, že vstane při vzkříšení v den nejposlednější. ²⁵ Řekl jí Ježíš: Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, byť pak i umřel, živ bude. ²⁶ A každý, kdo je živ, a věří ve mne, neumře na věky. Věříš-li tomu? ²⁷ Řekla jemu: Ovšem, Pane, já jsem uvěřila, že jsi ty Kristus, Syn Boží, který měl přijít na svět. ²⁸ A když to pověděla, odešla a zavolala tajně Marie, sestry své, řkouc: Mistr zde je, a volá tebe. ²⁹ Ona jak uslyšela, vstala rychle, a šla k němu. ³⁰ Ještě pak byl Ježíš nepřišel do městečka, ale byl na tom místě, kde vyšla byla proti němu Marta. ³¹ Tedy Judejci, kteří s ní byli v domě, a těšili ji, viděvše Marii, že rychle vstala a vyšla, šli za ní, řkouce: Jde k hrobu, aby tam plakala. ³² Ale Maria, když tam přišla, kde byl Ježíš, uzřevši jej, padla k nohám jeho, řkouc jemu: Pane, bys ty byl zde, bratr můj byl by neumřel. ³³ Ježíš pak jak uzřel, jak pláče, i Židy, kteříž byli s ní přišli, jak pláčou, zastonal duchem, a zkormoutil se. ³⁴ A řekl: Kde jste jej položili? Řkou jemu: Pane, pojď a pohleď. ³⁵ A zaplakal Ježíš. ³⁶ Tedy řekli Judejci: Aj, kterak ho miloval! ³⁷ Někteří pak z nich řekli: Nemohl-li tento, který otevřel oči slepého, učinit, aby tento neumřel? ³⁸ Ježíš pak opět zastonav sám v sobě, přišel k hrobu.

11:6 Dva dny. Někdy, byť velmi ojediněle a vzácně, se stávalo, že zdánlivě zesnulý v chladu kamenného hrobu přišel k sobě. Tři dny byla maximální lhůta, ve které by ožítí zemřelého ještě nebylo považováno za nemožné. Ježíš, který se nachází dva dny cesty od Betanie,

posečká záměrně další dva dny, aby přišel ke hrobu, až v něm bude Lazar ležet celé čtyři dny. To vyvrátilo veškerou pochybnost, zda Lazar byl opravdu mrtev (v. 39).

Byla pak jeskyně, a kámen byl svrchu položen na ni. ³⁹ Dí Ježíš: Zdvihněte kámen. Řekla jemu Marta, sestra toho mrtvého: Pane, již smrdí; neboť čtyři dny v hrobě je. ⁴⁰ Dí jí Ježíš: Však jsem řekl, že budeš-li věřit, uzříš slávu Boží. ⁴¹ Tedy zdvihli kámen, kde byl ten mrtvý pochován. Ježíš pak pozdvihl vzhůru oči a řekl: Otče, děkuji tobě, že jsi mne slyšel. ⁴² Já zajisté vím, že mne vždycky slyšíš, ale pro zástup, který okolo stojí, řekl jsem, aby věřili, že jsi ty mne poslal. ⁴³ A to pověděv, zavolal hlasem velikým: Lazaře, pojd' ven. ⁴⁴ A vyšel ten, který byl umřel, maje svázané ruce i nohy rouchami, a tvář jeho šatem byla obvinuta. Řekl jim Ježíš: Rozvažte jej a nechte, ať odejde. ⁴⁵ Tedy mnozí z Židů, kteříž byli přišli k Marii, viděvše, co učinil Ježíš, uvěřili v něho. ⁴⁶ Někteří pak z nich odešli k farizeům, a pověděli jim, co učinil Ježíš. ⁴⁷ A sešli se přední kněží a farizeové v radu, a pravili: Co činíme? Neboť tento člověk divy mnohé činí. ⁴⁸ Necháme-li ho tak, všichni uvěří v něho, i přijdou Římané, a odejmou místo naše i lid. ⁴⁹ Jeden pak z nich, Kaifáš, nejvyšším knězem byv toho léta, řekl jim: Vy nic nevíte, ⁵⁰ Aníž chápete, že je užitečné nám, aby jeden člověk umřel za lid, a ne, aby všechen tento národ zahynul. ⁵¹ Toho pak neřekl sám od sebe, ale nejvyšším knězem byv léta toho, prorokoval, že měl Ježíš umřít za tento národ. ⁵² A netoliko za tento národ, ale také, aby syny Boží rozptýlené shromáždil v jedno. ⁵³ Proto od toho dne radu společně drželi, aby jej zabili. ⁵⁴ Ježíš pak již nechodil zjevně mezi Židy, ale odšel odtud do krajiny blízko pouště, do města, které slove Efraim, a tu bydlil s učedníky svými. ⁵⁵ Byly pak blízko Velikonoce Židovské. A šli mnozí do Jeruzaléma z krajiny té před Velikonocemi, aby se očistili. ⁵⁶ A hledali Ježíše, a rozmlouvali vespolek, v chrámě stojíce: Co se vám zdá, že nepřišel k svátku? ⁵⁷ Vydali pak byli přední kněží a farizeové mandát, jestliže by kdo zvěděl, kde by byl, aby pověděl, aby jej jali.

12 Tedy Ježíš šestý den před Velikonocemi přišel do Betany, kde byl Lazar ten, který byl umřel, jeho vzkřísil z mrtvých. ² A připravili jemu tu večeri, a Marta posluhovala, Lazar pak byl jeden ze stolujících s ním. ³ Maria pak vzavši libru masti drahé z nardu výborného, pomazala nohy Ježíšových, a vytřela vlasy svými nohy jeho. A naplněn je dům vůní té masti. ⁴ Tedy řekl jeden z učedníků jeho, Jidáš Šimona Iškariotského, který jej měl zradit: ⁵ Proč tato mast není prodána za tři sta peněz, a není dáno chudým? ⁶ To pak řekl, ne že by měl péči o chudé, ale že zlodej byl, a měšec měl, a to, co do něho kladeno bylo, nosil. ⁷ Tedy řekl Ježíš: Nech jí, ke dni pohřbu mého zachovala to. ⁸ Neboť chudé vždycky máte s sebou, ale mne ne vždycky mít budete. ⁹ Zvěděl pak zástup veliký ze Židů, že by tu byl. A přišli, ne pro Ježíše toliko, ale také aby Lazara viděli, kterého byl vzkřísil z mrtvých. ¹⁰ Radili se pak přední kněží, aby i Lazara zamordovali. ¹¹ Neboť mnozí ze Židů odcházeli pro něho, a uvěřili v Ježíše. ¹² Nazítří mnohý zástup, který byl přišel k svátku, když uslyšeli, že Ježíš jde do Jeruzaléma, ¹³ Nabrali ratolestí palmových, a vyšli proti němu, a volali: Hosanna, požehnaný, kterýž se bere ve jménu Páně, král Izraelský. ¹⁴ A dostav Ježíš oslátka, vsedl na ně, jak psáno je: ¹⁵ Neboj se, dcero Sionská, aj, král tvůj bere se, na oslátku sedě. ¹⁶ Tomu pak neporozuměli učedníci jeho zprvu, ale když oslaven byl Ježíš, tedy se rozpomenuli, že to psáno bylo o něm, a že jemu to učinili. ¹⁷ Vydával pak svědectví zástup, který byl s ním, že Lazara povolal z hrobu, a vzkřísil jej z mrtvých. ¹⁸ Proto i v cestu vyšel jemu zástup, když slyšeli, že by ten div učinil. ¹⁹ Tedy farizeové pravili mezi sebou: Vidíte-li, že nic neprospíváte? Aj, svět postoupil po něm. ²⁰ Byli pak někteří Řekové z těch, kteříž přicházivali, aby se modlili ve svátek. ²¹ Ti tedy přistoupili k Filipovi, kterýž byl od Betsaidy Galilejské, a prosili ho, řkouce: Pane, chtěli bychom Ježíše vidět. ²² Přišel Filip a pověděl Ondřejovi, Ondřej pak zase a Filip pověděli Ježíšovi. ²³ A Ježíš odpověděl jim, řka: Přišla hodina, aby oslaven byl Syn člověka. ²⁴ Amen, amen pravím vám: Zrno pšeničné padna v zemi, neumře-li, ono samo zůstane, a pakli umře, mnohý užitek přinese. ²⁵ Kdo miluje duši svou, ztratí ji; a kdo nenávidí duše své na tomto světě, k životu věčnému uchrání jí. ²⁶ Slouží-li mi kdo, následuj mne; a kde jsem já, tu i můj služebník bude. A bude-li mi kdo sloužit, počtí ho Otec. ²⁷ Nyní duše má zkormoucena je, a co dím? Otče, vysvobod' mne z této hodiny. Ale proto jsem přišel k hodině této. ²⁸ Otče, oslav jméno své. Tedy přišel hlas z nebe: Oslavil jsem, i ještě oslavím. ²⁹ Ten pak zástup, který tu stál a slyšel, pravil: Zahřmělo. Jiní pravili: Anděl k němu mluvil. ³⁰ Odpověděl Ježíš a řekl: Ne pro mne hlas tento se stal, ale pro vás. ³¹ Nyní je soud světa tohoto, nyní kníže světa tohoto vyvrženo bude ven. ³² A já budu-li povýšen od země, všechny potáhnu k sobě. ³³ (To pak pověděl, znamená, kterou by smrtí měl umřít.) ³⁴ Odpověděl jemu zástup: My jsme slyšali ze zákona, že Kristus zůstává na věky, a kterak ty pravíš, že musí být povýšen Syn člověka? Kdo je to Syn člověka? ³⁵ Tedy řekl jim Ježíš: Ještě na malý čas světlo s vámi je. Chodte, dokud světlo máte, ať vás tma nezachvátí; neboť kdo chodí ve tmách, neví, kam jde. ³⁶ Dokud světlo máte, věřte ve světlo, abyste synové světla byli. Toto pověděl Ježíš, a odšed, skryl se před nimi. ³⁷ A ačkoli tak mnohá znamení činil před nimi, však neuvěřili v něho, ³⁸ Aby se naplnila řeč Izaiáše proroka, kterou pověděl: Pane, kdo uvěřil kázání našemu, a rámě Páně komu je zjeveno? ³⁹ Proto nemohli věřit, že opět Izaiáš řekl: ⁴⁰ Oslepil oči jejich, a zatvrdil srdce jejich, aby očima neviděli, a srdcem nerozuměli, a neobrátili se, abych jich neuzdravil. ⁴¹ To pověděl Izaiáš, když viděl slávu jeho, a mluvil o něm. ⁴² A ačkoli mnozí i z knížat uvěřili v něho, však pro farizeje nevyznávali, aby ze synagogy nebyli vyobcováni. ⁴³ Neboť milovali slávu lidskou více než slávu Boží. ⁴⁴ Ježíš pak zvolal a řekl: Kdo věří ve

mne, ne ve mne věří, ale v toho, který mne poslal. ⁴⁵ A kdo vidí mne, vidí toho, který mne poslal. ⁴⁶ Já světlo na svět jsem přišel, aby žádný, kdo věří ve mne, ve tmě nezůstal. ⁴⁷ A slyšel-li by kdo slova má, a nevěřil by, já ho nesoudím; neboť nepřišel jsem, abych soudil svět, ale abych spasil svět. ⁴⁸ Kdo mnou pohrdá, a nepřijímá slov mých, má, kdo by jej soudil. Slova, která jsem mluvil, ta jej soudit budou v nejposlednější den. ⁴⁹ Neboť já sám od sebe jsem nemluvil, ale ten, který mne poslal, Otec, on mi přikázání dal, co bych měl pravít a mluvit. ⁵⁰ A vím, že přikázání jeho je život věčný. A proto, co já mluvím, jak mi pověděl Otec, tak mluvím.

13 Před svátkem pak velikonočním, věda Ježíš, že přišla hodina jeho, aby šel z tohoto světa k Otci, milovav své, kteří byli na světě, až do konce je miloval. ² A když večereli (a ďábel již byl vnukl v srdce Jidáše Šimona Iškariotského, aby jej zradil), ³ Věda Ježíš, že jemu Otec všechno v ruce dal, a že od Boha vyšel a k Bohu jde, ⁴ Vstal od večere, a složil roucho, a vzav roucho, přepásal se. ⁵ Potom nalil vody do medenice, i počal umývat nohy učedníků a vytírat rouchou, kterou byl přepásán. ⁶ Tedy přišel k Simonovi Petrovi, a on řekl jemu: Pane, ty mi chceš nohy mýt? ⁷ Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Co já činím, ty nevíš nyní, ale potom zvíš. ⁸ Dí jemu Petr: Nebudeš ty mýt noh mých na věky. Odpověděl jemu Ježíš: Neumyji-li tebe, nebudeš mít dílu se mnou. ⁹ Dí jemu Šimon Petr: Pane, netoliko nohy mé, ale i ruce i hlavu. ¹⁰ Řekl jemu Ježíš: Kdo je umyt, nepotřebuje, než aby nohy umyl; neboť čist je všechen. I vy čistí jste, ale ne všichni. ¹¹ Neboť věděl o zrádci svém; proto řekl: Ne všichni čistí jste. ¹² Když pak umyl nohy jejich, a vzal roucho své, posadiv se za stůl zase, řekl jim: Víte-li, co jsem učinil vám? ¹³ Vy nazýváte mne Mistrem a Pánem, a dobře pravíte, jsem zajisté. ¹⁴ Poněvadž tedy já umyl jsem nohy vaše, Pán a Mistr, i vy máte jeden druhému nohy umývat. ¹⁵ Příklad zajisté dal jsem vám, abyste, jako jsem já učinil vám, i vy činili. ¹⁶ Amen, amen pravím vám: Není služebník větší nad pána svého, ani posel větší nežli ten, kdo jej poslal. ¹⁷ Znáte-li tyto věci, blahoslavení jste, budete-li je činit. ¹⁸ Ne o všech vás pravím. Já vím, které jsem vyvolil, ale musí se naplniti Písmo: Ten, kdo jí chléb se mnou, pozdvihl proti mně paty své. ¹⁹ Nyní pravím, vám, dříve, než by se stalo, abyste, když se stane, uvěřili, že já jsem. ²⁰ Amen, amen pravím vám: Kdo přijímá toho, koho bych já poslal, mne přijímá; a kdo mne přijímá, přijímá toho, kterýž mne poslal. ²¹ A to pověděl Ježíš, zkormoutil se v duchu, a osvědčil, řka: Amen, amen pravím vám, že jeden z vás mne zradí. ²² Tedy učedníci vzhledali na sebe vespolek, pochybující, o kom by to pravil. ²³ Byl pak jeden z učedníků Ježíšových, kterýž zpolehl na klíně jeho, ten, jehož miloval Ježíš. ²⁴ Protož tomu návštěj dal Šimon Petr, aby se zeptal, kdo by to byl, o němž praví. ²⁵ A on odpočívaje na prsech Ježíšových, řekl jemu: Pane, kdo je? ²⁶ Odpověděl Ježíš: Ten je, komu já omočené skyvy chleba podám. A omočiv skyvu chleba, podal Jidášovi, synu Šimona Iškariotského. ²⁷ A hned po té skyvě chleba vstoupil do něho satan. A řekl jemu Ježíš: Co činiš, číň spěšně. ²⁸ Tomu pak žádný z přisedících nerozuměl, k čemu by jemu to řekl. ²⁹ Neboť někteří se domnívali, poněvadž Jidáš měšec měl, že by jemu řekl Ježíš: Nakup těch věcí, kterýchž je nám potřebí k svátku, anebo aby něco chudým dal. ³⁰ A on vzav skyvu chleba, hned vyšel, A byla noc. ³¹ Když pak on vyšel, dí Ježíš: Nyní oslaven je Syn člověka, a Bůh oslaven je v něm. ³² A poněvadž Bůh oslaven je v něm, i Bůh oslaví jej sám v sobě, a to hned oslaví jej. ³³ Synáčkové, ještě maličko s vámi jsem. Hledat mne budete, ale jak jsem řekl Židům: Kam já jdu, vy nemůžete přijít, i vám pravím nyní. ³⁴ Přikázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek; jako já miloval jsem vás, abyste i vy milovali jeden druhého. ³⁵ Po tom poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým. ³⁶ Dí jemu Šimon Petr: Pane, kam jdeš? Odpověděl mu Ježíš: Kam jdu, nemůžeš ty nyní jít za mnou, ale půjdeš potom. ³⁷ Dí jemu Petr: Pane, proč bych nemohl nyní jít za tebou? Duši svou za tebe položím. ³⁸ Odpověděl jemu Ježíš: Duši svou za mne položíš? Amen, amen pravím tobě: Nezazpívá kantor, až mne třikrát zapřeš.

14 Nermut se srdce vaše. Věříte v Boha, i ve mne věřte. ² V domě Otce mého příbytky mnohé jsou. Byť nebylo tak, pověděl bych vám. ³ Jdu, abych vám připravil místo. A když odejdu, a připravím vám místo, zase přijdu, a poberu vás k sobě samému, abyste, kde jsem já, i vy byli. ⁴ A kam já jdu, víte, i cestu víte. ⁵ Dí jemu Tomáš: Pane, nevíme, kam jdeš. A kterak můžeme cestu vědět? ⁶ Dí jemu Ježíš: Já jsem ta cesta, i pravda, i život. Žádný nepřichází k Otci, než skrze mne. ⁷ Byste znali mne, také i Otce mého znali byste; a již nyní jej znáte, a viděli jste ho. ⁸ Řekl jemu Filip: Pane, ukaž nám Otce, a dost je nám. ⁹ Dí jemu Ježíš: Tak dlouhý čas s vámi jsem, a nepoznal jsi mne? Filipe, kdo vidí mne, vidí Otce, a kterak ty pravíš: Ukaž nám Otce? ¹⁰ Nevěříš, že já v Otci a Otec ve mně je? Slova, která já mluvím vám, sám od sebe nemluví, ale Otec ve mně přebývá, on činí skutky. ¹¹ Věřte mi, že jsem já v Otci a Otec ve mně; anebo aspoň pro ty samy skutky věřte mi. ¹² Amen, amen pravím vám: Kdo věří ve mne, skutky, které já činím, i on činit bude, a větší nad ty činit bude; neboť já jdu k Otci svému. ¹³ A jestliže byste co prosili ve jménu mém, to učiním, aby oslaven byl Otec v Synu. ¹⁴ Budete-li zač prosit ve jménu mém, já učiním. ¹⁵ Milujete-li mne, přikázání mých dbejte.

¹⁶ A já prosit budu Otce, a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstal na věky, ¹⁷ Toho Ducha pravdy, jehož svět nemůže přijmout. Neboť nevidí ho, aniž ho zná, ale vy znáte jej, neboť u vás přebývá, a ve vás bude. ¹⁸ Neopustím vás sirotků, přijdu k vám. ¹⁹ Ještě maličko, a svět mne více neuzří, ale vy uzříte mne; neboť já živ jsem, i vy živi budete. ²⁰ V ten den vy poznáte, že já jsem v Otci svém, a vy ve mně, a já ve vás. ²¹ Kdo by měl přikázání má, a dbal jich, on je ten, kterýž mne miluje. A kdo mne miluje, milován bude od Otce mého, a já jej budu milovat, a zjevím jemu samého sebe. ²² Řekl jemu Judas, ne onen Iškariotský: Pane, jak je to, že sebe nám zjevit chceš, a ne světu? ²³ Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Miluje-li mne kdo, slova mého dbát bude, a Otec můj bude jej milovat, a k němu přijdeme, a příbytek u něho učiníme. ²⁴ Kdo nemiluje mne, slov mých nedbá; a slovo, které slyšíte, není mé, ale toho, kterýž mne poslal, Otcovo. ²⁵ Toto mluvil jsem vám, u vás přebývaje. ²⁶ Utěšitel pak, ten Duch svatý, kteréhož pošle Otec ve jménu mém, on vás naučí všemu, a připomene vám všechno, co jsem koli mluvil vám. ²⁷ Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám; ne jako svět dává, já dávám vám. Nermut se srdce vaše, ani strachuj. ²⁸ Slyšeli jste, že já řekl jsem vám: Jdu, a zase přijdu k vám. Kdybyste mne milovali, radovali byste se jistě, že jsem řekl: Jdu k Otci; neboť Otec větší je nežli já. ²⁹ A nyní pověděl jsem vám, dříve, než by se stalo, abyste, když se stane, uvěřili. ³⁰ Již nemnoho mluvit budu s vámi; neboť jde kníže tohoto světa, ale nemá nic na mně. ³¹ Ale aby poznal svět, že miluji Otce, a jak mi přikázal Otec, tak činím. Vstaňte, pojďme odtud.

15 Já jsem ten vinný kmen pravý, a Otec můj vinař je. ² Každou ratolest, která ve mně nenese ovoce, odřezuje, a každou, která nese ovoce, čistí, aby hojnější ovoce nesla. ³ Již vy čistí jste pro řeč, kterou jsem mluvil vám. ⁴ Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstala-li by při kmenu, tak ani vy, leč zůstanete ve mně. ⁵ Já jsem vinný kmen a vy ratolesti. Kdo zůstává ve mně, a já v něm, ten nese ovoce mnohé; neboť beze mne nic nemůžete učinit. ⁶ Nezůstal-li by kdo ve mně, vyvržen bude ven jako ratolest, a uschne, a budou sebrány, a na oheň uvrženy, a shoří. ⁷ Zůstanete-li ve mně, a slova má zůstanou-li ve vás, co byste koli chtěli, prostě, a stanet se vám. ⁸ V tomť bývá oslaven Otec můj, když ovoce nesete hojné, a budete moji učedníci. ⁹ Jako miloval mne Otec, i já miloval jsem vás. Zůstaňte v milování mém. ¹⁰ Budete-li zachovávat přikázání má, zůstanete v mém milování, jako i já přikázání Otce svého zachoval jsem, i zůstávám v jeho milování. ¹¹ Toto mluvil jsem vám, aby radost má zůstávala ve vás, a radost vaše byla plná. ¹² Toto je přikázání mé, abyste se milovali vespolek, jako já miloval jsem vás. ¹³ Většího milování nad to žádný nemá, než aby duši svou položil za přátely své. ¹⁴ Vy přátelé moji jste, učiníte-li to, co já přikazuji vám. ¹⁵ Nebudu vás více nazývat služebníky, neboť služebník neví, co by činil pán jeho. Ale vás jsem nazval přátely, neboť všechno, co jsem koli slyšel od Otce svého, oznámil jsem vám. ¹⁶ Ne vy jste mne vyvolili, ale já jsem vás vyvolil, a postavil, abyste šli a ovoce přinesli, a ovoce vaše aby zůstalo, aby zač byste koli prosili Otce ve jménu mém, dal vám. ¹⁷ Toto přikazuji vám, abyste se milovali vespolek. ¹⁸ Jestliže vás svět nenávidí, víte, že mne dříve než vás v nenávisti měl. ¹⁹ Byste byli ze světa, svět, co je jeho, miloval by; že pak nejste ze světa, ale já ze světa vyvolil jsem vás, proto vás svět nenávidí. ²⁰ Pamatujte na tu řeč, kterou jsem já mluvil vám: Není služebník větší nežli pán jeho. Poněvad se mně protivili, i vámť se protivit budou; poněvadž řeči mé dbali, i vaši dbát budou. ²¹ Ale toto všechno učiní vám pro jméno mé; neboť neznají toho, který mne poslal. ²² Kdybych byl nepřišel, a nemluvil jim, hřichu by neměli; ale nyní výmluvy nemají z hřichu svého. ²³ Kdo mne nenávidí, i Otce mého nenávidí. ²⁴ Bych byl skutků nečinil mezi nimi, jich žádný jiný nečinil, hřichu by neměli; ale nyní i viděli, i nenáviděli i mne i Otce mého. ²⁵ Ale aby se naplnila řeč, která v zákoně jejich napsána je: Že v nenávisti měli mne darmo. ²⁶ Když pak přijde ten Utěšitel, kterého já pošlu vám od Otce, Duch pravdy, kterýž od Otce pochází, ten svědectví vydávat bude o mně. ²⁷ Ano i vy svědectví vydávat budete, neboť od počátku se mnou jste.

16 Toto mluvil jsem vám, abyste se nepohoršili. ² Vypovědí vás ze synagog, a přijde čas, že všelijaký, kdo vás mordovat bude, domnívat se bude, že tím Bohu slouží. ³ A to učiní vám proto, že nepoznali Otce ani mne. ⁴ Ale toto mluvil jsem vám, abyste, když přijde ten čas, rozpomenuli se na to, že jsem já předpověděl vám. Toho pak jsem vám z počátku nemluvil, neboť jsem byl s vámi. ⁵ Nyní pak jdu k tomu, který mne poslal, a žádný z vás neptá se mne: Kam jdeš? ⁶ Ale že jsem vám tyto věci mluvil, zármutek naplnil srdce vaše. ⁷ Já pak pravdu pravím vám, že je vám užitečné, abych já odešel. Neboť neodejdu-li, Utěšitel nepřijde k vám; a pakli odejdu, pošlu ho k vám. ⁸ A on přijde, obviňovat bude svět z hřichu, a ze spravedlnosti, a ze soudu. ⁹ Z hřichu zajisté, že nevěří ve mne. ¹⁰ A ze spravedlnosti, protože jdu k Otci, a již více neuzříte mne. ¹¹ Ze soudu pak, protože kníže tohoto světa již je odsouzeno. ¹² Ještěť bych měl mnoho mluvit vám, ale nemůžete snést nyní. ¹³ Když pak přijde ten Duch pravdy, uvede vás ve všelijakou pravdu. Neboť nebude mluvit sám od sebe, ale cokoli uslyší, to mluvit bude; a i budoucí věci zvěstovat bude vám. ¹⁴ On mne oslaví; neboť z mého

vezme, a zvěstuje vám.¹⁵ Všechno, cokoli má Otec, mé je. Proto jsem řekl, že z mého vezme, a zvěstuje vám.¹⁶ Maličko, a neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mne; neboť já jdu k Otci.¹⁷ A řekli někteří z učedníků jeho mezi sebou: Co je to, že praví nám: Maličko, a neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mne, a že já jdu k Otci?¹⁸ Proto pravili: Co je to, že praví: Maličko? Nevíme, co praví.¹⁹ A poznal Ježíš, že se ho chtěli otázat. A řekl jim: O tom tážete se mezi sebou, že jsem řekl: Maličko, a neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mne?²⁰ Amen, amen pravím vám, že plakat a kvileti budete vy, ale svět se bude radovat; vy pak se budete rmoutit, ale zármutek váš obrátí se v radost.²¹ Žena, když rodí, zármutek má, neboť přišla hodina její; ale když porodí dítě, již nepamatuje na soužení, pro radost, protože se narodil člověk na svět.²² Proto i vy zármutek máte nyní, ale opět uzřím vás, a radovat se bude srdce vaše, a radost vaší žádný neodejme od vás.²³ A v ten den nebudete se mne tázat o ničem. Amen, amen pravím vám: Že zač byste koli prosili Otce ve jménu mém, da vám.²⁴ Až dosavad za nic jste neprosili ve jménu mém. Proste, a vezmete, aby radost vaše doplněna byla.²⁵ Toto v příslovích mluvil jsem vám, ale přijde hodina, když více nebudu v příslovích mluvit vám, nýbrž zjevně o Otci zvěstovat budu vám.²⁶ V ten den ve jménu mém prosit budete, a nepravím vám, že já budu prosit Otce za vás.²⁷ Neboť sám Otec miluje vás, protože jste vy mne milovali, a uvěřili, že jsem já od Boha vyšel.²⁸ Vyšel jsem od Otce, a přišel jsem na svět; a opět opouštím svět, a jdu k Otci.²⁹ Řkou jemu učedníci jeho: Aj, nyní zjevně mluvíš, a přísloví žádného nepravíš.³⁰ Nyní víme, že víš všechno, a nepotřebuješ, aby se kdo tebe tázal. Skrže to věříme, že jsi od Boha přišel.³¹ Odpověděl jim Ježíš: Nyní věříte?³² Aj, přijdeť hodina, a již přišla, že se rozprchnete jeden každý ke svému, a mne samého necháte. Ale nejsem sám, neboť Otec se mnou je.³³ Tyto věci mluvil jsem vám, abyste ve mně pokoj měli. Na světě soužení mít budete, ale doufejte, já jsem přemohl svět.

17 To pověděv Ježíš, i pozdvihl oči svých k nebi a řekl: Otče, přišlať hodina, oslaviv Syna svého, aby i Syn tvůj oslavil tebe;² Jako jsi dal jemu moc nad každým člověkem, aby těm všem, které jsi dal jemu, život věčný dal.³ Toto je pak věčný život, aby poznali tebe samého pravého Boha, a kteréhož jsi poslal, Ježíše Krista.⁴ Já jsem oslavil tebe na zemi; dílo jsem vykonal, které jsi mi dal, abych činil.⁵ A nyní oslav ty mne, Otče, u sebe samého touž slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve nežli svět byl.⁶ Oznámil jsem jméno tvé lidem, které jsi mi dal ze světa. Tvoji byli, a mně jsi je dal, a řeč tvou zachovali.⁷ A nyní poznali, že všechny věci, které jsi mi dal, od tebe jsou.⁸ Neboť slova, která jsi mi dal, dal jsem jim; a oni přijali, a opravdu poznali, že jsem od tebe vyšel, a uvěřili, že jsi ty mne poslal.⁹ Já za ně prosím, ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal, neboť tvoji jsou.¹⁰ A všechny věci mé tvé jsou, a tvé mé jsou, a oslaven jsem v nich.¹¹ Již pak více nejsem na světě, ale oni jsou na světě, a já k tobě jdu. Otče svatý, střež jich ve jménu svém, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my.¹² Dokud jsem s nimi byl na světě, já jsem jich střežil ve jménu tvém. Které jsi mi dal, zachoval jsem, a žádný z nich nezahynul, než syn zatracení, aby se Písmo naplnilo.¹³ Ale nyní k tobě jdu, a toto mluvím na světě, aby měli radost mou plnou v sobě.¹⁴ Já jsem jim dal slovo tvé, a svět jich nenáviděl; neboť nejsou ze světa, jako já nejsem ze světa.¹⁵ Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od toho zlého.¹⁶ Ze světa nejsou, jako i já nejsem ze světa.¹⁷ Posvěť jich v pravdě své, slovo tvé pravda je.¹⁸ Jako jsi mne poslal na svět, i já jsem je poslal na svět.¹⁹ A já posvěcuji sebe samého za ně, aby i oni posvěceni byli v pravdě.²⁰ Nejen za tyto pak prosím, ale i za ty, kteří skrže slovo jejich mají uvěřit ve mne,²¹ Aby všichni jedno byli, jako ty, Otče, ve mně, a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli, aby uvěřil svět, že jsi ty mne poslal.²² A já slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jedno jsme.²³ Já v nich, a ty ve mně, aby dokonání byli v jedno, a aby poznal svět, že jsi ty mne poslal, a že jsi je miloval, jakos mne miloval.²⁴ Otče, které jsi mi dal, chci, kde jsem já, aby i oni byli se mnou, aby hleděli na slávu mou, kterou mi dal; neboť jsi mne miloval před ustanovením světa.²⁵ Otče spravedlivý, tebe svět nepoznal, ale já jsem tebe poznal, a i tito poznali, že jsi ty mne poslal.²⁶ A známé jsem jim učinil jméno tvé, a známo učiním, aby milování, kterým jsi mne miloval, bylo v nich, a i já v nich.

18 To když pověděl Ježíš, vyšel s učedníky svými přes potok Cedron, kde byla zahrada; do kteréto vešel on i učedníci jeho.² Věděl pak i Jidáš, zrádce jeho, to místo; neboť často chodíval tam Ježíš s učedníky svými.³ Proto Jidáš pojav zástup, a od předních kněží a farizeů služebníky, přišel tam s lucernami a s pochodněmi a se zbrojí.⁴ Ježíš pak věda všechno, co přijít mělo na něj, vyšed, řekl jim: Koho hledáte?⁵ Odpověděl jemu: Ježíše Nazaretského. Řekl jim Ježíš: Já jsem. Stál pak s nimi i Jidáš, zrádce jeho.⁶ A jak řekl jim: Já jsem, postoupili nazpět, a padli na zem.⁷ A otázal se jich opět: Koho hledáte? A oni řekli: Ježíše Nazaretského.⁸ Odpověděl Ježíš: Pověděl jsem vám, že já jsem. Poněvadž tedy mne hledáte, nechte těchto, ať odejdou.⁹ Aby se naplnila

18:1 Zahrada. Nikdo ze synoptiků nenazval místo Ježíšovy poslední modlitby před zatčením „zahradou“. Janovo chápání Ježíše, přinášejícího nové stvoření (viz Úvod: Záměr a zvláštnosti) označením

„zahrada“ ukazuje, že Ježíš je druhý Adam (1Kor 15:45), který napravil to, co první pokazil: neprosadil svou vůli, nýbrž podřídil se vůli Boží.

řeč, kterou byl pověděl: Z těch, které jsi mi dal, neztratil jsem žádného.¹⁰ Tedy Šimon Petr, maje meč, vytrhl jej, a udeřil služebníka nejvyššího kněze, a utal mu ucho jeho pravé. Bylo pak jméno služebníka toho Malchus.¹¹ A řekl Ježíš Petrovi: Schovej meč svůj do pochvy. Což nemám pít kalicha, který mi dal Otec?¹² Tedy zástup a hejtman a služebníci Židovští jali Ježíše, a svázali jej.¹³ A vedli ho k Annášovi nejprve; neboť byl tchán Kaifášův, který byl nejvyšším knězem toho léta.¹⁴ Kaifáš pak byl ten, kterýž byl radu dal Židům, že by užitečné bylo, aby člověk jeden umřel za lid.¹⁵ Šel pak za Ježíšem Šimon Petr a jiný učedník. A ten učedník byl znám nejvyššímu knězi, a vešel s Ježíšem do síně nejvyššího kněze.¹⁶ Ale Petr stál u dveří vně. A vyšel ten druhý učedník, který byl znám nejvyššímu knězi, a promluvil s vrátnou, a uvedl tam Petra.¹⁷ Tedy řekla Petrovi služebná vrátná: Nejsi-li i ty z učedníků člověka toho? Řekl on: Nejsem.¹⁸ Stáli pak tu služebníci a pacholci, kteří oheň udělali, neboť zima bylo, a zahřívali se. A byl s nimi také i Petr, stoje a zahřívaje se.¹⁹ Tedy nejvyšší kněz tázal se Ježíše o učednících jeho a o učení jeho.²⁰ Odpověděl jemu Ježíš: Já zjevně mluvil jsem světu, já vždycky učival jsem v synagoze a v chrámě, kde se odevšad Židé scházejí, a tajně jsem nic nemluvil.²¹ Co se mne ptáš? Ptej se těch, kteří slychali, co jsem jim mluvil. Aj, ti vědí, co jsem já mluvil.²² A když on to pověděl, jeden z služebníků, stoje tu, dal hůlkou Ježíšovi, řka: Tak-li odpovídáš nejvyššímu knězi?²³ Odpověděl mu Ježíš: Mluvil-li jsem zle, svědectví vydej o zlém; pakli dobře, proč mne tepeš?²⁴ A poslal jej Annáš svázaného ke Kaifášovi nejvyššímu knězi.²⁵ Stál pak Šimon Petr, a zahřívval se. Tedy řekli jemu: Nejsi-li i ty z učedníků jeho? Zapřel on a řekl: Nejsem.²⁶ Dí jemu jeden ze služebníků nejvyššího kněze, příbuzný toho, kterémuž Petr utal ucho: Zda jsem já tebe neviděl s ním v zahradě?²⁷ Tedy Petr opět zapřel. A hned kantor zazpíval.²⁸ A vedli Ježíše od Kaifáše do radného domu, a bylo ráno. Oni pak nevešli do radného domu, aby se neposkvrnili, ale aby jedli beránka.²⁹ Tedy vyšel k nim Pilát a řekl: Jakou žalobu vedete proti člověku tomuto?³⁰ Odpověděli a řekli jemu: Byť tento nebyl zločinec, nevydali bychom ho tobě.³¹ A řekl jim Pilát: Vezměte vy jej, a podle zákona svého sudte ho. A řekli mu Židé: Nám nesluší zabít žádného.³² Aby se řeč Ježíšova naplnila, kterou řekl, znamenaje, kterou by smrtí měl umřít.³³ Tedy Pilát všel opět do radného domu, i povolal Ježíše a řekl jemu: Ty-li jsi král Židovský?³⁴ Odpověděl Ježíš: Sám-li od sebe to pravíš, nebo jiní tobě pověděli o mně?³⁵ Odpověděl Pilát: Zdali jsem já Žid? Národ tvůj a přední kněží dali mi tebe. Co jsi učinil?³⁶ Odpověděl Ježíš: Království mé není z tohoto světa. Byť z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji bránili by, abych nebyl vydán Židům. Ale nyní mé království není odsud.³⁷ A řekl jemu Pilát: Tedy král jsi ty? Odpověděl Ježíš: Ty pravíš, že já král jsem. Já jsem se k tomu narodil, a proto jsem na svět přišel, abych svědectví vydal pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší hlas můj.³⁸ Dí jemu Pilát: Co je pravda? A to povědév, opět vyšel k Židům, a dí jim: Já na něm žádné viny nenalézám.³⁹ Ale je obyčej váš, abych vám propustil jednoho na Velikonoce. Chcete-li tedy, ať vám propustím toho krále Židovského?⁴⁰ A vzkřikli opět všichni, řkouce: Ne toho, ale Barabáše. Byl pak ten Barabáš lotr.

19 Tedy vzal Pilát Ježíše, a zbičoval.² A žoldněři zpletše korunu z trní, vstavili na hlavu jeho, a pláštěm šarlatovým přioděli jej.³ A říkali: Zdráv buď, králi Židovský. A bili jej hůlkami.⁴ A vyšel opět ven Pilát, a řekl jim: Aj, vyvedu jej vám ven, abyste poznali, že na něm žádné viny nenalézám.⁵ Tedy vyšel Ježíš ven, nesa tu korunu trnovou, a ten plášť šarlatový. A řekl jim Pilát: Aj člověk.⁶ A jak jej uzřeli přední kněží a služebníci, vzkřikli, řkouce: Ukřižuj, ukřižuj ho. Dí jim Pilát: Vezměte vy jej a ukřižujte, neboť já na něm viny nenalézám.⁷ Odpověděli jemu Židé: My zákon máme, a podle zákona našeho má umřít, neboť Synem Božím se činil.⁸ A když Pilát uslyšel tuto řeč, více se obával.⁹ A všel do radného domu zase, a řekl Ježíšovi: Odkud jsi ty? Ale Ježíš nedal jemu odpovědi.¹⁰ Tedy řekl jemu Pilát: Nemluvíš se mnou? Nevíš-li, že mám moc ukřižovat tě, a moc mám propustit tebe?¹¹ Odpověděl Ježíš: Neměl bys nade mnou moci nižádné, byť nebylo dáno shůry; proto kdo mne tobě vydal, větší hřích má.¹² Od té chvíle hledal Pilát propustit ho. Ale Židé volali, řkouce: Propustíš-li tohoto, nejsi přítel císařův; každý, kdo se králem činí, protiví se císaři.¹³ Tedy Pilát uslyšev tu řeč, vyvedl ven Ježíše, a sedl na soudné stolici na místě, které slove Litostrotos, a Židovsky Gabbata.¹⁴ A bylo v pátek před Velikonocemi, okolo šesté hodiny. A řekl Židům: Aj, král váš.¹⁵ Oni pak vzkřikli: Vezmi, vezmi, ukřižuj jej. Řekl jim Pilát: Krále vašeho ukřižují? Odpověděli přední kněží: Nemáme krále, než císaře.¹⁶ Tehdy vydal jim ho, aby byl ukřižován. A pojali Ježíše a vedli.¹⁷ A nesa kříž svůj, šel na místo, které sluje popravné, a Židovsky Golgota.¹⁸ Kde ukřižovali ho, a s ním jiná dva z obou stran, a v prostředku Ježíše.¹⁹ Napsal pak i nápis Pilát, a vstavil na kříž. A bylo napsáno: Ježíš Nazaretský, král Židovský.²⁰ Ten pak nápis

18:38 Co je pravda? Ačkoliv do této chvíle si Ježíš s Pilátem zajímavě povídal, tuto otázku ponechal bez odpovědi. Proč? Protože je kladena ze špatného směru, z něhož nemá odpověď. Vznáší ji velitel okupantů s autoritou nad životem a smrtí podrobených poddaných. Egoistická mysl, hledající pravdu z pozice, která pravdu popírá, nedokáže pravdu uvidět; i kdyby ji někdo předložil, neporozuměla by

jí.

19:2 Trny a nahota. Na Ježíše dopadlo prokletí, které začalo kdysi pradávno v zahradě Eden. Trny, které plodila země (Gn 3:18) se vbodly do jeho hlavy. Když mu vojáci vzali oděv (23), vystavili ho hanbě (Gn 3:7).

mnozí z Židů četli; neboť blízko města bylo to místo, kde ukřižován byl Ježíš. A bylo psáno Židovsky, Řecky a Latinsky. ²¹ Tedy přední kněží Židovští řekli Pilátovi: Nepiš: Král Židovský, ale že on řekl: Král Židovský jsem. ²² Odpověděl Pilát: Co jsem psal, psal jsem. ²³ Žoldnéři pak, když Ježíše ukřižovali, vzali roucha jeho (a učinili čtyři díly, každému rytíři díl), a sukni. Byla pak sukně nesešívána, ale od vrchu všechna naskrze setkaná. ²⁴ A řekli mezi sebou: Neroztrhujme jí, ale losujme o ni, čím bude. Aby se naplnilo Písmo, řkoucí: Rozdělili sobě roucho mé, a o můj oděv metali los. Tedy žoldnéři tak učinili. ²⁵ Stály pak u kříže Ježíšova matka jeho a sestra matky jeho, Maria Kleofášova, a Maria Magdaléna. ²⁶ Tedy Ježíš uzřev matku, a učedníka tu stojícího, kteréhož miloval, řekl matce své: Ženo, aj, syn tvůj. ²⁷ Potom řekl učedníkovi: Aj, matka tvá. A od té hodiny přijal ji učedník ten k sobě. ²⁸ Potom věda Ježíš, že již všechno dokonáno je, aby se naplnilo Písmo, řekl: Žízním. ²⁹ Byla pak tu postavena nádoba plná octa. Tedy oni naplnivše houbu octem, a obloživše yzopem, podali ústům jeho. ³⁰ A když okusil Ježíš octa, řekl: Dokonáno je. A nakloniv hlavy, ducha Otcí poručil. ³¹ Židé pak, aby nezůstala na kříži těla na sobotu, poněvadž byl den připravování (byl zajisté veliký ten den sobotní), prosili Piláta, aby zlámány byly hnáty jejich, a byli složeni. ³² A přišli žoldnéři, a prvnímú zajisté zlámali hnáty, i druhému, kterýž ukřižován byl s ním. ³³ Ale k Ježíšovi přišedše, jak uzřeli jej již mrtvého, nelámali hnátů jeho. ³⁴ Ale jeden z žoldnéřů bok jeho kopím otevřel, a hned vyšla krev a voda. ³⁵ A ten, kterýž viděl, svědectví vydal, a pravé je svědectví jeho. On ví, že pravdivé věci praví, abyste vy věřili. ³⁶ Stalo se pak to, aby se naplnilo to Písmo: Kost jeho nebude zlámána. ³⁷ A opět jiné Písmo dí: Uzří, koho bodlí. ³⁸ Potom pak prosil Piláta Jozef z Arimatie (kterýž byl učedník Ježíšův, ale tajný, pro strach Židovský), aby sňal tělo Ježíšovo. A dopustil Pilát. A on přišed, sňal tělo Ježíšovo. ³⁹ Přišel pak i Nikodém (který byl dříve přišel k Ježíšovi v noci), nesa smíšení mirry a aloes okolo sta liber. ⁴⁰ Tedy vzali tělo Ježíšovo, a obvinuli je prostěradly s těmi vonnými věcmi, jak obyčej je Židům se pochovávat. ⁴¹ A byla na tom místě, kdež ukřižován byl, zahrada, a v zahradě hrob nový, v němž ještě žádný nebyl pochován. ⁴² Proto tu pro den připravování Židovský, že blízko byl ten hrob, položili Ježíše.

20 Prvního pak dne po sobotě Maria Magdaléna šla ráno k hrobu, když ještě tma bylo. A uzřela kámen odvalený od hrobu. ² A běžela a přišla k Simonovi Petrovi a k druhému učedníkovi, tomu, jehož miloval Ježíš, a řekla jim: Vzali Pána z hrobu, a nevíme, kde jej položili. ³ Tedy vyšel Petr i ten druhý učedník, a šli k hrobu. ⁴ Běželi pak oba spolu. Ale ten druhý učedník předběhl Petra, a přišel k hrobu dříve. ⁵ A nachýliv se, uzřel prostěradla položená, ale však tam nešel. ⁶ Tedy přišel Šimon Petr, za ním jda, a všel do hrobu. A uzřel prostěradla položená, ⁷ A rouchu, která byla na hlavě jeho, ne s prostěradly položenou, ale obzvláště svinutou na jednom místě. ⁸ Potom vešel i ten druhý učedník, kterýž byl prvé přišel k hrobu, i uzřel a uvěřil. ⁹ Neboť ještě neznali Písma, že měl z mrtvých vstát. ¹⁰ A odešli zase ti učedníci tam, kde prve byli. ¹¹ Ale Maria stála u hrobu vně, plačíc. A když plakala, naklonila se do hrobu. ¹² A uzřela dva anděly v bílém rouše sedící, jednoho u hlavy, a druhého u noh, tu kde bylo položeno tělo Ježíšovo. ¹³ Kterí řekli jí: Ženo, co pláčeš? A dí jim: Vzali Pána mého, a nevím, kde ho položili. ¹⁴ To když řekla, obrátila se nazpátek, a uzřela Ježíše, jak stojí, ale nevěděla, by Ježíš byl. ¹⁵ Dí jí Ježíš: Ženo, co pláčeš? Koho hledáš? Ona domnívajíc se, že by zahradník byl, řekla jemu? Pane, vzal-lis ty jej, pověz mi, kdes ho položil, ať já jej vezmu. ¹⁶ Řekl jí Ježíš: Maria. Obrátivši se ona, řekla jemu: Rabbóni, což se vykládá: Mistře. ¹⁷ Dí jí Ježíš: Nedotýkej se mne; neboť jsem ještě nevstoupil k Otcí svému. Ale jdi k bratrům svým, a pověz jim: Vstupuji k Otcí svému, a k Otcí vašemu, k Bohu svému, a k Bohu vašemu. ¹⁸ Přišla Maria Magdaléna, zvěstující učedníkům, že by viděla Pána, a že jí to pověděl. ¹⁹ Když pak byl večer toho dne, který je první po sobotě, a dveře byly zavřeny, kde byli učedníci shromáždění, pro strach Židovský, přišel Ježíš, a stál uprostřed, a řekl jim: Pokoj vám. ²⁰ A to pověděv, ukázal jim ruce i bok svůj. A zaradovali se učedníci, vidouce Pána. ²¹ Tedy řekl jim Ježíš opět: Pokoj vám. Jako mne poslal Otec,

19:30 Dokonáno je. Řecký výraz *Τετέλεσται* (tetelestai) neznamená pouze, že něco skončilo. V řečtině se používal ve třech hlavních významech: (1) V obchodním kontextu znamená, že dluh byl splacen v plné výši; (2) v soudnictví znamená, že trest byl odpykán v plné výši; (3) ve vojenské terminologii jeho použití označuje vyhranou válku totálním zničením nepřítelů. Všechny tři významy platí pro Kristovy následovníky. (1) Ježíšovo ukřižování činí hříšníky, kteří v něho věří, bez dluhu před Bohem (Ko 2:14). (2) Trest za naše hříchy, který původně patřil nám, už byl odpykán (Ř 4:25). (3) Ježíš zvítězil porážkou Satana (Jn 16:33; Zj 3:21; 5:5; 6:2; srv. pozn. 2Tm 1:10 a Žd 2:14).

19:32 Zlámali hnáty. Odsouzení byli ukřižováni v poledne, Ježíš visel na kříži tři hodiny, než vydechl naposled. Zemřel rychleji, než dva odsouzení spolu s ním, kteří nebyli zmučeni bičováním. Den začíná setměním, a sobota se rychle blíží. V sobotu nebylo možné vykonávat většinu prací včetně přenašení a ukládání těla do hrobu. Proto bylo nutné, aby všichni tři ukřižovaní byli po smrti dost brzy na to, aby mohli

být pohřbeni před setměním. Holenní a vřetení kosti se lámaly velkou palicí, připomínající kuželku nebo tlustou baseballovou pátku. S těmito kostmi zlomenými se odsouzený nemohl vzpínat na přibitých patách a lapat po dechu, a proto se do pár minut uškrtil vlastními šlachami.

19:34 Kopím otevřel. Rána do boku Ježíše nezabila, ale prokázala, že už je mrtev. Proto nebylo nutno jeho kosti lámat, čímž bylo naplněno prorocství o Beránku, jehož krev zachraňuje od smrti (Ex 12:13, 22) a jehož kosti nebudou zlámány (46).

Krev a voda. Na rozdíl od většiny ukřižovaných, kteří zemřou, protože jim nakonec dojdou síly, Ježíš zemřel s výkřikem bolesti (Mt 27:50).

 Vypadá to tedy, že mu prasklo srdce, a proto byla břišní dutina plná krve.

20:15 Zahradník. Návaznost na „zahradu“ z 18:1 (viz jeho pozn.).

20:21 Jako mne poslal Otec. Kam poslal Otec svého Syna? Na kříž! Svě následovníky Ježíš posílá položit život pro Jeho království.

tak i já posílám vás. ²² A to pověděv, dechl, a řekl jim: Přijměte Ducha svatého. ²³ Kterýmkoli odpustili byste hříchy, odpouštějí se jim; kterýmkoli zadrželi byste, zadrženy jsou. ²⁴ Tomáš pak jeden ze dvanáct, kterýž slul Didymus, nebyl s nimi, když byl přišel Ježíš. ²⁵ A řekli jemu jiní učedníci: Viděli jsme Pána. Ale on řekl jim: Leč uzřím v rukou jeho bodení hřebů, a vpustím prst svůj v místo hřebů, a ruku svou vložím v bok jeho, nikoli neuvěřím. ²⁶ A po osmi dnech opět učedníci jeho byli uvnitř, a Tomáš s nimi. Přišel Ježíš, a dveře byly zavřeny, i stál uprostřed a řekl: Pokoj vám. ²⁷ Potom řekl Tomášovi: Vlož prst svůj sem, a viz ruce mé, a vztáhni ruku svou, a vpusť v bok můj, a nebuď nevěřící, ale věrný. ²⁸ A odpověděl Tomáš a řekl jemu: Pán můj a Bůh můj! ²⁹ Dí jemu Ježíš: Že mne viděl, Tomáši, uvěřil jsi. Blahoslavení, kteříž neviděli, a uvěřili. ³⁰ Mnohé zajisté i jiné divy činil Ježíš před obličejem učedníků svých, které nejsou zapsány v knize této. ³¹ Ale tyto zapsány jsou, abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřice, život měli ve jménu jeho.

21 Potom zjevil se opět Ježíš učedníkům u moře Tiberiadského. Zjevil se pak takto: ² Byli spolu Šimon Petr a Tomáš, kterýž sloul Didymus, a Natanael, kterýž byl z Kány Galilejské, a synové Zebedeovi, a jiní z učedníků jeho dva. ³ Dí jim Šimon Petr: Půjdu ryb lovit. Řekli jemu: Půjďme i my s tebou. A šli, a vstoupili na loď hned; a té noci nic nepopadli. ⁴ A když bylo již ráno, stál Ježíš na břehu. Nevěděli však učedníci, by Ježíš byl. ⁵ Tedy dí jim Ježíš: Děti, máte-li jaký pokrm? Odpověděli jemu: Nemáme. ⁶ On pak řekl jim: Vrhnete síť na pravou stranu lodi, a naleznete. A vrhli, a hned nemohli ji táhnout pro množství ryb. ⁷ A řekl učedník ten, kterého miloval Ježíš, Petrovi: Pán to je. A Šimon Petr, jak uslyšel, že Pán je to, opásal se po košili, (neboť byl nahý), a pustil se do moře. ⁸ Jiní také učedníci na loď připravili se (neboť nedaleko byli od břehu, asi okolo dvou set loket), táhnouce tu síť s rybami. ⁹ A jak vystoupili na břeh, uzřeli řeřavé uhlí a rybu svrchu položenou a chléb. ¹⁰ Řekl jim Ježíš: Přineste ryb, kterých jste nalapali nyní. ¹¹ Vstoupil pak Šimon Petr, a vytáhl síť na zem, plnou ryb velikých, sto padesáta a tři. A ačkoli jich tak mnoho bylo, nepotrhal se síť. ¹² Řekl jim Ježíš: Pojďte, obědvejte. Žádný pak z učedníků nesměl se ho otázat: Ty kdo jsi? vědouce, že Pán to je. ¹³ A přišel Ježíš, a vzal ten chléb, a dával jim, i rybu též. ¹⁴ To již potřetí ukázal se Ježíš učedníkům svým, vstav z mrtvých. ¹⁵ A když poobědvali, řekl Ježíš Šimonovi Petrovi: Šimone Jonášův, miluješ-li mne více než tito? Řekl jemu: Ovšem, Pane, ty víš, že tě miluji. Dí jemu: Pas beránky mé. ¹⁶ Řekl jemu opět po druhé: Šimone Jonášův, miluješ-li mne? Řekl jemu: Ovšem, Pane, ty víš, že tě miluji. Dí jemu: Pas ovce mé. ¹⁷ Řekl jemu potřetí: Šimone Jonášův, miluješ-li mne? A zarmoutil se Petr, protože jemu řekl potřetí: Miluješ-li mne? A odpověděl jemu: Pane, ty znáš všechno, ty víš, že tě miluji. Řekl jemu Ježíš: Pas ovce mé. ¹⁸ Amen, amen pravím tobě: Když jsi byl mladší, opásával se, a chodíval jsi, kams chtěl: ale když se zestárneš, vztáhneš ruce své, a jiný tě opáše, a povede, kam bys ty nechtěl. ¹⁹ To pak pověděl, znamenaje, kterou by smrtí měl oslavit Boha. A to pověděv, řekl jemu: Pojď za mnou. ²⁰ A obrátiv se Petr, uzřel toho učedníka, kterého miloval Ježíš, jak jde za ním, který i odpočíval za večerí na prsech jeho, a byl řekl: Pane, kdo je ten, který tě zradí? ²¹ Toho viděv Petr, dí Ježíšovi: Pane, co pak tento? ²² Řekl jemu Ježíš: Chci-li ho nechat, dokudž nepřijdu, co tobě po tom? Ty pojď za mnou. ²³ A vyšla řeč ta mezi bratry, že by učedník ten neměl umřít. Ale neřekl byl jemu Ježíš, že by neměl umřít, ale: Chci-li ho nechat, dokudž nepřijdu, co tobě po tom? ²⁴ To je učedník ten, kterýž svědectví vydává o těchto věcech, a napsal toto, a víme, že pravé je svědectví jeho. ²⁵ Je pak i jiných mnoho věcí, které činil Ježíš, které kdyby měly všechny, každá zvlášť, psány být, mám za to, že by ten svět nemohl přijmout těch knih, které by napsány byly. Amen.

Skutky apoštolské

Úvod

1 První zajisté knihu sepsal jsem, ó Teofile, o všech věcech, které začal Ježíš i činit i učit, ² Až do toho dne, v němž dav příkázání apoštolům, které byl skrze Ducha svatého vyvolil, vzhůru vzat je. ³ Kterým i zjevoval sebe samého živého po svém umučení ve mnohých jistých důvodech, za čtyřicet dnů ukazuje se jim, a mluvě o království Božím. ⁴ A shromáždív je, přikázal jim, aby z Jeruzaléma neodcházeli, ale aby očekávali zaslíbení Otcova, o kterém jste prý slyšeli ode mne. ⁵ Neboť Jan zajisté křtil vodou, ale vy pokřtění budete Duchem svatým po nemnohých těchto dnech. ⁶ Oni pak sešedše se, otázali se ho, řkouce: Pane, v tomto-li času napraviš království Izraelské? ⁷ A řekl jim: Nenít vaše věc znát časy anebo příhodnosti časů, které Otec v moci své položil. ⁸ Ale přijmete moc Ducha svatého, přicházejícího na vás, a budete mi svědkové, i v Jeruzalémě, i ve všem Judstvu, i v Samaří, a až do posledních končin země. ⁹ A to pověděv, když oni na to hledí, vzhůru vyzdvižen je, a oblak vzal jej od očí jejich. ¹⁰ A když za ním v nebe jdoucím pilně hleděli, aj, dva muži postavili se vedle nich v rouše bílém, ¹¹ A řekli: Muži Galilejští, co stojíte, hledíce do nebe? Tento Ježíš, kterýž vzhůru vzat je od vás do nebe, tak přijde, jak jste spatřili způsob jeho jdoucího do nebe. ¹² Tehdy navrátili se do Jeruzaléma, od hory, která slove Olivetská, která je blízko od Jeruzaléma, vzdálí cesty jednoho dne sobotního. ¹³ A všedše, vstoupili do vrchního příbytku domu, kde přebývali, i Petr i Jakub, i Jan a Ondřej, Filip a Tomáš, Bartoloměj a Matouš, Jakub Alfeův a Šimon Zelótes a Judas Jakubův. ¹⁴ Ti všichni trvali jednomyslně na modlitbě a pokorné prosbě s ženami a s Marií, matkou Ježíšovou, i s bratry jeho. ¹⁵ V těch pak dnech povstav Petr uprostřed učedníků, řekl (a byl zástup lidí spolu shromážděných okolo sta a dvaceti): ¹⁶ Muži bratří, musilo se naplniti Písmo to, které předpověděl Duch svatý skrze ústa Davidova o Jidášovi, kterýž byl vůdce těch, kteří zatýkali Ježíše. ¹⁷ Neboť byl přičten k nám, a byl došel losu přísluhování tohoto. ¹⁸ Ten zajisté obdržel pole ze mzdy nepravosti, a oběsiv se, rozpukl se na dvě, i vykydla se všechna střeva jeho. ¹⁹ A to známé je učiněno všechněm přebývajícím v Jeruzalémě, takže je nazváno pole to vlastním jazykem jejich Akeldama, to je pole krve. ²⁰ Psáno je zajisté v knize žalmů: Budiž příbytek jeho pustý, a nebud, kdo by přebýval v něm, a biskupství jeho vezmi jiný. ²¹ Proto musí jeden z těch mužů, kteří s námi bývali po všecken čas, v němž přebýval mezi námi Pán Ježíš, ²² Počav od křtu Janova až do dne toho, ve kterém vzhůru vzat je od nás, být svědkem spolu s námi vzkříšení jeho. ²³ Tedy postavili dva, Jozefa, kterýž sloužil Barsabáš, kterýž měl příjmi Justus, a Matěje. ²⁴ A modlíce se, řekli: Ty, Pane, všech srdcí zpytati, ukaž, kterého jsi vyvolil z těchto dvou, ²⁵ Aby přijal los přísluhování tohoto a apoštolství, z něhož vypadl Jidáš, aby oedšel na místo své. ²⁶ A dali jim losy. Spadl pak los na Matěje, i připojen je ze společného snešení k jedenácti apoštolům.

2 A když přišel den padesátý, byli všichni jednomyslně spolu. ² A stal se rychle zvuk z nebe, jako valícího se větru prudkého, a naplnil všecken dům, kde seděli. ³ A ukázaly se jim rozdělené jazyky jako oheň, který posadil se na každém z nich. ⁴ A naplnění jsou všichni Duchem svatým, a počali mluvit jinými jazyky, jak ten Duch dával jim vymlouvat. ⁵ Byli pak v Jeruzalémě přebývající Židé, muži nábožní, ze všelijakého národu, který pod nebem je. ⁶ A když se stal ten hlas, sešlo se množství, a užasli, že je slyšel jeden každý, jak mluví přirozeným jazykem jeho. ⁷ A děsili se všichni, a divili, řkouce jedni k druhým: Aj, zdaliž nejsou tito všichni, kteří mluví, Galilejští? ⁸ A kterak my slyšíme jeden každý jazyk náš, ve kterém jsme se zrodili? ⁹ Partští, a Médští, a Elamitští, a kteří přebýváme v Mezopotamii, v Židovstvu a v Kappadocii, v Pontu a v Azii, ¹⁰ V Frygii a v Pamfylii, v Egyptě a v krajinách Libye, která je vedle Cyrénu, a přichozí Římané, Židé, i v nově na víru obrácení, ¹¹ Kretští i Arabští, slyšíme je, jak mluví jazyky našimi veliké věci Boží. ¹² A děsili se všichni a divili, jeden k druhému řkouce: I co toto bude? ¹³ Jiní pak posmívajíce se, pravili: Moštěm se zpili tito, ¹⁴ A stoje Petr s jedenácti, pozdvihl hlasu svého, a promluvil k nim: Muži Židé, a všichni, kteří bydlíte v Jeruzalémě, toto vám známo buď, a ušima pozorujte slov mých. ¹⁵ Jistě nejsou tito, jak vy se domníváte, zpili, poněvadž je teprv třetí hodina na den. ¹⁶ Ale toto je, co je předpovědíno skrze proroka Joele: ¹⁷ A bude

2:9 Partští, a Médští, a Elamitští. První tři zmíněné skupiny lidí, slavících v Jeruzalémě židovský svátek Letnic, pocházeli z území dnešního Iránu, kdysi nejmocnější říše světa, Persie, jejíž historie se s dějiny Božího lidu pozoruhodně potkává v oboustranný prospěch. Ať už tyto tři skupiny Peršanů byli původní Židé, kteří v Persii zůstali i po skončení exilu (např. Ester) nebo bohobojní pohané, kteří v Boha Izraelitů uvěřili pod jejich vlivem, každopádně slyšeli evangelium a přinesli je zpátky

do vlasti. Později to byli Peršané, kteří hedvábnou stezkou přinesli evangelium do Číny: Číňané proto zpočátku říkali křesťanství „náboženství Peršanů“. Proslulé perské koberce mohou posloužit jako obraz, fraktál (viz čl. [Fraktály v Bibli](#) u Gn 8 na str. 21) tohoto a onoho světa, kdy z této strany dějin věci nevypadají tak úžasně, plně, uzlů a čouhajících nití, ale z druhé strany je nádherný, ba dokonce právě tím, čím je z této strany nevábný (Mt 6:1–2; Lk 16:15).

v posledních dnech (dí Bůh), vyleji z Ducha svého na všelijaké tělo, a prorokovat budou synové vaši, i dcery vaše, a mládenci vaši vidění vídat budou, a starci vaši sny mít budou. ¹⁸ A zajisté na služebníky a na služebnice své v těch dnech vyleji z Ducha svého, a budou prorokovat. ¹⁹ A ukážu zázraky na nebi svrchu, a znamení na zemi dole, krev a oheň a páru dýmovou. ²⁰ Slunce obrátí se v temnost a měsíc v krev, dříve než přijde ten den Páně veliký a zjevný. ²¹ A stane se, že každý, kdokoli vzýval by jméno Páně, spasen bude. ²² Muži Izraelští, slyšte slova tato: Ježíše toho Nazaretského, muže od Boha zveličeného mezi vámi mocmi a zázraky a znameními, které činil skrze něho Bůh uprostřed vás, jak i vy sami víte, ²³ Toho vydaného z uložené rady a předzvěděni Božího vzavše, a skrze ruce nešlechetných ukřižovavše, zamordovali jste. ²⁴ Jehož Bůh vzkřísil, zprostitv bolestí smrti, jak nebylo možné jemu držen být od ní. ²⁵ Neboť David praví o něm: Spatřoval jsem Pána před sebou vzdychky; neboť je mi po pravici, abych se nepohnul. ²⁶ Proto rozveselilo se srdce mé, a zaplesal jazyk můj, nýbrž i tělo mé odpočine v naději. ²⁷ Neboť nenecháš duše mé v pekle, aniž dáš vidět svatému svému porušení. ²⁸ Známe jsi mi učinil cesty života, a naplníš mne utěšením před obličejem svým. ²⁹ Muži bratří, sluší směle mluvit k vám o patriarchovi Davidovi, že i umřel, i pochován je, i hrob jeho je u nás až do dnešního dne. ³⁰ Prorok tedy byv, a věděv, že přísahou zavázal se jemu Bůh, že z plodu ledví jeho podle těla vzbudí Krista, a posadí na stoličce jeho, ³¹ To předzvěděv, mluvil o vzkříšení Kristovu, že není opuštěna duše jeho v pekle, ani tělo jeho vidělo porušení. ³² Toho Ježíše vzkřísil Bůh, jehož my všickni svědkové jsme. ³³ Proto pravící Boží jsa zvýšen, a vzav zaslíbení Ducha svatého od Otce, vylil to, co vy nyní vidíte a slyšíte. ³⁴ Neboť David nevstoupil v nebe, ale on praví: Řekl Pán Pánu mému: Sed na pravici mé. ³⁵ Dokudž nepoložím nepřátel tvých za podnože noh tvých. ³⁶ Věz tedy jistotně všecken dům Izraelský, že Bůh i Pánem ho učinil i Kristem, toho Ježíše, kterého jste vy ukřižovali. ³⁷ To slyševše, zkormoučení jsou v srdci, a řekli Petrovi a jiným apoštolům: Co máme činit, muži bratří? ³⁸ Tedy Petr řekl jim: Pokání čiňte, a pokřti se jeden každý z vás ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů, a přijmete dar Ducha svatého. ³⁹ Vám zajisté zaslíbení to svědčí a synům vašim, i všem, kteří daleko jsou, kterýchkoli povolal by Pán Bůh náš. ⁴⁰ A jinými slovy mnohými

Kdo je Duch Svatý?

Řekl bych, že Duch Svatý je Ježíš bez hranic či omezení. Duch Svatý je Ježíš na cloudu, chcete-li to říct technickým termínem. Duch Svatý je ten, kdo nám dává odvahu evangelizovat. Vzpomeňte, jak proměnil Petra ve Skutcích 2. Tentýž člověk, který zapřel Krista, nyní rozhlašuje evangelium; za každé jeho zapření přišlo k Ježíši tisíc lidí. Uvažte, jak Duch Svatý dokáže rozjitřit duši, jak nám umožní věřit zázrakům, jakým bychom jinak neuvěřili. Duch Svatý nám pomáhá se modlit, protože nikdo, bez ohledu na své obdarování, nezná cestu do Boží přítomnosti, jenom Duch Svatý nás tam může dovést. Takže v modlitbě nás vede, v uctívání zjevuje Ježíše a činí ho skutečným, živým, tím hýbe naším srdcem a zažehává v něm svatý oheň, až tu vašeš nedokážeme skrývat v sobě a vytryskne na povrch jako vyvyšování Ježíše.

Duch Svatý je ten, který nám pomáhá chodit ve svatosti, takže těm, kdo jsou sevřeni hanbou, nemocí hříchu, Duch Svatý nabízí svobodu. Je to Duch svatosti. On láme moc okovů, ba i zlovyků, které zotročovaly lidi po dekády. On láme tyto závislosti, tyto svázanosti. Duch Svatý je ten, kdo vysvobozuje zajaté z démonických útlaků; Duch Svatý je ten, kdo v nás žije a dává nám zjevení ohledně Slova: Někdy čteme Písmo a říkáme: Chci tam vidět Ježíše. A on způsobuje, že Slovo se promění z informace na zjevení; a zjevení pak přináší proměnu.

Duch svatý je ten, kdo chodí s námi a zmocňuje nás ke slovu, když nevíme, co říct. V těch chvílích, kdy říkáme: Duchu Svatý, pomoz mi, protože nevím, jak tohle člověka získat pro Pána, nevím, jak mluvit, Duch Svatý nám dá slova přímo od Otce.

Duch Svatý je ten, kdo otevírá srdce hříšníkům, kdo způsobuje, že zatvrzelý tvrdošijný hříšník s kamenným srdcem se skloní před Ježíšem Kristem coby Pánem.

Duch Svatý je ten, kdo nás pomazává ke službě a dává nám povolání od Boha. Vezme obyčejný život a učiní z něho život, který změní svět.

Rád říkávám, že jediný okamžik strávený v přítomnosti Ducha Svatého může změnit život; ale život strávený v přítomnosti Ducha Svatého dokáže proměnit národy.

Duch Svatý je ještě něco víc. Je to ono hluboké vnitřní puzení. Co myslíte, že vedlo mučedníky k tomu, aby položili životy pro tvrzení, že Ježíš je Pán? To je dílo Ducha Svatého, vzbuzující lásku Boží v jejich srdcích, nechávající prýštit tuto lásku Boží k ostatním. Duch Svatý je ten, kdo nám dává všechna Otcova zaslíbení. Je to On, kdo nás zmocňuje chodit v dokonalé Boží vůli, ne denně, ne každou hodinu, ale až do každé milisekundy.

David Diga Hernandez

osvědčoval a napomínal, řka: Oddělte se od pokolení toho zlého. ⁴¹Tedy ti, kteří ochotně přijali slova jeho, pokřtěni jsou, a připojilo se v ten den duší okolo tří tisíců. ⁴²A zůstávali v učení apoštolském, a ve společnosti, a v lámání chleba, a na modlitbách. ⁴³A přišla na všelijakou duši bázeň, a mnohé divy a zázraky daly se skrze apoštoly. ⁴⁴Všichni pak věřící byli pospolu, a měli všechny věci společné. ⁴⁵A prodávali vladařství a statky, a dělili mezi všechny, jak komu potřebí bylo. ⁴⁶A na každý den trvajíce jednomyslně v chrámě, a lámajíce po domech chléb, přijímali pokrm s potěšením a čistotou srdce, ⁴⁷Chválíce Boha, a milost majíce u všeho lidu. Pán pak přidával církvi na každý den těch, kteří by spaseni byli.

3 Potom pak Petr a Jan vstupovali do chrámu v hodinu modlitebnou devátou. ²A muž nějaký, byv chromý od života matky své, nesen byl, kterého sázeli na každý den u dveří chrámových, které sluly krásné, aby prosil za almužnu těch, kteří vcházeli do chrámu. ³Ten uzřev Petra a Jana, jak vcházet měli do chrámu, prosil, aby mu almužnu dali. ⁴A pohleděv naň Petr s Janem, řekl: Hleď na nás. ⁵A on pilně pohleděl na ně, naděje se, že něco vezme od nich. ⁶Tedy řekl Petr: Stříbra a zlata nemám, ale co mám, to tobě dám. Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod. ⁷A ujav jej za ruku jeho pravou, pozdvihl ho, a hned utvrzeny jsou nohy jeho i klouby. ⁸A zchytiv se, stál, a chodil, a všel s nimi do chrámu, chodě, a poskakuje, a chvále Boha. ⁹A viděl jej všecken lid, jak chodí, a chválí Boha. ¹⁰A poznali ho, že je ten, který na almužně sedával u dveří krásných chrámových. A naplnění jsou strachem a zděšením nad tím, co se stalo jemu. ¹¹A když se ten uzdravený přidržel Petra a Jana, seběhl se k nim všecken lid do síně, která sloula Šalomounova, předěšen jsa. ¹²To viděv Petr, promluvil k lidu: Muži Izraelští, co se dívíte tomuto? Anebo co na nás tak pilně hledíte, jako bychom my svou vlastní mocí anebo nábožností učinili to, aby tento chodil? ¹³Bůh Abrahamův a Izákův a Jákobův, Bůh otců našich, oslavil Syna svého Ježíše, kterého jste vy vydali, a odepřeli se před tváří Pilátovou, který ho soudil být hodného propuštění. ¹⁴Vy pak toho svatého a spravedlivého odepřeli jste se, a prosili jste za muže vraha, aby vám byl dán, ¹⁵Dárce pak života zamordovali jste. Kteréhož Bůh vzkřísil z mrtvých; čehož my svědkové jsme. ¹⁶A skrze víru ve jméno jeho, tohoto, kteréhož vy vidíte a znáte, utvrdilo jméno jeho. Víra, pravím, která je skrze něho, dala jemu celé zdraví toto před obličejem všech vás. ¹⁷Ale nyní, bratři, vím, že jste to z nevědomí učinili, jako i knížata vaše. ¹⁸Bůh pak to, co předzvěstoval skrze ústa všech proroků svých, že měl Kristus trpět, tak naplnil. ¹⁹Proto číňte pokání, a obraťte se, aby byly shlazeny hříchy vaše, když by přišly časy rozvážení od tváře Páně, ²⁰A poslal by toho, který vám kázán je, Ježíše Krista. ²¹Kterého zajisté musejí přijmout nebesa, až do času napravení všech věcí; což byl předpověděl Bůh skrze ústa všech svých svatých proroků od věků. ²²Mojžíš zajisté otcům řekl: Proroka vám vzbudí Pán Bůh váš z bratrů vašich jako mne, jehož poslouchat budete ve všem, cokoli bude mluvit vám. ²³Stane se pak, že každá duše, která by neposlouchala toho proroka, vyhlazena bude z lidu. ²⁴Ano i všichni proroci od Samuele a potomních, kteříkoli mluvili, také o těchto dnech předzvěstovali. ²⁵Vy jste synové proroků a úmluvy, kterou učinil Bůh s otcí našimi, řka Abrahamovi: V semeni tvém požehnány budou všechny čeledi země. ²⁶Vám nejprve Bůh,

3:8 Poskakuje. Když Petr mocí Ježíšova jména (v. 6) uzdraví člověka chromého od narození (v. 2), uzdravený nejen začne chodit, ale se svaly a klouby již ne atrofovanými (v. 7) dokonce poskakuje! Stejným

řeckým výrazem pro „poskakovat“ (*hallomai ἁλλόμαι*) překládá LXX Izajášovo proroctví z Iz 35:4–6, které zde došlo svého naplnění.

Církev tehdy a dnes

Dnes existuje rozšířené, zesvětštělé křesťanství, na hony vzdálené původní církvi, o němž jsou mnozí přesvědčeni, že jim stačí: laciné křesťanství, které nikomu nevadí, které nevyžaduje žádných obětí, které nestojí nic a za nic.

Raná církev	Moderní církev
<ul style="list-style-type: none"> • Vedená apoštoly • Setkávání denně • Zaměřená na růst zralosti svatých • Nutnost učednictví • Vyučování doktrínám • Teologie • Vysvobození + proměna • Soustředěnost na misii • Vyčlenění těch, kdo působí rozdělení a sváry • Velký důraz na rozdávání • Těžiště zvěstování a chval = pokání 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedená pastory • Setkávání jednou týdně • Zaměřená na péči o svaté • Stačí členství • Vyučování podle témat • Psychologie • Poradenství • Soustředěnost na kostelní aktivity • Ochrana těch, kdo působí rozdělení a sváry; modlitby za ně • Velký důraz na shromažďování • Těžiště zvěstování a chval = Bůh nás má rád

vzbudiv Syna svého Ježíše, poslal ho dobrořečícího vám, aby se jeden každý z vás odvrátil od nepravostí svých.

4 A když oni mluvili k lidu, přišli na ně kněží, a úředník chrámu a saduceové, ² Těžce to nesouce, že lid učili, a zvěstovali ve jménu Ježíše vzkříšení z mrtvých. ³ A vztáhli na ně ruce, a vsadili je do žaláře až do jitra, neboť již byl večer. ⁴ Mnozí pak z těch, kteříž slyšeli slovo, uvěřili. A učiněn je počet mužů okolo pěti tisíců. ⁵ Stalo se pak nazítří, že se sešla knížata jejich, a starší, a zákoníci v Jeruzalémě, ⁶ A Annáš nejvyšší kněz, a Kaifáš, a Jan a Alexander, a kteříkoli byli z pokolení nejvyššího kněze. ⁷ A postavivše je mezi sebou, otázali se: Jakou mocí anebo v kterém jménu učinili jste to vy? ⁸ Tehdy Petr, jsa pln Ducha svatého, řekl jim: Knížata lidu a starší Izraelští, ⁹ Poněvadž my dnes k soudu jsme přivedeni pro dobrodiní člověku nemocnému, kterak by on zdrav učiněn byl: ¹⁰ Známo buď všechněm vám i všemu lidu Izraelskému, že ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého jste vy ukřižovali, jehož Bůh vzkřísil z mrtvých, skrze toho jméno tento stojí před vámi zdravý. ¹¹ To je ten kámen za nic položený od vás stavitelů, který je v hlavu úhelní. ¹² A není v žádném jiném spasení; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, skrze které bychom mohli spasení být. ¹³ A vidouce takovou udatnost a smělost v mluvení Petrovu a Janovu, a shledavše, že jsou lidé neučení a prostí, divili se, a poznali je, že s Ježíšem bývali. ¹⁴ Člověka také toho vidouce, jak stojí s nimi, který byl uzdraven, neměli co mluvit proti nim. ¹⁵ A rozkázavše jim vystoupit z rady, rozmlouvali vespolek, ¹⁶ Řkouce: Co učiníme lidem těmto? Neboť že zjevný zázrak stal se skrze ně, všem přebývajícím v Jeruzalémě známé je, aniž můžeme zapřít. ¹⁷ Ale aby se to více nerozhlašovalo v lidu, s pohrůzkou přikážme jim, aby více v tom jménu žádnému z lidí nemluvili. ¹⁸ A povolavše jich, přikázali jim, aby nikoli nemluvili, ani neučili ve jménu Ježíšovu. ¹⁹ Tedy Petr a Jan odpovídajíce jim, řekli: Je-li to spravedlivé před obličejem Božím, abychom vás více poslouchali než Boha, suďte. ²⁰ Neboť my nemůžeme nemluvit toho, co jsme viděli a slyšeli. ²¹ A oni pohrozivše jim, propustili je, nenalezše na nich příčiny trestání, pro lid; neboť všickni velebili Boha z toho, co se bylo stalo. ²² Byl zajisté v letech více než ve čtyřiceti člověk ten, při kterémž se byl stal zázrak ten uzdravení. ²³ A jsouce propuštěni, přišli ke svým, a pověděli, co k nim přední kněží a starší mluvili. ²⁴ Kterí uslyševše to, jednomyslně pozdvihli hlasu k Bohu a řekli: Hospodine, ty jsi Bůh, který jsi učinil nebe i zemi, i moře i všechno, co v nich je, ²⁵ Který jsi skrze ústa Davida, služebníka svého, řekl: Proč se bouřily národy, a lidé myslili marné věci? ²⁶ Postavili se králové zemští, a knížata sešla se vespolek proti Pánu a proti pomazanému jeho. ²⁷ Právě se jistě sešli proti svatému Synu tvému Ježíšovi, kteréhož jsi pomazal, Heródes a Pontský Pilát, s pohany a lidem Izraelským, ²⁸ Aby učinili to, co ruka tvá a rada tvá předuložila, aby se stalo. ²⁹ A nyní, Pane, pohle+d na pohrůžky jejich, a dej služebníkům svým mluvit slovo své svobodně a směle, ³⁰ Vztahuje ruku svou k uzdravování a k činění divů a zázraků, skrze jméno svatého Syna tvého Ježíše. ³¹ A když se oni modlili, zatřáslo se to místo, na kterémž byli shromážděni, a naplněni jsou všichni Duchem svatým, a mluvili slovo Boží směle a svobodně. ³² Toho pak množství věřících bylo jedno srdce a jedna duše. Aniž kdo co z těch věcí, které měl, svým vlastním být pravil, ale měli všechny věci společné. ³³ A mocí velikou vydávali apoštolové svědectví o vzkříšení Pána Ježíše, a milost veliká přítomná byla všem jim. ³⁴ Žádný zajisté mezi nimi nebyl nucený; neboť kteřížkoli měli pole nebo domy, prodávajíce, přinášeli peníze, za které prodávali, ³⁵ A kladli před nohy apoštolské. I bylo rozdělováno to jednomu každému, jak komu potřebí bylo. ³⁶ Jozes pak, který přijmí měl od apoštolů Barnabáš (což se vykládá syn utěšení), z pokolení Levítského, z Cypru rodem, ³⁷ Měv pole, prodal je, a přinesl peníze, a položil k nohám apoštolským.

5 Muž pak nějaký, jménem Ananiáš, se Zafirou, manželkou svou, prodal statek. ² A lstivě těch peněz ujal s vědomím manželky své, a přinesa díl nějaký, položil k nohám apoštolským. ³ A řekl Petr: Ananiáši, proč naplnil satan srdce tvé, tak abys lhal Duchu svatému, a lstivě ujal peněz za to pole? ⁴ Zdali nebylo tvé, kdybys ho byl sobě nechal? A když bylo prodáno, v moci tvé bylo. A proč jsi tuto věc složil v srdci svém? Neselhal jsi lidem, ale Bohu. ⁵ Tedy uslyšav Ananiáš ta slova, padna, zdechl. A spadla bázeň veliká na všechny, kteří to slyšeli. ⁶ A vstavše mládenci, vzali jej, a vynesše ven, pochovali. ⁷ A stalo se po chvíli, jako po třech hodinách, že i jeho žena, nevědouc, co se bylo stalo, přišla. ⁸ A řekl jí Petr: Pověz mi, za tolik-li jste pole prodali? A ona řekla: Ano, za tolik. ⁹ Tedy dí jí Petr: A proč jste se smluvili, abyste pokoušeli Ducha Páně? Aj, nohy těch, kteříž pochovali muže tvého, přede dveřmi, a vynesou tebe. ¹⁰ A padla hned před nohy jeho, a zdechla. A všedše mládenci, našli ji mrtvou; i vynesše, pochovali vedle muže jejího. ¹¹ A byla bázeň veliká po vší církvi, i mezi všemi, kteří to slyšeli. ¹² Skrze ruce pak apoštolů dály se divy a zázraky mnohé v lidu. (A bývali všickni jednomyslně v síni Šalomounově. ¹³ Jiný pak žádný nesměl se připojit k nim, ale velebil je lid. ¹⁴ A vždy více se rozmáhalo množství věřících Pánu, mužů i také žen.) ¹⁵ Takže i na ulice vynášeli nemocné, a kladli na ložích a na nosítkách, aby, když by šel Petr, aspoň stín jeho stínil na některé z nich. ¹⁶ Scházelo se pak

množství z okolních měst do Jeruzaléma, nesouce nemocné a trápené od duchů nečistých, a uzdravováni byli všichni. ¹⁷ Tedy povstav nejvyšší kněz a všichni, kteří byli s ním (již byli saducejské sekty), naplnění jsou závistí. ¹⁸ A vztáhli ruce na apoštoly, a vsázeli je do žaláře obecného. ¹⁹ Ale anděl Páně v noci otevřev dvěře u žaláře, vyvedl je ven a řekl: ²⁰ Jděte, a postavíce se, mluvte lidu v chrámě všechna slova života tohoto. ²¹ Tedy oni uslyševše, vešli na úsvitě do chrámu a učili. Přišed pak nejvyšší kněz a ti, kteří s ním byli, svolali radu a všechny starší synů Izraelských, i poslali do žaláře, aby oni byli přivedeni. ²² A služebníci přišedše, nenalezli jich v žaláři. A navrátivše se, vypravovali, ²³ Řkouce: Žalář zajisté nalezli jsme zavřený se vši pilností, a strážné vně stojící u dveří, ale otevřevše, žádného jsme tam nenalezli. ²⁴ A když uslyšeli řeči tyto i nejvyšší kněz i úředník chrámu i přední kněží, nerozuměli, co by se to stalo. ²⁵ A přišed kdosi, pověděl jim, řka: Aj, muži, které jste vsázeli do žaláře, v chrámě stojí a učí lid. ²⁶ Tehdy odšed úředník s služebníky, přivedl je bez násilí; (neboť se báli lidu, aby nebyli ukamenováni). ²⁷ A přivedše je, postavili je v radě. A otázal se jich nejvyšší kněz, ²⁸ Řka: Zdali jsme vám přísně nepřikázali, abyste neučili v tom jménu? A aj, naplnili jste Jeruzalém učením svým, a chcete na nás uvést krev člověka toho. ²⁹ Odpověděv pak Petr a apoštolé, řekli: Více sluší poslouchat Boha než lidí. ³⁰ Bůh otců našich vzkřísil Ježíše, kterého jste vy zamordovali, pověsivše na dřevě. ³¹ Toho Bůh, kníže a spasitele, povýšil pravici svou, aby bylo dáno lidu Izraelskému pokání a odpuštění hříchů. ³² A my jsme svědkové toho, co mluvíme, ano i Duch svatý, kterého dal Bůh těm, kteříž jsou poslušni jeho. ³³ Oni pak slyševše to, rozzlobili se, a radili se o to, kterak by je vyhladili. ³⁴ Tedy povstav v radě jeden farizeus, jménem Gamaliel, zákona učitel, vzácný u všeho lidu, rozkázal, aby na malou chvíli ven vyvedli apoštoly. ³⁵ A řekl jim: Muži Izraelští, pilně se rozmyslte při těchto lidech, co máte činit. ³⁶ Neboť před těmito časy byl povstal Teudas, pravě se být něčím, jehož se přidrželo mužů v počtu okolo čtyř set. Který zahynul, i všichni, kteří přistoupili k němu, rozptýleni jsou a v nic obráceni. ³⁷ Po něm pak povstal Judas Galilejský za dnů popisu, a mnoho lidu po sobě obrátil. Ale i ten zahynul, a všichni, kteříkoli přistoupili k němu, rozptýleni jsou. ³⁸ A proto nyní pravím vám: Dejte pokoj těmto lidem, a nechte jich. Neboť jestliže je z lidí rada tato anebo dílo toto, rozprchne se; ³⁹ Pakli je z Boha, nebudete moci toho zkazit. Abyste snad i Bohu odporní nalezení nebyli. ⁴⁰ A povolili jemu. A povolavše apoštolů, a zmrskavše je, přikázali, aby nemluvíli ve jménu Ježíšovu. A propustili je. ⁴¹ Oni pak šli z toho shromáždění, radujíce se, že jsou hodni učiněni trpět protiventství pro jméno Pána Ježíše. ⁴² Na každý pak den nepřestávali v chrámě i po domech učit a zvěstovat Ježíše Krista.

6 A v těch dnech, když se rozmnožovali učedníci, stalo se reptání Řeků proti Židům, že by zanedbávány byly v přísluhování vezdejší vďovy jejich. ² Tedy dvanáct svolavše množství učedníků, řekli: Neří slušné, abychom my, opustíce slovo Boží, přísluhovali stolům. ³ Proto, bratři, vyberte ze sebe mužů sedm dobropověstných, plných Ducha svatého a moudrosti, jimž bychom poručili tu práci. ⁴ My pak modlitby a služby slova pilní budeme. ⁵ A líbila se ta řeč všemu množství. A vyvolili Štěpána, muže plného víry a Ducha svatého, a Filipa, a Prochora, a Nikánora, a Timona, a Parména, a Mikuláše Antiochenského, k víře v nově obráceného. ⁶ Ty postavili před obličejem apoštolů, kteří pomodlivše se, vzkládali na ně ruce. ⁷ A rostlo slovo Boží a rozmáhal se počet učedníků v Jeruzalémě velmi. Mnohý také zástup kněží poslouchal víry. ⁸ Štěpán pak, jsa plný víry a moci, činil divy a zázraky veliké v lidu. ⁹ A povstali někteří ze školy, která sloula Libertinských, a Cyrenenských, a Alexandrinských, a těch, kteří byli z Cilicie a Azie, hádajíce se s Štěpánem. ¹⁰ Ale nemohli odolat moudrosti a Duchu, který mluvil. ¹¹ Tedy lstivě nastrojili muže, kteří řekli: My jsme jej slyšeli mluvit slova rouhavá proti Mojžíšovi a proti Bohu. ¹² A tak vzbouřili lid a starší i zákoníky, a obořivše se na něj, chytili jej, a vedli do rady. ¹³ A vystavili falešné svědky, kteří řekli: Člověk tento nepřestává mluvit slov rouhavých proti místu tomuto svatému i zákonu. ¹⁴ Neboť jsme slyšeli jej, jak praví: Že ten Ježíš Nazaretský zkaží místo toto, a promění ustanovení, která nám vydal Mojžíš. ¹⁵ A pilně hledíce na něj všickni, kteří seděli v radě, viděli tvář jeho, jako tvář anděla.

7 Tedy řekl nejvyšší kněz: Je-li to tak? ² A on řekl: Muži bratři a otcové, slyšte. Bůh slávy ukázal se otcu našemu Abrahamovi, když byl v Mezopotamii, dříve než bydlil v Charán. ³ A řekl jemu: Vyjdi ze země své a z příbuznosti své, a pojď do země, kterou ukážu tobě. ⁴ Tedy vyšed ze země Kaldejské, bydlil v Cháran. A odtud, když umřel otec jeho, přestěhoval jej do země této, ve které vy nyní bydlíte. ⁵ A nedal jemu dědictví v ní, ani šlépěje nožné, ač byl jemu ji slíbil dát k vladařství, i semeni jeho po něm, když ještě neměl syna. ⁶ Mluvil pak Bůh takto: Bude símě tvé hostem v zemi cizí, a bude v službu podrobena, a zle s ním budou nakládat po čtyři sta let. ⁷ Ale národ ten, jemu sloužit budou, já soudit budu, praví Bůh. A potom zase vyjdou, a sloužit mi

5:42 Po domech. Toto není příkaz k evangelizaci ode dveří ke dveřím. Apoštolové učili veřejně v chrámu a soukromě v domácnostech svých členů. Chodili po domech v rámci již existující církve. Taky šli do Lystry, Derbe (14:6) a Ikonie (21) a nikdo z toho nevyvozuje, že bychom

je v tom měli napodobovat. Přestože v biblických textech můžeme hledat aplikace i příklady k následování (či odrazující), musíme vždy dbát na to, abychom z detailu historického záznamu nedělali příkázání.

budou na tomto místě. ⁸ A vydal jemu smluvu obřízky. A tak zplodil Izáka, a obřezal jej osmého dne, a Izák Jáкова, a Jákob dvanáct patriarchů. ⁹ A patriarchové v nenávisti měvše Jozefa, prodali jej do Egypta. Ale Bůh byl s ním. ¹⁰ A vysvobodil ho ze všech úzkostí jeho, a dal jemu milost a moudrost před tváří Faraona, krále Egyptského, který ho ustanovil úředníkem nad Egyptem a nade vším domem svým. ¹¹ Potom přišel hlad na všechnu zemi Egyptskou i Kananejskou, a soužení veliké, aniž měli pokrmů otcové naši. ¹² A uslyšev Jákob, že by obilí bylo v Egyptě, poslal otce naše jednou. ¹³ A podruhé poznán je Jozef od bratrů svých, a zjevna je Faraonovi rodina Jozefova. ¹⁴ Tedy poslav Jozef, přistěhoval otce svého Jáкова, i všechnu rodinu svou v osobách sedmdesáti pěti. ¹⁵ A vstoupil Jákob do Egypta, a umřel on i otcové naši. ¹⁶ A přeneseni jsou do Sichem, a pochováni v hrobě, který byl koupil Abraham za stříbro od synů Emorových, otce Sichemova. ¹⁷ Když se pak přibližoval čas zaslíbení, o kterém byl přísáhl Bůh Abrahamovi, rostl lid a množil se v Egyptě, ¹⁸ Až v tom povstal jiný král, kterýž neznal Jozefa. ¹⁹ Ten lstivě nakládaje s pokolením naším, trápil otce naše, takže musili vyházovat nemluvnátka svá, aby se nerozplozovali. ²⁰ V tom času narodil se Mojžíš, a byl velmi krásný, který chován je po tři měsíce v domě otce svého. ²¹ A když vyložen byl, vzala jej dcera Faraonova, a vychovala jej sobě za syna. ²² A vyučen je Mojžíš vši moudrosti Egyptské, a byl mocný v řečech i v skutcích. ²³ A když jemu bylo čtyřicet let, vstoupilo na srdce jeho, aby navštívil bratry své, syny Izraelské. ²⁴ A uzřev jednoho, jak bezpráví trpí, zastal se ho, a pomstil toho, který bezpráví trpěl, zabiv Egyptského. ²⁵ Domníval se zajisté, že bratři jeho rozumějí, že skrze ruku jeho chce jim dát Bůh vysvobození, ale oni nerozuměli. ²⁶ Druhého pak dne ukázal se jim, když se vadili, i vedl je ku pokojí, řka: Muži bratři jste, i proč křivdu činíte sobě vespolek? ²⁷ Ten pak, kterýž činil křivdu bližnímu, odehnal ho, řka: Kdo tě ustanovil knížetem a soudcem nad námi? ²⁸ Což ty mne chceš zamordovat, jako jsi včera zabil Egyptského? ²⁹ A utekl Mojžíš pro to slovo, a bydlil hostem v zemi Madianské, kde zplodil dva syny. ³⁰ A když se vyplnilo let čtyřicet, ukázal se jemu na poušti hory Sinai anděl Páně, v plameni ohně v keři. ³¹ A Mojžíš uzřev, divil se tomu vidění. A když blíže přistoupil, aby to pilněji spatřil, stal se k němu hlas Páně: ³² Já jsem Bůh otců tvých, Bůh Abrahamův, a Bůh Izákův, a Bůh Jákobův. A zhrziv se Mojžíš, nesměl hledět. ³³ A řekl jemu Pán: Sezuj obuv z noh svých; neboť místo, na kterém stojíš, země svatá je. ³⁴ Viděl jsem, viděl trápení lidu svého, který je v Egyptě, a vzdychání jejich uslyšel jsem, a sestoupil jsem, abych je vysvobodil. Proto nyní pojd, pošlu tě do Egypta. ³⁵ Toho Mojžíše, kterého se odepřeli, řkouce: Kdo tě ustanovil knížetem a soudcem? toho Bůh kníže a vysvoboditele poslal, skrze ruku anděla, který se jemu ukázal v keři. ³⁶ A ten je vyvedl, čině divy a zázraky v zemi Egyptské a na moři červeném, i na poušti po čtyřicet let. ³⁷ To je ten Mojžíš, který řekl synům Izraelským: Proroka vám vzbudí Pán Bůh váš z bratrů vašich, jako mne; toho poslouvejte. ³⁸ On je, který byl mezi lidem na poušti s andělem, který mluvil k němu na hoře Sinai, i s otci našimi, který přijal slova živá, aby je nám vydal. ³⁹ Jeho nechtěli poslušni být otcové naši, ale zavrhlí jej, a odvrátili se srdci svými do Egypta, ⁴⁰ Řkouce Aronovi: Učiň nám bohy, kteří by šli před námi; neboť Mojžíšovi tomu, který nás vyvedl ze země Egyptské, nevíme, co se přihodilo. ⁴¹ A udělali v těch dnech tele, a obětovali oběti té modle, a veselili se v díle rukou svých. ⁴² A odvrátil se Bůh, a vydal je, aby sloužili vojsku nebeskému, jak napsáno je v knihách prorockých: Zdali jste mi oběti anebo dary obětovali za čtyřicet let na poušti, dome Izraelský? ⁴³ Nýbrž nosili jste stánek Molochův, a hvězdu boha svého Remfan, ta podobenství, která jste nadělali sobě, abyste se jim klaněli. Proto přestěhuji vás do Babylona. ⁴⁴ Stánek svědectví měli otcové naši na poušti, jak byl nařídil ten, který řekl Mojžíšovi, aby jej udělal podle způsobu toho, který byl viděl. ⁴⁵ Který přijavše otcové naši, vnesli s Jozue tam, kde bylo vladařství pohanů, které vyhnal Bůh od tváře otců našich, až do dnů Davida. ⁴⁶ Který našel milost před obličejem Božím, a prosil, aby našel stánek Bohu Jákovovu. ⁴⁷ Salomoun pak udělal jemu dům. ⁴⁸ Ale Nejvyšší nebydlí v chrámech rukou udělaných, jak dí prorok: ⁴⁹ Nebe je mi stolice a země podnož noh mých, i jaký mi dům uděláte? praví Pán. Anebo jaké je místo odpočívání mého? ⁵⁰ Zdalíž ruka má všeho toho neučinila? ⁵¹ Tvrdošijní a neobřezaného srdce i uší, vy jste se vždycky Duchu svatému protivili, jak otcové vaši, tak i vy. ⁵² Kterému z proroků otcové vaši se neprotivili? Zmordovali zajisté ty, kteří předzvěstovali příchod spravedlivého tohoto, jehož vy nyní zrádci a vrazi jste. ⁵³ Kterí jste vzali zákon působením andělským, a nedbali jste. ⁵⁴ Tedy slyšice to, rozzlobili se v srdcích svých, a skřípali zuby na něho. ⁵⁵ On pak pln jsa Ducha svatého, pohleděv do nebe, uzřel slávu Boží a Ježíše stojícího na pravici Boží. ⁵⁶ A řekl: Aj, vidím, nebesa otevřená a Syna člověka stojícího na pravici Boží. ⁵⁷ A oni vzkřiknuvše hlasem velikým, zacpali uši své, a obořili se jednomyslně na něj. ⁵⁸ A vyvedše jej z města, kamenovali ho. A svědkové složili roucha svá u noh mládence, který slul Saul. ⁵⁹ A kamenovali Štěpána modlíciho se a řkoucího: Pane Ježíši, přijmi ducha mého. ⁶⁰ A poklek na kolena, zvolal hlasem velikým: Pane, nepokládej jim toho za hřích. A to pověděv, zesnul.

8 Saul pak přivoli k usmrcení jeho. A přišlo v ten čas veliké protivenství na církev, která byla v Jeruzalémě, a všichni se rozprchlí po krajinách Judských a Samařských, kromě apoštolů. ² A pochovali Štěpána muži

pobožní, a plakali velmi nad ním. ³ Saul pak hubil církev, do domů vcházeje, a zajímaje muže i ženy, dával je do žaláře. ⁴ Ti pak, kteří se byli rozprchlí, chodili, kážíce slovo. ⁵ A Filip všed do města Samaří, kázal jim Krista. ⁶ A pozorovaly zástupy jednomyslně toho, co se pravilo od Filipa, slyšíce a vidouce divy, které činil. ⁷ Neboť duchové nečistí z mnohých, kteří je měli, křičíce hlasem velikým, vycházeli, a mnozí šlakem porazení a kulhaví uzdraveni jsou. ⁸ A stala se radost veliká v tom městě. ⁹ Muž pak nějaký, jménem Šimon, před tím v tom městě čáry provodil, a lid Samařský mámil, právě se být nějakým velikým. ¹⁰ Na něhož pozor měli všichni, od nejmenšího až do největšího, říkajíce: Tento je Boží moc veliká. ¹¹ Pozor pak měli na něho, protože je mnohý čas mámil čáry. ¹² A když uvěřivše Filipovi zvěstujícímu o království Božím a o jménu Ježíše Krista, křtili se muži i ženy, ¹³ Tedy i ten Šimon uvěřil, a pokřtěn byv, přídržel se Filipa, a vida zázraky a moci veliké činěné, děsil se. ¹⁴ Uslyšavše pak v Jeruzalémě apoštolové, že by Samaří přijala slovo Boží, poslali k nim Petra a Jana. ¹⁵ Kteržž přišedše, modlili se za ně, aby přijali Ducha svatého. ¹⁶ (Neboť ještě byl na žádného z nich nesestoupil, ale jen byli pokřtěni ve jménu Pána Ježíše.) ¹⁷ Tehdy vzkládali na ně ruce, a oni přijali Ducha svatého. ¹⁸ A uzřev Šimon, že skrze vzkládání rukou apoštolských dává se Duch svatý, přinesl jim peníze, ¹⁹ Řka: Dejte i mně tu moc, ať, na kohož bych koli vložil ruce, přijme Ducha svatého. ²⁰ A řekl jemu Petr: Peníze tvé buďte s tebou na zatracení, protože jsi se domníval, že by dar Boží mohl být zjednán za peníze. ²¹ Nemáš dílu ani losu v této věci; neboť srdce tvé není upřímné před Bohem. ²² Proto čin pokání z této své nešlechtnosti, a pros Boha, zda by odpuštěno bylo tobě to myšlení srdce tvého. ²³ Nebo v žluči hořkosti a v svazku nepravosti tebe být vidím. ²⁴ A odpověděv Šimon, řekl: Modlíte vy se za mne Pánu, aby na mne nepřišlo něco z těch věcí, které jste mluvili. ²⁵ Oni pak osvědčovavše a mluvivše slovo Páně, navrátili se do Jeruzaléma, a ve mnohých městečkách Samaritánských kázali evangelium. ²⁶ Anděl pak Páně mluvil k Filipovi, řka: Vstaň a jdi ku polední straně na cestu, která vede od Jeruzaléma do Gázy, které je pusté. ²⁷ A vstav, šel. A aj, muž Mouřenín, kleštěnec, komorník královny Mouřenínské Kandáces, který vládl všemi poklady jejími, a byl přijel do Jeruzaléma, aby se modlil, ²⁸ Navracel se, na voze svém sedě, a četl Izaiáše proroka. ²⁹ A řekl Duch Filipovi: Přístup, a přivíh se k vozu tomu. ³⁰ A příběh Filip, slyšel jej, jak čte Izaiáše proroka. A řekl: Rozumiš-li, co čteš? ³¹ A on řekl: Kterak bych mohl, leč by mi kdo vyložil? A prosil Filipa, aby vstoupil a seděl s ním. ³² Místo pak toho Písma, které četl, toto bylo: Jako ovce k zabití veden je, a jako beránek němý před tím, kdo jej stříhá, tak neotevřel úst svých. ³³ V ponížení jeho odsouzení jeho vyhlazeno je, rod pak jeho kdo vypraví, ačkoli zahlazen byl ze země život jeho? ³⁴ A odpovídaje komorník Filipovi, dí: Prosim tebe, o kom toto mluví prorok? Sám-li o sobě, čili o někom jiném? ³⁵ Tedy otevřev Filip ústa svá, a počav od toho Písma, zvěstoval jemu Ježíše. ³⁶ A když jeli cestou, přijeli k jedné vodě. A řekl komorník: Aj, voda. Proč nemám být pokřtěn? ³⁷ A řekl Filip: Věříš-li celým srdcem, sluší. A on odpověděv, řekl: Věřím, že Ježíš Kristus je Syn Boží. ³⁸ A rozkázal stát vozu, a sestoupili oba do té vody, i Filip i komorník. A pokřtil ho. ³⁹ A když vystoupili z vody, Duch Páně pochopil Filipa, a neviděl ho více komorník; neboť jel cestou svou, raduje se. ⁴⁰ Filip pak nalezen je v Azotu; a chodě, kázal evangelium všechněm městům, až přišel do Cesaree.

9 Saul pak ještě dychtě po pohrůžkách a po mordě proti učedníkům Páně, šel k nejvyššímu knězi, ² A vyžádal od něho listy do Damašku do škol, nalezl-li by tam té cesty které muže nebo ženy, aby svázané přivedl do Jeruzaléma. ³ A když byl na cestě, stalo se, že již přibližoval se k Damašku. Tedy pojednou rychle obklíčilo jej světlo z nebe. ⁴ A padna na zem, uslyšel hlas k sobě řkoucí: Sauli, Sauli, proč mi se protivíš? ⁵ Který řekl: A kdo jsi Pane? A Pán řekl: Já jsem Ježíš, jemuž ty se protivíš. Tvrdo je tobě proti ostnům se vzpěčovat. ⁶ A on třesa se a boje se, řekl: Pane, co chceš, abych činil? A Pán k němu: Vstaň a jdi do města, a bude tobě pověděno, co bys ty měl činit. ⁷ Ti pak muži, kteří šli s ním, stáli, ohromeni jsouce, hlas zajisté slyšíce, ale žádného nevidouce. ⁸ A vstal Saul ze země, a otevřev oči své, nic neviděl. Tedy pojavše ho za ruce, uvedli jej do Damašku. ⁹ A byl tu tři dni, nevida, a nejedl, ani nepil. ¹⁰ Byl pak jeden učedník v Damašku, jménem Ananiáš. A řekl jemu Pán ve vidění: Ananiáši. A on řekl: Aj, já, Pane. ¹¹ A Pán k němu: Vstaň a jdi do ulice, která sluje Přímá, a hledej v domě Judově Saule, jménem Tarsenského. Neboť aj, modlí se. ¹² A viděl ve vidění muže, Ananiáše jménem, jak jde k němu, a vzkládá naň ruku, aby prohlédl. ¹³ A odpověděl Ananiáš: Pane, slyšel jsem od mnohých o tom muži, kterak mnoho zlého činil svatým tvým v Jeruzalémě. ¹⁴ A i zde má moc od předních kněží, aby zatýkal všechny, kteří vyzývají jméno tvé. ¹⁵ A řekl jemu Pán: Jdi, neboť je on má nádoba vyvolená, aby nosil jméno mé před pohany i krále, i před syny Izraelské. ¹⁶ Já zajisté ukážu jemu, kterak on mnoho musí trpět pro jméno mé. ¹⁷ A šel Ananiáš, a všel do toho domu, a vloživ ruce naň, řekl: Sauli bratře, Pán Ježíš poslal mne, který se ukázal tobě na cestě, po níž jsi šel, abys prohlédl, a naplněn byl Duchem svatým. ¹⁸ A hned spadly z očí jeho jako lupiny, i prohlédl pojednou; a vstav, pokřtěn je. ¹⁹ A přijav pokrm, posilnil se. A zůstal Saul s učedníky, kteří byli v Damašku, za několik dní. ²⁰ A hned v synagogách kázal Krista, že on je Syn Boží. ²¹ A divili se náramně všichni, kteří jej slyšeli, a pravili: Zdali toto není ten, kterýž hubil v Jeruzalémě ty, kteří vyzývali jméno toto, a sem na to přišel, aby je svázané vedl k předním kněžím? ²² Saul pak více se zmocňoval,

a zahanboval Židy, kteří bydleli v Damašku, potvrzuje toho, že ten je Kristus. ²³ A když přeběhlo drahně dnů, radu mezi sebou na tom zavřeli Židé, aby jej zabili. ²⁴ Ale zvěděl Saul o těch úkladech jejich. Střížili také i bran ve dne i v noci, aby jej zahubili. ²⁵ Ale učedníci v noci vzavše ho, spustili jej po provaze přes zeď v koši. ²⁶ Přišel pak Saul do Jeruzaléma, pokoušel se přidružit k učedníkům, ale báli se ho všichni, nevěříce, by byl učedníkem. ²⁷ Barnabáš pak přijav jej, vedl ho k apoštolům, a vypravoval jim, kterak na cestě viděl Pána, a že mluvil s ním, a kterak v Damašku svobodně mluvil ve jménu Ježíše. ²⁸ A bydlil s nimi v Jeruzalémě, ²⁹ A směle mluvil ve jménu Pána Ježíše, a hádal se s Řeky; oni pak usilovali ho zabít. ³⁰ To zvěděvše bratři, dovedli ho do Cesaree, a poslali jej do Tarsu. ³¹ A tak sbory po všem Judstvu a Galilei i Samaří měly pokoj, vzdělávající se, a chodíce v bázni Páně, a rozhojňovaly se potěšením Ducha svatého. ³² Stalo se pak, že Petr, když procházel všechny, přišel také ke svatým, kteří bydleli v Lyddě. ³³ A nalezl tu člověka jednoho, jménem Eneáše, již od osmi let na loži ležícího, který byl šlakem poražený. ³⁴ A řekl mu Petr: Eneáši, uzdravuje tebe Ježíš Kristus; vstaň, a ustel sobě. A hned vstal. ³⁵ A viděli jej všichni, kteří bydlili v Lyddě a v Saroně, kteří se obrátili ku Pánu. ³⁶ Byla pak jedna učednice v Joppen, jménem Tabita, což se vykládá Dorkas. Ta byla plná skutků dobrých a almužen, které činila. ³⁷ A stalo se v těch dnech, že roznemohši se, umřela. Kterou umyvše, položili na síň vrchní. ³⁸ A že byla blízko Lydda od Joppen, uslyšavše učedníci, že by tam byl Petr, poslali k němu dva muže, prosíce ho, aby sobě neobtěžoval přijít až k nim. ³⁹ Tedy vstav Petr, šel s nimi. A když přišel, vedli jej na síň. A obstoupily ho všechny vdovy, plačícce, a ukazující sukně a pláště, které jim dělala, dokud s nimi byla, Dorkas. ⁴⁰ A rozkázav všem vyjít ven Petr, poklek na kolena, modlil se, a obrátiv se k tomu tělu, řekl: Tabito, vstaň. A ona otevřela oči své, a uzřevši Petra, posadila se. ⁴¹ A podav jí ruky, pozdvihl jí; a povolav svatých a vdov, ukázal jim ji živou. ⁴² A rozhlášeno je to po všem Joppen, a uvěřili mnozí v Pána. ⁴³ A stalo se, že po mnohé dny pozůstal Petr v Joppen u nějakého Šimona koželuha.

10 Muž pak nějaký byl v Cesarii, jménem Kornelius, setník ze zástupu, který slul Vlaský, ² Nábožný a bohobojný se vším domem svým, čině almužny mnohé lidu. ³ A modlívaje se vždycky Bohu, viděl ve vidění zřetelně, jako v hodinu devátou na den, anděla Božího, an všel k němu, a řekl jemu: Kornéli. ⁴ A on pilně pohleděv naň, a vylekav se, řekl: Co chceš, Pane? A řekl jemu: Modlitby tvé a almužny tvé vstoupily na paměť před tváří Boží. ⁵ Proto nyní pošli muže do Joppen, a povolej Šimona, který má příjmení Petr. ⁶ Ten hospodu má u nějakého Šimona koželuha, který má dům u moře. On poví tobě, co bys ty měl činit. ⁷ A když odešel anděl, který mluvil Korneliovi, zavolal dvou služebníků svých, a rytíře pobožného z těch, kteříž vždycky při něm byli. ⁸ A oznámiv jim všechno to, poslal je do Joppen. ⁹ Nazítří pak, když oni šli, a přibližovali se k městu, všel Petr na horu, aby se modlil, okolo hodiny šesté. ¹⁰ A potom velice zlačněv, chtěl pojit. Když pak oni strojili, připadlo na něj myslí vytržení. ¹¹ A uzřel nebe otevřené a sestupující k sobě nádobu jakous jako prostěradlo veliké, za čtyři rohy uvázanou, jak se spouští na zem, ¹² Na níž byla všelijaká zemská zvířata čtvernohá, a zvířata, a hmyz, i ptactvo nebeské. ¹³ A stal se hlas k němu: Vstaň, Petře, bí a jez. ¹⁴ A řekl Petr: Nikoli, Pane, neboť jsem nikdy nejedl nic obecného anebo nečistého. ¹⁵ Tedy opět podruhé stal se hlas k němu: Což Bůh očistil, neměj ty toho za nečisté. ¹⁶ A to se stalo potřikrát. A vzata je zase ta nádoba do nebe. ¹⁷ A když Petr sám u sebe rozjímal, co by znamenalo vidění to, které viděl, aj, muži ti, kteří posláni byli od Kornelia, ptajíce se na dům Šimonův, stáli přede dveřmi. ¹⁸ A zavolavše, tázali se: Má-li zde hospodu Šimon, kterýž má příjmení Petr? ¹⁹ A když Petr přemýšloval o tom vidění, řekl jemu Duch: Aj, muži tři hledají tebe. ²⁰ Proto vstana, sejdí dolů, a jdi s nimi, nic se nerozpakuje; neboť jsem já je poslal. ²¹ Tedy sešed Petr k těm mužům, kteříž posláni byli k němu od Kornelia, řekl: Aj, já jsem ten, kterého hledáte. Jaká je příčina, pro niž jste přišli? ²² Oni pak řekli: Kornelius setník, muž spravedlivý a bohobojící, i svědectví dobré mající ode všeho národu Židovského, ve vidění napomenut je od anděla svatého, aby povolal tebe do domu svého, a slyšel řeč od tebe. ²³ Tedy zavolav jich do domu, přijal je do hospody. Druhého pak dne Petr šel s nimi, a někteří bratři z Joppen šli s ním. ²⁴ A nazítří přišli do Cesaree. Kornelius pak očekával jich, svolav příbuzné své a přátely blízké. ²⁵ A stalo se, když vcházal Petr, vyšel proti němu Kornelius, a padna k nohám jeho, klaněl se mu. ²⁶ Ale Petr pozdvihl ho, řka: Vstaň, i já také sám člověk jsem. ²⁷ A rozmlouvaje s ním, všel, a nalezl mnoho těch, kteří se byli sešli. ²⁸ A řekl jim: Vy víte, že neslušné je muži Židu připojit se anebo přistoupiti k cizozemci, ale mně ukázal Bůh, abych žádného člověka nepravil obecným nebo nečistým být. ²⁹ Proto bez odporu přišel jsem, povolán jsa. A ptám se, pro kterou příčinu poslali jste pro mne? ³⁰ A Kornelius řekl: Před čtyřmi dny postil jsem se až do této hodiny, a v hodinu devátou modlil jsem se v domě svém. A aj, postavil se přede mnou muž v rouše běloskvoucím. ³¹ A řekl: Kornéli, uslyšena je modlitba tvá, a almužny tvé jsou v paměti před tváří Boží. ³² Proto pošli do Joppen, a povolej Šimona, který sluje Petr. Ten má hospodu v domě Šimona koželuha u moře; on přijde, bude mluvit tobě. ³³ Proto hned té chvíle jsem poslal k tobě, a ty jsi dobře učinil, žes přišel. Nyní tedy my všichni před obličejem Božím hotovi jsme slyšet všechno, cokoli je přikázáno tobě od Boha. ³⁴ Tedy Petr otevřev ústa, řekl: V pravdě jsem shledal, že Bůh není přijímač osob. ³⁵ Ale v každém národu,

kdo se ho bojí, a činí spravedlnost, příjemný je jemu; ³⁶ Jak to oznámil synům Izraelským, zvěstuje pokoj skrze Ježíše Krista, který je Pánem všeho. ³⁷ Vy sami víte, co se dalo po všem Židovstvu, počna od Galilee, po křtu, který kázal Jan: ³⁸ Kterak Ježíše od Nazaréta pomazal Bůh Duchem svatým a mocí. Který chodil, dobře čině, a uzdravuje všechny posedlé od ďábla; neboť Bůh s ním byl. ³⁹ A my jsme svědkové všeho toho, co činil v krajině Judské a v Jeruzalémě. Kterého zamordovali, pověsivše na dřevě. ⁴⁰ Toho Bůh vzkřísil třetího dne, a způsobil to, aby zjeven byl, ⁴¹ Ne všemu lidu, ale svědkům dříve k tomu zřízeným od Boha, nám, kteří jsme s ním jedli a pili po jeho zmrtvýchvstání. ⁴² A přikázal nám kázat lidu a svědčit, že on je ten ustanovený od Boha soudce živých i mrtvých. ⁴³ Jemu všichni proroci svědectví vydávají, že odpuštění hříchů vezme skrze jméno jeho všelijaký, kdokoli uvěřil by v něho. ⁴⁴ A když ještě Petr mluvil slova tato, sestoupil Duch svatý na všechny, kteří poslouchali slova. ⁴⁵ A užasli ti, kteří z obřezaných věřící byli, kteří byli přišli s Petrem, že i na pohany dar Ducha svatého je vyelit. ⁴⁶ Neboť slyšeli je, jak mluví jazyky rozličnými, a velebí Boha. Tehdy odpověděl Petr: ⁴⁷ Zdali může kdo zabránit vody, aby tito nebyli pokřtěni, kteří Ducha svatého přijali jako i my? ⁴⁸ A rozkázal je pokřtít ve jménu Páně. A prosili ho, aby u nich pobyl několik dní.

11 Uslyšeli pak apoštolové a bratři, kteří byli v Judstvu, že by i pohané přijali slovo Boží. ² A když přišel Petr do Jeruzaléma, domlouvali se naň ti, kteří byli z obřezaných, ³ Řkouce: K mužům neobřezaným vešel jsi, a jedl jsi s nimi. ⁴ Tedy začav Petr, vypravoval jim pořád, řka: ⁵ Byl jsem v městě Joppen, modle se. A viděl jsem ve vytržení mysli vidění, nádobu nějakou sestupující jako prostěradlo veliké, za čtyři rohy spouštějící se z nebe, a přišla až ke mně. ⁶ Do které pohleděv pilně, spatřil jsem zvířata zemská čtvernohá i zvířata, a hmyz, i ptactvo nebeské. ⁷ Slyšel jsem k sobě také hlas řkoucí: Vstaň, Petře, zabíjej a jez. ⁸ A řekl jsem: Nikoli, Pane, neboť nic obecného anebo nečistého nikdy nevcházelo v ústa má. ⁹ A odpověděl mi hlas podruhé z nebe: Co Bůh očistil, neměj ty toho za nečisté. ¹⁰ A to se stalo potřikrát. A vtaženo je zase to všechno do nebe. ¹¹ A aj, hned té chvíle tři muži stáli u domu, ve kterém jsem byl, poslání jsouce ke mně z Cesaree. ¹² A řekl mi Duch, abych šel s nimi, nic se nerozpakuje. A šlo se mnou i těchto šest bratrů, a vešli jsme do domu muže toho. ¹³ Který vypravoval nám, kterak viděl anděla v domě svém, jak se před ním postavil, a řekl jemu: Pošli do Joppen muže, a povolj Šimona, kterýž slove Petr. ¹⁴ On tobě bude mluvit slova, skrze něž spasen budeš ty i všechn tvůj dům. ¹⁵ Když jsem pak já mluvit začal, sestoupil Duch svatý na ně jako i na nás na počátku. ¹⁶ A rozpomenul jsem se na slovo Páně, které byl pověděl: Jan zajisté křtil vodou, ale vy pokřtěni budete Duchem svatým. ¹⁷ Poněvadž tedy jednostejný dar dal jim Bůh jako i nám věřícím v Pána Ježíše Krista, i kdo jsem já byl, abych mohl zabránit Bohu? ¹⁸ To uslyšavše, uspokojili se, a slavili Boha, řkouce: Tedy i pohanům Bůh pokání dal k životu. ¹⁹ Ti pak, kteří se byli rozprchli příčinou soužení, které se bylo stalo pro Štěpána, přišli až do Fenicen a Cypru a do Antiochie, žádnému nemluvíce slova než samým toliko Židům. ²⁰ A byli někteří z nich muži z Cypru a z Cyrénu, kteří přišedše do Antiochie, mluvili Řekům, zvěstující Pána Ježíše. ²¹ A byla ruka Páně s nimi, a veliký počet věřících obrátil se ku Pánu. ²² A přišla pověst o tom k církvi, která byla v Jeruzalémě. A poslali Barnabáše, aby šel až do Antiochie. ²³ Který přišed tam, a uzřev milost Boží, zaradoval se, a napomínal všech, aby v úmyslu srdce trvali v Pánu. ²⁴ Neboť byl muž dobrý, a plný Ducha svatého a víry. A přibyl veliký zástup Pánu. ²⁵ Tedy odšel Barnabáš do Tarsu hledat Saule, a nalezna jej, přivedl ho do Antiochie. ²⁶ A byli přes celý rok při tom sboru, a učili zástup veliký, takže nejprv tu v Antiochii učedníci nazváni jsou křesťané. ²⁷ V těch pak dnech přišli z Jeruzaléma proroci do Antiochie. ²⁸ A povstav jeden z nich, jménem Agabus, oznamoval skrze Ducha, že bude hlad veliký po všem světě. Který i stal se za císaře Klaudia. ²⁹ Tedy učedníci, jeden každý podle možnosti své, umínili poslat ku pomoci bratrům přebývajícím v Judstvu. ³⁰ Co i učinili, poslavše ke starším skrze ruce Barnabáše a Saule.

10:41 Nám, kteří jsme s ním jedli. Viz čl. [Proč andělé nezvěstují evangelium?](#) ve Sk 10.

Proč andělé nezvěstují evangelium?

 Proč anděl, který mluvil s Kornéliem, mu nemohl rovnou sdělit evangelium? Proč místo toho, aby mu řekl: „V Ježíši Kristu máš odpuštění hříchů a život věčný,“ složitě a s pomocí opakovaných vizí aranžuje jeho setkání s Petrem? Protože žádný anděl nemůže říct: „V Ježíši Kristu máš odpuštěny

hříchy, *tak jako já!*“ Není žádného odpuštění pro anděly, kteří zhřešili. Budeme je soudit (1Kor 6:3).

 Osobní svědectví má při evangelizaci nezastupitelnou roli. Změna, kterou Bůh učinil s naším životem, je to, co vzbudí zájem u nevěřících, nikoliv naše doktríny či církevní praxe.

12 A při tom času dal se v to Heródes král, aby sužoval některé z církve. ² A zamordoval Jakuba, bratra Janova, mečem. ³ A vida, že se to líbilo Židům, umínil zajmout i Petra. (A byly dny přesnic.) ⁴ Kterého jav, do žaláře vsadil, poručiv jej šestnácti žoldněřům ke strážení, chtěje po Velikonocích vyvést jej lidu. ⁵ A byl Petr strážěn v žaláři, modlitba pak ustavičná k Bohu dala se za něj od církve. ⁶ A když jej již vyvést měl Heródes, té noci spal Petr mezi dvěma žoldněři, svázán byv dvěma řetězy, a strážní přede dveřmi strážili žaláře. ⁷ A aj, anděl Páně postavil se, a světlo se zaskvělo v žaláři; a udeřiv Petra v bok, vzbudil ho, řka: Vstaň rychle. A spadly jemu ty řetězy z rukou. ⁸ Tedy řekl jemu anděl: Opaš se a podvaž obuv svou. Tedy učinil tak. A řekl jemu: Oděj se pláštěm svým, a pojď za mnou. ⁹ Tedy vyšed, bral se za ním, a nevěděl, by to pravé bylo, co se dalo skrze anděla, ale domníval se, že by vidění viděl. ¹⁰ A prošedše skrze první i druhou stráž, přišli k bráně železné, která vede do města, a ta se jim sama od sebe otevřela. A vyšedše, přešli ulici jednu, a hned odšel anděl od něho. ¹¹ Tedy Petr přišed sám k sobě, řekl: Nyní právě vím, že poslal Pán anděla svého, a vytrhl mne z ruky Heródesovy, a ze všeho očekávání lidu Židovského. ¹² A pováživ toho, šel k domu Marie, matky Janovy, který příjmení měl Marek, kde se jich bylo mnoho sešlo, a modlili se. ¹³ A když Petr potloukl na dveře, vyšla služebná, aby poslechla, jménem Róde. ¹⁴ A poznavši hlas Petrův, pro radost neotevřela dveří, ale vběhnuvši, zvěstovala, že Petr stojí u dveří. ¹⁵ A oni řekli jí: Blázníš. Ona pak potvrzovala, že tak je. Tedy oni řekli: Anděl jeho je. ¹⁶ Ale Petr předce tloukl. A otevřevše, uzřeli jej, i ulekli se. ¹⁷ A pokynuv na ně rukou, aby mlčeli, vypravoval jim, kterak jej Pán vyvedl ze žaláře, a řekl: Pověztež to Jakobovi a bratrům. A vyšed, bral se na jiné místo. ¹⁸ A když byl den, stal se rozbroj nemalý mezi žoldněři o to, co se stalo při Petrovi. ¹⁹ Heródes pak ptaje se na něj, a nenalezna, vytazovav se na strážných, kázal je pryč vést; a odebrav se z Judstva do Cesaree, přebýval tam. ²⁰ A v ten řas Heródes rozlobil se proti Tyrským a Sidonským. Kterí jednomyslně přišli k němu, a namluvivše Blasta, předního komorníka královského, žádali za pokoj, protože jejich krajiny potravu měly z království. ²¹ V uložený pak den Heródes, obleka se v královské roucho, a posadiv se na soudné stoličce, učinil k nim řeč. ²² A zvolal lid, řka: Boží hlas, a ne lidský. ²³ A i hned ranil jej anděl Páně, protože nevzdal slávy Bohu; a rozlez se červy, umřel. ²⁴ A slovo Páně rostlo a rozmáhalo se. ²⁵ Barbanáš pak a Saul navrátili se z Jeruzaléma, vykonavše službu, pojavše s sebou i Jana, který příjmení měl Marek.

Fraktál Exodu

Zkraje dvanácté kapitoly Skutků Apoštolských Herodes během svátku Pesach zatkne Petra a vsadí ho do vězení (12:3–4). Petr si tam zopakuje fraktál Exodu (viz čl. [Fraktály v Bibli u Gn 8](#) na str. 21).

Stejně jako první pesachová noc v Egyptě vedla k osvobození Izraele z otroctví, Bůh opakuje onu první velikonoční noc, když anděl propouští z vězení Petra. Petrův soukromý Pesach i Exodus připomíná a zdůrazňuje trvalou přítomnost Boha Izraele u prvních židovských následovníků Ježíše.

Zatímco Petr spí ve vězení, v noci se mu zjeví Hospodinův anděl a řekne mu: „Přepásej se (ζώσαι *zosai*) a obuj si (υπόδησαι *hypódesai*) sandály“ (12:8). Andělovy pokyny Petrovi tuto noc jsou ozvěnou Božích slov Hebrejcům v noc, kdy jedí velikonočního beránka (citace řeckých sz výrazů v tomto článku jsou všechny z LXX): „Takto ho budete jíst: bedra budete mít přepásaná (περιεζωσμένα *periezosménai*) a sandály neboli „zavázané“ (υποδήματα *hypodémata*) na nohou“ (Ex 12:11). Tyto podobné pokyny Izraeli i Petrovi předcházejí zázračnému vysvobození z otroctví. A co víc, když Petr s andělem přicházejí

k hranici vězeňského areálu, otevře se jim „železná brána“ (σιδηρούς *siderous*) a oni uniknou do města (12:10). Lukášova pozornost ke kovu brány připomíná osvobození Izraele z Egypta, „železnou pec“ (σιδήρεος *sidéreas*)“ (srov. Dt 4:20; Jr 11:4).

Vedle těchto podobností je mezi oběma paschami také nápadný rozdíl. Aby Bůh osvobodil Hebrejce z otroctví, pobije prvorozené: „Té noci projdu egyptskou zemí a pobiji (πατάσσω *patáссо*) všechny prvorozené Egypta“ (Ex 12:12). Ve Skutcích Apoštolských místo toho, aby udeřil Petrovy vězňatele, udeří Boží posel Petra, aby uskutečnil jeho Exodus: „Anděl Páně ... udeřil (πατάσσω *patáссо*) Petra do boku a probudil ho se slovy: Rychle vstaň! A řetězy mu spadly z rukou“ (12:7).

Zatímco kdysi Bůh míjel domy, v nichž spali Hebrejci, anděl vstupuje do cely spícího Petra a udeří ho! Ačkoli Petrovo „zasazení“ není zcela tak kruté jako božský úder proti Egyptu, Lukášovo použití jazyka Exodu znovu připomíná původní velikonoční událost a připomíná nám, že Bůh, který vykonal Exodus, vede také rané hnutí Ježíšových následovníků. Jsme znovu svědky počátku něčeho velkého, co bude mít trvání až na věčnost. Mk 4:23.

13 Byli pak v církvi, která byla v Antiochii, někteří proroci a učitelé, jako Barnabáš a Šimon, který měl příjmení Černý, a Lucius Cyrenenský, a Manahen, který byl spolu vychován s Heródesem tetrarchou, a Saul. ² A když oni služby Páně konali, a postili se, dí Duch svatý: Oddělte mi Barnabáše a Saule k dílu, k kterému jsem jich povolal. ³ Tedy postice se, a modlíte se, a vzkládajíc na ně ruce, propustili je. ⁴ A oni posláni byvše od Ducha svatého, přišli do Seleucie, a odtud plavili se do Cypru. ⁵ A přišedše do Salaminy, zvěstovali slovo Boží v synagogách Židovských; a měli s sebou i Jana k službě. ⁶ A když zchodili ten ostrov až do Páfu, našli jakéhos čarodějníka, falešného proroka Žida, jemuž jméno Barjesus, ⁷ Který byl u znamenitého vladaře Sergia Pavla, muže opatrného. Ten povolav Barnabáše a Saule, žádal slyšet slovo Boží. ⁸ Ale protivil se jim Elymas, ten čarodějník (neboť se tak vykládá jméno jeho), usiluje odvrátit vladaře od víry. ⁹ Tedy Saul, který slove i Pavel, naplněn byv Duchem svatým, a pilně pohleděv na něj, ¹⁰ Řekl: Ó plný vši lsti a vši nešlechtnosti, synu dáblův, nepříteli vši spravedlnosti, což nepřestaneš převracet cest Páně přímých? ¹¹ A aj, nyní ruka Páně nad tebou, a budeš slepý, nevida slunce až do času. A pojednou připadla na něj mrákota a tma, a jda vůkol, hledal, kdo by ho za ruku vedl. ¹² Tehdy vladař uzřev, co se stalo, uvěřil, divě se učení Páně. ¹³ A pustivše se od Páfu Pavel a ti, kteří s ním byli, přišli do Pergen v Pamfylii. Jan pak odšed od nich, vrátil se do Jeruzaléma. ¹⁴ Oni pak šedše z Pergen, přišli do Antiochie Pisidické, a všedše do synagogy v den sobotní, posadili se. ¹⁵ A když bylo po přečtení zákona a proroků, poslali k nim knížata školy té, řkouce: Muži bratři, máte-li úmysl jaké napomenutí učinit k lidu, mluvte. ¹⁶ Tedy Pavel povstav, a rukou pokynuv, řekl: Muži Izraelští, a kteří se bojíte Boha, slyšte. ¹⁷ Bůh lidu tohoto Izraelského vyvolil otce naše, a lidu povýšil, když byl hostem v zemi Egyptské, a v rameni vztaženém vyvedl je z ní. ¹⁸ A po čas čtyřiceti let snášel jejich obyčeje na poušti. ¹⁹ A zahladiv sedm národů v zemi Kanán, rozdělil losem mezi ně zemi jejich. ²⁰ A potom, téměř po čtyřista a padesáte let, dával jim soudce až do Samuele proroka. ²¹ A v tom žádali za krále, i dal jim Bůh Saule, syna Cis, muže z pokolení Beniaminova, na čtyřicet let. ²² A když toho zavrhl, vzbudil jím Davida krále, kterému svědectví dáváje, řekl: Nalezl jsem Davida, syna Jesse, muže podle srdce svého, který bude činit všechnu vůli mou. ²³ Z jehož semene Bůh podle zaslíbení vzbudil Izraelovi spasitele Ježíše, ²⁴ Před jehož příchodem kázal Jan křest pokání všemu lidu Izraelskému. ²⁵ A když Jan běh dokonával, pravil: Kterého se mne domnívate být, nejsem já, ale aj, jde po mně, u jehož noh obuvi rozvázat nejsem hoden. ²⁶ Muži bratři, synové rodu Abrahamova, a kteří mezi vámi bojí se Boha, vám slovo spasení tohoto posláno je. ²⁷ Neboť ti, kteří přebývají v Jeruzalémě, a knížata jejich, toho Ježíše neznajíce, odsoudili, a tak hlasy prorocké, které se na každou sobotu čtou, naplnily. ²⁸ A žádné příčiny smrti na něm nenalezše, prosili Piláta, aby zamordován byl. ²⁹ A když dokonali všechno, co o něm psáno bylo, složivše z dřeva, do hrobu jej položili. ³⁰ Bůh pak vzkřísil jej z mrtvých. ³¹ Který viděn je po mnohé dny od těch, již spolu s ním byli přišli z Galilee do Jeruzaléma, kteří jsou svědkové jeho k lidu. ³² A my vám zvěstujeme to zaslíbení, které se stalo otcům, že Bůh naplnil je nám synům jejich, vzkřísiv Ježíše; ³³ Jak i v druhém žalmu napsáno je: Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe. ³⁴ A že jej z mrtvých vzkřísil, aby se již více nenavracel k porušení, takto řekl: Dám vám svaté věci Davidovy věrné. ³⁵ Proto i jinde dí: Nedáš svatému svému vidět porušení. ³⁶ David zajisté za svého věku poslouživ vůli Boží, usnul, a přiložen je k otcům svým, a viděl porušení. ³⁷ Ale ten, kterého Bůh vzkřísil, neviděl porušení. ³⁸ Proto známo vám buď, muži bratři, že skrze toho zvěstuje se vám odpuštění hříchů. ³⁹ A to ode všech, od kterých jste nemohli skrze zákon Mojžíšův ospravedlněni být, skrze tohoto, každý kdo věří, bývá ospravedlněn. ⁴⁰ Proto vizte, ať na vás nepřijde to, co je v prorocích pověděno: ⁴¹ Vizte potupníci, a podivte se, a na nic přidejte; neboť já dílo dělám za dnů vašich, dílo to, jemuž neuvěříte, byť vám kdo o něm vypravoval. ⁴² A když vycházeli ze synagogy Židovské, prosili pohané, aby jim v druhou sobotu mluvili táž slova. ⁴³ A když bylo propuštěno shromáždění, šlo mnoho Židů, a nábožných znovu na víru obrácených za Pavlem a Barnabášem, kteří promlouvajíce k nim, radili jim, aby trvali v milosti Boží. ⁴⁴ V druhou pak sobotu téměř všechno město sešlo se k slyšení slova Božího. ⁴⁵ A Židé vidouce zástupy, naplnění jsou závistí, a odporovali tomu, co bylo praveno od Pavla, protivíce a rouhajíce se. ⁴⁶ Tedy svobodně Pavel a Barnabáš řekli: Vám mělo nejprv mluveno být slovo Boží, ale poněvadž je zamítáte, a za nehodné sebe soudíte věčného života, aj, obracíme se ku pohanům. ⁴⁷ Nebo nám tak přikázal Pán, řka: Položil jsem tebe světlo pohanům, abys ty byl spasení až do končin země. ⁴⁸ A slyševše to pohané, radovali se, a velebili slovo Páně; a uvěřili všichni, co jich koli bylo předzřízeno k životu věčnému. ⁴⁹ A rozhlašovalo se slovo Páně po vsi té krajiny. ⁵⁰ Tedy Židé vzbouřili ženy nábožné a poctivé a přední měšťany, a vzbudili protivenství proti Pavlovi a Barnabášovi, i vyhnali je z končin svých. ⁵¹ A oni vyrazivše prach z noh svých na ně, přišli do Ikonie. ⁵² Učedníci pak naplnění byli radostí a Duchem svatým.

14 A stalo se taktéž v Ikonii, že vešli do synagogy Židovské, a mluvili, takže uvěřilo i Židů i Řeků veliké množství. ² Ale kteří ze Židů nepovolní byli, ti vzbouřili a zdráždili myslí pohanů proti bratrům. ³ A byli tu dlouhý čas, svobodně mluvíce v Pánu, který svědectví vydával slovu milosti své, a působil to, aby se děly

divy a zázraky skrze ruce jejich. ⁴ A rozdělilo se množství města, a jedni byli se Židy, jiní s apoštoly. ⁵ A když se obořili i pohané i Židé s knížaty svými, aby jim posměch učinili, a kamenovali je, ⁶ Porozuměvše tomu, utekli do měst Lykaonitských, do Lystry a do Derben, a do toho okolí, ⁷ A tu kázali evangelium. ⁸ Muž pak nějaký v Lystře, nemocný na nohy, sedával, byv chromý ze života matky své, který nikdy nechodil. ⁹ Ten poslouchal Pavla mluvícího. Který pohleděv naň, a vida, jak věří, že uzdraven bude, ¹⁰ Řekl velikým hlasem: Postav se přímě na nohách svých. A vzchopil se a chodil. ¹¹ Zástupy pak viděvše, co učinil Pavel, pozdvihly hlasu svého, Lykaonitsky řkouce: Bohové připodobnivše se lidem, sestoupili k nám. ¹² A nazvali Barnabáše Jupiterem, a Pavla Merkuriášem; neboť on mluvil slovo. ¹³ Tedy kněz Jupiterův, kterýž byl před městem jejich, přivedl býky s věnci před bránu, a chtěl s lidem oběti obětovat. ¹⁴ To když uslyšeli apoštolové, Barnabáš a Pavel, roztrhnuvše sukňe své, vyběhli k zástupům, křičíce, ¹⁵ A řkouce: Muži, co to činíte? Však i my lidé jsme, týmž bídám jako i vy poddání, kteří vám zvěstujeme, abyste se obrátili od těchto marností k Bohu živému, který učinil nebe i zemi, i moře, i všechno, co v nich je. ¹⁶ Který za předešlých věků všech pohanů nechával, aby chodili po cestách svých, ¹⁷ Ačkoli proto nenechal sebe bez osvědčení, dobře čině, dáváje nám s nebe déšť a časy úrodné, naplňuje pokrmem a potěšením srdce naše. ¹⁸ A to mluvíce, sotva spokojili zástupy, aby jim neobětovali. ¹⁹ A v tom přišli od Antiochie a Ikonie Židé, kteří navedše zástupy, a ukamenovavše Pavla, vytáhli před město, domnívavše se, že umřel. ²⁰ A když jej obstoupili učedníci, vstal, a vešel do města, a nazítří odešel s Barnabášem do Derben. ²¹ A kázavše evangelium městu tomu, a učedníků mnoho získavše, navrátili se do Lystry a do Ikonie a do Antiochie, ²² Potvrzující duši učedníků, a napomínající, aby trvali ve víře, a že musíme skrze mnohá soužení vejíti do království Božího. ²³ A zřídívše jim, podle daných hlasů, starší po církvích, a modlivše se s postem, poručili je Pánu, ve kterého uvěřili. ²⁴ A prošeše Pisidii, přišli do Pamfyliie, ²⁵ A mluvivše slovo v Pergen, šli do Attalie. ²⁶ A odtud plavili se do Antiochie, odkudž poručeni byli milostí Boží k dílu, které vykonali. ²⁷ A když tam přišli, a shromáždili církev, vypravovali, kteraké věci Bůh skrze ně učinil, a že otevřel pohanům dveře víry. ²⁸ A byli tu nemalý čas s učedníky.

15 Přišedše pak někteří ze Židovstva, učili bratry: Že nebudete-li se obřezávat podle obyčeje Mojžíšova, nebudete moci spaseni být. ² A když různici a nemalou hádku Pavel a Barnabáš s nimi měl, zůstali na tom, aby Pavel a Barnabáš a někteří jiní z nich šli k apoštolům a starším do Jeruzaléma o tu otázku. ³ Tedy oni jsouce vyprovozeni od církve, šli skrze Fenicen a Samaří, vypravující o obrácení pohanů, i způsobili radost velikou všem bratrům. ⁴ A když se dostali do Jeruzaléma, přijati jsou od církve a od apoštolů a starších. A zvěstovali, cokoli činil skrze ně Bůh. ⁵ Ale povstali někteří ze sekty farizejské, kteří byli uvěřili, pravíce, že musejí obřezávání být, a aby jim bylo přikázáno zachovávat zákon Mojžíšův. ⁶ Tedy sešli se apoštolové a starší, aby toho povážili. ⁷ A když mnohé vyhledávání toho bylo, povstav Petr, řekl jim: Muži bratři, vy víte, že od dávných dnů mezi námi Bůh vyvolil, aby skrze ústa má slyšeli pohané slovo evangelium, a uvěřili. ⁸ A Bůh, zpytatel srdce, svědectví jim vydal, dav jim Ducha svatého, jako i nám. ⁹ A neučinil rozdílu mezi nimi a námi, věrou očistiv srdce jejich. ¹⁰ Proto nyní, proč pokoušíte Boha, vzkládající na hrdlo učedníků jho, kterého ani otcové naši, ani my nést jsme nemohli? ¹¹ Ale skrze milost Pána Ježíše Krista věříme, že spaseni budeme, stejně jako i oni. ¹² A mlčelo všechno to množství, a poslouchali Barnabáše a Pavla, vypravujících, kteraké divy a zázraky činil Bůh skrze ně mezi pohany. ¹³ A když oni umlkli, odpověděl Jakub, řka: Muži bratři, slyšte mne. ¹⁴ Šimon teď vypravoval, kterak Bůh nejprve popatřil na pohany, aby přijal lid jménu svému. ¹⁵ A s tím se srovnávají i řeči prorocké, jak psáno je: ¹⁶ Potom se navrátím, a vzdělám zase stánek Davidův, který byl klesl, a zbořeniny jeho zase zbuduji, a vyzdvihnu jej, ¹⁷ Tak aby ty ostatky toho lidu hledaly Pána, i všichni pohané, nad kterými je vzýváno jméno mé, dí Pán, který činí tyto všechny věci. ¹⁸ Známa jsou Bohu od věků všechna díla jeho. ¹⁹ Proto já tak soudím, aby nebyli kormoucení ti, kteří se z pohanů obracejí k Bohu, ²⁰ Ale aby jim napsáno bylo, ať se zdržují od poskvrn model, a smilstva, a toho, co je udáveného, a od krve. ²¹ Neboť Mojžíš od dávných věků má po městech, kdo by jej kázal, poněvadž v synagogách na každou sobotu čítán bývá. ²² Tehdy vidělo se apoštolům a starším se vši církví, aby vybrané z sebe muže poslali do Antiochie s Pavlem a Barnabášem, totiž Judu, který slul Barsabáš, a Sílu, muže znamenité mezi bratry, ²³ Napsavše po nich toto: Apoštolové a starší i bratři těm, kteří jsou v Antiochii a v Sýrii a v Cilicii, bratrům, kteří jsou z pohanů, pozdravení vzkazují. ²⁴ Poněvadž jsme slyšeli, že někteří vyšedše od nás, zkormoutili vás, řečmi zemdlévající duše vaše, pravíce, že se musíte obřezávat a zákon zachovávat, jimž jsme toho neporučili: ²⁵ A vidělo se nám shromážděným jednomyslně vybrané muže poslat k vám s těmito nejmilejšími svými, Barnabášem a Pavlem, ²⁶ Lidmi těmi, kteří vydali duše své pro jméno Pána našeho Ježíše Krista. ²⁷ Proto poslali jsme Judu a Sílu, a ti i ústně povědí totéž. ²⁸ Vidělo se zajisté Duchu svatému i nám, žádného více na vás břemene nevzkládat, kromě těchto věcí potřebných, ²⁹ Abyste se zdržovali od obětovaného modlám, a od krve, a od udáveného, a od smilstva. Těch věcí vystříháte-li se, dobře budete činit. Mějte se dobře. ³⁰ Tedy oni propuštěni byvše, přišli do Antiochie, a shromáždívše množství, dodali toho listu. ³¹ Který čtouce, radovali se z toho potěšení.

³²Judas pak a Sílas, byvše i oni proroci, širokou řečí napomínali bratry a potvrzovali. ³³A pobyvše tu nějaký čas, propuštění jsou od bratrů v pokoji k apoštolům. ³⁴Ale Sílovi se vidělo, aby tu zůstal. ³⁵Taktéž Pavel i Barnabáš pobyli v Antiochii, učíce a zvěstující i s mnohými jinými slovo Páně. ³⁶Po několika pak dnech řekl Pavel Barnabášovi: Vracejíte se, navštívme bratry své po všech městech, ve kterých jsme kázali slovo Páně, kterak se mají. ³⁷Tedy Barnabáš radil, aby pojali s sebou i Jana který příjmení měl Marek. ³⁸Ale Pavlovi se nezdálo vzít toho s sebou, který byl odešel od nich z Pamfyliie, aniž šel s nimi ku práci. ³⁹A vznikl mezi nimi tuhý odpor, takže se rozešli různě. Barnabáš pak pojav s sebou Marka, plavil se do Cypru. ⁴⁰A Pavel přivzav Sílu, odešel, poručen byv milosti Boží od bratrů. ⁴¹A procházel Syrii a Cilicii, potvrzuje církví.

16 Přišel pak do Derben a do Lystry, aj, učedník jeden tu byl, jménem Timoteus, syn nějaké ženy Židovky věřící, ale otce měl Řeka. ²Tomu svědectví vydávali bratři ti, kteří byli v Lystře a v Ikonii. ³Toho sobě oblíbil Pavel, aby s ním šel. A pojav ho, obřezal jej, pro Židy, kteří byli v těch místech; neboť věděli všichni, že otec jeho byl Řek. ⁴A když chodili po městech, vydávali jim k dodržování ustanovení zřízení od apoštolů a od starších, kteří byli v Jeruzalémě. ⁵A tak církve utvrzovaly se ve víře, a rozmáhaly se v počtu na každý den. ⁶A prošeďše Frygii i Galatskou krajinu, když jim zabráněno od Ducha svatého, aby nemluvili slova v Azii, ⁷Přišeďše do Myzie, pokoušeli se jít do Bitynie. Ale nedal jim Duch. ⁸Tedy pominuvše Myzii, šli do Troady. ⁹A ukázalo se Pavlovi v noci vidění. Muž nějaký Macedonský stál, prose ho a řka: Přijda do Macedonie, pomoz nám. ¹⁰A jak to vidění viděl, ihned jsme usilovali o to, abychom šli do Macedonie, tím ujištěni jsouce, že nás povolal Pán, abychom jim kázali evangelium. ¹¹Proto pustivše se od Troady, přímým během příplavili jsme se do Samotracie, a nazítří do Neapolis, ¹²A odtud do Filippis, které je první město krajiny Macedonské, obyvateli cizími osazené. I zůstali jsme v tom městě několik dní. ¹³V den pak sobotní vyšli jsme ven za město k řece, kde býval obyčej modlit se. A usadivše se, mluvili jsme ženám, které se tu byly sešly. ¹⁴Jedna pak žena, jménem Lydia, která šarlaty prodávala v městě Tyatirských, bohobojící, poslouchala. Její srdce otevřel Pán, aby to pilně rozsuzovala, co se od Pavla pravilo. ¹⁵A když pokřtěna byla i dům její, prosila, řkouc: Poněvadž jste mne soudili věrnou Pánu být, vejdouce, v domě mém pobuďte. A přinutila nás. ¹⁶A stalo se, když jsme šli k modlitbě, že služebná nějaká, mající ducha věštícího, potkala se s námi, která veliký užitek přinášela pánům svým budoucích věcí předpovídáním. ¹⁷Ta sedši za Pavlem a za námi, volala, řkouc: Tito lidé jsou služebníci Boha nejvyššího, kteří zvěstují nám cestu spasení. ¹⁸A to činívala po mnoho dní. Pavel pak těžce to nesa, a obrátiv se, řekl duchu tomu: Příkazuji tobě ve jménu Ježíše Krista, abys vyšel z ní. A vyšel hned té chvíle. ¹⁹A viděvše páni její, že odešla naděje zisku jejich, chytivše Pavla a Sílu, vedli je na rynek před úřad. ²⁰A postavivše je před úředníky, řekli: Tito lidé bouří město naše, jsouce Židé, ²¹A zvěstují obyčeje, kterých nám nesluší přijímat ani zachovávat, poněvadž jsme Římané. ²²A povstala obec proti nim. A úředníci, roztrhnuvše sukně jejich, kázali je metlami mrskat. ²³A množství ran jim davše, vsadili do žaláře, příkazavše strážnému žaláře, aby jich pilně střežil. ²⁴Tedy on takové maje příkázání, vsadil je do nejhlubšího žaláře, a nohy jejich sevřel kládou. ²⁵O půlnoci pak Pavel a Sílas modléce se, zpívali písničky o Bohu, takže je slyšeli věžňové. ²⁶A v tom pojednou zemětřesení stalo se veliké, až se pohnuly základy žaláře, a hned se všechny dveře otevřely, a všech okovy spadly. ²⁷A procítiv strážný žaláře, a viděv dveře žaláře otevřené, vytrhl meč, aby se zabil, domnívaje se, že věžňové utekli. ²⁸A zkríkl Pavel hlasem velikým, řka: Nečiň sobě nic zlého, však jsme teď všichni. ²⁹A požádav světla, vběhl k nim, a třesa se, padl u Pavla a Síly. ³⁰A vyved je ven, řekl: Páni, co já mám činit, abych spasen byl? ³¹A oni řekli: Věř v Pána Ježíše Krista, a budeš spasen ty i dům tvůj. ³²A mluvili jemu slovo Páně, i všem, kteří byli v domě jeho. ³³A pojav je v tu hodinu v noci, umyl jim rány. A pokřtěn je hned on i všichni domácí jeho. ³⁴A když je uvedl do domu svého, připravil stůl, a veselil se, že se vším domem svým uvěřil Bohu. ³⁵A když bylo ve dne, poslali úředníci služebníky, řkouc: Vypuť ty lidi. ³⁶A oznámil strážný žaláře slova ta Pavlovi: Že poslali úředníci, abyste byli propuštěni. Proto nyní vyjdouce, jděte v pokoji. ³⁷Ale Pavel řekl jim: Zmrskavše nás zjevně a bez vyslyšení, lidi Římany, vsázeli do žaláře, a nyní nás chtějí tajně vyhnat? Nikolí, ale nechat sami přijdou, a vyvedou nás. ³⁸Tedy pověděli úředníkům služebníci slova ta. A báli se, uslyšavše, že by Římané byli. ³⁹A přišeďše, prosili jich; a vyvedše je, žádali jich, aby šli z města. ⁴⁰A vyšeďše ze žaláře, vešli k Lydii, a uzřevše bratří, potěšili jich, a odešli.

17 A prošeďše Amfipolim a Apollonii, přišli do Tessaloniky, kde byla synagoga Židovská. ²Tedy Pavel podle obyčeje svého vešel k nim, a po tři soboty kázal jim z Písem, ³Otvíraje a předkládaje to, že měl Kristus trpět a z mrtvých vstát, a že ten je Kristus Ježíš, kterého já zvěstuji vám. ⁴A uvěřili někteří z nich, a připojili se Pavlovi a Sílovi, i Řeků nábožných veliké množství, i žen znamenitých nemalo. ⁵Ale roznicení byvše závistí Židé nepovolní, a přivzavše k sobě některé lehkomyšlné a nešlechtné lidi, a shluknuvše se, vzbouřili město, a útok učinivše na dům Jázonův, hledali jich, aby je vyvedli před lid. ⁶A nenalezše jich, táhli

Jázon a některé bratry ke starším města, křičíce: Tito, kteří všechen svět bouří, ti sem také přišli. ⁷ Které přijal Jázon. A ti všichni proti ustanovení císařskému činí, pravíce být králem jiného, totiž Ježíše. ⁸ A tak vzbouřili obec i starší města, kteří to slyšeli. ⁹ Ale přijavše dosti učinění od Jázona a jiných, propustili je. ¹⁰ Bratři pak hned v noci vyslali i Pavla i Sílu do Berie. Kterí přišedše tam, vešli do synagogy Židovské. ¹¹ A ti byli udatnější nežli Tessalonitští, kteří přijali slovo Boží se vsí chtivostí, každý den rozvažující Písma, tak-li by ty věci byly. ¹² A tak mnozí z nich uvěřili, i Řecké ženy poctivé i mužů nemálo. ¹³ A když zvěděli Židé v Tessalonice, že by i v Berii kázáno bylo slovo Boží od Pavla, přišli také tam, bouříce zástupy. ¹⁴ Ale hned bratři vyslali Pavla, aby šel jako k moři; Sílas pak a Timoteus pozůstali tu. ¹⁵ Ti pak, kteří provodili Pavla, dovedli ho až do Atén. A zavše poručení k Sílovi a k Timoteovi, aby přišli k němu, co nejdříve mohou, šli zase. ¹⁶ A když Pavel čekal jich v Atenách, rozněcoval se v něm duch jeho, vida to město oddané být modloslužbě. ¹⁷ A rozmlouval se Židy a nábožnými v synagoze i na rynku, po všechny dny, s těmi, kteříkoli se nahodili. ¹⁸ Tedy někteří z Epikureů a Stoických mudrců hádali se s ním. A někteří řekli: A co tento žvác chce povědít? Jiní pak: Zdá se být cizích bohů zvěstovatel. Neboť jim o Ježíšovi a o z mrtvých vstání vypravoval. ¹⁹ A popadše jej, vedli ho do Areopágu, řkouce: Můžeme-li vědět, jaké je to učení nové, které vypravuješ? ²⁰ Neboť nové jakési věci vkládáš v uši naše, proto chceme vědět, co by to bylo. ²¹ (Atenští zajisté všichni, i ti, kteří tu byli hosté, k ničemu jinému tak hotovi nebyli, než praviti nebo slyšet něco nového.) ²² Tedy Pavel, stoje uprostřed Areopágu, řekl: Muži Atenští, vidím vás být všelijak příliš nábožné lidi. ²³ Neboť procházejte a spatřujete náboženství vaše, našel jsem také oltář, na kterémž napsáno je: Neznámému Bohu. Proto kterého ctíte neznajíce, toho já zvěstuji vám. ²⁴ Bůh ten, kterýž stvořil svět i všechno, co je na něm, ten jsa Pánem nebe i země, nebydlí v chrámech rukou udělaných; ²⁵ Aniz bývá ctěn lidskýma rukama, jako by něčeho potřeboval, poněvadž on dává všem život i dýchání i všechno. ²⁶ A učinil z jedné krve všechno lidské pokolení, aby přebývalo na tváři vsí země, vyměřiv jim uložené časy a cíle přebývání jejich, ²⁷ Aby hledali Pána, zda by snad makajíce, mohli nalézt jej, ačkoli není daleko od jednoho každého z nás. ²⁸ Neboť jím živi jsme, a hýbeme se, i trváme, jak i někteří z vašich poetů pověděli: Že i rodina jeho jsme. ²⁹ Rodina tedy Boží jsouce, nemáme se domnívat, že by Bůh zlatu nebo stříbru nebo kamenu, řemeslem anebo důvtipem lidským vyřtému, byl podoben. ³⁰ Neboť časy této neznámosti přehlídaje Bůh, již nyní zvěstuje lidem všechněm vsudy, aby pokání činili, ³¹ Protože uložil den, v kterém soudit bude všechen svět ve spravedlnosti skrze toho muže, kterého k tomu vystavil, slouže k víře všem, vzkříšením jeho z mrtvých. ³² Uslyševše pak o vzkříšení z mrtvých, někteří se posmívali, a někteří řekli: Budeme tě slyšet o tom podruhé. ³³ A tak Pavel vyšel z prostředku jejich. ³⁴ Někteří pak muži, přidržíce se ho, uvěřili, mezi kterýmiž byl i Dionyzius Areopagitský, i žena, jménem Damaris, a jiní s nimi.

18 Potom pak Pavel vyšel z Atén, přišel do Korintu. ² A nalezna jednoho Žida, jménem Akvilu, který byl rodem z Pontu, který nedávno byl přišel z Vlach, i Priscillu manželku jeho (protože byl rozkázal Klaudius, aby všichni Židé z Říma vyšli), i přivínil se k nim. ³ A že byl téhož řemesla, bydlil u nich, a dělal; neboť řemeslo jejich bylo stany dělat. ⁴ A hádal se v synagoze na každou sobotu, a k získání přivodil i Židy i Řeky. ⁵ A když přišli z Macedonie Sílas a Timoteus, rozněcoval se v duchu Pavel, osvědčuje Židům, že Ježíš je Kristus. ⁶ A když oni odporovali a rouhali se, vyraziv prach z roucha, řekl jim: Krev vaše na hlavu vaši. Já čist jsa, hned půjdu ku pohanům. ⁷ A jda odtud, všel do domu nějakého Justa jménem, ctitele Božího, kterého dům byl u samé synagogy. ⁸ Krispus pak, kníže školy, uvěřil Pánu se vším domem svým, a mnozí z Korintských slyšavše, uvěřili a pokřtěni byli. ⁹ A řekl Pán v noci ve vidění Pavlovi: Neboj se, ale mluv a nemlč. ¹⁰ Neboť já s tebou jsem, a žádný nesáhne na tebe, aby zle učinil; neboť mnoho mám lidu v tomto městě. ¹¹ A byl tu půl druhého léta, káže jim slovo Boží. ¹² Když pak Gallio vládařem byl v Achaii, povstali jednomyslně Židé proti Pavlovi, a přivedli jej před soudnou stolicí, ¹³ Pravíce: Tento navodí lidi, aby proti zákonu ctili Boha. ¹⁴ A když Pavel měl již otevřít ústa, řekl Gallio Židům: Ó Židé, jestliže by co nepravého stalo se, nebo nešlechtnost nějaká, slušně bych vás vyslyšel. ¹⁵ Pakli jsou jaké hádky o slovech a o jménech a zákonu vašem, vy sami k tomu přihlédněte. Já zajisté toho soudce být nechci. ¹⁶ A odehnal je od soudné stolice. ¹⁷ Tedy Řekové všichni, uchopivše Sostena, kníže synagogy, bili jej před soudnou stolicí, a Gallio na to nic nedbal. ¹⁸ Pavel pak, pobyv tam ještě mnoho dní, i rozžehnav se s bratry, plavil se do Syrie, a s ním spolu Priscilla a Akvila, oholiv hlavu v Cenchreis; neboť byl učinil slib. ¹⁹ A přišed do Efezu, nechal jich tu; sám pak všed do synagogy, hádal se s Židy. ²⁰ A když ho prosili, aby déle pobyl u nich, nepovolil. ²¹ Ale požehnav jich, řekl: Musím já jistotně svátek ten, který nastává, v Jeruzalémě slavit, ale navrátím se k vám zase, bude-li vůle Boží. A bral se z Efezu. ²² A přišed do Cesaree, vstoupil, a pozdraviv církve, odtud šel do Antiochie. ²³ A pobyv tu nějaký čas, odšel a procházel pořád Galatskou krajinu a Frygii, potvrzuje všech učedníků. ²⁴ Žid pak nějaký, jménem Apollo, rodem z Alexandrie, muž výmluvný, přišel do Efezu, učený v Písmě. ²⁵ Ten byl počátečně naučen cestě Páně, a byv vroucího ducha, mluvil a učil pilně těm věcem, které jsou Páně, znaje toliko křest Janův. ²⁶ A ten počal svobodně mluvit v škole. Kterého slyševše Priscilla a Akvila, přijali ho k sobě, a dokonaleji vypravovali jemu

o cestě Boží. ²⁷ A když chtěl jít do Achaie, bratři napomenuvše ho, psali učedníkům, aby jej přijali. Který když tam přišel, mnoho prospěl těm, kteří uvěřili skrze milost Boží. ²⁸ Neboť náramně přemáhal Židy, zjevně přede všemi toho dokazuje z Písem, že Ježíš je Kristus.

19 A stalo se, když Apollo byl v Korintu, že Pavel prošel vrchní krajiny, přišel do Efezu, a nalezna tu některé učedníky, ² Řekl jim: Přijali-li jste Ducha svatého, uvěřivše? A oni řekli jemu: Ba aniž jsme slyšali, je-li Duch svatý. ³ Tedy řekl jim: Nač tedy pokřtěni jste? A oni řekli: Křtěni jsme křtem Janovým. ⁴ A řekl Pavel: Jan zajisté křtil křtem pokání, pravě lidu, aby v toho, který měl po něm přijít, věřili, to je v Krista Ježíše. ⁵ Kterí pak uposlechli, pokřtěni jsou ve jméno Pána Ježíše. ⁶ A když vzkládal na tyto ruce Pavel, sestoupil Duch svatý na ně, i mluvili jazyky, a prorokovali. ⁷ A bylo všech spolu okolo dvanácti mužů. ⁸ Tedy všed do synagogy, svobodně mluvil po tři měsíce, hádaje se, a uče o království Božím. ⁹ A když se někteří zatvrdili a nepovolovali, zle mluvíce o cestě Boží přede vším množstvím, odstoupiv od nich, oddělil učedníky, na každý den kázání čině ve škole nějakého Tyranna. ¹⁰ A to se dalo po dvě léta, takže všichni, kteří přebývali v Azii, poslouchali slova Pána Ježíše, i Židé i Řekové. ¹¹ A divy veliké činil Bůh skrze ruce Pavlovy, ¹² Takže i na nemocné nosivali od jeho těla šátky a zástěry, a odstupovaly od nich nemoci, a duchové nečistí vycházeli z nich. ¹³ Tedy pokusili se někteří ze Židů tuláků, kteří se s zaklínáním obírali, vzývat jméno Pána Ježíše nad těmi, kteří měli duchy nečisté, říkajíce: Zaklínáme vás skrze Ježíše, kterého káže Pavel. ¹⁴ A bylo jich sedm synů jednoho Žida, jménem Scevy, předního kněze, kteří to činili. ¹⁵ Tedy odpověděv duch zlý, řekl: Ježíše znám, a o Pavlovi vím, ale vy kdo jste? ¹⁶ A obořiv se na ně člověk ten, ve kterém byl duch zlý, opanovav je, zmocnil se jich, takže nazí a zranění vyběhli z domu toho. ¹⁷ A to známo učiněno je všechněm Židům i Řekům bydlícím v Efezu, a spadla bázeň na ně na všechny. A osloveno je jméno Pána Ježíše. ¹⁸ Mnozí pak z věřících přicházeli, vyznávajíce se a zjevující skutky své. ¹⁹ Mnozí také z těch, kteří se s marnými uměními obírali, snesše knihy, spálili je přede všemi; a početše cenu jejich, shledali toho padesáte tisíců peněz. ²⁰ Tak mocně rostlo slovo Páně, a zmocňovalo se. ²¹ A když se to dokonalo, uložil Pavel v duchu, aby projda Macedonii a Achaii, šel do Jeruzaléma, řka: Když pobudu tam, musím také i na Řím pohledět. ²² A poslav do Macedonie dva z těch, kteří mu přísluhovali, Timotea a Erasta, sám pozůstal v Azii do času. ²³ Tedy stala se v ten čas nemalá bouřka pro cestu Boží. ²⁴ Neboť zlatník jeden, jménem Demetrius, který dělával chrámy stříbrné Diány, nemalý zisk přivodil řemeslníkům. ²⁵ Které svolav, i ty, kteří byli k těm podobných věcí dělníci, řekl: Muži, víte, že z tohoto řemesla je živnost naše. ²⁶ A vidíte i slyšíte, že netoliko v Efezu, ale téměř po vsi Azii tento Pavel svedl a odvrátil veliké množství, pravě: Že to nejsou bohové, kteří jsou rukama udělaní. ²⁷ A proto strach je, nejen aby se nám v živnosti přítrž nestala, ale také i veliké bohyně Diány chrám aby za nic nebyl považován, a aby nepřišlo ke zkáze důstojenství její, kterou ctí všechna Azia i celý svět. ²⁸ To uslyšavše, a naplněni byvše hněvem, vzkřikli, řkouce: Veliká je Diána Efezských. ²⁹ A naplněno je všechno město rozbrojem, a valili se všichni spolu na plac, pochopivše Gáia a Aristarcha, Macedonské, druhy cesty Pavlovy. ³⁰ Pavlovi pak, když chtěl jít k lidu, nedopustili učedníci. ³¹ A i někteří z předních mužů Azianských, kteří jemu přáli, poslavše k němu, prosili, aby se nedával do toho hluku. ³² A jedni tak, jiní jinak křičeli; neboť byla ta obec vzbouřena, a mnozí nevěděli, proč se seběhli. ³³ Ze zástupu pak Alexandra nějakého táhli, kterého i Židé nutili. Alexander pak pokynuv rukou, chtěl zprávu dát lidu. ³⁴ Ale jak poznali, že je Žid, stal se jednostejný všech hlas, jako dvě hodiny volajících: Veliká je Diána Efezských. ³⁵ A když písař upokojil zástup, řekl: Muži Efezští, i kdo z lidí je, kdo by nevěděl, že město Efezské slouží veliké bohyni Diáně a od Jupitera spadlé podobizně? ³⁶ A poněvadž tomu odpíráno být nemůže, slušné je, abyste se upokojili, a nic kvapně nečinili. ³⁷ Přivedli jste zajisté lidi tyto, kteří nejsou ani svatokrádcové ani rouhači bohyně vaší. ³⁸ Jestliže pak Demetrius, a ti, kteří jsou s ním, řemeslníci mají s kým jakou při, bývá obecný soud, a jsou konšelé. Nechat jedni druhé viní. ³⁹ Pakli čeho jiného hledáte, i to může v pořádném svolání obce skoncováno být. ⁴⁰ Neboť strach je, abychom nedošli nesnáze pro tu bouřku dnešní, poněvadž žádné příčiny není, kterouž bychom mohli předložit, proč jsme se tuto seběhli. A to pověděv, propustil lid.

20 Když pak přestala ta bouřka, povolav Pavel učedníků, a požehnav jich, vyšel odtud, aby se bral do Macedonie. ² A když prošel ty krajiny, a napomenutí jim učiniv mnohými řečmi, přišel do země Řecké. ³ A pobyv tam tři měsíce (kde Židé učinili jemu zálohy), když se měl plavit do Syrie, umínil navrátit se skrze Macedonii. ⁴ A šel s ním Sópater Berienský až do Azie, a z Tessalonicenských Aristarchus a Sekundus a Gáius Derbeus a Timoteus, z Azianských pak Tychikus a Trofimus. ⁵ Ti šedše napřed, dočkali nás v Troadě. ⁶ My pak plavili jsme se po Velikonocích z Filippis, a přišli jsme k nim do Troady v pěti dnech, a tu jsme pobyli sedm dní. ⁷ Tedy první den po sobotě, když se učedníci sešli k lámání chleba, Pavel mluvil k nim, maje nazítří jít pryč, i prodílil řečí až do půlnoci. ⁸ A bylo mnoho světél na té síni, kdež byli shromážděni. ⁹ Jeden pak mládenec,

jménem Eutychus, sedě na okně, jsa obtížen hlubokým snem, když tak dlouho Pavel kázal, spě, spadl z třetího ponebí dolů a vzat je mrtvý. ¹⁰ A sestoupiv dolů Pavel, zpolehl na něj, a objav jej, řekl: Nermuťte se, však duše jeho v něm je. ¹¹ A vstoupiv, lámal chléb a jedl, a kázání jim učiniv dlouho až do svítání, tak odšel pryč. ¹² A přivedli toho mládence živého, a byli velice potěšeni. ¹³ My pak vstoupivše na loď, plavili jsme se do Asson, odtud majíce k sobě vzít Pavla; neboť byl tak poručil, maje sám jít po zemi. ¹⁴ A když se k nám připojil v Asson, vzavše jej, přijeli jsme do Mitylénu. ¹⁵ A odtud plavíce se, druhý den byli jsme proti Chium, a třetího dne příplavili jsme se k Sámu, a pobývše v Trogyllí, nazítří přišli jsme do Milétu. ¹⁶ Neboť Pavel byl umínil pomínout Efez, aby se nemeškal v Azii; neboť prospíchal, by možné jemu bylo, aby byl o Letnicích v Jeruzalémě. ¹⁷ Tedy z Milétu poslav do Efezu, povolal k sobě starších církve. ¹⁸ Kteří když přišli k němu, řekl jim: Vy víte od prvního dne, ve který přišel jsem do Azie, kterak jsem po všechnen ten čas s vámi byl, ¹⁹ Slouže Pánu se vši pokorou i s mnohými slzami a pokušeními, která na mne přicházela z úkladů Židovských, ²⁰ Kterak jsem ničeho nepominul, co by užitečného bylo, abych vám neoznámil, a neučil vás vůbec zjevně i po domech, ²¹ Svědectví vydávaje i Židům i Řekům o pokání k Bohu, a o víře v Pána našeho Ježíše Krista. ²² A aj, nyní já sevřen jsa duchem, беру se do Jeruzaléma, nevěda, co mi se v něm má stát, ²³ Než že Duch svatý po městech osvědčuje mi, pravě, že vězení a souzení mne očekávají. ²⁴ Však já nic na to nedbám, aniž je mi tak drahá duše má, jen abych běh svůj s radostí vykonal, a přísluhování, které jsem přijal od Pána Ježíše, k osvědčování evangelia milosti Boží. ²⁵ A aj, já nyní vím, že již více neuzříte tváře mé vy všichni, mezi kterýmiž jsem chodil, káže o království Božím. ²⁶ Protož osvědčuji vám v dnešní den, že jsem čist od krve všech. ²⁷ Neboť jsem neobmeškal zvěstovat vám všelijaké rady Boží. ²⁸ Budte tedy sebe pilni i všeho stáda, v němž Duch svatý ustanovil vás biskupy, abyste pásli církev Boží, které sobě dobyl svou vlastní krví. ²⁹ Neboť já to vím, že po mém odejití vejdou mezi vás vlci hltaví, kteří nebudou odpouštět stádu. ³⁰ A z vás samých povstanou muži, kteří budou mluvit převrácené věci, aby obrátili učedníky po sobě. ³¹ Proto bděte, v paměti majíce, že jsem po tři léta nepřestával dnem i nocí s pláčem napomínat jednoho každého. ³² A již nyní, bratři, poručím vás Bohu a slovu milost jeho, který mocen je zbudovat, a dát vám dědictví mezi všemi posvěcenými. ³³ Stříbra nebo zlata nebo roucha nežádal jsem od žádného. ³⁴ Nýbrž sami víte, že toho, čeho mi kdy potřebí bylo, i těm, kteří jsou se mnou, dobývaly ruce tyto. ³⁵ Vše ukázal jsem vám, že tak pracujíce, musíme snášet mdlé, a pamatovat na slova Pána Ježíše; neboť on řekl: Blahoslaveněji je dát nežli brát. ³⁶ A to pověděv, klekna na kolena svá, modlil se s nimi se všemi. ³⁷ A stal se pláč veliký ode všech, a padajíce na hrdlo Pavlovo, líbali jej, ³⁸ Rmoutíce se nejvíce nad tím slovem, které řekl, že by již více neměli tváře jeho vidět. A doprovodili jej až k loďi.

21 Když jsme se pak plavili, rozloučivše se s nimi, přímým během přijeli jsme do Koum, a druhý den do Ródu, a odtud do Patary. ² A naležše tu loď, která měla plout do Fenicen, a vstoupivše na ni, plavili jsme se. ³ A když se nám počal ukazovati Cyprus, nechavše ho na levé straně, plavili jsme se do Syrie, a příplavili jsme se do Týru; neboť tu měli složit náklad z lodí. ⁴ A naležše učedníky, pobyli jsme tam sedm dní, kteří pravili Pavlovi skrze Ducha, aby nechodil do Jeruzaléma. ⁵ A když jsme vyplnili ty dny, vyšedše, brali jsme se pryč, a vyprovodili nás všichni se ženami i s dětmi až za město. A poklekše na kolena na břehu, pomodlili jsme se. ⁶ A když jsme se vespolek rozžehnali, vstoupili jsme na loď, a oni se vrátili domů. ⁷ My pak přeplavivše se od Týru, dostali jsme se až do Ptolemaidy, a pozdravivše bratří, pobyli jsme u nich jeden den. ⁸ A nazítří vyšedše Pavel a my, kteří jsme s ním byli, přišli jsme do Cesaree, a všedše do domu Filipa evangelisty (který byl jeden z oněch sedmi), pobyli jsme u něho. ⁹ A ten měl čtyři dcery panny, prorokyně. ¹⁰ A když jsme tu pobyli drahně dní, přišel prorok nějaký z Judstva, jménem Agabus. ¹¹ Ten když k nám přišel, vzal pás Pavlův, a svázav sobě ruce i nohy, řekl: Toto praví Duch svatý: Muže toho, jeho je pás tento, tak Židé sváží v Jeruzalémě, a vydají v ruce pohanům. ¹² A jak jsme to uslyšeli, prosili jsme i my i ti, kteří byli v tom místě, aby nechodil do Jeruzaléma. ¹³ Tedy odpověděl Pavel: A co činíte, plačíte a trápíte srdce mé? Však já netoliko svázán být, ale i umřít hotov jsem v Jeruzalémě pro jméno Pána Ježíše. ¹⁴ A když nechtěl povolit, dali jsme tomu pokoj, řkouce: Staň se vůle Páně. ¹⁵ Po těch pak dnech připravivše se, brali jsme se do Jeruzaléma. ¹⁶ A šli s námi i učedníci z Cesaree, vedouce s sebou nějakého Mnázona z Cypru, starého učedníka, u něhož bychom hospodu měli. ¹⁷ A když jsme přišli do Jeruzaléma, vděčně nás přijali bratři. ¹⁸ Druhého pak dne vešel Pavel s námi k Jakubovi, a tu se byli všichni starší sešli. ¹⁹ Jichž pozdraviv, vypravoval všechno, co Bůh skrze službu jeho činil mezi pohany. ²⁰ A oni slyševše, velebili Pána, a řekli jemu: Vidíš, bratře, kterak je mnoho tisíců Židů věřících, a ti všichni jsou horliví milovníci zákona. ²¹ Ale o tobě mají zprávu, že bys ty vedl od zákona Mojžíšova všechny ty Židy, kteří jsou mezi pohany, pravě, že nemají obřezávat synů, ani zachovávat ustanovení. ²² Co tedy? Musí zajisté shromážděno být množství, neboť uslyší o tobě, že jsi přišel. ²³ Učiň tedy toto, co povíme: Máme tu čtyři muže, kteří mají slib na sobě. ²⁴ Ty přijma k sobě, posvěť se s nimi, a náklad učiň s nimi, aby oholili hlavy.

A zvědí všichni, že to, co slyšeli o tobě, nic není, ale že i sám ty chodíš, dbaje zákona.²⁵ Ze strany pak těch, kteří z pohanů uvěřili, my jsme psali, usoudivše, aby tohoto ničeho nedodržovali, jen aby se varovali modlám obětovaného, a krve, a udáveného, a smilstva.²⁶ Tedy Pavel, přijav k sobě ty muže, na druhý den posvětiv se s nimi, vešel do chrámu, a vypravoval o vyplnění dní toho posvěcení, až i obětována je oběť za jednoho každého z nich.²⁷ A když se vyplnit mělo dní sedm, Židé někteří z Azie, uzřevše jej v chrámě, vzbouřili všecken lid, a vztáhli naň ruce,²⁸ Křičíce: Muži Izraelští, pomozte. Toto je ten člověk, který proti lidu i zákonu i místu tomuto všechny všude učí, a k tomu i pohany uvedl do chrámu, a poskvrnil svatého tohoto místa.²⁹ (Nebo byli viděli prvé Trofima Efezského s ním v městě, kterého domnívali se, že by Pavel do chrámu uvedl.)³⁰ Tak se vzbouřilo všechno město, a seběhli se lidé, a uchopivše Pavla, táhli jej ven z chrámu. A hned zavřeny jsou dvěře.³¹ A když jej chtěli zamordovat, pověděno hejtmanu vojska, že se bouří všecken Jeruzalém.³² Který hned pojav s sebou žoldnéře a setníky, přiběhl na ně. A oni uzřevše hejtmana a žoldnéře, přestali bít Pavla.³³ Tedy přistoupiv hejtman, dosáhl ho, a rozkázal svázat dvěma řetězy, a ptal se, kdo je, a co učinil.³⁴ V zástupu pak jedni tak, jiní jinak křičeli. A nemoha nic jistého zvěděti pro hluk, rozkázal jej vést do vojska.³⁵ A když přišel k stupňům, nahodilo se, že nesen byl od žoldněřů pro násilí lidu.³⁶ Neboť šlo za ním množství lidu, křičíce: Zahlad jej.³⁷ A když měl již uveden být do vojska Pavel, řekl hejtmanu: Mohu-li co promluvit k tobě? Který řekl: Umiš Řecky?³⁸ Nejsi-li ty ten Egyptský, který jsi před těmito dny byl bouřku učinil, a vyvedls na poušť ty čtyři tisíce mužů těch lotrů?³⁹ A řekl Pavel: Já jsem člověk Žid Tarsenský, neposledního města v Cilicii obyvatel; proto prosím tebe, dopušt mi promluvit k lidu.⁴⁰ A když mu on dopustil, Pavel stoje na stupních, pokynul rukou na lid. A když se veliké mlčení stalo, mluvil k nim Židovsky, řka:

22 Muži bratří a otcové, poslechněte této mé před vámi omluvy.² (Uslyševše pak, že by k nim mluvil Židovským jazykem, tím raději mlěeli.) A řekl:³ Já zajistě jsem muž Žid, narozený v Tarsu Cilickém, ale vychován jsem v tomto městě u noh Gamalielových, vyuěený s pilností zákona otcovskěmu, horlivý jsa milovník Boha, jak i vy všichni podnes jste.⁴ Který jsem se této cestě protivil až k smrti, svazuje a dáváje do žaláře i muže i ženy,⁵ Jak i nejvyšší kněz svědek mi toho je, i všichni starší. Od nichž i listy k bratrům vzav, šel jsem do Damašku, abych i ty, kteří tam byli, svázaně přivedl do Jeruzaléma, aby byli trápeni.⁶ A stalo se, když jsem se bral cestou, a přibližoval k Damašku, okolo poledne, že pojednou z nebe obklíčilo mne světlo veliké.⁷ A padl jsem na zem, a slyšel jsem hlas, jak mi dí: Sauli, Sauli, proč mi se protivíš?⁸ A já odpověděl jsem: Kdo jsi, Pane? A řekl ke mně: Já jsem Ježíš Nazaretský, kterému ty se protivíš.⁹ Ti pak, kteříž se mnou byli, světlo zajistě viděli, a přestrašeni jsou, ale hlasu toho, který se mnou mluvil, neslyšeli.¹⁰ A řekl jsem: Pane, co mám ěinit? A Pán řekl ke mně: Vstana, jdi do Damašku, a tu tobě bude pověděno všechno, co je uloženo, abys ty ěinil.¹¹ A že jsem byl nevidomý od blesku světla toho, za ruce jsa veden od těch, kteří se mnou byli, přišel jsem do Damašku.¹² Ananiáš pak nějaký, muž pobožný podle zákona, svědectví maje ode všech spolusousedů Židů,¹³ Přišel ke mně, a stoje, řekl mi: Sauli, bratře, prohlědni. A já hned té chvíle pohleděl jsem na něj.¹⁴ On pak řekl: Bůh otců našich vyvolil tě, abys poznal vůli jeho, a uzřel spravedlivěho tohoto, a slyšel hlas z úst jeho.¹⁵ Neboť svědkem jemu budeš u všech lidí toho, co jsi viděl a slyšel.¹⁶ A proto nyní co prodláváš? Vstana, pokřti se, a obmej hříchys své, vyzýváje jměno Páně.¹⁷ Stalo se pak, když jsem se navrátil do Jeruzaléma, a modlil jsem se v chrámě, že jsem byl ve vytržení mysli.¹⁸ A viděl jsem jej, jak dí ke mně: Pospěš a vyjdi rychle z Jeruzaléma, neboť nepřijmou svědectví tvěho o mně.¹⁹ A já řekl jsem: Pane, oni vědí, že jsem já do žaláře dával, a bil jsem v synagogách ty, kteří věřili v tebe.²⁰ A když vylěvali krev Štěpána, svědka tvěho, já také jsem tu stál, a přivilil jsem k usmrcění jeho, a strěžil jsem roucha těch, kteří jej mordovali.²¹ Tedy řekl mi: Jdi, neboť já ku pohanům daleko pošlu tebe.²² A poslouchali ho až do toho slova. A tu pozdvihli hlasu svěho, řkouce: Zahlad ze země takověho, neboť nesluší jemu živu být.²³ A když oni křičeli, a metali roucha, a prachem házeli v povětrí,²⁴ Rozkázal jej hejtman do vojska uvést, a kázal biěi mrskat, aby zvěděl, pro kterou příěinu na něj tak křičí.²⁵ A když jej svázali řemením, řekl Pavel setníkovi, který tu stál: Sluší-li vám člověka Římana a neodsouzeněho mrskat?²⁶ To uslyšev setník, přistoupě k hejtmanu, pověděl jemu, řka: Viz, co chceš ěinit; neboť člověk tento je Říman.²⁷ A přistoupiv hejtman, řekl mu: Pověz mi, jsi-li ty Říman? A on řekl: A já jsem.²⁸ A odpověděl hejtman: Já jsem za velikě peníze toho měšťanství dosáhl. Pavel pak řekl: Ale já jsem se i narodil.²⁹ Tedy i hned odstoupili od něho ti, kteří jej měli trápit. Ano i hejtman bál se, zvěděv, že je Říman, a protože jej byl kázal svázat.³⁰ Nazítří pak, chtěje zvěděti jistotu, z ěeho by jej vinili Židé, propustil jej z pout, a rozkázal, aby se sešli přední kněží i všechna rada jejich. A vyvedl Pavla, a postavil před nimi.

23 Tedy Pavel, pohleděv pilně na to shromáždění, řekl: Muži bratří, já všelijak s dobrým svědomím obcoval jsem před Bohem až do dnešního dne.² Tedy nejvyšší kněz Ananiáš kázal těm, kteří u něho stáli, aby jej

bili v ústa. ³ Pavel pak řekl jemu: Bude tebe bít Bůh, stěno obílená. A ty sedíš, soudě mne podle zákona, a proti zákonu velíš mne bít. ⁴ Ti pak, kteří tu stáli, řekli: Nejvyššímu knězi Božímu zlořečíš? ⁵ A řekl Pavel: Nevěděl jsem, bratři, byť nejvyšším knězem byl; psáno je zajisté: Knížeti lidu svého nebudeš zlořečit. ⁶ A věda Pavel, že tu byla jedna strana saduceů a druhá farizeů, zvolal v radě: Muži bratři, já jsem farizeus, syn farizeův; pro naději a zmrtvýchvstání já tuto k soudu stojím. ⁷ A když on to promluvil, stal se rozbroj mezi farizei a saducei, a rozdvajilo se množství. ⁸ Neboť saduceové praví, že není vzkříšení, ani anděla, ani ducha, ale farizeové obě to vyznávají. ⁹ A stal se křik veliký. A povstavše učitelé strany farizejské, zastávali ho, řkouce: Nic jsme zlého nenalezli na tomto člověku; proto buď že mluvil jemu duch nebo anděl, nebojujme s Bohem. ¹⁰ A když veliký rozbroj vznikl, obávaje se hejtman, aby Pavel nebyl od nich roztrhán, rozkázal žoldnérům sejít dolů a vychvátit ho z prostředku jejich, a vést do vojska. ¹¹ V druhou pak noc postavil se při něm Pán, řekl: Budiz stálý, Pavle; neboť jakož jsi svědčil o mně v Jeruzalémě, tak musíš svědčit i v Římě. ¹² A když byl den, sešedše se někteří z Židů, zapřísáhli se s klatbou, řkouce, že nebudou jíst ani pít, až zabijí Pavla. ¹³ A bylo jich více než čtyřicet, kteří se byli tak spikli. ¹⁴ Kterí přistoupiše k předním kněžím a k starším, řekli: Prokletím prokleli jsme se, že neokusíme ničeho, dokud nezabijeme Pavla. ¹⁵ Proto vy nyní dejte vědět hejtmanu, se svolením vši rady, aby jej zítra k vám přivedl, jako byste něco jistšího chtěli zvědět o jeho věcech; my pak, dříve nežli se přiblíží, hotovi jsme jej zabít. ¹⁶ Slyšev pak syn sestry Pavlovy o těch úkladech, odešel, a všed do vojska, pověděl Pavlovi. ¹⁷ Tedy zavolav Pavel k sobě jednoho ze setníků, řekl: Doved mládence tohoto k hejtmanu; neboť má jemu něco povědět. ¹⁸ A on pojav jej, vedl k hejtmanu, a řekl: Vězeň Pavel zavolav mne, prosil, abych tohoto mládence přivedl k tobě, že by měl něco mluvit s tebou. ¹⁹ A vzav jej hejtman za ruku, a odstoupiv s ním do soukromí, otázal se: Co je to, co mi máš oznámit? ²⁰ Tedy on řekl: Že uložili Židé prosit tebe, abys zítra do rady uvedl Pavla, jako by něco jistšího chtěli vyzvědět o něm. ²¹ Ale ty nepovoluj jim; neboť úklady činí jemu více než čtyřicet mužů z nich, kteří se zapřísáhli s klatbou, že nebudou ani jíst, ani pít, až jej zabijí. A již jsou hotovi, čekajíce na odpověď od tebe. ²² Tedy hejtman propustil toho mládence, příkázav: Abys žádnému nepravil, žes mi to oznámil. ²³ A zavolav dvou setníků, řekl: Připravte žoldnérů dvě stě, aby šli až do Cesaree, a jezdců sedmdesáte, a drabantů dvě stě ke třetí hodině na noc. ²⁴ I zvířata přiveďte, aby vsadíce na ně Pavla, ve zdraví jej dovedli k Felixovi vladaři; ²⁵ Napsav jemu i list v tento rozum: ²⁶ Klaudius Lyziáš výbornému vladaři Felixovi vzkazuje pozdravení. ²⁷ Muže tohoto javše Židé, hned zamordovat měli. Kterého, přispěv s houfem žoldnérů, vydřel jsem, zvědév, že je Říman. ²⁸ A chtěje zvědět, z čeho by jej vinili, uvedl jsem ho do rady jejich. ²⁹ A shledal jsem, že na něj žalují o nějaké pohádky zákona jejich, a že nemá žádné viny, pro kterou by byl hoden smrti nebo vězení. ³⁰ A když mi pověděno o úkladech, které o něm skládali Židé, ihned jsem jej poslal k tobě, příkázav také i těm žalobníkům, aby, co mají proti němu, oznámili před tebou. Měj se dobře. ³¹ Tedy žoldnéri, jak jim poručeno bylo, pojavše Pavla, přivedli jej v noci do Antipatridy. ³² A nazítří, nechavše jízdných, aby s ním jeli, vrátili se do vojska. ³³ Oni pak přijevše do Cesaree, a dodavše listu vladaři, Pavla také postavili před ním. ³⁴ A přečta list vladař, otázal se ho, z které by krajiny byl. A zvědév, že je z Cilicie, ³⁵ Řekl: Budu tě slyšet, když tvoji žalobníci také přijdou. A rozkázal ho strážiti v domě Heródesově.

24 Po pěti pak dnech sestoupil nejvyšší kněz Ananiáš se staršími a s nějakým Tertullem řečníkem. Kterí postavili se před vladařem proti Pavlovi. ² A když povolán byl, počal žalovat Tertullus, řka: ³ Kterak mnohý pokoj způsoben je nám skrze tebe, a mnohé věci v tomto národu výborně se dějí skrze tvou opatrnost, to my i všelijak i všudy se vším děkováním vyznáváme, výborný Felix. ⁴ Ale abych tě déle nezaměstnával, prosím, vyslyš nás maličko podle obyčeje přívětivosti své. ⁵ Nalezli jsme zajisté muže tohoto nešlechtného, a vzbuzujícího různice mezi všemi Židy po všem světě, a vůdci té sekty Nazaretské. ⁶ Který také i o to se pokoušel, aby chrámu poskvrnil; a kterého javše, podle zákona svého chtěli jsme soudit. ⁷ Ale přišed hejtman Lyziáš s mocí velikou, vzal ho z rukou našich, ⁸ Rozkázav, aby žalobníci jeho šli k tobě. Od něhož ty sám budeš moci, vyptaje se, zvědět o tom o všem, z čeho my jej viníme. ⁹ A k tomu se přimluví i Židé, pravíce, že to tak je. ¹⁰ Tedy Pavel odpověděl, když mu návěští dal vladař, aby mluvil: Od mnohých let věda tebe být soudcem národu tomuto představeným, s lepší myslí k tomu, co se mne týče, odpovídat budu, ¹¹ Poněvadž ty můžeš to vědět, že není tomu dní více než dvanáct, jak jsem přišel do Jeruzaléma, abych se modlil. ¹² A aniž mne našli v chrámě s někým se hádajícího, anebo činícího roty v zástupu, ani v synagogách, ani ve městě, ¹³ Aniž toho prokázat mohou, co na mne nyní žalují. ¹⁴ Ale toto před tebou vyznávám, že podle té cesty, kterou nazývají kacířstvím, tak sloužím Bohu otců, věře všemu, cokoli psáno je v zákoně a v prorocích, ¹⁵ Maje naději v Bohu, že bude, jehož i oni čekají, vzkříšení z mrtvých, i spravedlivých i nespravedlivých. ¹⁶ Sám pak o to pracuji, abych měl svědomí bez úrazu před Bohem i před lidmi vždycky. ¹⁷ Po mnohých pak letech přišel jsem, almužny nesa národu svému a oběti. ¹⁸ Při čemž mne našli v chrámě očištěného, ne se zástupem, ani s bouřkou, někteří Židé z Azie, ¹⁹ Kterí by měli tuto také před tebou stát a žalovat, měli-li by co proti mně. ²⁰ Anebo nechať tito sami povědí, našli-li na mně jakou nepravost, když jsem stál v radě. ²¹ Leč to jedno promluvení,

že jsem zavolal, stoje mezi nimi: Pro vzkříšení z mrtvých já k soudu potažen jsem dnes od vás. ²² A vyslyšav to Felix, odložil jim, řka: Až bych o té cestě něco místnějšího vyzvěděl, když hejtman Lyziáš sem přijede, posoudím té pře vaší. ²³ A poručil setníkovi, aby Pavla střežil, a polehčil mu, a nebránil žádnému z přátel jeho posluhovati jemu anebo navštěvovat ho. ²⁴ Po několika pak dnech přišel Felix s Druzillou, manželkou svou, která byla Židovka, zavolal Pavla, a slyšel od něho o víře v Krista. ²⁵ A když on vypravoval o spravedlnosti a o zdržlivosti a o budoucím soudu, ulekl se Felix, a odpověděl: Nyní odejdi, a v čas příhodný povolám tě. ²⁶ Přitom pak nadál se, že jemu Pavel dá peníze, aby jej propustil, pročez i tím častěji, povoláváje ho, mluvil s ním. ²⁷ Po dvou pak letech měl po sobě náměstka Felix Porcia Festa, a chtěje se zalíbiti Židům Felix, nechal Pavla v vězení.

25 Tedy Festus vladařství ujay, po třech dnech přijel z Cesaree do Jeruzaléma. ² A postavili se nejvyšší kněz a přednější z Židů proti Pavlovi, a prosili ho, ³ Žádajíce té milosti proti němu, aby jej kázal přivesti do Jeruzaléma, zálohy učinivše jemu, aby ho zabili na cestě. ⁴ Ale Festus odpověděl, že má Pavel strážěn být v Cesaree, a on sám že tudíž přijede. ⁵ Proto (řekl), kteří z vás mohou, nechť tam také se vypraví spolu se mnou, a je-li jaká vina na tom muži, nechať naň žalují. ⁶ A pobyv mezi nimi nic více než deset dní, jel do Cesaree. A druhého dne posadiv se na soudné stoličce, kázal Pavla přivést. ⁷ Který když byl přiveden, obstoupili ti, kteří byli přišli z Jeruzaléma, Židé, mnohá a těžká žaloby proti Pavlovi přednášejíce, kterých nemohli dovést, ⁸ Když on při všem mírnou zprávu dával, že ani proti zákonu Židovskému, ani proti chrámu, ani proti císaři nic neprovinil. ⁹ Ale Festus, chtěje se Židům zalíbit, odpověděl, řekl Pavlovi: Chceš-li jít do Jeruzaléma, a tam o to souzen být přede mnou? ¹⁰ A řekl Pavel: Před stoličce císařovou chci stát a tam souzen být. Židům jsem nic neublížil, jak i ty dobře to víš. ¹¹ Neboť jestliže jsem křiv, anebo něco smrti hodného jsem spáchal, neodpírám umřít; a pakli nic toho není, z čehož mne oni viní, žádný mne jim nemůže dát. K císaři se odvolávám. ¹² Tehdy Festus promluviv s radou, odpověděl: K císaři ses odvolal? K císaři půjdeš. ¹³ A po několika dnech král Agrippa a Bernice přijeli do Cesaree, aby pozdravili Festa. ¹⁴ A když tu mnoho dní byli, oznámil Festus králi o Pavlovi při, řka: Muž nějaký zanechán je od Felixe ve vězení, ¹⁵ O kterém, když jsem byl v Jeruzalémě, oznámili přední kněží a starší Židovští, žádajíce na něj ortele. ¹⁶ Kterým jsem odpověděl, že není obyčej Římanům vydat člověka na smrt, dříve než by ten, na koho se žaloba děje, přítomné měl žalobníky, a volnost k odpovídání na to, z čeho by byl obviňován. ¹⁷ A proto když se byli sem sešli, hned beze všeho meškání, druhý den posadiv se na soudné stoličce, rozkázal jsem přivést toho muže. ¹⁸ Jehož žalobníci tu stojíce, z ničeho takového nevinili ho, o čemž jsem já se domníval. ¹⁹ Ale o nějaké otázky při tom svém náboženství měli s ním nesnáz, a o jakémisi Ježíšovi mrtvém, o kterém jistil Pavel, že je živ. ²⁰ Já pak maje tu při v pochybnosti, řekl jsem, chtěl-li by jít do Jeruzaléma, a tam o ty věci souzen být. ²¹ A když se on odvolal, aby byl chován k soudu Augustovu, kázal jsem ho hlídat, až bych jej poslal k císaři. ²² Tedy Agrippa řekl Festovi: Chtěl bych i já rád člověka toho slyšet. A on řekl: Zítra ho uslyšíš. ²³ Nazítrí pak, když přišel Agrippa a Bernice s velikou slávou, a vešli na síň s hejtmany a s lidmi nejznamenitějšími města toho, k rozkázání Festovu přiveden je Pavel. ²⁴ A řekl Festus: Králi Agrippa a všichni muži, kteří jste tuto s námi, vidíte tohoto, za nějž všechno množství Židů prosili mne, i v Jeruzalémě i zde, křičíce, že takový nemá více živ být. ²⁵ Já pak shledav to, že nic hodného smrti neučinil, však když se sám k Augustovi odvolal, umínil jsem jej poslat. ²⁶ O němž, co bych jistého napsal pánu, nevím. Proto jsem jej teď přivedl před vás, a zvláště před tebe, králi Agrippa, abych vyptaje se, věděl co psát. ²⁷ Neboť zdá mi se to neslušné být poslat vězně, a pře jeho neoznámít.

26 Potom Agrippa řekl Pavlovi: Dopouští se, abys sám za sebe promluvil. Tedy Pavel vztáh ruku, tuto zprávu dával: ² Na všechny ty věci, ze kterých mne viní Židé, králi Agrippa, za šťastného se počítám, že dnes před tebou odpovídat mám, ³ A zvláště proto, poněvadž jsi ty povědom všech těch, kteří u Židů jsou, obyčejů a otázek. Proto prosím tebe, vyslyš mne trpělivě. ⁴ O životě mém od mladosti, jaký byl od počátku v národu mém v Jeruzalémě, vědí všichni Židé, ⁵ Měvše mne dříve zdávna v dobré známosti (kdyby chtěli svědectví vydat), kterak podle nejjistší sekty v našem náboženství byl jsem živ farizeus. ⁶ A nyní pro naději toho zaslíbení, které se stalo otcům od Boha, stojím, soudu jsa poddán, ⁷ Ke kterému dvanáctero pokolení naše, sloužíce Bohu ustavičně dnem i nocí, naději má, že přijde. Pro tu naději žalují na mne Židé, ó králi Agrippa. ⁸ A tak-li se to od vás za nepodobné k víře soudí, že Bůh křísí mrtvé? ⁹ Ač mně se zdálo, že by náležité bylo, proti jménu Ježíše Nazaretského mnoho odporného činit, ¹⁰ Jak jsem i činil v Jeruzalémě, a mnohé ze svatých já jsem do žalářů dával, vzav moc od předních kněží. A když měli mordováni být, já jsem pomáhal ortele vynášet. ¹¹ A po všech synagogách často je trápě, přinucoval jsem rouhat se; a náramně rozlív se na ně, sháněl jsem se po nich i v jiných městech. ¹² A v tom, když jsem šel do Damašku, s mocí a s poručením předních kněží, ¹³ O poledni na cestě, ó králi, uzřel jsem, jak světlo z nebe, jasnější nad blesk slunečný, obklíčilo mne, i ty,

kterí se mnou šli. ¹⁴ A když jsme my všichni na zem padli, slyšel jsem hlas mluvící k sobě, a řkoucí Židovským jazykem: Sauli, Sauli, proč mi se protivíš? Tvrdo je tobě proti ostnům se vzpěčovat. ¹⁵ A já jsem řekl: A kdo jsi, Pane? A on řekl: Já jsem Ježíš, kterému ty se protivíš. ¹⁶ Ale vstaň a stůj na nohách svých; neboť proto jsem se tobě ukázal, abych tebe učinil služebníkem a svědkem i těch věcí, které jsi viděl, i těch, v kterých ukazovat se budu tobě, ¹⁷ Vysvobozuje tebe z lidu tohoto, i z pohanů, k nimž tě nyní posílám, ¹⁸ Otvírat oči jejich, aby se obrátili od temnoty ke světlu, a z moci dáabelské k Bohu, aby tak hříchů odpuštění a díl s posvěcenými vzali skrze víru, která je ve mne. ¹⁹ A proto, ó králi Agrippa, nebyl jsem nevěřící tomu nebeskému vidění. ²⁰ Ale nejprv těm, kteří jsou v Damašku a v Jeruzalémě, i po vši krajině Judské i pohanům zvěstoval jsem, aby pokání činili, a obrátili se k Bohu, skutky hodné činíce pokání. ²¹ A pro tu příčinu Židé javše mne v chrámě, pokoušeli se rukama zamordovat. ²² Ale s pomocí Boží ještě až do dnešního dne stojím, vydávaje svědectví i malému i velikému, nic jiného nevypravuje, než to, co proroci a Mojžíš zvěstovali, že se mělo stát: ²³ Že měl Kristus trpět, a z mrtvých vstana první, zvěstovat světlo lidu tomuto i pohanům. ²⁴ To když od sebe promluvil Pavel, Festus hlasem velikým řekl: Blázníš, Pavle. Mnohé tvé poznání k bláznovství tebe přivodí. ²⁵ On pak řekl: Neblázním, výborný Feste, ale slova pravdy a střídmosti mluvím. ²⁶ Ví zajisté o těch věcech král, před kterým svobodně mluvím; neboť mám za to, že ho nic z těchto věcí tajno není, poněvadž se toto nedálo pokoutně. ²⁷ Věříš-li, králi Agrippa, prorokům? Vím, že věříš. ²⁸ Tedy Agrippa řekl Pavlovi: Téměř bys mne k tomu naklonil, abych byl křesťanem. ²⁹ A Pavel řekl: Žádal bych od Boha, abyste i poněkud i z cela, netoliko ty, ale všichni, kteří slyší mne dnes, byli takoví, jaký já jsem, kromě okovů těchto. ³⁰ A když to Pavel promluvil, vstal král i vladař a Bernice, i ti, kteříž s nimi seděli. ³¹ A odšedše na stranu, mluvili spolu, řkouce: Nic hodného smrti nebo vězení nečiní člověk tento. ³² Agrippa pak Festovi řekl: Mohl propuštěn být člověk tento, kdyby se byl neodvolal k císaři.

27 A když bylo již usouzeno, abychom my se plavili do Vlach, poručen je i Pavel i někteří jiní vězňové setníku, jménem Juliovi, který byl nad houfem Augustovým. ² Tedy všedše na loď Adramyttenskou, abychom se plavili podél krajin Azie, pustili jsme se. A byl s námi Aristarchus Macedonský z Tessaloniky. ³ Druhý pak den připravili jsme se k Sidonu. A tu Julius přívětivě se maje ku Pavlovi, dopustil mu, aby jda k přátelům, u nich měl pohodlí. ⁴ A berouce se odtud, plavili jsme se podél Cypru, protože byly větry odporne. ⁵ A tak přeplavivše se přes moře Cilické a Pamfylské, přišli jsme do Myry, města Lycického. ⁶ A tu našed setník bárku Alexandrinskou, která měla plout do Vlach, uvedl nás na ni. ⁷ A když jsme po mnoho dní znenáhla se plavili, a sotva přijeli proti Gnidum, protože vítr nám bránil, i podjeli jsme Krétu podél Salmóny. ⁸ A sotva ji pomíjet mohše, přijeli jsme na jedno místo, které slove Pěkný břeh, od kteréhož nedaleko bylo město Lasea. ⁹ Když pak drahý čas přešel, a již bylo nebezpečné plavení (nebo již byl i půst pomínil), napomínal Pavel, ¹⁰ Řka jim: Muži, vidím, že s ublížením a s mnohou škodou netoliko nákladu a lodí, ale i životů našich toto plavení bude. ¹¹ Ale setník více věřil správci lodí a marináři, než tomu, co Pavel pravil. ¹² A když nebylo tu příhodného přístavu, kde by pobýli přes zimu, mnozí tak radili, aby se předce pustili odtud, zda by jak mohli, přijedouce do Fenicen, přes zimu tu pobýt na břehu Kréty, který leží k větru mezi západním a poledním, a k větru mezi západním a půlnočním vějícím. ¹³ A když počal vítr víti od poledne, za to měli, že se budou umíněnou cestou držeti, ale pustivše se, jeli blízko Kréty. ¹⁴ Po neveliké pak chvíli udeřil na ně vítr bouřlivý půlnoční, kterýž sluje Euroklydon. ¹⁵ A když loď zachváčena byla, a nemohla odolat větru, pustivše, tak jsme se vezli. ¹⁶ A v běhu snešení byvše pod jeden ostrov neveliký, kterýž slove Klauda, sotva jsme mohli vytáhnout člun. ¹⁷ Který zdvihše, pomoci užívali, podpásavše bárku; a bojíce se, aby neuhodili na místo nebezpečné, spustivše plachtu, tak se plavili. ¹⁸ A když bouře vichrová námi velmi zmítala, nazitří náklad ven metali. ¹⁹ A v třetí den i to nádobí bárce potřebné svými rukama vyházeli jsme. ²⁰ A když ani slunce se neukázalo ani hvězdy po mnoho dní, a bouře vždy větší nastávala, již byla všechna naděje o vysvobození našem odjata. ²¹ A když jsme již byli hladem velmi ztrápeni, tehdy stoje Pavel uprostřed nich, řekl: Měli jste zajisté, ó muži, uposlechnouce mne, nehýbat se od Kréty, a uvarovat se nebezpečnosti tohoto a škody. ²² A i nyní vás napomínám, abyste dobré mysli byli; neboť nezahyne žádný z vás, kromě bárky samé. ²³ Neboť této noci ukázal mi se anděl Boha toho, jehož já jsem, a kterémuž sloužím, ²⁴ Řka: Neboj se, Pavle, před císařem máš stát, a aj, dalť tobě Bůh všechny, kteří se plaví s tebou. ²⁵ Protož buďte dobré mysli, muži; neboť věřím Bohu, že se tak stane, jak je mi mluveno. ²⁶ Máme se pak dostat na nějaký ostrov. ²⁷ A když již byla čtrnáctá noc, a my se plavili po moři Adriatickém, okolo půlnoci, domnívali se plavci, že by se jim okazovala krajina nějaká. ²⁸ Kterí spustivše olovnici, našli hlubokost dvaceti loktů; a odjevše odtud maličko, opět spustivše olovnici, našli patnácti loktů. ²⁹ A bojíce se, aby na místa skalnatá neuhodili, spustivše z bárky čtyři kotve, žádali, aby den byl. ³⁰ Když pak chtěli marináři utéci z bárky, a pustit člun do moře, pod zámyslem, jako by chtěli od předku lodí kotve roztahovati, ³¹ Řekl Pavel setníkovi a žoldněřům: Nezůstanou-li tito na lodí, vy nebudete moci zachováni být. ³² Tedy žoldněři utínali provazy u člunu, a pustili jej, aby pryč plynul. ³³ A když již dnělo, napomínal Pavel všech, aby pojedli,

řka: Již je tomu dnes čtrnáctý den, jak očekávájíce, trváte lační, nic nejedouce. ³⁴ Proto prosím vás, abyste pojedli, neboť to k zachování vašeho zdraví slouží; žádného zajisté z vás vlas s hlavy nepadne. ³⁵ To pověděv, a vzav chléb, díky vzdával Bohu přede všemi, a rozlomiv, počal jíst. ³⁶ A tak potěšeni byvše všichni, pojedli i oni. ³⁷ Bylo pak nás všech osob na lodi dvě stě sedmdesáte a šest. ³⁸ A nasyceni byvše pokrmem, oblehčovali bárku, vysypávájíce pšenici do moře. ³⁹ A když byl den, nemohli země viděti, než záliv nějaký znamenali, jak má břeh, k němuž myslili, kdyby jak mohli přistati s lodí. ⁴⁰ A vytáhše kotvy, pustili se po moři, rozpustivše také provazy kormidel; a zdvihše plachtu k větru, táhli se k břehu. ⁴¹ Ale když trefili na to místo, kdež se dvoje moře schází, tu se zastavila loď. A přední konec lodí uváznutý stál, nehýbaje se, zadní pak konec lálal se násilím vln. ⁴² Tedy žoldnéři radili, aby vězně zmordovali, aby jim některý vyplyna, neutekl. ⁴³ Ale setník chtěje zachovati Pavla, nedal toho učinit. A rozkázal těm, kteří mohli plavat, aby se pustili nejprv, a vyplynuli na zem, ⁴⁴ Jiní pak na deskách, a někteří na kusech lodi. A tak se stalo, že všichni zdraví vyšli na zem.

28 A tak zachováni byvše, teprv poznali, že ostrov ten sloul Melita. ² Lidé pak toho ostrova velikou přívětivost k nám ukázali. Neboť zapálivše hranici dřeva, přijali nás všechny, pro déšť, kterýž v tu chvíli byl, a pro zimu. ³ A když Pavel sebral drahně roští, a kladl na oheň, ještěrka, utíkajíc před horkem, připjala se k ruce jeho. ⁴ A když uzřeli lidé toho ostrova, jak ještěrka visí u ruky jeho, řekli jedni druhým: Jistě člověk tento je vrah; neboť ač z moře vyšel, však pomsta nedá jemu živu být. ⁵ Ale on setřásl tu ještěrku do ohně, a nic se jemu zlého nestalo. ⁶ Oni pak očekávali, že oteče, anebo padna, pojednou umře. A když toho dlouho čekali a viděli, že se mu nic zlého nestalo, změnivše se, pravili, že je on bůh. ⁷ Na těch pak místech měl popluží kníže toho ostrova, jménem Publius. Který přijav nás k sobě, po tři dni přátelsky u sebe v hospodě choval. ⁸ A přihodilo se, že otec toho Publia ležel, maje zimnici a červenou nemoc. K němuž všed Pavel, a pomodliv se, vložil na něj ruce, a uzdravil jej. ⁹ A když se to stalo, tedy jiní, kteří na ostrově tom nemocní byli, přistupovali, a byli uzdravováni. ¹⁰ Ctili nás pak velice, a když jsme se měli pryč plaviti, nakladli toho, čeho potřebí bylo. ¹¹ A po třech měsících plavili jsme se na bárce Alexandrinské, která tu byla na tom ostrově přes zimu, mající za erb Kastora a Polluxa. ¹² A když jsme přijeli do Syrakusis, zůstali jsme tu na tři dni. ¹³ A odtud okolo plavíce se, přišli jsme do Regium; a po jednom dni, když vál vítr od poledne, druhý den přijeli jsme do Puteolos. ¹⁴ Kde nalezše bratrů, žádání jsme byli od nich, abychom pobyli u nich sedm dní. A tak jsme se k Římu brali. ¹⁵ Odkudž, když o nás uslyšeli bratři, vyšli proti nám až na rynek Appiův a ke Třem krčmám. Které uzřev Pavel, poděkoval Bohu, a počal být dobré mysli. ¹⁶ A když jsme přišli do Říma, setník dal vězně v moc hejtmanu vojska, ale Pavlovi dopuštěno, aby sám bydlil s žoldněrem, kterýž ho střežil. ¹⁷ A stalo se po třech dnech, svolal Pavel přední z Židů. A když se sešli, řekl jim: Muži bratři, já nic neučiniv proti lidu ani proti obyčejům otcovským, jat jsa z Jeruzaléma, vydán jsem v ruce Římanům. ¹⁸ Kterí vyslyševše mne, chtěli propustit, protože žádné viny hodné smrti na mně nebylo. ¹⁹ Ale když Židé odpírali, přinucen jsem odvolat se k císaři, ne jako bych měl co na svůj národ žalovati. ²⁰ A proto z té příčiny povolal jsem vás, abych vás viděl, a s vámi promluvil; neboť pro naději lidu Izraelského řetězem tímto svázán jsem. ²¹ A oni řekli jemu: Myť jsme žádného psání neměli o tobě z Židovstva, aniž kdo z bratrů přijda, vypravoval nebo mluvil co zlého o tobě. ²² Ale žádáme od tebe slyšet, jak smyslíš; neboť víme o té sektě, že se jí všudy odpírá. ²³ A když jemu uložili den, sešlo se jich mnoho do hospody k němu, jimž s osvědčováním vypravoval o království Božím, slouže jim k víře o Ježíšovi ze zákona Mojžíšova a proroků, od jitra až do večera. ²⁴ A někteří uvěřili tomu, co vypravoval, někteří pak nevěřili. ²⁵ A tak nejsouce mezi sebou svorní, rozešli se, když promluvil Pavel to jedno slovo: Jistě že dobře Duch svatý skrze proroka Izaiáše mluvil k otcům našim, ²⁶ Řka: Jdi k lidu tomuto a rci jim: Slyšením slyšet budete, ale neporozumíte, a hledíce, hledět budete, ale neuzříte. ²⁷ Neboť zhrublo srdce lidu tohoto, a ušima těžce slyšeli, a oči své zamhouřili, aby snad neviděli očima, a ušima neslyšeli, a srdcem neporozuměli, a neobrátili se, abych jich neuzdravil. ²⁸ Budiž vám tedy známo, že je pohanům posláno toto spasení Boží, a oni slyšet budou. ²⁹ A když on to propověděl, odešli Židé, majíce mezi sebou hádky mnohé. ³⁰ Pavel pak trval za celá dvě léta v hospodě své, a přijímal všechny, kteří přicházeli k němu, ³¹ Káže o království Božím, a uče těm věcem, které jsou o Pánu Ježíši Kristu, se vši doufanlivostí bez překážky.

Římanům

Úvod

1 Pavel, služebník Jezukristův, povoláný apoštol, oddělený ke kázání evangelia Božího, ² Které zdávna zaslíbil skrze proroky své v Písmech svatých, ³ O Synu svém zplozeném ze semene Davidova ze strany těla, ⁴ Který prokázán je být Synem Božím mocně, podle Ducha posvěcení, skrze zmrtvýchvstání, totiž o Ježíši Kristu, Pánu našem, ⁵ Skrze něhož jsme přijali milost a apoštolství ku poslušenství víry mezi všemi národy pro jméno jeho, ⁶ Z nichž i vy jste povoláni Ježíše Krista, ⁷ Všem, kteří jste v Římě, milým Božím, povoláným svatým: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. ⁸ Nejprve pak díky činím Bohu svému skrze Ježíše Krista ze všech vás, že víra vaše rozlašuje se po všem světě. ⁹ Svědek mi je zajisté Bůh, kterému sloužím duchem svým v evangeliu Syna jeho, že bez přestání zmínku o vás činím, ¹⁰ Vždycky na svých modlitbách žádaje, abych aspoň někdy mohl šťastně, byla-li by vůle Boží, k vám přijít. ¹¹ Neboť velice žádám vidět vás, abych vám udělil částku nějakou milosti duchovní ku potvrzení vašemu, ¹² To je, abych spolu s vámi potěšen byl, skrze společnou i vaši i mou víru. ¹³ Nechci pak, bratří, abyste nevěděli, že jsem mnohokrát uložil přijít k vám (ale překážky jsem měl až dosavad), abych nějaký užitek také i mezi vámi měl, jako i mezi jinými národy. ¹⁴ Neboť Řeků i kterýchkoli jiných národů, i moudrých i nemoudrých, dlužník jsem. ¹⁵ A tak, pokudž na mně je, hotov jsem i vám, kteří v Římě jste, zvěstovat evangelium. ¹⁶ Neboť se nestydím za evangelium Kristovo; moc zajisté Boží je k spasení každému věřícímu, Židu předně, potom i Řeku. ¹⁷ Neboť spravedlnost Boží zjevuje se skrze ně z víry ve víru, jako psáno je: Spravedlivý pak z víry živ bude. ¹⁸ Zjevuje se zajisté hněv Boží z nebe proti každé bezbožnosti a nepravosti lidí, pravdu Boží v nepravosti zadržujících. ¹⁹ Neboť co poznáno být může o Bohu, známé je jim, Bůh zajisté zjevil jim. ²⁰ Neboť neviditelné věci jeho, hned od stvoření světa, po věcech učiněných rozumem pochopeny bývají, totiž ta jeho věčná moc a Božství, tak aby oni byli bez výmluvy, ²¹ Protože poznavše Boha, nectili jako Boha, ani jemu děkovali, ale marní učinění jsou v myšleních svých, a zatměno je nemoudré srdce jejich. ²² Měvše se za moudré, blázní učinění jsou. ²³ Neboť směnili slávu neporušitelného Boha v podobenství obrazu porušitelného člověka, i ptactva, i hovad čtvernohých, i hmyzu. ²⁴ Proto i Bůh vydal je v žádosti srdce jejich k nečistotě, aby zprznili těla svá vespolek. ²⁵ Jako ty, kteří směnili pravdu Boží za lež, a ctili i sloužili stvoření raději nežli stvořiteli, kterýž je požehnaný na věky. Amen. ²⁶ Proto je vydal Bůh v žádosti ohavné. Neboť i ženy jejich změnily přirozené sebe užívání v to, které je proti přirození. ²⁷ A podobně i mužské pohlaví, opustivše přirozené užívání ženy, rozpálili se v žádosti své jedni k druhým, mužské pohlaví s mužským pohlavím mrzkost pášice, a spravedlivou mzdu, která na jejich blud slušela, sami na sebe uvodíce. ²⁸ A jako sobě nevážili známosti Boha, tak i Bůh vydal je v převrácený smysl, aby činili to, co nesluší, ²⁹ Jsouce naplněni vši nepravostí, smilstvem, nešlechetností, lakomstvím, zlostí, plní závisti, vraždy, svárů, lsti, zlých obyčejů, ³⁰ Utrhači, pomluvači, Boha nenávidící, hanliví, pyšní, chlubní, nalezači zlých věcí, rodičů neposlušní, ³¹ Nemoudří, smluv nezdrželiví, beze vši lítosti, neukojitelní a nemilosrdní. ³² Kterí věduce o tom právu Božím (že ti, kteří takové věci činí, hodni jsou smrti), netoliko ty věci činí, ale i činícím schvalují.

2 Proto nemůžeš se vymluvit, ó člověče, každý potupující. Neboť tím, že jiného potupuješ, sám sebe odsuzuješ, poněvadž totéž činíš, co tupíš. ² Vímeť zajisté, že soud Boží je oprávněně proti těm, kteří takové věci činí. ³ Zdali se domníváš, ó člověče, který soudíš ty, kdo takové věci činí, a sám totéž čině, že ty ujdeš soudu Božího? ⁴ Anebo bohatstvím dobrotivosti jeho a snášelivostí i dlouhočekání pohrdáš, nevěda, že dobrotivost Boží ku pokání tebe vede? ⁵ Ale podle tvrdosti své a srdce nekajícího shromažďuješ sám sobě hněv ke dni hněvu a zjevení spravedlivého soudu Božího. ⁶ Který odplatí jednomu každému podle skutků jeho, ⁷ Těm zajisté, kteří trvajíce v dobrém skutku, slávy a cti a nesmrtelnosti hledají, životem věčným, ⁸ Těm pak, kteříž jsou svárliví, a pravdě nepovolují, ale povolují nepravosti, prchlivostí a hněvem, ⁹ Trápením a úzkostí, každé duši člověka činícího zlé, i Žida předně, i Řeka. ¹⁰ Ale sláva a čest a pokoj každému, kdo činí dobré, i Židu předně, i Řeku. ¹¹ Neboť není přijímání osob u Boha. ¹² Kteříkoli zajisté bez zákona hřešili, bez zákona i zahynou; a kteříkoli pod zákonem hřešili, skrze zákon odsouzeni budou. ¹³ (Neboť ne ti, kteří slyší zákon, spravedliví jsou před Bohem, ale činitelé zákona spravedliví budou. ¹⁴ Neboť když pohané zákona nemajíce, od přirození činí to, co přikazuje zákon, takoví zákona nemajíce, sami sobě zákonem jsou, ¹⁵ Jako ti, kteří ukazují dílo zákona napsané na srdcích svých, když jim to osvědčuje svědomí jejich i myšlení, která se vespolek obviňují, anebo také vymlouvají.) ¹⁶ V ten den, když soudit bude Bůh tajné věci lidské, podle evangelia mého skrze Jezukrista. ¹⁷ Aj, ty sluješ Žid, a spoléháš na zákon, a chlubíš se Bohem, ¹⁸ A znáš vůli jeho, a rozeznáváš, co

sluší, naučen jsa ze zákona,¹⁹ A za to máš, že jsi ty vůdcím slepých, světlem těch, kteří jsou ve tmě,²⁰ Ředitelem nemoudrých, učitelem nemluvnat, majícím formu poznání a pravdy v zákoně.²¹ Kterak tedy jiného uče, sám sebe neučíš? Vyhláší, že nemá kradeno být, kradeš?²² Pravě: Nezcizoložíš, cizoložství pácháš? V ohavnosti maje modly, svatokrádeže se dopouštíš?²³ Zákonem se chlubě, přestupováním zákona Bohu neúctu činíš?²⁴ Neboť jméno Boží pro vás v porouhání je mezi pohany, jak psáno je.²⁵ Obřezání zajisté prospěje, budeš-li zákon plnit; pakli budeš přestupitelem zákona, obřezání tvé učiněno je neobřezáním.²⁶ A proto jestliže by neobřízka dbala práv zákona, zdali nebude počtena neobřízka jejich za obřízku?²⁷ A ti, kteří jsou z přirození neobřízka, zachovávající zákon, zdali nepotupí tebe, který pod literou a obřízkou přestupník jsi zákona?²⁸ Neboť ne ten je Žid, který je zjevně; aniž to je obřezání, které bývá zjevně na těle;²⁹ Ale ten je Žid, který uvnitř je Židem, obřezání maje srdečné v duchu, a ne podle litery; jehož chvála ne z lidí je, ale z Boha.

3 Co tedy má více Žid? Anebo jaký je užitek obřízky?² Mnohý všelijak. Přední zajisté, že je jim svěřen zákon Boží.³ Neboť co je do toho, jestliže byli někteří nevěrní? Zdali nevěra jejich věrnost Boží vyprázdní?⁴ Nikoli, nýbrž buď Bůh pravdomluvný, ale každý člověk lhář, jak psáno je: Abys ospravedlněn byl v řečech svých, a přemohl, když bys soudil.⁵ Jestliže pak nepravost naše spravedlnost Boží zvelebují, co díme? Zdali nespravedlivý je Bůh, který trestá hněvem? (Po lidsku pravím.)⁶ Nikoli, sic jinak kterak by Bůh soudil svět?⁷ Neboť jestliže pravda Boží mou lží rozmohla se k slávě jeho, i proč pak já ještě jako hříšník bývám souzen?⁸ A ne raději (jak o nás zle mluví, a jak někteří praví, že bychom my říkali): Čiňme zlé věci, aby přišly dobré? Jichž spravedlivé je odsouzení.⁹ Co tedy? Máme něco napřed? Nikoli, neboť jsme dříve dokázali toho, že jsou, i Židé i Řekové, všichni pod hříchem,¹⁰ Jak psáno je: Že není spravedlivého, ani jednoho.¹¹ Není rozumného, není, kdo by hledal Boha.¹² Všichni se uchýlili, spolu neužiteční učinění jsou; není, kdo by činil dobré, není ani jednoho.¹³ Hrob otevřený je hrdlo jejich, jazyky svými listivě mluvili, jed lýtých hadů je pod rty jejich.¹⁴ Kterých ústa plná jsou zlořečení a hořkosti.¹⁵ Nohy jejich rychlé k vylévání krve.¹⁶ Setření a bída na cestách jejich.¹⁷ A cesty pokoje nepoznali.¹⁸ Není bázně Boží před očima jejich.¹⁹ Víme pak, že cokoli zákon mluví, těm, kteří jsou pod zákonem mluví, aby všelijaká ústa zacpána byla, a aby vinen byl všecken svět Bohu.²⁰ Proto ze skutků zákona nebude ospravedlněn žádný člověk před obličejem jeho; neboť skrze zákon poznání hřícha.²¹ Ale nyní bez zákona spravedlnost Boží zjevena je, osvědčená zákonem i proroky,²² Spravedlnost totiž Boží, skrze víru Ježíše Krista, ke všem a na všechny věřící.²³ Neboť není rozdílu. Všichni zajisté zhrěšili, a nemají slávy Boží.²⁴ Spravedlivými pak učinění bývají zadarmo, milostí jeho, skrze vykoupění, které se stalo v Kristu Ježíši,²⁵ Jehož Bůh vydal za obět smíření, skrze víru v krvi jeho, k ukázaní spravedlnosti své, skrze odpuštění předešlých hříchů,²⁶ Ve shovívání Božím, k dokázaní spravedlnosti své v nynějším času, k tomu, aby on spravedlivým byl, a ospravedlňujícím toho, který je z víry Ježíšovy.²⁷ Kde je tedy ta chloubka? Vyprázděna je. Skrze který zákon? Skutků-li? Nikoli, ale skrze zákon víry.²⁸ Proto za to máme, že člověk bývá spravedliv učiněn vírou bez skutků zákona.²⁹ Zdali je Bůh jen Židů? Zdali také není i pohanů? Jistě i pohanů,³⁰ Poněvadž jeden je Bůh, který ospravedlňuje obřízku z víry, a neobřízku skrze víru.³¹ Což tedy zákon vyprazdňujeme skrze víru? Nikoli, nýbrž zákon tvrdíme.

4 Což tedy díme, že došel Abraham, otec náš, podle těla?² Neboť byl-liť Abraham ze skutků spravedliv učiněn, má se čím chlubit, ale ne u Boha.³ Neboť co praví Písmo? Uvěřil pak Abraham Bohu, i počteno jemu za spravedlnost.⁴ Kdo skutky činí, tomu odplata nebývá počtena podle milosti, ale podle dluhu.⁵ Tomu pak, kdo nečiní skutků, ale věří v toho, který spravedlivého činí bezbožníka, bývá počtena víra jeho za spravedlnost,⁶ Jako i David vypravuje blahoslavenství člověka, jemuž Bůh přivlastňuje spravedlnost bez skutků, řka:⁷ Blahoslavení, jichž odpuštěny jsou nepravosti, a jejichž přikryty jsou hříchy.⁸ Blahoslavený muž, kterémuž Pán nepočítá hříchu.⁹ Blahoslavenství tedy toto k obřízce-li přináleží, nebo také k neobřízce? Neboť pravíme, že Abrahamovi víra je počtena za spravedlnost.¹⁰ Kterak pak je počtena? Když byl obřezán, či před obřezáním? Ne v obřízce, ale před obřezáním.¹¹ A znamení obřízky přijal za znamení spravedlnosti víry, která byla před obřezáním, na to, aby byl otcem všech věřících v neobřízce, aby i jim přičtena byla spravedlnost,¹² A otcem obřízky těch, kteří ne z obřízky toliko jsou, ale kteří kráčeji šlepějemi víry otce našeho Abrahama, která byla před obřezáním.¹³ Neboť ne skrze zákon stalo se zaslíbení Abrahamovi, anebo semeni jeho, aby byl dědicem světa, ale skrze spravedlnost víry.¹⁴ Neboť jestliže ti, kteří jsou ze zákona, dědicové jsou, zmařena je víra, a zrušeno je to zaslíbení.¹⁵ Zákon zajisté hněv působí; neboť kdež není zákona, tu ani přestoupení.¹⁶ A proto z víry jde, aby šlo podle milosti, proto, aby pevné bylo zaslíbení všemu semeni, netoliko tomu, které ze zákona je, ale i tomu, které je z víry Abrahamovy, který je otec všech nás,¹⁷ (Jak psáno je: Otcem mnohých národů postavil jsem tebe), před obličejem Boha, jemuž uvěřil, který obživuje mrtvé, a povolává i těch věcí, jichž není, jako by byly.¹⁸ Který v naději proti naději uvěřil, že bude otcem mnohých národů, podle toho

povědění: Tak bude símě tvé. ¹⁹ A nepoleviv ve víře, nehleděl na své tělo již umrtvené, když téměř ve stu letech byl, ani na život Sáry umrtvený. ²⁰ O zaslíbení tedy Božím nepochyboval z nedůvěry, nýbrž posilnil se vírou, dav chválu Bohu, ²¹ Jsa tím jist, že cokoli zaslíbil, mocen je i učinit. ²² A proto počteno je jemu to za spravedlnost. ²³ Je pak to napsáno nejen pro něj, že jemu počteno bylo, ²⁴ Ale i pro nás, kterým bude počteno, věřícím totiž v toho, který vzkřísil Ježíše Pána našeho z mrtvých, ²⁵ Který vydán je pro hříchy naše, a vstal z mrtvých pro ospravedlnění naše.

5 Ospravedlnění tedy jsouce z víry, pokoj máme s Bohem skrze Pána našeho Jezukrista, ² Skrze něhož i přístup měli jsme vírou k milosti této, kterou stojíme. A chlubíme se nadějí slávy Boží. ³ A nejen nadějí, ale také chlubíme se souženými, věduce, že soužení trpělivost působí, ⁴ A trpělivost zkušení, zkušení pak nadějí. ⁵ A naděje nezahanbuje; neboť láska Boží rozlita je v srdcích našich skrze Ducha svatého, který dán je nám. ⁶ Kristus zajisté, když jsme my ještě mdlí byli, v čas příhodný za bezbožné umřel, ⁷ Protože sotva kdo za spravedlivého umře, ač za dobrého by někdo snad i umřít směl. ⁸ Dokazuje pak Bůh lásky své k nám; neboť když jsme ještě hříšníci byli, Kristus umřel za nás. ⁹ Čím tedy více nyní ospravedlnění jsouce krví jeho, spasení budeme skrze něho od hněvu. ¹⁰ Poněvadž byvše nepřátelé, smíření jsme s Bohem skrze smrt Syna jeho, nadto smíření jsouce, spasení budeme skrze život jeho. ¹¹ A nejen to, ale chlubíme se i Bohem, skrze Pána našeho Jezukrista, skrze něhož nyní smíření jsme došli. ¹² A proto jako skrze jednoho člověka hřích na svět vešel a skrze hřích smrt, a tak na všechny lidi smrt přišla, v němž všichni zhřešili. ¹³ Neboť až do zákona hřích byl na světě, ale hřích se nepočítá, když zákona není. ¹⁴ Kralovala pak smrt od Adama až do Mojžíše také i nad těmi, kteří nehřešili ku podobnosti přestoupení Adamova, který je předobraz toho budoucího. ¹⁵ Ale ne jako hřích, tak i milost. Neboť poněvadž onoho jednoho pádem mnoho jich zemřelo, mnohem více milost Boží a dar z milosti toho jednoho člověka Jezukrista na mnohé rozlit je. ¹⁶ Aniž jako skrze jednoho, který zhřešil, tak milost. Neboť vina z jednoho pádu ku potupení, ale milost z mnohých hříchů k ospravedlnění. ¹⁷ Neboť poněvadž pro ten pád jeden smrt kralovala pro toho jednoho, mnohem více, kteří rozhojněnou milost a dar spravedlnosti přijímají, v životě kralovat budou skrze toho jediného Jezukrista. ¹⁸ A tak tedy, jako skrze pád jeden na všechny lidi přišla vina ku potupení, tak i skrze jediné ospravedlnění na všechny lidi přišla milost k ospravedlnění života. ¹⁹ Neboť jako skrze neposlušenství jednoho člověka učiněno je mnoho hříšných, tak i skrze poslušenství jednoho spravedliví učinění budou mnozí. ²⁰ Zákon pak k tomu přistoupil, aby se rozhojnil hřích, a kde se rozhojnil hřích, tu ještě více rozhojnila se milost, ²¹ Aby jako kraloval hřích k smrti, tak aby i milost kralovala skrze spravedlnost k životu věčnému, skrze Jezukrista Pána našeho.

6 Co tedy díme? Zůstaneme ve hříchu, aby se milost rozhojnila? ² Nikoli. Kdo jsme zemřeli hříchu, kterak ještě živi budeme v něm? ³ Zdali nevíte, že kteříkoli pokřtěni jsme v Krista Ježíše, ve smrt jeho pokřtěni jsme? ⁴ Pohřbeni jsme tedy s ním skrze křest v smrt, abychom, jako z mrtvých vstal Kristus k slávě Otce, tak i my v novotě života chodili. ⁵ Neboť poněvadž jsme s ním vštípeni připodobněním smrti jeho, tedy i vzkříšením budeme, ⁶ To věduce, že starý člověk náš s ním spolu ukřižován je, aby bylo umrtveno tělo hřícha, abychom již potom nesloužili hříchu. ⁷ Neboť kdo umřel, ospravedlněn je od hříchu. ⁸ Jestliže jsme pak zemřeli s Kristem, věřímě, že spolu s ním také živi budeme, ⁹ Věduce, že Kristus vstav z mrtvých, již více neumírá, smrt nad ním již více nepanuje. ¹⁰ Neboť že umřel, hříchu umřel jednou; že pak je živ, živ je Bohu. ¹¹ Tak i vy za to mějte, že jste zemřeli zajisté hříchu, ale živi jste Bohu v Kristu Ježíši, Pánu našem. ¹² Nepanuj tedy hřích ve smrtelném těle vašem, abyste povolovali jemu v žádostech jeho. ¹³ Aniž vydávejte údů svých za odění nepravosti hříchu, ale vydávejte se k službě Bohu, jako byvše mrtví, již živi, a údy své za odění spravedlnosti Bohu. ¹⁴ Neboť hřích nebude panovat nad vámi; nejste zajisté pod zákonem, ale pod milostí. ¹⁵ Co pak? Hřešit budeme, když nejsme pod zákonem, ale pod milostí? Nikoli. ¹⁶ Zdali nevíte, že komu se vydáváte za služebníky ku poslušenství, toho jste služebníci, koho posloucháte, buď hříchu k smrti, buď poslušenství k spravedlnosti? ¹⁷ Ale díka Bohu, že byvše služebníci hřícha, uposlechl jste ze srdce způsobu učení toho, ve které uvedeni jste. ¹⁸ Vysvobození pak jsouce od hříchu, učinění jste služebníci spravedlnosti. ¹⁹ Po lidsku pravím, pro mdlobu těla vašeho: Jak jste vydávali údy své v službu nečistotě a nepravosti k činění nepravosti, tak nyní vydávejte údy své v službu spravedlnosti ku posvěcení. ²⁰ Neboť když jste byli služebníci hřícha, cizí jste byli od spravedlnosti. ²¹ Jaký jste pak užitek měli tehdy toho, zač se nyní stydíte? Konec zajisté těch věcí je smrt. ²² Nyní pak vysvobození jsouce od hříchu, a podmanění ve službu Bohu, máte užitek svůj ku posvěcení, cíl pak život věčný. ²³ Neboť odplata za hřích je smrt, ale milost Boží život věčný v Kristu Ježíši, Pánu našem.

7 Zdali nevíte, bratři (neboť povědomým zákona mluvím), že zákon panuje nad člověkem, dokud živ je? ² Neboť žena, která za mužem je, živému muži přivázána je zákonem; pakli by umřel muž, svobodná je

od zákona muže. ³ A proto dokud je živ muž, slout bude cizoložnice, bude-li s jiným mužem; pakli by muž její umřel, je svobodna od zákona toho, takže již nebude cizoložnice, bude-li s jiným mužem. ⁴ Tak tedy, bratři moji, i vy umrtvení jste zákonu skrze tělo Kristovo, abyste byli jiného, toho totiž, který z mrtvých vstal, abychom ovoce nesli Bohu. ⁵ Neboť když jsme byli v těle, žádosti hříchů skrze zákon moc svou provodily v údech našich k nesení ovoce smrti. ⁶ Nyní pak osvobozeni jsme od zákona, když umřel ten, v němž jsme drženi byli, tak abychom sloužili v novotě ducha, a ne v vetčnosti litery. ⁷ Co tedy říkáme? Že zákon je hříchem? Nikoli; nýbrž hříchu jsem nepoznal, než skrze zákon. Neboť i o žádosti byl bych nevěděl, kdyby byl zákon neřekl: Nepožádáš. ⁸ Ale příčinu vzav hřích skrze přikázání, zplodil ve mně všelijakou žádost. Bez zákona zajisté hřích mrtev je. ⁹ Já pak byl jsem živ někdy bez zákona, ale když přišlo přikázání, hřích ožil, ¹⁰ A já umřel. A shledáno je, že to přikázání, které mělo být k životu, je mi k smrti. ¹¹ Neboť hřích, vzav příčinu skrze to přikázání, podvedl mne, a skrze ně zabil. ¹² A tak zákon zajisté je svatý, a přikázání svatě i spravedlivé a dobré. ¹³ Tedy to dobré učiněno je mi smrt? Nikoli, ale hřích, aby se okázal být hříchem, skrze to dobré zplodil mi smrt, aby byl příliš velmi hřešící hřích skrze přikázání. ¹⁴ Víme zajisté, že zákon je duchovní, ale já jsem tělesný, prodaný hříchu. ¹⁵ Neboť toho, co činím, neoblibuji; neboť ne, co chci, to činím, ale, co v nenávisti mám, to činím. ¹⁶ Jestliže pak, co nechci, to činím, povoluji zákonu, že je dobrý. ¹⁷ A tak nyní více ne já to činím, ale ten hřích, který ve mně přebývá. ¹⁸ Vím zajisté, že nepřebývá ve mně (to je v těle mém), dobré. Neboť chtění hotové mám, ale abych vykonat mohl dobré, toho nenalézám. ¹⁹ Neboť nečiním dobrého, které chci, ale činím to zlé, jehož nechci. ²⁰ A poněvadž pak, čeho já nechci, to činím, tedy již ne já činím to, ale ten hřích, který ve mně přebývá. ²¹ Nalézám tedy zákon, když chci činiti dobré, že se mne přidrží zlé. ²² Neboť zvláštní libost mám v zákoně Božím podle vnitřního člověka; ²³ Ale vidím jiný zákon v údech svých, odporující zákonu myslí mé, a jímající mne zákonu hříchu, který je v údech mých. ²⁴ Bídny já člověk! Kdo mne vysvobodí z toho těla smrti? ²⁵ Děkuji Bohu skrze Jezukrista Pána našeho. A tak tedy tentýž já sloužím myslí zákonu Božímu, ale tělem zákonu hříchu.

8 A proto není již žádného potupení těm, kteří jsou v Kristu Ježíši, nechodícím podle těla, ale podle Ducha. ² Neboť zákon Ducha života v Kristu Ježíši vysvobodil mne od zákona hříchu i smrti. ³ Neboť se nemohl být zákon, jelikož byl mdlý pro tělo, Bůh poslav Syna svého v podobnosti těla hříchu, a příčinou hříchu, potupil hřích na těle, ⁴ Aby spravedlnost zákona vyplněna byla v nás, kteří nechodíme podle těla, ale podle Ducha. ⁵ Ti zajisté, kteří jsou podle těla, chutnají to, co je těla, ale ti, kteří podle Ducha, to, co je Ducha. ⁶ Neboť opatrnost těla je smrt, opatrnost pak Ducha život a pokoj, ⁷ Protože opatrnost těla je nepřítelkyně Bohu; neboť zákonu Božímu není poddána, aniž hned může být. ⁸ Proto ti, kteří jsou v těle, Bohu se líbit nemohou. ⁹ Vy pak nejste v těle, ale v Duchu, poněvadž Duch Boží ve vás přebývá. Jestliže pak kdo Ducha Kristova nemá, ten není jeho. ¹⁰ A jestli Kristus ve vás, tedy ač tělo umrtveno je pro hřích, však duch živ je pro spravedlnost. ¹¹ Jestliže pak Duch toho, který vzkřísil Ježíše z mrtvých, ve vás přebývá, tedy ten, který vzkřísil Krista z mrtvých, obživí i smrtelná těla vaše, pro přebývacího Ducha jeho ve vás. ¹² A tak tedy, bratři, dlužníci jsme ne tělu, abychom podle těla živi byli. ¹³ Neboť budete-li podle těla živi, zemřete; pakli byste Duchem skutky těla mrtvili, živi budete. ¹⁴ Neboť kteříkoli Duchem Božím vedeni bývají, ti jsou synové Boží. ¹⁵ Nepřijali jste zajisté ducha služby opět k bázni, ale přijali jste Ducha synovství, v němž voláme Abba, totiž Otče. ¹⁶ Ten Duch osvědčuje duchu našemu, že jsme synové Boží. ¹⁷ A jestliže synové, tedy i dědicové, dědicové zajisté Boží, spolu pak dědicové Kristovi, však jestliže spolu trpíme, abychom spolu i oslaveni byli. ¹⁸ Neboť tak za to mám, že nejsou rovná utrpení nynější oné budoucí slávě, která se zjevit má na nás. ¹⁹ Neboť stvoření pečlivě jako vyhlídá, očekává zjevení synů Božích. ²⁰ Marnosti zajisté poddáno je stvoření, nechť, ale pro toho, který je poddal, ²¹ V naději, že i to stvoření vysvobozeno bude od služby porušení ve svobodu slávy synů Božích. ²² Neboť víme, že všechno stvoření spolu lká, a spolu ku porodu pracuje až posavad. ²³ A netoliko ono, ale i my, prvotiny Ducha mající, i my sami v sobě lkáme, zvolení synů očekávající, a tak vykoupení těla svého. ²⁴ Neboť nadějí spasení jsme. Naděje pak, která se vidí, není naděje. Neboť co kdo vidí, proč by se toho

7:9 Byl jsem živ. Přestože i malé děti jsou hříšné (dovedou závidět, žárlit a ubližovat si navzájem, aniž by je tomu někdo učil) neznamená to nutně, že se rodí propadlé peklu; Ježíš říká, že jim patří Boží království Lk 18:16. Podle tohoto Pavlova verše existuje něco, čemu bychom mohli říkat „věk zodpovědnosti“, před jehož dosažením Bůh člověku hříchy nepočítá. Člověk je duchovně živý, ale když dozraje k poznání, že Boží přikázání ho usvědčují ze hříchu (protože ho překročil), člověk duchovně zemře (v. 10 a pozn.). Aby se mohl znovu narodit (Jn 3:7), potřebuje Krista.

7:10 Já umřel. Řeč je pochopitelně o duchovní smrti, nikoliv fyzické (to by to asi nenapsal). Srv. pozn. 9. Člověka vzdálil od Boha (tzn. duchovně zahubil) jeho hřích.

8:1 Žádného potupení. Boží vůle není, aby nás trýznily pocity viny. Chce nicméně, abychom uviděli své vědomí viny. Můžeme vykročit směrem k nápravě, až poté, co si přiznáme svou hříšnost. Když sami o sobě uvažujeme jako o někom špatném, necítíme se dobře. Když se necítíme dobře, neděláme dobré věci tak dobře, jak bychom mohli. A tak zase děláme špatné věci, kvůli kterým pak máme špatné svědomí, a jsme v pasti. Teprve když se dokážeme přijmout takoví, jací jsme (viz Úvod k Terapeutické Bibli: Uzdravení na str. 6), můžeme se změnit. Přijetí sami sebe takoví, jací jsme, samo nestačí; je to jen vědomí viny. Je to pouze první krok ke skutečné proměně.

*Bolesti, artíš mě k zemi
a měníš mě na věřícího.*

Imagine Dragons

nadál? ²⁵ Pakli čeho nevidíme, toho se nadějeme, tedy toho skrze trpělivost očekáváme. ²⁶ Ano také i Duch pomocen je mdlobám našim. Neboť zač bychom se měli modlit, jak by náleželo, nevíme, ale ten Duch prosí za nás lkánímí nevypravitelnými. ²⁷ Ten pak, který je zpytatel srdcí, zná, jaký by byl smysl Ducha, že podle Boha prosí za svaté. ²⁸ Víme pak, že milujícím Boha všechny věci Bůh proměňuje k dobrému, totiž těm, kteří podle uložení jeho povolání jsou. ²⁹ Neboť které předzvěděl, ty i předzřídil, aby byli připodobnění obrazu Syna jeho, aby on byl prvorozený mezi mnohými bratry. ³⁰ Které pak předzřídil, těch i povolal, a kterých povolal, ty i ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty i oslavil. ³¹ Co tedy říkáme k tomu? Když je Bůh s námi, kdo proti nám? ³² Který ani vlastnímu Synu svému neodpustil, ale za nás za všechny vydal jej, i kterak by tedy nám s ním všech věcí nedal? ³³ Kdo bude žalovat na vyvolené Boží? Bůh je, který ospravedlňuje. ³⁴ Kdo je, kdo by potupil? Kristus je, který umřel, nýbrž i z mrtvých vstal, a který i na pravici Boží je, který i oroduje za nás. ³⁵ Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Zarmoucení-li, anebo úzkost, nebo protivenství? Zdali hlad nebo nahota? Zdali nebezpečnost, nebo meč? ³⁶ Jak psáno je: Pro tebe mrtvení býváme celý den, chytáni jsme jako ovce oddané k zabítí. ³⁷ Ale v tom ve všem udatně vítězíme, skrze toho, který nás zamiloval. ³⁸ Jist jsem zajisté, že ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížatstvo, ani mocnosti, ani nastávající věci, ani budoucí, ³⁹ Ani vysokost, ani hlubokost, ani kterékoli jiné stvoření, nebude moci nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, Pánu našem.

9 Pravdu pravím v Kristu, a neklamou, čemuž i svědomí mé svědectví vydává v Duchu svatém, ² Že mám veliký zármutek, a ustavičnou bolest v srdci svém. ³ Neboť žádal bych já sám zavrženým být od Krista místo bratrů svých, příbuzných svých podle těla. ⁴ Kterí jsou Izraelští, jejichž je přijetí za syny, i sláva, i smlouvy, i zákona dání, i služba, i zaslíbení. ⁵ Jejichž jsou otcové, a ti, z nichž je Kristus podle těla, který je nade všechny Bůh požehnaný na věky. Amen. ⁶ A však nemůže zmařeno být slovo Boží. Neboť ne všichni, kteříž jsou z Izraele, Izraelští jsou. ⁷ Aniž proto, že jsou símě Abrahamovo, všichni jsou synové, ale v Izákovi nazváno bude tvé símě. ⁸ To je, ne ti, kteří jsou synové těla, jsou synové Boží, ale kteří jsou synové zaslíbení, ti se počítají za símě. ⁹ Neboť toto je slovo zaslíbení: V týž čas přijdu, a Sára bude mít syna. ¹⁰ A nejen to, ale i Rebeka z jednoho počavši, totiž z Izáka, otce našeho. ¹¹ Neboť ještě před narozením, a dříve než co dobrého nebo zlého učinili, aby uložení Boží, které je podle vyvolení, ne ze skutků, ale z toho, který povolává, pevné bylo, ¹² Řečeno je jí: Větší sloužit bude menšímu, ¹³ Jak psáno je: Jákoba jsem miloval, ale Ezau nenáviděl jsem. ¹⁴ A co tedy říkáme? Zdali nespravedlnost je u Boha? Nikoli. ¹⁵ Neboť Mojžíšovi dí: Smiluj se, nad kým se smilují, a slituji se, nad kým se slituji. ¹⁶ A tak tedy není na tom, kdo chce, ani na tom, kdo běží, ale na Bohu, kterýž se smilovává. ¹⁷ Neboť dí Písmo Faraonovi: Proto jsem vzbudil tebe, abych na tobě ukázal moc svou, a aby rozhlášeno bylo jméno mé po vší zemi. ¹⁸ A tak tedy, nad kým chce, smilovává se, a koho chce, zatvrzuje. ¹⁹ Ale díš mi: A proč se pak hněvá? Neboť vůli jeho kdo odepřel? ²⁰ Nýbrž, ó člověče, kdo jsi ty, že odmlouváš Bohu? Zda hrnec dí hrnčírů: Pročs mne tak udělal? ²¹ Zdali hrnčír nemá moci nad hlinou, aby z jednotejné hroudy udělal jednu nádobu ke cti, a jinou ku potupě? ²² Což pak, že Bůh, chtěje ukázat hněv, a oznámit moc svou, snášel ve mnohé trpělivosti nádobu hněvu, připravené k zahynutí, ²³ A známé učinit bohatství slávy své při nádobách milosrdenství, které připravil k slávě? ²⁴ Kterých i povolal, totiž nás, netoliko ze Židů, ale také i z pohanů, ²⁵ Jak i skrze Ozé dí: Nazovu nelid svůj lidem svým, a nemilou milou. ²⁶ A stane se, že místo toho, kde řečeno bylo jim: Nejste vy lid můj, tu nazváni budou synové Boha živého. ²⁷ Izaiáš pak volá nad Izraelem, řka: Byť pak byl počet synů Izraelských jako písek mořský, ostatky spaseny budou. ²⁸ Neboť pohubení učiní spravedlivé, a to jisté, pohubení zajisté učiní Pán na zemi, a to jisté. ²⁹ A jak dříve pověděl Izaiáš: Byť byl Pán zástupů nepozůstavil nám semene, jako Sodoma učinění bychom byli, a Gomoře byli bychom podobni. ³⁰ Co tedy říkáme? I to, že pohané, kteří nenásledovali spravedlností, dosáhli spravedlností, a to spravedlností té, která je z víry; ³¹ Izrael pak následovav zákona spravedlností, k zákonu spravedlností nepřišel. ³² Proč? Neboť

8:28 Všechny věci Bůh proměňuje k dobrému. Většina překladů, nejen českých, zde bývá nepřesná implikací, že křesťanům se dějí jenom dobré věci. Jsou lidé, kteří zažili nějakou nevýslovně hroznou tragédii, a kvůli tomuto nesprávnému překladu pak zanevěřili na Boha, protože je (podle jejich přesvědčení) zklamal. V originální větě *πάντα συνεργεῖ ὁ θεὸς εἰς ἀγαθόν* (*panta synergei ho theos eis agathon*) není shoda podmětu s přísudkem ve spojení *panta synergei* („všechny věci“ [plurál] „spolučiní“ [singulár]), nýbrž ve spojení *synergei ho theos* („spolučiní Bůh“). Verš neshazuje zodpovědnost za všechno zlo ve světě na Boha předstíráním, že je to dobro; světu

vládne ďábel (1Jn 5:19), jehož skutky přišel Ježíš mařit (1Jn 3:8). Bůh je sice všemohoucí, ale láska znamená vzdát se moci (Fp 2:6–8). Až se vrátí, tehdy svou moc uplatní v plné síle a jeho protivníci si v hrůze budou přát, aby se nebyli narodili (Zj 6:16). Do té doby musíme tomuto verši rozumět tak, že Bůh všechny věci (včetně těch zlých) proměňuje v dobro těch, kdo ho milují, i navzdory tomu, jak to bylo strašné.

 Lidé, kteří zůstali Bohu věrni i v tragických událostech, které je potkaly, mohou dosvědčit, že díky tomu duchovně povyrostli způsobem, který by jinak možný nebyl. Srv. čl. **Smysl utrpení** na str. 322.

ne z víry, ale jako ze skutků zákona jí hledali. Urazili se zajisté o kámen urážky, ³³Jak psáno je: Aj, kladu na Sionu kámen urážky a skálu pohoršení, a každý, kdo uvěří v něj, nebude zahanben.

10 Bratři, příchyllost zajisté se zvláštní libostí srdce mého je k Izraelovi, i modlitba za něj k Bohu, aby spasen byl. ²Neboť jim svědectví vydávám, že horlivost Boží mají, ale ne podle poznání. ³Neboť neznajíce Boží spravedlnosti, a svou vlastní spravedlnost usilující vystavit, spravedlnosti Boží nebyli poddáni. ⁴Konec zajisté zákona je Kristus k ospravedlnění všelijakému věřícímu. ⁵Neboť Mojžíš píše o spravedlnosti, která je ze zákona, pravě: Který by koli člověk činil ty věci, živ bude v nich. ⁶Ta pak spravedlnost, která je z víry, takto praví: Neříkej v srdci svém: Kdo vstoupí na nebe? To je Krista z výsosti svět. ⁷Anebo kdo sestoupí do propasti? To je Krista z mrtvých vzbuditi. ⁸Ale co dí? Blízko tebe je slovo, v ústech tvých a v srdci tvém. To je slovo to víry, které kážeme: ⁹Vyznáš-li ústy svými Pána Ježíše, a srdcem svým uvěříš-li, že jej Bůh vzkřísil z mrtvých, spasen budeš. ¹⁰Srdcem se zajisté věří k spravedlnosti, ale ústy vyznání se děje k spasení. ¹¹Neboť dí Písmo: Všelijaký, kdo věří v něj, nebude zahanben. ¹²Není zajisté rozdílu mezi Židem a Řekem; neboť tentýž Pán všech, bohatý je ke všem vzývajícím jej. ¹³Každý zajisté, kdokoli vzýval by jméno Páně, spasen bude. ¹⁴Ale kterak budou vzývat toho, ve kterého neuvěřili? A kterak uvěří tomu, o němž neslyšeli? A kterak uslyší bez kazatele? ¹⁵A kterak kázat budou, jestliže nebudou poslání? Jak psáno je: Jak krásné nohy zvěstujících pokoj, zvěstujících dobré věci. ¹⁶Ale ne všichni uposlechli evangelium. Neboť Izaiáš praví: Pane, kdo uvěřil kázání našemu? ¹⁷Tedy víra ze slyšení, slyšení pak skrze slovo Boží. ¹⁸Ale pravím: Zdali neslyšeli? A po vši zemi rozešel se zvuk jejich, a do končin světa slova jejich. ¹⁹Ale pravím: Zdali nepoznal Izrael? A první Mojžíš řekl: Já k závisti vás přivedu skrze národ ten, který není národ; skrze národ nemoudrý k hněvu popudím vás. ²⁰A Izaiáš směle dí: Nalezen jsem od těch, kteří mne nehledali; zjeven jsem těm, kteří se na mne neptali. ²¹Ale proti Izraelovi dí: Přes celý den roztahoval jsem ruce své k lidu nepovolnému a protivnému.

11 Proto pravím: Zdali Bůh zavrhl lid svůj? Nikoli; neboť i já Izraelský jsem, ze semene Abrahamova, z pokolení Beniaminova. ²Nezavrhl Bůh lidu svého, který předzvěděl. Zdali nevíte, co Písmo praví

Milovat a nenávidět

Slova, která nám připadají příliš silná, by někoho mohla odradit od následování Boha, který je tak nespravedlivý a tvrdý. Nenáviděl Ezaua (v. 9:13; citace Mal 1:2–3) a výrazy stejného slovního základu najdeme v kontextech nesmiřitelného nepřátelství, např. máme milovat ty, kdo nás nenávidí (Mt 5:44; Lk 6:27); máme počítat s nenávistí pronásledovatelů (Mt 10:22; 24:9; Lk 21:17) a zrádců (Mt 24:10; Lk 6:22) podobně jako Boží lid v dobách SZ (Lk 1:71). Svého krále odmítají ti, kdo ho nenávidí (Lk 19:14); hříšníci nenávidí světlo, které je odhaluje a usvědčuje (Jn 3:20), proto nenávidí Krista i jeho následovníky (Jn 7:7; 15:18–19). Kdo nenávidí Ježíše, nenávidí Otce (Jn 15:23–25).

Kristus své následovníky dokonce nabádá takto nenávidět celou svou rodinu (Lk 14:26), ba i sebe samotné (Jn 12:25).

Nesmíme však včítat do textu to, co tam původně nebylo. Text je psán do kultury, která tyto silné výrazy spojuje se silnými emocemi, o kterých ale ví, že jsou rychle pomíjivé. Ne vždy „nenávidět“ musí nutně znamenat „přát někomu to nejhorší“.

Umíme si snadno představit, že by někdo mohl pracovat pro dva různé zaměstnavatele, a nemusí to nutně znamenat, že jednoho „miluje“, kdežto

druhé „nenávidí“ v tom extrémně silném významu, jak mu rozumíme v naší dnešní kultuře (Mt 6:24 Lk 16:13). Jde jenom o to, že když nastane konflikt (řekněme, že oba zaměstnavatelé požadují neplánovaný přesčas ve stejnou dobu), musíme se rozhodnout jednomu dát přednost. To je pravý význam slova „milovat“ v kontrastu s „nenávidět“. Zaměstnavatel, který se svého zaměstnance dočká na přesčasové hodině, je „milován“, zatímco ten druhý „nenáviděn“.

V tomto významu musíme rozumět pasážím jako Lk 14:26: Kdyby kdokoliv vyžadoval něco, co je v rozporu s Kristovým nárokem, Kristus musí dostat přednost, jinak ho nejsme hodni. Nemusíme své bližní kvůli tomu „nenávidět“ (Mt 5:44; Lk 6:27, 35; Ef 5:25; Ko 3:19; 1Te 5:13; 1Pt 1:22; 2:17).

Takto Bůh „nenáviděl“ Ezaua: Požehnal mu (Gn 27:39; 33:9; Dt 2:5; Žd 11:20). Jenom pokud jde o přízeň jeho dvojčeti Jákobovi, Ezau zůstal na druhém místě. Jestli ho nebo jeho potomky později stihlo prokletí, nebylo to pro předurčenost ke zkáze; byl to důsledek jejich vlastního chování. Ezau pohrdl prvorozenstvím (Gn 25:30–34; Žd 12:16) a jeho potomci se chovali k Izraelitům – svým příbuzným – jako k nepřátelům (Nu 20:17–20; Abd 10).

o Eliášovi, kterak se modlí Bohu proti lidu Izraelskému, řka: ³ Pane, proroky tvé zmrdovali, a oltáře tvé rozkopali, já pak zůstal jsem sám, a i méť duše hledají? ⁴ Ale co jemu dí odpověď Boží? Pozůstavil jsem sobě sedm tisíců mužů, kteří neskláněli kolen před Bálem. ⁵ Tak i nyní ostatky podle vyvolení milosti zůstaly, ⁶ A poněvadž z milosti, tedy ne ze skutků, sic jinak milost již by nebyla milost. Pakli ze skutků, již není milost, jinak skutek nebyl by skutek. ⁷ Co tedy? Čeho hledá Izrael, toho nedošel, ale vyvolení došli toho, jiní pak zatvrzení jsou, ⁸ (Jak psáno je: Dal jim Bůh ducha zkormoucení, oči aby neviděli, a uši, aby neslyšeli), až do dnešního dne. ⁹ A David dí: Budíž jim stůl jejich osídlem a pastmi a pohoršením i odplacením. ¹⁰ Zatměte se oči jejich, ať nevidí, a hřbet jejich vždycky shýbej. ¹¹ Pravím tedy: Tak-li pak klesli, aby padli? Nikoli, ale jejich pádem spasení přišlo pohanům, aby je k závidění přivedl. ¹² A poněvadž pak jejich pád je bohatství světa, a zmenšení jejich je bohatství pohanů, čím více plnost jich? ¹³ Vám zajisté pravím pohanům, že jelikož jsem já apoštol pohanský, přísluhování své oslavuji, ¹⁴ Zda bych jak k závidění vzbuditi mohl tělo mé, a k spasení přivesti některé z nich. ¹⁵ Nebo když zavrženi jich je smíření světa, co pak zase jich přijetí, než život z mrtvých? ¹⁶ Poněvadž prvotiny svaté, také i těsto; a jestli kořen svatý, i ratolesti. ¹⁷ Že jsou pak některé ratolesti vylomeny, a ty, byv planou olivou, vštípen jsi místo nich, a učiněn jsi účastník kořene i tučnosti olivy. ¹⁸ Nechlub se proti ratolestem. Pakli se chlubiš, věz, že ne ty kořen neseš, ale kořen tebe. ¹⁹ Pakli díš: Vylomeny jsou ratolesti, abych já byl vštípen, ²⁰ Dobře. Pro nevěru vylomeny jsou, ale ty vírou stojíš. Nebuď vysokomyslný, ale boj se. ²¹ Neboť poněvadž Bůh ratolestem přirozeným neodpustil, věz, že by ani tobě neodpustil. ²² A proto viz dobrotivost i zuřivost Boží. K těm zajisté, kteří padli, zuřivost, ale k tobě dobrotivost, ač budeš-li trvati v dobrotě. Sic jinak i ty vyťat budeš. ²³ A i oni, jestliže nezůstanou v nevěře, zase vštípeni budou. Mocen je zajisté Bůh zase vštípit je. ²⁴ Neboť poněvadž ty vyťat jsi z přirozené plané olivy, a proti přirození vštípen jsi v dobrou olivu, čím více ti, kteří podle přirození jsou, vštípeni budou v svou vlastní olivu. ²⁵ Nebo nechci, bratří, abyste nevěděli tohoto tajemství (abyste nebyli sami u sebe moudří), že zatvrdilost z částky přihodila se Izraelovi, dokud by nevešla plnost pohanů. ²⁶ A tak všechen Izrael spasen bude, jak psáno je: Přijde ze Siona vysvoboditel, a odvrátí bezbožnosti od Jákoba. ²⁷ A tato bude smlouva má s nimi, když shladím hříchy jejich. ²⁸ A tak ze strany evangelia jsou nepřátelé pro vás, ale podle vyvolení jsou milí pro otce. ²⁹ Darů zajisté svých a povolání Bůh nelituje. ³⁰ Neboť jako i vy někdy jste nebyli poslušni Boha, ale nyní milosrdenství jste došli pro jejich nevěru, ³¹ Tak i oni nyní neuposlechli, aby pro učiněné vám milosrdenství i oni milosrdenství dosáhli. ³² Zavřel zajisté Bůh všechny v nevěře, aby se nade všemi smiloval. ³³ Ó hlubokosti bohatství i moudrosti i umění Božího! Jak jsou nevyzpytatelné soudy jeho, a nevystižitelné cesty jeho. ³⁴ Neboť kdo poznal mysl Páně? Anebo kdo jemu radil? ³⁵ Neboť kdo dříve dal jemu, a bude mu odplaceno? ³⁶ Neboť z něho, a skrze něho, a v něm jsou všechny věci, jemuž sláva na věky. Amen.

12 Proto prosím vás, bratří, skrze milosrdenství Boží, abyste vydávali těla svá v oběť živou, svatou, Bohu libou, rozumnou službu svou. ² A nepřipodobňujte se světu tomuto, ale proměňte se obnovením mysli své, tak abyste zkusili, jaká by byla vůle Boží dobrá, libá a dokonalá. ³ Neboť pravím (skrze milost, která dána je mi), každému, kdo je mezi vámi, aby nesmyslil více, než sluší smyslit, ale aby smyslil ve střídmosti, tak jak komu Bůh udělil míru víry. ⁴ Neboť jako v jednom těle mnohé údy máme, ale nemají všechny údy jednostejného díla, ⁵ Tak mnozí jedno tělo jsme v Kristu, a obzvláště jedni druhých údové. ⁶ Ale majíce obdarování rozdílná podle milosti, která dána je nám, buďte prorocťví, to ať se koná podle pravidla víry; ⁷ Buďte úřad, v přísluhování; buďte ten, kdo učí, ve vyučování. ⁸ Též kdo napomíná, v napomínání; ten, kdo rozdává, v upřímnosti; kdo předložen je, v pilnosti; kdo milosrdenství činí, číň to s ochotností. ⁹ Milování buď bez pokrytectví; v ošklivosti mějte zlé, připojeni jsouce k dobrému. ¹⁰ Láskou bratrskou jedni k druhým naklonění jsouce, poctivostí se vespolek předcházejte, ¹¹ V pracích neleniví, duchem vroucí, Pánu sloužící, ¹² Nadějí se veselíce, v souženích trpěliví, na modlitbě ustaviční, ¹³ V potřebách s svatými se sdílejíce, přívětivosti k hostem následující. ¹⁴ Dobrořečte protivníkům svým, dobrořečte a nezlořečte. ¹⁵ Radujte s radujícími, a plačte s plačícími. ¹⁶ Buďte vespolek jednomyslní, ne vysoce o sobě smýšlejíce, ale k nízkým se nakloňující. ¹⁷ Nebuďte opatrní sami u sebe. Žádnému zlého za zlé neodplácejte, opatrující dobré přede všemi lidmi, ¹⁸ Jestliže je možné, pokud na vás je, se všemi lidmi pokoj majíce, ¹⁹ Ne sami sebe mstíce, nejmilejší, ale dejte místo hněvu; neboť psáno je: Mně pomsta, já odplatím, praví Pán. ²⁰ A proto lační-li nepřítel tvůj, nakrm jej, a žízni-li, dej mu pít. Neboť to učině, uhlí řeřavé shrneš na hlavu jeho. ²¹ Nedej se přemoci zlému, ale přemáhej v dobrém zlé.

13 Každá duše vrchnostem poddána buď. Neboť není vrchnosti, jediné od Boha, a které vrchnosti jsou, od Boha zřízené jsou. ² A proto kdo se vrchnosti protiví, Božímu zřízení se protiví; kteří se pak protiví, odsouzení sobě dobudou. ³ Neboť vrchnosti nejsou ke strachu dobře činícím, ale zle činícím. Chceš-li se pak

nebát vrchnosti, čiň dobře, a budeš míti chválu od ní. ⁴Boží zajisté služebník je, tobě k dobrému. Pakli bys zle činil, boj se; neboť ne nadarmo nese meč. Boží zajisté služebník je, mstitel zuřivý nad tím, kdo zle činí. ⁵A proto náleží poddánu být, netoliko pro hněv, ale i pro svědomí. ⁶Neboť proto i daň dáváte, že služebníci Boží jsou, pilnou práci o to samo vedouce. ⁷Každému tedy, co jste povinni, dávejte. Komu daň, tomu daň; komu clo, tomu clo; komu bázeň, tomu bázeň; komu čest, tomu čest. ⁸Žádnému nebývejte nic dlužni, než to, abyste se vespolek milovali. Neboť kdo miluje bližního, zákon naplnil, ⁹Poněvadž to přikázání: Nesesmilníš, nezabiješ, neukradneš, nepromluvíš křivého svědectví, nepožádáš, a jestli které jiné přikázání, v tomto slovu se zavírá: Milovat budeš bližního svého jako sebe samého. ¹⁰Láska bližnímu zle neučiní, a proto plnost zákona je láska. ¹¹A zvláště pak vidouce takovou příhodnost, že je nám již čas ze sna se probudit. Nyní zajisté blíže nás je spasení, nežli když jsme uvěřili. ¹²Noc pominula, ale den se přiblížil. Odvrhněme tedy skutky temnosti, a oblečme se v odění světla. ¹³Jako ve dne poctivě chodme, ne v hodování a v opilství, ne v smilstvích a v chlípnostech, ne v sváru a v závisti. ¹⁴Ale oblečte se v Pána Jezukrista, a nepečujte o tělo podle žádosti jeho.

14 Mdlého pak ve víře přijímejte ne k hádkám o otázkách. ²Neboť někdo věří, že může jíst všechno; jiný pak mdlý jsa, jí zelí. ³Ten kdo jí, nepokládej sobě za nic toho, kdo nejí; a kdo nejí, toho nepotupuj, kdo jí. Neboť Bůh přijal jej. ⁴Ty kdo jsi, abys tupil cizího služebníka? Však Pánu svému stojí, anebo padá. Bude pak ustaven; mocen je zajisté Bůh utvrdit jej. ⁵Neboť někdo rozsuzuje mezi dnem a dnem, a někdo soudí každý den. Jeden každý v svém smyslu ujištěn buď. ⁶Kdo dnu dbá, Pánu dbá; a kdo nedbá, Pánu nedbá. A kdo jí, Pánu jí, neboť děkuje Bohu; a kdo nejí, Pánu nejí, a děkuje Bohu. ⁷Žádný zajisté z nás není sám sobě živ, a žádný sobě sám neumírá. ⁸Neboť buď že jsme živi, Pánu živi jsme; buď že mřeme, Pánu mřeme. A tak buď že jsme živi, buď že umíráme, Páně jsme. ⁹Na to zajisté Kristus i umřel, i z mrtvých vstal, i ožil, aby nad živými i nad mrtvými panoval. ¹⁰Ty pak proč potupuješ bratra svého? Anebo také ty proč za nic pokládáš bratra svého? Však všichni staneme před stolicí Kristovou. ¹¹Psáno je zajisté: Živ jsem já, praví Pán, že přede mnou bude klekat každé koleno, a každý jazyk vyznávat bude Boha. ¹²A tak jeden každý z nás sám za sebe počet vydávat bude Bohu. ¹³Nesudme tedy více jedni druhých, ale toto raději rozsuzujte, abyste nekladli úrazu nebo pohoršení bratru. ¹⁴Vím a ujištěn jsem v Pánu Ježíši, že nic nečistého není samo ze sebe; než tomu, kdo tak soudí, že by nečisté bylo, jemu nečisté je. ¹⁵Ale bývá-li rmoucen bratr tvůj pro pokrm, již nechodíš podle lásky. Nepřivozuj k zahynutí pokrmem svým toho, za kteréhož Kristus umřel. ¹⁶Nebud tedy v porouhání dáno dobré vaše. ¹⁷Království zajisté Boží není pokrm a nápoj, ale spravedlnost a pokoj a radost v Duchu svatém. ¹⁸Neboť kdo v tom slouží Kristu, milý je Bohu a lidem příjemný. ¹⁹Proto následujme toho, co je ku pokoji a k budování společnému. ²⁰Nekaz pro pokrm díla Božího. Všechno zajisté čisté je, ale zlé je člověku, který jí s pohoršením. ²¹Dobré je nejíst masa a nepít vína, ani na čemkoli se uráží bratr tvůj, nebo horší, anebo zemdlivá. ²²Ty víru máš? Měj ji sám u sebe před Bohem. Blahoslavený, kdo nesoudí sebe samého v tom, co oblibuje. ²³Ale kdo pak rozpakuje se, kdyby jedl, potupen je, neboť ne z víry jí. A cokoli není z víry, hřích je.

15 Povinni jsme pak my silní mdloby nemocných snášet, a ne sami sobě se líbit. ²A proto jeden každý z nás bližnímu se lib k dobrému pro budování. ³Neboť i Kristus ne sám se sobě líbil, ale jak psáno je: Hanění hanějících tebe připadla na mne. ⁴Neboť kterékoli věci napsány jsou, k našemu naučení napsány jsou, abychom skrze snášelivost a potěšení Písem naději měli. ⁵Bůh pak snášelivosti a potěšení dej vám být jednomyslnými vespolek podle Jezukrista, ⁶Abyste jednomyslně jedněmi ústy oslavovali Boha a Otce Pána našeho Jezukrista. ⁷Proto přijímejte se vespolek, jako i Kristus přijal nás ve slávu Boží. ⁸Neboť pravím, že Kristus Ježíš byl služebníkem obřizky pro Boží pravost, aby potvrdil slibů otcům, ⁹A aby pohané z milosrdenství slavili Boha, jak psáno je: Proto vyznávat tebe budu mezi pohany, a jménu tvému plesat budu. ¹⁰A opět dí: Veselte se pohané s lidem jeho. ¹¹A opět: Chvalte Hospodína všechny národy, a velejte ho všichni lidé. ¹²A opět Izaiáš dí: Bude kořen Jesse, a v tom, který povstane, aby panoval nad pohany, pohané doufat budou. ¹³Bůh pak naděje naplňuj vás všelijakou radostí a pokojem ve víře, abyste se rozhojnili v naději skrze moc Ducha svatého. ¹⁴Jist jsem zajisté, bratři moji, i já také o vás, že i vy jste plní dobroty, naplnění jsouce všelijakou známostí, takže se i napomínat můžete vespolek. ¹⁵Avšak psal jsem vám, bratři, poněkud směle, jako napomínaje vás, podle milosti, která je mi dána od Boha, ¹⁶K tomu abych byl služebníkem Ježíše Krista mezi pohany, slouže evangeliu Božímu, aby byla oběť pohanů vzácná, posvěcena jsouc skrze Ducha Svatého. ¹⁷Mám se tedy čím chlubit v Kristu Ježíši, v Božích věcech. ¹⁸Neboť bych nesměl mluvit toho, čehož by skrze mne neučinil Kristus, ku poslušenství pohanů, slovem i skutkem, ¹⁹V moci divů a zázraků, v síle Ducha Božího, takže jsem od Jeruzaléma vůkol až k Illyrické zemi naplnil evangeliem Kristovým, ²⁰A to tak byv žádostiv kázat evangelium, kde ani jmenován nebyl Kristus, abych na cizí základ nestavěl, ²¹Ale jak psáno je: Kterým není

zvěstováno o něm, uzří, a ti, kteříž neslyšali, porozumějí. ²² A tím je mi mnohokrát překaženo přijít k vám. ²³ Nyní pak nemaje již více místa v těchto krajinách, a žádost maje přijít k vám od mnoha let, ²⁴ Až půjdu do Hispanie, přijdu k vám. Mám zajisté naději, že tudy jda, uzřím vás, a že vy mne doprovodíte tam, avšak až bych dříve u vás poněkud pobyl. ²⁵ Nyní pak беру se do Jeruzaléma, službu čině svatým. ²⁶ Neboť za dobré se vidělo Macedonským a Achaiským, aby sbírku nějakou učinili na chudé svaté, kteříž jsou v Jeruzalémě. ²⁷ Tak sobě to oblíbili, a také povinni jsou jim to. Neboť poněvadž duchovním věcem jejich obcovali pohané, povinni jsou jim také sloužit tělesnými. ²⁸ A proto když to vykonám, a jim odvedu užitek ten, půjdu skrze vás do Hispanie. ²⁹ A vím, že když přijdu k vám, v hojnosti požehnání evangelia Kristova přijdu. ³⁰ Prosím pak vás, bratři, skrze Pána našeho Jezukrista a skrze lásku Ducha, abyste spolu se mnou modlili se za mne Bohu snažně, ³¹ Abych vysvobozen byl od protivníků v Judstvu, a aby služba tato má příjemná byla svatým v Jeruzalémě, ³² Abych k vám bohda s radostí přišel, a s vámi poodpočinul. ³³ Bůh pak pokoje se všemi vámi. Amen.

16 Poroučím pak vám Fében, sestru naši, služebnici církve Cenchrenské, ² Abyste ji přijali v Pánu, tak jak sluší na svaté, a abyste jí pomocni byli, jestliže by vás v čem potřebovala. Neboť i ona mnohým hostem ochotně posluhovala, až i mně také. ³ Pozdravte Priscilly a Akvily, pomocníků mých v Kristu Ježíši, ⁴ Kteří pro můj život svých vlastních hrdel nasadili, jimž ne jen já sám děkuji, ale i všechny církve pohanské, ⁵ I domácích jejich shromáždění. Pozdravte mého milého Epéneta, který je prvotiny Achaie v Kristu. ⁶ Pozdravte Marie, která mnoho práce měla s námi. ⁷ Pozdravte Andronika a Junia, příbuzných mých a spoluvěznů mých, kteří jsou vzácní u apoštolů, a kteří přede mnou byli v Kristu Ježíši. ⁸ Pozdravte Amplia mně v Pánu milého. ⁹ Pozdravte Urbana, pomocníka našeho v Kristu, a Stachyna mého milého. ¹⁰ Pozdravte Apella zkušeného v Kristu. Pozdravte domácích Aristobulových. ¹¹ Pozdravte Herodiona, příbuzného mého. Pozdravte domácích Narcissových, kteří jsou v Pánu. ¹² Pozdravte Tryfény a Tryfózy, které práci vedou v Pánu. Pozdravte Persidy milé, která mnoho pracovala v Pánu. ¹³ Pozdravte Rufa, zvláštního v Pánu, a matky jeho i mé. ¹⁴ Pozdravte Asynkrita, Flegonta, Hermy, Patroba, Hermena, i bratry, kteří jsou s nimi. ¹⁵ Pozdravte Filologa i Julie, Nerea a sestry jeho, i Olympa i všech svatých, kteří jsou s nimi. ¹⁶ Pozdravte sebe vespolek v políbení svatém. Pozdravují vás církve Kristovy. ¹⁷ Prosím pak vás, bratři, abyste sledovali těch, kteří různice a pohoršení činí, na odpor učení tomu, kterému jste vy se naučili, a varujte se jich. ¹⁸ Neboť takoví Pánu našemu Ježíši Kristu neslouží, ale svému břichu; a lahodnými řečmi a pochleбенstvím svádí srdce prostých. ¹⁹ Neboť vaše poslušensví všech došlo. A proto raduji se z vás. Než chci, abyste byli moudří k dobrému, a prostí ke zlému. ²⁰ Bůh pak pokoje potře satana pod nohy vaše brzo. Milost Pána našeho Jezukrista s vámi. Amen. ²¹ Pozdravují vás Timoteus, pomocník můj, a Lucius, a Jázon, a Sozipater, příbuzní moji. ²² Pozdravuji vás v Pánu já Tercius, který jsem psal tento list. ²³ Pozdravuje vás Gáius, hospodář můj i vši církve. Pozdravuje vás Erastus, důchodní písař městský, a Kvartus bratr. ²⁴ Milost Pána našeho Jezukrista se všemi vámi. Amen. ²⁵ Tomu pak, který může vás utvrdit podle evangelia mého a kázání Ježíše Krista, podle zjevení tajemství od časů věčných skrytého, ²⁶ Nyní pak zjeveného i skrze Písma prorocká, podle poručení věčného Boha, ku poslušensví víry všechněm národům oznámeného, ²⁷ Tomu samému moudrému Bohu sláva skrze Jezukrista na věky. Amen.

První list Korintským

Úvod

1 Pavel, povoláný apoštol Ježíše Krista, skrze vůli Boží, a bratr Sostenes, ² Církví Boží, která je v Korintu, posvěceným v Kristu Ježíši, povoláným svatým, spolu se všemi, kteří vyzývají jméno Pána našeho Jezukrista na všelijakém místě, i jejich i našem: ³ Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ⁴ Děkuji Bohu svému vždycky za vás pro tu milost Boží, která dána je vám v Kristu Ježíši, ⁵ Že všemi věcmi obohaceni jste v něm, každým slovem i všelijakým poznáním, ⁶ Jak svědectví Kristovo upevněno je mezi vámi, ⁷ Takže nemáte žádného nedostatku v žádném daru, očekávajíc zjevení Pána našeho Jezukrista, ⁸ Který i utvrdí vás až do konce bez úhony ke dni Pána našeho Jezukrista. ⁹ Věrný je Bůh, skrze něhož povolání jste k účastenství Syna jeho Jezukrista, Pána našeho. ¹⁰ Prosím pak vás, bratři, skrze jméno Pána našeho Jezukrista, abyste jednoduše mluvili všichni, a aby nebylo mezi vámi roztržek, ale buďte spojeni jednodušnou myslí, a jednodušným smyslem. ¹¹ Neboť oznámeno je mi o vás, bratři moji, od domácích Chloe, že by mezi vámi byly různice. ¹² Mním pak toto, že jeden každý z vás říká: Já jsem Pavlův, já Apollův, já Petrův, já pak Kristův. ¹³ Rozdělen-li je Kristus? Zdali Pavel ukřižován je za vás? Anebo zdali jste ve jménu Pavlova pokřtěni byli? ¹⁴ Děkuji Bohu, že jsem žádného z vás nekřtil, než Krispa a Gáia, ¹⁵ Aby někdo neřekl, že jsem ve jménu svém křtil. ¹⁶ Křtil jsem také i Štěpánovu čeled. Více nevím, abych koho jiného křtil. ¹⁷ Neboť neposlal mne Kristus křtít, ale evangelium kázat, ne v moudrosti řeči, aby nebyl vyprázdněn kříž Kristův. ¹⁸ Neboť slovo kříže těm, kteří hynou, bláznovstvím je, ale nám, kteří spasení dosahujeme, moc Boží je. ¹⁹ Neboť psáno je: Zahladím moudrost

Tři roviny poznání

 Poznání k nám může přicházet několika různými cestami v několika rovinách. Kromě smyslového vnímání poznáváme také rozumem, svou myslí. Logika je nauka o tom, jak správně vyvozovat závěry z premis, které považujeme za dané, nezpochybnitelné, za axiomy, které nepotřebují důkaz (např. že Bible je zjevené Slovo Boží a má pravdu ve všem, co říká, včetně historie). Tento druh intelektuálního poznání je bezpochyby velmi důležitý, sám o sobě však nedostačující.

 Další cestou, kudy k nám může proudit poznání, je naše srdce. Žádný psycholog, terapeut či psychiatr nedokáže pomoci zraněné duši, když zůstane pouze v intelektuální rovině, avšak v odpojení od srdce.

 Třetí rovinou je intuice, tzv. „vnitřní pocit“. Když se zamyslíme nad otázkou, kolikrát jsme v životě měli zřetelně jasný pocit, že něco máme nebo nemáme udělat, ale neposlechli jsme, a pak jsme toho litovali, dojdeme k závěru, že tato pravá intuice má vždycky pravdu. Je to Boží hlas, „věčnost“ v našem nitru (**Kaz 3:11**). Je to ona Pravda, jejíž poznání osvobozuje (**8:32**). Tato Pravda je Ježíš sám (**14:6**).

Jsmo vychovávaní společností, která klade převažující důraz na intelektuální rovinu, zatímco rovinu srdce podceňuje a intuici většinou zcela ignoruje a dokonce odmítá coby nespolehlivou a nedůvěryhodnou.

 Traumatizující zkušenosti nás odpojily od vnitřní pravdy. Naše sebeobrané mechanismy, které jsme si osvojili, abychom přežili bolest, již jsme byli vystaveni, pak tvoří to, čemu říkáme osobnost: soubor našich návyků a závislostí, přehlušujících hlas vnitřní Pravdy a nutkavých k hříšnému chování.

Teprve spojené síly všech tří rovin nám dávají celistvé (byť nikdy ne úplné) poznání, které pak může donekonečna růst.

Neznamená to, že psychoterapie dokáže nahradit Krista jenom proto, že nás dokáže vysvobodit ze závislostí. Hříchy, které jsme napáchali nebo ještě napácháme, volají po odpuštění. To může udělat jenom Ježíš.

Nebudou-li odpuštěny, pak nám mohou zabránit ve vstupu do Božího Království. Před Božím soudem nebude tolik důležité, že jsme se vylízali ze starých ran a poslední část života jsme strávili ve svobodě od závislého chování, které nám i našemu okolí ztrpčovalo celý život až do uzdravení. Nejvíce ze všeho by nám mělo záležet na tom, kde strávíme věčnost.

Jestli nás Bůh uzdravil, pak proto, abychom byli efektivnější ve službě druhým – ukazováním cesty nejen k nápravě, ale hlavně ke spáse. Opuštění hříchů (= závislostí = sebeobraných mechanismů) má cenu jako ovoce proměny Kristem.

Srv. čl. **Uzdravení je možné** u **Gn 16** na str. **26**.

moudrých, a opatrnost opatrných zavrhu. ²⁰ Kde je moudrý? A kde učený? A kde chytrák tohoto světa? Zdali Bůh neobrátí moudrosti tohoto světa v bláznovství? ²¹ Neboť když v moudrosti Boží svět nepoznal skrze moudrost Boha, zalíbilo se Bohu skrze bláznivé kázání spasit věřící, ²² Poněvadž i Židé zázraků žádají, i Řekové hledají moudrosti. ²³ Myť pak kážeme Krista ukřižovaného, Židům zajisté pohoršení, a Řekům bláznovství, ²⁴ Ale povolaným i Židům i Řekům Krista, Boží moc a Boží moudrost. ²⁵ Neboť to bláznovství Boží je moudřejší nežli lidé, a mdloba Boží je silnější než lidé. ²⁶ Vidíte zajisté povolání své, bratři, že nemnozí moudří podle těla, nemnozí mocní, nemnozí urození. ²⁷ Ale co bláznivého je u světa, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a to, co je u světa mdlé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné. ²⁸ A neurozené u světa a za nic položené vyvolil Bůh, a které nejsou, aby ty věci, které jsou, zahladil, ²⁹ Proto aby se nechlubilo před obličejem jeho žádné tělo. ³⁰ Vy pak jste z něho v Kristu Ježíši, který učiněn je nám moudrost od Boha, i spravedlnost, i posvěcení, i vykoupení, ³¹ Aby, jak je napsáno, kdo se chlubí, v Pánu se chlubil.

2 I já přišel k vám, bratři, nepřišel jsem s důstojností řeči nebo moudrosti, zvěstuje vám svědectví Boží. ² Neboť tak jsem usoudil nic jiného neumět mezi vámi, nežli Ježíše Krista, a to toho ukřižovaného. ³ A byl jsem já u vás v mdlobě, a v bázni, i ve strachu mnohém. ⁴ A řeč má a kázání mé nebylo v slibných lidské moudrosti řečech, ale v dokázání Ducha a moci, ⁵ Aby víra vaše nebyla na moudrosti lidské založena, ale na moci Boží. ⁶ Moudrost pak mluvíme mezi dokonalými, ale moudrost ne tohoto světa, ani knížat světa tohoto, která hynou. ⁷ Ale mluvíme tu moudrost Boží v tajemství skrytou, kterou Bůh předuložil před věky k slávě naší, ⁸ Jíž žádný z knížat světa tohoto nepoznal. Neboť kdyby byli poznali, nebyli by Pána slávy ukřižovali. ⁹ Ale jakož psáno je: Čeho oko nevidalo, ani ucho neslychalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co připravil Bůh těm, kteří jej milují. ¹⁰ Nám pak Bůh zjevil skrze Ducha svého. Neboť Duch zpytuje všechny věci, i hlubokosti Božské. ¹¹ Neboť kdo z lidí ví, co je v člověku, jediné duch člověka, který je v něm? Tak i Božích věcí nezná žádný, jediné Duch Boží. ¹² My pak nepřijali jsme ducha světa, ale Ducha toho, který je z Boha, abychom věděli, které věci od Boha darovány jsou nám. ¹³ O nich i mluvíme ne těmi slovy, jimž lidská moudrost učí, ale kterým vyučuje Duch svatý, duchovním to, co duchovního je, přivlastňující. ¹⁴ Ale tělesný člověk nechápe těch věcí, které jsou Ducha Božího; neboť jsou jemu bláznovství, aniž jich může poznat, protože ony duchovně mají rozsuzovány být. ¹⁵ Duchovní pak rozsuzuje všechno, sám pak od žádného nebývá souzen. ¹⁶ Neboť kdo pozná mysl toho Pána, který jej vyučovat bude? My pak mysl Kristovu máme.

3 A já, bratři, nemohl jsem vám mluvit jako duchovním, ale jako tělesným, jako maličkým v Kristu. ² Mlékem jsem vás živil, a ne pokrmem; neboť jste ještě nemohli, ano i nyní ještě nemůžete. ³ Ještě zajisté tělesní jste. Neboť poněvadž je mezi vámi nenávist, sváry a různice, zda ještě tělesní nejste, a podle člověka nechodíte? ⁴ Neboť když někdo říká: Já jsem Pavlův, jiný pak: Já Apollův, zdali nejste tělesní? ⁵ Kdo tedy je Pavel, kdo Apollo, než služebníci, skrze něž jste uvěřili, a jak jednomu každému dal Pán? ⁶ Já jsem štípil, Apollo zaléval, ale Bůh dal vzrůst. ⁷ A proto aniž ten, kdo štěpuje, je něco, ani ten, kdo zalévá, ale Bůh, který vzrůst dává. ⁸ Ten pak, kdo štěpuje, a ten, kdo zalévá, jedno jsou, avšak jeden každý svou vlastní odplatu vezme podle své práce. ⁹ Boží jsme zajisté pomocníci, Boží rolí, Boží budování jste. ¹⁰ Podle milosti Boží sobě dané, jako moudrý stavitel, základ jsem založil, jiný pak na něm staví. Ale jeden každý viz, jak na něm staví. ¹¹ Neboť základu jiného žádný položit nemůže, mimo ten, který položen je, jenž je Ježíš Kristus. ¹² Staví-li pak kdo na ten základ zlato, stříbro, kamení drahé, dříví, seno, strniště, ¹³ Jednoho každého dílo zjeveno bude. Den zajisté to ukáže; neboť v ohni zjeví se, a jednoho každého dílo, jaké by bylo, oheň zprubuje. ¹⁴ Zůstane-li čí dílo, které na něm stavěl, vezme odplatu. ¹⁵ Pakli čí dílo shoří, vezme škodu, ale sám spasen bude, avšak tak, jako skrze oheň. ¹⁶ Zdali nevíte, že chrám Boží jste, a Duch Boží ve vás přebývá? ¹⁷ Jestliže kdo chrámu Božího poskvřuje, toho ztratí Bůh; neboť chrám Boží svatý je, jenž jste vy. ¹⁸ Žádný sám sebe nesváděj. Zdá-li se komu z vás, že je moudrý na tomto světě, buď bláznem, aby byl učiněn moudrým. ¹⁹ Moudrost zajisté světa tohoto bláznovství je u Boha. Neboť psáno je: Který lapá moudré v chytrosti jejich. ²⁰ A opět: Zná Pán přemítání moudrých, že jsou marná. ²¹ A tak nechlub se žádný lidmi; neboť všechny věci vaše jsou. ²² Buď Pavel, buď Apollo, buď Petr, buď svět, buď život, buď smrt, buď přítomné věci, buďto budoucí, všechno je vaše, ²³ Vy pak Kristovi, a Kristus Boží.

4 Tak o nás smýšlej člověk, jako o služebnících Kristových a správcích tajemství Božích. ² Dále pak vyhledává se při správcích, aby každý věrný nalezen byl. ³ Mně pak to za nejmenší je, abych od vás souzen byl, anebo od lidského soudu; nýbrž ani sám sebe soudím. ⁴ Neboť ač do sebe nic nevím, však ne skrze to jsem spravedliv; neboť ten, který mne soudí, Pán je. ⁵ Proto nesudte nic předčasně, až by přišel Pán, který i osvíti to, co skrytého je ve tmě, a zjeví rady srdcí. A tehdy bude mít chválu jeden každý od Boha. ⁶ Tyto pak věci,

bratří, v podobenství obrátil jsem na sebe a na Apolla pro vás, abyste se na nás učili nad to, co psáno je, výše nesmyslet, abyste jeden pro druhého nenadýmali se proti někomu. ⁷ Neboť kdo tě soudí? A co máš, co bys nevzal? A když jsi vzal, proč se chlubíš, jako bys nevzal? ⁸ Již jste nasyceni, již jste zbohatli, bez nás kralujete. Ale ó byste kralovali, abychom i my spolu s vámi kralovali. ⁹ Za to mám jistě, že nás Bůh apoštoly poslední ukázal jako k smrti oddané; neboť učinění jsme divadlo tomuto světu, i andělům, i lidem. ¹⁰ My blázni pro Krista, ale vy opatrní v Kristu; my mdlí, vy pak silní; vy slavní, ale my opovržení. ¹¹ Až do tohoto času i lačníme, i žízníme, i nahotu trpíme, i políčkování býváme, i místa nemáme, ¹² A pracujeme, dělajíce rukama vlastníma. Hanění jsouce, dobrořečíme; protivenství trpíce, snášíme. ¹³ Když se nám rouhají, modlíme se; jako smetí tohoto světa učinění jsme, povrhel u všech, až doposud. ¹⁴ Ne proto, abych vás zahanbil, píšu toto, ale jako svých milých synů napomínám. ¹⁵ Neboť byste pak deset tisíc pěstounů měli v Kristu, však proto nemnoho otců. Neboť v Kristu Ježíši skrze evangelium já jsem vás zplodil. ¹⁶ Proto prosím vás, buďte následovníci moji. ¹⁷ Pro tu příčinu poslal jsem vám Timotea, který je syn můj milý a věrný v Pánu. Ten vám připomínati bude, které jsou cesty mé v Kristu, jak všude v každé církvi učím. ¹⁸ Stejně jako bych neměl k vám přijíti, naduli se někteří. ¹⁹ Ale přijdu k vám brzo, bude-li Pán chtít, a poznám ne řeč těch nadutých, ale moc. ²⁰ Neboť nezáleží v řeči království Boží, ale v moci. ²¹ Co chcete? S metlou-li abych přišel k vám, nebo s láskou, a s duchem tichosti?

5 Naprosto slyšet, že je mezi vámi smilstvo, a to takové smilstvo, jaké se ani mezi pohany nejmenuje, aby někdo měl manželku otcovu. ² A vy nadutí jste, než byste raději rmoutili se, aby vyvržen byl z prostředku vás ten, kdo takový skutek spáchal. ³ Já zajisté, ač vzdálený tělem, ale přítomný duchem, již jsem to usoudil, jako bych přítomen byl, abyste toho, který to tak spáchal, ⁴ Ve jménu Pána našeho Jezukrista sejdouce se spolu, i s mým duchem, s mocí Pána našeho Jezukrista, ⁵ Vydali takového satanu k zahubení těla, aby duch spasen byl v den Pána Ježíše. ⁶ Není dobrá chloubka vaše. Zdali nevíte, že maličko kvasu všechno těsto nakvašuje? ⁷ Vyčistíte tedy starý kvas, abyste byli nové zadělání, jako jste nenakvašení. Neboť je Beránek náš velikonoční za nás obětován, Kristus. ⁸ A proto hodujme ne ve kvasu starém, ani ve kvasu zlosti a nešlechtnosti, ale v přesnicích upřímnosti a pravdy. ⁹ Psal jsem vám v listu, abyste se nesměšovali se smilníky. ¹⁰ Ale nevšelijak se smilníky tohoto světa, nebo s lakomci, nebo s dráči, anebo s modláři, sic jinak musili byste z tohoto světa vyjít. ¹¹ Nyní pak psal jsem vám, abyste se nesměšovali, kdyby kdo, maje jméno bratr, byl smilník, nebo lakomec, nebo modlář, nebo zlodejce, nebo opilec, nebo dráč. S takovým ani nejezte. ¹² Neboť proč já mám i ty, kteří jsou vně, soudit? Však ty, kteří jsou uvnitř, vy soudíte. ¹³ Ty pak, kteří jsou vně, Bůh soudí. Vyvrhněte tedy toho zlého sami ze sebe.

6 Smí někdo z vás, maje při s druhým, soudit se před nepravými, a ne před svatými? ² Nevíte-li, že svatí svět soudit budou? A poněvadž od vás souzen být má svět, kterak nehodni jste těch nejmenších věcí rozsuzovat? ³ Zdali nevíte, že anděly soudit budeme? Co pak tyto časné věci? ⁴ Proto když byste měli míti soud o tyto časné věci, těmi, kteří nejzadnější jsou v církvi, soud osadte. ⁵ K zahanbení vašemu to pravím. Tak-li není mezi vámi moudrého ani jednoho, který by mohl rozsoudit mezi bratry svými? ⁶ Ale bratr s bratrem soudí se, a to před nevěřícími? ⁷ Již tedy konečně nedostatek mezi vámi je, že soudy máte mezi sebou. Proč raději křivdy netrpíte? Proč raději škody neberete? ⁸ Nýbrž vy křivdu činíte, a k škodě přivádíte, a to bratry své. ⁹ Zdali nevíte, že nespravedliví dědictví království Božího nedosáhnou? Nemylte se, ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani měkcí, ani samcoložníci, ¹⁰ Ani zloději, ani lakomci, ani opilci, ani zlodejci, ani dráči dědictví království Božího nedojdou. ¹¹ A takoví jste někteří byli, ale obmyti jste, ale posvěceni jste, ale ospravedlněni jste ve jménu Pána Jezukrista a skrze Ducha Boha našeho. ¹² Všechno mi sluší, ale ne všechno prospívá; všechno mi sluší, ale já žádné z těch věcí v moc nebudu podmaněn. ¹³ Pokrmy břichu, a břicho pokrmům; Bůh pak i břicho i pokrmy zkazí. Ale tělo ne smilstvu, ale Pánu, a Pán tělu. ¹⁴ Bůh pak i Pána vzkřísil, i nás také vzkřísí mocí svou. ¹⁵ Nevíte-li, že těla vaše jsou údy Kristovy? Což tedy vezma údy Kristovy, učiním je údy nevěstky? Odstup to. ¹⁶ Zdali nevíte, že kdo se připojuje k nevěstce, jedno tělo je s ní? Neboť dí: Budou dva jedno tělo. ¹⁷ Ten pak, kdo se připojuje Pánu, jeden duch je s ním. ¹⁸ Utíkejte smilstva. Všelijaký hřích, kterýkoli učinil by člověk, kromě těla je, ale kdo smilní, ten proti svému vlastnímu tělu hřeší. ¹⁹ Zdaliž nevíte, že tělo vaše je chrám Ducha svatého ve vás? Kterého máte od Boha, a nejste sami svoji. ²⁰ Neboť koupěni jste za mzdu. Oslavujte tedy Boha tělem svým i duchem svým, kteréžto věci Boží jsou.

7 Ze strany pak toho, o čem jste mi psali, dobré by bylo člověku ženy se nedotýkati. ² Ale z příčiny smilstva, jeden každý manželku svou měj, a jedna každá měj muže svého. ³ Muž k ženě povinnou přívětivost prokazuj, podobně též i žena k muži. ⁴ Žena svého vlastního těla v moci nemá, ale muž; též podobně i muž

těla svého vlastního v moci nemá, ale žena. ⁵ Neoklamávejte jeden druhého, leč by to bylo ze společného svolení na čas, abyste se uprázdnilí ku postu a k modlitbě; a zase spolu se sejděte, aby vás nepokoušel satan pro nezdrželivost vaši. ⁶ Ale toto pravím podle dopuštění, ne podle rozkazu. ⁷ Neboť chtěl bych, aby všichni lidé tak byli jako já, ale jeden každý svůj vlastní dar od Boha má, jeden tak a jiný jinak. ⁸ Pravím pak neženatým a vdovám: Dobré je jim, zůstali-li by tak jako já. ⁹ Pakli se nemohou zdržet, nechať ve stav manželský vstoupí; neboť lépe je ve stav manželský vstoupit nežli pálit se. ¹⁰ Manželům pak přikazuji ne já, ale Pán, řka: Manželko od muže neodcházej. ¹¹ Pakli by odešla, zůstaň nevdaná, anebo smíř se s mužem. Taktéž muži nepropouštěj ženy. ¹² Jiným pak pravím já, a ne Pán: Má-li který bratr manželku nevěřící, a ta povoluje být s ním, nepropouštěj ji. ¹³ A má-li která žena muže nevěřícího, a on chce být s ní, nepropouštěj ho. ¹⁴ Posvěcen je zajisté nevěřící muž pro ženu, a žena nevěřící posvěcena je pro muže; sic jinak děti vaši nečisté by byly, ale nyní svaté jsou. ¹⁵ Pakli nevěřící odejít chce, nechť jde. Není otrokem bratr nebo sestra v takových věcech, ale ku pokoji povolal nás Bůh. ¹⁶ A ktera ty víš, ženo, získáš-li muže svého? Anebo co ty víš, muži, získáš-li ženu? ¹⁷ Ale jak jednomu každému odměřil Bůh, a jak jednoho každého povolal Pán, tak choď. A tak ve všech církvích řídím. ¹⁸ Obřezaný někdo povolán je? Neuvoď na sebe neobřízky. V neobřízce někdo povolán je? Neobřezávej se. ¹⁹ Obřízka nic není, též neobřízka nic není, ale zachovávání přikázání Božích. ²⁰ Jeden každý v tom povolání, v němž povolán je, zůstávej. ²¹ Služebníkem povolán jsi? Nedbej na to. Pakli bys mohl být svobodný, raději toho užívej. ²² Neboť kdo je v Pánu povolán služebníkem, osvobozený je Páně. Též podobně kdo je povolán svobodný, služebník je Kristův. ²³ Za mzdu koupeni jste, nebuďte služebníci lidí. ²⁴ Jeden každý jak povolán je, bratři, v tom zůstávej před Bohem. ²⁵ O pannách pak přikázání Páně nemám, ale však radu dávám, jako ten, jemuž z milosrdenství svého Pán dal věrným být. ²⁶ Za to pak mám, že je to dobré pro nastávající potřebu, totiž že je dobré člověku tak být. ²⁷ Přivázans k ženě? Nehledej rozvázání. Jsi prost od ženy? Nehledej ženy. ²⁸ Pakli bys se i oženil, nezhřešils, a vdala-li by se panna, nezhřešila; ale trápení těla mít budou takoví; já pak vám odpouštím. ²⁹ Ale toto pravím, bratři, poněvadž čas ostatní je ukrácený, aby i ti, kteří mají ženy, byli, jako by jich neměli, ³⁰ A kteří pláčou, jako by neplakali, a kteří radují se, jako by se neradovali, a kteří kupují, jako by nevládli, ³¹ A kteříž užívají tohoto světa, jako by neužívali. Neboť pomijí způsob tohoto světa. ³² Chci pak, abyste vy bez pečování byli. Neboť kdo ženy nemá, pečuje o to, co je Páně, kterak by se líbil Pánu. ³³ Ale kdo se oženil, pečuje o věci tohoto světa, jak by se líbil ženě. ³⁴ Rozdílné jsou žena a panna. Nevdaná pečuje o to, co je Páně, aby byla svatá i tělem i duchem, ale vdaná pečuje o věci tohoto světa, kterak by se líbila muži. ³⁵ Toto pak k vašemu dobrému pravím, ne abych na vás osidlo uvrhl, ale abyste slušně a případně Pána se přidrželi, bez všelijaké roztržitosti. ³⁶ Pakli kdo za neslušnou věc své panně pokládá pomíjení času k vdávání, a tak by se stát mělo, učiň, jakkoli chce, nezhřeší. Nechať ji vdá. ³⁷ Ale kdo se pevně ustavil v srdci, a není mu toho nouze, ale v moci má svou vlastní vůli, a to uložil v srdci svém, aby choval pannu svou, dobře činí. ³⁸ A tak ten, kdo vdává, dobře činí, ale kdo nevdává, lépe činí. ³⁹ Žena přivázána je zákonem dotud, dokudž její muž živ je. Pakli by umřel muž její, svobodná je; můž se vdát, za koho chce, jedině v Pánu. ⁴⁰ Ale blahoslavenější je, zůstala-li by tak, podle mého soudu. Mám pak za to, žeť i já mám Ducha Božího.

Monogamie

Nikdy jsem se nemohl shodnout s mladými lidmi své doby v tom, co nazývají obecnou náladou vzpoury. Řekněme, že bych se postavil na odpor všem řádům, které by byly špatné. Necítil jsem však žádné nutkání odporovat nějakému nařízení jen proto, že je záhadné. Převzetí majetku bývá někdy prováděno pošetilými obřadnostmi, jako zlomením hůlky nebo vyplacením zrnka pepře; já jsem byl ochoten ujmout se ohromného statku země a nebes jakoukoliv takovou feudální fantazií. Nemohlo to být nic ztřeštěnějšího než fakt, že mi vůbec bylo dovoleno se ho ujmout.

Nikdy jsem se nedovedl přidat k obecnému reptání této vyrůstající generace proti monogamii, protože žádné omezení ve věcech sexu se nezdálo

tak podivné a neočekávané jako sex samotný. Smět milovat Lunu jako Endymion a pak si stěžovat, že Jupiter drží své vlastní Luny v harému, se zdálo mně, vychovanému podobnými pohádkami jako pohádka o Endymionu, hrubým antiklimaxem. Být omezen na jednu ženu je malá cena za to, že vidíme vůbec jednu ženu. Stěžovat si, že se smím jen jednou oženit, je jako stěžovat si, že jsem se jen jednou narodil.

Je to nepřiměřené té strašně vzrušující věci, o níž mluvíme. Nesvědčí to o přemrštěné citlivosti k sexu, nýbrž o podivné necitlivosti k němu. Blázen, kdo si stěžuje, že nemůže vejít do Edenu pěti branami najednou.

Gilbert Keith Chesterton

8 V těch pak věcech, které modlám obětovány bývají, víme, že všichni známost máme. A známost nadýmá, ale láska buduje. ²Zdá-li se pak komu, že něco umí, ještě nic nepoznal, tak jak by měl znát. ³Ale jestliže kdo miluje Boha, ten je vyučen od něho, ⁴A proto o pokrmech, které se modlám obětují, víme, že modla na světě nic není, a že není jiného žádného Boha než jeden. ⁵Nebo ačkoli jsou někteří, kteří slují bohové, i na nebi i na zemi (jako jsou mnozí bohové, a páni mnozí), ⁶Ale my máme jediného Boha Otce, z něhož všechno, a my v něm, a jednoho Pána Ježíše Krista, skrze něhož všechno, i my skrze něho. ⁷Ale ne ve všech je to poznání. Neboť někteří se svědomím pro modlu až do dnes jako modlám obětované jedí, a svědomí jejich, jsouc mdlé, posvrňuje se. ⁸Nečiní pak nás pokrm vzácných Bohu. Neboť budeme-li jíst, nic tím lepší nebudeme, a nebudeme-li jíst, nic horší nebudeme. ⁹Ale vizte, aby snad ta vaše moc nebyla k urážce mdlým. ¹⁰Neboť uzří-li kdo tebe, majícího známost, a ty sedíš při pokrmu modlám obětovaném, zdali svědomí toho, který je mdlý, nebude přivedeno k tomu, aby také jedl modlám obětované? ¹¹A zahyne pro to tvé vědění bratr mdlý, za kteréhož Kristus umřel. ¹²A tak hřešíce proti bratrům, a urážejíce svědomí jejich mdlé, proti Kristu hřešíte. ¹³A proto jestliže pohoršuje pokrm bratra mého, nebudu jíst masa na věky, abych nepohoršil bratra svého.

9 Zdali nejsem apoštol? Zdali nejsem svobodný? Zdali jsem Jezukrista Pána našeho neviděl? Zdali vy nejste práce má v Pánu? ²Bycht' pak jiným nebyl apoštolem, tedy vám jsem; neboť pečeť mého apoštolství vy jste v Pánu. ³Odpověď má před těmi, kteří mne soudí, ta je: ⁴Zdali nemáme moci jíst a pít? ⁵Zdali nemáme moci sestry ženy při sobě mít, jako i jiní apoštolové, i bratři Páně, i Petr? ⁶Zdali sám já a Barnabáš nemáme moci díla zanechat? ⁷A kdo bojuje kdy na svůj náklad? Kdo štěpuje vinici, a ovoce jejího nejí? Anebo kdo pase stádo, a mléka od stáda nejí? ⁸Zdali podle člověka to pravím? Zdali i zákon toho nepraví? ⁹Neboť v zákoně Mojžíšově psáno je: Nezavážeš úst volu mlátícímu. A zdali Bůh o voly pečuje? ¹⁰Nebo naprosto pro nás to praví? Pro nás jistě napsáno je. Neboť kdo oře, v naději orat má; a kdo mlátí v naději, naděje své má účasten být. ¹¹Poněvadž jsme my vám duchovní věci rozsávali, veliká-li by věc byla, kdybychom my vaše časné věci žali? ¹²Když jiní práva svého k vám užívají, proč ne raději my? A však neužívali jsme práva toho, ale všechno snášíme, abychom žádné překážky neučinili evangeliu Kristovu. ¹³Zdali nevíte, že ti, kteří o svatých věcech pracují, ze svatých věcí jedí, a kteří oltáři přistojí, s oltářem spolu díl mají? ¹⁴Tak i Pán nařídil těm, kteří evangelium zvěstují, aby z evangelia živi byli. ¹⁵Já jsem však ničeho toho neužíval. Aníž jsem toho proto psal, aby se to při mně tak dalo, a by mi mnohem lépe bylo umřít, nežli aby kdo chválu mou vyprázdnil. ¹⁶Neboť kážu-li evangelium, nemám se čím chlubit, poněvadž jsem to povinen; ale běda by mně bylo, kdybych nekázal. ¹⁷Jestliže pak dobrovolně to činím, mám odplatu; pakli bezděky, úřad je mi svěřen. ¹⁸Jakou tedy mám odplatu? Abych evangelium káže, ukázal, že je bez nákladů evangelium Kristovo, proto abych zle neužíval práva svého při evangeliu. ¹⁹Svoboden zajisté jsa ode všech, všem sebe samého ve službu jsem vydal, abych mnohé získal. ²⁰A učiněn jsem Židům jako Žid, abych Židy získal; těm, kteří pod zákonem jsou, jako bych pod zákonem byl, abych ty, kteří pod zákonem jsou, získal. ²¹Těm, kteří jsou bez zákona, jako bych bez zákona byl (nejsa bez zákona Bohu, ale jsa pod zákonem Kristu), abych získal ty, kteří jsou bez zákona. ²²Učiněn jsem mdlým jako mdlý, abych mdlé získal. Všem všechno jsem učiněn, abych vždy některé k spasení přivedl. ²³A to činím pro evangelium, abych účastník jeho byl. ²⁴Zdali nevíte, že ti, kteří závod běží, všichni zajisté běží, ale jeden bere cenu? Tak běžte, abyste dosáhli. ²⁵A všelijaký, kdo bojuje, ve všem je zdržlivý. A oni zajisté proto, aby porušitelnou korunu vzali, ale my neporušitelnou. ²⁶Proto já tak běžím, ne jako v nejistotu, tak bojuji, ne jako vít' rozrážeje, ²⁷Ale podmaňuji tělo své, a v službu podrobuji, abych snad jiným káže, sám nebyl nešlechtný.

10 Nechci pak, abyste nevěděli, bratři, že otcové naši všichni pod oním oblakem byli, a všichni moře přešli, ²A všichni v Mojžíše pokřtěni jsou v oblaku a v moři, ³A všichni týž pokrm duchovní jedli, ⁴A všichni týž nápoj duchovní pili. Pili zajisté z duchovní skály, která za nimi šla. Ta pak skála byl Kristus. ⁵Ale ne ve mnohých z nich zalíbilo se Bohu; neboť zhylni na poušti. ⁶Ty pak věci ku příkladu nám se staly, abychom nebyli žádostivi zlého, jako oni žádali. ⁷Proto nebudte modláři, jako někteří z nich, jak psáno je: Posadil se lid, aby jedl a pil, a vstali, aby hráli. ⁸Aníž smilněme, jako někteří z nich smilnili, a padlo jich jeden den tři a dvacet tisíců. ⁹Ani pokoušejme Krista, jako někteří z nich pokoušeli, a od hadů zahynuli. ¹⁰Ani reptete, jako i někteří z nich reptali, a zahynuli od záhubce. ¹¹Toto pak všechno jako předobraz dělo se jim, a napsáno

10:4 Skály, která za nimi šla. Jak by mohla skála někam jít? Většina komentátorů se shoduje na tom, že v kontextu cesty pouští slouží výraz „skála“ jako metonymie pro vodu, kterou skála poskytl (Ex 17:6): někteří tvrdí, že pramen, který takto vznikl, tek l jako potok stejným

směrem, kudy šli; jiní, že je to voda, kterou nabrali a nesli si s sebou. Ať tak či onak, Pavlův důraz zde není na skálu samotnou, jako spíše na Toho, jehož skála reprezentuje: na Krista, který šel s nimi a koho pokoušeli (v. 9). Proto mluví o „duchovní“ skále. Viz pozn. Da 2:34.

je k napomenutí našemu, kteří jsme na konci světa. ¹² A proto kdo se domnívá, že stojí, hled, aby nepadl. ¹³ Pokušení vás nezachvátilo, než lidské. Ale věrný je Bůh, který nedopustí vás pokoušet nad vaši možnost, ale způsobí s pokušením také i vysvobození, abyste mohli snést. ¹⁴ Proto, moji milí, utíkejte modlářství. ¹⁵ Jako opatrným mluvím. Vy suďte, co pravím. ¹⁶ Kalich dobrořečení, kterému dobrořečíme, zdali není společnost krve Kristovy? A chléb, který lámeme, zdaliž není společnost těla Kristova? ¹⁷ Poněvadž jeden chléb, jedno tělo mnozí jsme; všichni zajisté jednoho chleba účastni jsme. ¹⁸ Pohledte na Izraele podle těla. Zdali ti, kteří jedí oběti, nejsou účastníci oltáře? ¹⁹ Co tedy dím? Že modla je něco? Anebo že modlám obětované něco je? ²⁰ Co obětují pohané, ďáblům obětují, a ne Bohu. Nechtěl bych pak, abyste vy byli účastníci ďáblů. ²¹ Nemůžete kalicha Páně pít i kalicha ďáblů; nemůžete účastníci být stolu Páně i stolu ďáblů. ²² Či k hněvu popouzíme Pána? Zda silnější jsme jeho? ²³ Všechno mi sluší, ale ne všechno je užitečné; všechno mi sluší, ale ne všechno buduje. ²⁴ Žádný nehledej svých věcí, ale jeden každý toho, co je bližního. ²⁵ Všechno, co se v masných krámech prodává, jezte, nic se nevyptávajíc pro svědomí. ²⁶ Neboť Páně je země i plnost její. ²⁷ Pozval-li by vás pak kdo z nevěřících, a chcete jít, vše, cokoli bylo by vám předloženo, jezte, nic se nevyptávajíc pro svědomí. ²⁸ Pakli by vám někdo řekl: Toto je modlám obětované, nejezte pro toho, kdo oznámil, a pro svědomí. Páně zajisté je země i plnost její. ²⁹ Svědomí pak pravím ne tvé, ale toho druhého. Neboť proč by měla svoboda má potupena být od cizího svědomí? ³⁰ A poněvadž já s díky činěním požívám, proč za bezbožného považován být mám pro to, z čeho já díky činím? ³¹ Proto buď že jíte, nebo pijete, anebo cokoli činíte, všechno k slávě Boží činite. ³² Bez úrazu buďte i Židům i Řekům i církvi Boží, ³³ Jako i já ve všem líbím se všem, nehledaje v tom svého užitku, ale mnohých, aby spaseni byli.

11 Následovníci moji buďte, jako i já Kristův. ² Chválím pak vás, bratři, že všechny věci mé v paměti máte, a jak jsem vydal vám, ustanovení zachováváte. ³ Chci pak, abyste věděli, že všelijakého muže hlava je Kristus, a hlava ženy muž, hlava pak Kristova Bůh. ⁴ Každý muž, modle se anebo prorokuje s přikrytou hlavou, hanobí hlavu svou. ⁵ Každá pak žena, modlící se anebo prorokující s nepřikrytou hlavou, hanobí hlavu svou; neboť jednostejná věc je, jako by se oholila. ⁶ Neboť nezavíjí-li se žena, nechať se také ostříhá. Pakli je mrzká věc ženě oholit se nebo ostříhat, nechať se zavíjí. ⁷ Muž nemá zavíjet hlavy, jsa obraz a sláva Boží, ale žena je sláva mužova. ⁸ Neboť není muž z ženy, ale žena z muže. ⁹ Není zajisté muž stvořen pro ženu, ale žena pro muže. ¹⁰ Proto má žena mít obestření na hlavě pro anděly. ¹¹ A však ani muž bez ženy, ani žena bez muže v Pánu. ¹² Neboť jako žena z muže, tak i muž skrze ženu, všechny pak věci z Boha. ¹³ Vy sami mezi sebou suďte, sluší-li se ženě bez zavítí modlit Bohu. ¹⁴ Vždyť vás ani samo přirození neučí, že je ohavnost muži mít dlouhé vlasy! ¹⁵ Ale ženě mít dlouhé vlasy poctivé je; neboť vlasové k zastírání dány jsou jí. ¹⁶ Jestliže pak komu se vidí neústupným být, my takového obyčeje nemáme, ani církev Boží. ¹⁷ Tyto pak věci předkládaje, nechválím, že ne k lepšímu, ale k horšímu se scházíte. ¹⁸ Nejprve zajisté, když se scházíte do shromáždění, slyším, že jsou roztržky mezi vámi, a poněkud tomu věřím. ¹⁹ Neboť musejí i kacířství mezi vámi být, aby opravdu pobožní zjevení byli mezi vámi. ²⁰ Když tedy tak se scházíte vespolek, to není večeri Páně jíst, ²¹ Poněvadž jeden každý nejprv s jídlem večere své se uspíš, a tu někdo lační, a jiný se přepil. ²² A cožpak domů nemáte k jídlu a ku pití? Nebo církev Boží tupíte, a zahanbujete ty, kteří nemají? Co vám dím? Chválit budu vás? V tom nechválím. ²³ Já zajisté přijal jsem ode Pána, což i vydal jsem vám, že Pán Ježíš v tu noc, v kterouž zrazen je, vzal chléb, ²⁴ A díky činiv, lálal a řekl: Vezměte, jezte, to je tělo mé, které se za vás láme. To činite na mou památku. ²⁵ Tak i kalich, když povečeřel, řka: Tento kalich je ta nová smlouva v mé krvi. To činite, kolikrátkoli pít budete, na mou památku. ²⁶ Neboť kolikrát byste koli jedli chléb tento a kalich tento pili, smrt Páně zvěstujete, dokud nepřijde. ²⁷ A proto kdokoli jedl by chléb tento, a pil kalich Páně nehodně, vinen bude tělem a krví Páně. ²⁸ Zkus tedy sám sebe člověk, a tak chléb ten jez, a z toho kalicha pij. ²⁹ Neboť kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, nerozsuzuje těla Páně. ³⁰ Proto mezi vámi jsou mnozí mdlí a nemocní, a spí mnozí, ³¹ Protože kdybychom se sami rozsuzovali, nebyli bychom souzeni. ³² Ale když býváme souzeni, od Pána býváme poučováni, abychom se světem nebyli potupeni. ³³ A tak, bratři moji, když se scházíte k jídlu, jedni na druhé čekávejte. ³⁴ Pakli kdo lační, doma jez, abyste se nescházeli k odsouzení. Jiné pak věci, když přijdu, zařídím.

12 O duchovních pak darech, bratři, nechci, abyste nevěděli. ² Víte, že jste byli pohané, kteří k modlám němým, jak jste bývali vedeni, tak jste chodili. ³ Proto známo vám činím, že žádný v Duchu Božím mluvě, nezlořečí Ježíši, a žádný nemůže říci Pán je Ježíš, jedině v Duchu svatém. ⁴ Rozdílné pak darové jsou, ale

11:24 To je tělo mé. ☞ Umělý potrat na vyžádání je oběť Satanu. Argumentace stejnou větou, jakou Ježíš ustanovil svátost Eucharistie, je rouhačský výsměch ďábluva překrocení Božího díla naruby. V pro-

-choice kontextu tato věta znamená: Musíš zemřít, abych já mohla mít svůj život; zatímco Ježíšova oběť znamená: Já zemřu, abyste vy měli život (Jn 20:31).

tentýž Duch, ⁵ A rozdílná jsou přisluhování, ale tentýž Pán, ⁶ A rozdílné jsou moci, ale tentýž je Bůh, který působí všechno ve všech. ⁷ Jednomu pak každému dáno bývá zjevení Ducha k užítku. ⁸ Neboť někomu dána bývá skrze Ducha řeč moudrosti, jinému pak řeč poznání podle téhož Ducha. ⁹ Jinému pak víra v témž Duchu, jinému dary uzdravování v jedностejném Duchu. ¹⁰ Někomu pak divů činění, jinému pak proroctví, jinému pak rozeznání duchů, jinému pak rozličnost jazyků, jinému pak vykládání jazyků. ¹¹ Ale to vše působí jeden a týž Duch, rozděluje jednomu každému zvlášť, jak ráčí. ¹² Neboť jako tělo jedno je a mnoho má údů, ale všechny ty jednoho těla údové, mnohé jsou, jedno tělo jsou: tak i Kristus. ¹³ Skrze jednoho zajisté Ducha my všichni v jedno tělo pokřtěni jsme, buď Židé, buď Řekové, buď služebníci, nebo svobodní, a všichni v jeden duch zapojeni jsme. ¹⁴ Neboť tělo není jeden úd, ale mnohé. ¹⁵ Dí-li noha: Poněvadž nejsem rukou, nejsem z těla, zdali proto není z těla? ¹⁶ A dí-li ucho: Když nejsem okem, nejsem z těla, zdali proto není z těla? ¹⁷ Jestliže všechno tělo je oko, kde pak sluch? Pakli všechno sluch, kde čich? ¹⁸ Ale zřídil Bůh údy, jeden každý z nich v těle, tak jak chtěl. ¹⁹ Pakli by všichni byli jeden úd, kde by bylo tělo? ²⁰ Ale nyní ač mnohé údové jsou, je však jedno tělo. ²¹ Nemůže tedy oko říci ruce: Nepotřeba mi tebe, anebo opět hlava nohám: Nepotřebuji vás. ²² Nýbrž mnohem více údové, které se zdají nejdlejší v těle být, potřební jsou. ²³ A které máme za nejnepoctivější v těle, těm větší poctivost činíme; a nepoctivé naše hojnější ozdobu mají, ²⁴ Poctivé pak údy naše toho nepotřebují. Ale Bůh tak způsobil tělo, dav poslednějšímu hojnější poctivost, ²⁵ Aby nebyla roztržitost v těle, ale aby údy jedny o druhé vespolek pečovaly. ²⁶ A proto jestliže co trpí jeden úd, spolu s ním trpí všechny údy; pakli je v slávě jeden úd, radují se spolu s ním všechny údy. ²⁷ Vy pak jste tělo Kristovo, a údy jako jeho části. ²⁸ A některé zajisté postavil Bůh v církvi nejprv apoštoly, druhé proroky, třetí učitele, potom moci, potom dary uzdravování, pomocníky, správce, rozličnost jazyků. ²⁹ Zdali jsou všichni apoštolové? Zdali

Co stojí věta „Ježíš je Pán“?

Čteme-li biblické formulace podobného druhu pouze kulturními brýlemi 21. století, unikne nám jejich skutečný význam. Je zodpovědností pastorů, farářů a kazatelů rozumět době, ve které tyto texty vznikly, objevit, co znamenaly pro své adresáty, a tento původní význam pak přenést do podmínek naší dnešní kultury.

 Na první pohled by to mohlo vypadat jako test Ducha Svatého. Pro povrchní, nezralé křesťany, žonglující s Bibli, jako kdyby spadla z nebe minulý týden coby mobilní aplikace napsaná pro nás, je snadným pokušením na každého nově přichozího udeřit: „Řekni větu *Ježíš je Pán!*“

Může nastat některá ze dvou možností. Buďto si takto zaskočený jedinec pomyslí: „To klidně řeknu, co je na tom?“ Zkušební větu vysloví (a v duchu pokračuje: „A co má být?“) a zkoušející jsou uspokojeni, že zkoušený prošel testem; vyslovení věty je považováno za důkaz, že má Ducha Svatého.

Anebo si tázaný může říct: „Co je tohle za komedii, co to na mě zkoušíte? Schválně to neřeknu, nehodlám poskakovat jako cvičená opice na vaše pískání, vždyť vás ani neznám!“ A to bude pro zkušební komisi usvědčující důkaz: „Ha! Nemůže to vyslovit, na tom jasně vidíme, že nemá Ducha Svatého!“

 Máme dochovanou bohatou korespondenci mezi Pliniem mladším (v letech 111–113 byl císařským legátem s prokonzulskou pravomocí v Bý-

thiii) a císařem Trajánem. V jednom dopise se Plinius Trajana ptá, jak má postupovat v případě udání na křesťany. Trajánova odpověď by se dala stručně zesumarizovat nějak takto:

Anonymní udání ignoruj, těmi se nezabýváme. Podepsaná musíš vyšetřit, a ve většině případů shleďáš, že jsou lživá a smyšlená; křesťané se obvykle nedopouštějí žádného ze zločinů, z nichž jsou obviňováni.

Jenomže někteří křesťané působí problémy, když se dostanou před soud. Protože nespáchali nic, za co by je římská justice měla trestat, mohli by být propuštěni. Ale všichni vědí, že dříve, než vůbec nějaký proces může začít, musí všechny zúčastněné strany vzdát čest Římu proklamací „Caesar je pán.“ Někteří tihletí křesťané to odmítají vyslovit s tím, že podle nich skutečný Pán není Caesar, nýbrž Ježíš. Bez splnění potřebné formality proces vůbec nemůže začít, takže oni neskončí odsouzením za to, z čeho jsou obviněni, ale za pohrdání soudem.

Můžeš je zkusit trochu mučit, to někteří vyměknou a dají si říct, před soudem pak řeknou „Caesar je pán,“ v procesu většinou vyjde najevo neoprávněnost žaloby, a mohou být propuštěni. Někteří jsou ale opravdu zatvrzelí a neodradí je ani mučení. Takové pak musíš popravít, nedá se svítit. Řím nemůže takovou urážku tolerovat.

 Verš 12:3 ve skutečnosti v každé době znamená: „Nikdo nemá sílu podstoupit mučednickou smrt, pokud mu ji nedá Duch Svätý.“

všichni proroci? Zdali všichni učitelé? Zdali všichni divy činí? ³⁰ Zdali všichni mají dary k uzdravování? Zdali všichni jazyky mluví? Zdali všichni vykládají? ³¹ Snažte se pak dojít darů lepších, a ještě vyšší cestu vám ukázu.

13 Bych jazyky lidskými mluvil i andělskými, a lásky kdybych neměl, učiněn jsem měď zvučící anebo zvonec znějící. ² A bych měl proroctví, a povědom byl všelijakého tajemství i všelijakého poznání, a kdybych měl tak velikou víru, že bych hory přenášel, lásky pak kdybych neměl, nic nejsem. ³ A kdybych vynaložil na pokrmy všechn statek svůj, a bych vydal tělo své k spálení, a lásky bych neměl, nic mi to neprospívá. ⁴ Láska trpělivá je, dobrotivá je, láska nezávidí, láska není všetečná, nenadýmá se. ⁵ V nic neslušného se nevydává, nehledá svých věcí, nevzpouzí se, neobmýšlí zlého. ⁶ Neraduje se z nepravosti, ale spolu raduje se pravdě. ⁷ Všechno snáší, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká. ⁸ Láska nikdy nepřestane, kdežto buď že proroctví jsou, ta přestanou, buď jazyky, ty utichnou, buď učení, to v nic přijde. ⁹ Z části zajisté poznáváme, a z části prorokujeme. ¹⁰ Ale jak by přišlo dokonalé, tehdy to, co je z části, vyhlazeno bude. ¹¹ Dokud jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, myslel jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, ale když jsem muž, opustil jsem dětinské věci. ¹² Nyní zajisté vidíme v zrcadle a skrze podobenství, ale tehdy tváří v tvář. Nyní poznávám z části, ale tehdy poznám, tak jak i známostí obdařen budu. ¹³ Nyní pak zůstává víra, naděje, láska, ty tři, ale největší z nich je láska.

14 Stůjte o lásku, horlivě žádejte duchovních věcí, nejvíce však, abyste prorokovali. ² Neboť ten, kdo mluví cizím jazykem, ne lidem mluví, ale Bohu; neboť žádný neposlouchá, ale duchem vypravuje tajemství.

Vlajka světa

Ať to má jakýkoliv důvod, zdálo se mi a dosud se mi zdá, že náš poměr k světu se dá vyjádřit termíny vojenské věrnosti lépe než termíny kritiky a schvalování. Mé přijímání vesmíru není optimismus, je to spíše něco podobného vlastenectví. Je to věc prvotní věrnosti.

Svět není noclehárna v Brightonu, kterou můžeme opustit, protože je mizerná. Je to hrad našeho rodu s vlajkou vlající na věži, a čím je ubožejší, tím méně bychom jej měli opouštět. Věc není v tom, že tento svět je příliš truchlivý, abychom jej milovali, nebo příliš příjemný, abychom jej nemilovali; věc je v tom, že když milujete nějakou věc, její příjemnost je důvod, abyste ji milovali, a její truchlivost je důvod, abyste ji milovali ještě více.

Dejme tomu, že se střetneme s něčím beznadějným, jako je Pimlico. Přemýšlíme-li o tom, co by bylo pro Pimlico opravdu nejlepší, shledáme, že vlákno myšlení vede k trůnu mystiky a libovůle. Nestačí, aby člověk jen odmítal Pimlico; v tom případě by si jenom podřezal chřtán nebo se vystěhoval do Chelsea. A jistě také nestačí, aby člověk schvaloval Pimlico, neboť potom by zůstalo Pimlicem, což by bylo hrozné.

Jediná cesta z toho, jak se zdá, je tam, aby někdo miloval Pimlico — aby je miloval transcendentální vazbou a bez pozemských pohnutek. Kdyby povstal člověk, který by miloval Pimlico, tu by se Pimlico povzneslo věžemi ze slonoviny a zlatými vrcholky; Pimlico by se odělo, jako se odívá žena, která je milována. Neboť ozdoby nejsou k tomu, aby zakrývaly ošklivé věci, nýbrž aby zdobily věci,

kteří jsou hodny lásky. Matka nedává dítěti modrou mašličku, protože by bez ní bylo tak ošklivé. Milenec nedává milence náhrdelník, aby zakryl její hrdlo. Kdyby lidé milovali Pimlico, jako matky milují děti, bezděčně, protože jsou *jejich*, mohlo by Pimlico být za rok nebo za dva krásnější než Florencie.

Někteří čtenáři řeknou, že tohle je pouhá fantazie. Odpovím, že tohle jsou skutečné dějiny lidstva. To je vskutku způsob, jakým obce dosahovaly velikosti. Vraťte se k nejskrytějším kořenům lidské civilizace a shledáte, že jsou zauzleny kolem nějakého posvátného kamene nebo obrůstají nějakou posvátnou studánku. Lidé nejprve uctívali nějaké místo a potom pro ně dobývali slávy. Lidé nemilovali Řím, protože byl veliký. Byl veliký, protože lidé jej milovali.

Mravnost nezačala tím, že jeden člověk řekl druhému: „Neudeřím tě, jestliže ty mě neudeříš;“ po něčem takovém není ani stopy. *Je* však stopa po tom, že oba si řekli: „Nesmíme se bít na tomto posvátném místě.“ Nabyli mravnosti tím, že chránili své náboženství.

Nepěstovali úmyslně statečnost. Bojovali za svatyni a shledali, že se stali statečnými. Nepěstovali čistotu. Očišťovali se pro oltář a shledali, že jsou čisti. Anarchie byla špatná, protože ohrožovala svatost. Teprve když stanovili posvátný den věnovaný Bohu, zjistili, že také stanovili den odpočinku pro člověka.

Gilbert Keith Chesterton

³Kdo pak prorokuje, lidem mluví budování, i napominání, i potěšení. ⁴Kdo mluví cizím jazykem, sám sebe buduje, ale ten, kdo prorokuje, církev buduje. ⁵Chtěl bych pak, abyste všichni jazyky mluvili, ale však raději, abyste prorokovali. Neboť větší je ten, který prorokuje, nežli ten, kdo jazyky mluví, leč by také vykládal, aby se budovala církev. ⁶A proto, bratři, přišel-li bych k vám, jazyky mluvě, co vám prospějí, nebudu-li vám mluvit, buď ve zjevení nebo v poznání, buď v proroctví nebo v učení? ⁷Však i bezduché věci, vydávající zvuk, jako píšťalka nebo harfa, kdyby rozdílného zvuku nevydávaly, kterak by věděno bylo, co se píská, anebo na harfu hraje? ⁸Ano trouba vydala-li by nejistý hlas, kdo se bude strojit k boji? ⁹Tak i vy, nevydali-li byste jazykem srozumitelných slov, kterak bude rozuměno, co se mluví? Budete jen do větru mluvit. ¹⁰Tak mnoho (jak vidíme), rozdílů hlasů je na světě, a nic není bez hlasu. ¹¹Proto nebudu-li znát moci hlasu, budu tomu, který mluví, cizozemec, a ten, kdo mluví, bude mi cizozemec. ¹²Tak i vy, poněvadž jste horliví milovníci duchovních věcí, toho hledejte, abyste se k budování církve rozhojnili. ¹³A proto, kdo mluví jazykem, modlí se, aby mohl vykládat. ¹⁴Neboť modlím-li se jazykem, duch můj se modlí, ale mysl má bez užtku je. ¹⁵Co tedy je? Modlit se budu duchem a modlit se budu i myslí; plesat budu duchem, a plesat budu i myslí. ¹⁶Neboť kdybys dobrořečil duchem, kterak ten, který prostý člověk je, k tvému díky činění řekne Amen, poněvadž neví, co pravíš? ¹⁷Neboť ač ty dobře díky činíš, ale jiný se nebuduje. ¹⁸Děkuji Bohu svému, že více než vy všichni jazyky mluvím; ¹⁹Ale ve sboru raději bych chtěl pět slov srozumitelně promluvit, abych také jiných poučil, nežli deset tisíců slov jazykem. ²⁰Bratři, nebuďte děti v myšlení, ale ve zlosti buďte děti, myšlením pak buďte dospělí. ²¹Psáno je v zákoně: Proto rozličnými jazyky a cizími rty budu mluvit lidu tomuto, a aniž tak mne slyšet budou, praví Pán. ²²A tak jazyky jsou za div ne těm, kteří věří, ale nevěřícím, proroctví pak ne nevěřícím, ale věřícím. ²³A proto když by se sešla všechna církev spolu, a všichni by jazyky mluvili, a vešli by tam i neučení nebo nevěřící, zdali neřeknou, že blázníte? ²⁴Ale kdyby všichni prorokovali, a vešel by někdo nevěřící nebo neučený, přemáhán by byl ode všech, a souzen ode všech. ²⁵A tak tajnosti srdce jeho zjeveny budou, a padna na tvář, klanět se bude Bohu, vyznávaje, že jistě Bůh je mezi vámi. ²⁶Co tedy, bratři? Když se scházíte, jeden každý z vás píseň má, učení má, jazyk má, zjevení má, vykládání má, všechno to buď k budování. ²⁷Buď že kdo jazykem mluví, tedy skrze dva nebo nejvíce tři, a to jeden po druhém, a jeden ať vykládá. ²⁸Pakli by nebylo vykladače, nechť mlčí ve shromáždění, sám pak sobě nechať mluví a Bohu. ²⁹Proroci pak dva nebo tři ať mluví, a jiní nechť rozsuzují. ³⁰Pakli by jinému tu přisedícimu zjeveno bylo, první mlč. ³¹Neboť můžete všichni, jeden po druhém, prorokovat, aby se všickni učili, a všichni se potěšovali. ³²Duchové pak proroků prorokům poddání jsou. ³³Neboť Bůh není původ neřádu, ale pokoje, jako i ve všech shromážděních svatých. ³⁴Ženy vaše v shromážděních ať mlčí, neboť nedopouští se jim mluvit, ale aby poddány byly, jak i zákon praví. ³⁵Pakli se chtí čemu naučit, doma mužů svých nechať se ptají. Neboť mrzká věc je ženám mluvit v shromáždění. ³⁶Zdali od vás slovo Boží pošlo? Zdali k samým vám přišlo? ³⁷Zdá-li se sobě kdo být prorokem nebo duchovním, nechať pozná, co vám píšu, že jsou přikázání Páně. ³⁸Pakli kdo neví, nevěz. ³⁹A tak, bratři, snažte se o to, abyste prorokovali, a jazyky mluvit nezabraňujte. ⁴⁰Všechno slušně a podle řádu ať se děje.

15 Připomínám pak vám, bratři, evangelium, které jsem zvěstoval vám, které jste i přijali, v němž i stojíte, ²Skrze které (jestliže, kterak jsem vám kázal, v paměti máte), i spasení berete, leč byste nadarmo uvěřili. ³Vydal jsem zajisté vám nejpředněji, co jsem i vzal, že Kristus umřel za hříchy naše podle Písem, ⁴A že je pohřben, a že vstal z mrtvých třetího dne podle Písem, ⁵A že viděn je od Petra, potom od dvanácti. ⁶Potom viděn více než od pěti set bratrů spolu, z nichž mnozí ještě živi jsou až dosavad, a někteří zesnuli. ⁷Potom viděn je od Jakuba, potom ode všech apoštolů. ⁸Nejposléze pak ze všech, jako nedochůdčeti, ukázal se i mně. ⁹Neboť já jsem nejmenší z apoštolů, který nejsem hoden slout apoštol, protože jsem se protivil církvi Boží. ¹⁰Ale milostí Boží jsem to, co jsem, a milost jeho ve mně daremná nebyla, ale hojnější, než oni všichni, pracoval jsem, avšak ne já, ale milost Boží mně přítomná. ¹¹Proto i já i oni tak kážeme, a tak jste uvěřili. ¹²Poněvadž se pak káže o Kristu, že z mrtvých vstal, kterak někteří mezi vámi praví, že by nebylo z mrtvýchvstání? ¹³Neboť není-li z mrtvých vstání, aniž Kristus z mrtvých vstal. ¹⁴A nevstal-li z mrtvých Kristus, tedy je marné kázání naše, a marná je i víra vaše. ¹⁵A byli bychom nalezeni i křiví svědkové Boží; neboť vydali jsme svědectví o Bohu, že vzkřísil z mrtvých Krista. Kterého nevzkřísil (totiž) jestliže mrtví z mrtvých nevstávají. ¹⁶Neboť jestliže mrtví z mrtvých nevstávají, aniž Kristus vstal. ¹⁷A nevstal-li z mrtvých Kristus, marná je víra vaše, ještě jste ve svých hříších. ¹⁸A tak i ti, kteří zesnuli v Kristu, zahynuli. ¹⁹Jestliže pak v tomto životě toliko naději máme v Kristu, nejbídnější jsme ze všech lidí. ²⁰Ale vstal z mrtvých Kristus, prvotiny těch, kteří zesnuli. ²¹Neboť poněvadž skrze člověka smrt, skrze člověka i vzkříšení z mrtvých. ²²Neboť jakož v Adamovi všichni umírají, tak i skrze Krista všichni obživeni budou. ²³Ale jeden každý v svém pořádku: Prvotiny Kristus, potom ti, kteří

15:17 **Marná je víra vaše.** Myšlenky mají své důsledky (srv. pozn. Gn 35:22 a Sd 8:3). Paradigma *naturalismu* (přesvědčení, že svět je uzavřený systém pouze přirozených příčin a následků; žádné

zázraky nejsou možné) ve svých důsledcích pro své protagonisty znamená zahynutí bez naděje (Ef 2:12; 1Te 4:13).

jsou Kristovi, v příští jeho. ²⁴ Potom bude konec, když vzdá království Bohu a Otcí, když vyprázdní všelijaké knížatstvo, i všelijakou vrchnost i moc. ²⁵ Neboť musí on kralovat, dokud nepoloží všech nepřátel pod nohy jeho. ²⁶ Nejposlednější pak nepřítel zahlazen bude smrt. ²⁷ Neboť všechny věci poddal pod nohy jeho. Když pak praví, že všechny věci poddány jsou, zjevněť je, že kromě toho, který jemu poddal všechno. ²⁸ A když poddáno jemu bude všechno, tehdy i sám Syn poddá se tomu, který jemu poddat má všechno, aby byl Bůh všechno ve všech. ²⁹ Sic jinak co činí ti, kteří se krtí za mrtvé? Jestliže jistotně nevstávají mrtví z mrtvých, i proč se krtí za mrtvé? ³⁰ Proč i my nebezpečnosti trpíme každé hodiny? ³¹ Na každý den umírám, skrze slávu naši, kterou mám v Kristu Ježíši Pánu našem. ³² Jestliže jsem obyčejem jiných lidí bojoval se šelmami v Efezu, co mi to prospěje, nevstanou-li mrtví? Jezme tedy a pijme, neboť zítra zemřeme. ³³ Nedejte se svádět. Porušují dobré obyčeje zlá rozmlouvání. ³⁴ Prociťte ke konání spravedlnosti, a nehřešte. Neboť někteří neznají Boha; k zahanbení vašemu mluvím. ³⁵ Ale řekne někdo: Kterak vstanou mrtví? V jakém pak těle přijdou? ³⁶ Ó nemoudrý, to, co ty rozséváš, nebývá oživeno, leč umře. ³⁷ A co rozséváš, ne to tělo, které potom vzroste, rozséváš, ale holé zrno, jaké se trefí, pšenice nebo kterékoli jiné. ³⁸ Bůh pak dává jemu tělo, jak ráčí, a jednomu každému z těch semen jeho vlastní tělo. ³⁹ Ne každé tělo je jednostejné tělo, ale jiné zajisté tělo lidské, jiné pak tělo zvířecí, jiné pak rybí, a jiné ptačí. ⁴⁰ A jsou těla nebeská, a jsou těla zemská, ale jiná je zajisté sláva nebeských, a jiná zemských, ⁴¹ Jiná sláva slunce, a jiná sláva měsíce, a jiná sláva hvězd; neboť hvězda od hvězdy dělí se ve slávě. ⁴² Tak bude i vzkříšení z mrtvých. Rozsévá se porušitelné, vstane neporušitelné; ⁴³ Rozsívá se nesličné, vstane slavné; rozsévá se nemocné, vstane mocné; ⁴⁴ Rozsévá se tělo tělesné, vstane tělo duchovní. Je tělo tělesné, je i duchovní tělo. ⁴⁵ Tak i psáno je: Učiněn je první člověk Adam v duši živou, ale ten poslední Adam v ducha obživujícího. ⁴⁶ Však ne nejprve duchovní, ale tělesné, potom duchovní. ⁴⁷ První člověk ze země zemský, druhý člověk sám Pán z nebe. ⁴⁸ Jaký je ten zemský, takoví jsou i zemští, a jaký ten nebeský, takoví budou i nebeští. ⁴⁹ A jako jsme nesli obraz zemského, tak ponese obraz nebeského. ⁵⁰ Toto pak pravím, bratři: Že tělo a krev království Božího dědictví dosáhnout nemohou, aniž porušitelnost neporušitelnosti dědičně obdrží. ⁵¹ Aj, tajemství vám pravím: Ne všichni zajisté zesneme, ale všichni proměnění budeme, hned pojednou, v okamžení, k zatroubení poslednímu. ⁵² Neboť zatroubí, a mrtví vstanou neporušitelní, a my proměnění budeme. ⁵³ Musí zajisté toto porušitelné tělo obléci neporušitelnost, a smrtelné toto obléci nesmrtelnost. ⁵⁴ A když porušitelné toto obleče neporušitelnost, a smrtelné toto obleče nesmrtelnost, tehdy se naplní řeč, která napsána jest: Pohlcena je smrt ve vítězství. ⁵⁵ Kde je, ó smrti, osten tvůj? Kde jest, ó peklo, vítězství tvé? ⁵⁶ Osten pak smrti je hřích, a moc hřícha je zákon. ⁵⁷ Ale Bohu díka, který dal nám vítězství skrze Pána našeho Jezukrista. ⁵⁸ Proto, bratři moji milí, stálí buďte a nepohnutelní, rozhovňující se v díle Páně vždycky, věduce, že práce vaše není marná v Pánu.

16 O sbírce pak na svaté, jak jsem nařídil v církvích Galatských, tak i vy číňte. ² V každou neděli jeden každý z vás sám u sebe slož, schovaje podle možnosti, aby ne tehdy, když bych přišel, sbírky se děly. ³ Když pak přijdu, kterékoli schválíte skrze listy, ty pošlu, aby donesli tuto milost vaši do Jeruzaléma. ⁴ Pakli by se za hodné vidělo, abych i já šel, půjdou se mnou. ⁵ Přijdu pak k vám, když Macedonii projdu; (nebo Macedonii míním projít). ⁶ Ale u vás snad poostanu, anebo i přes zimu pobudu, abyste vy mne doprovodili, kamkoli bych šel. ⁷ Nechci zajisté s vámi se jen na zastavení shledat, ale naději se, že za nějaký čas pobudu u vás, bude-li Pán chtít. ⁸ Zůstanu pak v Efezu až do Letnic. ⁹ Neboť otevřeny jsou mi tu veliké a mocné dvěře, a protivníků mnoho. ¹⁰ Přišel-li by pak Timoteus, hleďte, aby bezpečně byl u vás; neboť dílo Páně dělá jako i já. ¹¹ Proto nechť jím žádný nepohrdá, ale vyprovodte jej v pokoji, ať přijde ke mně; neboť na něj čekám s bratry. ¹² O Apollovi pak bratru vězte, že jsem ho velmi prosil, aby šel k vám s bratry. Ale nikoli nebyl té vůle, aby nyní přišel, než přijde, když bude mít čas příhodný. ¹³ Bděte, stůjte ve víře, zmužile sobě počínejte, buďte silní. ¹⁴ Všechny věci vaše ať se dějí v lásce. ¹⁵ Proším pak vás, bratři, víte, že čeleď Štěpánova je prvotiny Achaie, a že se ve službu svatým vydali, ¹⁶ Abyste i vy poddáni byli takovým, i všelijakému pomáhajícímu a pracujícímu. ¹⁷ Těším se pak z příchodu Štěpána, a Fortunáta, a Achaika; neboť nedostatek váš oni doplnili. ¹⁸ Potěšili zajisté mého ducha i vašeho. Proto znejte takové. ¹⁹ Pozdravují vás sbory, které jsou v Azii. Pozdravují vás v Pánu velice Akvila a Priscilla, s církví tou, která je v domě jejich. ²⁰ Pozdravují vás všichni bratři. Pozdravte sebe vespolek v políbení svatém. ²¹ Pozdravení vlastní rukou Pavlovou. ²² Jestliže kdo nemiluje Pána Jezukrista, buďiz prokletý: Maran atha. ²³ Milost Pána Jezukrista s vámi. ²⁴ I láska má v Kristu Ježíši se všemi vámi. Amen.

Druhý list Korintským

Úvod

1 Pavel apoštol Ježíše Krista skrze vůli Boží, a Timoteus bratr, církvi Boží, která je v Korintu, se všemi svatými, kteří jsou ve vsi Achaii: ² Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ³ Požehnaný Bůh a Otec Pána našeho Jezukrista, Otec milosrdenství, a Bůh všelijakého potěšení, ⁴ Který těší nás ve všelijakém soužení našem, abychom i my mohli těšit těch, kteří by byli v jakémkoli soužení, tím potěšením, kterým i my potěšeni jsme od Boha. ⁵ Neboť jako se rozhodují utrpení Kristova při nás, tak skrze Krista rozhoduje se i potěšení naše. ⁶ Neboť buď že soužení jsme, pro vaše potěšení a spasení, které se působí ve snášení týchž trápení, která i my trpíme; buď že potěšování býváme, pro vaše potěšení a spasení. A naděje naše pevná je o vás, ⁷ Poněvadž víme, že jako jste účastníci utrpení, tak i potěšení. ⁸ Nechceme zajisté, abyste nevěděli, bratři, o soužení našem, které jsme měli v Azii, že jsme nad míru přetížení byli a nad možnost, takže jsme již i o životě svém byli pochybovali. ⁹ Nýbrž sami v sobě již jsme byli tak usoudili, že nebylo lze než umřít, abychom nedoufali sami v sobě, ale v Bohu i mrtvé křísícím. ¹⁰ Který od takové smrti vytrhl nás, a vytrhuje, v něhož doufáme, že i ještě vytrhne, ¹¹ Když i vy nám pomáhat budete modlitbami za nás, aby z daru toho, příčinou mnohých osob nám daného, od mnohých děkováno bylo za nás. ¹² Neboť chlouba naše tato je, svědectví svědomí našeho, že v čistotě a v upřímnosti Boží, ne v moudrosti tělesné, ale v milosti Boží obcovali jsme na světě, zvláště pak u vás. ¹³ Neboť nepíšeme vám nic jiného, než to, co čtete, anebo co už dříve znáte. A naději mám, že až do konce tak znát budete, ¹⁴ Jako jste i poznali nás z části, že jsme chlouba vaše, podobně jako i vy naše, v den Pána Ježíše. ¹⁵ A v tom doufání chtěl jsem k vám přijít nejprve, abyste druhou milost měli, ¹⁶ A skrze vás jít do Macedonie, a zase z Macedonie přijít k vám, a od vás abych byl doprovázen do Judstva. ¹⁷ O tom pak když jsem přemítal, zdali jsem co lehkomyšlně činil? Anebo co přemítám, zdali podle těla přemýšluji, tak aby bylo při mně: Je, je, není, není? ¹⁸ A ví věrný Bůh, že řeč naše k vám nebyla: Je, a není. ¹⁹ Neboť Syn Boží Ježíš Kristus, kterýž mezi vámi kázán je skrze nás, skrze mne a Silvána a Timotea, nebyl: Je, a není, ale bylo v něm: Je. ²⁰ Neboť kolikkoli je zaslíbení Božích, v něm jsou: Je, a v něm je: Amen, k slávě Bohu skrze nás. ²¹ Ten pak, který potvrzuje nás s vámi v Kristu, a který pomazal nás, Bůh je. ²² Který i znamenal nás, a dal závdavek Ducha v srdce naše. ²³ Já pak Boha za svědka беру na svou duši, že lituje vás, ještě jsem nepřišel do Korintu. ²⁴ Ne jako bychom panovali nad vírou vaší, ale pomocníci jsme radosti vaší; neboť vírou stojíte.

2 Toto jsem pak sobě uložil, abych k vám zase se zármutkem nepřišel. ² Neboť jestliže já vás zarmoutím, kdo je, který by mne obveselil, než ten, který je ode mne zarmoucen? ³ A toto samo psal jsem vám, abych přijda, neměl zármutku z těch, z nichž bych se měl radovat, doufaje o všech o vás, že radost má je všech vás. ⁴ Neboť z velikého soužení a bolesti srdce psal jsem vám, s mnohými slzami, ne abyste zarmoucení byli, ale abyste poznali lásku, kterou k vám velikou mám. ⁵ Jestliže pak kdo zarmoutil, ne mne zarmoutil, ale poněkud (abych nepřetížil), všechny vás. ⁶ Dost má takový na tom trestání od mnohých, ⁷ Tak abyste naproti tomu již raději odpustili, a potěšili ho, aby snad přílišným zármutkem nebyl sehlcen takový. ⁸ Proto prosím vás, abyste utvrdili k němu lásku. ⁹ Neboť i proto psal jsem, abych zkoušením zvěděl, jste-li ve všem poslušni. ¹⁰ Komu pak vy co odpouštíte, i já. Neboť i já, jestliže jsem co odpustil, komu jsem odpustil, pro vás jsem učinil, před obličejem Kristovým, abychom nebyli oklamáni od satana. ¹¹ Neboť nejsou nám myšlení jeho neznámá. ¹² Když jsem pak přišel do Troady, příčinou evangelia Kristova, ačkoli dveře mi otevřeny byly skrze Pána, však neměl jsem upokojení v duchu svém, protože jsem nenalezl Tita, bratra svého. ¹³ Ale požehnav jich, odšel jsem do Macedonie. ¹⁴ Bohu pak chvála, který vždycky dává nám vítězství v Kristu, a vůni známosti své zjevuje skrze nás na každém místě. ¹⁵ Neboť jsme Kristova vůně dobrá Bohu v těch, kteří k spasení přicházejí, i v těch, kteří hynou, ¹⁶ Těmto zajisté vůně smrtelná k smrti, tamtěm pak vůně života k životu. Ale k tomu kdo je způsobný? ¹⁷ Neboť nejsme, jako mnozí, cizoložící slovo Boží, ale jako z upřímnosti, ale jako z Boha, před obličejem Božím, o Kristu mluvíme.

3 Začínáme opět sami sebe chválit? Zdaliž potřebujeme, jako někteří, schvalujících listů k vám, nebo od vás k jiným? ² List náš vy jste, napsaný v srdcích našich, který znají a čtou všichni lidé. ³ Neboť to zjevné je, že jste list Kristův způsobený skrze přísluhování naše, napsaný ne černidlem, ale Duchem Boha živého, ne na deskách kamenných, ale na deskách srdce masitých. ⁴ Doufání pak takové máme skrze Krista k Bohu, ⁵ Ne že bychom dostateční byli myslit něco sami ze sebe, jakožto sami ze sebe, ale dostatečnost naše z Boha

je. ⁶ Který i hodné nás učinil služebníky Nového Zákona, ne litery, ale Ducha. Neboť litera zabíjí, ale Duch oživuje. ⁷ Jestliže pak přisluhování smrti, literami vyryté na deskách kamenných, bylo slavné, takže nemohli hledět synové Izraelští v tvář Mojžíšovu, pro slávu obličejce jeho, která pominouti měla, ⁸ Kterak by ovšem přisluhování Ducha nemělo být slavné? ⁹ Neboť jestliže přisluhování pomsty slavné bylo, mnohem se více přisluhování spravedlnosti rozhojňuje v slávě. ¹⁰ Neboť to, co oslaveno bylo, aniž oslaveno bylo v té částce, v přirovnání této předústojné slávy. ¹¹ Neboť jestliže to pomíjející bylo slavné, mnohem více to, co zůstává, je slavné. ¹² Proto majíce takovou naději, mnohé svobody v mluvení užíváme, ¹³ A ne jako Mojžíš kladl zástěru na tvář svou, aby nepatřili synové Izraelští k cíli té věci pomíjející. ¹⁴ Pročež ztupeny jsou smysly jejich. Neboť až do dnes ta zástěra v čítání Starého Zákona zůstává neodkrytá; neboť skrze Krista se odnímá. ¹⁵ Proto až do dnes, když čten bývá Mojžíš, zástěra je položena na jejich srdci. ¹⁶ Než jak by se obrátilo ku Pánu, odňata bude ta zástěra. ¹⁷ Neboť Pán je Duch ten, a kde je ten Duch Páně, tu i svoboda. ¹⁸ My pak všichni odkrytou tváře slávu Páně jako v zrcadle spatřujeme, v tž obraz proměnění býváme od slávy ve slávu, jako od Ducha Páně.

4 Proto majíce toto přisluhování, jak jsme milosrdenství došli, neoblevujeme. ² Ale odmítáme ukryvání neslušnosti, nechodíce v chytrosti, aniž se lstivě zaobírájíte slovem Božím, ale zjevováním pravdy v příměnost uvodíte sebe u každého svědomí lidského před obličejem Božím. ³ Pakli zakryté je evangelium naše, před těmi, kteří hynou, zakryté je. ⁴ V nichž Bůh světa tohoto oslepil mysl, totiž v nevěrných, aby se jim nezasvítilo světlo evangelium slávy Kristovy, který je obraz Boží. ⁵ Neboť ne sami sebe kážeme, ale Krista Ježíše Pána, sebe pak služebníky vašimi pro Ježíše. ⁶ Bůh zajisté, který rozkázal, aby se z temností světlo zablesklo, ten se osvítil v srdcích našich k osvícení známosti slávy Boží ve tváři Ježíše Krista. ⁷ Máme pak poklad tento v nádobách hliněných, aby důstojnost té moci byla Boží, a ne z nás, ⁸ Když se všech stran úzkost míváme, ale nebyváme cele potlačeni; býváme vrtkáni, ale nebyváme docela zvrťkáni; ⁹ Protivenství trpíme, ale nebyváme opuštěni; býváme opovrženi, ale nehyneme. ¹⁰ Vždycky mrtvení Pána Ježíše na těle nosíme, aby i život Ježíšův na těle našem zjeven byl. ¹¹ Vždycky zajisté my, kteří živi jsme, na smrt býváme vydáváni pro Ježíše, aby i život Ježíšův zjeven byl na smrtelném těle našem. ¹² A tak smrt v nás moc provodí, ale ve vás život. ¹³ Majíce tedy téhož ducha víry, podle toho, jak psáno je: Uvěřil jsem, proto jsem mluvil, i my věříme, proto i mluvíme, ¹⁴ Věduce, že ten, který vzkřísil Pána Ježíše, i nás skrze Ježíše vzkřísí, a postaví s vámi. ¹⁵ Neboť to všechno děje se pro vás, aby ta přehojná milost skrze díků činění od mnohých rozmohla se k slávě Boží. ¹⁶ Proto neoblevujeme, ale ačkoli ten vnější člověk náš ruší se, však ten vnitřní obnovuje se den ode dne. ¹⁷ Neboť toto nynější lehoučké soužení naše převelmi veliké věčné slávy břímě nám působí, ¹⁸ Když nehledíme na ty věci, které se vidí, ale na ty, které se nevidí. Neboť ty věci, které se vidí, jsou dočasné, ale které se nevidí, jsou věčné.

5 Víme zajisté, že byl-li by tohoto našeho zemského přebývání stánek zbořen, stavení od Boha máme, příbytek ne rukou udělaný, věčný v nebesích. ² Pročež i v tomto vzdycháme, v příbytek svůj, který je z nebe, oblečení být žádajíce, ³ Jestliže však oblečení, a ne nazí nalezení budeme. ⁴ Neboť kteří jsme v tomto stánku, lkáme, jsouce obtíženi, poněvadž bychom nechtěli svlečení být, ale přiodění, aby pohlcena byla smrtelnost od života. ⁵ Ten pak, kdo nás tak k tomu způsobil, Bůh je, který také dal nám závdavek Ducha. ⁶ Proto doufanlivé myslí vždycky jsouce, a věduce, že dokud hostem jsme v tomto těle, vzdálení jsme od Pána, ⁷ (Neboť skrze víru chodíme, ne skrze vidění), ⁸ Doufanlivé pak myslí jsme, a oblibujeme raději vyjít z těla, a přijít ku Pánu. ⁹ Proto i usilujeme buď v těle hostem jsouce, buďto z těla se berouce, jemu se líbit. ¹⁰ Všichni my zajisté ukázat se musíme před soudnou stolicí Kristovou, aby přijal jeden každý to, co skrze tělo působil, podle toho, jak práce či byla, buď v dobrém, nebo ve zlém. ¹¹ Proto znajíce tu hrůzu Páně, lidem k víře sloužíme, Bohu pak známi jsme. A naději mám, že i svědomí vašemu známi jsme. ¹² Neboť ne sami sebe opět vám chválíme, ale příčinu vám dáváme, abyste se chlubili námi, a abyste to měli proti těm, kteří se vnějškově chlubí, a ne v srdci. ¹³ Neboť buď že nesmyslní jsme, Bohu; buď že jsme rozumní, vám. ¹⁴ Láska zajisté Kristova váže nás, ¹⁵ Jako ty, kteří tak soudíme, že poněvadž jeden za všechny umřel, tedy všichni zemřeli, a že za všechny umřel, aby ti, kteří živi jsou, již ne sami sobě živi byli, ale tomu, který za ně umřel i z mrtvých vstal. ¹⁶ A tak my již od toho času žádného neznáme podle těla. A ačkoli jsme znali Krista podle těla, ale nyní již více neznáme. ¹⁷ Proto jestli kdo v Kristu, nové stvoření je. Staré věci pominuly, aj, nové všechno učiněno je. ¹⁸ To pak všechno je z Boha, který smířil nás se sebou skrze Jezukrista, a dal nám služebnost smíření toho. ¹⁹ Neboť Bůh byl v Kristu, v mír uvodě svět se sebou, nepočítaje jim hříchů jejich, a složil v nás to slovo smíření. ²⁰ Proto my na místě Kristově poselství dějice, jako by Bůh skrze náš žádal, prosíme na místě Kristově, smiřte se s Bohem. ²¹ Neboť toho, který hříchu nepoznal, za nás učinil hříchem, abychom my učinění byli spravedlností Boží v něm.

6 Proto napomáhajíce, i napomínáme vás, abyste milosti Boží nadarmo nebrali, ² (Neboť praví: V čas příhodný uslyšel jsem tě, a v den spasení pomohl jsem tobě. Aj, nyní je čas příhodný, aj, nyní dny spasení.) ³ Žádného nedávající v ničem pohoršení, aby bylo bez úhony přísluhování, ⁴ Ale ve všem se chovajíce jako Boží služebníci, ve mnohé trpělivosti, v utištěních, v nedostatcích, v úzkostech, ⁵ V ranách, v žalářích, v nepokojích, v pracích, v bděních, v postech, ⁶ V čistotě, v poznání, v dlouhočekání, v dobrotivosti, v Duchu svatém, v lásce neošetmetné, ⁷ Ve slovu pravdy, v moci Boží, skrze oděni spravedlnosti napravo i nalevo, ⁸ Skrze slávu i pohanění, skrze zlou i dobrou pověst, jako bludní, a jsouce pravdomluvní, ⁹ Jako neznámí, a jsouce známí, jako umírající, a aj, živi jsme, jako potrestaní, a nezmordovaní, ¹⁰ Jako smutní, avšak se vždycky radující, jako chudí, však mnohé zbohacující, jako nic nemající, avšak všemi věcmi vládnuce. ¹¹ Ústa naše otevřena jsou k vám, ó Korinští, srdce naše rozšířeno je. ¹² Nejste v nás souzeni, než souzeni jste ve střevech svých. ¹³ O takové pak odměně jakožto synům pravím: Rozšiřte se i vy. ¹⁴ Netáhněte jha s nevěřícími. Neboť jaký je spolek spravedlnosti s nepravostí? A jaké obcování světla s temnostmi? ¹⁵ A jaké srovnání Krista s Belialem? Neboť jaký díl věrnému s nevěrným? ¹⁶ A jaké spolčení chrámu Božího s modlami? Neboť vy jste chrám Boha živého, jak pověděl Bůh: Přebývat budu v nich, a procházet se, a budu jejich Bohem, a oni budou mým lidem. ¹⁷ A proto vyjděte z prostředku jejich, a oddělte se, praví Pán; a nečistého se nedotýkejte, a já přijmu vás. ¹⁸ A budu vám za Otce, a vy mi budete za syny a za dcery, praví Pán všemohoucí.

7 Taková tedy majíce zaslíbení, nejmilejší, očistujme se od všelijaké poskvrny těla i ducha, konajíce posvěcení v bázni Boží. ² Přijměte nás. Žádnému jsme neublížili, žádnému neuškodili, žádného neoklamali. ³ Nepravím toho ku potupě, poněvadž jsem napřed pověděl, že jste v srdcích našich, abychom spolu mřeli, i spolu živi byli. ⁴ Mnohé jsem k vám v mluvení důvěrnosti, mnoho se vámi chlubím; naplněn jsem potěšením, rozhojňují se v radosti ve všelijakém soužení našem. ⁵ Neboť i když jsme byli přišli do Macedonie, žádného odpočinutí nemělo tělo naše, ale ve všem soužení jsme byli; vně boje, uvnitř strachy. ⁶ Ale ten, který těší ponížené, potěšil nás, Bůh, skrze příchod Titův. ⁷ A netoliko příchodem jeho, ale také i potěšením tím, které on měl z vás, vypravovav nám o vaší veliké žádosti, o vašem kvílení, a vaší ke mně horlivé milosti, takže jsem se velmi zaradoval. ⁸ A ačkoli zarmoutil jsem vás listem, nelituji toho, ač jsem byl litoval. Neboť vidím, že ten list, ačkoli na čas, zarmoutil vás. ⁹ Nyní raduji se, ne že jste zarmoucení byli, ale že jste se ku pokání zarmoutili. Zarmoutili jste se zajisté podle Boha, takže jste k žádné škodě nepřišli skrze nás. ¹⁰ Neboť zármutek, který je podle Boha, ten pokání k spasení působí, jehož nikdy líto nebývá, ale zármutek světa smrt způsobuje. ¹¹ A hle, to samo, že jste podle Boha zarmoucení byli, jakou v vás způsobilo snažnost, nýbrž omluvu, nýbrž zažehnutí hněvu, nýbrž bázeň, nýbrž žádost vroucí, nýbrž horlivost, až i pomstu? Všelijak prokázali jste to, že jste nevinní v té věci. ¹² A ač psal jsem vám, však ne pro toho, který tu nepravost spáchal, ani pro toho, komu se křivda stala, ale aby vám zjevena byla pilnost naše o vás před obličejem Božím. ¹³ Proto potěšení jsme z potěšení vašeho. Ale mnohem hojněji zaradovali jsme se z radosti Titovy, že poobčerstven je duch jeho ode všech vás, ¹⁴ A že chlubil-li jsem se v čem vámi před ním, nebyl jsem zahanben, ale jako všechno mluvili jsme vám v pravdě, tak i chloubna naše, která byla před Titem, pravá je shledána. ¹⁵ Ano i srdce jeho k vám je příchýlnější, když rozpomíná se na poslušenství všech vás, kterak jste ho s bázní a se strachem přijali. ¹⁶ Proto raduji se, že ve všem mohu vám důvěřovat.

8 Známu pak vám činíme, bratři, milost Boží, danou sborům Macedonským, ² Že v mnohém zkoušení soužení rozhojnilá radost jejich a převeliká chudoba jejich rozhojněna je v bohatství upřímnosti jejich. ³ Neboť svědectví jim vydávám, že podle možnosti, ba i nad možnost hotovi byli, ⁴ Mnohými žádostmi prosíce nás, abychom tu milost a sbírku, která se děje na svaté, na sebe přijali. ⁵ A netoliko tak, jak jsme se nadáli, ale sami sebe nejprve dali Pánu, i nám z vůle Boží, ⁶ Takže jsme musili napomenouti Tita, aby jako byl dříve započal, tak také i dokonal při vás milost tuto. ⁷ A proto jak ve všech věcech jste hojní, ve víře i v řeči i ve známosti i ve všelijaké snažnosti i v lásce své k nám, tak i v této milosti hojní buďte. ⁸ Ne jako rozkazuje, pravím, ale snažností jiných i vaši upřímnou lásku zkušenu ukázat chtěje. ⁹ Neboť znáte milost Pána našeho Jezukrista, že pro vás učiněn je chudý, jsa bohatý, abyste vy jeho chudobou zbohatli. ¹⁰ A k tomu vám radu dávám; neboť je vám to užitečné, kteří jste netoliko činit, ale i chtít dříve začali léta předešlého. ¹¹ Proto nyní již to skutkem vykonejte, aby jako hotové bylo chtění, tak bylo i vykonání z toho, co máte. ¹² Neboť jest-li dříve vůle hotová, podle toho, co kdo má, vzácná je, ne podle toho, čeho nemá. ¹³ Neboť ne, aby jiní měli polehčení, a vy úzkost, ale rovnost ať je, nyní přítomně vaše hojnost pomoz jejich chudobě, ¹⁴ Aby také jejich hojnost vaší chudobě byla ku pomoci, aby tak byla rovnost; ¹⁵ Jako psáno: Kdo mnoho, nic mu nezbyvalo, a kdo málo, neměl nedostatku. ¹⁶ Ale díka Bohu, který takovou snažnost k vám dal v srdce Titovy, ¹⁷ Takže to

napomenutí přijal, a jsa opravdový, sám ze své dobré vůle šel k vám. ¹⁸ Poslali jsme pak s ním bratra toho, který má velikou chválu v evangeliu po všech sborech, ¹⁹ (A netoliko to, ale také vyvolen je od církvi za druha putování našeho, s touto milostí, kterou sloužíme k slávě Pánu a vůli vaší), ²⁰ Varujte se toho, aby nám někdo neutrhával pro tu hojnost, kterou my přisluhujeme, ²¹ Dobře opatrující nejen před obličejem Páně, ale i před lidmi. ²² Poslali jsme pak s nimi bratra svého, kterého jsme mnohokrát ve mnohých věcech zkusili, že je pilný, a nyní mnohem pilnější pro mnohé doufání mé o vás. ²³ Ze strany Tita, druh můj je, a mezi vámi pomocník; ze strany bratrů našich, poslové jsou církvi a sláva Kristova. ²⁴ Proto jistoty lásky své a chlouby naší o vás k nim dokažte, před obličejem církvi.

9 Neboť o pomoci, která se děje svatým, je zbytečné psát vám. ² Vím zajisté o vaší hotovosti, pro kterou chlubím se vámi Macedonským, že Achaia hotova je od předešlého léta. A ta vaše horlivost mnohými pohnula. ³ A poslal jsem tyto bratry, aby chloubka naše vámi nebyla marná v té stránce, ale abyste, (jak jsem řekl), byli hotovi, ⁴ Abychom snad, přišli-li by se mnou Macedonští, a našli vás nehotové, nemusili se stydět (ať nedím vy), za tak podstatnou chloubu. ⁵ Proto vidělo se mi za potřebné těchto bratrů napomenout, aby napřed šli k vám, a připravili nejprve přislíbenou sbírku vaši, aby byla hotová jako dobrovolná sbírka, a ne jako bezděčná. ⁶ Ale toto pravím: Kdo skoupě rozsévá, skoupě i žnout bude; a kdo rozsévá ochotně, ochotně i žnout bude. ⁷ Jeden každý jak uložil v srdci, ne s neochotnou myslí aneb z donucení. Neboť ochotného dárce miluje Bůh. ⁸ Mocen je pak Bůh všelijakou milost rozhojnit ve vás, abyste ve všem všudy všelijaký dostatek majíce, hojní byli ke všelijakému skutku dobrému, ⁹ Jak psáno je: Rozsypal a dal chudým, spravedlnost jeho zůstává na věky. ¹⁰ Ten pak, který dává sítě rozsévajícímu, dej i vám chléb k jedení, a rozmnož sítě vaše, a přispoř úrody spravedlnosti vaší, ¹¹ Abyste všelijak zbohaceni byli ke všelijaké štědrosti, která působí skrze nás, aby díky činěny byly Bohu. ¹² Neboť služba oběti této nejen doplňuje nedostatky svatých, ale také rozhojňuje se v mnohé díky činění Bohu, příčinou schválení služby této, ¹³ Když chválí Boha z jednomyslné poddanosti vaší k evangeliu Kristovu, a z upřímné té sdílnosti k sobě i ke všem, ¹⁴ A modlí se za vás ti, kteří vás převelice milují pro vyvýšenou milost Boží ve vás. ¹⁵ Díky pak Bohu z nevymluvného daru jeho.

10 Já pak sám Pavel prosím vás skrze tichost a dobrotivost Kristovu, který v přítomnosti u vás jsem pokorný, ale v nepřítomnosti jsem k vám směle důvěrný. ² Prosím pak, abych přítomen jsa, nemusil se osvobodit tou smělostí, na kterouž myslím, abych smělý byl proti některým, kteří za to mají, že bychom my podle těla chodili. ³ V těle zajisté chodíme, ne podle těla bojujeme, ⁴ (Neboť odění bojování našeho není tělesné, ale mocné v Bohu k vyvrácení hradeb), ⁵ Podvracející rady, i všelijakou vysokost, povyšující se proti poznání Boha, a jímající všelijakou myšlenku v poddanost Kristu, ⁶ A nahotově majíce pomstu proti každému neposlušenství, když naplněno bude vaše poslušenství. ⁷ Na to-li jen, co před očima je, hledíte? Má-li kdo tu naději o sobě, že by Kristův byl, pomysli také na to sám u sebe, že jako on je Kristův, tak i my Kristovi jsme. ⁸ Neboť bycht se pak i ještě hojněji chlubil mocí naší, kterou nám dal Pán k budování, a ne ke zkažení vašemu, nebudu zahanben; ⁹ Abych se nezdál listy strašit vás. ¹⁰ Neboť listy prý jsou těžké a mocné, ale přítomnost osobní je mdlá, a řeč chatrná. ¹¹ Toto nechať myslí takový, že jací jsme ve slovu skrze psání, vzdálení jsouce, takoví také budeme i ve skutku, přijdouce. ¹² Neboť my se nesmíme přimísit anebo přirovnat k některým, kteří sami sebe chválí. Ale ti nerozumějí, že sami sebou sebe měří, a přirovnávají sebe sobě. ¹³ My pak tím, co není odměřeno, nebudeme se chlubit, ale podle míry pravidla, kteroužto míru odměřil nám Bůh, takže jsme dosáhli až k vám. ¹⁴ Neboť ne jako bychom nedosáhli až k vám, rozšiřujeme se nad míru. Až i k vám zajisté přišli jsme v evangeliu Kristovu. ¹⁵ My tedy tím, co není odměřeno, nechlubíme se, cizími pracemi, ale naději máme, když víra vaše růst bude v vás, že se rozšíříme dále podle toho, jak nám odměřeno, ¹⁶ Abych ještě tam za vámi kázal evangelium, ne abych v tom, co jinému odměřeno je, a je hotové, chlubil se. ¹⁷ Ale kdo se chlubí, v Pánu se chlub. ¹⁸ Neboť ne ten, kdo se sám chválí, zkušený je, ale ten, koho Pán chválí.

11 Ó byste mne maličko posnesli v nemoudrosti, nýbrž posnete mne. ² Neboť miluji vás Božím milováním. Zasnoubil jsem zajisté vás čistou pannu oddat jednomu muži, Kristu. ³ Ale bojím se, aby snad, jak onen had svedl Evu chytrostí svou, tak nebyly porušeny myslí vaše od čistoty, která je v Kristu. ⁴ Neboť kdyby někdo přijda, jiného Ježíše kázal, kterého jsme nekázali, anebo kdybyste jiného ducha přijali, kterého jste nepřijali, anebo jiné evangelium, kterého jste nevězali, slušně byste toho snášeli. ⁵ Neboť za to mám, že jsem nic menší nebyl nežli ti velicí apoštolové. ⁶ Jestliže pak jsem nedospělý v řeči, však ne v poznání, ale ve všem všude zjevný jsem vám. ⁷ Zdali jsem zhřešil, poníže se, abyste vy povýšeni byli, že jsem zadarmo evangelium Boží kázal vám? ⁸ Jiné jsem církve loupil, bera od nich žold, abych vám sloužil. A byv u vás, i jsa potřeben, nezahál jsem s obtížením žádného. ⁹ Neboť ten nedostatek můj doplnili bratři, přišedše z Macedonie. A ve všech věcech

varoval jsem se, a varovat budu, abych vás neobtěžoval. ¹⁰ Je pravda Kristova ve mně, že chloubá tato nebude mi zmařena v krajinách Achaických. ¹¹ Z které příčiny? Že vás nemiluji? Bůh ví. ¹² Ale co činím, ještě činit budu, abych odňal příčinu těm, kteří chtějí dostat příčinu, aby v tom, v čem se chlubí, nalezení byli takoví jako i my. ¹³ Neboť takoví falešní apoštolové jsou dělníci lstiví, proměňující se v apoštoly Kristovy. ¹⁴ A není div. Neboť i sám satan proměňuje se v anděla světlosti. ¹⁵ Proto není to tak veliká věc, jestliže i služebníci jeho proměňují se, aby se zdáli být služebníci spravedlnosti, jichž konec bude podle skutků jejich. ¹⁶ Opět pravím, aby mne někdo neměl za nemoudrého; nýbrž i jako nemoudrého přijměte mne, ať i já se maličko něco pochlubím. ¹⁷ Co mluvím, nemluvím jako od Pána, ale jako v nemoudrosti ze strany této podstatné chlouby. ¹⁸ Když se mnozí chlubí podle těla, i já se pochlubím. ¹⁹ Rádi zajisté snášíte nemoudré, jsouce moudří. ²⁰ Neboť snášíte i to, by vás kdo v službu podroboval, by kdo sžíral, by kdo bral, by se kdo pozdvihoval, by vás kdo v tvář bil. ²¹ O zahanbování pravím, rovně jako bychom my nějakí špatní byli. Nýbrž v čem kdo smí (v nemoudrosti mluvím), smím i já. ²² Židé jsou? Jsem i já. Izraelští jsou? Jsem i já. Símě Abrahamovo jsou? Jsem i já. ²³ Služebníci Kristovi jsou? (Nemoudře dím:) Nadto já. V pracích hojněji, v ranách přílišně, v žalářích hojněji, v smrtech častokrát. ²⁴ Od Židů pětkrát čtyřicet ran bez jedné trpěl jsem. ²⁵ Tříkrát metlami mrskán jsem, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem na moři tonul, ve dne i v noci v hlubokosti byl jsem. ²⁶ Na cestách často, v nebezpečnosti na řekách, v nebezpečnosti od lotrů, v nebezpečnosti od svého pokolení, v nebezpečnosti od pohanů, v nebezpečnosti ve městě, v nebezpečnosti na poušti, v nebezpečnosti na moři, v nebezpečnosti mezi falešnými bratry. ²⁷ V práci a v úsilí, v bděních často, v hladu a v žízni, v postech častokrát, na zimě a v nahotě. ²⁸ Kromě toho, co vně je, vojsko na každý den povstává proti mně, totiž péče o všechny sbory. ²⁹ Kdo umdlévá, abych já nemdlel? Kdo se uráží, abych já se nepálil? ³⁰ Jestliže se mám chlubit, nemocemi svými se chlubit budu. ³¹ Bůh a Otec Pána našeho Jezukrista, který je požehnaný na věky, ví, že nelžu. ³² Hejtman v Damašku lidu Aréty krále, střežil města Damašku, chtěje mne do vězení vzít. ³³ Ale oknem po provaze spuštěn jsem v koši přes zeď, a unikl jsem rukou jeho.

12 Ale chlubit mi se není dobré, neboť přišel bych k viděním a zjevením Páně. ² Zním člověka v Kristu před lety čtrnácti (v těle-li, nevím, nebo mimo těla, nevím, Bůh ví), který byl vytržen až do třetího nebe. ³ A vím takového člověka (bylo-li v těle, nebo mimo těla, nevím, Bůh ví), ⁴ že byl vytržen do ráje, a slyšel nevypravitelná slova, kterých nesluší člověku mluvit. ⁵ Takovým budu se chlubit, ale sám sebou nebudu se chlubit, než jenom nemocemi svými. ⁶ Neboť budu-li se chtít chlubit, nebudu nemoudrým, pravdu zajisté povím; ale uskrovním, aby někdo nesmyslel více o mně, nežli vidí při mně, anebo slyší ode mne. ⁷ A abych se vysokostí zjevení nad míru nepozdvihl, dán mi je osten do těla, anděl satan, aby mne trápil, abych se nad míru nepovyšoval. ⁸ Za to třikrát jsem Pána prosil, aby to odstoupilo ode mne. ⁹ Ale řekl mi: Dost máš na mé milosti, neboť moc má v nemoci dokonává se. Nejraději tedy chlubit se budu nemocemi svými, aby ve mně přebývala moc Kristova. ¹⁰ Proto libost mám v nemocech, v pohaněních, v nedostatcích, v protivenstvích, a v úzkostech, pro Krista. Neboť když mdlím, tehdy silný jsem. ¹¹ Učiněn jsem nemoudrým, chlubě se; vy jste mne k tomu přinutili. Neboť já od vás měl jsem chválen být; neboť jsem nic menší nebyl nežli ti velící apoštolové, ačkoli nic nejsem. ¹² Znamení zajisté apoštolství prokázána jsou mezi vámi ve vši trpělivosti, i v divech, a v zázracích, a v mocích. ¹³ Neboť co je, čeho byste vy méně měli nežli jiné církve, leč to, že jsem já nezhálet s obtížením vašim? Odpusťte mi to bezpráví. ¹⁴ Aj, již potřetí hotov jsem přijít k vám, a nebudu zahálet s obtížením vašim. Neboť nehledám toho, co je vašeho, ale vás. Nemají zajisté synové rodičům pokladů shromažďovat, ale rodičové synům. ¹⁵ Já pak velmi rád náklad učiním, i sám se vynaložím za duše vaše, ačkoli velmi vás miluje, málo jsem milován. ¹⁶ Ale nechť je tak, že jsem já vás neobtěžoval, než chytrý jsa, lstí jsem vás zjímal. ¹⁷ Zdali skrze někoho z těch, které jsem poslal k vám, oloupil jsem vás? ¹⁸ Dožádal jsem se Tita, a poslal jsem s ním bratra toho. Zdali vás Titus podvedl? Zdali jsme jedním duchem nechodili? Zdali ne jedněmi šlepějemi? ¹⁹ A zase domníváte-li se, že se vymlouváme před vámi? Před obličejem Božím v Kristu mluvíme, a to všechno, nejmilejší, k vašemu budování. ²⁰ Neboť se bojím, abych snad přijda, nenalezl vás takových, jakých bych nechtěl, a já nebyl nalezen od vás, jakého byste vy nechtěli, aby snad nebylo svárů, závistí, hněvů, vád, utrhaní, reptání, nadýmání, různic, ²¹ aby mne opět, když bych přišel, neponížil Bůh můj u vás, a oplakal bych mnohých z těch, kteří dříve hřešili, a nečinili pokání z nečistoty, a ze smilstva, a z nestydatosti, kterou páchali.

13 Toto potřetí jdu k vám. V ústech dvou nebo tří svědků stane každé slovo. ² Předpověděl jsem, a předpovídám podruhé jako přítomný, a nyní nepřítomný píši těm, kteří dříve hřešili, i jiným všem, že přijdu-li opět znovu, neodpustím, ³ poněvadž usilujete zkoušet toho, který skrze mne mluví, Krista, který k vám není nemocný, ale mocný je ve vás. ⁴ Neboť ačkoli ukřižován je jako nemocný, ale živ je z moci Boží. A tak i my mdlí jsme

s ním, ale živi budeme s ním, z moci Boží na vás. ⁵Sami sebe zkoušejte, jste-li ve víře; sami sebe zkoumejte. Nebo sami sebe neznáte, že Ježíš Kristus je ve vás? Leč jste snad zavrženi. ⁶Ale naději mám, že poznáte, že my nejsme zavrženi. ⁷Modlím se pak Bohu, abyste nic zlého nečinili, ne proto, abychom my se dokonalí ukázali, ale abyste vy to, co je dobrého, činili, my pak jako zavrženi abychom byli. ⁸Neboť nic nemůžeme proti pravdě, ale k pravdě. ⁹Radujeme se zajisté, že ač jsme mdlí, ale vy jste silní, a za to se i modlíme, abyste vy byli dokonalí. ¹⁰Proto toto nepřítomný jsa, píšu, abych přítomen jsa, nemusil být přísný, podle moci, kterou mi dal Pán k budování, a ne ke zkáze. ¹¹Naposledy, bratři, mějte se dobře, dokonalí buďte, potěšujte se, jednoduše smýšlejte, pokoj mějte, a Bůh lásky a pokoje bude s vámi. ¹²Pozdravte jedni druhých políbením svatým. Pozdravují vás všichni svatí. ¹³Milost Pána Jezukrista, a láska Boží, a účastenství Ducha svatého se všemi vámi. Amen.

Galatským

Úvod

1 Pavel apoštol (ne od lidí, ani skrze člověka, ale skrze Jezukrista, a Boha Otce, který jej vzkřísil z mrtvých),² I ti, kteříž se mnou jsou, všichni bratří sborům Galatským: ³ Milost vám a pokoj od Boha Otce a Pána našeho Jezukrista, ⁴ Který vydal sebe samého za hříchy naše, aby nás vytrhl z tohoto přítomného věku zlého, podle vůle Boha a Otce našeho, ⁵ Jemuž buď sláva na věky věků. Amen. ⁶ Divím se, že jste tak rychle od toho, který vás povolal v milost Kristovu, uchýlili se k jinému evangeliu. ⁷ Které není jiné, ale jsou někteří, kteří vás kormoutí, a převrátit chtějí evangelium Kristovo. ⁸ Ale bychom pak i my nebo anděl z nebe kázal vám mimo to, co jsme vám kázali, prokletý buď. ⁹ Jak jsme dříve pověděli, a ještě znovu pravím: Jestliže by vám kdo jiné evangelium kázal mimo to, které jste přijali, prokletý buď. ¹⁰ Neboť lidské-li věci, nebo Boží předkládám? Zdali lidem se líbit hledám? Kdybych se zajisté ještě lidem líbit chtěl, služebník Kristův bych nebyl. ¹¹ Oznamuji pak vám, bratří, že evangelium to, které kázáno je ode mne, není podle člověka. ¹² Neboť aniž jsem já ho přijal od člověka, ani se naučil, ale skrze zjevení Ježíše Krista. ¹³ Slýchali jste zajisté o mém obcování někdejším v Židovstvu, že jsem se převelice protivil církvi Boží, a hubil jsem ji, ¹⁴ A že jsem prospíval v Židovstvu nad mnohé mně rovné v pokolení svém, byv velmi horlivý milovník otcovských ustanovení. ¹⁵ Ale když se zalíbilo Bohu, který mne byl oddělil ze života matky mé, a povolal skrze milost svou, ¹⁶ Zjevit Syna svého mně, abych jej kázal mezi pohany, hned jsem se neporadil s tělem a krví; ¹⁷ Aniž jsem se vrátil do Jeruzaléma k těm, kteří dříve byli apoštolové nežli já, ale šel jsem do Arabie, přišel jsem pak zase do Damašku. ¹⁸ Potom po třech letech navrátil jsem se do Jeruzaléma, abych navštívil Petra, a pobyl jsem u něho patnáct dní. ¹⁹ Jiného pak z apoštolů žádného jsem neviděl než Jakuba, bratra Páně. ²⁰ Což pak píšu vám, aj, před Bohem, že neklamu. ²¹ Potom přišel jsem do krajin Syrských a Cilických. ²² Nebyl jsem pak známý osobně sborům Židovským, které byly v Kristu, ²³ Než jenom slýchali: Že ten, který se nám někdy protivil, již nyní káže víru, kterou někdy pronásledoval. ²⁴ A slavili ve mně Boha.

2 Potom po čtrnácti letech opět vstoupil jsem do Jeruzaléma s Barnabášem, pojav s sebou i Tita. ² Vstoupil jsem pak podle zjevení, a vypravoval jsem jim evangelium, které kážu mezi pohany, a zvláště pak znamenitějším, abych snad nadarmo neběžel nyní i dříve. ³ Ale ani Titus, který se mnou byl, pohan byv, nebyl přinucen obřezat se, ⁴ Totiž pro podešlé falešné bratry, kteří se byli vloudili k vyšpehování svobody naší, kterou máme v Kristu Ježíši, aby nás v službu podrobili. ⁵ Kterým ani na chvílku neustoupili jsme, a nepoddali se, aby pravda evangelia zůstala ve vás. ⁶ Od těch pak, kteří se zdají něco být, ač jací někdy byli, mně potom nic není, Bůh osoby člověka nepřijímá, ti, pravím, kteří se něco zdají být, nic mi nepřidali. ⁷ Nýbrž naopak, když uzřeli, že je mi svěřeno evangelium, abych je kázal neobřezaným, jako i Petrovi mezi Židy, ⁸ (Neboť ten, který mocný byl skrze Petra ze strany apoštolství mezi Židy, byl mocný i skrze mne mezi pohany), ⁹ A poznavše milost mně danou, Jakub a Petr a Jan, kteří se zdají sloupy být, podali pravíc mně a Barnabášovi na společenství, abychom my mezi pohany, a oni mezi Židy kázali. ¹⁰ Jen abychom na chudé pamatovali, co jsem se i činit snažil. ¹¹ A když byl přišel Petr do Antiochie, zjevně jsem jemu odepřel; hoden zajisté byl trestání. ¹² Neboť dříve než přišli někteří od Jakuba, jídal s pohany, a když přišli, ucházel a odděloval se, boje se těch, kteří byli ze Židovstva. ¹³ A spolu s ním v tom pokrytectví byli i jiní Židé, takže i Barnabáš uveden byl v to jejich pokrytectví. ¹⁴ Ale já uzřev, že nečestně chodí v pravdě evangelia, řekl jsem Petrovi přede všemi: Poněvadž ty jsa Žid, pohansky živ jsi, a ne Židovsky, proč pohany k Židovskému způsobu nutíš? ¹⁵ My přirození Židé, a ne pohané hříšní, ¹⁶ Vědouce, že nebývá člověk ospravedlněn ze skutků zákona, ale skrze víru v Jezukrista, i my v Krista uvěřili jsme, abychom ospravedlnění byli z víry Kristovy, a ne ze skutků zákona, protože nebude ospravedlněn ze skutků zákona žádný člověk. ¹⁷ Jestliže pak hledající ospravedlnění být v Kristu, nalézáme se i my hříšníci, tedy je Kristus služebník hřícha? Nikoli. ¹⁸ Neboť budu-li to, co jsem zbořil, opět zase budovat, přestupníkem sebe činím. ¹⁹ Já zajisté skrze zákon zákonu umřel jsem, abych živ byl Bohu. ²⁰ S Kristem ukřižován jsem. Živ jsem pak již ne já, ale živ je ve mně Kristus. Že pak nyní živ jsem v těle, ve víře Syna Božího živ jsem, který zamiloval mne, a vydal sebe samého za mne. ²¹ Nepohrdám tou milostí Boží. Neboť jestliže je ze zákona spravedlnost, tedy Kristus nadarmo umřel.

3 Ó nemoudří Galatští, kdo vás tak zmámil, abyste nebyli povolni pravdě, kterým před očima Ježíš Kristus dříve byl vypsán, a mezi vámi ukřižován? ² Toto bych jen rád chtěl zvědět od vás, ze skutků-li zákona

Ducha jste přijali, nebo ze slyšení víry? ³ Tak nemoudří jste? Počavše Duchem, nyní tělem konáte? ⁴ Tak mnoho trpěli jste nadarmo? A ještě nadarmo-li. ⁵ Ten tedy, který vám dává Ducha, a činí divy mezi vámi, ze skutků-li zákona, nebo ze slyšení víry? ⁶ Jako Abraham uvěřil Bohu, a počteno jemu to k spravedlnosti. ⁷ A tak vidíte, že ti, kteří jsou z víry, ti jsou synové Abrahamovi. ⁸ Předzvěděvši pak Písmo, že z víry ospravedlňuje pohany Bůh, předpovědělo Abrahamovi: Že v tobě budou požehnány všechny národy. ⁹ A tak ti, kteří jsou z víry, docházejí požehnání s věrným Abrahamem. ¹⁰ Kteríkoli pak ze skutků zákona jsou, pod zlořečenstvím jsou. Neboť psáno je: Zlořečený každý, kdo nezůstává ve všem, co je psáno v knize zákona, aby to plnil. ¹¹ A že ze zákona nebývá žádný ospravedlněn před Bohem, zjevné je, neboť spravedlivý z víry živ bude. ¹² Zákon pak není z víry, ale: Ten člověk, který by plnil je, živ bude skrze ně. ¹³ Ale vykoupil nás Kristus ze zlořečenství zákona, učiněn byv pro nás zlořečenstvím (neboť psáno je: Zlořečený každý, kdo visí na dřevě), ¹⁴ Aby na pohany to požehnání Abrahamovo přišlo v Kristu Ježíši, a abychom zaslíbení Ducha přijali skrze víru. ¹⁵ Bratři, po lidsku pravím: Však utvrzené člověka smlouvy žádný neruší, aniž k ní co přidává. ¹⁶ Abrahamovi pak učiněna jsou zaslíbení, i semeni jeho. Nedí: A semenům, jako o mnohých, ale jako o jednom: A semenu tvému, jenž je Kristus. ¹⁷ Toto pak pravím: Že smlouvy dříve od Boha stvrzené, vztahující se ke Kristu, zákon, který po čtyřech stech a po třiceti letech začal se, nevyprazdňuje, aby slib Boží v nic obrátil. ¹⁸ Neboť jestliže ze zákona dědictví, již ne ze zaslíbení. Ale Abrahamovi skrze zaslíbení Bůh daroval. ¹⁹ Co pak zákon? Pro přestupování ustanoven je, dokud by nepřišlo to símě, jemuž se stalo zaslíbení, způsobený skrze anděly v ruce prostředníka. ²⁰ Ale prostředník není jednoho, Bůh pak jeden je. ²¹ Tedy zákon je proti slibům Božím? Odstup to. Neboť kdyby byl zákon dán, který by mohl obživit, jistě ze zákona byla by spravedlnost. ²² Ale zavřelo Písmo všechny pod hřích, aby zaslíbení z víry Jezukristovy dáno bylo věřícím. ²³ Dříve pak, než přišla víra, pod zákonem byli jsme střežení, zavřeni jsouce k té víře, která potom měla zjevena být. ²⁴ A tak zákon pěstounem našim byl k Kristu, abychom z víry ospravedlnění byli. ²⁵ Ale když přišla víra, již nejsme pod pěstounem. ²⁶ Všichni zajisté synové Boží jste v Kristu Ježíši skrze víru. ²⁷ Neboť kteříkoli v Krista pokřtěni jste, Krista jste oblékli. ²⁸ Není ani Žid, ani Řek, ani slouha, ani svobodný, ani muž, ani žena. Neboť všichni vy jedno jste v Kristu Ježíši. ²⁹ A když Kristovi jste, tedy símě Abrahamovo jste, a podle zaslíbení dědicové.

4 Pravím pak, že pokud dědic maličký je, nic není rozdílný od služebníka, jsa pánem všeho, ² Ale pod ochránci a správci je až do času uloženého od otce. ³ Tak i my když jsme byli maličci, pod živly světa byli jsme v službu podrobeni. ⁴ Ale když přišla plnost času, poslal Bůh Syna svého učiněného z ženy, učiněného pod zákonem, ⁵ Aby ty, kteří pod zákonem byli, vykoupil, abychom právo synů přijali. ⁶ A že jste synové, poslal Bůh Ducha Syna svého v srdce vaše, volajícího: Abba, Otče. ⁷ A tak již nejsi slouha, ale syn, a poněvadž syn, tedy i dědic Boží skrze Krista. ⁸ Ale tehdy, neznavše Boha, sloužili jste těm, kteří z přirození nejsou bohové. ⁹ Nyní pak, znajíce Boha, nýbrž poznání jsouce od Boha, kterak se zpátky zase obracíte k mdlým a bídným živlům, jimž opět znovu chcete sloužit? ¹⁰ Dnů dbáte, a měsíců, a časů, i let. ¹¹ Bojím se za vás, abych snad nadarmo nepracoval mezi vámi. ¹² Buďte jako já, neboť i já jsem jako vy, bratři, prosím vás. Nic jste mi neublížili. ¹³ Neboť víte, že s mdlobou těla kázal jsem vám evangelium ponejprve. ¹⁴ A pokušení mé na těle mém nebylo u vás málo váženo, aniž jste pohrdli, ale jako anděla Božího přijali jste mne, jako Krista Ježíše. ¹⁵ Jaké tehdy bylo blahoslavenství vaše? Svědectví vám zajisté dávám, že kdyby to možné bylo, oči své vyloupice, byli byste mi dali. ¹⁶ Což tedy učiněn jsem vašim nepřitelem, pravdu vám pravě? ¹⁷ Milují vás nedobře, nýbrž odstrčit nás chtějí, abyste vy je milovali. ¹⁸ Slušné je pak horlivě milovat v dobrém vždycky, a ne jen tehdy, když jsem přítomen vám. ¹⁹ Synáčekové moji (které opět rodím, až by Kristus zformován byl v vás), ²⁰ Chtěl bych přítomen vám být nyní, a proměnit hlas svůj; neboť v pochybnosti jsem o vás. ²¹ Povězte mi, kteří pod zákonem chcete být, nepozorujete-li zákona? ²² Neboť psáno je: Že Abraham měl dva syny, jednoho ze služky, a druhého ze svobodné. ²³ Ale ten ze služky podle těla se narodil, ten pak ze svobodné podle zaslíbení. ²⁴ Které věci jako předobraz se staly. Neboť to jsou ty dva zákony, jeden z hory Sinai, k otroctví zplozující, a ten je jako Agar. ²⁵ Agar zajisté je hora Sinai v Arabii. Té odpovídá nynější Jeruzalém, neboť ve službu podroben je se syny svými. ²⁶ Ale ten svrchní Jeruzalém svobodný je, který je matka všech nás. ²⁷ Neboť psáno je: Vesel se neplodná, která nerodiš, vykřikni a zvolj, která nepracuješ ku porodu; neboť ta opuštěná mnoho má synů, více než ta, která má muže. ²⁸ My jsme tedy, ó bratři, tak jako Izák, synové zaslíbení. ²⁹ Ale jako tehdy ten podle těla zplozený protivil se tomu, který byl podle Ducha, tak i nyní. ³⁰ Než co praví Písmo? Vyvrhni služku i syna jejího; neboť nebude dědicem syn služky se synem svobodné. ³¹ A tak, bratři, nejsme synové služky, ale svobodné.

5 Proto ve svobodě, kterou Kristus nás osvobodil, stůjte, a nezaplétejte se zase ve jho služebnosti. ² Aj, já Pavel pravím vám, že budete-li se obřezávat, Kristus vám nic neprospěje. ³ A zase osvědčuji všelijakému

Nejmocnější zbraň je laskavý a mírný duch.

Anna Franková

člověku, který se obřezává, že je povinen všechen zákon naplnit. ⁴Zbavili jste se Krista, kteříkoli v zákoně ospravedlnění být hledáte; vypadli jste z milosti. ⁵My zajisté duchem z víry naděje spravedlnosti očekáváme. ⁶Neboť v Kristu Ježíši ani obřízka nic neprospívá, ani neobřízka, ale víra skrze lásku dělající. ⁷Běželi jste dobře. Kdo vám překazil, abyste pravdy neposlouchali? ⁸Není ta rada z toho, který vás volá. ⁹Maličko kvasu všechno těsto nakvašuje. ¹⁰Já mám naději o vás v Pánu, že nic jiného smýšlet nebudete; ale ten, který kormoutí vás, trpět bude soud, kdokoli on je. ¹¹Já pak, bratři, kážu-li také obřízku, i proč ještě protivenství trpím? Tedy je vyprázdněno pohoršení kříže. ¹²Ó by také odřezání byli, kteří vás nepokojí. ¹³Neboť vy ve svobodu povolání jste, bratři, toliko abyste pod zámyslem té svobody nepovolovali tělu, ale skrze lásku posluhujte sobě vespolek. ¹⁴Neboť všechen zákon v jednom slovu se zavírá, totiž v tom: Milovat budeš bližního svého jako sebe samého. ¹⁵Pakli se vespolek koušete a žerete, hleďte, abyste jedni od druhých zkaženi nebyli. ¹⁶Ale pravím: Duchem chodte, a žádosti těla nevykonáte. ¹⁷Neboť tělo žádá proti Duchu, a Duch proti tělu. Ty pak věci jsou sobě vespolek odporné, tak abyste ne, co byste chtěli, to činili. ¹⁸Jestliže pak Duchem vedeni býváte, nejste pod zákonem. ¹⁹Zjevné jsou pak skutky těla, již jsou: Cizoložstvo, smilstvo, nečistota, chlípnost, ²⁰Modloslužba, čarování, nepřátelství, sváry, nenávisti, hněvy, dráždění, různice, sekty, ²¹Závisti, vraždy, opilství, hodování, a těm podobné věci. Které kdokoli činí, to vám předpovídám, jak jsem i dříve pravil, že království Božího dědicové nebudou. ²²Ovoce pak Ducha je: Láska, radost, pokoj, tichost, dobrotivost, dobrota, věrnost, krotkost, strídmost. ²³Proti takovým není zákon. ²⁴Neboť kteří jsou Kristovi, ti své tělo ukřížovali s vášněmi a s žádostmi. ²⁵Jsmeli Duchem živi, Duchem i chodme. ²⁶Nebývejme marné chvály žádostivi, jedni druhých popouzejíce, a jedni druhým závidíce.

6 Bratři, by pak byl zachvácen člověk v nějakém pádu, vy duchovní napravte takového v duchu tichosti, prohlédaje sám k sobě, abys i ty nebyl pokoušen. ²Jedni druhých břemena neste, a tak plňte zákon Kristův. ³Neboť zdá-li se komu, že by něco byl, nic nejso, takového vlastní mysl jeho svádí. ⁴Ale díla svého zkus jeden každý, a tehdy sám v sobě chválu mít bude, a ne v jiném. ⁵Neboť jeden každý své břímě ponese. ⁶Sdílej se pak ten, který naučení přijímá ve slovu s tím, od koho naučení bere, vším statkem. ⁷Nemylte se, Bůh nebude oklamán; neboť cokoli rozséval by člověk, to bude i žnout. ⁸Neboť kdo rozsévá tělu svému, z těla žnout bude porušení; ale kdo rozsévá Duchu, z Ducha žnout bude život věčný. ⁹Činíce pak dobře, nepolevujme; neboť časem svým budeme žnout, neustávající. ¹⁰A proto dokud čas máme, činně dobře všem, nejvíce pak domácím víry. ¹¹Pohleďte, jaký jsem vám list napsal svou rukou. ¹²Ti, kteří chtějí dobře vypadat podle těla, nutí vás, abyste se obřezávali, jedině aby protivenství pro kříž Kristův netrpěli. ¹³Neboť ani sami ti, kteří se obřezávají, nezachovávají zákona, ale chtějí, abyste se obřezávali, aby se tělem vašim chlubili. ¹⁴Ale ode mne odstup to, abych se chlubil, jedině v kříži Pána našeho Jezukrista, skrze něhož je mi svět ukřížován, a já světu. ¹⁵Neboť v Kristu Ježíši ani obřízka nic neprospívá, ani neobřízka, ale nové stvoření. ¹⁶A kteříkoli tohoto pravidla následují, pokoj přijde na ně a milosrdenství, i na lid Boží Izraelský. ¹⁷Dále pak žádný mi nečin těžkosti, já zajisté jizvy Pána Ježíše nosím na těle mém. ¹⁸Milost Pána Ježíše Krista s duchem vašim, bratři. Amen.

Efezským

Úvod

1 Pavel apoštol Jezukristův, skrze vůli Boží, svatým, kteří jsou v Efezu, a věrným v Kristu Ježíši: ² Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ³ Požehnaný Bůh a Otec Pána našeho Jezukrista, který požehnal nám všelijakým požehnáním duchovním v nebeských věcech v Kristu, ⁴ Jak vyvolil nás v něm před ustanovením světa, abychom byli svatí a neposkvrnění před obličejem jeho v lásce, ⁵ Předzřídív nás ke zvolení za syny skrze Ježíše Krista pro sebe, podle dobře libé vůle své, ⁶ Ke chvále slávy milosti své, kterou vzácné nás učinil v tom nejmilejším. ⁷ V němž máme vykoupení skrze krev jeho, totiž odpuštění hříchů, podle bohatství milosti jeho, ⁸ Kterou rozhojnil k nám ve vši moudrosti a opatrnosti, ⁹ Oznámiv nám tajemství vůle své podle dobré libosti své, kterou předuložil byl sám v sobě, ¹⁰ Aby v dokonání plnosti časů v jedno shromáždil všechno v Kristu, buď nebeské věci, buď zemské. ¹¹ Ve kterém i k losu přípuštění jsme, předzřizeni byvše, podle předuložení toho, který všechno působí podle rady vůle své, ¹² Abychom tak byli ke chvále slávy jeho my, kteří jsme dříve naději měli v Kristu. ¹³ Ve kterém i vy naději máte, slyševše slovo pravdy, totiž evangelium spasení svého, skrze které také, uvěřivše, znamenání jste Duchem zaslíbení svatým, ¹⁴ Který je závdavek dědictví našeho, na vykoupení toho, co jím dobyto je, ke chvále slávy jeho. ¹⁵ Proto i já, slyšev o vaší víře v Pánu Ježíši, a o lásce ke všem svatým, ¹⁶ Nepřestávám díky činit za vás, zmínku čině o vás na modlitbách svých, ¹⁷ Aby Bůh Pána našeho Jezukrista, Otec slávy, dal vám Ducha moudrosti a zjevení ku poznání jeho, ¹⁸ A tak osvícené oči myslí vaší, abyste věděli, která by byla naděje povolání jeho, a jaké bohatství slávy dědictví jeho ve svatých, ¹⁹ A kterak je nesmírná velikost moci jeho k nám věřícím podle působení mocnosti síly jeho. ²⁰ Které dokázal na Kristu, vzkřísiv jej z mrtvých, a posadiv na pravici své na nebesích, ²¹ Vysoce nade všechno knížetstvo, i mocnosti, i moci, i panstvo, i nad každé jméno, které se jmenuje, netoliko ve věku tomto, ale i v budoucím. ²² A všechno poddal pod nohy jeho, a jej dal hlavu nade všechno církvi, ²³ Která je tělo jeho, a plnost všechno ve všech naplňujícího.

2 I vás obživil mrtvé ve vinách a hříších, ² V nichž jste někdy chodili podle obyčeje světa tohoto, a podle knížete mocného v povětří, ducha toho, který nyní dělá v synech vzpoury. ³ Mezi nimiž i my všichni obcovali jsme někdy v žádostech těla svého, činivše to, co se líbilo tělu a myslí, a byli jsme z přirození synové hněvu jako i jiní. ⁴ Ale Bůh, bohatý jsa v milosrdenství pro velikou lásku svou, kterou zamiloval nás, ⁵ Také i nás, když jsme mrtví byli v hříších, obživil spolu s Kristem (milostí spasení jste), ⁶ A spolu s ním vzkřísil, i posadil na nebesích v Kristu Ježíši, ⁷ Aby ukázal v věku budoucím nepřevýšené bohatství milosti své, z dobroty své k nám v Kristu Ježíši. ⁸ Neboť milostí spasení jste skrze víru (a to ne sami ze sebe, dar je to Boží), ⁹ Ne ze skutků, aby se někdo nechlubil. ¹⁰ Jsme zajisté jeho dílo, jsouce stvoření v Kristu Ježíši ke skutkům dobrým, které Bůh připravil, abychom v nich chodili. ¹¹ Proto pamatujte, že vy někdy pohané podle těla, kteří jste sluli neobřízka od těch, kteří sluli obřízka na těle, která se působí rukama, ¹² Vy jste byli onoho času bez Krista, odcizení od společnosti Izraele, a cizí od úmluv zaslíbení, naděje nemající, a bez Boha na světě. ¹³ Ale nyní v Kristu Ježíši vy, kteří jste někdy byli dalecí, blízcí učiněni jste skrze krev Kristovu. ¹⁴ Neboť on je pokoj náš, který učinil oboje jedno, zbořiv hradbu dělící na různě, ¹⁵ A nepřátelství, totiž zákon příkázání v ustanoveních, vyprázdnil skrze tělo své, aby ty oboje vzdělal v samém sobě v jednoho nového člověka, tak čině pokoj, ¹⁶ A v mír uvodě oboje v jenom těle Bohu skrze kříž, vyhladiv nepřátelství skrze něj. ¹⁷ A přišed, zvěstoval pokoj vám, dalekým i blízkým. ¹⁸ Neboť skrze něho obojí máme přístup v jednom Duchu k Otcí. ¹⁹ Aj, již tedy nejste hosté a přichozí, ale spoluobytelé svatých a domácí Boží, ²⁰ Zbudovaní na základ apoštolský a prorocký, kde je základní úhelný kámen sám Ježíš Kristus, ²¹ Na němž všechno stavení příslušně zbudované roste v chrám svatý v Pánu. ²² Na kterém i vy spolu budujete se v příbytek Boží, v Duchu svatém.

3 Pro tu příčinu já Pavel ten vězeň Krista Ježíše pro vás pohany, ² Jestliže však jste slyšeli o milosti Boží, které je mi uděleno k přísluhování vám, ³ Že skrze zjevení oznámil mi tajemství (jak jsem prvé psal krátce; ⁴ Z čehož můžete, čtouce, porozuměti známosti mé v tajemství Kristovu); ⁵ Které za jiných věků nebylo známo synům lidským, tak jako nyní zjeveno je svatým apoštolům jeho a prorokům skrze Ducha, ⁶ Že jsou pohané spoludědicové a jednotělňi, i spoluúčastníci zaslíbení jeho v Kristu skrze evangelium. ⁷ Kterého jsem učiněn slouha z daru milosti Boží sobě dané, podle působení moci jeho. ⁸ Mně nejmenšímu ze všech svatých dána je milost ta, abych mezi pohany zvěstoval ta nestihlá bohatství Kristova, ⁹ A vysvětlil všem, jaké by bylo obcování

tajemství skrytého od věků v Bohu, který všechno stvořil skrze Ježíše Krista, ¹⁰ Aby nyní oznámena byla knížatstvu a mocem na nebesích skrze církev rozličná moudrost Boží, ¹¹ Podle předuložení věčného, které uložil v Kristu Ježíši Pánu našem, ¹² V něm máme smělost a přístup s doufáním skrze víru jeho. ¹³ Proto prosím, abyste nehynuli v mých ssouženích pro vás, která jsou sláva vaše. ¹⁴ Pro tu příčinu klekám na kolena svá před Otcem Pána našeho Jezukrista, ¹⁵ Z něhož všelijaká rodina na nebi i na zemi se jmenuje, ¹⁶ Aby vám dal, podle bohatství slávy své, mocí posilněnu být skrze Ducha svého na vnitřním člověku, ¹⁷ Aby Kristus skrze víru přebýval v srdcích vašich, ¹⁸ Abyste v lásce vkořenění a založení jsouce, mohli stihnouti se všechněmi svatými, která by byla šířkost, a dlouhost, a hlubokost, a vysokost, ¹⁹ A poznati přenesmírnou lásku Kristovu, abyste naplnění byli ve všelijakou plnost Boží. ²⁰ Tomu pak, který mocen je nade všechno učinit mnohem hojněji, než my prosíme anebo rozumíme, podle moci té, kterou dělá v nás, ²¹ Tomu buď sláva v církvi skrze Krista Ježíše po všechny věky věků. Amen.

4 Prosím tedy vás já vězeň v Pánu, abyste chodili tak, jak hodné je na to povolání, kterým povolání jste, ² Se vši pokorou, tichostí, i se snášenlivostí, snášejíce se vespolek v lásce, ³ Usilující zachovávat jednotu Ducha ve svazku pokoje. ⁴ Jedno je tělo, a jeden Duch, jak i povolání jste v jedné naději povolání svého. ⁵ Jeden Pán, jedna víra, jeden křest, ⁶ Jeden Bůh a Otec všech, který je nade všechno, a skrze všechno, i ve všech vás. ⁷ Ale jednomu každému z nás dána je milost podle míry obdarování Kristova. ⁸ Proto dí: Vstoupiv na výsost, jaté vedl vězně, a dal dary lidem. ⁹ Ale to, že vstoupil, co je, jediné že i sestoupil dříve do nejnižších stran země? ¹⁰ Ten pak, který sestoupil, on je, který i vystoupil vysoko nade všechna nebesa, aby naplnil všechno. ¹¹ A on dal některé zajisté apoštoly, některé pak proroky, jiné pak evangelisty, jiné pak pastýře a učitele, ¹² Pro spořádání svatých, k dílu služebnosti, pro budování těla Kristova, ¹³ Až bychom se sběhli všichni v jednotu víry a známosti Syna Božího, v muže dokonalého, v míru postavy plného věku Kristova, ¹⁴ Abychom již více nebyli děti, zmitající se a točící každým větrem učení v neustavičnosti lidské, v chytrosti k oklamávání lstivému; ¹⁵ Ale upřímně se majíce v lásce, rostme v toho všelijak, který je hlava, totiž v Krista. ¹⁶ Ze kterého všechno tělo příslušně spojené a svázané po všech kloubech přísluhování, podle vnitřní moci v míru jednoho každého údu, vzrůst, jak na tělo přísluší, bere, k budování svému v lásce. ¹⁷ A proto totoť pravím a osvědčuji skrze Pána,

Identita v Kristu

Jestli věříme, že Bible je Boží Slovo, věříme, že Ježíš je náš Spasitel, pak je namísto věřit tomu, co Písmo říká o nás:

- Jsem milovaný / milovaná. (1Jn 3:3)
- Jsem dokonale přijatý / přijatá. (Ef 1:6)
- Jsem Boží dítě. (Jn 1:12)
- Jsem přítel Ježíše. (Jn 15:14)
- Mám věčný život. (1Jn 5:13).
- Jsem vykoupený/á a je mi plně odpuštěno. (Kol 1:14)
- Jsem kompletní v Ježíši Kristu. (Kol 2:10)
- Jsem bez jakéhokoli odsouzení. (Ř 8:1)
- Jsem nové stvoření, protože jsem v Kristu. (2Kor 5:17)
- Mám přímý přístup k Bohu. (Ef 2:18)
- Jsem vyvolen/a nést ovoce Bohu. (Jn 15:16)
- Jsem dědic Boží a spoludědic Kristův – sdílím Ježíšovo dědictví s Ním. (Ř 8:17)
- Jsem sjednocen/a s Bohem a jsem s Ním jeden duch. (1Kor 6:17)
- Jsem Božím chrámem – Boží Duch a Boží život žije (přebývá) ve mně. (1Kor 6:19)
- Jsem údem Těla Kristova – jedinečnou, důležitou a Bohem vyvolenou částí Kristova Těla (= Církve). (1Kor 12:27)
- Jsem svatý / svatá – ne skrze vlastní snahu, ale skrze to, co vydobyl Ježíš, v Kristu jsem schovaný a Bůh mě vidí jako Jeho. (Ef 1:1)
- Jsem vyvolen/a Bohem, svatý / svatá a velmi milován / milovaná. (Kol 3:12)
- Jsem upevněn/a, pomazán/a Bohem. (2Kor 1:21)
- Jsem zapečetěn/a Duchem svatým ke dni vykoupění. (Ef 4:30)
- Nemám ducha strachu, ale lásky, síly a rozvahy. (2Tm 1:7)
- Jsem spolupracovníkem Boha. (2Kor 6:1)
- Jsem usazen/a na nebeský trůn spolu s Kristem. (Ef 2:6)
- Jsem jedním z Božích živých kamenů, v Kristu vbudováván do duchovního domu (stavby). (1Pt 2:5)
- Byla mi dána úžasná, velká a vzácná Boží zaslíbení, skrze něž mám podíl na Boží přirozenosti. (2Pt 1:4)
- Mám vždy přístup do Boží přítomnosti, protože On mě nikdy neopustí. (Žd 13:5)
- Bůh sám ve mne koná mé chtění a činění, aby mi pomohl dělat věci, které po mě chce. (Fp 2:13)
- Mohu Boha žádat o moudrost a On mi dá vše co potřebuji. (Jak 1:5)

*Muži, milujte své ženy, není praktický nuget lidské moudorsti;
je to mandát od Všemohoucího Boha.* *R.C. Sproul*

abyste již více nechodili, jako i jiní pohané chodí, v marnosti myslí své, ¹⁸ Zatmění v rozumu, odcizení jsouce od života Božího, pro neznámost, která je v nich ze zatvrzení srdce jejich. ¹⁹ Kterí zoufávše sobě, vydali se v nestydatost, aby všelijakou nečistotu páchali s chtivostí. ²⁰ Ale vy ne tak jste se vyučili od Krista, ²¹ Ač jestliže jste ho slyšeli, a o něm byli vyučeni, jak je pravda v Ježíšovi, ²² Totiž, že vám náleží složit ono první obcování podle toho starého člověka, rušícího se, podle žádosti oklamávajících, ²³ Obnovit se pak duchem myslí své, ²⁴ A obléknout toho nového člověka, podle Boha stvořeného, ve spravedlnosti a ve svatosti pravdy. ²⁵ Proto složíce lež, mluďte pravdu jeden každý s bližním svým; neboť jsme vespolek údy. ²⁶ Hněvejte se, a nehřešte; slunce nezapadej na hněvivost vaši. ²⁷ Nedávejte místa ďáblu. ²⁸ Kdo kradl, již více nekraď, ale raději pracuj, děláje rukama, co dobrého je, aby měl, z čeho udělit nuznému. ²⁹ Žádná řeč mrzutá nevycházej z úst vašich, ale jestli jaká dobrá k vzdělání užitečnému, aby dala milost posluchačům. ³⁰ A nezarmucujte Ducha svatého Božího, kterým znamenání jste ke dni vykoupení. ³¹ Všeljiká hořkost, a rozzlobení se, i hněv, i křik, i rouhání buď odjato od vás, se vši zlostí, ³² Ale buďte k sobě vespolek dobrotiví, milosrdní, odpouštějící sobě vespolek, jakož i Bůh v Kristu odpustil vám.

5 Buďte tedy následovníci Boží, jako synové milí. ² A choďte v lásce, jako i Kristus miloval nás, a vydal sebe samého za nás, dar a oběť Bohu ve vůni rozkošnou. ³ Smilstvo pak a všelijaká nečistota, nebo lakomství, aniž jmenováno buď mezi vámi, jak sluší na svaté, ⁴ A mrzkost, ani bláznivé mluvení, ani šprýmování, kteréžto věci jsou nenáležitě, ale raději díky činění. ⁵ Víte zajisté o tom, že žádný smilník anebo nečistý, ani lakomec (jenž je modloslužebník), nemá dědictví v království Kristově a Božím. ⁶ Žádný vás nesváděj marnými řečmi; neboť pro takové věci přichází hněv Boží na syny nepoddané. ⁷ Nebývejte tedy účastníci jejich. ⁸ Byli jste zajisté někdy temnosti, ale nyní jste světlo v Pánu. Jako synové světla choďte, ⁹ (Neboť ovoce Ducha záleží ve vši dobrotě, a spravedlnosti, a v pravdě), ¹⁰ O to stojíce, co by se dobře líbilo Pánu. ¹¹ A neobcujte se skutky neúčinnými tmy, ale raději je trestejte. ¹² Neboť co se tajně děje od nich, mrzké je o tom i mluvit. ¹³ Ale to všechno, když bývá od světla trestáno, bývá zjeveno; cokoli zajisté zjevné bývá, světlo je. ¹⁴ Proto praví: Probud se ty, kdo spíš, a vstaň z mrtvých, a zsvítí tobě Kristus. ¹⁵ Vizte tedy, kterak byste opatrně chodili, ne jako nemoudří, ale jako moudří, ¹⁶ Vykupující čas; neboť dny zlé jsou. ¹⁷ Proto nebývejte neopatrní, ale rozumějící, která by byla vůle Páně. ¹⁸ A neopíjejte se vínem, v němž je prostopášnost, ale naplnění buďte Duchem, ¹⁹ Mluvte sobě vespolek v žalmech, a ve chvalách, a v písničkách duchovních, zpívající a plesající v srdcích svých Pánu, ²⁰ Díky činíce vždycky ze všeho ve jménu Pána našeho Jezukrista Bohu a Otcí, ²¹ Poddání jsouce jedni druhým v bázni Boží. ²² Ženy mužům svým poddány buďte, jako Pánu. ²³ Neboť muž je hlava ženy, jako i Kristus hlava církve, a on je spasitel těla. ²⁴ A proto jako církev poddána je Kristu, tak i ženy mužům svým ve všem. ²⁵ Muži milujte ženy své, jako i Kristus miloval církev, a vydal sebe samého za ni, ²⁶ Aby

4:26 Slunce nezapadej na hněvivost vaši. Někdy není možné veškeré spory vyřešit téhož dne, kdy vzniknou. „Nenechat slunce zapadnout nad svým hněvem“ spíše znamená „neuložit záležitost k ledu“, neponechat ji bez vyřešení, nehodit ji za hlavu. Lze se hněvat a přitom nehřešit (jinak bychom k tomu nebyli nabádáni). Hněv je emoce, kterou jsme dostali (podobně jako třeba fyzickou bolest), abychom něco změnili. Ve světle principu, že *vztahy rostou vyřešenými konflikty*, je nutné, abychom reagovali na svůj hněv, nikoliv abychom jej ignorovali. Naše konstruktivní reakce může přispět k růstu

našich vztahů; naše ignorování k jejich ztrátě. Viz čl. [Hněvejte se, a nehřešte](#) na str. 681.

5:18 Neopíjejte se. Alkohol oslabuje mysl, a tím ji vystavuje snadnějšímu vlivu nečistých duchů. Tvrdý alkohol má v mnoha jazycích synonymum „spirits“ – duchové dostanou svou příležitost. Závislost na alkoholu má dalekosáhlý duchovní dopad ([Ga 5:21](#)). Jako všechny závislosti, i alkoholismus je jen náplast bolesti, kterou se snaží utišit nebo přehlušit. Vysvobození z bolesti zbaví člověka závislosti, protože už není co tlumit.

Hněvejte se, a nehřešte

Máme tři možnosti, jak se vyrovnat s hněvem:

1. Potlačit ho. To dělají lidé, kteří jsou vždycky hodní, nikdy se s nikým nehádají. Nemají prakticky žádné vlastní ego, „nenápadně splývají s prostředím“.
2. Vyventilovat ho navenek, vzteknout se, běsnit (hříšný hněv).

3. Zdravé zpracování hněvu. Zdravý hněv je naše obrana proti tomu, když někdo vstoupí do našeho osobního prostoru – obrazně i doslova.

Většina křesťanů je svými rodinami a církvemi vedena k přesvědčení, že hněv je hřích, proto se nesmí projevovat, takže kdykoliv ho pocítujeme, musíme ho potlačit. Protože není vidět navenek, vypadáme jako zbožní.

*To nejcennější dědictví, jaké mohou rodiče předat svým dětem,
je své vlastní štěstí.
Tich Nhat Hanh*

ji posvětil, očistiv obmytím vody skrze slovo, ²⁷ Aby ji sobě postavil slavnou církev, nemající poskvrny, ani vrásky, nebo cokoli takového, ale aby byla svatá, a bez úhony. ²⁸ Tak jsou povinni muži milovat ženy své jako svá vlastní těla. Kdo miluje ženu svou, sebe samého miluje, ²⁹ Žádný zajisté nikdy těla svého neměl v nenávisti, ale krmí a chová je, jako i Pán církve. ³⁰ Neboť jsme údy těla jeho, z masa jeho, a z kostí jeho. ³¹ A proto opustí člověk otce svého i matku, a připojí se k manželce své, i budou ti dva jedno tělo. ³² Tajemství toto veliké je, ale já pravím o Kristu a o církvi. ³³ A však i vy, jeden každý z vás, manželku svou tak jako sám sebe miluj. Žena pak ať se bojí muže.

6 Děti, poslouchajte rodičů svých v Pánu; neboť je to spravedlivé. ² Cti otce svého i matku (to je přikázání první se zaslíbením), ³ Aby dobře bylo tobě, a abys byl dlouhověký na zemi. ⁴ A vy otcové nepopouzejte k hněvu děti svých, ale vychovávejte je ve cvičení a v napomínání Páně. ⁵ Služebníci buďte poslušni pánů tělesných s bázní a se strachem, v čistotě srdce svého, jako Krista, ⁶ Ne na oko sloužíce, jako ti, kteří se lidem líbit usilují, ale jako služebníci Kristovi, činíce vůli Boží z té duše, ⁷ S dobrou myslí sloužíce, jako Pánu, a ne lidem, ⁸ Věduce, že cokoli by jeden každý učinil dobrého, za to odplatu vzít má od Pána, buďte služebníci, buďte svobodní. ⁹ A vy páni též se tak mějte k nim, odpouštějící pohrůžky, věduce, že i vy také máte Pána svého v nebesích, a přijímání osob není u něho. ¹⁰ Dále pak, bratři moji, posilňte se v Pánu a v moci síly jeho. ¹¹ Oblečte se v celé odění Boží, abyste mohli stát proti útokům dábelkým. ¹² Neboť není bojování naše proti tělu a krvi, ale proti knížatstvu, proti mocnostem, proti světa pánům temností věku tohoto, proti duchovním zlostem vysoko. ¹³ A proto vezměte celé odění Boží, abyste mohli odolat v den zlý, a všechno vykonajíce, stát. ¹⁴ Stůjte tedy, majíce podpásaná bedra svá pravdou, a oblečení jsouce v pancíř spravedlnosti, ¹⁵ A obuté majíce nohy v hotovost k evangeliu pokoje, ¹⁶ A zvláště pak vezmouce štít víry, kterým byste mohli všechny šípy ohnivé nešlechtníka toho uhasit. ¹⁷ Přílbu také spasení vezměte, i meč Ducha, jenž je slovo Boží, ¹⁸ Všeljakou modlitbou a prosbou modlíce se každého času v Duchu, a v tom bedliví jsouce se vši ustavičností a prošením za všechny svaté, ¹⁹ I za mne, aby mi dána byla řeč k otevření úst mých se smělou doufanlivostí, abych oznamoval tajemství evangelia, ²⁰ Pro něž úrad konám v řetězu, abych v něm směle mluvil, jak mně mluvit náleží. ²¹ Abyste pak věděli i vy, co se se mnou děje, a co činím, všechno vám to oznámí Tychikus, milý bratr a věrný služebník v Pánu, ²² Jehož jsem pro to samo k vám poslal, abyste věděli o našich věcech, a aby potěšil srdcí vašich. ²³ Pokoj bratrům, a láska s vírou od Boha Otce a Pána Jezukrista. ²⁴ Milost Boží se všemi milujícími Pána našeho Jezukrista k neporušitelnosti. Amen.

5:27 Svatá. Viz čl. *Minulost není určující* u Jr 18 na str. 437.

5:29 Krmí a chová. Manžel je povinen svou ženu zabezpečit v těchto třech oblastech: Strava, oděv, sex. Jejich trvalé zanedbání opravňuje k rozvodu (Ex 21:11). Kdo svou ženu opravdu miluje, udělá pro ni

mnohem víc, než jen splnění povinností. To platí ve všech vztazích, zejména ve vztahu k Bohu (Mt 5:20).

6:13 Stát. Vítězství v duchovní bitvě není v tom, že bychom nepřítel porazili, ale v tom, že zůstaneme stát.

Filipským

Úvod

1 Pavel a Timoteus, služebníci Ježíše Krista, všem svatým v Kristu Ježíši, kteří jsou ve městě Filippis, s biskupy a s jáhny: ² Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ³ Děkuji Bohu svému, kdykoli se na vás rozpomenu, ⁴ Vždycky při každé modlitbě své, s radostí za všechny za vás prosbu čině, ⁵ Z vašeho obcování evangelia, hned od prvního dne až posavad, ⁶ Jist jsa tím, že ten, který začal ve vás dílo dobré, dokoná až do dne Ježíše Krista, ⁷ Jak je mi spravedlivé tak smýšlet o všech vás, protože vás v srdci mám i ve vězení svém, a v obhajobě i v utvrzování evangelia, vás všechny účastníky milosti mně dané. ⁸ Svědek mi je zajisté Bůh, kterak po všech po vás toužím ve střevech Ježíše Krista. ⁹ A za to se modlím, aby láska vaše ještě více a více se rozhojňovala ve známosti a ve všelijakém smyslu, ¹⁰ K tomu, abyste zkoušením rozeznat mohli užitečné věci od neužitečných, tak abyste byli upřímní a bez úrazu, až ke dni Kristovu, ¹¹ Naplnění jsouce ovocem spravedlnosti, které nesete skrze Jezukrista, k slávě a k chvále Boží. ¹² Chci pak, bratři, abyste věděli, že to, co mne obklíčilo, k většimu prospěchu evangelia přišlo, ¹³ Takže vězení mé pro Krista rozhlášeno je po všem paláci, i jinde všude. ¹⁴ A mnozí z bratrů v Pánu, spolehnuvše na vězení mé, hojnější smělost mají beze strachu mluvit slovo. ¹⁵ A však někteří ze závisti a navzdory, někteří pak také z oblíbení Krista kážou. ¹⁶ Ti pak, kteří navzdory Krista zvěstují, ne v čistotě, domnívají se, že mi k vězení mému souzení přidají; ¹⁷ Kterí pak z lásky, ti vědí, že jsem k obraně evangelia postaven. ¹⁸ Ale cožpak o to? Nýbrž jakýmkoli způsobem, buď navenek, buď v pravdě Kristus se zvěstuje, i z toho se raduji, a ještě radovat budu. ¹⁹ Neboť vím, že mi to přijde ke spasení skrze vaši modlitbu, a pomoc Ducha Jezukristova, ²⁰ Podl pečlivého očekávání a naděje mé, že v ničem nebudu zahanben, ale ve vši doufanlivé smělosti, jak dříve vždycky, tak i nyní veleben bude Kristus na těle mém, buď skrze život, buď skrze smrt. ²¹ Mně zajisté živu být je Kristus, a umřít zisk. ²² Jestli mi pak prospěšněji živu být v těle pro práci, tedy nevím, co bych vyvolil. ²³ K obojímu se k tomu přikláním, žádost maje umřít, a být s Kristem, což by mnohem lépe bylo, ²⁴ Ale pozůstat v těle potřebnější je pro vás. ²⁵ Načež spoléhaje, vím, že pobudu, a s vámi se všemi spolu pozůstanu k vašemu prospěchu, a k radosti víry, ²⁶ Aby se vaše ze mne chlouba v Kristu Ježíši rozhojnila, skrze mou vám zase přítomnost. ²⁷ Toliko, jak sluší evangeliu Kristovu, obcujte, abych, buď přijda a vás vida, buď vzdálen jsa, slyšel o vás, že stojíte v jednom duchu, jednomyslně pracující ve víře v evangelium, ²⁸ A v ničem se nestrachující protivníků, což je jim jistým znamením zahynutí, vám pak spasení, a to od Boha. ²⁹ Neboť vám je to z milosti dáno pro Krista, abyste nejen v něho věřili, ale také pro něj i trpěli, ³⁰ Týž boj majíce, jaký jste při mně viděli, i nyní o mně slyšíte.

2 Proto jestli jaké potěšení v Kristu, jestli které utěšení lásky, jestli která společnost Ducha, jsou-li která střeva a slitování, ² Naplňte radost mou, abyste jednostejného smyslu byli, jednostejnou lásku majíce, jedné duše jsouce, jednostejně smýšlejíce, ³ Nic nečiníce skrze svár anebo marnou chválu, ale v pokoře jedni druhé za důstojnější nežli sebe majíce. ⁴ Nehleďte jeden každý jen svých věcí, ale každý také toho, co je jiných. ⁵ To tedy, cíteť při sobě, co i při Kristu Ježíši. ⁶ Kterýž jsa v způsobu Božím, nepoložil sobě toho za loupež rovný být Bohu, ⁷ Ale samého sebe zmařil, způsob služebníka přijav, podobný lidem učiněn. ⁸ A ve způsobu nalezen jako člověk, ponížil se, poslušný byv až do smrti, a to smrti kříže. ⁹ Proto i Bůh povýšil ho nade vše, a dal jemu jméno nad každé jméno, ¹⁰ Aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo, těch, kteří jsou na nebesích, a těch, kteří jsou na zemi, i těch, kteří jsou pod zemí, ¹¹ A každý jazyk aby vyznával, že Ježíš Kristus je Pánem v slávě Boha Otce. ¹² A tak, moji milí, jako jste vždycky poslušni byli, nejen v přítomnosti mé, ale nyní mnohem více v nepřítomnosti mé, s bázni a s třesením spasení své konejte. ¹³ Bůh zajisté je, kterýž působí v vás i chtění i skutečné činění, podle dobře libé vůle své. ¹⁴ Všechno čiňte bez reptání, a bez pochybování, ¹⁵ Abyste byli bez úhony, a upřímní synové Boží, bez obvinění uprostřed národa zlého a převráceného. Mezi kterými sviťte jako světla na světě, ¹⁶ Slovo života zachovávající, ku poctivosti mé v den Kristův, že jsem ne nadarmo běžel, ani nadarmo pracoval. ¹⁷ A bych pak i obětován byl pro obět a službu víře vaší, raduji se, a spolu raduji se se všechněmi vámi. ¹⁸ A též i vy radujte se, a spolu radujte se se mnou. ¹⁹ Mám pak naději v Pánu Ježíši, že Timotea brzy pošlu vám, abych i já pokojné mysli byl, zvěděv, kterak vy se máte. ²⁰ Neboť žádného tak jednomyslného nemám, který by tak vlastně o vaše věci pečoval. ²¹ Všichni zajisté svých věcí hledají, a ne těch, které jsou Krista Ježíše. ²² Ale jej zkušného být víte, že jako syn s otcem, se mnou přísluhoval v evangeliu. ²³ Toho hle, naději mám, že pošlu, jak jen uzřím, co se bude dít se mnou. ²⁴ Mámť pak naději v Pánu, že i sám brzo přijdu k vám. ²⁵ Ale zdálo se mi za potřebné Epafrodita, bratra a pomocníka a spolubojovníka mého,

vašeho pak apoštola i služebníka, v potřebě mé poslat k vám, ²⁶ Poněvadž toužil po všech vás, a velmi těžce to nesl, že jste o něm slyšeli, že by byl nemocen. ²⁷ A byl jistě nemocen, i blížek smrti, ale Bůh se nad ním smiloval, a nejen nad ním, ale i nade mnou, abych zármutku na zármutek neměl. ²⁸ Proto tím chtivěji poslal jsem ho, abyste, vidouce jej zase, radovali se, a já abych byl bez zármutku. ²⁹ Přijměte jej tedy v Pánu se vsí radostí, a mějte takové v poctivosti. ³⁰ Neboť pro dílo Kristovo až k smrti se přiblížil, opováziv se života, aby doplnil to, v čem jste vy měli nedostatek při posloužení mně.

3 Dále pak, bratři moji, radujte se v Pánu. Jednostejných vám věci psát mně jistě nevádí, vám pak to bezpečné je. ² Vizte psy, vizte zlé dělníky, vizte roztržku. ³ Neboť my jsme obřízka, kteří duchem sloužíme Bohu, a chlubíme se v Kristu Ježíši, a nedoufáme v těle, ⁴ Ačkoli i já mohl bych doufat v těle. Zdá-li se komu jinému, že by mohl doufat v těle, já více, ⁵ Obřezán jsa osmého dne, jsa z rodu Izraelského, pokolení Benjaminova, Žid ze Židů, podle zákona farizeus, ⁶ A ze strany horlivosti protivník církve, ze strany pak spravedlnosti zákona jsa bez úhony. ⁷ Ale to, co mi bylo ziskem, položil jsem sobě pro Krista za škodu. ⁸ Nýbrž i všechny věci pokládám škodou být pro vyvýšenost známosti Krista Ježíše Pána svého, pro nějž jsem to všechno ztratil, a mám to jako za lejna, abych Krista získal, ⁹ A v něm nalezen byl nemající své spravedlnosti, která je ze zákona, ale tu, která je z víry Kristovy, tu spravedlnost, která je z Boha, a ve víře záleží, ¹⁰ Abych poznal jej, a moc vzkříšení jeho, i společnost utrpení jeho, připodobňuje se k smrti jeho, ¹¹ Zda bych tak přišel ke vzkříšení z mrtvých. ¹² Ne že bych již dosáhl, anebo již dokonalým byl, ale snažně běžím, zda bych i uchvátit mohl, načež uchvácen jsem od Krista Ježíše. ¹³ Bratři, já nemám za to, že bych již dosáhl. ¹⁴ Ale to jedno činím, na ty věci, které jsou za mnou, zapomínaje, k těm pak, které jsou přede mnou, usilovně chvátaje, k cíli běžím, k odplatě svrchovaného povolání Božího v Kristu Ježíši. ¹⁵ Proto kteříkoli jsme dokonalí, to smýšlejme. A pakli v čem jinak smýšlíte, i to vám Bůh zjeví. ¹⁶ Ale k čemu jsme již přišli, v tom při jednostejném zůstávejme pravidle, a jednostejně smýšlejme. ¹⁷ Spolunásledovníci moji buďte, bratři, a všímejte si těch, kteří tak chodí, jako máte příklad na nás. ¹⁸ Neboť mnozí chodí, o nichž jsem častokrát pravil vám, a nyní s pláčem pravím, že jsou nepřátelé kříže Kristova, ¹⁹ Jichž konec je zahynutí, jejichž Bůh je břicho, a sláva v mrzkostech jejich, kteří o zemské věci stojí. ²⁰ Ale naše obcování je v nebesích, odkud i spasitele očekáváme Pána Jezukrista, ²¹ Který promění tělo naše ponížené, aby bylo podobné k tělu slávy jeho, podle mocnosti té, kterou mocen je i všechny věci podmanit sobě.

4 A tak, bratři moji milí a přezádoucí, radost a koruno má, tak stůjte v Pánu, milí. ² Evody prosím, i Syntychény prosím, aby jednostejně smýšlely v Pánu. ³ Ano i tebe prosím, druhu můj vlastní, buď jim pomocen, které v evangéliu spolu se mnou pracovaly, i spolu s Klimentem a s jinými pomocníky mými, jejichž jména jsou v knize života. ⁴ Radujte se v Pánu vždycky; opět pravím, radujte se. ⁵ Mírnost vaše známa buď všechněm lidem. Pán blízko. ⁶ O nic nebudte pečliví, ale ve všech věcech skrze modlitbu a poníženou žádost s díků činěním prosby vaše známy buďte Bohu. ⁷ A pokoj Boží, který převyšuje všelijaký rozum, hájit bude srdcí vašich i smyslů vašich v Kristu Ježíši. ⁸ Dále pak, bratři, kterékoli věci jsou pravé, kterékoli poctivé, kterékoli spravedlivé, kterékoli čisté, kterékoli milé, kterékoli dobropověstné, jestli která ctnost, a jestli která chvála, o těch věcech přemítejte. ⁹ Kterým jste se i naučili, je i přijali, a slyšeli i viděli na mně. Ty věci čiňte, a Bůh pokoje bude s vámi. ¹⁰ Zaradoval jsem se v Pánu velice, že již opět zase rozzelenala se péče vaše o mne. Nač však byli jste myslili, ale nedostalo se vám příhodného času. ¹¹ Ne proto, že bych jakou nouzi měl, toto pravím; neboť já naučil jsem se dost míti na tom, co mám. ¹² Umím i snížen být, umím také i hojnost mít; všude a ve všech věcech pocvičen jsem, i nasycen být i lačnět, totiž hojnost mít i nouzi trpět. ¹³ Všechno mohu v Kristu, který mne posiluje. ¹⁴ Avšak dobře jste učinili, že jste ulehčili mému soužení. ¹⁵ Víte pak i vy, Filipenští, že při počátku evangelia, když jsem šel z Macedonie, žádný sbor neudělil mi ze strany dáni a vzetí, než vy sami. ¹⁶ Ano i do Tessaloniky jednou i podruhé, čeho jsem potřeboval, poslali jste mi. ¹⁷ Ne proto, že bych hledal darů, ale hledám užítku hojného k vašemu prospěchu. ¹⁸ Přijal jsem pak všechno, a hojně mám, naplněn jsem, vzav od Epafrodita to, co posláno od vás, vůni sladkosti, obět vzácnou a libou Bohu. ¹⁹ Bůh pak můj naplní všelijakou potřebu vaši podle bohatství svého slavně v Kristu Ježíši. ²⁰ Bohu pak a Otcí našemu sláva na věky věků. Amen. ²¹ Pozdravte všech svatých v Kristu Ježíši. Pozdravují vás bratři, kteří jsou se mnou. ²² Pozdravují vás všichni svatí, zvláště pak ti, kteří jsou z domu císařova. ²³ Milost Pána našeho Jezukrista se všemi vámi. Amen.

4:13 Verš neznamená, že smím dělat cokoli, co se mi zachce. Bez-prostřední kontext (vv. 11 a 12) ukazuje, že svému věrnému služebníku

Bůh dává sílu vydržet jakkoliv obtížné a nepříjemné okolnosti, které mu do života sešle.

Koloským

1 Pavel apoštol Ježíše Krista, skrze vůli Boží, a Timoteus, ² Těm, kteří jsou v Kolossis, svatým a věrným bratrům v Kristu Ježíši: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. ³ Díky činíme Bohu a Otci Pána našeho Jezukrista, vždycky za vás modlíce se, ⁴ Slyševše o víře vaší v Kristu Ježíši, a o lásce ke všem svatým, ⁵ Pro naději složenou vám v nebesích, o níž jste dříve slyšeli ve slovu pravdy, to je evangelium. ⁶ Které je přišlo k vám, jako i na všechnen svět, a ovoce nese, jako i u vás od toho dne, ve kterém jste slyšeli, a poznali milost Boží v pravdě, ⁷ Jak jste se i naučili od Epafry, milého spoluslužebníka našeho, který je věrný k vám služebník Kristův, ⁸ Který také oznámil nám lásku vaší v Duchu. ⁹ Proto i my, od toho dne, jak jsme to uslyšeli, nepřestáváme modlit se za vás a žádat, abyste naplnění byli známostí vůle jeho ve vši moudrosti a rozumnosti duchovní, ¹⁰ Abyste chodili vhodně Pánu ke vši jeho líbeznosti, v každém skutku dobrém, ovoce vydávající a rostouce ve známosti Boží, ¹¹ Všeljakou mocí zmocnění jsouce, podle síly slávy jeho, ke vši trpělivosti a dobrotivosti s radostí, ¹² Díky činíce Otci, který hodné nás učinil účasti losu svatých ve světle, ¹³ Který vytrhl nás z moci temnosti, a přenesl do království milého Syna svého, ¹⁴ V němž máme vykoupení skrze krev jeho, totiž odpuštění hříchů, ¹⁵ Který je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření. ¹⁶ Neboť skrze něho stvořeny jsou všechny věci, které jsou na nebi i na zemi, viditelné i neviditelné, buďto trůny nebo panstva, buďto knížetstva nebo mocnosti; všechno skrze něho a pro něho stvořeno je. ¹⁷ A on je přede vším, a všechno jím stojí. ¹⁸ A on je hlava těla církve, který je počátek a prvorozený z mrtvých, aby tak on ve všem prvotnost držel, ¹⁹ Poněvadž se zalíbilo Otci, aby v něm všechna plnost přebývala, ²⁰ A skrze něho aby smířil se sebou všechno, v pokoj uvodě skrze krev kříže jeho, skrze něj, pravím, buďto ty věci, které jsou na zemi, buď ty, které jsou na nebi. ²¹ Ano i vás, někdy odcizené a nepřátele v mysli, skrze skutky zlé, nyní již smířil, ²² Tělem svým skrze smrt, aby vás postavil svaté, a neposkvrněné, a bez úhony před obličejem svým, ²³ Však jestliže zůstáváte ve víře založení a pevní, a neuchylujete se od naděje evangelia, které jste slyšeli, jež je kázáno všemu stvoření, které je pod nebem, jehož já Pavel učiněn jsem služebník. ²⁴ Který nyní raduji se z utrpení svých pro vás, a doplňuji ostatky soužení Kristových na těle mém za jeho tělo, jež je církev, ²⁵ Jejíž učiněn jsem já služebník, tak jak mi to svěřil Bůh na to, abych vám sloužil, a tak naplnil slovo Boží, ²⁶ To tajemství skryté od věků a národů, nyní pak zjevené svatým jeho. ²⁷ Jimž Bůh ráčil známo učinit, kteraké by bylo bohatství slavného tajemství tohoto mezi pohany, jež je Kristus ve vás, ta naděje slávy, ²⁸ Kterého my zvěstujeme, napomínající všelijakého člověka, a učíce všelijakého člověka ve vši moudrosti, abychom postavili každého člověka dokonalého v Kristu Ježíši. ²⁹ Oč i pracuji, bojuje podle té jeho mocnosti, která dělá ve mně mocně.

2 Chci zajisté, abyste věděli, jakou nesnáz mám o vás, a o ty, kteří jsou v Laodicii, a kteříkoli neviděli tváře mé podle těla, ² Aby potěšena byla srdce jejich, spojená v lásce, a to ke všemu bohatství přejistého smyslu, ku poznání tajemství Boha i Otce i Krista, ³ V něm jsou skryty všechny poklady moudrosti a známosti. ⁴ A toto pravím, aby vás žádný, falešně dovodě, neoklamal podobnou k pravdě řečí. ⁵ Neboť ačkoli vzdálen jsem tělem, však duchem s vámi jsem, raduje se, a vida řád váš, a utvrzení té víry vaší v Krista. ⁶ Proto jak jste přijali Krista Ježíše Pána, tak v něm chodte, ⁷ Vkořenění a vzdělání na něm, a utvrzení ve víře, jak jste naučeni, rozhovnující se v ní s díky činěním. ⁸ Hledte, aby vás někdo neoloupil moudrostí světa, a marným zklamáním, uče podle ustanovení lidských, podle živlů světa, a ne podle Krista. ⁹ Neboť v něm přebývá všechna plnost Božství tělesně. ¹⁰ A v něm jste doplnění, který je hlava všeho knížetstva i mocnosti, ¹¹ V němž i obřezání jste obřezáním ne rukou učiněným, svléknuvše tělo hříchů skrze obřezání Kristovo, ¹² Pohřbeni jsouce s ním skrze křest, skrze nějž i spolu s ním z mrtvých vstali jste skrze víru, která je mocné dílo Boží, který vzkřísil jej z mrtvých. ¹³ Ano i vás, mrtvé v hříších a v neobřízce těla vašeho, spolu s ním obživil, odpustiv vám všechny hříchy, ¹⁴ A smazav proti nám ten zápis záležející v ustanoveních, kterýž byl odporný nám. A vyzdvihl jej z prostředku, přibiv jej k kříži; ¹⁵ A obloupiv knížetstva i moci, vedl je na odivu zjevně, triumf slaviv nad nimi skrze něj. ¹⁶ Proto žádný vás nesud pro pokrm, anebo pro nápoj, anebo ze strany svátku, nebo novomésíce, anebo sobot. ¹⁷ Které jsou stín věcí budoucích, ale pravda tělo je Kristovo. ¹⁸ Nižádný vás nepředbíhej okázalou pokorou a náboženstvím andělským, v to, čeho neviděl, se vydávaje, a marně se nadýmaje smyslem těla svého, ¹⁹ A nedrže se hlavy, od níž všechno tělo po kloubech a svazcích zbudované a spojené roste Božím vzrůstem. ²⁰ Jestliže tedy zemřeli jste s Kristem živlům světa, proč, jako byste živi byli světu, těmi ceremoniemi dáte se obtěžovat, ²¹ (Když se říká: Nedotýkej se, ani okoušej, aniž se s tím obírej?) ²² Kteréžto všechny věci samým užíváním jich kazí se), podle příkázání a učení lidských. ²³ Kteréžto věci mají sice podobu moudrosti, ve způsobu té nábožnosti, a v pokoře pochmurné, i v neodpuštění tělu, avšak nejsou v žádné platnosti, toliko k nasycení těla.

3 Proto povstali-li jste s Kristem, svrchních věcí hledejte, kde Kristus na pravici Boží sedí. ² O svrchní věci pečujte, ne o zemské. ³ Neboť zemřeli jste, a život váš skryt je s Kristem v Bohu. ⁴ Když se pak ukáže Kristus, život náš, tehdy i vy ukážete se s ním ve slávě. ⁵ Proto umrtvujte údy své zemské, smilstvo, nečistotu, chlípnost, žádost zlou, i lakomství, jež je modlám sloužení. ⁶ Pro které věci přichází hněv Boží na syny vzpurné. ⁷ Ve kterých i vy někdy chodili jste, když jste živi byli v nich. ⁸ Ale nyní složte i vy všechno to, hněv, prchlivost, zlobivost, zlořečení, i vulgárnost z úst svých. ⁹ Nelžete jedni na druhé, když jste svlékli ze sebe starého člověka se skutky jeho, ¹⁰ A oblékli toho nového, obnovujícího se k známosti, podle obrazu toho, který jej stvořil, ¹¹ Kde není Řek a Žid, obrázka a neobrázka, cizozemec a Scýta, služebník a svobodný, ale všechno a ve všech Kristus. ¹² Proto oblečte se jako vyvolení Boží, svatí, a milí, ve střeva milosrdenství, v dobrotivost, nízké o sobě smýšlení, krotkost, trpělivost, ¹³ Snášejíce jeden druhého, a odpouštějící sobě vespolek, měl-li by kdo proti komu žalobu. Jako i Kristus odpustil vám, tak i vy. ¹⁴ Nadto pak nade všechno v lásku, která je svazek dokonalosti. ¹⁵ A pokoj Boží ať vítězí v srdcích vašich, k němuž i povoláni jste v jedno tělo; a buďte vděční. ¹⁶ Slovo Kristovo přebývej ve vás bohatě se vši moudrostí, učíce a napomínající sebe vespolek žalmy, a zpěvy, a písničkami duchovními, s milostí zpívající v srdci svém Pánu. ¹⁷ A všechno, cokoli činíte ve slovu nebo v skutku, všechno číňte ve jménu Pána Ježíše, díky činíce Bohu a Otcí skrze něho. ¹⁸ Ženy, poddány buďte mužům svým tak, jak sluší, v Pánu. ¹⁹ Muži, milujte ženy své, a nemějte se přísně k nim. ²⁰ Děti, poslouchejte rodičů ve všem; neboť to je dobře libé Pánu. ²¹ Otcové, nepopouzejte k hněvivosti dětí svých, aby sobě nezoufaly. ²² Služebníci poslušni buďte ve všem pánů tělesných, ne na oko sloužící, jako ti, již se usilují lidem líbit, ale v čistotě srdce, bojíce se Boha. ²³ A všechno, cokoli byste činili, z té duše číňte, jako Pánu, a ne lidem, ²⁴ Věduce, že od Pána vzít máte odplatu dědictví; neboť Pánu Kristu sloužíte. ²⁵ Kdo by pak nepravost páchal, odměnu své nepravosti vezme. A není přijímání osob u Boha.

4 Páni spravedlivě a slušně se služebníky nakládejte, věduce, že i vy Pána máte v nebesích. ² Na modlitbě buďte ustaviční, bdíce v tom s díky činěním, ³ Modlíce se spolu i za nás, aby Bůh otevřel nám dveře slova, k mluvení o tajemství Kristovu, pro něž i ve vězení jsem, ⁴ Abych je zjevoval, tak jak mi náleží mluvit. ⁵ Chodte v moudrosti před těmi, kteří jsou vně, čas kupující. ⁶ Řeč vaše vždycky buď příjemná, ozdobená solí, tak abyste věděli, kterak byste měli jednomu každému odpovědět. ⁷ O věcech mých o všech oznámí vám Tychikus, bratr milý, a věrný slouha, a spoluslužebník v Pánu. ⁸ Kterého jsem poslal k vám pro to samo, aby zvěděl, co se děje u vás, a potěšil srdcí vašich, ⁹ S Onezimem, věrným a milým bratrem, který je tam od vás. Tito vám všechno oznámí, co se děje u nás. ¹⁰ Pozdravuje vás Aristarchus, spoluvězeň můj, a Marek, sestřenec Barnabášův (o kterémž jsem vám poručil; přišel-li by k vám, přijměte jej); ¹¹ A Jezus, který slove Justus, kteří jsou Židé. Ti toliko jsou pomocníci moji v království Božím, kteří byli mé potěšení. ¹² Pozdravuje vás Epafras, který od vás je, slouha Kristův, který vždycky usilovně pracuje na modlitbách za vás, abyste stáli dokonalí a plní ve vši vůli Boží. ¹³ Neboť svědectví jemu vydávám, že vás velmi horlivě miluje, a též i ty, kteří jsou v Laodicii, i kteří jsou v Hierapoli. ¹⁴ Pozdravuje vás Lukáš lékař milý a Démas. ¹⁵ Pozdravte bratrů Laodicenských, i Nymfy, i té církve, která je v domě jejím. ¹⁶ A když bude přečten u vás tento list, zařídte to, ať je i v Laodicenském sboru čten; a ten, který je psán z Laodicie, i vy také přečtete. ¹⁷ A rcete Archippovi: Viz, abys služebnost, kterou jsi přijal od Pána, vyplnil. ¹⁸ Pozdravení mou rukou Pavlovou. Pamatujte na mé vězení. Milost Boží s vámi. Amen.

První list Tesalonickým

Úvod

1 Pavel a Silván a Timoteus církvi Tessalonicenských v Bohu Otci a Pánu Ježíši Kristu: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ² Díky činíme Bohu vždycky za všechny vás, zmínku činíce o vás na modlitbách svých. ³ Bez přestání pamatujíce na skutek víry vaší a na práci lásky, a na trpělivost naděje Pána našeho Jezukrista, před Bohem a Otcem naším, ⁴ Věduce, bratří Bohu milí, o vyvolení vašem. ⁵ Neboť evangelium naše k vám nezáleželo jen ve slovu, ale i v moci, i v Duchu svatém, a v jistotě mnohé, jak víte, jací jsme byli mezi vámi pro vás. ⁶ A vy následovníci naši i Páně učinění jste, přijavše slovo ve mnohé úzkosti, s radostí Ducha svatého, ⁷ Takže jste učinění příkladem všem věřícím v Macedonii a v Achaii. ⁸ Neboť od vás rozhlásilo se slovo Páně nejen v Macedonii a v Achaii, ale i na všelijakém místě víra vaše, která je v Boha, roznesla se, takže nepotřebí nám o tom nic mluvit. ⁹ Oni zajisté sami o nás vypravují, jaký byl příchod náš k vám, a kterak jste se obrátili k Bohu od model, abyste sloužili Bohu živému a pravému, ¹⁰ A očekávali Syna jeho z nebe, kterého vzkřísil z mrtvých, totiž Ježíše, který vysvobodil nás od hněvu budoucího.

2 Neboť vy sami víte, bratří, že příchod náš k vám nebyl daremný. ² Ale i dříve trpěvše, i pohanění snáševše (jak víte), v městě Filippis, osvobodili jsme se v Bohu svém mluvit vám směle evangelium Boží s mnohými odpory. ³ Napomínání zajisté naše nebylo z podvodu, ani z nečistoty, ani ve lsti. ⁴ Ale jak Bůh nás oblíbil, aby nám svěřeno bylo evangelium, tak mluvíme, ne jako lidem se líbíce, ale Bohu, který libuje srdce naše. ⁵ Aniž jsme zajisté kdy užívali řeči pochlebné, jak víte, ani za příčinou něčeho lakomství prováděli. Bůh je svědek. ⁶ Ani jsme hledali od lidí chvály, ani od vás, ani od jiných, ač jsme mohli vás obtěžovat, jako Kristovi apoštolové. ⁷ Ale byli jsme tiší mezi vámi, jako když matka chová děti své. ⁸ Tak naklonění k vám byvše, hotovi jsme byli s velikou chutí vydat vám nejen evangelium Boží, ale také i duše své, protože jste nám byli milí. ⁹ Neboť pamatujete, bratří, na práci naši a ustávání. Ve dne i v noci zajisté pracovavše, proto abychom žádného z vás neobtěžovali, kázali jsme u vás evangelium Boží. ¹⁰ Vy jste svědkové i Bůh, že jsme svatě, a spravedlivě, a bez úhony jednali mezi vámi, kteří jste uvěřili, ¹¹ Jak víte, že jednoho každého z vás, jako otec dítek svých, napomínali jsme a potěšovali, ¹² I s osvědčováním, abyste chodili vhodně Bohu, který povolal vás do království svého a ve slávu. ¹³ Proto i my díky činíme Bohu bez přestání, že přijavše slovo Boží, které jste slyšeli od nás, přijali jste ne jako slovo lidské, ale (jak v pravdě je), jako slovo Boží, který i dílo své působí ve vás věřících. ¹⁴ Vy zajisté, bratří, následovníci učinění jste církví Božích, které jsou v Židovstvu v Kristu Ježíši; neboť jste takověž věci i vy trpěli od svého pokolení, jako i oni od Židů. ¹⁵ Kteří i Pána Ježíše zabil, i své vlastní proroky, a nás vyhnali, a Bohu se nelíbí, a všem lidem jsou odporní, ¹⁶ Nedopouštějíce nám mluvit pohanům, aby spasení byli, aby tak vždy doplňovali hříchy své. Neboť vylit je na ně hněv konečný. ¹⁷ My pak, bratří, zbaveni byvše vás na chvíli, tělem ne srdcem, opravdověji usilovali jsme vidět tvář vaši s mnohou žádostí. ¹⁸ Proto chtěli jsme přijít k vám (zvláště já Pavel), jednou i podruhé, ale překazil nám satan. ¹⁹ Neboť která je naše naděje nebo radost anebo koruna chlouby? Zдали ne i vy před obličejem Pána našeho Jezukrista v příchodu jeho? ²⁰ Vy jistě jste sláva naše i radost.

3 Proto nemohše se déle zdržet, za nejlepší se nám vidělo, abychom v Atenách pozůstali my sami. ² A poslali jsme Timotea, bratra svého, a služebníka Božího, a pomocníka svého v evangeliu Kristovu, aby potvrdil vás, a napomenul k tomu, co náleží k víře vaší, ³ Aby se žádný nepohnul v takových těchto souženích. Neboť i sami víte, že jsme k tomu postaveni. ⁴ Ještě zajisté, když jsme u vás byli, předpovídali jsme vám, že budeme souženi. Jak se i stalo, jak víte. ⁵ Proto i já, nemoha se déle zdržet, poslal jsem, abych zvěděl o víře vaší, aby snad nějak nepokoušel vás ten pokušitel, i byla by marná práce naše. ⁶ Nyní pak když k nám přišel Timoteus od vás, a zvěstoval nám novinu veselou o víře a lásce vaší, a že nás připomínáte dobře, žádajíce vždycky nás vidět, jako i my vás, ⁷ Proto potěšení jsme, bratří, z vás ve všelijakém soužení a nesnadnosti své skrze víru vaši. ⁸ Neboť aj, živi jsme, jestliže vy stojíte v Pánu. ⁹ A jakým děkováním z vás můžeme se odměnit Bohu za všechnu tu radost, kterou radujeme se pro vás před Bohem svým, ¹⁰ Dnem i noci přehorlivě modlíce se, abychom uzřeli tvář vaši, a doplnili to, čeho by se nedostávalo víře vaší? ¹¹ Sám pak Bůh a Otec náš, a Pán náš Ježíš Kristus sprav cestu naši k vám. ¹² Vás pak ten Pán rač rozmnožit a rozhojnit v lásce k sobě vespolek, i ke všechněm, jako i nás k vám, ¹³ Aby tak utvrzena byla srdce vaše neposkvřněná ve svatosti, před Bohem a Otcem naším, ku příští Pána našeho Jezukrista, se všemi svatými jeho.

4 Dále pak, bratři, prosíme vás, a napomínáme v Pánu Ježíši, jak jste přijali od nás, kterak byste měli chodit, a líbit se Bohu, v tom abyste se rozhojnili více. ² Víte zajisté, jaká příkázání vydali jsme vám skrze Pána Ježíše. ³ Ta je zajisté vůle Boží, totiž posvěcení vaše, abyste se zdržovali od smilstva, ⁴ A aby uměl jeden každý z vás svým osudím vládnout ve svatosti a v poctivosti, ⁵ Ne v libosti žádostí jako i pohané, kteří Boha neznají; ⁶ A aby neutiskoval ani oklamával v jednání bratra svého, protože mstitel je Pán všeho toho, jak i předpověděli jsme vám, a osvědčili. ⁷ Neboť nepovolal nás Bůh k nečistotě, ale ku posvěcení. ⁸ A proto kdo tím pohrdá, ne člověkem pohrdá, ale Bohem, který i nám dal Ducha svého svatého. ⁹ O lásce pak bratrské není zapotřebí psát vám; neboť jste vy od Boha naučeni, abyste milovali jedni druhé. ¹⁰ A jistě činíte to všem bratrům ve vsi Macedonii. Napomínáme pak vás, bratři, abyste se v tom více rozhojnili, ¹¹ A snažili se pokojní být, a hledět toho, co komu náleží, a pracovat rukama svýma vlastníma, jak jsme přikázali vám, ¹² Abyste poctivě chodili před těmi, kteří jsou vně, a v ničem abyste neměli nedostatku. ¹³ Nechci pak, abyste nevěděli, bratři, o těch, kteří zesnuli, abyste se nermoutili, jako i jiní, kteří naděje nemají. ¹⁴ Neboť jak věříme, že Ježíš umřel, a z mrtvých vstal, tak Bůh i ty, kteří by zesnuli v Ježíšovi, přivede s ním. ¹⁵ Toto zajisté vám pravíme slovem Páně, že my, kteří živi zůstaneme do příchodu Páně, nepředějdeme těch, kteří zesnuli. ¹⁶ Neboť sám ten Pán se zvukem ponoukajícím, s hlasem archanděla a s troubou Boží sestoupí z nebe, a mrtví v Kristu vstanou nejprve. ¹⁷ Potom my živi pozůstavení spolu s nimi zachvácení budeme do oblaků, vstříc Pánu v povětří, a tak vždycky s Pánem budeme. ¹⁸ A proto potěšujte jedni druhých těmito slovy.

5 O časech pak a chvílích, bratři, nepotřebujete, aby vám psáno bylo. ² Neboť vy sami výborně víte, že ten den Páně jako zloděj v noci, tak přijde. ³ Neboť když dějí: Pokoj a bezpečnost, tedy rychle přijde na ně zahynutí, jako bolest ženě těhotné, a neujdou. ⁴ Ale vy, bratři, nejste ve tmě, aby vás ten den jako zloděj zachvátil. ⁵ Všichni vy synové světla jste, a synové dne. Nejsme noci, ani tmy. ⁶ Nespěme tedy, jako jiní, ale bděme, a střízliví budme. ⁷ Neboť kteří spí, v noci spí, a kteří se opíjejí, v noci opilí jsou. ⁸ Ale my, synové dne jsouce, střízliví budme, oblečeni jsouce v pancíř víry a lásky, a v přílbu naděje spasení. ⁹ Neboť nepostavil nás Bůh k hněvu, ale k nabytí spasení, skrze Pána našeho Jezukrista, ¹⁰ Který umřel za nás, abychom, buď že bdíme, buď že spíme, spolu s ním živi byli. ¹¹ Proto napomínejte se vespolek, a budujte jeden druhého, jak i činíte. ¹² Prosíme pak vás, bratři, znejte ty, kteří pracují mezi vámi, a předloženi jsou vám v Pánu, a napomínají vás, ¹³ A velice je milujte pro práci jejich. A mějte se k sobě vespolek pokojně. ¹⁴ Prosíme pak vás, bratři, napomínejte z řádu vystupujících, potěšujte choulstivých, snášejte mdlé, trpělivě se mějte ke všem. ¹⁵ Vizte, aby někdo zlého za zlé neodplácel, ale vždycky účinnosti dokazujte, i k sobě vespolek i ke všem. ¹⁶ Vždycky se radujte, ¹⁷ Bez přestání se modlte, ¹⁸ Ze všeho díky čiňte; neboť ta je vůle Boží v Kristu Ježíši při vás. ¹⁹ Ducha neuhašujte, ²⁰ Proroctvím nepohrdejte, ²¹ Všeho zkuste; co dobrého je, toho se držte. ²² Od všelijaké zlé podoby se varujte. ²³ Sám pak Bůh pokoje posvět vás ve všem, a celý váš duch i duše i tělo bez úhony ku příští Pána našeho Jezukrista zachováno buď. ²⁴ Věrný je ten, který povolal vás, který také i učiní to. ²⁵ Bratři, modlete se za nás. ²⁶ Pozdravte všech bratrů s políbením svatým. ²⁷ Zavazuji vás skrze Pána, aby čten byl list tento všem bratrům svatým. ²⁸ Milost Pána našeho Jezukrista s vámi. Amen.

Druhý list Tesalonickým

Úvod

1 Pavel a Silván a Timoteus církvi Tessalonicenské v Bohu Otci našem a Pánu Ježíši Kristu: ² Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ³ Povinni jsme díky činit Bohu vždycky za vás, bratří, tak jak hodné je, protože velmi roste víra vaše, a rozmáhá se láska jednoho každého z vás, všech k sobě vespolek, ⁴ Takže my se vámi ve sborech Božích chlubíme, vaši trpělivostí a vírou ve všech protivenstvích vašich a souženích, která snášíte. ⁵ A ta jsou zjevný důvod spravedlivého soudu Božího, abyste tak za hodné považováni byli království Božího, pro něž i trpíte, ⁶ Poněvadž spravedlivé je u Boha, aby zase odplaceno bylo těm, kteří vás sužují, soužením, ⁷ Vám pak, kteří úzkost trpíte, odpočinutím s námi, při zjevení Pána Ježíše z nebe s anděly moci jeho, ⁸ V plameni ohně, který pomstu uvede na ty, kteří neznají Boha, a neposlouchají evangelium Pána našeho Jezukrista. ⁹ Kterí pomstu ponесou, věčné zahynutí, od tváře Páně a od slávy moci jeho, ¹⁰ Když přijde, aby oslaven byl ve svatých, a předivný ukázal se ve všech věřících (nebo uvěřeno je svědectví našemu u vás), v onen den. ¹¹ Pročež i modlíme se vždycky za vás, aby vás hodné učinit ráčil povolání toho Bůh náš, a vyplnil všechnu dobře libou vůli dobrotivosti, i skutek víry mocně, ¹² Aby oslaveno bylo jméno Pána našeho Jezukrista ve vás, a vy v něm, podle milosti Boha našeho, a Pána Jezukrista.

2 Prosíme pak vás, bratří, skrze příští Pána našeho Jezukrista, a naše shromáždění v něj, ² Abyste se nedali rychle vyrážet z myslí, ani kormoutit, buď skrze ducha, buď skrze řeč, nebo skrze list, jako od nás poslaný, jako by nastával den Kristův. ³ Nesváděj vás žádný nížádným obyčejem. Neboť nenastane, leč až nejprve přijde odstoupení, a zjeven bude ten člověk hřícha, syn zatracení, ⁴ Protivící a povyšující se nade všechno, co sluje Bůh, anebo čemu se děje Božská čest, takže se v chrámě Božím jako Bůh posadí, počínaje sobě, jako by byl Bůh. ⁵ Nepomníte-li, že ještě byv u vás, o tom jsem vám pravil? ⁶ A nyní co mešká, víte, totiž aby on zjeven byl časem svým. ⁷ Neboť již tajemství nepravosti působí, jen až by ten, který jej zdržuje nyní, z prostředku byl vyvržen. ⁸ A tehdy zjeven bude ten bezbožník, kterého Pán zabije duchem úst svých, a zkazí zjevením jasné přítomnosti své, ⁹ Toho nešlechtníka, jeho příští je podle mocného díla satanova, se vši mocí a divy i zázraky lživými, ¹⁰ A se všelijakým podvodem nepravosti, v těch, kteří hynou, protože lásky pravdy nepřijali, aby spasení byli. ¹¹ A proto pošle jim Bůh mocné dílo podvodů, aby věřili lži, ¹² A aby odsouzeni byli všichni, kteří neuvěřili pravdě, ale oblíbili sobě nepravost. ¹³ Myť pak jsme povinni děkovat Bohu vždycky za vás, bratří Pánu milí, že vyvolil vás Bůh od počátku k spasení, v posvěcení Ducha, a u víře pravdy, ¹⁴ K čemu povolal vás skrze evangelium naše, k dojití slávy Pána našeho Jezukrista. ¹⁵ A proto, bratří, stůjte, a držte se učení vydaného, jemu jste se naučili, buď skrze řeč, buď skrze list náš. ¹⁶ Ten pak náš Pán Ježíš Kristus, a Bůh i Otec náš, který zamiloval nás, a dal potěšení věčné, a naději dobrou z milosti, ¹⁷ Potěšuj srdci vašich, a utvrd' vás v každém slovu i skutku dobrém.

3 Dále pak, bratří, modlete se za nás, aby slovo Páně rozmáhalo se a slaveno bylo, jako i u vás, ² A abychom vysvobozeni byli od nezbedných a zlých lidí. Neboť ne všech je víra. ³ Ale věrný je Pán, který utvrdí vás, a strážít bude od zlého. ⁴ Doufámeť pak v Pánu o vás, že to, co vám předkládáme, činíte i činit budete. ⁵ Pán pak spravuj srdce vaše k lásce Boží, a k trpělivému očekávání Krista. ⁶ Prikazujeme pak vám, bratří, ve jménu Pána našeho Jezukrista, abyste se oddělovali od každého bratra, který by se choval neřádně, a ne podle naučení vydaného, které přijal od nás. ⁷ Neboť sami víte, kterak je zapotřebí následovat nás, poněvadž jsme se nechovali mezi vámi neslušně. ⁸ Aniž jsme darmo chleba jedli u koho, ale s prací a s těžkostí, ve dne i v noci dělajíce, abychom žádnému z vás nebyli k obtížení. ⁹ Ne jako bychom neměli k tomu práva, ale abychom se vám za příklad vydali, abyste nás následovali. ¹⁰ Neboť i když jsme byli u vás, to jsme vám předkládali: Kdo nechce dělat, aby také nejedl. ¹¹ Slyšíme zajisté, že někteří mezi vámi chodí nezpůsobně, nic nedělajíce, ale v neužitečné věci se vydávajíce. ¹² Proto takovým prikazujeme, a napomínáme jich skrze Pána našeho Jezukrista, aby pokojně pracujíce, svůj chléb jedli. ¹³ Vy pak, bratří, neoblevujte dobře činíce. ¹⁴ Pakli kdo neuposlechne skrze psaní řeči naší, toho znamenejte, a nemějte s ním nic činit, aťby se zastyděl. ¹⁵ A však nemějte ho za nepřítel, ale napomínejte jako bratra. ¹⁶ Sám pak ten Pán pokoje dej vám vždycky pokoj všelijakým způsobem. Pán budiž se všemi vámi. ¹⁷ Pozdravení mou rukou Pavlovou, což je za znamení v každém listu. Tak obyčejně píšu. ¹⁸ Milost Pána našeho Jezukrista se všemi vámi. Amen.

První list Timoteovi

Úvod

1 Pavel, apoštol Ježíše Krista, podle zřízení Boha spasitele našeho, a Pána Jezukrista, naděje naší, ²Timoteovi, vlastnímu synu ve víře: Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce našeho, a od Krista Ježíše Pána našeho. ³Jak jsem prosil tebe, abys pozůstal v Efezu, když jsem šel do Macedonie, viz, abys přikázal některým jiného učení neučit, ⁴Ani oblibovat básní a vypravování rodů, čemuž konce není, odkud jen hádky pocházejí, více nežli budování Boží, které je ve víře. ⁵Protože konec přikázání je láska ze srdce čistého, a ze svědomí dobrého a z víry neošemetné. ⁶Od čehož někteří jako od cíle pobloudivše, uchýlili se k marnomluvnosti, ⁷Chtěvše být učitelé zákona, a nerozuměvše, ani co mluví, ani čeho zastávají. ⁸Víme pak, že dobrý je zákon, když by ho kdo náležitě užíval, ⁹Toto znaje, že spravedlivému není uložen zákon, ale nepravým a nepoddaným, bezbožným a hříšníkům, nešlechetným a nečistým, mordýřům otců a matek, vrahům, ¹⁰Smilníkům, samcoložníkům, těm, kteří lidi kradou, lhářům, křivým přísedníkům, a jestli co jiného, co by bylo na odpor zdravému učení, ¹¹Podle slavného evangelia blahoslaveného Boha, které mně je svěřeno. ¹²Proto děkuji tomu, který mne zmocnil, Kristu Ježíši Pánu našemu, že mne za věrného soudil, aby mne ve službě té postavil, ¹³Protože jsem dříve byl rouhač a protivník a ukrutník. Ale milosrdenství jsem došel; neboť jsem to z neznámosti činil v nevíře. ¹⁴Rozhojnila se pak náramně milost Pána našeho, s vírou a s milováním v Kristu Ježíši. ¹⁵Věrná je tato řeč a všelijak oblíbení hodná, že Kristus Ježíš přišel na svět, aby hříšné spasil, z nichž já první jsem. ¹⁶Ale proto milosrdenství jsem došel, aby na mně prvním dokázal Ježíš Kristus všelijaké dobrotivosti, ku příkladu těm, kteří mají uvěřit v něho k životu věčnému. ¹⁷Proto králi věků nesmrtelnému, neviditelnému, samému moudrému Bohu buď čest i sláva na věky věků. Amen. ¹⁸Toto přikázání poručím tobě, synu Timotee, abys podle předešlých o tobě prococtví bojoval v tom dobrý boj, ¹⁹Maje víru a dobré svědomí, které někteří potrativše, zhytnuli ve víře. ²⁰Z nichž je Hymeneus a Alexander, které jsem vydal satanu, aby ztrestáni jsouce, učili se nerouhat.

2 Napomínám pak, aby přede vším činěny bývaly pokorné modlitby, prosby, žádosti a díky činění za všechny lidi, ²Za krále i za všechny v moci postavené, abychom pohodlný a pokojný život vedli ve vši pobožnosti a šlechetnosti. ³Neboť to je dobré a vzácné před spasitelem našim Bohem, ⁴Který chce, aby všichni lidé spaseni byli, a k známosti pravdy přišli. ⁵Jeden je zajisté Bůh, jeden také i prostředník Boží a lidský, člověk Kristus Ježíš, ⁶Který dal sebe samého mzdu na vykoupení za všechny, na osvědčení časem svým. ⁷K čemuž postaven jsem já za kazatele a apoštola (pravdu pravím v Kristu a neklamu), za učitele pohanů ve víře a pravdě. ⁸Proto chtěl bych, aby se modlili muži na všelijakém místě, pozdvihující čistých rukou, bez hněvu a bez roztržitosti. ⁹Tak také i ženy aby se oděvem slušným se stydlivostí a s střídmostí ozdobovaly, ne česáním sobě vlasů, nebo zlatem, anebo perlami, anebo drahým rouchem, ¹⁰Ale (tak, jakž sluší ženám, které dokazují při sobě pobožnosti), dobrými skutky. ¹¹Žena ať se učí mlčet, ve všelijaké poddanosti. ¹²Neboť ženě nedopouštím učit, ani vládnout nad mužem, ale aby byla v mlčení. ¹³Adam zajisté dříve je stvořen, potom Eva. ¹⁴A Adam nebyl sveden, ale žena svedena jsouc, příčinou přestoupení byla. ¹⁵Ale však spasena bude v plození dětí, jestliže by zůstala ve víře, a v lásce, a v posvěcení, se střídmostí.

3 Věrná je řeč, žádá-li kdo biskupství, že výborné práce žádá. ²Ale musí biskup být bez úhony, jedné manželky muž, bedlivý, střídmý, vážný, k hostem přívětivý, způsobilý k učení, ³Ne pijan vína, ne bitec, ani mrzského zisku žádostivý, ale mírný, ne svárlivý, ne lakomec, ⁴Který by dům svůj dobře spravoval, který by dítky měl v poddanosti se vši poctivostí. ⁵(Nebo jestliže kdo domu svého spravit neumí, kterak o církev Páně pečovat bude?) ⁶Ne nováček, aby nadut jsa, neupadl v potupení ďáblovo. ⁷Musí také i svědectví dobré mít od těch, kteří jsou vně, aby neupadl v pohanění a v osídlo ďáblovo. ⁸Tak podobně jáhnové mají být poctiví, ne dvojího jazyka, ne mnoho vína pijící, ne žádostiví mrzského zisku, ⁹Mající tajemství víry ve svědomí čistém. ¹⁰A ti také ať jsou nejprve vyzkoušeni, a tak ať přísluhují, jsouce bez úhony. ¹¹Těž i manželky ať mají poctivé, neutrhavé, střídmé, ve všem věrné. ¹²Jáhnové buďte jedné manželky muži, kteří by děti dobře spravovali i své domy. ¹³Neboť kteří by dobře přísluhovali, dobrého stupně sobě dobudou, a mnohé doufanlivosti ve

2:12 Vládnout nad mužem. Touha ženy vládnout nad mužem je jí dědičným hříchem vrozená, je to součást jejího prokletí (Gn 3:16). Za většinou frustrací, se kterými se ženy těžko vyrovnávají, je však

skryto selhání muže. Žádná rozumná žena nebude válčit o dominanci s mužem, který ji miluje, živí a opatruje (Ef 5:25–29).

*Kdo chceš znát úroveň své duchovní zralosti,
zkus strávit týden se svou rodinou.*

Ram Dass

víře, která je v Kristu Ježíši. ¹⁴ Toto píšu tobě, maje naději, že brzo přijdu k tobě. ¹⁵ Pakli prodlím, abys věděl, kterak máš v domě Božím jednat, který je církev Boha živého, sloup a utvrzení pravdy. ¹⁶ A v pravdě veliké je tajemství pobožnosti, že Bůh zjeven je v těle, ospravedlněn v Duchu, ukázal se andělům, kázán je pohanům, uvěřeno jemu na světě, vzhůru přijat je ve slávu.

4 Duch pak světle praví, že v posledních časech odvrátí se někteří od víry, poslouchající duchů bludných a učení dábelkých, ² V pokrytectví lež mluvících, a cejchované majících svědomí své, ³ Zbraňujících ženit se, prikazujících zdržovat se od pokrmů, které Bůh stvořil k užívání s díkůčiněním věřícím a těm, kteří poznali pravdu. ⁴ Neboť všelijaké stvoření Boží dobré je, a nic nemá zamítáno být, co se s díkůčiněním přijímá. ⁵ Posvěcuje se zajisté skrze slovo Boží a modlitbu. ⁶ Toto předkládá bratrům, budeš dobrý služebník Jezukristův, vykrmený slovy víry a pravého učení, kterého jsi následoval. ⁷ Světské pak a babské básně zavrhní, ale cvič se v pobožnosti. ⁸ Neboť tělesné cvičení malého je užitku, ale pobožnost ke všemu je užitečná, a má i nynějšího i budoucího života zaslíbení. ⁹ Věrná je tato řeč, a hodná, aby všelijak oblíbena byla. ¹⁰ Proto zajisté i pracujeme, i pohanění neseme, že naději máme v Bohu živém, který je ochránce všech lidí, a zvláště věřících. ¹¹ Ty věci předkládej, a uč. ¹² Nižádný mladostí tvou nepohrdej, ale buď příkladem věrných v řeči, v jednání, v lásce, v duchu, ve víře, v čistotě. ¹³ Dokud nepřijdu, buď pilen čítání, napomínání, učení. ¹⁴ Nezanedbávej daru, který je v tobě, jenž je dán skrze prorocství se vzkládáním rukou starších. ¹⁵ O tom přemítej, v tom buď, aby prospěch tvůj zjevný byl všem. ¹⁶ Budiz sebe pilen i učení, v tom trvej; neboť to čině, i samého sebe spasíš, i ty, kteří tebe poslouchají.

5 Staršího netrestej, ale napomínej jako otce, mladších jako bratrů, ² Starých žen jako matek, mladice jako sester, ve vši čistotě. ³ Vdovy měj v poctivosti, které pravé vdovy jsou. ⁴ Pakli která vdova děti nebo vnuky má, nechať se učí předně k svému domu pobožnosti dokazovat, a zase rodičům se odplacovat; neboť je to chvalitebné a vzácné před obličejem Božím. ⁵ Která pak opravdu vdova je a osamělá, má naději v Bohu, a trvá na modlitbách a svatých žádostech dnem i nocí. ⁶ Ale rozkošná, živa jsouc, již umřela. ⁷ Proto to příkaž, ať jsou bez úhony. ⁸ Jestliže pak kdo o své, a zvláště o domácí péče nemá, zapřel víry, a je horší než nevěřící. ⁹ Vdova buď vyvolena, která by neměla méně šedesáti let, která byla jednoho muže manželka, ¹⁰ O níž by svědectví bylo, že dobré skutky činila, jestliže děti vychovala, jestliže do domu pocestné přijímala, jestliže svatým nohy umývala, jestliže bídým posluhovala, jestliže každého skutku dobrého pilna byla. ¹¹ Ale mladých vdov nepřijímej; neboť když, nedbajíce na Krista, v chlípnost se vydají, vdávat se chtějí, ¹² Jsouce již hodné potupení, protože první víru zrušily. ¹³ Nýbrž také jsouc i zahálivé, učí se chodit po domech; a netoliko zahálivé, ale i klevetné a všetečné, mluvíce, co se nesluší. ¹⁴ Proto chci, aby se mladší vdávaly, děti rodily, hospodyně byly, a žádné příčiny protivníku nedávaly ku pomlouvání. ¹⁵ Neboť již se některé uchýlily zpět po satanu. ¹⁶ Proto má-li kdo věřící nebo která věřící vdovy, opatruj je, a nebuď obtěžována církev, aby těm, které opravdu vdovy jsou, postačilo. ¹⁷ Předložení, kteří dobře spravují, dvojí cti hodni považování buďte, zvláště ti, kteří pracují ve slovu a v učení. ¹⁸ Neboť praví Písmo: Volu mlátícímu nezavážeš úst. A hoden je dělník své mzdy. ¹⁹ Proti staršímu žaloby nepřijímej, leč pode dvěma nebo třemi svědky. ²⁰ Ty pak, kteří hřeší, přede všemi trestej, aby i jiní bázeň měli. ²¹ Osvědčuji před obličejem Božím, a Pána Jezukrista, i vyvolených andělů, abys těchto věcí dbal bez přijímání osob, nic nečině podle náchylnosti. ²² Nevzkládej rukou rychle na žádného, a nepodlehej hříchům cizím. Sebe samého stráž v čistotě. ²³ Nepij již více vody, ale vína skrovně uživej, pro svůj žaludek a časté nemoci své. ²⁴ Některých lidí hříchy dříve zjevné jsou, předcházející soud, některých až pak následují. ²⁵ A tak také i skutky dobré prvé zjevné jsou. Co pak je jinak, ukryt se nemůže.

6 Kteříkoli pod jhem jsou služebníci, ať mají pány své za hodné vši poctivosti, aby jméno Boží a učení nebylo rouháno. ² Kteří pak mají pány věřící, nechať jich sobě nezlehčují, protože jsou bratři, ale tím raději slouží, protože jsou věřící a milí, dobrodiní Božího účastníci. Tomu vyučuj, a napomínej. ³ Jestliže kdo jinak učí, a nepovoluje zdravým řečem Pána našeho Jezukrista, a tomu učení, které je podle pobožnosti, ⁴ Nadutý je, nic neuměje, ale nemoudrost provádí při otázkách a hádkách o slova, ze kterých pochází závist, svár, rouhání, zlá domnění, ⁵ Marné hádky lidí na myslí porušených a pravdy zbavených, domnívajících se, že by pobožnost byla zisk tělesný. Takových se varuj. ⁶ Je pak zisk veliký pobožnost, s takovou myslí, která na tom, co má,

4:7 Světské. Dnešní necírkevní kultura není jen neutrálně sekulární. oslavující hřích.

 Čím dál rostoucí většina světské „zábavy“ je explicitně protibiblická,

přestat umí. ⁷ Nic jsme zajisté nepřinesli na tento svět, bez pochyby že také nic odnést nemůžeme. ⁸ Ale majíce pokrm a oděv, na tom přestaneme. ⁹ Kteří pak chtějí zbohatnout, upadají v pokušení, a v osídlo, a v žádosti mnohé nerozumné a škodlivé, které pohřížují lidi v zahynutí a v zatracení. ¹⁰ Kořen zajisté všeho zlého je milování peněz, kterých někteří žádostivi byvše, pobloudili od víry, a sami se naplnili bolestmi mnohými. ¹¹ Ale ty, ó člověče Boží, od takových věcí utíkej, následuj pak spravedlnosti, pobožnosti, víry, lásky, trpělivosti, tichosti. ¹² Bojuj ten dobrý boj víry, dosáhni věčného života, k němuž i povolán jsi, a vyznals dobré vyznání před mnohými svědky. ¹³ Prikazuji tobě před Bohem, který všechno oživuje, a před Kristem Ježíšem, který osvědčil před Pontským Pilátem dobré vyznání, ¹⁴ Abys dbal přikázání tohoto, jsa bez poskvrny a bez úhony, až do zjevení Pána našeho Ježíše Krista, ¹⁵ Které časem svým ukáže ten blahoslavený a sám mocný, Král kralujících, a Pán panujících, ¹⁶ Který sám má nesmrtelnost, a přebývá ve světle nepřístupitelném, jehož žádný z lidí neviděl, aniž vidět může, kterému čest a síla věčná. Amen. ¹⁷ Bohatým tohoto světa prikazuji, ať nejsou vysokomyslní, a ať nedoufají v nejistém zboží, ale v Bohu živém, který dává nám hojnost všeho ku požívání. ¹⁸ A ať dobře činí, a bohatnou v dobrých skutcích, a snadní ať jsou k udílení, i přívětiví ¹⁹ Skládajíce sobě základ dobrý k času budoucímu, aby dosáhli věčného života. ²⁰ Ó Timotee, co je svěřeno, střež, utíkaje nepobožných daremných křiků, a odporů falešně nazvaného poznání. ²¹ Kterým někteří chlubíce se, ze strany víry pobloudili od cíle. Milost Boží s tebou.

Druhý list Timoteovi

Úvod

1 Pavel, apoštol Ježíše Krista, skrze vůli Boží, podle zaslíbení života, který je v Kristu Ježíši, ² Timoteovi milému synu: Milost, milosrdenství, pokoj od Boha Otce a Krista Ježíše Pána našeho. ³ Díky činím Bohu, jemuž sloužím, jako i předkové, ve svědomí čistém, že mám na tě ustavičnou paměť na svých modlitbách ve dne i v noci, ⁴ Žádaje vidět tebe, vzpomínaje na tvé slzy, abych radostí naplněn byl, ⁵ Rozpomínaje se na tu víru, která v tobě je bez pokrytectví, která byla nejprv v bábě tvé Loidě, a v matce tvé Eunice, a tak si myslím, že i v tobě. ⁶ Pro kterou příčinu napomínám tebe, abys rozněcoval v sobě dar Boží, který je dán skrze vzkládání rukou mých. ⁷ Neboť nedal nám Bůh ducha bázně, ale moci, a milování, a myslí způsobné. ⁸ Proto nestyď se za svědectví Pána našeho, ani za mne, vězně jeho, ale snažej úzkosti pro evangelium podle moci Boží, ⁹ Který spasil nás, a povolal povoláním svatým, ne podle skutků našich, ale podle uložení svého a milosti nám dané v Kristu Ježíši před časy věků, ¹⁰ Nyní pak zjevené skrze příští patrné spasitele našeho Jezukrista, který zahladil smrt, život pak na světlo vyvedl, i nesmrtelnost skrze evangelium, ¹¹ Jehož já ustanoven jsem kazatelem, a apoštolem, i učitelem pohanů. ¹² A pro tu příčinu toto trpím, ale nestyďm se za to; neboť vím, komu jsem uvěřil, a jist jsem tím, že mocen je toho, co jsem u něho složil, střežit až do onoho dne. ¹³ Měj jistý příklad zdravých řečí, které jsi slyšel ode mne, ve víře a v lásce, která je v Kristu Ježíši. ¹⁴ Výborného toho pokladu střež, skrze Ducha svatého přebývajícího v nás. ¹⁵ Víš snad o tom, že se odvrátili ode mne všichni, kteří jsou v Azii, z nichž je Fygellus a Hermogenes. ¹⁶ Dej milosrdenství Pán domu Oneziforovu; neboť často mi činil pohodlí, aniž se styděl za řetězy mé. ¹⁷ Nýbrž přišel do Říma, pilně mne hledal, i našel. ¹⁸ Dej jemu Pán nalézt milosrdenství u Pána v onen den. A jak mi mnoho posluhoval v Efezu, ty výborně víš.

2 Proto ty, synu můj, zmocni se v milosti, která je v Kristu Ježíši. ² A co jsi slyšel ode mne před mnohými svědky, svěřuj to lidem věrným, kteří by způsobni byli i jiné učit. ³ A tak ty snažej protiventství, jako ctný rytíř Ježíše Krista. ⁴ Žádný, kdo bojuje, neplete se v obecné živnosti, aby se svému hejtmanu líbil. ⁵ A jestliže by kdo i závodí, nebude korunován, leč by podle řádu závodil. ⁶ Pracovat musí i orač, dříve nežli užítku okusí. ⁷ Rozuměj, co pravím, a dej tobě Pán ve všem rozum. ⁸ Pamatuji, že Ježíš Kristus vstal z mrtvých, ze semene Davidova, podle evangelia mého. ⁹ Ve kterém protiventství trpím, až i vězení, jako bych zločinec byl, ale slovo Boží není uvězněno. ¹⁰ Proto všechno snáším pro vyvolené, aby i oni spasení došli, které je v Kristu Ježíši, se slávou věčnou. ¹¹ Věrná je tato řeč. Neboť jestliže jsme s ním zemřeli, tedy také spolu s ním živi budeme. ¹² A trpíme-li, budeme také spolu s ním kralovat; pakli ho zapíráme, i on nás zapře. ¹³ Pakli jsme nevěrní, on zůstává věrný; zapřít sám sebe nemůže. ¹⁴ Tyto věci připomínej, s osvědčováním před obličejem Páně, ať se o slova nevadí, což k ničemu není užitečné, ale ku podvrácení posluchačů. ¹⁵ Pilně se snaž vydat sebe Bohu milého dělníka, za něž by se nebylo proč stydět, který by správné slovo pravdy rozdělával. ¹⁶ Nepobožné pak ty křiky daremné zastavuj, neboť velmi rozmnožují bezbožnost, ¹⁷ A řeč jejich jako rak rozjídá se. Z nichž je Hymeneus a Filétus, ¹⁸ Kterí při pravdě pobloudili od cíle, pravíce, že by se již stalo vzkříšení, a převracejí víru některých. ¹⁹ Ale však pevný základ Boží stojí, maje znamení toto: Zná Pán ty, kteří jsou jeho, a: Odstup od nepravosti každý, kdo vyzývá jméno Kristovo. ²⁰ V domě pak velikém netoliko jsou nádoby zlaté a stříbrné, ale také dřevěné i hliněné, a některé zajisté ke cti, některé pak ku potupě. ²¹ Proto jestliže by se kdo očistil od těch věcí, bude nádobou ke cti, posvěcenou, a užitečnou Pánu, ke všelijakému skutku dobrému hotovou. ²² Mládeneckých pak žádostí utíkej, ale následuj spravedlnosti, víry, lásky, pokoje, s těmi, kteří vyzývají Pána ze srdce čistého. ²³ Bláznivých pak a nesmyslných otázek varuj se, věda, že plodí sváry. ²⁴ Nesluší pak na služebníka Páně vadit se, ale aby byl přívětivý ke všem, způsobný k učení, trpělivý, ²⁵ Který by v tichosti vyučoval ty, kteří se protíví, zda by někdy dal jim Bůh pokání ku poznání pravdy. ²⁶ Aby sami k sobě přijdouce, dobyli se z osidla ďáblova, od něhož jsou zjímání k činění jeho vůle.

3 Toto pak věz, že v posledních dnech nastanou časy nebezpečné. ² Neboť nastanou lidé sami sebe milující, peníze milující, vychloubační, pyšní, zlolejší, rodičů neposlušní, nevděční, bezbožní, ³ Nelítostiví, smluv nezdrželiví, utrhači, nestřídmi, plaší, kterým nic dobrého milo není. ⁴ Zrádci, lehkomyšní, nadutí, rozkoši milovníci více nežli milovníci Boha, ⁵ Majíce způsob pobožnosti, ale moci její zapírajíce. A od takových se

odvracej. ⁶ Neboť z těch jsou i ti, kteří vcházejí do domů, a jímajíce, vodí ženy obtížené hříchy, které vedeny bývají rozličnými žádostmi, ⁷ Které vždycky se učí, ale nikdy ku poznání pravdy přijít nemohou. ⁸ Jako zajisté Jannes a Jambres zprotivili se Mojžíšovi, tak i tito protiví se pravdě, lidé na mysli porušení, a při víře popletení. ⁹ Ale nebudou více průchodu mít. Neboť nemoudrost jejich zjevná bude všem, jako i oněch byla. ¹⁰ Ale ty jsi došel mého učení, způsobu života mého, úmyslu, víry, snášenlivosti, lásky, trpělivosti, ¹¹ Protivenství, utrpení, která na mne přišla v Antiochii, v Ikonii, a v Lystře. Kterážto protivenství snášel jsem, ale ze všech vysvobodil mne Pán. ¹² A tak i všichni, kteří chtějí pobožně živi být v Kristu Ježíši, protivenství mít budou. ¹³ Zlí pak lidé a svůdcové půjdou v horší, i ti, kteří v blud uvádí, i ti, kteří jsou bludem pojati. ¹⁴ Ale ty zůstávej v tom, čemu ses naučil, a co je svěřeno, věda, od kohos se naučil, ¹⁵ A že od dětství svatá Písma znáš, která tě mohou moudrého učinit ke spasení skrze víru, která je v Kristu Ježíši. ¹⁶ Všeljaké Písmo od Boha je vdechnuté, a užitečné k učení, k trestání, k napravování, ke správě, která náleží k spravedlnosti, ¹⁷ Aby byl dokonalý člověk Boží, ke všelijakému skutku dobrému hotový.

4 Proto já osvědčuji před obličejem Božím a Pána Jezukrista, který má soudit živé i mrtvé v příchodu svém slavném a království svém, ² Každé slovo Boží, ponoukej v čas nebo ne v čas, trestej, domlouvej, napomínej, ve vši tichosti a učení. ³ Neboť přijde čas, že zdravého učení nebudou trpět, ale majíce svrablavé uši, podle svých vlastních žádostí shromažďovat sami sobě budou učitele. ⁴ A odvrátí uši od pravdy, a k se bájím obrátí. ⁵ Ale ty ve všem buď bedliv, protivenství snášej, dílo kazatele konej, dokazuj toho dostatečně, že jsi věrný služebník. ⁶ Neboť já se již k tomu blížím, abych obětován byl, a čas rozdělení mého nastává. ⁷ Boj výborný bojoval jsem, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval. ⁸ Již za tím odložena je mi koruna spravedlnosti, kterou dá mi v onen den Pán, ten spravedlivý soudce, a nejen mně, ale i všem těm, kteří milují to slavné příští jeho. ⁹ Přičiň se k tomu, abys ke mně brzo přišel. ¹⁰ Neboť Démas mne opustil, zamilovav tento svět, a šel do Tessaloniky, Krescens do Galacie, Titus do Dalmacie. ¹¹ Sám toliko Lukáš se mnou je. Marka vezmi s sebou; neboť je mi velmi potřebný ke službě. ¹² Tychika jsem poslal do Efezu. ¹³ Truhlíčku, které jsem nechal v Troadě u Karpa, když půjdeš, přines, i knihy, zvláště pargamen. ¹⁴ Alexander kotlář mnoho mi zlého způsobil; odplat jemu Pán podle skutků jeho. ¹⁵ Kterého i ty se vystříhej; neboť velmi se protivil řečem našim. ¹⁶ Při prvním mém odpovídání žádný se mnou nebyl, ale všichni mne opustili. Nebuď jim to počítáno. ¹⁷ Pán pak byl se mnou, a posílil mne, aby skrze mne utvrzeno bylo kázání, a slyšeli je všechny národy. A vytržen jsem byl z úst lva. ¹⁸ A vysvobodí mne Pán od každého skutku zlého, a zachovává ke království svému nebeskému, jemuž sláva na věky věků. Amen. ¹⁹ Pozdrav Přišky a Akvile, i Oneziforova domu. ²⁰ Erastus zůstal v Korintu, Trofima pak nechal jsem v Milétu nemocného. ²¹ Pospěš před zimou přijít. Pozdravuje tebe Eubulus a Pudens a Línus a Klaudia, i všichni bratři. ²² Pán Ježíš Kristus s duchem tvým. Milost Boží s vámi. Amen.

3:16 Všeljaké Písmo. V době vznikajícího Nového Zákona byl za Písmo pokládán Starý Zákon. Dnes, v době uzavřeného biblického kánonu, můžeme za inspirované „veškeré Písmo“ považovat celou

Bibli, Starý i Nový Zákon. Ochuzujeme se, když upřednostňujeme jen některé její části na úkor jiných.

Titovi

Úvod

1 Pavel, služebník Boží, apoštol pak Ježíše Krista, podle víry vyvolených Božích, a známosti pravdy, která je podle pobožnosti, ²K naději života věčného, který zaslíbil před časy věků ten, který nikdy neklame, Bůh, ³Zjevil pak časy svými to slovo své, skrze kázání mně svěřené, podle zřízení spasitele našeho Boha, ⁴Titovi, vlastnímu synu ve víře obecné: Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce a Pána Jezukrista spasitele našeho. ⁵Z té příčiny zanechal jsem tebe v Krétě, abys to, čeho tam ještě zapotřebí, spravil, a ustanovil po městech starší, jak i já při tobě jsem zařídil, ⁶Je-li kdo bez úhony, jedné manželky muž, děti máje věřící, na které by nemohlo vytknuto být, že by byli bujní, anebo nepoddajní. ⁷Neboť biskup má být bez úhony, jako Boží správce, ne samolibý, ne hněvivý, ne pijan vína, ne bitec, ne žádostivý mrzkého zisku, ⁸Ale přívětivý k hostům, milovník dobrých, opatrný, spravedlivý, svatý, zdrženlivý, ⁹Pilně se přidržící věrné řeči k vyučování dostatečné, aby mohli i napomínat učením zdravým, i ty, kteří odpírají, přemáhat. ¹⁰Neboť jsou mnozí nepoddajní, marnomluvní, i svůdcové myslí, zvláště ti, kteří jsou z obrízky. ¹¹Jimž musejí ústa zacpána být; kteří celé domy převracejí, učíce neslušným věcem pro mrzký zisk. ¹²Řekl jeden z nich, vlastní jejich prorok: Kreténští jsou vždycky lháři, zlá zvířata, břicha lenivá. ¹³Svědectví to pravé je. A proto trestej je přísně, ať jsou zdraví ve víře, ¹⁴Nedbáje Židovských básní a přikázání lidí těch, kteří se odvracejí od pravdy. ¹⁵Všechno zajisté čisté je čistým, poskvrněným pak a nevěřícím nic není čistého, ale poskvrněna je i mysl jejich i svědomí. ¹⁶Vypravuj o tom, že Boha znají, ale skutky svými toho zapírají, ohavní jsouce, a nepoddajní, a ke všelijakému skutku dobrému nehodní.

2 Ty pak mluv, co sluší na zdravé učení. ²Starci, ať jsou střízliví, vážní, opatrní, zdraví ve víře, v lásce, v snášenlivosti. ³Též i staré ženy ať chodí pobožně, v oděvu příslušném, a ať nejsou převrhlé, ani mnoho vína pijící, poctivým věcem učící. ⁴Aby mladice vyučovaly, jak by muže své i děti milovati měly, ⁵A byly šlechetné, čistotné, netoulavé, dobrotivé, mužům svým poddané, aby nebylo dáno v porouhání slovo Boží. ⁶Tak i mládenců napomínej k střídmosti, ⁷Ve všech věcech sebe samého vydávaje za příklad dobrých skutků, máje v učení celost, vážnost, ⁸Slovo zdravé, bez úhony, aby ten, který by se protivil, zastydět se musil, nemaje co zlého mluvit o vás. ⁹Služebníky uč, ať jsou poddáni pánům svým, ve všem jim se líbíce, neodmlouvajíce, ¹⁰Neokrádajíce, ale ve všem věrnosti pravé dokazujíce, aby učení spasitele našeho Boha ve všem ozdobovali. ¹¹Zjevila se zajisté ta milost Boží spasitelná všem lidem, ¹²Vyučující nás, abychom odřeknouce se bezbožnosti, a světských žádostí, střízlivě, a spravedlivě, a pobožně živi byli na tomto světě, ¹³Očekávajíce té blahoslavené naděje, a příští slávy velikého Boha a spasitele našeho Jezukrista, ¹⁴Který dal sebe samého za nás, aby nás vykoupil od všelijaké nepravosti, a očistil sobě samému lid zvláštní, horlivě následovný dobrých skutků. ¹⁵Toto mluv, a napomínej, a trestej mocně. Žádný tebou nepohrdej.

3 Napomínej jich, ať jsou knížatům a mocnostem poddáni, jich poslušni, a ať jsou k každému skutku dobrému hotovi. ²Žádnému ať se nerouhají, nejsou svárliví, ale přívětiví, dokazujíce všelijaké tichosti ke všem lidem. ³Byli jsme zajisté i my někdy nesmyslní, tvrdošíjní, bloudiví, sloužící žádostem a rozkoším rozličným, ve zlosti a v závisti bydlíce, ohyzdní, vespolek se nenávidíce. ⁴Ale když se zjevila dobrota a láska k lidem spasitele našeho Boha, ⁵Ne ze skutků spravedlnosti, které bychom my činili, ale podle milosrdenství svého spasil nás, skrze obmytí druhého narození, a obnovení Ducha svatého; ⁶Kterého vylil na nás hojně, skrze Jezukrista spasitele našeho, ⁷Abychom, ospravedlnění jsouce milostí jeho, byli dědicové v naději života věčného. ⁸Věrná je řeč tato, a chci, abys těch věcí potvrdzoval, ať se snaží v dobrých skutcích předčít, kteří uvěřili Bohu. A to jsou ty věci poctivé, i lidem užitečné. ⁹Nemoudré pak otázky, a vypočítávání rodů, a sváry, a hádky o zákon zastavuj; neboť jsou neužitečné a marné. ¹⁰Člověka kacíře po jednom nebo druhém napomínání vyvrhni. ¹¹Věda, že takový je převrácený, a hřeší, svým vlastním soudem jsa odsouzen. ¹²Když pošlu k tobě Artemana anebo Tychika, snaž se přijít ke mně do Nikopolim; neboť jsem umínil tam přes zimu pobýt. ¹³Zéna, učeného v zákoně, a Apollo s pilností vyprovod, ať v ničem nemají nedostatku. ¹⁴A nechať se také učí i naši v dobrých skutcích předčít, kde jsou toho potřeby, aby nebyli neužiteční. ¹⁵Pozdravuj tě, kteří jsou se mnou, všichni. Pozdrav těch, kteří nás milují ve víře. Milost Boží se všemi vámi. Amen.

Filemonovi

Úvod

1 Pavel, vězeň Krista Ježíše, a Timoteus bratr, Filemonovi milému, a pomocníku našemu, ² A Apfie milé, a Archippovi spolubojovníku našemu, i církvi, která je v domě tvém: ³ Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ⁴ Díky činím Bohu svému, vždycky zmínku o tobě čině na svých modlitbách, ⁵ Slyše o lásce tvé, a víře, kterou máš ku Pánu Ježíšovi, i ke všem svatým, ⁶ Aby společnost víry tvé mocná byla ku poznání všeho toho, cokoli dobrého je ve vás skrze Krista Ježíše. ⁷ Radost zajisté máme velikou, a potěšení z lásky tvé, že střeva svatých občerstvena jsou skrze tebe, bratře. ⁸ Proto ačkoli mnohou smělost mám v Kristu rozkázat tobě, co by náleželo, ⁹ Však pro lásku raději prosím, jsa takový, totiž Pavel starý, a nyní i vězeň Ježíše Krista. ¹⁰ Prosím pak tebe za syna svého, kterého jsem zplodil ve vězení svém, Onezima, ¹¹ Který byl někdy tobě neúčinný, ale nyní tobě i mně velmi užitečný, jehož jsem odeslal. ¹² Proto ty jej, totiž střeva má, přijmi. ¹³ Kterého já chtěl jsem byl při sobě zdržet, aby mi posluhoval místo tebe ve vězení pro evangelium; ¹⁴ Ale bez vědomí tvého nechtěl jsem nic učinit, aby dobrý skutek tvůj nebyl bezděčný, ale dobrovolný. ¹⁵ Ano snad proto byl odešel na chvíli, abys jej věčného měl, ¹⁶ Již ne jako služebníka, ale více než služebníka, totiž bratra milého, zvláště mně, a čím více tobě, i podle těla, i v Pánu. ¹⁷ Proto máš-li mne za druha, přijmi jej, jako mne. ¹⁸ Jestliže pak v čem ublížil, anebo dlužen-li co, to mně přičti. ¹⁹ Já Pavel psal jsem svou rukou, já zaplatím; ať nedím tobě, že ty i sám sebe jsi mi dlužen. ²⁰ Tak, bratře, ať mám z tebe radost v Pánu; občerstvi střeva má v Pánu. ²¹ Jist jsa tvým poslušenstvím, napsal jsem tobě, věda, že i více, než pravím, učiníš. ²² A mezi tím připrav mi také hospodu; neboť naději mám, že k modlitbám vašim budu vám navrácen. ²³ Pozdravují tě Epafras (spoluvězeň můj pro Krista Ježíše), ²⁴ Marek, Aristarchus, Démas, a Lukáš, pomocníci moji. ²⁵ Milost Pána našeho Jezukrista s duchem vašim. Amen.

Židům

Úvod

1 Častokrát a rozličnými způsoby mluvíval někdy Bůh otcům skrze proroky, v těchto pak posledních dnech mluvil nám skrze Syna svého, ² Kterého ustanovil dědicem všeho, skrze něhož i věky učinil. ³ Který jsa blesk slávy, a obraz osoby jeho, a zdržuje všechno slovem mocnosti své, očistění hříchů našich skrze sebe samého učiniv, posadil se na pravici velebnosti na výsostech, ⁴ Tím důstojnější nad anděly učiněn, čím vyvýšenější nad ně jméno dědičně obdržel. ⁵ Neboť kterému kdy z andělů řekl: Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe? A opět: Já budu jemu otcem, a on mi bude synem? ⁶ A opět, když uvodí prvorozeného na svět, dí: A klanějte se jemu všichni andělé Boží. ⁷ A o andělech zajisté dí: Který činí anděly své duchy, a služebníky své plamen ohně; ⁸ Ale k Synu dí: Stolicе tvá, ó Bože, na věky věků, berla pravosti je berla království tvého. ⁹ Miloval jsi spravedlnost, a nenáviděl jsi nepravosti, proto pomazal tebe, ó Bože, Bůh tvůj olejem veselí nad spoluúčastníky tvé. ¹⁰ A ty, Pane, na počátku založil jsi zemi, a díla rukou tvých jsou nebesa. ¹¹ Ona pominou, ty pak zůstáváš; a všechna jako roucho zvetšejí, ¹² A jako oděv svineš je, i budouť změněna. Ale ty jsi tentýž, a léta tvá nepřestanou. ¹³ A kterému kdy z andělů řekl: Sed na pravici mé, dokud nepoložím nepřátel tvých za podnože noh tvých? ¹⁴ Zдали všichni nejsou služební duchové, kteří posílání bývají k službě pro ty, již mají dědičně obdržet spasení?

2 Proto musíme my tím snažněji dbát toho, co jsme slyšali, aby nám to nevymizelo. ² Neboť poněvadž skrze anděly mluvené slovo bylo pevné, a každé přestoupení a neposlušnost vzalo spravedlivou odměnu pomsty, ³ Kterak my utečeme, takového zanedbávající spasení? Které nejprve začavši vypravováno být skrze samého Pána, od těch, kteří jej slyšali, nám je utvrzeno. ⁴ Čemu i Bůh svědectví vydával skrze divy, a zázraky, a rozličné moci, i podělování Duchem svatým, podle vůle své. ⁵ Neboť nepoddal andělům světa budoucího, o kterém mluvíme. ⁶ Osvědčil pak na jednom místě jeden, řka: Co je člověk, že naň pomníš, anebo syn člověka, že na něj patříš? ⁷ Maličkos jej menšího než anděly učinil, slavou a ctí korunoval jsi ho, a ustanovils jej nad dílem rukou svých. ⁸ Všechno jsi podmanil pod nohy jeho. Poddav pak jemu všechno, ničeho nezanechal nepodmaněného jemu. Avšak nyní ještě nevidíme, aby jemu všechno poddáno bylo. ⁹ Ale toho Ježíše, který maličko nižší byl nežli andělé, vidíme pro utrpení smrti slávou a ctí korunovaného, aby z milosti Boží za všechny okusil smrti. ¹⁰ Slušelo zajisté na toho, pro kterého je všechno, a skrze kteréhož je všechno, aby mnohé syny k slávě přiveda, vůdce spasení jejich skrze utrpení posvětil. ¹¹ Neboť i ten, který posvěcuje, i ti, kteří posvěceni bývají, z jednoho jsou všichni. Pro kteroužto příčinu nestydí se jich nazývat bratry, ¹² Řka: Zvěstovat budu jméno tvé bratrům svým, uprostřed shromáždění prozpěvovat budu tobě. ¹³ A opět: Já budu v něm doufat. A opět: Aj, já a děti, které dal mi Bůh. ¹⁴ Poněvadž tedy děti účast mají těla a krve, i on též podobně účasten je jich, aby skrze smrt zahladil toho, který má vladařství smrti, to je ďábla, ¹⁵ A vysvobodil ty, kteří bázní smrti po všechem čas života podrobeni byli v otroctví. ¹⁶ Neboť nikoli nepřijal andělů, ale símě Abrahamovo přijal. ¹⁷ Pročež ve všem připodobněn být měl bratrům, aby milosrdný byl, a věrný nejvyšší kněz v tom, co se u Boha k očistění hříchů lidu díť mělo. ¹⁸ Neboť že sám trpěl, pokoušen byv, může také pokušení trpícím pomáhat.

3 A proto, bratři svatí, povolání nebeského účastníci, spatřujte apoštola a nejvyššího kněze vyznání našeho, Krista Ježíše, ² Věrného tomu, kdo jej ustanovil, jako i Mojžíš byl ve všem domě jeho. ³ Tím větší zajisté slávy tento nad Mojžíše je hoden, čím větší má čest stavitel nežli sám dům. ⁴ Neboť všelijaký dům ustaven bývá od někoho, ten pak, kdo všechny tyto věci vystavěl, Bůh je. ⁵ A Mojžíš zajisté věrný byl v celém domě jeho, jako služebník, na osvědčení toho, co potom mělo mluveno být. ⁶ Ale Kristus, jako Syn, panuje nad domem svým. Kterýžto dům my jsme, jestliže tu svobodnou doufanlivost, a tu chloubu naděje až do konce pevnou zachováme. ⁷ Proto jak praví Duch svatý: Dnes, uslyšeli-li byste hlas jeho, ⁸ Nezatvrzujte srdcí svých, jako při onom popuzení v den pokušení toho na poušti; ⁹ Kde pokoušeli mne otcové vaši, zkusili mne, a viděli skutky mé po čtyřicet let. ¹⁰ Proto hněviv jsem byl na pokolení to, a řekl jsem: Tito vždycky bloudí srdcem, a nepoznávají cest mých. ¹¹ Pročež přísáhl jsem v hněvu mém, že nevejdou v odpočinutí mé. ¹² Vizte, bratři, aby snad v někom z vás nebylo srdce zlé a nevěrné, které by odstupovalo od Boha živého. ¹³ Ale napomínejte se vespolek po

2:14 Skrze smrt zahladil ... ďábla. Jeden z paradoxů víry: Kristova smrt znamená vítězství nad smrtí. Ďábel se chytil do vlastní pasti (Ž 7:16; 57:7; Př 26:27; Kaz 10:8). Ježíš by nikdy nemohl porazit smrt,

kdyby se s ní nesetkal tváří v tvář. Přemohl ji, zvítězil nad ní (Mt 16:21; 17:9, 23; 20:19; 28:6-7; Mk 16:6; Lk 9:22; 24:6, 34; Jn 2:22; Ř 4:25; 6:4, 9; 7:4; 8:34; 1Kor 15:4, 20; 1Te 4:14;) a už jí nepodléhá (Žd 13:8).

*Problémy, které máme, existují proto, že nechceme vyrůst.**A.H.Almaas*

všechny dny, dokud se dnes jmenuje, aby někdo z vás nebyl zatvrzen oklamáním hříchu. ¹⁴ Účastníci zajisté Krista učinění jsme, jestliže však ten počátek podstaty až do konce pevný zachováme. ¹⁵ Proto dokud se říká: Dnes, uslyšeli-li byste hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých, jako při onom popuzení. ¹⁶ Neboť někteří slyševše, popouzeli ho, ale ne všichni, kteří vyšli z Egypta skrze Mojžíše. ¹⁷ Na které se pak hněval čtyřicet let? Zdali ne na ty, kteří hřešili, jejichž těla padla na poušti? ¹⁸ A kterým zapřisáhl, že nevejdou do odpočínutí jeho? Však těm, kteří byli neposlušní. ¹⁹ A vidíme, že nemohli vejíti pro nevěru.

4 Bojme se tedy, aby snad opustě zaslíbení o vejítí do odpočínutí jeho, neopzdil se někdo z vás. ² Neboť i nám zvěstováno je, jako i oněmno, ale neprospěla jim řeč slyšená, nepřipojená k víře těch, kteří slyšeli. ³ Neboť vcházíme v odpočínutí my, kteří jsme uvěřili, jak řekl: Proto jsem přísáhl v hněvu svém, že nevejdou v odpočínutí mé, ačkoli dokonána jsou díla od ustanovení světa. ⁴ Neboť pověděl na jednom místě o sedmém dni takto: A odpočinul Bůh dne sedmého ode všech skutků svých. ⁵ A tuto zase: Že nevejdou v odpočínutí mé. ⁶ A poněvadž vždy na tom je, že někteří mají vejít do něho, a ti, kterým dříve zvěstováno je, nevešli pro nevěru, ⁷ Opět ukládá den jakýsi: Dnes, skrze Davida, po takovém času pravě (jak řečeno je): Dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých. ⁸ Neboť byť byl Jozue v odpočínutí je uvedl, nebyl by potom mluvil o jiném dni. ⁹ A proto zůstává svátek lidu Božímu. ¹⁰ Neboť kdokoli všel v odpočínutí jeho, také i on odpočinul od skutků svých, jako i Bůh od svých. ¹¹ Snažme se tedy vejítí do toho odpočínutí, aby někdo neupadl v týž příklad nedůvěry. ¹² Živá je zajisté řeč Boží a mocná, a pronikavější nad všelijaký meč na obě strany ostrý, a dosahuje až do rozdělení i duše i ducha i kloubů i mozku v kostech, a rozeznává myšlení i mínění srdce. ¹³ A není stvoření, které by nebylo zjevné před obličejem jeho, nýbrž všechny věci jsou nahé a odkryté očima toho, o kterém je řeč naše. ¹⁴ Proto majíce velikého nejvyššího kněze, který pronikl nebesa, Ježíše Syna Božího, držme to vyznání. ¹⁵ Neboť nemáme nejvyššího kněze, který by nemohl soucítit s mdlobami našimi, ale zkušeného ve všem nám podobně, kromě hříchu. ¹⁶ Přistupme tedy směle s doufáním k trůnu milosti, abychom dosáhli milosrdenství, a milost našli ku pomoci v čas příhodný.

5 Všelijaký zajisté nejvyšší kněz z lidu vzatý za lidí bývá postaven v jednání s Bohem, totiž aby obětoval i dary i oběti za hříchy, ² Který by mohl, jak sluší, lítost mít nad neznajícími a bloudícími, jsa i sám obklíčen nemocí. ³ A pro ni povinen je, jak za lid, tak i za sebe samého obětovat za hříchy. ⁴ A aniž kdo sobě sám té cti osobuje, ale ten, který by byl povolán od Boha, jako i Aron. ⁵ Tak i Kristus ne sám sobě té cti osoboval, aby byl nejvyšším knězem, ale ten, který řekl jemu: Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe. ⁶ Jak i jinde praví: Ty jsi kněz na věky podle řádu Melchisedechova. ⁷ Který za dnů těla svého modlitby a ponížené prosby k tomu, který ho mohl zachovat od smrti, s křikem velikým a slzami obětoval, a vyslyšen je v tom strachu. ⁸ A ačkoli byl Syn Boží, z toho však, co strpěl, naučil se poslušnosti. ⁹ A tak dokonalý jsa, učiněn je všem sebe poslušným původem spasení věčného, ¹⁰ Nazván jsa od Boha nejvyšším knězem podle řádu Melchisedechova. ¹¹ O kterém mnoho by se mělo mluvit, a to nesnadných věci k vypravení, ale vy jste nezpůsobných uší. ¹² Neboť měvše být v tak dlouhém času mistři, opět potřebujete učení být prvním počátkům výmluvností Božích, a učinění jste mléka potřebující, a ne pokrmu hrubšího. ¹³ Kdokoli zajisté mléka se drží, nechápe slova spravedlnosti; (neboť nemluvně je). ¹⁴ Ale dokonalých je hrubý pokrm, totiž těch, kteří pro zvyklost mají smysly způsobilé k rozeznání dobrého i zlého.

6 Proto opustíte řeč počátku Kristova, k dokonalosti se nesme, ne opět zakládajíce gruntu pokání ze skutků mrtvých, a víry v Boha, ² Křtů učení, a vzkládání rukou, a vzkříšení z mrtvých, i soudu věčného. ³ A to učiníme, dopustí-li Bůh. ⁴ Neboť nemožné je jednou již osvíceným, kteří i zakusili daru nebeského, a účastníci učinění byli Ducha svatého, ⁵ Okusili také dobrého Božího slova, a moci věku budoucího, ⁶ Kdyby padli, zase obnovit se ku pokání, jako těm, kteří opět sobě znovu křížují Syna Božího, a v porouhání vydávají. ⁷ Země zajisté, která často na sebe přicházející déšť pije, a rodí bylinu příhodnou těm, od kterých bývá obdělávána, dochází požehnání od Boha. ⁸ Ale vydávající trní a bodláky zavržená je, a blízká zlořečení, jejíž konec bývá spálení. ⁹ A však, nejmilejší, nadějeme se o vás lepších věcí, a náležitých ke spasení, ač pak koli tak mluvíme. ¹⁰ Neboť není nespravedlivý Bůh, aby zapomenul na práci vaši, a na pracovitou lásku, které jste dokazovali ke jménu jeho, slouživše svatým, a ještě sloužíce. ¹¹ Žádáme pak, aby jeden každý z vás až do konce prokazoval tu opravdovou pilnost plné jistoty naděje, ¹² Tak abyste nebyli leniví, ale následovníci těch, kteří skrze víru a snášenlivost obdrželi dědictví zaslíbené. ¹³ Bůh zajisté zaslíbení čině Abrahamovi, když

neměl skrze koho většího přísáhnout, přísáhl skrze sebe samého, ¹⁴Řka: Jistě požehnám velmi tobě, a velice rozmnožím tebe. ¹⁵A tak trpělivě očekávaje, dosáhl zaslíbení. ¹⁶Lidé zajisté skrze většího přísahají, a všelijaké rozepře mezi nimi konec je, když bývá potvrzena přísahou. ¹⁷A tak Bůh, chtěje dostatečně ukázat dědicům zaslíbení neproměnitelnost rady své, vložil mezi to přísahu, ¹⁸Abychom skrze ty dvě věci nepohnutelné (v nichž nemožné je, aby Bůh klamal), měli přepevné potěšení, my, kteří jsme se utekli k obdržení předložené naděje. ¹⁹Kterou máme jako kotvu duše, i bezpečnou i pevnou, a vcházející až do vnitřku za oponu, ²⁰Kde předchůdce pro nás vešel Ježíš, jsa učiněn podle řádu Melchisedechova nejvyšším knězem na věky.

7 Neboť ten Melchisedech byl král Sálem, kněz Boha nejvyššího, který vyšel v cestu Abrahamovi, navracujícímu se od pobití králů, a dal jemu požehnání. ²Kterému Abraham i desátek dal ze všeho. Který nejprve vykládá se král spravedlnosti, potom pak i král Sálem, to je král pokoje, ³Bez otce, bez matky, bez rodu, ani počátku dnů, ani skonání života nemaje, ale připodobněn jsa Synu Božímu, zůstává knězem věčně. ⁴Pohledte tedy, kteraký ten byl, jemuž i desátky z kořistí dal Abraham patriarcha. ⁵A protože ti, kteří jsou ze synů Lévi kněžství přijímající, příkázání mají desátky brát od lidu podle zákona, to je od bratrů svých, ačkoli pošlých z beder Abrahamových, ⁶Tento pak, jehož rod není počten mezi nimi, desátky vzal od Abrahama, a tomu, který měl zaslíbení, požehnání dal. ⁷A jistě beze všeho odporu menší od většího požehnání bere. ⁸A tuto desátky berou smrtelní lidé, ale tamto ten, o němž se osvědčuje, že je živ. ⁹A ať tak dím, i sám Lévi, který desátky bere, v Abrahamovi desátky dal. ¹⁰Neboť ještě v bedrech otce byl, když vyšel proti němu Melchisedech. ¹¹A proto byla-li dokonalost skrze Levíské kněžství (neboť za něho vydán je lidu zákon), jaká toho byla potřeba, aby jiný kněz podle řádu Melchisedechova povstal, a nebyl podle řádu Aronova jmenován? ¹²A poněvadž je kněžství přeneseno, musilo také i zákona přenesení být. ¹³Neboť ten, o kterém se to praví, jiného je pokolení, ze kteréhož žádný při oltáři ve službě nebyl. ¹⁴Zjevné je zajisté, že z pokolení Judova posel Pán náš, o kterémžto pokolení nic ze strany kněžství nemluvil Mojžíš. ¹⁵Nýbrž hojněji to ještě zjevné je, že povstal jiný kněz podle řádu Melchisedechova, ¹⁶Který učiněn je ne podle zákona příkázání tělesného, ale podle moci života neporušitelného. ¹⁷Neboť svědčí: Ty jsi kněz na věky podle řádu Melchisedechova. ¹⁸Stalo se zajisté složení onoho předešlého příkázání, protože bylo mdlé a neužitečné. ¹⁹Neboť ničeho k dokonalosti nepřivedl zákon, ale na místo jeho uvedena lepší naděje, skrze niž přibližujeme se k Bohu. ²⁰A to i podle toho, že ne bez přísahy je uvedena. ²¹Neboť tamti bez přísahy kněžními učinění bývali, tento pak s přísahou, skrze toho, který řekl k němu: Přísáhl Pán, a nebude toho litovati: Ty jsi kněz na věky podle řádu Melchisedechova. ²²Podle čehož lepší smlouvy prostředníkem učiněn je Ježíš. ²³A také tamti mnozí bývali kněží, protože smrt bránila jim vždycky trvat; ²⁴Ale tento poněvadž zůstává na věky, věčné má kněžství. ²⁵A proto i dokonale spasit může ty, kteří přistupují skrze něho k Bohu, vždycky jsa živ k orodování za ně. ²⁶Takového zajisté nám slušelo mít nejvyššího kněze, svatého, nevinného, neposkrvněného, odděleného od hříšníků, a který by vyšší nad nebesa učiněn byl, ²⁷Který by nepotřeboval na každý den, jako tamti kněží, nejprv za své vlastní hříchy oběti obětovati, potom za lid. Neboť učinil to jednou, samého sebe obětovav. ²⁸Zákon zajisté lidi mající nedostatky ustavoval za nejvyšší kněží, ale slovo přísežné, které se stalo po zákonu, ustanovilo Syna dokonalého na věky.

8 Ale summa toho mluvení je, že takového máme nejvyššího kněze, který se posadil na pravici trůnu velebnosti v nebesích. ²Služebník jsa svatyně, a pravého toho stánku, který Pán zbuďoval, a ne člověk. ³Všelijaký zajisté nejvyšší kněz k obětování darů a obětí bývá ustanoven, a proto potřebí bylo, aby i tento měl, co by obětoval. ⁴Neboť kdyby byl na zemi, aniž by knězem byl, když by zůstávali ti kněží, kteří obětují dary podle zákona, ⁵Sloužíce podobenství a stínu nebeských věcí, jako Mojžíšovi od Boha řečeno bylo, když dokonávat měl stánek: Hleď, prý, abys udělal všechno ku podobenství, které je ukázáno na této hoře. ⁶Nyní pak tím důstojnějšího došel úřadu, čím i lepší smlouvy prostředníkem je, která lepšími zaslíbeními je utvrzena. ⁷Neboť kdyby ona první byla bez úhony, nebylo by hledáno místa druhé. ⁸Neboť obviňuje Židy, dí: Aj, dnové jdou, praví Pán, v nichž vejdu s domem Izraelským a s domem Judským ve smlouvu novou. ⁹Ne podle smlouvy té, kterou jsem učinil s otci jejich v ten den, když jsem je vzal za ruku jejich, abych je vyvedl ze země Egyptské. Neboť oni nezůstali v té smlouvě mé, a já opustil jsem je, praví Pán. ¹⁰Proto tato je smlouva, ve kterou vejdu s domem Izraelským po těch dnech, praví Pán: Dám zákony své v mysl jejich a na srdcích jejich napíšu je, a budu jejich Bohem, a oni budou mým lidem. ¹¹A nebudou učit jeden každý bližního svého, a jeden každý bratra svého, říkající: Poznej Pána, protože mne všichni znát budou, od nejmenšího z nich až do největšího z nich. ¹²Neboť milostiv budu nepravostem jejich, a na hříchy jejich, ani na nepravosti jejich nikoli nevzpomenu více. ¹³A když praví o nové, tedy pokládá první za vetšou; co pak větší a schází, blízké je zahynutí.

Život je jako mince. Můžeš ji utratit, jak chceš, ale jen jednou.

Lillian Dickson

9 Měla pak i první ona smlouva nařízené služby a svatyni světskou. ² Neboť udělán byl stánek první, ve kterém byl svícen, a stůl, a posvátné chleby, a ten slul svatyně. ³ Za druhou pak oponou byl stánek, který slul svatyně svatých, ⁴ Zlatou maje kadidelnici, a truhlu smlouvy, všude obloženou zlatem, kde bylo vědro zlaté, mající v sobě manu, a hůl Aronova, která byla zkvetla, a desky zákona, ⁵ Nad truhlou pak cherubínové slávy, zastíňující slitovnici. O kterých věcech není potřebí nyní vypravovat o jedné každé zvlášť. ⁶ To pak kdy tak je zřízeno, do prvního stánku vždycky vcházejí kněží, služby vykonávající, ⁷ Do druhého pak jedinou v rok sám nejvyšší kněz, ne bez krve, kterou obětuje sám za sebe, i za lidské nevědomosti. ⁸ Čímž Duch svatý ukazuje to, že ještě nebyla zjevena cesta k svatyni, dokud první stánek trval. ⁹ Který byl podobenstvím na ten tehdejší čas, v němž dary a oběti se obětují, které nemohou dokonalého ve svědomí učinit toho, kdo obětuje, ¹⁰ Jen v pokrmech a v nápojích, a v rozličných umýváních a ospravedlňováních tělesných, až do času napravení, záležející. ¹¹ Ale Kristus přišel, nejvyšší kněz budoucího dobrého, skrze větší a dokonalejší stánek, ne rukou udělaný, to je ne tohoto stavení, ¹² Ani skrze krev kozlů a telat, ale skrze svou vlastní krev, všed jednou do svatyně, věčné vykoupení nalezl. ¹³ Neboť jestliže krev býků a kozlů, a popel jalovice, pokropující poskvrněných, posvěcuje k očistění těla, ¹⁴ Čím více krev Kristova, který skrze Ducha věčného samého sebe obětoval neposkvrněného Bohu, očistí svědomí vaše od skutků mrtvých k sloužení Bohu živému? ¹⁵ A pro tu příčinu nové smlouvy prostředník je, aby, když by smrt mezi to vkročila k vyplacení přestoupení těch, která byla za první smlouvy, zaslíbení věčného dědictví přijali ti, kdo jsou povoláni. ¹⁶ Neboť kde je závěť, zapotřebí je, aby k tomu smrt přikročila toho, kdo činí závěť. ¹⁷ Závěť zajisté těch, kteří zemřeli, stálá je, poněvadž ještě nemá moci, dokud živ je ten, kdo závěť činil. ¹⁸ Proto ani první onen bez krve nebyl posvěcován. ¹⁹ Neboť když Mojžíš všechna přikázání podle zákona všemu lidu předložil, vzav krev telat a kozlů, s vodou a s vlnou červenou a s yzopem, tak spolu i všeho lidu pokropil, ²⁰ Řka: Tato je krev zákona, který vám Bůh vydal. ²¹ Ano i stánku i všech nádob k službě náležitých rovně též krví pokropil. ²² A téměř všechno podle zákona krví očišťováno bývá, a bez krve vylití nebývá odpuštění vin. ²³ Proto potřebí bylo, aby věci nebeských příklady těmi věcmi očišťováni byli, nebeské pak věci lepšími oběťmi, nežli jsou ty. ²⁴ Neboť nevšel Kristus do svatyně rukou udělané, která by nesla předobraz pravé, ale v samo nebe, aby nyní přítomný byl tváří Boží za nás. ²⁵ Ne aby častokrát obětoval sebe samého, jako nejvyšší kněz vcházel do svatyně každý rok s krví cizí, ²⁶ (Sic jinak by byl musil častokrát trpět od počátku světa), ale nyní jednou při skonání věků, na shlazení hříchu skrze obětování sebe samého, zjeven je. ²⁷ A jak uloženo lidem jednou umřít, a potom bude soud, ²⁸ Tak i Kristus jednou je obětován, ke shlazení mnohých lidí hříchů; podruhé bez hříchu ukáže se těm, kteří ho čekají ke spasení.

10 Zákon zajisté, maje stín budoucího dobrého, a ne sám obraz těch věcí, jednostejnými oběťmi, které po všechna léta oběťují, nikdy nemůže přistupujících dokonalých učinit. ² Sic jinak zdali by již nepřestaly obětovány být, protože by již neměli žádného svědomí z hříchů ti, kteří oběťují, jsouce jednou očištěni? ³ Ale při těch obětech připomínání hříchů děje se každého roku. ⁴ Neboť možné není, aby krev býků a kozlů shladila hříchy. ⁵ Proto vcházejí na svět, dí: Obět a daru nechtěl jsi, ale tělo jsi mi způsobil. ⁶ Zápalných obětí, ani obětí za hřích jsi neoblíbil. ⁷ Tehdy řekl jsem: Aj, jdu (jak v knihách psáno je o mně), abych činil, ó Bože, vůli tvou. ⁸ Pověděv napřed: Že oběti a daru, a zápalů, i obětí za hřích (které se podle zákona oběťují), nechtěl jsi, aniž jsi oblíbil, ⁹ Tehdy řekl: Aj, jduť, abych činil, ó Bože, vůli tvou. Ruší první, aby druhé ustanovil. ¹⁰ Ve kteréžto vůli posvěcení jsme skrze obětování těla Ježíše Krista jednou. ¹¹ A všelijaký zajisté kněz přistojí, na každý den službu konaje, a jednostejné často obětuje oběti, které nikdy nemohou odejmout hříchy. ¹² Ale tento, jednu oběť obětovav za hříchy, vždycky sedí na pravici Boží, ¹³ Již dále očekává, až by položení byli nepřátelé jeho za podnož noh jeho. ¹⁴ Neboť jednou obětí dokonalé učinil na věky ty, kteří posvěcení bývají. ¹⁵ Svědčí pak nám to i sám Duch svatý. Neboť dříve pověděv: ¹⁶ Tato je smlouva, kterou učiním s nimi po těch dnech, praví Pán: Dám zákony své v srdce jejich, a na myslích jejich napíšu je, ¹⁷ A na hříchy jejich, i na nepravosti jejich nikoli nevzpomenu více. ¹⁸ Kde pak je odpuštění jich, není více obětí za hřích. ¹⁹ Majíce tedy, bratři, plnou svobodu k vejíti do svatyně skrze krev Ježíšovu, ²⁰ (Tou cestou novou a živou, kterou nám způsobil skrze oponu, to je tělo své), ²¹ A kněze velikého nad domem Božím, ²² Přistupme s pravým srdcem, v plné jistotě víry, očištěná majíce srdce od svědomí zlého, ²³ A umyté tělo vodou čistou, držíme nepochybné vyznání naděje; (neboť věrný je ten, který zaslíbil). ²⁴ A dbejme jedni o druhé, k rozněcování se v lásce a dobrých skutcích, ²⁵ Neopouštějíce společného shromáždění svého, jako někteří obyčej mají, ale napomínajíce se, a to tím více,

čím více vidíte, že se ten den přibližuje. ²⁶ Neboť jestliže bychom dobrovolně hřešili po přijetí známosti pravdy, nezůstávalo by již oběti za hříchy, ²⁷ Ale hrozné nějaké očekávání soudu, a ohně prudká pálivost, který žrát má protivníky. ²⁸ Kdokoli by pohrdal zákonem Mojžíšovým, bez lítosti pode dvěma nebo třemi svědky umírá. ²⁹ Co se vám zdá, čím přísnějšího trestání hoden je ten, kdo by Syna Božího pošlapával, a krev smlouvy, kterou byl posvěcen, za nehodnou drahého vážení by měl, a Duchu milosti potupu učinil? ³⁰ Známe zajisté toho, jenž řekl: Mně pomsta, já odplatím, praví Pán. A opět: Pán soudit bude lid svůj. ³¹ Hrozné je upadnout v ruce Boha živého. ³² Rozpomeňte se pak na předešlé dny, v nichž osvícení byvše, mnohý boj utrpení snášeli jste, ³³ Buďte když jste byli i pohaněními i souženými jako divadlo učinění, buďte účastníci učinění byvše těch, kteří tak zmítáni byli. ³⁴ Neboť i s vězněním mým soucit jste měli, a rozkradení statků svých s radostí jste strpěli, věduce, že v sobě máte lepší zboží nebeské a trvanlivé. ³⁵ Proto nezanívejte směle doufanlivosti své, která velikou má odplatu. ³⁶ Než potřebí je vám trpělivosti, abyste vůli Boží činíce, dosáhli zaslíbení. ³⁷ Neboť ještě velmi, velmi maličko, a aj, ten, který přijít má, přijde, a nebude meškat, ³⁸ Spravedlivý pak z víry živ bude. Pakli by se jinam obrátil, nezalibuje sobě duše má v něm. ³⁹ Ale my nejsme poběhlíci k zahynutí, ale věřící k získání duše.

11 Víra pak je nadějných věcí podstata, a důvod neviditelných. ² Pro ni zajisté svědectví došli předkové. ³ Vírou rozumíme, že učiněny jsou věky slovem Božím, takže z ničeho je to, co vidíme, učiněno. ⁴ Vírou lepší oběť Bohu obětoval Abel, nežli Kain, skrze kterou svědectví obdržel, že je spravedlivý, jak sám Bůh darům jeho svědectví vydal. A skrze tu, umřev, ještě mluví. ⁵ Vírou Enoch přenesen je, aby neviděl smrti, a není nalezen, protože jej Bůh přenesl. Dříve zajisté, než je přenesen, svědectví měl, že se líbil Bohu. ⁶ Bez víry pak nemožné je líbit se jemu; neboť přistupující k Bohu věřit musí, že je Bůh, a těm, kteří ho hledají, že odplatu dává. ⁷ Vírou napomenut jsa od Boha Noé o tom, čeho ještě nebylo vidět, boje se, připravoval koráb k zachování domu svého; skrze nějž potupil svět, a spravedlnosti té, která je z víry, učiněn je dědicem. ⁸ Vírou, povolán jsa Abraham, uposlechl Boha, aby odešel na to místo, které měl vzít za dědictví; a šel, nevěda, kam přijde. ⁹ Vírou byděl v zemi zaslíbené jako v cizí, ve stanech přebýváje s Izákem a s Jákobem, spoludědici téhož zaslíbení. ¹⁰ Neboť očekával města základy majícího, jehož řemeslník a stavitel je Bůh. ¹¹ Vírou také i Sára moc ku početí semene přijala, a mimo čas věku porodila, když věřila, že je věrný ten, který zaslíbil. ¹² A proto i z jednoho, a to již umrtveného, rozplodilo se potomků, jako je množství hvězd nebeských, a jako písek nesčíslný, kterýž je na břehu mořském. ¹³ Podle víry zemřeli ti všichni, nevzavše zaslíbení, ale zdaleka je viděvše, jim i věřili, i je vítali, a vyznávali, že jsou hosté a příchozí na zemi. ¹⁴ Neboť ti, kteří tak mluví, zjevně to prokazují, že vlasti hledají. ¹⁵ A jistě, kdyby se byli na onu rozpomínali, ze které vyšli, měli dost času zase se navrátit. ¹⁶ Ale oni lepší žádají, to je nebeské. Proto i sám Bůh nestydí se slout jejich Bohem; neboť připravil jim město. ¹⁷ Vírou obětoval Abraham Izáka, byv pokoušen, a to jednorozeného obětoval ten, který byl zaslíbení přijal, ¹⁸ K němuž bylo řečeno: V Izákovi nazváno bude tobě símě, ¹⁹ Tak o tom smýšleje, že je mocen Bůh i z mrtvých vzkřísit. Pročež jej jako z mrtvých vzkříšeného přijal. ²⁰ Vírou o budoucích věcech požehnání dal Izák Jákobovi a Ezau. ²¹ Vírou Jákob, umíraje, každému ze synů Jozefových požehnání dával, a poklonil se na vrch hůlky své. ²² Vírou Jozef, dokonávaje, o vyjití synů Izraelských zmínku učinil, a o kostech svých poručil. ²³ Vírou Mojžíš, narodiv se, ukryt byl po tři měsíce od rodičů svých, protože viděli krásné pachoátko, a nebáli se rozkazu královského. ²⁴ Vírou Mojžíš, byv již dorostlý, odepřel slout synem dcery Faraonovy, ²⁵ Vyvoliv sobě raději protivenství

11:3 Z ničeho. Všechno, co vidíme existovat, je stvořeno z neviditelných částic, zvaných atomy. Kdyby z atomů zmizel prázdny prostor,

kteří tvoří jejich převažující většinu, celé lidstvo by svou hmotou naplnilo jednu kostku cukru.

Neopouštějce společného shromáždění

V jednom sboru byl pastor natolik unaven výmluvami, proč lidé nechtějí chodit do kostela, že do církevního časopisu uveřejnil „Desatero důvodů, proč se nikdy nemýjí“.

1. Nutili mě k tomu, když jsem byl mladý.
2. Lidé, kteří se myjí, jsou pokrytci — myslí si, že jsou čistší než všichni ostatní.
3. Je tolik různých druhů mýdla, že se nemohu rozhodnout, které je pro mě to nejlepší.

4. Kdysi jsem se myl, ale pak mě to přestalo bavit, a tak jsem toho nechal.
5. Myji se jenom při zvláštních příležitostech, např. o Vánocích nebo o Velikonocích.
6. Nikdo z mých přátel se nemýje.
7. Začnu se umývat, až budu starší a špinavější.
8. Nemám na to čas.
9. V zimě je v koupelně příliš chladno a v létě příliš horko.
10. Výrobci mýdla chtějí jenom vaše peníze.

*Křesťanství není pro padavky.
Johnny Cash*

trpět s lidem Božím, nežli časné a hříšné pohodlí mít, ²⁶ Větší sobě pokládaje zboží nad Egyptské poklady pohanění Kristovo; neboť prohlédal k odplatě. ²⁷ Vírou opustil Egypt, nebože se hněvu královského; neboť jako by viděl neviditelného, tak se utvrdil. ²⁸ Vírou slavil hod beránka a vylítí krve, aby ten, který hubil prvorozené, nedotkl se jich. ²⁹ Vírou přešli moře červené jako po suchu; oč pokusivše se Egyptští, utonuli. ³⁰ Vírou zdi Jericha padly, když je obcházeli po sedm dní. ³¹ Vírou Raab nevěstka nezahynula s neposlušnými, pokojně přijavši špehy. ³² A co mám více pravít: Nepostačí mi zajisté čas k vypravování o Gedeonovi, a Barákovi, a Samsonovi a Jefte, a Davidovi, a Samuelovi, a prorocích. ³³ Kterí skrze víru vybojovali království, činili spravedlnost, docházeli zaslíbení, zacpávali ústa lvům, ³⁴ Uhašovali moc ohně, utekli ostrosti meče, zmocnění bývali v mdlobách, silní učiněni v boji, vojska zaháněli cizozemců. ³⁵ Ženy přijímaly mrtvé své vzkříšené. Jiní pak roztahováni jsou, neoblíbivše sobě vysvobození, aby lepšího dosáhli vzkříšení. ³⁶ Jiní pak posměchy a mrskáním trápeni, ano i vězeními a žaláři. ³⁷ Kamenováni jsou, sekáni, pokoušeni, mečem zmordováni; chodili v kožích ovčích a kozelcích, opuštění, souzeni, a zle s nimi nakládáno, ³⁸ Jichž nebyl svět hoden, po pustinách bloudíce, i po horách, a jeskyních, i v doupatech země. ³⁹ A ti všichni svědectví dosáhnou skrze víru, neobdrželi zaslíbení, ⁴⁰ Protože Bůh něco lepšího nám obmyslel, aby oni bez nás nepřišli k dokonalosti.

12 Proto i my, takový oblak svědků kolem sebe majíce, odvrhnouce všelijaké břímě, i snadně obkličující nás hřích, skrze trpělivost konejme běh uloženého sobě boje, ² Hledíce na vůdce a dokonavatele víry Ježíše, který místo předložené sobě radosti strpěl kříž, opováziv se hanby, a posadil se na pravici trůnu Božího. ³ A považte, jaký je ten, který snášel od hříšníků taková proti sobě odmlouvání, abyste neustávali, v myslích svých hynouce. ⁴ Ještě jste se až do krve nezprotivili, proti hříchu bojující. ⁵ A což jste zapomenuli na napomenutí, které k vám jako k synům mluví: Synu můj, nepohrdej kázní Páně, aniž sobě stýskej, když od něho trestán býváš? ⁶ Neboť koho miluje Pán, toho trestá, a švihá každého, kterého za syna přijímá. ⁷ Jestliže kázeň snášíte, Bůh se vám podává jako synům. Neboť který je syn, jehož by netrestal otec? ⁸ Pakli jste bez kázně, které všichni účastni jsou, tedy jste cizoložnata, a ne synové. ⁹ Ano tělesné otce své měli jsme, kteří nás trestali, a měli jsme je ve vážnosti, i zdalíž nemáme mnohem více poddání být Otci duchů, abychom živi byli? ¹⁰ A tamti zajisté po nemnohé dny, jak se jim vidělo, trestali, ale tento ve věcech přežitých, totiž k tomu, abychom došli účasti svatosti jeho. ¹¹ Každé pak trestání, když přítomné je, nezdá se být potěšené, ale smutné, než potom rozkošné ovoce spravedlnosti přináší těm, kteří by v něm pocvičení byli. ¹² Proto opuštěných rukou a zemdlených kolen posilíte, ¹³ A přímé kroky čiňte nohama svýma, aby, co zkulhavělo, do konce se nevyvinulo, ale raději uzdraveno bylo. ¹⁴ Pokoje následujte se všechněmi a svatosti, bez níž žádný neužrjí Pána, ¹⁵ Prohlédajíce, aby někdo neodpadl od milosti Boží, a aby nějaký kořen hořkosti nepodrostl, a neučinil překážky, skrze něž by poskvrněni byli mnozí; ¹⁶ Aby někdo nebyl smilník, anebo ohyzdný, jako Ezau, kterýž za jeden pokrm prodal prvorozenství své. ¹⁷ Víte zajisté, že potom, chtěje dědičně dosáhnout požehnání, pohrnut je. Neboť nenalezl místa ku pokání, ačkoli ho s pláčem hledal. ¹⁸ Neboť nepřistoupili jste k hmotné hoře a k hořícímu ohni, a k vichru, a k mrákotě, a k bouři, ¹⁹ A ke zvuku trouby a k hlasu slov, který kdo slyšeli, prosili, aby k nim nebylo více mluveno. ²⁰ (Neboť nemohli snést toho, co bylo praveno: Kdyby se i zvíře dotklo hory, bude ukamenováno, anebo šípem postřeleno. ²¹ A tak hrozné bylo to, co viděli, že Mojžíš řekl: Lekl jsem se, až se třesu.) ²² Ale přistoupili jste k hoře Sionu, a k městu Boha živého, Jeruzalému nebeskému, a k nesčíslnému zástupu andělů, ²³ K veřejnému shromáždění a k církvi prvorozených, kteří zapsáni jsou v nebesích, a k Bohu soudci všech, a k duchům spravedlivých dokonalých, ²⁴ A k prostředníku Nového Zákona Ježíšovi, a ku pokropení krví, lépe mluvící než Abelova. ²⁵ Vizte, abyste neodpírali mluvícímu. Neboť poněvadž tamti neušli, kteří odpírali tomu, jenž na zemi na místě Božím mluvil, čím více my, jestliže tím, který z nebe je, pohrdneme? ²⁶ Jehož hlas tehdy byl zemí pohnul, nyní pak zaslíbil, řka: Ještě já jednou pohnu nejen zemí, ale i nebem. ²⁷ To pak, že dí: Ještě jednou, světle ukazuje pohnutelných věcí přenesení, jako učiněných, aby zůstávaly ty, které jsou nepohnutelné. ²⁸ Proto království přijímajíce nepohnutelné, mějme milost, skrze kterou služme libě Bohu, s vážností a uctivostí. ²⁹ Neboť Bůh náš je oheň spalující.

11:37 Ví se, že prorok Izaiáš zemřel rozřezán pilou velkou dřevorubeckou pilou od rozkroku k hlavě. Když lákáme nevěřící k následování Ježíše tvrzením, že má pro jejich život úžasný plán, bylo by poctivé upřesnit, že ten úžasný plán může zahrnovat utrpení a mučednictví (35–40). Jedenáct učedníků zemřelo mučednickou smrtí,

jen Jan dožil na ostrově Patmos (Zj 1:9), a to jenom proto, že pokusy o jeho umučení zázračně selhaly (např. byl vařen v oleji, a přesto mu to neublížilo). Ano, Bůh pro ně všechny měl úžasný plán (v. 40) a taky ho realizoval. Srv. pozn. Lk 18:25. Pokud budeme lákat na život „v pohodě“, získáme jen ty, kdo žijí v pohodě milují a hledají.

13 Láska bratrská ať zůstává. ²Na přívětivost k hostům nezapomínejte; skrze ni zajisté někteří, nevěděvše, anděly za hosty přijímali. ³Pomněte na vězně, jako byste spoluvězňové byli, na soužené, jako ti, kteří také v těle jste. ⁴Poctivé je u všech manželství a lože neposkvrněné, smilníky pak a cizoložníky soudit bude Bůh. ⁵Jednejte bez lakomství, dost majíce na tom, co máte. On zajisté řekl: Nikoli nenechám tebe, aniž tě opustím; ⁶Tak abychom doufanlivě říkali: Pán je pomocník můj, aniž se budu bát, by mi co učinit mohl člověk. ⁷Vzpomínejte na vůdce své, kteří vám mluvili slovo Boží, jejichž jednání jaký byl cíl, spatřující, následujte jejich víry. ⁸Ježíš Kristus včera i dnes tentýž je, i na věky. ⁹Učením rozličným a cizím nedejte se točit. Výborné je zajisté, aby milostí upevněno bylo srdce, a ne pokrmy, které neprospěly těm, kteří se jimi vážali. ¹⁰Máme oltář, z něhož ti nemají práva jíst, kdo stánku slouží. ¹¹Neboť kterých zvířat krev vnášena bývá za hřích do svatyně skrze nejvyššího kněze, těch pálena bývají těla vně za stany. ¹²Proto i Ježíš, aby posvětil lidu svou vlastní krví, vně za branou trpěl. ¹³Vyjděme tedy k němu ven ze stanů, pohanění jeho nesouce. ¹⁴Neboť nemáme zde města zůstávajícího, ale onoho budoucího hledáme. ¹⁵Proto skrze něho obětujme Bohu oběť chvály vždycky, to je ovoce rtů, oslavujících jméno jeho. ¹⁶Na účinnost pak a na sdílnost nezapomínejte; neboť v takových obětech zvláštní svou líbost má Bůh. ¹⁷Povolni buďte správcům svým a poslušni; oni zajisté bdějí nad dušemi vašimi, jako ti, kteří počet mají vydat, aby to s radostí činili, a ne se stýskáním. Neboť by vám to nebylo užitečné. ¹⁸Modlete se za nás; doufáme zajisté, že dobré svědomí máme, jako ti, kteří se chceme ve všem chvalitebně chovat. ¹⁹Tím pak více prosím vás, abyste to činili, proto abych tím dříve navrácen byl vám. ²⁰Bůh pak pokoje, který toho velikého pro krev smlouvy věčné pastýře ovcí vzkřísil z mrtvých, Pána našeho Ježíše, ²¹Učiň vás způsobné ve všelijakém skutku dobrém, k činění vůle své, působě ve vás to, co je libé před obličejem jeho, skrze Jezukrista, jemuž sláva na věky věků. Amen. ²²Prosím pak vás, bratři, sneste trpělivě slovo napomenutí tohoto; neboť jsem krátce psal vám. ²³Vězte o bratru Timoteovi, že je propuštěn, se kterým (přišel-li by brzo), navštívím vás. ²⁴Pozdravte všech správců svých, i všech svatých. Pozdravují vás bratři z Vlach. ²⁵Milost Boží se všemi vámi. Amen.

List Jakubův

Úvod

1 Jakub, Boží a Pána Jezukrista služebník, dvanáctému pokolení rozptýlenému pozdravení. ² Za největší radost mějte, bratři moji, kdykoli v rozličná pokušení upadáte, ³ Vědujte, že zkoušení víry vaší působí trpělivost. ⁴ Trpělivost pak ať má dokonalý skutek, abyste byli dokonalí a celí, v ničem nemajíce nedostatku. ⁵ Jestliže pak komu z vás nedostává se moudrosti, žádej jí od Boha, který všem dává ochotně a nevyčítá, a bude dána jemu. ⁶ Žádej pak důvěrně, nic nepochybuje. Neboť kdo pochybuje, podoben je vlnám mořským, které vítr sem i tam žene, a jimi zmítá. ⁷ Nedomnívej se zajisté člověk ten, by co vzít měl od Pána. ⁸ Muž dvojnásobně myslí, je neustavičný ve všech cestách svých. ⁹ Chlubi se pak bratr ponížený v povýšení svém, ¹⁰ A bohatý v ponižování se; neboť jako květ byliny pomine. ¹¹ Neboť jako slunce vzešlé s horkostí usušilo bylinu, a květ její spadl, i ušlechtilost postavy jeho zhynula, tak i bohatý ve svých cestách uvadne. ¹² Blahoslavený muž, který snáší pokušení; neboť když bude vyzkoušen, vezme korunu života, kterou zaslíbil Pán těm, kdo ho milují. ¹³ Žádný, když bývá pokoušen, neříkej, že by od Boha pokoušen byl; neboť Bůh nemůže pokoušen být ve zlém, aniž také on koho pokouší. ¹⁴ Ale jeden každý pokoušen bývá, od svých vlastních žádostí jsa zachvacován a oklamáván. ¹⁵ Potom žádost když počne, porodí hřích, hřích pak vykonaný zplozuje smrt. ¹⁶ Nebluďte, bratři moji milí. ¹⁷ Všelijaké dání dobré a každý dar dokonalý shůry je sestupující od Otce světél, u něhož není proměnění, ani pro obrácení se jinam zastínění. ¹⁸ On proto, že chtěl, zplodil nás slovem pravdy, k tomu, abychom byli prvotiny nějaké stvoření jeho. ¹⁹ A tak, bratři moji milí, buď každý člověk rychlý ke slyšení, ale zpozdilý k mluvení, zpozdilý k hněvu. ²⁰ Neboť hněv muže spravedlnost Boží nepůsobí. ²¹ Proto odvrhnujte všelijakou nečistotu, a ohyzdnost zlosti, s tichostí přijímejte vseté slovo, které může spasit duše vaše. ²² Buďte pak činitelé slova, a nejen posluchači, oklamávající sami sebe. ²³ Neboť byl-li by kdo posluchač slova, ale ne činitel, ten podoben je muži spatřujícímu obličej přirozený svůj v zrcadle. ²⁴ Zhlédl se zajisté, a odešel, a hned zapomenul, jaký by byl. ²⁵ Ale kdo by se zhlédl v dokonalý zákon svobody, a zůstával by v něm, ten nejso posluchač zapomínající, ale činitel skutku, blahoslavený bude ve skutku svém. ²⁶ Zdá-li se pak komu z vás, že je zbožný, a v uzdu nepojímá jazyka svého, ale svádí srdce své, takového marné je náboženství. ²⁷ Náboženství čisté a neposkvrněné před Bohem a Otcem toto je: Navštěvovat sirotky a vdovy v souzeních jejich, a chránit sebe neposkvrněného od světa.

2 Bratři moji, nepřipojujte přijímání osob k víře slavného Pána našeho Jezukrista. ² Neboť kdyby přišel do shromáždění vašeho muž, maje prsten zlatý v drahém rouše, a vešel by také i chudý v chaterném oděvu, ³ A pohleděli byste k tomu, který drahé roucho má, a řekli byste jemu: Ty sedni tuto počtivě; chudému pak řekli byste: Ty stůj tamto, anebo sedni tuto, pod podnoží noh mých: ⁴ Zdali jste již neučinili rozdíl mezi sebou a učinění jste soudcové v myšleních zlých? ⁵ Slyšte, bratři moji milí, zdali Bůh nevyvolil chudých na tomto světě, aby bohatí byli ve víře a dědicové království, které zaslíbil těm, kdo jej milují? ⁶ Ale vy jste neuctili chudého. Zdali bohatí mocí neutiskují vás? A oni vás i k soudům přivádějí? ⁷ Zdali oni nerouhají se tomu slavnému jménu, které vzýváno je nad vámi? ⁸ Jestliže pak plníte zákon královský podle Písma: Milovat budeš bližního svého jako sebe samého, dobře činíte. ⁹ Pakli osoby přijímáte, hřešíte, a zákon vás trestá jako přestupníky. ¹⁰ Neboť kdokoli celého zákona dodržel, přestoupil by pak jedině, všemi je vinen. ¹¹ Ten zajisté, který řekl: Nesesmilníš, také řekl: Nezabiješ. Pakli bys nesesmilnil, ale zabil bys, učiněn jsi přestupníkem zákona. ¹² Tak mluďte, a tak číňte, jako ti, kteří podle zákona svobody souzeni být máte. ¹³ Neboť odsouzení bez milosrdenství stane se tomu, kdo nečiní milosrdenství, ale chlubí se milosrdenství proti odsudku. ¹⁴ Co prospěje, bratři moji, praví-li se kdo víru mít, a nemá-li skutků? Zdali jej ta víra může spasit? ¹⁵ A kdyby bratr nebo sestra neoděni byli, a opuštění ze strany živnosti vezdejší, ¹⁶ Řekl by pak jim někdo z vás: Jděte v pokoji, zahřejte se, a najezte se, a však nedali byste jim potřeby tělesné, což to platí? ¹⁷ Tak i víra, nemá-li skutků, mrtvá je sama v sobě. ¹⁸ Ale dí někdo: Ty víru máš, a já mám skutky. Ukaž ty mi víru svou ze skutků svých, a já tobě ukážu víru svou ze skutků svých. ¹⁹ Ty věříš, že je jeden Bůh. Dobře činíš. I ďablové tomu věří, avšak třesou se. ²⁰ Ale chceš-li vědět, ó člověče marný, že víra bez skutků je mrtvá? ²¹ Abraham otec náš zdali ne ze skutků ospravedlněn je, obětovav syna svého Izáka na oltář? ²² Vidíš-li, že víra napomáhala skutkům jeho,

1:20 **Hněv muže.** Akční film z roku 2021 s českým názvem *Rozhněvaný muž* se v originále jmenuje *Wrath of Man*, doslovná citace z tohoto verše v mnoha anglických verzích Bible. Je to další ukázka seku-

lární kultury, která není nábožensky neutrální, nýbrž cíleně napadá a podřívá autoritu Písma. Srv. [pozn. Da 10:13](#).

a ze skutků víra dokonalá byla? ²³ A tak naplněno je Písmo, řkoucí: A uvěřil Abraham Bohu, a počteno je jemu za spravedlnost, a přítelem Božím nazván je. ²⁴ Vidíte-li tedy, že ze skutků ospravedlněn bývá člověk, a nejen z víry? ²⁵ Též podobně i Raab nevěstka zdali ne ze skutků ospravedlněna je, přijavši ony posly, a jinou cestou pryč vypustivši? ²⁶ Neboť jako tělo bez duše je mrtvé, tak i víra bez skutků je mrtvá.

3 Nebudte mnozí mistři, bratři moji, věduce, že bychom těžší odsouzení vzali. ² V mnohém zajisté klesáme všichni. Kdo neklesá ve slovu, ten je dokonalý muž, mohoucí jako uzdou spravovat také všechno tělo. ³ A my koňům udidla v ústa dáváme, aby nám povolní byli, a vším tělem jejich vládeme. ⁴ A i lodí tak velké jsou, a prudkými větry hnány bývají, však i nejmenším veslem bývají sem i tam obraceny, kamkoli líbí se tomu, kdo je spravuje. ⁵ Tak i jazyk malý úd je, avšak veliké věci provádí. Aj, maličký oheň, kterak veliký les zapálí! ⁶ Jazyk pak je oheň a svět nepravosti. Tak je postaven jazyk mezi údy našimi, znečišťující celé tělo, a rozpalující kolo narození našeho, jsa rozněcován od ohně pekelného. ⁷ Všelijaké zajisté přirození i zvířei, i ptactva, i hmyzu, i mořských potvor bývá zkroceno, a je kroceno od lidí; ⁸ Ale jazyka žádný z lidí zkrotit nemůže. Tak je neskrotitelné zlé, pln jsa jedu smrtelného. ⁹ Jím dobrořečíme Bohu Otcí, a jím zlořečíme lidem, ku podobenství Božímu stvořeným. ¹⁰ Z jedněch a týchž úst pochází dobrořečení i zlořečení. Ne tak být má, bratři moji. ¹¹ Zdaliž studnice jedním pramenem vydává sladkost i hořkost? ¹² Zdali může, bratři moji, fíkový strom nést olivy, anebo vinný kmen fíky? Tak žádná studnice slané i sladké vody nevydává. ¹³ Kdo je moudrý a umělý mezi vámi? Ukaž dobrým jednáním skutky své v krotké moudrosti. ¹⁴ Pakli máte hořkou závist, a dráždění v srdci svém, nechlubte se, a neklamejte proti pravdě. ¹⁵ Není ta moudrost šůry sestupující, ale je zemská, zvířecí, dábelská. ¹⁶ Neboť kde je závist a rozdráždění, tu i roztržka i všelijaké dílo zlé. ¹⁷ Ale moudrost, která je šůry, nejprve zajisté je čistotná, potom pokojná, mírná, povolná, plná milosrdenství a ovoce dobrého, bez rozsuzování a bez pokrytectví. ¹⁸ Ovoce pak spravedlnosti v pokoji rozsévá se těm, kteří pokoj působí.

4 Odkud jdou boje a svády mezi vámi? Zdali ne odtud, totiž z libostí vašich, které bojují v údech vašich? ² Žádáte, a nemáte; závidíte a dychtíte, a nemůžete dosáhnout; bojujete a válčíte, avšak neobdržíváte, protože neprosíte. ³ Prosíte, a neberete, protože zle prosíte, abyste na své libosti vynakládali. ⁴ Cizoložníci a cizoložnice, což nevíte, že přízeň světa je nepřítelkyně Boží? A proto kdokoli by chtěl být přítelem tohoto světa, nepřitelem Božím učiněn bývá. ⁵ Což se domníváte, že nadarmo dí Písmo: Zdali k závisti naklání duch ten, který přebývá v nás? ⁶ Nýbrž hojnější dává milost. Neboť dí: Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost. ⁷ Poddejte se tedy Bohu, a vzepřete se ďáblu, a uteče od vás. ⁸ Přiblížte se k Bohu, a přiblíží se k vám. Umyjte ruce, hříšníci, a očistte srdce vy, kteří jste dvojité mysli. ⁹ Soužení buďte, a kvilejte, a plačte; smích váš obrať se v kvílení, a radost v zármutek. ¹⁰ Ponižte se před obličejem Páně, a povýší vás. ¹¹ Neutrhejte jedni druhým, bratři. Kdo utrhá bratru, a potupuje bratra svého, utrhá zákonu, a potupuje zákon. Tupíš-li pak zákon, nejsi plnitel zákona, ale soudce. ¹² Jeden je vydavatel zákona, který může spasit i zatratit. Ty kdo jsi, že tupíš jiného? ¹³ Ale nuže vy, kteří říkáte: Dnes nebo zítra vypravíme se do onoho města, a pobudeme tam přes celý rok, a budeme kupčít, a něco získáme; ¹⁴ (Protože nevíte, co zítra bude. Neboť jaký je život váš? Pára zajisté je, která se na maličko ukáže, a potom zmizí.) ¹⁵ Místo toho, co byste měli říci: Bude-li Pán chtít, a budeme-li živi, učiníme toto nebo ono. ¹⁶ Vy pak chlubíte se v pýše své. Všelijaká taková chloubka zlá je. ¹⁷ A proto kdo umí dobře činit, a nečiní, hřích má.

5 Nuže nyní, boháči, plačte, kvílejte nad bídami svými, které přijdou. ² Zboží vaše shnilo, a roucho vaše zmolovatělo. ³ Zlato vaše a stříbro zezavělo, a rez jejich bude na svědectví proti vám, a sežere těla vaše jako oheň. Shromáždili jste poklad ku posledním dnům. ⁴ Aj, mzda dělníků, kteří žali krajiny vaše, při vás zadržena, křičí, a hlas volání ženců v uši Pána zástupů vešel. ⁵ Rozkoš jste prováděli na zemi, a zbujněli jste; vykrmili jste srdce svá jako ke dni zabítí. ⁶ Odsoudili jste, zamordovali jste spravedlivého, a neodpíral vám. ⁷ A proto trpělivi buďte, bratři, až do příchodu Páně. Aj, orač očekává drahého užitku zemského, trpělivě naň očekává, až by přijal podzimní i jarní déšť. ⁸ Buďtež i vy trpělivi, potvrzujte srdci svých; neboť se přibližuje příští Páně. ⁹ Nevzdychejte jedni proti druhým, bratři, abyste nebyli odsouzeni. Aj, soudce již přede dveřmi stojí. ¹⁰ Ku příkladu snášení protivenství a dlouhočekání, bratři moji, vezměte proroky, kteří mluvivali ve jménu Páně. ¹¹ Aj, blahoslavíme ty trpělivé. O trpělivosti Jobově slyšali jste, a dokonání Páně viděli jste; neboť velmi je milosrdný Pán a lítostivý. ¹² Přede všemi pak věcmi, bratři moji, nepřísahajte, ani skrze nebe, ani skrze

4:8 Očištěné srdce (a obnovená mysl – Ř 12:2) je příbytek vyzdobený pro Ženicha (Mt 22:4; 25:10). Je to něco zcela jiného než „vyprázdňená mysl“ v rámci jógy nebo některého z východních náboženství.

Vyprázdňená mysl a srdce nejsou vyzdobený dům; je to skvot, který dříve či později obsadí zloději a vrazi (Lk 11:26; Jn 10:10).

zemi, ani kteroukoli jinou přísahou, ale buď řeč vaše: Jistě, jistě, nikoli, nikoli, abyste neupadli v odsouzení. ¹³Je-li kdo z vás zkormoucený? Modli se. Pakli je kdo myslí dobré? Prozpěvuj. ¹⁴Stůně-li kdo z vás? Zavolej starších sboru, ať se modlí za něho, mažíce jej olejem ve jménu Páně. ¹⁵A modlitba víry uzdraví neduživého, a pozdvihne ho Pán; a jestliže je co prohřešil, bude jemu odpuštěno. ¹⁶Vyznávejte se pak jedni druhým z hříchů, a modlete se jedni za druhé, abyste uzdraveni byli. Mnoho může modlitba spravedlivého opravdová. ¹⁷Eliáš byl člověk týmž bídám jako i my poddaný, a modlitbou modlil se, aby nepršelo, i nepršel déšť na zemi tři léta a šest měsíců. ¹⁸A zase modlil se, i vydalo nebe déšť, a země zplodila ovoce své. ¹⁹Bratři, jestliže by kdo z vás pobloudil od pravdy, a někdo by jej zase obrátil, ²⁰Věz, že ten, kdo by odvrátil hříšníka od bludné cesty jeho, vysvobodí duši od smrti, a přikryje množství hříchů.

První list Petřův

Úvod

1 Petr, apoštol Ježíše Krista, příchozím rozptýleným v Pontu, Galacii, Kappadocii, v Azii, a v Bitynii, ²Vyvoleným podle předzvědění Boha Otce, v posvěcení Ducha, ku poslušnosti a zkropení krví Ježíše Krista: Milost vám a pokoj rozmnožen buď. ³Požehnaný Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, který podle mnohého milosrdenství svého znovu zplodil nás v naději živou skrze vzkříšení Ježíše Krista z mrtvých, ⁴K dědictví neporušitelnému a neposkvrněnému a neuvadlému, které se chová v nebesích, vám, ⁵Kterí mocí Boží střežení býváte skrze víru k spasení, které hotovo je, aby zjeveno bylo v času posledním. ⁶V čemž veselíte se, maličko nyní (jestliže kdy zapotřebí je), zkormoucení jsouce v rozličných pokušeních, ⁷Aby zkouška víry vaší, mnohem dražší nežli zlato, které hyne, avšak se v ohni zkouší, nalezeno bylo vám k chvále, a ke cti i k slávě při zjevení Ježíše Krista. ⁸Kterého neviděvše, milujete; kterého nyní nevidouce, avšak v něho věříce, veselíte se radostí nevymluvnou a oslavenou, ⁹Docházejíce konce víry své, spasení duší. ¹⁰O kterém spasení bedlivě přemítali, a je vystihnout usilovali proroci, kteří o té milosti, která se vám stát měla, prorokovali, ¹¹Vystihující to, na který anebo jaký čas mínil by ten, který v nich byl, Duch Kristův, předpovídající o utrpeních Kristových a o veliké potom slávě. ¹²Kterým zjeveno je, že ne sobě, ale nám tím přísluhovali, což je vám nyní zvěstováno skrze ty, kteří vám kázali evangelium, v Duchu svatém seslaném z nebe, na které věci žádostivi jsou andělé hledět. ¹³Proto přepášíce bedra myslí své, a střízliví jsouce, dokonale doufejte v té milosti, která vám dána bude při zjevení Ježíše Krista, ¹⁴Jako synové poslušní, nepřirovnávající se prvním neznámosti své žádostem. ¹⁵Ale jako ten, který vás povolal, svatý je, i vy svatí ve všem jednání buďte; ¹⁶Jak napsáno je: Svatí buďte, neboť já svatý jsem. ¹⁷A poněvadž Otcem nazýváte toho, který bez přijímání osob soudí podle skutků jednoho každého, vizte, abyste v bázní čas svého zde putování konali, ¹⁸Věduce, že ne porušitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, vykoupení jste z marného svého konání toho, od otců vydaného, ¹⁹Ale drahou krví jakožto Beránka nevinného a neposkvrněného, Krista, ²⁰Předzvěděného zajisté před ustanovením světa, zjeveného pak v časech posledních pro vás, ²¹Kterí skrze něho věříte v Boha, jenž jej vzkřísil z mrtvých, a dal jemu slávu, aby víra vaše a naděje byla v Bohu. ²²Poněvadž duše své očistili jste poslušností pravdy skrze Ducha, k milování neošemetnému bratrstva, z čistého srdce jedni druhé milujte snažně, ²³Znovu zrození jsouce ne z porušitelného semene, ale z neporušitelného, skrze živé slovo Boží a zůstávající na věky. ²⁴Neboť všelijaké tělo je jako tráva, a všelijaká sláva člověka jako květ trávy. Uvadla tráva, a květ její spadl. ²⁵Ale slovo Páně zůstává na věky. Toto pak je to slovo, které zvěstováno je vám.

2 Proto složice velikou zlost, a všelijakou lest, a pokrytectví, a závist, i všechna utrhaní, ²Jako nyní zrozená nemluvnátka, mléka beze lští, Božího slova žádostivi buďte, abyste jím rostli, ³Jestliže však okusili jste, kterak dobrotivý je Pán. ⁴Ke kterému přistupující ke kameni živému, od lidí zajisté zavrženému, ale od Boha vyvolenému a drahému, ⁵I vy, jako kameny živé, budujte se v dům duchovní, kněžstvo svaté, k obětování duchovních obětí, vzácných Bohu skrze Jezukrista. ⁶A proto praví Písmo: Aj, zakládám na Sionu kámen úhelný, vybraný, drahý, v který kdokoli věří, nikoli nebude zahanben. ⁷Vám tedy věřícím je poctivost, ale nepovolným kámen, který zavrhlí stavitelé, ten je učiněn v hlavu úhelní, a kámen úrazu, a skála pohoršení, ⁸Těm, kteří se urážejí na slovu, nepovolní jsouce, k čemuž i odloženi jsou. ⁹Ale vy jste rod vyvolený, královské

Výkupné (1:18–19)

Představme si s scénou jako z akčního thrilleru: Vaši šestnáctiletou dceru unesou teroristé a požadují po vás výkupné.

Prodáte všechno, co máte, zadlužíte se nado smrti, abyste dali potřebnou sumu dohromady, pak s penězi v kufru přijdete na smlouvané místo uprostřed mostu, položíte kufr a odejdete na určený konec mostu, jak vám bylo nařízeno. Ze tmy se vynoří dodávka, zastaví uprostřed mostu, vystoupí vaše dcera, vy si oddychnete, že je naživu

a snad i v pořádku, ona vezme kufr a hodí ho do auta, pak se otočí směrem k vám, plácne se levou dlaní do pravého bicepsu a zároveň vztyčí pravou pěst hřbetem ruky směrem k vám a přitom vykřikne: „Díky, troubo!“ A naskočí do dodávky a zmizí.

Takové plivnutí do tváře lásce, která pro nás všechno obětovala, děláme pokaždé, když dáme přednost hříchu před svatostí (v. 15–16).

kněžstvo, národ svatý, lid dobytý, abyste zvěstovali ctnosti toho, který vás povolal ze tmy v předivné světlo své. ¹⁰ Kterí jste někdy ani lidem nebyli, nyní pak jste lid Boží; kteří jste někdy byli nedošli milosrdenství, nyní pak jste došli milosrdenství. ¹¹ Nejmilejší, prosím vás, abyste jakožto příchozí a pohostinní zdržovali se od tělesných žádostí, které bojují proti duši, ¹² Jednání své mezi pohany majíce dobré, aby místo toho, kde utrhají vám jako zločincům, dobré skutky vaše spatřující, velebili Boha v den navštívení. ¹³ Poddání tedy buďte všelijakému lidskému zřízení pro Pána, buďte králi, jako nejvyššímu, ¹⁴ Buďte vladařům, jako od něho poslaným, ku pomstě zle činících, a ke chvále dobře činících. ¹⁵ Neboť tak je vůle Boží, abyste dobře činíce, zacpali ústa nemoudrých a neumělých lidí. ¹⁶ Buďte jako svobodní, však ne jako zástěru majíce své zlosti svobodu, ale jako služebníci Boží. ¹⁷ Všechny ctěte, bratrstvo milujte, Boha se bojte, krále v poctivosti mějte. ¹⁸ Služebníci poddání buďte ve vši bázni pánům, netoliko dobrým a mírným, ale i zlým. ¹⁹ Neboť to je milé, jestliže kdo pro svědomí Boží snáší zármutky, trpě bez viny. ²⁰ Neboť jaká je chvála, byste pak i snášeli pohlavkování, hřešice? Ale jestliže dobře činíce, a bez viny trpíce, snášíte, to je milé před Bohem. ²¹ Neboť i k tomu povolání jste, jako i Kristus trpěl za nás, nám pozůstaviv příklad, abyste následovali šlepějí jeho. ²² Který hříchu neučinil, aniž je lest nalezena v ústech jeho. ²³ Který, když mu zlořčili, nezlořčil zase; trpěv, nehrozil, ale poroučel tomu, který spravedlivě soudí. ²⁴ Který hříchy naše na svém těle sám vnesl na dřevo, abychom hříchům zemřevše, spravedlnosti živi byli, jehož zsinlostí uzdraveni jste. ²⁵ Neboť jste byli jako ovce bloudící, ale nyní obráceni jste ku pastýři a biskupu duší svých.

3 Též podobně i ženy buďte poddané mužům svým, aby, byť pak kteří i nevěřili slovu, skrze pobožné obcování žen bez slova získáni byli, ² Spatřující v bázni svaté vaše jednání, ³ Kterých ozdoba buď ne ta vnější, v zaplétání vlasů, a províjení zlatem, anebo v odívání plášťů, ⁴ Ale ten skrytý srdce člověk, záležející v neporušitelnosti krotkého a pokojného ducha, který před obličejem Božím velmi drahý je. ⁵ Tak zajisté někdy i ony svaté ženy, které naději měly v Bohu, ozdobovaly se, poddány byvše mužům svým, ⁶ Jako Sára poslušna byla Abrahamu, pánem jej nazývající; jejíž vy jste dcery, dobře činíce, a nebojíte se žádného přestrašení. ⁷ Též podobně i muži spolu s nimi bydlíce podle poznání, jako mdlejšímu osudí ženskému udělující cti, jako i spoludědičkám života milosti, aby modlitby vaše neměly překážky. ⁸ A tak sumou, všichni buďte jednomyslní, jedni se slabostmi druhých soucitní, bratrstva milovníci, milosrdní, dobrotiví, ⁹ Neodplacující zlého za zlé, ani zlořečenství za zlořečenství, ale raději dobrořečíte, věduce, že jste k tomu povolání, abyste požehnání dědičně obdrželi. ¹⁰ Neboť kdo chce milovati život, a vidět dny dobré, krot' jazyk svůj od zlého, a ústa jeho ať nemluví lsti. ¹¹ Uchyl se od zlého, a čiň dobré; hledej pokoje, a stíhej jej. ¹² Neboť oči Páně na spravedlivé, a uši jeho k prosbám jejich, ale zuřivý obličej Páně na ty, kteří činí zlé věci. ¹³ A kdo je, kdo by vám zle učinil, jestliže budete následovníci dobrého? ¹⁴ Ale kdybyste pak i trpěli pro spravedlnost, blahoslaveni jste. Strachu pak jejich nebojte se, ani se kormuťte, ¹⁵ Ale Pána Boha posvěcujte v srdcích svých. Hotovi pak buďte vždycky k vydání počtu všelijakému, kdo by od vás požádal zprávy z naděje té, která je v vás, a to s tichostí a s bázní, ¹⁶ Majíce dobré svědomí, aby za to, že utrhají vám jako zločincům, zahanbeni byli ti, kteří hanějí vaše ctné v Kristu obcování. ¹⁷ Lépe je zajisté, abyste dobře činíce, líbilo-li by se tak vůli Boží, trpěli, nežli zle činíce. ¹⁸ Neboť i Kristus jednou za hříchy trpěl, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu, umrtven jsa ze strany těla, ale oživen Duchem. ¹⁹ Skrze něhož i těm, kteří jsou v žaláři, duchům, přišed, kázal, ²⁰ Tehdy nepovolným, když ono jednou očekávala Boží snášenlivost za dnů Noé, když dělán byl koráb, v kterém málo, to je osm duší, zachováno je ve vodě. ²¹ K čemu připodobněn jsa nyní křest, i nás spaseny činí, ne to tělesné špíny smytí, ale dobrého svědomí u Boha dotázání, skrze vzkříšení Ježíše Krista. ²² Který všed v nebe, je na pravici Boží, podmaniv sobě anděly, i mocnosti, i moci.

4 Poněvadž tedy Kristus trpěl za nás na těle, i vy také týmž myšlením oděni buďte, že ten, kdo trpěl na těle, přestal od hříchu, ² K tomu, aby již nebyl více tělesným žádostem, ale vůli Boží v těle živ, po ten čas, co ho ještě zůstává. ³ Dost je zajisté nám na tom přeběhlém času života, v němž jsme libosti pohanů páchali, chodivše v nestydatých chlipnostech, v žádostech, v zbytečném pití vína, v hodování, v opilství, a v ohyzdném modlosloužení. ⁴ A proto když s nimi neběháte k takovému vydávání se v rozpustilost, zdá se jim to cosi nového být, a rouhají se tomu. ⁵ Tito vydají počet tomu, který hotov je soudit živé i mrtvé. ⁶ Proto je zajisté i mrtvým kázáno evangelium, aby souzeni byli podle lidí ze strany těla, ale živi byli podle Boha duchem. ⁷ Všem se pak přibližuje konec. ⁸ A proto buďte střídmí a bedliví k modlitbám. Předě vším pak lásku jedni k druhým opravdovou mějte; neboť láska přikryje množství hříchů. ⁹ Buďte vespolek přívětiví k hostům, bez

4:6 Mrtvým. Teologický univerzalismus (nauka, že všichni budou spaseni) spoléhá na „druhou šanci“ po smrti. Takovýto stav je výstižně ilustrován vyučujícím, který by zadal úkol k vypracování, a přitom

nestanovil termín odevzdání. Kdyby pro rozhodnutí požádat Krista o odpuštění skutečně bylo k dispozici nekonečno času, neučinil by je nikdo.

reptání. ¹⁰Jeden každý jak vzal dar, tak vespolek tím sobě přisluhujte, jako dobří správce rozličné milosti Boží. ¹¹Mluv-li kdo, mluv jako řeči Boží; jestliže kdo přisluhuje, čiň to jako z moci, které jemu uděluje Bůh, aby ve všem slaven byl Bůh skrze Jezukrista, který má slávu a císařství na věky věků. Amen. ¹²Nejmilejší, nebud' vám divný ten příšlý na vás oheň, pro zkušeni vás, jako by se vám něco nového přihodilo. ¹³Ale z toho, že jste účastni utrpení Kristových, radujte se, abyste i při zjevení slávy jeho radovali se s veselím. ¹⁴Trpíte-li pohanění pro jméno Kristovo, blahoslavení jste. Neboť Duch ten slávy a Boží na vás odpočívá, který ze strany jich zajisté rouhán, ale z strany vaší oslavován bývá. ¹⁵Žádný pak z vás netrp jako vrah, nebo zloděj, nebo zločinec, nebo všetečný. ¹⁶Jestliže pak jako křesťan, nestyď se za to, ale oslavuj Boha v té částce. ¹⁷Neboť je čas, aby se začal soud od domu Božího. A poněvadž nejprv od nás, jaký bude konec těch, kteří nejsou povolní evangeliu Božímu? ¹⁸A poněvadž spravedlivý sotva ke spasení přichází, bezbožný a hříšník kde se ukáže? ¹⁹A proto i ti, kteří trpí podle vůle Boží, jako věrnému stvořiteli ať poroučejí duše své, dobře činíce.

5 Starších, kteří mezi vámi jsou, prosím já spolustarší, a svědek Kristových utrpení, a budoucí, která zjevena bude, slávy účastník, ²Paste stádo Boží, které při vás je, opatrujíte je, ne bezděky, ale dobrovolně, ne pro mrzký zisk, ale ochotně, ³Ani jako panujíte nad dědictvím Páně, ale příkladem jsouce stádu. ⁴A když se ukáže kníže pastýřů, vezmete tu neuvadlou korunu slávy. ⁵Podobně mládenci, buďte poddáni starším. A všichni poddanost jedni druhým ukazujte, pokorou uvnitř se ozdobte. Bůh zajisté pyšným se protiví, ale pokorným dává milost. ⁶Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil časem svým, ⁷Všelijakou péči svou uvrhnuce na něj. Neboť on má péči o vás. ⁸Strízliví buďte, bděte; neboť protivník váš ďábel jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by sežral. ⁹Jemuž odpírejte, silní jsouce ve víře, věduce, že tatáž utrpení bratrstvo vaše, které na světě je, obkličují. ¹⁰Bůh pak všelijaké milosti, který povolal nás k věčné slávě své v Kristu Ježíši, když maličko potrpíte, on dokonalé vás učíň, utvrdí, zmocni, i upevni, ¹¹Jemuž sláva a císařství na věky věků. Amen. ¹²Po Silvánovi, vám věrném bratru, tak za to mám, že jsem psal krátce, napomínaje a osvědčuje, že tato je pravá milost Boží, ve které stojíte. ¹³Pozdravuje vás ta církev, která je v Babyloně, účastnice vyvolení vašeho, a Marek syn můj. ¹⁴Pozdravte jedni druhých v políbení laskavém. Pokoj vám všem, kteří jste v Kristu Ježíši. Amen.

Druhý list Petřův

Úvod

1 Šimon Petr, služebník a apoštol Ježíše Krista, těm, kteří spolu s námi zároveň drahé dosáhli víry, pro spravedlnost Boha našeho a spasitele Jezukrista: ² Milost vám a pokoj rozmnožen buď skrze známost Boha a Ježíše Pána našeho. ³ Jak nám od jeho Božské moci všechno, co k životu a ku pobožnosti náleželo, darováno je, skrze známost toho, který povolal nás k slávě a k ctnosti; ⁴ Pročež veliká nám a drahá zaslíbení dána jsou, abyste skrze ně Božského přirození účastní učinění byli, utekše porušení toho, které je na světě v žádostech. ⁵ Na to tedy samo všechnu snažnost vynaložice, přičiňte k víře své ctnost, a k ctnosti poznání, ⁶ K poznání pak zdržlivost, a ke zdržlivosti trpělivost, k trpělivosti pak pobožnost, ⁷ Ku pobožnosti pak bratrstva milování, a k milování bratrstva lásku. ⁸ Ty zajisté věci když budou při vás a rozhojní se, ne prázdné, ani neužitečné postaví vás ve známosti Pána našeho Jezukrista. ⁹ Neboť při kom není těchto věcí, slepý je, toho, co vzdáleno je, nevida, zapomenuv se na očistění svých starých hříchů. ¹⁰ Proto raději, bratři, snažte se povolání a vyvolení své upevňovat; nebo to činíce, nepadnete nikdy. ¹¹ Tak zajisté hojně způsobeno vám bude vejítí k věčnému království Pána našeho a spasitele Jezukrista. ¹² Proto nezanedbám vždycky vám připomínat těch věcí, ačkoli znali i utvrzení jste v přítomné pravdě. ¹³ Neboť to mám za spravedlivé, dokud jsem v tomto stánku, abych vás probouzel napomináním, ¹⁴ Věda, že brzké je složení stánku mého, jak mi i Pán náš Ježíš Kristus oznámil. ¹⁵ Příkladím se tedy všelijak o to, abyste vy po odchodu mém na ty věci rozpomínat se mohli. ¹⁶ Neboť ne nějakých vtipně složených básní následující, známou učinili jsme vám Pána našeho Jezukrista moc a příchod, ale jako ti, kteří jsme očima svými viděli jeho velebnost. ¹⁷ Přijal zajisté od Boha Otce čest a slávu, když se stal k němu hlas takový od velebné slávy: Tento je ten můj milý Syn, v němž mi se zalíbilo. ¹⁸ A ten hlas my jsme slyšeli z nebe pošlý, s ním byvše na oně hoře svaté. ¹⁹ A máme přepevnou řeč prorockou, které že se držíte jako svíce v temném místě svítící, dobře činíte, až by se den rozednil, a denice vzešla v srdcích vašich, ²⁰ Toto nejprve znájte, že žádného proroctví Písma výklad nezáleží na rozumu lidském. ²¹ Neboť nikdy z lidské vůle nepošlo proroctví, ale Duchem svatým puzeni byvše, mluvili svatí Boží lidé.

2 Bývali pak i falešní proroci v lidu, jako i mezi vámi budou falešní učitelé, kteří uvedou sekty zatracení, i toho Pána, který je vykoupil, zapírajíce, uvodíce na sebe rychlé zahynutí. ² A mnozí následovat budou jejich zahynutí, skrze něž cesta pravdy bude v porouhání dávána. ³ A lakomě skrze vymyšlené řeči vámi kupčít budou; kterých odsouzení již dávno nemešká, a zahynutí jejich nespí. ⁴ Neboť poněvadž Bůh andělům, kteří zhřešili, neodpustil, ale strhna je do žaláře, řetězům mrákoty oddal, aby k odsouzení chování byli, ⁵ I prvnímu světu neodpustil, ale sama osmého Noé, kazatele spravedlnosti, zachoval, když potopu na svět bezbožníků uvedl, ⁶ A města Sodomských a Gomorských v popel obrátiv, podvrácením potupil, příklad budoucím bezbožníkům ukázav, ⁷ A spravedlivého Lota, těch nešlechtníků prostopašným jednáním ztrápeného, vytrhl; ⁸ Ten zajisté spravedlivý, bydliv mezi nimi, den ode dne hleděním i slyšením spravedlivou duši nešlechtnými jejich skutky trápil: ⁹ Umít Pán pobožné z pokušení vytrhnout, nepravých pak ke dni soudu potrestaných dochovat, ¹⁰ A zvláště těch, kteří po těle v žádosti nečisté chodí, a vrchností pohrdají, smělí, sobě se zalibující, neostýchají se důstojností porouhat; ¹¹ Protože andělé, jsouce větší v síle a v moci, nevynášejí proti nim před Pánem potupného soudu. ¹² Tito pak jako nerozumná zvířata, která za přirozením jdou, zplozená k zjímání a k zahynutí, tomu, čemuž nerozumějí, rouhajíce se, v tom svém porušení zahynou, ¹³ A odplatu nepravosti ponesou, jako ti, kteří sobě za rozkoš položili, aby se na každý den v libostech svých kochali, poskvny a mrzkosti, ti, kteří s vámi hodujíce, v svých lstech se kochají, ¹⁴ Oči majíce plné cizoložství, a bez přestání hřešící, přeluzující duše neustavičné, srdce majíce vycvičené v lakomství, synové zlořečenství. ¹⁵ Kteří opustivše cestu přímou, zbloudili, následující cesty Balámovy syna Bozorova, který mzdu nepravosti zamiloval. ¹⁶ Ale měl, od koho by pokárán byl pro svůj výstupek. Neboť jhu poddaná oslice nemá, člověčím hlasem promluvivši, zabránila nemoudrosti proroka. ¹⁷ Tito jsou studnice bez vody, mlhy vichrem vzbouřené, jimž mrákota tmy schována je na věčnost. ¹⁸ Neboť přepyšně marné věci vypravujíce, žádostmi těla a chlípnostmi loudí ty, kteří byli v pravdě utekli od těch, již v bludu žijí, ¹⁹ Slibujíce jim svobodu, přestože sami jsou služebníci porušení, poněvadž, od koho kdo je přemožen, tomu je i ve službu podroben. ²⁰ Jestliže by pak ti, kteří ušli poskvrn světa, skrze známost Pána a spasitele Jezukrista, opět zase v to zapleteni jsouce, přemoženi byli, učiněn je poslední způsob jejich horší nežli první. ²¹ Lépe by zajisté jim bylo nepoznávat cesty spravedlnosti, nežli po nabytí známosti odvrátit se od vydaného jim svatého přikázání. ²² Ale přihodilo se jim to, co se v přísloví pravém říkává: Pes navrátil se k vývratku svému, a svině umytá do kaliště bláta.

3 Nejmilejší, již toto druhý list vám píšu, jimiž vzbuzuji skrze napomínání vaši upřímnou mysl, ² Abyste pamatovali na slova předpověděná od svatých proroků, a na příkázání vydané od nás apoštolů Pána a spasitele, ³ Toto nejprve věduce, že přijdou v posledních dnech posměvači, podle svých vlastních žádostí chodící, ⁴ A říkající: Kde je to zaslíbení o příchodu jeho? Neboť jak otcové zesnuli, všechno tak trvá od počátku stvoření. ⁵ Toho zajisté z úmyslu vědět nechtějí, že nebesa již dávno slovem Božím byla učiněna, i země z vody a na vodě upevněna. ⁶ Pročež onen první svět vodou jsa zatopen, zahynul. ⁷ Ta pak nebesa, která nyní jsou, i země, tímž slovem odložená, chovají se k ohni, ke dni soudu a zatracení bezbožných lidí. ⁸ Ale tato jedna věc nebuď před vámi skryta, nejmilejší, že jeden den u Pána je jako tisíc let, a tisíc let jako jeden den. ⁹ Nemešká Pán s naplněním slibů (jak někteří za to mají, že obmeškává), ale shovívá nám, nechtě, aby kteří zahynuli, ale všichni ku pokání se obrátili. ¹⁰ Přejde pak ten den Páně jako zloděj v noci, ve kterém nebesa jako v prudkosti vichru pominou, a živly pálivostí ohně rozplynou se, země pak i ty věci, které jsou na ní, vypáleny budou. ¹¹ Poněvadž tedy to všechno má se rozplynout, jací pak vy být máte ve svatých obcováních a v pobožnostech, ¹² Očekávající a chvátající ku příští dne Božího, v němž nebesa, hoříce, rozpustí se, a živly pálivostí ohně rozplynou se? ¹³ Nového pak nebe a nové země podle zaslíbení jeho čekáme, ve kterých spravedlnost přebývá. ¹⁴ Proto, nejmilejší, takových věcí čekající, snažte se, abyste bez poskvrny a bez úhony před ním nalezení byli v pokoji. ¹⁵ A Pána našeho dlouhočekání za spasení mějte, jak i milý bratr náš Pavel, podle sobě dané moudrosti, psal vám, ¹⁶ Jako i ve všech epištolách svých, mluvě v nich o těch věcech. Mezi nimiž některé jsou nesnadné k vyrozumění, kterých neučení a neutvrzení natahují, jako i jiných Písem, ke svému vlastnímu zatracení. ¹⁷ Vy tedy, nejmilejší, to dříve věduce, strážte se, abyste bludem těch nešlechetných nebyli pojati, a nevypadli od své pevnosti. ¹⁸ Ale rozmáhejte se v milosti a ve známosti Pána našeho a spasitele Jezukrista, jemuž sláva i nyní i na časy věčné. Amen.

První list Janův

Úvod

1 Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme očima svými viděli, a co jsme pilně spatřili, a čeho se ruce naše dotýkaly, o slovu života, ² (Neboť ten život zjeven je, a my jsme viděli, a svědčíme, i zvěstujeme vám ten život věčný, který byl u Otce, a zjeven je nám), ³ Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme vám, abyste i vy s námi obecenství měli, a obecenství naše aby bylo s Otcem i se Synem jeho Jezukristem. ⁴ A totoť píšeme vám, aby radost vaše byla plná. ⁵ To je tedy zvěstování to, které jsme slyšali od něho, a zvěstujeme vám: Že Bůh je světlo, a tmy v něm nižádné není. ⁶ Díme-li, že s ním obecenství máme, a ve tmě chodíme, lžeme, a nečiníme pravdy. ⁷ Pakli chodíme ve světle, jako on je ve světle, obecenství máme vespolek, a krev Krista Ježíše Syna jeho očišťuje nás od všelijakého hříchu. ⁸ Pakli díme, že hříchu nemáme, sami se svádíme, a pravdy v nás není. ⁹ Jestliže pak budeme vyznávat hříchy své, věrný je Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy, a očistil nás od všelijaké nepravosti. ¹⁰ Díme-li, že jsme nehřešili, činíme jej lhářem, a není v nás slova jeho.

2 Synáčkové moji, toto vám píšu, abyste nehřešili. Pakli by kdo zhřešil, přímluvce máme u Otce, Ježíše Krista spravedlivého. ² A on je oběť slitování za hříchy naše, a nejen za naše, ale i za všeho světa. ³ A po tom známe, že jsme jej poznali, jestliže přikázání jeho dodržujeme. ⁴ Dí-li kdo: Znam jej, a přikázání jeho nedodržuje, lhář je, a pravdy v něm není. ⁵ Ale kdo dodržuje slova jeho, v pravdě láska Boží v tom je dokonalá. Po tom známe, že jsme v něm. ⁶ Kdo praví, že v něm zůstává, ten má, jak on chodil, tak chodit. ⁷ Bratři, ne nové přikázání píšu vám, ale přikázání staré, které jste měli od počátku. A to přikázání staré je slovo to, které jste slyšeli od počátku. ⁸ A zase přikázání nové píšu vám, které je pravé i v něm i v vás. Neboť tma pomíjí, a světlo to pravé již svítí. ⁹ Kdo praví, že je ve světle, a bratra svého nenávidí, v temnosti je až posud. ¹⁰ Kdo miluje bratra svého, ve světle zůstává, a pohoršení v něm není. ¹¹ Ale kdo nenávidí bratra svého, v temnosti je, a v temnosti chodí, a neví, kam jde; neboť temnost oslepila oči jeho. ¹² Píšu vám, synáčkové, že jsou vám odpuštěny hříchy pro jméno jeho. ¹³ Píšu vám, otcové, že jste poznali toho, který je od počátku. Píšu vám, mládenci, že jste zvítězili nad tím zlostníkem. ¹⁴ Píšu vám, děti, že jste poznali Otce. Psal jsem vám, otcové, že jste poznali toho, který je od počátku. Psal jsem vám, mládenci, že silní jste, a slovo Boží ve vás zůstává, a že jste zvítězili nad tím zlostníkem. ¹⁵ Nemilujte světa, ani těch věcí, které na světě jsou. Miluje-li kdo svět, není lásky Otcovy v něm. ¹⁶ Neboť všechno, co je na světě, jako žádost těla, a žádost očí, a pýcha života, to není z Otce, ale je ze světa. ¹⁷ Svět pak hyne i žádost jeho, ale kdo činí vůli Boží, ten trvá na věky. ¹⁸ Děti, poslední hodina je, a jak jste slyšeli, že antikrist přijít má, i nyní antikristové mnozí povstali. Odtud známe, že poslední hodina je. ¹⁹ Z nás vyšli, ale nebyli z nás. Neboť byť byli z nás, byli by zůstali s námi, ale vyšli z nás, aby zjevení byli, že nejsou všichni z nás. ²⁰ Vy pak máte pomazání od Svatého, a znáte všechno. ²¹ Nepsal jsem vám, protože byste neznali pravdy, ale že ji znáte, a že všelijaká lež není z pravdy. ²² A kdo je lhář? Není-li ten, kdo zapírá, že by Ježíš nebyl Kristus? Ten je antikrist, kdo zapírá Otce i Syna. ²³ Každý kdo zapírá Syna, nemá ani Otce. ²⁴ A proto zůstaň ve vás to, co jste slyšeli od počátku. Zůstane-li ve vás to, co jste slyšeli od počátku, i vy také v Synu i v Otcu zůstanete. ²⁵ A to je to zaslíbení, které on nám zaslíbil, totiž ten život věčný. ²⁶ Tyto věci psal jsem vám o těch, kteří vás svádí. ²⁷ Ale pomazání to, které jste vzali od něho, ve vás zůstává, aniž potřebujete, aby kdo učil vás, ale jak pomazání to učí vás o všech věcech, a pravé je a naoklamavatelné, a jak naučilo vás, tak v něm zůstávejte. ²⁸ A nyní, synáčkové, zůstávejte v něm, abychom, když by se ukázal, smělé doufání měli, a nebyli zahanbeni od něho v příchodu jeho. ²⁹ Poněvadž víte, že on spravedlivý je, znejtež také, že každý, kdo činí spravedlnost, z něho je narozen.

3 Pohleďte, jakou lásku dal nám Otec, totiž abychom synové Boží slouli. Proto svět nezná nás, že jeho nezná. ² Nejmilejší, nyní synové Boží jsme, ale ještě se neukázalo, co budeme. Víme pak, že když se ukáže, podobní jemu budeme; neboť vidět jej budeme tak, jak je. ³ A každý, kdo má takovou naději v něm, očišťuje se, jako i on čistý je. ⁴ Každý, kdo činí hřích, činí proti zákonu; neboť hřích je přestoupení zákona. ⁵ A víte, že on se ukázal, aby hříchy naše sňal, a hříchu v něm není. ⁶ Každý tedy, kdo v něm zůstává, nehřeší; ale každý, kdo hřeší, neviděl ho, aniž ho poznal. ⁷ Synáčkové, nižádný vás nesváděj. Kdo činí spravedlnost, spravedlivý

2:16 Žádost těla, a žádost očí, a pýcha života. Žádost těla, žádost očí, pýcha života – to jsou tři zbraně, které jsou proti lidem namířeny vždy znovu v rozmanitých obměnách. Evino selhání v Edenu bylo

prohrou ve všech těchto oblastech (Gn 3:6); kde první Adam neobstál, druhý zvítězil (Lk 4:3–13).

Láska je odpověď, ať už je otázka jakákoliv.

Lyla June

je, jako i on je spravedlivý. ⁸ Kdo činí hříchy, z ďábla je; neboť ďábel od počátku hřeší. Na to je zjeven Syn Boží, aby kazil skutky ďáblů. ⁹ Každý, kdo se narodil z Boha, hříchu nečiní; neboť símě jeho v něm zůstává, aniž může hřešit, neboť z Boha narozen je. ¹⁰ Po tomto zjevné jsou synové Boží a synové ďáblů. Každý, kdo nečiní spravedlnosti, není z Boha, a kdo nemiluje bratra svého. ¹¹ Neboť to je to zvěstování, které jste slyšeli od počátku, abychom milovali jedni druhé. ¹² Ne jako Kain, který z toho zlostinika byl, a zamordoval bratra svého. A pro kterou příčinu zamordoval ho? Protože skutky jeho byly zlé, bratra pak jeho spravedlivé. ¹³ Nedivte se, bratři moji, jestliže vás svět nenávidí. ¹⁴ My víme, že jsme přeneseni ze smrti do života, neboť milujeme bratry. Kdo nemiluje bratra, zůstává ve smrti. ¹⁵ Každý, kdo nenávidí bratra svého, vrah je, a víte, že žádný vrah nemá života věčného v sobě zůstávajícího. ¹⁶ Po tomto jsme poznali lásku, že on duši svou za nás položil, i my tedy máme za bratry duše klást. ¹⁷ Kdo by pak měl statek tohoto světa, a viděl by bratra svého, jak nouzi trpí, a zavřel by střeva svá před ním, kterak láska Boží zůstává v něm? ¹⁸ Synáčekové moji, nemilujme slovem a jazykem, ale skutkem a pravdou. ¹⁹ A po tom poznáváme, že z pravdy jsme, a před obličejem jeho spokojíme srdce svá. ²⁰ Neboť potupovalo-li by nás srdce naše, ovšem Bůh, který je větší nežli srdce naše, a zná všechno. ²¹ Nejmilejší, jestliže by nás srdce naše nepotupovalo, smělou doufanlivost máme k Bohu. ²² A za cokoli bychom ho prosili, bereme od něho; neboť přikázání jeho dodržujeme, a to, co je libého před obličejem jeho, činíme. ²³ A toto je to přikázání jeho, abychom věřili jménu Syna jeho Jezukrista, a milovali jedni druhé, jak nám vydal přikázání. ²⁴ Neboť kdo dodržuje přikázání jeho, v něm zůstává, a on také v něm. A po tom poznáváme, že zůstává v nás, totiž po Duchu, kterého dal nám.

4 Nejmilejší, ne každému duchu věřte, ale zkoušejte duchů, jsou-li z Boha; neboť mnozí falešní proroci vyšli na svět. ² Po tomto znejte Ducha Božího: Všelijaký duch, který vyznává Jezukrista v těle příšlého, z Boha je. ³ Ale všelijaký duch, který nevyznává Jezukrista v těle příšlého, není z Boha; nýbrž to je ten duch antikristův, o kterém jste slyšeli, že přijít má, a již je nyní na světě. ⁴ Vy z Boha jste, synáčekové, a zvítězili jste nad nimi; neboť větší je ten, který je ve vás, nežli ten, který je ve světě. ⁵ Oni ze světa jsou, a proto o světě mluví, a svět jich poslouchá. ⁶ My z Boha jsme. Kdo zná Boha, poslouchá nás; kdo není z Boha, neposlouchá nás. A po tom poznáváme ducha pravdy a ducha bludu. ⁷ Nejmilejší, milujme jedni druhé; neboť láska z Boha je, a každý, kdo miluje, z Boha se narodil, a zná Boha. ⁸ Kdo nemiluje, nezná Boha; neboť Bůh láska je. ⁹ V tom zjevena je láska Boží k nám, že Syna svého toho jednorozeného poslal Bůh na svět, abychom živi byli skrze něho. ¹⁰ V tom je láska, ne že bychom my Boha milovali, ale že on miloval nás, a poslal Syna svého jako obět slitování za hříchy naše. ¹¹ Nejmilejší, poněvadž tak miloval nás Bůh, i my máme jedni druhé milovat. ¹² Boha žádný nikdy nespátřil, ale milujeme-li jedni druhé, Bůh v nás přebývá, a láska jeho dokonalá je v nás. ¹³ Po tomto poznáváme, že v něm přebýváme, a on v nás, že z Ducha svého dal nám. ¹⁴ A my jsme viděli, a svědčíme, že Otec poslal Syna spasitele světa. ¹⁵ Kdo by koli vyznával, že Ježíš je Syn Boží, Bůh v něm přebývá, a on v Bohu. ¹⁶ A my jsme poznali, a uvěřili o lásce, kterou Bůh má k nám. Bůh láska je, a kdo v lásce přebývá, v Bohu přebývá, a Bůh v něm. ¹⁷ V tomto je k dokonání svému přišla láska Boží s námi, abychom bezpečné doufání měli v den soudný, když jaký je on, taková i my jsme na tomto světě. ¹⁸ Bázně není v lásce, ale láska dokonalá ven vyhání bázeň; neboť bázeň trápení má, kdo se pak bojí, není dokonalý v lásce. ¹⁹ My milujeme jej, neboť on dříve miloval nás. ²⁰ Řekl-li by kdo: Miluji Boha, a bratra svého nenáviděl by, lhář je. Neboť kdo nemiluje bratra svého, kterého viděl, Boha, kterého neviděl, kterak může milovat? ²¹ A toto přikázání máme od něho, aby ten, kdo miluje Boha, miloval i bratra svého.

5 Každý, kdo věří, že Ježíš je Kristus, z Boha se narodil; a každý, kdo miluje toho, který zplodil, miluje i toho, který zplozen je z něho. ² Po tom poznáváme, že milujeme syny Boží, když Boha milujeme, a přikázání jeho dodržujeme. ³ Neboť to je láska Boží, abychom přikázání jeho dodržovali; a přikázání jeho nejsou těžká. ⁴ Všechno zajisté, co se narodilo z Boha, přemáhá svět; a to je to vítězství, které přemáhá svět, víra naše. ⁵ Kdo je, kdo přemáhá svět, jedině, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží? ⁶ To je ten, který přišel skrze vodu a krev, Ježíš Kristus, nejen ve vodě, ale ve vodě a v krvi. A Duch je, který svědectví vydává, že Duch je pravda. ⁷ Neboť tři jsou, kteří svědectví vydávají na nebi: Otec, Slovo, a Duch svatý, a ti tři jedno jsou. ⁸ A tři jsou, kteří svědectví vydávají na zemi: Duch, a voda, a krev, a ti tři jedno jsou. ⁹ Poněvadž svědectví lidské přijímáme, svědectví Boží větší je. Neboť toto svědectví je Boží, které dosvědčil o Synu svém. ¹⁰ Kdo věří v Syna Božího, má svědectví sám v sobě. Kdo nevěří Bohu, lhářem jej učinil; neboť neuvěřil tomu svědectví, které dosvědčil Bůh o Synu svém. ¹¹ A toto je svědectví to, že život věčný dal nám Bůh, a ten život v Synu jeho je. ¹² Kdo má Syna, má život; kdo nemá Syna Božího, života nemá. ¹³ Tyto věci psal jsem vám věřícím ve jménu Syna

Božího, abyste věděli, že máte věčný život, a abyste věřili ve jméno Syna Božího. ¹⁴ A toto je to smělé doufání, které máme k němu, že za cokoli bychom prosili podle vůle jeho, slyší nás. ¹⁵ Že pak víme, že nás slyší, prosili-li bychom zač, podle toho víme, že máme prosby naplněné, které jsme předkládali jemu. ¹⁶ Viděl-li by kdo bratra svého hřešícího hříchem ne k smrti, modli se za něj, a dá jemu Bůh život, totiž hřešícím ne k smrti. Je hřích k smrti; ne za ten, pravím, aby se modlil. ¹⁷ Každá nepravost je hřích, ale je hřích ne k smrti. ¹⁸ Víme, že každý, kdo se narodil z Boha, nezůstává hřešit; ale ten, kdo narozen je z Boha, střeží sebe samého, a ten zlostník se ho nedotýká. ¹⁹ Víme, že z Boha jsme, ale svět všecken ve zlém leží. ²⁰ A víme, že Syn Boží přišel a dal nám smysl, abychom poznali toho pravého, a jsme v tom pravém, i v Synu jeho Ježíši Kristu. On je ten pravý Bůh a život věčný. ²¹ Synáčkové, vystříhejte se model. Amen.

Druhý list Janův

Úvod

1 Starší v Kristu vyvolené paní i synům jejím, které já miluji v pravdě, a ne sám já, ale i všichni, kteří poznali pravdu, ² Pro pravdu, která zůstává v nás, a s námi bude na věky: ³ Buď s vámi milost, milosrdenství, a pokoj od Boha Otce, i od Pána Jezukrista, Syna Otcova, v pravdě a v lásce. ⁴ Zaradoval jsem se velmi, že jsem našel některé ze synů tvých, jak chodí v pravdě, jak jsme přikázání vzali od Otce. ⁵ A nyní prosím tebe, paní, ne jako nové přikázání předkládáje tobě, ale to, které jsme měli od počátku, abychom milovali jedni druhé. ⁶ A toto je ta láska, abychom chodili podle přikázání jeho. Přikázání pak toto je, jak jste slyšeli od počátku, abyste v něm chodili. ⁷ Neboť mnozí bludaři vyšli na svět, kteří nevyznávají Jezukrista příslého v těle. Takový každý je bludař a antikrist. ⁸ Hleďte sebe, abychom neztratili toho, na čem jsme pracovali, ale odplatu plnou abychom vzali. ⁹ Každý, kdo přestupuje, a nezůstává v učení Kristovu, nemá Boha; kdo zůstává v učení Kristovu, ten i Otce i Syna má. ¹⁰ Přichází-li kdo k vám, a tohoto učení nepřináší, nepřijímejte ho do domu, aniž ho pozdravujte. ¹¹ Neboť kdo takového pozdravuje, přitakává skutkům jeho zlým. ¹² Mnoho vám psát měv, nechtěl jsem se svěřit černidlu a papíru, ale mámť naději, že k vám přijdu, a ústy k ústům mluvit budu, aby radost naše plná byla. ¹³ Pozdravují tě synové sestry tvé v Pánu vyvolené. Amen.

Třetí list Janův

Úvod

1 Starší Gáiovi milému, kterého já miluji v pravdě. ²Nejmilejší, žádám obzvlášť, aby ses dobře měl, a zdrav byl, tak jako duše tvá dobře se má. ³Zaradoval jsem se zajisté velice, když přišli bratři, a svědectví vydávali o tvé upřímnosti, kterak ty v upřímnosti chodíš. ⁴Nemám větší radosti, než abych slyšel, že synové moji chodí v upřímnosti. ⁵Nejmilejší, věrně děláš, cokoli činíš bratrům a hostům, ⁶Kterí svědectví vydali o lásce tvé před církví. Které vyprovodíš-li, tak jak sluší na Boha, dobře učiníš. ⁷Neboť pro jméno jeho vyšli, a nic nevzali od pohanů. ⁸Máme tedy my takové přijímat, abychom byli pomocníci pravdy. ⁹Psal jsem sboru vašemu, ale Diotrefes, který stojí o prvotnost mezi nimi, nepřijímá nás. ¹⁰Proto přijdu-li tam, připomenu skutky jeho, které činí, mluvě proti nám zlé řeči. A nemaje dosti na tom, i sám bratrů nepřijímá, i těm, kteří by chtěli, nedopouští, a ze sboru je vylučuje. ¹¹Nejmilejší, nenásleduj zlého, ale dobrého. Kdo dobře činí, z Boha je; ale kdo zle činí, nevidí Boha. ¹²Demetriovi svědectví vydáno je ode všech, i od samé pravdy; ano i my svědectví o něm vydáváme, a víte, že svědectví naše pravé je. ¹³Mnoho jsem měl psát, ale nechci psát černidlem a perem. ¹⁴Neboť mám naději, že tě tudíž uzřím, a ústy k ústům mluvit budeme. ¹⁵Pokoj tobě. Pozdravují tě přátelé. Pozdraviž i ty přátel ze jména.

List Judův

Úvod

1 Judas, Ježíše Krista služebník, bratr pak Jakubův, posvěceným od Boha Otce, a Kristu Ježíši zachovaným i povoláním: ² Milosrdenství vám a pokoj i láska budiž rozmnožena. ³ Nejmilejší, všemnu snažnost vynakládaje na to, abych vám psal o obecném spasení, musil jsem psát, vás napomínaje, abyste statečně bojovali o víru, která je jednou dána svatým. ⁴ Neboť podešli někteří lidé bezbožní, dříve již dávno poznamenání k tomu potupení, kteří milost Boha našeho přenášejí v chlípnost, a toho, který je sám Hospodin, Boha a Pána našeho Jezukrista zapírají. ⁵ Proto vidělo mi se vám to připomenout, kteří jednou již o tom víte, že když Pán lid ze země Egyptské vysvobodil, potom ty, kteří nevěřící byli, zatražil. ⁶ A ty anděly, kteří neuchránili svého knížetství, ale opustili příbytek svůj, k soudu velikého toho dne vazbou věčnou pod mráкотou schoval. ⁷ Jako Sodoma a Gomora, a okolní města, když podobným způsobem jako i tito, ve smilstvo se vydali, a odešli po těle cizím, předložena jsou za příklad, pokutu věčného ohně snášejíce. ⁸ Také podobně i tito, jako v hluboký sen pohřížení, tělo zajisté poskvřňují, panstvím pak pohrdají, a důstojnosti se rouhají; ⁹ Protože Michal archanděl, když s ďáblem odpor máje, hádal se o tělo Mojžíšovo, nesměl vynést soudu zlořečení, ale řekl: Ztrestej tě Pán. ¹⁰ Tito pak, čeho neznají, tomu se rouhají; a co od přirození znají, jako nerozumná zvířata, v tom se poskvřňují. ¹¹ Běda jim, neboť cestou Kainovou odešli, a poblouzením Balámovy mzdy se vyli, a odporováním Chóre zahynuli. ¹² Tito jsou na hodech vašich poskvřny, kteří s vámi hodující nestoudně, sami se pasou; jsou oblakové bez vody, jimiž vítr sem i tam točí, stromy uvadlé, neužiteční, dvakrát mrtví a vykořenění, ¹³ Vzteké vody mořské, vymítající své hanebnosti, hvězdy bludné, jimž mráкотa tmy zachována je na věčnost. ¹⁴ Prorokoval pak také o nich sedmý od Adama Enoch, řka: Aj, Pán se bere se svatými tisíci svými, ¹⁵ Aby učinil soud všem, a trestal všechny, kteří by koli mezi nimi byli bezbožní, ze všech skutků bezbožnosti jejich, v nichž bezbožnost páchali, i ze všech tvrdých řečí, které mluvili proti němu hříšníci bezbožní. ¹⁶ Tito jsou reptáci, stýskaví, podle žádostí svých chodíce, jejichž ústa mluví pýchu, pochlebující osobám pro svůj užitek. ¹⁷ Ale vy, nejmilejší, pamatujte na slova předpověděná od apoštolů Pána našeho Jezukrista. ¹⁸ Neboť pověděli vám, že v posledním času budou posměvači, podle svých bezbožných žádostí chodící. ¹⁹ To jsou ti, kteří se sami odtrhují, zvířecí, Ducha Kristova nemající. ²⁰ Ale vy, nejmilejší, vzdělávající se na té nejsvětější víře své, v Duchu svatém modlíce se, ²¹ Strážte se v lásce Boží, očekávající milosrdenství Pána našeho Jezukrista k věčnému životu. ²² A nad některými zajisté lítost mějte, rozeznání v tom majíce. ²³ Jiné pak strašením k spasení přivádějte, z ohně je vychvacující, v nenávisti majíce i tu skrze tělo poskvřněnou sukni. ²⁴ Tomu pak, který mocen je zachovat vás bez úrazu a postavit před obličejem slávy své bez úhony s veselím, ²⁵ Samému moudrému Bohu, spasiteli našemu, buď sláva a velebnost, císařství i moc, i nyní i po všechny věky. Amen.

Zjevení Janovo

Úvod

1 Zjevení Ježíše Krista, které dal jemu Bůh, aby ukázal služebníkům svým, které věci měly by se dít brzo, on pak zjevil, poslav je skrze anděla svého služebníku svému Janovi, ² Který osvědčil slovo Boží, a svědectví Jezukristovo, a cokoli viděl. ³ Blahoslavený, kdo čte, i ti, kteří slyší slova proroctví tohoto, a dbají toho, co napsáno je v něm; neboť čas blízko je. ⁴ Jan sedmi sborům, které jsou v Azii: Milost vám a pokoj od toho, který je, a kterýž byl, a kterýž přijít má, a od sedmi duchů, kteří jsou před obličejem trůnu jeho, ⁵ A od Ježíše Krista, jenž je svědek věrný, ten prvorozený z mrtvých, a kníže králů země, který zamiloval nás, a umyl nás od hříchů našich krví svou, ⁶ A učinil nás krále a kněží Bohu a Otcí svému, jemuž buď sláva a moc na věky věků. Amen. ⁷ Aj, bere se s oblaky, a uzří jej všelijaké oko, i ti, kteří ho bodli; a budou plakat pro něj všechna pokolení země, jistě. Amen. ⁸ Já jsem Alfa i Omega, totiž počátek i konec, praví Pán, který je, a který byl, a který přijít má, ten všemohoucí. ⁹ Já Jan, i bratr váš, i spoluúčastník v soužení, i v království, i v trpělivosti Ježíše Krista, byl jsem na ostrově, který sluje Patmos, pro slovo Boží a pro svědectví Ježíše Krista. ¹⁰ A byl jsem ve vytržení ducha v den Páně, i uslyšel jsem za sebou hlas veliký jako trouby, ¹¹ Jak dí: Já jsem Alfa i Omega, ten první i poslední, a co vidíš, piš do knihy, a pošli sedmi sborům, které jsou v Azii, do Efezu, a do Smyrny, a do Pergamu, a do Tyatiru, a do Sardy, a do Filadelfie, i do Laodicie. ¹² A obrátil jsem se, abych viděl ten hlas, kterýž mluvil se mnou, a obrátiv se, uzřel jsem sedm svícnu zlatých, ¹³ A uprostřed těch sedmi svícnu podobného Synu člověka, oblečeného v dlouhé roucho, a přepásaného na prsech pasem zlatým. ¹⁴ Hlava pak jeho a vlasy bílé, jako bílá vlna, jako sníh, a oči jeho jako plamen ohně. ¹⁵ Nohy pak jeho podobné mosazi, jako v peci hořící; a hlas jeho jako hlas vod mnohých. ¹⁶ A měl v pravé ruce své sedm hvězd, a z úst jeho meč z obou stran ostrý vycházel; a tvář jeho jako slunce, když jasně svítí. ¹⁷ A jak jsem jej uzřel, padl jsem k nohám jeho, jako mrtvý. A položil ruku svou pravou na mne, řka ke mně: Neboj se. Já jsem ten první i poslední, ¹⁸ A živý, přestože jsem byl mrtvý, a aj, živý jsem na věky věků. Amen. A mám klíče pekla i smrti. ¹⁹ Napiš ty věci, které jsi viděl, a které jsou, a které se mají dít potom. ²⁰ Tajemství těch sedmi hvězd, které jsi viděl v pravici mé, a sedm svícnu zlatých: Sedm těch hvězd jsou andělé sedmi sborů, a sedm svícnu, kteréš viděl, je sedm sborů.

2 Andělu Efezské církve piš: Toto praví ten, kterýž drží těch sedm hvězd v pravici své, který se prochází uprostřed těch sedmi svícnu zlatých: ² Zním skutky tvé, a práci tvou, i trpělivost tvou, a že nemůžeš trpět zlých; a zkusil jsi těch, kteří se praví být apoštolové, ale nejsou, a shledals je, že jsou lháři. ³ A snášel jsi, a trpělivost máš, a pro jméno mé pracovals a neustal. ⁴ Ale mám proti tobě to, že jsi tu první lásku svou opustil. ⁵ Proto pomni, odkud jsi vypadl, a čiň pokání, a první skutky. Pakli toho nebude, přijdu na tebe rychle, a pohnu svícnem tvým z místa jeho, nebudeš-li pokání činit. ⁶ Ale toto máš, že nenávidíš skutků Mikulášenců, kterých i já nenávidím. ⁷ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvim: Tomu, kdo zvítězí, dám jíst ze stromu života, který je uprostřed ráje Božího. ⁸ Andělu pak Smyrnenské církve piš: Toto praví ten první i poslední, který byl mrtvý, a ožil: ⁹ Vím o skutcích tvých, i o soužení, a chudobě (ale bohatý jsi), i o rouhání těch, kteří se praví být Židé, a nejsou, ale sběr satanova. ¹⁰ Neboj se nic toho, co trpět máš. Aj, uvrhne ďábel některé z vás do vězení, abyste vyzkoušeni byli, a budete mít úzkost po deset dní. Buď věrný až do smrti, a dám korunu života. ¹¹ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvim: Kdo zvítězí, nebude uražen od smrti druhé. ¹² Andělu pak Pergamenské církve piš: Toto praví ten, který má ten meč z obou stran ostrý: ¹³ Vím skutky tvé, i kde bydlíš, totiž tu, kde je stolice satanova, a že držíš se jména mého, a nezapřel jsi víry mé, ani v těch dnech, když Antipas, svědek můj věrný, zamordován je u vás, tu, kde bydlí satan. ¹⁴ Ale mám málo proti tobě, že tam máš ty, kteří drží učení Balámovo, který učil Baláka pohoršení klást před obličejem synů Izraelských, aby jedli modlám obětované, a smilnili. ¹⁵ Tak i ty máš ty, kteří drží učení Mikulášenců, což já v nenávisti mám. ¹⁶ Čiň pokání. Pakli nebudeš, přijdu na tebe brzy, a bojovat budu s nimi mečem úst svých. ¹⁷ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvim: Tomu, kdo zvítězí, dám jíst tu mannu skrytou, a dám jemu kamének bílý, a na tom kaménku jméno nové napsané, kterého žádný neví, než ten, kdo je přijímá. ¹⁸ Andělu pak Tyatirské církve piš: Toto praví Syn Boží, který má oči jako plamen ohně, a jehož nohy podobné jsou mosazi: ¹⁹ Zním skutky tvé, i lásku, i přísluhování, i věrnost, i trpělivost tvou, a skutky tvé, i ty poslední větší nežli první. ²⁰ Ale mám málo proti tobě, že necháváš ženy Jezábel, která se být praví prorokyní, aby učila a sváděla služebníky mé, aby smilnili, a jedli modlám obětované. ²¹ Ale dal jsem jí čas, aby pokání činila ze smilstva svého, avšak nečinila. ²² Aj, já uvrhnu ji na lože, i ty, kteří cizoloží s ní, v soužení převeliké, jestliže nebudou činit pokání ze skutků svých. ²³ A syny její zmurdují smrtí;

a zvědí všechny církve, že jsem já zpytatel ledví i srdce, a odplatím vám jednomu každému podle skutků vašich. ²⁴Vám pak pravím i jiným Tyatirským, kteříkoli nemají učení tohoto, a kteří nepoznali hlubokosti satanovy, jak říkají: Nevložím na vás jiného břemene. ²⁵Avšak to, co máte, držte, dokud nepřijdu. ²⁶Kdo by pak zvítězil, a dodržoval až do konce skutků mých, dám jemu moc nad pohany. ²⁷A bude je spravovat prutem železným, a jako nádoba hrncířova ztřískáni budou, jak i já vzal jsem od Otce svého. ²⁸A dám jemu hvězdu jitřní. ²⁹Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím.

3 Andělu pak církve Sardinské piš: Toto praví ten, který má sedm duchů Božích a sedm těch hvězd: Vím skutky tvé, že máš jméno, že jsi živ, ale jsi mrtvý. ²Budiž bedlivý, a utvrzuj jiné umírající. Neboť jsem nenalezl skutků tvých plných před Bohem. ³Pomni tedy, co jsi přijal a slyšel, a dbej, a čiň pokání. Pakli bdít nebudeš, přijdu na tě jako zloděj, a nezvíš, ve kterou hodinu na tě přijdu. ⁴Ale máš některé osoby i v Sardis, které neposkvrnily roucha svého, proto budou se se mnou procházet v bílém rouše; neboť jsou hodni. ⁵Kdo zvítězí, ten bude oděn rouchem bílým; a nikoli nevymažu jména jeho z knihy života, ale vyznám jméno jeho před obličejem Otce svého i před anděly jeho. ⁶Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím. ⁷Andělu pak Filadelfské církve piš: Toto praví ten svatý a pravý, který má klíč Davidův, který otvírá, a žádný nezavírá, a zavírá, žádný pak neotevívá: ⁸Vím skutky tvé. Aj, postavil jsem před tebou dveře otevřené, a žádný jich nemůže zavřít. Neboť máš ač nevelikou moc, a dodržoval jsi slova mého, a nezapřel jména mého. ⁹Aj, dávám ze sběří satanovy ty, kteří se praví být Židé, a nejsou, ale klamou. Aj, způsobím to, že přijdou a budou se klanět před nohama tvýma, a poznají, že jsem já tě miloval. ¹⁰A poněvadž jsi dodržoval slova trpělivosti mé, i já tebe chránit budu od hodiny pokušení, která přijít má na všechny svět, aby vyzkoušení byli obyvatelé země. ¹¹Aj, přijdu brzy. Drž se toho, co máš, aby žádný nevzal koruny tvé. ¹²Kdo zvítězí, učiním jej sloupem v chrámě Boha svého, a nevyjde již více ven; a napíše na něm jméno Boha svého, a jméno města Boha svého, nového Jeruzaléma sestupujícího z nebe od Boha mého, i jméno své nové. ¹³Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím. ¹⁴Andělu pak církve Laodicenské piš: Toto praví Amen, svědek ten věrný a pravý, počátek stvoření Božího: ¹⁵Vím skutky tvé, že ani jsi studený, ani horký. Ó bys studený byl anebo horký. ¹⁶A tak že jsi vlažný, a ani studený, ani horký, vyvrhnu tě z úst svých. ¹⁷Neboť pravíš: Bohatý jsem, a zbohatl jsem, a žádného nepotřebuji, a nevíš, že jsi bídný, a mizerný, i chudý, i slepý, i nahý. ¹⁸Radím ti, abys sobě koupil ode mne zlata ohněm očistěného, abys byl bohatý, a roucho bílé, abys oblečen byl, a neukazovala se hanba nahoty tvé. A oči svých pomaz mastí, abys viděl. ¹⁹Já kterékoli miluji, kárám a trestám; rozhorli se tedy, a čiň pokání. ²⁰Aj, stojím u dveří, a tluču. Jestliže by kdo uslyšel hlas můj, a otevřel dveře, vejdu k němu, a budu s ním večerět, a on se mnou. ²¹Kdo zvítězí, dám jemu sedět se sebou na trůnu mém, jako i já zvítězil jsem, a sedím s Otcem svým na trůnu jeho. ²²Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím.

4 Potom jsem viděl, a aj, dveře otevřené v nebi, a ten hlas první, který jsem byl slyšel jako trouby, jak mluví se mnou, řkoucí: Vstup sem, a ukážu, co se má dít potom. ²A hned jsem byl ve vytržení ducha, a aj, trůn postaven byl na nebi, a na trůnu jeden seděl. ³A ten, který seděl, podoben byl obličejem kamení jaspidu a sardiovi; a vůkol toho trůnu byla duha, na pohledění podobná smaragdu. ⁴A okolo toho trůnu bylo trůnů čtyři a dvacet, a na těch trůnech viděl jsem čtyři a dvacet starců sedících, oblečených v roucha bílá. A měli na hlavách svých koruny zlaté. ⁵A z toho trůnu pocházelo blýskání, a hromobití, a hlasy. A sedm lamp ohnivých hořících před trůnem, jež jsou sedm duchů Božích. ⁶Bylo také před tím trůnem moře skleněné, podobné křišťálu, a uprostřed trůnu a vůkol trůnu čtvero zvířat, plných očí zepředu i zezadu. ⁷První pak to zvíře podobné bylo lvu, a druhé zvíře podobné teleti, a třetí zvíře mající tvárnost člověka, a čtvrté zvíře podobné orlu letícímu. ⁸A jedno každé z těch čtyř zvířat mělo šest křídel okolo, a uvnitř plná byla očí, a neměla odpočinutí dnem i nocí, říkajíce: Svatý, svatý, svatý Pán Bůh všemohoucí, který byl, a je, i přijít má. ⁹A když ta zvířata vzdávala slávu, a čest, i díky činění sedícímu na trůnu, tomu živému na věky věků, ¹⁰Padlo těch čtyři a dvacet starců před obličejem toho sedícího na trůnu, a klanělo se tomu živému na věky věků, a metalí koruny své před trůnem, řkouce: ¹¹Hoden jsi, Pane, přijmout slávu, a čest, i moc; neboť ty jsi stvořil všechny věci, a pro vůli tvou tráváš, i stvořeny jsou.

5 A viděl jsem po pravici sedícího na trůnu knihu popsanou uvnitř i vně, zapečetěnou sedmi pečetmi. ²A viděl jsem anděla silného, volajícího hlasem velkým: Kdo je hoden otevřít tu knihu, a zrušit pečeti její?

3:16 Překroucení původního Božího nařízení nosit viditelné označení, že věřící patří Bohu (srv. Dt 6:8 a jeho pozn.).

3:18 Zlata. Zlato je symbol víry. Má pouze potencionální hodnotu (nelze jím platit), dokud neprošlo ohněm. Co bylo původně darováno i přijato zdarma, se ukáže, že není tak docela zadarmo; kdo

mnoho obdržel, od toho se právem něco očekává (Lk 12:48).

Ačkoliv Bůh je mocen použít kdykoliv kohokoliv jakkoliv, služebník, na něhož se může spolehnout, je ten, jehož víra obstála ve zkoušce ohněm (Mk 9:49). To je cena, kterou je dřívě či později nutno zaplatit (srv. pozn. Mt 25:9), k čemuž ale někteří nejsou ochotni (Mt 13:21).

³ A nemohl žádný, ani na nebi, ani na zemi, ani pod zemí, otevřít té knihy, ani pohledět do ní. ⁴ Pročež já plakal jsem velmi, že není nalezen žádný, kdo by hoden byl otevřít a číst tu knihu, ani pohledět do ní. ⁵ Tedy jeden z těch starců řekl mi: Neplač. Aj, zvítězil lev, ten který je z pokolení Judova, kořen Davidův, aby otevřel tu knihu, a zrušil sedm pečeti jejích. ⁶ A pohleděl jsem, a aj, mezi trůnem a čtyřmi těmi zvířaty a mezi těmi starci Beránek stojí jako zabítý, maje sedm rohů a sedm očí, jež jsou sedm duchů Božích, poslaných na všechnu zemi. ⁷ A přišel a vzal tu knihu z pravice toho, který seděl na trůnu. ⁸ A jak vzal tu knihu, hned těch čtvero zvířat a těch čtyři a dvacet starců padlo před tím Beránkem, majíce jeden každý z nich harfu, a báně zlaté plné vůně, jež jsou modlitby svatých. ⁹ A zpívali píseň novou, řkouce: Hoden jsi vzít tu knihu, a otevřít pečeť její. Neboť jsi zabít, a vykoupils nás Bohu krví svou ze všelijakého pokolení a jazyku a lidu i národu. ¹⁰ A učinil jsi nás Bohu našemu krále a kněží, a budeme kralovat na zemi. ¹¹ A viděl jsem a slyšel hlas andělů mnohých okolo toho trůnu a těch zvířat i starců, a byl jich počet stokrát tisíc tisíců a desetkrát sto tisíců, ¹² Řkoucích velikým hlasem: Hoden je ten Beránek zabítý vzít moc, a bohatství, i moudrost, i sílu, i čest, i slávu, i požehnání. ¹³ Těž všechno stvoření, které je na nebi, i na zemi, i pod zemí, i v moři, i všechno, co v nich je, slyšel jsem řkoucí: Sedícimu na trůnu a Beránkovi požehnání, čest a sláva i síla na věky věků. ¹⁴ Čtvero pak těch zvířat řeklo: Amen. A těch čtyři a dvacet starců padlo, a klaněli se živému na věky věků.

6 A viděl jsem, když otevřel ten Beránek jednu z těch pečeti, a slyšel jsem jedno ze čtyř zvířat, jak praví, jako hlasem hromovým: Pojď, a viz. ² A pohleděl jsem, a aj, kůň bílý, a ten, který seděl na něm, měl lučičtě. A dána je jemu koruna, i vyjel, přemáhaje, a aby přemáhal. ³ A když otevřel pečeť druhou, slyšel jsem druhé zvíře, řkoucí: Pojď, a viz. ⁴ A vyšel jiný kůň ryzí. A sedícimu na něm dáno je, aby pokoj vyzdvihl ze země, aby se vespolek mordovali; a dán jemu meč veliký. ⁵ A když otevřel pečeť třetí, slyšel jsem třetí zvíře, řkoucí: Pojď, a viz. A pohleděl jsem, a aj, kůň vraný, a ten, který na něm seděl, měl váhu v ruce své. ⁶ A slyšel jsem hlas z prostředku těch čtyř zvířat, jak praví: Měřice pšenice za peníz, a tři měřice ječmene za peníz, oleji pak a vínu neškod. ⁷ A když otevřel pečeť čtvrtou, slyšel jsem hlas čtvrtého zvířete, řkoucí: Pojď, a viz. ⁸ A pohleděl jsem, a aj, kůň plavý, a toho, který seděl na něm, jméno bylo smrt, a peklo šlo za ním. A dána je jim moc nad čtvrtým dílem země, aby mordovali mečem, a hladem, a morem, a šelmami zemskými. ⁹ A když otevřel pečeť pátou, viděl jsem pod oltářem duše z mordovaných pro slovo Boží a pro svědectví, které vydávali. ¹⁰ A volali hlasem velikým, řkouce: Až dokud, Pane svatý a pravý, nesoudíš, a nemstíš krve naší nad těmi, kteří přebývají na zemi? ¹¹ Tedy dáno jednomu každému z nich roucho bílé, a řečeno jim, aby odpočívali ještě na malý čas, až by se naplnil počet spolumužebníků jejich a bratrů jejich, kteří z mordování být mají, jako i oni. ¹² A pohleděl jsem, když otevřel pečeť šestou, a aj, země třesení veliké stalo se, a slunce zčernalo, jako pytel žíněný, a měsíc všečen byl jako krev. ¹³ A hvězdy nebeské padaly na zemi, podobně jako strom fíkový shazuje ze sebe ovoce své, když od velikého větru klácen bývá. ¹⁴ A nebe se stočilo jako kniha zavřená, a všelijaká hora i ostrovy z místa svého pohnuly se. ¹⁵ A králové země, i knížata, i bohatí, a úředníci, a mocní, i každý služebník, i všelijaký svobodný, skryli se v jeskyních a v skalách hor. ¹⁶ A řekli horám i skalám: Padněte na nás, a skryjte nás před tváří toho, který sedí na trůnu, a před hněvem toho Beránka. ¹⁷ Neboť přišel ten den veliký hněvu jeho. A kdo bude moci obstát?

7 Potom pak viděl jsem čtyři anděly, stojící na čtyřech stranách země, držící čtyři větry zemské, aby nevál vítr na zemi, ani na moře, ani na žádný strom. ² A viděl jsem jiného anděla, vystupujícího od východu slunce, majícího pečeť Boha živého. Který zvolal hlasem velikým na ty čtyři anděly, jimž dáno, aby škodili zemi a moři, ³ Řka: Neškodte zemi, ani moři, ani stromům, dokud neoznačíme služebníků Boha svého na čelech jejich. ⁴ A slyšel jsem počet označených, sto čtyřicet a čtyři tisíce jich označeno ze všech pokolení synů Izraelských. ⁵ Z pokolení Juda dvanáct tisíců označených, z pokolení Ruben dvanáct tisíců označených, z pokolení Gád dvanáct tisíců označených. ⁶ Z pokolení Asser dvanáct tisíců označených, z pokolení Neftalím dvanáct tisíců označených, z pokolení Manasses dvanáct tisíců označených. ⁷ Z pokolení Simeon dvanáct tisíců označených, z pokolení Lévi dvanáct tisíců označených, z pokolení Izachar dvanáct tisíců označených. ⁸ Z pokolení Zabulon dvanáct tisíců označených, z pokolení Jozef dvanáct tisíců označených, z pokolení Benjamin dvanáct tisíců označených. ⁹ Potom pohleděl jsem, a aj, zástup veliký, kterého by žádný sečíst nemohl, ze všech národů a pokolení a lidí i jazyků, jak stojí před trůnem a před obličejem Beránka, oblečení jsou v bílé roucho, a palmy v rukou jejich. ¹⁰ A volali hlasem velikým, řkouce: Spasení je od Boha našeho na trůnu sedícího a od Beránka. ¹¹ A všichni andělé stáli okolo trůnu a starců a čtyř zvířat. A padli před trůnem na tváře své, a klaněli se Bohu, ¹² Řkouce: Amen. Požehnání, a sláva, a moudrost, a díky činění, a čest, a moc, i síla Bohu našemu na věky věků. Amen. ¹³ A promluvil ke mně jeden z těch starců, a řekl mi: Kdo jsou tito oblečení v bílé roucho? A odkud přišli? ¹⁴ A řekl jsem jemu: Pane, ty víš. A řekl mi: To jsou ti, kteří přišli

z velikého soužení, a umyli roucha svá, a zblílili je v krvi Beránkově. ¹⁵ Proto jsou před trůnem Božím, a slouží jemu dnem i nocí v chrámě jeho; a ten, který sedí na trůnu, zastiňovat je bude. ¹⁶ Nebudou lačnět více, ani žíznit více, a nebude bít na ně slunce, ani žádné horko. ¹⁷ Neboť Beránek, který je uprostřed trůnu, pást je bude, a dovede je k živým studnicím vod, a setře Bůh všelijakou slzu z očí jejich.

8 A když otevřel pečeť sedmou, stalo se mlčení na nebi, jako na půl hodiny. ² A viděl jsem sedm těch andělů, kteří stojí před obličejem Božím, jimž dáno sedm trub. ³ A jiný anděl přišel, a postavil se před oltářem, maje kadidelnici zlatou. A dány jsou jemu zápaly mnohé, aby je obětoval s modlitbami všech svatých na oltáři zlatém, který je před trůnem. ⁴ A vstoupil dým zápalů s modlitbami svatých z ruky anděla před obličej Boží. ⁵ A vzal anděl kadidelnici, a naplnil ji ohněm z oltáře, a svrhl ji na zem. A stalo se hromobití, a hlasy, a blýskání, i zemětřesení. ⁶ A těch sedm andělů, kteří měli sedm trub, připravili se, aby troubili. ⁷ A zatroubil první anděl, a stalo se krupobití a oheň smíšený s krví, a svrženo je to na zem. A třetí díl stromů shořel, a všechna tráva zelená spálena je. ⁸ Potom zatroubil druhý anděl, a jako hora veliká ohněm hořící uvržena je do moře. A obrácen je v krev třetí díl moře. ⁹ A zemřel v moři třetí díl stvoření těch, která měla duši, a třetí díl lodí zhynul. ¹⁰ A třetí anděl zatroubil, i spadla z nebe hvězda veliká, hořící jako pochodeň, a padla na třetí díl řek a do studnic vod. ¹¹ Té pak hvězdy jméno bylo Pelyněk. A obrátil se třetí díl vod v pelyněk, a mnoho lidí zemřelo od těch vod, neboť byly zhořkly. ¹² Potom čtvrtý anděl zatroubil, i udeřena je třetina slunce, a třetina měsíce, a třetí díl hvězd, takže se třetí díl jich zatměl, a třetina dne nesvítala, a též podobně i noci. ¹³ A viděl jsem a slyšel anděla jednoho, jak letí po prostředku nebe, a praví hlasem velikým: Běda, běda, běda těm, kteří přebývají na zemi, pro jiné hlasy trub tří andělů, kteří mají troubit.

9 Potom anděl pátý zatroubil, i viděl jsem, že hvězda z nebe spadla na zem, a dán je jí klíč od studnice propasti. ² Která otevřela studnici propasti. A vyšel dým z té studnice jako dým z pece veliké, i zatmělo se slunce i povětří od dýmu té studnice. ³ A z toho dýmu vyšly kobylky na zemi, jimž dána je moc, jakou moc mají štírové zemští. ⁴ Ale řečeno jim, aby neškodily trávě zemské, ani čemu zelenému, ani kterémukoli stromoví, než toliko lidem, kteří nemají znamení Božího na čelech svých. ⁵ Dáno je pak jim, ne aby je zabíjely, ale trápily po pět měsíců, a aby trápení jich bylo jako trápení od štíra, když by uštkl člověka. ⁶ Proto v těch dnech hledat budou lidé smrti, ale nenaleznou jí, a žádat budou zemřít, ale smrt uteče od nich. ⁷ Způsob pak těch kobylek podobný byl koňům připraveným k boji, a na hlavách jejich byly jako koruny podobné zlatu, a tváře jejich jako tváře lidské. ⁸ A měly vlasy jako vlasy ženské, a zuby jejich byly jako lvů. ⁹ Měly také pancíře jako pancíře železné, a zvuk křídel jejich jako zvuk vozů, když množství koní běží k boji. ¹⁰ A měly ocasy podobné štírům, a žihadla v ocasech jejich byla, a moc jejich byla škodit lidem po pět měsíců. ¹¹ Měly pak nad sebou krále, anděla propasti, jemuž jméno Židovsky Abaddon, a Řecky Apollyon. ¹² Bída jedna pominula, a aj, přijdou ještě dvě bídy potom. ¹³ Tedy šestý anděl zatroubil, i slyšel jsem hlas jeden ze čtyř rohů oltáře zlatého, který je před obličejem Božím, ¹⁴ Řkoucí šestému andělu, který měl troubu: Rozvaž ty čtyři anděly, kteří jsou ve vězení při veliké řece Eufrates. ¹⁵ A rozvázání jsou ti čtyři andělé, kteří byli připraveni k hodině, a ke dni, a k měsíci, a k roku, aby zmordovali třetí díl lidí. ¹⁶ A byl počet vojska lidu jízdného dvěstěkrát tisíc tisíců; neboť slyšel jsem počet jich. ¹⁷ A též viděl jsem koně ve vidění, a ti, kteříž seděli na nich, měli pancíře ohnivé a hyacintové a ze síry. Hlavy pak těch koní byly jako hlavy lví, a z úst jejich vycházel oheň, a dým, a síra. ¹⁸ A tímto trojím zmordována je třetina lidu, ohněm, a dýmem, a sírou, které vycházely z úst jejich. ¹⁹ Neboť moc jejich je v ústech jejich a v ocasích jejich; ocasové zajisté jejich jsou podobni hadům, majíce hlavy, jimž škodí. ²⁰ Jiní pak lidé, kteří nejsou zmordováni těmi ranami, nečinili pokání ze skutků rukou svých, aby se neklaněli ďáblům, a modlám zlatým, a stříbrným, a měděným, i kamenným, i dřevěným, které ani hledět nemohou, ani slyšet, ani chodit. ²¹ Aniž činili pokání z vražd svých, ani z trávení svých, ani ze smilstva svého, ani z krádeží svých.

10 A viděl jsem jiného anděla silného, sestupujícího z nebe, oděného oblakem, a duha na hlavě jeho byla, a tvář jeho jako slunce, a nohy jeho jako sloup ohnivé. ² A v ruce své měl knížku otevřenou. A postavil nohu svou pravou na moři, a levou na zemi. ³ A volal hlasem velikým, jako by lev řval. A když dokonal volání, mluvilo sedm hromů hlasy své. ⁴ A když odmluvilo sedm hromů hlasy své, byl bych psal. Ale slyšel jsem hlas z nebe řkoucí ke mně: Zapečeť to, co mluvilo sedm hromů, než nepiš toho. ⁵ Tedy anděl, kteréhož jsem viděl stojícího na moři a na zemi, pozdvihl ruky své k nebi. ⁶ A přísáhl skrze živého na věky věků, který stvořil nebe i to, co v něm je, a zemi i to, co na ní je, a moře i to, co v něm je, že již více času nebude. ⁷ Ale ve dnech hlasu sedmého anděla, když bude troubit, dokonáno bude tajemství Boží, jak zvěstoval služebníkům svým prorokům. ⁸ A ten hlas, který jsem byl slyšel z nebe, opět mluvil se mnou, a řekl: Jdi, a vezmi tu knížku otevřenou z ruky anděla, stojícího na moři a na zemi. ⁹ A šel jsem k andělu, a řekl jsem jemu: Dej mi tu knížku.

A řekl mi: Vezmi, a pozři ji, a učiní hořkost v břiše tvém, ale v ústech tvých bude sladká jako med.¹⁰ A vzal jsem tu knížku z ruky anděla, a pozřel jsem ji. A byla v ústech mých sladká jako med, ale když jsem ji pozřel, hořko mi bylo v břiše mém.¹¹ A dí mi: Musíš opět prorokovat lidem, a národům, a jazykům, i králům mnohým.

11 A dána mi třtina, podobná prutu, a postavil se tu anděl, řka: Vstaň, a změř chrám Boží, i oltář, i ty, kteří se modlí v něm.² Ale síň, která vně je před chrámem, vyvrhni ven, a neměř jí. Neboť je dána pohanům, a budou tlačit město svaté čtyřicet a dva měsíce.³ Ale dám je dvěma svědkům svým, kteří budou prorokovat tisíc dvě stě a šedesát dnů, oblečení jsouce v pytle.⁴ Tito jsou dvě olivy a dva svícny, stojící před obličejem Boha vsí země.⁵ Jimžto jestliže by kdo chtěl ubližovat, oheň vyjde z úst jejich, a sežere nepřátele jejich; a kdokoli by jim škodit chtěl, tak musí zabit být.⁶ Tito mají moc zavřít nebe, aby nepršel déšť za dnů proroctví jejich; a mají moc nad vodami, aby je obrátili v krev, a bili zemi všelijakou ranou, kolikrát by chtěli.⁷ Ale když dokonají svědectví své, šelma ta vystupující z propasti válku povede proti nim, a zvítězí nad nimi, i zmurduje je.⁸ A ležet budou těla jejich mrtvá na rynku města velikého, které sluje duchovně Sodoma a Egypt, kde i Pán náš ukřižován je.⁹ A vídat budou mnozí z pokolení, a z lidu, a z jazyků, i z národů ta těla jejich mrtvá půl čtvrtého dne, ale těl jejich mrtvých nedají pochovat v hrobech.¹⁰ A ti, kteří přebývají na zemi, radovat se budou nad nimi a veselit se, a dary budou posílat jedni druhým; neboť ti dva proroci trápili ty, kteří přebývají na zemi.¹¹ Ale po půl čtvrtého dne duch života od Boha vstoupil do nich, a postavili se na nohách svých, a bázeň veliká spadla na ty, kteří je viděli.¹² Potom slyšeli hlas veliký z nebe, řkoucí k nim: Vystupte sem. A vystoupili na nebe v oblaku, a hleděli na ně nepřátelé jejich.¹³ A v tu hodinu stalo se zemětřesení veliké, a desátý díl města padl, a zabito je v tom zemětřesení sedm tisíců lidu, a jiní zastrašení jsou, a vzdali slávu Bohu nebeskému.¹⁴ Bída, druhá pominula, a aj, třetí bída přijde rychle.¹⁵ A sedmý anděl zatroubil, a staly se hlasy velicí v nebi, řkoucí: Učiněna jsou království světa Pána našeho a Krista jeho, a kralovati bude na věky věků.¹⁶ Tedy těch čtyři a dvacet starců, kteří před obličejem Božím sedí na stolicích svých, padli na tváře své, a klaněli se Bohu,¹⁷ Řkouce: Díky činíme tobě, Pane Bože všemohoucí, který jsi, a kterýs byl, a který přijít máš; neboť jsi přijal moc svou velikou, a království ujal.¹⁸ A rozhněvaly se národy, a přišel hněv tvůj, a čas mrtvých, aby souzeni byli, a aby dána byla odplata služebníkům tvým, prorokům a svatým, a bojícím se jména tvého, malým i velikým, a aby zkaženi byli ti, kteří kazí zemi.¹⁹ A otevřen je chrám Boží na nebi, a viděna je truhla smlouvy jeho v chrámě jeho. A stalo se blýskání, a hlasy, a hromobití, a zemětřesení, i krupobití veliké.

12 A ukázal se div veliký na nebi: žena oděná sluncem, pod jejímiž nohama byl měsíc, a na jejíž hlavě byla koruna dvanácti hvězd.² A jsouc těhotná, křičela, pracující ku porodu, a trápěcí se, aby porodila.³ A viděn je jiný div na nebi. Neboť aj, drak veliký ryšavý ukázal se, maje hlav sedm a rohů deset, a na těch hlavách svých sedm korun.⁴ Jehož ocas strhl třetinu hvězd z nebe, a svrhl je na zem. Ten pak drak stál před ženou, která měla porodit, aby, jak by porodila, syna jejího sežral.⁵ A porodila syna pacholíka, který měl spravovat všechny národy prutem železným. A vytržen je syn její k Bohu a k trůnu jeho.⁶ A žena utekla na poušť, kde měla místo od Boha připravené, aby ji tam živili za dnů tisíc dvě stě a šedesát.⁷ A stal se boj na nebi: Michal a andělé jeho bojovali s drakem, a drak bojoval i andělé jeho.⁸ Ale nic neobdrželi, aniž je nalezeno více místo jejich na nebi.⁹ A svržen je drak ten veliký, had starý, který sluje ďábel a satanáš, svádějící všechen svět; svržen je na zem, i andělé jeho s ním svrženi jsou.¹⁰ A slyšel jsem hlas veliký, řkoucí na nebi: Nyní stalo se spasení, a moc, i království Boha našeho, a moc Krista jeho; neboť svržen je žalobník bratří našich, který žaloval na ně před obličejem Boha našeho dnem i nocí.¹¹ Ale oni zvítězili nad ním skrze krev Beránka, a skrze slovo svědectví svého, a nemilovali duší svých až do smrti.¹² Proto veselte se nebesa, a kteří přebýváte v nich. Běda těm, kteří přebývají na zemi a na moři; neboť ďábel sestoupil k vám, maje hněv veliký, věda, že krátký čas má.¹³ A když uzřel drak, že je svržen na zem, honil ženu tu, která porodila toho pacholíka.¹⁴ Ale dána jsou té ženě dvě křídla orlice veliké, aby letěla od tváře hada na poušť, na místo své, kde by ji živili do času a časů, a do půl času.¹⁵ A vypustil had z úst svých po té ženě vodu jako řeku, aby ji řeka zachvátila.¹⁶ Ale země pomohla ženě; neboť otevřela země ústa svá, a pozřela řeku, kterou vypustil drak z úst svých.¹⁷ A rozhněval se drak na tu ženu, a šel bojovat s jinými ze semene jejího, kteří dodržují příkázání Božích, a mají svědectví Ježíše Krista.¹⁸ A stál jsem na písku mořském.

13 A viděl jsem šelmu vystupující z moře, která měla sedm hlav a deset rohů. A na rozích jejích deset korun, a na hlavách jejích jméno rouhání.² Byla pak šelma ta, kterou jsem viděl, podobná pardovi, a nohy její jako medvědí, a ústa její jako ústa lví. A dal jí drak sílu svou, a trůn svůj, i moc velikou.³ A viděl jsem, jak jedna z hlav jejích jako zabitá byla až na smrt, ale rána její smrtelná uzdravena je. Tedy divivši se všechna země, šla za tou šelmou.⁴ A klaněli se tomu draku, který dal moc šelmě; klaněli se i šelmě, řkouce: Kdo je

podobný té šelmě? Kdo bude moci bojovat s ní? ⁵ A dána jsou jí ústa mluvící veliké věci a rouhání, a dána jí moc vládnout čtyřicet a dva měsíce. ⁶ Proto otevřela ústa svá k rouhání se Bohu, aby se jménu jeho rouhala, i stánku jeho, i těm, kteří přebývají na nebi. ⁷ Dáno jí i bojovat se svatými, a přemáhat je; a dána jí moc nad všelijakým pokolením, nad jazykem, i nad národem. ⁸ Proto klanět se jí budou všichni, kteří přebývají na zemi, jichž jména nejsou napsaná v knize života Beránka, toho zabitého od počátku světa. ⁹ Má-li kdo uši, slyš. ¹⁰ Jestliže kdo do vězení povede, do vězení půjde; zabije-li kdo mečem, musí mečem zabít být. Zde je trpělivost a víra svatých. ¹¹ Potom viděl jsem jinou šelmu vystupující ze země, a měla dva rohy, podobné Beránkovým, ale mluvila jako drak. ¹² Která všechnu moc první té šelmy provozuje před tváří její; a působí to, že země i ti, kteří přebývají na ní, klanějí se šelmě té první, jejíž rána smrtelná uzdravena byla. ¹³ A činí divy veliké, takže i ohni rozkazuje sestupovati z nebe na zem před obličejem lidským. ¹⁴ A svádí ty, kteří přebývají na zemi, těmi divy, které dáno jí činit před obličejem šelmy, říkající obyvatelům země, aby udělali obraz té šelmě, která měla ránu od meče, ale ožila zase. ¹⁵ A dáno jí, aby dát mohla ducha tomu obrazu šelmy, aby i mluvil obraz té šelmy, a aby to způsobila, kteříkoli neklenli by se obrazu té šelmy, aby byli zmordováni. ¹⁶ A rozkazuje všem, malým i velikým, bohatým, i chudým, svobodným i v službu podrobeným, aby měli znamení na pravé ruce své, anebo na čelech svých, ¹⁷ A aby žádný nemohl kupovat ani prodávat, než ten, kdo má znamení anebo jméno té šelmy, anebo počet jména jejího. ¹⁸ Tu je moudrost. Kdo má rozum, sečti počet té šelmy. Neboť je počet člověka, a je počet ten šest set šedesát a šest.

14 Tedy pohleděl jsem, a aj, Beránek stál na hoře Sion, a s ním sto čtyřicet a čtyři tisíce majících jméno Otce jeho napsané na čelech svých. ² A slyšel jsem hlas z nebe, jako hlas vod mnohých, a jako hlas hromu velikého. A hlas slyšel jsem těch, kteří hrají na harfy své. ³ A zpívali jako píseň novou, před trůnem, a před těmi čtyřmi zvířaty, a před těmi starci, a žádný nemohl se naučit té písni, jediné těch sto čtyřicet a čtyři tisíce, kteří jsou koupeni ze země. ⁴ Toto jsou ti, kteří se ženami nejsou poskvrněni; neboť panicové jsou. Tito jsou, kteří následují Beránka, kam by koli šel; ti jsou koupeni z lidí, provotiny Bohu a Beránkovi. ⁵ A v ústech jejich není nalezena lest; neboť jsou bez úhony před trůnem Božím. ⁶ A viděl jsem jiného anděla letícího po prostředku nebe, majícího evangelium věčné, aby je zvěstoval těm, kteří bydlí na zemi, a všelijakému národu, i pokolení, i jazyku, i lidu, ⁷ Řkoucího velikým hlasem: Bojte se Boha, a vzdejte jemu chválu, neboť přišla hodina soudu jeho; a klanějte se tomu, který učinil nebe i zemi i moře i studnice vod. ⁸ A jiný anděl letěl za ním, řka: Padl, padl Babylon, to město veliké, neboť vínem hněvu smilství svého napájelo všechny národy. ⁹ A třetí anděl letěl za nimi, právě velikým hlasem: Bude-li se kdo klanět šelmě a obrazu jejímu, a vezme-li znamení její na čelo své anebo na ruku svou, ¹⁰ Ten bude pít víno hněvu Božího, víno, které je vlito do kalichu hněvu jeho; a trápen bude ohněm a sírou před obličejem svatých andělů a před obličejem Beránka. ¹¹ A dým muk jejich vystoupí na věky věků, a nebudou mít odpočinutí dnem i nocí ti, kteří se klanějí šelmě a obrazu jejímu, a jestliže kdo přijme znamení jména jejího. ¹² Tu je trpělivost svatých, tu jsou ti, kteří dodržují příkázání Božích a víry Ježíšovy. ¹³ A slyšel jsem hlas z nebe, řkoucí ke mně: Piš: Blahoslavení jsou od této chvíle mrtví, kteří v Pánu umírají. Duch zajisté dí jim, aby odpočinuli od prací svých, skutky pak jejich jdou za nimi. ¹⁴ A pohleděl jsem, a aj, oblak běloskvoucí, a na tom oblaku seděl podobný Synu člověka, maje na hlavě své korunu zlatou, a v ruce své srp ostrý. ¹⁵ A jiný anděl vyšel z chrámu, volaje hlasem velikým na toho, který seděl na oblaku: Pust' srp svůj, a žni; neboť přišla tobě hodina žně, neboť již dozrala žeň země. ¹⁶ A spustil ten, který seděl na oblaku, srp svůj na zem, a požata je země. ¹⁷ A jiný anděl vyšel z chrámu toho, který je na nebi, maje i on srp ostrý. ¹⁸ Opět vyšel jiný anděl z oltáře, který měl moc nad ohněm, a volal křikem velikým na toho, který měl srp ostrý, řka: Pust' srp svůj ostrý, a seber hrozny vinice zemské; neboť dozrály hrozny její. ¹⁹ A spustil anděl srp svůj na zem, a sebral vinici země, a vmetal do jezera velikého hněvu Božího. ²⁰ A tlačeno je jezero před městem, a vyšla krev z jezera až do udidel koňům na tisíc a na šest set honů.

15 Potom viděl jsem jiný zázrak na nebi veliký a předivný: Sedm těch andělů majících sedm ran posledních; neboť skrze ně má dokonán být hněv Boží. ² A viděl jsem jako moře skleněné, smíšené s ohněm, a ty, kteří zvítězili nad tou šelmou a obrazem jejím a nad charakterem jejím i nad počtem jména jejího, jak stojí nad tím mořem skleněným, majíce harfy Boží, ³ A zpívají píseň Mojžíše, služebníka Božího, a píseň Beránkovu, řkouce: Velicí a předivní jsou skutkové tvoji, Pane Bože všemohoucí, spravedlivé a právě jsou cesty tvé, ó Králi svatých. ⁴ Kdo by se, nebál tebe, Pane, a nezveleboval jména tvého? Neboť ty sám svatý jsi. Všechny zajisté národy přijdou, a klanět se budou před obličejem tvým; neboť soudy tvoje zjeveny jsou. ⁵ Potom pak pohleděl jsem, a aj, otevřen byl chrám stánku svědectví na nebi. ⁶ A vyšlo sedm těch andělů z chrámu, majících sedm ran, oblečení jsouce rouchem lněným, čistým a běloskvoucím, a přepásáni na prsech pasy zlatými. ⁷ A jedno

ze čtyř zvířat dalo sedmi andělům sedm koflíků zlatých, plných hněvu Boha živého na věky věků. ⁸ A naplněn je chrám dýmem od slávy Boží a od moci jeho, a žádný nemohl vejít do chrámu, dokud se nevykonalo sedm ran těch sedmi andělů.

16 A slyšel jsem hlas veliký z chrámu, řkující těm sedmi andělům: Jděte, vylijte sedm koflíků hněvu Božího na zem. ² A šel první, a vylil koflík svůj na zem, a vyvrhli se vředy škodlivé a zlé na lidech, majících znamení šelmy, a na těch, kteří se klaněli obrazu jejímu. ³ Zatím druhý anděl vylil koflík svůj na moře, a učiněno je jako krev umrlého, a všelijaká duše živá v moři umřela. ⁴ Potom třetí anděl vylil koflík svůj na řeky a na studnice vod, a obráceny jsou v krev. ⁵ A slyšel jsem anděla vod, řkujícího: Spravedlivý jsi, Pane, který jsi, a kterýs byl, a svatý, žes to usoudil. ⁶ Poněvadž krev svatých a proroků vylévali, i dal jsi jim krev pít; neboť jsou hodní. ⁷ A slyšel jsem jiného od oltáře, který řekl: Jistě, Pane Bože všemohoucí, pravé jsou a spravedlivé soudy tvoje. ⁸ Potom čtvrtý anděl vylil koflík svůj na slunce, i dáno je jemu pálit lidi ohněm. ⁹ A pálili se lidé horkem velikým, a rouhali se jménu Boha toho, který má moc nad těmi ranami, avšak nečinili pokání, aby vzdali slávu jemu. ¹⁰ Tedy pátý anděl vylil koflík svůj na stolicí té šelmy, a učiněno je království její tmavé, i kousali jazyky své pro bolest. ¹¹ A rouhali se Bohu nebeskému pro bolesti své a pro vředy své, avšak nečinili pokání ze skutků svých. ¹² Šestý pak anděl vylil koflík svůj na tu velikou řeku Eufrates, a vyschla voda její, aby připravena byla cesta králům od východu slunce. ¹³ A viděl jsem, jak z úst draka a z úst šelmy a z úst falešného proroka vyšli tři duchové nečistí, podobní žabám. ¹⁴ Neboť jsou duchové ďábelští, kteří činí divy, a chodí mezi krále zemské a všeho světa, aby je shromáždili k boji, k tomu velikému dni Boha všemohoucího. ¹⁵ Aj, přicházím jako zloděj. Blahoslavený, kdo bdí a střeží roucha svého, aby nahý nechodil, aby neviděli hanby jeho. ¹⁶ A shromáždil je na místo, které sluje Židovskey Armageddon. ¹⁷ Tedy sedmý anděl vylil koflík svůj na povětrí, i vyšel hlas veliký z chrámu nebeského, z trůnu, řkující: Stalo se. ¹⁸ A staly se zvuky a hromobití a blýskání, i zemětřesení stalo se veliké, jakého nikdy nebylo, jak jsou lidé na zemi, zemětřesení tak velikého. ¹⁹ A roztrhlo se to veliké město na tři strany, a města národů padla. A Babylon veliký přišel na paměť před obličejem Božím, aby dal jemu kalich vína prchlivosti hněvu svého. ²⁰ A všechny ostrovy pomínuly, a hory nejsou nalezeny. ²¹ A kroupy veliké jako cent pršely z nebe na lidi. A rouhali se Bohu lidé pro ránu těch krup; neboť velmi veliká byla ta jejich rána.

17 A přišel jeden ze sedmi andělů, kteří měli sedm koflíků, a mluvil se mnou, řka ke mně: Pojď, ukážu ti odsouzení nevěstky veliké, která sedí na vodách mnohých, ² Se kterou smilnili králové země, a zpili se vínem smilství jejího obyvatelé země. ³ A odnesl mne na poušť v duchu, a viděl jsem ženu sedící na šelmě brunátné, plné jmen rouhání, mající sedm hlav a deset rohů. ⁴ Žena pak oděna byla šarlatem a brunátným rouchem, a ozdobena zlatem a kamením drahým i perlami, mající koflík zlatý v ruce své, plný ohavností a nečistoty smilstva svého. ⁵ A na čele jejím napsané jméno: Tajemství, Babylon veliký, matka smilstva a ohavností země. ⁶ A viděl jsem ženu tu opilou krví svatých, a krví mučedníků Ježíšových, a viděv ji, divil jsem se divením velikým. ⁷ A řekl mi anděl: Co se divíš? Já tobě povím tajemství té ženy i šelmy, která ji nese, mající hlav sedm a rohů deset. ⁸ Šelma, kterou viděl, byla, a není, a má vystoupit z propasti, a na zahynutí jít. A divit se budou obyvatelé země (ti, kterých jména nejsou napsána v knize života od ustanovení světa), vidouce šelmu, která byla, a není, avšak je. ⁹ Tento pak je smysl, a má moudrost: Sedm hlav je sedm hor, na kterých ta žena sedí. ¹⁰ A králů sedm je. Pět jich padlo, jeden je, jiný ještě nepřišel; a když přijde, na malou chvíli musí trvat. ¹¹ A šelma, která byla, a není, ona je osmý, a z těch sedmi je, a na zahynutí jde. ¹² Deset pak rohů, kteréš viděl, je deset králů, kteří ještě království nepřijali, ale přijmou moc jako králové jedné hodiny spolu se šelmou. ¹³ Tito jednu radu mají, a sílu i moc svou šelmě dají. ¹⁴ Tito bojovat budou s Beránkem, a Beránek zvítězí nad nimi, neboť Pán pánů je a Král králů, i ti, kteří jsou s ním, povolání, a vyvolení, a věrní. ¹⁵ A řekl mi: Vody, kteréš viděl, kde nevěstka sedí, jsou lidé, a zástupy, a národy, a jazyky. ¹⁶ Deset pak rohů, kteréš viděl na šelmě, ti v nenávist vezmou nevěstku, a učiní ji opuštěnou a nahou, a tělo její jíst budou, a ji pálit budou ohněm. ¹⁷ Neboť dal Bůh v srdce jejich, aby činili vůli jeho, a aby se sjednomyslnili, a království své šelmě dali, dokud by nebyla vykonána slova Boží. ¹⁸ A žena, kterouš viděl, je město to veliké, které má království nad králi země.

18 Potom pak viděl jsem anděla sestupujícího z nebe, majícího moc velikou, a země osvicena byla od slávy jeho. ² A vzkřikl silně hlasem velikým, řka: Padl, padl Babylon ten veliký, a učiněn je příbytkem ďáblů,

16:16 Armageddon. Město Megiddo, ležící na severu Izraele, je vojenská pevnost, která v biblických dobách mívala stáje pro nejméně 400 koní. Kdokoliv by útočil na Izrael ze severu či východu nebo západu, dokonce i z moře severně od Haify, musel by nejprve projít kolem Megidda. Součástí strategické polohy hrazeného města s vojenskou

posádkou byla i skutečnost, že se rozkládalo na hoře stejného jména. Hebrejsky se hora řekne har, odtud Har-Megiddo, v Novém Zákoně s řeckou koncovkou -on. Tradiční bojiště, na němž se jednou do poslední bitvy s nepřáteli Božího lidu vložil sám Hospodin. !!! **DOPSAT** !!!

a stráží každého ducha nečistého, a stráží všelijakého ptactva nečistého a ohyzdného. ³ Neboť z vína hněvu smilstva jeho pily všechny národy, a králové zemští smilnili s ním, a kupci zemští ze zboží rozkoší jeho zbohatli. ⁴ A slyšel jsem jiný hlas z nebe, řkoucí: Vyjděte z něho, lide můj, abyste nepáchali hříchy jeho, a abyste nepřijali z jeho ran. ⁵ Neboť dosáhly hříchy jeho až k nebi, a rozpomenul se Bůh na nepravosti jeho. ⁶ Dejte jemu, jak i on dával vám, a dejte jemu dvojnásob podle skutků jeho; v koflík, který naléval, nalijte jemu dvojnásob. ⁷ Jak se mnoho chlubil a zbujněl, tak mnoho dejte jemu muk a pláče. Neboť v srdci svém praví: Sedím královna, a nejsem vdovou, a pláče neužřím. ⁸ Proto v jeden den přijdou rány jeho, smrt a pláč i hlad, a ohněm spálen bude; neboť silný je Pán, který jej potupí. ⁹ A oplakávat ho budou, a kvílet nad ním králové země, kteří s ním smilnili, a svou rozkoš měli, když uzří dým zapálení jeho, ¹⁰ Zdaleka stojíce, pro bázeň muk jeho, a řkouce: Běda, běda, velké město Babylon, to město silné, že jedné hodiny přišel odsudek tvůj. ¹¹ Ano i kupci zemští budou plakat a kvílet nad ním; neboť zboží jejich žádný nebude kupovat více, ¹² Zboží zlata, a stříbra, a drahého kamene, i perel, i kmentu, i šarlatu, i hedbáví, i brunátného roucha, i všelijakého dřeva thynového, a všech nádob z kostí slonových, i všelijakého nádobí z nejdražšího dříví, i z mědi, i ze železa, i z mramoru; ¹³ A skořice, i vonných věcí, a mastí, i kadidla, i vína, i oleje, i mouky, i pšenice, i dobytka, i ovcí, i koní, a vozů, i služebníků, i duší lidských. ¹⁴ A ovoce žádostivá duši tvé odešla od tebe, a všechno tučné a krásné odešlo od tebe, a aniž toho již více nalezněš. ¹⁵ Ti kupci, kteří v tom kupčili, a jím zbohatli, zdaleka stanou pro strach muk jeho, plačíce, a kvílejíce, ¹⁶ A řkouce: Běda, běda, město veliké, které oděno bylo kmentem, a šarlatem, a brunátným rouchem, a ozdobeno bylo zlatem, a kamením drahým, i perlami; neboť v jednu hodinu zahynula tak velká bohatství. ¹⁷ A všelijaký marinář, i všechno množství lidí, kteří jsou na lodích, i plavci, a kteříkoli svou živnost na moři mají, zdaleka stanou, ¹⁸ A vzkřiknou, vidouce dým zapálení jeho, řkouce: Které bylo podobné městu tomuto velikému! ¹⁹ A sypouce prach na hlavy své, křičet budou, plačíce, a kvílejíce, a řkouce: Běda, běda, město veliké, v němž zbohatli všichni, kteří měli lodě na moři, ze mzdy jeho; neboť jedné hodiny zpustlo. ²⁰ Raduj se nad ním nebe i svatí apoštolové i proroci; neboť pomstil vás Bůh nad ním. ²¹ AI zdvihl jeden silný anděl kámen jako žernov veliký, a hodil jím do moře, řka: Tak prudce uvržen bude Babylon, to město veliké, a nikoli více nebude nalezen. ²² A hlas na harfy hraječích, a zpěváků, a pištců, a trubačů nikoli nebude více v tobě slyšen, a žádný řemeslník žádného řemesla nebude v tobě více nalezen, a zvuk mletí nebude v tobě více slyšen. ²³ Ani světlo svíce nebude v tobě více svítit, a hlas ženicha ani nevěsty nebude v tobě více slyšen, protože kupci tvoji bývala knížata zemská, a tráveními tvými v blud uvedeni byly všechny národy. ²⁴ Ale v něm nalezena je krev proroků a svatých i všech zmordovaných na zemi.

19 Potom jsem slyšel veliký hlas velikého zástupu na nebi, řkoucího: Halelujah. Spasení, a sláva, a čest, i moc Pánu Bohu našemu. ² Neboť jsou pravé a spravedlivé soudy jeho, který odsoudil nevěstku tu velikou, která byla porušila zemi smilstvem svým, a pomstil krve služebníků svých z ruky její. ³ A řekli podruhé: Halelujah. A dým její vstupoval na věky věků. ⁴ A padlo čtyři a dvacet starců a čtvero zvířat, a klaněli se Bohu sedícímu na trůnu, řkouce: Amen, Halelujah. ⁵ A vyšel z trůnu hlas, řkoucí: Chvalte Boha našeho všichni služebníci jeho, a kteří se bojíte jeho, i malí i velicí. ⁶ A slyšel jsem hlas jako zástupu velikého, a jako hlas vod mnohých, a jako zvuk hromů silných, řkoucíh: Halelujah. Kraloval Pán Bůh náš všemohoucí. ⁷ Radujme se, a veselme se, a chválu vzdejme jemu. Neboť přišla svatba Beránkova, a manželka jeho připravila se. ⁸ A dáno je jí, aby se oblékla v kment čistý a stkvoucí, a ten kment jsou spravedlivé skutky svatých. ⁹ A řekl mi: Piš: Blahoslavení, kteří jsou k večeri svatby Beránkovy povolání. A řekl mi: Tato slova Boží jsou pravá. ¹⁰ A padl jsem k nohám jeho, abych se klaněl jemu. Ale řekl mi: Hleď, abys toho nečinil. Jsem spoluslužebník tvůj i bratrů tvých, těch, kteří mají svědectví Ježíšovo. Bohu se klaněj. Svědectví pak Ježíšovo je duch proctví. ¹¹ A viděl jsem nebe otevřené, a aj, kůň bílý, a ten, který seděl na něm, slul Věrný a Pravý, a spravedlivě soudí i bojuje. ¹² Oči pak jeho byly jako plamen ohně, a na hlavě jeho korun množství, a měl jméno napsané, kterého žádný neví, než on sám. ¹³ A byl oděn rouchem pokropeným krví, a sluje jméno jeho Slovo Boží. ¹⁴ A vojsko nebeské jelo za ním na bílých koních, jsouce oděni kmentem bílým a čistým. ¹⁵ A z úst jeho vycházel meč ostrý, aby jím bil národy. Neboť on bude je spravovat prutem železným; on i lis vína hněvu a prchlivosti Boha všemohoucího tlačít bude. ¹⁶ A má na rouchu a na bedrech svých napsané jméno: Král králů a Pán pánů. ¹⁷ A viděl jsem jednoho anděla, jak stojí ve slunci, a vzkřikl hlasem velikým, řka všem ptákům, kteří létali po prostřed nebes: Pojďte, a shromažďte se k večeri velikého Boha, ¹⁸ Abyste jedli těla králů, a těla hejtmanů, a těla silných, a těla koňů, i těch, kteří na nich sedí, a těla všech svobodných i služebníků, i malých i velikých. ¹⁹ A viděl jsem šelmu a krále země a vojska jejich, jak se sjeli, aby bojovali s tím, který seděl na tom koni, a s vojskem jeho. ²⁰ A jata je ta šelma, a s ní falešný prorok ten, který činíval divy před ní, jimiž sváděl ty, kteří přijali znamení šelmy, a kteří se klaněli obrazu jejímu. A uvržení jsou oba zaživa do jezera ohnivého, hořícího sírou. ²¹ A jiní zabiti jsou mečem toho, který seděl na koni, vycházejícím z úst jeho. A všichni ptáci nasyceni jsou těly jejich.

20 A viděl jsem anděla sestupujícího z nebe, majícího klíč od propasti a řetěz veliký v ruce své. ² A chopil draka, hada toho starého, který je ďábel a satan, i svázal jej na tisíc let. ³ A uvrhl ho do propasti, i zavřel, a svrchu nad ním zapečetil, aby nesváděl více národy, až by se vyplnilo tisíc let; neboť potom musí být propuštěn na malý čas. ⁴ A viděl jsem stolice, a posadili se na nich, i dán je jim soud, a duše stínaných pro svědectví Ježíšovo a pro slovo Boží, a kteří se neklaněli šelmě, ani obrazu jejímu, a aniž přijali znamení jejího na čela svá, anebo na ruce své. A ožili, a kralovali s Kristem tisíc let. ⁵ Jiní pak mrtví neožili, dokud by se nevyplnilo těch tisíc let. To je první vzkříšení. ⁶ Blahoslavený a svatý, kdo má díl v prvním vzkříšení. Nad těmi ta druhá smrt nemá moci, ale budou kněží Boží a Kristovi, a kralovati s ním budou tisíc let. ⁷ A když se vyplní tisíc let, propuštěn bude satan ze žaláře svého. ⁸ A vyjde, aby sváděl národy, které jsou na čtyřech stranách země, Goga a Magoga, a aby je shromáždil k boji, kterých počet je jako písku mořského. ⁹ A vstoupili na šířku země, a obklíčili stany svatých, i to město milé, ale sestoupil oheň od Boha z nebe, a spálil je. ¹⁰ A ďábel, který je sváděl, uvržen je do jezera ohně a síry, kde je i šelma, i falešný prorok, a budou mučení dnem i nocí na věky věků. ¹¹ A viděl jsem trůn veliký bílý, a sedícího na něm, před jehož tváří utekla země i nebe, a místo jim není nalezeno. ¹² A viděl jsem mrtvé, malé i veliké, stojící před obličejem Božím, a knihy otevřeny jsou. A jiná kniha také je otevřena, to je kniha života, a souzeni jsou mrtví podle toho, jak psáno bylo v knihách, totiž podle skutků svých. ¹³ A vydalo moře mrtvé, kteří byli v něm, taktéž smrt i peklo vydaly ty, kteří v nich byli, a souzeni jsou jeden každý podle skutků svých. ¹⁴ Smrt pak a peklo uvrženy jsou do jezera ohnivého, a to je smrt druhá. ¹⁵ A ten, kdo není nalezen v knize života zapsán, uvržen je do jezera ohnivého.

21 Potom viděl jsem nebe nové a zemi novou. Neboť první nebe a první země byla pominula, a moře již nebylo. ² A já Jan viděl jsem město svaté, Jeruzalém nový, sestupující od Boha z nebe, připravený jako nevěstu okrášlenou muži svému. ³ A slyšel jsem hlas veliký z nebe, řkoucí: Aj, stánek Boží s lidmi, a bydlit bude s nimi, a oni budou lid jeho, a on Bůh s nimi bude, jsa Bůh jejich. ⁴ A setře Bůh všelijakou slzu z očí jejich, a smrti již více nebude, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti nebude více; neboť první věci pominuly. ⁵ A řekl ten, který seděl na trůnu: Aj, nové činím všechno. A řekl mi: Piš. Neboť jsou tato slova věrná a pravá. ⁶ I dí mi: Stalo se. Já jsem Alfa i Oméga, počátek i konec. Já dám žíznivému z studnice vody živé darmo. ⁷ Kdo zvítězí, obdrží dědičně všechno, a budu jemu Bohem, a on mi bude synem. ⁸ Zbabělým pak, a nevěrným, a ohyzdným, a vrahům, a smilníkům, a čarodějníkům, a modlářům, i všem lhářům, díl jejich v jezeře, které hoří ohněm a sírou, jež je smrt druhá. ⁹ A přišel ke mně jeden z těch sedmi andělů, kteří měli sedm koflíků plných sedmi ran nejposlednějších, a mluvil se mnou, řka: Pojď, ukážu nevěstu, manželku Beránkovu. ¹⁰ A vnesl mne v duchu na horu velikou a vysokou, a ukázal mi město veliké, ten svatý Jeruzalém, sestupující z nebe od Boha, ¹¹ Mající slávu Boží. Jehož světlost byla podobná kameni nejdražšímu, jako kameni jaspidu, který by byl způsobu křišťálového, ¹² A mající zeď velikou a vysokou, mající dvanáct bran, a na těch branách dvanáct andělů, a jména napsaná, která jsou dvanáctera pokolení synů Izraelských. ¹³ Od východu slunce brány tři, od půlnoci brány tři, od poledne brány tři, od západu brány tři. ¹⁴ A zeď městská měla základů dvanáct, a na nich jména dvanácti apoštolů Beránkových. ¹⁵ A ten, který mluvil se mnou, měl třtinu zlatou, aby změřil město i brány jeho i zeď jeho. ¹⁶ Položení pak města toho čtverhranné je, jehož délka tak veliká je jako i šířka. A naměřil toho města tou třtinou dvanáct tisíců honů; délka pak jeho, i šířka, i výška jednotejná je. ¹⁷ A změřil zeď jeho, sto čtyřicet a čtyři loktů, měrou člověka, která je míra anděla. ¹⁸ A bylo stavení zdi jeho jaspis, město pak samo bylo zlato čisté, podobné sklu čistému. ¹⁹ A základy zdi městské všelijakým kamenem drahým ozdobeny byly. Základ první byl jaspis, druhý zafír, třetí chalcedon, čtvrtý smaragd, ²⁰ Pátý sardonyx, šestý sardius, sedmý chryzolit, osmý beryllus, devátý topazion, desátý chryzoprassus, jedenáctý hyacint, dvanáctý ametyst. ²¹ Dvanáct pak bran dvanáct perel je, jedna každá brána je z jedné perly; a náměstí města zlato čisté jako sklo, které se naskrze prohlédnout může. ²² Ale chrámu jsem v něm neviděl; neboť Pán Bůh všemohoucí chrám jeho je a Beránek. ²³ A to město nepotřebuje slunce ani měsíce, aby svítily v něm; neboť sláva Boží je osvěcuje, a svíce jeho je Beránek. ²⁴ A národy, které by k spasení přišly, ve světle jeho procházet se budou, a králové zemští přenesou slávu a čest svou do něho. ²⁵ A brány jeho nebudou zavírány ve dne; noci zajisté tam nebude. ²⁶ A snesou do něho slávu a čest národů. ²⁷ A nevejde do něho nic poskvřujícího, anebo působícího ohyzdnost a lež, než toliko ti, kteří napsáni jsou v knize života Beránkova.

22 A ukázal mi potok čistý vody živé, světlý jako křišťál, tekoucí z trůnu Božího a Beránkova. ² Uprostřed pak náměstí jeho a z obou stran potoka byl strom života, přinášející dvanáctero ovoce, každý měsíc vydávající

20:1 **Anděla.** Satan není „skoro stejně silný“ jako Bůh. Jeden jediný anděl stačí k tomu, aby ho svázal a hodil do propasti.

22:2 **Strom života.** Závěr Bible tvoří symetrický protipól k jejímu za-

ovoce své, a listí své ke zdraví národů. ³ A ničeho zlořečeného již více nebude, ale trůn Boží a Beránkův bude v něm, a služebníci jeho sloužit jemu budou. ⁴ A tvář jeho vidět budou, a jméno jeho bude na čelech jejich. ⁵ A noci tam nebude, aniž budou potřebovat svíce, ani světla slunečného; neboť Pán Bůh je osvětluje, a kralovat budou na věky věků. ⁶ A řekl mi: Slova tato jsou věrná a pravá, a Pán Bůh svatých proroků poslal anděla svého, aby ukázal služebníkům svým, co se dít musí brzo. ⁷ Aj, přijdu rychle. Blahoslavený, kdo dbá slov proroctví knihy této. ⁸ Já pak Jan viděl jsem a slyšel tyto věci. A když jsem slyšel a viděl, padl jsem, klanět se chtěje před nohama anděla toho, který mi tyto věci ukazoval. ⁹ Ale řekl mi: Hleď, abys toho nečinil. Neboť jsem spoluslužebník tvůj a bratrů tvých proroků, a těch, kteří dodržují slov knihy této. Bohu se klaněj. ¹⁰ Potom řekl mi: Nezapečetuj slov proroctví knihy této; neboť je blízko čas. ¹¹ Kdo škodí, škod ještě; a kdo smrdí, smrd ještě; a kdo je spravedlivý, ospravedlní se ještě; a svatý posvěť se ještě. ¹² A aj, přijdu brzo, a odplata má se mnou, abych odplatil jednomu každému podle skutků jeho. ¹³ Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec, první i poslední. ¹⁴ Blahoslavení, kteří zachovávají přikázání jeho, aby měli právo ke stromu života, a aby branami vešli do města. ¹⁵ Vně pak budou psi a čarodějníci, a smilníci, a vrazi, a modláři, i každý, kdo miluje a činí lež. ¹⁶ Já Ježíš poslal jsem anděla svého, aby vám svědčil o těchto věcech v církvích. Já jsem kořen a rod Davidův, a hvězda jasná a jitrní. ¹⁷ A Duch i nevěsta říká: Pojď. A kdo slyší, řci: Přijď. A kdo žízní, přijď, a kdo chce, naber vody života darmo. ¹⁸ Osvědčuji pak každému, kdo by slyšel slova proroctví knihy této, jestliže by kdo přidal k těmto věcem, že jemu přidá Bůh ran napsaných v knize této. ¹⁹ A jestliže by kdo ujal od slov proroctví tohoto, odejme Bůh díl jeho z knihy života, a z města svatého, a z těch věcí, které jsou napsány v knize této. ²⁰ Tak praví ten, který svědectví vydává o těchto věcech: Jistě přijdu brzo. Amen. Přijď tedy, Pane Ježíši. ²¹ Milost Pána našeho Jezukrista se všemi vámi. Amen.

čátku. Je tu zase řeka a strom života jako v Genesis (Gn 2:9–10). Boží plán života k jeho slávě znovu začíná, a tentokrát už nebude nic, co by jej mohlo překazit. Budou mít na něm podíl ti, kdo milovali Boha nade všechno. Jejich srdce patří Bohu a nechtělo dát přednost žádnému

pokusem už tady na zemi. Selhání, se kterými se tady počítalo a pro která byly předepsány příslušné oběti, už nikdy nenastane. Boj dobra se zlem bude jednou provždy minulostí.